

Leading
Stone

4171

©.
c. 70.

РУССКО-ЧЕШСКІЙ СЛОВАРЬ.

Составленъ

О. В. Ранкомъ.

RUSKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Sestavil

Josef Rank.

Herm. Silbauerová.
1893.

ПРАГА. — V PRAZE.

Tiskem a nákladem dr. Edv. Grégra.

1874.

Digitized by the Internet Archive
in 2015

Jazyk ruský — bratr to jazyka českého — nabyt v poslední době v ohledu vědeckém, politickém a obchodním nadobyčejné platnosti a rozšířenosti, neboť mluví se jím na prostore 400.000 □ mil v Evropě, Asii a v Americe; on obsáhl země od severního Ledového moře do Tichého oceánu, od břehů Baltických do luhů Perských, od staroslavného Krakova do báječné říše Kytajské.

Poznání jazyka ruského jest nyní nezbytnou potřebou každého vzdělaného Slovana, jenž chce seznámiti se s tím, co pilnost a síla slovanská v poslední době vykonaly; jazyk ruský povolán jest k tomu, aby byl diplomatickým jazykem učenců slovanských při společných schůzích a poradách.

Skromný slovník tento, práce to dvanácti let, budiž částečným příspěvkem k vyplnění úlohy naznačené, k obapolnému sblížení jazyků bratrských — ruského a českého — budiž páskou k pevnějšímu utužení vzájemnosti slovanské!

V PRAZE, dne 1.—13. máje 1874.

Josef Rank.

Písemnictví ruské založeno jest na *písmě slovanském*, které má svůj zvláštní pořádek, dle něhož třeba jest vyhledávati slova ve slovníku tom zde obsažená.

Pořádek týž — *azbuka* — jest tento:

А а az	<i>a</i>	Т т tvrdo	<i>t</i>
Б б buki	<i>b</i>	У у uk	<i>u</i>
В в vědi	<i>v</i>	Ф ф fert	<i>f</i>
Г г glagol	<i>g</i>	Х х chěr	<i>ch</i>
Д д dobro	<i>d</i>	Ц ц cy	<i>c</i>
Е е jest	<i>je</i>	Ч ч červ	<i>č</i>
Ж ж živětě	<i>ž</i>	Ш ш ša	<i>š</i>
З з zemlja	<i>z</i>	Щ щ šča	<i>šč</i>
И и iže	<i>i</i>	Ъ ъ jer (znamení tvrdosti)	
І і і (před samohláskou)		Ы ы jery	<i>y</i>
К к kako	<i>k</i>	Ь ь jerь (jeřík; měkkost)	
Л л ljudi	<i>l</i>	Ѣ ѣ jať	<i>ě</i>
М м myslétě	<i>m</i>	Ә ә	<i>e</i>
Н н naš	<i>n</i>	Ю ю ju	<i>ju</i>
О о on	<i>o</i>	Я я ja	<i>ja</i>
П п pokój	<i>p</i>	Ө ө thita	<i>f, th</i>
Р р rcy	<i>r</i>	У у ižica	<i>y, v</i>
С с slovo	<i>s</i>	} jen ve slo- vích řeck.	

А.

а (азъ), první písmeno v azbuce; co číslo а značí 1.

а, *conj.* а; ale; сегодня здѣсь, а завтра тамъ, dnes zde а zejtra tam; а ты что? а со ты? а по семуъ объясняется а protož oznamuje se.

а, *int.* а! аha! аch! а! какáя бѣда! аch, jaké neštěstí! а! тепѣрь я понимаю! а! teď tomu rozumím.

аа! *int.* а! аha!

аангичъ, а, *m.* kachna lední, *Anas glacialis*.

Ааронова борода *v.* Аронова борода. абá, *ы, f.* hrubé bílé sukno; 2. plášť z takového sukna.

абáзъ, а, аббáсъ, а, *m.* abas, stříbrná mince perská.

абáка, *и, f.* nadhlavnice, nadhlavní deska u sloupu, *Abacus*.

абáтуръ, а, *m.* свѣhlavec. О.

аббатисса, *ы, f.* abatyše.

аббат-скій, ая, ое, opatský; —ство, opatství.

аббатъ, а, *m.* opat.

абель-мóсха, *f.*, —мóсхъ, —мóшусъ, —мóшь, *m.* pižmovka, abelmoš *Hibiscus abelmoschus* (rstl.).

аберра́ция, *и, f.* záblud, aberace (astr.) *Aberratio*.

ábie, *adv. (crk.)* hned, ihned, *v.* то́тчасъ.

абон-э́нтъ, а, *m.* předplatitel; —имéнтъ, а, *m.* předplacení, *Abonnement*; —ировáть (-рýю, -рýешь) předplatiti; а.-ся, předplatiti se; —ирóвка, předplacení.

аборда́жъ, а, *m.* zahakování korábu nepřátelského, vskočení na koráb nepřátelský, *Abordage*.

аборигéны, овъ, *pl. m.* prabydlitelé, praobytelé, *Aborigines*.

абортíвный, ая, ое, potracovací, *Abortiv*.

абрикóс-ный, -овый, ая, ое, merunkový; —овое дéрево, merunka, strom merunkový.

абрикóсъ, а, *m.* merunka *Armeniaca* (něm. *die Abrikose, Aprikose*.)

áбрисъ, а, *m.* nákres, výkres (něm. *der Abriss*.)

áбшидъ, а, *m.* list propustný n. výhostný, *st.* výhost (něm. *der Abschied*.)

абы, *conj. (star.)* aby.

абы́зь, а, *m.* tatarský právník. А.

аван-га́рдъ, а, *m.* přední voj, *Avant-*

garde; —зала, *ы, f.* předsín; —пóстъ, *а, m.* přední stráž, *Avant-poste*; —сцена, *ы, f.* předjeviští (na divadle) *Avant-scène*.

авантюри́н-ный, —овый, *ая, ое, авантуринový*.

авантюри́нь *а, m.* avanturin, třpytin-káč (průzračná odrůda křemene).

авантюри́сть, *а, m.* dobrodruh, *Aventurier*.

аварі́я, *f.* škody námořské, škody na korábě vzešlé při plavbě; 2. poplatek přístavní.

ávва, *ы, m.* (crk.) otec, abba.

авгíтъ, *а, m.* augit (nerost).

августскій, *ая, ое, srpnový*.

августъ, *а, m.* srpen (měsíc).

августѣйшій, *ая, ое, nejjasnější* (titul cářské rodiny panovnické v Rusích); *а. мона́рхъ, nejjasnější panovník.*

авдо́тка, авдо́тка, *и, f.* dytík, *Oedicnemus* (pták bahenní).

аво́сь, аво́сь-ли́бо *adv.* snad; подождёмъ, аво́сь приде́тъ ро́чкаме, snad přijde.

Авраа́мово де́рево (*А. дре́во*), drmek, Abrahamovo dřevo, *Vitex Agnus castus*.

авра́ль, *а, m.* svolání plavců na palubu v čas nebezpečí. *А.*

авра́нь, *а, m.* konítrud, *Gratiola, Aurin* (rstl.).

аври́кула, *ы, f.* medvědí úško, aurikule, *Primula auricula*.

аврингме́нтъ, *а, m.* kamenka, *Auripigment*.

австра́льный, *ая, ое, jižní, v. южный*.

авто-биогра́фія, *и, f.* vlastní životopis,

autobiografie; —гра́фія, *и, f.* auto-

grafie; —гра́фъ, *а, autograf, vlastno-*

ruční podpis neb spis; —краті́чскій,

ая, ое, autokratický, samovládný;

—кратъ, а, m. samovládce, v. само-

де́ржець; —маті́чскій, ая, ое, auto-

matický, samohybný; —ма́тъ, а, m. automat, samohyb, samohybný stroj.

авторите́тъ, *а, m.* autorita, vážnost;

2. hodnověrnost, věrohodnost.

а́втор-скій, *ая, ое, spisovatelský;*

—ство, n. spisovatelství.

а́вторъ, *а, spisovatel, autor.*

ага́! *int.* aha!

ага́ва, *ы, agave, Agave* (rstl.)

ага́рь, *и, f.* kulík (pták).

ага́т-ный, —овый, *ая, ое, achátový.*

ага́тъ, *а, m.* agát, achát (kámen).

а́ггелъ, *а, m., а. сатани́нь, (crk.) zlý duch.*

аге́нт-скій, *ая, ое, agentský, jednatel-*

ský; —ство, agentství, jednatelství.

аге́нтъ, *а, m. agent, jednatel.*

ари́а́сма, *ы, f. (crk.) voda tříkrálová.*

а́гнець, *нца, m. (crk.) beránek (staro-*

česk. jehněc); а. бо́жіи, beránek

boží; а. непоро́чный, чі́стый drmek,

Abrahamovo dřevo, Vitex Agnus

castus.

а́гнечный, *ая, ое, jehněcí, beráncí;*

—ая просфо́ра, svěcený chleb (ko-

stelní).

а́гница, *ы, f. (crk.) jehnice, ovčíčka.*

а́гновы вѣ́тви (crk.) větve vrby baby-

lonské, kočičky, Salix babylonica.

а́гнч-икъ, *а, jehňátko, beroušek; —и́и,*

ая, ее (crk.) jehněcí, beráncí.

а́гня, я́ти, *и. (crk.) jehně, v. ягнѣно́къ.*

аграма́нты, овъ, *pl. m. vyšívané okрасы*

na ženských šatech nebo oponách.

агра́фъ, *а, m. sponka, Agraffe.*

агроно́мическій, *ая, ое, agronomický,*

roleznalský.

агроно́мія, *и, f. roleznalství, agronomie.*

агроно́мъ, *а, roleznalec, агроном.*

ада́жіо, (nesklonné), *и. adagio, vážně,*

volně.

адама́нт-овый, --скій, *ая, ое diamantový.*

адама́нтъ, *а, m. diamant, v. алма́зь.*

адамашк-а, и, *f.* damašek (látka);
—овый, ая, ое, damaškový.

Адамова голова, mužíček, *Mandragora* (rstl.) [menělina).

Адамова кость, Adamova kost (ska-
Адамова смоква, banan, *Musa paradisiaca* (rstl.).

Адамово яблоко, Adamovo jablko,
ohryzek v hrdle.

адвизъ, а, *m.* návěští, *Avis*.

адвекат-скій, ая, ое, advokátský;
—ство advokátství; —ствовать co ad-
vokát jednati, advokatovati.

адвокатъ, а, *m.* advokát.

адено-логія, и, *f.* žlazopis, žlazožnal-
ství; —томія, и, *f.* žlazořez, žlazo-
pytva.

администр-ативный, ая, ое, administra-
tivní; —аторскій, ая, ое, administra-
torský; —аторъ, а, *m.* administrator,
správce; —аціонный, ая, ое, správní;
—ація, и, *f.* administrace, správa.

адмиралтэй-скій, ая, ое, admiralitský;
—ство *n.* admiralita; —ствъ-совѣтъ,
а, *m.* rada admiralitská.

адмиралъ, а, admirál, velitel loďstva.

адмираль-скій, ая, ое, admirálský;
—ша, и, *f.* admirálova žena.

адовъ, а, о, (crk.) pekelný.

• адозданный, ая, ое, v pekle spáchaný.

Адонай, я, *m.* Adonai, Bůh, Hospodin.

адонісъ, а, hlaváček, *Adonis* (rstl.).

адоническій стихъ adonický verš.

адресный, ая, ое, adresní.

адресов-аніе, я, *n.* adresování; —ать
(ую, уешь) adresovati; а.-ся къ кому
obrátití se k někomu písemně.

адресъ, а, *m.* adresa, nápis, nadpis,
přípis. [adresní.

адресъ-календаръ, я, *m.* kalendář

адресъ-контóра, ы, *f.* kancelář adresní,
pořtávarna, dotazovna.

адскій, ая, ое, pekelný; а. камень
pekelný kamínek *Lapis infernalis*.

адъ, а, *m.* peklo.

адъюнктъ, а, *m.* adjunkt.

адъютантъ, а, *m.* adjutant, pobočník.

аже, *enj.* (st.) že, jestliže.

ажіо (neskl.) *n.* ažio, láže, nadcenek.

ажіотажъ, а, *m.* ažiotáž, lichva mě-
neční.

ажно, *enj.* (prost.) až.

ажъ *enj.* (st.) až.

азарт-ничать hazardovati; —ный, ha-
zartový; —ная игра hazardová hra.

азартъ, а, *m.* hazard; въ —тъ ve zlosti.

азбука, и, *f.* azbuka, abeceda (ruská).

азбуч-ка, и, *f.* slabikář; —никъ, а, *m.*
abecedník, abecedář; —ный, ая, ое,
abecední.

азимуть, а, *m.* azimuth, temenní úhel.

азотъ, а, *m.* dusík, azot.

азъ, а, *m.* az (jméno prvního písmene
v azbuce *n.* abecedě ruské); 2. азъ,
gen. мене *prn.* (crk.) já *v.* я.

азямъ, а, азямець, мца, азямчикъ, а,
m. svrchní oděv prostého lidu, halena.

ай! *int.* aj! 2. ach!

ай, ая, *m.* lenochod, *Bradypus*, *v.*
лѣннѣеъ, тихоходъ.

айва, ы, *f.* kdoule, *Cydonia*, *v.* квитиъ.

аймакъ, а, statek šlechtický u Kal-
mykův.

аиръ, а, *m.* puškvorec, prsní kořen,
Acorus calamus, *v.* сабельникъ (rstl.).

аистникъ, а, *m.* čapí nůsek *Pelarg-
onium* (rstl.).

аистъ, а, *m.* čáp *Ciconia*.

академикъ, а, *m.* akademik, člen aka-
demie učeních.

академ-истъ, а, *m.* akademista, žák
akademie; —ическій, ая, ое, aka-
demický.

академія, и, *f.* akademie.

аканѣы, овъ, *pl. m.*, аканѣовыя листья
akanty (bodlákové listí co okrasy
stavitelské).

акация, и, *f.* akácie (strom).

акаѣистникъ, а, *m.* akafistník, kniha chvalozpěvů.

акаѣистъ, а, *m.* chvalozpěvy k Pánu Ježíši, Panně Marii a k svatým (v církví ruské).

аквамари́н-ный, —овый akvamarinový.

аквамари́нъ, а, *m.* akvamarin, modravec (kámen).

акваре́ль, и, *f.* akvarela, malba vodovými barvami.

аквати́нта, ы, *f.* *Aquatinta* rytí na způsob tušování.

аквило́нъ, а, *m.* vítr severní n. půlnocní, *Aquilo* (lt).

аки, *снј.* (crk.) jako, jakož, ježto, *poněvadž.*

акибы, *снј.* (crk.) jako by.

акко́рдъ, и, *m.* akord, souzvuk (v hudbě).

акку́ла, ы, *f.* žravoch, žralok, *Squalus* (ryba).

аккура́ти-о, *adv.* navlas, zrovna, zevrub; —ость, и, *f.* zevrubnost; —ый, ая, ое zevrubný.

акле́й, я, *m.* malá čerň (kachna si-bírská); 2. orlíček, *Aquilegia* (rstl.).

ако, *adv.* (st.) jak, když.

акоже, *adv.* (st.) jakož.

акомпан-имѣнтъ, а, *m.* průvod (hudební n. zpěvní) *Accompagnement*; —ированіе, я, *n.* provázení hudbou n. zpěvem; —ировать (рýю, рýешь) provázeti hudbou n. zpěvem).

акредит-ованіе, я, *n.* pověření; —ованный, ая, ое, повěřенý; —овать повěřiti koho čím; а.-ся, повěřiti se.

акри́да, ы, *f.* (crk.) kobyłka v. саранча.

акроба́тъ, а, *m.* provazolezec, akrobat.

акро́стихъ, а, *m.* krajeversí, akrostich.

аксамитный, ая, ое, aksamitový v. бархатный.

аксамитъ, а, aksamit v. бархатъ.

акселерантъ, а, *m.* náramek (*Achselband*).

акси́ома, ы, *f.*, самоѣстина *samopravda* *Axioma*.

актѣрскій, ая, ое, herecký.

актѣръ, а, *m.* herec (divadelní).

актрѣса, ы, *f.* herečka (divadelní).

актуа́риусъ, а, *m.* aktuár.

а́ктъ, а, *m.* akt, spis úřední; 2. а., дѣйствіе дѣjství, jednání (v divadle); *pl.* а́кты, овъ *m.* akta, spisy.

аку́стика, и, *f.*, нау́ка о зву́кахъ *náuka* o zvuku, zvukoznalství, sluchozpyt, sluchověda.

акусти́ческий, ая, ое, akustický.

акуше́р-скій, ая, ое, porodnický; —ство porodnictví, babictví.

акуше́ръ, а, porodník.

акцент-а́нтъ, а, —а́торъ, а, *m.* akceptant, příjemce, přijimatel (směnky); —а́ція. —ова́ние *n.* akceptace, přijmutí (směnky); —ова́ть (-ýю, -ýешь) akceptovati, přijmouti (směnku).

акциде́нции, ий *pl.*, посторѡнные дохо́ды akcidencie, důchodky postranní.

акци́зно-откупно́е коммиссионѣрство *komise* ku pronajmutí akcizu n. daně potravní.

акци́зный, ая, ое, akcizový.

акци́зъ, а, *m.* akciz, potravní daň.

акцион-ѣрное общество акционерская *společnost*; —ѣръ, а, *m.* akcionář.

акциѡнный, ая, ое, akcijový, akcijní.

а́кція, и, *f.*, вкладъ акcie, вклад; 2. вклад-ні list.

алаба́стровый, ая, ое, alabastrový

алаба́стръ, а, alabastr v. алеба́стръ.

ала́дья, и, *f.* lívanec.

ала́мъ, а, *m.* (str.) náplecník se sponkami. А.

алафа́, ы, *f.* (str.) náhrada peněžná. А.

алачу́га, ы, *f.* (str.), лачу́га chatrč. А.

ала́чь, а, *m.* tatarský oděv na způsob chalatu. А.

алба́трѡсъ, а, *m.* tohajka hýková *Diomedea exulans*. Р.

албѣйность, а, *м.* в. альбѣйность.

алгебра, *ы, ф.* algebra, počítání v písmenech.

алгебр-аистъ, —истъ, а, algebraista, písmenopočtář; —аическій, —ическій, ая, ое, algebraický, písmenopočtářský.

алебард-а, *ы, ф.* helebarda, halapartna, partyzána, bradatice; —щикъ, а, *м.* halapartník, partyzáník. [rstl.]

алебастренникъ, а, šater *Gypsophila*

алебастрѣтъ, а, alabastrovec (kámen).

алебастровый, ая, ое, alabastrový.

алебастръ, а, *м.* alabastr, úběl (kámen).

александрійскій, ая, ое, Aleksandrinský; а. стѣхъ Aleksandrinský verš, Aleksandrin; а. кустъ senesový keř *Cassia senna*; а. листъ senesové listí; —іе стручкѣ *pl.* senesové šešulky *n.* lusky; —ая бумага, královský papír, royalový papír.

алекторъ, а, (crk.), pětých kohout.

алектроглашеніе, я, *н.* (crk.) kokrhání kohouta.

алѣмбикъ, а, *м.* alembík, nádoba k přehánění (lučeb.).

аленькій, ая, ое, červenoučký, červenounký.

алѣхонекъ, алѣшенекъ, нька, нько, červenounký, docela červený.

али (prost.) čili, nebo, *в.* или.

алидада, *ы, ф.* alhidada, pravítko s průhledy.

алиф-а, олифа, *ы, ф.* fermež svařovaný do barev; —ить, олифить (-флю, -фишь) fermežiti.

алкалі neskl. *в.* щелочь.

алкал-изація, *и, ф.* alkalisace; —имѣтръ, а, *м.* luhoměr, alkalimetr; —ическій,

ая, ое, alkalický, žíravý, žíravinný.

алканіе, я, *н.* (crk.) lačnění, toužení.

алкатъ, (-аю, -аешь) lačněti; а. чего toužiti, dychtiti po něčem.

алкѣдъ, алкѣонъ, а, *м.*, зиморѣдокъ lednáček, *Alcedo, Alcyon* (pták).

алкоголомѣтръ, а, *м.* luhoměr, alkoholometr.

алкоголь, я, *м.* lih, alkohol.

алкоранъ, а, *м.* alkoran, turecký zákonník.

алкотá, ѣ, *ф.* (crk.) lačnost, lačnota; půst.

аллег-орическій, ая, ое, jinotajný, alegorický; —орія, *и, ф.* alegorie, jinotajka.

аллѣро (neskl.) *н.* allegro (v hudbě).

аллѣйный, ая, ое, alejový, ze stromořadí; —ья деревья stromy v alejích.

аллѣя, *и, ф.* aleje, stromořadí.

аллилуія, *и, ф.* (crk.) alleluja!

аллодіальный, ая, ое, alodiální; —ое имѣніе, аллодъ statek alodiální *н.* зручный.

алло-патическій, ая, ое, alopatický; —патія, *и, ф.* alopatie, léčba protipůsobivá; —патъ, а, *м.* alopát, lékař alopatický.

алмаз-ецъ, зца, —икъ, а, *м.* malý diamant; —никъ, а, *м.* obchodník v diamantech; —ный, ая, ое, diamantový; —чикъ, а, *м.* brusič *н.* obchodník diamantů.

алмазъ, а, *м.* diamant.

ало, *н.* алó *adv.* červeně.

аловатый, ая, ое, načervenalý.

алоѣ, алѣй, я, *м.* aloe (rstl.)

алѣйный, ая, ое, alojový.

алость, *и, ф.* červenost.

алтабасъ, а, *м.* perský zlatohlav. А.

алтáрный, ая, ое, oltářní, oltářový.

алтáрь, я, *м.* oltář.

алтимѣтръ, а, *м.* výškoměr.

алтын-никъ, а, *м.* dávná mince ruská tři kopejek; 2. (prost.) houžvička, držgrešle, skrblik; 3. kdo bere malé úplatky; —ница, *ы, ф.* skrblice.

алтынничать (-аю, -аешь) skrbliiti;
2. bráti male úplatky.

алтынъ, а, с. алтынникъ 1).

алфа, ы, *f.* alfa (první písmeno abecedy řecké).

алфавитный, ая, ое, abecední.

алфавитъ, а, *m.* abeceda.

алхимикъ, а, *m.* alchemik, alchemista.

алхимическій, ая, ое, alchemický.

алхимія, и, *f.* alchemie.

алч-а, и, *f.* (star.), —о́а, ы, (crk.) lačnost, hlad.

алчи-ичать (-аю, -аешь) черо́ ла́чнѣти чѣго и, по чѣм; —о *adv.* ла́чно, дychtivѣ; —ость, и, *f.* ла́чность, chitivost; —ый, ая, ое, а́лченъ, чна, чно, ла́чны, chtivý, dychtivý.

алый, ая, ое, а́ль, а, о, jasně červený.

а́шр-итъ (-рю, -ришь) та́шкарити; —никъ, —щикъ, а, *m.*, —я, и, *m.* та́шкарь; —ница, —щина та́шкарка; —ство та́шка́рство.

аль, *срj.* (star.) čili, nebo, *v.* или.

альби́ность, а, *m.* albino, bělák, kakrlák.

альбóмъ, альбóумъ, а, *m.* album.

алькóвъ, а, *m.* alkovna, výstupek ve zdi.

альманáхъ, а, *m.* almanach.

альти́сть, а, *m.* altista.

альти́стый гóлосъ altový hlas.

альтъ, а, *m.* alt, altový hlas; пѣтъ а́льта zpívati altem; 2. а., altová viola; играти́ на а́льтѣ hráti na altovém violu.

а́лѣть (-ѣю, ѣешь) červenati; а.-ся, (-ѣюсь, ѣшьяся) červenati se.

а́лякъ, а, *m.*, šle и, popruh u psího chomoutu (v Kamčatce). А.

а́ляноватый, о́ляноватый, ая, ое, neohrabaný.

амазóнка, и, *f.* amazonka.

ама́льгама, ы, *f.* amalgama, varmužka.

ама́льгам-а́ция, и, *f.* amalgamace; —иро-вать (-рю, -руешь) amalgamovati.

ама́натъ, а, *m.*, залóжникъ rukojmě.

ама́рантовый, ая, ое, amarantový.

ама́рантъ, а, *m.* amarant, laskavec, *Amaranthus* (rstl.)

а́мба, ы, *f.* ambo (dvě vytažená čísla v loterii).

амбóпро (neskl.) *m.* obstávka и, za-
bavení lodního nákladu, *Embargo*.

амбóар-ный, ая, ое, amбаровý, скла-
довý, skladištný; —ная пóшлина,
—ное и., —щина poplatek ze skladi-
ště, skladné; —щикъ, а, *m.* držitel
skladu.

амбóаръ, а, *m.* sklad, skladiště; спи-
жírна; хлѣбный а. сýпка; солянóй а.
solnice.

а́мбра, ы, *f.* ambra.

амбрóзия, амврóсия, и, *f.* ambrosie.

амбóнъ, а, *m.* ambona (v kostele),
kazatelna.

амети́сть, амееи́сть, а, *m.* amethyst,
kámen drahý.

амигд-а́лнъ, а, *m.* mandlovina; —а́лѣть,
а, *m.* mandlovec; —а́ловый, минда́ль-
ный, ая, ое, mandlový.

амигдáль, а, (crk.), минда́ль mandle.

а́минь *adv.* (crk.) amen; аминь глаго́лю
вамъ amen pravím vám.

а́миáнтовый, ая, ое, amiantový, osinkový.

а́миáнтъ, а, *m.* amiant, osinek (kámen).

а́мма, ы, *f.* (crk.) matka duchovní.

аммиáкъ, а́миякъ, аммониа́къ, а, *m.*
amoniak, čpavek.

аммони́тъ, а, Аммо́новъ ро́гъ amonit,
pírožec (zkamenělina).

амни́стія, и, *f.* amnestie.

а́мо, а́може *adv.* (crk.) kam.

амуни́ция, и, *f.* vojenské potřeby;
—чникъ, а, skladiště vojenských
potřeb. [lásky].

Аму́ръ, а, *m.* Amor, Mílek (bůžek

амфи́бія, амфи́віа, и, *f.*, земновóдное
живóтное obojživelník.

амфитеáтръ, а, *m.* amfiteátr.

ана-гра́мма, ы, *f.* anagrama, přesta-

vení liter; —креонти́ческий, ая, ое, anakreontický; —лизировать (-рую, -руешь) analysovati; —лизисъ, —лизъ, а, m. analyse, rozbor, rozklad, rozložení; —литика, и, f. rozbornictví; —литический, ая, ое, analytický, rozborný; —логический, ая, ое, analogický, obdobný; —лoгiя, и, f. analogie, obdoba.

ананасный, ая, ое, ananasový.

ананасъ, а, m. ananas.

анарх-истъ, а, m. anarchista; —иче-ский, ая, ое, anarchický.

анархiя, и, f. anarchie, bezvládí.

анатом-икъ, а, анатомъ, а, anatom, pytevník; —ить (млю, мишь) pytvati, pytevně rozbíрати. [tevní.

анатомический, ая, ое, anatomický, py-anatomia, и, f. anatomie, pytva.

анахронизмъ, а, m. časoblud, anachronism, poklesek v letopočtu.

анаѳема, и, f. anathema, klatba církevní.

анбáрщина, анбáръ в. амбáрщина, амбáръ.

ангелика, и, f. angelika, andělíka, *Angelica* (rstl.)

ангело-видный, —зрачный, ая, ое, podobný andělu, andělský; —лѣпный, ая, ое, krásný jako anděl; —мудрен-ный, —мудрый, ая, ое, (crk.) moudrý jako anděl; —начальникъ, а, в. архáнгель; —образный, —подобный, ая, ое, podobný andělu.

ангелóчекъ, чка, m. andělíček.

ángель, а, m. anděl, angel; а. хра-нитель anděl strážce; а. тьмы а. tem-poty (zlý duch); день áнгела den jmenovin, jmenoviny; праздновать день áнгела světiti svůj svátek (jme-noviny).

ángельский, ая, ое, andělský.

англизир-óванный жеребѣцъ anglisi-rovany hřebec; —овать (-рую, -руешь) anglisirovati (koně).

англома́ния, и, f. ang lomanie, přílišná náchyllost k angličtině.

андáнте (neskl.) n. andante, zvolna (v hudbě).

Андрѣева трава, Андрѣевъ крестъ rozrazil klasnatý, *Veronica spicata*.

андро́ны, ѣ pl. f. pohrabáče Kamča-dalů na vyhazování oharků.

анекдóтець, тца, anekdotka.

анекдотический, ая, ое, anekdotický.

анекдóтъ, а, anekdota.

анемомѣтръ, вѣтромѣтръ větroměr.

анемонъ, а, m., вѣтреница anemonka, větřnice, větřná růžička *Anemone*.

анис-ный, —овый, ая, ое, anisový; —овка, и, f. anisovka (rosolka).

анисъ, а, m. anis, anyz *Anisum* (rstl.).

анит-ный, —овый, ая, ое, koprový.

анитъ, а, копѣръ, пра m. kopr *Ane-thum graveolens*.

áнкеръ, а, —рокъ, рка, —рочекъ, чка polouvědro (*der Anker*).

áно *cnj.* (star.) ano, а ono.

анонимъ, а, anonym, bezejmenný spi-sovateľ.

áнсѣръ, я, (star.) váha ruská, někdy 1 1/3 libry, pak 1 libra.

áнталь, а, m. půlsoudek uhersk. vína.

антаркти́ческий, ая, ое, antarktický, jižní.

анти-дóръ, а, m. svěcený chléb ko-stelní podávaný lidu; —дóтъ, а, m., противоя́дие protijed, kazijed.

антíква, ы, f. antikva, písmo tiskací stojaté.

антиквáрий, я, m. antikvář.

антíкъ, а, m. starobylá řezba.

анти-мíнсъ, а, m. vyobrazení božího hrobu; —мóнiя, и, f., сурьма surma,

antimon; —насха́, ы, týden po veli-koноci; —патический, ая, ое, anti-patický; —пáтiя, и, f. antipatie, ne-

chuf k něčemu; —пóды, овъ pl. m. protinožci (geogr.); —тѣза, —тѣзисъ,

—тѣзъ, а, *m.* antithese; —фѣнъ, а, antifona. odzpěv, protizpěv.
 антихристъ, а, *m.* antikrist.
 античный, ая, *oe.* antický.
 антолѣгія, и, *f.* antologie, výbor, výběr, klasobraní (v literatuře).
 Антоновъ огонь oheň sv. Antonína (nemoc).
 антре-сѣль, и, *f.*, *pl.* —соли, ей, (star.) poloupatří, *Entresol*.
 антрополѣгія, и, *f.* наука о чловѣкѣ člověkosloví, člověkoznanství, člověkozpyt, náuka o člověku.
 анфилада, ы, *f.* (stav.) pořadí pokojův *Enfilade*.
 анѣрусъ, а, *m.* anšovka *Chupea* s. *Engraulis encrasicolus*.
 аншиутъ, а, *m.*, рычагъ jeřáb, zvedák, zdvihák.
 анъ *enj.* (prost.) an.
 апелл-антъ, —яторъ, а, apellant, odvolavatel; —яціонный, ая, *oe.* апелляční; —яція, и, *f.* apelace, odvolání (k vyššímu soudu).
 апельсин-ный, —овый, ая, *oe.* pomorančový; —чикъ, а, malý pomoranč.
 апельсинъ, а, *m.* pomoranč, *Citrus aurantium*.
 апетитный, ая, *oe.* chutný.
 апетитъ, а, chuť k jídlu.
 апликатура, ы, *f.* aplikatura, kladení prstu na hudební nástroj).
 аплодіров-аніе, аплодіровка tleskot rukama, pochvala; —ать tleskati rukama na důkaz pochvaly.
 по-гѣй, я, *m.* (astr.) odzemí, dalekozemí *Apodem*; —калинсень, а, *m.* zjevení sv. Jana; —калинсическій, —калинсическій, ая, *oe.* apokalyptický; —крифическій, ая, *oe.* apokryfický, podvržený; —крѣфъ, а, *m.* apokryf, podvržený spis; —логическій apologický, obranný (spis); —лѣгія, и, *f.* apologie, obrana (pi-

semná); —логъ, апѣлогъ, а, *m.*, правоучительная басня mravoučná bajka, bajka esopská; —плѣксія, и, *f.* apopleksie, mrtvice; —плѣктикъ, а, mrtvicí poražený; —плектическій, ая, *oe.* apoplektický; —стѣма, ы, *f.* apostema, vřed.
 апѣстоль, а, *m.* apoštol.
 апѣстоль-никъ, а, *m.* kukle jeptišek; —скій, ая, *oe.* apošolský; —ство, а, *n.* apoštolství.
 апѣстрофъ, а, *m.* odsuvník, apostrof (').
 апиаратъ, а, *m.*, приборъ přístroj.
 априкосъ *v.* абрикосъ.
 априлій, я, *v.* апрѣль.
 апроб-ація, и, *f.* schválení *Approbatio*; —овать (-бѣю, -бѣешь) aprobovati, schváliti.
 апроши, ей, *pl. f.* průkopy.
 апрѣль, я, *m.* duben (měsíc) *April*; —скій, ая, *oe.* dubnový; —ская погода aprilová č. nestálá povětrnost.
 аптѣк-а, и, *f.* lékárna (apatyka); —арскій, ая, *oe.* lékárnický; —арша, и, *f.* lékárnice (apatykářka); —арь, я, *m.* lékárník (apatykář).
 аптѣч-ка, и, *f.* malá lékárna; —ный, ая, *oe.* lékárnický.
 арабѣскъ, а, *m.* arabeska.
 арава, ы, *f.* (prost.) tlupa lidí, zástup.
 аракъ, а, *m.* arak, rejžovka.
 аранны, овъ *pl. m.* vysoké skalnaté hory v Sibiři.
 арап-ка, и, *f.* mouřenínka; —никъ, а, *m.* dlouhý bič s krátkou násadou; —скій, ая, *oe.* mouřenínský; —чикъ, а, obřezaný n. opotřebovaný dukát.
 арапъ, а, mouřenín.
 арба, ы, *f.* vysoký dvoukolový vůz (v Krymu a j.).
 абръзъ, а, *m.* druh dýní *Cucurbita citrullus*.
 аргали (neskl.), баранъ степной, argalka, ovce stepní, *Ovis argali*.

аргам-áкъ, а, *т.* kůň kabardinský;
 —áчникъ, а, *т.* jezdec na argamáku.
 арéнда, ы, *ф.* nájem, pacht, nájemné,
 pachtovné; 2. manství dočasné.
 арендáторъ, а, *т.* nájemník, pachtýř.
 арендный дохóдъ důchod z pachtu.
 аренд-óванный, ая, ое, najatý, pachtovaný;
 —овáть (-ýю, -ýешь) najmouti, pachtovati.
 ареомéтръ, а, *т.* hustoměr.
 арест-áнтскій, ая, ое, arestantský,
 vězňi, vězenský; —áнтская *ф.* věznice,
 světnice vězenská; —áнтъ, а, *т.* vězeň,
 arestant; —овáние, я, *н.* uvěznění;
 —óванный, ая, ое, uvězněný; —овáть,
 (-ýю, -ýешь) zatknouti, uvězniti.
 арéсть, а, *т.* arest, vězení; находíться,
 сидѣть подъ арéстомъ seděti u vězení;
 содержáть подъ арéстомъ držeti koho u vězení.
 аржáнецъ, аржéнецъ, нца, *т.*, ржá-
 нецъ, рожéнецъ bojínek *Phleum* (rstl.).
 аристо-кратіческій, ая, ое, aristokratický;
 —кратія, и, *ф.* aristokracie; —кратъ,
 а, *т.* aristokrat.
 ариомéтика, и, *ф.* aritmetika, počtářství.
 ариомéтикъ, а, *т.* aritmetik, počtář.
 ариометіческій, ая, ое, aritmetický.
 ариергáрдя, и, *ф.*, ариергáрдъ, а, *т.*
 zadní voj.
 áрия, и, *ф.* arie, zpěv, píseň.
 árка, и, *ф.* oblouk.
 аркáда, и, *ф.* arkáda.
 аркáнить (-ню, -нишь) lapati do smeček
 (koně divoké atd.).
 аркáнь, а, *т.* smečka, lapač (provaz
 k chytání divokých koní v stepi.)
 арктіческій, ая, ое, arktický, severní.
 арлекинáда, ы, *ф.* harlekynáda.
 арлекин-скій, ая, ое, harlekynský;
 —ство *н.* harlekynství, šašky *пл.*;
 —ствовáть (-ствую, -ешь) šašky
 tropiti.

арлекинъ, а, *т.* harlekyn.
 армáда, ы, *ф.* vojenské n. válečné
 loďstvo.
 армáторъ, а, armator, vypravitel la-
 pacího korábu,
 арматýра, ы, *ф.* vojenská úprava.
 армеецъ, éйца, *т.* kdo slouží v ar-
 mádě.
 армéй-скій, ая, ое, armádní; —щина,
 ы, (prost.) vojenština, členové vojska.
 árмия, и, *ф.* vojsko, armáda.
 армýдъ, а, *т.* в. айва, квити.
 армáжный, ая, ое, harasový.
 армáкъ, а, *т.* haras; 2. dlouhý ha-
 rasový oděv (jako župan).
 армáнскій, ая, ое, armenský; а. кá-
 мень, лазýрикъ, lazurový kámen.
 армáчина, ы, *ф.* haras (látka).
 арнаўтка, и, *ф.* arnautka (druh pše-
 nice).
 аромáтитъ (-мáчу, -мáтишь) namazati
 mastmi; а.-ся (-мáчуся) namazati se
 mastmi.
 ароматіческій, ая, ое, aromatický,
 vonný.
 аромáт-никъ, —чикъ, а, kdo dělá a
 prodává masti; —ница, ы, *ф.* mast-
 nice, krabička na masť; —ный,
 —скій, ая, ое, masťový.
 аромáтъ, а, *т.* vonná masť; 2. aroma,
 vůně.
 Арóнова борода aron, aronova brada
Arum (rstl.).
 арсенáль, а, *т.* arsenál, vojenská zá-
 sobárna.
 артáчиться (-тáчуся), прáчиться býти
 zarputilým; stavovati se (o koních).
 артéль, и, *ф.* družina n. spolek řeme-
 slníků n. průmyslníků se společným
 směrem; —ный, ая, ое, spolkový;
 —щикъ, а, *т.* účastník družiny (ar-
 teli); —щина, ы, *ф.* vše co náleží
 k družině (arteli).
 артéрия, и, *ф.* tepna.

артикуль. а. članek.
 артиллер-истъ, а. *m.* dělostřelec;
 —ійскій, ая, ое, dělostřelecky.
 артиллерія, *n. f.* dělostřelectvo.
 артистическій, ая, ое, artistický, umě-
 lecký.
 артистка, *n. f.* umělkyně.
 артистъ, а. umělec. [*mus.*]
 артишокъ, а, artyčok *Cynara scolymus*.
 артосъ, а. *m.* chleb svěcený v první
 den pašijový a rozdávaný na bílou
 sobotu shromážděnému lidu.
 артугъ, а, *m.* malá mince švédská
Örtug.
 артышъ, а. *m.* chvojka klášterská
Juniperus sabina.
 аръ (нескл.), арънь, а, *m.* druh po-
 таpek v Kamčatce.
 арфа, *n. f.* harfa.
 арфистка, *n. f.* harfenice, harfenistka.
 арфистъ, а, *m.* harfeník, harfenista.
 архалугъ, а, *m.* domácí krátký šat
 asiatský.
 архангелъ, а, *m.* archanděl; —льскій,
 ая, ое, archandělský.
 архео-графія, *n. f.* stařinopis, popis
 starožitností: —логическій archeo-
 logický: —логія, *n. f.* archeologie,
 stařinoznalství; —логъ, а, *m.* archeolog.
 архіа. *n. f.*, архівъ, а, *m.* archiv,
 istovina.
 архив-арій, я, —аріусъ, а, *m.* archivář.
 архив-ный, —скій, ая, ое, archivní.
 архи-діаконъ, а, *m.* archidiakon;
 —мандритъ, а, *m.* archimandrita;
 —пастырскій arcipastýřský: —пастырь,
 я, *m.* arcipastýř: —пелáгъ, а, *m.*
 archipelag, mnohoostroví: —стратігъ,
 а, *m.* archistrateg, hlavní vůdce;
 —тэктонскій, ая, ое, architektonický;
 —тэктонъ, —тэкторъ, а, *m.* architekt;
 —тектюра, *n. f.* architektura; —травъ,
 а, architrav, podřimsí.

архі-атеръ, а, *m.* arcilékař; —ени-
 сконія, *n. f.* arcibiskupství, (obvod
 n. osada); —епіскопъ, я, е, (star.),
 —епіскопскій, ая, ое, arcibiskupský:
 —епіскопство, а, *n.* arcibiskupství
 (hodnost); —епіскопъ, а, *m.* arcibiskup;
 —ерей, я, *m.* arcikněz, arcibiskup;
 —ерейскій, ая, ое, arcibiskupský;
 —ерейство arcibiskupství.
 арца, *n. f.* артышъ. [*buce.*]
 арцы *n.* рцы jmeno písmene р в аз-
 арчакъ, а, *m.* luk n. hlava sedla.
 аршин-никъ, а, *m.* obchodník ve zboží
 loketním; —ный, ая, ое, loketní;
 —чикъ, а, *m.* lokétek.
 аршинъ, а, *m.* ruský loket; продаватъ
 товаръ по аршинамъ prodávati zboží
 na lokte; мѣрить своимъ аршиномъ
 na vlastní loket měriti = svého
 prospěchu hleděti. Р.
 арясина, *n. f.* tlustá hůl. А.
 асбестовникъ, асбестъ, а, osinek, horní
 len (kámen).
 асйда, *n. f.* (crk.) volavka (pták).
 аскалонія, *n. f.* ošle ch (rstl.).
 аскит-никъ, аскитъ, а, *m.* asket, po-
 божник, kajcník; —ный, ая, ое,
 asketický; —ство asketika, pobož-
 nictví.
 аспарагъ, а, *m.*, спаржа chřest (rstl.)
Asparagus.
 аспектъ, а, *m.* (astr.) protipostavy
 hvězd.
 аспид-ій, я, —никъ, а, *m.* papratník,
 papratka *Aspidium* (rstl.).
 аспид-ный, ая, ое, břidličný; —скій,
 ая, ое, hadí.
 аспидъ, а, *m.* jedovatý had, zmije;
 2. břidlice, křídlice (kámen); 3. (star.)
 яшма, jaspis (drahý kámen).
 асса вонючая, вонючка *Assa foetida*
 čertkus Р.
 ассессоръ, а, *m.* asesor, přisedící, při-
 sední. -іho *m.*

ассигн-аціонный, ая, ое, asignační; а. банкъ bank asignační n. cedulový; —ація, и, f. assignace, poukázka (na peníze); —ованіе, я, n. poukazování; —ованный, ая, ое, assignovaný; —овать (-нью, -нѣшь) assignovati, dáti poukázku (na peníze); —овка, и, f. poukazování; 2. poukázka.

астерикъ, а, астра, ы, f., звѣздочникъ hvězdník *Aster* (rstl.). [(rstl.).

астрагаль, а, m. kozinec *Astragalus*

астраханскій перецъ paprika *Capsicum*.

астро-гнозія, и, f. hvězdoznalství; —логическій, ая, ое, astrologický; —логія, и, f., звѣздословіе hvězdosloví, hvězdoprava; —любія, и, f. hvězdoměr, úhloměr; —номическій, ая, ое, astronomický, hvězdářský; —номія, и, f. hvězdářství, astronomie; —номъ, а, m. astronom, hvězdář.

асфальтический, асфальтовый, ая, ое, asphaltový.

асфальтъ, а, m. asphalt (= гóрная, жидóвская смола) židovská n. horní smola.

асфодиль, а, m., асфодиль, и, f. mečík *Asphodelus* (rstl.).

ась int. (prost.) což! he!

аська, и, f. čepička prostého lidu.

атайка, и, f. kachna strakatá *Anas tadorna*.

атака, и, f., нападѣніе útok, napadení *Attaque*.

атаковать, (-кую, -куешь) útok učiniti (na nepřitele).

атаман-скій, ая, ое, atamanský; —ство atamanství (důstojenství).

атаманъ, а, ataman, náčelník kozáků.

атеизмъ, а, m., безбожіе, bezboží, atheism.

атеистъ, а, безбожникъ bezbožník, atheista.

ати *enj.* (star.) aby, at.

атлантъ, а, m. (anat.) první obratel šíjový, nosič.

атлас-ить (-ашу, -ашишь) atlasovati; а.-ся atlasovati se; —ный, ая, ое, atlasový.

атласъ, а, m. atlas (látka).

атласъ, а, m. atlas, sbírka map.

атмо-сфера, ы, f. atmosféra, parokruh; —сферическій, —сферный, ая, ое, atmosferický.

атомическій, ая, ое, atomický.

атомъ А., атомъ, а, Р. atom, prvek.

аттест-ать, а, m. atestat, vysvědčení (písemně); —ація, и, f. svědectví, vysvědčení; —овать (-ю, -ѣшь) atestovati, vysvědčiti.

атý! атý! int. atu! (tak pobízejí myslivci svoje psy na lovu); —кать, —кнутъ křičeti atu!

ать, ать *enj.* (star.) at; ать мя при-метъ (star.) at mě přijme.

ау! int. hou!

аудит-опіать, а, m. auditoriát, vojenské soudství; —опія, и, f. poslu-чарна, síň posluchací n. učebná; —опская, ой, f. auditorská n. su-dební světnice; —опскій, ая, ое, auditorský; —опство, а, n. auditorství; —опъ, а, auditor.

аудиенція, и, f. audience, slyšení (u panovníka).

аудиенць-зала, ы, f. síň audienční n. přijímací.

аукать (-аю, -аешь), аукнуть houkati, houknouti; а.-ся houkati na sebe; каковó аукнется, таковó и откликнется jak kdo s hůry volá, tak zas na něj z dola.

аукціо-наторъ, а, —нѣсть, а, m. dra-жебник, vyvolavač.

аулякъ, ауляхъ, а, m. v. сáвка.

ауль, а, m. aul (několik rodin kav-kazských horanův).

аурипигментъ v. аврипигментъ.

аускультантъ, а, *m.* auskultant.
 афелій, я, *m.* (astr.) odsluní *Aphelium*.
 афйша, афйшка, и, *f.* tištěné ohlášení,
 vyhláška *Affiche*.
 афо-рízмъ, а, *m.*, aforism, výměsek;
 —ристическій, ая, ое, aforistický.
 аханъ, а, *m.* síť na běluhy.
 áханье, я, *n.* vzdychání. [-nouti.
 áхать (-аю, -аешь), áхнуть vzdychati,
 ахинéя, и, *f.* nesmysl, tlachání; нестй
 ахинéю tlachati, žvaniti.
 áхра, ы, *f. v.* артышъ.
 ахроматическій, ая, ое, achromatický.
 ахтю, ахъ *int.* ach. [slovec.
 ахунъ, а, *m.* mahomendánský boho-

áще, áще ли, (crk.), áче, áчи, áци
 (star.) *cnj.* jestliže.
 аэро-графія, и, *f.* aerografie, vzducho-
 pis; —динáмика, и, *f.* náuka o po-
 hybu par vzdušných; —лйтъ, а, *m.*
 povětroň; —лógия, и, *f.*, наука о
 вóздухъ náuka o vzduchu, vzducho-
 sloví; —мётрiя, и, *f.* vzduchoměr-
 ství; —мётръ, а, *m.* vzduchoměr;
 —навтика, воздухоплавание vzducho-
 plavba; —навтъ, а, *m.* vzduchopla-
 vec; —стáтика, и, *f.* aerostatika,
 náuka o rovnováze plynů a par;
 —стáтъ, а, *m.* vzdušná loď, míč
 povětrný.

Б.

б (бúки) druhé písmeno v azbuce.
 ба! *int.* ba! aj!
 баáль-никъ, а, věstec; —ница věšt-
 kyně; —ство věštba; —ствовать
 (star.) věstiti, předpovídati; namluviti
 koho k čemu.
 баба *f.* bába (skoro ve všech význa-
 mech co v českém); *pl.* бабы, пле-
 яды (astr.) báby, kuřátka, slepička.
 баба́къ *v.* байба́къ.
 баба́шка kousek kůry přivázaný k udici.
 бабén-ка, —очка babička.
 бабень, я, бабйкъ, á, babař, ženkýl,
 ženská zástěrka (posměš.).
 ба́бить (-блю, -бишь) (crk.) babiti.
 ба́бица babička.
 ба́бичъ (star.), акушёръ babič.
 ба́бища *f.* (prost.) babice.
 ба́биш, ья, ье, babí; ба́bye лéто babí
 leto (vlákna lítající na podzim);
 ба́биш зýбы babí zub, kyčelnice,
Dentaria (rstl.)
 ба́бка *f.* babička (matka otcova neb

matčina); 2. babička (při porodu);
 3. kotník; игрá въ ба́бки hra v kůtky;
 4. babka (jmeno rozličných věcí,
 nástrojů, rostlin atd.).
 ба́бничать (-аю, -аешь) babiti.
 ба́бочка *f.* motýl *Papilio*.
 ба́бръ, а, onsa *Felis uncia*.
 ба́бýкъ, а, тушкáнчикъ frček *Dipus*
jaculus.
 ба́бýка *f.* smrž *Helvella mitra*.
 ба́бýчникъ, а, agave (rstl.)
 ба́бушка *f.* babička.
 ба́бушка *f.* knedlíček do polívky.
 ба́bye, я, *n.* coll. babstvo, baby *pl.*
 ба́вить (-влю, -вишь) *v.* приба́вить;
 б.-ся (ба́влюсь, ба́вишься) meškati
 někde, obmeškávati se.
 ба́вольникъ, а, хлопчáтникъ bavlník
Bombax (rstl.).
 багáжъ, а, *m.* zavazadla (pakáž) *Bagage*.
 ба́горъ, гра *m.* purpur, červec, nach.
 ба́горъ, гра, *m.* rybářské bidlo s há-
 kem, rybářský hák.

багрéние (crk.) červenění.
 багрéнье lovení ryb hákem.
 багрéць, а, purpur, purpurová barva.
 багривать, (-аю), багрить (-рю, -ришь)
 loviti rybu hákem.
 багрильщикъ rybář, který loví ryb
 hákem.
 багрить (-рю, -ришь) barviti purpurem;
 б.-ся rdíti se, červenati se.
 багровина tmavočervená piha neb
 známka na těle. [skému.
 багровище *n.* násada k háku rybář-
 багрó-вый, пурпúровый purpurový,
 nachový; —вѣть (-вѣю, -вѣешь),
 багрѣть (-ѣю, -ѣешь) zčervenati.
 багръ, а, *m.* (star.) purpur *v.* багоръ;
 2. purpurový plášť.
 багрянить (-ню) purpurem barviti;
 б.-ся červenati se.
 багрянй-ца látka purpurová; 2. plášť
 purpurový; —чникъ obchodník *v.*
 purpuru.
 багрян-ка nachovec, nachový hlemejžd
Murex; 2. nachová barva; —никъ
 jidášník *Cercis* (rstl.).
 багрянорóдный *v.* purpuru narozený.
 багрá-ный purpurový; б. цвѣтъ pur-
 purová barva; —чей, аго, *m.* у ry-
 бářů, kdo každého dne ohledává
 zákoly, nejsou-li *v.* nich ryby.
 багúльникъ, багúнь, а, rojovník *Le-*
dum palustre.
 бадáнь, а, *m.* lomikamen tlustolistý
n. sibiřský, mongolský čaj *Saxi-*
fraga crassifolia.
 бадéйка, бадéечка věдýрко, okovec.
 бадéй-ный věderný; —щикъ (*v.* hor-
 nictví), kdo naplňuje okovce rudou.
 бадрянка perský citron.
 бадья, ѝ, оков, okovec; ведро (*na* vodu).
 бадьянь, а, badián *Illicium anisatum*;
 б. дикій, сибірскій, бѣлый třemdava
 bílá *Dictamnus albus*.

бадяга *f.* houba mořská spuha *Spongia*
fluviatilis, *Badiga fluviatilis*.
 бадяжничать posuňky dělati; šašky
 si tropiti.
 бажáнтъ, а, bažant *Phasianus v.* фазáнь.
 баженина, буженина vepřová pečeně
 s česnekem neb cibulí.
 бáза (star.), подно́жие podnoží, pata
 (sloupu).
 базальтовидный čedičovitý.
 базальтовый čedičový.
 базáльтъ čedič (kámen).
 базанить (-ню, -нишь) (*v.* plavbě) opa-
 činou loď ku předu hnáti, rejdo-
 vati kotrčem.
 базáновець hlazenec *Cuphea* (rstl.)
 базáрить, разбазáрить (-рю, -ришь)
 utratiti (peníze), promarniti, pro-
 mrhati (peníze).
 базáрный день tržní den.
 базáръ, а, trh, tržiště; 2. tržní shro-
 máždění.
 базил-йка, *f.* stoříšek, klinopad *Clino-*
podium (rstl.); —йкъ, а, bazalka
Ocimum basilicum (rstl.); —йскъ,
 а, bazilišek *v.* васили́скъ.
 байбáкъ, а, свиšť bobák, popelice pol-
 ská *Arctomys bobac*; 2. lenoch;
 3. starý mládenec.
 байбáчий, ѡ, ѡе, байбаковъ popeličí.
 байберéкъ (star.) tkanina různoba-
 revná se zlatým neb stříbrným kvě-
 тоváním.
 баиваться бáвати *v.* боя́ться.
 байбáкъ, а, loďka poříčná.
 байдáна (star.) krunýř, brnění.
 байдáр-а, loď o šesti neb více ve-
 slách, potažená kožemi mořských
 zvířat (*na* Aleutech); —ка malá
 loďka (bajdarka); 2. *Chiton* (mušle);
 —щикъ kdo dělá bajdary; 3. rybář
n. loves, jenž pluje *na* bajdaře.
 байдáчная доска deska člunková.
 ба́йка *f.* bojka (látka), švanepaj.

байкалітъ, а, bajkalit (kámen).
байрамъ, а, bajram, mahomedský půst.
байчетый, байковый з bajky, švane-
rajový.

бакалѣя *f.* sušené ovoce.

бакан-ить (-ню, -нишь) barviti na čer-
veno; —ный, —овый tmavočervený.

баканъ, а, červeň, červená barva; lak
florentinský.

бакаўтъ, а, kvaják, dřevo francouz-
ské n. svaté *Guaiaacum*.

бакенбарды, ъ, *m. pl.* lícní vousy, li-
cousy (něm. *Bakkenbart*).

бакенъ, а, plavební mezníky (známky
pro splavnou vodu).

баккалавръ, а, bakalář.

баклага, баклажка *f.* dřevěná zakrytá
nádobá s malým otvorem, putna.

бакланъ, а, kormorán *Carbo cormo-
ranus* (pták podobný pelikánu).

баклуш-а kovový talíř co hudební
nástroj; 2. kolo z litiny železné u
vodních strojů; —и бить, —ничать
(prost.) lelky chytati, zevlovati;
—ка клін, jímž se zadělá dírka
prachem naplněná při trhání skal;
2. dřevěný podešev u rýžovníků
zlata; —никъ, а, zahaleč, zevel, ze-
vloun; —ница zahalečka, zevlovačka.

бакуломѣтрія *f.* výškoměrství.

бакунъ, а, tabák selský *Nicotiana
rustica*.

бакша *f. v.* бахча.

бакъ, а, prostranství vrchní paluby
od předního stežně k nosu korábu;
2. dřevěná mísa, z níž lodníci jedí.

балабанъ *m.* raroh *Falco lanarius*
(dravec).

балаболка rondlička, rolnička, řehtačka.

балабон-щикъ, а, tlachač, žvanil, ple-
skal; —ница tlachačka, žvanilka,
pleskalka; —ить (-ню, -нишь) tla-
chat, žvaniti, pleskati.

балаганъ, а, bouda jarmareční n. kome-
diantská; 2. přístřešek na sušení ryb.

балагур-ить (-рю, -ришь) žertovati, šaš-
kovati, šprýmovati; —ка, žertovnice,
šprýmovnice; —ный žertovný, šprý-
movný; —ство žerty, šašky, šprýmy.

балагуръ, а, (prost.) žertovník, šašek,
šprýmovník.

балакать (-аю, -аешь) tlachati, žvaniti,
žvastati.

балакирь, я, *m.* veliká baňka hliněná,
čbán; 2. hliněná poklička na sbí-
rání sirkového květu (v hutích sir-
ných).

бала-лаечникъ, —лайщикъ, а, kdo
hraje na balalajku; —лайка *f.* ba-
lalajka (národní nástroj hudební o
dvou nebo třech strunách).

баламут-ить (-ýчу, -ýтишь) balamutiti,
plesti n. másti řečmi; —ка *f.* ba-
lamutilka; —ный balamutný; —ня,
f. balamucení, tlachy, žvanění.

баламутъ, а, balamutil, pleskal.

баланда, *f.*, ботвинья studená polívka
z listí cviklového a kvasu.

баланецъ, нца, маетникъ kyvadlo u
hodin.

баланить, а, морскóй жёлудъ mořský
žalud *Balanit* (zkamenělina).

балансёрка tanečnice po provaze.

балансёръ, а, tanečník po provaze.

баланси́ровать (-пýю, -пýешь) držeti
rovnováhu, balansovati; 2. tancovati
po provaze.

балансъ, а, rovnováha.

баластить (-áщу, -áстить) сýдно dá-
vati přítěž do korábu.

баластъ, а, balast, přítěž do korábu.

баласъ, а, spinel *Spinellus* (drahý
kámen).

балахонъ, —ончикъ, а, letní oděv
podobný kaftanu.

балахрыст-ка, непосѣдка *f.* бѣгна,
бѣхлице, побѣхлице, тulačka, nepo-

sedá; —ничать (-аю, -аешь) běhati s místa na místo. [neposeda. балахрысть, а, непосѣдъ, běhal, běhlík, балбѣсъ, а, (prost.) hlupák, trulant. балбёрка *v.* бабáška. бálга, *f.* židovinník, tamaryšek *Myricaria* (rstl.). балдá, Ы, *f.* balda, hlava u kyje *n.* u palice; 2. veliké kladivo hornické *n.* kovářské. балдахинъ, а, baldachin, *pl.* nebesa. балдовѣще *n.* násada *n.* rukověť u kladiva. балдріянъ, балдырьянъ, а, kozlík *Valeriana* (rstl.) *v.* булдырьянъ. балетмейстеръ, а, baletní mistr (něm. *Balletmeister*). балѣт-ный baletní; —чикъ baletník, tanečník baletní; —чица baletnice, tanečnice baletní. балѣтъ, а, tanec divadelní, balet. балѣста, *f.*, каменомѣтница kamenometnice, kamenomet, prak na vyhazování kamenů (v středověkém vojenství). бáлій, я, *m.* (star.) čaroděj, kouzelník, věstec. бáлія, и, *f.* (star.) čarodějka, kouzelnice, věstkyně. бáлка *f.* břevno, trám; 2. úžlabí (mezi horami). балкѣнъ, а, balkon, pavláčka. баллад-а *f.* balada; —никъ skladatel balad; —ный baladový. бáлмочный, взбáлмочный, взбáлмошный зтѣрѣтѣнъ. балобѣнъ *v.* болтунъ. балов-анье *n.* rozmazlení (dětí); —ать (-ую, ѣешь), б. дѣтѣй rozmazliti (dětí), mazliti se s dětmi; 2. б. чѣмъ hráti něčím, dováděti (o dětech); б.-ся rozmazliti se. бáловень, вня *m.* rozmazlené dítě, mazánek, mazlíček; rozpustilec.

балов-никъ, —щикъ, kdo se mazlí s dětmi, mazlil; —ница, —щица, mazlilka; —ствѣ mazlení; dovádění; nezbednost. баломѣтитъ *v.* баламѣтитъ. балотир-ованіе, —ѣвка hlasování kuličkami; —ать (-рую, -рѣешь) balotovati, hlasovati kuličkami. бáлочный břevnový. бáлтывать *v.* болтáть. бáль, а, бál, ples taneční; быть на бáлѣ býti na bále; 2. б. kulička hlasovací; 3. *pl.* бáлы tlachy, pleskalice, šprýmy; точить бáлы *v.* баласничать. балыкѣвина *f.* kousek sušeného jesetra. балыкъ, á, *m.* sušený hřbet jesetří neb vyzí. бальзаминъ, а, balsamina *Balsamina hortensis* (*Impatiens balsamina*); б. жёлтый netykálek, netykalka *Impatiens nolitangere*. бальзамир-ованіе, —ѣвка balsamování; —овать balsamovati; б.-ся *b.* se; —ѣщикъ balsamovatel. бальзамическій balsamický. бальзам-ка *f.* balsamka *Momordica balsamina* (rstl.); —никъ, а, balsamník *Toluidifera* (rstl.); —ный balsamový. бальзамъ, а, balsám, balšam. бáльный бáловý; —ое плáтье šat do bálu. бáльство *v.* баáльство. бáлюстрáда *f.* balustráda, zábradlí, brlení. бaлáс-ина *f.* sloupek *n.* pilířek v balustrádě; —никъ, а, soustružník sloupků do zábradlí; 2. (prost.) šprýmař, šprymovník; —ница (prost.) šprýmařka, šprymovnice; —ничать (-аю, -аешь) (prost.) šprymovati; —ы, овъ *pl.* šprýmy, žerty; 2. *v.* бaлюстрáда.

бамберекъ, а, в. байберекъ.

бамбуковый bambusový; б. тростникъ,
бамбукъ bambus *Bambusa arundinacea*.

банановый bananový.

бананъ, а, banan *Musa paradisiaca*.

бандажистъ, а, бандажникъ, а, бандажиста, úvazkář.

бандажъ, а, m. úvazky (chir.) *Bandage*.

банделеръ, а, (star.), бандульера f. převěšník, převěsný řemen *Bandelier*.

бандероль, я, m. banderolka.

бандура f. bandura (strunný hudební nástroj).

бандуристъ, а, bandurista (kdo hraje na banduru).

бандурный звукъ zvuk bandury.

банить (-ню, -нешь) pařiti (teplou vodou); 2. čistiti dělo po výstřelu; 3. б. рыбу vymývati n. máčeti rybu; б.-ся (—нюся) koupati se v lázni.

банишка f. malá lázeň.

банка f. baňka (nádoba); 2. кровопускательная б. baňka (k pouštění krve); ставить банки и. рожки sázeti baňky; 3. подводная б. násep, písčina (v moři) něm. *Bank*.

банкёръ, а, bankér (ve hře).

банкётъ, а, пиръ hostina, banquet.

банкёр-скій bankéřský; —ство bankérství.

банкёръ, а, bankér, penězoměneč.

банковский bankový, bankovní.

банкомётъ, а, bankér, kdo drží bank (ve hře).

банкрút-иться (-ýчусь, -ýтишься) udělati bankrot, přijíti v úpadek; —ный, —скій, bankrotový; —ство, банкрútъ, а, bankrot, úpadek.

банкъ, а, bank, peněžna; заёмный б. bank půjčovací n. zápůjčný; 2. б. bank (ve hře); играть въ б. hráti farao.

банникъ, а, chvost v parní lázni; 2. štětka dělostřelecká (na čištění děla po výstřelu).

банный лажењскý; банное n. poplatek лажењскý.

баноч-ка krabička; —ный skřínkový, krabičkový; б. чай čaj v krabicích; —ная кровь krev pouštěná baňkami.

бантъ, а, бантикъ, а, stužka; маšle (něm. *Band*).

банщ-икъ, а, lazebník, držitel lázně; —ица lazebnice.

баня, и, банька, и, f. lázeň (ruská), 1. parní; 2. бань, baňka, nádoba k přepouštění n. přehánění; 3. (star.) vary, teplice (pramen minerální); 4. баня паки-бытія omývka církevní.

баобабъ, а, *Adansonia* (rstl.).

барабан-ецъ, ица, —чикъ, а, bubínek; —ить (-ню, -нишь) bubnovati; —ный bubnový; б. бой bubnování; —ная перепонка bubínková mázdra (v uchu); —щикъ, а, bubeník; —щица bubenice.

барабанъ, а, buben; бить въ б. bubnovati; 2. bubínek (v uchu a v hodinách).

барабашить (-ошу, -ошишь) rozrýpati, rozházeti něco nepořádně.

бараканъ, а, berkán (látka).

баран-ецъ, ица А., баранецъ Р. vranec (Presl) *Lycopodium selago* (rstl.); —ина, skorovina, skorové maso; жареная б. skorová pečeně; —ий, —ья, —е beraní; б. рога beraní roh; —ья травá beraní tráva (jména rozličných rostlin); —ка f., —никъ, а, m. prha *Arnica* (rstl.); —окъ, ика beránek, malý hoblík; —чикъ, а, beránek; 2. б., скороспѣлка, бѣлая бѣквица bílá bukvice, petrklíč *Primula veris*.

баранъ, а, beran; (též jména všelikých nástrojů).

барáхтаться (-хтаюсь, -хтаешься) *tře-rati rukama i nohama* (o dětech);
 2. *rváti se n. tahati se s kým.*
 барáшекъ,шка *beránek*; 2. б. въ бума́жкѣ *úplatek, pomazanka* (staroč. koláč);
 3. б. -kozlík, otavnik (sluka) *v.* бе-кассинъ; *pl.* барáшки *kočičky*, jehnědy (na vrbách); 2. *beránky* (drobné obláčky v řadách na nebi); 3. б., зай-чики *drobné vlny v řadách na vodě.*
 барáшь, а, (star.) *stanař.*
 барбарисникъ, барбарисъ, кислянка *dřišťál Berberis* (rstl.).
 барбарисный *dřišťálový.*
 барбу́нь, а, барвенá *f. parma mořská Mullus barbatus.*
 барвено́къ, нка, барви́нокъ, нка *bar-vínek, brčál Vinca minor.*
 баргамо́тъ *v.* бергамо́тъ.
 ба́рда *f. mláto.*
 ба́рденикъ, а, dobytek *krmený mlátem.*
 ба́рдъ, а, bard (celtický pěvec).
 барелье́фъ, а, повупу́клá práce *sochař-ská Basrelief.*
 ба́ржа *f. malá loďka veslová s besídkou.*
 ба́ринъ, а (≡ бо́йринъ) *pán*; жить ба́риномъ *žítí po panskú*; по ба́рину и слуги *jaký pán takový sluha*; вся́кий б. свою́ мило́сть хва́литъ а на́ши услу́ги ни во что ста́витъ *každá liška svůj ocas chválí* (přísl.); *pl.* ба́ра *panstvo.*
 ба́рито́нь, а, baryton, (hluboký tenor).
 ба́ри́тъ, а, merotec *Baryt.*
 ба́рится (-рюсь, -ришься) *hráti si na pána, pána dělati.*
 ба́ричь, а, panic, synek *zemanský n. šlechtický.*
 ба́рий, я, merotík *Baryum* (kov).
 ба́рка *f. bárka* (loďka).
 барка́нь, а, *v.* барака́нь.
 баркаро́ла *f. barkarola*, rybářská píseň.
 барка́сь, а, veliká loď *veselná.*
 барко́тина *f. prkno na pobíjení lodí.*

барко́тъ, баркоу́тъ, а, několik *prken svrchu, kterými je loď pobita.*
 ба́рмица *f. náplecník, náramek.*
 барометри́ческий *barometrický.*
 бароме́тръ Р. (баро́метръ А.), а, тла-комѣр, *barometr.*
 бароне́сса *f. baronesa, baronka.*
 бароне́тъ, а, *baronet.*
 баро́н-скій *baronský*; —ство *baronství.*
 баро́нь, а, *baron.*
 баро́нша *f. baronka, baronova žena.*
 ба́роч-ка *f. malá bárka*; —никъ, а, ба́речник, ба́ркарь, *lodník*; —ный, ба́рковý.
 барпата́рия *šmejda n. podvod lodníků se zbožím na korábě.*
 ба́рскій дворъ *panský dvůr.*
 ба́рсов-ина *pruha n. plama na pan-terově kůži*; —ый *panterí.*
 ба́рство *panství.*
 барсу́къ, а, барсуче́къ, чка, *jezvec Ursus meles v. язве́ць.*
 барсу́чий, ья, ье *jezevčí.*
 ба́рсь, а, panter, *pardál Felis pardus.*
 ба́рхат-ецъ, тца, *aksamit, aksamitka* (stužka); 2. б., —ка *aksamítník Tagetes patula* (rstl.); 3. —ка, —ный цвѣтъ, —ный цвѣто́къ *chudobka Bellis*; —никъ *laskavec Amaryllis* (rstl.); —ный *aksamitový.*
 ба́рхатъ, а, *aksamít*; бума́жный б. *manšestr* (látka).
 ба́рхотка *f. sametka, aksamítka* (stužka).
 ба́рчено́къ, нка, *zemáně, ěte.*
 ба́рщин-а *panština, panský statek*; 2. *robota, práce pánům statku někdy ze služebnosti konaná; paбó-тать на ба́рщинѣ dělati na robotě, robotovati*; —никъ *robotník, svo-bodný sedlák*; —ный *robotný*; —ная *povinnost robotnost, povin-nost k robotě.*
 ба́рыня *f. paní, milostpaní.*

барышѣкъ, шкѣ vŷdĕleček.

барыш-никъ překupník. vŷdĕlkář;

—ница překupnice. vŷdĕlkářka;

—ничать (-аю, -аешь) překupovati,

bŷti překupníkem; 2. lichviti, lich-

vařiti; —нический, ая, ое, —ничий,

ья, ъе, překupnický, lichvářský;

—ничество lichvářství; —ный зѣ-

сканý, vŷdĕlaný.

барышня *f.* slečna.

барышъ, ѧ (*pl.* барышѣ, ѣй) *m.* zisk,

prospěch, výhoda, vŷdĕlek; остать-

ся съ барышѣмъ vŷdĕlati *n.* získati

při něčem.

барьеръ, а, *m.* přehrada, přepora,

zábradlí *Barrière*.

басалыкъ (*star.*), кистѣнь hazecí koule.

басебный, басебный *v.* басебный.

басеб-ка *f.* *v.* басеб; —никъ bajkář;

—ный bajčský.

басебъ, а, *m.* basista.

басебный гóлосъ hlas basový.

басебъ (башу, башить), пѣтъ басомъ

zpívati basem.

басебъ, а, (*star.*) úředník, jenž pe-

čoval o vybírání daní a plnění chan-

ských nařízení.

басеб-ество, —ство hodnost baskaka.

басебъ, ѣ, *f.* vyobrazení někdejších

chanův; 2. rámeček u obrazův.

басебникъ (*star.*) obyvatel basmanné

slobody v Moskvě, jenž peče erární

chleb.

басебъ, а, (*star.*) chleb erární.

басебный (*star.*) malocenný.

басеб-енный bajčský. smýšlený; —ить

(-ню, -нишь) (*crk.*) bajky vypravovati.

басеб-дѣяніе (*crk.*) dějiny bajeslovné;

—писецъ, сца bajkář, bajkopisec.

басеб-словець, вца, —словъ, а, baje-

sloves, mytholog; —ить (-влю, -вишь),

—ствовать bajky vypravovati, bájeti;

—іе *n.* bajesloví, mythologie; —ный

bajeslovný, mythologický.

басеб-смышленіе vymýšlení bajek;

—творецъ *v.* басебсловецъ; —твори-

мый *v.* басебсловный; —творство

v. басебсловіе.

басебъ, и, *f.* bajka.

басебъ, и, *f.* bajka, výmysl; басебъ

соловьѣ не кормятъ má-li hlad, nají

se i slavík rád (*přísl.*).

басебый (-вѣй) basový.

басеб-ный přýmковý; —щикъ přýmkář.

басебъ, а, přým.

басебъ, а, nádržka *Bassin*.

басебъ, басебъ-горъ, а, baset (*něm.*

Bassethorn).

басебъ (*neskl.*) basta! dost!

басебъ, а, *m.* bašta.

басебъ, а, kazajka (krátký kabátek

s rukávy).

басебъ, а (*star.*), канарское вино ka-

nárské víno.

басебъ, а, bas (hlas hluboký); пѣтъ

басомъ zpívati bas; 2. basa (nástroj);

играть на басу hráti na basu.

басебъ, а, stravovník námořnický

Batelier.

басебский живописецъ malíř bitev.

басебный командиръ velitel bata-

lionu *n.* praporu.

басебъ, а, batalion, prapor vojska

(800—1200 *m.*).

басебъ, и, *f.*, битва, бой, сраженіе

bitva, boj (*patálie sprostě*).

басебъ, а, (*star.*) brnění.

басебный bitevní; б. живописецъ ma-

líř bitev.

батанецъ, нца, deska na 4 vršky široká.

батаребный baterijní.

батаребъ, и, *f.* batterie; электрическая

б. elektrická b.

бататъ, бататъ, а povijnice jedlá *Con-*

volvulus batatas (*Ipomaea batatas*)

(*rstl.*).

батенька, и, *m.* tatíček, tatínek.

батѣръ, а, tavolník *Spiraea ulmaria* (rstl.).

батѣстовый платокъ batistový šátek.

батѣсть, а, batist (tkanina), kment.

батманъ, а, váha turecká, perská; bucharská okolo 20 pudů; 2. desítiliberka v Kazaňsku a Orenbursku.

батогъ, а, batoh, hůl silná.

батожекъ, жká hůlka; 2 hůlčička malířská.

батожникъ, а, (star.) sluha jenž s hůlkou chodil před bojarem, by jemu dělal cestu mezi lidem.

батожье *n.* (coll.) proutí s uřezanými vršky, k trestání.

батомеръ, а, hloubkoměr *Bathometer*.

батракъ, а, nádenník.

батрачить (-ачу, -ачишь) nádenničiti, dělati nádennickou práci.

батрачиха *f.* nádennice.

батрыщикъ, а, (typogr.) kdo natírá barvu na písmo, natěrač.

батырь, я, nájezdник vyznačený chabrostí (u Kirgizů a Baškirů).

батъка, и, *m.* (prost.) tatík, otec (též duchovní otec).

батьюшка, и, *m.* tatínek, tatíček, otec (uctivé jméno pro otce i duchovního, též se říká důvěrně i lidem jiným); не забудьте, батьюшка, моёй просьбы nezapomeňte tatínku na mou prosbu; онъ весь въ батьюшку on je celý po otci (t. otci podoben).

бать, и, *m.* (star.) otec (staročes. též: báťa).

бауль, а, баулецъ, лца, kufr, kufřík.

баульникъ, а, kdo dělá kufry.

баульчикъ, а, kufříček; 2. třebule *Anthriscus* (rstl.).

бафта, *f.* (star.) způsob lodic.

бахарь, я, *m.* (prost.) tlachal, báchor-kář, povídkář.

бахвал-ить (-лю, -лишь) (prost.) chvastati; —ка *f.* chvastounka.

бахваль, а, (prost.), хвастунъ chvastoun.

бахваль-ный chvastavý; —ство chvastounství.

бахила *f.* národní kožená obuv.

бахрама, бахрома, ы, *f.* prým s třasněmi, třepení.

бахром-истый, —чатый třásnitý; —ить (-млю, -мишь) třásniti, třepiti; б.-ся třepiti se; —щикъ trapečník.

бахта, ы, *f.* bavlněný kartoun bucharský.

бахтерецъ, рца (star.) pancíř z podlouhlých ploských polukolec.

бахча, и, *f.* krabice na 1 libru čaje; *v.* бакша.

бацать, бацнуть (prost.) bacati, bácnouti баць! báс!

бачагъ, а, затока v řece.

башен-ка, и, *f.* věžka; —ница, ы, *f.* věženka *Turritis* (rstl.); —ный věžní; —ные часы hodiny věžní.

башка, ы, *f.* uříznutá rybí hlava; 2. (prost.) tupá *n.* hloupá hlava; 3. špalek odříznutý od břevna lodního; 4. dřevěná část měchu kovářského.

башловка (star.) čestný dar z kořisti, ježž dávali Zaporožci tomu, kdo se v bitvě vyznamenal.

башмакъ, а, střevíc; онъ въ башмакахъ on je obut, má střevíce; онъ у жены подъ башмакомъ je pod pantoflem; 2. б. bota, okovaná část kolu. башманка, и, *f.* střevičník *Cypripedium* (rstl.). [манка.

башмачекъ, чка, střevíček; 2. *v.* башмач-никъ střevičkář, švec který šije střevíce; —ница střevičkárka, ševcová; —ничать ševcovati; —ный střevícový.

башня, и, *f.* (gen. pl. башень) věž.

баю, бай *n.* баю, баюшки баю *int.* hajá! hajej, nynej!

баюкать hejčkati (dítě), uspávatí.

баять (баю, баешь) (prost.) hovořiti, mluvití; не ба́йте съ насмѣшкою о мужикахъ nemluvte s posměchem o sedlácích; 2. (církJ.) zaklínati, čarovati.

бделломѣтръ, а, krvojem *Bdellometer*.
бдѣтель, я, bditel, kdo bdí, pečovatel;
—ница bditelka, pečovatelka; —ный bdící, bodrý, pečlivý.

бдѣніе *n.* bdění; б. всенѣщное bdění celonoční (v bohoslužbě).

бдѣнный (cirk.), бдѣтельный *v.* бдѣтельный.

бдѣть (бдѣю, бдѣшь) bdíti.

бегемотъ, а, hroch, behemot (vodní *n.* nilský kůň).

беге́нь, а, behen (rstl.).

бегеу́ль, я, (star.), приставъ dozorce.

бедерный bederní; —ая кость kost bederní.

бедра́, ы, *f.* (cirk.), bedra *f.*, bedro *n.*, *pl.* bedra.

бедренѣцъ, бедринѣцъ, нѣца bedrník *Pimpinella saxifraga* (rstl.).

бедренн-икъ, а, набѣдренникъ ná-bedrník; —ый bederní.

бедренцели́стная рѣза růže bedrníkolistá *Rosa pimpinellifolia*.

бедренцо́вый ко́рень bedrníkový kořen.

бедре́цъ, а, skokuška *Jaculus P.*

бедри́стый kdo má silná bedra neb kyčle, kyčelnatý.

бедро́ *n.* *v.* бедра́.

без-ала́берный (prost.) nesmyslný; —а́щина (= —о́щина) *f.* (star.) nepoddanost dědičnému pánu A.; —благодатный (star.) nevďěčný; —блázнство (cirk.) nepohoršlivost.

безбо́ж-іе *n.* bezboží, bezbožnost; —никъ bezbožník; —ница bezbožnice; —ничать, —ни́чествовать, —ствоватъ bezbožně jednati *n.* žítí; —ни́ческій bezbožnický.

безбо́ж-ность bezbožnost; —ный bezbožný; —ство *v.* безбо́жіе.

без-бо́кій bezboký; —бо́ліе *n.* bezbolí, nebolestnost; —бо́лѣзненный bez nemoci (= zdravý); —бо́ро́дый, —бра́дый bezbradý; —бо́язненный, —бо́язни́вый bez bázně, nebázlivý; —бо́язнство, —бо́язненность nebázlivost; —бра́нный (cirk.) bez hádky; —бра́чіе *n.*, —бра́чность bezmanželství; —бра́чный bezmanželský; —бро́вый bezbrvý; —бу́рный bez bouřky; —бу́дный (star.) (= bez bídy) bezstarostný; —вѣ́дріе nepohoda; —ве́рхо́вый bez vršku, bezvrchý; —ве́щество́нный (cirk.) nehmotný, beztělý; —вѣ́дный neforemný; —вѣ́нно *adv.* nevinně; —вѣ́нность bezvinnost; —вѣ́нный bezvinný (невѣ́нный nevinný); —вино́вный samobytný, A.; —вкла́дно (star.) bez vkladu; —вкѣ́сица *f.*, —вкѣ́сіе *n.* nechut; bezchutnost; —вкѣ́сно *adv.* nechutně; bez vkusu; —вкѣ́сность nechutnost; bezchutenství; —вкѣ́сный nechutný, bezvkusný; —вла́жный bez vláhy; —вла́сіе *n.* bezvlasí; —вла́сый bezvlasý; —вла́стіе *n.* bezmocnost; —вла́стный bezmocný; —во́дица, —во́діе *n.* bezvodí, nedostatek vody; —во́дный bezvodný; —возбо́ранный nezabráněný; —возвратный nenavratitelný, nenávratný, beznávratný; —возду́шный bezvzdušný; —возме́здный (= beze mzdy) nezaplacený; —возра́стный (cirk.) nedospělý, nedorostlý (= bez vzrůstu); —во́инственный bez vojska; —во́лненный (cirk.) (= nerozvlněný) tichý, mírný, klidný; —воло́китно (prost.) bez průtahu, bez odkladu; —воло́китный neodkladný; —воло́сица *f.* *v.* безвласіе; —воло́сый *v.* безвласый.

без-вредный neškodný; —времяница, *f.*, —времяне, —времяне *n. nichoda*; nečas; —временно, —временно *adv. nečas*; nevčas; —временность, —временность nevhodnost, nevčasnost; —временный, —временный nevčasný, nevhodný; б. цвѣтъ (něm. *Zeitlose*) ocun, naháč *Colchicum autumnale* (rstl.); —времяне *n. v.* безвремяне; —выводно *adv. ustavičně*, bez přítrže, stále; 2. без выкупу, без выплаты (за невесту); —выгодный безвыгодный, nevýhodný; —выходно *adv. nevycházeje*; —вѣдомо *adv.*: б. пропасть zmizel bez památky, beze stopy; —вѣрие *n.*, —вѣрство bezvěří, nevěra; —вѣрный, —вѣренъ, рна, рно bezvěrný, nevěřící (staroč. nevěrný); —вѣръ, а, nevěrec; —вѣстие *n.* bezvěstí, nepovědomost; —вѣстно *v.* безвѣдомо; —вѣстный nepovědomý; —вѣтренность *f.*, —вѣтріе *n.* bezvětrí; —вѣтренный bezvětrný; —главый bezhlavý; —глаголие *n.* (crk.) nemluvnost; —глазый bezoký; —гласие *n.*, —гласность bezhlasí, bezhlasnost *Aphonia*; —гласно *adv. tiše*, mlčky; —гласный bezhlasný, bezhlasý; —гнѣвие *n.* bezhněví; —гнѣвный bezhněvný; —года *f.*, —годица *f.*, —годіе, —годье *n.*, —годушка (crk.) nehoda; —годный (star.) *v.* безвременный; —годнѣ *adv. (star.) nehodně*, bídně; —головный (star.) hrdelní; —головый bezhlavý; —головье *n.* propadení hrdla; hrdelní přečin; —голосый (—голосный *P.*) bezhlasý; —гордостно *adv.*, —гордостный *adj.* bez hrdosti; —государный (star.) bezvládný; -ое время, —государство (star.) bezvládí; —грамотный, -тенъ, -тна, -тно kdo neumí číst ani psát; kdo nezná písma.

без-грамотство, —грамотность neznalost písma; —граничный bezhraničný, neohraničený; —гривый bezhrívý; —грѣшие *n.* bezhříší; —грѣшный —грѣшенъ, -шна, -шно bezhříšný, bezhříchu; —данно *adv.*, не платя дани, bez daně, neplatě daně; —дарно *adv. bez darův*; —дверный bez dveří; -ная уста nevymáchaná huba; —денежно bezplatně, zdarma, zadarmo; —денежность, —денежье *n.* nedostatek peněz, bezpenězí; —денежный bezplatný, bezpeněžný; —дна *f.* bezdna, propast; у него бездна денегъ on má peněz jako želez, má peněz jako smetí; —дождие *n.* bezdeští; —дождный bezdeštný, bez deště; —доймочный bez doplátky, nezadržený; —доказательный bez důkazu, bezdůvodný, nedůvodný; —должностной, (-ый), -ая, -ое, bez důstojenství; —должный bez dluhů; —домникъ, а, —домонокъ, -мка, bezdomník, bezdomec; —домница, ы, *f.* bezdomnice; —домный (crk.) bez domu, bez přístřešku; —домовный bez domova; -ая вольница chasa bez přístřešku; —домье, я, *n.* bezdomí; —донный bezedný; -ая бочка bezedná bečka, bezedný soudek; (obraz.) útrata, marnotratník, kdo má bezedné kapsy; —дорожица, *f.*, —дорожие *n.* bezdraží, špatná cesta. бездýш-іе, я, *n.* bezduší, bezdušnost, nesvědomitost, bezsrdečnost; —никъ, а, nesvědomitý člověk; —ница несвѣдомитá osoba; —ничать несвѣdomitě jednati; —ничество несвѣdomitost; —но *adv.* несвѣdomitě, bezdušně; —ность bezdušnost; —ный bezdušný, nesvědomitý; —ствовати (crk.) býti ve mdlobách. без-дѣйственный nečinný; —дѣйствіе *n.* nečinnost.

без-дѣлица *f.*, —дѣлка, —дѣлушка *ne-*
patrnost, malichernost, titěrka; ку-
 пить что за —дѣлицу *koupiti něco*
 za babku; —дѣлие, —дѣлье *n.*
prázdná chvíle, prázdnno, kdy; отъ
 —дѣлья *v prázdné chvíli, když je po-*
kdy; —дѣльникъ, а, *ničema, ničem-*
ník; zahaleč; —дѣльница *ničemnice*;
 —дѣльнический *ničemný*; —дѣльни-
чество ničemnost, nicota; —дѣльно
adv. ničemně; —дѣльный *ničemný,*
zahálčivý; —дѣльствовать (*crk.*) *býti*
bez díla n. bez práce, zaháleti;
 —дѣтно *adv. bez dětí, bezdětek*;
 —дѣтность, —дѣтство *bezdětnost,*
bezdětství; —дѣтный *bezdětný*;
 —дѣтствовать *žíti bez dětí*; —жѣ-
лостно adv. nemilosrdně, bez litosti,
nelitostivě; —жѣлостность *nemilo-*
srdnost, nemilosrdenství; —жѣлост-
ный nemilosrdný, nelitostivý; —жѣль-
ный bez žihadla; —жѣлчье *n. bez-*
žlučí Acholie; —жѣлчный *bezzžlučný*;
 —жѣнный *bezzženný*; —жѣнство *bez-*
ženství; —жѣнствовать *žíti bez ženy*;
býti svoboden, neženat; —жѣзнен-
ность bezzživotnost; —жѣзненный *bez-*
životný; б. взоръ *mdlý pohled, mdlý*
zrak; *vpadlý zrak*; —забѣотливо,
 —забѣотно *adv. bezstarostně*; —за-
 бѣотливость, —забѣотность *bezstarost-*
nost; —забѣотливый, —забѣотный *bez-*
starostný; —завѣстный *bezzávistný,*
bez závisti; —задѣorno *adv. bez*
sporu; —ззѣorno *adv. bez hany,*
bez úhony, bez vady; —ззѣорность
neúhonnost; —ззѣорный *bez hany,*
neúhonný; —ззѣонье *n. bezzákoní*;
 —ззѣонникъ *bezzákonník, přestupce*
zákona; —ззѣонница *bezzákonice,*
přestupkyně zákona; —ззѣонничать,
 —ззѣонновать, —ззѣонствовать *zá-*
kon přestupovati; —ззѣонно *adv. bez-*
zákonně, nezákonně; protizákonně.

без-ззѣонный *bezzákonný, nezákonný,*
protizákonný; ззѣортно *adv. bez*
zákrytu, neskrýváje, otevřeně; —ззѣ-
 крѣпный *neopěvněný*; —ззѣпасный
bezzásobný; —ззѣстѣпный, —ззѣшт-
ный bez zástupce, bez zástity, bez-
záštitný; —ззѣчѣтный *pěkrytý rekrut*
nesčítaný (který se s počtu nesráží);
 —ззѣучье *n.*, —ззѣучность *bezzvučí*;
 —ззѣучный *bezzvučný*; —ззѣззѣдный
bezhvězdný; -ное нѣбо *bezhvězdné*
nebe; —ззѣмѣлье, я, *n.*, —ззѣмѣль-
ность bezzemí; —ззѣмѣльный *beze-*
zemý, bez pozemků; —ззѣтно *adv.*
(crk.) bezplatně; —ззѣобивый, —ззѣоб-
ный bezzlobný, bezhněvný; —ззѣобье,
 я, *n. bezzlobí*; —ззѣобно *adv. bez*
zloby; —ззѣобствовать (*crk.*) *bez zloby*
žíti; —ззѣрачье, я, *n. bezzračí, bez-*
zrakost (slepota); 2. б., ззѣобззѣрие
neúdobnost, neforemnost; —ззѣрачный
beze zraku; 2. *neúdobný, nefo-*
remný; —ззѣубикъ, —ззѣубка *bezzubka*
Anodonta (mušle); —ззѣубый *bez-*
zubý; -ая старѣуха *bezzubá sta-*
řena.

беззѣинный *bezový.*

без-ззѣабальный (*star.*) *bez zápisu, ne-*
zapsaný; —ззѣачественный *bez vlast-*
ností; —ззѣачье, я, *n. (crk.), —ззѣач-*
ность bezkvasí, bezkvasnost, přes-
nost; —ззѣачный (*crk.*) *bezkvasný,*
přesný; —ззѣжжѣный (*crk.*) *neznalý*
knih v. безззѣграмотный; —ззѣварно
adv. bezelstně, bez pletich; —ззѣ-
 варность *bezelstnost*; —ззѣварный
bezelstný, upřímný; —ззѣварствье,
 —ззѣварство *bezelstnost, bezelstí,*
upřímnost; —ззѣлѣчетвенный (*crk.*)
bez jistého množství; —ззѣлѣнчикъ
(star.) kdo nemá příbuzných; —ззѣ-
 лѣнный, —ззѣлѣночный *bez kolínek*
(o rostlinách); —ззѣлѣнокъ, нка *Eno-*
dium (rstl.).

без-конечно *adv.* bez konce; —ко-
нечность bezkonečnost, nekonečnost;
—конечный bezkonečný, nekonečný;
—ное милосѣрдіе божіе nekonečné
milosrdenství boží; —кѳнный bez
koní; —кѳрмица, ы, *f.* nedostatek
pokrmu n. obroku; —кѳрмный bez-
krmný, bez krmě, bez potrawy;
—корыстіе, я, *n.* —корыстіность ne-
zištnost (bezkořistnost); —корыстіно
adv. nezištně; —корыстіный nezištný
(bezkořistný); —кѳстный bezkostný,
bez kostí; —крамѳльный (crk.) bez-
kramolný; —крѳвельный bez krytby,
bez střechy; —крѳвие, я, *n.* bez-
krví *Anaemia*; —крѳвно *adv.* ne-
zakrytě; —крѳвный bezkrvý, bez-
krevný; 2. bez krytby, bez krovu,
bezkrovný, bez přístřešku; —кру-
чѳнный bezstarostný; —крѳылый,
—крѳыльный bezkřídlý; —ое на-
сѳкѳмое bezkřídlý hmyz; —крѳ-
постный (star.) bez síly, slabý;
2. bez písemného stvrzení; —ладѳца
f. bezladí, neshoda; —ладѳный bez
tlapy; —лепѳстковѳый, —лепѳстный,
bezlistý, bez lupinek; —лѳстно *adv.*
bezelstně; —лѳстность bezelstnost;
—лѳстный bezelstný; —лѳственнѳый,
—лѳстнѳый bezlistý; —лѳствіе, я, *n.*
bezlistí; —лѳстоцвѳтъ, а, bezlistec
Aphyllanthes (rstl.); —лѳчно *adv.*
neosobně; —лѳчнѳый neosobní (čas-
slovo); —лѳжница *f.* *Alectra* (rstl.);
—лошаднѳый (star.) bez koní; —лѳніе,
я, *n.* bezluní (když měsíc nesvítí);
—лѳннѳый bezlunný; —ная ночь noc
bezlunná; —лѳнѳно *adv.* bez le-
nosti; —лѳпица, нелѳпица neslušnost;
—лѳпѳчнѳый (star.), нелѳпѳый neslušný,
—лѳпіе, я, *n.*, —лѳпотство (star.)
neslušnost; 2. nelepost, nedostatek
lepoty neb krásy; —лѳпотнѳый, —лѳ-
пѳый bez lepoty.

без-лѳcie *n.* bezlesí; —лѳснѳый bez-
lesý; —лѳтно *adv.* (crk.) bez času,
nekonečně, věčně; —лѳтнѳый (crk.)
věčný, nekonečný; —лѳдѳть (-лѳжу,
—лѳдишь) lidu zbaviti; —лѳдіе,
—лѳдіе, я, *n.*, —лѳдіность, —лѳді-
ство bezlidí; —лѳдінѳый bezlidný;
—матернѳый (crk.) bez matky; —мат-
очнѳный роѳ bezmatečný roj (včel);
—мѳжно (star.) bez mezí; —мѳзіе,
я, *n.*, —мѳзіность bezemzdnost;
—мѳзіникъ bezemzdník; —мѳзіно
трудѳться namáhati se beze mzdy,
bezplatně; —мѳзінѳый bezemzdný,
bezplatný; nezištný.

безмѳнѳъ, а, безмѳнѳчикъ, přezmen;
rychlováha; безмѳнѳнѳый přezmenový.

без-мечтѳннѳый (crk.) bez blouznivých
myšlenek; —мѳлѳстѳвно, —мѳлѳстно
adv. (crk.), безъ мѳлѳсти bez mí-
losti; —мѳлѳстѳвнѳый, —мѳлѳстнѳый
(crk.) bezmilostný; —мѳзгіѳй, ая, ое
bezmozký, bez mozku; bez morku
(kost); —мѳзглѳый bezmozký, hloupý;
—мѳлѳвіе *n.* nemluvení, mlčení;
—мѳлѳвнѳикъ (star.) nemluvicí, nemluva
m.; —мѳлѳвно *adv.* mlče, nemluvě;
neodmlouvaje; —мѳлѳвнѳый nemluvný,
mlčelivý; 2. neodmlouvající; —мѳлѳ-
ствовѳть (crk.) nemluvití, zachová-
vati mlčení; —мѳщнѳый bezmocný;
—мѳрѳчнѳый bezmračný; —мѳужіе, я,
n. bezmuží, bezmužství; —мѳужнѳый
bezmužný; —ая дѳвѳица nevdaná
(svobodná) dívka; —мѳужно *adv.*
bez muže; —мѳтно *adv.* (star.) bez
mýta; —мѳріе, я, *n.* (crk.) nesmír-
nost; —мѳрнѳость bezměrnost; —мѳр-
нѳый (crk.) bezměrný, nesmírný;
—мѳстіе, я, *n.* (crk.), непристѳйность
nepřístojnost, nemístnost; —мѳстіно,
adv., непристѳйно nepřístojně, не-
мѳстіně; —мѳстінѳый kdo nemá místa.

без-мѣстный 2. (crk.), непристойный nepřístojný, nemístný; —мятѣжіе, я *n.*, —мятѣжность ticho, spokojenost; —мятѣжно bez nepořádku, tiše, spokojeně; —мятѣжный bezzmatečný, tichý, spokojený; —навѣтіе, я, *n.*, —навѣтность bezpromluvnost; —навѣтный *adj.*, —но *adv.* bez promluv; —надѣжно *adv.* bez naděje; —надѣжность beznadějnost; —надѣжный, -женъ, -жна, -жно beznadějný; —наказанный, нно beztrestný, netrestaný, nekáraný; -ость -ost; —напáстный, —но (star.) bez nehody; —нарядіе *n.* (star.) spustlost; —нарядный (star.) spustlý; —наслѣдіе, я, *n.* beznásledí; —наслѣдный beznásledný, bez dědicův; —начáліе, я, *n.*, —начáльство bezvládí; —начáльность bezpočátečnost; —начáльный, -ленъ, -льна, -льно bez počátku. věčný; —начáльственный (crk.) bezvládný; —невѣстная (crk.) nezasnoubená *n.* nevdaná (děva); —ногіи ая, ое beznohý; --носыи beznosý; —нравственный nemravný; -ность -nost; —нужный nenuzný; 2. перотřebný.

безо *prp.* (před ve) bcze; безо всего beze všeho; трудиться безо всякой пользы pamáhati se beze všeho úžitku *v.* безъ.

безоáровый bezoarový.

безоáръ, а, bezoar.

без-обѣдно *adv.* bez urážky, bez újmy; —обѣдный neurážlivý; —облачный bezoblačný; —ное небо nebe bez oblakův; jasně *n.* nezašmouřené nebe; -ность bezoblačnost; —облѣпно *adv.* bez leposti; —оборóнно *adv.* bez obrany; —оборóнный bezbraný; —образить (-ражу, -разишь) zmrzačiti.

без-образіе *n.*, —образность mrzáctví, potvornost, ohyzdnost; 2. nepořádek, neslušnost; —образный mrzácký, pitvorný, ohyzdný; 2. nepořádný, neslušný; —обро́чный neúročný, bez úrokův; —оговорочный bez úmluvy, nesmluvený; —о́кій (crk.) bezoký; —опáсливый, -во neostražitý; —опáсно *adv.* bezpečně; —опáсность, —опáсство bezpečnost; —опáсный bezpečný; —орýдный, неорганический neorganický; —орýжный bezbranný; -ность -nost; —останóвочно *adv.* bez ustání; —останóвочный nepřetržitý; —отбóйно *adv.* neodbytně, dotíravě; —отбóйный neodbytný, dotíravý.

безотвѣт-іе, я, *n.* mlčení; nedostatek výmluv k ospravedlnění; —но *adv.* bez odpovědi; —ный neodpovídající; 2. neodmluvný, bezodmluvný; —ственный neodpovědný; —ствіе *n.* neodpovědnost.

без-отвѣзный neodbytný; б. просітель neodbytný prositel *n.* žadatel; —отговóрочно *adv.* bez odmluvy; исполнять приказáнія б. vyplniti příkázání bez odmluvy; —отговóрочный neodmluvný, bezodmluvný; —отдáточно *adv.* bez návratného odevzdání; —отдохновéнно *adv.* bez oddechu; —отдѣльно *adv.* nerozdílně; —отдѣльный nerozdílný; —откáзно *adv.* bez odmluvy; —откáзный bezodmluvný; —отлагáтельно, —отлóжно *adv.* neodkladně, bez odkladu; —отлагáтельный, —отлóжный neodkladný; -ность -nost; —отлúчно *adv.* neodlučně, nerozlučně; —отлúчный neodlučný, nerozlučný; -ность -nost; —отмѣнно *adv.* beze změny, bez proměny; —отмѣнный neproměnný, nezměnitelný; -ность -nost; —отрáдно *adv.* bez rady, bez útěchy.

без-отрадный bezútěšný, neutěšený; -ность -nost; — отрицательно *adv.* bez odmluvy; — отрицательный bezodmluvný, neodmluvný; -ность -nost; — отсрочно *adv.* bez odkladu, bez odročení, beze lhůty; — отсрочный neodročný; — отступно *adv.* neodstupně; — отступный neodstupný, dotíravý; -ность -nost; — отходный *v.* безотлучный; — отчётно *adv.* bez odčetu, neskládaje účtů; — отчётный bezodčetný, nerozvážlivý, neodpovědný; — отчий, ая, ое (crk.) bez otce; — очередной bezřadový; — очесный (crk.) bez očí; — очство (crk.) nestoudnost; — очствовати (crk.) nestoudně jednati; — ошибочно *adv.* bez chyb; — ошибочный bezchybný, nechybný; -ность -nost; — палубный bezpalubný; — палый bezprstý; — памятный, — памятный bezpamětný, nepamětlivý; -ость -ost; — памяństwo bezpamětnost, nepamětlivost; — паспортный, — паспортный (бродяга) bez pasu (tulák); — пахатный крествианинъ perobotný sedlák; — пашенный bez rolí; — пение, я, *n.* (star.) bezpokutnost; — пенный bezpokutný; — переводно *adv.* bez přestání; — переводный nevyčerpatelný; 2. bez převodu (směnka); — переменно *adv.* bez proměny; — переменный neproměnný; -ность -nost; — переоборочно *adv.* beze změny v obroku (t. v úroku); — перстый bezprstý *v.* безпалый; — перый bezperý; — печаль, — печальность, — печальство bezstarostnost, nekormutnost; — печальный bez zármutku, nekormutný; — печный bezpečný; -ность -nost; — платно *adv.* bezplatně; — платный bezplatný.

безплод-ие, — ность, — ство bezplodí, neplodnost.

без-плодница bahnitka *Andromeda* (rstl.); — плодный bezplodný, neplodný; — плотие, — плотность beztělost, netělesnost; — плотный beztělý, netělesný; — поворотный nenávratný, nenahraditelný; — подобный nevyrovnatelný, kdo nemá sobě podobného; — покоение *n.* bezpokojení; — покой, я, кактусъ kaktus *Cactus* (rstl.); — покойно *adv.* nepokojně; — покойность nepokojnost; — покойный nepokojný; — покойствие, — покойство nepokoj; 2. nepohodlí; — покоить (-кою, -коюшь) znepokojiti; obtěžovati; б.-ся о чёмъ znepokojiti se; небезпокойся, я уже это сделаю nestarej se, já už to udělám; не беспокойтесь! nestarejte se, neračte se starati; — полезно *adv.* neúčitečně; — полезный neúčitečný; -ность -nost; — полый bezpohlavný; — помощный *adj.*, — помощно *adv.* bez pomoci, bezpomocný, pomoci zbavený; -ное положение stav *n.* položení bez pomoci; — поместный bez pozemků *n.* bez statků; — поповщина bezpopovština (sekta rozkolníků která je bez popů čili bez kněží); — порочно bez úhony; — порочность bezúhonost; — порочный bezúhonný, neúhonný; — портье, я (star.) nedostatek oděvu; — порядица *f.*, — порядок, два *m.* nerořádek; — порядочно *adv.* nerořádně; — порядочный nerořádný; — посредственность bezprostřednost; — посредственный bezprostřední; — посульно *adv.* (star.) bez úplatků; — поточно *adv.*, без потомковъ bez potomků; умеръ б. umřel bez potomků; — поточный bez potomků jsoucí; — пошлинно *adv.*, — пошлинный *adj.* bez poplatku, bez cla, bez мýта; — пощадно *adv.* nešetrně, bez šetrnosti.

без-пощадность nešetnost; —пощадный nešetný; —предѣлие, я, *n.*, —предѣльность, неограниченность neohraničenost; nedostatek hranic *n.* mezi; —предѣльный неограниченный bezmezný, neohrančený; —прекословіе, я, *n.*, —прекословность bezodmluvnost; —прекословно *adv.* bez odmluvy; —прекословный bezodmluvný; —премѣнно *adv.* bez proměny; 2. б., непременно zajisté; —премѣнность neproměnnost; —премѣнный neproměnný, bezproměnný; —препятственно *adv.* bez překážky, bez závady; —препятственный nezavadný; —прерывно, —престанно (crk. —престани) *adv.* bez přestání, bez přitrže, nepřetržitě; —прерывность nepřetržitost; —прерывный, —престанный nepřetržitý; —прерывные дожди ustavičné deště; —преткновенно *adv.* bez úrazu, bez závady; —прибыльно *adv.* bez zisku, bez úžitku, bez prospěchu; —прибыльный neprospěšný; —прикладно, —примѣрно *adv.* bezpříkladně; —прикладность, —примѣрность bezpříkladnost; —прикладный, —примѣрный bezpříkladný; —примѣсный bezpřimíšený, nesmíšený; —пристрастіе, —пристрастность nestrannost; —пристрастный nestranný; б. судья nestranný soudce; —притворно *adv.* nelíčeně, nezakrytě; —притворность nelíčenost; —притворный nelíčený, nezakrytý; —приходная цѣрковь kostel bez fary; —причинно *adv.* bez příčiny; —причинный bezpříčinný; —приютно *adv.* bez přístřešku, bez útulku; —приютность bezútulnost, nedostatek přístřeší; —приютный bezútulný, opuštěný; —пробудно *adv.* bez probuzení; —пробудный сонъ neprobuditelný sen,

sen bez probuzení (=смерть smrt); —промысленный bezprůmyslný; —просынно спать spáti bez probuzení; —прочно *adv.* bez trvanlivosti; —прочность netrvanlivost; —прочный netrvanlivý; —путьца, *f.*, —путье, я, *n.* bezcestí, rozcestí; nepořádek; —путникъ spustlík, prostopášník, dareba, ničema; —путница prostopášnice, darebnice, ničemnice; —путно *adv.* nepořádně; —путность, —путство darebnost, prostopášnost; —путный darebný, prostopášný; б. мальчишка rozpustilý kluk, rozpustilec; -ная головá spletená hlava; —путствовать prostopášně *n.* darebně žíti; —пѣнный bezpěnný; —радостно *adv.*, безъ радости bez radosti; —радостный bezradostný; —разбóрчивый, неразбóрчивый nevnímový, nechápavý; —раздѣльный, нераздѣльный nerozdílný; —разлічіе, я *n.*, —разлічность nedostatek rozličnosti *n.* rozdílu; —разлічный bezrozdílný; -ная тóчка (fys.) bod nulový.

безрасудно *adv.* nerozvážlivě, bez rozvahy; —ность, —ство nerozvážlivost; —ный nerozvážlivý, bezrozsudný.

без-разсчётно *adv.* nerozpočítaně, nepředložení; —разсчётность nepředložení; —разсчётный nerozpočítaný, nepředložený; —ремѣство (star.) neznání řemesla nějakého; —рогий, ая, ое bezrohý; —родіе, —родье, я *n.*, —родство nedostatek příbuzných; —родный bez příbuzenstva; —ропотно *adv.*, —ропотный *adj.* bez reptání; —ропотность nereptavost; —ружѣнный (star.) bez oruží; —рукáвный bezrukávy; —рукій, ая, ое bezruký; —рыбный bezrybý.

без-ры́бе, я *n.*, недостатокъ въ ры́бѣ
 nedostatek ryb; —ры́зый bez řez;
 —ры́сничный bezřasý (oko); —се-
 мейный bez rodiny; —сердечный,
 (crk. —сѣрдый) bezsrdečný, bez
 srdce; —сѣрдіе, я *n.* bezsrdí, bez-
 srdečnost; —сѣлѣть připraviti o sílu;
 —сѣліе, я *n.*, —сѣльность bezsilí,
 nedostatek síly; —сѣльно *adv.* bez
 síly; —сѣльный, ая, ое, —сѣлень,
 льна, льно bezsilný, bezsilý; —сѣлѣть
 (-ѣю, -ѣшь) síly pozbyti; —сквѣр-
 ный bezeskrvný; —скѣрбный bez
 zármutku; —славѣть (-влю, -вишь)
 o čest (n. slávu) připraviti; —сла-
 віе, я *n.* bezslaví, nečest, hanba;
 —славный (—славно *adv.*) bezslavný,
 nectný; —слѣзіе, я *n.* nedostatek
 slz; —слѣзный bezslzný; —словѣсіе,
 —слѣвіе, я *n.*, —словѣсность ne-
 mluvnost; —словѣсный, —слѣвный
 nemluvný; —смачный nechutný;
 —смѣртѣть nesmrtelným učiniti;
 —смѣртѣ, я *n.*, —смѣртность ne-
 smrtelnost; —смѣртный nesmrtelný;
 —смѣсленно *adv.* nesmyslně, bez
 smyslů; —смѣсленность nesmyslnost;
 —смѣсленный nesmyslný; —смѣслица,
 —смѣсліе, я *n.* nesmysl; —смѣнно *adv.*,
 безъ смѣны bez směny, bez střídání;
 —смѣнный nestřídavý; —ночь -nost;
 —ная коммисія permanentní komise;
 —смѣтный перо́читанý, bez rozpočtu;
 —снѣжный bezsněžný; —ная зима
 bezsněžná zima; —сѣвѣстіе, я *n.*,
 —сѣвѣстность bezsvědomí, nesvědo-
 mitost; —сѣвѣстный (*adv.* —сѣвѣстно)
 nesvědomitý; —сѣвѣтіе, я *n.*, bez-
 radnost, nedostatek rady; —сѣвѣт-
 ный bezradný, bez rady; —сѣлнечный
 bezslunečný, bez slunce; —сѣльный
 bez soli; —сѣмнѣнный nepochybný;
 —сѣніе, я *n.*, —сѣнница *f.* bezesní,
 bezsennost; —сѣнный bezsenný.

без-сѣчность bezštvnost; —сѣчний
 bezštvný; —спѣрно *adv.* bez sporu,
 bez odporu; —спѣрность bezspor-
 nost; —спѣрный bezsporný.
 безсрам-іе, я *n.*, —ночь, —никъ,
 —ница, —но, —ный (crk.) *v.* без-
 стѣдство, безстѣдникъ, -ница, -но, -ный.
 без-срѣбреникъ (crk.) nezištník, kdo
 nepřijímá úplatku; —срѣбрено (crk.)
 bez úplatku; —срѣчно *adv.*, —срѣч-
 ный *adj.* bez lhůty, nepoloživ roku,
 na neurčitý čas; —срѣчность nedo-
 statek lhůty, neurčitost; —ссѣрный,
 -но bezsporný, beze sporu; bez ro-
 zepře; —ствѣльный P. bezstopečný;
 —стрѣстіе, я *n.* bezvášnivost, bez-
 strážnivost Apathie; —стрѣстный,
 -но bezvášnivý, beznáruživost;
 —страшіе, я *n.* bezstraší, nebázli-
 vost; —страшникъ, а (star.) nebázli-
 vec; —страшный, -но beze strachu,
 nebázlivý, strachu *n.* bázně prost;
 —струнный bezstrunný; —стѣдіе
n. (crk.), —стѣдство, —стѣдность,
 —стѣдство bezstudí, nestoudnost;
 —стѣдный, —стѣднй, -но bez-
 stoudný, nestoudný, nestydatý;
 —стѣдствовать, —стѣдствовать, —стѣд-
 ничать nestoudně jednati; —стѣд-
 никъ nestyda (*m.*), nestydatec, ne-
 stoudník; —стѣдница nestyda (*f.*),
 nestoudnice; —сѣднй (star.) soudu
 nepodrobený; —ная грѣмота list mi-
 mosoudský (list na vyloučení z obecné
 pravomocnosti soudní a podřízení
 osobě paoovníkově); —сѣпружнй
 (crk.) bezmanželský; —сѣтство (crk.),
 ненасѣтность nenasytnost; —сѣстіе,
 я *n.* nehoda, nedostatek štěstí;
 —сѣтнй, -но nesčíslný, bezčíslný,
 bezpočetný; —нй дурѣкъ hlupák,
 hňup; —сѣменность bezsemennost
 Aspermatismus; —сѣменный, -но
 bezsemenný.

без-сѣнный (crk.) bezstinný; —та-
ланый nešťastný; -ая головѹшка
nešťastník; —таланый bez nadání,
bez daru duševního; —тамѹженно
adv. bez cla, bez mýta.

безтолков-ица, —щина, бѣзтоlochъ, и,
f. bezsmyslnost, nesmyslnost, ne-
mysl; —о adv. nesmyslně; —ость
nesmyslnost; —ый bezsmyslný, ne-
myslný.

без-торгов-ица, и f., —торжица čas
obchodu prázdný, nedostatek ob-
chodu; —травый beztravný; —трѣ-
петно adv. bez bázně, bez úzkosti;
—трѣпетный nebázlivý; neúzkost-
livý; -ность -nost; —трѹдно adv.,
—трѹдный bez namáhání; —тѣлесіе,
я n., —тѣлесность beztělesnost;
—тѣлесный (crk.) beztělesný; —тѣн-
ный bezstinný; —тѣнье, я n. bez-
stiní, bezstinnost, nedostatek stínu;
—тѣглый, —тѣгольный крестьянинъ
perobotný sedlák; —тѣгостно adv.,
—тѣгостный bez těžkostí, bez obtíží;
—убѣточно adv., —убѣточный adj.
bez úbytku, bez újmy; —угомѹнно
adv. nepokojně, neposedně; —удѣр-
жно adv. bez zadržetí.

безѹй, я m. v. безоаръ.

без-укорѣзненный adj., -но adv. bez
vady, bez hany; —укѹрный adj.,
-но adv. bezúkorný.

безѹм-ецъ, мца hlupák, ztřeštěnec
(bezumec); šílenec; —ить (млю, мишь)
k šílenosti přivesti; —іе, я n. ne-
rozumnost, šílenost, bláznovství; —ли-
вый (crk.), —ный šílený, bláznivý
(bezumný).

без-умѹлко, —ѹмолку adv. neumlkaje,
ustavičně (u. mluvě); —умѹлкный
neumlkající, nemlčelivý; ustavičný;
—ѹмство v. безѹміе; —ѹмствовать
perozumně jednati; —ѹмѣть (-ѣю,
-ѣешь) šíleným se státi, zblázniti se.

без-упрѣчный bez předhůzek; —урѹн-
но adv., -ный adj. beze škody, beze
ztráty; —урѹчно adv. (star.), bez
lhůty, bez určení; —урѹдица f. ne-
pořádek; —услѹвно adv. bez vými-
nek, bezvýminečně; б. повиновѣться
poslouchati bez odmluvy; сдѣться б.
vzdáti se bez výminky (o vojsku);
—услѹвность bezvýminečnost; —у-
слѹвный bezvýminečný, nepodmíněný;
—успѣшно adv. bez úspěchu, bez
prospěchu; —успѣшность nepro-
spěšnost; —успѣшный bezúspěšný,
neprospěšný; —ѹстали, —ѹстально
adv. bez ustání, ustavičně, neu-
pavně; —ѹстальный ustavičný, neu-
pavný; -ность -nost; —ѹсый bez-
vousý; —утѣшно adv. bez útěchy;
—утѣшный bezútěšný; -ность -nost;
—уханный nevonný, bez vůně;
—ѹхій bezuchý; —уѣздный гѹродъ
město bez újezdního (krajského)
úřadu; —харѹктерный bezcharakter-
ný; -ность -nost; —хвѹстный, —хвѹ-
стый bezchvostý, bezocasý; —хѣтрен-
но, —хѣтростно adv. beze lsti, bez
chytrosti; —хѣтростный bezelstný;
—хлопѹтный bezstarostný; —хлѣ-
бица nedostatek chleba, neúroda;
—хлѣбный bezchlebný; —цвѣтный
bez květu; 2. bez květin; —цѣнный
drahocenný, neocenitelný; -ность
-nost; —цѣнокъ, нка bezcenek, věc
bez ceny; 2. hadr peníz; продаватъ
за б. prodávati za babku, za fatku;
—чѣдіе, я n., —чѣдство (crk.) bez-
dětnost; —чѣдный (crk.) bezdětný;
—чѣстно adv. bez částí; —человѣ-
чество, —человѣчіе n. nelidskost;
—человѣчный adj., -но adv. nelid-
ský, nelidsky; —чѣствовать (crk.),
—чѣстить (-чѣшу, -честишь) o čest
připraviti, zneuctiti; б.-ся o čest
přijíti.

без-чѣстіе, я *n.* bezčestí, bezectí, bezectnost; —чѣстно *adv.* bezectně; —чѣстность bezectnost; —чѣстный bezectný; —чешуйный bez češují, bez šlupin; —чѣщение znectění; —чїніе, я *n.*, —чїнность, —чїнство neslušnost, nenáležitost; výtržnost; —чїнникъ výtržník; —чїнница výtržnice; —чїнничать, —чїнновать, —чїнствовать neslušně jednati; —чїновнй bez hodnosti, bez důstojenství; —чїсленный *adj.*, -но *adv.* bezčíslný, nesčíslný; -ность -nost; —члѣнный bezčlený; —чувственный -но bezcitný, bez citu; beze smyslů; 2. necitelný; -ность -nost; —чувствіе, —чувство bezcitnost, mdloba; 2. necitelnost; —шарный (star.) bezbarevný; —шерстный bezsrstný; —шумный *adj.*, -но *adv.* bez šumu, bez hluku; —щадный *adj.*, -но *adv.* nešetrný, -ně.

бѣзъ *prp. c. gen.* bez; жить бѣзъ за-бѣтъ žíti bez starostí; бѣзъ сомнѣнія bez pochybnosti.

бѣзъизвѣст-іе *n.*, —ность nedostatek zpráv; —ный *adj.*, -но *adv.* bez ná- věští, bez zpráv.

бѣзъ-изъятно *adv.* bez výjimky; —изъ-ятный bezvýjimečný; —икряный bez jiker; —именитый (crk.), —именный bezejmený, nejmenovaný *v.* бѣзъ-имяннй; —имѣніе *n.*, —имѣнство (crk.) nemajetnost; —имѣнникъ не-majetník, člověk beze jmění; —имѣн-ный *adj.* beze jmění, nemajetný.

бѣзъимян-іе, я *n.* (star.) bezejmení, nedostatek jmena *n.* slovutnosti; —ка zboží zvláštní, ježto se nehodí k žádnému jinému druhu; —никъ (star.) člověk nižšího stavu; —но *adv.* beze jmena; —ность bezejme- nost; —ный bezejmený; —ное писъмѣ bezejmené psaní, psaní bez podpisu.

бѣзъимян-ный палець prstenník, zla- tenec, čtvrtý prst na ruce; —ная недѣля třetí neděle postní.

бѣзъ-искусно *adv.* bez zkušenosti, ne- zkušeně; —искусность nezkušenost; —искусный nezkušený; —иску- ственный *adj.*, -но *adv.* neumělý, -le; -ность -lost; —исходный, -но неко- неčný, bez východu *n.* konce; —я- вочно *adv.* bez oznámení; —язычный bezjazyký; 2. nemluvný.

бекассїнъ, а, бекась, а, барашекъ, шка sluka otavní, otavník, kozlík, *Scolopax gallinago*, *Becassine*.

бекѣтъ, а přední stráž *Piquet*.

бекѣшь, а bekeš (oděv).

бекрѣнь, я *m.*: надѣтъ и. носіть шапку на б. dáti *n.* nositi čapku na straně.

белемнїтъ, а tkvíнец *Belemnit*.

беленá, ѣ *f.* blín *Hyosciamus niger*.

белладонна, ѣ *f.* rulík, vlčí jahody *Atropa belladonna*.

белчугъ, а (star.) kroužek, prsten.

бельведѣръ, а belveder, světlice (na střeše domu).

бенефісъ, а prospěch, příjem (herce) *Benefice*.

бенефіція, и *f.* nemovité jmění na důchod římsko-katolických kněží *Beneficium*.

бенефіціантъ, а beneficiant (herce; 2. duchovní požívající důchodu).

бензѣй, я *m.* benzoe; —ная кислота kyselina benzoá.

бензоїнъ, а benzoin.

берберїсъ *v.* барбарїсъ.

бервá, ѣ *f.* (star.) násyp u břehu, taras.

бервѣнный (crk.) břevnový.

бервнѣ (crk.) břevno *v.* бревнѣ.

бергамѣтъ, а bergamotka, pergamotka; —тнй, —товй bergamotkový.

берг-амтъ, а horní úřad *Bergamt*.

берг-гауеръ rudokop, kovkop, havíř
Berghauer; —гауптманъ horní hejtman
Berghauptmann; —гешвóренъ horní
 přísežný *Berggeschworener*; —инспéкторъ
 horní dozorce *Berginspektor*; —коллéгия,
 и *f.* horní sbor, horní výbor, *Bergkollegium*;
 —мéйстеръ, а hormistr *Bergmeister*.

бérдо, а *n.* brdo (u tkalce); —чникъ
 brdař, kdo dělá brda; —чный brdový.

бérдышникъ, а (star.) halapartník,
 partyzáník.

бérдышъ, а (star.) partyzána, halapartna.

береговíще, а břehoviště, pobřeží.

береговка břehovka *Littorella* (rstl.).

береговóй (-ый) břehový; —ая лóшадь
 pobřežní kůň (který táhne lodí proti vodě);
 —ая слúжба služba pobřežní; —ое прáво
 pobřežní právo; —óй, áго *m.* pobřežný
 (kdo dává pozor na lodí atd. u břehu).

бéрегъ, а (*pl.* берега, óвъ) *m.* břeh.

бережáтой, áго *m.* (star.) nadzíratel,
 dozorce.

берёжая (кобыла) březí (kobyла),
 hřebná.

бережéкъ, жká malý břeh.

бережén-íе, я, *n.* (star.) hlídání, opatrování;
 —ный, —ый hlídaný; (star.) охранительный
 ostražný, ostražitý.

берéжистый (*crk.*) břehovitý.

бережлívый, -во opatrný; -вость -nost.

берéжникъ březník, nástraha na ryby
 (на řece Obi).

бéрежный, -но ostražný, ostražitý;
 -ность -nost.

бережнýй *v.* береговóй.

бéрежь, и *f.* šetrnost, hospodárnost.

берéза, и *f.* bříza *Betula*.

берéзина březina, osekaná bříza.

берéзка, и *f.* břízka, malá bříza.

берéзн-икъ, а, —ичекъ, чка, березнякъ,
 а *m.* březí, březovík, březový lesík.
 берéзов-икъ, а březovík, březovka
 (houba) *Boletus scaber*; 2. kulík *n.*
 sluka lesní *Scolopax rusticola*;
 —ица, ы, —ка březovice, březovka
 (vodička březová); —ый březový;
 б. листь březový list.

берéзозоль. а (star.) měsíc duben.

берéзочка břízečka, maličká bříza.

берéйтерь, а pojezdny *Bereiter*.

берéмен-ная, ой těhotná; —ность těhotnost;
 —ѣть (-нѣю, -нѣешь) těhotněti.

берéмя, -мени *n.* (prost.) břímě *v.* брéмя.

берендéйка, и *f.* (star.) převěsný řemen
 střelcův na levém pleci, na němž uvázán byl náboj.

берес-брéкъ, а, —дрéнь, я *m.*, —клéдъ,
 а *m.* brslen *Evonymus* (rstl.); б. Европéйскій
 brslen evropský, brsníl, kněžské čepičky,
 kvadrátky.

берéст-а, ы *f.*, —ка, и, —о, а *n.* břesta,
 březová kůra; —енникъ nádobka obložená
 březovou korou; 2. б., —ень, берестень,
 стня *m.* lyčák, střevíc z březového lýka;
 —ить (-éшу, -éстишь) březovou korou obložit;
 —овый, —яный břestový, z březové kůry.

бéрестъ, а břest *Ulmus*.

берéчь (берегý, бережéшь, *imp.* берегí)
 stříci, ostríhati; opatrovati, dávati pozor
 na něco; б. здорóвье řečovati o zdraví;
 б. какъ глазъ, какъ зѣницу óка opatrovati jako oko
 v hlavě; берегí дéнежку (копéйку) на чёрный
 день аť si groše ukládáš, pokavad se dobře
 máš (pamatuj na čas pouze); берéчсѧ
 (берегýеь, бережéшьсѧ, *imp.* берегíсь)
 stříci se čeho, vystříhati se, varovati se čeho,
 chrániti se čeho; берегíсь бѣдъ,

пока пхъ нѣтъ *utíkej* *bídě* i *když* *nehoní* tě; кто всегда бережётся, тотъ никогда не обожётся.

бериллъ, а *beryl* (*drahý kámen*).

берковецъ, вца, *star.* берковескъ, а, берковскъ, а *berkovec* (váha 10 pudů).

беркѣтъ, а *orel skalní* *Aquila fulva*; *orel císařský* *Aquila imperialis*.

берлінка, и *f.*, берлінская лазурь *berlinská n.* прусká modř; 2. берлінка *stará* mince měděná, postříbřená v *Baltických* krajinách.

берлінъ, а *m.* *berlínka* (*starobylá koleska*) *Berline*.

берлога, и *f.* *brloh*, *brloha* (медвѣжье логовище *medvědí ložiště*); два медвѣдя на одной берлогѣ не уживѣтся *два medvědi v jedné brloze se neshodnou* (= *два kohouti na jednom smetišti*).

берма, ы *f.* (*fortifik.*) *odval* *Berme*.

берцо, а *n.* *berce*, *holeň* (= *гóлень*); —вый *bercový*,

бершъ, бершикъ, бершовику, а *okoun* *Perca asper*, нѣм. *Bärsch*.

бесерменскій *bisurmanský*, турецкý, магомеданскý; —ство *bisurmanstvo*.

бесерменъ, а *bisurman*, магомедан. бѣстія, и *f.* *bestie*.

бесѣда-а, ы *f.* *beseda*; *rozmluva*; *společnost*; (*crk.*) *církevní poučení*; б., —ка *besídka*; —никъ, —овникъ *besedník*; (*crk.*) *poučující besedami*; —ное поученіе (*crk.*) *besední poučení*; —ованіе *besedování*; —овать *besedovati*, *rozmlouvati*; (*crk.*) *poučovati*; —очка *malá besídka*.

бетель, я *m.* *pepř betel* *Piper betle*.

бетъ *bet* (*ve hře v karty*).

бетъ, и *f.* *břevno podporné*.

бѣхтерець *v.* *бáхтерець*.

бечев-а, —ка *lano vlečné* (*na lodi*); тянуть на —ъ *táhnouti na laně loď*; —аніе *vlečení lodí*; —ать *táhnouti*

n. *vléci loď (na laně)*; —никъ, а, —ая (*дорóга*) *f.* *dráha*, по které *koně vlekou loď na laně*; —ой: —ая *лошадь tahoun*, *vlečný vůň*; —щикъ, а *dělník který táhne loď*.

бечетá, бечетá (*star.*) *červený drahý kámen*.

бешметъ, —тикъ *tatarský poloukaftan*.

бздѣхъ, а *bzdech*, *bžдох*, *pšouk*.

бздунъ, а *bzdun*, *bздох*, *bздѣч*.

бздѣшка *f.* *pýchavka*, *kuřavka* *Lycopodon bovista* (*houba*).

бздѣніе *bzdění*.

бздѣть (*бзжѣ*, *бздѣшъ*) *bzděti*, *bzdíti*.

библѣй-ный, —скій *biblický*.

библио-графическій *bibliografický*, *knihopisný*; —графія *bibliografie*, *knihopis* (*книгоописаніе*); —графъ, а *bibliograf*, *knihopisec* (*книгоописатель*); —манія *bibliomanie*, *třeštění po knihách*; —манъ, а *biblioman*; —тека *biblioteka*, *knihovna*; —текарскій *bibliotekářský*; —текаръ, я *bibliotekář*; *knihovník*; —течка *bibliotečka*, *malá knihovna*; —течный *biblioteční*.

библия, и *f.* *bible*, *bibli*, *svaté písmo*.

бивакъ, а *nocleh vojenský pod širým nebem* *Bivouac*; стоять на бивакахъ *nocovati pod širým nebem*.

бивать *bívati v.* *бить*; б.-ся *bívati se*. бивачный *noclégъ nocleh v poli*, под ширымъ *nebem*.

бизань, и *f.* *pozadní plachta* *Besan*. биквадратъ, а (*mathem.*) *mocnost čtvrtá n. čtvrtého stupně* *Biquadrat*.

биленъ, а *m.* *bidlo n. násada n. držák u cepu*.

билет-ецъ, тца, —икъ, а *biletka*, *lístek*; —ный *biletový*; —чикъ *hotovitel lístků návštěvních*.

билетъ, а *list*, *lístek*; визитный б. *lístek návštěvní*, *visitka*; б. для входа *vstupní lístek*; лотерейный б. *lístek loterní*.

билѣтъ на жительство lístek přebytní
п. robytní; бѣнковый б. bankovní
poukázka.

билиárd-ный biljárový; б. шаръ kulička
biljárová; —ная, ой f. biljárovna,
kulečna.

билиárdъ, а m. biljár, kulečník; играть
на билиárdъ hráti na biljár, v biljár.
бѣлія, и f. kulička biljárová.

билліонъ, а bilion, milion milionů.

биллонъ směs malé části vzácného
kovu s větší částí kovu prostého
Billon.

бѣль, я m. bil, návrh zákona v an-
glickém parlamentě.

бѣло n. palička; 2. bječka, deska,
na kterou se tlouklo v jisté hodiny,
aby dělníci věděli dobu práce; 3. pres
olejný, vybijáky, stupníky.

бѣль, я m. v. бѣлія.

бѣльница (star.) místo na němž po-
vѣšena bječka (бѣло 2.).

бѣльярдъ v. билиárdъ.

бѣмсъ, а m. přička, trámec pod palubou.

бинóкль, я m. dvojоčka, dvojoké ku-
kátko *Binocle*.

бинómія f., бинóмъ, а m. (mathem.)
dvoučlen *Binom*.

бѣнтъ, а obvazek ranhojičský *Binde*.

бирать v. брать.

бѣржа, и f. bursa; 2. stanoviště ná-
jemných dělníků n. vozků.

биржевой (-вѣй) bursovní.

бѣричь, а m. (star.) biřic, hlasatel.

бѣрка vrubovka (rováš, rabuše).

бѣрчий, аго m. v. бѣричь.

бѣрывать (star.) brávati v. брать.

бирюзá f. turkus (drahý kámen).

бирюзный, бирюзóвый turkusový.

бирюкъ, á vlk; бирюкъ бирюкомъ за-
мраченec, škareda; смотрѣть и. гля-
дѣть бирюкомъ hleděti zamračeně.

бирюлька, бирюлечка steblo slámy;
2. hra dětská se steblem; играть
въ бирюльки mařiti čas hračkami.

бирючина ptačí zob *Ligustrum vul-
gare* (rstl.).

бирючь, á (star.) biřic v. бѣричь.

бѣсер-ина, —инка f. skleněná perla;
—никъ, —щикъ kdo dělá skleněné
perle; 2. —никъ perlová páska,
perlový náčelek; —ница f. perel-
níček, perelnice, skřínka na perle;
—ный perlový.

бѣсероукрашенный (crk.) okrášlený
perlami.

бѣсеръ, а (crk.) perle.

бѣсквѣтный piškotový; —ое тѣсто
piškotové těsto.

бѣсквѣтъ, а piškot *Biscuit*.

бѣскупъ, а (star.), епѣскопъ biskup
(nepravoslavných vyznání křesťan-
ských).

бѣтв-а f., бѣй, сражѣние bitva; —ен-
ный bitevní.

бѣтечникъ, а zlatotepec, pozlátkář.

бѣtie n. bití.

битká, ѣ f. (ve hře) babka, kterou
bijou; 2. б. m. neústupa, člověk
rázný, neústupný.

битóкъ, ткá m. v. битká; 2. колотýшка
kladívko; биткомъ надѣто пасрáно,
napřechováno.

бѣт-ый, ая, ое bitý; zabitý; —ая
скотѣна zabitý n. poražený dobytek
hovězí; —ая посýда rozbité nádobí;
—на стѣкла pl. rozbité sklo; —ое
зóлото roztepané zlato, pozlátko;
—ое мѣсо naklepané a pečené maso;
—ая бумáга kaše papírová; —ая
дорóга ražená cesta, silnice.

бѣтышь, я m. rozbité věci, střepy,
střepiny pl.

бить (бѣю, бѣешь) bít; б. скотѣну
bíti n. porážeti dobytek; б. гвоздь
въ стѣну zatloukatí hřeb do zdi.

бить монету *bíti* *n.* *raziti* peníze *n.* minci; б. въ барабанъ *bíti* *n.* *tlouci* na buben; б. похóдъ *bubnovati* na pochod *n.* ku pochodu; б. въ ладоши *tleskati* rukama; б. челóмъ (*star.*) *poníženě* *prositi*; б. челóмъ перéдъ кѣмъ *hluboce* *skláněti* se před někým; ружьё хорошó бьётъ *ručnice* *dobře* *donáší*; б.-ся (*бьюсь, бьёшься*) *bíti* se; б.-ся съ непри́ятеlemъ *bíti* se s nepřitelem; сёрдце бьётся *srdce* *tluče*, *srdce* *bije*; у него сёрдце бьётся отъ радóсти *srdce* *mu* *radostí* *skáče*; лóшадь бьётся кúň *kope*, *vyhazuje*; скаж́и мнѣ, изъ чегó онъ бьётся? řekni mi, co s tím chce, kam tím *bije*?

б́ить, и *f.* *zlatý* *n.* *stříbrný* *drát*.

битьё, я *n.* *bití* *v.* *bitie*; б. свай за-
тloukání kolů.

б́фстексъ, б́фштекъ, а *Beefsteaks*
naklepaná pečená *hovězina*.

бичевáть *bičovati*; б.-ся *bičovati* se.

бичетá *v.* *бечетá*.

б́ичикъ, а *bičík*, *malý* *bič*.

б́ичникъ *bičník*, *bičovník* (*kacíř*, *jenž*
se *bičuje*).

б́ичный *bičový*.

бичъ, á *bič*; б. нарóда *bič* *národu*.

бишь *part.* *asi*, *předce*; какъ б. ёто
было? *jak* *to* *asi* (*n.* *předce*) *bylo*?

би́ение *n.* *bití*; б. сёрдца *tlukot* *srdce*,
klepání *srdce* (*nemoc*); б. жилъ
tlukot *n.* *tepot*, *tepání* *žil*; б. пýльса
tepání *pulsu*.

б́йца *m.* (*crk.*) *bijce*, *bijec*.

био-граф́ичесќий *biografický*, *životopisný*; —граф́ия *f.*, *životopis*, *biografie*, *životopis*; —графъ, а, *životopisec*; —лоѓичесќий *biologický*; —лоѓия *biologie*, *životoznalství*.

б́йочая ж́ила *tepna* *Arterie*.

блаѓия *f.* (*crk.*) *blahost*, *ctnost*.

блаѓий, ая, ое, *P.*, блаѓий, áя, ое, *A.*,
благъ, а, о *blahý*; блаѓая, íхъ *pl.*
jmění, *statek*.

благó *n.* *blaho*, *dobro*; б. *adv.* *blaze*,
dobře; за б. разсуд́ить за *dobré*
uznati, за *dobré* *pokládati*; за благó
вр́емя *v čas*.

благó-бо́язненный *bohaborjný*; —бо́-
язньство *bohaborjnost*; —б́́тие, я *n.*
(*crk.*) *blahobyti*; —в́́дный, —об́́раз-
ный *příjemný*, *slušný*; -ность -*nost*;
—в́́дѣтися (*crk.*) *líbiti* se; —возвѣ-
ст́ити, —возвѣщ́ати (*crk.*) *zvěstovati*
milou zprávu; —возда́ние, я *n.* *ná-
hrada* за *dobré* *skutky*; —воздýшие
n. *blahovzduší*, *dobrý*, *zdravý* *vzduch*;
—вол́ение *n.* *blahovolnost*, *náklonnost*
k někomu, *přízeň*; —вол́итель *pří-
znivec*; —вол́ительница *příznivkyně*;
—вол́ительный *blahovolný*, *příznivý*,
nakloněný; —вол́ить (-лю́, -л́шь)
къ кому́ *přízniv býti* někomu; —во-
л́ите меня в́́слушать *raďte* *mne* *vy-
slechnouti*; —вóльный, добровóльный
dobrovolný; —вóние *n.*, —вóнство
(*crk.*) *blahovoní*, *blahá vůně*; —вóнка
blaholist (*Presl*), *blahovonka* *Agathophyllum*;
—вóнникъ *bohovoň* (*Presl*), *blahovonník* *Diosma* (*rstl.*);
—вóнный *blahovonný*; -ность -*nost*;
—вóнствовать *blahou vůni* *vydávati*;
—восп́итанный *dobře* *vychovaný*;
—вр́еменение *n.*, —вр́еменство (*crk.*)
blahočasí, *dobrý* *n.* *příznivý čas*;
—вр́еменно *v dobrý* *n.* *pravý čas*;
—вр́еменный *blahočasý*, *blahodobý*;
včasný; -ность -*nost*; —вѣ́рие *n.*,
—вѣ́рство, правовѣ́рие *blahověří*, *pra-
vověří*, *pravověrnost*; —вѣ́рный, ая,
ое, -ренъ, рна, рно *blahověrný*, *pra-
vověrný*; —вѣ́ствовáние, —вѣ́стие,
blahověstí, *učení* *slovu* *božímu*;
—вѣ́ствовáти, —вѣ́ст́ити, —вѣ́щ́ати
(*crk.*) *blahověstí*, *slovo* *boží* *kázati*.

благо-вѣститель, я *n.*, —вѣстникъ blaho-
věstitel, blahověst.

блáго-вѣстити zvoniti klekání, sezvá-
něti k službám božím; —вѣстный
колоколъ zvon na klekání; —вѣсть, а
зvonění na klekání, na služby boží.

благо-вѣщение zvěstování radostné
zprávy; 2. zvěstování Panny Marie;
—вѣщенскій k zvěstování Panny
Marie; -ая цѣрковь kostel zvěsto-
vání P. M.; —глаголаніе *n.* (crk.)
dobrá výmluvnost; —глаголивый vý-
mluvný; —гласіе *n.* (crk.) blaho-
hlasí, blahozvuk; —гласникъ (crk.)
kazatel; —гласный (crk.) blaho-
hlasný, blahozvučný; —говѣйникъ
(crk.) člověk pobožný, čl. uctivý;
—говѣинство, —говѣніе pobožnost,
zbožnost; 2. uctivost; —говѣйный
pobožný, uctivý; —говѣть (-ѣю,
-ѣшь) úctu prokazovati; —давецъ,
вца (crk.) blahodavec, blahodárce,
dárce blaha *n.* dobra; —дарѣніе *n.*
děkování, poděkování; бл. создáтелю!
díky bohu! —дарительный vděčný,
děkovací; -ое писъмó list děkovací;
—дарить (-рю, -рѣшь), —дарствовать
děkovati; не за что б. není zač dě-
kovat; —дарю васъ! děkuju Vám!
—дарность, —дарствие vděčnost;
—дарный vděčný; —дарственный
děkovací; -ая рѣчь děkovací řeč;
—датель (crk.) dobrodinec, dobroděj;
—дательный (crk.) *v.* благодатный;
—дательство (crk.) dobročinnost,
blahočinnost; —датный dobročinný,
blahodárný; 2. požehnaný; —дать,
и *f.* dobrodiní; б. божія boží po-
žehnání; milost Páně; —дѣнственный
blahobytný, šťastný; —дѣнствие *n.*
blahobyť; —дѣнствовать žíti v bla-
hobytu, v dobrém stavu; —дерзати,
—дерзнути (crk.) osměliti se pro
dobrou věc.

благо-дерзновѣнный, --дѣрзостный (crk.)
blahosmělý; —дѣшествовать, —дѣш-
ствовать (crk.) duchem se obodřiti;
—дѣшіе, —дѣшствие *n.* blahoduší,
dobroduší, dobrota duše; 2. veliko-
dušnost; —дѣшный, -но (crk.) dobro-
dušný, velikodušný; —дѣйственный
blahodějny, dobrodějny; —дѣйствие,
—дѣйство blahodějnost; —дѣйство-
вати, —дѣтельствовати, —дѣяти (crk.)
blahodějně působiti, dobřečiniti;
—дѣланіе *n.* dělání dobra; —дѣль-
никъ, а (crk.), —дѣтель, я *m.* (crk.)
dobroděj, dobrodinec; —дѣтель, и
f. ctnost *v.* добродѣтель; —дѣтель-
ный blahodějny; —дѣтельство (crk.)
blahodějnost, dobročinnost; —дѣяніе
n. dobrodění, dobrodiní.

блáгоже блáгоже *adv.* (crk.) dobře
dobře.

благо-желáтель, я *m.* blahopřejce;
—желáтельство blahopřání; —желá-
тельствовать vyjevovati blahopřání;
—жизненный (crk.) blahoživotý, bla-
hobytný; —жрѣбіе, я *n.* (crk.) blahý
n. šťastný osud; —законіе, я *n.*
blahozákonnost, dobré zákonodár-
ství; —законный blahozákonný, do-
brozákonný; —званіе *n.* (crk.) bla-
hozvaní, povolání k blahosti; —звѣ-
чіе *n.*, —звѣчность blahozvučí;
—звѣчный, -но blahozvučný; —здрá-
віе *n.* (crk.) dobré zdraví; —знаме-
нитый (crk.) velmi znamenitý;
—зрáчіе *n.* (crk.) pěkný zevnějšek,
sličnost; —зрáчный (crk.) hezký,
pěkný, sličný.

благóй, áя, óе (prost.) zarputilý, ur-
putný.

благо-избранный dobře vybraný *n.*
vyvolený; —изволѣніе *n.* blahovol-
nost; —извóлить, —извóлять ráčiti
—именитый dobrého jmena, slovutný.

благо-искусный (crk.) velmi umělý n. obratný; — класный (crk.) blaho-klasný; — коренный blahokořený; — красóтство (star.), — лѣпíе n., — лѣпотá f. krása, krasota, okrasa; — лѣпный, -но (crk.) blaholepý, krásný, skvostný; — любецъ, бца (crk.) přítel n. milovník dobra, dobromil, blahomil; — любíвый dobro-milovný; — любíе n. láska k dobrému; — мѣлостивый, — мѣлостивный (crk.) velmi milosrdný; — мóщíе n. pevnost, mocnost; — мóщный pevný, mocný; — мýжство (crk.) pravá udatnost n. mužnost; — мысленный blahomyslný, dobromyslný; — мыслíе n. dobro-myslnost; — надѣжный spolehlivý (dobrodějný); -ность -ost; — намѣрéníе добрый úmysl; — намѣренный *adj.*, — намѣренно *adv.* s dobrým úmyslem, v dobrém úmyslu; — нрáвíе n. mravnost; — нрáвный mravný, dobrých mravů; — нравоучéníе n. (crk.) učení mravnosti; — обрáзíе n. (crk.) krásný zevnějšek, krása, krasota, okrasa; 2. slušnost.

благо-обрáзно *adv.* krásně; 2. slušně; — обрáзный *adj.* krásný, pěkný, hezký; 2. slušný; 3. ctěný; — плóдíе n. hojnost plodů, úroda; — плóдный, — плодовíтый blahopłodný, úrodný; — поведéníе n. dobré chování; — по-виновáние n. (star.) dobré poslušens-tví; — повиновáтися (crk.) poslouchati, poslušen býti; — подáние n. (crk.) štědrý n. milosrdný dar, almužna.

благо-подáтель, я n. blahodárce; — подáтливый, — подáтный (crk.) blahodárný; — покорíвый, — покорливый, — покорный (crk.) pokorný, oddaný; — полéзный velmi užitečný; — полý-чíе n. blahobyť, štěstí; — полýчный šťastný.

благо-послýшливый, — послýшный zcela poslušný; — поспѣшáти, — поспѣшествовати, — поспѣшíti (crk.) přispívati, pomáhati čemu, uspíšiti n. urychlovati něco; — поспѣшéníе, — поспѣшествование n. uspíšení n. urychlení něčeho; — потрібный (crk.) velmi potřebný; — похвáльный (crk.) blahochvalný; — почитáть (crk.) náležitě ctíti, náležitou úctu prokazovat; — почтénно *adv.* s náležitou úctou; — привѣтливый přívětivý; -ость -ost; — привѣтíе, — привѣтствие n. laskavé přívítání; přívětivost; — привѣтствовать laskavě přívítati, uvítati; — прилíчíе n. náležitá slušnost; — прилíчно, — пристóйно *adv.* slušně; — прилíчный, — пристóйный slušný; -ность -nost; — пристýпный (crk.) dobře přístupný; — приóбрѣсть, — приóбрѣтáть slušným způsobem získati, nabyti; — приóбрѣтéníе n. slušné nabytí; — приязнь, и f. dobrá přízeň, přátelství; — приятель, я m. dobrý přítel; — приятельница dobrá přítelkyně; — прияти, — принимáти (crk.) dobře přijmouti n. přijímati; — приятíе n. přátelské přijmutí; — приятный, -но příjemný, příznivý; -ность -nost; — приятство (crk.) náklonnost, náchylnost k někomu; — приятствовать býti někomu nakloněn; — пѣснивый (crk.) krásně zpívající.

благораз-смотрѣние n. náležitý rozhled, uvážení; — судíтельный, — суд-ный, -но blahorozsudný, rozumný, rozvážlivý; -ность -ost; — судít, — суждáть náležitě posouditi, uvážiti; б.-ся uvážiti se; — суждéníе zdravý úsudek; — ýмíе n. rozum, zdravý úsudek; — ýмно blahoroz-umně; — ýмный -ný.

благорасленный (crk.) dobřerostlý.

благо-расположѣніе *n.* náklonnost k někomu, dobré rozpoložení; —расположѣнный *nakloněný*, *náchylný*; —растворѣніе *n.* dobré roztrídění *n.* rozdělení; čistota vzduchu; —растворѣть, —растворять *dobře roztríditi n.* rozdělit; —растворѣнный *n.* —растворѣнный *vôzduchъ čistý vzduch.*

благородіе *n.* blahorodí; Ваше Б. Vaše Blahorodí! —никъ, конопельникъ *konopěniec Eupatorium (rstl.)*; —ный *blahorodý*, *urozený*; —ое сѣрдце *ušlechtilé srdce*; —ые металлы *drahé kovy*; —ые дворяне *urozená šlechta*; —ствоіе, —ство *urozenost, šlechtictví*; 2. *ušlechtilost.*

благо-рождѣнный *blahorodý*, *blahorozený*; —рѣчивый *výmluvný*; —рѣчіе *n.* *výmluvnost*; —сѣрдце *n.* *dobrosrdečnost, ušlechtilost srdce, ušlechtilé srdce*; —сѣрдный *dobrosrdečný, milosrdný.*

благосклон-ный, —но *blahosklonný*, *nakloněný*; —ность *-nost*; —ствовать *ukazovati blahosklonnost.*

благослов-ѣніе *n.* požehnání; б. Божіе *boží pož.*; дать кому-либо б. *dáti n.* *uděliti někomu požehnání*; Ваше Благословѣніе *Vaše Důstojnost (titul)*; —ѣнный *požehnaný*; —ая ты въ женахъ *požehnaná's ty mezi ženami*; —ая грамота *v. násl.*; —ительный *žehnací*; —ая грамота *list žehnací n.* *поволоvací (od biskupa)*; —ить, —лѣть *кого жehnati кому, ž. koho*; да —ить тебѣ Господь! *ať ti Bůh požehná! dej ti Pán Bůh štěstí! Господь да —ить начинанія твоя Bůh ať žehná počínání tvoje! б.-ся жehnati se, požehnati se (křížem).*

благо-словно, —словнѣ *adv.*, —слов-ный *(star.) s dostatečnou příčinou*; —снисходительный *sklonný k někomu.*

благо-снисхождѣніе *sklonnost k někomu*; —совѣтіе *n.* *dobrá rada*; —совѣтовати *(crk.) dávati dobrou radu*; —содѣяти, —содѣвати *(crk.) dobře činiti*; —составный *(-ой)*, *ая*, *ое* *dobře sestavený*; —состояніе *n.* *blahobyť*; народное б., б. народа *blahobyť národní*; —сотворѣти *(crk.) uděliti k dobrému*; —стояніе *n.* *(crk.) pevný základ, dobrý stav*; —стѣня *f. (crk.) dobrodiní, dobrý skutek*; 2. *(prost.) plat za něco, mzda.*

благость *f.* *milosrdí, milosrdenství, milostivost (blahost).*

благотѣ *(crk.) blahobyť, hojnost.*

благо-творѣніе *n.* *dobročinnosti, dobročinnost, dobrodiní*; —творецъ, рца, —творитель *m.* *dobrodínec, dobroděj*; —творительница *dobrodějka*; —творительный, —творный *dobročinný*; —ность *-nost*; —творить *dobrodiní prokazovati, dobřečiniti*; —терпѣливый *trpělivý*; —терпѣніе *n.* *trpělivost*; —тѣхій *velmi tichý*; —угодно *adv.* *libo, milo, příjemno*; если Вамъ будетъ б. *bude-li Vám libo, budete-li ráčiti*; Егѣ Императорскому Величеству б. было повелѣть *Jeho Císařské Veličenstvo ráčilo naříditi*; —угодный *(Бѣгу) milý, příjemný Bohu, bohulibý*; —украшѣніе *n.* *(crk.) veliká n. vzácná okrasa*; —украшѣнный *okrášlený, ozdobený*; —уміе *n.* *zdravý rozum*; —умный *rozumný*; —усмотрѣніе *n.* *laskavé nahlédnutí n.* *uvážení*; представитъ на б. начальства *zůstaviti dobrému zdání představenstva*; —успѣвать, —успѣть *(crk.) dařiti se*; —успѣш-ный, —но *zdárný, úspěšný*; —ность *-ost*; —устроѣніе *n.* *dobré zařízení n.* *zřízení*; —устроѣнный *dobře spořádaný.*

благо-устрóивать, —устрóить, —устро-
ять *dobře spořádati* *n.* zříditi;
—устрóйство *spořádanost*, *dobrý po-
řádek*; —утишний *blahotíšný*; —у-
трóбие *n.* (crk.), добротá сѣрдца
dobrota srdce, *milosrdenství*; —утрóб-
ный, -но (crk.) *milosrdný*; —ухáние
n. *blahá n. dobrá n. krásná vůně*;
—ухáнный *vonný*, *voňavý*; —ухати
(crk.) *vůni vydávati*, *voněti*, *vůni
naplňovati*; —учредѣть, —учреждáть
(crk.) *dobře n. náležitě zříditi*;
—учреждѣние *n.* *dobré zařízení n.
pořádek*; —хвáльно *adv.* (crk.) *s ve-
likou pochvalou*; —чѣствовать (crk.)
bohabojně žíti; —честíвый, -во,
—честный, но, *bohabojný*, *pobožný*,
nábožný; —честíвѣйшій *nejnábož-
nější* (titul *panovníka ruského*);
—чѣстie *n.* *bohabožnost*, *pobožnost*,
nábožnost; —чíние *n.* *dobré zřízení*,
pořádek; 2. *několik kostelů pod
správou blahočinného*; —чíнный
dobře zřízený, *spořádaný*; *pořádný*,
slušný; 2. *б.*, *aro m.* *blahočinný*,
kněz, *jenž má pod dohlídkou ně-
kolik kostelů*; —чтѣние *n.* *úžitečné
čtení*; —язычie *n.* *výmluvnost*, *kraso-
řečnictví*.

блажен-ный, ая, ое, блажѣнь, а, о
blažený, *blahoslavený*; -няя *památi
slavné n. blahé paměti* (*gen.*); —ство
blaženost, *blahoslavenství*; вѣчное
б. *blahoslavenství věčné*, *věčná sláva*;
—ствовать *blaženě n. blahoslaveně
žíti*, *v blahoslavenství přebývati*.

блаж-ить (-жý, -жйшь) *dováděti*, *své-
hlavým býti*, *hlavu si postaviti*;
2. (crk.) *blahoslaviti*; —ливый (-ое
дитя), —но́й (-но́й мальчикъ) *dová-
divý n. čtveračivý*, *skotačivý*; —нѣ-
ние *n.* *pohoršování*.

блáжь, и *f.* *svéhlavost*, *zarputilost*;
2. *nesmysl*, *nechutnost*.

блáзень, зня *m.* (prost.) *blázen*, *šašek*,
žertýř.

блазнѣние *v.* *блажнѣние*.

блáзненный, -но, блазнйвый, блазнй-
тельный *pohoršlivý*.

блазнйтель, я *m.* *kdo dělá pohoršení*.

блазнйти (-нйю, -нйшь) (crk.) *pohor-
šení dělati*; б.-ся (crk.) *vpadatí v po-
horšení*.

блазно-дѣлатель (crk.) *v.* *блазнйтель*;

—рѣчивый (crk.) *pohoršlivě mluvící*.

блáзнь, а *m.*, блáзнь, и *f.* (crk.), со-
блáзнь *pohoršení*.

бланкѣтъ, а *blanket Carte blanche*.

блáнкъ, а, блáнковая *надпись převod
směnky na rubopisu*.

блáто *n.* (crk.) *v.* *болóто*.

блев-áние *n.* *blití*; —áть (блѹю, блѹѣшь)

blíti, *dáviti se*.

блѣвка *f.* *vnada n. nástraha na ryby
(červ n. moucha)*.

блевóт-а *blití*, *vrhnutí*, *dávení*; —ина

blevotina, *blivanina* (со *vydávено*).

блѣк-лый *vybledlý*, *vyrudlý*; -ость -ость;

—нуть *vyblednouti*, *vyrudnouti*;

2. *vadnouti*.

блекотá *f.* *blín Hyosciamus v. бѣленá*.

блекотáти (crk.) *blekotati v. блѣять
bečeti*.

блекóтный *blínový*.

блѣнда *f.* *clonění*, *clonidlo*, *záclon*

něm. Blende; 2. *clonící svítlna*

Blendlaterne.

блѣскъ, а (б. мóлнии) *blesk*; *пустой*

б. *prázdný lesk*; 2. *б.* *leštětec (ruda)*.

блеснá *kousek cínu ve způsobě rybky*;

vnada na ryby.

блеснýть *blesknouti*; мóлнiя блеснýла

zablesklo se. [*laris* (rstl.).

блестѣць, тца *lesknice*, *lesklice Pha-*

блѣст-ка *f.*, —очка *pozlátko*, *šumicha*;

—очникъ *pozlátkář*, *šumichář*.

блестѣть (блѣшý, блѣщешь), блещáти

blyštěti se.

блеяніе *n.* bečení, bekot.

блеять (блею, блеешь) bečeti.

ближать (-жаю, -жаешь), приближаться
blížiti se, přibližovati se.

ближе *adv. compar.* blíže; подойди
ближе! pojd sem blíže!

ближникъ (star.) příbuzný.

ближній, яя, ее bližní; любовь къ Богу
и къ ближнему láska k Bohu a k bliž-
nímu; 2. б. blízký; 3. důvěrník pa-
povníkův.

ближность (crk.) blízkost.

близ-екекъ, —эхонекъ, нька, нько,
blizoucký, blizounký; velmi blízek;
—енько, —эхонько *adv.* blizoučko,
blizounko; —ина́á blízkost.

близить (ближу, ближишь) blížiti;
б.-ся blížiti se.

близк-ий, ая, ое, близокъ, зка, зко
blízký, blízek, zka, zko; —о *adv.*
(сспр. ближе) blízko; б. конца б.
konce; —ость blízkost.

близлежащий blízkoležící, sousední.

близна́, ы́ *f.* blizna, šrám, jizva (po
ráně); 2. kaz (v tkanině).

близнецъ, а́, *pl.* близнецы́, близнята
blíženec; *pl.* blíženci (též shvězdění).

близокъ, а́ (star.) příbuzný (srovn.
ближникъ).

близокъ blízek *v.* blízký.

близорук-ий, ая, ое, -къ, а, о krátko-
zraký; -ость -ost.

близосвѣтлый (crk.) světlu podobný,
zářící.

близость blízkost.

близочество (crk.) příbuznost.

близу́ *adv.* (crk.), близь *adv.* (*prp.*
s. gen.) blízko, blíž, vedle, podle;
б. города blíž města, vedle města.
близь, и́ *f.* blízkost (staroč. blíz i
blíž, i *f.*).

бликовать (о стříбрѣ) blyštěti se, pro-
bleskovati na povrchu (něm. *blikken*).

блинецъ, нца́ syrník, blin s tvarohem.

блинн-икъ, а blinník, pekař blinů;
—ица pekařka blinů; —ичать péci
a prodávati bliny; —ый blinný, bli-
nový; б. растворъ blinové těsto,
zadělání na bliny; —я, и *f.* jizba
kde pekou bliny.

блинокъ, нка́, -очекъ, чка blinek, malý
blin; 2. záklopka v troubě u kamen.
блинчатый пирогъ blinečný piroh.

блинь, а́ blin (pečivo z řídkého těsta),
livanec.

блест-а́вица *f.* blyskavice, blýskání;
—а́ница *f.* kometa, vlasatice; —а́ние
blýskání; —а́тельный, -но skvělý;
-ость -ost; -ая Порта vysoká Porta
(turecká); —а́ть blýskati se; б.
славою slávou se skvěti; молнія
—а́еть blýská se.

блoкaд-а́ *f.* blokáda, obklíčení (pří-
stavu *n.* města); —ный obklíčovací.

блoкaрня́ *f.*, блoкoвая, ой́ *f.* dílna na
zdvihadla.

блoкaрь, я́ *m.*, блoкoвый мaстеръ kdo
dělá zdvihadla.

блoк-иpовaть blokirovati, obklíčiti
(město); —иpованный obklíčený.

блoкъ, а́ zdvihadlo, zdvihák, jeřáb.

блoна́ *f.* (anat.) lůžko (z pol. *łona*).

блoнда́, *pl.* блoнды blondy, hedvábné
krajky.

блoндoчница́ krajkářka blond.

блoнье, я́ *n.* (z pol. *łonie*) pláně,
planina, otevřená krajina (staroč.
blana pl.).

блoхá *f.* blecha *Pulex*.

блoхo-гoнка́ *f.*, —лoвъ, я́ *m.* polej
Pulegium (*Mentha pulegium*) (rstl.).

блoш-ы́стый, —лывый blechatý.

блoшка́ *f.* bleška.

блoш-никъ́ *f.* papratník, papratka
Aspidium filix mas; —ный bleší.

блудень, дня́ *m.* blázen.

блуд-илище *n.* hampejz; —ить (блужу, блудись) blouditi (sem tam choditi); 2. (crk.) smilniti; —ливый rozpustilý, nezbedný.

блудни, дней *pl, f.* rozpustilé kousky. блудн-икъ smilník, frejír; —ица frejírka.

блудный bludný, zbloudilý; б. сынъ ztracený syn; 2. б. smilný.

блюдо-дѣй, я *m. v.* блудникъ; —дѣйца *f.* (crk.) *v.* блудница; —дѣйствовати (crk.) smilniti; —дѣяние *n.* smilnění; —любивый, —любный smilný; —родный nemanželský.

блудствовати *v.* блудодѣйствовати.

блудъ, а blud, smilství.

блудяга, и, бродяга *m. et f.* poběhlík, tulák.

блудящий bloudící, bludný; -ая звѣзда oběžnice (bludice), planeta.

блуждаты (-даю, -даешь) blouditi.

блужение bloudění, blouzení; 2. smilnění.

блүз-а *f.* blusa, bluzа *Blouse*; —никъ bluzník, kdo chodí v bluze.

блукаться bloukati se, plahočiti se.

блѣдненькій, -нько, блѣднѣхонекъ, нька, нько блѣdoučký.

блѣдно *adv.* блѣdě.

блѣдно-алый блѣdočervený; —ватый, -то přibledlý; -ость -ost; —голубой (-бый) блѣdomodrý; —лицый блѣdých tváří, блѣdý.

блѣдность блѣdost; дѣвчья б. блѣdnice (nemoc).

блѣдный блѣdý.

блѣднѣть (-нѣю, -нѣешь) блѣdnouti.

блѣдость *v.* блѣдность.

блѣдый *v.* блѣдный.

блюденіе *n.* opatrování, hlídání.

блюдечко *n.* mistička.

блюдище *n.* veliká mísa.

блюдный miskový.

блюдо *n.* mísa, miska; 2. oddíl jídelní; ужинъ состоялъ изъ трѣхъ блюдъ večere byla z tří jídel, k večeri byla tři jídla.

блюдо-ватый miskovitý; —лизница *f.* fatkářka, příživnice; —лизничать příživovati se, býti živ na fatky; —лизничество fatky, příživování; —лизъ, а fatkář, příživník.

блюдце *n.* miska, mistička.

блюсті (блюдý, блюдѣшь) pozorovati, hlídati, stříci; б.-ся ostříhati se, stříci se, chrániti se.

блюститель, я *m.* (crk.) opatrovník, dozorce; —ница opatrovnice, dozorkyně; —ный опатруjící, dohlízející.

блющъ, а (crk.) břechtan, blušt *Hedera helix*.

блягиль (блягирь), я *m.* žluť olovná (něm. *Bleigelb*).

бляденіе *n.*, блядословіе *n.*, блядство (crk.) tlachání, tlachy *pl.*, žvasty.

блядословити, блядствовати, блясти (блядý, -дѣшь) (crk.) tlachati, žvastati (staroč. blésti).

блях-а *f.* plech, deska plechová (pol. blacha); —арь, я *m.* plechař.

бляш-ечный plechový; —ка plotýnka.

бо́ *спж.*, ибо nebo, neboť.

бобёръ, бра́ (Р.) bobr, bobrová kůže.

бобикъ, а *v.* бобъ.

бобкі, овъ (лавровые) bobek (vavřínový), jahůdky vavřínové.

бобковъ bobkový; -ое масло olej bobkový *n.* vavřínový.

бобовикъ, а (А.) sláma bobová, bobovina.

бобовина *f.* bob, rostlina bobová.

бобовникъ bobovník (Presl) *Amygdalus nana*; 2. čilimník, kozí jetel *Cytisus laburnum* (něm. *Bohnenbaum*).

бобовый bobový; -ая мука bobová mouka; -ая руда bobovek (něm. *Bohnenerz*).

бобокъ, бка, бобочекъ, чка zrno bobu. бобрикъ, а bobřík, malý bobr.

бобров-икъ, а metlovka *Spartium* (rstl.); --ина bobrovina, bobrové maso; —ица f. bobrovice *Menyanthes trifoliata*; —никъ, а bobrovník, lovec bobrů; 2. ч. бобровица; —ый bobrový; —ое n. (A.) povinnost k lovu bobrův.

бобръ, а bobr *Castor fiber*; б. морскóй и. камчатскій vydra kamčatská *Mustela lutris* (*Enydris marina*) A.; убíлъ бобра (žert.) odřel kozla (t. udělal chybu).

бобъ, а bob *Faba* (rstl.); турецкій б. bob turecký, fasol *Phaseolus*; б. вóлчій hrách vlčí n. škrkavičný; lupín *Lupinus*; 2. б. bob (známka na zubech koňských).

бобыль, я m. domkář n. podruh; бобыль бобылёмъ člověk bez přístřešku.

бобылиха f. žena podruhová.

бобыльщина f. plat podružský.

бога-дѣленка, —дѣльница f. žena opatrovaná v chudobnici (špitálnice); —дѣленный, —дѣльный chudobničný; б. староста správce chudobnice; —дѣльникъ opatrovanec v chudobnici (špitálník); —дѣльня f. chudobnice (staroč. špitál); —тѣй, я m., богачъ boháč; —тѣнекъ, нька, нько velmi bohat.

богáтина m., богачъ bohatina, boháč.

богатитель, я m. bohatitel.

богатить (богащý, -атишь), обогатить bohatiti, obohatiti; б.-ся (богащýсь), обогатиться bohatiti se, obohatiti se. богáт-ична f. (crk.) dcera boháčova; —но adv. bohatě, hojně; —ный adj. bohatý, hojný.

богáто adv. bohatě.

богатоdáвецъ, вца štědrý dárce.

богато-дárный, —дáтельный (crk.) štědrý, hojně dávající; —любець, бца milovník bohatství; —ýбранный bohatě upravený n. ukrašený.

богáтельство n. bohatství, bohatstvo.

богáтый, ая, ое, богáтъ, а, о bohatý, bohat; б. помѣщикъ bohatý statkář; богáтъ хлѣбомъ bohat obilím n. na obilí; -ая руда bohatá ruda; чѣмъ богáтъ тѣмъ и радъ čeho dost, to měj i host.

богатýр-ка bohatýrka; —скій bohatýrský; —ство bohatýrství; —ство-вать bohatýrsky si počínati.

богатýрь, я m. bohatýr.

богатѣніе n. bohatění.

богатѣствовати (star.) bohatnouti, nabývati bohatství.

богатѣть (-ѣю, -ѣешь) bohatěti, bohatnouti (б. отъ чегó b. od čeho, čím).

богáче adj. et adv. comp. bohatší, bohatěji; б. всѣхъ bohatší nade všecky, nejbohatší; —ство (prost.) v. богáтельство.

богачíха, богáчка bohačka, bohatkyně.

богáчь, á, (pl. богачи, ей) boháč.

богáщеніе n. bohasení.

богíня f. bohyně; б. счáстія bohyně štěstí, štěstena; б. лѣсовъ bohyně lesův.

бого-благодáтный (crk.) pln milosti boží; —блаженный bohem poženaný; —бóрець, рца, —бóрникъ, а bohoborec, odpůrce boží; bezbožník; бóрница bohobornice; odpůrkyně boží; bezbožnice; —бóр-ный, —бóрственный bohoborný, bohu se protivící, bezbožný; —бóрство (crk.) bohoborství, bezbožnost; —бóя-зливый, —бóязливый, —бóязненный, —бóящийся bohaborjý; -ость -ost; --брáтъ, а (crk.) bratr Boží, bratr Páně. —вдохновеніе n. vdechnutí n. vnuknutí boží, v. Páně.

бого-вдохновенный *bohem vdechnutý*
n. vnuknutý; —видецъ, дца *boho-*
videc, kdo viděl boha; —видный
 bohu podobný; —видѣніе *n. (crk.)*
 vidění boha; —вочеловѣченіе *n.*
(crk.) vtělení Páně; —вѣдецъ, дца
(crk.) kdo zná Boha; --вѣнчанный *(crk.)*
 bohem věnčený *n. korunovaný*;
 —вѣщаніе *n. (crk.)* bohověští, zvě-
 stování o Bohu; —вѣщатель, я,
 —глагольникъ, —гласникъ *(crk.)* kdo
 zvěstuje o bohu, bohomluvec; —гла-
 голаніе *n. (crk.)*, —гласіе *n. pro-*
mlouvání o Bohu, kázání slova Bo-
 žího; —гласный bohohlasný, o bohu
 hlásající; —данный, —дарованный
(crk.) bohem daný *n. darovaný*;
 —державіе *n. bohovláda, theokracie*;
 —дохновенный, —духовенный, —ду-
 ховный *bohem vnuknutý*; —дѣлан-
 ный, —дѣльный, —дѣтельный, дѣ-
 ятельный *bohem udělaný*; —зданіе
n. budova boží; —знаніе *n. (crk.)*
 znání boha; —зрачный bohozračný,
 podobu božskou mající; —избранный
 bohem vyvolený; —изрядный bohu
 vzácný; —исповѣданіе *n. vyznávání*
 boha; —исповѣдникъ vyznavač Páně;
 —корчѣмникъ, а *(star.)* svatokupec;
 —красный *(crk.)* bohokrásný, krásou
 od boha nadaný; —лѣніе *n. důsto-*
jenství boží; —лѣпный, —лѣпый bo-
 holepý, božskou krásou zářící;
 2. boha důstojný; —любѣзный bohu-
 milý; —любецъ, бца boholibec, bo-
 homil; —любѣвый, —любный *(crk.)*
 boha milující; —любіе *n.*, —любство
 láska k bohu; —мáтерь, и *f. boho-*
máteř v. богородица; —мѣрзкій *(crk.)*
 mrzký před bohem, bezbožný; —мó-
 лецъ, лца, —мóльникъ, —мóльщикъ
 bohomodlec, kdo se k bohu modlí;
 2. poutník do posvátných míst;
 —мóліе *n. modlení*; 2. putování na

posvátná místa; —мóлка, —мóлица,
 —мóльница, —мóльщица bohomolka,
 která se modlí k bohu; poutnice;
 —мóль, а bohomodlec *v. богомóлецъ*;
 2. kudlanka nábožná *Mantis* (hmyz);
 —мóльничать, мóльствовать puto-
 vati na posvátná místa; —мóльный
 pobožný; —мóлья, и *f. modlitebnice*
 boží, chrám; —мóдренный, —мóдрый
(crk.) božskou moudrostí obdařený;
 —мóдріе *n. moudrost* božská; —мóжно
adv. (crk.) bohočlověcky; —на-
 чáліе *n. bohovláda, theokracie*; —не-
 вѣста *(crk.)* bohonevěsta, nevěsta
 boží; —невѣстная za nevěstu boží
 zvolená; —ненавѣдимый, —нена-
 вістный bohu protivný, bohem ne-
 návíděný; --ненавѣстникъ *(crk.)* boho-
 nenávistník, protivník boží; —ница
-nice; —нóсецъ, сца bohonosec (kdo
 boha v sobě nosí =на boha pama-
 туje); —нóсный kdo boha v sobě
 nosí, bohem osvěcený; —обráзно,
 —обráзнъ *adv. Bohu podobně*; —от-
 кровенный odkrytý *n. objevený* Bo-
 hem; —отроковѣца *(crk.)* bohorodice,
 matka Boží; —отступленіе, —от-
 ступничество odpadlictví od Boha;
 —отступникъ odpadlík od Boha;
 —отступница odpadlice od Boha;
 —отступный odpadlý od Boha; —пи-
 санный *(crk.)* psaný Bohem; —по-
 дóбный, —подражанный, подóбный
 Бóгу podobný Bohu; —подручный
(star.) v područí božím; —познаніе,
 roznání Boha; —покорѣвый, —по-
 кóрный, покóрный Бóгу pokorný
 Bohu; —попóустный dopuštěný Bo-
 hem; —почитáніе, *n. ctění* Boha;
 —почитáтель, я *m. ctitel* Boha;
 —почитáтельница ctitelkyně Boha;
 —прѣданный Bohu oddaný; —при-
 ємный *(crk.)* hodný ku přijmutí
 Boha (p. Maria).

бoгo-пріятный, -но, *příjemný* n. *milý* Bohu; —проповѣдатель, я, —проповѣдникъ *kazatel* n. *hlasatel* slova božího; —проповѣдничество *kázání* n. *hlásání* slova božího; —просвѣщенный (crk.) *osvícený* Bohem; —прослáвленный (crk.) *proslavený* Bohem; —протівникъ *protivník* boží; —протівный, -но *protivný* Bohu; —рáдно, —рáдь *adv.* (star.) *pro* Boha, *zdarma*; —рóдица, —родительница, *y f.* *bohorodice*, *matka* boží; —рóдичень, чна (crk.) *verš ke cti matky boží*; —рóдичный (crk.) *bohorodičí*; —рóдичная травá, —рóдская травá *materí douška* *Thymus Serpyllum*; —рождѣніе n. boží *narodzení*; —рóжникъ, а брѣк *Crataegus torminalis* (*Sorbus torminalis*) P. —слóвить (-влю, -вишь), —слóвствовать *bohosloviti*, *mluviti* o Bohu; —слóвіе n. *bohosloví* *Theologie*; —слóвникъ, —слóвъ, а *bohosloves*, *theolog*; —слóвскій *bohoslovský*, *bohoslovecký*, *theologický*; —слúжебный *bohoslužebný* (-bní); б. обрáдь *bohoslužebný obřad*; -няя кнѣга *knihy bohoslužebné*; —служѣніе *bohoslužba*, *služby boží*; —снѣдникъ, а, *bohokrm* *Theobroma Cacao* (rstl.); —сотворенный Bohem *stvořený*; —сочетанный (crk.) Bohem *spoubený*; —союзный (crk.) *svazkem božím spojený*; —творѣніе n. *zbožňování*; —творить *zbožňovati*; б.-ся Bohu *se připodobiti*; творный Bohem *stvořený*; —убійца m. *vražděník boží* (kdo *ukřižoval* Pána Krista); —убійство *zavraždění* (*ukřižování*) Pána Krista; —угодити, —угождáти (crk.) *vůli boží* *plniti*; —угóдіе n., —угождѣніе n. *vyrplnění vůle boží*; *skutek bohu libý*; —угóдникъ, m., —угóдница *f.* *kdo plní*

vůli boží; —угóдно *adv.* Bohu *milodle vůle boží*; —угóдный Bohu *milý*, *bohulibý*; -ое заведѣніе *ústav bohu libý*, *ústav chudinský*; -ья дѣла *skutky bohu libé*; —украшенный Bohem *ukrášený*; —хвалѣніе *chválení Boha*, *bohochvalba*; —хвáльный *bohochvalný*; —хулѣніе n., —хúльство, --хúльничество *rouhání-se Bohu*; —хúльникъ *ruhač*; —хúльница *ruhačka*; —хúльничать, —хúльствовать *bohu se rouhat*; —хúльный *rouhavý*; —человѣкъ *bohočlověk*, *Bůh člověk*, *syn boží*; —человѣческій, —человѣчный *bohočlověčí*; —честивый *bohochtivý*, *Boha ctící*; —чѣстіе n. (crk.) *ctění boha*, *pocta boží*; —чтѣць, *gen.* *čétcástitel boží*; —явлѣніе n. *zjevení boží*; Б. Господне *zjevení Páně*; прáздникъ —явлѣнія *svátek zjevení Páně*, *svátek svatých tří králů*.

богоявлѣнный Bohem *zjevený*.

богоявлѣнскій *tříkrálový*; -ая водá, *agiáсma voda tříkrálová*.

богúнь, á *rojovník* *Ledum* v. багúльникъ.

Богъ, а (*vos. Бóже!*) *Bůh* (*vos. Во́же!*) бóги *bohové*; Богъ въ по́мощь! *Bůh pomoz*; *pomoz Pán Bůh!* Богъ съ тобóю! *jdi s Bohem*; ей Бóгу! *видитъ Богъ!* *Bůh je svědek*; не дай Богъ! *помилуй Богъ!* *nedopouštěj Bůh!* съ Бóгомъ! Bohu *poručeno!* (*s pánem Bohem*); рáди Бóга! *pro Boha!* *pro Bůh!* слáва Бóгу! *sláva Bohu!* *díky Bohu!* *chvála Bohu!* Богъ знáетъ! (*Богъ вѣсть!*) *Bůh ví!* чѣмъ Богъ послáлъ! *čeho Bůh nadělil* (*při častování hostů*); что Бóгу угóдно, то всѣмъ пригóдно со *Bůh činí, dobře činí*; безъ Бóга ни до порóга, а съ Бóгомъ и за море (*bez*

Boha ani přes práh, a s Bohem i za moře) každé lidské počínání jest na božím požehnání.

боданіе, *n.* bodání (rohama), trkání.

бодать bodati (rohama), trkati; б.-ся bodati se, trkati se.

бодѣць, дцá ostroha (kohoutí).

бодѣло *n.* bodec (bodlina, osten).

бодлákъ, а trnka *Prunus spinosa v.* тёрнъ (česk. bodlák = волчѣць, колючка, осѣть *Carduus*).

бодливый bodavý, trkavý (о kravách); -ость -ost.

бодмерѣй-никъ, —щикъ půjčitel na loď.

бодмерѣя, и *f.* půjčka na loď *Bodmerei*.

боднѣть bodnouti, trknouti (rohama).

бодреннѣй, бодренѣйшій *v.* бодрый.

бодрѣть (-рѣ, рѣшь) bodřiti, povzbuzovati; б.-ся (-рѣсь, -рѣшься) směle si počínati.

бодрѣха *Anychia* rstl.

бодро, —стно, бодрственно *adv.* bodře; směle, udatně; přímo.

бодростный, бодрственный *v.* бодрый.

бодрость, и bodrost, bdělost; smělost, odvaha.

бодрство *n.* (crk.) *v.* бодрость; —вать (crk.) bditi.

бодрый, ая, ое, бодръ, а, о bodrý; bdící; chrabrý, smělý.

боду́нь, а (быкъ боду́нь) bodoun.

боду́нья, и *f.* (коро́ва боду́нья) bodouně.

бодя́га, и *f.*, бадя́га spuha, mořská houba *Spongia Badiga*.

бодя́жный spuhový.

бодя́къ, а рchác *Cuicus* (bodlák *Carduus*).

боевѣй (-ѣй), ая, ѣе válečný (ní); bojovný (-vní); б. конь válečný kůň;

б. порядо́къ, б. стро́й šik bojovný *n.* válečný; -ая пружи́на odrážka, odražecí pero *n.* pružina v zámku ručníčném *Schlagfeder*; б. мо́лотъ

vytlukač (kladivo); —ая рабѣ́та práce hornická; —ые часы́ bicí hodiny.

боѣць, бойца́ боец (bojovník); zápasník; кула́чный б. kdo se bije pěstmi, práč.

божба́ *f.* přísahání, zapřísahání.

божедо́мка, божедо́мъ, а (star.) svaté pole, hřbitov *v.* кладби́ще.

божедо́мскій (star.) hřbitovní.

боже́къ, жка́ бужек, modla.

боже́ние, —ѣнье *v.* божба́.

боже́нка (star.) *v.* божница́.

боже́скій božský; б. до́мъ (star.) *v.* божедо́мъ, кладби́ще.

боже́ственный božský; -ая мысль božská myšlenka.

боже́ство božství.

божи́ть (-ѣти) (crk.) zbožňovati; б.-ся (-жѣсь, -жѣшься) zapřísahati se, zaklínati se; božiti se; онъ бо́жится и клянѣ́тся он se svatosvatě zapřísahá.

бо́жий, ія, іе (тѣ́ж бо́жья, бо́жье) *v.* божедо́мъ, кладби́ще; —іе благосло́вѣ́ние бо́жі́ по́же́ннѣ́; —іе ми́лосѣ́рдіе miłosrdenství boží; —іа ми́лосť boží milost; —іе́ю ми́лосťію (boží milostí) z boží milosti; бо́жье дѣ́рево boží dřevce, brotan *Artemisia Abrotanum* (rstl.); бо́жья ко́ро́вка, бо́жья ко́зья́вка boží kravka, berunka *Chrysomela* (brouk); бо́жья тра́ва, грѣ́ческое сѣ́но boží tráva, seněnka, řecké seno *Trigonella foenum graecum* (rstl.).

бо́жница́ božnice, stanoviště bohův.

боже́къ, жка́ бужек (malá modla).

боже́нка (star.) *v.* божница́.

бозня́къ, а bezový ке́р.

бо́зовъ bezový *v.* бу́зінный; —ья я́годы *pl.* bezinky.

бо́зъ, а bez *Sambucus* (rstl.) *v.* бу́зина.

бѡй, я boj; рукопáшный б. boj n. zápas pěstmi; приготѡвиться къ бѡю pñihotovati se, pñichystati se n. pñipravovati se k boji; вступитѣ въ б. podstoupiti boj, začítì boj; взять бѡемъ, взять въ бѡю vzítì n. dobytì útokem; безъ бѡю bez boje; 2. барабáнный бѡй bubnování; объявитѣ о чѣмъ при барабáнном бѡѣ vybubnovati něco; бѡй ружья dostřelnost ručnice; б. въ часахъ bicí přístroj v hodinách; 3. бѡй мýльчикъ hbitý chlapec, kluk jako šipka; 4. б. střepy (rozbité věci); много бѡю mnoho střepin.

бѡйка f. zatloukání kolů; 2. práce hornická a trhání skal.

бѡйкѣй, ая, ое hbitý, obratný; rázný; —ая дорѡга kostrbatá cesta.

бѡйкость hbitost; ráznost.

бѡйница střelní skulina, střelní díra (ve zdi); 2. útočiště horníků při trhání skal.

бѡйня f., скотобѡйня porážka (na dobytek).

бѡйчакъ, а rázný člověk. А.

бѡйчѣвый poráživý. А.

бѡйчѣть (-чý, -чѣшь) rázně jednati.

бѡйщикъ, а horník při trhání skal.

бокáль, а číse, bokál.

бокáль-ный číšový; —чикъ číška.

боковнѣ, ѣ f. kupka sušených ryb (na pobřeží Dněpru).

боковѣй (-ѡй), ая, ое bokový, pobočnì, postrannì.

бокъ (pl. бокá, бѡвъ) bok, strana; б. корабѣльный bok korábu; бѡкомъ bokem; se strany; šikmo, napříč; бокъ о бокъ těsně vedle sebe, podle sebe; отвáлять кому́ бокá vyčesati komu, hřbet komu namazati.

болвáн-ить (-ню, -нишь) zhruba těsati: —ка protáhovačka.

болвáнь palice (na čepce, vlasenky, klobouky atd.); 2. modla (balvan);

3. forma na zvon; 4. (přezdívká) pařez, klacek, hňup, neotesa.

болвáнчикъ malá modla.

болвáшекъ, шка (u krejčích) piglovačka, prkno k piglování.

бѡлверкъ, а srub *Bollwerk*.

болгáрскѣй bulharský.

бѡлестъ А., бѡлѣсть Р., и f. (prost.) bolest; v. боль, бѡлѣзнь; лихáя б. padoucí nemoc.

болеутолѣтельный bolest tišivý.

болиголѡвъ, а bolehlav *Conium maculatum* (rstl.); головолѡмъ, омѣгъ.

бѡлѣй (star.) věčší v. бѡлѣшѣй.

бѡлкъ, а, бѡлѡкъ, лкá (star.) pocestnì vůz. А.

бѡлма adv. (star.) velmi.

болонá f. blána, nárost na dřevě.

болѡнка, болѡнская собáчка bolonka, boloňský psíček.

болѡнь, и f. blaň, blána ve dřevě.

болѡнье n. blanì v. блѡнье.

болѡт-ина blativé n. bahnité místo, моčál; —истѣй blativý, bahnitý; —ка blatnice (rstl.); —ный blatný, bahennì, bahnitý; —ная водá bahnitá voda; —ная птѣца pták bahennì.

болѡто n. (dem. болѡтце, болѡтечко) bláto, bahno, моčál.

болтáть (-áю, -áешь) míchatì, hýbatì tekutinou; б. ногáми klátiti nohama; 2. tlachatì. žvastati, žvaniti, pleskati; б.-ся klátiti se.

бѡлтенъ, тня m. měchačka (А.); лžíce zednická (Р.).

бѡлтикъ v. болтъ.

болтлѣвый žvatlavý, žvastavý, tlachavý; -ость -ost.

болтнѹть v. болтáть.

болтовнѣ, болтовствѡ žvanění, tlachání, tlachy pl.

болѹнь, а žvanil, žvastal, tlachal, tlachoun; 2. jalové vejce, potrepek, záprtek; 3. nehoda, nezdar.

болту́нья, и *f.* tlachalka, tlachna, žvanilka.

болту́шка *f.* měchačka, kvedlačka; б. *m. et f.* tlachal, tlachoun; tlachna.

бо́лтъ, а *m.* klín, klínek železný *Bolzen*.

бо́ль, и *f.* bol, bolest; б. въ головѣ, головная б. bolení hlavy; зубная б. bolení zubů; б. въ ушахъ bolest v uších; б., я *m.* (star.) nemocný člověk, churavec.

больма́, больмі́ *adv.* (star.) velmi.

больне́некъ нька, нько, больнехо́некъ, -нька, -нько velmi nemocen.

больни́-ца *f.* nemocnice; —чникъ опatrovník, hlídač nemocných.

бо́льно *adv.* bolno, bolně, bolestně; мнѣ о́чень б. mně je velmi líto; 2. б. (prost.) (= больмі́, больма́) velmi, tuze.

больны́й, (-о́й), ая, ое, бо́ленъ, -льна, -льно nemocný, nemocen; онъ бо́ленъ on je nemocen; онъ бо́ленъ головою он má bolení hlavy.

больша́къ, а́ (А.), бо́льшакъ, а (Р.) starší, staršina (v nějakém spolku); starší bratr; staršina sekty rozkolnické.

бо́льше *comp.* více; б. чѣмъ онъ více než on; б. всего́ nejvíce; б. ничего́ не могу́ сдѣлать více nemohu nic udělat.

большемѣ́рный со má větší míru.

большин-а́, ѣ́ *f.* většina; б. *m.* staršina, starší spolku atd.; —ство většina; б. голосовъ většina hlasův; 2. б. přednost před jinými; —ство-вать míti přednost.

бо́льшіца (star.) starší žena moha-medánů.

бо́льші́й, ая, ое (*comp.*) větší; —ею частью, —ей части z větší části, větším dílem.

большо́й, ая, ое veliký; б. чинъ vysoké důstojenství; —ая деревня veliká vesnice.

большу́ха (prost.) staršinka, představená rodiny: 2. starší dcera; 3. staršinka sekty rozkolnické.

бо́лѣ, бо́лѣе *adv. comp.* více v. бо́льше. бо́лѣзнь-енность churavost; —енный, (crk.) —ивый churavý, nemocem podrobený; —овать bolest cítiti; 2. míti útrpnost; 3. rmoutiti se nad něčím.

бо́лѣзнь, и *f.* nemoc; англи́ская б. anglická nemoc; водяная б. vodnatost; ка́менная б. kámen (nemoc); па́дучая б. padoucí nemoc; тяж́кая б. těžká nemoc; впасть въ б. upadnouti do nemoci; излѣ́читься отъ бо́лѣзни vyléčiti se z nemoci.

бо́лѣніе *n.* bolení, cítění bolesti; (crk.) trápení.

бо́лѣсть *v.* болѣть, бо́лѣзнь.

бо́лѣть (-лю́, -ли́шь) boleti; голова́ бо́лѣть hlava bolí; (crk.) cítiti bolest trápati se; 2. б. за когó (-лѣ́ю, -лѣ́ешь) pečovati o koho; útrpnost míti s někým.

бо́люсь, а smurka *Bolus*.

бо́ляр-инъ, —ство, —ыня *v.* бо́яринъ, бо́ярство, бо́ярыня.

бо́лячка, струпъ strup (na ráně).

бо́мба bomba (koule dělová).

бо́мбарда (star.) bombardarda, kamenometnice. [cká loď.

бо́мбардирный; -ое сýдно dělostřele-бо́мбардировать (крѣ́пость, го́родъ) bombardovati.

бо́мбардирскій bombardýrský.

бо́мбардиръ, а bombardýr.

бо́мбовый bombový.

бо́мбомѣ́ръ, а bomboměr.

бонда́р-ня *f.* bednárna; —скій bednářský.

бонда́рь, я́ *m.* bednář (něm. *Binder*).

бѣнъ, а *m.* zápora, přívora (na zahrazení přístavu n. silnice).

боранивать *v.* боронить.

боранъ (star.) pokuta; náhrada.

борачь, а brutnák *Borago* (rstl.)

бѣбникъ, а (crk.) zápasník *v.* бѣецъ.

бѣбствовать (crk.) съ кѣмъ zápasiti.

бордѣль, и *f.* hampejz *Bordel*.

бордюръ, а lemování, прým *Bordure*.

борѣніе *n.* zápasení.

бѣецъ, рца zápasník, potykač 2. б. омѣй *Aconitum* (rstl.); vlčímor волковѣй.

бѣецъ, рца (star.) výběrčí daně zeměpanské (A.); 2. б. síť rybářská u jezera Pejpuského (P.).

борзѣться (-зюсь, -зѣшься) (star.) prospíšiti si.

бѣрзо *adv.* (star.) brzo, rychle, spěšně.

борзѣй, -ая -ѣе rychlý; б. кобѣль, —ая собака chrt.

борзо-писаніе *n.* rychlopis; —писецъ, сца rychlopisec.

бѣрзостный *v.* бѣрзый.

бѣрзость rychlost. [houn.

борзохѣдецъ, дца (star.) rychlík, бѣ-

бѣрзый, ая, ѣе rychlý, spěšný.

борзятникъ, а chrtovod, psod.

бѣрѣстый záhybnatý, faldovatý; 2. boreм *n.* borovým lesem porostlý.

бѣрѣтель, я *m.* (star.) vítěz, přemahatel.

бѣрѣѣ, а, бѣрѣѣова травá šater *Gypsophila* (rstl.).

бѣрла bavlněná látka.

бормот-а, ѣ *m. et f.* brumla, bubla *v.* бормотунъ, -унья; —анье *n.* brumlaní; —ать brumlati, bručeti; bublati; (též o holubech) bublati; —ливый brumlavý, bublavý; —унъ, а brumlal, bublal; —унья *f.* brumlalka, bublalka.

боровѣкъ, а hřib jedlý, doubravník *Boletus edulis*.

борѣвѣй, ѣя, ѣе kančí.

боровѣкъ, вка verpík.

бѣровъ, а *m.* verp (= brav); 2. trouba, která spojuje dvě trouby od kamen.

боровѣй, ая, ѣе borový.

боровѣтина verpovina, verpové maso.

борѣда brada; б. пѣтушья podhrdek, podbradek, talok kohoutí.

борѣдав-истый bradavičnatý; —ка bradavka, bradavice; —никъ, а, борѣдавочные волосы barvínek, plamínek *Clematis* (rstl.); —очный bradavičný; —чатый bradavičnatý; —чица bradavičnice, kapustka *Lapsana* (rstl.).

борѣд-астикъ, а bradáček *tamatia* (pták); —астиый, —астиый bradatý; —астиеть bradatěti.

борѣдачь, а bradáč (bradatý člověk); 2. kozí brada *Andropogon* (rstl.).

борѣдка brádka; б. u klíče; špatný druh konopí; 2. б., баранникъ prha *Arnica* (rstl.).

борѣдо-брѣtie *n.* břití *n.* holení brady; —брѣтний приборъ příbor holící *Rasirzeug*; —брѣй, я *m.* holič, bradýř.

борѣдѣкъ, дка probiják (na probíjení děr v železe).

борѣд-ѣчка, —ушка bradička; —чатый, остѣстый ostnatý (botan.).

борѣзда, ѣ *f.* brázda (v poli).

борѣзд-ѣло kruháč (na krouhání kopyta koňského), struh; —ѣшь (-жѣ, -зѣшь) brázditi.

борѣздка brázdka.

борѣзд-никъ přístroj na dělání brázd; 2. okopavačka, hejdlíčka (na vypletí trávy ze záhonů); —ѣватый, brázdovatý, rozbrázděný.

борѣзд-ѣчка brázdíčka *v.* борѣздка; —чатый brázdovatý, zbrázděný; (o látkách) pruhovaný.

борѣжѣніе *n.* brázdění.

борѡкъ, рка záhyb (u plátna atd.);
62. borek, malý bor (lesík).

орон-а brána, brány (na vláčení
polí); —énie vláčení (polí); —иль-
ный k branám náležitý; —ильщикъ
vlačebník, vlačník (kdo pole vláčí);
—ить (-ню, -нишь) vláčeti, vláčiti
pole bránami, zavlačovati; 2. (crk.)
brániti; б. отъ черѡ (star.) hájiti,
ochraňovati; б.-ся (star.) brániti se.

борѡн-ка *f.* malé brány (na pole);
—никъ plevel, který zůstane po za-
vlačování polí.

боронов-альщикъ *v.* боронильщикъ;
—ánie vláčení polí; —ать (-нью,
-нuesday) vláčeti *v.* боронить; б.-ся
vlačeti se.

бороноволѡкъ, а kdo vláčí brány.

боронѡвый branový; б. зубъ zub
v branách.

бороньбá vlačба, vláčení polí.

борѡться (борюсь, борешься) съ кѣмъ
zápasiti s kým, práti se s kým.

бѡрошень, шня *m.* (star.) věci ku po-
třebě domácí, každodenní.

бортевый (-ѡй), áя, ое, бѡртный brtní;
—евой мѣдъ med brtní *n.* lesní;
—ья пчѣлы včely brtní *n.* lesní,
brtnice.

бѡртникъ brtník, hlídač brtí.

бѡртовый, бортовѡй (-ѡй) okrajový.

бѡртъ, а okraj (lodi) *Bord*; 2. kraj,
lem (u šatu) *Borde, Borte*.

бѡртъ, и *f.* brt (úl včel lesních, dutý
strom).

бортянѡй (-ѡй), áя, ѡе brtní.

боршевикъ, а paznehtník *Acanthus*
(rstl.). [lový.

борщевѡй (-ѡй), áя, ѡе brštový, cvik-
бѡрщъ, а *m.* bršt (polívka z naklá-
dané cvikly a hovězího masa).

бѡръ, а (star.) berně; даň; 2. bor,
borový les; 3. бѣр, proso *Panicum*

miliaceum; 4. бѡр (chem.); 5. *pl.*
боры, ѡвъ záhyby, násběrky (na
šatech).

борьбá, ѡ zápas, potýčka, boj.

борьбѡще *n.* místo zápasu, zápasiště,
bojiště.

босикѡмъ *adv.* bos.

босмана *f.*, босманъ, а (crk.) skyva
chleba, kousek chleba.

босовикъ, а střevíc na bosou nohu,
босѡй (-ѡй) bosý *v.* босонѡгий.

босомѡга, и *m.* *et f.* bosochodec, kdo
chodí bos.

босенѡгий, áя, ое bosý, bosonohý;
б. монахъ bosák.

босотá, ѡ *f.* bosota.

бостѡ (бодý, бодѣшь) bŭsti (bodu) *v.*
бодать.

бостѡнъ boston (hra).

босѡй, áя, ѡе bosý *v.* босонѡгий: на
босý ногý на bosou nohu, na boso.

бѡта *f.* loďka s vysokým nosem v Kam-
čatce.

ботанизировать botanisovati.

ботан-ика botanika, rostlinoznalství,
rostlinopis; —икъ botanik, rostlino-
znalec, rostlinář.

ботанѡческий botanický.

бѡтать (бѡтаю, -аешь) plašiti *n.* le-
kati ryby.

ботвá *f.* list z cvikly *n.* z jiných ze-
lenin, chrást.

ботвинье *n.*, ботвинья *f.* studená po-
lívka z vařeného listí cviklového
a kvasu.

бѡтикъ člunek.

ботѡнка *f.* botka (ženská).

ботýнъ, а чеснок altajský *Allium*
altaicum.

бѡтъ, а (star.) bidlo rybářské (k pla-
šení a nadhánění ryb), hasák;
2. loďka, člun *Boot*.

бѡты, овъ *m.* *pl.* boty.

ботѣлый tělnatý, otlýý; -остъ -ost.

ботѣть (-тѣю, -тѣешь) tučnĕti.
 боцѣнъ, а (bočan) *v.* цапля.
 боцѣгъ, а kalužina (po vyschlé říčce).
 боцѣр-ничать bečvařiti; —ный beč-
 vářský; —ня *f.* bečvárna.
 боцѣръ, а bečvář.
 боцѣкъ, чка bŭček.
 боцѣниться (-нюсь) nachylovati se,
 sklánĕti se k jedné stranĕ, svážiti
 se *n.* navrátiti se k jedné stranĕ.
 боцѣн-окъ, нка, —очекъ, чка, бѣчечка
 bečička, soudeček.
 бѣчечный bečkový, soudkový.
 боцѣться боцѣти se *v.* боцѣниться.
 бѣчка bečka, sud, soudek; винная б.
 vinný sud.
 бѣчки, бѣвъ *pl.* obložení (u ženských)
 pod pásem k utužení sukeň (klo-
 bása; honzíček).
 боязливый (-во) bázlivý; -ость -ost'.
 боязненный strachem *n.* bázní spŭ-
 sobený.
 боязнь, и *f.* bázeň, strach.
 боярѣкъ (star.) *v.* бѣедѣкъ.
 бояринъ, а (*pl.* бояре *et* бояра, *gen.*
 бояръ) bojar (znamenitý zeman
 v staré Rusi).
 боярѣться (-рюсь, -ришься) bojarsky
 si počínati. [bojarŭv.
 бояричъ, а bojařic, bojarovic, syn
 бояроватый bojarovitý, pánovitý.
 боярскій bojarský; panský; —іе дѣти
 panská družina (kterou bojar vedl
 do boje).
 боярство bojarství; —вать жíti po
 bojarsku.
 боярщина *v.* бѣрщина.
 боярыня *f.* *v.* бѣрыня.
 боярышникъ, а muk *Crataegus oxy-*
acantha (rstl.).
 боярышня *v.* бѣрышня,
 бояться (боюсь, бойтѣся) чегѣ бѣти se
 čeho; б.-ся водѣ бѣти se vody; я
 этого не боюсь toho se nebojím.

бравѣ! *int.* bravo!
 бравый, яя, ое, смѣлый smělý.
 брага *f.* (ve vinopalnĕ) zápara, rmut.
 брада *f.* (crk.) *v.* борода.
 брадавка *v.* бородавка.
 брадатый (crk.) *v.* бородатый.
 брадный bradový.
 брадобрѣй, я *v.* бородобрѣй.
 бражн-икъ, а hejřil; —ица *f.* hejřilka;
 —ичать hejřiti; —ичество, —ичанье
n. hejření.
 бразд-ѣ *v.* бороздѣ; —йтѣ *v.* боро-
 здѣтѣ; —на *f.* (star.) vzdĕlané pole.
 бразильникъ hořkodrv *Xylopi*a (rstl.).
 браки, овъ *pl.* svatební hostina, ve-
 selka.
 браковѣть (-кѣю, -кѣешь) hrakovati,
 vymĕšovati, oddĕlovati; б.-ся bra-
 kovati se.
 браковка brakování, brakovka.
 браковщѣкъ, а brakovatel, brakovník.
 браковѣй, (-бѣй), ѣя, ое brakový.
 брако-неискѣсный (crk.) svobodný;
 —причѣстіе, —сочѣтаніе *n.* (crk.)
 zasnoubení, sňatek manželský, od-
 davky.
 бракъ, а manželství; вступитѣ въ б.
 vstoupiti do stavu manželského;
 сочетѣтѣся бракомъ zasnoubiti se;
 2. б. brak, vybrakované *n.* vylou-
 čené zboží.
 брамсель, я *m.* plachta bramová
Bramsegel.
 брана *f.* (star.) brána *v.* воротѣ.
 брандвѣхта *f.* strážná loď u přístavu
Brandwache.
 брандѣръ, лоď paličí, лоď zápalná
Brander.
 брандмѣйстеръ, а mistr hasičský
Brandmeister.
 бранина *f.* řídká kostkovaná tkanina.
 бранитѣ (-нѣю, -нѣшь) когѣ hubovati
 na koho, vyhubovati *n.* vymluviti
 кому; б.-ся vaditi se.

бранливый *vadivý*; -ость -*ost*.

бранникъ (crk.), воинъ *vojín*, *branný* člověk.

бранно-любие *n.* *bojechtivost*; —любивый *bojechtivý*.

бранный (crk.) *branný*, *vojenský*; на —омъ полъ на божиšti; 2. —ья слова *hanlivá slova*.

браноносный *braněnosný*.

бранчивый *v.* бранливый.

брань, и *f.* *váda*; *svár*; 2. (crk.) *vojna*; жаръ брани *bojechtivost*; 3. řídka kostkovaná tkanina; 4. *jirnice Poletonium* (rstl.) *v.* буйкишъ.

бранько *m.* (prost.) *hubař*, *vadivý* člověk, *vadil*, *hašteřil*.

браслеть, а *náramek* *Bracelet*.

брасопить (-плю, -нишь) *obrátití* *plachty* dle větru pomocí *lan* (na moři).

брасопка *obrácení* *plachet* pomocí *lan*.

брасъ, а *lano* k *obracení* a *zatăčení* *plachet*.

брасывать *házívatí* *v.* бросать.

братанична, братанна (star.) *bratrova dcera*, *bratrovna* (*bratranka*, *bratřenice*, *staročes. bratrana*).

братаничъ, а, братанъ, а (star.) *bratrův syn*, *bratrovec* (*bratran*, *bratřenec*).

брататься (-таюсь, -таешься) *bratřiti se*, *bratřičkovati si*.

братеникъ, а (star.) *rodný bratr*.

братецъ, тца *bratřiček*.

братин-а, —ка (star.) *nádoba* k *pití*.

братиска *m.* (prost.) *bratr*, *brácha*.

братія, и *f.* (crk.) *bratři* *pl.*, *bratř* (*i f.*).

братинь, а, о, братний, яя, ее, *bratrův*, -ова, -ово.

братовщина, братовщина *f.* (prost.) *příspěvek společný*.

брато-грызецъ, зца *bratrohryzec*, *klevetník*, *kdo pomlouvá svého blízního*; —губецъ, бца *bratrohubec*, *kdo hubí svého blízního*; —любецъ, бца *kdo miluje svého blízního*, *bratro-*

mil; —любивый, —любный *kdo miluje svého blízního*, *bratrolibný*; —любие *n.* *bratroláska*, *láska k blíznímu*; —ненавидѣние *n.* *bratronenávistnost*, *nenávisť k blíznímu*; —ненавидѣльникъ *bratronenávistník*; -ица, -ице; —ненавидѣстный *bratronenávistný*; —убійца *m.* *bratrobijce*.

братски *adv.* *bratrsky*.

братскій *bratrský*; 2. *společný*; б. столъ *společný stůl*.

братство *bratrství*; 2. *bratrstvo*; крѣстное б. *křestné bratrství*; —вать зíti s někým ve svazku *bratrském* (*jako mniši v klášteře*).

брату-чада *f.* (star.) *bratrova dcera*; —чадо *n.* (star.) *bratrovo dítě*, *bratrův syn*. [dinná *hostina*.

братчина *f.* (star.) *rodinné hody*, *ro-*

братъ, а (*pl.* *братья*, *ьевъ*) *bratr* (*pl. bratři*); б. рódный *rodný bratr*, *vlastní bratr*; б. двоюродный *syn strýcův n. tetin*, *bratranec*; б. троюродный *syn bratrancův*; б. крѣстный *bratr křestný* (*vzájemný název dětí týchž kmotrů*), *kmotřínek*; б. крестовый *bratr křížový* *kdo s někým na bratrství vyměnil si křížek*.

братычъ, а (star.) *v.* братаничъ.

братъ (беру, берешь) *brátí*; б. жало-ванье б. *služné*; б. ягоды *trhati n. sbíratí jahody*; б. взятки (*подárки*) *brátí úplatky* (*n. dary*); б. въ долгъ *brátí na dluh*; б. у купца на счётъ *brátí u kupce na účet*; б. верхъ *brátí n. dostávati vrch* (*t. přednost*); это ружьё берётъ далёко *ta ručnice daleko donáší*; б. волю зачѣти о své vůli *jednati*; егó берётъ скýка *má dlouhou chvíli*, *stýská se mu*; егó берётъ страхъ *strach ho popadá*; егó ничтó не берётъ *nic ho nedojímá*, *nic se ho nedotýká*, *nic jím nehne*; б. учáctie въ чѣмъ *brátí úča-*

stenství v čem; б.-ся (берётся, берётся) bráti se; б.-ся за что bráti se o něco, ujmáti se čeho; vzíti na sebe něco; онъ за всё берётся, но ничего не дѣлаетъ он se všeho jímá, ale při všem dřímá; откуда всё это берётся? odkud se to všechno bere? odkud to všechno přichází? откуда у него берутся деньги? odkud bere peníze (odkud berou se u něho peníze)? съ этихъ товаровъ не берётся пошлина z tohoto zboží se neplatí. [graphie.]

брахиграфія *f.* krátkopis *Brachy-*
брачество (crk.) manželství.

брачиться (-чуся, -чишися) (crk.) v manželství vstupovati.

брачный (crk.) svatební, manželský.
брашно *n.* (crk.) pokrm, jídlo; —вать (crk.) jísti, požívati pokrmu.

брашный, брашенный (crk.) jídelní, pokrmový.

бревенникъ, а, бревекчакъ, а, бревенный лѣсъ les, jehož stromy se hodí na бревна *n.* trámy. [klad.]

бревенчатый мостъ most z бревен *n.*
бревешко malé бревно.

бревно, а *n.* (pl. брёвна, брёвень) бревно, kláda; trám.

бревновозъ, а бревновоз, kdo vozí бревна.

беговѣтый (crk.) бѣговитý, s příkrým бѣhem.

брегъ, а (crk.) бѣг *v.* берегъ.

брёдень, дня *m.* nevod (síť na ryby).

бредина, ива козья jíva kozí *Salix caprea* P.

брёдить (брёжу, брёдишь) tlachati; zmateně mluvit; б. во снѣ mluvit ze spaní; б. въ горячкѣ blouzniti *n.* třestiti v horuče; въ болѣзни ему бредилось v nemoci se mu zdálo.

брёдни, ей *pl. f.* tlachy, klepy; blouznění.

брёдникъ *v.* бредень.

бредовикъ, а, бредовой лапоть lycák, střevíc z lýka vrbového.

брёдь, а blouznivé *n.* zmatené řeči (v nemoci); třestění.

брежѣтый, аго *m.* pobřežný.

брежёнiе *n. v.* бережёнiе.

брезгá, и *m. et f. v.* брезгунъ, брезгунья.

брёзгать (-аю, -аешь) чѣмъ pohrdati čím; oškliviti si, zošklivovati sobě (jídlo).

брезглив-ецъ, вца *v.* брезгунъ; —ость nechut, nechutnost, ošklivost; —ый kdo si něco zošklivuje, bezchutný.

брёзговать *v.* брёзгать.

брезг-унка, —унья *f.*, —уша *f.* bezchoutka *f.*; —унъ, а bezchoutka *m.*, kdo si zošklivuje jídlo.

брезендукъ, а hrubá plachtovina.

брёзентъ, а smolená plachtovina.

брёзжиться svítati (staroč. břížditi se); забрёзжиться zabřesknouti; чуть брёзжилось sotva svítalo.

брёкчiя *f.* (geol.) slepenec *Breccie*.

бремен-áтая, ой (crk.) *v.* беременная; —ить (-нiю, -нiшь), обременить břemeniti, obřemeniti.

бременный (crk.) břemenný, těžký.

бременонóсецъ, сца (crk.) břemenář, břemenonoš.

брёмя, ени (pl. бременá) *n. pl.* брiмѣ, *gen.* břemene.

брёние *n.* (crk.) hlína; bláto.

брённый (crk.) hliněný; slabý.

брёнчатъ (-чý, -чiшь) břinčeti; 2. břinkati.

брестi, брестъ (брёдý, бредёшь) (star.) břísti (bředu), brodit se, brodem jíti; 2. брестi, брестiся (брёдýсь, бредiшься) vléci se, zvolna jíti.

брёхатель брёчащ, бречател, бреча-vec, тлѣhuba; —ница křiklounka, бречащка.

брехать (брѣшу, брѣшешь), брехнуть
břechati, štěkati; 2. křičeti, vaditi se.

брѣшь, а *m. průlom Breche.*

брещій (брегý, брежéши) (crk.) *v.* беречь; б.-ся *v.* берéчься.

бривать *v.* брить.

бригада *f.* brigáda.

бригадёръ, а brigádník *Brigadier.*

бригадный brigádní; б. генераль *v.* бригадёръ.

бригантíна *f.* brigantina (loď).

бригъ, а, брикъ, а brigga (koráb o dvou stěžních).

брилиáнт-икъ, а malý brilliant; —овый brilliantový; —щикъ, а klenotník; —щица klenotnice.

брилиáнтъ, а brilliant.

бриль-ный holičský; б. приборъ příbor holičský, náčiní holičské; —ня *f.* holírna; —щикъ, а holič.

брѣтв-а *f.* břítva; б. (рѣба) sled; —енница břitevnice, pouzdro neb skříňka na břítvu; —енный břítvový; б. ремéнь obtahovací řemen.

брѣtie *n.* břítí, holení vousů.

брѣтов-никъ, а břitevník, -ice, pouzdro na břítvu; —ный břítvový, břitevní; —щикъ břítvář, kdo dělá břítvu.

брѣтокъ, ткá, брѣть, а špička snopu.

брѣтый břítý, holený.

брѣть (брѣю, брѣешь), б. бородý břítí (břiju, -eš), holiti; б.-ся (брѣюсь, брѣешься) břítí se, holiti se.

брѣтьё, я *n. v.* брѣtie.

бричка bryčka, прычка (lehký vůz).

бровѣстый brvnatý.

бровный brvový.

бровь, и *f.* (пл. брови) brv, пл. brvy.

брóдецъ, днá *v.* бредéнь.

бродиль-ный чанъ kvasicí kád; —щикъ, а průklestník, kdo klestí dráhu lovcům на soboly (v Kamčatce).

бродѣстый (-ая рѣкá) brodnatý (-á řeka).

бродить (брожý, брóдишь) toulati se (б. по úлицамъ, по полáмъ, по свѣту) plahočiti se; 2. začítí chodit po nemoci, vléci se; 3. začítí se kvasiti; 4. loviti ryby nevodem; 5. (star.) klestiti *n.* připravovati dráhu; бродѣться (брожýсь, брóдишися (star.) brodití se řekou.

бродникъ, а *v.* бредéнь.

бродня́ *f.* toulka.

бродов-áтый brodnatý, —се многа brody; —щикъ, а *v.* бродильщикъ; —ой (-ый) (star.) k upravení dráhy.

бродо́къ, дкá probiják, průboj.

брóдь, а brod (v řece).

бродяга *m. et f.* tulák, poběhlík; -ice; (flamendr.)

бродяжнич-ать toulati se, flamendrovati; —ество tuláctví, flamendrovství.

бродячий, ая, ее toulavý, stěhovavý; —ie нарóды kočovní národové.

брожéние *n.* toulání; 2. kvašení, kysání.

бродá, ы *f.* brzda, stihlo koňské.

брóмъ, а brom (chem.).

бронѣ-бóрецъ, рца (crk.), —носецъ, сца obrněný bojovník; 2. pasovec *Dasypus* (zvíře); —но́сный obrněný.

брóнза *f.* bronz, bronc.

бронз-ировать, —овать bronzovati; б.-ся bronzovati se; —ировка, —ировáние, —овáние bronzování; —овщикъ bronzovník; —овщица bronzovnice.

брóнзовый bronzový.

брóнникъ, а (star.) obrněnec; 2. brníř, kdo dělá brnění. [e *f.*].

брóня *f.* brnění (staroč. brně, brněj,

брос-áльница *f.* drhlen, drhlice; —áль-ный, —áтельный hazecí; -ое копье hazecí kopí, oštěp; —áние házení; —áтель hazeč; —áть (-áю, -áешь) házeti; vrhati; б. что ли́бо въ водý házeti něco do vody; б. ка́мнемъ

házeti kamením; б. жребіи metati los; б. лень drhnouti len; кому теперъ б.? kdo má teď házeti? б.-ся vrhati se; б.-ся туда и сюда házeti sebou, běhati semotam.
 бросить (-шу, -сишь) hoditi, vrhnouti; б. на земь hoditi na zem, převrhnouti; б. якорь hoditi kotvici; б. свѣтъ světem pohrdati, světa se oddíci; б.-ся на неприятеля vrhnouti se на перітѣле; б.-ся на колѣна padnouti na kolena; б.-ся на улицу vyběhnouti na ulici; б.-ся на помощь pospíšiti na pomoc.
 бросквіна *f.* broskva, broskev *Persica v.* персикъ.
 броскій kdo daleko dohodí; 2. б., *adv.* броско brzký, rychlý.
 броскомъ *adv.* hodmo, vrhem; б. броситься střemhlav *n.* horempádem uháněti.
 бросновальница *v.* бросальница.
 броснуть čistiti *n.* drhnouti len.
 бросовый nepatrný; -ое дѣло nepatrná věc.
 броткамѣра špižirna, chlebnice (na korábech) *Brotkammer*.
 брошенный pohozený. [*chure.*
 брошюра, брошюрка brošurka *Bro-*
 брунѣцъ, нца hlavuška *Prunella* (rstl.).
 брунка kočičку (na vrbách atd.).
 брункрессъ, а (= *Brunnenkresse*), рѣжуха řeřicha *Nasturtium*.
 брусклѣнъ, брусклѣтъ brslen *v.* бересклѣдъ.
 брусковый tyčkový; -ое желѣзо prutové železo; —ый камень brus, brousek; —ая краска indych.
 брускъ, а, марѣна красильная mořena barvířská *Rubia tinctorum* (rstl.).
 бруснѣ-ка, и, —ца, ы *f., dem.* —чка brusnice, brusinka *Vaccinium vitis idaea*; —ковка, —шевка rosolka z brusinek.

брусничникъ keřiček brusinkový.
 брусówka *f.* rašple, hrubý pilník.
 брусовой камень kusový *n.* čtvercový kámen, kvádr.
 брусокъ, скá brousek.
 брусочекъ, чка brouseček.
 брустверь poprsní hradba, něm. *Brustwehr*.
 брусчатый мостъ most z břeven, z klad, z trámů.
 брусь, а *m.* (*pl.* брýсья, левъ) kláda, trám; 2. brus (kámen ke broušení).
 брýсье *n.* (*coll.*) trámy *pl.*
 брýсянка *f.* loď na řece Рецоře.
 брусяный (-ной) *v.* брусчатый.
 брызѣйка *f.* (anat.) okruží *Mesenterium*.
 брызжі, ей *pl. f.* okruží (kolem hrdla).
 брызгáлка *f.*, брызгáло *A.*, брызгáло *P.* *n.* stříkačka.
 брызгáль, а proděvák (nebozez).
 брызг-альце *n.* stříkací otvor (u velryb); —аніе stříkání; —ать (-гаю, -гаешь *et* брызжу, -жешь), stříkati prýskati; б.-ся postříkati se.
 брызги, овъ *pl. m.* kapky při stříkání (vodotrysku atd.).
 брызгивать *v.* брызгать.
 брызгунъ, а prýskal, cmíral.
 брызгунья *f.* prýskalka, cmíralka.
 брызгъ, а postříkání, pokropení (vodou *n.* barvou); 2. malta.
 брызнуть stříknouti; 2. utéci, upláchnouti.
 брык-ать, брыкаться vyhazovati pohami, kop ti; лошадь брыкаетъ kůň vyhazuje; корова брыкается kráva kopá; —ливый (жеребѣнокъ) со vyhazuje pohami (hříbě atd.); —путь vyhoditi (no ou); —унъ, а *m.*, —унья *f.* zvíře které vyhazuje.
 брылі (P.), бр лѣ (A.), ей *pt. f.* podhubí (u psů).
 брыска *f.* (prost.) kočka.

брысь! *int.* kšc! pšc! (hlas na zahá-
nění koček).

брѣдѣква *f.* (crk.) brukev *Brassica
oleracea Caulo-rapa* (kelrubny коль-
раби *Kohlrabi*, *Kohlrübe über der
Erde*).

брѣяніе *n.* (star.) břítí *v.* břítie.

брюзг-а *f.* brumlání, bručení; 2. *m.*
et f. brumla (-al, -alka) *v.* брюзгýнъ,
-ýнья; —ливый brumlavý, bručivý.
брюзг-лый opuchlý, oteklý; —нуть
opuchnouti, oteci.

брюзг-ýнъ, а *m.* brumlal, bručil,
mrzout; —ýнья *f.* brumlalka, bru-
čilka.

брюзжать (-жý, -жишь) на когѣ bru-
četi на коho.

брюканецъ, нца (на korábě) vysmo-
lený povlak z plachtoviny na zachrá-
nění klínů u stěžně před vlhkem.

брюкв-а турін, dumlík *Brassica ole-
racea Napobrassica* (rstl.) (*Kohl-
rübe unter der Erde*); —енный
tuřínový.

брюки, овъ *m. pl.* plavecké spodky
n. kalhoty.

брюкъ, а silný nasmolený provaz
k upevnění děla na skraji korábu.

брюнѣтка *f.* brunetka.

брюнѣтъ, а *m.* snědý muž.

брюсклѣдъ brslen *v.* бересклѣдъ.

брюх-анъ, а, —ачъ, а *m.* břicháč;
—анья *f.* břichatá (tlustá) ženština;
—астый břichatý; —атая (женщина)
těhotná (břichatá); —атить (-ачу,
-атишь) obtěžkati; —атѣтъ břicha-
těti, otěhotněti.

брюхо *n.* břicho *n.*, břich *m.*; 2. б.
hrubé břicho, život (těhotný); на
брюхѣ шѣлкъ, хоть въ брюхѣ щѣлкъ
на vrch huj, vespod fuj; stříbro
zlato na polici, ale smeti ve truhlici;
сытѣе брюхо къ учѣнью глухо sytý
břich nechce knih.

брюховина *f.* žaludek přežívavých
zvířat.

брюш-ина *f.* pobřišnice, blána po-
břišní *Peritoneum*; —ище *n.* бři-
šiště, veliké břicho; —кй, овъ *pl.*
n. бřiшка *pl.*; —кѣ *n.* бřiшко; —ный
(-ой), ая, ѣе бřišní.

брызги, овъ *pl. m.*, дрызги plesky,
třesky.

бряк анье *n.* břinkání, břinčení; —ать
(-аю, -аешь) břinkati, břinčeti; —нуть
břinknouti; б. стаканъ о полъ řink-
nouti sklenicí o podlahu; б. въ раз-
говѣрѣ paraziti v řeči (nevhodnými
slovy).

брякúшка *f.* řehťacka.

брякъ! břink, řink!

брыз-ало, *dem.*, —альцо *n.* (star.)
břinkadlo; —ати (-аю, -аешь) (star.)
břinkati.

брызгать (-чý, -чишь) *v.* брякать.

бубѣн-ить (-ню, -нишь) о чѣмъ (prost.)
vytrubovati něco; —ный bubnový;
—чикъ bubínek; 2. rolníčka 3. ko-
satec sibiřský *Iris sibirica* (rstl.);
—щикъ bubeník, tambor.

бубѣнь, бна (*pl.* бубны) buben; бить
въ бубны біти v bubny, bubnovati;
2. голъ какъ бубѣнь, бубѣнь бубномъ
holý jako pískle, chudás; 3. *pl.*
бубны, *gen.* бубѣнь bubny (v kartách).
бубнѣвый bubnový (v kartách); б.
тузъ bubnový touš.

бубѣнь, а, *dem.* бубѣнчикъ, а výr,
vřed v tříslech *Bubo*.

бубрѣгъ, а ledviny (zvířecí).

бубрѣж-никъ nemoc ledvin; —ный
ledvinný.

бугай, я *m.* (star.) starodávný oděv
velkoknížecí.

бугель, я *m.* železný obruč (na stežeň).
бугорковатый bambulinatý, hliznatý,
tuberkulovatý; -ость -ost.

бугорокъ, рка bambulka.

бугристый, бугроватый *bambulinatý*; hlivovatý; korčitý.

бугрить (-рю, -ришь) *korčiti*, *hromaditi*; вѣтръ бугрить море *vítr čeří moře*; б.-ся *korčiti se*, *hromaditi se*.

бугсировать *v.* буксировать.

будá, ы *f.* *bouda* (zvl. lesní chyže).

будара, бударка *f.* říční loď, bárka.

бударáжить (-жу, -жишь) *nerokojiti*; *v.* nerořádek učísti.

бúде *cnj.* *jestli*, *pakli* (= *buda trsggr.*).

бúдень, дня *m.* všední den; въ бúдни *ve* všední dni.

бúдетъ *bude* (3. *pers.*) *v.* быть; 2. *star.* *jestli v.* бúде.

будило *n.* křepelka javská.

будиль-никъ, а буді́чек (*v.* hodinách);

часы съ будильникомъ *hodiny s budičkem*; 2. (*crk.*) *v.* будильщикъ;

—ный *budicí*; б. колокольчикъ *budicí zvoneček*, *budíček*;

—щикъ (-никъ) *budič*, *kdo budí ze spaní* (*v.* klá-

štěřích).

будить (бужу, будишь) *buditi* (*ze spaní*).

бúдка *f.* *budka* (strážná).

бúдни *pl.*, ей *m.* *v.* бúдень.

бúднишній, яя, ее *všední* (každodenní);

-ее платье *všední šat*; -ее время *všední čas*, *čas ku práci*.

бúдный, ая, ое (*star.*) *boudový*, *budní*.

бúдоч-никъ *strážník* (*u budky*), *budečník*, *budkář*; —ный *budkový*.

будра, ы *f.* *openec*, *poponec* (*kondrhel*) *Glechoma hederacea* (*rstl.*).

бúдто, бúдтобы *cnj.* *jako*, *jakoby*;

вы думаете, бúдто я того не знаю *vy myslíte, že toho neznám* (*nevím*).

будуаръ, а *ženský pokojíček*, *kabinetek* *Boudoir*.

бúдуш-ий, ая, ее *budoucí*; —ее *n.*

(*subst.*) *budoucí* (*t.* věci *n.* *udalosti*),

budoucnost (*filosof.*); —ее время *budoucí čas* (*gram.*); съ —имъ (*по-*

známka v pasu) *s průvodcem*, *se společníkem*; —ность *budoucnost*. буюра́къ, а, *dem.* буюра́чекъ *rokle*, *roklina*, *škarpa*.

буюрач-ный *roklinatý*; —ный *roklipový*.

буге-вѣpie *n.* (*crk.*) *fanatismus*, *vášeň náboženská*; —вѣръ, а *fanatik*.

бúеръ, а *loď polopokrytá*, (*poloupalubná*), *se stežněm*; 2. *sáně s plachtou* (*ke klouzání na ledě*).

буге́слов-ецъ, вца, буге́словъ, а (*crk.*) *žvanil*, *tlachal*; —ить (-влю, -вишь)

žvaniti, *tlachati*; —ие *n.* *žvanění*, *tlachání*; —ный *žvavý*, *tlachavý*.

бужде́ние, буже́ние *n.* *buzení*.

буже́нина *v.* *баже́нина*.

буза, ы *f.* *buza* (*nápoj z mouky pohankové*, *ovesné n.* *prosné*).

буздыха́нъ, а (*star.*) *buzdykan* (*palice so znak velitele*).

бузина, ы *f.* *bez* (černý) *Sambucus nigra*; дикая б., малорослая б. *chebď*

Sambucus ebulus v. бузникъ 2); б. кистистая *v.* бузь.

бузи́н-никъ, а *štáva* (*jahodník*) *z bezínek*; —ный *bezový*; б. цвѣтъ *bezový květ*;

—ная ягода *bezinka*;

—овый *bezový*, *z bezu připravený*;

б. сыро́пъ *syrob z bezu*, *s. bezový*.

бузникъ, а *kdo dělá buzu* (*v.* буза);

2. б. *chebď*, *chebdí* (*mor. chebz, chbez, chbeza*) *Sambucus ebulus*.

бузня, и *f.* *místo kde se prodává buza*.

бузовать (-зую, -зуюшь) (*prost.*) *práskati n.* *mlátiti koho*.

бузо́къ, зка, ше́рик, *bez vlaský*, *španělský*, *turecký* *Syringa* = *сирень f.*, *синель f.*

бузу́нъ, а *nečištěná sůl jezerní*.

бузь, а *bez hroznatý* *Sambucus racemosa*.

буй, я *m.* (*adj.*) (*crk.*) *blázen*, *poštilec*.

буй, я *m.* poplavek, bečka přivázaná ke kotvě, by se vidělo, kde tato leží ve vodě *Boje*.

буйвол-ица *f.* bůvolice; —овый буйволový.

буйволъ, а буйвол *Bos bubalus*.

буйн-о *adv.* bujně, prudce; —ость bujnost, prudkost; —ый bujný, prudký, prchlý.

буйны, овъ *pl. m.* plátěné pokrývadlo, pod kterým se ukrývají na lodkách v čas dešťů a chladna.

буйрепъ, а provaz k uvázání poplavku (*v.* буй).

буйственный (*adv.* -но) bujný; 2. nesmyslný, pošetilý.

буйство *n.* prudkost, prchlost; 2. (crk.) pošetilost, nesmyslnost: —вать (-ствую, -уешь) prudce si počínati; výtržnosti dělati.

буйй, яя, ее *adj.* (crk.) *v.* буй.

буйка *int.* бу! бу! (hlas ke strašení dětí); 2. б. *f.* bubák, strašidlo.

букáшка, букáшечка *f.* brouček.

буква *f.* (*gen. pl.* буквъ) písmeno, písmě.

буквaль-но *adv.* slovo od slova (písmeno za písmenem), doslovně; —ность doslovnost; —ный doslovný; б. переводъ doslovný překlad.

букварь, я *m.* abecedník, abecedář (kniha), slabikář.

буквенный písmenný; б. порядокъ pořádek písmen; —ья вычислѣнія písmenopočtářství, algebra.

букви-ца *f.* (star.) abeceda, slabikář; 2. bukvice *Betonica*; б. бѣлая bílá bukvice, petrklíč *Primula veris* скороспѣлка; —чный bukvičný, bukvisový.

букѣтъ, а, *dem.* букѣтець, тца kytka *Bouquet*; 2. vůně z vína *Bouquet*.

буйки jmeno druhého písmene v азбuce (б).

букини́сть, а антиквař, kdo prodává staré opotřebované knihy.

буйкишъ, а jirnice obecná *Polemonium coeruleum* (rstl.) *v.* брань.

буйкля, и *f.*, пуйкля kadeř (vlasů).

буйков-ица *f.* *v.* буйквица *Betonica*; —никъ, —ый лѣсъ bukový les, bukovina, bukoviště; —ый bukový; б. столъ bukový stůl.

буколі́ческий, ая, ое bukolický.

буйкольный kadeřový.

буксирный vlečný; -ое парохóдство vlečná paroplavba.

буксир-овать vléci loď na laně (koňmi n. parolodí) *bugsiren*; —ówka vlečení lodí.

буксиръ, а vlečné lano.

буйксъ, а зимострaзъ *Buxus* (keř); —овый зимострaзовý.

буйкъ, а бук *Flagus* (strom); 2. louh (na prádlo).

булав-á, ы *f.* bulava, palice; жезло velitelské na způsob palice; —áстикъ, а *v.* булавникъ.

булав-ка *f.* špendlík; žert.: у него б. въ головѣ má špičku, opičku (je podnapilý); —никъ, а kyjanka *Clavaria* (houba).

булавоч-ка *f.* špendlíček, malý špendlík; —никъ, а špendlíkář; 2. jehelníček R.; —ный špendlíkový; —ная головка špendlíková hlavička.

булавчатый kropenatý.

буланый plavý, světložlutý; б. конь, —ая лошадъ plavý kůň, plavák.

булатный ocelový.

булатъ, а ocel (vykládaná).

булдырь, я *m.* samota, dům o samotě.

булдырьянь, а kozlík *Valeriana* (rstl.) *v.* балдырьянь; б. грѣческий *v.* буйкишъ *Polemonium coeruleum*.

булевaрь, а *v.* бульваръ.

булинь, я *m.* lano větrničné (něm. *Boileine*, franc. *la Bouline*).

бўлка *f.* bulka (pol. bulka) kulatá houska.
 бўлла *f.* bula (papežská).
 бўлоч-ка *f.* malá houska, houstička;
 —никъ, а пекарь; —ница пекарка.
 бультыхнуться падnouti do vody, žblunknouti do vody.
 бультыхъ *int.* žblunk!
 бультга *f.* veliký kámen v poli.
 бультжникъ, а кремен (bulžník = кремністый сланецъ *Kieselschiefer*).
 бульт бульт! *int.* klok klok! (zvuk působený vodou tekoucí z nádoby).
 бультваръ, а hradba ku procházkám (v Paříži) *Boulevard*.
 бультдогъ, а hafan, anglický pes *Bull-dog*.
 бультк-анье *n.* kloktání (vody); —ать, —нуть klokatí, kloktati, klokotati (voda -tá).
 бультонъ, бультонъ silná polívka (staročesky jícha) *Bouillon*.
 бумага *f.* papír; 2. spis, listina; *pl.* бумаги papíry, spisy; привестъ бумаги въ порядокъ spořádati papíry, spisy; податъ на когó-либо бумагу podati na někoho žalobu; на бумагѣ писемнѣ (černé na bílém); 3. хлопчатая бумага bavlna; 4. б. бавлненá příze.
 бумаго-дѣланіе *n.* dělání papíru; —дѣлательная фабрика papírna, továrna na papír; —марателъ каñhal, mazač, škrabal (špatný písař); —продавецъ, вца papírník; —прядильный заводъ, —прядильная, -ой (т. фабрика) *f.*, —прядильня *f.* přádelna na bavlnu.
 бумаж-ечка *f.* papíreček; —ка *f.* papírek; 2. papírová poukázka peněžní, bankovka; *pl.* —ки papírové peníze, bankovky; —никъ, а tobolka, zápiska; —ный papírový; 2. бавлненý.
 бумажонка *v.* бумага.
 бумазѣйный barchanový.

бумазѣя *f.* barchau *Barchent* (le fontaine).
 бунтов-ать (бунтýю, -ýешь) bouřiti, podněcovati, pobádati ku povstání; б.-ся (бунтýюсь, -ýешься) bouřiti se, vzbouřiti se, pozdvihnouti se (star. puntovati se); —скій (-скóй), ая, ое буричскý, odbojný; —щикъ, а бурич, повсталец, odbo ník; —щица *f.* буричка, odbojnice; —щическій, ая, ое, —щичій, ая, ое буричскý, odbojnický.
 бунтъ, а (z něm. *Bund*) vzbouření, povstání; 2. svazek (všelikých věcí, na př. дрáту, strun atd.).
 бунчужный бунчуžný.
 бунчукъ, а бунчук, бунчух (koňský ocas co znak hodnosti u Turků); 2. v Malorusku někdy zlaté žezlo co znak hodnosti hetmanské.
 бурпá *f.* bledna *Borax*.
 бурав-ить (-влю, -вишь) vrtati; —леніе *n.* vrtání.
 буравокъ, вка nebozizek.
 бурав-чатый nebozezu podobný; —чикъ, а nebozizek.
 буравъ, а nebozez, vrták.
 буракъ, а облá krabice z březové kůry s dřevěným dnem a víkem; 2. *pl.* бураки, овъ *pl.* zakvašená cvikla (cvikla = burák); polívka z vařené cvikly.
 буранъ, а buran, bouřlivý vítr, nečas s metelící.
 бурачникъ, а brutnák *Borrango* (něm. *Boretsch*) rstl. *v.* борáчь.
 бургомѣстер-скій purkmistrovský; —ство purkmistrovství.
 бургомѣстръ, а purkmistr *Bürgermeister*.
 бурдá, ѣ *f.* брѣчка, laňkvara (směs rozličných tekutin).
 бурдюкъ, а коженý мѣх (žok) na víno v Kavkazských krajinách.

буре-волнѣніе *n.* (círk.) bouřlivé vl-
nění; — вѣстникъ, а буřнѣакъ, bouřli-
váček *Procellaria* (pták); — лѣмникъ,
— лѣмъ, а вўврат (, u), вўвратъ (, i f.),
pl. вўвратки (vyvrácené strěmy od
větru).

бур-ѣніе *n.* vrtání země; — ильщикъ,
а вртачъ, provrtavač země *n.* skály;
— ить (-рю, -ришь) vrtati zem neb
skálu.

бўрка *f.* burka (plstěný plášť); 2. hnědý
kůň, hnědouš.

бўркало *n.* prak (na házení kamenů);
2. nožíčka slepičí *n.* kachní provlíkn-
nutá nitkami (ve hře dětské); 3. *pl.*
бўркалы, овъ *n.* veliké neb vybou-
lené oči.

бурканъ, а планá pohanka (rstl.).

бўркать, -нуть (prost.) plácnouti (t.
hoditi) něčím; 2. б. про себя mum-
lati pro sebe.

буркўнъ, а, буркўнная травá komo-
nice lékařská *Trifolium melilotus*
(*Melilotus officinalis*) (rstl.).

бурл-акъ, а дѣлникъ на lodích a vorech;
2. hrubý nevzdělaný člověk, sprosták;
— ацкій, ая, ое hrubý, sprostácký;
— аченіе *n.*, — ачество sprostáctví,
hrubství; — ачитъ (-ачу, -ачишь)
sprostácky si počínati; — єніе *n.*
hřmotění, bouření; — иво *adv.*
hřmotně, bouřlivě; — ивый hřmotný,
bouřlivý (člověk); — ило *n.* (m.)
křikloun; — ить (-лю, -лишь) hřmotiti,
hřmot dělati, bouřiti.

бурмѣть, и *f.*, бурмѣтъ, а *m.* perská
látka bavlněná.

бурми́стръ, а purkmistr *v.* бургомі́стръ.

бурмітскія зёрна *pl.* veliké perle
(burmidská zrna) z krajín východních.

бурна́стый зrzавý (— ая лисіца).

бўрный (*adv.* -но) bouřlivý, bouřný;
— ая птіца *v.* буревѣстникъ; — ая
погѣда bouřlivé počasí.

бурованіе *v.* бурѣніе.

бурѣвить (-влю, -вишь) vřiti, kypěti,
prudce se prýštěti ze země (voda);

2. vřiti, kypěti, kvasiti se; півѣ въ
бѣчкѣ бурѣвить пиво в суду se kvasí.

бурѣвый (-ѣй), ая, ѣе vrtací; nebo-
zezový; б. снарядъ vrtací náčiní.

бурѣвый бледновý (boraksový).

бўрца *f.* bursa, v duchovních učilištích
místo, kde žijou státní stipendisté.

бурца́къ, а kdo žije v burse (бўрца).

бурўндукъ, а А., бурундўкъ Р. ve-
verka pruhoaná *Sciurus striatus*;
— ўчій, чья, чье veverčí.

бурўнъ, а *v.* буранъ.

бурч-аніе *n.* šumění atd. (kvasicího
píva); — ать (-ў, -ишь) šuměti (мо-
лодѣе пиво — ить въ бѣчкѣ); 2. — ить
въ животѣ круcí в břіше.

бўрщикъ *v.* бурі́льщикъ.

бўръ, а veliký nebozez na vrtání země
n. skal, zeměvrt.

бўрый, ая, ѣе tmavohnědý, temně
hnědý; — ая лѣшадъ hnědouš; — ий
ўголь hnědouhlí. [tráva.

бурья́нъ, а буран (pol. burzan), stepní
бурѣть (-ѣю, -ѣешь) zhnědnouti.

бўря, и *f.* bouře.

бўсель, сла, бўсель, и чѣр (bílý) *Ci-
conia alba v.* айсть.

бўсин-а, — ка *f.* perlička (vosková *n.*
skleněná).

бусурман-ить (-ню, -нишь), обус . . .
obrátití na bisurmanskou víru, po-
turčiti; б.-ся poturčiti se; — ка *f.*
bisurmanka; mahomedánka; — скій
bisurmanský, mahomedánský.

бусурманъ, а bisurman, mahomedán.
бўсь, а drobounký dešť (v Sibíři);

2. odpadky při oklepávání rudy.

бўсы, *gen.* въ *pl.* *f.* perle skleněné *n.*
voskové. [(rstl.).

бўтенъ, а *m.* kerblík *Chaerophyllum*

бутерлákъ, а kuřinec *Peplis* (rstl.).
 бутить (бучу, бужишь) stavěti základ.
 бутка *v.* бúдка.

бúтовый камень základní kámen.

бúторъ, а (prost.) domácí majetek *n.*
 požitky

бúтошникъ, а *v.* бúдочникъ.

бутýнь, а *v.* ботýнь.

бутурлákъ, а (star.) pancíř na nohy.

бúтъ, а základ při stavbě, základní zed.

бутýл-ища, и *f.* veliká lahev *n.* flaška;
 —ка, и *f.* lahev, lahvice, flaška
Bouteille; —очка lahvička, flaštička;
 —очникъ lahvičkář, flaškář; —очный
 lahvičný, flaškový; —ое пíво pivo
v. lahvích.

бутýль, и *f.* lahev, flaška *Bouteille*;
 —ный lahvový.

буфétъ, а skřínka na číše; stolec
 s občerstvujícími pokrmy *Buffet*.

бúхальце *n.* starodávná ručnice.

бúх-ать (-аю, -аешь), —нуть bouchati,
 bouchnouti, tlouci; —нуть napu-
 četi; —нуться bouchnouti sebou,
 upadnouti.

бухгалтеръ, а, счетовóдецъ účetní *m.*
Buchhalter.

бúхта *f.* zátoka *Bucht*. [koží.

бухтарма, ы *f.* masitá mázdra pod
 бúхъ! buch! zvuk při padnutí.

бучать (-чу, -чишь) bzučeti (пчелы въ
 úльѣ бучáтъ).

бученіе *n.* stavění základu.

бúчень, я *m.*, шмель čmel, čmelák.

бучильня *f.* louhárna, louhovna (na
 prádlo).

бúчить (-чу, -чишь) loužiti, luhovati,
v. louhu namáčeti (prádlo); б.-ся
 lužiti se.

бушевáтъ (-шúю, -шúешь) hučeti, silně
 šuměti; не бушúйте вѣтры шúмные
 nehučte větrové šumní.

бúшпритъ, а schýlený přední stežeň
Bugspriet.

буявый, ая, ое, -ъ, -а, о (crk.) surový.

буян-ить (-ню, -нишь) bujně *n.* hřmotně
 si počínati; —ка *f.* bujná *n.* křiklavá
 ženština; —ливый, —оватый кřik-
 lounský; —ство křiklounství; —щикъ
 а skladač.

буянъ, а bujný *n.* křiklavý člověk,
 křikloun; 2. skladiště (kde se skládá
 zboží).

буяти (-яю, -яешь) (crk.) bujeti, bouřiti
v. бúйствовать.

бы, skráceno бѣ *cnj.* by (*v.* česk. se
 neskracuje); хорошó бýло бы если
 бѣ онъ пришёлъ dobře bylo by,
 kdyby on přišel; не говорítъ бы
 тебѣ э́того, такъ лúчше бѣ бýло
 kdybys toho nemluvil, bylo by lépe.
 бывáемый со бývá.

бывáл-ецъ, льца (star.) kdo býval, pa-
 мěтník něčeho; —ый, ая, ое бýвалý;
 2. zkušený; не спрашивай у ста-
 рого, спрашивай у —аго нертеј se
 starého, ale zkušeného; —ьщина
 příhoda, minulá věc.

бывáнье *n.* бývání.

бывáтъ (-аю, -аешь) бývati; онъ чáсто
 у меня бывáетъ он často u mne
 бývá; онъ, бывáло, хáживалъ ко мнѣ;
 он дříve *n.* někdy chodíval ke mně;
 бывáло, и мы жíли вéсело byl čas,
 а мы žili vesele; какъ ничегó не
 бывáло jako by nic.

быкóвникъ, а černá divizna *Verbas-*
cum nigrum.

быкъ, а býk *Bos taurus*; дíкий б. *v.*
 зубръ; нáкосный б. kobyла, koza
 (před mostem v řece proti ledu);
 быкъ быкóмъ svéhlapec, zarputilec,
 urputník; глядѣтъ быкóмъ zamračeně
 hleděti.

быкъ-рыба *f.* pulec *Cottus gobio*.

былін-а *f.* bylina, rostlina; 2. (star.)
v. быліца; —ка, —очка bylinka, by-
 linečka (rostlinka).

быліца *f.* co bývalo, dávná věc, sta-
 rodávnina.

быліе *n. coll.* býlí, *pl.* byliny.

было bylo *v.* быть.

былѣй (-ой), ая, ое bylý; былое дѣло
 co se stalo.

быль, и *f.* skutečný příběh, udalost;
 отличать былъ отъ небылицы roze-
 znávati skutečnost od klamu.

быльеватый býlovatý.

бырсь, и *f.*, гіена hyéna *Canis hyena*.

быстренькій bystrounký, velmi bystrý.

быстрина *f.* bystrina (v řece), proud.

быстро *adv.* bystro.

быстроватый trochu bystrý.

быстро-глазый bystrooký; —ногий,
 ая, ое bystronohý; —образно *adv.*
 bystře, velmi rychle.

быстрость, быстрая bystrost', bystrota;
 съ быстройою молніи s rychlostí
 blesku.

быстро-течный bystrotečný, bystro-
 toký; —токъ, а bystrina (místo v řece,
 kde voda bystře teče); —уміе *n.*
 ostrovtip; —умный bystroumný,
 ostrovtipný.

быстрый bystrý (rychlý).

бытракъ, а bystrák, bystrý člověk.

бытѣйскій co se vztahuje na první
 knihu Mojžíšovu (бытіе).

бытіе, я *n.* bytí, bytnost; б. Божіе
 bytnost božská; книга бытія (krátce
 бытіе) kniha stvoření, první kniha
 Mojžíšova *genesis*.

бытность bytnost; přítomnost.

бытъ, а byt, způsob života; домашній
 б. domácnost; domácí život; народ-
 ный б. národní byt, život; это на
 нашемъ бытѣ ещё не случалось toho
 jsme se ještě nedočkali, to ještě
 nebylo, to jakživo nebyvalo.

быть býti.

есмь jsem

есѣ jsi

есть jest

есмы jsme

есте jste

суть jsou;

я	{	былъ, а	já	{	byl, a, o
ты			ty		

онъ былъ

on byl

она была

ona byla

оно было

ono bylo;

мы

вы

они *m.*

они *f.*

она *n.*

{	мы	мы jsme byli
	вы	вы jste byli
	они <i>m.</i>	они <i>m.</i> byli
	они <i>f.</i>	они <i>f.</i> byly
	она <i>n.</i>	она <i>n.</i> byla;

бѹду budu

бѹдешь budeš

бѹдетъ bude

бѹдемъ budeme, budem

бѹдете budete

бѹдутъ budou;

imper. будь bud'; *pl.* бѹдимъ budme;

бѹдьте budte; бѹдучи (*mor.* buda)

jsa; у меня есть (krátce: у меня)

mám; у тебя есть (krátce: у тебя)

máš atd.; у меня есть ещё деньги

mám ještě peníze; у него много

друзей он má mnoho přátel; есть

и честные люди jsou i poctiví lidé;

то есть to jest (při objasňování);

было (v prostomluvě) už, skoro, má-

lem, třeba; я хотѣлъ-было сказать

já už chtěl říci; сходить-было тебѣ

къ нему měl jsi jíti k němu; какъ

бы то ни было budiž tomu jakkoliv;

какъ быть? co teď? co teď dělat?

быть такъ budiž, pro mne; такъ и

быть такъ budiž, budiž tak; nechť;

быть по сему staniž se tak; чему

быть, того не миновать když Bůh

(jak osud) komu kyne, všechno druhé

mine; я къ тебѣ сего́дня бу́ду ја k tobě dnes přijdu; это́ непремѣнно бу́детъ to zajisté se stane; бу́детъ! nechť! budiž! stačí! dost! бу́детъ тебѣ! dostaneš! не будь я здѣсь kdybych tu nebyl; и будь я всего́ лишѣнь a kdybych byl všeho zbaven, a kdybych měl o všecko přijíti.

бытьё, *n.* bytí, přebývání, pobyt.

быч-а́чий, бы́чий, ья, ье *adj.* býčí; б. язы́къ volský jazyk (rstl.); б. гла́зъ volské oko (rstl.); —ёкъ, чка́ бы́чек; —и́ться (бычу́сь, -чи́шья) mračiti se, škarediti se; 2. hlavu si postaviti, býti zarputilým.

бѣ́ганіе *n.* běhání.

бѣ́гательный (círк.) přebíhavý.

бѣ́гать (-аю, -аешь) běhati; б. отъ чего́ ubíhati od něčeho, utíkati; б. отъ людей́ straniti se lidí; б. отъ иску́шенія́ vyhýbati se pokušení; б. въ за́пуски, бѣ́гаться (бѣ́гаюсь, -аешься) běžeti o závod; б.-ся běhati se, rojímati se (o zvířatech).

бѣ́гивать běhávati.

бѣ́глець, а́ uběhlec, -lík, odběhlec, zběh, uprchlec, -lík.

бѣ́гл-о *adv.* čerstvě, rychle, zběžně; —ость́ rychlost, zběhlost; —ый́ uběhlý, uprchlý; б. солда́тъ zběh; б. огонь́ běhlý oheň *Lauffeuer*; бѣ́глая гра́мота (star.) zatykač, zatykací list.

бѣ́глянка *f.* uprchlice, odběhlice.

бѣ́говый (-ой), -ая, -ое́ заводní; —а́я ло́шадь *v.* бѣ́гунъ; бѣ́говья́ пти́цы *pl.* běhavci (ptáci).

бѣ́гомъ *adv.* během, v běhu; б. бѣ́жать́ utíkati co nohy stačí; utíkati ze všech sil. [*meter.*

бѣ́гомѣ́ръ, а́ běhoměr, cestoměr *Odo-*

бѣ́готня́ *f.* běhanice, běhání sem a tam.

бѣ́гство́, *n.* útěk; —ва́ть (círк.) ubíhati, býti na útěku.

бѣ́гунецъ, нца́ běhounek (ukazatel na kvadrantě).

бѣ́гунъ, а́ běhoun (člověk nebo kůň); 2. (star.) *v.* бѣ́глець; 3. běhoun (kámen mlýnský).

бѣ́гучій, ая, ое́ ubíhavý; текучій́ теку́тъ; рту́ть весьма́ б. метáллъ rtuť je kov velmi pohyblivý; ро́зовый цвѣ́тъ бѣ́гучъ́ růžový květ je pomíjející.

бѣ́гъ, а́ běh; 2. běh o závod; 3. útěk; на бѣ́гу́ в бѣ́гу, на ско́ку; нахо́дяться́ въ бѣ́гахъ́ nacházeti se na útěku.

бѣ́да, ѡ́ *f.* bída; вотъ́ б. to je zle; to je bída; to je nehoda; то́-то и б., въ́ томъ́-то и б. v tom je to zlé; бѣ́ды́ по бѣ́дамъ́, бѣ́да́ за бѣ́дой не-šťestí za nešťestím, jedna nehoda za druhou; это́ ещё́ не б. to není ještě žádné nešťestí; далё́ко ли до бѣ́ды́ jak lehko by se mohlo státi nešťestí; въ́ бѣ́дѣ́ Богъ́ недалё́къ když je nejtíže, je Bůh nejblíže.

бѣ́дить (-жду́, -ди́ши) (star.) nutiti.

бѣ́дишка́ *f. dem.* nehodička, nešťestíčko.

бѣ́дненькій, ая, ое́ *dem.* ubožický.

бѣ́дненько́ *adv. dem.* velmi bídne.

бѣ́дникъ, а́ (círк.) bídák, mrzák.

бѣ́дниться́ (-ню́сь, -ни́шья) stavěti se bídнымъ́.

бѣ́дн-о́ *adv.* bídne; жить́ б. žíti bídne, v pouzi; —ость́ bídnot, chudoba; лу́чше бѣ́дность́ да чѣ́стность́, чѣ́мъ при́быль́ да сты́дъ chudoba cti netratí, slyšte vy to bohatí; —ый, ая, ое́, бѣ́день, дна́, бѣ́дно́ chudý, chudobný, bídny; 2. ubohý; —ѣ́ *adv.* (star.) těžce.

бѣ́дн-ѣ́ть (-ѣ́ю, -ѣ́шь) chudnouti; —я́га, и, *dem.* —я́жка, —я́жечка, *m. et f.*, —я́къ, а́ *m.* ubožák, ubožinka, ubožátko.

бѣдѣвый nebezpečný *v.* опасный.
 бѣдокур-ить (-рю, -ришь) svévolností
 nadělati mrzutosti, nepříjemnosti;
 —ка nezbednice; nešťastnice.
 бѣдокуръ, а nezbedník, nezbeda; ne-
 šťastník; —носный bědonosný, zá-
 hubný.
 бѣдств-енный nešťastný; —ic *n.*, —o
n. nehoda, neštěstí; —ованіе *n.*
 bídný stav, bídné živobytí; —овать
 (-ствую, -уешь) bídně žíti, v bídném
 stavu býti.
 бѣдѣшка *det.* (bíduška) *v.* бѣда.
 бѣж-аніе *n.* běžení; —ать (бѣгъ, бѣ-
 жишь) běžeti; б. проворно rychle
 běžeti; б. отъ коро utéci od někoho;
 время —итъ čas ubíhá *n.* utíká.
 бѣжкій, ая, ое со se rychle rozpouští,
 rozpustný, tavný.
 бѣжь, и *f.* (star.) zástup lidu na útěku.
 бѣла *f.* *v.* бѣлка.
 бѣлѣгъ, а (star.) znak, znamení;
 2. (crk.) list s carským podpisem.
 бѣлѣкъ, лѣка mladý tuleň.
 бѣленá *f.* blín *Hyoscyamus* (rstl.);
v. беленá, блектá.
 бѣленіе *n.* bílení.
 бѣленькій, ая, ое (*adv.* бѣленько) bě-
 loučský.
 бѣлесоватый bělavý, přibělelý.
 бѣлестъ, а *m.*, бѣлестъ, и *f.* podoustev,
 ruměnice *Cyprinus rutilus*.
 бѣлѣхонекъ, нька, нько běloučský, bě-
 lounký *v.* бѣленькій.
 бѣлѣць, лѣцá bratr laik (v klášteře).
 бѣлизна *f.* bělost, bělota; дѣвичья б.
 бледnice (nemoc).
 бѣлѣкъ, а žabník jitrocelovitý *Alisma*
plantago (rstl.).
 бѣлило *n.* směs z hlíny, křídly a uhel-
 ného prachu rozdělaná vodou, po-
 třebovaná při odlívkách; *pl.* бѣлила
 bílé ličidlo, bělidlo.

бѣлѣль-никъ kdo dělá bělidlo (bílé
 ličidlo); —ница nádoba (skříňka)
 na bělidlo; —ный со slouží k líčení
 bílou barvou; —ня *f.* bělidlo, bě-
 liště (na prádlo atd.); —щикъ bělič;
 —щица bělička.
 бѣлѣть (-лю, -лишь) bíliti (plátно,
 vosk, stěny atd.); б.-ся (бѣлюсь,
 -лишья) bíliti se (líčiti se bílým
 ličidlem).
 бѣлина *f.* klášternice, která ještě není
 postřižena na jeptišku.
 бѣличій, бя, бе, бѣлий, бя, бе veverčí.
 бѣлка *f.* veverka, bělka *Sciurus vul-*
garis; б. летучая poletucha, veverka
 lítavá *Sciurus volans*.
 бѣлковина А., бѣлкови́на Р. bílkovina
Albumen.
 бѣлѣвый bílkový.
 бѣло *adv.* bělo, bíle.
 бѣло-бѣкій, ая, ое běloboký; —борѣ-
 докъ, дка *Geropogon* (rstl.); —бо-
 родый bělobradý; —бѣровый bělo-
 brvý; —бѣрысь с bílými brvy a řa-
 sami; —бѣрюхий, ая, ое bělobřichý;
 —вѣтый bělovatý, bělavý, přibělelý.
 бѣловатъ (лѣю, лѣуешь) (star.) loviti,
 honiti zvíř.
 бѣло-волѣсый bělovlasý; —глѣзый
 bělooký; —голѣвецъ, вца, —голѣв-
 никъ, а tavola, tavolník (таво́лга)
Spiraea (rstl.); —голѣвый bělohlavý;
 —грѣвый bělohřivý; —гѣзка *f.* bělo-
 řitek, bělořitka *Pygargus* (pták);
 —дрѣвникъ, а bělodrv *Leucadendron*
 (rostl.); —дѣшка, кунѣца ка́менная
 skalní kuna; —дѣшчатый z bílé ko-
 žišiny; —зѣрка *f.* bárka na Bílém
 jezeře; —зѣръ, —зѣръ, а tolije
Parnassia (rostl.); —зѣбый bělo-
 zubý; —калѣльный на bělo rozpálený,
 běložhoucí; —ка́менный bělokažený;
 -ая Москва, -на Moskva (на́зев
 Moskvу u prostého lidu).

бѣло-копѣтникъ podkovka *Tussilago farfara* (rstl.); —кось бѣлая hedvábná látka květovaná; —крыльникъ, а даблѣк *Calla palustris* (rstl.) A.; —крылый бѣлокрѣдлѣ; —кѹрый свѣтловласѹ (blondín).

бѣлѡкъ, лѣа бѣлек (ve vejci); 2. výskok (víno); 3. pleskanka *Argemone* A. (vlčí mák *Papaver* P.); 4. б., pl. бѣлкѣ vysoké hory v Sibiři, pokryté věčným sněhem.

бѣло-лѣстъ, а бѣлолист *Argophyllum* (rstl.); —лѣщѣй бѣлолѣцѣ, бѣлыхъ твѣрѣ; —мѡйка f. pradelna; —мѡрдѣй бѣлоhubý; —мѣстець, тѣа svobodník; —мѣстный osvobozený od daní; --обрѣзный (crk.) běloskvoucí; --одѣжный (crk.) bělorouchý; —пѣшець, шѣа, —помѣстець, тѣа v. бѣломѣстець; —помѣстный v. бѣломѣстный; --рѣзець, зѣа bělořezec, kdo má bílou řízu; kněz světský (kn. církevní); —рѹкѣй, ая, ое бѣлорукѹ; —рѹчка m. et f. kdo se štítí těžké práce; —снѣжный sněhobílý.

бѣлость, и f. (crk.) bělost v. бѣлизна.

бѣло-тѹрка c. арнаѹтка; —тѣлый бѣлотѣлѹ; —ѹсь, а smilka tuhá (Presl) *Nardus stricta* (rstl.); —хвѡстикъ, а бѣлохвостѣк *Falco albicilla*; —хвѡстый бѣлохвостѹ, бѣлоocasý; --цвѣтникъ blednivka *Leucojum* (rstl.).

бѣлочный bílkový.

бѣло-швѣйка, —швѣя f. švadlena bílých tenkých věcí; —шѣйка бѣлоhríb (pták) *Saxicola oenanthe* P., *Albecula* A.

бѣлѹ-га f. бѣлуha, vyza *Acipenser Huso* (ryba); —жина f. část běluhy, kus masa z běluhy; —жѣй, ѣа, ѣе бѣлужѣ; —ха f. v. бѣлѹга.

бѣлщѣкъ, а (star.) výběrci daní.

бѣлѣй, ая, ое, бѣлѣ, а, о бѣлѹ; 2. (star.)

volný, kdo neplatil daní; бѣлѣ какъ снѣгъ бѣлѹ jako sníh.

бѣлѣ, и f. бѣл (, i f.), bělost; 2. бѣлая рѣза; 3. бѣлая vrstva ve dřevě; 4. б., pl. бѣли бѣлоток (med.); 5. б. пенѣ (бѣлѣ чѣ стрѣбрнѣ).

бѣлѣ n. бѣлѣ прѣдло.

бѣлѣмѡ n. бѣлѣмо на оку.

бѣлѣмѡкъ, а клижел, klejoprskyřice *Sarcocolla*.

бѣлѣмо-ѡчный (crk.) s bělmem na oku; —рѣзѣ, а бѣлѣмѡрез *Ceratom* (chir.).

бѣлѣщѣй, овѣ pl. m. бѣлѣ sněžné hory v Sibiři v. бѣлѡкъ.

бѣлѣчѹгъ, а m., бѣлѣчѹга f., бѣлѣчѹтъ, и f., бѣлая рѣбка бѣлѣчка, бѣлице (ryba). [lati se.

бѣлѣтъ (-ѣю, -ѣшь) běleti; б.-ся бѣлѣавѣй бѣлавѹ, пѣбѣлѣлѹ.

бѣлѣкъ, а таh ryb (ve Volze); 2. mĭmořádný odvod kožišin (v Sibiři); 3. бѣлая (zpěněná) vlna mořská; 4. бѣлѣлак (zajíc); 5. čilimník srstnatý *Cytisus hirsutus* (rstl.).

бѣлѣн-а f. loď na Volze a Donu; —ка f. ženština bílých tváří; 2. sova bílá *Strix nyctea*; 3. бѣлѣсек (motýl); 4. blednivka *Leucojum* (rstl.) v. бѣло-цвѣтникъ; 5. бѣлѣнка *Agaricus subdulcis* (houba).

бѣсѣн-ѡкъ, нѣа, —ѡчекъ, чѣа, —ѣшѣ, а m. čertík (těž o dětech).

бѣсѣкъ, а čertík; картѣзѣевъ б. kartesiánský potápěč (fys.).

бѣсѣтъ (бѣшѹ, бѣсѣшѣ) rozvztekliti; б.-ся (бѣшѹсь, бѣсѣшѣсь) vztekati se.

бѣсѣникъ, а kladivník *Cestrum* (rstl.).

бѣсно-ѣние n. běsnění, prudkost; —ѣтѣй posedlý; —ѣтѣся (-нѹюся, -нѹешѣся) (crk.) běsnovati se, býti běsem n. čertem posedlý.

бѣсно-свѣтство (crk.) fanaticismus; —свѣтъ, а fanatic.

бѣснѹемый (crk.) čertem posedlý.

бѣсныи běsný, čertem posedlý.
 бѣсов-аніе *n.* vztek, posedlost; —ати-ся (-сѹюся, -сѹешися) (crk.) vztekati se, bláznovsky si počínati.
 бѣсово молоко, молочай hadí mlíčí *Euphorbia* (rstl.).
 бѣсов-скій běsovský, ďábelský; —ство, бѣсовщина (star.) čertovina, ďábelské kousky.
 бѣсоугóдный (crk.) čertu *n.* ďáblu milý.
 бѣсъ, а běs (ďábel, čert).
 бѣщеница *f.* rozpuk *Cicuta* (rstl.).
 бѣшеніе *n. v.* бѣснованіе.

бѣшен-ство *n.* běsnost, vztek; bláznovství; —ый vzteklý; —ая вишня, —ая ягода rulič *Atropa belladonna*; —ая рыба aleš *Clupea alosa*; —ое зѣлье durman *Datura stramonium*.
 бѣшь *int. v.* бишь.
 бюджетъ, а předchozí rozvrh, rozčet, rozpočet *Budget*.
 бюро *n. (indecl.)* psací stůl *Bureau*.
 бюсть, а poprsí *Büste*.
 бязінный bezový *v.* безінный.
 бязь, и *f.* bavlněná látka.
 бяк-ать, —нуть, вякать (*prost.*) žvaniti, tlachati pleskati (= věkati).

В.

в (вѣди *n.* вѣдѣ) třetí písmeno v azbuce; со číslo značí 2.
 вабельщикъ, а vabič, kdo vábí ptáky (u myslivců).
 вабикъ, а mladý hřebec; 2. píšťalka na vábení ptáků, vábík.
 вабило *n.* vabidlo (husí peroutka s přivázaným kouskem masa na vábení dravých ptáků).
 вабитель, я *m.* vabitel, vabič.
 вабить (-блю, -бишь) vábiti, louditi.
 вабій, я *m.* (star.) zeť přijatý do domu tchánova *n.* tchýnina.
 ваб-ка, —леніе *n.* vábení; —ливать vábivati.
 вавак-анье *n.* tlučení křepelk; —ать tlouci; перепелъ —аетъ крѣpelка tluče *n.* volá.
 вавилóны *pl. m.* proplítané čáry; motavá chůze opilého; 2. v Astrachani lednice, kde se solí a nakládají ryby.
 вага *f.* váha (k vážení), вѣсы *pl. m.*; 2. váha (u voje, u vozu); 3. železný zdvihák.

вагемейстеръ, а važný *Wagemeister*.
 вагенбуръ, а vozová ohrada (u Husitův atd.), военный обóзь *Wagenburg*. [скých) *Wagenmeister*.
 вагенмейстеръ správce vozů (vojenвагóнъ, а vůz železničný *Waggon*.
 вагранка *f.*, ваграночная печь tavířská pec (на železo).
 вадить (важду, вадишь) (star.) vábiti, louditi; 2. (star.) в. на корó, важати poštívati *n.* naváděti na koho *n.* proti komu; в.-ся на кое-что (star.) zvukati něčemu.
 вадѣніе *n.* (star.) navádění na koho.
 важенка *f.* sobice, samička sobí.
 важивать *v.* водить и возить; в.-ся *v.* водиться и возиться.
 важить (-жу, -жишь) (star.) vážiti; в.-ся на что vážiti se *n.* skloňovati se k něčemu.
 важ-никъ, а važník, važný (-ého *m.*), správce váhy; —ничанье *n.* vychloubání-se; —ничать vychloubati se, vypínati se, nadýmati se, vážným se

stavěti, — ность vážnost (věci), důležitost; —ный vážný, důležitý; —ня *f.* važnice (dům na váhu veřejnou).
váza f., dem. vázочка váza, vása (nádobа). [Waid] (rstl.).
ва́йда f. boryt *Isatis tinctoria* (něm. *ва́йный* májový, z májí (větví).
ва́иа, ва́иа, и f. (star.) větev májová, máje (*f.*); недѣля ва́ии, ве́рбоное воскресѣнье květná neděle.
ваіеносный со се týká květné neděle.
вак-антный prázdny, uprázdněný; -ое мѣсто, —анція *f.* prázdné místo; —ационный со се týče prázdnin; —ація *f.* prázdniny, vakace *pl.*
ва́кка f. droba (kámen), něm. *Wakke*.
ва́кс-а f. viks, leštadlo na boty; —ить viksovati, leštití boty; —овый viksový.
вакúфа f. nemovité jmění mohamedanských mešit a škol.
ва́кшеніе n. viksování, leštění bot.
валáхъ, а, калúжница blatouch *Caltha*.
валгангъ, а průchod po náspích *Wallgang*.
валéж-никъ, а, —ный лѣсъ vývrat, vývratku (stromy od větru vyvrácené); —ный vyvrácený.
валéкъ, лѣка válek; píst, kyj (na prádlo při máchání); 2. okrouhlá poduška na divan atd.
ва́лен-ецъ, нца, —чикъ, а valenec (моушнѣ pečivo); 2. в., —окъ, нка, *pl.* —ки zimní obuv plstěná, bačkory.
валéтъ, а, dem. валéтикъ spodek, kluk, fílek (v kartách) *Valet*.
ва́лецъ, льца válec, válek.
валеріана f. *Valeriana* v. булдырьянъ.
ва́ливать v. валіть, валять.
ва́ликъ, а váleček; 2. kolečko (co okrasa na sloupích a kamnech).
валіть (-лю, ва́лишь) valiti se; наро́дъ ва́ломъ валіть lid se hrne, valí se; снѣгъ валіть sníh hustě padá (valí

se); (v složení:) поваліть на землю povaliti na zem; сваліть съ ногъ poraziti někoho; наваліть кучу дровъ naházeti hromadu (haldu) dříví;
в.-ся (валюсь, ва́лишься) kloniti se, chýliti se, schylovati se (k zemi);
 2. valiti se (v množství) k někomu; къ нему́ всяко́й ва́лится k němu se všickni hrnou; много людей ва́лится mnoho lidí umírá; у него́ все́ изъ рукъ ва́лится všechno mu padá z rukou (t. práce); діло mu roste v rukou.
ва́лка f. poklopení korábů (při správce); 2. в., рýбка porážení dříví.
ва́лкй (adv. ва́лко) kolísavý; viklavý; со се lehko převrhne.
валовый (ой), ая, ое hromadný, úhrnkový; —ая продажа obchod n. prodej ve velkém, velikoobchod; —ой счѣтъ účet celkový, stručný, součet.
ва́локъ, лѣка železný cylindr, válek.
ва́лошить (—шу, —шишь) valašiti, klestiti (zvěř). [Waldhorn].
валторна f., лѣсный ро́гъ lesní roh
валторни́сть, а kdo troubí na lesní roh.
валу́й, я m. *Agaricus integer*.
валу́нь, а křemel, křemen, (= valoun).
валу́хъ, а skopec.
ва́ль, а val, násyp země *Wall*; 2. veliká vlna na vodě; 3. hřídel.
ва́льдшне́пъ, а, бекáсь лѣсно́й sluka lesní *Scolopax rusticola Waldschnepe*.
ва́льнище n. valviště (místo kde se svaluje dříví do řeky).
ва́льсировáть tančiti valčík (valcovati).
ва́льсь, а valčík (tanec) *Valse* (franc.).
ва́льтра́пъ, а soukená pokrývka na sedlo. [plst].
ва́льщикъ, а kdo nakládá papír na ва́ляжный plnovážený; tlustý a silný.
валю́га m. et f. povaleč, kdo se rád válí.
валю́та f. valuta, hodnota (peněz neb cenných papírů).

валявка *f.* ženština, která se ráda povaluje.

валяль-ный valchovací; —ная глина, земля valchovka, hlínka valchářská; —ня *f.* valcha, valchovna; —щикъ, а valchář.

валяніе *n.* valchování.

валяный valchovaný.

валять (-яю, -яешь) váleti se strany na stranu; в. въ снѣгъ váleti v sněhu; 2. plstiti, splstovati (vlnu); valchovati (sukno); 3. váleti těsto, chleba atd.; 4. отвалѣть когѣ збіті, ztlouci, zmalovati koho; катѣй — валяй! жеď ку пѣреду! в.-ся (-яюсь, -яешься) по снѣгъ, по травѣ váleti se (po sněhu, po trávě); váleti se [co nemocný] v posteli atd.; в.-ся въ ногѣхъ у когѣ-либѣ нѣкого сна-жнѣ просити (jako klekaje před ním).

вамо́акъ, а (star.) řecká hubka.

вампѣръ, а upír *Vampyrus*.

ванадій, я, ванадъ, а vanad (kov).

ванда *f.* proutěná vrše na rybu.

вандовщѣкъ, а kdo loví vrši.

вандышъ, а, снято́къ řepacha *Salmo eperlanus* (ryba).

ваниль, и *f.* vanilka *Vanilla*; —ный vanilový, vanilkový.

ванна *f.* vana na koupání.

ванты, овъ *pl. m.* tlusté lano, které drží stežeň s boku. [dětská].

ванька - встанька *f.* vstaváček (hříčka)

вапить (ваплю, вапишь) (star.) barviti, natírati, malovati; *subst.* вапленіе.

вапно *n.* (star.) váпно *v.* извести.

вапный вапenný. [barva.]

вапъ, а rudka, červená hlínka; (star.)

варакать (-аю, -аешь) hloupě dělati, břiditi, kaňhati.

варакс-а *m. et f.* škrabal, mazal; -ка; —ать mazati, čmárati, škrabati, špatně psáti.

варакуш-а, —ка, синешейка modráček *Motacilla svecica* (pták).

варвар-инъ, а (star.) *v.* варваръ; —ка *f.* barbarka; —скій (-ски *adv.*) barbarský; —ство barbarství; —ство-вать barbarsky jednati.

варваръ, а barbar; surovec; (star.) cizinec.

варворка *f.* pentlička *n.* stužka v knihách na znamení čtenáři.

варганить (-ню, -нишь) hráti na drnkačku; bříinkati.

варганъ, а drnkačka

вардеинъ, а zkoušeč mincí *Wardein*.

вардовать zkoušeti minci.

варега, *dem.* варежка *f.*, вязанка pletená rukavice.

варенецъ, нца, *dem.* варенчикъ зга-женé, zakvašené mléko.

варен-икъ, а, *dem.* варенчикъ, *pl.* -ики, овъ *m.* pirožek z přesného těsta, s tvarohem; tvarohový knedlík; —іе *n.* vaření; в. желѣдка травені (vaření žaludka); 2. в., вариво vaření, vařivo. варенѣха *f.* vařenucha, nápoj vařený z jahodového vína a okořeněný.

варен-ый vařený; —іе *n.* jahody zavařené v cukru, závара jahodová (*Compot*).

вариво *n.* vařivo.

варить (-рю, -ришь) vařiti; варивать vařivati; (варить пиво, медъ, мясо, рыбу); в. фрукты въ сахарѣ vařiti *n.* zavařovati ovoce v cukru; желѣдокъ хорошѣ варить žaludek dobře vaří (tráví); в.-ся (варюсь, варишься) vařiti se. [vati (těž v hudbě).]

вариіровать proměny dělati, varirovati *f.* v církevních knihách nadřádkový přízvuk na poslední samohlásce.

варианта *f.* proměna *n.* úchylka textu. вариаційный proměnný, proměnový; úchylný.

варіація *f.* variace (v hudbě, mathematice, astronomii).

варка *f.* várka (vaření).

варнакъ, а zločinec veřejně trestaný a vupovězený.

варникъ, а (star.) kuchař, vaříč.

варница *f.*, варня *f.* solivárna.

варов-ѣкъ, а (u ševce) plechovice (kůže) *Handleder*; —ѣна *f.* tenká dratev. [*ria officinalis*.

варѹха *f.*, ложечникъ lžičník *Cochlea*-
варъ, а (crk.) sluneční parno n. hor-
ko; 2. vařící voda, var; 3. hustá
smola (ševcovská); 4. (v horn.) že-
lezo do běla rozpálené.

варя *f.*, *dem.* варька várka (в. пѣва,
мѣду).

варѣти (-ѣю, -ѣешь), варѣти (crk.)
varovati koho, dати výstražné vě-
domí (čes. *imper.* vari!)

васил-ѣкъ, лѣка, *dem.* —ѣчекъ, чка
chrpa, modrák *Centaurea cyanus*.
васил-ѣскъ, а basilišek, *Basiliscus*;
—ѣсникъ, —ѣстникъ, а žlutucha
Thalictrum (rstl.).

василѣкъ, лѣка (crk.), кропѣло kropáč.

васильковѣй chrpový, modrákový; в.
цвѣтъ chrpová barva; в. чертополохъ
chrpa *v.* василѣкъ.

васн-ивѣй (star.), свѣрливѣй svárlivý,
hašteřivý (vášnivý = strápný);
—ити (star.), do hádky koho přiv-
vesti; в.-ся hašteřiti se s kým.

васнь, и *f.* (star.) svár, hádka (vá-
šeň = strápn).

вассѣлъ, а vasal, ман.

вассѣль-скѣй vasalský, manský; —ство
vasalství, manství.

вата *f.* vata (z bavlny).

ватѣра *f.* tlupa lidí n. spolek vojska;
2. spolek rybářů neb jiných pracov-
níků; jich shromážděstě (na Volze
a Chvalinském moři).

ватѣж-итѣся (-жусь, -жишѣся) sebrati
se v tlupu, shromážditi se; —ка *m.*
vatažka, náčelník vatahy (vojen-
ské); —никъ dělník náležející ke
spolku (ватѣра 2.); —нѣй spolkový.
ватѣманъ, а (star.), атаманъ náčelník
spolku dělnického.

ватер-лѣнѣя *f.* čára splavné vody;
—пѣсъ, а, ѹровень rovníčka, váhy
vodorovnosti *Wasserwage*.

ватлѣчекъ, чка *v.* василѣкъ.

ватѣчнѣй vatový; -ая фабрика továrna
na vatu. [*s* tvarohem.

ватрѹха *f.*, *dem.* ватрѹшка buchtíčka
ватъ, а rejnok *Raia batis* (ryba).

вѣфель-никъ, а pekař měchurek; —ни-
ца pekařka měchurek; —нѣй mě-
churkový.

вѣфля, и *f.* měchurka (pečivo z mou-
ky, vajec atd.) *Waffel*.

вахл-ѣкъ, ѣ, *dem.* —ѣчѣкъ, чка boule
(na těle); 2. hlupák, hňup; —ѣчка
f. hloupá ženština; 2. в., серпѹха,
серпуха srpek, pcháč *Cirsium* (rstl.).

вѣх-мѣстръ, а strážmistr *Wachmei-
ster*; —мѣстрша *f.*, женѣ вѣхмѣстра
žena strážmistrova; —мѣстрскѣй
strážmistrovský.

вахнѣя *f.* vachně (mník) *Gadus aegle-
finus* (ryba).

вѣхт-а *f.* stráž *Wache, Wacht*; 2. в.
трилѣстная, трилѣстникъ воднѣй
vachta, třilistník *Menyanthes tri-
foliata* (rstl.); —еннѣй офицѣръ
strážný důstojník; —еръ, а hlídač
(ve skladu), strážník *Wächter*.

вахтѣвникъ, а leknín, vodní růžička
Nymphaea alba (rstl.).

вѣшгердъ, а нѣстѣй *Waschherd*.

вашѣзѣмецъ, мѣца váš krajan, rodák.

вѣшъ, а, е váš (*m.*), vaše (*f. et n.*);
по вѣшему dle vašeho obyčeje.

вѣю (crk.) vás dvou (*dual.*).

вајло *n.* rydlo, rydélko, dlátko.

вайльный *rycí*; *sochařský*.
 вайние *n.* *rytí*; *sochařské n.* *řezbářské umění*.

вайтель, я *m.* *řezbář, sochař*.

вайть (вайю, вайешь) *řezati, vyřezávati* (пра́це умѣле́cké); *sochy dělati*.

вбив-аніе *n.* *vbíjení, zatloukání*; —ать *vbíjeti, zatloukati*; в. свая въ землю, гвоздь въ стѣну *zatloukati kůl do země, hřebík do zdi*.

вбівка *f.* *zatloukání kolů*.

вбирать (въ себя) *vbíрати, nabíрати do sebe*; в. въ себя воздухъ *nabíрати do sebe vzduch*; в.-ся *vbíрати se*; вода вбирается въ землю *voda sákne do země*.

вбить (вбью, вбьешь) *vbíti, ztlouci do něčeho*; в. въ голову *cpáti komu něco do hlavy*; в.-ся *vbíti se, ztlouci se*.

вблизі *adv.* *blízko, na blízku*.

вбож-ать (-аю, -аешь), —ить *položiti n.* *vpočísti mezi bohy (pohanské)*.

вборзѣ *adv.* (star.) *v brzce, brzo*.

вбрасывать *vhazovati*; в.-ся *vhazovati se*. [diti se.

вбросить (-ошу) *vhoditi*; в.-ся *vhobróšennый vhozený*.

вбрыз-гивать *vstříkovati*; —нуть *vstříknouti*.

вбѣгать, вбѣжать *vběhnouti*; онъ вбѣжалъ какъ бѣшеный он *přiběhl jako šílený*. [nutí.

вбѣгъ, а, вбѣжаніе *vběhnutí, přiběh-*

вваживать v. *вводить*.

вваливать *vvalovati*; ввалить *vvaliti*; в. въ бѣду *přivesti do bídy*; в. въ спину *natlouci komu záda n.* *hřbet*; в.-ся *vvaliti se, svaliti se do čeho*; глаза ввалились оči mu *vpadly*.

введеніе *n.* *uvedení, úvod*; в. въ исторію *úvod k historii*; в. во владѣніе имуществомъ (staroč.) *zvod do statku*; 2. в. (crk.) *obětování panny*

Marie (svátek); —скій со се тѣе *obětování p. Marie*; в. соборъ *chrám obětování p. Marie*.

ввезѣн-іе *n.* *vvezení, přivezení*; —ный *přivežený*. [přivezti do země.

ввезті, ввезть (ввезу, ёшь) *vvezti, ввергать (-гаю, -гаешь), ввергнуть (въ море etc.) vhoditi, uvrhnouti*; в.-ся *uvrhnouti se*. [žení.

вверженіе *n.* (въ корабль etc.) *uvr- вверженный uvržený*.

ввернуть, в.-ся *v.* *ввертывать*.

вверт-ка *f.*, —ываніе *n.* *vevrtání, zavrtání do něčeho*; —ывать, ввертѣть *vevrtati, zavrtati do něčeho*; в.-ся *zavrtati se*.

вверхъ *adv.* *navrchu, nahore*; птица летѣть в. *pták letí horem*; жить в. *žítí n.* *přebývati (ostávati) nahore (v hořejším poschodí)*.

ввѣрхъ *adv.* *nahoru, do vrchu; vzhůru*; смотрѣть в. *hleděti vzhůru*; подіте в. *pojdte nahoru!*

ввѣрчивать *v.* *ввертывать*.

ввести, ввести (введу) *vvesti, uvesti v.* *вводить*.

ввивать (-аю, -аешь), ввить (ввию et ввию) *vevíjeti, veviti, zaviti do něčeho*; в.-ся *zaviti se*.

вви́в-ка *f.* *zavítí, závitek*; —окъ, вка *závitek*.

ввинтѣть (ввинчу, -тѣшь), ввинчивать *všroubovati, zašroubovati*; в.-ся *všroubovati se*.

ввисать, ввиснуть *viseti dolů*.

ввить *v.* *ввивать*. [ditelka

вводитѣль, я *m.* *uvoditel*; —ница *uvo- вводить (ввожу, вводишь) uvoditi, uvesti, vvesti*; в. въ должность *uve- sti do úřadu*; в. въ заблужденіе *zavesti koho, uvesti do bludů*; в.-ся *uvoditi se, vvesti se*.

ввод-никъ (crk.), —чикъ *v.* *вводитѣль*; —ный *úvodní*; в. листъ (star.) *zvodni*

list (staroč.); —ныя слова úvodní slova, úvod.

взодъ, а úvod.

ввождѣніе *n.* uvedení.

ввозить (ввожý, ввóзишь), ввезти, ввѣзть vvezti, přivezti, dovezti.

ввóз-ка *f.* dovoz; —ное *n.* dovozné; —ный dovozný; в. товаръ, *pl.* —ные товары zboží dovozné.

ввозъ, а dovoz *v.* ввóзка.

ввоинити, ввоинствовати (crk.) do voj-ska vřaditi, k vojsku připojiti.

вволакивать (-аю, -аешь), вволóчь (вволочý, ёшь) vevleci do něčeho.

вворáчивать, вворотить vevaliti do čeho; в.-ся *v.* se.

ввыкáть (-áю, -áешь), ввы́кнуть (въ чтѣніе, въ дѣла, въ хозяйство) přivýkati, -knouti čemu.

ввѣрѣніе *n.* svěření.

ввѣр-енный svěренý; —итель *m.* kdo кому něco svěří; —ить, ввѣрять (-áю, -áешь) комý либо имѣніе, тайну svěriti кому něco (jmění, tajemství atd.); в.-ся комý въ чемъ svěriti se кому s čím; дѣньги ввѣрятся надёжнымъ людямъ peníze svěřujou se bezpečným lidem.

ввязáніе, ввязка *f.* zavázání.

ввязáть, ввязывать vevázati, zavázati do něčeho; zaplesti; в.-ся (въ посто-ронніе разговоры, въ сплѣтны) zaplesti se (do klepů atd.).

вгáнивать vřáněti; вогнáть vehnati.

вгибáть, вогну́ть (дно) vehnouti, zahnouti.

вгибъ, а záhyb. [ky spustiti.

вглубо́ить, вглубля́ть vhlubiti, do hloub-вгладываться, вглядѣться (въ когó) zahleděti se do koho.

вгнестí, вгнестъ, вгнетáть vhnísti, vtlačiti, vtisknouti.

вгнѣздиться zahrnízdi se.

вгонка, вгонъ vehnání; příhon.

вгонáть (-áю, -áешь), vhoniti; вогнáть vehnati; в. клинъ vehnati *n.* zatlouci *n.* zaraziti klín; в. въ ча-хóтку připraviti koho do souchotin; в. въ гробъ přivesti *n.* připraviti koho do hrobu.

вгрѣбáть (-áю, -áешь), вгрестí, вгрѣсть vehrabati, zahrabati.

вгружáть, вгрузить (товáры въ ко-рáбль) naložiti (zboží do korábu).

вдавáть, вдáть (crk.) podati, dodati.

вдав́ить, вдавливать vmačknouti, vtisknouti; в.-ся *v.* se.

вдávка *f.*, вдавлѣніе, вдавливаніе *n.* vmačknutí, vtisknutí.

вдáвнѣ *adv.* dávno, za dávných časů.

вдáбливать, вдолб́ить vdlabati, zadlabati do čeho; в. комý-либо что въ гóлову zatlouci *n.* vecpati komu něco do hlavy. [doucnosti.

вдалекó *adv.* (star.) daleko do bu-

вдалекѣ *adv.* v dalece, daleko; онъ живѣтъ не в. отъ насъ on žije (bydlí) nedaleko nás.

вдали *adv.* v dáli.

вдаль *adv.* do dálky; идти в. jíti do daleka.

вдáніе *n.* (crk.) věc daná v základ.

вдáти, вдáть *v.* вдавáть.

вдвигáть, вдв́игать, вдв́игивать, вдв́инуть všoupnouti, vstrčiti, vsouvnouti do něčeho.

вдви́жный (-о́й), áя, ое vsutelný.

вдво́е *adv.* (num.) dvakrát tolik.

вдвоёмъ *adv.*, самъ другъ sám druhý.

вдвойнѣ *adv.* dvojnásob.

вдѣргáть, вдѣргивать navlíknouti (nit do jehly).

вдѣсятеро *adv.* (num.) desetkrát tolik.

вдирáться, водрáться vdírati se, vtírati se, vetřiti se.

вдовá, ѣ *f.*, вдови́ца vdova.

вдовѣць, вцá vdovec.

вдóвинъ, вдови́цынъ, а, о vdovin.

вдóвичій, ѡа, ѡе, вдóвій, ѡа, ѡе vdoví, vdovičí.

вдóволь *adv.* do vůle, dosti.

вдóв-скій, ая, ое vdovský; —ски *adv.* vdovsky; —ственный vdovský; --ство (вдовствó А.) *n.* vdovství; vdovectví; stav vdovy *n.* vdovce; —ство-вать žiti ve stavu vdovském, vdoviti; —ушка *f.* vdovička; —ый, ая, ое ovdovělý, vdoví.

вдóвье, ѡго *n.* plat vdovský, podíl vdovský (z jmění mužova).

вдовѣть (ѣю, ѣешь) vdoviti; овдовѣть ovdověti. [neuhodl jsem.

вдогáдъ *adv.*; не вдогáдъ мнѣ бóло

вдóдъ, а, удóдъ а, dudek, dedek

Урора ерорс (pták).

вдолбѣть *v.* вдáлбливать.

вдоль *adv.* v dél, na podél; в. бé-рега, в. по бéрегу podél břehu, podle břehu.

вдомѣкъ *adv.*; мнѣ не в. бóло *v.* вдо-гáдъ.

вдóсталь *adv.* zcela, úplně.

вдохновén-ие *n.* vdechnutí, nadchnutí, nadšení; в. бóжие vnuknutí boží; —но *adv.* dle vnuknutí; —ный vnu-кнутý.

вдохнýть vdechnouti.

вдругóрядъ *adv.* (prost.) podruhé.

вдрýгъ *adv.* najednou, náhle; hned; в. поднялся сýльный вѣтръ najednou strhl se silný vítr.

вдув-áльный vdouvací; —áние *n.* vdou-vání; —áть vdouvati; вдýнуть vdu-pouti; вдуть vdouti, vefouknouti.

вдушев-ítъ, —лáть, одушевить odu-ševniti. [do někoho.

вдушíti (crk.) vdušiti, vložiti duši вдыхáль-никъ, —ница dychadlo, dy-chačka (nástroj k dýchání); —ный vdychovací.

вдых-áние *n.* vdýchání; —áть vdý-chat; вдыхнýть vdechnouti.

вдѣв-áльный: -ая иглá navleací jehla —áние navlíkání; —áть, вдѣть nadí-vati, nadíti, navlíkati, navlíknouti, navlíci (jehlu); в.-ся navlíknouti se.

вдѣжка *f.* navlekačka, navleací jehla.

вдѣл-ать, —ывать zaděláti; в. алмáзъ въ пѣрстень zaděláti diamant do prstenu; в.-ся zaděláti se; —ка *f.* zadělání, vpravení do něčeho.

вдѣтый, ая, ое vdětý.

вдѣть *v.* вдѣвать.

вѣверица *f.* (star.) lasice; hranostaj; (veverka = бѣлка).

вѣверичина *f.* maso lasiči *n.* hrano-stajové А.

ведén-ие *n.* vedení; —ный vedený.

ведёр-ко *n.* věderko, vědýrko; —никъ, а věderník, vědrář; —ный věderný, vědrový; -ная продáжа винá prodej vína po vědrách; —ная *f.* místo, kde prodávají nápoje po vědrách.

ведёр-очко, —цо *n.* věderce.

ведётъ, а hlídka před nepřitelem *Vedette.*

вѣдрен-о *adv.*, ясно jasno (o povětr-nosti); —ость jasnost; —ый, ясный при тóхой погóдѣ jasný a tichý (počasí).

ведрище *n.* veliké vědro.

ведро́, á *n.* (вѣдрó) vědro (nádobá); ведро́мъ лѣтъ прší jakoby z konve lil. [dro = жарко).

вѣдро *n.* jasné a tiché počasí (ve-вѣдрѣтъ jasněti.

вѣдрян-о, -ость, -ый *v.* вѣдрено atd. вельзевýль, а belzebub (ďábel); 2. *Sí-mia beelzebub* druh opic ocasatých. вѣжа *f.* (star.) stan; 2. в., вѣжа věž; 3. в., нѣводъ nevod (na rybu).

вездѣ *adv.* všude (staroč. vezdě).

вездѣсúщ-ий, ая, ее, вездѣсúщъ, а, о, —ный (Богъ) všudybytný, všudy-přítomný (bůh; —ность všudybyt-nost, všudypřítomnost.

везѣн-іе *n.* *vezení, vežení*; —ный *vezený, vežený*.

везті (везу, ёшь) *vezti*; *v.* товары сухімъ путёмъ, водою *vezti zboží po suchu (po zemi), po vodě*; ему везётъ *jemu se daří*; štěstí *mu slouží*; везтіся (везусь, -ёшся) *vezti se*.

векселе-вѣться (лююсь, люешься) *vudávati na sebe obapolně směnku*; —давецъ, вца, —датель *vudavce n. vydavatel směnku*; —дѣщица *f.*, --дѣтельница *vudavatelka směnku*; --приниматель, акцептаторъ *příjemce n. přijimatel směnku*.

ёксель, *y m. směnka Wechsel*; —ный *bsměnkový*; —ныя дѣла *směnkářství, záležitosti směnečné*.

вѣкша *f. veverka Sciurus v. бѣлка*; 2. *vever, hever, jeřáb, zdvihák (železný přístroj na vyzdvihování věcí při stavbě domů)*.

вел-блудъ, —блудъ, —бѣдъ, *a velbloud Camelus v. верблудъ*; —блужій, ѡя, ѡе *velbloudí*; —верётъ, *a látka bavlněná A*; —вотъ, *a Elaine (rstl.)*.

веле- (*všecha slova s веле- složená jsou buď staroruská n. staroslovanská č. církevní*) *vele-*; —глаголаніе *n. v. велерѣчіе*; —глаголивый *v. велерѣчивый*; —гласити (-гласу, -гласиши) (*star.*) *hlasitě mluvit*; —гласіе *n. hlasitá řeč*; —гласный, ая, ое *hlasitý*; *adv. -но nahlas, hlasitě*; —дѣшіе *n. v. великодѣшіе*; —дѣшный *v. великодѣшный*; —лѣпіе *n.*, —лѣпота *velekrása v. великолѣпіе*; —лѣпка *f.*, —лѣпъ, *a Gloriosa (rstl.)*; —лѣпный *v. великолѣпный*; —мѣдренно, —мѣдро *adv. velemoudře*; —мѣдренный, --мѣдрый *velemoudrý*; —мѣдріе *n. velemoudrost*.

велѣневая бумага *velinový papír, velin*.

велентаръ, волонтеръ, *a dobrovolník Volontair*.

веле-окий (*star.*) *veleoký, velkooký*; —рѣчивый, —рѣчивый *mnohomluvný*; -ость *-ost*; —рѣчити *mnoho mluvit*; —рѣчіе *n. mnohomluvnost*; —ѣміе *n. veliký um n. rozum*; —ѣмный (*adv. -но*) *veleumný, rozumný*; —хвалѣніе, —хвѣльство *vychloubání*; —хвѣльный *vychloubavý*. великан-скій *velikánský*; *obrovský*; —ша *f. velikánka, obryně*.

великанъ, *a velikán*; два великана *dva velikáni*; великанъ-змѣя, удавъ *hroznější Boa constrictor*.

великій, ая, ое (великъ, а, о) *veliký (velký)*; *B. князь veliký kníže, velkokníže*; Великая княгиня *velkokněžna*; Пётръ Великій *Petr Veliký*; Великій Магістръ *velmistr*. (*V obyčejných věcech užívá se místo великій slova больший n. большой*).

велико-вѣтый *trochu veliký*; башмаки —вѣты *střevíce jsou trochu velké*; —давецъ, вца (*crk.*) *štědrý dárce*; —дѣрный, —даровитый, —даровный (*crk.*) *velmi štědrý*; --дѣнный, --дѣнскій (*star.*) *velikonoční (velikodenní)*; —державный *velemocný*; —дѣшіе *n. velikodušnost*; —дѣшный (*adv. -но*) *velikodušný*; —именитый (*crk.*) *proslavený, slovutný*; —княжескій *velkoknížecí*; —крылый (*crk.*) *velkokřídlý*.

великолѣп-іе *n. velkolepí, velkolepost*; —ный, —ый *velikolepý, velkolepý*; *překrásný*; —но *adv. velkolepě*.

велико-мѣчный, —мѣщный *velikomocný, velemocný*; —мѣшіе *n. velemocnost*; —мѣдренный *velemoudrý*; —мѣченикъ *veliký mučeník, velkomučeník*; --мѣченица *veliká mučeníce*; --мѣченическій *velkomučenícký*.

великонецъ, нька, нько velikounký (veliký a milý, velký a hezký).

велико-ногъ, а strboulatec *Selago* (rstl.); —нравный (crk.) pevných mravů; —помѣстный velikostatkářský; —постный velikopostní, velikého postu se týkající; —проповѣдатель, —проповѣдникъ (crk.) veliký kazatel; —родный (crk.) znamení-tého n. velikého rodu; —родство znamenitý n. veliký rod, urozenost; —рослый (человѣкъ) velikého vzrůstu (člověk); —сѣрдый velikého ducha, vznešeného srdce v. великодушный; —славный velmi slavný, přeslavný; —страдалецъ, льца (crk.) v. великомученикъ; —тѣлесный velikého těla v. великорослый.

великость А., великость Р. velikost.

великохвальный v. велехвальный.

великохонецъ, нька dosti veliký.

велитель, я, повелитель velitel; --ница, повелительница velitelka, -kyně.

велич-аво *adv.* vznešeně, slavně; —авость vznešenost; vysokomyslnost; —авый vznešený; vysokomyslný; —ание *n.* veličování, zveličování, vyvyšování koho; 2. chlouba, vypínání; 3. в., —ательный стихъ chvalozpěv na jitřní; —ать (-аю, -аешь) veličiti, zveličovati, vyvyšovati koho; chváliti, veleslaviti (boha); в. по отчеству počívati koho jménem otcovským; в.-ся (-аюсь, -аешься) veličiti se; chlubiti se.

величеств-енно *adv.* majestátně, vznešeně; —енность majestátnost, vznešenost; —енный majestátný, vznešený; —ие *n.*, —о *n.* velikost; 2. majestátnost, vznešenost; (titul) veličenstvo; Его Императорское Величество Jeho Císařské Veličenstvo (-ství), staročes.: Jeho Císařská Milost.

величина *f.* velikost; (mat.) veličina
величить, (-чу, -чишь) veličiti, vyvyšovati, chváliti, velebeni koho; величить душой мой Господа velebí duše moje Hospodina.; в. величать; в.-ся veličiti se, vypínati se.

величіе *n.* (star.) velikost.

велий, ія, іе (crk.) veliký, (staroč. velí).

вель, я *m.* kaliště, místo na dně kórabu kudy nečistota z něho odtéká.

вельмй *adv.* (crk.), весьма, очень velmi.

вельможа, и *m.* velmož *Magnat*.

вельможе-влáстie, —держáвie *n.*, аристократія aristokracie, šlechtovláda; —влáстный, —держáвный, аристократическій aristokratický.

вельмож-ескій velmožský, magnátský; —ный velmožný; —ство, —ность velmožství.

вельта *f.* ham, franc. *Velte*.

вельніе *n.* velení.

вельть (-лю, -лишь), повелѣть (кому) veleti (komu).

вена *f.* (кровоовзвратная жила) žíla, (lat. *Vena*).

венѣра *f.* Venuše, krasopaní (planeta), (večernice neb dennice, jitřenka).

венерическій venerický; -ая болѣзнь venerická nemoc, venerie, příjice.

вѣнзель, я *m.* monogram, jmenoznak, stažený podpis jmena (z pol. węzeł).

вениса *f.* granát (drahokam).

веницѣйскій, (вениціанскій, венѣцкій) Benátský.

вентилаторъ větrník, -ічек, průvětrnice *Ventilator*.

вѣпревый vepřový; канці; в. клыкъ канці kel.

вѣпрѣнокъ, нька divoké sele (mladý kanec, mladý vepř).

вѣприкъ, а vepřík, kančík.

вѣпрін-а *f.* kančí maso (vepřina, vepřovina); —ый канці (vepřový).

вѣприца *f.* verpřice, divoká svině.
 вепрѣчищъ, а mladý verpř. вепрѣнокъ.
 вепрѣще *n.* veliký verpř.
 вѣпрій, яя, ее, *v.* вѣпревый.
 вѣпръ, я *m.* verpř, kanec.
 вѣрба *f.* vrba *Salix* (strom) *v.* йва.
 вербѣйникъ, а vrbina *Lysimachia*
 (rstl.). [(rstl.)]
 вербѣйшникъ, а divizna *Verbascum*
 верблѣуд-икъ, а velbloudek; —ина,
 —ка *f.*, камеліна *Camelina* (rstl.);
 —ица *f.* velbloudice (samice); —никъ
 velbloudník, (honák velbloudů).
 верблѣудъ, а, велблѣудъ velbloud, *Ca-*
melus.
 верблѣуж-енокъ *A.*, верблѣужѣнокъ *P.*
 velbloudě, ѣте, mladý velbloud;
 —ина velbloudí maso; —ий, ѣя, ѣе
 velbloudí; —ѣя шерсть *v.* srst'.
 вѣрб-ница *f.* (star.) týden květné ne-
 děle; —ный; —ное воскресѣнье
 květná neděle.
 вербов-аніе *n.* verbování (na vojnu);
 —ать (-бѣю, -бѣешь) verbovati (na
 vojnu).
 вербовка *f.* verbování.
 вербовникъ, плакунъ kyprej (Presl.),
 vrbina, vrbice, krvavnice *Lyttrum*
 (rstl.)
 вербовщикъ, а verbíř.
 вербовый vrbový.
 верболѣзъ, а, йва vrba ohebná *n.* ko-
 šařská *Salix viminalis*.
 вѣрбочка *f.* vrbička.
 вервѣ, ѣ *f.* dratev (u ševců).
 вервѣна *f.* *v.* вервь. [motouz.
 вѣрвица *f.* (star.) růženec; 2. špagát,
 вѣрвѣ *n.* coll. provazy *pl.*, provazí
coll.
 верводѣля *m.* provazník.
 вервь, и *f.* (crk.) provaz *v.* верѣвка;
 2. provazec (míra země); 3. (star.)
 okres, okruh (v rozdělení země).
 верг-аніе *n.* vrhání, házení; —ать

vrhati, házeti; в.-ся vrhati se, há-
 zeti se.
 вѣргнути (crk.) vrhnouti, hoditi.
 верѣв-ка *f.* provaz; —очка *f.* prová-
 zek; —очникъ, а provazník; 2. la-
 novec *Restio* (rstl.); —очный pro-
 vazný, provazový; в. заводъ dílna
 provaznická; —ѣя лѣстница pro-
 vazový řebřík; —чатый provazovitý,
 provazu podobný.
 верѣдѣть (верѣжѣ, верѣдѣшь), верѣжѣть
 (-жѣю, -жѣешь) комѣ (star.) škoditi
v. вредѣть.
 верѣдѣвый vředovitý.
 вѣредовецъ, вѣца žlutucha menší *Tha-*
lictrum minus (rstl.).
 вѣредъ, а vřed.
 верѣзг-ѣ, и *m.* et *f.* vřeštivé *n.* kři-
 klavé dítě, křikloun, vřeštoun, vři-
 skal; —лѣвый křiklavý, vřeštivý.
 верѣз-жаніе *n.* vřeštění; —жѣть (-жѣю,
 -жѣешь) vřeštěti, vřískati.
 верѣй-ка *f.* *v.* верѣя; —ный veřejový
 (veřejný = публічный).
 верѣница *f.* řada (kachen, divokých
 husí, povozů, lidu). [ресбрѣкъ.
 верѣсклѣдъ brslen *v.* берѣсклѣдъ, бе-
 вѣресковый vřesový.
 вѣрескъ, а vřes *Erica* (rstl.)
 вѣресков-никъ vřesovník *Coris* (rstl.);
 —ый chvojkový.
 вѣресъ, а jalovec chvojka, chvojka
 klášterská *n.* rajska *Juniperus sa-*
bina *v.* артышъ, арца.
 верѣтѣйка *f.* *v.* верѣтея.
 верѣтѣница *f.* (star.) vřitenice, vřete-
 nice (had).
 верѣтѣнный vřetenový.
 верѣтенѣ, *dem.* верѣтенѣцо *n.* vřeteno;
 2. jazýček (ve váze); 3. в., верѣтѣш-
 ко osa (na které točí se kámen
 mlýnský *n.* brus).
 верѣтенѣообразный vřetenovitý.
 верѣтѣнщикъ, а vřetenář.

веретея, и *f.* míra země.
 верѣтище *n.*, верѣтье, я *n.* (star.) veliký pytel (slovc. vrece).
 веретно *n.* *v.* веретенó.
 верещáга *f.* vaječník (pokrm).
 верещáть *v.* верезжáть.
 верей, и *f.* veřeje.
 вѣрж-еніе *A.*, вѣрженіе *P.* *n.* vržení, hození; —енный hozený; —ущій vrhací, hazecí.
 верзілище, верзіло *n.* výrostek, klasek (přezdívka mladých hochů).
 веріга *f.*, *pl.* веріги okovy, pouta.
 веригонóсець, сца poutonosec (ка-
 јиснік). [*Werke.*]
 вѣрки, овъ *pl. m.* oddílné hradby
 вермишѣль, и *f.* nitkové nudle *Vermi-
 celli.* [vrátiti se.
 вернұть *v.* вертѣть; в.-ся otočiti se;
 верóника *f.* rozrazil, nátržník *Veronica* (rstl.).
 верпов-аніе *n.* přitažení vlečnou kot-
 vicí; —áть vlečnou kotvicí přitáh-
 нouti.
 вѣрпъ, а vlečná kotvice.
 верста, ѣ *f.* (*gen. pl.* вѣрствъ) versta
 (vrsta), ruská míle (500 sáhů);
 2. sloup u cesty, milník; 3. (star.)
 věk člověka; отъ млады версты
 z mládí.
 верстáкъ, а hoblovací stůl (u tru-
 hlářů).
 верст-аніе *n.* rovnání; 2. přelamo-
 vání sazby; —áть (-таю, -таешь)
 rovnati; 2. přelamovati sazbu; в.-ся
 (-таюсь, -таешься) rovnati se, řaditi se.
 вѣрстать, и *f.* сáзітко, koutník (u sa-
 zečů v knihtiskárně).
 верстовый (-ой) столбъ milní sloup,
 milník.
 вертѣжъ, а *m.* (въ головѣ) závrať.
 вѣртель, а рожен (на печені).
 вѣртельщикъ, а kdo točí rožněm, točič.
 вертѣп-истый jeskynitý; —никъ, jam-

нік, jeskynník, obyvatel jeskyň;
 —ница obyvatelka jeskyň; —ный
 jeskyňový.
 вертѣпъ, а jeskyně; в. разбóйниковъ
 peleš *n.* skryše loupežnická.
 вертиголóвка *f.* vrtihlav, krutihlav,
 vijohlav, *Yunx torquilla* (pták).
 вертикаль, а čára kolmá *n.* prosto-
 padná, kolmice, svislice *Verticale.*
 вертикальный svislý, kolmý, prosto-
 padný; -ость -ost'.
 вертіло *n.*, *dem.* вертільце *n.* vrták,
 -áček, nebozez.
 вертишѣйка *f.* *v.* вертиголóвка.
 вѣрткій, ая, ое vrtký, vrátký; -ость
 -ost'.
 вертливый (star.) vrtkavý.
 вертло *n.* nebozez, vrták.
 вертлюгъ, а, *dem.* вертлюжѣкъ, жка
 (anat.) číška *n.* puška bederní kosti
 (kloub). [kojný; -ость -ost'.
 вертля-вый, —ный neposedný, непо-
 верто-градарь, я *m.* (crk.) zahradník,
 садóвникъ; — градъ, а (crk.) zahrada
v. садъ; —прахъ, а větroploch, fučík,
 třestidlo, nestálý člověk; —пра-
 шество větroplašství; —прашить,
 —прашничать větroplašsky si počí-
 nati; —прашка *f.* větroplaška;
 —прашный větroplašský; —шѣйка *f.*
v. вертиголóвка.
 вертұнь, а purclík (holub).
 вертұшка *f.* větrníček (dětská hra);
 2. průvětrnice *Ventilator*; 3. větro-
 plach. [садъ.
 вѣртъ, а (star.) zahrada *v.* вертоградъ,
 вѣртывать, в.-ся *v.* вертѣть, в.-ся.
 вертѣніе *n.* vrtění, vrcení.
 вертѣть (верчұ, вѣртишь) чѣмъ-либо
 vrtěti něčím, točiti; в. когó-либо
 točiti kým po své vůli; в. хвостомъ
 vrtěti ocasem; в.-ся (верчұсь, вѣр-
 тишься) vrtěti se, kroutiti se; točiti
 se; на языкъ вѣртится mám to na

jazyku (když někdo chce něco říci a nemůže se rozpomenouti).

вертѣч-ій, ая, ее вртѣці; —ка *f.* вѣр-
ник (*hmyz vodní*). [*Werft*].

вѣрѣ, и *f.* loděnice, lodnice (*něm.*
вѣрхній, яя, ее врchní, svrchní; в. го-
лосъ svrchní hlas (*v hudbě*); -ее
плѣть svrchní šat.

верхѡв-ина *f.* vrchovina, vrchoviště
(*vyšší část některého místa*); 2. ho-
řejší část stohu; 3. svršek boty,
holinka; —ица *f.* vršek hory, vr-
chol hory; —никъ, а (*crk.*) nácel-
ník; —ность svrchovanost; —ный
vrchní, hořejší; svrchovaný; в. судъ
vrchní soud; -ная власть nejvyšší
moc, svrchovanost; -ное благо nej-
vyšší *n.* svrchované blaho.

верховѡзка *f.*, уклѣя úklej (*ryba*).

верховый (-ой), ая, ѡе hořejší, horní;
в. вѣтеръ vítr hořejší (*od hořejších*
konců řeky atd.); -ѣе городá ho-
řejší města (*na některé řece*); 2. в.
jízdный, jezdecký, со se vztahuje
k jízdě na koni; -ая лѡшадь кѡň
jízdный *n.* jezdecký; -ая ѣзда jízda
(*коňмо*); -ой, аго *m.* jízdný (*t. po-
sel*); 3. (*star.*) в. бой огненный
dělostřelba; -ѣе люди osoby dvor-
ské u samé osoby panovníkovy *n.*
u osob z jeho rodu; -ая дѣвушка
panská (*t. služka*).

верхѡвье *n.* (*в. рѣкѣ*) vrchoviště (*řeky*).

верхо-гядка *f.* zevlounka; —гядни-
чать zevlovati; —гядъ, а zevloun,
zevel. [*na koni*].

верхѡмъ *adv.* коňмо; ѣхать в. jezdit
вѣрхѡмъ *adv.* svrchu, povrchu, na-
vrchu; 2. navršeně (*v míře*).

верхотвѡрецъ, рца (*crk.*) tvůrce krajů
hořejších, tvůrce výsostí.

верхѡтина *f.* в. верхѡвина.

верхоцвѣтъ, а *Actella* (*rstl.*).

верхý (*crk.*) *prp. c. gen.* svrchu.

верхýш-ка, *dem.* —ечка *f.* vrchol,
svršek něčeho.

верхýщій, ая, ее (*star.*) mlátící.

вѣрхъ, а врch (*нѣчeho*); svršek, ро-
врch; в. горы врch hory; снѣмѣ
съ вѣрху sejmi s vrchu; в. hořejší
poschodí; онъ живѣтъ на верхý онъ
жѣе на hoře (*t. v domě*); в. надъ
кровѣтью nebesa nad postelí; в.
нѣрт (*na obuvi*); в. счѣстья, слѣвы
врch štěstí, slávy; одержѣтъ в. надъ
кѣмъ obdržeti vrch nad kým.

верчѣние *n.* vrcení, točení.

вѣрчѣный (*мѣльчикъ*) ztrěštěný, větro-
plašský.

вѣрчивать в. вертѣть.

вѣрша *f.* vrše (*na rybu*).

вершен-іе *n.*, довершеніе dovršení,
dokončení; —ый, довершеный do-
vršený, dokončený.

вѣршень, и *f.* в. вершіна 1).

вершін-а *f.* vršina, vršek něčeho
(*v úhlu, pyramidy atd.*); 2. vrcho-
viště řeky; —никъ vrcholek stromu;
—ный vršinný.

вершітель dovršitel, dokončitel díla.
вершіть (*вершý, -шішь*) (*в. дѣло*), до-
вершіть dovršiti, dokončiti; 2. в.
стогъ сѣна vršiti *n.* kupiti stoh se-
na; в.-ся vršiti se, končiti se.

вершічье, вѣршіе *n.* (*star.*) vršky mla-
dých rostlin.

вѣршникъ, а předjezdčik.

вершѡкъ, шкѣ vršek (*míra délky, šest-
náctá část aršinu n. čtvrtá část pídi*);
2. vršek stromu; вершкѣ хватѣть ро-
врchně souditi. [*ryba*].

вѣршъ, а, *dem.* вѣршѣкъ jerš *Aspro*
вѣршъ, и *f.* (*star.*) obilí; žito.

веселѣ-некъ, --хонекъ, --шенекъ, нька,
нько, (*adv.* -нько) veseloucký, pří-
jemně veselý.

веселѣть (-лю, -лѣшь), возвеселѣть,
развеселѣть veseliti (*roz-*); в.-ся

(-люсь, -лишься) *veseliti*; коль мѡ-
жешь веселѣсь, а всё на бѣдныхъ
оглянѣсь *dokud mŭžeš, vesel se,*
ale i na ubohé rozpomeň se.

весёлие *n. veselí, veselost.*

весёлка *f.*, мѣшалка *kopist* (на спѣ-
sob vesla).

вёсело *adv. vesele.*

весело-вѣднѣй, —зрѣчнѣй *veselého*
pohledu; —нравнѣй *veselých oby-*
čejŭ.

весёлость *veselost.*

всселотворнѣй (*crk.*) *veselotvorný.*

весёлщикъ, а *veslár v. весельникъ.*

весёлый *veselý*; в. человекъ *veselý*
člověk; -ые глазки, Трѣичнѣй цвѣтъ
maceška Viola tricolor.

веселье *n. veselí v. весёлие.*

весель-никъ *veselník, veslár*; —нѣй
veselný, veslový; в. мастеръ *mistr*
veslářský; —по *n. veselce n.*

весельчакъ *veselík, veselák, veselý*
člověk.

весённый, яя, ее *jarní*; в. вѡздухъ
jarní vzduch; -ее равнодѣнствѣе *jarní*
rovnodennost.

вёсленникъ (*crk.*) *v. весельникъ.*

весе́цо *n. v. весельцо.*

веси́ще *n. veliké veslo.*

весло́, а *n. veslo.*

веси́рня *f. veslárna (dílna na vesla).*

веси́ръ, а *veslár (kdo dělá vesla).*

весна́, ы́ *f. vesna, jaro.*

вёсненнѣй (*crk.*) *v. весённый.*

веси́н-а, *dem. —ка v. весну́ха.*

веси́нов-альщикъ *lovec tuleňŭ v Bílém*
moři; —анье *n. lov tuleňŭ v Bílém*
moři; —атѣй *pihovatý*; —ать (-нѣю,
-нѣешь) *vesnovati, vesnu čili jaro*
někde strávit.

веси́н-ѣсчатѣй *v. весноватѣй*; —ѣха,
dem. —ѣшка, —ѣшечка f. piha;
—якъ, а *vesňák, vesničan*; —янка

f. vesňanka, vesničanka; 2. *Draba*
hladověnka, muchoplaška (rstl.).

веси́ти и. вѣ́сть (ведѣ́у, ведѣ́шь) *vesti*;
в. слѣпаго *v. slepého*; в. вѡйска *v.*
vojsko; в. счетъ *v. účet, v. počtu*;
в. переписку съ кѣмъ, переписывать-
ся съ кѣмъ *dopisovati sobě s kým*;
в. переговоры *v. vyjednávání*; в.
знакомство съ кѣмъ *míti s někým*
známost; в. себя благопристойно
slušně si počínati; в.-ся *vesti se*;
у насъ такъ ведѣ́тся и насъ такъ то
chodí, tak je obyčej; у него́ всегда
ведѣ́тся денежки и нѣ́го *se drží*
pořád peníze.

вѣ́стовѣй вѣ́теръ, западнѣй вѣ́теръ
západní vítr.

вѣ́сть, а, западъ *západ West.*

веси́ти *v. вестѣ́.*

веси́, и *f., dem. вѣ́сна, ы́ f. (star.) ves*
(gen. vsi), vesnice.

веси́, вся, всё *adj. všecek, cka, cko*;
веси́ мѣръ celý svět, vesmír (*gen.*
všehomíra); всё собрѣ́ние celá spo-
lečnost; всё его́ дѣ́ти všecky jeho
děti; всего́ лѣ́ше co nejlépe; всего́
доро́же nejdražší.

веси́ма *adv. velmi*; в. богѣ́тъ velmi
bohat.

веси́рѣ́нь, а *veterán (voják).*

веси́рин-арѣ́я *f. skotolěčba, zvěro-*
lěčba; —аръ, а лѣ́каř dobytka, lék.
zvířat. [gusŭ a Jakutŭ.

вѣ́тка *f. člun z březové kůry u Tun-*

вѣ́тл-а́ *f. vrba pětimužná Salix pen-*
tandra; —о́вѣй *vrbový*; —я́нникъ
мѣ́сто porostlé vrbím, vrboviště.

веси́н-е́ние *n. záplatování*; —и́ть (-шу,
-ши́шь) *vetešiti, záplatovati*; —ка *f.*
záplata, hadr; —никъ *vetešník*;
—ница *f. vetešnice*; —ничать *veteš-*
ničiti, veteš prodávati; —нѣй *ve-*
tešný; в. рядъ *trh vetešnický, tandl-*
mark.

вѣтошь, и *f.*, вѣтошь *n. coll.* veteš (staré šatstvo a p.)

вѣтхій, ая, ое *starý, vetchý*; в. домъ *vetchý dům* (*starý a chatrný*); в. завѣтъ *starý zákon* (bible); книги вѣтхаго завѣта *knihy starého zákona*.

вѣтхо-завѣтный, —законный *starozákonní*; —законіе *n. starý zákon*.

вѣтхость *vetchost, starost, starobylost*.

вѣтчина *f., dem.* вѣтчинка *uzenina*; šunka.

вѣтш-аніе *n. zvetšení, sestárnutí*; —аный (*star.*) *vetchý, obstarlý*; --ать (-аю, -аешь) *vetšeti, zv., stárnouti*.

вѣтше (*comp.*) *starší, vetšejší*.

вѣтютень, вятютень, тня *m. holub doupnák*.

вѣха *f. v. вѣха*.

вѣхоть, и *f.*, в. солóмы (*star.*) *věchet slámy*.

вѣче, а *n. (star.) národní shromáždění, sbor, sněm*; 2. *vyzvánění k národní schůzi*.

вѣчевóй *sborový*.

вѣчер-евати (-рýю, рýешь) *star. večereti*; —інка *f. večerinka, večerní zábava*; —іны *pl. f., двѣичникъ loučení-se družek s nevěstou večer před svatbou*; —кóмъ *adv. večer, na večer, u večer*.

вѣчѣр-ница *f. večernice (hvězda)*; 2. *večernice Hesperis (rstl.)*; —ній, яя, ее *večerní*; в. кóлоколь *večerní klekání*; -яя *молѣтва večerní modlitba*; —ня *f. večerní služby boží, požehnání*.

вѣчѣрóкъ, ркá *večírek, pěkný večer*.

вѣчѣрóмъ *adv. večer, na večer, u večer*.

вѣчѣрошный *od včerejšího večera*.

вѣчѣрýшка *v. вѣчѣринка*.

вѣчѣрь, а (*pl. вѣчѣра et вѣчѣры, овъ*) *večer*; подъ в. *pod večer*.

вѣчѣрьтъ (*impers.*): вѣчѣрьѣтъ *chýlí se k večeru, blíží se večer*.

вѣчѣря *f. (crk.)*, ўжинъ *večeře*; тайная в., в. Господня *večeře Páně*.

вѣчѣрьтъ (*crk.*) *večeřeti v. ўжинать*.

вѣчѣя *f. díra v kameně mlýnském*.

вѣчникъ, а *hlasující člen v národním shromáždění*.

вѣчóръ *adv. včera večer*.

вѣчь, и *f. (star.) věž*.

вѣчье *n. v. вѣче*.

вѣшній, яя, ее *jarní*.

вешнякъ, á *splav (na vodu z rybníku)*; 2. *mlýn, který mele jenom v čas vod jarních*; 3. *konopí z jara sušené*.

вѣще-любѣвый *statkochtivý, lakotný*; —любѣць, бца *člověk statkochtivý, lakomec*; —любіе *n. žádost statku n. jmění, lakomost*.

вѣществѣнн-ость *hmotnost*; —ый (*adv. —o*) *hmotný*.

вѣществó *n. hmota*.

вѣществóсловіе *врачебное lékoznalství farmakologie*.

вѣщѣ-ца, —чка *f. věcička*.

вѣщный (*crk.*) *věcný, hmotný*.

вѣшь, и *f. věc*.

вжât-іе *n. vtisknutí, vtlačení*; —ый *vtisknutý*.

вжâть (*вжмý, -ѣшь*), вжимâть (*-аю, -аешь*) *vtisknouti, vtlačiti*; в.-ся (*вжмýсь*), вжимâться *vtisknouti se, vtlačiti se*.

вжиг-âтель *palič*; —âть (*взжигâть*) *zapáliti, zažítí*.

вжѣмка *f. v. вжâтіе*.

взадѣ *adv. vzadu*.

взадѣ *adv. vzad, nazad*; ходѣть *vzadъ* и *впередѣ choditi sem tam*.

взâемъ *adv. půjčkou*; дâть в. *půjčiti*.

взâйм-но *adv. vzájemně*; —ность, —ство *vzájemnost*; —ный *vzájemný*; в. глаголъ (*gram.*) *časoslovo vzájemné*; —ствовать *okazovati vzájemnost*.

взаймъ *adv.* (crk.), взаймѣ *adv.* v. *взаёмъ.*

взаконити (crk.) podrobiti zákonu.

взалкѣть v. алкѣть.

взапертіи *adv.* zavřen u vězení.

взапуски *adv.*: бѣгаться v. бѣhati o závod.

взашей *adv.* za uši (t. j. bije).

взбаламошь, и *f.* nerozum, nesmyslnost; 2. nerozumný n. nesmyslný člověk; -шный nerozumný, nesmyslný.

взбаломутить zbalamutiti.

взбалтывать, взболтать zamíchati (nějakou tekutinou); в.-ся zamíchati se.

взбарабашить v. барабашить.

взбеленіе rozdrážditi, popuditi; в.-ся rozdrážditi se.

взбивать, взбить zbiti, zklepati; в.-ся zbiti se; нѣкам pracně vylezti.

взбираться vznesti se, povznesti se.

взборанивать, взборонить, взбороновать branami zavlačovati.

взбранный (crk.) zbranný, zbrojný.

взбрасывать, взбросать, взбросить vyhoditi n. vymrštiti vzhůru; в.-ся vymrštiti se; в.-ся на кого vrhnouti se na koho.

взброшеніе n. vymrštění.

взбрызгивать, —ать, взбрызнуть ro-
stříkati; в.-ся -se.

взбугриться rozčeřiti se.

взбудить (star.) zbuditi.

взбунтовать v. бунтовать.

взбѣгать, взбѣжать бѣžeti vzhůru; vy-
běhnouti.

взбѣжка *f.* vyběhnutí.

взбѣсѣть v. бѣсѣть.

взвѣливать, взвѣлить nakládati, nalo-
žiti (na vůz); в. на кого-либо вину
svaliti n. složiti na koho vinu;

в.-ся на постель svaliti se na postel.

взварець, рца zvařec, nápoj z vaře-
ného vína, piva, medu a koření.

взваривать, взварить svařiti, zvařiti;
в.-ся svařiti se; 2. взварить silně
tlouci (na zvon, na buben).

взварка *f.* zvárka.

взваръ, а odvar (lékařský); в. ячмен-
ный ječmenec, ptisana.

взведеніе n. vyvedení; —ный vy-
vedený.

взвезеніе n. vyvezení; —тіи, взвезть
vyvezti v. взвозить.

взвести v. взводить.

взвиваться, взвиться vznášeti se; в.-ся
на воздухъ vznášeti se v povětří;
занавѣсъ взвился opona se vyhnula;
дымъ клубами (и. столбѣмъ) взви-
вается dým ve sloupích n. v kotou-
cích se vznáší.

взвидѣть, увидѣть uviděti.

взвизгивать, взвизжать, взвизнуть за-
чѣти kňučeti.

взводить (взвѣжъ) vzvesti n. vyvesti
vzhůru; в. курокъ у ружья natah-
nouti kohoutek u ručnice; в. что
на кого-либо svesti n. smyslití co
na koho.

взвод-ка *f.* zdvižení, pozdvižení;
2. natažení (kohoutku u ručnice);
—ный pelotonový.

взводъ zdvižení; 2. (vojen.) zvod Pe-
loton; 3. západ (v zámku u ručnice).

взвозить, взвезти vyvezti.

взвозъ, а vývoz; 2. návoz, výjezd.

взволѣкивать, взволѣчь vyvleci něco
vzhůru.

взволновать zvlнити; в.-ся zvlнити se.

взвонить (star.) zazvoniti.

взвѣзь, а (crk.) řemen.

взвѣть (взвѣю) zavyti.

взвѣв-аніе n. povívání, třepetání (kří-
dloma); —ать (-аю), взвѣять poví-
vati; třepetati se.

взвѣ-сѣть, —шивать odvážiti, zvážiti;
в.-ся -se; —шеніе n., взвѣсь, а,
odvážení, zvážení.

взгадáть představiti si v myšlenkách; ни вздýмать, ни взгадáть, ни перомъ написáть ani k pomýšlení, ani k zobrazení, ani perem jakým k vyličení.

взгáрк-ивать, —нуть vykřiknouti.

взглáвье *n.* (star.) *v.* взголóвье.

взглáдный vzhledný, úhledný, příjemný na pohled.

взглáдь, а vzhled, pohled; лáсковый *v.* laskavý vzhled; прíятный на *v.* příjemný na pohled *v.* взглáдный.

взглáдывать pohlížeti, vzhlížeti; взглáнуть (*imp.* взглáннй) vzhlednouti, pohlednouti; в.-ся pohlednouti na sebe; éта дéвушка емý взглáну́лась tato dívka se mu zalíbila (padla mu do oka).

взговóрить (star.) začíti mluvit; 2. (star.) obžalovati u soudu.

взголóвье *n.*, изголóвье podhlavnice, poduška.

взгóнка *f.*, взгóнъ, а vyhnání, výhon, vzhon; 2. spolek lidí na společnou práci.

взгоня́ть, взогна́ть vyhnati (do výšky); 2. vyplašiti holuba.

взгóрокъ, рка, взгóрье *n.* návrší, pahorek.

взгромáзживать, взгромозд́ить nahromaditi; в.-ся nahromaditi se.

вздвáивать, вдвойть rozdvojiti; в.-ся rozdvojiti se. [кр́иже.

вздв́иженъ *n.* slavnost pozdvižení sv.

вздéр-гивать, —нуть vyhrnouti; в. носъ vyhrnouti *n.* ohrnouti nos; в.-ся vyhrnouti se; —нутый носъ vyhrnutý nos.

вздешевáть státi se laciným, zlaciněti.

вздирáть, взодрáть zedrati, strhati; 2. opuchnouti, otecí; вздирáетъ рýку рука оте́ка.

вздóр-ить (-рю, -ришь), —ничать ve sporu s někým žíti; —ливый hně-

vivý, hašteřivý; -ость -ost; —ный nechutný, prázdny, jednotvárný.

вздорож-áлый přidražený; —áние *n.* zdražení, přidražení; —áть zdražiti se, dražším se státi; вдругъ всё —áло náhle se všechno zdrazilo; —ítъ zdražiti.

вздоръ nechutnost, jalovost, prázdnota (nějaké věci); вздоръ! hlouposti! nesmysl! tlachy! какóй вздоръ! jaký to nesmysl! говор́ить и. вест́и *v.* mluvit nesmysl, tlachati; 2. в. hádka, spor (vzdor).

вздохну́ть vzdechnouti, vzdychnouti; 2. oddechnouti. [vzdech.

вздохъ vzdech; послéдний *v.* poslední вздрáгив-áние zachvění (strachem *n.* užasnutím); —áть, вздрóгну́ть zachvěti se (strachem *n.* úžasem); vzchópit se (ze spaní).

вздрем-áть, —ну́ть zdřímnouti.

вздув-áние *n.* nadmutí; —áть, взду́ть rozdmýchati (oheň); 2. рýку взду́ло рука mu otekla *n.* opuchla; взду́ть кому́-либó сп́ину nasekati *n.* nařezati komu; взду́ться vzdouti se, zedmuti se, nadmuti se.

вздýмать pomysli, přivesti sobě na mysl (привест́и себ́ь на мысл́ь); 2. замýšleti, obmýšleti něco; емý вздýмалось пошут́ить jemu zachtělo se žertovati; что теб́ь вздýмалось? co ti napadlo?

вздур́ить k bláznovství *n.* ku pošetlosti koho zavesti; 2. в., в.-ся zblázniti se, pošetlosti se dopustiti.

вздýтие *n.* vzdutí, zedmutí.

взду́ть *v.* взду́вать.

вздох-áние *n.* vzdychání; —áтель vzdychatel, vzdychající; --áть vzdychati. [něco).

вздéвáть, вздéть, надéть naděti (на взерцáтися (crk.) rozhlížeti se.

взим-áние *n.* braní; —áть (-áю, -áешь),

взять (вземлю, возьмёшь) bráti (vzíti);
в.-ся pozdvihnouti se.

взир-ание *n.* pohlížení (vzíráni, pozíráni); —ать (-аю, -аешь), воззрѣть (на что) vzezříti, vzhlednouti, pohlednouti na něco; в. на небо pohleděti na nebe, do nebe *n.* k nebi; онъ на свѣтъ божій взирать не достоинъ он nezasluhuje, že ho země živí, že na něj slunce svítí; не взирая на опасности nehledě na nebezpečí.

взлагать, взложить *v.* воз

взлзать (взлжу, взлзать) на кровлю vylezti (na střechu).

взламывать, взломать, взломить zlomiti (od spodu), prolomiti; в.-ся prolomiti se; ледъ на рѣкѣ начинаетъ взламываться led na řece začíná se lámati.

взлелѣять, взлелѣять vychovati.

взлет-ать, —ѣть vzletěti, vyletěti do výše; орёлъ —ѣль до облаковъ orel vyletěl do oblak; в. на воздухъ vyletěti do povětří.

взлѣтъ, а (птицъ) let (ptačí).

взливать *v.* возливать.

взлиз-а, —ина, —инка *f.* lysé místo po obou stranách čela (nad skráními); —астый, взлизастый, —истый lysinou takovou opatřený.

влзб-окъ, бка, —очекъ, чка kopeček, přivrší.

взложить, взлагать *v.* воз . . .

взлом-ать, —ить *v.* взламывать.

взлом-ка *f.* prolomení, průlom; —ленный prolomený.

взломъ, а prolomení, průlom; 2. vloupaní-se do domu (zločin).

взлис-ина *f.* *v.* взлизина; —ый *v.* взлизистый.

взлзать (-аю, -аешь), взлзть vzlezti, vylezti nahoru.

влзбѣть zamilovati si koho; не в.

кого-либо за что rozhněvati se na koho.

взлгивать, взлгнѣть vyhazovati (o koních).

взмн-ение *n.* povzbuzení; --ить, взмнивать probuditi *n.* povzbuditi něčí chuť *n.* přání.

взмнчивый povzbuzující.

взмах-ать, —нѣть, взмнхивать zamáchat, zamáchnouti (rukama, křídla).

взмнхъ, а мнхnutí.

взмнчивать, взмнчить, смнчивать zmáčeti, smáčeti; в.-ся zmáčeti se.

взмншка *v.* взмнхъ.

взмншивать, взмнстить postaviti lešení; в.-ся (на что) povznesti se na . . ., vystoupiti na . . .; взмнстился на Парнасъ vystoupil *n.* povznosl se na Parnas.

взмн-ать, —нѣть *v.* взмнть.

взмн-ная, ой (*subst.*), —ная грамота (star.) list odpovědný (staročes.), list, jímž se vypovídalo přátelství; —чивый prudký, prchlý; -ость -ost; —чикъ (star.), odpovědník (staroč.), rušitel míru; —ывать взмнтати, vymřšťovati do výše; в.-ся на кого-либо vrhnouti se na koho.

взмнть, а podmítka (při orbě).

взмнкнуть zmoknouti.

взмнлвить (star.) obžalovati koho u soudu (staroč. pohnati koho).

взмнрникъ, а pasemnice, vocha (Presl) zosterá (rstl.).

взмнрье *n.* přímoří.

взмнстить *v.* взмнстывать.

взмнчить *v.* взмнчивать.

взмощение *n.* úprava lešení.

взмнть, взмнщать *v.* воз . . .

взмнвать, взмнть *v.* смнвать.

взнакъ *adv.* (crk.) na znak.

взнашивать vynášeti nahoru.

взнс-ение *n.* vznešení; —енный ро-

vznešený; —ті, взнести vznesti *v.*
 взно сѣть.
 взничь *adv.*, навзничь *znak* (*srvn.*
nice, nící).
 взносіть (взношѹ, взно́сишь) *vznositi*,
vznesti (*do výše*); 2. *platiti*, *spla-*
titi (*daně*); 3. *v.* небѣлицу *svaliti n.*
uvaliti na koho něco (*vinu*); *v.-ся*
vznesti se.
 взно́с-ка *f.*, взно́сь, а *vznešení*, *vzná-*
ška; 2. *splátka*; —ный *splatný*;
 —ныя рѣчи *pl.* *klepy, klevety*.
 взно́шеніе *n.* *vznešení*.
 взну́здать, взну́здывать *uzditi* (*koně*).
 взныть *v.* ныть.
 взоб́ратся *v.* взоб́ираться.
 взогна́ть *v.* взгоня́ть.
 взогрѣ́вать, взогрѣ́ть (*v. щи, похлѣбку*)
ohřáti, ohříti; *v.-ся* *ohřáti se*.
 взогрѣ́тіе *n.* *ohřáti*.
 взодра́ть *v.* вздира́ть.
 взойти́ *vzejíti v.* всходи́ть.
 взопрѣ́лый *spasený*.
 взопрѣ́ть *v.* прѣ́ть.
 взор-а́ніе *n.* *zorání*; —анный, взора́н-
 ный *zoráný*; —ать *zorati*.
 взорв-а́ніе *n.* *vyletění do povětří*,
výbuch; —ать *do povětří vyhoditi*
(prachem); *rozzlobiti koho*; *v.-ся*
do povětří vyletětí. [*telný*.
 взор́ный (*crk.*) *zřejmý, patrný, vidi-*
vzórъ, a vzhled, pohled. [*začítí*.
 взоча́ть (взочнѹ), взочина́ть (*star.*)
 взраст-а́ніе, —а́ть, —и́ть, возвраща́ть
v. воз . . .
 взра́чный úhledný, pěkný *na pohled*.
 взревѣ́ть *zařvati*.
 взро́слый *vzrostlý*; -ость -ost'.
 взро́сті, взро́стать *vzrůsti, vzrůstati*.
 взруб-а́ть, —и́ть *sroubiti* (*dřeva*).
 взру́бъ, а, *dem.* взру́бецъ (*star.*), сру́бъ
srub.
 взрыва́ть *vygývati* (*zemi*); 2. *do po-*
větří vyhoditi, trhati prachem.

взры́въ, а *podryv*.
 взры́датель *v.* ры́датель.
 взры́домъ, взры́дъ *adv.* *s pláčem*,
s plačky.
 взры́ть *zrýti, rozryti, podryti zemi*.
 взрыхлѣ́ть, взрыхлѣ́ть *zkypřiti, na-*
kypřiti půdu.
 взрѣ́з-ать, —ывать *rozřezati, rozpá-*
rati; —ка *f.*, взрѣ́зь, а *m.* *rozřezání*.
 взрѣ́зь *adv.* (*prost.*) *až po kraj ná-*
doby (*plný*); налѣ́ть стака́нъ *v.* на-
liti vrchovatou sklenici.
 всѣ́сть, всѣ́датель (на коня́) *vsednouti*,
vsedati (*na koně*).
 взѣ́мъ, а *strmá cesta, sráz hory*.
 взѣ́рошитель, —ошива́ть (во́лосы) *roz-*
cuchati (*vlasý*).
 взѣ́даться, взѣ́сться на когó-ли́бо
(prost.) obořiti se, osopiti se na koho.
 взѣ́здъ, а (на́ горы) *výjezd* (*na horu*);
 2. *vjezd* (*slavnostenský*); 3. *příjezd*
(k nějakému místu).
 взѣ́зжать, взѣ́хать (на́ горы) *vyjeti*
(do výšky) na horu.
 взѣ́зжее, аго *n.* (*star.*) *vjezdne* (*n.*),
poplatek n. dávka při vjezdu ná-
městníka n. jiného úředníka do
města.
 взыва́ть, воззв́ать (*crk.*) *zvolati*.
 възгра́ть, *v.-ся* (*crk.*) *zaplesati*; воз-
 ра́дуйтесь въ той день и възгра́йте
radujte se v ten den a veselte se.
(Luk. VI. 23.).
 взы́скан-ецъ, нца *milostník; oblíbe-*
nes; —ица *milostnice, oblíbenka*.
 взы́сканіе *n.* *vyhledávání; vymáhání*
(peněz).
 взы́скатель *vymahatel*; —ница *vyma-*
hatelka; —ность *dohánivost*; —ный
dohánivý, nalehavý.
 взы́скать, взы́скивать (ко́е-что) *vyhle-*
dávati; 2. (долгъ) *vymáhati* (*dluh*);
 3. *v.* съ когó что ли́бо *nalehati na*
koho oč; 4. *v.* мило́стію *naddržovati*

komu, přáti komu; чѣмъ когó взыщешь, вперёдъ и себѣ то же същешь; co je onďáno není prondáno; jak si usteleš, tak lehneš; в.-ся когó hledati koho.

взыскно́й výkonný; ехеку́чні; —о́е судопроизво́дство řízení ехеку́чні; —и́мъ порядко́мъ pořadem ехеку́čním.

взыскъ vymáhání čeho, ехекусе (vrch práva).

взы́ти (crk.) v. взойти́.

взы́щикъ vymahač (dluhu), poханěč.

взы́tie n. vzetí.

взы́тка f., pl. взы́тки, gen. взы́токъ úplatek, vzatek, pomazanka (staroč. koláč); 2. в. (ve hře v karty) vzatek, přebitek.

взы́токъ, тка (star.) věno.

взы́точ-никъ kdo bere úplatky, úplatkář; —ный úplatkový.

взять (возмý, —ёшь, —ётъ, —ёмъ, возмýтъ, взялъ, а, о, imp. возмй, —йте) vzíti; в. за руку vzíti za ruku; в. когó либо за волосы vzíti n. popadnouti koho za vlasy; в. что на себя vzíti něco na sebe; в. себѣ что въ голову vzíti si něco do hlavy; в. на свою голову vzíti něco na vlastní odpovědnost; в. что за женою dostatí něco se ženou (věno); в. городъ vzíti n. opanovati město; в. мѣры učiniti opatření; в. подъ стражу vzíti pod stráž; в. верхъ надъ кѣмъ vzíti n. dostatí nad někým vrch; откúда онъ ёто взялъ? odkud on to vzal? что взялъ? co z toho máš? ничегó ётимъ не возмѣшь nic z toho mítí nebudeš; егó взяла скýка tesknost se ho zmocnila; в.-ся за что́-либо vzíti na sebe něco, vzíti se o něco; в.-ся за работу dáti se do práce; в.-ся за руки vzíti se za ruce; в.-ся за умъ při-

jíti k rozumu; откúда у негó взяли дѣньги? odkud vzaly se u něho peníze?

взятьё n. útok, dobytí n. vzetí (města atd.).

вигóнь, и f. vikuně *Vicunna* (zool.).

вивёрра f. puchol *Viverra* (zool.).

видáлый kdo mnoho viděl.

видáльщина f. věc, která byla mnoho vídána.

видáть (видáю, —áешь) vídati, často viděti; егó давнó не видáть není ho dlouho viděti; в.-ся (видáюсь, —áешься) vídati se; я часто съ нимъ видáюсь já často s ním se vídám.

видим-о adv. patrně, zřejmě; в. не видимо náramně mnoho; —ость patrnost, zřejmost; —ый patrný, zřejmý; по —ому jak viděti, jak patrnо.

видитель очитý svědek.

видк-ий (prost.) patrný, zřejmý; 2. slušný; —ость —ost.

виднѣхонько adv. docela zřejmě n. patrně.

видн-о adv. vidno, patrnо; какъ виднó jak viděti, jak patrnо jest; виднó онъ не придётъ jak se zdá, že on nepřijde; тóтъчасъ в. hned je vidět; 2. jasno; начинаётъ свѣтáть, и станóвится дово́льно виднó začíná svítat a dělá se dosti jasno; —ый виднý, viditelný, patrný, zřejmý; 2. slušný, onaký; в. собо́ю му́щина slušný n. hezký muž; —ое мѣсто slušné, pěkné místo (úřad).

виднѣ́ться (3. p. —ѣется) zračiti se, zraku n. očím se jevití.

видовый (—ой), ая, о́е druhový; —о́е имя (gram.) jmeno druhové.

видоизмѣнѣніе n. odrůda, odrod, odrodek.

видокъ, дка (star.) очитý svědek.

видо-начертáние, —представлѣніе n.

polohopis, polohopisný *n.* situační plán.

відопись, и *f.* krajevid, krajekres, krajinomalba, obraz krajiny.

вѣдѣ, а *vid*, zevnější pohled; zevnější; tvářnost; podoba; дать чьмѣ либо другóй *v.* dáti něčemu jiný vzhled, jinou tvářnost; имѣть хорóмшій *v.* dobře vypadati *n.* vyhlížeti; принять вáжный видѣ přijmouti na se vážnou tvář; принять, показáть *v.*, бѣдто бы... stavěti se *n.* tvářiti se, jako by...; съ вѣду od oka, na pohled; быть въ видѣ бѣти na očích; бѣти patrny; корáбль былъ дóлго въ видѣ корáб byl dlouho ve vidu, na obzoru; потерáть изъ вѣду z očí ztratiti; пропасть изъ вѣду zmizeti z očí; не терáть, не выпу-скáть изъ вѣду nespouštěti s očí; быть въ петрѣзовѣ вѣдѣ бѣти ve stavu nestřízlivém (podnapilém); это вѣдомѣ не вѣдано toho jakživ žádný neviděl; снимáть вѣды krajinu okresliti *n.* vyobraziti; 2. *v.* úmysl, záměr; своекорыстные вѣды zisťné záměry; имѣть что въ вѣду míti něco v úmyslu, něco obmýšleti *n.* zamýšleti; имѣется въ видѣ замýшлi se; имѣя въ видѣ máje v úmyslu; въ вѣдѣ исправлѣнiя дóлжности spůsobem náměstným, со náměstek; быть у когó-либо на видѣ u někoho míti dobré oko (býti v přízni u něho); подѣ вѣдомѣ pod záminkou; ни подѣ какýmъ вѣдомѣ pod žádnou záminkou, pod žádnou výminkou (staroč. pod žádným vymyšleným obyčejem); для вѣда na oko, zdánlivě; въ вѣдѣ наймá на spůsob nájmú; 3. *v.* tvar, podoba; druh; *v.* глагола tvar časoslova; 4. видѣ на жительство, на проживáние list přebytný, 1. obytný.

видѣнiе *n.* vidění (*v.* zrakem; 2. *v.* ve snách).

вѣдѣть (вѣжу, вѣдишь) viděti; онѣ вѣдѣлъ во снѣ on viděl ve snu; zdálo se mu; чегó не вѣдишь, о томѣ не брѣдишь чегó oko nevidí, toho srdce neželí; *v.-ся* съ кѣмъ-либо viděti se *n.* shledati se s kým; мы чáсто съ нимѣ вѣдимся my se často vídáme, scházíme; мнѣ вѣдѣлось во снѣ zdálo se mi ve snách.

визг-лѣвый вѣрѣтивý, кнóуравý; -ость -ost; —нýть *P.*, вѣзгнуть *A.* *v.* визжáть; —отнiя *f.* кнóуранi, вѣрѣтѣнi; —ýнѣ, а *m.* кнóурал, вѣрѣтил, вѣрѣштoun; —ýнѣя *f.* кнóуралка, вѣрѣштилка.

вѣзгъ, а, визжáнiе *n.* кнóуранi, кнóученi, вѣрѣтѣнi, вѣрск.

визжáть кнóурати, кнóучети, вѣрѣтѣти. визирь, я *m.* (визирь, а *P.*) vezír (turecký úředník).

визит-áторъ, а visitator, přihlížitel; —áция *f.* visitace, přihlídka.

визитный билѣтъ, —ная кáрточка visitka, visitní *n.* návštěvní lístek (navštěvenka).

визитъ, а, посѣщѣнiе, навѣщѣнiе návštěva.

викáр-ий, я *m.* vikář; —ный, —ский vikářský; —ство vikářství.

викториáльный день den vítězný, den vítězoslavný.

виллица *f.* (star.) vidlice *v.* вилка; 2. плющъ брѣчтан *Hedera helix*.

вилка *f.* vidlička.

вилковáя капýста hlávkové zelí.

вилла *f.* villa, letohrádek, letní sídlo. виловáтый видличný, vidličkovitý, на spůsob vidlice.

вилóкъ, лкá, вилóчекъ, чка hlávka (zelná).

вилообразный vidličkovitý; —ые рога vidlicovité parohy (jelení).

вѣлоч-ка *f.* vidlička; —ный vidlicový, vidličkový; в. чѣрень násadka u vidličky; —ная кость (anat.) kost vidličná *n.* klíčová.

вѣль, а, живокость *Delphinium consolida* ostrožka, stráčí nožka (rstl.). вѣлы *pl. f., gen.* виль vidle; сѣвныя в. vidle na seno, rohatiny; навѣзныя в. vidle na hnůj.

вильй (-ой), -ая капюста hlávkové zelí. вильчюра *f.* (pol. wilczura) vlčura (kožich z vlčiny).

виляльщикъ oklikář, pletichář.

вилянiе *n.* ocáskování; pletichání.

вилять в бѣху мѣнити směr cesty; бѣžeti klikatinou; 2. vrtěti ocasem; 3. pletichati, pletichy dělati; vytáček *n.* oklik hleděti; какъ ни виляй vrtě sebou jak chceš.

вина *f.* vina; не егѡ виною это сдѣлалось to se nestalo jeho vinou; 2. в. příčina.

вина́рскій (crk.) vinařský.

вина́рь, я *m.* (crk.) vinař *v.* виноградарь.

винградъ, а zděř na dělu.

виндзейль, я *m.* (v korábech) plachtová průvětrnice.

винительный паде́жъ (gram.) vinitel, čtvrtý pád *Accusativ.*

вини́ть (-и́ю, -и́шь) когѡ-ли́бо въ чемъ viniti koho v čem, z čeho.

вини́ще *n. v.* вино.

винкель, я *m.* úhelnice (měřítko), něm. Winkel.

винн-икъ, а vějířnice *Borassus* (rstl.); —ица *f.* vinopalna; 2. vinice, vinný sklep; —ичина *f.* vinné zrno, vinná jahůdka; —ичиe *n.* (crk.) větev révy vinné; —ичница *f.* lis *n.* pres vinný, sklep vinný.

вино́в-ка *f.* karta piková; —ый pi-kový; в. тузъ pikový touš.

вино-каменный vinokamenný, z vin-

ného kamene; -ая кислота kyselina vinná; —ягодникъ *Sylvia locustella* (pták), Feigendrossel.

винный vinný, z vína; в. камень vinný kámen; в. спиртъ lih (vinný); -ая бочка vinný sud, sud na víno; -ая ягода fík; -ая пальма *v.* вѣнникъ.

вино́ *n.* víno; рѣнское в. (рѣнское *n. subst.*) rýnske víno; 2. в., хлѣбное в. kořalka, pálenka (staroč. pálené *n.* žžené víno).

винобра́ние *n.* vinobraní.

виновáтый vinný, vinen; виновáтъ! (= jsem vinen) prosím za odpuštění; я въ это́мъ виновáтъ v tom jsem chybil, pochybil; я это́му не в. já tím nejsem vinen; ты самъ виновáтъ ty's tím sám vinen.

вино́в-никъ původce něčeho (vinník); в. счáстiя původce *n.* zakladatel štěstí; —ница původkyně; —ность vinnost; —ный vinný, vinen.

виноград-арь (crk.) vinař; —ина *f.* vinná jahoda, vinné zrno; —никъ vinohrad, vinice; —ный vinný; ви-ни́чнý; в. садъ vinohrad, vinice; —ное вино́ víno z révy; —ная кисть hrozen vína.

виногѡнный vinopalný.

виноградо-дѣланiе *n.* (crk.) vinařství; —собира́ние *n.* sbírání vína, vinobraní; —собира́тель vinař (sběratel vína).

вино-градъ, а víno, réva vinná *Vitis vinifera*; 2. hrozen vína; hrozny vinné; —градье *n. v.* виноградникъ; —дѣланiе, —дѣлие *n.* připravování vína; vinařství; —дѣлатель kdo dělá (připravuje *n.* lisuje) víno; —курѣние *n.* pálení kořalky, vinopalství; —кү-ренный *n.* —күрный заводъ, —күрня *f.* vinopalna; —күръ, а vinopal; —лий, я *m.* (crk.) číšník *v.* виночѣрпий; —мѣръ, а vinoměr, lihoměr алко-

голомётръ; —півецъ, вца, —пійца *m.*
A. f. piják vína, vinochlast (vinodus);
 —пїтіе *n.* (star.) pití vína; —про-
 давецъ prodavač vína, vlnář; 2. ko-
 řalník; —продажный домъ kořalna;
 -ая лавка vinárna.
 винословіе *n.* důvod, důkaz; —ность
 důvodnost; příčinnost; —ный dů-
 vodný, příčinný; —ствовать dovo-
 zovati, dokazovati.
 вино-торговець vlnář, obchodník ví-
 nem; —торговля *f.* vlnářství, obchod
 vínem; —чёрпецъ, пца, —чёрпій,
 —чёрпчий, я *m.* (crk.) číšník (kdo
 nalévá vína); —чёрпица *f.* číšnice.
 винт-арня *f.*, —овальня *f.*, —эбель, я
m. šroubák (Schraubeneisen); —йтъ
 (винчý, винтішь), —овать (-ýю, -ýешь)
 šroubovati; —овальный šroubový,
 šroubovací; —ованіе *n.* šroubování;
 —овка *f.* tažená ručnice (taženice),
 vintovka; —овочный порошок prach
 do vintovky; —овый (-ой), -ая, -ое
 šroubový; -ая лінія šroubovice, čára
n. křivka šroubová.
 винто-образный *adj.*, -но (*adv.*) šrou-
 bovitý, na způsob šroubu; —рѣзный
 šroubořezný.
 винтъ, а šroub.
 винцо *n.* (*dem.*) vínko, vínečko.
 винчєніе *n.* šroubování.
 винчýра *f.* *v.* вильчýра.
 віншикъ, а (star.) vlnář *v.* винопро-
 давецъ.
 вінны *pl. f.* piky (v kartách).
 виньєтъ, а, *dem.* виньєтикъ, виньєтка
f. vinětka Vignette.
 віра *f.* (star.) pokuta na penězích (za
 vraždu).
 виріллій, я, виріллъ, а beryl (draho-
 kam).
 вірникъ, а (star.) výběrčí pokut (za
 vraždy).
 виртуозка *f.* virtuoska.

виртуозъ, а virtuos.
 вірша *f.* verše (špatné).
 виръ, а вір (ve vodě) *v.* водокрýть, водо-
 вєрть.
 висло-крылка *f.* vislokřídělka *Raphi-*
dia ophiopsis (hmyz); —лість vislo-
 list *Cyanella* (rstl.); —плódъ vislo-
 plod *Eccremocarpus* (rstl.); —ýхий,
 ая, ое klepouchý, se svislýma ušima;
 —цвѣтъ vislokvět *Carpesium* (rstl.).
 віслый vislý, svislý, visutý.
 висмýтовый vismutový.
 висмýтъ, а vismut, kalík *Bismuthus*
 (kov).
 віснуть viseti.
 високосный годъ, високосъ, а pře-
 stupný rok.
 високъ, скá, *pl.* виски spánky, skráně
 (po straně hlavy).
 височный spánkový, skráňový.
 виссонъ, виссъ bys (látka).
 вистовать hráti v whist.
 вистъ whist (hra v karty); играть
 въ в. hráti v whist.
 висýлька *v.* висюлька.
 вісѣл-ица *f.* šibenice; приговорить
 къ висѣлицѣ odsouditi koho na ši-
 benici; —ичный šibeničný.
 висѣлка lestvice, hrabička na šaty.
 висѣлч-икъ, а šibeničník; —ица *f.*
 šibeničnice.
 висѣніе *n.* visení.
 висѣтъ (вишý, висійшь) viseti; в. на
 нїточкѣ, на волоскѣ viseti na nitce,
 на vlásku.
 висюлька *f.* návěšek; 2. rampouch,
 ropouch, střechýl.
 висячий visící, visutý; в. мостъ visutý
n. zdvihací most; в. замокъ visutý
 zámek.
 вит-алище *n.* (crk.) příbytek, žiliště,
 útočiště; 2. doupě, brloh (zvířecí);
 —альница *f.* (crk.) světnice, pokoj,
 komnata; —ати, —ать (—аю, —аеши)

(crk.) přebývati někde, najíti útočiště, ukrývati se; —атися (crk.) vítati se s kým, vítati někoho.

ВІТВИНА *f.* větev, prut, proutek.

ВІТЭЙКА *f.* (prost.) prýmek, šňůrka obvitá zlatým neb stříbrným drátem.

ВІТЕНЬ, ТНЯ *m.* dlouhý prut, dlouhý bič.

ВІТИЛЬЯКЪ (prost.) pravítko truhlářské.

ВІТИНА *f.* (star.) koš z vrbového proutí.

ВІТІЕ *n.* vítí, vinutí, otáčení.

ВІТІЕВАТ-ЫЙ výmluvný; —ость —ost.

ВІТІЙ-СКІЙ řečnický; —ственный způsobem řečnickým; -ая рѣчь řeč výmluvná; —ство řečnictví; —ствовать řečniti, řečnicku mluviti neb psáti.

ВІТІЯ *m.* řečník.

ВІТОЙ *v.* ВІТІЙ.

ВІТОКЪ, ТКА навiják, vijáček; 2. *v.* ВІТЭЙКА.

ВІТУШ-КА, —ечка *f.* svítek, svinutka; 2. pečlík (pečivo).

ВІТІЙ (—ой) vítý, vinutý, kroucený, točený.

ВІТЬ (Вію, вієшь, вієть, і вью, вьєшь, вьєть) vítí, vinouti; kroučiti, točiti; в. прѣжу motati přízi; в. гнѣзда dělati hnízda (o ptácích); в.-ся (віюсь і вьюсь) vítí se, vinouti se; kroučiti se, točiti se; змѣй вьѣтся по пескѣ had vine se (plazí se) по ріску; соколъ вьѣтся подъ облаками sokol se točí (krouží) pod oblaky; хмѣль вьѣтся около тычѣны chmel vine se *n.* otáčí se okolo tyčky; капуста вьѣтся вилками kapusta (zelí) vyráží do hlávek, nasazuje; в. -ся около корó točiti se okolo někoho, lísati se *n.* lichotiti se k někomu; вьющіяся растѣнія rostliny otáčivé n úponkovité.

ВІТЯЗЬ, Я *m.* rytíř; hrdina (vítěz = побѣдитель).

ВІХЛЯЙ, Я *m.* (prost.) trulant, hlupák. ВІХЛЯТЬ (—яю, —яешь) klátiti se, motati se (v chůzi).

ВІХОРЪ, ХРÁ, *dem.* вихорóкъ, ркá, вихорóчекъ, чка kučera, kudrna, кадеř přirozeně stočená.

ВІХОРЬ, ХРЯ (prost.) vichr *v.* вихрь.

ВІХРЭЦЬ, Á (anat.) chustřice, kostřec *Os coccygis.*

ВІХРЬ, Я (crk. вихрь, а) vichr, bouřlivý vítr; вихремъ, съ быстротóю вихря vichrem, rychle jako vichr.

ВІЦА *f.* houž, houžev, houžka.

ВІЦЕ-АДМИРАЛЪ, а містоадмирál; —канцлеръ, а містоканцлér; —корóль, Я (—рóй, Я) містокрál; —президентъ міstopresident, міstopředseda.

ВІЧУРА *f.* (P.) umělý tah perem.

ВІЧЬ, А (star.) *v.* ВІЦА.

ВІШЕН-КА *f.* višnička; —никъ zahrada višňová, višňovka; —ный višňový; —ье *n.* višňoví.

ВІШНЁВКА *f.* višňovka, kořalka *n.* rosolka višňová.

ВІШНЕВЫЙ А., ВІШНЁВЫЙ višňový.

ВІШНЯ *f.* višně, třešně (strom i ovoce) *Prunus cerasus*; лаврóвая в. bobkovišně *Laurocerasus*; бѣшеная в. рулік *Atropa belladonna*.

ВІШНЯКЪ, А *v.* ВІШЕННИКЪ.

ВІЕНІЕ *n.* vítí (svíjení, navíjení, rozvíjení).

ВІОЛА *f.* viola (hudební nástroj).

ВІОЛЭТНИКЪ hvězdník tupý *Aster amellus* (rstl.).

ВІОЛІСТЬ, А violista, hráč na violu.

ВІОЛОНЧЕЛІСТЬ, А violončelista (hráč na violončel).

ВІОЛОНЧЕЛЬ, Я *m.* violončel (nástroj hudební).

ВІЯЛИЦА *f.* *v.* ВЬЮГА.

ВКАПЫВАТЬ vкорáвати *v.* вкопáть.

вкатаніе, вкатываніе, вкаченіе, вкачиваніе *n.* vkutálení.

вкатать, вкатывать, вкатить, вкачивать vkutaliti; в.-ся vk. se.

вкідывать, вкіднуть vhoditi; в.-ся vh. se.

вкіднутіе, вкідываніе *n.* vhození.

вкладка *f.* vkladka, vklad.

вкладный (—ой), ая, ое vkladný, souspací; в. ящикъ šuple, šuplík; вкладный (А.) darovací; —ная (*subst.*) (star.) list darovací, darování.

вкладч-икъ přispěvatel; poplatník; дárce; —ица *f.* přispěvatelka; dárkyně.

вкладчина *f.* příspěvek; dar; část vkladu.

вкладывать, вклатъ *v.* вложить; в.-ся *v.* вложиться.

вкладъ, а vklad, vložení *n.* uložení peníze; schované peníze; (star.) peníze darované záduší.

вклееніе *f.*, вклеиваніе *n.*, вклейка *f.* vlepění.

вклеить, вклеивать vlepiti; в.-ся vl. se.

вкленаться, вкленываться во что přehlédnouti se, nedopatřením pochybiti.

вкликать, вклікать, в. -ся, вклікивать, вклікнуть zavolati do vnitř, vevolati koho kam.

включ-ать, —ить vřaditi, připojiti k jiným; zahrnouti v jiné; в. въ условіе připojiti k výminkám; включая *v* to pojímaje, *v* to zahrnuje; в. -ся vřaditi se; zahrnovati se do něčeho; —еніе *n.* vřadění; připojení, zahrnutí; со --еніемъ, --ительно *v* to pojímaje, počítaje, zahrnuje; —ительный vřadivý.

вковёрк-ать, —ивать nedbale zabaliti, nepořádně do něčeho vložit a zcuhati; vmuckati.

вколáчив-аніе *n.* zatloukání; —ать, вколотить zatlouci, zatloukati; в.-ся *z.* se.

вкóмк-а *f.*, —аніе, —иваніе *n.* vecpání, vtěsnání; —ать, —ивать vecpatí, vtěsnati; в.-ся *v.* se.

вконѣць *adv.* úplně, zúplna, zcela (konečně).

вкоп-аніе *n.*, вкóпка *f.* vkopání; —ать вкопати; в.-ся vk. se.

вкорен-еніе *n.* vštípení (do paměti); —ить, —ять vštípiti do paměti; вк.-ся vkořeniti se; hluboce se vštípiti (do paměti).

вкось *adv.* napříč, popříč (slovc. napokos).

вкράдчивый lichotivý, lisavý; —ость —ost.

вкрасѣться, вкράдываться (въ домъ) vkrásti se (do domu); vlouditi se kam.

вкратцѣ *adv.* *v* krátce, krátce, krátkými slovy; в. сказать krátce říci.

вкривь *adv.* křivě, na křivo.

вкрóйка *f.* přikrojení, zakrojení.

вкроять, вкраивать přikrojiti, zakrojiti.

вкругъ *adv.* kruhem, kolem, okolo.

вкрутъ *adv.* krutě.

вкрѣп-ить, —лать upevniti (v něčem); в.-ся upevniti se.

вкуп-иться, —аться vkoupiti se někde, zakoupiti se někde.

вкупноименный (crk.) stejnojmenný.

вкупный (—ой), ая, ое zakoupený; —ья деньги *v.* вкупъ.

вкупо-мáтерний, яя, ее (crk.) od téže matky; —отѣчный (crk.) od téhož otce.

вкупъ, а vkup; peníze složené při koupí.

вкúпѣ *adv.* (crk.) zároveň, společně.

вкусѣть (crk.) okusiti.

вкúс-но *adv.* (comp. вкуснѣе) vkusně, chutně; —ность vkusnost, chutnost; —ный vkusný, chutný.

вкусъ, а *vkus*; *chuf*; со вкусомъ сдѣлано *vkusně uděláno*.

вкуш-ать *okoušeti*; в. вкусить; —ѣніе *okušení*; *okušení*.

вла́га *f.* vláha.

влаг-алище *n.* pouzdro, schránka; पो-
श्वा; —аніе *n.* vkládání; —атель
vkladatel; —ать *vkládati*; в.-ся
vkl. se.

влагомѣръ, а *vlahoměr Hygrometer*.

владѣть *v.* влаживать.

владѣ-ка *f.* (crk.) vladyka (staroč.),
pán statku, zeman; 2. titul biskupa,
vladyka; —ческій *vladycký*; —чест-
вие, —чество *vladyctví*; —ествовать
jako vladyka *panovati*; —чица *f.*
vládkyně; 2. *máti boží*; —чній,
—чный *vladycký*.

владѣл-ецъ, лица *držitel statku*, *stat-
kář*; —ица *f.* *statkářka*; —ьческій
statkářský.

владѣн-іе, *n.* (государствомъ, имѣні-
емъ) *vládnutí*; *držení (statku)*; —ный
držební; —ная выпись, *subst.* —ная
f. *držební list*; *držební výpis (ex-
trakt)*; —ное *n.* *držební poplatek*.

владѣтель *vládce*; *držitel (statku)*;
—ница *f.* *vládkyně*; *držitelka*; —ный
vládnoucí; *panující*; —ство *n.* (star.)
vladařství; —ствовать *vládnouti*.

владѣть (—ѣю, —ѣешь) в. чѣмъ, *vlád-
nouti čím*; *panovati*; в. большимъ
имѣніемъ *vládnouti velikým jměním*,
míti velké jmění (statek); в. рукою,
ногою *vládnouti rukou, nohou*; в.
языкомъ, в. перомъ *vl. jazykem, pe-
rem (uměti toho hbitě užívati)*; смѣ-
лымъ Богъ владѣетъ *smělým štěstí
přeje audaces fortuna juvat*.

влаживать, владѣть *příspěsobiti a vlo-
žiti*.

влаж-ить влажить; —но *adv.* влажно;
—ность *vlažnost*; —ный влажный, влажный.

влазѣть (влажу, влазишь), влазѣть *vleztí*.

вламываться *v.* вломиться.

власа́тый (star.) *vlasatý*; —ая звѣзда
vlasatá hvězda, *vlasatice*.

влас(т)ный (star.) *vlastní*.

власо-вѣдки *pl.* *vlasovitky Tricho-
deæ (polevníci) P.*; —вѣдный *vlaso-
vitý, vláskovitý P.*; —главъ, а *vlaso-
hlav Trichocephalus (červ)*; —но́ска
f., —но́съ, а *vlasonoska Tricho-
phorum (rstl.)*; —ро́жка *f.* *vlasorožka
Trichocera (zool.)*; —сѣмѣнникъ
vlasosemenník Comesperma (rstl.);
—тычинникъ *vlasotyčinník Tricho-
stema (rstl.)*; —цвѣтъ *vlasokvět Tri-
chosantes (rstl.)*.

вла́ствовать *vládnouti*; *panovati*.

властели́н-ка, —ша *f.* *vládkyně*; —скій
vladařský; —ство *vladařství*.

властели́нъ, вла́стель, я *m.* (crk.) *vlád-
ce*; *vladař*; *pán*.

власте́ль-скій, —ство *v.* властели́нскій,
—ство; —ствовать (crk.) *v.* власт-
вовать.

вла́сти, ей *pl.* *mocnosti (andělé še-
stého řádu)*; 2. *představení kláštera*.

власти́ный (star.) со se týká *předsta-
vených*.

власти́тель, —ница *v.* владѣтель, —ница;
—скій *vladařský*; —ство *v.* вла-
дѣтельство; —ствовать *vládnouti*.

вла́стный *vládnoucí*; *mocný*; *opráv-
něný*.

власто-держатель, —дѣржець (star.)
kdo má moc, vladař, vládce; —лю-
бець, бца *vladochtivý člověk*; —лю-
бѣвый *vladochtivý*; —любіе *n.* *vlado-
chtivost*.

вла́сть, и *f.* *moc*; *právo ke vládě*;
суде́бная в. *soudní moc*; *pravomoc-
nost*; *oprávněnost n. příslušnost
soudní*; верхо́вная в. *vrchní vláda*,
svrchovanost; тво́я в. *máš toho vůli*,
máš na vůli.

власъ (crk.) *v.* волосъ.

власян-и́ца *f.* (crk.) žíněná košile;
 —и́й (—о́й) (crk.) vlasový; žíněný.
 влач-е́ние *n.* vláčení; —и́ть (—чý,
 —чи́шь) vláčiti, vláčeti; *v.* жизнь
 vleci se životem, bídně žíti; *v.-ся*
 vláčeti se, vléci se.
 вла́яние *n.* (crk.) vlání, vlnění moře
 (staroč. vľajanie).
 вла́ять (вла́ю, вла́еши) (crk.) vláti, vl-
 niti (staroč. vľajati); *v.-ся* vlniti se.
 влетѣть, а влет.
 влетѣть, влетать, влѣтывать влетѣти.
 влече́ние *n.* vlečení.
 влечь, влещи́ (влекý, влечёшь) vleci;
v.-ся (влекýсь, влечёшься) vleci se.
 влива́ние, вли́вка, вли́тие *n.* vlití.
 влить (crk. вліяти) vlíti; *v.-ся* vlíti se.
 влія́ние *n.* vlití; 2. vliv (vplyv), půso-
 bení na něco.
 влож-е́ние *n.* vložení; со —е́ниемъ
 пяти́ рублѣй (poznámka na psaních)
 vloženo jest pět rublů; —и́ть vlo-
 žiti; *v.-ся* vl. se.
 вломі́ться vломiti se, vlámati se kam.
 вло́мка *f.*, вло́мъ, а влом, vlámanı-se
 kam.
 влѣ́во *adv.* v levo (na levou stranu),
 na levo.
 влѣ́зть, влѣ́зать vlezti někam; *v.* въ
 когó-либо proniknouti něčí mysl.
 влѣ́п-и́ть, —лать, влѣ́пливать vlepiti;
v. когý-либо пощѣчину vlepiti *n.* dáti
 кому facku, políček, pohlavek.
 влюб-и́ться, —латься, влюбливаться
 въ когó zamilovati se do koho; влю-
 блённый, влюблённый zamilovaný.
 влюбчивы́й zamilovaný (zamilované
 rovaHy); —ость —ost'.
 вля́пать пощѣчину vľpnouti *n.* vymáz-
 nouti кому pohlavek; *v.-ся* (въ
 свою́ служáнку) zbouchnouti se, za-
 milovati se.
 вма́з-а́ние *n.*, —ка *f.* vmazání; —ать,

—ывать vmazati, zamazati, přima-
 zati (tabulky) v okně.
 вмáлѣ *adv.* v mále; za krátký čas,
 krátce.
 вман-е́ние *n.*, вма́нивание *n.*, вма́нка *f.*
 vlouzení; —и́ть, вма́нивать vlouditi;
v.-ся vl. se.
 вма́тывать *v.* вмотать.
 вмести́, вмeсть (въ я́му) vmesti (do
 jámy).
 вмет-а́ние *n.* vmetání, vházení; —а́ть,
 —ну́ть, вме́тывать (ка́мень въ воду́)
 vmetati, vmetnouti, vhoditi; 2. —а́ть,
v. вмeсть; —е́ние *n.* vmetení.
 вмигѣ́ *adv.* (въ мигѣ́) v mih, mihem,
 mžikem, okamžikem, v okamžení.
 вминáть, вмять vmačkati.
 вмота́ть vmotati; *v.-ся* vm. se.
 вму́житься (crk.) zmužiti se, dodati
 zmužilosti.
 вми́н-е́ние *n.* přičtení, přičítání (komu
 nějakého skutku, viny atd.); —и́ть,
 —я́ть (комý-либо что въ винý) při-
 čísti, přičítati (někomu něco za
 vinu); *v.-ся* přičítati se; —я́есть
 přičetnost, přičitatelnost (práv.).
 вми́сѣть вмі́сити *v.* вми́шать.
 вми́ст-и́ще *n.* nádržka; nádoba;
 schránka; —и́есть prostora vnitřní,
 do níž možno něco vměstnati; —и́-
 тельность prostrannost; —и́тельный
 prostranný, prostorný; *v.* знакъ zá-
 vorka; —и́ть, вми́щать umístiti, umíst-
 niti do něčeho; *v.* въ себѣ́ pojmuti,
 směstnati do sebe.
 вми́сто *adv.* místo, na místo, na mí-
 стѣ; рабóтать *v.* другáго pracovati
 místo jiného.
 вми́стоймень, и *f.* (star.), мѣстоимѣ́ние
 místojmeno, náměstka.
 вми́стѣ́ *adv.* zároveň; společně, spolu
 s jiným; всѣ́ *v.* všickni pospolu.
 вми́ш-а́ние *n.* vmísení; —а́ть, вми́ши-
 вать vмі́сити *v.* вми́сѣть; *v.-ся* vm.

se; в.-ся въ чужой разговоръ *vmísiti se do cizí rozmluvy*.

вмѣщ-ать *v.* вмѣстѣть; —ѣніе *n.* umístění, vložení do něčeho.

вмять (*вмну*) *vemnouti v.* вминать.

вначалѣ *adv.* z počátku, na počátku; z prvu.

внѣшивать *vnášeti v.* вносить.

внегда *adv.* (*crk.*) když *v.* когда.

внезапн-о, внезапно *adv.* náhle; nenadále; —ость *náhlost*, *nenadálost*; —ый *náhlý*; *nenadálý*.

внесѣніе *n.* *vnešení*; в. въ книгу (въ протоколъ, въ матрикулъ) *vnešení n.* *zapsání do knihy*; в. податей *zapravení daní*.

внести, вносить (*внесу*) *vnesti*; в. въ книгу *vnesti n.* *zapsati do knihy*; 2. в. *zapraviti* (*daně atd.*); в. деньги въ перёдъ *napřed zaplatiti*, *předplatiti*; в. свою часть *přispěti svou částkou*; в.-ся *vnesti se*.

внизу *adv.* *dole*.

внизъ *adv.* *dolů*.

вник-ательный *pozorný*; *v.* внимательный; —ать, вникнуть во что *vníkati do něčeho*, *bedlivě pozorovati*.

вним-аніе *n.* *pozor*, *pozornost*; обратѣть в. на что *obrátni pozornost na něco*; —ательность *pozornost*; —ательный *pozorný*, *pozorlivý*; —ать, (—аю, —аешь), внять (*внемлю*, —лешь, *imp.* *внемли*, *pl.* *внемлите*) *pozorovati*, *pozor dávat*.

внѣти (*crk.*) *v.* войти.

внѣтіе *n.* *vjití v.* входъ, вшествіе.

вниц-ательный, —ать *v.* вникательный, —ать.

вновь *adv.* *znova*, *opět*.

внѣвъ *adv.* *nedávno*.

вносить *n.* вносить.

внѣс-ка *f.* *внось*, а *vnešení*, *zapsání*; —ный *vnosný*; —ная слова *vnešená n.* *vřaděná* (*citovaná*) *slova*.

внѣшеніе *n.* *vnošení*.

внѣка *f.* *vnuka*, *vnučka*.

внѣкъ, а *vnuk*.

внѣрен-ная, ой *f.*, утрѣба, чрѣво *útroba*, *život mateřský*; —ній, яя, ее *vnitřní*; —нее *subst. n.* *vnitřek*, *vnitro*; —но *adv.* *vnitř*, *vnitřně*; —ность *vnitřnost*; *pl.* —ности *vnitřnosti* (*střeva*).

внѣрено-плѣдіе *n.*, —плѣдникъ (*bot.*) *nitroobplodí* (*Presl*) *Endocarpium*.

внѣтрі (внѣтріюду *crk.*) *adv.* *vnitř*, *uvnitř*.

внѣтръ *adv.* *do vnitř*.

внѣчат-а (*A.*), внѣчат-а (*P.*) *pl. n.* *vnoučata*; —ные братья, —ная сѣстры *vnoučatní bratři*, *vnoučatné sestry* (*t. z druhého kolena*).

внѣч-екъ, чка *vnouček v.* внѣкъ; —ка *f.* *vnučka*.

внѣш-ать, —ить кому что *vnuknouti*, *vdechnouti*; —ѣніе *n.* *vnuknutí*; —ѣнный *vnuknutý*; —итель *ponoukatel*.

внѣ *adv.* *vně*; в. цѣркви *vně kostela*.

внѣдрить *A.*, внѣдрѣть *P.*, внѣдрѣть *vstípniti*, *vstěpovati*; в.-ся *všt. se*. *внѣ-плѣдникъ (bot.) Exocarpus*; —судѣбный *mimosoudní*; —уду, —юду, *adv. (crk.) vně*, *povrch*.

внѣшн-ій, яя, ее *vněšní*, *zevnější*; за-*hraničný*; *subst.* —ее *n.* *zevnější*; —о *adv.* *zevně*; —ость *vněšnost*, *zevnějšek*.

внѣт-іе *n.* *ponětí*; *pochopení*; —но *adv.* *pochopitelně*; —ность *pochopitelnost*; —ный *pochopitelný*, *srozumitelný*, *zřetelný*.

внѣть (внѣмлю) *v.* внимать; в.-ся (*crk.*) *vzníti se*, *zanítiti se*.

во (въ) *prp.* (*před mnoha spoluhláskami*: в, ф, п) *ve* (*v*); во время *v čas*; во фрѣкъ *ve fraku*; во пѣр-

ВЫХЪ předně; во имя ve jmeno
 в. вѣ.
 вобжи, ей *pl. f. vojnice.*
 вобій, я *m. (star.)* zeť přijatý do
 domu *v. вабій.*
 вобратъ *v. вбирать.*
 вобчѣха *f. (star.)* občina, jmění obe-
 cné, j. všeobecné.
 вовлечь (вовлещи *crk.*), вовлекать ve-
 vleci; в. вѣ погибѣль strhnouti do
 záhuby.
 вовремя *adv. v pravý čas*; не в. в
 неčas, nevčas.
 вовсе *adv. zcela, úplně; dokonce.*
 вовѣкъ *adv. na věky.*
 вогнаніе *n. vehnání.*
 вогнать vehnati; в. -ся *v. se*; вогнан-
 ный vehnaný.
 вогненный (star.) ohnivý (ohněný).
 вогнутіе *n. vehnutí*; —ость vehnu-
 tost; —ый vehnutý, zahnutý.
 вогнуть vehnouti; zahnouti do vnitř.
 вогнѣздиться zahnízdit se, uhní-
 zdit se.
 вогрѣбница *f. (star.)* hřbitov, *v. клад-*
бище.
 вода, ѣ *f. voda*; дождевая *v. dešťová*
voda; святая *v. svěcená v.*; сидѣть
 на хлѣбѣ и на водѣ seděti o chlebě
 a vodě (*t. ve vězení*); *pl. воды* (ми-
 неральныя, цѣлительныя) vody (mine-
 rální, léčivé); лѣзнѣ; ѣхать на воды
 jeti do lázní; водою po vodě (*totiž*
plavbou); носить воду въ морѣ po-
 siti vodu do moře; рѣшетомъ воду
 мѣрять řešetem vodu nabíratí (мѣ-
 řiti); тихая вода берега подмываетъ
 tichá voda břehy bere.
 водвор-ѣніе *n. usazení, usídlení*; 2.
 uvedení v držbu; —ить, —ять usa-
 diti koho kam; uvesti v držbu; в.-
 ся usaditi se, usídliti se někde.
 водевиль, я *m. vodevila Vaudeville.*
 вод-ѣць, дя (crk.), —ильникъ, —итель

voditel, vůdce, průvodce; в. медвѣ-
 дѣй medvěďař; —ительствовать býti
 průvodcem.
 водить (вожý, водишь) voditi; в. за
 руку voditi za ruku; в. кого-либо
 за носъ voditi někoho za nos; чисто
 в. дѣтѣй děti čistě držeti *n. chovati*;
 в.-ся voditi se; vesti se, dařiti se;
 в.-ся съ кѣмъ-либо zacházeti *n. ob-*
covati s někým; такъ водится tak
 jest obyčej.
 водица *f. vodička (st. vodice).*
 водка *f. vodka (čištěná kořalka)*;
 крѣпкая *v. lučavka*; деньги на водку
 spropitné; в. изъ-подъ лодки (žert.)
 husí víno (*t. voda*).
 водкій, ая, ое (o drůbeži) co jest
 k chovu prospěšnější.
 водн-икъ *v. водоёмъ*; —истый vodnatý;
 —ица *f.*, лысуха lyska (pták).
 водный vodní.
 водо-бѣй, я *m. v. водомётъ*; —боязнь
f. vodobázeň, vodoplachost; —важда
f. (crk.) vodovod v. водоводъ; --вѣрть,
 и *f. vír v. водоворотъ*; —викъ, а,
 —вичекъ, чка vodovík (lodka); 2.
 сѣanky rybářské; —вмѣстѣище *n. v.*
 водоёмъ; --водный vodovodný; --вод-
 ство umění vodovodné; —водъ, а
 vodovod; —возничать vodařiti, býti
 vodařem; --возный vodařský; --возъ,
 а, —вошикъ (—возчикъ) vodař (kdo
 rozváží vodu); —воротъ, а vír
 (vody); —гонъ přístroj ke hnání
 vody; 2. в. дѣвий smldinec *Tamus*
 (rstl.); —дѣйствующій vodohybný;
 -ая мельница mlýn vodní; —ёмъ, а
 vodojem, nádržka na vodu; —жиль, а
 vodožil *Hydrophyllus* (brouk); —за-
 пасъ, а zásoba vody; —звѣздочка *f.*
 žabí vlas, hvězdoš (Presl.) *Calli-*
triche (rstl.); —зѣмный obojživelní *v.*
 земноводный; —измѣщеніе *n. do-*
 hloubnost korábu pod vodou; —ка-

чальный к čerpání vody; —крась, а praseník (Presl) *Hypocharis* (rstl.); —крёщи, ей *f.* (star.) den zjevení n. pokřtění Páně (sv. Tri králů); —кроплёние *n.* kropení svěcenou vodou.

водокъ, дка průvodce.

водо-лазничать býti potapěčem; —лазничество umění potapěčské; —лазный потапěčský; в. колоколь pot. zvon; —лазь, а потапěч; —лэй, я *m.* vodolej, vodák (v továrnách atd.); 2. vodnár (shvězdění); 3. в., —лёнъ сухой kopytník *Asarum* (rstl.); —лечёбный, —лѣчёбный vodoléčebný; —лечение, —лѣчение *n.* vodoléčení, léčení vodou; —ливный к набírání vody; —ливъ, а *v.* водолей 1.; —листь, а stružkovec (Presl) *Hydrophyllum* (rstl.); 2. cesmina vodolist *Ilex aquifolium*; —любъ, а *v.* водожиль; —мётный vodomětný; —мётъ, а vodoměť, vodotrysk; —моина *f.* výmol (místo vodou vymleté); —мёръ, а vodoměr *Hydrometer*; —мёрятель vodoměřič; —носецъ, сца *v.* водонось; —носица *f.*, —носка vodařka; —носный vodonosný; —носъ, а vodař; 2. nádoba k nošení vody; —ношёнiе *n.* nošení vody; —образный vodě podobný; —описанiе *n.* vodopis *Hydrographie*; —описательный vodopisný; —священiе *n.* svěcení vody; —отводный vodovodný; —ая труба trouba k odvádění vody; —отводъ, а vodoodvod; —отливный насось čerpadlo, pumpa na vyčerpávání vody; —падъ, а vodopád.

водопадъ, и *f.* umenšení povodně (voda opadla).

водо-перица колосистая *Myriophyllum spicatum* (rstl.); —питiе *n.* pití vody pouze; —пiйца *m. et f.* piják vody; —плавный vodou plavený (dříví); —подъёмный: —ая машина

stroj ke hnaní vody do výše; —поёмный vodou zaplavený; —пой, я *m.*, —пойло *n.*, —пойня *f.* napajadlo, (kde se napájí dobytek); —пойка, —пóчка *f.* vodopojka (nádobka na vodu ptákům v kleci); —пойный колодезь studánka k napájení dobytka; —пойное *n.* plat za napájení. водополь, и *f.*, водопóлье *n.* vystoupení vod z jara, jarní zátopa, povodeň. водо-пóльный povodňový; —привóдецъ, —провóдецъ, дца vodovodec, kdo přivádí vodu; —привóдный, —провóдный vodovodný, k přivádění vody; —привóдъ, —провóдъ vodovod; —прiятелище *n.* nádržka na vodu; —провóдство umění vodovodné; —пропускнýй (-ой) со propouští vodu, prosákavý; в. камень kámen procezovací; —протóкъ, а, —протóчная труба rýha *n.* trouba vodovodná; svodnice; —пýская труба trouba vodopustná (t. u stříkačky); —разлiтiе *n.* rozlití vody, rozlev; velká voda; —расль, и *f.* chaluha, mořská řasa *Fucus* (rstl.); —растворённый зрéděný *n.* rozředěný vodou; —рóдъ, а, —рóдный газъ водiк *Hydrogen*; —рóй, я *m.*, —рóйна *f.* výmol, zmola (od dešťů vymleté místo); —рóсль *v.* водорасль; —рѣзь, а vodořez (dřevo k rozhrnování vody před korábem); —сбóръ, А., —сбрóдъ, óрлики *pl.*, а орлiчек *Aquilegia* (rstl.); —свѣтъ, а водосвѣтъ *Hydrophan*, *Oculus mundi*; —свѣтiе, —священiе *n.* svěcení vody; —свѣтная чаша kropenka, kropenička (nádobka se svěcenou vodou); —скáтъ, а водоспáд, kde voda spadává s hůry; —скóпъ, а vodojem, nádržka na vodu; —сóпъ, а temenec, úvar (kde voda prýští ze země); —спýскъ, а stavídló;

—стланный (crk.) zatopený vodou;
—стой, я *m.* kde je stojatá voda;
—стокъ, а vodostok; —сточный ровъ
zvodnice; rýha na odvádění vody;
—стѣснительный к hrazení vody;
—творъ, а vodík *v.* водородъ; —теча
f. (crk.), —течина *f.*, —течіе *n.*,
—течь, и *f.*, —точъ, и *f.*, —токъ, а
m. bystřice, ručej; —точный источ-
никъ pramen (živý); —трудіе *n.*
(crk.) vodnatost (nemoc); —трудо-
вѣтый (crk.) vodnatý; —удержа-
тельная плотіны *pl.* hráze; —ходець,
дца, —ходъ, а plavec; —ходный
plavební; -ое судно loď; plavidlo;
-ое училище škola plavecká; —ход-
ство plavba; —хранилище *n.* ná-
držka na vodu, vodojem; —черпа-
ніе, черпаніе воды čerpání vody;
—черпательная машина stroj na čer-
pání vody; —чистительная машина
stroj na čišťení vody.

водоч-ка *f. v.* водка; —ный vodkový
(kořalkový).

водратъся (водрусь) vedrati se.

водруж-алый (—альный) крестъ kříž
při zakládání kostela zaražený na
tom místě, kde má býti oltář; —ать,
водрузить zaraziti něco někam (pra-
por), vztyčiti; —ѣніе *n.* vztyčení, za-
ražení (praporu).

водчикъ, а (медвѣдей) *v.* водецъ.

водъ, а chov (dobytka).

водѣрь *v.* волѣрь.

водѣга *f. v.* бодѣга.

водян-икъ, а vodník (hastrman); --истый
vodnatý, zvodnatělý; —ица *f.* šicha
černá *Empetrum nigrum* (rstl.).

водян-ка *f.* vodnatost (nemoc); —ость
zvodnatělost.

водян-ый (-ой), ая, ое vodní; —ая
болѣзнь vodnatost (nemoc); —ая
мельница vodní mlýn; —ѣть zvod-
natěti.

воев-аніе *n.* bojování; —ать (воюю,
воюешь) bojovati.

воевод-а *m.* vojevoda, vojvoda; vůdce;
в. правой руки vůdce pravého kří-
dla; в. левой руки vůdce levého
křídla (ve vojsku); —скій vojvod-
ský; —ство vojvodství; —ствовать
býti vojvodou.

воедино *adv.* (star.) zároveň, na-
jednou.

воеже *adv.* (crk.) aby.

военачаліе *n.* velitelstvo vojska.

военачаль-никъ, а velitel vojska;
—нический, —ничій, бя, ъе velitelský;
—ство *v.* военачаліе; —ствовать býti
velitelem vojska.

военно-арестантская рота rota *n.* set-
nina vojenských trestanců; —во-
спитательное заведѣніе vojenský ústav
vychovavací; —медицинскій воен-
ско-лѣкарскій; --окружной начальникъ
přednosta vojenského okresu; —плѣн-
никъ, а, —плѣнный, аго zajatý (ve
vojně); —походный запасъ vojenské
zásoby; в. госпиталь vojenská (polní)
nemocnice; -ая канцелярія polní
kancelář; —рабочая рота rota nebo
setnina dělnická; —сиротскій домъ
vojenský sirotčinec; —служащій,
аго, —служитель člen služby воен-
скé; —слѣдственное дѣло záležitost
soudu vojenského; —судная коммис-
сія komise soudu vojenského; --счѣт-
ная часть vojenská účárna; —учеб-
ное заведѣніе vojenský ústav učební,
vojenské učiliště; —уѣздный началь-
никъ vojenský přednosta v újezdě.
военный vojenský; в. человекъ, в.,
-аго *m.* (subst.) osoba stavu воен-
скého, vojin; в. судъ vojenský soud;
-ая служба služba vojenská; в. ко-
рабль, -ое судно válečný *n.* vojenský
koráb; -ое министерство ministerstvo
války *n.* vojny.

вож-а́къ, а, —а́той, аго *т.* vodič, vůdce, průvodčí; —а́ный медвѣдь voděný medvěd.

вожде́льнѣ *н.* vroucí přání; —ѣ́нный žádoucí; —ѣ́тъ, —ѣ́вать vroucně žádati.

вожде́нѣ *н.* vodění. [koho. вождествова́ти (star.) voditi; provázeti вождонача́льникъ (crk.) nejvyšší velitel. [vodce.

вождь, я́ *т.* vůdce (vojska); 2. prů- воже́нѣ *н.* vození (na voze)

во́жен-ный, ая, ое rozpustilý; —ье *н.* rozpustilost, skotačení, dovádění.

вожжа́ А., во́жжа Р. *в.* возжа́.

во́жъ, а (star.) průvodce *в.* вождь 2.

воза́тай, я́ *т.* (crk.) vozataj.

воз-благодарѣ́нѣ *н.* poděkování; --бла-

годарѣ́тъ (Бо́га) poděkovati (bohu);

—благодѣ́тельствова́ти, —благодѣ́ше-

ствова́ти, —благосло́вити *в.* благо . . . ;

—блиста́тъ zablesknouti se; —бну́ти

(crk.) probuditi se; —болѣ́ти (crk.)

začítí boleti; —брани́тель zbraňo-

vatel; —брани́тъ, —брани́тъ (кому́)

zbraňovati komu; —бра́нный vybra-

ný; —будѣ́тель, —бужда́тель ро-

badatel, ponoukatel; -ница -ка;

—будѣ́тельный pobádavý, ponoukavý;

-ость -ost; —будѣ́тъ ponuknouti,

pobídnouti; —бужда́тъ (кого́ къ чему́)

pobádati, ponoukati koho k čemu;

robouzeti, vzbuzovati; —бужде́нѣ

н. povzbuzení; ponuknutí; —бѣ́-

сна́ти (crk.) zběsněti; —веде́нѣ *н.*

vzvedení; 2. povýšení; —вели́ченѣ

н. zveličení, vyvýšení; —вели́чить,

—вели́чивать (кого́ надъ кѣ́мъ) zve-

ličiti, zveličovati, vyvyšovati; *в.-ся*

zveličovati se; —велѣ́тъ (star.) ve-

leti; —верга́тъ, —ве́ргнуть (что-ли́бо

на что) vrhnouti, uvrhnouti, hoditi;

2 *в.* на кого́-ли́бо своѣ упова́нѣ, на-

де́жду spolehnouti se na koho, ро-

ložiti v někom svoje důfání, na-
ději; —веселѣ́тъ, —веселѣ́тъ rozve-
seliti; *в.-ся г. se*; —вести́, —ве́сть,
—води́тъ pozdvihnouti, povznesti;
в. взоръ къ небеса́мъ povznesti zraku
k nebesům; 2. povýšiti (v hodnosti);
--во́дный мостъ zdvihačí most; --вра-
ти́мый nahraditelný; -ость -ost;
—врати́тъ, —враща́тъ vrátiti, navrá-
titi; *в.-ся* vrátiti se, navrátiti se;
—врати́тый (—врати́то *adv.*) návratný;
на —врати́то́мъ пути́ на zpáteční cestě;
в. глаго́ль vespolečné časoslovo =
Verbum reciprocum; -ное мѣсто-
имѣ́нѣ (ся, себя́) vespolečné místo-
jmeno; *в.* вѣксель směnka návratná;
—вращѣ́нѣ *н.* navrácení; —врѣ́нѣ *н.*
vzevření; —вѣ́ситъ, —выша́тъ zvý-
šiti, povýšiti, vyvýšiti; *в.* на стѣ́пень
(math.) povýšiti *н.* uvesti na moc-
nost, mocniti, umocniti, zmocniti;
в.-ся zvýšiti se, povýšiti se, vyv-
se; —выше́нѣ *н.* zvýšení, povýšení,
vyvýšení; *в.* цѣ́нь zvýšení, zvětšení
cen, přískočení, přískok (na cenách);
—вѣ́шеный vznešený; nadšený (cit);
-ость -ost; —вѣ́ванѣ, —вѣ́янѣ,
—вѣ́ва́тъ, —вѣ́ять *в.* взвѣ́ванѣ; —вѣ́-
сти́тель zvěstovatel; -ница -ка;
—вѣ́сти́тельный návěštný; —вѣ́ститъ,
—вѣ́щать zvěstovati, návěští dáti,
oznámiti; —вѣ́щенѣ *н.* ohlášení,
oznámení; návěští; —гла́вѣ, —гла́-
вѣ́йца, —гла́вница *в.* взголо́вье, изго-
ловье; —гласѣ́тель, —глаша́тель hla-
satel; vyvolavač; —гласѣ́тъ, —гла-
ша́тъ vyhlásiti, vyvolati; —гласно́
adv., вслухъ nahlas, hlasitě; —гла́-
сный hlasitý, на hlas vyslovený;
—гласъ, а́ (crk.) slova knězem na
hlas pronešená na konec modlitby;
—глаше́нѣ *н.* zvolání (hlasem); hla-
sitě promluvení; 2. zvolání *Epi-*
phonema; —гляда́тъ (crk.) *в.* взгля́-

дывать, смотрѣть; —гнать, —гонять přeháněti, přepuzovati (destilovati); —гноеніе *n.* zhnojení, zjitření (rány) *Suppuratio*; —гноить zhnožiti, zjitřiti (ránu); —гнушаться zhnusiti se; —гнѣздиться (crk.) zahnízdit se; —говорить (prost.) promluvit; —гонка *f.*, —гонъ, а přehánění, přepuzování *Sublimatio*; —гонный přehánivý, přepuzovací; —гонять *v.* возгнать; —гораемый zápalný, chytlavý; —ость —ost; —горать, —горѣть, *v.-ся* zapáliti se, zanítiti se, začít hořet; —горѣлась война vznítila se vojna; —гордиться, —гордѣть zhrdnouti; —градъ, а (star.) oblehací věž; —гремяť zahřmíti.

возгрѣв-ецъ, вца, —икъ, а (prost.) ozhrivec, uvozdrěnenec, usmrkanec; —ица, —ка *f.* uvozdrěnka, usmrkaná; —ый vozhrívý, uvozdrěný, usmrkaný.

воз-громождать, —громоздить *v.* взгромождать; —грѣвать, —грѣти (crk.) ohřáti.

вогр-я, ѣ *f.*, *pl.* възгри ozhr, vozdr (nečistota z nosu); —якъ *v.* возгрѣвецъ.

воз-густить, —гушать zhustiti; *v.-ся* zh. se; —гушеніе *n.* zhuštění; —даваніе, —даніе *n.* vzdávání (cti); 2. *v.*, —даеніе nahrazení; náhrada, odplata; —давать, —дѣть (даю, даешь) кому (почтеніе) vzdáti komu (čest, spravedlnost atd.); 2. dáti náhradu, nahraditi; odplatiti; —дѣтель, —дѣтель nahražovatel; odplatitel; —дѣтельный odplatný; —двигать, —двѣгнуть zdvihnouti, pozdvihnouti, pozvednouti; *v.-ся* zdv. se; —двѣженіе *n.* pozdvihnutí; *v.* крестá *v.* вздвиженіе; *v.* сѣрдца hrdost, vysokomyslnost; —двѣженская цѣрковь chrám pozdvížení sv. kříže; —двизать *v.* воздвигать; —дер-

жаніе *n.* zdržení; —держать, —держи-вать (отъ чего) zdržeti, zdržovati; *v.-ся* отъ чего zdržovati se od čeho; —держникъ, а (crk.) zdrželivec, kdo žije zdrželivě; —держница *f.* zdrželivka; —держный zdrželivý; střídmý; *v.* на языкѣ mlčelivý; —ость —ost; —дойти (crk.) vykožiti (dítě); —дремать zdřímnouti.

воздухо-видный vzduchovitý, vzdušný; —дѣвная машина tlakostroj, stroj vzduchotlačný; —измѣрительный, —мѣрный vzduchoměrný; —мѣрие *n.*, аеромѣтрія vzduchoměrství; —мѣрь, а, аеромѣтръ vzduchoměr; —нагрѣвательный vzduchohřejný; —носный vzduchonosný, vzdušný; —образный vzdušný, vzduchovitý; —описаніе *n.*, аерографія vzduchopis; —очистительный vzduchočistný; —плаваніе *n.* větroplavba; —плѣватель větroplavec; —плѣвательный aerostatický; —проводный vzduchovodný; —ая труба vzdušnice; —проводъ, а жебро (vzduchovodné) v šachtě; —расширитель šířitel *n.* rozprostraňovatel vzduchu; —сгустительный котѣль kotel shustovací, hustič; —слѣвіе *n.*, аерологія vzduchosloví; —чистительный vzduchočistný.

вѣдхъ, а vzduch, povětří; на вѣльномъ вѣдхѣ на čerstvém povětří, pod širým nebem.

вѣдушный vzdušný, vzduchový; —ое явленіе úkaz povětrný.

вѣдым-ѣтельный vznášející, pozdvihující; —ѣть pozdvihovati, vzdýmati; *v.-ся* vzdýmati se, zdvihnouti se; вѣдны —ѣются vlny se zdvihaají; —ѣться (crk.) začít kouřiti.

вѣдых-ѣніе, —ѣть *v.* вѣдыханіе, —ѣть. вѣдывать, вѣдыть vznesti, povznesti; pozdvihnouti.

вѣдыл-аніе, —ываніе *n.*, —ка *f.* vzdě-

lávání (polí); —ать, —ывать vzdělávati (pole); —атель, —ыватель vzdělavatel.

возж-а (*pl.* вóжи, ей) *f.* oprat, otěž; —ать лошадь otěž dáti koni.

воз-желáние *n.* přání, toužení, žádání; —желать přáti sobě čeho, zatoužiti po něčem; —жéние, —жигáние, —жизáние *n.* zažžení, zapálení; —жéчь (*—жéщи crk.*), —жигáть zažící, zapáliti; zanítiti; в.-ся *z.* se; —звáние *n.* vyzvání, provolání (*k* lidu); —звáть, —зывать zvolati; —зрéние *n.* на что pohled, popatření na něco; 2. в. (на заслúги, на усéрдие) ohled, zřetel (на zásluhu, na horlivost); —зрѣть *v.* взирáть.

вóзикъ, а vozík.

вóзило *n.* (*star.*) povoz, vůz.

вóзиль-ный povozný; —щикъ, а povozník; vozíčkář; в. пескý písař.

вóзить (вожý, вóзишь) voziti; в. то-вары на корабль voziti zboží po korábě; в.-ся voziti se; (*o* dětech) dováděti, rozpustile si počínati (*on* se po něm vozí).

вóзище *n.* veliký vůz.

вóзка *f.* vožení; dovoz.

воз-лагáние *n.* ukládání; —лагáть ukládati; —легáть, —лэчь на чёмъ ulehnouti; —лежáть (*-жý, -жйшь*) ležeti na čem; —лелѣять vychovati; —летáть, —летѣть *v.* взлетáть; —ли-вáльникъ, а, —ли́йльникъ, —ливáль-ница *f.* konvička mešní; —ливáние, —ли́яние *n.* nalívání; —ливáть, —ли́ять nalívati; —лйть на что naliti; —ложéние *n.* uložení; —ложйть ulo-žiti; в. вѣнецъ на главý položiti věnec na hlavu; в. рýку на себя pozdvihnouti ruku proti sobě; в. на когó-либо поручéние uložiti ně-кому něco, naříditi něкому něco; в. надéжду (уповáние) на Бóга ро-

ložiti *n.* složiti naději svou (*dou-fání*) na Boha.

вóзлѣ (*prp. c. gen.*) podle; vedle.

воз-лѣзáть, —лѣзть *v.* взлѣзáть; —лю-бйть, —люблáть когó zamilovati si koho, oblíbiti si koho; —люблен-никъ oblíbenec; miláček; —люблен-ница *f.* oblíbenka, milenka; —лю-бленный oblíbený; *subst.* miláček, milý; -ая *subst.* milenka, milá; —мездйтель, —мездникъ odplatitel, odměňovatel; —мездйе *n.* (*—мэстье star.*) náhrada, odplata, odměna; —метáть mnoho si domýšleti o sobě; —мздйти (*—мездити*) (*crk.*) odplatiti, dáti odplatu; —могáть, —мóчь (*crk.*) moci, býti s to.

возмóжн-о *adv.* možno; ёто не в. to není možná; —ость možnosť; --ый možný.

воз-мужáлый dospělý, kdo dosáhl muž-ného věku; —мужáть dosáhnouti mužného věku; —мутйтель buřič; -ница -ka; —мутйтельный buřič-ský, pobuřující; —мутйть, —мущáть bouřiti, pobouřiti; 2. в. (водý) zka-liti (*o* tekutinách); (*staroč. mútiti*); в.-ся zbouřiti se; zkaliti se; —му-щéние, —мятéние *n.* zbouření; —мѣ-рить, —мѣрýть změřiti; —наградйть, —награждáть nahraditi něčím; od-platiti; —награждéние *n.* náhrada; в. издérжекъ náhrada útrat; —на-мѣрйться, —намѣрйваться zamýšleti něco, míti v úmyslu, hodlati; —не-годовáние *n.* nevole; —негодовáть на что zanevřiti na něco; —ненави-дѣние *n.* nenávisť; —ненавйдѣть за-чйти nenávidět, zanevřiti na koho; —несéние *n.* povýšení; В. Госпóдне na nebe vstoupení Páně, boží vstou-pení; —несénскйй týkajíc se na nebe vstoupení Páně; в. собóръ chrám na nebe vstoupení Páně; —нести,

—нѣсть *vznesti*, *povznesti* *v.* возно-
сѣть; —никаніе *n.* *vznikaní*; —никать
vznikati; —нікнути *vzniknouti*;
—нікльй *vzniklý*.

возн-ікъ, а тажнѣ кѹн, тахон; 2.
накладовѣ вѹз, повоз (fůra); 3. в.
(star.), —іца, *m.*, —ічей, аго *m.*
vozka; —ічій, —ічей, ая, ее *adj.*
vozkův, ova, ovo.

воз-новѣть, —новлѣть *v.* возобновѣть;
—носѣть *vznesti*, *povznesti*; 2. вы-
нашети, vychvalovati koho; в.-ся
vznesti se, *povznesti se*; 2. vynášeti
se, vychvalovati *se*, vychloubati *se*;
—носливѣй vychloubavý, chlubný;
hrdý, nadutý; -ость -ost'; —ношѣ-
ніе *n.* povznešení; 2. в. даровѣ ро-
здвигованіи (při službách božích);
3. vynášení, vychloubání. [sky.

возня, ѣ *f.* dovádění; rozpustilé kou-
воз-обидѣть, —обиждѣть за urážku *se*
pomstiti; —обладѣть чѣмъ opanovati
něco, zmocniti *se* čeho; 2. převlá-
dati.

возобнов-ітель obnovitel; —іть, —лѣть
obnoviti; в.-ся о. *se*; —лѣніе *n.* ob-
novení, obnova.

возов-ікъ, а тажнѣ кѹн, тахон; —ій
(—ій), ая, ѡе возовѣ; —ая лѡшадь
v. возовікъ; —ѡе сѣно seno на
voze přivežené.

возѡкъ, зка, возѡчекъ чка сáňку зří-
зенѣ на spůsob kočáru s dvířky а
oknem.

возопѣть, возопіѣть (crk.) zaúpěti *v.*
вопіѣть.

воз-остріѣть, —ощріѣть zostřiti; —ра-
дованіе radost, radování; —радовать
zaradovati koho; в.-ся zaradovati
se; —раждѣть *v.* возродѣть; —ра-
женіе *n.* odpověď, odmlouvání, ná-
mitka; replika; —разітельный od-

mluvný; —разіть, —ражѣть odvěti-
odpovědět; —растаніе *n.* *vzrůstání*;
2. pokračování, postupování, postup;
—растѣть, —расті, —рості *vzrů-
stati*, *vzrůst*; —растающій *vzrůsta-
jící*, *postupný*; —растеніе *n.* *zleti-
lost*; (*vzrůst* do plných let); —ра-
стѣть, —ращѣть vychovati (děti atd.);
pečovati o *vzrůst* rostlin, *rostiti*.

вѡзрастный *vzrůstový*.

вѡзрастъ, а *vzrůst*; *rost*; *věk* (lidský).

воз-ращеніе *n.* *vychování*; —ревно-
вать začítі *řevniti n.* *žárliti*.

вѡзрѣться (u myslivců) ohlednouti
se, rozhlednouti *se* (o psech).

воз-родѣть (желаніе, охѡту) *vzbuditi*,
povzbuditi, *znovu probuditi*, *obno-
viti* (přání, touhu); в.-ся *zroditi se*
znovu; *obnoviti se*; —рождѣніе *zno-
vuzrození*; —роптѣть začítі *reptati*;
—рості, —рѡсть *v.* *возрасті*; —ро-
стѣть *v.* *возрастѣть*; —рыдѣть začítі
hořekovati, *naříkati*; —свирѣпѣть
rozvztekliti se; —сіѣвать, —сіѣть
zasvitnouti; —соединѣть опѣт *sjed-
notiti*; —создѣть, —созидѣть *znovu*
vystavěti; *obnoviti*; —ставѣть *v.*
возстѣть; —станавливать *v.* *возста-
новѣть*; —станіе *n.* (protívъ когѡ)
povstání proti někomu; в. изъ мѣрт-
выхъ *z mrtvých vstání*; —станові-
тель *obnovitel*; —становітельный
obnovující; в. эдіктъ *edikt restitu-
ční*; —становѣть, —становлѣть *v* pře-
dešlý stav *uvesti*, *obnoviti*, *restau-
rovati*; —стѣть *povstati*; в. изъ
мѣртвыхъ *vstáti n.* *povstati z mrt-
vých*; в. противъ когѡ *povstati* proti
někomu; —стѣль сѣльный вѣтеръ
povstal silný vítr; —стенѣть, —сто-
нѣть *zasténati*; —сылѣть, —слѣть
(молітвы къ Бѡгу) *vyšílati* (modlitby
k Bohu); в. хвалѣ *chvalořečiti*.

возъ, а vůz.

возъ- (předložka pouze ve složených)
vz-, vze-.

возъ-имѣть надѣжду míti naději;
—ярътъ rozzlobiti, rozjařiti; в.-ся г. se.

вой, я *m.* vytí (vlků, psů); 2. kníkot,
kňourání malých dětí; 3. в., *pl.* вои,
евъ (star.) voj, *pl.* voje (staroč. voji).

вѣйдъ, а *m.* knotovka, *Lychnis* (rstl.).

вѣйлокъ, а, *dem.* вѣйлочекъ plstř; у
негѣ волоса вѣйлокъ вѣйлокомъ má
vlasý docela rozčuchané.

вѣйлоч-никъ, а plstník, plstř; —ный
plstěný.

война *f.* vojna, válka.

войникъ, а (star.) vojín *v.* воинъ.

воинначальникъ, а (crk.) náčelník
n. velitel vojska.

воин-скій, ая, ое, vojenský, vojanský;

—ственникъ válečník *v.* воинникъ;

—ственный bojovný, válečný, boje-
chtivý; —ство n. vojsko; —ствовать

(crk.) sloužiti ve vojště (vojačiti).

воинъ, а vojín, voják.

вѣйско *n.* vojsko.

войсковой, ая, ое vojenský (t. ko-
zácko-vojenský).

вѣистину *adv.* (crk.) zajisté, opravdu.

вѣитель, я, *m.* в. воинъ.

вѣйти (вѣйдъ) vejíti; вѣйдите! vejděte!
v. входить.

вѣйтъ, а (malor.) rychtář (morav. vojt).

вокальный vokální; —ная музыка
vokální hudba.

вокругъ *adv.* (в. города) okolo, kolem
(města).

воксалъ, а síň, salon (hrací n. taneční).

воланъ, а пѣритý míč, pírník *Volant*.

волѣанка *f.* в. волнѣха.

волг-лостъ navlhlost; —лый zavlhlý,
vlhký; —нуть vlhnouti.

волѣйрикъ, а, мѣшникъ měchýřník,
žanovec, ovčí šocovice *Colutea* (rstl.).

волѣйръ, я, *m.*, *dem.* волѣйрѣкъ, рѣка
волѣйрѣчокъ, чка puchýř, -ек.

волѣанка *f.* в. волнѣха.

волѣнъ, а los půlroku starý, polouroček.

волѣтель, я (crk.) přívrženec, něčí
n. něčeho.

волѣти (-лю, -лиши) (crk.) chtíti,
vůli projeviti (voliti).

волканѣческий sopečný, vulkanický.

волканъ, а sopka, vulkán.

волко-бѣй, я *m.*, —гѣбъ, а, лѣутикъ
жѣлтый voměj, vlčímor, psímor *Aco-*
nitum lycoctonum (rstl.); —вѣдъ, а

pipla, *Lycopsis* (rstl.); —внѣ *f.* vlčí
jáma; —дѣвъ, а vlkodav (pes);

—нѣгъ, а vlčí noha (karbinec Presl.)
Lycopus (rstl.); —нѣжѣ *n.*, плавѣнъ

plavuň, *Lycopodium* (rstl.).

вѣлкъ, а vlk *Lupus*; вѣлкъ вѣетъ vlk

vuje; съ волкѣми жить, по вѣлкѣи

выть (попѣлъ к волкѣмъ: съ волкѣми

вой, а вмѣстѣ вѣлкѣи пѣсни пой)

kdo chce s vlky býti, musí s nimi

výti; та не овцѣ, котѣрая съ вѣлкомъ

пошлѣ то овце nebyla, со за влкомъ

chodila; скѣлько вѣлка ни кормѣ а

онъ всѣ въ лѣсѣ глядѣтъ krm vlka

jak chceš a on předce jenom k lesu

hledí; вѣлкъ на всѣкѣй годѣ линѣетъ,

а нрѣва не перемѣняетъ vlk každým

rokem líná a přec není choutka

jeho jiná.

волнѣ, ѣ *f.* vlna (vodní); морскѣи волнѣи

mořské vlny; онъ погѣбъ въ мѣр-

скихъ волнѣхъ он zahynul v moř-

ských vlnách.

вѣлна *f.* vlna (ovčí, stříhaná); вѣлнѣи

pl. f. (star.) střecha tašková, cihlová.

волн-ѣнѣ *n.* vlnění; pohnutí (duše,

cítu); —ѣстый vlnitý, rozvlněný (jako

vlny vodní).

волно-вѣнѣ *n.* rozvlnění; —вѣтъ (вол-

нѣю, —ѣешь) rozvlniti; в. ѣмы roz-

čiliti; в.-ся vlniti se, rozvlniti se;

rozčiliti se; —образный vlnitý, vlnovitý; -ость -ostf.
 волну́ха, волну́шка *f.* čirůvka kravská, ryzec kravský *n.* ovčí *Agaricus torminosus* (*Russula torminosa*).
 волня́ный (crk.) vlněný.
 волови́къ, а pilát, volský *n.* volový jazyk *Anchusa*.
 во́лов-ина *f.* volovice, volská kůže; —ий, бя, ье volský, volový; в. язы́къ volový jazyk, в. волови́къ; —ня *f.* volín, volský chlív.
 воло-глазъ, а, златоцвѣтъ, во́ловье око, быча́чий глазъ koprtna, matečník větší *Chrysanthemum leucanthemum* (volovec *n.* volské oko *Buphthalmum*); —гло́дка *f.* в. волови́къ; —го́нь, а honák (volů); —ду́шка *f.* prorostlík, pupovník *Bupleurum*.
 волоки́т-а *m. et f.* záletník, namluvač; 2., в. *f.* odklad, průtah věci; —ный toulavý; —ство *n.* namlouvavost; —ствовать záletnický žití.
 волокли́юй, я *m.* klabák *Buphaga* (pták).
 волокни́стый vláknatý.
 волокно́ *n.* vlákno.
 волоковое́ окно́ šoupací neb závlačné okno.
 волоку́ша *f.* vlak, nevod (na ryby); 2. svlak, vláče, svlač (druh saní).
 во́локъ, а místo mezi dvěma splavnýma řekama, kudy se vláčí zboží *n.* náklad k lodím; 2. (star.) dvoukolka (vozík); 3. в. волоку́ша.
 волонте́ръ, а dobrovolník, *Volontair*.
 волопа́сь, а pasák volů.
 волос-а́тикъ, а struněnec, živý vlas, *Gordius* (červ); —а́тый vlasatý; —а́чь, а vlasáček *Trichodium* (zool.).
 во́лосень, снѣ *f.* (u koní) spěnačka (kloub nad kopytem).
 волос-и́стый vlasatý; —не́ць, а ječmenka *Elymus* (rstl.); —ни́къ тка

nička na vlasy; —но́й (-нѣй), ая, ое: —нѣе сосѹда труби́čky vláskové.
 во́лосность (Р.) vláskovitost, *Capillaritas*.
 волосо-ви́дный, —образный, vlasovitý, vláskovitý.
 волосо́къ, скá vlásek; на в. на vlas, на vlásek; на в. недостаѣтъ jenom málo se nedostává.
 волосо-плѣтина, —плѣтка *f.* tkanice *n.* stužka na vlasy.
 волосо́чекъ, чка vláseček.
 волосо-чеса́тель, я, —чѣсь, а *m.* ka-deřník, vlásenkář (vlasočes).
 во́лостель, я *m.* (star.) správce okresu, okresní přednosta.
 волостный́ (-о́й), ая, ое okresní.
 во́лость, и, во́лостка (star.), о́бласть okres (správní); 2. panství (t. majetek jistého pána).
 во́лосъ, (*pl.* волосá i волосы, *gen.* во́лосъ) vlas, *pl.* vlasy; у жѣнщины во́лосъ до́логъ а умъ корóтокъ dlouhé vlasy, krátký rozum; ни на́ волосъ не уступлю́ ani o vlas neustoupím.
 волосян-и́къ, а bačkora z vlášení (ze žíní); —и́ца *f.* žíněná košile.
 волося́нка *f.* žíněná košile; 2. dětská hra, v níž toho, kdo jistou píseň nedozpívá ke konci, tahají za vlasy; дать кому́ волося́нку vykrákati komu, vzítí koho za pačesy.
 волося́ный (-о́й), ая, ое vlasový; žíněný.
 волоч-а́га, *m. et f.* vlačuha, tulák, poběhlík; —а́йка *f.* tulačka, poběhlíce; —е́ние *n.* vláčení; —и́льный кругъ, —и́льня *f.* kruh protahovací, protahovačka; —и́льщикъ protahovač (drátu); —и́ть vláčetí; в. но́ги vláčetí pohy; в. protahovati (drát); в.-ся vláčetí se; —мѣ *adv.* vlečmo.
 во́лочь (волочу́, -чѣшь) vleci; в.-ся (волоку́сь, -лóчешься) vleci se.

волощанинъ, а (star.) obyvateľ kraje.
 волтижеръ, а přemětač *Voltigeur*.
 волтижировать (-рюю, -рюешь) přemítati-se (po prkně n. po provaze).
 волуекъ, уйка, волуй, я *m. vrhavka*,
 праšivka, *Agaricus emeticus* (houba).
 волхвъ, а (star.) kouzelník, hvězdopravec.
 волч-ѣкъ, чка vlček, (jmeno všelikých přístrojů); —энокъ, нка vlček, mladý vlk; —ецъ, а bodlák *Carduus* (rstl.); —йтся vlčiti se; —йца *f. vlčice*; —йще *n. veliký vlk*.
 волчий, бя, ъе vlčí; -чья яма vlčí jáma; -чий перецъ, -чье лыко vlčí lýko, lýkovec *Daphne mezereum* (rstl.); -чья ягода vraní oko, vranovec *Paris quadrifolia* (rstl.).
 волчюра *v. вильчюра*.
 волш-ба *f. (crk.)*, —бѣніе kouzelnické hádání, předpovídání.
 —волшѣб-никъ, а kouzelník, čaroděj, haďač; —ница kouzelnice, čarodějka, haďačka; —ничать hádati, čarovati; —ный kouzelný, čarodějny; *v. пруть* čarovný *n. kouzelný prut n. proutek*; —ная крапѣва hluchá kopřiva, hluchavka nachová *Lamium purpureum*; —ство, чародѣйство čarodějství; —ствовать *v. волшѣбничать*.
 вошь, а (vůl) býk.
 вошн-ка *f. dudy pl.*; —очникъ, —щикъ dudák, dudař.
 вошка *f.*: онъ тепѣрь на вошкѣ теď je na svobodě, volný ptáček.
 вошни-ца *f. sbor dobrovolníků*; 2. sbor nádenníků; 3. *v. m. et f. rozpustilec*, nezbeda; —чать rozpustile neb nezbedně si počínati.
 вошно *adv. volně, volno, svobodně*.
 вошно-дѹмецъ, мца volnověrec (kdo popírá pravdy křesťanského náboženství); —дѹмство volnověrství; —наѣмный svobodně najatý; —опре-

дѣляющийся dobrovolník; —приходящій (ученикъ) volně přicházející (žák); —промышленникъ volný neb svobodný průmyslník (rybář neb horník); —слѹсатель svobodný posluchač (na vysokých školách).
 во́льность volnost; стихотворческая *v. zvůle básnická*.
 во́льный volný, svobodný; *v. человекъ, в. (subst.) svobodný člověk*; *v. крестьянинъ svobodník*; во́льная *f. list propustný, list na volnost*; онъ во́ленъ въ своёмъ имѣнии on může vládnouti svým jměním dle své vůle.
 Во́лтовъ столбъ sloup Voltajský.
 во́льфрамъ, а těžik, chvořík *Wolfram* (miner.).
 во́люшка *f. vůle (svoboda, svobodička)*.
 во́ля *f. vůle*; свобода *v. svobodná vůle*; во́ля Ба́ша jak chcete, jak je Vaše vůle; во́лею нево́лею volky nevolky, chtě nechtě; во́льному во́ля а спасѣному рай kdo chce kam, pomozme mu tam.
 во́мчать vtáhnouti, vevlíci; *v.-ся* vraziti někam prudce.
 во́нзать, во́нзѣть vraziti *n. zaraziti* (nůž do srdce); *v.-ся* zaraziti se (do něčeho).
 во́нь *adv. ven*; во́йти *v. vyjít ven*; *v.!* pryč! klid se!
 во́нь, и *f. smrad*.
 во́нькій, ая, ое, во́нючий, ая, ее smrdutý, smradlavý.
 во́нючка *f. čertovo lejno Assa foetida*; 2. tchoř *Mustela (Viverra) putorius*.
 во́ня *f. (crk.) v. запахъ*.
 во́нялый *v. во́нючий*.
 во́нѣть (-яю, -яешь) smrdět.
 вообра-жа́ть, —зѣть (себѣ что) představovati, zobrazovati sobě něco; *v.-ся* zobrazovati se; это тебѣ такъ —жа́ется to se ti tak zdá; —же́ніе *n. zobrazení, představení, představa*,

obrazotvornost; —зімый со možno sobě představiti n. zobraziti; —зітельный спůsobилý к zobrazování, obrazotvorný; -ая сіла obrazotvornost.

вообще *adv.* vůbec.

воодушевлять *v.* одушевлять.

вополчить *v.* ополчить.

вооруж-ать, —ить ozbrojiti; 2. roz-zlobiti; в.-ся ozbrojiti se; —ёние *n.* ozbrojení; —итель сýдна kdo vystrojil koráb všemi potřebami.

во-первыхъ *adv.* (num.) předně, za první.

вопить, взвопить (воплю, вопишь), вопиать, возопиать, возопить, (вопию, вопиши) (crk.) křičeti; úpěti, bědovati.

вопіёние, вопіяніе *n.* úpění, nářek.

во́плeнный (crk.) křiklavý.

вопло-тить, —щать (crk.) vtělit; в.-ся vtělit se; —щёние *n.* vtělení; в. Сіна Божія vtělení Syna Božího; —щённый vtělený.

во́плъ, я *m.* úпění, nářek, křik; —ствити, —ствовати (crk.) úпěti, bědovati.

вопреки *adv.* proti, naproti, (= na přič); в. законамъ proti zákonům; в. томý proti tomu, nedbaje na to, nehledě na to.

вопрос-итель tazatel; —ительный tázavý, tazací; знакъ в., —ительная *f.* (subst.) otazník, znamení otázky; —ить *v.* вопрошать.

вопрóс-ный tazací, otazný; —чикъ tazatel.

вопрóсъ, а *m.* otázka; отвѣчать на в. odpověděti na otázku; отвѣчать на всѣ вопросы odp. na všecky otázku, на всеcky články; это ещё в. то je ještě otázka; to není ještě jisto.

вопрош-атель tazatel; —ать, (о какомъ либо дѣлѣ), в.-ся tázati se; —ёние *n.* otázka, otázání, ptaní.

вопъ, а (star.) *v.* вопль.

во́пьянѣ *adv.* v opilosti.

во́рванный vorvaní.

во́рвань, и *f.* rybí (velrybí) tuk, vorvaň.

ворва́ться *v.* врываться.

ворво́рка *f.* *v.* варво́рка.

ворга́нь *v.* варга́нь.

вори́шка *m.* zlodějíček, malý zloděj; что сходить съ рукъ ворамъ, за то воришекъ бьютъ velký zloděj se vozí v kočáře, a malého ženou ke káře.

ворк-ли́вый bručivý, mrzutý; в. го́лубъ vrkavý holub; —о́вание *n.* vrkání (holubů); —о́вать (-кью, -кышь) vrkati (o holubech); —отня́ *f.* vrkání (holubů); 2. stálé bručení, broukání; —оту́нь, а, —у́нь, а brumlal, bručil, mrzout; —оту́нья, —у́нья *f.* brumlalka, bručilka; —у́ша *f.* čírek (kachna).

воро́ба *f.* (u kameníkův), prkýnko v jednom konci s dirkou v druhém s roubíkem, by se mohl naznačiti kruh.

воробей, бья́ *m.* vrabec *Fringilla* (Passer); —никъ, а vrabí símě, kamejka *Lithospermum* (rstl.).

воробі́нка *f.* vrabečnice *Passerina* (rstl.).

воробить (—о́лєніе *n.*) udělati kruh (*v.* вороба).

воробка́ *f.* vrabčice (samice).

воробы́ (мотальныя) *pl. f.* motovidlo (k navíjení příze).

воробышекъ, шка, воробьёнокъ, нка vrabeček.

воробьённый, воробьи́ный vrabčí; -ное гнѣздо vrabčí hnízdo; -ное сѣмя vrabí símě *v.* воробейникъ.

воро́вать (-пью, -пышь) krásti.

воров-ка́ *f.* zlodějka; —очникъ andělíka *Angelica silvestris* (rstl.).

воров-скі́й *adv.* zlodějský; —скі́й (-ой), ая, ое, zlodějský; в. ключъ zloděj-

ský klíč; 2. kradený; —ствó zlodějství.

ворогýша *f.* (star.) hadačka, čarodějnice; 2. zimnice.

вóрогъ, а врагъ *v.* врагъ.

ворож-áйка, —ея, и *m. et f.* hadač; hadačka; —бá *f.*, —éние *n.* hádání, čáry *pl.*; —ítъ (-ý, -íшь) hádati někomu, čarovati; *v.* náруку hádati komu z ruky.

ворóна *f.* vrána *Corvus cornix*.

воронéние *n.* damascirování (ocele).

воронёнокъ, нка mladá vrána.

воронéцъ, нцá vranec, samorostlík, Kristoforova tráva *Actaea spicata*.

ворон-ýло *n.* hladicí ocel; —ýльщикъ zakalovač (ocele); —ítъ damascirovati, kaliti ocel.

воронíй, бя, ве *adj.* vraní; *v.* глазъ vraní oko *Paris* (rstl.).

воронка *f.* trychtýř, náливка; 2. vranka *Gobius barbatus* (ryba).

воронóй vraný; -áя лошадь (*subst.* -áя *f.*) vraný kůň, vraník.

воронóкъ, нкá medovina (nápoj).

вороно-пáгíй, -ая, -ое (kůň) bílého těla černěkropenatý; —чáлый (kůň) černé srsti promíchán šedou.

воронóчка *f.* trychtýřek.

вóронъ, а havran *Corvus*.

вóронъ, и *f.* modravá barva (na oceli a na železe).

воротá *n.* ворóта, *gen.* ворóтъ *pl. n.* vrata; ключъ отъ ворóтъ, кл. къ ворóтамъ klíč od vrat; 2. *v.* splavná voda mezi skalinami *n.* písčínami; 3. milíř (horn.).

воротíло *n.* vratidlo.

воротítъ (ворóчать) obrátiti; *v.* свой дéньги dostati svoje peníze nazpět; *v.-ся* vrátiti se.

ворóтникъ, а vrátný, ého *m.*, vrátník.

ворот-никъ límec (u kabátu a košile); —ничёкъ, чкá límeček.

ворóтный od vrat, u vrat.

воротóкъ, ткá A. krkovice, kůže z krku.

вóротъ, а jeřáb, zvedák, zdvihák; 2. límec (*srb.* vrat = krk).

вóротъ, и *f.* rub (některé věci).

ворохнúть *v.* ворошítъ.

вóрохъ, а купа, hromada 2. *v.* пшеницы stoh.

ворóчать (*v.* воротítъ) obrátiti, obraceti; онъ всёмъ ворóчаетъ он vším vládne; obrací všecko na rub; *v.-ся* loudati se s čím.

ворош-éние *n.* převracení (sena atd.); —ítъ převraceti (seno atd.); 2. do kup dávati, kupiti; 3. znepokojevati koho; *v.-ся* nepokojiti se.

вóрса *f.* vlas (na sukně).

ворсýль-на *f.* krample, česačka na vlnu; —ный kramplovací, česací; —щикъ čeříč sukna.

ворсýстый srstnatý.

вóрсить čeřiti, kučeřiti (sukno).

ворсов-áльный *v.* ворсýльный; —áльня *f.* místo k čeření sukna; —áние čeření sukna; —áть *v.* вóрсить.

ворсостригáтельные нóжницы *pl.* нůžky postřiháčské.

вóрсочникъ *v.* ворсýщпкъ.

ворсáнка *f. v.* ворсýльна; 2. štětka soukenická *Dipsacus fullonum* (rstl.).

ворч-áливый врčívý (pes); бруčívý, brumlavý; -ость -ost; —áние *n.* врčení, бруčení, brumlání; —áть врčeti (pes); бруčeti, brumlati (člověk); —ítъ въ животъ kručí v bříše.

вóршение *n.* čeření (sukna).

вóръ, а zloděj.

восем-нáдцатый, ая, ое osmnáctý; —нáдцать *num.* osmnáct.

вóсемь *num.* osm (vosum).

восемдесáтый osmdesátý.

вóсемьдесáть, *gen.* восьмíдесáти *num.* osmdesát.

восемью *adv.* (*num.*) osmkrát.

ВОСКИПѢТЬ *v.* ВСКИПѢТЬ.

ВОСКЛІКНУТЬ, ВОСКЛИЦАТЬ *vzkřiknouti*, *vykřiknouti*; *zvolati*.

ВОСКЛИЦ-АНІЕ *n.* *výkřik*, *vykřiknutí*, *zvolání*; знакъ —анія, —ательный знакъ, —ательная *f.* (*subst.*) *znak vykřiknutí n.* *zvolání*, *vykřikovka*, *přízevka*; —атель *vyvolavatel*; —ать *v.* ВОСКЛІКНУТЬ.

ВОСКЛОН-ЕНІЕ *n.* (*star.*) *lože*, *postel*; —йти, —яти (*crk.*) *uložiti*.

ВОСКО-БІТІЕ *n.* *vybíjení vosčin*; —бѡй, я *m.* *vybiječ vosku*; —бѡйня *f.* *místo k vybíjení vosku*; 2. *přístroj k vybíjení vosku*; —бѣленіе *n.* *bílení vosku*; —бѣлильная фабрика, —бѣлильня *f.* *dílna na bílení vosku*, *bělidlo na vosk*, *voskovna*; —вѣтый *voskovatý*, *vosk v sobě držící*; —вѣть (*воскѹю, -ѹешь*) *voskovati*; —вѣкъ, а *voskový přílep (flastr)*; —вѣна *f.* *ozobí (voskovitá blanka na ptačím zobáku)*; —вѣй (-вѡй), ая, ѡе *voskový*; в-ая свѣча *vosková svíce n.* *svíčka*.

ВОСКОЛЕБАТЬ зачѣти *kolébati*, *z.* *hýbati*, *rozkolébati*; в.-ся *rozkolébati se*.

ВОСКО-ЛѢЙ, я *m.*, —лѣитель *voskář*; —лѣтіе *n.* *voskářství*.

ВОСКОРМ-ИТЕЛЬ, я *m.* *vychovatel*; —ительница *f.* *vychovatelka*; —ить, —лѣть *vychovati*.

ВОСКРЕСЕНІЕ *n.* *vzkříšení*; *z mrtvých vstání*; 2. *v.* ВОСКРЕСЕНЬЕ.

ВОСКРЕСЕНЬ, сна *m.* (*crk.*) *verš o z mrtvých vstání Kristově*.

ВОСКРЕС-ЕНЬЕ *n.* *neděle*; въ в. в *neděli*; —итель *vzkřísitel*; —ить *vzkřísiti*; —иха *f.* *choulivka*, *růžička z Jericha Anastatica hierochuntica*.

ВОСКРЕС-НУТЬ *vstáti z mrtvých (vzkřís-nouti)*; —ный *nedělní*; в. день *neděle v.* ВОСКРЕСЕНЬЕ; —ная слѹжба *nedělní služby Boží*.

ВОСКРЕШЕНІЕ *n.* (*crk.*) *vzkříšení*.

ВОСКРІКНУТЬ *v.* ВСКРІКНУТЬ.

ВОСКРИЛѢТЬ, —лѣть (*crk.*) *povznesti (na křídlech)*; в.-ся *p. se*.

ВОСКУР-ЕНІЕ *n.* *zakouření*; —ить, —ять *zakouřiti (kadidlem)*; запалити (*oběť*). ВОСКЪ, а *vosk*; горный в. *horní vosk*; жѣлтый какъ в. *žlutý jako vosk*.

ВОСМЕР-ИКЪ *osmička (co v sobě drží osm kusů n. částí)*; в. свѣчь *osm svíček (na libru)*, (*svíčky osmerky n. osmičky*); канатъ в., верѣвка в. *provázek osmipramenný*; —ичный, восмерной *osmerkový*.

ВОСМѢРКА *f.* *osmerka*; *osmička (karta)*; в. лошадей *čtverospřežení (osm koní)*. ВОСМЕРО, *gen.* *ыхъ num.* (*o osobách*) *osmero (gen. osmera)*; насъ бѣло в. *nás bylo osmero*.

ВОСМЕРЫ *num.* (*o věcech*) *osmero, osmery*; в. сѣни *osmery saně, osmero saní*.

ВОСМИ-ДНЕВНЫЙ *osmidenní*; —лѣтній *osmiletní, osmiletý*.

ВОСМОЙ *v.* ВОСЬМОЙ.

ВОСПА *v.* ѦСПА.

ВОСПАЛ-ЕНІЕ *n.* *zapálení, zanícení, zánět (med.)*; в. легкихъ *zapálení plic, zánět plic*; —ительный *zánětný*; —ить, —ять *zanítiti, zapáliti*; в.-ся *z. se*.

ВОСПАРИТЬ, —рѣть *vznesti se*.

ВОСПИСАТЬ, ВОСПИСЫВАТЬ *vypsati něco, popsati*; 2. *dáti zprávu písemnou*.

ВОСПИТ-АЛИЩЕ *n.* *vychovací ústav*; —аніе *n.* *vychování*.

ВОСПІТАНН-ИКЪ *vychovanec*; —ица *f.* *vychovanka*.

ВОСПІТАТЕЛЬ *vychovatel*; —ица *f.* *vychovatelka*; —ный домъ *vychovací ústav n. dům*.

ВОСПІТАЪ, ВОСПІТЫВАТЬ *vychovati, -ávati*; в.-ся *v. se*.

ВОСПЛАМЕН-ЕНІЕ *n.* *rozplamenění*; —ить, —ять *rozplameniti*; в.-ся *r. se*; за-

páliti se; —аемость zápalnosť, zá-
nětnost, chytlavost.

восплескать začíti rukama tleskati.

восполнить, восполнять doplniti.

воспользоваться чѣмъ užiti, upotřebiti
něčeho k svému prospěchu.

вспомин-аніе, —овеніе (о комъ) *n.*

upomínka, vzpomínka, vzpomenutí;

въ в. на upamatování, na památku;

день -ія den upomínky, den památný;

—атель vzpomínatel; —ательный

k upomínce sloužící; —ать, вспо-

мянуть, что vzpomenouti na něco,

upomenouti se na něco.

вспослѣдов-аніе *n.*: по —аніи Высо-

чайшаго соизволѣнія на то po Nej-

vyšším přivolení; —ать přihoditi se.

воспрепятствов-аніе kladení překážek;

—ать чѣмъ překážeti čemu; в. кому-

либо въ чѣмъ překážeti komu v čem.

воспрет-итель kdo zakazuje *n.* запо-

вѣдѣ; —ительный zakazující, запо-

вѣдающий; —ить, воспрещать zakázati,

zapovědět.

воспрещеніе *n.* zákaz, zapovězení.

воспри-нимать *v.* воспріимать; —ніе

n. v. воспріятіе.

воспріем-никъ, а, —ный отецъ kmotr;

—ница *f.*, —ная мать kmotra;

—ный kmotrovský; в. отецъ *v.*

воспріемникъ; в. сынъ *v.* крестникъ;

—ная мать *v.* воспріемница; —наядочь

v. крестница.

воспри-имать, —ать přijímati; в. святоѣ

крещеніе přijímati křest, býti na

křtu; в. отъ купели pozdvihnouti

ze křtu (dítě kmotrovsky na rukou

držeti); —имчивый cháравý; -ость

-ost; —ятіе *n.* přijmutí; 2. pocho-

pení něčeho.

воспроиз-веденіе *n.* opětování, obnova,

reprodukce; —вести, —вѣсть, —во-

дѣть opět uvést, opětovati, obnoviti;

—водитель reproducent.

воспростѣть, воспростирать rozpro-
střít (ruce).

воспроти́виться, воспротивля́ться zpro-
tívití se (komu).

воспротивленіе *n.* zprotivení.

воспрянуть, воспрядать, воспрядывать

(отъ сна) vyskočiti ze spaní.

воспылать zplápolati, vzplanouti; в.

любовію zahořeti láskou; в. гнѣвомъ

zahořeti hněvem.

вспѣв-аніе *n.*, воспѣніе opěvání ně-

кого; —атель opěvatel; —ательница

f. opěvatelka; —ать, воспѣть opě-

vati, -ovati.

воспя-тѣть, —щать nazpět obrátiti;

в.-ся obrátiti se nazpět; 2. zvrátiti

se, převrátiti se.

востекать, востечь vyproudit.

востерзати (star.) vyjmouti, vyníti,

vypsati.

востокъ, а východ, strana východní.

восторгать, восторгнуть (crk.) trhati.

восторгъ, а, vytržení, nadšení; быть

въ восторгѣ отъ чегó býti u vytržení

nad něčím.

восторж-енникъ nadšenec; —енность

vytrženost, nadšenost; —енный vy-

tržený, nadšený; —ествовать slaviti

vítězství nad někým.

восточ-іе *n. v.* востокъ; —никъ vý-

chodozemec; —ный východní, od

východu; orientalský; в. вѣтеръ vý-

chodní vítr.

востребовать *v.* potřebovat.

востреѣ *n. v.* остріѣ.

востренькій, ая, ое ostroucký.

вострепетать zachvěti se.

востр-ить *v.* остріть; —о *v.* остро;

—огубцы *pl.* štípací kleště, štípačky.

вострубить (crk.) zatroubiti; 2. roz-

troubiti.

востру́-ха, —шка *f.* hbitá ženština (jako

čamrda); 2. čmel, čmelák.

вострый *v.* острый.

вострякъ, а hbitý člověk.

востряс-ати, —ти (crk.) zatřásti;
—énie *n.* otřesení.

восхвал-énie *n.* pochvala; vychválení;
—йтъ, —ять chváliti, vychv.; в.-ся
vychvalovati se.

восхититель kdo přivádí někoho v nad-
šení; 2. uchvatitel; —ный uchvacu-
jící, záchvatný.

восхи-тѣть, —щать uchvátiti; в на-
дšení přivést; в.-ся чѣмъ v nadšení
přijíti; —щénie *n.* nadšení, vytržení.

восходѣть, взоити vyjíti (slunce); в.
къ небесамъ, къ облакамъ vstupovati
k nebesům, k oblakům; в. на пре-
столъ vstoupiti na trůn.

восход-ница *f.* povýšené místo (sedadlo)
v kostele; —ный vystupující, vstoupavý.

восходъ, а východ (slunce).

восхо-дѣшій vzestupující (pokolení);
—ждénie *n.* vystupování, vzestupo-
vání, stoupání.

восхот-ѣние *n.* bažení, chtění; —ѣть
чегó chtíti něco, bažiti, toužiti po
něčem, žádati čeho.

восхул-énie *n.* hanění; —ить haněti.

восна *f.* (méd.) lišej mezi prsty.

восчѣвствов-аніе *n.* cit; soucit; —ать
cítiti.

восшѣствие *n.* (на престолъ, на не-
беса) vstoupení (na trůn, na nebe).

восьмѣй (-ой), ая, он осмý; чѣтверть
—аго čtvrt na osm.

вотк-ать vetkati; —нѣть vetknouti.

вотóла *f.* (star.) hrubé, režné plátno;
sukně z režné plátna.

вóтра *f.* odpilky, piliny (z kovu); od-
padky (při vrtání kovů).

вóтчимъ, а отчим.

вóтчин-а *f.* dědičný statek (dědina);
—никъ pán dědičného statku (dě-
dinník); —ный dědinný.

вóтчикъ, а (star.) otcův následník.

вотщѣ *adv.* marně, nadarmo.

вотъ *adv.* hle; ejhle; (=veš, věď,
vyď); вотъ тамъ tamhle; вотъ тебѣ!
вотъ-те на! tu máš! na!

воўтріе *n.* (crk.) nazejtří, na druhý den.
воушѣца (star.) náušnice.

вóхр-а *f.* ochr, *Ochra* (zemina); —ить
natírati ochrem; —яный ochrový.

воцар-énie *n.* vstoupení na trůn;
—йтъ, —ять uvést na trůn, na krá-
lovství; в.-ся přijmouti na se hod-
nost královskou.

воцерков-йтъ, —лѣть do církve uvést,
uváděti; —лénie uvedení do církve;
úvod (šestinedělky).

вочеловѣч-еніе *n.* včlověčení (syna
božího); —йтся, —аться včlověčiti se.

вóчичъ, а (star.) *v.* вóтчикъ.

вóшва *f.* (star.) obšívka na šatě letním.

вóшка *f.* *v.* вошь.

вóшкарица *f.*, гнѣда hnida.

вошь, *gen.* вши *f.* veš *Pediculus*; в.
травяная mšice *Aphis*.

вошаніца *f.* vošténice, nádobka
z vosku.

вошанка *f.* voštanka, voskované plátno;
2. voskovka *Cerinth* (rstl.).

вошанѣй (ой) voskový, voštěný; —ая
чѣтверть (star.) —12 pudů.

вошѣн-іе *n.* voskování; —ый voskovaný.

вóщикъ, а vozka, vozčík.

вошѣн-а, —ка *f.* voština.

вошѣть (-шѣ, -шѣшь) voskovati, voštiti.

впадѣть, впасть (въ яму) vpadati, vpad-
nouti, upadnouti (do jámy); в. въ
грѣхъ upadnouti do hříchu; в. въ
болѣзнь upadnouti do nemoci; эта
рѣка впадѣетъ въ море tato řeka
vpadá (teče, vtéká, ústí) do moře.

впадénie *n.* vpadnutí; 2. vtékání,
vpadání, ústění (o řekách).

впад-ина, *dem.* -инка *f.* dolík, dolina;
(anat.) důlek; —истый důlkovatý;

—ивать *v.* впадѣть.

впаивать, впаѣть vletovati, zaletovati.

впайка *f.* vletování, zaletování.

впалзывать (въ комнату) *v.* вползаты, vlezti (do pokoje) atd.

впал-ость vpadlost (očí atd.); —ый vpadlý.

впасть *v.* впадать.

впаять *v.* впайвать.

впервые *adv.* (*num.*) poprvé, ponejprv.

впереді *adv.* zpředu, napřed; мой часы *v.* moje hodinky jdou napřed; Ба́ша рѣчь *v.* prosím, nezapomeňte na svou řeč (v rozmluvě).

вперёдъ *adv.* napřed, vpřed, ku předu; в.! ku předu! 2. budoucně, příště; в. будь осторо́жнѣе budoucně бу́д opatrnější, ostražitější.

вперѣніе *n.* vražení, vtlačení něčeho někam.

вперѣть *v.* впираты.

вперіть, вперя́ть vtisknouti (v paměť); в. взоры (о́чи) во что zrak na něco obrátiti; в. . . . въ когó-ли́бо о́чи на něкого upříti.

впечатлѣ́ніе *n.* dojem (na mysl); —ѣть, —ѣ́вать vtisknouti, vštípiti (komu do hlavy).

впива́ніе *n.* vssání; 2. zaražení pazourů do něčeho; —ать vssáti (vpíti), vtáhnouti do sebe vlhkost; в.-ся zvyknouti líhovým nápojům; в.-ся во что zavěsiti se na něco; в.-ся когтя́ми, зубáми pazourami na něco se zavěsiti; zakousnouti se do něčeho.

впираты́, вперѣть vtěsnati, vtlačiti do něčeho; в.-ся vt. se.

вписа́ніе *n.* vepsání, zapsání; —ать, впи́сывать, vepsati, zapsati, vložiti (do knih); в.-ся zapsati se.

вписна́я де́ньги vkladné (ého *n. subst.*).

впиться́ *v.* впиваться.

впиха́ть, впихну́ть, впи́хывать vstrčiti, vespati do něčeho.

впла́вь *adv.* plavmo, plavaje, плава́ніем.

вплёскивать, плесну́ть vstríknouti.

вплести́, вплесты́, вплета́ть vplesti, zaplesti do něčeho; в.-ся zaplesti se do něčeho.

вплетѣніе *n.* vpletení.

вплотну́ю *adv.* velmi pevně, ztuha.

вплоть *adv.* pevně až k samému (okno přivříti atd.); u samého kraje neb konce (uříznouti provaz atd.); 2. vesměs, veskrz.

вплыва́ть, вплыть veplouti (lod).

вползаты́, вползти́ vlezti (někam).

вполнѣ́ *adv.* úplně, zcela.

впол-откры́тый на polo odkrytý; —пьяна *adv.* на polo opilý, podnapilý.

впо́лы *adv.* v poly, v půli, na polo.

впопа́дь *adv.* právě v čas, vhod.

впорожнѣ́ *adv.* s prázdnem, bez nákladu.

впо́ру *adv.* v čas, právě v čas, v pravý čas; придти́ *v.* přijíti v čas; 2. са-поги́ *v.* boty jsou dobře (dobře se hodí).

впослѣд-ніе *adv.* naposled, poslední-krát; —окъ, впослѣ́жди *adv.* konečně, posléze, naposled.

впоты́ма́хъ *adv.* po tmě.

впра́вду *adv.* opravdu, zajisté.

впра́в-ить, —ливать, вправля́ть napraviti (vymknutý úd atd.); в.-ся *n.* se; —ка *f.*, —ле́ние *n.* napravení (úďů).

впра́во *adv.* v pravo, na pravo.

впра́въ *adv.* na pravé straně; в. отъ доро́ги стои́тъ дере́вня на pravo od silnice stoí vesnice.

впредь, впрѣ́дки *adv.* budoucně, příště; продо́лже́ніе впрѣ́дь pokračování bu-дoucne.

впрóбѣль *adv.* do běla.

впрогóлодь *adv.* s hladovým žaludkem.

впрóжелть *adv.* do žluta.

впрóзелень *adv.* do zelena.

впрокъ́ *adv.* do zásoby (žertovně: pro příhodu); do budoucnosti; 2. ku prospěchu.

впроса́къ *adv.* (въ проса́къ); онъ по-

падался *v.* upadl do nesnází, do rozpaků.

впрóсинь *adv.* do modra.

впросóнкахъ, впросóньи *adv.* rozespale, v rozespalosti.

впрóхмель *adv.* podnapile.

впрóхолодь *adv.* trochu chladno.

впрóчемъ *adv.* ostatně; jednak.

впрóчернь *adv.* do černa.

впрыгивать, прыгнуть vskočiti (někam).

впрыскание *n.* vstříkání; (chir.) vystřikování.

впрыскать, прыскивать, прыснуть vstříknouti (chir.); vystřikovati (ránu).

впрыскъ, а vstřík, vstříknutí.

впрыть *adv.* honem, co nejrychleji.

впрягать, впрячь zapřáhnouti; в.-ся zapřáhnouti se.

впрягать, впрядывать, впрясть vepřísti, vprádati.

впряжéние *n.*, впряжка *f.* zapřažení, zápřež.

впрямó, впрямь *adv.* přímo; 2. skutečně, zajisté.

впрынуть, впрядывать vskočiti.

впрыт-ать, —ывать zašoupnouti; ukliditi.

впрячь *v.* впрягать.

впуск-áние *n.*, впускъ, а vpuštění, vprouštění; —ать, впустить vpustiti.

впýтать, впýтывать zaplésti, zamotati; в.-ся z. se; míchati se do něčeho.

впуш-ать *v.* впускать; —éние *n.* vpuštění.

впырнуть, впырять zatlouci do něčeho.

впялить, впяливать napnouti do něčeho; 2. prasně vměstnati někam.

впятеро *adv.* (num.) pětkrát.

впятерóмъ *adv.* (o osobách): мы ѣхали в. nás jelo pět, patero.

впятить, впячивать vstrčiti (vůz do kůlny).

вработь, я *m.* (crk.) vrabec *v.* воробей.

равнѣ *adv.* (crk.), равно rovněž; touž měrou.

врагýша *f.*, ворогýша *f.* zimnice *v.* лихорádка.

врагъ, а nepřítel (star. vrah); 2. в. (star.), оврагъ rokle.

вражбá *f.* *v.* ворожбá.

вражд-á *f.* (между ними, в. къ кому) nepřátelství (mezi někým, k někomu).

враждéб-никъ nepřítel, kdo nepřátelsky smýšlí; —ничать *v.* враждовать;

—ность nepřátelské smýšlení, nepřátelská mysl; —ный nepřátelský;

—ство nepřátelství; —ствовать *v.* враждовать.

враждов-áние *n.* nevražení; —ать (враждую, -дýешь) кому, противъ кого

nevražiti na někoho, nepřátelsky o někom smýšleti.

враждо-любець, бца nevraživec; —любица *f.* nevraživá; —творный kdo dělá nepřátelství.

вражескйй, (crk.) вражий, ая, ее nepřátelský.

вражить *v.* ворожить.

вразмахъ *adv.* napřahnutou rukou; ударить кого в. uhoditi někoho.

вразум-йвый (star.) rozumem chápavý; —итель objasňovatel, vykládatel;

—ительный srozumitelný; -ость -ost;

—ить, —лять objasňovati, vykládati něco; —лэние *n.* objasnění, výklad; (dorozumění).

вработь tlachati, žvatlati.

вработь *pl. f.* tlachy; klepy.

вработь, а, враль, я *m.* klepař; lhář.

вработь, враль *f.* klepna; lhářka.

вработь-а *f.* (crk.) vrána *v.* ворона; —ий *v.* вороний.

вработь, а crk. *v.* воронь.

вработь *v.* вороний.

вработь *n.* lhaní.

вработь *adv.* nenadále, neočekávaně.

вработь *v.* вработь.

вработь, *gen.* вработь *pl. n.* vrata *v.* ворота.

вработь, я, вработь (crk.) vrátý.

врати́ло *n.* (crk.) vratidlo.
 врати́ть (star.) vrátiti *v.* враща́ть, обра́щать.
 врать (вру, врѣшь) lháti.
 вра́чба *f.* (crk.) léčení.
 враче́б-ница *f.*, врачѣи́ще *n.* nemocnice; —ный lékařský, léčebný.
 врачебство́ *n.* nauka lékařská, lékařství *Medicina*. врачевати *v.* lěčit.
 врачъ, а lékař.
 враща́тельный krouživý; otáčivý; —ить *v.* обра́щать; —ение *v.* обра́щение.
 вред-и́тель škůdce; —и́тельница *f.* škůdkyně; —и́тельный škodlivý; -ость -ost; —и́ть (врежу́, вреди́шь) чему́, кому́ škoditi někomu.
 вре́д-ность škodnost, škodlivost; —ный škodný, škodlivý.
 вре́до-но́сный škodlivý, škodný, škodoposný; —сло́вецъ, —сло́въ pomluvač, utrhač, rouhač; —сло́вие *n.* pomluva, utrhaní; —сло́вный pomluvačný, utrhačný; —тво́рный *v.* вредоно́сный.
 вре́дь, а škoda, újma (někomu).
 вре́жде́ние *n.* škození.
 вре́менемъ *adv.* časem, někdy.
 вре́мени́ть odkládati něco na jiný čas.
 вре́менни́къ, а letopis.
 вре́мен-но *adv.* časem, někdy, zatím, na čas, do času; —ность prozatimnost; —ный prozatimný, zatímný, dočasný.
 вре́менщ-и́къ, а milostník, milec (kdo je v něčí přízni na čas); —и́ца *f.* milostnice.
 вре́мечко *n.* chvílečka, chvilinka.
 вре́мя, ени́ *n.* (pl. вре́мена) čas; в. го́да částka roku; во вре́мя *v.* čas; на в. на čas; со вре́менемъ увиди́мъ časem uvidíme; съ кото́раго вре́мени? od kterého času? od které doby? со вре́менъ Пѣтра Пѣрваго od času Petra I.
 вре́мя-мѣ́ръ, хрономе́тъ časoměr; —счисле́ние *n.* letočet, letopočet.

вре́сень, я́ *m.* (pol. wrzesień) září.
 вретено́ *v.* веретено́.
 вре́тище *n.* (crk.) pytlovina, kajicné roucho.
 ври́нуть (crk.) vhoditi.
 врове́нь *adv.* v roveň, zároveň, až na kraj.
 вроди́ть, врожда́ть vroditi; в.-ся *vr.* se. врожде́нный vrozený.
 врознь *adv.* různě, na různě; жить в. жи́ти odloučeně, každý zvlášť.
 врозсы́пную, врозсы́нь *adv.* roztroušeně, každý zvlášť.
 врозь *adv.* *v.* врознь.
 врос-а́ние *n.* vrůstání; —а́ть, вроси́ти vrůstati, vrůsti; —о́къ, тка nárostek (na těle).
 вросхмель *adv.*, навеселѣ́ podnapile (žrt. míti špičku).
 вротичъ, А., вротичъ Р. (pol. wrotycz), пи́жма vrátic, vrátyč *Tanacetum vulgare* (rstl.).
 вруб-а́ть, —и́ть vtesati; задѣ́лати (dřevo někam); в.-ся prosekati se (do nepřátel).
 вру́бка *f.*, вру́бле́ние *n.* vsekání; за-сека́ни, задѣ́лани (do dřeva).
 врунь, а lhář.
 вру́нья *f.* lhářka.
 врусѣ́бый rusobělý.
 врухъ, а kobyłka *Bruchus*.
 вруца́лѣ́tie, вруца́лѣ́to (v církevních kalendářích) písmeno nedělní.
 вруч-а́ть, —и́ть вру́čiti, doručiti, do-dati; —е́ние *n.* вру́чение, doručení, do-dání; —и́тель doručitel, dodatel; —и́тельница *f.* dodatelka.
 вручь *adv.* (star.) do ruky, do rukou; взять де́ньги в. взѣ́ти *n.* přijmouti peníze do rukou.
 врыва́ть, вры́ть vryti; в.-ся *vr.* se; zahrabati se.
 врыва́ться, ворва́ться vedrati se někam.
 вры́tie *n.* vrytí.

връз-аніе *n.* vřezání; —ать, --ивать vřezati; в.-ся vedrati se (mezi nepřátele); в.-ся въ пáměť vřtípati se, vtisknouti se do paměti; —ка *f.* zářez. връзній (-ой), ая, ое vřezný; vřiznutý; zasazený, zadělaný do něčeho. врьдъ, в. ли sotva, stěžka, stěží.

всадить, всаживать vsaditi, zasaditi do něčeho; в. пýлю въ лобъ prohnati komu hlavu kulkou.

всадникъ, а jezdec.

всасыв-ательная труба pášos, čerpací trouba; ать *v.* всосать; —ающие сосúды střebavky (v těle).

всё *adv.* vše, všechno; онъ в. смѣется on se pořád *n.* vždycky směje; всё на все, всего на все v celku, vůbec (když se všechno dohromady uváží); всётаки, всёже předce.

все-августѣйшій (Самодержецъ) nejjasnější (v titulu ruského panovníka); —благій (Богъ). ая, ое nejdobrotivější; —блаженная Богородица neblahoslavenější (P. Maria); —видецъ дца, —вѣдяшій (Богъ) vševidoucí; —властєцъ, тца samovládce, vševládce; —властie *n.* vševláda, samovláda; —властный vševládny, samovládny; —вожделѣнный nejžádoucnější; —возмóжно *adv.* všemožně, dle nejvyšší možnosti; —возмóжный všemožný; —возстáние *n.* všeobecné povstání; —вооружённый zcela ozbrojený; —высочáйшій nejvyšší; —вышній, яго *m.* Nejvyšší (Bůh); —вѣдецъ (Богъ), —вѣдушій vševědoucí (Bůh); —вѣдѣние *n.* vševědění.

всегда *adv.* vždy, vždycky.

всегдасúщный vždybytný, věčný (Bůh). всегдашній ustavičný; každodenní,ездеjší.

всегубитель všehubitel; —ный vše hubící; —ство všehubnost.

все-дѣнный *v.* всендѣвный; —держáвный *v.* всевлáстный; —держáшій vše-

držící, vševládny; —держитель udržovatel všehomíra; —днѣвно *adv.* každodenně; —днѣвный každodenní, ве-здеjší; —дѣтель, —зиждѣтель tvůrce všeho; —знáйка *m. et f.* vševěda; —зряшій (crk.) vševidoucí; —извѣстный všem *n.* vůbec známý; —истребляющий všechno zničující; —конечный závěreční, konečný.

вселѣн-іе *n.* osazení-se, usídlení; —ная, *gen.* ыя *f. subst.* vesmír, celý svět; —скій obecný.

вселить, вселять osaditi, usídliti; в.-ся о. se.

вселѣльникъ osadník.

вселюбѣзный přemilý.

всѣмєро *adv.* (*num.*) sedmkrát.

все-милосѣрдый nejmilosrdnější; —милостивѣйше *adv.* со nejmilostivěji; —милостивѣйшій nejmilostivější; —минúтно každou minutu; —мíрный z celého světa, celosvětský, všeobecný; -ая истóрія všeobecná historie, všeobecný dějepis; —могúщественный, —могúщій, —мóщный všemohoucí; —могúщество, —мóшие, —мóщность všemohoucnost; —мý-дрый velemoudrý; —мѣрный *v.* всевозмóжный; —мѣстный všeobecný; —народно *adv.* všemu národu, před celým národem; —народный všem obecný, veřejný; —непорóчный (crk.) nepoškvrněný (P. Maria); —нижáйшій ze všech nejnižší, nejponíženejší; —нощная *f.* (в. служба), —нощница, —нощное бдѣние nešpory; večerní (vlastně noční) služby boží, požehnání; —обráзно *adv.* na každý způsob; —óбщій všeobecný; —óбщность všeobecnost; —объѣмлемость všeobsáhlost; —объѣмлющий všeobsáhlý; —плóдный všepłodný; hojnost ovoce mající; —пóдданиѣйшій (-ше) *adv.* nejpoddanější, nejponížene-

пéjší; —покóрный (-но *adv.*), в. слугá nejpokornéjší, nejoddanéjší, nejuctivéjší (n. sluha — со výraz zdvořilosti v dopisech); —премýдрый velemoudrý; —пресвѣтлѣйшій nejjasnější (titul ruských panovníků); —приёмница *f.* (crk.) hostinec; —прощёние *n.* všeobecné odpuštění, amnestie; —радостный veleradostný; —ро́дный *subst.* praotec človenstva (Adam); —свѣтлый přesvětlý, velejasný; —свѣтлый celosvětský, všeobecný; —святýй nejsvětější, přesvatý; —сѣ́лие *n.* všemohoucnost; —сѣ́льный všemohoucí; —сла́вный přeslavný, veleslavný; —соверше́нный zcela dokonalý; —сожега́емая, —сожигáемая, ихъ *pl.*, —сожже́ние *n.* oběť zápalná; —сокруша́ющий vše zničující; —у́сёрдный velehorlivý; —хва́льный vůbec chválený; —ца́рица *f.* královna světa (P. Maria); —ца́рь, я *m.* král všeho světa (Bůh); —цвѣ́тный všech barev; —цѣ́лѣбный všeléčivý, všehojivý; -ное лека́рство všehoj, lék proti každé nemoci; —цѣ́лость neporušenost; —цѣ́лый neporušený; —ча́сно *adv.* každou hodinu; —ча́сный každohodinný; —че́стный, а́я, о́е (crk.) velectihodný; (titul) veledůstojný; —чи́стый (crk.) přechistý, nepoškozený; —ще́дрый veleštědrý; —ѣ́дный, —я́дный všejedený (kdo všecko jí); -ная недѣ́ля týden před postem (když se může jísti každý den maso).

вска́кивать *v.* вскочѣть.

вска́пывать *v.* вскопáть

вскарáбк-аться, —иваться (на дѣрево) vydrápati se (na strom).

вскармливать *v.* вскормѣть.

вскáтáть, вскáтѣть, вскáтывать, вскáчивать vyvaliti (vzhůru, na břeh atd.); в.-ся vyvaliti se.

вскáтка *f.* vyvalení (vzhůru).

вскáть, а срáз, прѣ́кра́ cesta.

вскачь *adv.* tryskem.

вскида́ние, вски́дывание *n.*, вски́дка *f.* vyhození, vymrštění (vzhůru).

вскида́ть, вски́дывать, вски́нуть vyhoditi, vymrstiti (vzhůru); в.-ся на что, на когó-либо vrhnouti se na někoho.

вскип-áние, —ѣ́ние *n.*, вскипѣ́ vzkyрѣ́ní, взеврѣ́ní; —áть, —ѣ́ть vzkyрѣ́ти, взеврѣ́ти.

вскипя́тѣть nechati взеврѣ́ти.

вскис-áние *n.* skysání; —áть, вскѣ́снуть skysati.

вскла́д-ка *f.*, —ывание položení něčeho na vrch; —ная гра́мота (star.) *v.* взмѣ́тная; —ывать, вскласть položití svrchu, na vrch.

всклепа́ть, всклѣ́пывать на когó-либо klepů na někoho nadělati, pomlouvatí, očerniti koho.

всклѣ́пный klepavý, pomluvačný; в. оговóръ, всклепѣ́ klep, *pl.* klepy, pomluva.

всклі́к-ать, —ивать, —нута́ зволати, zavolati, vykřiknouti.

всклóчить, всклóчивать (шерсть) zplstiti (vlnu); 2. *v.* взъерóшить.

вскокнóуть *v.* вскочѣть.

вскокѣ́, а skok do výšky.

вскокѣ́ *adv.* vskok, skokem, skočmo; 2. cvailem.

всколеба́ть rozhýbati; rozvlniti (moře); в.-ся začítí se pohybovat.

всколыхáть rozčeřiti, rozvlniti (moře); в.-ся г. se.

вскользь *adv.* zběžně, povrchně.

вскопáть zkopati.

вскормѣ́ть *v.* вскормѣть.

вскóрмленн-икъ vychovanec, schovanec; —ица -нка.

вскормѣ́, а vykrmení; 2. vychování.

вскорóб-ить, —ливать zkrabatiti, udě-

lati nerovným; в.-ся zkrabatiti se; zhortiti se (o dřevě).

скорѣ *adv.* brzo, brzo na to (staroč. в. skoře).

вскочить (на скамейку чтд.) vskočiti, vyskočiti (на stoličku).

вскричать, вскрикнуть vzkřiknouti.

вскрой *v.* вскрытіе.

вскруж-ѣніе *n.* závrať; —ить голову комú splesti, zmásti někomu hlavu něčím; счастье —ило емú голову štěstí mu spletlo mozek *n.* rozum; в.-ся splesti se, zmásti se; у меня голова —илась hlava se mi zatočila, dostal jsem závrať.

вскрывочная карта *v.* вскрыша.

вскрытіе *n.* odkrytí (karty); otevření (hrobu, vředu); в. рѣки roztání ledu na řece, drenice; в. трупa otevření mrtvoly, obvod *Obductio*.

вскрыть, вскрывать otevřít (hrob atd.); odkryti (karty); в. трупъ, мѣртвое тѣло otevřít mrtvolu; в. нарѣвъ otevřít *n.* prodít vřed; в.-ся otevřít se; odkryti se; рѣка вскрылась led se hnul na řece.

вскрыша *f.*, вскрытая карта, вскрышная карта odkrytá *n.* vyložená karta (ve hře).

вскупъ, а (star.) vzkup, koupka, skoupení věcí pro obchod.

вскую (crk.), почему proč?

вслухъ (читать) на hlas (čísti).

вслуш-аться, —иваться во что poslouchati, nasl.; я не —ивался въ ихъ рѣчи já nedoslechl jich řeči.

вслѣдъ итѣ, вслѣдствовать jíti *n.* následovati za někým.

всматриваніе *n.* pozorování.

всматриваться, всмотрѣться во что pozorovati něco, pozorně hledět na něco; 2. zrakem zvyknouti něčemu.

всовать, совывать, всунуть vstrčiti (šátek do kapsy).

всосать, всасывать vssáti (do sebe); в.-ся vssáti se.

вспадать, впасть: емú вспало на умъ jemu připadlo *n.* přišlo na mysl.

вспалзывать, всползти vylezti.

вспамятовать *v.* вспоминать.

вспарить, вспаривать zpařiti; в. когó, в. комú либо спину zpražiti někoho, namazati někomu hřbet (zbíti).

вспархивить *v.* вспорхнуть.

вспарывать *v.* вспороть.

впасть *v.* впадать.

вспахать, вспахивать zorati.

вспашка *f.* zorání.

всплѣскивать, всплеснуть vystříknouti, stříknouti vzhůru; в. руками splasknouti *n.* sprásknouti rukama.

всплѣскъ vystříknutí; всплѣски воды vlny na vodě.

вплоснѣю, вплоснь *adv.* těsně vedle sebe.

всплыть, всплывать vyplouti (na povrch).

всподымъ *adv.* (prost.) vzhůru.

вспойть млéком vykrmiti (tele).

вспокоить, успокоить uspokojiti.

всползать, всползти vylezti vzhůru.

всполохъ, а poplach, nepokoj; звонění na poplach; 2. (prost.) severní záře.

всполоснуть vypláchnouti.

всполошить, всполашивать poplašiti, splášiti, znepokojiti.

всполье *n.* meze, kraj pole.

вспомин-аніе *n.* vzpomínání, pamatování; —атель vzpomínatel; —ать, вспомнить что, о чѣмъ vzpomínati na něco; онъ часто —аетъ о тебѣ on často vzpomíná na tebe, pamatuje na tebe; не могу вспомнить егó имени (какъ егó зовутъ) nemohu si vzpomenout (nemohu se upamátovat) na jeho jméno (jak se nazývá); чегó не знаю, о томъ не —аю čeho

oko nevidí, toho srdce neželí;
 —овѣніе *n.*, вспоминъ vzpomínka.
 вспомо-áніе *n.* pomoc; —áтель ро-
 мосник; podporovatel; —áтельница
 pomocnice, podporovatelka; —áтель-
 ный pomocný, podporovací; -ое
 войско pomocné vojsko, posila; -ый
 глаголъ pomocné časoslovo; —áть,
 вспомочь pomoci, pomáhati; podpo-
 rovati.
 вспоможеніе *n.* pomoc; денежное в.
 подпора.
 вспомоществов-áтель, —áть *v.* вспо-
 могáтель, —áть.
 вспомошн-икъ pomocník, зпомосник
v. вспомогáтель; —ица pomocnice,
 зпомосnice.
 вспомянуть vzpomenouti *v.* вспоминáть.
 вспорóть, вспáрывать rozpáрати.
 вспорхнуть, вспáрхивать vyletѣti
 vzhůru.
 вспот-ѣлый zpocený; —ѣть zpotiti se.
 вспрыг-ивать vyskakovati; —нуть vy-
 skočiti (vzhůru).
 вспрыжка *f.* skok do výšky; vyskočení.
 вспрыскивать, вспрыснуть postříkati;
 2. přituknouti si, zapiti něco, (ně-
 jakou udalost; musíme to zapít);
 надóбно тебѣ вспрыснуть musíme
 pít na tvoje zdraví; 3. в. когó-либо
 vypráskati někomu.
 вспрыскъ postříknutí.
 вспрядывать, вспрянуть vyskočiti (ze
 spaní).
 испугáть, испугивать, испугнуть vy-
 plašiti, zaplašiti od někud.
 испут-ать, —ывать splesti, zmásti něco;
 2. klepů nadělati; что ты на меня
 —аль? co jsi na mne naklevetil?
 испухáть otékati; испухнуть otecí,
 zpuchnouti.
 испухлый zpuchlý, oteklý.
 испуч-еніе, —иваніе nadýmání (v těle);
 —ивать, —ить nadmouti, nadýmati

(břicho); —ило живóть život se
 nadmul; водá —ила ледъ voda
 zdvihla led; в.-ся nadmouti se.
 вспыл-áть *v.* воспылатъ; —йтъ roz-
 zlobiti se.
 вспыльчивый prchlý, prudké povahy.
 вспыхивать, вспыхнуть zanítiti se. za-
 pálit se; vyblknouti (o prachu);
 в. гнѣвомъ hněvem se rozpáliti.
 вспыш-ечникъ, —никъ zápalník (pří-
 stroj k zapalování signalů); —ка *f.*
 zapálení, zanícení-se; vyblknutí,
 vybuchnutí, výbuch (prachu atd.);
 výbuch hněvu.
 вспѣнивать, вспѣнить zpěnití; в.-ся
 zpěnití se.
 вспяливать, вспялить napnouti.
 вспят-ить obrátiti zpět; 2. jinak se
 rozmysliti (zpětiti se); —ный zpětný,
 opětovací.
 вспять *adv.* (crk.) zpět *v.* назáдь.
 вставáть vstávati *v.* встать.
 встáв-ить, вставлять zasaditi (něco do
 něčeho); 2. vložit (článek do smlouvy
 atd.); —ка *f.* zasazení něčeho; 2.
 vložení; —леніе, —ливаніе zasazení,
 vložení.
 вставный (-ой), áя, óе vsazený, za-
 sazený.
 встáвоч-ка *f.* malá vložka; —ный vlo-
 žený, vsazený.
 встарь *adv.* za starodávna.
 встáскивать, встáщій vytáhnouti
 vzhůru.
 встать, вставáть (встаю, встаешь) vstáti;
 в. изъ-за столá vstáti od stolu; в.
 съ постѣли vstáti s postele.
 встормож-ить, —ивать znepokojiti;
 в.-ся zn. se.
 встрѣпаннй rozcuchaný.
 встрепенуться zachvěti se; otrásti se.
 встрѣпывать, встрепáть rozcuchati
 (vlasý).

встрѣт-еніе *n.* potkání; —ить когó-либо potkati; в.-ся *přihoditi se*: в. udati se; в.-ся съ кѣмъ potkati se *n.* setkati se s kým, potkati někoho. встрѣча *f.* potkání, setkání; 2. uvítání. встрѣч-аніе *n.* potkání; —ать *v.* встрѣтитъ.

встрѣч-никъ (star.) dvorský uvítatel cizích hostí; —ный *vstřícný*; potkavý; в. вѣтеръ protivný vítr; онъ бѣѣтъ —наго и поперѣчнаго он bije na potkání.

встрѣска *f.*, встрѣхиваніе *n.* otřesení, zatřesení.

встрѣхивать, встрѣхнѣть *zatrásti něčím*; в.-ся *třásti se*.

вступать, вступить (въ землѣ, въ службу) *vstoupiti (do země, do služby)*; втáhnouti (o vojsku); в. въ караулъ táhnouti na stráž; в. на престолъ *vstoupiti na trůn*; в. въ споръ začítí spor s někým; в. въ товарищество съ кѣмъ-либо *vstoupiti s někým do spolku (obchodního)*; в.-ся за когó-либо *ujmouti se koho, zastati se koho*.

вступительный *úvodní*; *nástupní*; -ная рѣчь *úvodní řeč*; *nástupní řeč*.

вступленіе *n.* *vstoupení (do služby, do spolku)*; в. на престолъ *vstoupení, nastoupení na trůn*; в. во владѣніе *vstoupení v držbu (statku)*; торжественное в. *slavný vchod neb vjezd (vojska)*.

встагивать, встанѣть *vytáhnouti (vzhůru)*.

всѣе *adv.* *marně, nadarmo*.

всѣнуть, всѣвывать *vsunouti, zastrčiti do něčeho*.

всучать, всучить, всучивать *vsoukati, vplesti do něčeho*; в.-ся *v. se*.

всучка *f.* *vsoukání, vpletení*.

всхаживать *v.* *всходить*.

всхлѣп-нуть, —ывать *vzlykati*.

всхлѣпъ, всхлѣпываніе *vzlykání*.

всходить, взойти *vystoupiti (do výše); zkynouti (o těstě); vzejiti (o obilí)*.

всходница *f.* *povýšené místo (v kostele)*.

всходный *vzchodný, klíčení schopný (obilí)*.

всходъ, а *v.* *восходъ*; 2. *vzchod, vzejítí, klíčení (osení)*; 3. *schod, stupeň (u schodů)*.

всхожденіе *n.* *v.* *восходъ*.

всхóжий *v.* *всходный*.

всхолмѣть *zvlnti*; в.-ся *zvlnti se (o vodě)*.

всхрапнѣть *sdržímnouti si, schrupnouti si*.

всхрапывать, всхрапѣть, всхрапнѣть *chrápati*.

всыновлѣть *v.* *усыновлѣть*.

всыпаніе, всѣпаніе *n.*, всѣпка *f.* *vsypání; vsýpání*.

всѣпать, всѣпѣть *vsypati, vsýpati*.

всѣв-ателъ *zasevač; -ница -čka; —ать, всѣять, всѣивать zasíti, osíti*; 2. *vnuknouti; vštípiti*.

всѣуду *adv.* *všude (staroč. vesdě)*.

всѣкій, ая, ое *každý (staroč. vsjaký, všaký)*; в. день *každý den*; всѣкая всѣчина *v.* *всѣчина*.

всѣко (crk.), всѣчески *adv.* *na každý způsob, na všechen případ*; онъ всѣчески старáется он se všemožně stará.

всѣческій, ая, ое *všeliký, rozličný, různý*.

всѣчина, *dem.* всѣчинка *f.* *všelicos, cokoliv*; всѣкая всѣчина *směs, směsice*; человекъ со всѣчиною *brykulant*; бывáетъ со всѣчинкою *jak se nahodí, dobré i zlé, tak tak*.

втай, втайнѣ *adv.* *tajně, po tajmu*.

вталкивать, втолкáть, втолкнѣть *vraziti, zaraziti, zatlouci*; в.-ся *vecpati se*.

втапоры (≡ въ та поры *staročes. v ta doby*) *v ten čas, tehdáž*.

втаптывать *v.* втоптать.
 втаскать, втаскивать, втащить *vtá-*
hnouti, zatahnouti do něčeho; в.-ся
vtáhnouti se.
 втасовать, втасовывать *vmíchatí* (karty).
 втачать, втачивать *všítí*, vsaditi (ně-
 jaký kousek do šatu).
 втачка *f.*, втачаніе *n.* *všítí*, vsazení.
 втащеніе *n.* *vtažení*.
 втащить *v.* втаскать.
 втаю *adv.* *tajně*, *v taji*.
 втеканіе *n.* *vtékání*.
 втекать, втечь *vtékati*, *vtéci*; (o ře-
 kách) *v.* впадать.
 втереть *vetřítí v.* втирать; в.-ся
vetřítí se.
 втёртіе *n.* *vetření*.
 втеченіе *n.* *vtečení*, *vpadání* (řeky).
 втёлка *f.* stopa (zvěře), šlak.
 втёлчь *v.* втекать.
 втирать *vtírati v.* втереть; в.-ся (къ
 кому) *vtírati se* (ke komu).
 втірка *f.* *vtírka*, *vetření*.
 втіскать, втіскивать, втіснуть *vtisk-*
nouti, *vtlačiti*; в.-ся *vtisknouti se*,
vtlačiti se.
 втканный *vetkaný*.
 вткать *vetkati*.
 втёкъ, а *vtok v.* втеченіе.
 втолкать, вталкивать, втолкнуть *za-*
tlouci do něčeho.
 втолковать, втолковывать *vespati* кому
 do hlavy,
 втолпиться *prodrati se* mezi lid.
 втоптать, втаптывать *vešlapati*; *vdu-*
pati; в. когó-либó въ грязь *zašlapati*
 кого do bláta.
 втóра *f.* druhé housle ve sboru; эка
 втóра! to je neštěstí!
 вторгать, вторгнуть *vtrhnouti*; *vraziti*
 někam; в.-ся (въ гóродь) *vtrhnouti*
n. *vskočiti* (nepřátelsky) do města.
 втореніе *n.* *sekundování* (v hudbě).

вторженіе *n.* *vtržení* (nepřátel do
 města atd.)
 вторитель *opakovatel*.
 вторить *opakovati*; 2. *sekundovati*
 (v hudbě).
 вторіцею (crk.), вторічно *adv.* *po*
druhé; *opět*.
 вторічный *opětný*, *opětovaný*; *dru-*
hotní; -ая гóрная óбласть *druhořory*.
 втóрн-икъ, а *úterý*; —ичный *úterní*.
 второбращ-іе *n.* *druhé manželství*;
 —ный (сынъ) *z druhého manželství*
 (syn); —ныя дѣти *děti z druhého*
manželství.
 вторóе *adv.* (*num.*) *druhé*, *za druhé*.
 второзаконіе *n.* *druhá kniha Mojžíšova*.
 второй (бй), ая, óе *druhý* (staroč.
vterý); в. часъ *druhá hodina*; во
 вторóмъ часý *po jedné hodině*, *okolo*
druhé hodiny; чётверть *вторáго*
čtvrt na dvě; вторáго *числа* *druhého*
(v měsíci); во втóрыхъ *za druhé*.
 втóрокись, и *f. Deutooxyd*.
 второ-клáссный *druhé třídy*; *druhého*
stupně; —пёрвый *hned druhý po*
prvním.
 второпя́хъ (въ торопя́хъ) *adv.* *v*
rychlosti, *ve spěchu*.
 второстепенный *druhostupňový*.
 втóрство *n.* *druhý stupeň*; *druhotnost*.
 вторый *v.* *второй*.
 вторыйнадесять (crk.) *dvanáctý*.
 втрідорога *adv.* *tříkrát tak drahý*;
 2. *velmi drahý*, *předrahý*.
 втрóе *adv.* *trojnásob*.
 втрусить, втрúшивать *vtrousiti*; в.-ся
vtrousiti se.
 втýлка *f.* *zátká* (špunt), *čep*.
 втýне *adv.* (crk.) *darmo*, *nadarmo*,
marně.
 втýпоры *adv.* (star.) *v* втапоры.
 втыкать, воткнýть *vtykati*, *vetknouti*,
zapíchnouti do něčeho; в.-ся *za-*
píchnouti se, *vetknouti se*.

втѣчка *f.* zapíchnutí, vetknutí.

втѣсн-ѣніе *n.* vtěsnění, vtěsnání;
—іть, —ять vtěsniti, vtěsnati;
в.-ся vt. se.

втюріть, втюривать přivesti koho do
nesnází; в.-ся přijíti do nesnází,
do rozpaků.

втягивать, втянуть vtáhnouti, vtahovati;
в.-ся vt. se; в.-ся во что vpraviti se do něčeho, zvyknouti něčemu.

втяжка *f.*, втянутіе vtažení.

вуаль, я *m.* rouška (z franc. *Voile*).
вуй *v.* уй.

вулканическій, вулканъ *v.* вулкан. . . .
вульгата *f.* *Vulgata* (latinský překlad bible).

вуцъ, а *m.* Wootz (nejlepší ocel).

входить (вхожѹ), войти vejíti; в. въ себя jíti do sebe; в. въ долги do dluhů upadnouti; в. въ обыкновеніе přijíti do zvyku, do obyčeje; в. въ честь přijíti ke cti, cti dojíti; в. въ пословицу vejíti do přísloví; в. въ лѣта přijíti k letům, let dojíti; всѣ вещи не войдѹтъ въ этотъ ящикъ všecky věci nevejdou do té skříně; это ему не входитъ въ голову to mu nejde do hlavy.

входная *f.* zpěv při vejítí biskupa do kostela; *Introitus*.

входъ vchod, vstup; (crk.) vchod do svatyně (hlavními dveřmi); свободный в. куда-либо svobodný vchod (vstup *n.* přístup) někam; плата за в. vstupné (ého) *n.*

входящій vcházející, vstupující.

вхожденіе *n.* vcházení, vchod.

хожій, ая, ее (онъ вхожъ къ нему въ домъ) kdo má přístup k někomu do domu.

вцарап-ать, — ывать vškrábatí; в.-ся vškrábatí se.

вцѣдѣть, вцѣживать vcediti do něčeho.
вцѣлъ *adv.* vcele, zcela, celkem.

вцѣпѣться, вцѣплѣться во что zaraziti pazoury *n.* pařáty do něčeho; 2. míchatí se do něčeho.

вчера (вчерась) *adv.* včera.

вчерашній, яя, ее včerejší.

вчернѣ *adv.* z hruba; отдѣлать в. z hruba vypracovati; zhruba obděláti; домъ остроенъ в. дѣмъ je už zhruba dostaven.

вчетверо *adv.* (*num.*) čtveronásobně, čtyrnásob.

вчетверомъ: мы ѣхали в. насъ jelo čtvero.

вчинать *v.* начинать.

вчинѣть, вчинять (crk.) vendati, vložiti (včiniti) do něčeho.

вчисленіе přičtení, připočtení, včíslení do něčeho.

вчѣслить, вчѣслѣть připočísti, včísлити do něčeho.

вчитать (star.) střídáti; в.-ся str. se. вчитаться, вчитываться včísti se (do smyslu knihy atd.)

вчѹжѣ *adv.* cize, v cizině.

вшеморный hubící vši; —ная трава *v.* вшивица; —ное сѣмя, сабадилла kýchavice všivá, všivec *Veratrum sabadilla*.

вшѣствие *n.* vchod (slavný), příchod.

вшѣстеро *adv.* šesteronásob.

вшѣстеромъ *adv.*: онѣ ѣхали в. jelo jich šest.

вшивать, вшить všíti do něčeho.

вшив-ецъ, вца, —икъ, а všivák, všivý poběhlík; —ица *f.* všivačka, všivá; 2. všivec *Pedicularis* (rstl.)

вшивка *f.* všítí; 2. в., вшивокъ, вка všitý kousek.

вшивной (-ый), ая, ое všitý.

вшивогонъ *v.* вшивица (rstl.).

вшивость všivost; 2. všivice (nemoc).

вшивый všivý; —ая болѣзнь všivice; —ая трава *v.* вшивица (rstl.).

вшивѣть všivěti, vši dostávati.

ВШИВЯ́НКА *v.* ВШИ́ВИЦА (rstl.).

ВШИ́ТИЕ *n.* VŠÍTÍ.

ВШИ́ТЬ VŠÍTÍ.

ВЪ *prp.* V, ve *v.* во; ВЪ ГО́РОДѢ do města; два р́аза въ годъ dvakráte za rok.

ВЪѢДА́ТЬСЯ, ВЪѢ́СТЬСЯ zvyknouti ně-jakému jídlu (žrádlu — o zvířatech); 2. zažrati se (o tekutinách atd.).

ВЪѢДЧИВ-ОСТЬ žravost; зажі́равост; —ый зажі́равý.

ВЪѢЗДѢ vjezd (do města atd.).

ВЪѢЗЖА́ТЬ, ВЪѢ́ХАТЬ vjeti někam.

ВЪѢЗЖІ́Й ЛѢ́СЪ мýтнý les, pasečný les (les v kterém se dělají paseky).

ВЪЯВѢ́, ВЪЯВѢ́ *adv.* zjevně, patrně, zřejmě.

ВЫ *pron.* vy; 2. со předložka (*praep.*) má tatáž pravidla a tytéž významy jako v českém.

ВЫ́БАЛОТИРОВА́ТЬ vylosovaťi kuličkami.

ВЫ́БАЛТЫВА́ТЬ *v.* ВЫ́БОЛТА́ТЬ.

ВЫ́БАРЫШНИЧА́ТЬ vylichvařiti, vyšachro-vaťi; 2. smlouváním s ceny sehnati.

ВЫ́БИВ-А́ЛЬНИКЪ, —А́ЛЬНЫЙ МОЛОТÓКЪ vybíjáček; —А́НИЕ *n.* vybíjení; kle-pání (šatstva); tištění (kartounů); —А́ТЬ vybíjeti; 2. klepati, vyk-lepati (šaty); vyraziti (dvěře); raziti (me-dalie); vytlouci neb vyraziti zna-mení na něco; в. сѣ́дока изъ сѣ́дла vyraziti *n.* vyzdvihnouti jezdce ze sedla.

ВЫ́БИВКА *f. v.* ВЫ́БИВА́НИЕ.

ВЫ́БИВНА́Я РАБО́ТА výbivná *n.* vybíjená *n.* čekaněná práce.

ВЫ́БИР-А́НИЕ *n.* vybírání; volba; —А́ТЕЛЬ volič; —А́ТЕЛЬНИЦА volička; —А́ТЬ, ВЫ́БОРА́ТЬ vybíрати, vybrati; 2. voliti; в.-ся vystěhovati se, vykliditi se (vybrati se ze země atd.).

ВЫ́БИТЬ *v.* ВЫ́БИВА́ТЬ. [vrhnouti.

ВЫ́БЛЕВА́ТЬ, ВЫ́БЛѢ́ВЫВА́ТЬ vybliti, vy-вЫ́БЛЕНКА *f., pl.* —ки provazový

řebřík na korábě (*Webeling, Webe-leine*).

ВЫ́БЛЯДОКЪ, ДКА, ВЫ́БЛЯДЫШЪ, а pan-chart, boček, nemanželské dítě.

ВЫ́БОЙ, я *m.*, ВЫ́БОИНА *f.* úvoz; rokle, výmol, zmola.

ВЫ́БОЙКА *f.* tištěný kartoun; 2. vy-ražená mouka.

ВЫ́БОИСТЫ́Й roklinatý, vymletý.

ВЫ́БОЙЩИКЪ tiskař kartounu.

ВЫ́БОЛТ-А́ТЬ, —НУТЬ vyliti; 2. vyble-ptati, vyžvatlati.

ВЫ́БОРА́ЗЖИВА́ТЬ, ВЫ́БОРО́ЗДИТЬ vybrázditi.

ВЫ́БОРА́НИВА́ТЬ, ВЫ́БОРО́НИТЬ branami vyvláčeti (pole).

ВЫ́БОР-КА *f.* výběr, volba; —НЫ́Й ZVO-lený; deputovaný (*subst.*), poslanec;

—НАЯ ГОЛОВА́ rychtář (na vsi); —НЫЕ *pl.* výbor (osoby); —ЩИКЪ volič; —ЩИЦА volička.

ВЫ́БОРЪ výbor; на в. на výbor, на výběr; 2. volba; прáво ВЫ́БОРА прáво volební, пр. voličské; мѣ́сто по ВЫ́БОРАМЪ místo volebné.

ВЫ́БРА́ЖИВА́ТЬ, ВЫ́БРО́ДИТЬ vykvasiti se, vykynouti; 2. schoditi (celé město).

ВЫ́БРАКОВА́ТЬ vybrakovati.

ВЫ́БРАНИ́ТЬ vyhubovati komu.

ВЫ́БРА́НИЕ *n.* vybrání; vyvolení.

ВЫ́БРА́СЫВА́ТЬ *v.* ВЫ́БРО́СИТЬ.

ВЫ́БРЕ́СТЬ, ВЫ́БРО́ДИТЬ vybřísti, vy-brodití.

ВЫ́БРИВА́ТЬ, ВЫ́БРИ́ТЬ vybříti, obříti.

ВЫ́БРОС-И́ТЬ, —А́ТЬ vyhoditi; zahoditi; 2. vynesati (v psaní); —КА *f.* vyhození, výhoz; —ОКЪ, ска, *pl.* —ки *m.* výmětek, vývržek, výhoz.

ВЫ́БРОШЕ́НИЕ *n.* vyhození.

ВЫ́БРЫЗГА́ТЬ, ВЫ́БРЫЗГИВА́ТЬ vystříkati, vyprýskati; postříkati; poprýskati.

ВЫ́БУРА́ВИТЬ vyvrtati.

ВЫ́БУТ-И́ТЬ vystavěti základ; —КА *f.* vystavění základu.

ВЫ́БУЧИ́ТЬ vylučiti.

ВЫБЫВАТЬ, ВЫБЫТЬ ИЗЪ scházeti; odejiti, vystoupiti; opustiti (město); в. изъ строя (о vojsku) ubyti z řad. ВЫБЫЛОЙ (-ЫЙ), ая, ое vystouplý; ubylý.

ВЫБЫТИЕ *n.* vystoupení (z ústavu, ze služby, ze spolku).

ВЫБѢГАТЬ, ВЫБѢЖАТЬ vybíhati; (о rostl.) vyraziti, vyřájeti.

ВЫБѢГАТЬ, ВЫБѢГИВАТЬ выбѣhati si něco; proběhati, zběhati (místo); в.-ся uběhati se; (о zvířatech) vyběhati se, doběhati se.

ВЫБѢГЪ, а, ВЫБѢЖКА *f.* výběžek, výstřelek (о rostl.).

ВЫБѢЛИТЬ, ВЫБѢЛИВАТЬ vybílit; в.-ся vybílit se.

ВЫБѢСИТЬСЯ выбѣsniti se, vyvztekat se.

ВЫВѢЖИВАТЬ *v.* ВЫВОДИТЬ; *v.* ВЫВОЗИТЬ.

ВЫВѢЛИВАТЬ, ВЫВѢЛИТЬ vyhoditi; svrhnouti (z vozu, ze saní).

ВЫВАЛОКЪ, лка vývalek, vejce z hnízda vyvržené.

ВЫВАЛЯТЬ vyvalchovati; vyváleti; в.-ся vyváleti se.

ВЫВАРИВАТЬ, ВЫВАРИТЬ vyvařiti; в.-ся vyvařiti se.

ВЫВАРКА *f.* vyvaření; *pl.* —ки, рокъ *f.* vývarky, usedlina na dně, kal.

ВЫВАРОЧНАЯ соль sůl vařená, kuchyňská.

ВЫВАСТРИВАТЬ *v.* ВЫВОСТРИТЬ.

ВЫВѢЩИВАТЬ *v.* ВЫВѢЩИТЬ.

ВЫВЕДЕН-ЕЦЪ, нца přestěhovanec, přesídlenec; —ие *n.* vyvedení, vystěhování, přestěhování; —ышъ, а кура́тко právě vylíhlé.

ВЫВЕДРИТЬСЯ, ВЫВЕДРИВАТЬСЯ vyjasniti se (о obloze nebes).

ВЫВЕЗЕНИЕ *n.* vyvezení.

ВЫВЕЗТИ, ВЫВЕЗТЬ vyvezti.

ВЫВЕРНУТЬ, ВЫВЕРТЫВАТЬ vytočiti; 2. vytáhnouti kotvici; в.-ся vytočiti se;

2. náhle se objeviti; в.-ся изъ рукъ z rukou vypadnouti.

ВЫВЕРСТАТЬ, ВЫВЕРСТЫВАТЬ vyrovnati; zplaniti (nerovné místo).

ВЫВЕРСТКА *f.* vyrovnání.

ВЫВЕРТКА *f.* vytáčka, klička.

ВЫВЕРТѢТЬ, ВЫВЕРЧИВАТЬ vyvrtati (díru).

ВЫВЕСТИ, ВЫВЕЗТЬ *v.* ВЫВОДИТЬ.

ВЫВЕТЬ, а (star.) vyjímka.

ВЫВИВАТЬ, ВЫВИТЬ vyviti, vyvíjeti, vytočiti.

ВЫВИВНОЙ завитковитý, kroužkovitý, spirální.

ВЫВИНТИТЬ, ВЫВИНЧИВАТЬ vyšroubovati; в.-ся *v.* se.

ВЫВИХАТЬ, ВЫВИХНУТЬ (пýку, нóгу) vymknouti, vyvrtknouti; в.-ся *v.* se.

ВЫВИХЪ vymknutí.

ВЫВИШНИКЪ nehtovec *Illecebrum* (rstl.).

ВЫВОДИТЬ, ВЫВЕЗТЬ vyvoditi, vyvesti;

в. изъ заблужденія z bludu vyvesti;

это выводитъ меня изъ терпѣнія při tom mě přechází trpělivost; в.-ся vyvesti se; это здѣсь вывелось toho se zde už neužívá.

ВЫВОДНЫЙ vývodný; -ная *f.* list výhostný (jímž nevolnici povoleno vdáti se za svobodníka); -ная дѣвка výhostná děvka (jíž takové povolení dáno); -ныя деньги peníze за výhostný list.

ВЫВОДЪ vývod; přestěhování (sedláka); 2. závěrek (logický); vývod, dedukce.

ВЫВОЗАТЬ, ВЫВѢЖИВАТЬ sundati otěž koni.

ВЫВОЗИТЬ, ВЫВЕЗТИ, ВЫВЕЗТЬ (товáры за граніцу) vyvoziti, vyvezti (zboží za hranici); 2. ВЫВОЗИТЬ, ВЫВѢЖИВАТЬ vyvážeti (sníh ze dvora atd.).

ВЫВОЗ-КА *f.* vyvezení; —ный vývozný; —ные товары vývozné zboží; —чикъ vyvažec.

ВЫВОЗЪ vývoz (zboží).

ВЫВОЛАКИВАТЬ, ВЫВОЛОЧЬ vyvleci.

ВЫВОЛОЧ-ка *f.* vyvlečení; 2. vytěžení (soli z jezer mořských); —ная соль mořská sůl.

ВЫВОРАЖИВАТЬ, ВЫВОРОЖИТЬ vyprorokovati, vyhádati.

ВЫВОРАЧИВАТЬ, ВЫВОРОТИТЬ vyvrátiti, vytočiti; obrátiti (šat, kabát); ztočiti (oči); в.-ся vyvrátiti se; obrátiti se.

ВЫВОРОТНЫЙ obrácený.

ВЫВОРОТЬ obrat; 2. obrácená strana, rub; на в. obráceně; на ruby.

ВЫВОСТРИТЬ vybrousiti, nabrousiti, naostřiti.

ВЫВОЩИТЬ vyvoskovati.

ВЫВѢВАТЬ, ВЫВѢЯТЬ vyvátí.

ВЫВѢВКИ, ВОКЪ *pl. f.* vývěvku, plevy.

ВЫВѢДАТЬ, ВЫВѢДЫВАТЬ vyzvídati.

ВЫВѢДЫВ-АЛЬЩИКЪ, —атель vyzvědač; zvěd, pátratel.

ВЫВѢЙКА *f.* vyvání, opálání (obilí).

ВЫВѢСИТЬ, ВЫВѢШИВАТЬ vyvěsiti, rozvěsiti něco; 2. odvážiti (na váze); 3. vyrovnati (váhu).

ВЫВѢСКА *f.* vyvěšení; 2. vývěska, tabule *n.* štít (nad domem); 3. přivažek, dovažek; 4. čistá váha (při zboží).

ВЫВѢСЬ со je odváženo.

ВЫВѢТРИВАТЬ, ВЫВѢТРИТЬ vyvětrati; в.-ся zvětrati.

ВЫВѢТР-ЬЛЫЙ zvětralý; —ТЬ zvětrati.

ВЫВЯЗАТЬ, ВЫВЯЗЫВАТЬ vyvázati, odvázati, rozvázati.

ВЫВЯЗТИ, ВЫВЯЗЫВАТЬ doplesti, doštrýkovati (punčochy); vplesti.

ВЫВЯЛИТЬ, ВЫВЯЛИВАТЬ vysušiti (ryby) в.-ся в. se.

ВЫГАДАТЬ, ВЫГАДЫВАТЬ vymysleti; 2. vyčkati (času); 3. vyhádati, hádáním získati.

ВЫГАДИТЬ, ВЫГАЖИВАТЬ pošpíniti.

ВЫГАРКА *f.* vypálení, vyhoření.

ВЫГАРКИ, ОВЪ *pl. m.* trusky, škváry (vypálené).

ВЫГАРЪ síla *n.* palčivost (kořalky).

ВЫГИБАТЬ, ВЫГНУТЬ ohybovati; vyhybovati, zkřiviti; в.-ся ohybovati se;

2. ВЫГИБАТЬ, ВЫГИБНУТЬ vyhynouti.

ВЫГИБКА *f.* výhybka.

ВЫГИБНОЙ prohnutý.

ВЫГИБЪ výhyb, ohyb; zatačka.

ВЫГЛАДИТЬ, ВЫГЛАЖИВАТЬ vyhladiti, vyrovnati.

ВЫГЛАДЫВАТЬ, ВЫГЛОДАТЬ vyhlodati.

ВЫГЛЯДЫВАТЬ, ВЫГЛЯНУТЬ (изъ окна) vyhlížeti, vykukovati z okna; 2. ВЫГЛЯДЫВАТЬ, ВЫГЛЯДѢТЬ tajně vykukovati něco.

ВЫГНАИВАТЬ, ВЫГНОИТЬ vyhnojiti; в.-ся vyhnojiti se.

ВЫГНАНИЕ *n.* vyhnání.

ВЫГНАННЫЙ vyhnaný.

ВЫГНАТЬ vyhnati.

ВЫГНЕСТИ, ВЫГНЕСТЬ, ВЫГНЕТАТЬ vy-mačkati (vyhněsti), vytlačiti.

ВЫГНИВАТЬ, ВЫГНИТЬ vyhníti.

ВЫГНУТЬ в. ВЫГИБАТЬ.

ВЫГОВАРИВАТЬ, ВЫГОВОРИТЬ vysloviti; 2. vymluviti, vymíniti sobě něco; 3. vymluviti komu.

ВЫГОВОРЪ výslovnost; 2. (в. за что либо) domluva za něco; 3. výminka (při úmluvě).

ВЫГОД-а *f.*, *dem.* —ишка *f.* výhoda; —ный výhodný; —ность —nost; —но *adv.* výhodně.

ВЫГОЛИТЬ vyholiti (bradu).

ВЫГОЛОДИТЬ hladem vymoriti.

ВЫГОН-ка *f.* přehánění, překapování (destilování); —ная земля země výhonná, k pasení, pastviště; —щикъ nadhaněč, klepač (při honbě), *pl.* honci.

ВЫГОНЪ výhon (dobytka); в. ВЫГОНКА.

ВЫГОНЯТЬ, ВЫГНАТЬ vyhnati (zvěř, hmyz,

dobytek); 2. přeháněti, překapovati (lučebně).

выгорать, выгорѣть vyhořeti; весь городъ выгорѣлъ celé město vyhořelo; выгорѣлый vyhořelý.

выгородить, выгораживать ohraditi (plotem).

выграбить, выграблывать vydrancovati. выгравировать vyryti.

выгранить, выгранивать vyhraniti (drahé kameny).

выгребать, выгребть vyhrabati; vyškrabati; vyveslovati; в.-ся в. se.

выгребки, овъ *pl. m.* výškrabky.

выгруз-ить, выгружать složiti, skládati zboží (z vozu, z korábu); —ка *f.* složení (zboží); —чикъ, а skladač.

выгрызать, выгрызть vyhryzti.

выгуливать, выгулять zotaviti se (na zdravém povětrí).

выдавать *v.* выдать.

выдав-ить, выдавливать (виноградъ) vumačkat; vytlačiti (víno); —ка *f.*, —леніе, выдавливаніе *n.* vumačkáni.

выдаивать *v.* выдоить.

выдалбливать *v.* выдолбить.

выданіе *n.* vydání.

выдать vydati (věci, dědictví, uprchlíka, knihu, peníze, vysvědčení); в. дочерей за-мужъ vdáti dcery; в. себя за купца vydávati se za kupce; выдаётся иногда такъ, что . . . někdy se stane, že . . .

выдача *f.* vydání (věci).

выдваивать, выдвоить přečistiti (lučebně).

выдвигать, выдвинуть, выдвигивать vytáhnouti; в.-ся в. se.

выдвижка *f.* vytažení; vyšoupnutí; výstrčka.

выдвижной šoupací; в. ящикъ šuple, stolík.

выдегра *f.* výkrutek (na vytahování hřebů).

выдергать, выдёргивать, выдернуть vytáhnouti, vytrhnouti (zub atd.).

выдерж-ать, выдерживать vydržeti, snesti, strpěti; vycvičiti (psa, sokola k lovu); —ка *f.* výtah (ze spisů); на —ку на případ, на božezdař.

выдирать *v.* выдрать.

выдирка *f.* vytržení.

выдоить vydojiti.

выдолб-ить vydlabati; —ка *f.*, —леніе *n.* vydlabání.

выдохлый (о nápojích) vyčichlý, zvětralý, jalový.

выдохновѣніе vyčichnutí.

выдохнуться vyčichnouti.

выдра *f.* vydra *Lutra*, *Lytra* (*Mustela lutra*).

выдрать, выдирать vytrhnouti; в.-ся vydrati se (z tlačence).

выдр-енокъ, нка (*pl.* выдрята, ъ) mladá vydra; —овый, —яный vydrový, vydří.

выдти, выйти vyjíti *v.* выходить.

выдуб-ить, выдублять vydubiti, vydělati (kůži); —ка *f.*, —леніе *n.* vydělání kůže.

выдув-альный пруть, —альная трубка dmuchavka; —альщикъ dmuchač skla; —аніе *n.* nadouvání, dmychání; —ать nadouvati; dmychati.

выдувка *f.* nadutí, dmychnutí.

выдум-аніе *n.* vymyšlení; —ать, выдумывать vymysleti (si) něco; —ка *f.* výmysl; —чивый vymýšlivý; —щикъ (—щица *f.*) vymýšlivý člověk.

выдутъ *v.* выдувать.

выдых-аніе *n.* vupaření, -ování; вывѣтрání, vyčichnutí (nápoje); —аться vupařiti se; vyvětrati, zvětrati, vyčichnouti (nápoj).

выдѣл-ать, выдѣлывать кожи vydělati kůže; —ить, выдѣлать dědice podělit, dáti podíl dědický; —ка *f.* vydělání (koží).

ВЫДѢЛЪ rozdělení (majetku); podíl (dědický).

ВЫДѢЛЬНЫЙ podílčí.

ВЫЕМ-КА *f.* vyjmutí, vynětí, vyndání; vykopání (země); zatknutí (podezřelých lidí); zabavení (zboží); žlábek, drážka (na sloupu atd.); výkrojek (u šatu): útor (u sudu) уторъ; (chir.) výřez; —ный, —очный vyňatý; žlábkovaný; —щикъ рошор; —очный vykrojený.

ВЫЕМЪ *v.* выемка.

ВЫЖАРИТЬ vysušiti; horkem vypuditi; potně potrestati; в.-ся vypařiti se v lázni.

ВЫЖАТЬ (-жму) vymačkatí; 2. (-жну) využítí (srpem).

ВЫЖДАТЬ (-жду) vyčkatí.

ВЫЖЕЛОБ-ИТЬ využlabiti, využlábkovati; —ка *f.*, выжелоблѣние *n.* využlabení.

ВЫЖЕЛТИТЬ využlutiti; на žluto natřítí.

ВЫЖЕЧЬ využíci, vypáliti.

ВЫЖИВАТЬ, ВЫЖИТЬ býti *n.* pobytí, u někoho delší čas ve službě atd.; 2. vysloužiti si něco u koho; 3. vykliditi koho, zbaviti se koho; в. изъ лѣтъ sestárnouti, věkem sejíti; в. изъ ума stáříм na rozumu se slabnouti.

ВЫЖИВКА *f.* pobytí u někoho.

ВЫЖИГА *f.* vypálené zlato *n.* stříbro.

ВЫЖИГАТЬ *v.* выжечь.

ВЫЖИДАТЬ *v.* выждать.

ВЫЖИЖНИКЪ prýmkař; 2. překupník.

ВЫЖИЛИТЬ, ВЫЖИЛИВАТЬ у кого что vypuťiti co na kom.

ВЫЖИМАТЬ vymačkatí, vytlačití; в. сокъ изъ винограда tlačiti (presovati) víno.

ВЫЖИМКА *f.* vytlačení, vymačkáni; 2. upejprání; *pl.* -ки, мокъ *f.*, ВЫЖИМЪ *m.* výtlačку, výhnětky; matoliny.

ВЫЖИНАТЬ využínati (obilí).

ВЫЖИНЪ výžin.

ВЫЖИРАТЬ využírati.

ВЫЖИТЬ *v.* выживатьъ.

ВЫЖЛѢНОКЪ, нка (*pl.* выжлята, тѣ) mladý vyžel, vyžle, ete.

ВЫЖЛ-ЕЦЪ, а, —икъ vyžlec, vyžlik, vyžel; —икъ, а, дикий лень květel, len matky boží *Antirrhinum Linaria*; —ица, выжлѣвка vyžlice, vyžlovka (samice).

ВЫЖЛЯТНИКЪ hlídač vyžlat.

ВЫЖРАТЬ využrati.

ВЫЗВ-АНИЕ *n.* vyzvání; —ать vyzvati.

ВЫЗВОНИТЬ, ВЫЗВАНИВАТЬ vyzvoniti, vyzváněti.

ВЫЗВѢД-ИТЬ кому (prost.) vyhubovati komu; —ѣть; —ѣло hvězdy vyšly (na nebi).

ВЫЗДОРОВ-ЛЕНИЕ, выздоравливание *n.* uzdravení-se; —ѣть, выздоравливать uzdraviti se; pozdraviti se.

ВЫЗЕЛЕНИТЬ na zeleno natřítí.

ВЫЗНАВАТЬ, ВЫЗНАТЬ skoumati; vyzvídati.

ВЫЗОВЪ, а výzev, vyzvání.

ВЫЗОЛИТЬ popelem vytríti, p. vyčistiti.

ВЫЗОЛОТИТЬ, ВЫЗОЛАЧИВАТЬ vyzlatiti, pozlatiti.

ВЫЗОЛЬНИКЪ ostrožka *Delphinium* (rstl.).

ВЫЗРѢВАТЬ dozrávati; ВЫЗРѢТЬ dozrati, uzrati; ВЫЗРѢЛЫЙ zralý.

ВЫЗЫВ-АНИЕ *n.* vyzývání; —атель vyzvateľ; —ательный vyzyvací; —ать, ВЫЗВАТЬ vyzývati, vyzvati; в.-ся на что nabídnouti se k něčemu; —ной vyzyváci; —ная грамота písemné vyzvání; obsílka.

ВЫЗЫВЪ *v.* вызовъ.

ВЫЗЯБАТЬ; ВЫЗЯБЛЫЙ vymrzlý.

ВЫИГР-АТЬ, ВЫИГРЫВАТЬ vyhrati (ve hře); obehřati (housle atd.); —ышный prospěšný; —ышь výhra (ve hře); prospěch.

ВЫИСКАТЬ, ВЫИСКИВАТЬ vyhledati; в. удобный случай vyhl. příznivý okamžik, vyčkatí příhodné doby.

ВЫИСКЪ vyhledání.

ВЫЙТИ (ВЫЙДУ) vyjítí *v.* ВЫХОДИТЬ..

ВЫКА *f.* vika *Vicia* (rstl.).

ВЫКАЗАТЬ, ВЫКАЗЫВАТЬ на odiv vystaviti; *v.-ся* на odiv se stavěti.

ВЫКАЗЪ: на *v.* на odiv.

ВЫКАЛЫВАТЬ *v.* ВЫКОЛОТЬ.

ВЫКАНЮЧИВАТЬ, ВЫКАНЮЧИТЬ (себѣ мѣсто) vyprositi, vyškemrati.

ВЫКАПЧИВАТЬ *v.* ВЫКОПТИТЬ.

ВЫКАПЫВАТЬ *v.* ВЫКОПАТЬ.

ВЫКАРАБКАТЬСЯ vyškrabati se; vydrápati se z čeho.

ВЫКАРМЛИВАТЬ *v.* ВЫКОРМИТЬ.

ВЫКАТАТЬ, ВЫКАТЫВАТЬ vyváleti, vymandlovati (prádlo); *v.* КОГО-ЛИБО zmalovati, zpráskati koho.

ВЫКАТИТЬ, ВЫКАТИВАТЬ, ВЫКАЧИВАТЬ vyvaliti (sud); vyvezti, vyvážeti (rudu).

ВЫКАЧ-АТЬ, ВЫКАЧИВАТЬ vypumpovati; —ка *f.* vypumpování.

ВЫКАШИВАТЬ *v.* ВЫКОСИТЬ.

ВЫКАШЛИВАТЬ, ВЫКАШЛЯНУТЬ, ВЫКАШЛЯТЬ vykašlati.

ВЫКВАСИТЬ, ВЫКВАШИВАТЬ vykvasiti; *v.-ся* vykв. se.

ВЫКИД-АТЬ (ВЫКИДАТЬ) vyházeti; ВЫКИДЫВАТЬ vyhazovati; ВЫКИНУТЬ vyhoditi; vynechati, vypustiti, vyškrtnouti; přepočítati (na prkně); *v.* младѣнца potratiti; —ка *f.* vyhození; přepočítání; *pl.* —ки, докъ *f.* trusky, výmětky, odpadky; věci z moře na břeh vyvržené; —никъ dříví vodou na břeh vyvržen^á; —окъ, дка, —ышъ, a nedochůdce; (u zvířat) zmetek.

ВЫКИПАТЬ, ВЫКИПѢТЬ vyvařiti, vykypěti; ВЫКИПѢЛЫЙ vykypělý, vyvařený.

ВЫКИСАТЬ, ВЫКИСНУТЬ vykysati; ВЫКИСЛЫЙ vykysaný.

ВЫКЛАД-КА *f.* vykládání (zboží na krám); 2. lem na šatech; 3. počet, rozpočet, rozvrh; —чикъ počítatel. ВЫКЛАДЫВАТЬ, ВЫКЛАСТЬ vykládati; ВЫ-

ЛОЖИТЬ vyložiti (zboží na prodej), 2. obložití (kamením), olemovati (šat); 3. počítati, přepočítati; 4. vyřezati, vyklestiti (zvíře).

ВЫКЛАНЯТЬ, ВЫКЛАНИВАТЬ vyklaněti (sobě něco).

ВЫКЛЕВАТЬ, ВЫКЛѢВЫВАТЬ, ВЫКЛЮНУТЬ vyklobati; *v.-ся* vyk. se.

ВЫКЛЕИТЬ, ВЫКЛѢИВАТЬ vylepiti.

ВЫКЛЕЙКА *f.* vylepení.

ВЫКЛЕПАТЬ, ВЫКЛѢПЫВАТЬ vyklepati (kosu).

ВЫКЛИКАТЬ, ВЫКЛИКАТЬ, ВЫКЛИКНУТЬ vyvolati, -ávati; zvolati.

ВЫКЛИКЪ vyvolání, zvolání; výkřik.

ВЫКЛІНИВАТЬ, ВЫКЛІНИТЬ klín vyraziti; *v.-ся* (v hornictví) vyříznouti se, zastíniti se (žila *n.* pramen se vyřízl *t.* ztenčil).

ВЫКЛЮЧАТЬ, ВЫКЛЮЧИТЬ vyloučiti, vyjmouti (vyníti); *v.-ся* *v.* se; ВЫКЛЮЧАЯ vyjímaje, -jíc.

ВЫКЛЮЧЕНІЕ *n.*, ВЫКЛЮЧКА *f.* vyjmutí, vyjímka *Exception*.

ВЫКНУТЬ, ВЫКАТЬ *v.* ПРИВЫКНУТЬ, -КАТЬ.

ВЫКОВ-АТЬ, ВЫКОВЫВАТЬ vykovati; —ка *f.*, —аніе *n.* vykování.

ВЫКОВЫРИВАТЬ, ВЫКОВЫРЯТЬ, ВЫКОВЫРНУТЬ vydlobati, vyšťourati.

ВЫКОЛАЧИВАТЬ, ВЫКОЛОТИТЬ vytlouci (klín); vyklepati (šaty).

ВЫКОЛАШИВАТЬСЯ, ВЫКОЛОСИТЬСЯ vymetati se (o obilí).

ВЫКОЛКА *f.* (в. льду) sekání ledu, vysekání ledu.

ВЫКОЛОТІЕ *n.* vypíchnutí.

ВЫКОЛОТКА *f.* (v knihtisk.) deska na které se obtahuje.

ВЫКОЛОТЬ vypíchnouti (oko); 2. vysekati (led).

ВЫКОЛУН-АТЬ, —ИТЬ, —НУТЬ, ВЫКОЛЫПЫВАТЬ vybrati, vyndati (prstami).

ВЫКОНОПАТИТЬ, ВЫКОНОПАЧИВАТЬ vykonopiti, ucpati loď konopím.

ВЫКОП-ать vykopati; в.-ся v. se; —ка *f.*, —ание *n.* vykopání.

ВЫКОПТИТЬ vykoptiti, vyuditi.

ВЫКОРМ-ить vykrmiti, odchovati; —ка *f.*, —ление *n.*, ВЫКОРМЪ vykrmení.

ВЫКОСИТЬ vykositi, posekati (kosou); в.-ся otupiti se (sekáním).

ВЫКРАДЫВАТЬ, ВЫКРАСТЬ vykrásti; в.-ся v. se (tajně ujíti).

ВЫКРАИВАТЬ vykrájeti; ВЫКРОИТЬ vykrojiti.

ВЫКРАС-ить, ВЫКРАШИВАТЬ vymalovati; barvou potříti; —ка *f.* nátěr.

ВЫКРАХМАЛИТЬ vyškrobiti, naškrobiti.

ВЫКРЕСТИТЬ obrátiti na víru křesťanskou (pokřtiti).

ВЫКРЕСТЬ, а člověk na víru křesťanskou obrácený (pokřtěnec).

ВЫКРОЙКА *f.* stříh na šaty, výkrojka.

ВЫКРОШИТЬ, ВЫКРОШИВАТЬ rozdrobiti, roztroliti; в.-ся r. se.

ВЫКРУГЛИВАТЬ, ВЫКРУГЛИТЬ, ВЫКРУГЛЯТЬ vykrouhliti, zakulatiti.

ВЫКРУЖИВАТЬ, ВЫКРУЖИТЬ, ВЫКРУЖАТЬ vykroužiti; zakulatiti.

ВЫКРУЖ-ка *f.* vykroužení; výkružka, výkrojek; —ни, ей *m. pl.* (archit.) vypouklé části.

ВЫКРУТИТЬ, ВЫКРУЧИВАТЬ pevně zatočiti, uplesti (provaz); 2. vytočiti, vykroučiti (z nesnází); в.-ся v. se (z nesnází).

ВЫКРЫВАТЬ, ВЫКРЫТЬ (домъ) pokryti (dům).

ВЫКУПАТЬ vykoupiti.

ВЫКУПАТЬ, ВЫКУПИТЬ vykoupiti (zajaté); pokoupiti, skoupiti, rozkoupiti (zásobu zboží); в.-ся vykoupiti se.

ВЫКУПКА *f.*, ВЫКУПАНІЕ *n.* vykopení; skoupení.

ВЫКУПНОЙ výkupný; в. билетъ výkupný *n.* výměnný list, výměnka (Einlösungsschein); —ое право výkupné právo, právo ke vkračování

v trh (Einstandsrecht); -ные деньги výkupné peníze.

ВЫКУПЩИКЪ, ВЫКУПАТЕЛЬ výkupník, vykupovatel.

ВЫКУПЪ výkup; право výкупа *v.* выкупное право.

ВЫКУРИВАТЬ, ВЫКУРИТЬ vykouriti, vykaditi; 2. (chem.) přeháněním dobytí.

ВЫКУСИТЬ, ВЫКУСЫВАТЬ vykousati.

ВЫКУШАТЬ (рюмку вина) vypiti (kalíšek vína).

ВЫЛАВЛИВАТЬ *v.* ВЫЛОВИТЬ.

ВЫЛАЗ-ить (всѣ углы) proleztí (všecky kouty); —ка *f.* výpad (z pevnosti atd.); —ная калитка, ВЫЛАЗЪ výpadná branka Poterne.

ВЫЛАМЫВАТЬ *v.* ВЫЛОМИТЬ.

ВЫЛАЩИВАТЬ *v.* ВЫЛОЩИТЬ.

ВЫЛГАТЬ vylhati.

ВЫЛЕЖ-алый proleželý, zaleželý (ležením pokažený); —ать vyležeti, proležeti (čas nemoci); в.-ся, ВЫЛЕЖИВАТЬСЯ proležeti se, zaležeti se (ležení se pokaziti); vyležeti se (po libosti).

ВЫЛЕСТИТЬ, ВЫЛЕЩАТЬ vylichotiti, vypochlebovati něco na kom.

ВЫЛЕТАТЬ, ВЫЛЕТѢТЬ vyletěti.

ВЫЛЕТЪ, а výlet; на в. на skrz, veskrz; пуля прошла на в. koule proletěla veskrz.

ВЫЛЕЧИТЬ *v.* ВЫЛѢЧИТЬ.

ВЫЛИВАТЬ, ВЫЛИТЬ vyliti, vylévati; 2. uliti (zvon atd.); в.-ся vyliti se; uliti se; онъ вылитый въ отца, въ мать on je celý po otci, po matce.

ВЫЛИЗАТЬ, ВЫЛИЗЫВАТЬ vylízati.

ВЫЛИНИВАТЬ, ВЫЛИНЯТЬ vylínati, vypadatí (o srsti); ВЫЛИНАЛЫЙ vylínalý.

ВЫЛОВИТЬ vyloviti.

ВЫЛОЖИТЬ vyložiti.

ВЫЛОКАТЬ vylokati, vychlemtati (vypiti).

ВЫЛОМИТЬ, ВЫЛОМАТЬ *vyломiti*; в.-ся *vyломiti se*.

ВЫЛОМКА, ВЫЛОМЪ *vylovení, výlom*.

ВЫЛУДИТЬ, ВЫЛУЖИВАТЬ *rocinovati (nádobu)*.

ВЫЛУПАТЬ, ВЫЛУПИТЬ *vyloupnouti, vyloupati*; ВЫЛУПИТЬ ГЛАЗА *vyloupati komu oči*; в.-ся *vyloupnouti se (z vejce)*; *vylíhnouti se (kuře)*.

ВЫЛУЩИТЬ, ВЫЛУЩИВАТЬ *vylouštiti, vyloupnouti*; в.-ся *v. se*.

ВЫЛЫГАТЬ *v. вылгать*.

ВЫЛЫЖНЫЙ *vyľhaný*.

ВЫЛЬ, и, *f. boule (na těle)*.

ВЫЛѢЗАТЬ, ВЫЛѢЗТЬ *vylezti; vypadati (vlasy)*.

ВЫЛѢЗЛЫЙ *vylezlý, vypadalý*.

ВЫЛѢПИТЬ, ВЫЛѢПЛИВАТЬ, ВЫЛѢПЛЯТЬ *vylepiti (vzorky)*; ВЫЛѢПОКЪ, пка *vzorek lepený (výlepek)*.

ВЫЛѢЧИТЬ, ВЫЛѢЧИВАТЬ *vyléčiti*; в.-ся *v. se*; —ка *f. vyléčení*.

ВЫМАЗ-АТЬ, ВЫМАЗЫВАТЬ *vymazati (mastí, olejem), pomazati*; 2. *vymazati (masť atd.), mazáním spotřebovati*.

ВЫМАКАТЬ, ВЫМАКИВАТЬ *máčeti (svíčky do loje)*.

ВЫМАЛЕВАТЬ *vymalovati*.

ВЫМАЛИВАТЬ *v. ВЫМОЛИТЬ*.

ВЫМАЛЫВАТЬ *v. ВЫМОЛОТЬ*.

ВЫМАНИВАТЬ, ВЫМАНИТЬ *vylouditi, vyvábiti*.

ВЫМАРАТЬ, ВЫМАРЫВАТЬ *vymazati, vyškrtnouti, přeškrtnouti*; 2. *pomazati*.

ВЫМАРИВАТЬ *v. ВЫМОРИТЬ*.

ВЫМАРКА *f. co je vymazáno n. vyškrtnuto*.

ВЫМАСЛИТЬ *olejem n. máslem vymazati n. pomazati*.

ВЫМАТЫВАТЬ *v. ВЫМОТАТЬ*.

ВЫМАХАТЬ, ВЫМАХНУТЬ, ВЫМАХИВАТЬ *vytřepati (prach ze šatů)*; 2. *máchaním oslabiti*.

ВЫМАЧИВАТЬ *v. ВЫМОЧИТЬ*.

ВЫМАЩИВАТЬ *v. ВЫМОСТИТЬ*.

ВЫМБОВКА *f. žerď na vřeteno*.

ВЫМЕЖЕВАТЬ *vymeziti, vyhraniti, hranice vyměřiti*.

ВЫМЕРЕТЬ *vymřiti*.

ВЫМЕРЗАТЬ, ВЫМЕРЗНУТЬ *vymrznouti*; ВЫМЕРЗЛЫЙ *vymrzlý*.

ВЫМЕСТИ, ВЫМЕТАТЬ *vymesti, vymetati*, ВЫМЕСТИТЬ, ВЫМЕЩАТЬ НА КОМЪ ЛИБО СВОЙ ГНѢВЪ *vymstiti se na kom*.

ВЫМЕТ-АТЬ, —НУТЬ, ВЫМѢТЫВАТЬ *vymítati, vyhazovati, vyhoditi*; 2. *počítati*; у него ВЫМЕТАЛО НА ЛИЦѢ *osypala se mu tvář*; —ение *n. vymetení*; —ка *f. obšívka (knoflíku)*; 2. *počítání, připočítávání*; —ки *pl. m. výmetky, smetky (co vymeteno)*.

ВЫМЕТЬ *vývržek, brak*.

ВЫМЕЩЕНИЕ *vymstění*.

ВЫМИНАТЬ *v. ВЫМЯТЬ*.

ВЫМИНКА *f. promnutí; prošlapání, vyšlapání (hlíny)*.

ВЫМИРАТЬ *vymírati v. ВЫМЕРЕТЬ*.

ВЫМИСТАЯ (КОРОВА) *vemenatá (kráva)*.

ВЫМОИНА *f. výmol, místo od vody vymleté*.

ВЫМОКАТЬ, ВЫМОКНУТЬ *promoknouti; promočiti se*; ВЫМОКЛЫЙ *promoklý*.

ВЫМОЛВИТЬ *vymluviti, domluviti*.

ВЫМОЛИТЬ, ВЫМАЛИВАТЬ *vyprositi; vymodliti*.

ВЫМОЛОТ-ИТЬ *vymlátiti*; —ие *n.*, —ка *f.*, ВЫМОЛОТЬ *vymláčení, výmlat*; —ки *pl. f. výmlatky (odpadky při mláčení)*.

ВЫМОЛОТЬ *vymleti*.

ВЫМОЛЬ, а *výmel*, mnoho-li se *vymele*.

ВЫМОРИТЬ *vymořiti*.

ВЫМОРОЗ-ИТЬ, ВЫМОРАЖИВАТЬ *dáti vymrznouti (vymraziti)*; мразем *zahladiti (hmyz)*; —ки, овъ *pl. m. výmrazky*, (líhové nápoje *vymrzlé*, а *tudy v účinku svém silnější*).

вѣморочное имѣние *n.* odúmrtí, statek odumřený.

вѣмостить vydlážditi; prkny pokládati.

вымотать vymotati.

вѣмоч-ить, вымочать promočiti; в.-ся promočiti se; 2. vymočiti se (moč pustiti); —ка *f.* vymočení; promočení, máčení.

вѣмпель, а korouhvička lodní (*Wimpel*).

вѣмудрить, вымудривать vymudrovati.

вѣмучить, вымучивать vymučiti; vypnuti.

вѣмчать rychle vynesiti.

вымывать, вымыть vymyti; 2. vymleti, rokle dělati (v čas povodně); в.-ся vymyti se,

вымыкать, вымыкать vyčesati (len); 2. в., вымкнуть vyndati (náušnice).

вымылить, вымыливать vymydliiti; 2. koně zapotiti, do potu uhnati.

вымыслить, вымышлять vymysliti, vymýšleti.

вымысль, вымыселъ, сла výmysl (lež).

вымышлѣние *n.* vymyšlení.

вѣмѣлить vykřídovati.

вѣмѣнить, вѣмѣнять, вѣмѣнивать vyměňiti.

вѣмѣнъ, а výměна.

вѣмѣр-ить, —ять, вымѣривать vyměřiti; —окъ, рка výměrek, zbytek po měření.

вѣмѣс-ить, вѣмѣшать, вѣмѣшивать vymísiti, promísiti; —ка *f.*, вѣмѣсъ, а vymísení, promísení.

вѣмья, ени *n.* vemeno (výmě *n.* věmě, *gen.* vemene).

вѣмьять, выминать vymnouti.

вѣмьячко *n.* vemíčko, vemínko.

вынашив-альщикъ (star.) sokolník, sokolníci, ího *m.*; —ать vynášeti; 2. obnositi (šaty); 3. vyučiti, vycvi-

čiti (sokola); в.-ся obnositi se (o šatech); ochočiti se (o dravcích).

вынести, вынести vynesiti.

вынизать, вынизывать posázeti (perlami).

вынимать, вынуть vyjmouti (vyníti) vyndati; в. мѣдь изъ ўльевъ vybírati, podřezávati med; в.-ся vyndavati se.

выно́сить vynositi, vynesiti; vynášeti; 2. sněsti, snášeti (hlad atd.); 3. vynesiti, roznести, vytlachati; 4. vynášeti (v kartách).

выно́с-ка *f.* vynesení; 2. krajní přípisek; —ный výnosný; —ная рѣчи tlachy, pronešené řeči; —ная статья pokrajní přípisek *n.* poznámka; —окъ obnošené šaty.

выно́сь vynesení mrtvoly, pohřeb; 2. přední pár koní.

вынудить, вынуждать vynutiti.

выну́tie vynětí, vyndání.

выну́ть *v.* вынимать.

вынырнуть, выныривать, вынырять vynořiti se (z vody).

вынюхать, вынюхивать vyšňupati (tabák).

вынянѣчить vychovati dítě (jako chůva).

выорать vyorati.

выпа́дать vypadati; выпа́сть vypadnouti; выпа́дывать vypadávati; выпа́ло много снѣгу vypadlo *n.* napadlo mnoho sněhu; 2. в. popadatí, pojíti, zahynouti (o dobytku).

выпа́дение *n.* vypadnutí; 2. (med.) výhřez.

выпа́докъ, дка vyšlápnutí, vymknutí kotníka (u koní); 2. в., выпа́дочная трава popelnice *Cineraria* (rstl.).

выпа́дь výpad.

выпа́живать, выпазить vupažiti, vydrážkovati.

выпа́ивать *v.* выпойть.

выпа́ление *n.* vypálení.

выпа́лзывать *v.* выползать.

выпáливать, выпáлить vypáliti, vystřeliti.

выпáль *с.* выстрѣль.

выпáлывать *с.* выполоть.

выпáлый vypadlý.

выпареніе, выпáриваніе *н.* vupaření, vupařování; odpařování.

выпáривательный odpařovací.

выпар-ить, выпáривать vupařiti; odpařiti, -ovati; 2. vupařiti, vykoupati (v parní lázni); —ка *ф.* vupaření; —ный vupařovací.

выпáрхивать *с.* выпорхнуть.

выпáрывать *с.* выпороть.

выпахать, выпáхивать vyorati; 2. vyhubiti zemi (v rolnictví).

выпáчка zamazati (zapackati).

выпáшь, и *ф.* vyhubená země.

выпекáть *с.* выпечь.

выпередить, выперéживать předstihnouti koho (v běhu),

выпереть (дно) vymačknouti (dno).

выпечатать, выпечáтывать vytisknouti; в.-ся vytisknouti se; otřiti se.

выпечь vypeci.

выпивáть *с.* выпить.

выпíливать, выпíлить vypilovati (pilníkem); vyřezati (pilou).

выпирáть vymačkati (dno) *с.* выпереть.

выпис-ать, выпíсывать vypsati; 2. vyloučiti ze seznamu; —ка *ф.* výpis, -ка, -ек, výtah; 2. objednání, objednávka.

выписный (-ой) objednaný.

выписчикъ, выписыватель vypisovatel, výpiskář.

выписъ, и *ф.* (изъ книгъ) výpis (z knih).

выпíхивать, выпíхнуть vystrčiti; в. изъ комнаты vystrčiti *н.* vyhoditi z pokoje.

выплав-ить, выплáвливать roztopiti, roztaviti (kovu); —ка *ф.* roztopení, roztavení; —окъ, вка roztavený kov; выплавной roztavený,

вы́плакать, выплáкивать vyplakati; в. глазá vypl. si oči; в.-ся vypl. se.

вы́плат-а *ф.* výplata; —ить, выплáчивать vyplatiti; 2. záplatovati; в.-ся vyplatiti se.

вы́плевать, выплěвывать, вы́плюнуть vyplivnouti.

вы́плескать, выплěскивать, вы́плеснуть vyšpláchnouti, vyliti.

вы́плестъ, выплетáть vuplesti, vyplítati; в.-ся vypl. se.

вы́площить vypoštití, zploštití.

выплывáть, выплыть vyplouti.

вы́пльвокъ, вка narostlina (na stromě).

вы́плясать, выплáсывать vytančiti, vytancovati.

вы́поить vykrmiti (tele).

выползáть, выползти (в. изъ подъ столá) vylezti (z pod stola).

вы́полировать vypolirovati, vyhladiti.

выполнéníе *н.* vyplnění.

вы́полнить, выполнять vyplniti.

вы́нолоскать, вынолáскивать vypláchnouti.

вы́полоть, выпáлывать vupleti.

вы́пользовать vyléčiti; в.-ся vyl. se.

вы́порознить, выпорожнить, выпорáжн-вать vyprázdнити; в.-ся vup. se.

вы́поротокъ, тка výparek, zvíře před časem z matky vyřezané; выпорот-ковый výparkový.

вы́пороть, выпáрывать vupárati; в. кого-либо vyprášiti komu; в.-ся vupárati se.

вы́поръ, а záhyb.

вы́порхнуть, выпóрхивать, выпáрхивать vyletěti.

вы́потрошить (mysliv.) vyvrhnouti (jelena, zajíce).

вы́потѣть vypotiti se.

вы́править, выправлáть vupraviti, opravití, napraviti, spraviti; в. ошибки oprav. chyby (tisku); в. костí напр. kosti (zlámané); в. плáтье spr. oděv;

в. рѣкрыта vycvičiti nováčka (rekruta);
в. vyprositi, vymoci něco na úřadě;
в.-ся vypravit se, spr. se; vymlu-
viti se, oml. se; в.-ся о чѣмъ dota-
zovati se.

вѣправ-ка *f.* oprava, správa; в.
ошибокъ oprava chyb; korektura
(v tisku); войнская в. cvik vojenský;
—леніе *n.* opravení, oprava; —очный
opravný; в. листъ arch korektury.

выпрашивать *v.* выпросить.

выпроводить, выпроваживать vypro-
voditi; vyprovázeti.

выпрокидывать, выпрокинуть vyhoditi;
převrhnutí.

выпросить vyprositi; в.-ся *v.* se.

выпрошеніе *n.* vyprošení.

выпрыгнуть vyskočiti; выпрыгивать
vyskakovati.

выпрыскать, выпрыскивать, выпрыснуть
vypřysknouti, vystříknouti; postřík-
nouti; в.-ся postř. se.

выпрѣвать, выпрѣть vyvařiti se; vy-
kupěti (při vaření); 2. vypotiti se.

выпрягать, выпрячь выпřáhnouti; в.-ся
v. se.

выпрягать, выпрягивать, выпрясть
vypřísti, vypřádati.

выпряженіе, выпряжка *f.*, выпряганіе
n. vypřažení.

выпрямить, выпрямлять, выпрямливаетъ
zprimiti, narovnat; в.-ся zpr. se.

выпугивать, выпугнуть vyplašiti (zvěř).

выпук-лина *f.* vypuklina; —ловогнутый
vypuklý a vohnutý (*convex-concav*);
—лость vypuklost; —лый vypuklý;
—лая работа vypuklá práce *Relief*.

выпускать, выпустить vypustiti; pro-
pustiti (z ústavu; p. na svobodu);
vynechati; vydati (knihu; úvěrní
listy).

выпускникъ, а průchod odváděcí, od-
vodiště.

выпускной, (-ой) odváděcí, odvodný,
pouštěcí; —іе ученики odchozí žáci.
выпускъ, а vypuštění; propuštění
(z ústavu; p. na svobodu); vydání
(úvěrních listů); svazek (knihy);
výstupek, výběžek (archit.); *pl.* вѣ-
пуски zevnější končiny.

выпутать, выпутывать vymotati.

выпучить, выпучивать (глаза) vyvaliti,
vybouliti, vytřeštití oči; дно у бочки
выпучило dno u sudu se zbortilo;
у него глаза выпучились oči mu vy-
stoupily z důlků.

выпушка *f.* krajna (v sukně); barevný
pruh (na kalhotách).

выпуш-ать *v.* выпускать; —еніе *n.*
vypuštění.

вѣпъ, а, выпъ, и *f.* bukač *Ardea*
stellaris (pták).

выпытать, выпытывать vyzpytovati;
2. donutiti k vyznání.

выпѣть, выпѣвать vyzpívati; 2. vy-
čítati komu со.

выпялить, выпяливать vyjmouti z rámce;
в. глаза *v.* выпучить.

выпятитъ, выпячивать vystrčiti; в.-ся
vučnívati.

выработ-ать, вырабатывать vypraco-
vati, vzpracovati; vydělati si; —ка
f. vypracování, vzpracování; 2. vý-
dělek; 3. výtěžek (rud); 4. dodě-
lávka.

выравн-еніе, выравнивание *n.* vyro-
vání; —ить, выравнивать, выровнять
vyrovnat (země, váhu); в.-ся vyr. se.

выражать *v.* выразить.

выраждаться *v.* вырождаться.

выразительность výraznost; ráznost;
выразительный výrazný; rázný.

выразить dáti na jevo, vyličiti, na-
značiti.

выразумѣть vyrozuměti *v.* понять.

вырастать *v.* вырасти.

вырастить, выращать, выращивать (в.

дѣтѣй, деревья) vyrostiti, vychovati, vypěstovati. [в.-ся v. se.

вѣрвать, вырывать vyrvati, vyrývati; вѣрдыть uzrāti (о нежити); вѣрдыль uzralý (nežit). [(ryba z Donu).

вырезубъ, а vyrozub *Cyprinus dentex* вѣрисовать, вѣрисовывать vyrýsovati, vykresliti.

вѣровнять v. вѣравнить.

вѣровый vírový.

вѣрод-иться vyroditi se, odroditi se; zvrhnouti se; —окъ, дка výrodek, zvrhlík.

вѣрождение n. odrodění, zvrhnutí-se.

вѣронить, выронять, вѣранивать ztratiti.

вѣрослый vyrostlý. [vyrůsti, vyrůstati.

вѣрости, выростать, вырастать vyrosti,

вѣростокъ, тка vydělaná kůže volská.

вырубать, вѣрубить vyrubati, vysekati, vytesati; в. огонь rozkřesati (оheň).

вѣрубка f. vysekání (lesa); vytesání; 2., в., вѣрубъ vrub.

вѣругать vyvaditi se s kým.

вѣручить, выручать vykoupiti koho; z nesnází vysvoboditi; я друга вѣручилъ а онъ меня вѣучилъ já jsem jeho vykoupil, on mě za to oloupil; 2. в. вѣтѣжити svoje peníze; в.-ся вѣкупити se.

вѣручка f. vykoupení; vysvobození; 2. вѣтѣжек (v obchodu).

вырывать v. вѣрвать; 2. в., вѣрыть vyryti.

вырь, я, т. вѣр (vodní).

вѣрѣз-ать, вѣрѣзывать vyřezati, -ávati (ve dřevě, vyryti v kovu atd.); в.-ся вѣрез. se; —ка f. výřezka; продажа на —ку obchod loketní, obchod vykrajovačský; 2. vzorek.

вѣрѣзный (-ой) vyřezaný.

вѣрѣзокъ, зка výřezek, výseč *Sector* (math.). [zdobiti.

вѣрядить, вѣрять vystrojiti, высад-ить, высаживать vysaditi, вы-

сажети (rostlinami); 2. в. изъ кареты vysaditi z vozu; в. вѣйско vysaditi vojsko (z lodí na břeh); в. кому зубъ vyraziti komu zub; —ка f. vysazení (vojska na břeh); vysázení rostlin; —ный vysázený; přesazený (rostliny); —ное вѣйско výsadné vojsko, přístavné vojsko (na břeh (určené) *Landungstruppen*; —окъ, дка výsadek, rostlina přesazená.

высаживать v. вѣсадить.

нѣсаль, высаливать vymazati sádlem.

высасывать v. вѣсосать.

вѣсватать, вѣсватывать vysvatati (děvče), ucházeti se o ně.

вѣсверлить, вѣсверливать vyvrtati.

вѣсвистать, вѣсвистывать vypískati, vyhvízdati; přehvízdati (celou píseň).

вѣсвобод-ить, высвободять vysvoboditi; в.-ся v. se; —ждение n. vysvobození; —женный vysvobozený.

вѣсвор-ить, вѣсворивать psy smečce přiučiti; в.-ся přivyknouti smečce; —ка f. přivyknutí smečce.

вѣсвѣтлить, вѣсвѣтливать vyhladiti, dáti polívání na hrnce.

вѣселить, выселять (изъ одной деревни въ другую) přestěhovati (z jedné vesnice do druhé); в.-ся př. se.

вѣселокъ, дка osada, osadní dvůr.

вѣсеребрить vystříbiti, postříbřiti.

вѣсидка f. přehánění kořalky; 2. přehnaná kořalka.

вѣсидѣть, высиживать vyseděti (čas nějaký někde); 2. přeháněti kořalku; 3. в. цыплѣть vyseděti kuřata; в.-ся vyseděti se.

вѣсинить, вѣсинивать (бѣльѣ) vymodřiti, namodřiti, vyšmolkovati (prádlo).

вѣсить (вѣшу, вѣсишь) (crk.) výšiti, povyšovati; в.-ся povyšovati se, vychloubati se.

выскабливать v. вѣскоблить.

ВЫСКАЗАТЬ, ВЫСКАЗЫВАТЬ *vypověděti*; *vyřknouti*.

ВЫСКАКИВАТЬ *vyskakovati* *v.* ВЫСКОЧИТЬ.

ВЫСКАЛЬЗЫВАТЬ *v.* ВЫСКОЛЬЗНУТЬ.

ВЫСКОБЛИТЬ *vyhoblovati*; *vyhladiti*, *vyškrabati*.

ВЫСКОЛЬЗНУТЬ *vyklouznouti*, *sklouznouti*.

ВЫСКОЧИТЬ, ВЫСКОКНУТЬ *vyskočiti*; 2. *rychle postoupiti v hodnosti*.

ВЫСКОЧКА *m. et f. všetečka*; 2. *povýšenec*, *výstřelek*; на ВЫСКОЧКУ на *odiv*.

ВЫСКРЕБАТЬ, ВЫСКРЕСТЬ *vyškrabati* *vyčesati hřebíčkem*; в.-ся *vyškrabat se*.

ВЫСЛАВИТЬ, ВЫСЛАВЛИВАТЬ *vykoledovati*.

ВЫСЛАТЬ (ВЫШЛЮ) *vyslati*.

ВЫСЛУГА *f. vysloužení (výsluha)*; *leta služební*; за ВЫСЛУГУ ЛѢТЬ за *vy-sloužená leta*.

ВЫСЛУЖИТЬ *vysloužiti* (*v. čas; službou získati*); в.-ся до чего *dosloužiti se (důstojenství)*.

ВЫСЛУШАТЬ, ВЫСЛУШИВАТЬ (ЖАЛОБЫ) *uslechnouti (žaloby)*; в. курсъ наукъ *slyšeti běh učební do konce*.

ВЫСЛЮНИТЬ, ВЫСЛЮНИВАТЬ *posliniti*.

ВЫСМОЛИТЬ, ВЫСМАЛИВАТЬ *vysmoliti*.

ВЫСМОРКАТЬ, ВЫСМАРКИВАТЬ, ВЫСМОРКНУТЬ *vysmrkati nos, v. se*.

ВЫСМОТРѢТЬ, ВЫСМАТРИВАТЬ *vypatřiti, vykoukati*.

ВЫСОВКА, *f.*, ВЫСОВЪ, а *strmění, vyčnívání*.

ВЫСОВЫВАТЬ, ВЫСОВАТЬ, ВЫСУНУТЬ *vystrčiti*.

ВЫСОКІЙ, ая, ое, —къ, а, о (*comp. высій*) *vyšoký (comp. vyšší)*.

ВЫСОКО, *vyšokó adv. (comp. выше, superl. высочайше) vysoko (comp. výše, superl. nejvýše)*.

ВЫСОКО-БЛАГОРОДІЕ *n. Vysokoblahorodí (titul)*; —БЛАГОРОДНЫЙ *Vysokoblaho-*

rodý; —БОРДНЫЙ корабль *koráb s vysokým okrajem*; —ВАТЫЙ *trochu vysoký*; —ВЕРХІЙ, ая, ое (*crk.*) *vyšokovrchý*; —ВЫЙНЫЙ (*crk.*) *vyšokomyslný (s vysokou šíjí)*; —ДЕРЖАВНЫЙ *velemocný*; —ИМЕНІТЫЙ *veleslovutný*; —МОНАРШІЙ, ая, ее *k Jeho Veličenstvu se vztahující*; —МОЧНЫЙ, —МОЩНЫЙ *vyšokomocný (titul)*; —МУДРЕННЫЙ, —МУДРЫЙ *vyšokomyslný*; —МУДРІЕ *n. vysokomyslnost*; —МЫСЛЕННЫЙ, —МѢРНЫЙ *vyšokomyslný*; —МЫСЛІЕ, —МѢРІЕ *n.*, —МѢРНОСТЬ *vyšokomyslnost*; —МѢРНИЧАТЬ, —МѢРСТВОВАТЬ *vyšokomyslně si počínati*; —ПАРНОСТЬ *nadutost*; —ПАРНЫЙ *nadutý (adv. -но nadutě)*; —ПОВЕЛІТЕЛЬНЫЙ (*titul*) *vysoce velitelský*; —ПОЧИТАНІЕ, —ПОЧТЕНІЕ *n. šetrná úcta*; —ПОЧТЕННЫЙ *velectěný*; —ПРЕВОСХОДИТЕЛЬСТВО *excellence (titul)*; —ПРЕОСВЯЩЕННЫЙ *Nejdůstojnější*; —ПРЕОСВЯЩЕНСТВО *Veledůstojnost (titul arcibiskupů a metropolitů)*; —ПРЕПОДОБІЕ *n.*, —ПРЕПОДОБНЫЙ *adj. Velectihodný (titul opatů, archimandritů)*; —РОДІЕ *n. Vysokorodí (titul)*; —РОДНЫЙ *Vysokorodý*; —РОСЛЫЙ *vyšokorostlý, vytáhlý*; —РѢЧИВОСТЬ *chlubnost*; *mnohomluvnost*; —РѢЧИВЫЙ *chlubný*; *mnohomluvný*; —СТЕПЕНСТВО, —СТЕПЕННЫЙ *Vysoce postavený (titul asijských chanů)*.

ВЫСОКОСТЬ *vyšokost*.

ВЫСОКО-ТОРЖЕСТВЕННЫЙ *velmi slavný*;

—УМІЕ *n. vysokomyslnost*; —УМНЫЙ *vyšokomyslný*; —УМСТВОВАТЬ *vyšokomyslně si počínati*.

ВЫСОЛИТЬ, ВЫСОЛИВАТЬ *vysoliti*.

ВЫСОЛОДИТЬ, ВЫСОЛАЖИВАТЬ *vysladovati*.

ВЫСОСАТЬ, ВЫСАСЫВАТЬ *vyssáti*.

ВЫСОТА *f. výška*; 2. *výšina*; 3. *vyšokomyslnost*.

ВЫСОТОМѢРІЕ *n. výškoměrství*.

высох-лый vyschlý; —нуть vyschnouti. высочайшій nejvyšší; -ая горá nejvyšší hora; по Высочайшему повелѣнiю dle Nejvyššího nařízení, на Nejvyšší rozkaz.

Высочество Výsost (titul).

высочить, высочивать štávu vytáhnouti, št. vypustiti.

выспать: спать да выспать o tom se mi jakživo ani nezdálo; в.-ся vyspati se.

выспрашивать, выспросить (о комъ) vuptati se na koho.

выспренн-ий, яя, ее (adv. -но, -нѣ) hořejší; nadzemský; vznešený; —ость vznešenost.

выспрь adv. vzhůru.

выспѣть, выспѣвать dozrati (dospěti); выспѣлый dozrálý.

выставить, выставлѣть, выставливать vystaviti, vyložiti (na prodej, na odív); в. знамя korouhev vytyčiti; в. шаръ vystaviti kouli na biljáru; вездѣ в. себя všude ukazovati se, do předu se dráti; в. число и годъ udati den a rok; в.-ся vystaviti se, stavěti se na odív.

выставка f. výstava (umělecká, průmyslová atd.); всемірная в. světová výstava (v Londýně, v Paříži); на выставку на odív; 2. в. vystavení kulí v biljáru; 3. dodávání staviva. выставнѣй (-ой); -ые товары zboží na odív vyložené; -ья оконницы okenice sundavací.

выставщикъ výstavník, vystavovatel (na výstavě).

выстаивать v. выстоять.

выстановить, выстанавливать vystaviti, vyložiti (zboží) v. выставить.

выстегать, выстѣгивать vystěhovati, prošiti; в. кого-либо zmrskati koho.

выстегнуть, выстѣгивать vyraziti; в. кому либо плетью глазъ vyšlehnouti

komu bičem oko; в. запонку rozepnouti (vypnouti) knoflík, záponku; в. лошадь выпрѣхнouti koně; в.-ся vypnouti se.

выстигать, выстичь přestihnouti koho. выстижение n. přestížení.

выстилать, выстлать vykládati, pokládati (prkny n. deskami); в. улицу камнемъ dlážditi, vydlážditi ulici.

выстил-ка f. vykládání, pokládání (deskami); в. улицы vydláždění; —очный dlažební.

выстирать, выстирывать vyprati (prádlo).

выстичь v. выстигать.

выстлать v. выстилать.

выстой, я jalová n. zvětralá chuť (nápojů); —ка f. vydržení, dodržení, setrvání.

выстоять vystáti; vydržeti něco; в. лошадь дати кони oddechnouti; в.-ся vykouriti se, vypařiti se, vyvětrati, zvětrati; 2. oddychnouti si (kůň).

выстрагивать v. выстрогать.

выстраи́вать v. выстроить.

выстрачивать v. выстрочить.

выстригать, выстричь vystříhati, vystříhnouti; stříhati; в.-ся ostříhati se; дати se ostříhati.

выстриж-еніе n., —ка f. ostřihání.

выстрогать, выстругать, выстружить vystrouhati; ohoblovati.

выстроить, выстро́ивать, выстраи́вать vystavěti; zříditi.

выстройка f. vystavění.

выстроч-ить, выстрачивать vyšiti, šev udělati; —ка f. vyšiti; šev.

выстручаться luskovatěti.

выстрѣлить, выстрѣливать (изъ ружья, изъ пѣшки) vystřeliti, vystřelovati; в. въ кого-либо střeliti po někom; выстрѣлять, выстрѣливать (порохъ) vystřílet (prach).

вѣстрѣль, а výstřel; на ружейный в. соуу z ručnice dostřelil (daleko).
 вѣстряпать, вѣстряпывать vykuchařiti (si peníze); 2. vysouditi, při soudu vyhráti.
 вѣстудить, вѣстужать vystuditi, dáti vystydnout; в.-ся vystydnouti, vychladnouti.
 вѣступать, вѣступитъ vystoupiti; vytáhnouti (o vojsku); в. впередъ vystoupiti ku předu; важно в. vážně vystoupiti; в. изъ береговъ vystoupiti z břehů (řeka); в. изъ предѣловъ благоприличія vystoupiti z mezí slušnosti.
 вѣступка, *f.*, вѣступъ, и *f.* chování, vystupování.
 вѣступление *n.* vytažení (vojska).
 вѣступъ, а výstupek (v stavení), výběžek.
 вѣстыть, вѣстынуть, вѣстывать vystydnouti; вѣстылый vystydlý.
 вѣсунуть vystrčiti (vyšinouti) *v.* высывавать.
 вѣсшій vyšší; nejvyšší; *v.* высокій.
 вѣсучить, вѣсучивать vysoukati.
 вѣсушить, вѣсушивать vysušiti; в.-ся vysušiti se.
 вѣсушка *f.* vysušení.
 вѣсылать *v.* вѣслать.
 вѣсылка *f.* posílka.
 вѣсыпать vysypati; высыпать vysýpati; в. vysypati se, osypati se (vyraženina); у него вѣсыпало на лицѣ osypala se mu tvář.
 вѣсыпка *f.* vysypání; 2. vyspání.
 вѣсыхать, vysychati *v.* вѣсохнуть.
 вѣсь, и *f.* výška *v.* высота.
 вѣсѣвать вѣсѣять, вѣсѣивать vysívati, vysíti; 2. prosívati (na síť).
 вѣсѣвки, вокъ *pl. f.* výsevku, plevu.
 вѣсѣкать, вѣсѣчь vysekati (stromy atd.); в. огонь rozkřesati; в. надпись на камнѣ vysekati nápis na kameně; в.

розгами vymrskati komu; в.-ся vysekati se.
 вѣсѣчка *f.* výsečka, rytba.
 вѣтаивать, вѣтаять roztáti, rozpustiti se; 2. roztopiti, rozpustiti.
 вѣталкивать *v.* вѣтолкать.
 вѣтанивать *v.* вѣтонить.
 вѣтапливать *v.* вѣтопить.
 вѣтапывать *v.* вѣтоптать.
 вѣтаривать *v.* вѣторить. [táhnouti.
 вѣтаскать, вѣтаскивать, вѣтащить vytáchnouti.
 вѣтачивать *v.* вѣточить.
 вѣтвердить, вѣтвѣрживать nazpamět se naučiti.
 вѣтекать vytékati *v.* вѣтечь.
 вѣтеребить, вѣтерѣблывать vytrhati, vyškubati.
 вѣтереть vytříti; 2. в. изъ канцеляріи vypuditi, vystrnaditi, vyliti koho; в.-ся otříti se.
 вѣтерпѣть, вѣтерпливать vytrpěti.
 вѣтесать, вѣтѣсывать vytesati, otesati (kámen).
 вѣтеченіе *n.* vytečení.
 вѣтечка *f.* vytečení; 2. úkapky, počepky; 3. výstřelky, předky (z kořalky); 4. (mysliv.) úchoz, stopová dráha (kudy zvěř chodí do lesa neb z lesa).
 вѣтечь vytecí.
 вѣтирать vytíráti *v.* вѣтереть.
 вѣтирка *f.* vytírka; otření.
 вѣтискать, вѣтѣсывать vytisknouti.
 вѣтискъ, а vytisk.
 вѣтиснить, вѣтиснѣть, вѣтиснуть vytisknouti, otisknouti; в.-ся vyt. se.
 вѣтка *f. v.* вѣть.
 вѣткать vytkati.
 вѣтный (star.) podílčí; loseм ustanovený; 2. (prost.) užitečný.
 вѣтолкать, вѣтолкнуть vyraziti.
 вѣтонить tenkým udělati.
 вѣтопить vytopiti (kamna); 2. vytopiti, vytaviti; в.-ся vyt. se.

ВЫТОПКИ, ПОКЪ *pl. f. škvarky* (sádelné); kal, ssedlina.

ВЫТОПАТЬ *vyšlapati, rozšlapati*; 2. *pošlapati* (pošpiniti šlapáním).

ВЫТОРГОВАТЬ, ВЫТОРГОВЫВАТЬ *vykupčiti*.

ВЫТОРЖКА *f. výtěžek*; 2. *slevený peníz, sleva*; *srážka*.

ВЫТОРИТЬ, ВЫТАРИВАТЬ *vytrvati, vydržeti* (na nějakém místě).

ВЫТОРМОШИТЬ у КОГО-ЛИБО ЧТО *vynutiti, vyškemrati* na kom něco; 2. в. КОГО-ЛИБО ЗА-ВОЛОСЬ *vytřepati, vykrákati* кому за vlasy.

ВЫТОЧ-ИТЬ *vytočiti, vysoustružiti, vysoustrovati*; 2. *rozvrtati* (o červotoči); —ка *f. vytočení, vysoustrování*; práce *soustružnická*; 2. *červotoč*.

ВЫТРАВИТЬ, ВЫТРАВЛЯТЬ, ВЫТРАВЛИВАТЬ *vypásti* (trávu na louce atd.); 2. *vytráviti* (jedovatou tekutinou); в. РЕБЁНКА *vypuditi plod ze života*; 3. *vyžrati, vyleptati*.

ВЫТРАВНЫЙ (-ОЙ) *leptavý, leptací*.

ВЫТРЕБОВАТЬ *žádati v. трéбовать*.

ВЫТРЕЗВИТЬ, ВЫТРЕЗВЛИВАТЬ *střízlivým udělati*; в.-ся *vystřízlivěti*.

ВЫТРЕПАТЬ, ВЫТРЕПЛИВАТЬ *vytřepati* (len, konopě).

ВЫТРЕСÁТЬ, ВЫТРЕСАТИ *vytřásati, vytřásti*.

ВЫТРЕХИВАТЬ, ВЫТРЕХÁТЬ, ВЫТРЕХНУТЬ *vytřásti, vytřepati*. [vyt. se.

ВЫТУПИТЬ, ВЫТУПЛЯТЬ *vytupiti*; в.-ся

ВЫТУРИТЬ, ВЫТУРИВАТЬ, ВЫТУРНУТЬ *vyhnati, vypuditi, vyhoditi*.

ВЫТУШЕВАТЬ, ВЫТУШЁВЫВАТЬ *vytušovati, tuší vyznačiti*. [statku

ВЫТЧИКЪ (star.) *spoludržitel dílčího*

ВЫТЫКАТЬ, ВЫТКАТЬ *vytkati*; 2. в., ВЫТКНУТЬ *vytknouti*.

ВЫТЬ, и *f. část, účastek, podíl*.

ВЫТЬ (ВЮЮ, ВЮЕШЬ) *výti*; ВОЛКЪ ВЮЕТЬ *vlk vyje*.

ВЫТЬЕ *n. vyti*.

ВЫТѢСНИТЬ, ВЫТѢСНЯТЬ *vytlačiti, vytisknouti* (od někud); в.-ся *v. se*.

ВЫТЯГАТЬ *vysouditi*; *při vyhrati*.

ВЫТЯГИВАТЬ, ВЫТЯНУТЬ *vytáhnouti*; *roztáhnouti, rozšířiti*; в.-ся *vytáhnouti se*; *roztáhnouti se*.

ВЫТЯЖКА *f. výtah, výpis knihovní, extrakt*; 2. *přímé držení těla* (u vojáků).

ВЫТЯЖНЫЙ (-ОЙ) *výtažný*; *roztážitelný*; *vytažený*.

ВЫУДИТЬ *udicí vytáhnouti*.

ВЫУТЮЖИТЬ, ВЫУТЮЖИВАТЬ *vyhladiti, vypiglovati*.

ВЫУЧИТЬ, ВЫУЧАТЬ, ВЫУЧИВАТЬ КОГО ЧЕМУ *vyučiti někoho něčemu*; в. ЧТО, в.-ся *чему vyučiti se, naučiti se něčemu*.

ВЫУЧКА *f. vyučení, vycvičení, cvik*; ОТДАТЬ СЫНА НА ВЫУЧКУ *dáti syna na učení*.

ВЫХАЖИВАТЬ *v. Выходить*.

ВЫХАРКАТЬ, ВЫХАРКНУТЬ, ВЫХАРКИВАТЬ *vychrknouti, vychrchlati*; в.-ся *vychrchlati se*.

ВЫХВАЛИТЬ, ВЫХВАЛЯТЬ КОГО-ЛИБО *vychváliti někoho*.

ВЫХВАСТАТЬ, ВЫХВАСТЫВАТЬ *vychvastati*.

ВЫХВАТАТЬ, ВЫХВАТИТЬ, ВЫХВАТЫВАТЬ КОМУ ЧТО (ИЗЪ РУКЪ) *vychvátiti něco*.

ВЫХВАТКА *f. vychvácení*.

ВЫХЛЕБАТЬ, ВЫХЛЕБНУТЬ, ВЫХЛЁБЫВАТЬ *vychlemtati*.

ВЫХЛЕСТАТЬ, ВЫХЛЕСНУТЬ, ВЫХЛЁСТЫВАТЬ *vystříknouti*; 2. *vymrskati bičem*; *vypráskati komu*.

ВЫХЛОПОТАТЬ, ВЫХЛОПАТЫВАТЬ *snažením vymoci, vystarati se*.

ВЫХОДЕЦЪ, ДЦА *vystěhovalec*.

ВЫХОДИТЬ (ВЫЙТИ И ВЫДТИ) *vychoditi*; не в. ИЗЪ ДОМУ *nevycházeti z domu*; в. ИЗЪ БЕРЕГОВЪ *vystoupiti z břehů (řeka)*; в. ВЪ МОРЕ *vyploviti na moře*; ЦЫПЛЯТА УЖЕ ВЫШЛИ *kuřata už se*

vylíhla; запáсь выхóдить zásoba dochází; 2. выхóдить, выхáживать vychoditi něco, chozením získati.

выход-ка *f.* (v hudbě) solo; 2. в. протівъ когó парáзка; výčitka; —ный východový; в. листъ titulní list; в. видъ list na vystěhování ze země; —ная дверь dvěře k vycházení; —ное дéрево dřevo kmenové.

выходъ, а východ (z domu), vyjití; 2. vystěhování; (star.) stěhování-se čeládky od jednoho statkáře ke druhému; 3. (star.) poplatek ruských knížat chanům tatarským; 4. vydání knihy; 5. в. за мужъ provdání.

выхождéние *n.* vycházení.

выхоженіе *n.* vychození něčeho.

выхолить, выхóливать rozmazliti.

выхолодить, выхолáживать vychladiti; в.-ся *v. se.*

выхолостить, выхолáшивать (лóшадь) vyklestiti, vyřezati (koně).

выхухоль, и *f.* rejsek pížmový *Sorex moschatus* (*Mygale moschata*); —лій, —ья, —ье *adj.*

выцарапать, выцарапнуть, выцарáпывать vyškrábat, rozškrábat, rozdrásati.

выцвѣлый vykvetlý; 2. vybledlý (о ко́жихъ ку́нѣхъ а соболѣхъ). [vino].

выцѣдить, выцѣживать vytočiti (pivo, vyčlovat z libati; 2. (star.) přísahou dosáhnouti.

вычеканить, вычекáнивать ražením vyznačiti. [vytrhnouti].

вычеркнуть, вычёркивать vyškrtnouti, вычернить, вычёрнивать začerniti; zamazati; в.-ся *z. se.*

вычерпать, вычерпнуть, вычёрпывать vyčerpati.

вычесать, вычёсывать vyčesati (vlas, len); в.-ся *v. se.*

выческа *f.* vyčesání; *pl.* вычески, сокъ *f.* výčesky.

вы́честь *v.* вычитáть. [tažený. вы́четный odpočtený, odražený, od- вы́честь, а (изъ жалованья) srážka (s platu); 2. výčet, rozpočítávání. вы́чинить, выч́инивать opravit.

вычислénie *n.* vyčíslení, rozpočtení, přepočítávání.

вы́числить, вычисл́ять vyčísлити; rozpočítávati, přepočítávati.

вы́чист-ить, вычищáть vyčistiti; —ка *f.* vyčištění.

вычит-áние *n.* odčítání, odtahování, subtrakce; —áть, вы́честь (math.) odčítati, odtahovati.

вы́читать čtením získati.

вы́чихаться vykýchati se.

вы́чение odečtení, odpočítání.

вы́чуры, —ь, *pl. f.* okrasy, vzorky (на лáткách).

вы́шарить, вышáривать vyštourati, vyslíditi; в. карма́ны prohlédati kapsy; в. дѣло vyštourati něco, nějakou věc znova ohřívati.

вы́ше *adv. (comp.)* výše.

вы́ше-градъ, а (star.) vyšehrad; —из- числénный výše *n.* svrchu vypočítaný; —имено́ванный výše jmenovaný; —объя́вленный výše oznámený; —озна́ченный, —пи́санный, —помя́нутый, —упомя́нутый, —ска́занный výše upomenutý, svrchu řečený.

вы́шибáть, вы́шибить (окóнницы, дверь) vyraziti, vytlouci (okna, dvěře).

вы́шибéние *n.*, вы́шибка *f.*, вы́шибъ, а vyražení, vytlučení.

вы́шивáть vyšívati, štykovati; вы́шить vyšíti.

вы́шивка *f.* vyšívání, štykování.

вы́шивнѣй (-о́й) vyšívací.

вы́шина *f.* výšina.

вы́шка *f.* podkrovní světnička, arkýř; vikýř; 2. strážní budka, strážní vížka; 3. (star.) výška.

вы́школить vycvičiti.

Ышлифовать *vybrousití*.
 ВЫШНИЙ, яя, ее *vznešený; svrchovaný*;
 Nejvyšší (t. Bůh).
 ВЫШУТИТЬ, ВЫШУЧИВАТЬ *vyžertovati*.
 ВЫШШІЙ, ая, ее *v. высшій*.
 ВЫЩЕЛОЧИТЬ, ВЫЩЕЛАЧИВАТЬ *vyloužiti*
 (prádlo); *alkalisovati*.
 ВЫЩИПАТЬ, ВЫЩИПЫВАТЬ, ВЫЩИПНУТЬ *vy-*
štípati, vyštípnouti, vyškubati.
 ВЫЩУПАТЬ, ВЫЩУПЫВАТЬ *ochmatati,*
omakati.
 ВЫѢДАТЬ, ВЫѢСТЬ *vyjídati, vyjísti*.
 ВЫѢДКИ, докъ *pl. f. výjedky, zbytky*
od jídla.
 ВЫѢЗДИТЬ, ВЫѢЗДИТЬ *vyjezditi (koňmo);*
в.-ся vyjezditi se.
 ВЫѢЗДКА *f. cvičení koně jezdeckého*.
 ВЫѢЗДЪ, а *výjezd, vyjíždka*.
 ВЫѢЗАТЬ, ВЫѢХАТЬ *vyjeti; в. съ квар-*
тиры vystěhovati se z obydlí.
 ВЫЯ *f. (crk.) šíje, krk*.
 ВЫЯСНИТЬ, ВЫЯСНЯТЬ *vyjasniti; в.-ся в. se*.
 ВЫЯСНѢТЬ, ВЫЯСНИВАТЬ *vyjasněti, vy-*
jasniti se.
 ВЫЮГА *f. chumelice (sněhu), metelice*.
 ВЫЮЖИСТЫЙ, ВЫЮЖЛИВЫЙ, ВЫЮЖНЫЙ;
 -ая *погода chumelice*.
 ВЫЮКЪ, а *balík, paklík*.
 ВЫЮНОКЪ, нка *zvonec, zvonek, zvo-*
neček Convolvulus (rstl.); 2. в.,
вьюнь, а okatice Petromyzon fluvia-
tilis (ryba).
 ВЫЮРОКЪ, рка *navijáček; 2. jikavec*
Fringilla montifringilla (pták).
 ВЫЮКА *f. bečka*.
 ВЫЮЧИТЬ (-чу, -чишь) *baliti, pakovati,*
do paklíku složiti; 2. naložiti na
soumara.
 ВЫЮЧНЫЙ *soumarový; -ая лошадь sou-*
mar, soumarný kůň; -ное сѣдло
sedlo soumarné.
 ВЫЮШКА *f., выюшечка naviják, -áček;*
2. klapka v komíně.
 ВЫЮЩІЙСЯ *otáčivý, úponkový (rostliny)*.

ВѢВЕРИЦА *v. véверица*.
 ВѢДАТЬ *věděti; znáti; никто не вѣдаетъ*
какъ бѣдный обѣдаетъ nikdo nezná
toho, jak chudý trpí mnoho; в.-ся
съ кѣмъ-либо míti s někým co dělati,
míti s někým řízení; в.-ся судомъ,
в.-ся распрáвою jíti pořadem práva,
pořadem soudním.
 ВѢДЕЦЪ, дца *(crk.) znalec*.
 ВѢДИ *pl. jmeno písmene в в азбуце*.
 ВѢДОМ-О *adv. vědomo; 2. skutečně;*
съ моего —а s mým vědomím, pokud
vím; безъ его —а bez jeho vědomí;
—ость vědomost, zpráva; pl. —ости
noviny; —ство obor působnosti,
úřední působnost; —ый vědomý,
povědomý; známý. [zkušený.
 ВѢДУЩІЙ *vědoucí; něčeho znalý,*
 ВѢДЬ *adv. vždyť (dyť); вѣдь я уже*
сказалъ vždyť jsem řekl.
 ВѢДЬМА *f. vědma, čarodějnice*.
 ВѢДѢНІЕ *n. vědění; вѣдѣть (crk.)*
věděti v. вѣдать.
 ВѢЕР-НИКЪ *vějírnik (palma); —ница*
f. vějírnice Pterophorus; —ный
vějírový.
 ВѢЕРО-ВІДНЫЙ, —образный *vějírovitý*.
 ВѢЕРЬ, а *vějír*.
 ВѢЖА *f. (star.) věž; 2. stan*.
 ВѢЖДИ, ей *f. víčka (oční)*.
 ВѢЖЕСТВО *f. znalost; невѣжество ne-*
vědomost, neznalost.
 ВѢЖИВ-ОСТЬ *zdvořilost, uctivost; —ый*
zdvořilý, uctivý.
 ВѢЙКА *f. vání*.
 ВѢКО *n. víčko (oční); 2. kulatý košík;*
3. krosna kramářská.
 ВѢКОВ-АНІЕ *n. dlouhé meškání někde;*
—ать někde dlouho zůstávati, me-
škati; не вѣкъ же мнѣ здѣсь в. ne-
mohu zde předce věčně zůstati;
—ый (-ой) dlouho trvající, věčný.
 ВѢКОВѢЧНЫЙ *věčný, věkověčný, неко-*
печный; -но -нѣ; -ность -nost.

вѣкъ věk, století; věk lidský; věčnost; на вѣки na věky; во вѣки, во вѣки věkově na věky.

вѣнѣць, нѣца věnec; 2. koruna; 3. svatozáře; 4. svatba; лавровый в. vavřínový věnec; в. славы věnec slávy; конѣць дѣлу вѣнѣць dobrý konec díla věnec.

вѣнѣч-никъ mučeník; 2. komonka, řebčík *Fritillaria* (rstl.); —ный věncový, věnečný.

вѣн-икъ, а věník, chvost (v lázni); —ичекъ, чка chvošťátko; —ичникъ chvošťatář, košťatář.

вѣно *n.*, приданое věno.

вѣн-окъ, нѣка věnek, věnec; —очекъ, чка věneček; —очица věnečnice, věnečkářka, květinářka.

вѣнуть (star.) vanouti.

вѣнце-вѣдный, —образный věncitý, věnkovitý; —носець korunovaný (panovník); (crk.) svatý; —носица *f.* korunovaná (panovnice); (crk.) svatá; —носный korunovaný.

вѣнцовой věncový; věncovitý.

вѣнч-альный svatební; -ое кольцо svatební prsten; -ое платье svatební roucho; —аніе *n.* oddavky; в. на царство korunování, korunovace; —анный (вѣнчанный) oddaný (při svatbě); korunovaný; —ательный svatební; —ать (-аю, -аешь) oddávati (manžely); 2. korunovati, věnciti; конѣць дѣло —аеть konec dílo věncí, dobrý konec díla věnec; в.-ся dáti se oddati, vzíti se (o manželích); в.-ся на царство korunovati se.

вѣнчикъ korunka; záře (kolem hlavy svatých); 2. náčelek mrtvým dávaný; 3. obruba u nádob; 4. koruna (u květu rostlin).

вѣр-а *f.* víra; (star.) přísaha; имѣть къ кому-либо вѣру míti k někomu důvěru (staroč. míti k někomu vieru);

—имость věrohodnost, hodnověrnost;

—итель plnomocnitel; —ительный zmocňovací, zplnomocňující; -ная грамоты věricí listy; —ить чему, кому, věriti čemu, komu; не вѣрьте ему nevěřte mu; в. въ Бóга věriti v Boha; мнѣ не вѣрится, что-то не вѣрится nemohu tomu věriti.

вѣрникъ (star.) přísedník, porotník; plnomocník; 2. seznam stvrzený.

вѣрно *adv.* opravdu, zajisté.

вѣропóддан-нический věropoddanský; —ный věrný poddaný (svému panovníku); —ство věrná poddanost (panovníkovi).

вѣрность věrnost.

вѣрный věrný; в. своему долгу věrný své povinnosti.

вѣров-аніе *n.* věření; vyznávání; —атель vyznavač víry; —ать (въ кого, во что) věriti; в. кому věriti komu.

вѣро-имѣць, мѣца, легковѣрный lehkověrný člověk, lehkověrník; —имный, —имчивый lehkověrný; —имство, —имчивость lehkověrnost; —исповѣданіе *n.* vyznání víry, vyznání náboženské; —лόμεць, мѣца věrolomes, věrolomník, věrolomný člověk; —лómка *f.* věrolomka; —лómность, —лómство věrolomnost; —лómный věrolomný (*adv.* -но, -нѣ); —лómствовать věrolomně jednati; —отмѣтникъ zapírač víry, odpadlík od víry; —отмѣтница zapíračka víry, odpadlice od víry; —отмѣтный zapíračský, odpadlický; —отмѣтельство zapírání víry; —отстúпникъ odpadlík od víry; —отстúпница odpadlice od víry; —отстúпнический odpadlický; —отстúпничество odpadlictví; —отстúпный odpadlý od víry; —подóбие *n.* pravděpodobnost; —подóбный k víře podobný, pravděpodobný,

(adv. -но, нѣ); —проповѣданіе *n.* кázání *n.* hlásání víry křestanské; —проповѣдникъ kazatel *n.* hlasatel víry křestanské, misionář; —терпѣмость snášelivost náboženská; —ятіе *n.* pravděpodobnost; —ятность pravděpodobnost; —ятный pravděpodobný; в. наслѣдникъ domnělý nástupce, d. dědic; adv. —ятно pravděpodobno; nepochybně, bezpochyby; tak se zdá.

вѣрющій; —ее писъмó plnomocenství, list zmocňovací (staročes. list mocný; -ая грамота list věřící, l. dověřovací. вѣсѣстый mnoho vážící.

вѣсѣть, (вѣшу, вѣсишь), вѣшивать vážití (jistou váhu mítí; na váhu dáti); в.-ся vážiti se. [závažný.

вѣскій těžký na váhu, mnoho vážící; вѣснѣй (-ой) vážitelный.

вѣсов-ое *n.* vážné, plat od váhy; —щикъ, а važník, važný; —ый (-ой), оя, ое vahový, važní; —ая стрѣлка jazýček ve váze; товаръ -ый zboží na váhu prodávané; -ья дѣньги porto, poštovné, dovozné.

вѣсѣкъ, скá olovnice (k měření prostopadnému).

вѣсомъ adv. (продать) na váhu (prodati). вѣсѣмый važitelный.

вѣсѣчки, овъ *pl. m.* vážky.

вѣствовати (crk.) zvěstovati.

вѣстѣм-о adv. známo, povědomo; —ый známý, povědomý.

вѣстѣ-икъ zvěstovatel, hlasatel, posel; (věstník); —ица *f.* hlasatelka; poslice; —ый (crk.) povědomý, známý.

вѣстовщикъ oznamovatel, zvěstovatel; 2. povínkář (-ица *f.* -ка).

вѣстовый (-ой) návěstný; в., аго *m.* věstový, zvěstovný, ordonanční (důstojník, voják).

вѣсточка *f.* zprávička.

вѣсть, и *f.* zpráva, návěští, věst; в.

о побѣдѣ zpráva o vítězství; ложный вѣсти *pl.* lživé zprávy; онъ безъ вѣсти пропасть zmizel bez stopy, je nezvěstným; быть на вѣстяхъ býti na ordonanci.

вѣсъ, а váha; závaží; závažnost, důležitost; *pl.* вѣсѣ váhy; *dem.* вѣсѣчки vážky.

вѣтвенный, вѣтвѣстый větevnatý.

вѣтвина *f.* větev, větvička; 2. větвина *Atragene* (rstl.).

вѣтвь, и *f.*, *dem.* вѣтка, вѣточка větev.

вѣтвяный z větví udělaný.

вѣтеръ, тра, вѣтръ, а, *dem.* вѣтерѣкъ, ркá, вѣтерѣчекъ, чка vítr; 2. větroplach; 3. *pl.* вѣтры větry (med.).

вѣтія *m. v.* витія.

вѣтка *f.* větvice, -ička; 2. hrozniček s jahodami; 3. člun sibiřský.

вѣтр-ельникъ korouhvička větrná, kohoutek, větrník; —еникъ, а větroplach, pudivítr; —еница *f.* větroplaška; 2. větrnice, větrnička, větrná růžička *Anemone* (rstl.); —еничать větroplašsky sobě počínati; —енный větrný; в. день *v.* den; -ая мельница větrný mlýn; 2. в. větrný, větroplašský, lehkomyšlný.

вѣтрѣть: -ѣтъ дѣлá se vítr, větrí se.

вѣтрило *n.*, *dem.* вѣтрильце, парусъ plachta lodní.

вѣтрѣвый větrový.

вѣтро-гѣнка *f.* větroplaška; —гѣнный,

—гонѣтельный (med.) větropudný;

—гѣтъ, а větroplach, pudivítr; —ис-

пускáтель parovod *Eolipyle*; —лѣ-

ный, —повáленный (лѣсъ) větren

vyvrácený (les); —лѣтъ, а zálom

vývratky (v lese); —мѣръ větromě

Anemometer; —нѣсець, сца větro

plach; —нѣснѣй větroplašský, lehkomyšlný;

—тлѣніе *n.* (crk.) zá

hubný vítr.

вѣтръ, а *v.* вѣтеръ.

вѣтрѣть (-ѣю, -ѣешь) schnouti na větru, provětrávatí.
 вѣтрѣкъ, а вѣтрный млѣн, вѣтрник.
 вѣтрян-икъ, —ица, —ичать, —ый в. вѣтреникъ atd.
 вѣх-а, ѣ f. kůl, tyčka (na okázání splavné vody); 2. chmelová tyčka; 3. (prost.) slombidlo, tyčka (dlouhý člověk); —овать tyčkami vyznačiti.
 вѣхоть, а (в. солóмы) (star.) věchet slámy.
 вѣче n. (star.) v. věče.
 вѣчно adv. věčně.
 вѣчно-живóтный (crk.) věčně živoucí; —пáмáтный věčně památný.
 вѣчн-ость věčnost; —ый věčný.
 вѣчь, вещь, и f. (?) věž.
 вѣш-алка f. věšák (na šaty); 2. věšák, kříž rozvěšovací (v knihtisk.); —ание n. věšení; —атель věšitel; —ать věšeti; повѣсѣть pověsiti; в.-ся věšeti se; —ение n. vážení (na váze).
 вѣщ-áние n. (crk.) vypravování; povídání; —áтель vypravovatel, povídatel; —áть vypravovati, povídati.
 вѣщецъ, щца (crk.), вѣщýнъ, а věstec, prorok.
 вѣщій, ая, ее (star.) věští, prorocký; 2. moudrý, věhlasný.
 вѣщýня f. věstkyně, prorokyně.
 вѣялица f., метель vánice, metelice.
 вѣялка, вѣяльница, вѣяльня f. opalačka (fofr na obilí). [2. vějíř.
 вѣяло n. vějadlo, vějidlo, opálka; вѣяльщикъ, вѣятель opalač (obilí).
 вѣяние n. vání (větru); vání obilí, opalání.
 вѣять (вѣю, вѣешь) váti (o větru); вѣтръ вѣетъ vítr věje, vítr vane; 2. в. (овѣсь, рожь, пшеницу) váti, opalati (obilí).
 вѣжушій (-ее лекарство) svíravý. svraskavý (lék).
 вяз-áльный štrykovací; -ая иглá štr.

Jehla, drát k štrykování, štrykovačka; —áльщикъ vazač; štrykovač; —áльщица štrykovačka; —áние n. vázání; —áнка, вѣзань, и f., (crk.) вѣзаница svazek; в. дровъ otýпка dříví.
 вѣзанка f. štrykovaná n. pletená rukavice.
 вѣзать (вѣжу, вѣжешь) vázati; в. снопы váz. snopy; 2. в. štrykovati, plesti (punčochu); в.-ся (вѣжýсь, вѣжешься) vázati se; в.-ся съ кѣмъ spojití se s někým.
 вѣзбá f. (star.) vazba (ve vězení).
 вѣзель, я m. věnečenka, čičoretka (Presl) *Coronilla varia* (rstl.).
 вѣзение n. pletení, štrykování (punčoch).
 вѣзея, ѣ f. štrykovačka.
 вѣзига f. suchá žíla hřbetní z je-setra n. vyzy.
 вѣзк-а f. svazek, filec, balík; 2. úmluva mezi dodavatelem nějakého zboží; —ий lepkaý, mazavý; -ость -ost'.
 вѣзникъ, á les vazový, jilmový.
 вѣзнуть (-ну, -нешь) váznouti; здѣсь ногѣ вѣзнуть zde nohy váznou.
 вѣзожельдь, и cesmina *Plex aquifolium*.
 вѣзті (-зý, -зешь) plesti, štrykovati (punčochy).
 вѣзь, а, dem. вѣзикъ vaz *Ulmus effusa* (strom).
 вѣзь, и f. vázání; 2. slatina, močál; 3. skrácené písmo; цвѣтóчныя вѣзи květinové pletení, věncoví.
 вѣкать (prost.) tlachati, žvaniti (věkati).
 вѣл-ение n. sušení na vzduchu; —ить (-ю, -ишь) sušiti na vzduchu, na slunci; в.-ся sušiti se; —ость zvadlost, uvadlost; 2. mdlост; —ый zvadlý, uvadlý; 2. mdlý, ochablý.
 вѣннуть, вѣдать vadnouti; цвѣтý вѣннуть отъ засýхи kvítí vadne suchem.
 вѣтютень, вѣтютинъ, вѣхиръ, я m. doupnák (holub) *Columba palumbus*.

вѣха *f.* buхта, udeření, rána.
вѣщій, вѣтшій (star.) větší, větší.
вѣсць *v.* вѣсць.

Г.

г (глаголь) čtvrté písmeno v azbuce;
со číslo značí 3.

га! *int.* ha! га, га, га! ha, ha, ha!
(smích).

габіонъ, габюнъ, а hradební koš
(*franc. Gabion*).

гаванный přístavní.

гавань, и *f.* přístav (z něm. *Hafen*).

гаварѣя *f. v.* аварія. [(pták).

гавка, *f.*, гага kajka *Anas mollissima*

гав-канье *n.*, гавъ, а štěkání, štěkot,
hafání, hafot; — кать, — кнуть, ště-
kati, hafati.

гавранъ, а (*crk.*) havran *v.* воронъ.

гагар-а *f.* potápka, potáplce (kahara)
Colymbus (pták); — ий, бя, ье ро-
тápkový.

гагáтъ, а černý jantar *Bitumen gargas*.

гагачій, бя, ье kajkový.

гагка *f. v.* гавка.

гагкунъ, а samec kajky.

гад-альщикъ, а, — атель hadač; — аль-
щица, — ательница hadačka; — ание
n., — ательство hádání; — ать, гады-
вать hádati; г. по кáртáмъ, на кáр-
тахъ hádati z karet, vykládati karty;
г. по чертáмъ рукъ hádati z rukou;
чегó ни думáль ни гадалъ čeho jsem
se nenadál.

гадина *f.* hmyz; 2. sběr, holota, luza.

гадить, гáживать pomazati, pošpiniti,
pokáleti; 2. hnusiti; г.-ся špiniti
se, mazati se; hnusiti se, zošklivo-
vati se.

гадк-ий hnusný, ošklivý; -ость, -ost.

гадливый *v.* брезгливый.

гадость *v.* гадкость.

гадъ, а plaz, zeměplaz (had = ужъ,
змѣя); 2. (přezdívká) *v.* гадина.

гадю-ка *f.* (prost.) had; — чій, ая, ее
hadí; — чія ягоды potměchuť *Sola-
num dulcamara*.

гаев-никъ, а jestřáb; — ый hájový.

гаер-скій šaškovský; — ство šaškov-
ství, frašky; — ствовать šašky pro-
vozovati.

гаеръ, а šašek, harlekýn.

гаечный šroubový.

гаже *adv.* (*comp.*) ošklivěji, hnusněji.

газель, и *f.* gazela *Antilope dorcas*.

газет-а *f.*, *pl.* — ы časopis; noviny;
— ый časopisový, časopisný; — чикъ
novinář, žurnalista.

газовый plynový.

газо-ёмъ, — метръ plynojem, plyno-
měr *Gasometer*; — образный, — вид-
ный plynovitý; — освѣщѣние *n.* osvě-
tlení plynem, osv. plynové; — про-
водный plynovodný; — ная труба
plynovod, trouba na plyn; — проводъ
plynovod; — разносный plynonosný.

газъ, а plyn *Gas*.

гай, я *m.* háj *v.* роща; 2. křik kavek
n. havranů, kvákot.

гайворонъ *v.* гавранъ.

гайдама-акъ, а hajdamák, hajdalák;
— ачій, бя, ье, — ацкій, ая, ое haj-
damácký; — ачить по hajdamácku
(*t. po loupežnicku*) si počínati.

гайд-укъ, а hajduk, hejduk; — учіха
f. žena hajdukova; — учій, бя, ье
hajducký.

гайка *f.* matice šroubu, šroub ze-
vnější; 2. kroužek *n.* zděř na válci.

гайнó *n.* sviní brloh.

гайтáнь, а šňůra, šňůrka (hedbávná).

гаковница *f.* hakovnice.

гакъ, а míra země v Baltickém pomoří.

галантерейный galanterní; — ья вещи
galanterní zboží, ozdobné zboží.

галбѣнь, а galbán (pryskyřice).

гáленокъ, нка galon (míra anglická);
 2. г. porce; г. чаю porce čaje.
 галѣр-а *f.* galeje; ссы́лка на —ы od-
 souzení na galeje; —ный galejní;
 г. нево́льникъ galejní otrok.
 галерѣя, галлерѣя *f.* galerie.
 гáлев-ка *f. v.* гáлька; —никъ srostlé
 křemínky *Conglomerat*.
 галиматѣя *f.* nesmyslná směsice *Galli-
 mathias*.
 гали́ота *f.*, галио́тъ, a galiota (druh lodí).
 гáлка *f.* kavka *Corvus monedula*.
 галлиці́змъ, a gallicismus, mícháni
 frančiny do jiného jazyka.
 галмѣй, я, *m.* kalamín.
 галоп-áдъ, a galopáda, kvapík (tanec);
 —ировáть tryskem *n.* klusem ují-
 žděti, kvapem uháněti.
 галопъ trysk, klus (koní).
 гáлочій, ья, ье kavčí.
 галóша, калóша, *pl.* -ши kaloše, pře-
 zuvku, svrchní střevíce.
 гáлстукъ, а, *dem.* -учекъ nákrčník,
 šátek na krk (z něm. *Halstuch*).
 гáлстучникъ nakrčníkář. [*plachty*.
 галсъ, а halže, houžva (provaz na
 галúnщикъ prýmkář.
 галúnъ, á прým, прýмек (kaloun).
 галýргія *f.* soliznalství *Halurgie*.
 галýшка *f.* knedlík, haluška.
 галчѣнокъ, нка mladá kavka.
 гальван-изй́ровать galvanisovati;
 —йсмъ, —йзмъ galvanismus; —йче-
 скій galvanický; —омѣтръ galvanom-
 ěr; —оплáстика *f.* galvanoplastika;
 —опластическій galvanoplastický.
 гáлька *f.* křemen, oblázek.
 галью́нъ pos u korábu.
 гáмкать, гáмкнуть štěkati, hafati.
 гáмма *f.* stupnice, škála hudební
 (*gamma*).
 гамъ, а štěkot; 2. šumot.
 гангрѣна *f.* sněť *Gangraena*.
 ганз-á *f.* hanza (spolek měst polab-

ských a pomořanských); —ейскій
 hanzovní. [spouštěcí.
 гардѣль, *pl.* гардѣли, ей *m.* lano
 гардемаринъ, a námořský kadet.
 гардеробмѣйстеръ dvorský šatník.
 гардеробщикъ šatník (*a*).
 гардеробъ, a šatnice *Garderobe*.
 гарді́на *f.* opona v okně.
 гарѣмъ, а harem (pokoj žen u turkův).
 гáркать кřičeti; гáркнуть vzkřiknouti,
 vykřiknouti.
 гармóника *f.* harmonika (hud. nástroj).
 гармон-й́ровать harmonovati; souhla-
 siti; —йсть, a harmonista; —йческий
 harmonický.
 гармóнія *f.* harmonie, náuka o zvu-
 cích; 2. souhlas.
 гáрнецъ, нца (z pol. garniec) míra na
 obilí, 8má část četverika.
 гарнизонъ, а posádka, obsádka vo-
 jenská *Garnison*; -нный posádkový;
 -нщина *f.* mužstvo ku posádce určené.
 гарнитýръ, а garnitura.
 гáрпиусъ, а bílá smola; bílá pryskyřice.
 гарпúnъ, а harpun (oštěp na velryby).
 гартъ, а slovíčkovina, liteřina (kov
 na písmo).
 гáрусина *f.* harasová nitka.
 гáрусъ, а haras, příze z velbloudí srsti.
 гарцов-áние *n.* harcování; —áть har-
 covati.
 гарцовникъ, а harcovník.
 гарь, и *f.* místo v lese vypálené;
 2. čmoud, zápach od kouře.
 гасáры *pl. m.* (star.) srub; ohražení
 proti nepříteli.
 гасй́ло *n.*, zhasinadlo, zhasináček.
 гасй́ль-никъ *v.* гасй́ло; —ный zhasí-
 пací; —щикъ zhasinač.
 гасй́ть (гашý, гасишь) hasiti (оheň,
 свй́чку, вáпно); г.-ся hasiti se.
 гáсло *n.* (star.) heslo.
 гáсникъ *v.* бýквица.
 гáснуть hasnouti.

гастро-номія *f.* lahůdkářství, umění pochoutkářské; —номъ, а lahůdkář, pochoutkář.

гасъ, а золотý *n.* stříbrný prým, porta. гатить (гачу, гатишь) *hatiti*, dělati hať neb hráz.

гать, и *f.* hať, hráz, sypaná dráha skrz bahno. [(*Haubitze*).

гаубица (гафунница *A.*) *f.* houfnice гауптвахт-а *f.* hlavní stráž, strážnice (*Hauptwache*); —енный *adj.*

гачение *n.* dělání hatí (*v.* гать)

гачи, ей *f. pl.* spodničky, spodní kalhoty (katě, slovác. gatě, crk. гащи, staroč. hace); 2. rousy na nohou dravých ptáků. [ničек.

гачникъ, а шнурка на uvázání spodгашение *n.* hašení.

гвальтъ, а násilí (něм. *Gewalt*).

гвардеецъ, ейца *gardista*, voják v gardě.

гвардей-ский (полкъ, офицеръ) *gardovni* (pluk, důstojník); —щина *f.* mužstvo v gardě.

гвардіонъ, а stráž vyslaná na koráby v čas karantény.

гвардія *f.* garda.

гвозд-арь, я *m.* hřebikář, svočkář; —йка *f.* karafiát, hvozdík *Dianthus caryophyllus*.

гвоздикъ, а hřebík.

гвозд-ильня *f.* hřbovna, babka; —ить (гвозжу, -здишь) *zatloukati* (hřebík); —ичка *f.* karafiátek; —ичникъ záhon karafiátů; 2. kuklík *Geum urbanum* (rstl.); —ичный hřebиковý; —ичное дерево hřebíček, hřebíčkový strom *Caryophyllus aromaticus*; —ичная головка hřebíček (koření); —оватый hřebиковитý; —очникъ *v.* гвоздарь; —очный hřebиковý.

гвоздь, я *m.* hřeb, hřebík; вбить г. въ стѣну *zatlouci* hřebík do zdi.

гвоздяникъ, а přihrádka *n.* truhlík на hřebíky.

гдѣ? *adv.* kde? гдѣтъ, гдѣ-либо, гдѣ-нибудь, гдѣ ни есть někde, kdesi. гевальдигеръ důstojník, jenž vykonává policii ve vojsku (z něm. *Gewaltiger*).

геванъ, а zimostráz (pušpán) *Buxus sempervirens* (rstl.)

геенна *f.* peklo (*Gehenna* dž. . .)

гезель, я *m.* pomocník lékárnický (z něm. *Gesell*).

гей! *int.* hej!

гекзамѣтръ, а šestiměr *Hexameter*.

гелио-мѣтръ, а sluniměr *Helimeter*;

—скопъ, а slunihled *Helioscop*;

—трѡпъ otočník *Heliotropium* (rstl.).

геморой, я *m.*, *pl.* геморойды *pl. f.* zlatá žíla, haemorrhoidy.

генварь, я, январь měsíc leden *Januarius*; -рскій lednový.

генеа-логическій *genealogický*, родописный; —логія *f.* rodopis, genealogie; —логъ, о *genealog*, rodopisec.

генерал-басъ, а generální bas; —иссимусъ, а *generalissimus*; —итѣтъ *generalita*.

генераль, а generál.

генераль-адмираль veliký admirál, generáladmirál; —адъютантъ *generální pobočník*, generáladjutant; —аудиторъ *generálauditor*, nejvyšší auditor; —губернаторъ *generálgubernator*; —квартирмейстеръ *generální ubytovatel*; —лейтенантъ *generállajtnant* *General - Lieutenant*; —майоръ *generálmajor*; —маршъ veliký pochod *Generalmarsch*; —фельдмаршалъ nejvyšší polní maršal; —фельдцейхмейстеръ nejvyšší polní zbrojmistr *General-Feldzeugmeister*.

генераль-ный *generální*, všeobecný; г. консулъ *generální konsul*; -ные штаты *generální státy*; —скій *generálský*; —ство hodnost *generálská*.

генеральша *f.* generálová, žena generálova, generálka.
 гений, я *m.* genius, veleduch.
 генийль-ность ženiálnost; —ный ženiální.
 гео-гения, —гония *f.* zeměplozí;
 —гнозия *f.* zeměznalství, geognosie;
 —гностический zeměznalecký, geognostický; —графический geografický, zeměpisný; —графия *f.* zeměpis, geografie; —графъ (географъ) zeměpisec, geograf; —дезия *f.* zeměměřictví; —дѣтъ zeměměřič; —логія *f.* zemězpyt, geologie; —логъ (геологъ) zemězpytec, geolog; —метрический geometrický; —метрія *f.* geometrie, zeměměřství; —метръ (геометръ) geometr, zeměměřič.
 георгіна *f.* jirinka *Georgina*, *Dahlia*.
 геральд-ика *f.* heraldika; —икъ heraldik.
 геральдический heraldický.
 гераний, я *m.* čapí nůsek (kakost) *Geranium* (rstl.) [Herbarium].
 гербарій, я *m.* herbář, rostlinář
 гербовникъ erbovník, kniha znaků.
 гербовый, гербовый erbový, znakový;
 -ая бумага kolkovaný papír; -ая пошліна poplatek kolkový, kolek.
 гербо-вѣдѣніе *n.* erboznalství znakovnalství; —писецъ, сца erbopisec, malíř znaků *n.* erbů.
 гербъ, а, *dem.* гербикъ erb, znak.
 германізмъ, германізмъ, а germanismus.
 герой, я *m.* hrdina, rek, heroj.
 героіда *f.* heroida, hrdinské posláni (ve verších).
 героіня *f.* hrdinka, rekyně.
 герой-скій, героический hrdinský;
 героическая поѣма hrdinská baseň;
 —ство hrdinství.
 герольд-ія *f.* heroldie, komora rodopisná (jenž se obírá rodokmeny

šlechtickými); —скій hlasatelský;
 —ство hlasatelství.
 герольдъ, а herold, hlasatel.
 герцогіня *f.* vojvodkyně (něm. *Herzogin*).
 герцогство *n.* vojvodství.
 герцогъ, а vojvoda (z něm. *Herzog*).
 гетман-скій hetmanský; —ство *n.* hetmanství.
 гетманъ, гѣтманъ, а hetman (nejvyšší velitel kozáků). [трясогызка].
 гжіголка *f.* konipásek, trasořitka *v.*
 гзымзъ, а říms (něm. *Gesims*). [kotrč].
 гибало, *n.* lávka veslářova na lodi;
 гибаница *f.* preclík.
 гибель, и *f.* záhuba, zkáza; 2. ztráta;
 —ный záhubný.
 гибк-ий hybký, ohebný; -ость -ost.
 гибнуть, погібнуть zahynouti.
 гигантскій obrovský.
 гигантъ, а gigant, obr.
 гигиена *f.* náuka o zdraví, zdravotvѣda.
 гигрометръ, а vlhkoměr, vlahoměr
Hygrometer.
 гідра *f.* hydra. [vodná].
 гидравлика *f.* hydraulika; náuka vodohydraulického hydraulický.
 гидратъ, а hydrát.
 гидро-графический hydrografický, vodopisný; —графия *f.* hydrografie, vodopis; —графъ, а vodopisec, hydrograf; —динамика *f.* náuka o pohybu vody, hydrodynamika; —логія *f.* hydrologie, vodoznalství; —метръ, а hydrometer, vodoměr; —скопъ, а vodohled, hydroskop; —статика *f.* hydrostatika; —техника *f.* hydrotechnika, náuka o stavbách vodních.
 гикать, гикнуть hejkati, hejknouti (zvolati).
 гикъ smola námořnická; 2. hyk, ryk vojenský (u kozáků).
 гиліот-іна *f.* guillotine, stinadlo (ve

Francouzsku); —иніровать guillotinovati, stíti stínadlem.
 гиль, и *f.* červenka *Sylvia erithacus* (pták); (hejl = снѣгирь *Pyrrhula*);
 2. г. (prost.) žvanice, tlachy.
 гильдія *f.* gilda, třída kupců; купецъ первой гильдіи купец první třídy; гильдѣйскій gildovní. [*Hülse*].
 гильза *f.* šesulka (na raketě) (něm.
 гимназ-ість, а gymnasista; —іческий gymnasijní, -siální.
 гимназіа *f.* gymnasium.
 гимнастика *f.* gymnastika, tělocvik.
 гимнастическій gymnastický.
 гимнъ, а hymna, chvalozpěv.
 гинѣя *f.* guinea (peníz angl.).
 гінуть hypnouti *v.* гібнуть.
 гинь, *m.* (R.), *pl.* гіни, ей lano k vytahování a spouštění zboží z korábu.
 гипербола *f.* hyperbola, nadbytnice (mathem.).
 гипер-болическій hyperbolický; —бо-лойдъ hyperboloid, nadbytničník (math.); —борѣецъ, ейца severan, severník, severozemec; —борѣйскій severní, severozemský.
 гипотѣза *f.* hypothesis, podmínka, podložená zásada. [*math.*]
 гипотенуза *f.* hypotenus, podpona
 гипотетическій hypothetický, podmíněčný (podložený, předpokládaný).
 гипо-хондрикъ, а hypochondrik, zá-
 dumčivec; —хондріческій hypochon-
 drický, zá dumčivý; —хондрія *f.* hypochondrie, zá dumčivost.
 гипсъ, а sádra, gyps; -совый -ový.
 гóрла *f.*, гíрло *n.* (malorus. místo
 гóрло — hrdlo) rameno některé řeky
 při vtoku do moře (jako na př.
 Dunaj).
 гирлánd-а *f.*, —очка věncový oblouk
Guirlande. [*hodinách.*]
 гíря *f.*, гíрька *f.* visuté závaží na
 гитарá *f.* kytara.

гитар-ість, *m.* kytarista *m.*; —істка
f. —istka *f.* [*vodou.*]
 гітерсъ, а lopata na polívání korábu
 гиттен-мѣйстеръ, а hutmistr (něm.
Hüttenmeister); —фервальтеръ, а
 správce hutí (něm. *Hüttenverwalter*).
 гичка *f.* úzký dlouhý člun (na korábech).
 гіады *pl. f.* hyady, deštnice (hvězdy).
 гіалýргія *f.* sklářství *Hyalurgie*.
 гіатусъ hiatus, průziv (gram.).
 гіацінтъ hyacint (drahý kámen;
 2. rostlina).
 гіѣна *f.* hyena *Hyæna*.
 главá *f.* (crk.) hlava (hl. vojska;
 hl. v knize; hl. domu) *v.* головá.
 главно-командующій hlavní velitel;
 —начальствующій hlavní ředitel;
 —управляющій hlavní správce.
 главный hlavní; г. гóродъ hlavní
 město; -ая квартіра hlavní stan
 (vojska); г. *subst. m.* hlava, náčelník.
 главня́ *f.* hlaveň, oharek.
 главо-бóліе *n.* bolení hlavy; —тяжъ,
 а (crk.) páska na hlavu (u židů).
 глагол-ать (crk.) mluvit; —емый ře-
 ченý; —ивый mluvny; výmluvny.
 глаголитическій, глаголитскій, глаголь-
 скій glagolský, hlaholský; -ое письмо
 hlaholské písmo,
 глаголъ, а slovo; 2. časoslovo.
 глаголъ, я *m.* jmeno písmene г в ky-
 rilské azbuce; 2. jeřáb, zvedák;
 —ный časoslovný.
 глад-ылка *f.* hladilka, hladidlo, fidlo-
 ва́чка (nástroj); —ыло hladidlo;
 —ильный hladicí, vyhlazovací; -ая
 кость hladicí kost, vyhlazovačka;
 —ильщикъ vyhlazovač, hladič.
 глáдить (глáжу, глáдишь) hladiti;
 г. когó-либó по головкѣ mazliti se
 s někým.
 глáдк-ий hladký, úlisný, lichotivý;
 plynny, hladký (slob); —о *adv.*

(*comp.* глаже) hladce; úlisně; —ость hladkost.

гладцою *adv.* (*prost.*) lichocením (*na-byti něčeho*).

гладъ hlad *v.* голодъ. [2. švihák.

гладышъ, а hladýš *Laserpitium* (*rstl.*);

гладъ, и *f.* hladkost; 2. hladké místo (*na ledu*); 3. šťastný stav; гладыю

шить šíti *na hladko*.

глажение *n.* hlazení.

глазастый okatý.

глазѣтъ, а lesklý brokát, zlatohlav.

глаз-ница *f.* světlík *Euphrasia*; —ный

(-ой) oční; г. врачъ oční lékař;

—окъ, зка (*pl.* glázky), —очекъ, чка

очко; очко *na rostlině*; дѣлать комъ-

либо glázky *po očku na někoho hleděti*.

глазомѣръ míra od oka, podle oka.

глазунъ, а okáč, okatý člověk; гла-

зунья *f.* okatá.

глазюра, глазурь, и *f.* glasura, po-

leva; lesk zubů.

глазъ, а око; *pl.* glazá oči; ребѣ-

нокъ хвораетъ глазу dítě jest

uřknuto; въ glazá do oči; за glazá

za zádu; при moých glazách u mé

přítomnosti.

глаз-ѣние *n.* zevlování; —ѣтъ zevlovati.

гласисъ koliště u hradeb *Glacis*.

глас-итель hlasatel; —ить (глашý,

гласишь) hlásati; hlásiti.

глас-ность známost obecní, povědo-

most; —ный vůbec známý, povědomý;

г. *m.* hlasující člen (*v magistrátě*);

—ная (бýква) samohláska.

гласъ, а (*crk.*) hlas; 2. zvuk, hlahol.

глаш-атай, я *m.* hlasatel, vyvolavač;

—ать hlásati, vyvolávati, provolá-

vati; —ѣние *n.* trýбное hlahol trub.

глашникъ, лисий, луговой, лисохвостъ

ocáskovec *Alopecurus* (*rstl.*)

глѣвъ, а hlen, šlem.

глѣзна *f.* hlezna, kotník. [klejt.

глѣтъ, а klejt; свинцовый г. olověný

глідина, глідъ, а hloh *Crataegus oxyacantha*.

глін-а *f.*, глінка hlína; горшечная г.

hlína hrncířská; —истый hlinatý,

hlinitý; —ище *n.*, —ница *f.* hliniště;

—ий, я *m.* hliník *Aluminium*; —никъ

(*star.*) hrncíř.

глино-вѣль, а hlinošlap; —вѣльня *f.*

hlinoviště, kde se hlína hněte neb

šlapе; —зѣмъ, а hlinačka, hlinovitá

země, mastník (*kysličník hlinitý*).

глиняный hliněný.

глиста *f.*, глисть, а hlista, hlist

Ascaris lumbricoides.

глист-никъ, а hlistník, citvarové se-

mínko *Silphium* (*rstl.*); 2. pely-

něk, černobýl *Artemisia*; —ный

červový, hlistový.

глисто-гонный hlistopudný; —гонъ, а

svatolina (*Presl*) *Santolina* (*rstl.*).

глобусъ, а globus, obraz zeměkoule.

глогъ, а svída *Cornus sanguinea*

(hloh — глідина).

глад-ѣние *n.* hlodání; —ать (гложý,

гложешь) hlodati.

глот-ѣние *n.* hltání; —ать (-аю) hltati.

глѣтка *f.* ohryzek *Larynx*; распустить

глѣтку rozdíрати chřtán (*křičeti*);

заткнýtъ глѣтку přivesti koho

k mlčení.

глотокъ, тка doušek; вѣпнть за одінъ

г. vypiti jedním douškem.

глохнуть hluchnouti (*hlechnouti*);

2. schnouti.

глуб-ина *f.* hlubina; —никъ vítr se-

verozápadní; —окий, ая, ое hluboký;

—очайшій nejhlubší; —око, глубоко

adv. hluboko (*comp.* глѣбже hlouběji);

--оковатый zahloublý, trochu hluboký.

глубокомысл-енность, —ие *n.* hluboko-

myslnost, ostrovtipnost; —енный

hlubokomyslný, ostrovtipný.

глубокость hlubokost.

глубь, и *f.* hloub, (i), hloubka.

глузъ, а hluzek; koutek oční.

глузѣкъ, зка strnad luční *Emberiza* (pták).

глум-ѣць, мца, —итель, —никъ, а smíšek, posměváček; —ить (-млю, -мишь) žertovati; г.-ся о комъ (crk.) posmívati se komu.

глумъ, а žert.

глуп-ендѣй, я (prost.), —ѣць, пца hlupec, hlupák.

глупо *adv.* hloupě.

глуноватый přihlouplý.

глуп-ость hloupost; —ый, ая, ое, глупъ, а, о hloupý.

глупышъ, а буřňák, bouřliváček *Procellaria glacialis* (pták).

глупѣть, поглупѣть hloupěti, zhloupěti.

глух-арка *f.* příduška, sordina (na houslích); —арь, я tetřev, hlušec *Tetrao urogallus* (pták); —ій (-ой), ая, ое (глухъ, а, о) hluchý (člověk); —оѣ извѣстіе temná (hluchá), nejasná zpráva; —ой овѣсъ hluchý oves; —ая рожь hluché žito (bez zrní); —оѣ окно hluché, jalové, slepé okno; —ая дверь hluché, jalové, slepé dvěře; —ая стѣна jalová stěna; zeď bez oken; —ой переулокъ slepá ulička; —ая ночь hluchá neb hluboká noc; —ая порá pozdní doba; —ой звукъ temný zvuk; —ой лѣсъ hustý les; —ой тѣтеревъ *v.* глухарь; —ая крапива hluchá kopřiva *Lamium*.

глухо *adv.* hluše; nejasně, temně.

глуховатый přihluchlý, nahluchlý.

глухонѣм-ый, ая, ое hluchoněmý; —отá hluchoněmost, hluchoněmota.

глухотá *f.* hluchota.

глуш-ить (-шý, -мишь), огл. ohlušiti někoho; загл. přehlušiti, překřičiti svým hlasem; загл. (травá) udusiti (o rostlinách); гл. рýбу omámiti ryby a loviti je; —йца *f.* (star.)

stojatá voda; louže; 2. hluchá máta; —някъ, а velmi hustý les.

глушь, и *f.* houština lesní, houšť, houští; 2. vzdálené osamělé místo.

глыб-а *f.* hrouda (země); —истый, глыбоватый hrudovatý.

глыбодровъ, а hrudokol (přístroj na roztrolení hrud na poli).

глынистый štavnatý.

глынь, и *f.* štáva.

глядъ *int.* (prost.) hled, hle, ejhle!

гляд-ѣніе, —ѣнье *n.* hledění, patření; —ѣть (гляжý, глядишь, *impr.* гляди) hleděti, patřiti na něco; глядывать hledívati; глянуть (на что) pohlednouti; —ѣть за кѣмъ dohlížeti na někoho; гл. въ зѣркало vzhlížeti se v zrcadle.

глянецъ, нца, лоскъ lesk (něm. *Glanz*).

глянцов-ать (-ýю, -ýешь) leštiti; —йтый lesklý.

гнаніе *n.* hnání.

гнать (гоню, гонишь) hnáti, puditi; plaviti dříví; přeháněti (chem.); uháněti, rychle ujížděti; г.-ся (гонюсь, гонишься) hnáti se.

гнейсь, а rula *Gneis*; —совый rulový. гнесті, гнестъ (гнетý, гнетѣшь) hnísti, hněsti.

гнетѣніе *n.* hnětení.

гнѣтъ, а pres, stiskadlo, mačkadlo

гнѣд-а, —ка *f.* hnida; —никъ hnidoš, kapucínské semeno *Delphinium staphisagria* (rstl.).

гниловатый nahnílý.

гнилость shnilost.

гнилýха, —ýшка *f.* kus shnilého dřeva.

гнилый, (ой), ая, ое shnilý, hnílý.

гниль, и *f.* shnilotina.

гнилякъ, а člověk nečistý, vředovatý; 2. člověk slabého těla.

гнить (гнию, гниѣшь) hníti.

гниѣніе *n.* hnití.

гніюч-єсть *hnilobnost*; —ій, ая, еє
 hнісі; *hnilobný*.
 гноевѣтый *hnojnyj*.
 гноєвица *f. shnilá zimnice, shnilice*;
 2. *malomocenství*.
 гноєніє *n. hnojení, jitření (rány)*.
 гное-течєніє *n. tečení hnoje n. hnisu,*
hnisaní; —тєчний, —точівый *hni-*
savý, jitřivý.
 гной, я *hnůj, mrva*; 2. *hnůj, hnis,*
talov (v ráně); —лівый, гноійный
hnojnyj, hnojivý.
 гнойстый *hnojnyj*; *hnisovatý, pln*
hnoje n. hnisu.
 гнойть (гною, —ійшь), гнаівать *hnojiti*
(pole); г. рѣну *hnojiti ránu, roz-*
jitřovati; г.-ся (гноюсь, гнойшься)
hnojiti se.
 гноище *n. (crk.) hnojiště*.
 гномоника *f. gnomonika, náuka o ho-*
dinách slunečních.
 гноюч-ій, ая, еє (г. плѣстырь) *hnojící,*
hnojivý, jitřivý; 2. *hnisavý (rána)*;
 —ка *f. hnojavá neštovice, hnojavka*.
 гнус-а *m., —арь, я huhňa, huhňal*;
 —арья *f. huhňalka*; —ить (гнушý,
 гнусійшь) *huhňati (nosem mluvit)*;
 —лівость *huhňavost*; —лівый
huhňavý. [ošklivý].
 гнýсн-ость *f. hnusnost*; —ый *hnusný,*
gnusotá f. hnusnost, hnusota.
 гнуть (гну, гнешь) *hnouti (загнуть*
zahnouti; согнуть sehnouti); гнуться
(гнусь, гнешь, гнешься) hnouti se.
 гнуш-аться *hnusiti se, oškliviti se*;
 —єніє *n. hnusení, ošklivení*.
 гнѣв-аніє *n. hněvání*; —ать, гнѣвѣть
hněvati; не гнѣви́ Бѣга *nehněvej*
Boha; не гнѣви́ своихъ родітелей
nehněvej svých rodičů; гнѣваться
(гнѣваюсь) hněvati se. [—ый -vý].
 гнѣвлів-о *adv. hněvivě*; —ость -ost;
 гнѣвн-о *adv. hněvivě*; —ый *hněvný*.
 гнѣвъ, а *hněv*.

гнѣд-кѣ *m. hnědouš (kůň)*; —ый (-ой),
 ая, ѣє *hnědý*.
 гнѣдочѣлый, —ая лѣшадь *hnědá brůna*.
 гнѣздѣрь, гнѣздникъ *hnízdoš, hníz-*
ník (pták vzatý z hnízda a vycvi-
čený k lovu), cvik.
 гнѣздѣлище *n. loupežnické hnízdo,*
skryše, brloh. [diti se].
 гнѣздиться (-зжусь, -здишься) *hníz-*
гнѣздѣ n. hnízdo; вить гнѣзда *dělati*
hnízda; hnízdi.
 гнѣздо-вѣніє *n. dělání hnízda*; —вѣй
adj. hnízdový.
 гнѣздышко *n. hnízdečko*.
 гнюсь, а *plotice Sepia (ryba)*.
 гобѣй, я *hoboj (hudební nástroj)*.
 гобѣистъ, а *hoboista*.
 говнѣ *n. hovno*.
 говнѣть *kaňhati; mazati*.
 говор-єніє *n. mluvení, hovoření*;
 —ить (-ю, —ійшь) съ кѣмъ о чѣмъ
mluviti, rozmlouvati, hovořiti s ně-
kým, o něčem; —йтєя *povídá se,*
praví se; —лівость *hovornost*;
 —лівый *hovorný*; —ная *трубѣ mlu-*
vidlo, dalekomluv; —ная *f. tlachání*;
tlachy pl.; —ѣкъ, рѣка *povídálek*;
tluchuba; 2. г., —ýшка *krákal*
Gracula (pták); —кѣмъ *adv. zběžně,*
krátce řečeno; —ýнь, а *tlachal*;
 —ýнья *f. tlachalka*.
 гѣворъ, а *hluk n. šumot zaznívající*
od mluvících osob (hovor — houbor).
 гѣвѣльщикъ, а *m., —щица f. kdo se*
говѣніє n. postění. [postí].
 гѣвѣть (-ѣю, -ѣешь) *postiti se*.
 гѣвѣд-ина *f. hovězina, hovězí maso*;
 —ѣ *n. (crk.) hovado (skot, hovězí*
dobytěk).
 гѣвѣжій, ѣя, ѣє *hovězí*.
 гѣголь, я *hohol Anas clangula*
(kachna); ходѣть гѣголемъ *vypínati*
se, nos vysoko nositi.
 гогот-анье *n. kdákání, kejhání (husí)*;

—ать kdákati, kejhati; —ўня *f.* kejhalka (husa); 2. chechtalka.

годіна *f.* (crk.) čas; 2. hodina; *pl.* —ны výroční památka.

годить (гожý, годíшь) prodlévati, meškati; погодí! počkej! prodli! г.-ся (гожýсь) hoditi; ёто ко всему годится to se hodí ke všemu; годится projde (t. hodí se).

годи́чный výroční.

го́дный hodný, příhodný.

годов-а́лый roční, jednoroční; —а́льщикъ (star.) voják *n.* řemeslník jenž rok prožil na službě, mimo domov; —ать (годýю, ўешь) rok někde pobyti; —йкъ, а ро́чнák, ро́чнáтко (zvíře); —щíна *f.* výroční památka; —ый (-ой) roční, jedno-roční.

го́дъ, а rok; но́вый г. nový rok.

го́жий, ая, ее (prost.) příhodný, vhodný. го́й! *int.* hoj!

гола́вль, я, *dem.* гола́вликъ *Cyprinus orphus* (ryba).

голо́еъ, бо́а špižirna u kamen.

голо́вникъ, а holdovník, ман, vasal.

голдъ, а hold, svazek manský.

го́левый z čínského damašku.

голен-а́стый dlouhonohý; -ья пт́ицы *pl.* štihláci; —йще *n.* holinka (u boty).

го́лень, и *f.*, *dem.* голя́шка holeň, бёрсе (берцо́).

голёть, а geleta (lod). [skála.

го́леъ, льца м́рінек (ryba); 2. holá

голизна́ *f.* holé místo; nahota.

го́ликъ, а holík, chvost lázeňský bez listí.

го́лить (-лю́, -ли́шь) holiti (vousy);

2. přílišně přižínovati; г.-ся holiti se.

го́лица *f.*, го́личка kožená rukavice.

голобо́рюхий, ая, ое holobřichý.

голова́ *f.* hlava; г. са́хару homole cukru; градско́й г. purkmistr (totiž

hlava města); что ему́ пришло въ го́лову со му přišlo do hlavy; ско́лько го́ловъ, сто́лько ўмовъ kolik hlav tolik smyslů; съ ногъ до го́ловы od paty až do hlavy; поб́ить на го́лову poraziti na hlavu (nepřítele); на свою́ го́лову o své újmě; жить одно́ю го́ловою žíti neženat; го́ловою (*adv.*) veskrz, vesměs; *pl.* го́ловы, *gen.* го́ловъ nárt na obuvi. голов-а́нь, а., —а́стикъ, hlaváč, hlavatý člověk; —а́нья *f.* hlavatá osoba; —а́стый hlavatý; —а́чь, а hlaváč (člověk i ryba); —а́шки *pl.* в. голо-в́яшки; —ёшка *f.* в. головня́; —йзна *f.* velká rybí hlava; —йца *f.* makovice; 2. jakýsi nápoj maloruský. го́ловка *f.* hlávka, hlavička; *pl.* го-ло́вки п́тýшьи hluchavka krvavá *Lamium purpureum*.

голов-ни́къ, а (star.) hrdelní přestup-ník; —ни́ца *f.* (star.) náčelek, páska na hlavu; —ни́й (-ой), ая, ое hlavní; vybraný; -а́я боль bolení hlavy; -ой тать (star.) zloděj lidí, lido-krádce; -ой чело́вкъ předák, před-ník (u vojska); —ня́, й, *f.* hlavně, hlaveň, oharek; 2. snět u rostlin; 3. jilek, pomínulka *Lolium temulentum*.

голово-круже́ние *n.* závrať hlavy; —ло́мный hlavolomný, krkolomný; —ло́мщина *f.* krkolomná práce; —ло́мъ, а krkolomná práce; 2. silný nápoj líhový; 3. bolehlav *Conium maculatum* (rstl.); —но́гий, ая, ое *Cephalopodus* hlavonožec (měkkýš); —р́зъ, а hrdlořez, sekáč, rváč.

го́лов-ушка *f.* hlavička; —чатый hláv-kovatý.

голов-щ́икъ přední zpěvák, předzpě-vovač (v klášteře); —щ́ина *f.* daň z hlav; —я́шки, шекъ *pl.* *f.* přední část saní.

гологрудый *s rozhalenýma prsoma.*
 голод-ать *hlad trpěti, hladověti, lač-*
pěti; —йтъ о hladu nechávati.
 голодный, голодный, голодноватый
hladový.
 голодѹха *f. veliký hlad, hladomře;*
съ —хи z velikého hladu.
 голодѹ, а *hlad; терпѣть г. и холодѹ*
trpěti hlad i chlad, t. hlad a nouzi.
 голо-лѣдица *f., гóлоть, и f. hololedí,*
náledí. [dávno.
 голомя *adv. (prost.) už před chvílí,*
 голомя, яни и эни *n. vzdálenost od*
břehu (na vodě).
 голомя, ени *n. (star.) kmen; pařez.*
 голомян-ка *f. ryba bajkalská Callia-*
nymus Baicalensis; —ный вѣтеръ
mořský vítr.
 голо-ногий *holonohý; bosonohý;*
—пѣрый bez per.
 голос-истый *zvučný; se zvucným hla-*
sem; —йтъ (голошѹ, -сѣшь) hlasitě
mluviti n. zpívati.
 голословный *prázdnomluvný, nedů-*
vodný.
 голосовый (ой) *hlasový.*
 гóлосѹ, а *hlas (člověčí, hudební, vo-*
lišský); въ одинѹ г. jednohlasně.
 гóлоть *v. гололѣдица.*
 голо-ýсый *bezvousý; —шея m. et f.*
člověk s holou šíjí.
 голтѣль, я *m. výžlabník.*
 голуб-ель, и *f., —ица, —ика f. klikva*
Vaccinium uliginosum; —ѣнокѹ, нка
(pl. голубѣта) holoubek, holoubě,
ѣте (pl. holoubata); —ѣцѹ, бѣца ho-
lubec (modrá barva); 2. dřevěný
kříž se stříškou (na hrobě); 3. ná-
rodní tanec ruský; 4. krahujec (pták);
5. holubinka Agaricus violaceus
(houba); —изна f. modrá (holubí)
barva; —иный holubí (holubiný);
—ица, голубка f. holubice; 2. г.,
—ичникѹ v. голубель; -ки, овѹ pl. orlí-

ček Aquilegia (rstl.); —ó adv. do
modra.
 голубо-глагозый, —ойий *modrooký;*
—сѣрый modrošedý.
 голубобчѣкѹ, чка, голубчикѹ, а *holoubek.*
 голубушка *f. holubička.*
 голубый, (ой) *modrý, světlomodrý;*
—ше глаза modré oči.
 голубѹ, я *m. holub Columba.*
 голубѣть, поголубѣть *zmodrati (jako*
blankyt na nebi).
 голубѣт-ина *f. holubí maso; —никѹ*
holubář; —ница holubářka; —ня f.
holubník.
 голубѣчий, ѹа, ѹе *holubí v. голубиный.*
 голыдѣба *f. ubozí chudí lidé (holota).*
 гóлый, ая, ое, голѹ, а, о *holý; съ гó-*
лыми рукама s holýma rukama (bez
peněz; bez zbraně); голѹ какѹ со-
колѹ, голѹ какѹ бѹбенѹ holý jako kůl.
 голышевый *křemenový, obláskový.*
 голышѹ, а *křemen, křemel, oblásek;*
 2. *ubožák, chudás; 3. jalové vejce,*
potřepek (záprtek).
 голѹ, и *f. holost, nahost, nahota; chu-*
doba, bídáctví; 2. damašek čínský;
pl. гóли dvě esa, dva touše (ve hře
v karty); гóлю adv. zhola, pouze;
въ гóляхѹ, на гóляхѹ на holičkách
(v nouzi).
 гóлькель и *f. žlábek, drážka (z něm.*
(Hohlkehle).
 голѹмый (crk.) *veliký (holemý).*
 голѣть, ор. *holým se státi; schud-*
nouti.
 голякѹ, а *ubožák, bídák.*
 голянка *f. ubohá, bídačka.*
 гомео-патический *homeopatický;*
—патѣя f. homeopatie; —патѹ, а
homeopat.
 гомз-а *f. (prost.) peníze; —áние n.*
hemzání, šimrání (od hmyzu); —ýля
f. (prost.) veliký krajíc chleba (pa-
loch chleba); г. mnoho peněz.

гомоз-á *m. et f.* neposeda, vrtílek;

—ítъ, г.-ся vrtěti sebou.

гомóла *f.* (crk.) homole.

гомонítъ, уг. upokojiti, utišiti, uchlá-
choliti (dítě); г. ся. и. se.

гомoýнъ, а (prost.) *v.* гомозá.

гондóл-а *f.* gondola, gondole; —ьный
gondolový; —ьщикъ gondolník (lod-
ník).

гон-éние *n.* honění; г. за вѣру pro-
následování pro víru; —éцъ, нца
hones, rychlík; —íteль pronásle-
dovník; —íteльница pronásledovni-
ce; —ítъ (crk.) *v.* гнать, гонять.

гoнka *f.* pronásledování, honění; 2.
plavba o závod; 3. plavení dříví,
pltnictví; 4. přehánění, destilování;
5. vyhubování.

гонобóбель *v.* голубель.

гонт-йна *f.* šindel; —овщíкъ šinde-
lář; —овый (oý) šindelový; г. гвоздь
šindelák.

гонтъ, а *coll.* šindele *pl.*, šindel *coll.*

гончáр-ничать hrncířiti; —ный hrn-
čírský; г. кругъ hrncířský kruh;
—ня *f.* hrncírna; —ство hrncířství.

гончáръ, á hrncíř.

гoнч-икъ, а star. *v.* гонéцъ; —ий,
ая, ee hončí; —ая собáка lovcí pes.

гонъ-декъ, а nejspodnější paluba na
korábech vojenských.

гoны, овъ *pl. m.* hony *n.* hona (kus
cesty, co by bez zastávky ujel *n.*
uběhl); oднí гoны, двoи гoны; бѣ-
гáться въ гoны běžeti o závod.

гоньбá *f.* (star.) běh; ujíždění *n.* uhá-
nění na koních; 2. honba.

гонять (яю, яешь) honiti; г. vyhubo-
vati komu; г.-ся honiti se; г.-ся
за кѣмъ honiti se за кým, proná-
sledovati koho.

горá, ы *f.* hora; идтí на гору jíti na
horu, на vrch; идтí въ гору jíti na-
horu, vzhůru; идтí пoдъ-гору sestu-

povati s hory, s vrchu; онъ сталъ
горá горoю on velmi ztloustl; горoю
стоять за когo všemi silami někoho
hájití.

горáздо *adv.* (cum compar.) mnohem,
о mnoho; г. лúчше mnohem lépe,
о mnoho lépe.

горáздъ, а, о zběhlý, zkušený, šiko-
vný; онъ г. стрѣлять он je zběhlý
ve střelbě, zběhlý (šikovný) střelec;
онъ г. въ дѣлахъ zběhlý *n.* zkušený
v obchodech; онъ на все г. он hodí
se ke všemu.

горбáт-ость hrbatost; —ый hrbatý;
—ѣть hrbatěti.

горбáчъ, á karabáč.

гoрбикъ *v.* горбóкъ.

горб-йна *f.*, —инка hrbeček; hrbol;
—истый hrbolatý.

гoрбить (-блю, бишь) hrbiti, krčiti.

горбoв-áтый přihrblý; —йна *f.* hrbo-
vina (v horn.).

горбóкъ, бкá, горбóчекъ, чка hrbek,
hrbeček.

горбo-нóсий hrbonosý, s hrbolatým no-
sem; -обрáзный hrbovitý, hrbolovitý.

горбóунъ, á, горбóунчикъ, а hrboun.

горбóунья *f.* hrbounka, hrbatá.

горбóуш-а hrбушка *Salmo gibbosus*
(ryba); 2. srp; —ка *f.* skrojek
chleba.

горбъ, á hrb; г. (prost.) hřbet.

горбýль, я *m.* krajna (deska).

горделýвый (crk.) *v.* гóрдый.

гордéнь, я *m.* lano zdvíhací.

гордéцъ, á, горделýвецъ, вца hrdý
člověk, hrdouš.

гордýться (горжýсь, гордýшся) чѣмъ
pyšniti se něčím.

гoрдoсть, горделýвость hrdost, pyš-
nost, pýcha.

гордъ, а, гордовйна *f.* chudovina, tu-
šalaj *Viburnum lantana* (rosl.).

гóрдый, ая, ое hrdý, pyšný.

гордыня *f.* (crk.) hrdost.
 гордыть, воз— zhrdnouti.
 гордынка *f.* hrdá ženština.
 горе, я *n.* hoře, zármutek; г.! *int.*
 бѣда! г. мнѣ! bēda mně!
 горев-аніе *n.* bēdování; —ать (-рюю,
 -рюшь) bēdovati, hořekovati.
 горемы-ка *m. et f.* nešťastník; —коть
 nešťastně žíti; —чный nešťastný.
 горенка *f.* komůrka; světnička.
 горестный žalostný.
 горесть, и *f.* žalost.
 горѣць, рца horák, horan, horal.
 горѣць, рца rdesen, truskavec *Polygonum* (rstl.). srovn. горлѣць.
 горечавка *f.* hořec, hořec *Gentiana* (rstl.).
 горечь, и *f.* hořčina.
 горизонталь-ность horizontálnost, vodorovnost; —ный horizontální, vodorovný.
 горизонтъ, а horizont, obzor.
 гористый hornatý.
 гори-хвостка *f.* čermák, řehak zahradní *Sylvia phoenicurus* (pták);
 —цвѣтъ knotovka, smolnička (luční kohoutky) *Lychnis*.
 горичникъ, а hořčíník, smldník *Peucedanum*.
 горіща *f.* veliká hora.
 гóрка *f.* horka, hůrka, malá hora.
 горланить z plna hrdla křičeti, hulákati.
 горланъ, а křikloun, hulákač.
 горланья *f.* křiklounka.
 горластый křiklavý.
 горленокъ, нка mladá hrdlička.
 горлѣць, а rdesen hadímord *Polygonum Bistorta* (srovn. горѣць).
 гóрл-икъ, а hrdličí sameček; —ица,
 —ичка *f.* hrdlička *Columba turtur*;
 —ичій, ья, ье hrdličí.
 гóрло, а hrdlo, krk.

горлов-ина *f.* hrdlo, otvor, ústí u kotlů a j.); —ый (ой), ая, ое hrdelní.
 горло-зубка *f.* slimík *Muxine glutinosa* (ryba); —пѣрый (-ая рыба) hrdloploutvá (ryba); —пятина (prost.) příliš kyselé nebo přesolené jídlo, že je možno sotva polknouti.
 горлянка *f.* tykev, tykvíce *Cucurbita lagenaria*; 2. протѣж *Gnaphalium Dioicum* (rstl.); 3. бѣлолист *Filago* (rstl.); 4. алеmbік, ба́нка přehaněcí.
 горляный hrdelní.
 горнѣць, нца (crk.) hrnec *v.* горшóкъ.
 горніло *n.* ohniště, výheň; г. мятѣ-жѣй sídlo povstání.
 горність, а hornista, trubič, tubač.
 горни-ца *f.* pokoj, světnice; 2. (star.) střecha; —чная, ой panská (t. služka); —чный pokojový, světničný.
 горній, яя, ее horní, vrchní, vyšší; nebeský; —ее мѣсто sedadlo biskupské v kostele.
 горновыи ohništný.
 горно-горóшекъ, шка hrášek lesní (lecha) *Orobus*; —завóдскій hornický, horní, rudnický; —каменная порóда skalina; —рабóчий horník, kovkop; —служáщій kdo slouží při hornictví; —ста́евый, —ста́ечій, ья, ье hranostajový, chramostejlový.
 горностáй, я, *dem.* —чикъ, а, —ка *f.* (star. горностáль, я) hranostaj, chramostejl *Mustela erminea*.
 горну́шка *f.* záhřeb (u ruských kamen).
 горнь, а ohniště, výheň, nístěj; 2. roh, trubka (něm. *Horn*).
 гóрный, ая, ое horní, hornický; —ное дѣло, —ная наука hornictví, hutnictví; г. ленъ len horní (osinek).
 город-ѣць, дца (star.) hrádek; —итъ (горожý, рóдишь), гóраживать hraditi; г. чепухý žvastati, žvaniti, tlachati; —и́шко *n.* ošklivé městečko; —и́ще *n.* hradiště; 2. velké místo; —ни́къ, а

zakladatel srubu; —ничество úřad n. hodnost hradničího; —ничиха *f.* žena hradničího; —ничий, аго *m.* hradničí (úředník v ruských městech, jenž obstarává službu policejní); —ный, ая, ое (star.) městský; —ня *f.* (star.) srub; —овый (ой) městský; *subst. m.* policejní strážmistr; —окъ, дка dřevěný vzorec pevnosti; 2. výkružky n. kraječky na šatě; *pl.* —ки, národní hra ruská: kuželky postavené, které se porážejí hrozenou hůlkou (v Čechách podobně: hra v čampuli); —ский, (ой), ая, ое městský.

городъ, а město.

городба́ *f.* hradba, ohrazení, plot.

горожа́н-инъ, а měšťan, měšťák, obyvatel města; —ка měšťanka.

гороже́ние *n.* hrazení.

горо-ко́пный, —ры́тый hornický; —ко́пъ, а horkop; průkopník, zákopník.

горо́нить (—ню, —нишь) zahořkávati.

гороско́пъ, а horoskop; prorokování osudu z hvězd.

горо́хов-икъ jídlo z hrachové mouky; 2. г., —ое дѣрево hrachovík, čimšík obecný *Caragana arborescens*; —ина *f.* hrachovina; —ище *n.* hrachoviště; —никъ hrách (rostl.) *Pisum*; —ый hrachový.

горо́хъ, а hrách (rostlina i plod) *Pisum*.

горо́ш-екъ, шка hrášek; *Vicia* vička, hrášek luční; —ина, —инка hrachové zrnko; —чатый hráškovitý.

горо́ю *adv.* (star.) po suché zemi (cestovati).

го́рскій, ая, ое horský.

го́рст-ать bráti po hrsti; —ка *f.* hrstka; —очка hrstička; —очный hrstečný.

го́рсть, и *f.* hrst.

го́ртанный chřtánový; —ая б́у́ква hrdelní hláska, hrdelnice.

го́ртань, и *f.* chřtán.

го́ртенсія *f.* hortensie *Hortensia* (rstl.).

го́рушица (crk.) *v.* горчи́ца.

го́рць *adv.* (crk.) hořce.

го́рч-авка horyč (Presl.), horčavka *Picris* (rstl.); —а́къ, а horčák, vodní pepř *Polygonum Persicaria* (rstl.); —а́нка *v.* горечавка; —а́ть, (—а́ю, —ае́шь) hořknouti; —и́ть (—чу́, —чи́шь) hořčiti; —и́ца *f.* hořčice *Sinapis* (rostlina i omáčka z jejích zrněk); —и́чникъ, —и́чи́ца hořčice, nádobka na hořčici; —и́чный hořčičný.

го́рше *adv.* (crk.), х́у́же hůře.

го́рш-е́къ, —о́къ, шка hrnes, hrnek; —е́чекъ hrneček; —е́чникъ hrnčír; —е́чи́ца hrnčírka; —е́чный hrncový; hrncěný.

го́ршій, ая, ее (crk.) horší.

го́рыничъ, го́рыня *m.* hrubý člověk (horák; to je horák!)

го́рьк-и́й, ая, ое hořký; —л́ый zhořklý; —ну́ть, горча́ть hořknouti.

го́рько *adv.* hořce.

го́рьковаты́й nahořklý, zahořklý.

го́рько-зе́мъ, а hořkel, *magnésie*; —зе́мистый magnésitý.

го́рькость hořkost.

го́рь *adv.* (crk.) vzhůru.

го́рьл-ка *f.* kořalka, hořalka; 2. пламенный plynový; 3. *pl.* -ки hra na chytanou, chytačka; —ый ohořelý, opálený (dřevo); —ое *n.* čmoud.

го́рьние *n.* hoření.

го́рьть (р́ю, р́ишь) hořeti; г. любви́ю hořeti láskou.

го́рюнь, а nešťastník; —ня́ *f.* nešťastnice.

го́рюч-есть hořlavost; —и́й, ая, ее hořlavý, chytlavý, zápalný; —и́я, веществá hořlaviny.

го́рюшка *n.* (prost.) nehoda, neštěstí.

горячавка hořec *Gentiana v.* горечавка.

горячесть *f.* horoucnost.

горячитель-ность rozplameňující síla;
— ный rozplameňující.

горячить rozplameniti, rozvroucniti,
rozohniti; 2. rozzlobiti; г.ся г. се.
горячий, ая, ее horoucí, horoucný,
vroucí, vroucný; 2. prchlý, zlostný,
dopálený; — ая голова rozpálená
hlava (v nemoci); — ie напитки lí-
hové nápoje; въ горячахъ за horka;
— ка *f.* horečka, horučka; — ность
horoucnost, vroucnost.

госпиталь, я *m.* špitál, nemocnice Ho-
spital; — ный špitálský.

господá *pl.* pánové; *v.* господи́нь.

господарь, я hospodár (v Multanech);
— рство hospodárství, důstojenství
hospodára.

господень, дня, дне *adj.* (crk.) Páně,
Hospodinův; молитва Господня mod-
litba Páně (otče náš).

господи́нь, а (*pl.* господá) pán.

господ-ичъ, а (Господичичъ), а (*star.*)
panic; — ский, ая, ое panský; г.
праздникъ svátek zasvěcený Pánu
Ježíši; — ствие, — ство panství, vlá-
da; — ствовать panovati, vládnouti;
— чикъ panic.

Господь (*gen.* гóспода, *voc.* Гóсподи,
pl. гóсподіе, гóсподей) Hospodin,
Bůh; Гóсподи помилуй! Pane! smi-
luj se! (*staroč.* Hospodi pomiluj!)
Гóсподи, Бóже мой! Pane Bože
můj.

госпож-á *f.* paní; — инки *pl. f.* púst
před panebevzetím P. Marie.

гостепріим-ный, — чивый hostinský,
kdo rád přijímá hosti; — ствовать
hostinství prokazovati.

гостин-ая *f.* (-ая кóмната) hostinský
pokoj; — ецъ, нца dar (z mlsek),
darované mlsky; — никъ (*star.*) ho-
stinský *m.*; — ница *f.* hostinec.

гостинодворецъ, рца kupec, jenž je
v hostinském dvoře.

гостинный hostinný, hostinský; г. дворъ
hostinský dvůr (pro cizí kupce);
г. сынъ kupecký synek; — ое *n.*
plat z přivezeného kupeckého zboží.
гостить (гощý, гостишь) у кого býti
u někoho pohostinu.

гость, я host; быть въ гостяхъ býti
někde pohostinu, со host; — ба *f.*
hostinské přebývání u někoho; 2.
chození po trzích (o kupcích).

гостыя *f.* hosti *f.*, hostice.

государ-ский panovnický, -ічі, knížecí;
— ственный říšský, státní; — ство
n. říše, stát; — ствование *n.* pano-
vání; — ствовать panovati; — ыня *f.*
panovnice; милоствивая Г.! milostivá
paní! milostpaní!

государь, я panovník; zeměpán; ми-
лостивый Г.! velectěný pane!

готическій gotický.

готоваль-никъ, — ня *f.* pouzdro.

готов-ить (влю, вишь) hotoviti; г. ся
hotoviti se; — ление *n.* hotovení;
— ность hotovost; имѣть всё въ -ти
míti všecko pohotově; — ый, ая, ое,
готовъ, а, о hotový, hotov.

гоф-герихтъ dvorský soud, Hofgericht;
— ма́клеръ dvorský dohazovač Hof-
mäkler; — ма́ршалъ dvorský maršál
Hofmarschall; — ме́йстерина *f.* hof-
mistryně Hofmeisterin; — ме́йстеръ
hofmistr Hofmeister; — интенда́нтъ
dvorský intendant Hofintendant;
— ме́дикъ dvorský lékař Hofmedi-
cus; — фу́рьеръ dvorský furýr Hof-
fourier; — хирýргъ dvorský hojč
Hofchirurg.

гощеніе *n.* hostění.

грабáздать (áю, áешь), ср. (*prost.*)
škrábnouti, pejznouti (*t.* ukrásti).
грабѣж-никъ, а (*star.*) kořistník; — ный
vyloupený, vydrancovaný.

грабѣжъ, *á loupež; (hrabež); 2. plenění, drancování.*

грабѣль-ки, лекъ *pl. f. malé hrábě; —ный k hrabím náležitý; —щикъ hrabač; —щица hrabačka.*

грабѣн-а *f. habr v. грабъ; —никъ habrový háj, habrovík; —ный habrový.*

грабѣтель, я *drancovník, plenitel; dřič (lidu); —ница f. drancovnice; —скій loupežný, (staroč. hrabivý); —ство drancování, plenění.*

грабѣть (бю, бишь) *hrabati hráběmi; 2. drancovati, pleniti (hrabovati, rabovati).*

грабѣли, *pl. f. (gen. грабѣлей i грабѣль) hrábě pl. f. (gen. hrabí).*

грабѣстихъ, а *dlabátko, rydélko (něm. Grabstichel).*

грабѣъ, а, грабѣльникъ, а *habr (mor. i slovác. hrab) Carpinus (strom).*

грабѣръ, а *ryjec, rytec Graveur; —ёрный, —ёрскій ryjecký, rytecký, gravéřský.*

грабѣлатъ, а *kuklík Geum Urbanum (rstl.); —ный, —овый kuklíkový.*

грабѣров-альный *rycí, ryjecký; —аніе n. rytí; —ать (пью, пьешь) rytí (do mědi), gravirovati.*

грабѣрѣвка *f. umění ryjecké.*

грабѣй, я *m. šterk.*

грабѣюра *f. rytina, mědirytina (franc. Gravure).*

грабѣина *f., dem. —инка hrad, kroupy, sutky.*

грабѣировать *gradovati (sůl).*

грабѣиръ, а, грабѣирня *f. gradovna, výparna (v solivárství).*

грабѣный *krupobitný.*

грабѣ-бѣй, я *krupobití; —начальникъ náčelník města; —начальство náčelnictví města; —отвѣдъ kruposvod; —правитель správce města.*

грабѣскій, грабѣскій (бѣй) *městský; г. голова purkmistr, starosta města.*

грабѣусникъ, а *teploměr.*

грабѣусъ, а *stupeň (v math., na teplo-měru atd.).*

грабѣъ, а *kroupy, krupobití (slovác. hrad); 2. (crk.) hrad, město.*

грабѣданинъ *měšťan; měšťák.*

грабѣдѣн-ка *měšťanka; —скій měšťanský; občanský; г. вѣнѣць měšťanská n. občanská koruna; —ская палата soud občanský; —ская печатъ graždanské písmo, graždanka (t. нѣжшій písmo ruské); —ственностъ civilisace; —ственный měšťanský; —ство měšťanství; 2. coll. měšťanstvo.*

грабѣ (star.) *ptačí křik, krakot.*

грабѣ-анье *n. krákání; —ать krákati (jako vrány).*

грабѣматѣ, грабѣматѣ *v. грабѣмотѣ.*

грабѣматѣ-ика *f. mluvnick, gramatika; —икъ, а gramatik.*

грабѣматѣическій *gramatický, mluvnický.*

грабѣмотѣ-а *f. znalost písma, (kdo umí číst a psát); онъ скѣро вѣучилъ грабѣмотѣ on brzo se naučil číst a psát; 2. г. list, listina, spis; —ка f. psaníčko, lístek; —никъ, а, грабѣмотѣй, я m., —ница, грабѣмотѣйка f., —ный, adj. znalý (á) písma, kdo umí číst a psát.*

грабѣнатѣ-а, —ка *f. granát (střelný); —ный granátový.*

грабѣнатѣъ, а (бѣгѣмскій г.) *granát (drahokam), český gr. Silex granatus; 2. г. granátové jablko, granátový keř, marhaník, Punica granatum. granátѣвый, —атный granátový; -ное ябѣлоко granátové jablko.*

грабѣ-ѣніе *n. hranění, broušení n. leštění kamenů; —ило hranidlo, brus na drahé kameny; —ильный brusíř-*

ský; —ильщикъ brusič n. brusír n. leštič drahokamů; —истый hranitý. гранитъ, а žula, granit; —итный žulový; -ая скала žulová skála.

гранить, (нѣ, нѣшь) hraniti, brousit n. leštit drahokamy.

граница f. hranice (zemské) pl.

границе-нiе n. hraničení; —ить съ чѣмъ hraničiti s něčím; —ный hraničný.

грановитый hranitý, hranatý; —ая палата hranovitý palác (v Moskvě).

грантъ štěrk, hrubý písek Grand.

гранъ, а gran (váha lékárnická).

грань, и f. meze, hranice; mezník; hráň, kraj na drahokamu.

граф-а f. rubrika, sloupec; —ильный linovací, rýsovací; —инъ, а, dem.

—инчикъ karafína, lahvička z křišťalového skla.

графиня f. hraběnka.

графитъ, а tuha, grafit; —овый tuhový.

граф-ить (—флю, —фѣшь) linovati, čar-kovati; —лѣние n. —ані; —лѣнный linovaný.

графическій grafický.

граф-скій hraběcí; —ство hraběctví; —чикъ hrabátko.

графъ, а hrabě Graf.

графья, и f. (v knihtisk.) punctura.

граціозный vděkplný, graciosní.

грачъ, а, dem. грачикъ, а, грачѣнокъ, нка mandelík Corvus frugilegus (pták); 2. puma; грачачій, бя, ъе, грачій, бя, ъе, грачѣвый mandelíkový.

гребѣн-ка, —очка f. hřebínek; 2. vochle, -ice, hachlice.

гребѣнникъ, а, гребѣнная трава la-skavec Amaranthus caudatus (rstl.).

гребенный, (ой) hřebenový.

гребеновидный hřebenovitý.

гребѣноч-никъ hřebenář; —ный hřebenový.

гребѣнчатый hřebenovitý.

гребенщикъ, а hřebenář; г., гребѣн-щикъ, тамарикъ tamarýšek Tamarix. гребѣнь, бня hřeben; пѣтýшій г. ko-houtí hř.; kokrhel, kokrháč, Rhi-nantus crista galli (rstl.); г. горы hřeben n. hřbet hory.

гребѣць, бца hrabač; 2. veslář.

гребешѣкъ, шка hřebínek.

гребло n. hřablo; 2. veslo.

гребля f. hrabání; 2. veslování; идти на гребль, идти греблю veslovati.

гребневидный hřebenovitý.

гребникъ, а pohánka hřebenatá Cy-nosurus cristatus (rstl.).

гребное судно loď veslová.

гребокъ, бка shaněčka (prkno).

гредиль, я hřídel (u pluhu).

грѣженіе n. blouznění.

грѣз-а f. sen; blouznění; m. blouzni-vec; —ить (грѣжу, грѣзишь) ze spaní mluvit; blouzniti; мнѣ грѣ-зилось zdálo se mi ve snách.

грѣзнъ, а (crk.) hrozen (vína).

грѣмуч-ій, ая, ее hřmící, třaskavý; —чѣе золото třaskavé zlato; —чая змѣя, —чникъ chřestejš (had); —шка f., —шечка chřestačka, řehťačka (dětská hra).

грѣмѣніе n. hřmění.

грѣмѣть, (млю, мѣшь) hřmíti; громъ грѣмѣть hřmí, hřímá; 2. г. šuměti, chřestiti, řehtati.

грѣмачій v. грѣмучій.

грѣнадѣръ granátník, granatýr; -рскій granátnický.

грѣнокъ, нка, грѣнка f. topínka (pol. grzanka).

грѣсті, грѣсть (грѣбý, ѣшь) hrabati; 2. hr. veslem, veslovati.

грѣцкій, грѣческій řecký; г. орѣхъ vlaský ořech; —ое сѣно řecké seno Trigonella foenum graecum (rstl.).

грѣча, грѣчи́ха, грѣчу́ха *f.* pohanka
Polygonum fagopyrum (rstl.).

грѣчи́на *f.* řebříček, žebříček *Achillea millefolium* (rstl.).

грѣчне́в-икъ, грѣшне́викъ moučné jí-
dlo z pohanky; —ый, грѣшне́вый
pohankový.

гриб-а́стый го́лубъ holub volatý, vo-
láč; —и́ще *n.* veliká houba; —ни́-
ца *f.* polívka z hub; —ни́й, (-но́й),
а́я, о́е hřibový, hřibný; *г.* дождь
teplý drobný deštěk; —ова́тый, —о-
ви́дный hřibovitý; —о́вница *f.* lek-
nín *Nymphaea alba* (rstl.); —о́вый
hřibový; —о́къ, о́ка, —о́чекъ, чка
hřibek.

грибъ, а houba *Fungus*; 2. hřib.

гри́ва *f.* (ко́нская, льви́ная) hříva
(koňská, lví); 2. podlouhlé návrší;
г. ко́нская konopěnec *Eupatorium cannabinum* (rstl.).

гри́вен-ка *f.* deset kopejek, hřivenka;
2. (star.) libra; —ни́къ, а peníz
desíti kopejek; —ни́й со je za de-
set kopejek.

гри́вистый hřivnatý.

гри́вна *f.* hřivna; deset kopejek;
(star.) libra; (star.) stříbrný peníz
jisté váhy; (crk.) zlatý *n.* stříbrný
náhrdek.

гривня́га, -я́жка *f.* deset kopejek.

гриву́нь, а hřivnáč (holub).

гри́д-инъ, а (*pl.* —ни, ей) (star.) ži-
votní strážce někdejších knížat ru-
ských; —ница *f.*, —ня (star.) kom-
nata životní strážce, strážnice; vítací
komora knížecí.

гри́дь, и, гри́дьба (star.) životní stráž.

grimáс-а *f.* posuňky ve tváři; —ли-
вый posuňivý; —ни́къ posuňkář;
—ница *f.* posuňkárka.

гриппъ, а chřipka, smrkavka.

гри́фель, я roubíček, pisátko (něm.
Griffel).

грнѣъ, а sup *Vultur gryphus*; 2. gryf,
noh (pták baječný); 3. krk (u hou-
slí atd.) (něm. *Griff*).

грѣб-и́ще *n.* hřbitov; *v.* кладби́ще;
—ля *f.* (star.), ровъ příkop.

гроб-ни́ца *f.* náhrobek; skříňka na
ostatky; —ови́къ rakvář, rakev-
ník; —ови́й (ово́й) rakvový, hro-
bový; —а́я тишина́ ticho hrobové.

гробо-жи́тель, я červ hrobový; —ко-
па́тель hrobař, hrobník; 2. hroba-
říček (hmyz); —кра́дца *m.* hrobo-
krádce, lupič hrobů; --но́сець, сца
mrtvolník, rakvonosец.

гробъ, а rakev; 2. (crk.) hrob.

гробъ травá, гробъ, и brčál, barvínek
Vinca.

гроже́ние *n.* hrožení.

гроза́, ѳ́ *f.* bouře, bouřka, hromobití;
2. hrůza; 3. hrozba; 4. *г.* *m.* pří-
sný člověk.

грозови́дный hroznovitý.

гроздъ, а, *dem.* грозде́ць, дца́, гро-
здо́чекъ, чка, *coll.* грѣздіе *n.* hrozen
(vína).

гроз-и́тельный hrozivý, výhrožný; -ое
письмо́ výhrožný list; —и́ть (грожу́,
грози́шь) кому́ чѣмъ, *г.* ся hroziti
komu něčím; —ли́вый hrozivý.

гро́зн-о *adv.* hrozně, hrožno; —о́сть
hroznost; —и́й hrozný, hrozivý,
přísný.

грозови́й (-о́й); —а́я туча mračno s
bouřkou.

грокъ, а grog (nápoj z rumu a vody).

громáд-а *f.* hromada; —но́сть hro-
madnost; ohromnost; —ни́й hro-
madný; ohromný.

громдо́ла *f.* *v.* булдырья́нь.

громи́ть (-млю́, -ми́шь), погр., разгр.
zničiti, zbořiti.

гро́мк-и́й, а́я, о́е hlasitý, zvukný, da-
leko slyšný; -ое і́мя slavné *n.* slo-
vutné jmeno; —о́ *adv.* nahlas, hla-

sítě, zvučně; г. говорить hlasitě mluvit; —ость hlasitost, zvučnost. **громо-вѣржець**, жца hřimatel; —гласце *n.* hromohlasnost, zvučný *n.* hromový hlas; —гласный hromohlasný; —но́сный hromonosný. **громовый** (-ой) hromový; г. отводъ hromosvod; -ая стрѣла hromová střela, tkvínec, belemnit. **громоздить**, громозживать hromaditi; 2. stavěti lešení; г.-ся lezti nahoru (na lešení). **громоздкий** těžký *n.* nepohodlný ku přenášení. **громоздный** hromadný. **громоздь**, а hromada. **громче** *adv. (comp.)* více na hlas, hlasitěji. **громъ**, а hrom. **громейстеръ**, а velmistr, něm. *Grossmeister*. **гротѣскъ**, а grotesky *pl.* **гротникъ**, гротный мастеръ upravovatel umělých jeskyn. **гротъ**, а, *dem.* гротикъ jeskyně (umělá) v zahradě (něm. *Grotte*); 2. (star.) hrot; 3. hlavní plachta na korábě. **гротъ-мачта** *f.* hlavní stěžeň. **грохнуть** prašiti něčím; г.-ся prašiti sebou, padnouti. **грохот-анье** *n.*, —ня *f.* třesk, třaskot, praskot; —ать třaskati, praštěti; 2. chechtati se; —ить sítovat, přesívati mouku; —ύνъ, а chechtoun, chechtal; —ύνья *f.* chechtalka. **грохотка** *f.* řešátko, sítko na mouku. **грохотъ**, а rachot; praskot; 2. chechtot; 3. řešeto, síto. **грошев-икъ**, а dvě kopejky (groš, grošák); —ый, (-ой) grošový, za groš, po groši; г. хлѣбъ grošový chleb. **грошъ**, а, *dem.* грошикъ, а groš (peníz); у него ни гроша денегъ нѣтъ nemá ani groše peněz.

груб-ить (-блю, -бйшь) komý-либо hrubě si vyjížděti na koho; -и́янить hrubiánsky si počínati; —и́янка *f.* hrubiánka; —и́янский hrubiánský; —и́янство hrubiánství; —и́янь, а hrubián, hrubeš, hrubý člověk.

гру́бнуть, гру́бѣть hrubnouti, hruběti. **гру́б-о** *adv.* hrubě; —ость hrubost, hrubství; —ый hrubý.

гру́д-а *f.*, —ка hruda, hrouda; г. денегъ hromada peněz.

груд-астый prsatý; —ашникъ, —ни́чникъ, проскурнякъ proskurník (ajbiš) *Althaea*.

гру́день, дня (star.) měsíc prosinec. **гру́ди**, ей *pl. f.* prsa *v.* грудь.

груд-йна *f.* hrudí (telecí); —и́стый prsatý; —ни́къ, а hák na věšení masa; —ни́ца *f.* sražení mléka v prsech (nemoc), hrudnice; —ни́й, (-ой) prsní; г. младенець kojeneц, dítě u prsu; г. портрѣтъ poprsí (podobizna); -ая кость prsní kost. **гру́дный** hrudovatý.

грудобрю́шная прегра́да bránice *Diaphragma*.

грудь, и prs, *pl.* prsy *n.* prsa; *pl.* гру́ди prsa, nádra, brud (žen.) брать гру́дью útokem dobytí; udatně si počínati.

гру́жение *n.* nakládání (břemen).

груздь, я, *dem.* гру́здикъ, а, груздо́къ, дка peperník, liška (houba) *Agaricus piperatus*.

груз-ило *n.* olovnice, pořídlo, hrubíždlo; —ить (гру́жý, -зйшь) hroužiti, hřížiti, poh., ponořiti; 2. г., нагру-зйть naložiti, nakládati; г.-ся pohroužiti se, ponořiti se; 2. nakládati se.

гру́зк-и́й těžký (vahou); —о *adv.* těžce; —ость tíže.

гру́зн-о *adv.* těžce naložen; s těžkým nákladem; —уть pohroužiti se, po-

nořiti se, potopiti se (pro těžký náklad); —ый naložený (nákladem); 2. hodně opilý, nachmelený.
 грузов-ый, (-ой), ая, ое nákladový, břemenný; naložený; -ое *n.* nákladové, plat z nákladu.
 грузъ, а tíže, břemeno; 2. náklad (na vůz, na loď).
 гру́на *f.* (star.) *v.* грунь.
 грунто-áние *n.*, грунто́вка *f.* kladení *n.* malování základní polohy (u malířů); podloha; грунто́ванный podlohou opatřený; —ать (-тýю, тýешь) podlohu *n.* základní polohu klásti (v malbě).
 грунтъ statek s polnostmi, grunt; 2. základ; základní poloha, podloha v malbě (*něm.* *Grund*).
 грунь, и, *dem.* грунцá *f.* klus (koní).
 гру́ппа *f.* skupení, -ina, *něm.* *Gruppe*.
 группировать skupiti; г.-ся *sk.* se.
 груст-ить (грущу́, -стíшь) žalostiti, teskniti; —ливый těžkomyslný, tesklivý.
 гру́стный teskný, tesklivý; мнѣ гру́стно mně je teskno.
 грусть, и *f.* tesknost, tesklivost; žal, hoře.
 гру́ша, *dem.* гру́шка *f.* hruška (strom i ovoce) *Pyrus communis*; 2. hruškovitý diamant *n.* jiný drahokam.
 груше-видный, —образный hruškovitý; —вина́ *f.* hruškový strom, hruška, hrušeň.
 груше́вка *f.* hrušťák (víno z hrušek); 2. hruškovice (kořalka z hrušek); 3. *v.* гру́шица.
 груше́вый hruškový.
 гру́шица *f.* hruštička *Pyrola* (rstl.).
 гры́жа *f.* průtrž, kýла *Hernia* (немос); 2. *г. m. et f.* brumla, -al.
 грыжесѣ́ние *n.* řezání průtrže, кыло́рез.
 гры́зный, грыжево́й průtržní, kýlový;

-ная трава́ průtržník *Herniaria* (rstl.).
 грызѣ́ние *n.* hryzení; г. со́вѣсти *hr.* svědomí.
 грызть (грызу́, -зѣшь), грызáть hryzti (hlodati, kousati); г. кость *hr.* kost; г. рýбы hryzti se *n.* kousati se do pysků; со́вѣсть грызѣ́тъ егó svědomí jej hryže; г. ся hryzti se.
 грыз-у́нъ, á hubař; трапи́ч (člověk); 2. hlodavec (zvíře); *pl.* грызунѣ́ hlodavci *Glires*; 3. *Attelabus* (hmyz); —у́нья *f.* hubařka.
 грызь, и *f.* hryzení, ujímání (v břiše).
 грѣ́лка *f.* ohřívadlo (do postele), zahřívadlo.
 грѣ́ние *n.* hřání.
 грѣ́ть (грѣю́, -ѣешь) hřáti, hříti; г. ся hř. se.
 грѣ́ховн-ость hříšnost; —ый hříšný.
 грѣ́хо-вóдникъ svůdce (k hříchům); —вóдни́ца svůdnice; —вóдничать sváděti k hříchům; —па́дение *n.* zhřešení, upadnutí v hřích; —твóрецъ, рца, —твóрникъ, —твóръ, а, грѣ́шникъ hříšník; —твóрица, —твóрни́ца, грѣ́шница hříšnice; —твóрничать, грѣ́шить hřešiti; —твóрство hřešení.
 грѣ́хъ, á hřích.
 грѣ́ча, грѣ́чиха *v.* грѣ́ча, гречиха.
 грѣ́ш-ѣ́ние *n.* hřešení; —ить hřešiti.
 грѣ́ш-никъ hříšník; —ни́ца hříšnice; —ный, (-енъ, -на, -но) hříšný; 2. в́иннý; в́инен; это грѣ́шнó то je hřích; жилъ грѣ́шнó žil hříšně.
 грядá, грядка́ *f.* hřada, hřádka, záhon zahradní; грядка́ вѣ́шáк на šaty.
 грядúщій přístí, příchozí.
 грязи, ей *pl. v.* грязь.
 грязнѣ́ть mazati blátem, zablátiti; г. ся mazati se.
 гряз-ни́ца *f.* blatnice, blatěnka *Limosella* (rstl.); -но *adv.* blativo; —но́сть,

грязнотá blativost; —нуть do bláta se potopiti; —ный blativý; 2. u-mazaný.

грязнѣть zablátiti se.

грязь, и *f.* bláto; *pl.* грязи, ей bahno, *pl.* bláta; пользоваться грязáми uživati bahnitých lázní.

грязнуть zahřmíti; громъ грянулъ zahřmělo.

грязті (грядý, -дѣшь) přicházeti, jíti, kráčetі (staroč. hřesti).

гуашъ malba guašová (vodními barvami).

гýба, ы, *dem.* гýбка, гýбочка pysk, ret; *pl.* гýбы pysky, rty, (ротъ —huba); зáячья гýба zajecí pysk; 2. г. houba.

губá *f.* huba mořská, chobot, zátoka.

губ-áничекъ hubatka, kejklírka (Presl)

Mimulus (rstl.); —áнь, á hubáč,

pyskáč; 2. pyskoun *Labrus* (ryba);

—áнья, —áшка *f.* pyskatá; —áстый

pyskatý; —áчь *v.* губáнь.

губернáтор-скій gubernátorský; -ство

gubernátorství; —ша *f.* žena guber-

nátorová, gubernátorka.

губернáторъ, а gubernátor, správce

země.

губѣрн-ія *f.* gubernie; —скій gubern-

ský; г. гóродъ gubernské město.

гýбистый hubnatý.

губíтель hubitel; —ница hubitelka;

—ный záhubný; —ство záhuba,

zkáza.

губíть (гублю, губíшь) hubiti; г.

врѣмя čas mařiti (čas zabíjeti).

гýбка, гýбочка hubka, malá houba;

древѣсная г. dřevomorka, houba dřev-

ěná; грѣцкая č. грѣческая г. houba

lázeňská, h. mycí; морская г. houba

mořská, spuha; 2. г. malý pysk.

губковáтый houbovitý, děrkovatý.

губнѣй (óй), áя, óе pyskový, rtový;

2. (star.) hrdelní; г. стáроста hrdel-

ní soudce okresní; г. дьякъ hrdelní písař; —áя гра́мота hrdelní právo (psané).

губо-вѣднѣй, —обра́зный pyskovitý; —цвѣтнѣй pyskokvětý.

гýбчатый, губковáтый houbovatý, -vitý.

губерн-áнтка *f.* guvernántka, vychov-

vatelka; —ѣрь, а vychovatel.

гугнѣв-ость koktavost, breptavost;

—ый koktavý, breptavý; —ѣть за-

чѣти koktati.

гугнѣвѣй (crk.) huhňavý.

гуд-ѣнѣ *n.* hudební nástroj; —ýло *m.*, —ýльщикъ hou-

dek; —ýть (гужý, гудíшь) housti

(hráti na strunný nástroj); —óкъ,

дкá hudek (hudební nástroj o třech

strunách, podobný houslím); —óч-

никъ hudečník, kdo hraje na гудóкъ.

гудъ, а, гудѣнѣ *n.* (кóлокола) znění

(zvonný).

гудьбá *f.* hra na гудóкъ.

гудѣть (гужý, гудíшь) zníti, zvučeti, vydávati zvuk.

гуж-евѣй (-óй), áя, óе houžový; 2.

г. товáрь zboží po voze přivezené;

—ѣмъ *adv.* po voze, na voze.

гужъ, а houž, houže, houžka; 2. cho-

moutník, řemen na kleště chomou-

tové.

гýз-а, ы *m. et f.* louda, -al; —áнье

n. loudání, meškání; —áть loudati

se s čím, meškati.

гýз-ица *f.*, трясогýзка třasořitka *Mo-*

tacilla alba (pták); —ка *f.* biskup

(u ptáků); —но *n.* řiť.

гýк-анѣ houkání; hlučení; —áть

houkati, hlučeti, duněti; ни —нуть

ani neceknouti, nešpetnouti, ne-

hlesnouti; сидѣ ни —ни! sed ani

necekej, nešpitej, nehlesni, ani muk!

гýкаръ, а hukar, kupecký koráb o

dvou stěžních (angl. *Howker*).

гукъ huk, temný hluk; dunění; ни гукý (ни гугý)! ani muk! v. гýкать, гýкнуть.

гулевóй день prázdný n. svobodný den (když se nepracuje).

гулёна m. et f. plahočil.

гýл-и, ей pl. f. procházka, zahálka; —ить o malých dětech: usmívati se na matku n. na chůvu; 2. láskovati s dítětem; —кій звуčný; 2. co způsobuje ozvěnu.

гуль, а huk, dunění; 2. ozvěna, ohlas.

гульб-а f. procházka; zahálka; —йше n. místo ku procházkám.

гýльденъ, а zlatý (stříbrný peníz) (něm. *Gulden*).

гульливый kdo se rád prochází, zahálčivý. [(rstl.).

гýльникъ, а kotvice *Trapa natans*

гýльный, гульный (óй) день prázdný n. svobodný den (když se nepracuje).

гýльфикъ, а rozparek u kalhot, poklopec.

гулюкать, играть въ гулючки hráti na slepou bábu, na mžik.

гулючки, чекъ pl. f. slepá bába, mžik (hra).

гуляв-ица řebříček *Achilea* (rstl.); —никъ, а bulevník (Presl) *Sisymbrium*.

гуляй (star.) pohyblivá hradba dřevěná.

гуляка m. et f. zahaleč, povalovač; útrata, hejřil.

гуляльщикъ, -ица kdo se prochází.

гулян-ие, -ье n. procházení-se, procházka; —ка f. prázdný n. svobodný čas.

гулять (яю, -яешь), гýливать procházeti se; choditi zahálčivě; hejřiti, nepořádně žíti; (prost.) г. къ кому choditi k někomu, navštěvovati někoho; г.-ся běhati se (o zvířatech).

гуляфъ, а, шипóвникъ šípek *Rosa canina*.

гулящій (человѣкъ) na prázdnno chodící, zahálčivý (člověk); г. день prázdný n. svobodný den.

гумѣн-никъ humenník, perna, zátyň (v stodole); 2. divoká husa *Anser ferus*; —це n. dem. humence v. гумно; 2. výstřižek kněžský, tonsura; попóво г. pampeliška, smetanka *Leontodon Taraxacum* (rostlina); —щикъ, а poklasný, ého.

гýмерсъ, а humra (mořský rak).

гýмми f. (indecl.) gummi, guma.

гуммигýтъ, а gumiguta; -товый -tový.

гуммилáкъ, а gumilak.

гумнище n. humniště.

гумно n. humno (stodola).

гýны pl., гýнь, и f. kdoule v. квитиъ.

гуньбá f. komonice *Melilotus officinalis*.

гýня f. rozedraný šat, hadr, coury.

гуняв-ый lysý, holohlavý, plešatý; —ѣть lysati, oplešati, plechatěti.

гýртикъ vroubky v okraji mince.

гурт-йльный vroubkovací; —йльщикъ vroubkář; —йть (гурчý, гуртйшь) vroubkovati minci; —овóй (-ый) celkový, úhrnkový; г. торгъ velikoobchod; —овшйкъ velikoobchodník; 2. obchodník v dobytku, honák.

гýртомъ adv. úhrnkem, celkem; продавать г. prodávati ve velkém.

гýртъ, а vroubkovaný okraj mince; 2. stádo dobytka na prodej.

гурчѣнный vroubkovaný (peníz)

гурьбá f. tlupa, houf lidí.

гусáкъ, á husák, houser; 2. droby z dobytka (u řezníků); 3. zakřivená cihla.

гусáп-ия f. (star.) husarstvo; —скй husarský.

гусáръ, а husar.

гусѣкъ, ська husička; 2. výžlabek, výkružek.

гусельникъ kdo dělá гусли.

гусеница *f.* housenka.

гусѣнокъ, ика house, ete, housátko.

гусиный husí; -ое перо husí pero; -ая трава, -ая пажить stříbrník *Potentilla anserina* (rstl.); -ая лапка merlík *Chenopodium* (rstl.).

гусли, ей i гусель *pl. f.* gusli (hudební nástroj strunitý).

гуслясть, гусляръ, а kdo hraje na gusli.

густерá *f.* husterá *Cyprinus vimba*.

густі (гуду, -дешь) (star.) housti, hráti na nějaký strunitý nástroj.

густь-и́лный zhustovácí; г. котѣль zh. kotel; —и́ть (гушú, густишь) hustiti, zahustiti.

густо *adv.* hustě.

густо-бровый hustobrvý; —ватый zahustlý; —волосый hustovlasý; —лиственный hustolistý; —растущий лѣсъ hustě rostoucí, hustý les.

густость, густотá *f.* hustost, hustota.

густ-и́й (о́й) hustý; г. лѣсъ hustý les; —и́ня *f.* houština, houští; -ѣть (-ѣю, -ѣешь) hustěti, houstnouti.

гусыня *f.* husa (samice).

гусь, я *m.* hus (i *f.*), husa, Anser (pták); г. дикой husa divoká.

гуськомъ, гусемъ *adv.* řadou za sebou, po jednom (jítí).

гусянка *f.* husanka (loď na Volze).

гусят-ина *f.* husí maso, husina; —никъ husař, obchodník v husách; 2. den 15. září (kde nejvíc bijou husy); —ница husařka; —ня *f.* husinec, husí chlív.

гусячий, ья, ье husí *v.* гусиный.

гутѣй, я, гутень *m.* kdoule *v.* квить.

гүторить žertovati, žvatlati, žvastati.

гүторъ, а žerty, žertovná zábava.

гутта-пѣрча *f.* gutaperča. [snice.

гүща *f.* kal, usedlina na dně; 2. kva-

гушаникъ, а nádoba na kvasnice.

гүще, *adv. comp.* hustěji, houšť.

гушѣние *n.* hustění, zahušťování.

гуява *f.* kujava *Guajawa*, *Psidium* (strom).

гюйсь, а praporec v přední části korábu *Gösche*.

гюльотина *v.* гиліотина.

Д.

д (дóбро) páté písmeno v azbuce; со číslo v cír. knihách = 4.

да *adv.* ano; да, это правда ano, to je pravda; два да два чётые dva a dva jsou čtyry; 2. *cnj.* ať; aby; да бѹдетъ воля Твоѹ bud' vůle tvá. дабы *cnj.* aby.

дав-альщикъ dávatel; —аніе *n.* dávání; —ать dávati; *v.* дать.

давило *n.* stiskadlo, stlačovadlo, náčini stlačovací.

давилъ-ный stiskací, tlačicí; —ня *f.* presovna, lisovna (na víno), lis; —щикъ lisovník, presovník (vína).

давить mačkatí, tlačiti, lisovati, presovati, škrtiti, rdousiti (staroč. dáviti); д.-ся mačkatí se, tlačiti se.

давича *adv.* nedávno, krátce před tím.

давишній nedávní, předešlý.

давка *f.* mačkanice, tlačeníce.

давлен-икъ a uškrcenec; —ица *f.* uškrcená; 2. zadušené zvíře.

давлѣніе *n.* mačkání, tlačení; lisování, presování vína; д. груди tlačení na prsou; д. воздуха tlak vzduchu.

давніенько, давніхонько *adv.* velmi dávno.

давнішній dávní *v.* давишній.

давній, яя, ее dávní, dávný.

давно *adv.* dávno; д. ли онъ здѣсь? jak dávno je zde? jak dlouho je zde? давнімъ давно velmi dávno.

дѣвность *dávnost*; 2. práv. promlčení.
дѣвнопрошѣдшее время (gram.) *dávno-*
minulý čas.

дѣвѣшнѣй *v*. дѣвишнѣй.

дагеротѣпъ *světlorys*, *světlotisk* *Daguerreotyp*.

даже *adv.* *ba i*, *ba též*, *ano i*.

дѣкаль-шикъ *potakovač*, *svědčilek*,
kýval, *anočkář*; —щица *svědčilka*.

дѣк-анье *n.* *potakování*, *přisvědčování*;
—ать *potakovati*, *přisvědčovati*,
posvědčovati komu.

дактилѣсскѣй стихъ, дактиль *daktyl*.
далѣкѣй *daleký*; онъ оченъ не далѣкъ
он *nechodil daleko škol*.

далѣко, далѣче *adv.* (*comp.* *дѣльче*,
дѣльше) *daleko* (*comp.* *дѣле*).

далѣтъ *vzdáliti*; *д.-ся vzd. se*.

далмѣтика *f.* *dalmatika* (*roucho*).

даль, ѣ *f.*, *далина dál*, (*i*), *vzdálenost*;
въ далѣ *v dáli*.

дѣльнѣй, дѣльнѣй *dálný*, *vzdálený*.

дѣльно-видецъ *bystrozraký člověk*;
—видность *bystrozrakost*; —виднѣй
bystrozraký; —зѣркость *dalekozra-*
kost; —зѣркѣй *dalekozraký*; —зрѣ-
тельное стеклѣ *dalekohled*; —мѣръ, а
А. *dálkoměr*.

дѣль-ность *vzdálenost*, *dálka*; —нѣй
v. дѣльнѣй; —ше *adv.* *dále*; —шѣй
(*crk.*) *další*.

дѣма *f.* *dáma* (*osoba*, *hra*).

дамаск-ѣнскѣй, дамасковѣй *damascen-*
ský, *damasový*; —ировѣтъ *dama-*
sovati.

дамаскъ, а, дамасская *n.* дамасковая
сталь *damas*, *damasová ocel*.

дѣмба *f.* *hráz* (*na břehu*).

дѣмскѣй *dámský*.

дѣница *f.* *list darovací*, *darování*.

дѣнн-ая, ой *f.* *list na vlastnictví n.*
na držbu pozemku; —икъ (*crk.*)
danník, *poplatník*; —ица *poplatnice*;

—ое *n.* *daná veličina*; —ѣй *daný*;
pl. —ѣя *dáta*, *údaje*.

дантѣстъ, а зубнѣй лѣкаръ *Dentist*.

дань, и *f.*, подать *daň* (*poplatek*).

даньщикъ, а (*star.*) *výběrčí daní*,
berník.

дарѣние *n.* *darování* (*daření*).

дарикъ *peníz* *dávaný někdy členům*
ruské akademie při některém za-
sedání.

дарѣтель *darce*.

дарѣтъ (—рѣю, —рѣшь), дарѣвать кому что,
кого чѣмъ (*dariti koho čím*) *darov-*
vati komu něco, *obdarovati koho*
čím; *д.-ся obdarovati se*.

дармоѣдъ, а *darmojed*.

даровѣние *n.* *darování*; *dar*, *vloha*,
dar duševní.

дарованный *darovaný*.

даров-ѣтеть *darovatel*, *darce*; —ѣтъ
(*дарѣю*, —ѣешь) *darovati*; *д.* кому
либо жизнь *darovati komu život*;
—ѣтость *nadanost* (*duchem*); —ѣтѣй
nadaný (*duchem*), *schopný*; —ѣщина
darovaná věc; —ѣй (—ѣй) *darovaný*;
д. билѣтъ *volný n. svobodný lístek*.

даро-ѣмецъ, мѣца *daryber*; —любѣецъ
kdo rád bere dary; —любѣвѣй *mi-*
lovný darův; —любѣе *n.* *láska k*
darům; —нѣсица *f.* *ciborium* (*v ko-*
stele); —хранѣтельница *f.* *taberna-*
kulum (*v kostele*).

даромъ *adv.* *zadarmo*, *zdarma*; 2.
marně.

дарств-еннѣй *darovaný*; —ая записъ
list darovací; —овѣтъ *v.* даровѣтъ.
даръ, а *dar*; *д.* *duševní*, *nadání*, *vlo-*
ha; *д.* бѣжѣй *boží dar* (*chleb*); свѣ-
тѣе дары *pl.* *svátosti*.

дѣтель *datel*, *darce*; *д.* вѣкселя *vyda-*
tel směnky; —ница *dárkyně*, *datel*
ka; —нѣй *падѣжъ dativ*, *darovatel*
třetí pád.

дѣточнѣй *odvedený na vojnu*.

дать (*praes.* даю, даёшь, даётъ, *futur.* дамъ, дашь, дастъ, *perfect.* далъ, а, о) *dāti*; д. балъ *dāti* (*dávati*) бál; д.-ся *dāti se*.

дѣч-а *f.* *dání*, *výplata peněz*; 2. д. *venkovské sídlo šlechtické s pozemky*; жить на дѣчъ *žiti na venku*; лѣсная д. *hájemství*; —никъ *dačník*, *obyvatel n. vlastník venkovského statku*.

дѣяніе *n.* *dání*.

два *m. et n.*, двѣ *f. num.* *dva m.*, *dvě f. et n.*; по два *po dvou*.

двадесѣтый, двѣдесѣть *num. v.* *двадцѣтый, двѣдцѣть*.

двадцѣти-грѣнникъ *dvadcítihran*, *dvadcítištěn Ikosaeder*; —копѣечникъ, *двугрѣвенникъ peníz dvadcíti kopéjek*; —лѣтіе *n.* *dvadcítileті*; —лѣтній, яя, ее *dvadcítiletý*; —мужіе *n.* *dvadcítimužstvo Ikosandrie (botan.)*.

двадцѣтый *dvadcátý*.

двѣдцѣть, и *num.* *dvadcet*.

двадцѣтью *adv. (inst.) dvadcetkrát*.

двѣжди *crk.*, двѣкрати, *adv. (num.) dvakráte*.

двѣнадесѣть *v.* *двѣнадцѣть*.

двѣр-никъ, а *dveřník*, *vrátník*; —ница *dveřnice*; —ный, (-ой) *dveřní*.

двѣрцы, ецъ *pl.* *dvířka*, *dvérce*; карѣтныя дв. *dvířka u kočáru*.

дверь, и *f.* *dvěře pl.*

двѣг-аніе *n.* *hýbání*; —атель *hybatel*, *pohybovatel*; *hybač (sval) Motor*; —ательница *hybatelka*; —ательный *hybací*; —ать (-аю, -аешь, двѣжу, ешь), двѣнуть что *zdvihati*; сд. *zdvihnouti*; 2. д. чѣмъ *hýbati čím*; д.-ся *hýbati se*; *bouřiti se (o lidu)*.

двѣженіе *n.* *hnutí*, *pohyb*; д. крѣви *oběh krve (v těle)*; д. войскъ *pohyb, manévř*.

двѣжим-ость *pohybnost, pohyblivost*; 2. *movitost, movité jmění*; —ый

pohyblivý, pohybný; -ое имѣніе *jmění movité*.

двѣнуть *zdvihnouti*; *pohnouti*; д.-ся *hnouti se*.

двѣе, *gen.* *двѣихъ num.* *dvě*; по двое *po dvou*; насъ было д. *byli jsme dva*. *двое-братіе n.* *druhé manželství*; 2. *dvojitě manželství*; д., —женство *dvoženství*; —братный по *druhé ženatý*; 2. д., —женецъ *dvoženný*; —главый *v.* *двуглавый*; —дѣнецъ *kdo platí dvoje daně*; —душный *dvojího srdce (falešný)*; —значительный *dvouznačný, dvojího významu*; —кѣлка (*star.*) *dvoukolka*; —кратно *adv.* *dvakrát*; —кратный *dvakrátный*; —лѣстникъ *podkovka Tussilago farfara (rstl.)* —лѣмная *f.* *šestnáctina, dvakrát vázaná nota*; —мѣрхъ, а *přístřižovaný aksamít*; —мысленный *v.* *двусмысленный*; —надесятица *f.* *dvanáctka*.

двѣеніе *n.* *dvojení, dělení*; 2. *druhé přehánění (chem.)*.

двѣе-тѣсь, —тѣсный гвоздь *prkeňák (hřeb)*; —тѣчіе *n.* *(:) dvojtečka, dva punkty (rozdělovací znamení)*. *двѣи, ихъ num.* *dvoje, (ích)*; д. сапогъ *dvoje boty, t. dva páry*; д. чѣлки *dvoje punčochy*; 2. д. *dvě*; д. часъ *dvě hodiny*.

двѣйка *f.* *dvojka (karta o dvou okách)*; *pár koní*; *loď o dvou veslách*.

двѣиль-ный *přehaněcí, překarovací*; —щикъ, *двоитель přehaněč, překarováč*.

двѣйни, ей *pl. m. et f.* *dvojčata, blíženci*.

двѣйн-икъ, а *dvojník, člověk ve dvou postavách*; 2. *dvojitá nit, dvoupramenná nit*; 3. *dvojnásob dlouhé poleno dříví*; —ичникъ *blíženec, dvojče*; —ичный *blížencový*; —ой *dvojnásobný*.

дво́йня *f.* duplikát.

дво́йственн-о *adv.* dvojnásob; —ость dvojnásobnost; —ый dvojnásobný, dvojitý; —ое число dvojný počet, dvojník *Dualis*.

двои́ть (двою, —шь), двáивать dvojiti, děliti; dvojnásob soukati; podruhé přeháněti *n.* překařovati; д.-ся dvojiti se, zdv. se, zdvojnásobiti se; д.-ся въ глазахъ dvojnásob viděti.

двои́ца *f.* dvojice.

двои́чат-ка *f.* pár, dvě věci k sobě náležitých (d. knoflíků); 2. srostlíky, dva k sobě srostlé kusy ovoce; —ый дво́чатный, dvojnásobný.

дворе́цкий, аго dvorecký, správce panského domu *n.* dvora.

дворе́ць, ру́а dvorec panský *n.* knížecí; palác; zámek.

дво́рн-икъ, а nádvorník; —ица nádvornice; —ичиха žena nádvorníková.

дворно́й: —ая соба́ка, дво́рни́ла, —я́жка *f.* nádvorní pes, vězník.

дво́рня *f.* lid (čelední) ve dvoře.

дворобо́родъ, а *v.* бродя́га.

дворо́вый dvorový; dvorní; —ые люди dvorní čeleď, dvorní lid.

дво́рскій dvorský.

дворцо́вый zámecký, palácový.

дворе́, а, *dem.* дво́рикъ dvůr (*gen.* dvora) (d. panovnícký, d. selský; d. u domu); на дворе́ на dvoře, venku; онъ поше́лъ со двора́ on si vyšel.

дворяни́нъ, а, *pl.* дворя́не, т̣ šlechtic. дворя́н-иться dělati šlechtice; —ка šlechticka; —ична; —скій šlechtický; —ское собра́ние společnost šlechtická, šlechtické shromáždění; —ство šlechtictví; 2. šlechta; —чикъ zemánek.

двою́родный братъ bratranec (synové dvou bratrů) *Cousin*; —ая сестра́ sestřenice.

дво́языч-ие *n.*, —ность dvoujazyčnost, lživá řeč; —никъ dvoujazyčník; дво́йі́го языка člověk, t. lživý; —ница *f.*; —ный dvoujazyčný, lživě mluvící.

дво́як-и́й (*adv.* —о) dvojaký, dvojitý, dvojnásobný; —ость —ost.

дву-бо́ртный s dvěma řadama knoflíků (oděv); —бра́тство dvojbratrstvo *Diadelphia* (rstl.); —весе́льный dvouveselní; (—ая лодка d. loďka); —в́язная нота dvakrát vázaná nota, šestnáctina; —гла́вный dvouhlavý; д. оре́ль dv. orel; —гла́сная б́уква dvojhláska; —годова́лый, —годово́й dvouroční; —го́рбый dvouhrbý; —гри́венникъ dvouhřivenník (dvadcet koperek); —дне́вный, —де́нный dvoudenní; —до́льные расте́ния *pl.* dvouděložné rostliny *Dicotyledones*; —до́мный dvojdomý *dioicus* (bot.); —до́мство dvojdomstvo *Dioecia* (bot.); —до́нный о dvou dnách (nádobá); —ду́вный мѣхъ dvojitý měch; —же́нство dvouženstvo *Bigamia* (bot.) *v.* двоеже́нство; —зу́бець, бца dvojzubka, dvouzubec *Bidens* (rstl.); —зу́бый dvouzubý; —ко́нный dvoukonný, о dvou koních; —копы́тый dvoukopytný; —кры́лый dvojkřídlý (hmyz); —кры́лья насѣ́комыя, —кры́льники *pl.* dvojkřídli *Diptera*; —лезве́йный dvojhrotý, dvousečný, s dvojím ostrím; —ли́стникъ dvoulistník (tořič Presl.) *Ophrys* (rstl.); —ли́стный dvoulistý; —ли́чие, —ли́чность přetvářka, pokrytectví; —ли́чный, —ли́чевый přetvářivý, pokrytecký; мѣ́навý (o látkách); —ло́жный dvouložný (bot.); —лѣ́tie *n.* dvouletí; —лѣ́тний, яя, ee dvouletý; —му́жие *n.*, —му́жество dvojmužstvo *Diandria* (bot.); —му́жный dvojmužný; —мѣ́стный dvoumístný, dvoj-

sedý (vůz); —мѣсячный dvouměsíční; —ногий, ая, ое dvounohý (člověk); —ножный dvounohý (stůl); —носый dvounosý (pes); —образный dvoutvarý, dvojí postavy; —палубный корабль dvoupalubný koráb, dvojpalubník; —покосный dvousečný, dvoukosný (louka); —полость sourodstvo *Gynandria* (bot.); 2. dvoj-pohlavnost *Hermaphroditismus*; —пóлый dvojpo-hlavný; štira; —пудовикъ závaží dvou pudů; —рукий dvouruký; —ручный se dvěma rukojetma; —саженный dvousáhový; —сїлие *n.* dvoumocenstvo *Didynamia* (bot.); —сильный dvoumocný; —скáтная крыша střecha dvoustraná; —сложный dvouslabičný; —смысленный dvojsmyslný; —ость -ost; —сóтенный, —сóтный dvě stě platicí (bankovka); —сóтый dvoustý; —спáльный на dvě osoby (postel); —ствóльное ружьё o dvou hlavních (ručnice), dvojka; —ствóрчатый o dvou křídlech, o dvou půlích (dveře); —стихийный obojživelní; —стишіе *n.* dvouverší *Distichon*; —стóпный (стихъ) dvoustopý, dvounohý (verš); —сторóнный dvoustranný; —ость -ost; —стрóчный dvouřádkový; —сѣмѣнный dvousemený; —тáктная пáуза dvoutaktová pomlčka, pausa (v hudbě); —утрóбка *f.* dvojutrobka; klokan; vačice *Didelphus*; —утрóбныя животныя *pl.* vačice, vakovití (ssavci); —ушкóвый dvojuchý (nádobá), uchatý; —фунтовикъ závaží dvouliberní, dvouliberka; —фунтовýй dvouliberní. двух-вѣрстный на dvě versty vzdálí; —голóсный dvouhlasný; —дѣчный корабль *v.* двупалубный; —дюймóвый dvoucoulový, dvoupalcový; —колѣсный dvojkolý; —копѣечный хлѣбъ chleb po dvou kopejkách; —мáчто-

вый корабль dvojstěžník; —недѣльный dvounedělní; —пóльное сѣльское хозяйство dvoupolní selské hospodářství; —сóтый dvoustý. двухъэтáжный дóмъ dům dvoupatrový, dům o dvou poschodích. дву-цвѣтный dvojbarevný; —члѣнный dvoučlenný; —язычный *v.* двоязычный. двѣнадцати-грáнникъ dvanáctistěn *Dodekaeder*; —угóльникъ dvanáctiuhelník *Dodekagon*; —мýжие *n.* dvanáctimužstvo *Dodekandria* (bot.). двѣнадцатый dvanáctý. двѣнадцать *num.* dvanáct. де, дѣ-скать (místo де-сказать) prý, takor̃ka, takměř. дебѣл-ость, —ѣство tloušťka; —ый (*adv.* —о) tlustý; —ѣть (-ѣю, -ѣешь) tloustnouti. дѣбетъ *debet* dlužen (kupec). дѣбристый roklinatý. дебрь, и *f.* rokle, rokline; (staroč. debř); дѣбряный roklinový. дебют-áнтъ, а debutant (herec poprvé vystupující); —тка -tka; —йровать debutovati; дебютъ, а debut, první vystoupení na jevišti. дѣверь, я švagr, mužův bratr, staroč. dever. девесѣль, а (devětsil) *v.* девятисѣль. девѣзь, а heslo (devise). девяно́ст-о *num.* devadesát; —ый devadesátý. девясѣль *v.* девятисѣль. девятер-йкъ, á devět četveriků *n.* půdň nějaké věci; —никъ devaterník (rstl.); —ный devateronásobný. девятѣльникъ vrátič (rstl.) *v.* вротѣчь. девятимýж-іе, —ство *n.* devítimužstvo *Enneandria* (bot.). девятѣны *pl. f.* devítiny, zádušní služby boží devátý den po smrti nebožtíkově.

девятисіль (devětsil) oman *Inula* (rstl.).

девятисмерть, и *f.*, (dle něm. *Neuntöchter*), сорокопуть strakapoun, tuhýk (pták).

девятка *f.* devítka (karta).

девятнадцать *num.* devatenáct; -тый devatenáctý.

девятый devátý; —надесять (crk.) *v.* девятнадцатый.

девяť, и *num.* devět; —десять (crk.) *v.* девяносто.

девятнадцать (crk. девятнадесять) *v.* девятнадцать.

девятсоть *num.* devět set.

девятью *num. (adv.)* devětkrát.

дѣготь, гтя dehet (březová smolina).

дегтяр-никъ dehtárník, dehtář; —ный dehtový; —ня *f.* dehtárna.

дежур-ный генералъ generál dozorce *n.* inspektor jistých odborů vojenských; —ство арміи dozorstvo *n.* inspektorát generála nad jistými odbory vojenskými.

дезертиров-аніе *n.* ubíhání od vojska; —ать zběhnouti, uběhnouti, uprchnouti od vojska; дезертиръ zběh vojenský.

дейзмъ, а deismus; дейстъ, а deista. деисусъ, а tři obrazy: Ježíš, P. Maria a sv. Jan Křtitel.

дека *f.* deska ozvučná (*Resonanzdekke*).

декабрь, я měsíc prosinec *December*; -рскій prosincový.

дѣканъ, а děkan (na universitě); -скій -ský; -нство -ství.

деклам-аторъ, а deklamator; —ація *f.* deklamace; —ировать deklamovati.

декларация *f.* deklarace, osvědčení.

декоктъ, а, взваръ odvar, dekokt.

декор-аторъ ozdobjník, dekorator; —ація *f.* dekorace (v divadle).

декъ, а (na korábě) mezipalubí, kde jsou děla.

дѣлва *f.* (crk.) sud.

деликатный (*adv.* -но) choulostivý; něžný; —ность -ost.

дельфинъ, а delfin, plískavice *Delphinus*; 2. skoba *n.* ucho na dělu. дама-гогическій demagogický; —гогъ demagog.

демаркація *f.* demarkace, rozhranění.

демѣств-енникъ kostelní zpěvák; —о *n.* starý zpěv kostelní.

демо-кратическій demokratický; -кратія demokracie; —кратъ demokrat. демонъ, а démon, zlý duch; -нскій démonský, -nický.

демыянка *f.* lilek jedlý (jablko ztřeštěné, vejcová bylina) *Solanum Melongena* (rstl.).

дѣнеж-ка *f.* půl kopejky; —ки, жекъ *pl. f. v.* дѣньги; —никъ penízkovec *Lysimachia nummularia* (rstl.); 2. tobolka na peníze, peněženka; 3. (star.) minciř, mincovník; —ный пенѣжный; 2. за půl kopejky; 3. bohatý. денѣкъ, нька, денѣчекъ, чка milý den, dníček.

дѣнникъ, а tolije *Parnassia* (rstl.).

денникъ denní stání *n.* stádlo dobytka.

денница *f.* dennice (hvězda).

денно-нощно *adv.* ve dne v noci, dnem i nocí.

денный (ой) denní, за dne.

деньщикъ *v.* деньщикъ.

день, дня *m.* den; *d.* деньскóй každý den, со den; днѣмъ ve dne, за dne; со дня на день den ke dni, ze dne na den; день óто дня den ode dne; день и ночь den i noc, drnavec *Parietaria* (rstl.).

дѣньга *f.* půl kopejky (peníz); *pl.* дѣньги peníze.

деньщикъ, а военскý sluha (u důstojníka).

департаментъ odbor (úřední) *Departement*.

депéша *f.* zpráva úřední; depeše *Dépêche*.

депó *n.* sklad, skladiště *Dépot*.

депут-ать vyslanec; —ація *f.* deputace, vyslanstvo.

дерó-а, —ина, новина *f.* novina, kopanina; —ничёкъ, чка sokol stromovní, dřevčík (dřemlík?) *Falco vespertinus*; —овать pole poprvé zkopati, drn sloupati.

дервишъ, а derviš (turecký mnich).

дёрг-аніе *n.* trhání; —ать (-аю, -аешь) trhati; д. траву trhati trávu; д. зúбы trh. zuby; дёрнуть за колокольчикъ zatáhnouti za zvonec; д.-ся trhati se.

дёрг-ачъ, а chřástal, sekáč, řezáč (pták) *Rallus crex*; —óта *f.* křeč.

деревей, я řebříček *Achillea millefolium*.

деревён-скій vesnický, venkovský; —щина *m. et f.* venkováк, halama, hulvát; —ька *f.* vesnička.

дёрэвня *f.* vesnice bez kostela; жить въ дёрэвнѣ žíti na venku.

дёрево *n.* (*pl.* деревá, ъ, і деревья, бевъ) strom; dřevo.

деревушка *f.* bídná ves.

дерев-цó *n.* dřevce; stromek; —щійкъ, а kdo dělá něco ze dřeva; —яга *f.* dřevěný zvonec na krku krav; —яникъ, а červotoč, dřevotoč, červ ve dřevě; —янистый dřevovitý, dřevěný; —янный dřevěný; -ое масло olej dřevěný; —яньтъ dřevěněti; —яшка *f.* chůda dřevěná, štihle; 2. dřevěný podklad knoflíku.

дерезá *f. v.* горóховикъ.

дёрень, а dřín *Cornus* (*rstl.*); —новый dřínový.

держав-а *f.* říše; 2. (*crk.*) vláda, moc; 3. říšské jablko (při korunování); —ный панující, mocný; —ство *n.*, —ствование panování.

держ-алень, льня *m.* zábradlí; —álка *f.* násadka, rukověť; —áльцы, лець *pl.* držák *Divisorium*, *Tenacle* (*v* knihtisk.); —áние *n.* držení.

дёржанный, дёржанный držенý.

держать (-жý, -жйшь), дёрживать držeti; д. постъ *d.* půst; д.-ся držeti se; держй влѣво drž se v levo (*cestou*); д.-ся за что držeti se čeho.

держи-дёрево *n.* čišník (*Presl.*), židovský trn *Paliurus aculeatus* (*rstl.*).

дёржка *f.* holubník; houf holubů.

дёрз-áние *n.* odvážení se, osmělení se; —áть, —нýть odvážiti se, osmělit se.

дёрзк-й смělý, odvážlivý, opovážlivý, drzý; -o *adv.* směle, opovážlivě, drze.

дёрзновён-іе *n.*, —ность smělost, odvážlivost, opovážlivost; —ный (*adv.* -но) *v.* дёрзостный.

дёрзнýть *v.* дерзать.

дёрз-о *adv.*, —остно (*crk.*) směle; *v.* дёрзко; —остникъ smělec, odvážlivec; —остный смělý, odvážlivý, opovážlivý; —ость smělost; —ый *v.* дёрзкій.

дёрмо *n.* kal, výkal, výtrus; hnůj.

дермопрятъ, а stokař, stokočistec.

дёрн-йна *f.* drn; —йстый drnatý; —йтъ drnem obložit; —óвый drnový; —окладчикъ drnař.

дёрнуть *v.* дёргать.

дёрнь, а drn.

дёрýнь, а něco štiplavého, kousavého; ýкусъ *d.* ostrý ocet; пёрецъ *d.* palčivý pepř; табáкъ *d.* štiplavý tabák.

дёрюга, дёрюжина *f.* hrubá tkanina.

дёряба *f.* sojka *v.* соя.

десáнтъ, а (*z franc.* *Descente*), высадка vysazení vojska na břeh.

десёртъ, а ovoce postolní, zákusky *Dessert*.

десн-а́, *pl.* дѣсны dásně; —ичный *adj.*
десн-и́ца *f.* (crk.) pravice, pravá ru-
ka; —ый (crk.) pravý, po pravé
straně; —ая (рукá) pravice.

деспот-и́змъ, —и́змъ, а, деспотство des-
potismus; —ический despotický.

деспотъ, а despot, zvolník.

дестъ, и kniha papíru.

десятер-и́къ, а váha (závaží) desíti li-
ber, desítiliberka; —и́цею *adv.* (crk.)
desetkrát, desateronásob; —ичный
desateronásobný; —ный (о́й) deset
v sobě obsahující.

десятеро *num.* (*adv.*) deset, desatero;
насъ было д. nás bylo deset.

десяти-днѣвный desítidenní; -жѣнство
Dekagynia (bot.); —лепестный de-
sítilupínkový; —лѣтіе *n.* desítileť;
—лѣтній, яя, се desítileťý; —мѣ́же
n. desítimužstvo *Dekandria* (bot.);
—мѣ́сячный desítiměsíční, ý.

десяти́н-а *f.* desítina, desátá část; 2.
desítina, 2400 čtverečních sáhů ze-
mě; 3. (star.) okres desátkáře (vý-
běрчи́ho); —никъ, десяти́льникъ (star.)
výběрčí klášterských platů, desát-
kář; —ный desetinný; д. доходъ de-
sátek. [uhelník.

десятиуго́льникъ desítihran, desíti-
десяти́цею *adv.* (crk.) desetkrát, de-
sateronásob; —чный desetinný;
—чныя дроби desetinné zlomky (v
počtech).

деся́т-ка *f.* desítka (karta); 2. desíti-
veselní loď; —никъ, а, —ной, аго
m. desátník (dozorce na 10 osob *n.*
na 10 domů); —ня *f.*, —окъ, тка
deset osob *n.* deset domů pod do-
hlídkou desátníka.

десято-лѣтіе *v.* десятилѣтіе; —сло́вие
n., дѣ́сять заповѣдей desatero boží
přikázání.

деся́тской, аго *m.* pomocník vesni-
ckého starosty *n.* rychtáře; 2. do-

zorce na deset lidí *n.* domů; —ство
n. placení desátku; —ый *num.* de-
sátý; д. часъ desátá hodina, deset
hodin; въ —ыхъ за desáté.

дѣ́сять, и *num.* deset; д. заповѣдей
desatero přikázání *v.* десятосло́вие;
—ю *adv.* desetkrát.

дефе́ктный defektní, neúplný.

дефе́ктъ defekt, neúplný počet (v
knihtisk.).

дефил-е́я *f.*, тѣснѣна průsmyk, úžina
horská, těsnina; —и́ровать defilova-
ti (o vojsku).

дѣ́фтеръ, а list chanů tatarských.

децемвѣ́ръ, я decemvir, desítipán.

дѣ́чный mezipalubní.

дешев-и́зна, —и́знъ, и *f.* láce; —и́ть
(-лю́, -и́шь) laciným udělati.

дѣ́шево *adv.* lacině, lacino, *comp.*
дешѣ́вле laciněji.

дешѣ́вый laciný.

дешевѣ́ть laciněti, laciným se státi.

дея́никъ kosmatec (lednačka) Presl.

Mesembryanthemum (rstl.).

джигита́й, я půlosel, polouosel *Equus*
Hemionus (zvíře).

джидъ, а (star.) toul na šípy.

джинъ, а jalovcová kořalka, borovi-
čka *Gin.* [thus (rstl.).

дива́ла *f.*, дивало *n.* chmerek *Scleran-*
дива́нная *f.* pokoj s divanem.

дива́нъ, а divan (pohovka).

дивѣ́рсія *f.* diverse, odchýlení, úchylka.

дивиде́ндъ, а dividenda, podíl.

дивизио́нъ, а divise (dvě škadrony
jízdy) *Division.*

диви́зія *f.* divise vojska (dvě brigády);
д. лоді (devět velikých korábů s pří-
slušenstvím).

дивѣ́ть (-влѹ́, -ви́шь), у- udiviti, ku
podivení přivesti; д.-ся (дивлѹ́сь,
-ви́шься) чему́ diviti se čemu.

дѣ́вн-о *adv.* divno, podivno; —ость di-
vnost, podivnost; -ый divný, podivný

діво *n.* (star. дівство) *div*, *zázrak*.
дивовать (-вѹю), д.-ся *v.* дивѣться.

дивѣ, а *div v.* діво; 2. д. (pták, před-
povídající neštěstí) *výr*, *sova*, *kulich*.
дидактический *didaktický*.

дикар-ка *f.* *divoška*, *divochyně*; -щикъ
ламач *divokého kamene*; дикарь, я
divoch, *divý člověk*; 2. *podivín*, *ne-
vládník*; 3. *divoký kámen*.

дикастерія *f.*, консисторія *konsistoř*
(*duchovní soud*).

дикій (дікой), ая, ое *divoký*; -ое мѣсо
divoké n. *vojenské maso*; д. камень
divoký kámen (t. *zvláště tvrdý jako
žula*, *rula*, *zelenokamen atd.*); д. (o
rostlinách) *divoký*, *planý*; д. цико-
пей *čekanka Cichorium intybus*.

діко *adv.* *divoce*.

дикобразъ, а *dikobraz*, ježatá *svině*
Hystrix; -зовый, -зовý.

диковатый *zdivočelý*.

диковин-а *f.*, —ка *řídka n.* *vzácná*
věc, *vzácnost*, *vzácnina*; 2. *v.* діво;
—ный *vzácný*, *řídký*.

дико-мѣть, и *f.* *sokolové* (*cvičení*) *se*
svými mláďaty; —нравный *divokých*
mravů n. *obyčejů*.

дикость *divokost*.

диктаторъ, а *diktátor*.

диктов-аніе *n.*, диктовка *f.* *diktování*;
—ать (-тѹю, -тѹешь) *diktovati*;
диктованный *diktovaný*. [(*rstl.*)].

дикута *f.* *řemdihák* (*Presl.*) *Nauclea*
дилемма *f.* *dilemma*.

дилетантъ, а *diletant*, *ochotník*; -тка
diletantka, *ochotnice*.

дилижансъ, а *poštovský vůz cestovní*
Diligence.

динаміка *f.* *dynamika*.

динамическій *dynamický*.

динамометръ, а *siloměr Dynamometer*.

динарій, я, динарь, я *denár* (*peníz*).

династія *f.* *dynastie*, дѹм *n.* *rod pa-
povnický*.

диплом-атика *f.* *diplomatika*, *nauka*
o *listinách*; —атикъ *diplomatik*;
—атическій *diplomatický*; д. ко́пусъ
sbor dipl.; —атія *f.* *diplomacie*;
—атъ, а *diplomat*.

диплѹмъ, а *diplom*.

дирá, дыра *f.* *díra*; —вый *děravý*.

директоръ, а *direktor*, *ředitel*; -рскій.
директорша *f.* *ředitelová f. (subst.)*,
žena ředitelova. [čára.

директриса *f.* *ředitelka* (*osoba*); též
дирекція *f.* *direkce*, *ředitelstvo*.

дириж-ёръ, а *ředitel orchestru*; —иро-
вать *dirigovati*, *říditi hudbu*.

дири́стый, ди́роватый *v.* *диравый*.

ди́рить, про- ди́ры дѣлати.

ди́рища *f.* *veliká díra*. [(šití).

ди́рчатый ди́ркованý, проламованý
диска́нтъ, а *diskant* (*nejvyšší hlas ve*
zpěvu).

дисконти́ровать *diskontovati*, *srážeti*
při *placení směnek*.

дискон́тъ *diskonto*, *srážka směnečná*.

ди́скопъ *patena*, *miska na kalich* (*v*
kostele).

диспаше́ръ, а *cenitel škod námořských*
Dispacheur.

диспа́шь, а *seznam škod námořských*
Dispatche.

диспози́ція *f.* *disposice*.

диссерта́ція *f.* *dissertace*, *rozprava*
učená.

диссиде́нтъ *jinověrec*, *různověrec*.

диста́нція *f.* *distance*, *vzdálenost*.

дистилл-а́торъ *destilátor*, *přehaněč*;
—и́рный заво́дъ *destilatorium*, *dílna*
přehaněcí; —и́рование *destilování*,
přehánění; —и́ровать *destilovati*,
přeháněti.

дисципли́на *f.* *disciplina*, *kázeň*.

дитя́, яти *n.* (*pl.* *дѣти*, *дѣтѣй*) *dítě*,
ěte (*pl.* *děti*, *i*).

дитя́тинъ, а, о *dítěci*.

дѣ́тятко *n.* *děťátko*.

дифференци-ровать *rozlišovati*; —іаль *veličina rozlišná*; —іальный *diferenciální, rozlišný, rozlišovací*.

дихроизмъ, а, двуцвѣтность *dvojbarvnost Dichroismus*.

дич-акъ, а *křemen skalní, běloka Felsit*; —ать *divočeti*; —йна *f. zvěřina*; —ить (-у, -ишь) *falešně zpívati*; д.-ся (-усь, -ишься) *kogó strániti se někoho, vyhýbati se někomu*; —окъ, чка *pláně, planá rostlina*; груша д. *plánice, planá hruška*.

дичь, и *f. divoké ptactvo*; 2. *divočina, divoké místo*; 3. *nesmysl*.

дишкѣнтъ *v. дискѣнтъ*.

диѳирамбъ *dithyramb*.

діаволь, а *ďábel v. дявѣль*.

діагно́стика *f. diagnostika*.

діагона́ль, и *f. čára úhlopříčná, diagonalka*; -ный *úhlopříčný, průsečný*.

діаді́ма *f. diadém*.

діаконі́сса *f. diakonka, jahenka*.

діаконникъ *sakristie, předsín kostelní*.

діаконъ, дя́конъ, а *diakon, jáhen*.

діалект-ика *f. rozumověda, dialektika*; —икъ, а *dialektik*.

діалекті́ческий *dialektický*.

діалектъ, а, наръчіе *dialekt, nářečí*.

діамѣ́тръ *diametr, průměr*.

діатоні́ческий *diatonický*.

діэ́зь, а *křížek, známka zvyšovací, zvyšovka (v hudbě) Diése*.

діэ́та *f. diéta, řád jídla a pití*.

діетѣ́тика *f. dietetika, zdravotvěda*.

діететі́ческий *dietetický*.

діоптри́ка *f. dioptrika, průsvětloství*;

діоптрі́ческий *dioptrický*.

діоптръ, а *dioptr, průzor, prohlédítka*.

діорáма *f. diorama, obraz do okrouhla rozestřený*.

дія́къ, діа́къ, *v. дякъ*.

дла́нь, и *f. (crk.) dlaň v. ладо́нь*.

дла́то *n. (crk.) dláto v. долото́*.

длина́ *f. délka*.

длинникъ *měřítka délky*; домъ имѣть -у шесть сажень *dům je šest sáhů zdělí*; 2. д. *trám na dél položený*.

длинно *adv. na dél, na podél*.

длинновѣ́тый *podlouhlý*.

длинно-но́гий, ая, ое *v. долгоно́гий*.

длинный *dlouhý (po míře)*.

длительный (-ая рабѣ́та) *zdlouhavý*;

-но *adv. zdlouha, zdlouhavě*.

длѣть (длю, длишь), продлѣть *dlíti, prodlíti, prodlévati, odkládati*; д.-ся *trvati, protahovati se*.

для *praep. cum gen. pro*; для бѣд-ныхъ *pro chudé, ku prospěchu n. ku potřebě chudých*; каждый д. себя ка-ждý *pro sebe, každý o sobě*; д. те-бя *pro tebe*; д. чего? *proč?* д. того что *protože, proto, aby*; не д. чего *není proč, není příčiny*.

дмѣ́ние *n. (crk.) dmutí, nadýmání, nadutost*.

дмѣть (дмю, дмишь) *nadýmati*; д.-ся (дмюсь, дмишься) *nadýmati se*.

днев-а́льный *kdo má jistý den hlídku, žurnalista*; —а́льня *f. kde se v jistý den drží hlídka, pokoj pro žurnál*; —а́нье *n. konání hlídky, žurnalisování*; —ать *konati hlídku v jistý den (o úřednicích), žurnalisovati; držeti den odpočinku (o vojsku)*.

днѣ́вка *f. den odpočinku (o vojsku)*.

днѣвникъ, а *denník Journal*.

днѣвный і днѣвнѣ́й (о́й) *denní*.

днѣ́мъ *adv. ve dne, za dne*.

днесъ (crk.), сегѣ́дня *dnes*.

дні́ще *n. dniště, spodek n. dno lodi*.

дно *n., dem. дѣ́нце, дѣ́нышко dno (nějaké nádoby)*.

до *praep. s. gen. do*; до зимы *do zimy*;

съ головы́ до ногъ *od hlavy do paty*;

съ утрá до́ вечера *od rána do ve-*

čera; съ утрá до́ ночи *od rána do noci*;

до утрá до́ рана; до разсвѣ́та

до свѣ́тані; встать до́ свѣ́ту *vstáti*

пřed svítáním; до сихъ поръ dosud, dosavad; до завтра do zejtrka.

добав-ить, добавлять přidati, dodati, doplniti; —ка *f.*, добавлѣние *n.* přidání, přídavek; —окъ, вка přídavek, dodatek; и въ *d.* a kromě toho, nad to; —очный dodatný, dodavný, doplňovací.

добивать, добить zcela zatlouci (*kůl*); *d.* послѣднюю копѣйку poslední halír utratiti; *d.-ся* чегó domoci se něčeho; snažiti se po něčem.

добир-аніе *n.* paběrkování, sbírání klasů po žencích; —атель paběrkař, paběrковаč; —ать, добрать paberkovati, sbírati klasy po žencích; 2. zcela vysaditi arch (*v* knihtisk.); добратся до чегó dosáhnouti čeho.

дóблестный, дóблественный vytrvalý, neohrožený, mužný, zmužilý, udatný. дóб-есть, и vytrvalost, neohroženost, zmužilost, udatnost.

доборонить, доборанивать dovláčiti (*branami*). [кованіе.

добórка *f.* dobírka, ukončené paběr-добórъ, а dobor, dobrání.

добрáсывать *v.* добрósить.

добрó *n.* dobro, dobré; statek, majetek, jmění; *d. adv.* dobře; добрó пожаловать budte vítán! 2. jmeno písmene *d.*; добрómъ *adv.* по добрém; добрómъ бóльше возмѣшь по добрém více pořídíš; не добрómъ, такъ силою když ne по добрém, tedy по zlém, tedy silou (*skoč oko nebo zub*). [(-нѣ).

добровóльный (*adv.* -но) dobrovolný добродить, *d.-ся* dovléci se někam. добро-дúшие *n.* dobroduší, dobrosrdečnost; —дúшный dobrodušný, dobro-srdečný; —дúва *f.* (*crk.*) čistá panna (*P. Maria*); —дúй, я (*star.*) do-broděj; —дúтель, и *f.* ctnost; 2. (*prost.*) dobrodiní; -дúтельный (*adv.* -но) ctnostný.

доброжелáтель příznivec; —ница *f.* příznivkyně; —ный příznivý někomu; —ство přízeň; —ствовать přízniv býti někomu, přáteli někomu.

добро-звúчие *n.*, —звúчность libozvučnost; —звúчный libozvučný; —любецъ, бца dobromil, přítel dobra; —нравіе, —нравный *v.* благо . . . ; —порядочный řádný, pořádný, dobře spořádaný; —сердечіе, —сérдие *n.*, —сердечность dobrosrdečnost; —сердечный, -сérдый dobrosrdečný.

добрósить, добросать, добрасывать dohoditi někam (*kamenem atd.*).

добросóвѣстн-ость svědomitost, rozšafnost; —ый svědomitý, rozšafný; *subst.* rozsudí, rozhodce.

добротá *f.* dobrota (*duše, srdce*).

добрóта *f.* dobrota (*co vlastnost věci*).

добротворить *v.* благо . . .

добрóтный добрый, pevný, trvanlivý; -ость -ost.

доброхóт-ный ochotný; —ство *n.* ochotnost; —ствовать býti ochoten; 2. přízniv *n.* nakloněn býti někomu.

доброхóтъ, а ochotný člověk; -тка *f.* добрызнуть, добрызгать, добрызгивать dostříknouti; -kati; *d.* бѣльѣ dokropiti (*prádlo*).

дóбрый добрый (*ve smyslu odtažitém; jinak se užívá obyčejně хорóший*); въ *d.* часъ! na zdar! mnoho štěstí!

добрѣть (-ѣю) tučněti, tloustnouti.

добрякъ, а добрák (*člověk*).

добудиться, добúживаться когó зтѣжка se koho dobuditi. [*d. se.*

добурить, добúривать dovrтati; *d.-ся*

добыв-аніе *n.* добývání, nabývání něčeho; *d.* зóлота добývání zlata; —ать чегó, добить добýвати něčeho, dobytí, 2. těžiti.

добытокъ, тка výтѣжек.

добыч-а *f.* kořist; —ный kořistný, prospěšný.

добѣгать (-аю), добѣжать (до деревни)
doběhnouti (do vesnice).

добѣг-ать, —ивать doběhati.

добѣлѣть, добѣливать dobiliti.

довалѣть, доваливать dovaliti (někam;
do konce); довалять dováleti; do-
valchovati; д.-ся d. se.

доварѣть, доваривать dovařiti.

доведѣніе *n.* dovedení.

довѣдь, и *f.* dáma (ve hře dámové).

довез-ѣніе *n.* dovežení; —ті, довѣзть
dovezti.

доверш-ать, —ить dovršiti, dokončiti;
—ѣніе *n.* dovršení, dokončení; —итель
dovršitel, dokončitel.

довестѣ, довѣсть dovesti (někam, do
konce); 2. dovesti, dokázati; д.-ся
d. se.

довивать, довить doviti; д.-ся d. se.

довинтѣть, довинчивать došroubovati.

довираться, довраться dotlachati se
čeho.

довлѣть (crk.) uspokojiti.

довлѣть (crk.) je dosti, dostačuje,
postačuje.

доводѣть *v.* довестѣ.

довод-ный důvodný; —чикъ donašeč,
удаваѣ; —чица —чка.

доводъ, а, (дóводъ R.) důvod.

довозѣть dovoziti *v.* довезтѣ.

доволочъ, доволочѣть, доволакивать
dovleci, dovláčeti; д.-ся d. se.

доволь-но *adv.* dosti, dostatečně;
—ный чѣмъ spokojen; я тѣмъ дово-
ленъ jsem s tím spokojen; 2. д.
dostatečný, hojný; —ство, —ствіе
n. hojnost; —ствование *n.* spokoje-
ní; —ствовать uspokojiti; д.-ся чѣмъ
spokojiti se něčím.

довѣвать, довѣять dováti.

довѣд-ать, —ывать vyskoumati, vypá-
trati; д.-ся dopátrati se.

довѣрѣніе *n.* důvěření; důvěra.

довѣренн-ость důvěra; 2. písemné plno-
mocenství; —ый důvěrný; bezpečný.
довѣритель plnomocnitel, (důvěřitel);
—ница plnomocnitelka; —ный змос-
щовací, plnomocnitelský; -ное пись-
мо písemné plnomocenství.

довѣр-ить *v.* довѣрять; —іе *n.* důvě-
ra; 2. úvěrek Credit; —чивость dů-
věrnost, dověřivost; —чивый dů-
věrný; důvěřivý, dověřivý.

довѣрять кому důvěřiti, důvěřovati
komu.

довѣсѣть, довѣшивать dovážiti (na vá-
ze); к вѣзе přidati.

довѣсокъ, ска přívazek, dovažek.

довѣшать dověseti.

довязать, довязывать dovázati; 2. д.,
довязті doštrykovati, doplesti (pun-
čochu).

догавливать *v.* договѣть.

догад-ка *f.* dohádka, domysl; domněn-
ka; domnění; по —камъ dle domně-
ní; —ливість důmysl, důmyslnost;
—ливый důmyslný; —чикъ dů-
myslník.

догадъ: въ д. мнѣ не пришло to mi
ani na mysl nepřišlo, ani nenapad-
lo, nepřipadlo; не въ д. nenadále,
neočekávaně; не въ д. мнѣ было to-
ho jsem nespokojoval.

догадывать, догадѣть namluviti, na-
vesti koho k čemu; догадѣться do-
mysliti se čeho; наконецъ догадался
konečně se domyslíl, konečně mu
napadlo *n.* na mysl připadlo; дога-
дываться о чѣмъ domnívati se, do-
mýšleti se.

догарать *v.* догорѣть.

доглядѣть, доглаживать dohladiti.

догматическій dogmatický.

догматъ, а dogma.

догнать, догонять dohnati, dosti-
hnouti; 2. zcela přehnati, přepuditi
(destilovati).

договаривать, договорить domluviti, dohovoriťi; д.-ся до чего řeč k něčemu obrátiti; řeči něčeho dosáhnouti; договориться о чѣмъ smluviti se, umluviti se; договариваться smlouvati se; договаривающиеся smlouvající se strany.
 договорный umluvený, smluvený.
 договоръ, а úmluva, smlouva.
 догавѣть dopostiti se.
 догонѣть, а, догонка, догоня f. dohánění, dostihování koho; pronásledování; побѣжать, броситься за кѣмъ-либо въ догонку pustiti se za kým, honiti se za kým.
 догонять dohoniti v. догнать.
 догорѣть dohořeti.
 догребать, догрести dohrabati; 2. doveslovati.
 догрузить, догрузить zúplna naložiti (на vůz, koráb).
 догрызать, догрызть dohryzti.
 догрѣвать, догрѣть dohřáti.
 догуливать, догулять doprocházeti se; procházku n. prázdniny skončiti.
 додавать, добавить (додáю, fut. додámъ) dodati, přidati; doplatiti, připlatiti.
 додát-окъ, тка dodatek; doplatek, příplatek; —очный dodatečný.
 додáча f. dodatek; doplatek.
 додвигивать, додвигать, додвинуть dostrčiti, přestrčiti někam.
 додержать, додерживать dodržeti; 2. spotřebovati, utratiti (peníze).
 додирать, додрать dotrhati (šaty); д.-ся до . . . dotlačiti se, dodrati se někam.
 доднѣсь adv. (crk.) до сего дня do dnes, do dneška. [jíti.
 додору нѣтъ (prost.) není možno prodělatъ, ывать dodělati; д.-ся d. se; —ка f., додѣлъ, а dodělka, додѣлání.
 доен-іе n. dojení; —ый dojený.

дожар-ить, —ивать dosmažiti, dopecí; д.-ся d. se.
 дожать (дожну́), дожинать dožiti; 2. д. (дожму́), дожимать domačkati, dotlačiti.
 дождаться когó dočkati se koho.
 дождевикъ, дождяникъ, а рýchavka, kuřavka *Lycoperdon* (houba).
 дождевой (-ой) deštový.
 дожденосный deštonosný.
 дожд-ить (-ю, -дишь) (crk.) deštiti, dštiti, dešť spouštěti; —ливый deštivý.
 дождь, я dešť; дождикъ deštík; д. идѣтъ prší; отъ дождя въ воду z bláta do louže.
 дожевать, дожевывать dožvýkati.
 дожечь, дожигать dopáliti, dožící.
 дожжев-икъ, -ой v. дождевикъ, -ый.
 доживать v. дожить.
 дожигать v. дожечь.
 дожидать когó očekávati koho; д.-ся v. дождаться.
 дожимать v. дожать.
 дожинать v. дожать.
 дожинъ, а dožin, dožínka.
 дожирать, дожрать dožírati, dožrati.
 дожить дожити (vysokého věku); вотъ до чего я дожилъ hle čeho jsem se dočkal, dožil.
 дозвол-ѣніе n. dovolení, povolení; svolení; —ительный dovolovací, povolovací.
 дозволить, дозволать dovoliti, povoliti; дозволяется povoluje se, dovoluje se. [до . . .] [(až k zemi).
 доземный поклонъ hluboká poklona
 дознавать (дознаю, fut. дознаю), дознавать doznati, poznati, seznati: д.-ся přesvědčiti se, dověděti se, dopátrati se.
 дозор-ной, аго воják z obchůzky; —ный dozorný; strážný; —щикъ dozorce, dohlížitel.

дозоръ, a obchůzka vojenská, ponů-
cka, průchozí stráž vojenská v noci
Patrouille.

дозрѣвать dozrávati; дозрѣть dozrāti;
дозрѣлый dozrálý.

дозывать, дозвать ještě více přizvati;
д.-ся когó звáti někoho někam.

доиграть, доигрывать dohrati; д.-ся
до чегó dohrati se čeho (nemoci
a t. d.).

доигрышъ dohra.

дойлица *f.* (crk.) kojná.

дойль-никъ dojič (krav); —ница *f.* do-
jička; —ня, дойня *f.* dojírna, do-
járna.

дойм-ка *f.* zadržené peníze, zadrža-
lost; —очный zadržенý; —щикъ vý-
běрčí zadržенých peněz.

дойникъ, а, дойничёкъ, чка dojačka
(nádoba).

дойный dojný; -ая корóва dojná kráva.

доискать, доискивать dohledati; vyše-
třování skončiti; д.-ся чегó dohle-
dati se čeho.

дойти (*fut.* дойдý) dojíti.

дойть (дою, дойшь), даивать dojiti; 2.
(crk.) kojiti.

дока *m. et f.* čipera, čiperný, schop-
ný člověk; všeu měl.

доказ-аніе *n.* dokázání; důkaz; —а-
тель žalobník, udavač; —ательница
žalobnice, udavačka; —ательный
(*adv.* -но) dokazovací; důkazný;
přesvědčovací; —ательство důkaz;
—ать, доказывать dokázati, dokazo-
vati; д. на когó žalovati na koho,
svědčiti proti komu; д.-ся dokázati se.

доказчикъ *v.* доказáтель.

докаливать *v.* доколóть.

доканчивать *v.* докончáть.

докапывать *v.* докопáть.

докармливать *v.* докормítь.

докатать, докатывать dováleti, doman-
dlovati (prádlo).

докатить, докачивать dovaliti, doku-
táleti na nějaké místo.

докашивать *v.* докосítь.

доквасить, доквашивать dokvasiti.

докінуть dohoditi (až na jiné místo);

докидать, докидывать doházeti (do
konce).

докисать, докиснуть dokysati.

докладный (-ой): д. холóпъ (star.) ne-
volník od práva uznaný; д. день
den úředního řízení; -ная записка
relace, zpráva úřední; soudní před-
náška. [řední].

докладчикъ referent, zpravoděj (ú-
докладъ, a zpráva (úřední), přednáška,
referát; 2. ohlášení se u někoho,
opověď; войти безъ доклада vejíti
bez ohlášení.

докладывать, докласть narovnat (dří-
ví); dostavěti (kamna); 2. д., доло-
жить přidati, přiložiti; přednáseti
zprávu, referovati; д. комý о комъ
ohlásiti někoho; велѣть доложить о
себѣ dáti se ohlásit.

доклевать, доклёвывать dozobati.

доклейть, доклеивать dolepiti, doklížiti.

докликаться, докликнуться dovolati se
koho.

доковать, доковывать dokovati.

доколотить, доколачивать (когó до смёр-
ти) dotlouci koho do smrti, utlouci;
д. затlouci všecky hřebíky.

доколóть doraziti (do smrti), zapích-
nouti; 2. dokálati (dříví).

докóль, докóль *adv.* dokud, pokud.

доконать dokonati.

докончить, -ать dokončiti.

докопáть dokopati.

докоптить douditi (maso).

докормить dokrmiti.

докосить dokositi.

докрасить, докрашивать dobarviti.

докрасна *adv.* do červena.

докричаться когó, чегó dokřičeti se.

докрутить, докручивать dokroutiti, do-soukati.

доктор-ский doktorský; —ство doktor-ství; —ша *f.* žena doktorova, doktorka.

докторъ, a doktor.

докуда? *adv.* dokud? [koho.

докуча *f.* dotíravost; obtěžování ně-
документъ, a dokument, listina.

докупить, докупать dokoupiti, při-
koupiti. [koupená.

докупка *f.* dokup, dokoupení; věc při-
докурить, докуривать dokouřiti (dým-
ku); 2. přehnati kořalku.

докучать кому obtěžovati koho, dotí-
rati se ke komu.

докучлив-ый dotíravý; -ость -ost.

докучный, скучный nudný.

докушать, докушивать dojísti.

докъ, a loděnice, lodniště.

долавливать *v.* доловить.

доламывать *v.* доломать.

долбёжь, a díra čerová.

долб-ить (-блю, -бйшь), далблывать,
долбнуть dloubati, dlabati; 2. dohati,
klobati (zobákem); 3. do paměti
vštěpovati; —лєніє *n.* dlabání; klo-
bání; —ня *f.* dlubna; 2. д., -ýха be-
ran, palice na zatloukání, pích, tlu-
kadlo.

долгея *f.* drobná mince Novohradská.

долгий, ая, ое (дологъ i долгъ, а, о)
dlouhý; *comp.* дольше delší.

долго *adv.* dlouho; *comp.* долъ déle.

долгобородый dlouhobradý.

долговатый podlouhlý.

долго-волосый dlouhovlasý; —времен-
ный dlouho trvající, zdlohavý, dlou-
hý; —ость; —вѣчность dlouhověkost;
dlouhý věk; —вѣчный dlouhověký.

долговой (-ой) dluhový, dlužní.

долго-вѣзый vytáhlý, štlhlý (vzrůst);

—гривый dlouhohřivý; —дєнствен-
ный dlouho trvající (žijící); —дєн-

ствие *n.* dlouhověkost; 2. nejdelší
dni (v roce), dlouhodenost; —дєн-
ствовать dlouho žítí; —лѣтіє *n.* dlou-
hé živobytí, dlouhá léta; —лѣтній,
ая, еє dlouholetý; —ногйй dlouho-
ноhý; —ножка *f.* tiplice *Tipula*
(hmyz); —нозикъ, a klikoroh *Cur-
culio* (hmyz); —носый dlouhonosý,
nosatý; dlouhozobý, zobatý; —пѣръ,
a letoun, letací ryba, летучая рыба
Exocetus evolvans; —пóлый s dlou-
hými šosy, šosatý; —рýкий dlouhoruký.
долготá *f.* dlouhost; délka (zeměpisná).
долготерп-ѣливый dlouho trpělivý,
shovívavý; —ѣніє *n.* dlouhé trpění
n. snášení, shovívání. [leno.

долгóтьє *n.* dvojnásob dlouhé po-
долго-ýхий dlouhouchý; —ýшка *f.* je-
bla s dlouhým uchem; —хвóстикъ
mlynářik *Parus caudatus* (sykora);
—хвóстый dlouhoocasý, ocasatý;
—шєйный dlouhokrký; —шєрстный
dlouhosrstný; —шєя *m. et f.* dlou-
hokrčka; —язýчие *n.* tlachavost, po-
mluvačnost; —язýчный tlachavý, po-
mluvačný.

долгъ, a dluh; 2. povinnost, závazek;
въ д. на dluh; брать въ д. у когó-
либо bráti na dluh u někoho; онъ
пó уши въ долгý он je zadlužen až
po uši, он je samý dluh; долгомъ
считаю pokládám za svou povinnost.

долєжать doležeti.

долєтáть, долєтѣть doletěti.

должáть, за- zadlužiti se.

долженствовáть býti povinen.

должея *f.* výkrojek, výkružek.

должикъ, *pl.* -ики dloužec, dlužec (ře-
men na sokoly).

должн-икъ dlužník; —йца dlužnice.

должно *adv.* musí, je povinen; je tře-
ba, je potřeba.

должностной úřední, co se vztahuje
k úřadu *n.* k hodnosti.

дѳлжное *n.* dlužnost, povinnost.
 дѳлжн-ость povinnost; 2. hodnost úřední *n.* služební, služba, úřad;
 —ый, ая, ое povinný; дѳлженъ, жна, жно povinen, nna, nno; 2. dlužen;
 я дѳлженъ já musím.
 должѳкъ, жкá dloužek.
 доливать, долѳть dolívati, doliti.
 доливка *f.*, долѳвъ, а dolívka.
 долимáнь, а, доломáнь, а doloman (*u-*herská husarská kazajka).
 доли́на *f.*, *dem.* доли́нка dolina.
 доли́на *f.* délka *v.* дѳлина.
 доли́нистый, доли́стый dolinatý.
 доличѳть (*star.*) doličiti.
 доловѳть doloviti.
 доложѳть *v.* доклáдывать. [mi z očí!
 долѳй! *adv.* dolů; съ глазъ д. ! jdi
 доломѳть, а dolomec (kámen).
 доломѳть dolomiti; доломáть dolámati.
 долотѳть (долочý, долотѳшь) dlabati
 dlatem, dlatovati. [dlabátko.
 долотѳ, *dem.* долотѳцѳ *n.* dlátó; dlátko;
 долу *adv.* (*crk.*) dolů *v.* долѳй.
 долъ, а důl *v.* доли́на.
 долъ́ный dolní; údolní; д. жѳтель dol-
 ѳák, obyvatel doliny; долъ́ная, ихъ
pl. n. život vezdejší, ž. pozemský
 (*v* tomto slzavém údolí). [*v.* долго.
 долъ́ше, долъ́, долъ́е *comp. adv.* déle
 долъ́зáть, долъ́зть doleztí někam.
 до́ля *f.* část, díl, podíl; четвѳ́ртая д.
 čtvrtá část, čtvrtina; четвѳ́ртая д.
 листá čtvrtka (archu); осмáя д. листá,
 осмýшка osmerka (formát); двѳ́надцá-
 тая д. листá dvanáctěrka; 2. д. 96. část
 zolotníka (váha); 3. osud; 4. klapka
 (plic, jater); děloha (*u* rostlin)
Lobus. [doma.
 до́ма *adv.* doma; егѳ нѳтъ д. on není
 домáзать, домáзывать domazati.
 домáлывать *v.* домолѳть.
 домáтывать *v.* домотáть.
 домахнѳть dohoditi (někam).

домáчивать *v.* домочѳть.
 домáшнѳй, яя, ее domácí.
 домáшивать *v.* домостѳть.
 домекáться, демекнѳться domýšleti se,
 domnívati se.
 домѳкъ: не въ д. neočekávaně, nena-
 dále; не въ д. мнѳ́ это ani mi na
 mysl nepřišlo.
 домѳ́нный hutní (*v.* домна).
 дометáть, доместѳ́ domesti; 2. д., до-
 мѳ́тывать dometati (až někam, do
 konce).
 домѳ́къ, а domek, mku.
 доминáть, домáть domnouti.
 до́мино *n.* (*indecl.*) domino, maškarní
 oděv; hra.
 домѳ́шко *n.* mizerný *n.* chatrný dům.
 домѳ́ще *n.* ohromný dům.
 домкрáть, дамкрáть, думкрáть, а he-
 ver, zdvihák (*na* vozy). [hut.
 домна *f.*, домѳ́нная печь vysoká pec,
 домовѳ́т-ость domácnost 2. пѳ́че о do-
 мácí pořádek; —ый pečlivý о do-
 мácnost. [2. (*prost.*) rakev.
 домовѳ́ще *n.* (*star.*) obydlí, domov;
 домовладѳ́л-ецъ, льца držitel domu, do-
 мácí pán; —ица držitelka domu,
 domácí paní. [хозяинѳ́.
 домовѳ́никъ (*crk.*) *v.* домовладѳ́лецъ,
 домов-нѳ́къ peciválek, kmotr světni-
 čka; —ни́ца peciválka; —ни́чать do-
 ma seděti.
 домо-вѳ́дство *n.* domácí hospodářství;
 domácnost; —вѳ́дъ, а domácí ho-
 spodář.
 домовѳ́й, áro domový, domácí duch
 (skřítek, šotek).
 домовѳ́ (домѳ́вь) *adv.* (*star.*) domů
 (staroč. domón) *v.* домѳ́й.
 домовѳ́ый domový, domovní.
 домогáтельство *n.* domáhání-se čeho,
 snažení.
 домогáться чегѳ́ domáhati se čeho.
 домѳ́й *adv.* domů.

домо́къ, мѣ́ domek; жить домо́мъ
žíti sám pro sebe, ve svém vlastním
hospodářství.

домолотѣть, домолачивать domlátiti.

домолотъ domliti; 2. dožvaniti, do-
tlachati.

домо-обзавѣдство *n.* zřízení domácího
hospodářství; —правитель správce
domu; —правительство domoprava,
správa domu; —ро́дный domorodný,
doma narozený a vychovaný; —ро́-
щенный doma chovaný (o drůbeži
a vůbec o domácích zvířatech).

домостѣть, дома́щивать dodlážditi.

домо-строитель dobrý hospodář do-
máci; —ница dobrá hospodyně;
—сѣ́дка *m. et f.* kmotr světnička, do-
marád, domaválek, peciválek; —сѣ́д-
ничать doma seděti; —сѣ́дная жизнь
domácký život.

домотать domotati (nítě).

домо-устро́йство *n.* domácnost, domá-
cí pořádek; —хозяинъ hospodář *n.*
pán domu, domácí pán; —ча́децъ,
дѣ́ца domácí člověk, čeledín.

домочѣть domočiti, domáčeti.

домчатъ dovleci někam.

домшкóуть, a svirská loď.

домъ, a dům (stavěný; obchodní, pa-
povnický).

домыслѣться, домышлѣться domyslitise.

домыть, домывѣть domyti. [měřiti.

домѣрѣть, домѣрѣть, домѣривать do-

домѣсѣть, домѣшивать domísiti.

домѣтитъ, домѣчатъ doznaменати (prá-
dlo, šátku atd.).

домѣть *v.* доминѣть.

донес-ѣ́нѣ *n.* donešení; зп́рава, ná-
věští; —тѣ́ donesti (někam); д. о
чемъ зп́раву о něčem podati; д. на
кого-либо donesti něco na koho.

донизѣть, донѣзывать navlíkání u-
končiti.

донимѣть, донѣть (доймý) dobrati.

до́нникъ, до́нная трава komonice *Me-
lilotus.* [prkno na dno.

до́нный dna se týkající; —ая доска

доно́ситель, доно́счикъ donašeč; uda-
ваč; —ница, доно́счица donašečka,
udavačka.

доно́сить donositi (kabát); 2. doná-
šeti na koho, udávati koho *v.* до-
не́сти.

доно́сокъ, ска obnošený šat.

доно́съ, a udávání, donášení na někoho.

доноше́нѣ *n.* podání zprávy.

до́нце *n.* dýnko (dýnce); 2. přadlen-
ská stolička (spojená s přeslicí).

до́нынѣ *adv.* do nynějška, do teďka.

до́нышко *n.* *v.* до́нце.

доно́ухать, доно́ухивать došňupati.

донѣ́ть (доймý) dobrati *v.* донимѣть.

допѣ́лзывать *v.* доползѣть.

допѣ́лывать *v.* дополотъ.

допѣ́рывать *v.* допоротъ.

[komu.

допѣ́кать *v.* допѣ́чь; 2. vyhubovati ně-

допѣ́рѣть (двѣ́ри) zcela zavřiti (dveře).

допѣ́чатъ, допѣ́чатывать dotisknouti;

д.-ся d. se.

допѣ́чь dopéci.

донивѣ́ть dopíjeti *v.* допѣ́ть.

допилѣ́ть, допилѣ́вать dopilovati.

допирѣ́ть *v.* допѣ́рѣть.

дописѣ́ть, дописѣ́вать dopsati. [strčiti.

допихнѣ́ть, допихѣ́вать doraziti, do-

доплѣ́та *f.* doplata, doplacení.

доплѣ́титъ, доплѣ́чивать doplatiti.

доплѣ́сть, доплѣ́тѣть doplesti; д.-ся

dovleci se kam. [vati někam.

доплѣ́ть, доплѣ́вать doplouti; dopla-

доползѣ́ть, допѣ́лзывать doleztí někam.

дополн-ѣ́нѣ *n.* doplnění; —ѣ́тельный

doplňovací; —ѣ́ть, —ѣ́ть doplniti;

д.-ся d. se.

дополотъ dopliti.

дополуденный dopolední.

допомо́женѣ *n.* dopomožení.

допомо́чь dopomoci.

допороть *dopárati*.
 допотопный *předpotopní, dopotopní*.
 доправа *f. vymáhání n. shánění peněz*.
 доправить, доправлять, доправлять
dopraviti, všecko opravit; 2. vymá-
hati n. sháněti peníze.
 допрашиватель, допрощик (допро-
 счик) *tazatel; vyslychatel*.
 допрашивать, допросить *vyslychati*
koho; д.-ся doprošovati se; tázati se.
 допросный *výslechový; -ая комната*
vyslechárna, vyslychací síň.
 допрощь, а *výslech (soudní); д. сви-*
дѣтелей v. svědků.
 допрѣг-ать *doskákati; —ивать doska-*
kovati; —нуть doskočiti.
 допрыскивать, допрыснуть *dostříkati;*
dokropiti.
 допрѣвать, допрѣть *dopariti se*.
 допрѣсть, допрѣдывать *dopřísti*.
 допускание, допущение *n. dopuštění*.
 допускать, допустить, допускать *do-*
pustiti; dovoliti; не д. nedopouštěti,
nedopustiti; д. кого-либо до себя
předpustiti koho před sebe; д.-ся
dopustiti se.
 допускъ *dopuštění, předpuštění*.
 допустительный *dopouštěcí, dopustný*.
 допытать, допытывать *doptati na kom,*
domučiti čeho na kom, vymučiti na
kom něco; д.-ся чегó doptati se
čeho.
 допыт-ка *f. vyzpytování; —ливость*
hloubavost, pátravost; —ливый hlou-
bavý, pátravý; zvědavý.
 допына *adv. do podnapilosti; на-*
питься д. opiti se.
 допѣвать, допѣть *dopěti, dozpívati*.
 доработать, доработывать *dopracovati,*
dodělati.
 доработка, доработывание, доработание
n. dopracování, dodělání.
 дорастать, доростать, дорасти *dorů-*
stati, dorůsti.

дорисовать, дорисовывать *dorysovati,*
dokresliti.
 дорникъ *formička, kterou se vyzna-*
čuje znamení kříže na hostiích.
 дорѣга *f. dráha, cesta, silnice; по до-*
рѣгѣ cestou; mimochodem. [drahý.
 дорѣй (-ѣй), -ая, ое, дѣрогъ, а, о
 дѣрого *adv. draho*.
 дороговизна *f. drahota*.
 дорогопроводъ, а *cestovod Viaduct*.
 дорѣд-ничать, раз- *ztloustnouti, ztlē-*
natěti; —ность tělnatost, tloušťka;
—ный, —ливый tělnatý, tlustý.
 дорожать, вз- *dražeti, dražiti se*.
 дорожить, вз- *чѣмъ vážiti si čeho, vy-*
soce něco ceniti; 2. šetřiti čeho,
spořiti; д. врѣменемъ hospodařiti s
časem; д.-ся чѣмъ sháněti se po čem.
 дорож-ить, про- *dražiti, dražkovati*.
 дорѣж-ка *f. dražka, cestička; cest. na*
punčošě; proužek; —никъ, —ничекъ
dražebník, hoblík dražkovací; 2.
cestovní knížka, c. rukověť, (prů-
vodce); —ный cestovní; -ое платье
cestovní oděv; —чатый proužkovaný,
pruhovaný; žebernatý.
 дорѣслый *dorostlý, dospělý*.
 доростать, дорости *v. дорастать*.
 дорубать, дорубить *dosekati, dorubati*.
 доръ, а *krč, klučenina, kopanina*.
 дорывать, дорвать *dotrhati; д.-ся до*
чегó dodrati se k čemu.
 дорывать, дорѣть *doryti; д.-ся до чегó*
dokopati se do čeho.
 досада *f. mrzutost, zlost, nevole*.
 досадитель *zlobič; —ный zlostný,*
mrzutý; -ость -ost.
 досадить, досажать кому чѣмъ *mrzu-*
tost dělati, zlobiti koho; mrzeti
koho; 2. д., досажать, досаживать
dosázeti (rostliny).
 досад-ка *f. dosázení; —ливый, —ный*
mrzutý, zlostný; мнѣ —но mrzí
mě . . ., je to mrzuté pro mne.

досадной vysázený, posázený.
 досадов-аніе *n.* zlobení-se, mrzení-se;
 —ать (на что) zlobiti se, mrzeti se.
 досаливать *v.* досолить.
 досасывать *v.* дососать.
 досверлить, досверливать dovertati.
 доселѣ, досель *adv.* dotud, dosud, až dosud; 2. až potud, až sem.
 досидѣть, досиживать doseděti; vyse-
 dět (vejce); 2. přehnati, přepuditi,
 překapati (destilovati).
 доска, *dem.* дощечка deska, prkno;
 tabule (školní); destička; набóрная
 д. (v knihtisk.) sázítka; спускальная
 д. člunek (v knihtisk.); шахмáтная
 д. šachovnice; мѣдная д. měděná
 plotna; прочитáть отъ доскы до до-
 ски pročísti od začátku do konce.
 доскабливать *v.* доскоблѣть.
 досказáть, досказывать do konce vy-
 pravovati, dopovídati.
 доскакáть doskákati; доскакивать do-
 skakovati; доскочить, доскокнѣть do-
 skočiti.
 досканъ, а, досканецъ, нца krabička,
 škatulka; pyksla (na tabák), taba-
 čenka.
 доскоблѣть doškrábat, dohoblovati.
 дослáть (дошлю), досылáть doslati,
 ostatek poslati.
 дослужить, дослуживать dosloužiti;
 д.-ся до чего dosloužiti se čeho.
 дослѣш-ать, —ивать vyslechnouti až
 do konce.
 досмáтривать, досмотрѣть dohleděti,
 dopatřiti, dívati se až do konce;
 д. за чѣмъ dohlížeti na něco; не д.
 nedohlídnouti, nespozorovsti, pře-
 hlídnouti něco.
 досмóтрщикъ dozorce.
 досмóтръ, а dohled, dohlídka, dozor.
 досолить dosoliti.
 дососать dossati. [dozrati.
 dospѣвать, dospѣть dospěti; dospívati;

доспѣл-ость dospělost; zralost; —ый
 dospělý, zralý, uzralý.
 dospѣхъ zbroj, ozbrojení.
 dospѣшный ozbrojený, obrněný.
 доставáть *v.* достáть.
 доставить, доставлять dodati (zboží,
 stavivo atd.); д. на мѣсто dodati na
 místo; 2. opatřiti, zjednati (peníze,
 zprávu, úřad atd.); д. комý-либо нѣ-
 которыя выгоды zjednati někomu
 výhody.
 доставка *f.*, доставлѣние *n.* dodávka,
 dodání, zásilka.
 достаивать *v.* достоять.
 досталь, и zbytek, ostatek, zůstatek.
 достальный (-ой) zbylý, zůstalý.
 достáт-окъ, тка dostatek; 2. jmění,
 majetek; —очество dostatečnost;
 —очествовать žíti v dostatku, v bla-
 hobytu; 2. dostačovati, postačovati;
 — очный dostatečný, postačitelный;
 —очно *adv.* dostatečně.
 достáть (*praes.* достаю, *fut.* достáну)
 dostati; откѣда ты это достáль? od-
 kud jsi to dostal? за дѣньги все до-
 станешь за peníze všecko dostaneš;
 2. stačiti, dostačiti; postačiti; до-
 стаѣтъ! dost! stačí! не доставáть
 nedostávati se, nestačiti; д.-ся комý
 dostati se komu; достáнется тебѣ
 ty dostaneš!
 достегáть, достѣгивать doštepovati.
 достигáть, достигнѣть, достѣчь dosti-
 hnouti; д. чего, до чего dostihnouti
 n. dosáhnouti čeho.
 достиженіе *n.* dostižení.
 достилáть, достлáть zcela poklásti, vy-
 kládati (pažením). [dlo].
 достирáть, достѣрывать doprati (пра-
 досто-вѣрность hodnověrnost; —вѣр-
 ный hodnověrný, věrohodný; —дол-
 жный povinný, zasloužený.
 достóинство *n.* důstojenství; 2. zá-
 sluha.

достойный *důstojný*; 2. *zasloužený, zasloužilý*; достоинъ чегó *hoden čeho*; достойно *adv. důstojně*.

досто-памятность *pamětihodnost, památnost*; —памятный *pamětihodný, památný*; —подражательный *následování hodný*; —почтѣние *n. úcta, (náležitá) uctivost*; —почтѣнный *cti-hodnost*; —примѣчательность *pozoruhodnost*; —примѣчательный *pozoruhodný, pamětihodný*; —славный *slovutný*; —хвальный *chvályhodný*.

достояние *n. dědictví*; 2. *statek, majetek, jmění*.

достоять *dostáti (do jistého času)*; д. на часахъ *státi na stráží až do konce*.

дострагивать, дострогать *dostrouhati*.

достраивать, достроивать, достроить *dostavěti*; д.-ся *d. se*. [дошити.

дострачивать, дострочить *doštepovati, dostřihati*.

дострѣлить, дострѣливать *dostřeliti, dostřelovati*; 2. д., дострѣлять *dostrěleti*.

достряпать, достряпывать *dostrojiti (jídlo), dochystati*.

доступить, доступать *doustoupiti, přistoupiti (někam)*; мѣти *přístup k někomu*; д.-ся до когó, къ чегó *dojiti čeho, d. k čemu*.

доступный *dostupný, dostupitelný, přístupný*.

доступъ, а *přístup*.

досугъ *svobodný n. prázdny čas (chvíle, kdy, pokdy)*; на досугъ, на досугахъ *v prázdne chvíli*; досуга нѣтъ *nemám kdy*.

досуж-ий, ая, ее *obratný, mrštný, hbitý*; —ный *prázdny, svobodný*; —ное время *svobodný n. prázdny čas, -ná chvíle*; —ство *n.*, досужесть *obratnost, mrštnost, hbitost*.

досуха *adv. do sucha*.

досучить, досучивать *dosoukati*.

досушить, досушивать *dosušiti*.

досчитать, досчитывать *dopočítati*; д.-ся *d. se*.

досылатъ *v. дослать*.

досыпать, доспать *dospati*; 2. *досыпать, досыпать dosypati, dosýpati*.

досыпка *f. dosýпка*.

досыта *adv. do syta*.

досѣвать, досѣять *dosíi*; 2. *dosívati, zcela přesívati (na síť)*.

досѣкать, досѣчь *dosekati*.

досюда *adv. dosud, dosavad*.

досязать, досязать, досягнуть (до чегó) *dosáhnouti čeho, dojiti čeho*.

доталкивать *v. дотолкнуть*.

дотопливать *v. дотопить*.

дотаскать, дотаскивать, дотащить *dovleci, přivleci, přitáhnouti, dotáhnouti*; 2. *dotrhati šaty*; д.-ся *dovleci se*.

дотачивать *v. доточить*; 2. д., дотачать *prošívání skončiti*.

дотвердить, дотверживать *naučiti se nazpaměť až do konce (dotvrditi se v čem)*.

дотеребить, дотеребливать *dočesati, dovochlovati*. [трѣти.

дотереть, дотирать *dotřiti, zcela rozedesát, dotěsывать dotesati*.

доткать, дотыкать *dotkati*.

дотолкнуть, доталкивать *dotlouci*; д.-ся *d. se kam*.

дотолочь *dotlouci*.

дотолъ *adv. až dotud, tak dlouho*.

дотопить, дотопливать (печь) *dotopiti (pec), úplně vytopiti*; 2. *zcela roztopiti, rozpustiti*.

доточить, дотачивать *dotočiti; dobrousiti, vybrousiti*. [dotknouti se čeho.

дотрогиваться, дотронуться до чегó *дотуди adv. dotud*.

дотыкать, дотыкать *zcela zastrkati*; 2. *v. доткать; д.-ся dotýkati se*.

дотягивать, дотянуть *dotáhnouti*; 2. *protahovati do . . .*

доучить, доучать, доучивать кого чему
doučiti koho čemu; д.-ся чему do-
učiti se čemu.

дохаживать docházeti v. доходить.

дохлёбывать, дохлебнуть dosrknouti,
dochlemtnouti. [vejce.

дохлёцъ, а záprtek, potřepек, jalové
дохлый zdechlý, scíplý.

дохнуть, из- zdechnouti, scepeněti.

доходить, дойти dojíti, dochoditi.

доходный důchodný, výnosný.

доходъ, а důchod; pl. доходы důcho-
dy; въ доходѣ ke konci; na sklonku.

доцвѣсть, доцвѣтать dokvěsti, dokví-
tati.

доцѣдить, доцѣживать docediti.

дочерній, яя, ее, дочеринъ, дочернинъ,
а, о, dceřin, а, о, dceřinský, á, é.

дочертить, дочерчивать dorýsovati, do
konce načrtati.

дочиста adv. dočista.

дочистить, дочищать dočistiti. [d. se.

дочитать, дочитывать dočísti; д.-ся
дочь, gen. дочери, pl. дочери, рѣй

dcera (dat. dceři); dem. дочка dcer-
ka, dceruška. [kam.

дошагнуть, дошагивать dokročiti ně-

дошвырнуть, дошвыривать mrštití až
k . . ., dohoditi kam.

дошивка f., дошитіе n. došití.

дошить, дошивать došiti, došívati.

дошлый dorostlý, dospělý, dozralý,
došlý; д. собо́ль dospělý sobol (jenž
má úplnou srst').

дошутить dožertovati.

дощ-аніѣ, а bedna, prkená skříně;

2. prám, pramice; 3. hoblík se dvě-
ma rukojetma; —аній (-ой), —атый

z desek, deštěný; —ечка f. deštička.

дошипать, дошипывать doštípati, do-
trhati.

дождать dojídati; доѣсть dojísti; д.
кого dopáliti n. dožrati koho (velmi
rozzlobiti).

доѣздить, доѣзживать dojezditi, dojeti
(někam); д. кого dohnati koho k
čemu. [nejdražší.

драгій драhý, v. дорогóй; дражайшій
драгоманъ, а dragoman, tlumočník
turecký; -нскій dragomanský.

драгоценн-ость drahocennost; 2.
skvost; —ый drahocenný; д. камень
drahý kámen, drahokam.

драгунъ, а dragon; д. травá dragon-
cel, estragon, kozalec, paldár (Presl)
Artemisia Dracunculus (rstl.).

дразн-ѣніе n. dráždění; —ить, дрá-
жживать drážditi, pokoušeti; д.-ся
pokoušeti se.

дра́ка f. pranice, pračka, rvačka.

драко́нка f. dračinec *Dracaena* (rstl.).

драконо-главъ, —голови́къ, драконо-
ва голова včelník (Presl) *Dracoc-
ephalum* (rstl.).

драко́нь, а drak.

дра́ма f. drama.

драматическій dramatický; д. писа-
тель, др. сочинитель dramatický spi-
sovatel.

драматургическій dramaturgický.

драмату́ргъ, а dramaturg.

драні́на f. ođraná n. otrhaná věc.

драні́ца f. šindel; —чнѣй šindelový;
-ая кро́вля šindelová střecha.

дра́ніе n. draní, trhání.

дрань, и f. hadry, roztrhaná n. roze-
draná věc; roztrhaný papír; 2. stoh
šindele. [zdobně.

драпировать drapirovati, obvěsiti о-
драпировка f. drapirování, obvěšení
pro ozdobu.

дра́тва f. dratva, dratev.

драть (дерý, дерѣшь) dráti; trhati;
дрі́ти koho; д. лы́ко lýko dráti n.
loupati; д. за́ волосы, за́ уши taha-
ti za vlasy, za uši; егó дерýтъ do-
stává výprask; ты напрáсно дерѣшь
гóрло ty se nadarmo nadíráš t. kři-

čís; перецъ дерѣть перѣ štípe; вино дерѣть въ горлѣ vino škrábe v krku; д.-ся dráti se, práti se, trhati se.

драхва *f.* drop, drof *Otis tarda* (pták).

драхма *f.* drachma (řecká).

дрáчie *n.* (crk.) trní.

дрáчка *f.* škrabačka; vochlice (na vlnu), drhlen.

драчлив-ость svárlivost; чуť ku pranicí; —ий svárlivý, kdo se rád pere.

драчунъ, а пращ; svárlivec; драчунья *f.* která se ráda pere; dračice.

драчъ, а háček *n.* klíšťky na vytahování břebíků a skobek.

дребедень, и *f.* nesmysl, tlach.

дрѣбезги, овъ *pl. m.* střepy (z nádoby).

дрѣбезж-аніе *n.* křapění, chřapění (rozbité nádoby); —ать (-ý, -ишь) křapěti, chřapěti (rozbitá nádoba).

древеса, ѣ *pl. r.* древо.

древес-ина *f.* dřevěná vlákna; —инный vláknitý; —инный dřevěný; stromový. [na stan.

дрѣвко *n.* násada; dřevce (kopí); тыч дрѣвле *adv.* (crk.) dříve, před časy.

дрѣвн-ій, яя, ее dřevní, starodávný; —ость dřevnost, starobylost, starodávnost; *pl.* —ости starožitnosti, stariny. [nouti.

дрѣвнѣть (-ѣю, -ѣшь) stárnouti, zastár-

дрѣво *n.* (*pl.* дрѣва і дрѣвеса) древо; strom *r.* дѣрево.

дрѣво-видный, —образный stromovitý; —вѣсть, и *f.* zemolez *Xylosteum*

(rstl.); —лázъ, а дрѣволез *Dendrocolaptes* (pták); —лístникъ, —лístъ,

а дрѣволístникъ *Xylophylla* (rstl.); —мѡръ, а дрѣвомор *Epidendrum*

(rstl.); —мѣръ, а дрѣвомѣръ; —насажденіе, —сажаніе *n.* vysazování stromů;

—рѣзная пила pila drvoštěpská; —слѡвие *n.* dřevosloví;

dřevozpyt; —сѣкъ, а drvoštěp; —тѡчечъ, чца šášeň *Teredo*; —тѡчина *f.* drvotočina, červotočina. [sejítí.

дрейфовать (na moři) s pravé cesty дрѣль, я nebozez hodinářský a zámečnický (*Drillbohrer*); дреловать vrtati.

дрем-а, —ѡта *f.* dřímota; 2. д., смо-

лѣвка knotovka, smolnička *Lychnis* (rstl.); —аніе *n.* dřímání; —ать

(-млю, -млѣшь) dřímati; мнѣ дрем-

лется chce se mi dřímat, jde na mne dřímota; —лívый dřímový.

дрѣмликъ sehnutka *Serapias* (rstl.).

дрѣмѡта *f.* dřímota.

дрѣмýч-естъ, густѡтá лѣса hustota lesa; —ий (лѣсъ) hustý les; —ка *f.*

дрѣмáвка, ospalost.

дрѣсвá *f.* štěrk (drobné kamení), hrubý písek.

дрѣсвáнный štěrkový. [se v štěrku.

дрѣсвáнѣть rozpadati se, rozdrobiti

дрѣйква *f.* brambořík *Cyclamen* (rstl.).

дрѡбильная мельница stoupa.

дрѡбйна *f.* mláto. [d. se.

дрѡбítъ (-блѡ, -бѣшь) drobiti; д.-ся дрѡблѣние *n.* drobení.

дрѡбница *f.* brokovka, brokovnice (schránka na broky).

дрѡбность drobitelnost, dělitelnost.

дрѡбный drobný, drobitelný; rozdrobený; —ые товáры krátké zboží.

дрѡвов-йкъ brokovnice (ručnice); —ый (-ѡй) brokový.

дрѡвь, и *f.* drobotina; střepiny (sklené atd.); 2. zlomek (v počtech); 3. broky (ke střelení); 4. барабáнная д. vír v bubnování.

дрѡвá, ѣ *pl. n.* drva (dříví polenové).

дрѡвни, ей *pl. f., dem.* дрѡвѣшки sá-

ně (selské), svlak, smyku *pl.*

дрѡво-вѡзный dřevovozný; —вѡзъ, а

rozvažeč dříví; —нѡсецъ nosič dříví;

—сѣкъ, а drvoštěp; 2. paseka

(v lese); 3. д., *vrzík Cerambix* (brouk); —сѣчный топоръ *sekyra drvoštěpská*.

дровян-икъ, а *dřevař*, obchodník ve dříví; —ый (-ой) *dřevěný*; д. *capán kůlna* (kolna) na dříví, dřevník.

дрогá *f.* rozvora (u vozu); *pl.* дроги vůz o čtyrech kolách, vůz pohřební. дрогливый бázливý.

дрогнуть, про- třásti se zimou.

дрогъ, а *lano* vyťahovací (на корábě).

дрож-áлка *Tremella* (rstl.); —ánie *n.* třesení, chvění; —ать (-жý, -жйшь) třásti se, chvěti se; tř. se strachem.

дрожди, дрожжи, ей *pl.* droždí, kvasnice.

дрождяникъ, а *sud n.* bečka na droždí.

дрождяный (-ой), дрожжевой *drožděný*, kvasničný.

дрожки, жекъ *pl. f.* drožka (lehký vůz nájemný); *adj.* -жечный.

дрожь, и, *dem.* дрожка třesení, chvění; strach.

дрозденокъ, нка *mladý drozd*; дро-здикъ *malý drozd*.

дроздовый *drozdový*.

дроздъ, а *drozd Turdus* (pták); д. пѣвчий *d.* zpěvavý *Turdus musicus*.

дрокъ, а *kručinka Genista* (rstl.); д. красивый *kručinka barvířská Genista tinctoria*.

дромедаръ, а, одногорбый верблюдъ *dromedář, drabař, velbloud jednohrbý*.

дротъ, дротикъ *oštěp hazecí*.

дрочёна *f.* moučné jídlo z vajec a mléka; 2. jídlo z posledního druhu jikry (kaviáru).

дрочень, чня *buclík, mazlík* (dítě). прочить (ребёнка) (*prost.*) rozmazliti dítě, mazliti se s dítětem.

другíня *f.* (crk.) družka, soudružka, spoludružka. [druhý den.

другій, ая, ёе *druhý, á, é*; д. день

другъ, а, *dem.* дружёкъ, жка, -ёчекъ, чка *druh, soudruh, přítel*; другъ друга *jeden druhého*; другъ другу *jeden druhému*; другъ за другомъ *jeden za druhým*.

дружба *f.* přátelství.

друже-любйвый *přátelský*; —любйе *n.* přátelství, vlídnost; —любйный, *adv.* -но *přátelský, vlídný, laskavý*.

друженцы, овъ *pl. m.* kaz v osnově,

друженька *m. v.* дружка.

друж-еский, —ественный *přátelský*; —ество *přátelství*.

дружина *f.* družina.

дружить (-жý, -жйшь), с-, по- *družiti, sdr.*; д.-ся съ кýmъ *družiti se s kým*.

дружйще *n.* přítel, druh.

друж-ка *m.* družba (nevěstin); 2. *jeden kus z páru*; —ный *přátelský, družný*.

друзкъ, а *roští, deryždí*.

друкарня *f.*, типографія *tiskárna*.

дручина *f.* klacek, sochor.

дрихнуть (*prost.*) *silně spáti, chrápati, chruněti*.

дрябловатый *trochu zvadlý*.

дряб-лость *zvadlost, uvadlost*; —лый *zvadlý, uvadlý; děravý, děrkovatý*; —нуть *zvadnouti, uvadnouti*; 2. *schnouti*; —ть *chřapěti* (jako roztlučенý zvон).

дрягáть, дрягнýть *kývati nohama*; д.-ся *kopati, vyhazovati (kůň)*; лóшадь дрягáется *kůň vyhazuje*.

дрягиль, я *m.* *nosič*.

дряготá *f.* škubání, cukání *Convulsion*.

дрязгъ, а *špína, nečistota*; 2. *tlachy, pleskanice, žvanění*.

дряква *f.* brambořík *Cyclamen* (rstl.).

дряный (-ой), дрянный (*adv.* -но) *špatný, ničemný, mizerný*.

дрянь, и *f.* *nicota, špatná věc*; *hloupé řeči*.

дряхлѣць, а churavec.
 дрях-лостъ churavost, chorobnost;
 —лый churavý, chorobný; —нуть,
 дряхлѣть ochuravěti, chorobným se
 státi.
 доска *f. c.* доска.
 дубáсить (-áшу, -áсишь) klackem ně-
 koho tlouci.
 дубáсь, а одѣв ženský, podobný sa-
 rafanu, vyšitý dubovým listím; 2.
 koryto n. necky z dubového dřeva;
 3. bárka na řece Buhu.
 дубильный dubicí, k dubení sloužící;
 jirchářský.
 дубин-а *f.* klacek, sochor, kyj; pa-
 lice; 2. (пřezdívká) sochor, dub,
 trulant; —никъ, —ка *f.* dubinka,
 duběnka; —оватый trulantský.
 дубить (-блѹ, -бѣшь), вы- dubiti, вы-
 дѣлávати (kůži).
 дубка *f.* dubová kocábka; 2. д., ду-
 блѣние *n.* dubení (kůži).
 дублѣть, а duplikát, dublet.
 дублякъ, а kutilek *Oryctes* (hmyz).
 дубнякъ, а (star.), дубникъ, а dubník,
 doubí, dubový háj.
 дубовикъ, а doubravník (houba).
 дубовый dubový; д. листь d. list.
 дубокъ, бка doubek.
 дубо-носка *f.* zvonek *Loxia chloris*
 (pták); —носъ, а hejl ořešník *Lo-
 xia nucleatus* (pták).
 дубрав-а, дуброва *f.* doubrava; les;
 —истый lesnatý; —ный lesní.
 дубров-ка *f.* zběhovец (star. ranník,
 svalník prostřední) *Ajuga* (rstl.) *v.*
 живучка; —никъ ožanka, kocanka
Teucrium (rstl.).
 дубчикъ, а dubčík, doubek.
 дубъ, а dub *Quercus* (strom).
 дубян-ка *f.*, —никъ duběnka.
 дубанить, раз- kořist děliti mezi se-
 bou, bitovati.

дубанъ, а (star.) schůze kozáků; 2.
 (prost.) dělení kořisti; 3. otvor,
 průduch.
 дуга *f.* oblouk (duha); oblouk cho-
 moutový; (crk.) duha na nebi; ду-
 гою obloukem, obloučně, obloukovitě.
 дуго-вой obloukový; —образный o-
 bloukovitý, obloučný.
 дудá, *dem.* дудка píšťala, píšťalka;
 trestinka, šalmaj; примáнная д. va-
 бик, píšťalka ptáčnická; 2. д. дѹл,
 v němž se kopá železo.
 дудакъ, а drop *Otis tarda* (pták) *v.*
 драхвá. [šťalku].
 дудить (-дѹ, -дѣшь) pískati na pí-
 дѹдочникъ kdo hraje na píšťalku
n. na šalmaj; 2. libeček *Levisticum*
 (rstl.); 3. každá rostlina trubkovitá
n. třtinovitá. [bularia (rstl.)].
 дудчатка *f.*, трубочатка trubčatka *Tu-
 дѹдчатый* trubkovitý, třtinovitý.
 дѹжий *v.* дѹжий.
 дѹжка *f.* oblouček; 2. rukověť na
 způsob oblouku; 3. ключица klíční
 kost, věnec.
 дѹжный obloukový, obloučný.
 дулѣвка *f.* hrušák, víno z hrušek;
 náливка hrušková. [děla].
 дуло *n.* ústí *n.* otvor u ručnice, u
 дѹль-ная часть při otvoru děla; —це
n. nátrubek, obústek (u foukacích
 nástrojů hudebních); 2. malý měch;
 —щикъ měchošlap; kalkant.
 дѹля *f.* druh velikých hrušek *Pyrus*
 (doule, kdoule = квитъ).
 дѹма *f.* rada (shromáždění poradné);
 городскáя д. rada městská; ордѣн-
 ская д. kapitula řádová; царская д.
 (star.) carská rada; 2. д. дума (bá-
 сеň žalostná); 3. д. slovo.
 дѹмать (что) mysliti; д. о чѣмъ pře-
 мýšleti o něčem; емѹ такъ дѹмается
 jemu se tak zdá, on tak myslí, on
 se domnívá.

дѹмный zamyšlený, přemýšlející; 2. д. дворянинъ šlechtic a spolu mladší člen carské rady; д. дякъ písař n. sekretář carské rady.

дуновѣніе *n.* dmuchnutí.

дупликатъ, a duplikát. [chnouti.

дѹнуть dupouti, dmuchnouti, dmydѹпельшнепъ (z něm. *Doppelschne-pfe*) sluka bekáť большой.

дупл-ина *f.* dutina ve stromě, dupa, duplina; —истый doupnatý, dutý, vykotlený (strom); —ить (-ю, -ишь) vykotliti, dutým udělati; —о *n. v.* дуплина; —янка *f.* holubinka *Agaricus violaceus* (houba) *v.* голубецъ.

дѹра, дѹрочка *f.* bláznivá *n.* pošetilá ženská; hloupá husa.

дурáкъ, á hlupák, trulant, tulpas; 2. šasek, šprýmař; *pl.* дуракѹ, дурачкѹ jistá hra v karty.

дуралей, я, дурачина, дурѹнда *m. et f.* trulda *v.* дурáкъ.

дур-ацкѹй, —аческѹй hlupácký; trulantský; —аченье *n.* nabírání někoho; —ачество *n.* bláznovství, trulantství, pošetilstv; —ачить z někoho si blázna dělati, někoho za blázna míti, někoho nabíрати, někoho si dobíрати; д.-ся šашку *n.* žerty provozovati, šашkovati, žertovati.

дѹрень, рня *m.* trulant, hňup.

дурить (-рю, -ришь) šашkovati, šprýmovati.

дурманъ, a durman, bodlavé *n.* pampenské jablko *Datura stramonium* (rstl.); —аный -ановý.

дурнишникъ, a řepeň (Presl) *Xanthium strumarium* (rstl.).

дѹрно *adv.* špatně; nedobře; мнѣ д. мнѣ je špatně, zle, nanic.

дурной ошкливý, špatný; д. духъ *Assa foetida* (odvar).

дурнопахýчникъ čertovo lejno *Ferula Assa foetida* (rstl.).

дурнотá *f.* ošklivost, špatnost, špatnota; závrať. [skála Dur.

дѹрный: -ая скáла stupnice tvrdá, дурнѣть, по- státi se ošklivým *n.* špatným.

дуръ *indecl.* Dur, tvrdý (v hudbě).

дурѹнда *m. v.* дуралей.

дурь, и *f.* hloupost, pošetilstv; 2. svéhlavost.

дурѣть, о- zblázniti se, zhloupěti.

дѹтикъ, a dutík (dutá věc ze skla, z kovu); 2. д., дѹтышъ nafouklec, nadutec, nadutý člevěk; 3. bucek, buclatec.

дуть (дѹю, дѹешь) douti; дувáть douvati, dmuchati; дунѹть dmuchnouti; д. на когó opatrovati, ošetřovati koho; д.-ся (дѹюсь, дѹешься) nadýmati se, nafouknouti se.

духѹ, овъ *pl. v.* духъ.

духо-борецъ, рца, —борникъ duchoborec, kdo nevěří v Ducha svatého *Pneumatomach*; —борство duchoborství, nevěra v Ducha svatého.

духовѣнство *n.* duchovenstvo *coll.* kněžstvo; бѣлое д. kněžstvo církevní; чѣрное д. kněžstvo řeholní.

духовная *f. v.* духовный.

духовникъ, á zповѣдник, duchovní jenž zповіда.

духовн-о *adv.* duchovně; duchem; —ость duchovnost; —ый duchovní; д. отецъ otec duchovní, zповѣдник; д. сынъ kdo se zповіда; —ое краснорѣчїе duchovní *n.* kněžská výmluvnost; —ое завѣщанїе, *subst.* —ая *f.* poslední vůle, poslední pořízení, závět, kšaft.

духовой dychací; duchový; д. каналъ průdušnice; д. инструментъ dechový nástroj; -ое ружьѣ větrnice; -ая рѹба nakládaná ryba; -ая собáка slídník, pes jemného čichu.

дѹховъ день svatodušní pondělí.

духо-мѣръ, a hustoměr, houšťkoměr, vzduchoměr *Manometer*; — слóвие *n.* duchoznalství, zpytování duchů; —та *f.* dušno *n.*

духъ *duch*; dech; святýй *d.* svatý *duch*; злой *d.*, нечýстый *d.* zlý *duch* (ďábel); *pl.* дýхи *duchové* (z mrtvých vstalí); *pl.* духи *voňavky*; быть на духý býti u zpovědi; ити на духъ jíti ke zpovědi; присутствіе дýха přítomnost ducha; перенести духъ zotaviti se (nemohu ducha poradat); дýхомъ jedním douškem; онъ съ дýхомъ, съ душкóмъ je vysokomyslný.

душá *f.* duše; *d.* моя! dušinko! въ дóмѣ ни одной души нѣ было v domě nebylo ani živé duše; по душѣ velmi příjemně.

душáточко! dušinko!

душéвн-о *adv.* srdečně, od srdce; —ый *duševní*; 2. srdečný, upřímný.

душеврѣд-іе *n.*, -ство věrolomnost; nesvědomitost; —никъ věrolomník; —ница věrolomnice; —ничать, -ствовать věrolomně *n.* nesvědomitě jednati; —ный věrolomný; nesvědomitý.

душе-грѣя, —грѣйка, —грѣечка dušehřejka, ženský kožíšek bez rukávů.

душегýб-ецъ, бца, —никъ vražedník; —итель zhoubce duší; —ительный dušehubný; —ица, —ница *f.* vražednice; —ный dušezhoubný; -ство vražda; —ствовать, vraždit, zabíjeti.

душѣкъ, шкá shnilotina, zápach z hniloby; 2. svéhlavost.

душѣніе *n.* dušení; 2. nakládání ryb.

дýшенька, дýшечка *f.* dušinka.

душе-пáгубный dušehubný; —при-кащикъ vykonavatel poslední vůle; —слóвие *n.*, психологія dušesloví; —спасительный spasitelný. [chnoucí.

душістый воňавý, vonný, silně pá-

душіть *dušiti*, škrtiti; *d.* рýбу *na-*kládati rybu; воňавками *napustiti*. душеное мýсо *dušené maso*.

душіца *f.* dobrá mysl, voněkras, majoranka *Origanum* (rstl.); 2. воňavka *Anthoxantum* (rstl.).

дýшка *f.* kolíček na houslích; 2. vidličná kost, vidlice (u ptáků); 3. маткина *d.* fialka, violka *Viola* (materí douška богородская трава *Thymus serpyllum*); *pl.* дýшки, шекъ nášijky z liščích kožíšin.

душн-йкъ, a dušník, průdušník, větrníček (v okně); 2. kohoutek, klapka (k zandání trouby od kamen); —ица *f.*, —ичёкъ, чкá lahvička s voňavkou, voněčka.

дýшный, дымноватый *dušný* (povětrí); дýшно je dušno.

дýшатый z liščích kožíšin udělaný.

дуэль, и *f.*, поединокъ souboj.

дуэтъ, а, дýо *n.* (*indecl.*) duetto, duo. дщанъ *v.* чанъ.

дщеръ (*crk.*) *v.* дочь.

дшіца *f.* (*crk.*) *v.* дощечка.

дыба *f.* přezmen, šibenice; 2. skřípec k mučení.

дыбѣться *vstávati*, ježiti se (vlasý).

дыбкі; стоять *d.* panáčkovati (o dětech, když se učí státi).

дыбóмъ стоять *v.* дыбѣться.

дыбý; становѣться на дыбý postavit se na zadní nohy, vzepnouti se (kůň, medvěd atd.).

дымýстый *dymnatý*.

дымѣть (-млю, -мшь), на- дýmem *n.* kouřem *naplniti*; *d.-ся* (-млюсь, -мшься) *kouřiti se*.

дымка *f.* krep (látka) *Crepe*.

дымлѣніе *n.* kouření, čadění.

дымникъ, а, дымволóкъ *dymník*, soupouch, trouba *dymovodná*.

дымноватый začmoudlý.

дымный *dymný, dymnatý; zadymněný, začudlý.*

дымов-никъ, а *dymovník, trouba od komína; —ый (-ой) dymový; —ое n. podymné (plat).*

дымогарный со *pohlcuje dým n kouř.*

дымчатый *sazavý, barvy sazové.*

дымъ, а, *dem.* дымокъ, мкѣ *dým, kouř; 2. ohniště — со obydlí jedné rodiny.*

дымянка *f.*, дымъ земляной *routička, dýmivka, zemědým Fumaria (něm. Erdrauch) (rstl.).*

дыни-икъ *dýnník, záhon dýní; —ый дýňový.*

дыня *f.*, дынька *dýně, meloun Cucumis melo (rstl.).*

дыр-а *f. díra v.* дирѣ; —истый *děravý; —ить что díry dělati do něčeho; дырка, дырочка dírka, dířčička; —явый děravý.*

дыхавица *f. (stár.), одышка, dýchavice Asthma (nemoc).*

дыхало *n., dem.* дыхальце *průdušnice (v hrdle); 2. dychadlo (u velryb).*

дых-анье *n. dýchání; 2. dech; тяжёлое d. těžký dech, dýchavícnost; последнее d. poslední dechnutí; —ательный dychací; —ое горло průdušnice; —ать (-аю, —аешь) dýchat; —нуть, дхнуть, дохнуть dechnouti; —лецъ, а dýchavíčník, dušný.*

дышать (дышý, —ешь) *dýchat; д. мщѣніемъ soptěti pomstou.*

дышло *n. oj, voj (u vozu).*

дьяволёнокъ, нка *diblík, diblíček.*

дьяволъ, діяволъ, а *ďábel.*

дьяволь-скій *ďábelský; —ски ďábelsky; —щина ďábelština, čertovina, ďábelství, ďábelská věc.*

дьякон-ица *f. diakonka, jahenka; —скій diakonský, jahenský; —ство diakonství, jahenství; —ствовать jahnovati, býti jahnem.*

дьяконъ, діаконъ, а *jahen.*

дьякъ, а *písař, sekretář; дѣмный д. v. дѣмный.*

дьяч-ѣкъ, чкѣ *kostelní sluha, kostelník, sakristián (ďáček); —иха f. žena ďáčkova.*

дьячій, ъя, ъе *písařský.*

дѣва *f. (crk.) děvka, panna; Пресвятая Д. Panna Maria, Nejsvětější panna; д. panna (znamení nebeské).*

дѣвать, дѣть (*futur.* дѣну) *díti něco někam; куда ты дѣвалъ мою книгу? kam jsi děl n. dal mou knihu? д.-ся díti se kam; куда онъ дѣвался? kam se poděl? куда теперъ д.? kam se mám teď podíti?*

дѣверъ *v. деверъ.*

дѣвица *f. dívka; panna; slečna.*

дѣвич-ескій, ая, ое, —ій, ъя, ъе *dívčí, děvičí, panenský; —ья немочь, бѣлизна blednice; —ья кожа těsto ajbišové, slezové; —ество děvictví, panenství; —никъ večer před svatbou, kdy se loučí s nevěstou její družky. дѣвичья, —ей f. světnice služebných holek.*

дѣвій, ъя, ъе *dívčí v. дѣвичій.*

дѣвка *f. dívka, holka; 2. holka služebná, děvka, děvečka; она засидѣлась въ дѣвкахъ она zůstala (starou) pannou (t. neprovdala se).*

дѣвникъ, а *sambaba Presl) Parthenium (rstl.).*

дѣво-мáтеръ, и *f. Panna Maria.*

дѣвоч-ка *f. dívčička, dívčinka (děvečka, děvenka); —никъ holkář.*

дѣвственн-икъ *panic; —ица panna (zaslíbená); —ый (crk.) panický, panenský. [v panenství.*

дѣвство (*crk.*) *panenství; —вать žíti дѣвѹля (prost.), дѣвчина, дѣвчица, дѣвчонка (prost.), дѣвушка dívka, dívčina, dívčice, děvushka, holčina holčice.*

дѣд-ина *f.* dědina, statek dědičný; —ичный dědičný; —ичъ, а (star.) dědic.

дѣдов-скій (star. дѣднѣй) dědovský; —ство vláda dědovská; —щина dědovština, dědictví po dědovi.

дѣдъ, а дѣд; *dem.* дѣдушка dědeček, dědoušek; *pl.* дѣды dědové, předkové.

дѣе-писаніе *n.* dějepis; —писатель dějepisec; —писательный dějepisný; —причастіе *n.* přičestí časoslovné.

дѣжѧ *f.* díže. [působící.

дѣйственный (crk.) účinnivý, vydatně

дѣйствитель-ность skutečnost; 2. působnost; činnost; —ный skutečný; 2. působný, činný; *d.* глаголь činné časoslovo; *d.* стѧтскій совѣтникъ skutečný státní rada.

дѣйств-іе *n.*, —о působení; účinkování; dějství (v divadle); неприѧтельское *d.* nepřátelství, nepřátelská činnost.

дѣйствов-аніе působení, účinkování; кругъ —анія obor působnosti; —атель působitel, účinkovatel, činitel; —ать působiti, účinkovati; дѣйствующая армія armáda činná, aktivní; дѣйствующія лица činné osoby.

дѣл-аніе *n.* dělání; —атель dělník; —ать dělati; *d.-ся* dělati se; —ывать dělávati.

дѣл-ѣжъ, а dělení, dělba; -жнѣй *adj.*; —ѣніе *n.* dělení (též v počt.); —ѣцъ, льца znalec práv; 2. účastník (nějakého skutku), spoluvinník; —ѣмость dělitelnost; —ѣмый dělitelný; —ѣтель dělitel *Divisor* (v počt.); —ѣтельный dělící; dělivý; —ѣть (-ю, -ѣшь) děliti; *d.-ся* děliti se; —ѣшко nepatrná věc, věcička; maličkost; *pl.* —ѣшки, шекъ drobnůstky.

дѣло *n.* dílo, práce, zaměstnání; řízení právní; spor; говорить *d.* mlu-

viti rozumně; за *d.*, по дѣламъ právem; тебѣ что за *d.*? co je tobě do toho? въ самомъ дѣлѣ skutečně, opravdu; ѣто *d.*! to je dobře; приложѣть документъ къ дѣламъ přiložiti spis ke spisům; онъ безъ дѣла онъ je bez díla, bez práce; по своимъ дѣламъ ve svých záležitostech; по дѣламъ службы ve věcech služby; *d.* только въ томъ jedná se toliko o to; *d.* вотъ въ чѣмъ o to se jedná; ѣто совсѣмъ другое *d.* to je něco jiného.

дѣловѣй (-ой) человекъ člověk svými věcmi zaměstnaný; *d.* дворъ dílna; -ѣе люди dělníci.

дѣлопроиз-водитель dílovedoucí, vedoucí (ího *m.*); —водство řízení, jednání.

дѣльный spůsobilý, hodný, řádný, obratný, hbitý, dělný (člověk); -ость -ost.

дѣлянѣка *f.* díl lesa, díl hájemství.

дѣтѣнышъ, а mládě (ѣте), mladé zvíře; 2. (star.) nejmladší posluha klášterní.

дѣти, *gen.* -ѣй *pl.*, *dem.* дѣтки, дѣточки, дѣтушки děti, dítky, dětičky.

дѣтіна *m.* výrostek, jonák, chlapík, šohaj.

дѣтінецъ, нца (star.) vnitřek tvrze.

дѣто-водитель vychovatel dětí; -ница -ka; —водительство, —водство vychovávání dětí; —водствовать děti vychovávat; —любѣвый kdo děti miluje; —любѣіе *n.* láska k dětem; —роднѣй удъ, *d.* членъ úd rodič, úd stydký; —рождѣніе *n.* rození dětí; —убѣіство vražda dítěte; —убѣіца *m.* vražedník dítěte; *f.* vražednice dítěte.

дѣтск-ая *f.* pokoj dětský; dětská světnice; —и *adv.*, по дѣтски dětsky, dětinsky; —іѣ, аѣ, оѣ dětský,

dětinský; л. *m. subst. (star.)* panoš, páže.

дѣтство *n.* dětství, dětinství.

дѣть *v.* дѣвать.

дѣяніе *n.* působení; skutek, čin; дѣянія апóстоловъ skutkové apoštolů.

дѣятель činitel, působitel; (polit.) buďič, pudič; —ность činnost, působnost; —ный, *adv.* —но činný, působný; praktický.

дѣять (дѣю, дѣешь) (crk.) dítí, činiti, působiti; д.-ся dítí se.

дюж-е, дюжó *adv.* silně, tuze, mnoho; —есть, и *f.* síla, hmotnost; —ина *f.* tucet (dvanáct kusů); —инный по tuctech; —ій, ая, ее silný, hmotný; —ѣть (-ѣю, -ѣешь) siliti, síly nabývati, hmotněti.

дюймóв-ка *f.* coulové *n.* palcové prkno; —ый coulový, palcový.

дюймъ, а palec, coul z něm. *Daumen.*

дюкъ, а vojvoda (franc. *Duc.*)

дюна *f.* pobřežní písčina (*Düne.*)

дягиль, я *m.*, дягильникъ andělíka *Angelica* (rstl.).

дягильный andělíkový.

дяглица *f.*, снить kozí noha *Aegopodium podagraria* (rstl.).

дяд-енька, —юшка *m.* strejček, strejčinek; —инъ, а, о, —ній, яя, ее strejcův, ova, ovo.

дядька *m.* opatrovník chlapců.

дядя *m.* strejc, ujec.

дѣтель, тлá datel *Picus* (pták); зелёный д. datel zelený, žluna zelená *P. viridis*; д. пёстрый strakapoun *P. major*; д. чёрный d. černý *P. martius*.

дѣтель-никъ, дятлóвникъ, а jetel (*n.* dětel) lezavý *Trifolium repens*; —ный, дятловый datlový.

дятлина, дятлóвина *f.* jetel, dětel, jetelina, jetelka *Trifolium pratense* (rstl.).

Е.

е (есть) šesté písmeno v azbuce ruské; со číslo znamená 5.

евангел-ѣсть, а evangelista; —ическій evangelický. [evangelijský.

евáнгел-іе, я *n.* evangelium; —ьскій evklázъ, а drahý kámen.

евнѹхъ, а kleště́nec, eunuch.

евнѹш-ескій, ая, ое, —ій, ья, ье kleště́nský.

евра́шка *f.* pištucha *Lepus dauricus*.

евре́йскій židovský, hebrejský.

евха́рістія *f.* večere Páně, přijímání.

егá-баба, ягá-баба *f.* ježí baba (baba jedu) (v národ. pohádkách). Р.

егдá *adv.* (crk.), когда když.

егей, а *m.*, осё́ка ostřice *Carex* (rstl.).

егерме́йстеръ, а lovčí, і́ho *m.* *Jägermeister*.

егерскій myslivecký, lovecký.

егерь, я myslivec, lovec *Jäger*.

Егóва, Іегóва *m.* Jehova, Hospodin.

егóвъ (crk.), егó jeho (srb. njegov).

егоз-á, ы *m.* et *f.* neposeda; —іть (егожѹ́, егозі́шь) dováděti, rozpustile se chovati.

едá *adv.* (crk.) což, zdaž.

едвá *adv.* jedva; е., е. ли sotva.

едѣмъ *v.* эдѣмъ.

еди́на-кій (crk.) *v.* одина́кій; —ко, —ково, —че *adv.*, та́же takže, tak-tě́ž, rovně́ž; —че́ство *v.* одина́че́ство; —чи́тися (-чуся, -чи́шися) (star.) jed-notiti se, sjednotiti se.

един-ѣ́ніе *v.* соединѣ́ніе; —і́тельный знакъ, —і́тная, ья *f.* znak spojovací *n.* rozdělovací, rozdělovka; —і́ти (-нѹ́, -ні́шь) (crk.) jediniti, sjednotiti; е.-ся sjednotiti se; —і́ца jed-nice, jednička, ednotka —і́цею (*adv.*) jednou.

еди́но-бо́жіе *n.* víra v jednoho Boha, jedinobožství; —бо́рець, рца (crk.)

поединщикъ soubojník; —бѣрство (crk.), поединокъ souboj; —бѣрачіе *n.* jednomanželství, jednoženství; —бѣрачій jednomanželský; —вѣднй, однобѣзныій jednosobný, jednoobrazný; —вѣдствовать samovládne panovati; —вѣдстѣцъ, тѣа, —вѣдстѣтѣль, я, —вѣдстѣникъ, а samovládce; —вѣдствіе *n.* samovláda; —вѣдстѣный samovládny; —вѣдльникъ, а kacíř, jenž připisuje Ježíši Kristu jenom jednu vůli; —вѣдльный jednovolný, v jedné vůli; —вѣременникъ, совѣременникъ současník; —вѣременный chvilkový, okamžitý; —вѣременный současný; —вѣрепъ, —вѣръ spoluvěrec, stejnověrec; 2. jednověrec, starověrec; —вѣрпіе, —вѣрчество spoluvěrectví, stejnověrectví; —вѣрка stejnověrka; —вѣрный stejnověry; —вѣрчѣскій jednověrecký; —главйй jednohlavý; —гласіе *n.* souhlas; —гласнйй souhlasný, jednohlásný; -ое избѣраніе jednohlásná volba; —державіе, —державство samovláda; —державнйй samovládny; —державствовать samovládne panovati; —дѣржецъ samovládce, jednovládce; —дѣржица samovládkyně; —дѣшіе jednomyslnost, svornost (jednoduší); —дѣшнйй jednomyslný, svorný; -ое мнѣніе souhlasné *n.* jednomyslné zdání; —естѣствѣннйй jednobytý.

едіножды *nim.* (crk.), однажды jednou. едіно-жѣнецъ jednoženec; —жѣннйй jednoženný; —жѣнство jednoženství; —жѣтѣль (crk.) spoluobytel, spolužitel; —звѣчіе souzvuk; —звѣчнйй stejnozvučný, jednozvučný; —зѣмлецъ krajan, zemek; —зѣмка krajan; —зѣмство krajanství; —имѣніе (crk.) stejnojmennost; jedno jméno; —имѣннйй, одноимѣннйй stejno-

jmený; —крѣвіе pokrevnost, příbuzenství pokrevné; —крѣвникъ pokrevný; —крѣвнйй pokrevný; —кѣпно *adv.*, совѣкѣпно společně; —лѣтіе jednoletí, jeden rok; —лѣтнйй jednoletý, jednoroční; —матѣрнйй od tětěz matky (bratr *n.* sestra); —млѣчнйй братъ (crk.) jednomlěčný bratr, spolukojenec; —мѣщнйй (crk.) stejnomocný, rovnomocný; —мѣдрѣнникъ (crk.) jednomyslník, kdo s někým stejně smýšlí; —мѣдрѣннйй, —мѣдрый (crk.) jednomyslný, svorný; —мѣдріе svornost, jednota, jednomyslnost; —мѣслѣнникъ jednomyslník; —мѣслѣнница jednomyslnice; —мѣслѣннйй jednomyslný, stejně myslí; —мѣсліе, —мыслѣніе jednomyslnost; —мѣшлѣнникъ kdo má s někým týž úmysl; —началіе samovláda; —началъникъ samovládce; —началънйй samovládny; —началъствовать samovládne panovati; —нѣравіе *n.* stejnost mravů; —нѣравнйй stejnomravný, stejných mravů; —обѣзіе *n.* stejnost, jednota; —обѣзныій stejný, jednoobrazný; —окий (crk.) jednoký; —плѣмѣнникъ jednoplemenník, stejnoplemenník; —плѣмѣннйй stejnoplemený, jednoplemený; —поѣсникъ (crk.) lehce ozbrojený voják; —пѣдѣльнйй (crk.) spolumezující; —пѣстѣольнйй (crk.) s někým na témž trůně zasedající, spolutrůnící; —пѣвнѣтѣль (crk.) spoluhorlitel; —рѣгъ, а jednorožec; —рѣднйй jednorozený; е. сынъ j. syn, jedináček; -ная дочь jednorozená dcera; —рѣждѣннйй (crk.) stejnorozený; —рѣжнйй jednorožcový; —сѣльнйй, а (crk.) spolusoused, spoluobytel; —сѣльнйй (crk.) kdo má s někým tutěz sílu; —слѣвнйй stejně slavný s někým; —слѣвнѣ

(crk.) souhlasně; -совѣтіе *n.* stejnost rady; souhlas v smýšlení; —совѣт-ный stejně *n.* rovně smýšlející; —со-пру́жный jedinomanželský; —стра-дальный (crk.) stejně s někým trpící.

еди́ность *f.* (crk.) jedinnost *v.* едѣнство. едино-сущѣственный, —сущный (crk.) stejnobytný; —сущіе, —сущность stejnobytnost, jednobytnost; —тра-пѣзникъ, a spolustolovník; —́міе *n.* *v.* единомы́слие; —утрѣбный jednou-trobný (z jedné matky); —худож-никъ (star.) spoluumělec, spoluře- meslník; —царственный samovlád- ný, jednovládný; —ча́дный, —ча́дый (crk.) kdo má jedno dítě; 2. jedno-rozený; —че́стный (crk.) kdo s ně- kým požívá téže cti; —чи́сленный stejného počtu.

еди́ноши, еди́ною *adv.* (crk.), едѣно- жды jednou. [stejnojazyčný.

единоязы́чный (crk.) téhož jazyka, едѣн-ственный jediný; -ое числѣ (gram.) jednotný počet; —ство jedinnost; 2. (star.) jednomyslnost, jednota, sho- da; —ствовать (crk.) žíti *n.* býti v jednotě, v nedílnosti; —ый (star.) jediný; едѣнь (crk.) jeden.

едѣм-а *f.* (star.) bahnitá země, bahno; —ище *n.* bahniště.

ежа *f.* říznáčka uzlitá, kluběnka u- zlitá *Dactylis glomerata* (rstl.).

эже *cnj.* (crk.) jakož, aby, že by.

эжеватый (prost.) neústupný, pichlavý.

эжевая трава ježovec *Echium vul- gare*.

эжевика *f.* ostružina *Rubus fruticosus*.

эжев-икъ, a ло́шакъ, jelenice (Presl)

Hudnium (houba); —ина *f.* ježovina, ježčí kůže.

эжевременно-о *adv.*, —ый *adj.*, во вся- кое время každého času.

эжевый ježčí.

эже-го́дно, —го́дь (star.) *adv.*, ка́ждый годъ každého roku, každý rok; —го́дный každoroční; —го́ловка, —го́ловникъ spargán, zervar (Presl) *Sparganium* (rstl.); —дѣнно, —дѣнь, —днѣй (star.), —днѣвно *adv.* každodenně, každý den, každého dne; —днѣвный každodenní.

эжели *cnj.* jestli, jestliže.

эже-лѣтно, —лѣтъ *adv.* (star.), ка́ждое лѣто každé leto, každého leta, ka- ždý rok; —мнѣтно *adv.*, —минѣт-ный *adj.* každou minutu; —мѣсячно *adv.* každého měsíce; —мѣсячный každy měsíc; —недѣльникъ, a tý- denník (spis, časopis); —недѣльно *adv.*, въ ка́ждую недѣлю každou ne- děli; —недѣльный každy nedělní; —ночѣй (star.), ка́ждую ночь každou noc; —́тръ *adv.* (star.), ка́ждое утро každé jitro; —ча́сно *adv.*, —ча́сный, въ ка́ждый часъ v každou hodinu.

эжикъ, a ježík *v.* эжъ.

эжить (эжу, эжишь) krčiti, křiviti é.-ся *k. se.*

эжѣв-икъ *v.* эжевикъ; —ина *f. v.* эже- вина; —ка *f.* planika *Arbutus* (rstl.); —никъ, a *Anabasis* (rstl.).

эжъ, a ježek (jež) *Erinaceus euro- paeus*; é. морскій ježovka *Echinas.* эзеро (crk.) *v.* озеро.

эзовище *n.* (star.) jezoviště, základy jezu (v řece). [jezuitský.

эзуи́тъ, эзуи́тъ jezuita; -тскій, ая, ое езъ, а jez (v řece).

ей! ej, jej; aj; ей Господи aj Bože; ей Бóгу! Bůh ví; (crk.) ей! ей! ano, ano!

экклеси́асть, a kazatel, eklesiast (ná- zev jedné knihy v biblí).

эклиси́архъ, a (crk.) kostelník; star- ší církevní.

экса́мѣтръ, a hexamet, šestiměr.

ексáрхъ, экзáрхъ *exarcha*, arcibiskup. ектенія, и (ектенія, ектенія) *f.* modlitba říkaná knězem, na niž sbor odpovídá: Господи помилуй!

елатерітъ, а *elaterit*, pružná smola horní. [(*Elbboot?*)

елбóтъ, ельботъ, а *nevelká* pramice эле *adv.* sotva *v.* чуть.

эле́вый, ело́вый (лѣсъ) *jedlový* (les).

елѣй, я (crk.) olej; —ный olejný, olejový.

елѣн-ецъ, нца *roháč* *Lucanus cervus* (brouk); —ица *f.* jelenice, laňka (samice jelení); —ій, ѡя, ѡе, —скій jelení *v.* олѣній.

елѣнь, я *m.* (crk.) jelen *v.* олѣнь.

елео-лѣтъ olejokam, eleolith; —помáзаніе *n.* pomazání olejem; —помáзать, —помáзывать olejem pomazati; —рóдный газъ plyn olejoplodný; —свѣщáть poslední pomazání udělovati; —свѣщеніе *n.* poslední pomazání.

елѣць, лѣца *jelec*, bělice *Cyprinus leuciscus*.

елі́кій (crk.) který.

елі́ко *adv.* (crk.) pokud, jelikož.

ѣлка *f.* malá jedle; 2. рождѣственская ѣ. vánoční stromek.

елóвый *jedlový*.

ѣлочка *f.* jedlička.

ѣль, и *f.* jedle *Pinus abies*.

ельмá *adv.* (star.) ačkoli, pokud.

ѣльникъ, а, —ичекъ, чка *jedlový háj*; 2. sekané větve jedlové.

емець, мцá, взѣточникъ úplatkář; poberto.

емкі́, óвъ kleště (kovářské).

ѣмкі́й obsáhlý, prostranný; -ость -ost.

ѣмство (star.) rukojemství; —вать býti rukojmím.

емура́ночка *f.* svišť *Mus citellus*.

емъ, и *f.* dráp, pařát. [s hubatkou.

ендовá, ендóвка *f.* hubatka, konev

енóтъ, а *janotka* *Viverra genetta*; 2. rákon, mýval *Procyon*.

енáкта *f.* epakty (počet kalendářský).

епанчá *f.* široký dlouhý plášť.

епáрхія *f.* osada biskupská, eparchie.

епáрхъ, а eparch, biskup.

епáрші́й, епáрше́скій biskupský.

еписко́пія *f.* biskupství, osada biskupská; sídlo biskupské.

епі́скоп-скій biskupský; —ство biskupství, hodnost biskupská; —ство-вать, star. епі́скупити biskupovati, býti biskupem.

епитимі́я *f.* církevní pokání.

епитрахі́ль, и *f.* štola kněžská.

ѣра, ѣрникъ dobrý *n.* poctivý chlap.

ералáжничать (prost.) mluvití nesmyslně.

ералáжъ, а (prost.) nesmysl, tlachy.

ербóизъ, а *v.* бабúкъ.

ергáкъ, а *kožich* kozáků a Tatarů.

ересенáчáльникъ, а původce kacírství.

ерѣ́сникъ (star) *v.* ереті́къ.

ерѣ́сь, и *f.* kacírství, bludařství, bludově́рстві.

ерет-і́къ, á kacír, bludař, bludově́rec; —і́ца, —і́чка *f.* kacírka, bludařka, bludově́rkyně; —і́ческій kacírský; —і́чество kacírství; —і́чество-вать kacírsky sobě počínati.

ѣрзать vrtěti sebou.

ѣрикъ jeřík, písmeno ruské ъ.

ерихóн-ити́ся (star.) vypínati se; —ка *f.* (star.) přilbice vojevodská.

ерлѣ́къ, á (star.) listina, svědectví.

ермáкъ, á žernov.

ермóлка, ермóлочка *f.* jermolka, jarmulka (čepička).

ѣрникъ, а nízký les, háj; 2. šicha *Empetrum* (rstl.).

ерóш-ити́ чѣрити, чѣchrati (srst, vlasy);

ѣ.-ся чѣchrati se, ježiti se (o vlasích); plašiti se (o koni); —ка *m.* et *f.* ježatec, rozježenec, kudrna.

ерофеичъ, а kořalka bylinami ko-
reněná. [stráž.

ертаулъ, а (star.) přední voj; přední
ерунокъ, нка koutník, přístroj na
úhel 45 stupňů. [odpírati.

ершиться zpěčovati se, zdráhati se,
ёршъ, а ježdík, jerš *Perca cernua*
(ryba); ершовый ježdíkový.

ерь (ѣрь) jer, jmeno ruského pí-
smena ѣ. [smena ѣ.

еры (ѣры) jery, jmeno ruského pí-
еры-га, ерыжка f. veliká síť rybářská;
2. е., —жникъ, а ochlasta; —жничать
píti, chlastati, býti ochlastou.

ерь (ѣрь) jmeno ruského písmena ѣ.
есаулъ, а jesaul, asavul, hejtman
kozácký.

есаульство hodnost jesaula.

ёсень (crk.) v. осень.

ёсли cnj. jestli, pakli.

есмь jsem v. быть.

есмянникъ, а маřenka barviřská *Aspe-
rula tinctoria*.

естественн-ость skutečnost, přiroze-
nost; —ый skutečný, podstatný, při-
rozený; —ая исторія přírodopis.

естество n. příroda; 2. jsoucnost,
bytnost.

естество-вѣдѣніе, —знаніе n. přiro-
doznalství; —испытаніе n. přirodo-
zpyt; —испытатель přirodozpytec;
общество —испытателей spolek při-
rodozpytecký; -словецъ, вца, -словъ,
а přirodoznalec; —словіе n. přiro-
doznalství, nauka o přírodě; —сло-
вный přirodoznalský.

сть jest v. быть. [(Gefäsz).

ѣсць, а rukověť u šavle n. меце
ѣмокъ, мка tolar stříbrný, zahra-
ničný, stříbrný dvouzlatník.

ѣрейтеръ, а svobodník vojenský
(něm. Gefreiter).

хѣд-на f. zmije *Vipera* (had jedo-
vatý); -ный zlý, zlobný; -ство zloba.

ещё adv. ještě.

еѣимоны, овъ pl. m., меѣимонъ ve-
černí služby boží.

еѣиръ v. эѣиръ.

Ж.

ж (же, живѣте), sedmé písmeno
v azbuce.

жаба f. žába *Bufo*; 2. ж., žába, zá-
škrt (nemoc); ж. плевѣстая, пере-
пѣночная mázdřivka.

жаберный žabrový.

жабикъ žabík, žabí kámen *Bufo nit.*

жабѣнецъ, нца pryskyřník bambuli
natý *Ranunculus bulbosus*.

жабѣй, ѣя, ѣе žabí.

жабникъ, а pryskyřník *Ranunculus*.

жабный камень v. жабикъ.

жабѣвникъ mochna, pětprstka *Po-
tentilla*.

жабрѣй, я květel, len Matky boží *Li-
naria* (*Antirrhinum linaria*) (rstl.).

жабѣрица f. sesel, černohlav *Seseli*
(rstl.).

жабѣры, ерь pl. f. žábry (gen. žaber).

жаворонникъ, я ostříž *Falco subbuteo*
(něm. *Lerchenfalk*).

жаворонокъ, жавронокъ, нка skřivan
Alauda; ж. земляной, хохлатый cho-
cholouš *Al. cristata*.

жаворѣн-окъ, —очекъ, чка skřivánek.

жавороночный skřiváncí.

жагра f. (star.) prostředek dřevěných
hub, z něhož dělají hubku; 2. drža-
dlo k luntu, palník. [žízni.

жадѣть (-аю, -аешь) (star.) žádati; 2.

жаднич-анье n. silná žádost; —ать
silně n. vroucně žádati, prahnouti
po čem.

жадн-о adv. chtivě; —ость chtivost;

—ый chtivý (staroč. žádný). [něčem.

жажда f. žízeň; ж. къ чему touha po

жаждать (жажду, -ешь) žízniť, míti žízeň; ж. чего prahnouti po něčem. жаждный (crk.), жаждущий žíznivý.

жако́нѣтъ, а žakonet (látka).

жа́лга *f.* rdest *Potamogeton* (rstl.).

жа́л-е́нїе *n.* bodání žihadlem; —истый *s* velikým žihadlem; —ить (-лю, -лишь) bodnouti *n.* píchnouti žihadlem, žáhnouti; —кий truchlivý, politování hodný; —ко *adv.* truchlivě, -vo; bolestně; ж. смотреть на него smutno je na něho se podívat.

жа́ло *n.* žihadlo; 2. ostří břitvy.

жа́лоб-а (на . . .) *f.* žaloba (на . . .); —ный žalobný; 2. žalostný; —щикъ (star. —никъ) žalobník; —щица žalobnice.

жа́лов-а́нїе *n.* (чѣмъ) obdaření (něčím); propůjčení (čeho); —а́нїе *n.* plat, služné; —а́ть (-ую, -уешь) (что) darovati; ж. когó přizeň komu prokazovati; ж. къ кому́ navštívití někoho; ж.-ся на когó žalovati na někoho; 2. ж.-ся darovati se (býti darován).

жа́лонѣръ, а voják který nosí praporeček k naznačení místa (francouz. *Jalonneur*).

жа́ло́нъ, а ukazovací *n.* naznačovací praporeček (měřický) franc. *Jalon*. жа́лост-ливый útrpný, soucitný; —ный (*adv.* -но) žalostný; 2. hoden slítování.

жа́лость žalost; 2. útrpnost, soucit.

жа́ль, и *f.* žal *v.* жалость; *adv.* ж.! škoda; жел! мнѣ́ о́чень ж. jest mi velice líto; ж. ему́́ бра́та jest mu líto bratra; —никъ (star.) náhrobek.

жа́льный žihadlový.

жа́лѣть (ѣю) о чемъ litovati čeho, želeti; ж. де́негъ litovati peněz t. šetřiti.

жа́нда́рмъ, а žandarm, četník franc. *Gendarme*; -мскій, žandarmský, četnický.

жа́ра *f.* parno, vedro sluneční.

жа́ратокъ, тка popelník (pod kamny).

жа́рен-їе *n.* smažení, pečení; —ый smažený, pečený; —ое *n.* pečeně.

жа́рѣху да́ть кому́ výtopek dáti komu.

жа́рить, жа́рива́ть smažiti, péci; со́лнце жа́рить slunce praží, pálí, upaluje; 2. mrskati *n.* mlíti někoho; ж.-ся péci se; smažiti se.

жа́рк-їй (*dem.* жа́рконькій, жарковатый) horký; ж. по́ясъ horký pás (země); —о *adv.* horko.

жа́рко́е *n.* pečeně.

жа́рни́ца pec pod kotlem (u parních strojů), žarnice.

жа́ро́в-никъ žarovník, výheň v lučebnických kamnech; —ня *f.* uhelník.

жа́ръ, а жа́р, velké horko; žhavé uhlí; prudkost, zápal.

жа́ръ-пті́ца žar, kasuár *Struthio casuarius* (pták).

жа́ры, о́въ *pl.* horké dni, letní horka.

жа́смї́нъ, я́смї́нъ jasmín (keř).

жа́тва *f.* žatva, žeň.

жа́тіе *n.* žetí; 2. mačkání.

жа́ть (жну, жнешь), жина́ть žíti (žnu).

жа́ть (жму, жмешь), жима́ть mačkatí; (ždíti *n.* ždmouti, ždmu, ždmeš, ždímati prádlo); ж.-ся (жмусь) mačkatí se, krčiti se, chouliti se.

жа́ба́нъ, а, *dem.* жа́ба́нецъ, нца, жа́ба́чикъ, а (жа́ба́н) dřevěná konev (жа́ба́н = крúжка, něm. *Krug*).

жа́ба́ка, жа́ба́чка *f.* přežívání, přežvykování; жева́ть жа́ба́чку přežívati, přežvykovati.

жа́ба́ло *n.* dáseň; čelist, sáňka.

жа́ба́чный přežívací.

жа́ба́ло *v.* жа́ло.

жа́гунъ, а, пе́рецъ стручко́вый pepřika paprika, turecký pepř *Capsicum*.

жа́гуть, а пе́шек, jelito (svinutý šátek při hře (něm. *Plumpsack*)).

жгуч-есть žiravost, leptavost; —ий, ая, ее žhoucí, palčivý; žiravý, leptavý; ж. камень pekelný kamínek. ждanie et жданье n. čekání (staroč. ždaní).

ждать (жду, ждешь), жидать čekati (staroč. ždāti); ж.-ся čekati se (na slehnutí). [atd.]; 2. conj. же.

же, жъ part. -же (тоже, тотже, да-же жев-ака m. et f. žvýkal; —anie n. žvýkání; 2. přežívání, přežvykování; —ательный žvykací; —ать, жевывать, жевнуть žvýkati; 2. přeživati, přežvykovati.

жег-авица f. (crk.), горячка horečka, horká zimnice; —ало, жигало n. ka-deřidlo, želízko na vlasy.

жезло-гадание n. hádání z holí n. z prutů (u Tatarů) *Rhabdomantia*; —носецъ, сца žezlonosec; berlonoš biskupský.

жезль, а žezlo panovnické скипетръ; 2. hůl, berla.

жел-ание n. přání, toužení; —ательный žádoucí; adv. -но žádoucně; -ное наклонение žádací způsob (gram.) —ать (-аю, -аешь) чего žádati, přáti (si) čeho; мнѣ —ается přeju . . . желв-акъ, а boule (na těle); —астый boulovatý. [boule.

желвь, и f. (crk.), черепаха želva; желдакъ, а (star.) žoldněř (žoldák). желдь, и f. cesmina *Ilex aquifolium* (rstl.) v. вязожелдь. [voscná *Gelée*.

желé n. (indecl.) rosolitá závара о-жёлкнуть, за-žloutnouti.

желна́ f. žluna, datel černý v. дятель чёрный.

желоб-ина, -инка f. žlabina; 2. řečiště, koryto řeku; —истый, —чатый žlábkovaný, žlábkovitý; —ить, вы-žlabiti; —оватый žlábkovitý.

жёлобъ, жолобъ, а, желобокъ, бка́, желобочекъ, чка žlab, žlábek, žlábeček.

желт-изна́ f. žlutina, žluť, žlutá barva; —инникъ, желтикъ škumpina *Rhus* (rstl.); —ить (-лчу, -лтишь), вы-žlutiti, vyžlutiti.

желто́ adv. žlutě, na žluto.

желто-бокий žlutoboký; —брюхий žlutobřichý; —брюхъ, а užovka *Coleuber* (had); —брюшка f. žlutobřiška *Motacilla* (*Sylvia*) *citreola* (pták); —ватый nažloutlý, zažloutlý; —главь, а blatouch, žluták *Caltha* (rstl.); —древникъ žlutodřevník *Xanthoxylon* (rstl.); —корень, рня limonka, žlutokořen *Statice* (rstl.).

желто́къ, тка žloutek (ve vejci).

желто-лѣнь, льна smldník, jelení kořen *Peucedanum officinale* (rstl.); —нүзикъ, —нүзь, а v. желтобрюхъ; —сливникъ merunka *Armoniaca* (strom); —сливь, а merunka (ovoce); —смолка f. žlutokap (Presl), žlutosmolka *Xantorhoea* (rstl.).

желто́сть žlutost.

желто-фиоль, я m. žlutá fiala *Cheiranthus cheiri* (rstl.); —цвѣтникъ voňavka *Anthoxantum* (rstl.); —цвѣтъ, а hlaváček jarní *Adonis vernalis* (rstl.).

желтý-ха žloutenka, žloutenice (nemoc); —шный žlouteničný.

жельтый žlutý.

желть, и f. žluť, žlutá barva.

желт-ѣть žlutěti, žloutnouti; ж.-ся žlutiti se; —якъ, а kurkuma, žlutý zázvor *Curcuma* (rstl.); —яница f. světlice *Carthamus tinctorius* (rstl.); 2. (crk.) žloutenice v. желтýха.

желудков́ый žaludkový.

желудникъ, а maďal, divoký n. planý kaštan *Aesculus* (strom).

желудокъ, два žaludek; u přežívavců: первый ж., рукавь bachor; второй ж., рубецъ черес; третій ж., литонья knihu; четвёртый ж., сыгучъ slez.

желудокъ, *мá* *malý žalud.*

желудоч-екъ, *чка žaloudeček, malý žaludek*; —ный *žaludkový, žaludeční*; ж. *kámen žaludeční kámen*; —ья *kápli kapky pro žaludek.*

жёлудь, жолудь, *я т. žalud (plod z dubu)*; морской ж. *mořský žalud Balanus.*

желчинá *f. v. желтизнá.*

жёлчный *žlučový, žlučný*; ж. *пузырь žl. měchýř.*

жёлчь, *и f. žluč Bilis.*

желѣзá (*пл. желѣзы*) *žláza*; опухоль *желѣзъ otok žlaz*; воспалѣніе *желѣзъ zánět n. zapálení žlaz.*

желѣз-а *пл. železa, pouta*; —ина *f. truska n. škvára železná.*

желѣзист-никъ *žlaznatka Adenanthera (rstl.)*; —ый *žlaznatý.*

желѣз-истый *železitý, železnatý*; —ко *n. želízko (v hoblíku atd.)*; —никъ *hrachovík. čimišník Caragana Arborescens (rstl.) v. горóховикъ*; —ница *f. železnice, aleš Clupea alosa (ryba)*; —ный *železný*; —ая *дорóга železná dráha, železnice*; —ая *рудá železná ruda.*

желѣзнякъ *železnák, železovec (železná ruda)*; 2. *na tvrdo vypálená cihla*; 3. *verbena, sporýš, železník (Presl) Verbena (rstl.)*.

желѣзо *n. železo*; *пл. желѣза železa, okovy, pouta.*

желѣзо-ковательный заводъ *hamry, samokov*; —плавильный заводъ *železné hutě*; —рѣзные *ножища nůžky na železo.*

желѣзце *n. kousek želízka; želízko v hoblíku.*

жеман-истый *upejřavý*; —иться *upejřati se*; —ный (*adv. -но*) *upejřavý*; —ство *upejřavost.*

жеманіха *f. upejřalka.*

жеманъ, *а upejřal.*

жемокъ, *мкá, жемўлька f. žmolek (kousek těsta atd. v ruce sežmolený).*

жемчугъ, жемчугъ *perle пл.*

жемчуж-ина *perla, perle*; —инка *f. perlička*; —никъ *perelník, obchodník v perlích*; —ный *perlový*; —ая *раковина mušle perlová.*

жѣмъ, жомъ, *а pres, stiskadlo.*

женá *f., dem. жѣнка žena.*

женáтый *ženatý.*

женіма *f. (star.) ženima.*

женіть (*-ню, -нішь*) *ženiti*; ж. *своего сына на богáтой дѣвицѣ oženiti svého syna s bohatou dívkou*; ж.-ся *ženiti se, ož. se*; онъ *женілся на вдовѣ on se oženil s vdovou, vzal si vdovu.*

женітьба *crk., женітба f. ženitba (svatba, oddavky).*

женіхъ, *а, dem. женишѣкъ, шкá, женишѣнокъ ženich (dem. ženíšek).*

жѣнка *f. ženka.*

жено-любівый *ženám oddaný, ženomil*; —любіе *n. oddanost n. láska k ženám*; —мўжіе, —мўжество *n. ženomužstvo Gynandria (bot.)*; —образный *ženskou tvář mající*; —подобный *ženě podobný.*

жѣнскій *ženský*; ж. *полъ ženské pohlaví*; ж. *родъ ženský rod (v mluvnicí).*

жѣнушка *f. ženuška.*

жѣнщина *f. ženština, ženská.*

жерáвль *v. жура́вль.*

жердево́й, жердяно́й *tyčkový, žerďový.*

жерди́ло *n. tyčka chmelová.*

жерди́на *f., dem. жерди́нка, жердка tyčina, tyčka.* [tyčka.

жердь, *и, dem. жердочка žerď, tyč, жере́бая hřebná kobyла.*

же́ребей, *ья т. los (staroč. hřeb, hřebí)*; *osud, podíl.*

жеребёнокъ, *нка, dem. жеребёночекъ, чка hříbě, hříbátko.*

жеребѣць, бѣа, *dem.* жерѣбчикъ hřebec.
жеребѣться, о- ohřebiti se (kobyła).
жеребѣвый losem určený.

жеребѣя, яти *n.* (crk.) *v.* жеребѣнокъ;
—ница *f.* hřebná kobyła; —чѣй
hřiběci.

жеревѣка *f.* *v.* клѣква.

жерехъ, а, конь-рѣба koníček moř-
ský, vrouban *Syngnatus hippo-*
campus. [(crk.) chrťan.

жерло *n.* otvor, hrdlo (děla atd.);

жерновѣки, вѣкъ *pl.*, раковыя ж. žer-
novky, rakoviny.

жерновѣй камень, жѣрновъ, *dem.* жер-
новѣкъ, вѣка žernov, mlýnský kámen.

жернокѣвъ, жерносѣкъ, а žernosek,
kdo seká mlýnský kámen.

жерѣвина *v.* клѣвка.

жерѣтв-а *f.* oběť, staroč. а básn. žer-
tva; —енный обѣтнѣй; —енникъ о-
бѣтнѣй oltář, žertevný o., обѣтнице;
—ованѣе обѣтованѣй; —овать обѣто-
vati; —оприношенѣе *n.* (crk.) při-
nášení žertev *n.* obětí, обѣтованѣй.

жерѣха *f.* řeřicha (žeřicha) *Nastur-*
tium (rstl.) *v.* крессъ.

жерѣтеръ, а, крушина колючая krušina
Rhamnus frangula. [žovati.

жерѣтѣть (жешѣ, жестѣшь) tužiti, ztu-
žestkŕj (comp. жестче) tvrdý, hrubý
(hmota). [hrubnouti, hruběti.

жерѣткнутѣ, жестѣть drsněti, tvrdnouti,
жерѣтковатѣй zatvrdlý, obhroubný.

жерѣткокрьѣла насѣкъомѣя brouci (t.
tvrdokřídly hmyz).

жерѣткость drsnost, tvrdost, hrubost.

жерѣтѣк-ѣй divoký, surový; prudký;
—о *adv.*, *comp.* жестѣче divoce,
surově.

жерѣтѣко-вѣйный tvrdošjný, tvrdohla-
vý; —сѣрдѣе zatvrzelost; —сѣрдѣй
zatvrzelý, tvrdého srdce.

жерѣтѣкость, star. жѣстѣчъ, и divokost,
surovost, prudkost.

жестъ, и *f.* plech, žest.

жестѣян-ѣкъ, а plechař; —ѣй (-ѣй)
plechový. [bice.

жестѣянка *f.* plechovka, plechová kra-
жетѣнъ, *dem.* жетѣнчикъ pamětní *n.*
početní penízek (franc. Jeton).

жѣчъ (жгу, жжѣшь, *imper.* жжи)! žici
(žhu), páliť; сжѣчъ і сожѣчъ sžici,
spáliť; жигатѣ žihati, páliť; жигнѣтъ
žáhnouti; сѣльце жжѣтъ slunce pá-
lí; сѣрдѣе жжѣтъ páli mne žáha;
жѣчѣся (жгусъ) žici se, páliť se;
пáliť; крапѣва жжѣтся kopřiva páli.

жжѣнѣе *n.* žžení, pálení.

жжѣнка *f.* pálenka, kořalka (staroč.
žžené víno); 2. nápoj vařený z ru-
mu, vína, cukru а ovoce (na způ-
sob punše).

жибѣць, бѣа kyčelnice, zubová byli-
na *Dentaria* (rstl.). [(rstl.)

живѣка *f.* chlapina, hojník *Sideritis*
живѣтель živitel, oživovatel; -ница
-ка; —ный оживѣйцѣй, obživný.

живѣтъ živiti, oživovati; ж.-ся živiti
se, oživovati se.

живѣца *f.* živice, pryskyřice.

живѣность drůbež.

живѣ *adv.* živo, živě, přirozeně.

живѣ-дѣвецъ, вѣа, —дѣтель, я (crk.)
životodárce; —дѣрня *f.*, —дѣрный
дворъ rasovna, pohodnice; —дѣръ,
а ras, pohodný.

живѣе, живѣй *v.* живѣй.

живѣкость, живѣкѣсть, и ostrožka,
stračí pořka *Delphinium consolida* (rstl.).

живѣ-мѣжная вдовѣ polouvdova, žena
odloučená od svého žijícího muže;
—нѣснѣй životonosný, životodárný,
оживѣйцѣй; —писатѣ лиѣти, vyobrazo-
vati, malovati; —писѣць, сѣа malíř;
—писѣца malířka; —писѣность ma-
lebnost; —писѣный malovaný; malíř-
ský, malebný.

живопись, и *f.* malířství, malba; obraz (malovaný).

живо-разнима́ние rozbírání *n.* pytvání živých tvorů; —ро́дный oživující; —ро́дящий rodící živá mláďata, živorodný; —ро́бный са́докъ rybník *n.* sádka (s živými rybami).

живо́сть živost.

живо-творе́ние *n.* oživování; —тво́рецъ, рца, —тво́ритель, я životvo-rec, dárce života, oživovatel; —тво́рительный, —тво́рный oživující.

живо́тикъ *v.* живо́тъ.

живо́тина, -и́нка *f.* dobytek; hlupák, hňup, trulant.

живо́тное, аго *n.* zvíře, živočich, živok.

животнорасте́ние *n.* býložilec *Zoophyt.*

живо́тн-ость zvířecí povaha, zvířec-kost; —ый životní; 2. zvířecí.

живото-люби́вый rádoživý; —лю́бие lá-ska k životu.

живо́тъ, а život (lidský) *v.* жизнь; 2. život, břicho; *pl.* животы́, о́въ jmění, majetek.

живу́ч-есть, и živoucnost; —и́й, ая, ее živoucí; dlouhověký; *ж.* пла́стырь ho-jivý přílep (flastr); —ая трава́, —ка *f.* Ajuga *v.* дубро́вка.

живу́щъ, а́, е́ kdo má tuhý život.

живчи́къ, а švihlík (člověk); 2. rychlý puls; 3. křečovitě mrkání (myška v oku).

живы́й (-о́й), а́я, о́е živý; живъ́, а, о živ, а, о; *ж.* язы́къ živý jazyk; *ж.* мость most živý, skladací, pohybný; *ж.* забо́ръ, -а́я изгоро́да samorostlý plot, živý *p.*; онъ ещё живъ on je ještě živ; -о́е серебро́ živé stříbro, rtuť; живёмъ *adv.* na živě, na živu, za živa.

жива́те jmeno písmene *ж.*

жигалка́ *f.* žihalka, píplík *Conops* (hmyz).

жигало́ *n.* *v.* жегало́.

жигало́къ, лка́ *v.* бересклéдь.

жигальница́ *f.* pražidlo na kávu.

жигать, жигну́ть *v.* жечь.

жигунéць, нца́ pertrám, kolotoč (trahok Presl.) *Anacycles Pyrethrum* (rstl.).

жигу́ч-есть palčivost; —и́й, ая, ее žhoucí, palčivý *v.* жгу́чий.

жиди́ть (жигу́, жиди́шь), раз- řediti, rozřediti.

жидк-и́й, ая, ое řídký, žídký, tekutý; —о *adv.* (*comp.* жи́же) řídce.

жидковáтый nařídly. [meter.

жидкомёръ hustoměr, řídkoměr *Areo-*

жидко́сть řídkost, žídkost, tekutost.

жидо́в-ка *f.* židovka; —никъ, а, —ское де́рево *Caragana pygmaea*; —ски́й židovský; —ство židovství; židovstvo; —ствова́ть židovsky si počínati.

жидомо́ръ, а skrblik, lakomec; жидо-мо́рка *f.* skrblice, lakomkyně.

жидъ, а žid.

жиде́ть řídnouti.

жи́жа *f., dem.* жи́жица břečka, jícha (svrchní řídká tekutina).

жи́зненн-ость síla životní, životnost; —ый životní; —ые припа́сы *pl.* potraviny, zásoby potravné; —о́е де́рево zeraв (Presl) *Thuja*.

жизнеопис-а́ние *n.* životopis; —а́тель životopisec; —а́тельный životopisný.

жизнь, и *f.* život; ро́дъ жи́зни spůsob života; при жи́зни пре́жняго владѣ́ль-ца за живобы́ті́ přeдеšlého držitele; по жи́знь на čas života.

жи́ла, *dem.* жи́лка, жи́лочка žíla, žil-ka, žilečka; крововозвратная *ж.* ží-la, krevnice *Vena*; би́ючія *ж.* tepna *Arteria*; чувстви́тельная *ж.* čiv *Nervus*; суха́я *ж.* suchá žíla, šlach *Tendo*; би́ть жи́лу žilou pouštěti; 2. рудна́я жи́ла rudná žíla; золотáя *ж.* zlatá žíla.

жйленье *n.* namahání.
 жилётъ, *a, dem.* -ётецъ, тца, -ётикъ
vesta franc. Gilet; adj. -ётный.
 жилецъ, льца nájemník; онъ ужъ не
 ж. сего мйра онъ ужъ není mezi živými.
 жилига *v.* жалга.
 жилистый žilnatý.
 жилить osvojovati sobě něco neprávě;
 šiditi, šuliti ve hře; hádati se; ж.-ся
 namahati se.
 жилище *n.* obydlí.
 жилка *f.* žilka *v.* жйла.
 жилковатый žilkovatý.
 жйло *n.* obydlí, příbytek; 2. poscho-
 dí, patro étážъ.
 жйлóй, ая, óе obytný; obývaný; -óе
 строёние stavení obytné, příbytečné.
 жйлоч-ка *f.* žilečka; -ный *v.* жйльный.
 жильё, я *n. v.* жйло.
 жйльный žilový, žilný.
 жилять -яю, -яешь), жильнуть žáhnou-
 ti, žihadlem bodnouti (jako komár).
 жимать *v.* жать (жму).
 жймолость, и *f.* zimolez (zemolez, zim-
 zelen) *Lonicera* (keř); -стный, -стя-
 ный zimolezový; -стина prut zimo-
 lezový; -стникъ keř zimolezový.
 жинать *v.* жать (жну).
 жиразóль, жирасóль, и *f.* slunikam
Girasol (drahokam). [randol.
 жирандóль, я *m.* paprskový svícen *Gi-*
 жирáfъ, а *m.*, жирáfфа *f.* žirafa *Gi-*
raffa, Camelopardalis. [(rst.).
 жирнолйстка *f.* tučnice *Pinguicula*
 жйрность žírnost, tučnost.
 жйрный žírný, tučný.
 жировать odpočívati po pastvě (o zvě-
 ři lesní); 2. zdržovati se v zaplave-
 нých мйstech (o rybách); 3. (star.)
 жйти v hojnosti. [tes (kámen).
 жировикъ, а туček, mastnek *Steati-*
 жировый, (-óй) tučný (maso); -ая рй-
 ба ryba ze zaplaveného мйста; -óе
 яйцó výdumek.

жиро-вóскъ tuk mrtvol; —тóпня *f.*,
 —тóпный дворъ lojárna, kde se pře-
 pouští tuk; —тóпъ, а lojař, přepou-
 štěč tuku.
 жирýха *f. v.* жерýха.
 жйръ, а жйр, tuk; китóвый ж. velrybí
 tuk; *pl.* жиры zaplavené мйсто, za-
 plavenina.
 жирётъ tučněti.
 житáрь, я (crk.) obroční (-ího *m.*).
 житёйский životní; 2. světský.
 житёлъ, я obyvatel, žitel; —ница о-
 byvatelka; —ский obyvatelský;
 —ство obydlí; —ствовать obývati,
 жйти někde. [topis.
 житиё *n.* žití, živobyті, život; 2. živo-
 жйтникъ, а chleb z ječné mouky; 2.
 ж., *dem.* жйтничекъ, чка hraboš, myš
 polní *Mus agrarius*; 3. v starých
 klášteřích mnich, jenž dohlížel na
 sýpku.
 жйтница *f.* sýпка, žitnice, obilnice.
 жйтный žitný; ж. дворъ sýпка.
 жить (живý, -ёшь) жйти; живётъ pro-
 jde, tak tak; жйтся: емý нигдѣ не-
 живётся онъ nikde dlouho nevydrží.
 житьё *n.* život, жйти, živobyті; житья
 не стало nebylo to už k vydržení.
 жлýди *pl.* (мйсто желýди žaludy) жа-
 луды *n.* крйжки ve francouzských
 kartách (*Trefle* z lat. *Trifolium*).
 жлудóвка karta žaludová *n.* крйжковá.
 жмйнда *f.* žminda *Blitum* (rstl.).
 жмýр-а *m. et f.* mžoural, -ка; —ить,
 —ивать, ж.-ся mžourati; —ки, рокъ
pl. f. mžurky, mžik, slepá bába
 (hra); играть въ ж. hráti na mžik,
 на slepou bábu.
 жмйхи, ть *pl. f.* výboje, mláto.
 жмячóкъ, чка hruda sněhu.
 жнёць, а жнёс (*gen. žence*).
 жнёя, и, жница *f.* žnečka.
 жнйво *n.* strniště.
 жнитвó, а *n.* žatva, žeň.

жогарка *f.* zvonek (pták) *v.* дубо-
но́ска.
жолна́, жо́лобъ, жо́лудь *v.* жел . . .
жо́мъ, а lis, pres *v.* жѣмъ.
жонглёръ, а kejklíř *Jongleur*.
жо́нка, джо́нка *f.* džonka (čínská loď
vojenská).
жонкі́ль, я žonkyla (narcis) *Narcis-
sus jonquilla*.
жо́ра *m. et f.* žrout, -ka.
жранье́ *n.* žraní, žranice.
жрать (жру, жрёшь) žráti.
жре́бий, я los (staroč. hřebí); бросать
ж. los metati *v.* же́ребей.
жре́ць, а, жри́тель, я (star.) žrec, o-
бѣтující kněz (pohanský).
жре́ческий žrecký.
жре́чество *n.* žrectví.
жри́ца *f.* obětující kněžka.
жрунъ, а *m.* žrout.
жру́нья *f.* žroutka.
жу́жел-ица *f.* truska, škvár kovový,
škvára; 2. ж., —ка, жу́жель, и stře-
vlec *Carabus* (hmyz).
жужж-а́нье, —а́ние *n.* bzučení; —а́ть
bzučeti.
жу́кнуть zabručeti; сиди́, не жу́кни
(гу́кни) sed ani necekej, nedutej.
жуко́ватый sukovatý (dřevo).
жукъ, а brouk; 2. ма́йскій ж. babka,
chroust; 3. suk (ve dřevě).
жула́нь, а fuhýk *Lanius collurio*
(pták); 2. nejlepší druh zeleného
dehtu.
жупа́нь, а župan (oděv).
жу́пель, а síra.
журавле́нокъ, нка mladý jeřáb.
жура́вленникъ jeřabí *n.* čapí nůsek
(nos), герáний *Geranium* (rstl.).
журавли́н-а *f.* klikva *v.* клю́ква; —ый
jeřabí; ж. носъ *v.* жура́вленникъ.
жура́вль, я jeřáb *Grus* (pták).
жура́вь, а jeřáb, zdvihák (u studně).
жури́ть hubovati na koho.

жу́рнали́стика *f.* žurnalistika.
жу́рнали́стъ, а žurnalista, časopisec;
2. zapisovatel (protokolu).
жу́рналь, а žurnál, denník (noviny);
časopis; 2. protokol, zápisník; ж.
корабля́ denník korábní *n.* plavební.
жу́рч-а́ло *n.* bzučilka *Bombylius*
(hmyz); —а́нье *n.* hrčení (potoka);
—а́ть hrčeti, bublati (jako potok).
жу́рьба́ *f.* hubování, plísňení koho.
жу́чѣкъ, чка́ brouček. [suku].
жу́чина *f.* dutina ve dřevě; díra od
жу́чка *f.* černý pes; *pl.* жу́чки, екъ
kostičky na kůži jesetra, běluhy,
strleďi i sevruhy; 2. kaňky (v
písmě).

3.

з (земля́) osmé písmeno v ruské az-
buce a deváté v kyrilské; co číslo
značí v církevních knihách 7.
за *praep. c. acc. et instr.* за (jako v
českém); за крѣ́комъ ничего́ не слы-
шно pro křik není nic slyšet; за
неимѣ́ниемъ денѣ́гъ pro nedostatek
peněz; что за шумъ co to za křik;
за то чтобъ proto, aby . . .
заамво́нный за kazatelnou.
заарендо́вать pachtovati; 2. propach-
tovatí.
зааресто́вать zatknouti.
заа́хатъ zalkati.
заба́ва *f.* zábava, kratochvíle.
заба́вить bavití, zabavití; забавля́ть
zabavovati; з.-ся bavití se.
забавле́ние *n.* bavení.
заба́в-никъ šprýmař, šprymovník;
—ница šprýmařka, šprymovnice;
—ный zábavný, šprymovný.
заба́ливать *v.* заболѣть.
забараба́нить zabubnovati. [menutý].
забвѣ́н-ие *n.* zapomenutí; —ный zapo-

забереж-ный zábřežní, на onom břehu; —ье *n.* zábřeží, protější břeh. забив-ание *n.*, забивка *f.* zatloukání; —ать, забить zatlouci; заспати; зтупити (*mysl*); з.-ся schovati se, skrýti se, ukryti se; —ной zatloukací.

забирать *v.* забрать.

забírка *f.*, забирание *n.* vybrání (*peněz*) napřed.

заби́йка *m.* zabiják, пра́ч, рва́ч.

заби́йч-ество *n.* zabijáctví; рва́cky, пра́cky; —ить svárů vyhledávati; —ливость náchylnost ke rvačkám; —ливый kdo se rád pere.

заблаговре́менн-о *adv.* v pravý čas; —ый *adj.* včasný.

заблѣк-лый svadlý, uvadlý; vybledlý (*o barvách*), vyrudlý; —нуть svadnouti, uvadnouti.

заблудить, заблуждать, з.-ся zablou-diti; заблужде́ние *n.* zablouzení.

забобо́ны *pl. m.*, забобо́нщина *f.* tla-chy, nesmysl (*poboňky*).

забо́й, я zatloukání; —ка *f.* zábojka, košatina v řece (*na ryby*), slup; —никъ nabiják (*do ručnice*); 2. па-ли́чка (*k zatloukání*). [korou.

заболонь, и *f.* blána, běl (*dřeva pod* заболѣть (*отъ лихора́дки, отъ ско́рби*) rozstonati se, roznemoci se.

забо́рка *f.* pažení, zapažení (*dřevěné*). забормотать zabručeti.

забо́р-никъ, а пла́нка; —ный *k* plotu se vztahující; 2. dlužní; -ая кнѣ́га kniha dluhů (*některých živnostníků*); —щикъ kdo bere něco на срáжку; —щица *f.* [(pole).

заборонѣть, заборанивать zavláčeti забо́ръ, а braní *n.* vybírání napřed t. co dluh на срáжку; 2. з., *dem.* заборе́ць, рца, забо́рикъ, а plot, o-hrada.

забо́т-а *f.* starost; жить безъ забо́тъ žíti bez starostí; —ить (-бо́чу,

-бо́тишь), о- когó dělati starosti ko-mu; з.-ся (-бо́чусь, -бо́тишься) о чѣмъ starati se o něco; míti starost o něco; —ливость starostlivost; —ливый starostlivý; —ный strastiplný, sta-rostlivý, obtížný.

забра́живать *v.* забрести́; *v.* забродить.

забраковáть, забрако́вывать vybrako-vati (*zboží*), vymísiti, vyloučiti; за-брако́вка *f.* vybrakování, vymísení.

забра́ло *n.* hledí (*u přilbice*).

забра́сывать *v.* забра́сывать.

забра́ть (*fut.* забра́ю), забирать za-brati, pobrati (*všecko*); 2. взíti na-před, взíti на срáжку; 3. з. доска́ми zapažiti; з. себѣ что либо въ го́ло-ву взíti si něco do hlavy; хмѣ́ль егó забира́етъ víno *n.* pivo mu vstupuje do hlavy, žertov.: dostává špičku; охота егó забира́етъ přichází mu chuť *n.* choutka; з.-ся skrýti se, ukryti se, schovati se někam; куда онъ забра́лся? kam se poděl, kde vězí; з.-ся въ верхъ vystupovati vzhůru; з.-ся чѣмъ opatřiti se *n.* zá-sobiti se čím; з.-ся дѣла́ми nabrati si příliš mnoho prací.

забрѣжилось začalo svítati.

забрести́, забра́сть zajíti (*prost.* za-broustiti) k někomu.

забра́ть, забривáть břitím *n.* holením vydělati; з. лобъ ко́му либо dáti ko-ho взíti *n.* odvesti na vojnu.

забра́сывать, забра́сывать забра́сывать za-hoditi. [kati; з.-ся z. se.

забра́з-гать, —гивать, —нуть zastři-забу́бѣн-ный (*prost.*) prostopášný, hej-řivý; —щина *f.* prostopášný *n.* hej-řivý život.

забулды́га *m.* (*prost.*) darebák, pro-stopášník, hejřil; —жный darebácký.

забывáть zapomínati *v.* забы́ть.

забывчи́в-ость zapomněnlivost; —ый zapomněnlivý, zapomínavý.

забыть (забуду) zapomenouti; совсѣмъ забылъ já jsem docela zapomněl; дѣло забыто věc je zapomenuta; не забудь nezapomeň; з.-ся zapomenouti se (v řeči); sdřimnouti.

забыть, и *f.*, забытьѣ *n.* dřímání, dřímota.

забѣгать, забѣжать къ комú-либо zaběhnouti *n.* zaskočiti k někomu; з. куда zaběhnouti někam (o zvířatech); з. комú въ глаза ocáskovati kolem koho, něčí přízně vyhledávati.

забѣглый забѣглый (звѣре).

забѣгъ обрат.

забѣл-ивать, забѣлѣть zabíleti; --ина *f.* bílé místo *n.* znamení; —ка *f.* zábělka (přídavek mlíka do jídla, aby toto bylo bílé).

завáзживать *v.* завозжъть.

завалень, лья (prost.) povaleč, zahaleč.

завалець, льца krtičník *Scrophularia nodosa* (rstl.).

завáливать, завалѣть nasypati, заспати; з. когó чѣмъ přecpati koho, příliš mnoho práce uložiti; онъ завалень работою on je přemožen prací; *impers.* горло, грудь завалило krk, prsa jsou zašlemována; завалѣться zasypati se. [země.

завалина *f.* násyp země, nasypaná заваль, а заспа (med.).

заваль, и, —щина *f.* přeželelé zboží; —ный přeželelý, vetchý. [vláčet se.

завалѣть zváleti, zamazati šaty; з.-ся

заварѣть, заваривать zavařiti; zvařiti.

заварка *f.* závара, zavařené jídlo.

заварный zavařený.

завáстривать *v.* заострѣть.

завáщивать *v.* завошѣть.

заведѣние *n.* zařízení, zřízení, ustrojení; ústav; учебное з. ústav učebný.

завѣзть, завезти zavezti.

завелѣко *adv.* (prost.): ставить себя з. vypínati se, zveličovati se.

завѣрстка *f.* náhrada, směna.

завѣрстывать, заверстать nahraditi, dáti náhradu; směniti něco.

завѣртка *f.* obálka; 2. vývrtka, závrtka, vyťahováček (na zátky); 3. závorka, západka.

завѣртывать, завернуть zabaliti; zavínouti; zakroutiti; з. къ комú-либо zajíti *n.* zaskočiti k někomu; на дворъ завернуло venku přituhlo; завернуться zabaliti se, zahaliti se.

заверть, и *f.* vír, vichřice.

завѣрчивать, завертѣть zašroubovati, zakroutiti; з.-ся з. se.

завести, завѣсть zavesti.

заветшáлый zastaralý; zvetšelý.

завечерѣть poseděti pozdě do večera.

завивáльный, завивнóй zavínovací; —ые щипцы kadeřící klíšky, kadeřidlo. [zavíjeti; з.-ся з. se.

завивáть, завѣть zavíti, zavínouti, завивка *f.* kadeření, frisura.

завѣд-ный závidný, závidění hodný; 2. mrzutý; —овать, по- чѣмú záviděti *n.* nepřáti čemu; —ѣть (-вѣжу, -вѣдишь) zdaleka viděti, zahlídnouti; 2. (завѣжду, завѣдишь) (crk.) záviděti *v.* завѣдовать.

завинтѣть, завинчивать zašroubovati.

завир-áльный nechutný (tlach); —áть-ся, заврѣться sklepnouti si, poklepati si, tlachati; —óха, *m. et f.* tlachal, -ка; lhář; -ка; —ýшка, ольшáнка *f.* pěnice modrá *Accentor modularis* (pták). [závislý, odvislý.

завѣсим-ость závislost, odvislost; —ый

завѣст-ливість závistivost; —ливый závistivý, závistný; никъ závistník; —ница závistnice; —ничать závistníkem býti, záviděti.

зависть, и *f.* závist.

зависѣть (отъ чегó) záviseti od něčeho.

завитокъ, ткá, *dem.* завитóчекъ, чка závitek (vlasů); závitek v uchu He-

lix; *pl.* завиткі, овъ *m.*, речѣночникъ
řepík Agrimonia eupatoria (*rstl.*).
 завладѣніе *n.* opanování; —ѣть чѣмъ
 opanovati něco, zavládnouti něčím.
 заводитель původce; —ница původ-
 kyně.

заводить, завести zaveští někam; *z.*
 něco, ve skutek *n.* v život uvesti,
 zříditi; *z.* рѣчь о чѣмъ zaveští řeč
 o něčem; *z.* часы natáhnouti hodi-
 ny; *z.-ся* zahnízdit se, uhnízdit se;
z.-ся чѣмъ poříditi si něco.

заводный zámožný, majetný; zásobe-
 ný něčím; *z.* домъ zámožný dům;
 -ая лóшадь náruční kůň.

заводо-владѣлецъ, льца držitel závo-
 du; —хозяинъ pán závodu.

завод-скій управитель správce závo-
 du, *sp.* továrny; *z.* быкъ stádník;
z. жеребѣць hřebec pušťák; —чикъ
v. заводовладѣлецъ; *2. v.* зачинщикъ.

заводъ, а závod (továrna, dílna); сте-
 кольный *z.* sklárna; кожевенный *z.*
 koželužna, jirchárna; мыловáренный
z. mydlárna; кирпичный, черепичный
z. cihlárna; винокурѣнный *z.* vino-
 palna; горный *z.* horní *n.* hornický
 závod; желѣзный *z.* železárna, žele-
 zné hutě; купорóсный *z.* hutě na
 vitriol; конскій *z.* hřebčinec, hře-
 bečníku; овчáрный *z.* ovčín; крѣпный
z. hamry; *2. z.* (*v* knihtisk.) náklad
 1200 výtisků nějakého díla; полный
z. náklad 2400 výtisků.

заводъ, и *f.* zátoka v řece, zákrutek.
 завоев-аніе *n.* dobytí, vydobyti, vybo-
 jování, podmanění; —атель podma-
 nitel; —ать, завоёвывать dobytí, vy-
 dobyti, vybojovati, podmaniti (*vo-*
jensky).

завѣкъ, йка zátylek, zášijek, kůže
 s krku.

завозжáть, завáзживать лóшадь uzdu
 dáti koni.

завозить, завезти zavezti někam; *z.*
 письмó на почту dáti psaní na po-
 štu; *z.* якорь kotev někam zavezti
 k hození (do vody); *z.-ся* dáti se
 vléci lanem (o lodích).

завóз-ный якорь házecí kotvice; -ая
 лóдка vlečná loďka; —ня *f.* přivo-
 zný prám.

завóзъ, а vlečné lano s kotvicí; тя-
 нуть завóзомъ vleci *n.* táhnouti loď.

заволáкивать, заволóчь zavleci; заво-
 локлó нѣбо nebe se zatáhlo, zamra-
 čilo se.

заволновáться rozvlniti se.

заволо-ка *f.* (chirurg.) zavlaka, žíně,
 vlašina; —чный zavláčný. [*za vlakem.*

заволóчье, заволочье *n.* zavlací, místo
 závора *f.* závora.

заворáживать *v.* заморóжить.

заворáчивать *v.* заморóтить.

заворковáть zavrkati.

завóрница *f.* dlouhý kůl.

заморóжить zaklínati, zaříkávati, oča-
 rovati.

заворотень, тня *m.* sochor, drouh.

заморóтить obrátiti; *2.* zahrnouti, o-
 hrnouti; *z.* къ кому-либо zajeti k ně-
 кому; на дворѣ заморóтило venku
 se ochladilo. [на кабáтѣ.

заморóтъ, а obrat; souvrat; výložek
 завóръ, а latěmi zahražený průchod,
 brlení, šprlení.

заострѣть zaostřiti.

завощѣть zavoskovati, navoskovati.

заврáться spustiti se do pleskání, do
 tlachání.

завсе (*prost.*), завсегда *adv.* vždy,
 vždycky, покаждѣ.

завсегдáшній vždycky užívанý.

завтра *adv.* zejtra.

завтракать snídati.

завтракъ, а snídání (*n.*), snídaně (*f.*)

завтрашній, яя, ее zejтřejší.

завѣкъ, йка zátylek.

завѣтъ, завывать *zaviti*.

завѣялый снѣгомъ *zavátý sněhem*.

завѣвать, завѣять *zaváti*; з. снѣгомъ *zaváti sněhem*.

завѣд-ать что нибудь *poznati něco*;
—омо *adv. vědomě, vědomky*; —ы-
вать чѣмъ *spravovati něco, vésti n.*
říditi něco.

завѣрить, завѣрять *ujistiti*. [*věsa*].

завѣса, *dem.* завѣсочка *f. opona* (за-

завѣситъ *zavěsiti*; *pokryti*; з.-ся за-
věsiti se.

завѣтный завѣтні, -нѣ.

завѣтренѣть *vyschnouti* (на вѣтру).

завѣтъ, а завѣтъ, (у), завѣтъ (і *f.*), po-
slední pořizení, poslední vůle; вѣт-
хій з. starý zákon (v bibli); нѣвый
з. nový zákon.

завѣшивать *v.* завѣсать.

завѣщ-аніе *n.* pořizení, nařízení; ду-
ховное з. poslední pořizení, posled-
ní vůle (*kšaft*); odkaz (*legát*); —а-
тель, я *m.* odkazatel, odkazující;
—ательница *f.* odkazatelka; —атель-
ный завѣтнѣ: —ать poříditi; odká-
zati (v poslední vůli). [*nouti*].

завѣд-ать, завѣд-нуть *zvadnouti, uvad-*
zavázati, zavázывать zavázati; з.-ся
з. *se*; 2. з., завѣд-нуть *uváznouti, u-*
víznouti. [*věziti*].

завѣз-ать učiniti aby něco uvázlo (за-
завѣзка, *dem.* завѣзочка *f. úvazek* (pro-
vázek); 2. překážka; klička, pleti-
cha (v nějaké věci).

завѣзной *vazací*. (*rstl.*).

завѣзный корень nátržník *Tormentilla*

завѣзчив-ый hašteřivý; -ость -ost.

завѣз-ть, завѣз-ывать pletením *n.* štry-
kováním zaplatiti.

завѣз-ь, и *f.* překážka; 2. kel *n.* klí-
ček zárodkový, pouček.

завѣз-ый *zvadlý, uvadlý*.

завѣз-ль, и *f.* zvadlé listí atd.

завѣз-нуть *v.* завѣд-ать.

загавливаться *v.* заговѣться.

загад-ать, загаживать *umazati, zam.,*
pomazati.

загад-ка *f.* hádanka, hadačka (pohád-
ka); —очный (*adv. -но*) záhadný
(nerozhodnutý); hádankový; —чикъ
hádankář; —чица hádankářka; —ы-
вать hádanky dávati; 2. hádati; з.
о чѣмъ přemýšleti, přemítati, rozjí-
mati.

заг-анивать *v.* заг-он-ать. [*slunce*].

заг-ар-ъ, а opálenost, osmahlost (od
заг-ас-ать, заг-ас-нуть zhasnouti; заг-ас-
ль zhaslý.

заг-ас-ить, заг-ас-ать zhasiti. [*zandati*].

заг-ат-ить, заг-ат-ивать zahatiti, hatěmi
заг-ат-иваться *v.* заг-ост-иться.

заг-воз-д-ать, заг-ваз-живать přibiti; за-
tlouci (hřebíky).

заг-в-озд-ка *f.* hák; 2. rána (udeření,
hybanec); 3. překážka.

заг-иб-ать *v.* заг-н-уть. [*hnutí*].

заг-иб-ина *f.* záhybina, křivolaké za-
заг-иб-ъ, а, заг-иб-ка *f.* záhyb, zahnutý
list (oslí ucho, *pl.* varhánky).

заг-иб-ной zahybací, zahnutý.

заг-л-ав-іе *n.* záhlaví, titul (knihy);
—ный titulní; з. лист-окъ titulní list.

заг-л-ад-ить, заг-л-аж-ивать zhladiti, vy-
hladiti, uhladiti, urovnati, vyrovnati
нѣчо; з.-ся uhladiti se.

заг-лаз-ѣ-ться на ког-о, на что zakoukati
se na něco.

заг-л-ох-нуть udusiti se (o rostlinách),
pojíti, zpustnouti (o zahradě); —ль
pošlý, zpustlý.

заг-луш-ать, —ить ohlušiti; 2. udusiti
(rostliny); 3. omámiti.

заг-л-уш-ье *n.* odlehlé místo, poustka.

заг-л-ад-чив-ый zahlíživý.

заг-л-ад-ывать, заг-л-ан-уть во что poku-
kovati po něčem; з. въ кн-ігу podí-
vati se do knihy; з. къ ком-у podí-
vati se k někomu; т. navštívití jej;

заглядываться, заглядѣться на что
zakoukati se na něco.

заглядѣніе *n.* zakoukání, zahledění.

загнать zahnati *v.* загонять.

загнѣться, загниваться zahnívati, nahnívati.

загнусить zahuhňati.

загнѣть zahnouti.

заговаривать, заговорить začíti mluvit, promluvit; zamluviti něco (řeč jinam obrátiti); 2. zařikávati (bolení zubů atd.); 3.-ся *v* řeči své daleko zablouditi; tlachati; dlouho s někým mluvit. [2. zařikavač.

заговѣрщикъ účastník spiknutí, spiklý; заговѣръ, а spiknutí; 2. zařikávání (nemoci atd.). [ní den masopustní. заговѣнье *n.*, заговѣнный день posled- заговѣться, заговлѣться, загавливаться jísti před nastávajícím postním časem.

заголить, заголять odhaliti, obnažiti. заголовокъ, вка záhlaví, rubrika (na úředním spisu); *pl.* заголовки sešívka na hřbetě knihy.

заголовокъ, вка záhlavka, hlavice *v* přední části saní; 2. u postele část, kam se klade hlava (*v* hlavách postele).

загон-ка *f.* přihánění dobytka (do chléva); —щикъ honák (dobytka); 2. nadhaněč, honec (na honbě); 3. kdo před někým jede a obstarává mu koně při cestování.

загонъ přihnání dobytka; 2. přílišné hnání koně; 3. pronásledování; 4. záhon (na poli); 5. овечій 3. lísa, rouh; 6. utlačování, utiskování.

загонять přihnati dobytek (domů); 2. uhnati koně.

загораживать *v.* загородить.

загорать, загорѣть zahořeti (od slunce); opáliti se, osmahnouti; 3.-ся zapáliti se, zanítiti se; вдругъ домъ

загорѣлся dům náhle se zanítil, se zapálil, chytil. [(na zádech).

загорбокъ, бка místo mezi lopatkama загордѣться zhrdnouti.

загоревать zasmušiti se, zarmoutiti se.

загорный záhorský, záhorní.

загорода *f.* místo ohražené (ohrada, zahrada).

загородить zahraditi (plotem atd.); 3. свѣтъ, заслонять zasláněti.

загородка, загородочка *f.* zapažení, přepažení.

загородный за městem, zábranský; 3. домъ dům za městem. [stem.

загородье *n.* záměstí, místo za mě- загорье *n.* záhoří (místo za horou).

загорѣлый osmahlý, opálený (od slunce). [někoho.

загостѣться dlouho pohostinu býti u заготовить, заготовлѣть, заготавливать přihotovati, zhotoviti; 3.-ся чѣмъ опатřitи se čím.

заграбить, заграблывать shrábnouti *t.* vzíti někomu.

заградить, заграждать (путь кому) zahraditi komu cestu.

заграничный zahraničný.

загреб-альный hrabací, veslovací; —ать, загребѣть shrabati; 2. zaveslovati, začíti veslovati; 3.-ся shrabati se; —ное весло první veslo; —ной, áго *m.* první veslař, přední veslař. загрезить začíti mluvit ze spaní.

загремѣть zahřměti (-íti); 3. чѣмъ за- řehtati *n.* zachřestěti čím, zara- chotiti.

загрівокъ, вка záhřivek, kohoutek, hřebínek (zvýšenina za krkem u ko- ní); 2. šíje (u zvířat). [siti.

загромоздить, загромозживать zatara- загруб-ить hrubě se k někomu zachovati; —ѣлый, загрюбѣлый zahrublý, zatvrzelý; —ѣть zatvrditi se.

загрузить, загружать (телегу) příliš mnoho naložiti (na vůz); 2. з. судно pohroužiti, pohřížiti loď, potopiti. запустить зачиті teskniti, zatruchliti, zastesknouti si; з.-ся truchliti, teskniti. [smrti].

загрызть, загръзть zakousnouti (до загрязнить, загрязнять zablátiti, blátem pomazati).

загуливать, гулять зачиті se procházeti; 2. zahejřiti si.

загульный hejřivý,

загумённый záhumenní.

загуст-ѣть, загустѣвать zahustnouti, zhoustnouti; —ѣлый zahoustlý, zhoustlý.

задабривать v. задобрить.

задавать, задать (praes. задаю, fut. дамъ) dáti napřed (způsobem zálohy); 2. podati, zadati, předložiti; 3. тонъ udati ton (v hudbě); з.-ся vydati se někam; zdařiti se; задаётся udá se, přihodí se.

задавить, задавливать zadáviti, uškrtiti, zardousiti, umačkati, zašlapati; лошади чуть не задавили егó koně div ho nezajeli.

задавливать v. задолбить.

задарить, даривать obdařiti koho; 2. dary někoho získati, uplatiti, podplatiti koho. [vdavek.

задатокъ, тка, задаточныя деньги задаточ-а f. úloha; это для меня з. to mi hádankou n. pohádkou; 2. štěstí; —ливый šťastný, příznivý.

задверный за dveřmi jsoucí.

завдигать, завдигать, завдигивать, завдигнуть zastrčiti (závorku), zandati; 2. зачиті pohybovati; ящикъ трýдно завдигается šuple se těžko zavírá.

завдигка f., dem. -жечка závorka.

завдвижный (-ой) zastrkovací, zandavací.

задворка f., задворокъ, рка m., задворье n. zádvoří, zádvorek, místo za dvorem.

задёргать зачиті trhati, zatahati.

задёрнуть, задёргивать zatáhnouti, zastrčiti; задёрнуло небо облаками nebe se zatáhlo, zachmuřilo. [ztuhlý.

задеревянёлый zdřevěnělý, ztrnulý,

задержаніе n. zadržení, uvězení.

задержанн-икъ zatknutý, vězeň; —ица zatknutá, uvězněná.

задержать, задерживать zadržeti, zdržeti; 2. zadržeti, zatknouti; 3. имѹщество должникá zabaviti jmění dlužníkovu; 3. корабль koráb zadržeti, zabaviti, obstaviti.

задержка f. zadržení, zádržka, zastavení; безъ задержки bez přestání, bez ustání, nepřetržitě.

задернѣть, задерновѣть drnem zarůstati; задернѣлый drnem zarostlý.

задивиться чemu podiviti se čemu.

задинка f. (заячья, барашковая) zadinka, zadek (zaječí, beráncí na pečení).

задирать, задрать zadržnouti, zadržovati; 2. škádliti, popichovati koho; pošťivati; 3. за живое zabíjeti za živé (za nehty); někoho do živého dopáliti n. dobrati (příliš rozzlobiti); 3. горло nadíрати si chřtán (křičeti); з.-ся zadřiti se (tříštka).

задир-ка f. škádlení, popichování; —чивый škádlivý, pichlavý (v chování); —щикъ pošťевач, popichovač, škádlil; —щица pošťевачка, popichovačka, škádlilka.

задичиться státi se ostýchavým.

задне-проходный zadkový, zadničný.

задн-икъ zadní část vozu; —ица f. zadnice; —и, я, ee zadní; 3. проходъ zadnice.

задобрить, задобривать, задобривать něčí přízně hledati (dary atd.).

задокъ, дка zadek (nějaké věci).

задолбѣть *zadlabati*. [žiti se.

задолж-а́лый *zadlužený*; —а́ть *zadlu-*
задо́мъ *adv. zadem*.

задо́р-ина, —инка *f. zádor, zadrhlina, zaštípenina* (ve dřevě); —и́ть *roz-*
zlobiti; rozjitřiti (dopáliti); з.-ся *roz-*
zlobiti se, rozjitřiti se; —и́ый, —ли-
вы́ый *rozzlobený, rozjitřený; svárli-*
в́ý; (*adv. -но*).

задо́ръ, а *horlivost; rozjařenost*.

задо́хлый *zdechlý*.

задохну́ться *zalknouti se* (*zdechnouti*).

задра́знить, задра́знивать *podráždi, poškádliti*.

задра́ть *v. задирать*.

задрема́ть *zdrímnouti*.

задрожа́ть *zachvěti se; zatřásti se*.

задува́ть, заду́ть *zadouti*; з. свѣчу
sfouknouti svíčku.

заду́м-ать, —ыва́ть *umíniti si, před-*
sevzítí sobě; 2. *mysliti na něco*;
з.-ся *zamysliti se, zadumati se*;
—чи́вый *zádumčivý*; -о́сть -ošť.

задура́читься, задури́ть *zašaškovati, začítí čtveračítí*.

задуш-а́ть, —и́ть *zadusiti*; з.-ся *z. se*;
—е́нный *srdečný*; з. другъ *nejmi-*
lejší přítel.

заду́шина *f. rána* (*udeřená*) *do slabin*.

за́дхлый *zatuchlý, stuchlý*; -о́сть -ošť,
stuchlina; за́дхну́ться *zatuchnouti, stuchnouti*.

задь, а, *dem.* задо́къ, дка *zad, zadek*
(*zadní část něčeho*); зады́, о́въ *pl.*
zadní kola (u vozu); *opatek u bot*;
огляни́сь на задь *pamatuj na zadní*
kola (t. na budoucnost); поворо́тит-
ся къ кому́ за́домъ *obrátiti se k ně-*
кому zádu; ло́шадь бы́етъ за́домъ
ку́н *vyhazuje; zádomъ adv. zadem,*
pozadu, od zadu.

зады́мѣть, зады́мля́ть *zadymniti, zakou-*
řiti, z., зады́мѣтъся *zadýmnniti se, za-*
kouřiti se.

зады́хаться *zadýchatí se*.

зады́шaть *začítí dýchatí*.

зады́ва́ть, зады́ть за что *zachytiti se*
за нѣ́со; з. когó ли́бо *dorážeti na*
koho, popichovati koho.

зады́л-а́ть, —ыва́ть *zadělati, zazditi,*
zandati něco; з.-ся *zadělati se*;
—ка *f.*, —а́ние *n. zadělání, zazdění,*
zandání.

зады́льная пла́та *plat za dílo*.

заеди́но *adv. jednohlasně, jednosvor-*
ně, zajedno; 2. *společně*.

заём-и́ый *půjčený*; з. банкъ *půjčovna*;
-и́я де́ньги *půjčené peníze*; -о́е пи́сь-
мо́ *list dlužní*; —и́чикъ *půjčovatel*;
—и́щица *půjčovatelka*.

заёмъ, заи́ма *m. půjčení; půjčka*;
2. *záloha*; бра́ть въ з. *dlužiti se,*
bráti na dluh; *vypůjčiti se*; да́ть
въ з. *půjčiti*.

за́ецъ, за́йца *zajíc v. záяць*.

зажа́рить, зажа́рива́ть *upéci, usmažiti*.

зажа́ть *v. зажима́ть, зажина́ть*.

зажелтѣ́тъ *zažloutnouti, sežloutnouti*;
зажелтѣ́лый *zažloutlý*.

заже́чь, зажига́ть *zažící, zapáliti*.

зажже́ние *n. zažžení, zapálení*.

зажи́ва́ть, зажи́ть *hojiti se* (o ranách);

з. до́момъ *zaříditi si dům* (t. *domá-*
cnost); з. ба́риномъ *začítí pána dě-*
lati; з.-ся *dlouho se někde zdržeti*.

зажи́ви́тъ, зажи́вля́ть *zahojiti, zaceliti*.

зажи́ви́ха *f. drbatěnka Conferva* (rsl.).

за́живо *adv. za živa*.

зажи́га, зажо́га *m. et f. původce ně-*
čeho; podpalovač.

зажи́г-а́ние *n. zapalování*; —а́тель
žhář, palič; —а́тельница *žhářka, pa-*
lička; —а́тельный *zápalný; zapalo-*
vací; -ное зѣ́ркало *zápalné zrcadlo*;
-ная то́чка *ohnisko; bod zápalný*;
-ная спи́чка *sírka, rozžehátko*; -ное
су́дно *paličí loď*; —а́тельство *palič-*
ství; —а́ть *zapalovati, podpalovati*.

зажить, заживать upříti někomu něco.

зажилой zasloužený (práci), vydělaný. зажимать, зажать (зажму) přimačknouti, přitisknouti; 3. ротъ затíti komu hubu (aby mlčel).

зажинать, зажать (зажну) zažítí, zažínati; 2. vyžítí, (získati žetím).

зажинъ, а зажин, počátek žetí.

зажитое *n.*, зажитокъ, тка nabyté *n.* získané jmění.

зажиточный zámožný, majetný.

зажмурить, зажмуривать zamhouřiti.

зажого *f.* zážeha (nemoc u koní); 2. *v.* зажига.

зажора, зажорина *f.* průžer, protalin-ka (voda z roztáleného sněhu).

зажужжать zabzučeti.

зазванивать, зазвонить zazvoniti.

зазвать *v.* зазывать.

зазвенѣть zavzníti.

зазвончикъ зазвонный, колоколъ zvonек, jímž se začne nejprvé zvonit, zázvonec; —чикъ zazvaněč; зазвонъ zázvon, první zvonění.

зазвучать zazvučeti.

заздравный кúбокъ číše z níž se pije za něčí zdraví; 3. молебень modlitba *n.* vzyvání za něčí zdraví.

зазимовать přezimovati.

зазимье *n.* první mrazy. [dělati.

зазирать, зазрѣть haněti, předhůzky

зазнаваться, зазнаться příliš mnoho si domýšleti, vypínati se, nos vyso-ko vynášeti.

зазнаемо *adv.* vědomě.

зазноба *f.* oznobenina, oznоба; 2. zápal lásky, oheň lásky.

зазнобить, зазноблять nechati ozáb-sti, oznobiti; 2. lásku vzbuditi, 1. zanítiti.

зазорный podezřelý, potupný, hanli-vý; pohoršlivý; -ая жизнь pohoršli-

vý život; -ья лица podezřelé osoby; -ья дѣти nemanželské děti.

зазоръ hanba, ostuda; 2. objem kou-le v dělu; 3. prostora mezi zdmi, mezi zdí.

зазрѣние *n.* předhůzka; hana; безъ зазрѣнія совѣсти bez předhůzek svě-domí, bez svědomí.

зазуб-ина *f.* štěrbina, zub; —истый štěrbivý, plný zubův; —ить, —и-вать štěrbiti *n.* zubů nadělati.

зазывать, зазвать přivolati, zavolati, pozvati.

зазывный zvací.

зазывъ, а pozvání.

зазябать *v.* зазябнуть.

зазяб-лина *f.* ozeblina na stromě, t. omrzlá část stromu; —лый ozeblý, ozáblý; —нуть ozábnouti, ozábsti.

заиграть zahrati; 3. кого obehрати ně-кого; заигрывать съ кѣмъ zahrávati s někým; 3.-ся dlouho hráti.

зайка *m.* et *f.* zajímavý, zajímavá.

зайка *f.* (prost.) zajíček.

заикаться zajíkati se; заикнуться за-ijknouti se. [kavý.

заиклив-ость zajímavost; —ый заи-займище vyznačený kus země k pa-stvě atd.

займка *f.* ujmутí (v držbu); 2. kus země k pastvě *n.* k užívání.

заимо-давецъ, вца, —датель věřitel, půjčovatel; —дательница půjčovatel-ka; —дательство půjčování (na zá-stavy); —образный (*adv.* -но) spů-sobem půjčky; půjčkou.

заимств-енный půjčený; —ование *n.* vypůjčení se; —овать vypůjčiti se.

заимщикъ *v.* заёмщикъ.

заиндив-ѣлый jiním pokrytý, ojíněný; —тъ jiním se pokryti, ojíněti.

заинтересовать кого-либо чѣмъ zají-mati koho čím; 3.-ся účastenství projevití.

зайи́нка *f.* zajíček.

зайскрѣ́ться *zajiskřiti se.*

зайти́ (зайдѹ́) *zajíti v.* заходить.

зайчѣнокъ, нка *mladý zajíček.*

зайчикъ, а *zajíček*; 2. *zpěněná vlna*; 3. *paprsek sluneční skulinou pronikající* (к. р. *skrze okenice*); *pl.* зайчики, барашки *berušky* (на *obloze mráčky*).

зайчина, заячина *f.* *zaječina, zaječí spratek n.* кůže; зайчина *veliký zajíc.*

зайчистый *bohatý na zajíce.*

зайчиха *f.* *zaječice.*

зайчище *n.* *veliký zajíc.*

закабалить, закабаливать *udělati nevolníkem.* [*Quartier*].

закаблѹ́че *n.* *opatek* (на *botě*),

закады́чный *upřímný, srdečný.*

заказ-аніе *n.* *zakázka, objednání*; —ать, заказывать *zakázati něco, objednatí.*

заказный *zakázaný, zapovězený.*

заказный (ой) *zakázaný, objednaný.*

заказч-икъ (заказникъ) *zákazník, objednaváč*; —ица *zákaznice, objednaváčka.*

закать, а *zákaz, záповѣď* запрещеніе; 2. *zakázka, objednávka, objednání*; рабѣ́тать по заказу *dělati na zakázku.*

закѣив-аніе *n.* *zapřísáhnutí* (že něco neudělá); —аться, зака́яться *zapřísáhnouti se* (že něco neudělá); од-рѣ́кати се *čeho.* [*vici.*

закѣла *f.* *nejtůžší místo na podšvo-* *закал-аніе n.* *zabíjení, porážení* (do-*bytka*); —атель *kdo zabíjí n.* *poráží* (do-*bytek*); —ательный *zabíjecí*; на *porážku*; 3. *ножь nůž obětní*; —ать, зака́лывать *zabíjeti, porážeti* (do-*bytek*); *v.* *заколѣть.*

зака́ливать *v.* *закалѣть.* [*čený kousek.*

зака́лина *f.* *pucek* (v *chlebě*), *nevype-*

зака́листый nedopečený, nevypečený. *зака́лка f., зака́ль zákal* (železa), *kalení.*

зака́лякаться *dlouho tlachati n.* *žva-* *niti, spustiti se do žvatlání.*

зака́менѣлый, ска́менѣлый *zkamenělý.*

зака́пать, зака́пывать *zakaпати, poka-* *пати; 3.-ся z. se, p. se.*

зака́нчивать *v.* *закѣнчить.*

зака́пчивать *v.* *закѣпчѣть.*

зака́пывать *v.* *закѣпать; 2. v.* *закѣпать.*

зака́рмливать *v.* *закѣрмѣть.*

закѣ́тать, зака́тывать *zváleti* (těsto);

2. 3. *во что zavinouti, zabaliti* (do ně-*čeho*; 3.-ся *dlouho se zdržeti na procházce.*

закѣ́тить, зака́тывать, зака́чивать *svaliti* (sud do sklepa atd.); 2. 3. *къ кому́ zajeti k někomu*; 3.-ся *svaliti se někam; zajíti* (o *hvězdách*).

закѣ́тникъ *mandlovačka* (plátно на *zabalování prádla při mandlování.*

закѣ́тъ, а *záпад, zapadání* (hvězd); *сѣ́нце на закатѣ slunce zapadá*; на *закатѣ дней моихъ na sklonku mého života*; 2. 3. *lenoch, povaleč.*

зака́тывать *v.* *закѣтать; 2. v.* *закѣтить.*

зака́чать, зака́чивать *zahoupати; roz-* *houpати; 3.-ся rozhoupати se; vyhou-* *пати se dosti.*

зака́шивать *v.* *закѣсѣть.*

зака́шлять *zakašлати; 3.-ся zakašлати se, dlouho kašлати.*

зака́щикъ *v.* *заказчикъ.*

зака́яться *v.* *зака́иваться.*

заквѣ́са, заквѣ́ска *f.* *zákvasa, zakva-* *šení; 2. kvas, kvasidlo.*

заквѣ́сить, заквѣ́шивать *zakvasiti.*

закѣ́вать *zakýвати.*

закѣ́днѣй *zahrnovací.*

закѣ́дывать, заки́дывать *zaházeti* (kame-*ním studní*); 3. *кого́-либо грязью poházeti koho blátem*; 3.-ся *zaházeti se*; 2. 3., *закѣ́нуть zahoditi, za-*

hazovati, odhoditi, odhazovati, hoditi (kotvici, provaz atd.); zahrnou-ti rukávy; zanedbati (zahradu atd.); 3.-ся zahoditi se.

закипѣть, закипѣть zakypěti, začítí vřítí, začítí se vařítí; водá закипѣла voda začala se vařit; сражѣніе закипѣло bitva začala.

закисѣть, закиснуть zkysati, zakysati; закислый zákyslý; zkysalý. [*xyd.*

закисъ, и, *f.* oxydul *Oxydul*, *Proto-*закладка *f.* klademí základního ka-mene; základ (stavby); 2. zadržení, zadělání (otvoru, okna atd.); 3. zapřáhání koní; 4. 3., закладочка základка, znamení do knih, až kam se dočtlo; 5. (v knihtisk.) 3. kvadrátek (na vyplnění prázdných míst), čtvereček.

закладный (-ой) základní; 3. камень základní kámen; 2. 3. zastavený (k uhrazení půjčky); -ая книга knihá zástav, kn. základů; -ая *f. subst.* zástavní list (*Pfandbrief*); долгъ по закладной dluh zástavní.

заклад-овать, по- vsaditi se n. zalo-žití se o něco, udělati sázku; —чикъ kdo udělал sázku, kdo se založil o něco; 2. kdo něco zastavil; -чица *f.* закладъ, а základ, zástava (co se dalo v základ); 2. sázka o něco, základ.

закладывать, закласть zadělati, zadržiti; 2. закладывать, заложить zalo-žití, základní kámen položití; 3. založití si něco někam, zadržati (že to nelze najítí); 4. zapřáhnouti; 3. лошадей въ карету zapřáhnouti koně do kočáru; 5. 3. въ книгу бумажкою, ленточкою založití si v kni-ze (papírkem, pentličkou), udělati si znamení, až kam dočtli; 6. 3. что zastaviti něco, dátí do zástavy, dátí pod základ.

заклание *n.* zaklání, zapíchnutí.

заклать zaklati *v.* заколоть.

заклевѣть, заклёвывать rozklobati (zobákem).

заклеёние, заклёивание *n.*, заклёйка *f.* zalepení, zaklížení. [mení.

заклеймить kolkovati; 2. vypáliti zna-заклейть, заклёивать zalepiti, zaklí-žití, sklížití.

зеклёйщикъ lepič. [(hřebík).

заклёпа *f.*, заклёпальный гвоздь nejtek заклёпание *n.*, заклёпка *f.*, заклёпъ, а zanejtování. [2. zatlouci dělo.

заклепѣть, заклёпывать zanejtovati; задликатъ, заклікивать, заклікнуть zavolati.

заклин-ание *n.* zaklínání (duchů); —атель zaklínatel, zaklínač (duchů); —ательница *f.* zaklínačka; —атель-ный zaklínací; —ать, заклѣсть za-klínati (duchy); zaklínati koho (sna-žně prositi); 3.-ся zaklínati se; за-клѣтый врагъ úhlavní nepřítel.

заклинѣть, заклінивать zaklinovati.

заклуч-ать, —ить zavřítí, uzavřítí, zamknouti; 3. въ темницу, въ каръ-церъ, въ тюрьму zamknouti do vě-zení; 2. 3. миръ učiniti *n.* uzavřítí mír; 3. съ кѣмъ либо контрактъ učini-ti *n.* uzavřítí s někým smlouvu; 3. uzavíрати, vyvoditi, souditi; изъ сего можно 3. z toho možno uzaví-rati *n.* souditi; 3. въ себѣ obsaho-vati, držeti *n.* zavíрати v sobě; 3.-ся zavíрати se; —ение *n.* zavření, uza-vření; 2. závěrek, vyvozování; 3. міра uzavření míru; —енникъ za-vřený (vězeň); —енница zavřená, uvězněná; —ительный závěrečný, ko-nečný.

заклѣсть, заклѣтый *v.* заклинатъ.

заковѣть, заковывать koho ukovati ko-ho do pout; zakovati; 2. zanejto-vati; 3. kováním získati.

заковка *f.* zanejtování, zatlučení hřeby.

закожный закоžні.

заколачивать *v.* заколотить.

заколдовать, заколдовывать začarovati, očarovati. [z. se.

заколебать zakolíbati; zahýbati; з.-ся заколодило (*impers.*) zašla překážka, nahodila se překážka.

заколоситься, заколашиваться metati se (o klasích).

заколотить zatlouci (něco do něčeho); 2. utlouci koho.

заколоть zapíchnouti *v.* заклать.

заколъ zákol, plůtek na ryby *v.* забойка.

заколыхать zahýbati něčím.

заколѣть zmrznouti, ztuhnouti.

закомплéктный, сверхкомплéктный nadpočetní, přespočetní.

законни-икъ zákonník, kdo zná zákony (psaná práva); —o *adv.* законнѣ, způsobem zákonním. [tech).

законнорожденный manželský (o dě-zаконн-ость zákonnost; —ый закон-ні; —ья дѣти manželské děti.

законо-блюститель strážce zákona; —блюстительный k plnění zákona se vztahující; —вѣдецъ, дца, —вѣдь, а znalec zákonů, právník; —вѣдство, -вѣдѣние *n.* zákonoznalství; —дáвецъ, вца, —датель, я zákonodárce; —дательница zákonodárnyně; —дательный zákonodárný; -ое собрание zákonodárný sbor; —дательство zákonodárství; —изъяснение vykládání zákonů; —изъяснитель vykladač zákonů; —искуство *v.* законовѣдѣ-ние; —исполнитель plnitel zákona.

законопáтить, -пáчивать zakonopíti, konopím uspati.

законо-положитель, —положникъ (срк.) *v.* законодатель; —преступление *n.*, —преступство přestoupení zákona.

законо-учение *n.* vyučování v náboženství; —учитель učitel náboženství, katecheta. [zavázati.

законтрáктовать smlouvou k něčemu закончить, заканчивать zakončiti, ukončiti (účty).

законъ, а zákon; з. природы zákon přírody; по закону dle zákona.

закоп-ание *n.*, закопка *f.* zakopání; —ать zakopati.

закоптить, закапчивать zakoptiti, začuditi; з.-ся z. se; закоптѣлый zakoptělý, začazený, začuzený; закоп-тѣние, закопчение *n.* zakoptění, začazení.

закорен-ѣлость zakořenělost; —ѣлый zakořenělý; —ѣть zakořeněti, zako-ření se. [stvrdnouti, zatvrdnouti. закоржав-ѣлый stvrdlý, zatvrdlý; —ѣть закормить, закармливать vykrmiti; přecpati (pokrmem).

закортышки, овъ *pl. m.* (prost.) lopatky (na hřbetě), plece, záda.

закорю-ка, *dem.* —чка *f.* hák, háček; 2. záhyb, ohyb, zahnutina; 3. překážka, klička, šmyčka, háček (v nějaké věci); —чивать, —чить zahnouti; překážky *n.* klíčky v něčem dělati; —чистый pln záhybů; 2. úskočný, lstivý.

закош-ѣть, —ѣвать meškati, prodlévat; —ѣлый zatvrzelý; -ость -ost; —ѣ-ние *n.* meškání; 2. zatvrzelost.

закостенѣлый zkostlý, ztvrdlý.

закоул-истый pln křivolakých uliček; —окъ, лка křivolaká ulička; *pl.* —ки okolky (v nějaké věci).

закочевать začíti kočovati.

закоченѣлый ztuhlý (zimou).

закрадываться *v.* закрасться.

закраивать *v.* закрыть.

закраина *f.*, *dem.* закраинка kraj; 2. led na kraji řeky.

закра́пать, закра́пывать *zastříkati*, *postříkati*; 3.-ся *zastř. se*, *postř. se*.
 закра́с-а *f. zdánlivá n. pokrytecká n. přetvářená dobrota*; —ить, закра́шивать *zabarviti*, *přebarviti*; 2. пла́стí-
 кем *zakrývati*, *líčiti něco jinak*.

закривíть, закривля́ть *zakříviti*; *zahnouti*; 3. душе́ю *začiti se přetvařovati*; 3.-ся *zaškarediti se*.

закрича́ть *vzkřiknouti*, *vykřiknouti*.

закро́й, я, *dem. закро́ецъ, о́йца* *zakrojení, zákroj*; 2. *drážka u desky*; 3. *okenice*.

закро́ить, закра́ивать *zakrojiti*; 2. *drážkovati, žlábkovati*.

закро́йщикъ *přikrajovač*.

за́кромъ, а *obilná truhla, špižírna*.

закругли́ть, -я́ть *zaokrouliti*; *zakulatiti*.

закру́жить *zakroužiti, zatočiti*; 3.-ся *zatočiti se*. [kané místo.

зару́тина *kaz v nitěch, špatně sou-*

закрути́ть, закру́чивать *zakroutiti*; *z. kníry*; 2. *vyhrnouti, vykasati (rukávy)*; 3.-ся *zakroutiti se*.

закру́тъ, а *ujímání, hryzení (v břiše)*.

закручи́ниться *zarmoutiti se*.

закрыв-áние *n. zakrývání*; —áть, за-
 крýть *zakrývati, zakryti*; *zavřiti (knihu)*; *ukončiti n. uzavřiti (schůzi, sezení)*; 3. *лávку zavřiti krám*; 3. *глаза́ zavřiti oči*; *umřiti*.

закрýtie *n. zakrytí*; 3. *засѣдáнія u-*
končení n. uzavření schůze n. sezení.

закры́шка, *dem. закры́шечка poklička*.

закрѣп-а, —ка *f. upevnění*.

закрѣп-и́ть, —ля́ть *upevniti*; 2. *držbu nějaké věci soudně si pojistiti*; 3.-ся *upevniti se*; —лѣние *n.*, *закѣпка f. upevnění*.

закрю́ч-ина *f. zátočina, zákrut*; —и́ть,
 —и́вать *zahnouti v. закорючить*.

закули́сный *zákulisní, co se děje za kulisami*.

закуп-áние *n.*, *заку́пка f. zakoupení*;
 —áть, —и́ть *zakoupiti*; 2. *podplati-
 titi*; —но́й, áя, о́е *zakoupený, zatím
 koupený*.

заку́порить, -и́вать *zaspati*; *zandati (sud n. láhev)*.

закупщи́къ, а *zákupník, kupovač*.

за́купъ, а *zákup*.

заку́рить, заку́ривать *zakouřiti*; *zadýmniť*; 3.-ся *z. se*.

закуси́ть, заку́сывать *zakousnouti do něčeho*; 3. *чѣмъ zakousnouti něco (t. pro pochoutku snísti)*; *zajísti*; 3. *хлѣбомъ zajísti chlebem, doložiti chlebem*; 3. *ýдило zakousnouti u-*
didlo (o koni); 3. *язы́къ zamlčeti se*.

заку́ска *f. zákuska*; *pl. заку́ски zá-*
kusky; на *заку́ску* на *zákusku*, на *konec*, на *závěrek*.

заку́та *f. psí bouda, psinec*.

заку́тать, заку́тывать *zahaliti, zaku-*
kliti; 3.-ся *во что z. se*.

заку́тъ, а *oddělená komora, výkle-*
nek; *stáje, chlív*.

заку́шать, —и́вать *zajísti*.

за́ла *f. sál v. залъ*.

за́лавокъ, вка *truhla, na níž se také
 sedá jako na lavici*.

за́ладить, за́лаживать *zadělati*; *opa-*
kovati něco.

залакиро́вать *nalakovati*.

зала́мывать *v. заломáть, -и́ть*.

зала́щивать *v. залощи́ть*.

зала́ять *zaštěkati*.

залга́ть *zalhati*; 3.-ся *mnoho nalhati*.

залег-áние *n. zaléhání (na prsou)*;
 —áть, залѣчь *zalehnouti někam, do
 zálohy se položiti*; 2. у *меня носъ
 залѣгъ nos se mi zaspal (při rýmě)*;
грудь залегла на prsou mi zalehlo;
залѣглый zalehlý на prsou.

залеж-áлый *zaleželý, přeleželý, sleže-*
lý; —á́ться, залѣжива́ться *přeležeti
 se, sležeti se (ležením se pokaziti)*.

залёжка *f.* hromada *n.* houf tuleňů, kteří se usadili na ledě.

залежь, и *f.* sleželé *n.* přeželelé zboží; 2. úlehle, úhor, lado.

залетать, залетѣть zaletěti někam; залетѣлый: -ая птица přeletavý pták; -ая голова šumileb, ztřeštěnec.

залётъ, а прилет, přiletění.

залив-альный zalivací; —ать zalívati; залить zaliti; 2. potopiti, zatopiti (vodou); 3.-ся zaliti se; zatopiti se; 3.-ся слезами zaliti se slzami; —ной гóлосъ ohebný hlas; —ная труба stříkačka.

заливъ, а зáliv (mořský). [vyhojiti. зализать, зализывать slízati; lízáním залиш-екъ, шка nadbytek; —ний, яя, ее nadbytečný, přílišný.

залóга *f.* podklad k upevnění kolu do země zaraženého; 2. ochranná stráž, ochranný list při průchodu vojska.

залогодатель kdo půjčil na základ *n.* na zástavu; -ница *f.*

залóгъ, а základ, zástava; отдать въ з. dáti v základ, (dáti pod základ), v zástavu; 2. (gram.) způsob.

залож-ѣніе *n.* založení; —ить, заклá-дывать založiti.

залóжникъ, а rukojmě.

залóй, óя místo zalité *n.* zatopené.

заломать, заломить, заламывать zalomiti, ulomiti; заломило гóлову mám píchání *n.* trhání v hlavě.

заломный silný, opojný (nápoj).

залóмъ zálom, vylámané místo; 2. překážka při plavení dříví.

зálпъ, а (*Salve*) společný výstřel.

залудить, залуживать zaletovati.

залúпа *f.* zálupa *Praeputium*.

залупать, залуплять, залупить oloupati; 3.-ся ol. se. [někam.

залучать, залучить přivábiti, vlouditi залъ, а сál *v.* зála.

залыгаться *v.* залгаться.

зальнуть заспати se.

залѣзть, залѣзать zalezti.

залѣнниться zlenošiti, zlenivěti.

залѣпнить, залѣплять zalepiti.

залѣпка *f.* zalepení; 2. zalepenina.

залѣчить, залѣчивать vyléčiti, zahojiti.

замázать, замáзывать zamazati; 3.-ся z. se.

замázка *f.* zamázka, malta, cement.

заманить, замáнивать přivábiti, přilouditi.

заманíха *f.*, селитрянка, селитрянница *f.* šamanicha (Presl), sanitrovka *Nittraria* (rstl.).

замánчивый vábivý, svůdný.

замарать, замáрывать zamazati, umazati; 3.-ся umazati se.

замарáха, *dem.* замарáшка *f.* coura, šmudla, špindíra.

замáривать *v.* заморить.

замáрка *f.* umazané místo, kaňka.

замаскировать škraboškou zakryti, zakukliti.

замáслить, замáсливать máslem *n.* olejem natříti; 3.-ся máslem *n.* olejem se pomazati.

заматѣр-ѣлый zastaralý, zakořenělý; -ость -ost; —ть zastarati, zakořeniti se.

замáтывать *v.* замотать.

замахать, замáхивать začíti máchati (vějířem), z. vrtěti (ocasem); замахнётся (рукóю) máchnouti rukou, rozpřahnouti se (rukou).

замáхъ, а зámach, rozpřahnutí.

замáчивать *v.* замочить.

замáш-истый svárlivý; —ка *f.* obrat umělý; obyčej.

замáщивать *v.* замостить.

замáяться unaviti se, zvondati se.

замедлѣніе *n.* obmeškání, prodlení.

замёдлить, замёдливать, замёдлять obmeškati, prodlévati.

замерѣть padnouti do mdlob.
 замерзание *n.* zamrznutí; точка -нія bod mrazu.
 замерзать zamrzati; замёрзнуть zamrznouti; замёрзлый zamrzlý.
 замёрлый stuhlý, zdřevěnělý (odumřelý).
 змертво *adv.* na polo mrtev, poloumrtev; упаль *з.* padl jako mrtev.
 змертвѣть zmrtvěti, ztuhnouti.
 заместі, заметать zamesti, zmetati; 2. zaváti, zanáseti (sněhem); снѣгъ заметаетъ доро́гу sníh zanáší cestu (sníh zavál cestu). [vod.
 замѣтный неводъ hazecí síť hazecí не-
 замѣть, а hození sítě; 2. síť; 3. за-
 вора на дѣрѣ (u krámu atd.) ze-
 vně; 4. závěj sněhu.
 замѣтывать, заметать, заметнѣть ho-
 diti (síť); 2. přišiti; 3. zasypati (já-
 mu); 3. словами zasypati koho slo-
 vy, nedati komu k slovu.
 замѣть, замѣять, и *f.* závěj (sněhu).
 замѣшкать *v.* замѣшкать.
 заминать *v.* замѣять.
 замѣнка *f.* šlapaná *n.* pěchovaná hli-
 na; лошадь съ замѣнкою kůň jan-
 kovitý.
 замирать *v.* замерѣть.
 замир-ѣние *n.* uzavření míru; —ить,
 —ять mír učiniti *n.* uzavříti.
 замкнѣть zamknouti *v.* замыкать.
 замогильный za mohylou; za hrobem;
 2. posmrtní.
 замо́к-лый namoklý, zamoklý, zmok-
 lý; —нуть, замокать zamoknouti, za-
 mokati; namoknouti.
 замо́къ, мка zámek, hrad; воздушные
 замки povětrné zámky.
 замо́къ, мка zámek (u dveří atd.); *з.*
 u ručnice; держать подъ (за) замко́мъ
 držeti pod zámkem; 2. *з.* doklenek,
 závěrek klenutí. [koho.
 замо́лвить за коро́ přimluviti se za

замолкнѣть umlknouti; замолкать u-
 mlkati.
 замолодѣть, замолаживать zakvasiti,
 přivesti ke kvašení (pivo); *з.-ся* za-
 kvasiti se; на не́бѣ замолаживаетъ
 nebe se kaboní, mračí se.
 замолотѣть, замолачивать začíti mlá-
 tit; 2. umlátiti (dluh).
 замолотъ, а výmlatek, plat za mlácení.
 замолотъ začíti mlátiti; 2. vymlátiti si.
 замолчать zamlčeti se.
 заморѣнышъ, замо́рышъ zámorak, hla-
 domřivec; 2. mrtvorozené dítě.
 заморозить, замораживать zamraziti.
 заморозъ, я, *pl.* заморозы, заморозки,
 овъ зámraz (první mráz; až do
 zámrazu).
 замо́рскій замо́рскý.
 замо́рье *n.* замо́ри.
 замостѣть, замашивать vydlážditi.
 замотать zmotati.
 замоты́га *m.* útrata, marnotratník.
 замо́чекъ, чка zámeček (u dveří atd.)
v. замо́къ.
 замочѣть, замачивать namočiti, smo-
 čiti, smáčeti, zmáčeti; *з.-ся* namo-
 čiti se, zmáčeti se.
 замо́чникъ, а zámečník.
 заму́ж-ество, —ство, —ье *n.* provda-
 nost (o ženě); быть въ —ствѣ býti
 provdaná; —няя, ей *f.* provdaná
 (žena).
 заму́равить, -авливать polívati, hla-
 diti (nádobí, dávati polívání).
 заму́риваться peciválkem býti, seděti
 za pecí.
 заму́слить, замусливать posliniti, po-
 slintati; *з.-ся* p. se. [roč. zamútiti.
 заму́титъ zkaliti, zakaliti (vodu), sta-
 заму́чить, заму́чивать umučiti; *з.-ся*
 umučiti se, mučením zahynouti; 2.
 utýrati se, ztahati se.
 замш-а *f.* zámiš (kůže); —еный zá-
 mišový; —еникъ zámišník.

замывать *v.* замыть.

замыкать замыкати *v.* замкнуть; з.-ся замыкати se.

замылить, замыливать namydliti.

замысль, замыслъ, сла замысл, úmysl *v.* намѣрѣние.

замыслить *v.* замышлять.

замысловатый vtipný, ostrovtipný; 2. úskočný; -ость -ostf.

замычать zabučeti. [(u dveří).

замычка *f.* замычка, klapka; 2. klika замышлять замыšleti (něco).

замылить, замыливать zakřídovati; 2. křídou naznačiti.

замѣна *f.*, замѣнъ *a*, *m.* náhrada (za něco); náhradek, surogát.

замѣн-ѣние *n.* nahrazení; —ительный náhradný; —ить, —ять что чѣмъ-либо nahraditi; з.-ся *n.* se.

замѣсить, замѣшивать zamísiti (těsto).

замѣска *f.* mísení (těsta).

замѣсъ, *a* vymísené těsto; 2. spařené žrádlo psům.

замѣт-а, *dem.* —ка, —очка *f.* známka, znak; —ить, замѣчать poznamenati, nazn.; 2. spozorovati, připomenouti; з.-ся spozorovati se; —ливый pozorný, všímavý; -ость -ostf; —ный spozorovatelný, patrný; —но *adv.* patrnо, zřejmo, vidno.

замѣч-ѣние *n.* poznamenání, poznámka, připomenutí; —ательный pozoruhodný, pamětihodný; -ость -ostf; —ать *v.* замѣтить.

замѣш-ательство *n.* zmatek; 2. rozpaky, nesnáze; —ать, замѣшивать zmásti, splesti, spletichati; з.-ся zmásti se.

замѣшкать, замѣшкивать zameškati, obmeškati.

замѣщать, замѣстить на místo dáti, umístiti; на místo něčeho dáti.

замять (замнѹ), заминать (začítí mnouti) šlapati hlínu; 2. začítí len třítí; 3. přechъ přetrhnouti řeč; дѣло коѣ-

какъ замѣли věc tu nějak ututlali, udušili, potlačili.

замѣть, и *v.* замѣть.

занавѣсить, занавѣшивать zastřítí, oponou zakryti; з.-ся zastřítí se.

занавѣсъ, *a*, занавѣска *f.* opona.

занашивать *v.* заносить.

зане *conj.* (crk.) neboť.

занегодовать на когó zanevřítí na koho.

занеже *conj.* (crk.) poněvadž.

занемогать, занемочь roznemoci se, rozstonati se.

занес-ѣние *n.* zanešení; —тѣ, —ть занести *v.* заносить; *impers.* корабль бурею занесло на мель koráb byl bouřkou zanešen na mělčinu; дорогу занесло снѣгомъ, метелью занесло дорогу cesta je zaváta (zanešena) sněhem; прудъ занесло ѣломъ rybník je zanešen bahnem. [(perle).

занизать, занизывать navlíknouti заимательн-ый zajímavý *interessant*; —о *adv.* zajímavо; —ость zajímavost.

занимать zánimati, zajímavati; з. чѣмъ zaměstnávati něčím; з. должность míti službu, důstojenství; з. мѣсто místo míti; что занимаетъ егó to ho zajímavá; занимаетъ духъ tají se mi duch; з.-ся чѣмъ obíрати se čím.

заново *adv.* zánovní, po novu.

заногтица *f.*, ноготѣда zánehtice, vidlák.

заноз-а *f.* tříštka zadřená do kůže, záděr; 2. bol srdce. [(do nohy).

занозить (з. ногы) tříštku si zadržítí

заносить, занести zanešti, odнести;

з.-ся nos vysoko nositi *n.* vypínati.

заносный z jiné krajiny přinešený (žert. přes kořeny nešený).

заносчивый nadutý, nafoukaný, vypínавý; -ость -ost.

заносъ, *a* zásnět, kra Molakterina; 2. závěj (sněhu).

заночевать přenocovati.

заношение *n.* obnošení (šatů).

занѣтъ, занывать začítí tesklivěti (nýti).
занятіе *n.* (дѣнегъ) vypůjčení-se peněz; 2. з. гóрода взеті *n.* obsazení města; 3. zaměstnání, práce.

занятóй zaměstnaný; 2. vypůjčený.
занять (займý) zanítí, zaujmouti; 2. з. у когó-либо что (дѣньги) vypůjčiti se (peníze); онъ занять онъ je zaměstnán; заря едва на небѣ занялась sotva že se červánky (zoře) na nebi ukázaly.

заоблачный záoblačný, nad oblaky; 2. vysoko se vypínající. [nomyslně.

заодно, заедино *adv.* zajedno t. jed-
заозёрный zájezerní.

заокóнье *n.* záokní, místo za oknem.
заорать zaorati.

заострить *v.* zavóstrit.

заохать zavzdychati.

заохотить, заохочивать vzbuditi chuť, chuti dodati k čemu; з.-ся къ чемý chuti k něčemu nabyti.

заочн-о *adv.* za zády něкому, v něčí nepřítomnosti; по straně; —ость nepřítomnost; —ый nepřítomný; по straně udělaný.

западать zapadati; запáсть zapadnouti (o hvězdách atd.); дорóга запáла снѣгомъ cesta zapadla sněhem; емý запáла къ намъ дорóга jemu zapadla k nám cesta; дѣло запáло věc zapadla, utuchla.

западный (-óй) do zálohy položený.

западн-ый západní; —икъ západník.

западнá *f.* past, stlučka. [strana.

западъ, а západ (slunce); з., západní

запáздывать *v.* запоздát.

запазушный (prost.) prsní; з. карманъ náprsní kapsa; з. другъ srdečný přítel. [f. sletování.

запáивать, запаять sletovati; запáйка

запáкостить, запáкощивать pomazati, rokaňkati.

запáлзывать *v.* заползti.

запалить, запáливать zapáliti; 2. začítí stříletí.

запáль, а zápalný otvor, díra (u děla).

запáлывать *v.* заполóть.

запáлый zapadlý.

запáль-ный zápalný; —чивый prchlý, náhlý; -ость -ost. [nouti.

запáмятовать, запáмятывать zapome-

запáрить, запáривать zapařiti; zpařiti; з.-ся zapařiti se.

запáрывать *v.* запорóть.

запасáть, запáстí zásobiti, zaopatřiti něčím; з.-ся zásobiti se.

запасéние *n.* zásobení.

запáс-ливый zásobný; —ная *f.* špižir-na; komora zásob; —ный zásobný; -ное вóйско záložné vojsko, reserva; —чикъ dodavatel zásob.

запáсть *v.* западát.

запáсь, а, запáсець, сца zásoba; въ з., про з. do zásoby. [orati.

запахáть, запáхивать začítí orati, запахнýть, запáхивать (кафтáнь) přeložiti kabát přes sebe.

запахнуть zapáchnouti.

запахъ, а zápach. [mazati.

запáчка, запáчкивать zapackati, запáш-ка *f.* zaorávka, zavláčení pole; —никъ zaoravač (pluh na osení).

запáять, запáивать zaletovati.

запек-áльная печь pec vypalovací; —áние *n.* vypekání; —áнка *f.* zapekanka, kořalka na koření nalitá; —áть, запéчь vypékati, vypeci; з.-ся vypeci se; sraziti se, ssednouti o) krvi); запéклая кровь krev zapeklá, spečená, ssedlá.

заперéть, запира́ть zavřítí (dveře); з. замкóмъ zamknouti.

запеча́литься zarmoutiti se.

запеча́татъ, запеча́тывать zapečetiti.

запеча́тлѣть, запеча́тлѣвать zapečetiti; 2. з. что въ пáмяти vtisknouti něco do paměti; з.-ся zapečetiti se.

запéч-екъ, чка místo za pecí; zápecí;

2. zápekli; —ный за pecí.

запечéние *n.* vurečení. [opilec.

запив-áть *v.* запítъ; —óха *m. et f.*

запилítъ, запíливать začítí pilovati
n. pilou řezati; 2. napilovati, nařezovati.

запин-áние *n.* překážka; —áть, запяť,
запнýть когó-либо podraziti komu
pohu; 3.-ся за что klopejtnouti,
poklesnouti, vzítí pochop; koktati,
zajíkati se (v řeči).

запínка *f.* zajiknutí (v řeči).

запир-áние *n.* zavření, zavírání; —á-
тельный zavěrací; —áтельство *n.* zapírá-
ní; —áть, заперéть zavřítí, zavírati
(dveře); zamknouti; 3.-ся zavřítí se;
3.-ся въ чѣмъ zapírati něco, upírati,
popírati něčeho. [záporka.

запíрка, запóрка *f.* závorka (u dveří),
запировáть začítí hodovati; 3.-ся dlou-
ho hodovati.

запис-áние, запíсывание *n.* zapsání;
—áть, запíсывать (въ кнѣгу, въ про-
токолъ, въ матрикулъ) zapsati (do
knihy, do protokolu, do matriky);
mapsati; 3. въ приходъ zapsati do
příjmů; 3. въ расходъ *z.* do výde-
je; 3. въ число студéнтовъ *z.* mezi
studenty (imatrikulovati); 3.-ся за-
psati se; 3.-ся на слýшание лекцій
zapsati se mezi posluchače (o stu-
dentech).

запíска *f.* zapsání; 2. lístek, psaní-
čko; докладная *z.* relace, zpráva ú-
řední; 3. *pl.* запíски, сокъ *f.* zá-
pisky, poznámky; paměti (psané),
Memoires; историческія *z.* letopisy,
historické paměti.

записной zapsaný; vůbec známý, svě-
tuznámý; —ая книжка zápisná kní-
žka, zápiska; —ой картёжникъ, игрокъ
zarytý karbaník, hráč.

запíс-очка *f. v.* запíска; —чикъ за-
pisovatel; —ывать *v.* записáть.

záпись, и *f.* zápis, revers; дарствен-
ная *z.* darovací list, darování.

запítъ, запивáть zapítí; 3. лекарство
водою *z.* lék vodou; 2. začítí pítí;
3.-ся dlouho pítí; 3.-ся до того, что ...
pítí až

запих-áние *n.* vecpání, zaspání; —áть,
запíхивать, запихнýть uspati, za-
spati. [rozpuštěným.

заплáвить, заплавлáть zaliti (cínem
záплавъ, и *f.* záplav, česlice v řece
proti tříšti.

заплáкать zaplakati; 3. глазá uplakati
si oči; съ заплáканными глазáми s u-
plakanýma očima.

заплáта *f.* záplata, zaplacení; odpla-
ta; 2. *z.*, заплáтка záplata, záplatka
(na spravení šatu).

заплатítъ zaplatiti; 2. *z.*, заплáчивать
záplatovati (šat); 3.-ся zaplatiti se.
заплáт-никъ otrhanec, záplatář, se zá-
platovaným šatem; —ница otrhaná
ženština.

заплевáть, заплёвывать zaplivati, po-
plivati; 3.-ся *z.* se.

заплескáть рука́ми zatleskati rukama;
2. *z.*, заплёскивать, заплеснýть za-
pleskávati (voda -ává břeh); лóдку
заплеснýло волно́ю vlny pokryly
loďku. [od břehu.

заплески, овъ *pl. m.* odražení-se vln
заплéсть, заплетáть zaplesti, zaple-
tati; 3.-ся zaplesti se.

заплётка *f.* zápletka, stužka u vrkoče.

заплéч-ный záplecní; 3. ма́стеръ по-
правný mistr, popravčí (kat); —е
n. záplecí.

заплóта *f.* hráz.

заплутовáться setrvati v darebáctví.
заплывáть, заплýть splývati kam, plou-
ti někam; 3. жи́ромъ příliš ztučněti;

заплыва́ть иломъ zaplaviti se bahnem, zanesti se bahnem; 2. з. splývati, rozplývati, roztékati se (o inkoustu), заплывчивыя чернила rozplývavý n. roztékavý inkoust. [splesnivěti.

заплѣснев-ѣлый splesnivělý; —ѣть заплѣснѣ n. chodidlo u nohy *Tarsus*. заплясать, заплѣсывать zatančiti, zatančovati, začiti tančiti; 2. vytancovati, tancem získati.

запнѹть v. запинать.

заповѣд-ательный rozkazovací; —ать, —ывать, —овать naříditi, nařizovati, rozkázati, rozkazovati.

заповѣднѣй (-ой) zapovězený, zakázaný; 3. лѣсъ zahájený les (krátce: zárověď); 3. лугъ zahájená louka; -ья дѣньги pokutné peníze, peněžitá pokuta; -ья товары zapovězené zboží.

заповѣдь, и, f. rozkaz, nařízení, (staroč. zárověď); дѣсять заповѣдей desatero přikázání.

заподлинно adv. zajisté, skutečně; authenticky, věrohodně, hodnověrně.

заподозрѣвать podezřívati.

заподчивать hojně častovati.

запозд-алый opozdilý; —аніе n. opozdění; —ать, опоздѣть opozditi se.

запой, я občasné opilství, chlast; пить запоемъ časem se opíjeti.

запойть, запѣивать příliš napojiti.

запойчивый k občasnému opilství náchylný.

заползать začiti lezti.

заползти zalezti. [zajmouti.

заполонить vzíti plenem (ve válce), заполѣть začiti plíti.

заполь-е n. zápolí, místo za polem; —ный zápolní.

запомнить zapomenouti; 2. v paměti zachovati, vzpomenouti si.

запонка f., запоночка záponka, knoflík u košile.

запонъ, а, dem. záпонецъ zástěra.

запонъ, и f. v. заплавъ.

запорка f. závorka.

запорѣжнѣй за пражу se nacházející.

запорѣжье n. zápraží, místo n. krajina za prahy t. za říčními vodospády (tak slove jedna část Ukrajiny).

запорѣть, запарывать začiti páрати.

запорошить, запорашивать zaprášiti.

запортокъ, тка (crk.) záprtek, jalové vejce.

запоръ заспа (v těle); 2. závora; въ запорѣ pod závorou, uzavřeně.

запостыться dlouho se postiti.

запот-ѣлый запосенý; —ѣть запотити se.

започить, започивать usnouti.

запошѣвка f. zapošívka. [šívati.

запошить, запошивать zapošiti, запо-

заправ-а, —ка f. napravení něčeho,

заправа; —ить, заправлять, заправ-

вливать napraviti (n. př. vymknutí

údu); 2. zapraviti, připraviti (jídlo);

3. къ чему připraviti, přichystati

(k učení).

запрашивать v. запросить.

запредпослѣднѣй předpředposlední.

запрѣстольный образъ oltární obraz.

запрѣт-ительный zapovědací, záповѣд-

нý; —ить, запрещать zapověděti,

zakázati.

запрѣтнѣй заповѣзенý, zakázaný.

запрещеніе n., запрѣтъ, а zákaz, za-

повѣzení; 2. obšťavka, sekvestrace;

3. sesazení s úřadu, *suspense*; 4.

zastavení bohoslužby *interdict*.

запримѣтити upozorniti, pozornost o-

братити.

запродать, запродавать zaprodati;

2. smluviti se n. shodnouti se o ce-

nu věci.

запрокинуть, запрокидывать nazpět

hoditi (hlavu).

запропастыться někam (do propasti)

zmizeti, ztratiti se.

запросто *adv.* prostě, bez okolků.
запрóсчикъ, а kdo podává písemný
dotaz k úřadu.

запрóсъ písemný dotaz, poptávka (u
soudu); 2. předražení, přecenění
(nějaké věci).

запротівиться *zprotiviti se.*

запрúда *f.* hráz.

запрудить, запруживать *hráz udělati.*

запрудный *hrází opatřený.*

запрыгать *poskočiti; запрыгивать po-*
skakovati; запрыгнуть zaskočiti ně-
kam.

запрыскать, запрыскивать *postříkati,*
(запрыскати); запрыснуть postříknou-
ti, застříknouti, zaprýsknouti; з.-ся
z. se. [hnouti.

запрягать *zapřahati; запрячь запря-*
запрядывать, запрясть запřísti; 2. vy-
пřísti si, předením vydělati.

запряжка *f.* zápřež. [s. se.

запирать, запирать *schovati; з.-ся*

запугать, запугивать, запугнуть *za-*
plašiti, zastrašiti.

запудрить, запудривать *zapudrovati,*
napudrovati.

запускать, запустить, запускать *pusti-*
ti, vypustiti, ubíрати (ока на punčo-
še); з. рýку въ карманъ strčiti ruku
do kapsy; з. пиво dáti droždí do
píva; з. садъ opustiti n. zanedbati
zahradu; з. гвоздь zatlouci hřeb.

запускъ: бѣгать въ запуски бѣhati o
завод.

запуст-ѣть, запустѣвать *zpustnouti;*
—ѣлый *zpustlý; —ѣние n. zpustnutí.*

запутать, запутывать *zamotoati, za-*
plesti; з.-ся z. se.

запутчикъ (*v myslivectví*) *nadhaněč,*
klepač, pl. honci.

зупуш-ать, —ить *prošiti.*

запушѣние *n. opuštění.* [jákem.

запыжить, запыживать *zatlouci nabi-*
запылать zaplápolati, zaplanouti.

запылить, -ивать *zaprášiti; з.-ся z. se.*

запылить *rozpáliti se, rozzlobiti se.*

запытать, запытывать *do smrti umučiti.*

запыхаться *zadychtiti se.*

запѣв-альщикъ, —ало *m. předzpěvo-*
vač; —ánie n. zazpívání Intonation;

—ать, запѣть *zazpívati.* [tion.

запѣвъ *zázpěv; udání tonu Intona-*

запѣнать, запѣнывать *zapěnit, zpěni-*
ti; з.-ся zp. se.

запѣстие *n. zápěstí Carpus (část ru-*
ky); 2. náruček, náramek Braselet;
3. kružinky okolo rukávu u košile.

запятая *f. čárka, Komma; точка съ*
запятую středník, přibodec, čárka s
puntíkem Semikolon.

запят-ить, запячивать *postrčiti nazpět*
(vůz); з.-ся jíti zpět (o koních);

—ки, токъ *pl. f. stupínek n. stu-*
pátko (zadu za kočárem); —никъ,

—очникъ, а sloužící, jenž stojí za
kočárem na stupínku; —окъ, тка
opatek (na obuvi) *Quartier.*

запятнать, запятнывать *zamazati, po-*
skvrniti; 2. cejch n. znamení vypá-
liti; 3. očerniti koho.

зарабóт-ать, —ывать *vydělati práci;*
з.-ся příliš dlouho pracovati, do prá-
ce se zabрати, zapracovati se; —ка
f., —ная плата práci vydělané pení-
ze, plat za práci, výdělek.

заравнивать *v. заровнять.*

заражать *v. заразить.*

зараждать *v. зародить.* [з. mor.

зараза *f. nákaza (morová); чумная*

зараз-итель kdo někoho nakazil; —й-

тельница *f.; —ительность nakažli-*

vost; —ительный nakažlivý; —ить,

заражать *nakaziti někoho (nemocí);*

з.-ся nakaziti se.

заразиха *f. záraza, býková bylina, hu-*
bihrách Orobanche (rstl.).

заразь, заразь *adv. (pol. zaraz) na-*
jednou; hned.

заранивать *v.* заронить.

заранье *adv.* časně, včas.

зарасті, зарості, запастать *zarůsti*, *zarůstati*.

зардѣл-ость *zardělost*; —ый *zardělý*; зардѣние *n.* *zardění*; зардѣть, зардѣться *zardíti se*. [tiněti.

заребѣчиться *státi se dětinským*, *zdě- zárevo n.* záře na nebi (od požáru), záplava.

заревь, а (— зари) *star.* měsíc srpen. заревѣть *zařvati*.

зарекаться, заречься *zařící se*, *zařikati se* (že něčeho neučiní).

заржав-ина *f.* *zarezavělé n.* *rezovaté místo*, *rezovatina*; —ѣлый *zarezavělý*; —ѣть *zarezovatěti*.

заржѣть *zaržati*, *zařehtati* (*kůň*).

зари, ей *pl.* silná žádost, *chtič*; 2.

zlost; *eró беруть зари* *dostává chuť*.

зарить *vzbuzovati chuť*; 2. *zlobiti* *ko-* *ho*; 3.-ся на что *zakousnouti se do něčeho t.* *velice po tom bažiti*.

зарница *f.* *blýskavice*, *blýskání na časy*. [nutí.

зэрный блескъ *záblesk jitra*, *zasvit-* *заровнѣть*, *заравнивать* *zarovnat*.

зародить, зарождать, зараждать *zrodi-* *ti*; 3.-ся *zaroditi se*, *zroditi se*.

зародъ (сѣна, хлѣба) *stoh* (*sena*, *obi-* *lí*); 2. *v.* *зародышъ*.

зародышъ *zárodek*, *plod* (*člověčí*) *Foe-* *tus*, *Embryo*; 2. *zárodek* *rostliny*, *klík*.

зарожден-ие *n.* *zarození*, *vyklíčení*, *vzniknutí*; —ный *zarozený*.

зарокъ, а *zařeknutí se*.

заронить, заранивать *něco upustiti*, *že to někam zapadne*.

зароптѣть *zareptati*, *začítí reptati*.

заросл-ина *f.* *zarostlina*, *porostlina*, *zarostlé n.* *porostlé místo*; —ый *zarostlý*, *porostlý*.

заросль, и *f.* *bejlí*, *čmání*.

зарост-й, запастать *zarosti*, *zarůsti*; —ить *nechati zarůsti*.

зарот-ный *položený za rotami* (*t.* *za vojenskými byty*); —чикъ *kdo se zařekl*.

зартачиться, зартачиваться *s místa se nehýbati* (*o koních*), *staviti se*

зарубѣть, зарубѣть *zaseknouti*, *zasekávati*; *naseknouti*; 2. *obroubiti* (*šátek atd.*).

зарубѣж-ный *hraničný*, *pomezní*; *za hranicí* *položený*; —ье *n.* *krajina pohraničná*, *pomezní*, *kraj za hranicí*.

заруб-ина *vyseknuté n.* *naseknuté místo*; —ка *f.* *zárubka*, *vrub*.

зарубѣ, а, садокъ *sádka* (*na ryby*).

заругать *přezdívatí n.* *vynadati komu*; 3.-ся *povaditi se*. [káví.

зарукавье, *dem.* *зарукавьице n.* *záruc-* *зарумяниться* *zardíti se*, *začervenati se*, *zaruměnití se*.

заруч-ать, —ить *podepsati vlastní rukou*; —ѣние *n.* *podpis vlastno-* *ruční*; —итель, я *m.*, —ительница *f.* *kdo se podepsal, -a*.

заруч-ины *pl. f.* *zasnoubení*, *smlouvy* (*t.* *svatební*); —ный *podepsaný*.

зарушѣть, зарушить *zasypati*, *zасpati*.

зарывѣть, зарыть *zaryti*, *zahrabati*; 3.-ся *z. se*.

зарыдѣть *zařvati* (*jako lev*).

зарыскачься *zatoulati se*, *zaběhnouti někam*.

зарычѣть *zařičeti*.

зарѣзвиться *rozpustiti se t.* *býti rozpustilým*.

зарѣз-ать, —ывать *zařezati* (*do něčeho*); *z.*, *zabití* (*zvíře*); 3.-ся *zařezati se*; —ка *f.* *zářezek*.

зарѣзъ, а *zářez*, *vřez*.

зарѣч-ный *zařičný*, *za řekou*, *zářecký*; —ье *n.* *zařící*, *krajina za řekou*.

зарюмить *zakňourati*.

заря *f.* záře (na nebi); útrpenня з. ranní záře, ranní červánky; zoře; večernяя з. večerní červánky; večerní bubnování k návratu; *pl.* зари, ей чти́тъ *v.* зари.

заряди́ть nabití (ručnici); заряжа́ть nabíjetí.

заря́дъ náboj (ručničný); nabití; з. пу́лею nabití na ostro; холосто́й з. nabití na slepo; встрѣ́лить холосты́мъ зарядо́мъ vystřeliti na slepo; 2. (star.) zápis věnný.

заря́дье *n.* místo za budami.

заса́да *f.* záloha k přepadnutí někooho.

засади́ть, заса́живать zasaditi (rostlinu); osázeti (kus země); з. когó-ли́бо за дѣ́ло, за рабóту přinutiti někooho ku práci; з. въ тюрьмý vsaditi do vězení.

заса́лить, заса́ливать zamastiti, pomastiti, mastnotou pomazati.

заса́ривать *v.* засори́ть.

заса́сывать *v.* засоса́ть.

заса́харить, -ивать rocukrovati; ос.; 2. s cukrem zadělati.

засва́тать, -ывать zasnoubiti.

засверка́ть začíti se blýskati.

засверли́ть, засве́рливать zavrtati, začíti vrtati.

засви́дѣтельствов-аніе *n.* osvědčení; —а́ть osvědčovati; прошу́, з. моё почтѣ́ніе prosím, račte vyřídití mou úctu.

засви́ст-аніе *n.* zahvízdání; —а́ть zahvízdati; 2. vyhvízdati (herce); —ѣ́ть zahvízdnouti.

засвѣ́тить, засвѣ́чать rozsvítiti (svíčku); з.-ся з. se.

засвѣ́тло *adv.* za světla (t. denního).

заса́даться, заса́даться zmýliti se v dávání karet; předati se.

засдо́бить, засдо́бливать přistrojiti (jídla). [baviti.

засеквестро́вать sekvestrovati, за-

засел-ѣ́ніе *n.* osazení se, usídlení se někde; —и́ть, —я́ть osaditi, usídliti; з.-ся osaditi se, usídliti se někde. засело́къ, лка nezdělané místo za vesnicí. [dlouho sedět.

заси́дчивый kdo rád někde zůstane засидѣ́ться poseděti si někde, dlouho seděti; з.-ся въ дѣ́вкахъ zůstati sedět (nevdaná).

заси́мъ *adv.* potom. [zmodrati.

засин-и́ть, заси́нивать omodřiti; —ѣ́ться засипнуть ochraptěti.

заси́ять zasvitnouti.

заска́бливать, заско́блить zaškrabati.

заска́к-а́ть začíti skákati; з., —ну́ть *v.* заскочи́ть.

заскверни́ть pomazati, poskvrniti.

засквози́ть začíti profukovati.

заско́бить да́ти do závorek (—).

заско́рб-лый scvrklý; —ну́ть scvrknouti se.

заско́рбѣть začíti churavěti.

заскочи́ть, заско́кнѣть zaskočiti за пѣсо; з. когó-ли́бо zaskočiti někooho.

заскреба́ть, заскре́сть, заскре́бывать zaškrabati. [zubami.

заскреже́тать zaskřípati, zaskřípěti заскри́пѣть zaskřípěti, zaskřípati, zavrzati (o dveřích).

заскупи́ться začíti skoupým býti.

засла́стить, засла́щивать osladiti.

засли́нить, заслю́нить zasliniti, posliniti, poslintati; з.-ся poslintati se.

засло́нить, засло́нять, засла́нивать zastříti; з. свѣ́тъ zasliniti, zacloniti; з.-ся чѣ́мъ отъ чегó zakryti se, zastíratí se čím.

засло́нка, засло́ночка *f.* dvířka u kamen; 2. klapka *Valvula* (anat.).

засло́нь, а дві́рка (u ruských kamen); 2. klapka, kohoutek (u kamen).

заслу́га *f.* zásluha.

заслужё́нный zasloužený, záslužný; з. профе́ссоръ vysloužilý profesor.

заслужить, заслуживать *zasloužiti*; з.-ся *dlouho sloužiti*.

заслужать, заслушивать *poslouchati*; з.-ся *dlouho poslouchati*; *pozorně poslouchati*.

заслѣпить, заслѣплять *zaslepiti*.

засмолить, засмѣливать *zasmoliti*; з.-ся *zasmoliti se*.

засморкать, засмѣркивать *zasmrkati*.

засмотрѣть, засмѣтривать *ohledati*; *prohlednouti*; з.-ся во что *zakoukati se*, *zadívati se na něco*.

засмѣять кого *vysmáti se komu*; з.-ся *zasmáti se*. [rovati.

заснуровать, заснурѣвывать *zašně-*

zasnúť, *засыпать usnouti*, *zasnouti*.

засовать, засѣвывать, засунуть *zastrčiti*, *zasunouti*; з.-ся, засунуться *zastrčiti se*; засоваться *přebíhati*, *těkati sem tam*.

засолить, засѣливать *zasoliti*. [lák.

засѣлъ, а *zasolení*; 2. *rosolná jícha*, засѣльный *nasolený*.

засопѣть *zasupěti*.

засор-ѣние *n. zasypání*; (med.) *zácpa*;

—ить, засѣривать, засѣривать, засорять *zasypati*; *zacpati*; з. бечевѣю за что *provazem zachytiti*.

засосать, засѣсывать *vyssati*; 2. *zapa-*

padnouti do bahna (kola). [mlaská.

засѣсъ, въ з. цѣловать *líbati až to*

засѣх-лый *zaschlý*; —нуть *zaschnouti*.

засочиться зачѣти *kapati*.

заспать *zaspati*; 2. з. младенца *zale-*

hnouti dítě. [hádku.

заспорить, заспоривать зачѣти *spor n.*

засрѣчный *mimo lhůtu*.

застав-а *f. zástava (šraňk) před mě-*

stem; *brána*; —ить, заставлять, за-

стѣвливать *zastaviti*, *postaviti něco*

před něco; з. кого *nutiti*, *přinutiti*

koho; —ица, —ка *f. obrázek*, ви-

нѣтка *Vignette*; —ныя буквы *písmo*

titulové.

заставать *v. застѣть*.

застѣв-никъ *rukojmě, zástavník*; —щикъ *písař ve bráně, branný*.

застѣвъ, застѣвка *f. zaslona (k zastření něčeho)*.

застѣивать, застоѣть *zastaviti koho (cestou) zdržeti*; з.-ся *nastáti se, dlouho státi*. [(cestu vozem).

застѣновѣть, застѣнавливаетъ *zastaviti*

застѣновка *f.*, застѣновлѣние *zastavení (cesty)*.

застѣп-ѣлость *zastaralost (nemoci)*;

—ѣлый *zastaralý (nemoc, rána)*; —ѣть,

—ѣться *zastarati, zastárnouti*.

застѣть кого при чемъ *zastati (zastihnouti koho při čem)*.

застѣрѣть зачѣти *štepovati*; з. кого *vy-*

mrskati komu, zmrskati koho.

застѣгнѣть, застѣгиваетъ *zapnouti na*

knoflík; з.-ся *zapnouti se*.

застѣжка *f. spona, skobka (na knize)*.

застѣнѣть *zasténati*.

застѣгѣть, застѣгнѣть, застѣчь *zasti-*

hnouti; бѣря застѣгла насъ въ стѣпи

bouře zastihla nás v stepi.

застѣлѣть, застѣлѣть *zastílati, zakrý-*

vati, pokrývati (koberci atd.); u-

stlati postel; застѣлѣетъ глазѣ оči

se mi zakalujou, dělá se mi tma

před očima; з.-ся *pokryti se*.

застѣтитъ (застѣ, застѣшь) кому застѣ-

něti komu, státi ve světle.

застѣой, ѣя *m. zástávka, přestávka,*

stání Stagnation; з. молока *sražení*

se n. zastavení se mléka (v prsou);

2. *neprodané zboží; nedostatek od*

bytu; —ный *stojatý (voda)*; 2. *ne-*

prodaný (zboží).

застѣлица *f. (prost.) spolu za stolem*

sedící osoby, spolustolovníci.

застѣоль-никъ *spolustolovník*; —ное *n.*

zástolné (peníze sloužícím na stravu);

—ный *zástolní*; —ная *pěsнь pí-*

seň při stole, p. zástolní.

застонать *zasténati, zastonati.*

засторонить, -ять *zacloniti, zastříti, zakryti.*

застрахов-ание *n.*, застрахо́вка *f.* *ujištění, pojištění Assecurance*; —ать, застрахо́вывать *pojistiti, asekurovati*; з.-ся *pojistiti se*; застрахо́ванный *pojištěný.*

застрáчивать *v.* застрочить.

застращать, застра́шивать *zastrašiti.*

застрекотать *začítí křičeti.*

застри-гать, застри́чь *zastřihnouti, nastřihnouti*; —жение *n.*, застри́жка *f.* *zastřižení, nastřižení.*

застро́гать *zahoblovati.*

застро́ить, застро́ивать *začítí stavěti*; 2. *zastavěti* (nějaké místo); з. *vyhlídku*; з.-ся *zastavěti se.*

застрочить *prošiti*; застрóчка *f.* *prošívka.*

заstrupьть *strupem se potáhnouti.*

застрéжка *f.* *palist, palístek stipula (bot.).*

застрéлить *zastřeliti*; з.-ся *z. se.*

застрéльщикъ *zástřelčík (různostřelec) Tirailleur.*

застрéха, *dem.* застрéшка *f.*, застрéхъ, а *přístřešek (střecha vyčnívající).*

застрéшина *f.* *prkno pod přístřeškem.*

застрéпать *začítí vařit, začítí pokrm* *strojit.* [stuzení.

застýда, простýда *f.* *nastuzení, zastuditi*; з.-ся *zastuditi se, nastuditi se.*

застýпа *f.*, заступлénie *n.* *ochrana, přispění; (zastupování koho).*

заступить, заступать что *zastoupiti* něco, *postaviti se před něco*; з. *допóры zastoupiti cestu někomu*; 2. з. *когó zastoupiti koho t. přispěti mu ochranou*; з. *чьé-либо мѣсто zastoupiti něčí místo*; з.-ся *за когó zastupovati koho (vzítí do ochrany).*

застýп-никъ *zástupce (zástupník) něčí*; —ница *ochrankyně, zástupnice*; —ничество *zástupnictví, ochraňování*; —чивый *ochraňivý.*

застýпъ *ryč.*

застучать, застýкать *zaklepati, zatlouci, zabouchati (na dveře).*

застывáть, засты́нуть *ustydnouti, vychladnouti*; засты́лый *ustydlý, vychladlý.*

застыд́иться *zastyděti se.*

застѣн́ить, застѣн́ять, застѣн́ивать *комý свѣтъ zasloniti, zasláněti, státi komu ve světle.*

застѣн-окъ, нка *okolek na polštáři*; 2. *mučírna*; —чивый, *adv.* -во *nesmělý*; —чивость *nesmělost.*

засуд́ить *когó někoho přísně potrestati.*

засу́ститься *šukati sem tam*; 2. *nepokojně si počínati.*

засýнуть, засóвывать *zastrčiti.*

засýслить, засýсливать *posliniti, poslintati.*

засýха *f.* *zásucha, sucho, čas sucha (když dlouho neprší).*

засуч́ить, засуч́ивать *začítí soukati*; 2. *vyhrnouti (rukávy)*; з.-ся *vyhrnouti se.*

засýшина, засýшинка *f.* *vyschlý kousek chleba, sýra atd.*

засу́шить, засуч́ивать *sušiti, vysušiti*; з.-ся *sušiti se*; засýшка *f.* *sušení.*

засы́лать *zasýlati, zasílati*; заслáть *zaslati.* [sílání.

засýлка *f.*, засылáние *n.* *zásilka, zasýль-ный zaslaný*; —щикъ *posílající.*

засы́пать, заснýть *usnouti, sdřímnouti.*

засы́пать, засы́пать *zasypati*; з.-ся *zasypati se.*

засы́пной *zasypací, zásypný.*

засы́пъ, и *f.* *zasypaná jáma.*

засыхáть *zasýchati*; засóхнуть *zaschnouti.*

засѣвѣть, засѣять *zasíti*; 3.-ся *z. se.*
засѣвъ, а *osení*.

засѣд-ѣніе *n.* *zasedání, sezení, schůze*; —ѣтель *přisedící, zasedatel*;
—ѣть (въ сѣдѣ, въ академіи) *zasedati*
(*v soudu, v akademii*); *v.* засѣсть.

засѣка *f.* *záseka* (*v lese*).

засѣкѣть, засѣчь *zasekati, nasekati*;
2. до смрти *ubičovati*; 3.-ся *zase-*
kati se, nasekati se.

засѣкъ *pažení, přepážka* (*ve stodole*).

засѣсть (*fut. засѣду*) *zasednouti*; *v*
záloze ležeti n. číhati; 2. увѣзновѣ-
ti; 3. дома *seděti doma* (*t. ustavič-*
ně); 3. въ дѣвкахъ *zůstati sedět*
(*stará panna*).

засѣчка *parážka* (*na noze u koní*).

засѣяніе *n.* *zasetí* (*obilí*).

затаѣть, затаѣивать *zatajiti*; 3.-ся *u-*
kryti se, schovati se.

затапливать *v.* затопѣть.

затаптывать *v.* затоптѣть.

затаскивать, затащить *zatăhnouti, za-*
vleci; *vtáhnouti* (*někam*); *zatakátъ*
obnositi.

затачивать, затачать *započiti*; 2. за-
точить začíti soustružiti; 3. *vybrou-*
siti, zabrousiti (*štěrbiny na noži*).

затвердѣть, -ѣвать *zatvrdnouti*; —ѣ-
лость, —ѣніе n. zatvrdlost; *zatvrze-*
ní; —ѣть, затверживать *nazpaměť*
se naučiti.

затвор-ѣніе *n.* *zavření*; —ѣть, —ѣть
(дверь, ворота) *zavřiti* (*dveře, vrata*);
3.-ся *zavřiti se.*

затвор-ка, —очка *f.* *závorka*; —никъ
poustevník, samotář; 2. *v celi své*
zavřený mnich; —ни *чество pouste-*
vnickví. [завора.

затворъ, а *uzavřenost, pousteвна*; 2.

затекѣть, затечь *naběhnouti, otecí, za-*
tecí; затеклый *zateklý, otekly, na-*
běhlý, opuchlý.

затекъ, а *otok, otekлина.*

затемнить, затемнять *zatemniti.*

затѣплить, затѣпливать *zapáliti, roz-*
svítiti (*svítilnu před obrazem sva-*
tých). [bati.

затеребѣть, затереблывать *začiti šku-*
zaterětъ zatřiti, potřiti (*barvou*).

затерѣть, затерѣивать *ztratiti, zandati*
něco kam; 3.-ся *ztratiti se.*

затесѣть, затесывать *začiti tesati*; 3.-ся
otesati se; 2. *ostřílet se, smělosti*
při něčem nabyti.

затѣнь, а (*star.*) *zátyň, hradba.*

затир-ѣніе *n.*, затѣрка *f.* *vytření, vy-*
tírání, vymazání; —ѣть *v.* затерѣть.

затѣска, затѣскивать, затѣснуть *vtě-*
snati, vtlačiti do něčeho; 3. *ся v. se.*

затихѣть, затихнуть *utichnouti.*

затѣшь, и *f.*, затѣшие *n.* *zátiší, zá-*
větrí (*místo před větrem chráněné*).

заткѣть, затыкѣть *začiti tkáti.*

заткнѣть, затыкѣть *zacpati, zatykati.*

затмѣніе *n.* *zatemnění*; 3. *солнца, сол-*
нечное zatemnění slunce; 3. *лунъ, лун-*
ное z. zatemnění měsíce.

затмѣть, затмѣвѣть *zatemni, zatemniti*;
3.-ся *z. se.* [tetřev).

затокѣть, затокѣвать *zatokovati, zatokati* (*jako*
zátokъ, а útek (*v přízi*); 2. *zátoka*
v řece.

затолкѣть *strkati n. štouchat* (*do koho*).

затолковѣть, затолковѣваться *splesti se ve výkladech.*

затолочѣть, затолочивать *zadupati*
(*trávu*).

затолочъ *zatlouci.*

затопѣть, затопѣвать *zadupati* (*nohama*).

затопѣть, затопѣнуть *zatopiti se.*

затопѣть, затопѣивать *zatopiti* (*v kam-*
nech); 2. *затопѣть, затопѣять zato-*
piti, potopiti (*vodou*); 3.-ся *zatopiti*
se, potopiti se.

затоптѣть, зашлѣпать, пошлѣпать (*čistou*
podlahu atd.).

заторговѣть, зачѣвать *obchod, z. kupčiti*;
3.-ся *dlouho se smlouvati* (*o cenu*).

затѣрникъ, затѣрный чанъ kvasicí kád.
затѣръ kvasidlo (v pivovárství); 2.
tlačenice.

затѣсковать zateskniti, zastesknouti si.
затѣчь, —ить vypovědětí zločince
na odlehlé místo; 3. въ монастырь
zamknouti do kláštera; —ѣние *n.*
vypovězení; vypovězenství; uvězně-
ní; —ѣнникъ vypovězený, uvězněný.
затѣчь, затѣчина vybroušené místo
v ostří.

затѣва, затѣвка *f.* zátravka, zápal-
ná dírka (u ručnice, děla).

затѣвить, затѣвливать štváti, pošva-
ti (zvěř); 2. zapáliti (prach).

затѣвникъ, čistící jehla (u děla);
—ный, —очный zápalný; 3. порошокъ
z. prach.

затѣпѣзь, a dvojtkanina; затѣпѣзный
dvojtkaninový; *v.* застѣльный.

затѣтитъ, затѣчивать utratiti peníze;
3.-ся utratiti se.

затѣпетать zachvěti se.

затѣщать зачѣти praštětí. [nu, baňku.

затѣщина *f.*; дать -ну dátí komu rá-
затѣгать, затѣгивать, затѣгнуть do-
tknouti se, dotýkati se.

затѣубить zatroubiti. [obtížiti.

затѣудить, затѣуждять prací přetížiti,
затѣуднѣние *n.* těžkost, překážka;

—ительность obtížnost; —ительный
obtížný; —ить, —ять obtížiti, ztížiti;
3.-ся snažiti se; 2. těžkosti nachá-
zeti, rozpakovati se.

затѣусить, затѣушивать zasypati.

затѣрасть затѣрасти; 3.-ся затѣрасти, зачѣти
se trásti. [mlhou pokryti.

затѣмнить, затѣмнивать zamlžiti,

затѣпить, затѣплять zatupiti, otupiti.

затѣсклый naběhlý, opocený (sklo,
okno).

затѣхатъ, затѣхнутъ zatuchnouti, u-
tuchnouti (oheň), vyhasnouti; 2. stu-
chnouti, zkaziti se.

затѣш-ать, —ить zhasiti; 3.-ся zh. se;
—ѣние *n.* vyhasnutí.

затѣхлый *v.* задѣхлый.

затѣкать зачѣти komu tykati.

затѣкать, затѣкать zaspati; 3.-ся z. se.

затѣлокъ, затѣлочекъ, чка затылек,
тыл (zadní část šíje); почѣсывать 3.
škrabati se za ušima. [lový.

затѣлочный, затѣльный затылковý, ты-
затѣльникъ затыльник (zadní část pří-
lbice).

затѣчка *f.* zátka, čep.

затѣвять, затѣять stropiti, spůsobiti,
spáchati něco; 3. что на кого-либо
vymysleti *n.* strčiti *n.* svaliti něco
na někoho; что тамъ затѣвается?
co se tam tropí? [svévolné.

затѣи, и *pl.* *f.* kousky nepořádné *n.*

затѣй-ливость vymyšlivost, šprýmo-
vnost; —ливый vymyšlivý; šprýmo-
vný; prohnáný; —никъ šprýmovník;
—ница šprýmovnice; —ничать šprý-
my provozovati; šprýmovati; —ный
vymyšlený; —щикъ původce; pa-
chatel.

затѣмъ *adv.* zatím; potom; 2. 3. что
proto; protož, ježto.

затѣнить, затѣнять zastíniti.

затѣнь, и *f.* zástinek.

затѣснить, затѣснять stísniti.

затѣвкать зашѣкати, zahafati.

затѣгать зачѣти právní rozepři.

затѣгивать zatahovati; затѣгнуть zata-
hnouti, stáhnouti; protahovati prá-
vní při; 3.-ся stáhnouti se (rána).

затѣжка *f.* zátažka (sňůra k zataho-
vání); průtah, odkládání s něčím.

заулокъ, лка postranní ulička.

заумничать зачѣти mudrovati.

заумнѣвость těžkomyslnost; —ный
těžkomyslný.

заупокѣйный: -ая молитва modlitba
za upokojení duše zemřelého.

заупрямиться зачѣти svéhlavým býti.

заурчать *zavrčeti*. [ník.
 заусеница *f. záděr* (na nehtu), závist-
 заусенокъ, нка ostrá hrana na kameně.
 зауторникъ útorník (u bednáře).
 заўтра *adv.* z rána, za rána, za jitra.
 заўтренья *f. jitřní mše*.
 заутюжить, -ивать *vyhladiti, vypiglo-*
vati (prádlo), [šijky dávati.
 заушать, заушить *pohlavkovati, zá-*
зауш-екъ záušek, místo za uchem;
 —ина *f. pohlavek, zášijek, záušek;*
 —ица, —ница *f. záušnice, boule n.*
žláza za ušima; —ный záušní.
 захаивать *v. захаять*. [nouti.
 захапать, захапывать *uchopiti, popad-*
захапъ, dem. заханокъ, na náručí
(něčeho). [chrchlati.
 захаркать, захаркивать *zachrkati, za-*
захаять haněti, zhaněti.
 захвалить *začítí chváliti, pochváliti.*
 захвастать *zachvastati, začítí chvastati.*
 захватать *popadnouti; 2. ochmatati*
něco, chmatáním umazati; 3.-ся чѣмъ
пříliš mnoho na sebe nabrati.
 захватить, захватывать *uchopiti, u-*
chvátiti; přepadnouti koho; z ne-
dopatření vzíti, přechmátnouti se.
 захватливый *kdo rád po cizím ma-*
jetku sahá (dotýkavý, nenechavý).
 захватъ *rukověť; 2. záchvat (náru-*
živosti).
 захворать *rozstonati se; ochuravěti.*
 захилять *oslábnouti, zneduživěti.*
 захламошть, захламашивать *zasypati.*
 захлебать *začítí lžící jísti.*
 захлебнуть, захлёбывать *zapiti něco*
(t. nepřijemnou chuf); 3.-ся zalknou-
ti se (vodou).
 захлестать *ubičovati (k smrti).*
 захлѣст-ка *f. uzel; —ывать, захле-*
снуть pošplíchat (vodou), zastříka-
ti; 2. švihnouti bičem; 3. přišiti;
3.-ся zauzliti se; pošplíchat se.
 захлипать, -ываться *zalkati, vzlykati.*

захлисть, и *f. náplav, nános, napla-*
venina (staroč. náklí).
 захлоп-ать *zaklepati; začítí práskati*
bičem; 3. въ ладоши zatleskati ru-
kama; —ка f. záklopka, klapka;
 —нуть, —ывать *přiraziti (dveře, o-*
kenice), bouchnouti (dveřmi); 3.-ся
s bouchnutím se zavřítí (jako dveře).
 захопотать *začítí se starati; 3.-ся*
mnoho se nastarati.
 захоостать *ucourati si šat; 3.-ся u-*
courati se.
 захиылина *f. nerovnost cihly.*
 заходить, зайти къ кому *zajíti k ně-*
кому, zastaviti se u koho; зайдѣ
ко мнѣ, когда пойдѣшь въ городъ
zastav se u mne (zajdi ke mně) až
půjdeš do města; 3. въ тыль непри-
ятелю vpadnouti do zad nepříteli;
3. zajíti (do houští); z. (o hvězdách)
3.-ся ztuhnouti zimou (ruka atd.).
 заход-никъ, —чикъ, а *záchodník, či-*
stič záchodů n. stok; —ный zácho-
dový; —ная труба trouba záchodová
заходъ záchod (v domě); 2. 3. со́лнца
západ (staroč. záchod).
 захождѣніе *n. (со́лнца) západ slunce*
 заходить, захолаживать *zachladiti*
zastuditi, nastuditi.
 заходо́дь, и *f. chládek, stinné místo*
kde je chládek.
 захо́лустье *n. osamělé odlehlé místo*
 захоронить *zastrčiti, zandati.*
 захотѣть, 3.-ся *zachtíti se; е́мý захо-*
тѣлось ѣсть jemu zachtělo se jíst
 захохотать *zachechtati se.*
 храпѣть *zachrápati, začítí chrápati*
 хребѣт-ный *hřbetový, záhřbetní*
 —никъ *podruh (kdo nemá svého sta-*
tku a žije v nájmu — v podruží.
 хромать *začítí kulhati.*
 хрустѣть *zachrustěti.*
 хрюкать *začítí chroukati, rochat*

захры́с-лостъ *zacrpanost*; *zácpa* (med.)
Obstruction; —лый *zacrpaný*; —нуть
zacrpati se.

заху́лить *poahaněti*.

захѣ́рить, -ивать что *přeskrtnouti něco*.

зацвѣ́лый *zplesnivělý*.

зацвѣ́сті, зацвѣ́татъ *prokvesti, prokvitati*; 2. *zplesnivěti*.

зацы́ганить *začítí koho škádliti*.

зацѣ́па *f. hák*; 2. з. *m. kdo se rád hádá, škorpil*.

зацѣ́пѣть, зацѣ́плѣть *zahakovati*; з. *kogó špičkovati koho*; з.-ся за что *zahakovati se*; *přivěsiti se, zavěsiti se na něco*.

зацѣ́пчивый *škorpivý*.

зацѣ́пъ, а *hák*; *pl. зацѣпы řezáky, kusáky (zuby), kly*; слоновые з. *slopnové kly*.

зача́лить, -ивать *lanem přitáhnouti*.

зача́ло *n. (crk.) začátek*.

зачарова́ть, зачаро́вывать *začarovati*.

зачастѣ́ть къ кому́ *často k někomu choditi*.

зачасту́ю *adv. začasťe, často*.

зача́т-іе *n. začetí*; 2. *početí (matky)*

Conception; —окъ, тка *začátek, počátek*; 2. *zárodek*.

зача́х-лый *souchotivý, vychřadlý, vyhublý*; —нуть *souchotiny dostati*.

зачва́ниться *začítí se chlubiti*; *pochlubiti se*. [з. *se*.

зачернѣ́ть, зачерни́вать *začerniti*; з.-ся *зачеркну́ть, зачерки́вать vyškrtnouti, zaškrtnouti (něco psaného)*.

зачерпну́ть, зачерпыва́ть *nabrati, načerpati (vody)*.

зачерствѣ́лый *zatvrdlý chleb*.

зачертѣ́ть, зачерчива́ть *zatrhnouti, čárkou vyznamenati*. [ка́jí).

заче́ртъ *čára* (až ku které tesaři se-
зачеса́ть, зачесыва́ть *začesati, přiče-
sati (vlasý)*; *česati do zadu*.

заче́ска *f. záčeska*.

заче́съ *záčes, vlasý nad čelem zče-
sané*; 2. *třepení*.

заче́тный *srážkový, na srážku*.

заче́тъ *srážka*; въ з. *жалованья на
srážku služného*; безъ *зачета bez
srážky*.

зачина́ть *začínati*; *зача́ть začítí*; 2.
počítí (v životě); з.-ся *začítí se*.

зачини́ть, зачинива́ть *vypravití, spravi-
viti*.

зачи́н-ка *f. správká*; —щикъ *původ-
ce něčeho, strůjce*; —щица *f.*

зачи́нь *začátek, počátek*.

зачи́рѣкать, зачи́рлѣкать *zacvrlikati, zašviřinkati (o ptácích)*.

зачи́слить, зачисля́ть *vpočítati, připo-
čítati*; з.-ся *připočítati se*.

зачи́сто *adv. za hotové peníze*.

зачита́ть, заче́сть (*fut. зачту́*) *připo-
čítati; odpočítati*; 2. *začítí čísti*; 3. *čte-
ním unaviti*.

зачуми́ть, зачумля́ть *morovinou naka-
ziti*; з.-ся *nakaziti se*.

зачу́ять *počítiti*.

зачѣ́мъ? *adv. proč?*

заша́лить, заша́ливать *začítí dovádě-
ti*; з.-ся *rozdováděti se; hodně se
nadováděti*.

зашата́ть, заша́тывать *začítí něčím
třásti n. hýbati*; з.-ся *rozkolísati se*.

зашвы́ривать, зашвы́рну́ть, зашвы́рять
zahoditi.

зашевелѣ́ть *v pohnutí přivesti*; з.-ся
v pohnutí se dostati.

заше́екъ, е́йка *zášejek, šíje, zadní
část šíje*.

заше́ецъ, е́йца *malý záliv, zátoka*.

за́шей: въ за́шей *adv. do týle, za ší-
ji, do vazy*.

заше́ина *f. vaz*; 2. *zášijek, rána do
šíje*.

заше́лецъ, льца *příšlec, příchozí, ci-
zinec*.

зашелудѣ́тъ *oprašivěti*.

зашептáть *zašeptati*; 2. з., заше́пты-
вать *zaříkávati*, *okouzlití*.
зашибáть, зашибѣть (*hóry*) *poroucha-
ti si nohu*, *naraziti si nohu*; 2.
(*prost.*) *vydělati peníze*; 3.-ся *porou-
chatí se*, *přijíti k úrazu*.
зашибина *f.*, зашибѣ, а *zhmožděnina*;
náražek, *modřina*.
зашивáть *zašívati*; зашить *zašiti*, *při-
šiti*, *vyšiti*, *šitím vydělati*.
зашипѣть *zasičeti*.
зашнуровáть, зашнуровывáть, засну-
ровáть *zašněrovati*.
зашпíлить *přišpendliti*, *zašpendliti*.
заштáтный *přespočetní*; 3. *gorodъ mѣ-
sto bez obvodu*, *bez podměstí*.
заштѣп-ать, -ывáть *zaštepovati*; —ка
f. *zaštepování*; *zaštepované místo*.
заштукатурѣть, -тѣривáть *zaštukatu-
rovati*.
зашумѣть *začítí hřmotiti*.
зашутѣть *zažertovati*.
защепенѣть, защепенѣвать *vyštěrk-
ovati*, *štěrkem vyplniti (vyšutrovati)*.
защеголять *začítí šviháka dělati*.
защекотáть *zarepetati*, *zaštěhotati (ja-
ko straka)*; 2. *ulehtati koho*.
защѣлка, защѣлка *f.* *klika (u dveří)*,
západka.
защѣлкать, защѣлкивать (*пáльцами*)
zalusknouti, *zaluskati (prstami)*; 2.
защелкну́ть *kliku spustiti u dveří*.
защемѣть, защемлять *uskřípnouti*; 3.-ся
uskř. se.
защемѣ *uskřípnutí*, *uskřípnuté místo*.
защѣп-ина *f.* *tříštka*, *zaštípenina*;
—истый *rozštípený*, *štěrbivý*.
защепѣть, защепливать *naštípnouti*,
zaštípnouti (prkno).
защѣпъ *záštěp (na kopytě)*.
защипáть, защипывать *začítí štípati*;
uštíповати (kraje); 2. *uštípati k*
smrti (zobákem, jako ptáci). [лáче.
защипка *f.*, защипъ *založený kraj ko-*

защита *f.* *záštita*.

защит-ительный *záštitný*, *ochranný*;
—ить, защищáть *zaštítiti*, *ochraňo-
vati*, *hájiti*; 3.-ся *zaštítiti se*.

защитн-икъ *záštitník*; —ица *záštitnice*.

защищѣние *n.* *zaštícení*.

защѣрить, -ѣривáть *přimhouřiti oči*.

заѣдáть, заѣсть *ukousati (k smrti)*;
zakousnouti; 2. *leptati*, *vyžíрати*; 3.
zajíдати; 3.-ся *kousati se*; *vaditi se*,
hašteřiti se.

заѣдки, овъ *pl. m.* *zájedky*, *zákusky*.

заѣдчивый *hašteřivý*, *škorpivý*.

заѣды *pl. m.* *zájedy*, *bolavé koutky*
na pyskách.

заѣздъ, а *přijetí*, *zájezd k někomu*.

заѣзжáтый *předjíždějící myslivec Pi-
queur*.

заѣзжáть, заѣхать *zajížděti někam, k*
někomu; 3. въ чужѣй карманъ *sahati*
do cizí kapsy, *přivlastňovati si cizí*
majetek. (unaviti).

заѣзживать, заѣздить *ujezditi koně*

заѣзжий *cestovní*, *pocestný*.

заявитель *svědek*; —ица *svědkyně*.

заявѣть, заявлять, заявлять *svědči-
ti*; *svědectví vydati n. vyřknouti*
(u soudu); 3. *вѣксель předložiti směn-
ku (ku placení)*.

заявлѣние *n.*, заявка *f.* *svědectví*, *se-
znání svědecké*, *výpověď svědků*.

заяловѣлая (*коровá*) *zajalovělá (kráva,*
která se přestala telít).

заяць, *gen.* зайца *m.* *zajíc Lepus ti-
midus*.

заяч-ина *f.* *zaječí maso*, *zaječina*;
—ий, *ья, ъе* *zaječí*; —ья *губа zaječí*
pysk; 3. *щавель zaječí jetel*, *šťavel*
Oxalis acetosella; 3. *корень kopyt-
ník Asarum*.

збѣтень, сбѣтень, тня *nápoj z horké*
vody, *medu*, *koření*, *vavřínového li-
stí n. šalvěje*, *sbiteň*; —щикъ *kdo*
dělá a prodává sbiteň.

збрѹя *f.* zbroj; 2. koňské náčiní, pochvy; 3. náčiní řemeslnické.

звѣніе *n.* zvolání; zvaní; 2. stav, povolání; купеческое з. stav kupecký; духовное з. stav duchovní; жить по своему звѣнію žíti dle svého stavu. звѣтельный падежъ пятý пѣд, volatel *Vocativ.*

звѣтый, (-ой, -ай) (star.) kdo zve.

звѣть, (зову, зовѣшь) zvátí; 3.-ся звѣti se; звѣный zvaný; 3. къ обѣду, з. на обѣдъ zv. k obědu, na oběd; егѡ зовѣтъ Пѣвломъ jeho zovou (nazývají) Pavlem.

звенѡ *n.* (pl. звенѡ, ѣ i звѣнья, ѣвѣ) článek v řetěze; ohniva; 2. veliký kus ryby.

звенчатýй článkovitý.

звенѣть zníti; у меня звенѣтъ въ ушѣхъ mnѣ zní v uších; 2. з. въ колокольчикъ zvoniti na zvonec.

звиздѣть (crk.) hvízdati; 2. posmívati se komu.

звиздѣ, а hvizd.

звон-ѡръ, ѡ звонѣкъ; —ѡрѣха *f.* zvoníkova žena; —ѡрскѣй звонѡрскý; —ѣніе *n.* zvonění; —ѣць, нѣца звонес; —ѣтъ (въ колоколѣ) zvoniti na zvon.

звѡнк-ѣй zvučný; -ѡя монѣта ražená mince; —ѡ *adv.* zvučně; —ѡсть zvučnost.

звѡнкѣ, нѣка звонек, звонес, (на прѣ. u dveří); pl. звонкѣй, колокольчики звонку, звонѣчку *Convolvulus* (rostlina).

звончатýй (star.) v. звѡнкѣй, звѣчнѣй. звонъ zvuk; колокольнѣй з., з. колоколѡвъ znění zvonů; з. въ ушѣхъ znění v uších; слышалъ звонъ, да гдѣ онъ? slyšel vyzvánět, ale neví komu.

звукѡзакѡніе *n.*, акустика zvukověda, zvukozpyt.

звукѡ-мѣръ, а, —мѣрѣтель zvukoměr *Sonometer*; —подражѣніе *n.* napodobení zvuku, zvukopodobí, zvukopodobenství *Onomatopoeia*; —подражѣтельнѣй zvukopodobný.

звукъ, а zvuk.

звуч-ѣніе *n.* zvučení, znění; —ѣтъ zvučeti, zníti; vychvalovati, vynášeti.

звѣч-нѣй zvučný; —нѡ *adv.* zvučně; —нѡсть zvučnost.

звѣзд-ѡ, *dem.* звѣздѣка hvězda; 2. lysina (na čele koňském); морскѡя з. mořská hvězda v. звѣздникѣ; —ѣстѣй hvězditý, hvězdnatý.

звѣзд-никѣ hvězdejš, hvězda mořská *Asterias* (býložilec); —нѣй hvězdný.

звѣздо-вѣднѣй hvězdovitý; —вѣдѣ, звѣздѡвка *f.* hvězdovka *Astrantia* (rstl.); —вѣкъ hvězdník *Aster* (rstl.); —вѣдѣніе *n.* hvězdářství; —гладѣ hvězdohled *Uranoscopus* (ryba); —наблюдѣлище *n.* hvězdárna *Observatorium*; —наблюдѣтель hvězdník, pozorovatel hvězd; —обрѣзнѣй hvězdovitý; —слѡвѣ, —закѡніе *n.* hvězdářství; —слѡвнѣй hvězdoslovný; —слѡвъ hvězdoslovec, hvězdník; —толковѣтель, ѡ, —чѣтъ, а hvězdopravec, vykladač hvězd; —цвѣтъ hvězdník *Aster* (rstl.); —чѣтство hvězdoprava *Astrologie*.

звѣздѡч-ѣка *f.* hvězdička; —никѣ hvězdoslovec *Asterit* (kámen); 2. v. звѣздоцвѣтъ; —нѣца hvězdnice *Stellaria* (rstl.); —нѣй hvězdný.

звѣздчатýй hvězdičkovatý; з. корѡллѣ hvězdice, hvězdový korál *Madrepora*; звѣздѣнка *f.* v. звѣздѡвка.

звѣрѣн-ѡ *f.* zvěřina (maso divokých zvířat); —ѣць, нѣца звѣрѣнѣс *Ménagerie*; —нѣй звѣрѣсѣй; з. рѣвѣй řvaní zvířat; з. ловъ lov zvířat.

звѣрѣстѣй bohatý na zvěř.

звѣро-бой, —бойникъ трезалка *Hypericum perforatum* (rstl.); —бойный трезалковъ; —борець, рца zápasník se zvířaty; —вать loviti zvíř; —видный, —образный zvěrovitý; 2. zvířetský, surový; —вищикъ dozorce nad zvířaty; 2. lovec zvěře; —ловный lovecký; —ловство lov n. hon na zvíř; —ловъ lovec zvířat.

звѣр-скій zvířecí, zvířetský; surový; —ство n. zvířecí způsob, surovost; —ствовать surově jednati.

звѣрь, я zvíře; 2. surovec, hovado; krásный з. červená zvíř; звѣрокъ, рка zvířátko.

звѣк-ать (crk. звѣцати) břinkati; 2. žvaniti nesmysl; —и pl. f. tlachy nesmyslné; —нуть břinknouti.

зги не видно, зги не видать tma jako v pytli, tma, že by mohl fackovat.

здáние n. stavení.

здáтель (crk.) stavitel; zakladatel.

здáть, зидать (praes. зйжду) stavěti (zdíti).

здóба v. сд

здоров-аться, по- съ кѣмъ pozdravovati se s kým; —о adv. zdravě, zdrávo; это для тебя зд. to je ti zdravé; з. ребята! pozdrav vás bůh, děti; —ость zdravost; —ый здоровý; здоровъ, а, о zdráv, а, о; —ье n. zdraví; на зд.! на здорові! (přípitek); дай Богъ ему —ья! dej mu Pán Bůh zdraví; пить чье (за чье) з. píti na (za) něčí zdraví.

здоров-ѣть, здоровѣть, по- pozdraviti se, vyzdravěti; —якъ здоровý člověk.

здравіе n. zdraví; v. здоровье; здравія желáемъ! sláva! vivat!

здраво-мыслие n. zdravá, járá mysl; —мыслящій zdravomyslný, rozumný.

здравствовать zdráv býti; здравствуй! pozdrav tě bůh! здравствуйте!

pozdrav vás bůh! praví se při setkání; — чes. будьте здоров (praví se při rozchodu).

здравый здоровý; з. разсудокъ здоровý rozum.

здѣсь adv. zde, tady, tu; здѣшній, яя, ee zdejší.

зѣбра f. zebra *Equus zebra* (звѣре).

зѣбу m. (indecl.) tur indický *Bos indicus*.

зейгерный, зейгеровальный scezovací; —ая печь huť scezovací.

зейгеровать scezovati.

зельвь, и f., желвь, черепáха želva; зѣлвй, ѡя, ѡе želví.

зелѣй-никъ bylinář, zelinář (znalec rostlin); 2. bylinář, herbář (kniha); —ница f. bylinářka, zelinářka; —ная лавка zelinářský krám.

зелен-йка, —йца f. plavuň *Lycopodium* (rstl.); —йтъ, за- nazeleniti, pozeleniti, na zeleno natříti; —йчие n. záhon zelný; 2. zelenec, zimostráz *Buxus sempervirens*; —йчка f. konipásek *Motacilla flava* (pták).

зѣлено adv. zeleno, на з., zeleně.

зеленоватый nazelenalý, zazelenalý; adv. -то do zelena.

зелѣность zelenost.

зеленщикъ zelenář, zelinář; —йца f. zelenářka.

зелѣный zelený.

зѣлень, и f. zeleň, zelená barva; 2. zelenina, coll., zeliny; pl. гóрная з. zeleň horní. [lenati se]

зеленѣть zeleněti, zelenati; з.-ся zezelie n. jed; 2. střelný prach; 3. fučík, třestidlo.

земель-ка f. zemička; —ный zemský.

земле-ватый zemitý; —викъ chřestác (kámen); —владѣлецъ, льца statkář.

—вóзная тáчка kolečko na vození země; —дѣлецъ, льца, —дѣль, а —дѣльникъ rolník, sedlák, zemědělec

земле-дѣліе, —дѣльство *n.* zemědělství, rolnictví; —дѣльный, —дѣльчeskій zemědělný, zemědělský; —дѣльствовать zemi (role, pole) vzdělávat; —кѡпъ, а, —кѡпщикъ zákopník; —кѡпный zákopnický; —мѣрство zeměměřství; —мѣрка *f.* pídalka (housenka); —мѣрный zeměměřský; —мѣръ, а zeměměř, měřič; —описаніе *n.* zeměpis *Geographie*; —описатель zeměpisec *Geograph*; —пѣшество *v.* земледѣліе; —пѣшець *v.* земледѣлецъ; —рѡйка *f.* rejsek *Sorex* (myš); —трясѣніе *n.* zemětřesení; —удобрѣніе *n.* hnojení polí; —удобрительныя срдства hnojiva, hnojidla; —черпательная машина hrabadlo, hlubidlo, stroj hrabací (k čistění řečiště) *Bagger*.

землістый zemnatý.

земліца *f.* zemička.

земля *f.* země; твёрдая *n.* матѣрая з. pevnina, suchá země; 2. jmeno písmene з.

землякъ, а krajan, rodák.

землян-йка, —йка *f.*, *dem.* —йка jahoda červená *Fragaria*; —йковка jahodovník, víno z jahod; —йкъ zákopník *v.* землекѡпъ; —йчникъ jahodník, rostlina jahodová; —йчный jahodový.

землянка *f.* zemní chýše, barák, chatrč; 2. з., землячка krajanka.

земляной, (-ой) zemský, zemní.

земно *adv.* až k zemi.

земно-водный obojživelní; —водное (живѡтное) obojživelník; —рѣвностный náchylný k pozemským marnostem; —рѡдный (человѣкъ) pozemšťan.

земной, (-ой) zemní, zemský, pozemský; з. поклѡнъ poklona až k zemi.

земскій zemský; з. судъ z. soud; з. собѡръ z. sněm, zemské shromá-

ždění, zemští stavové; -oe ополчѣніе zemská obrana; з. *m.* vesnický písař. [ský výbor.

земство *n.* zemské shromáždění; зем-zenítъ zenith, nadhlavník, nadtemenník.

зерѣнчатый zrnatý.

зѣркало, *dem.* зѣркальце *n.* zrcadlo.

зѣркаль-никъ, —щикъ zrcadlář.

зѣрликъ kapradí voňavé, osladič vonný *Polypodium fragans*.

зерневая, -ой *f.* místo, kde se hraje v kostky.

зерн-ѣніе *n.* zrnění *Granulation*; —ильный zrnící; —истый zrnatý; —ить zrniti.

зерно *n.* zrna; пшеничное, ячменное з. pšeničné, ječné zrna.

зерно-ватый, —видный zrnitý, zrnatý; —викъ obplodí (Presl) *Pericarpium* (bot.).

зерновка *f.* semenáček, zrnovka *Bruchus* (brouk).

зерновой, (-ой) zrnový.

зерновщикъ, зернщикъ kostkář.

зерно-грѣз, а *v.* зерновка; —носный zrnonosný, perlonosný; —подобный zrnovitý; —ядныя птицы zrnožraví ptáci *Granivores*.

зернщикъ kostkář; —щица kostkářka.

зѣрнышко *n.* zrnečko.

зернь, и *f.* kostka (ke hraní); hra v kostky.

зерцало *n.* zrcadlo *v.* зѣркало.

зиждатель stvořitel, tvůrce; zakladatel, původce; —ница tvůrkyně; zakladatelka. [v zimě.

зима *f.* zima, zimní počasí; зимою зимнедворчeskій od zimního paláce (v Petrohradě).

зимній, яя, ее zimní; з. путь sanice, jízda na saních; -ее платье zimní šat.

зимов-алый přes zimu zachovaný; —анье *n.* zimování.

зимовать zimovati, zimu někde strá-
viti, přezimovati.

зимов-ище *n.* zimoviště; —ка *f.* zimování, přezimování; —никъ zimní bouda; —ье *n.* zimní přibytěk, zimní stan.

зимо-лѣть, а кáně *Falco buteo*; —любъ hruštička *Pyrola* (rstl.); —рѣдокъ, два lednáček, rybaříček *Alcedo ispida* (pták).

зинзивей, я, проскурнякъ proskurník, slez vysoký *Althaea* (rstl.).

зінуть zivnouti.

зінька *f.* sýkora *Parus minor*.

зипунъ, а, зипунчикъ halena, kytle selská.

зіяніе *n.* zívání, otvírání huby.

зіять zivati, hubu otvírati; зіяющая пасть zející *n.* otevřená tlama.

злакъ, а (crk.) bylina potravná; tráva obilná; *pl.* злаки trávu.

злат-арь zlatník; —еніца *f.* žloutenice; —ить zlatiti; —никъ zlatý peníz; —ніца ponrava žlutá *Chrysalis*.

злато (crk.) zlato *v.* золото.

злато-бровъ, а sazan zlatý *Sparus auratus*; —вѣрхій *v.* златоглавый; —видный zlatu podobný; —влáска *f.*, —влáсь, а zlatovlas *Chrysocoma* (rstl.); —влáсый zlatovlasý; —главъ, а, —головка *f.*, —головникъ mečík *Asphodelus* (rstl.); —главый, —вѣрхій, ая, ое zlatohlavý, se zlatými bâněmi (věže); —зárный zlatolesklý, zlatozárný; —камень zlatokamen *Chrysolith*; —клэй, я zlatoklej *Chrysocolla*; —кованный zlatokovaný, zlatem kovaný; —крíлый zlatokřídly; —любець, бца milovník *n.* přítel zlata; —любіе *n.* láska k zlatu *n.* k penězům; —но́сный zlatonosný; —пла́менникъ zlatoplamenník *Oriflamme* (válč. prapor st. Frankův).

злато-рі́зный zlatořízný; —ро́гий zlatorohý; —ру́нный zlatorouný; —се-лезѣнникъ zlatoslezinník *Chrysosplenium* (rstl.); —стрýнный zlatostruný; —ткáнный zlatotkaný; —у́стый zlatoustý; Іоáннь —у́сть, —сло́вь Jan Zlatoustý *Chrysostomus*; —цвѣт-ный zlatobarevný; —цвѣтъ koprtina *Chrysanthemum*; —чешу́йный zlatošupíný.

златый zlatý *v.* золотый.

златѣть zlatěti.

зла́ч-ность trvanlivost, bujnost trávy; —ный travnatý. [zlobiti se.

злить, о- rozezlit, rozzlobiti; з.-ся зло *n.* zlo, zlé; употреблять что во зло zle užiti něčeho, upotřebiti ke zlému, zneužiti čeho.

злѣб-а *f.* zloba; —ить, о- zlobiti, rozzlobiti; з.-ся zlobiti se; —ный zlobný; —ствовать zlobu v sobě chovati.

зло-во́ніе *n.* zlý zápach, smrad; —во́нный zapáchavý, smrdutý, smradlavý; —вредный záhubný, škodlivý; —вѣрецъ, рца, —вѣрь, а ка-сѣрь; —вѣстіе *n.* zlověstí, nešťastná zpráva; —вѣстникъ zlověstník; —вѣ-щій, ая, ее zlověstný; —ая пти́ца zlověstný pták.

злодѣ́й, я padouch, zlosyn, zločinec; —ка *f.* zločinkyně; —скій zločinský, zlosynský; —ство *n.* zločinství, zlosynství; —ствовать zločinsky žiti; зло-дѣ́яніе *n.* zločin.

злѣй, áго, áя, óе zlý; (skrác. золь, зла, зло).

зло-ка́чественность zlá vlastnost, zlá povaha; —ка́чественный zlý (nemoc); —ключѣніе *n.* nehoda, nešťastná příhoda; —ковáрный lstivý, zlolestný; —ко́зненный, —ко́зливый úskočný; —мы́сленный zlomyslný; —ость -ost; —на́мѣреніе *n.* zlý úmysl.

зло-намѣренный *zlomyslný*, se zlým úmyslem; —нравіе *n.* zloba, nemravnost; —нравный *zlobný*, zlý, nemravný; —нѣрливый, —нѣрный *lstivý*; —пáмятливый, —пáмятный *mstivý*, msty žádostivý, zlým pamatující; —пáмятство *hněv*, mstivost; —пáмятствовать *hněv proti někomu chovati*, nevěřiti na koho, mstu chovati; —плóдный *záhubný*, zloplodný; —полúчие *n.* neštěstí, nehoda; —полúчный *nešťastný*; —радливый, —радный *zlorádný*, škodolibý; —радство *škodolibost*; —рѣчйвый, —слóвный *pomluvačný*, utrhačný; —ость *-ost*; —рѣчить *pomlouvati koho*, utrhati komu; —рѣчие, —слóвие *n.* *pomlouvání*, utrhání; —слóвъ *pomluvač*, utrhač; —сóвѣстный *v.* безсóвѣстный; —сóвѣtie *n.* *zlá rada*.

зло́стный *zlostný*.

злость, и *f.* *zlost*, zloba.

зло-сча́стие *n.* neštěstí; —сча́стный *nešťastný*; —ая звѣзда *nešťastná hvězda*; —твóрный *zlotvorný*; —умы́слить, —умы́шлять *něco zlého vymýšleti*; —умы́шленіе *n.* *zlý úmysl*; —умы́шленникъ *zlomyslník*; —умы́шленница *f.* *zlomyslnice*; —умы́шленный *zlomyslný*; —употребіть, —употреблять *zle užívati*; —употреблѣніе *n.* *zlé užívání*; —хитрый *lstivý*; —ху́льный *pomluvačný*; —ча́стие, —ща́стие *n.* neštěstí; —честй́вый, —честный *bezbožný*; —язы́чие *v.* злорѣчие; —язы́чный *v.* злорѣчй́вый

змѣ-вѣ́дный *hadovitý*; —вѣ́къ *protěž Gnaphalium* (rstl.); 2. *hadec Serpentin* (kámen); —влáсы *hadovlasý*; —но́сецъ, сца *hadonoš Serpentarius* (shvězdění).

змѣв-ѣ́къ *v.* змѣвѣ́къ; —нѣ́къ *zmíjovník Serpentaria* (rstl).

змѣ́къ, ѣ́ка *hádek*, malý had.

змѣ́нокъ, нка *hádě*, mladý had.

змѣ́й, я *m.*, змѣ́я *f.* *had*; 2. *drak* (baječná potvora); 3. *drak letací* (dětská hra).

змѣ́йка *f.* *hádek*; 2. třeslice *Briza media* (tráva).

змѣ́йный *hadí*.

знавáть *znávati*.

знáемый *známý*, povědomý.

знай! *v.* *знать*.

знако́м-е́ць, мца *známý* (člověk); —и́ть *seznámiti*; 3. *ся s. se s kým*; —ка *f.* *známá*; —ство *známost*; имѣ́ть съ кѣ́мъ 3. *míti s někým známost*; —ый *známý*. [čestná známka.

зна́къ *znak*; 3. *отлічія* *čestný znak*, знамен-áніе *n.* *znamenání*; 3. *кресто́мъ zn. křížem*; —áтель *jmenovatel* (*v počtech*) *Denominator*; —áтельный *znamenací*; 2. *významný*, *význačný*; —áть *znamenati*; 3.-ся *кресто́мъ zn. se křížem*; —йто́сть *znamenitost*, *proslulost*, *slovutnost*; —йтый *znamenitý*, *slovutný*, *proslulý*; —ая по́бѣда *skvělé vítězství*.

зна́меніе *n.* *znamení*; úkaz (na nebi); *zázračné znamení*; 3. *крестá* *znamení kříže*; *adj.* *зна́менскій*.

знаменов-áніе *n.*, значѣніе *význam*, *smysl* (slova); —áть *znamenati*; 3.-ся *znamenati se křížem*, *křížovati se*. [rečník.

зна́менщикъ, знаменонóсецъ *prapor-známa*, ени *n.* (*pl.* *знамена*) *praporec*, *korouhev*; 2. *znamení podpisu*, *křížky* (*místo podpisu*).

знáніе *n.* *znání*, *vědění*; *znalost*.

знáт-но *adv.* *znamenitě*, *skvěle*, *slavně*; 2. 3. *jest patrnо, zjevnо*; —но́сть *znamenitost*, *skvělost*; —ный *znamenitý*, *skvělý*.

знато́къ, а *znalec*.

знать (знáю, знáешь) *znáti* *něco*; *věděti*; 3.-ся (знáюсь, знáешься) *съ*

къмъ znáti se s kým; з.-ся съ чѣмъ znáti něco, znáti se v čem; знай! pořekadlo ruské, asi jako české: víte! [chyby.

знать *adv.* snad, nepochybně, bezpo-
знать, и *f.* znát, značnější *n.* před-
nější lidé. [zelník.

знáхарь, знáхорь, я *m.* čaroděj, kou-
знач-ѣкъ, чка znamínko; 2. prapore-
ček; —énie *n.* význam (slova);
znak; —ительность důležitost, vý-
znamnost; —ительный důležitý, vý-
znamný.

значить značiti, znamenati; это много
значить to mnoho znamená; это ни-
чего не значить to nic nedělá; онъ
при дворѣ много значить он u dvo-
ra mnoho platí.

знающий znající, znalý.

знобѣть, за- mraziti, znobiti (oznobi-
ti); з.-ся oznobiti se.

знобѣй ozáblý; -ость -ost.

знобь, и *f.* mrazení (v těle).

знѡй, я *m.* znoj, parno; —ный znoj-
ný, parný.

знѡить páliť (o slunci).

знѡйха *f.* kozí pysk *Aethusa* (rstl.)

зобáние *n.* zobání.

зобáстый, зобáтый volatý.

зобáть zobati (zobákem).

зобъ, *dem.* зобѡкъ, зобѡчекъ, чка vo-
le (ptačí, člověčí).

зѡвъ, а i зва pozvání.

зѡдіáкъ zvěrokruh, zvířetník, svor ne-
beský; зѡдіáчный, зѡдіáкальный zvě-
rokruhový; зѡдіи *pl. m.* vyobraze-
ní svoru.

зѡд-ческій zednický, stavební; —че-
ство stavitelství (zednictví); —чій,
я, i аго *m.* stavitel (zedník).

зол-á *f.* popel; —йсты popelnatý;
—ить popeliti, lužiti; зѡльный po-
pelový. [(mužova sestra); (st. zelva).

золѡвка, *dem.* золѡвушка švakrová

золот-áрниъ *v.* жидѡвниъ; *v.* зѡло-
тень; —áрь, я pozlacovač; 2. (po-
směš.) záchodník, čistič záchodů.

зѡлотень, тня zlatík, zlatocelík *Soli-
dago virga aurea.*

золот-йльный pozlacovací; —йль-
щикъ pozlacovač; —йстый zlatitý;
zlatonosný (rudá); —ить zlatiti,
pozlacovati; —ниъ (= zlatník),
jedna třetina lotu.

зѡлото *n.* zlato; кѡшечье з., слѡда
kočičí zlato, slída.

золото-бѣтный zlatotepecký; —бѣтъ,
—плющѣльниъ zlatotepec; —вѡлос-
ниъ *v.* златовлáсъ; —искáтель kdo
hledá zlato, zlatokopec.

золотѡй *v.* золотѣй.

золото-лѣстниъ, —лѣстъ zlatolist
Chrysophyllum; —нѡсный zlatono-
sný; —обрѣзный (-ая бумáга) se zla-
tou ořízkou (papír); —плющѣльня
f. dílna zlatotepecká; —промывáль-
ный рýžовací, рýžовný; —промы-
вáльня *f.* рýžовна zlata; —промы-
вáльщикъ рýžоваč, рýžовník zlata;
—промышлениъ zlatokopec; —раз-
вѡдная вѡдка lučavka; —прядѣльщикъ
zlatopředec; —тѣсячниъ zeměžluč
Erythraea centaurium (rostlina);
—цвѣтный zlatobarevný, zlatý;
—швѣй, я zlatošijec, brokátník;
—швѣйка zlatošiječka, brokátnice;
—швѣйный zlatošijecký.

золотýха *f.* krtice *scrophulae* (nemoc);
2. žlutucha *Thalictrum flavum*
(rostlina). [čnatý.

золотýш-ливый, —ный krtičný, krti-
золотѣй (-ѡй), áя, ѡе zlatý; —ѡхъ
дѣль мáстеръ zlatník; —ѡе прáвило
zlaté pravidlo *Regula de tri*; ѡбѣ-
щáть —ѡя гѡры slibovati komu zlaté
hory. золочѣние *n.* zlacení.

зѡль-ниъ popelník (nádoba); 2. po-
pelář (kdo prodává popel); 3. tříslu

koželužské; 4. popelnice *Cineraria* (rstl.); —ный popelný, popelový.
 зона *f.*, пояс pás (země) *Zone*.
 зондъ, *dem.* зондикъ hledadlo, *Sonde* (chirurg.).
 зонтикъ (отъ дождя) deštník; з. отъ солнца slunečník; глазной з. stříška на оči; ламповый з. stříška na lampu; 2. okolek *Umbella* (bot.); зонтичное растѣние okoličnatá rostlina.
 зонтъ, а přístřešek (u domu).
 зоолитъ, а zvěrokam *zoolith*.
 зоологія *f.* zvěropis, náuka o živočišstvu; зоологическій zoologický; зоологъ zoolog, zvěroznalec, živočichoznalec, živočichozpytec.
 зоотомія *f.* pytva zvířat.
 зорк-ий bystrozraký; —ость bystrozrakost'.
 зоря *f.* libeček *Ligusticum* (rstl.); вечерняя з. večerní zoře, bubnování *n.* troubení k návratu domů (u voj-ska) *v.* заря.
 зракъ zrak; 2. podoba.
 зрач-ёкъ, чка zornička, panenka (*v* oku) *Pupilla*; —ковый zorničný.
 зритель, я divák; —ница divákyně; —ный нервъ nerv zrakový; —ная труба dalekohled.
 зрѣлище *n.* jeviště; výjev.
 зрѣл-о *adv.* zrale; —ость zralost'; —ый zralý; по —ому обсужденію, соображенію по zralém uvážení.
 зрѣніе *n.* zraní, uzrávání; 2. zrak.
 зрѣть (зрѣю), зрѣвать zráti; 2. (зрю) зирать zříti.
 зрячий vidoucí.
 зрячка *f.* muška (na ručnici) *Visir*.
 зуб-анъ, —ачъ zubáč; kdo má veliké zuby; —аръ zubatý hoblík; 2. *Odontites* (rstl.); —астый, —атый zubatý; —ецъ, бца zubec, zub (na nástrojích, na zdi); —ило zubidlo, zubaté dláto; —ной (—ный) zubní;

з. врачъ zubní lékař; —ная боль bo-lení zubů; —ная буквы zubní hlásky, zubnice *dentales*; —окъ, бка zoubek; на з. dar do vínku (šestinedělce); поднять на -ки vysmáti se, posmívati se komu.
 зубо-видный, —образный zubovitý; —пропѣзывание *n.* řezání se zubů; —рвачъ kdo trhá zuby; —рвный ключъ klíč na trhání zubů; —скалить posmívati se; —скаль posměvač; —скальство posmívání-se; —чистка, —точка šfourátko, parátko do zubů; 2. kartáček na zuby; —чистный zubočistný, na čišťení zubů.
 зуборѣние *n.* vysekávání *n.* vyřezávání zubů.
 зубрило *n. v.* зубило; 2. *m.* kdo se naučil něčemu ze zkušenosti.
 зубрина *f.* zub, šterbina.
 зубричь zoubkovati, zuby vyřezávati *n.* vysekávati (na pile); zuby dělati (na ostří); 2. cvikem se naučiti.
 зубрь, я zubr *Bos urus*.
 зубчат-ка zubčatka *Dentalium* (mušle); —оклювые птицы zubozobci *Dentirostres* (ptáci); —ый zoubkovaný, zubatý.
 зубчикъ, а zoubek.
 зубъ, а (*pl.* зубы, овъ) zub (*pl.* zuby) v ústech; *pl.* зубья, левъ zuby (na pile, na hřebeně atd.).
 зубы боковые špičnický; з. коренные stoličky, třenovní zuby; з. молочные zuby mléčné; з. передние, рѣзцы řezáky, přední zuby; з. мудрости zuby moudrosti.
 зудъ, а svrbění, svědění; зудѣть svrběti, svědět.
 зыкъ, йка kulík *Charadrius* (pták).
 зуй, я jespák bojovný *Tringa squatarola*.
 зыбать (зыблю, зыблешь), зыбнуть hýbati, kolíbat, kolísati něčím.

зыбаться kolíbatí se, kolísati se.

зыб-ка *f.* visutá kolíbka; —кий kolísavý, kolíhavý; —кость, зыбучесть kolísání, kolíbání; —лемость kolísavost, proměnlivost; з. счастья proměnlivost štěstí; —лемый kolísavý, proměnlivý.

зыбучий kolísavý, kolíhavý; з. песокъ nanešený písek, náplavný písek, sypčina.

зыбь, и *f.* rašeliniště, slatina, borka *pl.*; 2. vlnobití mořské.

зыкъ zvuk, hlahol.

зычать zvučeti.

зычный zvučný.

зѣв-ака *m.* otevřhuba; —аніе, —анье *n.* zívání; lelkování; —ать (-аю, -аешь) zívati; 2. lelkovati; мнѣ -ается chce se mi zívati; —нуть zívnouti; —окъ, вка zívnutí; —отá *f.* časté zívání, zívance; —унъ zíval.

зѣв-никъ zívník (přístroj chirurgický); —ный jícnový.

зѣвъ jícen.

зѣло *adv.* (crk.) velmi; 2. jmeno církevního písmene ζ.

зѣница, зѣніца *f.* zenice, zornice (v oku) *v.* zračekъ.

зѣнки, нокъ *pl. n.* (prost.) oči.

зѣзя *m.* (prost.) chlastoun, zouzal.

зѣйдъ (na moři) jižní vítr, jih (něm. Süd).

зѣб-кій ozáblý, zimomřivý; —кость ozáblost, zimomřivost; —ликъ, *dem.* —личекъ pěnkava *Fringilla caelebs* (pták); —лица, зѣбловка *f.* pěnkavka (samice); —лина *v.* зазѣблина; —лый ozeblý, ozáblý; —ость -ost; —нуть zábnouti.

зять, я (*pl.* зятевя, бевъ і зятя, ей) zeť; (*dem.* зятѣкъ, тька, зятюшка *m.* zítek).

И.

и (іже) deváté písmeno v azbuce ruské, desáté kyrilské; co číslo značí 8. и *conj.* i, a.

ібисъ, а, івинъ, а ibis *Tantalus ibis* (pták).

ібо *conj.* neboť.

ібунка водяняя потоčníк *Veronica beccabunga* (rstl.).

іва *f.* jiva, vrba *Salix*.

Ивановъ день den sv. Jana; и. цвѣтъ *v.* златоцвѣтъ; и. чай, кипрей vrbka úzkolistá *Epilobium angustifolium* (rostlina).

Иванъ-да-марья, марьянихъ černejš *Melampyrum* (rstl.).

іверень, рня tříštka, odkolek, skolek; *dem.* іверешекъ tříštička.

івина *f.* vrbový prut, prutina.

івинъ (crk.) *v.* ібисъ.

ивішенье *n.* houba na dřevě vyrostlá.

івка *f.* vrbka.

ивнікъ, ивнякъ vrbový háj.

івовый vrbový, jívnový.

іволга *f.* brhel (vlha) *Oriolus galbula* (pták).

івушка *f.* vrbička.

игемонъ velitel města.

игла, *dem.* игółка, игółочка *f.* jehla (jehlička); trn na rostlině; jehličí na stromě; съ игółки нóвый z brusu nový.

игліный, игółный jehelný, jehlový. иглістый jehelnatý.

игліца jehlice; иглица, мышій тернъ jehlice vlaská, listnatec kostřbatý *Ruscus aculeatus* (rstl.).

игловатый jehelnatý, trnatý.

иго *n.* jho, jiho.

иголь-никъ, —ничекъ jehelník, -íček (pouzdro na jehly); —чатый jehlovitý; —щикъ jehlár.

иг óрный домъ herný dům, herna.

иготь, и *f.*, иготка moždíř (na tlučení), hmoždír.

игра *f.* hra; и. въ карты hra v karty; и. словъ hra slov; одна и. картъ jedno sehrání v karty.

игралище *n.* hra, hříčka.

игральный hrací.

играние *n.* hraní, hra; играный hraný.

игратель hráč.

играть (-аю, -аешь) hráti; играть hrávati; и. во что (въ карты) hráti v něco (v karty); и. чѣмъ hráti něčím; и. на скрипкѣ, на флэйтѣ hráti na housle, na fletnu; и. въ театрѣ hráti na divadle; и. кѣмъ zahrávati s někým; шампанское играетъ šampaňské (víno) se pění, hraje; и.-ся hráti se.

игрений ryzý; ryzák, ryzka (kůň).

игрецький herecký, mistrný.

игрив-ость hravost; —ый hravý.

игристый pěnivý.

игрище *n.* hra (se zpěvu a tancem).

игрокъ, а (на скрипкѣ) hráč (na housle).

игрунь, а *m.*, игрунья *f.* kdo si rád hraje.

игруш-ечникъ hračkář; —ечный hračkový; —ка, —ечка *f.* hračka.

игуана *f.* leguan, padalec iguana (ještěrka).

игумен-скій opatský, převorský;

—ство opatství, převorství; —ство-вать důstojenství opatské zastávati.

игумень, а i мна opat, převor (přednosta klášterní); игуменья (игуменья) *f.* abatyše, převorka.

идеаль, а ideál (vidina); идеальный ideální; -но -ně.

идилля *f.* idylla, selanka; идиллическій idylický.

идоло-поклонникъ, —служитель modlář, modloslužebník; —поклонничать modlám se klaněti; —поклоннический modlářský; —поклонство, —служение *n.* modlářství.

идоль, а modla; идольный modlový. идти, итти, ити (иду, идешь) jíti (jdu, jdeš); и. за мужъ и. за кого vdáti se, jíti za muže *v.* ходить.

идѣже *adv.* kde, kdež (staroč. ideže).

иждивѣние *n.* náklad, náklady, útraty.

ѣже *pron.* (crk.) jenž; 2. jmeno písmene и.

ѣжица *f.* jmeno písmene *v.*

избá, избúшка *f.* jizba, světnice.

избавитель vysvoboditel, osvoboditel; -ница -ка; —ный vysvobozující, osvobozující.

избáвить, избáвлять vysvoboditi; osv.; и.-ся vysvoboditi se, osvoboditi se; избáви насъ отъ лукаваго zbav nás od zlého (v modlitbě); избáвление *n.* vysvobození, osv.; vybavení.

избаловáть, избалóвывать rozmazliti, rozmazleně vychovati; и.-ся *r.* se.

избѣнка *f.* bídná jizba.

избивáть *v.* избíть.

избир-áние *n.*, избóра́ние vyvolení, volba; —áтель volič; —áтельница volička; —áтельный volící, volební; —áть, избóра́ть vybrati, vybírati, vyhledati; 2. voliti, vyvoliti; и.-ся vybírati se; voliti se.

избíть (*fut.* избóью), избивáть zabiti, pobiti, povraždit; 2. rozbiti.

избíение *n.* pobíjení.

изблевáть, изблѣ́вывать vyplivnouti, vyvrhnouti.

изблиз́и, изблизка *adv.* z blízka.

избна́я *f.* světničné (poplatek).

избóйна *f.* výboje, matoliny.

изборозд́ить, избóразж́ивать vybrázdit. избóчен́иться, -ивáться ruce do boků si podepřít.

избрáть vybrati, vyvoliti *v.* избирáть; много звáнныхъ, да máло избóранныхъ mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.

избродить, избраживать *zchoditi, prochoditi* (svět), *zvandrovati*; 2. *rozšlapati*.

избу́тлый (star.) *shnilý*. [ни́чка.

избу́шка, избу́шечка *selská jizba, svět-избыва́ть, избы́ть* чего *zbýti něčeho*, *zbaviti se čeho*; *избы́тие n. zbýti*, *zbavení se čeho*.

избы́токъ, тка *nadbytek*.

избы́точ-ество *v. избы́токъ*; —ный *nadbytečný*.

избы́гать, избы́жать, избы́гнуть чего *ujíti čemu, vyhnouti se čemu*.

избы́гать *proběhati*; и.-ся *vyběhati se, uběhati se*.

избы́ной *světничný*.

изва́дить, изва́живать *navykнути, zvyknouti*; и.-ся *navykнути si*.

изва́ра *f., pl. изва́рки vývara, ssedli-na, kal pivovárský*.

извая́ние *n. vysekávání kamene*; 2. *socha, sochařské dílo*; *извая́ть (crk.) vysekávati z kamene, vytesati*.

изверга́ть, извергну́ть *vyvrhnouti*; 2. *potratiti (plod)*.

извергъ (рода́ челове́ческаго) *vývrhel*; 2. и. (crk.) *zmatek, potracený plod, nedochůdce v. věkiдышъ*.

изве́рженецъ, нца *vyvrženec, vypo-вѣженec*; *kdo je sesazen z úřadu*.

изверже́ние *n. vyvržení*; 2. *výbuch (sopky)*; 3. *potracení*.

изверста́ть, изверсты́вать *namířiti (dě-lo)*; 2. *rozpočítati, rozvrhnouti*.

изве́рты́вать, изверну́ть *vytočiti; vy-vrtati*; и.-ся *vytočiti se*.

изве́рчивать, изверта́ть *vyvrtati*.

извест-кова́ть *zavárpniti, vápnem ží-hati*; —ко́вый *vápnatý*; —ни́къ, а *vápeník*; 2. *podavač*; —ня́къ, а *vá-penec (kámen)*.

известъ, и *f., изве́стка f. váпно*; изве́стный *vápený*.

изветша́лый *zvětšělý*.

извива́ть, изви́ть (*fut. изовью*) *navi-nouti, natočiti*; 2. *из.-ся vinouti se*.

изви́вистый *točitý, vinoucí se*.

извивно́й *točený, točitý*.

изви́въ, а *зато́чка, zákrut, křivolačina*.

изви́л-ива́ть, изви́лять *zahnouti, za-točiti*; —ина, —инка *f. křivotina, křivolačina*; —истый *křivolaký, to-čitý*.

извин-е́ние *n. vymluvení-se, vymlou-vání, oml., omluva*; —и́тельный *om-luvný*; —ое *письмо́ omluvný list*; —и́ть, —я́ть *omluviti něco*; 2. *promi-nouti něco někomu*; *прошу́, --и́ть* *rače prominouti, rače odpustiti, prosím za odpuštění*; и.-ся *пере́дь* *къ́мъ omlouvati se*.

извини́ть, изви́нчивать *šroubováním překroutiti*.

изви́нь, и *f., алкогóль líh (vinný)*.

извлек-а́ние *n. vytažení*; —а́тельный *vytahovací*; —а́ть, *извлéчь vytáhnou-ti*; 2. *dobývati kořene (v počtech)*; 3. и. *у когó бѣ́лымó въ гла́зэхъ se-jmouti komu bělmo*; 4. и. *vybrati, (vybírati příklady ze spisovatelů)*.

извлече́ние *n. vytažení*; 2. *výtah (ze spisu)*.

извну́трь *adv. z vnitř, z vnitřka*.

извнѣ́ *adv. zevně*.

изво́дить, изве́сти *vyvoditi, vyvesti*; 2. *spotřebovati*; 3. *zahubiti*; и.-ся *sejiti, v úpadek přijíti; zahynouti*.

изво́дъ *vyhubení, zahubení, záhuba; útrata (peněz)*.

изво́з-никъ *povozník*; —нича́ние *n. pro-vozování živnosti povoznické*; —ни-чать *živnost povoznickou provozo-vati*; *изво́зъ, а povoznictví*; *изво́з-чикъ v. изво́щикъ*.

изво́леніе *n. ráčení*.

изво́лить *ráčiti*; *изво́ль! ра́ч, ра́чиž! изво́льте! ра́чте! чего́ изво́лите? со-ра́чите?*

изволо́къ, а příkrá n. strmá hora.
 изволочить obnositi, opotřebovati; и.-ся
 obnositi se; 2. zhejрати.
 изворотить, изворачивать obrátiti; и.-ся
 obrátiti se; vykroutiti se z čeho.
 изворóтлив-ость obratnost; —ый o-
 bratný, hbitý.
 изворóтъ obrat; klička, vytáčka; на
 изворотъ на opak, на obrat, obrá-
 ceně.
 изворóчать promíchati, přeházeti (ne-
 pořádně); 2. natrásti koho.
 изво́щикъ (изво́зчикъ) nájemný vozka;
 povozník. [vrácení.
 извращ-ать převraceti; —éние n. pře-
 извѣд-аніе n. vyzpytování; vysvědče-
 ní; —ать, —ывать zpytovati, zkou-
 šeti, vyzvídati.
 извѣковать strávití celý svůj věk neb
 život.
 извѣриться, извѣриваться důvěru ztra-
 titi, důvěry pozbyti.
 извѣститель zvěstovatel, posel; —ни-
 ца zvěstovatelka; —ный навѣщный.
 извѣстить v. извѣщать.
 извѣст-іе n. навѣсті, zpráva; —ность
 povědomost, známost; —ный vědo-
 мý, povědomý, známý; *adv.* —но
 (есть) jest povědomo, známo.
 извѣтникъ, извѣтчикъ udavač, dona-
 šeč; —ица -чка; извѣтъ udání (koho),
 donášení (na koho).
 извѣщ-ать, извѣстить (о чемъ) dáti
 zprávu, dáti навѣсті o něčem, zpra-
 vití koho o čem; и. на когó udávati
 koho, donáseti na koho; и.-ся do-
 вѣдѣти se; —éние n. навѣсті, zpráva.
 извѣд-ать, извѣн-уть zvadnouti.
 изгáга, изжóга f. žáha, pálení žáhy.
 изгáдить, изгáживать pomazati; 2.
 zkaziti, pokaziti.
 изгáра f. sněť (žitná).
 изгáрь, и, изгáрина f. vypálené nádo-
 bí, vypálená cihla.

изгáрина okuje, odpadky z kovaného
 železa, škváry.
 изгибáть, изогнýть rozehnouti; ohnou-
 ti; и.-ся ohnouti se, zkřiviti se,
 kroutiti se.
 изгíб-ина, —инка f. zahnutina, ohnu-
 tina, křivolačina; —истый zahnutý,
 ohnutý; 2. ohebný, obratný; 3. za-
 kroucený, točitý; —н-уть zahynouti;
 —чивый ohebný; -ость -ost; изгíбъ,
 а, výhyb, ohyb. [vyhladiti se.
 изгладить, изгладивать vyhladiti; и.-ся
 изгнáн-іе n. vyhnání; vypovězení;
 vyhnanství; —никъ vyhnanec, vypo-
 vězenec; —ница vypovězenka, vy-
 hnaná. [-nička.
 изголо́вье n., изголо́вокъ podhlavnice,
 изгóня f. pronásledování; utiskování.
 изгоня́ть, изгнáть zahnati, vyhnati,
 vypovědѣti.
 изгородь, и, изгорóда f. plot; сухáя
 и. suchý plot.
 изгор-ѣлый vyhořelý; —ѣть vyhořeti,
 shořeti v. сгорѣть.
 изготóвить, изготóвлять, изготáвливать
 vyhotoviti, zhotoviti; и.-ся přiho-
 vití se; изготóвлéние n. přiho-
 tovení, přichystání. [sati.
 изгрызáть, изгрýзть vyhryzti, rozkou-
 изгрязнѣть pomazati.
 изгýль, а darebáctví, hejření; изгуля́ть-
 ся zahálkou se zkaziti, zaháleti,
 hejřiti.
 издавáть, издáть (*praes.* издáю, *fut.*
 издáмъ) vydávati, vydati; и.-ся v.-se.
 издáвна *adv.* zdávna, odedávna.
 издáлоб-ивать v. издолóб-ить.
 издалекá *adv.* zdaleka.
 издали *adv.* z dáli, opodál.
 издáние n. vydání (spisu) *Emission*;
Edition.
 издáтель vydavatel *Editeur*; —ница
 vydavatelka; —ный vydávající; —скій
 vydavatelský.

издѣргать, издѣргивать *vytrhati*; *roztrhati* (*šaty*); и.-ся *roztrhati se*, *odříti se* (*šaty*).

издержать, издерживать *spotřebovati*, *utratiti* (*peníze*); *vydati* (*peníze*); и.-ся *spotřebovati se*, *utratiti se*; *vydati se z peněz*; и.-ся деньгами *utratiti mnoho peněz*.

издержка *f.* *vydání*, *výdaj* (на něco); *pl.* -ки *útraty*, *náklad na něco*, *náklady*. издирать, изодрать *zedrati*, *rozedrati*, *roztrhati*.

издичалый *zdivočilý*.

издой, я *čas* kde *krávy* málo *dojí*; —ки, *екъ pl. f. sdojky*, *mléko* v *ten čas* *vydojené*; —ный *málodojný*.

издох-лый *zdechlý*, *zcepenělý*; —нуть *zdechnouti*, *zcepeněti*.

издревле *adv.* *od starodávna* (z *dřevních dob*).

издых-аніе *n.* *poslední tažení* (*umírajícího*); —ать *umírati*, *býti v tažení*.

издѣваться надъ кѣмъ *posmívati se komu*.

издѣв-ка *f.* *posměšek*; *úštipek*; —очникъ *ústípkář*, *úštěpačník*; —очный *žertovný*; —чивый *uštěpačný*, *posměšný*.

издѣліе *n.*, *dem.* *издѣлійце n.* *práce*; 2. *látka*, *tkanina*.

издѣтска *adv.* *děťinsky*.

изжарить *usmažiti*.

изжевать, изжевывать *rozžvýkati*.

изжелта *adv.* *do žluta*.

изживать, изжить *prožiti* (*čas nějaký*).

изжигать, изжечь (*fut.* *изожгý*) *vypáliti* (*staroč. vyžící, vyžehati*); и.-ся *popáliti se*.

изжора *f.* *žáha*, *pálení žáhy*.

иззелена *adv.* *do zelena*.

иззябать, иззябнуть *promrznouti*, *prozábsti*.

излѣвивать *v.* *изловить*.

излагательный *vykladací*, *objasňovací*.

излагать *vykládati v.* *изложить*.

излѣживать, излѣдить *upraviti*.

излѣзть *proleztí* (*všecky kouty*).

излѣмывать *rozlamovati v.* *изломать*.

излегка *adv.* *zlehka*.

излеж-алый *proleželý* (*zboží*); —аться, излѣживаться *sležeti se*, *přeležeti se*, *proležeti se* (o *zboží*).

излѣтъ *výlet*; *ukončení letu*; *пýля на излѣтъ* *mdlá kulka*.

излетѣть, излетать *vyletěti*; 2. *obletovati kolem*.

излечить *v.* *излѣчить*.

изливать *vylívati*; *изліять*, *излѣть* *vy-liti*; и. *ярость*, *гнѣвъ на кого* *vy-liti si zlost na někom*; и.-ся *vy-liti se*.

излизать, излизывать *vy-lízáti*.

излітіе *n.* *vy-liti*.

изліш-екъ *nadbytek*; —ество, —ность *nadbytek*; *nadbytečnost* (*přílišnost*); —ествовать в *nadbytku* *žíti*; —ній *nadbytečný* (*přílišný*); *zbytečný*; —не *adv.* *přílišně*, *příliš*; *zbytečně*.

изліяніе *n.* *vy-liv*.

изловить *vyloviti*.

излогъ *prohlubina*, *prohlubeň*.

излож-еніе *n.* *vyložení*; —ить *vyložiti*, *vykládati*, *objasniti*.

излож-ина *f.* *rukojeť na pažbě*, *šikmé zahnutí pažby* *ručnické v úhlaví*; —истый *pln prohlubní*; —ница *kelímek*, *pánvička* *přepouštěcí*.

изломить *zlomiti*; *изломать* *zlámati*; *изломокъ* *úlomek*; *изломъ*, а *nalo-menina*, *nálom*.

излопаться *puknouti*, *prasknouti*.

излúč-ина, —инка *f.* *křivolačina*, *zahnutina*, *záhyb*; —истый *křivolaký*, *zahnutý*.

излытать, излытаться *plahočiti se*.

излѣнѣться *zlenivěti*, *zleněti*.

излѣч-еніе *n.* *vyléčení*; —ить *vyléčiti*; и.-ся *vyléčiti se*; —имый *vyléčitelný*.

измáзать, измáзывать *zmazati, rozmazati, vymazati*.

измáлывать *v.* измолóть.

измарáть, измарáывать *zmazati, zamazati, umazati, pomazati*; и.-ся -se.

измерзáть, измёрзнуть *zmrznouti*;
измёрзлый *zmrzlý*.

изминáть *v.* измýть.

изможд-áть, —ítь *uhmožditi, oslabiti*;
—éние *n.* *uhmoždění, oslabnutí*.

измокáть, измóкнуть *zmoknouti*; из-
мóклый *zmoklý*.

измолотítь, измолáчивать *vymlátiti*.

изморóзить, изморáживать *nechati zmrznouti*. [mráz.

изморозь, и *f.* *jiní, jinovatka, suchý*
измочáлить, -ивать *roztřepiti*; и.-ся
r. se.

измочítь *vymočiti, rozmočiti*.

измýслить, -ивать *posliniti, poslintati*.

измýчить, измýчивать *unaviti, zondati*;
zmučiti; и.-ся *unaviti se, zondati se*.

измýкать, измýкивать *vymykati, vyčesati len*; 2. *opotřebovati, obnositi (šat)*; и.-ся *zahálkou zdarebačeti*.

измýлить, измýливать *vymydliiti*.

измýна *f.* *zrada*.

измýн-éние *n.* *změnění; změna*; —ítь,
—áть что *změniti*; и. кому въ чёмъ
zraditi; и.-ся *změniti se*.

измýн-никъ *zrádce*; —ница *zrádkyně*;
—нический, —ничий, ъя, ъе *zrádcovský, zrádný*; —ный *zrádný*; 2.
proměnlivý, nestálý; —чивый *proměnlivý*;
-ость -ost.

измýн-яемость *proměnlivost*; —яемый
proměnlivý; —áть *v.* измýнить.

измýрéние *n.* *vyměření*.

измýрить, измýривать, измýрять *vyměriti*;
измýримый *změřitelný*; измýрительный
vyměřovací.

измýк-лый *změklý*; —нуть *změkhnouti*.

измýть (изомнý) *rozmačkat; roze-mnouti*.

изнáн-ка *f.* *rub nějaké věci*; на —ку
на *ruby, obráceně*; —очный *rubní*.

изнасýл-иться, —иваться *namoci se, namaháním sobě uškoditi*; —ование
n. *násilí (ženštině)*; —овать, —ни-
чать *násilí učiniti (ženštině)*.

изнáшивать *v.* износýть.

изнемогáть, изнемо́чь *seslábnouti (star. nemáhati), ochabnouti*; изнемо́жение
n. *seslábnutí, ochabnutí*.

изнизáть, изни́зывать *posázeti perlami*.

изникáть, изни́кнуть *vzniknouti*.

изнимáть, изнýть (*prost.*) *hněsti, utlačovati*.

изноровítь, изнорáвливать *čekati času, čekati příhodné chvíle*; 2. *mířiti do něčeho*.

износýть, изнáшивать *obnositi (šat)*.

изно́сокъ, ска *obnošená věc, obnošený šat*; сапоги́ изно́ски *obnošené boty*.

изно́сь, а *obnošení*; носýть плáтье до
изнocy *nositi šat do roztrhání*; изно-
шéние *n.* *obnošení (šatu)*.

изнуп-éние *vyčerpání sil, oslabení; unavení*;
—ýтельный *oslabovací; unavující*;
-ая лихора́дка *mze, úbyt-ná zimnice*;
-ая рабóта *těžká práce*; —ítь, —áть *vyčerpati síly, oslabiti, zondati, uondati, unaviti, ztahati, utahati*;
и.-ся *uondati se, utahati se, unaviti se*.

изнутрý *adv.* *z vnitř*.

изнывáть, изнýть *unyti (hořem), utrápiti se*.

изнѣж-енность *rozmazlenost, (přílišná něžnost)*;
—ить, —ивать *rozmazliti (příliš něžně s někým zacházeti)*;
и.-ся *rozmazliti se*.

изó *praep.* (*před mnoha souhláskami*)
з *v.* изъ; изó всѣхъ *ze všech*.

изобýл-ie, -ýство *n.* *hojnost, nadbytek*.

изобѣл-овать hojnost míti, v hojnosti n. nadbytku žíti; —ьно *adv.* hojně, v nadbytku; —ьный hojný; и. хлѣбомъ bohatý obilím, b. na obilí.

изоблич-ать, —ить когó въ чемъ usvědčiti koho; —ѣние usvědčení; —итель usvědčitel.

изображ-атель, изобразитель vyobrazitel, vyličovatel; —ать, изобразить vyobraziti, zobraziti, vyličiti; и.-ся vyobraziti se, představit se; —ѣние n. vyobrazení, vyličení; —ительный vyobrazující, zobrazující.

изобрѣсть, изобрѣтать vynajíti, vynalezti; и.-ся v. se.

изобрѣт-аніе n. vynalezání; —атель vynálezce; —ательный vynalezavý; изобрѣтѣніе n. vynález.

изогнуть v. изгибать.

изодрать, издирать zedrati, rozedrati, roztrhati.

изойти vyjíti v. исходить.

изокъ (star.) měsíc červen.

изорвать rozervati, roztrhati; и.-ся roztrhati se.

изоржавѣть zrezavěti.

изострить, изощрять naostřiti, nabrousit; и.-ся n. se; изощрѣніе n. naostření, nabroušení. [se.

изработаться prací se unaviti, utahati

изравнивать v. выравнивать.

израда f. zrada.

изражать, изразить praviti, vysloviti; и.-ся vysloviti se.

изразецъ, зца, *dem.* изразчикъ ka-chlík u kamen; изразчатая печь ka-chlová kamna.

изранить zraniti. [utratiti.

израс-хѣдовать, —хѣдовать vydati,

изрекать, изречь, изрещи vyřknouti; изречѣніе n. vyřknutí, výrok.

изрубать, изрубить zrubati, rozsekati, rozštípati (na dříví).

изрывать, изрыть vyryti.

изрыгать, изрыгнуть vyhazovati (o-heň); soptiti (jako sopka); soptiti zlosti.

изрыск-ать, -ивать proběhati, zběhati (celé město); и.-ся.

изрѣдить, изрѣживать zřediti, prořediti (les).

изрѣдка *adv.* zřídka. (r. se.

изрѣзать, изрѣзывать rozřezati; и.-ся

изрѣзвиться rozpustiti se, státi se rozpustilým. [stříleti.

изрѣшетъ на způsob řěšeta pro-

изрядный velmi dobrý; изрядно *adv.* velmi dobře, výborně.

изсáдь мѣлчина, výspa, přístav.

изсáлить, -ивать sádlem pomazati, pomastiti.

изсáсывать v. изсосать.

изсверлѣть, изсверливать rozvrtati.

изсидѣться, изсѣживаться seděním zhubeněti.

изсиня *adv.* do modra.

изслѣдить zůstaviti stopu.

изслѣдов-аніе n. zpytování, vyzpyt., skoumání, vysk.; —атель skoumatel, zpytovatel; —ница -ka; —ать, изслѣдывать skoumati, vysk., zpytovat, vyzp., vypátrati; и.-ся vypátrati se.

изсорить utratiti, promrhati (peníze).

изсосать vyssati.

изсох-лый vyschlý; —нуть vyschnouti.

изстаиваться, изстояться odstáti se, zvětrati (nápoje).

изстари *adv.* od starodávna.

изстергать vystehovati, vyštepovati.

изстрѣлять, изстрѣливать vystříleti (prach, koule); 2. prostříleti, rozstříleti.

изступлѣніе n. nadšení, vytržení.

изступленн-икъ blouznivec; ztřeštěnec; —ица blouznivka; изступлѣнный blouznivý, blouznící, vytržený.

изсушить, изсушать vysušiti, vytrávití.
 изсух-ание *n.* vysýchání; —ать vysy-
 chati *v.* изсохнуть.

изсѣкать, изсѣчь rozsekati; rozštípa-
 ti; vysekati; и.-ся třepiti se, třípiti
 se (o látkách); lámati se (o vousech).

изсѣра *adv.* do šera, do šediva.

изсякать, изсякнуть sáknouti, vysý-
 chati; изсяклый vysáklý, vyschlý.

изубытчить, -ивать кого škodu *n.* ú-
 tratu komu způsobiti; и.-ся škodu
 míti.

изувѣрка *f.* pověřivá; —ный blou-
 znivý; повѣреčný; повěřивý;
 —ство pověřivost; blouznivost ná-
 boženská; —ствовать blouzniti; vě-
 řiti v pověry; изувѣръ, а повѣр-
 čivec.

изувѣч-ение *n.* zmrzačení; —ить,
 —ивать zmrzačiti.

изукрасить, изукрашивать okrášliti.

изум-ить, —лять v podivení uvести;
 и.-ся podiviti se, užasnouti; —итель-
 ный podivný; —лѣние *n.* podivení,
 užasnutí.

изумрудъ, а smaragd (drahý kámen).

изумрудный, изумрудовый smaragdový.

изуродов-ание *n.* zmrzačení, zohave-
 ní; —ать zmrzačiti, zohaviti.

изурочить, -ивать urknouti koho.

изустный ústní; -ое приказание ústní
 rozkaz, ústní nařízení; изустно *adv.*
 ústně; наизустъ *adv.* nazpaměť.

изуч-ать, —ить чему naučiti něčemu;
 и.-ся naučiti se; —ение *n.* nauče-
 ní se.

изцарапать, -ивать rozškrabati.

изцѣл-ение *n.* vyléčení, vyhojení; —й-
 мый zhojitelný; —ить, —ать vylé-
 čiti, vyhojiti; и.-ся *v.* se.

изчадіе *n. coll.* děti; и. аспидское
 hadí *n.* pekelné *n.* ďábelské plemeno.

изчáхлый *adj.* vyhublý, vyschlý, vy-
 chřadlý (vyčouchlý).

изчез-ание, —новѣние *n.* zmizení;
 —ать, изчезнуть zmizeti.

изчѣрпать, изчѣрпывать, изчѣрпнуть
 vyčerpati, vyprázdniti; и.-ся *v.* se.
 изчѣртить, изчѣрчивать poškrabati ně-
 co, mnoho naškrabati.

изчислѣние *n.* vypočtení, vypočítání.
 изчислить, изчислать vypočísti, vypo-
 čítati; и.-ся *v.* se.

изшалиться rozpustiti se, darebačiti.
 изшáркать, изшáркивать rozšlapati
 podlahu nohama; ušlapati *n.* roz-
 šlapati podešve.

изшѣствие *n.* východ, vyjití.

изшить (*fut.* изошью), изшивать vy-
 šiti (nitě atd.).

изщепать rozštípati (dříví); roztríštiti.

изщипать, изщипывать vyškubati.

изъ *prp. c. genit. z*; изъ чистаго
 зóлота z čistého zlata; смотрѣть изъ
 окнá dívati se z okna; изъ подъ
 z-под; изъ за ze-за; встáть изъ за
 столá vstáti ze-zastola; вѣтащить
 изъ подъ столá vytáhnouti z pod
 stola.

изыскать *v.* изыскать.

изъѣдъ, изъѣсть vyhlodati, vyžírati;
 prohlodati, rozežrati.

изъѣздить projezditi, zjezditi zemi;
 2. ujezditi, zjezditi, jezděním opo-
 třebovati.

изъяв-ительное наклонѣние ukazovací
 způsob *Indicativ*; —ить, —лять pro-
 kazovati vážnost, ochotnost; proje-
 viti (přání), vyjeviti; и.-ся vyjeviti
 se, projeviti se; —лѣние *n.* proká-
 zání, projevení, vyjevení.

изъядѣние *n.* rozežrání, rozjedení.

изъязвить, изязвлять poraniti.

изъян-ить, объ-кого до útraty přive-
 sti, škodu komu způsobiti; и.-ся
 škodu *n.* útraty si dělati; —ный
 škodlivý, drahý, s útratami spoje-
 нý; изъянъ škoda, ztráta, útrata.

изъясненіе *n.* vyjasnění, objasnění; и. въ любви vyznání lásky; и.-ся vysloviti se, osvědčiti se.

изъятіе *n.* výjimka *Exception*; 2. (gram.) vysutí, výsuvka *Synkope*.

изъять, изымать vyjmouti, vyníti.

изыск-аніе и, vyhledání, vypátrání; —ать, изыскивать, изыскивать vyhledati, vypátrati; вычкати času; и.-ся vyhledati se; изысканность hledanost; изысканный hledaný.

изюбрь, я srnec *Cervus capreolus*; изюбрій, ья, ье srnčí.

изюмин-а *f.*, *dem.* —ка rozinka, hrozinka; —ный rozinkový; изюмъ, а *coll.* rozinky *pl.*

изящ-ество *n.*, —ность vzácnost, výbornost; —ествовать výborné vlastnosti míti, výborným býti; —ный vzácný, výborný; —ныя искусства *pl.* krásná umění; —но *adv.* výborně, vzácně.

иканіе *n.* škytání; икать škytati; шкати; икнуть škytnouti; икается мнѣ mám škytavku; иклибый škytavý.

икон-а *f.* socha (svatého); образ сватého; —никъ prodavač obrázků svatých, obrázkař; —ный obrazový.

иконо-борецъ obrazoborec; —борный obrazoborný; —борство obrazoborství; —борщина nauka obrazoborců; —графія *f.* obrazopis; —логія *f.* obrazosloví; —писаніе *n.* malování obrazů svatých; —писецъ malíř obrazů svatých; —писная dílna malířova ob. sv.; —писство *n.* malba obrazů svatých.

иконопись, и *f.* kostelní obraz.

иконо-поклоненіе *n.*, —ченіе ctění obrazů svatých; —поклонникъ, —чтітель ctitel obrazů svatých; —стась, а stěna ozdobená obrazy svatých.

икорка *f.* jikerka *v.* икра.

икор-никъ jikerník *v.* икрянникъ; —ный jikerný, jikrový.

икот-а *f.*, —ка škytavka, štkavka; —ный škytavkový; —ная трава, торіца таřice *Alyssum* (rstl.).

икр-а *f.*, *dem.* икорка jikra (rybí); 2. kaviár; 3. lejtко (na noze); судо-рога въ —ахъ křeč v lejtkách; 4. balvan ledu, kra ledu; —инка *f.* jikřina, zrno jikrové; —истый jikrnatý; 2. lýtkatý; —иться jikřiti se, třiti se (o rybách); —яникъ jikerník, kdo připravuje kaviár; 2. jikrovec *Oolith*; —яной jikerný, jikrový; —яный jikerný; —яная рыба jikrnáč, jikrnatá ryba.

илемъ, *gen.* ильма *m.* jilm *Ulmus campestris*.

или, или *conj.* čili, nebo, aneb; или — или buď — nebo.

илистый jilovatý.

иллюмин-ація *f.* iluminace, osvětlení; —овать iluminovati, osvítiti město; 2. vymalovati obrazy v knize; —овка *f.* malba obrazu.

иловат-ость jilovatost, bahnitost; —ый jilovatý, bahnitý.

иль, а jíl; bažina.

иль *v.* или.

ильмовникъ jilmovník, les jilmový; ильмовый jilmový.

ималки, локъ *pl. f.* slepá bába, чытачка *v.* жмърки.

имало *n.* přísada ovsu do obroku koním, by se jim dodalo chuti; 2. ohlávka koňská.

имати (эмлю, эмлеши *n.* имāju, имаши) *crk.* jímati, bráti; 2. (*praes.* имамъ, имаши) míti.

именін-никъ jmeninník, kdo slaví svoje jmeniny; —ница *f.* jmeninice; —ный jmeninný; —н *pl. f.* jmeniny, jmenoviny.

имен-ительный падеж *jmenovatel*; první pád *Nominativ*; —-тость *znamenitost*; —-тый *znamenitý, slovutný*; и. гражданинъ *přednější n. čelnější měšťan*.

именно *adv. jmenovitě, zejména, výslovně*; а и. а *zejména, а jmenovitě*.

именной, ая, ое *jmenovitý*; и. списокъ *seznam jmen*.

именов-ание *n. jmenování*; поименование; —-ательный *jmenovací*; —-ать *jmenovati, pojmenovati*; и.-ся *jmenovati se, nazývati se*; именова́нное число *číslo soujmenné, obstížné; spřezíté (math.)*.

имнь, гимнь *hymna, chvalozpěv*.
имовитый, имущий *zámožný, majetný*.

имовѣр-іе *n.*, —-ность *hodnověrnost, věrohodnost*; —-ный *hodnověrný, věrohodný*.

императоръ, а *císař*; императорскій *císařský*; императрица *císařovna*.

имперіалъ *imperál, zlatá mince ruská*.

имперія *f. císařství, říše*; имперскій *říšský (z německé říše)*; и. графъ *říšský hrabě*.

импровиз-аторъ *improvisátor*; —-ація *f. improvisace*; —-ировать *improvisovati*.

имуш-ество *n. majetek, jmění*; государственное и. *říšský statek*; —-ий *zámožný v. имовитый*.

имѣніе *n. jmění*; движимое и. *j. movité*; недвижимое и. *nemovité j.*; имѣньце *n. jměníčko*.

имѣть (имѣю, имѣешь) *míti (staroč. jmíti)*; имѣется на лицѣ *jest po ruce*.

имя, ени *n. jmeno (staroč. imě)*; доброе и. *dobré jmeno, dobrá pověst*; нажить худое и. *přijíti do špatné pověsti*; (gram.) и. *jmeno*; существительное, прилагательное и. *v. t.*

имянинникъ, имянины, имянно *v. имен . . .*

имярекъ, имрекъ *prázdné místo v listině, kam přijde podpis jmena*.

инакій, инаковый *jinaký, jinakový, jiný*.

инако, инаково, иначе (иначе) *adv. jinak, jináče*.

иначествовать *jinak se ukazovati, jináčiti se, děliti se*.

инбирь, я *zázvor Zingiber*; инбирный *zázvorový*.

инвалидъ, а *vysloužilce, invalida*; инвалидный *invalidský*.

инвентарь, я *inventář*.

индѣй-ка *f. v. индѣйка*; —-скій *indický*; и. пѣтýchъ *v. индюкъ*.

индиго *n. indecl., индигъ, а indych, indigo*.

индиктъ, а *indikt, římský počet*.

индоссементъ *rubopis směnky Endossement*.

индѣ *adv. jinde*.

индѣй-ка, индюшка *f. krůta*; —-чий, чья, чье *krůtí*; индюкъ, а *krocan, indian Meleagris gallopavo*.

иневатый *jinovatý*.

иней, я *m. jíní, jinovatka*.

инженеръ, а *inženýr Ingénieur*; инженерскій *inženýrský*; инженерное искусство *měřická náuka Génie*; инженерный корпусъ *sbor měřický (vojenský) Genie-Corps*.

инквиз-иторъ *inkvisitor*; —-иторскій *inkvisitorský*; —-иція *f. inkvisice, věrosoud*.

инкогнито *adv. incognito, na zapřenou*.

иняха *f. jiněcha (ryba z Kamčatky)*.

ино-видный, —-образный *jinoobrazný*.

иновѣр-ецъ, рца, *jinověrec Dissident*; —-іе *n. jinověrství*; —-ка *f. jinověрка*; —-ный *jinověrný*; —-ческій *jinověrecký*.

иногда *f. někdy; mnohdy*.

ино-городецъ jinoměšťák; —город-
ный jinoměstský; —земецъ jinoze-
мес; —земка *f.* jinozemka; —зем-
ный jinozemský; —значѣніе *n.* jiný
n. přenešený smysl; —значащій,
—значащій jinoznačný.

иной, ая, ое *v.* иный.

инокъ, а mnich; инока, инокиня, ино-
киня *f.* mniška, jeptiška.

иноч-ескій mnišský; —ество mnišství
v. монашество; —ествовать mni-
chem býti.

ино-образный jinoobrazný; —племѣн-
никъ, —родецъ jinoplemenník, jino-
rodce; —племѣнный, —родный jino-
plemenný, jinorodný; —сказаніе *n.*
jinotaj (*f.*), jinořečnost, alegorie;
—сказательность jinotajný smysl;
—сказательный jinotajný, jinořečný.
-странецъ, нца cizozemec, jinozemec;
—стрѣнка *f.* cizozemka; —странный
cizozemský, jinozemský, cizostranný;
-ые товары cizozemské zboží; —хѳ-
децъ, дца mimochodník, jinochod-
ník (*kůň*); —хѳдный бѳгъ, иноходъ,
и *f.* mimochod, jinochod (*koňský*);
—цвѣтный jinobarevný.

инѳчимъ, а (*star.*) pastorek.

иноязычный jinojazyčný, cizojazyčný.

инспекторъ, а dozorce, inspektor;
-пскій dozorský, inspektorský; -пство
dozorství, inspektorství; -пша *f.* že-
na dozorcova, inspektorova; инспек-
трѳца *f.* dozorkyně, inspektorka.

инстанція *f.* instance.

инстинктъ, а pud, instinkt; по -ту z
pudu.

институтъ, а ústav (vychovací) In-
stitut; -тка *f.* chovanka některého
ústavu; -тскій k ústavu se vzta-
hující.

инстрѳкція *f.* instrukce, navedení, ná-
vod, naučení.

инструментъ, а nástroj, instrument.

инструментъ музыкальный hudební
nástroj; инструментальный instru-
mentální, nástrojový.

инсургентъ, а povstalec *Insurgent.*

интегр-аль, а integrál, cel, docel
(*math.*); —альный integrální, doce-
lovací; -ое счисленіе počet docelný;
р. docelovací; —ировать docelovati.

интендантъ, а intendant; -тскій inten-
dantský; -тство intendantství.

интервалъ, а mezera, interval.

интересный z jímavý *interessant*; *adv.*
-но zajímavо.

интересовать, за- účastenství vzbu-
diti; и.-ся, за-ся účastenství jeviti.

интересъ, а účastenství.

интер-медія *f.* mezihří *intermezzo*;
—нѳнцій vyslanec, internuncius;
—поліровать interpolovati.

интрига *f.* intriga, pletka, pleticha.

интриг-антъ, а pletichář; intrigant;
—антка pletichářka; —овать pleti-
chati, intrigovati.

инѳый, ая, ое jiný.

инфантерѳя *f.* pěchota, infanterie; ге-
нераль отъ инфантерѳи generál pě-
choty; инфантерѳсть, а pěšák, pěší
voják.

инфантъ, а infant bývalý princ špa-
nělský; инфантіна *f.* bývalá prin-
cezna španělská.

ипатка *f.*, тупѳкъ jipatka, tupík *Alca*
arctica (pták).

ипо-дѳконъ, а podjahan; —хѳндрикъ
hypochondrik, těžkomyslník; —хѳн-
дрѳческій hypochondrický, těžko-
myslný; —хѳндрія *f.* hypochondrie,
těžkomyslnost.

ипрасъ, а sob (*v* Sibiři).

ипра, ѳ *f.* kysilník (Presl), mišpule
jahodová *Mespilus cotoneaster*.

ирѳдъ, ирѳдѳй, я iridium.

ирѳй, я *v.* герѳй.

ироническій (*adv.* -ски) ironický.

иронія *f.* ironie.
 ирраціональный (*math.*) nedoplnitelný, neskončitý, nezměřitelný.
 иррегулярный nepravidelný, neřadový; —я войска neřadové vojsko.
 ирха *f.* jircha, vydělaná kozlovice *n.* skorovice; иршеникъ jirchář; иршить jiršiti, jirchu vydělávati.
 ирь, и *f.*, сабельникъ, косатникъ *kosatec* *Iris* (*rstl.*).
 ис- (*v složených slovích*) *v.* из ...
 исáпки, покъ *f. pl.*, бáрхатка *aksamitník* *Tagetes* (*rstl.*).
 исказить, искажать *zkaziti, zbaviti*; и.-ся *zk. se*; искажение *v. zkažení*.
 искалывать *v.* исколотъ.
 искáние *n.* hledání.
 искапывать *v.* ископáть.
 искáтель *kdo hledá, hledač*; и. кладовъ *hledač pokladů, dobyvač pokladů*; и. приключений *dobrodruh*; —ница *hledačka*; —ный *lisavý, lichotivý, podlízavý*; —ость —ost; —ство *k. snažení, bažení*.
 искáть (ищú, ищешь) чего *hledati něčeho*; 2. и. судебнымъ порядкомъ *zalovati (staroč. pohnati)*; и. чести, славы *vyhledávati cti, slávy, bažiti po cti, po slávě*; и.-ся *hledati se*.
 искéпище *n.* oštěpiště, násada на о-шты.
 искíнуть, искíдывать *v.* вáкинуть.
 исклевáть, исклѣвывать, исклúнуть *roz-klobati*; 2. *vyklobati*.
 исклúч-áть, —ить *vyloučiti, vyjmoti, vyníti*; и.-ся *v. se*; —áя *vyjma*; —áя *немногие случаи vyjímaje několik případů*; никогó не —áя *nikoho nevyjímaje*; —éние *n.* *vyloučení; vyjmutí; výjimka*; —ительный *výjimečný; výhradný; adv. -но výhradně*.
 исковёркать, —кивать *zprohybati*.
 исковой *žalobný*.

исковырять, исковёривать *děr nadělati, rozbodati (stěnu)*.
 исколесить *zjezditi mnoho míst*.
 исколотить, исколáчивать *rozbiti, roztlouci*.
 исколотъ *propíchnouti, probodnouti, rozpíchati*; 2. *rozštípnouti*; и.-ся *rozpíchati se*; и.-ся отъ чего *rozštípnouti se, prasknouti*.
 исколѣть *vymrznouti*; 2. *vymříti, pomříti; popadati (o dobytku)*.
 искомый *hledaný*.
 искомí *adv. (crk.) на počátku; od paměti*.
 ископ-áемый *co možná vykopati; vykopaný*; —áемое *n.* *věc vykopaná, kopanina*; —áемая *pl. n.*, —áемая *твлá kopaniny, kopaninstvo, nerosty; царство —áемыхъ říše nerostů; —áть vykopati*.
 ископтитъ *vykoptiti, zakoptiti*.
 ископýtиться, ископýчиваться *vy-mknouti si kopyto, v. si nohu (o koních)*; ископыть, и *f.* *vyniknutí nohy u koní*.
 искорен-éние *n.* *vykořenění, vyhlazení; vyhubení*; —итель *vykořenitel, vyhubitel*; —ница —ка; —ительный *vykořeňující, hubící, zhoubný*; —ить, —ять *vykořeniti, vyhubiti, vyhladiti*; и.-ся *v. se*. [*Smiris rubra*.]
 искорникъ *jiskrník (červený šmirgl)*.
 искоса (глядѣть) *adv. se strany, křivě (hleděti)*.
 искомить (глазá) *zakroutiti, zakřiviti (oči)*; и.-ся *šilhati*; и.-ся на когó *na někoho škaredě hleděti*.
 искра, *dem.* искорка *jiskra (dem. jiskerka)*; 2. *lesk (sukna)*; *jiskra, oheň (drahokamů)*; алмазная и. *špička diamantová*.
 искраивать *v.* искроить.
 искрен-не, —но *adv. upřímně, otevřeně, nelíčeně; čistosrdečně*.

искрен-ній, яя, ee upřímny, otevřený, nelíčený, čistosrdečný; *subst.* (crk.) bližní; —ость upřímnost, nelíčenost, otevřenost, čistosrdečnost.

искрестить что pokřizovati, překřizovati něco; 2. na kříž projezditi (město).

искривина *f.* křivina, zakřivenina.

искрив-ить, —лѣть zkřiviti, zahnouti; zkřiviti ústa; и.-ся zkřiviti se; —лѣние *n.* zkřivení.

искр-истый jiskrnatý, jiskrný; —иться (-рюсь, -ришья) jiskřiti se; за-за- jiskřiti se.

искроить, искраивать rozkrájeti.

искро-мѣтный jiskrometný, jiskry sršící; —мѣръ, а jiskroměr *Spintherometer*.

искропѣть záplatovati, zašívati.

искрош-ѣние *n.* rozdrobení, roztrolení (zkrušení); —ить rozdrobiti, roztroliti (zkrušiti); и.-ся *r.* se.

искрякъ, а křesací kámen, křesák, křesavec.

искуп-итель vykupitel; —ить, —ать, —лѣть vykoupiti; христось —илъ насъ своею крѣвію Kristus nás vykoupil svou krví; —лѣние *n.* vykopení.

искупъ, а (star.) výkup; 2. výkupné.

искурить, искуривать vykouřiti; и.-ся *v.-se.* [kousati.

искусать, искусывать zkousati, roz-искуситель pokušitel; —ница pokušitelka; —ный pokoušivý, svůdný.

искусить, искусать zkusiti; zkoušeti; 2. pokoušeti, ku zlému nabádati; и.-ся zkoušeti se v čem.

искус-никъ znatel, znalec, umělec, mistr v něčem; —ница znatelka, умѣлкyně, mistryně; —ный, *adv.* -но znalý něčeho, умělý, mistrný; —ственный умѣlecký; —ство umělost, umění, znalost, zběhlost.

искусъ, а zkušenost; 2. время искуса čas zkoušky; годъ искуса rok na zkušenou; 3. noviciát.

искушѣние *n.* pokušení; 2. zkouška, pokus.

искъ, а žaloba soudní (star. půhon), potahování někoho před soud.

ислѣндскій мохъ islandský mech, lišejník *Cetraria islandica*.

испазить надѣлати mnoho drážek, vydrážkovati.

испакостить pomazati; zkaziti.

испарѣние *n.* vypaření; испарить, испаривать, испарять vypařiti; и.-ся vypařiti se.

испарина *f.* mírný pot.

испахать zorati, rozorati.

испачк-ать, —ивать umazati, pomazati; zpackati; и.-ся umazati se.

испепел-ить, —ять zpopeliti, vypopeliti; и.-ся v popel se obrátiti.

испестрить, испещрять strakatě obarviti, zkropenatiti, zpestřiti; испещренный цвѣтами kvítím okrášlený.

испѣчь выпесі; и.-ся *v.* se.

испивать, испить выпити.

исписать, исписывать popsati (arch papíru); 2. vypsati, opsati, psaním spotřebovati (pero atd.); и.-ся popsati se; vypsati se, opsati se.

испитой vyhublý, schřadlý, vyzáblý.

исплечиться vymknouti si hřbetní kost (kůň).

исповѣд-аніе *n.* vyznání (náboženské);

2. zповѣď, zpovídaní; —атель zповѣдникъ; zpovídatel; —ать, —ивать (-овать) vyznávati (víru); vypovídati, uznávati, praviti; 2. zpovídati někoho; и., и.-ся zpovídati se; —ная *f.* zpovědnice, místo zpovědní;

—никъ vyznavač víry; 2. kdo se zpovídá; —ница *f.* vyznavačka (víry); 2. která se zpovídá; исповѣдь и, *f.* zповѣď.

исподница *f.*, -ничка *spodnička*, *žen-*
ská sukně.
 исподній, яя, *ее spodní*; -ее платье
spodky, kalhoty.
 исподоволь *adv.* *zvolna, znenáhla*.
 исподтиха, исподтишка *adv.* *zticha,*
ztichounka, tajně.
 исподъ, а, исподокъ, дка *spod, spo-*
dek něčeho; въ исподі *ve spod,*
dole; съ исподи *ze spodu, ze spodka*.
 испоконъ *adv.* *od paměti v. искони*.
 исполать тебѣ! *intrj.* *blaze tobě!*
 исполинъ, а *velikán, obr*; -инскій
obrovský.
 исполн-ѣніе *n.* *vyplnění; vykonání*;
 —итель *vyplnitel, vykonatel*; —итель-
 ница *vykonavatelka*; —ительный *vy-*
konavací; —ать, исполнить *vyplniti*;
vykonati; и.-ся *v. se*; и.-ся чего на-
 полнити *se čím*; исполненный *vyplně-*
ný; и. чего *naplněný něčím*; и. жи-
 зни *syť života*; и. чувствъ благо-
 дарности *naplněný citem vděčnosti*.
 исполосовать *na proužky roztrhati*.
 испороть *rozpárati*.
 испортить *zkaziti, porušiti*; и.-ся *zka-*
ziti se; porušiti se; испорченный
zkažený, porušený; -ость -ost'.
 испоститься *vypostiti se*.
 исправитель *opravitel, -ovatel*; -ница
-ka; —ный *opravný, opravovací*.
 исправить, исправлять *spraviti, opra-*
viti; и. должность за кого-либо *za-*
stupovati koho v úradě; исправля-
 ющий должность *náměstný úředník*
Substitut; и.-ся *spraviti se*.
 исправ-никъ *okresní správce policejní,*
okr. komisař (správník); —ничиха
f. žena správníkova; —ничій, ья,
 ъе *správníčí*; —ность *správnost*;
 —ный *správný*.
 испра-жнѣніе *n.* *vyprázdňení*; —жнать,
 —знить *vyprázdňiti*.
 испраздниться *vyprázdňiti se (život)*.

испразднительный *vyprázdňovací*.
 испрашивать *v.* *испросить*.
 испровер-гать, испровергнуть *pře-*
vrhnouti; *zničiti, zrušiti*; —жѣніе
n. *převržení*; 2. *zničení, zrušení*.
 испросить *vyprositi*; *испрошѣніе n.*
vyprošení.
 испрыскать *postříkati*; 2. *rozstříkati*;
 и.-ся *postříkati se*.
 испрасть *zpřísti*.
 испугать *zastašiti koho*; и.-ся *ulek-*
nouti se, ustrašiti se; испугъ, а *m.,*
испуга f. *leknutí, zděšení, ustra-*
šenost.
 испуск-аніе *n.* *vypuštění*; —ать,
 испустить *vypustiti*; и. лучі *vy-*
dávati paprsky od sebe; и. духъ,
 и. последнее вздыханіе *ducha vy-*
pustiti.
 испыт-аніе *n.* *zkušení*; *zkouška*; *zpy-*
tování; и. природы *přírodopýt*;
 —атель *zpytovatel, zkoušeč*; —а-
 тельница *zpytovatelka*; —ательный
zpytující, zkušební; —ать, испыты-
 вать *zpytovati, zkoušeti*; *zk., trpěti*;
 и.-ся *zpytovati se*.
 испятнать *skvrn nadělati, poskvрniti*.
 иссопъ, а *isop Hyssopus officinalis*
(rsl.); -повый *isopový*.
 истантывать *v.* *истоптать*.
 истаскать, истаскивать *rozvleci*; *opo-*
třebovati, obnositi (šatstvo); и.-ся
utahati se.
 истачивать *v.* *источить*.
 истаявать, истаевать, истаять *roztáti*;
 2. *seslábnouti*.
 истоа *v.* *изба*.
 истекать, истечь *vyteci*; 2. *uplynouti*
(čas); и. кровью *zakrváceti se, vy-*
krváceti.
 истеребить *roztrhati, rozškubati*.
 истереть (изотрѣ) *v.* *истирать*.
 истерзать *vytrhati, roztrhati, rozdrá-*
sati; и.-ся *trápiti se v svědomí*.

истерика *f.* hysterie; истерический hysterický.

истесать, истесывать vytesati.

истецъ, тца žalobník (staroč. jistec — порýка).

истечёние *n.* vytečení; и. времени uplynutí času.

истин-а *f.* pravda; —ный pravdivý; (*adv.* -но pravdivě, jistě).

истирать, истереть zetríti, rozetríti; и.-ся otříti se.

исткать zetkati, utkati; истканіе *n.* setkání. [*n.* zetlení.

истлѣть, истлѣвать zetlíti; истлѣніе

истодъ vytoď (Presl.) *Polygala* (rstl.).

истокъ, а výtok; 2. počátek, původ.

истолков-аніе *n.* vyložení, výklad, ob-
jasnění; —атель vykladač, vykla-
datel: -ница -ka; —ать, истолковы-
вать vyložiti, vykládati; и.-ся v. se.

истолочь ztlouci, utlouci (na prach).

истома *f.*, истомлѣніе *n.* unavení,
uondání.

истом-ить, —лать unaviti, uondati,
zondati; и.-ся unaviti se, uondati
se, zondati se; —ѣлость unavenost,
zondanost; —ѣлый unavený, uon-
daný, zondaný; —ѣть seslábnouti;
unaviti se, zondati se.

истон-ить ztenčiti; —чáлый ztenčelý;
—чать ztenčeti, ztenknouti.

истопить vytopiti (kamna); roztopiti
(kov, vosk); и.-ся roztopiti se; 2. zto-
piti se (v řece, o lidech).

истопки, отопки, овъ *pl. m.* ochozené
střevíce.

истоплево *n.*, истопля *f.* dříví na vy-
topení jedněch kamen.

истоп-лѣніе *n.*, истопка *f.* vytopení;
—никъ topič; —ничиха *f.* topičova
žena; —ничать topičem býti.

истоплый utonulý (loď).

истоптáть rozšlapati, udupati; sešla-
pati (střevíce), ušlapati.

истоптáться rozšlapati se, udupati se.
истопг-аніе *n.* vytrhání; —ать vy-
trhati; истопгнуть vytrhnouti; и.-ся
vytrhnouti se někomu; исторжѣніе
n. vytržení.

историкъ, а historik; dějepisec; исто-
рический historický, dějepisný; исто-
риграфъ, а historiograf, dějepisec;
исторія *f.* historie, dějiny, dějepis.

исторійка *f.* historka.

истость jistost, určitost.

источать, источить vytočiti (vodu,
pivo); источёніе *n.* vytočení; 2.
zbroušení, vybroušení.

источить, истачивать zbrousiti, vy-
brousiti; 2. roztočiti (od červů).

источ-ина *f.* sluje; výmol, zmola;
—никъ pramen, zřídlo, vřídlo (kde
voda vytéká ze země); —ничекъ
lísteček.

истош-ать vychřadnouti, zhubeněti;
—áлый vychřadlý, zhubenělý; —ать,
—ивать, —евать vysiliti, síly vy-
čerpati, unaviti; 2. utratiti (peníze);
и.-ся unaviti se; —ѣніе *n.* unavení,
uondání; —ительный unavující; osla-
бující, vysilující.

истрát-а *f.* útrata; —ить, истрáчивать
utratiti, vydati; и.-ся vydati se z
peněz.

истреб-итель vyhubitel; —ительница
vyhubitelka; —ить, —лать vyhubiti;
и.-ся v. se; —лѣніе *n.* vyhubení.

истребовáть žádati.

истрезвѣться, истрезвляться vystří-
zlivěti.

истрѣскаться prasknouti.

истрясті, истрясать vytrásti; и.-ся
vytrásti se.

истуканъ, а socha modlářská, modla;
истуканщикъ kdo dělá modly.

иступить, иступлять vytupiti; и.-ся
vytupiti se.

истцовый žalobnický.

истый týž, tentýž; jistý (j. člověk — ve vypravování); pravý.

исты́кать, исты́кивать propíchatí.

истяз-áние *n.* výslech s mučením (útrpný výslech); —áтель kdo vyslýchal při mučení, mučitel; —áтель-ныя орудія му́чící nástroje; —áть vyslýchatí s mučením (tázati se n. ptáti právem útrpným).

исха́живать *v.* исходить.

исхити́ть, исхити́ть, исхища́ть vytrhnouti (z rukou), vyrvatí.

исхлестáть, исхлѣстывать vyšlehati, rozšlehati; и.-ся rozšlehati se.

исходáтайствовать vymocí něco, vychoditi něco.

исходи́ть zchoditi mnoho míst; 2. и., изойти vyjiti, vypořehovati se, zpořehovati se; и. кровью vykrváceti, zakrváceti se.

исходъ vyjití; 2. и. vyjití, druhá kniha Mojžíšova (v bibli) *Exodus*; и. дýши skonání, smrt; въ исходѣ́ года na sklonku roku, na konec roku.

исходя́щій vycházející; 2. (v kanceláři) k expedici určený, k vypravení určený; —щія бума́ги vypravené spisy.

исхожде́ние *n.* vyjití; и. парóвъ vypraění.

исхуд-áлый, —áлый vychudlý, vyhublý, hubený; —áть, —áть vychudnouti, zhubeněti.

исч-, исш-, исщ- *v.* изч-, изш-, изщ-.

ита́къ *snj.* tedy, tak.

ито́гъ, а suma úhrnková, úhrnek, suma celková.

ити́, ити́ (иду́, идёшь) jíti *v.* идти́.

иттри́й, я *m.* itřík *Ittrium* (kov).

ихне́вмонъ, а promyka *Ichneumon*.
ихтиоло́гія *f.* ryboznalství; ихтиоло́гъ, а ryboznalec, rybozpytec.

иша́къ, á, мескъ, mezek.

иша́чка *f.* mezkyně; иша́чий, ья, ье, иша́ковый mezčí, mezkovitý.

ише́йка, ишея́ *f.* slídník (pes).

иши́къ, а žalobník; ищи́ца *f.* žalobnice.

иѳе́йка, э́тика éthika, mravověda.

I.

i (přichází v ruštině pouze před samohláskami).

иакі́нѳъ, іаці́нтъ hyacint.

іануа́рій (crk.) *v.* январь.

іезуи́тъ, езуи́тъ jesuita.

іерархі́ческий hierarchický; іерáрхія *f.* hierarchie; іерáрхъ, а hierarch.

іерей, я kněz; kněz obětní; —скій kněžský; —ство kněžství.

іерогли́фъ, а hieroglyf; -фі́ческий hieroglyfický.

іеро-діа́конъ, а jahan řeholní; —мо-на́хъ řeholní kněz.

Іисусъ —христóсъ Ježíš Kristus.

іодъ iod, jod.

іорда́нь, и *f.* místo v řece připravené k slavnosti Jordanské.

ію́ль, я, (іу́лій, я, crk.) červenec (měsíc); ію́льскій červencový.

ію́нь, я (іу́ній, я crk.) červen (měsíc); ію́ньскій červnový.

K.

к (ка́ко, ка) desáté písmeno v azbuce ruské, jedenácté v kyrilské.

каба́къ, á, *dem.* кабачо́къ, чка́ krčma; каба́цкий, каба́чный krčemní.

кабала́ *f.* dlužní úpis; 2. líst na držení nevoľníka; каба́лить, за-нево́лником udělati; к.-ся nevóлником se státi; к.-ся на что zavázati se k něčemu.

каба́листика, ка́ббала *f.* kabala, kabalistika, tajinověda.

кабалистическій *kabalistický*.

кабаль-щина *f. nevolnictví*; —щикъ, а *m.*, —щица *f. kdo dělá nevolníky*.
кабанъ, а *divoký kanec*; *divoký vepř*;
кабанчикъ, а *kančík*; кабанокъ, *nká vysekaný čtverhraný kus ledu*; ка-
банина *f. zvěřina*; кабаний, *ья, ъе*
kančí.

кабарга *f. pižmavec, pižmoň, pižmo-
vý srnec Moschus moschiferus*.

кабач-никъ, а *krčmář*; —ница *krčmář-
ka*; —ничать *hospůdkovati, po krč-
mách choditi*.

кабель, я, —товъ, а *lano mořské*;
—ный *lanový*.

кабинетъ, а, *dem. кабинетецъ, тца ka-
binet (1. psací pokoj; 2. psací stůl;
3. soukromý pokoj panovníkův; 4.
vláda; tajná rada)*; кабинетскій
kabinetní, vládní.

каблукъ, а, *dem. каблучёкъ, чка pod-
patek u boty*; каблучечить *zastiňo-
vati sokola, dávati mu kápi*.

каболка *f. konopná příze na lano*.

каботажъ, а *pobřežní plavba Cabo-
tage*.

кабриолетъ, *dem. кабриолётка, кабриол-
ка f. kabriolet, kabrioletka*.

кабúшки, шекъ *pl. f. syrečky, ho-
molky*.

кабы *conj. (prost.) kdyby*.

кавалер-гардъ, а *jízdný gardista*;
—йствъ, а *jezdec, jízdný voják*.

кавалёр-ія *f. jízda (vojenská)*; —й-
скій *jízdný, u jízdy*; —никъ *му-
ченка Passiflora (rstl.)*; —скій *ry-
тёрскý*; к. *ордёнъ rytёрскý řád*;
—ство *n. rytёрství*; —ственная да-
ма *dáma řádu rytёрského*; кавалёръ,
а *kavalír*; 2. *rytёр řádový*.

кавалькада *f. kavalkáda, vyjíždka*.

каватина *f. kavatina (mus.)*.

каверз-ить, —ничать *úskoky n. ple-
tichy dělati*.

каверз-никъ *pletichář, úskočník*; —ни-
ца *úskočnice, pletichářka*; —ный
úskočný, pletichářský; —ы, ъ *pl. f.
pletichy, úskoky*.

кавётъ, а *výžlabek Cavet*.

кавсѣкъ, а, *многоногъ stonožka, мно-
ногъ Julus terrestris*.

кавычка *f. uvozovka, husí nožičky („“)*.

кагаль, а *kahal, schůze n. porada
starších židovských*.

каголка *f. kaholka, kachna horská
Anas marila*.

кадансъ, а *cadence, závěka hudební
Cadence*.

кадастръ, а *katastr, berničná výmě-
ra*; кадастровый *katastrový, kata-
strální*: кадастровка *f. katastrování*.

кадётъ, а *kadet*; кадётскій *kadetský*;
к. *корпусъ sbor kadetský*.

кадýло *n. kadidlo*; кадýльный *kadi-
delný, kadidlový*; кадýльница *kadi-
delnice*.

кадýть (кажý, кадýшь) *kaditi*; к. *кому
kaditi кому t. lichotiti*.

кадка, кадочка, кадýшка *f. kadečka*;
кадочникъ *bednář*.

кадмій, я *kadmík kadmium (kov)*.

кадрýль, и *f. (я m.), kadrila (čtveril-
ka) Quadrille*; —ный *kadrilový*.

кадръ, а *kmen plukovní Cadre*.

кадыкъ, а *ohryzek (v hrdle)*.

кадь, и *f. kád. (Cajeput)*.

каепýтъ, а, *чернобѣль, kajaputník*
каждёние n. kadění.

каждоднёвный *každodenní*; —но *adv.
každodenně*.

каждый *každý*; к. *день každý den,
каждёго dne, každým dnem*.

каженикъ, а *kleštěnec*.

казакýнъ, а *kazajka Casaguin*.

казáкъ, козáкъ, а *kozák (jízdný voják
ruský)*.

казанъ, а *veliký kotel s překapova-
cími baňkami*.

казарка *f.* husa severní, brneška *Anas bernicla*, *A. erythropus*.

казарма *f.* kasárna; казарменный kasárnový.

казать (кажý, кажешь), казывать ukázati; (crk.) kárati; к.-ся (кажýсь, кажешься) ukazovati se, jeviti se; zdáti se; кажется zdá se; мнѣ кажется mně se zdá, zdá se mi; это тебѣ такъ кажется to se ti jen tak zdá.

казацкій kozácký.

казачёкъ, чка kozáček; 2. к. kozák (tanec); 3. srnec přímoves; přímový srnec (v Sibiři).

казачина *f.* kozáčina; kozácká země; —ить nádeničiti; —ий, бя, ье kozáčí, kozácký; —ка *f.* kozačka, kozácká žena *n.* dívka.

каземать, а kasemata.

казёнка *f.* lavice u kamen; 2. špižirna; 3. kajuta na barkách.

казённый šroub u zámku ručnického.

казён-нокоштный на útraty eráru (státní komory); —ный erární, komorní; —ая земля komorní statek.

казимиръ, а kazimír (látka soukenná).

казистый čácký, slušný, hezký.

казить (кажý, казшь) kaziti *v.* портить.

казна́ *f.* pokladna státní, komora (královská); erár.

казначей, я pokladník; —скій pokladnický; —ская *f.* pokladna, světnice, v níž pokladnice jest; —ство *n.* pokladnictví; казначея *f.* pokladníková, ženština jež obstarává pokladnu.

казнить (-ню, -нишь) popraviti, smrti trestati; kárati.

казно-дѣй, я *m.* kazatel; —крадство *n.* zpronevěření; —хранилище *n.* pokladna; —хранитель pokladník.

казнь, и *f.* poprava (na smrt).

казуаръ, а, жаръ-птица kanár *Strutio casuarinus*.

казýсь, а neobyčejný případ *Casus*. кайма́, койма́ *f.*, *pl.* каймы́, каёмъ kraj, lem. [cký *Alligator*.

кайма́нь, а kajman, krokodil amerikaдý *m.* indecl. kakadu, papuch chocholatý *Psittacus cristatus*.

какао́ *n.* indecl. kakao; bohokrm; —вый kakaový; —вникъ kakaovník.

каковó *adv.* jak?

каковóй, какóй, ая, ое jaký; какóй-то jakýsi, nějaký; ни какóй nikdo.

какорва́ *f.* heřmánek pomořský *Matricaria maritima* (rstl.).

кактýсь, а kaktus (nopál Presl) rstl.

ка́кша *f.* lužení psím trusem.

какъ? jak? какъ бы jakoby; какъ ни бۇдь, какъ ни есть nějak, jaksí;

какъ скóро jak mile, hned jak; такъ какъ poněvadž; jakož. [*Calembour*.

каламбۇрь, а, игра словъ hra slov

каламёнокъ, нка kalamanka (látka).

каланка́ *f.* strážná budka.

калáч-никъ, а koláčník; koláčkář;

—ный koláčový; —ня *f.* pekárna na koláče.

калáчъ (колáчъ), а koláč (pečivo); тёртый к. prohnaná kopa, pálený kostelník (šibal). [jelito.

калбасá, колбасá *f.* klobása; jitrnice,

калбас-никъ klobáskář, jelitář; -ница -ка; —ный klobásový.

калганъ, а galgan *Galanga* (rstl.).

калевáть vyžlabovati; калёвка *f.* výžlabek, žlabina.

календáрь, я kalendář; *dem.* календáрикъ, а kalendářík; календáрный kalendářový.

калénды, день калénдъ kalendy *Calelndae* první den každého měsíce.

калénie *n.* kalení (železa); 2. sušení (ořechů atd.).

ка́ли *n.* (indecl.) kali.

калиберъ, калибръ, бра kalibr, výměra děl n. pušek; калиберный kalibrový.

калибровать kalibrovati.

калильный kalici.

калін-а *f.*, *dem.* —ушка kalina *Viburnum opulus* (keř); —ка *f.* bělička (ryba); —никъ kalinník, keř kalinový; 2. kalinník, pečivo s jahůdkami kalinovými; —овка *f.* kalinovka (kořalka); —овый kalinový.

калитá *f.* taška, mošna, měšec.

калітка, *dem.* каліточка *f.* malá dvířka ve vratech.

каліть (-лю, -лѣшь), кáливать kaliti (železo); 2. rozpáliti; 3. sušiti v peci; к.-ся kaliti se.

калій, я kalík *Kalium*.

калкунъ, á krocан *v.* индюкъ; калкунка *f.* krůta *v.* индѣйка.

калли-графія kaligrafie, krasopis; —графъ, а krasopisec, kaligraf.

калогеръ *v.* калугеръ.

каломель, и *f.* kalomel sladká rtuť *Mercurius dulcis*.

калуга *f.*, калужина kaluže, kalužina; bahnitá krajina.

калугеръ, калугеръ, а mnich.

калужница *f.* blatouch *Caltha palustris* (rstl.).

калугеръ, а *Balsamita vulgaris*.

калъ, а kal, výmětek, výmetek z těla.

кальцин-ировать kalcinovati, zvápniti; —ированіе *n.*, —ація *f.* kalcinování, vápnění.

кальщикъ kalič, zakalovač ocele.

калья *f.* polívka z kaviáru, husího masa a okurek.

кальянъ, а nargil, дымка ke kouření, v níž kouř z tabáku prochází vodou.

калъ-ка *m. et f.* mrzák, -kyně; —чить mrzačiti; —чный mrzácký.

калябать žvatlati, tlachati, pleskati

каляк-анье *n.* tlachání; —и *pl. f.* tlachy, tlachanice. [(ryba).

ка́мбала *f.* kambala, platejs, platýsek

ка́мбузь, а lodní kuchyně.

камедь, и *f.* klí, klovatina, guma; *Gummi*; арабійская к. guma arabská *Gummi arabicum*.

каме́жникъ kamenitá krajina.

каме́й, я kamej, kámen s rytinou.

камельёкъ, лка́ камін (krb v pokoji).

каме́ли, ей *pl. f.* kamelky (lodky, jimiž se potahá lodím větším přes mělčiny).

каме́лія *f.* kamelie *Camellia* (rstl.).

камолопа́рдъ, а žirafa *v.* жирафъ.

камені́ка *f.*, костяні́ка skalní ostružina *Rubus saxatilis*.

камені́стый kamenitý.

ка́меніе *n. coll.* kamení.

ка́менка *f.*, аврипи́гментъ kamenka *Auripigment*; 2. část parní lázně, kde voda se rozpouje na žhavých cihlách; 3. kamenník, bělobřib (pták).

ка́менный kamenný; к. домъ kamenný dům; к. ма́стеръ zednický mistr;

к. уго́ль kamenný uhl; к. ле́нь, ами́антъ kamenný len, osinek; -ая ло́мка kamenný lom; -ая со́ль kamenná sůl; -ое се́рдце kamenné (zatvrzelé) srdce; -ая бо́лезнь kámen (nemoc).

камено-ва́ние, —бі́еніе *n.* kamenová- ní; —ва́ть (crk.) kamenovati; —ви́д- ный kamenovitý; —дѣ́льный kame- nický; —ло́мка *f.*, —ло́мъ, а lomí- kamen *Saxifraga*; —ло́мня *f.* ka- menný lom; —ло́мъ, а, —ло́мщикъ lamač kamene, skalník; —ме́тъ, а kamenomet, moždíř na házení ka- menů (prak); —печа́таніе *n.* kame- notisk, litografování; —печа́тный kamenotiskový; —печа́тня *f.*, лито- гра́фія kamenotiskárna, litografie; —сѣ́чець, чца, —тѣсь, а kamenník; —сѣ́чный, —тѣсный kamennický.

каменщ-икъ, а kameník; —ичий, чья, чье kamennický.

камень, мня *m.* (*pl.* камни, ей *i* каменья, бевъ) kámen; *k.* (немос); *dem.* камешекъ, камышекъ, шка kamínek; *coll.* каменье *i* каменіе *n.* kamení; адскій камень pekelný kamínek.

каменѣть, о- zkameněti.

камера *f.* komora; světnice.

камералистъ, а katedralista; камеральный katedralní.

камер-гёръ, а komorník; комо́ри, і́хо *m.* (нѣм. *Kammerherr*); оберк. nejvyšší komorník (*Oberkammerherr*); —дінеръ komorník (*Kammerdiener*); —казакъ komorní kozák; —лакѣй, я komorní služebník, komorní lokaj; —мѣдхенъ komorná *Kammermädchen*; —пажъ komorní páže *Kammerpage*; —тонъ komorní ton (v hudbě) *Kammerton*; —тѹхъ kambrejské plátno *Kammertuch*; —фрау komorní paní *Kammerfrau*.

камеръ-фрѣйлина *f.* komorní slečna *Kammerfräulein*; —цалмѣйстеръ komorní výplatník *Kammerzahlmeister*; —юнгфера komorní panna *Kammerjungfer*; —юнкеръ komorní panoš *Kammerjunker*.

камзоль, а, *dem.* камзольекъ, камзольецъ, льца kamizola, kamizolka.

камилávка *f.* kápě kněžská.

каминъ, а kamín, italský krb.

камкá *f.* damašek; камчатный damaškový. [srsti.

камлѣтъ, а haras, látka z velbloudí

каммеръ . . . *v.* камеръ . . .
камне-дроблѣніе, —раздроблѣніе *n.* drobení kamene v měchýři močovém *Lithotritie* (chirurg.); —печатаніе *n.* kamenotisk; —печатникъ kamenotiskař; —печатня *f.* kamenotiskárna; —растѣніе *n.* kameno-býl.

камнестѣчѣніе *n.* kamenošez, řezání kamene (chirurg) *Lithotomie, Cystotomie.*

камно́стый kamenitý *v.* камені́стый. камора *f.* komora (na prach v podkoku); *k.* v moždíři střelném; *k.* v stavidle u splavu.

камора *f.* oblouček nad samohláskou v církevních knihách, (na př. â).

каморка *f.* komůrka.

кампанія *f.* polní *n.* vojenské tažení.

кампѣшное дѣрево, кампѣшникъ кампе́шкѣ дřevo, kampeška *Haematoxylon campechianum.*

камфарá *f.* kafr; камфáрный кафровý; *k.* лáвръ кафровнік *Laurus camphora.*

камфóрка *f.* přístroj, na němž vaří se nápoj zapáleným líhem; 2. vykuřovací *n.* kadicí pánvička, kuřidlo, vykuřovadlo; 3. uhelník.

камчат-ка *f.* lněná látka podobná damašku; —ный damaškový.

камышекъ, шка kamínek.

камы́шникъ, а rákosím porostlé místo, rákosiště; 2. сýкора rákosní *Parus biarmicus.*

камы́шъ, á rákos *Arundo phragmites*; камы́шевый rákosový.

канáва, *dem.* канáвка, канáвочка пe- hluboký příkop, strouha, škarpa.

канавáтъ, а kanafas (tkanina); канавáтный kanafasový.

каналъ, а kanál, stoka; 2. průliv mořský. [naille.

канáлья *f.* kanálie (пřezdívká) *Ca-* канáпé *indecl. n.* pohovka *Canapé.*

канарѣйка *f.*, *dem.* канарѣечка канá- rek *Fringilla canarica*; —ѣечный канáркoвъ.

канáт-икъ, а provázek; сѣменный *k.* сѣменoнóсный *k.* semenovod, chamovod; пупóчный *k.* šňůra pупеční —ный provazový.

канат-ный мастеръ provazník; к. дворъ provazniště, dráha provaznická; —ная фабрика dílna provaznická; —чикъ provazník; канать, а provaz, lano. [kanafasový.

канва, ѣ kanafas (látka); канвѣйный кандалы, ѣ *pl. f.* (pol. kajdany) okovy, pouta.

канделáбръ, а kandelábr, svítilník.

кандея *f.*, ендová hubatka, konev s hubičkou.

кандидáтъ, а kandidát; —тка kandidátka; -тскій kandidátský; -тство kandidátství.

кандило *n.* (crk.) lampa, svítilna.

кандитеръ, кандиторъ, а cukrář *Conditor*.

кандикъ, кандакъ, а kandík (Presl) *Erythronium Deus canis*.

канікула *f.* psí hvězda *Sirius*; *pl.* канікулы *f.* psí dni; prázdniny v psí dni.

канітель, и *f.* zlatá *n.* stříbrná nit k vyšívání; —щикъ zlatopředec, prýmkař.

канифáсъ, а kanafas (látka); канифáс-ный, канифáсовый kanafasový.

канифóль, и *f.* kalafuna *Colophonium*; —ный kalafunový; —ница *f.* nádobá s kalafunou; канифóлить kalafunou natírati.

канон-áда *f.* kanonáda; —ёръ, —ёръ, а kanonýr, dělostřelec; —ёрскій kanonýrský, dělostřelecký; -ская лóдка loďka dělostřelecká.

канонизáція *f.* kanonisace, vyhlášení za svatého.

канóникъ, а kanovník.

канон-йсса *f.* kanovnice; —ическій kanonický; 2. kanovnický; —ичество kanovnictví. [nich.

канóнникъ missál, kniha zpěvů meškanónъ, а kánon (církevní zpěv); к. církevní ustanovení.

кантáта *f.* kantáta.

кантовáть lemovati.

кантон-ировáть kantonovati, bydleti po domích (o vojsku); —йсть, а kantonista.

кáнторъ, а kantor, předzpěvovač.

кантъ, а zpěv; 2. lem na šatech.

канýнъ, а předvečer svátku, svatvečer; на канýнъ ден (večer) před svátkem.

канýра, *dem.* канýрка *f.* psínek, psí pes, psí bouda.

кáнуть kanouti *v.* кáпать; онъ тóчно въ вóду кáнуль jako by byl do vody padl; опáть годъ кáнуль въ вѣч-ность opět klesl rok do věčnosti.

канýферъ *v.* калýферъ.

кáнфа *f.* čínský atlas.

канфóрка *f.* *v.* камфóрка.

канцелáрія *f.* kancelář; -ярскій канцелáрскý; -ярское сѣмья, червѣць *Cochenille*; канцелáристъ, а kancelista, kancelářský (*subst. m.*).

кáнцлеръ, а kancléř; -рскій канцлérský.

каню́къ, а výřeček *Strix scops*.

каню́чить škemrati, žadoniti.

каоли́нъ, а kaolín, čínská hlína, porcelánovka.

кáпаніе *n.* karání.

кáпать karati; кáпнуть kápnouti; кануть kanouti; крóвля кáплетъ střecha teče.

капéлина, капéльна *f.* kapelina, kapela, rozpouštěcí kelímek.

капéлла *f.* kapela (hudební).

капéль, и *f.* karání; karalice; okar; 2. *v.* капéлла.

капельд́инеръ sluha kapelní *n.* divadelní (něm. *Kapelldiener*).

капелька *f.* kapička, *pl.* капельки, капли kapky (na římsech sloupů do-rických).

капельмейстеръ, a kapelní mistr, kapelník (něm. *Kapellmeister*).

капельниковатый krapníkový; krapníkovitý.

капель-никъ krapník *Stalaktit* (kámen); —ный karavý; карайící; -ная вода voda kapaličná, v. z o-кару.

капельный malinký, malounký.

капельнъ, a kaplan (kněz); -нскій kaplanský; -нство kaplanství.

каперсъ, a kaparník *Capparis* (rstl.); *pl.* каперсы kaparky, kaprlata; каперсовый kaparový.

каперъ, a kapar, lodilovec, korsar *Corsaire*; -рскій kaperský; -рство kaperství.

капиталистъ, a kapitalista.

капиталь, a kapitál, jistina, hlavní suma peněz; капитальный kapitální; jistinový.

капитан-скій kapitánský; —ство kapitánství; —ша *f.* kapitánova žena, kapitánka; капитанъ, a kapitán, setník ve vojště; к. корабля k. lodní.

капитель, и *f.* hlavice sloupu.

капитуль, a kapitula řadová.

капитуляція *f.* kapitulace, úmluva o vzdání vojska.

капишонъ, a ženská kápě, карус *Capuchon*. [na, božnice.

капище *n.* modlářský chrám, modlář-капканъ, a kapkan, železná past na chytání vlků a lišek. [zboží.

каплакъ, a klobouk; 2. обálka на капли, ей *pl. f.* капку *v.* капля.

каплоухій klerouchý.

каплунъ, a karoun; каплунить кароунити; каплуній, бя, ъе кароуні.

каплюж-никъ, a chlastoun, piják; —ница chlastounka.

капля *f.* капка; krůpěj; *pl.* капли, ей капку (*v.* lékařství).

капнуть kápnouti *v.* капать.

каповый svalový, sukový, ze svalového dřeva. [*Caponnière*.

капониръ, a krytá chodba (hradební)

капоръ, капаръ, а *v.* капишонъ.

капотъ, a svrchník, ženský kaput *Capote*.

капраль, a desátník, kaprál *Caporal*; -льскій kaprálský, desátnický; -льство kaprálství, desátnictví.

каприз-никъ svéhlavec, vrtošivec; —ница *f.* svéhlavá *n.* vrtošivá žen-ština; —ничать vrtochy své prová-
dět; —ный svéhlavý, vrtošivý; ка-
призь, a vrtoch, svéhlavost *Caprice*.

каприфолій, я kozí list *Caprifolium* (rstl.).

капсюль, я *m. R.*, капсюля *f. R.*, пи-
стонъ kapsle, zápalka *Capsule*.

капуст-а *f.* kapusta *Brassica*; к. ку-
дрявая kapusta kadeřavá, kadeřáv-
ка *Br. crispá*; красная к. kapusta
hnědá (brukev) *Br. rubra*; зелёная
к. zelená kapusta; пвѣтная к. ka-
pusta květná, karfiol; —никъ ka-
pustník, milovník kapusty; 2. ka-
pustník (housenka); —ный kapu-
stový.

капуцинъ, a kapucín (mnich); 2. ka-
rucínka (opice) *Simia capucina*.
капуцинскій kapucínský; к. монастырь
kapucínský klášter.

капцунъ, a kabacoun *Caveçon*.

капъ, a sval ve dřevě, suk.

кара *f.* kárání, kázeň (staroč. kára).

карабинёръ, a karabinník, karabinér.

карабинъ, a karabina; -инный kara-
binový.

карабкаться *v.* вскарабкаться.

каравай, я bochnik chleba; hruda *n.*
bochnik sýra; bába pečená; —ка *f.*
kulík zelený *Totanus fascinelus*.

каравансэрай, я karavan-seraj, hosti-
nec karavanský.

караванщикъ *karavančik*, kdo vede velbloudy při karavaně.

караванъ, а *karavana*; караванный *karavanový*.

каравинъ *slaněnka Salsola kali* (rstl.).

караганъ, а *liška stepní Canis corsac*.

карагатка *f. kachna zarudlá Anas rutila*. [*Ulmus pumila*.

карагачъ, а *jilm nízký*, *vaz sibiřský*

карагүшъ *orel zlatý*, *orel královský Falco chrysaetos*.

каразея *f. plotice, černice Sepia* (ryba).

караковый *tmavohnědý*.

каракула *f.*, каракулый конь *hnědouš strakatý*, *hnědý kůň s bílými místy* на *hubě* а на *bocích*.

каракуля *f. krsek, karle* (strom); *pl. -ли туи́ по́ха; кли́кы ха́кы*.

карамболь, а *m. karambol*, *srážka kulí* на *biljáru Carambolage*.

карандашъ, а *tužka* (*olůvko*); *красный к. červená tužka, rudka*; *карандашный tužkový*.

карантинъ, а *karanténa*; *stávka zdravotní*. [*tlustý člověk*].

карау́зикъ, а *cvalík, balík* (*malý*

карасъ, я karas Cyprinus carrasius; *dem. карасикъ karásek*; *карасёвый karasový*.

карасникъ *smotavač hedbáví*.

каратель *karatel*; —ница *karatelka*; —ный *karací*. [*část hřivny*].

каратъ, а *karát* (*váha zlatnická, 24*.

каратъ (-аю, -аешь) káratí; *покаратъ pokáratí*.

карау́л-ить *hlídati*, на *stráži býti*, *stráží choditi*; —ка *f. budka strážnická*.

карау́ль, а *stráž*; *к.! stráž! pomoc!* *быть на карауль býti на stráži*; *взять подъ карауль vzíti pod stráž* (*prost.: sebrati koho*); *ружьё на карауль! vzdejte čest! (présentez armes!)*

карау́ль-ный, -щикъ *strážník, voják na stráži*; —ня *f. strážnice*.

карафинъ, и *karafina v. графинъ*.

карбась, а (R.), *карбасъ* (A.) *karbasa* (*loď*).

карбачъ, а *karabáč*.

карбованецъ, *нца stříbrný rubl*.

карбу́нкуль, а *karbunkul, karfunkul* (*kámen i vřed*).

карбышъ (R.), *карбышъ* (A.) *křeček Mus cricetus*. [*tadorna*].

каргаль, и *f. kachna strakatá Anas*

карда f. česačka na vlnu, krample, тука́чка.

кардамонъ, а *kardamom Atomum cardamomum*.

кардина́ль, а *kardinál*; -льскі́й *kardinálský*; -льство *kardinálství, důstojnost kardinálská*.

каре́ *n. indecl. čtverec, čtverhran vojenský Carré*; *каре́йный čtvercový*.

каре́т-а *f. kočár Carrosse*; —ный *коча́ровý*; —никъ *коча́рник*; 2. *kůlna na vozu*.

карикату́р-а *f. karikatura, pitvorný obraz*; —ный *karikaturní, pitvorný*.

кариати́да *f. kariatida*.

ка́рий, *яя, ee kaštanový, kaštanové barvy; hnědý*.

карка́ние, *кра́канье n. krákání, krkání*.

карка́сь, а *karkas, ohnivá koule*; 2. *limba Celtis orientalis*.

ка́ркать, *кра́кать krákati, krkati* (*jako krkavec, havran*).

ка́рл-а *f. bříza nízká, bříza zakrslá Betula nana*; —икъ, -о *m. trpaslík, zakrslík*; —ица *f. trpaslice, zákrslice*.

карлу́къ, а *rybí klej*.

кармази́нъ, а *karmazín*; -и́ный *karmazínový*.

карма́нный *karesní*; *к. слова́рь karesní slovník*; -ые *часы karesní hodinky*; -ья *де́ньги příručné peníze*.

карманъ, а kapsa; *dem.* карманчикъ, кармашекъ kapsička.
 карминъ, а karmin, barva růžová; -инный karmínový.
 карнавалъ, а karneval, masopust.
 карнизъ, а karnýs, hlavní římsa *Corniche*.
 каронада *f.* krátké dělo. [чошка.
 карпётка, карпётка *f.* krátká pun-
 карпъ, а, *dem.* карпикъ, карп *Cyprius*.
 карта *f.* karta (ku hraní); 2. маpa zeměpisná; игра въ карты hra v karty.
 картав-ить chrčeti (při mluvení); —лѣ-
 ние *n.*, —ость chrčení.
 картаунъ kartouna, veliké dělo.
 картёжъ никъ karbaník, hráč v karty; —ница karbanice; —ничать karbaniti; картёжъ, а karban, hra karty.
 картель, и *f.* smlouva o vydávání zbě-
 хъ vojenských; 2. vyzvání na soubor.
 картёчь, и *f.* kartáč (d. děla); кар-
 тѣчная пуля kartáčová kule.
 картин-а *f.* obraz; —ы природы обра-
 зу z přírody, pohledy na přírodu; —ка, *dem.* —очка obraz, obrázek;
 книга съ —ками kniha s obrázkem;
 —ный образковъ, malebný; —ная галерея galerie obrazů; картинки, —шекъ *pl. f.* karty ke hraní.
 картом-а, кортомá *f.* pacht, nájem; —ить propachtovati; —щикъ pachtýř.
 картон-ка *f.* kartánek, škatule z le-
 penky; —ный lepenkový; —ная ра-
 бота lepenková práce; —щикъ le-
 penkář; картонъ, а karton, lepenka,
 papír lepenkový; 2. kartán, škatule
 z lepenky; 3. karton, kresba ma-
 лѣйшá na tuhém papíře.
 картофелина *f.* brambor, zemědělec.
 картофель, и *f.* brambor, brambořina.
 лилекъ bobál *Solanum tuberosum*;
 разведѣніе картофели sázení bram-

borů; —ный bramborový; —никъ
 trs bramborový; наť bramborová;
 2. bramborář, milovník bramborů.
 карточка-ка *f.* lístek návštěvný, návště-
 venka, visitka; —никъ kartář; —ный
 karetní.
 картүзный со в баліісх се продává;
 —ная бумага обáлковъ papír.
 картүзъ, а, *dem.* картүзецъ, зца, кар-
 түзикъ, а балік, паклік (v papíře
 zabalený); 2. čepice, kašket, cas-
 quete; 3. kartuš, patrona (střelná).
 картүшка *f.* větrnice, větrníček (na
 kompasu).
 карусель, и *f.* rytířská jízda zábavná,
 turnaj *Carrousel*.
 карцеръ, а školské vězení *Carcer*.
 карша *f.* (R.), каршá (A.) vodou vy-
 vrácený strom a řekou splavený.
 каршѣвникъ, а (*coll.*) mnoho vyvrá-
 cených stromů v řece.
 карячиться rozkročiti se; 2. odp-
 rovati, vzdorovati; каряка *f.* razsocha,
 vidličné dřevo; 2. člověk s bočítý-
 ma nohama.
 кас-аніе *n.* dotknutí; точка —анія bod
 styčný, bod dotyčný; —ательно *adv.*
 со се тѣче; к. исторіи со се dotýče
 dějepisu; —ательность vztažnost;
 —ательный vztažný; —ная лінія те-
 нá (čára *n.* přímka), čára styčná
Tangente; —аться (—аюсь, —аюсь)
 черó dotknouti se, tknouti se čeho;
 к.-ся до черó тѣкати se, vztahovati
 se k čemu; это до васъ —ается то se
 vás тѣче.
 каска *f.* helm, přilbice.
 каскадъ, а vodoskok; водопád *Cas-
 cade*.
 касса *f.* kasa, pokladnice; 2. kasa,
 skříň na písmo (v knihtiskárně).
 кассационный судъ soud kasační, s. zru-
 šovací.
 кассиръ, а kasír, pokladník *Cassier*.

кассірскій *kasírský*.

ка́ссия *f. Cassia* (rstl.).

ка́ста *f. kasta*, odloučená třída lidu.

кастанѣты *pl. m. kastaněty*, taneční chřestačky.

кастеля́н-скій *kastelánský*; —ство *ka-stelánství*; —ша *f. kastelánova* žena, *kastelánka*; кастеля́нь, а *ka-stelán*.

кастраме́тація *f. umění tábořnické*.

кастра́тъ, а *kastrát*, kleštěнец.

кастрю́ля *f., dem. кастрюлька* *kastról*, *kastrůlek*; кастрю́льница *splachova-čka*, *kuchynská* (která myje *kastroly*).

катава́сія *f. kostelní zpěv dvou sborů při mši*.

катако́мбы *pl. f. katakomby*, podzemní pohřebiště.

катале́псія *f. ztrnulost údů, Katalepsie*; каталепти́ческий *kataleptický*.

катало́гъ, а *catalog*, seznam knih, s. žáku.

ката́ль-ный *mandlovací*; —щикъ *man-dlovač*; к. съ горъ *svalovač dříví*; —щица *mandlovačka*.

ката́ние *n. válení, mandlování*; про-jíždка, *jízda pro zábavu*; *jízda na saních, sanice*.

ката́нцы, евъ *pl. m., катанки, нокъ pl. f. plstěné bačkory*.

катапетасма *f. opona chrámová*.

катапла́сма *f. obkladek obměkčovací*.

катара́къ, а *vodopád*; 2. к., катаракта *bělmo na oku*.

ката́тъ (-аю, -аешь) *váleti (klády)*; *mandlovati (prádlo)*; *rozklepávati (kovy)*; *váleti pilulky*; *voziti na (saňkách, v drožce)*; к.-ся *váleti se*; *jezdiť semotam, projížděti se*; к.-ся на конькахъ *jezdiť po bruslích, po kluzčkách, po želízkách, klouzati se*; к.-ся со смѣху *smíchem se váleti*.

катафа́лкъ, а *katafalk*.

кате-гори́ческий *kategorický*; —гори́я *kategorie*. [pravná.

ка́теръ, а *veliká loď veselní*; *loď pře-katéтеръ, а močevod Cathéter*.

кате́тъ, а *odvěsnice (čára) Cathete*.

кати́поле, перека́ти-поле, катýнь, а *ša-ter Gypsophila paniculata* (rstl.).

кати́тъ, (качý, кати́шь) *váleti něco*; *jezdiť v. катать*; кати́ться (качýсь, кати́шься) *váleti se, jezdiť s vršku dolů*.

кати́хиза́торъ, а *katecheta*; кати́хизисъ *katechismus*; кати́хизическій *kate-chetický*.

ка́тка *f. válení*; к. дровъ на тачкахъ *svalování n. vožení na táčkách*; 2. *výprask*.

ка́ткий *vrtký, otáčivý*; -ость -ost.

ката́къ, тка́ *válec, hřídel k otáčení*; 2. *mandl (na prádlo)*; *válec k mandlování*; 2. *skluziště, klouzačka na ledě*.

ката́л-икъ, а *katolík*; —ичка *f. kato-lička*; католи́ческий *katolický*; като-ли́чество, католици́змъ, а *katolictví*. ката́оптрика *f. katoptrika, průsvětěl-ství*; кото́птри́ческий *katoptrický*.

ка́тор-га *f. galeje, práce na galejích, nucená práce v káznici*; 2. *bídny stav*; —жный *galejní, kázníchný*; -жное дѣло *práce na galejích*; *subst. —жный, аго, —жникъ galejní otrok*.

ката́ръ, а *katrán Crambe* (rstl.).

катýнь *v. катиполе*.

катýшка *f. váleček*.

ка́тъ, а *kat, mistr popravčí*; 2. *troj-stěžnový koráb*. [pilulka.

кати́шь, а *kulička (z vosku atd.)*.

ка́унь *v. арбу́зь*.

ка́урка *f., кау́рый конь jasnohnědý kůň*. ау́териза́ція *f., прижигание přižihání*. каучу́къ *kaučuk, pružet*; каучу́ковъ *kaučukový*.

ка́фля *f.* kachel; ка́фельный *kachlový*;
-ая печь *kachlová kamna*.

кафтáнь, а *kaftan*, ruský národní
kabát mužský; *dem.* кафтáнецъ, каф-
тáнчикъ *kaftánek*; *augm.* кафтáнище
n. špatný *kaftan*; кафтáнный *kafta-
nový*.

кафъ, а *kaf* (tkanina).

каце́й, ка́ция *f.* (star.) *kadidelnice*.

ка́ча *f.* veliká loď sibiřská.

кач-áлка *f.*, *dem.* -áлочка *posidla*, *po-
sítka* (na pošení lidí); 2. *houpací
kolíbka*; *houpačka*; 3. *táhlo*, *klika*
и *pumпу*; —áлочникъ *posidlář*;
—áльщикъ *kdo točí klikou*; —áние
n. *houpání*, *kolibání*, *kolísání*, *má-
chání něčím*; *k.* *маятника kývání*
kyvadla; —áрка *f.* *mořská vlaštovka*
Sterna; —áть (-áю, -áешь), *качива́ть*,
качну́ть hýbati, *kývati*, *kolíbatí*, *má-
chati něčím*; *pumpovati*; *k.* *головою*
kývati n. *trásti*, *potřásati blavou*;
k.-ся (-áюсь, -áешься) *kolísati se*,
kolíbatí se, *kývati se*; —áй! *jeď!*
ujížděj!

каче́ль, и *f.* *houpačka*; —ный *houpa-
čkový*; —щикъ *majetník houpačky*,
houpačkář.

ка́чество *n.* *jakost*, *vlastnost něčeho*;
ка́чественный *jakostný*.

кач-ка *f.* *houpání*, *kolibání*, *kolísání*;
k. *килевáя рѣховání*; заболѣть отъ
качки *rozstonati se na mořskou ne-
mos*; —кий *houpavý*, *kolíhavý*;
-ость -ost.

ка́ша *f.* *kaše* (pokrm z *krupice*); 2.
směs, *směsice*; 3. *řetřicek Achillea
millefolium* (rsl.).

кашало́тъ, кашелóтъ *vorvaň Physeter
macrocephalus*, *Cachalot*.

кашева́рь, а *stravovník pro dělníky*;
kuchař plukovní; кашева́рка *f.* *stra-
vovnice*; *kuchařka*.

кашева́рить, кашева́рничать *vésti ži-
vnost stravovnickou n. kuchařskou*.
ка́шель, шля *kašel*; сухой *k.* *suchý
kašel*.

кашемíръ, а *kašmír* (vlněná tkanina);
-íровый *kašmírový*.

ка́шица *f.* *polívka z krupek*; (ка-
šička); пищева́я *k.* въ желу́дкѣ *strá-
venina Chymus*.

ка́шка *f.* *kaška*, *kašička*; 2. *letkvař*;
3. *závěrečná okrasa knihtiskařská*
Vignette, *Fleuron*; 4. *jetel luční*
Trifolium pratense.

кашкара́ *f.* *růžovník sibiřský Rhodo-
dendron chrysanthum*.

кашля́къ, а *mladý bobr*. [šlalka.

кашлю́нь, а *kašlal*; кашлю́нья *f.* *ка-
кашля́ть* (-яю, -яешь) *kašlati*; *кашля-
нуть zakašlati*; *кашля́ние n.* *kašláni*.

ка́шникъ, а, *кашничекъ*, *чка kašník*,
brnes na kaši; 2. *kašičkář*, *milo-
vník kaše*; *кашница f.* *kašičkářka*;
кашный kašový.

каштáн-ка *f.* *bodlanka Mispa*; —никъ
kaštanový sad; —овый *kaštanový*;
k. *цвѣтъ kaštanová barva*; —оваго
цвѣта kaštanové barvy, *kaštanový*.
каштáнь, а *kaštan Fagus castanea*
(strom); *k.* *дѣкий kaštan planý, di-
voký*, *maďal Aesculus hippocas-
tanum*.

каше́й, я *v.* *коше́й*.

каю́ръ, а *holub lední Colymbus grille*.

каю́т-а *f.* *kajuta* (na lodích); —ный
kajutový.

ка́яться (ка́юсь, ка́ешься) въ чемъ
káti se z čeho.

ка́едрa *f.* *kathedra*; ка́едрáльный
собо́ръ *katedrální chrám*.

ка́е́исма *f.* *dvacátá část žaltáře*.

ка́ео́ліческій *katolický*, *všeobecný*.

квадр-áнтъ, а *kvadrant*, *čtverník*,
čvrtikruh; —áтець *kvadrátek*, *čtve-
reček* (v knihtisk.) *Cadratin*.

квадр-áтный čtverečný; к. кóрень kořen druhý, к. čtvercový, к. stupně druhého; —атýра *f.* čtveroměrnost; —áть, а čtverec *Quadrat*.

квáка *f.*, квáква, пёстрая цапля bukač prostřední *Ardea nycticorax*.

квáк-анье *n.* kvákání žab; káchání kachen; —ать, —нуть kvákati (žába); káchat (kachna).

квáкеръ, kvaker; квáкерша *f.* kvakerka.

квакúша, квакúшка, квáкша *f.* kuňka (žába); 2. kačka, kačena (kachna).

квáрта *f.* kvarta (v hudbě, v šermířství); 2. kvarta (míra).

квартáль, а čtvrť městská; квартáль-ный надзирáтель čtvrtní, ího *m.*, čtvrtník, okresní dozorce.

квартáнтъ kvartant (kniha ve formátě čtvercovém).

квартéть kvartet *quatuor*.

квартíр-а, *dem.* —ка *f.* byt *Quartier*; глáвная к. hlavní stan (vojenský); нанáть у когó —у byt najmouti si u koho; —ный bytový.

квартирмéйстеръ ubytovatel vojenský.

квартировáть bydlet někde.

квартовáть kvartovati (kovy), rozlučovati.

кварцъ křemen *Quarz*.

квасíльный kvasící.

квáсить (квáшу, квáсишь) kvasiti;

к.-ся (квáшусь, квáсишься) kvasiti se.

квасн-икъ kvasník, kdo dělá nebo prodává kvas; 2. nádoba na kvas;

pl. —икí, óвъ kvasové pečivo;

—овáтый nakyslý; —óй, áя, óе kvasový.

квáс-нуть kvasiti se; —ный nakyslý.

кваснá *f.* místo kde se připravuje kvas.

квасомéръ, зимозимéтръ kvasoměr.

квáссия *f.* kvasie *Quassia amara*.

квáссийная настóйка nálev kvasijový.

квасцовáние *n.* kamencování.

касцов-áтый kamencovatý; —áть kamencovati; —икъ, á kamenec *Lapis aluminaris*.

квасцóвый kamencový; kamenečný.

квасцы, óвъ kamenec *Alumen*.

квасъ, а kvas, nápoj připravený ze žitné mouky a sladu; 2. kvas, zákvasa (do těsta); *pl.* квасы, óвъ zákvasa na čišění věcí měděných; 2. luhovina, zákvasa z pšeničných otrub nebo z ovesné mouky se solí (na kůže).

кватérнь, а kvaterno (čtyři čísla vyšlá v loterii).

квáша *f.* kvas (do těsta); 2. droždí.

квашeníна *f.* kvašenina, zimní píce hovézímu dobytku z kapustných a jiných lupenů posypaných solí.

квáшен-ие *n.* kvašení; —ый, —ный, kvašený.

квашнá, í, *dem.* квашénка díže na těsto; квашénникъ víko na díži.

квэсторъ, а *Quaestor*.

квíнта *f.* kvinta (v hudbě), pětice (mezera pěti tonů); kvinta, struna na houslích.

квинтéть, а kvintet.

квитáнция *f.* kvitance.

квитáться (рас-) съ кѣмъ kvitovati se, vyrovnati se s kým.

квить, а kdoule *Cydonia*.

квить, квíты *adv.* kvit; мы съ тобóю кв. jsme s tebou kvit, vyrovnání.

кэгель, гля куželка (v knihtisk.); нѣм. *Kegel*; —ный куželkový.

кеглеобráзный куželkovitý.

кэгля, и *f.* куželка ke hraní (*n.* *Kegel*).

кедрóв-ка оřešníк *Corvus caryocatactes* (pták); —никъ cedrovníк, cedrový háj; —ый cedrový.

кедръ, а, *dem.* кедрикъ cedr *Pinus cedrus*; к. сибíрскій cedr sibiřský, limba *Pinus cembra*.

келáрство nadsklepništví.

келáръ, я nadsklepni, iho *m.* (z něm. *Kellner*).

келéй-никъ bratr laik (v klášteře); —ница sestra řeholní; —ный cel-ský; 2. tajný.

келья, келля *f.* cele klášterská.

кёмбóрикъ kambrejské plátno *Kam-mertuch*.

кеникъ král (v horn.), něm. *König*.

кеньга *f.* zimní střevíce, bačkora.

кентýшка čejka sibiřská.

керáсть, а užовка рůžковатá *Coluber cerastes*. [(rstl.).

кёрвель, я kerblík *Chaerophyllum*

керёжа, *dem.* керёжка *f.* malý povoz laponský.

кёркать, кёркнуть tíkati, tipati (jako pták); врёштéти—(jako zajíc).

кёрца *f.* štír *Scorpion*.

кёсарь *v.* цёсарь.

кибйтка, *dem.* кибйточка kibitka, povoz sibiřský. [vou.

кивáние *n.* кývání; к. головою к. фла-

кивáть, кивнýть (головою) кýвати, кývnouti (hlavou).

киверъ, *dem.* киверóкъ, ркá čáко, čerice vojenská; улáнский к. улáнка, čарка улáнская.

кивóтъ, а archa úmluvy; *dem.* кивóтець, тца, кивóтка *f.* skříně na sv. ostatky.

кидáние *n.* házení.

кидáть házeti; кинуть hoditi; к. метати (mladé); к. ружьёмъ cvičiti se ve zbraní; к. жрёби́й metati los; к.-ся házeti se; к.-ся на что, на когó-либо vrhnouti se na něco; к.-ся házeti po sobě sněhovými hrudami; хрѣнь кидáется въ носъ крѣп чр́и до носу; ёто кидáется въ глазá то бие *n.* padá do očí.

кйдкий к házení pohodlný; 2. hbitý, obratný; к. на что chtivý, žádostivý něčeho.

кизі́ль, я mišpule *Mespilus*; 2. д́рін *Cornus mascula v.* дёренъ; —никъ, а, иргá кысилник (Presl.) *Cotone-aster*.

кизля́нка *f.*, бересклéдь brslen.

кизля́рка *f.* kizlarka, (kořalka kizla-rova).

ки́ка *f.* ženský přístroj na hlavu.

ки́кí *n.* indecl. куку́rice *v.* кукурýза.

ки́кíмора *f.* по́чні (lesní) obluda, strašidlo.

кил-á *f.* кýла, průtrž (v těle) *Hernia*; —ýстый, —овáтый kylovatý.

килевáть (-люю, -люешь) postaviti loď na bok.

килидáнь, а síť na ryby (na jesetry) na řece Obi.

кило́счэ́ние *n.* kylořez, řezání průtrže.

киль, я *m.* spodní dno u korábu (*Kiel*); на рóвный к. v téže dohlubnosti, v té samé hloubce.

кильвáтеръ proud vodní za plujícíм корábem (*Kielwasser*).

ки́лька *f.*, *dem.* килéчка *f.* sled bal-tická *n.* estonská, širáček *Clupea latula*.

ки́льное *n.* právo staničné (*Kielrecht*).

ки́льный кýловý, průtržní; кильная травá průtržник *Herniaria* (rstl.).

килья́къ, á kdo má průtrž; 2. kanec.

кимвáль, а cymbál.

кимýнь, а, кминъ kmin *Cuminum cy-minum*.

кинжáль, а, *dem.* кинжалéць, льца kindžál; кинжáльный kindžalový.

ки́новарь, и *f.* rumělka, cinobr *Cinnabaris*; ки́новарный rumělkový.

кинов́ия *f.* samota, poustenka, poustevna *Cénobie*.

кинсо́нь, а činže, poplatek, daň.

ки́па *f.* balík (papíru, plátna).

кипарисъ, а цypřiш *Cupressus semper-virens*. [pramen, var.

ки́пень, пня *m.* vařící voda; 2. horký

киповязъ, a balikář, zabalovač *Emballeur*.

кипоръ, a kepr (tkanina); кипорный keprový. [—ный vrbkový.

кипрей, я vrbka *Epilobium* (rstl.); кипсэй, я nádoba na čern knihtiskařskou; 2. stůl natěrací n. roztěrací (v knihtiskárně).

кипучий, ая, ее vařící, vřící.

кип-ѣлка *f.* nehašené vápno; —ѣлый vařený, převařený; —ѣние *n.* vaření, vření; —ѣть, (-плю, -пью) vřít, vařit se; vlnit se (moře), bouřit; к. чѣмъ hemžiti se (červy, lidmi atd.).

кипят-ильникъ kamnovec, trouba na ohřívání vody; —ить (-ячу, -ятишь) do varu přivesti, zvařit; —окъ, тка vřící n. vařící voda.

кирасиръ, a kyrysník, kyrysar *Cuirassier*; —ирскій kyrysnický.

кирасъ, а *m.*, кираса *f.* kyrys. [zdi. кирка, и *f.* rýč; 2. železná skoba do кирка *f.* protestantský kostel (z něm. *Kirche*).

кирказанъ, кирказонъ, а podražec *Aristolochia* (rstl.).

кирпич-ный заводъ cihelna; —никъ, а cihlář. [(vypálená).

кирпичъ, а, *dem.* кирпичъ cihla кирхшпиль, я osada církevní protestantská (z něm. *Kirchspiel*).

киса *f.* pytlík (k stahování šňůrkami).

киса, *dem.* киска *f.* kočka, kočička.

кисать kysati *v.* киснуть.

кисель, я *m.* kysel (pokrm z kvašené mouky); к. морско́й slimejš *Medusa*; —никъ kyselník, kdo dělá n. prodává kysel.

кисеть, а pytlík na tabák.

кисей, и *f.* kopřivina (tkanina).

кисл-ить (-лю, -люсь) kysliti, kyseliti; —ица *f.*, щавель štavel *Oxalis Acetosella* (rstl.); —о *adv.* kysele;

kyselo; *dem.* кисленько, кислова́то nakysle; кислова́тый nakyslý; —ость -ost.

кисло-ро́дный, -тво́рный kyslíkový, kyslíčný; —ро́дъ, —тво́ръ, а kyslík *Oxygen* (prvek); —сла́дкий kyselosládký; —та, и *f.* kyselost, kyselina; 2. (lučebn.) kyselina *Acidum*.

кислость, и kyselost.

кисл-о́тный kyselý; —у́шка *f.* pouchně, pouchle, plané jablko, planá jablkoň.

кислый kyselý; кислая вода kyselka.

кислятина *f.* kyselé víno; kyselý nápoj.

киснуть (-ну, -нешь), кислѣть zkysati; 2. dlouho sedět na místě.

кистень, я násada s kulí hřbovitou na řemeně.

кисть, и *f.*, *dem.* кистка, кисточка hrozen vinný, stopky vinného hroznu; виноградная к. hrozen vína; 2. trapez; 3. štětka; štětec malířský; кропи́льная к. kropáč; к. руки zápěstí; кисты́стый hroznatý.

кита́ечникъ halena z nankinu; кита́йка, *dem.* кита́ечка nankin (tkanina).

кито́вый velrybí.

кито-ло́вный velrybolovný; —ло́вство lov velryb; —ро́дный velrybovítý.

китъ, а velryba (kýt) *Balaena*.

киха́вецъ, вца persán *Achillea ptarmica*.

кич-е́ние *n.* vypínání se, domýšlivost; —и́ться (-у́сь, -и́шья) чѣмъ chlubiti se, vypínati se, nadýmati se; —ли́вость domýšlivost, vypínavost; —ли́вый domýšlivý, vypínavý, nadutý, chlubný.

киш-е́чка *f.* střívko; —е́чный střevní; —ка́ *f.* střevo; то́лстая к. střevo tlusté; то́нкая к. tenké střevo; онъ изъ кишёкъ лѣзетъ он chce z kůže vyskočit.

кишиишъ, a hrozinky bez peciček.

кишия *adv.* u velikém počtu.

кишнець, á koriandr *Coriandrum*.

кишѣтъ, (-шý, -шиишь) hemžiti se, hemzati se.

китара *f.* kytara.

кйй, я кyj (hůl); 2. кyj, tago (hůl při biljáru). [v. кой.

кйй, кая, кое (crk.) *pron.* кý, кá, кé киоскъ, á kiosk (altánek n. besídka ve východních zemích).

киота, *dem.* киотка *f.* skřínka na ostatky svatých. [níkũ).

киора *f.* špic (u dlaždičů a kamen-кианка *f.* kyjanka (palička).

клавикорды, овъ *pl. m.* klavír.

клавишъ, а, клавиша *f.* kláves.

клавиатура *f.* klaviatura.

клáда *f. v.* колóда.

кладбищ-е *n.* hřbitov; —енскйй, —ный, hřbitovní.

кладенець, нца studnice; мечъ кладенець меѣ kalenec.

кладен-ие *n.* kladení; 2. vykleštění, vyřezání (zvířat); —ый kladený; 2. řezaný, vyřezaný, vykleštěný (o zvířatech).

кладень, дня základní trám, břevno, kláda.

кладка *f.* kladení; к. печи stavění peci *n.* kamen; к. дровъ hranice dříví.

кладовйй, (-ой) skladový; кладовая *f.* špižírna.

кладчикъ vyrovnavač, skladač dříví. кладъ, а poklad.

кладъ, и *f.* náklad (zboží); брімѣ; 2. lávka přes potok; 3. počišťovací lék pro koně.

кладязь *v.* колóдезь.

клажа *f.* kladení; 2. vykleštění, vyřezání (zvířat); 3. náklad, брімѣ.

клан-яніе *n.* klanění; —иться (-яюсь, -яешься) комý klaněti se кому;

низко к. hluboko se pokloniti; dáti koho pozdravovati; и. и. вамъ -ается N. N. vás pozdravuje, dává se poručeti; к.-ся комý чѣмъ darovati komu něco.

клапанъ, а *dem.* клапанецъ, нца, клапанчикъ klapka (na hudebních nástrojích).

кларнѣтъ, а klarinet; кларнетистъ, а klarinetista; кларнетный klarinetový.

класс-икъ, а klasik; —ицизмъ, а klasicismus, klasičnost; —ическйй klasický.

класный třídní (ve škole).

классъ, а třída (školní, společenská atd.), klasa; к. растеній třída rostlinstva; *pl.* —ы кончилиь školy se skončily (t. vyučování).

класть (кладý, кладешъ) klásti; к. дровá въ полѣнницу, въ клѣтки rovnati dříví do hranice; к. яйца, нести nesti vejce; к. деньги въ банкъ ukládati peníze do banku; к. печь stavětí kamna; к. (барановъ) řezati, vyřezávati, klestiti; к. краску klásti barvu. [сяной.

класъ *v.* колóсъ; класяный *v.* коло-клев-ака *m. et f.* klubák, klubavý pták; —ание *n.* klubání, klobání; —ать (клюю, клюешъ) klobati, klubati; клюнуть klubnouti; клёвывать klobávati; к.-ся klubati se.

клеверъ, а jetel *Trifolium* (rstl.); клеверный jetelový.

клевет-а *f.* kleveta, klepy *pl.*; —ать (клевешý, клевещешъ) на когó klevetati; klevetiti; —ливый klevetný; —никъ, á klevetník; pomluvač; —ница *f.* klevetnice; —ничать klevetniti; —ничйй, ья, ье klevetnický.

клевецъ, вца špicaté kladivo, špic.

клеврѣтъ, а tovaryš, společník, druh, soudruh; клеврѣтство *n.* družství, společnictví.

клѣвъ, а zakousnutí na udici; к. на ўду! на zdar! (pozdravení rybářů, t. aby ryby braly na udici).

клеѣт-аніе *n.* klektání orlů; —ать (клеѣчѹ, клеѣгчешь) klektati (o orlích).

клеѣніе *n.* lepení, klížení.

клеѣн-ка, *dem.* —очка *f.* klejenka, voskované plátno; —чатый *z* voskovaného plátna.

клеѣй, я lep, klej (klí); к. вишневыи вишнёвѣ клі, вишнёва прыскырце; к. птїчїй lep на птáку; к. рыбіи рыбі клі; к. шѹбный клїх truhlářský; —ка *f.* klížení, lepení; —кїй, ая, ое клиховатѹ, лепкѹ.

клеѣков-атый trochu lepкѹ; клиховатѹ; —їна *f.* klejovina, klichovina.

клеѣкостъ klichovatost, lepкост.

клеѣль-ный klichovací, lepıcı; —щикъ lepič, klichovač.

клеѣм-ѣніе *n.* kolkování, vypalování znaku, přižehání; —їльщикъ kolkovatel, přižehovač; —їть (-мїю, -мїшь) kolkovati, vypalovati znak, přižehovati; —о *n.* klejmo, kolek na něčem, znak vypálený; přižeh; 2. kolkovadlo, vypalovadlo.

клеѣнѣды, овъ *pl.* *f.* klenoty říšské.

клеѣстерить, (-рю, -ришь) lepem mazati; клеѣстеръ, а maz, lep (*Kleister.*)

клеѣстый klejnatý, pryskyřičnatý.

клеѣть (клею, клеїшь) lepiti, mazati, klejovati; клїзїти; к. ся lepiti se.

клѣкъ, а žabí jikra, potěr; 2. sběr.

клѣнїна *f.* klenina, klenkové dřevo.

клѣнникъ klenčí, klenkový les.

клѣновыи klenový, klenkový.

клѣнъ, а, клѣнѣкъ, нка klen, klenka *Acer platanoides.*

клеп-ало *n.* klepadlo; —алыи гвоздъ pejtek; —аніе *n.* pomlouvání, klepání, ošerňování; —ать (клѣплю, клѣплешь) на когѣ pomlouvati, ošerňovati koho, klepati; 2. к. (-паю,

паешь) (crk.) klepati na něco; 3. kovati, sklepávati kovu.

клероватъ (-пѹю, -пѹешь) učistiti, přečistiti (olej atd.) (něm. *klären*).

клѣсть, а, клѣстовка *f.* dlesk, dlask (křivka *Loxia curvirostra*).

клѣтень, тня, клѣтингъ obvití lana starou plachtovinou; клѣтневатъ, (-нїюю, -нїюешь) obtočiti lano starou plachtovinou; клѣтневїна *f.* stará plachtovina na obtočení neb uspávání.

клѣтня, ї *f.* paveza *n.* štít korábní *n.* lodní. [*chen*].

клѣцка *f.* knedlíček do polívky (*Klöss-klešňá*, ї *f.* klepeto (račí, štíří).

клещ-акъ, а škvor *Forficula*; —евїна *f.* skočec *Ricinus* (rstl.); —енѣгїи kleštonohý, bočítý; —ї, ѣй *pl.* *f.* kleště; 2. kleště do chomoutu; —инѣцъ, нца, клѣщикъ, а kleštinec, агон *Arum* (rstl.).

клещъ, а клїšť, клїště (na ovcích atd.) *Acarus.*

клїверъ, а tříhraná plachta v předku korábu.

клїк-аніе *n.* volání; —ать (клїчу, клїчешь) volati, křičeti; —нутъ zvolati, vykřiknouti; —аться (клїчусь) volati na sebe.

кликѹнъ, а ovce *n.* prase uvázané, k vábení a chytání šelem.

кликѹша ženština mající padoucí nemoc; ž. posedlá.

кликъ, а volání, křik.

климатерїическїй годъ rok stupňový. клїмать, а podnebí *Klima*; климатїическїй klimatický.

клїника *f.* klinika (lékařská); клинїическїй klinický.

клинїить (-нїю, -нїшь) klinovati.

клїнокъ, нка čepel (u šavle, dýky, pože).

клїнчатый, клинообразный klínovitý.

клинъ, а (pl. клинья, бевъ) klín; dem.
 клинчикъ, а, клинышекъ, шка klínek,
 klíneček; клинъ клиномъ выбивай
 klín klínem vytloukati.
 клипперъ, а kliperka (lod') (něm.
 Klipper).
 клирикъ, а kler k, kněz, duchovní,
 iho m.; клирический kněžský, kleri-
 kální.
 клиросъ, а (prost. крылосъ) kruchta,
 místo pro kostelní zpěváky, chor;
 2. sbor zpěváků kostelních; клиро-
 сникъ, клирошенинъ, а choralista,
 kostelní zpěvák.
 клиръ, а kněžstvo Clerus.
 клистёръ, а klystír; клистёрный kly-
 stírový; к. шприцъ klystírka.
 клицать (crk.) v. кликать.
 клич-анинъ, а (star.) v mysliv., nad-
 haněč n. honec, jenž zvěř křikem
 odhání; —ий, аго m. (star.) hlasat-
 el; —ка f. volání na psy jmenem
 Appel.
 кличь, а volání, křik v. крикъ; 2. hlá-
 сání, vyhlašování.
 клиентъ, а klient, chráněnc n. něčí,
 stoupenec. [mnišský].
 клубу́къ, а кáрě, капуce (klobouk
 клубучёкъ v. каблучёкъ.
 клока́стый klostastý, schumáčený.
 клокотáть (клокочу́, клоко́чешь) klo-
 kotati, kloktati (při varu).
 клóкъ, а chumáч, chomáч (klk, kluk);
 2. kousek něčeho.
 клонить (-ню́, -нишь) kloniti, skl,
 chýliti; к.-ся kloniti se, chýliti se;
 к.-ся къ чему́ kloniti se n. směro-
 vati k čemu; меня сонъ клóнитъ jde
 na mne spaní, chce se mi spat;
 день клóнится къ вѣчеру den kloní
 se k večeru, chýlí se n. schyluje
 se k večeru.
 клопéцъ, пцá, хлопéцъ kokrhel ko-
 krháč *Rhinanthus major*, *Rh. crista*

galli, *Alectorolophus crista galli*
 (rstl.).
 клопо́в-ий, бя, ье stěničí; —никъ, ба-
 гу́льникъ rojovník *Ledum palustre*
 (rstl.); —ница f. *Cimicifuga* клопо-
 го́нникъ, а, клопого́нная травá štěni-
 čník, plotičník (Presl.) (rstl.); —ное
 сѣмя štěničné semeno *Corispermum*.
 клопъ, а, dem. кло́пикъ s'ěnice, stín-
 ka *Cimex* (hmyz).
 кло́сн-ость ochrnulost, schromlost;
 —ый ochrnulý, schromlý.
 клотъ, а, dem. клóтикъ jablíčko n. ba-
 nička u větrníčku (u povětrné ko-
 rouhvičky).
 клохт-áнье n. kvokání (slepice); —áть
 (клохчу́, кло́хчешь) kvokati (jako sle-
 pice); —у́нья f. kvočna (slepice,
 která vylihla (kuřata).
 клочё́къ, чка kloček, chumáček (vlasů).
 клочы́стый splštěný, scuchaný (vlasý).
 клочить R., клóчить A. P., клóчивать
 plstiti, zplstiti vlasý; scuchati; к.-ся
 splstiti se.
 клочковáтый kločkovatý.
 клуби́ть (-блю́, -бишь) ve způsobu ko-
 touče n. klubka n. víru vzhůru hnáti;
 к.-ся (-блю́сь, -би́шья) v kotoučích n.
 ve způsobu klubka n. víru vzhůru
 se hnáti; дымъ клуби́тся dým se
 kotoučí; valí se v kotoučích
 клубни́-ка, dem. —чка f. červená ja-
 hoda zahradní *Fragaria elatior*, *Fr.*
hortensis; —ковка f. kořalka (ná-
 livka) jahodová; —чникъ jahodník
 (trs jahodový) zahradní; 2. víno ja-
 hodové, jahodník, jahodčák; —чный
 jahodový.
 клуб-овáтый klubkovitý; —ови́дъ, а
 —о́чникъ kluběnka, koulenka *Globu-
 laria* (rstl.); —о́къ, бка́ m. klubko;
 —о́чекъ, чка klubíčko.
 клубъ, а koule (mičová atd.); 2. к.,
 клубо́къ klubko.

клубъ дыма *kotouč dýmu*; свернѣться клубомъ *svinouti se do klubka*; 3. клубъ *klub*, odloučený spolek *Clubb*; мѣšťанскій к. *klub měšťanský*, měšťanská beseda. [*monedula* (pták)].
клубша, *dem.* клубка *f.* *kavka Corvus*.
клубища *f.* *kavka skalní Pyrrhocorax graculus*.

клубы, овъ *pl. m.* ostruhy kohoutí.

клубастый *kelnatý*, s velikými kly (kančími).

клубъ, а *kel* (kančí n. sloní), zub vyčnívající; *dem.* клубекъ, чка, клубчикъ *klík*. клубъ в. хлѣвъ.

клубка, *dem.* клубочка *klec*, klíčka; 2. kostka v látce (na šatech); 3. hranice srovnанého dříví n. cihel; клубочникъ *klecař*, kdo dělá klece.

клуб-ушка *f.* klíčka, malá *klec*; 2. malý pokoj (jako *klec*); —чатина *kostkovaná tkanina*; —чатка *f.* *buničina*, kůže *buničná Cellulosa*; —чатый (клубчатый) *kostkovaný* (o šatech); 2. *buničný*, *buničnatý*.

клубъ, и *f.* *špižirna*, komora; (crk.) pokoj, světnice.

клубъ, а *zobák*, *zobec* (*klofec*).

клубъ, а, *pl.* клубы, овъ *klouzy*, okrouhlé otvory na lana ke kotvím.

клуба *f.* *berla*, *berle* (na podpírání); 2. *pohrabáč* (do kamen).

клубва *f.*, *dem.* клубовка *klikva Vaccinium oxycoccos*.

клубоватый *berlovitý*.

клубовникъ, а *prodavač klikev*; 2. вино (nálivka) z *klikev* (lesních jahod) 3. *trs klikvový*.

клубарь, я *kostelník*, *sakristian*; —арскій *kostelnický*; —арство *klíčnictví*.

клуб-еватый, —истый *pramenitý*; —евина *f.* *úvar*, *temenec*, *pramenité* (bahnité) místo; —ица *f.* *klíčnī kost Clavicula*.

клуб-никъ, а *klíčnīk*; —ница *klíčnice*; —нический *klíčnický*; —ничество *klíčnictví*.

клубъ, а (*pl.* клубы, ёй) *klíč* (*dem.* клубчикъ *klíček*); к. въ свѣдѣ *klíč v klenutí*, *sluka*, závěrečný kámen; к. для настрѣйки *klíč ladicí*; дискантный к. (v hudbě) *klíč diskantový*, *sopranový*; 2. к. *pramen* (vody), *vřídlo*, *zřídlo*; бить клубомъ, кипѣть клубомъ *prýstiti se*, *valiti se ze země*; ходитъ въ клубѣхъ *dělati službu klíčnīka*.

клубша *f.* *řemínek* k vázání střevíců.
клуб-ецъ, ица *roubík*; 2. *pl.* —цы, овъ *pašť*, *sklopec*; —икъ, а *knejp*, нѣж *ševcovský*; —оносый *kleponosý*, se *sokolím* n. *orlím* nosem.

клубъ, а, *dem.* клубикъ *roubík* (k utahování balíků atd.); 2. *příčka* na oštěpu *mysliveckém* (pod ostrím); 3. *špaček* (hra dětská).

клубышъ, а *záponka*, *sklopec*, *osidlo*.
клубъ (клубу, —нѣшь) *klíti*, *zaklínati*; к.-ся *klíti se*, *zaklínati se*.

клуб-а (*prost.* клубѣа) *přísaha*; *klatba*, *kletba*; церковная к. *církevní klatba*; —енный *přísežný*.

клуб-преступленіе, —нарушеніе *n.* *křivá přísaha*; —преступникъ *křivopřísežník*; —преступница *křivopřísežnice*; —преступный *křivopřísežný*; —но —нѣ; —хранительный *přísahu držící* n. *plnící*.

клуб-а *f.* *úskok*, *pleticha*; —никъ *pletichář*; *tlučhuba*; —ница *pletichářka*; —ничать (—аю, —аешь), —ить (клубу, —зишь) *pletichy dělati*, *pletichati*, *úskoků hleděti*.

клуба, *dem.* клубонка *f.* *herka*, *mrcha* (špatný kůň).

кминъ, тминъ, а *kmín Cuminum v.* тминъ.

кмотръ, а (*star.*) *kmotr v.* кумъ.

кна́стеръ knastr, košový tabák.
 кна́фликъ, а, мо́льникъ *divizina Verba-*
scum blattaria (rstl.)
 кнѣ́га *f.* kniha; *dem.* кнѣ́жка knížka.
 кни́го-печа́таніе *n.* knihtiskařství;
 —печа́тня *f.*, типогра́фія knihtiskár-
 na; —про́давецъ, вца knihkupec;
 —про́давческій, ая, ое knihkupecký;
 —храни́лище *n.*, —храни́льня *f.* kni-
 ho na, bibliotéka; —храни́тель kni-
 hovní, ího *m.*, bibliotekář.
 кни́жѣнка *f.* kniha bez ceny.
 кни́жечка *f.* knížečka, knížtička.
 кни́ж-ка *f.* knížka; 2. к., лито́нья kni-
 hy *pl.*, třetí žaludek zvířecí; —никъ,
 а člověk literně vzdělaný; 2. pře-
 kupník knih, antikvář; —ный kni-
 žný, knihovní; 2. písemný, spisovný;
 к. язы́къ jazyk spisovný; —ная ла́вка
 krám knihkupecký.
 кнѣ́са, кнѣ́ца *f.* dřevěné koleno ke
 spojení kraje lodního (bordu) s pa-
 lubou.
 кно́пъ, кно́тъ, а uzel na konci pro-
 vazu (na korábě).
 кну́тъ, а knut; кну́товѣще *n.* knuto-
 viště, násada u knutu.
 кнѣ́гѣня *f.* kněžna (staroč. knění
 skrác. z kněhyně); вели́кая *k.* veliká
 kněžna.
 кнѣ́ж-а́, а́ти *n.* (star.) kníže (t. kní-
 žecí syn), kněžic; —едво́рецъ, рца
 (star.) kdo sloužil na knížecím dvo-
 ře; —е́къ, жка́ větvina *Atragene*
 (rstl.); —е́ника, —е́ница *f.* malina
 severní *Rubus arcticus*; —е́ничный
adj.; —е́ничникъ víno (nálivka) z
 malin severních; —е́ние *n.* knížecí
 panování.
 кнѣ́ж-ески *adv.* knížecky, po kníže-
 cku; —ескій knížecí, knížecký;
 —ество *n.* knížectví; —ичъ, а kně-
 žic, syn (princ) knížecí; —ій, ая,
 ее knížecí.

кнѣ́жнѣ́ *f.* kněžna, knížecí princezna,
 вели́кая *k.* velkokněžna, princezna.
 кнѣ́зѣкъ, зка́ knížátko, malý kníže;
 2. modřinka *Parus coeruleus*.
 кнѣ́зь, я (*pl.* кнѣ́зья́, е́й, ѣ́мъ) kníže
 (star. kněz = князь; kníže — кня́жа,
 syn knížecí; knění — кнѣ́гѣня; kněžna
 = кнѣ́жнѣ́, knížecí princezna); ве-
 ли́кій князь veliký kníže, velko-
 kníže.
 ко *prp.* ke; ко мнѣ́ ke mně *v.* къ.
 коба́льтъ, ко́больтъ kobalt (kov), da-
 sík; коба́льтовый kobaltový.
 кобе́ль, я, *dem.* кобелѣ́къ, лѣ́ка pes
 (samec); кобели́ный, ая, ое psí.
 кобе́н-е́нье *n.* škubání v těle, trhání
 tělem; —ить (-ню, -нишь) škubati,
 trhati tělem; к.-ся škubati sebou,
 trhati sebou, míti trhání; pitvořit
 se. [rus.
 кобе́ць, бца́ včelojed *Falco apivo-*
 ко́бза *f.* kobza (ruský národní ná-
 stroj hudební).
 ко́бузь, а pilich *Falco pygargus*.
 ко́бызь, а *R.*, ко́бысь *A.* drnkačka
 (hudební nástroj).
 ко́был-а *f.*, *dem.* —ка, кобыли́ца ко-
 byla; —ій, ѣ́я, ѣ́е kobylí *adj.*; —ка
f. kobyłka, malá *n.* mladá kobyła;
 2. kobyłka (na hudebních nástro-
 jích); 3. kobyłka (kost ptačí); 4.
 kobyłka, cvrček *Gryllus*; *Cicada*
 (hmyz); —я́тина *f.* kobyлина, kobylí
n. koňské maso; —я́чий, ѣ́я, ѣ́е ko-
 bylí.
 кова́ло *n.* veliké kladivo (kovadlo).
 кова́ль, я кова́рь *v.* кузнѣ́цъ; —ный
 кова́рскý; —ня *f.* кова́рна.
 ко́ванець, нца́ hák rybářský.
 кова́ние *n.* kování.
 ко́вань, и *f.* kovaň, kovanina, práce
 кова́рská.
 кова́рникъ úskočník, pletichář, člo-
 věk lstivý, úskočný.

ковар-ница úskočnice, pletichářka;
—ность úskočnost, lstivost; —ный,
—ственный úskočný, lstivý, pletichář-
ský; —ство *n.* úskokey, pleti hy *pl.*,
obmysl; —ствовать úskočně jednati,
pletichati.

ковать (кую, куешь) kovati, kouti
(kuju, kuješ); *k.* лошадей kovati
koně (podkovati); куй железо, пока
горячо kuj železo, pokud je horké.
коваться (куюся, куешься) kovati se.
ковачество *n.* kovářství; коваць, а
kovář.

ковёрк-анье *n.* posuňkování; —ать
(-аю, -аешь), ис- zmačkati (klobouk);
2. крёче *n.* škubání působiti; к.-ся
(-аюсь, -аешься) posuňkovati, po-
suňky dělati.

ковёр-никъ, а koberečník; —ница ko-
berečnice.

ковёръ, вра, *dem.* коврикъ koberec.
ков-ка *n.* kování (*t.* dílo z kovu) на
пёчем; —кий kovný, kovký; —кость
kovnost.

коври-га *f.* bočník chleba, hochá-
nek; —жка *f.* perník čtverhraný.

ковровый kobercový.

ковчегъ, а, *dem.* ковчегецъ, жца skří-
ně, schránka; 2. archa Noelova.

ковшъ, а sběračka (lžíce); 2. затока
mořská *n.* říčná.

ковъ, а zlý úmysl, obmysl; spiknutí.

ковыль, а *m.*, ковылие *n.* (*coll.*) kovyl,
vousy sv. Ivana *Stipa pennata*.

ковыл-яние *n.* kulhání; —ять (-яю,
-яешь) kulhati, koberhati se, bel-
hati se.

ковыр-окъ, рка, —очекъ vybraný kou-
sek; —яние *n.* vybírání; štourání;
—ять, —нуть vybírati; 2. štourati, štá-
rati v čem (*v* uchu); *k.* въ зубáхъ
dloubati se v zubech; 3. spravovati,
záplatovati; 4. hudlovati, břiditi.
когда *adv.* kdy? 2. *conj.* když; въ

то время, когда . . . v ten čas,
když . . .; *k.* нибúдь, *k.* ни есть
k. либо někdy.

коготь, гтя pazour; па́рат, спáр; *pl.*
когти pazoury.

когтистый pazournatý.

кодрáнтъ, а (*crk.*) halíř (*penízek*).
ко́е-гдѣ *adv.* někde; kdesi; —какъ
adv. nějak, jaksi.

ко́жа *f.* kůže; *dem.* ко́жица kožka.

кожа́нъ, а mužský kaftan z kůže;
2. netopýr *Vespertilio*.

ко́жаный kožený.

коже́в-енный jirchářský; koželužský;
k. заво́дъ jirchárna; koželužna;
—никъ jirchář; koželuh; —ничество
jirchářství; koželužství; —ничий,
ья, ье jirchářský; koželužský; —ня
f. jirchárna; koželužna.

коже́дъ, а kožejed *Dermestes* (*hmyz*).

ко́жица *f.* kožka, kožíčka; 2. poko-
žka *Epidermis*.

кожур-а, —йна, *dem.* кожýрка, —йна
f. kožka na ovoci, na plodech; —а
морская mořská kůrka *Flustra*
(*polyp*).

кожýристый s tvrdou koží.

кожýхъ, а ко́жих; 2. plášť u komí-
на; 3. nákolnice, polou okrouhlá
pokryvka nad koly u parolodi.

коза́, а *f.* koza (*zvíře*); 2. putýнка
na maltu *n.* na cihly; 3. nevelky
kus obilí, které v čas žně zůstal
ještě k žetí *n.* sekání (zůstal na koze)

козакýнъ, а kazajka *v.* казакýнъ.

коза́къ, а коза́к *v.* каза́къ.

коза́лка *f.* svišť lískový, plch zahrad-
ní *Myoxus nitela*.

коза́чка *v.* каза́чка.

козелёцъ, льца hadímord nízký *Scor-
zonera humilis*; *pl.* козёлцы, евъ и
козлоборóдникъ.

козелóкъ, лка kozlík, -ічек; 2. у́шны
k. *Tragus*.

козёлъ, злѣ kozel; *pl.* козлы, овъ kozlík (k sušení atd.); *pl.* козлы, зель *m.* kozlík (u kočáru); пустить козла въ огородъ pustiti kozla do zahrady (do zeli), udělati kozla zahradníkem (přísloví).

козёлы рожки, двузубецъ трилистный dvouzubka trojdělená *Bidens tripartita* (rstl.)

козерогъ, а kozerožec (shvězdění).

козий, ѡя, ѡе kozí; *k.* сыръ kozí sýr;

козья борода kozí brada; (rstl.) *v.*

козлобородникъ; козий ростъ, козья

морда, ибунка малая потоčník *Veronica beccabunga* (rstl.); козья нога

kozí noha; (rstl.), снить kozí noha

Aegopodium podagraria.

козка *f.* kozka, kozička.

козлёнокъ, нка kozlíček, kůzle, etc.;

2. kozlovice, (kůže).

козлина *f.* kozlina, kozlovice (kůže).

козлинный kozlí, kozlovský.

козлить (-лю, -лишь) mečeti, zpívati

kozlim (břeštivým) hlasem; козлиться

ся kozliti se, o- se.

козлий, яя, ее (crk.) kozleci.

козло-бородникъ, —бородъ, а kozí

brada *Tragopogon* (rstl.); —гласіе

(crk.) kozmice; 2. odporný zpěv;

—ногий, ая, ое kozlonohý, kozonohý;

—родъ *Spiraea aruncus* (rstl.).

козля, яти *n.* (crk.) kůzle.

козлякъ, а, *dem.* козлячѣкъ, чка, масля-

никъ máselník (houba).

козлят-ина *f.* kozlecina, kozleci maso;

—никъ kozí routa, jestřabina (ště-

dřenec Presl.) *Galega* (rstl.).

козненый lstivý, úskočný.

кознь, и *f.* lešť, úskok.

козодой, оя *m.* lelek, kozodoj *Caprimulgus* (pták).

козонъ, зна spěnačka, kotník koňský;

2. kost z nohy zvířecí ke hře ná-

rodní.

козюля *f.* srna, srnka *Cervus capreolus*.

козырёкъ, рька stříška na čepici.

козыр-истый kdo má mnoho trumfů

(v kartách); —ка *f.* hra s trumfy,

trumfování; —ный trumfový.

козырь, я trumf (v kartách); 2. nárt

(na střevíci); 3. odvážlivec, smělý

člověk.

козырятникъ pomocník medvědářův.

козырять (-яю, -яешь), —нуть trum-

fovati, trumfem přebiti; 2. hubo-

vati na koho.

козявка *f.* slunečko, pinka linka, pe-

lesta *Coccinella*.

кой, кая, кое *pron.* кы, ка, ке; кой

чёртъ! кы čert! кыho čerta! кой

какой nějaký, jakýsi.

койка *f.* visutá rohož, visuté lože (na

lodích); 2. к., тачка trakař, *pl.* táčku.

койма *f.* lem, lemování.

коймить, o- lemovati, olemovati.

кока *f.* (prost.) vejce (čes. koko —

vejce v řeči dětské).

кокárда *f.* kokarda.

кокать, кокнуть tukati (vejce); к.-ся

съ кѣмъ tukati s někým vejce (o

velikonocích).

кокёт-ка *f.* koketka; —ливый koket-

ný, koketský; —ничать, —ствовать

koketovati; —ство koketství.

коккалйнъ, а veverka strakatá *Sciurus*

variegatus; *Coquallin*.

коклюха *f.*, *dem.* коклюшка kuželka

krajkářská.

коклюшъ, а záducha, kašel záduš-

livý *Coqueluche*. [vnické *Cocon*.

коконъ, а zámotek housenky hedbá-

кокóp-а *f.* kleče na lodích; —ина *f.*

kus kleče lodní.

кóкоръ, а nábojnice, skříňka na náboj.

кóкосъ, а kokos, kokosový strom;

2. kokos, kokosový ořech; кóкосо-

вый kokosový.

КОКОТАТЬ (КОКОЧУ́, КОКО́ЧЕШЬ) kokotati (jako kohout a slepice, když se něčeho lekly).
 КОКО́ТКИ (R.), КОКОТКІ́, О́ВЪ (A.) kotníky, kůtky, klouby na prstech.
 КОКО́ШИТЬ (-шу, -шишь), при- б́іті ко- ho, vylupati komu.
 КОКО́ШНИКЪ, а, *dem.* КОКО́ШНИЧЕКЪ, чка kokošník, okrasa na hlavě ruských ženštin.
 КО́КОШЪ, а kvočna (čes. kokeš — пѣ- тѣхъ); *adj.* КО́КОШІЙ, ѡя, ѡе kohoutí, slepičí.
 КОКСОВА́ТЬ (-сѹю, -сѹешь) koksovati, на кокс vypáliti; КО́КСОВЫЙ koksový.
 КОКСУ́НЪ, а koksun *Anas clypeata* (kachna).
 КОКСЪ, а koks (vypálené uhlí kamen- né) Coaks.
 КОКУ́ШКА *v.* КУКУ́ШКА.
 КОЛА́ЧЪ, а koláč (pečivo.)
 КОЛѠ́А, ѡ *f.* *Cyprinus gobia* (ryba); 2. baňka přepouštěcí Kolben.
 КОЛДОВ-А́ТЬ (-дѹю, -дѹешь), КОЛДѠ́ВЫВАТЬ čarovati, kouzlit; —скі́й (-скѠ́й), ая, ѡе kouzelný, kouzelnický; —ствѠ́ čarování, kouzlení, kouzla *pl.*
 КОЛДѹ́ННИКЪ, ПЛАВѹ́НЪ plavuň *Lycopodium claratum*. [*pina* (rstl.)]
 КОЛДѹ́НѠ́ВА трава čarovník *Circaea al-*
 КОЛДѹ́НЪ, а kouzelník, čaroděj; кол- дѹ́нѡя, колдѠ́вка *f.* kouzelnice, čaro- dějnice.
 КОЛЕБ-А́НІЕ *n.* kolébání; —А́ТЬ (колѠ́- блю, колѠ́блешь) kolébati; к.-ся (ко- лѠ́блюсь, колѠ́блешься) kolébati se.
 КОЛЕБЛЕМО́СТЬ kolébavost; kolísavost; kolísání.
 КОЛЕ́ЙСТЫЙ kolejnatý, kolejitý.
 КОЛЕНКО́РЪ, а kalikot (tkanina); *adj.* коленко́ровый.
 КО́ЛЕРЪ, а barvitost těla *Couleur*.
 КОЛЕСИ́ТЬ (-ешѹ́, -есі́шь) daleko zají- ždѣti.

КОЛѠ́СНИКЪ, а kolář.
 КОЛЕСНІ́КЪ, а koleje vozové na cestě.
 КОЛЕСНІ́-ЦА *f.* vůz; —ЧНЫ́Й vozový.
 КОЛѠ́СНЫ́Й kolový, kolesný; к. ма́стеръ kolář; -ая мазь kolomaz (*f.*).
 КОЛЕС-Ѡ́ *n.* kolo; Ѡ́ ДВУХЪ КОЛѠ́САХЪ Ѡ́ dvou kolech; —Ѡ́ВАНІЕ *n.* lámání kolem; —Ѡ́ВА́ТЬ (-сѹю, -сѹешь) kolem lámati (zločince); —Ѡ́ВИНА *v.* колея; —Ѡ́ВЫ́Й (-Ѡ́Ѡ́й), ая, ѡе kolesový, ko- lový; —Ѡ́ПРѠ́ВѠ́ДЪ, а, *pl.* —Ѡ́ПРѠ́ВѠ́- ды koleje (šíny) železničné; —Ѡ́Ѡ́ *n.* kolesko, kolíčko.
 КОЛѠ́ТЬ, а kazajka jezdecká Collet.
 КОЛѠ́Ч-КО *n.* prstýnek; —НЫ́Й prstenní.
 КОЛЕ́Я *f.* koleje v cestě od vozu.
 КОЛІ́? *adv.* kdy? v který čas? 2. jestliže; *conj.* když.
 КОЛІ́БѠ́РИ *f.* *indecl.* kolibri, kolibřík, medosav *Polythmus, Trochilus* (pták).
 КО́ЛИВО *n.* (crk.) vařená pšenice za- dělaná medem a sladkými jahodami.
 КОЛІ́ЖДО, КОЛІ́ЖДЫ *adv.* (crk.) kolik- krát.
 КО́ЛИКА *f.* kolika, dna střevní.
 КОЛІ́КІ́Й, ая, ѡе kolikátý?
 КОЛІ́КО *adv.* kolik?
 КОЛИРОВА́ТЬ (*oculiren*) očkovati stromy.
 КОЛІ́ЧЕСТВ-Ѡ́ *n.* mnohost, množství; безч́ісленное к. nesčíslné množství; —ЕННЫ́Й *adj.*
 КО́ЛК-І́Й со se dá štípati, rozštěpný; 2. štíplavý, pichlavý, špičatý; —Ѡ́ *adv.* pichlavě, štíplavě; —Ѡ́СТЬ pi- chlavost, štíplavost.
 КОЛЛѠ́ГІ́Я *f.* sbor, collegium; коллѠ́- гі́АЛЬНЫ́Й kollegiální; коллѠ́жскі́й ассѠ́- ссоръ přisedící sborový.
 КОЛЛѠ́КЦІ́Я *f.* sbírka, snůška *Collection*.
 КОЛО-БРО́ДИТЬ (-брѠ́жу, -брѠ́дишь) не- смыслně jednati; —брѠ́ДЪ, а nesмы- слні́к; nezdvořák; —брѠ́ЖЕНЬЕ *n.* nesmyslné *n.* nezdvořilé jednání.

коло-вѣртъ, и *f.*, —ворѣтъ, а, —вратъ, а *kolovrat*; —вратность *nestálost*, *vrťkavost*; —вратный *kruhovitý*, *kolovratný*; *nestálý*, *proměnlivý*, *vrťkavý*; —вращѣніе *n.* *kroužení*, *kruhochod*; —грѣвйй *dvojhřivý*.

колѣда, *dem.* колѣдка *f.* *kláda*; *žlab*, *koryto*.

колѣдезникъ, а *studnář*.

колѣдезь, я, колѣдець, два *studně*, *studánka*.

колѣдица *f.* *past* na *soboly*.

колѣд-ка *f.*, *dem.* колѣдочка *kladka*; *dešťka* do *bot*; *kopyto* *ševcovské*; *kláda* na *vězně*; —никъ, а *vězeň* (v *kládě*); —ница *uvězněná* (v *kládě*); —нический, —ничій, *ья*, *ье* *vězeňský*; —ничья *f.* *věznice*.

колѣдоч-ка *f.* *špalíček*; —никъ *špalíčkář*.

колоколъ, а, *dem.* колоколѣць, *льца* *zvon*; —лецъ въ *górlě* *smrtný chrápot* *umírajícího*.

колоколъ-ный *zvonový*; к. *zvonъ* *znění* *zvonů*; к. *metálъ*, —ная *měď* *zvonovina*; —ня *f.* *zvonice*; —чатый *zvonovitý*, *zvonkovitý*; —чикъ, а *zvonек*, *zvonec*; *pl.* —чики *zvonky* *Campanula* (*rstl.*); к., *орлики*, *orlíček* *Aquileia* (*rstl.*); —щикъ, —никъ *zvonář*.

колѣкъ, *лкá* *kolík* (na *houslích*) *atd.*

колѣмазь, и *f.* *kolomaz*.

колѣменка *f.* *druh* *věšších lodí*.

колѣнист-ка *f.* *osadnice*, *kolonistka*; —скій *osadnický*, *kolonistský*; колѣнистъ, а *osadník*, *kolonista*; колѣниальные *товáры* *zboží* *osadní* *n.* *koloniální* (*zámořské*); колѣнія *f.* *osada*, *kolonie*.

колѣнна *f.* *kolona*, *sloupec*; *řada*; *zastup* (*vojska*); колѣнными *zástupně*.

колѣннада *f.* *sloupení*, *sloupořadí*, *pořadí* *sloupů*, *kolonáda*.

колонновожатый (*voj.*) *vůdce* *zástupu*, *zástupník*.

колѣнокъ, *лкá* *kuna sibiřská* *Mustela Sibirica*.

колѣнтáръ, я (*star.*) *krunýř* (*brnění*).

колѣор-иствъ, а *kolorista*, *barvič*; —иствъ, *kolorit*, *barvitost*.

колѣос-иствый *klasnatý*; —иствъ, *vy-metati se* (o *obilí*); —никъ, а *vousatec*, *vousatka* *Elymus arenarius* (*rstl.*); —ница *čistec* *Stachis* (*rstl.*).

колѣосный, колѣосовѣй *klasový*.

колѣоссáль-нствъ *kolosálnost*, *ohromnost*; —ный *kolosální*, *ohromný*; колѣоссѣ, а *kolos*, *ohromná socha*; *ohromné těleso*.

колѣосъ, а *klas*; *dem.* колѣосѣкъ, *скá*, *колѣосѣчекъ*, *чка* *klásek*.

колѣот-ило *n.* *klepadlo*, *klepačka*, *пá-lichka*; —иствъ (-*очý*, -*ѣтишь*) *klepati*; *tlouci*, *mlátiti*; к.-ся *strkati se*.

колѣоткій *nerovný*, *hrbolatý* (*cesta*).

колѣотѣвка *f.*, *мутѣвка* *moutvice* на *máslo*; 2. *klepna*.

колѣотѣкъ, *ткá* *rána* (*do zad*), *uhození*.

колѣотýшка *f.* *palička*; 2. *klepadlo*, *klepačka*; 3. *pěchovačka* (na *hlínu*); 4. *beran* *ruční*, *zatloukadlo*; 5. *roh* *hlavek*.

колѣотѣр-иствъ (-*рю*, -*ришь*), —ничатъ *klepati*, *tlachati*, *žvaniti*; к. *hokynařiti*; —ка *f.* *klepna*, *klepačka*, *klevetnice*; —никъ, а, колѣотѣръ, я *klepař*, *klevetník*; —ствѣ *klepařství*, *pl.* *klepy*.

колѣотъ (колѣю, колѣешь) чѣмъ *píchatí* (*kláti*) *něčím*; 2. *zapíchnouti*, *zabiti* (*vepře*); 3. *štípati*, *káláti* (*dříví*); 4. к. *комý* *глазá*, к. *когѣ* въ *глазá* чѣмъ *předhazovati* *n.* *vytýkati* *někomu* *něco*; ѣто *емý* *глазá* *колетъ* *to je* *mu jako trn* (*sůl*) *v oku*; *колетъ* въ *грудí* *píchá* *mne* *na prsou*; *колетъ* въ *бокý* *píchá* *mne* *v boku*; колѣотъся

(колюся, колешься) píchati se; štípati se; заколѣться zapíchnouti se, proboduonti se; расколѣться rozpuknouti se.

колотьба *f.* pouze, bída.

колѣтье *n.* (въ животѣ) píchání, klání (v těle, v životě); к. въ боку píchání v boku; к. въ груди píchání na prsou; 2. к. štípání dříví, kálání.

колочение *n.* klepání; tlučení.

колѣшникъ, пламенникъ kychta, plamenník, ohniště u peci.

колпакъ, а kalpák; ноční čepice; skleněný příklop (na hodiny atd.); baňka přehaněcí; plášť u komína; botka na kolu.

колпач-никъ, а čepičář; —ный, колпашный čepičný.

колникъ, а, колница kolpík *Platalea leucorodia* (pták).

колраби *indecl.* brukev *Brassica oleracea Kohlrabi*.

колтунъ, а koltoun, splštění vlasů.

колты (колты), овъ (prost.) nesnáze, obtíže. [*n.* vybírání.

колупать (мѣдь) vybírati (med); -ание

колурій, я, колюръ, а крожник *Colur*.

колча, колченожка *m. et f.*, колченогий, ая, ое chromec, chromáček, chromý; kulhavý (kulhánek).

колчанъ, а toul (na šípy).

колчеданъ, а kyz (nerost).

колчить, колченожить kulhati, belhati se. [(zub).

коль, а kůl (v plotě atd.); 2. kel

колыбѣль, и *f.*, *dem.* колыбѣлка kolíbka.

колымага, колымажка *f.* kolimaha; starý kodrcavý vůz (stará rachota).

колымогъ, а (star.) stan vojenský.

колых-ание *n.* kolísání; —ать (-аю, -аешь, колышу, -ешь) kolísati se, kolíbati se.

колышекъ, шка kolíček.

колышень, шня zdvíhání-se vlnu před bouřkou (na Bajkalu).

колышка *f.* záhyb; гнуть колышки dělati vtipy, vtipkovati.

коль *adv.* kolik? 2. jestli, jestliže, pakli; к. хочешь знать chceš-li věděti, znáti; 3. jak; к. скоро онъ придѣтъ hned jak přijde, jak mile přijde.

колье *n.* kolí *coll.* [více.

кольми паче *adv.*, тѣмъ болѣе tím кольникъ колосистый zerva klasnatá (Presl), planá řepka, kolník klasnatý *Phyteuma spicata* (rstl.).

кольнуть píchnouti *v.* колѣть.

кольраби *v.* колраби.

кольцѣ (кольцо) *n.* prsten; kroužek; кольцевый (-ой), -ая, -ое prstenový.

кольцеобразный prstenovitý, v podobě prstena.

кольчатый z prstenů sestavený; -ья животныя červi článkovaní *n.* kroužkovaní *Annelida, annulata*.

кольчуга *f.* brnění s rukávy, udělané z železných kroužků; —жникъ

кто je oděn kroužkovým brněním.

кольщикъ, а дрвошѣп, древошѣп, калач dříví. колѣнко *n.* kolínko.

колѣнный kolenní, kolenový.

колѣно (*n.* (*pl.* колѣни, ей) koleno (u nohy); (*pl.* колѣна, ѣ) koleno, pokolení lidské; до седьмаго колѣна do sedmého kolena; *pl.* колѣнья, ѣвъ kolínko (u stébla slámy); чләнек řetězu; стоять на колѣняхъ klečeti na kolenou (na kolenách); становиться, стать на колѣни kleknouti, pokleknouti.

колѣно-преклонение (-поклонение) klečení; молить Бѣга съ -емъ kleče se modliti Bohu; —преклонный klečící; -ое прошение prosba na kolenou přednešená; -ое молебствие veřejná modlitba kleče odříkaná.

колѣн-це *n.* kolínko; —чатый kolínkovatý.

колѣть (-ѣю, -ѣешь) mrznouti, tuhnutí (zimou); hynouti, scepeněti.

колюка, колюха *f.*, колючникъ *pupava Carlina* (rstl.).

колюч-есть pichlavost; —ий, ая, ее pichlavý, bodlavý; *к.* макъ mák bodlavý *Argemone mexicana*; —ка *f.* osten, trn, bodec; 2. *Carduus bodlák* (rstl.); —никъ *v.* колюка.

колюшка *f.* bodlobřich *Gasterosteus aculeatus*; 2. маčka *Eryngium* (rstl.).

коляда, ѣ (коляда) *f.* koleda.

колядовать (-дую, -дуюешь), колядовать koledovati, koledy zpívati.

коляска *f.* koleska.

команда *f.* velitelství, komando; од-ряд (vojenský atd.); пожарная *к.* sbor hasičský.

командировать komandovati koho někam, poslati; отк. — odeslati; командировка *f.* odeslání s rozkazem.

командиръ, а velitel *Commandeur*.

командов-аніе *n.* komandování, velení; —ать, командовать (чѣмъ, въ сраженіи, при развѣдѣ) komandovati, veleti.

командоръ, а komandér, komtur (řádu); капитанъ *к.* kapitán velící *Commodore*.

комарникъ, а hnidák *Conyza squarosa, Baccharis* (rstl.).

комаръ, а komár *Culex* (hmyz); комарий, ѣя, ѣе komáří.

комедиантъ, а komediant, herec divadelní; —ка *f.* komediantka, herečka; —тскій komediantský.

комедія *f.* komédie; veselohra.

комель, мля pata u břevna, oddeněk; 2. kořínek u vlasu; 3. násada koštěte.

комендантъ, а komandant, velitel; —тскій komandantský; velitelský;

—тша *f.* žena komandantova *n.* velitelova.

комендоръ, а (орудія) zaměřovač děla (přední dělostřelec).

комета *f.* kometa, vlasatice.

комикъ, а komik, veseloherec.

комитетъ, а komitét, výbor *Comité*.

комическій komický.

комкать muchlati (šaty), suchati; váleti sněh.

комковатый zmuchlaný, zsuchaný, zválený.

коммент-арій, я komentář, výklad; —аторъ, а vykladač, objasňovač.

коммерція *f.* tržba, obchod; коммерческій tržební.

коммисс-аріатъ, а komisariát, komisařství; *adj.* -аріатскій; —аръ, а komisař; *adj.* —арскій; —іонеръ, а komisionář, obstaravatel..

коммиссія *f.* komise, komisi; výbor.

коммуникація *f.* komunikace, obchodní spojení.

комната, *dem.* комнатка komnata, světnice, pokoj.

комодъ, а prádelník (skříň s několika šuplíky) *Commode*.

комолый komolý, paličatý *t.* bez rohů; —ая корова bezrohá kráva.

компактнй kompaktní, sražený, stlačený, stěsněný.

компан-ейщикъ, а společník obchodní *Compagnon, Associe*; —іонъ, а společník, soudruh; —іонка společnice *la demoiselle de compagnie*.

компанія *f.* společnost *Compagnie*.

компасъ, а kompas, střelka magnetická. [sbírka.

компиляція *f.* kompilace, snůška,

комплектовать, *y-* doplniti *compléter*;

комплектнй úplný, v plném počtu.

комплиментъ, а kompliment, poklona.

композиторъ, компонистъ, а skladatel (hudební), komponista.

композиція *f.* komposice, skladba hudební; 2. komposice, směsice kovová. компоновать (-нью, -нѣшь) komponovati; skládati hudební kusy.

компóсть, а kompost, míšený hnůj. компрécъ, а obinadlo, stužovadlo *Compresse*.

комшѣть (-шѣ, -шѣшь), при- (prost.) zmalovati, ztlouci, zmlátiti koho.

комъ, а hrouda, balvan; chundel; к. снѣга hrouda sněhu; свернѣть въ к. sbaliti; кóмомъ *adv.* bromadně.

комѣга *f.* loďka z jednoho kmene stromového.

конать, до- на nejkratnější konec dovesti, k nejhoršímu to přivesti.

конвѣнтъ, а konvent (v revoluci francouzské).

конвѣнція *f.* konvence, úmluva; конвенціонный курсъ мѣна konvenční (peněz).

конвѣртъ, кувѣртъ, а obálka (na psaní).

конвѣктъ, а konvikt školský, společné žiště žáků.

конвоѣй, а průvod vojenský, *Convoi*;

конвоировать (конвоѣю, -ѣешь), конвоировать provázeti, doprovázeti.

конвѣльсія *f.* křečovitě škubání *Convulsion*

конгрécъ, а sjezd, kongres.

кондакъ, а krátký chvalozpěv církevní.

кондѣція *f.* podmínka *Condition*.

кондуктѣйшій списóкъ konduitsní list.

кондуктóръ, а konduktor (u vozů).

кóндырь, а (star.) výložek (u šatu ruského).

конѣв-ина *f.* koňské maso, konina;

—й, —я, —е, —ый, ая, ое коňský;

к. щавѣль коňský šťovík *Rumex*

acutus (rstl.); —никъ (star.) kon-

ník, jezdec, koňák, voják koňmo.

коне-вóдство *n.* chov koní, konířství;

—вóдъ, —вóдецъ, дца kdo chová koně, koníř.

конѣкъ, нѣка koník; конѣчек на

hůlce; у всякаго свой к. každý má

svého koníčka (svou chuť); к.,

кузнѣчикъ конѣчек луční, kobylka

Gryllus, Locusta; морскóй к. vrou-

han, koník mořský; к. slemenó,

штѣт střechy; бѣгать, кататься на

конѣкахъ klouzati se, jezdit po že-

лѣзкахъ, po kluztkách, po bruslích.

конехвóсть, а přeslička луční *Equi-*

setum palustre (rstl.).

конѣць, нѣа konec; к. шпáги špička

мѣче; въ концѣ гóда на конец ро-

ку, на konci roku; при концѣ жѣзни

на konci života; до концá жѣзни

do konce života; подѣ конѣць на

конец, ke konci; приходѣть къ кон-

цѣ причáзети ke konci, ke sklon-

ku; спóру концá иѣтъ sporu н.

hádky нѣнѣ конце; на какóй конѣць

это дѣлается? к jakému konci se

то дѣлá? конѣць дѣлу вѣнѣць до-

брýй конец дѣла вѣнec.

конѣч-но *adv.* zajisté, věru; —нось

kraj něčeho; *pl.* —ности končiny,

okонčiny, končĕtiny (těla); skoná-

ní; —ный konečný, závěrečný; -ная

бýква koncovní písmeno; —ная гѣ-

бель úplná záhuba.

кóникъ, а lavice v selských domích.

конѣна *f.* konina, koňské maso;

коňská kůže.

конѣческѣйи, ая, ое konický, kuželový,

kuželovitý.

конклáвъ, а konklave kardinálů při

volbě papeže.

конкордáтъ, а konkordát, smlouva s

papežem.

конкúрсъ, а konkurs.

кóнная, -ой *f.* koňský trh.

кóнникъ, а jezdec, koňák.

кóнница jezdecko; jízda *coll.*

конно-артиллерійскій jízdného dělostřelstva se týkající; — гвардеецъ gardista na koni, g. jízdný; — гвардейскій jízdné gardy se týkající; — заводство hřebčinec; konírny; — заводчикъ hřebečník; — піонеръ jízdný pionér.

конный jízdný; *subst.* jezdec; конная статуя socha na koni.

коновъ, а (crk.) kotel, hrnec.

коноваль, а koňský lékař, zvířecí lékař; коновальное искусство zvěroléčitelství, koňské lékařství.

коноватка *f.* závoj z konovatu; коновать, а perská látka hedbávná, tabis; *adj.* коноватный.

коновной, ая, ое přední, hlavní.

коноводъ, а kdo řídí koně když táhnou lodě; 2. vůdce některé strany, náčelník.

коновязь, и *f.* provaz, jímž vážou koním pohy na pastvě.

конойдъ, а kuželník, nepravý kužel *Conoid*.

конопат-ить (-ачу, -атишь) zakonopiti, usrati loď; — ка *f.* usrávka lodí; — ный usravací; — чикъ usravač.

конопатый pihovatý. [atd.]

конопать, и usrávka lodí (z konopí

конопель, пля конорѣ *Cannabis*; водной к., — никъ конорѣнец *Eupatorium cannabinum*; — ный конорный.

конопля *f.* конорѣ *v.* конопель; — никъ конориště, pole oseté konopím; — вка *f.* конорка *Fringilla cannabina* (pták); 2. dvojzubka trojdělná *Bidens tripartita* (rstl.); — ный конорный. [list plavební.

коносаментъ, а konosament, nákladní консерваторія *f.* konservatorium, konservatoř (ústav hudební). [chranné.

консервы *pl. f.* šetřice, brejle zákonsíliumъ porada lékařská *Consi-*

lium.

консисторія *f.* konsistoř; консисторскій, консисториальный konsistoriální.

конскій koňský (konský); -ая грива koňská hřiva; к. каштанъ planý kaštan, maďal; к. заводъ hřebčinec.

конскрипція *f.* konskripce, popis lidu.

консоль, и *f.* krakorec, záklenek, vypuštěný kámen *Console*.

констапель (констабель), я mistr dělostřelců námořsk.; *adj.* -скій; *subst.*

— ская kajuta mistra dělostřeleckého.

конституція *f.* konstituce, ústava, zřízení zemské n. státní.

конструкція *f.* konstrukce.

консуль, а konsul; генеральный к. generální k. [sulství.

консуль-скій konsulský; — ство кон-консульт-антъ, а poradný lékař; — ація *f.* konsultace, porada (lékařská).

контарь, я centněř, cent, sto liber (půl třetího pudu); 2. rychlováha (na korábích); контарное *n.* centové, poplatek dle centů.

континентальная система soustava kontinentální.

контор-а *f.* kontora, kupecká píárna *Comptoir*; — ка psací stolek, pult; — ный kontorní; — щикъ písař kupecký *Comptoirist*.

контрабанда *f.* kontraband, podloudnictví, podloudnický obchod; 2. podloudnické *n.* pašované zboží; контрабанди́сть, а podloudník, pašer.

контрабасъ, а kontrabas; контрабаси́сть, а kontrabasista.

контра́ктъ, а smlouva, úmluva, kontrakt; контра́ктовать (-тýю) smlouvou zavázati; к.-ся (-тýюсь) smlouvu n. kontrakt udělati n. uzavřítí.

контра-пунктъ, а kontrapunkt, nauka o skladbě hudební; — пункти́сть, а kontrapunktista; — сигнированіе *n.* spolupodepsání.

контра-сигнировать *spolu podepsati*;
—фаготистъ, а *kontrafagotista*; —фа-
готъ, а *kontrafagot*; —факція *f.* (под-
дѣлка) *patisk*.

контрибуція *f.* *kontribuce*, даň vá-
lečná, výpalné. [*mine.*

контрмина *f.* *protější podkop* *Contre-*
kontrolёръ, а *kontrolor*; -рскій *kon-*
trolorský; контролировать *kontrolo-*
vati.

контроль, я *m.* *kontrola*; —ный *kon-*
trolní.

контфорсы, овъ *pl.* *podpory*, *pod-*
porné piliře *Contre-forts*.

контръ-адмираль, а *podadmirál* *Con-*
treadmiral; —альтъ, а *kontra-alt*,
hluboký alt; —эскарпъ, а *protější*
pásyp.

контузить, о- *zhmožditi*.

контузія *f.* *zhmožděnina* *Contusion*.

ковура *f.* *v.* канура.

конусъ *kužel* *Conus*.

конфедерация *f.* *konfederace*.

конфёкта, *dem.* конфёкточка *f.* *calti-*
čka cukrová, *konfektka*; *pl.* -ты
cukroví.

конференція *f.* *konference*.

конфётчикъ, а *cukrář*; -ица *f.* -ка.

конфирм-ация *f.* *stvrzení*; —овать
(-мью, -мьешь) *stvditi*.

конфиск-ация *f.* *konfiskace*; —овать
konfiskovati.

концеводъ, а *novinkář*; *klepař*; -дка
f. *novinkářka*; *klepna*.

концентрический *koncentrický*.

концертъ, а *koncert*; концертный
koncertní.

копцовый *kusový*, по celých kusech
prodáný; *subst.* *loděvod*, *průvodce*
lodnický.

кончае (star.), *prost.* *конец* *adv.*
(*trsgs.*) *zajisté v.* конечно.

кончапинъ, а (star.) *obyvatel krajní*
části města.

кончанъ, кончаръ, а (star.) *končír*
(*meč*).

кончатъ (-аю, -аешь), *кѡнчить* *kon-*
čiti, *skončiti*; *к.-ся* *končiti se*, *skon-*
čiti; *к.-ся* *končiti se*, *skončiti se*;
ск- *skonati*.

кончина *f.* *skonání*, *smrt*.

конъ, а *řada kůtků* (ve *hře babky*);
2. *co se vsadí do hry*.

конь, я *kůň* (*gen.* *koně*); 2. *koník*,
rytíř, *jezdec* (ve *hře v šachy*);
вѡдный *к.* *vodní kůň*, *hroch* *Hippo-*
potamus; конь-рыба *mořský koník*,
vrouban *Singnatus hippocampus*.

коньковъй *klužtkový*.

коньякъ, а *koňák* *Cognac*.

конюхъ, Р., *кѡнюхъ*, а А. *koňák*, *pa-*
cholek od koní. [*konírna*.

конюш-ий, аго *m.* *podkoní*; —ня *f.*
коняковка *f.* *vikev*, *vika* *Vicia*; 2.
věnečenka *Coronilla*.

координата *f.* *souřadná* *Coordinate*.

копá *f.* *kupa* (*sena*); 2. 60 *snopů*,
kopa.

копа *m. et f.* *ospalec*, *lenoch*.

копáйникъ, копáево дѣрево *kopaivník*
Copaifera.

копáлұха *f.* *tetřevíce*.

копáлъ, а *kopál*, *klí kopalové*; копá-
ловый *kopalový*.

копáль-ный *kopací*; —щикъ *kopač*.

копанецъ, нца *malý příkop*.

копáние *n.*, *кѡпка* *f.* *kopání*.

кѡпань, и *f.* *strouha*, *svodnice*, *jáma*
na vodu dešťovou; *pl.* *кѡпани*, *бѣвъ*
plazy u saní.

копáть (-аю, -аешь) *kopati*; копнұть
kopnouti; *к.-ся* *kopati se*.

копéйка *f.* *v.* *копѣйка*.

копéйникъ, копéйщикъ *kopinník*.

копéйный *kopinný*. [*sovač*

копéйсть, *кѡпѣсть*, а *kopista*, *přepi-*
копéйчатый kopinitý.

копённый *kupkový*.

копёрщикъ dohlížitel při zatloukání (beranění).

копёръ, пра kopr *Anethum graveolens*; 2. zatloukadlo, beranidlo.

копетень, тня *v.* копѣтень.

копированіе *n.*, копировка *f.* kopirování, přepisování; копировать, *c-* kopirovati, přepsati.

копѣть (коплю, копишь), *c-* kopiti, kupiti.

копѣ *n.* *v.* копѣ.

копія *f.* kopie, odlika, přepis.

копкій со се dá lehce kopati.

коплёніе *n.* kopení, kupení, nakopení.

копн-а, копёнка *f.* kupa sena; —ать seno hrabati do kup.

копоткій, копотный, копотливый neobratný, nemotorný; 2. klopotný, obtížný, namahavý; -ость -ost.

копотунъ, а louda, loudal, zdlouhaves; копотунья *f.* loudalka.

копотъ, и *f.* kopt; 2. koptišťe, dehtišťe, jáma na dehet.

копошить (-шѹ, -шишь) suchati, chumlati; zdlouha dělati; *k.-ся* nimrati se *v* čem; hemžiti se.

копрѣва *f.* (crk.) kopřiva *v.* крапѣва. копрѣвый koprový.

копръ, а *v.* копёръ.

копѣль-ный udící; —ня *f.* udírna; —щикъ, а uzenář; —щица uzenářka.

копѣть (-пчѹ, -птишь) uđiti (maso); за- začuditi; *k.-ся*, за- začuditi se.

копѣл-ка *f.* *v.* копѣльня; —ый začuzený.

копѣть (-пчѹ, -птишь) začudnouti; *k.* надъ чѣмъ zahloubán býti do něčeho (do knih atd.).

копунъ, а *v.* копотунъ; копунья *f.* *v.* копотунья.

копѹшка *f.* kupka trávy *n.* sena.

копчѣн-іе *n.* uzení, udění; —ый uzený.

копъ; класть въ *k.* дѣньги peníze на hromádku skládati.

копыль, а (*pl.* копылы і копылья) sloupek u saní.

копыт-ень, тня, —пикъ kopytník *Asarum* (rstl.); —истый kopytnatý; —ить (-пѣчу, -пѣтишь), *c-* когѹ съ мѣста vypíchnouti koho z místa; —ный kopytný; —ныя животныя kopytníci.

копыто *n.* kopyto; *dem.* копытце *n.* kopytko; копытчатый kopytovitý.

копышиться *v.* копошиться.

копъ, и *f.*, рудникъ rudný důl, rudník; каменноугольная *k.* důl kamenuhelný.

копѣ *n.* kopí.

копѣ-видный kopinitý; —носецъ, сца kopiník, oštěpník.

копѣйка *f.*, *dem.* копѣчка kopejka (měděný peníz, jichž jde 100 do ruble); копѣчный kopejkový.

корá *f.* kůra (na stromě); берѣзовая *k.* březová *k.*

корабѣль-ный korábový, lodní; —щикъ pán korábu.

корабле-крушѣніе *n.* rozbití korábu; —образный korábovitý; —плáваніе *n.* plavba korábu; —строѣніе *n.* stavba korábu; —строитель stavitel korábu, lodistrůjce; —хозяинъ, а pán korábu.

корáбликъ, а korábek; 2. spratovka (čepice); 3. přínavek *Nautilus* (mušle).

корáбль, а koráb.

корáллъ, а korál; корáлловый korálový, корáлькѣ, овъ *pl. m.* korálky (navlečené na šňůrce); корáльковъ *k.-rálkový*. [vá (*Corbona*).

корváна *f.* (crk.) pokladnice chrámo-корвѣтъ, а korveta (loď).

корга *f.* vrána *v.* ворона; 2. stará žena, bába; 3. písčina, mělčina; úskalí.

кóрда *f.* provaz od ohlávky k uvazování koní.
 кордебалетъ baletní sbor, balet (v divadle) *Corps de ballet*.
 кордебата́лія *f.* střed loďstva *Corps de bataille*. [garde.
 кордега́рдія *f.* strážnice *Corps de*
 кордо́нь, a obšťavka vojenská.
 корен-а́стый kořenatý; 2. zavalitý (člověk), hranatý; —еві́къ, a košík upletený z kořenů; —евóй, корне-
 вóй kořenový; —і́стый kořenatý;
 —но́й základní, prvotní, prvopočá-
 теčný; původní; к. за́ко́нь základní
 за́кон; к. зу́бъ stolička, třenovní
 зуб; коренні́я жители původní oby-
 вателé, praobyvatелé; коренно́й, а́го
m. lodník najatý na celou cestu.
 коренча́тый z kořínků, kořínkovitý.
 корен-ші́къ, a kořínkář; —щи́ца ко-
 řínkářka.
 ко́рень, рня kořen; к. кни́ги hřbet
 knihu; к. горы́ pata hory; *pl.* ко́р-
 ни, ей kořeny; *pl.* ко́ренья, ьевъ
 koření, kořání; пры́ныя ко́ренья ко-
 ření kuchyňské; пуска́ть ко́рни пу-
 стити kořeny; съ ко́рнемъ вонъ z ко-
 řene vyhubiti, vypliniti.
 ко́рець, рня naběрачка, sběрачка; 2.
 (ve mlýně) korčák; 3. (star.) míra
 obilná, korec. [knihu.
 корешо́къ, шка kořínek; 2. hřbet
 коржа́в-ина *f.* drsnatina; —ить (-влю,
 вишь) zdrsnátiti; —ый drsnatý;
 —ѣть (-ѣю, -ѣешь) zdrsnatěti, ztvrd-
 нouti.
 коржа́нь, а, многоно́гъ mnohonoh, ti-
 sícenoh *Julus terrestris*.
 корзі́н-а *f.* koš, košík; --ка, --очка koší-
 щек; --щикъ košíkář; --щица košíkářka.
 ко́рзено *n.* (star.) krzno (staroč.).
 корі́зна *f.* (star.) příkoří, úkor.
 корі́нка *f.* korintka (rozinka).
 корі́стый kornatý.

корі́ть (-рю, -рішь) ко́го чѣмъ dělati
 кому příkoří (kořiti někoho); к.-ся
 (-рюсь, -рішья) pokorně se cho-
 vati.
 корифе́й, ея koryfej.
 корі́-ца *f.* skořice *Cinnamomum*;
 —чневы́й skořicový, skořičný; к.
 цвѣ́тъ skořicová barva; —чневое
 дѣрево skořičník *Laurus cinnamo-*
um; —чны́й skořičný.
 ко́рка *f.* kůrka (chlebová); 2. kůra
 (na citronech, pomerančích).
 корма́ *f.* zadek korábu.
 корме́жный видъ list výživný, (l. daný
 od pána poddanému, aby si mohl
 hledati výživу).
 кармі́л-ецъ, льца živitel, opatrovník;
 пѣстoun; 2. dobrodinec; —ица *f.*
 kojná; 2. živitelka, пѣстounka; 3.
 dobroděжка.
 кормі́ло *n.* kotrč (na lodích), ора́чина
 (na pramenech), (nesprávně z ru-
 ského přečestěno: kormidlo).
 кормі́ть (-млю, -мишь) krmiti; živiti;
 к. младе́нца грудью kojiti; к.-ся
 (-млюся, -мишья) чѣмъ živiti se.
 ко́рма *f.* krmení dobytka.
 кормле́ніе *n.* krmení; 2. (star.) statek
 propůjčený na užívání důchodů;
 ко́рмленый krměný.
 ко́рмля *f.* krmě.
 ко́рмный krmný, vykrmený.
 кормов-и́ще *n.* pastviště; —о́е *n.* stra-
 vné; —о́й (ій), а́я, о́е krmný; к.
 горóшокъ vikev pro krmení; 2. к.
 k zadní části korábu náležitý; к.
subst. v. ко́рмчій; —ші́къ, а́ (star.)
 пісovník.
 кормора́нь *v.* бакла́нь.
 ко́рмчая кни́га kniha pravidel církev-
 нích *Notokanon*.
 ко́рмчій, а́го, ко́рмщикъ, a kotrčník
 (na lodích), vrátný (na pramenech),
 (nesprávně kormidelník).

кормъ, а obrok, píce (— krmě).
 кормакъ, а vůdce slonů.
 кормать (-аю, -аешь), o- krátce přistřihati n. přičezati.
 корнев-атикъ košíček z kořenů upletený; —атый kořenatý, kořenovatý; —йше n., —йкъ, —йца kořen klínový, kolový, hlavní; —ой kořenový v. кореневой.
 корне-плодный kořenonosný; —сло-вие n. slovozpyt; —слово, а slovo-zpytec.
 корнётъ, а poručík při jízdě.
 корноухий s přistřihanýma ušima.
 корный osypkový v. корь.
 коробейка f. krabička.
 коробить (-блю, -бишь) křiviti; křečovitě koho svíрати; к.-ся křiviti se, krčiti se, svíрати se (krabatiti se).
 короб-ка f., dem. —очка krabice; шка-туле; 2. schránka per (v hodinách); obložení u oken a dveří; —очникъ krabičník, škatulář.
 коробление n. křivení; krčení; sví-рání.
 коробъ, а кош Korb.
 коробчатый košovitý, na způsob koše.
 коро́ва f. kráva.
 коровай, ая m. bochnik chleba.
 коровикъ, а hřib kravský, kravák *Boletus bovinus*.
 коровий, вья, вье adj. kraví, kravský; к. цвѣтъ blatouch *Caltha palustris* (rstl.).
 коровка f. kravička, kravka; божья к. slunečko, pinkalinka *Coccinella*.
 коров-никъ kravín; —ница děvečka od krav; skotopaska.
 коровякъ, коровьякъ, а divizna *Verbascum thapsus* (rstl.).
 корол-ева, f. královna, králová; —евичъ, а kralevic; královský princ; —евна královská princezna; —ев-скій královský; —ество království.

королёкъ, лья́ králíček *Sylvia regulus* (pták); 2. к., кро́ликъ králík *Lepus cuniculus*; 3. král (kovu) *Regulus*.
 король, ля́ m. král.
 коромысло n., dem. коромысло n. važky (na nošení vody atd.); 2. hřidel, na němž zvon zavěšen; 3. važky, vodní šídlo *Libellula* (hmyz).
 корон-а f. koruna; па́пская к. koruna papežská tiara; —ка korunka; —ный korunní, korunový.
 корон-ованіе n., —ація f. korunování, korunovace; —овать (-нью, -нёшь) korunovati.
 корост-а f. chrásta, svrab; —авикъ chrastavec *Scabiosa* (rstl.).
 коростель, я chřástal *Rallus crex* (pták).
 корост-овый chrástavý; —овѣть, —ѣть chrástu n. svrab dostati, oprašivěti.
 коротать (-аю, -аешь), с-, у- ukrátiť čas.
 коротенькій, ая, ое, коротёхонецъ, нька, нько adj. kratinký, kratounký, kratičský, kratoučský.
 коротизна f. krátkost.
 коротить (-очу, -отышь) krátiti.
 короткій (коротокъ, тья́, тко́) krátký; к. путь krátká cesta; -ое зна́комство krátká známost.
 коротко, коротко́ adv. krátce, zkrátка; к. знать ко́го krátce (nedávno) koho znáti; к. обра́щаться съ кѣмъ bez okolků s někým nakládati.
 коротко-ватый přikrácený; —гривый krátkohřivý; —кры́лый krátkokřídlý; —но́гий krátkonohý; —ро́гъ, а, —ро́жка krátkorožka *Brachycerus* (hmyz); —хво́стый krátkoocasý; —ше́рстный krátkoosrstný; кратко-rouný; —ше́я m. et f. krátkokrčka, krátkošijka; 2. krasec *Buprestis* (hmyz).

короткость *krátkost*.

коротышка *f. krátký šat*; 2. к., коротышъ, а *mrně, škvrně, malý cvrček, malé poupě* (пřezdívka malým dětem). [dání].

коротье *n. krátká polena* (к приклá-короче *comp. kratceji*; к. сказать krátce řečeno.

корочка *f. kůrčička*.

корочунъ; дать к., дать -на někoho doraziti z milosti.

корождъ, а *korojed* (kožejed), *koro-vec Bostrichus*.

корпия *f. cupanina, třepenka Charpie*.

корпусъ, а *sbor* (vojenský) *Corps*; 2. крѣдло nějakého stavení; 3. комѣрка hodin.

корпѣнье *n. pilné n. bedlivé hledění* чего, *pilná práce*; корпѣть надъ чѣмъ *pilně n. bedlivě něčeho hleděti, nad něčím pořád seděti* (дѣрѣти).

коррѣкторъ, а *korektor* (v tiskárně), *opravovatel*. [tisku.

коррѣктѣра *f. korektura, oprávka*

корреспонд-ѣнтъ, а *dopisovatel Correspondent*; —ѣнція *f. dopisování*.

корридѣръ, а, *dem. корридѣрець, корридѣрчикъ chodba*.

корсáкъ, а *liška stepní*.

корсáръ, корсѣръ, а *mořský loupežník, korsar*.

корсѣтъ, а, *dem. корсѣтикъ živůtek*.

кортѣжъ, а *průvod Cortége*.

кортикъ, а *záraz, myslivecký nůž, tesáček*.

корточки *pl.*; сидѣть на корточкахъ *seděti na bobku*.

корча *f. křeč*; корчевѣй *adj. křečový*.

корчага, *dem. корчажка* (crk. корчагъ, а) *hrnec hliněný*.

корчевáтъ, вы- (чѣю, чѣешь) *stromy ze země trhati, klučiti, krčiti*.

корчевникъ, а *krčmář*; 2. pokoutní

prodavač kořalky; —ница *krčmářka*; —ничать, —ствовать *krčmařiti*; —нический *krčmářský*; —ничество, —ство *krčmářství*; —ный *krčemní, -ný*; -ная *продажа вина pokoutní prodej kořalky*.

корч-ѣние *n. krčení* (tváře); 2. *křečovitě stahování*; —ить (-у, -ишь), ис- *krčiti, skrčiti, křiviti*; *křečovitě stahovati*; к. лицѣ *krčiti tvář*; онъ корчить изъ себя скромника *on si hraje na skromného*; онъ корчитъ изъ себя знáтнаго господина *dělá pána, hraje na velikého pána*; к.-ся (-чусь, -чишься) *krčiti se*.

корчмá *f. krčma*.

корчмáръ, я *krčmář*; корчмáрка *krčmářka*. [ья, ѣе *supí*.

коршунъ, а *sup Vultur*; коршуній, корыст-никъ *úžitkář, zistný člověk*; —ница *úžitkářka, zistná osoba*; —ный *zistný, ziskuchtivý*; 2. *prospěšný*; —оваться (-стуюсь, -стуеться) чѣмъ *prospěchu n. zisku svého si hleděti, osvojovati si něco*.

корысто-любѣць, бца *ziskuchtivec*; —любѣца *ziskuchtivá osoba*; —любѣвый *ziskuchtivý*; —любѣе *n. ziskuchtivost*.

корысть, и *f. úžitek, prospěch*; *zisk*; 2. (crk.) *kořist*; 3. *zistnost*.

корыт-никъ *neckář, korytář*; —ничій, аго *m. psovod, opatrovník psů mysliveckých*.

корыто *n. koryto*.

корь, и *f. osypky, spála Morbilli* (nemoc).

корюха, корюшка *f. koracha, řepa-cha Salmo eperlanus* (ryba).

корявый *křivorostlý* (strom); 2. *do-lichkovatý, zdobaný od neštovic*.

корякъ *v. корѣць*.

коряпѣй (-ый), ая, ѣе *korový, z kůry*.

корячиться *v.* карячиться.

коса́, *ы f.* kosa (na sekání trávy atd.); нашла́ коса́ на ка́мень přišla kosa na kámen; 2. pletenec vlasů, cop, vrkoč; 3. ploutev rybí; 4. kosa, klín zemský, výběžek země do moře.

коса́къ, а́, коса́рь, я́ коси́рь, žabka (nůž na řezání větví).

коса́рь, я́ žnec, kosič.

коса́т-икъ, а́ влаштовци́ ка́мен *Lapis chelidonium*; 2. к., —никъ kosatec *Iris* (rstl.); —ка́ *f.* rorejs *Hirundo apis*; ба́бочка коса́тка motýl vlašťovci, otakárek *Papilio machaon*; —очка́ *f.* malý rorejs; (něžné:) milenka, hubička, cukroušek; —ый se zahrnutými pery.

коса́чка *f.* tetřevíce *v.* тетёрка; коса́чь, а́, тётеревь tetřev, tetřívěk *Tetrao tetrix*.

кóсвенн-ость křivost, šikmost, šikost; —ый křivý, zakřivený; šikmý, kosý; —ые па́дежи kosé pády (v mluvnici).

косе́кансъ dosečka, sečka doplňková *Cosecans* (math.).

косе́щъ, сца́, коса́рь kosič, žnec.

коси́на *v.* кóсость.

коси́нусъ dostava, přístava doplňková *Cosinus* (math.).

коси́ть (кошý, коси́шь) kositi, kosou sekati; 2. к. гла́зa odvracet (tvář svou), křiviti, křčiti (tvář), kaboniti (zrak); к.-ся (кошýся, кóсишься) kositi se; křiviti se; к.-ся на когó postraně na někoho hleděti.

косм-а́ *f.* kosma, chumáč vlasů; —а́-тость kosmatost; —а́тый kosmatý; —а́тая трава́, дубрówka, zběhovec *Ajuga*; —а́тъть, о- kosmatěti; —а́чь, а́ kosmáč, chlupáč, huňáč (roz-cuchaný člověk).

космэ́тика *f.* náuka o líčení těla.

косметический lícitelský.

космический světový, kosmický.

космо-графія́ *f.* kosmografie, světopis; —графический kosmografický, světopisný; —лoгiя světoznalství; —политъ kosmopolita, světoobčan; —ра́ма světozor, kosmorama.

космонóжка *f.* rousnatý holub bucharský.

косни́къ, а́ závazka, mašlička na konci vrkoče; 2. kosník, prodavač kos.

косни́ть (-ню́, -нишь) meškati, otáleti; косни́тельный meškavý, otálivý. косно́й, а́я, о́е kosní, kosový; 2. vlasový.

косно-язы́чие *n.*, —язы́чность blblání, blbotání, jektání; —язы́чный blblavý, jektavý.

косну́ться чегó чѣмъ dotknouti se *v.* касаться.

кóсный zdlouhavý, meškavý, otálivý.

коснѣ́ть (-ѣю́, -ѣешь) въ чѣмъ trvati, setrvati v čem; коснѣ́ние *n.* setrvávání v čem; meškání, prodlévání.

кóсо, косова́то *adv.* на přič, na pokos.

косови́ще *n.* kosiště, násada u kosy.

косо-гла́зiе *n.* šilhání, postranní pohled; —гла́зый šilhavý; zahlíživý; —гóрный srážný; —гóръ, а́ *m.* sráz, příkrá stráň hory, svah; —ла́пый, —нóгий, а́я, о́е bočitý, křivonohý; —плéтина, —плéтка *f.* závazka, mašle u vrkoče; —рýкий křivoruký; —угóльный kosoúhelník *Rhombus*; —угóльный kosoúhelný.

косóй, а́я, о́е, косова́тый kosý, příčný, šikmý, křivý; 2. šilhavý; 3. (o písmě) ležatý.

кóсость, кось, и́ *f.* kosost, přičnost, šikmost; křivost; к. гла́зъ šilhavost.

коста́рь, я́ (star.), зёрнщикъ kostkář.

костѣ́ль, а́ kostel (katolický).

костенецъ, нца А., костенецъ, нца (R.)
rožec polní *Holosteum* (rstl.).

костен-ѣніе *n.* ztuhnutí; —ѣть, о-
zkostnouti, ztuhnouti.

костерá, костеръ, а костера (huste-
ra), druh jesetra (ryba).

костеръ, тра hranice dříví.

костеръ, я sveřepes *Bromus secali-*
nus (rstl.).

костеря, кострика *f.* pazdeří, mědliny
(odpadky z lenu).

костистый, костливый *kostnatý*; ost-
natý; костливость *kostnatost*; ost-
natost. [kostroun.

костливый *kostlivý*, jen kost a kůže,
костникъ *kostnice* (komora na kosti).

косто-вѣрка *f.* *kostivárna*; —вѣтый
trochu *ostnatý*; —глóдь, а *kosti-*
bryz; —лóмный *kostilomný*; к. кá-
мень *kostikam*; —лóмъ, а *kostilom*,
suché lámání *v* kostech, loupání;
2. bělozářka, bílá záře, *Anthericum*
ossifragum (rstl.); —пáвный к на-
правенію кості; —пáвство направо-
вѣнію кості; —пáвъ, а *napravovač*
kostí.

кóсточка *f.* *kostička*, kůstka; 2. пе-
ска (*v* ovoci); сливная к. *pecka*
švestková.

костоѣда, костоѣдица *kostijed*, *kosti-*
žer (пемос).

костра *f.* hranice dříví. [stromů).

кострѣль, а *jehličí*, *špendličí* (lesních
кострѣць, а *kostřec*, *chustřice* (*u*
ptáků).

кострика *v.* костеря.

костриковѣтый *pazdernatý*.

кострюля *v.* каст . . .

костыга *f.* *slepenec Conglomerat* (*v*
hornictví).

костыгъ, а, široké zahrnuté šídlo.

костыль, я, костылькъ, лѣка berla; 2.
druh řebříku; костыльникъ *kdo dělá*
berly.

костылять (-ѣю, -ѣешь) *tlouci koho*;
2. *kulhati*.

кость, и *f.* (*pl.* кóсти, ей) *kost*; рѣбья
к. *rybí kost*, *ost*, *kostice*; слонóвая
к. *slonová kost*; игрáльные кóсти
kostky (*ke hraní*); игрáть *v* кóсти,
бросáть, метáть костью *hráti v kost-*
ky; промóкнуть до кóстей *promok-*
nouti do kostí.

костюм-ѣръ, а *divadelní krejčí*, *ko-*
stumník, *Costumier*; —ѣровать *ko-*
stumovati; костюмъ, а *kostum*, *šat n.*
kroj časový, *š. divadelní Costume*.

костякъ, а *kostroun*, *kostra*.

костян-ѣць, нца *v.* костенецъ; —ѣка,
—ѣца *f.* *malina skalní Rubus saxa-*
tilis; —ѣкъ, а *kostinář*, *kostěník*
(*kdo soustruje věci z kostí*); —ѣч-
никъ *malinník skalní*; 2. *vino* (*šťá-*
va) *ze skalních malin*.

костянка *f.* *ovoce*, které má *v* sobě
mnoho tvrdých (*kamenitých*) částek,
jako *na př. některé hrušky*; 2. *ko-*
stěný knoflík.

костянóй (-ѣй), ая, ое *kostěný*.

косýля *f.* *ruský pluh* (*há*).

косъ, а (*star.*) *kos* (*pták*) *v.* скворецъ.

косынка *f.*, *dem.* *косыночка kružinky*
okolo krku, okruží; 2. *nákrčník*
Cravate.

косыръ *kosír* (*nůž*) *v.* *косáрь*.

косыба *f.* *kosení*, *kosba*.

косыѣ *n.* *kosiště*, *násada u kosy*.

косыть (-ѣю, -ѣешь) *křivěti*; *začítí*
šilhati.

косыкъ, а *příčka*; *záruba u okna a*
dveří, dveřeje; *ramenák* (*u okna*);
2. *příčná cihla*; 3. *loukoť u kola*.

косянóй *vrkočový*.

котáнгенсъ *dotyčná Cotangente*.

кóтв-а (*crk.*) *kotva*, *kotev v.* *якорь*;
—енный, *якорный kotvový*.

котводѣля *m.* *kotvář*, *kotevník*, *kovář*
kotví.

котелѡкъ, лѡ́ка kotýlek; котелѡчекъ, чѡ́ка kotlíček.

котѣль, тлѡ́ kotel.

котѣль-никъ, а kotlář; —ничать kotlařiti; —ный kotlový; к. сводъ kleputí poloukruhové, okrouhlé; -ная мастѣрская kotlářna.

котѣнокъ, нѡ́ка (pl. котѡ́та, -тъ) kotě (pl. kotata). [tuleně.

кѡ́тикъ, а mladý kocour; 2. кѡ́же z котѡ́ться, о- (кочѡ́ся, котѡ́шся) kotiti se, о-

коткѡ́ня f. podenka (Presl.) *Tradescantia virginiana* (rstl.).

котлѣ́та f. kotletka *Cotelette*.

котловѡ́на f. kotlina (zemská) *Bassin*; 2. kotlina sopky, otvor sopky *Krater*; 3. otvor kotle, hrdlo, kotlovina.

котовѡ́къ, ѡ́, мѡ́та кошѣ́чѡ́ mǎta kočičí, marulka *Nepeta cataria* (rstl.).

котѡ́вникъ v. будрѡ́ *Glechoma*.

котѡ́вый kocouří.

котомѡ́ f., dem. котѡ́мѡ́ка, котѡ́мѡ́чка vak, tlumok.

котѡ́рый, ая, ое který; к. часъ? kolik je hodin? к. нибѡ́удь kdokoli, kterýkoli.

кѡ́ттеръ, кѡ́ттеръ, а korveta (lod) *Cutter*. [truchlohrách.

котѡ́рънъ, а koturn *Kothurn* (obuv v котъ, а kocour, kot; к. морскѡ́й tuleň medvědí *Phoca ursina*; pl. котѡ́ jistǎ obuv selská.

котѡ́, ѡ́ти n. kotě v. котѣ́нокъ.

котѡ́никъ, ѡ́ v. будрѡ́ *Glechoma*.

котѡ́чій, ѡ́я, ѡ́е kotěcí.

коѡ́рка f. v. каѡ́рка.

кѡ́фе m. indecl., кѡ́фей, ѡ́ m. káva, kafe; мѡ́кскій к. káva z Mokky, mokka.

кофѣ́й-никъ, а kafičkář, milovník kávy; 2. kofvička na kávu; kotlík na kávu.

кофѣ́й-ница f. skříňka na tlučenou n. mletou kávu; 2. kafičkářka, milovnice kávy; —ный kávoný; к. запахъ vůně z kávy; -ное дѣ́рево kavovník, strom kávoný *Coffea*; —ня f. kavárna (kafírna).

кофешѣ́нкъ, а dvorský kavárník *Kaffeeshenk*.

кѡ́фта f., dem. кѡ́фточѡ́ка f. ženská kazajka, živůtek s rukávy.

кѡ́хра f. tiplice *Tipula* (hmyz).

коцевѣ́йка f. kacabajka, kazabajka.

кочѡ́ниться, завивѡ́ться, вѡ́ться вилѡ́ми pasazovati hlávku, hnáti do hlávek (salát).

кочѡ́нный салѡ́тъ hlávkový salát; -ая капѡ́ста hlávková kapusta.

кочѡ́нъ, а hlávka (zelí, kapusty).

кочев-ѡ́ние n., кочѣ́вка f. kočování; —ѡ́ть (-чѡ́ю, -чѡ́ешь) kočovati, vésti život stěhovavý; кочѡ́ющие нарѡ́ды kočující národové; —ѡ́й kočovný, kočovnický; к. нарѡ́дъ národ kočovný.

кочѣ́вьѡ́, кочевѣ́ n. kočování, život kočovný; 2. к., кочевѡ́ще n. země kočovnická.

кочегѡ́ръ, а topič (u kamen, u strojů).

кочегѡ́ры pl. m. písečné korse.

кочедѡ́жникъ kapradí v. папорѡ́тникъ.

кочедѡ́къ, ѡ́ zahrnuté šídlo v. костѡ́гъ.

кѡ́чень, чня v. кочѡ́нъ.

коченѣ́тъ, о- v. костенѣ́тъ.

кочерѡ́, dem. кочерѣ́жѡ́ка f. pohrabáč (do kamen).

кочерѡ́га f., dem. кочерѡ́жѡ́ка košťál (zelný); кочерѡ́жный košťálový.

кочѣ́тъ, а, dem. кочетѡ́къ, ткѡ́ kohout v. пѣ́тѡ́хъ.

кѡ́чѡ́ка f., кѡ́чѡ́ка kupka země, hromádka.

кочковѡ́тый kupkovatý.

кѡ́шачій R., кошѡ́чій (A.), ѡ́я, ѡ́е, кѡ́шечій, ѡ́я, ѡ́е kočičí; к. глазъ kočičí oko *Silex catopthalmos* (ká-

med); к. хвостъ *laskavec Amaranthus caudatus*; -е зѣлото *kočičí zlato, slida*; -ѣи лапки *protěž Gnaphalium dioicum*; -ѣя мѣта *marulka kočičí, k. mѣta Nepeta cataria (rstl.)*.
кошевѣй, аго *m. košový, náčelník tábora (Siče) kozáků zaporožských v. кошѣ.*

кошелѣкъ, лѣка вѣчек, сѣчек (на ре-
низе); *tobolka*; —ѣчникъ *tobolník, tobolář (vačkář)*; —ѣница *tobolnice, tobolárka*; —ѣчный *tobolkový*.

кошѣль, я *pytlík (na chleb; na mouku)*; 2. *košík (z lýcí, z kůry březové atd.)*; 3. *košina, košatina (na vůz)*; —ный *košíkový, pytlíkový*.

кошемаръ, а, удѣше ночное *múra, noční dušení*.

кошениль, н *f. červec Cochenille*; —ный, кошенильевый *červcový*.

кошеніе *n. košení, sečení kosou*.

кошечій с. кошачій.

кошка *f. kočka*; кошкѣ игрѣшки а мышкѣ слѣзки *kočka skáče, myška přáče*; кошки дома нѣтъ, мышкамъ воля *když kocoura doma není, mají myši posvícení, když kocour doma není, mají myši pré*; 2. *k., čtyrzubá kotev*; 3. *pl. кошки f. kočka, bič o několika nasmolených provazích: písčiny, mělčiny*. [кашлакъ.

кошлѣкъ, а *mladý bobr kamčatský v.*

кошма *f. tenká plst (na chatrčích kočovnických)*.

кошница *f. koš, košík с. кошѣ.*

коштѣ, а *peníze na výživu něm. Kosten pl.*; онъ живѣтъ на чужѣй к. онъ *je živ na cizí útraty*.

кошѣля *f. krátký kožíšek (košile = рубашка)*.

кошѣ, а *koš*; 2. *zavazadla (vojenská)*; леженіе, тѣбор (*kozáků zaporožských*). [livec.

кошѣй, я *kostroun, kostěnac, kost-*

кошѣй, я *lakomec, skrblik, stuchlik (držgrešle, houžvička)*.

кошѣн-никѣ, а, кошѣнѣ, а *posměvač (náboženský), ruhač*; —ница *posměvačka, ruhačka*; —ство *posměvství, rouhání*; —ствовать *posmívati se, rouhati se (náboženství)*.

коэффициентъ *součinitel Coefficient (math.)*.

крава *f. (crk.) kráva v. корѣва*.

кравчій, крайчій, аго *m. (star.) kraječ (dvorský, dědičný) (někdejší dvořenín carský)*.

крагѣй, я (*A.*) *krahuje, krahujec, krahulík Falco nisus*.

крагштейнѣ, а *krajní kámen, krajník ramenáč, ležina (něm. Kragstein) Console*.

краденіе *n. kradení*; краденое *n. kradená věc*; *kradené zboží*.

крадѣнѣ, а, *crk. крадѣца m. krádce, zloděj*; крадѣня *f. krádkyně, zlodějka*.

краевѣй (-ѣй), ая, ѣе *krajní*; к. камень *nárožní kámen, úhelní kámen*; *krajník, nárožník*.

краѣкъ, айка *v. край*.

краѣръ, а *trojstěžňový nákladní koráb s ploským dnem Craier*.

крае-стѣшіе, —стрѣчіе, —гранѣсіе *n. krajeversí Akrostichon*; —угѣльный *nárožní*; к. камень *nárožní kámen, nárožník*.

краѣшекъ, шка *v. край*.

кража *f. krádež*.

край, я, *dem. краѣкъ, айка, краѣшекъ, шка kraj, okraj*; 2. *lem*; бѣжагъ черѣзъ край *kypěti (při vaření)*; течѣ черѣзъ край *přetékati*; на краѣ грѣба на краји *n. na pokraji hrobu*; 3. *kraj, krajina*; роднѣй к. *rodný kraj*; ѣхатѣ, отпраѣитѣся въ чужіе край *odejeti do cizích krajín*; путе-шѣствоватѣ по чужімъ краймъ *puto-*

vati n. cestovati po cizích krajích, cizích zemích.

край-не *adv.* krajně, přílišně; —ний, яя, ее krajní; poslední, nejposlednější; přílišný; důvěrný; по крайней мѣрѣ aspoň, alespoň; —ность krajnost, nejvyšší n. největší nouze; přílišnost; до —ности až k nejhoršímu, když bude nejhůře.

крайчий, аго *m.* (star.) kraječ (dvorský).

кракаты кракати *v.* каркаты.

краковѣкъ, а krakovák (krakowiak — polský tanec).

краса *f.* královna, dáma v kartách; 2. krásná ženština.

кранбалъ, кранбалкъ, а (něm. *Krahnbalcken*).

красола *f.* kramola, vzbouření, pozdvižení.

красоль-никъ буричъ; —ница буричка; —ничать, —ствовать vzbouřiti se, povstati proti komu, буричски si počínati; —ничество, —ство *n.* vzbouření, povstání; —ничий, ѡя, ѡе буричскý, bouřlivý.

красов-альный kramplovací; —ать (-пую, -пуюшь) kramplovati (vlnu).

красны, цевъ *pl. m.* přihrádky na koule dělostřelecké, aby se nekutálely; 2. polštářky (z provazů atd., které se kladou mezi přístavní můstek a koráb, aby tento se neroouchal).

кранъ, а kohoutek (k točení piva ze sudu), pípa; 2. jeřáb, zdvihák (něm. *Krahn*).

красать (-аю, -аешь, краслю, краслешь) krapati, kapati.

красива *f.* kopřiva *Urtica*; жгучая к. zahavka *Urtica urens*; глухая к. hluchá kopřiva, hluchavka *Lamium*; кабы на красиву не морозы kopřivu mráz nespálí.

красивистый kopřivnatý.

красив-ка *f.* kopřivka; —никъ, а střízлик *Motacilla troglodytes*; —ница, —ная лихорадка kopřivnice; —ный kopřivný.

красин-а, *dem.* —ка *f.* krapěje, krůpěj, kapěje, kapka; 2. kropenec, krapinka (puntíček na něčem).

красление *n.* krapání, kapání; 2. pokapování, postřikování.

красля *f.* (star.) kapka, kapěje *v.* красина. [holub.

красчатка *f.* kropenatý *n.* peřestý красчатый kropenatý, puntikovaný, plný puntíků.

красъ, а kropenatá (spodní) strana karet; 2. mořena barvířská *Rubia tinctorum* (rstl.), něm. *Krapp*.

краса, ѡ *f.* краса, okrasa, ozdoba; к. народа okrasa (chlouba) národu; онъ к. своего семейства он je okrasou (chloubou) své rodiny.

красав-ецъ, вца, *dem.* —чикъ krasavec, krásníček (krásný člověk); —ница *f.* krasavice, kráska, krásenka, krasotinka (krásná ženština); к., белладонна rulík zlomocný *Atropa belladonna* (rstl.).

красив-ость краса, hezkost, pěknost; —ый krásný (hezký, pěkný).

красиль-никъ, а, —щикъ barvíř, krasobarvíř; —ница, —щица barvířka; —ный krašlicí, barvířský; —ня *f.* barvírna.

красить (красу, красишь), крашивать barviti (sukno, látky); barvou natírati (stěnu atd.); 2. zdobiti, krásliiti; к.-ся (красусь, красишься) krásliiti se.

краска *f.* barva; масляная к. olejová b.; 2. červenost ve tváři, rumenec, zardělost; вогнать, вводить, привести когó въ краску rumenec кому do tváře vehnati (zahanbiti koho); съ краскою на лицѣ s uzarděním.

краско-тёрная, ой *f.* komna'a kde se roztírají barvy; —тёръ, а roztěrač barev, barvotěr. [кѳ.

красненькій červeňoučký, červeňoun-
красніна *f.* (A.), красніна (R.) čer-
vená skvrna (purpene) na tváři.

красно *adv.* krásně; dobře; červeně;
к. писать krásně psáti; к. говорить
pěkně řečniti; на дворъ к. venku je
pěkně, hezky, krásně.

красно-бáй, я *m.* krasořečník; —бáй-
ка *f.* krasořečnice; —бáйство *n.* vý-
mluvnost, krasořečnictví; —борóдка
f. (yba) *v.* барвенá; (pták) *v.* кра-
сношéйка; —бýрый červenohnědý,
barvy liščí; —вáтый přičervenalý,
načervenalý; —глагóливый výmlu-
vný, krasořeční; —голóвникъ toten,
krvavé koření, mateři líčko *Sangui-*
sorba officinalis; —гýбый červeno-
pyský; —дерéвецъ, вца, —дерéвщикъ
kdo pracuje věci z mahagonového
dřeva; —зóбка, —шéйка *f.* *Sylvia*
rubecula červenka; —калільный ži-
žavý, žhavý, do červena rozpálený
(železo); —крýль, а, гусь krásный
plameňák; —лицый, ая, ое červe-
ných *n.* růžových tváří; —молóчникъ
červenomlečník *Bosconia* (rstl.);
—пёрка, плотvá červenooperka *Cy-*
prinus erythrophthalmus; —писецъ,
сца krasopisec *Kalligraf*; —рѳчѳ-
вый, —слóвный výmluvný, kraso-
řeční; —рѳчѳе, —слóвѳе *n.* výmlu-
vnost, krasořeči; —слóвъ, а řečník,
kрасořečník; —тá *f.* červenost;
—хвóстка *f.* čermák (pták), řehá-
ček, řehek *Sylvia phoenicurus*;
—цвѳтный červenobarevný; —шéйка
červenka *Sylvia rubecula*; —щéкий,
ая, ое červených tváří.

красный (*сomp.* краснѳе) červený; 2.
krásný; к. день krásný den; кра-
сные дня krásné (šťastné, blažené)

dni; -ая дѳвѳца krásná dívka; -оѳ
дѳрево dřevo mahagonové; -оѳ слó-
во *n.* словó krásné *n.* pěkné slo-
víčko.

краснѳть (-ѳю, -ѳешь) zčervenati, za-
červenati se; к. отъ стыдá hanbou
se zardíti, začervenati se; 2. к. do
červena se rozpáliti, žižavěti; к.-ся
červenati se.

краснѳнка *f.* zeměžluč золототѳсяч-
никъ *Erythraea centaurium*.

красовáться (красýюсь) чѳмъ chlubiti
se, vychloubati se něčím.

красовѳтый krásný, hezký; *adv.* кра-
совѳто krásně, hezky.

красовýль, я, красоýля *f.* číše na ví-
no (v klášteře).

красотá *f.* krása; krasota; к. тѳсяч-
ная laskavec *Amaranthus cauda-*
tus (rstl.).

красóт-ка *f.* *v.* красáвица; —ный krá-
sný, krasotný.

красочный barevný, barvový.

красписы, овъ *m.*, краспицы, ѳ *pl.* *f.*
příčné trámy *Crosspieces*.

крас́та *f.* (crk.) chrásta *v.* корóста.

крас́тель, я *m.* (crk.) *v.* коростель.

красть (кра́ду, кра́дешь) krásti; к.-ся
(кра́дуся, кра́дешся) krásti se někam
(tajně *n.* tiše jíti).

красýха *f.* spála; šarlat.

красъ полевóй kostival *Symphytum*
(rstl.).

крас́та *f.* karat (váha); 2. к. (crk.)
krát; коль krátъ? kolikkrát?

крат́кий, ая, оѳ крат́ký *v.* корóткий;
крат́кая, ой znak kratkosti nad sa-
mohláskami (—); и съ крат́кой jme-
no písmene й.

кратко-врѳменная krátké trvání;
—врѳменный krátce trvající, кратко-
trvanlivý; —жѳзненный kratkověký;
—слóвѳе *n.* kratkoslovnost *Lako-*
nismus.

кратко-словный *krátkoslovný*, *lakonický*; —срочный *na krátkou lhůtu*. краткость, и *krátkost* (času, slov, slohu).

крахмал-ение *n. škrobení*; —ить (-лю, -лишь) *škrobiti*; крахмалъ, а *škrob* (něm. *Kraftmehl*).

крахмал-ный *škrobový*; —щикъ, а *škrobař* —щица *škrobařka*.

крашенін-а *f. barevné lesklé plátno* (krašenina); —никъ *šat z krašeniny*; —ный *krašeninový*, *z barevného a lesklého plátna*.

крашение *n. barvení*.

краюха, *dem. краюшка, краюшечка skrojek chleba*.

кредитѣвъ, а, кредитѣвная грамота *list věřící Creditiv*.

кредитный úvěrní; к. билетъ úvěrní *list, dlužní úpis (státní)*; -ное учреждение úvěrní ústav, úvěrna *Creditbank*.

кредиторъ, а věřitel *Creditor*; кредиторка *f. věřitelka*; кредиторскій věřitelský.

крейсеровать křižovati, kroužiti (jako koráby na moři) *croiser*.

крейсерство *n. křižová n. okružná plavba Croisière*.

крейсеръ, а koráb na okružnou plavbu vyslaný (něm. *Kreuzer* franc. *Croiseur*).

кремень, мнѣ *m. křemen* (křesací kámen, křesák) *Silex pyromachus*; *dem. кремешѣкъ, шкѣ křemínek*.

кремль, я *m. tvrz* (ve městě), *Citadella*; *kreml* (carský hrad) в Москвѣ; кремлевскій *kremlovský*.

кремневатый křemenovitý, křemenu podobný.

кремневый křemenový.

кремнезѣмъ. а křemitá země.

кремникъ, а *v. кремль*.

кремнистый křemenitý.

кремний, я křemík *Silicium*.

кремнякъ, а křemen, křemel (kámen). кремортартаръ, винный камень *vinný kámen Cremor tartari*.

кренговать (корáбль) překlopiti, naklopiti koráb (franc. *caréner*).

крендель, я preclík (něm. *Kringel, Brezel*); крендельщикъ preclikář.

крензель, я diamant sklenářský (na řezání skla).

кренить (-ню, -нишь) nachýliti, nakloniti koráb; к.-ся nachýliti se (koráb).

кренъ, а nachýlení se korábu.

крѣпъ, а flor, tenká řídká látka (pavučník) *Crépe*; крѣповый krepový.

крѣсиво *n. (star.) křesivo, křesadlo*.

крѣсѣть (крѣшю, крѣсѣшь) křesati (о-хеň); 2. *v. крѣсѣть*.

крѣсло *n.*, *обуѣ. pl. крѣсла*, сель крѣсло (lenoška) *Fauteuil*; крѣсельный křeselný.

крѣссъ, крѣсъ, а řeřicha *Lepidium sativum, Nasturtium* (něm. *Kresse*).

крѣстѣць, тѣѣ купа 25ti snopů křížem položených (v Čechách: mandel t. 15 snopů); 2. kříž (v těle).

крѣстикъ, а křížek.

крѣст-ѣльница křtitelnice; —ѣны *pl. f. křtiny*; —ѣтель, я křtitel; Іоаннъ к. Jan Křtitel; —ѣть (крѣшю, крѣстѣшь) когó křtiti; окрѣstitъ ро-

кřtiti; к.-ся (крѣшюся, крѣстѣшся) pokřtiti se; 2 křížem se požehnati *n. přežehnati*.

крѣстн-икъ, крѣстный сынъ kmotřenek, křestaý syn; —ица, —ѣя дочь kmotřenka; —ѣй křestní; křížový;

к. ходъ processí, prosebný průvod; к. отѣць kmotr; к. сынъ *v. крѣстникъ*; —ѣя мать kmotra; —ѣя дочь *v. крѣстница*; —оѣ ѣмя křestné (křestní) jmeno, křticí jmeno.

крѣстовѣднѣй křížovitý.

крестов-никъ, а křížový iubl; *pl.* — и-
 ми řeřichovité rostliny *Cruciferae*;
 —ка *f.* liška křížovka, křížák, liška
 sibiřská *Canis vulpes decussatus*;
cruciges; 2. к., тrefовка křížková
 karta (ve franc. kartách); —никъ
 starček, přímětné koření, přímětník
Senecio (rstl.); —ый křížový; крe-
 stový, křestní (-ný); křížkový (o
 kartách); к. сводъ křížové klenutí;
 к. походъ křížácké tažení (ve stře-
 dověku); -ая цѣрковь (krátce: — ая)
 domáci kaple (v domě biskupově).
 кресто-водружѣніе *n.* pozdvižení sv.
 kříže; —носецъ, сца křížák; křížo-
 vnik; —носки *pl. f. v.* крестовики;
 —носный kříž nosící; -ая недѣля
 křížový týden; —образный křížovi-
 тý, kříži podobný; —поклонное вос-
 кресѣніе třetí neděle postní, nedě-
 le kýchavná (lat. *Oculi*); —преступ-
 никъ křivopřísežník; —преступный
 křivopřísežný.
 крестіовый křížem položený; -ая кость
 křížová kost, svatá kost.
 крестчатый křížovitý; křížkovaný;
 к. паукъ, крыжакъ křížák (pavouk).
 крестъ, а kříž (co znak víry i znak
 řádivý); kříž, bída, svízel; *pl.* кре-
 сты, овъ křížky v kartách franc.;
 крестъ на крестъ křížem (položený).
 крестьян-инъ, а (*pl.* — е) sedlák; изъ
 крестьянъ ze stavu selského; —ка
f. selka; —скій selský; -ски *adv.*
 selsky; —ство selský stav, sedlá-
 ci *pl.*
 крестъ, а vzkříšení, znovu obživení;
 2. к. крестъ.
 кречетникъ, а sokolník, sokolař.
 кречеть, а білý sokol islandský (bě-
 lozor) *Falco gyrfalco*, *Hierofalco*;
adj. кречатій i кречачій, бя, ъе so-
 kolí.
 крещѣніе *n.* křest; 2. den sv. tři

králů, den zjevení Páně (6. ledna);
 крещенскій tříkrálový; -ая вода vo-
 da tříkrálová.
 кривда *f.* křivda, nepravda, bezpráví.
 кривенькій, ая, ое nakřivený, zakří-
 vený.
 кривецъ, вца *v.* кривокъ.
 кривизна *f.* křivotina, křivost, křivo-
 lačina, křivina.
 кривина (*crk.*) *v.* кривда.
 кривить (-влю, -вишь) křiviti; ohnou-
 ti; к. ротъ křiviti hubu (pysky), o-
 šklíbatí se; к. душою přetvařovatí
 se; falešně *n.* pokrytecky jednati;
 к.-ся (-влюсь, -вишься) křiviti se;
 кривляться ošklíbatí se, posuňky
 dělati.
 кривлѣніе *n.* křivení, ohýbání.
 кривл-яльщикъ posuňkář; —яльщица
 posuňkářka; —яніе *n.* ošklíbání se;
 posuňky; —яться (-яюсь, -яешься)
 ošklíbatí se; posuňky dělati.
 криво *adv.* křivě, na křivo; к. судить
 křivě souditi; к. *n.* (star.) *v.* кривда.
 криво-бóкій křivoboký; —вѣтость за-
 кривеностъ; —вѣтый zakřivený, на-
 кривенý; —вѣріе *n.*, —вѣрство kři-
 вовѣрностъ, кривовѣрстві; —вѣрный
 кривовѣрнý; —вѣръ, а кривовѣrec;
 —глазый jednooký; —дúшество,
 —дúшіе *n.* nesvědomitostъ, faleš;
 —дúшный nesvědomitý, falešný;
 —зубый křivozubý.
 кривой (-ый) křivý; 2. jednooký; 3.
 nesvědomitý, falešný; nepravý, ne-
 правдивý; к. толкъ křivý výklad;
 кривая (лінія) křivá (čára), křivka
Curve.
 кривокъ, вка ústřičníк, mořská stra-
 ka *Haematopus ostralegus*.
 криво-клóвые птицы *pl.* křivozobci
Curvirostres (ptáci); —лапый křivo-
 tlapý; —линейный křivočarý; —но-
 гий křivonohý.

криво-но́жный (столъ) *křivonohý* *n.* *křivonožný* (*stůl*); —но́сикъ, *a.* —но́ска *f.* *křivonoska*, *křivozobka* *Recurvirostra avocetta* (птáк); —но́сый *křivonosý*, *křivozobý*; —ро́тый *křivohubý*, *křivoústý*.

крівость *křivost*.

криво-сúдие *n.* *křivosoudnost*; *nespravedlivost*; —сúдь, *a.* *křivosoud*.

кривотá *f.* *jednookost*; 2. *v.* кривда.

криво-то́лкъ, *a.* *křivý* *n.* *nepravý* *vykladač*; —ýстый *křivoustý*; —ше́йный *křivošejný*, *křivohrdlý*; —ше́я *m. et f.* *křivošijek*, *křivokrčka*.

криву́лина, криву́ля *f.* *ohnutá část stromu*.

крив-ый *v.* криво́й; —ѣть, *o-* *jednookým* *se státi*.

кри́зисъ, *a.* перелóмъ болѣзни *přechod nemoci* *Crisis*.

крикли́в-ость *křiklavost*; —ый *křiklavý*; *k.* ребёнокъ *křikloun* (*dítě*).
кри́кнуть *vzkřiknouti*; *k.* на когó *křiknouti* *na koho*.

крику́нь, *a.* *křikloun*; крику́нья, крику́ша *křiklounka*.

кри́къ, *a.* *křik*; дѣтскій *k.* *dětský křik*; перепели́ный *k.* *tlučení křepelky*; кри́ку много *a.* дѣла málo *křiku mnoho a.* дѣла málo, *mnoho pisku, málo zisku*.

крило́ *n.* (*crk.*) *křídlo v.* крыло́.

кри́мза *f.* *kremza*, *bílý vitriol*.

кримина́ль-ность, *hrdelní záležitost*; —ный, у́головный *hrdelní, kriminální*.
кри́нка, *dem.* кри́ночка *hliněný hrnec* (*o-* *křín*).

кринь, *a.* (*crk.*), лиле́я *lilie* *Lilium candidum*.

кристалл-иза́ція *f.* *krystalisace*; —и-зова́ть, —изиро́вать *krystalisovati*; —ическій *krystalový, křišťálový*.

кристалло-ви́дный *krystalovitý* (*hranitý*); —гра́фическій *krystalografi-*

cký, hranipisný; —гра́фія *f.* *krystalografie, hranipis* (*hlatipis*).

криста́ллъ, *a.* *krystal, hráň* (*hlat*) *Crystallus*; криста́льный *krystalový*.

кри́тика *f.* *kritika*; úваha, *posudek o něčem*.

критиковáть *kritikovati, kritisovati*.

кри́тикъ, *a.* *kritik, posuzovatel*.

крити́ческий *kritický*; *k.* день *kritický den, rozhodný d.* (*v nemoci*); крити́ческое положе́ние *kritický n.* *nesnadný n.* *choulostivý stav*.

кри́ца *f.* *surové hrudové železo* (*něm. Kritz, Kritzisen*).

крич-а́ние *n.* *křičení*; —а́ть (*-чý, -чишь*) *křičeti*; *k.* на когó *křičeti* *na koho* (*těž křičeti se, vaditi se s kým*); дѣти мно́го —а́ть *děti mnoho* (*tuze*) *křičí*.
крово́викъ, *a.* *krvavec* *Haematites* (*kámen*); 2. *persán* *Achillea ptarmica*.

крово́в-ить (*-лю, -ишь*), *o-* *okrvaviti*; —ый *krvavý*; —ѣть, *o-* *okrvavěti*.
крово́вать, *i f., dem.* крово́атка *postel* (*dřevěný podklad o 4 rohách*).

крово́вельщикъ, *a.* *pokryvač*.

крово́инка *f.* *krůpěj n.* *kapka krve*; —и́стый *krevnatý*.

крово́ля *f.* *střecha* (*krov*); *dem.* крово́велька *stříška*.

крово́-ность *krevnost, pokrevnost*; —ный *krevný, pokrevný*; —ная ло́шадь *plnokrevný n.* *čistokrevný kůň*; —ная нужда *svrchovaná bída*.

крово-возвратная жи́ла *žíla krevná, krevnice*; —до́ение *n.* *dojení krve, krvavé d.*; —жа́дность *krvežíznivost*; —жа́дный, —жа́ждущій *krvežíznivý*; —излі́яние *n.* *vylití krve*; —мсти́тель *mstitel krve*; —мще́ние *n.* *msta krve, msta pokrevenská, msta rodinná, krvina* (*srb.*); —но́сный *krvonosný*; —ые сосúды *pl. krevnice*.

крово-обращение oběh krve; —очи-
 щение *n.* čištění krve; —пийство
n. krvežíznivost; —пийца *n.* krve-
 žíznivec; —плевание *n.* plivání
 krve; —пролитие *n.* krverprolití;
 —пролитный krvavý; —пускание
n. pouštění krve, *p.* žilou; —пу-
 скатель kdo pouští žilou (laze-
 bnik); —пускательный pouštěcí;
 -ья орудія přístroje pouštěcí; к.
 рожекъ baňka; —разлитие *n.* (star.)
v. кровопролитие; —смѣситель, -смѣ-
 сникъ prznitel krve, krvosmilník,
 krvohánc; —смѣсительный krvo-
 hanný; —смѣшение *n.* krvosmilnost,
 prznění krve; —сѣска *f.* klíšť koň-
 ský *Hippobosca equina*; —сѣсный
 krev ssající (krvososný), krvostřeb-
 ný; к. рожекъ, -ная бѣнка baňka
 (на pouštění krve); —сѣсъ, а upír;
 —творение *n.* tvoření krve; —те-
 чение *n.* tečení krve, krvotok; к. изъ
 носу krvácení nosu; к. изъ лёгкихъ
 chrlení krve; —точивый krvotočný;
 —хѣркание *n.* chrkání *n.* kašlání
 krve; —хлѣбка *v.* красноголовникъ;
 —цвѣтникъ, —цвѣтъ, а krvokvět
Haemanthus (rstl.); —чистительный
 krvočistný, krev čistící; -ая трава,
 —чистъ, а tromín (Presl), smyrna,
 petržel macedonská *Smyrniium* (rstl.).
 кровь, а střecha, krov *v.* кровля;
 ochrana, záštita; звѣздный к. obloha
 hvězdnatá (hvězdny krov).
 кровь, и *f.* krev (*gen.* krve *f.*); у
 него изъ носу к. идётъ и. течётъ teče
 mu krev z nosu; пускать (пустить)
 к. pouštět krev, *p.* žilou.
 кровянистый krevnatý.
 кровяной (-ой) krevný
 кроение *n.* krojení, krájení.
 кроиль-ница, —ная доска přikrajo-
 vačka, skrajovačka (prkno u ševců);
 —щикъ přikrajovač (u krejčů a

ševců), krojič; —щица přikrajo-
 vačka.
 кроить (крою, кройшь), краивать кро-
 jiti, krájetí.
 крока, *pl.* кроки *f.*, утокъ útek tkal-
 covský.
 крокодилъ, а krokodil *Crocodylus*
 (*Lacerta cr.*).
 кроликъ, а (pol. królik), králík *Le-
 pus cuniculus*; кроликовый, ая, ое,
 кроличий, ъя, ѣе králičí.
 крома *f.* kus (chleba atd.); к., *dem.*
 кромка, кромочка krajina (u sukna).
 кромсать (-аю, -аешь), кромшить (-шу,
 -шишь), troliti, roztroliti, drobiti,
 rozdrobiti, krušiti.
 кромѣ, кромѣ *prp. c. gen.* kromě;
 к. того kromě toho, mimo to; к.
 его krom něho. [zevnější].
 кромѣшный, кромѣшный, ая, ое vnější,
 крона *f.* koruna (stromu) (*n.* Krone).
 кронверкъ, а (něm. *Kronwerk*) koru-
 nitá hradba.
 кронгласъ (něm. *Kronenglas*, angl.
Crown-glass) korunová sklenice.
 кроп-ание *n.* hudlaření (krpání); —а-
 тель hudlař (krpal); —ать (-аю,
 -аешь), с- hudlovati, zhudlovati,
 hudlařiti (krpati), hudlařsky sešiti.
 кропило, *dem.* кропильце *n.* kropidlo,
 kropáč; 3. комонка *Melilotus*
 (rstl.).
 кропильница kropenka.
 кропить (-плю, -пийшь), о- kropiti, ро-
 kropiti, skropiti; к. -ся (-плюся,
 -пийшся) skropiti se.
 кропкий, хрупкий, křuplavý, chrup-
 lavý; -ость -ost.
 кропление *n.* kropení.
 кропля *f.* (star.) *v.* капля.
 кропотать bručeti, broukati, bublati
 na koho.
 кропоткий, кропотливый broukavý,
 bručivý, bublavý (člověk).

кропотливость broukavost, bručivost, bublavost.

кропот-у́нь, а broukal, bručil, bublal; —у́нья *f.* broukalka, bručilka. [láni.

кро́потъ, а broukání, bručení, bubkrosná, ѣ, *pl.* кро́сны, сень stav tkalcovský (čes. krosna крошнѣ).

кротёнокъ, нка mladý krtek.

кро́ткий jemný, jemnocitný, něžnocitný, něžný, něžnomyslný (krotký); *adv.* кро́тко krotce.

кратко-ду́шие, —нра́вие *n.* něžnomyslnost; —ду́шный, —нравный něžnomyslný.

кратови́къ, (крато́викъ) openec *Glechoma hederacea* (rstl.).

крато́в-ина *f.* krtinec, hromádka krtkova; —ый krtčí.

крато-ло́вка *f.* krtolovka, past na krtky; —ло́вь, а krtkář, lovec krtků.

крато́сть něžnomyslnost, něžnost.

кратъ, а, *dem.* кро́тикъ, а krtek (krt) *Talpa*.

кро́ха, *dem.* кро́шка, кро́шечка kousek, drobet; к. хлѣ́ба střída, střídka.

кро́халь, я morčák velký *Mergus merganser* (pták).

кро́хо-бо́рка *f.* skrblice, držgrešle *f.*; —бо́рникъ, —бо́ръ, а skrblík, držgrešle, grešlička *m.*; —бо́рничать skrbliť.

кро́хот-ка *f.* červíček, malé pouzdro (o malých dětech); 2. drobítek, trošinka; —ный malinký, malounký.

кро́че *ср.* jemněji, něžněji *v.* кро́ткий. кро́ш-ево *n.* sekaná kapusta; —ечка *f.* trošinka; —ечку (*adv.*) trošku, trošinku, drobet; —ечный *v.* кро́хотный.

кро́шить (-шý, -шійшь), кро́шивать drobiti, kouskovati; к.-ся drobiti se. кро́шица *f.* pstruh (ryba) (форель *Forrelle*).

крошнѣ, ѣ *f.* krosna (košina z proutí upletená, na kuřata atd.).

кругл-ина́ *f.* okrouhlina; —и́ть (-лю, -лійшь), о-, okrouhliti; —о́ *adv., dem.* круглѣнько okrouhle.

кругло-ва́тый zaokrouhlený, přikrouhlený; —гу́бцы *pl. m.* oštěpačky (kleště); —ли́стникъ zvonec okrouhlostý *Campanula rotundifolia*; —ли́щый okrouhlých nebo kulatých tváří, boubelatý; —продолгова́тый vejčitý, vejčitookrouhlý, obdélný; —ро́тый kruhoústý, kruhohubý; *pl.* —ро́тые рѣ́бы mihulovité (ryby) *Cyclostomi*.

кру́глость, кругло́та okrouhlost.

кругло́тканая свѣ́тильня okrouhlý knot; —у́сть, а, —ро́тка kruhoustka *Cyclostoma*; —шля́пный okrouhlohlavý (pták); —щитникъ kruhoštítník *Clypea* (rstl.).

кру́глый okrouhlý; к. годъ celý rok; к. сиротá zcela opuštěný sirotek (bez otce i bez matky).

кругли́шь, а útinek (se stromu); vrškové *n.* korové dříví; 2. к., кругля́къ okrouhlý kámen, oblásek.

кругля́ть (-ѣю, -ѣешь), по- заokrouhliti se. [*Cyclidium*.

кругля́чекъ, -чка kulitka, terčovka круго-вѣ́ртка *f.* kruhovrtka; —ви́дный kruhovitý.

кругови́на, *dem.* круговѣ́нька okrouhlina, okrouhlost.

кругови́й (-ой) kruhový, okrouhlý; -а́я ча́ша společná číše (při hostině); -а́я пору́ка vzájemné *n.* vespolečné rukojemství.

круго-вра́щѣние *n. v.* кругообра́щѣние; —зо́ръ obzor *Horizont*.

кру́гомъ *adv.* kolem, do kola, okolo; 2. zúplna, zcela, docela; кру́гомъ *v.* кругъ.

круго-образный *kruhovitý*; —обращение *n.* otáčení, (kolotání) *Rotation*; —свѣтлое путешествіе *cesta n.* plavba kolem světa.

кругъ, *a.* *dem.* кружокъ, жкѣ *kruh*; *dráha* (oběžnic); *kolo n.* dvůr (okolo slunce, měsíce atd.); *kruh n.* plást medu *n.* vosku; семейный *k.* *kruh* rodinný; домашний *k.* *kruh* domácí, domácnost; *k.* читателей *kruh* čtenářský; *k.* дѣятельности *obor působnosti, působnost*; въ своёмъ кругу *mezi svými, v kruhu svých*; кругомъ *kolem, do kola*; у меня голова идётъ (пошла) кругомъ *hlava se mi zatočila, hlava jde se mnou kolem, přišla na mne závrať*.

кружало *n.* zkruží; výkruží; kružidlo; *kuloměr Ball-caliber*; *perloměr Pearl-measure*.

кружев-никъ, *a* *krajkář*; —ница *krajkářka*; —ный *krajkový*; —о *n.* *krajky pl.*

кружѣкъ, жкѣ *v.* кругъ. [závrať.

круж-ѣніе, *n.* *kroužení*; *k.* головы *krúжечный konvičný*; *k.* дворъ *sklad koňalečný, vinopalna*.

кружилка *f.* *kroužilka Volvox*.

кружило *n.* (crk.) *v.* кружево.

кружить (-жý, -жишь) *kroužiti, kolem točiti*; 2. *zajíti si, zacházeti si* (po postranních cestách); *k.* голову *závrať způsobiti*; *k.-ся* *kroužiti se; točiti se*; у меня голова кружится *hlava se mi točí, mám závrať*.

кружка *f.* *čbán, žbán*; *konvice*; 2. *pokladnička kostelní, chudinská, p. almuženská*; денежная *k.* *pokladnička, spořitelnička, schránka na peníze*.

крупá (ячная) *f.* *kroupa* (ječná, z ječmene); *dem.* крупка *krupka*; крупяной *krupný*.

крупенікъ, крупянікъ, *á*, крупѣня *f.* *krupník, pečená kaše z krup*.

крупина, *dem.* крупинка *krupka, krupina, zrno krupné*.

крупн-ца *f.* *drobeček z chleba*; —чатый *krupičný*; —чатая мука *krupičná mouka (ze pšenice)*; *k.* колáčъ (калáčъ) *koláč z krupičné (pš.) mouky*.

крупка *f.* *krupka*; 2. *hladověnka, muchoplaška Draba verna (rstl.)*.

круп-ность *hmotnost, tloušťka*; —ный, *dem.* крупенькій *hmotný, tlustý, zrnatý*; *k.* песокъ *hrubý písek*; *k.* лѣсъ *vysoký les*.

круп-нѣть *hmotněti, zvěčšovati se, zrnatěti*; —нѣкъ, *á*, камень *k.* *balvan (kámen), veliký kámen*; лѣсъ *k.* *veliký les*; —чатка *f.* *krupičník (mlýn na krupičnou mouku)*; 2. *krupičná mouka*; —чатный *z krupičné mouky*; —чатый *krupný, krupkovatý*. [moc) *Croup*.

крупъ, *a* *mázdrívka, záškrt, žába* (некрупяной *krupný, krupový*.

крутá, *ы f.* (star.) *ozdoba na sochách svatých*. [kotouč větrný.

крутень, тня *m.* *vír vodní, vzdušný*,

крутиголовка *f.* *krutihlav, vijohlav Yunx torquilla (pták)*.

крутизна *f.*, круть, *и f.* *svah, sráz, spaditost, strmina*.

крутѣкъ, *a* *indych, indigo Indigofera (rstl.)*; 2. *příkrý břeh, strmý břeh*; 3. *k.*, крутенѣцъ *skopec*.

крутило *n.* *krutidlo, kolo provaznické*.

крутильня *f.* *provazniště, dráha provaznická*.

крутить (кручý, крутишь) *kroutiti (provazy), soukati*; *k.* нѣтки *soukati нѣтѣ*; 2. *kroutiti se, vířiti (jako vítr)*; 3. *pevně uvázati*; *k.-ся* (кручýсь, крутишься) *kroutiti se (jako нѣтѣ)*; *kroutiti se, vinouti se, křiviti se, točiti se, zatačeti se*.

крúто *adv.* dosti ukrouceně; 2. náhle; 3. přísně, krutě; к. сварить на husto zavařiti (kaši); на дворѣ стоить к. venku je tuhý mráz; крúто на круто velmi z tuha.

круто-берёгий, —ярый příkrých břehů; —рогий krutorohý, křivorohý; —яръ, а křivý břeh.

крутóй (-ый), -ая, -ое pevně kroucený; 2. příkrý (к. берегъ); 3. hustý, hustě zavařený; -ая каша hustá kaše; 4. к. морозъ krutý mráz; к. нравъ krutý mrav, obyčej.

крúтость příkrost (hory, břehu); kroustost (zimy), krutost (povahy).

круть, и *f. v.* крутизна.

крухмáль *v.* крахмáль.

крúче *adv. comp.* pevněji skrouceno; 2. krutěji.

кручѣние *n.* kroucení.

кручѣн-а, *dem.* —ушка hoře, trápení, zarmutek; чёрная к. zádušnivost *Melancholie*; —ить (-ню, -нишь) rmoutiti, zarmoutiti, kormoutiti; к.-ся rmoutiti se, zarmoutiti se, korm. se, trápati se, soužiti se; —ный zarmoucený, zkormoucený.

крушѣние *n.* rozlámání (z-krušení); к. корабля rozbití korábu.

крушѣн-а *f.* krušina *Rhamnus frangula* (rstl.); —никъ háj krušinový; —ный krušinový.

крушить (-шý, -шѣшь) rozbiti, roztlouci (st. krušiti); zarmoutiti; к.-ся (-шýсь, -шѣшься) rmoutiti se, soužiti se, trápati se.

крушнѣкъ, á *v.* крушѣнникъ.

крыжáкъ, á крѣжáкъ (pavouk); 2. крѣжáкъ (rytíř se znamením kříže); 3. liška křížovka.

крыжáтикъ, а крѣжек, hvězdička (do knížky).

крыжóвникъ, а angrešt, srstka, *Ribes grossularia* (keř); angrešt (ovoce);

крыжóвниковый angreštový; крыжóвниковка angreštka (kořalka).

крыжъ, а крѣж (katolický); *dem.* крѣжикъ крѣжек.

крыл-áстый крѣдлатý, s velikými křídly; —áтый крѣдлатý, okřídlený; —áтъ (-бю, -бѣшь) крѣдлатѣти.

крылó (крилó) *n.* křídlo; střecha u klobouku; *dem.* крылышко крѣделко; крѣльный крѣделнý, крѣдловý.

крыло-вѣднýй, —образнýй крѣдлитý, крѣдловитý; —нóгя живóтныя крѣдлонозѣ *Pteropoda*; —плóдъ крѣдлоплод *Pterocarpus* (rstl.).

крылосъ *v.* клиросъ.

крыльце *n.* lopatka (ve hřbetě zvířecím); крыльцевýй lopatkový.

крыльцó *n.*, *dem.* крылѣчко přischodek, schůdky před vchodem do domu.

крыльщикъ крѣделник, кражник (voják na kraji stojící) *Flanqueur*.

крыса *f.* krysa, německá myš *Mus rattus*. [мыш německá.

крысѣнокъ, нка mladá krysa, mladá крѣситься (крѣшусь, крѣсишься), о- (на когó) zlobiti se na koho (potřásati se nad kým).

крытѣ *n.* krytí.

крыть (крóю, крóешь), крѣвать крýти; бѣти, přebiti (ve hře v karty); schovati, ukryti; к.-ся (крóюсь, крóешься) крýти se, ukryti se, schovati se.

крыша *f.* střecha.

крышка *f.* střecha, stříška; víko, víčko (u nádob); přiklop, -ec; poklice, -čka; povlečení na kožichu.

крѣпѣтельнýй posilující, silící.

крѣпѣть (-плó, -пѣшь) siliti, posilniti, posilovati; 2. pevniti, upevniti (provaz); 3. roztáhnouti plachty; 4. stvrditi, utvrditi něco úředně podpisem *v.* скрѣпѣть, укрѣпѣть; к.-ся (-плóсь, -пѣшься) siliti se, pos. se; tvrditi se, utvrditi se, upevniti se v čem.

крѣпка *f.* deňatka *Heimerobius* (hmyz).
крѣпкій (*comp.* крѣпче) silný, pevný
(staroč. křepký); к. камень tvrdý
kámen; к. напиток silný nápoj;
-ая водка lučavka; к. морозъ silný
mráz; к. на языкъ mlčelivý; к. на
ухо nedoslýchavý; к. на ногахъ
silný na pohy; к. дýхомъ silný du-
chem.

крѣпко, *adv.* (*comp.* крѣпче) silně,
pevně.

крѣпко-ватый trochu silný, při síle;
—головый, —ýздый tvrdohubý (kůň);
—ногий silných nohou.

крѣплѣние *n.* upevnění, utvrzení.

крѣпнуть sesilněti, sesiliti se; posiliti
se; vzpamatovati se (k sobě přijíti),
přituhnouti (o mrazích).

крѣпостной pevnostenský, pevnostní;
2. nevolný, nevolnický; к. (*subst.*),
к. человекъ nevolník; —бе состояніе
stav nevolnický, nevolnictví; —ой
актъ zápis nevolnický, list na kou-
peného nevolníka.

крѣпостца *f.* pevnůstka.

крѣпость síla, pevnota, trvalost; 2.
pevnost (hradbami obehnaná); 3.
купчая к. kupní list, trhová smlouva.

крѣптіна *f.* konopný provaz.

крѣпчатъ zmáhati se (o větru).

крѣпче *comp. adj.* silnější, pevnější;
adv. silněji, pevněji.

крѣпшій, а silák, silný člověk; 2. la-
комec, houžvička.

крѣпъ, и *f.* síla, pevnost, trvanlivost;
2. tvrz, pevnůstka; 3. skoba.

крѣйсель, а křížová plachta (něm.
Kreuzsegel) на корабѣ.

крѣйсь-тѣнга *f.* křížové bidlo (něm.
Kreuzstange) на корабѣ.

крѣйткамера *f.* prachárna (německy
Krautkammer = *Pulverkammer*) на
корабѣ.

крюковатый hákovitý, zakřivený.

крюкъ, á (*pl.* крjúчья, евъ) hák;
дверной к. stěžeje ve dveřích, ku-
želka; к. затачка cesty, oklika; въ
к., крjúкомъ zakřiveně, на způsob
háku; согнуть въ крюкъ когó vehnati
koho do úzkých; *pl.* крjúкі, овъ
starobylé známky hudebních not;
dem. крjúчѣкъ, чка háček; 2. fig.
háček, klička, pleticha, úskok; 3.
kličkář, pletichář.

крючить *R.*, крjúчить (-чу, -чишь) o-
hybati na způsob háku; 2. trápiti,
sužovati koho.

крючко-ватый háčkovitý, zahnutý;
—творецъ pletichář, kličkář; —твóр-
ство pletichářství; —твóрствовать
pletichati, pletichy *n.* kličky dělati.
крjúчникъ nakladač, nosič, posluha,
který má háček.

кряжевина sukovaté *n.* svalovaté dřevo.
кряжъ, а, *dem.* кряжикъ suk, sval
v dřevě; mosor; pařez; pohorí, pá-
smo hor; vrstva země, písku; ze-
мѣ, prst; онъ кряжъ кряжемъ за-
валитъ člověk, buclík.

кряк-анье *n.* kachání kachen; —ать,
—нуть kachati (jako kachna).

кряква *f.*, крякúша *f.* kachna, čírek.
кряхтѣть hekati.

кстáти *adv.* v čas, právě v čas, vhod;
не к. nevhod, nevčas.

ктíторъ, а zakladatel kostela; 2.
starší církevní, přednosta kostelní;
-рскій, -ство.

кто *pron.* kdo? (staroč. kto); к. ни
бúдь, к. ни есть, к. либо někdo;
кто-то пришёлъ někdo přišel; к. бы
ни былъ kdo koli; к. тамъ? kdo je
to? kdo je tu?

ктырь, а *m.* roup *Asilus* (hmyz).

кубáрь, я, *dem.* кубáрикъ vlk (hra
dětská); кубарёмъ střemhlav, o pře-
kot.

кубическій, кубичный *kostečný, kubíkový*. [pouklý (nádobá).

кубоватый, кубовастый *baňatý, vykúbový alembíkový*; -вая краска *indych, indigo*.

ку́бокъ, бка *číše, pohár, pokál*.

ку́брикъ, а *podpalubí, mezipalubí* (n. *Kuhbrücke*). [alembík.

кубъ, а *kostka (měřická) Cubus*; 2. кубышка *f., dem.* кубышечка *baňatka, baňatá nádoba*; 2. *oblenice Holothuria*.

кува́лда *f. kovadlo*.

куве́ртъ, а *obálka Couvert*.

кувшинъ, а *čbán (džbán, žbán)*; *dem.*

кувшинекъ, кувшинчикъ *čbánek, čbáněček*; *pl.* кувшинчики, кубышечки *f. vodní růže*; к. бѣлая *leknín bílý, lekuta Nymphaea alba*; к. желтая *stulík žlutý Nymphaea lutea*.

кувыр-канье *n. dělání kotrmelců*; —ать, кувыркнуть, кувырнуть *převrátiti, převrhnouti*; к.-ся *udělati kotrmelec, převrhnouti koelec, kotrlčiti*.

кувыро́къ, *prá kotrmelec, koelec*.

куда? *adv.* *kam?* к. либó, к. нибу́дь, к. ни есть *někam*.

куда́хт-анье *n. kdákání, kodkodákání slepic*; —ать (-аю, -аешь *i* куда́хчу, -чешь) *kdákati, kodkodákati*.

куде́ль, и *f. koudel*; 2. *kužel* (z něhož se přede); *v.* кўжель; к.-барашка *petrklíč Primula veris*; —ный *koudelný*; куделя *f. v. кудель*.

кўде́рь, дря, *pl.* кўдри, ей *m. kadeř, pl. kadeře (f.), kučera*; *dem.* кудерька *malá kadeř*.

куде́с-ить (-сю, -сишь) *čarovati, zaklínati, všelike kousky provozovati*; —никъ *čaroděj, kouzelník*; 2. *šibal*; —ница *čarodějnice, kouzelnice*; 2. *šibalka*; —ы *pl. f. kouzla, čáry, kejkle, kousky čtverácké neb umělé*.

кудреват-ость *hledanost, nucenost* (v slohu); —ый *trochu kudrnatý*; 2. *nucený, hledaný* (v slohu); кудри, ей *pl. m. kadeře v. кўде́рь*.

кудра́в-ецъ, вца *merlík hroznový, hroznová bylina, lebedník Chenopodium botrys*; —ить (-влю, -вишь) *kadeřaviti*; —ка *f. řebčík Fritillaria* (rstl.); —ость *kudrnatost, kadeřavost*; —ый *kudrnatý, kadeřavý*; 2. *košatý*; —ая *lípa košatá lípa*; —ѣть (-ѣю, -ѣешь) *kadeřavěti, kudrnatěti*.

кудра́жка *m. et f. kudrna, kadeřávek, kučera*.

кўжель, я *kužel* (lnu).

кузнéць, а *kovář*; кузнéцкій, кузнéческий *kovářský*.

кузнéч-ество *kovářství*; —икъ, а *ko-bylka luční, koníček luční*.

кузнечі́ха *f. kovářka, žena kovářova*.

кўзни́ца, кўзня *f. kovárna*; кўзнич-ный, кузнéчный *z kovárny, kovářský*; к. мѣхъ *měch kovářský*.

кузово́къ, *vká košíček v. кўзовъ*; 2. *skořepáč, ostrcoun Ostration* (ryba).

кўзовъ, а, *dem.* *кузово́къ, vká, кузовенька f. košík z březové kůry*; 2. *korba* (u vozu); *рыбáчий к. vrše na rybu, košatka*.

кузовьё *n. pletený úl, jenž se pověsí na strom, visutý úl*. [držák.

кўка *f. klika* u presu *tiskařského, кука́нь, а provázek, na nějž navlíkají ryby*; 2. *řada navlíknutých ryb*.

кўкать, кўкнуть *cekati, mukati*; сиді, да не кўкни *sed ani necekej, ani nemukej, ani muk!*

кўкишь показáть *fík komu ukazovati* (palec podstrčený pod ukazovák, na důkaz potupy).

кўкла *f., dem.* кўколка *loutka* (ke hraní); 2. *kukla, kukelka* (hmyzu), *ponrava*.

куклеванецъ, нца *semena z hořké tykve*, ježto se berou za vnađu rybám.

куклина paličky lněné, které se vydrhnou na hřebenu neb drhlenu.

куклянка *f.* kožich sibiřský.

куковать (кукью, -ѣшь) kukati, (jako kukačka).

куколь, я koukol *Agrostemma githago* (rstl.); vůbec: škodlivé rostlinu v obilí.

куколь-никъ loutkář; —ница loutkařka.

кукоревать kokrhati (jako kohout).

кукс-а *m.* kdo si mne oči; —ить, (-кшу, -кшишь), —иться (-кшусь, -кшишься) tříti si oči, mnouti si oči.

кукуль, я kukle *n.* kápě mnišská.

кукурюза *f.* kukuřice *Zea*.

кукушка *f.*, кокушка kukačka, žežhulka *Cuculus canorus*; кукушкинъ, а, о, кукушечий, ья, ье kukaččí, žežhulčí; —ины сапожки střevičník *Cypripedium* (rstl.).

кукша *f.* havran červený; skalní drozd *Corvus infautus*.

кулага *f.* žitné těsto slazené.

кулакъ, а пěst; 2. kladivo zednické neb kamenické; 3. лапач (kul u břehu, k němuž se vážou lodí); 4. palec (u kola); 5. překupník, překupovač.

кулачки *pl. m.*, кулачный бой zápas pěstmi, rohování.

кулганъ, а konev, konvice (kovová); кулганый конви́снъ.

кулебяка, *dem.* кулебячка kulebjaka, piroh (paštika) se zadělávanou rybou.

кулевой, ая, бе pytlový; —ая продажа овса prodej ovsa na pytle; —ая мука mouka v pytlích.

кулёкъ, лья́ pytlík z rohožiny.

кулемá *f.* past na soboly (v Sibíři); past na lišky, liščí pádlo.

кулига *f.* klučenina, kopanina, krč (v lese), novina (v hospodářství); 2. к. колига, sluka sibiřská *n.* kamčatská *Scolopax foedoa*.

кулик-ало *m.* chlastoun, ochlasta; —ание chlastání; —ать (-аю, -аешь), куликнуть chlastati.

кули́къ, а, *dem.* куличёкъ, чка sluka *Scolopax* srovn. кули́га (čes. kulík = зуёкъ *Charadrius*); степной к. sluka stepní *Bécassine*.

кулис-а *f.* kulisa, divadelní zástěna *Coulisse*; —ный kulisový.

куличъ, а, *dem.* куличикъ, а mazanec velikonoční.

култукъ, а rameno řeky рукавъ; 2. затока, záhyb řeky; 3. strž vodní, rokle.

куль, я, *dem.* кулёкъ, лья́ pytel z rohožiny (obyčejně na 10 pudů žitné mouky).

кульбаба, одуванчикъ smetanka, пампалишек *Leontodon Taraxacum*.

кульминация *f.* vrcholení *Culmination*.

культя́ *f.* pahejl, ruka neb noha bez prstů; 2. к. *m. et f.*, культявый *adj.* pahejlatý, kdo má ruku neb nohu bez prstů.

кумá, *dem.* кумушка *f.* kmotra.

куманёкъ, нька́ kmotříček.

куман-ика, —иха *f.* ostružina *Rubus caesius*; —ичникъ ostružník, ostružinový keř; —ичный ostružinový.

кумáчъ, а кумáч, bucharská tkanina bavlněná červené barvy; кумáчный кумáчовý; кумáчникъ, а кумáчник, sarafan (ženský šat) z кумáче.

кумир-ница, —ня *f.* modlárna; —ный modlový.

кумиро-поклонение, —служение *n.* modlárství, modloslužба; —служитель modloslužebník, modlář.

кумиръ, а modla.

кумѣться (-млюсь, -мѣшся), по- kmo-
třiti se, skmotřiti se s kým.

кумовство, а *n.* kmotrovství.

кѹмовъ, а, о kmotrův, ова, ово.

кѹмушка kmotřička.

кумъ, а (*pl.* кумовья, ёй) kmotr.

кумѣсь, а kumys, vykvašené kobyli
mléko (nápoj Tatarů).

кѹна, *dem.* кунѣца (к. лѣсная) kuna
(к. lesní) *Mustela martes*; к. ка-

менная kuna skalní *M. foinea*; 2.
к., кунѣца kuna, kunina, kuní ko-
žšina, která se dávala co poplatek
(na př. ženich za nevěstu svému
pánovi).

кѹнжа *f.* kunža, pstruh severní *Salmo*
cundsha (ryba). [*rstl.*

кунжѹтъ, а sesam, sazam *Sesamum*

кунѣца *f.* kuna *v.* кѹна.

кѹнѣй, ѡя, ѡе kuní.

кунсткамѣра *f.*, музѣй síň sbírek umě-
leckých (něm. *Kunstkammer*).

кѹнтушь, а kontuš (pol. kontusz),
polský oděv.

кунчѹкъ, а *v.* кунжѹтъ.

кѹнша *f.* sojka *Corvus glandarius*
(pták).

кѹнщикъ, а výběrcí kunin (co platu)
v. кѹна. [*lidí*].

кѹпа *f.* kupa, hromada (к. věcí, к.
купáло *n.*, купáльница, pryskyřník
lité *Ranunculus acris* A. R.; 2. к.
омѣй *Aconitum* P.; 3. upolín *Trol-*
lius A. P.; 4. svatojanský oheň,
slavnost sv. Jana Křtitele.

купáль-ный koupací; —ня *f.* koupelna,
koupel, koupadlo, lázeň na řece.

куп-áние *n.* koupání; —áть, (—áю,
—áешь) koupati; —áться (—áюсь, —á-
ешься) koupati se.

купелировáть přeháněti, překarovati
(v lučbě) *coupeller*.

купѣль, и (crk.) koupel, vodojem; 2.
křtitelnice.

купелáция *f.* přehánění, překarování
Coupellation. [*lygonatum* (rstl.).

купѣна *f.* kokořík *Convallaria* Po-

купѣцкѣй *v.* купѣцескѣй. [*chodník*.

купѣць, пѣа купес, куповащ; к., об-
купѣч-ескѣй kupecký; —ественный
гóродъ kupecké město; —ество ku-
pectvo, sbor kupecký; —ествовать
kupčiti.

купѣя *f.*, базáновець hlazenec *Cuphea*
(rstl.). [*ních myší*.

купина *f.* keř, křoví; 2. hnízdo pol-

купѣть (-плѹ, -пѣшь) koupiti *v.* по-
купáть; куплѣние *n.* koupení.

куплѣть kuplet, slohy v písni *Couplet*.

кѹпля *f.* koupě.

кѹпный společný; кѹпно, совокѹпно
adv. společně, vespolek.

кѹполъ, а, *dem.* кѹполецъ, лѣца, кѹ-
полокъ, лѣка kuple, báně (na věži).

купóнъ, а kupon, ústřížek *n.* úřezek
úročný *Coupon*.

кѹпорить (-рю, -ришь), за- срáti, за-
срati, усрati.

купорóсь, а vitriol, skalice; желѣ-
зный к. vitriol železný, skalice že-
lezná; мѣдный к., сѣнѣй к. modrý
vitriol; бѣлый, цѣнковый skalice bílá;
купорóсный vitriolový, skalicový.

кѹпоръ, кѹпорщикъ, а bečvář, be-
čkář, zandavač nádob (něm. *Küfer*,
angl. *Cooper*).

кѹпчая, ей *f.* kupní list, kupní smlou-
va, trhová smlouva.

купчѣна *m.* *v.* купѣць.

купчѣха *f.* kupcová (kupcova žena).

купѣль *v.* купѣль.

кѹра *f.* kura, slepice *v.* кѹрица.

курá, ѡ *v.* курóвникъ.

курáнтъ, а roztěradlo (na barvy);
прейсь-курáнтъ, рóспись цѣнáмъ сен-
нѣк *Preis-Courrant*); *pl.* курáнты,
овъ hrací stroj v hodinách.

кураторъ, а *kurator*, *opatrovník* *Curator*; -скій -ský, *opatrovnický*; -ство -ství, *opatrovnictví*.

курва *f.* *kurva*; курвинъ сынъ *kurvy syn* (*přezdívká*).

курвѣж-ка, —ница *f.* *kurva*; —никъ *kurevník*; —ный *kurevský*.

курган-чикъ, а *donka Trochus*; —щикъ *kdo kopá kurhany*, hledáje pokladů.

курганъ, а *kurhan*, *náhrobek* (*nasypaný*), *Tatarská mohyla*.

кургуз-ить (-ую, -ушишь), *o-švábovati*, *přiríznouti ocas zvířeti*; *přistříhnouti*, *skrátiti*; —ый *krátkoocasý*, *ošvábený*, *přistřižený*.

курдюкъ, а *tučný ocas stepních ovci*.

курёво *n.* *kouřidlo*, *kadidlo*; 2. *kuř*, *kuřava*.

курёга *f.* *merunka Armeniaca vulgaris*. [*decandrum*.

курёзепъ, а *rožec Cerastium semi-*

курёние *n.* *kouření*, *kadění*; 2. *pálení kořalky*.

курённый *kuřenní*.

курёнокъ, ика *kuře v.* *цыплёнокъ*.

курёнь, я *kuřeň*, *jistá část táboru zaporožských Kozáků* (*Síť — tábor Záporožců — dělila se v 18 kuření*); 2. *obecná kuchyně dělníků n. živnostníků*.

курёлка *kouřilka* (*národní hra: hráci louč dává jeden hráč druhému, říkáje určená slova; komu louč shasne, dá zástavu, kterou pak musí vyplatit*).

курёло *m.* *hejřil*, *veselík*.

курёль-ница *f.* *kadidelnice*; —ный *kadící*.

курёмскій чай *mochna ležatá*, *kouřimský čaj* *Potentilla supina*.

курённый *slepičí*; *k.* *моръ*, *мокрица* *kuři mor*, *hvězdnice Stellaria* (*rstl.*).

курётель *vykuřovatel*; 2. *kuřák*; —ница *vykuřovačka*; 2. *kuřákyně*; —ный

kouřící, *vykuřovací*; -ная *trůбка dýmka* (*fajfka*).

курёть (-рю, -ришь), *куривать чѣмъ kouřiti něčím*, *kaditi*; *k.* *табákъ kouřiti tabák*; *k.* *винó páliť kořalku*; *k.* (*prost.*) *chmeliti*, *často popíjeti*; *k.-ся* (-рюсь, -ришья) *kouřiti se*, *kouřiti*, *čaditi*; *páliti se* (*jako kořalka*), *přepalovati se*.

курица *f.* (*pl.* *куры*) *slepice*; *dem.* *курочка slepička*.

куричий, бя, ье *slepičí*; -чья *слѣпотá slepičí mhlá*, *влčí mhlá* (*když nevidí po západu slunce*); *pryskyřník polní Ranunculus arvensis*; *blatouch Caltha palustris*; *vlastovičník*, *celidon Chelidonium majus*.

курий, бя, ье *v.* *куричий*.

курибзный *zvláštní*, *podivínský curiosus*.

курка *f.* *slepička*.

куркум-а *f.*, *желтáкъ kurkuma Curcuma*; —овый *kurkumový*.

курлукъ, а *pohanka planá*, *pohanka sibiřská*, *tatarka Polygonum tataricum*; *Fagopyrum A.*

курлык-анье *n.* *křik jeřábí*; —ать, —нуть *křičeti jako jeřáb*, *klekotati*.

курма, ы *f.* *datle* (*strom i ovoce*).

курникъ, а *kurník* (*místo na slepice*); 2. *kdo prodává kuřata a slepice*, *drůbežník*; 3. *paštika kuří*.

курнос-ка *f.* *piknoska*, *ženština s vyhrnutým nosem*; —ый *piknosý*, *s vyhrnutým nosem*. [*čazený*.

курный (-ой), -ая, ое *zakouřený*, *zakurňкать písničku si bručeti*.

курóвникъ, а *pryšec polní Euphorbia segetalis*.

куро-водство *n.* *chov slepic*; —глашёнiе *kokrhání kohoutí*.

курóкъ, рка *kohoutek u ručnice*; 2. *zákolník*, *záosek* (*hřeb*).

куролэс-ить (-лэшу, -лэсишь), —ничать *dováděti*, *žertovné kousky provozovati*; —ка *posada* (klec) на ртáку; —никъ, куролэсь, а *dovádílek*, *svévolník*, *čtveračil*; —ница *dovádilka*, *čtveračka*, *svévolnice*.

куропáтка *kuroptev* (*korotev*) *Tetrao perdrix*; *dem.* —пáточка *kuroptvička*.

кúропать А., куропáть, и Р. в. куро-пáтка.

куро-пáчий, ья, ье *kuroptví*; —слѣп-никъ, дѣренъ krásный *dřín Cornus sanguinea*; —слѣпъ, а *kuří střevle*, *drchnička Anagallis*; —цапъ, а *kdo krade slepice a kuřata*, *lapikura*; 2. *kdo se dává upláceti*, *úplatkář*, *romazankář*.

кúрочка *f.* *kuřátko*.

курсíвъ, а, курсíвный шрифъ *kursíva*, *písmo kursivní*, *běžné*, *ležaté*.

курсъ, *kurs*, мѣна *peněz*; 2. к. учé-ния, учéбный к. бѣх *učební*; куро-вóй (-бýй), -áя, -óе *kursovní*, мѣннý; -áя записъка *lístek kursovní*.

кúрта в. кúртка.

куртáжъ, а *dohodné Courtage*.

куртíна *f.* *mezihradbí Courtine*; 2. *sad osázený stromovím*.

кúртка, *dem.* кúрточка *kurtka*, *kami-zola s rukávy*.

кúрфирстъ, а *kurfirst* (нѣм. *Kurfürst*), *kpiže volebný v něm. říši*; кúрфир-стина *f.* *kurfirstka*; кúрфирстскýй, кúрфиршескýй *kurfirstský*; кúрфир-шество *kurfirstství*.

курчáв-ость *kudrnatost*, *kučeravost*; —ый, курчáтый *kudrnatý*, *kadeřavý*, *kučeravý*; —ѣть *kudrnatěti*, *kadeřavěti*.

курчѣнокъ, яка *kuřátko*.

кúршея *f.* *průchod mezi lavicemi galejních veslářů Coursier*.

куръ, а (star.) *kohout*, *kur*; *pl.* кúры в. кúра, кúрица.

курьѣръ, а *kurýr*, *rychlík*, *hones Courier*; -рскýй *kurýrský*; -рство *kurýrství*.

курá, яти *n.* *kuře*.

курáт-ина, *dem.* —инка *kuřetina*, *kuře* (*pečené*, *smažené*); —никъ *kurník*, *kuří n. slepičí posada*; 2. *drůbež-ník*; 3. *konopice*, *pitulník Galeopsis*; —ный рядъ *kuří trh*; —ня *f.* *kurník*.

курáчий, ья, ье *kuřecí*; курáчы че-рѣвы *kuří střevle Stellaria* (*rstl.*); —ячья слѣпотá *hluchavka*, *hluchá kopřiva Lamium purpureum* (*rstl.*).

кусáка *m. et f.* *kousavec*, *kousák*, *kousavé zvíře*; 2. *Mordella* (*hmyz*).

кусáние *n.* *kousání*.

кусáть (-áю, -áешь) *kousati* (*zuboma*); к., *štípati* (*jako pepř*); к.-ся (-áюсь, -áюсь) *kousati se*, *hrýzti se*.

кускóвый *kouskový*.

кусóкъ, скá *kousek*; к. хлѣба *kousek chleba*; к. холстá *kus plátna*, *stůčka plátna*; *dem.* кусóчекъ, чка *kousíček*, *kouštíček*.

кустáр-никъ, а *keř*, *křoví*; *dem.* —ни-чекъ *keříček*, *kříček*, *křovíčko*; --ный *keřový*.

кúстикъ, а *keřík*, *křík*.

кустíстый *křovnatý*.

кустíться (кущýсь, кустíшься) *trsnatěti*, *keřnatěti*, *hnáti do stbla*.

кустóвка *f.* *žito trsnaté n. křovnaté*.

кустовýй (-бýй), áя, óе *keřový*.

кустодíя (кустóдiя) *f.* *nálepек papírový na pečeti*; 2. *stráž*.

кустóкъ, ткá, *dem.* кустóчекъ, чка *křovíčko*, *keřík*.

кусть, á *keř*, *křoví*.

кусъ, а, *dem.* кусóкъ, скá *kus*, *kousek*.

кúт-ание *n.* *zahalení*, *zabalení*; —ать (-áю, -áешь) *zahaliti*, *zabaliti*; к.-ся *z. se*. [ské čepici].

кутась, а *šňůra na čaku* (на воен-

кутѣжъ, а hody, kvas, hejření.
 кутѣйникъ (posměš.) kostelník.
 кутерма *f.*, метель metelice, chumelice; 2. směsice, zmatek; 3. pstruh rybničný *Salmo lacustris*.
 кутѣло *m.* hejřil, hodovník.
 кутѣть (кучѣ, кутѣшь) hejřiti, hodovati; 2. řádit (vít), kotoučiti se.
 кутѣя, кутѣя *f.* kutě, rejže vařená s masem, rozinkami nadívaná (na památku zemřelých).
 кутѣные зѣбы *pl.* stoličky, třenovní zuby.
 кутѣя *f.* bucharská látka pruhovaná; 2. síť na ptáky.
 кутѣкъ, ткá koutek oční, hluzek.
 куттеръ, кѣттеръ korveta *Cutter* (lod')
 кутъ, а kout (v světlici atd.).
 кѣфа *f.* bečka veliká.
 кухар-ить (-ю, -ишь), —ничать kuchařiti; —ка *f.* kuchařka; кухарь, я (crk.) kuchař *v.* поварь.
 кухмѣстръ (кухмѣйстеръ), а kuchmistr (němec. *Küchenmeister*); -стерскій kuchmistrovský.
 кѣхня *f.* kuchyně; *dem.* кѣхонка kuchynka.
 кѣча, *dem.* кѣчка *f.* hromada, hromádka; к. людѣй hromada lidí, houf lidí, zástup lidí; кѣчами hromadně, houfně, houfem.
 кѣчеръ, а коѣ (-іho *m.*) něm. *Kutsch*; кѣчерскій, кучерскій (-ѣй), ая, ѣе коѣовскý; кучерскáя *f.* světlice kočích.
 кѣчить (-чу, -чишь), с- hromaditi, nahromaditi, nakupiti; к.-ся hromaditi se, kupiti se; к.-ся кому снажнѣ коho просiti.
 кѣша *f.*, молотѣкъ рыба kladivoun *Zygæna*. [lem těla.
 кушакъ, а, *dem.* кушачѣкъ pásek ко-
 кушанье *n.* jídlo. [jídle) seděti.
 кушать (-аю, -аешь) jísti, u stolu (při

кушѣтка *f.* lehátko *Couchette*.
 кѣшуръ, а сѣтина, скрѣпина *Scirpus* (rstl.)
 кѣша, *dem.* кѣщица (crk.) stan, stánek, st. pod zelenou.
 кѣщникъ, а станovníк.
 къ (ко) *prp.* с. *dat* к (ке); къ гѣроду к мѣсту; къ востѣку к východu.

Л.

л (люди, тѣж эль) dvanácté písmě v azbuce ruské, třinácté v církevní, со číslo značí 30.
 лабáзн-икъ, а мукарь, krupař, obilník; 2. тавѣлга илѣмная tavolník jilmovitý *Spiraea ulmaria* (rstl.); —ица мукарька, krupařka.
 лабáзъ, а sklad obilný, krám krupařský *n.* mukařský; *adj.* лабáзный.
 лабардánъ, а labrdan, nasolená treska.
 лабзѣться (-жусь, -зишься) ѣколо кого lísati se ke komu, ocáskovati kolem někoho.
 лабирѣнтъ, а labyrint, bludiště; лабирѣнтовый labyrintový.
 лабор-áнтъ, —áторъ, а laborant, lučebnický *n.* lékárnický dělník; —áторѣсть, а ohňostroјce vojenský, kdo pracuje v laboratoriu dělostřeleckém; —áтѣрѣя *f.* laboratorium (lékárnické, lučebnické, dělostřelecké atd.); —áтѣрный laboratorní; —áтѣрныя издѣліа ohňestroјské věci (vojenské).
 лабрáдоръ, а labradorec (kámen).
 лѣва *f.* láva (ze sopky); 2. lávka (přes potok); skladací most, skladací lávka, živý most; 3. průčelí *n.* čelo řady kozácké; удáритъ лѣвой въ непрѣтеля udeřiti čelem na nepřitele.

лаванда, лавѣнда *f.* *lavendule*, *levandule* *Lavendula* (rstl.); лавѣндовый *levandulový*.

лавина *f.* *lavina*, *svalina* sněhu.

лабиринтъ *v.* лабиринтъ.

лавир-ованіе *n.*, —ówka *lavirování*; —овать *lavirovati*, kroužiti po větru (koráb).

лávка *f.* (star. лавица) *lavice*, *lávka* (k sezení); сѣсть на лávку *sednouti* na *lavici*; 2. лávка *krám* (obchodnický).

лавникъ, а *pán* z *lavic*, přisedící soudu. лавоч-ка *dem. v.* лávка; —никъ *kramář*, kdo prodává v *krámě*, продаващ, *ochodník*; —ница *kramářka*, *krámská* (*subst.*); —ный *krámský*, *krámecký*.

лавра *f.* *lavra* (jméno 4 slavných klášterů v Rusku); 2. nejlepší druh indychu. [лавруша.

лаврикъ, а *v.* лавръ; л. вѣлчій *v.* лавровый *vavřínový*; л. вѣнецъ *věnes vavřínový*; -ая вѣшня, лавровишневое дѣрево, лавролистная слива, лавровка-вѣшня *višně bobková* *Prunus laurocerasus*.

лавролистный *vavřínolistý*; -ая слива *v.* лавровая вѣшня.

лаврскій *lavrovský*, z *lavry* (kláštera). лавруша *f.* *lýkovec*, влčí lýko *Daphne laureola*.

лавръ, а *vavřín* (*lavřín*) *Laurus*; пожинать лавры *sbíрати vavříny*; почи- вать на лаврахъ *odpočívati* на *vavřínech*.

лагвица *f.* (crk.) *láhvice*.

лагерь, я *ležení*, tábor vojenský (něm. *Lager*); разположиться ла- геремъ *položiti se táborem*; лагерный *táborový*.

лаглинь, я *m.* *lano* *plavoměrné* *Log- leine* *v.* лагъ.

лагодный (crk.) *lahodný*.

лагуна *f.* *laguna*, *bahnina* (v Benát- kách); лагунный *lagunový*, *lagunský*.

лагунка *f.*, лагунъ, а, *dem.* лагунчикъ *nádoba* se dvěma dnoma, на *maz n.* *sádlo*; 2. *sud* na *vodu* (na *ko- rábech*).

лагъ, а *plavoměr*, *plavboměr* (na *ko- rábech*) *Log*; 2. *celá řada děl* na *korábě*; палить вѣмъ лагомъ *páliti celou řadou*.

ладанъ *v.* ладонъ. [lodník.

ладѣй-ный *lodní v.* ладья; —щикъ, а *ладить* (*лажу*, *ладишь*), *ладивать* *laditi* (*hudební nástroj*); *наладить* *pala- diti*; *приладить* *přispůsobiti něco k čemu*; с- съ кѣмъ-либо *srovnávati se s kým*, s *někým* *ve shodě n.* *ve svornosti žiti*; л.-ся *shodovati se*, *dařiti se*; какъ-то не ладится *nějak se to nedaří*, *nevede se to*.

ладія *v.* ладья.

ладный, *dem.* ладненькій *shodný*, *souhlasný*, *ladný*; *adv.* ладне *shodně*, *souhlasně*, *ladně*, *pěkně*, *hezky*, *dobře*.

ладон-ка *f.* *kadidelníčka*, *skříinka* na *kadidlo*; —никъ *Cistus ladaniferus*; —ница *skříinka n.* *nádobka* na *ka- didlo*; —ный *kadidlový*.

ладонный *dlaňový*.

ладончатый *dlanitý*.

ладонъ, а *kadidlo*; росной л. *benzoe*; морской л. *jantar*; земной, земляной л. *kozlík Valeriana*.

ладонъ, и, ладѣша *f.* *dlaň*; (*pl.* ла- дѣши); бить въ ладѣши *tleskati ru- kama*.

ладунка *f.* *prachovka*, *tobolka* на *pa- trony* (u *vojáků*); 2. (u *ševců*) *schránka* (*košík*) на *ševcovské ná- činí*.

ладъ, а *lad*, *shoda* *hudebních nástrojů* a *zpěvackých hlasů*; 2. *shoda*, *svor- nost*, *souhlas*.

ладъе-видный, —образный *člunkovitý*.
ладья *f.* loď, lodí, člun; 2. věž (ve
hře šachovní).

лаженіе *n.* ladění.

лажь, а, ажіо лаже (*f.*), ажіо *l'agio*;

лажный лаžový. [рѣтный lazaretský.

лазарѣтъ, а lazaret, nemocnice; лаза-

лазей, *dem.* лазейка *f.* otvor k lezení.

лазить (лажу, лазишь), лазать lezti *v.*
лѣзть.

лазня *f.* prkno s prodělanými dírkami k lezení, leznice.

лазоре́в-ка *f.* modřinka (sýkora) *Parus coeruleus*; —ый lazurový, modrý, blankytný.

лазунъ, а lezec, lezoun (kdo rád leze);

лазунья *f.* lezkyně, lezounka.

лазурикъ, а lazurový kámen, lazurec
Lapis lazuli.

лазурь, и лазур, blankyt (barva);
šmolka (na prádlo).

лазутч-ество *n.* vyzvědačství, špehoun-
ství; —икъ, а vyzvěдач, zvěd, špe-
houn; —ица vyzvěдачка, špehounka;
—ить (-у, -ишь) zvídati, vyzvídati,
špehovati.

лазь, а (v myslivectví) laz, kudy zvěř
prochází.

лазья, и *f.*, летокъ výlet (v oule).

лай, я štěkot psi; 2. (star.) л., лайба
láni, hubování na koho. [stěžni.

лайба *f.* čuchonská loďka s dvěma

лайда *f.* louže (vody).

лайка *f.* štěкаvý pes; 2. psi kůže
vydělaná (bez srsti).

лакѣй, я lokaj, sloužící; —ничать
(-аю, -аешь) lokajovati; —ская, ой
f. lokajna, světnice lokajů; —скій
lokajský.

лакир-овальный lakýrovací, lakýrnický;
—овальщикъ, —овщикъ, а lakýrník;
—ованіе *n.*, —овка *f.* lakýrování;
—ованный lakýrovaný; —овать (-ю,
-уешь) lakýrovati, lakovati.

лакмусъ, а lakmus; лакмусовая бу-
мага lakmusovaný papír.

лаковый lakový.

лаком-ецъ, мца mlsoun, mlsač, mlsal;

—ить кого dávatí komu mlsky; л.-
ся (-млюсь, мишья) mlsati; —ка *m.*

et f. mlsoun, mlsal; mlsalka; —ство

mlsnost, mlsavost; 2. mlsnota, mlsky

pl.; —ый mlsný; л. кусочекъ mlsek,

pamlsek; л. до чего chtivý něčeho,

lakotný.

лакон-измъ, а lakonismus, lakonickost;

—ическій lakonický.

лаконоска *f.*, лаконось, а ličidlo *Phy-*
tolacca (rstl.).

лакоть, ктя (crk.) *v.* локоть.

лакрица *f.* lekořice, šáva lekořičná;

л., лакричникъ lekořice, lekořičník

Glycirrhiza (rstl.).

лаксфорель, и červenuška *Salmo trutta*
(ryba) něm. *Lachsforelle*. [kový.

лакъ, а lak (na barvy); лаковый ла-

лаль, а rubín (drahý kámen); лаловый

rubínový.

лама *f.* lama, lamice *Auchenia lama*

(звѣре); 2. л. *m.* lama, kněz tatarský;

далай-лама dalaj-lama, veliký lama,

nejvyšší kněz.

лампа *f.* lampa; *dem.* лампочка lam-

пиčka; ламповый lampový.

лампáда, *dem.* лампáдка lampička před

obrazem svatých a světic; *adj.* лам-

падный.

лампáдчикъ, а lamponosec v kostele

při slavných službách božích.

лампáсь, ланпáсь, а široký pruh na

vojenských kalhotách.

ламповщикъ, а lampár, kdo dělá lampy.

ланд-графство *n.* lantkrabství; --графъ,

а lantkrabě (ěte) *m.*, lantkrabí (ího)

m. něm. *Landgraf*; —графиня *f.*

lantkraběnka немес. *Landgräfin*;

—карта маpa zeměpisná, zeměvid,

ním. *Landkarte*; —ратъ, а krajský

rada, něm. *Landrath*; — шафтъ кра-
јина (vyobrazená), krajinomalba, н.
Landschaft; — шафтный живописецъ
malíř krajín.

ландышъ, а konvalinka *Convallaria
majalis* (rstl.); ландышевый, ланды-
шный konvalinkový.

ланита f. (crk.), щекá tvář, líce; adj.
ланитный.

ланцетъ, а pušťátko, pušťadlo, kopí-
čko *Lancette*; ланцетообразный ко-
пíčkovitý. [adj. laní.

лань, и f. laň, laňka; ланий, ia, ie
лапа, dem. лапка, лапочка tlapa (med-
vědí), lapa, tápa, pazour; 2. hák
(železný); lopatka н. hák na kot-
vici, pazour; 3. veliké kleště; 4. (u
tesařů) rybina, zádlab (spojení dvou
dřev); л. медвѣжья, л. львіная, л.
львова kontryhel, husí nůžka *Al-
chemilla* (rstl.).

лапистый tlapatý, pazouratý.

ляписъ pekelný kamínek *Lapis in-
fernalis* прижигательный камень.

лапища f. veliký pazour.

лапка f. tlapka, pazourek.

лапот-никъ kdo dělá lyčáky н. lýkové
střevíce; kdo nosí lyčáky; —ница f.
лапотъ, птя m. bačkora; лыковый л.,
лычакъ lyčák, lyčený н. lýkový střevíc.

лапоухий klerouchý.

лапочка f. pazourek.

лапта, ы f., лопта lopta, národní hra
лапұхъ, лапұшникъ lopuch, lopoun
Arctium lappa (rstl.).

лапчатка f. mochna, pětprstka *Po-
tentilla* (rstl.).

лапчатоногий ploskonohý; -ia птицы
pl. čarati.

лапчатый, лапчатый pazourkovatý;
-ое колесо hřebenáč, kolo hřebe-
nové, líční, paleční, líčník, líčník,
palečník.

лапша f. nudle na másle.

ларецъ, рцá, dem. ларчикъ skříně se
zámkem, almárka; kufr.

ларь, я almara; truhla na mouku
moučnice (ve mlýně); truhla na
solný rosol (v solivárně).

ласа, ласина, dem. ласинка f. pruh,
pruha.

ласить (лашу, ласишь), за- poskvriti.
ласица, ластка, dem. ласочка lasice
Mustela nivalis.

ласка f. přívětivost (láska = любовь).
ласкание n. lichocení.

ласкатель, я lichotil; —ница licho-
tilka; —ный lichotivý; —ство li-
chocení; —ствовать lichotiti, pochle-
bovati komu.

ласкать (-аю, -аешь) когó lichotiti
кому; л. ребѣнка hejčkati dítě, mi-
liskovati; л. себя надеждою kojiti
se nadějí, těšiti se nadějí: л.-ся
(-каюсь, -каешься) чѣмъ lichotiti so-
bě; л.-ся къ кому, около когó lí-
sati se ke komu, připochlebiti se
k někomu.

ласков-ость přívětivost, zdvořilost,
dvornost; —ый přívětivý, zdvořilý,
dvorný.

ластиться (лашусь, ластишься) v. ла-
скаться.

ластов-ень, вня tolita *Asclepias Vin-
cetoxicum* (rstl.); —икъ vlastovík,
vlastovčí kámen; —ица vkladka
(cviklik) na rameně u košile; 2. v.
ласточка; —ичный корень v. ласто-
вень; -ая травá vlastovičník věčší
Chelidonium majus (rstl.); —ка v.
ластовица 1). [lod.

ластовое сүдно dovozná н. přepravná
ласточ-ка f. vlastovka, vlastovice (pro-
stonárodně laštovka) *Hirundo*; л.
обыкновенная, домашняя, трúbная vl.
domáci *H. rustica*; л. морская v.
качарка; л. день начинáетъ а соло-
вѣй вѣчеръ кончáетъ den začíná vla-

štovička, večer končí zpěv slavička;
одна л. весны не дѣлаетъ jedna vlastovka jara nedělá; —никъ (камень) vlastovčí kámen; 2. в. ластовень.
ластушка *f.* (proston.) holubička, ко-
чи́чка (= ženština, lichotivě).
ласть, а míra držíci 12 čtvrtí; 2.
váha = 120 pudů, tuna, last.
латвинá, ѡ přičná lať v plotě atd.
латина *f.* lať.
латин-исмъ, а latinismus; —истъ, а,
латынщикъ latinář, latiník, znatel
latiny; латинскій latinský.
латка *f.* pekáč.
латникъ, а obrněnec.
латукъ, а locika, hlávkový salát *Lac-
tusa*.
латунь, и *f.* směs mědi s zinkem,
žlutá měď; měděný plech; *adj.* ла-
ту́нный.
латы *pl.* *f.* brnění, kyrys; *adj.* латный.
латынь, и *f.*, латинскій языкъ latina,
latinský jazyk.
лафа, ѡ *f.* (prost.) prospěch, zisk.
лафеть, а lože n. podstavec u děla,
lafeta *Laffete*; *adj.* лафетный.
лахта *f.* zátoka mořská.
лахтакъ (лафтакъ) tuleň kamčatský;
adj. лахтáнный.
лацканъ, а límec n. výložek u šatu.
лачуга, *dem.* лачужка bídná chalupa,
chatrč, barák; *adj.* лачужный.
лая́ние n. štěkání, štěkot, lání.
лаятель křikloun, hubař, pomluvač;
—ница křiklounka, hubařka, po-
mluvačka.
лаять, (лаю, лаешь) štěkati; собáка
лаетъ pes štěká; 2. л. когó лати, hu-
bovati na koho; 3. (crk.) pomlou-
vati; л.-ся (лаюсь, лаешься) vaditi
se, hubovati se s kým.
лобина *f.*, лобовина čelo; лобовый, лоб-
ный čelový.
лганіе, лганье n. lhaní; 2. глáнье lži *pl.*

лгать (лгу, лжешь) lháti (lhu, lžeš);
кто лжетъ, тотъ и крадетъ kdo lže,
ten i krade.
лгунъ, а lhář; лгунья *f.* lhářka.
лебеда, ѡ *f.* lebeda *Atriplex* (rstl.).
лебедін-а *f.* labutí maso, labutina;
—ый labutí; л. крикъ l. křik.
лебѣдка *f.*, *dem.* лебѣдочка labuť (sa-
mice), labuťka; 2. л., лебѣдушка li-
chotný název ženštin; 3. přístroj
na vytahování těžkých věcí, jeřáb
(na lodích). [*Cygnus*.
лѣбедь, и *f.*, л., я *m.* labuť (*m. et f.*)
лебяжій, ѡя, ѡе *adj.* labutí v. лебедіный.
левада *f.* kobyli pole, hřebčinec; 2.
(jihorus.) štěpnice, sad ovocný (*srb.*
ливада = louka).
левантинъ, а levantin (látka hedbávná);
adj. левантинóвый, левантинный.
левантскій levantský, levantinský, z
Levantu (Malé Asie).
лева́шникъ, а, лева́шь, а koláč s ja-
hodami.
леви́тъ, а levít, kněz někdejších Židů;
леви́тскій levítský; -скія книги knihy
levítů (v bibli). [bibli].
левиаѡ́анъ, а leviathan (potvora, v
левка́сить (-кашу, -касишь) půdu (na
obrazе) malovati, dávati základní
barvu.
левка́сь, а půda (na obrazе), pole,
základní barva.
левка́щикъ (u starých malířů v) kdo
maloval půdu.
левко́й, я blednivka, leukoje *Leuco-
ium* (rstl.); *adj.* левко́йный.
левъ, льва lev (lva) *Felis leo*; мор-
ско́й л. mořský lev, tuleň lví *Phoca
leonina*; л. lev (shvězdění); *dem.*
лѣвикъ lvík; льви́ца *f.* lvice; льви-
ный lví *adj.*
легáт-скій legátský; —ство legátství;
легáтъ, а legát, papežský vyslanec,
papežský plnomocník.

легация *f.* legase, kraj; легаціонный legační, krajský.

лѣгвандъ А., лѣгвантъ, а R. kotouč konopný (na korábě, k spuštění a k ochraně rahen atd. *Leguan*).

лѣгель, я *m.* krokev (v krovu).

лѣгенда *f.* legenda (o svatých).

леги́ров-аніе *n.* legirování (kovů); —ать (-рýю, -рýешь) legirovati (přiměšovati kovu sprostě ke kovům vzácným).

леги́онъ (лѣгеонъ), а legie (sbor vojenský u Římanů atd.); почетный л. čestná legie (řád francouzský); *adj.* легионный.

лѣгкій (skrác. лѣгокъ і лѣгóкъ, гкá, гкó) lehký; л. простýпокъ lehký přestupek.

лѣгко́, *comp.* лѣгче *adv.* lehce, lehkó, zlehka, snadně (*comp.* lehčeji).

леговáтый trochu lehký.

леговóй извóщикъ nájemný vozka (na lehké věci).

легко-вѣ́ріе *n.*, —вѣ́рность lehkověrnost; —вѣ́рный lehkověrný; —вѣ́сный lehké váhy.

лѣгкое *n.*, *pl.* лѣгкія плíce (*gen.* пліс) *pl.*; воспаленіе лѣгкихъ zapálení plíc.

легко-кóнный lehkokonný, k lehké jízdě se vztahující; —мы́сленность, —мы́слие *n.* lehkomyšlnost; —мы́сленный lehkomyšlný; —но́гий lehkopohý; —плáвкій snadně *n.* lehce tavitelný.

лѣгкость lehkost.

легко́та *f.* (crk.) lehkomyšlnost.

легко́тныи пліснї; -ая чахóтка souchotiny plíc, úbytě plíc.

легко́уміе *n.* v. ле́гкомы́слие.

лѣгонькій lehoučký, lehounký.

лѣгонько *adv.* lehounce, zlehka, zvolna.

лѣгоч-ница *f.* пліснїк *Pulmonaria* (rstl.); —ный пліснї.

лѣгцѣ *adv.* (crk.) lehce.

лѣгчать (-áю, -áешь) lehčeti, zlehčiti se, zmírniti se, umírniti se.

лѣгче *adv.* (*comp.*) lehčeji v. лѣгко́.

лѣгч-еніе *n.* kleštění; —ить (-ý, -йшь), odlehčiti, u-, ob-; 2. klestiti, vyřezávati (zvířata).

лѣда, лѣдащій, лѣдвенецъ, лѣдина *v.* лѣда atd.

лѣденецъ, нцá, *dem.* лѣденчикъ cukr-kand, kandyscukr; *adj.* лѣденчѣвый.

лѣден-ить, о- mraziti, udělati zmrzlým; —ѣть (-ѣю, -ѣешь), о-, ledem se pokryti, zledovatěti, zmrznouti, ztuhnouti.

лѣдѣшникъ, а lednáček *Alcedo ispida* (pták).

лѣдникъ, а lednice (sklep na led), ledník; 2. ledovec, ledník (hora ledem pokrytá) *Glacier*.

лѣдница *f.* nádoba na led; lednice.

ледовѣ́т-ка *f.* ledovitka (прекош, Presl) *Chiococca*; —ое мóре мо́ре ledné, ledové, ledovité.

ледо-кóль, а, —кóльщикъ ledař, kdo seká led; —кóльный k sekání ledu; —кóльня *f.* místo, kde se led seká; —рѣ́зь, а коза *n.* kobyла proti ledu; —хóдъ, а дреніе ledu, čas, kdy led jde.

ледъ, льда led (-u).

лѣдя́нка *f.* kus ledu, na němž se s vršku dolů klouzají; 2. *v.* ледо-вѣ́тка; 3. ка́менная л. kamená sůl.

лѣдяно́й (-áя, -óе) ledový; -áя глы́ба kra ledu, kus ledu.

лѣеръ, а provaz *n.* lano vytahovací (na korábech).

лѣеч-ка *f.* konvička *v.* лѣйка; —ный konvičný.

лѣжáкъ, а брѣ́ (lesní úl) v ležícím kmeně stromovém.

лѣжáлый sleželý, přeleželý.

лѣжáніе *n.* ležení.

лежанка *f.* ležanka, lavice u kamen, na níž se líhá, pekýlec; 2. sluka lesní бекась лѣсной *Scolopax rusticola*.

лежѣть (-жѹ, -жѹшь) ležeti; л. въ постѣлѣ ležeti v posteli, l. nemocen. лежачій, ая, ее ležící, v zásobě, přichystaný, pohotově.

лежачка *f.* ležení; въ -ку leže; 2. л. rozrazil lékařský *Veronica officinalis* (rstl.).

лѣжище *n.* ložiště (obojživelníků).

лежебѣкъ, а, лѣженка *m.* (star.), лѣжень, жня рсѣвал, lenoch.

лѣжень, жня прѣх, прѣзес, podkladný trám, krokev.

лѣжка *f.* ležení; 2. oddech, odpočinek po práci; напѣться въ лѣжку napítí se až se hory zelenají.

лѣжмя *adv.* leže, ležíc; л. лежѣть ро-рѣд ležeti.

лезвеѣ, я, лѣзо, лезьѣ, я остріи у же-лезныхъ а оцеловыхъ nástrojů (u břitvy, nože, sekery).

лейбъ-гвардеецъ, ейца воják u dvorské strážе císarské (něm. *Leibgardist*); — гвардія *f.* dvorská (životní) stráž (*Leibgarde*); — егеръ, я dvorský myslivec *Leibjäger*; — кучеръ, а dvorský kočí *Leibkutscher*; — мѣдикъ osobní lékař císarský, dvorský lékař c.; — рѣта císarská setnina (první setnina č. rota v pluku).

лѣйка *f.* konvice; 2. lopata (k vyli-vání vody z lodě); *adj.* лѣечный.

лейтенантъ, а поручикъ, lajtnant *Lieutenant*; капитанъ-л. první nadporučík; *adj.* -тскій poručíkovský, lajtnantský.

лѣкало *n.* kadlub (na rozličné vzorce); 2. děloměr, kuloměr, kalibr.

лѣкарь, я, лѣкарскій, лѣкарство, лѣкарша *v.* лѣкарь atd.

лексико-графія slovníkopisectví, lexikografie; — графическій slovníkopisecký, lexikografický; — графъ, а slovníkopisec, slovníkář, lexikograf; — логія *f.* slovoznalství *Lexikologie*.

лексиконъ, а slovník *Lexikon*; *dem.* лексикончикъ slovníček.

лѣкторъ, а lektor, veřejný učitel (na universitě); *adj.* лѣкторскій.

лѣкція *f.* čtení (veřejné o něčem).

лѣлекъ, а lelek *Caprimulgus europaeus* pták (= kozodoj козодой).

лелѣяніе *n.* hejčkání, laskání, mazlení-se s kým; лелѣять (-ѣю, -ѣешь) hejčkatí, laskatí, mazlití se s kým.

лѣмехъ, а, лѣмешъ, а lemech, lemeš (u pluhu).

лѣмма *f.* (filos.) odbor, *Lemma*.

лемнискѣта *f.* čára kličkovitá *Lemni-skata* (8).

лѣна *f.*, лень, а лѣно, manství *Feudum*. лѣнникъ, а лѣнник, man; 2. květel, len matky boží *Linaria* (rstl.).

лѣнный лѣннй, manský; -ое имѣніе manský statek, manství, лѣно.

ленѣкъ, нкѣ лѣнекъ sibiřský, losos sibiřský *Salmo lenoc*. [*sium* (rstl.).

ленѣ-лѣстникъ, — лѣстѣ, а лѣнолист *The-lenta f.* stužka (pentle); ѣрденская

л. stužka řádová. [ubrus.

лѣнтѣ *n.*, лѣнтѣй, я (crk.) ručník,

лѣнточка *f.* stužka, pentlička; — никъ stužkář, kalounkář; — ный stužkový, kalounkový. cзык).

лѣнчикъ, а лѣк u sedla (pol. lęk, lę-

лѣнь, лѣня len *Linum*; л. сибѣрскій len sibiřský *L. perenne*; л. пронѣ-

снй, слабѣтельный len роcѣстивý *L. catharticum*; гѣрнй л., кѣменнй

л. len horní, l. kamenný *Amianth*.

лѣнь, а *v.* лѣна.

леопѣрдъ, а levhart *Felis leopardus*;

adj. леопѣрдовй levhartí, levhartový.

лѣпестъ, а, *dem.* лепестокъ, tká hadr, cour, car, utržený kus z nějaké tkané látky; 2. lupen; lupen květový; лепестkový lupínkový.

лѣпес(т)чатый z hadrů n. courů sestavený; hadrovitý.

лѣпет-аніе, —анье n. žvatlání (ž. dětскé; ž. vůbec); breptání, bleptání, koktání; —ать (-печу, -печешь) žvatlati; breptati, bleptati, koktati; —ливый žvatlavý; breptavý, koktavý; —унъ, а žvatlal; breptal, bleptal, koktal; —унья f. -lka.

лѣпѣха f. svítek; lívanec; 2. tlustá ženština, machna.

лѣпѣш-ечка, —ка f. lívaneček; медовая л. pokroutka; —никъ kosatec vodní *Iris pseudacorus*; лѣпѣшатый v podobě lívance.

лѣпта f. peníze, halír, trojník; л. вдовы (v bibli) peníze vdovin (skrovný ale ochotný příspěvek).

лѣса, лѣса f. šňůra n. niť k udici.

лѣстѣць v. лѣстець.

лѣстный pochlebný, lichotivý; svůdný; (crk.) lstivý, lestný; *adv.* -но.

лѣстовка f. růženec (u rozkolníků).

лѣсть, *gen.* лѣсти i лѣсті pochlebenství; 2. lest, lstivost; въ нёмъ лѣсти нѣтъ v něm není lsti.

лѣта f. Lethe, řeka zapomenutí (v ba-jesloví).

лѣтаніе n. lítání. [targie.

летарг-ическій letargický; —ія f. летать (-аю, -аешь) lítati.

летокъ, tká výlet, česno (otvor do úle); 2. пýřitý míč, pírník *Volant*; леткомъ *adv.* letem, v letu, honem, spěšně.

летунъ, а letoun; běhoun.

летуч-есть zběžnost; těkavost; —ий, ая, ее lítavý, poletavý, letací; zběžný; těkavý; л. отрядъ odřад přecházející (vojska); —еe масло tě-

kavý olej; л. огонь руже (nemoc) летучая мышь netopýr *Vespertilio* л. олень roháč (hmyz).

лѣтъ, а let, polet, letění; на лету v letu; лѣтомъ, леткомъ letem, v letu, honem.

летѣть (лечу, летишь) letěti; орелъ летитъ высоко orel letí vysoko; время летитъ čas letí, utíká (t. rychle míjí).

летяга f., бѣлка летучая poletucha *Sciurus volans*.

лѣчба, лечѣбный, лечить v. лѣчба, лѣчѣбный, лѣчить. [ложиться.

лечь (*fut.* лягу, ляжешь) lehnouti v. лѣща f. líska v. лещина.

лещадникъ křídlice.

лѣшадь, и, *dem.* лещадка deska nebo plotna kamená; *adj.* лещадный.

лещевина f. maso z parmy (ryby).

лещевый v. лещовый.

лещедка f. skřípec (na ptáky).

лѣшедь, и bidlo na klácení ovoce.

лещин-а, —никъ líska, leština, *coll.* lístí, lískový keř; —ный lískový; л. орѣхъ lískový ořech.

лещовый parmový (z ryby parmy).

лещъ, а, *dem.* лещикъ parma, lešt *Cyprinus brama* (ryba).

лжа f. (crk.) v. ложь.

лже-апостолъ, а lživý n. nepravý apoštol; —вѣрецъ, рца lževěrec, bludověrec; —вѣрие n. bludověrství; —вѣрка f. bludověрка; —имѣнецъ, нца lžejmenec, kdo se skrývá pod nepravým jmenem *Pseudonym*; —имѣнитый, --имѣнный lžejmenný; --любѣць, бца přítel n. milovník lži; —пророкъ, а lžiprorok, falešný n. nepravý n. lichý prorok; —свидѣтель кривý svědek; —свидѣтельство кривѣ svědectví; —свидѣтельствовать (на когó) кривѣ svědčiti na někoho; —учѣніе n. lživé n. nepravé učení.

лже-учённый *pa-učený*; —учитель неправý učitel; —христiанинъ неправý n. falešný křesťan; —христъ, а (crk.) неправý Kristus, falešný Mesiáš; —царь, а proticísař, неправý císař. лжець, а, лживецъ, вца (crk.) lhář v. лгунъ.

лжив-ость *lživost*; —ый *lživý*.

лжица *f.* (crk.) *lžíce* v. ложка.

ли, *skrác. ль -li*; точно ли такъ? *je (je-li) tomu v skutku tak?* знаешь ли что я тебѣ скажý? *víš-li co ti povím?* угодно ли Вамъ? *libo-li Vám?* jest-li Vám *libo?* не знаю, правда ли это, или нѣтъ *nevím*, *je-li to pravda čili není*; хочешь ли или нѣтъ? *chceš nebo nechceš?*

либералъ, а *liberál*, *svobodomyslník*; либеральный *liberální*; либеральность *liberalnost*.

либо *conj. buď, buďto*; либо — либо *buď — nebo*; либо побѣдить, либо умереть *buďto zvítězit, nebo umřít*; (по мiстоjменех:) кто-либо *někdo*, kdosi.

лиора́нiя *f.* *kolísání Libration*.

ливанъ (crk.) *kadidlo* v. ладонъ; ли- вановый *kadidlový*.

ливень, *вия liják, lijavec*.

ливерт, а *osrdí, okruží* (u řezníků); 2. *kohoutek* на vytáčení vína.

ливня *adv.*; дождь *л. льётъ* *prší* *jen se lije*, *prší jako by z konve lil*.

ливный *proudem se valící*; -ая тýча, -ое об́лако *těžký mrak* (z kterého pak silně *prší*).

ливрѣя *f.* *livrej*, одѣв *sloužících Li-vrée*; ливрѣйный *livrejový*; *л.* слу- житель *lokaž, služebník* v *livreji*.

лига *f.* *liga*, *jednota*; 2. *liga Lieue* (francouzská *mle*).

лигатура *f.* *ligatura*, *příměs kovu*; 2. *obvazadlo ranhojičské*.

лигистъ, а *ligista*, *člen ligy*, *člen ně- které jednoty*.

лидiйскiй камень *kámen zkusný, k. zlatnický*.

лизанiе *n.* *lízání*.

лизать (лижý, лизеешь) *lízati*; лизнуть *líznouti*; лизывать *lízavati*.

лизунецъ, *ица liz Linctus* (medic.).

лизунъ, а *lízal*; лизунья *f.* *lízalka*.

ликвидация *f.* *likvidace*, *průkaz účetní*.

ликёръ, а *likér Liqueur*; ликёрный *likérový*.

ликов-анiе *n.* *plesání, vejskání*; —ать (-кýю, -кýеешь) *plesati, vejskati*.

ликторъ, а *liktor* (u *star. Římanů*); *adj.* *ликторскiй*.

ликъ, а *vejsknutí, pokřik radostný*; 2. *obraz* (svatého); 3. *sbor zpěvácký* (v *kostele*).

лилейный *liliový*.

лилекъ, а *v.* *лелекъ*.

лилея *f.* *lilie Lilium candidum* (rstl.).

лиликъ, а, *лиликъ, а, нырокъ morčák bílý Mergus albellus*.

лилія *f. v.* *лилея*. [*státi se lilovým*.

лилов-ый lilový, fialový lilas; —ѣть

лиманъ, а rozlív Liman.

лимберсъ *žlab k pumpě v korábu*.

лимонáд-ный *limonádový*; —чикъ *li-*

monádník; —чица *limonádnice*; ли-

monáď, а limonáda; шипýчий *л.* *li-*

monáda pěnivá Limonade gazeuse.

лимон-никъ *nádoba na limony, na ci-*

trony; —нокiслый *citronokyselý*;

—ный *limonový, citronový*; —ная

kyslotá kyselina citronová.

лимонъ, а, *dem.* *лимончикъ limon, citron*.

лингвiстика *f.* *jazykoznanství, linkvi-*

stika; лингвистiческий *linkvistický*;

лингвистъ, а *linkvista, jazykoznalec*.

линев-анiе *linování*; —ать (-нiюю,

-нiеешь) *linovati, dělati čáry dle*

pravítka.

линей-ка *f.*, *dem.* линейчка *pravítko* *Lineal*; 2. drožka o dvou sedadlech; —ный *čarový*; *řadový*; л. корабль *řadový koráb*; -ья войска *řadové vojsko*.

лине́къ, нѣка *provaz* (k trestání *plavců*).

лине́я *f.* *v.* линия; *v.* линейка.

ли́нія *f.* čára, *linie*; čára *hraničná*, č. *pomezní*; *prámá* л. č. *přímá*, *přímka*; *krivá* л. č. *křivá*, *křivka*. *ли́нный* *vytínaný*, *opelichaný*, *vypelichaný*.

линовѣще *n.* *svleky pl.* (hadí).

линь, я *lín* *Cyprinus tinea*; 2. *tenký provaz lodní* (*franc. Ligne*, *něm. Lien*, *Leine*).

ли́нька *f.* *línání*, *pelichání* *ptáků*.

лино́ч-есть *prchavost barev*; —ий, ая, ее *prchavý*, *nestálý* (o *barvách*).

ли́нялый *vytínaný*, *olínalý*, *opelichaný*; 2. *vyrudlý* (o *barvách*).

ли́ня́нiе *n.* *línání*.

ли́ня́ть (-яю, -яешь) *línati*, *pelichati*; 2. *vyrudnouti*, *pouštěti* (o *barvách*).

ли́па, *dem.* липка *f.* *lípa*, *dem.* *lipka* *Tilia* (*strom*).

ли́пецъ, пца *lipec*, *med* z *lipového květu*; 2. *nápoj z lipového medu*; 3. (*star.*) *lipen*, *červenec* (*měsíc*).

ли́пина, *dem.* липинка *lipina*, *lipovina* *dřevo lipové*.

ли́пкiй, ли́пучiй, ая, ее *lepký*, *líravý*; *липкость* *lepkost*, *líravost*.

ли́пнуть (къ чему) *lepiti se* (k něčemu, на něč).

ли́пнѣкъ, а *lipový les*.

ли́пов-ица *f.* *lipovice*, *míza n.* *šťáva lipová* (z *jara*); —ка *f.* *nádoba vydlabaná z lipového dřeva*; —ый *lipový*.

ли́ра *f.* *lyra* (*hudební stroj*).

ли́рикъ, а *lyrik* (*básník*).

ли́рический *lyrický*.

ли́рный *lyrový*.

ли́са, ли́са *f.* *liška v.* *lisíца*; 2. *liška*, *lišák* (*chytrý, lstivý člověk*).

ли́сель, я *m.* *boční plachta Leisegel*.

ли́се́нокъ, нка *mládě liščí*, *liščátko*.

ли́си́ца *f.*, *dem.* *лиси́чка* *liška Canis vulpes*; *pl.* *лиси́цы*, ъ *příčky v plotě*, *lísky*.

ли́си́чiй, ъя, ъе, ли́си́й, ъя, ъе *liščí*; *ли́си́й хвостъ*, *лисохвостъ* *ocáskovec*, *liščí ocas Alopecurus* (*rstl.*).

ли́ственн-ица *f.*, *ли́ственъ*, и *modřín Larix* (*strom*); —ичный *modřínový*; —ый *listnatý*; *lupenatý*.

ли́ствен-ѣть (-ѣю, -ѣешь) (*crk.*) *listnatěti*; —якъ *les modřínový*.

ли́ствiе *n. coll.* (*crk.*) *listí*.

ли́ствѣкъ, а *v.* *лиственѣкъ*.

ли́ствяница *v.* *лиственница*.

ли́стель, я *m.* *lištvina listel* (*archit.*).

ли́стень, тня *listové pečivo*.

ли́сти́стый *listitý*, *listovitý*.

ли́сто-бѣтъ, а *platnýř*; *plechař*; —бо́й-

ня *f.* *dílna platnýřská*, *plechařská*;

—вѣртка *listovrtka Tortrix* (*hmyz*);

л. *кольчатая prstenice* (*housenka*);

—во́й, ая, ое *listový*, *lístkový*; л.

таба́къ tabák listový n. *listnatý*;

—грѣзь, а *listobryz Tentredo* (*hmyz*);

—ко́сь, а *mšice na listí*, *veš na listí n.* *roślinách*.

ли́сто́къ, тка *lístek*; л. *l.*, *časopis*; л.

еженеде́льный týdenník, *list* (*časopis*) *týdenní*.

ли́сто-о́бразный *listovitý*, *listu podobný*; --паде́нiе *n.* *padání listí*; --па́дь,

а (*star.*) *listopad* (*měsíc*); —цвѣтъ,

а *listokvět*, *květolist Phyllanthus*.

ли́сто́ч-е́къ, чка *lísteček*; —ный *líst-*

kový.

ли́сто-ѣ́дь, а *mandelinka Chrysomela* (*hmyz*); —я́дный *listožravý*.

ли́сть, а (*pl.* *ли́стья*, *ьевъ*) *list* (*na* *roślinách*, *stromích*), *pl.* (*coll.*) *listí*; *ро́зовый л.* *růžový list*; 2. л.

(*pl.* листы, листѡвъ) list; листъ бумаги arch papíru (list); л. стекла tabule skla; заглавный л. list titulní; книга въ л. kniha ve folio; въ листахъ v arších, nevázaná (kniha); похвальный л. pochvalný list; открытый л. odkrytý list *Carte blanche*; играть съ листа hráti s listu (v hudbě); 3. л. plát, plotna (kovová); желѣзный л. železná plotna. листъ *n. coll.* listí.

лисъ, а (crk) lišák (liška); лисячий, бя, ъе liščí.

литавра *f.* kotel, vlaský buben; литавришникъ, а kdo tluče na vlaský buben.

литанія *f.* litanie (v katolické církvi).

литей-ный lici, slevací; л. заводъ, *subst.* —ная *f.* slevárna; —шикъ, а slevač.

литера *f.* litera, písmeno.

литеральный словни; *adv.* -но slovně.

литераторъ, а spisovatel, literát; *adj.* -рскій spisovatelský.

литератур-а *f.* literatura; —ный literární, spisovní; л. языкъ jazyk spisovní; -ая газета časopis literární.

литѡць, тна litec, slevač v. литейшикъ.

литикъ, а litík, falešný drahokam.

литій, а japík *Lithium*.

литія *f.* modlitba v předsíni chrámu; 2. krátká modlitba za zemřelé.

лито-графировать (-рѣю, -рѣешь) litografovať; —графическій litografický, kamenopisný; —графія *f.* litografie, kamenoryjeťví; —графъ, а litograf, kamenopisec; —хромія *f.* barvotisk *Lithochromie*.

литонія *f.* knihy (zhý žaludek u přeživavců).

литровать (-рѣю, -рѣешь) čistiti, přečisťovati (sírnu, sanitr).

литургическій liturgický; литургія *f.* veliká (zpívaná) mše; bohoslužba.

лить (лью, льешь) líti (liju, liješ); л. воду въ стаканы líti vodu do sklenice; л. колокола l. zvony; дождь льетъ прší jen se lije; льетъ ведро, какъ изъ ведра льетъ прší jako by z konve lil; у него потъ льетъ съ лица pot se mu lije s tváře; л.-ся (льюсь, льешься) líti se.

литьѣ, я, лѣtie *n.* lití; tavení.

лифъ, а život na oděvu; *adj.* лифный. лихачъ, а (prost.) opovážlivec, smělý člověk; 2. обратный vozka.

лихв-а *f.* lichva (nedovolený zisk z peněz půjčených); 2. (star.) zisk, úžitek; —енный lichevní.

лихо *n.* zlo, zlé (*n.*), neštěstí; л. *adv.* zle, zlobně; 2. opovážlivě, směle.

лиховать (лихую, -уешь) (star.) nařknouti koho.

лиходатель úplatkář, kdo hledí koho uplatiti; —ница *f.* -ka; —ство *n.* uplácení koho.

лиходѣй, а kdo někomu ubližuje, křivditel; zlomyslník; —ка křivditelka; zlomyslnice; —ный křivdící; zlomyslný; -ство zlomyslnost; -ствовать zlomyslně s někým nakládati.

лихой, ая, ѡе обратный, hbitý, zručný, mrštný; 2. злý; -ая болѣзнь padoucí nemoc, padoucnice.

лихо-иманіе *n.* lichvářství; —имецъ, мца lichvář; —имный, —имственный lichvářský, vylichvený; —имство *n.* lichva, lichvářství; —радка (prost. —манка) *f.* zimnice; —радочный zimničný; -ная корá china.

лихость, и zloba, zlomyslnost.

лицѣ (лицѡ), а, *dem.* личко *n.* tvář (líce); 2. osoba; знáтное л. znamenitá osoba; духовное л. duchovní osoba, duchovní (-ího *m.*); представлять разные лица představovati rozličné osoby (na divadle); 3. líc (svrchní strana), svrček nějaké věci;

4. průčelí (domu), čelo, fasáda; ли-
цѣмъ къ лицу tváří v tvář; на лицѣ
skutečně, opravdu; поставитъ винóв-
наго и свидѣтелей съ лица на лицо
postaviti vinníka vůči svědkům, sče-
liti; изчѣзнуть съ лица земли zmizeti
s tváře země.

лицевать (-цую, -цуюшь), об- okrášliti
zevně; ovrhnouti (zeď).

лицевой, ая, ое лицní; -ая сторона
лицní strana, líc.

лицедѣй, я herec divadelní; —ка he-
реčka; —ный herecký; —ственный
divadelní; —ствие *n.* divadlo, diva-
delní hra.

лицезрѣніе *n.* pohledění, popatření
na koho, pohled na koho.

лицей, я lyceum, vyšší učiliště; —скій
lycejský; лицействъ, а lyceista, žák
lyceji.

лицемѣр-ить (-рю, -ришь), —ствовать
(*crk.* —овать) licoměrně *n.* pokry-
tecky se chovati, přetvářovati se;
—іе, —ство *n.* licoměrnost, pokry-
teckost; —ка *f.* licoměrnice, lico-
měrka; —но *adv.* licoměrně, po-
krytsky; —ный licoměrný, pokryt-
ský, přetvářivý; лицемѣръ, а lico-
měrník, pokrytec.

лиценціатъ, а licenciát.

лице-пріятіе *n.* strannictví (staroč. pří-
jímání osob); —пріятный, —прієм-
ный stranný, strannický; *adv.* -но;
—пріятствовать strannicky jednati,
strannicky si počínati (star. přijímati
osoby).

лицówka *f.* hlazení, vyhlazování.

личіна *f.* přetvářka; maškara; škra-
boška; zástěrka, záminka.

личн-о *adv.* osobně; —ость osobnost;
—ый osobní.

лишай, я, *dem.* лишаекъ, айка lišej
(na kůži); 2. lišejník (*mch*) *Li-
chen*; л. исландскій lišejník island-

ský *Lichen islandicus*; лишай лё-
гочный, л. грудной plicník *Lichen
pulmonaris*. [шай.

лишайникъ, а lišejník *Lichen v.* ли-
шайистый lišejovitý. [visko.

лишарь, я slatina, rašeliniště, houpa-
лишать (-аю, -аешь), лишить (-ю, -ишь),
кого чего zbaviti koho čeho, připraviti
koho oč; л.-ся чего zbaviti se čeho.
лише *adv.* (star.) leč, leda; 2. (star.) *v.*
лишь.

лише́вникъ (*crk.*) lichvář.

лишекъ, шка nadbytek.

лиш-ѣніе *n.* zbavení čeho; —ить ко-
го чего *v.* лишать.

лишний, яя, ее nadbytečný; zbytečný;
přespočetní, lichý; -не *adv.* zbyte-
čně; marně; 2. příliš.

лишь, едва *adv.* jedva; sotva; онъ
лишь вошёлъ sotva vešel; 2. л. jen,
jenom; лишь бы jenom když; л. бы
получить своё jenom když dostanu
svoje.

ли́совая формация (*geol.*) liasový útvar.
ли́ло *n.* kadlub (forma, dle které se
něco slévá), slevadlo.

ли́тель *v.* литейщикъ.

лоб-анъ, а, *dem.* лобанчикъ čeláč, če-
lák (kdo má veliké čelo); —анья
f. která má veliké čelo; —астый
čelatý, širokočelý.

лобз-аніе *n.* líbání, celování, hubi-
čkování; —ать (-аю, -аешь і лобжю,
-жешь) кого líbati, celovati, hubi-
čkovati koho; л.-ся objímati se, mi-
lovati se.

ло́бикъ, а *dem.* čelíčko.

ло́бище *n.* veliké široké čelo.

лоб-кі, ко́вь *pl. m. v.* лобокъ; —ко-
вая кость stydká kost, tříselní kost,
hanbykost.

ло́бный čelní; -ое мѣсто popraviště.

лобов-йна, лóйна *f.* čelo, čelní kost;
—ой, лóвый čelní.

лободá *f.* (star.) *v.* лебедá.

лобѣкъ, бѣка *dem.* čeličko; 2. hrma, podbřišek *Mons veneris*; 3. *pl.*

лобѣй, ѡвъ уřezané hlavy ze spratků.

лобѣ, лѡа čelo; лѡмъ стѣны не пробѣшь hlavou (čelem) zdi neproražíš; у него мѣднѣй лобѣ má železné, tvrdé čelo (= jest nestydatý).

лобыз-аніе, —ать *v.* лобз-аніе, лобз-ать.

ловѣць, вѡа loves; ptáčník, číhař; ловѣцкѣй lovecký.

ловѣтельный, ловѣльный lovební, lovecký; chytací, lapací.

ловѣть (ловлю, ловишь) (звѣрѣй, птицѣ, рѣбу) loviti (zvířata, ptáky, ryby); лавливать lovívati; ловѣться, (ловлюсь, ловишься) loviti se.

ловѣще *n.* (star.) loviště, místo, kde se loví.

ловѣ-ий pohodlný (k vzetí), příhodný; 2. obratný, hbitý (šikovný); —о *adv.* pohodlně, příhodně; obratně, hbitě; —ость pohodlnost, příhodnost; obratnost, hbitost.

ловѣніе *n.* lovení.

ловѣя *f.* lov; рѣбѡная л. lov ryb, lovení ryb; л. сельдѣй lov sledí; звѣрѣйная л. lov zvířete.

ловѣга *m. et f.* úžitkář, výdělkář; -ка. ловѣуша, *dem.* ловѣушечка past, stlučka; л. на мышѣй past na myši.

ловѣивый lovivý, lapavý, chytavý.

ловѣй, ая, ее *adj.* lovčí; -ая собáка honící pes; -ія птицы lovčí ptáci, hončí ptáci; ловѣй путь (star.) hájemství knížecí; л., аго *m.* (star.) lovčí (díl) *m.*

логарѣмъ, а logaritm.

логѣка *f.* logika; логѣкъ, а logik; логѣческѣй logický; логѣчески *adv.* logicky.

логѡвѣна, *dem.* логѡвѣнка *f.* úval, úvoz.

логѡвѣще, лѡгово *n.* brloh, douř, lože (divokého zvířete).

логѣ, а dolina, údolí, úžlabí; 2. lože řeku, řečiště; 3. lado, úhor, úlehle; 4. kámen kladený do zdi na podél; класть кáмень лѡгомъ, ложкѡмъ класти кáмень на podél (na šířku).

лодѣй-никъ (star.) lodník; -ный lodní.

лодѣць, дѡа (star.) správce lodí.

лодѣя *f.* loď (bez paluby), prám.

лодѣка *f.* loďka.

лодѡч-ка *f.* lodička; —никъ přívovník, lodník; —ный loďkový.

лодѡчка *f.* lodička.

лодѣ, а (v plavbě) *v.* лѡть.

лодѣга *f.* kotník (na noze), hlezno.

лодѣж-ка *f.* kotníček; —ный, —ечный kotníkový.

лодѣя *v.* ладѣя.

лѡжа *f.* pažba (u ručnice), lože, lůžko; 2. lože v divadle Loge; 3. lože svobodných zedníků.

ложѡй-а *f.* hlubina, prohlubeň; *dem.* —ка hlubinka, jamka nad hořejším pyskem; ложѡиновáтый prohlubený, vyhlubený.

ложѡистый dolíčkovatý.

лѡже, а *n.* lože (postel); 1. zvíře; 1. řeku, řečiště.

ложѡвѡй (-ій), áя, ѡе pažební; л. мáстеръ *v.* лѡжникъ.

ложѡвѣе *n.* z mní ložisko ryb.

ложѡкъ, жѡá *v.* лѡжка (stav.)

ложѡментъ, а зáкор krytý fašinami Logement.

ложѡсна, нѣ *pl. n.* (crk.) materník.

лѡжѡч-ка *f.* lžička; 2. důlek prsní n. srdeční; —никъ lžičkář, kdo dělá lžíce; 2. —никъ, —ная tráva, lžičník *Cochlearia* (rstl.); —ница odlévák, nádobka na odlévání rozta-

veného kovu (u stříbrníka); slevací lžíce, slevačka; —ный lžičný, lžicový.

ложж-ѣна *v.* ложѡйна; —йтъ (-ý, -ишь) vyhloubiti, vydloubati.

ложиться (-ýсь, -ишься), лечь (*fut.* лягу) ulehnouti, uložit se; л.-ся на постелю, л.-ся спать jíti spat, leh-nouti si (do postele); пыль ложится на мебель prach sedá na nábytek; туманъ ложится mlha padá; л.-ся зůstati na kotvici stát (koráb).

ложка (*dem.* ложечка) *f.* lžíce, lžička; 1. slevačská; 2. kleště na rozpálené koule do děla; *pl.* ложки žlábků, žlábkování na sloupech *Cannelures*; *hud.* nástroj dřevěný s kovovými rolničkami.

ложковидный lžičkovitý.

ложкомой, я splachovač (kdo myje lžíce); —ка *f.* splachovačka, kuchyňská.

ложникъ, а lůžkář, pažeбник (kdo dělá pažby k ručnicím).

лож-ность lživost, nepravost; —ный lživý, nepravý; —но *adv.* lživě, nepravě.

ложчатый lžičkovitý.

ложь, лжи *f.* lež (*gen.* lži); это явная л. to je patrná lež.

лозá *f.*, *dem.* лозочка prut, mláz, ratolest, letorost, větvička; виноградная л. réva vinná.

лозанъ, а šlehnutí prutem, švihnutí.

лозунгъ, а heslo, něm. *Losung*.

лок-áние *n.* lokání, chlemtání (u zvířat); —ать, —нуть lokati, chlemtati. [parostroj, lokomotiva.

локомотивъ, а parovoz, parní vůz,

локонъ, а kadeř, lokna, něm. *Lokke*.

локот-никъ, а lenoch (u sesle); —ной, ая, ое loketní; —ая кость loketní kost; *pl.* —ые товары loketní zboží (které se prodává na lokte).

локоть, ктя loket (na ruce); 1. (míra);

dem. локотокъ, тка lokýtek.

локсодромія *f.* čára šikmého směru.

локтевой (-ый), ая, ое loketní.

ломáние *n.* lámání.

ломаный, ая, ое lámáný, zlámáný, rozbitý; —ая посуда rozbité nádobí; —ья числа lomená čísla; ломаная *subst.* osmina, osmička, (jednou)vázaná nota.

ломать (-аю, -аешь) lámati, zl., bourati; л. домъ bourati, strhnouti dům; л. коноплю klapati (lámati, trdliti) konopí; л. надъ чьмъ голову hlavu si nad něčím lámati; л. медъ podřezávati med; л. камень lámати kámen; меня ломаетъ лихорадка zima mne láme, mám zimnici; л.-ся (-аюсь, -аешься) lámati se; л.-ся перёдъ кьмъ vypínati se, nadýmati se, pitvořiti se.

ломбáрдъ, а půjčovна, zástavna (kde se půjčuje na zástavu); *adj.* -дный; -дский.

ломберъ, а lombr (franc. *l'hombre*), spůsob hry v karty; ломберный столъ stůl ke hře v lombr.

ломикамень, мня lomikamen *Saxifraga* (rstl.).

ломить (-млю, -мишь) lomiti; сл. zlomiti; перел. přelomiti; обл. oblomiti; л.-ся lomiti se; вл.-ся въ домъ vlámati se, vloupati se do domu.

ломка *f.* lámání;

л. камня lámání kamene; каменная л. lom kamenný; л. табаку sbírka tabáku; л. соли dobývání soli.

ломкий křehký, со se lehce láme; -ость křehkost.

ломливый vypínavý, nadutý.

ломов-икъ, а, —ая лошадь nákladní kůň, břemenný kůň (soumar); —ой (-ый), ая, ое lámací; —ая пѣшня pačidlo; -ый извозчикъ vozka nákladu, forman; —ая работа těžká práce.

ломонось, а barvínek, plamínek *Clematis* (rstl.).

ломот-а *f.* lámání (suché) v údech, trhání, pakostnice; --ный pakostničný.

ломоть, мтѣ kus (chleba), krajíc; *dem.* ломотокъ, тка, ломтикъ, а skyvka, krajíček.

ломщикъ, а lamač.

ломъ, а úlomky, střepy; 2. pačidlo; 3. vývratky v lese; 4. suché lámání; в. ломота; въ л. do těžké práce; do nákladu (o koních).

лонги-мѣтрія délkoměrství; —мѣтрі-ческій délkoměrný. [шлаго гóда).

лоні, лонісь *adv.* loni (obyč. про-лоно (crk.) *n.* luno, klín.

лонскій (star.), прошлогóдный lonský. лончакъ, лонщакъ, а (star.) lončák, ročák, roční býček.

лопан-ецъ, нца pukavý *n.* praskavý hrnec; 2. praskavá *n.* třaskavá kulička, praskavé sklo; 3. pukající karafiát; —ie *n.* pukání, praskání.

лопарь, я návlačné lano.

лопастъ, лопость, и *f.* křídlo (u čer-це); široká stužka (na čepci); lo-патка (u vesla); přička; trapez u šavle.

лопат-а *f.* lopata; —ень, тня prodě-vák, probiják, proražec, průboj (že-lezo na pr bíjení direk); —ка *f.*, *dem.* —очка lopatka, malá lopata (lopaticka); lopatka na hřbetě (půl plece); pilř; —никъ zákopník, lo-patník.

лопать (-аю, -аешь), л.-ся (-аюсь, -а-ешься) pukati, praskati; 2. (prost.) chleptati, žráti; лопнуть puknouti, prasknouti.

лопость, и *f.* лопастъ.

лопотъ, и *f.*, лопотье *n. coll.* oděv. лопотня *f.* pukání, praskání, praskot (rachejtli) atd.

лопуга *f.* mořská kapusta *Crambe*.

лопуха *f.* větrné *n.* vodné neštovice.

лонштагъ, лонъ-штагъ, а provazová chodbička (na korábě) něm. *Lauf-stag*.

лорнѣтъ, а, *dem.* лорнѣтець, тца ку-кátко *Lorgnete*.

лосіна *f.* losina, losí maso; *adj.* ло-сінный.

лосій, ѡя, ѡе losí.

лоскнуть lesknouti se.

лосковой lešticí, lesklý; л. уголь lesklé uhlí.

лоскут-икъ, а hadřík, záplatka; --никъ, а hadrář, hadrník, záplatkář, veteš-ník; —ница hadrářka, hadrnice, zá-platkářka, vetešnice; 2. chrpa *Cen-taurea* (rstl.); —ный hadrový; л. рядъ vetešnický trh.

лоскутъ, а hadr, záplata; *dem.* ло-скутокъ, тка, лоскуточекъ, чка ha-dřík, záplatka.

лоскутье *n. coll.* hadry, záplaty, veteš. лоскъ, а lesk; лежать лоскомъ ležeti jako zabítý, l. polomrtev.

лосн-ѣстость lesklost, blýskavost; --ѣ-стый lesklý, blýskavý; —ѣться (-ѣсь, -ѣшься) lesknouti se, blýskati se; —ѣть lesk dostávati.

лососіна *f.* lososina.

лососій, ѡя, ѡе lososí.

лосось, я losos *Salmo salar* (ryba); *dem.* лососокъ, ска losůsek.

лось, я los *Cervus alces*; 2. veliký vůz, veliký medvěd (souhvězdí).

лось-штагъ lano k držení stěžně (*n. das Lose Stag*).

лотерѣя, лоттерѣя *f.* loterie; лотерѣй-ный loterní.

лотó *n. indecl.* loto, loterní hra.

лотовый lotový.

лотокъ, тка ošatka, ošitka, košatka; 2. žlab; 3. lopatka (na mouku atd.); *adj.* лотковый, лоточный.

лотъ, а lot (váha); 2. necky; 3. zá-važnice, olovnice, hloubkoměr (něm. *Loth*); 4. ledenec *Lotus* (rstl.); л. рога́тый panny Marie pantoflíčky, štírovník *Lotus corniculatus*.

лѳтъ-линѳ, я provaz závaųničný *Lothleine*.

лохáнь, и *f.*, *dem.* лохáнка, лохáночка *kbelík*, *štrandlík*; 2. umyvadlo; *adj.* лохáнный, лохáночный.

лохмѳт-никѳ, а otrhanec, ošklubanec, hadroplet; —ница *f.* otrhaná; лохмѳть *n.* hadry, kloce, coury.

лоховина *f.* maso jezerního lososa.

лохѳ, а hlošina, oliva česká, planá, bílá, stříbrná, voňavá *Elaeagnus*; 2. vrba babylonská, *v.* smuteční *Salix Babylonica*; 3. jezerní losos.

лѳцманѳ, а loděvod, průvodčí korábu (*něm.* *Lootsmann*); *adj.* лѳцманскій.

лошад-ѳночка *f.* *dem.* коні́чек; —ійный ко́нскý; л. хвостъ ко́нскý ocas; —ійца *f.* veliký kůň.

лошад-ка *f.* koník; —очка, —ушка *f.* koníček.

лѳшадѳ, и *f.* kůň; л. водянáя kůň vodní, kůň nilský, hroch *Hippopotamus*.

лошáкѳ, á mezek; *dem.* лошачéкѳ, чká mezeček; лошачі́ха *f.* mezkyně; лошáчий, ѳя, ѳе, лошакѳвый mezcі́, mezkovský; лошáчникѳ, а mezkář.

лѳшая собáка овчáскý pes.

лош-ѳenie *n.* leštění; —ѳнка leštění, voskované plátno; —ѳный leštěný, hlazený; —ійка *f.*, —ійло *n.* leštilka, leštidlo, hladidlo; —ійльникѳ, —ійльщикѳ leštic, uhlazovač, hladič; —ійльный lesticі́, uhlazovací, hladicі́; л. прессъ pres uhlazovací; —ійльня leštilna, hladirna; —ійть (-ý, -ішь) lestiti, hladiti, ohlazovati; 2. vznášeti se, kroužiti (o ptácích, když lítají, nemáchajíce křídloma).

лоші́на *f.* *v.* ложби́на.

лѳб-овѳй z kůry stromové; —ѳкѳ, ѳká kus kůry stromové; 2. deštka, deštička (na zlomenou kost); обѳвѳзывать нѳгу лѳбáми dátі nohu do

deštěk; —ѳчный korový; —ѳчныя картинки špatně řezané dřevotisky. лѳбѳ, а kůra stromová, lýko; лѳбѳ лѳбѳмѳ pevný jako prkno.

лѳбѳянка *f.* krabice (škatule) z kůry stromové.

лѳбѳян ѳй, áя, ѳе *v.* лѳбѳчный; —ѳть (-ѳю, -ѳешь) zkorovatěti, zkornatěti (jako pole po dešti při velikém parnu slunečním).

лѳгá *f.* louhovina (u koželuhů).

лѳгов-ійкѳ, á metlice *Aira* (rstl.); —ійна úhor starý, lado, *pl.* draha; —ійца, лѳговка чейка *Tringa vanellus* (pták).

лѳговѳдѳгво *n.* lukařství, lučnictví, vzdělávání luk. [лу́ннй.

лѳговѳй (ій), áя, ѳе luční, luhový, лѳговщійкѳ, á lukař, kdo rozumí lukám.

лѳгѳ, а louka, luh; *pl.* лѳгá luka, louky; *dem.* лѳжéкѳ, жка, лѳжéчекѳ, чка.

лѳдá *f.* kámen z vody vyčnívající; úskalí (ve vodě).

лѳда *f.* (star.) svrchní oděv, plášť.

лѳдáнь, а (star.), камká damašek.

лѳдѳль-ный pocinovací; —щикѳ pocinovač.

лѳдѳть (лѳжý, лѳдишь) cinovati, pocinovati. [лу́жный.

лѳжа *f.*, *dem.* лѳжица louže; *adj.* лѳжáйникѳ, а vrbina, peníze, penízková bylina, bazanovec *Lysimachia nummularia* (rstl.).

лѳжѳenie *n.* pocinování.

лузáнь, а hořejší šat sobolářů.

лузгá *f.* šev (u pytle).

лузгѳ, а *v.* глузгѳ.

лѳкá *f.* záhyb, křivolačina řeky; 2. luk na sedle; 3. (star.) *v.* лѳкáвство.

лѳкáв-ецѳ, вца zlomyslník, obmyslník, lstivý člověk; —іть (влѳю, -вишь) zlomyslně *n.* lstivě jednati; —іца

f. zlomyslnice, lstivá osoba; —о *adr.* zlomyslně, lstivě; —ство (*crk.* —ствие) *n.* zlomyslnost, lstivost; —ый, —ный zlomyslný, obmyslný, lstivý; —ое *n.* zlé, zlo; —ый *m.* *subst.* zlý duch, ďábel, pokušitel. лукать házeti; лукнуть hoditi (*staroč.* lučiti).

луко в. лукошко.

луковатый zakřivený, zakřivlý.

луковица, луковка *f.* cibule, *s.* rostlin. bobule; луковичные растенія rostliny cibulonosné, *r.* cibulnaté.

луковице-видный cibulovitý; —носный cibulonosný *bulbiferus*.

луков-ка *f.* *v.* луковица; —никъ nádivka s česnekem (jídlo).

луковчатый cibulovitý.

лукоморье *n.* lukomoří, břeh mořský s mnoha zátokami.

луконосецъ, сца lukonosec, lučištník.

луковый cibulový.

лукошко *n.*, *dem.* лукошечко košík z hůlčiček (šinek) a kůry stromové (na obilí).

лукъ, а luk (ke střílení), kuše; 2. oblouk, luk; 3. л. luk, чеснок *Allium*; л. рѣзанецъ řezanec *A. schoenoprasum*; л. каменный чеснок skalní *A. altaicum*.

лумень, а lumphový cukr.

луна *f.* měsíc (na nebi), luna; полная л. úplněk; четверть луны čtvrt měsíce; затмѣніе луны, лунное затмѣніе zatmění měsíce.

луна́тиль, а náměsíčník; лунати́змъ náměsíčnictví.

луна́ція *f.* přechod měsíce.

лу́нка *f.* jamka (okrouhlá), důlek; игра въ лу́нки hra na důlky.

лу́н-никъ kruh měsíční; 2. lunatěnka *Lunaria* (*rstl.*); —ный lunný, měsíční; л. годъ rok měsíční.

лу́ноч-ка *f.* jamka; зубная л. jamka zubní, lůžko zubní, zubina; dásně; sánka; —ный sánkový.

лунь, и *f.* luňák (?) *Falco rusticolus*; онъ бѣлъ какъ л. šedivý jako bříza (člověk), má vlasy jako mléko.

лупе́жникъ oloupané dřevo (kláda, břevno).

лупи́нь, а lupín, vlčí hrách *Lupinus*.

лупи́ть (-плю, -пишь), лупли́вать (об-) дѣрево loupati, oloupati (*strom*); 2. (*star.*) loupiti; л. глаза́ vyloupati кому оči; л.-ся loupati se; цыпля́та лупя́тся kuřata se klubají.

лупле́ние *n.* loupání.

луск-а skořápka, skořepina; kožíšek (na ořechu); —ачъ, а tolita *Cynanchum* (*rstl.*).

лута́рь, я (*star.*) kapsa.

лутóкъ, тка́ морча́к prostřední *Mergus serrator* (pták); лутóчекъ, чка морча́к bílý *Mergus albellus*.

лутóшка oloupaná mladá lipka.

лучево́й (-ый), ая, ое папрскový.

луче-за́рность папрсковá záře; --за́р-ный за́рі́cí v папрсчích; —мѣръ, а папрскомѣ́р *Radiometer*. [ček.

лучё́къ, чка́ malý luk (střelný), oblou-луче́ние *n.* (ры́бы) lovení ryb při ho-řící louči.

луче-но́сный папрску metající; —об-ра́зный папрскові́тъ; —отраже́ние *n.* odrážení папрскů; —отража́тельный папрску odrájející, odrazný; —пре-ломле́ние *n.* lámání папрскů; —пре-ломля́ющий папрску lámající, папр-skolomný;

лучи́н-а *f.*, *dem.* —ка louč (k svícení), dračka; —ный loučový, dračkový.

лучи́стый папрскові́тъ, -оватý; -ья жи́вотныя hvězdýši, pramenatky *Radiata*.

лучи́ть (-ý, -ишь) ры́бу ryby v noci při hořící louči loviti.

лучица porost (Presl) *Uva* (rstl.).
лучковъй lučkový; -ая пила obloučková pila, obloučnice.

лучникъ, а (star.) lučník, lučištník, lukostřelec.

лучокъ, чка *v.* лучёкъ.

лучш-е *adv.* lépe; л. всего nejlépe, nade všecko; —ий, ая, ее nejlepši.

лучъ, а paprsek; 2. louč k lovení ryb.

луш-а *v.* лусká; —ение luštění, vylupování; —ило luštidlo, vylušťovadlo; —йна *v.* лусká; —ить (-ý, -ишь), вылушить vyluštit, vyloupnouti; л.-ся vyloupnouti se.

лъва *f.* hustý les na slatině.

лъж-а *f.* střevíc do sněhu, kůsle, sněžnice; наостріть —и prásknouti do bot (uteci); —ва *f.* bárka na Dněpru; —никъ myslivec, jenž chodí sněhem v kůslích; —ница stopa ve sněhu po kůslích.

лызнуть, дать лызка vykrásti se, vyklouznouti.

лъко, *dem.* лычко *n.* лыко; лыковъй, лычнъй лыkový, lyčený.

лысин-а, *dem.* —ка lysina, lysé (holé) místo; lysina na čele koňském.

лысунъ, а roční tuleň; 2. кůže ročního tuleně.

лысýха *f.* lyska (pták) *Fulica atra*.

лысый, ая, ое lysý, holý, holohlavý;

-ая лошадь lysý kůň, к. s lysinkou.

лысѣть (-ѣю, -ѣешь), об- oblyseti.

лытѣть (-ѣю, -ѣешь) lítati, sem tam běhati, plahočiti; пролытѣлъ цѣлый день prolítal (proběhal) celý den.

лытки, токъ *pl. f.* (prost.) lýtko, *pl.* lýтка.

лытунъ, а plahočil; -унья *f.* plahočilka.

лъч-ко *n. v.* лыко; —ный lyčený.

лъ *v.* ли.

лъвѣнокъ, нка lvíče.

лъвіный lví; -ая лапа, -ое копыто kontrhel *Alchemilla vulgaris* (rstl.).

лъвица *f.* lvice.

лъгота *f.* lhota (staroč.), výsadní list na dočasné osvobození od platů (do jisté lhůty; lhota = lhůta. Odtud slove v Čechách velmi mnoho vesnic Lhota).

лъготить (-óчу, -óтишь) lhotu (výsadu na osvobození od platů) propůjčovати.

лъготный; -ая грамота výsadní list.

лъдина, лъдинка ledina, kra, kus (balvan) ledu.

лъдистый lednatý, plný balvanů ledových.

ледяной, ледяной ledný, ledový.

лъзя (есть) lze (jest); не лъзя nelze.

лъница *f.* (crk.) lněný šat.

лънище *n. v.* лнянище.

лънопрядильный lnopřádelný; -ная машина stroj na předení lnu; —ня *f.* přádelna na len.

лънуть къ чему lnouti k čemu; л. къ кому-либо lnouti k někomu, к něкому se lichotiti.

лънян-ица *v.* лница; —ище *n.* lniště, pole lenem porostlé; —ка *f.* květel, len matky boží *Linaria*; —ый (лъняной R.) lněný.

лъстець, а pochlebník vn.

лъстѣв-ецъ, вца pochlebník; —ица pochlebnice; —но, —о *adv.* pochlebně; —ность, —ость pochlebnost; —ный, —ый pochlebný.

лъститель pochlebník; —ница -nice; —ный pochlebný.

лъстить (лъшу, лстишь) кому pochlebovati кому; лститься (лъщусь, лстисься) lichotiti se.

лъщение *n.* pochlebování, po chlebenství.

лъяло *n.* kadlub, forma slevačská.

лъяма *f.* lama, lamice *Llama*.

лѣво *adv.*, въ л., на л. *v* *levo*, на *levo*.

лѣвшá *f.* levíce, levá ruka; л. *m.*, лѣвшáкъ, á levák, levičák, kršňák; лѣвшá *f.* levačka, kršňačka.

лѣвый *levý*; -ая рука *levá ruka*.

лѣзть (-зу, -зешь) *lezti*; л. на дѣрево *lezti na strom*; л. кому на глазá на нѣкого *létzi*, на нѣкого *dotírati*; къ нему всякій лѣзетъ *každý na něho leze*; не лѣзетъ ему въ голову *neleze mu to do hlavy*; онъ изъ кожи лѣзетъ *chce z kůže vyskočit*; волосы лѣзутъ послѣ болѣзни *vlasý lezou po nemoci*.

лѣкарка *f.* lékařka.

лѣкарскій *lékařský*.

лѣкар-ственный *lékařský*; лѣкарни́къ; —ство *lék*, (star.) *lékařství*.

лѣкарство *lékařství*, умѣ́нiе *lékařovo*.

лѣкарь, я *lékař*.

лѣни́в-енькiй *línoučký*; —ецъ, вца *lenivec*, *lenoch*; 2. *lenochod* *Bradyrús*; —ница *líná ženština*; —о *adv.* *lenivě*; —ость *lenivost*; —ство *lenost*; —чикъ *domáci čerec*, по́чнiй *čerec* (*ženský*); —ый, лѣни́въ, а, о *lenivý*, *leniv*, а, о.

лѣнить (-ню, -нишь) *leniti*; л. кого *na bádati koho k lenosti*; л.-ся (-нюсь, -нишья) *leniti*, *lenošiti* (*leniti se*).

лѣность, и *lenost*; лѣнственный *líný*.

лѣнта́й, яя *lenoch*; —ка *lenochyně*.

лѣпи́льщикъ *lepič*, *lípač* (кто *lepí vzorky*).

[л.-ся *lepiti se*.

лѣпить (-плю, -пишь) *lepiti*; л. *vzorky*;

лѣпка *f.*, лѣплѣ́нiе *n.* *lepení*, л. *vzorků*.

лѣпкiй *lepký*, *líravý*.

лѣпнóй *lípací*; —нóе изображѣ́нiе *vzorek lepený*; —нóе искúсство *lípačské umění*, *lepitelství*.

лѣпотá *f.* *lepota*, *lepost*, *krása*; лѣпотный *krásný*, *krášlicí*.

лѣпый *lepy*, *krásný*.

лѣса *f.* *lísa v. léca*.

лѣси́на *f.* *kmen stromový*.

лѣси́стый *lesnatý*.

лѣсмóтръ, а (prost.) *v. лѣсомѣръ*.

лѣсн-и́къ, á *lesník*; —и́чество *lesnictví*; 2. *lesnický ústav*; —и́чiй, аго *m. lesní*, *ího m.*

лѣснóй (-и́й), áя, óе *lesní*; *lesný*, *lesnatý*; —óе хозáйство *lesnictví*, *lesní hospodářství*; —óй дворъ *skladiště lesního dříví*; —óй горóхъ *lesní hrášek* *Vicia sylvatica*; *Orobús*; —óй хвощъ *přeslička lesní* *Equisetum sylvaticum*; —áя мышъ *lesní myš* *Mus sylvaticus*.

лѣсóботáника *f.* *lesní rostlinářství*.

лѣсов-áть (-сýю, -сýешь) *lesovati*, *v lesích se zdržovati*; звѣрь *honiti v lese*; —ни́къ, á (star.) *lesní lovec*.

лѣсо-вóдецъ, дца, —вóдъ, а *lesník*, *znalec lesů*, *lesní hospodář*; —вóдство *lesnictví*, *lesní hospodářství*; —вщíкъ, á *hajný* (*ého m.*); —вóй (-и́й), áя, óе *lesní*; —изобóильный *lesnatý*.

лѣсóкъ, скá *lesík*, *lesíček*.

лѣсо-мѣръ, а *dřevoměr*, *deskoměr*; —обóильный *lesnatý*; —пíльный за-вóдъ, —пíльня *pila* (*lesní*), *mlýn s pilou*; —порóслый *porostlý lesem*; —промышлени́къ *dřevař*, *obchodník ve dříví*; —разведѣ́нiе *n. lesnictví*; *z dělávání lesů*; —спýскъ (star.) *plaz* (*místo, kde se spouští dříví s hůry dolů*); —сѣ́къ, а А., —сѣ́ка *f.* *R. paseka* *mýtina*; —сѣ́чное хозáйство *pasečení*; --хозáйство *lesní hospodářství*.

лѣсóчекъ, чка *lesíček*.

лѣстница *f.* (crk.) *řebřík*; 2. *schody pl.*; *dem.* лѣсенка *schůdka pl.*; --чный *schodový*; -ья ступѣ́ни *stupně u schodů*.

лѣстовка *f.*, *pl.* чѣтки рѹженес *v.* лѣстовка.

лѣсъ, *a.* les; дѣрѣвѣ; строевѣмъ *л.* stavební dѣрѣвѣ; подвѣзнѣмъ *л.* lešení (stavební).

лѣтній, *яя*, *ее* letní.

лѣто *n.* leto (letní čas); лѣтомъ *v.* letě; 2. *л.* rok, leto; емѹ сѣрокъ лѣтъ jest mu čtyřicet let; онъ сѣрѣднихъ лѣтъ онъ *je* *v.* prostředních letech; онъ уже въ лѣтахъ онъ *je* již při letech; войтѣ въ лѣтá дойтѣ let, státi se zletilým; въ лѣто по рождествѣ Христѣмъ leta po narození Kristovu.

лѣтов-ать (-тѹю, -тѹешь) letovati, leto někde ztrávit; —ище *n.* letoviště, letní stanoviště (kočovníkŭ); —щикъ řemeslník, jenž přes leto někde pracuje.

лѣтовье *n.* *v.* лѣтовище.

лѣто-лѣтенски *adv.* (prost.) celé leto; —писаніе *n.* letopisectví; —писатель, *я*, —писецъ, *сца* letopisec; —писный letopisný.

лѣтопись, *и* *f.* letopis.

лѣтопровождѣніе *n.* (star.) nový rok, jenž někdy počínal 1. září.

лѣторасль, *и* letorost, ratolest.

лѣто-слѣвецъ, *вца*, —слѣвъ, *а* *v.* лѣтописецъ; —счисленіе *n.* letopočet; —счислитель letopočetář, chronolog; —счислительный letočetný.

лѣтось *adv.* (prost.) letos; лѣтошній, *яя*, *ее* letošní. [leda, jedva.

лѣтъ *adv.* (partic.) (crk.) možno; 2.

лѣтъ *adv.* (star.) *v.* letě (staroč. letě).

лѣха *f.* (crk.) lícha (*v.* poli).

лѣчбá (star.) léčba.

лѣчѣб-никъ kniha lékařská; —ница léčebnice, nemocnice; —ный léčebný.

лѣч-ѣніе *n.* léčení; —ѣный леченý; —ѣць, чцá (star.), —итель, *я* léci-
tel, lékař; —ительница lékařka;

—ительный léčivý, léčebný; —ить (ý, ишь) léčiti; *л.-ся* (-чýсь, -чншь-ся) léčiti se; —ýха *f.* tolice, vojtěška, lucinka *Medicago*.

лѣшій (-ý, -ишь), лошій dělati *v.* poli líchy (široké brázdy).

лѣшій, *ая*, *ее* (star.) lesní; *л.*, аго *m.* lesní duch, lesní strašidlo, lesní Satyr.

любѣй, *ей* *pl. f.* večere lásky, hody lásky (*u.* st. křestanŭ) *Agapy, Charité*. любѣз-нивь, *а*, *о*, чемѹ (star.) (*л.* злату, *л.* питію) milovný něčeho (*m.* zlata, *m.* pití); —ничать (-аю, -аешь) lásku prokazovati, líbezným se prokazovati, kořiti se, dvořiti se komu; —но *adv.* laskavě, líbezně; —ность laskavost; líbeznost; láskyhodnost; —ный laskavý; líbezný; rozmilý; láskyhodný.

любѣм-ецъ, мца (—ичъ star.), —чикъ, *а* oblíbenec, miláček, milostník, millec; —ица oblíbenka, favoritka; —ый oblíbený.

любистѣкъ, сткá libeček *Levisticum (Ligusticum)* (rs!l.), *n.* Liebstökkel. любитель, *я* milovník něčeho; *л.* мѹзыки milovník hudby; —ница milovnice něčeho; *л.* цвѣтовъ milovnice květin; —ный laskavý; —ная грамота (star.) přátelský list; —ство (star.) přátelství.

любить (-блѹ, любишь) когѣ milovati koho; rád míti; *л.-ся* (-блѹсь, -бишь-ся) milovati se.

любкѣй, кѣвъ prázné místo ve hře *v.* dámu *Lunette*.

любленіе *n.* milování. [nebo, čili.

любѣо *adv.* milo, mile, libě; 2. (crk.)

любоваться (-бѹюсь, -бѹешься) чѣмъ libovati si *v.* čem; онъ не можетъ на негѣ налюбоваться онъ *se* ho nemůže nabažit, онъ nemůže se dost na něho nadívat.

любовина *libovina*, *libové maso*.

любов-ишка *f.* *milostná pletka*, *zamilovaný příběh*; —никъ, а *milovník*; —ница *milovnice*; —ничій, ъя, ъе *milovníci*; —ный *laskavý*, *láskyplný*; *zamilovaný*; л. взглядъ *laskavý pohled*, *zamilovaný pohled*; 2. л., по-любовный *přátelský*; по добрѣм.

любовъ, бви *lásky*; л. къ ближнему, къ родителямъ, къ дѣтямъ, къ отечеству *lásky k bližnímu, k rodičům k dětem, k vlasti*.

любодѣй, —ный, —ство, —ствовать *v.* *preludibit atd.*

любо-знаніе *n.*, —знательность *vědomost, účelivost*; —знательный *vědomý, účelivý*.

любѣй, ая, ѡе *dle libosti*, по *libosti*, по *chuti*; *kterýkoli*.

любомудр-ецъ, а *libomudrc*, *filosof*; —іе *n.*, —ство *libomudrcství*; --ствен-ный, —енный *libomudrecký*, *filosofický*; —ствовать *filosofovati*, *libomudrecky rozjímati*; —ый *mudrecký*, *filosofický*.

любопыт-но *adv.* *zajímavě*, -вѣ, *zvědavě*; —ность *zvědavost*; —ствовать *byti zvědavým*.

любо-словоіе *n.* *slovozpyt*; *filologie*; —словоный *slovozpytný*, *filologický*; —словоъ, а *slovozpytec*, *filolog*; —страстіе *n.* *chlipnost*, *smilství*, -stvo; —страстный (*adv.* -но) *chlipný*, *smilný*; —стяжаніе *n.* *ziskuchtivost*, *zisknost*; —стяжательный *ziskuchtivý*, *ziskný*; —честіе, —честі-ый г. *честолюбіе*, *честолюбивый*.

любій г. *любѣй*.

люгеръ, а *lukr* (*trístěžňový koráb*) *Luigger*; *adj.* *люгерный*.

люди, *gen.* *людеи m.* *lidé (gen. lidí)*; л., *čeleď*, *čeládka*, *chasa*; *молодые л.* *mladí lidé*; *военные л.* *osoby vo-*

jenské; *чёрные л.* *sedláci*; 2. л. *jméno písmene л.*

людный lidný, lidnatý.

людо-убійца m. *lidobojce*; —ѣдка *f.* *lidojedka*; —ѣдство *lidojedství*; —ѣдъ, а *lidojed, lidožrout*; 2. *lidožrout, žralok Squalus*. [sku.

людски, полюдски adv. *lidsky po lidském (—ой), ая, ѡе lidský; čelední; -ія рѣчи lidské řeči; -ая subst. f. čeleďník (světnice pro čeleď)*.

людскость lidskost.

людство n. (star.) lidstvo.

людь, а (crk.) lid. [Luke.

люкъ, а průchod v palubě na korábě *люлька, dem. люлечка f.* *kolíbka*.

люлюкать hejčkatí, kolíbatí dítě, uspávatí.

люнѣтъ, а luneta Lunette.

люпінъ, а lupín, vlčí hrách Lupinus v. *лупінъ*.

люстра f. *lustr*.

люстр-ація f. *lustrace, přehlídka příjmů na pachtovaném statku Lustration*; —інъ, а *lustrin* (*látka hedbávná*); —овать *lustrovati*; *пřehližeti příjmy z pachtovaného statku*.

лютен-ный loutnový; л. мастеръ loutenista; —щикъ *loutnář*.

лютеран-инъ, а luterán; —ка luteránka; —скій *luteránský*.

лютикъ, а voměj, psí mor, vlčí mor Aconitum lycoctonum; л. голубѣй voměj šalounek Aconitum napellus.

лютисть, а loutnista.

лютя f. *loutna*.

люто adv. *lítě (staroč. ljuto)*.

лютость lítost, divokost.

лютый lítý, divoký, krutý; 2. л. subst. měsíc únor.

лютякъ, а v. *лютикъ голубѣй*.

люцерна f. *lucinka v.* *лѣчуха*.

лягавая собака stavěcí pes.

ляг-áніе *n.* vyhazování (zadními pohami); —áť (-áю, -áешь), л.-ся (-áюсь, -áешься) kopati, vyhazovati zadními pohami (jako kůň).
 лягва *f.* mořský ďas, smunec *Lophius piscatorius*.
 ляг-лívый коравý; ая лóшадь коравý кůň, *k.*, který vyhazuje; --нýть kopnouti *v.* лягáть. [spat.
 лягóмо *n.* (star.) čas, kdy se chodí лягýха *v.* лягýшка.
 лягушéнокъ, нка mladá žabka.
 лягýш-ечій, ья, ье žabí; —ка, *dem.*
 —ечка *f.* žába (vodní), skokan *Rana*; —никъ, —ечникъ vodanka (Presl) *Hydrocharis* (rstl.).
 лядá А., лядá R., ы *f.* lado, prázdné pole. [zerný.
 лядáщій, ая, ее špatný, bídný, мi-лядвéйннýй ledvinný.
 лядвенець *Lotus corniculatus v.* лотъ.
 лядвея *f.* ledví.
 лядíна *v.* лядá.
 лядýнка *v.* ладýнка.
 лядъ (prost.) nehoda, neštěstí; ну те къ ляду! jdi k čertu!
 лямка *f.* popruh (k nošení), šanda; лямочникъ kdo tahá *n.* vleče lodí.
 лѣп-анье *n.* hudlování; —ать, —нуть plácати, pleskати (dlaní); 2. hudlovati (práci); —нуть когó plácnouti коho; —нуться sraziti se, obraziti se (při pádu).
 лясгóвина *f.* *v.* лещíна.
 ляшка *f.* ledví *v.* лядвея.
 ляща *f.* (crk.) čočka *v.* чечевíца.

М.

м (мыслéте, эмъ), písmě *v.* azbuce ruské; со číslo *v.* knihách církevních značí 40.

мавзолéй, я mausoleum, náhrobek královský.
 магазín-ннýй skladní, magacínový; -ная пошлина skladištné, -ého *n.*; —щикъ majetník skladu; —щица majetnice skladu.
 магазínъ, а sklad, skladiště, magacín.
 магазинъ-вахтеръ, а strážce *n.* správce skladu, skladištník, skladník (něm. *Magazinwächter*.
 магарычъ, á závdavek; litkup; *adj.* -рычнýй; *v.* могорычъ.
 ма́гикъ, а magik, kouzelník.
 магістер-скій magisterský; —ство magisterství; 2. velmistrovství.
 магістрáтъ, а magistrát; *adj.* магистратскій magistrátní.
 магістръ, а magister (hodnost universitní), mistr svobodných umění atd.; velmistr (řádu).
 магіческій magický, kouzelný.
 ма́гiя *f.* magie, kouzelnictví, kouzlostrojství.
 ма́гнáтъ, а magnát, velmož (v Uhřích); ма́гнáтскій magnátský. [нýй.
 ма́гнэзія *f.* magnesie; *adj.* ма́гнэзіáль-магнетиз-ёръ, а magnetisator *Magnetiseur*; *adj.* -ёрскій; —ировать магнетисовати.
 магнет-íзмъ, а, —íсмъ magnetismus; —ическій magnetický.
 магніт-ить (-íчу, -íтишь), на-магнетовати, ом-, нам.; —нýй магнетовý, magnetický; -ная сiла магнетická síla; -ная стрéлка магнетická střelka; -нýй желéзникъ magneto-vec, magnetový železovec.
 магнітъ, а magnet.
 ма́гнiй, я magnium, magnesium.
 магометáн-инъ, а mahomedán; —ка mahomedánka; -скій mahomedánský.
 магъ, а mag, kouzelník, kouzlostrojce.
 мадрепóръ, а hvězdice *Madrepora*.
 мадригáль, а madrigal (báseň).

маеранъ, а *v.* маіоранъ.

маестáтъ, а (star.) majestát, carský trůn.

мáетникъ, а *v.* мáятникъ. [tek.

мáетность, а majetnost, nemovitý stá-
мажоръ, а tvrdý způsob hudební, dur
(franc. *majeur*).

мáзаніе *n.* mazání.

мáзанка, мáзаница mazanka, hlínovka,
chalupa z hlíny ulepená.

мáзать (мáжу, мáжешь) mazati (ole-
jem, kolomazí atd.); м.-ся (мáжусь,
мáжешься) чѣмъ mazati se

мáзилка *f.* štětka natěrací, natěračka;
2. *m. m.* mazal, kaňhal.

мáзильщикъ, а natěrač; mazač.

мáзка *f.* mazání.

мáзурка *f.* mazurka, mazur (polský
tanec). [Masse.

мáзъ, а (v biljáru) kyj, štuchadlo

мазь, и *f.* maz, mazadlo, masť; kolo-
maz, kolomast.

мáи, я. мáий, я мáй (měsíc), květen.

мáндáръ, а továrna, závod; smolárna;
2. hra o peníze v karty *n.* v kost-
ky; 3. herna.

мáйка *f.* majka, chroust, babka, (brouk)
Scarabaeus melolontha.

мáйна *f.* (prost.) dřenice ledu.

мáйникъ, а *A.* pstroček (Presi), jedno-
listek, přestupnice dvoulistá *Ma-*
janthemum bifolium (rstl.) (*Conval-*
laria bifolia); 2. *R. oman Inula*
Helenium.

мáйскій мáјовý; *m.* жукъ babka *v.*
майка.

мáисъ, а, пшевица турецкая kukuřice,
turecká pšenice *Zea Mays*.

маіоранъ, а majoránka, marjánka
Origanum majorana (rstl.).

маіорáтъ, а majorát, staršinství.

маіор-скій major-скý; —ство majorství.

маіоръ, а major, praporeník (velitel
jednoho praporu vojska); маіоръ-

отъ-воротъ velitel bran (*l'aide-major*
de place); маіорша *f.* žena major-
ova, majorka.

мак-áльный ма́есцї; —áніе *n.* mákání,
мáčení.

макарон-ы *pl. m.* makarony, kaštany
vlaské; *adj.* —ный; —щикъ ka-
štanář.

макáтъ, ма́кивать mákati, máčeti; *m.*
свѣчи máčeti svíčky (do loje); ма́-

каная свѣча máčená (tažená) svíčka.

ма́клеръ, а dohazovač (něm. *Mäkler*);
adj. -рскій; ма́клерство dohazovač-
ství.

ма́ков-ица *f.* makovice (hlavička se
semeny makovými); 2. makovice,
vrch lebky člověčí; 3. *m.*, vrch domu
n. věže; —ичный makovičný; —ка
f. v. ма́ковица; —никъ, *dem.* —ни-
чекъ makovník, makový koláč; —ый
makový.

макрéль, и *f.* makrela, -lka *Scomber*
scombrus (ryba).

макулатýр-а *f.* makulatura; —ный ma-
kulaturový.

макúша, *dem.* макúшка, макúшечка *f.*
makovice, vrch lebky.

макъ, а mák *Papaver* (rstl.).

малáга *f.* malaga (vino).

малакїя *f.*, rykoblýdie samosmilnost,
onanie.

малахáй, я, *dem.* малахáйчикъ spra-
tovka, spratková čepice s ušima.

малахїтъ, а malachit (kámen); —й-
товый malachitový.

малев-áльный malovací, malířský; —á-
ніе, малёвка *f.* malování; —áть (-люю,
люешь), на- malovati, namalovati.

мáленькїй, ая, ое, малёхонекъ, нька,
нько malounký, malinký, maličký;
малёнько *adv.* malinko.

мáлецъ, льца (*dem.* малечекъ, чка
star.) *v.* мальчикъ.

мализнá *f. v.* малость.

маликъ, á (v myslivectví), заячий слѣдъ zaječí stopa.

малин-а *f.* malina (keř i ovoce) *Rubus idaeus*; м. каменная м. kamenná, м. skalní *R. saxatilis*; —никъ malinník (keř); —ный malinový; —овка *f.* malinovka, nálivka malinová; —овый malinový, barvy malinové, karmazínový.

малить (-лю, -лишь), у- maliti, umaliti, menšiti; м.-ся (-люся, -лишья) maliti se, menšiti se.

малка *f.* skladací úhelnice (u truhlářů), úhlovec; 2. mladší sestra.

мало *adv.* málo; слишкомъ м., м. малыски velmi málo, tuze málo, pramálo; мало по малу znenáhla, pomalu; мало ли чего а со ještě! (překadlo).

мало-ва́жность málovážnost, nepatrnost; —ва́жный málovážný, nepatrný; —ва́тый trochu malý; zakrslý, zakrnělý; -ость -ost; —вѣдѣіе *n.* nečas, nepohoda; —вѣднѣй malého vzrostu, malý; —вѣдіе, —вѣдѣ *n.* malovodí, malá voda; —вѣднѣй malovodný; —волосѣй kdo má málo vlasů; —вреднѣй málo škodlivý; —временно́сть malé *n.* krátké trvání; —временнѣй krátce trvající; *adv.* —временно́ krátký čas, krátce; —вѣріе *n.*, —вѣрство malověrství, malá víra; —вѣрнѣй malé víry; —вѣснѣй lehké váhy; —вѣтрѣіе *n.* malovětrí, malý vítr; —глазѣй malooký; —го́днѣй nespůsobilý, nehodící se; —го́ловѣй malohlavý; —доходнѣй со málo nese; —дѣшіе *n.*, —дѣшество malomyslnost; —дѣшничать, —дѣшествовать malomyslně si počínati, zmalomyslněti; —дѣшнѣй malomyslný; *adv.* —дѣшно malomyslně; —дѣльнѣй bez namáhání; —забѣтливѣй nepečlivý, kdo se málo stará; —зѣр-

нѣй málozrný; —значашѣй, —значущѣй málo značící; —значѣтѣльнѣй nepatrný, bezvýznamný.

мáлой, аго *m.* sluha, hoch, pacholík; добрый малой dobrá duše, dobrák v. малый.

мало-извѣстнѣй málo známý; —имѣщѣй málo mající, nemajetný; —крѣвѣіе *n.* chudokrevnost; —крѣвнѣй chudokrevný; —лѣсѣістѣй, —лѣснѣй málo lesů mající; —лѣтіе *n.*, —лѣтнѣность, —лѣтство *n.* nezletilost, maloletí; —лѣтнѣй nezletilý, maloletný; —лѣтокъ, тка nezletilá osoba; —людіе, —лю́дство *n.*, —лю́днѣность malolidnost, malá lidnatost; —лю́днѣй malolidný, málo lidnatý; —мѣчіе *n.*, —мѣчнѣность, —мѣчіе, —мѣчнѣность malomocnost, slabost; —мѣчнѣй, —мѣчнѣй malomocný; —населѣннѣность málo obyvatelstva; —населѣннѣй málo obývaný; —о́кѣй, ая, ое malooký; —о́пытнѣность nezkušenost; —о́пытнѣй nezkušený; —плѣдіе *n.*, —плѣднѣность maloplodnost; —плѣднѣй maloplodný; —помѣстнѣй málo statků mající; —прѣбыльнѣй málo vynášející; —разсѣднѣй nepředložený; —ро́слѣность malý vzrůst; —ро́слѣй malého vzrostu; —ры́бнѣй малорыбнѣй; —свѣдущѣй neznalý něčeho, malých vědomostí; —сѣліе *n.*, —сѣльнѣность malosilí; —сѣльнѣй slabý, malé síly; —снѣжѣіе *n.* nedostatek sněhu; —сѣчнѣй málošťavný; —спѣсѣбнѣность nedostatek spůsobilsti; —спѣсѣбнѣй málo spůsobilý, málo spůsobný.

мáлость malost, maličkost.

мáло-ýміе *n.* slabost *n.* nedostatek rozumu; —ýмнѣй slabého rozumu; —употребѣтѣльнѣй málo ku potřebě; —цѣннѣность malocennost; —цѣннѣй malocenný; —чѣслѣннѣность nepatrný

počet; —численный malý na počet, m. počtem, pečetný; —ѣзженный málo uježděný (cesta; vůz).
 малочникъ, а v. мálка 1).
 малýха f. menší sestra.
 малýй malý (comp. мѣньшій menší).
 малышъ, а malý člověk, maloch; 2. menší bratr; mladší syn.
 мальханъ, а špatný lék, dryák; маль-ханщикъ, а mastičkář, dryáčník.
 мальчикъ, а, мальчуга m. chlapec, hoch; мальчикъ съ пáльчикъ paleček (chlapecek jako paleček); мальчишка m. kluk.
 малýйшій, ая, ее nejmenší.
 малютка, dem. малюточка f. malý chla-peček, malá holčička.
 малянка f. malá ryba.
 малярíха f. žena malířova.
 маляр-скій maliřský; —ство maliřství.
 маляръ, а malíř.
 máма, dem. мамка f., мамушка máма (matka); 2. kojná.
 мамантъ, а, мамутъ, а mamut (před-потопní slon).
 маменька f. (мамáша) maminka, ma-tička.
 мамеренецъ, мамеринецъ, нца troubel-коžený k odvádění vody na korá-bech.
 мамзель, и f. slečna (mademoiselle).
 мамона f. mamona (nahromaděné bo-hatství). [pandero.
 мамонъ, а (prost.) břicho, žaludek,
 мамуль, и f. divoká kočka.
 мамýра f. v. княженица.
 манá, и vпада.
 манатія f. v. мантия. [-инскій.
 мандаринъ, а mandarin (čínský); adj.
 мандолина f. mandolina (hud. nástroj).
 мандрагóръ, а mandragora (rstl.);
 adj. -óровый.
 маневри́ровать (-пую) manevrovati,
 manevrirovati.

маневръ, а manévr, cvičebný boj *Ma-noeuvre*.
 манéжъ, а m. jízďарна, jezdiště, škola jezdecká *Manége*; манéжение n. cvičení koně; манéжить (-у, -ишь) koně jízďе učiti, cvičiti; манéжный obježděný; -ая лóшадь obježděný kůň, cvičený kůň.
 манекénъ, я dřevěný panák s pohyb-livými údy *Mannequin*.
 манёр-иться (-рюсь, -ришься) upejpati se v. жемáниться; —ка f., dem. —очка polní lahvice, vojenská l.; —ный, —истый upejравý; nucený, škrobený (o chování).
 манёръ, а způsob chování, mrav, obyčej (sprost. манýра) *Manière*.
 манжёт-а f., pl. —ы маншета, манжета, pl. маншеты, okruží, náručky; —ка v. манжéта; 2. náprsní kraječka; 3. kontryhel *Alchemilla* (rstl.); —ница маншетнице, která dělá маншеты.
 манить (-ню, мáнишь) lákати, vábiti, louditi koho; м. когó пукóю kýвати na někoho rukou.
 манифéстъ, а manifest, provolání pa-povnickovo.
 мани́ха f. přítok vody ke břehu před nastávajícím přílivem (v moři).
 мани́шка f. košilka náprsní z jemného plátna *Chemisette*; adj. мани́шечный.
 ма́ние, мановéние n. kývání na koho, kýвnutí rukou.
 ма́нна f. мапа, manna (pokrm).
 манноно́сный manonosný.
 ма́нный мановý; ма́нная травá, ма́н-никъ одемка, zblochan (Presl) *Gly-ceria* (rstl.).
 мановéние n. v. ма́ние.
 маномётръ, маноско́пъ, а hustoměr *Manometer*.
 мантелеть, а pláština (štít, jímž se zakrývají zákopníci při kopání prů-kopů).

мантілія, *dem.* мантілійка, мантілійца
f. mantila, mantilka, plášť ženský.
 мантия *f.* plášť biskupský, knížecí
 atd.; гербовая *m.* pokrývadla, fafr-
 nochy (staroč.).

мантыль, *y* krátký provaz s železným
 háčkem.

манускриптъ, *a* rukopis *Manuscript*;
adj. -иптный.

мануфактура *f.* továrna, rukodílno;
adj. -урный; мануфактуристъ, *a* ma-
 nufakturista.

манценило *n.*, манцениль, *a* manci-
 nela, mankanila *Mancenillum*, *Hip-*
romane (jedovatý strom).

манька *f.* ženský náruček z kožíšiny,
 štuclík.

маньщикъ, *a* volavec, vábník (pták
 na číhadle k vábení jiných).

марáзмъ, *a* chřadnutí, sešlost stáříм.

марáкушка *f.*, рябчикъ kuroptev stepní.

марáль, *a* jelen sibiřský.

мар-áльщикъ, —áтель mazač, kaňhal;
 —ánie, —áнье *n.* mazání, kaňhání;
 —áтельница mazačka, kaňhalka;
 —áть (-áю, -áешь) mazati, kaňhati
 (*m.* фігуры, *m.* бума́гу); *m.* стихі
 klepati verše, smoliti verše; *m.* ко́го
 предъ кѣмъ černiti, očerňovati koho;
m. pouštěti (o barvách), barviti; *m.*-
 ся (-áюсь, -áешься) mazati se, špi-
 niti se.

ма́рганецъ, нца burel *Mangan*; *adj.*
 марганцовый.

маргаріт-а *f.*, маргарітъ, *a* perla;
 —ка *f.* chudobka, sedmikráska *Bel-*
lis perennis (rstl.); —ный perlový.
 ма́рево *n.* přelud vzdušný (na moři)
Fata morgana.

ма́рена *f.* mařena, mořena barvířská
Rubia tinctorum (rstl.); *adj.* ма-
 ренный mařenový.

мариністъ, *a* malíř výjevů námoř-
 ských.

мариновáть (-нью, -нuesday), марини-
 ровать marinovati (rybu); маринó-
 ванный marinovaný.

ма́рионетка *f.* loutka, marionetka.

ма́рка *f.* mazání; 2. marka, známka
 (*m.* na věci dané do správy; *m.*
 při hře); *m.*, váha 8 uncí.

марказітъ, *a* markasit, kyz sirnatý.

маркгра́фъ, *a* markrabě(-ěte), mar-
 krabí(-ího), něm. *Markgraf*; марк-
 гра́финя *f.* markraběnka; маркгра́ф-
 ский markrabský; маркгра́фство mar-
 krabství.

маркёръ, *a* markér, sklepník; *adj.*
 маркёрский.

маркі́за *f.* markýzka; маркі́зь, *a* mar-
 kýz; маркі́зы *pl.* opony v oknech,
 záclony.

маркі́ровать vyznačovati.

маркита́нтъ, *a* markytán; маркита́нтша
f. markytánka; маркита́нтский mar-
 kytánský.

ма́ркий, ая, ое mazavý; co se dá lehko
 zamazati; co pouští (látka), poušti-
 vý; ма́ркость pouštivost.

маркше́йдеръ, *a* horní měřič, horymír
 něm. *Markscheider*; *adj.* -рский;
 -рское искусство horoměrství.

ма́рлинь, *y* tenký provázek o dvou
 pramenech.

ма́рмо́рки, овъ *v.* мамері́нецъ.

ма́рморъ, ма́рморный *v.* ма́моръ, ма́-
 морный.

ма́родёръ, *a* mrzák, churavec vojen-
 ský (záškodník) *Maraudeur*; *adj.*
 ма́родёрский; ма́родёрство; ма́родёр-
 ствовать co mařodér za vojskem jíti.
 ма́рсель, *y* druhá plachta od spodu,
 něm. *Marssegel*.

ма́рсь, *a* košatka, košina na stěžni;
 2. Mars, Smrtonoš (planeta); *adj.*
 ма́рсовый.

ма́ртъ, *a* měsíc březn *Martius*.

řemeslník; —скóй, áя, óе mistrovský; *subst.* —скáя dílna řemeslnická; —ствó mistrovství, řemeslo. **мáстеръ**, а mistr (řemeslnický), řemeslník; золотýchъ дѣлъ м. zlatník; токарныхъ дѣлъ м. soustružník; костяныхъ дѣлъ м. kostinář; оружейный м. továrnik zbraní, zbrojír; онъ **мáстеръ** лгать umí znamenitě lhát; umí lhát jen se práší; дѣло **мáстера** боится по дѣлу se pozná mistr, dílo samo mistra chválí.

мастіка *f.* mastyks (pryskyřice); tmel, kyt; **мастічное** дѣрево, фісташка tryšla (Presl), lentyšek, strom lentyškový *n.* mastyksový *Pistacia lentiscus*.

мастітый olejnatý; -ая старость прокročilé stáří.

масть, и barva koní; *b.* (v kartách); 2. (crk.) balšám.

масштабъ, а měřidlo, měřítko něm. *Massstab*.

мáтежъ, а píhy těhotných. [koráb.

мателóтъ, а průvodčí koráb, podružný

матемáтика *f.* matematika; **матемáтикъ**, а matematik; **математическій** matematický.

матерубій-ство *n.* matkobojsství, matkovražda; —ка *m. et f.* matkobojsce, matkovrah.

матері́къ, а původní země; 2. pevnina *Continent*.

матерінка *f.* dobrámysl, voněkras, majoránka (marjánka) *Origanum majorana* (rstl.) *v.* душица.

мáтер-ински *adv.* mateřsky; —инскій, ая, ое mateřský; —инъ, а, о matčín.

матеріал-ізмъ, а materialismus; —истическій materialistický; —істъ, а materialista.

матеріаль, а materiál, látka; *pl.* —лы materiálie, hmoty.

матеріаль-но *adv.* materiálně; —ность materiálnost; —ный materiální, hmotný, podstatný.

матеріа *f.* materie, hmota; 2. materie, hnis (ve vředu), talov; 3. předmět; 4. látka (soukená).

мáтерній, яя, ое mateřský *v.* материнскій.

мáтерный silný, vysoký; *m.* лень vysoký len; 2. *m.* hanlivý, potupný; -ья слова hanlivá slova.

матерня *f.* vysoký len.

матерóй (ій), áя, óе vysoký, vzrostlý, urostlý; silný, pevný; *m.* грунтъ, -ая земля pevná země, celina.

матерость nadobyčejná výška; dospělost.

мáтер-скій mateřský *v.* материнскій; —ство *n.* mateřství.

матерщина *f.* nadávky, přezdívky.

мáтеръ, и *f.* (crk.) *v.* мáть.

матерѣть (-ѣю, -ѣешь) dospěti, vyrosti, vzrosti (děti); 2. tvrdnouti, stvrdnouti.

маті́къ, а (star.) mladý sokol.

мáтица *f.* trám pod stropem; 2. (v solivárství) matečná trouba.

мáтка *f.* matka *v.* мать; 2. samice (u zvířat), která rodila; вчеліная *m.* matka včel, královna; 3. matka, děloha *Uterus*; 4. matice (nerostů); 5. lůžko, pestík, blizna (v rostl.); 6. matice, matka (v octářství), kvas, zákvas; 7. kompas, střelka magnetická.

мáткина дýшка *v.* дýшка.

матня *f.* prostředek sítě rybářské.

мáтовый, ая, ое mdlý (neblýskavý o pozlacení).

маторѣть *v.* матерѣть.

мáточ-ка *f.* samička *v.* мáтка; —никъ matečník, buňka královny včel; 2. matečník, vaječník (v rostl.); 3. medunka, matečník, včelník *Melissa*

(rstl.); —ница heřmáněk *Matricaria* (rstl.); 2. matečnice *Hysterie* (nemoc); —ный matečný, děložný; hysterický; —ная болѣзнь *v.* мáточница.

мáтрáць, *a* matrace, žíněnka, žíňovka; *adj.* мáтрáщій; мáтрáщникъ matrascník, kdo dělá matrace; —ница *f.*

мáтрíкула *f.* matrika šlechtická.

мáтрíкулъ, *a* matrika universitní.

мáтрíца *f.* matrice na písmo.

мáтрóсь, мáтрóзь, *a* námořník, plavec námořský; мáтрóсскій, мáтрóзскій plavecký, námořnický.

мáтýха *f.* medvědice (která má mladé).

мáтушка *f.* maminka, matinka; мáтушкíнь сынóкъ maminčin mazlíček.

мáть (ve hře šachovní) mat; *m.* (u pozlacovače) nehlazený, neblýskavý.

мáть, ери *f.* máti (*gen.* máteře), matka; посаженная *m.* svatbí; крѣстная *m.* kmotra; *m.-и-мáчиха* podkovka, podoběl *Tussilago* (rstl.). [*adj.* маўнный.

маўнь, *a* kozlík *Valeriana* (rstl.);

мáхáлка *f.* oháňka na mouchy.

мáхáло *n.*, *dem.* мáхáльце *n.* vějíř.

мáхáль-ный *m. subst.*, —щикъ, *a* návěštník (voják, jenž dává návěští).

мáхáніе *n.* máchání; opálání, převívání.

мáхáть (-áю, -áешь *i* машý, máшешь) чѣмъ máchati něčím; vrtěti (ocasem); *m.* опахáломъ máchati *n.* váti vějířem; *m.* (махнýть) рукóю kývati (kynouti) rukou, rukou znamení dávatí; махнýть рукóю máchnouti rukou (aby udeřil): онъ махнýлъ на то рукóю он nad tím udělal kříž, nechce o tom nic věděti, nechce o tom ani slyšet; махáться (-áюсь, -áешься *i* машýсь, máшешься) váti na sebe vějířem; třepetati se (na větru).

мáшина (машина), машинíсть *v.* машина, машинíсть.

мáхов-íкъ, *a*, —бе колесó přemítací kolo; —ый (ой), áя, бе machací, přemítací; —ья перья peruti (u ptáků); —áя сáжень sáh rozpraženýmá rukama; —ой *m. subst.* návěštný strážník (jenž dává znamení rukou).

мáхóтка *v.* малýтка.

мáховый цвѣтъ plný květ.

мáхъ, *a* mach, máchnutí, rozpráhnutí; 2. křídlo *n.* lopatka větrného mlýna; мáхомъ, одnímъ мáхомъ *adv.* rázem, jedním rázem.

мáца *f.* natěrací válec v knihtiskárně.

мáчиха (crk. мáчеха) *f.* macecha.

мáчта *f.* stěžen, stožár na korábě *Mast*; мáчтовой, мáчтовый stěžňový, stožárový; мáчтовникъ, мáчтовой лѣсь stěžně, stožáry na korábě; мáчтовщíкъ, *a* stožárník.

мáшина машина, stroj; паровáя *m.* parní stroj, parostroj; машинка *f.* mašinka.

мáшинáльный strojový.

мáшинíсть, *a* mašinsta, strojník.

мáшинный strojový.

мáшистый kolísavý v chůzi (kůň), klesavý; 2. mrhavý, útratný; *adv.* машисто útratně.

мáштáбъ *v.* маштáбъ.

мáйкъ, *a* světlárna přímořská, maják.

мáяніе *n.* unavení, uondání.

мáятá, маетá *f.* těžká práce, rasování, dření, dřenice.

мáят-никъ, *a* kyvadlo (u hodin); —ничій, ъя, ъе *adj.* kyvadlový, kyvadelní; —ность unavenost, uondanost, zemdlenost; —ный unavený, uondaný, zemdlený.

мáять (мáю, мáешь), из- prost. unaviti, uondati, zemdliti; *m.-ся* (мáюсь, мáешься) prost. unaviti se; trápiti se, soužiti se.

маячить (-чу, -чишь), про- (п. годъ) *muzovati se*; 2. м. *vyměřovati hloubku vody*.

маячный к *světlárně* należитý.

маѳемáтика *v.* матемáтика.

мгла *f.* *mhla*, *mlha v.* тумáнь.

мглістýй *mlhavý*.

мгновѣн-іе *n.* (*óka*) *mihnutí oka*, *okamžik*; —но *adv.* *okamžitě*; —ность *okamžitost*; —ный *okamžitý*.

мѣбель, и *f.* *nábytek*, *svršky pl. les meubles*; —ный *nábytkový*; —щикъ *obchodník v nábytku*, *prodávач nábytku*; *zhotovovatel nábytku*; *adj.* —щицýй, *ья, ѳе.*

меблиров-áніе *n.*, меблирówka *f.* *opatření pokoje nábytkem*; —áть (меблѣровать *R.*) *nábytkem opatřiti*; меблирówkaщикъ, а *kdo nábytkem opatřuje*. [*mětný peníz*; *adj.* —ный.

медáль, и *f., dem.* —ка *medalie*, *ра-медальѣръ*, *медáльщикъ*, а *medalník*, *ryjec medalií*.

медальонъ, медаліонъ, а, *dem.* —ончикъ *medalion*.

мѣдвен-икъ, а *moucha bavlněná Bombylius*; —ица *mednice*, *komora na med*; —ый *medový*.

медвѣд-ина, медвѣжина, медвѣжáтина *f.* *medvědina*, *maso medvědí*; —ица *f.* *medvědice*; большáя и малáя *m.* *velká i malá medvědice*, *velký a malý medvěd*, *vůz (shvězdění)*; —ка *f.* *veliký hoblík*; 2. *vozík na vození klád atd.*; 3. *koprník štětínolistý Meum athamanticum (rstl.)*; —окъ, *дка štír krtonohý Gryllotalpa*; 2. *myš krtkovitá Mus talpinus*.

медвѣдъ, я *medvěd*; *m.* малýй, чѣрный, муравѣйникъ *medvěd černý*, *brtník Ursus arctos*; *m.* бѣлый *m.* *bílý*, *lední Ursus maritimus*; 2. *medvěd*, *brumlal*; 3. *medvěd*, *nápoj z kávy a rumu*.

медвѣж-áтина *f. v.* *medvědina*; —áтникъ, а *medvěďár*; —ѣнокъ, *нка medvidě*.

медвѣж-ина *f. v.* *medvědina*; —ій, *ья, ѳе medvědí (staroč. medvězí)*; —и *ягоды pl.*, *толокнянка medvědice Arbutus uva ursi (rstl.)*.

мѣдвяникъ *v.* мѣдвеникъ.

медвяный *medový v.* мѣдвенный; —ая *rosá medová rosa*, *medovice*.

меделян-ка, —ская *собáка hafan*, *věžník (pes)*.

мѣдико-полицѣйскій *lékařský a policejní*; —судѣбный *lékařský a soudní*.

мѣдикъ, а *medik*.

медістýй *mednatý*.

медицин-а *f.* *medicina*; —скій *medicinský*.

мѣдлен-іе *n.* *meškání*; —но *adv.* *zvolna*, *zdlouha*, *váhavě*; —ность, *медлѣтельность váhavost*; —ный, *медлѣтельный váhavý*, *meškavý*, *loudavý*. *медлѣтель loudal*, *váhavec*.

мѣдлить (-лю, -лишь) *meškati*, *váhati*; не мѣдя *nemeškaje*, *bez meškání*.

медо-варѣніе *n.* *medaření*; —варенный, —варный *medovárny*; *m.* *заводъ*, —варня *f.* *medovárna*; —варскій *medovarský*; —варъ, а *medovar*, *medař*, *medovinář (kdo dělá medovinu)*.

медов-áтый *medovitý*; —йкъ, а *perník (medem zadělávaný)*; 2. *medník*, *medovík*, *medový kámen Melolith*; —йна *f.* *medovina*.

медówka, *мелісса аптѣчная medovka*, *melisa Melissa officinalis (rstl.)*.

медovníкъ, а *medovník Nectarium (v květu rostlin, kde med se nachází)*.

медовокаменная *кислотá kyselina medokamenná*.

медовщикъ, а *medař*, *medovinář*.

медовый, медовый (-ой), ая, ое *medovy*; м. камень *Mellith v.* медовикъ; м. мѣсяць *medový měsíc*, *líbáňku*; -ая *rosa medová rosa Mel-ligo*.

медокъ, дка *v.* медъ; *medek*, *druh vina francouzského*.

медо-листочникъ *medovník*, *dubravník* (*dobronika Presl*) *Melittis melissophyllum* (rsl.); —носный *medonosný*; —сось, а *medosos*, *medossav*, *kolibrík Trochilus* (птáček); —цвѣтъ, а *medokvět Melianthus* (rsl.); --ѣдка *medojedka*, *medožrout Gulo capensis* (zvíře).

медун-ица *f.*, лёгочница *Pulmonaria* (rsl.); —ичникъ, лабазникъ *tavolník jilmovitý Spiraea Ulmaria* (rsl.).

медунка *f.* *tolice Medicago* (rsl.).

мѣдъ, а *med*; сладкій какъ м. *sladký jako med*; на языкъ мѣдъ, а подъ языкомъ лѣдъ на jazyku *med a pod jazykem jed*; 2. м. *Meth v.* медовина.

межа *f.* *meze*, *mez*; *mezník*.

межгорье *n.* *mezihorí* (jako v Čechách); межгорный *mezihorský*.

междо-мѣtie *n.* *citoslovce*, *citovka Interjectio*; —мѣсячie *n.* *pový měsíc* (kdy není měsíce viděti); —рѣчie *n.* *meziříčí*; —усобница *f.*, —усобie *n.* *vnitřní svár*, *domáci různice*, *nesvornost*; —усобный *nesvorný*; —усобствовать *v různici n.* *v nesváru žiti*; —царствie *n.* *mezivládi Interregnum*.

между *prop. c. gen. et inst. mezi* (*c. gen. et acc.*); дорога извивается м. горъ *cesta vine se mezi horami*; жить м. добрыми людьми *žiti mezi dobrými lidmi*; м. тѣмъ *mezi tím*, *zatím*; м. прочимъ *mezi jiným*; м. нами сказано *mezi námi řečeno*.

между-брóвие *n.* *mezibrví*, *rozbrví*; —врѣмение *n.* *mezičasí*, *mezera časová*; —гópie, —гóрье *n.*, —гóрный *v.* *mežgóрье*, *mežgóрный*; —дѣйствie *n.* *mezidějství*, *mezihří l'entr'acte*; —зубie *n.* *mezizubí*; —колѣние *n.* *mezikolení* (na stéble); —кóстный *mezikostní*, *mezi kostmi se nacházející*; —рѣберный *mezižebelní*; —стóлоie *n.* *mezisloupí*; —стрóчie *n.* *prostora mezi řádky*; —стрóчный *meziřádkový*; —ýмокъ, мка *člověk*, *jenž není k žádnému stavu zapsán*, *čl. bez zaměstnání*; —царствie *n. v.* *междоцарствie*.

межев-анie *n.*, межевка *f.* *mezování*; *vyměřování polí*; —ать (-жýю, -жý-ешь) *vyměřovati pole*, *luka*, *hranice rozměřovati*, *vyhraniti*; —ой, ая, ое *hraničný*, *měřický*; —щикъ, а *měřič polí*, *vymezovač*.

межёнъ, и *f.* *středoletí*, *prostředek leta*; *adj.* *межённый*, ая, ое *A. R.*, *межённий*, яя, ее *středoletní*; *меженина f.* *sucho v letě*.

меже-ýмокъ, мка *člověk bez zaměstnání*; 2. *bárka*, *veliký člun k vožení soli na řece Kamě*; —усобный *v.* *междо-усобный*.

межина *f.* *mezina*, *souhrada*, *prostora mezi dvěma domy*.

межникъ, а *meze* (mezi dvěma poli). *межъ v.* *между*. [нинный.

мезанинъ, а *poloupatro*; *adj.* *мезамегра f.* *měkká část rozetřené řípy neb bramborů*; *v.* *болонь*. [дѣлникъ. *мездникъ*, а (crk.) *mezdník*, *najatý mezdpr-á v.* *маздрá*; —ить *v.* *маздрить*. *мекать* (-аю, -аешь) (prost.) *domnívati se*, *hádati*.

меланх-оликъ, а *melancholik*; —олический *melancholický*; —олия *f.* *melancholie*, *těžkomyslnost*, *zádumčivost*.

мѣлево *n. v.* мѣливо.

мелѣд-а *f.* (prost.) váhavost, obmeškání, odklad; 2. piplačka, páračka (práce piplavá *n.* nimravá); 3. hra v kroužky; —ить (мележy, мелѣдйшь), мѣдлитъ meškati, otáleti.

мелѣние *n.* mletí, mlení.

меленка *f.* mlýnek *v.* мѣльница.

меленъ, а klika, rukověť, držadlo (u ručního mlýna, u žernovu); 2. kopist na roztírání tabáku.

мѣливо *n.* melivo (mlýnářské výrobky).

мелина *f.* mělčina.

мѣлкйй, ая, ое drobný; *m.* песокъ drobný písek; *m.* дождь dr. dešť; -ое писъмo drobné písmo; -ое дворянство drobná šlechta; -ия дѣньги drobné peníze; 2. mělký (řeka); *m.* (talíř).

мелковатый trochu drobný, přidrobnělý; trochu mělký; -ость.

мелко-бороздый mēlkobrázdý; —вoдiе *n.*, —вoднoсть mělčina, mēlkošť; —вoдный mělký; —дoнный s mēlkým dnem; —зернйстый drobnozrný; —зyбкa hladicí pilník; —зyбый drobnozubý; —лйственный drobnoлистý; —лѣсокъ, ска, —лѣсье *n.* mlází, místo mlázím porostlé, háj; —помѣстный дворянйнъ zeman s malou usedlostí (zemánek).

мѣлкость, мелкотá *f.* drobnost.

мелко-травный, —травчатый s drobnými kvítky (látka); —чешyйчатый drobnošupinný; —шерстнйй drobno-srstný, jemnosrstný.

меллйтъ, а medek *Mellith*; *adj.* меллйтовйй.

мелодйческйй melodický, zpěvný.

мелoдiя *f.* nářev, zpěv, melodie.

мелoдpáма *f.* melodrama.

мелoчнoй (-йй), ая, ое nepatrný; *m.* человекъ nepatrný člověk; malicherník, malichernůstkář, titěrkář; -йе

счѣты drobné účty; -ая лавка krámes; -ая продажа drobný *n.* kramářský prodej.

мѣлочь, и *f.* nepatrné věci, drobotiny. мелузгá, мелюзгá *f.* drobné rybičky, ovesničky.

мель, и *f.* mělčina, jesep.

мельзйтъ (-зy, -зйшь) (crk.) dojiti (srv. mleziva).

мельк-анiе *n.* blikání, kmitání, míhání; —ать, —нyтъ kmitati se, míhati se (оheň, свѣтlo).

мѣлькомъ *adv.* mžikem, okamžikem, mihem; 2. povrchně, zběžně, ledabylo; *m.* прочитáтъ zběžně pročísti.

мѣльн-икъ, а mlynář; —ица *f.* mlýn; —ичиха *f.* mlynářka; —ичйй, бя, ъе, —ическйй, ая, ое mlynářský; —ичнйй mlýnský; —ичное колесo mlýnské kolo.

мѣльче *comp.* mēlčeji, drobněji.

мелѣтъ (-ѣy, -ѣeshъ), об- zmēlčeti; 2. zůstatí na mēlčině vězeti.

мѣлюсь, а melis.

мемoрiя *f.* pamětný spis.

мѣнзула *f.* stolec měřický.

мѣнсyра *f.* mensura, výměra (strun, píšťal ve varhanech).

мѣнтикъ doloman, plášťík husarský.

мѣнь, *gen.* мѣня i мня, *dem.* мѣнѣкъ, нькá mník, mík *Gadus lota* (ryba).

мѣньшáкъ, а (prost.) menší (mladší) syn *n.* bratr.

мѣньш-е *comp.* méně; —икъ, á (star.) menší, mladší.

мѣньшинствo *n.* menšina.

мѣньшйй, ая, ее menší.

мѣньшoй, ая, ое mladší (menší).

мѣнѣ *comp.* méně *v.* мѣньше.

мѣргель, я slín *Mergel*; *adj.* мѣргельнйй. [—нйй.

мерѣж-а *f.* síť rybářská, nevod; *adj.*

мерѣтъ (мру, мрешъ) mříti; умерѣтъ umříti.

мерещиться (-щусь, -щишься) *míhati se, kmitati se* (*mrcati se*) *před očima*.
 мерей *f.* zrnko (dolíček) v kůži; *adj.* мерейный.
 мерзав-ецъ, вца *hanebník*; —ица, —ка *hanebnice*.
 мерз-ительный *v.* мерзкій; —ить (-зю, -зишь), о- (кому) *ošklivost vzbuzovati, o. dělati komu, nechuf působiti, hnusiti*.
 мерзк-ий, ая, ое *mrzký, hnusný*; —о *adv.* *mrzce, hnusně*.
 мерзл-ость *zmrzlost, mrazovitost*; —ый *zmrzlý, mrazovitý*.
 мерзл-якъ, а (prost.) *zmrzlík, člověk zimomřivý*; 2. *zmrazek, zmrzlá hruda*; —ятина *vymrzlé jídlo*.
 мерзнуть *mrznouti*.
 мерз-остный *v.* мерзкій; —ость *ošklivost, ohavnost, hnusnost*; *m.* запустѣнія *ohavnost zpuštění*.
 мерзѣть (-ѣю, -ѣешь) о- *mrzeti; omrzeti*.
 мерид-іанъ, а *poledník, meridián*; —іональный *poledníkový, polední, jižní*.
 меринось *merinka, ovce merinová*; *adj.* мериносовый *merinový*.
 меринъ, а, *dem.* меренѡкъ, нка *valach (kůň)*.
 меркнуть, по- *setmíti se, smrknouti se*.
 меркүрий, я *Dobropán (Merkur) (oběžnice)*.
 меркуріальный *rtuťový, merkuriální*.
 мерланъ, а *merlan Merlangus (druh tresky)*.
 мерлуца *f.* *spratek z padlého jehněte*.
 мерлүха, *dem.* мерлүшка *f.* *vydělaná jehnětina, beránek*; *adj.* мерлүшачій, мерлүшечій, ѡя, ѡе, мерлүшій, ѡя, ѡе, мерлүшачій *beránkový*.
 мертвенн-ость *zsinalost, mrtvina*; —ый *zsinalý, umrlčí barvy*; —ая блѣдность *smrtná bleďost, umrlčí bleďost*.

мертвѣчки пьянъ *na mol opilý*.
 мертвѣць, а *umrllec, nebožtík; mrtvola*.
 мертвечина *f.* *mrcha; umrlina, mrtvé tělo*; *adj.* мертвечинный.
 мертв-ительный *smrtný, smrtící, usmrcující*; —ить (-влю, -вишь) *mrtviti, u-, usmrtiti*.
 мертвѡ *adv.* *mrtvě*.
 мертворожденный *mrtvorozený*.
 мѣртвый (мертвъ, а, ѡ) *mrtvý*; *m.* я-зыкъ *mrtvý jazyk*; —ая вода *mrtvá voda (netekoucí)*; мѣртвый якорь *hlavní (přístavní) kotev*. [*zmrtvěti*.
 мертвѣтъ (-ѣю, -ѣешь), о-, по- *mrtvěti*, мерц-аніе *n.* *mrkání, blikání, kmitání (světla)*; —ать *mrkati, mrcati, blikati, kmitati (světlo)*.
 мескъ, мска (*crk.*) *mezek*.
 Мессія *m.* *Mesiáš (spasitel)*; Мессіинъ, а, о *Mesiášův*.
 мѣсті, мѣсть (мету, метѣшь) *mesti (metu, meteš)*; метать *metati*.
 мѣстіца *m.* *et f.* *mestic*.
 мѣсть, *gen.* мста *mest*.
 мѣсть, *gen.* мсти *msta*.
 металлическій, ая, ое *kovový*.
 металло-видный *kovovitý*; —носный *kovonosný*; —рѣзные нѡжницы *nůžky kovostřížné n.* *plechařské*.
 металлүргія *f.* *kovoznalství, kovověda*; металлүргическій *kovoznalský*; металлүргъ, а *kovoznalec, kovozpytec*.
 металль, а *kov Metallum*.
 метаніе *n.* *metání, házení*.
 метательный *házecí, metací*.
 метать (мечу, мечѣшь) (мѣтывать, метнѣть) *metati, házeti (kamení)*; *m.* жрѣбіи *metati los*; *m.* котятъ *metati kotata, kotiti se*; *m.* икрѣ *tříti se, potírati se (o rybách)*; *m.* кровь *pouštěti žilou*; *m.-ся* (мечусь, мечѣшся) *házeti se*; *m.-ся въ глаза* *bíti n.* *padati do očí*; *m.-ся на кого-либо* *přepadnouti koho*.

метафизика *f. metafysika*; метафизический *metafysický*.
 метáфора *f. metafora*, přenos, přenáška, podobenství; метафорический *metaforický*, přenesený, přenosný.
 метацэнтръ, а nadstředí, mimostředí *Metacentrum*.
 метэлица *f.*, метэль, и *f. metelice v.* мятэлица, мятэль.
 метёлка *f. metelka*, metýlka, metlička.
 метельникъ násada u koštěte; метельный *metlový*.
 метельный *meteličný*.
 метэль-щикъ, а zametač; —щица zametačka.
 метéние *n. metení*.
 метеоро-лóгия *f. meteorologie*, nauka o povětronicích; —логический *meteorologický*; —лógъ, а meteorolog.
 метеóръ, а meteor, povětroň.
 меткий *jistý*, pevný.
 метла *f. koště*, metla; 2. metla, ocas, ohon komety; 3. м., метлика, метлица *metlice (tráva) Bromus secalinus*.
 метловище *n. násada u koštěte*.
 методá *f.*, методъ, а metoda, návod, navedení, naučení; методический *pávodný*; *adv. -ски*.
 метонимия *f. přejmenování*; метонимический *metonymický*.
 метрика *f. matrika* (kniha narozených, křtěných, zemřelých).
 метрический *metrický*, časoměrný; м. переводъ *metrický překlad*; -ая книга *v. метрика*; -ое свидетельство *vysvědčení matriční*.
 метро-лóгия *f. metrologie*, měroznalství; —логический *měroznalský*; —нóмъ, а metronom, časoměr.
 метръ, а metr *Mètre*; časomíra *Metrum*.
 ётчикъ, а šroubový vrták, výkrutka.

метáль, я jepice *Ephemera* (hmyz).
 меть, и *f. cval koňský* (kalup) *Galopp*.
 мѣтитический *meštický*, zloparný, morný.
 мехáн-ика *f. mechanika*, strojnictví; —икъ, а mechanik, strojník.
 механ-исмъ *mechanismus*, stroj; —ический *mechanický*.
 мече-бóецъ, о́йца ме́чебо́ец, šermíř, zápasník *Gladiator*; —в́идный, —о́бразный ме́чови́тъ; —но́сецъ, сца ме́ченосец, ме́чник; —но́сный ме́ченосný.
 мечеть, и *f. mešita Mosquée* (mohamedánský chrám); *adj.* мечётный *mešitový*.
 мѣчка *f. medvědice* (macek = medvěd).
 мѣчникъ (star.) ме́чник; 2. ме́чик *Gladiolus* (rstl.).
 мечт-á *f. domněnka*, přelud; —áние *n. domnívání*, obrazotvornost; —áтельность *blouznivost*; 2. domýšlivost; —áтельный *blouznivý*, obrazotvorný; 2. domněvačný, domýšlivý; —áть *blouzniti*; м. о себѣ *domnívati se*, domýšleti se (o sobě); м.-ся *zdáti se* (ve snu).
 мечъ, á, *dem.* ме́чикъ, а ме́ч; мечъ-рыба ме́чoun *Xiphias* (ryba); огнѣмъ и мечѣмъ *ohněm i mečem*; мечевой ме́човý.
 мзгнуть, про- nahniti, zkaziti se.
 мзда *f. mzda*.
 мздоим-ецъ, мца, взяточникъ *úplatkář*, prodajný člověk; —ный *úplatný*, prodajný; —ство *úplatnost*, prodajnost; —ствовать, —ничать *dáti se upláceti*.
 мздо-любецъ, бца *ziskuchtivec*; —любо́ивый *ziskuchtivý*, zistný.
 миг-áние *n. míhání*, mrkání (očima); —áть, —н́уть *míhati*, mrkati, blikati *očima*; —ово́й, áя, о́е *okamžitý*.

мигрень, я *m.*, *m.*, и *f.*, мигрёна *f.*
poloustrané píchání v hlavě *Migraine*.

мигýнь, а blíkal, mrkal; мигýнья *f.*
blíkalka, mrkalka.

мигъ, а mih, mihnutí oka, mžik, oka-
mžik; мигомъ *adv.* mžikem.

мидель, я střed korábu (něm. *Mittel*).

мизантропъ, а nevlídník, lidonená-
vistník; мизантропка *f.* nevlídnice;
мизантропическій *misanthropický*, ne-
vlídnický, nevlídný.

мизгёръ, я *m.* tarantule *Aranea ta-
rantula*. [zerně.

мизёрный *mizerný*; *adv.* мизёрно *mi-*

мизёръ, а, *dem.* мизёрчикъ hra v bo-
ston, kde ani jednou se nepřebíjí
Misère.

мизýнецъ, нца mezinec, prostřední
prst.

микроскопъ, а mikroskop, drobnobled;
adj. микроскопный, микроскопическій
drobnobledový, drobnobledný.

микстýр-а *f.* směs, smíšenina; *adj.*
—ный.

микъ, а klika u lodní pumpy.

миленькй, ая, ое miloučký, milounký
v. мйлый; *adv.* мйленько.

милиция *f.* zemská obrana *Militia*.

миллионъ, а milion; *adj.* миллионный;
миллионникъ milionář; миллионщица
milionářka.

мйло *adv.* milo.

мйлов-аніе *n.* udělení milosti; —ать,
по- milost uděliti, smilovati se nad
kým.

мйлов-аніе *n.* milování; —ать (-лýю,
-лýешь) milovati; м. ся milovati se.
мйловиди-ость spanilost, lepotvárnost,
milovidnost; —ый spanilý, lepo-
tvárný, milovidný.

мйлосерд-іе *n.* milosrdenství, milo-
srdí; безъ —іа bez milosrdenství,
nemilosrdně; сестры —іа milosrdně
sestry; —ованіе *n.* slitování; —овать,

—ствовать о комъ slitovati se na
kým, milosrdenství mítí s někým.

—ый милосрднý; *adv.* —о милосрднѣ

мйлоств-ецъ, вца příznivec, dobro-
děj; —ица příznivkyně, dobrodějka.

—ый къ комý милостивý k někomu

влídný, příznivý; —ый Государь

Velectěný pane! (co radpis v li-

stech).

мйлоствникъ, а milostník *v.* любймецъ

мйлоствне-раздавателъ udělovatel al-

муžny; —собирателъ almužník, sbě-

ratel almužny.

мйлоствн-никъ, а almužník, udělova-

tel almužny; sběratel almužny

—ный almužnový; —я *f.* almužna

жить —ею žíti almužnou, žíti z mi-

losti.

мйлоств, и *f.* milost; *grace, faveur*

просйть -ти prositi milosti, pr. z

milost; быть въ -ти у когó-либъ

бýти u někoho v milosti; сдѣлайт

мйлоств! račte бýти tak laskav! мй-

лости прóсимъ! prosím, račte! budť

vítání! Бóжіею мйлоствію boží milo-

stí, z boží milosti.

мйлотъ, и *f.* (crk.) oděv z ovčí kůže

мйлотаръ, я kožich z beránku; ;

jircbář.

мйлый milý.

мйлышъ, а miloušek. [milníl

мйльный мйловý; м. столбъ, м. знак

мйлѣть (-бýю, -бѣешь), по- zmileti, m-

лým se státi.

мйля, и *f.* míle (na měření vzdálenosti

мйляга *m.* (prost.) *v.* мйлышъ.

мймика *f.* mimika, tvařitelství, tvář-

hyb; мймикъ, а mimik; мймйчески

mimický.

мймо *adv.* et praep. c. gen. mim

kolem; м. твоерó двора пройтй нель-

kolem tvého dvora nelze projíti.

мимóза *f.*, недотрóра citlivka *Mimos-*

(rstl.).

мимо-лѣтнѣй *mimoletný*, *pomíjející*;
—хóдомъ *adv. mimochodem*; —ѣз-
домъ *adv. jeda kolem*; —ѣзжій *mimo*
jedoucí, *kolem jedoucí*.

мина *f. podkop Mine*; *adj. мінный*.
минарѣтъ, а *minaret* (*vysoká věž ma-*
homedánská); *adj. минарѣтнѣй*.

миндалевѣднѣй *mandlovitý*.

миндальина, *dem. миндальинка mandlové*
jádro, *mandle*; 2. *mandle v krku*.

миндаль, я *m. mandlovník*, *mandle*,
mandlový strom Amygdalus com-
munis; 2. *mandle (ovoce)*; —нѣй
mandlový; *m. камень mandlovec*.

минера-лѳгя *f. mineralogie*, *nerosto-*
znalství; *nerostopis*; —логѣческѣй
mineralogický; —лѳгъ, а *mineralog*,
nerostoznalec.

минераль, а *nerost Mineral*.

минеральнѣй *nerostový*; *m. кабинетъ*
sbírka nerostů; —ая вода *minerální*
voda.

минѣръ, а *podkopník*, *zákopník*; *adj.*
минѣрнѣй; —ое искусство *podkop-*
nictví.

минѣя, минія *f. kniha obřadů nábo-*
ženských; *knihá mešní (misál)*; *m.*
чѣтъя legenda svatých.

министѣр-скѣй *ministerský*; —ство *mi-*
nisterstvo.

министръ, а *ministr*.

миніатюра *f. miniatura*; *adj. миніа-*
тюрнѣй.

миніатюристъ, а *miniaturista*, *malíř*
miniatur.

минов-аніе *n. chůze mimo*, *chůze*
kolem; 2. *minutí*, *konec*; —ать
(—нѣю, —нѣешь), *minouti*,
jíti mimo, *jíti kolem*; срокъ мѣнулъ
lhůta minula, 1. *prošla*; зима ещѣ
не миновала *zima ještě neminula*;
емѣ мѣнуло двадцать лѣтъ *jemu mi-*
nulo dvacet let; чемѣ быть того не
миновать *osudu se nikdo neubrání*;

m. что minouti něco, *pominouti*
čeho, *zanechat*; *m.*, *m.-ся skončiti*
se, *ukončiti se*; минѣвшій, ая, ее
minulý.

минѳга *f. minoha Petromizon* (*ryba*).
мѣнѣсъ, а *menšítko*, *značení počtář-*
ské (—) *Minus*.

минѣт-а, —очка *f. minuta*, *minutka*;
на —очку на *minutku*, на *oka-*
mžik; —нѣй *minutní*.

минц-мѣйстеръ, а *mincmistr* (*něm.*
Münzmeister); —рскѣй *mincmistrský*;
—прѳбѣреръ *mincíř*, *zkoušeč mincí*
(*něm. Münzprobierer*); *adj. -рскѣй*.

минцъ-кабинѣтъ *kabinet mincí*, *sbírka*
mincí.

мир-ажъ, а *m. v. м-рево*.

мирвѳлитъ комѣ *rozmazliti koho*, *ma-*
zlit *se s kým*.

мирѣніе *n. míření*.

мирика *f. zdla, vřesna* (*Presl My-*
rica gale (*rstl.*)).

мирѣтель, я *mířitel*, *smírce*.

мирѣтъ (—рѳю, —рѣшь), по- *mířiti*, *smí-*
řiti; *m.-ся mířiti se*, *smířiti se*.

мириада *f. miriáda*, *deset tisíc*.

мѣрнѣй *mírný*, *smírný*; *adv. мѣрно*
mírně.

миров-аніе *n. (star.) míření*, *sjedná-*
vání míru; —ать (—рѳю, —рѣшь)
(*star.*) *žíti v míru*; —ѳй (—ѣй), ая,
ѳе *mírový*, *smírný*; —ая *f. subst.*
smír, *narovnání*; *smírný list*; —щѣкъ,
а *smírce*, *prostředník*; —щѣца *mí-*
řitelka, *prostřednice*.

миро-д-авецъ, вца, —д-атель, я *míro-*
dárce (*Bůh*); —любѣцъ, ѳца *míro-*
mil; —любѣвѣй *mírumilovný*, *mírný*;
—нарушѣтель *kazimír*; —носнѣй
míroposný; —твѳрець, рца *míro-*
tvorec; —творѣтельнѣй, —твѳрнѣй
mírotvorný, *smírující*, *míroplodný*.

миронъ, а, *dem. мирончикъ*, *чеб-акъ*
Cyprinus barbus (*ryba*).

мирра *f.* myrha.

мирси́на, ми́рта *f.*, миртъ, а myrta *Myrtus* (rstl.); *adj.* ми́ртовый myrtový.

миръ, а mír, pokoj; м. вамъ! pokoj vám! м. пра́ху твоemu! pokoj tvému popeli! идите съ ми́ромъ jděte s pokojem! (jděte s Pánem Bohem!)

ми́са, *dem.* ми́ска mísa на polívku; *adj.* ми́сочный miskový.

миссио́неръ, а misionář; -рски́й misio-pářský.

мисси́я *f.* mise (sbor kněží poslaných, aby nevěřící na víru obraceli).

ми́стика *f.* mystika, tajnověda; ми́стикъ, а mystik, tajnoslovec; ми́стици́змъ mysticismus; ми́сти́ческий mystický.

мисю́рка *f.* (star.) čepice s železným svrškem.

ми́тель, я *m.* střední písmo (německy *Mittel*).

ми́ткаль, я mitkal (látka bavlněná, hrubé kaliko); *adj.* ми́гкалевы́й, ми́ткальны́й.

ми́тра *f.* mitra, biskupská čepice.

ми́тро-поли́тъ, а metropolita; *adj.* —поли́тский, —поли́чий, ъя, ъе me-tropolitský; —по́лія *f.* metropole.

ми́чманъ, а nejmladší důstojník ná-mořský *Midshipmann*; *adj.* ми́ч-манскі́й.

мише́нь, и *f.* měřidlo dělostřelecké; 2. cíl, terč; *adj.* мише́нный.

мишура́ *f.* šumicha, pozlátka; *adj.* мишу́рный.

ми́фическі́й baječný, mythický.

мифо-ло́гія *f.* bajeslovi, mythologie; —логи́ческий bajeslovný, mythologi-cký; —ло́гъ, а bajeslovec, mytholog.

миѳъ, а báje.

миа́сма *f.* zlopar, výpar morový, miasma.

миоло́гія *f.* nauka o svalch, svalo-zpyt *Myologie*; *adj.* -логи́ческий.

миро-бы́тіе *n.* stvoření světa; 2. trvá-ní světa; —держа́віе *n.* světovláda —де́ржець, жца světovládce, udržo-vatel světa; —зда́ніе, —созда́ніе *n.* stvoření světa; —описа́ніе *n.* světo-pis *Kosmografie*; —описа́тель světo-pisec; —описа́тельный světopisný; —пра́витель vládcе světa, světo-vládce; —ѣдъ, а fatkář, darmojed, darmožrout.

ми́рско́й (-і́й), а́я, о́е svě́тскý; 2. s to-hoto světa, marný; 3. obecні, ves-nický; -о́е о́бщество obec vesnická, -о́е собра́ніе shromáždění obecні hromada vesnická; -а́я голова́ před-stavený obecні, představený vesni-cký (rychtář).

ми́рщи́на *f.* robota na celou obec ulo-žená.

ми́ръ, а свѣт, ves-mír; 2. obec vesni-cká, hromada vesnická, shromážděn-selské; пра́вда по́ миру ходи́тъ pravda chodí žebrotou.

ми́рянинъ, а svě́тскý, laik; 2. obyvate-vesnický, vesničan; ми́рянка *f.* ves-ničanka.

младе́н-ецъ, и́ца дѣтѣ, nemluvně, pa-cholátko; грудо́й *m.* kojenes, ko-jenče; —ческі́й dětský; —ческа́я křeče šestinedělek; —че́ство dětství —че́ствовать дѣтѣтем бы́ти; —чи́п *f.* bezostrožka *Ophrys* (rstl.).

младо́сть mladost.

младо́й *v.* молодой.

мла́дший, а́я, ее мла́дші, nejmladší.

мле́ко *n.* (crk.) mléko *v.* молоко.

млеко-ви́дный, —обра́зный mlékovit-mléčný; —го́нный mlékopudný (lék —но́сный mlékonosný; —пита́юще живóтное ssavec.

мле́чный млéčný; м. путь млéčná dráh-млéčná cesta (na nebi).

мли́нъ, а млѣ́н *v.* мельница; *dem.* мли-но́къ, и́ка млýnek.

млѣть (млѣю, -ѣешь), изомлѣть, замлѣть, обомлѣть *strnouti, ustrnouti* (*zděšením*).

мнемоника *f. mnemonika, pamětiuma*; мнемоническій *mnemonický*.

мнимый *domnělý*.

мнительн-ость *podezřívavost*; —ый *podezřívavý, podezřívající, nedůvěřivý*.

мнить (мню, мнишь) *mníti, domnívati se*; мнится *zdá se, zdá se mi*.

многіе *pl. mnozí*; многая лѣта! (*crk.*) *mnohá leta! dlouhý věk! dlouho buď zdrav!*

много *adv. mnoho*.

много-бóжие *n. mnohobožství*; —бóжникъ, —бóжный *mnohobožník, kdo věří v mnoho bohů polytheista*; —братство *mnohobratrstvo polyadelphia*; —бращіе *n. mnohomanželství polygamie*; —брачный *mnohomanželný*; —бѣдственный *přežalostný, velmi bídný*; —вóдіе *n. mnohovodí, hojnost vod*; —вóдный *mnohovodný*; —глáсіе *n. mnohohlasí*; —глáсный *mnohohlasný*; —головый *mnohohlavý*; —головникъ, а, рýта *каменная, рýта стѣнная routa kamenná Ruta muraria* (*rstl.*); —грáнный, а *mnohohraník Polyedron*; —грáнный *mnohohranný*; —желáнный *veležádoucí*; —жёлчіе *n.*, —жёлч-ность *mnohožlučí, mnohožlučnost*; —жéнецъ, нца, —жéнный *mnohoženec, mnohožený*; —жéнство *mnohoženství*; —забóтливый *starostlivý*; -ость -ost; —знаменáтельный, —значительный, —значáщий *mnohoznačný*; *mnohovýznamný*; —знáніе *n.*, —знá-тельность *mnohoznání, mnohověd-ност*; —зýбець, бца *mnohozubec Polyodon* (*ryba*); —имéнный *mnohojmenný*; —испытáнный *velmi zkušený, mnohozkušéný*; —колѣнный,

—колѣнчатый *mnohokolínký, kolínkatý*; —крáтно *adv. mnohokrát*; —крáтность *mnohokrátnost*; —крáт-ный *mnohokrátný*; *м. видъ způsob opakovací* (*gramat.*); —крóвіе *n.*, —крóвность *krevnatost, mnohokrev-ност*; —крóвный *mnohokrevný, krevnatý*; —лепéстный *mnoholupený, o mnoho listenech* (*květ*); —лístвен-ный *mnoholistý, listnatý, lupenatý*; —лóпастный *mnohochlopenný*; —лѣ-тіе *n. mnoholeti, dlouhé živobyті*; 2. *zpěv po mši za dlouhý život pa-povníkův*; —лѣтность *mnoholetost*; —лѣтный *mnoholetý*; —лѣтствовать *dlouho žíti*; *м. комý přátі кому dlouhého věku*; —людіе *n.*, —люд-ность, —людство *lidnatost*; —люд-ный *mnoholidný, lidnatý*; —млéч-никъ *vítod, křížek* (*Presl*) *Polygala* (*rstl.*); —мóщный (*crk.*) *velemocný*; —мýдрый (*crk.*) *velemoudrý*; —мý-жіе *n.*, —мýжество *mnohomužstvo Polyandria*; —нарóдный *mnoholidný*; —начáліе, —начáльство *mnohovláda Polyarchie*; —нóгий, ая, ое *mnohopohý*; —нóгъ, а, —нóжица *mnohopoh, tisícenoh Julus*; *stonožka Scolopendra*; —обрáзіе *n.*, —обрáз-ность *rozličnost, rozmanitost*; —обрáзный *rozličný, rozmanitý*; —объ-ятный *velmi obsáhlý, rozsáhlý*; -ость -ost; —óкій, —óчитый *mnohooký*; —племéнный *mnohoplemenný*; —плó-діе *n.*, —плóдность *plodnost*; —плóд-ный *plodný*; —пóльный *mnohostraný, čtyrstraný* (*hospodářství*); —разлі-чіе *n.*, —разлічность *rozličný*; —рó-гий *mnohorohý*; —рѣчівость, —рѣ-чіе *n. mnohomluvnost, tlachavost, žvavost*; —рѣчівый *mluvný, mnohomluvný, tlachavý, žvavý*; —свѣду-щій *mnohovědoucí*; —семéйный *čet-nou rodinu mající*; —скóрбный *velmi*

zkormoucený; —словіе *n.* mnoho-
sloví; —словіный *mnohoslovný*; *v.*
многорѣчіе, многорѣчивый; —слож-
ный *složitý compliqué*; 2. много-
slabičny; —снѣжный *mnohosněžný*;
—составный *z mnoha částí sestav-*
vený; *složitý compliqué*; —сочный
šťavnatý; —ствѣрчатый *mnohosko-*
řepný (mušle); —стебѣльный *mnoho-*
stebelný; —сторонний, яя, ее *mnoho-*
straný (vědomosti); —сторонность
mnohostranost; —страдалецъ, льца,
—страдальный *kdo mnoho přetrpěl*;
—струнный *mnohostrunný*; —сѣ-
менный *mnohosemenný*; —терпѣли-
вый *velmi trpělivý*; —тѣмный *mnoho-*
dílný (kniha); —трудіе *n.* mnoho
práce; —трудность *namáhavost*;
—трудный *namáhavý*; —угольникъ,
а *mnohoúhelník Polygon*; —уголь-
ный *mnohoúhelný*; —цвѣтный *mnoho-*
kvěťý; —цѣнный *mnohocený, draho-*
cený; —чадіе *n.* četná rodina, mnoho
dětí; —чадный *mnohodětný*; —чи-
сленный *četný, mnohočíslný*; —ость
-ost; —членный *mnohočlený*; —ая
величина, —членъ *mnohočlená veli-*
čina, mnohočlen Polynom; —чуд-
ный *velmi zázračný, mnoho zázrač-*
ný; —ядіе *n.* mnohojedení; —я-
зычникъ *mnohojazyčníc, znalec mno-*
ha jazyků; —язычный *mnohojazyčný*;
m. словарь *mn. slovník polyglotta*.
множае *adv. comp.* (много) více; мно-
жайший *množší*.

множеніе *n.* množení; —ественность
množnost; —ественный *množný*;
—ое число *množný počet, množník*
Plural; —ество *množství*; —имость
množitelnost; —имый *množitelný*;
—ое число násobenec (množenec) *Mul-*
tiplicandus; —итель *množitel, ná-*
sobitel Multiplicator; —ить (-у, -ишь)
množiti, násobiti multiplier; *m.* -ся

(-усь, -ишься) *množiti se*; —ицею
adv. (crk.) mnohokrát.

мнѣніе *n.* mnění, mínění; zdání, dobré
zdání, smýšlení; общее *m.* veřejné
mínění; по моему мнѣнію *jak se*
domnívám, jak se domýšlím; *m.* го-
сударственного совѣта *uzavření n.*
usnešení n. nález říšské rady.

мнѣть *v.* мнить.

мѡв-никъ, а (star.) *myč*; —ница *му-*
чка, pradelna; 2. *m.*, --ня (star.)
lázeň, koupelna.

могѣл-а, *dem.* —ка *f.* mohyla, náhro-
bek, hrob (v Čechách jsou mohylám
podobné násypy nazvané *homole*).

могило-копаніе *n.* kopání hrobu; —ко-
патель *v.* могильщикъ.

могѣль-никъ *v.* могильщикъ; 2. *m.* мо-
hylník, orel křiklavý *Aquila nae-*
via; —ница (star.) náhrobek; 2. *m.*,
барвенѡкъ *barvínec, brčál Vinca*
(*franc. Pervenche*); —ный *mohylový,*
náhrobní; —щикъ *hrobník, hrobař*;
—щичій, ѡя, ѡе *hrobnický*.

могилякъ, а *v.* могильщикъ; 2. *mrš-*
ník, hrobaříček Silpha (hmyz).

могорѣцъ, рѣа (star.) *mzda*.

могорѣчъ, а úplatek, pomazanka (star.
koláč); могорѣчникъ *úplatkář*.

могý моhu *v.* мочь.

могутá (prost.), могутство (star.) *mo-*
hutnost, síla; могутный *mohutný,*
mocný.

могýч-есть *mohutnost*; —ій, ая, ее
mohutný, mocný; —никъ *mochna*
pětiprstka Potentilla (rstl.); *m.* пя-
тилістный *pětiprstka, pětilístek*; *m.*
серебранный *mochna stříbrná, stří-*
brník; *m.* гусиный *mochna husí*
husí mýdlo.

могýщ-ественность *mocnost, mohut-*
nost; —ественный *mocný, mohutný*
—ество *mohutnost, mocnost, mo-*

могущ-икъ, —никъ *v.* могучникъ;
—ий, ая, ее *mohutný*, *mosný*.

мода *f.* *moda*; теперъ это въ модѣ
ted' je to v módě; это вышло изъ
моды *to vyšlo z módy*.

модель, и *f.*, *dem.* —ка *model*, *vzor*;
—щикъ *modelník*, *vzorkář*; —ный
modelový, *vzorkový*.

модѣстка *f.* *modistka*.

модн-икъ, а *modník*; —ица *modnice*;
—ичанье *n.* *modění*; —ичать *mo-*
dití, *dle mody se strojiti*; —ый
modní.

модуль, а (*math.*) мѣритко *Modulus*.

модуль, я *sloupoměr*, *sloupomíra*.

можарская курица *bažant v.* фазанъ.

можевельникъ *v.* можевельникъ.

моженіе *n.* (*star.*) *možení*.

можетъ *může se v.* мочь.

можара *f.* (*star.*) *moždír* (*ke střelbě*).

можевел-ина *f.* *větvíčka jalovcová*;
2. *zrnko jalovcové*; —овикъ, а *kví-*
čala; —овый *jalovcový*.

можевель-никъ, *dem.* —ничекъ, чка
jalovec Juniperus; *m.* казакій, дон-
скій *v.* можуха; —ный *jalovcový*.

можеельникъ *v.* можевельникъ.

можеръ, можиръ, а (*star.*) *moždír*,
hmoždír (*na tlučení*).

можуха *f.* *jalovcové zrnko uzralé přes*
zimu; *m.* казакская *chvojka klášter-*
ská Juniperus Sabina; *m.* жидов-
ская *židovská višně*, *židovské ja-*
hody, *mechynka*, *boborolka*.

можно *adv.* (*m.* есть) *možno*, *možná*.

мозаика *f.* *mosaika*, *kaménkomalba*;
мозаическій, мозаичный *mosaikový*.

мозги *v.* мозгъ.

мозглый *zapáchlý*, *načichlý*, *nahnílý*;
—ость —*ost*; мозгловатый *trochu na-*
hnílý.

мозглый чуравý, *neduživý*, *nedo-*
mrlý; мозглякъ, а *churavec*, *nedu-*
živec; мозглятина *f.* *nahnilé ovoce*.

мозгнуть *nahniti*, *natuchnouti*; 2. *vy-*
chřadnouti, *zhubeněti*.

мозгов-атый *morkovatý*; —икъ, а
motolice Coenurus cerebralis; *m.*,
—ина *morkovina*, *morek* (*v kostech*);
dřeň (*v rostlinách*); —ой (—ий), ая,
ое *mozkový*, *morkový*.

мозго-ломный *hlavolomný*, *těžký*, *ne-*
snadný k pochopení; —ломъ, а *silně*
opojný nápoj.

мозгъ, а *mozek* (*v hlavě*) *Cerebrum*;
morek (*v kostech*) *Medulla*; *pl.*
мозги, овъ *mozeček*, *moreček* (*jídlo*).

мозжечекъ, чка *mozeček Cerebellum*.

мозжить (—ý, —ишь) *roztříšiti*, *roz-*
tlouci (*zhmožditi*); мозжить голову
píchá mě v hlavě, *div se mi hlava*
nerozskočí.

мозолеватый *mozolovatý*.

мозол-икъ, а *mozolík*, *mozůlek*; —ина
mozolina, *místo na těle po kuřím*
oku; —истость *mozolnatost*; —и-
стый *mozolnatý*; —ая *kůže rohovka*;
—ить (—ю, —ишь) *mozoliti*, *dělati mo-*
zoly; *m.* языкъ *žvaniti*, *tlachati*.

мозоль, и *f.* (*m.*, я *m.*) *mozol*, *kuří*
oko (*zatvrdlina v kůži*); мозолями
наживать что-нибудь *mozolně na-*
byti něčeho; —ный *mozolný*, *mozo-*
lový; *m.* корень *kořen kuřího oka*;
—ния *děnygi peníze mczolně nebo*
těžce vydělané.

мой *můj* (*m.*), моя *moje* (*f.*), *má*,
moë moje n., *mé*; по моему *mněniю*
v. *mnění*; дѣлай по моему *dělej jako*
já, *dělej jak to já chci mít*; по
моему, хоть и не приходитъ *pro mne*,
třebas nechod.

мойка *f.* *v.* мытьё.

моклáкъ, а *skrblik*, *stuchlik*, *houžvi-*
čka; моклáчить *skrbeliti*.

моклóкъ, а *hlavička kosti*, *hlavička*
kloubu; моклóчѣстый *kostnatý*, *s vy-*
sedlými kostmi.

моклый zmoklý, promoklý.

мокнуť moknouti.

мокой, я žralok, žravoch *Squalus*.

мокредина *f.*, мокредь, мокреть, и *f.* mokřad, bahniště; мокредь mokré počasí.

мокренькій mokroučký.

мокрёхонекъ, нька, нько zcela promoklý.

мокрёць, а мокрес, mokrý lišej, mušky, prchly (u koní).

мокрица, *dem.* мокричка svinka *Oniscus asellus*; 2. ptačinec, kuří mor, kuří střevle *Stellaria, Alsine*.

мокро, мокро *adv.* mokro, mokře; мокро *n.* mokro, mokré počasí.

мокроватый trochu mokrý, přimokřelý.

мокро-волосый mokro-vlasý; —ногий mokronohý.

мокротá *f.* mokrota.

мокрот-а *f.* šlem, sliz; —ина *f.* šlem, chrchel; —истый, —ный šlemovatý, sliznatý; —ия желёзы žlázy slizné.

мокротогонный slizopudný.

мокрый mokrý, vlhký.

мокрѣть mokřeti.

моля *f.*, моля, и pověst (jak se o kom mluví); 2. (crk.) vzbouření; молять (-ваю, -вишь) mluvit, praviti.

молю-сь, она krátká veřejná modlitba v kostele; задрáвный м. modlitba za něčí zdraví; благодарственный м. modlitba děkovací, poděkování; напутственный м. modlitba za šťastnou cestu; —никъ (crk.) modlitel; —ница (crk.) modlitebnice; —ный modlitebný; —ня modlitebna, -nice; —ствие, —ство veřejné modlení; м. о ниспослании дождя modlitba za dešť; м. за победу modlitba za vítězství *Te deum laudamus*; —ствовать v modlitbách Bohu děkovati (zpívati *Te deum*); —щикъ,

молёльщикъ modlič, modlitel, poutník; —щица modlitelka, poutnice.

моление *n.* modlení.

молённая, ой *f. v.* молёльня.

молетóчина, *dem.* -нка *f.* molotočina, červotoč, červotočina.

молибдена *f.* молибдёнъ, а olovec *Molybdaen* (kov).

молитва *f.* modlitba; м. Господня m. Páně, otčenáš; давать -ву žehnati, uváděti (šestinedělku); брать -ву jíti k úvodu (o šestinedělkách).

молитвенн-икъ kniha modlitební, kniha modlicí (krátce: modlitby, knížky); 2. (crk.) modlič; —ица modlitebnice; 2. modlička; —ный modlitební.

молитвить, моли́товать (star.), моли-твослóвить modliti se.

молитво-приношение, —слóвие *n.* konání modlitby, obětování modlitby; —слóвъ kniha modlitební.

моли́ть (молю, мо́лишь) когó (Бóга) о чемъ (star. м.-ся кому) prositi koho zač; м.-ся (молюсь, мо́лишься) modliti se; м.-ся Бóгу m. se k Bohu.

мо́лица (star.) červotoč.

мо́лие *n.* (crk.) v. моль, и.

мо́лка *f.* (star.) obvinění koho; 2. v. мо́лоте.

мо́лкнуть, см- umlknouti.

мо́лкомъ *adv.* mlčky.

мо́люскъ, а ме́лкъш *Molluscus*.

мо́лне-ве́ржець, —но́сный v. мо́лние-ве́ржець, мо́лненóсный.

мо́лние-ве́ржець, жца hřimatel; —вѣд-ный bleskovitý; —но́сный bleskoposný.

мо́лнія *f.* blesk; м. блиста́еть blýská se.

молодѣжь, и *f.* mládež.

молод-ёцкѣй, —ёческий mládenecký, hodný, statečný, udatný; —ёць, дца mladík, mládec, mládenec; 2. chlapík, statečný jonák, junák; —ёче-

ство statečnost, udatnost; —эчествовать statečně si počínati.

молодизна *f.* mladinka, pěna na mladém pivě.

молодікъ, а mladík, mladý holub; 2. nový měsíc.

молоділо *n.*, молоділь, а rozchodník, tučný mužík *Sedum* (rstl.); *m.* больше, крѣвельное netřesk *Sempervivum tectorum*.

молодістый пěnící se, čeřící se (pivo).

молодіть (-ожу, -одішь) mladiti, o-; pěníti, čeřiti (pivo); *m.-ся* (-ожусь, -одішьяся) mladiti se, pěníti se, čeřiti se.

молодіца, молódка, молодúха, молóдушка *f.* mladá žena.

молодовáтый trochu mladý.

молодой (-ый), -ая, -ое mladý; *m.* человекъ mladý člověk; *m.* мѣсяць nový měsíc; молодой *subst.* mladý (muž); молодая *f.* mladá (žena); *pl.* молодые mladí manželé, novo-manželé.

мóлодость mladost.

молодцовáтый statečný (statečné postavy); hodný, smělý; -ость -ost.

молодчина *m.* chlapík, statný jonák.

мóлодь, и *v.* молодизна; 2. mlád, mladé včely; mladý lid, mladé vojsko.

молодѣть (-ѣю, -ѣешь), по- mládnouti.

молодікъ, а mladý holub; 2. mladý dobytek, mladý kůň.

молóжа *f.* mlázi březové.

моложав-ость mladistvé vzezření; —ый mladistvý na pohled.

молóже *adv. comp.* mladší; *m.* всѣхъ mladší všech, mladší než všickni.

моложевáтый trochu mladý.

молóзиво *n.* mlezivo, mleziva (první mléko) *Colostrum*.

молóки, ѣ *pl. n.* mlíčí (rybí).

молокó *n.* mleko (mléko); миндáльное

m. mandlové mléko; *m.* у птицъ о-

зобі *Cera*; вóлчье *m.*, бѣсово, ослино *m. v.* молочáй. [zdívka).

молѣкосѣ, а cucák, holobrádek (пре-молот-ылка *f.* mlatidlo, mlátící stroj;

—ило biják, válec u cepu; —ило-вѣйка, —иловѣйка stroj mlátící a

vějесі; —ильникъ *v.* молотило; —иль-ный цѣпь cep; —ильня *f.* mlat; 2.

mlatidlo; —ить (-очу, -отишь) mlá-тити; *m.-ся* (-очусь, -отишьяся) mlátiti

se; молáчивать mlátivati.

молотов-ая *f.* hamr; samokov; —ище

n. pásada u kladiva; —ой (-ый),

молоткóвый, молотóчный kladívkový;

-ткóвыя кáрты nejjemnější karty.

молотóкъ, ткá kladívko (na dveřích);

клепáчка, klepadlo; *m.* (рыба) kla-

divoun *Squalus zygaena*; купитъ

съ молоткá koupiti ve dražbě.

молотóч-екъ, чка kladívko; *k.* v uchu;

kladívko (ve fortepianě); —никъ

kladivník *Cestrum* (rstl.).

мóлогъ, а mlat, kladivo.

молóть (мелю, мѣлешь) mlíti; 2. hu-

bou mlíti, tlachati; *m.-ся* (мелюся,

мѣлешьяся) mlíti se.

молóтье *n.* mletí (mlení). [cení.

молотѣба *f.*, молочѣние mlatba, mlá-

молочáй, я *m.* mlíčí (hadí, vlčí), pry-

šec *Euphorbia* (rstl.); 2. vlastovičník,

celidon *Chelidonium*; —никъ kozí

brada *Tragopogon* (rstl.); —ный

pryšcový.

молочáнка *f.* klapané konopí.

молóчистый mléčnatý (ryba).

молочкó *n.* mlíčko.

молóч-никъ, а mlíčník, krajáč, ucháč

(hrnec na mléko); 2. mlíkař; 3. cu-

cavé mládě; —ница mlíkařka; 2.

bedly, houby (v ústech) *Aphthae*;

—ничекъ, чка konvička na mléko;

—ный mléčný; *m.* братъ spolukoje-

pec; *m.* зубъ mléčný zub, špičák;

m. сáхаръ mléčný cukr; -ная лихо-

пáдка mléčnice, mléčná zimnice (u šestinedělek); —ня *f.* mlékárna, mléčná komora.

молчалив-ость mlčelivost, mlčenlivost; —ый mlčelivý, mlčenlivý.

молчаль-никъ, а kdo se zavázal k mlčení, kdo slíbil, že bude mlčeti; —ница která se zavázala k mlčení; 2. síňka, určená k nemluvnému životu; —ный mlčecí.

молч-аніе *n.* mlčení; —анка mlčenka, hra, při níž se nesmí promluvit; —анъ, а mlčán (pes, který na honbě neštěká); —ать (-ý, -йшь) mlčeti —а! mlč! молча (*tsgv.*), молчкомъ *adv.* mlče, mlčky; —унъ, а kdo mlčí.

моль *partic.* (skrác. z молю = prosim); скажи моль, что не вѣлѣно пускать řekni jen, že není dovoleno pouštět.

моль, и *f.* mol, *Tinea* (hmyz); м., я moll (v hudbě), měkký zvuk, měkký způsob tónu.

мольб-а *f.* modlitba; 2. prosba; —ище *n.* modlitebnice.

мольникъ, а, мольная трава divizna červíková *Verbascum blattaria*.

момѣнтъ, а okamžik *Moment*.

монархия *f.* panovnice, mocnářka.

монархическій, ая, ое panovnícký, mocnářský; *adv.* -ски; монархія *f.* mocnářství; монархъ, а mocnář, panovník, monarch; монаршескій, ая, ое, монаршій, ая, ее mocnářský, panovnícký.

монастырѣкъ, рѣка *vn.*

монастыр-ецъ, риза klášterec, malý klášter; —ка *f.* klášternice; 2. dívka z kláštere vychovaná; —скій klášterský, klášterní; —щина statek klášteru náležící.

монастырь, а (převrác. наместырь) klášter.

монахиня *f.* mniška, jeptiška, řeholnice, klášternice.

монахъ, а mnich, řeholník, klášterník. монаш-екъ, шака františek, františkán (ke kadění); —ескій mnišský; —ество mnišství, řeholnictví, klášternictví; —ествовать jako mnich žíti.

монѣт-а *f.* peníz, mince (*pl.* peníze деньги); —ный дворъ mincovna; —чикъ, монетодѣлатель mincíř.

монѣсто *n.* (převrác. намісто) šňůra perel *n.* koráleků na krk.

моно-грамма *f.* monogram; —графія *f.* monografie; —логъ, а monolog, samomluva; —полисть, а монополиста, samotrzec; —полія *f.* monopol, samotrzba; —тонія *f.* monotonie, jednotvárnost zvuků; —тонный jednotvárný, jednozvučný; —хордъ, а monochord, jednostrunec (nástroj hudební).

монументъ, а monument, památník, pomník; монументальный monumetální; монументный pomníkový, památníkový; монументщикъ hotovitel pomníků.

мопсъ, а, мопсикъ, а mops, mopslik.

мораль, и *f.* morálka, mravouka, mravověda; —ный morální, mravní; *adv.* —но; моралисть, а moralista, mravokárce.

морг-аніе *n.* mrkání (očima); —ать, —нуть (глазѣми) mrkati (očima); —унъ, а mrkal; —унья *f.* mrkalka.

морда, *dem.* мордка *f.* morda (tlama, ňuchna); *pl.* мордки, zvířecí kože, jichž se za starodávna užívalo místo peněz.

мордастый tlamatý.

мордашка *f.* hafan.

мордóвникъ *v.* лютикъ.

море, я *n.* моře; моремъ po moři, mořem. [(rstl.).

морель, и *f.*, —ка morelka, višňovka

морѣніе *n.* moření.

море-плáвание *n.*, —хóдство *plavba* pomořská; —плáватель, —хóдецъ, дца mořeplavec; —плáвательный, —хóдный mořeplavný.

моржów-ина *f.* mržovina, kůže mrží; —ка *f.* druh dýně *n.* melounu; 2. ručnice na mrže; —ый mrží.

моржъ, а mrž (mrož) *Trichecus rostratus*.

морíльщикъ, а hubitel hmyzu, hmyzohubec; 2. mořitel, trapič.

морíстый vzdálený od břehu (на моři). морíть (-рю, -рйшь), мáривать mořiti (hmyz atd.); *m.* извести hasiti vápno.

моркóв-ина *f.* mrkvina, nař z mrkve; —ка *f.* mrkvička, malá mrkev; --никъ *v.* моркóвина; 2. pokrm z mrkve; —ный mrkvový; —ня pokrm z mrkve.

моркóвь, и *f.* mrkev (*gen.* mrkve) *Daucus carota*.

моркотáть (-очý, -óчешь) mručeti, brucheti *v.* мурлыкать.

моркóт-но *adv.* (*prost.*) teskno; *m.* мнѣ je mi teskno, stýská se mi; —ный (*prost.*) teskný, tesklivý.

моровóй (-ый), -ая, -óе morový; -ая язва morová rána.

мóровый mórový, z móru udělaný.

морóж-еница *A.*, морожéница *R.*, mraženice, forma na mražené; —ie, морожéние *n.* mražení.

морóженое *n.* mražené, mraženina, zmrzlina.

морóзить (-ожý, -óзишь) mraziti (dávati na mráz; hubiti mrazem); на дворѣ морóзить venku mrzne; *m.-ся* mraziti, mrznouti.

морóзный mrazivý; морóзно je mráz, mrazivo.

морозобóй, морозбóй, я puklina mrazová na stromě *v.* зазяблина.

морóзь, а mráz; *dem.* морóзецъ mrazík.

мороковáть (-кýю, -кýешь) что (*prost.*) trochu znáti něco.

мóрокъ, а (*prost.*) mrak, temno, temnota.

моросíть (-ошý, -осйшь) mrholiti; дождь -осíть mrholí.

морóч-ение, морочéние *n.* šizení, šidba; —ило *m.* šidař, šidič; —ить (-у, -ишь) šiditi, klamati koho; —но *adv.* (*star.*) mračno.

морóш-ка *f.* moroška, horská ostružina, malinník nízký *Rubus chamaemorus* (*rstl.*); —никъ morošník, keř moroškový; 2. morošník, víno z morošek.

морскій (-óй), áя, óе mořský; -áя водá mořská voda; -áя рýба mořská ryba.

морсý, а vytlačená šťáva ovocná.

мортíр-а *f.*, *dem.* —ка moždíř k hrubé střelbě; —ный moždířový; —ца *f.* prachoměr (měděná nádoba ke zkoušení prachu).

мóртусъ, а hrobař (*v* čas moru).

мóрфинъ, а, мóрфйй, я morfin, morfinum.

морхъ, а trásně, třepení; *v.* мохóръ; 2. (*star.*) aksamit.

морщín-а *f.*, *dem.* —ка vráska, vrásek, záhyb; —истый záhybnatý, vráskovatý, -itý; —ный vráskový; —овáтый vráskovatý.

мóрщить (-у, -ишь), мóрщивать vraštiti, vráskovati; смóрщить svraštiti; *m.-ся* vraštiti se.

моръ, а mor, morová rána; курíнный *m.* kuří mor (*rstl.*); *v.* мокрýца; 2. mór moire (látka).

морякъ, а námořník, plavec námořský, моряна *f.* mořský vítr; 2. příliv mořský.

морянінъ, а pomořan, obyvatel přimořský.

морянка *f.* mořská sůl; 2. kachna mořská *Anas marina*.
 мѳсеч-ій, ѡя, ѡе mopsličí; —ка *f.* mopslík, mopslíček *v.* мѳська.
 москѳть, а moskit, americká muška štíplavá *Mosquito*.
 москѳвка *f.* uhelníček, sýkora černá *Parus ater*; 2. moskevský peníz.
 мѳскоть, и *f.* zboží kořenné, zboží lékárnické *Droguerie*; *adj.* москотѳльный kořenný; *m.* рядъ boudy *n.* krámce kořenářské.
 мослѳкъ, а křídelný kloub u ptáků.
 мосѳль, слá hnát, kloub na veliké kosti.
 мосѳлыга *f.* (u řezníků) hovězí noha (na prodej).
 мѳстикъ, а mŭstek.
 мѳстѳль-ный dlažební; *m.* кáмень dl. kámen; —щикъ dlaždič.
 мѳстѳть (мѳщý, мѳстѳшь), мáщивать dlážditi; *m.-ся* (мѳщýсь, мѳстѳшься) dlážditi se.
 мѳстѳй, ѳвъ *pl.* kladená prkna ku přecházení; 2. mŭstek, chodba na lešení; 3. mŭstek k nabírání vody a ke praní v řece, lávka.
 мѳстникъ, а mostník, mostař, stavitel mostů.
 мѳстов-ая, ѳй dlažba; —икѳй, ѳвъ po-depěry, trámy podpěrací (v štole); —йна mostnice, mostiny; —ѳе *n.* mostné (ého), plat s mostu; —ѳй (-ій), ая, ѳе mostní, mostecký; 2. dlažební; *m.* кáмень dlažební kámen; —щикъ, а dozorce mostu; —щина mostné; —ѳе, я nevydělané kůže u koželuhů.
 мѳсть, а most (*dem.* мѳстикъ, а, мѳстѳкъ, ткá mŭstek, мѳстѳчекъ, чка mŭsteček); кáменный мѳсть kamenný most; цѳпной *m.* řetězový *m.*, železný *m.*; подъѳмный *m.* zdvihací most.

мѳська, *dem.* мѳсечка mops, mopslík.
 мѳтáль-ница *f.* moták, motovidlo; —ный motací, namotavací; —щикъ, а motač, namotavač; —щица -чка.
 мѳтáние *n.* motání; 2. *m.* головою třesení hlavou, potřásání hlavou; 3. *m.* utrácení peněz, mrhání peněz.
 мѳтáть (-áю, -áешь) motati; мáтьивать motávati; 2. *m.* головою trásti nebo potřásati hlavou; 3. *m.*, промотáть (имѳние) utratiti, promrhati (jmění, peníze); *m.-ся* (-áюсь, -áешься) motati se, houpati se; *m.-ся* по свѳту potloukati se, tlouci se světem.
 мѳтѳшка, мѳтѳще *m.* útrata, mrhač.
 мѳтнá *f.* *v.* матнá.
 мѳтовáтый k utrácení náchylný.
 мѳтовѳло, *dem.* мѳтовѳльце *n.* motovidlo.
 мѳтѳвка *f.* útratnice, mrhačka.
 мѳтов-скѳй (-ій), ая, ѳе útratný, mrhavý; —ствѳ útratnost, mrhavost.
 мѳтовáзъ, а, *dem.* -зѳкъ, зка motouz, motovouz, špagát, šňůrka.
 мѳтодѳль, а *v.* молодѳло.
 мѳтѳкъ, ткá motek, námotek, smotek příze.
 мѳтѳрный lehkomyšlný, větroplášský.
 мѳтѳря *f.* podvijáček, podvínka (na klubko); 2. parma (ryba).
 мѳтѳшка *f.* motáček; 2. přadeno; *m.* *m.* větroplach, motýl.
 мѳтчáть (-áю, -áешь) (*star.*) meškati, prodlévati.
 мѳтъ, а přadeno; 2. *m.*, мѳтыга *m.* útrata *m.*, mrhač.
 мѳтыка *f.* motyka.
 мѳтылѳкъ, лѳкá motýl, motýlek (hmyz).
 мѳтыличникъ, а vlasovec, vlasový červ.
 мѳтыль, я motýl(e) *v.* бáбочка; 2. рука *n.* klika u pumpy; 3. otáčka, zátáčka (u strojů).
 мѳтыльковыя рáстѳния *pl.* motýlokvěté, šešulinaté (rostliny) *Papilionaceae*.

МОТЫЛѢТЬ (-яю, -яешь) *poletovati semotam, třepetati se.*

МОХА *f. miškonoh Thrips* (hmyz).

МОХНА *f. rousy* (na nohou čtvernožců a ptáků); 2. м., пятилистникъ *mochna, pětiprstka Potentilla* (rstl.).

МОХНАТ-КА, —ОЧКА *f. v. мохноножка*; —ОСТЬ *rousnatost*; —ЫЙ *rousnatý, mechnatý*; м. голубь *rousnatý holub, rousnác*; —ЪТЬ *rousnatěti.*

МОХНО-НОГИЙ, ая, ое *rousnatý*; —НОЖКА *f. rousnatý pták, rousnác, rousňák*; 2. *rousnačka* (včela); —НОША *f. coura, ucouraná ženština*; —ХВОСТКА *mochnochvostka* (vačice) *Dasyurus.*

МОХОВАТЫЙ *mechovatý, omšely.*

МОХОВИДНЫЙ *mechovitý.*

МОХОВ-ИКЪ, а *kravák Boletus bovinus* (houba); 2. *mechokam, stromokam Dendrachates*; —ИЩЕ *n. mechoviště, místo mechem porostlé*; —НИКЪ, *v. моховикъ*; —ОЙ (-ый), ая, ое *mechový.*

МОХОРЪ, хрѣ, *dem. мохорокъ nitka v třepení; třepení.*

МОХРОВАТЫЙ *třepenatý, trásnatý.*

МОХРОВЫЙ *trásnitý*; 2. *plný, dvojnásobný* (o květinách) *double.*

МОХРЯКЪ, а *špinavý n. umazaný člověk.*

МОХЪ, *gen. моха i мха, dem. мошѣкъ, шкѣ mech (-u); mech na bradě, chmýří, čmýří; исландскій, грудной м. Cetraria islandica, Lichen islandicus v. лишай.*

МОЧА *f. моč Urin.* [моčál.

МОЧАГЪ, а, *мочажина f., мочакъ, а, мочажин-никъ, а kus моčálovité půdy*; —НЫЙ, *мочажный моčálový.*

МОЧАЛ-ИНА, *dem. —инка vlákna stromová pod korou, vlákna lýková*; —ИТЬ *vlákniti, rozvlákniti*; —КА *f. lýko lipové*; 2. *věchet z lýka lipového*; —О *n. lýko lipové*; *мочальный lýkový, lýčený, z lipového lýka.*

МОЧЕВИН-А *f. močovina Urea*; 2. *močál, kalužina*; —НЫЙ *močovinový.*

МОЧЕВОКИСЛЫЙ *močokyselý.*

МОЧЕ-ГОНИТЕЛЬНЫЙ *močepudný Diuretique*; —ИСПУСКАНИЕ *n. močení, pouštění моče*; —ИСПУСКАТЕЛЬНЫЙ *каналъ моčová trubice*; —НИКЪ *kopří.*

МОЧЕНИЕ *n. močení, máčení*; *моченный моčený, máčený.*

МОЧЕ-НОСНЫЙ *močenosný, močevodný*; —ОТДѢЛЕНИЕ *n. vyměšování моče*; —ОТДѢЛИТЕЛЬНЫЙ *моč vyměšovací*; —ПУЗЫРНЫЙ *моčeměchýřový*; —РѢЗЪ, а *řezavka Nephritis*; —ТЕЧЕНИЕ *n. močotok, močivka*; —ТОЧНИКЪ, а *močevod Urethra*; —ТОЧНЫЙ *моčevodný.*

МОЧЕЧНЫЙ *třepenitý.*

МОЧИЛО *n. močidlo, močirna* (na len).

МОЧИЛЬ-НЫЙ *мáčecí, namáčecí*; —НЯ *f. močirna, máčirna, močidelna.*

МОЧИТЬ (мочу, мочишь), *мáчивать močiti, máčeti, namáčeti*; м.-ся (мочусь, мочишься) *močiti se, máčeti se*; м.-ся *močiti, pouštěti моč.*

МОЧКА *f. vlákna, vlášení Fibra*; *корневая м. mrcas*; 2. *laloušek ušní*; 3. м. *мáčení, močení.*

МОЧКОВАТЫЙ *vláknatý.*

МОЧ-НОСТЬ *mocnost*; —НЫЙ *mocný.*

МОЧЬ, и *мос*; что есть *мóчи ze všech sil, vši mocí*; кричать что есть *мóчи křičeti plným hrdlem.*

МОЧЬ (могý, можешь) *mosi* (моhu, můžeš); сколько *могý со моhu, pokud моhu*; можетъ быть *мůže býti.*

МОШЕН-КА *f. mošnička*; 2. *šourek, moudí*; —НИКЪ, а *taškář, padouch, darebák*; —НИЦА *taškářka, darebnice*; —НИЧАТЬ *taškařiti, taškařství provozovati*; —НИЧЕСКИЙ *taškařský, darebácký*; —НИЧЕСТВО *taškařství, darebáctví*; —ОЧКА *f. mošnička.*

мошка *f.* muška, tiplička *v.* моха.
 мошкарá *f.* roj (chumáč) malých mušek.
 мошкáть *v.* мушкáть.
 мошколóвъ *v.* мухолóвка.
 мошнá *f.* mošna (torba); 2. šourek, moudí.
 мошникъ, а мѣхýрникъ, jасofit *Colutea* (rstl.).
 мошѣніе *n.* mostění; 2. dláždění, kladení dlažby.
 мошехраніище *n.* skříňka na posvátné ostatky (relikviář). [likvie].
 моши, ей *pl. f.* ostatky svatých (reмоші (crk.) *v.* мочь.
 мошный моснý *v.* мóчный.
 мошь, и мос *v.* мочь, сѣла.
 мрáвий, я (crk.) *v.* муравѣй.
 мраволéвъ, лѣвá mравkolev (-lva) *Myrmelion*.
 мрáзный, мразъ, а (crk.) *v.* морóзный, морóзъ.
 мракъ, а mrak, temnota.
 мрáмор-никъ, —щикъ, а mramorník; —ный mramorový.
 мрáморъ, а mramor.
 мрачѣть (-чý, -чѣшь) mračiti, zamr., zatemniti; м.-ся mračiti se, zatemniti se.
 мрáч-ность mračnost, temnost, zatemnělost; —ный mračný, zamračенý (vzhled), zatemnělý.
 мрачнѣть (-ѣю, -ѣешь), по- zamračiti se, zatemniti se.
 мрѣж-а, —ный *v.* мерѣжа, -жный.
 мстѣтель, я mstitel; —ница mstitelka; —ность mstivost, mstyžádost; —ный mstivý, mstyžádostivý.
 мститъ (мщу, мстишь) mstiti; м. кому за что, м. за обиды mstiti se; м.-ся (мщýся, мстѣшься) надъ кѣмъ mstiti se nad kým; м.-ся на дѣтяхъ mstiti se na dětech.
 мстѣться, по- (prost.) zdáti se *v.* мечтáться, казáться).

мсто *n.* (crk.) nevykvašené sladké víno, mest.
 мтіна *f.* dvanáct svázaných candátů u rybářů na Volze.
 мудренó *adv.* moudře, chytře; 2. těžko, obtížně; 3. podivně, podivno, divno; не м., что онъ . . . není divu, že on . . . [obtížný].
 мудрѣный умѣlý, obratný; 2. těžký, мудрѣць, á mudrc.
 мудрѣть (-рѣю, -рѣшь), мудровáть (-рѣю, -рѣешь) mudrovati.
 мýдро *adv.* moudře.
 мудровáтый přimoudřelý, mudrácký.
 мудролѣб-ецъ, бца, лѣбомýдрецъ libo-mudrc, filosof; —іе *n.*, лѣбомýдріе libomudrcství, filosofie; —ный libo-mudrecký, filosofický.
 мýдростный (crk.) moudrý.
 мýдрость, и moudrost.
 мýдрствов-аніе *n.* mudrování; —ать mudrovati, filosofovati.
 мýдрый moudrý.
 мужáт-ая, ой *f.* (crk.), -ая женá, —ица *f.* vdaná (žena), (mužatka, bibl.).
 мужáть (-áю, -áешь), воз- zmužeti, mužských let dojiti; м.-ся (-áюсь, -áеься) zmužeti se.
 муже-гýбець, бца mužebojec, mužehubec; —лѣжникъ, а muželožník, samcoložník; —лѣжество muželožství, samcoložství, sodomský hřích sodomskій грѣхъ; —нѣкъ, нѣкá mužíceк *v.* мужъ; —образный, —подóбный muži podobný.
 мýж-ески *adv.* mužský; —ескій mužský; —ественно, —ественнѣ *adv.* mužně; —ественность mužnost; —ественный mužný; —ество *n.* mužnost, zmužilost; 2. mužství; —ествовать mužně si počínati.
 мужеубіѣй-ство *n.* mužebojství; —ца *f.* mužebijka, mužebojka; м. *m.* mužebojec.

мужиковатый selský; 2. chrapounský.
hulvátský, hrubý.

мужикъ, а, *dem.* мужичёкъ, чка sed-
lák; 2. chrapoun, hulvát, hrubián.
мужицкй, ая, ое, мужичй, бя, ве
selský.

мужичка *f.* selka; 2. chrapounka,
hrubiánka.

мужланъ, а (*prost.*) hrubý sedlák,
chrapoun.

мужний, яя, ее mužŋv, -ova, -ovo.

мужскй (-ой), ая, ое mužský.

мужчин-а *m.* mužský *m.*; —ы *pl.* muž-
ští, mužové; —скй *v.* мужскй.

мужъ а (*pl.* мужй, ёй) muž (*vůbec*);
(*pl.* mužī, mužī, mužové, *gen.* mužŋ);

великй *m.* veliký muž; учённый *m.*
učený muž; *m.* (*pl.* мужья, бевъ) muž
(*m.* со manžel); выходить за-мужъ
vdáti se (за muže); выдавать за-
мужъ vdáti (за muže).

мýза *f.*, бананъ banan *Musa paradi-
siaca*; 2. musa (bohyně umění),
umka; храмъ музъ chrám mus.

музей, я, музéумъ, а museum.

мýзыка *f.* musika, hudba.

музык-альный hudební, musikální;
—антскй musikantský, hudebnický;
—антъ, а musikanť, hudebník.

мýка *f.* muka, trápení, trýzeň.

мукá *f.* mouka.

муко-моль, а mlynář (со mele mouku);
—мольный mlýnský; —мольня *f.* mlýn;
—сѣй, я podsívač mouky; —сѣя *f.*
podsívačka mouky; —сѣйня *f.* pod-
sívárna.

муксýнъ, а muksun (ryba sibiřská).

мýла *f.* *v.* мола.

мулатъ, а mulat; -тка mulatka.

мулёнокъ, нка mezče (-ete), mulče
(-ete), mladý mul.

муль, а mul (moula); mezek *Mulus*.

мулявка *f.* *v.* пискозобъ.

мýмйа *f.* mumie.

мундйрный mundurový, uniformový.
мундировать (-рýю) mundurem opa-
třiti.

мундйръ, а, *dem.* мундйрчикъ mun-
dur, uniforma.

мундкóхъ, а dvorský kuchař (*něm.*
Mundkoch).

мýндшенкъ, а dvorský číšník (*Mund-
schenk*).

мундштýкъ, а nátrubek, přitrubek
(*prost.* mundštuk *něm.* Mundstück).

мунйця *f.* *v.* аммунйця.

муравá *f.* mladá zelená tráva, pažit.

мурáва *f.* polívání, polev (na hrncích),
glasura.

муравей, вья mravenec *Formica*; *m.*
рýжйй, лѣснóй mravenec ryšavý, *m.*
lesní; *m.* бродячйй, странствующйй
m. stěhovavý, *m.* tažný; *m.* кровá-
вый *mr.* krvavý; *m.* бѣлый *m.* bílý
Termes; —никъ mraveniště; 2. med-
věď mravenčík, mravenecník, brtník;
—ный mravenčí *v.* муравьйный.

мурáв-ить (-влю, -вишь), за- polívati
(hrnce); —леніе *n.*, —ка *f.* polí-
vání; —чатый kropenatý; —щикъ,
а polivač.

муравьеѣдъ, а mravencojed *Myrme-
cophaga*.

муравьйный, ая, ое mravenčí; *m.*
спиртъ mravenčí lih; —ья яйца
mravenčí vajíčka.

муравьйстый mravenčatý.

мурáшъ, а, *dem.* мурáшекъ, шка, му-
рáша *f.*, *dem.* мурáшка mravenček,
malý černý mravenec; *pl.* мурáшки
sušená mravenčí vajíčka.

мурáшникъ, а mravkokam *Myrmicit*.

мурéна *f.* mařenka *Muraena* (ryba).

мурзá *m.* mirza, murza, perský kníže.

мýринъ, а (*crk.*) mouřenín, muřín;
мýринская травá šalvěj mouřenínská
Salvia Aethiops (rstl.).

мурляк-анье, мурнык-анье *n.* předení (koček), vrčení; —ать, —нуть přísti (o kočkách), vrčeti; 2. bručeti, mumlati (o lidech).
 муровый přizelenalý.
 мурый, ая, ое tmavohnědý.
 мурч-анье *n.* bručení, mumláni (medvěda); —ать (-ý, -ишь) bručeti, mumlati (медвѣдь —йтъ).
 мурь, а látka na polívání hrnců *v.* мурава.
 мусат-икъ, а ocílka на broušení; —ить (-áчу, -áтишь), на- brousiti на ocílce; —ный ocílkový, brouskový.
 мусать, а, *dem.* мусатикъ ocelový brousek, ocílka k broušení.
 мусивный *v.* мозайчный.
 мусикия *f.* (crk.) musika *v.* музыка; мусикійный, мусикійскій hudební.
 мусія *f.* *v.* мозайка.
 мускатель, я muškatel (vino).
 мускатъ *atd.* *v.* мушкатъ.
 мýскуль, а, мышца (star. myška, myšice) sval *Musculus*; мýскулистый, мускуловатый svalovitý, svalnatý.
 мýскусъ, а pízmo *Moschus*; мýскус-ный, мýскусовый pízmový; мýскусовая крыса rejsek pízmový *Sorex moschatus*.
 мýсл-ение *n.* slintání; —ить, мусóлить (-лю, -лишь) slintati; муслякъ, а slintal.
 мýсола *f.* hlína hrnčířská, mazadlo hrnčířské.
 мýсоръ, а gum, suť; мýсорный gumový; мýсорщикъ, а гумаř; -щикъ, ья, ье гумаřскý.
 муссонъ, а vítr pásmový *Mousson*.
 мустъ, а mest, nekvašené víno.
 мусульманинъ, а musulman *v.* магометанинъ.
 мутить (мучý, мутишь), мучивать (м. воду) kaliti vodu (star. mütiti vodu); м. кого popuzovati, podněcovati koho;

мутить въ глазахъ oči se kalí; меня стало мутить je mi špatně, přišlo mi na nic; м.-ся kaliti se, moutiti se.
 мутникъ, а malá síť rybářská.
 мýт-но *adv.* kalně; —ность kalnost, (mutnost); —ный kalný (mutný); мутноватый trochu kalný; мутноводный kalnovodý, kalný; мутнѣть (-ѣю, -ѣешь) kalněti, kalným se státi.
 мутóв-ка, *dem.* —очка *f.* moutvice, moutvička; kopist; мѣчаčka, кведлаčka; 2. žvatlalka. [товязъ.
 муто-вязъ, а, —юзъ, а motouz *v.* мотóчникъ, а mladý les lipový.
 муть, и *f.* kalné místo v řece, v jezere, muť, mutina; 2. šlem, kal.
 мýфель, я mufle *Muffel*; —ный muflový.
 мýфт-а, *dem.* —очка *f.* rukávec, štuc-lik (*Muff*); 2. nátrubek železný (*Muff*).
 мýфтій, я mufti (nejvyšší kněz turecký).
 мýха, *dem.* мýшка moucha *Musca*.
 мухамеданство mohamedánství.
 мухо-видный muchovitý; —гónка plácačka на mouchy; —клёвъ, а, —лóвка mucholapka, mucholovka, lejsek *Muscicapa* (pták); 2. —лóвка síťka на motýle *atd.*; —лóвъ, а lapač *n.* lovec much; —мóрникъ, а, —мóрье *n.* chřest, hromek спáржа, кóрень громовóй *Asparagus* (rstl.); —мóрь, а muchomůrka *Agaricus muscarius*; —травъ, а svícník *Ceropegia* (rstl.).
 мухóрт-икъ, а vyzáblík, hubený člověk; —ый hnědý (kůň).
 мученикослóвие *n.* dějiny mučnické *Martyrologium*.
 мýчен-икъ, а mučeník; —ица mučnice; —ичень, чна (crk.) verš ke cti svatého mučeníka; —ическій, —ичий, ья, ье, —ичный mučnický; —ичество mučnictví; —ие *n.* mučení

мучѣніе *n.* muka, trápení, trýzeň.
 мучѣлище *n.* mučírna.
 мучѣтель, я mučitel, trapič; —ница mučitelka; —ный mučící; —скій mučitelský, mučivý (*adv.* —ски); —ство mučitelství; —ствовать jako mučitel si počínati.
 мучѣть (-у, -ишь) koho mučiti, trápiti koho; м.-ся (-усь, -ишься) mučiti se; м.-ся надъ чѣмъ trápiti se.
 муч-никъ, а mukař (krupař), obchodník v mouce; —нистый moučnatý; —нить (-нѣю, -нишь), за-помоучѣти, замоучѣти; —нѣю (-нѣю) moučný.
 мушѣй, ѡя, ѡе muší.
 мушка *f.* muška; 2. zprýštidlo *Vesicatorium*; 3. přilepek, nálepek (na tvář); 4. м. muška (na ručnici).
 мушкатѣль *v.* мускатѣль.
 мушкат-ница *f.* pízmovka *Adoxa moschatellina* (rstl.); —ный мушкатовý; м. орѣхъ мушкатовý орѣхъ; —ная грýша мушкателка (hruška).
 мушкатъ, а мушкат (орѣхъ); м. (víno).
 мушкетѣрь, а мушкетýр; *adj.* -рскій мушкетýрскý.
 мушкетъ, а мушкет, мушкета (руч-нице); *adj.* мушкетный мушкетовý.
 муштáбель, я podkladek *n.* podložek malírský (pod ruku).
 муштровáть (-рýю, -рýешь) zkrátka koho držeti, серовати koho.
 муштýкъ *v.* мундштýкъ.
 мушчатýй kolíckovaný, kvítkovaný (látka).
 мушѣна *v.* мужѣна.
 мховáтый mechovatý.
 мхов-ина *f.* mechovina, mechoviště; —ый mechový.
 мхо звѣздникъ mešík (Presl.) *Mnium* (rstl.); —образный mechovitý.
 мчáние *n.* rychlý pohyb.
 мчать (мчу, мчишь) rychle odvážeti; лошáди мчать карѣту koně uhánějí

s kočárem; мчить гончая slídník honí zvěř; мчаться (мчусь, мчишься) uháněti, ujížděti, ubíhati.
 мшаникъ, а в. мшеникъ.
 мшáный mšený, mechový *v.* мховый.
 мшáр-ина *f.*, мшарь, я м. mechoviště, močál mechem zarostlý; —истый čmýřitý, drsný; —ить (-рю, -ришь), за- zdrsнити, udělati drsným, draslavým; м.-ся, за- zdrsнатěти, drsným se státi; —никъ mnoho mechu pohromadě rostoucího.
 мшель, а, мшель, и *f.* (crk.) lichva.
 мшѣникъ, а chalupa vycpaná mechom ve štěrbinách.
 мшѣна *f.* mechoviště; 2. drsné místo na látkách.
 мшѣстый mechom porostlý.
 мшѣть (мшу, мшишь), (омшѣть, вы-мшѣть, обомшѣть) mechom vycpati; замшѣть zdrsнатити; мшѣться (мшусь) zdrsнатěти.
 мшѣца *f.* (crk.) mšice (muška).
 мща, *gen.* мщати *n.* (crk.) mezcе, mladý mezek.
 мщать *v.* мстѣть.
 мщѣніе *n.* msta, pomsta.
 мы *pron.* my (*gen.* насъ nás).
 мыза *f.* letní dům, letní dvůr, letohrádek.
 мызг-аніе *n.* přebíhání (semotam); —ать (-аю, -аешь) přebíhati, sem tam běhati; 2. м. micati, šat trhati.
 мызникъ, а пán *n.* držitel *n.* správce v letohrádku.
 мык-аница, —алка česačka, mykačka (vochle, vochlíce); —аніе *n.* mykání, česání (vlny); —ать (-аю, -аешь i мычу, мычешь) mykati, česati (vlnu); 2. из- spláštiti se (o koních); м. гóре hoře snášeti; м.-ся (-аюсь, -аешься) sem tam běhati, přebíhati.
 мыкѣзъ, а losos kamčatský.

мы́л-еніе *n.* mydlení; —истый, мыло-
ва́тый мы́длатý, mnoho mýdla v sobě
držící; —ить (-лю, -лишь) mydliti;
м.-ся mydliti se; —кий rozplývavý,
rozpustný; мы́длові́тъ; —кость roz-
plývavost, rozpustnost.

мы́ло *n.* mýdlo; 2. pěna na koních.

мы́ло-варе́ніе *n.* mydlářství; —ва́р-
ный, —ва́рскій mydlářský; —ва́рня
f. mydlárna; —ва́рство *n.* mydlář-
ství; —ва́ръ, а mydlář; —ви́дный
мы́длові́тъ.

мы́лов-ка *f.* mydlák, mastnek, lojník,
tučkovec (kámen); —никъ mydlov-
ník *Sapindus* (rstl.).

мы́ложіръ, а tukovosk, мы́длотук,
tuk z mrtvol *Adipocire*.

мы́ль-никъ, а mydlář; 2. mydlice *Sa-
ponaria* (rstl.); —ница мы́дловка,
mydelnice (krabička na mýdlo);
—ный mydelný, мы́дловý; —ная
вода́ mydliny *pl.*; —ная трава́ *v.*
мы́льнянка; —ня *f.* lázeň, koupelna.

мы́льнянка *f.* mydlice *Saponaria* (rstl.).

мы́ль-це *n.* kousek mýdla; —щикъ
umývač v lázni, lázeňský; —щица
umývačka, lázeňská.

мы́лякъ, а mydlák (kámen), tučkovec
Steatites.

мы́рды *pl. f.* vrásky na patru koňském.

мы́сець, спа, мы́сикъ, а malé před-
hoří *v.* мысь.

мы́слени-о *adv.* v myšlenkách; —ый
myslivý, přemýšlivý; 2. domnělý,
myšlený.

мы́слеотдѣлительный знакъ pomlčka
(*Pausa*).

мы́слете jmeno písmene м (v azbuce).

мы́слитель myslitel; —ный přemý-
šlivý.

мы́слить (-лю, -лишь) о чёмъ mysliti
(о пѣсѣ); онъ о себѣ много мы́слить
он о sobě mnoho myslí; мы́слится
myslí se, zdá se.

мысль, и *f.* mysl, myšlenka; это ему́
по мы́сли to se mu líbí.

мысь, а mys, předhoří; м. доброй
надежды předhoří Dobré Naděje.

мы́та́р-ить (-рю, -ришь), —ничать pod-
váděti, podvodně jednati; 2. hýřiti,
marniti; —ка podvodnice; 2. hý-
řilka, marnotratnice; —ный pod-
vodný; —ство podvod.

мы́та́рь, я (crk.) mytník, mytný, celný,
ého *m.*; 2. chytrák, zchytralec, pod-
vodník.

мы́тенный *v.* мы́тный.

мытея́ *f.* myčka.

мы́тѣться (-чýсь, -тѣшься) průjem mítí
(o zvířatech).

мы́т-никъ, —чикъ, а mytník, mytný,
ého *m.*; —ница, —ня *f.*, —ный
дворъ mytnice; —ный mytní.

мы́то *n.* myto.

мыть, а průjem (u zvířat).

мы́тый mytý; м. полъ mytá podlaha.

мыть, и *f.* pelichání (ptáků).

мыть (мо́ю, мо́ешь) myti (myju, my-
ješ i meju, meješ); мы́ва́ть myvati;
м.-ся (мо́юсь, мо́ешься) myti se.

мытьё, мы́tie *n.* mytí.

мычага́тка *f.* alka papuchovitá *Alca
cyrrhata*.

мыч-а́ніе *n.* mučení, bučení; —а́ть
(-чý, -чѣшь) mučeti, bučeti (jako
dobytek).

мы́чка *f.* chumáč česaného lenu *n.*
konopí ku předení, kytká lenu.

мышастый мы́ші барву.

мыше-ло́вка *f.* past na myši; —ло́в-
ный на lovení myši; —ло́въ, а мы-
šelov, lovec myši; 2. *Falco buteo*
káně, myšelov.

мышёнокъ, нка (*pl.* мы́шата) mladá myš.

мыше-я́дина *f.*, —я́діе *n.*, —я́дъ, а *m.*
со myši ohryzly.

мыші́ный, ая, ое, мыша́чий, бя, ве,
мы́шій, бя, ве мы́ші.

мышка *f.* *myška*, *malá myš*; 2. мышка, sval *Musculus*; 3. důlek podpaždí.

мышлен-іе *n.* *myšlení*; —ый *myšlený*.

мышца *f.* *myška*, sval *Musculus*; 2. podpaždí důlek *v.* мышка; мышцесловіе *n.* *svalověda*. [polní.

мышь, и *f.* *myš Mus*; *m.* полевая *m.*

мышьяков-áтый, —йстый *otrušikovýtý*.

мышьякóвый, мышьячный *otrušíkový*.

мышьякъ, а *otrušik*, мышák *Arsenic*.

мышцелóкъ, лка *hlavička* на *kosti*.

мѣди-ковáтельная фабрика *kotlárna*;

—ковáчь, а *kotlář*; —плавíленный

завóдъ, —плавíльня *slevárna* на

мѣď; -ая печь *továrna* на *měď*;

—плавíльщикъ *slevač mědi*.

мѣдистый *mědnatý*.

мѣдítъ (-дю, -дйшь), мѣднítъ (-нью,

-нйшь), покрывáть мѣдью *pokrývati*

mědi.

мѣдн-икъ *kotlář*; —ица *f.* *měděnice*,

мѣděná nádoba; 2. мѣděné peníze;

3. мѣděné nádoby.

мѣдянистый *mědnatý*.

мѣдяница *f.* *slepýš Anguis fragilis*;

2. *v.* мѣдница.

мѣдѣнка *f.* *měděnka*, *rez* на *mědi*;

2. *krasec Buprestis* (*hmyz*).

мѣдяный (*crk.*) *měděný*.

мѣл-ѣніе *n.* *křídování*; —йтъ (-лю,

-лйшь) *křídovati*, *pokř.*; *m.-ся* *pokřido-*

vati se; —овáтый *křídovatý*; —овíд-

ный *křídovitý*; —овóй (-йй) *kří-*

dový; —овáя формáция *útvár kří-*

dový; —óкъ, лка *kousek křídý*;

брáть на *m.* *bráti* на *dluh*, на *úvěr*,

на *křídú*.

мѣлъ, а *křída Creta*.

мѣна *f.* *měna*, *výměna*, *směna*.

мѣнный, мѣновный, мѣновый (-óй), ая,

óе *měnný*, *vyměněný*, *směněný*.

мѣновщ-йкъ, а *směnovatel*, *vyměňo-*

vatel; —ица -*ka*.

мѣняло *m.* *penězoměneš*.

мѣняль-ный *penězoměnešský*; —щикъ

v. мѣновщйкъ.

мѣняніе *n.* *měnění*.

мѣнáть (-яю, -яешь) *měniti*; *m.* ассиг-

націи на монету *měniti papíry* на

peníze; *m.-ся* *měniti se*.

мѣра *f.* *míra*, *časoměra Metrum*; ка-

кóю мѣрою мѣришь, такóю и тебѣ

отмѣрится *jakou měrou měříš*, та-

ковóу *ti bude naměřeno*; сверхъ

мѣры, чрезъ мѣру *nad míru*; по

мѣрѣ *přiměřeně*, *poměrně*; по мѣрѣ

тогó какъ *dle toho jak . . .*; по

крайней мѣрѣ *alespoň*.

мѣр-ило *n.* *měřidlo*, *měřítko*; —иль-

ный, —ительный *měřící*; —итель

měřič; —итъ (-рю, -ришь) *měřiti*;

m.-ся (-рюсь, -ришься) *měřiti se*;

мѣривать *měřívati*; —ка *f.* *míra* (на

boty, на *šaty*); —никъ (*star.*) *mě-*

řice; —но *adv.* *mírně*; —ность *mír-*

nost; —ный *míru jistou držící*;

—очка *f.* *mírčička*; —щикъ, —яль-

щикъ, а *měřič*, *zeměměřič*; —яніе

n. *měření*; —яный *měřený*; —яный

měřený; —ять (-яю, -яешь) *v.* мѣ-

рить.

мѣсиво *n.* *míšenice* (*ke krmení do-*

bytka); *adj.* мѣсивный.

мѣсилка *f.*, мѣсильная лопáта *kopist*.

мѣстéчко *n.* *městečko*.

мѣстítъ (мѣщý, мѣстйшь), по- *umí-*

stiti; *m.-ся* (мѣщýсь, мѣстйшься) *umí-*

stiti se.

мѣстн-икъ, а (*star.*) *kdo přísně dbal*

на *to*, *aby sedalo se podle hodnosti*;

—ичаться (-аюсь, -аеься) *hádati se*

о *přední místo*; —ичество *právo*

sedati podle hodnosti; —ость *míst-*

nost, místo; —ый *místní*.

мѣсто *n.* *místo* (*m.* = *dědina*; *služba*;

m. *v knize atd.*); *balík zboží*; здѣсь

мáло мѣста *zde je málo místa*;

мѣстами *místy* (*instr.*), *sem tam*, *zde* *onde*, *leckdes*; по мѣстамъ! на svoje místa! не у мѣста на nepravém místě.
 мѣсто-блѣститель *páměstek* *biskupský*, *vikář biskupský* (*střídník*); —блѣстительство *páměstkovství* *biskupské*, *vikářství*; —имѣние *n.* *místojmeno*, *zájmeno*, *páměstka* *Pro-nomen*; —имѣнный *místojmenný*; —начальникъ, а (*star.*) *páměstník*; —описаніе *n.* *místopis* *Topographie*; —описатель *místopis*; —описатель-ный *místopisný*; —положеніе *n.* *poloha* *místa*; —пребываніе *n.* *bydliště*, *místo*, *kde někdo bydlí*, *kde se zdr-žuje*; —рожденіе *n.* *rodiště*; 2. *sloj*, *ložisko* (*rudy*, *kamenného uhlí atd.*).
 мѣсятка, мѣсятка *šlejšky* *ke krmení* *karounův*; 2. *otruby do okalu*, *okal* (*ke krmení dobytka*).
 мѣсяцесловъ, а *kalendář* (*měsíčník*); *adj.* *měсяцесловный*.
 мѣсяць, а *měsíc* (*na nebi*) *luná*; *но-вый м.*, *молодой м.* *nový měsíc*; 2. *м.* *měsíc* (*dvanáctá část roku*); *каж-дый м.* *každý měsíc*; *въ м.* *za měsíc*.
 мѣсяч-ина *f.* (*star.*) *měsíční deputát*; 2. *м.*, —*ис n.*, —*ное n.* *měsíčné*, *pl.* *měsícky* *Menstruation*; —*никъ*, а *zvíře měsíc staré*; 2. (*rstl.*) *v.* *лунá-тикъ*, *лунникъ*; —*но adv.* *měsíčně*; —*ный* *měsíční*, —*нý*; *м.* *свѣтъ světlo* *měsíčné*; —*ная* *ночь měsíčná noc*; —*ное* *жалованье měsíční plat*.
 мѣта *f.* *cíl*, *meta*; *c.* *цѣль*.
 мѣтить (*мѣчу*, *мѣтишь*) *что* *znamenati* *pěсо*; *м.* *во что mířiti do něčeho*; *змѣřovati k čemu*; *м.* *на когó na-гážeti na koho*; *někoho si za terč zvoliti*; *м.-ся* (*мѣчусь*) *znamenati se*.
 мѣтка *f.*, *dem.* *мѣточка známka*.
 мѣтв-ий *trefný*, *strefný*; *м.* *стрѣлокъ* *jistý střelec*, *trefný střelec*; —*о adv.* *strefně*; —*ость* *trefnost*, *strefnost*.

мѣточный *známkový*.

мѣхов-ой, ая, ое *kožichový*; —*щикъ*, а *kožešník*; —*щица* *kožešnice*.

мѣхо-дуй, я *měchošlap*; —*ноша f.* *nosič*, *břemenář*.

мѣхунка *f.* *měchunka*, *židovská višně* *Physalis alkekengi* (*rstl.*)

мѣхъ, а (*pl.* *мѣхи*, *овъ*) *měch*; *кузнé-чий м.* *m.* *kovářský*; 2. *м.* (*pl.* *мѣхá*, *овъ*) *kožišina*.

мѣчение *n.* *znamenání*; 2. *míření*.

мѣш-алка *f.* *kopist*; *karbovačka* (*n* *zedníků*); 2. *vyzí ocas*; —*аніна f.* *míšenina*; —*аніе n.* *míšení*, *míchání*; —*ать* (*-аю*, *-аешь*) *что съ чѣмъ* (*м.* *винó съ водóю*) *mísiti*, *míchati něсо* *s čím* (*м.* *víno s vodou*); *м.* (*по-*) *комý překážeti komu*, *býti komu na závalu*; *м.-ся* *míchati se*; *м.-ся во* *что míchati se do něčeho*; *м.-ся въ* *умѣ zmásti se na rozumu*.

мѣшѣкъ, мѣшóкъ *pytlík* (*kožený neb plátěný*); 2. (*прездівка*) *pytlík*, *hlu-pák*.

мѣшеніе *n.* *mísení*.

мѣшень, и *f.* *mísení*, *druhé orání*.

мѣшѣтчатый *miškovitý*.

мѣшѣць, шца (*crk*) *měšec*.

мѣшѣч-екъ, чка *měšeček*, *pytlíček*; —*ница* *Ulva* (*rstl.*); —*ный* *měšečný*.

мѣшк-аніе *n.* *meškání*; —*ать* (*-аю*, *-аешь*) *meškati*; *за- за-*.

мѣшковатый *pytlovatý* (*šat*); 2. *neo-hrabaný*.

мѣшкот-ность *zdlouhavost*, *meškavost*; —*ный* *zdlouhavý*, *meškavý*.

мѣщанінъ, а *měšťan*, *měšténín*.

мѣщан-ка *f.* *měšťanka*; —*скій* *mě-šťanský*; —*ство* *měšťanství*.

мѣгкій, ая, ое *měkký*; *м.* *хлѣбъ měkký chleb*; —*ое* *сърдце měkké srdce*; *dem.* *мѣгонькій měkounký*.

мѣгко *adv.* (*comp.* *мѣгче*) *měkce*, *měkko*; *мѣгковатый* *příměklý*.

мягко-ко́жій, ая, ее měkkoकोज़ी, měkké kůže; —нравіе *n.* jemná povaha; —нравный jemné povahy; —сѣрдіе *n.* jemnosrdečnost; —сѣрдый, —сѣрдѣчный jemnosrdečný, jemného neb měkkého srdce, útrpný; —тѣлый jemného těla; —шѣрстный jemné *n.* měkké srsti.

мѣгкость měkkost; *m.* (citu), jemnost; útrpnost.

мягкотá (star.) měkkota, *v.* мѣгкость. мягч-ѣніе *n.* měkčení; —ительный změkčovací, *obm.*; —ить (-ý, -ишь) měkčiti; *m.-ся* (-ýсь, -ишься) *m.* se. мязг-á (мезгá), болонь blána ve dřevě; —овый blánový.

мяздр-á *f.* (мездрá) mázdra; 2. rub kůže; —иный mázdrový; *m.* клей клин truhlářský; —ить mízdití (maso s kůže seškrábatí).

мякин-а *f.* plevy *pl.*; úhrabky *pl.*; —никъ plevník (nádobá — truhlík na plevy); úhrabník; —ный plevový, úhrabkový.

мѣкишъ, а, *dem.* мѣкишекъ, шка střídka (u chleba); 2. dužnina, maso (u ovoce).

мѣклый *obm.* měklý, změkklý.

мѣкнуть měknouti.

мѣконькій (*adv.* -ко) měkounký.

мѣкоть, и měkot, měkčina; 2. prach (моуцпý); *adj.* мѣкотный.

мѣкúшка *f.* hnilička; nahnilé ovoce.

мѣло, мѣлица, мѣлка *f.* mědlice (na len a konopí).

мѣль-ный mědlicí; —ня *f.* pazderna, sušárna (na len); —щикъ mědlič; —щица mědlička, klapačka, třelka.

мѣмлитъ (-лю, -лишь) zdlouha žvýkati; 2. šmuňhati, mumlati.

мѣсийстый masitý.

мѣсийшко *n.* masíčko (na bláně rohové).

мѣсн-икъ, а řezník; —ица *f.* dužnivost, tučnivost přílišná (nemoc koní); —ичанье *n.* řezničení; —ичать řezničiti; —ическій řeznický; —ичество řeznictví; —ичиха *f.* řeznice, žena řezníkova.

мѣснóе *n.* masité pokrmu.

мѣсный (ой), ая, óе masný; *m.* цвѣтъ masová barva.

мѣсо *n.* maso.

мѣсо-красный masobarevný; —пýсть, а, —пýстие *n.* masopust; —пýстный masopustní; —ная недѣля masopustní neděle; —ѣдный masojedný; —ѣдъ, а, —ѣстие *n.* čas, kdy dovoleno jísti maso.

мѣстí (мѣтý, мѣтѣшь) másti; *m.-ся* *m.* se. [(rstl.).

мѣта *f.* (crk. мѣтва) máta *Mentha* мѣтѣж-ливость, —ничество buřičství; —никъ, а buřič; —ница buřička; —ничать buřičsky si počínati.

мѣтѣжъ, а vzbouření, povstání, bouře (lidu).

мѣтѣль, и, мѣтѣлица metelice *v.* метель.

мѣтіе *n.* mnutí, tření.

мѣтликъ, а, метлі́ка metlice (tráva).

мѣть (мну, мнешь) mnouti; *m.* ленъ tříti (len), mědliti; *m.-ся* (мнусь, мнешься) mnouti se, tříti se.

мѣу́к-ать mňoukati (kočka); —анье mňoukání; —нуть mňouknouti.

мѣхúнка *v.* мѣхúнка.

мѣчь, а, *dem.* мѣчикъ míč; мѣчевóй míčový.

мѣрница *f.* křížmovka.

мѣро *n.* křížmo; balšam; *adj.* мѣрный.

мѣро-вáреніе *n.* připravování křížma; —вáръ, а připravovač křížma; *adj.* —вáрный; —но́сица balšamnice (kte-rá tělo P. Krista chtěla pomazati vonnými mastmi); —но́си́цкая недѣля druhá neděle po velikonoci; —по-мáзание *n.* pomazání křížmem; bíř-

мовані; — помазанникъ, а pomazaný Páně (panovník); — помазанница pomazaná Páně (panovnice); — помазати, — помазывать křížem pomazati, birmovati; — продавецъ olejkář; — точивый balsamoplodný; — хранительница, — хранительный сосудъ křížmovka.

II.

на *ppr. c. acc.* на; сѣсть на стулъ sednouti na židli; повѣсити на стѣну pověsiti na stěnu, на zeď; вѣйти на улицу vyjiti na ulici; взбѣжати на гору vyběhnouti na horu; звать на свадьбу zváti na svatbu; ити на караулъ jiti na stráž; на два го́да na dva roky, на dvě leta; на слѣдующій годъ na budoucí rok; онъ пришѣлъ на другой день on přišel druhého dne; уѣхать куда на зиму odjetí někam na zimu; недѣли на двѣ asi na dvě neděle; закупити хлѣба на пять рублѣй koupiti chleba za pět rublů; покупати на вѣсь kupovati na váhu; походити на отца, на мать býti podoben otci, matce; 2. *c. abl.* сидѣть на стулѣ seděti na židli; стоять на мосту státí na mostě; быть на свадьбѣ, на крестинахъ býti na svadbě, na křtinách; быть на службѣ býti na službě, ve službě; на будущей недѣлѣ budoucí nebo příští neděli; на дняхъ tyto dni.

на *int.* на! на возьми! na vezmi!

набав-ить, —ка *v.* надб. . .

набадѣшникъ, а knoflík na holi.

набаловаться vyvztekatí se.

набалтывать *v.* наболтать.

набальзамировать, —овывать nabalsamovati.

набарышничать nalichvařiti.

набат-ить (-ачу, -атишь) rozhlásiti; —ный návěštný; н. колоколь zvon na poplach; н. звонъ zvonění na poplach; —чикъ kdo bije na poplach, hlásný; набатъ, а poplach, bubnování nebo zvonění na poplach; бить, ударить въ н. bítí na poplach. набаять много о чемъ nabájeti mnoho o čem.

набѣти, набѣтѣвати (crk.) opatrovati. набедѣрникъ, а nábedrník, čapraka kozácká.

набѣдренникъ, а nábedrník (kněží při slavných službách božích Epigonate). набережный náбреžní; -ая *f. subst.* náбрежі Quai.

набиваль-никъ vysravačka, -adlo (u sedlářů); —щикъ, набиватель vysravač; 2. přeseňovač.

набивать *v.* набить.

набивка *f.* naspřádání; 2. tištění (látek). набивной (-ый), ая, ое tištěný (o látkách), tiskací; -ая цѣна přehnaná cena. [na brdo tkalcovské.

набилки, локъ *pl. f.* nábidelka, rámy набирать (-аю, -аешь) nabíрати, sbíрати; 2. najímати, verbovati (vojsko); 3. sázeti (písmo v knihtiskárně); 4. н. въ долгъ bráti na dluh.

набирка *f.* nabírání, sbírání; 2. košíček (na sbírané jahody, houby atd.).

набить (-бью) natlouci, naspати, vysпати; н. цѣну přehnati cenu, přeceniti; н. оскóмину udělati laskominu; н.-ся naspати se, vysпати se; nahromaditi se, nachumeliti se (o lidu); набитый дуракъ učiněný blázen.

наблюд-атель pozorovat-1; —ательница pozorovatelka; —ательный pozorovací; —ать (-аю, -аешь), наблюсти pozorovati; н. постъ zachovávat

půst; **наблю́датель** правосýдие ruku držeti nad spravedlností; **н.** за кѣмъ pozorovati koho, dávatí pozor na koho; **н.** за порядкомъ pečovati o pořádek, dbáti o pořádek; —е́ние **н.** pozorování.

наблѣдникъ, а **poklička**, **pokrývka**.

набож-ничать nábožným se stavěti, **н.** se dělati; —ничество, —ность nábožnost; —ный nábožný; *adv.* —но nábožně.

набо́й, **я**, *pl.* -ои náboj, deska k nastavení okraje u malých lodí; —ка *f.* tištěné plátno, tištěný kartoun; 2. kůže na opatku; 3. nábojka (při šroubování); 4. (u kloboučníků) šaňčeka; —ливый drzý, opovážlivý; —никъ, а **набойникъ** (u dělostřelců, nástroj k pandavání prachu do náboje); 2. palice na tlučení šterku; —ница loď na náklad 500—600 pudů; —шикъ tiskař plátna **н.** kartounu.

набо́кий (домъ), **ая**, **ое** (строе́ние) nachýlený, k jedné straně.

наболотный bahenní.

наболта́ть, **наба́лтывать** на когó (на своихъ зна́комыхъ) natlachati, nakleветити (na své známé).

набо́льший, **аго** *m.* přední, starší (v domě).

наборзѣ *adv.* brzo, rychle.

набо́р-истый záhybovatý, faldovatý; —ная *f.* sázirna; —шикъ sazeč (v tiskárně); 2. (пéкрыть) najímač, verbíř.

набо́ръ, а **sazba** (v tiskárně); 2. **на-jíмání**, **verbování** vojáků; **odvod**, **odvádění** vojáků.

набра́живать *v.* **набрéсть**.

набра́сывать *v.* **набро́сить**.

набра́ть (корзи́нку земля́ники) nabrati (košík jahod); **н.** на столъ přístrojiti na stůl.

набрéсть, **набра́живать** (на ка́мень) **paraziti** (na kámen), **vraziti** do ně-

čeho, **paraziti** se na něco, o něco; 2. **набро́дить** **nahrnouti** se, **shluknouti** se; **набрéло** мно́го наро́да **nahrnulo** se mnoho lidu.

набро́дный **zbloudilý**, **zaběhlý**, **zatoulaný**; —ая **скоти́на** **z.** **dobytek**.

набро́дъ, а **sběř**.

набро́сать, **набра́сывать** **naházeti**.

набро́сить **nahoditi**.

набро́згать, **набро́згивать** чѣмъ **на-стри́кати**. [(plné uši).

набро́зжать (по́лны у́ши) **nahučeti** **набро́шникъ** **nábřišník** (řemen); **на-бříшек** (obkladek na břicho pro teplo).

набрянча́ть **nabřínčeti**.

набу́тить, **набу́чивать** **šterkem** **naplniti**.

набѣ́гать, **набѣ́жать** **naběhnouti** на něco; **н.** на мель **vběhnouti** на мѣл-чину; 2. **přiběhnouti**; **вдругъ** **набѣ-жала** **тьма** **náhle** **se** **zatemlo**.

набѣ́гать (простýду, лихора́дку) **uběhati** **si**, **uhoniti** **si** (**nastuzení**, **zimnici**); 2. **н.** ло́шадь **koně** **učiti** **běhat**; **н.-ся** (**вдо́воль**) **naběhati** **se** (**do syta**).

набѣ́глый **sběhlý**, **shluklý**.

набѣ́гъ, а **набѣ́х**, **útok**; **набѣ́гомъ** **náhle**, **prudce**.

набѣ́докýрить *v.* **бѣ́докýрить**.

набѣ́лить, **набѣ́ливать** **obílit** (stěny); 2. **bílým** **ličidlem** **natřít**; **н.-ся** **obílit** **se**, **nalíciti** **se**. [(přepsati).

набѣ́ло *adv.* (**перепи́сать**) **na čisto** **набѣ́ль**, и *f.* **bílý** **pruh** **mlhavý** на **obzoru**, **jenž** **je** **znamení** **blížících** **se** **ledů** на **severním** **moři**, **набѣ́л**.

набѣ́ситься **navztekat** **se**.

нава́га *f.* **dorec** **Gadus callarias** (ryba).

нава́д-а *f.*, **нава́ждение** *n.* **navádění**, **zavádění** **koho**; —ить, **нава́ждать** **naváděti**, **zaváděti** **koho**; —никъ, а **navaděč** *v.* **клеветникъ**.

нава́живать *v.* нава́эть.

нава́ксить, нава́кшивать *navoskovati*, *naviksovati* (*boty*).

нава́лить, нава́ливать *navaliti*, *naložiti* (*na vůz*); *n.* на когó uvaliti na koho práci, starost; *n.-ся* *navaliti se*, *nachýliti se*, *nakloniti se* k jedné straně.

нава́лка *f.* druh hry v karty.

нава́ль, *a*, нава́льщина *f.* *hromada*, *kupa*; 2. náhodou nabytá věc.

нава́льщикъ, *a* *nakladač*, *nandavač*.

нава́лять *navalchovati*, *dovalchovati*; 2. *naházeti* na sebe, *nahromaditi*; *n.-ся* *naváleti se* (*v posteli*).

нава́ра *f.* *pěna*; 2. *tuk* po vrchu splývající (*na polívce atd.*); 3. *žrádlo* pro psy.

нава́рить, нава́ривать *navariti* (*piva*); 2. *navariti*, *přivariti*, *svariti* (*železo*); *n.* *stáľю* *zaceliti*.

нава́рка *f.* *pavaření*, *přivarění*.

нава́рно́й *pavařený*, *přivarěný*; 2. *s tukem* po vrchu splývajícím.

нава́стривать *v.* нава́стри́ть.

нава́шивать *v.* нава́щить.

наве́де́ние *n.* *navedení*; *nandavání* (*barev*); *kladení* *mostu*; *zaměření* *děla*, *dalekohledu*; *n.* *справокъ* *pátrání*; по наве́де́нии *справокъ* по *zavedeném pátrání*.

наве́зене́ *n.* *pavežení*.

нава́эть, нава́эти, нава́зить, нава́живать *pavezti* (*mnoho na sebe*); *n.-ся n. se*. нава́рбовать (*полкъ*) *paverbovati* (*pluk*).

нава́ргать *v.* нава́рсить.

нава́рни́уть *v.* нава́рти́ть.

нава́рста́ть, нава́рсты́вать (*убы́тки*) *nahraditi*, *dáti náhradu*; нава́рста́ние *n.*, нава́рстка *f.* *náhrada*.

нава́ртка *f.* *natočení*, *pavinutí*, *pavíjení*.

нава́рти́ть, нава́рчивать *pavrtati* (*na několika místech*).

нава́ршые *n.* *špička* u *přílbiце*.

нава́селі́ться *naveseliti se* (*hodně*).

нава́селъ *adv.* *rozveselen* (*se špičkou*, *s opičkou*).

нава́ести, нава́оді́ть *navesti*; *mnoho* (*lidu*) *přivesti*; *namířiti* (*dělo*); 4. *мость* *most klásti*.

нава́че́рие *n.* *svatvečer*; *n.* *Рождества Христова štědrý večer*.

нава́зничъ *adv.* *naznak*.

нава́зры́дъ *adv.* *zlykavě*.

нава́зръ́зь *adv.* *až na samý kraj*.

нава́зъчъ *adv.* *na první pohled*.

нава́ва́ль-ный *pavíjecí*; —*ня f.* *moto-vidlo*; —*щикъ* *pavíječ*; —*щица* *pavíječka*.

нава́ва́ть *v.* нава́и́ть.

нава́ивка *f.*, нава́ива́ние *n.* *pavíjení*.

нава́ивно́й *pavíjecí*.

нава́ига́ція *f.* *plavba*, *navigace*; нава́игаціо́нный *pavigační*, *plavební*.

нава́и́нтить, нава́и́нчивать *našroubovati*.

нава́ис-лый *svislý*; *nahnutý*, *nachýlený* k jedné straně; —*нутъ* *viseti* k jedné straně, *nahnouti se*, *nachýliti se*.

нава́и́ть, нава́ива́ть *paviti*, *pavíjeti*, *pavinouti*.

нава́лека́ть, нава́лечь *přivábiti*; *n.* *что на себя přitáhnouti si něco* (*nemoc, trest*).

нава́оді́ть (*нава́эсть*, *нава́эти*) *navoditi*; *n.* на когó-ли́бо *страхъ* *nahnati někomu strachu*; *n.* на когó-ли́бо *скýку* *dlouhou chvíli komu dělati*, *nuditi* *koho*.

нава́одка *f.* *namíření* (*děla*, *dalekohledu*); *n.* *красокъ* *nandání barev*; *n.* *рту́ти* на *зеркала́хъ* *podklad rtuťový* na *zrcadlech*, *vrstva rtuťová*.

нава́одн-е́ние *n.*, нава́одо́къ, *dka* *povodeň*, *rozvodnění*; —*и́ть*, —*я́ть* *potopiti* (*vodou*); *n.-ся* *zatopiti se*, *rozvodniti se*. [—*чикъ* *моста* *mostař*.

нава́од-ный *мость* *skladací most*;

навозить, наваживать *navoziti* (mnoho); н.-ся *vydováděti se*.

навозить *pohnojiti* (pole); н.-ся *p. se*.

навоз-ка *f. navežení*; —никъ *hnojář*; н., жукъ навозный *hnojník Aphodius* (*hmyz*); —ный *hnojný*; -ная куча *hnoje*; 2. н. *snešený, svežený*; —ня *f. hnojiště*.

навозъ, а *hnůj*.

навой, я *vratidlo, návoj* (u stavu *tkalcovského*); —никъ *nábojník*; *v. набойникъ*; —ничекъ, чка *svlačec Convolvulus* (*rstl.*); —ня *f. cívka* (*k навивění*).

наволока, *dem. наволочка povlačka*.

наволокъ а *louka n. pole*, které při vystoupení vody se zaplaví; 2. *vyšoký břeh mořský*.

наволочь, наволакивать *navleci* (mnoho *dohromady*); наволокло на небо неба се *zatahlo, potáhlo*.

наволочная сѣть *rukávec, rukávník* (*sít*).

навонять *pasmrděti*.

наворовать *nakrásti*.

наворожить, навораживать *přičarovati, přikouzlit*; 2. *vyčarovati, vykouzlit*.

наворотить, наворачивать *navaliti* (*kamení*); 2. *nakládati*; 3. *někomu něco na krk uvaliti*. [(*obilí*).

наворошить *nasypati na hromady*

наворсить *pačechrati* (*sukno*).

навострить, навострять, навастривать *naostřiti*.

навощить *pavoštit, pavoskovati*.

наврять, навирать *nalhati*.

навредить *naškoditi*.

наврядъ *adv. s těží, sotva*; н. ли такъ? *kdo ví, je-li tomu tak*.

навсегда *adv. navždycky*.

навстрѣчу *adv. na potkání*.

навык-аніе *n. navykání*; —ать *navykat*; навѣкнуть *navyknouti*; навѣк-ный *navyklý*.

навыкъ, навѣчка *navyk, zvyk*; 2. н. (*въ дѣлахъ*) *zběhlost, obratnost* (*v něčem*).

навѣ, и *f.*, навѣе *n. (star.) nebožtík, umrlec*.

навѣючить, навѣючивать *naložiti, nakládati* (*na soumara*); навѣючка *f. nakládání*.

навѣвать, навѣять *naváti*; навѣяло много снѣгу *naválo se mnoho sněhu*.

навѣдаться, навѣдываться о чемъ *doptávati se po čem*.

навѣрно *adv. zajisté, s jistotou, určitě*; н. придѣ *zajisté přijdu*.

навѣрную, навѣрняка *adv. nejjistějším způsobem*.

навѣс-ить *v. навѣшать*; —ка *v. навѣшение*; —ный *navěsný, závěsný, zavěšený*; н. *výstřel* *výstřel oblokový, odražený*. [вѣщать.

навѣститъ когѣ *navštívit* *koho v. на-навѣсѣ, а пристѣшек, кѣлна; baldachin, nebesa* (*nad trůnem*).

навѣт-ки, токъ *pl. f. kývání prstem*; 2. *parážky* (*na někoho*); —ливый, —ный *pomlouvačný, utrhačný*; —никъ, —чикъ *pomlouvač, utrhač*; —ница, —чица *pomlouvačka, utrhačka*.

навѣтъ, а *pomlouvání, utrhání*.

навѣчно *adv. na věky, navždy*.

навѣш-ать, —ивать *navěšeti*; н.-ся *navěšeti se*.

навѣщ-аніе *n. navštěvování*; —атель *navštěvovatel*; —ательница *navštěvovatelka*; —ать *navštěvovati*; н.-ся *n. se*.

навѣять *v. навѣвать*.

навяз-аніе *n. navázání, přivázání*; —ать, навязывать *navázati, přivázati*; mnoho *navázati*; *uvaliti na sebe něco* (*starosti atd.*), *na krk si něco pověsiti*; *přištykovati*; 2. —ать, навязнуть *uváznouti*.

навязка *f.* přívěsek; со přištrykováno.
навязный (-ой), ая, ое přištrykovaný.
навязчивый dotíravý, dotěrný; -ость
-ostf.

навязь, и *f. v.* навязка.

нагадить pomazati, namazati (mnoho).

нагайка, *dem.* нагаечка *f.* (казацкая)

nahajka, kozácký krátký bič.

нагаище *n.* pouzdro na ručnici.

наганивать *v.* нагонять.

нагарный napálený.

нагаръ, а napálený kus, oharek; н.

на языкъ šlem na jazyku.

нагатить, нагачивать hatěmi naplniti.

нагбѣн-іе *n.* (crk.), нагнѣtie nahnutí;

—ный nahnutý.

нагвоздить (prost.) natlouci komu;

robádati koho k čemu, ponoukati.

нагель, я dřevěný klínek (něm. *Nagel*).

нагиб-аніе *n.*, нагибка *f.* nahybání;

—ать nahýbati; н.-ся *n.* se.

нагибной nahnutý, nakřivený.

нагибъ, а náhyb, přehyb.

нагишка *m. et f.*, нагишъ, а naháč;

нагишомъ (*adv.*) nahý, nahatý.

нагий (-ой), ая, ое (нагъ, а, о) nahý;

раздѣться до-нага svlíci se do naha.

наглавникъ, а *v.* наголовье.

наглаз-никъ, а klapky na oči (u koní

atd.); 2. sítko na oči (proti slunci),

pásovník; —ный на оči.

наглець, а opovážlivec, nestydatý,

drzý člověk; наглецки *adv.* opová-

žlivě.

нагл-о *adv.* náhle; 2. opovážlivě;

-ость náhlost; 2. opovážlivost.

наглотаться nalykati se (prachu).

наглухо *adv.*, герметически herme-

ticky.

[nestydatý.

наглый náhlý; 2. opovážlivý, drzý,

нагляд-ка *f.* učení od oka; uč. při-

hlídkou; —ный názorný; přiblížením

(od oka) nabytý; —ное učení ná-

zorné učení.

наглядѣться на что nahleděti se na něco (do syta).

нагнѣсть, нагнѣтать nahnísti, namáčkati.

нагнѣть, нагнивать nahniti.

нагно-ѣніе *n.* zjitření, zhnojení; —ить

zhnojiti, zjitřiti; н.-ся *z.* se.

нагнѣtie *n.* nahnutí; нагнѣть, наги-

бать nahnouti.

наговорить, наговаривать чегó namlu-

viti čeho mnoho; н. на кого-либо

комý namluviti komu čeho na koho,

pomlouvati koho; н.-ся namluviti

se; н.-ся къ комý-либо на обѣдъ

pozvati se k někomu na oběd, do-

mluviti se k někomu na oběd (do-

voliti se).

наговор-ка, наговоръ, а pomluva, po-

mlouvání; 2. zaklínání, čarování;

—ный pomluvačný; —щикъ pomlu-

vač, poštěvač; —щица -čka.

нагой *v.* нагий.

наголо *adv.* naholo, zhola, obnažen;

2. docela, zcela; село выгорѣло н.

vesnice vyhořela načisto, docela,

zcela.

наголовье *n.* (star.) náhlavník (po-

krývka na hlavu v starobylém oděni).

нагольный bez povlečení, na holo.

нагон-ка *f.* pobíjení (obruči); —ный,

пригонный přihnaný, připravený.

нагонъ, а sehnání, náhon; 2. dostih.

нагоняй, я domluva, výtopek.

нагонять, нагнать dohoniti, dosti-

hnouti; 2. nahnati, sehnati (dohro-

mady); 3. pobiti, pobíjeti (sudy);

4. přeháněti (kořalku); н. кого-либо

domluviti, vyhubovati, vypeskovati

komu, dáti komu výtopek; н. страхъ

nahnati komu strachu; н.-ся uhnati se.

нагорный horní, hořejší.

нагородить, нагораживать nadělati při-

hrádek, přihrádkovati; н. вздо́ру

natropiti nesmyslu.

нагорье *n.* vysočina (náhoří).

нагорѣлый *napálený*; нагорѣть, нагорѣть *napáliti se, ohořeti*.

нагостѣбельникъ *hlivenec* (Presl) *Cynomorium* (rstl.).

нагостѣться у когó *dlouho pohostinu býti u někoho*.

нагость, и, наготá *nahost, nahota*.

нагосѣмный *nahosemenný* (o rostl.) *Gymnospermæ*.

наготóвить, наготовлѣть, наготáвливать *nahotoviti* (mnoho); н.-ся *n. se*.

нагрáбить *nahrabati, nabrati, naloupiti* (peněz atd.).

нагрáда *f.* odměna, náhrada.

наградѣтель *odměnitel*; —ница —ка.

наградѣть, награждáть (заслúги) *odměniti (zásluby)*; н. когó чѣмъ *odměniti koho čím*; н.-ся *odm. se*.

наградный *odměnný*.

награждѣнiе *n.* odměna, náhrada.

нагребáть, нагрѣсть *nahrabati, shrabati*.

нагрѣбщикъ (v horn.) *nandavač, přeběrač* (rudy).

нагромоздѣть *nahromaditi*.

нагрубѣть когó *udělati komu hrubost*.

нагрúд-никъ *náprsník*; —ный *náprsní*.

нагрузѣть, нагрузáть *naložiti, nakládati náklad* (na něco); н.-ся *n. se*.

нагрúз-ка *f.* náklad; —чикъ *nakladač*.

нагрызѣть, нагрызáть *nahrýzti*.

нагрѣв-áльникъ *zahřívadlo* (do postele); —áльный *zahřívací*; —áть

nahřívati, zahřívati; нагрѣть *nahřáti, zahřáti*; н. себѣ рýки *namastiti si kapsy, nařezati si peněz*; н. когó бокá *namazati komu hřbet, natlouci komu*.

нагрѣшить *nahřešiti mnoho*.

нагрязнѣть *romazati, umazati*.

нагрýнуть къ когó *přepadnouti koho, přijíti komu na krk*.

нагýбникъ *náhubník, náhubek*.

нагулѣться *naprocházeti se, vyprocházeti se* (dosyta).

нада *adv. v.* náдо, náдобно.

надавáть когó подáрково *nadati komu darů*.

надавѣть, надавѣливать *namačkati* (šťávy atd.); 2. *tisknouti, tlačiti*; н.-ся *namačkati*.

нада́ивать *v.* надо́ить.

нада́лблiвать *v.* надолб́ить.

надарѣть когó чегó нѣкого *hojně obdařiti, darů nanesti*.

надбáв-ить, —ливать *přidati*; н. на товáрь *přidati na zboží, přiraziti* (na ceně); —ка *f.*, —окъ, вка *přídavek, přirážka*; —очные дѣньги *závdavek*.

надбóй, я *nádavek* (200 kusů cihel na tisíc, kdyby se některé rozlámaly).

надбрóвный *nad brvami*.

надбрóсить, надбрóсывать *přihoditi*.

надбрóш-иe *n.* *nadbřišek*; —ный *nadbřišný*.

надбурáвить, —вливать *navrtati*; н.-ся *n. se*.

надвигáть, надв́игивать, надв́инуть *nastrčiti, vyzdvihnouti*.

надвóдный *nad vodou, nadvodní*.

надвóрный *nádvorní, dvorní, dvorský*; н. судъ *dvorský soud*; н. совѣтникъ *dvorní rada*.

надвóрье *n.* *nádvοří*.

над-в́исить, —в́ышáть цѣнý *zvýšit cenu*; —глáвная тóчка *nadhlavník*

Zenith; —глóтка, —глóтникъ, —гор-тáнникъ *čípek Epiglottis*; —глад-чикъ *dohlížitel*; —гладчица *dohlížitelka*; —гладывать *dohlížeti*; —грó-бие *n.* *náhrobní nápis Epitaphium*;

—грóбница *f.* (star.) *náhrobek*;

—грóбный *nadhrobní, náhrobní*; н.

кáмень *náhrobní kámen*; -ая над-

писъ *náhrobní nápis*; -ая рѣчь, -ое

слово řeč nad hrobem; —грызать, —грызть nahryzti (svrchu); —давание *n.* přeseňování, přidávání; —давать, —даты přeseňovati, přidávati, přibazovati (při koupě); —даты f. nádatek (při měnění peněz); —датычный nádatkový; —датычик přeseňovatel, dražitel, přihazovač (při koupě); —двери *n.* nad dveří; —дверный nade dveří; —дирать, надирать, надодирать natrhnouti něco; —дирка f. natržení; 2. natržené místo, natrženina, nátržek; —долбить, —долбливать svrchu nadlabati.

надѣж-да (prost. —а) f. naděje (naděje); Богъ мой *n.*! Bůh moje naděje; нѣтъ —ды на спасенье! není žádné naděje na zachování; —но *adv.* nadějně, důvěrně; —ность nadějnost; —ный nadějný.

надѣргать, надѣргивать, надѣрнуть vytrhati; 2. natáhnouti, hoditi na sebe šat.

над-жечь, —жигать napáliti (svrchu); —звѣздный nadhvězdny.

надзелень *adv.* nedozralé obilí.

надзир-аніе *n.* dohlížení *v.* надзоръ; —атель dohlížel, dozorce; —ательница dohlížitelka, dozorkyně; —ательскій dohlížitelský, dozorský; —ательство dohlížitelství, dozorství, -stvo; —ать надъ чѣмъ, за чѣмъ dohlížeti na něco, k něčemu.

надзор-щикъ, —щица *v.* надзиратель, -ница.

надзоръ, а dozor, dohlídka; полицейскій *n.* policejní dohlídka.

надивиться чѣмъ nadiviti se čemu (dosyta).

надирать, надирать natrhati (drnu); *n.* кому уши natrásti komu uši, vytrhati komu za uši.

надырь, а podnožník Nadir (astr.).

над-калывать *v.* надколоть; —кідывать, —кіднуть *v.* надбавить; —кладывать, —класть, —ложить přiložiti, přikládati; —колоть naštípnouti (dřevo); napíchnouti (jehlou); —коль наštípnutí; —коленный nadkolenní; —копытный nadkopytní; —костный nadkostní; —ая плевá okostice, blána na kosti; —крыліе *n.* rogové krovky (u hmyzu); *adj.* —крыльный; —кусить, —кусывать nakousnouti (svrchu).

надлеж-ать náležeti; 3. pers. —ить náleží; тебѣ —ало о томъ позаботиться tobě náleželo o to se postarati; —ащій náležící, náležitý, příslušný; *n.* судъ příslušný soud (kompetentní); —ее почтеніе náležitá úcta; въ —емъ порядкѣ v náležitém pořádku; —имъ образомъ, по —щему náležitým způsobem.

над-лѣбіе, —лѣбіе *n.* nadčelí; —ломить, —ламывать nalomiti; *n.*-ся *n.* se; —ломка f. nalomení; —ломъ, а nalomenina; —лопатычный nadlopatěční, nad lopatkami (na zádech).

надмеваться, надмѣться (чѣмъ) nadýmati se, nadmouti se.

надмѣн-іе *n.* nadýmání; *n.*, —ность nadutost; —ный nadutý (člověk); *adv.* —но nadutě.

надмогильный nadhrobní, nad mohylou.

надмѣру *adv.* nad míru, příliš.

над-нести, —носить (мечъ надъ главою) povznesti, pozdvihnouti.

надо *prp.* nade; надо мною nade mnou *v.* надъ.

надо *adv.* (skrác. z надобно) potřeba, třeba.

надоб-но *adv.* potřeba, třeba; такъ *n.* tak je třeba, tak to má být; мнѣ это *n.* mně je toho třeba, potřeba; мнѣ этого не *n.* mně toho není třeba, já toho nepotřebuju; мнѣ *n.*

ити musím jíti; не надобно кричать není třeba křičet; что тебѣ н.? co chceš? čeho potřebuješ? такъ ему и н. dobře se mu tak stalo; —ность potřebnost, potřeba; —ный potřebný. надойть nadojiti.

надокучить, надокучать кому obtěžovati koho.

надолба *f.*, надолбня *f.* zádlab, zadlabaný trám.

надолбить, надолбливать nadlabati; надолбленный nadlabaný.

надолго *adv.* na dlouho; это не н. to nebude dlouho trvati.

надоразумить, надоумить кому-либо что poraditi komu něco; вštíпiti кому něco do hlavy.

надорвать, надрывать natrhnouti něco; н. себя, н. живото стрhnouti se, porlámati se; н. животики, н.-ся от смѣху strhati se smíchem, puknouti (div nepuknouti) smíchem.

надосадить, надосаждать кому nazlobiti se koho.

надоѣдать, надоѣсть кому omrzeti koho; онъ всѣмъ надоѣлъ on všecky omrzel.

надпилить, надпиливать napilovati; нарезати (pilou); н.-ся п. se; надпилка *f.*, надпиливание *n.* napilování; нарезані (pilou).

надпис-аніе *n.* nadepsání, nadpis; —атель, надписчик nadpisník; н. вѣкселя rubopisník; —ать, надписывать nadepsati; н. письмо napsati nadpis (adresu) na psaní; н. на оборотъ вѣкселя směnku rubopisem převesti; н.-ся nadepsati se.

надпись, и *f.* nadpis; nápis (na mincích atd.); надгробная н. nápis náhrobní; н. на оборотъ вѣкселя, переводная н. rubopis (na směnce).

над-престольный nadoltářní; —раменіе *v.* нарамникъ; —растать, —ро-

сті přerůstati, přerůsti; —рослий přerostlý; —ростокъ, тка výrost, nárost (na kosti).

надрать *v.* надирать.

над-рубать nasekati; —рубить naseknouti; н.-ся н. se; —рубка *f.*, —рубленіе *n.* naseknutí; —рубка *f.*, —рубъ násek, naseknuté místo.

над-рывать *v.* надорвать; —рывчивый kdo se lehce strhne (v kříži); —рывъ, а stržení (v kříži), strženina; —рѣзать, —рѣзывать naříznouti, nařezati; —рѣзъ nářez, vřez, zaříznutí; —сада *f.* stržení; смѣяться до —сáды smáti se do strhání; —сáдить, —сáжать, —сáждать (лошадь) porouchati, strhnouti (koně atd); н. живото, н.-ся strhnouti se; —сáдный těžký (práce, při níž možno se strhnouti); —сверлѣть, —сверливать navrtati (nebozezem).

надсмотрщ-икъ dohlížitel, dozorce; —ица dohlížitelka, dozorkyně; —ическій, ая, ое, —ичій, ья, ье dozor-ský, dohlížitel'ský.

над-смотрѣть, а dozor, dohlídka; —смотрѣть, —сматривать за чѣмъ, надъ чѣмъ, надъ кѣмъ dohlížeti na něco. надсмѣхаться, надсмѣяться *v.* насм... надстав-ить, надставлятъ postaviti nad něco, nastaviti; —ка *f.* nastavení, nástavek, nástavka; (na svícnu) hospodářík.

надстроить, надстроивать vystavěti výše, vyst. nad něčím; н. домъ dům zvýšiti (o poschodí); надстройка *f.* přístavek (nad domem).

надстро́чный nadřádkový; н. переводъ překlad položený nad řádkami; -ное двоерочіе (..) dvoutečka nad řádkami. [chu), přisypati.

надсыпать, надсыпать nasypati (svrнадсѣдѣть, надсѣсть ssaditi se (o stavbách); 2. natrhnouti se (o provaze);

puknouti, rozštípnouti se (o dřevě); н.-ся strhnouti se, namoci se; н.-ся со смѣху, смѣяться до надсѣду smíchem se strhati, smíchem div nepuknouti.

надсѣкати, —сѣчь naseknouti; —сѣчение *n.* naseknutí; —сѣчка naseknuté místo, násek.

надув-ало *m.*, —альщикъ podvodník; —альщина podvodnice; —ать, надуть nadouti, nadýmati, nafoukati; вѣтръ —аетъ парусá vítr nadýmá plachty; 2. н. когó podvesti, napá-liti koho; н. комú либо úши, въ úши nahučeti komu do uší, ležeti komu v uších (poštívati koho); н. гýбы našpouliti pysky; надýло снѣгу naválo se sněhu; н.-ся nadýmati se; надýлось брюхо nadmulo se břicho; онъ сlišкомъ —ается он se tuze nadýmá, vypíná.

надýматься namysliti se, napřemýšleti se (dlouho); usmysliti si.

надурáчиться hloupostí nadělati.

надýт-ость nadutost (slohu); —ый nadutý, nafoukaný (pyšný); —ышъ, а bucek, buclatec *v.* дýтышъ.

надушáть, —ить vůní naplniti; па-kouřiti (kadidlem); namazati voňavkou; н.-ся namazati se *n.* napu-stiti se voňavkou.

над-черевный nadbřiškový; —череп-ный nad lebkou, nadlebečný.

надъ *prp. c. inst.* nad; н. столómъ nad stolem.

надъизбина *f.* (prost.) hůra, ponebí.

надымáться *v.* надмевáться.

надым-ить, —лать nadýmiti, nakou-řiti; н.-ся *n.* se.

надышáть nadýchati.

надышельникъ, а návojník (u vozu); kování na voji.

надѣвáть nadívati, oblíkati; надѣть nadíti, oblíci; н. пѣрстень на палець

navleci prsten na prst; н.-ся на-дíti se, oblíci se; сапоги́ лѣгко на-дѣваются boty lehce se obouvají.

надѣлать черó nadělati čeho; н. хло-пóтъ nadělati starostí, trampot.

надѣл-ѣние *n.* nadělení; —ить, —ять когó чѣмъ opatríti koho čím; nadě-liti komu čeho; надѣль, а (star.) darovaná část statku, náděl; (дать въ н.).

надѣ-яние *n. v.* надежда; —янность дѣвѣра, дѣвѣрnost; —яться (надѣ-юсь, надѣвѣшься) на что nadíti se čeho; н.-ся на когó s dŭvěrou neb nadějí na někoho se spolehati; н.-ся на Бóга spolehati на Бога.

наединѣ, наединѣ *adv.* mezi čtyrma očima, o samotě.

наѣжиться naježiti se, rozježiti se; mračiti se, kaboniti se.

наѣм-ка *f.* nájem; —никъ nájemník, nájemný dělník, nádenník; —ница nádennice; —нический, ая, ое, —ни-чий, бя, ъе nádennický; -ая плáта nádennický plat nádennická mzda; —ный nájemný; -ная дѣньги ná-jemné (-ého *n.*); -ная карѣта ná-jemný kočár; —щикъ nájemník; —щица nádennice; —щичий, бя, ъе nájemnický.

наѣмъ, наймá *m.* nájem; 2. н., плáта за н. nájemné (-ého) *n.*; отдавáть въ н. pronajmouti; брать, взять въ н. pajmouti; жить въ наймáхъ, по наймáмъ жíti (bydleti) v nájmu; домъ хóдитъ въ наймáхъ dŭm je na-jat, pronajat.

нажаловать (комú дѣнегъ) nadarovati, mnoho darovati (peněz); 2. н. чи-нóвниковъ mnoho úředníků pový-šiti; н.-ся на когó nažalovati se na koho.

нажарить напеси (pečeně); н. дичи *n.* zvěřiny; 2. н. печь rozpáliti pec.

нажátie *n.* pamačkáni; 2. nažeti.
 нажáть, нажимáть pamačkati (mnoho);
 vumačkati, smačkati; нажáло нóгу
 поха se pamačkala, omačkala.
 нажáть, нажинáть (мнóго хлѣба) nažíti,
 nažínati (mnoho obilí).
 наждáкъ, а hladivec, šmirgl; *adj.*
 наждакóвый, наждачнýй hladivcový,
 šmirglový.
 нажéчь, нажигáть napáлити, rozpáлити,
 hodně zatopiti.
 нажжéние *n.* napálení.
 нажйва *f.* výdělek, výtěžek, zisk; 2.
 vnađa (na udici).
 наживáть, нажйть vyděláti, vytěžiti,
 nabyti něčeho; *n.* мнóго дéнегъ вы-
 дѣлати mnoho peněz; *n.* долгй dluhů
 naděláti; *n.-ся* zbohatnouti; *n.-ся* у
 когó dlouho u někoho pobýti.
 наживйть, наживлáть obohatiti; *n.* ýду
 дáти vnađu na udici; *n.* slabě při-
 šiti, přiflastrykovati.
 наживнýй vydělaný; -ья дéньги vydě-
 lané peníze; 2. *n.* výnosný, pro-
 spěšný.
 нажидáть чегó čekáti čeho; *n.* на
 себя непрйтеля očekávati na sebe
 nepřítelé.
 нажим-áть *v.* нажáть; —áтельный, на-
 жймнýй stlačovací; нажймка *f.* stla-
 čení; нажймъ, а stiskadlo.
 нажинáть *v.* нажáть.
 нажйтокъ, тка výtěžek, výdělek.
 нажрáться nažrati se.
 нажужжáть ýши nabzučeti do uší.
 назáвтра *adv.* nazejtří, zejtra.
 назадй *adv.* vzadu, naposled.
 назáдъ *adv.* nazad.
 назв-áние *n.* nazvání, název, pojme-
 nování, jmeno; —áть nazvati *v.* на-
 зывáть; егó —áли Андреемъ jeho
 nazvali Ondřejem; *n.-ся* nazvati se
v. назывáться; 2. онъ —áлся ко мнѣ
 обѣдать on pozval se ke mně k obědu.

назёмнýй pozemský; 2. hnojný.
 назёмъ а hnůj.
 наземъ *adv.* na zem.
 назёрка *f.* за звѣремъ pátrání za zvěří.
 назид-áние *n.* vzdělávání ducha; —á-
 тельнýй vzdělavací; —áть vzdělá-
 vati; 2. *n.* что pečovati о něco (о
 něčí blaho); 3. (crk.) *v.* созидáть;
n.-ся *v.* se.
 назлó *adv.* k zlosti, navzdory.
 назнач-áть, —йть naznačiti; *n.* когó
 чѣмъ ustanoviti koho (za úředníka
 atd.); —áние *n.* naznačení; *n.* опе-
 кýна ustanovení poručníka.
 назнобйться ozábsti.
 назóйлив-ость dotíravost, drzost; —йй
 dotíravý, drzý; человекъ *n.* dotí-
 ravec.
 назóла *f.* zlost, mrzutost; въ назóлу
 на vzdory, k zlosti, pro zlost.
 назрѣвáть, назрѣть začíti zráti, uzrá-
 vati; назрѣлýй trochu zralý, nazralý.
 назýб-ица *f.* divé maso na zubích;
 —окъ, бка zoubkovadlo, přístroj
 k vysekávání zoubků na pile; на-
 зубóрьть, назýбривать zoubkovati,
 zoubky vysekávati.
 назыв-áние *n.* nazývání; —áть nazý-
 vati; *n.* когó-либó по ймени jmeno-
 vati koho jmenem, zavolati na ně-
 кого jmenem; *n.* гóнчихъ svolávati
 hončí psy; *n.-ся* nazývati se; какъ
 это назывáется? jak se to nazývá?
 jak se to jmenuje?
 назýвчивýй dotíravý (kdo sám se
 k někomu zve); *n.* гость nezvaný
 host.
 назýвъ, а (гостей) pozvání, sezvání
 hostí.
 наи- (třetí stupeň u přídavných jmen)
 nej- (*Superlativ*); наилýчшй nej-
 lepší.
 наи-бóльшй nejvěčší; —бóльше *adv.*
 nejvíce; —величайшйй.

наѣвн-ость *naivnost*; —ый *naivní*;
adv. —но *naivně*.

наигрѣть, наигрывать *vyhrati* (ve hře);
2. *zahrati* (píseň); н.-ся *dosyta se*
nahrati, *vyhrati se*; наигранный *vy-*
braný.

найденный *nalezený*.

найденышъ, а *nalezenec*.

наидолжайшій *nejdelší*.

наизворотъ, навѣворотъ *adv.* *nazpá-*
tek, *naruby*.

наизнанку *adv.* *naruby*, *nazpátek*;
надѣть платье н. *vzíti šaty naruby*.

наизусть *adv.* (на пѣмѣть) *nazpaměť*,
з пѣмѣти; учиться н. *učiti se nazpa-*
měť; говорить н. *mluviti nazpaměť*.

наилегчайшій *nejlehčí*.

наилучше *adv.* *nejlépe*; —шій, ая,
ее *nejlepší*.

наименов-аніе н. *pojmenování*; —ать,
наименовывать *pojmenovati*.

наи-меньшій, ая, ее *nejmenší*; —ме-
нше *adv.* *nejméně*.

наймавать (prost.) *v.* *нанимать*.

наимъ (crk.) *v.* *наѣмъ*.

наипаче *adv.* *nejspíše*, *tím spíše*.

наискать, наискивать *nahledati* (мно-
го); н.-ся н. *se*.

наискорѣе *adv.* *nejrychleji*, со н.;
—ѣшій *nejrychlejší*.

наискось, наискось *adv.* *napříč*, *na-*
pokos.

найти (найдѣ) *pajíti v.* *находить*.

найтие н. *příchod*; н. Святаго Дѣха
seslání Ducha svatého.

найтѣвить, об- *obšiti lanem*; найтѣвъ,
а, найтѣвная верѣвка *obšívací lano*.

накадѣть *pakaditi*.

наказ-аніе н. *pokárání*, *potrestání*;
2. (crk.) *paučení*; —ательный *kára-*
jící, *káravý*; —ать, наказывать (кого
за простѣпокъ) *pokárati*, *potrestati*
koho za přestupek; н. кому-либо *přísně*
кому *poručiti*, *jak se má zachovati*.

наказный *poučný*; —ый атамѣнъ *pá-*
městný ataman; —ая грѣмота, —ая пѣ-
мѣть, наказъ а *instrukce*, *navedení*,
návod, *naučení*, *návodný list*, *ná-*
vodný spis.

накалѣть, накалѣвать *zakaliti*, *rozžha-*
viti; накалка *f.*, накаленіе н. *roz-*
žhavení; накалъ, а *rozžhavenost*.

накалѣв-анье *propichování*; н. тѣла
(pr. tѣла) *tétovování*; н. *napichování*,
nastrkování; —ать *propichovati*, *na-*
pichovati; н. тѣло *propichovati tělo*,
tétovati.

накалѣкать *nažvaniti*, *natlachati*; н.-ся
nažvaniti se, *natlachati se*.

наканѣнъ *adv.* *v svatvečer*; н. свѣдѣбы
den před svatbou. [вать *nakapatí*.

накап-аніе н. *nakapání*; —ать, —ы-
накапливать *v.* *накопѣть*.

накапчивать *v.* *накопѣть*.

накапывать *v.* *накапѣть*; *v.* *накопѣть*.

накармливать *v.* *накормѣть*.

накатѣть кого-либо *vyvoziti koho do-*
syta ve voze n. v lodi; н. *vyvaliti*,
vykotaliti; н. много бѣлья *naman-*
dlovati mnoho prádla; н.-ся *vyvo-*
ziti se.

накатѣть, накачивать *navaliti*, *přiva-*
liti; н.-ся *přivaliti se*; *naraziti se*;
dosyta se vyhoupati.

накат-ка *f.* *válec k mandlování*;
—никъ *mandlovačka* (plátно, do
něhož se zabaluje plátно při man-
dlování). [z pouhých trámů.

накатѣть, накатной потолокъ *strop*
накашивать *v.* *накосѣть*.

наквѣс-а *f.* *kvás*, *nákvása*; —ить, на-
квѣшивать *nakvasiti*.

наквѣсцовѣть *kamencem vymoriti*.

накидѣть, накидывать *nahoditi*, *nahá-*
zeti (na hromadu); *vhoditi na něco*.

накѣдка *f.* *naházení*; 2. *coulník*, *pal-*
cová míra (na měření vody); 3.
přístroj hlavy ženštin sibiřských.

накидной лѣсъ splavené dříví (splavený les).

накинуть přiložiti dříví (do peci); 2.

н. плащъ nahoditi, přehoditi (plášť přes sebe); н.-ся на кого-либо přepadnouti koho, obořiti se na koho.

накип-ать —ѣтъ navařiti se, usaditi se při vaření; —ѣлый navařený.

накипь, и *f.* pěna při vaření; 2. kal, usedlina; 3. krapník (kámen).

накипятить navařiti, zvařiti.

накисать, накиснуть nakysati; накислый, накисшій, ая, ее nakyslý.

накисъ, и *f.* zbytek kvasu na dně n. na kraji nádoby.

накладенный nakladený.

накладка *f.* nakládání; со naloženo, přiloženo; прыскот (na ceně) *v.* надбавка; podsádka, obsádka (na košili atd.)

накладная *subst. f.* nákladní list.

накладный nákladný, mnoho nákladu vyžadující; *adv.* -но nákladně.

накладный (-ой), ая, ое, накладочный přidáný; přídatkový, nádavkový; 2. obložený; -ая работа vykládané dílo; -ое дерево dyha, furnýr.

накладъ, а, *dem.* накладецъ, два убытек, ұйма.

накладыв-альный nakladací, pandavací; —аніе *n.* nakládání; —атель pandavač; —ать, накласть nakládati; 2. (о slepicích) nesti; н. бремя на лошадь nakládati břemeno na koně.

накланяться naklaněti se mnoho.

наклѣвать (наклую), наклѣвывать naklobati; н.-ся naklobati se mnoho.

наклеить, наклеивать nalepiti, přiklížiti; н.-ся nalepiti se, přiklížiti se.

наклѣйка *f.* přílepek, nálepek.

наклеимъ знаменіе vypáliti.

наклеиная работа práce vykládaná, dílo vykládané (u truhláře).

наклепать, наклѣпывать pobiti kováním; 2. sklepati, přetřepati, pomluviti koho.

наклѣпка *f.* kování (na truhlách atd.).

наклѣпъ, а pomluva, klepy *pl.*; наклѣпный pomluvačný, klepavý.

накликать, наклікать svolati; н. на себя бѣдъ біду *n.* nehodu na sebe přitáhnouti.

наклобуч-ить, —ивать klobouk na čelo vtlačiti, naraziti klobouk; —ка *f.* porážení klobouku; výtopek.

наклон-еніе *n.* naklonění, sklonění; н. на бокъ naklonění na bok, naklopení (korábu); sklonění (hlavy); úklon, odklon, inklinace (střelky magnetické); (gram.) způsob; изъ-явительное *n.* ukazovací způsob; повелительное *n.* rozkazovací způsob; —ить, —ять nakloniti; н. голову skloniti hlavu; н. корабль на бокъ nakloniti koráb na bok, naklopiti *v.* килевать.

наклон-ка *f.* naklonění; —ность nachýlení, svah; 2. н. (къ музыкѣ) náklonnost (k hudbě); —ный nakloněný, nachýlený; 2. н. (къ добру) nakloněný, přichýlný, náchylný k něčemu (k dobrému).

наклонъ, а svah.

наклонуть naklofnouti *v.* наклѣвать.

наковальня *f.* kovádlina, kováadlo, nakováadlo; *adj.* наковаленный kovádlinový.

наковать, наковывать nakovati; н.-ся *n.* se.

наковырять, наковыривать mnoho vybrati; 2. nadělati mnoho lycáků.

накожный nákožní.

наколдовать, наколдовывать přičarovati, uřknouti koho.

наколка *f.* náčepek, úprava hlavy (u ženštin) Coiffure.

наколотѣть, наколачивать *natlouci* (mnoho); pobíjeti (sudy); н.-ся *natlouci se, natrápiti se*.

наколупать, наколупывать *navybíratí*.

наколѣн-никъ, а *nákolenník* (část starodávného odění k zakrytí kolena); 2. *korpa* (u boty); —окъ, нка (star.) *nákolenek* (plechová příkrývka na koleno); okrasa na kolénách koňských.

наконѣць *adv.* *nakonec, konečně, posléze*. [atd.]

наконѣчникъ *kování* na hůlce, pošvě *наконъ*, а (star.) *ráz*; въ три *наконы* *tříkráte*.

накупать, накупывать *nakopati*; н.-ся *n. se*.

накуп-ѣть, —лѣть, накупливать *nakopiti, nakupiti, nahromaditi*; н.-ся *n. se*; —лѣнѣ *n.* *nakopení, nakupení*.

накоптѣть, накупчивать *nakoptiti, naučiti*.

накормѣть, накармливать *nakrmiti*; н. (грудью) *nakojiti, napojiti* (dítě).

накорникъ *odnož* (u rstl.).

накосѣть *nakositi*.

накост-ница *f.* *vřed* na *kosti*; —окъ, тка *nákostek, navní kost, vlaská kost*.

накосъ *adv.* *nakoso, kosem*.

накощѣтникъ, а *rukávec, svrchní rukáv* (u myslivců). [ho].

накрáсть, накрадывать *nakrásti* (мно-накраивать *v.* *накроить*).

накрапáть, накрапывать *nakapati, pokapati* (*nakrápati, pokrápati*); *kropenatým* *udělati*; *накрапываетъ* *krárá, skrárá, porrchává*.

накрасѣть, накрашивать *barviti* (*vejce, látku atd.*), *na-barviti* *mnoho věcí*.

накрахмáлить, —áливать *naškrobiti prádlo*.

накрѣн-ѣть, —ивать *na bok položiti koráb*.

накрѣсть *adv.* *na kříž, křížem*; шовъ *n.* *šev křížový*.

накрив-ѣть, —лѣть *nakřiviti*; н.-ся *n. se*.

накривѣть *adv.* (star.) *křivě, lživě*.

накричáть *nakřičeti* (mnoho); *n.* *komu plné uši*; н.-ся *n. se* (*dosyta*).

накроить, накраивать *nakrojiti*.

накропáть *slátati, shudlovati*.

накропѣть *nakropiti*.

накрошѣть *nadrobiti*; *n.* *хлѣба въ супъ* *n.* *chleba do polívky*.

накрутѣть, накручивать *nakroutiti, naviti*; *пřílišný náklad* *na něco na-ložiti*.

накручиниться *natrápiti se*.

накрыв-áнѣ (на столъ) *prostírání* (на *stůl*); —áть (на столъ) *prostírati* *na stůl v.* *накрѣть*.

накрывнѣй (о́й), áя, о́е *pokryvací*; -áя *сѣть* *pomeč, bazecí síť* *na ptáky*.

накрѣт-ѣе *n.* *nakrytí, pokrytí*; —ый *nakrytý, pokrytý*.

накрѣть *nakryti, pokryti*; *n.* *голову шляпою* *dáti klobouk* *na hlavu, pokryti hlavu kloboukem*; *n.* *чашку poklopiti číšku* (*šálek od kávy* *na znamení, že se nebude už píti*); *n.* *на столъ* *prostřiti* *na stůl, přistro-jiti* *na stůl*; н.-ся *pokryti se, dáti* *na hlavu*; пожалуйста, *накрѣйтесь* *rače dáti* *na hlavu* (*klobouk*).

накрѣшка *f.* *pokrývka, poklička*.

накрѣпко *adv.* *velmi přísně, velmi pevně, velmi silně*.

нактоузъ, а *kompasnice, schránka* (*budka*) *na kompas* (*na korábech*).

накулáчникъ *rukavičky bez prstů*.

накупáть, накупѣть *nakoupiti* (mnoho);

накупаться *на брань, на побѣи, на ссоры* *dáti příčinu* *k vádě, k pranicí, k hádce*.

накупаться (вдóволь) *nakoupati se, vykoupati se* (*dosyta*).

накуп-ка *f.* nakoupení; —ленный (—лен-
ный) nakoupený.

накупъ, а (star.) podkoupení koho
úplatkem; úplatek.

накурить, накуривать nakouřiti; 2.
napáliti (mnoho kořalky); 3. н. когó
napáliti koho, ošiditi; н.-ся nakou-
řiti se.

накутать, накутывать zabaliti, zaha-
liti; н.-ся *z.* se.

накутить nadováděti se, mnoho kou-
sků natropiti.

налавливать *v.* наловить.

налагать *v.* наложить; н. йго, ярѣмъ
на когó vzložiti na někoho jho,
jarmo; н. пошлину (на варѣние пива)
uložiti poplatek (na vaření piva).

наладить, налаживать naladiti (hudební
nástroj).

налакирывать, налакирывать nala-
kovati (nalakrovati).

налакóмиться dosyta se namlsati.

налакóтникъ, а (star.) náloketník
(část oděni na loket); 2. kožený
rukávec (u rybářů nebo myslivců).

наламывать palamovati *v.* наломать.

налащивать *v.* налощить.

налаять mnoho štěkati, mnoho láti;
н.-ся dosyta se naštěkati.

налгать nalhati; н.-ся nalhati se (do-
syta).

налег-аніе *n.* (на когó) nalehání (на
кого); —ать, налечь (на что-либо
грудью) opřiti se o něco, nalehnouti
na něco; н. на когó nalehati na
кого; н. на работу namáhati se
při práci; (geolog.) н. на чѣмъ le-
žeti na čem (jedna vrstva na druhé).

налегкѣ (star. налегцѣ) *adv.* lehce;
lehce oděn.

наледица *f.*, наледь, и náledí.

належать (бокá) proležeti si (boky
atd.); (star.) *v.* принадлежать; н.-ся
naležeti se (dosyta).

налет-ать, —ѣть přiletěti (v množství),
nalítati; пыль —ѣла на столъ prach
nalítal na stůl; соколь —ѣль на
голубѣй sokol vletěl na holuby.

наливать nalívati; н. ягоды nakládati
jahody, dělati nálivku na jahody;
наливайте! nalívejte! н.-ся nalívati
se; н.-ся водою bráti vodu (k pití,
o korábech); оспа наливáется пе-
штовice se nalívají (začínají se hno-
jit); *v.* налить.

налив-ка *f.* nálivka (na jahody nebo
ovoce, která se nechá ustáti a pak
se pije); —никъ nálevník, polevník
Infusorium.

налив-ный (-ной) štavnatý (o ovoci);
-ная вода svrchní voda (ve mlýně);
-ное колесо kolo korečné, korečník,
kolo na svrchní vodu; -ная мель-
ница korečný mlýn, korečník, mlýn
na svrchní vodu; —някъ, а, нали-
вочнее животное *v.* наливникъ.

наливчатый *v.* наливный.

наливъ, а nalívání-se zrn obilných a
ovoce (před zráním); 2. náliv, ná-
lev (na ovoce atd.); 3. šáva v ovoci,
šť. ovocná.

налимъ, а меѣ, mník, mík *Gadus*
lota (ryba) *v.* менъ; налимій, бя, ѡе
mníkový.

налиневать, наливевывать nalínovati.
налипать, налипнуть, нальнуть nale-
piti se, nasaditi se.

налистникъ, а obpírčí (Presl) *Cole-*
ophyllum (bot.).

налitie *n.* nalití.

налитогрaфировать dolitografovati.

налить naliti; н.-ся naliti se; н. се
(о ovoci); жи́лы нали́лись крoвью
žíly nalily se krví, naběhly krví.

налич-іе *n.*, —ность hotovost, hotové
peníze; въ —ности имѣется тепѣрь
пять тысячъ рублѣй на hotovosti je
teď pět tisíc rublů; —никъ obložený

(u dveří, oken); 2. štítek plechový na dveřích, v němž je otvor klíčnický; 3. hledí (u přilbice); —ный přední (strana); 2. skutečný, hotový; -ные деньги hotové peníze.

наліш-екъ, шка, —ній *v.* лішекъ, лішний.

налоб-никъ, а, —окъ, бка náčelek (okrasa na čelo); řemen na čelo; —ный на čele.

наловить, налѣвливать naloviti (mnoho).

наловъ, а nálov (mnoho-li rybář najednou sítí vyloví).

налога *f.* (star.) tíseň, útisk.

налогъ, а daň (uložená), poplatek.

наложить (налагать, накладывать) naloziti; *n.* трѹбку naspati dýmku; *n.* въ сундукъ всякой всячины naloziti všeličeho do truhly; *n.* цѣну на товары ustanoviti stálou cenu na zboží; *n.* окѡвы на преступника dáti někomu okovy, pouta, dáti koho do okovů (do želez); *n.* запрещеніе на имѣніе dáti obstavku na něčí majetek, obstaviti něčí jmění; *n.* на себя рѹку ruku na sebe položiti, zavražditi se, o život se připraviti.

налож-ница *f.* souložnice, kuběna; —нический, ая, ое, —ничій, ья, ье souložnický, kuběnský; —ничество souložnictví.

наложно *adv.* (star.) s útiskem.

налой, я (skrác. z analogií) pult *n.* podstavec v kostele, na nějž možno položiti modlitební knížky atd.

налокаться (воды) nalokati se, nachlemtati se (vody).

налокѡтникъ *v.* налакѡтникъ.

наломать, наламывать nalámati.

наломить, надломить nalomiti.

наломъ, а nálom *v.* надломъ.

налопаться (prost.) nalupati se, nažrati se.

налощить, налѣщивать vyleštiti, vyhla-

налѹбъ, а patoky cukrovárské.

налудить mnoho pocínovati.

налупить много naloupati.

налѹчие *n.*, налѹчь, и *f.* (налѹшенъ, шна) (star.) pouzdro na luk, náluč(-i).

налущить, налѣщивать naluštiti, vyloupati (mnoho hráchu).

нальнѹть *v.* наліпнуть.

нальстить nalichotiti.

налытаться nasourati se (mnoho).

налѣво *adv.* nalevo.

налѣзть, налѣзать nalezti; налѣзло много мухъ въ бутылкуalezlo mnoho much do lahvice.

налѣпить, налѣплять, налѣпливать nalepiti; *n.-ся n. se*; налѣпокъ, пка nálepek.

налюбоваться чѣмъ, кѣмъ dosyta se něčím pobaviti; онъ имъ не налюбуется on se ho nemůže nabažiti.

намагнитить omagnetiti.

нама́з-аніе, —ываніе *n.*, —ка *f.* namazání; —анный namazaný; —ать, намазывать чѣмъ namazati (něčím); *n.-ся n. se*.

намазный namazaný.

намак-аніе *n.* namáčení; —ать, намакивать namáčeti; *n.-ся n. se*.

намалевать, намалѣвывать namalovati; *n.-ся n. se*; намалеваніе *n.* namalování; намалѣванный namalovaný.

намалъ *adv.* (crk.) na mále, málo, nemnoho.

наманить, наманивать přivábiti.

наманѹться (crk.), придти на мысль namanouti se na mysl, přijíti na mysl.

намарать, намарывать namazati, zamazati, pomazati, umazati; *n.* лицѣ сэжею pomazati tvář sazemi; namazati, načmáрати, naškráбати (špatně napsati, špatně namalovati).

нама́слить, —ивать namazati neb omastiti máslem neb olejem.

намастіть, намащать *mastí* *namazati*, *namastiti*.

наматывать *v.* намотать.

намачивать *v.* намочить.

намащєніє *n.* *namastění*, *namazání* *mastí*.

намащивать *v.* намостить.

намѣдни *adv.* *nedávno*, *před několika dní*.

намежевать, намежёвывать *vymeziti*, *meze vytknouti*.

намок-аніє *n.* *parážení na něco (v řeči)*; —ать, —нуть на что *parážeti na něco (slovy)*; *n.* *kynouti*, *pokynouti komu*.

намокъ, а *pokynutí (prstem)*, *kývnutí (prstem)*; 2. *parážka (slovy)*.

намерзать, намёрзнуть *přimrznouti*; намёрзло много льда *namrzlo mnoho ledu*; намёрзлый *namrzlý*, *přimrzlý*.

наместі, наметать *namesti (na hromadu)*; на дворѣ намело сугрѣбъ снѣга на dvoře (*venku*) *nanesla se n.* *navála se hromada sněhu*.

наметать *v.* наместі; 2. *n.*, *naměty-вать*, *наметнуть naházeti*, *nametati*; *slabě přišiti*; *n.* *срокъ ustanoviti n.* *určiti lhůtu*, *položiti den*, *položiti rok*; *n.-ся nametati se*, *naházeti se*, *obučiti se*, *ostříleti se (při čem)*.

наметєніє *n.* *nametení*, *přimetení*.

наметка *f.* *košilka (náprsní atd.) Chemisette*; 2. *záplatka (na šat atd.)*; 3. *západka (ke skobě, kde zámek se přivěsí na dveře)*.

наметный *naházený*; -ая сѣть *pomeč*, *házecí síť na ptáky*.

наметъ, а *střecha nad stanem*, *stan*; 2. *pomeč*, *házecí síť na ptáky*; 3. *pokryvadla*, *fafrnochy (na erbu)*; *n.* *цвѣтнѣй obkvětí*.

наматывать *v.* наметать.

наминаніє *n.* *mísení*, *mačkání*, *prodělavání (hlíny)*; 2. *tření*, *klapání*

(*lenu*); *наминать*, *намять (fut. намнѣ)* *mnouti*, *mačkati*, *mísiti*, *prodělavati hlínu*; 2. *tříti*, *klapati (len)*; *n.* *палець namačkatí prst*.

намынка *f.* *mačkání*, *otlačení*, *omačkáni (prstů, nohou)*; *n.* *глины со namíseno hlíny*.

намнѣзъ *adv.* (*crk.*) *namnoze*, *dlouho*.

намысь *adv.* (*prost.*) *v.* *намѣдни*.

намызѣть, -ѣловать *namačkatí mozolů*.

намы, я *náplav*, *nános písku*; —ный *песѣкъ naplavený písek*.

намокать *namokati*; *намокнуť namoknouti*; *намоклый namoklý*.

намылѣть, *намылчивать namlátiti (mnoho)*; *n.-ся n.* *se*; *намылѣть*, а *со vymláceno*, *výmletek*.

намылѣть *namleti*; *n.-ся namliti se hubou*, *nažvaniti se*; *намылѣтый namletý*, *namlený*.

намылѣ, а *со se semele*.

намызѣть, *намызживать namraziti*.

намырд-никъ, а *náhubek (všelikých zvířat: koní, psů atd.)*; —ный *наhubní*; *n.* *ремѣнь náhubní řemen*, *náhubník*.

намырщитъ, *намырщивать svraštiti*, *nakrčiti (čelo, tvář)*; *n.-ся svraštiti se*, *nakrčiti se*.

намыстѣть *vydlážditi*, *podlážditi (dvůr, ulici)*.

намы-аніє *n.* *namotání*, *navítí*; —ать, *наматывать namotati*, *navítí*.

намыч-єніє *n.* *namočení*; —ить, *намычивать namočiti*.

намыщєнничать *nataškařiti*, *nakrásti*.

намыщєніє *n.* *vydláždění*.

намысл-ить, -ивать, *намыслить naslinití*, *poslintati*.

намытѣть, *намычать zkaliti*; *n.* *комѣ на корѣ nadělati klepů nebo klevet na někoho*, *pomlouvati koho*; *намытки*, *токъ pl.* *klepy*, *klevety*, *pomluva*.

наму́читься *pamučiti se, patrápiti se.*
 наму́чить *pomoučiti.*

намыв-áне *n. vyprání; 2. vypláknutí;*
 —áть, намы́ть *pamytí; н. об́ля pá-*
prati n. vyprati mnoho prádla; 2.
přípláknouti, přípláchnouti, nanesti
(písek); —ный, (-ной) nanešený;
 -но́е зóлото *říčné zlato, rýžovné*
zlato.

намы́каться, намы́згаться *naplahočiti se.*
 намы́лить, -ивать *pamydliti; н. кому́-*
ли́бо гóлову vyčesati komu, vydr-
chatí komu.

намы́чка *f. vyčesaný len (žemlička;*
kytka lenu).

намы́лить, намы́ливать *nakřídovati, po-*
křídovati; н.-ся pokřídovati se.

намы́нять, намы́нивать *naměnití, vy-*
měnití (mnoho věcí); н.-ся n. se.

намы́ревáться *míti v úmyslu, mítí*
záměr.

намы́р-е́не *n. záměr, zámysl, před-*
sevzetí; им́ть н. mítí v úmyslu v.
намы́ревáться; безъ всякаго намы́ре-
нiя beze všeho záměru; съ намы́ре-
нiемъ úmyslně, zúmyslně; —ить,
—ять, —ивать naměřiti, odměřiti,
vyměřiti; —я́не n. naměření, od-
měření, vyměření.

намы́сiть, намы́шивать *namísiti (píce),*
udělati míšenici dobytku; намы́шáть
namíchatí. [2. dáti náhradu.

намы́стить, намы́щать *umístiti kam;*
 намы́ст-никъ, а *naměstník, místodržící*
(místokrál); 2. (v klášteře) převor;
 —ни́ца *(v klášteře) převorka; —ни-*
ческiй, ая, ое, —ничiй, ъя, ъе пá-
městnický, místodržitelský; —ниче-
ство náměstnictví; —ный (crk.)
zdejší.

намы́т-ить, намы́чать *paznamenati; 2.*
pamítiti (do terče); —ка f. známka.
 намы́ч-áтельный *znamenací; —áть v.*
намы́тить.

намы́ть (намы́) *pamnouti v. намина́ть.*
 на́несéне *n. panešení.*

на́несть, на́несть *panesti v. наноси́ть;*
 вѣ́тромъ на́несло́ *mного́ снѣгу vítr*
panesl mnoho sněhu; корáбль на-
несло́ на мель koráb přišel na měl-
činu; н. обíду uraziti koho; н. рýку
на когó-ли́бо ruku proti komu po-
zdvihnouti.

на́нiзáть, на́нiзывать *navleci, navle-*
knouti (perle); на́нiзка f., на́нiзь, и
f. návlečka, šňůrka navlečených
perlí atd.

на́нiм-áне *n. najímání; —áть nají-*
mati v. наня́ть.

на́нка *f., нанкiнь, а nankin (látka);*
 на́нковый *nankinový.*

на́носи́ть (на́несть, на́несть) *nanositi*
(mnoho); н., на́нашивáть snášeti,
přinášeti.

на́носный *panešený, nánosný; н. лѣсь,*
 на́носникъ *panešené dříví; 2. н. po-*
mluvačný.

на́носъ, а *nános, co vodou n. větrem*
panešeno; náplav, naplavenina Allu-
vium; 2. н. pomluva, klevety, očer-
nění koho.

на́носъе *n., на́носникъ nánosník, ře-*
men na nos.

на́ношéне *n. nanošení.*

на́нохáться *našňupati se.*

на́ня́tie *n. najmutí.*

на́ня́ть (на́ймý) *najmouti; н. кварти́ру*
najmouti byt, n. obydlí.

нао́бýмъ *adv. nazdařbůh, nabožezdař,*
bez předložení.

нао́пакъ, нао́пакъ, нао́пако *adv. (crk.)*
naopak.

нао́ра́ть *naorati v. напахáть; 2. (prost.)*
накřičeti.

нао́стри́ть *v. наво́стри́ть.*

нао́ткосъ *adv. napříč, stranou.*

нао́тмашь *adv. pozpátku, nazpátek*
(rukou uhoditi).

наотрѣзъ *adv.* rozhodně, zkrátka, zhora, zcela (odbyti koho); (н. отказать просителю).

наохаться navzdychati se.

наохотиться nahoniti se, naloviti se (mnoho).

напад-аніе *n.* napadání, přepadání, činění útoku; —атель přepadatel; —ательный, наступательный přepadavý, napadavý; —ать на кого, на что napadati, přepadati; всѣ на него —аютъ všickni na něho dotírají.

нападать, нападывать napadati (mnoho) *v.* напасть. [útok.

нападѣніе *n.* napadení, přepadení, напад-ки, докъ *pl. f.* útisky, utiskování, pronásledování; —чивый utiskující, pronásledovavý; —чикъ utiskovatel, pronásledovnik; —чица utiskovatelka, pronásledovnice.

напаивать *v.* напоить; 2. н., напаять přiletovati. [věc.

напайка *f.* přiletování; 2. přiletovaná

напакост-ить, —ничать neplechy natropiti; 2. umazati, pomazati.

напалзывать *v.* наплзати.

напалоко, лка palec (u rukavice).

напалый napadlý; —ая пыль napadlý prach.

напамят-овать, —ывать napomínati, připomínati *v.* напомянуть, напоминать; —ованіе, —ываніе *v.* напоми-наніе.

напарить, —ивать nadusiti (ve vaření); парити (tělo v lázni); н. руку н. руку; н. спину кому намазати (natlouci) komu záda nebo hřbet; н.-ся парити se.

напарье *n.* nebozez, vrták (hrubý).

напасть, напасать (скотину) napásti (dobytek); 2. nadělati (zásob).

напастный nešťastný.

напасть, и neštěstí, nehoda.

напасть на кого, на что padnouti na koho; přepadnouti, napadnouti koho; н. на неприятеля vraziti na nepřítele, přepadnouti nepřítele, učiniti útok na nepřítele; (ястребъ напалъ на голубя; волкъ напалъ на стадо овецъ; на меня напала собака); страхъ напалъ на меня přišel (připadl) na mne strach; сонъ напалъ přišlo na mne spaní; заблудясь напалъ на добраго человека zabloudiv, napadl (potkal) dobrého člověka; н. на счастливую мысль přijíti *n.* připadnouti *n.* napadnouti na šťastnou myšlenku; 2. ночью напало много снѣгу v noci napadlo mnoho sněhu.

напахать, напахивать naorati (mnoho), zorati.

напахтать navrtěti (mnoho másla).

напачкать namazati, nakaňhati.

напаять přiletovati.

напекать *v.* напечь.

напенять mnoho předhůzek nadělati, napředhazovati se.

напередъ (star. напередѣ) *adv.* zpředu, u předu, napřed.

наперѣдъ *adv.* napřed, ku předu; н. сего před tím; н. его před ním, dříve jeho.

наперекоръ *adv.* na příkoř.

наперерывъ, наперехватъ *adv.* o závod.

напереть *v.* напирать.

наперникъ, а, —ичекъ, чка náperník, pírník, pouzdro na pera Pennal.

наперс-никъ, а důvěrník, miláček něčí; 2. (crk.) náprsník; —ница důvěrnice; —ный náprsní.

наперст-никъ, а, *dem.* —ничекъ náprstník, kroužek krejčovský, aby se chránil prst před jehlou, náprstek (bez dna); —окъ, тка, *dem.* —очекъ náprstek; —очная трава, —янка náprstník Digitalis (rstl.); —очникъ náprstkář.

напёртый opřený. [lati.
напестри́ти, напешря́ти pestrým udě-
напечáт-аніе *n.* vytištění (knihy);
дѣньги за н. въ вѣдомостяхъ, въ га-
зѣтахъ otištné, poplatek insertní;
—анный vytištěný; —ать vytisknouti
(knihu).
напечатлѣть, -ѣвать vtisknouti nebo
vštípiti do paměti; н.-ся vtisknouti
se, vštípiti se (do paměti).
напечѣніе *n.* napечení.
напѣчь (н. пиро́говъ) napесі něčeho
(mnoho).
напива́ться *v.* напѣться.
напилѣть, напѣливать pilou mnoho
nařezati.
напѣл-окъ, лка, напѣльникъ pilník hla-
dicí, pilník vyhlazovací; —очекъ,
чка pilníček; —очный pilníkový.
напинáться, напнѣться (на камень)
zakopnouti (o kámen), potknouti se.
напир-аніе *n.* dorážení; —ать dorá-
žeti; ледъ —аетъ на мостъ led do-
ráží na most, vráží do mostu; н.
пѣчать přitlačit pečet na něco.
напис-аніе *n.* napsání; —ать napsati,
sepsati; 2. namalovati; напѣсанный
napsaný.
напитáть, напѣтывать nakrmiti; на-
pojiti (olejem); (chem.) naplniti, na-
syтити (kyselinami); н.-ся nakrmiti se.
напѣтокъ, тка náрој; крѣпкіе напѣтки
silné (líhové) náроје.
напѣться napiti se (н.-ся воды; н.-ся
до пѣяна). [срати.
напихáть, напѣхивать, напихнѣть на-
наплáвить, наплавлáть, наплавливать
naplaviti, připlaviti (dříví); rozta-
viti, roztopiti (kovy),
наплавной мостъ plovoucí *n.* splývavý
most, skládací most; н. садокъ splý-
vavý sádek, sádka (na ryby); -ныя
двери dvere obložené (pro udržení
tepla).

наплáвъ, a kolibání se lodi, když ve-
slovati už se přestalo; 2. nákap
(v jeskyních, kde stále se stropu
kape), krapníkový náplav; 3. klika,
splávka u sítě rybářské; 4. rdest
Potamogeton (rstl.).
наплáкать глазá оči si vyplakati (ча-
стým плачем); н.-ся naplakati se
(mnoho).
напластáть, напластáть nadělati pláství.
напластовáть, -обывáть navrstviti.
наплевáть, наплѣвывать (на полъ) на-
plivati (na podlahu); н. на что на-
pliti на нѣчо (t. pohrdati něčím).
наплѣкий (о ptácích) bílý s přimo-
dralým perem *n.* krkem.
наплескáть, наплѣскивать nastříkati
(vody do loďky).
наплески *pl. m.* nastříkaná voda do
loďky od vln.
наплѣсть, наплетáть naplesti (mnoho);
2. natlachati, napleskati.
наплѣч-іе *n.*, —ки, овъ *pl. m.*, —никъ
(star.) náplecník (část oděni na
plece); —ный náplecní.
наплодѣть naploditi.
наплутáться nablouditi se.
наплутовáть nataškařiti, nadarebačiti.
наплывáть, наплѣть připlouti (někam);
v pluti na нѣчо naraziti.
наплывъ, а, наплывъ, и náplav (co se
naplavilo).
наплылой, наплывной naplavený.
наплѣснѣвый naplesnivělý.
наплясáться natancovati se (dosyta).
напнѣться *v.* напинáться.
напогрѣбица *f.* trám nad sklepem.
наподдáть, наподавáть teplo v lázni
rozmnožovati.
наподобіе *adv.* podobně.
наподрáдь *adv.* dle úmluvy.
наподхвáть *adv.* na dračku (o zboží).
напоѣніе *n.* napojení.
напойть, напоевáть kогó napojiti koho.

напо́й, я (star.) nápoj *v.* nápitokъ.

напо́йка *f.* šňupeц tabáku.

наползти́, наполза́ть, напáлзывать *pa-*
lezti (o množství).

наполнѣ́нiе *n.* naplnění.

напо́лнить, наполня́ть, напо́лнивать (н.
бо́чку водо́ю) naplniti (sud vodou);
н.-ся *n.* se.

наполóть *napleti* (mnoho).

напо́ль, напо́лы *adv.* (star.) napolo,
napoly.

напо́лье *n.* řada polí; напо́льный *polní*.

напома́дить, напома́живать *napomádit*.

напоми́н-áние *n.* napomenutí, připo-

menutí; —áтель *napominatel*, упо-

мина́ч; —áтельница *napominatelka*,

напомина́чка; —áтельный *napomi-*

насі́, упоминасі́; —áть, напомяну́ть,

напо́мнить кому́-либо о чѣмъ připo-

menouti komu něco.

напо́р-ливый *dotíravý*, *vtíravý*; -ость

-ost; —ный *doráživý*, *vzpírající se*.

напоро́жнь *adv.* naprázdno, s práz-

dnem.

напо́ръ, а tlak, nátlak na něco, ná-

val; 2. náraz.

напослѣ́дй, напослѣ́докъ *adv.* napo-

sledy, naposled.

напотѣ́ться *zpotiti se*; напо́тѣлый *zpo-*

cený.

напра́вить, напра́вливать *zaříditi*, dáti

směr něčemu, upravití; н. путь *vy-*

kázati cestu; н. когó къ чѣмý vésti

koho k čemu; н. брѣ́тву *břitvu*

přetáhnouti, obtáhnouti (na řemeně);

н.-ся (къ гóроду) obrátiti se (k mě-

stu), vzíti směr (k městu).

направлѣ́нiе *n.* směr.

направля́ющая (лiнiя) ředitelka (čára).

напра́во *adv.* napravo.

напра́с-лина *f.* nepravé obvinění koho;

—нивый, —ливый (crk.) *prchlý*,

prchlivý, *náhlý*; —но *adv.* nadarmo,

marně; 2. bez příčiny, nesprave-

dlivě; 3. (crk.) *nenadále*; —нство
(star.) *prchlost*, *náhlost*; —ный
marný, *neúčitečný*; 2. *nespravedlivý*;
3. *nenadálý*.

напра́шивать *v.* *naprosít*.

напрѣ́дки *adv.* budoucně *v.* впредь.

напрѣ́дь *adv.* dříve, někdy, před tím,
prve.

напрестóлие *n.*, антими́нсь *pokrývka*
на oltář, rouška mešní; *adj.* на-
престóльный *oltářní*.

напримѣ́ръ, наприкля́дь *adv.* на при-
клад, ku příkladu.

напрока́зить, напрока́зничать *nadová-*
děti se, *nadokazovati se*.

напрока́ть *adv.* *v.* прока́ть.

напролѣ́тъ *adv.* *veskrz*, *naskrz*.

напроло́мъ *adv.*: пройти н. ряды не-
прия́тельскіе *prolomiti řady nepřá-*
telské.

напропа́люю *adv.* на mizinu; онъ мо-
тáеть н. *utrácí napořád*.

напроси́ть, напра́шивать *naprositi*; н.-ся

къ кому́ на что (на рабóту) *nabí-*

dnouti se (ku práci); н.-ся на го-

сти *pozvati se k někomu* (co host);

я напроси́лся къ нему́ на лѣто въ

деревню *já se pozval k němu na*

leto, na venek (do vesnice).

напро́сливый *dotíravý*, *vtíravý*; -ость

-ost.

напроти́въ *praep. c. gen.* *proti*, *na-*

proti; н. цѣ́ркви *naproti kostelu*;

онъ живѣ́тъ н. меня́ он *bydlí na-*

proti mně; н. тогó *naproti tomu*.

напру́жить, напру́живать *napnouti*, *na-*

pínati; н.-ся *naběhnouti* (o žilách);

кровь напру́жила жи́лы, жи́лы напру́-

жились *žíly naběhly*.

напры́гаться (вдо́воль) *naskákati se*

(dosyta); напры́гнуть (на ка́мень) *na-*

skočiti (na kámen).

напры́скать, напры́скивать *nakropiti*,

pokropiti, *nastríkat*, *postříkat*;

напрыскацца postříkati se; напрыснуть postříknouti.

напрыскъ (напрыскъ) nástrik (na př. barevná ořízka u knihy).

напрыць (-ѣю, -ѣешь), напрываць выва́рiти se, připáliti se (v hrnci); 2. запарiти se; 3. выпарiти se (z těla); напры́лы выва́ренý, připálený; напры́ль, и f. návара, připálenina.

напряг-а́й, я (prost.) výtopek v. нагоня́й; —а́ть напры́гати v. напры́чь.

напряда́ть v. напры́сть.

напряже́н-іе n. napřažení, napnutí (síla, svalů); —но́сть napnutost; —ны́й napřažený, napnutý.

напры́жить чегó napražiti čeho; напры́женный napřažený.

напры́мкѣ, напры́мкѣ *adv.*, безъ обиняко́въ přímo, z přímá, bez obalu.

напры́сть напры́сти (mnoho).

напры́г-а́ть, —ыва́ть (въ карма́нѣ) nastrokati do kapsy.

напу́г-а́ніе n. postrašení, polekání; —а́ть когó postrašiti, polekati koho, strachu komu nahnati; н.-ся ро-стра́шiти se, polekati se.

напу́дрiть, -ива́ть (кому́-либó го́лову) napudrovati.

напу́жа́ть v. напу́га́ть.

напу́ска́ть, напу́ща́ть, напу́сти́ть napustiti, napouštěti; н. ды́му въ ко́мнату napustiti dýmu nebo kouře do komnaty (do pokoje); 2. н. со-ба́кѣ на звѣря pustiti n. poštovati psy na zvíře; н. на когó-либó, н.-ся на когó обо́рити se na koho, osopiti se na koho, spustiti se do koho; н. на что, н.-ся на что (на пло́ды) pustiti se do čeho (do jídla); н.-ся на не-прия́теля обо́рити se na nepřítel.

напу́скно́й, а́я, о́е napuštěný, upuštěný; —іе сапо́гѣ boty s vysokými holénkami.

на́пускъ, а napuštění, vpuštění; 2. puštění psů, vyšťvání psů (u mysl.); 3. prudký útok; 4. ostrá domluva, výtopek; 5. vysoká holinka u bot. напу́таты, напу́тыва́ть naplesti, napletichati.

напу́т-іе, —ствіе n. peníze na cestu; 2. poslední pomazání (nemocnému před smrtí); —ственны́й на cestu příhodný; -а́я моли́тва modlitba za šťastnou cestu; --ствованіе n. udělování posledního pomazání; —ство-ва́ть (съ́бстными при́пасами) opa-тіти na cestu (potravou); н. жела́ніемъ счастлива́го пу́ти пра́ти кому šťastné cesty; н. когó udělitі кому posledního pomazání.

напу́хнутъ, напу́ха́ть opuchnouti, zpu-chnouti, naběhnouti, oteci; напу́хлы́й napuchlý, opuchlý, zpuchlý.

напу́чить, -ива́ть udělati opuchlým; н.-ся opuchnouti, naběhnouti, oteci. напу́щеніе n. napuštění, vpuštění.

напы́лiть, напы́лива́ть naprášiti, po- prášiti; н.-ся naprášiti se.

напы́щ-а́ть, напы́щiть pyšným udě- lati, zpyšniti; —ённость zpýchlost, nadutost; —ённы́й zpýchlý, nadutý (člověk n. sloh). [pravený.

напы́вны́й zpívaný, zpívaným hlasem напы́въ, а напы́въ, melodie.

напы́нiть, -ива́ть napěnitі; н.-ся n. se.

напы́ть, напы́ва́ть zapěti, zazpívati; н. пѣсенку z. písničku; 2. vyzpí- vati si, zpěvem vydělati; 3. pomlu- viti koho.

напы́лiть, -ива́ть napnouti; н.-ся n. se.

напы́ль, а látka v rámci napnutá (k vyšívání atd.). [o něco.

напы́тiть, напы́чива́ть на что паразиті нарабо́т-а́ть, —ыва́ть (н. чегó, н. са- погóвъ) nadělati čeho (n. bot); 2. н. мно́го де́негъ vydělati mnoho pe- něz, nadělati si peněz.

наравнѣ *adv.* zároveň, rovně; н. съ другými zároveň s druhými.

нара́доваться *paradovati se.*

наражда́ть, н.-ся *v.* народи́ть, н.-ся; мѣсяцъ наражда́ется měsíce přibývá.

нара́м-ки, овъ (star.) náramky (část star. odění); —никъ, а, омофо́ръ plášť biskupský; —ный náramenní; —окъ, мка, *pl.* —ки *v.* нара́мки.

нараст-а́ть *v.* нарости́; —и́ть, нара- ща́ть narostiti (ke vzrostu přivesti).

на́рва *f.* příčka k prkýnkům (u měchu).

на́рва́ль, а narval, jednozub, mořský jednorožec *Monodon* (ryba).

на́рва́ть (на́рвѣ), на́рыва́ть natrhati (čeho); н. цвѣ́товъ natrhati kvítí *n.* květin; 2. н. zjitřiti se, zhnojiti se (o ranách).

на́рдъ, а nard *Nardostachys* (rstl.); на́рдный, на́рдовый nardový.

на́рдѣть, на́рдѣва́ть uzrāti (o vředu); на́рдѣ́лый zralý, uzralý (vřed).

на́река́ть *v.* на́речь.

на́рече́н-іе *n.* pojmenování, nazvání; н. въ епи́скопы jmenování koho bi- skupem; —ный jmenovaný, pojм.;

въ н. день v řečený den, v určený den; 2. н. jmenovaný, povýšený (na hodnost); 3. н. (pol. narzeczony) zasnoubený (ženich).

на́речь (-рекѣ, -печешъ) jmenovati, pojmenovati; н. на ко́го nařknouti koho; н.-ся jmenovati se.

на́рисова́ть, на́рисовыва́ть narýsovatí.

на́риц-а́тельное імя (gram.) jmeno nazývací, jм. obecně *nomen appellativum*; —а́тельная цѣна́ cena *n.* hodnota jmenovitá; —а́ть *v.* на́речь, на́река́ть.

на́ркот-и́змъ narkotismus, omámenost;

—и́нь, а narkotin, opium; —и́ческий narkotický, ома́мující, uspávacý.

на́ровень, на́ровнѣ *adv.* zároveň, na rovni.

на́роди́ть, на́ражда́ть (н. дѣ́тей) naro- diti (mnoho), н. (dětí); н.-ся uro- diti se (zvesti se); на́родилось мно́го хлѣ́ба urodilo se mnoho obilí; мѣ- сяцъ на́родился měsíce přibývá, za- číná nový měsíc.

на́ро́д-но́сть národnost; —ный ná- rodní; -ное пра́во právo mezinárodní; -ная пе́репись sečítání lidu, popis obyvatelstva, konskripce.

на́ро́до-вѣ́дѣ́ніе *n.* národopis, národopis *ethnografie*; —де́ржа́віе, —пра́влѣ́ніе *n.* demokratie; —насе- лѣ́ніе *n.* obyvatelstvo *population*; —на́ча́льникъ vůdce nebo náčelník lidu; —счи́слѣ́ніе *n.* sečítání lidu.

на́ро́дъ, а národ, lid; про́стой н. obecný lid; со́брало́сь мно́го на́ро́да sebralo se (sešlo se) mnoho lidu, mnoho lidstva.

на́ро́жде́ніе мѣ́сяца, ново́лу́ніе nový měsíc.

на́ро́жникъ, а на́ро́жникъ, železné ko- vání na rohu.

на́ро́зно, на́ро́знѣ *adv.* na různě, různě.

на́ро́къ, а lhůta (star. rok, srok) *ter- min*; на́ро́комъ *adv.* *v.* на́ро́чно.

на́роні́ть, на́роня́ть mnoho pouštěti (na př. jako ptáci peří).

на́ро́слый narostlý.

на́росль, и *f.* nárost (narostlina na stromě atd.).

на́роста́ть narůstati; на́рости́ narůsti.

на́ростень, тня *Agaricus caespitosus*.

на́рости́ть *v.* на́расти́ть.

на́ро́стовать množiti se, ploditi se (o zvířatech).

на́ро́сть, а nárost, narostlina; 2. о́чко ve vejci; násed *v.* насѣ́дъ.

на́ро́ч-и́стый značný, znamenitý; —но *adv.* úmyslně, schvalně; —ный úmyslný, schvalní; *subst.* schvalní posel *expresse*.

на́рта *f.* sáňky kamčatské; *adj.* на́р-
тeнный.

нартúтитъ, нартúчивать *portutiti*; на-
ртúчение *n.*, нартúчка *f.* *portutění*.
наруб-ать, —ить (*n.* дровъ) *nasekati*
(*dříví*), *nakálati* (*dříví*); 2. *vyřezati*
(*na dřevě*); 3. *narubnouti*, *nase-*
knouti.

нару́бка *f.*, нару́бъ, а *naseknutí*; на-
seknuté místo, *vrub*.

нарубнóй *naseknutý*, *navrubený*.

наруга́ться кому́ *posmívati se komu*,
rouhati se komu; *n.-ся съ кѣмъ*
nazlobiti se s kým.

нару́ж-и *adv.* *zevně*, *povrchně*, на
povrchu; —ность *zevnějšek*, *povrch*,
povrchnost; суди́ть съ —ности *sou-*
dití dle zevnějšku; —ный *zevnější*,
povrchní; *n.* видъ *v.* нару́жность;
—у, —ѣ *adv.* *zevně*, на *zevnějšek*;
обма́нъ егó вы́шелъ —у *podvod jeho*
vyšel na jevo.

нарукáвникъ, а *rukávník*, нарукávníк.

нарумя́нить, -ивать *naruměnití*, налі-
čiti (*tvář na červeno*); *n.-ся* *líčiti*
se, *nalíčiti se*.

наручень, чня на́ручек *bracelet*; *pl.*
наручни, ей *m.* *ruční pouta*.

наручи, ей *pl. m.* (*star.*) на́ручні
одѣні.

наруш-ѣніе *n.* *rušení* (*veřejného po-*
koje); *rušení*, *zrušení* (*smlouvy*);
n. прися́ги *zrušení přísahy*; *n.* пра́ва
porušení práva; —и́тель *rušitel*, *po-*
rušitel; *n.* споко́йства *rušitel po-*
koje, *kazimír*; —и́тельница *ruši-*
telka, *porušitelka*.

нару́шить, наруша́ть *rušiti* (*veřejný*
pokoj), *porušiti* (*smlouvu*, *mír*, *prá-*
telství); *n.* прися́гу *zrušiti přísahy*;
n.-ca *rušiti se*, *poruš. se*, *zruš. se*.
на́рциссъ, а *narcis Narcissus* (*rstl.*);
-ссовый *narcisový*.

на́ры, ѣ *pl. m.* *palanda* vojenská *ke*
spaní (*pryčna*).

нары́в-ать *v.* на́рвать; 2. *n. v.* на́рять;
—но́й *zpryštovací*; *n.* пла́стырь *zpry-*
štovací přílep, *zpryštídlo*, *zpryšto-*
vadlo Vesicator.

нары́льникъ, а на́hubek (*zvířatům*) *v.*
намо́рдникъ.

нары́скаться *naběhati se*, *naplahočiti*
se; нары́скать (*себѣ*) бо́лѣзнь *ubě-*
hati si nemoc.

нары́скъ, а (*mysl.*) *stopa liščí*.

на рѣ́дкость *adv.* *zřídka*.

наръзать, -зывать *nařezati* (*mnoho*);
2. *nařezati*, *naříznouti*, *nařezávati*
(*dřevo*), *navrubiti*; *n.* зу́бцы на ко-
леса́ *nařezávati zoubky na kolečku*;
n.-ся *nařezati se*, *napariti se* (*ochme-*
liti se).

наръзвѣ́ться *nadováděti se*, *načtvera-*
čiti se.

наръзка *f.*, наръзъ, а на́різнуті, *vrub*
(*do něčeho*); винтова́я *n.* *žlábek*
šroubový.

наръ́чіе *n.* на́речі *dialekt*; 2. *gram.*
příslovka, *příslovce adverbium*.

нару́миться (*prost.*) *nabřečeti se* (*na-*
plakati se).

наря́дѣть, наря́жать *určiti*, *ustanoviti*;
n. слѣ́дствие *vyšetřování* *zaříditi n.*
zavesti; *n.* карау́ль *postaviti stráž*;
zavesti na stráž; *n.* люде́й на ра-
бо́ту *ustanoviti lidi ku práci*; 2.
vystrojiti (*nevěstu*); *n.-ся* *vystrojiti*
se (*vyfintiti se*).

наря́д-ливый *strojivý*, *fintivý*; -ость
-ostь; —никъ, —чикъ *dozorce při*
práci (*šafář*); —чи́ца *dozorkyně* (*ša-*
fářka); —ный на́рі́zený, *zařízený*,
určený, *ustanovený*.

наря́дъ *adv.* *zároveň*; *n.* съ нимъ
шелъ *zároveň s ním šel*.

наря́дъ, а на́рі́zení; *n.* въ карау́ль
určení na stráž; на́ря́дъ на ба́рщину

poručení na robotu; 2. vystrojení, ustrojení, šat; въ полномъ нарядѣ въ úplném ustrojení *in galla*; 3. náboj do raket (u dělostřelců); 4. (star.) dělostřelectvo; 5. pořádek jídel u stolu, jídelní list.

наряж-аніе *n.* strojení (fintění); —ать *v.* нарядить.

насадить, насаждать *nasaditi*, *nasázeti* (rostlin); *n.* виноградъ *saditi* vinici, štípati vinici; *n.* рыбы въ садокъ *nasaditi* ryby do sádku; *n.* топоръ на топоріше *nasaditi* sekeru na topůrko, nastrčiti; *n.* чéрепъ на ножъ *nasaditi* střenku na nůž; 2. *n.* přišiti knoflíky, háčky na kabát; *n.-ся* *nasaditi* se.

насáдка *f.* nasazení, nastrčení; 2. ná-sadka, nástavka.

насаждéніе *n.* nasazení.

насáл-ить, —ивать *sádlém* *namazati*; *n.-ся* *namazati* se.

насандáлить *sandálovým* dřevem o-barviti; *n.* носъ (— načerveniti nos) píti opojné nápoje až nos zčervená.

насáривать *v.* насорить.

насáсывать *v.* насосать.

насáхарить, насáхаривать *posukrovati*, *cukrem* *posypati*.

насверлѣть, насвѣрливать *navrtati* (mnoho).

насвистáть, насвѣстывать *zahvízdati* (písničku); *n.-ся* *nahvízdati* se.

насдáть, насдавáть *předati* karet.

насел-énіе *n.* nasídlení, zasídlení (osazení obyvatelstvem); 2. obyvatelstvo; —ить, —ять *nasídliti*, *zasídliti* (obyvatelstvo někam usaditi); 2. obývati někde; *n.-ся* *usaditi* se.

насердéчникъ srdeční oteklina u hovézího dobytka.

насérдка *f.* (prost.) zlost.

насѣдъ *v.* насѣдъ.

насидѣть, насѣживать *přepalovati*, *přeháněti* (kořalku); 2. *naseděti* vejce (aby z něho se vylíhlo mladé); 3. *n.* болѣзнь *vyseděti* si nemoc; *n.-ся* (дóлго) *naseděti* se (dlouho). *насѣл-иться*, —иваться *namáhati* se, *usilovati*.

насѣліе *n.*, насѣльство *násilí*.

насѣловать, насѣльствовать *násilí* činiti.

насѣлу *adv.* sotva, z těžka, s těží.

насѣль-никъ, а насѣльник; —ничать *násilnictví* *provozovati*; —но *adv.* *násilně*; —ный, —ственный *násilný*, *násilnický*; умерѣть —ственной смѣртію *umříti násilnou smrtí*.

насинить, насѣнивать *namodřiti*, *omodřiti*.

наскáбливать *v.* наскоблѣть.

наскáзъ, а насказъ, наскáзывать (н. нóвостей) *napovídati*, *nažvatlati*, *naštěbetati*; *n.* на когó *pomlouvati* *koho*, *klepů* *neb* *klevet* *nadělati*, *očerňovati* *koho*.

наскáзъ, а помлува.

наскáкать, наскáкивать, наскокнѣть, наскочѣть (на забóръ) *naskákati* (sem se všech stran), *naskočiti* na něco, *při jízdě* на *koni* do něčeho *vraziti*; *наскочѣть* на бѣду *upadnouti* do nehody.

насквернѣть *pomazati*, *umazati*.

насквóзь *adv.* *naskrz*.

наскитáться (пó свѣту) *naplahočiti* se (po světě).

наскоблѣть, наскáбливать *nastrouhati*, *naškrabati*, *nahoblovati*.

наскокнѣть *v.* наскáкать.

наскóкъ, а наскóк, ско́чені на něco. *наскóро* *adv.* *na* *rychlo*; *скóро-наскóро* *ve* *vší* *rychlosti*, *co* *nejrychleji*.

наскочѣть *naskočiti* *v.* наскáкать.

наскребáть, наскрѣсть *naškrabati*; *n.-ся* *n.* *se*.

наскучать, наскучить кому-либо чѣмъ obtěžovati koho čím, nuditi koho čím; это мнѣ наскучило to mne omrzelo.

насладиться, наслаждаться чѣмъ blažiti něčím; н.-ся чѣмъ požívati neb užívati čeho (rozkoše); kochati se v čem, těšiti se s čím.

наслаждение *n.* potěšení, rozkoš.

насластить, наслащивать (пирожное) osladiti, ocukrovati.

наслать (нашлю) poslati; насылать naposílati.

наслѣгъ, наслѣжникъ (star.) *v.* нощлѣгъ, нощлѣжникъ.

наслоение *n.* navrstvení.

наслоняться (вокругъ чегó) potloukati se (kolem čeho).

наслѣдъ, а voda vystouplá nad led (při tání).

наслѣш-аться, —иваться чегó (довольно) naposlouchati se (čeho); 2. sluchem, slyšením pochopiti, od slyšení se naučiti.

наслѣш-аться (много о комъ) mnoho se naslyšeti (o kom); —ка *f.* co se slyšelo; —кою, по —кѣ od sluchu, dle sluchu; только по —кѣ toliko od slyšení.

наслѣдить zůstaviti po sobě sled neb stopu; н. звѣря přijíti na stopu zvířeti.

наслѣд-іе *n.* dědictví; —никъ dědic, následník; —ница dědička; —нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе dědičský, následnický; —ный dědičný; —ование *n.* dědění; н. престола nástupnictví trůnu; право —ования právo nástupnické; —овать когó-либо děditi po kom; —ственность dědičnost, zděděnost; —ственный dědičný, zděděný; —ая ненависть dědičná nenávisť; —ая болѣзнь dědičná nemoc; —ое доброе, —ое имѣние dědičný sta-

tek; —ство *n.* dědictví, pozůstalost; лишій, —ства vyděditi; лишённый —ства vyděděný; —ствовать (crk.) *v.* наслѣдовать.

насмѣливать *v.* насмолить.

насмѣтриваться *v.* насмотрѣться.

насмѣртникъ (crk.) odsouzenec (k smrti).

насмѣть *adv.* do smrti.

насмолить, насмѣливать nasmoliti, posmoliti, smolou pomazati (dratev).

насморкать vysmrkati se.

насморкъ, а рѣма, smrkavka.

насмотрѣться на что nahleděti se na něco, nadívati se na něco, díváním se přiučiti.

насмѣх-ательный posměšný; —аться, насмѣяться надъ кѣмъ posmívati se, vysmívati se komu.

насмѣшить когó rozesmáti koho.

насмѣш-ка *f.* posměch, posměšek, úsměšek; —ливость posměvačnost; —ливый posměvačný, posmívavý, posměšný; —никъ posměvač; —ница posměvačka; —ничать *v.* насмѣхаться; —ничество *n.* posměvačnost. насмѣяться nasmáti se; 2. *v.* насмѣхаться.

наснось, насносьяхъ *adv.* na slehnutí (o těhotných); (низце: на rozvalení, na rozboření).

насныжить nasněžiti.

насованіе, насóвываніе *n.* nasprání.

насовать, насóвывать naspati, nastrkati; н. въ карманъ *n.* do kapsy; 2. н., насунуть paraziti na něco; н. на себя сапоги natáhnouti, navlíknouti na sebe (boty), т. rychle obléci *n.* obouti; н.-ся на что paraziti se na něco, o něco.

насолить nasoliti; н. кому zasoliti komu.

насорить, насоривать nadělati smetí nebo prachu, naprášiti.

насосать, насасывать *passáti*, *nasucati*; *parumprovati*.
 насосецъ, сца *Siphunculus* (červ).
 насосъ, а, *dem.* насосецъ, сца, насосикъ, а *pumpa*, *čerpadlo* (na vodu); воздушный *n.* *vůvěva*; 2. грудной, молочный *n.* *násosec*, *cucáček* (sklená nádobka s mlékem pro kojení nemluvnat); винный *n.* *kohoutek* на vytáčení vína; 3. žába (nemoc v hubě u koní).
 насох-лый *naschlý*; —нуть, насыхать *naschnouti*.
 насытаться *naspati se* (mnoho), *vy-spati se* (dosyta).
 наспѣхъ, наспѣхъ *adv.* на спѣх.
 наспереди *adv.* uprostřed.
 наставать, настать *pastávati*, *nastati* (blížiti se, přiblížiti se); настаётъ весна *pastává jaro*, *jaro se blíží*.
 настав-итель, наставникъ *učitel*; —ительный *poučný*, *vzdělavací*.
 наставить, наставлять, наставлять *pastaviti* (mnoho); *n.* (šaty), *t.* přidati k nim; 2. zamířiti (dalekohled, dělo); 3. *n.* въ чѣмъ poučiti, -ovati, *vzdělávati*; *n.* на что (на доброе), *n.* когó на путь vesti koho k čemu (k dobrému, na dobrou cestu).
 наставка, *dem.* наставочка *f.* *pastavení*, *pástavek*, *nástavka*.
 наставлѣніе *n.* *paučení*, *poučení*, *navedení*, *návod*, *instrukce*.
 наставлять, наставлять *v.* наставить.
 настав-никъ *učitel*; (домашний *n.*) *vy-chovatel*; —ница *učitelka*, *vychovatelka*; —нический, ая, ое, —ничій, ѣя, ѣе *učitelský*, *vychovatelský*; —ничество *učitelství*, *vychovatelství*.
 наставной (-ый), ая, ое, наставочный *pastavený*, *nastavovaný*.
 наставъ, а dělostřelecké zaměřovací *Visir*; 2. (star.) nádavek za půjčený med.

настаивать *v.* настоять.
 настал-ить, -ивать *zoceliti*.
 настание *n.* *nastání*.
 настановить, наставлять *mnoho* *nastavěti*.
 настегать, настегивать *nadělati stehů*; 2. *n.* комú спинú *namrskati komu*, *vy-prášiti n.* *namazati komu hřbet*.
 настезъ, настезъ *adv.* *dokořán* (otevřené dveře).
 настигать, настичь, настигнуть *zastihnouti*, *dostihnouti*; *настижѣніе n.* *zastižení*, *dostižení*.
 настилать *v.* настлать.
 настѣл-ка *f.* *rozložení*, *obložení*, *kladení*, *naklazení něčeho na něco*; *n.* пола *klazení podlahy*; —очный *podlažný*.
 настлать *nastlati*; 2. *klásti podlahu*.
 настовикъ, а (mysliv.) *zajíc*, *který se ukáže hned po roztání sněhu*.
 настой, я, настойка *nalivka vína n.* *kořalky na ovoci*, *která se nechá ustáti*; —чивость *vytrvanlivost*, *vytrvalost*; —чивый *vytrvalý*.
 настоль-никъ, а (crk.) *dědic trůnu*, *následník*; —ный *nástolní*, *stolní*.
 насторожить, настораживать *nastražiti*, *nastrčiti*; *n.* западнóу *nalíčiti n.* *nastražiti past*; *n.* уши *nas'ražiti uši*; *насторóжка f.* *nalíčení pasti*.
 настояніе *n.* *trvání na čem*.
 настоятель *převor*, *představený kláštera*; —ность *putnost*, *nalehavost*; —ный *putný*, *nalehavý*, *vytrvalý*; —ство *n.* *hodnost představeného klášterního*.
 настоять (-стою, -стойшь) *nastati*, *pastávati*, *blížiti se*; 2. (crk.) *býti přítomen*; *n.-ся nastáti se (dlouho)*.
 настоящий *přítomný*, *nynější*; 2. *skutečný*; -ее *врѣмя* (gram.) *přítomný čas*; *n.* алмазъ *skutečný diamant*, *pravý diamant*.

настрачивать *v.* настрочить.

настрашить кого, настращать *strašiti* koho, *postr.*, *zastr.*, *strachu* komu *nahnati*.

настригать *nastřihati*; настричь *na-střihnouti*.

настрогать *nastrouhati*.

настрога *adv.* *přísně* *z* *příсна*.

настроение *n.*, настрóй, *я m.* *naladění* (*hudebního nástroje*).

настроить, настрóивать *nastavěti* (*mnoho*); 2. *laditi*, *naladiti* *hudební nástroj*; 3. *n.* *koho* *nastrojiti* *koho* *k čemu*, *navesti* *koho* *k čemu*; *n.-ся* *nastrojiti se*, *naladiti se*.

настрóй-ка *f.* *vystavění*; 2. *naladění* *hudebního nástroje*; —щикъ *ladič*.
настружить *tříštkami* (*hoblovačkami*) *naplniti*.

настрѣливать, настрѣлять *nastříleti* (*mnoho*).

настряпать, настряпывать *nastrojiti n.* *nachystati jídel*; 2. *nastrojiti čeho*.

настудить, настужать *vychladiti*; *n.-ся v. se*.

наступ-ание *n.* *dotírání*, *dorážení*, *nalehání*; —ательный *doráživý*, *dotíravý*; (*adv.* -но); *n.* *союзъ* *spolek výbojný*; *n.* *и оборонительный союзъ* *spolek obranný a výbojný*; —ать, —ить (*на платье*) *stoupiti neb šlápnouti* (*komu na šat*); *n.* *на камень* *vstoupiti n.* *šlápnouti na kámen*; 2. *n.* *на неприятеля udeřiti na nepřítele*, *dorážeti n.* *dotírati na nepřítele*; *заимодávцы* —аютъ *на него* *věřitelé na něho nalehají*; —аетъ *зима* *blíží se zima*, *nastává zima*; —аетъ *весна* *blíží se jaro*, *nastává jaro*; —ила *зима* *nastala zima*; *ему* —иль *десятый годъ* *jde mu na desátý rok*; —ление *n.* *přiblížení-se*; *útok nepřátelský*.

наступчивый *dotíravý*, *drzý*; -ость -ost.

наступъ, а *útok*; *ити наступомъ на неприятеля udeřiti na nepřítele*, *útokem hnáti na nepřítele*.

настурции, *я řeřicha Nasturcium* (*rstl.*).

насть, а, настыль, и *f.* *svršek rozpuštěného a pak umrzlého sněhu* (*škrалoup, kůra sněhová*).

настынуть, настыть, настывать *vystydnouti*, *vychladnouti* (*o světnicích atd.*); настылый *vystydlý*, *vychladlý*.
настынный настённый; *n.* *жёлобъ* *žlab podkrovní*.

насудиться *nasouditi se* (*dlouho*).

насуетиться *našukati se* (*sem tam*).

насулить *naslibovati*.

насунуть, насóвывать *paraziti na něco*.

насупить, насúпливать (*брови*), *n.-ся nachmuřiti brvy*, *zamračiti se*, *žaskarediti se*; *на небѣ* *насúпилось zamračilo se* (*nebe*).

насупротивъ, насúпротивъ *adv.* *proti vis-à-vis*.

насурмить, насúрмливать *načerniti* (*brvy*).

насúслиться, насúсливаться *nachmeliti se*, *ochmeliti se*.

насухо *adv.* *na sucho*.

насучить, насúчивать *nasoukati*; *насúчка f.*, *насучение*, *насúчивание n.* *nasoukání*.

насúчникъ, а *roket Hupnum* (*mech*).

насушить, насúшивать *nasušiti* (*mnoho*); *n.-ся n. se*; *насúшка f.*, *насушение n.* *nasušení*. [*stávající*]

насúщий, ая, ее *budoucí*, *příští*, *на-насúшный* *vezdejší*; *хлѣбъ нашъ n.* *даждь намъ* *днесъ chleb náš vezdejší* *dej nám dnes*.

насчитать, насчítывать *napočítati*; *n.-ся n. se*.

насылать *posílati*, *naposílati* (*mnoho*).

насыпать, насыпать (*n. черó*) *nasypati čeho* (*mnoho*); *n.-ся n. se*.

насыпка *f.* násypka, nasypání.
насыпной, ая, ое nasypaný.
насыпь, а násypka (ve mlýně).
насыпь, и *f.* násyp (země n. kamení);
2. cetky stříbrné n. zlaté na nějakou látku přišité.

насытительный sytivý.

насытить nasytiti; насыщать nasycovati; *n.* (v lučbě); *n.-ся n. se.*

насых-аніе *n.* nasychání; —ать, насохнуть nasychati, naschnouti.

насыщеніе *n.* nasycení.

насы́вать, насы́ять (хлѣба) nasíti (obilí atd.); *n.-ся n. se.*

насы́въ, а osení; 2. (u mysliv.) přepážka v psinci pro psa.

насы́д-ать, насы́сть nasedati; насы́ло много пыли на стѣнахъ nasedalo mnoho prachu na stěnách; въ лодку насы́ло много людей do loďky nasedalo mnoho lidí.

насы́дка *f.* kvočna (kvokavá slepice); 2. kuřátka (shvězdění).

насы́дъ, а násed (očko na vejci).

насы́пка *f.* berla velitelská.

насы́к-альный nasekavací; —ать nasekati; насы́чь naseknouti; *n.* золотомъ damasovati, násečky dělati.

насы́комое *n.* hmyz *Insectum*.

насы́комойдный hmyzožravý.

насы́лый nasedlý; -ая пыль nasedlý prach.

насы́р-ить, —ивать nasířiti, nasirkovati, sírou napustiti.

насы́сть, и *f.*, насы́сть, а, *dem.* насы́стокъ, тка bidlo slepičí, hřada (hambalky).

насы́ч-ка *f.* násek, násečka; 2. damasovaná práce; —никъ oškrd, dláto sochařské; 2. hladidlo (v sklepných hutích).

на́таивать, на́таять nataviti (mnoho).

на́талкивать *v.* натолкать.

на́тапливать *v.* натопить.

на́тапывать *v.* натоптать.

на́таривать *v.* наторить.

на́таск-ать, на́таскивать, на́тащить навлеci (mnoho), navláčeti, přivleci; *n.-ся* navláčeti se, naplahočiti se.

на́тачивать *v.* наточить.

на́тверд-ить, на́твёрживать кому́ důtklivě připamatovati, naostřiti komu; *n.* рýку ruku něčemu naučiti, vy-cvičiti, nazpaměť se naučiti.

на́твори-ть rozmíchati (vápno), karbovati; mísiti chleb; 2. *n.* пакостей nadělati *n.* natropiti mrzutostí, hloupých kousků.

на́тека *f.*, на́течка (mysliv.) pronásledování zvíře.

на́тек-аніе *n.* natékání; —ать, на́течь nateci (mnoho); на́текло воды въ лодку nateklo vody do loďky; 2. *n.* на звѣря pronásledovati zvíře (o psech).

на́текъ, а natečení (vody); 2. krapník *v.* капельникъ.

на́тереб-ить, на́терébливать (*n.* льну) natrhati, naškubati (lenu).

на́тереть natřiti (něčím) *v.* натир-ать.

на́терпѣ-ться natrpěti (mnoho).

на́тес-ать, на́тэсывать natesati; *n.-ся n. se*; на́тэска, на́тэсываніе, на́тес-аніе *n.* natesání.

на́теч-еніе *n.* natečení.

на́течливый (mysliv.) rychlý při pronásledování (chrt).

на́течь *v.* натека́ть.

на́тир-ать чѣмъ natírati něčím; *n.-ся n. se*; на́тирка *f.*, на́тир-аніе *n.* natírání.

на́тиск-ать, на́тискивать, на́тиснуть натискnouti; 2. natlačiti, nacpati; *n.-ся* natlačiti se, nacpati se.

на́тискъ, а otisk (v hlíně, v písku); 2. úprk, prudký útok, nával.

на́тисн-ить, —ять natisknouti (vzorců na šátky atd.).

наткѣть (много) *natkati mnoho*.
 наткнѣть *nastrčiti*; натыкѣть *nastrkati*.
 натолкѣть *natloukati*; натолкнѣть *na-raziti na něco*; н.-ся *paraziti se*.
 натолковѣть, натолковѣвать кому *namluviti komu*; н.-ся *namluviti se*.
 натолочѣ (-толкѣ, -толчѣшь) *natlouci*.
 натомѣть *natrápiti se*.
 натопѣть, натапливать *silně zatopiti*; 2. *mnoho roztopiti, roztaviti*; н.-ся *natopiti se mnoho*.
 натоптѣть, натапывать *našlapati, ošl., udupati*.
 натопѣрить, -ивать *rozčepýřiti*; н.-ся *r. se*.
 наторговѣть, наторговѣвать *vykupčiti, nakupčiti*.
 натор-ѣть, натаривать (лошадь) *cvičiti, vycv. (koně)*; —ѣлый *vycvičený, naučený, zvyklý*; —ѣть *zvyknouti ně-čemu, vycvičiti se v čem*.
 наточѣть *nabrousit (mnoho)*; *nasoustružiti (mnoho)*; наточка *f.*, нато-чѣние *n. nabroušení*; 2. *nasoustružení*.
 натошѣть *adv. (— на тошѣть) na-tštítrobu (— na tšti'trobu), na lačný žaludek*.
 натравѣть, натравливать *naštvati, po-štvati, seštvati*.
 натрепѣть (лну) *namědliti lenu*.
 натрескѣться *natřískati se, nacpati se (žaludek)*.
 натрій, я *sodík (natrium, sodium)*.
 натрубѣть, бка *nátrubek*.
 натрус-ѣть *natrousit*; н.-ся *nastra-chovati se*; —ка *f. prachovka*; класть въ —ку *natrousit*.
 натрѣть, натронѣть, а *natron, sodík*.
 натрас-ѣть, —ѣть, натрасѣвать *natřásti*; н. яблокъ съ яблони *natřásti jablek s jabloně*; н.-ся *n. se*; —ѣние *n.*, натраска *f. natřesení*.

натѣ-га *f. napnutí, napjatost*; —же-ние *n. napnutí*; —жить, —живать *napnouti, namáhati*; н.-ся *napnouti se, namáhati se*; —жливый, —жный *namáhavý*; —ая работа *namáhavá práce*.

натужѣться *natruchliti se (truchliti dlouho)*.

натѣр-а *f. příroda natura*; рисо-вать съ —ы *kresliti dle přírody*; поста-вить въ —ѣ *dodávati v hotovosti in natura*; поставѣть —у *postaviti co vzor*.

натѣр-алистѣть, а *naturalista, přírodo-zpytec*; —альный *přírozený, pří-rodní*; —ая исторія *přírodopis*.

натѣр-ный *přírodní*; н. классъ *třída*, kde se *kreslí dle přírody, dle pří-rozených vzorů (u malířů)*; —щикѣть, а, —щица *f. živý vzor (u malířů)*.

натуше-вать, натуше-вать *natušovati*.

натыкѣть, натыкѣть *nastrkati (n. mno-ho kolíků do země)*; н., наспѣть (*na-tykati*) *konopí atd. někam*; 2. на-тыкѣть, наткнѣть *napichnouti, nabo-dnouti (na vidličku)*; натыкѣться, наткнѣться на что *napichnouti se, nabo-dnouti se na něco, naraziti na něco*.

натѣшить кого-либо *natěšiti koho, dlouho těšiti*; н.-ся *natěšiti se*.

натѣг-а *f. úterník*; —ивание *nataho-vání, napínání*; —ивать *natahovati, napínati v. натянуть*.

натѣгѣть, а *potahač (kleště bednářské na obruče)*; *úterník (u bednáře)*; 2. *potěh (u ševce)*; 3. *žabka (na smyčci k houslím)*.

натѣжка *f. natažení, napnutí*; плѣть въ натѣжку *šat jak by ulil*; 2. н. *přílepek, příplaěk (slovo vyplňovací jako na př. česky „tento“)*; 3. н. *klička právnická, výkrut*; 4. *napí-načka (na bubnu)*.

натянуть *natáhnouti*, *napnouti* (*nat. struny, provaz*); *natáhnouti boty* (*na pohy*); н. на чью-либо сторону *k něčí straně se nakloniti* н. přichýliti; н.-ся *natáhnouti se, napnouti se, namazati se, nachmeliti se.*

наугадъ *adv. nazdařbůh* *v.* наудачу.

науголокъ, лка, наугольникъ, а *nárožník* (*kování na úhlu*); 2. *úhelnice* (*míra úhelná*), *koutnice, koutník.*

наугольный *nárožní, úhelní*; н. домъ *nárožní dům.* [на slepo.

наудачу *adv. nazdařbůh, nabožezdař,*

наудить *mnoho na udici nachytati.*

наузь, а (*star.*) *návěšek, přívěšek*; 2. *libátko, talisman.*

наука *f. náuka, věda*; *врачебная, медицинская* н. *věda lékařská, lékařství*; 2. н. *učení (řemeslo)*; отдать мальчика въ науку *dáti chlapce na učení, aby se učil řemeslu*; вперёдъ тебѣ наука! *to ti buď na výstrahu! to si pamatuj!*

науститель *poštěvač*; —ница -ка; наустить, наущать *poštívati na koho.*

наутѣкъ (на утѣкъ) *adv. utikaje*; пуститься н. *pustiti se na útěk, dáti se na útěk.* [učiti koho čemu.

научить, научать *koho-либо чему* *на-науш-ина f., —никъ laloušek ušní*; —никъ *poštěvač, pošeptavač*; —ница *poštěvačka*; —ничать *poštívati na koho, posazovati na koho*; —ничество *poštěvačství.*

наущ-ать *poštívati v.* наустить; —é-ние н. *poštívání.*

нафабрить, -ивать *načerniti (vousy).*

нафта *f. v.* нефть.

нахаль, а *nestyda m., nestydatec*; нахалка *f. nestyda f.*

нахаль-ничать *nestydatě si počínati, nestydatě jednati*; —ный, нахайливый *nestydatý, drzý*; —ство *nestydatost, drzost.*

нахарк-ать, —ивать *nachrkati (mnoho).*

нахвалить, нахвалять *koho vychváliti, vychvalovati koho*; н.-ся *nachváliti se.*

нахвасть, нахвастьвать *nachvastati, nachlubiti se.*

нахватать, нахватывать *nachytati*; н. мухъ н. *much, schytati (zloděje)*; н. долгу *načeliti dluhů, nasekati dluhů.*

нахлебаться *nachlemtati se.*

нахлестать *našlehati, našvihati*; н. ся н. *se.*

нахлѣстка *f. kožená záplata (flek)*; 2. *výtopek, domluva.*

нахлобучить *v.* *наклобучить.*

нахлопотаться *nastarati se.*

нахлынуть *přivaliti se, navaliti se, nahrnouti se* (*o vodě, když je přival, o lidech*); нахлынули гости *nahrnulo se hostí.*

нахлѣб-никъ *stravník*; —ница *stravnice.*

нахлюстаться *nachlastati se.*

нахмурить, -ивать *nakřčiti, nachmuřiti (čelo), stáhnouti obočí*; н. лицó, н.-ся *svraštiti se, zamračiti se, kyseliti se*; на небѣ нахмурилось *nebe se zatáhlo*; н.-ся *rozčepýřiti se* (*o ptácích*).

нахныкаться *nafňukati se.*

находить *nacházeti, nalezati*; найти *najíti, nalezti něco*; н. на что *na-raziti na něco*; н. на *koho-либо* *vra-ziti na koho, t. potkati někoho*; всё найдено въ лучшемъ порядкѣ *vše nalezeno v nejlepším pořádku*; въ лодку нашло много воды *do loďky nateklo mnoho vody*; нашёлъ туманъ *rozestřela se mlha, přišla mlha*; егó никогда не найдёшь дома *jeho nikdy nenajdeš doma*; ты не на того нашёлъ *to jsi nepřišel na pravého*; находится *nacházeti se, na-*

lezati se; найтись najíti se; н.-ся за границею nacházeti se za hranicí, v cizině; н.-ся въ опасности nacházeti se n. nalezati se v nebezpečí; н.-ся въ добромъ здоровьѣ dobře se míti, býti zdrav; въ землѣ нахóдятся металлы v zemi nacházejí se kovu; нашлись ли твои вещи? našly se tvé věci? найдутся však ony se najdou.

находиться (нахожусь, находишься) nachoditi se (mnoho).

наход-ка, *dem.* — очка *f.* nalezená věc, nález; — ный nalezený; — чивый obratný (kdo se umí do všeho vpravití); — чикъ nálezce, nalezatel; право — чика právo nálezcovo, právo nálezné; — чица nálezkyně.

находъ, а (star.) vpád (nepřátelský) v. нашество.

нахождение *n.* nalezení, nacházení, stav, jak se kdo má; v. нашество.

нахолодить, нахоложивать vychladiti, nachladiti.

нахóхлиться, -иваться rozčepýřiti se. нахóхотаться nachechtati se.

нахрапóкъ, нахрапомъ násilně, násilím.

нацарáп-ать, -ывать naškrábatí (mnoho); 2. rozškrábatí, rozdrásati.

нацвѣтѣть, нацвѣчивать kropenatiti.

нацвѣтка *f.* kropenatost, květnatost.

нацвѣтъ, а špatná vlna, která po stríží s ovci se líná. [rodní.

національ-ность národnost; — ный ná-нація *f.* národ *nation* v. народъ.

нацѣдить, нацѣживать nasediti; н. вѣдрó пѣва naplniti vědro piva; нацѣженіе *n.* pasezení; нацѣженный, нацѣженный pasezený.

нацѣл-ить, —ивать (н. ружьё) namířiti (n. ručnici). [bati se.

нацѣловаться nancelovati se, nalí-

нацѣплить, нацѣплять zahákovati.

начадыть pačaditi.

начало *n.* počátek, začátek; первая начала první počátky (při vyučování); основныя начала *pl.* základy, zásady; начала жизни počátky života; вотъ начало всему злу v tom je počátek všeho zlého; всякая вещь имѣетъ своё начало každá věc má svůj začátek; въ самомъ началѣ hned z počátku; съ самаго начала hned od počátku; въ началѣ пятаго hned po čtvrté (t. hodině); въ началѣ шестаго hned po páté; быть подъ началомъ býti v kázni (o duchovních, když pro nějaký přestupek jdou do kláštera pod přísnou dohlídku); *pl.* начала knížata (jeden ze sborů čili kůrů angelských).

начало-бытный prvopočáteční, věčný (o Bohu); — счисленіе *n.* letopočet, časořadí *aera*.

началь-никъ náčelník, velitel, představený; — ница náčelnice, velitelka, představená; — ническій, ая, ое, — ничій, бя, ъе náčelnický, velitel'ský, představen'ský; — ный počáteční, začáteční; — нья бѣквы počáteční písmena, začáteční písmena; — нья правила základní pravidla; — ство *n.* moc, vláda; главное *n.* надъ войскомъ vrchní vláda, vrchní velitelství (nad vojskem); — ствовать býti představeným, býti velitelem, míti vrchní velení.

начатіе *n.* začetí, počátek, počátek; до -ія войны do začátku vojny.

начатокъ, тка začátek, počátek; *pl.* начатки první počátky (v učení), prvotiny.

начать (начну, -нѣшь) začítí; (čes. па čítí chleb, t. poprvé nakrojiti; паčí sud s pivem — почать, починать) начало морозить, начались морозы začalo mrznouti, začaly mrazy v начинать.

начекан-ить, —ивать *mnoho raziti*.
начелокъ, лка, начельникъ, а náčelek,
páska na čelo.

начерн-ѣніе *n.*, начѣрниваніе *načernění*; —ить, начѣрнивать *načerniti*;
2. *pakaňhati, namazati*.

начерно *adv.* *v konceptu, v nástinu, v rozvrhu*.

начѣрп-ать, —ивать *načerpati*.

начерт-аніе *n.* *rozvrh, nástin, náčrtek, plán*; —ать, начѣртывать *načrtati, nastíniti, rozvrhnouti, koncipovati*; *n.-ся rozvrhnouti se*; —ить, начѣрчивать *načrtati, rozvrhnouti, plán navrhnutí*.

начес-аніе *n.* *načesání*; —ать, начѣсывать *načesati (mnoho), rozčesati, rozškrábat*.

начѣсть, начѣтывать (на *кого*) *dopřítati se schodku*; на *него* при свидѣтельствѣ казни *начѣ* сто *рублѣй při prohlídce pokladny shledali, že mu schází sto rublů*.

начѣсь, начѣсь, а (*н. пенькѣ*) *načesané konopě, náčes*; 2. *rozškrábané místo na těle*.

начетверо *adv.* (на *четыре части*) *na čtvero*.

начѣт-ный *scházející, nedostávající se*; —чикъ, а *čtenář (kdo mnoho už četl)*; —чица *čtenářka*.

начѣтъ, а *i* у *schodek (v pokladnici)*; на *немъ* *оказалось начѣту* *сто рублѣй schází mu sto rublů, ukázal se schodek sto rublů*.

начин-аніе *n.* *počínání*; 2. *podniknutí*; —атель *počínatel, podnikatel*; —ница —ка; —ательный *počínavý, počínací*; *н. глаголъ počínavé časoslovo verbum inchoativum*; —ать *počínati, začínati, podnikati*; *н. переговоры začínati vyjednávání*; *н. слѣдствие завести vyšetřování*; *н.-ся začínati se, počínati se*; —аетъ

смеркаться začíná soumrak; —ается *день svítá*.

начинить, начинивать *naplniti, napsati*; *н. перо opravit pero, přiříznouti, sříznouti pero (ku psaní)*; *н.-ся naplniti se*; *начинѣніе, начиниваніе n. naplnění, napsání*; *начиненный, начиненный naplněný, napsaný*.

начинка, *dem.* *начиночка f. nadívka, nadívka*.

начинщ-икъ, а *podněcovatel, pobuřovatel*; —ица —ка *v. зачинщикъ*.

начинъ, а *začátek, počátek*; сдѣлать *н. строенію začíti stavět*; *н. дѣло красить s chutí do toho, půl je hotovo*.

начистить *načistiti (mnoho)*.

начисто *adv.* *na čisto*; 2. *dočista, zcela*; *переписать бумагу n. přepsati list na čisto*.

начитанн-ость *pročetlost, sečetlost*; —ый *pročetlý, sečetlý*.

начитать (что *нибѣ* у *кого*) *ve čtení najíti, ve čtení spozorovati*; *н.-ся načísti se (mnoho)*.

начихаться *nakýchati se*.

начудиться *nadiviti se*.

нашалить *mnoho kousků svévolných nadělati, natropiti*; *н.-ся nadováděti se, načtveračiti se (dosti)*.

нашататься *nachoditi se, uchoditi se, unaviti se chozením*; 2. *nalenošiti se, napovalovati se*.

нашатѣрь, я *salmiak, sůl čpavková Sal ammoniacum*; *adj.* *нашатѣрный*.

наше *n.* *naše v. нашъ*.

нашеземецъ, мца *našinec, krajan, roďák*.

нашейникъ, а, *dem.* —ничекъ, чка *nášejník*.

нашептать, нашептывать (кому-либо въ *ухо*) *našeptati (komu něco do ucha)*; *н. на что (на воду) říkati*

nad vodou, zařikávati vodu (černo-
kněžnicku); нашептáние *n.*, наше-
потъ, пта našeptávání.

наше́ствие *n.* (н. неприя́теля) *vrád*
(nepřátelský), útok; н. свята́го Духа
seslání Ducha svatého.

нашивать *nosívati v.* носить, нести.

нашива́тъ našívati v. наши́тъ.

нашивка *f.* nášívka, vyšívání, vyšívání; мундиръ съ золотыми нашивками *oděv se zlatým vyšíváním.*

нашивной, ая, ое našitý, našivaný,
vyšitý, vyšivaný.

нашільникъ, а podocasník (řemen u koní).

нашить našiti, vyšiti.

нашкóл-ить, —ивать vusvičiti; н.-ся
vusv. se.

нашлѣмникъ, а okrasa na přílbi
(v heraldice) *cimier*.

нашлёпать *naplácati* (н. ребёнку
спинú).

нашпиковать našpikovati.

нашпѣл-ить, —ивать paríchnouti
špendlíkem.

нашпóрникъ, а řemínek k ostruze.

нашумѣть našuměti, nahlučeti, hluku
nebo šumu nadělati.

нашутіть nažertovati.

нашъ *pron. m.* náš; *hásha f.* naše;
háshe n. naše; *pl.* *háshi naši*; по
háshemu dle našeho obyčeje; нашъ
jmeno písmene n v azbuce.

нащѣка, нащóка *f.* **příštipék** (na obuvi).

нащепать naštípati (dříví).

нащѣчина *f.* okovec, kování na dřevěné části některého stroje.

нащечить денегъ nahrabati peněz.

нащѣчникъ ohlávka koňská.

нащипать, нащипывать *naštípati, na-*
trhati mnoho.

nařdát, nařst nakousnouti, -sati;
2. bráti na dluh věci k jídlu.

наѣзд-ить, наѣзживать objezditi (koně);
н.-ся najezditi se (mnoho); — ка f.
cvičení (koní), objížďení, cv. psů;

—никъ, а nájezdník, kořistník;
морской н. mořský loupežník; 2. н.
Ichneumon; —ница nájezdnice, ko-
řistnice; —ничать nájezdy činiti;
—нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе ná-
jezdnick ý; —ничество nájezdnictví.

наѣздъ, a nájezd, útok, vpád.

набѣжѣть, набѣхъ (н. на камень) v jí-
zdě na něco naraziti (na kámen
atd.); 2. sjeti se (o mnohých).

наѣзживать v. наѣздить.

наѣзжій, аа, ее kdo přijel, příchozí.

наѣсть v. наѣдѣть.

наѣхать v. наѣзжать.

наэлектризовать *selektrisovati.*

наклеивать на кого-либо nakleveti na koho, pomlouvati koho.

на явѹ *adv.* bdíc, v bdění (на јевѣ).

найдр-ѣтъ, —ивать zjitřiti se, zhno-
jiti se (o vředu).

найн-иться (prost.) vtírati se ke komu;

—ка *f.* vtíralka; —ливость vtíra-
vost; —ливый vtíravý, drzý; —ство
vtírání-se, dotírání-se; наянъ, а
(prost.) vtíravec, dotíravec, opová-
žlivec.

на́ятіе *n. v.* на́нятіе.

не *adv.* не; не чѣствовать холода
necítiti zimy; (не se spojuje v slovo
jedno pouze s podstatnými, přídavnými,
příslovkami; s časoslovy se
neslučuje, zůstávajíc o sobě); 2. не
(— není): не чѣмъ стерѣть пыли
není čím utřít prach; не на что
купить není zač koupiti; не къ чему
не за чѣмъ ходитъ туда není třeba
tam choditi; не у кого спросити
není koho se zeptat; не куда по-
ставитъ není kam postaviti.

небезвыгодный nebezvýhodný, нее-
prospěšný.

небезспóрный *ne bez sporu.*

небеса́ *pl. nebesa v. nébo.*

небѣсный небескý; Царь *n. otec nebeský*; царство, царствiе *-oe království nebeské*; -мя тѣла́ небеска́ тѣlesa; *n. про́мысль prozřetelnost božská*; *pl. небѣсная, ихъ n. věci nebeské, království nebeské.*

неблаго-врѣменный *nevčasný; adv. -но ne včas*; —дárность *nevděčnost*; —дárный *nevděčný*; —надѣжный *nespolehlivý*; -ость *-ost*; —нрáвiе *n. nemravnost*; —нрáвный *nemravný*; —пристойный *nepřístojný, neslušný*; -ость *-ost*; —разúмiе *n. nerozum, nerozumnost*; —разúмный *nerozumný*; —рóдный *neurozený (nešlechtický)*; 2. *neušlechtilý*; —чiн-ный *nerořádný, nenáležitý.*

не́бо *n. nebe*; *pl. небеса́, ъ nebesa*; возно́сить когó до небесъ *vynášeti koho do nebes (vychvalovati)*; воз-водить о́чи на небеса́ *pozdvihnouti oči k nebesům*; орёлъ парíть подъ небесáми *orel se vznáší pod nebeseami (v oblacích)*; какъ угоднó небесáмъ *jak je vůle Páně*; хвалите Господа въ небесáхъ *chvalte Hospodina v nebesích*; 2. *не́бо patro, ро-неbí v ústech.*

небо-жiтель, я *nebežtan, obyvatel nebes*; —зóръ, а, звѣздоглáдъ, а *nebehled, hvězdohled Uranoscopus*; —край, я *obzor nebeský (kraj nebes) Horizont.*

небóльшой, áя, óе *neveliký*; три ми-нóты съ небóльшимъ нѣсо *přes tři minuty, tři minuty a něco.*

небо-мýдренный *nebeskou moudrostí obdařený*; —описáние *n. nebeпис, opis nebes Uranographie*; —описáтель *nebeписec*; —склóнъ *obzor nebeský Horizont.*

бóязненный *nebázlivý*; -ость *-ost.*

J. Rank: Rusko-český Slovník.

небрáчие *n. bezmanželství.*

небрежѣние *n. nevšímání, nevšíma-vost, nedbalost.*

небреж-ливый, —ный *nevšímový, ne-dbalý, nepozorný, netečný*; -ость *-ost.* небывáлый *nebývalý*; 2. *nezkušený*; слýчай *n. neslýchaný případ*; онъ человекъ *n. on je nezkušený.*

небывáльщина *f. neslýchaná věc*; не-былица́ *f. bajka, báchorka*; взводíть небылицу на когó *nadělati na koho klevet, nadělati klepů.*

небытiе *n. nebytí.*

небы́тность *nepřítomnost.*

нева́жный *nedůležitý, nepatrný.*

неварѣние желудка *nezažívání, nezá-živnost žaludku.*

невдалекá *adv. nedaleko.*

невели́чекъ, чка, чко; рóстомъ *n. vzrůstu nevelkého.*

невечѣрний, яя, ее *nesoumračný, bez soumraku*; *n. свѣтъ světlo nesoumračné*; —iе дни *dni nesoumračné (u severního polu).* [-ость *-ost.*

невещѣственный *nehmotný (nevěcný)*; невзгóда *f. nehoda*; невзгóды жiзни *nehody života.* [взирáть.

невзирáя *adv. (transgr.) nehledě v.*

невзначáй *adv. z nepadání, nenadále, nepozorovaně.*

невзрáчный *nenadálý*; -ость, -ost.

невзыскáтельный *nezištný, skromný.*

невида́ль! вотъ н.! *adv. nevidáno!*

невида́льщина *f. nevidaná věc.*

невидiмка́ *f. neviditelná věc*; *m. et f. neviditelný, -ná.*

неви́дим-о *adv. neviditelně*; —ость *neviditelnost*; —ый *neviditelný.*

неви́дѣние *n. (crk.) nevidění, slepota.*

неви́нн-ость *nevinnost*; дѣтская́ *n. dětská n.*; —ый *nevinný.*

неvkýсный *nechutný.*

невлáстный *nepříslušný, neoprávněný.*

невмѣняемость *nepřičetnost.*

невмѣст-і́мый со se nedá umístiti;
—і́тельный kde není dost místa.

невмѣстн-ый nemístný, nevhodný;
-ость, -ost.

невним-а́ние *n.* nevšímání, nechápání;
—а́тельность nevšímavost, nepozor-
nost; —а́тельный nevšímavý, nepo-
zorný. [pitelný.

невня́тный nesrozumitelný, nerocho-
нево́дь, а, *dem.* неводо́къ nevod (u
rybářů); *adj.* неводный.

нево́дьба *f.* lovení nevodem.

невоз-бра́нный nezabráněný, povo-
lený; —вра́тный nenabraditelný;
-ость, -ost; —держа́ние *n.*, —де́рж-
ность nezdrželivost; —де́ржный ne-
zdrželivý; —дѣланн-ый nevzdělaný;
—мо́жно *adv.* nemožno, není možno,
není možná; —мо́жность nemožnost;
—мо́жный nemožný.

нево́лить (-лю, -лишь) ко́го к чemu
nutiti koho k čemu; при- přinutiti.

нево́ль-никъ, а nevolník (otrok, pa-
rob); —ница nevolnice; —нический,
ая, ое, —ничій, ъя, ъе nevolnický;
—ничество nevolnictví, poroba (sta-
roč. člověčenství); —ный nevolný,
otrocký, nucený; *adv.* —но nevolně,
bezděky, nuceně.

нево́ля *f.* (*dem.* неволюшка) nevol-
nost, otroctví; nouze, nutnost; не-
во́лею, по нево́ль nevolně, bezvolně,
bezděky, nechtě, proti vůli; во́лею
нево́лею vol nevol, volky nevolky,
chtě nechtě, buď libo nebo žel.

невообра́зимый čeho si nelze pomy-
sliti nebo představit.

нево́ротъ, и *f.* neobrácené sukno, ne-
obrácený šat.

невопа́дь *adv.* nevčas, v nečas.

невразу́мительн-ый nesrozumitelný;
-ость -ost.

невреді́м-ый neporušený, nepoško-
zený, celistvý; -ость -ost.

невре́дный neškodný.

невсту́п-но *adv.* neúplně; —н-ый лун-
н-ый мѣсяцъ neúplný měsíc (29 dní).

невсхо́ж-есть nedozralost; —і́й, ая,
ее nedozralý.

невтерпе́жъ *adv.* k nevydržení, ne-
snesitelný, -ně.

невы́год-а *f.* nevýhoda, nevýhodnost;
—н-ый nevýhodný.

невыно́симо *adv.* k nesnešení, nesne-
sitelný, -ně.

невырази́м-ый nevyslovitelný, nevý-
slovný; -ость -ost.

невысо́кій, ая, ое nevysoký.

невѣ́гла́сие *n.*, невѣ́гла́сь, а (*crk.*), не-
вѣ́голось, а (*star.*) nevěhlas, nevě-
hlasnost.

невѣ́дом-о *adv.* nevědomě, neznámě;
—ый nevědomý, neznámý.

невѣ́дь *adv.* Bůh ví; объ́ этомъ не-
вѣ́дь, что поду́мають о tom Bůh ví,
co si pomyslí; у него́ невѣ́дь, какъ
много де́негъ Bůh ví (kdo ví, nikdo
neví), jak mnoho peněz on má.

невѣ́дѣ́ние *n.* nevědění, nevědomost.

невѣ́ж-а, —да *m.* nevěda, nevědomec,
-mý; 2. neotesek, sprosták *m.*, spro-
stačka *f.*; —ественный nevědomý,
sprostý; —ество nevědomost, spro-
stota, hrubost; —ливый neskromný,
nezdvořilý, neuctivý; -ость, -ost; -о
adv.; —ничать sprostácky si počí-
nati, sprostáčiti.

невѣ́й-ка *f.*, —ница neváté *n.* neo-
pálané obilí.

невѣ́р-іе *n.* nevěra, bezvěří; —ка *f.*
nevěřící; —но *adv.* nevěrně; 2.
nesprávně, neprávě, nepravdivě;
—ность nevěrnost; 2. nesprávnost,
nepravdivost; —н-ый nevěrný; 2.
nevěřící; 3. nesprávný, nepravý, ne-
pravdivý.

невѣ́роятн-ый k víře nepodobný, k pra-
vdě nepodobný, k neuvěření; -ость.

невѣр-ствіе, —ство *n.* (crk.) *v.* невѣ-
ріе; —ствовать *v.* невѣре trvati.
невѣръ, а невѣріці (*m.*).
невѣсом-ость nevažitelnost; —ый ne-
važitelný; —ья вещества *pl.* neva-
žitelniny *Imponderabilia*.
невѣста *f.* nevěsta; *n.* *n.* (dospělá
dcera); у негѣ дочь уже *n.* má už
nevěstu (*t.* dceru na vdání); невѣ-
стинъ, а, о nevěstin, а, о.
невѣст-ка *f.*, *dem.* —ушка snacha
(synova žena; prostonár. nevěsta);
2. švakrová (bratrova žena).
невѣсто-водець, дца, —водитель (crk.)
družba.
невѣсть *adv.* (prost.) *v.* невѣдь.
невѣянный nevátý (obilí).
негáрный slabý (o kořalce), nedopá-
lený, málo lihu držící.
негáрь, и tráva od předešlého roku.
негасáющий, ая, ее, негасímый, не-
гасímый neuhasitelný; негáшенная
известъ nehašené vápno.
негдѣ *adv.* není kde, není kam, není
místa.
негібельный, негіблемый, ая, ое, негіб-
лющий, ая, ее nehynoucí.
негібкій neohebný.
негладкій nehladký.
негли *adv.* (crk.) snad.
негніючий, негніющий, ая, ее nehni-
jící; негніючка *f.* zerav(?) *Thuja*
(rstl.).
негѣд-никъ, а ničemník *v.* негодяй;
—ница ničemnice; —ный ničemný;
n. человекъ *v.* негодяй; *n.* въ пищу
nezáživný, nestravitelný.
негѣдов-аніе *n.* nelibost, nechut; —ать
(-дую, -дѣшь), воз- на что nevřítí,
zanevřítí na něco, s nelibostí nebo
s nechutí na něco hledětí.
негѣдъ, а (prost.) nehoda.
негодяй, я ničema *m.*, ničemník;
—ка ničema *f.*, ničemnice.

негорáздо *adv.* (star.) nedobře, ne-
chvalně.
негостепріимный nehostinský.
негоц-іантъ, а obchodník *Negotiant*;
—іація *f.* vyjednávání diplomatické.
негрѣнокъ, нка mouřeninský chlapec;
негрітянка *f.* mouřeninka, černoška,
negerka; негръ, а mouřenín, čer-
noch, negr.
недáв-ній, яя, ее nedávní, nedávný;
—но *adv.* nedávno; —ность nedá-
vnost.
недалѣк-ій, ая, ое nedaleký; —о (*dem.*
недалѣчко) *adv.* nedaleko.
недальній, яя, ее nedaleký, nevzdá-
lený; *n.* родственникъ blízký příbu-
zný; онъ человекъ недальняго ума
on je obmezeného rozumu.
недальновѣдный krátkozraký.
недвѣж-имость nepohybnost, nepohy-
blivost; 2. nemovitost, nemovitý
statek; —имый nepohybný, nepo-
hyblivý; 2. nemovitý; —ный ne-
hybný.
недѣгесы, овъ *m.* *pl.* (na korábech)
trámu na předku korábu.
недегіль, я *m.* sluka bahništná.
недѣржкій, ая, ое co nedrží, slabý.
недобѣръ, а nedoběrek.
недоброжелáтель, я nepřítel (zá-
vistník); —ница nepřítelkyně;
—ный nepřítelivý (závistivý); —ство
nepřítelivost (závist).
недобросѣстн-ость nesvědomitost;
—ый, бесѣстный nesvědomitý.
недоброхѣт-ка *f.*, —ный, —ство, не-
доброхѣтъ, а *m.*, *v.* недоброжелá-
тельница, —желáтельный, —желáтель-
ство, —желáтель.
недѣбрый nedobrý.
недо-варѣніе *n.* nedovaření; —ва-
ренный nedovařený; —варъ nedo-
varek, věc nedovařená; —вѣдѣть
nedohlídati, špatně vidětí.

недовольный, ая, ое (-лень, -льна, -льно) nespokojený, -п, -па, -по, онъ тѣмъ недоволенъ он s tím není spokojen.

недовѣручка co nebylo přijato, schodek v příjmu n. u výtěžku.

недовѣр-еніе i —ie n. nedůvěra; —чивость nedůvěřivost; —чивый (adv. -во) nedůvěřivý.

недовѣс-ить, недовѣшивать nedovažovati, scházeti na váze; —окъ, ска, недовѣсъ, a nedovažek, co schází na váze.

недогад-ка f. neuhodnutí; —ливість nedostatek bystrého ducha; —ливый nedostatečného ducha, nepozorný. недогаръ, a nedostatek líhoviny v nápojích.

недо-глядка f., —глядѣніе n. nedopatření; —глядѣть, —глядывать чего nedopatřiti; —дача f. nedodávka, co schází v dodávání; —дѣлка f. nedodělka; —зрѣлый nedozralý; —ймка, dem. —ймочка f. nedojímka, nedoběrek; —ймочный nevybraný; —ймщикъ, a kdo nedoplatil, nedoplatník.

недокись, и nedokys *Deutoxyd v. второкись.*

недо-кормъ, а, —кормка f. nedostatek krmě; —лѣжка f. nedostatečné vyležení; —лисокъ, ска, недолись, и f. liška s krátkou srstí; —лѣтокъ, тка nezletilý; —лѣть, и f. nezletilá; —могать býти немocen, stonati (star. nemáhati); —молвка f. co nedomluveno (zamlčeno), zámlka; —молъ, а co nedomleto.

недомѣр-иваніе n., —ка f. nedoměrka, co nedoměřeno; —ивать, —ять nedoměřiti; н.-ся n. se; —окъ, рка ryba, která nemá ještě své pravé míry, totiž pravé velikosti.

недо-мѣска f., —мѣсъ, а nedoměska,

těsto ne dosti vymísené; недонашиваніе nedonošení, —наšení; —носокъ, ска nedochůdce, zmetek (дítě nedonošené); —нось, а potracení, zmetání, nedochození, nedonošení (o těhotných); —печатка f. nevyšlé písmo (v knihtisku); —писка, —писъ, и f. nedopiska, co nedopsáno; —плата f. nedoplatek; —пой, я nedostatečné napojení dobytka; —принять nedobрати; —продать, —продавать nedoprodати; —продажа f. neúplný prodej; —работка f. nedodělání, nedodělaná práce; —разумѣвать, —разумѣть nedorozuměti; —разумѣніе n. nedorozumění; —рдѣлый nedozralý (nežit); —родить, —рождать neuroditi (o půdě rolní); н.-ся neuroditi se (o obilí a t. d.); —родъ, а neurodění (neúroda); —росль nedorostlý, nevyrostlý, nedospělý, nezletilý.

недоросль, я m. nedorostlý, nedospělý, nezletilý; н., и f. -lá; н. mазлічек (o dětech).

недо-рѣстокъ, тка nedorostek, nedorůšlé (ěte), dítě nedorostlé; pl. —рѣстки куže n. spratky nedorostlých zvířat; —сидокъ, дка kuře před časem vylíhnuté, nedosedek; —сидѣть, —сѣживать nedoseděti (na vejcích); —сѣлокъ, лка kdo dosti neselilil, nedosilek; —слышать nedoslýchати; —слышка f. nedoslýchání; —смотрѣніе n., —смѣтръ, а nedopatření; —смѣтрѣть nedopatřiti. недособоль, и f. nedospělý sobol, sobol s krátkou srstí.

недо-солъ, а nedostatek soli, neslanost (jídla); —сѣхлый nedoschlý, nevyschlý; —спѣлый nedospělý, nedozralý; —ставать, —стать nedostавати se.

недостат-окъ, тка, dem. —очекъ, чка

(въ чемъ) *nedostatek, vada*; —очно *adv. nedostatečně*; —очность *nedostatečnost*; —очный *nedostatečný*; н. глаголь *neúplné časoslovo verbum defectivum*.

недо-сти́жимость *nedostižitelnost*; -сти́жимый *nedostižitelný*; —стовѣрный *nevěrohodný*; -ость -ost; —сто́инство *n. nedůstojnost, nehodnost*; —сто́инный (-сто́инъ) чегó *nedůstojný, nehodný něčeho*; —сто́йно *adv. nedůstojně, nehodně*; —стѹпность *nedostupnost*; —стѹпный *nedostupný*; —сѹгъ *nedostatek času*; мнѣ н. (мнѣ —сѹжно) *nemám kdy, nemám pokdy, nemám času*; за —сѹгомъ *pro nedostatek času, že nebylo kdy nebo pokdy*; —сѹжно *adv.*; емѹ н. *nemá kdy*; мнѣ н. *v. недосѹгъ*; —считáться, —счѣтываться чегó *nedopočítati se čeho*; —сѣвка *f.*, —сѣвъ, а *nedostatečnost osení*; —то́чный къ чему́ *kdo není spoluvinníkem*; —трóга *m. et f. nedůtklivý, -vá; nedůtklivec, choulostivec*; 2. н. *citlivka Mimosa sensitiva* (rstl.); —тѣ́ка *m. et f. v. недотрóга*; —ѹздо́къ, дка *ohlávka* (на конě); —умѣ́ние *n. rozpaky pl., pochybnost*; быть въ —умѣ́нии býti v *rozpacích, v pochybnostech*; придти въ н. *přijíti do rozpaků*; приве́сть когó-либо въ н. *přivesti koho do rozpaků*; —ѹ́чь, а *R.*, —ѹ́чь, и *A. (m. et f.) nedouk* (kdo se *nedoučil*); —чѣ́сться, —читáться, —чѣ́тываться *nedopočítati se v. недосчитáться*; —чѣ́тъ, а *nedostatek, v účtu, schodek deficit*; *adj.* —чѣ́тный *nedostávající se*.

недо́шлый *nedopečený*; 2. (prost.) *nevycvičený, nezkušný*; 2. *nevyspělý, polousrstný* (o *srstnatých čtvernožcích, když nemají náležité srsti*); -ая лиси́ца; -ый со́бо́ль *v. недособо́ль*.

недоѣ́дки, овъ *pl. m. nedojedky, zbytky jídla* (poprsky, poprstky).

недрѣ́мленный, *star. недремáтельный nedřímající, bdící; adv. -но.*

не́другъ, а *nepřítel* (vrah).

недрѹ́ж-ба *f. nepřátelství*; —нѣ́й, яя, ее (*star.*) *nepřátelský*. [churavěti.

недѹ́говать (-ѹ́рю, -ѹешь) (*crk.*) *nedužiti*.

недѹ́гъ, а *neduh* (nemoc).

недѹ́ж-ливый, —ный, ая, ое *neduživý*.

недѣ́йствитель-ность *neplatnost* (listiny, směnky), *neúčinnivost* (léku); (*mechan.*) *nečinnost, neúčinnost, nedostatek samočinnosti Inertia*; —ный *neplatný* (list, směnka atd.), *neúčinnivý, neprospěšný*. [dělitelný.

недѣ́лим-ость *nedělitelnost*; —ый *недѣ́ль, и f. (star.) statek nedílný*.

недѣ́ль-ка *f. dem. v. недѣ́ля*; —но *adv. marně, nedůvodně*; —ный *недѣ́лнй, týdenní*; 2. *marný, jalový, planý, nedůvodný*; про́сьба егó —на *prosba jeho je marná*; недѣ́лю —ски *adv. celou boží neděli, celý boží týden*; —щина *f. týdenní mzda, týdenní plat, týdenné, ého n.*

недѣ́ля *f. týden, neděle*; двѣ недѣ́ли *dvě neděle* (— 14 dní); 2. н. (*crk.*) *neděle* (sedmý den v témdni, ruský obyč. воскресѣ́нье). (*činný, neúčinný*.

недѣ́ятель-ность *nečinnost*; —ный *не-неждáн-но adv. neočekávaně*; —ый, —ный *neočekávaný*.

не́жели *adv. (crk. не́же) nežli*.

незабвѣ́нный *nezapomenutelný*.

незабѹ́д-ка, *dem. —очка f. (незабѹ́дь меня) nezabudka, pomněnka Myosotis* (rstl.).

неза-вѣ́дный *nezávidný, čeho někomu netřeba záviděti*; —вѣ́симость *nezávislost, neodvislost*; —вѣ́симый *независlý, neodvislý*; —вѣ́стно *adv.*, —вѣ́стный *bez závisti*; —гла́дмый

nezahladitelný, nevyhl. (nezapomenutelný); —дача *f.*, неудача *nezdar*, nehoda, protivenství; —дэчливый *nezdařilý*; (*adv.* -во -le); —долго *adv.* za nedlouho; н. до прибытия *eró nedlouho* (krátce) před jeho příchodem; —дóрный (*prost.*) nevynikající, obyčejný; —зóрный *bez hany*, bez úhony, neúhonný; -ость *neúhonnost*; —кóнно *adv.* *nezákonně*.

незаконно-прижитый, —рождённый (-ья дѣти) *nemanželský* (-é děti).

неза-кóнно-сть *nezákonnost*; —кóнный *nezákonní*; н. бракъ *divoké manželství*; -ая жена *v.* наложница; —лý-па, —лýпка *f.* *kukla*, sklíčení žaludu přední *Phimosi* (*med.*).

незамáй! (*prost.*) *nedotýkej se!* -те! *nedotýkejte se!*

неза-медлительно *adv.* *bez meškání*, *bez průtahu*; —мѣнимость *penahraditelnost*; —мѣнимый *penahraditelný*; —пáмятный *peramětný*; съ -ныхъ *временъ od peramětných časů*.

незáпп-о *adv.* *nenadále*; —ость *nenadálост*; —ый *nenadálý*, *neočekávaný*; *v.* *внезáпно*, -ость, -ый.

незгóда, незгóдые *v.* *несгóда*, *несгóдые*.

нездóров-иться *nebyti zdrav*, *churavěti*; емý -ится *není zdrav*; —ость *pezdravost*; —ый *pezdravý*; нездо-рóвъ, -ва, -во *pezdráv*, а, о; —ье *n.* *pezdraví*, *nemoc*; —ѣть (-ѣю, -ѣ-ешь) *pezdravěti*, *churavěti*.

нездравіе *n.* (*crk.*) *v.* *нездóровье*.

неземнóй *nadzemský*, *nadpozemský* (*nebeský*).

незлóб-а *f.* (*crk.*), —ие *n.*, —ность *pezlobnost*, *dobrosrdečnost*; —ный, —ивый *pezlobný*, *dobrosrdečný*; —ствовать, —овать (*crk.*) *bez zloby* (*dobrosrdečně*) *jednati*.

незнáем-о *adv.* *neznámě*, *nejistě*;

—ость *neznámост*, *perovědomost*, *neznalost*; —ый *neznámý*, *neznalý*. *незнáние n.* *neznání*.

незрѣл-ость *pezralost*; —ый *pezralý*.

незыблем-о *adv.* *nezvratně*; —ость

pezvratnost; —ый *pezvratný*.

неиз-бýтный (*crk.*) *nezbytný v.* неиз-

бýжный; —бýжимый, —бýжный *pe-*

vyhnutelný; —бýжимость, —бýж-

ност *pevyhnutelnost*; —бýжно *adv.*

pevyhnutelně; ёто *n.* *to je pevy-*

hnutelné; —вѣданный *pevyzpyto-*

vaný, *pevupátraný*; —вѣстие *n.*

(*crk.*), —вѣстность *peznámост*, *pe-*

ovědomost; —вѣстный *peznámý*,

perovědomý; —вѣстно *adv.* *peznámo*,

perovědomo; н., гдѣ онъ живётъ

není povědomo, *kde bydlí*; —глад-

димый pevyhladitelný; -ость -ост;

—лечимый *pevyléčitelný*, *pezhoji-*

teluý; -ость -ост; —мѣнный *pezmě-*

nitelný; -ость -ост; —мѣримый *pe-*

změřitelný (*nesmírný*); -ость -ост;

—образимый *pevyobrazitelný*, *co se*

nedá popsati; —речённый (*adv.* -но)

pevyslovitelný; —слѣдимый, —слѣд-

ный pevyzpytatelný, *nevystižitelný*;

—сякаемый *pevysychající*.

неизъяснимый (*adv.* -мо) *čeho nelze*

objasniti n. *vysvětliti*.

нейма, ы *f.* *necháp* (*domácí zvíře*,

které se nedá snadno chytit).

неимовѣр-ность *neuvěřitelnost*; —ный

neuvěřitelný. [ая, *ee nemajetný*.

неимущ-ество *n.* *nemajetnost*; —ий,

неимѣние *n.* *čegó-либо nedostatek* (*pe-*

jmění); по -ию, за -иемъ *pro nedo-*

statek, *proto že není*, *proto že se*

nedostává.

неис-кýсный *nezkušený*, *nezběhlý*;

—кýство -ост; —повѣдимый *pevy-*

zpytatelnost; —повѣдимый *pevyzpy-*

tatelný; —полнѣние *pevuplnění*;

—полнимый *nesplnitelný*; —пóрчен-

ность nezkaženost, neporušenost;
—пóрченный nezkažený, neporužený;
—права *f.* nemožnost placení; —прав-
вѣмый пенеправителнý; -ость -ost;
—правлѣние *n.* neplnění, nekonání
(povinností); —правнóсть nesprávn-
nost, nepořádnost; —правнѣйшѣ пе-
správný, nepořádný; —пытанный пе-
vyzpytováný, nevyzpytatelný; —тлѣн-
ный neporušitelný (co nikdy netlí);
-ость -ost.

нейстов-о *adv.* vztekle, prchlivě;
—ство *n.* vzteklost, prchlivost,
prchlost, prudkost (bouře, větru,
vln); —ствовать vztekati se, prchle
jednati; —ый vzteklý, prchlý, prch-
livý, prudký; (*n.* человекъ; -ая бýря).
неис-тóмный неупавнý; —тощѣмый
nevýčerpatelný; -ость -ost; —хо-
дѣмый календáрь věchný kalendář;
—цѣлѣмый nevyléčitelný, nezhoji-
telný; -ость -ost; —черпáемый пе-
výčerpatelný; -ость -ost; —чѣтнѣйшѣ,
—числѣмый nesčíslný. [*v.* итѣ.

нейтѣ (нейдý, нейдѣшь), неидтѣ nejít
нейтрализовать *v.* неутр. . . .

нѣкленъ, а, пáкленъ, кленъ татарскѣй
javor habrolistý, paklen, neklen
(Presl) *Acer tataricum*. [тѣбнý.

неключѣмый (*crk.*) ničemný, перо-
некнѣжный неученý. [кдý.

нѣкогда *adv.* není kdy; мнѣ *n.* nemám
некомплѣктнѣйшѣ неúplný; некомплѣктъ,
а неúplné číslo, neúplný počet.

некончáемый nekonečný. [prospěšný.
некорыстнѣйшѣ (*prost.*) neúžitečný, пе-
некóсненно *adv.* (*crk.*) bez odkladu.
некощнѣйшѣ, (ѣй), áя, óе hubený, ву-
зáblý, ničemný, špatný.

некрасѣвый nehezky, перѣкнý.

нѣкрестъ, и *m. et f.* nekřtěnec, -ný, -ná.

некро-лóгѣя *f.* nekrolog, zpráva o ze-
mřelém; —логѣческѣйшѣ nekrologický;

—мáнтѣя *f.* nekromancie, zaklínání
duchů.

нектáръ-никъ, а (*bot.*) *v.* медóвникъ
Nectarium; —ницá *f.* *v.* медосóсь;
—нѣйшѣ nektarový; нѣктáръ, а nektar,
nápoj božský.

нѣкто *pron.* někdo *P.*; 2. не-кто ní-
kdo *A.*; некто егó спрашивáлъ (—
никто егó не спрашивáлъ) nikdo se
ho netázal.

нѣкуда *adv.* není kam, není místa;
n. поставитъ není kam postavit.

нелѣгкáя *subst. f.* (*prost.*); *n.* тебá
принесlá ďas (drak, čert) tě pří-
nesl; чтобъ тебá *n.* взялá, aby tě
ďas (drak, čert) vzal! jdi k rasu!

нелице-прѣмно *adv.* nestranně; —прѣ-
ѣмнѣйшѣ, —прѣятнѣйшѣ nestranný.

нелóвк-ий nepohodlný, nepřihodný;
2. необратнý (nešikovný), nemo-
torný; —о *adv.* nepohodlně, nepří-
hodně; емý здѣсь какъ-то *n.* jemu
je zde nevolně; —ость neobratnost,
nepohodlnost, nepřihodnost.

нелóжн-ый neklamný; -ость -ost.

не лъзá nelze *v.* лъзá; до-нелъзá do
samé krajnosti; хвалѣть до-нелъзá
chváliti *n.* vynášeti do nebes; ру-
гáть до-нелъзá vymluviti komu až
hrůza; пить до-нелъзá píti do ně-
moty, až se hory doly zelenají.

нелъма *f.* nelma *Salmo nelma* (losos
sibiřský).

нелъп-ницá *f.*, —ость neslušná věc, не-
слушностъ; —о *adv.* neohrabaně, не-
обратнѣ, neslušně; —ый neslušný
(star. nelepý), nehezky, neobratný.
нелюбóвь, бѣи *f.*, нелюбѣ, нелюбѣ *n.*
къ чѣмý (star.) neláska.

нелюбѣ, а, о *adj.* nelibý, nemilý.

нелюдѣм-ка *f.* nevlídnice; —ость,
—ство nevlídnost; нелюдѣмъ, а не-
влídník.

немáло *adv.* nemálo.

немаловажный *nepetrný*.

немáлый *adj.* *nemalý*.

немéдленн-о *adv.*, —ый *adj.* *bez meškání, neprodleně, ihned*.

немерца́-ющий, ая, ее, —емый *nehy-poucí (v lesku), vždy skvělý*.

немило́сѣрд-іе *n.* *nemilosrdnost*; —ый *nemilosrdný*.

неми́лость, и *nemilost*.

немину́-емо *adv.* *neodvratně*; —е-мость *nezbytnost, neodvratnost*; —е-мый, ая, ое, —чий, ая, ее *nevyhnutelný (co koho nemine)*; *nezbytný, neodvratný*.

немно́гий, *pl.* -іе *nemnozí*.

немно́го *adj.* (немно́жко, немно́жечко) *nemnoho, trochu, drobet (trošinku, drobátko)*; подожди *n.* *počkej trochu, počkej chvíli*.

немолч-ный *adv.*, —но *adv.* *neumlká-vající*.

немощь (немо́гу, немо́жешь) чѣмъ *sto-nati (star. nemáhati)*; немо́жетъ ли-хора́дкою *stůně na zimnici*; немо́жется, занемогло́сь *jde to špatně se zdravím*.

не́мочь, не́мощь, и *f.*, бо́лѣзнь *nemos*; чѣрная, паду́чая *n.* *padoucí nemos*; блѣдная, дѣвичья *n.* *blednice*; сон-ная *n.*, спя́чка *ospalost, spavice*; впасть въ *n.* *upadnouti do nemoci*.
немо́щной (ѣй), ая, ое *nemosný (chorý, churavý)*. [бо́та -á práce.

нему́дрый (*prost.*) *petrný*; -ая ра-ненави́дѣть (-ви́жу, -ви́дишь) ко́го не-на́видѣти *koho*.

ненави́ст-во-вать (-вю, -вуешь) про-тивъ ко́го, —ничать (-аю, -аешь) *nenávisť neb nepřátelství proti komu chovati, nevražiti na koho*; —ли-вый *nenávistný, nevraživý*; —никъ, а *nenávistník*; *n.* люде́й *n.* *lidí*; —ница *nenávisťnice*; —ный *nená-vistný*.

не́на-висть, и *nenávisť*; (*n.* къ ко́му,

n. къ ду́рнымъ дѣла́мъ); пита́ть къ ко́му-ли-бо *n.* *chovati nenávisť k ně-komu*; при-дти въ *n.* *státi se nená-viděným*.

нена-вѣт-ный (*crk.*) *bez pomluvy, ne-pomluvačný*; —гладный (-ое дитя́тко) *nač se nelze dosti nahléděti*; —гра-дѣмый *nenahraditelný*; -ая поте́ра *-ná ztráta*; —де́жный *nespolehlivý, nejistý*; -ость *-ost*.

нена́доб-ность *nepotřebnost*; —ный *nepotřebný*; по -ности прода́ется *ka-péta prodá se kočár, poněvadž se ho nepotřebuje*.

нена-ка́занность *netrestanost, neká-zanost, nekáranost*; —ка́занный *ne-trestaný, nekázaný, nekáraný*; —ро-комъ, —ро́чно *adv.* *ne naschvál, neúmyslně, bez úmyslu*; —руши́мый *neporušitelný*; -ость *-ost*.

нена́ст-ливый, —ный *deštivý*; -ая по-го́да, —е *n.* *nečas, nepohoda, de-štivý n. sněživý čas*.

нена́сыт-имость, —ность, —ство *ne-nasytnost*; —имый, —ный *nená-sytný*.

нена́д-а *m. et f.* *nenasyta (kdo ne-má nikdy dost)*; —ный, —чивый *nenasytný (kdo nikdy dost se ne-pají)*. [ный *nepředložený*.

необ-го́нимый *nedostižný*; —ду́ман-необезпеченный *neubezpečeny*.

необиновѣн-ный *adj.*, —но *adv.* *bez obalu, otevřeně, upřímně, přímo*.

необита́емый *neobyvatelný*.

необмо́ка *f.* *netík, vlas ženský Adi-anthum (rstl.)*. [značeny.

необозначенный *nevyznačený, nepa-необозрѣм-ость nepřehlednost*; —ый *nepřehledný, nedohledný (star. ne-dožíramý)*. [-ost.

необори́м-ый *nepřemožitelný*; -ость

необу́здан-ный *nevázaný, bezuzdný*; -ность *-nost*.

необход-имый *nevyhnutelný*, *nevyhnutelně potřebný*; —имость *nevyhnutelnost*; —ительность *nespolečenství, nedruživost*; —ительный *nespolečenský, nedruživý*.

необъ-ёмлемость, —ятность *neobstížitelnost, neobsáhlost*; —ёмлемый, —ятный *neobsáhlý, neobstížitelný*.
необыкновенно, необычайно *adv.* *neobvyčejně, neobvykle*; необыкновенность, необычайность *neobvyčejnost, neobvyklost*; необыкновенный, необычайный, необычный *neobvyčejný, neobvyklý*. [*ohlížeje se.*]

неоглядкою *adv.* *bez ohlednutí*, неограниченно *adv.* *neohraničeně, neobmezeně*; —ность *neohraničenost, neobmezenost*; —ный *neohraňčený, neobmezený*.

неоднократ-но *adv.*, —ный *adj.* *nejednou, (nejednoukrát)*.

неодобр-ение *n.* *neschválení*; —ительный *neschvalující*. [*-ost.*]

неодолжительно-ый *neochotný*; -ость *neochotnost*.
неодолимый *nepřemožitelný* (*neodolatelny*). [*dušný.*]

неодушевлённый *neoduševněný* (*bezneожидáемый, неожиданный* *neočekávaný*; -ость *-ost*; неожиданно *adv.* *neočekávaně*.

неокончательный видъ, -ное наклонёние *neurčitý způsob Infinitivum*.

неологизмъ, а *povotářství Neologismus*; неологія *povomluv*.

неопалимый, неопальный (*crk.*) *nespalný*.

неописанный *co se nedá popsati* (*nevýslovný, nevýmluvný*).

неоплат-но *adv.* *nesplatně, čeho nelze zaplatiti*; *n.* *задолжать zadlužiti až po krk, po uši*; —ность *nesplatnost*; *n.* *должника nemožnost placení (dlužníka)*; —ный *nesplatný*; *n.* *должникъ dlužník, kdo ne-*

může platiti; *n.* *долгъ dluh, jehož nelze nazpět vymoci*.

неопредѣл-ённость *neurčitost*; —енный *neurčitý*; *n.* *видъ, -ое наклонёние v.* *неокончательный*; —имость, —ительность *neurčitost*; —имый, —ительный *neurčitý*.

неопровер-гаемый, —жимый *nezvratný*; —жимость *nezvratnost*. [*ost.*]

неопрыттый *nečistý* (*neopřátaný*); -ость *nečistost*.
неопытный *nezkušený*; -ость *-ost*.

неорганич-еский *neorganický*; -ия тѣла *neorganická těla*; —ность *neorganičnost*.

неоскудѣмый (*crk.*) *nevyčerpateľný*.
неослаб-но *adv.* *bez ustání, ustavičně* (*neochabující, neslábnuce*); —ность *ustavičnost, neoslábnost*; —ный *ustavičný*. [*ost.*]

неосмотрительный *neprozřetelný*; -ость *neprozřetelnost*.
неосновательный *nedůvodný, bez základu, povrchní*; -ость *-ost*.

неоспорим-о *adv.* *nevývratně*; —ость *nevývratnost, nezvratnost (důvodu)*; —ый *nevývratný, nezvratný*; -ия доказательства *nezvratné n.* *nevývratné důvody*. [*člověk.*]

неостарокъ, рка (*prost.*) *neobstárlý*.
неосторожный *neostražitý, neopatrný*; -ость *-ost*. [*zený, kočovný.*]

неосѣдлый, кочевой *neosedlý, neusazený*.
неосязаемый, (*crk.*) *neosýzanný* *neochmatný*; -ость *-ost*.

неот-вратимый *neodvratný* (*osud*); —вязчивый, —вязный *neodbytný, dotíravý*; —ложный *neodkladný*; *adv.* —ложно *neodkladně, bez odkladu*; —лупа *f. (med.) palice Paraphimosis*; —лучно *adv.* *neodlučně*; —лучность *neodlučnost*; —лучный *neodlučný*; —мѣнно, —мѣнный *v.* *непремѣнно, -ный*; —мѣняемый *nezměnitelný*; -ость *-ost*; —рицаемый *v.* *неоспоримый*.

неотступн-о *adv.* neústupně, dotíravě; просить *n.* prositi neodbytně, dotíravě; -ость neústupnost; —ый neústupný; *n.* проситель neodbytný prosebník.

неот-ходный neodlučný; *n.*, —чуждаемый neodcizitelný, nezczizitelný (statek); —чуждаемость (*n.* имѣнія) nezczizitelnost jmění.

неотъ-ѣмлемый, —ѣмный čeho nelze odnítí, neodnímový; -ость -ost.

неохот-а *f.* neochota, neochotnost; —но *adv.* neochotně.

неоцѣненный neoceněný, neocenitelný (*n.* человекъ; -ая вещь).

неошутительный nepozorovaný.

непáмяткѣй (prost.), слáбый пáмáтью nepamětlivý, slabé paměti.

неплáвкѣй neroztopitelný, neroztavný.

неплáтѣжъ, á neplacení.

неплód-іе *n.*, —ность (crk. —ствіе, —ство) neplodnost; —ный neplodný; -ая земля -ná země.

неплóтнѣй nehustý.

непо-борѣмый, —борный, —бѣдѣмый nepřemožitelný; —бѣдѣмость nepřemožitelnost; —вáдно *adv.* bez příčiny, bez důvodu, nedůvodně; —вѣнно, —вѣннѣ *adv.* nevinně; —вѣнный nevinný; —виновѣніе *n.* neposlušenství, -šnost; —ворóтливый nemotorný, neohrabaný; -ость -ost; —гѣбъ, а vždyživ (Presl) Aizoon (rstl.); —гóда, —гóдь, и *f.*, —гóдьe *n.* nepohoda, pečas; —гóдливый, —гóдный, —гóжій, ая, ee nepohodný *v.* ненастливый; —грѣшительный (*adv.* -но) neomylný, neklamný infallibilis; -ость -ost; —далѣку *adv.*, недалѣко nedaleko; —датнóй nepoplatný; —двѣжность nehybnost, nepohybnost; —двѣжный nehybný, nepohybný; -ыя звѣзды stálice.

неподвѣдомственный nepříslušný (k

úřadu); —дѣльный nefalšovaný; -ость -ost; —кúпный nepodkupný, перорúшителнý; -ость -ost; —лежáніе *n.* nepodlehání (sondu), nepříslušnost (k soudu). [-ost.

неподражаемый nenapodobitelný; -ость неподступный nepřístupný.

непо-дѣльчивый nesdílňý (k přátelům); —зволительный čeho nelze dovoliti, nedovolený; —колебѣмый (въ вѣрѣ) nezvratný, pevný (u víře); -ость -ost.

непокóр-ность, —ство *n.* nepokornost, neposlušnost; —ный nepokorný, neposlušný; —ствовать býti nepokorným, neposlušným.

непокрóвенный, съ -ною главóю s nepřikrytou hlavou, s odkrytou hlavou, máje smeknuto.

неполнотá *f.* neúplnost.

непóлнѣй neúplný.

непомѣр-но *adv.* nepoměrně; —ность nepoměrnost; —ный nepoměrný.

непонáт-ливостъ nechápavost (nejetnost); —ливый nechápavý (nejetný); —но *adv.* nesrozumitelně; *n.*! to je nepochopitelné; —ность nepochopitelnost; —ный nepochopitelný.

непорóчный neúhonný, bez úhony; -ость -ost.

непорáд-окъ, дка nerořádek; *v.* безпорáдокъ; —очный nerořádný.

непослúш-ливостъ, непослушáніе *n.* neposlušenství, neposlušnost; —ливый, —ный neposlušný; —никъ, а neposlušník, neposlucha *m.*; —ница neposlušnice.

непо-слѣдовательный nedůsledný; -ость -ost; —срѣдственно *adv.* neprostředně, bezprostředně; —срѣдственностъ bezprostřednost; —срѣдственный bezprostřední, přímý; —стижѣніе *n.*, —стижѣмость nedostižnost, nevyzpytatelnost; —стижѣмо *adv.* ne-

vyzpytatelně, nepochopitelně; —сти-
жимый, —стижный nedostižný, ne-
vystihlý, nevyzpytatelný, nepochop-
itelný; -ость -ost.

непостоян-никъ, а nestálý člověk;
—ница nestálá; —ничать, —ство-
вать býti nestálým; —ный nestálý
(těkavý, nedůsledný); —ство nestá-
lost (těkavost, nedůslednost).

непостыд-но *adv.* nestydatě; —ный
nestydatý.

непосѣдка *f.* neposeda *f.*, neposedná;
непосѣдъ, а neposeda *m.*

непотрѣб-никъ, а, —ный человекъ da-
rebák; —ница, —ная женщина
prázdná *n.* obecná ženka, veřejná
holka; —но *adv.* darebně; —ный
nepotřebný; 2. darebný, ničemný;
—ство darebnost, darebáctví; —ство-
вать darebačiti, darebácký život
vésti.

непочѣмъ *adv.* nic nedělá; ему́ это
н. to mu není ničím, to je mu ma-
ličkost.

непо-чтѣніе *n.* neúcta, nevážnost;
—чтительный neuctivý, nevážný; -ость
-ost. [není pravda.

неправда *f.* nepravda (lež); н. то
неправдивый nepravdivý.

неправедн-ый nespravedlivý; -ость -ost.

неправильн-о *adv.* nepravdelně; --ость
nepravdelnost; —ый nepravdelný.

неправ-ость nepravost, faleš; —ый
nepravý, falešný; онъ неправъ он
není práv, je v nepravu.

непраздн-ость nedostatek prázdného
času; 2. neprázdnost, těhotenství;
—ый neprázdnicí, zaměstnaný; —ая
těhotná (neprázdná).

непреклонный nesklonný; -ость -ost.

непреложность, —ный, —но *v.* непре-
мѣнность, —ный, —но.

непремѣнн-о *adv.* zajisté, beze vši
pochybnosti, jistě, určitě; н. сдѣлаю

это já to zajisté udělám; —ость
nezměnitelnost, jistota, určitost (ně-
jaké věci); —ый nezměnitelný, stálý,
určitý, trvalý; н. секретарь stálý
sekretář; -ое количество stálá veli-
čina *Constante*.

непре-оборимый nepřemožitelný, не-
звратнý (nezbořitelný); -ость -ost;
—одолимый nepřemožitelný; -ость
-ost; —пѣтственный nezavadný (bez
překážek); —рѣвно *adv.* nepřetr-
žitě, —женě, bez přestání; н. доход-
ный со nese stálý důchod; —рѣвный
nepřetržitý, —женý; —ые проценты
stále úroku. [престанный.

непрестанный bez přestání *v.* без-
непри-выкльй, —вычный nepřivýklý,
nezvyklý; —вычка *f.* nezvyklost;
—гѣже *adv.* nepřihodně, neslušně;
—гѣжество *n.* nepřihodnost, neslu-
šnost; —гѣжий nepřihodný, neslu-
šný; —кладка *f.* *v.* безымѣнка;
—кладный bezpříkladný, nepřiklad-
ný; —косновѣнный nedotknutelný;
-ость -ost.

неприлич-іе *n.*, —ность neslušnost,
nespůsobnost; —но *adv.* neslušně,
nespůsobně; это н. to se nesluší,
to je neslušné; --ный neslušný, ne-
spůsobný.

непри-миримый (—мирительный) не-
smířitelný; -ость -ost; —мѣтно *adv.*
nepozorovaně, nespozorovaně; —мѣт-
ный nepozorovaný; —нужденный
nepřinucený; (-но, -ость); —стой-
ный nepřístojný, neslušný; -ость
-ost; —ступный nepřístupný; -ость
-ost; —сѣтственный день den soud-
ních prázdnin; —сѣтствие *n.* nepří-
tomnost; —творный, *adv.* —но nelí-
čený, upřímný; —частный чему́ (дѣ-
лу) neúčastný, kdo se neúčastní.

непри-ѣмлемый čeho nelze přijmouti;
—язненность nepřiznivost; —язнен-

ный nepřiznivý, nepřátelský; nepřizнь, и *f.* nepřízeň, nepřátelství.
 nepřítel, я nepřítel; —ница nepřítelkyně; —ский nepřátelský.
 nepřít-no *adv.* nepřijemně; —ность nepřijemnost; —ный nepřijemný.
 nepro-bůdny neprobudný, koho nelze probuditi; *n.* сонъ tvrdý sen, z něhož se nelze probuditi; —должительный neprodlužný, nedlouhý; въ -номъ времени v krátkém čase, za krátký čas; —зрачный neprůzračný, neprůhledný; -ость -ost; —извольный bezděčný, bezvolný.
 nepróмахъ (*indecl.*), не próмахъ, онъ *n.* on je chytrák, kos.
 nepro-mokáemy nepromokavý; -ость -ost; —ницаемый nepronikavý; -ость -ost; —стительный neodpuštělný, k neodpuštění; —тека *f.* papír nepřijavý, neprožíravý; —ходимый, —ходный neprůchodný, neschůdný (*cesta*), neproniknutelný (*les*).
 nepróchný netrvanlivý; -ость -ost.
 nepro-ždny, —ждий, ая, ее не-sjezdny.
 нептун-измъ, а neptunismus (*geol.*); —истъ, а neptunistá; —ический neptunický.
 нещевать (-щюю, -щешь), воз- (*crk.*) mysliti, domnívati se, domýšleti se *v.* думать.
 неравенство *n.* nerovnost.
 неравно *adv.* z nenadání, neočekávaně; онъ *n.* спросить он se z nenadání zeptá. [úhelník).
 неравносторонний nerovnostraný (трой-неравный *v.* неровный.
 нерадив-ецъ, вца nedbalec, lenoch; —ица nedbalkyně; —ость lenost; —ый nedbalý, líný, nepracovitý.
 нерадѣние *n.* nedbalost; —ѣтель, я *v.* нерадивецъ; —ѣтельный *v.* нерадивый; —ѣть (-ѣю, -ѣешь), воз- (о

чемъ) nedbati nač *n.* čeho, nevšímati si čeho.
 нераз-бóрчивый nevybíravý; онъ --бóрчивъ он není vybíravý, vyběračný.
 2. *n.* nesrozumitelný, nečitelný (*pismo*); -ость -ost; —вязный nemotorný, neohrabaný; -ость -ost; —вязчивый (человѣкъ) neodbytný (člověk) —говóрчивый nemluvný; —дѣлимый —дѣльный nerozdílný, nedílný; -ост -ost.
 неразлúč-ка *f.* nerozlučka, přítulnícel (papoušek) *Inseparable*; —ки *pl* nerozdílní přátelé; —но *adv.* nerozlučně, nerozdílně; —ность nerozlučnost; —ный nerozlučný, nerozdílný.
 нераз-рушимый nezrušitelný; -ост -ost; —рывный nerozryvný, nerozlučný; -ость -ost; —рѣшимый nerozhodnutelný, nerozhodný, nerozřešitelný; -ость -ost; —станя *f.* неразлúка; —судительный nerozsudný *v.* безразсудный; -ость -ost —ýmie *n.* nerozum, nerozumnost —ýмный nerozumný.
 неразъ *adv.*, неодна́жда nejednou.
 нерас-ка́янный nekažící, nekažícíny -ость nekažicnost; —положение *n.* nerozpoložení, mrzutost, nechu k něčemu; —положенный mrzutý neochotný k něčemu; —творимый nerozlučný (*chem.*); -ость -ost; --то ропный neohrabaný, nemotorný -ость -ost.
 не́рач-ѣ́ние *n.* nedbalost, lenivost —йвый (*adv.* -во) nedbalý, leniv *v.* нерадивый.
 нерви́ческий nervosní *nervoux*.
 нѣ́рв-никъ, а nervník, nervovnice *Neurata* (*rstl.*); —ный nervový, nervovný.
 нерво-крѣпительный ku posile nervů nervu posilňující; —лoгiя nervozpyt, nervologie.

первъ, а *perv*, čiva. [ryby).
 перетó *n.* vrše z vrbového proutí (па
 перита *f.* *Nerita*.
 перобкий небáзливý, nestrachující se.
 перов-ность *perovnost*; —ный *perov-*
ný; —ня *f.* osoba *perovná* jiné; ты
 емý *n.* ty jemu *nejši roveň*.
 перпа *f.* (*dem.* перпушка) *перпа Phoca*
vitulina; перповый, перпачий, бя, бе
 перповý; перпятина *f.* maso z *перпу*.
 перукотворенный *rukou nedělaný*.
 перушим-ость *nezrušitelnost*; —ый
nezrušitelný.
 перѣдко *adv.* *pežřídka*.
 перѣш-имость, —ительность *neodhod-*
lanost, *perozhodnost*; быть въ .сти
rozpakovati se; —имый, —ительный
neodhodlaný, *perozhodný*, *váhavý*;
 2. *perozřešitelný*.
 перя-ха *m.* *et f.* *umazaný*, *špinavý*
člověk, *špindíra*, *coura* (*sviňák*, *pe-*
řád člověk); —шество, —шливость
umazanost, *nečistota*; —шливый *u-*
mazaný, *špinavý*, *nečistý* (*člověk*).
 есбыточный *nemožný*; это дѣло -ое
to je věc nemožná.
 есвоеврѣмен-но *adv.* *v* *pečas*, *pe-*
včas, *pevhod*; —ность *pevčasnost*;
 —ный *pevčasný*.
 есвѣйственный *pevlastní*; чѣстному
 еловѣку есвѣйственно самохвѣль-
 ство *čestnému člověku nesluší samo-*
chvála.
 есвяз-ица *f.* *nesmysl*, *nesouvislá řeč*;
 —но *adv.* *nezouvisle*, *nesmyslně*;
 —ность *nesouvislost*; —ный *nesou-*
islý.
 есгараемый *nespalný*; -ость -ost.
 есговорчивый *nesnášlivý*; -ость -ost.
 есгод-а *f.*, —ie, —ье *n.* (*prost.*) *pe-*
oda; есгодовать *míti nehodu*.
 есеніе *n.* *pešení*; есенный *pešený*;
 есенъ, а, о *pešen*, а, о.
 есильный *nesilný*.

несказани-о *adv.* *nevýslovně*; —ый
nevýslovný. [зипа, -но, -ный.
 несклад-ица, —но, —ный *v.* несвя-
 несклоняемый (*gram.*) *nesklonný*;
 -ость -ost. [spěšně).
 нескоро *adv.* *zvolna*, *zdlouha* (*ne*
нескромный neskromný; -ость -ost.
 неслухъ, а *neposlucha*, *neposlušný*
člověk. [to je *neslýchaná věc*.
 неслыханный *neslýchaný*; это -ое дѣло
неслышный neslyšný.
 несмысленный *nesmyslný*, *hloupý*, *bez-*
smyslný, *bez smyslů*; -ость -ost.
 несмѣтный *nesčíslný*; -ость -ost.
 несносный *nesnesitelný*; *adv.* -но *pe-*
snesitelně.
 неспѣдникъ *Abroma* (*rstl.*).
 несоблюдѣніе *n.* *nešetření*, *neplnění*,
nezachovávaní (*zákonů*).
 несовершеннолѣтній, яя, ее *nezletilý*.
 несовершенный *neúplný*.
 несовмѣстный *nesměstnatelný*, *ne-*
místný; -ость -ost.
 несоглас-ица *f.* (*prost.*), —ie *n.* *ne-*
souhlas, *nelibozvuk disharmonie*
(mus.); *různice*, *rozdílnost ve smý-*
šlení; —ность *nesouhlasnost*; —ный
nesouhlasný, *různý n. rozdílný v ná-*
hledech; онѣ междý собо́ю —ны во
мнѣніяхъ oni v mínění spolu nesou-
hlasí; это —но со здравымъ раз-
судкомъ to se neshoduje se zdra-
vým rozumem; онъ —ень на это, он
s tím není spokojen.
 несо-глашеніе *n.* *nesouhlasení*; —из-
мѣримый nezměřitelný (math.); -ость
 -ost; —крушіймый *nezničitelný*, *pe-*
zhubitelný; —мнѣтельно, —мнѣнно
adv. *bezpochyby*, *perochybně*; --мнѣ-
 тельность, —мнѣнность *perochyb-*
nost; —мнѣтельный, —мнѣнный *pe-*
rochybný; —размѣрный *nesouměrný*;
 —стойніе, —стойтельность *nespůso-*
bilost, *nemožnost placení*; —стоя-

тельный (должникъ) *dlužník*, jenž nemůže platiti, nespůsobilý (k placení); объявить себя —стойтельнымъ oznámiti, že nemůže platiti.

неподручный *nepříručný*.

непорить, н.-ся *nedařiti se*; торго-
вля неспорится *obchod se nedaří*.

непóрый, неспóръ, а, о *nezdařilý*.

неспособный (къ чему) *nespůsobný*,
nespůsobilý (k něčemu); -ость -ostf.

несправедлив-о *adv. nespravedlivě*;
—ость *nespravedlivostf*; —ый *nespravedlivý*.

неспѣлый *nezralý* (*nedospělý*).

неспячекъ, чка *Andrachne* (rstl.).

несравнённый (*adv. -но*) *nevyrovnaný*,
nerovnatelný incomparable.

несрóдный *nepřirozený*.

нестерпим-о *adv.*, —ый *adj.* к *nevystání*,
nesnesitelný; -ость *nesnesitelnostf*.

нести́ (несу́, несёшь) *nesti*; (носить *positi*); н. мѣшóкъ муки́ *nesti pytel mouky*; н. яйцá, нести́ся *nesti vejce* (о *slepících*); онъ много несе́тъ на сёрдцѣ он *mnoho nese na srdci*; куда несе́тъ тебѣ Богъ? *kam tě drak (čert) nese?* онъ несе́тъ раз-
ныя дóлжности он *má rozličné hodnosti*; *impers.* здѣсь несе́тъ *zde táhne*, чи́ší, je *průvan*; несе́тъ паръ изъ бáни páра *jde z lázně*; отъ него несе́тъ вино́мъ он *páchne vínem*; ребё́нка несе́тъ нízомъ *dítě má průjem*, бѣ́жавку; ло́шади несу́тъ *koně se splášili*; нести́ вздоръ, дичь, че-
пыху́ *nesmysl tlachati*; корáбль не-
се́тся по вѣтру *koráb jde po větru*; молва́ несе́тся, слѣ́хи несу́тся *praví se*, *proslýchá se*; кѣ́ры ещё не не-
су́тся *slepice ještě nenesou*.

нестроевѣй (-óй), áя, óе *nepravidelný*,
neřadový (о *vojsku*).

нестрóйный *nesouhlasný*, *nelibozvuč-*

ný, *nestrojný*, *nepořádný*; -ость -ostf;
adv. нестрóйно *zmateně*, *nepořádně*.
нестяжáтельный (crk.) *nezištný*; -ость -ostf.

несудима́я гра́мота (star.) *výsadní list*
на то, že někdo *podroben nebyl*
jisté soudní pravomocnosti.

несумнѣнный *v.* несомнѣнный.

несу́шка *f. slepice*, která *nese vejce*.

несхóд-ный *nepodobný*, *nestejný*;
—ность, —ство *nepodobnostf*, *ne-
stejnostf*.

несча́ст-íе, —ье *n. neštěstí*; по —ию
про *neštěstí*, *nešťastnou náhodou*;

—ливый, —ный *nešťastný*; —но,

—ливо *adv. nešťastně*.

несче́тный *nesčetný*, *nesčíslný*.

несъѣдо́мый, ая, ое *nejedlý*.

несы́тый *nesytý*.

несѣ́даленъ, льна (crk.) *v. акаѳи́сть*.

нетéка *f. shustlá n. usedlá tekutina*
в *nádobě*, *usedlina* (která *neteče*), *kal.*

нетéль, и *f. jalovice*.

нетерп-и́мость *nesnášlivostf*; —и́мый
nesnášlivý; —ѣ́ливо *netrpělivě*;

—ѣ́ливость, —ѣ́ние *netrpělivostf*; —ѣ́-
ливый *netrpělivý*.

нетёсь, а *netesaný kámen*, *neotesek*;
купилъ нетёсу́ де́сять са́женъ *koupil*
netesaného kamene deset sáhů.

не́тий, я *m. (star.)*, сестре́ничъ, пле-
мянникъ *sestřenec* (*sestřin syn*) (*sr.*
česk net — племянница).

нетлѣ́н-íе *n.*, —ность *nepráchnivostf*,
netrouchnivostf; —ный *nepráchnivý*,
netrouchnivý, *netlíci*, *nepomíjející*.

нето́кмо, нето́лько *conj. netoliko*, *ne-
jen*, *nejenom*.

нетопа́рь, я *netopýr Vespertilio*.

нетре́зв-ый (*adv. —о*) *nestřízlivý*;
—ость *nestřízlivostf*.

нетро́нь-меня́ *v. недотро́га*.

неуваж-éние *n. nevážení*, *nevážnostf*;
—и́тельный *nevážný*; 2. *nepatrný*.

неувядаемый (вънѣць) nevadnoucí (вѣ-
пес).

неугасаемый neuhasitelný.

неугомонн-ость neukrotitelnost; —ый
neukrotitelný, neúkrotný, nepokoj-
ný, neunavený, -vný; н. человекъ,
неугомонъ, и т. et f. nepokojný
člověk.

неудалый neobratný, neohrabaný, ne-
motorný; 2. nezdařilý; неудаль, и
т. et f. nemotora, neohrabaný člověk.

неудач-а f. nehoda, nezdar; —ли-
вый, —ный nezdařilý; —ность ne-
zdařilost.

неудержимый, ая, ое nezdrželivý, ne-
vázaný, nekáraný. [nepohodlný.

неудоб-ность nepohodlnost; —ный

неудобо-варимый těžko záživný, ne-
záživný; —понятный nepochopitelný,
nesrozumitelný; -ость -ost; —пости-
жимый nevystižitelný; —проходимый
neprůchodný, neschůdný; —рѣши-
мый těžký k rozřešení; —терпимый
nesnesitelný. [nosť.

неудобство n. nepohodlí, nepohodl-

неудовольствие n. nespokojenost.

неужели, неужели (prost. неужли, не-
ужто) adv. není možná! možno-li?
skutečně?

неуживчивый neužilý; -ость -ost.

неуклон-ный, —чивый nesklonný, ne-
ústupný.

неуклюж-е adv. neobratně (nešikov-
ně); —есть neobratnost; —ий, ая,
ее neobratný (nešikovný), neohra-
baný. [bez vady.

неукоризненный (adv. -но) bez hany,

неукоснительный bez prodlení (-ность).

неукротим-ость neukrotitelnost; —ый
neukrotitelný, neskrotitelný.

еукъ, а nedouk, nevěda т. ; 2. mladý
vůl, jehož ku práci ještě se neužilo.

еуловимый nepochopitelný; еуловъ,
а nedostatek lovu.

неумойка f. v. неумывка.

неумолим-ость neuprositelnost; —ый
neuprositelný, neúprosný.

неумолчно, неумолчно adv., —ный
adj. bez přestání, bez ustání.

неумыв-ка т. et f. nemytý (nečesaný)
člověk; —кою (adv.) nemytý.

неумытный nepodkupný, nepodplati-
telný.

неумышленный neúmyslný.

неумѣнье n. neumělost.

неумѣрен-но adv. nemírně; —ность
nemírnost; —ный nemírný, nesmírný.

неумѣст-но adv. nemístně, nepřihodně,
nevhodně; —ный nemístný, nepří-
hodný, nevhodný; -ность -ost.

неуплата f. neplacení.

неупотреб-ительный nepotřebný, ne-
upotřebitelný; -ость -ost; —лѣние n.
neupotřebení.

неупросимый neuprositelný; -ость -ost.

неуравнительный nerovně rozdělený;
—ость nerovné rozdělení.

неурожай, я neúroda; —ный neú-
rodný; н. годъ neúrodný rok.

неуряд-ица f., безпорядокъ nepořá-
dek; —ливый nečistý (o šatstvu),
nepořádný; -ость -ost.

неусидчивый nestálý, neposedný; онъ
неусидчивъ on je neposeda; -ость
neposednost.

неуспѣшный neúspěšný, neprospěšný.

неустой, я, —ка f. neplnění neb ne-
zdržení daného slova (když někdo
nestojí v slovu); —чивый kdo ne-
stojí v slovu.

неустрашим-ый neohrožený; —о adv.
neohroženě; —ость neohroženost.

неустроенный nespořádaný, nesesta-
vený; неустройство n. nepořádek,
nespořádanost.

неуступчив-ый neústupný; —о adv.
neústupně; —ость neústupnost.

неусыпный (kdo neusne), неутомимый neunavný; -ость -ost; неутолимый neukrotitelný.

нейтрализ-ация *f.*, —ование *n.* neutralisování; —овать neutralisovati; нейтралитетъ, а *Neutralitaet v.* нейтральность.

нейтраль-ность neutrálnost (nestranost); —ный neutrální. [v práci.

неутрудимый (*adv.* -мо) neunavný
неутѣшимый, неутѣшный neútěšný; -ость -ost.

неучёный neučení; -ность -nost.

неучтив-ецъ, вца neskromný člověk; —ица neskromná; —ость, —ство neskromnost, nezdvořilost; —ый neskromný, nezdvořilý.

неучъ, а *v.* неукъ. [telný.

неуязвимый, неуязвляемый neporazí-
неформенный proti formě, proti předpisu. [divek *Artemisia pontica.*

нефорощъ, и *f.* pelyněk pontský, ше-
нефритъ, а ledvinec *Nefrit.*

нефть, и *f.* nafta, kamenný olej.
нефтяной, ая, ое naftový. [tomnost.

нехождение *n.* nechození, dlouhá nepřítomnost;
нехотение *n.* nechťení, nechut.

нехотя *adv.* necht. [křtěnec.

нехристъ, и *m. et f.* nekřesťan, не-
нечаян-но *adv.* neočekávaně; —ность neočekávanost; —ный neočekávaný.

нечего (*gen.*), нечему (*dat.*) není čeho,
není čemu; тебѣ нечего бояться не-
мáš čeho se báti; егó нечего жалѣть

není ho co litovati; нечего терять
времени není času k maření; нечего

говорить, нечего много говорить není
třeba dlouhých řečí! k čemu mnoho

slov! nelze upírat! тутъ нечему у-
дивляться tu není se čemu diviti.

нечеса *m. et f.* nečesaný člověk.

нечестив-ецъ, вца bezbožník; —ица
bezbožnice; —ый bezbožný; нече-

стие *n.* bezbožnost.

нечёткий nečitelný.

нечетъ (нечётъ), а licha (lichý počet);
чётъ или н.? suda nebo licha? (též
hra). [mavní.

нечистота *f.* nečistota (hmotná i
нечистый, ая, ое, нечистъ, а, о не-
čistý, špinavý; -ое бѣлье špinavé
prádlo; -ый духъ, -ая сила zlý duch;
онъ нечистъ на руку nemá čistých
rukou (t. bere).

нечистъ, и (zevnější nemoc), praši-
vina, chrásta; 2. venerická nemoc.

нечувствительный (*adv.* -но) necitelný,
necitný, bezcitný; 2. nepozorovaný;
-ость -ost.

нечуть; нашихъ ещё н. o našich není
ještě slechu, není o nich ani čout.

нешто (— нечто) což; н. ты объ
этомъ не слыхалъ? což ty's o tom
neslyšel?

нешто (— нечто); доволенъ ли ты
этою платою? нешто, коли больше
не даешь jsi spokojen s tím platem?
což, když více nedáš.

нешад-но *adv.* nešetně, nemilosrdně;
—ный nešetrný, nemilosrdný.

неяв-ка *f.*, неявление *n.* nepřítí; н.
къ суду nestání k soudu, nepřítí

k soudu; осудить за —ку къ суду
odsouditi pro nestání k soudu in

contumaciam; —очный nepředlo-
žený, neukázaný.

неясыть, и *f.* (crk.) nesyt, nejesyt,
pelikán *Pelicanus onocrotalus.*

ни *conj.* ni, ani; ни тотъ ни другой
ani jeden ani druhý (ni ten ni dru-

hý); ни такъ ни сякъ ani tak ani
jinak (onak); ни то ни сѣ ani teplé

ani studené; ни одинъ, ни который
ani jeden, nikdo; ни какой žádaý

(nijaký); ни мало pranic; ни за что
za nic; ни за что ни про что pro

nic za nic; кто бы ни былъ buď kdo

ни́ва *f.* níva; нива́рь, я (crk.) rolník. нивелир-ова́ние *n.*, —о́вка *f.* nivelo-
váni, měření svahu; —ова́ть nive-
lovati, měřiti svah; н.-ся nivelovati
se; —о́вщикъ svahoměřič; нивелир-
ный nivelovací, svahoměrný; ниве-
ли́ръ, а svahoměřič; 2. svahoměr,
nivelir.

ни́вникъ *v.* нивяникъ. [*Graminea.*
ни́воросль, и *f.*, нивяное растение tráva
ни́вѣсть *adv.* перовѣдомо, nikdo neví;
онъ н. при́халъ kdo ví, jest-li při-
jel; н. тамъ оста́лся kdo ví, zda-li
tam zůstal.

ни́вян-икъ bylice oseništná, nivník
květ sv. Ivana (Presl) *Chrysanthemum segetum*; —ый nivní, polní;
-ое растѣние *v.* ниворосль.

ни́гва *f.* blecha zemská, písečná *Pu-
lex penetrans.*

нигдѣ́ *adv.* nikde.

ни́жайшій, ая, ee nejnižší, nejponí-
ženější; н. слуга́ nejponíženější slu-
жебникъ.

ни́же *adv.* (*comp.*) níže; о чѣмъ скá-
зано ни́же о čem pověděno (řečeno)
níže; смотри́ ни́же viz níže; ни́же
vсегó со nejníže, níže než všecho
ostatní.

ни́же *conj.* ni, ani, aniž (не . . . ни́же;
ни . . . ни́же ani . . . ani . . .).

ни́же-изло́женный, —изъ яснѣнный níže
(п. dále) objasněný *n.* vysvětlený;
—имено́ванный, —означа́нный, —по-
имено́ванный, —приве́денный, —про-
писанный, —рече́нный, —ска́занный
níže jmenovaný, dále naznačený;
—подписа́вшийся nížepsaný, nížero-
depsaný; —сле́дующій následovní,
následující; —помя́нутый níže nebo
dále připomenutý.

ни́жникъ, а podval.

ни́жній, ая, ee nižní, dolejší; -ая
кварти́ра dolejší obydlí; -ее пла́тье

spodní šaty, spodní oděv; -ie чинны́
nižší hodnosti, poddůstojníci (ve
vojště).

низ-а́льный navlekačí; —а́ние *n.* na-
vlikání (perel); —а́нье *n.* řada nebo
šňůra perlí; —а́ть (ни́жý, ни́жешь)
navlíkati perle (atd.); н.-ся (ни́жýсь,
ни́жешься) navlíkati se.

низ-веде́ние *n.* svedení (s hůry dolů);
н. съ престо́ла svržení s trůnu;
—верга́ние, —ве́ргнүtie, —верже́ние
n. svržení; —верга́ть, —ве́ргнүть svr-
hnouti; н. въ прахъ ponížiti do
prachu; н. бре́мя, ѿго svrhnouti bře-
mero, jho; н. (chem.) sraziti; н.-ся
svrhnouti se, sraziti se; ни́звергъ, а
(chem.) sraženina.

низ-весе́ть, —води́ть svesti dolů, se-
saditi (s úřadu), svrhnouti; н.-ся
svesti se; —вле́чь, —влекáть svléci
(dolů); —влече́ние *n.* svlečení (s hů-
ry); —врати́ть, —враща́ть (crk.) zka-
ziti, vyvrátiti, v záhubu uvesti;
—враще́ние *n.* zkáza, záhuba.

ни́зенькій, ая, ое nizoučký, nizounký;
ни́зехонько *adv.* nizounce.

ни́зина *f.* nízkost; 2. nížina, nízko
položená krajina.

ни́зить (ни́жу, ни́зишь) nížiti; н.-ся
nížiti se, padati, opadávati, klesati
(o vodě).

ни́зкій, ая, ое nízký (*comp.* ни́же
nižší); н. забо́ръ nízký plot; чело-
вѣкъ níзкаго рóста člověk nízkého
(malého) vzrůstu; н. го́лосъ nízký
(hluboký) hlas; н. покло́нь nízká
(hluboká) poklona; -ое зóлото, се-
ребро́ nízké *n.* špatné zlato, stříbro;
н. постýпокъ podle jednání; н. че-
ловѣкъ podlý člověk; -ая ду́ша ní-
zká *n.* podlá duše; -ое выра́жение
nízký *n.* sprostý výraz; изъ níзкаго
происхожде́ния z nízkého rodu.

ни́зко *adv.* nízko, nízce.

низковатый *trochu nízký*.

низко-поклонливый, — поклонный *hluboko n. nízko se klanící*; — поклонникъ *podlezač, plazič*; — ствольный *nízkokmenný, s nízkým kmenem*.

низкость, и *nízkošť (hmotná i mravní)*; н. происхождѣнія.

низлагать, низложить *složiti dolů*; (н. съ престола) *svrhnouti, složiti (s trůnu)*; *přemoci, překonati koho (svými důvody)*; н.-ся *složiti se*.

низливать, низліять, низлѣть *slíti, slívati (dolů)*; Богъ низліялъ благодать свою на апостоловъ *bůh seslal (vy-lil) požehnání svoje na apoštoly*.

низложѣніе *n. složení, svržení, překonání koho*.

низмен-ность *nízká poloha, nížina*; —ный *nízký, nízko položený*; —ныя *mѣстá pl. nížiny*.

низов-ый *nízko (u vtoku řeky) položený*; —ье, низовье *n. nížina u vtoku řeky*.

низойти *sejítí v. нисходѣть*.

низомъ *adv. (v hudbě) klesajícím hlasem*; 2. (medic.) *dolem*.

низость, и *nízkošť v. нѣзкость*.

низрѣнуть, низрѣвать *svrhnouti, shoditi*; н.-ся (въ бѣздну) *svrhnouti se (do propasti)*.

низу *adv. (crk.) dole, dolů*.

нишѣство, нисѣство *n. sejítí (dolů), sestoupení*.

низъ, а *dolejšek, spodek*; н. строенія, н. дома *přízemí*; н. горы *spodek hory, pata hory*; смотрѣть съ низу въ верхъ *dívati se zdola nahoru*; жить въ низу *bydleti v přízemí (par-terre)*; сойти въ низъ къ кому-либо *sejítí dolů k někomu*; 2. н. *v. нѣзовье*; 3. позывъ на низъ *pusení na stolicí (medic.)*.

низъ, и *f. nízké místo, nížina*.

никако, никакоже *adv. (crk.) v. никакъ. никакой, ая, ое pron. žádný, nikdo*; этой обѣды н. человекъ не снесетъ *takové urážky žádný člověk nesnese*; никакимъ образомъ *v. никакъ*.

никакъ *adv. nijak, nikterak, na žádný způsob*; 2. *nějak, jaksi, jak se zdá*; и никакъ онъ забылъ *zdá se, že zapomněl*; никакъ нѣтъ *adv. dokonce ne, zcela nic*. [*v. нѣкуда*].

никамо, никаможе *adv. (crk.) nikam, никель, никкель, я nikl (Nikkel, Nicolum), kov*; никелевый *niklový*.

никій, ая, ое, никіѣже, аяжа, оеже (crk.) *v. никакой*.

никнуть (-ну, -нешь) *skloniti se tváří k zemi (niknouti), padati, klesati*.

никогда (prost. *николі*) *adv. nikdy*; н. не забуду *nikdy nezapomenu (prost. николі не вѣдано nikdy nevidáno)*. [*v. никакъ*].

никоимъ образомъ на žádný způsob *никомъ adv. (prost.) nicí*.

никотѣрый *nížádný, nikdo*. [*nikoho*].

никто, *gen. никогó pron. nikdo, gen.*

никуда *adv. nikam*; онъ н. не ходитъ *on nikam nechodí*; это н. не родиться *to k němu se nehodí*.

нимало *adv.*, нималый *adj. ani dost málo v. ни; v. никакъ*.

нимфа *f. nymfa, rusalka, víla*.

ниотколѣ, ниоткуда *adv. od nikud*.

нис-падать, —пасть *spadnouti (s hůry)*; —падѣніе *n. spadnutí*; —послание *n. seslání*; н. божественныхъ даровъ Духа святаго *seslání ducha svatého*; просить о -и дождя *prositi za seslání deště*; —посланный *seslaný*; —послать *seslati*; —посылать *sesílati*; Богъ —послалъ на него болѣзнь *bůh seslal na něho nemoc*; —провергать, —провергнуть *svrhnouti v. нѣзвергать*; —пущаніе, —пущеніе *n. spuštění*; —пускать,

—пустить, --пущать *spustiti, spouštěti*; —ходить, низойти *sejiti, sestoupiti*; —ходящий, ая, ее *sestupující, sestupný*; родство въ —ходящей линии *příbuzenstvo v pokolení sestupujícím*; родственникъ въ -ей линии *příbuzný z pokolení sestupujícího*, *sestupník descendant*; —хождение *n. sestoupení, sestupování (descension)*; zacházení hvězd; —шествіе *v. низшествіе*.

нитакъ, нисакъ *adv. v. ни*.

нитамъ ни сямъ *adv. ani tam ani sem*.

ните-видный, —образный *nitkovitý*.

нитка *f. nitka; pl. нитки nitě*.

ніточ-ка *f. nitka*; висѣть на —къ *vi-seti na nitce*; —никъ, а нитаъ; —ница нитаъка; —ный *nitkový*.

нітч-анка, —атка *f. žabinec (Presl) Conferva (rstl.)*; —атый *nitěný, nitkovitý*.

нитчѣнка *v. ниточка*.

нѣть, и нѣ.

нітян-икъ, а платѣна (*nitěná*) кыtle; —ицы *pl. v. нѣченицы*; —ый *nitěný*; —ые чулки *nitěné punčochy*.

нищъ, нищы *adv. nicí (s tváří k zemi skloněnou)*.

ничати (*ничу, нѣчиши*) (*star.*) *niceti (tváří k zemi ležeti)*.

нѣчен-ицы, ѣ *pl.*, —ки, нокъ *f. nitěnice, nitelnice, nicení*.

ничкомъ *adv. v. нищъ*.

ничто, *gen. ничего pron. nic (gen. ničeho)*; ничто его не утѣшаетъ *nic ho netěší*; ничего не слышно *není nic slyšeti*; ни о чемъ не заботиться *o nic se nestarati*; ни за что *za nic*; ни съ чѣмъ остался *nic mu nezůstalo*; ни во что не ставитъ *nikam to nestaví*; въ ничто обратиться *obrátiti se v nic*.

ничтож-ество *n. nicota*; придти въ н. *přijíti v nic, př. k zničení*; —ить

(-у, -ишь), *y- ničiti, zničiti*; —ность *ničemnost (věci), nicota*; —ный, ая, ое (-енъ, -на, -но) *ničemný, nicotný, pomíjející, nepatrný, bezcený*.

ничья, ея *f. subst. na rovni, roveň, ničí (když nikdo nevyhrál ve hře v karty) Remis*.

ниша *f. výklenek ve zdi Nische*.

нишкнѣть (-ѣ, -ѣшь) *neceknouti, nepšknouti (t. mlčeti)*.

ништо (*ничто*) емѣ! *vem ho nešť! (t. dobře tak se mu stalo!)*

нищати (-аю, -аешь) *schudnouti; н.-ся (-аюсь, -аешься) stavěti se chudým*.

нищая, ея *f. žebračka v. нищій*.

нище-брѣдничать *potloukati se po žebrotě, choditi sem tam a žebrati*; —брѣдъ, а *žebtronil*; —кормство *n. (crk.) krmení chudých*; —любецъ, бца (*crk.*) *přítel chudých*; —любивый *laskavý k chudým*; —любица *přítelkyně chudých*; —любіе *n. láska k chudým*.

нищен-ка *f. žebračka*; —скій (*adv. —ски*) *žebrácký*; —ство *žebractví*; —ствовать *žebrati, býti žebrákem*.
нище-образно *adv. (crk.) žebračky*; —питатель, я (*crk.*) *kdo krmí chudé*; —та *f. chudoba*; нищѣтный *chudobný*; нищетовати, ниществовать *v. нищенствовать*.

нищити (-у, -ишь), приводить въ нищету *přivesti do chudoby, ožebračiti*.
нищій, ая, ея (*нищъ, а, о*) *chudý*; н., аго *m. žebrák*; нищая *f. žebračka*; нищая трава *barvínek Clematis vitalba v. ломоносъ*.

нибій, я (*kov*) *Niobium*.

но *conj. ale*; вы можете приступити къ этому, но берегитесь, чтобъ . . . *vy můžete k tomu přistoupiti, ale chraňte se, aby . . .*; онъ не только богаты, но и уменъ *on není jenom bohatý, ale i rozumný*.

нóвенькїй, ая, ое novičkú (zcela nový); что нóвенькаго? со nového? новéхонекъ, новéшенекъ, нька, нько novičkú.

новизна́, ѣ *f.* novota; эта вещь по-нѣ́ достóйна замѣчанія та вѣс по novotě (по novu, т. pokud je nová) zasluhuje povšimnutí; 2. н. novinka; слы́шать -нѹ́. [ník novinek.

новизнолюбецъ, бца novinkář, milovnovíkъ, а nováček v něčem, začátečník; 2. (star.) novík, panoš *Page*.

новина́, ѣ *f.*, *dem.* novinka novina (poprvá vzdělaná role); 2. nové plátno, režné a nebílené; 3. novina, novinka (nové ovoce); *adj.* novinný.

новѣ́ть (-влѹ́, -вѣшь), об- obnoviti.

новѣ́ца *f.* novicka (v klášteře).

новичёкъ, чка nováček *v.* novíkъ.

нóво *adv.* (crk.) nově, v nově, nedávno.

ново-бра́нецъ, нца branec, nováček *Rekrut*; —бра́ный (—бра́нный) nově braný; —бра́ные солдаты *pl.* nováčkové, branci; —бра́чный, ая nově zasnoubený, а; *pl.* -ные, ихъ novozasnoubenci, novomanželé; —введе́ние *n.* novota; —вводи́мый, —вводи́мый nově uvedený; —взя́тый *v.* новобра́ный; —вы́бранный nověvolený; —вы́строенный nověvystavený; —выхо́децъ, дца (star.) přestěhovelec; —вѣ́рецъ, рца novověrec; —вѣ́рка novověrka; —вѣ́рный novověrný; —гóдный novoroční; —горóдка *f.* novogorodka (peníz Novgorodský); —дѣ́ль, и *f.* (star.) nová brť (úl); —дѣ́тель, я (crk.) spasitel, vykupitel; —же́нецъ, нца, prost. —же́ня *m.* novoženec (kdo se nedávno oženil); —жи́ль, а nový obyvatel, nový nájemník; —завѣ́тный novozákonní (bibl.); —закóние *n.* (star.) nové zákony; —здáнный храмъ nově vy-

stavený chrám; —зѣ́мець, мца novozemec, přistěhovelec; —избра́нный nově volený; —изда́нный nově vydáný; —изобрѣ́тенный nově vynalezený; —креще́нецъ, нца novokřtěnec; —креще́нка *f.* novokřtěnka; —креще́нный, —креще́ный novokřtěný; —лѹ́ние, —мѣ́сячие *n.* nový měsíc; —лѣ́tie *n.* nové leto, nový rok; —мóдный (*adv.* -но) novomodní; —набра́нный полкъ nově najatý (naverbovaný) pluk; —наса́женный nově nasázený (rostliny); —насе́ленный nově osazený, nově osídlený (krajina); —обра́щенный nově obrácený (na víru); —обрѣ́тенный nově vynalezený; —откры́тый nově odkrytý, *n.* vynalezený (ostrov); —плóдие *n.* (crk.) čas nových plodův; —посвя́щенный nově posvěcený, *n.* vysvěcený; —поселе́нецъ, нца nový osadník; —поселе́нный nově osazený (lidem); —постро́енный nově vystavěný; —престáвленный nedávno zemřelý, nedávno zesnulý; —прише́лецъ, льца, —приш́лый nový příchozí; —приѣ́зжий, ая, ее kdo nově přijel; —просвѣ́щанный nedávno na víru obrácený; —ро́жденный novorozený; —ро́йныя пче́лы novorojné včely; —ро́счись *v.* нóвичись; —рукопо́ложенный еписко́пъ novosvěcený biskup; —селе́нецъ, нца, —сѣ́ль, а nový osadník; —селе́нка, —сѣ́лка nová osadnice; —сѣ́лье *n.* nové bydliště, nové sídlo.

нóвость, и novost; *n.* предмета novost předmětu, novost věci; 2. *n.* novina, novinka (nová zpráva).

ново-твóрный novotvorný; —тѣ́ль, а čas, kdy kráva zase na novo dojí; —тѣ́льный; -ая корóва kráva novotelná; —устро́енный nově spořádaný; —я́вленный nově objevený.

НОВОЧИСТЬ, и *f.* (star.) země nově očištěná pro role nebo louku.

НОВЩИКЪ, а повотай.

НОВЫЙ, ая, ое (новъ, новá, ново) повý; н. домъ н. dům; н. годъ повý rok; н. мѣсяць повý mĕsíc v. поволýние; н. завѣтъ повý zákon.

НОВЬ, и *f.* povína (role) v. новина; вновъ на ново, знова.

НОВѢТЬ (-ѣю, -ѣешь), по- obnoviti se.

НОГÁ, и *f.* noha; (*dem.* нѡжка поŹка; нѡженька поŹи́чка); правая н. pravá n.; лѣвая н. levá n.; передняя н. přední n.; задняя н. zadní n.; деревянная н. dřevěná n.; н. (у сапожниковъ) deška do bot; слабый ногами slabý na nohy, slabých pohou; лёгкий на ногу lehkopohý; ногá въ нѡгу stejným krokem; ногá за ногу krok za krokem, со noha pohu mine; ни ногѡю ко мнѣ, ногѡи своѣй ко мнѣ не кладѡ! аť ke mně ani nev Kročís! чуть свѣтъ ужъ на ногáхъ jak svítá už je na pohách (t. už vstal); бѣжáть со всѣхъ ногъ бѣžeti со nohy stačí.

НОГÁВКА, *dem.* ногáвочка poutka на nohu slepicím.

НОГО-бѡ́лие н. (crk.) v. подáгра; —лѡмъ, а lámání n. trhání v pohách.

НОГОТ-кѡ́, ѡвъ *pl. m.* mĕsíček *Calendula* (rstl.); —ѡкъ, ткá, —ѡчекъ, чка nehýtek (на prstu).

НОГОТЬ, гтя *m.* nehet (на prstu u ruky а u nohy); 2. ostruha (на noze kohoutí); прижáть подъ ноготь, къ ногтю pod palec něco schovati (t. odciziti komu něco).

НОГТЕ-вѡ́дный, —ѡбразный nehtovitý.

НОГТѡ́ще н. veliký nehet.

НОГТО́вда, ногто́вдица *f.* zanehtice, přímět, vidlák, pajedl.

НОЖЕвѡ́ще н. střenka u nože.

НОЖѢв-ка *f.* ruční pilka; 2. sumanka

Ascidia; —никъ, —щѡкъ, а поŹи́р; —щина *f.* (prost.) pranice až do krve (až na nože); дошлѡ до —щины došlo to až do pranice.

НО́ЖКА *f.* nožka u živočichů (u velikých věcí); 2. stopka (u rostlin) *Pedicellus*. [nůžtičky.

НО́ЖНИЦЫ, ѣ *pl. f.* nůžky; *dem.* нѡженки

НОЖНѡ́ВКА *f.* krovka (na křídla hmyzu).

НОЖНЫ́, жѣнь *pl. f.* pochva, pošva

(star. poŹny); *adj.* ножневѡ́й, áя, ѡе.

НО́ЖНЫЙ поŹнѡ́й; —ая мельница samo-

tížný mlýn, mlýn pĕší, ruční.

НО́ЖЪ, а нůž; костяной н. nůž ko-

stěný, hladidlo, hladěčka; *dem.* нѡ-

жѡ́къ, а, поŹи́к; нѡжѡ́чекъ, чка по-

Źи́чекъ.

НОЗДРЕвѡ́т-ѡ́сть dírkovatost; —ый dír-

kovatý; —ѣть dírkovatěti.

НОЗДРѡ́на, ноздрѡ́нка *f.* dírka.

НОЗДРѡ́, и nozdra (díra nosová); *pl.* но-

здри pozdry; *adj.* ноздряной, áя, ѡе.

НОЗДРѡ́къ, а pejchavka, kuřavka

(houba) *Bovista*.

НО́КЪ, а konec rahna.

НО́ЛИ (star.) asi, skoro.

НО́ЛЬ, á, *dem.* нѡликъ v. нуль.

НО́МЕРЪ, а, числѡ v. нýмеръ.

НО́НА *f.* nona, devítice (devátý ton

od základního). [*Nonette*.

НОНѢ́тъ, а devítihlasný sbor hudební

нонпарѣ́ль, и *f.* Nompaille (písmo

drobnoučké). [(nyní).

НО́НѢ́ (star.), нѡ́нче (prost.) *adv.* dnes

НО́РА, ѡ́ *f.* doupě, brloh (podzemní),

нора, jáma (liščí, jezevčí atd.).

НО́РДЪ, а sever (půlnoc) v námořství

Nord; —вѣстъ severozápad, severo-

západní vítr *Nordwest*; —ѡ́сть se-

verovýход, severovýchodní vítr

Nordost. [zemních.

НО́РИСТЫЙ doupnatý, plný děr pod-

НО́РИЦА *f.* nořice, rána na zátylku

koňském.

норичникъ, а krtičník *Scrophularia* (rstl.).

норища *f.* veliké doupě.

норка *f.* norka, malé doupě; 2. н. norka, malá vydra *Mustela lutreola*.

норма *f.* norma, pravidlo.

нормальный нормální, pravidelný; -ая школа нормální škola, normálka; -ная *subst.* normál.

норникъ, а mladá liška, která svoje doupě ještě neopustila a v něm byla chycena.

норовистый svéhlavý.

норовить (-влѹ, -вѣшь), по-кому́ речливě schraňovati pro někoho; 2. příznivěho okamžiku čekati; такъ и норовить, какъ бы čeká, jak by . . . ; н.-ся (-влѹсь, -вѣшся) usmysliti si.

норовъ, а (prost.), нравъ mрав (star. prav); лошадь съ норовомъ kůň stavný. [*Mustela nivalis*.

норокъ, рка kolčava, lasice, norek

носастый, носатый nosatý.

носатикъ, а, носачъ, а nosáč, nosatec.

носикъ, а nosík, noseček.

носилки, локъ *pl. f.*, (носила *pl. n.* crk.) nosidla (*gen.-del*), nosítka *pl.*; *adj.* носилочный. [šaty.

носильный nosící; -ое платье všední носильщикъ nosidlář, nosítkář.

носитель, я nosič; —ница nosička.

носить (ношѹ, носишь) nositi (ve všech významech jako v českém); н.-ся (ношѹся, носишься) nositi se, vznášeti se.

носище *n.* veliký nos.

носка *f.* nošení.

носкій, ая, ое trvanlivý, pevný; (-ое сукно); 2. nosný; -ая кѹрица nosná slepice; носкость trvanlivost, nosnost.

носовой (-ый), ая, ое nosový; н. платокъ šátek na nos, smrkací šátek;

-ое весло přední veslo, veslo v předu korábu.

носокъ, скá nosík; 2. hubička (u konvice atd.); 3. špička (u boty, u střevíce, u punčochy).

носология *f.* choroboskum *nosologia*.

носорогъ, а nosorožec *Rhinoceros*; носороговъ nosorožcový.

носъ, а nos; 2. (у птицъ) zobák; 3. н. у корабля nos, předeek korábu; 4. nos, výběžek země do moře, předhoří, mys Cap; заруби на носѹ napiš si to na nos (t. pamatuj si to dobře).

носячий, аго *m.* podomník, obchodník podomovní, hausírník.

нота *f.* nota (hudební, diplomatická);

ноты *pl.* noty; играть по нотамъ hráti z not.

нотариальный notářský.

нотарій, я, нотариусъ, а notář.

нотный notový.

ночвы (crk. нощвы), ѣ *pl. f.* perutě.

ночевать (-чѹю, -чѹешь) nosovati, přenosovati, noclehovati.

ночевка *f.*, ночевание *n.* nosování, noclehování.

ночевки, вокъ *pl. f. v.* нощвы.

ночевъ, а, ночевье, я *n.* nocleh, místo, kde se přenosuje.

ночесь *adv.* (prost.), въ прошлую ночь předešlé noci (staroč. nocis).

ночка *f.* (dem.) nocka (slovác.) *v.* ночь.

ноч-лѣгъ, а nocleh; мы остановились на н. въ деревнѣ my jsme zůstali na noc ve vesnici, my noclehovali ve vesnici; —лѣжникъ, а, ночевальщикъ nocležník; —лѣжница nocležnice; —лѣжный nocležný, noclehový; —лѣжное *n.* nocležné, plat za nocleh.

ночн-икъ, а noční svítlna (nočnice); 2. schránka na lunt (u dělostřelců); 3. noční vozka; —ица *f.* netopýr

Vespertilio; 2. по́снї послухова́чка; —ѣй (-ѣй), -ѣя, ѣе по́снї; -ѣя темнотѣ по́снї temnota.

ночь, и *f.* по́с; лѣтняя н. letní по́с; 2. н. (star.) pŭlnoc, sever; но́чью в по́с; во всю ночь, (prost.) ночь но́ченски celou по́с, ро celou по́с; ночь-и-дѣнь, дѣнь-и-но́чь den a по́с, drnavec *Parietaria* (rstl.).

но́ша *f.*; н. дровѣ нѣручі дѣрвї (čes. nŭše кошь, кошница).

ношѣкъ, ѣ, ношѣтой, аго *m.* podavač (při stavbách), nosič.

ношѣніе *n.* pošení.

но́шеный, ая, ѣе, -ѣ, а, о по́шенý.

но́шно *adv.* celou по́с; дѣнно и н. ve dne v noci. [ночь.

нощнѣй (srk.), но́щь, и *v.* но́чнѣй,

ноябрь, я mĕsíc listopad *November*;

ноябрскїй listopadový.

нравѣться (-влюсь, -вишься), по- (кому) líbiti se кому; мнѣ это не нравѣтся mnĕ se to nelíbí.

нравнѣй svĕhlový, podivínský; 2. нравно ли это тебѣ? líbí se ti to?

нраво-описѣніе *n.* mravopis; —описѣтельный mravopisný; —учѣніе *n.* mravoučení, mravouka; —учѣтель mravoučitel, mravokárce; —учѣтельнѣй mravoučný.

нравствен-но *adv.* mravnĕ; —ность mravnost; —нѣй mravný.

нравѣ, а mrav (staroč. prav); *pl.* нравы mravy; придѣти по нраву líbiti se, zalíbiti se.

ну́, ну́же! *int.* nu! nuže! ну такъ что же? nu tak což? ну ихъ! nech jich!

ну́да *f.* (star.) chrásta.

нудѣтельный, по- nuticí, donucovací.

нудѣть (ну́жу, нудѣшь) nutiti *v.* при-нуждѣть.

ну́жда, нуждѣ (star. ну́жа) *f.* pouze (bída, nedostatek), potřeba; быть

въ нуждѣ, терпѣть ну́жду trpĕti pouzi; имѣть ну́жду mítí na pilno, mítí pilnou věc; нѣтъ нуждѣ! nic nedĕlá, nic neškodí! въ слѣчаѣ ну́ждѣ в čas potřeby. [garzetta.

ну́жда *f.* volavka stříbřitá *Ardea* ну́ждарь, я čistič záchodů.

нуждѣться (-ѣюсь, -ѣешься) въ чемъ potřebovati čeho, mítí pouzi *n.* nedostatek v něčem; н. въ дѣньгахъ potřebovati peněz, mítí pouzi o peníze. [záchod.

ну́жникъ, а, *dem.* ну́жничекъ, чка ну́жный, ая, ве ну́знý, potřebný; -нѣ вещи potřebné věci; ну́жно (есть) je třeba, jest zapotřebí; мнѣ ну́жно potřebuju, mám zapotřebí.

ну́ка, ну́ко *int.* nuž, nuže.

ну́канье *n.* ponoukání; ну́кать ро-ponoukati; ну́кнуть ponouknouti.

нуль, ѣ (*dem.* ну́ликъ) nula, nika.

нумерѣція *f.* číslování; 2. (arithm.) číslení, čtení a psaní čísel, nume-race.

ну́мерить (-рю, -ришь), нумерѣвать (-рѣю, -рѣешь) číslovati, numerovati; нумерѣвка *f.* číslování.

ну́меръ, а číslo *Numero*.

нумисмѣтика *f.* numismatika, penězoznalství; нумисмѣтикъ, а numisma-tik, penězoznalec; нумисмѣтѣческїй numismatický, penězoznalský.

нунциѣтура *f.* nunciatura, vyslanectví; ну́нциѣ, я vyslanec papežský *Nuncius*.

нутѣція *f.* chvění osy zemské *Nutation*.

ну́те, ну́тко *int.* nuže.

ну́тникъ, а nutič, pobadač; ну́тница nutička, pobadačka. [нѣй.

нутреннѣй, яя, ѣе (prost.) *v.* внутрен-нутрѣць, ѣ мащанес (kŭň).

нутрѣ, ѣ *n.* nitro *v.* нутрѣ.

нутро-живѣтное *n.* *Entozoon*; —зѣмнѣй nitrozemní; —рѣдники, —рѣднѣя рѣстѣнія *Endogenites*.

нутрь, а vnitřek; н. дома vnitřek domu; изъ нутра z vnitřka; по нутру vhod, vděk; ему мой слова пришли не по нутру moje slova mu nepřišla vhod, vděk.

нутрянѹй, нутренѹй, ая, ѹе vnitřní.

нынѣче, нынѣ (prost. нынѣча) nyní, (nunčko, nyníčko); 2. dnes; нынѣшній, яя, ѹе нунѣjší; въ -ія времена v нунѣjším čase.

нырѹкъ, рка potápka, morčák (— porčák, porac) *Mergus albellus* (pták); *adj.* нырковѹй.

ныряніе *n.* potápění, poření; нырять (-яю, -яешь) въ воду potápět se, pořiti se (do vody); нырять по всѣмъ домамъ бѣhati po všech domech.

ныть (нѹю, нѹешь), *crk.* нѹти (нѹю, нѹеши) nýti, chřadnouti; зѹбы нѹють zuby trnou (bolestí); сѣдце нѹеть srdce nyje.

нытьѹ *n.* nyti; trnutí bolestné.

нѣга *f.* něha, něžnost; 2. rozkoš.

нѣгдѣ *adv.* někde.

нѣдро *n.* vnitřek; въ нѣдрахъ земли ve vnitřku země; н. Авраамле lůno Abrahamovo *v.* лѹно; 2. н., грудь prs (*pl.* nādra).

нѣженіе *n.* mazlení.

нѣженка *m. et. f.* mazlíček, mazánek.

нѣжить (-у, -ишь), (н. дѣтѣй свойхъ) rozmazliti (své děti); н.-ся (-усь, -ишься) (въ постѣлѣ) hovět si (v posteli).

нѣжненькій, ая, ѹе, (*adv.*) нѣжненько něžnoukú.

нѣжничать съ кѣмъ něžně s někým jednati; -анье *n.*

нѣжн-ѹ *adv.* něžně; —ость něžnost; —ый něžný; н. вкусъ jemný vkus; —ѹе нѣніе dojemný zpěv; —ѹе дитя útlé dítě; —ѹе сѣрдце něžné srdce.

нѣкакій, нѣкій, ая, ѹе nějaký, jakýsi; нѣкакъ *adv.* (crk.) nějak.

нѣкаться (-аюсь, -аешься) nesvolovati, odporovati; -анье *n.*

нѣкогда *adv.* někdy.

нѣкоторый nějaký, (některý), jakýsi, jistý; н. человекъ jakýsi člověk.

нѣкто *pron.* někdo.

нѣкуда *adv.* někam.

нѣмка *f.* Mutella.

нѣмкѹ, а *m.* (star.) němý člověk.

нѣмо *adv.* němě, nejasně (v řeči).

нѣмовать, нѣмотовать, нѣмотствовать (crk.) němým býti.

нѣмѹй (-ый), ая, ѹе němý; -ая *f. subst.* (нѣмтырка) němá. [(němorozený).

нѣморожденный od narození němý

нѣмота *f.* němota.

нѣмтырь, я (prost.) němý *v.* нѣмѹй.

нѣмѣть, ѹ- (-ѣю, -ѣешь) oněměti.

нѣсколькѹй *adj.* mnohý; *pl.* нѣсколькихъ, нѣсколькимъ mnohých, mnohým; нѣсколько *adv.* trochu (něco), drobet; н. упрямъ trochu tvrdohlavý.

нѣсмь, нѣси, нѣсть, нѣсмы, нѣстѣ, не суть (crk.) nejsem, nejsi, není, nejsme, nejste, nejsou.

нѣтчикъ, а (star.) nepřítomný; нѣты *pl.* (star.) seznam nepřítomných.

нѣтъ (нѣту, нѣтутъ) *adv.* ne, není; у меня нѣтъ занятія nemám co dělat; у меня нѣтъ времени nemám času; нѣтъ егѹ дома on není doma; нѣтъ ли у тебя денегъ? nemáš peněz? ужѣ всѣ собрались а егѹ нѣтъ какъ нѣтъ (нѣтъ да нѣтъ) už všichni přišli, ale on tu není a není; гдѣ только егѹ нѣтъ! kde pak by on nebyl *n.* scházel (t. všude jest); бѹдешь ли ты сегодня у негѹ? нѣтъ! budeš dnes u něho? nebudu (ne!)

нѣчто *pron.* něco.

нѣшто *adv.* což, zdaž; а мы н. люди? což my nejsme lidé?

нѹх-альный, —ательный табакъ šňupavý tabák; —ало *n.* povětrník

(nos v mysliv. mluvě); —аніе *n.* čichání, šňupání; —ать (-аю, -аешь) čuchati, čichati, čenichati; *n.* табákъ šňupati tabák; *n.-ся* čuchati na sebe; нюхнусь (нюхнѣть) čuchnouti, šňupnouti.

нѣнчить (-у, -ишь), *n.* дитя chovati dítě; *n.-ся* съ дѣтми chovati se s dětmi. [vička.

няня, нянька *f.* chůva; нянюшка chůvarka *f.* nanka (druh lososů).

нѣтіе *n.*, нѣтва, нѣтство (star.) zajetí.

нѣть *v.* взять.

О.

о (онъ) písmeno o.

о (объ, тѣж обо) *prpp. c. arc.* о удаться о кáмень, обѣ стѣну udeřiti se o kámen, o zeď; обѣ згу сáмую порý v tentýž čas, okolo toho samého času; оперѣться обѣ столъ oprítí se o stůl; 2. ob (o jedno dále); жить обѣ дворъ bydleť ob dvůr (o jeden dvůr dále); обѣ домъ ob dům; я живу съ нимъ обѣ стѣну já ostávám s ním ob jednu zeď;

II. *c. loc.* о чемъ вы говорíte? о чемъ вы mluvíte? говорíte о своихъ дѣлахъ mluviti o svých záležitostech; не думай обѣ этомъ бѣже nemysli víc na to; столъ о трѣхъ нѣжкахъ stůl o třech nohách; цѣрковь о пяти главахъ kostel o pěti báních; это случилось о Пáсхѣ, о Трѣицѣ to se stalo o velikonocích, o sv. Trojici.

о! *int.* о!

оáзъ, а, оáзисъ, а oasa.

оба, *gen.* обѣихъ *num. m. et n.*, обѣ, обѣихъ *oba m.*, обѣ *f. et n. (gen.*

obou); обѣ сѣстры обѣ sestry; обѣ его пола obojího pohlaví.

обагрѣть, обагрѣть (о. крѣвию) zbrotiti krví, potřísniti krví; о.-ся крѣвию zbrotiti se krví.

обáд-а *f.* pomluva, hana; —ать, обаждать, обажать pomlouvati, haněti. обáй, я, обáйщикъ, а šalič, mamič, podvodník; —щица šalička, mamička, podvodnice.

обаку́л-а *m. et f.* podvodník, -nice; —ить, —ивать podváděti, klamati, obalamutiti.

обáлтывать *v.* оболтáть.

обанáдесять *num. (crk.)* dvanáct.

обанкрýт-ить k bankrotu *n.* k úpadku přivesti; об.-ся, —ѣть bankrot udělati.

обанѣль, обанѣлы *adv. (crk.)* obapolně.

обáче *adv. (crk.)* ostatně.

обаять (crk.) očarovati, okouzlit; обаяніе *n.* očarování, okouzlení; обаятельный čarovný, okouzlující.

обвалить, обваливать převaliti, převrhnouti; 2. zasypati, zaházeti (zemí); об.-ся zasypati se, zaházeti se; 3. о., обвалять ováleti, vyváleti (těsto).

обвáль, а zasypané místo; 2. hromada sněhu *n.* ledu svalená s hor, lavina.

обварить, обваривать ovařiti, opařiti; о. рýку opařiti si ruku; 2. о. dratev nasmoliti; о.-ся о. se; обвáрка *f.*, обварѣніе *n.* ovaření, opaření.

обвáстривать *v.* обвострѣть.

обвáщивать *v.* обвошѣть.

обведѣніе *n.* vedení kolem.

обвѣртка, обѣртка *f.* obálka (na knize) Couverture; о. (na papíry atd.) Enveloppe, Emballage; (bot.) pokryvka (Presl) Involucrum; обвѣрточный obálkový; -ая бумага obálkový papír.

обвѣртывать, обвѣрчивать, обвертѣть, обернуть чѣмъ *zabaliti*, *obaliti do něčeho*, *něčím*; о.-ся чѣмъ *zabaliti se*, *obaliti se něčím*.

обвеселить, -лѣть (crk.) *obveseliti*.

обвести, обвѣсть *v.* обводить.

обветш-ать, —авать *schatrněti*, *zvetšeti*; зданіе —ало *dům sešel*; —алый *sešlý*, *chatrný*; —алое слово *zastaralé slovo*; —алость *sešlost*, *chatrnost*.

обвивать *v.* обвивать.

обвивка *f.* *obvinutí*; 2. обвивка, обвивка (пáska).

обвивной *ovíjecí*.

обвин-еніе *n.* *obvinění*; —енный *obviněný*, *obžalovaný*; —итель *obviňovatel*, *žalobník*; —ительница *obviňovatelka*, *žalobnice*; —ительный *obviňovací*; —ить, —ать кого въ чемъ *obviňovati koho z čeho*, *vinití koho čím, z čeho*.

обвис-лый *svislý*; —нуть *viseti dolů*.

обвить *obvinouti*, *ovínouti*.

обводить (-вожý, -водишь) *voditi kolem*; (о. войско окóльными дорогами); 2. (д. городъ валомъ) *obvesti*, *obehnati (město náspem)*; о.-ся *vesti se kolem*; 2. *obehnati se (náspem)*.

обводъ, а *obvedení*, *obehnání (plotem atd.)*, *ohražení*; 2. (geom.) *obvod Perimeter*; обводный *kolem jdoucí*; о. ровъ *příkop kolem do kola*; -ая стѣна *zeď ohradná*.

обвозить, обвезти *voziti kolem*, *voz. oklikami*.

обвойникъ, а *svidina (Presl) Periploca (rstl.)*.

обволочь, обволакивать (чѣмъ) *potáhnouti*, *zahaliti něčím*; о.-ся *potáhnouti se*, *zahaliti se*; нѣбо обволóклось облаками *nebe se potáhlo*, *zatáhlo oblakami*.

обворовать, обворóвывать *okrásti*; *v.* обкрадывать. [*okouzlití*].

обворожить, обворáживать *očarovati*, обвострить *naostřiti*.

обвощить *navoskovati*. [*vyknouti*]

обыкать, обвыкнуть *obvyknouti*, *při-*

обыкв́ать, обвы́ять *vyvátí (obilí)*.

обвѣнчать, обвѣнчивать *oddati (zasnoubence)*; о.-ся *oddati se*.

обвѣсить, обвѣшать, обвѣшивать чѣмъ *obvěsiti něčím*, *pověsiti kolem*; о.-ся *obvěsiti se*; II. о. кого *při váze koho ošiditi*, *prováziti*; о.-ся *ošiditi se při váze*.

обвѣстить, обвѣщать (кого о чемъ) *ohlásiti*, *oznámiti někomu něco v. извѣстить*.

обвѣсь, а *ošizení při váze*.

обвѣщеніе *n.* *ohlášení*, *oznámení*.

обвязать, обвязывать *obvázati*, *ovázati*, *obaliti*; о.-ся *o.-se*.

обвязка *f.* *obvazek*, *úvazek Bandage*; обвязочный *obvazkový*; о. снурокъ *špakát*, *šňůrka*.

обгáдить, обгáживать *zamazati*.

обгáнивать *v.* обгóнять.

обгибать, обогнуть *ohnouti*, *ohýbati*; 2. *zahnouti kolem čeho (v jízdě n. v plavbě)*; обогнуть мысь *zahnouti kolem předhoří*; о.-ся *ohnouti se*, *zahnouti se*.

обгибъ, а *ohyb*, *záhyb*, *zátoka v moři*.

обгладить, обглáживать *ohladiti*.

обглодать, обгладывать *ohlodati*.

обглядѣть, обглядывать (crk. обглядать) *ohlednouti se kolem*.

обгнѣть, обгнивать *obhniti*.

обговорить, обговáрывать *pomlouvati koho*; обговóръ, а *pomluva*.

обгóнка *honění se*, *honcování (pojímaní se zvířat)*.

обгонять, обогнать *přestihnouti (dohoniti)*, *předčiti koho*; о.-я *honiti se (o zvířatech)*.

обгѣнь, а průhon, výhon (pro dobytek).
обгорѣть, обгорѣть охоřети kolem do kola; обгорѣлый охоřelý.

обгрызѣть, обгрызѣть obhryzti, ohryzti.
обдавать, обдѣвать (водою) politi vodou (kolem do kola), obliti; о. вѣромъ
опаřitи, ваřitи vodou politi; *impers.*
обдаѣтъ холодомъ přebíhá mne zima,
probíhá ve mně zima, mrazí mne;
обдало меня холодомъ; обдѣться po-
liti se.

обдарѣть, обдаривать (crk. обдѣро-
вать) obdariti, obdarovati.

обдѣргать, обдѣргивать, обдѣрнуть o-
škubati kolem do kola; oponu kolem
do kola zastříti, obestříti, stáhnouti,
popotáhnouti (šosy u kabátu); о.-ся
popotáhnouti se; špatnou kartu si
vytáhnouti; -ганіе *n.*

обдѣржать, обдѣрживать potřebováním
něco upravit, způsobilejším udělati
(čes. obdržeti — получить).

обдѣрять, ободрѣть strhati kolem do
kola, otrhati, sedrati; 2. vyplniti,
obratiti; морозомъ всё лицо ободрѣло
mrazem celá tvář se mi rozpukala;
обдѣраться, ободрѣться плѣтьемъ o-
trhati se, rozedrati si šaty; обди-
раніе *n.*, обдѣрка *f.* otrhání.

обдолж-ѣть (чѣмъ) zadlužiti; —ѣніе *n.*
zadlužení.

обдѣв-ѣло *m.* (prost.) podvodník, šu-
lič, šalič; —ѣть, обдѣть (prost.) o-
fouknouti koho, napáliti, ošiditi,
podvesti.

обдѣм-аніе *n.* promyšlení, rozvážení;
—анный, —анъ, а, о promyšlený;
—ать, —ывать (что нибѣдь) promy-
sliti, rozvážiti něco.

обдѣл-ать, —ывать vzpracovati, vzdě-
lati; о. драгоценные камѣнья золо-
томъ или серебромъ zasaditi *n.* vsa-
liti (zadělati) drahé kamení do zlata
и do stříbra.

обдѣл-ѣть, —ѣть ošiditi koho při dě-
lení; о.-ся ošiditi se při dělení.

обѣж-ка *f.* (star.) dílec role *v.* обѣжа;
—ныя дѣньги (star.) plat s obž.

обез-вѣршить, —вѣршивать sekati
vršky se stromů; —вѣнчить, —ви-
нчать *v.* оправдѣть; —главить (пре-
стѣпника) stíti, —главливать stínati
koho, stínati komu hlavu; —гла-
вление *n.* stětí; —дѣнежѣть nemíti
peněz; —забѣть, —забѣчивать sta-
rosti zbaviti; —зубѣть zuby ztratiti;
—лиственѣть listí ztratiti; —лѣстить
listí zbaviti, listí otrhati; —лѣдить
lidu zbaviti; —лѣдѣть lid ztratiti;
—надѣженіе *n.* odejmutí naděje,
zbavení naděje; —надѣжить, —на-
дѣживать odniti naději, zbaviti na-
děje; о.-ся naději ztratiti; —нарѣ-
дить lidu zbaviti; —ножѣть о nohy
připraviti; —ображеніе *n.* zobavení,
zohyždění; —образить, —ображивать
zohaviti, zohyžditi; о.-ся z.-se;
—опѣсчить (гѣродъ отъ нападѣній)
v bezpečnost uvести, zabezpečiti,
ujistiti; —оружѣніе *n.* odzbrojení;
—оружѣть, —оруживать odzbrojiti;
—печѣніе *n.* ubezpečení; —пѣчить,
—пѣчивать (что-либо чѣмъ) ubezpe-
čiti, ujistiti; о.-ся ubezpečiti se, u-
jistiti se; —покѣить, —покѣивать
znepokojiti; о.-ся znepokojiti se.

обезсѣл-еніе *n.* oslabení; —енный o-
slabený; —ить, —ивать oslabiti,
síly zbaviti; —ѣть oslábnouti, se-
slábnouti, sílu ztratiti.

обез-слѣвить, —слѣвливать rozkřičeti
koho, do zlé pověsti přivesti; о.-ся
do zlé pověsti přijíti; —смѣртить
nesmrtelným učiniti; о.-ся nesmrtel-
ným se státi; —умѣть, —умѣлять о
rozum připraviti; о.-ся, —умѣть о
rozum přijíti; —чѣститъ, —чѣщивать
zneuctiti, zhanobiti; о. імя своїхъ

предковъ poskvrniti, zhanobiti jme-
по svojích předkův.

обезьян-а (обезьян-а) *f.* opice *Simia*;
dem. —ка opička; онъ сущая —а
он je pravá opice; о. долгорúкая
opice dlouhoruká *Gibbon*; о. долго-
хвóстая opice dlouhoocasá *Cebus*,
Sapagon; о. безхвóстая opice bez-
ocasá *Orangutang*; о. толстобрúхая
opice tlustobřichá *Gastrimargus*; о.
зелёная kočkodan, opice zelená *Cer-
corithescus sabaenus*; о. турецкая
opice turecká *Magótъ*; —ничанье *n.*
opičení; —ничать, —ствовать opičiti
se; —ный, —скій opičí; —ство *n.*
opičáctví, opičení.

обелискъ, а obelisk; *adj.* обелисковый.
оберег-áние *n.* ostříhání, opatrování;
—áтель hlídač, opatrovník, ochránce;
—áтельница hlídačka, opatrovnice,
ochránkyně; —áтельный hlídací, o-
patrovní, ochranný; —áтельство
ochrana, záštita; —áть (домъ отъ
воровъ) hlídati, ostříhati, opatrovati;
о.-ся (-áюсь, -áешься) отъ чегó ostří-
hati se, vystříhati se.

обережён-ие *n.* *v.* оберегáние; —ный,
ая, ое, —нъ, á, ó hlídaný, opatro-
vaný. [tněti.

оберёмен-ить obtěžkati; —ѣть otěho-
беречъ (оберегý), о.-ся *v.* оберегáть,
о.-ся.

обернуть, обёртывать *v.* обвёртывать;
о.-ся obracetí se; обёртка *v.* об-
вёртка; 2. о. листы въ книгѣ obra-
ceti *n.* převraceti listy *v* knize; пе-
реворáчивать.

оберъ- vrchní (přichází ve mnoha
slovích z němčiny přijatých, jako:
—áмтъ, аудиторъ, —гофмэйстеръ,
—егермэйстеръ, —полицмэйстеръ,
—шталмэйстеръ); —священникъ vrch-
ní kněz vojenský.

обетшáлый *v.* обветшáлый.

обечáйка *f.* oblouk u síta, buben
adj. обечáйковый.

обживáть, обжítъ (въ нóвомъ стро-
éнии) začítí někde přebývati *n.* ostá-
vati (*v* novém domě); о.-ся zvyk
nouti někde delším přebýváním
(vžítí se).

обжиг-áльный, —áтельный vypalovací
—ая печь pec pražící (*v* hut.); —áльн.
f. pražírna (*hut.*); —áльщикъ, —á-
тель pražič (*hut.*), vypalovač; —áни
n. vypalování, pražení (*hut.*); —áть
обжечъ pálití, vypáliti, vypalovat
(cihly, nádobí, vápno); 2. opáliti
(о. деревáнные столбý); 3. pražit
(rudy); о.-ся opáliti se, napáliti se
(vlastně i obrazně); кто на молок
обжёгся, дýеть и на воду kdo s
spálil na mlíce, fouká i navodu
обжигъ, а opálení, opal; 2. spále-
nina, připálenina (na těle); 3. výpal
jedno naložení do peci (cihel, ta-
šek atd.).

обжидáть, обождáть (*prost.*) *v.* ожидáти
обжимáть, обжáть (водý изъ бѣльн.
vyždímáti (vodu z prádla); 2. vy-
mačkati, vytlačiti; обжимка *f.*, об-
жимъ, а vyždímání.

обжинáть, обжáть obžínati, ožínati
obžítí; о.-ся dožínati, žeň končiti
обжинка *f.*, обжинъ, а obžetí, dožet
vyžaté místo (*čes.* obžínky *pl.* прáz-
никъ жáтвы).

обжирáться, обожрáться obžírati se
obežrati se (přílišně se nažrati).

обжítъ *v.* обживáть.

обжóра, ожóра *f.* spálenina (na těle
обжóр-а *m. et f.* obžerný člověk
žrout; —ливый obžerný; —ный ряд
vaječný а kuří trh (trh na potr-
viny); —ство obžerství.

обзаведе́ние *n.*, обзавóдство *n.* op-
tření vším potřebným; о. дóмомъ

домашнее о. zařízení domu (opatrění nábytkem atd.).
 обзавесті, обзаводить zavesti, zaříditi něco, opatrěti něco něčím; о.-ся своимъ хозяйствомъ заříditi si, sprádati si svoje hospodářství.
 обзирать obzírati; обозрѣть obezříti; о.-ся obzírati se, obližeti se.
 обзоръ, а přehled, obzor; обзорная башня, обзорище *n.* pozorovací věž, *Observatorium*.
 обив-альщикъ, а pobíječ; —ánie *n.* pobíjení; —ать чѣмъ pobíjeti nebo obíjeti něčím; о. обоями, о. шпалерами čalounami ověsiti, vyčalouniti; о.-ся trhati se (o šatech).
 обівка *f.* kování (na dřevěných věcech); 2. pokládání *n.* vykládání prkny; *pl.* обівки, окъ *f.* збытку rybích jiker a mázder, z nichž se dělá rybí tuk.
 обивной pobijecí.
 обід-а *f.* urážka; не давать себя въ —у nedávati se urážeti; причинить кому —у *v.* обідѣть; это не будетъ тебѣ въ —у to ti nebude na škodu, на újmu; —ливый, —чивый choulostivý, citlivý, nedůtklivý; 2. о., —ный urážlivý, škodlivý; —чикъ urážlivý člověk; *f.* —чица; —ѣть (обіжу, обідишь), обижать когó urážiti někoho; 2. на škodu nebo на újmu býti; о.-ся urážeti se něčím.
 обід-іе *n.* hojnost; о. плодóвъ hojn. ovoce; о. мыслей *h.* myšlenek; —о-вать чѣмъ hojností oplývati, míti hojnost něčeho.
 обіль-ность *v.* обіліе; —ный чѣмъ hojný na něco, hojný něčím; о. зóлотомъ hojný zlatem; о. источникъ bohatý pramen; *v.* изобільный; —ство *v.* обіліе.
 обиноваться (обинуюсь, —уешься), обинуться rozpakovati se, pochybo-

vati; 2. strachovati se; 3. skrývati, tajiti; обиновѣніе *n.* pochybnost, rozpaky *pl.*; 2. s'rannost (v jednání).
 обиняки (обинякі), овъ *pl. m.* okolky (i v řeči), vytácky; говорить обиняками mluvíti s okolky (okolkovati), vytáček hleděti.
 обир-ало *m.* poberto; —ánie *n.* obírání, loupení; 2. sbírání; —атель sběratel, česač (ovoce); —ать, обобрать obírati, sbírati, česati (ovoce); 2. о. когó obrati koho, обірати, oloupiti. [(ovoce).
 обірка *f.* obírání, sbírání, česání
 обирóха *m. v.* обирало.
 обит-аемость obyvate'nost; —аемый obyvatelný, к обывáнію *n.* přebývání spůsobilý; —алище *n.* (crk.) příbytek; —ánie *n.* obývání, přebývání; 2. příbytek; —атель obyvateľ (о. западныхъ, восточныхъ, северныхъ странъ; о. лѣсовъ); —ательница obyvateľka; —ательный obyvatelný; —ать (-аю, -аешь), (о. въ жилищи) обывати, přebývati někde.
 обітель, и *f.*, обітелище *n.* (crk.), жилище příbytek; 2. klášter.
 обітіе *n.* obití; обітый obitý; обіть (обью) *v.* обивать. [ходный.
 обихóдь, а domácí potřeby; *adj.* обихо-
 обкалывать *v.* обколóть.
 обкатать, обкатывать objezditi (sáňky atd.); 2. ováleti, prováleti.
 обкидать, обкидывать obházeti, poházeti; о.-ся poházeti se.
 обклáдка *f.* obložení; о. могíлы obl. hrobu; о. берегóвъ obložení břehu, vydláždění, taras. [dati *v.* обложить.
 обклáсть obklásti; обклáдывать obklá-
 обклеить, обклéивать oblepiti, polepiti; о. обоями polepiti čalouny, vyčalouniti; обклеѣніе *n.*, обклѣйка *f.* oblepení, polepení.

обкóлокъ, лка, *dem.* обкóлочекъ, чка
odkolek. [kola otlouci.
обколóтитъ, обколáчивать kolem do
обкопáть, обкáпывать okopati, -ávati
(do kola). [okrásti koho.
обкράсть, обокрáсть, обкράдывать когó
обкусáть, обкúсывать okousati; обку-
сáние, обкúсывáние okousání.
облáва *f.* padháňka *v.* облóва.
облагáть obkládati; *o.* крѣпость ob-
léhati pevnost; *v.* обложítъ.
облагодѣтельствова́ть dobrodiním za-
sýpati.
облагорóдить, —óживать (людéй) u-
šlechtiti, zešlechtiti; облагоро́жение
n. ušlechtění.
облад-áние *n.* ovládání; —áтель vládce,
vladař; *v.* владѣлецъ; —áтельница
vládkyně; —áть (-áю, -áешь) что,
чѣмъ vládnouti něčím, ovládati něco.
облáдить, облáживать upravití něco.
облáзигъ, облáживать oblezti, kolem
něčeho lezti.
óблако *n.* (crk. óблакъ, а *m.*) oblak.
облáмъ, а (star.) cimbuří na hradbách.
облáмывать olamovati *v.* обломáть,
обломítъ. [*rum europaeum* (rstl.).
облáпа *f.*, подлѣсникъ kopytník Asa-
облапóшить, —óшивать ošiditi (otaška-
řiti, oblafnouti) koho.
облáса *f.* oblása (loď na severní
Dvině); *adj.* облáсный.
обласкáть, облáскивать laskavě s ně-
kým nakládati (laskati se s někým);
обласкáние *n.* laskavé nakládání.
областеначáльникъ, óбластникъ, а (crk.)
správce nebo přednosta krajinský.
областнóй (-ый), áя, óе krajinský; *o.*
словáрь slovník kraje mluvů; -ья ре-
чѣнія *pl.* kraje mluvů.
óбласть, и vladařství, krajina zvláště
spravovaná; 2. vláda, moc; 3. въ
óбласти нау́ки v oboru věd; въ ó-
бласти знáний v oboru vědomostí.

облáт-ка, *dem.* облáточка oplátek (*n.*
pečetění); —очный oplátkový.
облач-áть, —ítъ obláčeti, obleci koho.
o. архiereя biskupa v ornát obleci
—énie *n.* obláčení, odívání; 2. ор-
нат (oblek) kněžský.
облач-ко *n.* obláček; —ный облаčný
oblakový; -ное нéбо zatažené nebo
pošmourné nebe; —но (есть) j
pošmourno, zataženo.
облáять, облáивать štěkati na někoho
облег-áние *n.* oblehání (vojskem)
—áть, облéчь (гóродъ) oblehati, ob-
lehnouti (město vojskem), obklíčit
obkličovati; éто селénie —áютъ с
однóй сторóны гóры, съ другóй лѣ-
ту dědinu obkličujou s jedné stran
hory, s druhé lesy.
облегч-áть, —ítъ чтó-либо oblehčí
něco, polehčiti čeho, ulehčiti;
корáбль oblehčiti koráb; *o.* подат
uleviti daní; *o.* своé сéрдце odlehčiti
svému srdci; —énie *n.* oblehčen
odlehčení, ulehčení; —ительный u-
lehčovací, pol., odl.; -ое срéдств
prostředek nebo lék odlehčovací.
обледен-ый zledovatělý; —ть zle-
dovatěti.
облеж-áние *n.* obležení; (десятилѣтн
o. Трóи); —áтель oblehatel; —áтел
ный, осáдный oblehací; —áть (-
ишь) *v.* облегáть.
облек-áние *n.* oblékání; —áтель oble-
katel; —áть, облéчь, облещí oble-
kati, obleci; *o.*-ся *o.* se.
облет-áние *n.* obletání; —áть (вкру
óзера) oblétati, obletovati (kolem
jezera); лѣстья съ дерéвъ —áютъ
listí se stromů padá, lítá; —énie
obletění; —ть obletěti.
облеч-énie *n.* oblečení; —énный (в
что) oblečený (do něčeho); *o.* знак
—énная *f.* průtažný znak, průtažn
přízvuk *Circumflexus*.

облѣчь, облещи obleci; о.-ся о. se v. облекать.

облив-áнецъ, нца *m.*, —ánка *f.* oblivanec, -nka, kdo při křtu nebyl do vody ponořen, nýbrž pouze polit; —ánie *n.* oblívání, polívání; —ать, облить obliti, politi, -lívati; о.-ся obliti se, politi se; обливаться слезами hořké slze prolévati, slze roniti, usedavě plakati; сердце —ается кровью srdce krvácí. облив-ина *f.* zaokrouhlený kraj prkna; —истый s zaokrouhleným krajem; —ка *f.* polití, oblívka.

обливной (ый), ая, ое polevací; 2. омáчкою politý. [*adj.* -ационный.

облигáция *f.* obligace, dlužní úpis; облиз-áние *n.* oblízání; —ать oblízati; облизывать oblizovati; о.-ся о. se. обликъ, а *v.* обличие. [*kolem.*

облипать, обліпнуть oblepiti, polepiti облиствен-ѣлый olistěný; —ѣние *n.* olistění; —ѣть olistiti se, listí dostati (o stromích).

обліtie *n.* obliti, polití; обліть obliti, politi *v.* обливать.

облицевать ovrhnouti (dům maltou); облицовка *f.* ovrhnutí (maltou), ovrh.

облич-ать, —ить кого-либо въ чѣмъ (въ преступлѣніи) překonati koho čím, v čem usvědčiti (v преступку); 2. о. что prokázati, osvědčiti; первый опытъ —аетъ дарованіе молодáго чловѣка první pokus jeví nadání mladého člověka; —ѣние *n.* překonání, usvědčení koho; 2. prokázání, osvědčení; —итель kdo koho v čem překonal, usvědčil; *f.* -ительница; —ительный překonávavý, usvědčující; 2. sporný.

облич-ие *n.*, обликъ obličej, tahu *n.* rysu tváře; —никъ *v.* обличитель; —нь *adv.* tváří v tvář.

облызать libati *v.* лобызать, лобзать.

облóва *f.* oblova, nadháňka (lov neb honba s nadháněním zvěře); *adj.* обловный.

облож-ѣние *n.* obložení; обложенный обложенý; —ить obložiti.

облóй, я náledí.

облокотиться, облокáчиваться loktem *n.* o loket se podpírati. [*hnouti.*

обломать, обламывать oblomiti, str-облом-окъ, мка, *dem.* —очекъ, чка úlomek; *pl.* —ки odlomky, úlomky. обломъ, а úlom, nálomek, nalomenina; 2. průměr, průřez (římsu); 3. (prost.) klacek, halama, hulvát.

облукъ, а, *dem.* облучекъ, чка kozlík (na saních).

облúпа *f.* oloupané místo, oblupa; 2. (v horn.) hromada uhlí, milíř.

облуп-áло *m.* (prost.) poberto *m.*, šalič, podvodník; —áние *n.* oloupání; —ать, —ить oloupati; —ить кого oloupiti koho (t. obehřati, v karty); о.-ся oloupati se.

облыгать, оболгать obelhati koho; облыжный vylhaný, vymyšlený.

облый, ая, ое oblý; 2. nemotorný.

облысѣть oblyseti, olyseti; -ѣлый olyselý, lysý.

облѣзать, облѣзть oblezati kolem do kola; 2. olyseti, vypadati (o vlasech); волосы облѣзли vlasy vylezly, выпадaly; облѣзлый olezlý (o vlasech). облѣниться zlenivěti.

облѣпять, обліпять oblepiti, polepiti kolem; обліпка *f.*, обліплѣние *n.* oblepení, polepení; обліпѣха *f.*, терновникъ песочный rakytník úzkolistý (Presl) *Hippophaë rhamnoides*. обліппой polepovací.

обмáz-ание *n.* obmazání; —ать, —ывать obmazati, pomazati kolem; о.-ся pomazati se; —ка *f.* pomazání; 2. ovrhnutí, ovrh; о. глиною lepenice, lepenka.

обмакнѹть, обмáкивать *namočiti, smočiti*; о.-ся *omočiti se*.

обмáлывать *v. obmolót*.

обмáн-ка *f. цинковая přestky (miner.) Blende*; поговáя о. jinoraz *Amfibol*; угольная о. uhlovec *Anthracit*; —ный, —чивый *klamný*; -ость -ost; —ство *n. klam v. обмáнь*.

обманѹть, обмáнывать *kořo oklamati, ošiditi, podvesti koho*; о. ся *omýliti se, oklamati se, ošiditi se*.

обмáнщ-икъ, а *podvodník*; —ица *podvodnice*; —ичий, ъя, ъе *podvodnický*.

обмáнь, а *klam, podvod*.

обмарáть, обмáрывать *pomazati (kolem)*; о.-ся *p. se*. [*n. máslem*].

обмáслить, -ливать *pomazati olejem*

обмáтывать *v. obmotát*.

обмахнѹть, обмáхивать *máchnutím zahnati*; о. мухъ *zahnati mouchy*; о. пыль со столóвъ *setřiti, sklepati prach se stolův*; о.-ся *cvívati se, pochybiti*.

обмáчивать *v. območiti*.

обмачтовáть, обмачтóвывать *stěžněmi opatřiti (koráb)*; обмáчтование *n. opatření stěžněmi*.

обмáщивать *v. obmостít*.

обмежевáть, обмежёвывать *mezníky opatřiti, obmeziti, omeziti*.

обмельáть *změlčiti*; -ѣние *n. změlčení*.

обмерéть (обомрý), обмирать *omdleti, padnouti do mdlob, do mrákot*; 2. *velice se uleknouti*.

обмерз-áние *n. omrzání*; —áть *omrzati*; обмерзнуть *omrznouti*; обмерзлый *omrzlý*.

обместí, обметáть *omesti, odmesti, ometati*; обметáние *n. ometání*.

обметáть, обмётывать *poházeti, potáhnouti*; о., обстáвить тенéтами *obstaviti tenaty*; о. стéны *poházeti stěny*; о. обšíи *dírký na knoflíky*. обметéние *n. ometení*.

обмётица *f.*, обмётки, овъ *pl. m. prach mlýnský, opraš.*

обмётъ, а *obšiti direk*; 2. *obmet, veliké teneto na soboly*; о. кобáльтовый *broskovinka, obmět kobaltový*

обминáть, обмáть *omnouti, omínati omačkatí, ováleti*; objezditi *koně trochu, když dlouho stáli*; обминáться, обмáться *omnouti se, omačkatí se*.

обмир-áние *n. mdloba, mdlota, přimdloby, mrákoty*; —áть *omdlévati padati do mdlob v. обмерéть*.

обмишénиться, -иваться *chybiti se (cíle, terče), pochybiti, omýliti se* обмиршítься, обмиршáться *přestoupiti pravidla rozkolnická*.

обмог-áние *n. uzdravování-se*; —áтьс (-áюсь, -áешься), обмóчься *uzdravovati se, pozdravovati se, okřívati po nemoci*.

обмоkáть, обмóкнуть *zmoknouti; pláti -óкло; adj. обмóклый*.

обмóлвиться, -вливаться *podřeknouti se (chybiti v řeči)*; обмóлвка *podřeknutí-se*.

обмолóтить, обмолáчивать (хлѣбъ и гумнъ) *vumlátiti*; о.-ся *vumlátiti se*

обмолóть, обмáлывать *omliti kámen mlýnský*; 2. (о. рожь) *semeliti (žito)* обмолочéние *n. semletí*; обмолóть, *výmletek*.

обморóзить, -óживать *omraziti, dáti na mráz*.

обморокъ, а *mrákoty, mdloby, mdlota pl.*; впадáть въ о., упáсть въ в. *padnouti n. upadnouti do mdlob*; лжáть въ -кѣ *ležeti v mrákotách, mdlobách*; на него чáсто находи о., его чáсто ошибáетъ обморoko *ra něho často přicházejí mdlota mrákoty*.

обморóчить, -óчивать *kořo zaslepněti někoho*; обморóчение *n. zaslepení*.

обмостить, обмашивать vydlážditi ko-
 lem do kola; обмостка *f.* vydláždění.
 обмот-ание *n.* obmotání; —ать, обма-
 тывать obmotati, namotati kolem
 něčeho; обмотка *f.* obmotání.
 обмочить, обмачивать namočiti, smo-
 čiti; обмочка *f.* namočení, smočení.
 обмочься *v.* обмогаться.
 обмундировать (-рýю, -рýешь), об-
 мундировывать uniformovati, vojsko
 oděvem opatřiti, ošatiti vojsko; об-
 мундировка *f.*, обмундирование *n.*
 uniformování.
 обмыв-ание *n.* obmývání, omývání;
 —ать obmývati, omývati; обмыть
 obmyti, omyti; о.-ся о. se.
 обмывка *f.* obmyvka, omytí; *pl.* об-
 мывки, вокъ помыје [obstaviti.
 обмыкать, обомкнуть чѣмъ obemknouti,
 обмыкать (ленъ) omykati, odrhnouti
 (len).
 обмылокъ, лка, *dem.* обмылочекъ, чка
 spěrek (zbytek mýdla po prádle);
pl. обмылки, овъ mydliny.
 обмѣна *f.* obměna, směna, výměna.
 обмѣн-ение *n.* směnění, vyměnění;
 —ить, обмѣнивать, обмѣнять (золото
 на серебрó, звонкую монету на ас-
 сигнаци) směniti, vyměniti; о.-ся
 směniti se, vyměniti se; о.-ся обру-
 чальными кольцами vyměniti si sva-
 tební prsteny.
 обмѣн-ный výměnný; -ная лавочка
 směnárna; —щикъ měnič peněz,
 směnárník; обмѣнъ, а výměna.
 обмѣр-ить, —ивать, обмѣрять změřiti,
 vyměřiti kolem do kola; 2. при мѣ-
 реніи ošiditi; о.-ся změřiti se, vymě-
 řiti se, при мѣреніи se zmýliti; —ка
f., обмѣръ, а šidba при мѣреніи; 2.
 обмѣръ obměr (geom.); обмѣрокъ,
 рка nepravá míra, podměrek.
 обмѣк-лость obměklost; —лый ob-
 мѣклý; —нуть obměknouti.

J. Rank: Rusko-český Slovník.

обнадѣжить, -живать когó-либо těšiti
 koho čím, naději komu dělati, na-
 ději povzbuzovati; о.-ся naději si
 na něco dělati.
 обнаж-ение *n.* obnažení; —ить, —ать
 obnažiti (tělo); о. шпáгу obn. meč,
 vytasiti meč, о. на světlo vynesti,
 objeviti, vyjeviti něco; о.-ся obna-
 žiti se; vyjeviti se, на světlo při-
 jíti.
 обнарóдов-ание *n.* vyhlášení něčeho
 do veřejnosti, uveřejnění; торжѣ-
 ственное о. provolání veřejné (slavné)
Proclamation; —ать, обнарóдывать
 prohlásiti, vyhlásiti veřejně, uveřej-
 niti; торжѣственно о. provolati; о.-ся
 vyhlásiti se, provolati se, uveřej-
 niti se.
 обнарýж-ить, —ивать на světlo *n.* на
 veřejnost přivesti, odkryti něco,
 uveřejniti; vyzraditi; -ение *n.*
 обна́сцы, евъ *pl. m* dlužec, poutko
 (na nohy lovčích sokolův).
 обнашивать *v.* обносить.
 обнизать, обни́зывать posázeti (per-
 lemi), kolem do kola nasázeti (pe-
 rel). [н. snížení.
 обни́зить, обни́жать snížiti; обни́жение
 обнимать, обн́ять objímati někoho;
 (мать обнима́етъ своихъ дѣтѣй); о. ро-
 јímati něco, chápati, pochopovati;
 pojímati do sebe, obsahovati; пламя
 обняло крýшу plamen zasáhl stře-
 chu, střecha se vzňala, střecha chy-
 tila; о.-ся objímati se.
 обнищ-áлый schudlý; —ание *n.* schud-
 nutí; —ать, —авать, —евать schud-
 nouti, ožebračeti, на mizinu přijíti.
 обнóва *f.*, *dem.* обнóвка nová věc,
 nové šaty.
 обнов-итель, я obnovitel; —ить, —лять
 obnoviti (dům, kostel); о. плáтье
 nový šat ponejprv na sebe vzíti;
 о. карéту poprvé jeti v novém ko-

ча́ре; весно́ю со́лнце —лѣетъ при-
ро́ду z jara slunce obnovuje pří-
rodu; о.-ся obnoviti se.

обно́сить, обна́шивать (плáтье, о́бувь)
по́шенím udělati příhodnějším (šat,
obuv); 2. обно́сить, обне́сть, обнести́
positi n. roznášeti kolem; о. жарко́е
positi n. roznášeti pečení, podávati
pečení (kolem stolu); о. оhraditi;
о. заборо́мъ ohraditi plotem; о. когó
minouti koho (při roznášení jídel);
о. когó pomlouvati, černiti koho.

обно́сокъ, ска obnošené šaty, obno-
sky *pl.*

обно́шь *adv.* (crk.) celou noc.

обню́х-ать, —ивать očuchati, о́чени-
chati něco, přičichnouti k něčemu.

обня́ть obejmouti *v.* обнима́ть.

обо́, объ об *v.* о. [обо́бранный obraný.

обобра́ть (оберу́) obrati *v.* обира́ть;

обобро́ч-ить, —ивать uložití obrok
(plat); —ка *f.* uložení obroku (platu).

обобща́ть, обобща́ть zobecniti, обес-
ným učiniti; о.-ся obecným se státi.

обога́т-итель, я obohacitel; -льница

-лка; —ительный obohacovací; —ить,

обогаща́ть obohaciti; о.-ся о. se;

обогаще́ние *n.* obohacení.

обогна́ть, обгоня́ть dostihnouti (do-
honiti) koho.

обогну́ть, обгиба́ть ohnouti, zahnouti
(v plavbě) kolem skály atd.

обоготвор-е́ние *n.* zbožnění, vpočtení
mezi bohy; —ить, —ять zbožniti,

mezi bohy vpočísti, zbožňovati koho;

о.-ся zbožniti se.

обогрѣ́ть, обогрѣ́вать (согрѣ́ть) ohříti,
ohřáti, ohřívati; о.-ся о. se.

ободве́рина *f.* obdveří, dveřeje *v.*
притоло́ка.

ободво́ръ *adv.* vedle sebe (totiž ob
dvůr); жить съ кѣмъ о. sousediti

s někým, vedle někoho (t. ob dvůr)
bydleti.

ободесно́ручный (crk.) obou rukou
užívající.

ободно́й (-ый), ая, о́е šínový, obru-
čový; -о́е желѣзо železo šínové.

ободо́къ, дка́, ободо́чекъ, чка obrou-
ček; *adj.* ободко́вый, ободо́чный;

-о́чная кишка́ střevo denné, trační.

ободрáть *v.* обдира́ть.

ободр-е́ние *n.* zbodření, zbystření,
povzbuzení; —итель bystřitel, po-

vzbuzovatel; —ительный povzbuzo-
vací; —ить, —ять povzbuditi, po-

vzbuzovati, zbystřovati, podněcovati,
zmužiti; о.-ся povzbuditi se, podně-

covati se, zmužiti se. [obruč.

обо́дь, а kruh na kolo, nákolec (ráf),

о́бое, о́бои *pron. (num.)* обо́е *v.* о́ба.

о́бое-десный, —ру́чный obouručný *v.*

ободесно́ручный; —по́лый obojího

pohlaví *v.* двупо́лый; —сто́ронний,

яя, ee oboustraný.

обож-а́ние *n.* zbožňování; —а́тель
zbožňovatel; —а́тельница zbožňo-

vatelka; —а́ть zbožňovati (božskou
úctu prokazovati; přílišně milovati);

о.-ся zbožňovati se.

обожд-а́ние *n.* čekání, vyčkání (příle-
žitosti); —а́ть čekati, vyčkati *v.* об-

жидáть.

обож-е́ние *n.* zbožnění, udělení darů
božských; —ить zbožniti *v.* обожáть.

обознач-а́ть, обознача́ть что́-либо на
чемъ vyznačiti, ozn., nazn.; —е́ние

n. vyznačení, ozn., nazn.; подро́бное
о. podrobné udání, podrobné nazna-

čení; обозна́ченный vyznačený, о-
зна́ченý, nazn.

обоз-ни́чий, —ничей, аго, —ной, аго
m. ředitel vozů vojenských, oboznicí,

ího *m.*; —ный *adj.* povozní.

обозрѣ́ние *n.* přehled, obzor *Revui*
(co časopis).

обозрѣ́ть, обозрѣ́вать что́-либо pro-
hlednouti něco, obzírati (obezříti);

обозрѣться ohlédnouti se (za sebe, kolem sebe); о. se v čem (t. po delším čase seznati); онъ человекъ новѣй, дайте ему обозрѣться онъ же повѣчек, nechte ho se ohlédnouti; о.-ся přehlédnouti se (t. nedopatřiti); (v mysliv.) stopu ztratiti.

обозъ, а (pl. обозы) mnoho vozů spolu jedoucích, oboz, povoz *Train*; vojenské vozy na zavazadla; hradby vozové (jako u českých Táboritův). обой, я вѣтром stlučené ovoce; 2. paňanky (spadlé ovoce).

обои, евъ pl. m. čalouny (tapety) přibité na stěny; бумажные о. čalouny papírové,

обои, обоиxъ v. оба.

обойдѣние n. obejítí.

обойма f. zděř (kruh na kraji kola atd. přikovaný); 2. skoba na spojení puklých částí. [mati.

обоймати (-аю, -аеши) (star.) odní- обоймица f. hnízdo n. výkružka, na němž se otáčí beranidlo; 2. zděř v. обойма. [ské).

обойины pl. f. okuje (odpadky kovář- обойный čalounový.

обойти (обойдѣ) obejítí v. обходить.

обойщ-икъ, а čalouník *Tapissier*; —ица čalounice; —ичий, ья, ье čalounický.

оболѣкивать v. оболѣчь; v. облекать.

оболванить, -ивать z hruba otesati, na hrubo ot. (u tesařů, kameníků).

оболг-аніе n. obelhání; —атель obelhatel; —ать, облыгать obelhati.

оболоко n. v. облако.

оболон-ка, dem. —очка f. pokožka (*Epidermis*); 2. blána ve dřevě, jádro; adj. —очный.

оболѣчка f. obálka *Envelope*; 2. blána, mázdra (v těle); роговая о. rohovka; радужная о. duhovka (v oku).

оболѣчь (облѣку, облѣчешъ) obleci; о.-ся о. se; v. облекать.

оболтѣть, обалтывать pomlouvati koho.

оболнѣчь zůstatí viset kolem něčeho.

оболститель, я svůdce (obelstítel);

—ница svůdnice; —ный svůdný;

adv. —но.

оболстѣть, оболщать koho obelstítí,

пřelstítí koho; 2. svesti, zavesti ko-

ho (děvče); о.-ся svesti se, dáti se

svesti; оболщѣние n. obelstění, sve-

dení.

обомкнѣть ohraditi v. обмыкать.

обо-млѣлый omdlelý, ztuhlý; —млѣние

n. omdlení, ztuhnutí; —млѣть о-

mdleti, ztuhnouti.

обонполь adv. (crk.) s druhé strany,

na druhé straně.

обоняние n. čichání; čich (smysl);

тонкое о. jemný čich; обонятельный

čichací; обонять čichati.

обопрѣлость zpruženost, spařenost;

обопрѣлый zpružený, spařený.

обѣра f., pl. обѣры, ѣ podvazky k ly-

čákům neb k jiné selské obuvi,

ježto se ovazují kolem lýtek.

оборѣть v. оборѣть; 2. obrátí.

оборѣчивать v. оборѣтить.

обѣрван-ецъ, нца, —икъ, а otrhanec,

otrhanek; —ница f. otrhaná.

обѣрваніе n. otrhání; обѣрвать otr-

hати v. обрывать.

обѣрка f. lem, lemování, obruba na-

bíraná.

обѣрона f. obrana.

обѣрон-ѣніе n. obránění, obraňování,

hájení; —итель obrance; —итель-

ница obrankyně; —ительный obranný;

о. уголъ об. úhel; о. союзъ о. spo-

lek; наступательный и о. союзъ

о. spolek výbojný i obranný; -ое

положѣніе stav obranný; —ить,

—ять obrániti, obraňovati; о.-ся

о. se.

оборотень, тня vlkodlak (člověk po smrti ve zvíře obrácený).

обороти́ть, обора́чивать obrátiti, obraceti (vůz, kočár); о. на druhou stranu (prkno, list papíru); 2. о., proměnití (člověka v zvíře); о.-ся obrátiti se; о.-ся къ кому-либо спи-но́ю obrátiti se k někomu zády; о.-ся obrátiti se, proměnití se (ji-nou postavu n. jiné tělo na se při-jmouti).

оборо́тлив-о *adv.* obratně; —ость о-
bratnost; —ый обратný, hbitý.

оборо́тный návratný, zpáteční; -ная
сторона медали rub, strana rubní
(obratek) na penízi *Revers*.

оборо́тъ, а обрат (těla); о. řečnický;
о., обѣх (peněz); 2. rub, rubní
strana; на о. obráceně, на vzájem
vice-versa; дѣлать всё на о. дѣлати
вšecko на ruby, obráceně, nazpátek;
печь о шести -тахъ дыма kamna
se šesti průtahy.

оборо́тъ, обора́ть přemoci, překonati
koho, zvítěziti nad kým.

оборочка *f.* obrubka.

обору́чный obouřucný.

обору́, а, обору́шь, а brak, vývrhel,
výmětek (vyložené špatné věci);
обору́шный vybrakovaný, vyloučený,
vyvržený, přebraný.

обосла́ть obeslati *v.* обсыла́ть.

обостро́жить ohraditi ostrohem.

обою́д-но, —о, —у *adv.* oboustraně,
s obou stran; —ность oboustran-
nost; 2. dvojmyslnost; —ный obou-
straný; 2. dvojmyslný.

обою́ду-вогну́тый dvojpoddutý *bicon-
cav*; —выпуклый dvojvypuklý *bicon-
vex*; —острый s obou stran ostrý;
о. мечъ meč s obou stran ostrý, м.
dvousečný.

обрабо́т-ание *n.*, —ка *f.* zpracování,
vzdělání; —ать, —ывать zpracovati,

vzdělati (pole, zahradu); о. рѣчь
vypracovati řeč; о. opravit.

обра́внивать, обравнять *v.* обровнять.
обра́дов-ание *n.* obradování; —ать
кого обрадовати кого, radost komu
spůsobiti; о.-ся чему́ радovati se
čemu, z čeho.

обра́за *f.* (star.) hanba.

образ-е́ць, зца obrazec, vzorec; при-
клад (k následování); *adj.* —цо́вый;
—и́на *f.* pitvorný obličej, pitvora;
—и́й, овъ aron *v.* клещи́нецъ; —ная
f. subst. světnice, v níž jsou obrazy
svatých.

обра́зный obrazný, nevlastní, přene-
šený (smysl).

образова́ние *n.* uspořádání, tvoření,
utvoření (státu), zařízení; 2. vzdě-
láni, vzdělanost (člověka).

образова́нн-ость vzdělanost; —ый
vzdělaný.

образов-а́тель tvořitel, vzdělavatel,
pěstoun; -ница *f.*; —а́тельный tvo-
řivý, výtvarný, plastický, obrazný,
symbolický; —а́ть (-зую, -зуюшь),
образова́вывать tvořiti, utvořiti; 2.
vzdělati, -ávati (duchovně) *civiliser*;
3. žehnati snoubence (před oddav-
kami); о.-ся vzdělati se; гдѣ онъ
—а́лся? kde se vzdělal?

образу́м-ить, —ливать кого́ к rozumu
přivesti někoho, poučiti někoho, vy-
ložiti, vysvětliti něco někomu; о.-ся
vzpamatovati se, upamatovati se;
—ле́ние (образу́мле́ние) *n.* přivedení
k rozumu.

образцо́вый obrazcový, vzorcový; 2.
vzorný; -ое се́льское хозяйство
vzorné hospodářství.

обра́зчикъ, а vzorec, -е́чек.

обра́зь, а (*pl.* образы, овъ) образ,
postava, forma, vzor; (*pl.* образа,
овъ) образ (svatý); а́нгельскій о.
andělský obraz; о. жи́зни obr. жи-

vota; о. мыслей о. myslí; такимъ образомъ takovýmъ způsobem; равнымъ образомъ rovnýmъ způsobem, stejnou měrou; слѣдующимъ образомъ následujícímъ způsobem; некоторымъ образомъ jistýmъ způsobem, jaksi, poněkud; инымъ образомъ jinýmъ způsobem; наилучшимъ образомъ nejlepšímъ způsobem; приличнымъ образомъ soukromě, v soukromí.

обра́м-ить, —ливать do rámu dáti, zasaditi, vsaditi.

обра́нивать v. оборо́нить.

обра́нный zvolený.

обрастница f. v. каркасъ.

о́братитъ obrátiti; о́бращать obracetí; о. тылъ непри́ятелю obrátiti žáda k nepříteli (t. uteci); о. непри́ятеля въ бѣгство obrátiti nepřítelě na útěk (zahnati); о. внимáние на что о́братити pozornost na něco; онъ ни на когó не о́бращаетъ внимáнія он nikoho si nevšímá, na nikoho nedbá; о. въ христі́анство о́братити na křesťanství; о. гóродъ въ пепелъ о́братити město v popel; о.-ся о́братити se; о.-ся въ бѣгство о́братити se na útěk, dáti se na útěk; о.-ся въ христі́анство о́братити se na víru křesťanskou.

о́брат-но adv. nazpět, nazpátek, zpátky (staroč. vratno); ити о. jíti nazpět; —ный zpátečný, -ní; о. путь zpáteční cesta; —ная сторона вещи, медали rub, rubní strana; —ное предложéние (stilist.) souvrátí.

о́братъ obrati v. обира́ть.

о́бращатель kdo obrací (na víru); —ница f.; —ный k obrácení na víru příhodný.

о́бращать (-аю, -аешь) obracetí v. о́братитъ; о.-ся obracetí se; луна о́бращается около земли měsíc obrací

se (otáčí se) okolo země; осто́рожно съ кѣмъ о.-ся ostražitě s někým zacházeti; онъ не умѣетъ о.-ся въ о́бщество он neumí ve společnosti se pohybovati.

о́браще́н-іе n. о́браще́ні, о́та́че́ні (kolem slunce), о́бе́х; о́бе́х n. о́бра́т peněz; о. zacházení n. jednání s někým; пу́ститъ въ о. dáti do obehу; о. въ христі́анство о́браще́ні na víru křesťanskou; —ный, ая, ое, о́бра́ще́нъ, а, о о́браще́нъ.

о́бревиз-ова́ть, —о́вывать zrevidovati (účty), přehlídnouti; —ова́ніе n., —о́вка f. přehlídka účtů.

о́бре́жіе n. (crk.) břeh, pobřeží.

о́брека́ть v. о́бречь.

о́бремен-е́ніе n. přetížení; —и́тель obtěžovatel; —и́тельница obtěžovatelka; —и́тельный obtížný; —и́ть, —я́ть obtěžovati koho, přetížiti koho pracemi; о.-ся obtěžovati se. о́брече́н-іе n. zaslíbení; —ный zaslíbený.

о́бречь, о́бреши, о́брека́ть slíbiti, zaslíbiti, obětovati, věnovati; о. на смерть smrti oddati.

о́брисова́ть, о́брисо́вывать orýsovati, rozvrhnouti, rozvrh n. nákres udělati; о.-ся rozvrhnouti se; о́брисо́вка f., о́брисова́ніе n. rozvržení, nákres.

о́брить, о́брива́ть обрѣ́ти, oholiti (vousy); до́ чиста о. корó někoho do hola obrati; о.-ся обрѣ́ти se, oholiti se; о́брѣ́тіе n. обрѣ́ті, oholení.

о́бродѣ́тъ státi se nesmělým.

о́бровна́ть vyrovnati (se všech stran), urovnati; о.-ся vyrovnati se.

о́брокъ, а ро́чні плат, jenž platil sedlák (nevolník) své vrchnosti (obrok); 2. (crk.) služné, roční plat. оборо́нить, оборо́нивать ztratiti (о́бра́н. дѣ́ньги).

о́бро́нная рабо́та čekaněná práce.

обросить кого (prost.) opustiti koho (s pohrdáním).

оброслый obrostlý.

обросн-ѣние *n.* (crk.) lysina, pleš na hlavě; *o.* главы священника postřížka (*tonsura*); —йти, —яти (crk.) ostříhati, oholiti; *o.-ся o. se.*

обростать obrůstati; обрости obrosti, obrůsti.

оборотъ, и *f.* ohlávka (oprat); обротать, обротить dати ohlávku; обротный ohlávkový.

обро́ч-ить, обо́б́ро́чить uložiti plat, obrok (*v.* obróкъ); —ка *f.* uložení platu (obroku); —никъ, а obročník, sedlák, jenž platí obrok; —ный obroční, obrokový, poplatný.

обруб-а́ние *n.* osekání; —ать, —ить osekati (kolem do kola); *o.* сучья у деревлевъ; 2. *o.* плато́къ obroubiti šátek; *o.-ся* osekati se kolem, obroubiti se; —лѣние *n.*, обруб́ка *f.* osekání; 2. obroubení; обруб́ленный osekнутý; 2. obroubený.

обруб́ныя дѣньги (star.) jistinné peníze.

обруб́окъ, бка odtinek, odkolek (od dřeva).

обруб́ъ, а, сруб́ъ srub (ze dřeva); *o.* для коло́дца, коло́дезный *o.* roubení u studně; 2. žalář, vězení; въ обруб́ъ zevrubně, zevrub.

обруг-а́ние *n.* vyplísnění koho; —ать кого vyplísнити кому, pohaněti koho; —ательство (star.) pohanění koho; обруѓанный pohaněný.

обрусить (о-брусить) otesati kládu *n.* trám do čtyrhranu; 2. *o.* (об-русить) porušiti, ruským udělati; обрусеть porušiti se.

обру́ска *f.* otesání (klády).

обруч-а́льный snubný; *o.* обрядъ obřad při zasnoubení; -ое кольцо snubný prsten; —ать, —ить zasnou-

biti; *o.-ся z. se*; —ѣние *n.* zasnoubení; —ѣнникъ, а zasnoubenec; —ѣнница *f.* zasnoubenka.

обру́ч-икъ, а obrouček; —никъ bednář, bečvář (obručník); 2. *o. v.* обручѣнникъ; —ница *v.* обручѣнница.

обручъ, а, *dem.* обручикъ obruč (na sud); 2. (crk.) náruček *Bracelet*; *adj.* обру́чный; -ное желѣзо železo na obručě.

обру́шина *f.* sesutí, ssutina.

обру́шить, обру́шивать shoditi, sházeti, rozházeti; *o.-ся* svaliti se, padnouti, sesouti se (*o* stavbě).

обрывать, обрѣть obryti, okopati.

обрывать, оборв́ать utrhnouti, urvati, otrhati (listí, ovoce); *o.* листья у дѣрева, съ деревлевъ otrhati listí se stromů; *o.-ся* otrhati se, ztrhati se (*o* provaze); propadnouti (na ledě); spadnouti (při lezení).

обрывокъ, вка útržek, úryvek, utržený kus (provazu).

обрывъ, а зр́icenina, зр́icené místo, úrva.

обрызг-ать, —ивать, обрызнуть postříkati, posákati; *o.-ся* postříkati se.

обрѣз-анецъ, нца obřezanec; —ание *n.* obřezání; —ать, —ивать ořezati, uřezati; obřezati (židovského hochy); *o.* землю obmeziti, meze vyměřiti.

обрѣзно́й, ая, ѳе оřezанý, obřezанý; -ая земля odměřенý, vymezený, vyhrанѣнý kus země.

обрѣзокъ, зка úřezek, ústřižek; *pl.* обрѣзки бумажные ostřižky papírové.

обрѣзь, а ořízka (na knize); золотой *o.* zlatá ořízka; 2. hoblík ořezávací, h. knihařský; 3. sřez (střez), škop škopík; 4. výžlabek ve stěně (odkud počíná zeď slabší); 5. drnovačka rýč na vysekávání drnu; въ обрѣзь zevrubně, důkladně, na vlas.

обрѣсті, обрѣсть, обрѣтати најіті, nalezti, nacházeti (о. счастье, спокойствие).

обрѣт-атель nálezce; —ательница nálezkyně; —ать *v.* обрѣсті; обрѣтение *n.* nalezení, najítí.

обрѣшѣтити, обрѣшетити, обрѣшѣчивать laťmi ohraditi, brlení udělati.

обрюзг-лость opuchlost, oduřelost, naduřelost; —лый opuchlý, oduřelý, naduřelý; —нуть opuchnouti, oduřeti, naduřeti.

обрютокъ, тка pes s tlustými praskami.

обрюхат-ить obřichatiti, obtěžkati; —тъ obřichatěti, otěhotněti.

обрядити, обряжать (u řezníků) očistiti zabité dobytče.

обряд-ливый obřadů milovný; —никъ, a obřadník, kniha obřadů *Ceremonial*; —ный obřadný; обрядъ, a obřad.

обсада *f.* stromy a rostliny, jimiž se místo některé vysazuje, sadí *n.*

обсадити, обсаживать posázeti (rostlinami).

обсад-ка *f.* posázení (rostlinami); —ныя трубы *pl.* dřevěné trouby v solivárství.

обсал-ить, —ивать sádlem namazati.

обсасывать *v.* обсосать.

обсахар-ить, —ивать posukrovati, cukrem posypati; о.-ся posukrovati se.

обселить, обселять *v.* населить.

обсерваторія *f.* pozorovna, hvězdárna *Observatorium*; обсерваціонный pozorovací, observační; о. корпусъ pozorovací sbor (vojenský).

обсидіанъ, a obsidian, sklo sopečné.

обскакать, обскакивать objeti, jeti kolem, předjeti někoho.

обсосать, обсасывать osucati (prsty).

обсох-лый oschlý; —нуть oschnouti.

обставать, обстать кого-либо obstoupiti někoho, postaviti se kolem někoho.

обстав-ить, обставлять, обставляивать, обстановить, обстановивать obstaviti; о. комнату мебелью opatřiti pokoj (komnatu) nábytkem; о. театральную пиесу upravit divadelní kus ke hře, obsaditi divadelní kus.

обстаивать *v.* обстоять.

обстановка *f.* obstavení (kolem do kola), upravení, úprava; о. оперы upravení zpěvohry; сценическая о. scenická úprava.

обстояние *n.* (crk.) obležení; 2. tíseň, nátisk, svízel.

обстоятель-но *adv.* podrobně, obšírně; о. рассказать; —ность podrobnost, obšírnost; —ный podrobný, obšírný; —ное описание; 2. онъ человекъ о. онъ je člověk správný, důkladný; —ство *n.* okolnost; домашнія, семейныя —ства domácí, rodinné okolnosti; смотря по —ствамъ hledě na okolnosti.

обстоять (обстою, -стойшь) státi kolem čeho; *v.* состоять.

обстриг-ание, обстрижение *n.* ostříhání (vlasů); —ать, обстричь ostříhati (vlasy); о.-ся о. se. [ohoblovati.

обстрогать, обстрагивать ostrouhati, обстроить, обстраивать stavěti kolem čeho, zastavěti; о. площадь домами; о.-ся zastavěti se.

обстрочить, обстрачивать obšiti, olemovati.

обстрѣкція *f.* заваль záсра *Obstruction* (med.).

обстрѣлять, обстрѣливать (ружьё) obstríletí, ostríletí (ručnici).

обступать, обступити obstoupiti, обкліčiti (město); о.-ся chybně šlápnouti, poklesnouti; обступание, обступлѣние obstoupení.

обсудить, обсуждать, обсу́живать ро-
souditi, posuzovati; обсуждѣніе *n.*
posouzení.

обсушить, обсу́шивать osušiti, vysušiti
(bahniště); о.-ся osušiti se, vysu-
šiti se.

обсчитать, обсчѣтывать, обчѣсть в ро-
ѣту ošiditi; о.-ся přepočítati se,
v počtu chybiti.

обсылать (обослать) obsílati; о.-ся
другъ съ другомъ vzájemně k sobě
posílati; о.-ся чѣмъ posílati si oba-
polně dary.

обсылка *f.* obsílka.

обсыпать, обсыпать obsypati, kolem
sypati.

обсыхать osychati; обсо́хнуть oschnouti.

обсѣвать, обсѣять osíti (kolem).

обсѣвка *f.*, обсѣвъ, а osetí; 2. *pl.*
obsevky, odpadky při přesívání.

обсѣвокъ, вка neoseté místo.

обсѣдать, обсѣсть obsednouti, sednouti
kolem; 2. (crk.) oblehnouti.

обсѣдѣніе *n.* *v.* облеганіе.

обсѣк-аніе *n.* obsekání, osekání;
—ать, обсѣчь obsekati, osekati, (ká-
men, větve); о.-ся rozštípiti se (ja-
ko vlas); selhati (o ručnici s křeme-
nem).

обсѣмен-ить, —ать osíti semeny.

обтѣивать, обтѣять roztáti kolem.

обтачать, обтачивать *v.* обточить.

обтекать, обтечь obtékati, teci kolem.

обтерѣть, обтирать otřiti; о.-ся о. se.

обтесать, обтѣсывать otesati (kameny;
trámy).

обтѣска *f.* otesání.

обтірка *f.* otření.

обтовщикъ, а velkokupec, velkoob-
chodník; обтовой торгъ velkoobchod,
velkokupectví, obchod ve velkém.

обточить, обтачивать osoustružiti;
о.-ся о. se; обточеніе *n.*; обточен-
ный *adj.*

обтъ, а : продать товаръ обтомъ, оп-
томъ prodávati zboží ve velikém.

обтыкать, обтыкать obtykati, kolem
nastrkati; о. кольями огородъ; о.-ся
цвѣтами nastrkati kolem sebe květin.

обтягивать, обтянуть obtáhnouti, ро-
тáhnouti, povleci (koží atd.); о.-ся
potáhnouti se, obtáhnouti se.

обтяжка *f.* potažení; въ обтяжку
z tuha natažen; платье сшито въ
обтяжку šat přileha ztuha, těsně.

обтяжной (бй), ая, ое potažený; -бя
пýговицы potažené *n.* povlečené
knoflíky.

обув-альникъ, а obouváček (ozubec
k obouvání botek); —альный обou-
vací; —аніе *n.* obouvání; —ать
obouvati; обуть abouti; о.-ся обou-
vati se.

обувь, и *f.* obuv (, i et u).

обугл-ить, —ивать zuhliti, zuhelniti,
v uhlí proměnit; о.-ся zuhliti se.

обуж-еніе *n.* zúžení (šatu); —ивать
v. обúзить.

обúза *f.* břemeno (povinnosti).

обузд-аніе *n.* ukrocení (na uzdě dr-
žení); —атель krotitel; —ать, обú-
здывать ukrotiti, na uzdě držeti; о.
гнѣвъ, страсти, свой языкъ; о. свое-
вольныхъ дѣтѣй; о.-ся ukrotiti se.

обúзить, обúживать zúžiti (šat).

обуимати (star.) *v.* обúимать, обнимать.

обурев-аніе *n.* bouření; о. страстей
bouře náruživostí; —ать bouřiti,
bouřlivě nalehati; страсти егó —а-
ють náruživosti v něm bouří.

обуть abouti; о.-ся о. se; *v.* обувать;
обу́тый, ая, ое obutý.

обу́хъ, а, *dem.* обу́шекъ, шка obuch,
obušek (týl u sekery), чеpec; 2.
(zbraň), obuch, mlat; 3. (přezdívká),
klacek; плѣтью обу́ха не перебьѣшь
(bičem obušku nepřebiješ), hlavou
zdi neprorazíš.

обуч-ать, —ить когó-либо чему učiti, vyučovati koho čemu, v čem; (о. чтѣнію, мѹзыкѣ); о-ся učiti se čemu; (о-ся мѹзыкѣ, языкáмъ; о-ся правовѣдѣнію); о-ся ремеслѹ у мастера učiti se řemeslu u mistra; о-ся въ гимназіи, въ университетѣ); —ѣніе *n.* učení; vyučování; učení-se.

обушникъ kovářský nástroj na opravování sekýr.

обуять (crk.) zblázniti koho; 2. zblázniti se, státi se potrhlym; 3. sílu ztratiti.

обхаживать obcházeti *v.* обходить.

обхарк-ать, —ивать poplivati něco.

обхватить, обхватывать obejmouti, ob-sáhnouti (strom rukama); 2. ucho-piti; zachvátiti; пламя обхватило всё строѣніе plamen zachvátil celý dům.

обходитель-ность družnost; —ный družný, společenský (k jiným lidem).

обходить, обойти (о. дворъ, о. крѣпость) obejíti něco, o. dvůr, o. pevnost; 2. о. когó-либо předejít koho, předstihnouti koho; 3. obejíti, přejíti, přeskočiti koho t. předstihnouti jej v úředním postupu; о.ся obejíti se; безъ пищи нельзя обойтись bez potavy nelze se obejít; о-ся съ кѣмъ jednati *n.* zacházeti *n.* obcovati s někým; корова обходилась kráva je březí (stelná).

обходный obcházející; —ая стража *v.* дозоръ; —ое движеніе postranní pohyb vojska.

обходъ, а obchůzka; дозорный о. vojenská obchůzka *v.* дозоръ; 2. о. zacházka.

обхожденіе *n.* obejití; obcházení; 2. zacházení *n.* obcování s někým.

обчес-аніе *n.*, обчѣска *f.* učesání; —ать, обчѣсывать učesati koho; о-ся *u.* se.

обчѣсть (обочтѹ) *v.* обсчитывать.

обчѣтъ, а chyba v počtech, přepočítání.

обчистить, обчищать očistiti; о.ся о.ч. se; обчищеніе (отъ чегó) *n.* očištění; обчищенный očištěný.

обшарить, обшаривать proštourati všecko.

обшибать, обшибить otlouci.

обшивать, обшить (обошью) obšívati, obšiti; о. когó-либо opatřiti koho oděvem, šatem a prádlem; о. запарити, obložit (prkny); о. потолокъ obiti strop; о. ся obšiti se.

обшивка *f.* obšiti; obšívka; 2. obložení, zapázení (prkny).

обшивни, пошивни, ей *f. pl.* široké obložené saně.

обшивной, ая, ое, обшивочный obšivací; vykladačí; obložený.

обшивъ, а pramice sbírá dřevěnými kolíky.

обширно *adv.* obšírně; —ность obšírnost; —ный obšírný.

обшитіе *n.* obšiti; обшитый obšitý.

обшлагъ výložek (něm. Aufschlag).

обще *adv.* obecně, společně.

общепользныи celé armádě společný.

общежитель, я mnich ve společném klášteře; —но *adv.* družně; —ность společné živobyті; družnost; —ный družný, společenský; -ная обитель konvikt; —ство *n.*, общежитіе společné živobyті.

обще-извѣстность obecná známost, rozhlášenost; —извѣстный obecně *n.* vůbec známý, prohlášený; —народный celému národu *n.* všem národům obecný; -ое право právo mezinárodní.

общеніе *n.* obecnost; 2. dar, almužna; 3. večere Páně, přijímání.

обще-пользность všeužitečnost; —пользныи všeužitečný, obecně užitečný.

обще-понятный vůbec n. všem srozumitelný; —славянскій všeslovanský.

общественн-ость obecnost; —ый обесн-ý; —ое благо obecne blaho; —ая жизнь v. общежитие.

общество n. spolek, jednota; о. для чтенія čtenářský spolek; о. учёных, учёное о. učená společnost, spolek učených; благотворительное о., о. для призрѣнія бѣдных dobročinný spolek, jednota ku podpoře chudých; 2. о. společnost; блестящее о. skvělá společnost; 3. о. obec; городское о. obec městská.

общеупотребительный vůbec potřebný. община f. občina, obecni statek; 2. obec; 3. о. сестёръ милосердія řád milosrdných sester.

общипать, общипывать, oštípati, oškubati; о. кого-либо oškubati koho t. obehrať v karty; о-ся oštípati se.

общитель, я účastník; —ность obecnomyslnost; —ный sdílný, obecnomyslný.

общить v. сообщить.

общій, ая, ее obecny, všeobecny; -ее благо obecne dobro, о. blaho; -ее мнѣніе obecne mínění; veřejné mínění; общій столъ společný stůl (v hostinci) Table d'hôte; общаго рода (gram.) obojího rodu n. pohlaví; общими силами spojenými silami.

общн-икъ, а společník, účastník v. соучастникъ, сотруди́къ; —ица f. společnice; účastnice v. соучастница, сотруди́ца; —ость obecnost, všeobecnost, povšechnost.

объ, обо pop. ob, о v. о.

объективъ, а sklo předmětové, objektiv (v optice).

объёмистый objemný; 2. obsáhlý, rozsáhlý.

объёмлющій, ая, ее obsáhlý.

объёмъ, а objem (těla atd.); о. spisu.

объигрывать, объигрывать obehrať (hudební nástroj); 2. о. кого-либо obehrať koho (o peníze atd.); объиграние, объигрывание n. obehraň.

объизвестный závěrný.

объизъянить кого-либо přivesti koho do škody n. útraty; о.-ся škodu n. útratu si udělati.

объимать, объять v. обнимать, обнять. обиноземиться přijmouti mrav jiné (cizí) země.

объискать, объискивать prohlédati, ohledati; о.-ся о. se.

объискъ, а prohlídka; о. дома prohlídka domu; 2. о. vyšetření soudní; 3. vysvědčení, že není ženich s nevěstou spříbuzněn.

объуслов-ить, —ливать что-либо чѣмъ položití něco za výminku, vymíniti.

объѣд-ала, —ало m. et f. fatkář, břichopásek; —ание n. ohryzení, ohlodání (kostí); 2. fatkářství; —ать, объѣсть ohryzti, ohlodati (kostí); rozežrati, rozjídati (o kyselinách, o lučavce atd.); 3. о. кого-либо vyjídati, vyžírati koho (žítí na jeho útraty); о.-ся přejísti se, přežrati se; о.-ся плод-овъ přejísti se ovoce.

объѣди, ей pl. f., объѣдя, ѡвь pl. n. zbytky po krmení dobytka.

объѣдки, овъ pl. m. zbytky po jídle.

объѣзд-ить v. объѣзжать; —ка f. objízďka koně; —никъ, а, объѣздной, аго m. jízdný ponosný, objezdník; —ный objezdný; —чикъ, а jízdný četník; о. таможенный, пограничный hraničník, hraničák, strážce hraničný (celní); береговой о. pobřežný (ého m.).

объѣздъ, а objezd, objízďka; 2. за-jízďka, zacházka.

объѣзж-ание n. objíždění; v. объѣздка —ать, объѣхать objeti, objížděti; о на корабль objížděti na korábě

коница объѣхала неприятельскую пѣхоту jízda obklíčila nepřátelskou pěchotu; о. когo předejeti koho; онъ объѣхалъ многія земли on objel, projel mnohé země; 2. —ать, объѣздить objezditi koně.

объѣзж-еніе, —иваніе *n.* objezdění (koně); —ивать *v.* объѣзжать; —ій, ая, ее objezdný; о., аго *m. v.* объѣзчикъ.

объѣсть *v.* объѣдать.

объявитель, я oznamovatel, ohlašovatel; о. сего ukazatel toho (u. toho listu); —ница —ка; —ный.

объяв-ить, объявлять oznámiti, ohlásiti; projeviti; о.ся zjeviti se; —леніе *n.* ohlášení, oznámení; вы- hláška.

объягниться obahnuti se.

объяденіе *n.* pochoutka (v jídle); объ- ядникъ, а (star.) *v.* объѣдала.

объясч-ить, —ивать platiti jasak (t. poplatek kožišinami).

объясн-еніе *n.* objasnění; —енный objasněný; —итель objasnitel; —ница —ка; —ительный objasňovací, vykladací, vysvětlovací; —ить, объ- яснять objasniti; выложить, vysvětliti; —и мнѣ это дѣло objasni *n.* vysvětlí mně tu věc; о.ся osvědčiti se, prohlásiti se.

объят-іе *n.* objetí, obejmutí; держать въ —іяхъ držeti v náručí; —ность pochopitelnost, pojemnost; —ный pochopitelný.

объять, обнять *v.* обнимать.

обыватель obyvatel (města); držitel domu (domáci pán); —ница obyvatelka; —скій obyvatelský.

обыграть *v.* обыгрывать.

обыден-но, —кою, —ками *adv.* mezi dnem, za dne, ve dne; —ный со се mezi dnem stalo.

обыкать, обыкнуть zvyknouti, obvyknouti čemu; обыкшій obvyklý, zvyklý. обыкновен-іе *n.* zvyk, obyčej; входить въ о. přijíti do zvyku; здѣсь уже такое о. zde je takový zvyk; —ный obyčejný.

обыскать *v.* обыскать.

обычай, я обычej, zvyk; такое о., такъ принято обычаемъ takový je obyčej, tak je to obyčejem; обычаи свѣта, свѣтскіе обычаи обычеje (mravy) světské; по старинному обычаю dle starodávneho obyčeje; во всякой землѣ свой обычаи každá země má své zvyky, tak i hraj, jak je kraj.

обычай-но *adv.* обычejně; —ный обычejný.

обыч-ливый svéhlavý; —но *v.* обычайно; —ный užíváný, обычejný; —ное право právo obyčejové.

обыщикъ, а (сыщикъ) vyšetřující komisař, vyš. soudce.

обьярь, и *f.* mór (látka) moire; *adj.* обьяринный.

обѣ *f.* обѣ *v.* оба.

обѣж-аніе *n.* oběhání; —ать, обѣжать oběhati, oběhnouti kolem něčeho; 2. varovati se (zlých společností).

обѣгать, обѣгивать (весь гостинный дворъ) zběhati (celý dům), proběhati; о.ся обѣгати se, бѣганіе zvyknouti; о. се (zůstatí březí).

обѣд-аніе *n.* obědvání; —ать (-аю, -аешь), отобѣдать obědvati; —енный обѣдні; о. столъ obědní stůl; -ое время čas k obědu; 2. о. меšní; причастить когo —енными дарáми podati komu tělo Páně; —ецъ, дца obídek *v.* обѣдъ; —ница služby boží místo mše; —ній, яя, ее обѣдні; о. часть hodina obědní, hodina k obědu *v.* обѣденный; —ня *f.* mše (denní služby boží); пѣть —ню zpívati mši.

обѣдн-ялый, —ялый *schudlý*; —ять, —ѣть *schudnouti*.

обѣдъ, а *oběd*; *hostina*; прощальный о. *hostina na rozloučenou*; передъ обѣдомъ *před obědem, před polednem, dopoledne*; послѣ обѣда по обѣдѣ, по *poledni, odpoledne*; въ самый обѣдъ в *poledne*; за обѣдомъ при обѣдѣ, у обѣда; звать, просить, приглашать къ обѣду *zváti, pozvati k obědu*.

обѣлить, обѣливать *obílit*; 2. (star.) *osvoboditi od platů*; обѣлка *f.*, обѣленіе, обѣливаніе *n.* *obílení*.

обѣль, а (star.) *osvobození od platů*; *adj.* обѣльный; о. крестьянинъ *svobodník*; -ое помѣстье *svobodný statek, nepoplatný statek*.

обѣситъ, обѣшивать (crk.) *oběsiti*.

обѣт-никъ, а (crk.) *kdo slibem se zavázal, zaslíbenec*; —ница *f.* *slibem zavázaná, zaslíbená*; —ный *slibem zavázaný, zaslíbený*.

обѣтов-аніе *n.* (crk.) *zaslíbení*; —анный *zaslíbený*; —анная земля *zaslíbená země*; —ать (обѣтую, —ешь) (crk.) *zaslíbíti (obětovati) v.* обѣщать.

обѣтъ, а *slib, příslibení, zaslíbení*; торжественный о. *slavný slib*; даръ по обѣту *slibný dar, slíbený dar*.

обѣшен-іе *n.* (crk.) *oběšení*; —ный *oběšený*.

обѣщаніе *n.* *slíbení, zasl., příslib, slib*.

обѣщан-никъ, а, —ница *f. v.* обѣтникъ. обѣщатель, я *slibce, slibovatel*; —ница *f.*

обѣщать (-аю, -аешь), обѣщавать *slíbíti, slibovati, zaslíbíti, příslibíti*; торжественно о. *slavně slíbíti*; клятвенно о. *pod přísahou slíbíti, slib přísahou stvrditi*; о.ся (обѣщаюсь, -аешься) *slíbíti*; обѣщаюсь и клянусь Всемогущимъ Богомъ *slibuju a přísahám Bohu Všemohoucímu*.

обязаніе *n.* *zavázání*.

обязан-ность *zavázanost, závaznost, povinnost*; —ный *zavázaný, povinný*.

обязатель-ность *závaznost v.* обязательство; —ный *závazný*; 2. к дікамъ *zavazující, laskavý, přívětivý*; о. приѣмъ *laskavé přijetí n.* *uvítání*; —ство *závaznost, závazek*; письменное о. *písemný závazek*; долговое о. *dlužní úpis, obligace*.

обязать, обязывать кого чѣмъ *zavázati koho (ku povinnosti atd.)*; о. кого благодарностью *zavázati někoho k díkům*; я ему весьма обязанъ *jsem mu velmi zavázán, k díkům povinován*; Вы меня тѣмъ очень обяжете *Vy mne tím velice si zavážete (t. k díkům)*; о.ся *zavázati se*; я обязался заплатить за него *já se zavázal, že za něho zaplatím*.

оваль, а *čára vejčitá, ovál*.

оваль-ность *oválnost, vejčitost*; —ный *oválný, vejčitý*.

овдов-ялый *ovdovělý*; —ялая *f.* *ovdovělá*; —ѣть *ovdověti*.

овѣнь, овна *m.* (crk.) *beran (oven)*.

овершить, овершивать *svršiti, vršek zakulatiti (na stohu)*; овершье *n.* *vršek stohu*.

овѣсець, -сца *ovsina, ovsice, ovsíha (stoklasa, sveřepec) Bromus (rstl.)*.

овѣсь, овса *m.* *oves Avena*; глухой о. *oves hluchý Avena fatua*; (*adj.* овсяный).

овѣчий, я, ье *ovčí*; о. хлѣвъ *ovčí chliv, ovčín*; овѣчье стадо *ovčí stádo*; овѣчья трава *kostřava ovčí (Presl) Festuca ovina*.

овѣчка *f.* (*dem.*) *ovečka*.

овѣнь, а, *dem.* овѣнецъ, -нца *odr* на сушеніи обилі; *adj.* овѣнный.

овладѣть, овладѣвать чѣмъ *ovládnouti něčím, zmocniti se něčeho*; овладѣніе *n.* *ovládnutí*.

овній, -я, -е (crk.) beraní.
 овогда *adv.* (crk.) někdy.
 оводъ, а овод, střechek (hovědnice)
Oestrus (hmyz); оводистый (оводистый) ovaďnatý.
 овощ-ная, -ой *f.* ovocnice, komora na ovoce; —никъ, -а ovocník, ovocnář; —ница ovocnice, ovocnářka; —ный ovocný, zelený.
 овощъ, -а, *pl.* овощи ovoce; 2. zelenina, zelený.
 оврагъ, -а, *dem.* овражекъ, -жка rokle, rokline, výmol, zmola.
 овраж-истый roklinatý, plný roklin; —никъ, -а svinízel (Presl) *Hyoseris*; —ный roklinový.
 овсян-никъ, -а chleb z ovesné mouky, chleb ovesný, ovsenák; —ица, —ичникъ (—ишникъ), -а kostřava (Presl), ovesnice *Festuca* (tráva); —ка *f.* jola, strnad zahradní *Emberiza hortulana*; —ый ovesný; —ая кашица ovesná kaše.
 овца, -ы *f.* ovce; *dem.* овечка ovečka, овчѣйка; чтобъ волки были съты и овцы цѣлы aby se vlci nažrali a ovce celé zůstaly (*v.* волкъ).
 овцевод-ецъ, -дца, овцеводъ, -а овцѣар, chovatel ovcí; —ство овцѣарství, овцѣарství, chov ovcí.
 овцеобразный ovčí podobný.
 овча, -ати *n.* (crk.) jehně.
 овчѣар-ка *f.* овчѣарský pes; —никъ, -а, —ня *f.* овчѣин, овчѣарна, овчѣи chliv; —ный овчѣиновъ; овчѣаръ, -а овчѣак, pastýř ovcí.
 овчѣин-а, *dem.* —ка *f.* овчѣина, овчѣи kůže, овчѣи spratek; —никъ kdo vydělává овчѣи kůže, jirchář; —ный z овчѣин.
 овчѣий, -ая, -е (crk.) овчѣи *v.* овчѣий.
 овшивѣть ovšivěti.
 огадить, огаживать umazati, pomazati; о.-ся um. se, pom. se.

огарокъ, -рка (*dem.* огабочекъ, чка) oharek (dohořívající kousek svíčky atd.); *pl.* огарки škváry (kovářské), trusky; *adj.* огабочный.
 огаръ, а огаленостъ (snědá barva) těla způsobená horkem slunečním.
 оглавить, оглавлять obsah krátce naznačiti.
 оглавленіе *n.* obsah, rejstřík *index*.
 оглавь, и *f.* оглавка (řemeny koni na hlavu).
 огадить, огаживать ohladiti, hladiti kolem do kola (о. лошадь); о. кого někoho do hola obrati; о.-ся uhladiti si hlavu (т. vlasy).
 огадывать *v.* огадѣть.
 огаженіе, огаженіе *n.* uhlazení.
 огаситель ohlašovatel; —ный огаšovací, katechetický, výptavný (učení).
 огасѣть, огасѣть ohlásiti; о. желающихъ вступѣть въ бракъ ohlásiti zasnoubence (s kazatelny); о. воздухъ стенаніемъ, воплями naplniti vzduch stenáním, nářkem (úpěním); ликованія огасѣють воздухъ ровѣтрі озývá se výkřiky radostnými; о. кого-либо чѣмъ poučiti koho; о.-ся ohlásiti se.
 огазка *f.* hlas, pověst; войти въ огазку přijíti do řeči (do hlasu); пустѣть въ огазку pustiti hlas.
 огашеніе *n.* ohlášení; 2. ohlášky (zasnoubenců); 3. katechisace; —ный ohlášený (též o zasnoubených); о. *m. subst.* (—ная *f.*) katechumen, věroučen.
 огабля *f.*, *dem.* огабеля stožár (na vůz sena), pavuza; *adj.* огабельный.
 огад-аніе *n.* ohlodání; —ать, огадывать ohlodati; огадокъ, -дка, огадышъ, а ohlodek, ohryzek.
 огах-лый ohluchlý; —нуть ohluchnouti; огахновеніе *n.* ohluchnutí.
 оглупѣть zhloupěti.

оглуш-ать, —ить ohlušiti; —éние *n.* ohlušení.

огляд-ка *f.* ohlednutí-se; opatrnost, obezřelost; безъ —ки ani se neohlídnuv, rázem, bez zastávky; —ливый opatrný, prozířetelný, obezřelý; —ывать, оглядѣть ohledati *n.* prohlídnouti něco; *o.* когó съ головѣ до ногъ prohlížeti si někoho od hlavy do paty; —ываться ohlížeti se; оглянѣться (на когó) ohlídnouti se (на někoho); оглянись! ohlídni se! оглядѣться okoukati se (*t.* díváním *n.* koukáním něco seznati).

огне-боязнь, и štítivost ohně; —видный ohni podobný; —викъ, а křesací kámen (pazourek, křemen); 2. ohnivý nežit, karbunkul (карбункулъ); —вица *f.* horečka (horká zimnice); 2. *o.*, слиногонъ pertrám, peltrám, trahok (?), kolotoč (Presl) *Anthemis Pyrethrum* (*Anacyclus Pyrethrum*).

огнёвка *f.* liška uhlířka (liška pálená, *l.* ohnivá); kůže (spratek) z takové lišky.

огнево́й (-ый), ая, ое ohnivý; -ая бо-лѣзнь *v.* огневѣца.

огневолшеб-никъ, а ohněpravec; —ство *n.* ohněprava, hádání z ohně; —ствовать hádati *n.* věštiti z ohně.

огне-гаданіе *n.* *v.* огневолшебство; —гадатель *v.* огневолшебникъ; —га-сительный hasící; *o.* насосъ stříkačka; -ья орудія hasící náčiní; —дыхательный, —дышашій ohnědyšný; -щая гора sopka *v.* волканъ; —мѣтница *f.*, —мѣтное орудіе ohněmet (válečný stroj na házení žhavých smolných věnců); —мѣръ, а ohněměr (пиромѣтръ *Pyrometer*).

огнен-никъ, а (star.) svítilník, zapalovač svíček; —ный ohnivý; *o.* дождь ohnivý dešť; *o.* змѣй ohnivý

drak; *o.* шаръ ohnivý míč; *ó.* вѣредъ ohnivý vřed *v.* огневѣкъ; *o.* недугъ oh. nežit *v.* огневѣца.

огне-носный ohněnosný; —образный ohni podobný; —поклонѣніе, —служѣніе *n.* ctění ohně, ohněslužba, *Pyrolatrie*; —поклонникъ, —служитель ctitel ohně, ohněslužebník; *adj.* —поклоннический, ая, ое; —постоянный *v.* ohni stálý, ohni vzdorný.

огнесть, огнетать ohněsti, omačkat; огнетѣніе *n.* ohnětení, omačkání.

огне-стрѣльное орудіе střelná zbraň, ručnice; —упорный ohnivzdorný *v.* огнепостоянный; —цвѣтникъ, а černejš *Melampyrum* (*rstl.*).

огнивица *f.*, трутница troudník, prachnička (skříňka na troud).

огниво *n.*, *dem.* огнивцо ocílka křesací, křesadlo; 2. víčko na pánvici u ručnice; *adj.* огнивный.

огнистый ohnivý.

огнищанинъ, а (star.) zámožný měšťan, usedlý měšťan.

огнищ-е *n.* ohniště; —ный ти́унъ (star.) sudí nad svobodnými (usedlými) občany.

огнусить, огнушать (crk.) zhnusiti; огнушѣніе *n.* zhnusení; огнушѣнный zhnusený.

огнь, я (crk.) *v.* огонь.

огнянка *f.* *v.* огнёвка; 2. ohnivá střela.

оговорить, оговаривать omluviti něco *o.* ошѣбку oml. chybu; 2. *o.* řeč objasniti; *o.* цѣль своего сочинѣнія 3. *o.* когó (за нескромность) pomluviti koho; 4. udati koho, nařknout (co vinníka neb účastníka); он оговорилъ многихъ невинныхъ uda. nařkl mnoho nevinných; *o.*-ся omluviti se; оговорѣнный, ая, ое, оговоре́нъ, а, ó.

оговор-ка *f.* omluva k čtenáři, předmluva, připomenutí (ve spise); 2. doložka vyhražovací; ограничить что —кою vyhraditi si něco; —ный udavací, udavačský, obviňovací; —щикъ udavač *v.* доносчикъ; —щица udavačka.

оговоръ, а обвинění (staroč. nářek). оголить, оголять oholiti; о. бороду о. bradu; о.-ся о. se.

оголодѣть, оголожать vyhladověti; 2. způsobiti hlad.

оголѣть holým se státi.

огонѣкъ, нѣка ohníček; *pl.* воздушные, летучіе, блудящіе огоньки světýlka (bludná), bludičku; огонѣчекъ, чка ohníček.

огонка *f.* ohánka (ocas některých zvířat); 2. *pl.* огонки mláto; винныя о. vinné mláto, matoliny, patěsky.

огонокъ, нѣка malý ohon.

огонь, гня *m.* oheň; неприятельскій о. nepřátelský oheň (t. střelba); бѣглый о. střídavá střelba; онъ огонь огнёмъ он je samý oheň; (med.) Антоновъ о. oheň sv. Antonína; летучій о. růže (nemoc); *pl.* летучіе, блуждающіе огни *v.* огонѣкъ; увеселительные, потѣшные огни radostné ohně; греческій огонь řecký oheň; мышачій, мышій о. slepý oheň (když pahnulé dřevo ve tmě svítí); какъ бы малъ огонь ни былъ, всегда отъ него дымъ kde hoří, tam se kouří.

огоркнутъ zhořknouti, zahořknouti; огорклый zahořklý.

огородить, огораживать ohraditi; о. заборою plotem ohraditi, plotem obehnati; о.-ся ohraditi se (plotem).

огород-никъ, а zelinář (košťálník), zahradník zelinářský; —ничество zelinářství, zahradnictví; —ничій, ѡя, ѡе zahradnický; —ный zahradní.

огородъ, а, *dem.* огородецъ, дца, *augm.* огородишко, огородище zahrada (zelinářská), zelniště.

огороженіе, огораживаніе *n.* ohražení. огорошить zaraziti koho, zaleknouti.

огорч-ать, —ить rozhořčiti koho; zarmoutiti; о. чью-либо жизнь ztrpčiti *n.* zhořčiti komu život; —еніе *n.* rozhořčení, ztrpčení (života), zármutek; —ительный rmoutivý, zarmucující.

огорьклый *v.* огорклый.

огорѣлышъ, а оhořelé dřevo, oharek; 2. opálený (na slunci) člověk.

огрѣбить oloupiti.

ограда *f.* ohrada; монастырская о. zeď klášterní; *v.* оплѣтъ.

оградить, ограждать ohraditi; о. оплѣтомъ о. plotem; 2. (о. беззащитнаго силою законовъ) hájiti (bezbranného silou zákonů).

оградни́къ, оградъ *v.* огородникъ, огородъ.

огран-еніе *n.* ohranění kamenů; —ить, огранивать ohraniti, hrany udělati (na kamenech drahých atd.).

огранич-еніе *n.* ohraničení, vyhr., vyhranění, vymezení; —енность ohraničenost; obmezenost; —енный ohraničený; obmezený; о. умъ obm. rozum; —ить, —ивать ohraničiti, vyhr., vyhraniti; 2. (о. желаніе) meze položiti, obmeziti; о.-ся чѣмъ obmeziti se něčím.

огребать, огрѣсть shrabati (о. сѣно; о. со двора снѣгъ); о. деньги shrabati *n.* nahrabati mnoho peněz; sbrábnouti peníze.

огрѣбки, овъ *pl. m.* úhrabky, ohrabky.

огромить ohromiti koho.

огро́м-ность ohromnost; -ный ohromný.

огруб-ѣть, —ѣвать zhruběti; —ѣлый zbrubělý.

огружать, огрузить příliš mnoho na-
ložití na loď, tak že hlouběji se
potápí; огружение *n.* přílišný náklad
(na loď); огрузать, огрузнуть pro
veliký náklad hlouběji jíti (o lodi);
adj. огрузлый.

огрызъ *m. et f.*, огрызень, зня svár-
livec, škorpil, štekavec *m.*, štekule *f.*
огрызать, огрызть ohryzti; огрызаться
hrýzti se, kousati se s kým.

огрызливый svárlivý, štekavý; —окъ,
зка ohryzek.

огрѣв-аніе *n.* ohřívání; —ать ohří-
vati; огрѣть ohřáti; о. дубіною
přetáhnouti koho klackem.

огрѣхъ, а neorané pole, celina.

огрѣшиться (star.) shřešiti.

огрязнить zablátiti; о.-ся *z.* se.

огүдина *f.* nať z okurek a melounů.
огүз-окъ, зка kýta; (u řezníků) maso
od ocasu; (u kožišníků) kůže od
ocasu, přírtek; —чатый sešitý z
kůže přícasní; —ье *n.*, подхвост-
никъ podocasník (řemen).

огуменникъ *v.* гуменникъ 1).

огур-ецъ, рца okurka *Cucumis sati-*
vus; о. ослиный, лошаковъ oslí o-
kurka *Momordica elatinum*; о.
горькій, пещій, собачій, ядовитый psí
okurka, kolokvintida, корва *Cucu-*
mis colocynthis; —ечникъ, а borák,
brutnák *Borrage* (rosl.); —ечный
okurkový; о. салатъ, салатъ изъ
огурцовъ salát okurkový.

огүр-ливість, —ство svéhlavost, tvrdo-
hlavost; —ливый svéhlavý, tvrdo-
hlavý; —никъ, —щикъ, а, огүрь, я
свѣlavec, tvrdohlavec.

огүрчикъ, а malá okurka.

огүряться hlavu si postaviti, svéhla-
vým býti.

огустить, огущать zhustiti; огустѣть
огустѣвать zhustnouti; огустѣлый
zhustlý.

ода *f.* oda (velezpěv).

одабривать *v.* одобритъ.

одавить, одавливаетъ smačknouti, stla-
čiti (dolů).

одали́ска, одалы́ка *f.* odaliska.

ода́ль, поода́ль *adv.* podál, cподál
(стоялъ о. его).

одарить, одарять, одаривать кого чѣмъ
obdařiti koho něčím; о.-ся obdařiti
se; одарение *n.* obdaření.

одежда (prost. оде́жа *f.*, *dem.* оде́жка)
оде́в; о. на престолъ, на престольная
о. pokryvka oltářní; 2. о. obložení;
каменная о. kamenný taras na břehu;
о. кирпичемъ obložení cihlami (v
pecí atd.).

одеколонъ *m.* kolínská voda *l'eau de*
Cologne.

оде́рг-ать, —ивать, одернуть oškubati,
otrhati *v.* обде́ргать.

оде́ревян-ѣлость zdřevěnělost, strnu-
lost, strnutí (úďů); —ѣлый zdřevě-
nělý, strnulý, ztuhlý (úď); —ѣть
zdřevěněti, strnouti, ztuhnouti.

оде́рж-аніе *n.* obdržení; —ать, одер-
живать obdržeti; о. верхъ obdržeti
vrch *t.* nadvládu, zvítěziti; о. по-
бѣду надъ врагами obdržeti vítězství
nad vrahy; о. (crk.) zmocniti se
čeho; —имый чѣмъ trpící na nemoc;
о. водяною болѣзнію kdo trpí na
vodnatost.

оде́ржка *f.* zdržení-se kde, pobyt.

оде́рн-ѣлый drnem porostlý; —ѣть
drnem obrosti, odrněti; —ить, —йти
odrniti, drnem obložiti.

оде́рь, одра́ *m.* sedřený *n.* utahaný
dobytek.

оде́снүю *adv.* (crk.) po pravici, na
pravo.

оде́сятствовать (crk.) desátek platiti
desátek vybíratí.

одина́к-ий, ая, ое, —овый stejný, to-
tožný; —аго pósta stejného vzrůstu

—ая кровать *postel pro jednoho*; о. нѳжичекъ *požíček (perořízek)* o jednom želízku; —о, —ово *adv. stejně*; —ость, —овость *stejnost, stejnota, totožnost*.

одинач-ество *n. stejnost myšlenek*; —ка *f. jednotlivá věc*; záпонки —ки *jednotlivé záponky (knoflíčky)*; сра-жаться по —къ *bojovati jednotlivě, muž proti muži*; вынимать по —къ *vybíráti kus po kuse*; вызывать по —къ *volati jednoho po druhém*.

одинѳхонекъ, нька, нько *samotinký, docela sám*.

одинѳцъ, нцá (star.) *osamělý svobodný člověk*; 2. kámen o samotě z řeky *vyčnívající*.

одиннадцать *num. jedenáct*; одиннадцатый *jedenáctý*; одиннадцатипугольникъ, а *jedenáctiúhelník*.

оди́ножды *v. одна́жды*.

одинѳкий, ая, ое *osamělý (člověk), sám žijící (bez rodiny)*.

одинѳч-ество *n. osamělost, odloučenost (v životě)*; —ествовать *žíti osaměle, žíti sám (bez rodiny)*; —ка *m. et f. osoba osaměle žijící*; —ный *osamělý, jednotlivý*.

одинѳový *z jednoho kusu látky udělaný (šat)*.

оди́нь *num. jeden*; одна́ *jedna*; одно́ *jedno*; онѳ живѳтъ въ одномѳ домѳ *oni žijou (bydlí) v jednom domě*; оди́нь за другѳмѳ, оди́нь по одному́ *jeden za druhým, jeden po druhém*. одир-ать *odírati*; —ánie *n.*, одѳрка *f. odírání*.

одич-áлость *zdivočilost*; —áлый *zdivočilý*; —áть *zdivočeti*.

одна́жды *adv. jednou, kdysi*.

одна́ко, одна́коже *conj. (adv.) jednak, avšak, leč*.

одно-бѳртный *s jednou řadou knoflíků*; —бѳратство *jednobratrstvo Monadel-*

phia (bot.); —бѳрушникъ, а *blíženec, spolče, (ete)*.

одновá *adv. (star.) jednou v. одна́жды*.

одно-весѳльный (челнѳ) *jednoveselný (člun)*; —врѳменность *současnost, jednočasnost*; —врѳменный *současný, jednočasný*; —вѳрецъ, рца *jednověrec*; —вѳрка *jednověrka*; —вѳзный *jednouvázaný*; —ая нѳта *jednouvázaná nota, osmina*; —главѳый (орѳль) *jednohlavý (orel)*; —ая цѳрковь *kostel s jednou bání*; —глазѳый *jednooký*; —гѳдокъ, дка *ročák, jednoročák, roční hřibě*; дѳти —гѳдки *děti z téhož roku*; —гѳробѳый (верѳлюдѳ) *jednohrbý (velbloud)*; —горѳдный *z jednoho (z téhož) města*; —гѳбка *zběhovec Ajuga (rstl.)*; —двѳрецъ, рца *jednodvorec (sedlák)*; —двѳр-ческий, ая, ое *jednodvorecký*; —де-рѳвка *f. kocábka z jednoho kmene udělaná*; —днѳвный *jednodenní*; —дѳльное растѳние *jednoděložná rostlina*; —дѳмный *jednodomý*; —дѳм-ство *jednodomstvo Monoecia (bot.)*; —жѳнство *jednoženstvo Monogynia (bot.)*; —звѳчие *n. jednozvučí, jednozvучnost*; —зѳмецъ *jednozemec*; —зѳрникъ а *pšenice jednozrná Triticum monococcum*; —знаменáтель-ство, тѳждество *totožnost*; —знáча-щее слѳво *slovo souznačné, stejnoznačné Synonymum*; —имѳнный *jednojmenný, stejnojmenný*; —кали-берный *jednoho (stejného) kalibru*; —кашникъ *spolustravník*; —колѳска, —кѳлка *f. dvoukolka, kabriolet*; —колѳсный, —кѳлыш *jednokolý*; —ая телѳжка *trakař, kolečko*; —колѳбный *jednokolený, z téhož pokolení*; —колѳбчатый *jednokolínký (o rostlinách)*; —конѳчный *o jedné špičce*; —кѳн-ный *jednokonný, o jednom koni*; о. возъ *jednosprěžný vůz, jedno-*

спрежník; —копытный *jednokopytný*; —ья животныя *pl. jednokopytníci* (*jednopaznehtníci*) *Solidungula*; —корытникъ, а (*prost.*) *spolustravník* (kdo s někým stejné stravy byl účasten); —корытный (-ая собака) z téhož koryta krmený; —кóсный *jednokósný*, *jednosečný* (*louka*); —кратно *adv. jedenkrát*; —кратный *jedenkrátný*; о. видъ tvar *jednokrátný* (о časoslovích, на př. uhoditi, zakopnouti atd.); —крóвный z jedné krve (о. родственникъ); 2. (о. домъ) *jednopoloschodní*, *jednopolatový*; —лепестный *jednolistý*; —личный на jednu osobu, *jednoosobní unipersonnel*; —лѣтний, яя, ее *jednoletý*, *jednorochní*; —нія растенія *jednorochní rostliny*; —лѣтокъ, тка *ročák*, *jednorochák*; *v. odnógodokъ*; —мáчтовый (-ое судно) о jednom stěžni, о jednom stožáru; —мѣсячникъ, а вѣтрnice, вѣтрничек, вѣтрná рúžicka, завилец *Anemone nemorosa*, *A. sylvestris v. вѣтреница*; —ногий, ая, ое *jednonohý*; —образный *jednotvárný*; *adv.* —образно *jednotvárně*; —óсный *jednoosý*; —племѣнный *jednoplemený*; —ность -*nost*; —плóдники, овъ *pl. m.*, —плóдные растенія *jednoplodné rostliny*; —полчанинъ, а soudruh u téhož pluku; —пóлый о jedné půli (*kabát*), на jednu stranu k zapínání; —полъный *jednopolený*; —рóгий, ая, ое *jednorohý*; —рóгъ, а *jednorohzec*; —рóдецъ *jednorodec*, z téhož rodu; —рóдность *stejnotvárnost*; —рóдный *stejnotvárný*; —рубѣжка *f. pryskyřice čistá, tekutá*; —рукий *jednoruký*; —ручный *jednoruční*, на jednu ruku (*pila atd.*); —рядка *f.*, —рядокъ, дка *svrchník bez límce*; —сѣлецъ, льца *občan z téže vesnice*; —скáтный (-ая крóвля)

jednosvislá, *jednostraná střecha*; —слóжный *jednoslabičný*; —спáльная кровать *postel na jednu osobu*; —ствóльный (-ое ружьё) о jedné hlavní (*ručnice*); —ствóрочный о jednom křídle (*dveře*); —ствóрчатый *jednoskořepný* (*mušle*); 2. *v.* —ствóрочный; —сторóнный, яя, ее *jednostranný*; —сторóнность *jednostrannost*; —сѣменный *jednosemenný*; —тѣсь, а *prkeňák* (*hřeb*); —ýхий, ая, ое *jednouchý*; —ýша *m.* kdo má jen jedno ucho; 2. kdo slyší jen na jedno ucho; —фамíлецъ, льца *jmenovec, stejnojmennec*, kdo má s někým stejné jméno; —фамíлица *f. jmenovkyně*; —фамíльный kdo má s někým stejné jméno (*t. příjmení*); —цвѣтный *jednobarevný*; —чѣльный s jedním otvorem (*ruská pes*); —чепрѣпный *jednoskořepný*; —члѣнный *jednočlený*; —ая величина *veličina jednočlená Mono(no)m*; —шѣрстный *stejně srsti, stejné barvy* (*kůň*); —шкíвный s jednou kladkou; —этáжный *jednopoloschodní, jednopolatový*; —ýгодникъ, а *vraní oko, vranovec Paris quadrifolia* (*rstl.*).

одобр-ѣние *n.*, одóбривание *schválení, pochvala*; изъявлѣние -ѣнія *projevení* *pochvaly*; —йтъ, —ять, одóбривать (*что-либо*) *schváliti něco*; *pochváliti*; —итель *schvalovatel*; —ительный *schvalovací*; *pochvalný*; —ое свидѣтельство *pochvalné vysvědčení*. одождítъ, одождятъ *deštěm pokropiti*. одолѣй, я *prysec chlupatý Euphorbia pilosa* (*rstl.*).

одоленъ, я *leknín Nymphaea alba* (*čes. odolen Valeriana балдырьянь*). одолж-ать *zadlužiti se*; *mnoho dluhů nadělati*; *zadlužiti v. одолжитъ*; —ѣние *n.* *půjčení* (*komu*); 2. *libost*; сдѣлайте о. *raďte...*, *buďte tak la-*

skav; —итель kdo nějakou libost někomu prokáže; —ительность ochotnost, úslužnost; —ительный ochotný, úslužný; —ить, —ать когó чѣмъ (о деньгами) půjčiti komu (peníze); 2. о. когó službu nějakou někomu prokázati; Вы меня этимъ весьма —ите Vy mně tím velkou službu prokážete, Vy se mně tím velmi zavděčíte; о.ся кому завázати se komu.

одол-ѣвать, —ѣть когó (о. противника) přemoci koho; старость (дряхлость) začínáť одол-ѣвать егó starost ho začíná přemáhati; (čes. odolati komu, о. nepříteli выдѣржать нападеніе, устоять противъ непріятеля); —ѣніе n. přemožení; —ѣтель přemožitel; -ница -ка; —ѣтельный vítězný.

одомашн-ить, -ивать ochočiti (zvíře), zdomácniti; —ение n. ochočení.

одомѣтръ, путемѣръ cestoměr.

одонто-лѣть, а zubokam *Odontolith*; —логія f. zuboznalství *Odontologie*.

одѣнье, dem. одѣньице n. malý stoh.

одраніе n. odraní; одранный odraný;

одрять v. одирать; одрань, и f. v. одѣрь.

одръ, а (crk.) postel; о. смѣрти smrtelná postel, smrtelné lože; 2. о. máry.

одряхлѣть, одряхлѣлый (старикъ) věkem sešlý (stařec; je sešlý; už je chabý).

одряхлѣть, одряхлѣнуть věkem n. starostí seslábnouti, sejíti; одряхлѣніе n. seslábnutí, sejítí.

одувѣчикъ, а pampališek, pampeliška, smetanka *Leontodon Taraxacum*.

одувать, одуть sfouknouti, одфouknouti; о.ся sf. se, одf. se; одуваніе n. sfouknutí, одфouknutí.

одум-аться, -ываться jinakе se rozmysliti; —чивый nestálé myslí.

одурáчить когó někoho za blázna míti, z někoho si blázny dělati; о.ся blázna ze sebe dělati.

одурникъ, а rulík v. белладонна *Atropa*. одурь, и f. potrhlost, ztřeštěnost; о. сонная v. одурникъ, белладонна.

одур-ѣлый потрhlý, ztřeštěný, поматенý; —ѣніе n. pomatení (myslů); —ѣть státi se potrhлým, ztřeštěným, pomateným.

одутл-оватый (одутловатый) trochu buclatý, boubelatý; —овый, —ый buclatý, boubelatý; одуřelý v. tváři; —ость buclatost, boubelatost.

одутышъ, а ježanec *Diodon orbicularis* (ryba).

одуть v. одувать.

одушев-ить, -лять oduševniti; оживити; о.ся о. se; —лѣніе n. oduševnění, oživení.

одыш-ка f. dušnost, záducha, zádušlivost, dýchavičnost *Asthma*; —ливый дýchavičný, zádušlivý.

одѣв-аніе n. одівані, облікані; —ать, одѣть odívati, odíti, obleci; obložit (břeh kamením); о.ся одіти se, obleci se.

одѣлѣть, одѣлѣть poděliti (každého zvláště), obdarovati; о.ся poděliti se. одѣяло, dem. одѣяльце n. pokryvka (na postel).

одѣяніе n. (crk.) oděv; одѣять v. одѣвать.

ожарить v. обж...

ожать v. ожимать; (ожнұ) v. ожинать. оже (star.) jenž; protože.

ожѣга f. spálenina (na těle).

ожегъ, а pohrabáč (do peci).

оженіться (crk.) oženiti se v. же-ниться.

ожеребіться ohřebiti se (o klisnách). ожерелокъ, лка, dem. —елочекъ, чка nákrčník z kožíšiny; 2. obojek (na psy); adj. ожерелочный.

ожерелье *n.*, *dem.* ожерельице *n.* náhrdek (šperk); 2. stojatý límec.

ожестк-лый zatvrdlý; —нуть zatvrdnouti.

ожесточ-ить, —ать rozvztekliti; 2. zatvrditi (srdce); о.ся rozvztekliti se; zatvrditi se; —ение *n.* rozvzteklení; 2. zatvrzení.

ожест-ить, ожест-ивать ztvrdnouti; zkoravěti (o kůži); —лый ztvrdlý; zkoravělý.

ожечь opáliti, ožici.

ожив-ать *v.* ожить; —итель oživitel; osvoboditel, spasitel; —ница -kyně; —ительный obživující; —ить, —лать oživiti, obživiti, k životu přivesti, vzkřísiti; о.ся oživiti se; —ление *n.* oživení.

оживотвор-ительный *v.* оживительный; —ить *v.* оживить.

ожигать *v.* ожечь.

ожид-ание *n.* očekávání; —ать (кого, чего) očekávati, čekati; о.ся očekávati se.

ожимать smačknouti, stlačiti.

ожина *f.* ostružina *v.* ежевика.

ожинать, ожать (ожну) ožinati, obžinati.

озаботить, озабочивать starostí nadělati; znepokojiti; о.ся (чемъ) starati se, znepokojiti se.

озадач-ить, —ивать кого-либо dáti někomu hádanku nějakou; překvapiti koho, do nesnázi přivesti.

озады *adv.* (prost.), озади od zadu; ити озады.

озар-ение *n.* ozáření, osvětlení; —ить, —ять ozáriti; osvětliti; osvítiti; о.ся оз. se; о. умы людей osvítiti rozum lidský; солнце —яетъ землю slunce osvěcuje zemi.

озда *f.* příčný trám (břevno) na loďce.

оздоров-ить, оздоравливать (оздрав-ить) ozdravěti, pozdraviti se.

оземствовать (star.) vypověděti na venek (do kraje).

оземь *adv.* o zem; ударить о. uho-diti o zem (něčím).

озер-истый jezernatý; —ище *n.* jezeříšť (místo kde bývalo jezero).

озёрный jezerní; -ая соль jezerní sůl.

озерко *n.* jezírko.

озеро *n.* jezero.

озимный хлѣбъ, озимый *x.* ozimé obilí, ozimní obilí.

озимъ, и *f.*, *dem.* озимица ozim (*i, f.*), ozimní osení, ozimní obilí.

озимов-ать (crk. озимѣть) přezimovati *v.* зимовать.

озимовый *v.* озимный.

озир-ать, озр-ать přehlížeti kolem do kola; о.ся ohlížeti se kolem.

озлатить, озращать ozlatiti, pozlatiti; озращение *n.* pozlacení.

озл-ить rozezlit; о.ся г. se.

озлоб-ить, озлоб-лять rozzlobiti; 2. zlé dělati; озлобление *n.* rozzlobení; озлобленный rozzlobený.

ознаком-ить, —ливать кого съ чемъ seznámiti koho s něčím (о. съ общ-чаями, съ учёными мужами, съ свѣтскимъ обращениемъ).

ознаменов-ание *n.* poznamenání; о. крестомъ poznamenání křížem; —ать, ознаменовывать poznamenati; vyznamenati; о. крестомъ pozn. křížem; о.ся poznamenati se; о.ся крестомъ poznám. se křížem, přežehnati se křížem.

означение *n.* označení, naznačení.

означить, означать označiti, naznačiti; о.ся ozn. se, nazn. se.

озноба *f.* oznobenina, oznoba.

озноб-ить, —лать (уши) oznobiti si (uši atd.); —ление *n.* oznobení.

ознобъ, а мразені (v těle), zima v těle.

озолотить ozlatiti, obohatiti.

озѣр-никъ, а (озорникъ, а) оровѣжли-
ves, smělec; 2. práč; —ница (озор-
ница) оровѣжлиvá; —ничать (озорни-
чать) сровѣжливо jednati; —нический
orovážlivecký; —ничество оровѣж-
livost, smělost; —ный оровѣжливý,
smělý, drzý; hašteřivý.

озорочѣкъ, чкъ *v.* зрачѣкъ.

ѣзоръ, и *m. et f. v.* озѣрникъ, -ница.

озрѣтъ *v.* озира́тъ.

озяба́тъ (-аю, -аешь), озябнуть ozábsti,
ozábnouti; озяблый ozáblý.

ой *intr.* ой! ой-ли? zdaž je to možno?

оказ-аніе *n.* okázání, prokázání; —а́тъ,
оказы́вать okázati, prokázati; о.ся
okázati se; изъ дѣлъ —а́лось ze
spisů předních se ukázalo; въ на-
личности —а́лось у него сто рублѣй
hotově nalezlo se u něho storu blů.

окаймѣть lemovati.

ока́лина *f.* truska železná atd., škvár.

ока́лывать *v.* околѣтъ.

ока́лять (star.) pokáleti, poskvřniti.

окамен-ѣніе *n.* zkamenění; —и́тъ,
—а́тъ zkameniti, v kámen obrátiti;
—ѣ́лость zkamenělost; 2. zkameně-
lina Petrefact; —ѣ́лый zkamenělý;
—ѣ́тъ zkameněti.

ока́нчивать *v.* окѣнчить.

ока́пать рокарати.

ока́пчивать *v.* окопѣтъ.

ока́пывать *v.* окопа́тъ.

ока́рмливать *v.* окормѣть.

ока́татъ, ока́тывать (u tesařů) hrany
zaokroubliti.

ока́т-ецъ, тца *v.* ока́тъ; —истый за-
окrouhlený, zakulacený (о. жемчугъ).

ока́титъ, ока́чивать (о. водою) politi
(vodou); о.ся politi se vodou.

ока́т-ка *f.* (pl. -ки, gen. ока́токъ) nej-
lepší štětina na hřbetě sviňském;
2. oblívka sudu smolou (uvnitř);
—никъ, а кѣл se zakrouhlenou
hlavou.

ока́ять, ока́ывать zatratiti.

ока́ян-никъ, а zatracenec; —ница za-
tracená; —ный zatracený; —ство
zatracenství, zatracenost.

оке́анъ, а оке́ан; оке́анский oceánský.

окида́тъ, оки́дывать, оки́нуть (чѣмъ)
pohézeti něčím (о. землею); пла́мя
оки́нуло домъ plamen zachvátil dům;
всѣ́ ли́цо оки́дало celá tvář se osy-
pala (vyraženinou); оки́нуло гѣ́бы
pysky se osypaly; оки́нуть гла́зами
zběžně přehlednouti; егѣ́ всѣ́ оки́-
нули všickni ho opustili; о.ся пла-
щѣ́мъ zahaliti se pláštěm, hoditi na
sebe plášť; о.ся ли́стѣ́мъ obaliti se
listím (о stromích).

оки́с-аніе *n.* zkysání; 2. okysličení;
—а́тъ, оки́снуть zkysati; вино́ оки́сло
vino zkysalo.

о́кисель, сла kysličník Oxyd (chem.).

оки́слѣн-іе *n.* okysličení; —ный о́кы-
сличенý.

оки́сл-и́тъ, о́кисля́тъ okysličiti; о.ся
о. se; zkysati; —о́сть kyselost, zky-
salost; —ый zkysalý.

о́кисъ, и *f. v.* о́кисель Oxyd.

о́клад-енный obložený; —истая борода́
hustá dlouhá brada (vousy); —ка *f.*
kování; obložení; —чикъ, а rámkář,
kdo dělá rámky na obrazy svatých.

о́кладный (-ѣ́й), а́я, о́е obkladací;
obložený; до ра́му zasazený.

о́кладъ, а ра́м на образъ svatých; 2.
о. ли́ца obličej, tvar obličej; 3. вы-
мѣ́ренý plat; deputát; хлѣ́бный о.
deputát obilný; подѣ́шный о. daň z
hlav; годовѣ́й о. roční plat.

о́клады́вать, о́класть *v.* обкл...

о́клева́тъ, о́клѣ́вывать oklobati (kolem
do kola); о.ся о. se.

о́клевет-а́тель klevetník, očerňovatel,
pomluvač; —ница *f.*; —а́тельный по-
млува́чскý; —а́тъ, о́клеве́тывать okle-
vetiti, očerniti koho, pomluviti koho.

оклеить, оклеивать чѣмъ *olepiti*, *polepiti* něco něčím; 2. *obkládati*, *vykládati* dřevo, desky (u truhlářů), *furnýrovati*; оклеѣніе, оклеиваніе *n.*, оклѣйка *f.* *olepení*, *polepení*; truhlářské obkládání, *furnýrování*; оклѣйщикъ, а *polepovač*; *furnýrovač*; о. обѣими *čalouník*.

окликать, окликать, окликивать, окликнуть *volati* na koho, *povolávati* na koho (o stráží, když volá na mimojdoucí); 2. о., оглашать *ohlásiti* *n.* *oznámiti* *zasnoubence*, *ohlášky* u dělati.

окликъ, а *volání* stráže; *vyvolání* *zjmena*.

окличка *f.* *v.* окликъ; *v.* оглашеніе.

окно *n.* *okno*; красное о. *hlavní okno* (u prostřed selského stavení); волоковѣе, выдвижное о. *šoupací okno*, *postrkovací o.* (v selských domech).

око *n.* (*dual.* очи, *gen.* очей; очеса, очесъ) *oko*, *dual.* *oči*; бычачье, волѣвье о. *volské oko* *v.* золотоцвѣтъ; сонъ покинулъ мой очи *sen opustil moje oči*.

окоболѣніе *n.* *bolení očí*.

окова, оковка *f.* *okování* (železem); 2. *kování* (na nějaké věci).

окованіе *n.* *okování* (železem); —ать, окѣвывать *okovati* (železem); 2. *ukovati*, do okovů *n.* do želez dáti; окѣванный *okovaný*.

окѣвщикъ, а *kdo dělá okovy*.

окѣвъ, а *okov* (železnými obruči *okovaná* dřevěná nádoba).

окѣвы *pl. f. (m.) okovy*; посадить въ окѣвы něкого dáti do okovů; освободить изъ окѣвъ *osvoboditi* z okovů.

околачивать *v.* околотить.

околовать, околовывать *ošarovati*; околованіе *n.* *ošarování*. [diti.

околесить что *kolem dokola* *objezokolesiца*, *околѣсная*, ой *f.* *tlachy*,

žvasty, *žvanění*; нести *околѣсную* *tlachati*, *žvastati*, *žvaniti* *nesmysl*.

околица *f.* *okolí*; *okruh*; городъ съ околицею *město s okolím*; 2. *ohražené pastviště*; 3. *zajížďka*, *zacházka*; ѣхать околицею *zajeti si*; говорить околицу, околицею *mluviti s okolky*, s *oklikami*.

околич-но *adv.* s *okolky*; —ность *okolí*; 2. *okolní předměty* vedle předmětu hlavního (na obraze); говорить безъ —ностей *mluviti bez okolků*, bez *obalu*; —ный *okolní*; —ные *предмѣты* *okolní předměty* *v.* *околичность* 2).

околичный *okolní*, *kolem ležící*.

около *praep. c. gen.* *okolo*, *kolem*; обойти о. *дѣла* *obejiti okolo domu*, *kolem domu*; 2. о., почти *okolo*, *asi*; онъ жилъ около ста лѣтъ *on žil okolo sta let*.

около-жѣнникъ, а *obpestičí* (Presl.) *Perigynium*; —колѣсникъ *Peristachium*; —кѣстный *okolo kosti*; —ая оболѣчка *okostice*; —плѣдіе *n.*, —плѣдникъ *v.* *зерновѣкъ*; —плѣс-ный *obtočnový*; —сердѣіе, —сердѣ *n.* *osrdec Pericardium*.

околѣсникъ, а *v.* *околоколѣсникъ*.

околѣтень, *тня* *otlučený člověk* (který na rány *pedbá*).

околѣтитъ, околачивать *otlouci*; 2. *natlouci* (*kolíků*) *kolem něčeho*.

околѣтокъ, *тка* *předměstí*; 2. *okolní sousedstvo*.

околѣтъ, окѣловать *v.* *обк...*

около-ушный *okolo uší*; —ная *жѣлѣза* *žláza příušní*; —цвѣтіе *n.*, —цвѣт-никъ, а *květokryt* (Presl.) *Perianthium*; —цѣнтренный *kolstředový*; —ядрен-никъ, а *jadrník*.

околѣ, а, окѣлышъ, а, *dem.* *околы-шекъ*, *шка* *lemovka* (na *čepici*), *okolek*.

окольнічій, аго *m.* úředník vysokého stupně v staré Rusi; окольніческий; окольнічество *n.*

око́ль-ность okolí; —ный okolní, sousední.

око́лѣть, око́лѣвать pojíti, scípnouti, scepeneťi, zdechnouti; птичка око́лѣла ptáček pošel; око́лѣлый zdechlý, scíplý.

окомгно́вѣніе (crk.) okamžik *v.* мгновѣніе.

окомѣл-ина *f.* tlustý konec břevna; —истый s tlustým koncem; —окъ, лка ometené kostě.

окомлевáтый; -ая борода přistřihaná, rozježená brada.

око́нѣчность, и konec, kraj; *pl.* око́нѣчности, ей око́нѣчину (těla).

око́нни-ца *f.* okenice; 2. rám v okně; —чникъ, а kdo dělá okenice; —чный, ая, ое okeničný.

око́нный okenní; о. косякъ okenník, okenní sloupec (dřevěný prostředek okna).

оконопáтитъ, оконопáчивать okonopiti, konopím zacpatí; о.ся ok. se; -пáче-ніе *n.*

око́нтѹзить zhmožditi; —ýженіе *n.*

око́нце *n.* okýnko (staroč. okénce).

око́нч-áніе *n.* ukončení; závěrek, závěrka; 2. koncovka (v mluvnicí); —áтельно *adv.* konečně; —áтельный končící, konečný, závěrečný; о. счетъ závěrečný účet, účetní závěrka; о. приговóръ konečný rozsudek; -оe рѣшѣніе konečné rozhodnutí; -оe повелѣніе konečný rozkaz; —áть, око́нчить, окáнчивать ukončiti (о. дѣло, строѣніе); о. курсъ учѣнія ukončiti běh učebný; о.ся ukončiti se; лѣто окáнчивается leto se končí.

око́нчина *v.* око́нница.

окоп-áніе *n.* okopání; —áть, окáпы-вать okopati; о.ся о. se.

око́п-никъ, а svalník, kostival *Symphytum* (rosl.); —ный okopní.

око́пт-ѣть, окáпчивать okoptiti, začuditi, о.с.; —ѣлый okoptěný, začuzený; —ѣть okoptiti se, začuditi se.

око́пщикъ, а okopník, zákopník.

око́пъ, а okop, zákop (násyp s příkopem).

око́рен-ѣніе *n.* zakořenění; —ѣлый zakořenělý, chycený (o rostlinách); —ѣть kořeny pustiti, zakořeniti se, ujmouti se, chytiti se (o rostlinách); —ѣть, —ѣть utvrditi v něčem; о.ся *v.* окоренѣть.

око́рм-ѣтель travič; 2. (crk.) *v.* ко́рм-чій; —ѣтельница *f.*; —ѣть, окор-млять, окáрмливать otrávití (jídlem); 2. (crk.) vesti, řídití; о.ся чѣмъ (star.) řídití se něčím; —лѣніе *n.*, окóрма *f.* otrávení (jídlem).

око́рнáть krátce přistřihati *n.* přičezati; -áніе *n.*

о́корокъ, а kýta (vepřová, mevědí, uzená atd.); šunka.

око́роствѣть chrástu dostati, ochrasta-věti; -ѣлый ochrastavělý.

око́ротѣть, окорáчивать (о. плáтьe) udělati kratším; skráтити (šat).

око́сѣть, окáшивать kosou kolem do kola osekati; 2. kosým udělati.

око́смáт-ѣть okosmatěti; —ѣлый o- kosmatělý.

око́стен-ѣть, окостенѣ́вать zkostnouti, jako kost stvrdnouti; 2. stuhnouti (zimou); —ѣлый zkostlý; 2. stuhlý (zimou); -ость -ost.

око́стокъ, тка kus hovězího masa od ledviny.

око́тѣться okotiti se.

око́чен-ѣлость ztuhlost; —ѣлый ztuhlý; —ѣть ztuhnouti.

окóшко, *dem.* окóшечко *n.* окýнко;
adj. окóшечный.

окрáдывать *okrádati*.

окрáивать *skrajovati v.* окройть.

окрáина *f.* *okrajina*, *pohraničný kraj*,
pomezí (odtud *jmena malých zemí*:
Krajina, Ukrajina).

окрáпать, окрáпывать *pestřikati, kro-*
penatým udělati.

окрáсить, окрáшивать *barvou natřiti*,
obarviti; *о.-ся obarviti se*.

окрестítъ (*о. младенца*) *pokřiti*; *о.-ся*
p. se.

окрест-ность (*crk. —ie n.*) *okolí*; *о.*
гóрода; —ный *okolní*.

окрестъ *adv.*, óколо, вóкругъ *okolo*;
о. престола kolem trůnu.

окрив-ѣлый на jedno oko *osleplý*; *jed-*
nooký; —ѣние *n.* *oslepnutí na jedno*
oko; —ѣть на jedno oko *oslepnouti*.

окрѣкнуть, окрѣкивать когó-либо *okřik-*
nouti koho, t. domlouvati komu; 2.
pokřikovati na koho; окрикъ, *a*
domluva.

окрилítъ, окрилѣть *okřídлити*; 2. *ducha*
komu dodati; *о.-ся okřídлити se*; *vzmu-*
žiti se.

окрѣнъ, *a* (*crk.*) *číše* (*čes. okřín =*
veliká dřevěná mísa).

окристалл-изовáть, —изóвывать, —о-
вáть, —óвывать *skrystalisovati*; *о.-ся*
skr. se.

окритиковáть *skritisovati*.

окровáвить, окровавлѣть, окровенítъ
okrvaviti; *о.-ся okr. se*.

окрóй-ки, овъ *pl. m.* *odkrojky, od-*
řezky; —ница (*crk.*) *zástěra ženská*.

окрóить *okrojiti, kolem ukrojiti*.

окрómъ *v.* *крómъ*.

окропítъ, окроплѣть *pokropiti*; *о.-ся*
p. se.

окрóшка *n. f.* *okroška, sekané maso*
n. ryba s kvasem, okurkami atd.

окрýга *f. v.* óкругъ.

округл-ѣние *n.* *okrouhlení*; —ítъ,
—ять *okrouhliti*; *о.-ся о. se.* [*hlý.*
округл-ость okrouhlost; —ый *okrou-*
óкругъ, a okres, okruh; *лѣсной о.*
lesní okruh, hajemství, revír.

окруж-áть, —ítъ (*о. гóродъ войсками*)
obklíčiti; *лѣса —áютъ долину lesy*
obklíčujou dolinu; *о.-ся obkl. se*;
—ѣние *n.* *obklíčení*; —ѣнный *obklí-*
čený.

окрýж-истый *rozsáhlý, obsáhlý*; —ie
n. *okruh*; —ность *objem*; 2. *obvod*,
okoloměr Peripherie; 3. *pl.* —ности
(гóрода) *okolí*; —ный *okolní*; 2.
okružný; —ное писъмó *oběžník*; 3.
okresní; *о. начальник okresní před-*
nosta.

окрýта *f.* *okruta, přístroj na hlavu*
želežtin v Permské gubernii.

окрутítъ, окручáть (*star.*) *oděvem*
opatřiti, očíti.

окрýтн-икъ, *a* *kdo ořvátcích přístrojí*
se pro obecné veselí; —ица *f.*

окрывать, окрýть чѣмъ *pokryti něčím*;
о.-ся p. se.

окрылáтъ окрѣдлатѣти.

окрѣситься на когó *v.* *крѣситься*.

окрѣпа *f.* *opevnění*.

окрѣп-ítъ, —лѣть *opevniti*; *о. землю*
upěchovati zemi; *о.-ся opevniti se*.

окрѣп-лость *stvrđlost, stuhlost*; —лый
stvrđlý, stuhlý; zakyslý; —нуть
stvrđnouti; *о. дýхомъ utužiti se*
duchem.

оксамítъ, *a* (*star.*) *aksamít v. бáрхатъ*;
adj. *оксамитный*.

оксимель, *я m.*, *уксусомѣль octomed.*
óксóфтъ, a oxhoft (míra 18 věder).

октáва *f.* *oktava, osmice (v hudbě)*.

октáнтъ, *a* *oktant, osmikruh*.

октаэдръ, *a*, *осмигранникъ osmihran*
oktaëder.

октойхъ, *a*, *осмогласникъ osmihlasník*.

октябрь, я říjen (měsíc), *October*;
adj. октябрьскій.

окулировáть (-рýю, -рýешь) očkovati
(strom); —ánie *n.*; —óванный.

окули́сть, а lékař očí.

окуну́ть, оку́нывать potopiti *n.* ро-
hřížiti do vody a vytáhnouti; о.ся
potopiti se (окуну́лся рáза два а
вы́скочилъ изъ воды).

окунь, я, *dem.* окунѣкъ, нѣка *m.* okoun
Perca (ryba); окунѣвый okounový.

окупáть, окупить (star.) vykoupiti;
о.ся *v.* se; оку́пленный vykoupený.
окупникъ, а kdo se vykoupil (z ne-
volnictví).

окупъ, а výkup, výkupné (-ého *n.*),
suma výkupná.

оку́рить, оку́ривать vykouřiti, vyku-
řovati; о. покои *v.* pokoje; о.ся
v. se; окурѣ́ние, оку́рива́ние *n.*, окур-
ка vykuřování; оку́ривальщикъ, оку́-
риватель vykuřovatel; оку́риваль-
щица, оку́ривательница *f.* -лка.

окусáть, оку́сывать okousati (о. кость);
о.ся *ok.* se.

оку́сокъ, ска okusek.

оку́т-ать, —ывать zabaliti, zahaliti;
о. больна́го; о. де́рево на зиму; о.ся
zabaliti se, zahaliti se; —áние,
—ыва́ние *n.*, —ка *f.* zabalení, za-
halení.

ола́дья *f.*, *dem.* ола́дейка lívanec;
svítek.

олачу́га *f.* *v.* лачу́га.

оле! *int.* (crk.) o! ale!

олеа́ндръ, а oleandr *Nerium oleander*
(rstl.).

оледе́н-ить, —ять *v.* led proměnití;
—ѣ́мый zledovatělý, *v.* led proměněný;
ledem pokrytý; —ѣ́ть zledovatěti;
v. led se proměnití, ledem se po-
krytí.

оле́й, я olej *v.* елѣ́й.

оле́инъ, а olein.

оле́къ, а (star.), оста́токъ oslatek,
zbytek.

оле́н-ецъ, нца (star.) jelínek; —ина
f. jelenina, jelení maso; 2. jelenina,
jelenice, jelení kůže; —и́й, ъя, ъе
jelení; о. ро́гъ jelení roh; —ѣ́я
шерсть jelení srst; —ѣ́и перча́тки
jelení rukavice.

оле́нь, я *m.* jelen *Cervus elaphus*;
о. сѣ́верный sob, ren *Cervus taran-*
dus; о. лету́чий roháč *Lucanus cer-*
vus (hmyz).

оле́шникъ, а, оле́шнѣ́къ, а olešník,
mladý olšový les.

оли́ва *f.*, ма́слина oliva.

оливи́нъ, а olivin (nerost).

оли́в-ка *f.* olívka; 2. oliva, hlavička
na zámku při dveřích; —ковѣ́й
olivový; о. цвѣ́тъ olivová barva;
—кова́го цвѣ́та barvu olivové, oli-
vový; -ое де́рево *v.* ма́слина; —ный
olivový; -ная вѣ́тьвь větev olivová.

оли-га́рхї́ескї́й oligarchický; —га́р-
хї́я oligarchie; —га́рхъ, а oligarch.
олимпи́ада *f.* olympiada (čtyrletí mezi
olympickými hrami).

оли́фа *v.* али́фа.

олице́вить, -вля́ть, олицетво́рить, -ря́ть
zosobniti; о.ся *z.* se; олице́влѣ́ние,
олицетво́рѣ́ние *n.* zosobnění.

оли́чить, -а́ть *v.* обл...

о́лна, о́лны *conj.* (star.) když; о́лни,
о́лны *conj.* (star.) jestliže.

олови́на (crk.) pivo kořenné.

олови́ръ, а (star.) purpur.

о́лово *n.* cín *Stannum* (čes. olovo
свинѣ́ць).

олово-ле́й, я, —ли́атель, я kdo slévá
cín (olovo) pro hádání.

оловя́н-икъ, —иче́къ, чка, —никъ, а
cínovka, cínová nádoba.

оловя́нничникъ, а cínař.

оловя́нный cínový.

олтáрь, я *v.* алтáрь.

олюховатый *fulpaský*, *přihlouplý*;
олухъ, а *fulpas*, *hlupák*, *trulant*.

олъстра *bambitnice*, *pouzdro na bambitky Holster* (angl.).

олъха *f.* олше *Alnus*.

олъхов-ина *f.* олšovина, олšové дřevo;
—никъ олешник, олšový les; 2. олšák
Agaricus alneus (houba); —ый олšový;
о. лѣсъ олšový les; о. грибокъ
в. олховникъ 2).

олъшанка *pěnice Accentor modularis*.

олъшнякъ, а в. олешнякъ.

оляденѣть *zarůsti býlím*.

оляпка *f.* skorec *Sturnus cinclus*.

оляповатый *neohrabaný*, *nemotorný*;
neohrabaně udělaný.

оманъ, а оман *Inula Helenium*.

омачивать в. омочить.

омѣга *f.* o-mega (в рѣчинѣ).

омѣгъ, а *rozpuk Cicuta virosa* (rstl.);
о. пѣстрый, пятнистый, большой
bohlelav Conium maculatum; омѣго-
вый *rozpukový*.

омѣжникъ, а, укрѣпъ водянѣй, кон-
скій *kmín vodní*, *kobyli kopr*, ту-
жебникъ *Phellandrium aquaticum*
(*Oenanthe*).

омѣла *f.* jmelí *Viscum*.

омѣнь, и *f.* оман в. оманъ, девяти-
силъ.

омерз-ительный *protivný*; *ošklivý*, *ne-
chutný*, *hnusný*; -ость -ost; —ить,
—ять *nechut n.* *ošklivost vzbuzo-
vati*; —ѣлый со се *zošklivilo*, *zne-
chutilo*; —ѣние *n.* *nechut*; *omrzení*;
—ѣть *zprotiviti se*, *zoškliviti se*
(*omrzeti*).

омертв-ѣлость *zmrtvělost*, *strnulost*;
—ѣлый *zmrtvělý*, *strnulý*; —ѣние *n.*
zmrtvění, *strnutí*; —ѣть *zmrtvěti*,
strnouti.

ометать, омѣтывать (чѣмъ) *naházeti
kolem do kola*, *ometati*.

омѣтъ, а (crk.) *lem*, *obruba*.

омнибусъ, а *omnibus*, *vůz společenský*.

омовѣние *n.* *omytí*.

омогаться, омочься (star.) *z nemoci
povstati*.

оморкъ в. обморокъ.

омофѣръ, а в. нарамникъ.

омочать, омочить *omočiti*; о.ся о. се;
глазъ омочились слезами *oči zalily
se slzami*; омочѣние *n.* *omočení*.

омрач-ать, —ить *zatemniti*; о. очи *zat.
oči*; *zaslepiti*; —ѣние *n.* *zatemnění*;
zaslepení; —ительный *zaslepovací*,
zatemňovací.

омуль, я *omul*, *losos podzimní Salmo
autumnalis*; омулѣвый *omulový*;
омулѣвина *omulovina*, *maso z omule*.

омуть, а, *dem.* омутѣкъ, тѣка *prohlub-
eň pod vodou*, *hlubočina*.

омыв-альница *f.* (crk.) *umyvadlo*; 2.
о., —ательница *umyvačka*, *мычка*;
—ѣние *n.* *omývání*; —атель, я *смы-
ваѣ*, *мыѣ*; —ательный (crk.) *omývací*;
—ать (-ѣю, -ѣешь), омѣть *omývati*,
omýti; океанъ —ѣетъ берега Сибѣри
oceán omývá, *oplachuje*, *zavodňuje*,
svlažuje břehy Sibiřské; о.ся *omý-
vati se*, *omýti se*.

омѣлокъ, лка в. обмѣлокъ.

онѣгръ, а, дѣкій осѣлъ *divoký osel*.
Onager.

онѣмо *adv.* (crk.), *tudá onamo*, *tam*.
онан-ѣсть, а, *рукоблудникъ onanista*;
—ѣя *f.*, *рукоблудіе onanie*.

ондѣ *adv.* (crk.) *onde*.

ониксъ, а, онѣхій, я *онух* (*drahý ká-
men*); *adj.* *ониксовый*.

оникъ *jmeno písmene o* (онъ, он);
2. (star.) *název spojených písmen ou*.

оно ... оно ... (star.) *buď ... buď ...*

оно-гдѣсь (prost.), —мѣдни, —мнѣсь *adv.*
nedávno (онѣдѣ); —гдѣшній, —мѣ-
нишій, —мнѣшній, *яя*, *ее nedávny*.

онполь *adv.* (star.) *na druhé straně
(řeky)*, *na druhém břehu*.

онтологія *f.* ontologie, bytosloví.
 онуч-а *f.* onuce; —ина *f.* kus onuce.
 онъ *pron. m.* on; она *f.* ona; оно *n.* ono; *pl.* онѣ (*m. n.*) oni (*m.*, ona *n.*), онѣ *f.* ony; 2. онъ, *dem.* оникъ
 jmeno písmene o v církevní azbuce.
 оный, ая, ое onen, ona, ono.
 онѣм-ить, —лѣть oněmiti, němým udě-
 lati; —ѣлость oněmēlost; omāme-
 nost; —ѣлый oněmělý; omāmený, zmā-
 mený; zbrnělý (o údech); —ѣние *n.*
 oněmění; zbrnění (údu); —ѣть oně-
 mēti; 2. omāmiti se; 3. zbrněti (o
 údech).
 оолѣть *jikerec Oolith*; *adj.* оолѣ-
 товый.
 опад-аніе *n.* opadání; о. воды, о. лі-
 стьевъ; —ать opadatí; опастъ opad-
 pouti; опадывать (*star.*) opadávati;
 —аютъ листья съ деревъ listí padá
 se stromů; опухоль опала oteklinā *n.*
 opuchlina opadla, splaskla; вода въ
 рѣкѣ начинаеть —ать voda v řece začí-
 ná opadávati, padati; —ѣние *n.* opa-
 здывать *v.* опоздѣть. [dnutí.
 опаивать *v.* опойть; 2. *v.* опоять.
 опай-ка *f.* přiletování něčeho kolem
 do kola, obletování; —щикъ *v.* паяль-
 щикъ.
 опакий, ая, ое (*star.*) obrácený, opačný;
 опако, opakъ *adv.* (*star.*) nazpátek.
 опала *f.* (*star.*) nemilost (carská); 2.
 vupovězenství, vyhnanství; подвер-
 гать когó-либо опалѣ, наложитъ на
 когó-либо опалу dáti někoho do
 klatby.
 опалѣние *n.* opálení.
 опалзывать *v.* оползти.
 опалить, опалѣть opáliti; о.ся op. se.
 опалов-икъ, а labradorec, opalovík
 (kámen); —ый opalový; опалъ, а
 opal (drahokam).
 опалывать *v.* ополотъ.
 опалый opadlý, spadlý; —ые плоды

spadlé ovoce, padavky *pl.*; —ья щѣки
 vpadlé tváře *n.* líce.
 опаль, и *f.* spadlé ovoce *n.* listí se
 stromů; pádel.
 опаль-ный v nemilost přišlý, do klatby
 daný (о. дворянинъ); 2. zabavený
 (-ое имѣние); 3. zanedbaný, schá-
 tralý (о. домъ); —ство hněv (dopá-
 lenost); *v.* опала; —чивый (*star.*)
 prchlivý (dopálený).
 опамѣт-оваться, —иваться vzpamato-
 vati se.
 опар-а *f.* těsto zadělané kvasnicemi,
 zadělání; zákvas; —ѣние *n.* zapá-
 ření v lázni parní; —игъ, —ивать
 horko v parní lázni první koupeli
 umírniti; —никъ nádoba (mísa, skříň,
 necky), do níž se zadělává těsto.
 опаршів-ѣлый опрашивѣlý, prašivý;
 —ѣть опрашивѣти.
 опарывать *v.* опоротъ.
 опас аться, —тѣся чегó strachovati se,
 báti se (—аюсь ночью ѣхать въ до-
 рогу); о.ся мѣти se na pozoru; —ать,
 —ти (*star.*) chrániti, ochraňovati;
 —ѣние *n.* pozor, opatrnost; strach;
 подъ —ѣніемъ наказанія pod trestem.
 опас-ливість opatrnost, prozřetelnost;
 —ливый opatrný, prozřetelný, obe-
 зрѣlý; —ность nebezpečnost, nebez-
 pečí; —ный nebezpečný; —ная грá-
 мота průvodní list (glejt); *adv.* —но
 nebezpečно.
 опасъ, а страж průvodčí, průvod *Sau-
 vegarde.*
 опак-ало *n.*, *dem.* —альце vějíř;
 —альщикъ, а vějířník; —альный
 vějířový; —ать, опахивать přeorati
 kolem do kola.
 опакнуть, опахивать vějířem odehnati;
 prach otřítí, oprášiti; о.ся отъ чегó
 ohnati se něčím (vějířem), zahrnati
 mouchy.

опахъ, а, опашъ, и *f.* oháňka, ocas některých zvířat.

опашень, шня (star.) letní plášť mužský. опашка; надѣтъ на опашку obleci šaty na sebe, ale nedati rukou do rukávů.

опашный (ош), ая, ое šat, jenž se nosí bez rukávů.

опаять opájeti, oletovati kolem.

опѣка *f.* poručnictví, opatrovnictví; дворянская о. šlechtický úřad opatrovnický (nad vdovami a sirotky šlechtickými); отдати имѣние подъ опеку dати jmění pod opatrovnictví; быть подъ опекою býti pod opatrovnictvím.

опекун-скій poručnický; —ство poručnictví; —ствовать poručnikovati, býti poručníkem; —ша *f.* poručnice; opatrovnice; опекунъ, а poručník; opatrovník.

опѣнокъ, ика liška (stroček) *Agaricus cantharellus* (houba).

опепел-ѣние *n.* obrácení v popel; —ить obrátiti v popel; опеплѣние *n.* zpopelení *Incineration*.

опера *f.* opera, zpěvohra; *adj.* оперный.

опер-аторъ, а operator *Opérateur*; —ационный операční; о. планъ op. plán; —ація *f.* operace (chirurgická).

опередить, опереживать кого-либо въ чемъ předstihnouti koho; опережение, опереживание *n.* předstižení.

оперение *n.* opeření (ptačí).

опереть опříti *v.* опирать.

оперить, оперять оперити; о.ся op. se (o ptácích), d. stati peří; polepšiti si svoje poměry.

опечал-ить, —ивать кого чѣмъ (неприятною вѣстью) zarmoutiti, zkor-moutiti někoho něčím; о.ся z. se; —ение, —ивание *n.* zkormoucení, zarmoucení.

опечат-ать, —ивать soudně zapečetiti, zpečetiti, pečeť soudní přiložiti;

о.ся udělati chybu v tisku; —ка *f.* chyba tisku, omyl tiskový.

опѣч-екъ, чка základ položený pod pecí, pod kamny; —ина stará v peci (v kamnech) vypálená hlína.

опечен-ѣлый zjaternělý; —ѣние *n.* zjaternění.

опѣче *n.*, опѣчище *n.* zbytky staré peci (starých kamen); místo kde stála pec.

опив-ало *m.*, —альщикъ, а kdo pije na cizí útraty; —ание *n.* pití na cizí útraty; —ать, опить кого pití na cizí útraty; о.ся upiti se (do smrti); —оха *m. et f.* kdo pije na cizí útraty.

опівки, вокъ *pl. m.* zbytek nápoje (ve sklenici).

опил-ѣние, опиливание *n.* opilování; 2. ořezání pilou; —ить, опиливать opilovati (pilníkem); 2. ořezati pilou.

опил-ка *f.* opilování; —окъ, лка *m.* kousek upilovaný, *n.* pilou uřezaný; —ки, овъ *pl. m.* odpilky, piliny; желѣзные о. železné odpilky.

опирать опírati; о.ся обо что, на что opírati se o něco, na něco; опира-ние *n.* opírání.

опис-ание *n.* popsání, popis; —атель popisovatel; —ательница popisovatelka; —ательный popisovací; -ая анатомія pytvа popisná, anatomie deskriptivní; -ая поэзія básnictví popisné; —ать, описывать popsati, popisovati (о. произшества); 2. (о. имѣние), popsati (jmění) udělati popis *n.* inventář (pozůstalosti); 3. (math.) opsati, popsati, táhnouti čáru; 4. zabaviti, konfiskovati; о.ся přepsati se, udělati chybu ve psaní, omýliti se ve psaní; 2. о.ся съ кѣмъ либо о дѣлѣ dopisovati si s někým; 3. zapsati se na statek (star.).

описка *f.* chyba *n.* omyl ve psaní.

описный (ой), ая, ое zabavený, konfiskovaný; -ое имѣніе.

описч-икъ (описчикъ), а kdo popisuje pozůstalé jmění *Inventator*; 2. *Confiscator*; —ее, аго *n.* (star.) plat písařský, plat od psaní.

описывать *v.* описать.

опись, и *f.* popis, seznam majetku, inventář; 2. konfiskace, zabavení; егѡ имѣніе состоитъ подъ описью jeho jmění je zabaveno.

опить *v.* опивать.

опій, я, опиумъ, а opium.

опійство *n.* (crk.) opilství.

опла-вить, —ливать tavením očistiti, roztopiti; —ка *f.* očištění tavením, roztopení; —ки, овъ *pl. m.* usedlina z roztopené věci.

оплазивый (crk.) příliš zvědavý;

оплазньство *n.* přílišná zvědavost.

оплак-ать, —ивать oplakati, oplakávat; о. смерть своихъ родителей о. smrt svých rodičů; о.ся opl. se.

оплата *f.* (о. долговъ) oplata, oplacení, upl., splacení (dluhův).

оплатить, оплачивать oplatiti, upl., spl.; о.ся dluhy oplatiti, upl., spl.

оплатный со lze oplatiti, oplatný, splatný.

оплачѣніе, оплачиваніе *n.* oplacení.

оплев-аніе, оплёвываніе *n.* poplívání; —ать, оплёвывать poplívati (о. ко-мнату); 2. о. когѡ plivati na někoho t. pohrdati jím.

оплеск-ать, оплёскивать, оплеснуть poplískati, posákati, postříkati; о.ся p. se.

оплѣсть, оплести, оплет-ать (что-либо чѣмъ) oplesti, oplítati; 2. (prost.) šiditi, podváděti; 3. (prost.) polykati, hltati, hltavě jísti; shltnouti; о.ся oplítati se.

оплетѣніе *n.* opletení.

оплётка *f.* poplётka u biče atd.

оплеу́ха, *dem.* оплеу́шина *f.* pohlavek, záhlavek, zášijek.

оплеч-ки, овъ *pl. m.*, —никъ, а, —ье *n.* náramník u roucha, mešník, náplecník; 2. (star.) —ье, *n. v.* оплѡтъ.

оплодотвор-ѣніе *n.* zúrodnění; —ѣн-ный zúrodněný; —ительный zúrodnovací; —ить, —ять zúrodniti, zúrodnovati; о.ся zúr. se.

оплѡтъ, а plot, ohrada kolem něčeho; 2. ochrana, zástita.

оплѡхъ, а nedopatření; и на молодца бываетъ оплѡхъ i bystrozraký někdy se přehlídne.

оплош-алость nedbalost, nepozornost; —алый nedbalý, kdo pronebhal příhodný čas; —аніе *n.* promeškání, obmeškání; —ать promeškati, zameškati, obmeškati.

оплош-ливость, —ность, (star. —ство) nedbalost, netečnost; obmeškalost; —ливый, —ный nedbalý, netečný; obmeškalý.

оплыв-аніе *n.* oplutí, obplutí (kolem do kola); —ать, оплѣть (о. весь островъ) oplouti (о. celý ostrov); 2. rozplývati se; свѣча оплѣла svíčka roztekla, splákla; глина отъ дождей —аетъ hlína od dešťů se rozmočila.

оплыв-ина *f.* balvan sněhový svalený s hůry (v Sibíři), lavina; —чивый rozplývavý.

оплѣтіе *n.* oplutí; оплѣть *v.* оплывать. оплѣснев-ѣлый splesnivělý; —ѣть splesnivěti.

оплѣшив-ѣлый oplechalý; —ѣніе oplešivění, oplechatění; —ѣть oplešivěti, oplechatěti, olyseti.

опоган-еніе, —иваніе *n.* znečištění; —ить, —ивать znečistiti; о.ся zn. se. оподѣлдыкъ, а opodeldok, masť pakostničná.

оподозрѣвать *v.* подозрѣвать.

опѡекъ, ойка *m.* vydělaná teletina.

опозд-алый opozdilý; —ánie *n.* opozdění; —ать, опаздывать opozditi se. опознать, опознавать poznati (о. краденую вещь); о.ся při poznávání (при обследовании) se omýlití.

опозначить (у mysliv.) přezvědětí zvíře.

опозор-ение, —ивание *n.* pohanění, zostuzení; —ить, —ивать koho pohanětí koho; zostuditi koho; ostudu komu udělati; о.ся ostudu si způsobiti.

опойть, опáивать příliš napojiti (о. лошадь); 2. otrávití; о.ся otr. se.

опóка *f.* opuka (kámen); 2. kadlub slevačský.

оползти, оползать, опáлзывать oblezti, plaziti se kolem; 2. slezti, oblezti (глина оползла).

ополóвня *f.* komora na otruby, otrubárna.

ополоскать, ополоснуть, ополáскивать opláchnouti, spl.; о.ся opláchnouti se.

ополóть, опáлывать oplíti kolem do kola.

ополч-ать, —ить озbrojiti; válečně vypraviti; о.ся озbrojiti se, vypraviti se válečně; —éнецъ, нца земскý obrance; —éние *n.* озbrojení, válečné vypravení; земское о., народное о. zemská obrana (vojsko svolané k obraně země); 2. о. (star.) bitva.

опомéлокъ, лка opotřebované pometlo; опомéлье *n.* násada u pometla.

опóмниться, опóмниваться vzpamatoвати se; k sobě přijíti.

опóна *f.* (crk.) opona; *adj.* опóнный.

опончá *f.* *v.* епанчá.

опóра, *dem.* опóрка *f.* opora; podpěra, podpírka; тóчка опóры опěра, bod podpěrný; сынъ о. старости моéй syn je podporou mé starosti, mého stáří; быть опóрою чегó-либо

býti podporou něčeho, podporovati něco.

опóрникъ, а oporník *Hernas* (rstl.). опóрный podporný, podpěrací; о. пунктъ bod podpěrný.

опорóзнить, опорáжнивать (о. комнату) vyprázdнити; о.ся vypr. se; опорóж-нэние, опорознэние *n.* vyprázdнэní. опоросíться oprasiti se.

опорóть, опáрывать odpáрати kolem do kola.

опорóч-ить, —ивать (о. своё звáние) znectiti, zhanobiti (svoje povolání); 2. ztupiti, pohanětí; опорóченный судóмъ soudem nařknutý; —эние, —ивание *n.* znectění, zhanobení; 2. ztupení.

опóръ, а *v.* опóра; лошадь скáчетъ во весь опóръ kůň uhání plným cvałem.

опостýл-ый, —ýлый omrzелý; —ýти omrzeti se, omrzелým se státi; свѣтъ емý —ýль svět ho omrzel.

опохмýл-эние *n.* posilnění (napití) po opici; —ýть, —ýть dáti něco na posilněnou po opici; о.ся po opic něčím (líhovým nápojem) se posilniti. опочив-áльня *f.* ložnice, odpočívárna. —áние *n.* odpočívání; спáнек; —ать опочítъ odpočívati.

опóчистый opukovatý.

опояс-ать, —ывать opásati; о.ся op. se; —ка, опоясь, и *f.* opáska, pásek.

оппозíция *f.* oposice, strana odpůrčí str. odporná.

опрáва *f.* obruba, kování (na dýmce).

оправд-эние *n.* ospravedlnění; —áтели ospravedlňovatel; —ница -ка; —áтельный ospravedlňovací; —ать, опрáв-дывать ospravedlniti, —ňovati; о.с. ospr. se; 2. splniti se, vyplniti se uskutečniti se (о nadějích); мо-сонъ —áлся můj sen se vyplnil.

оправ-ить, оправлять, оправливать
upraviti, opr.; spořádati (šaty, vlasy);
2. okovati, kováním opatřiti; zasa-
diti do zlata atd.; 3. ospravedlniti;
о.ся upraviti se; ospravedlniti se;
zotaviti se (больной оправляется);
—ка *f.* okování.

оправной (о. перстень) kamínkem
(obrubou) opatřený.

оправ-очный obrubovací, zasazovací;
(-ая пилка); —щикъ, а okovavač.

опрастывать *v.* опростать.

опрашивать *v.* опросить.

опредѣл-ѣние *n.* určení, ustanovení;
2. úřední výměr, výnos, vynešení,
vynáška; nález; rozhodnutí; о. се-
ната nález senátu, rozhodnutí senátu;
судейское о. rozsudek, soudní nález,
výrok; —ѣнія Всевѣшняго dopuštění
boží, boží uložení, boží řízení, boží
soudy; 3. о. ustanovení (do služby);
—ѣнность, —ительность určitost;
—ѣнный určitý; —ительный určitý;
určovací; —ить, —ять určitи; usta-
noviti; о. деньги на покупку уста-
noviti peníze ke koupi; о. къ долж-
ности, къ мѣсту ustanoviti v hod-
nosti, ve službě.

оприч-ина, —нина, опришнина, опришняя
f. (star.) vyhražený majetek, výsadní
statek (zvl. vyhražená část Ruska
za cáře Ivana Hrozného); 2. jízdná
družina Ivana Hrozného; —никъ
jízdný strážník, člen jízdné družiny
v. опричнина 2); —ность zvláštnost;
—ный, ая, ое, опришній, яя, ее
(star.) zvláštní; vedlejší.

опричь того *ppp.*, кромѣ того kromě
toho (pol. oprócz tego).

опробовать zkusiti, zkouseti.

опроводить (star.) provoditi.

опроверг-аніе *n.* vyvracení; —атель
vyvracovatel; —ница -ка; —ательный
vyvracující; —ательство *n.* vyvra-

cení; —ать (ложныя мнѣнія) vyvra-
ceti; опровергнуть vyvrátiti; 2. pře-
vrhnouti; о.ся vyvr. se; опроверже-
ніе *n.* vyvrácení; опроверженный,
опровергнутый vyvrácený; převržený.
опро-кидать, —кидывать, —кинуть
(горшокъ, карету) převrhnouti (hrnec,
kočár); о. на кого неправды и кле-
веты svaliti *n.* uvrhnouti na někoho
nepravdy a klevety; о.ся převrh-
nouti se; о.ся на кого obořiti se на
někoho; —кинулась лодка, коляска
převrhla se lodka, koleska.

опрокидь, и *f.*: поставитъ кádку опро-
кидью kád poklopiti.

опро-метнуться, —мѣтываться přená-
hliti se, překvapiti se; —мѣтчивость
přenáhlenost; —мѣтчивый přená-
hlený.

опрометью *adv.* v největším spěchu;
онъ бросился о. бѣжел jako když mu
hlava hoří.

опросить, опрашивать о комъ (о же-
нѣхъ, о невѣстѣ) vuptávati se; опро-
сный vuptavací, dotazovací.

опростать, опрастывать (сосудъ, домъ)
vyprázdniti; о.ся vypr. se; (star.)
vyprostiti se, osvoboditi se.

опростить, опрощать zjednodušiti.

опростоволосить, —ошивать rozpro-
stovlasiti; о.ся *r.* se; 2. hloupý
kousek dokázati.

опростѣть (star.) na rozumu sejíti.

опросчикъ, а, опрощикъ vuptavač, do-
tazovač.

опросъ, а vuptávání, dotazování; 2.
výslech.

опротивѣть zprotiviti se; —во лѣкар-
ство lék se zprotivil.

опрочь, опрочь (star.) *v.* опричь.

опрудить, опруживать (постѣлю) po-
scati postel; о.ся (во снѣ) poscati
se (ve spaní). [(vůz).

опружить, опруживать (возъ) zvrátiti

опрыск-аніе, —иваніе *n.* poprýskání, postříkání; —ать, —ивать, опрыснуть poprýskati, postříkati; о.ся *p. se.* опрѣвѣть, опрѣть zvlhnouti, zplesnivěti. опрѣл-ина vlhkem a plesnivinou poražené místo; —ый zvlhlý, zplesnivělý.

опрѣснокъ, а (crk.) přesnice, přesný chleb (u židův); опрѣсночный přesничný; о. день den přesnic.

опрядки, овъ *pl. m.* nedopřádky.

опрясть všecko sepřísti, vypřísti; 2. (prost.) všecko snísti, shltati, sežrati.

опрѣт-ать, —ывать čistoty hleděti, uklízeti (pol. uprzątać); —ливость, —ность, —ство čistotnost; —ливый, —ный čistotný, čistoty milovný.

опсованіе *n.* (crk.), pygátельство nadávka, přezdívka.

оптика *f.* optika, světloznanství, světlozpyt; оптикъ, а optik, světloznalec; světlozpytec; оптический optický, světloznalský.

оптим-измъ, а optimismus; —истъ, а optimista, zdarovidec.

оптовой, оптовщикъ, оптомъ *v.* обт...

опусканіе *n.* spuštění.

опускать, опуска́ть, опустѣть spustiti (most zdvihací, okno u kočáru); о. гробъ въ могилу spustiti rakev do hrobu; о. pohroužiti do vody; о. птицу pustiti ptáka (na svobodu, z klece); о. струны на скрипкѣ spustiti struny na houslích; о. поводъ у лошади popustiti uzdy koni; о. рѣки рuce spustiti (takže sklesnou); о. крылья крѣдла свѣсити (ducha pozbyti); о. вынеchati (ve psaní, ve spise); о. время čas (příhodný) ztratiti, nechati minouti.

опускной (-ой), ая, ое spouštěcí; -ая рѣшетка spouštěcí mříž.

опускъ, а spuštění; 2. spouštěcí dveře,

padací dv.; spouštěcí okna, postrkovací о. (v kočáře atd.).

опустош-ать, —ить zpustošiti; —еніе *n.* zpustošení; —итель zpustošitel; —ительный zpustošovací.

опуст-ѣлый zpustlý; —ѣть, —ѣвать zpustnouti.

опут-аніе *n.* opletení; spl.; zapl.; —ать, опутывать oplesti kolem do kola; о. кого splesti, zaplesti koho; —ина, —инка *f.*, —никъ, а poutka na nohou lovčích ptáků *v.* обнѣсцы; —чикъ tenetař, kdo loviště zatáhne tenaty.

опух-нуть, опухать opuchnouti, spuchnouti, otéci; —лый opuchlý, spuchlý, oteklý; опухоль, и *f.*, опухленіе *n.* opuchlina, otekлина; опухоль опадаетъ otekлина opadává, splaskla.

опуш-ать, —ить obložiti, olemovati; о.ся оперѣти се (о птицѣх); лѣсъ —ился les pokryl se listím.

опушка *f.*, опушь, и *f.* lem, lemování; 2. kraj lesa obrostlý houštím (hustým křovím).

опущ-ать, —еніе *n. v.* опускать, —аніе. опытать, опы́тывать (опы́туютъ) (star.) ptáti se, tázati se; 2. ptáti se právem útrpným (mučiti); 3. zkoušky dělati, zkoušeti.

опыт-ность zkušenost; —ный zkušený; о. человекъ zk. člověk; -ая физика s'lozpyt zkušený (fysika experimentální); -ая психологія dušesloví zkušené (psychologie empirická).

опыть, а zkouška, pokus *experiment*; химические опыты zkoušky lučební; о. въ стихахъ и прозѣ pokus ve verších i próse; на опытъ dle zkušenosti, ze zkušenosti.

опьянѣть opiti se; опьянѣлый opilý.

опѣвать, опѣть (prost.) zhaněti.

опѣшить опѣшети (koně ztratiti a po-

tom jíti pěšky); 2. strnouti, zara-
ziti se (o člověku).

опять *adv.* opět.

орáва *f. v.* aráva.

орáкуль, а věštba, *oraculum*.

орáло *n.* rádlo (oradlo).

орáльный *orací*.

орáм-ица *f.* (star.) orná země, orná
půda; —ый (star.) orný.

орангутангъ, а orangutang *v.* обезьяна.

оранжерéя *f.* pomorančovna *Orange-
rie*; *adj.* оранжерейный; оранжерей-
щикъ, а hospodář pomorančovny.

оранина *f.*, орань, и oranina, zoraná
země.

орáніе *n.* orání.

оранный, ая, ое oraný, á, é; орань,
а, о orán, а, о.

орáрій, я, орáрь, я stola kněžská.

орáтай, я орáч; rataj (orataj).

орáтель, я *v.* орáтай; 2. křikloun;
—ный *orací*, orný; —ныя орýдія
orné náčiní.

оратóрія *f.* oratorium (hudební sklad-
ba); 2. řečnictví. [nický.

орáторъ, а řečníк; орáторскій ře-
чать (орю, орешь) orati (zemí, pole);

о.ся о. se; 2. орáть (орý, орешь)
křičeti, křiklavě zpívati, hulákati;

о. во всё горло z plného hrdla křičeti.
рáчь, а (crk.) *v.* орáтай.

орáйта *f.* oběžniště, dráha oběžnic
Orbita; *adj.* орáйтный.

орган-изáція *f.* organisace; —измъ, а
organismus; —истъ, а varhaník (kdo
hraje na varhany); 2. varhanář (kdo
staví varhany); —ическій organický.

орáн-ка *f.* padací mříž (v branách
městských); —никъ, а *Tubipora*;

—ный varhanní; о. пунктъ postup
varhanní (*Orgelpunkt*); о. мѣхъ

мѣхъ u varhan; —щикъ, а *v.* орга-
нистъ; орáнь, а varhany *pl.*

оранъ, а organ, ústroj, nástroj.

орда, ѱ orda, horda (plemeno tatar-
ské); 2. horda, tlupa mnohočetná.
орденъ, а (něm. *Orden*) řád (rytířský,
mnišský); кавалérъ ордена св. Вла-
димира rytíř řádu sv. Vladimíra; о.
иезуитскій řád jezuitský; о. řád
sloupů, sloh sloupů.

ординáп-ецъ, рца ordonanční voják,
о. důstojník; —ный řádný; о. про-
фессоръ ř. profesor; о. академикъ
ř. akademik; 2. о. obyčejný, pořa-
dovný; о. чай обыč. čaj.

ординáта, ордонáта *f.* (math.) pořadnice.
ордонансъ-гаузъ, а (něm. *Ordonance-
Haus*) dům vojenského velitelstva.
ордын-ецъ, нца člen hordy tatarské;
—скій, ая, ое hordovný.

орѣль, орлá *m.* orel *Aquila*; *dem.* ор-
ликъ, а orlík.

оржáвѣть zrezavěti; —влый zrezavělý.
оржаной *v.* ржаной.

оржáть, а nápoj z mandlového mléka
а cukru *Orgeade*.

оригинáль, а, *dem.* оригиналецъ, льца
originál, původní kus; původní spis,
prvopis; (v knihtisk.) originál, rukopis.
оригинáльн-ость originálnost, původ-
nost; —ый originální, původní.

орикто-гнозія, —логія náuka o kopa-
ninách, oryktognosie, oryktologie;
—логическій oryktologický.

оріонъ, а orion (shvězdění), proluky.
оркестръ, а orchestr, hudební sbor;
оркестровый orchestrový; оркестро-
вать pro orchestr zařídit.

оркишъ, а špalda, samopše *Triticum
spelta*. [albicilla.

орлáнь, а orel vodní, říčný *Haliaëtus*
орлеáнь, а orlean (barvivo; látka);
2. orleaník *Bixa orellana*.

орлѣйщикъ, а kostelní sluha, jenž při
modlitbě biskupovi klade pod nohy
koberec (*v.* орлѣць). [(znakem).

орлѣніе *n.* pečetění říšským orlem

орлёнокъ, нка *orle*, etc, *orlíček*.
 орлѣць, а *okrouhlý koberec*, на němž
 vyšit orel, jenž se klade biskupovi
 pod nohu při službách božích; 2.
 jinoraz *Corneus spatosus* (*Feld-
 spath*); орлѣшникъ *v.* орлѣйщикъ.
 орликъ, а *orlik*; *pl.* орлики, овъ *pl. m.*
orlíček Aquilegia (*rstl.*).
 орліный, ая, се *orlí*; *orlíčí*; о. клювъ
orlí zobák; о. камень *kámen orlíčí*;
 -ое крыло, орлічникъ, орлішникъ, а,
 папоротникъ крылатый *orlíčník Pte-
 ris aquilina*.
 орліть pečetiti říšským orlem (znakem).
 орліца *f.* *orlice*.
 орлій, яя, ee *orlí adj. v.* орліный.
 орлопъ, а (на koráběch) *podpalubí*,
mezpalubí Oberloof (*v.* кúбрикъ
Kuhbrücke).
 орлякъ, а *sup* skalní *Vultur alpinus*;
 2. *v.* орлічникъ.
 орлянка *f.* (hra dětská) hlava nebo
 slova, orel nebo slova (když házejí
 měděný peníz do povětří, aby dle
 toho, na kterou stranu padne, i vý-
 hra připadla); играть въ орлянку.
 орнито-логія *f.* ptakoznalství *ornitho-
 logie*; —логіческий *ornithologický*,
ptakoznalský; —логъ, а *ptakoznalec*,
ornitholog; —мáнтія *f.* *ptakověštba*
птицегадáние.
 оробінецъ, нца *orobinec Typha* (*rstl.*).
 оробѣть *zoufati*; strachem býti pře-
 paden; -ѣніе *n.*; -ѣлый.
 оросіть, орошáть *orositi*, *zarositi*;
svlažiti; о.ся *orositi se*; орошеніе *n.*
orošení; *svlažení*.
 орпимѣнтъ, а, мышьякъ жёлтый ка-
 менка *Auripigment*.
 орто-графія *f.* *pravopis v.* ореографія;
 —лáнь, а *v.* овсянка; —педіческий,
 ая, ое *ortopedický*; —педія *f.* на-
 правовáні *n.* *narovnáváні těla*.
 оруден-ѣлый, орудѣлый *v* rudu obrá-

cený; —ѣніе *n.* *obrácení v rudu*;
 —ѣть, орудѣть *v rudu se proměnití*.
 орудіе (орудье) *n.* *nástroj*; земле-
 дѣльческія -ія *orné n.* *orací náčiní*;
 служить орудіемъ *sloužiti za nástroj*;
 2. о. дѣло; полевоѣ о. *polní dělo*;
 тяжёлое о. *těžké dělo*.
 орудный, органический *organický*.
 оруже-бóрецъ, рца (*crk.*) *ozbrojený*
bojovník; —бóрный *ozbrojený*; *bo-
 jový*.
 оружей-никъ, а, —ный мáстеръ *zbrojír*;
 —ничій, аго *m. dozorce nad zbrojnicí*;
 —ный *zbrojný*; о. дворъ, -ная па-
 лáта, —ня *f.* *zbrojnice*; о. заводъ то-
 вáрна на збранѣ.
 оруженóсець, сца *zbrojnoš*.
 ору́ж-іе *n.* *zbraň*; поднáть о. *zbraně*
se chopiti; положіть о. *zbraň slo-
 žiti*; —никъ (*crk.*) *zbrojnoš*; —ница
(crk.) zbrojnice.
 орумянить *oruměnití, očerveniti*.
 орѣхов-ка *f.*, кедрóвка о́решникъ *Corvus*
coryocatactes; —никъ, а (*crk.*) *cvr-
 čala Turdus iliacus*; —ый о́рecho-
 вý; о. дроздъ *v.* орѣховникъ; -ое
 дѣрево о́рechový strom, о́рech; -ое
 мáсло о́рechový olej.
 орѣхо-рóдка *f.* *podzemnice olejná*
(Presl) Arachis hypogaea; —твóрка
žlabatka Cynips.
 орѣхъ, а о́рech; лѣсно́й о. о́рech лі-
 ско́вý (о. лі́шнý); грéцкій, во́лошскій
 о. *vlašský ořech*; водянóй, чёртовъ о.
kotvice Trapa.
 орѣш-екъ, шка о́рішек; черні́льный о.
duběnka; —ина *f.* *líška Corylus*;
 о. грéцкая, во́лошская (о́решáк) *Ju-
 glans regia*; —ковый *duběnkový*;
 —никъ *lískový keř, líška*.
 орýсина *f.* *klacek, sochor*.
 орео-графія *f.* *pravopis, orthografie*;
 —графіческий *pravopisný (ortho-
 grafický)*.

оса́ *f.* *vosa Vespa.*

оса́д-а *f.* obležení; держать городъ въ оса́дѣ oblehati město; —истый (конь) co se dá lehce zastaviti, za-
držeti.

оса́дить, оса́ждать (городъ) oblehnouti, -hati; 2. о., оса́живать дále *n.* niže postrčiti (obruč na bečce atd.); 3. (star.) usaditi, nasaditi obyvatelstvo; о.ся postrčiti se; zastaviti se (o voze).

оса́дка *f.* postrčení; 2. usedlina na dně; sraženina *Praecipitat.*

оса́днить, оса́днить (себѣ рýку) odřiti *n.* otlačiti si ruku.

оса́дный oblehací; -ья пýшки oblehací děla; 2. о. obležený; -ые люди oble-
žení lidé.

оса́д-окъ, дка sraženina *v.* оса́дка; —очный sražecí (chem.).

оса́жать, обса́жать osázeti.

оса́жд-атель oblehatel; —ать oblehati *v.* оса́дить; —éние *n.* obležení; 2. (chem.) sražení.

оса́жение *n.* postrčení, odstrčení; za-
stavení. [*v.* оса́дить.

оса́живать odstrkovati; 2. sražeti (chem.)

оса́лить, осаливать sádlem namazati; о.ся sádlem se namazati.

оса́н-истый pěkně rostlý; leporostlý; pěkné postavy; —ка *f.* pěkná po-
stava; slušné důstojné chování-se; войнская о. vojenské držení (těla).

оса́нна! *int.* hosanna!

оса́чивать, осочить dou pě zvířete vy-
hledati a obklíčiti; 2. vypáliti (sklo, škváry atd.).

оса́ивать *v.* освободить. [-анный.

освидѣтельствовать osvědčiti; -ание, свистать, освистывать vypískati, vyhvízdati (herce); -áние *n.*; освистан-
ный vypískaný.

свобод-итель osvoboditel; —итель-
ница osvoboditelka; —ить, осво-
бождать когó osvoboditi; о. отъ по-

дате́й о. od platů; о.ся о. se; осво-
божде́ние *n.* osvobození; освобожден-
ный osvobozený.

освободить, освободять (осваивать) osvo-
jiti si něco; aklimatisovati rostlinu;
о.ся osv. se.

освѣдомиться, освѣдомляться о чемъ
doptávati se, poptávati se po čem,
dotazovati se na něco; освѣдомле-
ние *n.* poptávání, dotazování.

освѣжить, освѣжать občerstviti, ochla-
diti; о.ся občerstviti se; ochladiti se.

освѣнниться, освѣниться star. vzdáliti

освѣтатъ, освѣннуть (crk.) svitati. [se.

освѣт-ительный osvěcovací; —ить,

освѣщать osvítiti, osvěcovati; о.ся о. se.

освѣщ-ательный osvětlovací; о. газъ

plyn svítící, svítiplyn; —ать osvě-

covati *v.* освѣтить; —éние *n.* osví-

cení, osvětlení.

освят-итель posvětitel; -ница -ка;

—ительный posvěcovací; —ить, освя-

щать posvětit; vysvětit; о. воду

posv. vodu; о. новое зданіе vysv.

nový dům; о.ся posv. se, vysv. se;

освященіе *n.* posvěcení; vysvěcení;

освященный posvěcený; vysvěcený.

осе! (star.) hle!

осевый (-ой), ая, осе осні.

осел-ина *f.* rozvora u vozu *v.* дрога;

—іе *n.* neorané pole.

осел-окъ, лка, —очекъ, чка brus,

kámen ke broušení; 2. kámen zlat-

nický, k. průběrský; 3. *v.* оселіе.

осель, ослá *m.* (dem. осликъ) osel

Asinus (звѣре; тѣж přezdívka hlou-

pému člověku); дикій, дивій о. osel

divoký *Onager* *v.* осликъ; осель

осломъ и останется osel zůstane

oslem (z osla koně neuděláš).

осеневать (-нюю, -нёшь), осеновать

podzimek někde trávit.

осенесь *adv.* (prost.), осенью tento

podzimek, na podzim.

осѣн-никъ, а осун, naháč *Colchicum autumnale* (rstl.); —ній, яя, ее podzimní; о. день р. den; о. цвѣтъ v. осѣнникъ.

осенчакъ, а sokol na podzim chycený. осень, и f. podzim, podzimek, jeseň; осенью (instr.), въ осень на podzim. осердить rozzlobiti, rozhněvati; о.ся r. se; осержение n.; осерженный, осерженый.

осердые n. (star.) osrdí.

осеребр-ить, —ять postříbřiti; о.ся р. se; —ение n. postříbření.

осерч-ать v. осердить; —ание n.; —алый rozhněvaný, rozzlobený.

осетрин-а f. jesetřina, maso z jesetra; —ный, ая, ое, z jesetřiho masa.

осетрий, яя, ее, осетро́вый, ая, ое jesetří, jesetrový; —ий жиръ jesetří tuk; —овая икра jikry jesetří.

осётръ, а jesetr *Accipenser sturio* (ryba).

осётъ, а oset v. осотъ.

осёл-ить, —ивать (соперника) přemoci, překonati (soupeře); —ение n. přemožení; —енный přemožený. осиль, а osidlo; удавленный осиломъ uškrcený osidlem.

осин-а f., dem. —ка osyka, osina (strom) *Populus tremula*; —никъ osykový les; osykové dříví; —овикъ hřib červený *Boletus aurantiacus*; —овый osykový, osinový; о. листъ osykový list; о. столъ stůl osykový.

осинить, осинять omodřiti.

осинный vosí adj.; —ое жало vosí žihadlo.

осип-ание n. ochraptění; —ать, осипнуть ochraptěti, sípavým se státi; осиплый sípavý, ochraptělý; —ость -ost; осипло adv. chraptivým hlasem, sípavě, chraptivě.

осирот-ить sirotkem uděláti; —ѣлый osířelý; —ѣние n. osíření; —ѣть (crk. о сирѣти) osířeti.

осистый (мѣхъ) s hustou a dlouhou srstí.

осій, ѡя, ѡе vosí v. осинный.

осіав-ание n. ozařování; —ать, осіать ozařovati, ozářiti; о.ся о. se; осіание n. ozáření; осіанный ozářený.

оскабливать v. оскоблѣть.

оскал-ить, —ивать (зубы), о.ся vyce-niti, vyšklebiti zuby; (—ение n.; —енный;) —ина f. místo na prkně, kde se tříštka odštěpila.

оскверн-ение n. znečištění, poškvrnění; —енный poškvrněný; —итель poskvρνitel; —ница -ka; —ительный poskvρνovací; —ить, —ять (пýки крóвию невиннаго) poskvρνiti (ruce krví nevinného); znečistiti; о.ся poskv. se.

осклабѣться, осклабѣться ušklebovati se, šklebiti se.

оскоблѣть, оскáбливать ostrouhati, oškrabati; о.ся о. se; оскоблѣние n. ostrouhání, oškrabání.

оско́локъ, лка, dem. оско́лочекъ, чка, отко́локъ skolek, odkolek (od dřeva).

оскользень, зня m. sklouznutí, výkluzek (ve hře na biljár).

оско́м-а, —ина f. laskomina, pl. laskominy; набѣть —ину (crk. оскoминѣтися, оскоменѣтися, оскоменѣтися) dostati laskominy.

оскопѣть oskopiti, vyřezati.

оскорб-итель kdo koho urazil; —ница f.; —ительный urážlivý; —ить, —лѣть когó uraziti koho; —лѣние n. urážení koho, urážka; о. чести urážení na cti, urážka; о. на словахъ, о. словами urážení slovy.

оско́рдъ, а (crk.) oškrd; sekura.

оско́ромить дати něкому v postní den maso; пýст порушити; о.ся v postní den maso jísti; пýст порушити.

оскотѣниться zdobyтceti.

оскреб-ание n. oškrabání; —ать,

оскрѣсть oškrabati; оскрѣбокъ, бка, *pl.* оскрѣбки, овъ, оскрѣбины, ъ *pl.* *f.* (star.) oškrabky.
оскрѣльцы, евъ *pl. m.* (star.) druh čepic. [šiti.
оскудить, оскуждать uskrovniti, umen-
оскудный (crk.) máloznačný.
оскудѣвать, —ѣть schudnouti; 2. se-
slábnouti; —ѣлый schudlý; —ѣние
schudnutí; 2. seslábnutí.
ослаб-а *f.* ulehčení, obl., polehčení;
—ить, ослаблять oslabiti, seslabiti;
2. popustiti, uleviti; 3. odpustiti
(hříchy); —нуть, ослабѣть, ослабѣвать
oslábnouti, sesl.; 2. uleviti; осла-
бѣлый osláblý.
ослав-ить, ославлять koho do zlé po-
věsti přivesti, rozkřičeti koho; о.ся
do zlé pověsti se uvesti; —ка *f.*,
—леніе *n.* rozkřičení; —ленный
rozkřičený.
осладить, ослаждать (crk.), осластить,
ослащать osladiti; о.ся о. se; осла-
щѣніе *n.* oslazení; ослащѣнный osla-
zený.
ослѣнокъ, нка oslátko. [nouti.
ослиз-лый oslizlý; —нуть, —ѣть osliz-
босликъ, а oslík *v.* осѣль; 2. stonožka
Centipeda.
ослі́ный, ая, ое oslí, osličí; —ья ўши
oslí uši.
ослі́ца *f.* oslice; ослі́цыня, а, о osličí.
ослі́й, яя, ее (crk.) oslí *v.* ослі́ный.
осло-бѣсникъ, эспарцѣтъ víčenec,
ligus Onobrychis sativa, Epar-
sette; —вонникъ, а ruměnice *Onosma*
(rstl.); —пасъ, а oslopas, pasák oslů.
ослонить, ослонять (star.) osloniti;
о. лѣсомъ lesem osázeti.
осло́пина *f.*, осло́пъ, а klacek (dře-
vĕný, i со přezdívka hloupého ne-
ohrabaného člověka); осло́пный ne-
ohrabaný, klackovitý.
ослухъ, а neposlucha *m*, neposlušný.

ослуш-аніе, —ательство neposlušnost,
neposlušensství; осудить за —аніе
суду odsouditi pro nepřítomnost
in contumaciam; —аться, ослу-
шаться, ослушиваться (чего) býti
neposlušným, neposlouchati.
ослуш-ливый, —ный neposlušný;
—никъ neposlušník, neposlušný člo-
věk, neposlucha *m.*; —ница nepo-
s ušnice, neposlušná, neposlucha *f.*;
—ность, —ство neposlušnost, nepo-
slušensství.
ослѣш-аться přeslechnouti se; изви-
ните, я —ался odpustte, já se pře-
slechl; —ка *f.* přeslechnutí.
ослѣдить (медвѣдя) vyslíditi (medvěda).
ослѣп-ительный oslepovací, zasl.;
—ить, —лѣть oslepiti; zasl. koho
něčím; о.ся oslepiti se; zaslepiti
se; —лѣніе *n.* oslepení; zasl.;
—лѣнный oslepený; zasl.; ослѣпнуть
oslepnouti.
осля, яти *n.* (crk.) osle, ete *v.* ослѣнокъ.
ослякъ, а divoký osel *Onager*.
ослятникъ, а oslář, oslohonec.
ослячий, ья, ье osličí *v.* ослі́ный.
осмакъ, а osmá část pytle mouky.
осмѣливать *v.* осмолить.
осмѣтривать *v.* осмотрѣть.
осмер-икъ, а osma, osmička (osm kusů
dohromady); свѣчи о. свѣчку osmičky
(osm na libru); куль мукі о. pytel
mouky osm pudů; снурокъ о. šňůra
osmipramená; —ить на osm dílů
rozděliti; —ица *f.* osmerka; —ицею,
—ично *adv.* osmkrát; —ичный, осмер-
ный (ой), ая, ое osmeronásobný.
осмѣрка *f.* osmerka, osmička (*v* kartách).
осмерня *f.* osmero spřežení.
осмѣтокъ, тка obnošený lycák.
осми-гранникъ, а osmihraník, osmi-
hran *oktaeder*; —гранный osmihraný;
—деся́тый, ая, ое osmdesátý; —ко-
не́чный (крестъ) osmihraný (kříž);

osmikonečný, osmihrotý; —лѣтній, яя, ее osmiletý.

осмін-а *f.* osmina (míra obilná); —ка *f.* osminka; о. земли (осмая часть десятины) osminka země; —никъ, —ная мѣра osminník, osminná míra, do níž se vejde osmina; —ный osminný.

осми-сторонникъ, а osmistranník, osmistran, osmistěn; —сторонный osmistraný; —угольникъ osmiúhelník; —угольный osmiúhelný.

осмі-ца osmice *v.* осмеріца; —чее, аго *n.* osmina.

осмнадцатъ *num.* osmnáct; осмнадцатый osmnáctý.

осмоглас-іе *n.* osmihlas; —никъ osmihlasník (zpěvník s osmihlasnými sbory); —ный osmihlasný.

осмоднѣвно *adv.* osmého dne.

осмой *v.* восьмій.

осмокрѣтно *adv.* osmkrát; осмокрѣтнй osmkrátý.

осмол-ѣніе *n.*, осмолка *f.* osmolení; *posm.*; —йтъ, —ять osmoliti, posmoliti.

осмотр-ительный prozřetelný, obezřelý, opatrný; -ость -ost; —ѣтъ, осмѣтривать что podívati se, popatřiti na něco; 2. prohlídnouti si něco, prohlížeti, přehlížeti; 3. prohlédati (dům); о.ся ohlédnouti se (kolem); 2. přehlídnouti se (nedopatřiti).

осмотрѣ-икъ, а dozorce; *adj.* —ичій, ья, ье, —ическій dozorský.

осмотрѣ, а dozor, dohlídka, prohlídka, přehlídka.

осмýшка *f.* osmina; о. листá osmerec, osmerka (arch na osm lístků složený); книга въ осмýшку kniha v osmerce.

осмій *v.* восьмій.

осмык-ать, —ивать (třením ohladiti) osmykati, otřiti; о.ся о. се.

осмь, и *num. v.* вóсемь; осмью *v.* вóсемью.

осмѣив-атель vysměvač; *posm.*; —ательница vysměvačka, *posm.*; —ать, осмѣять что-либо vysmívati se, posmívati se čemu; осмѣяніе *n.* posmívání, vysmívání; осмѣятельный posměvací, vysměvací.

осмѣлиться, осмѣливаться osměliti se; opovážiti se.

осмѣшникъ, —ница *v.* осмѣиватель, —ница.

оснастѣть, оснащивать olaniti, lany opatřiti (koráb); о.ся о. се; оснастка *f.* olanění, opatření lany; оснастнй мастеръ, оснащикъ, а dozorce nad lanovím (na korábě).

основа *f.* osnova (tkalcovská); (набрѣть, положить, сдѣлать основу); 2. о. základ, počátek něčeho; нótная о. součarí, liniová soustava (v hudbě); *v.* основаніе.

основ-аніе *n.* založení; položení základu; základ domu, z. sloupu; z. vědy; о. кислотъ prvek kyselinný, р. kyslotvorný *Radical*; пѣрвыя —анія první počátky (učení atd.), prvopočátky; на —аніи того на základě toho; —атель zakladatel; —ница -ka; —ательность důkladnost; podstatnost (důvodu); —ательнй důkladný; человекъ о. člověk důkladný; —ья причіны podstatné příčiny *n.* důvody; —ать, основывать založiti, zříditi něco; (о. училище); о. что на чѣмъ-либо založiti *n.* zakládati něco na něčem; о.ся založiti se, zakládati se; основанный на истинѣ založený na pravdě.

основн-ый základní, hlavní; podstatný; о. капиталъ základní jistina, z. jmění; —ья числа základní číslovky (gram.); —ая кость kost klínová *n.* kolková; —ья вещества prvky *pl.*; —ья части základní části;

-ья причины hlavní příčiny; 2. —ья нити niténice.

особ-а *f.* osoba; знáтныя —ы знаменité osoby; —енно *adv.* zvláště; —енность zvláštnost; —енный zvláštní; -ая кварти́ра zvláštní byt; о. вкусъ *zvl.* vkus; -ое полномо́чие *zvl.* plnomocenství; —иться (-блюсь, -бишься) vzdáliti se do osamělosti. особли́в-о, —ость, —ый *v.* особенно, —ость, —ый.

особ-никъ, а osamělec; 2. о samotě ležící pole; —ность zvláštnost, oddělenost; —ный zvláštní, oddělený. особня́къ, а *v.* особникъ; 2. о. samota (hospodářství o samotě); жить особняко́мъ žíti o samotě; ходить особняко́мъ choditi samotén, sám.

особо́ *adv.* zvlášť, o sobě, sám; сидѣть о. seděti samotén.

особо́ров-ать dáti poslední pomazání; —ание *n.* poslední pomazání.

особый, ая, ое *adj.* zvláštní; oddělený; особь *adv.* (crk.) zvlášť *v.* особо.

осо́ка *f.* místo, kde zvíře je obstaráno tenaty (mysliv.); 2. ostrice, ostrýš *Carex* (rstl.); о. пещана́я о. písečná *Carex arenaria*; осо́коватое сѣно seno ostričné (s. v němž je mnoho ostrice).

осокор-евый topolový; —ина dřevo topolové; —никъ les topolový.

осо́корь, и *f.*, то́поль чёрный topol černý *Populus nigra*.

осо́къ, а *v.* осо́ка 1).

осол-ѣние *n.* osolení; —енный osolený; —ить, —ять (о. ры́бу) osoliti; о.ся os. se; —яемость osolnost.

осопли́вѣть osoplivěti.

осо́сокъ, ска, *dem.* осо́сочекъ, чка sele, podsvinče (čunče).

осо́тъ, а oset (*Cirsium*; *Sonchus*).

осо́хнуть oschnouti.

осоч-ѣние *n.* sesklenění; —ить, осачивать brloh zvířete tenaty obklíčiti; 2. roztaviti, rozpustiti (v tekutinu skelnou), seskleniti.

осоч-ка *f. v.* осо́ка; —никъ, а kdo vystopuje zvěř; 2. ostrice *v.* осо́ка 2); —ный ostricový.

осп-а *f.* neštovice, ospa; коро́вья о. kravská neštovice; привива́ть —у očkovati; —енный neštovičný; —ина *f.* neštovice; —инка *f.* neštovička.

оспопривив-áние *n.* očkování (neštovic); —áтель očkovatel; —áтельный očkovací; -ое заведе́ние očkovací ústav.

оспо́р-ение, —ивание *n.* popírání; —имый sporný; —ить, —ивать popírati; о. счѣтъ pop. účet.

осрам-ить, —лять когó pohaněti, do hanby *n.* ostudy přivesti; о.ся do hanby *n.* ostudy přijíti; —лѣние *n.* pohanění.

остав-áние *n.* ostávání; —áться, о-стáться ostati; зůстати; гдѣ онъ такъ долго остаётся? kde tak dlouho ostává *n.* zůstává? о-стáться въ стѣ-ду ostati v hanbě, v ostudě; о.ся въ рубашкѣ přijíti na mizinu; о.ся съ носомъ odejíti s dlouhým nosem; о.ся въ двѣйцахъ, въ двѣвкахъ зůстати seděti (zůстати na ocet), zůстати (starou) pannou, z. svobodna.

остави́тельный odpouštějící (hříchý).

оста́вить, оставлѣть что́-либо zůstaviti, nechati; о. дѣло, какъ онó есть nechati věc jak jest; о. службóу vystoupiti ze služby; о. свѣтъ свѣта se odřici; ze свѣта sejíti (umříti); о. ключъ въ дверяхъ nechati klíč ve dveřích; о. бѣднаго безъ по́мощи zůstaviti *n.* zanechati ubohého bez pomoci; о. имѣние, дóброе имя свое-мý сѣну zůstaviti (zanechati) jmění, dobré jméno svému synu; о. дур-

нїя привічки nechati zlých obyčejů; онъ и слѣда не оставилъ ani památky, ani pohádky, ani stopy po něm nezůstalo; оставимъ это nechme toho! оставъ это nech toho! оставъ егó nech ho na pokoji; оставъ заботы и печаль nech starosti a zármutku; о.ся зůstaviti se.

оставленіе *n.* zůstavení; opuštění; nechání, zanechání; о. слўжбы vystoupení ze služby; о. грѣховъ odpuštění hříchův; лѣто -їя rok odpočinku (u židův); съ -їемъ въ должности s ponecháním v hodnosti.

оставъ, а (человѣческій) kostlivec (sestavení kostí z člověka).

осталый зůstalý, pozůstalý.

осталь, и *f.* zbytek, ostatek *v.* остáтокъ.

остальной, ая, ое збылý, pozůstalý.

остановить, останáвливать, останавлиáть zastaviti, zadržeti, zdržeti; о. кровотеченіе zastaviti tečení krve; о. работу zastaviti práci; о. выдачу жалованья zastaviti výplatu služného; о.ся zastaviti se; zadržeti se; лёдъ остановился у моста led zastavil se u mostu; о.ся у кого-либо u někoho se zastaviti, k někomu zajíti (на ночлѣгъ на nocleh).

останóвка *f.* zastavení, z. se; zdržení, překážka; безъ -ки bez průtahů, bez odkladu, bez překážky; за нимъ только о. jenom na něho se čeká.

остановленіе *n.* zastavení, zdržení, zdržení.

остáнокъ, нка (crk.) ostatek *v.* остáтокъ.

остáрокъ, рка ostarek (kdo stárne).

остар-ѣлый sestárlý; —ѣние *n.* sestárnutí; —ѣть sestárnouti.

остáт-окъ, тка ostatek, zůstatek, zbytek; о. жизни posudek života; остáтки сладки со збыло to milo; —очекъ, чка zbyteček; —очный

збылý, pozůstalý; -ая сýмма suma pozůstalá, zbytek.

остегать, остегивать, остегнуть (о. лошадь) šlehati, mrskati bičem (koně); 2. obšiti.

остегнъ, а (crk.) kalhoty.

остегъ, а (crk.) šat, oděv.

остѣжка *f.* límeček u rukávu (u košile), kde se zapíná.

остекловать oskliti, seskleniti; polivati; —áние *n.*

остео-кóллъ, а, костолóмный кáмень kámen kostilom; —лóгия *f.* kostiznalství, kostipis; —тóмїя *f.* náuka o pytvání kostí.

остепенить, -нать когó (вѣтренаго чело́вка) přivesti koho k vážnému chování; о.ся vážné mravy přijmouti.

остервен-ить, —ять rozvzt kliti; о.ся r. se; —ѣлый rozvzteklý, vztekly; —ѣние *n.* rozvztečení.

остереper-áние *n.* ostríhání; 2. vystříhání, výstraha; —áтель ostríhateľ; vystř.; —áтельный výstražný; -ое письмó výstražné psaní; —ать, остерпечь ostríhati, opatrovati; 2. vystříhati; о.ся чегó, отъ чегó vystříhati se něčeho.

остістый ostnatý.

остіе *n.* (coll.) ostí.

остовый východní (ost-).

остóйчив-ый vytrvalý; -ость, -ost.

остолбен-ѣть strnouti (leknutím, strachem, úžasem), zkameněti; —ѣние *n.*; —ѣлый *adv.*

остолóпина *m.*, остолóпъ, а blb, tulpas.

остóлнїе *n.*, капитель hlavice sloupu (oslupí).

осторóж-но *adv.* ostražitě; —ность ostražitost; —ный ostražitý.

острагивать *v.* острогать.

острастить, остращивать strachu komu nahnati, hroziti komu; острастка *f.* nahnání strachu, hrožení.

острашить, —ать *v.* устр . . .
 о́страя, ой *f.* ostrý přízvuk.
 острее́, я *n. v.* ostrie.
 острѣ́ние *n.* ostření.
 о́стренькій, ая, ое, о́стренокъ, нька, нько, отрѣхонекъ, нька, нько ostroučký, velmi ostrý.
 острѣ́ть, острѣ́чь ostřihati; о.ся о. se; —гáние *n.*; о́стрѣть, а (crk.) ostřihaná srst.
 о́стриженіе *n.*, о́стрижка *f.* ostřižení, ostřihnutí; о́стриженный ostřihnutý.
 о́стрижки, жекъ, *pl. f.* ostřižky (-ků *pl. m.*).
 о́стрильщикъ, а ostrič, brusič.
 о́стри́ть, востри́ть (-рю, —ришь) ostřiti; 2. vtipkovati; о.ся ostřiti se; о.ся надъ кѣмъ vtipy si z někoho dělati.
 о́стрица *f.* ostrice (rstl.); 2. ostrolist *Asperugo* (rstl.).
 о́стричь *v.* острѣ́ть.
 о́стро *adv.* ostře; сказа́ть о. ostře pověděti; отвѣча́ть о. ostře odpověděti; держа́ть у́хо о. pozor dávatí (uši napínati).
 о́строват-ый p̣řiostrělý; —ость -ost.
 о́стро-вѣрхій, ая, ое ostrovrchý; —вѣдь, а, рысь ostrovid, rys.
 о́стров-йстый ostrovnatý; —итя́нинъ, а ostrovan; —итя́нка ostrovanka.
 о́стровка *f.* ostrovka (lod' ku plavbě mezi ostrovy).
 о́стровный ostrovový.
 о́стров-о́къ, вка́, —о́чекъ, чка ostrůvek; —ско́й, ая, ое ostrovní, ostrovský; о. жи́тель *v.* островита́нинъ.
 о́стровъ, а ostrov; (2. о., lesík uprostřed polí).
 о́стровье, я *n.* ostrev (*f.*), ostrví *n.*
 о́строга́ *f.* vidlice rybářská; 2. (star.), шпо́ра ostroha, ostruha (*Sporn*).
 о́строга́ть, о́строгива́ть, о́страгива́ть ohoblovati (ostrouhati); о.ся о. se; —ание *n.*

о́стро-гла́зый ostrozraký; bystrozraký; —гла́сный (crk.) ostrohlasný; —го-ло́вый se špičatou hlavou; —гү́бцы, овъ *pl. m.* štipácky (kleště).
 о́строгъ, а ostroh (kolím ohražené místo); 2. srub; 3. žalář, vězení.
 о́строж-и́ться (-усь), о́б-ostrohem se ohraditi; —никъ, а vězeň; 2. žalárník; —ный žalární.
 о́стро-зрѣ́ние *n.* (crk.) ostrozrakost; —зря́щий, ая, ее ostrozraký; —кис-лый silně kyselý; —конече́ие *n.* ostrý konec, špička; —конечный špičatý; —кро́вь, а, —ли́стникъ, —ли́сть, а cesmina, vodolist *Ilex aquifolium* (rstl.); —но́сь, а ostronos, velryba ostronosá *Balaena rostrata*; —но-сый ostronosý; о. ко́рабль о. koráb; —о́кій *v.* острогла́зый; —паху́чий, ая, ее ostře páchnoucí; —пестро́, а *n.*, —пё́стръ, а ostropestr (rstl.).
 о-стропи́литель, -ивать, о-стропи́ть trámu opatřiti strop, ostropiti.
 о́стро-пона́тный ostrovtipný; —ро́жка *f.* ostrorožka *Oxycera* (rstl.); —ры́ль, а *v.* мечь-ры́ба; —сло́вь, а vtipáček.
 о́стрость, и ostrost.
 о́строта́ *f.* ostrota, ostří; 2. vtip.
 о́стро-уго́льный ostroúhelný; —у́мецъ, мца ostrovtipný člověk; —у́мие *n.* ostrovtip; —у́мный ostrovtipný, ostroumný; —хво́стка *v.* сáвка; —хво́сть, а ostrochvost *Cepola*.
 о́строчи́ть, о́страчива́ть, о́бстр . . . obšiti.
 о́струга́ть *v.* острога́ть.
 о́стружи́ть, о́стружива́ть ohoblovati; о.ся о. se; о́стружины, ъ *pl. f.* hoblovačky; о́стружка *f.* ohoblování.
 о́strup-ѣ́лый ostrupělý, strupem potažený (rána); —ѣ́ть ostrupěti; strupem se pokryti.
 о́стрый, ая, ое (о́стръ і остёръ, о́стра, о́стро) ostrý; о. ножъ ostrý (nůž;

о. уголъ, о. úhel atd.); о. умъ ostrý n. bystrý rozum; -ое зрѣніе ostrý n. bystrý zrak; о. напітокъ ostrý nápoj; о. звукъ ostrý zvuk; о. челоуѣкъ ostrý n. štiplavý člověk.

острѣть ostřeti.

острѣкъ, а vtipáček.

остуда f. chladnost, chladné chování k někomu.

остудить, остужать prostuditi; дати vychladnouti; о.ся ochladiti se.

оступиться, оступаться chybně stoupnouti n. šlápnouti; оступъ, и, оступка f. chybné šlápnutí.

остъ, а, востокъ východ (v námořské plavbě), něm. Ost.

остывать, остынуть, остыть stydnouti; vystydnouti, vychladnouti.

остыдить, остыжать (о. себя) hanbu si způsobiti, zostuditi se; о.ся zahanbiti se.

остылый ochladlý; vystydlý.

ость, и ost, ostina, vous na klasu Arista; шиповая о. trn; 2. о. патеř (na hřbetě).

остѣнить, остѣнять (crk.) stěnou n. zdí obehnati, ohraditi.

осуд-итель, я odsouditel, odsuzovatel; —ительница odsuzovatelka; —ительный odsuzovací; —ить, осуждать odsouditi, odsuzovati koho. осужд-ать v. осудить; —ѣніе n. odsouzení; —ѣнникъ, осуженикъ odsouzenec; —ѣнный odsouzený; о. въ отсутствіи, о. за неявку odsouzený pro nepřítomnost in contumaciam.

осунуться; осунулся въ лицѣ zhubeněl, spadl se v tváři.

осуш-ить, —ать, осушивать osušiti, vysušiti; о.ся osušiti se, vysušiti se; —ѣніе n., осушка f. osušení, vysušení; подпочвенная о., дренажъ vysušování polí.

осуществ-ить, —лять uskutečniti; —лѣніе n. uskutečnění.

осчастливить šťastným učiniti.

осып-ало n. osýпка (chmel, pšenice a malé penízky stříbrné, jimiž se novozasnoubenci osýпаjí); —аніе, осыпаніе n. osypání, posypání; —ать осыпать osypati, osýпати; 2. posázeti (perlami, briljanty).

осыпъ, и f. насyp, okop; 2. sesypání-se břehu; 3. засажені, обложені (drahých kamenů na prstenech, hodinkách atd.).

осыр-ѣлый zvlhlý; —ѣть zvlhnouti.

ось, и f. osa (u kola); о. земли osa země; 2. dlouhá leskná srst na kožišině; 3. obratel (na šíji).

осьмерікъ v. осмерікъ.

осьмой, ая, ѡе osmý.

ѡсьмъ v. осмъ, вѡсемъ; ѡсьмьдесятъ v. вѡсемьдесятъ.

осѣд-аніе n. ssedání-se (domu); —ать, осѣсть ssednouti se, slehnouti se (o zdi, o zemi atd.); 2. ssednouti se, usaditi se (na dně nádoby).

осѣдл-аніе n. osedláni; —анный osedlaný; —ать, осѣдлывать (о. лошадь) osedlati (о. koně).

осѣдл-о n. osada; adv. онѣ живѣтъ о. oni jsou usedlí (t. mají někde nemovitost); —ость osedlost, usedlost (stálé usazení-se v nemovitosti); имѣть о. míti usedlost někde; —ый osedlý, usedlý; о. житель usedlý obyvatel; -ая птица stálý pták. [na ručnici.

осѣкаться, осѣчься selhati (o křemenu osěкъ, a (star.) osek (v lese) v. засѣка. осѣлый ssedlý, slehlý.

осѣменить, осѣменять osíti, zasíti semenem; о.ся ositi se, zasiti se; 2. v semena se proměnit; цвѣты осѣменились.

осѣн-ѣніе n. ostínění, zast.; 2. požeňnání; —ѣнный ostíněný; —ить,

—ять *ostíniti*, *zast.*; деревья —яють насъ вѣтвями *stromy nás stíní větve*; 2. о. (крестомъ) *žehnati*, *pož., přež.* (кріземъ); о.ся *žehnati se, křížovati se*; 2. *ostíniti se, zast. se*; —яль-никъ, —яльная свѣча *posvěcená svíce* (v kostele). [namočiti.

осѣр-ить, —ивать *osirkovati*, do síry осѣсть *v.* осѣдаты.

осѣтитъ (звѣря) *sítmi n. tenaty ob-* *staviti* (звѣре).

осѣчка *f.* *selhání* (na zámku u ručnice).

осяз-аемость *ochmatnost*; *čitelnost*, *citelnost*; —аемый *ochmatný*; *či-* *telný, citelný*; —аніе *n.* *ochmatání*;

2. *chmat, čit*; —ательный *chmatací*;

—ые рожки *pl.* *tykadla*; —ать (—аю, —аешь) *chmatati, ochm.* (о. стѣну).

отáбориться *utábořiti se*.

отáв-а *f.* *otava* (tráva po senoseči *vyrostlá*); —никъ, a *lví stopa Leon-* *tice* (rstl.).

отай *adv.* (star.) *tajně*. [rábu.

отакелáжить дати *lanoví na stěžně ko-*

отáнивать *v.* отонѣть.

отáпливать *v.* отопѣть.

отáптывать *v.* отонгáть.

отáр-а *f.*, стадо *stádo*; —щикъ, а, *пастýхъ pastucha, pastýř.*

отархáнить (star.) дати *výsadní list*.

отáчивать *v.* оточѣть.

отбáв-ить, —ливать, отбавлять *ubрати,* *undati, zmenšiti* (о. излішекъ въ вѣсѣ, въ мѣрѣ); —ка *f.*, —ливаніе *n.* *ubrání, undání, zmenšení*.

отбáживаться *v.* отбожѣться.

отбарабáнить *dobubnovati*.

отбівать, отбѣть *odraziti* (о. мячь ру- *кóю*); о. непріятеля отъ гóрода *od-* *raziti n. zahrati nepřitele od města;* *uraziti* (о. замокъ отъ двѣри); *roz-* *raziti* (о. ворóта); о. *mocí vzíti n.* *odejmouti, odníti*; о. плѣнниковъ *mocí vyprostiti zajaté*; о. покуп-

щикá *odraziti si kupce*; онъ отбѣлъ отъ меня *многýchъ знакомыхъ on od-* *vrátil ode mne mnoho známých*; это средство отбивáетъ дурной вкусъ, запахъ *tento prostředek odvrací n.* *zahání špatnou chuť, zápach*; о. *лѣнію, черту naznačiti čaru šňůrou* (u *tesařů*); отбѣли зорю *odbubno-* *vali večerní zori*; о. *челомъ (star.) vzíti odpuštění a odejiti*; отбивáетъ *ručnice n. dělo odskakuje* (při *vý-* *střelu*); о.ся отъ *чегó odraziti se,* *mocí něčeho se sprostiti* (отъ нападѣнія *непріятеля*); о.ся отъ *рукъ býti rozpustilým, nevázaným*.

отбівка *f.* *odražení*.

отбівной, ая, *о́е* *odráživý, odvratný*; о. *огонь о. oheň*; о. *вѣтеръ pro-* *tivný n. odráživý vítr* (na *moři*).

отбир-альщикъ, а, —атель, я *přebě-* *rač, proběrač, vyběrač*; —альщица, —ательница *-čka*; —аніе *n.* *přebírání, probír., vybír.*; —ать, ото- *братъ у когó что odnímáti, odejmouti* *někomu něco* (о. у *плѣнныхъ ору-* *жіе*); 2. *probírati, přebír., vybír.,* *dávati stranou*; о. *мнѣніе, отвѣтъ přijímáti mínění, odpověď* (t. *od* *hlasujících*), *sbíráti hlasy*.

отбѣтіе *n.* *odražení*; отбѣть *v.* отбівать.

отбáговѣстить *dozvoniti* (v *kostele*).

отбáгодарить за что *poděkovati za ně-* *co*; о. *когó-либо чѣмъ нибúдь odmě-* *niti se někomu něčím, býti uznaným*.

отблескъ, а *odlesk, odražené světlo*; *отблеснýть odraziti se* (o *světle*).

отбожѣться (отъ *чегó, отъ когó*) *od-* *přisáhnouti se*.

отбóй, я *odražení* (*nepřitele*); 2. *бить о. бѣти na poplach*; *troubiti k ústupu*; *идти на о. ustoupiti v pořádku vo-* *jenském*; нѣтъ отбóя отъ *негó není možná se ho zbýti, se ho zbaviti*; —никъ, а *плáсачка n. třepačka* на

míč, liskačka, palestra; síťka na odražení míče; —ный odbánivý, odráživý; о. вѣтеръ vítr protivný, odhánivý; о. шнуръ šňůra tesařská na vyznačování čar; -ная лопátka в. отбóйникъ. [pole branami. отборáнивать, отборонить dovláčetí отбóр-ка *f.* odejmutí, odnětí, ondání (podstavců, lešení); 2. žlábek, výžlabek (do dřeva vyřezaný); —ный vybraný (-ое вóйско; -ья слова); —щикъ vyběрач; —щица vyběрачка; отбóръ, а výbor (vybrané věci). отбóтать кому́ бокá natlouci komu, namazati komu. отбо́йр-ить, —ивать когó odbyti někoho (zdvořile); о.ся отъ чегó, отъ когó zdvořile se něčeho *n.* někoho отбóраживать dohejřiti. [zbaviti. отбóраниваться odpovídati na vádu. отбóрос-áние *n.*, отбóроска *f.* odhození; —ать, отбóросить (káмень, о. что-либо отъ себя) odhoditi; odmrštiti, odmítnouti; отбóрасывать odhazovati; отбóросокъ, ска odhozený kousek, odvržek; отбóрошенный odhozený, odvržený. отбóыв-áтель pletichář; —áтельство (отъ чегó) *n.* vzdálení-se; vzdání-se čeho; —ать, отбóыть (изъ столíцы) vzdáliti se, vyjeti (ze sídelního města); о. отъ чегó zbaviti se něčeho; (star.) о. когó ztratiti. отбóгáть, отбóгáть odběhnouti. отбóгáть doběhati; о. нóги uběhati si nohy. отбóлítь, отбóливать dobílití (plátно); vybílití (světnici); 2. do běla rozpáliti (železo); о.ся dobílití se; отбóлка *f.* dobílení, vybílení. отбáга *f.* odvaha, odvážlivost; о. *m.* odvážlivec. отбáд-ить, отбáживать когó отъ чегó odučiti *n.* odnaučiti koho, odvyк-

nouti; о. дитя отъ грúди odstaviti dítě od prsu; о.ся odnaučiti se čemu, odvyknouti; —ка *f.* odučení, odnaučení, odvyknutí. отбáж-ить, -ивать (свою жизнь) odvážiti svůj život; о.ся на станъ неприя́тельскій odvážiti se na tábor (stan) nepřátelský; —но *adv.* odvážně; —ность odvážnost, odvážlivost; —ный odvážný, odvážlivý. отвалítь, отвáливать odvaliti; о. кáмень отъ грóба *adv.* kámen od hrobu; 2. о. odraziti od břehu (lod'), odstrčiti (lod'); отвáлина *f.*, *pl.* —ины odvalina, то со се odvalilo, svalený balvan; отвáлка *f.*, отвáление, отвáливание *n.* odvalení; 2. odražení od břehu (s lodí). отвáль, а úrva, místo na hoře atd., kde se odvalily kusy; 2. krojidlo (na pluhu); 3. odražení *n.* odstrčení od břehu; идтí, брать на отвáль odraziti od břehu; ѣсть до отвáлу jísti do syta; наспати si břicho; кормítь до отвáлу krmiti do syta. отвáльный odvalovací; -ая лопátка deška u pluhu; отвáльное *n.* přístavné (plat z lodě při vyplutí). отвáлять, vyvalchovati, dovalchovati; о. кому́ бокá natlouci, namazati komu. отварítь, отвáривать dovařiti; vyvařiti; zvařiti; отвáрка *f.* dovaření; vyvaření, zvaření; отвáрный vařený; отвáрь, а odvar *Decoct*; мясной о. masný odvar *Bouillon*. отведéние *n.* odvedení (о. пѣšky; о. vody); odvrácení *n.* odražení (rány); kus pole, padělek. отвезéние *n.* odvezení; отвезтí, отвéзть odveztí. отверг-áтель zavrhovatel; —áтельный zavrhovací; —ать, отвéргнуть что-либо odvrhnouti; zavrhnouti, zamítnouti; о.ся отъ чегó zapírati něco,

odmítati něco od sebe; o.ся себѣ (crk.) zapřítí sebe samého.

отверд-ѣть, —ѣвать ztvrdnouti, zatvrdnouti; —ѣлый zatvrdlý; -ость -ost; —ѣніе ztvrdnutí.

отвѣржен-ецъ, нца, —никъ, а zavrženec; —ница *f.* zavržená.

отверженіе *n.* odvržení; zavržení, zamítnutí; o. присяги *z.* přísahy.

отверз-аніе *n.* otevření; —ать, отвѣрзть (отвѣрсть) (двѣри, уста) otevřítí (dvěře, ústa); o. пасть от. тламу; o.ся otevřítí se.

отвѣрзт-іе, отвѣрст-іе *n.* otvor; —o *adv.* otevřeně; —ый otevřený.

отвернѹть, отвертѣть, отвѣртывать odtočiti, utočiti, ukrotiti (šroub, hlavu kuřeti atd.); o. лицѣ odvrátiti tvář; o.ся utočiti se, ukrotiti se; odvrátiti se (tváří od někoho); o.ся отъ чегó odvrátiti se od něčeho.

отвѣрт-ка *f.* vývrtka, výkrutka, vrtáček; —очный бородокъ klíček (k vytažování šroubů); —ывать *v.* от-вернѹть.

отвести (отведѹ) odvesti *v.* отводѣть. отвив-аніе *n.*, отвивка *f.* dovítí; —ать, отвить dovítí.

отвивливать, отвивлять, отвивлѣнѹть vytáčeti se z čeho, vytáček hledati.

отвинтѣть, отвинчивать odšroubovati, rozšr.; o.ся odšr. se; отвинчѣніе, отвинчиваніе *n.* odšroubování.

отвисать, отвиснѹть viseti dolů; от-вислый svislý; -ья щѣки svislé *n.* spadlé tváře.

отвить *v.* отвивать. [sprostiti.

отвлѣж-ить, —ивать (v lučbě) vody

отвлѣк-аніе *n.* odvrácení; —ательный odvracovací; odvlekačí; -ое напа-деніе postranní útok, vedlejší útok (ve vojenství); —ать, отвлѣчь od- vleci; o. отъ чегó odvrátiti od ně- чего; o.ся odvleci se.

отвлѣчен-іе *n.* odvlečení; 2. odvrá- cení; (filos.) abstrakce; — ность od- loučenost; o. понятій odtažitosť pojmů, abstrakce; —ный odtažitý, abstraktní; -ое понатіе odtažitý pojem.

отводѣть, отвести, отвѣсть odvesti; o. въ стóрону odv. na stranu, stra- nou; 2. o. водѹ odváděti *n.* sváděti vodu; o. черенкѣ rozváděti, dělati rozvody *n.* hříženice; o. когó отъ грѣхá odvesti *n.* odvrátiti koho od hříchu; o. солдатамъ квартиры vy- кázati vojákům byty; o. свидѣтелей odvesti svědky, t. že co závadní nemohou svědčiti.

отвод-ка *f.* odvedení; —ный odvodný, odvaděcí, svaděcí; o. ровъ sv. pří- kop; o. каналъ stoka svaděcí, svod- nice; -ья квартиры выказанѣ byty; -ья зѣмли выказанѣ pozemky; o. караулъ přední stráž, přední hlídka (před nepřítelem); —окъ, дка od- vod, rozvod, hříženice; —чикъ, а poukazovač, vykazovatel; отводъ, а odvedení; громово́й o. hromosvod; ледорѣзный o. *v.* ледорѣзъ; 2. o. (star.) odvod (t. odvrácení důvodů *n.* svědků druhé strany).

отвождѣніе *n.* odvození, odvedení.

отвозѣть, отвезти, отвѣсть odvesti; o.ся o. se; отвозка *f.*, отвозъ, а odvezení, odvoz.

отво́лг-нѹть odvlhnouti; —лый odvlhlý. отволочѣть, отволакивать odvleci, od- vláčeti; o.ся o. se.

отвор-ѣніе *n.* otevření; —ить, —ать (окно́, ворота) otevřítí, otvírati; o. глазá o. о́чи; o.ся от. se.

отворожѣть, отвораживать odčarovati, rozč.; 2. syřiti (mléko); o.ся syřiti se, sraziti se (mléko).

отворотѣть, отворачивать odvrátiti; o. въ стóрону o. na stranu; 2. od- valiti (kamení, břevna); 3. vyhr-

nouti, zahrnouti (rukávy, límec); o.ся
odvrátiti se; odvaliti se.

отворѣтныи zahrnovací, vyhrnovací;
-ые сапоги boty vyhrnovací, b. s
koleny; -ый корень, мандрагора
mandragora.

отворѣть, а zahrnutí (na shrnovacích
botách); сапоги съ отворѣтами shr-
novací boty.

отврат-итель, я odvracovatel; — итель-
ный (запахъ) nechutný, protivný
(zápach); -ость -ost'; — ить, отвра-
щать odvrátiti, odvraceti; o. взоръ,
слухъ odv. zrak, sluch; o. отъ
кого-либо бѣдѣ, несчастіе odv. od
někoho bídu, neštěstí; o. отъ себя
людей odv. od sebe lidi; o.ся od-
vrátiti se.

отвращѣніе n. odvrácení; o. отъ чего
nechut', znechucení, zošklivení; съ
— иемъ смотрѣть на... s nechutí n.
s ošklivostí hleděti na...

отвсюду adv. odevšad.

отвык-аніе n. odvykání; — ать odvy-
kati; отвыкнути отъ чего odvyknouti
něčemu, o. od něčeho; отвыклый
odvyklý; отвычка f. odvyknutí.

отвѣвать, отвѣять odváti, offoukati,
offouknouti; o.ся o. se.

отвѣд-аніе, — иваніе n. ochutnávání;
2. vyhledávání; — ать, — ивать (винá)
ochutnávati; 2. o. счастья hledati
n. vyhledávati štěstí.

отвѣнчать oddati (novomanžely); ихъ
ужѣ отвѣнчали už je spolu oddali.

отвѣсить, отвѣшивать odvážiti, zvá-
žiti (na váze); olovnicí změřiti;
отвѣсить кому-либо ударъ ránu ně-
кому dáti n. zasaditi; отвѣшивать
поклоны sekati poklony.

отвѣс-ность svislost', kolmota; — ный
svislý, kolmý; — окъ, ска, отвѣсъ,
а olovnice; шнѣра tesařská.

отвѣт-ить, отвѣчать (кому на вопросъ)

odpovědět (někomu na otázku);
-чать за что odpovídati za něco,
z něčeho (býti odpovědným); — ный
odpovídací; -ное письмо písemná
odpověď, psaní s odpovědí; -ые
люди (star.) osoby určené k vyjed-
návání s cizími vyslanci; -ая палата
dům ustanovený k vyjednávání s
cizími vyslanci; — ственный опро-
вѣднý; — ствие n., — ственность опро-
вѣдност'; — ствовать (на вопросъ)
odpovídati (na otázku); я за него
— ствую já za něho odpovídám, ru-
čím, stojím; на ваши вопросы симъ
— ствуется на vaše otázky tímto se
odpovídá; — чикъ kdo má u soudu
odpovídati (obžalovaný); 2. (я за
него o.) rukojmí, jistec; — чица f.;
— чичий, ъя, ъе adj.

отвѣть, а odpověď; какѣвъ вопросъ,
такѣвъ и o. jak se kdo ptá, tak se
i odpoví; дать, сдѣлать, написати,
послать o. dáti, napsati, poslati od-
pověď; 2. o. odpovědnost'; 3. počet
z něčeho (o. o чемъ), účet.

отвѣчать (срк. отвѣщать) v. отвѣтять.

отвѣять v. отвѣвать.

отвяз-аніе n. odvázání; — ать, отвя-
зывать odvázati, odvazovati; o.ся o.
se; o.ся отъ кого zbaviti se někoho,
zprostiti se někoho.

отгавливать v. отговѣть.

отгад-аніе n. uhodnutí; — ать, от-
гадывать (задачу) uhodnouti, uhád-
nouti (hádanku).

отгад-ка f. uhodnutí, rozluštění há-
danky; — чикъ, а kdo uhodl; — чица f.;
отгадъ, а uhodnutí; дать что на o. dáti
něco hádati; сдѣлать на o. udělati
na zdařbůh; отгадывать v. отгадывать.

отганивать v. отгонять.

отгибать, отогнуть ohnouti nazpátek;
2. ohrnouti, zahrnouti (rukávy); от-
гибка f. ohnutí; отгибной, ая, ъе

ohybací; chrnovací; отги́бъ, a ohnutí; zahrnutí.

отглаго́льный od časoslova odvozený; -ое имя jmeno (podstatné) časoslovné nomen verbale.

отгнѣть, отгнѣвать ohniti, uhniti.

отговорѣть, отговаривать кого́ отъ чего́ rozmluviti n. vymluviti někomu něco; 2. domluviti, dohovoreti; 3. rozčarovati, kouzlů zprostiti; o.ся rozmluviti se.

отговоро́-ка, *dem.* —очка *f.* výmluva; —очный vyhýbavý (v řeči).

отговѣть, отгавливать skončiti pokání.

отголо́сокъ, ска, *dem.* отголо́сочекъ, чка ohlas *Echo*.

отгонѣтельный odbánivý.

отгони́-ка *f.*, отгони́, a odehnání, odhánění; 2. kořalka z kalů n. usedliny vypálená; —ный přehnaný (-ná kořalka -ное вино); —щикъ, a odhaněč.

отгонѣть, отогнѣть odháněti, odehnati; o.ся o. se.

отгорѣть, отгорѣть ohořeti, odh., hořením odpadnouti; 2. dohořeti.

отгородо́да *f.* ohrada.

отгородѣть, отгораживать ohraditi, přehr., zahr.; o.ся ohr. se; отгоро́женіе, отгораживаніе *n.* ohrazení, přehr. [ražení.

отгородо́дка *f.* ohrazení, přehrazení; 2. отгорѣ́лый dohořelý. [skončiti.

отгости́ть, отгашивать návštěvu svou отгребѣть, отгребсть odhrabati, odveslovati; o.ся veslováním se vzdalovati.

отгрызѣть, отгрызть odbrýzti, uhr.; o.ся отъ кого́ hryzením se osvoboditi; o.ся отъ кого́ nesnášlivostí se od koho odlučovati.

отгуля́ть, отгуливать (отъ до́лжности) odbíhati (z úřadu); o.ся doprochá-zeti se; отгу́ль, а, отгу́ливаніе *n.* odbíhání; zameškávání úřadu.

отдав-а́льный spouštěcí, popouštěcí

о. канѣть- pop. provaz; —аніе *n.* popouštění, povolování; —а́ть, от-да́ть (дѣньги на сохрѣненіе, въ долгъ, въ ростъ, на процѣнты, на покѣнку) dáti (peníze ke schování, na dluh, na úroky, na koupí); о. въ наѣмъ, въ наймъ dáti do nájmu, pronajmouti; о. сына въ учѣлище dáti syna do škol; о. въ солдѣты dáti n. odevzdati na vojnu; 2. dáti nazpět; отда́й ему́, что ты у него́ отня́лъ navrať mu, co jsi mu vzal n. odňal; я это отда́ю на ва́шу во́лю já to nechám n. zůstavím na vaší vůli; о. povoliti, popustiti (provaz); о. паруса́ rozepnouti n. napnouti plachty; о. якорь hoditi kotvici do vody; о. честь (кому́-либѣ) vzdáti čest (někomu); о. покло́нъ učiniti někomu poklonu, t. vzkázati někoho pozdraviti, vzk. někomu svou úctu; о. кому́ справедливостъ spravedlnost někomu prokázati; о. Бо́гу ду́шы duši Bohu odevzdati n. poručiti; о. послѣдній долгъ прирѣдѣ dluh svůj přírodě zaplatiti (t. zemřítí); ружьѣ отдае́тъ ručnice odskakuje; на дворѣ́ отда́ло venku ulevilo, povolilo (t. mráz); o.ся vzdáti se (непрѣтели отда́лись); povoliti, popustiti (o provaze); rozléhati se (o střelbě, ozvěně atd.); —е́ць, вца́ poplatník.

отдавѣ́ть, отдавливать vymačkat; de-mačkat; rozmačkat na př. nohu.

отдал-ѣ́ніе *n.* oddálení, vzdálení; —ѣ́нно *adv.* vzdáleně, daleko; жить о. отъ го́рода žíti daleko (vzdálen) od města; —ѣ́нность oddálenost, vzdálenost; —ѣ́нный oddálený, vzdálený; —ѣ́че *adv.* (star.) od daleka, zdaleka; —и́тельный vzdalovací; -ья стекла́ dalekobledná skla; —и́ть, —а́ть (отъ чего́) oddáliti, vzdáliti; o.ся odd. se, vzd. se.

отд́ание *n.* dání; vzdání; *o.* праздника poslední den sváteční, poslední svátek (*o.* Пáсхи, *o.* Рождества).

отданный oddaný; odevzdанý.

отдарить, отдаривать *кого* либо někomu něco *na* vzájem darovati.

отдарокъ, *рка* dar *na* vzájem.

отдát-окъ, *тка* co se dá nazpátek;

—очный домъ nájemný dům; *o.*

дворъ dvůr, z něhož se lidem erární zásoby prodávají; —очные люди lidé k odvodu (*na* vojnu) ustanovení;

—чикъ, а *kdo* staví lidi *na* vojnu;

2. správce zásob.

отдátъ *v.* отдавать.

отд́ача *f.* odevzdání, dodání, doručení; *o.* долга splacení dluhu; *o.* въ наёмъ pronajmutí; *o.* на откупъ propachtování; *o.* въ рѣкруты odevzdání *na* vojnu.

отдвиг-ать, отдв́инуть, отдв́игивать odstrčiti, odšoupnouti, odsunouti, odundati; *o.* ся odstrčiti se, odundati se; —́ание *n.*, отдв́ижка *f.* odstrčení, odšoupnutí; отдвижной, ая, о́е odstrkavací.

отдѣргивать, отдѣ́рнуть (занавѣсы) od-táhnouti (záclony); *o.* отъ чего od-trhnouti od něčeho; отдѣ́ргание, отдѣ́ргивание *n.*, отдѣ́рка *f.* odtažení, odtrhnutí.

отдирать, отодрать (отдерý) odtrhnouti; *o.* ся *o.* se.

отд́ир-окъ, *рка* útržek, odtržek, odtržený kus; —чивый; -ая собáка zabíhavý pes (který od jiných psů zabíhá a sám zvěř hledá).

отднѣвать skončiti denní odpočinek; skončiti denní hlídku.

отднѣсь *adv.* ode dneška.

отдойть, отдаивать dodojiti, dojení skončiti; (*crk.*) odstaviti od prsu (dítě).

отдохн-овѣние *n.* oddech, oddechnutí;

odpočinek; день —овѣнія den odpočinku; —́уть, отды́хатъ oddech-nouti si, odpočívati.

отдувать, отдýть, отдýнуть odfoukati, -knouti; 2. дýхáním oživiti, vzkří-siti; 3. *o.* *кого* vypráskati *кому*, zmalovati *koho*.

отдýм-ать, —ывать rozmysliti se ji-náč, úmysl svůj změnití.

отдыхъ, а, отдýшина, *dem.* отдýшинка *f.* sopouch; průdуч; průдушник, průvěтрник Ventilator.

отдýш-ие *n.* odpočinek; —никъ *v.* дýшникъ.

отдых-́ание *n.* oddýchání; 2. odpočí-vání; —́ать, odpočívati; *o.* послѣ обѣда *o.* *po* obědě (*t.* spáti); отдыхъ, а oddech, odpočinek; часъ отдыха hodina odpočinku; безъ отдыха bez oddechu.

отдышать dodýchati.

отдышка *f.* oddech.

отдѣл-ание *n.* dodělání; —́ать, —́ывать dodělati; *o.* стро́ение dodělati stavbu, dostavěti; *o.* вчернѣ z hruba vyve-sti (sochu, plán atd.); *o.* покóи vy-zdobiti pokoje; *o.* плáтье zkaziti šat; *o.* ся dodělati se; *o.* ся отъ чего, отъ *кого* zbaviti se něčeho, někoho.

отдѣл-́ение *n.* oddělení; —́енно *adv.* odděleně; —́енность oddělenost; —́енный oddělený; —́имый odděli-telný; —́ительный oddělovací; —́ить, —́ять (негодныя вѣщи отъ хорошихъ) odděliti (špatné věci od dobrých); *o.* ся *o.* se.

отдѣлка *f.* práce; хоро́шей, простóй -ки dobré, prosté práce (*gen.*), do-bře, prostě pracovaný.

отдѣлъ, а, *dem.* отдѣлецъ, лица oddíl, -ек, -ес; podíl dědičný.

отдѣлывать *v.* отдѣлать.

отдѣльный oddílný; oddělený, zvlášt-ní; -но *adv.* odděleně, zvlášt.

отдѣлять *v.* отдѣлѣть.

отек-аніе *n.* otékání (vodnatého); 2. tečení, pláknutí (svíčky); —ать otékati; отечь otecí (o vodnatém); 2. pláknouti, téci (o svíčkách); отек-лость oteklost; отеклый oteklý; отекъ, а оток. [а otelení.

отелѣться oteliti se (o kravách); отель, отель, и *f.* hostinec veliký hōtel.

отемн-ить, —ять zatemniti; о.ся z. se; —аніе *n.* zatemnění; —ѣлый zatemnělý; -ость -ost; —ѣть, —ѣвать za-temněti.

отеребѣть, отереблѣвать oškubati; —бленіе, отереблѣваніе; отеребокъ, бка, *pl.* отеребки, овъ (льняные) отѣцкій *v.* otcovskій. [otřebky, pazdeří. отѣць, отца otec; духовный о. otec duchovní; крестный о., восприѣмникъ kmoťr, otec křestný; *pl.* святые, преподобные отцы svatí otcové; отче нашъ otče náš (modlitba Páně).

отѣч-ескій otcovský; —ественный vlastenský, vlasti *n.* otčiny se týka-jící; о. городъ otcovské město; —ество *n.* vlast; любовь къ —еству láska k vlasti; —никъ, патерікъ kniha s životopisy svatých otců.

отѣчь *v.* отекать.

отживать, отжить (срокъ) přežiti jistý čas a někoho; 2. о. свой вѣкъ do-žiti *n.* přežiti svůj věk; онъ отжи-ваетъ свой вѣкъ je s ním na ka-hánku (doklepává).

отживѣть, отживлѣть oživiti, světlo naznačiti (na obraze); отживка *f.* oživení, světlo (na obraze).

отжиг-альница, —альный сосудъ *v.* виномѣръ; —аніе *n.* odžihání; —ать, отжечь odžihati; о. вино kořalku zkoušeti zažehnutím (zapálením); отжигъ, отжигъ, а zkoušení kořalky zažehnutím. [nouti, zřednouti.

отжид-ѣлый rozředlý; —ѣть rozřed-

отжил-ить, —ивать у кого-либо что na někom něco vynutiti; —окъ, лка (v horn.) vedlejší žíla, odžilek.

отжимать, отжать vyždímati (prádlo); о.ся *v.* se; —аніе.

отжинать, отжать dožinati, dožiti; —аніе *n.*, отжинъ, а dožetí.

отжирѣть ztučnėti; —ѣлый —ělý.

отжить *v.* отживать.

отзавтракать posnídati, dosnídati.

отзвонѣть, отзвонивать dozvoniti.

отзвукъ, а *v.* отголосокъ; отзвучать dozvučeti, dozníti.

отзіміе *n.* pozimek (sněhové přeháň-ky po skončené zimě).

отзнобѣть, отзноблѣвать *v.* озн . . .

отзолотѣть, отзолачивать, позол . . . pozlatiti.

отзыв-аніе *n.* odvolání (nazpět); —ать, отозвать (отзову) кого (министра изъ . . .) odvolati koho nazpět; о. въ сторону zavolati na stranu, stranou; меня уже отозвали, я уже отозванъ já jsem už pozván (t. dříve, jinam); о.ся ozvati se; о.ся о комъ-либо dáti komu svědectví; pronesti se o někom; о.ся чѣмъ míti pří-chuť od něčeho.

отзѣв-ный odvolací, -avací; -ая гра-мота list odvolací (vyslanci); —чивый rozléhavý, ohlasný, ozvučný; отзѣвъ, а odvolání (nazpět); 2. ohled, ozvuk, ozvěna Echo; 3. výpověď o někom, svědectví; похвальный о. о комъ ро-chovalná připomínka.

отзябать, отзябнуть ozábnouti; zmrz-nouti; отзяблый ozáblý; zmrzlý.

отипунѣть dostati tipec (o ptácích).

отир-альникъ, ут . . . utěrák, ruč-ník; —аніе *n.* otírání, utír.; —ать otírati, utíratí.

отѣскасть, отѣскивать, отѣснуть zmač-kati, stisknouti.

отішіе *n.* (crk.) tiché přístaviště.

отказать, откѣзывать кому въ чѣмъ (въ помощи) odepřiti někomu něco; о. себя въ чѣмъ odřici se něčeho, vzdáti se čeho; о. кому отъ чегó, о. работнику отъ работы vypovědět někomu něco; о. отъ должности propustiti někoho (ze služby); о. кому что въ наследство odkázati někomu něco (v poslední vůli); о. за кого что (имѣние, деревню, землю) uvésti někoho do statku (soudně); о.ся отъ чегó odřici se něčeho, vzdáti se něčeho; nepřijmouti něčeho; о.ся отъ своихъ требованій vzdáti se svých pohledávek, svých požadavků; о.ся отъ мѣста nepřijmouti místa nějakého; о.ся отъ службы у кого vypovědět službu někomu; о.ся отъ престола vzdáti se n. zřici se panování, složiti korunu; о.ся отъ платежа по векселю nepřijmouti směnky ku placení.

отказной в завѣту odkázaný.

отказ-ный odpěrací, odmítavý; —чикъ odpíratel; 2. kdo někoho soudně uvádí v držbu.

отказъ, а odepření něčeho, zpěčování-se; о. въ присягѣ odepření přísahy; получить о. dostati zápornou odpověď (na žádost); dostati košičkem (od ženštiny).

откалить, откалывать odkaliti (železo n. ocel); о.ся о. se.

откалывать v. отколоть.

откапывать v. откопать.

откараулить skončiti stráž.

откармливать v. откормить.

откатать, откатывать doválet, domandlovati (prádlo); 2. о. кого zmlátiti, zmalovati někoho, vyčesati n. vydrbati někomu.

откатить, откатывать (о. бревно отъ забора) odvaliti (kládu); 2. na kolečku odveztí.

откачать, откачивать (воду) vypumpovati (vodu), dopumpovati; о. утопшаго třepáním vzkřísiti (utonulého); о.ся vypumpovati se; откачнуться (отъ стѣны) odskočiti, odraziti se (od čeho); о.ся отъ кого odraziti se od koho (nenavštěvovati).

откашивать v. откосить.

откашлять, откашлянуть, откашливать odkašlati; о.ся о. si; dokašlati.

откащикъ v. откѣзчикъ.

откидать, откинуть, откидывать odhoditi, odhazovati; о. въ сторону hoditi stranou, odh. na stranu; 2. о. odklopiti (kočár, stůl, límec); 3. о. неприятеля odraziti nepřitele; о. отъ мѣста propustiti, zbaviti místa; о.ся odhoditi se, odraziti se; откидanie n., откидка f. odhození; odklopení. откидной odhrnovací, odklopovací; (-ая коляска; -ые рукави).

откипать, откипѣть dovařiti se.

откладъ, а odklad, protahování něčeho; волочить дѣло откладами со дня на день protahovati věc odklady ode dne ke dni.

откладывать, откласть v. отложить.

откланяться, откланиваться (посоль откланялся Государю) rozloučiti se, vzíti odpuštění. [cko sklobati.

отклевать, отклёвывать odklobati; все-отклеить, отклёивать odlepiti; 2. dolepiti; о.ся odlepiti se; отклеение n., отклёйка f. odlepení.

откликаться, откликнуться ozvati se na něčí volání; откликъ, а, откличка f. ozvání-se.

отклон-ение n. odklonění, odchýlení; odvrácení; —ить, —ять кого-либо отъ чегó odvrátiti, odchýliti koho od čeho; о. что-либо отъ себя odvrátit něco od sebe; о.ся odkloniti se, odchýliti se; о.ся отъ чегó odvrátit se od něčeho; odmítnouti od sebe

отклѡнѣ, а svah, spád hory, úboč; sklonitost.

отковѣть, отковѣвывать dokovati.

отковѣрѣть, отковѣрѣвывать, отковѣрѣнуть odloupnouti, odrýpnouti (kousek másla).

откозырѣть, откозырѣвывать (ve брѣ v karty) poslední trumf vyhoditi.

отколдовѣть, отколдовѣвывать rozčarovati, odkouzlit, čar n. kouzla se zbaviti. [odkolek, odštěpek

откол-ка f. odštípnutí; —окъ, лка

отколотѣть, отколотѣчивать odraziti, odlouci; 2. dotlouci; ночной стражъ

отколотѣль свой часъ ponosný odloukl (na klepadlo) svoje hodiny;

3. о. кому бока naklepati n. natlouci

кому; о.ся odlouci se.

отколѡтъ, откалывать odštípnouti, od-

seknouti; 2. odšpendliti, odepnouti

(stužku).

отколочѣние, отколочѣвание n. odlou-

ení, odražení.

отколупѣть, отколупѣвывать, отколуп-

нѣть vybírání n. přebírání skončiti.

отколѣ, отколѣ? adv. odkud, odkad?

откомандировѣть, —рѡвывать vyslati,

poslati (od představenstva) koho

kam; откомандировѣние n., откоман-

дировка f. odeslání.

отконопѣть, —ачивать usprávání

konopím skončiti; —ачение, —ачи-

вание n.

откопѣние n. odkopání; dokopání;

—ать, откапывать odkopati; dokopati.

откормѣть, откармливать dokrmiti;

о. скотину pokrmiti dobytek; о. do-

kojiti (dítě); о.ся dokrmiti se; —лѣ-

ние n., откормка f. dokrmení; от-

кормленный; откормщикъ, а kdo krmí

dobytěk. [siti, pokositi (luka).

откосѣть, откашивать (о. луга) doko-

откосный kosý; откосъ, а svah, sklo-

nitost.

откочевѣть, откочевѣвывать odkočovati,

odtáhnouti (o kočovnicích); отко-

чѣвка f., откочевѣвание n. odkočování.

откраивать v. откромѣть.

открѣсѣть, открѣсѣчивать barvení n.

natírání skončiti; открѣшение n.,

открѣска f. nátěr.

открѣчать, открѣчивать dokřičeti; (о

psech) ztratiti hlas, vyšťekati se.

откровѣн-іе n. odkrytí; objevení, zje-

vení; о. св. Ioánnа zjevení sv. Jana;

вѣра въ о. вѣра v zjevení; —но adv.

отѣвренѣ, прѣмѣ, упрѣмнѣ; —ностъ

отѣвренность, прѣмостъ, упрѣмностъ;

—ный отѣвренý, прѣмý, упрѣмнý; 2.

(star.), откромѣтый odkrytý.

откромѣть, открѣивать odkrojiti.

откромѣть, откромѣчивать odkroutiti,

ukroutiti.

открѣвѣ-аніе n. odkrývání; —атель

objevitel; —ать, открѣять odkryti,

odkrývati; 2. отѣврити (okno, skříni);

отѣвр. оči; 3. objeviti, odkryti (nový

svět); odkryti, objeviti, odhaliti ta-

jemství; отѣврити n. zahájiti (sezení,

schůzi, školu, bál); о.ся odkryti;

objeviti se; отѣврити se; открѣвѣется

слýчай naskytuje se příležitost; окно

не —ается okno se neotvírá.

открѣлокъ, лка průvodník, sputník

žíly (v hornictví), vedlejší chodba.

открѣт-іе n. odkrytí; 2. objevení (no-

vého světa); 3. отѣврені, zahájení

(schůze, sezení atd.); —о adv. od-

krytě, zjevně, veřejně; —ый, ая, ое,

открѣтъ, а, о odkrytý; zjevný; отѣ-

вренý.

откúда? (prost. откúдова?) (crk. от-

кúду) adv. odkud, odkad?

откупѣть dokoupati; о.ся d. se.

откупѣть, откупѣть pachtovati; о.ся

p. se; о.ся отъ чегó vykoupiti se.

откупной, ая, ое pachtovaný; pach-

товнй; —ая мельница pachtovaný

mlýn; —ые доходы pachtovní důchody.
откупор-ить, —ивать vytáhnouti zátku z láhvice, v. čep ze sudu (odšpuntovati); —ка *f.*, —ивание *n.* odšpuntování.
откупщ-икъ, а pachtýř, pachtovník; —ица *f.* pachtýřka; откупъ, а pacht; брать на о. pachtovati; отдавать на о. propachtovati; держать на откупу míti pachtováno.
откурить dokouřiti.
откус-ать, —ить, откусывать odkousnouti, -sati, odkusovati; о.ся о. se; откуски, овъ *pl. m.* odkusky, odhryzky.
откút-ать, —ывать odhaliti; о. окно otevřiti okno; о.ся одh. se; —ание, —ывание *n.*
откуш-ать dojísti, doobědvati; —ивать oběd skončiti; 2. (о. вина, плодóвъ) ochutnati, -ávati.
отлаг-ание *n.* odkládání; —ательный odkládavý; —ательство odklad, průtah; —ать odkládati, protahovati (věc); о.ся odkládati se, protahovati se *v.* отложитъ.
отламыв-ание *n.* odlamování; —ать odlamovati *v.* отломать.
отлегать, отлечь ustáti se, usaditi se (о текutinách); отлегло на сердце odlehlo mu (т. ulehčilo se mu); отлегло на груди odlehlo na prsou (ulevila bolest, ulevil kašel).
отлѣглый ustálý, usedlý, usazený (о текutinách).
отлежать, отлеживать odležeti se, proležeti se (v nemoci); отлежалъ бокъ proležel si bok (nemocný); о.ся лежением se zotaviti; одлежети, улежети se (о овoci atd.); о.ся отъ дѣла лежением díla se zprostiti.
отлежь, и *f.* usedlina, usazenina, со ulehlo *n.* přilehlo ke dnu.

отлет-ание, —ѣние *n.* odletění; —ать, —ѣть odletěti, odletati; птицы начинаютъ —ать ptáci začínají odletovati; —ѣлый odletělý; отлётныя птицы tažní ptáci; отлётъ, а odlet.
отлив-альный odlivací; —ать, отлить (отолёу) odlívati, odliti; о. водою когó někoho vodou politi; vodou křísiti; о. буквы líti *n.* slívati *n.* odlívati písmo atd.; сукно —аетъ sukno se mění, má měňavé barvy; о.ся odlívati se.
отлив-ина *f.*, отливная доска okapné *n.* odkapné prkno (pod okny); —истый měňavý (о лátkách); —ка *f.* odlívka, odlívání, slévání.
отливной, ая, ое odlivný; ulitý; —ой жолобъ žlab odlivný; vylevadlo; —ая доска *v.* отливина.
отлив-окъ, вка, *dem.* —очекъ, чка odlivek; гипсовый о. sádrový odlivek; —щикъ odlivkář, slevač; отливъ, а, *dem.* отливецъ, вца odliv, ulití něčeho, slévání; 2. odliv mořský; приливъ и отливъ příliv i odliv; 3. měňavost barev; съ отливомъ měňavě.
отлизать, отлизывать ulízati.
отлѣк-а *f.* (prost.) rozdíl; —ий, ая, ое rozdílný, rozličný; —о *adv.* rozdílně.
отлич-ать, —ить (добро отъ зла) rozeznávati, rozličovati; о. когó-либо vyznamenati někoho; о.ся rozeznávati se; о.ся, о. себя чѣмъ vyznamenati se něčím (о.ся храбростью, учёностью, заслугами); —ѣние *n.* rozeznávání; vyznamenání někoho.
отличествовать, отличаться rozeznávati se.
отличитель-но *adv.* zvláště; —ность zvláštnost; —ный zvláštní; rozličný, rozeznávací.
отлѣч-ие *n.*, —ность rozdíl; 2. výbornost; 3. vyznamenání; о. по службѣ

vyzn. ve službě; знакъ —іа znak rozdělovací; —но *adv.* výborně; —ный výborný, výtečný.

отлогіи, ая, ое, отлогістый k jedné straně nachýlený n. nakloněný, sklonitý, svahovitý. [břehem.

отлогоберéгий, ая, ое se svahovitým отлогость, и *f.*, отлогъ, а svah, sklonitost.

отлож-éние *n.* odložení; —іть (отклá-дывать), odložiti (o. stranou, o. na delší n. pozdější čas); o. до другаго дня odl. do druhého dne, на другой ден; 2. o. лошадей vypřáhnouti koně; o.ся odložiti se; vypřáhnouti se; отложенный odložený.

отложной, ая, ое (воротникъ) ohrnovací n. zahrnovací (límeč).

отлом-áние *n.* odlomení; —ать, —іть, отламывать odlomiti.

отлом-ка *f.*, отломлэние *n.* odlomení;

—окъ, мка, *dem.* —очекъ, чка odlomek, úlomek, zlomek; отломъ, а odlomenina, ulomenina, zlomenina.

отлуч-ать, —іть (что-либо отъ чего) odloučiti od něčeho; o. отъ църкви vyloučiti n. vyobcovati z církve; o.ся odloučiti se; vyloučiti se; o.ся отъ чего vystřihati se něčeho; —é-ние *n.* odloučení, vzdálení; o. отъ църкви, църковное o. vyloučení z církve.

отлучка *f.* odloučenost, vzdálenost; nepřítomnost; находится въ —кѣ býti nepřítomen, nebyti přítomen.

отлыг-ательство *n.*, отлыжка *f.* vylhávání, lež; —аться, отолгаться vylhati se, lží si pomáhati.

отлынивать, отлынять отъ чего vyhýbati se práci.

отлѣз-ать, отлѣзть odleztí.

отлѣп-іть, —лать, отлѣпливать odlepiti; 2. vzorky lepiť; o.ся odlepiti se.

отмáз-ать, —ывать domazati.

отмáливать *v.* отмолиť.

отмáлчиваться *v.* отмолчáться.

отмáлывать *v.* отмолоť.

отманіть, отмáнивать odlouditi; от-манка *f.* odlouzení.

отмáтывать *v.* отмотáть.

отмахáть, отмáхивать, отмахнуť má-чáním odehnati (mouchy); o.ся отъ чего máчáním něčeho se zbaviti; отмáхъ, а, отмáшка *f.* máchnutí; zahrnutí (much) máchnutím.

отмáчивать *v.* отмочиť.

отмашь; на о. обращенou rukou (удá-рить когó на о.).

отмежевáть, отмежевывáть vymeziti, odměriti, meze n. hranice položití.

отмел-ина *f.*, отмель, и *f.* мѣлчина u břehu; písčina; —истый мѣлчинатý, písčitý; —ый мѣлкý.

отмерзáть, отмерзнуть odmrznouti; odjihnouti; отмерзлый odmrzlý.

отместі, отметáть odmesti, odmetati.

отмет-áтель odmítatel; zavrhovatel;

—áтельница -lka; —áтельный за-

мítavý, zavrhující; —ать, —нұть,

отмѣтывать odmítati, zahazovati; za-

vrhovati; o.ся odmítáti se; zamí-

tati se.

отмѣт-никъ, а odpadlík; —ница od-

padlice; —нический odpadlický; —ни-

чество odpadlictví; —ный odmítavý;

2. odpadlý; 3. vybraný, výborný;

отмѣтъ, а odmítnutí; 2. kotlík u

žlabu podstřešního, kudy voda do

trouby odvaděcí stéká.

отминáть *v.* отмáть.

отмоина *f.* nános, náplav (co voda

s sebou odnesla); отмоинный paneše-

ný, naplavený.

отмок-áние odmokání; —ать, отмок-

нуть odmoknouti; отмоклый odmoklý.

отмолвить rozmluviti někomu něco.

отмолиť, отмáливать odmodliti, mod-

litbou od sebe odvrátiti; o.ся do-

modliti se; о.ся чего modlitbou se něčeho zbaviti.

отмолодіть, отмолáживать změkčiti (alabastr); о.ся zm. se; отмолóдка *f.*, отмолáживаніе *n.* změkčení (alabastru).

отмолотіть, отмолáчивать domlátiti, *vuml.*; отмолочéніе *n.* domlácení, *vumlácení.*

отмолóть, а *výmlatek.*

отмолóть, отмáлывать domlíti.

отмолчáться, отмáлчиваться *smlčeti něco.*

отморóзить, отморáживать; отморóзилъ нóгу, пáлецъ озáбл на нóгу, на паралес, omrzla mu noha.

отмо́стить, отмáщивать dodlážditi; отмо́стка *f.* dlážděné *n.* klenuté místo.

отмотáть, отмáтывать odmotati, smotati; —áніе *n.*; отмо́танный; отмо́токъ, тка smotek, со smotáno *n.* odmotáno. [*močiti.*

отмо́чить, отмáчивать odmočiti, roz-отмстíтель *mstitel*; —ница *mstitelka*; —ный *mstivý.*

отмстíть, отмщáть, отмщевáть за когó mstíti někoho; о. кому́ за что mstíti se něкому; отмщéніе *n.* pomsta.

отмывáть, отмýть omyti, smýti; domyti; о.ся smýti se, omyti se; отмýвка *f.* omytí, omývka.

отмыкáть odmykati; отомкнýть odemknouti; о.ся о. se.

отмýкать přestati česati *n.* vochlovati.

отмы́чка *f.* odmykač, rozpěrák, zlodějský *n.* falešný klíč.

отмýл-ина, —ый, óтмýль *v.* отмéлина.

отмýна *f.* změna; 2. zrušení, odstranění; въ отмýну éтого на místo toho.

отмýн-éніе *n.* změnění; 2. zrušení, odvolání něčeho; —ýтельный změновací; zrušovací; —ýть, —ýть změ-

niti; 2. zrušiti, odvolati; о. данное предписáніе změniti *n.* odvolati vydané nařízení.

отмýн-но *adv.* zvláště; 2. výtečně, výborně; —ность výtečnost; výbornost; —ный výtečný, výborný.

отмýр-ить, —ивать, —ять odměriti; о.ся о. se; отмýръ, а, отмýряніе *n.* odměření.

отмýт-а *f.*, *dem.* —ка, —очка *f.*, —ина známka; 2. —ка poznámka; —ить, отмýчáть poznamenati, zazn.

отмýч-áніе *n.* poznamenání; —áть poznamenati.

отмýк-лостъ odměklost, změklost; —лый odměklý, změklý; —нуть odmečnouti, změčnouti.

отмýть (отомнý), отминáть domnouti; 2. mnutím změkčiti. [*doby.*

отнéлиже, отнéлѣже *adv.* (crk.) od té отнáшивать *v.* отнóсить.

отнес-éніе *n.* odnešení; —тí, отнéсть odnesti.

отнимáть odnímati *v.* отнýть.

óтнй, яя, ее, óтень, ня, не *adj.* (star.) otcovský, (staroč. otní, oteň, tňa, tně).

отнóрокъ, рка vedlejší brloh liščí, vedlejší nora, odnorek.

относ-ýтельно къ *adv.* hledíc k , vztahujíc se k , pokud se týče ; —ýтельный vztažný, relativní; о. въсь váha potažná;

—ýтельность vztažnost, relativnost; —ýть, отнáшивать odnášeti; 2. donositi, přestati nosit; о.ся къ чему́ vztahovati se k něčemu, на něco.

отнóс-ка *f.* odnešení; —ный со ве мýже odnesti, odnosný; —чикъ *v.*

отнóщикъ; отнóсь, а odnešení.

отнóчиевáть přenocovati.

отнóшéніе *n.* (о. къ) vztah, vztažitost, vztažnost; (math.) poměr.

отнóщ-икъ, а носи́ч; —ица *f.* носи́чка.

отн́нъ *adv.* od nynějška.

отнѣривать, отнѣрять *zbaviti se, vybaviti se od čeho.* [říkati se čeho. отнѣк-аться, —иваться отъ чегó од-отнѣкуду *adv.* (crk.) *odněkud.*

отнѣдъ, отнѣдъ *adv.* (crk.) *nijak, nikterak.*

отнѣtie *n.* *odnětí, odejmutí;* о. члѣна (chirurg.) *odnětí n. uříznutí údu, Amputation.*

отнѣть (отниму) у когó что *odnítí, odejmouti;* о. послѣднюю надежду *od. poslední naději.*

ото (отъ) *před více souhláskami;* ото всего *ode všeho;* ото дня на день *ode dne ke dni.*

отобрать, отбирать *odebrati.*

отобѣдать *obědvati;* прошу ко мнѣ о. *raďte ke mně přijíti k obědu, na oběd;* 2. о. *doobědvati.*

отовсюду *v. отвсюду.*

ото-гнание *n.* *odehnání;* —гнать *odehnati;* —гнутие *n.* *ohnutí;* —гнуть, отгибать *ohnouti;* —грѣвание *n.* *ohřívání;* —грѣвать, —грѣть *ohřívati, ohříti;* —двигать, —двинуть *odstrčiti;* —драние *n.* *odrání;* —драть, отдирать *odráti, odírati;* —жжение *n.* *opálení, sežžení;* —звание *n.* *odvolání;* —звать, отзывать *odvolati.*

отойти *odejítí.*

отокъ, а *ostrov;* 2. водный о. *všeo-
becná vodnatost těla, stok podkožní*
Anasarca. [лыгаться.

отолгаться *vyľhati se z čeho v. от-
отолст-ѣлый ztloustlý;* —ѣние *n.*
ztloustnutí; —ѣть, —ѣвать *ztloust-
nouti.* [mykati.

отомкнуть, отмыкать *odemknouti, од-
отомстить, отмстить odemstiti, ро-
mstiti se.* [ztenčiti; о.ся *zt. se.*

отоп-ѣние *n.* *ztenčení;* —ить, —ять
отопить, отапливать *zatopiti, vytopiti*
(*v kamnech.*)

отоп-ка *f.* *zatopení, vytopení;* —ки,

овъ *m. pl.,* *zbytky z rozpuštěného
loje;* —окъ, пка *ošlapek, ošlapaný*
střevíc, -ná bota (křám).

отопт-ание *n.* *sešlapání, sešmaňání*
(*obuvi*); —ать *sešlapati, sešmaňati*
(*střevíc, botu*); отоптанный *sešla-
paný, sešmaňaný.*

оторв-ать, отрывать *odervati;* —ание
n. *odervání;* оторванный *odervaný.*
оторжав-ѣть *rzí odpadnouti;* —ѣлый
rzí odpadlý.

отороп-ѣлость *ostýchavost;* *nesmě-
lost;* —ѣлый *ostýchavý, nesmělý;*
—ѣть *státi se ostýchavým, nesmělým.*

отороч-ить *olemovati, zalemovati;*
—ѣние *n.,* оторочка *f. olemování,
zalemování;* оторочка *lemovka.*

отосл-ание *n.* *odeslání;* —ать, отсы-
лать *odeslati, odesílati.*

ототкнуть, оттыкать *zátku vyndati*
(*odšpuntovati*).

от-охотить когó-либо отъ чегó *ode-
jmouti někomu chuť od něčeho.*

отощ-алость *vyschlost, vyzáblost;*
—алый *vyzáblý, vyschlý;* —ание *n.*
vyschnutí, vychřadnutí; —ать, —е-
вать *vyschnouti, vychřadnouti.*

отпад-ать, отпáсть, отпáдывать *odpad-
nouti od čeho;* о. отъ цѣркви *odp.*
od církve; отпáла охóта *odpadla*
chuť; —ѣние *n.* *odpadnutí;* —ание
n. *odpadání;* отпáдышъ, а *spadlé*
ovoce (se stromu), padavče, padanka;
2. *odpadlík.*

отпáивать *v. отпáять;* 2. *v. отпойть.*

отпáлзывать *v. отпáлзгѣть.*

отпáл-ивать, отпáлить *palbou n. střel-
bou hájiti;* 2. *palbu n. střelbu skon-
čiti;* о.ся *palbou n. střelbou se há-
jiti;* —ина *f.,* отпáль, и *f. zbytek*
bílku neb žloutku, jenž se ve vejci
usadil; —ка *f. střelba na obranu;*
—ый, ая, ое *odpadlý.*

отпáрить, отпáривать *odpařiti*; о. кого někoho *zmrskati, sešlehati*.

отпáрывать *v. отпорóть*.

отпáсть *v. отпадáть*.

отпахáть, отпахивать, о.ся *doorati*.

отпахнýть, отпахивать (мухъ отъ дѣ-
тяти) *máchnutím odehnati (mouchy*
od dítěte); о.ся (отъ комарóвъ) *má-*
cháním odehnati od sebe (komáry).

отпáчкать *umazati*.

отпáшка *f. doorání; 2. odehnání (much)*.

отпáять, отпáивать *odletovati*.

отперéть (отопрý), отпирáть (дверь)
odemknouti (otevřítí); отопрѣ! *ode-*
mkni! о.ся *odemknouti se; otevřítí*;
отпéртiе *n. odemknutí*; отпéртый
odemknutý.

отпечат-ать, —ывать *otisknouti*; 2.
dotisknouti (knihu); о.ся *otisknouti*
se; dotisknouti se.

отпивáть *v. отпѣть*.

отпилѣть, отпѣливать *odpilovati, pilou*
uřezati; о.ся *odp. se*; отпѣлка *f.*,
отпѣлѣние *n. odpilování*; отпѣлокъ,
лка *odpilovaný kus*.

отпир-áние *n. otvírání, odmykání*;
—áтельство *odpírání, zapírání*; —áть
otvírati v. отперéть; о.ся отъ чегó
odpírati, zapírati; отпѣрка *f. klika*
(u dveří).

отпировáть *hostinu skončiti*.

отпис-áние *n. odepsání (někomu na*
dopis); 2. *písemná zpráva*; 3. *za-*
bavení, konfiskace jmění; —áть
(отпишý), отпѣсывать кому *odepsati*
někomu, dáti písemnou odpověď
n. písemnou zprávu; о.ся (на указы)
písemně odpovídati; о.ся чегó *pí-*
semně se vzdáti něčeho.

отписнóй, áя, óе имѣние (star.) *zaba-*
vený, konfiskovaný (-né jmění).

óтписъ, и, *dem. отпѣска f. (star.) od-*
pis, písemná odpověď; písemná

zpráva; 2. *kvitance, přijímací list*;
3. *konfiskace*.

отпѣть (отопѣю) *upíti (z čeho)*; 2. *do-*
píti; онѣ отпѣли чай *oni dopili čaj*.
отпѣхáть, отпѣхивать, отпѣхнýть *od-*
raziti, odstrčiti; о.ся *od. se*; óтпѣхъ,
а *odražení*.

отплáта *f. odplata*.

отплáтитъ, отплáчивать (кому) *odpla-*
titi někomu; о.ся (отъ чегó) *vykou-*
piti se (z něčeho).

отплáт-ный *odplacovací, splacovací*;
—чикъ, а *kdo se rovným odplacuje*
za něco; отплáчѣние, отплáчивание *n.*
odplacení.

отплевáть, отплѣвывать, отплѣнуть
odplivnouti, odplivovati.

отплескáть, отплѣскивать, отплеснýть
vybrati vodu odněkud; о.ся *odrá-*
žeti se (o vlnách vodních).

отплѣсть, отплестѣ, отплетáть *doplesti*;
2. *vyplesti odněkud*; о.ся *vyplesti*
se; отплетѣние, отплетáние *n. dople-*
tení; 2. vpleteení.

отплывáть, отплáть *odplovati*; отплá-
tie *n. odplutí*.

отплясáть, отплáсывать *dotancovati*;
о. себѣ нóги *utancovati si nohy*.

отповѣдный, ая, ое, отповѣднýй (-óй),
áя, óе *odpovědný v. отвѣтнýй*; óт-
повѣдь, и *f. odpověď v. отвѣтъ*.

отпóй, я *krmení telete mlíkem*.

отпоить, отпáивать *mlékem vykrmiti*
(telátko).

отползѣть *odleztí*. [sudu ubrati.

отпóлнить, отпóлнять *odplniti sud, ze*
отполоскáть, отполáскивать, отполос-
нýть vypláchnouti, opláchnouti; о.ся
vypl. se, opl. se.

отпóр-ка *f. odpárání*; 2. *klika u*
dveří; —нýй *odporný, odporující*;
odpíravý; —окъ, рка *odparek, od-*
páraný kus. [о. се.

отпорóть, отпáрывать *odpárati*; о.ся

отпоръ, a odpor; 2. zápora, poděra *Contrefort*; 3. kobyła n. koza v řece (proti ledu).

отпостѣться *dopostiti se*. [koho.

отпѣчивать, отпѣдчивать *vyčastovati*
отпотѣть *dopotiti se*.

отпрáва *f.* odpravení, vypravení něčeho.

отпрáвитель *vypravitel*, *odsílatel*.

отпрáвить, отпрáвлять *odpraviti* něco, *odeslati*; o. на корабль *odpraviti na korábě*; o. кого-либо на тотъ свѣтъ *sprovoditi n. skliditi se světa*, *odpraviti ze světa*; o. должность *zastávati službu*, *konati službu*; o. бáрщину *robotovati*, *robotu dělati*; o. ся въ путь, въ дорѣгу *vydati se na cestu*; o. ся въ море *vypraviti se n. vydati se na moře*; o. ся въ походъ *vytáhnouti*, *dáti se na pochod*; o. ся на тотъ свѣтъ *s tohoto světa sejiti*.

отпрáвлѣніе *n.*, отпрáвка *f.* odpravení, vypravení něčeho, *odeslání*; 2. *konání n.* *zastávání služby*.

отпрáзновать *slavnost skončiti*, *doslaviti*.

отпросить, отпрáшивать *uprositi* кого; 2. *vyprositi* (o. дѣтѣй домѣй); o. ся (въ отпущекъ) *vyprositi si dovolenou n. odpustění*; o. ся домѣй *vyprositi se domů*, *dovoliti se domů*; отпрошѣніе, отпрáшиваніе *n.* *vyprošení*.

отпрыгáть *doskákati*; отпрыгáвать *odskakovati*; отпрыгнуть *odskočiti*; отпрыгъ, a, отпрыжка *f.* *odskok*.

отпрыскáвать, отпрыскнуть *odstříkovati*, *odstříknouti*; 2. *odnože vypouštěti*; отпрыскъ, a *odnož*, *výstřelek*, *přírostek*. [v. se.

отпрягáть, отпрячь *vypráhnouti*; o. ся отпрядáть, отпрясть *dopřísti*, *dopřádati*; 2. *odpřísti* (*předeníм splatiti*).

отпрáдмáвать, отпрáнуть *odskočiti*, *odraziti se*.

отпугáть, отпугáвать, отпугнуть *zapláshiti*, *spláshiti* (o. птицъ отъ плодѣвъ); отпугъ, a *zapláshení*, *spláshení*.
отпудр-ить, —ивать *dopudrovati*; o. *кого* *порядочно řádně komu vydrbati*, *vytřepati*.

отпускáть, отпустить, отпущáть *odpustiti* *koho*, *propustiti*; o. на волю *propustiti na svobodu* (*nevolníka*); o. *dáti dovolenou komu*, *dovoliti komu*; o. на праздникъ домѣй *pustiti na svátky domů*; o. *кому* на счѣтъ *dáti komu na účet*, на úvѣr o. *odpustiti hříchy*; o. *бороду nechati si růst bradu* (*vousy*).

отпускнѣй (-ѣй), *ая*, *ѣе* *propouštěcí*; *propuštěný*; o. *дворѣвый чловѣкъ* *propuštěný* (*z nevolnictví*) *dvorský čeledín*; o. *билѣтъ* *propouštěcí list*; -*ая* *аудіѣнція audience* на *rozloučenou*; -*ые* *товáры vývozné zboží*; -*ая f. (subst.) list* *propustný* (*z nevolnictví*).

отпущекъ, a *odpuštěná*, *dovolená*; *взять ѣ. на нѣсколько дней vzíti dovolenou* на *několik dní*; 2. (o. *товáровъ* за *границу*) *vývoz* (*zboží za hranici*); *выдávка zboží*; *výплата peněz* на *poukázku*; 3. *koncept spisu úředního*.

отпустѣтельный *odpustitelný*; -*ая* *молѣтва*, *отпустъ* *závěrečná modlitba knězova při službách božích*; *отпустъ*, a *odpuštění hříchů*.

отпѣт-ать, —ивать *rozmotati*, *rozplesti*; o. ся *r. se*.

отпущ-ать *odpouštěti*; —*ѣніе n.* *odpuštění*; o. *грѣховъ odp. hříchův*; o. на волю *propuštění z nevolnictví*; *козѣль —ѣнія (bibl.) kozel* за *hřích*.

отпѣв-альнѣй обрáдъ *zádušní n. pohřební obřad*; —*аніе n.* *zádušní mše*; —*ать*, *отпѣтъ* *dozpívati*, *do-*

пѣти; 2. zádušní mši sloužiti; 3. отпѣтъ кому vycinkati někomu.
отпѣвъ, а конец zpěvu při službách božích; обѣдня на о. мše bude hned u konce; 2. о., отпѣtie (покойника) zádušní mše.
отпѣтывать, отпѣчивать odraziti, odstrčiti nazpět; о.ся od. se.
отработ-аніе *n.*, —ка *f.* dodělání, dodělávka; 2. práce (vzpracování); —ать, —ывать dodělati, dopracovati; 2. udělati, vzpracovati; 3. оддѣлати, práci uplatiti.
отрава *f.* otrava, jed; 2. о., кутра тожесть (Presl) *Apocynum* (rsl.).
отрав-итель travič; —ительница travička; —ить кого otrávitі koho; о.ся о. se; —лѣніе *n.* otrávenі; отравливать otravovati.
отрав-никъ, а (crk.), —шикъ travič; —ница (crk.), —щица travička; —ный otravný.
отрад-а *f.* úleva, útěcha; о. очей rozkoš očí; о. въ горести útěcha v hoři; о. сердца моего rozkoš mého srdce; это слúжить мнѣ отрадою въ страданіяхъ to mně bude útěchou v utrpeních; —ный útěšný, potěšný, radostný; —ство (crk.) *v.* отрада.
отраж-аемость odráživost; —атель odražeč *Reflektor* (opt.); —ательный odráživý; -ая печь pernice, pec reverberovací; —ать odrážeti; отразить odraziti (ránu, paprsky); (о. доказательства) odmítnouti, vyvrátiti (důvody); о.ся о. se; —ѣніе *n.* odražení.
отраждаться *v.* отродиться.
отраз-ительный odráživý; -ая сила síla odráživá, odpuzovací; —ить *v.* отражать.
отраивать *v.* отроить.
отрапортовать podat zprávu *n.* навѣсті, p. raport.

отрасль, и *f.* větev, odnož, výstřelek, výpustek; о. горъ odnoží hor; о. знанія odbor vědy, odvětví.
отрастать *v.* отростать.
отращивать *v.* отростить, отрощать.
отребѣть, отреблѣть vytržiti, vyčistiti; о.ся *v.* se; отрѣбіе *n.*, отрѣбъ, а výhor, vývrhel; о. общества vývrhel společnosti.
отрезв-ить, —лѣть střízlivým učiniti; о.ся vystřízlivěti; —лѣніе *n.* vystřízlivění.
отрекать *v.* отречь, отрицать.
отрекомендовать odporučiti.
отрепать, отрѣпливать vyčesati, vyvochlovati; отрѣпати, vytř.; о.ся *v.* se; отрѣпки, овъ *pl. m.*, отрѣпье *n.* отрѣпки, pazdeří; 2. отрѣпье spotřebovaný oděv, hadry.
отречѣн-іе *n.* odřeknutí; vzdání (о. отъ дѣлности); —ный omluvený; -ная грамота odřikací list; отрѣчь odřici *v.* отрицать; о.ся отъ чего odřici se čeho, vzdáti se něčeho.
отриновѣн-іе *n.* zavržení, odmítnutí; —ный (crk.) zavržený.
отринуть, отрѣвѣть (crk.) odmítnouti, zavrhnouti.
отриц-аніе *n.* zapření; о. сатанъ z. satanáše; —атель zapíratel; —ательница zapíratelka; —ательно *adv.* zapíravě, záporně; —ательный zapíravý, záporný, popíravý; —ать (о. бытіе чего-либо) zapírati, popírati; о.ся отъ чего odřikati se čeho.
отрогъ, а odhoří, odvětví hor.
отродить, отрождать, отраждать odnože vypoušteti (о rostl.); о.ся vyrážeti (о rostl.).
отрод-іе, —ье *n.* druh; odrůda; 2. zvrhel; —окъ, дка výstřelek, odnož; odrodek.
отрѣкъ, ѳйка *m.* odrojek, vedlejší roj.

отроить, отроивмъ odrojiti ; о.ся do-
rojiti se (o včelách).

отроко-вица *f.* děvče 7—15 let; —лю-
бимый dětí milovný.

отрокъ, а chlapec 7—15 let; 2. (crk.)
otrok, rab (sluha); седмъ спящихъ
отроковъ sedm spících bratrů (v ka-
lendáři).

отростать odrůstati; отрості odrůsti.

отростить, отрощать odrostiti, k vzrů-
stu přivesti.

отростокъ, тка jednož, výstřelek, vý-
pustek (z kořene stromu).

отроча, ати *n.* (crk.) chlapec.

отроч-ескій, ая, ое chlapecký, chlap-
čí, dětský; —ество chlapectví, chla-
pecský věk.

отруб-ать, —ить odsekati, usekati,
urubati; о.ся ods. se.

отруб-еватый, —истый otrubovatý;
—ейный, —яной, ая, ое otrubový.

отруб-и, ей *pl. f.* otruby; —ный
otrubný, otrubový; о. хлѣбъ otr.
chleb, chleb z otrub.

отруб-ка *f.*, отрублѣние *n.* odseknutí;
—окъ, бка od-rubek, odkolek, od-
tinek, útinek (useknutý kus dřeva).

отрубъ, а místo (plocha), kde strom
je přesekán.

отрывать, оторвать отъ чегó odervati,
odtrhnouti, odtrhati; о.ся о. se; 2.
отрывать, отрыть odrývati, odryti;
отройте! odrejte! о. кладъ vykopati
poklad; отрылись старинныя монеты
vykopaly se staré peníze.

отрыв-исто, —чиво *adv.* přeravaně,
přetrhovaně; —истый, —чивый pře-
trhovaný; -ая рѣчь -на řeč; -ость
-ost; —ка *f.* přestávka v práci, pře-
rušení práce; —окъ, вка, *dem.* —о-
чекъ, чка odryvek, úryvek, zlomek
Fragment; —очный přestávkový,
s přestávkami; отрывъ, а přetržené
místo; 2. *v.* отрывка.

отрыг-аніе *n.* říhání (žaludku); —ать,
—нуть říhati (z žaludku); о. жвачку
žvejhati, přežívati, přežvykovati (o
zvířatech); —нуть слово (crk.) vy-
raziti slovo ze sebe; —аться vrátiti
se (o nemoci); мнѣ —ается říhá se
mi (ze žaludku).

отрыжка *f.* říhání (ze žaludka); 2.
návrat nemoci.

отрыть *v.* отрывать.

отрѣвать, отрѣять *v.* отринуть.

отрѣз-ать, —ывать odřezati, odříznouti,
odřezávati; о.ся о. se; —ка *f.*, —аніе
n. odřezání. [nutý (усѣченный)].

отрѣзной, ая, ое odříznutý, ур.; usek-
отрѣзокъ, зка odřezek; 2. (geom.)
úseček, útinek *Segment*.

отрѣзь, а odřez; místo, kde dřevo je
odříznuto; отказать на отрѣзь do-
cela někoho odbyti.

отрѣш-ать, —ить (отъ должности) zba-
viti (hodnosti), sesaditi, odstraniti
(ze služby); о. что-либо отъ чегó
odstraniti; о.ся чегó odloučiti se od
něčeho; —ѣние *n.* sesazení (s úřadu);
—ѣнный odstraněný; (filos.) о., са-
мостоятельный (-ое понятие) samo-
sobný, nepodmíněný, nepostřední
absolut.

отрядъ, а, *dem.* отрядецъ, два odřad
détachement; *adj.* отрядный.

отрядить, отряжать (куда-нибудь) ode-
slati někam.

отрясать otrásati; отрясті otrásti;
отрясывать otrásávati; о.ся о. se;
отрясѣние *n.* otresení.

отряхивать, отряхнуть otřepati, se-
trásti (prach); о.ся otrásati se, otře-
pati se (jako husa).

отсадить, отсаживать rozsaditi, roz-
sazovati, přesaditi, přesazovati (rost-
liny).

отса́д-ка *f.* rozsazování, přesazování
rostlin; 2. sázení rudy (Vysoký);

—окъ, дка přesažená rostlina, sazenice; —очное p̄šmetó sazení sejto, sejto k sázení rudy (Vysoký); отса́женіе, отса́живаніе *n.* přesažení, rozsazování (rostlin).

отса́сывать *v.* отсоса́тъ.

отсвѣтъ, a odlesk, odražené světlo. отсвѣчивать odražeti se (o světle); о.ся odražeti se (ve vodě); t̄p̄ytiti se; —аніе *n.*

отсел-ѣнецъ, нца přestěhovanec, přesídlený sedlák; —ѣніе *n.* odstěhování, přest., přesídlení (sedláků na jiný statek); —йтъ, —ять přestěhovати, přesídliti; о.ся п̄. se.

отсидѣтъ, отсѣживать proseděti (čas); 2. о. въ тюрьмѣ odseděti ve vězení; 3. о. но́ги přeseđeti si nohy; 4. skončiti přehánění kořalky.

отсинѣтъ (бѣльѣ) omodřiti, ošmolkovati prádlo. [cesty) na koni.

отскака́тъ, отска́кивать ujeti (kus отскоблѣтъ, отска́бливать oškrabati, ostrouhati).

отскокнѣтъ, отско́чить, отска́кивать odskočiti, odskakovati.

отско́къ, a odskok.

отско́ченіе *n.* odskočení.

отскреб-аніе *n.* odškrabání; —а́тъ, отскре́сти, отскре́сть odškrabati; отскре́бокъ, бка, *pl.* отскре́бки odškrabek, odškrabky. [se kosti.

отсло́еніе *n.*, отсло́йка *f.* odloupání отсло́ив-ательный odlupovací; —а́ться, отсло́иться odloupati se.

отслонѣтъ, отслонѣть, отсла́нивать odsloniti, stříšku ondati.

отслѣга *f.* odsluha.

отслуж-ѣніе, отслуживаніе *n.* dosloužení (mše); 2. odsloužení; —йтъ, отслуживать dosloužiti; *d.* mši; о. кому́ odsloužiti se кому; о. вѣкъ (vysloužiti, dosl.) spotřebovati se (o šatstvu atd.).

отслу́шать, отслу́шивать vyslechnouti do konce.

отсѣвывать, отсѣ́нуть odstrčiti, odšoupnouti, odsunouti.

отсѣ́тъ-овать, —ывать srazovati koho, sr. někomu něco, odraditi.

отсоса́тъ, отса́сывать dosati, vyssati.

отсѣ́х-лый uschlý, seschlý (-ая рука);

—нутъ, отсы́хать uschnouti, se-schnouti; uschnouti a odpadnouti.

отсѣ́чить, отса́чивать (prost.) najíti *v.* отыска́тъ.

отсрѣ́ч-икъ (отсрѣ́чикъ, отсрѣ́чикъ),

a kdo na další lhůtu něco odložil;

-ица *f.*; —итъ, —ивать odročiti, od-

ložiti na další lhůtu, lhůtu položiti;

о.ся odročiti se, odložiti se; —ка *f.*

odročení, odklad; lhůta; —ный od-

kladací; odložený, odročený.

отста́вать, отста́тъ отъ чегó opozdo-

vati se, zůstávati pozadu (*v* chůzi,

v běhu, *v* jízdě, *v* učení; též o ho-

dinách); о. отъ когó (въ нау́кахъ)

zůstati za někým pozadu (*v* naukách);

о. отъ чегó opustiti od něčeho; od-

vyknouti; отста́нь ты отъ меня dej

mi pokoj, nech mne s pokojem.

отста́вить, отста́влять, отста́вливать

odstaviti; о. сту́ль о. židli *n.* stoli-ci;

о. когó propustiti ze služby, dáti

do výslužby, *d.* na odpočinek; о.ся

odstaviti se.

отста́вка *f.* výslužba, odpočinek (úřed-

níků; онъ вы́шелъ въ —ку он šel

do pense, na výslužbu, vysloužil.

отста́в-леніе *n.* odstavení něčeho;

—но́й (офице́ръ, солда́тъ) propuštěný,

vysloužilý.

отста́ивать *v.* отсто́ять.

отста́лый opozdilý; odpadlý.

отста́ніе *n.* opozdění.

отстано́вить, отстана́вливать odstavi-

ti od něčeho (ode zdi).

отста́тъ *v.* отста́вать.

отстегать, отстѣгивать *dostehovati*, (*doštepovati*); отстегнуть, отстѣгивать *odepnouti*, *rozepnouti* (*knoflík*); о.ся *odepnouti se*.

отстой, я *útočiště* корáбу в тихé за-тоце в час bouře; 2. о., *pl.* —ки, *бекъ f.* *usedlina* на dně, со на dně se ustálo *n.* se usadilo; —ный *odstálý*, *ustálý*; —чивый где je možno se udržeti. [отстранить.

отсторон-ить, —ять, отсторонивать *v.* отстойный *odstálý*, *ustálý*; отстойние *n.* *vzdálenost* (о. луны отъ земли).

отстоять (отстою, отстойшь) *býti vzdálen* (Москва —ить отъ С. Петербурга на 674 вёрсты); 2. о., отстаивать *státi do konce* (на стражи atd.); о. ноги *ustáti si nohy*, *stáním se unaviti*; о. вино *nechat ustáti víno*; о. домъ, дѣло *ochrániti*; о.ся (отъ бѣды) *uchrániti se*, *zachr. se* (od bouřky, o korábech); *ustáti se* (o nápojích).

отстрадать *dotrpěti*.

отстраи́вать *v.* отстро́ить.

отстран-ѣние *n.* *odstranění*; —ить, —ять *odstraniti*. [чизихъ земích.

отстранствовать *přestat jezdit* по отстрачивать *v.* отстрочить.

отстригáть, отстричь *odstřihati*, *-hnouti*; отстригáние, отстрижѣние *n.* *odstřihání*, *-žení*.

отстрогáть *ohoblovati*; -гáние *n.*

отстро́йка *f.* *dokončení stavby*, *do-stavění*; отстро́ить, отстраи́вать *do-stavěti*, *stavbu ukončiti*.

отстрочить, отстрачивать *prošívání skončiti*.

отстрѣ́лить, отстрѣ́ливать *odstřeliti*; отстрѣ́ливать, отстрѣ́лять *dostříleti*; *střelbou se ubrániti* (*nepříteli*), *odstřelovati*.

отстра́п-ать, —ывать, о.ся *ukončiti strůji* (*t. vaření v kuchyni*); 2. *umazati se*.

отступ-ать, —ить (отъ гóрода, отъ порядка, отъ цѣркви) *odstoupiti*; о.ся (отъ наслѣдства, отъ своего мнѣнія) *ustoupiti* (*od dědictví*, *od svého m-nění*); —лѣние *n.* *odstoupení*.

отступ-ка *f.* *doplňování svátků* (в недѣлнмъ а свѣтечнмъ чтеніи св. писма, на пр. když je méně neděl po třech králích, je více neděl po sv. duchu); —никъ, а *odpadlík*, *odstupník Apo-stat*; —ница *odpadlice*; —ный *odstupný*; *ústupný*; 2. *odpadlý*; —ная *gráмота odstupný list*.

отступъ, а *odstup*, *ústup Retraite*; 2. *vzdálenost*, *mezera*.

отсудить, отсуждáть, отсуживать *soudem n.* *rozsudkem odejmouti*; 2. *srazovati v.* *отсѣвывать*; -ждѣние *n.* *отсу́лить, отсу́ливать slibiti v.* *обѣщать. отсу́нуть, отсѣвывать odstrčiti, odsunouti*.

отсу́тств-енный, ая, ое, —ующій, ая, ее *nepřítomný*; —іе *n.* *nepřítomnost*; 2. *nedostatek*; —овать *nebyti přítomen, býti nepřítomen*.

отсучить, отсучивать *rukávu shrnouti* (*rukávy*); 2. *rozsoukati; dosoukati*; о.ся *shrnouti se* (o rukávech); *отсучка f.*, *отсучѣние n.* *dosoukání*.

отсуш-ать, —ить *dosušiti*; —ѣние *n.*, *отсушка f.* *dosušení*.

отсчит-áние *n.* *odčítání, odpočítání*; —ать, *отсчítывать odčítati, odpočítati*; о.ся о. se; *отсчитанный odpočítaný*. [лати, *odeslati*; о.ся о. se.

отсылáть, отослáть (отомлѣ) odesí-отсы́лка f. *posílka*; *отсылный odeslaný, poslaný*.

отсыпáть, отсы́пать odsypati; *odměřiti* (*obilí, mouku*); о.ся о. se; о.ся (*денгáми*) *отъ черó vykoupiti se, vybaviti se*.

отсыпáться, отоспáться vyspati se. отсы́пка f., *отсыпáние n.* *odsypaní*.

отсыпной *odsypaný*, *odsutý*; о. хлѣбъ odměrené n. vyměřené obilí, deputátní obilí.

отсыр-ѣлый *zvlhlý*, *odvlhlý*; —ѣть *zvlhnouti*, *odvlhnouti*. [*schnouti*.

отсыхать, отсохнуть *oschnouti*, одотсѣвать, отсѣять, о.ся dosíti, síji skončiti; отсѣвъ, a dosetí, skončení síje.

отсѣдѣть, отсѣсть *odsednouti*, дále posednouti; отсѣдь отъ него! *odsedni od něho!* 2. *odpadnouti*, *odsednouti* od čeho (kus zdi -dlo); 3. *usednouti* se (ke dnu) v. *отстоять*.

отсѣдина *f.* místo kde malta odpadla se zdi.

отсѣдъ, a usedlina (na dně).

отсѣк-аніе *n.* *odsekání*; —ать, отсѣчь *odsekati*, *odseknouti*; о.ся о. se; отсѣкъ, a odsek, odseček.

отсѣлый *odsedlý*; *usedlý* (na dně).

отсѣченіе *n.*, отсѣчка *f.* *odsečení*.

отсѣять v. *отсѣвать*. [*odsad*.

отсѣда, отсѣду *adv.* *odtud*, *odsud*,

оттѣивать, оттѣять *roztáti*; 2. *nechat roztáti*; оттѣиваніе *n.*, оттѣйка *f.* *roztání*. [(ve sněhu).

оттѣалин-а, —ка *f.* *protalinka*, *průžer*

оттѣлкивать v. *оттолкнѣть*.

оттѣмо *adv.* (crk.), оттѣда *odtud*.

оттѣпливать v. *оттопѣть*.

оттѣпывать v. *оттоптѣть*.

оттѣскаѣть, оттѣскивать, оттѣщѣть *odtáhnouti*, *odvleci*; о. за волосы *vytahati* za vlasy.

оттѣчивать v. *отточѣть*.

оттѣять v. *оттѣивать*.

оттепель, и *f.* *obleva* (v povětrí); настала о. *nastala obleva*, oteplilo se.

оттеребѣть, оттереблывать *dotřepati*, *dočesati* (bavlnu, konopí).

оттерѣть (ототрѣ), оттирѣть *otříti*, *otírati*; 2. *omnouti*; *mnutím n.* *třením* zahřáti (ruce); о. отъ мѣста запу-

dití, *zahnati* od města; о.ся *otřítí* *оттрѣтіе n.* *otření*. [ti se.

оттес-аніе *n.*, оттѣска *f.* *otesání*; —ать, оттѣсывать *otesati*.

оттирѣніе *n.*, оттирка *f.* *otírání*.

оттиск-ать, —ивать, оттиснуѣть *otisknouti*; *otlačiti*, *omačkati*; *nazpět* *odtisknouti*, *zpátky zatlačiti*; о.ся *otisknouti* se.

оттискъ, a *otisk* (mincí atd.).

оттискивать, оттиснѣть *otiskovati* v. *оттискать*.

оттогда *adv.* (crk.) *od toho času*, *od té doby* (od tehdejška).

оттого *adv.* *pro to*; о. что . . . *conj.* *proto že*.

оттокъ, a *žlab* na odvádění vody, *odtok*.

оттолкѣть, оттѣлкивать, оттолкнѣть (отъ чегó) *odraziti*, *odstrčiti*; о.ся о. se; оттѣлковѣніе *n.* *odstrčení*, *odražení*.

оттолъ, оттолъ *adv.* *odtud*; *odtam* *tud*, *odonud*; 2. *od té doby*.

оттопѣть, оттѣпливать *roztopiti* (máslu, tuk atd.), *rozehřáti*.

оттопки, овѣ *pl. m.* *kal*, *usedlina* (při rozpouštění sádky atd.).

оттоптѣть, оттѣпывать *ušlapati*, *odšlapati*, *oddupati*; 2. *došlapati*.

оттопѣрить, оттопѣривать *rozestříti šat*; о. рѣбы *našpuliti hubu* (pysky); о.ся *rozestříti* se; *odstávati* (o šatu).

отторгѣть, отторгнѣть *odtrhati*, *odtrhnouti*; о.ся о. se.

отторженецъ, нца *odtrženec*, *odloučenec* (od rodiny, od spolku atd.).

отторженіе *n.* *odtržení*.

отточѣть, оттѣчивать *vytečkovati*, *tečkami naznačiti*.

отточѣть, оттѣчивать *ubrousiti*; *usoustružiti*; 2. *dotočiti*, *dobrousiti*, *dosoustružiti*.

оттрѣпѣть, оттрѣпывать *dotřepati*, *dočesati* (len); оттрѣпки, овѣ *pl. m.* *otřepky* (zbytky z klapání lenu).

оттряс-ать, —ті (прахъ, пыль) otrásti, setřásti; о.ся о. se; —ѣніе *n.*, —аніе *n.* setřesení.

оттряхивать, оттряхнѹть setřásti; 2. proházovati, sítovat (rudu).

оттѹги, *ъ pl. f.* řemínky k sněhovým střevícům (*v.* лыжи).

оттѹда, оттѹду *adv.* odtud.

оттушев-ать, оттушѣвыв-ать vytušovati, tuší vyznačiti, tuší vystíniti; оттушѣвка *f.* vytušování.

оттык-ать, ототкнѹть zátку vytáhnouti (odšpuntovati).

оттѣн-ить, оттѣни-вать, оттѣн-ять vystíniti, vystinovati; о.ся *v.* se.

оттѣн-ка *f.* vystínění, vystinování; 2. jemný rozdíl, jemnost rozdílu (*Nuance*); 3. о., —окъ, нка odstín (na obraze).

оттѣнь, и *f.* stín, odstín; о. землі stín země při zatmění měsíce.

оттѣсн-ить, —ять zpátky zatlačiti, vytisknouti; vymačkat.

оттяг-ать, оттягив-ать у кого-либо что právní rozepři na někom získati; оттянѹть, оттягив-ать odtáhnouti, odvleci; odložiti, odkládati (věc nějakou).

оттяжка *f.* odtažení, odtahování; 2. odkládání, odklad (věci).

отт-ап-ать, —ывать, —нуть utíti, useknouti sekrou.

отѹжин-ать веčeřети; повеčeřети; отѹжинай съ нами zůstaň u nás na večeři.

отумани-ть, —ивать mlhou pokryti; 2. zakaliti (oči); 3. omámiti, splesti koho; о.ся mlhou se pokryti.

отур-ить, отѹрив-ать zadem v před obrátiti (jako proud loďku); 2. о. кого omámiti; отѹрка *f.* obrácení lodí.

от-утюжить vyžehliti (vypiglovati).

отуч-ить, —ать (о. дѣтѣй) doučiti děti; (о. урокъ) naučiti se úloze; (о. отъ пьянства) odučiti od čeho, od jistého

zvyku odvrátiti; о.ся odučiti se; doučiti se; —ѣніе, отѹчиваніе *n.*, отѹчка *f.* odučení.

отучн-ѣлость ztučnĕlost; —ѣлый ztučnĕlý; —ѣть ztučnĕti.

отхажив-ать dochoditi *v.* отх-од-ить.

отх-арк-ать, —ивать, —нуть odchrk-nouti, odkašlati; о.ся odkašlati si.

отхлеб-ать, —нѹть, отхлѣбыв-ать uchlemtati, usrknouti (polívky atd.).

отхлест-ать кого zmrskati, zbičovati.

отхлоп-ать, —ывать, —нуть uklepati, klepáním spotřebovati. [skály].

отхлѣпн-уть odraziti se (jako vlny od отх-од-ить, отойти odejiti; о. отъ кого odejiti od někoho (t. ze služby);

отойди! odejdi! она не отх-од-ить отъ него ona ho neopouští (ani na chvílku); о. отъ зла zlého se varo-

vati; я вышлю деньги съ отх-од-ящею почтою já pošlu peníze s první po-

štoю; о. въ вѣчность odejiti na věč-nost (zemříti); обѣдня отошла už je

po mši; о. rozmrznouti (о водѣ, о zamrzlých oknech); 2. о. dochoditi.

отх-од-ная *f. subst.* (молѣтва) modlitba za umírajícího; —ный ústranní, od-

lehlý; —ное мѣсто záchod *v.* отх-одъ; —ная комната postranní ko-

mnata; —чивый ústupný (člověk), povolný.

отх-одъ, а odchod, odjezd (pošty); konec služeb božích; обѣдня на отх-одъ mše jde ke konci; 2. о. záchod.

отх-ожій, ая, ее postranní; —ее мѣсто záchod *v.* отх-одъ; —ее поле pole od-

lehlé, vzdálené (za vsí).

отх-отѣть; хотѣлъ купитъ домъ, да отх-отѣлъ chtěl koupiti dům, ale už

nechce; о.ся; мнѣ отх-отѣлось быть въ театрѣ mně se odechtĕlo býti v

divadle.

отцвѣд-ый odkvětlý.

отцвѣст-і, отцвѣст-ь, отцвѣт-ать odkvě-

sti, odkvítati; отцвѣтаніе, отцвѣтѣніе *n.*, отцвѣтъ, а odkvětení *Deflo-ration*.

отцвѣтѣть, отцвѣчать, отцвѣчивать па-тřením barev zvýšiti dojem.

отцѣвскій *v.* отцѣвскій.

отце-имѣнный *dle* otce jmenovaný (Андрѣевичъ; Петровна); —началь-никъ, а (crk.) praotec; —убійство otcobijstvo, otcovražda; —убійца *m.* otcobijec, otcovrah.

отцѣв-скій, ая, ое otcovský; —щина *f.* dědictví po otcí. [pivo.

отцѣдить, отцѣживать ocediti; stočiti отцѣловаться přestati se líbati; 2.

očistiti se z nařknutí políbením kříže.

отцѣпнѣть, отцѣпнѣть odhákovati; od-vázati z řetězu; о.ся odhákovati se; pustiti něco; отцѣпнѣсь ты отъ меня pušť mě!

отчѣл-ить, —ивать odvázati loďku a odraziti *n.* odstrčiti od břehu; mě-řidlo sejmouti; —ка *f.*, отчѣлъ, а odstrčení *n.* odrazení loďky od břehu.

отчѣсти *adv.* z části.

отчѣяніе *n.* zoufání; zoufalství; онъ въ —іи on si zoufá.

отчѣяни-о *adv.* zoufale; —ость zou-falost; —ый zoufalý; о. малый, -ая голова zoufalý chlapec; о. пьяница arcichlastoun.

отчѣять, отчаявать (приводить въ от-чѣяніе) přivesti v zoufalství; о.ся zoufati si.

отчеимѣнный *v.* отцеимѣнный.

отчекан-ить, —ивать ražení skončiti.

отчѣркивать, отчеркнуť patřiti, pru-hem naznačiti; отчеркъ, а нѣтъ; pruh.

отчерпѣть, отчерпывать, отчерпнѣть ubrati (vody), odčerpati; отчерпѣніе, отчерпываніе *n.*, отчерпка *f.* ubrání (vody).

отчертѣть, отчерчивать dočrtati, ná-črtek *n.* nákres skončiti.

отчес-аніе *n.* dočesání; —ать, отчѣ-сывать dočesati.

отческій *v.* отѣческій.

отчеств-о *n.*, —енное імя pojmeno-vání dle otce (Осиповичъ, Ивановичъ).

отчѣсть *v.* отсчитывать.

отчѣт-исто, —ливо *adv.* zevrubně, do-konale (vypočítaně); —истый, —ли-вый zevrubný, dokonalý (vypoči-taný); 2. rozmyslný; —ность povin-nost skládati účty; —ный povinný ke skládání účtů.

отчѣтъ, а odčet; účet, počet z ně-čeho; годово́й о. roční zpráva, roč-ní účet.

отчѣзна *f.* otčina, (vlast); тоска по —нѣ touha po domovu, domácí nemoc.

отчимъ, а (вѣчимъ) otčím.

отчин-а *f.*, —никъ, —ный *v.* вѣчина, —никъ, —ный.

отчѣслить, отчѣсывать odčítati, odpo-čítati; о.ся о. se; отчѣслѣніе *n.*; от-чѣсленный.

отчѣстить, отчищать očistiti; dočistiti.

отчитѣть, отчитывать dočísti (do konce);

2. čtením modliteb uzdraviti.

отчѣй, ая, ее (crk.) otcovský.

отчужд-ать, —ить odciziti; 2. vzdá-liti; odstrčiti od sebe; 3. vyvlast-niti; о.ся отъ чегó odciziti se; vzdá-liti se; —ѣніе *n.* odcizení; 2. vy-vlastnění *Expropriation*.

отшагѣть, отшагивать, отшагнѣть od-kročiti (nazpět); 2. kroky (*instr.*) vyměřiti; 3. (о двѣдцать вѣрствъ) ujíti.

отшатѣть, отшатывать, отшатнѣть od-viklati; о.ся о. se.

отшвырѣть, отшвыривать, отшвырнѣть mrštití nazpět *n.* stranou; о.ся о. se.

отшель-никъ, а poustevník (kdo ode-šel na samotu); —ница poustevnice; —ничать poustevničiti; —нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе poustevnický;

—ничество, —ство, —ство *n.* poustevnictví.

отшество *n.* odchod, odejití.

отшиб-ать, —ить odraziti, uraziti (od něčeho); о.ся odraziti se; о.ся оть когó odraziti se *n.* oddělití se od jiných. [о.ся d. se.

отшив-ать, отшить došiti, došivati; отшлѣп-ать, —ывать когó naplácati komu (dlani), našlehati komu (bičem); 2. о. что zamazati, zaplácati něco. [siti.

отшлифов-ать, отшлифовывать dobrou-отшукатýр-ить, —ивать obmítati zeď; —ка *f.* obmítka.

отшут-ить, отшучивать (комý за что) vzájemně žertovati, žertem odplatiti; о.ся žertem se z něčeho vytáčetí.

отщебет-ать doštěbetati.

отщелк-ать dotlouci (o slavíku); соловей -аль slavík přestal tlouci.

отщелк-ать domlaskati; 2. (о. когó порядочно) pořádně komu naklepati, natlouci.

отщелкивать, отщелкнуть otevřítí (klikou) dveře; 2. odražením šňůry udělati čáru (jako tesaři na dřevě).

отщем-ить, отщемливать (себѣ палець) uskřípnouti sobě prst.

отщеп-енець, нца odštěpenec; —енка *f.* odštěpenka; —енство odštěpenství; —ить, —л-ать, отщѣпывать odštěpiti, odštípnouti, odštěpovati; о.ся о. se; —л-ение *n.* odštěpení; —л-енный odštěpený.

отщеп-окъ, пка, —очекъ, чка odštěpek, odkolek, skolek.

отщетева-ть, отщет-ить (дýшу) (crk.) zahubiti, ztratiti (duši); о.ся когó odřici se koho. [пенець.

отщетеенець, нца odpadlík *v.* отщеп-отщип-ать, отщипывать, отщипн-уть odštípati, uštípati; о.ся о. se.

отъ (před mnoha souhláskami ото)

praep. c. gen. od; отъ негó od něho; отъ (ото) всегó od (ode) všeho; ото дня на день ode dne ke dni; отъ ўтра до ночи od rána do noci; лекарство отъ лихорадки lék pro (proti) zimnici.

отъемлемый odvolatelný; zcizitelný *alienable*; -ость -ost.

отъем-ный odňatý (násilně); 2. odňatelný, odnímatelný; —щикъ, а odnimatel; отъемъ, а násilné odnětí, odejmutí; 2. odňatá věc; отъемомъ násilně.

отыгр-ать, отыграть, отыгрывать (отыгрывать) dohrati (divadlo); 2. hrou nazpět dostati (prohru); о.ся hleděti, aby prohra zase se vyhrála; о.ся отъ когó lstí se někoho zbaviti.

отыгрышъ, а со se hrou nazpět dostalo; отыгрышная партія partie (hra) návratná, odvetná *Revanche*.

отык-аться dotříti se (o rybách).

отым-алка *f.* hadr, jímž se vyndává hrnec z kamen atd.; umazaný oděv; umazaný člověk, umouněnec; —ание, —ать *v.* отним-ать.

отым-енный od jmena podstatného odvozený *nominal*.

отъ инуды *adv.* od jinud.

отыск-ать, отыскивать что-либо hledati, vyhledati; najíti; о.ся najíti se. отыскъ, а vyhledání, nalezení.

отъд-ать, отъсть dojísti; 2. ukousati; о.ся vyjísti se (od jídla ztloustnouti); 2. prokousati se; отъден-ный *adj.*; отъдокъ, дка ohryzek.

отъзд-ить dojezditi; přestat jezditi; 2. ujezditi, jezděním opotřebovati; —ка *f.*, отъздъ, а *m.* odjezd; —ный день den odjezdu.

отъвзж-ать (-аю, -аешь), отъвх-ать од-jeti; о. отъ черó vuplesti se z čeho, zbaviti se čeho.

отъѣзжій, ая, ее odjíždějící; -ія поля odlehlá pole (za vsí). [žáků.

отъѣкзаменоватъ skončiti zkoušku

отъяв-ить, — лять oznámiti; 2. přihlásiti se k vyčení (v celnici), ohlásiti zboží; — ление *n.*, отъявка *f.* oznámení; 2. ohlášení celného zboží *Declaration*; отъявленный, отъявный ohlášený; vůbec známý, pověstný.

отыграть, отыскать *v.* отыграть, отыскать.

отяготитель utlačovatel; —ница *f.* -ка; —ность obtížnost; —ный obtížný.

отягот-ить, отягощать, отягчить, отягчать чѣмъ obtížití něčím; —бый umdlený, unavený; —бие *n.* umdlení, unavení; —ть obtížným se státi; отягощение, отягчение *n.* obtížení, přílišné uložení tíže. [змиевѣкъ.

офить, а hadec (kámen) *Ophit v.* офицер-скій důstojnický (oficírský); —ство důstojnictví (oficírství); —ша *f.* žena důstojníková (oficírka).

офицеръ, а důstojník (oficír) *Officier*; (оберъ-о. naddůstojník; штабъ-о. štábní důstojník).

официаль (официаль), а oficiál.

официаль-но *adv.* úředně (oficielně); —ность úřední povaha věci; —ный úřední (oficielní).

официантъ, а kdo koná domácí přísluhu při stole atd. *Officiant*.

офранцузить кого pofranciti koho.

охабень, бня (охабень, бня) svrchní šat s rozevřenými rukávy; 2. (star.) předměstí. [(star.) vzd. se čeho.

охабить (star.) vzdáliti; о.ся чегó оханіе *n.* vzdychání.

охап-ать, —ывать, —нуть obemknouti; 2. о. когó obrátí *n.* otaškariti koho; —ка *f.* (охапень, пня *m.*) náručí (о. дровъ, сѣна); взять, схватить когó въ —ку vzíti *v.* popadnouti někoho do náručí.

охать vzdychati; охнуть vzdychnouti.

охватить, охватывать *v.* обхв. . . .

охлада *f.* ochlazení.

охлад-ительный ochlazovací; —ая печь ochl. pec, chladnice; —ить, охлаждать ochladiti; о.ся о. se; —ть, —бвать ochladnouti; —бый ochladlý; охлаждение *n.* ochlazení.

охлестать, охлестывать, охлыстать, охлыстывать ošlehati (bič).

охлопокъ, пка kluk. cucek; охlopье *n. coll.* cucky, klky; снѣжныя охлопья chumáce sněhové.

охмел-ить, —ать *v.* опохм. . . .; —бый ochmelený (opilý); —ть ochmeliti se. охнуть vzdychnouti.

оходить *v.* обходить.

оходъ, а (prost.) břicho, žaludek.

охолодить *v.* охладить.

охолостить, охолощать vyřezati, vyklesti (zvíře); въ прошлую ночь весь его домъ —или minulé noci s lý jeho dům vykradli; охолощение *n.*; охолощенный.

охомутать dáti chomout koni.

охорашивать okrášliti, vystrojiti; о.ся vystr. se.

охот-а *f.* chuť (о. къ учению, къ рукодѣлю, къ живописи); дѣлать что-либо съ —ою дѣлати něco s chutí, rád; 2. о. honba, lov; о. за медвѣдями, о. на медвѣдѣй honba na medvědy; ити на —у jíti na honbu; —иться chuť míti, chuť ukazovati; 2. honiti, loviti; —ливо, —ливый *v.* охотно, —ный; —никъ (о. до книгъ, до рѣдкостей atd.) milovník něčeho; 2. о. myslivec, lovec; 3. dobrovolník (kdo se dobrovolně k něčemu hlásí); —ница *f.* (до музыки) milovnice (hudby); —нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе myslivecký; —чій рогъ lesní roh, myslivecký roh; —но *adv.* ochotně; —ность ochot-

nost; —ный ochotný; о. рядъ ptačí trh. kuří trh.

охочій, ая, ея, охочъ, а, е ochotný v. охотный; pl. -ie dobrovolníci (vojenští).

о́хра f. v. во́хра. [zm. se.

охрабр-ить, —ять когó zmužiti; о.ся охра́къ, а (star.) chrkel, výplivek.

охран-ение n. ochrana; hájení práv; —итель ochranitel, ochránce; —

тельница ochranitelka; —ительный ochranný, ochraňovací; -ая стра́жа

f. straž ochranná, str. bezpečenská; —ить, —ять (госуда́рство отъ на-

паде́ний) ochraňovati (říši od útoků); о.ся отъ чегó chrániti se čeho; о-

хра́нный ochranný (-ое во́йско) v. охра́нительный.

охрея́нь, а (prost.) chrapoun, hrubián. охрипа́ть, охри́пнуть ochraptěti; о-

хри́пый ochraptělý; -ость -ost.

о́христый ochrovatý (v. о́хра, во́хра); о́хритъ v. во́хритъ. [měti.

охром-ѣлый ochromělý; —ѣть ochro- о́хряный v. во́хряный. [ocas).

охря́пка f. (u tesařů) rybina (vlašťovčí оху́дить v. оху́ждать.

оху́жд-атель pomluvač, hánce; -атель-ница f.; —ать когó pomluviti, po-

mlouvati, zhaněti koho; —ение n. pomluva, hana.

оху́лить, оху́ливать что haněti; оху́лка f., оху́ление n. hana.

охъ! intrj. ach! och!

оцара́п-ать, —ить, —ливать, —ывать škrabatí, oškr.; (-ить рýку škrábnouti do ruky); о.ся škr. se; —ка

f. škráb, šrábnutí.

оцѣ́татъ v. отцв . . . оцетъ, оцта m. (crk.) ocet v. ўксусъ; оцтя́ный (rk.) octěný.

оцѣ́дить, оцѣ́ждать ocediti v. проц... оцѣн-ение n. ocenění; —ить, оцѣни-

вать что́-либо oceniti něco; odhadnouti něco; о.ся о. se.

оцѣн-ка f. ocenění; odhad; о. лѣса odhad lesa; —щикъ, а cenič, -itel;

2. odhadce *Taxator*; adj. —щичій, бя, ѣе.

оцѣпен-ѣлый zcepenělý, ztrnulý; -ость -ost; —ѣние n. zcepenění; ztrnutí;

—ѣть, —ѣвать (отъ стýжи) zcepeněti, ztrnouti.

оцѣп-ить, —лать (чѣмъ) otočiti n. ob-

točiti řetězem, provazem, šňůrkou atd.; о. го́родъ obklíčiti, obklopiti

město; о.ся (чѣмъ) otočiti se, obklíčiti se; —ление n. obtočení, obklí-

оцѣпъ, а v. о́чепъ. [čeni. оча́гъ, а, dem. оча́жѣкъ, жка́ ohniště;

adj. оча́говый, оча́жный.

оча́нка f. světlik, okotěška *Euphrasia* (rstl.); 2. *Teucrium* v. ду́бров-

никъ.

очаров-ание n. očarování, okouzlení; —ательный okouzlující (о. видъ;

-ая красота́); —ать, очаро́вывать očarovati, okouzlití; о. когó чѣмъ

ok. koho čím; о.ся о́ч. se, ok. se; очаро́ванный očarováný.

очевѣд-ецъ, дца о́читý svědek; —но, очеви́сто adv. očevidně, patrně;

зрѣ́мѣ; —ность očevidnost, patrnost, zřejmost; —ный očevidný, patr-
trný, zřejmý; -ая опа́сность patr-
nebezpečí; исти́на —на pravda je
patrna, zjevna, očevidna.

оцекáн-ить, —ивать (что́) odlabati. оцѣ́локъ, лка sorouch u kamen.

о́чень adv. velmi, velice; о. хоро́шо velmi dobře; о. по́здно velmi pozdě.

о́чепъ, а о́чер, píst u pumpy atd.; vážku na vodu. [červivý.

очерви́вѣть očervivěti; zčerv.; -ѣлый очервлен-ить, —ять očerveniti; pur-

purem obarviti; —ение n. оче́ред-ной (ый), ая, о́е dle třídy na

řady za sebou jdoucí, řadový; —о-
ваться (-уюсь, -ешься) střídati se.
очередь, и řad, řada, pořádek v stří-
dání; чья о. стеречь садъ? na kom
je řada, aby hlídal zahradu? теперъ
моя о. teď je řada na mně; всё въ
свою о. všechno v svůj čas; по оче-
реди dle řady. [v. камышъ.

óчереть, а (A.), óчереть *f.* (R.) rákos
очеретянка *f.* strnad rákosní *Embe-*
riza schoeniclus.

очеркну́ть, очѣркивать nastíniti, na-
značiti (čarami), načrtati.

очеркъ, а nástin, obrys; геогностиче-
 ский о. береговъ zeměznalecký
 přehled břehů; о. исторіи přehled
 historie.

очерн-ѣніе *n.* očernění; —іть, —ять,
очёрнивать očerniti; о.ся о. se.

очерств-ѣлый (хлѣбъ) zatvrdlý (chleb);
—ѣние *n.* zatvrdnutí; —ѣть zatvrd-
nouti (o chlebě).

очерт-аніе *n. v.* очеркъ; —ать, очер-
тывать *pastíniti, naznačiti*; —ить,
очёрчивать *čarou naznačiti*; —я го-
лову *nazdařbŭh*.

очесá *dual.* (crk.) *v.* óчи.

очесать, очёсывать očesati; о.ся о. se.
очёски, овъ *pl. m.* očesky.

очёстлив-ый *uctivý*; —ость *-ost*; —о
adv. uctivě. [brej]lový.

очѣн-икъ, а pouzdro на брѣжѣ; —ый
бѣи *dual.* оці в. око.

очин-ить, очинивать přiříznouti, za-
špičatiti, opravit pero; —énie *n.*,
очинка *f.* přiříznutí, opravení pera;
очинщикъ, а opravovač per; очинъ,
а špička *n.* skřípec pera; 2. *v.* очинка.

очист-йлице *n.* (crk.) slitovnice; —й-
 тельный očišťovací; -ая присяга оц.
 přísaha, vývodná přísaha; -ая жертва
 oběť smírná.

очѣст-ить, очищать očistiti; о. отъ
дѣлговъ о. od dluhŭ, dluchy zapla-

titi; 2. oloupati (jablka, okurky atd.); 3. о. кварти́ры vyprázdniti byt; 4. о. когó obrati, oloupiti koho; 5. о. дѣло spravit (práv.); о. отъ грѣха zprostiti n. očistiti od hříchů; о. присягою očistiti n. vyvesti přísahou; о. ся očistiti se; —ка *f.* očištění; zaplacení dluhů; spravení, ospravedlnění; о. кварти́ры vyprázdnění bytu; тамóженная о. zapravení cla *Declaration*; карантинная о. očistka na stávce. [*tectorum*.

очѣтокъ, тка *netřesk Sempervivum*
очищ-ать *v.* очѣстить; —ѣніе *n.* očistění.
очки, овъ *pl. m.* brejle.

očko *n.* očko (na rastlinách); oko
na kostce; oko na provaze.

очков-áне *n.* očkování (rostlin); —áть
očkovati rostliny.

очкóвая змѣя brejlák (had).

очной, ая, ое очні; о. врачъ lékař
očí; -ая ставка postavení svědků;
-ая (очная) травá v. очánка.

очнѣться, очунѣться, очунаться pro-
citnouti (ze spaní).

очрев-а́тить obtěžkatī; —а́лая tē-hotná *f.*; —а́тъ, —а́тъ otěhotnēti.

очувств-ованіе *n.* vzpamatování-se;
—оваться, —ываться vzpamatovati
se, k sobě přijíti.

очуждаться *v.* отчуждаться.

очуті́ться (въ Москвѣ) oetnouti se,
ocítiti se někde (v Moskvě, v Praze).

ошал-ѣлый *zpitomělý, spletený, zara-
žený*; —ѣть *zpitoměti, splesti se,
zaraziti se.*

ошáрить, -ивать (всѣ кармáны) pro-
hledati (všecky kapsy).

ош́аяться, ош́аява́ться отъ чего́ (crk.)
vzďalovati se čeho.

оше́екъ, -е́йка *м.* (u řezníků) maso
z šije, z krku.

ошѣйникъ, а, -ничекъ, чка обојек
(па psa).

ошеломить, ошеломлять кого оmráčiti koho. [prašivěti.

ошелудив-ѣлый oprášivělý; —ѣть о-ошелуш-ить, —ать oloupati, tyloupati (zrna).

ошибать, ошибѣть что odraziti, uraziti, sraziti; о. смрадомъ zapáchati, smrděti; егѡ ошибаеъ обморомъ jdou na něho mrákoty, padá do mdlob; о.ся chybiti, poch., chybu udělati.

ошиб-ка chyba; *dem.* —очка *f.* chybička; —очный chybný; —очно *adv.* chybně. (вѡлчій ѡ.).

ошибѡ, а оháňka, ocas u zvířat ошибать vypískati koho, vysyčeti. ошкуй, я *m.* bílý medvěd.

ошлаковать, ошлаковывать v trusky obrátiti, struskovati (v horn.).

оштрафовать, оштрафовывать кого-либо деньгами pokutu uložiti komu, pokutovati koho.

оштукатурить, выштукатурить ovrhnouti zeď, obmítku nahoditi.

ошурки, овъ *pl. m.* zbytky.

ошуюю *adv.* (crk.) na levo, po levé ошастливить *v.* ошаст . . . [straně.

ошениться oštěnitі se; сѹка -ѣлась čubka se oštěnila.

ощепѡкъ, пка odštěpek, štěpina.

ощетиниться zježitі se (o vlasích); о.ся на кого rozzlobiti se na koho.

ощуп-аніе, ошупываніе *n.* ochmatání; —ать, ошупывать (дверь) ochmatati, omakati.

ошупь, и *f.* chmatání, ochm., chmatačka; ходить ошупью tápati po tmě; узнавать ошупью poznati po chmatu; на ошупь на ohledání, на chmat, на ochmátku.

ошут-ительный citelný; -ость -ost; —ить, ощущать (запахъ, боль, радость) cítiti; о.ся с. se; ошущеніе *n.* cítění, cit.

II.

п (поко́й, пе) *p*, sedmnácté písmeno v azbuce kyrilské, šestnácté v ruské. páva *f.* pavice (páva slovc.).

павечер-ница, —ня *f.*, повечеріе *n.* krátké nešpory. [*v.* пови́лица.

пави́лина, пави́лица kokotice *Cuscuta* пави́лионъ, а pavláčka *Pavillon*.

пави́анъ, а pavian *Simia pavianus*.

павли́н-иться jako páv se pyšnitі; —іѣ, ѣѣ, ѣе, —ѣѣ, аѣ, ое, —ѡѣѣ

paví; —ѣѣ хвостъ paví ocas; —ѣѣ очкѣ, ѡрлики orlíček *Aquilegia* (rstl.);

—чикъ, а pávek, pavík.

павли́нъ, а páv *Pavo cristatus*.

павлу́ха *f.* solená a sušená treska (ryba).

павозокъ, зка loďka spojená s lodí větší k ubrání nákladu.

паволока *f.* (star.) pavlaka, bavlněná *n.* hedbávná látka; 2. povlaka (na přikrytí); *adj.* паволочный, паволочитый.

паволочникъ, а pouzdro.

паворозъ, а, *dem.* паворозокъ, зка (= povraz) provaz, provázek.

павочка, павушка *f.* *v.* páva.

павѡ, а *v.* павли́нъ.

павѡтеръ, тра příznivý vítr (plavbě).

паголенокъ, пка punčocha bez chodidla.

пагу́б-а *f.* záhuba, zhouba (staroč. pahuba); —никъ, а zhoubce, hubitel;

—ница zhoubkyně, hubitelka;

—ность záhubnost, zhoubnost; —ный záhubný, zhoubný; пагу́бѡнѡсный zhoubonosný.

падал-ина, —ица *f.* padanka, padav-

če, pádel; —ище *n.*, пада́ль, и *f.* scíplina, mrcha, padlý dobytek.

паданіе *n.* padání.

па́датель padati (o listí, o vlasech, o

dobytku) *v.* пасть.

падѣжъ, а *rád* (v *mluvnici*), sklon (1. именительный, 2. родительный, 3. дательный, 4. винительный, 5. звательный, 6. предложный *praepositional*, 7. творительный); 2. п. скотскій *rád* *dobytka*.

падѣніе *n.* *padnutí*, *upadnutí*; *úpadek* (*státu*); п. листьевъ *padání listí*; п. воды *padání vody*; уголъ падѣнія *úhel dopadu*.

падѣра *f.*, падѣрога (*star.*) *silná bouře*, *vichřice*. [(*pá-dolina*).

падина *f.*, падь, и *f.* *hluboké údolí* падкій, ая, ое (на что: на деньги) *chtivý něčeho*; падкость *chtivost*.

падласы, овъ *pl. m.* *řemínky u sněžných chůd*.

падло *n. v.* падалище.

падная болѣзнь *v.* падучая б. . .

падубъ, а *jasan v.* ясень.

падунъ, а *v.* водопадъ.

падучій, ая, ее *padavý*, *padoucí*; -ая болѣзнь *padoucí nemoc*, *padoucnice Epilepsie*. [*vlastní dcera*.

падчерица *f.* *pastorka*, *padcerka*, непадъ, и *f. v.* падина.

паѣкъ, пайка *m.* *měsíční porce mouky vojákovi*; *adj.* паевѣй, ая, ое.

пажѣніе *n.* *drážkování, žlábkování*.

пажескій корпусъ *pážecí sbor*, *sbor pážat* (*v.* пажъ).

пажит-никъ, а, сѣно грѣческое *seněnka*, *řecké seno Trigonella foenum graecum*; —ный *pažitní*, *paštvištný*.

пажить, и *pažit*, *pastvina*, *pastviště*; п. гусиная, лапчатка *mochua husí Potentilla anserina*.

пажъ, а *páže* (, *ete*) *Page*.

пазанки, овъ *pl. m.* (*mysl.*) *zaječí stopa*. паждерникъ, а (*star.*) *říjen* (мѣсíc), *pol.* *pądzienik*.

паждерь, а, паждеріе *n.* (*crk.*) *paždeří*. пазикъ, а *drážka*.

пазіло *n.*, пазникъ, а *drážkovec*, *výžlabník*.

пазіть (пажъ, пазышь) *drážkovati, žlábkovati* (*dřevo, sloup*).

пазланка *f.* *hromada nasolených běluh*.

пазноготъ, гтя *m.* (пазнокть, и *f.*) *pažnehet* (, *htu*); *pl.* *пазнокти*, ей *pažnehty*.

пазѣвка *f.* *drážkování, žlábkování*.

пазолки, окъ *pl. f.* *vyloužený popel*.

пазурникъ, а, петрушечникъ *Caucalis*.

пазуръ, а *v.* трескучникъ.

пазуха *f.* *ňadra*; положить за пазуху *položiti n.* *dáti za ňadra*; за пазухой за *ňadry*; 2. *důlek v hrdle*, *v nose*; 3. п. *podpaždí*; подъ пазухой *pod paždím*.

пазуш-ина *f.* *dutinka*; *hlubina* (*v ráně*), *zátočka*; —истый *duťinový cavernosus*. [*lají truhláři v prkně*].

пазъ, а *drážka*, *žlabinka* (*jak je děpaj*, я *podíl* (*v jmění spolkovém*); пайва *f.* *košík lýkový*. [*v. акція*.

пайка *f.* *pajka*, *letování, letovadlo*; *adj.* *пайковъй*.

пайщ-икъ, а *podílník*, *účastník v. акціонеръ*; —ица *f.* *podílnice*, *účastnice*; —ина, пайщина *f.* *společné jmění*; *podíl*.

пака *f.* *paка* (*druh morčat*) *Cavia paca*.

пакгаузъ, а *skladiště na zboží*; *něm.*

Packhaus; *adj.* *пакгаузнъй*.

пакетѣтъ, а *poštovský koráb*, *něm.* *Packetboot*; *adj.* *пакетѣтнъй*.

пакѣтъ, а, *dem.* *пакѣтець*, *тца паклік*; *adj.* *пакѣтнъй*.

паки *adv.* (*crk.*), опять *opět*.

паки-бѣтіе *n.*, —рождѣніе *n.* *vzkříšení z mrtvých, znovuzrození*.

пакленъ, а *paklen*, *neklen*, *javor habrolistý Acer tataricum v.* *нѣклень*.

паклина *f.* *zpředená koudel*.

паклунъ, пахлунъ *v.* дубѣровникъ.

пакля *f.* *koudel, cucky*; —нъй *kou-*

delný, koudelový; -ная верёвка provaz z koudele. [zabalovati.

паковать (пакую, -уешь) pakovati, паколокъ, лка kolík, roubík (na přibíjení drnu).

пакост-ить (-ощу, -остишь) kaziti; 2. hudlovati, hudlařiti, břiditi; kaňhati; 3. (star.) п. кому překážeti komu; —никъ kazič, kazisvět; 2. hudlař, břidil; 3. (star.) poštěvač; —ница kazitelka; —ный ošklivý, šeredný; *adv.* —но.

пакость, и (star. пакошь, и) škoda; zlo; neplecha; 2. urážka.

паланка *f.* kolím ohražené místo.

палат-а *f.*, *pl.* —ы palác (veliký, kamenný dům) Palais; оружейная п. zbrojnice; чёрная п. (star.) státní vězení (černý palác); 2. п. komora (název nejvyšších úradů říšských); казённая п. účetní komora; уголовная п. hrdelní komora (soud); п. государственныхъ имуществъ komora státních statků; гражданская п. soudní komora (civilní); п. пёровъ komora pérův (někdy ve Francii); п. депутатовъ komora poslanců; —ка *f.* stan; пробірная п. průbovna (Vys.); —очка *f.* stánek; —скій komorní; —цы, тець *pl. f.* malý palác.

палачъ, а, катъ kat.

палаш-икъ, а palášek, malý palaš; —никъ, а палаśník; палашъ, а palaš (sečná zbraň). [paille.

палевый bleďožlutý, slaměné barvy палёжъ, а (crk.) hranice dříví в. костёръ. палёніна čoud, čmoud, zápasъ z kouře. палёніе *n.* pálení; палённый pálený.

палео-графія *f.* staropisectví Palaeographie; —графическій paleografický; —тёрій, я, —тёръ, а starozvěř Palaeotherion.

палеонтологія *f.* náuka o zkamenělinách Palaeontologie.

палестіна *f.* (star.), степь step, pláň, rovina. [st. Řekův.

палёстра zápasistě, kolbiště Palaestra

палётка *f.* paletka malířská Palette в. палітра.

палётъ, а hazecí kámen, k. prakový. палець, льца prst (u ruky; u nohy), palec u nohy; ostroha u ptáků; большой п. palec; указательный п. ukazováček; колёсные пальцы palce u kola; смотрѣть сквозь пальцы hleděti skrze prsty.

палечное колесо paleční kolo, palečník.

палимпсестъ, а palimpsest, rukopis povteřený (povterník, druhopis).

палисад-ина *f.* kůl palisádový, тычка ohradná; —никъ ohrada z тычек *n.* z kolí, palisáda; 2. zahrádka před domem ohražená тычками; —ный palisádový; палисадъ, а palisáda (Palissade).

палітель, я palič; зажигатель; —ный zapalovací; -ная свѣча zapalovadlo dělostřelecké.

палітра *f.* paleta, barevníčka malířská.

паліть (-лю, -лшь) páliť; střílet; п. изъ пушекъ páliť *n.* střílet; з дѣл; палі! pal! střel! feu!

палица *f.* palice; palcát.

палич-никъ, а (crk.) paličník (strážník ozbrojený palicí) Huissier; —ный paličný, palicový.

палка *f.* hůl, hůlka; п. сургучъ tyčinka vosku (pečetního); барабанная п. palička na buben; *pl.* палки, локъ *f.* zavíření na buben.

паллад а *f.* Pallas, Mudřena (oběžnice); —ій, я *m.* (palladium) paladík (kov); —іумъ zázračný ochranný obraz, palladium. [bené.

паломникъ, а poutník do země zaslí-

палоч-ка *f.* hůlčička; palička; —никъ, а orobinec (Presl), paličky (st.) Typha (rstl.); —ный hůlkový; -ные

удáры, побóи bití holí, výprask holí;
—ье *n. v.* батожье.

пáлтус-ина *f.* paltusina, maso z paltusa; —овый paltusový; пáлтусь, а paltus *Pleuronectes hypoglossus* (ryba).

пáлуб-а *f.* paluba (na korábě); 2. (u dělostřelců) vůz na náboj; 3. půda (v stavení); 4. obloukové lešení; zkruží; —ить, о- obloukové lešení udělati; zkruží udělati; —ный palubový; -ное судно loď s palubou.

пaль, а затычка (na špilce); 2. vypalování staré trávy na lukách.

пaльбá *f.* palba, střelba; ружейная *p.* z ručnic; пúшечная *p. p.* z děl.

пáльм-а *f.* palma; —овый palmový; -ая вѣтвь palmová větev.

пaльнѣкъ, а пaлѣкъ, hůl zapalovací u dělostřelců.

пaльто *n. indecl.* svrchník *Paletot*.

пaльцевое колесо palečné kolo, palečník.

пaльцеобразный prstovitý.

пáльцы, евъ *pl. m.* podpory při lešení (do zdi zadělané).

пáльчикъ, а prsteček; мáльчикъ-съ-пáльчикъ chlapeček — paleček.

пáльщикъ, а zapalovač, podpalovač (kdo zapaluje prach při trhání skal).

пáлья *f.* pstruh horský *Salmo alpinus*; пáльевый *adj.*

пáморокъ, а роšmourno (je pod mrakem); пáморочный роšmourný, замраченý.

пáмѣт-ливостъ pamětlivost; —ливый pamětlivý; —никъ, а památník, pomník; 2. pamětné zápisy, pamětná kniha; —ный památný, pamětný; -ная книжка pamětná kniha; —но мнѣ pomatuju se; —ование *n.* pamatování; —овать (-тую, -туешь) pamatovati; п.ся *p.* se; —уется мнѣ pamatuju se.

пáмѣтозлѣб-ивый, —ный zloпамětný, zlobný; —ие, —ство *n.* zloпамětnost, zlobnost, zloba; —ствовать zlé pamatovati.

пáмѣтопѣс-ецъ, сца (*crk.*) pamětipisec, letopisec; —ный pamětipisný.

пáмѣт-ствовать pamatovati, v paměti míti; —ухъ, пáмѣтýхъ, а (*п.* чему) (*prost.*) pamětník něčeho (kdo se na jistou udalost pamatuje); —цá *f.* seznam zemřelých, jichž památka se při mši připomíná.

пáмѣть, и памѣть; слáбая *p.* slabá *p.*; приводѣть на *p.* uvést na paměť; безъ -ти bez paměti; bez sebe; совсѣмъ изъ -ти вонъ docela jsem na to zapomněl, vyšlo to z paměti; 2. *p.*, památka, připomínka; на *p.* na památku; блаженныя -ти slavné paměti (když se mluví o někom zemřelém); блаженныя -ти имперáторъ Петръ slavné paměti císař Petr; оставѣть по себѣ дѣбрую *p.* zůstaviti po sobě dobrou památku; я дамъ емý о себѣ *p.* ten bude na mě pamatovati; онъ безъ пáмѣти влюбленъ он je zamilován až po uši.

пaнáгiаръ, а (*A.*), пaнaгiаръ (*R.*) miska obětní (*patena*).

пaнáгiя, пaнaгiя *f.* obraz P. Ježíše *n.* P. Marie, jež nosí na prsou biskupové; 2. posvěcený chleb obětní; *adj.* пaнaгiйный. — [прав римských.

пaндѣкты *pl. m.* pandekty, sbírka пaне-гiрикъ, а chvalořeč *Panegyrik*; —гирѣсть chvalořečník; —гирѣчскiй chvalořečný.

пaнѣлина *f.* část opožiny; пaнѣль, и *f.* opožina, špaleta, pažení na stěně kolem podlahy; *adj.* пaнѣльный.

пaнибрáтъ, а дѣвѣрный прѣтел, дѣв. společník (= pane bratře = panie brat); бѣть за -та съ кѣмъ s někým дѣвѣрнѣ zacházeti (jako s bratrem);

панибрѣтство *důvěrné obcování*; *to-varyšnost*. [паникадѣльный.
паникадѣло *n. svítelník kostelní*; *adj.* панихѣд-а *f. mše za mrtvé, mše zá-dušní (rekviem)*; *adj.* —ный. [шені.
паническій страхъ *děsivý strach, zdě-pánna f. (pol. panna) panna*.
пано-рама *f. panorama*; *adj.* —рамй-пансіонъ *v. пенсіонъ*. [ческій.
пѣнсырь *v. пѣнцырь*.
панталоны *pl. f. pantalony, dlouhé kalhoty*; *adj.* панталонный.
панте-измъ, а *pantheismus, všebož-nictví*; —ѣстъ, а *všebožník, pan-theista*; —онъ, а *pantheon, slavín*.
панто-графъ, а *jeřábek, všepis pan-thograf*; —мѣма *f. pantomima*; *adj.* —мѣмный; —мѣмъ, а *pantomimik*.
панфѣрь, я *panther v. рысь*.
пѣнцырь-никъ, а *panceřník, obrněnec*; —ный *panceřový*; пѣнцырь, я *pancíř*.
пѣнщина *f. (pol. pańszczyzna) robota v. бѣрщина*.
панъ, а *pán (v Čechách a v Polsku)*; жить панъ пѣномъ *žítí velkopansky*.
пѣнья *f. paní (českopolsky)*.
панѣйръ, я *v. рысь*.
пѣорокъ, рка *rohůnek*.
пѣпа *m. (star. папѣжъ, а) papež*.
папѣ, пѣпенька *m. tatínek*.
пѣпероть, и *f. (star.) náprsník (ře-men koňský)*.
пѣперть, и *f., předchrámie předchrámí, předsín před chrámem*; *adj.* пѣпертный.
папилиотка *f. papírové kotoučky do vlasů na děláni kudrlinek Papillotte*.
папиросъ, а *m., папирѣса, dem. па-пирѣска f. papírové cigarko Cigarette*.
папиръ, а *papírák, šachor papírový Cyperus papyrus (papír — бумага)*.
папиѣтъ, а *papeženec, papista*; па-пиѣтка *f. papeženka*. [*adj.* папковый.
папка *f. lepenka*; мапа *z lepenky*;

паплинъ, а *papelina (látka) Papeline*; *adj.* паплиновый.
папорот-никъ, а *kapradí, papratka, papratník Filix*; п. мѣжескій *kaprad samec (Presl) Polypodium Filix mas (Aspidium Filix mas, Nephro-dium Filix mas)*; п. жѣнскій, п. водяной, крылатый *v. папоротница*; п. солодковъй *osladič Polypodium vulgare*; —ница *f. kaprad samičí, kapradí samice (hasivka Presl) Po-lypodium Filix femina, Pteris aqui-lina*; —ный *kapradový*; —ныя па-стѣнія *rostliny kapradité*.
папоротокъ, тка, папороть, и *f. (slo-vác. paprček) kost křídelní u ptáků*; 2. *plovací blána (u husí, kachen atd.)*; 3. *kapradí, paprutí, papratka (pra-pradlí)*; *adj.* папоротный.
папочная трава *medunka Melissa*.
пап-скій *papežský*; —ство *papežství*; —ствовать *papežovati, со papež pa-povati*.
папугѣй, я, попугѣй, папѣгъ, а *(crk.) papuch, papoušek Psittacus, Papa-gei*; —чикъ, а *papoušek*.
папѣш-а *f. svazek listí tabákového*; —ный табакъ *tabák v listí, t. listnatý*.
папушн-икъ, —ичекъ, чка *bílý do-mácí chleb*.
пѣра *f. pár, dvě*; п. перчатокъ *pár rukaviček*; ѣздить пѣрою *jezditi párem (koní)*.
парабола *f. parabola, stejnice, ku-želnice (math.)*; 2. п. *podobenství*; параболѣческій, параболѣный *para-параграфъ, а paragraf*. [bolický.
парадѣровать *paradirovati*.
парадный *parádní*; —ое плѣтъе *parádní šat, slavnostenský šat*.
парадѣ, а *paráda*; *oslava*; *slavná přehlídka vojska*; на п. на *parádu*; въ полномъ парадѣ *v plné parádě*.

паразѣтъ, а příživník, cizopasník чу-
жеядное живѣтное, ч. растѣніе.
пара-екклісіархъ (crk.) kostelník;
—клѣтъ, а (crk.), утѣшитель utěšitel
(příjmí sv. ducha); —липомѣнонъ, а
kníže Paralipomenon (část starého
zákonu); —літѣкъ, а mrtvicí raněný
(šlakem poražený); —лічнѣй мрт-
вицнѣй; п. припадокъ nával mrtvice,
záchvat mrtvice; —лічъ, а mrtvice
Paralysis; разбітый —лічѣмъ мрт-
вицѣй ранѣнѣй.
параллаксъ, а mimohled *Parallaxe*;
параллактѣческѣй mimohledný.
параллело-грамъ, а rovnoběžník *Pa-
rallelogramm*; —пѣпедъ rovnoběž-
nostěn *Parallelepipedum*.
параллель, я *m.*, п., и *f.* paralela,
čára rovnoběžná, rovnoběžka, rovno-
běžnice; 2. paralela, zákor oble-
hací; —ность rovnoběžnost, para-
lelnost; —нѣй rovnoběžný, paralel-
ní; *adv.* —но.
пара-мандъ, —манъ, а, аналавъ (crk.)
parament, řeholnický náprsník;
—пѣтъ, а zábradlí; poprsní hradba
Parapete; *adj.* —пѣтнѣй; —сѣлъ,
и *f.*, п., я *m.* slunečník *Parasol*;
adj. —сѣльнѣй; —шѣтъ, chranidlo
Parachute (při raketách).
пардалей, я, пардаль, я, рысь, барсъ
pardál Felix pardus.
пардва *f.* sluka otavní, otavník, koz-
lík *Scolopax gallinago v.* бекасъ.
пардунъ, а *m.* řebřík provazový na
korábě. [барсъ.
пардусъ, а, пардъ, а *pard v.* пардаль,
паре-мѣйникъ, а sbírka průpovědí bi-
blických; —мѣй *f.* biblická průpověď.
пареніна *f.* úhor, úlehlé, lado.
парѣніе *n.* vznášení-se v povětří.
парен-іе *n.* paření; *p.-se*; paření
(otrub dobytku); —нѣй pařenѣй.
парень, рня, *det.* паренѣкъ, нѣка

(prost.) jonák, výrostek; hoch; онъ
дѣбры п. je to dobrý hoch.
парѣ *n. indecl.* sázka.
парикмахеръ, а vlásenkář, něm. *Pe-
rückenmacher*; *adj.* -рскѣй.
парѣкъ, а vlásenka *Perruque*.
парѣль-нѣй паѣрѣі; лазењскѣй; п. вѣникъ
chvost lázeňský; —ня *f.* pařilna v
lázni, kde se paří; —щѣкъ, а ла-
зењскѣй (sluha v parní lázni).
парѣстыя лѣшади конѣ do páru (sobě
podobné).
парѣтъ (-рю, -рѣшь) pařiti (obrok;
prádlo atd.); *p.* koho v lázni, třiti
chvostem v parní lázni; mrskati
koho; 2. *p.* úhořiti, nechati ladem
ležeti; *p.-ся* pařiti se (v lázni); 2.
pařiti se (o ptácích).
парѣтъ (-рю, -рѣшь) vznášeti se vy-
soko v povětří (opřelъ парѣлъ подъ
небесами); *p.* воображѣніемъ horo-
vati (obrazností).
парѣчѣкъ, чка malá vlásenka.
паркетъ, а parket *Parquet*; паркет-
нѣй parketovaný; *p.* полъ *v.* пар-
кетъ; паркетчикъ, я parketník, ho-
tovitel parket. [dlouho drží.
паркѣй, ая, ое vřelý, со horkost
паркъ, а park, anglický sad; артил-
лерѣйскѣй *p.* park dělostřelecký.
парламентѣръ, а vyjednavatel *Parla-
mentaire*; *adj.* парламентѣрнѣй.
парламентъ, а parlament, sněmovna
(v Anglicku); вѣрхнѣй *p.* hořejší
sněmovna; нѣжнѣй *p.* dolejší *sn.*;
членъ -та člen parlamentu; *adj.*
парламентскѣй.
парма *f.* parma (ryba) *v.* барвенá.
пармазанъ, а, пармскѣй сыръ parma-
zán, parmský sýr.
парнассѣя, парнасска *f.* tolíje *Parnas-
sia* (rstl.); 2. lumírek (motýl) *Par-
nassus Apollo*.
Парнасъ, а Parnas (hora mus).

парникъ, а, *dem.* парничёкъ, чка парниště (v zahradách); *adj.* парниковый.

парн-икъ, а věc, jenž se hodí s jinou do páru; —ый párový, do páru.

парный (-ой), ая, ое teplý; -ая баня teplá lázeň; -ое молоко teplé mlíko.

паробокъ, бка (star.) parobek, mladík, hoch.

паро-викъ, а parní kotel; 2. parník, parní loď v. пароходъ; —вóзъ, а parovoz, parní vůz; *adj.* —вóзный; —вóй, ая, ое parní; п. котёлъ parní kotel; -ая машина parní stroj; 2. п. v pařeništi vypěstovaný; 3. na vzduchu sušený; -ое поле úhor, lado, úlehle, příloh.

парод-ировать parodirovati, posměšně napodobiti; —и́сть, а parodista; —и́ческий parodický; пародія *f.* parodie, posměšné napodobení.

пародокъ, дка (crk.) parodek, nedozralý plod. [zených živočichů.

парожа *f.* (prost.) první kal novoparopisnýt, я eolipila, parovod.

пароксизмъ, а záchvat; třeslivost *Paroxysmus.*

пароль, я m. heslo (vojenské) *Parole*; *adj.* парольный.

паром-ный prámový; -ния деньги *pl.* přívozné; —щикъ přívozník; паромъ, а prám (přívozný), pramice.

паростникъ, а mláz, mladý les.

паро-ходный paroplavební; —ходство n. paroplavba; —ходъ, а parochod, parník, parolod (parní loď).

партёръ, а přízemí, přízemek *Parterre*; *adj.* партёрный.

партёсъ, а (star.) partesy *pl.*, partitura; *adj.* партёсный.

партизан-ить partyzániti; -novati; —скій partyzánský; -ская война -ská vojna; —ство partyzánsství; партизанъ, а partyzán, stranník válečný.

партикулярный partikulární, soukromý; -ное платье oděv občanský, civilní.

партитур-а *f.* partitura; *adj.* —ный.

партія *f.* strana (politická atd.); 2. partie (ve hře); p. (při svatbě); 3. jistá část zboží; 4. družstvo (rybářů, zlatokopců atd.); družina vojska; духъ партіи duch strannictví.

парусин-а *f.* plachtovina; —никъ, а halena z plachtoviny; —ный z plachtoviny.

парус-ить větru podlehati (v plavbě); —никъ, а plachetník, kdo dělá plachty; —ный plachtový; -ное судно plachetní loď, plachetní koráb.

парусъ, а, *dem.* парусокъ, ска plachta; *pl.* парусá plachty; koráby; флотъ изъ десяти парусовъ loďstvo záležící z desíti korábů; идти на всѣхъ парусахъ plouti všemi plachtami.

парфóрсъ, а obojek (pro psy při cvičení).

парч-а, й *f.*, *dem.* —и́ца zlatohlav, stříbrohlav, brokát; —евóй, ая, ое zlatohlavový, ze zlatohlavu, brokatový.

паршив-ецъ, вца prašivec; —и́ть (-влю, -вишь), о- oprašiviti; —и́ца *f.* prašivá; —ость prašivost; —ый prašivý; —ѣть (о-) prašivěti (о-); паршъ, а, *pl.* парші, ей prašivina; lupy.

паръ, а pára (z vody atd.); výpar; густый п. hustá pára; 2. úhor, lado, příloh, úlehle; оставитъ землю (поле) подъ паръ, въ парý nechati pole ladem ležeti; лежащий въ парý, оставленный подъ паръ ladem ležící.

пасёние n. pasení.

пасерб-и́ца, —ка *f.* pastorka v. пáдчерица; —окъ, бка, пасербъ, а pastorek v. пасынокъ.

пасквиль, я hanopis *Pasquill*; —ный hanopisný; -ное письмо hanopis; hanlivé psaní.

пáслень, пáслѣнь, а (послѣнь, пóслень)
potměchuť, lilek sladkohořký, psí
víno *Solanum dulcamara*.

пáсмо *n.*, *dem.* пáсмецо пáсмо (*nití*);
adj. пáсмeный.

пáсмур-но *adv.* pošmourno, -ně;
—ность pošmournost; —ный poš-
mourný (о nebi i о lidech); пá-
смурѣть šmouřiti se; день начинáетъ
п. den začíná se šmouřiti, kaboniti
se, kaliti se. [hře v karty).

пасовáть (-сýю, -сýешь) pasovati (ve
пáсока *f.* míza (v těle) *Lympha*; *adj.*
пáсочный; -чные сосúды *pl.* míznice
(anat.). [břítvy.

пасóкъ, скá řemen na potahování
паспóртъ, а (пáспортъ) pas, průvodní
list *Passe-port*; паспóртный.

пассажíръ, а cestující, rocestný; *adj.*
-ýрскій; -ýрный пóвъздъ osobní vlak
(na železnici).

пассáжъ, а pasáže *Passage*.

пассáтный вѣтеръ vítr pasátní, stálý
východní vítr. [vištný.

пáстбищ-е *n.* pastviště; —ный past-
пáств-а *f.* pastva; 2. stádo; п Хри-
сто́ва st. Kristovo; духóвная п. pastva
duchovní; попечѣние о духóвной
пáствѣ péče о správu duchovní;
—енный pastevný; —ина (*crk.*) stádo
dobytka; —ити (*crk.*) *v.* пастí.

пастѣль, и *f.* pastel, malba pastelová;
adj. —ный. [*Pastinaca* (*rstl.*).

пастернáкъ, а pastinák, paštrnák
пастí (пасú, пасѣшь), пасáть pásti,
pásati (dobytěk); 2. пастí что, когó
pečovati о něco; п.ся pásti se.

пасторáтъ, а pastorát.

пастóр-ка *f.* pastorka; —скій pastor-
ský; —ство pastorství; —ша *f.* žena
pastorova; пастóръ, а pastor.

пáстрижки, жекъ *pl. f.* ostřížky *v.*
острíжки.

пастýхъ, а pastucha *m.*, pasák, *dem.*
пастушóкъ, шкá pasáček, pastýřik.
пастýш-ескій, ая, ое, —ий, ъя, ъе па-
стуші; п. пóсохъ hůl pastýřská;
—еская жизнь život pastýřský;
—еская поѣма, —ескóе стихотворѣ-
ние, идíлля selanka; —ья сýмка
(*pl.* -ьи сýмки), ярýтка пастýшья
kokoška, pastuší tobolka *Thlaspi*
(*Capsella*) bursa pastoris (*rstl.*); —ка
f. pastýřka, pasačka.

пастыреначáльникъ, а (*crk.*) arcikněz,
nejvyšší kněz.

пáстыр-скій pastýřský, pastorální,
kněžský; —ское послáние pastýřský
list (biskupův); —ство pastýřství,
kněžství; —ствовáть pastýřský (kněž-
ský) úřad zastávati.

пáстырь, я pastýř; п. духóвный па-
стýř duchovní.

пасть (падý) *v.* пáдать. [past; tlama.
пасть, и *f.* past (na chytání); 2. про-
пастьбá, ъ пасení dobytka, pastva.
пáсха *f.* velikonoce; 2. beránek ve-
likonoční.

пасхáлія *f.* tabulka velikonoční, obra-
zec, dle něhož se uhodne, kdy při-
padnou velikonoce.

пасхáльный velikonoční.

пасъ, а řemen kočárový; 2. (ve hře)
pas, kdo čeká t. nehraje.

пáсын-ковáть trhati květ tabákový;
—окъ, нка pastorek, pasynek.

пáсѣка *f.* úl, brť. [úlový.

пáсѣч-никъ, а úlař, včelař; —ный
пасю́къ, а krysa lesní *Mus decumanus*.

пататýйка *v.* потатýйка.

патáтъ *v.* батáтъ.

патѣнтный patentový.

патентов-áние *n.* patentování; —áть
patentovati; 2. znamenati pečetídlem
п. kolkem, kolkovati zboží; патен-
тованный patentovaný.

патѣнтъ, а patent.

патер-і́къ, а́, отѣчникъ *legenda o svatém*; —и́ца *f. biskupská berla*.

патеті́ческий *patetický*.

па́тока *f. nejlepší med, panenský med, porojkový med*; 2. *syrop*; (сáхарная п. *syrop cukrový, patoky cukrové*); *adj. пáточный syrobový*.

пато-лѳ́гія *f. pathologie, choroboskum*; —логі́ческий *pathologický*.

патрі́цій, я *m. patricij, měšťanský šlechtic, vladyka*.

патрі-архáльный *patriarchální*; —ápx-ия *f. patriarchie, obvod (osada) patriarchovský*; —ápxъ, а *patriarcha*.

патріáрш-ескій, ая, ое, —ій, ъя, ъе *patriarchovský*; —ество *patriarchovství*; —ествовать *býti patriarchou*.

патріот-і́змъ, а *patriotismus, vlastenectví*; —і́ческий *patriotický, vlastenecký*; патріóтка *f. patriotka, vlastenka*; патріóтъ, а *patriot, vlastenec*.

патрѳ́н-никъ, а *patronník, palička na děláni patron*; —ница, —ная сумá, патронтáшъ *prachovka, prachovnice* tobolka на *patrony* (нѣм. *Patrontasche*) *v. лáдунка*; —ный *patronový*; —щикъ, а *kdo dělá patrony*.

патрѳ́нъ, а *patron, ochránce*; 2. *patrona, náboj*.

патрѳ́ль, я *patrola, stráž obchozí, obchůzka Patrouille*; *adj. —ный*.

пáтъя, й *uhelná suť, drobné uhlí*.

пáужин-а *f.*, —окъ, нка (*prost.*) *svačina*; —ать (-аю, -аешь) *svačiti*; —ный *svačínový*.

пáуз-а *f. pausa, pomlčka*; —овать *pausovati (v hudbě)*.

пáузокъ, зка (*star.*) *v. пáвозокъ*.

паукѳ́вый *pavoukový*.

паукообráзный *pavoukovitý*; -ья на-сѣ́комья *pl. pavoukovití Arachnida*.

пау́къ, а́ *pavouk Aranea*.

пауті́н-а *f. pavučina*; —никъ, а *tořič pavoukový (Presl), pavučinník Ophrys*

arachnites; —ный *pavučínový, pavučinný*; -ая оболѳ́чка *pavučnice, mázdřice pavučinná*.

паучѳ́къ, чкá *pavouček*; —и́на *f. (crk.) v. пауті́на*.

пау́ч-ій, ъя, ъе *pavoučí v. пауко́вый*; —никъ, а *pavučnice, bělozářka Anthericum (rstl.)*. [oraný.

пахáніе *n. orání*; па́ханный, па́ханный па́харь, я *орáч*; *adj. па́харскій*.

пахáтъ (пашѳ́у, пáшешь) *orati (staroč. pachati)*.

пахв́й (похв́й), ёй *pl. f. podocasník (u koní) (— pochvy)*; сбить когѳ́ съ пахв́ей *někohe splesti, zmásti*.

пахлѳ́нъ *v. паклѳ́нъ, дубрѳ́вникъ*.

пахнѳ́тъ *v. пахáтъ*.

пахнѳ́тъ чѳ́мъ *páchnouti něčím*; п. горѳ́лымъ, пригорѳ́лымъ, гáрю *páchnouti čoudem*; цвѣ́токъ прекра́сно па́хнетъ *kvítek krásně voní*.

пахов-і́къ, а́ *dyměje, vřed v slabínách Bubo*; —и́на *f. část břicha od pupku až do třísel, podbřišek, slabiny, slabizny pl.*; —ѳ́й, áя, ѳ́е *slabiznový, tříselní*; -áя грѳ́жа прѳ́трѳ́з трѳ́selní, пр. в *slabině*; пахо́мошѳ́ночная грѳ́жа прѳ́трѳ́з в *slabině* а в *šourku*. [робокъ.

пахоло́къ, лка (*star.*) *pacholek v. папахотá f. zápach odporný (smrad)*; 2. *orba*.

пахот-никъ, а *орáч*; —ный *orný*; *orací*; -нья *орѳ́дія orací náčiní*; —ные солдáты *vojáci usedlí na ropáhta f. skála*. [zemčích.

пахта́ль-ный *vrtící*; -ая колотѳ́шка *moutvice (na vrtění másla)*; —щикъ, а *vrtič másla*; —щица *f.*; па́хтанье *n. vrtění n. tlučení másla*.

пахтáтъ (-аю, -аешь) *vrtěti máslo, tlouci máslo*.

пахѳ́ч-есть *f. vonnost*; —ій, áя, ее *vonný (páchnoucí)*; п. кáмень, аро-

малѣтъ vonný kámen *Aromalith*;
—ка *f.* macizeň (Presl), muškát
Myristica aromatica.

пахъ, а slabina, *pl.* slabiny, slabizny,
třísla; 2. *n.* v. záпахъ.

пáче *adv.* více; *n.* чаянія nad očekávání.

пáчеси, ей *pl. f.* pačes (, u), *pl.* pačesky.

пáчка *f.* paklík, balík.

пáчк-альщикъ, а, пачкúнь, а kaňhal,
mazač; -альщица, пачкúнья -чка;
—анье *n.* kaňhání, mazání; —ать
(-аю, -аешь) kaňhati, mazati; *n.* ся
kaňhati se, mazati se.

пашá *m.* paša, paše (turecký); *adj.*

пашѣнскій; пашалыкъ, а pašalik,
země pašeti podřízená.

пáшен-ка *f.* v. пашня; —никъ, а orač
v. пахáрь; —ный rolní.

пашѣн-а *f.* slabé místo v kůži vydě-
lané; *adj.* —ный, —оватый.

пáшня, и *f.* role, zorané pole.

пáшпортъ, а *v.* паспортъ.

паштѣтъ, а paštika; *adj.* паштѣтный.

пáщеки, ѣ *pl. f.* čelisti zvířecí.

пáюсь, а měchýřek jikerný; пáюсная
икрá jikry (kaviár), neočistěné od
žilek a mázder.

пáюло *n., dem.* паяльце pojídlo, spa-
jedlo, pájka, letovadlo.

паяль-никъ, а *v.* паяло; —ница leto-
vačka, nádoba na pájku; —ный,
паятельный pájecí, letovací; -ая
трубка trubka letovací; —щикъ, а
пáяние *n.* letování, pájení. [letovač.
пáясень, сня pájesen (zimnár Presl)
Ornus (rsil.).

паять (паяю, -яешь), сп . . . , пáи-
вать letovati, pájeti; *n.* ся letovati
se, pájeti se.

паяць, а paňác *Bajazzo*.

певгъ, а smrčina sibiřská *Abies sibi-*
rica v. пѣхта; *adj.* пѣвговый.

пегáнка *f. v.* атáйка.

пегáсь, а pegaz, okřídlený kůň (bá-

snický); 2. letoun, letací ryba *Pe-*
gasmus.

педа-гогія *f.* pedagogie, vychovatel-
ství; гогѣческий pedagogický;
—гогъ, а pedagog, vychovatel mlá-
deže. [u harfy).

педáль, и *f.* pedál (u varhan, u piana,
педант-измъ, —измъ, а pedantství.

педáнт-ка *f.* pedantka; —скій pe-
dantský; —ство pedantství; —ство-
вать pedantsky si počínati; педáнтъ,
а pedant.

педѣль, я pedell, sluha universitní.

пейзажѣсть, а malíř krajin *Paysagi-*
ste; пейзажъ, а krajina (na obraze)
Paysage; *adj.* пейзажный.

пекáль-ница, —ня *f. v.* пекарня.

пекáр-ное ремесло pekařské řemeslo;

—ня *f.* pekárna; —скій pekařský;

n. хлѣбъ pekařský chleb; —ство
pekařství; пекаръ, я pekař.

пеклевáн-ка *f.* podsívaná žitná mouka;
—ный хлѣбъ chleb z podsívané žitné
mouky. [(варъ).

пéкло *n.* peklo; 2. rozpuštěná smola

пеко-варѣние *n.* kolomaznictví, vaření
kolomazi; варенный kolomaznický.

пекъ, а kolomaz; dehet; 2. (crk.)
žar, znoj.

пелá *f.* (star.) plevy obilné.

пелен-á *f.* plena, plínka (na dítě);
2. ubrus na stůl; 3. pokrývka na
oltář; 4. rubáš (na nebožtíka); —áль-
ная тесьма povíjan; —áние *n.* zaví-
jení, zavínování dětí do plen: —áть
(-áю, -áешь) zavíjeti, zavínovati do
plen; *n.* ся z. se.

пеленговáть (-гýю, -гýешь) kompasem
vyměřiti; пеленгъ, а pozorování
předmětu dle čáry kompasové.

пелѣнка, *dem.* пелѣночка *f.* plínka.

пелерѣн-а, *dem.* —ка *f.* způsob límce
Pelerine.

пелѣс-ина *f., dem.* —инка skvrna *n.*

pruh jiné barvy na kůži (srsti) zvířat; —истый, пелесоватый skvrnatý; пелёсый kropenatý, strakatý (о zvířatech).

пеликánъ, а pelikán, nesyt *Pelicanus onocrotalus*; 2. pelikán (na trhání zubův).

пелóвый хлѣбъ chleb z plev.

пелýнь, пелýнный *v.* полýнь, полýнный. пель-компáсъ, а kompas na měření okolních předmětů (na moři).

пельмѣнь, я, *pl.* пельмѣни, ей *f.* knedlícky se sekaným masem (do polívky).

пѣмза *f.* pemza; *adj.* пѣмзовый; пемзováть pemzou tříti; пемзóвка *f.* tření pemzou; пемзовѣдный pemzovitý.

пенáты, овъ *pl. m.* ochranní bůžkové domácí u st. Římanů; 2. (obrazně) domov.

пенѣкъ, нькá, *dem.* пенѣчекъ, чка pník, pníček (malý peň); 2. třeň, hloubek (u hub) *Stipes*; ospenec (u ptáků). пѣнный pokutný; —ья дѣньги pokutné peníze.

пенсіонѣрка *f.* pensistka, paní, která žije z pense (z výslužného); 2. schovanka některého ústavu učebného. пенсіонѣръ, а pensista, kdo žije v pensí (na výslužbě); 2. chovanec ústavu učebného.

пенсіóнь, а пансіóнь ústav učebný a vychovavací; 2. пенсіóнь, пѣнсія *f.* pense, výslužné; дать комý пѣнсію dáti někomu pensí, dáti koho do pense; получать пѣнсію dostávati pensí.

пентáметръ, а pentametr, pětíměr.

пенти-костáрій, я, —костáріонъ, трі-óдь цвѣтнáя rituál na čas od velikopoc do letnic; —кóстія *f.*, пятидеся́тница letnice, svátky svatodušní.

пѣнтюхъ, а klacek, hulvát, maňas.

пень, пня *m.* peň; pařez; 2. (pre-

zdívka) pařez, klacek; сталь въ пень zůstal jako pařez.

пеньк-á, í *f.* konopě; —óвый konopný; пеньковáзь, а kdo sbírá a váže konopí. [domluva; výčitky *pl.*

пѣня *f.* pokuta (peněžná) *Poena*; 2.

пенáть (-яю, -яешь) комý výčitku komu dělati, domlouvati komu; —яніе *n.*

пепел-ѣніе *n.* popelení; —ýстый popelnatý; —ýть (-ю, -ýшь), ис— (селѣніе) popeliti, v popel obrátiti; п.ся v popel se obrátiti; —ýще *n.* žarovíště, popeliště. [popelavý.

пепело-вѣдный popelovitý; —цвѣтный пѣпель, а popel.

пѣпель-никъ *v.* зóльникъ; —ница popelnice; —ный popelový; 2. popelavý; —ная травá popelnice *Cineraria v.* зóльникъ.

пеплопритягáтель, турмалínъ turmalín.

пеплáнка *f.* popel chemický.

первáчь, а první druh podsíváné žitné mouky, výražka.

пѣрвен-ецъ, нца prvenec (staroč.), prvorozenec; 2. prvotiny (plodů); —ственный собóръ přední hlavní chrám; —ство, первенствó *n.* přednost (před někým); 2. prvenství; —ствовать, первенствовать na předním místě býti, přednost (před jiným) míti; первенствующій přední *Primarius*.

пѣрвенькій *dem. v.* пѣрвый.

пѣрвин-а, *dem.* —ка *f.* prvotina; —ка, скороспѣлка prvosenka, petrklíč *Primula*.

перво-áнгель, а archanděl; —брáчие *n.* první manželství; —брáчный z prvního manželství; —бýтность prvobytnost; —бýтный prvobytný; прво-ро́чáтечні; п. мѣрь prasev; —ые жѣтели praobytatele; —верхóвный (апó-столь) nejprředvější.

пѣрвое *n.* první *v.* пѣрвый.

перво-званный (святѣй апостолъ Андрей) *prvorovolaný*; —зданный *prvé stvořený*; -ья горы *prahory pl.*; —класный *první třídy*; —мученикъ, а (святѣй Стефанъ) *prvomučeník*; —мученица *prvomučeníce*; —началіе *n. nadvládí*; —начальникъ, а *nejvyšší velitel*; —начальный *prvoropčáteční*; -ья правила *prvoropčáteční pravidla*; —образіе *n.*, —образность *původní tvar, pratvar*; —образный *prvoropčáteční, původní, pratvarový*; —образъ, а *pratvar, prvotní tvar*; —отецъ, тца *arciolec, patriarcha*; 2. *arcikněz*; —пастырь, я *první pastýř*; —печатный *poprvé tištěný*; *prvotiskový*; -ья книги *prvotisky Inkunabule*; —престольникъ *primas*; —престольный градъ Москва *první stoličné město Moskva*; —проповѣдникъ *první kazatel*; —путь *n. první cesta zimní (ve sněhu)*; —рѣтій, я (star.) *měsíc říjen*; —родный (сынъ) *prvorozený (syn)*; *n. грѣхъ hřích* *prvoropčáteční, dědičný hřích*; —родство, —рожденіе *n. prvorozenství*; —рожденный *prvorozený*.

первосвятитель *primas* (nejpřednější z biskupů); —ство *primát*; —ствовать *primasem býti*.

первосвящен-никъ, а *nejvyšší kněz*; *adj.* —нический, ая, ое; —ничество *důstoj-nství nejvyššího kněze*.

перво-словіе *n. v. предисловіе*; —служитель *nejstarší jahan*; —соніе *n.*, —сонки, овъ *pl. m. první usnutí*; *první sen*; —статейный (купецъ) *první třídy*; —степенный *prvního stupně, první třídy*; —страдалецъ, лица *v. первомученикъ*; —страдалица *v. первомученица*; —стриженіе *n. první stříž (ovcí)*; —сѣдалище *n. první místo (v zasedání), předsednictví*; —сѣдальникъ, —сѣдатель

předseda, předsední (-ího m.); —учина *f. první pokus*; —учка *m. et f. začátečník, -ice*; —цвѣтъ, а, скоро-спѣлка *prvosenska, petrklíč Primula v. первишка*.

первый, ая, ое *první, prvý*; -ое мѣсто *první místo*; *n. часъ jde na jednu (o hodinách)*; въ началѣ перваго часа *hned po dvanácté*; четверть -аго *čtvrt na jednu*; сегодня -ое число *dnes prvního (t. první den v měsíci)*; -аго числа *prvního*; -аго мая *prvního máje*; во-первыхъ *předně*; кто первѣе тотъ и правѣе, первому гостю первое и мѣсто *kdo dřív přijde, ten dřív mele*.

первый-надесять (crk.), одиннадцатый *perá f. v. узá*. [jedenáctý.

пергамент-ный *pergamenový*; —щикъ *pergamentník, staroč. blanař*.

пергаментъ, а, пергамина *pergament*. пергамина-ный, —щикъ *v. пергамен...*

пердѣть (пержѣ, пердѣшь) *prděti*; пердунъ, а *prdouch*; -унья *f.*

пере-бавить, —бавлять, —бавливать *předati*; —бавка *f. předání*; —бавочный *předaný*; —балтывать, —болтать *přetrásati, znova něčím hýbati*; 2. *vyžvatlati něco*; —бивать, —бить *rozbiti (nádobu, sklo)*; 2. *ubiti, pobiti (mnoho)*; всѣхъ до одного —били *všecky do jednoho pobili*; 3. *ztlouci koho*; 4. *překlepati něco*; 5. *n. рѣчь vskočiti komu do řeči*; *n. товаръ přeplatiti zboží*; *n. мѣсто uzmouti komu místo (službu)*; *n. у корó невѣсту odlouditi komu nevěstu*; 6. *n. hokynařiti, překupničiti*; 7. *rozházeti, do nepořádku přivesti*; *n. языкъ příliš čerstvě mluvit a proto nezřetelně (jakoby jazyk přeskakoval)*; часы перебиваютъ *hodiny přeskakují (jdou nestejně)*; *n. ся roztlouci se, rozbiti se*; 2. *rozházeti*

se (do nepořádku přijíti); 3. protloukati se v životě; онъ кое-какъ съ семействомъ своимъ —бивается. перебив-ка *f.* překlepávání; 2. přeláčení (při koupí); —щикъ, —щица *v.* перебойщикъ, —щица. [chaný.

перебивный (ой) rozházený, rozcupený; перебир-ание *n.* přebírání; prohlížení; —атель přebíratel, prohlížel; —ательница -ка; —ать (-аю, -аешь), перебрать что-либо přebírati; probírati, probrati, prohlížeti; онъ перебралъ у пріятеля до тысячи рублѣй on vybral u přitele do tisíce rublů; *n.* листъ въ книгѣ přebírati listy v knize; *n.* когó něкому naklepati; *n.* ся въ нóвую квартиру přestěhovati se do nového obydlí.

перебить *v.* перебивать.

перебой, я nestejný kův (kyvadla u hodin); 2. vstříčné proudění, proud protiběžný; 3. zvýšení ceny, připlácení; přecenění; —ка *f.* jízec *n.* plůtek na rybu; —щикъ přeseňovač; 2. překupník; —щица přeseňovačka; 2. překupnice.

пере-борать, —бороть přeprati, přemoci koho; —борка *f.*, *dem.* —борочка přestěhování; 2. přepažení, zátyň; 3. výčitka; *adj.* —борочный; —борный přebraný (přes míru); —бороздить, —боразживать přebrazditi; —боронить, —боранивать převláčeti (branami); —боръ, а přebytek; 2. přebírání; 3. *pl.* —боры, овъ úskalí, kameny v řece; —бранить всѣхъ se všemi se vyvaditi; *n.* ся dlouho se vaditi (mezi sebou); —бранка *f.* hádka, váda; —брать *v.* перебирать; —брести, —брестъ (чрезъ комнату) přeplížiti se (přes pokoj; 2. přebřísti (řeku); —брить, —бривать přeholiti koho; *n.* ся př. se; —бродить, —браживать proleztí

(vyšmekati *n.* vytlouci všecky kouty); 2. překysati, překvasiti; —бросать přeházeti; —бросить přehoditi; —брасывать přehazovati; —броска *f.*, —брошение *n.* přehození; —брызгивать (платье грязью) postříkati, zastríkat (blátem); —брызнуть чрезъ лóдку přestříknouti; —будить (всѣхъ) zbuditi (všecky); —бывать, —быть (въ Лондонѣ, въ Парížѣ) přebývati, pobývati někde; у насъ сегодня много гостей —было u nás zůstalo dnes mnoho hostů; —бѣгать, —бѣжать (чрезъ дорóгу) přeběhnouti, přebíhati (přes cestu); *n.* къ неприятелю přeběhnouti, přebíhati k nepříteli; *n.* на бѣгу předběhnouti koho; —бѣгать (всѣ улицы) přeběhati *n.* sběhati všecky ulice; —бѣгаться, —бѣгиваться uběhati se, běhání uvyknouti; —бѣгъ, а, —бѣжка *f.* přeběhnutí; 2. —бѣжка vzdálenost k přeběhnutí vyměřená (při dostihách); —бѣжчикъ, а přeběhlík, zběh; —бѣленный přebílený; —бѣлѣть, —бѣлывать přebíleti, znovu obíleti; 2. na čisto přepsati; —важивать *v.* перевозжать; —валение *n.*, —валка *f.* převalení, převržení; —валить, —валивать převaliti, převrhnouti; 2. přepravit přes řeku; ему уже за семьдесятъ —валило už je mu přes sedmdesát; *n.* ся převaliti se, převrhnouti se; kolísati se; —валь, а přepravení *n.* převezení přes řeku; ити на *n.* převezti, přepravit (přes řeku); —валать převalchovati; *n.* ся převalovati se (v blátě); —варение, —варивание *n.*, —варка *f.* převaření, prevařování; —варить, —варивать převariti, -ovati; —варный převařený; —веденецъ, нца přestěhovanec; osadník; —ведение *n.* převedení; *v.* переводъ;

—ведѣнка *f.* osadnice; —везѣние *n.* převezení; —везті, —вѣзть převezti *v.* перевозіть; —вернѣть, —вѣрты-
вать převrátiti; překroutiti (slova),
obrátiti; —верстать, —вѣрстывать pře-
lamovati (sazbu v tiskárně); —вѣрст-
ка *f.* přelamování; —вѣртель kozí
list otáčivý *Lonicera Periclymenum*
(*Caprifolium Periclymenum*).

перевѣрт-ка *f.*, —ывание *n.* překrou-
cení (klíče); —ывать *v.* перевернѣть;
2. *n.* *v.* перевертѣть; —ышъ, а rána
(tak že se po ní obrátí).

пере-вертѣть, —вѣртывать, —вѣрчи-
вать překroutiti (zámek); přešrou-
bovati; —вершатъ, —вершѣть, —вѣр-
шивать дѣло věc (řízení) znovu pře-
hlednouti a nový úsudek vydati;
—вести, —вѣсть převesti *v.* пере-
водіть; —взнуздать, —взнуздывать
dátí koni jinou uzdu; —вивать,
—вѣть převiti, převinouti; 2. pro-
plesti (vlasu stužkami); 3. složit
seno s jednoho vozu na druhý;
—вивка *f.*, —вивъ, а převinutí; 2.
propletení; —вивной překroucený;
obtočený; —вирать, —вратъ lži opa-
kovati; 2. lživě vypravovati; 3. *n.*
всѣхъ ve lži přestihnouti; —вѣры,
овъ *pl. m.* lži; —висать, —вѣснуть
viseti přes něco; —вѣслый převislý;
—вѣдина, *dem.* —вѣдинка *f.* příčka,
příčný trám; 2. spěnka, trám vazný.

перевод-итель převodce (směnky); 2.
hubitel (hmyzu); —ить, перевести,
перевѣсть převáděti, převesti (pěšky);
2. přendati, přeložiti, přesaditi (na
jiné místo); 3. přeložiti (do jiného
jazyka); *n.* на русскій, на латинскій
языкъ přeložiti do ruského, do la-
tinského; 4. *n.* вѣксель převesti
směnku; *n.* имѣние на имя своѣй
женѣ převesti *n.* postoupiti jmění
na jméno své ženy; 5. *n.* (всѣхъ

крысъ) vyhubiti (všecky krysy); не
дѣстъ дѣху перевѣсть nedá ani od-
dechu; *n. ся* převesti se; přeložiti se.
перевѣд-ный přenešený; -ное имѣние
postoupené jmění; -ная статья pře-
ložený článek; -ныя рѣчи klepy
pl.; —ческій překladačský; —чикъ,
а překladač; 2. klepař; —чица
překladačelka; 2. klepačka, klepna.
перевѣдъ, а převedení, přesazení
(úředníků), přestěhování (sedláků);
2. překlad (spisu); 3. vyhubení
(hmyzu); 4. převod, převedení, pře-
nešení *n.* postoupení majetku; *pl.*
перевѣды, овъ výhybka (na želez-
nici); klepy, tlachy.

пере-вѣжжать, —вѣжживать uzdu ji-
nak uvázati; —возіть, —везті pře-
vážeti (přes řeku); zboží převezti;
n. ся převezti se.

перевѣз-ка *f.* převezení; —ное *n.*
přívozné, plat za přívoz; —чикъ,
перевѣщикъ, а přívozník; перевѣзъ,
а přívoz (přes řeku); přívozné, ého *n.*

пере-волѣка *f.*, —волѣкъ, а *m. v.* во-
локъ 1); —волѣчь, —волѣкивать
převleci, vláčetí s místa na místo;
—воротіть, —ворѣчивать převrátiti;
obrátiti; *n. ся* př. se, obr. se; —во-
ротъ, а převrat; —ворѣчать převra-
ceti všecko; —ворѣшѣть, —ворѣши-
вать rozhazovati kupu sena; roz-
třásati; —вратъ *v.* перевирѣть; —вѣ-
вать, —вѣять znova převívati; —вѣ-
даться, —вѣдываться съ кѣмъ s ně-
kým o něco jednati, vyjednati; ро-
читати se s kým (pohnati ho k od-
povědnosti); —вѣнчать, —вѣнчивать
znova oddati; 2. mnoho (párů) od-
dati; —вѣсити *v.* перевѣшивать; —вѣ-
сище *n.*, —вѣсие *n.* (star.) stan; 2.
věšadlo (na síti, na prádlo atd.); —вѣс-
ный мостъ váha můstková; —вѣсъ, а
převaha; ружѣ на *n.*!

перевѣт-никъ, а (star.) zrádce, do-
našeč; —ница zrádkyně; —ный
zrádný; перевѣтъ, а zrada.

перевѣш-агъ zvěšeti (mnohé); —ивать,
перевѣсить jináč pověsiti; 2. zнова
vážiti (na váze); 3. převažovati, klo-
niti se (o váze); podržeti vrch nad
někým; п.ся пр. se.

перевяз-ка *f.* převazování (slámy);
пр. (rány); 2. obvazek, úvazek; —ный
obvazkový; obvazovací; —очная па-
лата obvazovna (v nemocnici); —ы-
вание *n.* převazování; —ывать, пе-
ревязать převázati, převazovati (otýp-
ky slámy atd.); 2. пр., obváзати,
zavázати hlavu, ránu; 3. váзати (при
stavbách); п.ся převázати se; пе-
ревязь, и *f.* přepáska *Bandelier*; *E-
charpe*; перевясло *n.* (crk.) svazek
(fíků).

пере-гадить, —гаживать všecko за-
mazati, zkaziti; —ганивать *v.* пере-
гонять; —гартъ, а přepálení něčeho;
вѣс přepálená; nadbytek líhoviny
(v nápoji); *adj.* —гартный; —гатить,
—гачивать zahatiti, hatěmi zahra-
diti; —гибать, —гнѣть přehnouti;
п.ся пр. se; —гибной, ая, ое pře-
hnutý; —гибнуть zahynouti; вѣс
—гибли všickni zahynuli; —гибъ, а
пřehyb, záhyb; —гладить, —глажи-
вать znovu hladiti, přehl.; všecko
vyhladiti; —глохнуть ohluchnouti
(o mnohých); 2. udusiti se (o rost-
linách); —глушатъ ohlušiti všecky;
—глядка *f.*, —гляды *pl. m.* tiché
pohlížení na někoho; —глядѣть pře-
hlídnouti; —глядывать (—глянѣться)
přehlížeti; п.ся между sobою vzá-
jemně na sebe pohlížeti, pohledy
mezi sebou střídати; —гнать pře-
hnati *v.* перегонять; —гнить, —гни-
вать přehniti; —гноить, —гнаивать
přehnojiti; —гной, я hnůj zetlelý;

—гнѣть *v.* перегибать; —говорить,
—говаривать о чѣмъ rozmlouvati o
něčem; vyjednávati o něčem; ora-
kovati něco pověděného; jiné pře-
křičeti; pomlouvati koho; п.ся о
чѣмъ vyjednávati s někým o něčem.
переговор-ка *f.* rozmluva o něčem;
—ная труба mluvidlo, rozpravná
trubice; —ные статьи pojednání,
pojednací články; —щикъ vyjedna-
vač; sudílek, přetřepavač; перего-
воръ, а, *pl.* —говоры vyjednávání
s někým, rozprava; людские —ы lid-
ské řeči, klepy.

пере-годить vyčkati času, počkati;
—годовать rok někde přebývati.

перегон-ка *f.* přehánění; пр., přepa-
lování (lučeb.); —ный přehaněcí;
—ная шерсть čistěná vlna; —щикъ
přehaněč, destilátor; перегонять pře-
honiti, přeháněti; předhoniti koho,
předstihnouti; п.ся předstihovati se.
пере-горать, —горѣть shořeti (на
popel); 2. zetlíti (o hnoji); —горт-
лый заhořklý (olej, máslo), prožluklý;
—горткнуть, —горткнуть zhořknouti;
—городить, —гораживать přehra-
diti; п.ся пр. se; —городка, —го-
родочка *f.* příhrádka, přehrada; 2.
španělská stěna; —горьлый shorelý;
—гранить, —гранивать přebrousiti,
znovu brousiti (kámen); —граничить,
—граничивать znova ohraničiti, vy-
meziti; —гружать, —груживать,
—грузить přendati zboží na jinou
loď; 2. příliš mnoho uložit; —груз-
ка *f.* přendání, překládání (na ji-
nou loď); —грузной товаръ zboží
překladací; —грызать, —грызть pře-
hryzti, rozhryzti; п.ся kousati se
п. vaditi se s kým; —грѣвать, —грѣть
přehřívati, ohřívati; —грѣtie, —грѣ-
вание *n.* ohřívání; —грязнить zama-
zati; п.ся з. se; —губить zahubiti;

—гузня, *и f.* tchoř ruský, kuna tchořovitá *Mustela sarmatica*; —гўль, а hejření; —гулять hejřiti; —густить, —гущать přehustiti, příliš zhustiti.

передав-аніе *н.* odevzdávání, dodávání; přinášení (rozkazů); —атель dodavatel; *п.* вѣкселя rubopisec; —ать, передать odevzdati; dodati (rozkaz, psaní atd.); *п.* вѣксель převести směnku rubopisem; postoupiti (dluhu, peněz); *п.ся* nepříteli vzdáti se nepříteli.

пере-давить, —давливать (всѣхъ) rozmačkati, romačkati (mnoho); —дávка *f.* romačkání; —дарить, —даривать (всѣхъ гостей) obdarovati, rodarovati (všecky hosti); *п.* невѣсть своей всѣ вещи darovati nevěstě své všecky věci; *п.ся* vzájemně se obdarovati; —дѣтокъ, тка со се předalo; *adj.* —дѣточный; —дѣтчикъ, а zběh, přeběhlec; —дѣтчица *f.*; —дѣть (*praes.* —даю, *fut.* —дамъ) odevzdati *в.* передавать; —дѣча *f.* odevzdání; dodání; vzdání, postoupení (majetku); 2. chladič, chladící čber (na lahvice s vínem).

передѣанн-икъ, а, *dem.* —ичекъ, чка předsín u lázně; —ый před lázní se nalézající.

пере-двигать, —двигать, —двигивать, —двинуть přendati; přestrčiti; *п.ся* hýbati se sem tam; едва —двигаться на ногахъ sotva nohama hýbati; —движка *f.* přestrčení; —движной, ая, ое přestrkavací, přendavací; —двоение *н.*, —двойка *f.* přehánění, přečišťování (lučeb.); —двойть, —двигивать přeháněti, přečišťovati (lučeb.); —дѣргать, —дѣргивать, —дѣрнуть provlíknouti (šňůru); 2. omylně jinou kartu odkryti (ve hře v karty);

—держаніе *н.* přechovávání; —держанный přechovaný.

передержитель, я přechovavač; —ница *f.* —чка; —ство přechovávání (podezřelých lidí).

пере-держать, —держивать předržeti, —žovati; 2. přechovávati (podezřelé lidi); 3. příliš mnoho vydávati (peněz); —дѣржка *f.* *в.* передержаніе; —дирпать, —драть roztrhati, rozedrati (všecko); 2. zmrskati mnoho lidí; *п.ся* rozedrati se, roztrhati se.

передѣть (пережѣ, передѣшь) въ запасъ starati se pro budoucnost, zăsobiti se pro budoucí čas.

передк-ѣ, овъ *pl. m. в.* передокъ; —овый předkový; —ья колѣса přední kola. [den někde býti.

передневать den někde strávit, přes перед-никъ, а, *dem.* —ничекъ, чка zástěra; кожаный *п.* kožená z.; —ній, яя, ее přední; —няя *f.* přední pokoj, předpokoj, předsín; —ніе мѣжи přední mužové.

передов-ой, ая, ое přední, předový; *п.* рядъ přední řad (vojska); —ая стража přední stráž (před vojskem); —ое войско přední voj *в.* авангардъ; —ая сцена předjeviště *в.* авансцена; —ой баранъ přední *п.* náčelní beran; —шій, а предакъ, (přední lovec sobolů, přední dělník atd.).

пере-докладывать, —доложить znova přednáseti (záležitost).

передокъ, дка přeдек (přední část zabitého dobytka); nárt (na střevici); přeдек сані, пр. vozu; *pl.* передки, овъ přední vozík dělový.

передомъ *adv.* předem.

пере-дохнуть zdechnouti (o dobytku); —дохнуть oddychnouti si; —дражнить, —дразнить posmívati se komu, posměšek si z koho dělati; —драть *в.* передирать; —дробить,

—дроблять, раздр . . . rozdrobiti;
—дро́глый zkřehlý; —дро́гнуть
zkřehnouti (na těle od mrazu);
—дря́блый scvrklý, seschlý; —дря́б-
нуть scvrknouti se, seschnouti;
—дря́га *f.* veliký nepokoj, zmatek;
—дúмать, —дúмывать přemysleti si
něco; rozmysleti se, rozmýšleti;
—душít zadusiti, zaškrtiti, zadá-
viti (волкъ — душилъ всѣхъ овечь).
перёдъ, передо (передо мной) *praep.*
před; п. судъ před soud; п. сýдомъ
před soudem *v.* предъ.
перёдъ, а přední strana, přední část,
předek; 2. budoucnost; взять п.
předstihnouti; вперёдъ ku předu;
budoucně.
переды́шка *f.* krátký oddech.
передѣл-ать, —ывать předělati; 2. do-
дělati; п.ся předělati se; —ка *f.*
předělání, předělávka.
пере-дѣлѣть, —дѣливать znovu roz-
дěliti; —дѣль, а nové rozdělení; pře-
дělání, změna; razírna (*v.* mincovně);
—дѣльный předělaný; —ая монѣта
mince k předělání; —ёмный zachy-
cený; —ёмщикъ kdo zachycuje psaní
atd.; —ёмъ, а zachycování (psaní,
sběhů atd.); 2. plat od zachycování;
—жарить, —жаривать znovu peci,
znovu smažiti; příliš peci, přepec;
—жать, —жимать znovu vymáčkati,
znovu vyždímati; stáhnouti žíly;
—жать, —жинать všecko rožiti;
—ждать, —жидать přečkati; п. грозý
př. bouřku; пере́жданный přečkaný;
—жевать, —жёвывать přežívati, pře-
žvykovati; —жѣвка *f.* přežívání,
přežvykování; —жѣгъ лѣсу zapálení
lesa; —женить всѣхъ сыновей сво-
ихъ oženiti všecky své syny; п.ся
oženiti se; —жечь, —жигать všecko
spáliti, sžíci; propáliti; přepáliti
(nit); п. ко́фей spáliti, t. příliš upra-

žiti kávu; п.ся spáliti se; —жѣвка
f., —жѣвъ, а pobyt u někoho po
jistý čas; —жидѣть, —жижать příliš
zřediti; —житіе *n.* přežití, pře-
čkání; —жить, —живать когó
přežití, přečkati koho; —жрать,
—жирать všecko sežrati; —звани-
вать vyzváněti (na zvony); п. къ
водосвященію vyzv. na svěcení vody;
—звать, —зывать odlouditi koho;
перезванный odlouzený; —звонъ, а
vyzvánění; —зимовать přezimovati
někde; —знобить všecko oznobiti;
—зрѣлый přezrálý; —зрѣть, —зрѣ-
вать přezráti; —зябать, —зябнуть
všecek ozábsti, všecek zkřehnouti;
—играть, —игрывать přehrati ještě
jednou; —имать *v.* перенимать;
—именование *n.* přejmenování, zmē-
na jmena; —именовать, —именовы-
вать přejmenovati, jinak pojmeno-
vati; п.ся př. se; —ймка *f.* chytání
zběhů; —ймчивый účelivý, chápavý;
-ость -ost; —ймчикъ *v.* переёмщикъ;
—иначить, —иначивать přejinačiti,
zjinačiti, změnit; —ачение, —ачивание
n.; —искать, —искивать všecko
přehledati, probledati; —казать
ukázati (mnoho, všecko); —калѣть,
—каливать rozžhavi, rozpáliti ještě
jednou; 2. příliš rozpáliti, příliš ka-
liti; —каль, а přílišné kalení *n.*
rozpálení; —калывать *v.* переколóть;
—кальная печь pec rozpalovací;
—капчивать *v.* перекоптіть; —ка-
пывать *v.* перекопáть; —катать, —ка-
тывать z nova navinouti, převínouti;
přemandlovati (prádlo); п.ся přev.
se; —катать, —катывать, —качивать,
—катить převáleti s místa na místo;
п.ся převáleti se; —кати́-поле *n.*,
синеголовникъ šater *Gypsophila*
(*rstl.*); —катный převalovací; —ья
каменья bludné balvany; голь —кат-

ная (posměš.) holý jako kůl; —кать грѣма rachocení hromu, hřmění, hřímání; 2. víření bubnu; —квасить, —квашивать překvasiti; —кваска *f.* překvašení; —кидать, —кідывать přehoditi, přehazovati; —кіднуть камень чрезъ рѣку přehoditi kámen přes řeku; —кідываться мячемъ pohazovati sobě (vzájemně) míčem; онъ —кіднулся къ nepřítelůmъ on přeběhl k nepřátelům; —кипать, —кипѣть převařiti se; —кипѣлый převařený; —кисать, —киснуть překysati; —кислый překyslý.

перекись, и nadkysličník *Peroxyd.*

пере-клáдина, *dem.* —клáдинка *f.* příčka, příčný trám; 2. lávka (přes potok atd.); —клáдка *f.* přeložení něčeho s jednoho místa na druhé, přendání; přestavění kamen; —кладной, ая, ѳе přendavací; —кладная *f.* poštovský vůz (jenž se na každé stanici střídá); ѳхать на —кладныхъ jeti s podloženými koňmi; —клáдь *v.* переклáдина; —клáдывать, —клáсть překládati s místa na místo; přendavati; přestavěti kamna; 2. —клáдывать, —ложить proložiti, mezi něco vložiti; *n.* каменную посуду сѣномъ položiti seno mezi kamenné nádoby; *n.* přepočítati, znovu počítati; —клеить, —клеивать přelepiti; *n.* ся *př.* se; —клéйка *f.*, —клеénie *n.* přelepení; —кликать, —клікать, —клікнуть zejména volati, vyvolávati; *n.* ся volati na sebe; —клічка *f.* vyvolávání dle jmen; —ковать, —кóвывать překouti, překovati; —ковёркать, —ковёркивать překroutiti něco; *n.* по свóему *př.* dle svého; —колотить, —колáчивать natlouci mnoho (hřebíků); vyklepati (více kožichů); všecko roztlouci; všecky ztlouci; všem natlouci *n.* ся roz-

tlouci se; —колóть, —кáлывать robiti (kuřata, husy, mnoho lidí); rozštípati všecko dříví; *n.* себѣ рýки rozpíchati sobě ruce; *n.* ся rozštípati se; —копáть, —кáпывать překopati, znova kopati; zkopati všecko; —коптítъ, —кáпчивать přeuditi, znova udit; přeuditi, příliš udit; —коптѣть příliš se vyuditi; —кóпъ, а при́кор, strouha překopáním udělaná; 2. *n.*, перекóпъ, и *f.* průplav (ke spojení řek); —кóрный hašteřivý; vzdorný (příkořivý); —кóробить zkřiviti (mnohé věci); *n.* ся *zkř.* se; zhortiti se (o prknech); —кóрщикъ, а hašteřil; —щица *f.*; —кóръ, а, *pl.* —кóры hašteření, hádka; емý на —кóръ jemu na příkoř; —кóряться hašteřiti se; —кóсить, —кáшивать (всѣ дугá) zkositi (všecky luka); —кóсый zborcený, křivý (o prknech).

перекось, и *f.*, перекóсина *f.* křivina. пере-кочевáть, —кочёвывать kočovati do jiného místa; —красить —кráшивать přebarviti; příliš barvami natřiti; —краска *f.* přebarvení; —красокъ, ска přebarvená látka; —крестítъ, —крéщивать křížem znamenati, přežehnati; *n.* ся křížem se znamenati, přežehnati se křížem, křížovati se; přejíti na jinou víru; znova se pokřtiti; —крéстный výстрѣль křížová střelba; —крéстокъ, тка křížovatka, rozcestí. [нý жид. перекрестъ, я *m.* pokřtěнец, pokřtěперекрещён-ецъ, нна novokřtěнец; —ка *f.* -нка; —ie *n.* překřtění, novokřtění.

пере-кривítъ zkřiviti (mnoho věcí); —кричáть, —крікивать překřičeti koho; —крóй, я мѣсяца (star.) čtvrt měsíčná; —крóйка *f.* nové přikrojení; —кроить, —кράивать znova

přikrojití; —кропѣть skropiti (mnoho); —крошѣть, —крóшивать rozdrobiti, roztroliti; —крутѣть, —крýчивать překroutiti, všecko skroutiti; п.ся skroutiti se; —крыть, —крывáть nově potáhnouti (kožich, nábytek); 2. dům z novu pokryti; 3. přebiti (v kartách); —крышка *f.*, —крыtie, —крывáние *n.* nově pokrytí domu; 2. přebiti (v kartách); —крѣпѣть, —крѣплáть nově upevniti; 2. právním způsobem postoupiti (п. деревню за сына); —кувѣркать, —кувѣркивать, —кувырнѣть převrhnouti; —кумѣться съ кѣмъ skmotřiti se s kým; —купáть всеcky vykoupati; п.ся vykoupati se ještě jednou; —купáть, —купѣть odkupovati, překupovati; 2. přeplatiti něco; —кúпка *f.* odkoupení, překupování; —купнóй, áя, óе odkoupený; —купнá *f.* skoupené zboží; —кúпорить, —кúпоривать lahvicí jinak zaspáti; —купщикъ, á překupník; —купщица *f.* překupnice; —курѣть, —кúривать nově překouřiti; —кусáть pokousati; собáка —кусáла проходжихъ pes pokousal mimojdoucí; —кусѣть, —кúсывать rozkousati, překousati; něco na rychlo zakousnouti (t. snísti); —лагáть *v.* переложѣть; —ладѣть, —лáживать jinak spořádati; 2. přeladiti, jinak laditi (hudební nástroj); —лázь, —лáжить, —лáживать přelezti, zleztí (všecky střechy); —лázь, а přeletění; 2. přeběhnutí zajíce přes pole; —лáмывать *v.* переломѣть; —легáть, —лечь přelehnutí, jinak lehnouti; jinam lehnouti; дорога —легáетъ чéрезъ степь dráha (п. cesta) vede přes step; —лежáлый přeleželý; —лежáть, —лэживать, п.ся přeležeti se (ležením se zkaziti);

—лежáть бокá proležiti si boky; —летáние *n.* přeletání; —летáть, —летѣть přeletěti, přeletovati; —лётный přeletavý; —лётныя птицы přeletaví ptáci; —лётъ, а přelet, přeletění; таžení (ptactva); на п. стрѣлы на dostřel, co by šipkou dostřelil; —ливáть, —лѣть přelívati, přeliti (пř. přes míru; př. z jedné nádoby do druhé; z novu př.); п.ся přelívati se; rozplývati se písňemi (o slavíku); мѣнiti se barvami; —лívка *f.*, —ливáние *n.* přelívání, přelívka; —ливнóй, áя, óе přelíváný; —лívчатый мѣнавý (o látkách, barvách); —лívщикъ, а přelivač; —лívъ, а мѣнѣние-se barev, мѣनावост; 2. přebízka (v hudbě) *Roulade*; 3. *v.* перелívка; —лизáть, —лízывать всеcko oblízati; —линевáть palinovati (čáry); лínка *f.*, —линáние *n.* línání (ptáků, zvířat); —линáлый vylinálý; —линáть línati; —листовáть, —лístывать přehazovati listy v knize. перелѣфть, перелѣвъ, и *f.* chalcedon; *adj.* перелѣфтовый.

пере-ловѣть (всю рýбу) vyloviti всеcky rybu; п. вóровъ schytati zloděje; —лóгъ, а příloh, úhor, lado; —ложéние *n.* přeložení; —ложѣть, —лагáть přeložiti (jinam); př. do jiného jazyka; přenesti na jiný nástroj hudební; —лóй, а карачка *Gonorrhoea (Tripper)*; *adj.* —лóйный; —лóйная трава tolije *Parnassia (rstl.)*; —ломѣть, —лáмывать přelomiti, přelamovati; zlomiti, zlámati; —ломáть mnoho rozlámati; —лóмка *f.*, —ломлэние *n.* přelomení, zlomení; —ломлэние лучей lámání paprskův; —лóмъ, а přelomení, zlomení; zlomenina; п. кóсти zlámání kosti; п. odstávka schodův, odpočívadlo; п. болéзнь rozhodná změna

nemoci *Krisis*; дѣлать что на п. дѣлати něco na vzdory; —лопаться, —лопываться rozpukati se (na mnoha místech); —лощить přeleštiti, znova leštiti; —лѹда *f.*, —лужение *n.* přecínování; —лудить, —луживать přecínovati, znova rocinovati; —лукавить когo přelstiti koho; —лукать, —лукнуть (каменья чѣрезъ рѣку) přehoditi; —лѣзть, —лѣзать přelezti, přelízati; —лѣсокъ, ска mladý les, mlází; —лѣсье *n.* světlé místo uprostřed lesa; —лѣка *f.* pes s prohnutou pateří.

перемаз-анецъ, ица kdo přestoupil na jinou víru a byl znova pomazán; —аніе *n.*, —ка *f.* přemazání, opětné pomazání; —ать, —ывать přemazati, znova pomazati.

пере-малевать, —малёвывать přemalovati; —малывать *v.* перемолотъ; —манить, —манивать (къ себѣ когo) přilouditi k sobě někoho, odlouditi koho; —маненный, —манённый; —манщикъ loudil, vábil; —ица *f.*; —ичій, —ья, —ье *adj.*; —марать, —марывать všeco pomazati, zmazati; přeškrтati (písmo); п.ся zmazati se; přeškrтati se; —маслить, —масливать přemastiti, příliš máslem *n.* olejem namazati; помастити; п.ся р. se; —матывать *v.* перемотать; —махать, —махивать, —махнуть přeskočiti; přemrstiti se (na druhou stranu), přehoupnouti se; п.ся dávati si znamení rukama; —мачивать *v.* перемочить; —мачивать *v.* перемостить; —медленіе *n.* sečkání; prodlení; —мѣдлить, —мѣдливать sečkat, vyčkat, počkat; prodlíti.

перемеж-аесть střídavé následování slojí za sebou (v horn.); 2. přestávka v nemoci; —ать, —ить přestávky дѣлати; п.ся přestati na chvíl-

ku (-ýлся дождь); střídati se (o slojích hornických); —ающийся источникъ pramen, který časem vysychá. перемеж-ка *f.* přestávka; п. въ лихорадкѣ рѣ. v zimnici; —ливый, —ный s přestávkou; střídavý; —ливая лихорадка střídavá zimnice, střídavka.

пере-мерзать, —мерзнуть přemrznouti; promrznouti; vymrznouti; mrazem chuť zkaziti; —мерзлый promrzlý, přemrzlý; —месті, —месть, —метать přemesti, znova mesti; —метать, —мѣтывать přehoditi, přeházeti; 2. přiflastrkovati, lehce přišiti; п. чѣмъ pohazovati něčím (míčem); —мѣтка *f.* *v.* перекидка; —мѣтникъ, —мѣтчикъ zběh, přeběhlík *v.* перебѣжчикъ; —мѣтный nestálý, vrtkavý, vrtkavé mysli; —ая сумá vrtkavec, vrtohlavec, větroplach, pudivír; žvanil; *pl.* -ья сумки přesýpací pytel (bisah = *bisaccium*); —мѣтчивый vrtkavý; zrádný; —мѣть, а přehození; 2. přeběhnutí (k nepříteli); 3. čeřen, smyk (hazecí síť rybářská); —миги, овъ *pl. m.* vzájemné mrkání na sebe, řeč posunkami; —мигиваться, —мигнуться mrkati na sebe (vzájemně); —минать, —мѣть přemnouti, znova mnouti, znova tříti; п.ся stavěti se rozpačitým; —миřitъ smířiti všeco; п.ся sm. se; —міріе *n.* příměří; *adj.* —мирный; —мкнѹть *v.* перемякать; —мога *f.* přemožení; —могать, —мочь přemáhati, přemoci; п.ся рѣ. se; —моклый promoklý; —мокнуть, —мокать promoknouti; —молвить съ кѣмъ promluvit s někým; —молвка *f.* krátká rozmluva, rozprávka; —молотить, —молачивать přemlátiti (znova); všeco vymlátiti; п.ся přeml. se; —молотъ, а

přemlácení (znova); —молоть, —мá-
 лывать přemliti (znova); všecko se-
 mliti; —молъ, а přemletí; —морить
 vymoriti; vyhubiti (hmyz); —морó-
 зить nechati vymrznouti; —мостить,
 —мáщивать předlážditi; —мóстка *f.*,
 —мощéние, —мáщивание *n.* předláž-
 dění; —мотáние *n.*, —мóтка *f.* pře-
 motání na jiné klubko, převinutí;
 —мотать, —мáтьивать přemotati, pře-
 vinouti; —мочéние *n.*, —мóчка *f.*
 promočení, namočení; —мочить,
 —мáчивать promočiti; znovu namo-
 čiti; máčeti sukno, kropiti sukno;
 —мóчь *v.* перемогать; —мудрить,
 —мудрять přemudrovati; přelstiti
 koho; —мутить zkaliti (vodu); 2.
 seštvati lidi dohromady; —мýть, а
 nepokoj, potřzka (mezi lidem);
 —мýчить všecko zmučiti; 2. unaviti,
 zemdliti; *п.ся* unaviti se; —мывать,
 —мýть přemyti (znova); všecko pře-
 myti; *п.ся* př. se; —мыкать дѣлати
 hráze v řece; pažiti; —мыкать, —мы-
 кивать znova česati (len); všecko
 vyčesati; 2. mnoho vytrpěti, vystáti;
 —мыслить přemysleti si něco, roz-
 мыслiti se; —мычка *f.* hráz; 2. kle-
 nutí obloukové; —мѣна *f.* přeměna,
 proměna, změna; —мѣнѣние *n.* pře-
 мѣnění, prom., zm.; —мѣнить, —мѣ-
 нять přeměniti, prom., změniti; *п.ся*
 přeměniti se, prom. se, změniti se;
 vyměniti se; —мѣнность proměn-
 nost, proměnlivost; —мѣнный pro-
 мѣnný, proměnlivý; —ья лошади
 podložené koně; —мѣнчивый pro-
 мѣnlivý; vrtkavý, nestálý v mysli;
 —ость; —мѣняемость *v.* перемѣнность,
 перемѣнчивость; —мѣрить, —мѣрять,
 —мѣрять, —мѣривать přeměřiti (zno-
 va); všecko změřiti; —мѣсить, —мѣ-
 шивать přemísiti (znova); —мѣска
f. přemísení; —мѣшать, —мѣшивать

promíchat, promísiti; *п.ся* пр. se;
 —мѣщать, —мѣстить přendati, pře-
 místiti; *п.ся* пр. se; —мѣщѣние *n.*
 přendání, přemístění; —мѣклый, příliš
 změkklý; —мѣкнуть přeměknouti,
 příliš změkknouti; —мѣть (—мнý) *v.*
 переминать; —не-
 сѣние *n.* přenešení; —нести, —но-
 сить, —нашивать přenesti; *пр. п.*
 snesti něco (t. vytrpěti); *п.* дѣло
 изъ нѣжняго судá въ вѣсшій odvo-
 lati se od nižšího soudu k vyššímu;
п.ся пр. se; —низать, —нѣзывать
 jinak navlíknouti; —нимать, —нѣть
 (переймý) přejmouti, přejímati; за-
 тýкати, chytati zloděje; *п.* у когó
 что pochytiti něco od někoho, při-
 učiti; *п.ся* přiučiti se.

перѣние *n.* *v.* оперѣние.

пере-носить *v.* перенести; —носица
f., —носъ *n.* kořen nosový (nejho-
 řejší část nosu); —носка *f.* přene-
 šení; —носный přenešený; přenos-
 ný; *п.* смýслъ přenešený smysl;
 въ -омъ смýслъ v přenešeném smy-
 slu, obrazně; -ое дѣло odvolací
 spis; -ое právo odvolací soud; —ья
 камѣня bludné balvany; —носъ, а
 přenešení; přenos, přenáška (v účtech)
 »пřenešeno« *Transport; pl.* —носы
 klepy; —ночевать, —ночѣвывать
 přepocovati; —ночѣвка *f.*, —ноче-
 вание *n.* přepocování; —ношѣние *n.*
 přenošení; —нощикъ, а nosič, pře-
 našeč; klepař, tlachal; —нощица *f.*
 nosička; 2. klepna, tlachalka;
 —нұздывать *v.* перевзнұздывать;
 —нұхать, —нұхивать očenichati vše-
 cko; *п.ся* čmuchati na sebe vespo-
 lek; *п.ся* съ кѣмъ sčuchnouti se (t.
 srozuměti se) s někým; —нѣtie *n.*
 schytání, zatknutí zlodějů; —нѣть
v. перенимать; —обрóчить, —обрó-
 чивать когó uložití jiný obrok (roční

plat); —обувать, —обуть přezouti; п.ся пр. se; —одѣть, —одѣвать převleknouti, přeodíti; п.ся převleknouti se; —орать přeorati; —падать, —пастъ chvilkami padati (jako sníh); poprchávati (o dešti); —падаютъ дождь poprchává; на этомъ ему много —падаетъ to mu mnoho vynáší (úžitek přináší); —падчивый chatrný, křehký (ve zdraví); —паивать v. перепаять; —паивать v. перепойть; —палить, —паливать ro- stříleti všecko; п.ся stříleti na sebe vespolek; —палка f. střelba vzájemná proti sobě; —палнивать v. переполнить; —палывать v. переполѡть; —пальный огонь střelba (proti sobě), dělostřelba; —парить, —паривать přepařiti; všecko spařiti, znova vy- pařiti; —пархивать přeletovati; птичка —пархиваетъ съ вѣтки на вѣтку; —парывать v. перепорѡть; —пахать, —пахивать přeorati; —пач- кать, —пачкивать zamazati, pom., pošpiniti; п.ся zamazati se, pom. se; —пашка f. přeorávka; —паять, —паивать znova letovati; —пеле- нать, —пелёнывать převinouti dítě do plínky.

перепелёсый pihovatý.

перепелѣный, ая, ое křepelčí.

перепёл-ка f. křepelka (samice);

—очная трава, синеголовникъ поле- вой маѡка *Eryngium campestre*.

перепелъ, а křepel, křepelka *Coturnix*.

перепел-ястый strakatý; —ятникъ, а ostríz (co chytá křepelky), jestřáb, křepelář.

пере-пѡча f. rozpek (tlustý koláč);

—печатать, —печатывать přetisk- nouti; —печатка f., —печатание n. přetisknutí; —пѡчь, —пекать pře- peci (příliš dlouho peci); všecko vypeci; —пивать v. перепить; —пи-

лить, —пиливать přepilovati, pilou přerézati; —писать, —писывать pře- psati, пр. на jmeno jiného; opsati; přemalovati; —писываться съ кѡмъ dopisovati sobě s kým; —писка f. přepisování; dopisování-sobě; —пис- чикъ, —пищикъ přepisovač; sepiso- vač; —ица f. —чка.

перепись, и f. (опись вещамъ) seznam, výkaz; 2. (ропись людѣй) popis obyvatelstva, konskripce.

пере-пить, —пивать, п.ся přepiti se, opiti se; —пихать, —пиживать, —пих- нуть (лодку чѡрезъ рѣку) odstrčiti, odraziti; —плавить, —плавлять roz- pustiti, roztaviti, přetaviti; 2. п. (весь лѣсъ) přeplaviti (všecko dříví); —платить, —плачивать přeplatiti (příliš mnoho); 2. splatiti, spláceti; п.ся spl. se; —плѣсть, —плести, —плетать přeplesti, jinak plesti; 2. proplesti; 3. zavázati (knihu), dáti vazbu; п.ся zaplesti se; —плетаніе, —плетѣніе n. propletení; 2. zavá- zání (knihy).

переплѣт-ный knihařský; —ое ремесло knihařství, knihařské řemeslo; —ная f. subst. knihařská dílna; —чикъ knihař; п. стýльевъ pletač seslí; переплѣтъ, а vazba (knihy).

пере-плывать, —плыть přeplaviti se, přeplouti; —плясать tančiti znova; п. со всѣми tančiti se všemi; п. всѣхъ přetancovati koho, déle tan- čiti než druzí; —пѡй, я opilství; —пойть, —паивать zpíti někoho; п.ся zpíti se; —ползти, —ползать pře- lezti; —полнѣніе n. přeplnění; —полнить, —палнивать přeplniti, přeplňovati; —полоскать, —пола- скивать přepláchnouti, propl.; vše- cko spláchnouti; п.ся přepl. se; spl. se; —полѡть, —палывать pře- plíti, všecko proplíti; —полѡхъ, а

poplach *Alarm*; —полошѣть poplach udělati.

перепон-а, *dem.* —ка, —очка *f.* přepona; mázdra; blána *Membrana*; плавательная *n.* blána plavací; —очный blankový; —чатый blanatý; —чатокрылья (наѣкомыя) blanokřídli (hmyz); —чатопалый *v.* лапчатоногий. перепорѣть, —парывать přepárati, rozpárati (znova, všecko); —портить zkaziti všecko; *n.* zk. se; —порхатъ, —порхнѣть *v.* перепархивать; —пѣрченіе *n.* zkažení; —поясать, —поясывать přepásati, opásati.

переправ-а *f.* přeprava *n.* přechod přes řeku; —ить, переправлять přepraviti (přes řeku); 2. přepraviti, opraviti; *n.* ся přepraviti se (přes řeku); —ка *f.* oprava, oprávka; správka; переправленіе *n.* přepravení (přes řeku).

перепробовать přezkoušeti všecko; —продавать, —продать znova prodati; —продавецъ překupník; —продавица překupnice; —продажа *f.* opětný prodej; *adj.* —продажный; —пруда *f.* hráz; jez (v řece); —прудить, —пружать hráz *n.* jez postaviti (v řece); —прыгивать přeskakovati; —прыгнуть přeskočiti; —прыскать, —прыскивать postříkati (všecko); *n.* ся celý se postříkati; —прыснуть přestříknouti, vystříknouti (o vodě); —прѣть, —прѣвать příliš vypéci, přepéci (pečení); 2. příliš se potiti; —прягать, —прячь přepřahnouti (koně); —пряжка *f.* přepřažení; —пугать, —пугивать přestrašiti, ustr. koho; *n.* ся př. se, ustrašiti se; —пускание *n.* spuštění, vypuštění (vody z rybníka); *n.* крови převedení, přelití krve *Transfusion*; —пускать, —пустить (*n.* воду изъ верхняго пруда въ нижній) přepu-

stiti, spustiti, vypustiti (vodu z rybníka); *n.* кровь převesti *n.* přelití krev; *n.* propustiti; —пѣскъ, а přepuštění (piva ze sudu); —пѣтаніе *n.* spletení, zmotání; —пѣтать, —пѣтывать splesti, zmásti koho; *n.* ся splesti se, zmásti se; —пѣтіе, —пѣть *n.* dům u cesty; —пушатъ *v.* перепускатъ; —пѣть, —пѣвать přezpívati něco; *př.* koho, ve zpěvu přestihnouti; *n.* ся ve zpěvu se střídati; —пѣлить, —пѣливать napnouti na šicí rámec; —пѣль cestička, to co na rámci už vyšito; —пятнать, —пятнывать mnoho pomazati; *n.* ся pom. se.

перерабѣт-ать, —ывать předělati, přeracovati; *n.* ся *př.* se; —ка *f.*, —аніе, —ываніе *n.* předělání, předělávka; přeracování.

переранить poraniti mnohé, zraniti; —растатъ *v.* переростѣ.

перерва *f.* (star.) přerva, strouha.

перервать, —рывать přetrhnouti, roztrhnouti; *n.* ся přetrh. se, roztrh. se; перерванный přetržený; —ржавѣлый zrezavělý, od rezu sežraný; —ржавѣть zrezavěti; —родить, —рождать přetvořiti; *n.* ся přeroditi se; zvrhnouti se; —рожденіе *n.* přerouzení; zvrhnutí; —рослый přerostlý; —ростѣ, —ростъ, —растатъ koho přerůst koho (она —росла свою мать); —рубать, —рубить přeseknouti; rozseknouti; sesekati, rozsekat (mnohé); —рубленый; —рубка *f.* přeseknutí; —ругать vyvaditi se s jedním po druhém; —рываніе *n.* přerývání, překopání; 2. roztrhání; —рывать *v.* перерывать; 2. *v.* перервать; —рывка *f.* překopání; —рывчатый překopaný; rozbrázděný; —рывъ, а roztrženina, roztržené místo (v kůži); на *n.* o závod; —ры-

tie *n.* překopání, rozk., rozrytí; —рѣть přeryti, rozryti, překopati, rozkopati; —рѣзание, —рѣзывание *n.* přeřezání; —рѣзать, —рѣзывать přeřezati; prořezati; 2. *n.* dorůgy zahradiť, zatáhnouti cestu; 3. *n.* teláť pobiti telata; *n.* přerežati se; —рѣзъ, а přeříznutí; 2. přeříznutina; —рядить, —ряжать přestrojiti (do jiných šatů); *n.* př. se; —ряжѣние *n.* přestrojení; —садить, —саживать (деревья и цвѣты) přesaditi (rostliny, stromy); *n.* reboť черѣзъ заборъ vysaditi děti přes plot; —сáдный přesaditelný; —сажѣние *n.*, —сáдка *f.* přesazení; —саженный přesazený; —саживаться přesazovati se *v.* пересѣсть.

пересел-ѣнецъ, *n.* přestěhovanec; vystěhovalec; —ѣние *n.* přesídlení, přestěhování; *n.* národovъ stěhování národův; *n.* dušъ stěhování duší; свобода —ѣnia svobodné stěhování; —йтъ, —ятъ přesídliti, přestěhovati; *n.* př. se; *n.* въ вѣчность odejiti na věčnost.

пере-сидѣть nohu přeseděti si nohu (že zbrní); 2. *n.* překynouti; —сидѣлый překynulý; —сѣлить, —сѣливать (сопѣрника) zmocí, přemoci (soupeře); —скáбливать *v.* пере-скоблѣть; —сказать, —сказывать dále povídati; —сказнѣя рѣчи, —скáзы, овъ *pl. m.* klepy, pomluvy; —скáзчикъ pomluvač, klepař; —ска-кать, —скáкивать někoho v jízdě (na koni) předstihnouti, předejeti koho; 2. —скáкивать, —скочѣть, —скокнѣть (черѣзъ ровъ) přeskočiti (přes příkop); *n.* ve čtení; —скоблѣть, —скáбливать znovu ohoblovati; 2. všecko (psané) vyškra-бati; —скóкъ, а přeskočení; —сла-стѣть, —слащивать (вóдку, палівки)

přesladiti; —слать (перешлю), —сы-лать (дѣньги комú по почтѣ) poslati; пересланный; —слýшать, —слýши-вать znovu vyslechnouti, přeslech-nouti; —слѣдовать, —слѣдывать znovu vyšetřovati; —смолѣть, —смáливать přesmoliti; —смóтрщикъ, а přehlí-žitel; —ица -lka; —смóтръ, а pře-hlídka; —смóтрѣть, —смáтривать (что-либо) prohlížeti znovu; —смѣи-вать, —смѣять, —смѣхатъ когó smáti se komu; *n.* usmívati se na sebe ve-spolek; —смѣшнѣть rozesmáti koho. пересмѣш-ка *f.* posmívání; —ливый posměšný; —ость -ost; —никъ, а posměvač; —ница posměvačka.

пере-смѣяние *n.* posmívání; —смѣять *v.* пересмѣивать; —смѣглый rozpuka-ný (pysky); —смѣгнуть rozpukati se (o pyskách); —снастѣть, —снаши-вать (корабль) lana nově přendati; —снастка *f.* opatření novými lany; —солѣть, —сáливать přesoliti; —со-лодѣть, —солáживать (тѣсто) pře-sladiti; —сóль, а přesolení; —сóх-лый přeschlý; —сóхнуть, —сыхатъ přeschnouti; —спátъ, —сыпátъ pří-liš dlouho spáti, zaspáti; —спóрить, —спóривать přehádati někoho, v hádce zvítěziti; —спросѣть, —спра-шивать přeptávati se, znovu se tá-zati, znovu se ptáti; —спрóсъ, а opětné ptání; —спѣватъ, —спѣть přezráti; —спѣлый přezralý; —ость -ost.

пересрóч-ить, —ивать odročiti, lhůtu odložiti; —енный; —ка *f.* odročení; prodloužení lhůty; —ный odročovací. перессóр-ить, —ивать (всѣхъ сосѣдей) svaditi (všecky sousedy), do vády *n.* do hádky přivesti; *n.* съ кѣмъ svaditi se; —щикъ, а původce hádky; —щица *f.*

пере-ставать přestávati; *v.* перестать;

—стáвить, —ставлѣть, —стáвливать
 přestaviti, přendati něco; п.ся př.
 se; —стáвка *f.*, —ставлѣніе *n.* pře-
 stavení, přendání; —стаивать *v.*
 перестоять; —станóвить, —станá-
 вливать přestaviti *v.* перестáвить;
 —станóвка *f.* přestavení; —старѣ-
 лый přestárlý; —стерáть, —стѣги-
 вать přestehovati, přeštepovati;
 zmrskati (mnohé); —стегнуть jinak
 zapnouti; —стигáть, —стíгнуть,
 —стíчь (бѣгущаго) přestihnouti koho
 (běžícího); —стижѣніе *n.* přestížení;
 —стилáть *v.* перестлáть; —сти́лка
f. přestlání; 2. položení jiné po-
 dlahy; —стирáть, —сти́рывать znova
 odeprati, odpírati (prádlo); znova
 práti; —сти́рка *f.* odpírání; —стлáть,
 —стилáть přestlati (postel); novou
 podlahu dáti; перестланный; —сто́й,
 я příliš dlouhé stání; přestálost
 (nápoje); —стоя́лый přestálý; —сто-
 ять, —стаивать přestáti, příliš dlou-
 ho státi; —стра́щать přestrašiti
 (mnohé); —стригáть, —стри́чь pře-
 stříhati, přestříhnouti něco; —стри-
 жѣніе *n.*, —стри́жка *f.* přestřížení;
 —строгáть, —стра́гивать přehoblo-
 vati, znova ohoblovati; —стро́й, я
 přeladění (houslí); —стро́йка *f.* pře-
 stavění (domu); —стро́ить, —стра́и-
 вать přestavěti (dům); 2. přeladiti,
 jinak naladiti (housle atd.); —стро-
 чить, —стра́чивать přešiti, znova
 šiti; všecko sšiti; —стружítъ, —стру́-
 живать přehoblovati; —стрѣ́ливать,
 —стрѣ́лять postříleti (mnohé); 2.
 vystříleti (všecky patrony); п.ся
 vzájemně na sebe stříleti; —стрѣ́л-
 ка *f.* střelba (na sebe); —стрѣ́ль, а
 dostřel, dálka dostřelná; —стрѣ́ль-
 щикъ, а harcovník, různostřelec
Tirailleur; —ступáть, —ступítъ
 překročiti, přestoupiti (práh); п.

ногáми nohy za sebou vláčet, sotva
 nohama plesti; —ступѣнь, пни *f.*
 posed *Bryonia*; п. бѣлая posed
 bílý *Br. alba*; —ступный překro-
 čitelný, přestupný; —ые стихи kří-
 žové rýmy, křížovce; —судáчить,
 —судáчивать *v.* пересудítъ; —су-
 дить, —суждáть, —сúживать přetře-
 pávati koho (sudílkovati); 2. soud
 n. právní rozepři znova přehlíd-
 nouti; —сúдчикъ, а přetřepavač,
 sudílek; —чица *f.*; —сúдь opětná
 přehlídka soudu t. právní rozepře;
 —сúды, овъ *pl. m.* klepy, přetře-
 pávání; —суждѣніе, —сúживание *n.*
 přetřepávání, sudílkování; —су-
 ждѣнный, —сúженный; —су́лить pře-
 platiti něco; —сучítъ, —сúчивать
 přesoukati (nitě); —сúчка *f.* pře-
 soukání; —сушítъ, —сúшивать pře-
 sušiti; příliš vysušiti; znova vysu-
 šiti; п.ся př. se; —сúшка *f.* přesu-
 šení; —считáть, —счítывать pře-
 počítati; п.ся př. se; —сылáние *n.*
 posílání; —сылáтель posílatel; —ница
f. -лка; —сылáть posílati; —сылка
f. posílka; —сылочный, —сылный
 poslaný; —сыпáние, —сы́пание *n.*
 přesypání; —сыпáть, —сы́пать pře-
 sypati; posypati; п.ся p. se; —сы́пка
f. posypání; —сы́пъ, а přílišné spaní;
 —сы́тить, —сы́щать přesytiti; п.ся
 př. se; —сыхáть přesychati; —со́х-
 нуть přeschnouti; —сыщѣніе *n.*
 přesycení; —сѣ́вать, —сѣ́ять pře-
 sívati; п.ся př. se; —сѣ́дáть, —сѣ́сть
 přeseđati, přeseđnouti; —сѣ́длáние
n. přeseđlání; —сѣ́длáть, —сѣ́длы-
 вать přeseđlati; п.ся př. se; —сѣ́-
 кáние *n.* přesekání; —сѣ́кáть, —сѣ́чь
 přesekati, přeseknouti; přeríznouti,
 odríznouti (zpáteční cestu nepříteli);
 zmrskati (mnohé); п.ся přesekati se;
 —сѣ́къ, а půl sudu, půlsud; —сѣ́сть

в. пересѣдѣть; —сѣченіе *н.*, —сѣчка *ф.* přeseknutí; proseknutí; (*math.*) průsek; точка —сѣченія bod průsečný, bod průseku; —тѣлковать *в.* перетолкѣть; —тѣпливать *в.* перетопить; —тѣпывать *в.* перетоптѣть; —таскѣть, —таскивать, —тащить přetáhnouti (*на другую сторону*); od- vleci někam, zavleci; *п. ся* od- vleci se; —тачать, —тачивать obníčkem šiti; —тачивать *в.* переточить; —те- кѣть, —течь přetékati, přeteci; —теребить, —терѣбливать zнова škubati; vyškubati všecko; —терѣть, —тирать přetrítí zнова; všecko ro- zetřítí; *п. ся* přetrítí se, rozetřítí se; —терпѣть, —терпѣливать (го́лодь, не- счѣстія) přetrpěti; —тецѣть, —тѣ- сывать přetesati, všecko ztesati; —ткѣть, —тыкѣть protkati, protká- vati; —ткнуть *в.* перетыкѣть; —тлѣть, —тлѣвать setlíti; *на popel shořeti*; —тлѣлый setlelý; —толкѣть, —тол- кнуть, —тѣлковать přestřkovati; *п. ся* př. se; —толки, овѣ *пл. т.* nepravý výklad; —толковѣть, —толковывать jinak vykládati, nepravě vykl.; *п. ся*; —толковщикъ, а pravokrut, nepravý vykladač; —толочъ přetlouci, zнова roztlouci; příliš utlouci; —тонить, —тонивать přeteniti, příliš ztenčiti; 2. přemudrovati; —топить, —тѣпли- вать přepustiti, zнова rozpustiti; 2. zнова vytopiti; všecky kamna vytopiti; 3. mnoho lidí utopiti; —топки, овѣ *пл. т.* zbytky po roz- puštění; —топтѣть, —тѣпывать zнова ušlapati; 2. přešlapati (stře- více, boty); —торговѣть, —торговыв- ать что у когѣ přepláceti koho; *п. чѣмъ* zнова prodati; —торгов- щикъ, а dražebník; —торжка *ф.* nová dražba; —травить uštvati k smrti; —трепѣть, —трѣпывать zнова

klapati len, překlapati; všecko vy- klapati; —трѣсаться, —трѣскивать- ся puknouti, prasknouti *на многа* místech; —трусить, —трѣшивать přetrásti, zнова zatrásti něčím; *п. ся* zastrašiti se, přestrašiti se; —трясѣ- ніе *н.*, —тряска *ф.* přetřesení; pře- třes; —трясти, —трясѣть, —трѣсы- вать přetrásti, protřásti; —тряхнѣть; —трѣхивать zamíchatí něčím; za- trásti něčím (nádobou); —тыкѣть *в.* переткѣть; —тѣкать, —тѣкивать přendati kolíky; 2. všecko zacpatí, vš. ucpatí.

перѣть (пру, прешъ) сѣпати се někam; что ты прешъ? и безъ тебѣ тѣсно co se сѣеš? i bez tebe je těсно; ледъ претъ led se сѣе.

пере-тяга *ф.* přička; přičný trám; —тягѣть vyhrati *в* právní rozepři; —тягивать, —тянуть přetáhnouti (*на jiné místo*); 2. zнова natáhnouti; 3. převažovati, více vážiti; *п. ся* silně se stáhnouti; —тяжка *ф.* pří- lišné stažení; *пл.* —тяжки, жекъ podrážka (nové podešve u bot *н.* střevíců); —тяжникъ široký pás; nábršíšník, podbršíšník (řemen); —тяж- ные сапоги podražené boty; —углѣть, —угливать zuhliti, *на uhel* spáliti; *п. ся* zuhliti se; —улокъ, лка, —уло- чекъ, чка přičná ulice; глухой *п.* slepá ulice; —умничать přemudro- vati; —упрямить, —упрямливать svéhlavce překonati; —утѣжить, —утѣживать zнова žehliti *н.* piglo- vati; přepiglovati; —учить, —учѣть, —учивать когѣ zнова někoho učiti; *п. что* zнова se učiti něčemu; —хва- лить, —хвалить přechváliti; —хва- тѣніе *н.* schytání, zachycení; —хва- тѣть, —хватить, —хвѣтывать schy- tati, zachytiti (psaní atd.); chytati

(zloděje, koráby); 2. na krátko půjčiti; 3. kus něčeho zakousnouti; —хвѣтываетъ mívám bolení v kříži; —хвѣтка *f.* zachycení; 2. zakousnutí (nějakého jídla); —хвѣтчикъ zachycovač; —хвѣтъ, а zachycení; на п. о závod pracovati; на dračku prodávati; *pl.* —хвѣты bolesti porodní; —хворать; всѣ —хворали všickni onemocněli; —хитрѣть, —хитрѣть obelstít, přelstít koho; —ходить přechoditi, schoditi (krajinu); 2. п., перейти přejíti; přecházeti; —ходящій глаголъ přechodné časoslovo; —ходный přechodný; —ья горы hory přechodní, třetihory; —ходчивый nestálý, přecháživý; —ходъ, а přechod; 2. průchod, pochod (vojska); въ два —хода на dva pochody; дѣлать большіе —ходы dělati veliké pochody; *pl.* —ходы, овъ průchody, chodby (v stavení); —хожденіе *n.* přecházení, přechod; —царѣпать, -пывать rozškrabati.

перѣць, рца перъ *Piper*; п. стручковый, турецкій, испанскій, астраханскій перъ turecký п. španělský, paprika; п. дѣкій, волчій vlčí býko *Daphne mezereum*.

пере-цыганить, -нивать posmívati se komu; —цѣдѣть, —цѣживать přecediti; 2. přetočiti (pivo do jiné nádoby); —цѣнѣть, —цѣнѣвать přeceniti; 2. proceniti; —цѣнка *f.* přecenění; —чеканить, -нивать znovu raziti. [mé jednání].

перѣченье *n.* odporování něčemu (пrièreчень, чня *m.* přehled něčeho, krátký výtah, suma; výtah *n.* výpis soudní, extrakt.

пере-черкѣть, —чѣркивать, —черкнѣть přetrhnouti, přeškrtnouti, škrtnouti; —чернѣть, —чѣрнивать znovu začerniti; všechno umazati; 2. v.

перечеркѣть; —чѣртѣть, —чѣрчивать znovu rozvrhnouti п. narýsovat něco; —чѣсѣть, —чѣсывать znovu česati, přechesati; п. ся р. se; —чѣсть (—чтѣть) *v.* пересчитѣть; —чѣтъ, а přepočítání něčeho; 2. přepočítání-se, chyba v počtech; на п. úhrnkem, se vším všudy; я всѣхъ знаю на п. já všechny znám zejména; —чинѣть, —чѣнивать znovu spraviti (šaty, prádlo); opravit pero, přiříznouti pero; —чѣнка *f.*, —чинѣние, —чѣнивание *n.* oprava; správa (šatu); přiříznutí pera, sříznutí pera; —числѣние *n.* přepočítání; —числѣть, —числѣть přepočítati; 2. připočísti, připočítati; —чѣститѣть, —чищѣть přechistiti (znova, všechno); —читѣть, —чѣтывать přechísti ještě jednou; 2. mnoho přechísti; п. ся р. se.

перѣчить (-чу, -чишь), по-odporovati komu, napříč *n.* na odpor jednati. перечневой сумární, úhrnečný.

перѣч-никъ перъ betela (Presl.) *Piper betle*; 2. stěničník *Iberis*; —ница *f.* перѣровка, schránka на перъ; —ный перѣровый; п. запахъ перѣровый zápach.

пере-шагѣть, —шѣгивать prochoditi, přechoditi (mnoho míst); —шагнѣть, —шѣгивать překročiti něco; —шѣрить, —шѣривать prošťourati něco, prohlédati; —шѣекъ, ѣйка, *dem.* —шѣечекъ, чка okřídlení země *Isthmus*; —шептѣть, —шѣптывать, —шепнѣть přešeptávati, znovu šeptati; někomu šeptati; п. ся о чѣмъ šeptati sobě o něčem; —шѣпты, овъ *pl. m.* šepety, šepot; —шибѣть, —шибѣть přeraziti, rozraziti, rozbiti; п. ся р. se, r. se; —шибѣние *n.*, —шибѣть, а přeražení, rozražení, rozbiti; 2. zlomenina; —шивка *f.* přešítí; —шивной, ѣя, ѣе přešívací; přešitý; —шѣ-

тый přešitý; —шить, —шивать přešiti, přešívati; п.ся рр. se; —щипать, —щипывать peří znovu dráti; снова škubati, снова přeškubati; всеcko rozškubati; —щупать, —щупывать снова ohledati, omakati, ochmatati; —ѣдать, —ѣсть rozežrati (na dvě); 2. всеcko snísti; 3. rozežírati, rozjídati; —ѣздить zjezditi, přejezditi, projezditi (všecky země); —ѣзка f. projížďka; objížďka; —ѣздъ, а jízda na druhou stranu; v. переѣзка; —ѣзжать, —ѣхать přejeti (přes řeku); п. поле рр. pole; п. на другую квартиру přestěhovati se do jiného obydlí; —экзаминовать, —экзаминовывать přezkoušetí, снова zkoušetí; —ять v. перенять.

пери-гей, я m., —гей, —гя f. (astr.) blízkozemí *Perigaeum*; —гелий, я (astr.) blízkosluní, přísluní *Perihelium*.

перйла pl. n. zábradlí; adj. перйльный; —ый столбикъ sloupek v zábradlí, kuželka v zábradlí; перйльца, перйльцы, gen. —лецъ pl. n. zábradlíčko.

перйн-а f. peřina; adj. —ный.

перйскйи pl. m. kruhostinci *Periskii*.

перистйль, я sloupení.

перйстый peřitý.

перйтйся, о- peřiti se, оп. se. [rie.

периферйа f. obvod, kruhoměr *Periphere*.

перйодйческий (adv. -ки) periodický, občasný; перйодъ, а perioda, občasí; (gram.) perioda, souvětí.

перйёки, овъ pl. m. vedleomci *Perioeci*.

перка f. ostrí n. špička nebozazu.

перкаль, и f. perkál (látka); adj. перкалевый.

перла f., перло n. perla, perle f.

перламйтъ, перломйтръ, а perlovina, perlet *Perlmutter*; adj. перламйтовый.

перлинь, я malé lano kotvičné.

перлов-ка f. perlovka *Avicula* (mušle); —никъ, а perlovník *Melica*.

перловый perlový; п. цвѣтъ perlová barva; п. камень perlovec.

перловый z perlových krupek; п. супъ krupovka, polívka z krup; —ая крупá perlová kroupa.

пермёнъ v. пельмёнъ.

пернат-а f. (star.) velitelská hůl s hlávkou s peřím; —ка f., морское перо pernatka, pernatuška *Pennatula*; —ый pernatý; pl. -ня, ихъ opeřenci, pernatí (ptáci).

перо, а n. pero; гусйное п. husí p.; писчее п. psací p.; чертйльное п. rýsovací p.; 2. ploutev (u ryb); 3. морское п. v. пернатка; 4. lopatka (u kola mlýnského).

перовникъ, а perovník, pírník (pouzdro na pera).

перовой lopatkový (u větrného mlýna).

перо-ногий, ая, ое rousný, rousnatý, peronohý; —ая пчелá včela rousnatá; —чйнный ножикъ perořízek, нůž na pera.

перпендикулярность svislost, prostopadnost; —ный svislý, prostopadný; kolmý; перпендикуляръ, а svislice, kolmice, čára svislá, prostopadná.

персёй, я Perseus (shvězdění).

перси, ей pl. f. prsa v. грудь; adj. персный prsní.

персикъ, а broskev *Amygdalus persica*; персиковый broskvový.

перспектив-а f. perspektiva; —ный perspektivní.

перстенъ, тня m. prsten; dem. перстенёкъ, нька prstýnek.

перстикъ, а prstík, —ічек.

перстйще n. veliký prst.

перстнев-йкъ, а skřínka na prsteny; —ой prstenový; п. палець prsteník, prstenní prst.

пёрстный prstový; 2. pozemský (prstový).

персть, а prst; указательный п. ukazovák; одинъ какъ персть opuštěn персть, и f. prst (země). [jako kůl. пертулинь, пертулень, я lano n. řetěz ke kotvi.

перть, а, pl. пёрты, овъ provazové sedliště plavců (na korábě).

перу́нь, а blesk, hromová střela; П. Perun, bůh hromu; перу́нный, перу́новъ, громово́й hromový; перуно́сный, громоносный hromonosný. перх-а́ть, —ну́ть chrchlati, пока́шляvati; —о́та f. пока́шляváni, šimráni v krku; —о́тина f. chrkel, výplivek; —оту́нь, а chrchloun, -lal; —оту́нья f. chrchlalka.

перце-ядецъ, два перп́рак, перп́ровес, перп́режрout, тukan (pták), *Rhampastos*; —ядныя пт́ицы ptáci перп́режрав́и.

перча́т-ка f., dem. —очка rukavice, -ička; онъ въ —кахъ má rukavice; —очникъ rukavičkář; —очница rukavičkářka; —очный rukavičkový. перш́ить chraptěti; chrkati; въ гóрлѣ перш́ить škrábe v krku. [Pair. перъ, а pér (francouzský n. anglický) пёрышко n. pírkó, pírečko.

перян-и́къ, а obchodník v peří; —о́й, а́я, о́е peřím насранý, z peří udělaný; п. рядъ krámy s peřím; —а́я поду́шка peřinka, poduška s peřím. песе́ць, сц́а pesec, liška severní *Canis lagopus*.

пес́ика f. tmavý pruh v kůži širokých zvířat; 2. lilek černý *Solanum* пес́икъ, а psík. [nigrum.

пес́ий, ѡ́я, ѡ́е psí adj.; п. хвостъ psí ocas; пес́ья мýха psí moucha; пес́ья зв́езда psí hvězda, *Sirius*; пес́ьи дни, кан́икулы psí dni.

песка́рь v. писка́рь.

песков́атый pískovatý.

песко-зубъ v. пискозубъ; —лю́бъ, а оме́й (Presl) *Ammi* (rstl.); —ро́й, я сма́чек *Ammodytes* (ryba); —ро́йка f. kutilka *Sphex sabulosa*.

песоб́ой, я осип, v. осе́нникъ.

песо́къ, скá písek; золотоносный п. písek zlatonosný; pl. пес́ки, о́въ písčítá krajina, pl. pískey (na písčách). песо́ч-ница f. nádoba na písek, на posypátko; —ный písečný; —ые часы přesýpací hodiny. [Pessarium.

песса́рий, я věneček, čípek materní пестеря́, и́ f. krabička z březové kůry v. берестенникъ.

пестикъ, а palička do hmoždíře; 2. pestík *Pistillum* (bot.); adj. пести-пестово́й, а́я, о́е paličkový. [ковый.

пестред́ина, пестредь, и́ f. pestře pruhované plátno; adj. пестред́инный. пестр́ение n. pestření. [pestrý.

пестренъ́кий, а́я, о́е pestroučký, velmi пестр-е́ць, а́ pestřec *Polyporus squamosus*; —и́на, —и́на f. pestrota;

—и́ть (-ю, -ишь) pestřiti, pestrým n. strakatým dělati; okrášliti; —и́ть въ гла́зэхъ dělají se mžitky před očima, pstro před očima; —от́а f. pestrota; —у́ха, dem. —у́шка f. pstruh (ryba); 2. lumík *Muslemmus*.

пест́рый pestrý, strakatý; adv. пестро́ pstro.

пестр́ать pestřeti; hemžiti se.

пестр́якъ, а́ v. пестре́ць.

пестъ, а palice, palička do moždíře; píst; adj. пестово́й.

песцо́вый pescový.

песча́н-и́къ, а pískovec, pískový kámen; —ка f. hlína pískovitá; 2.

пísečenka *Arenaria* (rstl.); 3. strnad uralský *Emberiza passerina*; —и́й pískový, písečný; п. ка́мень v. песча́никъ; —а́я трава́ písečenka v. песча́нка.

песчи́н-а, *dem.* —ка *f.* zrnko písku, z. písečné, písčinka.

пѣсь, пса *pes v.* собáка; п. *pes* (shvězdění); *adj.* пѣсий, псóвый.

петáрд-а *f.* petarda, bořivka, třes-
kavka; *adj.* —овый; —щикъ, а
kdo dělá petardy.

петѣть, а *petit*, drobné písmo.

петли́ца *f.* petlice; 2. zlaté neb stří-
brné vyšívání na uniformě.

пѣтля, *dem.* пѣтелька páska; mašle,
klička; dírka k zapínání, d. ke
knoflíku; petlice (na dveřích); всѣ
въ одну петлю všechno do jednoho
koše házeti (t. všechno stejně posu-
zovati); *adj.* пѣтельный.

петрóвки, вокъ *pl. f.* petrovky (půst
před svátkem sv. Petra a Pavla).

петру́ш-ечникъ, а *dejavorec Caulalis*;
—ечный petrželový; —ка *f.* petr-
žel *Apium petroselinum* (rstl.).

печáлить, о- *zarmoutiti*; п. *ся* *zarmoutiti*
se pro něco.

печáль, и *f.* zármutek, smutek, hoře;
—ный smutný, zarmoucený; —ное
плáтье smutečný šat, smutek; —но
adv. smutně, zarmouceně.

печáт-альщикъ, а *tiskař*; —ание *n.*
pečetění; 2. tištění; —ать, —ывать
pečetiti; tisknouti; п. *ся* tisknouti
se; —никъ, а pečetník; 2. *tiskař*;
adj. —ничий, ъя, ъе; —ный tiskový;
tištěný; pečetěný, kolkovaný; п.
станъ lis tiskařský; п. дворъ *v.* пе-
чáтня; -ная глина, -ная земля blin-
ка pečetní, smurka; —ня *f.* tiskár-
ня; —очникъ pečetítkář; —очный
pečetítkový.

печáть, и *f. dem.* печáтка, печáточка
pečet; 2. tisk.

печѣ́ние *n.* pečení; 2. pečivo.

печѣ́н-ка *f.* játra *pl.*; —ковая трава
podlíška *Anemone hepatica*; —ко-
вая рудá červenek (ruda); —очникъ

řepík lékařský *Agrimonia eupato-
ria* (rstl.); —очный jaterní.

печѣ́ный pečený.

печѣ́нь, и *f.* játra *pl.*

печѣ́нье *n. v.* печѣ́ние.

печѣ́ньѣ (печѣ́нье) *n.* sražená krev,
sraženina krve.

печѣ́р-а, *dem.* —ка *f.* jeskyně *v.* пе-
щѣ́ра; —ица *f.* pečárka, pečírka
(houba); —скій jeskyňový; п. мо-
настѣ́рь, -ская лавра klášter jesky-
ňový (*v.* Kyjevě).

печѣ́я *f.* pekařka.

печѣ́иво *n.* pečivo.

печѣ́ина *f.* vypálená hlína.

печѣ́ище *n.* peciště, místo kde pec stála.

печѣ́ка *f.* pec; 2. *pl.* печѣ́ки, екъ *v.* дудá 2).

печн-ѣ́къ, а *kamnář*, kdo dělá peci;
—ой, ая, ъе *pecní*.

печѣ́р-а, *dem.* —ка *f.* malý výklenek
v. kamnech; 2. *v.* пáзуха; —истый
plný výklenků; buničnatý.

печѣ́ь, и *f.* pec; kamna.

печѣ́ь (пекѣ́ь, печѣ́шь) *peci* (*peci*);
сѣ́лнце печѣ́ть slunce praží, sl. pálí;
п. *ся* (пекѣ́сь, печѣ́шься) о чемъ sta-
rati se o něco.

пешнѣ́я, и *pačidlo*.

пещѣ́р-а *f.* pecera, jeskyně; —никъ,
а *jeskyník*; —ница *jeskynice*; —ный
jeskyňový.

пещѣ́сья о чемъ *v.* пѣ́чься.

пив-ѣ́шко *n.* špatné pivo; —ни́ца *f.*
pivnice, sklep na pivo; —но́й, ая,
ѡе *pivný*.

пи́во *n., dem.* пивцо pivo.

пиво-варѣ́ние *n.* vaření piva; pivo-
várství; —варенный, —варный pivo-
vářský; п. заводъ, —варня, *dem.*
—варенка pivovár; —варничать pivo-
várství provozovati; —варъ, а sládek.

пи́галица, пи́галка *f.* čejka *Tringa
vanellus v.* лугови́ца; п. глухáя pi-
halice *Charadrius gregarius*.

пиганъ, а routa *Ruta graveolens* (*Peganum*).

пигв-а *f.*, квитъ *kdoule Cydonia*; —овый *kdoulový*.

пигмэй, я *trpaslík*.

пигусъ, а *kyselá polívka s okurkami*.

пижм-а *f.* *vrátic Tanacetum vulgare* (*rstl.*); —овый *vráticový*.

пизанъ, а *banan Pisang v.* бананъ.

пика *f.* *pika, kopí*; казацкая п.

пик-аніе *n.* *tíkání (ptačí)*; —ать,

—нуть *tíkati, pískati (jako ptáci)*;

ни —нуть *ani nepipnouti, ani nepísknouti*; сиди не —ни *sed ani nemukej*.

[пикенёрный.

пикенёръ, а *kopiník Pikenier*; *adj.*

пикётъ, а *piketa, polní stráž Piquet*;

2. *piket (hra)*; *adj.* пикётный.

пйки, въ *pl. f.* *piky, lopaty (barva v kartách)*.

пикникъ, а *piknik, společenská zábava*.

пикнуть *v.* пикать.

пиковка *f.* *piková karta*.

пиковый *pikový (v kart.)*; п. тузъ *pikový touš*. [на *Pikromel*.

пикромель, я *žlučovina, sladkost žluč-*

пикъ, а *pik, špičatá hora, Pic*.

пила, ы, *dem.* пи́лка *f.* *pila*; 2. *pil-*

ні́к; пи́ла-ры́ба *piloun Squalus pristis*; *adj.* пи́льный.

пи́лавъ, а *pilav, vařená rýže se skopovinou, mlékem a máslem (pokrm*

пилёние n. *řezání pilou*. [turecký).

пилигрим-ка *f.* *pelhřímka, poutnice*;

—скій *pelhřimský, poutnický*; —ство

pelhřimství, poutnictví; пилигримъ,

а *pelhřim, poutník*.

пилик-ало *m.*, —альщикъ *šumař (špatný*

hudec); —аніе *fidlování, vrzání*

(*špatná hra na hudební nástroj*);

—ать, пи́лкать *šumařiti, fidlovati,*

vrzati, špatně hráti (na hud. nástroj).

пи́лильщикъ, а *kdo řeže pilou, drvo-*

štěp; 2. *pilucha, pilatka (hmyz)*.

пи́лть, (-лю́, -ли́шь) *pilou řezati*; 2.

pilovati (pilníkem); п.ся *pilou se řezati*.

пи́лка *f.* *pilka*; 2. *pilník*; 3. п. *pilování*.

пи́ловать *v.* пи́лть.

пи́ло-клю́вые пті́цы, —но́сыя пт. *pilo-*

zobci Serrirostres (ptáci); —о́браз-

ный *pilovitý*; —ро́жникъ, а *pilo-*

rožník, hřebenonos Ctenophorus

(*hmyz*); —у́сыя жесткокры́лыя насѣ-

ко́мыя *pilorožci, piloroží brouci*

Serricornes, Serricornia; —хво́сть,

а *pilochvost Uroprestus (hmyz)*.

пи́лочка *f.* *pilníček*.

пи́ль-ный *pilový*; -ная ме́льница *mlýn*

s pilou, pila; -ные зу́быя *zuby u*

pily; -ная трава́, серпу́ха *srpek Ser-*

ratula (rstl.); —щи́къ, а *pilař*.

пи́люкъ, а *v.* ка́нюкъ; *adj.* пи́люко́вый.

пи́люль-никъ, а *pilulkář*; 2. *mičovka*

(*Presl Pilularia (rstl.)*); —ный *pi-*

lulkový. [pilule, pilulka.

пи́люля, *dem.* пи́люлька, пи́люлечка *f.*

пи́лястра *f.* *pilíř sloupový Pilaster*.

пи́мы, въ *pl. f.* *boty ze sobí kůže,*

srstí do vnitř.

пи́нась, а *nákladová loď holandská*.

пи́нать (-а́ю, -а́ешь), пну́ть *kopati*

nohama.

пи́нгви́нъ, а *tučnice Pinguin*.

пи́нка *f.* *trojstěžnový koráb nákladový*.

пи́ногоръ, я *obplejtvec, břichal Cy-*

clopterus lumpus.

пи́но́къ, нка́ *kopnutí (nohou)*.

пи́перме́нтъ, а, ма́та пе́речная *máta*

peprná Mentha piperita.

пи́пка *f.* *dýmka, fajfka*.

пи́ра *f.* (*crk.*) *kapsa*; 2. (*star.*) *žito*.

пи́рамид-а, *dem.* —ка *f.* *pyramida*;

—ный *pyramidový*; пи́рамидаль́ный

pyramidální.

пи́ра́тъ, а *pirat, mořský loupežník*.

пи́рный *hostinový*.

пи́ров-аніе *n.* *hodování*; —а́тель *ho-*

dovník; —а́тъ *hodovati*.

пирогъ, а, *dem.* пирожекъ, жкѣ piroh (druh pečiva).

пирож-никъ, а pirožník; —ница pirožnice; —ный pirohový; —ное *n.* pečivo; —ня *f.* pekárna; kram pekařský.

пиро-логія *f.* ohnězpyt, ohněskum; —мѣтръ, а ohněměr *Pyrometer*.

пиропъ, а pyrop, kruchlák, ohnioko, český granát (drahokam).

пиро-статика *f.* statika ohně; —тѣх-нія *f.* ohněstrojství; —фóръ, а

пирýшка *f.* hostinka. [ohněnoš.

пируэтъ, а otočení (v tanci) *Pirouette*.

пиршество, пиршество hostina, hody *pl.*

пиршествов-аніе, —атель, —ать *v.* пированіе, —атель, —ать.

пиръ, а hostina, hody *pl.*, kvas; свѣдебный *n.* svatební hostina; даватъ пиръ dávati hostiny.

писѣка, *dem.* писѣчка *m.* pisák, škra-bák; krasopisec; dobrý písař.

писѣло *n.* pisadlo, písátko; (star.) rákosové pero (starých); *adj.* писѣальный. [pismo.

писаніе *n.* psaní; священное *n.* svaté писанный psaný.

писанный malovaný (staroč. písaný).

писарскій písařský; —ская *f. subst.* písárna; писарь, я písař.

писатель spisovatel; 2. *n.*, живописецъ malíř; —ница spisovatelka; —ный psací.

писать (пишý, пишешь) psáti; 2. malovati; *n.ся* (пишýсь, пишешься) psáti se; podpisovati se.

писецъ, сѣа pisec; letopisec; *adj.* писцовый.

писея, ѣ *f.* písařka; písmářka.

писканіе *n.* pískání.

пискаръ, я piskoř (ryba); 2. mřínek (ryba); *adj.* пискаревый.

пискать (-каю, -каешь) pískati; пискнуть písknouti.

писклів-ый (*adv.* —о) pískavý, písklavý; pronikavý (hlas); —ость —ost. пискозобъ, а střevlec *Cyprinus phoxinus*.

пискотня *f.* pískanice, pískot.

пискúлька *f.* píšťalka; trestinka.

пискúнь, а písklák; křikloun; пискúнья *f.* křiklounka.

пискъ, а pískot.

пистолѣт-ецъ, тѣа, —икъ, а pistolka; —никъ, а pouzdro na bambitku, bambitnice; —ный pistolový; пистолѣтъ, а pistole, bambitka.

пистóль, и *f.* pistole (mince); *adj.* —ный.

пистóнь, а piston, pístek; 2. klobouček zápalný, šešulka zápalná, zápalka.

писýлька *f.* malý lístek, cedulka.

писцовый písařský; —ая кнѣга, *pl.* —ья кнѣги kniha pozemková, kn. gruntovní.

писчій; —ая бумага psací papír; писчебумажная фабрика papírna, továrna na psací papír.

письмен-никъ písař, písmář; —ница písmářka; —но *adv.* písemně; —ность písemnost, psané paměti; —ный psaný; písemný; psací; *n.* столъ psací stůl; *n.* слогъ sloh dopisný, sl. listovní; —нья дѣла úřední spisy; —нья принадлежности psací potřeby; —ная рудá písmovek.

письм-ó, *dem.* письмецо písmo; 2. psaní, dopis, list (někomu); 3. rukopis; —óвникъ, а dopisovatel, listář (kniha dopisů).

письмо-водѣцъ, —водитель, я zapisovatel; —водительство. —водство zapisovatelství; —носецъ, сѣа listonoš; гóлубъ *n.* holubice poslice, poslička; —податель dodatel dopisu.

письмя, ени *n.* (crk.) písmě, písmeno; —ница *f.* lístek abecední, abeceda (ku předpisu); —нный *v.* грамотный.

питаніе *n.* krmení; питанный *krmený*.
питатель *krmitel*, živitel; —ница *krmitelka*, živitelka; —ность *krmnost*, obživnost; —ный *krmný*, živný, obživný; —ная *síla* obživná, krmná, krmnost.

питать (-аю, -аешь) *krmiti*, živiti *koho*; *p.* надежду *chovati naději*; *p. ся* *krmiti se*, živiti *se*.

питейный *picí*; —ая посуда *picí nádoba*; *p.* домъ *pijárna*.

питіе *n.* *pítí*; 2. nápoj.

питом-ецъ, мца *vychovanec*, *schovanec*, *odchovanec*; —ица *f.* *vychovanka*, *schovanka*, *odchovanka*; —никъ *školka* *na rostliny*; —ство *vychovatelství*, *pěstounství*.

питульникъ, а *pitulník Galeopsis* (*rstl.*).

питухъ, а *piják*, *chlastoun*.

пить (пью, пьешь) *píti*; пивать *pívati*; *p.* табакъ (*prost.*) *šňupati tabák*.

питьё *v.* *pitíe*.

пих-аніе *n.* *strkání*, *kopání koho*; —ать, пихивать, пихнуть *kogo strčiti*, *kopnouti koho*.

пихт-а *f.* *jedle sibiřská Abies Sibirica*; —овый *jedlový*; —овникъ, а *пичкать*, *на- наспати*. [*jedlový les*.

пичуга f. (*prost.*) *ptáček*.

пйшка f., *плйска podlíška*, *třasořítká*, *konipásek Motacilla* (*pol. pliszka*, *srb. pliska*). [= *кормъ*].

пйща f. *pokrm*, *potrava*, *strava* (*пйце* *пишаль, и f.* *píšťala*, *píšťalka*; 2. (*star.*) *dělo*, *puška*, *staroč. píštěl*; —никъ, а (*star.*) *píšťalník*, *kdo střílel z píšťal*; 2. *bez hroznový Sambucus racemosa*; —ный *píšťalový*.

пищать (-щү, -щійшь) pištěti; *мышь* *пищить* *myš piští*.

пище-вареніе n. *zažívání*, *trávení*; —варительный *zaživací*; —датель (*crk.*) *živitel*; —приёмникъ, а *отвор žaludkový vrchní*, *vchodiště žalud-*

kové, *česlo Cardia*; —приёмное *гърло chřtán*, *jícen*, *požerák*.

пищокъ, щка volavec, *vábník* (*pták na čihadle*).

пишуха f. *pištucha Lagomys*.

пйеикъ, а kočkodan Cercopithecus (*opice*). [jemněji.

пйанйссимо adv. *pianissimo* *со nej-* *пйанйстка f.* *pianistka*; *пйанйсть, а* *pianista*. [2. *piano*, *fortepiano*.

пйано adv. *piano*, *jemně* (*v hudbě*);

пйеса f. *píesa* (*pièce*) *kus hudební n. taneční*.

пйитика f. *náuka básnická*, *poetika*; *пйитйческий básnický*; *пйита m.* *básník v. поётъ*.

пйонёръ, а pionér; adj. *пйонёрный*.

пйав-ица, —ка, dem. —очка *f.* *pijavice*, *pijavka Hirudo*; —ичйй, *ья, ъе, —очный pijavičí*, *pijavkový*.

пйянство v. *пьянство*. [*tiskařském.*

пйянь, пйямъ, а poklop na lisu knih-

плав-аніе n. *plavání*; —атель, *я* *plav-*

ves; —ательный *plavací*, *plovací*;

-ья пёрья plovací pera; *-ья нѳги*

veslovací nohy, *čapaté n.*; —ать

(-аю, -аешь) *plavati*, *plovati*; *plouti*,

plaviti se; *p.* *въ кровѣ v krvi se*

brodití; *p.* *на въздухъ ve vzduchu*

n. v povětří se vznášeti; —ень, *вня*

výspa; 2. *plavidlo*, *tavidlo*.

плавйкъ, а, плавйковйй шпатъ kazivec

(*kámen*) *Fluor-spath* (*Fluss-spath*).

плавйленный v. *плавйльный*.

плавйло n. *ploutev* (*rybí*).

плавйль-никъ, а kelímek; —ный *ta-*

vicí; *p.* *завѳдъ, —ня f.* *tavírna*;

—щикъ *taviř*.

плав-ить (-влю, -вишь) plaviti, *taviti*,

rozpouštěti; *p. ся rozpouštěti se*;

—ка *f.* *plavení*, *tavení*, *rozpouště-*

ní kovů; 2. *plavení dříví*; —кйй

tavný, *rozpustný* (*kov*); —ость *-ost*;

—леніе *n.* *tavení*, *rozpouštění*;

—ность *plynnost* (řeči); —ный *plynný*; п. слогъ *plynný sloh*; -ая рѣчь *plynná řeč*.

плавной, ая, ое *plavený, připravený*; п. путь *splavná dráha* (v řece); -ая ловля *lovení ryb z lodí*; -ая рать роіічнѣ војско.

плавня *f. lov ryb z lodí*.

плавокъ, вка *v. поплавокъ*.

плавунникъ, а *Tringa lobata*.

плавунъ, а *plavuň, jelení růžek, jelení skok, mech zemský, vidlák, čertův spár, vlačcha, medvědí lapa, mŕíí noha, sv. Jana pás* (Presl)

Lycopodium clavatum; *adj.* плаву́нный. [рыбář роіічнŷ а jezerní.

плавщикъ, а *plavec dříví, vorník*; 2.

плавый (crk.) *plavý* (bledožlutý).

плавь, и *f. bělořeřavé železo*.

плак-альщикъ, —атель *plačící (m.)*, *nařikač*; —альщица *f.*, —ательница *plačna*; —ание *n.* *plakání*; —ать (плачу, плачешь) *plakati*; п. горько *hořce pl.*; п. о чьей смѣрти *pl. něčí smrti*; п. по комъ *pl. koho* (staroč.).

плакать, а *plakát, veřejná vyhláška*; *adj.* плакáтный.

плакиров-альня *f. platněrna*; —альщикъ, а, плакировщикъ *platněř*; —ание *n.* *platnerování*; —ать *platovali, potáhnouti kovem*; плакировка *f. platování*.

плакливый, плаксивый *plačtivý*.

плакса *m. et f. plaček, plačtives*.

плакунъ, а *vrбка Epilobium*; *vrbice Lythrum salicaria*.

плакучій, ая, ее *plačící* (берѣза, йва плакучая); —ша *f. plačna*.

пламенистый *plamenitý, -natý*.

пламен-никъ, а *pochoďně*; 2. *plamenník, otvor v peci, kudy jde plamen*; 3. *plamenka Phlox* (rstl.); —ный *plamenný*; -ая любѣвь *plamenná láska*; -ый цвѣтъ *v. пламенникъ 3*).

пламень, и *f. plamen* (, е *m.*).

пламенѣть *plameněti, plápolati*; п. чѣмъ (п. любѣвью къ отѣчеству) *plápolati* (láskou k vlasti).

пламя, ени *n. plamen*; *dem.* пламечко *n. plamínek*.

планѣт-а *f. planeta, oběžnice*; —никъ, а *planetostroj Planetarium*; —ный *planetový*; -ое круговращѣніе *obíhání planet*; планетолябія *f.*, планетомѣръ, а *planetoměr Planetolabium*.

плани-метрійчeskій *planimetrický*; —мѣтрія *f. plochoměrství, Planimetrie*; —сфѣра *f. koule na plocho kreslená Planiglobium, Planisphaerium*.

планиров-ать *planirovati, planiti* (пѣду), *vyrovnávati*; —ание *n.*, планировка *f. planirování, planění, vyrovnávání půdy*.

планка, *dem.* планочка *f. plánka*.

плант-аторъ, а *osadník, držitel plantáže*; —ація *f. rostba Plantage*.

планшетъ, а *planšet Planchette*.

планъ, а *plán* (města atd.).

пласт-ание (пластаніе) *n. rozpůlení, rozštípení*; —анный, —анный *rozpůlený*; —анъ, и *f. tržená, rozpůlená treska*; —ать (пластать) (-аю, -аешь) *rozpůliti, rozštípiti, rozpárati*; *trhnouti rybu*; п.ся *rozpůliti se; rozpárati se*; п.ся про- (за чѣмъ) *hmoždití se s něčím*.

пластика *f. plastika*.

пластин-а, *dem.* —ка *f. plocha; plát* (železa); *fošna dřevěná; sobolья п. sobolí hřbet* (kožišina); —никъ *rozštípané n. přeřezané fošny*; —ный *rozštípený, rozpůlený*; —очникъ, а *ryzec Agaricus*; —чатый мѣхъ *kožich z hřbetů sešitý*.

пластическій *plastický*.

пластовать (-тŷю, -тŷешь) *na podél rozštípiti, rozpoliti*; 2. *v plásty n. v sloje děliti*.

пласть, а, *dem.* пластикъ plást (među);
2. sloj (v horn.); рудный п. sloj
rudy; 3. půl rozpolené ryby.

пластырь, я přilep, flastr; пластыр-
никъ, а flastrovník (kdo dělá flastry);
пластырный flastrový.

плата *f.* plat; п. за работу plat за
práci; п. за помолъ мѣриčné (plat
mlynáři).

платѣжь, а platba, placení; платѣж-
ный platební; -ная книга (star.) kni-
ha berničná, kn. platův.

плательщикъ, а platič, poplatník; -ица *f.*

платина, платина *f.* platina.

латинир-овать, —ówka *f. v.* плакиро-
вать, плакировка.

латинный, платиновый platinový.

платить (плачу, платишь), запла-
тому platiti кому; п. за книги pl.
za knihy; п. впередъ pl. napřed,
předplatiti; 2. п. (плачу, платишь)
plátovati, záplatovati.

платно *n.* (crk.) plátno *v.* полотно.

платокъ, тка šátek (na krk, do kapsy).

платочекъ, чка šáteček *v.* платокъ;
—никъ, а šátkář; —ный šátkový.

платъ, а šátek *v.* платокъ; 2. záplata;
3. náhřbetník, pohřbetník (na koně).

платье *n.*, *dem.* платьеце šat, oděv;
платяной, ая, ое šatní; -ое *n.* мѣ-
сичné (ženštin).

платемойный плотъ věšadlo.

плафонъ, а strop malovaný Plafond;
adj. плафонный. [řez, špalek.

плаха, *dem.* плашка, плашечка *f.* ра-
паша, а, площадь místo, náměstí Place.

паша-адъютантъ, а místní pobočník;
—даръ cvičiště, zbrojiště vojenské;

—маіоръ, а pomocník místního ve-
litele Platzmajor; —парадъ, а парад-
ní plac, kde jsou vojenské přehlídky.

плачев-ница *f.* (crk.) plačna *v.* плакаль-
щица; —но *adv.* плачтиво; —ный
плачливý.

плачѣніе *n.* placení.

плачливый плачливý.

плачь, а плач.

плашкóтъ, плашкóутъ, а plochá loď
užívaná ke skládání zboží.

плашмя *adv.*, плашмянóй, ая, ое plo-
chou položen.

паша-аніца *f.* rubáš (umrlčí roucho);
—евóй, ая, ое plášťový.

пашь, а plášť.

плев-á, ы *f.* pleva; mázdra; —áка *m.*

plivač, blivoň; —альникъ, а, —аль-

ница *f.*, —альный ящикъ plivátko;

—аніе *n.* plivání; —ать (плюю,

плюешь) plivati; плюнуть plivnouti;

плюю на всё это plivám na to vše-
cko; п.ся plivati na sebe.

плéвель, а, плéвеліе *n.* jilek, pomi-

nulka *Lolium temulentum*, *L. pe-*

renne; 2. п. plevel; пlevy *pl.*; 3.

nepravé *n.* bludné učení (= koukol);

плéвельный plevelný.

плев-йстый plevnatý; blanatý; -ое

вещество blanovina; —никъ, а, —ни-

ца plevěň, plevnice, plevník, úhrab-

ník, komora na plevy; —óкъ, вка

výplivek, chrkel; 2. červ v mase

(z much), strus; —ýнь, а *v.* кашалóтъ.

плёвый (prost.) nepatrný, malicherný;

-ое дёло. [rodině); -ость ost.

племенитый plodný; mnohočetný (о

племеноначальникъ, а náčelník ple-

mene *n.* rodiny.

плéмя, ени *n.* (pl. племенá) plémě

(gen. plememe), plemeno; rod, po-

kolení; осгáвить на п. nechati na

plemeno (dobytěk).

племянн-икъ, а bratranec; —ица, *dem.*

племяненка sestřenice; neť (gen.

neterě); *adj.* —ичій, ья, ье; —ый

plemenný, на plemeno určený.

пленá, *dem.* плénка, плénочка *f.* pleň

(*f.*), plenka, kaz v železe; 2. plíšek,

plenka (tenký kousek plechu).

плен-йстый *plenivý* (železo); —йца (crk.) náhrdek, náramek; 2. síť na ptáky; pomeč; 3. pletený košík.

плѣнчатый (kámen, železo) *loupavý* (kámen, železo); *plenivý*.

плеоназмъ, а nadplněk, přeplněk *Pleonasmus*.

плерёзы, в *pl. f.* bílé kraječky u smutkového roucha *Pleureuses*.

плѣсень *v.* плѣсень.

плеск-аніе *n.* *pleskáni, plácáni* (ve vodě); 2. *tleskáni* (rukama); —ать (плешу, плещешь) *pleskati, plácati* (ve vodě); 2. *tleskati* rukama; *n.* водою *vodou* pošplíchat; *n. ся* въ водѣ *pleskati se ve vodě, plácati se, šplíchat se, šplouchati se ve vodě*.

плѣскъ, а rybí ocas; rybí zadek; 2. *v.* *pleskánie*.

плесн-á *f.* nárt *Metatarsus*; *adj.* —евой, ая, ое; —йца *f.* obuv podobná pantoflu.

плеснѣть *v.* плескать.

плѣсо *n.*, плесь, а *m.* veliký kus řeky, podobný jezeru, pleso.

плести, плестъ (плету, плетѣшь) *plesti* (košíky, vlasy atd.); *n.* вѣрши *klepati n.* smoliti verše (špatné); *n. ся* (плетусь, плетѣшься) *plesti se*.

плет-ѣйныя игóлки *jehly n.* dráty k pletení, jehly roubicí; —ельщикъ, а плетаč; košíkář, košínář; pletník; —ица *f.* плетаčka; krajkářka; —еніца, —ѣнка *f.* pletenice, pleteníčko, zápletka (ve vlasích); 2. pletina, košík pletený; —ень (плѣтень), тня plot (pletená ohrada); 2. pletěň, plot (vojen.), kolí, propletené proutím; —ешекъ, шкá pletenec (z vlasů); —ея, й *f.* krajkářka (která plete krajky); —ушка *f.* košík (pletený).

плѣтка, *det.* плѣточка *f.* bičík.

плетнѣвый *plotní*.

плеть, и *f.* bič; высѣчь плетми вы-

šlehati bičem; 2. *n.* úponka rostlinná.

плѣха *f.* nevěstka, smilnice.

плехъ, а vedlejší kotvice (na korábě).

плеч-евой, ая, ое, —ной, ая, ое hřbetní, lopatkový; —евая кость kost lopatková; —йстый *ramenatý, s širokým* plecema.

плечо, а, *det.* плѣчико *n.* plece (záda, hřbet); ружьѣ на *n.*! на рáмѣ збраň! пожимать плечáми pckrčiti rameny.

плѣяды, в *pl. f.* deštnice, plejady.

плі! *v.* палить.

плінтусъ *podslupí, pata sloupu Plinth*.

плінеа *f.* (crk.) cihla.

пліска *f.* pliska *v.* пішка. [*cula*.

плістовка *f.* červenka *Motacilla rubeplicis*, а *polouaksamít Pluche*; *adj.*

плісовый. [železná.

пліта, плитá *f.* plotna kamenná *n.*

пліт-ка *f.*, пліточка *želízko* (do cihličky k žehlení); 2. tabulka čokolády, čaje atd.; —ный *kámen, плитнякъ, а* kusový *kámen, žernov*.

плитолómня *f.* lom kusového kamene.

пліца *f.* lopata (na vyhazování vody).

плов-ѣць, вцá *plovec v.* плáватель; —учій, ая, ее *plovoucí*; *n.* мостъ *plovoucí most*.

пловъ, а (star.) plavidlo (člun, loďka atd.); 2. *v.* *пилавъ*. [*n. ся pl. se*.

плодѣть (пложу, плодѣшь) *ploditi*; плóдный (crk.) *plodný*.

плодов-йкъ, а *v.* завязь; —йтка *f.* *plodná jabloň*; —йтость *plodnost*; *n.* словъ *mnohoslovnost*; —йтый (*adv.* —йто) *plodný*; —ой, плóдовый *plodový*; —ья *деревья pl. ovocné stromu*.

плодо-гóнныя и. —гонящія срѣдства (*med.*) *prostředky potracovací Abortiva*; —носный *plodonosný*; —перемѣнность, —смѣнность *střídavost*

в hospodářství; —перемѣнное и —смѣнное сѣльское хозяйство, -ое полевѣдство střídavé polní hospodářství; —рѣдный plodný; výhodný; —творѣние *n.* zúrodnění; —творить, о . . . zúrodit; —творный zúrodnovací; —ядный ovocežravý.

плодущій, ая, ее plodný (o zvířatech).

плодъ, а plod (rostlinný i živočišný); *pl.* плоды ovoce.

плоѣние *n.*, плойка *f.* nabírání zábybů.

пложеніе *n.* plození.

плѣй, я зăhyb, násběrka (falda); плѣить (плѣю, плѣишь) nabírati záhyby *n.* faldy, nasběrovati.

пломба *f.* olověná pečeť, olověná známka *Plomb.*

пломбир-овать, пломбировать olovem pečeti, olověnou známkou opatřiti, plombirovati; —ованіе, пломбированіе *n.*, пломбирѣвка *f.* přivěšení olověné známky; пломбирѣванный *adj.*; пломбирѣщикъ, пломбирщикъ, а kdo přivěšuje olověné známky.

плѣскій, ая, ое ploský, plochý; плѣско *adv.* plosko, plocho; плѣсковатый připlesklý, trochu ploský; -о *adv.*; -ость.

плѣско-губцы, —зубцы, евъ *pl. m.* kleště s plochými zuby *n.* štipáky; —дѣнный s plochým dnem; —клѣвья птицы ploskozobí ptáci, krátkozobci *Pressirostres*; —лицый s plochou tváří, plocholící; —мѣріе *n.* plochoměrství *v.* планиметрія; —носый ploskonosý; —рѣжка *f.* ploskorozka *Platycerus.*

плѣскость ploskost; (geom.) plocha; 2. nízkost, všednost, sprostota, sprostáctví (v řeči).

плѣскошляпочный s plochým klebončkem *n.* s plochou hlavičkou (hřebík).

плѣстѣль-ня, плѣстѣльня *f.* rozklepa-

vačka (přístroj); —ить (плѣщю, плѣстишь) plošiti, rozklepávati.

плѣбѣще *n.* A. plotbiště (v horn., v plavbě a solivářství).

плѣтва *f.*, *dem.* плѣтица plotice.

Cyprinus idus.

плѣтикъ, а malý pramen (na řece); 2. (v hutn.) propíradlo (kde rudy propírají). [*adj.* —ный.

плѣтин-а, *dem.* —ка *f.* hráz (u vody);

плѣтитъ (плѣчю, плѣтишь), с- spojo-
vati, jedno s druhým skládati.

плѣтн-икъ, а tesař; —ичать tesařiti, tesařiti; —ическій, ая, ое, —ичій, ъя, ъе tesařský; —ичество tesařství; —ичная рабѣта roubení; srub.

плѣтнить (-нѣю, -нѣишь), у- upevniti, pevně spojití.

плѣтн-о *adv.* pevně, z tuha; *n.* на-
ѣться hodně se najísti, naspati se, naprati se; —ость pevnost, tuhost; —ый pevný, tuhý, z tuha přilehající; 2. hmotný, hmotného těla, tlustý. плѣтнить (-ѣю, -ѣишь) tloustnouti, hmotněti, dužněti (o člověku).

плѣтовѣе, аго *n.* přivozné, pramičné (plat za převezení na pramici); 2. prádelné, běličné (plat za sušení prádla).

плѣто-любѣць, бца (crk.) chlipník; smyslník; —любѣвый chlipný, smyslný; —любѣица chlipnice, smyslnice; —любѣіе *n.* chlipnost, smyslnost; —носѣць, сца člověk (vtělený); —носный vtělený; —угѣдіе *n.* rozkoš smyslná, libost tělesná, 1. smyslná *v.* любо-
стрáctіе; —угѣдникъ rozkošník, smilník; —ица -ице; —угѣдный smilný, tělesný; —ядець, дца, —ядный ma-
sožravý, masožravec.

плѣтскій (ѣй), ая, ѣе masový; 2. tělesný, smyslný; (*adv.* -скій); —ая нѣхотъ tělesná žádost, chtíč; —ѣе совокуплѣніе tělesné obcování.

плоть, а vor (na řece), pramen (slv. plf); гнать п. playiti pramen (po řece).
плоть, и f. maso; tělo (staroč. plet);
крайняя п., конечная п. předpona,
зálupa *Praeputium* v. залупа.

плотяной, плотной tělesný.

плóха f. průsek v lese na lov zvíře.
плóхо adv. špatně; дѣло п. věc jde
špatně. [—ость.

плоховат-ый trochu špatný; adv. —о;
плохóвецъ, вца lýkovec *Daphne* (rstl.).
плоховѣсоватый přihlouplý.

плох-ой, ая, ое špatný; п. работникъ;
—ое утѣшѣніе; —онокъ, нька, нько
přišpatnělý, trochu špatný.

плóхость špatnost, -ota.

плочѣніе n. zapouštění prken.

плошátъ (-аю, -аешь), о- býti nedba-
лým; 2. zhoršiti se (zdraví); не пло-
шай буď opatrný, dávej pozor.

плóше adv. comp. хůре, špatněji.

плошítъся (-шусь, -шишься) hlouposti
dělati; 2. býti nedbalým, neopatrným.

плóш-ка, dem. —ечка f. šálek (plo-
chá mistička); 2. kahan, kahánek;
adj. —ечный.

плошáдка f. malé náměstí; místo k
odpočinku, besídka.

плошадной на veřejném náměstí k
dostání n. k slyšení, pouliční, tržní;
п. товаръ tržní zboží; п. староста
tržní správce; -ья новости noviny
pouliční; -ья рѣчи uličnické řeči;
п. врачъ dryáčník, mastičkář.

плóщадь, и f. náměstí, tržiště, trh;
топтátъ пл. dlažbu marně šlapati;
2. п. (geom.) plocha, prostranství.

плóще adv. comp. plošeji.

плóщеніе n. plošení, ploštění, roz-
klepávání (kovů).

плóщиль-ный rozklepavací; —ня f. v.
плóстільня; —щикъ, а platněř.

плóщина f. muňka *Pediculus pubis*.

плугъ, а pluh; 2. plužina, země po-

плуžná; плуговой, ая, ое pluhový;
плугодѣржка f. jehlice, babí hněv
Ononis spinosa (rstl.).

плужка f. krk (u houslí).

плужникъ, а radlice u pluhu (plužně).

плутátъ (-аю, -аешь) (въ лѣсѣ) blou-
diti (po lese), plahočiti se; 2. da-
rebačiti; п. ся, за- plahočiti se, blou-
diti semo tam.

плутиво n., плутива f., плутивѣ n.
ploutviny (u sítě rybářské).

плутни, ей pl. f. čtveráctví, šelmov-
ství, taškářství.

плутов-атый čtverácký; —ать (плу-
тýю, -ýешь) čtveračiti, čtverácké n.
šelmovské kousky provozovati, taška-
řiti; —скóй (adv. -скý) taškářský, šel-
movský; —ствó taškářství, šelmov-
ství; плутóвка f. taškářka, šelmička.

плутóнгъ, а oddílěk vojáků, zvod
Peloton v. взводъ; adj. плутóнгový.

плутон-измъ, а plutonismus; —истъ,
а plutonista; —ическій plutonický.
плутонóсь, а, широконось ploskozobka
Anas clypeata.

плутость, и, плутствó n. v. плутовствó.

плуть, а taškář, šelma, šibal; не вся-
кій п., кто видомъ худъ nekladъ vse-
cko za chyby, když se ti cos nelíbí.

плутáга m. v. плуть.

плыв-ýнь, а (v horn.), пловýнь plovoun
(rozplýnavý kámen); —ýчень rozto-
pitelnost; —ýчий, ая, ee roztopitelný

плѣtie n. pluti. [(jako hlína atd.).

плыть (плывý i пловý, -вешь) plouti;
мы плыли на парохóдѣ my pluli na
parolodi; рѣба плыветъ ryba plove
п. pluje; 2. п. тeci (o svíčkách);
молоко плыветъ изъ горшкá mlíko
teče z hrnku.

плѣн-ѣніе n. jímání, poutání koho
(půvabností atd.); 2. zajímání, za-
jetí; —ить (-ю, -ишь), —ять (-яю,
-яешь) чѣмъ jímati, poutati (п. кра-

сотою р. krásou); п. когó srdce п. lásku něčí získati; 2. zajmouti, do zajetí vzíti; п.ся чѣмъ dати se čím uchvátiti п. unesti; п.ся красотóю unášeti se krásou, napájeti se krásou něčí.

плѣнитель jímatel, zajimač; 2. kdo koho něčím poutá; —ница jímatelka, zajimačka; 2. poutající п. okouzující (svou krásou atd.); —ность jínavost; poutavost; —ный jínavý; poutavý.

плѣнн-икъ, а jatý, zajatý (ve válce); 2. ctitel, otrok své milenky; о. náruživostí; —ица f. jatá, zajatá; 2. otrokyně (náruživostí); —ическій adj.; —ичий; —ическое состояние, —ичество zajetí.

плѣнный (adj. et subst.) zajatý.

плѣновати (star.) jmouti, zajmouti.

плѣнь, а zajetí (válečné); взять когó въ п. zajmouti koho; взѣtie въ п. zajmuti; быть въ плѣнѣ страстѣй býti otrokem náruživostí.

плѣсень, снѣ, плѣснь, и f. plíseň, plesnivina.

плѣснев-ѣлый zplesnivělý; —ѣть, плѣснѣть plesnivěti. [lysohlavec.

плѣшакъ, а plešák, plešatý člověk, плѣшанка f. (pták) v. плѣска (*Motacilla leucomella*).

плѣшив-ецъ, вца plešivec, holohlavec; —ица f. plešatá, holohlavá; —ый plešivý, plešatý, holohlavý; —ость -ost; —ѣть plešivěti, opl.

плѣшин-а, dem. —ка f. pleš v. плѣшь; 2. holina, nezarostlé světlé místo v lese.

плѣшь, и f. pleš (na hlavě).

плювати (crk.) v. плевать.

плюгав-ецъ, вца darebák, padouch; —ица, —ка f. padouchyně; —ство n. darebáctví; —ый darebácký, padoušský.

плюмáжь, а chochol (na klobouce) *Plumage*.

плюновѣние n. (crk.) plivnutí.

плюнуть plivnouti v. плевать.

плюскá f. mistička (žaludová), kalíšek (žaludový). [naris.

плюсникъ, а плісникъ *Lichen pulmo-*плюсь plus (math.).

плюх-аться, —нуться plácати se, brodit se (ve blátě).

плющ-ѣние n. rozklepávání; plošení; —ильный rozklepavací; —ильня f. v. площільня; —ильщикъ rozklepavač, platněř; —ица f. -ка.

плющить (-ý, -йшь), пліщивать, плюснуть rozklepávati, platovati; п.ся.

плющ v. блющ.

плясáль-ный tancovací; —щикъ, а tanečník; —щица tanečnice.

пляс-áние n. tančení; plesání; —ать (пляшý, пляшешь) tancovati, tančiti; 2. plesati.

плáска f. tančení, tanec.

плясовóй, ая, ое taneční.

плясýнь, а tanečník, přítel tance; плясýнья f. tanečnice.

пневмáтика f. plynopud *Pneumatica*; adj. пневматическій.

пневматолóгия f. *Pneumatologie*.

пнýть v. пинать

по prp. с. dat. по; гулять по полю, по городу procházeti se poli, по městě; бѣгать по улицѣ běhati po ulici; плыть по рѣкѣ plouti po řece; по рублю съ каждаго по rubli od každého; по пяти фунтовъ по pěti librách; по пятницамъ každý pátek, vždycky v pátek; по воскресеньямъ každou neděli; онъ одѣвается по модѣ on se šatí dle mody; играть по нótамъ, по наслышкѣ hráti z not, dle sluchu; узнать когó по гóлосу poznati někoho po hlase (почему? потому . . . proč? proto . . .);

2. *c. accus.* стоять по шéю, по колѣно въ водѣ *státi po krk, po kolena ve vodě*; онъ по уши въ долгахъ *on je po uši v dluzích*, онъ задлуженъ ажъ по уши; по сіе время по ту добу; по это мѣсто ажъ по то мѣсто; она пошла по воду, по дрова (за водою, за дровами) *šla pro vodu, pro dříví*; 3. *c. loc.* плакать по комъ *plakati pro někoho (staroč. po kom)*; тосковать по комъ *truchliti pro někoho*; по прошествіи года по прожитіи року; по окончаніи работы по skončení práce; онъ выстрѣлилъ по немъ *on po něm střelil*.

поалѣть, побагровѣть *zčervenati*.
побавиваться когó, черó trochu *se obávati*.

побалагурить trochu *si poklepnouti*.
побаливать *pobolívati*; грудь начинáетъ побаливать *prsa počínají pobolívati*.

побалтывать *častěji něčím míchat*; 2. начинáть *p. začítí žvatlati (o dětech)*.
побарски (жить) *adv. po panskú (žítí)*.
побасенка *f., dem.* побасеночка *provídačka*.

побаталибно *adv. po batalionech, po praporech (o vojsku)*.

поберегать, поберечь что *šetrně chovati, opatrovati*.

побереж-никъ, а *pobřežný (hlídač)*;
2. *vítr od břehu vanoucí*; —ный *pobřežní*; —ное *n. (star.) pobřežné (,ého n.)*, *plat pobřežní*; —ье *n. pobřeží*.

побивать, побить (всѣхъ) *pobiti (všecky)*, *potlouci*; *p. se*.

побирать, побратъ *pobрати*; *p. въ пленъ pobрати v plen, zabaviti*; чортъ тебѣ побері! *čert tě vem!* чортъ бы тебѣ побралъ *aby tě čert vzal!*

побирóха *m. et f.* жебрак, жебрачка (*poberto*).

побірчий, аго *m (star.) výběrčí (,ího m.)*.
побить *v.* побивать; *p. ся* обѣ закладъ *vsaditi se o něco*; побѣмся обѣ закладъ *vsadme se!*

побіеніе *n.* младенцевъ *pobiti, povraždění mladětek (v Betlémě)*.

поблагодарить когó *poděkovati někomu*.

поблаж-ать кому (дѣтямъ) *shovívati, poshověti komu, promíjeti komu*; —ить, поблаживать *zadováděti si*; поблажка *f.* *shovění, posh., shovívání, promíjení*.

поблѣкнуть *svadnouti, uvadnouti*; поблѣкль *svadlý, uvadlý*. [skati.

поблестѣть, поблистать *chvíli se blýpoblízku adv. (star.) poblízku*.

поблѣднѣть *zblednouti*; —льмъ.

побогатѣть *zbohatnouti*.

побожиться *zapřisahati se*.

побой, я (star.) *krvavá bitva*; *pl.*

побои, евъ *výprask, bití*.

побоище *n.* *bojiště*.

поболтать съ кѣмъ *požvatlati, sklep-nouti si s kým v.* побалтыванъ.

побор-ать, —отъ (своихъ противниковъ) *přemoci, překonati*; *p.* по комъ *hájiti, chrániti koho*; поборѣніе *n.* *porážka*; —итель, я, поборникъ, а *obhájce, ochrance, zástitník*; —ница *f.*; поборствовать за что *bojovati za něco*.

поборъ, а *berně, daň*.

побóчный *poboční*; *vedlejší*; —ая *лїнія poboční n. vedlejší linie (rodiny)*; 2. *poboční, nemanželský*; —ья дѣти.

побранить, побранивать когó *vyhubovati komu, vyvaditi se s kým*; побранка *f.* *vyhubování, váda*.

побратанецъ, нца *pobratřenec, srb. pobratím*.

побратски *adv. po bratrsku*.

побратъ (поберý) *pobрати v.* побирать.

побродить, пображивать *chvíli sem tam se potloukati*; 2. začítí kvasiti; побродяга *m. poběhlík, tulák*.
 побросать, побрасывать *pohazovati; všecko odházeti*.
 побрызгать, побрызгивать *postříkati, posákati*; *п.ся р. se*.
 побрякивать *břínkati, pobřínkávati*; побрякушка *f. rolnička; řehtačka dětská; chřestačka Castagnette*.
 побуд-итель *provzbuzovatel; pobadatel*; -ница -ка; —-ительный *probouřivý, pobádavý, provzbuzovací*; —-ить, побуждать (кого к чему) *provzbuditi, provzbuzovati koho k čemu, pobádati, ponoukati*; *п.ся р. se*.
 побúdка *f. ranní n. jitřní zabubnování Réveil*.
 побуждение *n. provzbuzení, pobudka, pobídka, podnět, ponuknutí*; по со-б-ственному —-ию *z vlastního ponuk-*
побурѣлый přihnědlý, zahrnědlý. [nutí.
 побывать, побыть у кого-либо *pobyti u koho; bývati u někoho, navště-*
novati koho.
 побыль, и *f. v. волчецъ*.
 побѣгать *trochu si poběhati*; побѣгъ, а útěk (od vojska), zběhnutí *Desertion*; 2. odnož (od stromu).
 побѣда *f. vítězství*; одержать -ду надъ кѣмъ.
 побѣдитель *vítěz*; -ница *vítězka*; —-ный *vítězný*; —-ная *f. (subst.) známka vítězoslavná*; —-ство (crk.) *v. побѣда*.
 побѣдить, побѣждать (непріятелей отечества, п. страсти) *přemoci (koho, něco), zvítěziti nad kým*.
 побѣдоносный *vítězoslavný, vítězství*
 побѣжать *běžeti. [přinášející.*
 побѣждение *n. přemožení, zvítězení*.
 побѣж-ка *f. běh koňský*; —-никъ, а *poběžník, dlouhý řemen u saní kamčatských psy tažených (místo voje)*.

побѣлѣть, побѣливать *obíliti*; побѣ-
 лѣть *zběleti*.
 побѣсѣть *rozvztekliti*; *п.ся г. se*.
 повад-ить, поваживать *кого naučiti n. navykati koho čemu, zvykati koho*; *п.ся zvyknouti, navyknouti*; —-ка *f. zvykání, přivykání*; —-ливый *kdo čemu zvykl*; —-ный *zvyklý*; —-чикъ *kdo koho čemu zvyká*.
 поваживать *v. повадить*; 2. п., поводить *sem tam voditi (chvíli)*; 3. п., пово-
 зить *sem tam voziti*.
 повалить, поваливать *povaliti*; *п.ся р. se*; въ повалку спать *spáti v jedné řadě jeden vedle druhého*.
 повалъ, а náказа; п. на скотъ *mor dobytčí*; 2. п. *svalení, rovalení*; п. снѣга *svalina, lavina*; положить всѣхъ на п. *všecky sesekati*; *poraziti ne-*
přítele.
 повальный *valný, všeobecný*; п. объ-
 йскъ *všeobecné n. hlavní vyšetřo-*
vání; -ая болѣзнь *naakažlivá nemoc*.
 повалѣть *rováleti*; *п.ся р. se*.
 поварен-ка *f. kuchynka*; —-ный *ku-*
chyňský; -ая соль *sůl kuchyňská*; -ое искусство *kuchařské umění*; —-ная *f. subst. v. поварня*.
 поварѣнокъ, нка *kuchtík*.
 поварить, поваривать *povařiti chvíli*.
 повариха *f. (crk.) поварница kuchařka*.
 повар-ничать *kuchařiti*; —-ня *f. ku-*
chyně. [k. нѣж.
 поварскóй, ая, ое *kuchařský*; к. ножъ
 поваръ, а *kuchař*; 2. *v. поворокъ*.
 повашивать *v. повощать*.
 поведѣние *n. chování*; свидѣтельство
 о -и *vysvědčení zachovalosti*.
 повезті, повѣзть *povezti*; ему повезло
 ему *se povedlo, štěstí mu přeje*.
 повелитель, я *velitel (pán)*; —-ница
velitelka; —-но *adv. velitelsky*; —-ный
velitelský, rozkazovací, poroučivý; —-ное наклонѣние (gram.) *rozka-*

vaci způsob *Imperativ*; —ство велѣтельствъ.

повелѣніе *n.* velení, poručení, nařízení; —ѣть, —ѣвать veleti, poveleti, naříditi, poručiti; *n.* чѣмъ veleti čemu; *n.* войскомъ veleti vojsku; законы —ѣваютъ zákony nařizují; —ѣвается nařizuje se, poroučí se.

повергать, повергнуть hoditi; vrhnouti, povrhnouti; *n.* къ стопамъ hoditi *n.* положить k nohám; расточительность повергла его въ нищету mar-potratnost uvrhla ho do nouze; *n.* ся передъ кѣмъ vrhnouti se před někým na kolena.

поверженіе *n.* svržení.

повернуть, повертывать obrátiti, obracet; *n.* вправо о. v право (na cestě); *n.* по своему о. dle svého úmyslu; *n.* ся о. se.

поверстать, поверстывать (одного съ другимъ) srovnati, vyrovnati, na túž stupeň postaviti; *n.* ся съ кѣмъ vyrovnati se komu; поверстка *f.* vyrovnání-se komu, roveň (*f.*).

поверстный dle verst.

поверх-ность povrch; povrchnost; *n.* земли povrch země; —ностный povrchní; —ностно *adv.* povrchně.

поверхъ *adv.* povrchu, navrchu, svrchu; *n.* воды nad vodou.

повершить dovršiti, dokončiti.

повеселить obveseliti, rozv.; *n.* ся obv. se, rozv. se.

повесті, повесть vesti, povesti (пѣsky).

повечер-іе *n.* nešpory, večerní služby boží (požehnání); —ній, яя, ее nešporní.

повечерѣть svečeřivati se.

повечерѣть povečeřeti *v.* поужинать.

повзводно *adv.* (vojen.) po vzvodech (pelotonech).

повиваль-ный babičský; *n.* домъ, -ное заведение porodnice; -няя орудія

nástroje porodní; -ная бáбка, —щица babička (porodní); —щикъ, а babič *Accoucheur*.

повив-аніе *n.* babení, povíjení; —ать, повѣть babiti, poviti (dítě); —ная плата, —ное *n.* plat babičce.

повидаться съ кѣмъ s někým se viděti, se shledati.

повидимому *adv.* jak viděti, jak patrnо.

повилі-ка, —ца *f.* kokotice *Cuscuta*; —чный, —шный kokotičný.

повинить vinným uznati; *n.* ся vinným se činiti, vinu svou vyznati.

повин-никъ, а (crk.) vinník; —ность povinnost; *p.* platební, náležitost; земскія —ности zemské dávky; 2. přiznání, vyznání (viny); —ный povinný; 2. vinný; 3. pokorný, poddaný komu.

повинов-ать (-нью, -нuesday) k poslušenství přivesti; *n.* ся кому (-ньюсь, -нuesdayся) poddati se poslušně (rodičům atd.); —еніе *n.* poslušenství, poslušnost.

повирать, поврять někdy trochu lháti.

повислый vislý. [babička.

повитуха, *dem.* повитушка *f.* (prost.)

пових-ать, —нуть (себѣ ногу) vymknouti *n.* vyvrtnouti (sobě nohu);

n. ся uchýliti se s pravé cesty; повихнутый vymknutý, vyvrtnutý.

повладѣть чѣмъ krátký čas něčím vládnouti.

повлечь за собою vleci za sebou; *n.* ся за кѣмъ vléci se za někým.

пОВОдень, дня pomeč, síť na ptáky.

поводить *v.* поваживать; *n.*, повесті чѣмъ pohnouti čím; zkřiviti; *n.* ся съ кѣмъ obcovati s někým.

поводіе *n.* (star.) povodeň.

поводливый (человѣкъ, -ая лошадь) povolný (člověk, kůň).

пОВОдъ, а povodec, otěž; 2. *n.* (къ чему) původ k něčemu, příčina

дать п. къ чему *dáti původ n. pod-
nět k něčemu.*
пОВОДЬ, и (star.) *povodeň.*
повоевать (зѣмлю) *vojnou spustošiti.*
повобень, ойна *m. svlačec Convolvulus.*
повозить *povoziti (chvíli);* п.ся съ
къмъ *utahati se s kým.*
повоз-ка *f. povoz; vůz cestovní;*
—никъ, —чикъ, а *povozník, voza-
taj; —ничій, ѡя, ѡе povozníci.*
повой, я *babení, pomoc při porodu;*
—никъ, а *povojník, šátek ovázaný
kolem hlavy; 2. п., проскурнякъ
proskurník Althaea officinalis.*
поволока *f. koulení očima.*
поволочить, поволáкивать *sem tam
tahati n. vláčeti; п.ся за къмъ vlá-
četi se za kým (za ženštinou).*
повольный *volný; povolný; dobro-
volný; libovolný.*
повонка *f. kukuřice Zea Mais.*
поворина *f. trám vazací, spínka.*
поворовать, поворовывать *nějaký čas
krásti (pokrásti).*
поворокъ, рка *racek loupežný (cha-
luha) Larus parasiticus.*
поворотить, поворóчать, поворáчивать
obrátni, zvrátni.
поворóт-ливость *obratnost; —ливый
obratný; —ный otáčecí, otočný; п.
кругъ obratník Tropicus.*
поворóтъ, а *obrat; замóкъ въ два
поворóта zámek na dva zápaды.*
поворъ, а *v. поворокъ.*
повред-итель *škůdce, kazisvět; —итель-
ница f.; —ить, повреждать чтó-либо
pokaziti; п. кому въ чемъ uškoditi;
п.ся pokaziti se.*
повреждение *n. poškození; 2. uškození.*
повременить кому *počkati, sečk. кому.*
повремен-ный (*adv. — но*) *časový; 2.
počasný, dočasný, periodický, chro-
nický; —ное издáние časopis.*
повсе-гóдный *každoroční; —гóдно*

adv. každoročně, každý rok, co rok;
—днѣвный *každodenní; —днѣвно
adv. každodenně, každého dne;*
—мѣстно *adv. všude; —мѣстный
všeobecný, na všech místech; п.
гóлодь hlad všeobecný; п. дождь
dešť celozemský; —мѣсячный (—но
adv.) coměsíční; —чáсный (—но
adv.) každou hodinu.*
повсѣмственный (*—но adv.*) *všeobecný.*
повстрѣчаться съ къмъ *potkati se s kým.*
повсюду *adv. všude; adj. повсюдный.*
повтор-ѣние *n. opakování; —итель
opakovatel Repetitor; —ительный
opakovací; —ая лекція opakovací
čtení (na universitě); п. приказъ
opakovaný n. zострѣný rozkaz; —ить,
—ять (чтó-либо) opakovati něco.*
повы-везти *povyvezti; —вести povy-
vesti; vyhubiti (hmyz); п.ся vyhu-
biti se (o hmyzu); znenáhla vzchá-
zeti (o osení); —дергать vyškebati
(znenáhla); —нести povynesti; —ру-
бить vysekati, vyrubati všecko.*
повыкать, повыкнуть *v. привыкать.*
повыскакать *povyskákati.*
повыт-ный (*adv. —но*) *podílný, čá-
stečný, po částech; —окъ, тка (—ie
n.) díl, podíl; —чикъ, а (star.)
správce kanceláře; —ѡе n. odbor
kancelářský.*
повычка *f. (prost.) v. привычка.*
повыш-ать, повысить *povýšiti něco;
p. кого (v úřadě); п.ся p. se; —ѣние
n. povýšení.*
повѣвать, повѣять *povívati.*
повѣвъ, а (вѣтра) *pověv větru.*
повѣд-аніе *n. povídání; —атель ро-
vídátel, vypravovatel; —ница -ka;
—ать чтó-либо povídati něco; vy-
pravovati; п.ся povídati se.*
повѣр-еніе, повѣрѣние *n. svěření; ро-
вѣрѣні; opravení; —енный pověřený;
(п. въ дѣлахъ) zplnomocněný, plno-*

мосникъ; —ить кому́ důvěřovati komu; 2. п., повѣрять svěřiti; porovnávatí (spisy); pověřiti; п.ся кому́ въ чемъ svěřiti se, spolehnouti se na koho.

повѣс-а. —ка *m.* větroplach; nezbeda, šibeničník; —ить pověsiti; п. голову svěsiti hlavu; —ничать nezbedné kousky provozovati; —ничество nezbedáctví.

повѣствов-аніе *n.* vypravování; —атель vypravovatel, vypravěč; —ница —ательный vypravovací; —ать vypravovati, povídati; п.ся vypravovati se.

повѣстѣть, повѣщать кого́ о чемъ oznámiti, ohlásiti.

повѣстка *f.* návěští, vyhláška.

повѣсть, и повѣст, vypravování; povídka (novela). [větreм.]

повѣтеръ *adv.* по větru, s příznivým повѣтр-енный моровъ; —ая зараза моровá rána, моровá náказа; —іе *n.* (моровое) morové povětří.

повѣть, а okres, povět.

повѣть, и *f.*, повѣтье *n.* kůlna.

повѣщ-ательный návěštný, oznaovací; —ать *v.* повѣстѣть; —еніе *n.* oznámení, ohlášení. [nouti.]

повѣд-ать, повѣн-уть uvadnouti, svad- повѣз-ать, повѣз-ывать (платокъ на шею) uvázati (šátek na krk); п.ся ов-зати se.

повѣзка *f.*, повѣзь, и, *dem.* повѣзочка páska; п. на голову náčelek ru- ských děvčat; грѣжная п. pás prů- tržní.

повѣ-л-ить trochu sušiti na vzduchu (ryby); —лый uvadlý; —н-уть *v.*

пога-д-ать hádati čas. [повѣд-ать.]

поганецъ, ица rohan; 2. nečistý člověk.

поганивать poháněti (koně).

поганинъ, а (*crk.*) rohan.

поганинъ znečistiti; п.ся z. se.

поган-ка *f.* pohanka (nevěřící); 2. nečistá ženština; 3. п. навѣзная hnojník *Agaricus fimetarius*; 4. п., гагара болотная roháč malý (pták) *Colymbus auritus*, *Podiceps auritus*; —скій pohanský; —ство po- hanství.

поган-ый nečistý, nešvarný; 2. po- hanský; —н-ьшъ, а nečistý člověk.

погань, и *f.* nečistota.

погас-ать, погас-н-уть zhasnouti, vyhas- nouti, pohasnouti; огонь погасъ oheň vyhasl; погас-лый vyhaslý.

погас-ить, погас-ать zhasiti, pohasiti; 2. zkrotiti náruživosti; погашеніе *n.* zhašení (zhasnutí); п. долговъ умо- ření dluhů *Amortisation*.

погиб-ель, и *f.* záhuba, zkáza; —никъ, а (*star.*) zatracenec; —ный záhubný.

погиб-лый zahynulý; —н-уть (*star.* погн-н-уть), погн-б-ать zahynouti.

погиб-ь, и *f.* záhyb.

поглавно *v.* поголовно.

погла-д-ить, погла-ж-ив-ать pohladiti; 2. žehliti, hladiti (prádlo).

погла-д-ив-ать *v.* поглот-ать.

поглаз-ѣть на что zevlovati na něco.

поглот-ать, погла-д-ив-ать ohlodati.

поглот-ить, поглос-ать pohltiti; п.ся p. se.

поглох-н-уть zakrněti, udusiti se (о поглос-еніе *n.* pohlcení. [rostlinách].)

погляд-ѣть pohleděti; погляд-ив-ать po- hližeti; п.ся (въ зеркало) vzhlížeti se v zrcadle.

погна-ть pohnati; п.ся за кѣмъ roze- hnati se za kým, honiti *n.* stíhati koho *v.* погон-ать.

погни-ть, погни-в-ать shniti.

погно-ить pohnojiti.

погну-ть pohnouti; п.ся p. se; погну-тый.

погнуш-а-ться чѣмъ zhnusiti si něco, zošklivovati si něco.

погнѣ-в-аться pohněvati se.

погнѣздо (погарно) *adv.* по dvou.

поговорить съ кѣмъ *pohovořiti s ně-
kým*; *porozprávěti*; поговариваютъ
что будетъ война *povídají* (*povídá
se*), že bude vojna.
поговорка *f.* (о комъ) *řeč*, *pověst*; о
немъ идётъ худая п. о něm se špatně
mluví; 2. způsob mluvení; порекадло.
поговѣть nějaký čas se postiti.
погод-а *f.* počasí, povětrnost; дур-
ная п. nečas, nepohoda; —ишка *f.*
špatné počasí; —ка *f.* povětríčko;
—ки, овъ *pl.* děti stejných let, vrstev-
níci; —ливый *pršlavý*; —но *adv.*
ročně, každoročně, každého roku,
co rok; —ный *roční*, každoroční.
погодо-вѣстникъ, а буřňák, bouřli-
váček *Procellaria* (pták); —мѣръ, а
tlakoměr *Barometer* *v.* баромѣтръ.
погодье *n.* *v.* погода.
погójий, ая, ee jasný (о povětrnosti).
поголов-но *adv.* hlava za hlavou,
jeden po druhém; —ный; -ная по-
дать daň z hlav; -ное ополчѣніе,
—щина všeobecné ozbrojení.
погон-ка *f.* domluva, dŭtka, výtopek;
—ный на podél, podélný; -ная са-
жень sáh na podél; -ная грамота
(star.) zatykač, zatykací list; pů-
honny list; —чикъ šňůrka na ra-
meně; —щикъ, а honec; pohaneč.
погонъ, а stíhání, honění někoho;
2. šňůra na ramenou; 3. mláto, vý-
hnětky, matoliny.
погоня *f.* stíhání, honění, pronásle-
dování koho; броситься и. пуститься
въ погоню за кѣмъ někoho proná-
sledovati, stíhati; 2. п. stíhající
osobu, honci *pl.*
погон-йй, я rybářská síť na běluhy;
—ялка *f.* bič; 2. *v.* непосѣдъ; —ять
poháněti; 2. п. когó domluviti п.
vymluviti кому; п.ся за кѣмъ, за
чѣмъ stíhati koho, honiti se за
kým, за něčím; о závod jezdit.

погорать *v.* погорѣть.
погоревать *potruchliti* nějaký čas.
погор-іе *n.* pohorí, vesnice na stráni
položená; —ный pohorský.
погородскій *adv.* (жить, одѣваться) по
městsku žíti, se šatiti.
погор-ѣлый pohorelý; —ѣть pohoreti
(požárem škodu vzíti).
погорячиться *rozhorliti* se.
погосподски *adv.* po panskou, pan-
sky, vznešeně.
погостить со host někde pobytí.
погостъ, а kostel s hřbitovem; 2.
(star.) osada; *adj.* погостный.
поготову (*prost.*) ještě více.
погощанинъ, а osadník.
пограбить *pobratí*; 2. *v.* ограбить.
пограніч-іе *n.* pohraničné místo;
—ный pohraničný; п. камень hra-
ničný kámen; mezník; -ая стража
pohraničná stráž; -ая крѣпость ро-
hраниčná pevnost.
погреб-альный pohřební; -ое шествіе
pohřební průvod; -ья молитвы р.
modlitby; —ать, —сті pohřbiti (po-
hrobiti); п.ся р. se; —ѣніе *n.* (п.
тѣла, п. мѣртвыхъ) pohřbení; ро-
hřeb; мѣсто —ѣнія hřbitov *v.* клад-
бище; —ѣць, бца cestovní skříňka.
погребница *f.* nadsklepí.
погреб-ной, —овый skleповní; п.
воздухъ vzduch skleповní; —бкъ,
бка sklípek; —сті *v.* погребать;
—щикъ, а nadsklepni (, ího *m.*);
držitel sklepa vinného.
погребъ, а sklep; винный п. vinný
sklep. [грѣзилось во снѣ].
погрѣзиться zdáti se ve snu (мнѣ по-
погресті, погрѣсть chvíli veslovati;
2. *v.* погрѣбсті.
погрозить кому pohroziti кому.
погром-ить, —лать vojnou zpusťiti;
2. na hlavu poraziti; погромъ, а
zpusťení, pohroma.

погруб-ить кому hrubství komu udělati; —ый zhrubělý; —ть zhruběti.

погрудно *adv.* (продавать) po hromadách (prodávati n. př. brambory).
погрудь, и *f.* poprsí *Büste*.

погруж-альный крестъ kříž pohroužený při svěcení vody; —ать, погрузить что-либо, кого pohroužiti, pohřížiti, potopiti; н.ся р. se; н.ся въ размышлѣніе pohroužiti se v přemýšlení, v rozjímání; —ѣніе *n.*, погрузка *f.* pohroužení, pohřížení.

погрузнуть potopiti se, pohroužiti se; -злый. [teskniti.

погрустить nějaký čas truchliti n.

погрѣвать, погрѣть trochu ohřáti; н.ся о. se.

погрѣш-ать, —ить zhřešiti; prohřešiti se; —ѣніе *n.* prohřešení, zhřešení; —ительный (*adv.* -но) chybný; -ость -ost.

погрѣшность omylnost, vadnost.

погрядно *adv.* po hrádkách, po záhonech, líhami.

погрязать, погрязнуть uváznouti v blátě; ув. v dluzích; н. въ порокѣхъ ув. v nepravostech; погрязлый погрязнѣть zablátiti se. [увázlý.

погуб-итель hubitel; -ница -ка; —ительный záhubný; —ить, —лать pohubiti, zahubiti; н. время zmařiti čas; —лѣніе *n.* zahubení.

погудало *m.* houdek, šumař.

погудка *f.* hudeň (na špatném nástroji), skřípání, vrzání; 2. žert, šprým; 3. nářev.

погулять (въ саду) procházeti se chvíli; chvíli se veseliti; погуливать procházivati se; časem se opíjeti.

погустѣть zhustnouti.

подав-аніе *n.* podávání; —атель podavatel; odevzdatel (psaní atd.); —ательская книга kniha podavací, kn. posílek (na poště); —ать, по-

дѣть podávati, podati; н. рѣку р. ruku; н. гóлосъ hlas ze sebe vydati; н. гóлосъ dати hlas, hlasovati (при volbách); н. кѣшанье podávati jídla (при stole); н. чай podávati čaj; н. просьбу podati prosbu; н. искъ, жалобу на кого-либо podati žalobu na někoho; н. утѣшѣніе, отпáду podati n. poskytnouti útěchu; Богъ подáстъ! naděl Pán Bůh (žebrákovi); н.ся podati se; н.ся впередъ postoupiti ku předu; н.ся на задъ ustoupiti do zadu.

подавить, подавлять, подавливать trochu mačkati, pomačkati; 2. utlačiti, umačkati; н.ся umačkati se.

подавно *adv.* tím více.

подагр-а *f.* dna, podagra; —икъ, а podagrik, podagrista; —ичникъ козinoha *Aegopodium podagraria* подагрическій podagrický.

поданіе *n.* (рукъ) podání.

подар-ѣніе *n.* obdaření, obdarování —ѣннице *n.* dáreček; —ить кому что либо darovati někomu něco.

подар-окъ, рка (*dem.* —очекъ, чка dar, dárek; н. крѣстнику vázaný (dítěti do vínku od kmotra); н. въ день рождѣнія dar k narozeninám получить что въ н. obdržeti něco darem; дать кому что въ н. dát někomu něco darem; —очный darovaný.

податель дарce, darovatel; 2. подател *v.* подаватель; -ница *f.*

подат-ливый, —ный povolný, ústupný, kdo se podá; -ость -ost.

подать, и даň (berně); платитъ подати platiti n. odváděti daně; податной, ая, ое berničný.

подать (*praes.* подаю, *fut.* подámъ podati *v.* подавать.

подач-а *f.* podání; 2. н., *dem.* —к дарованѣ jídlo (z přátelství poslané)

подайніе *n.*, подаваніе *podávání*; 2. *p.*, милостыня *almužna*.

под-бавить, —бавлять *připojiti, přidati*; —бавка *f. připojení*; *přídavek*; —багórщикъ *tovaryš rybáře s hákem (v. багрільщикъ)*; —багре-никъ, а *malý hák rybářský*; —бá-лочникъ *podpor, břevno podporné*.

под-бивать, —бѣть (*fut. подобью*) *podraziti (spodem)*; 2. *podšívkou opatřiti*; 3. *podkládati prkny*; 4. *poštívati, štváti proti komu*; *п.ся къ кому* *cpáti se n. dráti se n. do-тíрати se k někomu*; —биваніе *n. podšívání šatů*; *podkládání prken*; *štvání, poštívání*; —бѣвка *f. pod-šívka u šatů*; —бивной *podšívkový*.

подбир-альщикъ, а, —атель *sběratel*; —аніе *n. sbírání*; *sb. záhybů, na-sbírání*; *podmítání n. podbírání karet (ve falešné hře)*; —ать, по-добрать *sbíрати něco*; 2. *ohrnouti, vyh., vykasati šaty*; 3. *shrnouti n. stáhnouti plachty*; 4. *podbíрати n. podmítати karty (ve falešné hře)*; *п.ся къ кому, къ чему plížiti se ke кому, k čemu*; —оха *m. et f. po-berto*.

подблѣд-никъ, а *podmisník*; —ный *pod mísou*; —ая *pěсня píseň podmí-sečná*.

подбѣй, я *podšívka k šatu*; 2. *pod-rážení bot*; 3. *podkládání, pobíjení prkny*; —ка *f. kovádlínka*; 2. *pod-kládané prkno*; —ный *podkladací*; —щикъ, а *kdo podráží boty*.

под-болтать, —балтывать *přimíchati něčeho*; —болтка *f.*

подбѣр-а *f. provázky na kraji ne-vodu rybářského*; —ка *f. stropnice (trámy)*; —ный *podkladný*; —ья *кар-ты podmítané (falešně podložené) karty*.

подборѣд-никъ, а *podbradník (u koní)*;

—окъ, дка, *dem.* —очекъ, чка *pod-bradek*.

подбѣрщ-икъ *shledavatel; rozdělova-tel, rozvrhovatel*; —ица *f. -ka*.

подбѣръ, а *sbírání, shledávání*; 2. *stropnice*; 3. *podpatek u bot*; 4. *podmítání (falešné podkládání) karet*.

под-бѣчѣнѣться, —иваться *podložiti si boky*; —бѣжіе *n. (crk.) pod-břeží, pobřeží*; —бѣвать, —бѣть *podholiti (vousy)*; (*prost.*) *okrásti*; —бѣсѣть, —бѣсѣвать *podvrhnouti, podhoditi*; *п.ся p. se*.

подбѣруш-ина *f. podbřišek, podbřiší*; —никъ, а, —ный *péмень podbřišník*; —ный *podbřišný*.

под-бѣтѣлочникъ, а *podkladek pod lahvi*; —бѣгать, —бѣжать *při-běhnouti*; —бѣлѣть, —бѣлѣвать *pod-bíliti, přebíliti, částečně obíliti*; *п. сметанною podliti smetanou*; —бѣлка *f.*, —бѣлѣніе, —бѣлѣваніе *n.*; —бѣлъ, а *podběl, podkovka Tussilago*; —валѣть, —валѣвать *podvaliti*; *п.ся p. se*; —валѣ, а *podval domu, při-zemek, přízemí*; 2. *sklepení do-movní, klenutina skleповá*; —валѣ-ный этажъ *v. подвалѣ*; *п. вѣздухъ vzduch skleповý*; —варѣть, —ва-ривать *ovařiti (znova)*; 2. *svařiti (železo)*; —вѣзті (*—вѣзү*) *v. под-возити*; —вергать, —вѣргнуть (*чему*) *podvrhnouti, podrobiti něčemu*; *п.ся p. se*; *п. когѣ пытку, истязанію vzíti koho na skřipec, do mučírny*; —вѣр-женный *podvržený, podrobený*; —вернѣть, —вѣртывать *podložiti, podstrčiti*.

подвѣсель, *подвѣселькомъ adv. podna-pilý, natuknutý (má špičku)*.

под-вѣселѣть, —вѣсѣлять *когѣ trochu opojiti*; *п.ся podnapiti se*; —вѣстѣ, —вѣсть (*—вѣдү*) *v. подводити*; —вздѣхи, овъ *pl. m. slabiny, tříslu*;

adj. —вздóшный; —вивать, —вить *podvinouti, podvíjeti; kudrlinky n. kučery dělati (ve vlasích); п.ся къ кому́ lichotiti se n. lízati se k někomu; —вивка f., —вивание n. podvíjení.*

подвиг-ание, подвигивание n. pomknutí, postrkávání; —ать, подвинуть pohnouti, pomknouti, postrčiti něčím. подвигъ, а pohyb, hnutí; skutek; рыцарскій п. rytířský skutek n. čin. подвиж-никъ bojovník, zápasník (za něco); horlivel, zastánce něčeho; —ность pohybnost, pohyblivost; 2. (star.) horlivost, ochotnost; —ный horlivý.

подвижный (-ой), ая, ое pohybný, pohyblivý; п. мостъ skladací most; —ие праздники nestálé svátky; —ия войска pohybné vojsko.

подвиз-алище n. (star.) zápasiště; —ание n. zápas, pŭtka; —ать hnouti, pohnouti čím; 2. povzbuditi k čemu; п.ся pohnouti se; п.ся противъ чегó zápasiti s čím, bojovati proti něčemu.

подвинуть v. подвигать.

под-вить v. подвивать; —властие n., —властность poddanství, poddanost, podrobenost; —властный poddaný, podrobený; —вода f. přípřež (ku potřebě vojenské); 2. povoz selský, fůra; —водить, —вести, —вѣсть předvesti n. přivesti koně jezdeckého; 2. tajně přivesti (zloděje); 3. podložiti (trám); podezditi; п. домъ подъ крышу přivesti dům pod střechu; п. подъ что přivesti (pod stejné pravidlo atd.); připodobniti čemu.

подвѣд-ка ртѹти v. наводка; п. строкъ vyrovnání řádků; —ный podvodní (pod vodou); п. камень podvodní kámen; -ая часть корабля podvodní část korábu; 2. -ая лошадь kůň

formanský; kůň přípřežný; -ая повинность povinnost ku přípřeži; —чикъ, а forman; držitel přípřeže, přípřežník.

подвѣдъ, а tajné přivádění; 2. подвѣое adv. po dvou. [val (trám).

*под-возить, —везти, —вѣзть přivážeti, dovážeti; п.ся пр. se, dov. se; —вѣзный přivežený, dovežený; —вѣзчикъ dovažeč; —вѣзъ dovoz (potravu); —вѣй, я podvoje (u dveří); —волѣка, подволока f. půda, podkroví; *adj.* подволочный; —волѣчь, —волѣкивать přivleci pod něco; п.ся пр. se; podleztí.*

подвѣрное n. (star.) podvorné, daň domovní.

под-ворѣтить, —ворѣчивать podvaliti; п.ся p. se; —ворѣтня f. podvrateň, podvoj (pod vraty).

подвѣрье n. podvoří, dvůr klášterský (dvůr klášteru náležící).

*под-вѣхъ, а tajný, zlý úmysl; —вѣсить, —вѣшать trochu zvýšiti; —вѣвать, —вѣять váti, převívati, opálati (obilí); —вѣдомственный podřízený; -ость -ost; —вѣнечный svatební, oddavkový; -ое платье svatební roucho, sv. šaty; -ое кольцо svatební prsten; п. выаль завој svatební; —вѣсить, —вѣшивать podvěsiti, přivěsiti spodem; —вѣска, *dem.* —вѣсочка, подвѣсь, и f. привѣсек; —вѣтранный podvětrní; —вѣзание n. podvázání; —вѣзать, —вѣзывать podvázati, podvazovati; п.ся чѣмъ ovázati se něčím.*

подвѣзи, ей pl. f. trámy k lešení; stěniře.

*подвѣз-ка f. podvázání; 2. п., *dem.* —очка podvazek (k punčose); 3. podvázka *Suspensorium*; —никъ trám k lešení; —очный podvazkový; —ывать v. подвѣзать.*

под-гáдить pokaziti něco; —гáлстуч-
никъ pásek pod nákrčnikem; —ги-
бáть, подогнýть podehnouti; п. подъ
себá нóги podložiti si nohy; п. за-
hnouti, zahrnouti, ohrnouti (kraj
sukně); п.ся zahrnouti se, vyhr-
nouti se; —гибнóй, áя, óе ohrnutý,
за-, ву-; —глáзный podočnǐ; —глá-
зье *n.* podočí; —глодáть, —глады-
вать podhlodati, spodem ohlodati;
—гладчикъ, а číhal; *f.* -чица; —гля-
дывать, —глядѣть за чѣмъ, за кѣмъ
podhlížeti; číhati na něco; —гнѣть,
—гнивáть podhnívati; —гнѣта *f.*,
—гнѣтъ, а podpal (do kamen); 2.
podnět k něčemu; —гнѣтѣть, —гнѣ-
щáть podpáliti, podnítiti, povzbu-
diti; —говорѣть, —говáривать къ
чемý přemlouvati koho k něčemu;
—говóрщикъ přemlouváč (*f.* -щица);
—говóръ, а přemlouvání koho, na-
bádání, poštívání; —голóвокъ, вка
podhlavek, skříňka pod podušku
(pod podhlavničku); —голóвье *m.*
(*star.*) pomocník celníka; —гóнка
f. přihnání *n.* přihon dobytka; —го-
нáть, подогнáть podehnati, podhá-
něti pod něco; 2. přihnati; 3. (u
krejčů, tesařů) přiměřiti k čemu,
přispůsobiti; —горáть, —горѣть
podhořívati, podhořeti; —гóрный
podhorský, podhorní; —горóдный
pod (t. před) městem položený;
—гóрье *n.* podhoří; —горѣлый pod-
hořelý; —горю́ниться, —горю́ни-
ваться seděti zamyšlen s podepře-
nýmá rukama; —готóвить, —гото-
влáть přichystati, připraviti, přiho-
toviti; —гребáть, —грестѣ, —грѣсть
shrabati, -ávati; 2. přiveslovati;
—грýдный podhrudní, podprsni;
—грýдокъ, дка podprsí; 2. lalok
(volský); —гýзокъ, зка podřitek,
plínka pod dětskou řiť; —гулáть,

—гýливать, —гульнýть podnapiti se;
—густѣть, —гущáть zhustiti, zahu-
stiti; п.ся z. se; —гущѣние *n.* zhu-
štění.
подав-áльщикъ, а kdo v parní lázni
polévá horké kameny vodou, aby
páry přibývalo; —áние *n.* poddá-
vání; 2. polévání horkých kamenů
vodou (v parní lázni); —áть, под-
дáть poddati, poddávati; 2. polé-
vati horké kameny vodou (v parní
lázni); 3. dáti k přebití (ve hře v
larty *n.* v dámu); —кѣ, óвъ *pl. m.*;
игрá въ п. hra na vytloukanou (ve
hře v dámu); игрáть въ п. hráti
vytloukanou; поддáвочная шáшка
dáma vytloukává.
под-дáкивать *v.* подтáкивать; —дáл-
бливать *v.* поддолбѣть.
поддán-никъ, а (*crk.*) poddaný člověk;
—нический poddanský; —ничество,
—ство poddanství.
подданный poddaný (*adj. et subst.*).
поддатень, тня *m.* (*star.*) pomocník,
příručí.
под-дáть *v.* подавáть; —дáча *f. v.*
подавáние; —двигáть, —двѣнуть
podstrčiti; п.ся p. se; —дергáй, áя
kacafírek (kdo má kabátek s krát-
kými šosy); —дѣргать, —дѣргивать
podhrnouti; ohrnouti *n.* vyhrnouti
šaty; п.ся ohrnouti se (-áние *n.*);
—дѣржáние *n.* podporování něкого;
zachovávání *n.* udržování něčeho
(zdraví); —дѣржáть, —дѣрживать
(болѣнаго) podporovati; 2. zacho-
vávati, udržovati (zdraví atd.); 3.
přispívati komu, pomáhati komu;
п.ся podporovati se; —доброхотáть
(*prost.*) pod rouškou ochotnosti ně-
кому uškoditi; —долбѣть, —дáлбли-
вать poddloubati, spodem vydlou-
bati; —дóнникъ, —дóнокъ, нка,
—дóнъ, а poddenek (tácek pode

dno nádob); —дувало, *dem.* —ду-
вальные *n.* dmuchadlo, dmychací
přístroj; dmuchárna; —дувать,
—дуть poddouti, spodem dmuchati;
2. poštívati; —дужный *v.* подклю-
чичный; —дымки, овъ *pl. m.*, —ды-
мье *n.* čas topení (kdy se ve svět-
nicích topí); —дьяконъ, —дьякъ, а
(вподіаконъ) podjahan; —дѣвало *m.*
poberto (zloděj); —дѣваніе *n.* okrá-
dání koho; —дѣвать, —дѣть подъ
что poddívati (vzítí pod oděv); 2. п.
у кого что vyfouknouti (t. vzítí)
někomu něco; —дѣвка *f.* spodní
oděv; 2. kamizola, kazajka.

поддѣл-ать, —ивать podstrčiti spo-
dem; 2. falšovati, po někom dílo
napodobiti, padělati; п.ся padělati
se; п.ся къ кому lichotiti se k ně-
komu; —ка *f.*, —аніе *n.* falšování,
padělání něčeho.

поддѣль-ный falšovaný, padělaný;
—щикъ, а falšovatel, padělatel;
—щица -lka.

подѣнка *f.* jepice *Ephemer* (hmyz).

подѣнникъ, а denník, denní zápisky.

подѣн-но *adv.* denně, každodenně;
—ный denní, každodenní; —ая ра-
бота denní práce; —ая плата denní
plat; —щикъ, а nádenník; —щина
f. denní práce, denní úkol; —щица
nádennice.

подѣрг-аніе, —иваніе škubání, trhání;
п. членовъ škubání *n.* trhání v ú-
dech; —ать, —ивать что škubati,
trhati; меня —иваетъ škubá mi v
těle, mám trhání v údech; подѣр-
нуть potáhnouti se (škráloupem,
ledem atd.).

подерж-аніе *n.* užívání (t. delší po-
držení) něčeho; —ать что-либо (нѣ-
сколько дней) podržeti něco (něko-
lik dní); п.ся *p. se*; подержанный

opotřebovaný; obnošený; —ое платье
obnošený oděv.

подѣст-но (покупать бумагу) po kni-
hách (kupovati papír); *adj.* —ный.
подешев-ѣлый oblacinělý; —ѣть ob-
laciněti.

поджар-еніе *n.* osmažení; —истый
osmažený, opečený; —ить, —ивать
osmažiti, opéci (na hnědo); п.ся о.
se; —ый zhubenělý, zhublý (v těle).

под-жаты *v.* поджимать; —желудочный
podžaludeční; —ая желѣза žláza *p.*,
slinice *Pankreas*; —жечь, —жигать,
podpáliti, zap., zažíci, podnítiti;
2. poštívati, podněcovati; —живот-
никъ podbřišník (řemen u koní); 2.
rána do břicha; —животье *n.* pod-
životí, podbřiší; —жига *m. et f.*
podněcovatel, poštěvač; —ка; —жи-
ганіе *n.* podpalování; podněcování,
poštívání; —жигатель *v.* поджига;
2. žhář, palič; —ница -ка; —жигá-
тельство žhářství, paličství; —жи-
даніе *n.* očekávání; —жидать (кого
къ себѣ) očekávati k sobě někoho;
—жимать, —жать ноги skřčiti nohy
pod sebe; п. хвостъ svinouti ocas;
—жѳга *f.* podpal (do kamen); 2.
žhářství; 3. poštěvač, podněcovač;
—завѳдскій к заводу (k továrně)
připojený; —заѳорить, —заѳоривать
poštívati; —закѳнный закону pod-
robený; —затылокъ, лка šíje (místo
pod týlem); —затыльникъ, а vrkoč,
drdol (v zadu na šíji); 2. zášijek
(rána); —земѣлье *n.* podzemí, pod-
zemní chodba, jeskyně; —земѣль-
ный, —зѣмный podzemní; —зирать
кого (star.) podzíratí, podezřívati
koho; —зѳрный pozorovací; —ая
труба dalekohled *Teleskop*; —ая
башня pozorovací věž, strážná věž,
hlídka, hláska; —зѳщикъ, а ву-
звѣдач; —зѳръ, а pozorování; ву-

zvidání nepřátel; —зрѣть *v.* подзирать; —зывать, подозвать (*fut.* —зову) zavolati; přivolati koho; vyzvati koho.

подивизи́нно *adv.* (vojen.) po divisích. подиві́ться (подивова́ться) чему́ podiviti se.

подира́ть, подра́ть (за волосы) poškebávati, ropotahovati; меня́ по ко́жѣ подира́етъ, морóзъ по ко́жѣ подира́етъ mrazí mě; отъ жа́ры подра́ло до́ску horkem prkno puklo.

поді́ръ, а (*crk.*) dlouhá říza staro-zákonních kněží.

под-ка́лывать *v.* подколо́ть; —канце-ляри́сть, а podkancelářský; —ка́покъ, пка́ кáрě ženská Capuchon; 2. п., —ка́пъ, а *v.* камила́вка; —ка́пывать *v.* подкопа́ть; —ка́рмливать *v.* подкорми́ть; —ка́татъ, —ка́тывать, —ка́титъ, —ка́чивать spodem přivaliti, podvaliti; —ка́шивать *v.* подкоси́ть; —кв́асить, —кв́ашивать podkvasiti; —ки́датъ, —ки́дывать, —ки́нуть podhoditi, podvrhnouti; п. кому́ мла-дѣнца podvrhnouti komu dítě; п. подмѣтку подъ сапо́гъ podraziti (boty); —ки́дка, —ки́дываніе *n.* podhození; —ки́днóй, а́я, о́е (-о́е письмо́) podhozený, podvržený (-é psaní); —ки́дышъ, а, *dem.* —ки́дышекъ podmek, podvržené *n.* podložené *n.* podstrčené dítě.

подкладень, дня, подкладышъ, а vejce do cizího hnízda zanešené.

подклад-ина *f.* podložek, podkladek; —ка *f.* podšívka (do šatu); —очный podšívkový; —ая мате́рія látka podšívková; —ывать *v.* подложи́ть; под-кладъ, а podložení; podklad, -ек; *v.* подклада́ина, подкладень.

под-кла́сть *v.* подложи́ть; —клева́ть, кле́вывать sezobati (co bylo nasypáno); —клеи́ть, —клеи́вать pod-

lepiti; —клеи́ка *f.*, —клеи́ваніе *n.* podlepení; —клони́ть, —клоня́ть (го-лову́ подъ мечъ) položiti hlavu pod meč; п. главу́ (*crk.*) položiti hlavu kam; —клѣ́тъ, а přizemek, přizemí (v domě); 2. špižirna; —ключичный pod klíční kostí; —ключникъ, а podklíčník; —ко́ва *f.* podkova; —ко-ва́ніе *n.* podkování (koní); —ковáть, —ко́вывать podkovati (koně).

подко́в-ка *f.* podkovka, podkůvka; 2. podkování koní; —никъ, а podkovka Hippocreps (*rstl.*); —ный podkovní; п. гвоздь podkovák; —очка *f.* (*dem.*) podkůvka; —ывать *v.* подковáть. подково-обра́зный podkovovitý; —но́съ, а podkovník, podkovonos Rhinolopus (*netopýr*).

под-ковы́рять, —ковы́ривать, —ковы́р-ну́ть spodem obrati; —ко́жный podkožní; —ая вода́нка podkožní vodnatost; —колоти́ть, —кола́чивать podraziti něco; п.ся р. se; —ко-ло́ть, —ка́лывать spodem štípati *n.* kláti; —колѣ́нный podkolenní; —колѣ́нокъ, пка́ podkolenek, ohub pod kolenem; —копа́ть, —ка́пывать podkopati, podkopávati; —ко́пный podkopní; —ко́пщикъ podkopník; —ко́пъ, а podkop; дѣ́латъ —ко́пы дѣ́лати podkopy; —корѣ́нный podkořenní; —корми́ть, —ка́рмливать krmiti (drůbež); —коси́ть, —ка́шивать podkositi; —ко́сокъ, ска́ podvlasek; falešný vrkoč; —ко́съ, а pokosená *n.* posečená louka; 2. (u tesařů) podpěra, trám podpěrný; —кра́дкою *adv.* pokračmu, kradí; —кра́ды-ваться, —кра́сться přihrásti se někam; —кра́півница *f.* *v.* королѣ́къ (pták); —кра́сить, —кра́шивать trochu obarviti; natřiti barvou; —кра́шиватель potěrač; —крѣ́стная за́пись, прися́жный листь přísežný list.

под-крутить, --кручивать pevněji skrou-
titi, ukr.; —крыліе *n.*, —крылище
n. podkřídli; *n.* горы podpatí hory;
2. ochrana, zástita; —крыльный под-
кřídelní; —крьпа *f.* podpěra, podsta-
vec; —крьпнть podepřítí; upevniti;
sesiliti (armádu); —крьплєніе *n.*
podepření; upevnění; sesilení (voj-
ska), podpora (armádě); —куликать
podnapítí se; —купаніе *n.* podkou-
pení někoho; —купать, —купить
podkoupiti někoho, podplatiti; *n.* *se*
podkoupěním *n.* podplacením chtítí
něčeho dosáhnouti; —купной, ая,
ое podkupný, podplatitelný; (-ая
душá -на duše).

подкупъ, а подкуп, подplacení.

под-ку́стная трава *v.* мушкатица;
—лаганіе, —кладываніе *n.* podklá-
dání; —лагать, —кладывать podkládati
v. подложить; —ладить, —лаживать la-
diti (dle jiného nástroje hudebního),
podladiti; *n.* кому, *n.* *se* к кому ří-
diti se dle někoho; někomu k li-
bosti něco činiti; —лаза *m.* *et f.*
podleza *m.* *et f.*, podlízavec *m.*;
—авá *f.*, podlízalka; —лазникъ, а (star.)
hones zvíře; —лазь, а *v.* подлаза;
2. (star.) *v.* лазей; —ламывать *v.*
подломить; —ласкаться, —ласки-
ваться к кому lichotiti se k něko-
mu; —лёдный pod ledem.

подлеж-аніе *n.* příslušnost; —ательный
podmětný, subjektivní; -ость -ost;
—ать podlehati; это не —ить сомнѣ-
нію to nepodlehá pochybnosti; *n.* како-
му-либо вѣдомству podlehati nějaké
pravomocnosti; —ащій, ая, ее (чему)
podlehající; podrobený něčemu; *n.*
отвѣту odpovědny; въ дополнєніе
—ащей статьи k doplnění přísluš-
ného článku.

под-лѣкаръ *v.* подлѣкаръ; —леститься
v. подольститься; —летаніе *n.* při-

létání; —летать přiletati; —летѣть
přiletěti, přilítnouti.

подлѣць, а podlec, podlý člověk, pa-
douch, ničema.

под-лѣчь (подъ мостъ) lehnouti pod
něco (pod most); —лещаться *v.* по-
дольститься; —ливаніе *n.* podlívání;
—ливать, —лѣть (*fut.* подолью) pod-
lívati, podliti; přiliti; *n.* *se* *p.* *se*;
—лѣвка *f.* podlití, podlívka; 2. о-
мáчка pod masem; 3. malta (karb);
—ливное колесо kolo mlýnské na
spodní vodu, spodák (kolo podlivné);
—лѣвочникъ, а омáчник, nádoba na
omáčku; —лизать, —лизывать slí-
zati, olízati.

подлин-никъ, а originál něčeho; pr-
vopis; původní kus; —ность origi-
nálnost, prvotnost, původnost, pra-
vost; —ный (*adv.* —но) originální,
prvotní, původní, pravý.

под-липала *m.* *et f.* úlisník, lichotník,
pochlebník; -nice; —липальство
úlisnost, lichocení, pochlebenství;
—липать, —липнуть podlepití, pod-
línouti; 2. *n.* к кому lichotiti se,
lízati se ke komu, pochlebovati ko-
mu; —лѣtie *n.* podlití, přilití; —лѣть
v. подливать.

подличать podle jednati, podle si po-
čínati.

под-лѣбный pod čelem jsoucí; —лѣбье
n. podčelí, místo pod čelem; смо-
трѣть изъ —лѣбья mračiti se, ška-
rediti se; —лѣгъ, а, обмáнь pod-
vod; —ложєніе *n.* podložení; —лѣ-
женный podložený; —ложить pod-
ložiti.

подлож-ница *f.* souložnice *v.* налож-
ница; —нический, ая, ое, —ничій,
ья, ъе podvodnický, podvodný; —но
adv. podvodně, lživě; —ность pod-
vodnost, lživost; —ный podvodný,
lživý.

под-лѡкотникъ, а *podloktí, loktík, ohyb loketní*; 2. nášivka na loket (na šatech), *podloketník*; —ломить, —ламывать *podlomiti, podlamovati*; *spodem ulomiti*; п.ся *podlomiti se*; ледъ —ломился подъ нимъ *led se pod ním prolomil*; —лопáточный *podlopatečný*.

подлѡсть *podlešť*.

подлúnный *pod lunou* п. *pod měsícem jsoucí*.

подлýй, ая, ое *podlý*.

подлѣ *prp. c. gen. dle, podle*; онъ живѣтъ п. меня (вѡзлѣ меня) *on žije vedle mne (blízko mne)*.

под-лѣзáть, —лѣзть *podleztí*; п. къ кому *podlízati k někomu*; —лѣкаръ, я *podlékař*; *adj.* —лѣкарскій; —лѣпíть, —лѣплáть *podlepiti*; —лѣсникъ, а *kopytník, Asarum (rstl.) v. копѣ-тень, -тникъ*; —лѣсничій, аго, т. *podlesničí, ího m.*; —лѣсокъ, ска *mladý les*; 2. *violka psí n. lesní (podlíška) Viola canina*; —лѣсье п. *podlesí*.

подлѣнка *f. podlá ženština*.

подмáз-аніе п. *podmazání*; —ать, —ывать *podmazati, spodem nama-zati*; п. колѣса *namazati kola*; какъ подмáжешь, такъ и всё глаже пойдѣтъ *kdo maže ten jede*.

под-малевáть, —малѣвывать *přemalovati, přebíleti*; —манíть, —манивать *přivábiti, přilouditi*; 2. п. къ чему *přemluviti n. svesti n. zavesti koho k čemu*; —мáнка *f.*, —мáнъ, а *svedení*; —мáнщикъ, а *svůdce*; —мáнщица *svůdkyně*; —марѣнникъ, а *svízel, syřiště Galium (rstl.)*; —мáслить, —мáсливать *máslem n. olejem potříti n. namazati*; 2. п. когѡ либо *podmazati někomu, podplatiti n. uplatiti koho*; —мастѣрье т. *tovaryš řemeslnický*; —махнýть, —мáхи-

вать *odfouknouti n. smesti prach, oprášiti*; —мáчивать *v. подмочíть*; —мáщивать *v. подмоctíть*; —мерзá-ніе п. *přímrazek, mrazík*; —мерзáть, —мѣрзнуть *začítí trochu mrznouti*; —мѣрзлый *podmrzlý*; —местíть, —мѣсть, —метáть *odmesti, podmesti*; 2. *smesti dohromady*; 3. —метáть, —мѣ-тывать *podvrhnouti*; *podložiti (dítě atd.)*; —метáльщикъ, а *zametač*; -ица *f. -ка*; —мѣтка *f. podrážka (pod boty)*; —мѣтный *podvržený*; -ое дитя *v. подкíдышъ, подмѣтышъ*; -ое письмо *hanopis, hanlivý n. potupný spis (běhlý list)*; —мѣтчикъ (письмá) *pisatel hanopisu*; -ица *f.*; —мѣтышъ а *podložené n. podvržené dítě v. подкíдышъ*; —мíгивать, —мигнýть *míhati n. mžikati n. mrkati očima*; —минáть, —мáть *rozšlapati nohama*; —мѡга *f. podpora, pomoc (дѡбрый сынъ п. отцý)*; —могáть, —мѡчь *romáhati komu, podporovati koho*; —можѣніе п. *pomoc*; —мѡжный *podporný, podporovací*; -ое вѡйско *pomocné vojsko, posilky pl.*; -мя дѣньги *peníze na podporu*; —мокáть, —мѡкнуть *podmokati*; —мѡклый *podmoklý*; —молодíть, —молáживать *trochu zmladiti*; 2. *do kvašení přivesti*; —морѡзить, —морáживать *dáti na mráz*; 2. *začítí mrznouti*; на дворѣ —морáживаетъ *venku začíná mrznouti*; —москѡвная, ой *f. statek pod Moskvou*; —мостíть, —мáщи-вать *lešením podepříti*; п.ся *po lešení vylezti nahoru*; —мосткí, ѡвъ *lešení*; 2. *nástavek k lavici, kde se spí*; —мѡстье п. *podmostí*; —мочíть, —мáчивать *podmočiti*; п.ся *p. se*; —мывáть, —мýть *podmývati, podmyti, umyti podlahu*; 2. *spodem spláchnouti*; —мýвка *f.*, —мýвъ, а, —мывáніе п. *podmývání*; *umytí po-*

dlahy; 2. spláchnutí; —мызокъ, зка dvůr nedaleko letního sídla (v. мыза); —мылье *n.* mydliny *pl.*; —мышка *f.* podpaždí; —мышковый podpaždní; —мына *f.*, —мыненіе, —мынивание *n.*, —мынь, а podstrčení, tajné vyměnění; —мынить, —мынять, —мынивать podstrčiti, tajně vyměnit; п.ся podstrčiti se; —мынный podstrченý; —мышникъ, а podstrkovač; —ица *f.* —чка; —мыситъ podmísiti, přimísiti (mouky do těsta); —мыска *f.*, —мысь, а příměsek (mouky).

подмысь, и *f.* přísada (nepravé látky do pravé); чай съ подмысью čaj s přísadou (t. falšovaný); 2. ligatura, přísada *n.* příměs kovu.

под-мѣтить, —мѣчать что spozorovati něco tajně; п. у кого что pochyтити něco od někoho; —мѣшать, —мѣшивать (воды въ вино) přimíchati, přiměšovati (vody do vína); п.ся пр. se; —мѣть *v.* подминать; —нарь *n.* místo pod palandou *n.* pod pryčnou (v. нары); —нарядъ, а, —наряде *n.* podsázka; —наследникъ, а poddědic; —началіе, —начальство podřízenost; —начальный podřízený; —небесная, ой *f.* svět (celý svět pod nebesy); —небесный podnebesní; —небесье *n.* podnebesí, parokruh, atmosféra; —небье *n.* podnebí, patro (v ústech); —небныя буквы hlásky podnební *Palatales*; —несеніе *n.* přednešení *n.* podání něčeho; —нести, —несть (что-либо) přednesti, podati něco (чай, вино, хлебъ, соль); —нимать, —нять pozdvihnouti, vyzdv.; —нять шумъ, крикъ, смѣхъ zdvihnouti šum, křik, smích; п.ся zdvihnouti se, pozdv. se; —нялся вътеръ zdvihl se vítr; —новѣть, —новлѣть obnoviti; —влѣніе *n.*; —влѣнный; —ноготная, ой *f.* veliká

tajnost, tajemství (= pod nehtem); —ножіе *n.* podnoží; —ножка *f.* podnožka (stolička; stupátko; podnožní koberec při oddavkách); —ножный podnožní; п. кормъ пíce на které se dobytek sám pase na louce; —ая точка podnožník *Nadir* *v.* надіръ; —носить *v.* поднести; —носъ, а, *dem.* —носець, сца тас pod čaj; *adj.* —носный; —нощикъ, (—носчикъ) а přinášeč, pomocník sklepníkův; —нѣть (—нимъ) *v.* поднимать.

подо *praep.* (v. подъ) pode (pod); подо мною pode mnou; подо льдомъ pod ledem.

подобать; —аетъ намъ sluší *n.* náleží nám; —ало.

подоб-ень, бна (crk.) první verš, dle něhož zpívají se i druhé; —иться (—люсь, —ишья) komú připodobiti se komu; —іе *n.* podobnost; по —ію Божію k podobenství božímu; —никъ, а (crk.) napodobitel; —но *adv.* подобнѣ; —ный, ая, ое (—ень; —на, —но) komú podobný (—ben, —bna, —bno) komu (сынъ п. отцъ); 2. (crk.) náležitý.

подоблачный podoblačný.

подобостраст-іе *n.* podlízavost, patolízalství; —ный, *adv.* —но podlízavý.

подобратъ sebrati *v.* подбирать.

подов-икъ, а podkladek (kámen položený co zák ad pod kamna); —ой, ая, ое нистѣжовъ (v. подъ).

подо-гнать přihnati, podehn., *v.* подгонять; —гнуть *v.* подгибать; —грѣвать, —грѣть přihráti.

пододѣяльникъ, а prostěradlo (pod přikrývkou).

подо-ждать počkati chvílku; —жженіе *n.* zapálení, zažžení; —званіе *n.* zavolání; —звать *v.* подзывать; —зрительный podezřelý; —зрѣваніе *n.* podezřívání; —зрѣвать кого въ чемъ

podezřívati koho; —зрѣніе *n.* podezření; —зрѣть, подзирать (*u myslivců*) spatřiti zvíře v brlohu.

подой, я, удой výdoj, výtěžek z dojení; —никъ, *a, dem.* —ничекъ dížka k dojení, dojačka; —ный dojící.

подойти *v.* подходить.

подокон-никъ, *a*, —ница *f.*, —окъ, —нка podokennice; —ный podokenní. подоліе *n.*, подоль, *a* podolí, podol (pata hory).

подолокъ, —лка, подоль, *a* podolek (dolní kraj šatu).

подоль-никъ, *a* leu u roucha mešního; —ній, —яя, —ея, —ный, —ая, —ое, подгórный podhorský.

подо-льстѣться, —льщаться къ кому lichotiti se k někomu.

подомашнему *adv.* po domácku.

подомѣтръ, *a* krokoměr, stopoměr.

подон-ки, овъ *pl. m.* kvasnice; usedlina na dně; —ный, —очный kvasničný.

подоплѣ-ка *f.*, —чье *n.* podoplecí (bavlněná podšívka u selské košile).

подо-прѣть, —прѣвать spařiti se (potem se zkaziti); —прѣлый spařený; —рвать do povětří vyhoditi *v.* подрывать.

подоральное, аго *n.* (star.) poplužné *v.* поплужное.

подорож-ная, ой *f.* cestovní list; —никъ, *a* strnad *Emberiza* (pták); 2. jitrocel *Plantago*; —ный cestovní.

под-орѣшникъ kopytník *v.* подлѣсникъ; —оса, —ось, *i* *f.* krátká srst na kožichu; —осина, —оска kování pod nápravou; —осиновикъ *v.* осиновикъ.

подослан-ецъ, —нца tajně poslaný člověk, zvěd, špehýř; —ный *adj.*

подо-слать, подсылать tajně vyslati; —спѣть, —спѣватъ v pravý čas při-

spěti; —стлать, подстилать podestlati, podstýlati, podložit; —ткать, —ткнуть *v.* подтыкать.

подотвѣтный odpovědný.

подох-лый (скотъ) zdechlý; —нуть zdechnouti, pojiti (o dobytku).

подошв-а *f.* podešva, podšev; *p.* горы pata hory; —енный podešvový; —ая кожа podešvice; —ое колесо spodák, kolo na spodní vodu.

под-падать, —пастъ къ кому padnouti na někoho, (přivinouti se k někomu); *p.* подъ чей-либо гнѣвъ něčí hněv na sebe uvaliti; —паивать *v.* подпоить; *v.* подпоять; —палить, —паливать spodem připáliti; —пálка *f.* jíška, pražená mouka (do polívky); —пáрина *f.* odřeninа u koní; sadmo; —пáрить, —пáривать dusiti maso; —пáрный dušený; —пáрывать *v.* подпороть; —пахать, —пахивать podorati; —пахнуть, —пахивать vysmejčiti (pokoj); —пѣка *f.* spodní kůrka; —пекать, —печь spodem opec; —переть podepřiti *v.* подпирать; —пѣрка *f.* lopatka (na mlýnském kolu), svorec; —пѣстиковый podpestíkový (v rostl.); —печátать, —печátывать dotisknouti, tiskem doplniti; —печекъ, —чка podpecek, místo pod pecí; —пивать, —пить trochu se podnapiti (онъ порядочно —пѣль); —пилить, —пиливать spodem opílovati; —пилокъ, —лка, *dem.* —пилочекъ, —чка pilník, —ічек; —пираль-ный, —пиральный podpírací; —пирание *n.* podpírání; —пирать (—переть) podpírati; —писание *n.* podepsání; podpis; —писатель podpisatel; —писать, —писывать что-либо, *p. ся* на чѣмъ podepsati něco, podepsati se na něčem; *p. ся* на что podepsati se, subskribovati; —писка *f.* podpis; 2. podpiska, subskripce; předpla-

cení, *Abonnement*; —писной, ая, ое
podepsaný; —писчикъ (—пищикъ)
podpisatel (subskribent, abonnent).

подпись, и *f.* podpis.

под-плавильщикъ, а záškodník, roma-
hač tavířský; —платить, —плачивать
spodem záplatovati; —плёта, —пле-
тало *m.* pletichář, podvodník; —пле-
тать, —плёсть podplítati; 2. podra-
ziti komu nohu; 3. pletichy dělati;
někoho podváděti; —плывать, —плыть
(подъ мостъ) podplouti, plouti *n.* рѣ.
pod most; —плясать, —плясывать
(подъ музыку) dle hudby tancovati;
—пойть когô trochu opojiti někoho;
—ползти, —палзывать podlezt; pod-
lízati; —полковникъ, а podplukov-
ník (-ица *f.*; -ичий, ъя, ъе *adj.*);
—полнѣніе *n.* doplnění; —полокъ,
лка podšívka v šosech u kabátu;
—полье *n.* místo (sklep) pod po-
dlahou; *adj.* —польный; —пора *f.*
podpora; 2. podpěra; *adj.* —порный;
—порка *f.* podpírka; —порожье *n.*
podpraží, místo pod prahem říčným;
—пороть, —парывать rozpárati;
—поручикъ, а podporučík; *adj.* —по-
ручий, ъя, ъе; —почва spodek půdy,
spodina; —почвенный spodí; spodo-
zemský; -ая труба svodnice; —по-
ясать, —поясывать podpásati; —по-
ять, —паивать spodem letovati;
—править, —правлять opravit, vy-
pr. něco; 2. vpravit pod něco;
—правщикъ, а správkař, kdo dělá
správku *n.* opravu na něčem; пра-
порщикъ, а podkorouhevník; —пру-
га *f.* popruh; 2. podbřišník; *adj.*
—пружный; —прыгнуть, —прыгивать
podskočiti, skočiti pod něco; 2. při-
skočiti; —прягать, —прячь připráh-
nouti k zapřaženým koním ještě
jednoho; —пूपье *n.* podpupí;

—пускать, —пущать, —пустить blí-
že připustiti; п.ся р. se.

подпускъ, а, подпускание *n.* připu-
štění.

под-пушить, —пушать, —пушивать
kožišinou podšiti; —пушка *f.* pod-
šívka z kožišiny; —пѣвать, —пѣть
spoluzpívati, zpěvem provázeti;
—пятка *f.* hnízdo matice (šroubu);
—пятникъ, а, —пятокъ, тка podpa-
tek (na punčošě atd.); —пятный
podpatní; —равнять, —равнивать
spodem přirovnati; —радытъ з о-
чѣ ty *n.* z lásky něco komu udělati;
2. ze zlosti něco udělati.

подража́ние *n.* nápodobení; —атель
napodobitel; -ница -ка; —атель-
ный nápodobivý; —ать кому, чему
nápodobiti něco po někom.

подра́жывать, подразнить časem drá-
ždit.

подраздѣлѣ́ние *n.* pododdělení, vedlejší
oddělení; —ить, —ять что podrobně
rozdělit.

под-разумѣ́вать domysleti se, rozumem
dohodnouti; —растать, —расти pod-
růstati, podrůst.

подра́ть *v.* подирать.

под-рёберный podžeberní; —ризникъ,
а podřízník, oděv pod řizou kněž-
skou.

подроб-но *adv.* podrobně; —ность
podrobnost; —ный podrobný.

под-ростать *v.* подрастать; —ростокъ,
тка, *dem.* —росточекъ, чка podro-
stek, člověk odrostlý; —рубать,
—рубить spodem osekati; 2. nové
trámy podložit; —рубъ, а spodem
přisekané místo; 2. podložený trám.
подру́га *f.*, *dem.* подружка, подру-
женка, подружие přítelkyně, družka,
společnice.

подругъ, а (crk.) druh, přítel, spo-
lečník.

подружить sdružiti; п.ся s. se.
под-рукáвный podrukávní; —румянить,
—румянивать nalíciti (tváře); п.ся
п. se.

подруч-никъ, а podavač; 2. podrobený (někomu); —но *adv.* příručně;
—ный příručný, подруčný; pohodlný; -ная лошадь náruční kůň.

под-рывать, —рывать подрýвати; под-
ryti; 2. п., подорвать do povětří vy-
hoditi (prachem); —рывный trhací
(na trhání prachem); —рывъ, а
vyhození prachem, výbuch; 2. škoda, újma; —рѣзать, —рѣзывать při-
řezati (spodem), подрезати; п. крылья
přistřihati křídla; —рѣзка *f.*, —рѣ-
зание, —рѣзание *n.* přiřezání, při-
střihání; —рѣзной, ая, ое přiřezaný;
—рѣзъ, а přiříznuté místo.

подрѣзь, и zářez, zaříznuté (z neo-
patrnosti) místo; 2. železné kování
pod sanicemi (u saní).

подрѣштина *f.* spodní latě při br-
lení.

подрѣб-лый, —нуть *v.* дряблый, дрябнуть.

под-рядить, —рядять najmouti; 2. do-
дávky někomu svěriti; п.ся dodá-
vání něčeho *n.* dodávky na sebe
vzítí; —рядный dodavací; -ня цѣны
ceny dodavací, с. při dodávkách;
—рядчикъ, а dodavatel *Lieferant*;
—рядъ, а dodávka, smlouva doda-
vací; —рясникъ, а kabát kněžský
pod rouchem mešním *v.* подрізникъ;
—сада *f.* záloha (nástraha); 2. krátká
spodní srst (u sobolů); *v.* подса́дъ;
—садить, —саживать (на коня) ро-
saditi (na koně); 2. дати zálohu (vo-
jenskou); 3. zasaditi rostliny (мі-
сто uschlých); —салить, —саливать
podmazati sádlem; —сасывать *v.*
подсосать; —свиснуть, —свистывать
přihvizdovati; —свѣчникъ, а, *dem.*
—свѣчничекъ svícen; podsvícník;

—сидѣть, —сѣживать seděti *n.* čí-
hati v záloze; —сказать, —сказы-
вать komý šeptati komu; —сказчикъ,
а šepač; —скакать, —скакивать къ
комý přijeti na koni; —скóкъ, а
podskok; —скакнуть, —скакивать къ
комý přiskočiti k někomu; —скре-
бать, —скрестъ seškrabovati; —сла-
стить, —слащивать что-либо чѣмъ
osladiti něco něčím; —слýга *f.* služ-
ba někomu prokázaná; —служить,
—служивать, п.ся prokazovati službu;
—служливый úslužný.

подслуш-ать, —ивать poslouchati tajně,
бýти na posluchách; —ивальщикъ, а,
—иватель, —никъ, poslouchálek, číhal;
—ивальщица, —ница, —ивательница *f.*

под-слѣповатый, —слѣпый přisleplý
(krátkozraký); —сматривать, —смо-
трѣть *v.* подглядывать; —сматриваль-
щикъ, —смóтрщикъ číhal; —смóтръ,
а, —сматривание *n.* číhání; —смѣ-
ивать когó, —смѣиваться надъ кѣмъ
posmívati se komu; —снѣжникъ
netřesk *Sempervivum*; —снѣжный
podsněžný; —сóба *f.* pomoc; —со-
бѣть, —соблѣть pomáhati *v.* посо-
бѣть; —совать, —сóвывать, —сý-
нуть podstrčiti, podsunouti; —сóвъ,
а podstrčená věc; —сокольнічей,
аго *m.* podsokolničí; —солить (по-
хлѣбки) přisoliti (polívky); п. комý
zasoliti komu; —сóлнечная, ой *f.*
svět (podslunečný *t.* země); —сóл-
нечникъ, а slunečnice *Helianthus*
(rstl.); —сосать, —сасывать vtá-
hnouti na vodě pod něco (вода
—сосала лóдку подъ мостъ); —сó-
хлый podeschlý; —сóхнуть, —сы-
хатъ podeschnouti; —спáривать,
—спорить комý чѣмъ въ чемъ ромá-
hati, přispívati komu; п. кормъ чѣмъ
přimísiti, přimnožiti; —спóрье *n.*
pomoc, příměsek; —става *f.* podlo-

žené koně (na poště); stanice kde jsou podloženy koně; 2. (star.) užití nepravého jmena před soudem; —СТАВИТЬ, —СТАВЛЯТЬ podstaviti pod něco; п. кому вино postaviti před něкого вино; —СТАВКА *f.*, *dem.* —СТАВОЧКА podstavec; подставка; 2. kobyłka na houslích, podstavek; —СТАВНО́Й, а́я, о́е podstrčený; п. свидѣтель uplacený п. подплаченý svědek; п. наслѣдникъ poddědic; -ая карѣта přívozek; -ья лошадѣ podloženy koně; —СТАВОЧНЫЙ podstavovací; —СТАРОСТА *m.* podstarosta; —СТѢГА *f.* poběhlíce, flamendřice; —СТЕГА́ТЬ, —СТЕГИВА́ТЬ что-либо чѣмъ podšiti; 2. —СТЕГНУ́ТЬ (лошадь) poháněti, pošvihovati koně; —СТЕРЕГА́ТЕЛЬСТВО *m.* záloha na něкого, nástraha, číhaná; —СТЕРЕГА́ТЬ, —СТЕРѢ́ТЬ кого́ чíhati na něкого; —СТИЛА́ТЬ, ПОДОСТА́ЛАТЬ (ковѣрь подъ столъ) podestlati п. podestříti koberec pod stůl; п. солóму подъ лошадѣй podestlati slámu pod koně; —СТИ́ЛКА *f.* podstýlka; —СТО́ЖНИКЪ, а podstožník, spodek stohu (červiště, kopiště); —СТО́Й, я, —СТО́ЙНЫЙ лѣсъ souš, uschlé stromy.

ПОДСТРЕК-А́ТЕЛЬ poštěvač, nabádač; -НИЦА -ЧКА; —А́ТЕЛЬНЫЙ poštivavý, nabádavý; —А́ТЕЛЬСТВО poštívání, nabádání; —А́ТЬ, —НУ́ТЬ poštívati, nabádati.

ПОД-СТРИГА́ТЬ, —СТРИ́ЧЬ (волосá, деревья) podstříhati, přistříhati; п. ся р. se; —СТРО́ПКА *f.* krov (ve střeše); —СТРО́ЧНЫЙ podřádkový —СТРѢ́ЛИНА *f.* podepěra (do zdi); pilíř; —СТРѢ́ЛИТЬ, —СТРѢ́ЛИВАТЬ (птицу) postřeliti (ptáka); —СТРѢ́ЛЬ, а nástřel, roštělenina; —СТРѢ́ХА *f.* podstřeška; —СТУПА́ТЬ, —СТУПÍТЬ (подъ крѣпость) přistoupiti blíže (k pevnosti).

ПО́ДСТУПЪ, а přístupování; 2. útok в. присту́пъ.

ПОД-СТЫВА́ТЬ, —СТЫ́ТЬ vychladnouti, vystydnouti (o jídle); рѣ́КА —СТЫ́ЛА řeka se potáhla, dělá se tříšť; —СТЫ́ЛЫЙ vystydlý, vychladlý; —СТЫ́НОКЪ, нка podstének, zeď podpěrací; —СТИГНУ́ТЬ в. прист—; —СУДИ́МОСТЬ obžalovanost; —СУДИ́МЫЙ obžalovaný, soudu podrobený; —СУ́ДНЫЙ soudní pravomocnosti podrobený; —СУ́МОКЪ, мка malý vak vojenský (pod tlumokem); —СУ́НУТЬ в. ПОДСОВА́ТЬ; —СУРМÍТЬ, —СУРМИ́ВАТЬ načerniti obočí; —СУСѢ́ДИТЬСЯ къ кому́ usaditi se vedle něкого; lichotiti se k něкому; —СУШÍТЬ, —СУШИ́ВАТЬ trochu osušiti; —СЫЛА́ТЬ, ПОДОСЛА́ТЬ tajně posílati; —СЫ́ЛКА *f.*, —СЫ́ЛЬ, а tajně poslání; —СЫ́ЛЬНЫЙ tajně poslaný; —СЫ́ЛЬЩИКЪ, а kdo tajně posílá; —СЫПА́ТЬ, —СЫПА́ТЬ podsypati, přisypati (sypaje přimísiti); п. овсá лошадямъ nasypati п. zasypati ovsa koním; —СЫ́ПКА *f.*, ПОДСЫ́ПЪ, и ПОДСЫ́ПКА, podsyp; —СЫ́ТИТЬ, —СЫ́ЧИВА́ТЬ medem osladiti; —СЫХА́ТЬ, —СО́ХНУТЬ trochu oschnouti; —СѢ́ВАТЬ, —СѢ́ЯТЬ podsíti, podsívati; 2. dodatečně síti; přisíti; —СѢ́ВЪ, а со было přiseto; —СѢ́ДАТЬ, —СѢ́СТЬ (—сѣ́ду) къ кому́ přisednouti k něкому; —СѢ́ДЕЛЬНИКЪ, а podsedelník (řemen); —СѢ́ДЕЛЬНЫЙ podsedelní; -ая лошадь р. (podsední) kůň; —СѢ́ДИНА *f.* nálevky (nemoc koní); —СѢ́ДЬ, а šedivá srst (ve spodu v kožešině) в. ПОДСА́ДА; —СѢ́КА *f.* paseka; —СѢ́КА́ТЬ, —СѢ́ЧЬ podsekávati, podseknouti; —СѢ́КЪ носák, špičák (špic) (ke korání); —ТА́ИВАТЬ, —ТА́ЯТЬ spodem táti; —ТА́КАЛА *m.*, —ТА́КИВАЛЬЩИКЪ potakovač, kýval, svědčil; —ТА́КИВА́ТЬ, —ТА́КНУ́ТЬ potakovati, svědčiti komu.

под-тáлкивать *v.* подтолкну́ть; —та́пливать *v.* подтопи́ть; —та́скивать, —тащи́ть *spodem* přivleci; —тачи́вать *v.* подточи́ть; —тверди́тельный (*adv.* -но) utvrzovací, stvrzovací; —тверди́ть, —твержда́ть utvrditi, potv., stv.; *п.ся* utvrd. se, stvrd. se; —твержде́ние *n.* potvrzení, stvrzení, utvrzení; —тека́ть, —течь podtékati, *spodem* přitékati; —те́къ, а oteklina, otok zalitý *n.* podešlý krví; —те́локъ, лка jalovice, -ička; —тере́ть *v.* подтира́ть; —тесáть, —тёсывать podtesati, *spodem* přitesati; —ти́брить, —ти́бровать ukrásti (štípnouti) něco; —тира́ть, —тере́ть (подотрý) utříti, utíratí, stíratí, setříti; otríti; *п.ся* -se; —ти́рка *f.* otření, setření, utření; 2. utěrák (hadr); —ти́скивать, —ти́снуть tlačiti pod něco; —то́къ, а podtékání (*spodem*); 2. žlutý neb přicervenálý med; 3. železné kování na oštěpu; —толкну́ть naraziti pod něco, *n.* *spodem*; 2. přistrčiti, přiraziti (на př. pijícímu sklenici); —толо́чь (cáxapy) utlouci trochu (cukru); —топи́ть, —та́пливать přihráti; *п.ся* př. se; —то́пка *f.* podpal; —трави́ть, —тра́вливать štváti; poštvati; —труни́ть надъ кѣмъ někoho za blázna míti, blázny si z někoho dělati; —тыка́ть, подоткáть přitkati; 2. *п.*, —ты́кать, подоткну́ть *spodem* zastrčiti; —тя́гивать, —тяну́ть přitáhnouti; porotáhnouti; 2. přizvukovati ve zpěvu; *п.ся* къ бѣперу přiblížiti se ke břehu.

подтя́ж-ка *f.* popruh (k nošení); 2. *pl.* —ки šle, kšandy; —никъ, а srdeň (u vozu).

подтя́пать, —тя́пнуть čapnouti, chapnouti (*t.* ukrásti) něco.

подува́ть, поду́ть douti; подува́етъ хо-

лодный вѣтеръ duje *n.* fouká studený vítr.

подуди́ть trochu si zapískati.

поду́м-ать о чемъ pomysleti o něčem; —ыва́ть о чемъ často mysliti na něco, přemýšleti o něčem.

подура́чки *adv.* bláznovsky.

подура́чить за blázna míti někoho.

подур-и́ть chvíli čtveračiti; —нѣтъ zeškareděti; —нѣ́лый.

подуст-и́тель poštěvač, pošeptavač; -ница -čka; —и́тельный pošťivavý; —и́ть, поду́щать pošťivati.

поду́сть, а podoustev *Cyprinus nasus* (ryba).

под-утю́жникъ, а podžehličník; —учи́ть, —учáть, —учива́ть poučovati, přiučovati; —уче́ние *n.* poučení.

подуше́вный (*adv.* -но) přátelský, mírný (*п.* раздělъ наслѣдства).

поду́ш-ка, *dem.* —ечка poduška, poduštička (polštář); *adj.* —ечный poduškový; -ая на́волочка povlačka; —ный сбóръ, окладъ daň z hlav, daň osobní; -ное *n.*, -ныя дѣньги zhlavné.

подуш-а́тель, —а́ть *v.* подусти́тель, —и́ть; —е́ние *n.* pošťivání, nabádání.

под-хвaти́ть, —хвaты́вать podchytiti (míč); 2. chytiti, chopiti, uchopiti něco; гдѣ́ это онъ —хвaти́ль? kde to popadl? kde to chytil? *п.* корó подъ руку chytiti (padajícího) pod paží; 2. *п.* doložiti (řečí svou řeč jiného); —хвaченнýй; —хвaтцы, евъ *pl. m.* kleště sklenářské; на —хвaть на dračku (prodávati zboží), на lapačku; —хвóстникъ podocasník (řemen); —ходи́ть, подойти́ къ комý blíže přijíti k někomu, přistoupiti, přiblížiti se k někomu; подойди́ побли́же! pojd' blíže, přístup blíže; —хóдка *f.* mízdřidlo, škrabačka jirchářská, postruh jirchářský; —хóд-чивýй přítulný, lichotivý (*k* něko-

mu); —хóдъ, а přistoupení (k někomu); —хомýтникъ, а podchomoutník; —цапать, —цапнуть uzmouti něco, chňapnouti něco; —цвѣтѣть, —цвѣчать, —цвѣчивать barviti; —цѣпѣть, —цѣплѣть spodem přikovat; 2. popadnouti n. uloviti sobě něco; 3. uzmouti; —цѣпка *f.* hák; —чалить, —чаливать olovnicí změřiti; —чалокъ, лка přičlunek; —часокъ, ска stráž v čas potřeby k vystřídání určená; —часъ *adv.* časem, někdy; —чашій, аго *m.*, —чашникъ, а podčešník, podčeší (ího *m.*); —челюстный podčelistný; —черкивать, —черкну́ть (слова) podtrhnouti (slova čarou); —чернить, —чернить па-чернити; počerniti.

подчив-аніе *n.* uhostění; poh.; —ать (кого чѣмъ) uhostiti; pohostiti koho čím.

подчин-еніе *n.* podřízení koho někomu; —енность podřízenost; —енный podřízený; —ить, —ять кого кому podříditi koho někomu; п.ся р. se.

под-чистить, —чищать čistiti; ч. п. přiřezati (strom); —чистка *f.* očistění; přiřezání (stromu).

подчóсъ, а chřest *v.* спárжа.

под-чрѣвіе *n.* podbřiší; podbřišek; *adj.* —чрѣвный; —шѣйникъ, а podšejník, podkrčník (řemen pod krkem); —шѣрстокъ, тка podsrstek, krátká srst; —шибать, —шибѣть, podraziti; —шивать, —шить (подошью) podšiti; 2. deskami n. prkny obložit; —шивка *f.* podšívka; 2. prkenné obložení; —шивной, ая, ое obkladací; —шипникъ, а hnízdo čeru, pánev; —штáнники, овъ podvlíkačky; —шутить, —шучивать надъ кѣмъ smáti se komu; žerty (n. blázy) si z koho dělati; —щечина *f.* dolíček pod lícem koňským.

подъ, а nístěj; ohniště; *adj.* подóвый. подъ *prp. c. acc. et instr.* pod (подо поде).

подъём-истый (-ая лóдка) mnohonosná loďka; —ный zdvihací, zdvihutý; п. мостъ zdvihací most; -ная лóшадь nákladní n. břemenný kůň; -ные дѣньги peníze na cestu; -ное орудіе zdvihák, zvedák; —щикъ zdvihач; 2. sběratel; подъёмъ, а zdvižení; zdviž.

подъ-йзбица *f.* špižirna; —имянщикъ prokurovník; —искаться *v.* подыскаться; —ѣдъ, —ѣсть podjídati, podžírati; 2. ujímati, újmu činiti; —ѣздъ, а, —ѣзное крыльцо podjezd, předschodí ke kterému se přijíždí; —ѣжать, —ѣхать přijeti (ke schodům); —ѣжій, ая, ее podjezdный; —язычный podjazyčný; -ая уздѣчка -на uzdička; -ая жила -на žíla; -ая кость -на kost; —ярѣмныя живóтныя zvířata tažná n. přípřežná (koně, osli, voli).

подыграть, подыгрывать кому provázeti koho hrou (hudební), пр. ve hře.

подымать, подыять (*praes.* поды́млю, *fut.* поды́мý) *v.* поднимать, поднѣть.

подым-но *adv.*, —ный *adj.* z každého domu (t. z každého ohniště); —ное *n.* (star.), —ная подать, —щина podymné, ého *n.*

подыскаться, подыскиваться dočihati se koho; п.ся подъ кого dostati se komu na kůži; подыскъ, а чі́хані; подыщикъ, а чі́хал, чі́хак; —щина *f.* подѣвать, подѣть podíti kam; куда онъ подѣвалъ всѣ свой дѣньги? kam poděl všecky svoje peníze? п.ся роді́ти se; куда подѣвались всѣ мой вѣщи? kam se poděly všecky moje věci?

подѣл-ать podělati mnoho práce; —іе *n.* vedlejší dílo; —ка *f.* podělka,

malé dílo; 2. správká; —ывать ро-
дѣлковати; что ты —ываешь? со дѣ-
лáš?

подѣлиться, подѣлаться съ кѣмъ ро-
дѣлити se n. rozdělití se s kým.

подѣтски *adv.* dětsky.

поедин-окъ, нка souboj; *adj.* —очный;
—щикъ, а soubojník.

поеліку *conj.* jelikož, (pokud).

поём-истый časem zatopující vodou;
—ный časem vodou zatopený; (-ая
лугá); поёмъ, *gen.* поймá *m.* zato-
pení vodou.

поёние *n.* napájení vodou.

пожадать požádati *v.* жаждать.

пожаловать чѣмъ obdařiti čím, věno-
vati komu со; *n.* во что povýšiti
(k vyšší hodnosti), jmenovati; *n.ся*
комý žalovati (požalovati) něкому;
пожалуйста! račte! пожалуй! (-уйте!)
prosím! 2. třebas, pro mne.

пожалѣть о комъ litovati, politovati
koho.

пожар-ить trochu peci; —ище, по-
жаріще *n.* požářiště, spáleniště;
—ный požární; *n. m.* hasič; -ная
комáнда hasičský sbor; -ная труба
stříkačka; пожаръ, а požár, oheň.

пожátie *n.* smačknutí.

пожáть (пожмý), пожимáть trochu
smačknouti, stisknouti; *n.* плечáми
pokrčiti rameny; *n.ся* smačknouti
se; 2. *n.* (пожнý), пожинáть požíti,
požímati (obilí atd.).

пождáлый čekáný; пождáние, пожданье
n. počkání, očekávání; пождáть ро-
čkatí, sečk., očekávatí.

пожевать, пожевывать sežvýkati.

пожелклый, пожелтѣлый zažloutlý; по-
желкнуть, пожелтѣть zažloutnouti.

поженіть (всѣхъ) všecky oženiti, ро-
ženiti; *n.ся* p. se.

пожен-ка *f. v.* пожня; —ный žatevný.

пожертвовать obětovati.

пожечъ, пожигáть popáliti (všecko).

пожѣва *f.* výtěžek.

пожив-áть žíti; каковó ты —áешь?

jak se máš? какъ Вы —áете? jak
se máte? [svého hleděti.

пожив-йтся, —латься чѣмъ prospěchu
пожизненный doživotní.

пожил-бе, áго *n.*, —ья дѣньги pájem-
né; —ой, áя, бе letitý, v letech.

пожимáть *v.* пожáть.

пожинáть *v.* пожáть.

пожирáть požírati; *n.ся* p. se.

пожѣтки, овъ movité jmění, svrchky.

пожѣть (поживý, —ешь) съ кѣмъ žíti
s někým některý čas.

пожитьě *n.* dočasný život v někte-
rém místě.

пóжниво *n. v.* жнѣво.

пóжня *f.* luh, lesní louka.

пожóга *f.* klučenina.

пожóгъ, а *v.* зажигáтельство.

пожрáть *v.* пожирáть.

пожурѣть *v.* журѣть.

позабѣть, позабывать pozapomenouti.

поза- časoslova s těmito předložkami
spojená *v.* pod předložkou за-; поза-
бóтиться, позабáвить *v.* забáвить, забó-
позáвтракать posnídati. [тится.

позавчерá *adv.* (prost.), трѣтьяго дня
předevčirem.

позавáлый trochu vyschlý.

позадѣ *adv.* pozadu.

позвáть, позывáть (въ судъ) pozvati
n. obeslati před soud, na soud.

позвол-énie *n.* povolení, dovolení;
съ -ia сказáть říci s dovolením;
—ительный dovolovací; —áть, по-
зволити комý dovoliti něкому;
—áется dovoluje se.

позвон-йтъ trochu zvoniti, pozv.;
—óкъ, нка obratel (anat.); páteřní
kost; 2. zvonec na krku pasoucího
se dobytka; —óчныя живóтныя pá-
teřnatci *pl.*

пóзднѣй, яя, ее (пóздный), *dem.* пóздненькѣй *pozdni*; пóзднѣйшѣй *nejpozdnější*.

пóздн-о *adv.* *pozdě*; *comp.* пóзже *později*; —ость *pozdnost*. [*zdilý*.

пóздновáтый *trochu opozděný*, пpипо-
пóзднáкъ, á *pozdni ovce*; 2. *pozdni mládě*, *pozdniče* (, *ete*).

пóздо *adv.* *v.* пóздно.

поздорóв-у *adv.*: каково поживáешь? подобру́ —у *jak se máš?* *dobře*, *dobře*; —иться съ кѣмъ *pozdraviti něko*ho, *p.* *se s kým*.

поздрав-итель, я *gratulant*, *blahopřejec*; —ница *f.*; —ительное письмо *list blahopřejný*, *list gratulační*; —лѣть, поздравить когó (съ нóвымъ гóдомъ, съ рождѣниемъ млáдѣнца, съ чино́мъ) *přáti někomu*, *gratulovati (k novému roku, k narození syna, k hodnosti)*; —лѣние *n.* *blahopřání*, *gratulace*.

позелен-ить *pozeleniti*; —ѣлый *sezele*nalý; —ѣть *sezelenati*.

поземѣль-ный *pozemkový*, *pozemě*chný; —ныя мѣры *míry polní*; —ныя дѣньги, —ное, аго *n.* *pozemková daň*.

позѣм-истый, —ный (-ое растѣние) *při zemi*. [*hnůj*.

позѣмъ, а *venkovský statek*; 2. (навóзъ)

позѣи-ця *f.* *posice*; *adj.* —и́онный.

позлатѣть, позлащáть *pozlatiti*; позлащѣние *n.* *pozlacení*.

познакóмить *seznámiti*; п.ся съ кѣмъ, съ чѣмъ *seznámiti se s někým*, позна́ние *n.* *poznání*. [*s něčím*.

позна́ть, познавáть что *poznati něco*; п.ся *p.* *se*; п. самáго себя *p.* *sebe samého*.

позноб-ить, —лѣть *poznobiti*, дáти *n.* *nechati zmrznouti*; —лѣние *n.*, позно́бъ, а *poznobení*.

позобáть *sezobati*.

позóв-ка *f.* (star.) *obsílka k soudu*,

(staroč. *půhon*); —никъ (star.) *obsílatel*, *soudní posel*.

позовóкъ, вкá (*v hodinách*) *opakováček Crémaillère*.

позолóт-а *f.* *pozlacení*; наводѣть —у, позолотѣть *pozlatiti*.

позóр-ить когó *zostuditi koho*, *ostudu n.* *hanbu komu udělati*; —ище *n.* *jeviště*; 2. *podívaná*, *kus na podívanou*; —никъ, а *ostudník*, *nestyda*, *ostuda m.*; —ница *ostuda f.*, *nestyda*; —ный *ostudný*, *hanebný*; позóръ, а *jeviště (зрѣлище)*; 2. *ostuda*, *hanba*.

позумѣнтикъ, а *posamentýr*, *prým*kář, *zlatopředec*; позумѣнь, а *posament*; *adj.* -товѣй.

позывáть *v.* позвáть. [*obsílací*.

позыв-истый *poslušný (pes)*; —ный позывъ, а (на что, п. на пѣшу) *chuť na něco*, *k něčemu*, *ch.* *k jídlu*; п. на пвóту *nucení k vrhnutí (chce se mu blit)*; п. на низъ *nucení na stolicí*; п. въ судъ *obsílka k soudu*.

позывáть зівати *chvíli*; —óта *f.* *zíva*nice, *stále zívání*; позывывать *pozí*vovati.

позыбáть, pozyбóнуть *pozábsti*, *ozábsti (o mnohých)*, *pomrznouti*; pozyблы́й по́иво *n.* *okal (pro dobytek)*. [*pozábly*.

поигрáть *pohrati (chvíli)*; п. когó *obehrati koho*; поигрывать *pohrávati*; поигрышъ, а (*ve hře v karty*) *výhra*.

поизсóхнуть *rovyschnouti*.

пóйка *f.* *napájení dobytka*.

пóйло *n.* *nápoj pro dobytek*.

поильный *napajecí*; -ое коры́то *žlab napajecí*.

пóйма *f.* *zaplavená krajina n.* *louka*.

пойм-áние *n.* *chycení*; —áть *chytati*, *sch.* (*zloděje*); п. въ сѣти *ch.* *do síti (ptáky)*, *lapati*.

поимѣнный *dle jmena*, *ze jmena*, *jmenovitý*; п. спѣсокъ *seznam jmen*.

поименов-аніе *pojmenování*; —ать *pojmenovati*, ze jména vyjmenovati.
 поим-ка *f.* chycení, polapení (zlodějů);
 въ слѣчаѣ поимки вора bude-li zlo-
 děj chycen; —щикъ chytač (zlodějů).
 поимянно *adv.* dle jména, ze jména.
 поискать *hledati chvíli*; Богъ его пои-
 скать Bůh ho navštívil (neštěstím);
 поискивать чегó-либо pohledávati.
 поискъ, а vuptávání, *ropt.*; 2. výzvě-
 dy vojenské.
 поистинѣ *adv.* v pravdě, skutečně.
 пойти jíti (někam); пойдѹ рѹджу;
 пошѣлъ! klid' se! táhni! hýbej!
 поить (пою, поишь) *pojiti*, *napojiti*,
napájeti.
 пока *adv.* pokud, dokud; куй желѣзо
 п. горячó куй železo dokud je horké.
 показ-аніе *n.* ukázání; подробное п.
 podrobné udání (důvodů atd.); п.
 свидѣтелей výpověď svědků, seznání;
 —атель ukazovatel (spisu atd.); 2.
 kdo něco seznal u soudu, seznatel,
 svědek *Deponent*; 3. (math.) uda-
 vatel, vykladatel *Exponent*; —ать
 (покажѹ) ukázati; показывать uka-
 zovati; 2. п. seznati u soudu, vy-
 řknouti, vypověděti; п.ся ukázati se.
 показъ, а (п. товаровъ) ukázání; на
 п. на ukázkú. [как?
 покаковски? *adv.* (prost.) jak? jak
 какаль, а *v.* бокаль.
 какалывать *porichovati v.* поколóть.
 какамѣсть, какамѣста, какамѣсто *adv.*
 do toho času, dokud; 2. mezitím.
 каканать *pokarati*.
 какатать, какатывать trochu váleti,
 pováleti; какатить *povaliti*.
 какат-истый, —ый (*adv.* -о) srázovitý,
 svahovitý, на svah; —ная рѣба
 ryba (jesetr) z Volhy do moře Chva-
 linského se vracející; —ость *f.*, по-
 кать, а svahovitost', srázovitost',
 svah, sráz.

покатѹнь, а šater *Gypsophila* (rstl.),
 перекаті-пóле.
 покачать, покачивать trochu kolíbatí,
 pokolíbatí; п.ся kolíbatí se.
 покашл-ять, —ивать *poškašlávati*.
 покаяніе *n.* pokání; п. во грѣхѣхъ
 vyznání hříchův; день -ія kající den;
 безъ -ія bez pokání.
 покаян-никъ, а kajicnik; —ница ka-
 jicnice; —ный kající; —ная *f.* ka-
 jicnice (jizba odsouzených těžkých
 zločincův).
 покаяться *pokáti se v.* каяться.
 покивать *pokývati v.* кивать.
 покидать *pohoditi*, *pohazovati*; поки-
 дывать *pohazovati*; покидышь, а ро-
 hozenec; pohozené (mládě).
 покипно *adv.* po balících.
 поклажа *f.* položení; 2. náklad (na
 vůz); 3. zavazadla.
 поклáсно *adv.* dle tříd, po třídách.
 поклáсть *klásti*.
 поклевать, поклёвывать *poklobati*.
 поклепáть на когó *klepů* на коho на-
 дѣлати.
 поклёп-ный *klepavý*, *promluvačův*;
 —щикъ, а *klepař*, *promluvač*; —щица
klepařka, *promluvačka*; поклёнь, а
klep, *promluva*.
 поклік-ать, —ивать *pokřikovati*.
 поклон-еніе *n.* poklonění, ctění;
 —іться коmу, покланяться *pokloniti*
 se коmu, *klaněti se*; 2. ctíti, *vzývati*.
 поклóн-ливый, —чивый *zdvořilý*, kdo
 se klaní, *úklončivý*; —никъ, а *ctitel*;
 —ница *ctitelka*; —ный *vzývavý*, kdo
 коho *cti n.* *vzývá*; —ное *n.* dobro-
 volný dar; —щикъ, а kdo něкому
 činí *poklonu*; поклóнь, а *poklona*;
 нízкій п. *hluboká* (nízka) *p.*
 поклáпый носъ *piknos*.
 поклáсться *zaklíti se*, *zapřisahati se*;
 онъ поклáлся он *se zapřisáhl*.
 покаяжески *adv.* knížetsky.

поковать *pokovati*.

поко́евый *domáci (pokojový)*.

поко́ецъ, о́йца *pokojík*.

поко́й, я *pokoj (světnice)*; 2. *pokoj (mír)*; жить въ поко́ѣ жити *v pokoji*; *ž. na odpočinku*; не дава́ть кому́ поко́я *nedati komu pokoje*; 3. *jmeno písmeno П.*; —никъ, а *nebožtík*; —ница, —ная *nebožka*; —ный *pokojný*; 2. *pohodlný*; 3. *nebožtík, zesnulý, zvěčnělý*. [*p. se.*

поко́ить когó *pokojiti*, *up. koho*; п.ся *pokolebát* *pokolíbati*; *zatřásti něčím*; п.ся *kolísati se*.

поко́лику *conj. jelikož*.

поко́лотить *zklepati*; *ztlouci*; поко́ла-чивать *poklepávati*.

поко́лоть, по́калывать *popichovati (jehlou)*; 2. *pokálati (všecko dříví)*.

поко́лѣн-іе *n. pokolení (lidské)*; —ный *co dosahuje až ke kolenoum*; —ная *rodopis*.

поко́лѣть *pojít, zdechnouti (o dobytku)*.

поко́нчить *skončiti*.

поко́нъ, а *obyčej*.

покопа́ть *pokorati*.

покор-ѣніе *n. pokoření*; —íteľ *po-kořitel*; —ница —ka; —íte, —íte *po-kořiti*; п.ся *p. se*. [*ost.*

поко́рливый *pokorný*; *poslušný*; —ость

поко́рм-ѣжная *f. (subst.)*, —ѣжный *видъ povolení výdělkové (pov. nevolníkovi, aby chodil za svým výdělkem)*; —íte *pokrmiti (dobytek)*; по́кормка *f. výtěžek z něčeho, obživa*; по́кормъ, а *krmení, pokrmení (dobytka)*.

поко́рн-о *adv. pokorně; uctivě*; —ость *pokornost, uctivost*; —ый *pokorný*; *uctivý*; Вашъ *n. (—ѣишій) sluha Váš oddaný (nejoddanější) služebník (v dopisech)*; по́корство *v. pokornost*; по́корствовать *poslušen býti, posloucheati*.

поко́рчить *křečovitě stahovati*.

поко́сить (луга) *pokositi (luka)*; 2. *n. na křivo postaviti, nakřiviti*; п.ся *nakřiviti se*.

поко́сь, а *kosení sena, senoseč*; 2. *svah, sklonitost; nakřivenost; adj. покосный*. [*nity.*

поко́сый *nakřivený, nachýlený, sklo-*

покра́жа *f. krádež*; 2. *kradená věc*.

покра́п-ать, —ывать *pokapávati*.

покра́сить, покра́шивать *něco natřiti; omalovati*.

покра́сн-ѣлый *zčervenalý*; —íte *zčer-*

венати; *začervenati se*.

покра́сть *pokrásti*.

покрив́ить *pokřiviti, nakř.*; п.ся *n. se*.

покрича́ть *chvíli křičeti*; покрѣ́живать

pokřikovati. [*kalich.*

покро́вецъ, вца *pokrovec, rouško na*

покро́витель *cchrance Protector*;

—ница *ochránkyně*; —ственный *o-*

чranný; —ство *ochrana*; —ство-

вать *ochraňovati, býti ochrancem*.

покро́въ, а (*dem. кро́вецъ*) *rouška,*

pokryvka; 2. *ochrana, přístřeší, ú-*

točiště; II. Пресвяты́я Богороди́цы

slavnost Panny Marie Pomocné;

—вскій.

покро́й, я *kroj (šatu)*; на о́динъ *n.*

на *jedno kopyto, na jedno hrdo*.

по́крошь, и, по́крома, по́кромка *f.*

krajna u sukna (šlak), okrajek;

adj. по́кромошный.

покро́пить *pokropiti*.

покро́шить *rozdrobiti*; *n. хлѣба на*

похлѣбку nadrobiti chleba na po-

lívku.

покру́гн-íte *zaokrouhliti, zakulatiti;*

—íte *zaokrouhliti se, zakulatiti se*.

покру́тить *trochu zkroutiti; zatočiti*.

покру́ченикъ, а *najatý lovec sobolů*

(*v Sibíri*).

покрыв-а́ло, *dem. —а́льце n. pokry-*

vadlo, příkr. ; pokrýka; adj. -а́льный.

покрыв-а́ть *pokrývati*, *přikr.*; покрýть *pokryti*, *přikr.*; 2. něco zatajiti; 3. přebiti v kartách; п.ся *pokryti se*, *přikryti se*.

покрýшка *f.* *pokryvka*, *povlečení* (na posteli); 2. *pokryvka* na zápalný pokýда, покýдова *rokud.* [otvoru děla. покумѣться съ кѣмъ *skmotřiti se s někým*.

покуп-а́ние *n.* *nakoupení*; —а́тель, —щѣкъ, а *kupovatel*, *kupec*; —а́тельница, —щица *kupovačka*; —а́ть *kurovati*; 2. *chvíli koupati*; —но́й, а́я, о́е *koupený*.

покура́житься *osměliti se*, *odvážiti se*. покýривать *poikuřovati*; 2. *opíjeti se*. покурѣ́ть *trochu kouřiti*, *pokouřiti si*. покус-а́ть *pokousati*; п.ся *p. se*.

покусѣ́ться, покуш-а́ться на что *poкусiti se o něco*; п.ся на чью-либó жизнь *o něčí život státi*.

покуш-а́ть *pojísti* (*chvíli*).

покуш-е́ние *n.* *pokoušení-se o něco*.

пол-а́ *f.* *půla* (*šatu*); 2. *klopna u skladacího stolu*; 3. *poloukůže*.

пол-а́вочное, а́го *n.* *plat z krámů, z bud*.

полаг-а́ть *pokládati*; п., *domnívati se v.* *положить*; я *полагалъ*, что *já se domníval, že*

пол-а́дить *dohodnouti se s kým*.

пол-а́зчивый (*v mysliv.*) *lehký, obratný*.

пол-а́кѣйски *adv.* *lokajsky*.

пол-а́киров-а́ть *polakovati*.

пол-а́комить *кого něcho namlsati*.

пол-а́ска-а́ть *polaskati*.

пол-а́ти, ей *pl. f.* *peleš postele*; *palanda* (na spaní).

пол-а́тыни *adv.* *latinsky*.

пол-а́ба *f.* *špalda Triticum spelta*; *adj.*

пол-а́бенный, а́я, о́е, пол-а́бен-о́й, а́я, о́е.

пол-а́года, *gen.* *полуг-а́да půl roku*; *půlletí*.

пол-а́г-а́лоса, въ п. на *půl hlasu*.

пол-а́дев-а́та, *gen.* *полудев-а́та půl deváta*. пол-а́день, *gen.* *полуд-а́ня poledne*; въ п. *v poledne*; до полуд-а́ня *dopoledne*; по полуд-а́ни, за пол-а́день *po poledni*; 2. *p.*, *polední strana, jih*; на п. на *poledne, k jihu*.

пол-а́десть (пол-а́дести), *gen.* *полуд-а́ести f.* *půl knihy* (*papíru*).

пол-а́дес-а́та, *gen.* *полудес-а́та půl desáta*. пол-а́дн-е́вный *polední*.

пол-а́дникъ, а *svačina*; пол-а́днич-а́ть *svačiti*.

пол-а́д-а́жина *f.* *půl tuctu*.

пол-а́е, я *n.* *pole*; *pl.* *поля pole*; на отк-а́рытомъ пол-а́ѣ, въ чѣст-а́омъ пол-а́ѣ *v širém poli*; 2. *p.* *pole* (*ve znaku*); 3. *bílý kraj v knihách, okrajek*.

пол-а́ев-а́ть (пол-а́ю, -а́ешь) *v poli honiti* (*polovati*).

пол-а́ев-а́дство *n.* *vzdělávání polí*.

пол-а́ев-о́й, а́я, о́е *polní*; -а́я *artilléria polní dělostřelstvo*.

пол-а́егку *adv.* *zlehka, polehku*; пол-а́егче *adv.* *lehčeji*; пол-а́егчѣ́ть *polehčiti, ulehčiti*.

пол-а́еж-а́ть *poležeti* (*nějaký čas*); пол-а́еж-и-а́ть *polehávati*.

пол-а́ез-а́но *adv.* *užitečně*; —н-а́сть *užitečnost*; —н-а́й *užitečný*.

пол-а́ей, я *polej Mentha pulegium* (*rstl.*); *adj.* —н-а́й. [polemický.

пол-а́ем-и-а́ *f.* *polemika*; пол-а́ем-и-а́еск-а́й

пол-а́ет-а́й, я *lítalek, šukálek*; —а́ть *poletovati* (*sem tam*); —а́х-а́ *f.*, б-а́лка лет-а́чая *poletucha Sciurus volans*.

пол-а́етъ, а *polet* (*ptačí*); п. м-а́слей *vzlet myšlenek*; л-а́н-а́я пол-а́ета *dolet, čára doletná* (*vystřelených kulí*); уб-а́йть п-а́т-а́цу на пол-а́етъ *zastřeliti ptáka v letu*.

пол-а́ет-а́ть *poletovati*.

пол-а́ет-а́ть *odletěti*.

пол-а́чѣ́ть *čas nějaký léčiti*. [*n.* *lezení*.

пол-а́з-а́ть *lezti, plhati, šplhati*; пол-а́з-а́ние

пѢЗИКЪ, а sinice *Sitta europaea*.

пѢЗКІЙ *plzký*.

пѢЗКОМЪ *adv. lezmo*.

пѢЗТИ, пѢЗТЬ. пѢЗАТЬ *lezti; vleci se; kynouti* (о тѣстѣ).

пѢЗУНЪ, а *plazil* (члѡвѣк); *pl.* пѢЗУНЫ *šplhavci* (ptáci).

пѢЗУНЯ *f. plazilka*.

пѢЗУЧИЙ, ая, ея *plazivý*.

пѢЗВ-а, —ка *f.*, глазура *poleva*, ро-
іевані (на гадѡбі); 2. смѡчка к жі-
длу (srov. *polívka* — похлѣбка).

пѢЗВ-альнѡй, —нѡй *polivací; —альня f.*, —альникъ *kropenka*, *kropící ko-
nev*; —аніе *n.*, пѢЗВка *f. polívání*;
—ать *polivati*; пѢЗТЬ *politi*; п. ся *p. se*.

пѢЗГОНЪ, а *mnohoúhelník Polygon*;
—графіческій *polygrafický*; —номъ,
а *mnohoúhlen* *Polynem*.

пѢЗЗАТЬ *polizati, olizati*; 2. (crk.)
zasáhnutí (о plamenech).

пѢЗЯЛЫЙ *vybledlý, vyrudlý*; —ять
vyblednouti, vyrudnouti.

пѢЗПЪ, а *polyp*, *krakalka*; *p.*, *vy*
rostlina; пѢЗПОѡБРАЗНЫЙ, пѢЗПЧАТЫЙ
polygovitý.

пѢЗРОВ-альнѡй *polirovací; hladící*;
—альня *f. polírna, hladírna*; 2. *po-
lirovaadlo*; —анье *n. polirování*;
—ать *polirovati (pulérovati)*, *hladiti*,
vyhlazovati.

пѢЗРОВ-ка *f. polirování; politura*;
—шикъ *polirovač (pulér)*; —щица *f.*

пѢЗСТАВРІЙ, я, —стѡвріонъ, а *křížem*
ozdobené mešní roucho biskupské.

пѢЗСЪ, а *police, pojistný lístek Polizza*.

пѢЗТЕХНІЧЕСКІЙ *polytechnický*.

пѢЗТ-ика *f. politika*; —икъ, а *poli-
tik*; пѢЗТІЧЕСКІЙ *politický*.

пѢЗТИПѡЖЪ *dřevokresba, dřvořez*.

пѢЗТУРА *f. politura*.

пѢЗТЬ *politi v. полигать*.

пѢЗФОНІЧЕСКІЙ *polyfonický*; —фѡніа
f. polyfonie.

пѢЗІЦЕЙМЕЙСТЕРЪ, пѢЗІЦМЕЙСТЕРЪ, а
policejní ředitel Polizeimeister.

пѢЗІЦЕЙСКІЙ *policejní*; п. чинѡвникъ
p. úředník.

пѢЗІЦІА *f. policie*.

пѢЗІЧНЫЙ, ая, оя *průkazný, průvodný*;
—оя *n. průkaz číslčný Corpus delicti*.

пѢЗІ-архіа *f. mnohovláda, polyarchie*;
—ѡдръ, а, многѡгранникъ *mnohokra-
ník Polyeder*.

пѢЗКА *f. polka (tanec)*; 2. *pánvička*
(у *ručnice*).

пѢЗКІРПІЧА: въ п. на *půl cihly* (stavěti).

пѢЗКѡВН-икъ, а *plukovník*; —ица *f.*
plukovnice; —ическій, ая, оя, —ичій,
ья, ѡя *plukovnícký*.

пѢЗКѡВѡД-ецъ, дца *polní vůdce*; —ство
vůdcovství.

пѢЗКѡВѡЙ, ая, ѡя *plukovní, plukový*;
п. лѣкаръ *pl. lékař*.

пѢЗКЪ, а *pluk*; 2. (star.) *vojsko*; *polní*
vojenská výprava.

пѢЗМІНУТЫ *půl minuty*.

пѢЗНІТЬ *plniti* (на-, до-, въ-); п. ся *p. se*.

пѢЗНІЧАТЬ *v. полевать*.

пѢЗНО *adv. plně; úplně*; п. *! dost!*

пѢЗНО-вѡТЫЙ *trochu plný*; —влѡстіе
n. samovláda; —влѡстнѡй *samovlád-
ný*; —вѡдіе *n.*, пѢЗНАЯ водѡ *nejvyšší
voda* (в *čas povodně*); —вѣснѡй
plnovážný; —остъ *-ost*; —грѡды (—ая
женѡ) *prsatý*; —древѣснѡсть *plno-
dřevnost* (stromu); —зѣрнѡй *plno-
zrný*; —крѡвіе *n. plnokrevnost*;
—крѡвнѡй *plnokrevný, čistokrevný*;
—лицій *plných tváří* (boubelatý);
—лѡвіе *n. úplněk* (měsíce); —мѡчіе
n. plnomocenství; —мѡчнѡй *plno-
mocný*; п. міністръ *pl. ministr* (vy-
slanec); —рѡслѡй *úplně vyrostlý*;
—сѡчіе *n. plnošťavnost*; —сѡчнѡй
plnošťavný.

пѢЗНОСТЬ *plnost; úplnost*.

пѢЗНОТА *f. plnost; plnota*.

полно́чный *v.* полу́ночный.

по́лночь (по́лношь), полу́ночи *f.* půl-
noc; въ *n.* v půlnoc, v půlnoci; за
n. přes půlnoc; по полу́ночи ро půl-
noci; 2. *n.* půlnoc, sever.

по́лный plný; úplný; *n.* стакáнь воды
plná sklenice vody; -ое собрáние
úplná sbírka; -ая щёка plné tváře
(*t.* buclaté).

полнѣть plněti, plniti se.

по́ло *adv.* otevřeně, odkrytě *v.* по́лый.

полобо́кий, ая, ое s vpadlýma bokama.

по́лова *f.* plevu *v.* мякíна.

полови́къ, а půlka; на *n.* на půl (vý-
těžek); 2. půl cihly, poloucihla; 3.
polouplátno.

полови́н-а *f.* polovice, polovička, půl-
ka; прошlá *n.* máя minulo půl květ-
na; въ —ѣ ма́я v polovici měsíce
května; на —ѣ доро́ги на půl cestě;
въ —у доро́же о polovičku dražší;
на —у на polovic; до —ы до ро-
lovičky; два съ —ою půldruha;
—ить rozpoliti, rozpůliti; —ка *f.*
půle, půlka (okenice, dveří); —ный
poloviční; —окъ, нка půle (plátna
neb jiné látky); —чатый на půle
rozdělený; —щикъ účastník polo-
vice (výhry atd.).

полови́ца *f.* prkno podlažné.

поло́вникъ, а poloulánik; *v.* полови́н-
щикъ.

полово́дь *n.* velká voda, povodeň;
2. *v.* по́лноводье.

полово́й, ая, ое podlažní; 2. pohlavní;
n. *m.* (*subst.*) kluk na posluhu (*v.*
krámě, ve sklepe).

поло́вый, полови́лый plavý, šedožlutý;
полове́ть plavěti.

полове́ *n.* poloviční cihly.

поло́г-ий, *adv.* —о svahovitý, nachý-
lený; —ость svahovitost, nachýle-
nost.

пологру́дый s nahýma prsoma.

по́логъ, а opona kolem postele.

по́логъ, а (*crk.*) věci k uschování dané.

полож-е́ние *n.* položení; *n.* въ гробъ
p. do rakve; pohřbení; 2. *n.* stav
věcí; жалкое *n.* truchlivý stav; во-
е́нное *n.* válečný stav; míra válečná;
3. *n.* řád, zřízení; лѣсно́е *n.* řád
lesní, ř. lesnický; городово́е *n.* řád
městský, ř. obecní; по —е́нию ко-
митета dle usnešení výboru; 4. *n.*
zásada, základ přijatý *These*; —и-
тельно *adv.* určitě, rozhodně; —и-
тельный určitý; rozhodný; pozitivní;
-ая стéпень první stupeň, položitel
Positiv (*gram.*); —и́ть položiti; *n.*
опы́жие složiti zbraň; *n.* udati; nazna-
čiti (*n.* př. cenu); 2. за то míti,
pokládati; по́ложимъ, что такъ . . .
dejme tomu, že to tak; *n.* ся на когó
spolehnouti se na koho.

по́лозь, а (*pl.* по́лозья, левь), *dem.*

полозо́къ, зка plaz, sanice (*u* saní);
2. *n.* hroznejš *Boa* (*had*); *adj.* по-
лозово́й, ая, ое saničný.

по́лой, я (*star.*) krajina vodou zalitá.

полока́ть polokati, trochu lokati.

по́локъ, лка potnice (lavice v ruské
parní lázni); 2. (*u* rybářů) nehybný
stůl; 3. masný krám.

по́лоль-никъ motýčka *n.* рýч на pletí
(hejdlička); —ный plecí; —щикъ, а
pleč; —щица plečka.

полома́ть polámati.

по́ломъ, а polámané věci.

по́лома, ени *n.* plamen; изъ огня да
въ по́лома (*z* ohně do plamene) *z*
bláta do louže; *v.* пла́мя.

поло́нить, по́лонъ *v.* плѣ́нить, плѣ́нь.

полос-а́ *f.* plasa, jistá poloha *n.* pás-
mo krajiny; 2. vrstva; 3. plech
pily; дождь идѣтъ полосо́ю прší jen
po některých dědinách; —áтка *f.*
pruhovaný hmyz; —áтый pruhovaný,
pruhatý; —áть (-а́ю, -аешь) na pru-

hy rozřezati; —ить желѣзо rozděliti na plasy.
 полоск-альня *f.* machárna (na prádlo); machadlo; —альщикъ machač; -ица *f.*; —ательница macháček, nádoba k máchání; ательный machací; —ательное *n.* kloktadlo (voda k vymývání úst); —ать (полошý, полошешь) máchati ve vodě (prádlo), šplíchatí ve vodě; парусá полошутъ plachty vlají; п.ся máchati se; šplíchatí se.
 полос-ной, —овой, ая, ое желѣзо železo v prutech, v holech; —овать (желѣзо) do prutů kovati železo.
 полость, и *f.* dutina, prázdnota; слуховая, барабанная *n.* dutina sluchová, *d.* ušní.
 полотѣнце *n.* plátýnko; ručník; 2. náplň (ve dveřích).
 полотѣрь, а natěrač podlahy; (podlahotěř), voskovač podlahy; полотѣрный voskovací.
 полотнище *n.* dílce šatu (na šířku).
 полотно *n.* plátno; полотняный plátěný.
 полотокъ, тка пѣлка ptáka (v kuchynství); гусиный *n.* pělka husy.
 полоть, и *f.* polta (kýta); *p.* tuku, plástev; *adj.* полтевый.
 полоть (полю, полешь) plíti (pleju, eš) (obilí, len, konopě atd.); полотье *n.* pletí.
 полоум-ие *n.* ztřeštěnost, zbrklost, trhlость; —ный ztřeštěný, zbrklý, trhlý, poloublázen.
 полоухъ, а (star.) poplach.
 полочекъ, чка *v.* полókъ.
 полошить *v.* vspolóшить; полошливый plachý, splašený.
 пол-пиво *n.* poloupivo, poloviční pivo; въ —сыта polosyt.
 пол-пятá пѣл páta; —сѣдмá, —сѣмá пѣл sedma; —такта пѣл taktu; —торá пѣл druha (star. poltora); —торá

ста пѣл druha sta; —третьá пѣл třetího.
 полстить, с- plstiti, splstiti.
 полсть, и, *dem.* полстка *f.* plst; 2. houně; *adj.* полстевой, полстяной plstěný.
 полтевый poltový.
 полтин-а, *dem.* —ка *f.* pěl ruble; —никъ, а peníz pěl ruble; —ный пѣлrublový.
 полть, и *v.* полоть.
 полу-анкерокъ čtvrt vědra (пѣл ankeru *v.* анкеръ); —аршинникъ. а мѣра на пѣл aršinu; аршинный пѣл aršinu, пѣллокетní; —бáйка *f.* poloviční bojka (látka); —бáринъ, а kdo si hraje na pána; *adj.* —бáрский; —бáрокъ, рка poloviční bárka; *adj.* —бáрочный; —бáрхатъ polouaksamit; —батарѣя *f.* пѣл baterie; —богиня *f.* poloubohyně; —бóгъ, а polouboh; —бóченокъ, нка bečátko; —бóчка *f.* pѣлsud; —брѣтый на polo oholený; —бумажный poloubavlněný; —ведро *n.* пѣлvěдро; *adj.* —ведѣрный пѣлvěderní; —вѣрстный на пѣл versty; —вóгнутый ploskodutý *plan-concav*; —вѣпуклый ploskovypuklý *plan-convex*; —гáрь, —гáрное вино poloviční kořalka; —гласная бѣква polouhláska; —годовáлый пѣлroční; —годовóй пѣлletní; —гривна пѣл kopejek (пѣл hřivny); *adj.* —грѣвенный.
 полýда *f.* pocínování.
 полýденн-икъ, а poledník, polední vítr; 2. *n.*, меридиáнъ poledník, meridián; —ый polední; jižní.
 полудѣнный poloudenní.
 полýдень *v.* полдень.
 полу-дѣньга *f.* пѣл deňgy (peníz); —дѣнье *n.* polední (*n.*); poledne; —дикáрь poloudivoch; —дѣкий, ая, ое poloudivý.

полудѣть *posinovati v.* лудѣть.

полу-днѣвный *půldenní*; —дѣмъ, а, —дѣмѣкъ, а *půl domu*; —дѣръе, я *m. et f. půl blázna*; —жесткокры-
лая насѣкомья *poloukřídlí (hmyzi)*; —звѣрь, я *lidobýk, polobýk Centaur, Minotaur*; —зѣнтѣкъ, а (*bot.*) *vrcholík*; —имперіаль, а *půl imperiálu*; —кафтáнье *n. poloukaftan*; —квадрáтець, тца *poloučtverec*; —крѣглый *polookrouhlý (polokulatý)*; —крѣгъ, а, —крѣжіе *n. poloukruh*; —мѣртвый *poloumrtvý*; —метáллъ, а *poloukov*; —мѣсяць, а *půl měsíce*; 2. *hradba půlměsíčná Ravelin*; —мѣсячный *půlměsíční*; —начáлище *n. pouzdro na zámek u ručnice*; —нагѣй, áя, ѡе *polonahý*.

полѣдр-а *intrj. pozor!* копѣрь съ —ой, —енный копѣрь *beranidlo*.

полночѣникъ *počnī tulák, n. sova*; 2. (*u plavců na Bílém moři*) *severovýchod na kompasu*; 3. *n., kozodoj lelek, kozodoj Caprimulgus*.

полу-ночѣный, полѣночѣный, —ночѣный *půlnoční*; 2. *p., severní*; —ночѣ, и, —ночѣе *n. v. půlnoc*.

полѣночѣница *f. služby boží před jitřní*.

полу-оборѣтъ, а *polouobrat, poloviční obrat*; —обрѣзнѣй, áя, ѡе *polouořezaný*; —одичáлый *polouzdivočilý*; —одѣтый *polouodětý*; —окаменѣлый *polouzkašený*; —опáль, а *polouopál*; —освѣщѣніе *n. poloviční osvětlení*; —ѡстровъ *polouostrov*; —открѣтый *polouodkrytý*; —сапѣж-
ки, овъ *pl. m. poloubotky*; —свѣтъ *polousvit (v malířství)*; —сѣнь, а *polousen*; —сѣтѣя *f. půl sta*; *půl setniny*; —стѣхъ, а, —стѣшіе *n. námětek, násuvka, nástrk (v stavit.)*; —сукнѣ *polousukno*; —сукѣнный *polousoukený*; —тáктная нѣта (*v hudbě*) *nota půltaktová, nota polo-*

viční, bílá nota; —тѣнь *půlton*; —тѣрный *půldruha v sobě držící (v. полторá)*; —трáуръ *poloviční smutek (šat)*; —тѣнь, и *poloustín*; —устáвъ *poloukursiva staroruského písma*; —учѣный *poloučený*; —фунтовѣкъ *půlliberka*; —фунтовѣй, áя, ѡе *půlliberní*; —часовѣй, áя, ѡе *půl hodiný*; —чáй, я *čaj dopoly sfalšovaný*.
полѣчай, я (*star.*) *v. слѣчай*.

получ-áтель *přijímatel (obdržitel)*; —áтельница -ка; —áть, —ítъ что *obdržeti něco*; *přijmouti*; —ѣніе *n. obdržení*.

полу-четверѣкъ, а (*míra*) *půl četveriku*; —чѣтверть *půl čtvrti, osmina*; 2. (*míra*) *půl četverti*; —чѣстый *poločistý*; —чулѣкъ, лка *poloviční punčocha*; —шáгъ *půl kroku*; —шáріе *n. poloukoule*; —шѣлковый *polohedbávný*; —шерстѣной, áя, ѡе *polovlněný*.

полѣш-ечѣникъ, а, —ечѣная травá. —ечѣный верѣбѣйѣникъ *bazanovec penízkový (Presl), penízková bylina, penízek Lysimachia nummularia (rstl.)*; —ка *f. poluška, čtvrtina kopějky*; *adj. —ечѣный*.

полу-штѣфъ *poloviční látka (na šaty)*; —шѣбѣкъ, ѡка *poloukožich*; —щи-
тѣкъ, ткá (*bot.*) *vrcholík*; —эскадрѣнь *půl švadrony*; —этáжъ *poloupatro*.
пол-фѣнта *půl libry*; —фѣта *půl stře-
vice*; —четвертá *půl čtvrtá*; —ше-
стá *půl šesta*.

пѣлчаса, *gen. полчасá půl hodiny, půlhodina*.

полчáнинъ (*star.*) *vojín*; пѣлчище *n. (star.) vojsko*.

пѣлщѣніе *n. plstění*.

пѣль, а *podlaha (v pokoji)*; 2. (*star.*) *břeh*; 3. *polovice*; въ пѣль пáльца на *půl palce*; въ пѣлы *v poly*; на пѣлы на *polo*; 4. пѣль *pohlaví*; пре-

красный п. krásné pohlaví, krásná plet.

полыг-ала *m. et f.* kdo něčí lži stvrzuje; —ать lež něčí dotvrzovati.

по́лый otevřený; prázdny; dutý; 2. по́лая вода z břehů vystouplá voda *v.* по́лой.

по́лынка *f.* kuřidlo z pelunky.

по́лынъ, и *f.* pelyň, pelyněk, pelynka, pelunka *Artemisia pontica*; *adj.* по́лынный pelunkový; -ая вода pelunčák, vodka pelunková.

по́лынья *f.* prohlubeň do ledu.

по́лысьть olyseti.

по́льз-а *f.* úžitek, prospěch, (staroč. plzeň); о́бщая п. obecný prospěch, obecné dobro; въ —у, на —у ku prospěchu; —ованіе *n.* léčení nemocného; —овать (больна́го) léčiti nemocného; п.ся léčiti se; 2. п.ся чѣмъ užívati něčeho ve svůj prospěch; п.ся доходами míti důchod; п.ся лѣкарствами užívati léků; п.ся минеральными водами píti minerální vody.

пользоно́сный úžitkonosný.

по́лька *f.* polka (tanec).

по́льный polní *v.* полевóй.

польско́й polní (staroč. polský) полевóй.

польско́й polský (t. tanec) *Polonaise*.

по́лысть кóму pochlebovati.

по́льце *n.* políčko. [nepoleze.

по́льзть polezti; онъ не по́льзеть он

по́льниваться zalenošiti si někdy; по-

́льниться leniti; онъ по́льнился сходъ туда byl líný tam jíti.

по́льница *f.* hranice polenového dříví.

по́льно, *pl.* по́лыня, левъ, poleno,

dem. по́льнице *n.* polínko; *adj.* по-

́льнный.

по́льска *v.* про́льска.

по́льсовщикъ, а hajný (*m.*), lesní hlídač.

по́льт-никъ, —чикъ, а letní dělník,

dělník na čas leta; —ний, яя, ее, —ный (star.) každoroční.

по́льшій, ая, ее, по́льшый, ая, ое mlázím porostlý.

полюб-ить когó oblíbiti si, zamilovati si koho; п.ся zalíbiti se; —о́вникъ, а milovník; —о́вница milovnice; —о́вно *adv.* mírně, v dobrotě.

по́люсь, а pol (*geogr.*); *adj.* по́люсный.

по́лян-а, *dem.* —ка *f.* pole; 2. *pl.* —ы ledové baivany.

по́ляника *v.* княженіка. [polarisovati.

по́ляриз-а́ція *f.* polarisace; —о́вать

по́лярный polární; -ость.

полве́лей, я, —ный прázdník církevní slavnost, při níž se rozsvítí všechna světla.

помава́ть, поману́ть kynouti; pohybovati rukama.

пома́д-а, *dem.* —ка pomáda; —ить (пома́жу, -адишь) pomádati; —ный пома́довъ; —чикъ, а пома́дник.

пома́з-аніе *n.* pomazání; —анникъ, а pomazaný; —анница pomazaná;

—ать, —ывать pomazati; п.ся p. se.

помазо́къ, зка mazačka (kloc *n.* peroutka) na vymazání pekáče.

помака́ть, пома́кивать, помакну́ть smáčet, pomáčet. [maloučku

пома́лу, помале́ньку *adv.* pomalu, ро-

помані́ть, помані́вать vábiti, přivábiti

пома́нка *f.* vпада.

пома́рать, пома́рывать vyškrtnuti (písmo)

пома́ранный; пома́рка *f.* vyškrtnuté místo.

пома́сл-ить, —ивать olejem pomazati

помаха́ть, пома́хивать чѣмъ něčím má-

chat, nýbati, vrtěti (п. хвостомъ)

п. на что podobati se něčemu.

помело́, *dem.* помельцо́ *n.* pometlo

adj. помельный.

померан-ецъ, нца pomeranč; *adj.*

—цевый pomerančový.

помере́ть (помру́), поми́рать pomříti

помёрзнуть (померзѣть) pomrznouti;
 помёрзлый pomrzlý.
 померкнуть, померкѣть smrknouti se;
 zatemniti se; померклый zatemněný.
 помертвѣлый leknutím zbledlý; —ѣть
 zblednouti (leknutím).
 поместѣ, пометѣть smesti.
 помётъ, а trus, výkal zvířecí; 2. po-
 met, vrh mládat; щенокъ осѣняго
 помёта štěně z podzimního metání.
 помётывать pohazovati; 2. přemetávati.
 помечтѣть chvíli rozjímati, blouzniti.
 помѣгивать pomrkávati očima.
 помѣлов-аніе *n.* smilování; —ать smi-
 lovati se; (staroč. pomilovati); по-
 мѣлуй! -те! chraň bůh! pán bůh
 rač chránit! prosím! помѣлуй Богъ!
 smiluj se bůh! помѣлуй насъ Бóже!
 bože, smiluj se nad námi!
 помин-альщикъ, а kdo dává za ne-
 božtíka mši sloužit; —альщица *f.*;
 —аніе, —овѣніе *n.* modlitba za
 zemřelé; —анье *n.*, *dem.* —аньице
n. seznam zádušních mší; —ать,
 помянуть rozpomenouti se, vzpome-
 nouti si; připomínati; 2. dáti mši
 zádušní sloužiti. [(mnouti).
 поминѣть, помять trochu mačkat
 помин-ки, окъ, *pl. f.* mše zádušní;
 —окъ, нка upomínka, dar na pa-
 mátku.
 поминъ, а vzpomínka, přip., up.;
 zmínka; нѣтъ и въ -нѣ ani zmínky.
 помирѣть *v.* померѣть.
 помнѣть (-ню, -нишь) что pamatovati;
 помнѣтся мнѣ, что . . . pamatuju
 se, že . . .
 помнѣть (star.) pomysli, pomníti.
 помногу *adv.* pamnoze.
 помножѣть, помножить množiti, multi-
 plikovati; *n.* se; помножѣніе
n. množení, multiplikování.
 помѡга *f.* pomoc; přispění.
 помогѣть pomáhati *v.* помѡчь.

поможѣніе *n.* pomožení.
 помѡи, ѡевъ *pl. m.* pomyje.
 помѡй-никъ, —ница vylevadlo (na po-
 myje atd.).
 помѡкнѣть, помѡкѣть mokrem se zka-
 ziti; помѡклый mokrem zkažený.
 помѡлв-ить, —ливать zasnoubiti; (онъ
 —ленъ на ней; она —лена за него);
 —ка *f.* zasnoubení.
 помѡлѣть poprositi; *n.* se pomodliti se.
 помѡ-логія *f.* pomologie, ovocnictví;
 —логическій pomologický, ovocnický.
 помѡлодѣть zmladnouti.
 помѡлотѣть, помѡлѣчивать pomlátiti,
 всеcky zmlátiti.
 помѡлѡтъ помлѣти, zemlѣти всеcko.
 помѡлчѣть помлчѣти.
 помѡлъ, а mletí; 2. co semleto.
 помѡрець, рца, помѡрянинъ, а помѡ-
 řan; помѡрянка *f.* pomořanka.
 помѡр-іе *n.* pomoří; —никъ racek
 loupežný *Lestris*; —скій помѡрскій.
 помѡрѣть помѡрити (mnohé).
 помѡрѡзѣть дѣти на mráz.
 помѡрщ-ить, —ивать svraštiti (čelo).
 помѡсть, помѡсть, а podlaha.
 помѡтѣть, помѡтывать hejřiti.
 помѡчи, ей *pl. f.* popruhy (k nošení).
 помѡчѣть, помѡчивать smočiti.
 помѡчь, помогѣть pomoci.
 помѡчь, и *f.* pomoc *v.* помѡшь.
 помѡществовать pomáhati, přispívati.
 помѡщ-никъ, а pomocník; *p.* v ře-
 mesle; —ница pomocnice; —ный
 pomocný.
 помѡшь, и *f.* pomoc. [повый.
 помпа *f.* pumpa (na vodu); *adj.* пом-
 помпѡнъ, а jablíčko *n.* knoflík na
 čáce (na vojenské čepici).
 помрач-ѣть, —ѣть zamařiti, zate-
 mniti, zachmuřiti (nebe); *n.* zpění
 zraku zbaviti; *n.* se zamařiti se;
 zachmuřiti se; —ѣніе *n.* zamaření,
 zachmuření, zatemnění.

помужіцки *adv.* po selsku.

помутіть *zakaliti* trochu; онъ и водою не помутіть он nikomu ani vodu nezkalí; п.ся *zakaliti* se.

помучить *chvíli* mučiti; п.ся *m.* se.

помцы, евъ *pl. m.* síť rybářská.

помчать *rychle odvéci*; п.ся *odběhnouti*.

помчище *n.* (star.) čihadlo, místo na chytání ptáků (srov. čes. pomeč).

помывать, помыть *trochu omývati*.

помыкать *postrkovati*, *pomykati*; п. платье *šmýkati šaty* (t. pořád nositi).

помыкать много горя *mnoho žalu vykusiti*.

помыл-ить, —ивать *trochu namydľiti*, *pomydľiti*; —ки, овъ *pl. m.* mydľiny.

помысль, помысль, сла, *помышлѣніе n.* *pomyšlení*.

помыслить о чёмъ *pomysľiti o něčem*; *помышлѣть pomýšľeti*.

помытчикъ, а *sokolník*, *cvičitel sokolů*; *помыть*, а *cvičení* *dravců k honbě*.

помылить *pokřidovati*, *nakřidovati*.

помынивать *proměňovati*, *střidati*.

помысить *promísiti chvíli*; *помысный míšený*, *smíšený*, *křížovaný* (о zvířatech); -ая порода *v.* *помысь*.

помыст-ительность *prostrannost*; —ительный *prostranný*; —ить, *помыщать* что, *кого umístiti něco*, *něкого*; п.ся *umístiti se*.

помыст-но *adv.* *místem*, *místy*, на *některých místech*; —ный *místní*; 2. к *statku* *se vztahující*; 3. *manský*, *lenní*; -ая система *soustava* *manská*; -ая грамота *list* *manský*; —ье *n.*, *dem.* —ице *n.* *statek* (*panský*); 3. (star.) *manství* *od panovníka propůjčené*.

помысь, и *f.* *smíšení n.* *křížování plemen*; 2. *míšenec*, *zvrhlec* *zvrhlík*.

помыт-а *f.* *vročení*, *datum podpisu*; —ка, *dem.* —очка *f.* *poznámka*.

помыха *f.* *překážka*, *zdržení*.

помычать, *помытитi* *roznamenati*; 2. *vročiti*, *datovati*, *den a rok napsati*.

помыш-аніе *n.* *překážení*; *zdržování*; —ательство *v.* *помыха*; 2. *choroba duševní*, *pomatenost na rozumu*; —ать *кому překážeti komu*; *zdržovati komu*; *vytrhovati koho z čeho*; *помышанный pomatený (na rozumu)*.

помышкать meškati někde.

помыщ-ать *v.* *помыстити*; —еніе *n.* *umístění*.

помыщ-икъ, а *statkář*; —ица *statkářka*; —ина *f.* *důchod ze statku*.

помянуть *v.* *поминать*.

помять (помнѹ) *rozemnouti v.* *поминать*.

пона- *slova takto spojená viz bez složenin*; —выкать, —выкнуть *къ чему* *ponavykati čemu*; —двинуть *popotáhnouti*.

понадобиться; *если понадобится ukáže-li se potřeba*, *bude-li třeba*.

понамарь, а *kostelník* (а *spolu zvoník*); *понамарыха*, *понамарыца f.* *kostelnice*; *понамарскій kostelnický*. *понатереться zvyknouti*.

понедѣль-никъ, а *pondělí*, *pondělek*; *чистый п.* *první pondělí v postě*; *великій п.* *pondělí v týden velikonoční*; —ничать *světiti pondělek (modrý)*; —ничный *pondělkový*; —щикъ *dělník na týdenní mzdu*; —щица *dělnice na mzdu týdenní*; —щина *práce na týdenní mzdu*.

понéже *conj.* *poněvadž*, *protože*.

понепріятельски *adv.* *nepřátelsky*.

понес-еніе *n.* *snášení (trpění)*; —ти *nesti*, *ponesti*; 2. *snesti*, *snášeti (trpěti)*.

пониж-ать, *понижить* *ponížiti*; *snížiti*; п.ся *pon. se*; *snížiti se*; —еніе *n.* *ponížení*.

поник-аніе *n.* *sklopení (očí)*; —ать *поникнуть sklopiti oči*; п. *главѹ hlavu sklopiti*; *svěsiti*; *пониклы*

(взоръ) sklopený zrak; съ -ою главою se sklopenou hlavou.

поним-ание chápání něčeho; chápavost; —ать chápati, rozuměti; онъ не—аетъ он nechápe; не -аю nerozumím; —аешь? rozumíš? п.ся pojímati se (о ptácích).

понйт-окъ, тка ponitek; (látka polounitěná a polouviněná); 2. п., —никъ halena z takové látky.

понищенски *adv.* žebrácky.

понов-ить, —лать obnoviti; 2. зр-овидати; —лєніє *n.* obnovení.

поножѣвщина *f. v.* ножѣвщина.

поножи, ей *pl. f.* ponožné brnění.

попоров-ить, попоравливать vyčkávat; п. кому něкому po chuti činiti; promíjeti.

попор-ка *f.* prominutí; —щикъ mazlitel; —щица -ка.

понос-итель pomluvač; —ница -ка; —ительный pomluvačný; hanlivý; —ить pomlouvati, haněti.

понос-ка *f.* ponoska (со psi nosí); —ливый pomluvačný; —ный hanlivý, pomluvačný, hanebný; поносъ, а průjem; поношение *n.* rohanění; pomluvení.

поправиться zalíbiti se.

понтировать pointirovati, hráti v karty proti bankérovi; понтировщикъ, понтеръ, а pointeur.

понтонъ а ponton; *adj.* понтонный;

понтонеръ, а pontonýr, mostař; *adj.*

понтонерный, понтонерский.

понтъ, а море Pontus.

понудитель pořádatel, ponoukatel; —ница -ка; —ный ponoukavý, побáдавý.

понуждать, понужд-ать ког-о къ чему; понука-ти, побáдати koho k čemu; п.ся p. se; понуждение *n.* ponoukání, побáдání.

понука-льщикъ, а ponoukatel; —аль-

щица *f.*; —ать, —н-уть ponoukati, ponuknouti.

пону-р-а *m. et f.* mrzout, škareda; 2. кривohlávek, kdo kloní hlavu n. klopí oči; —ить, —ивать (голову) věšeti n. klopiti hlavu; —ность svah, svahovitost; —ный (*adv.* —но) se svěšenou n. sklopenou hlavou; 2. mrzutý, zaškareděný; 3. svahovitý.

пону-трý *adv.* po chuti; это кышанье емý п. to jídlo mu jde k duhu.

пону-нъ *adv.* do nynějška, (do nyněčka), do teďka.

пону-р-а *v.* пону-ра; —ивать понор-овати, потáпěти; —ливый lichotivý *v.* вкράдчивый.

пону-ка *v.* пону-вка.

пону-ж-ить, —ивать trochu rozmazlit; п.ся hověti si v posteli.

пону-х-ать, —ивать čichati, čuchati; očuchávati; 2. tabák časem šňupati.

пону-в-а, —ица, —ка *f.* lněná sukně.

пону-т-іє *n.* pojem, ponětí; ложное п. о чемъ лživé *n.* nepravé ponětí о něčem; —ливый chápavý; učelivý; —ость -ost; —но *adv.* zřetelně, pochopitelně; это п. to je jasné, zřetelné, pochopitelné; —ность zřetelnost, pochopitelnost; —ный zřetelný, pochopitelný.

пону-т-ой, аго pochop, dráb, kdo chytá zloděje, provází vězně n. hnance.

пону-ть pochopiti, pojmuti něco *v.* понимать; пону-тый pojatý.

пооб- слова s těmito předložkami složená *v.* v nesložených.

пооб-ождать ког-о-либ-о chvílku čekati na někoho.

пооб-эдать пообэ-двати.

пооб-а-ль *adv.* opodál.

поод-ержать, поод-ерживать trochu zdržeti keně.

поод-ичать trochu zdivočeti.

поопозд-ѣть *trochu se opozditi*; —ѣ-
лый поороздѣнѹ.

пооправить поopraviti.

поот- slova s těmito předložkami spo-
jená v. v nesložených.

поотодвинуть porondati, popostrčiti.

поохотиться chvíli honiti, chvíli loviti.

поохотничьи *adv.* myslivecky, по мы-
слivecku, по lovecku.

поочередно *adv.* dle řady, střídavě.

поощр-ѣніе *n.* pobídnutí, povzbuzení;
—итель povzbuzovatel; —ительный
povzbuzovací, pobádavý; —ить,
—ять къ чему побádati, pobízeti
к něčemu; п.ся р. se.

попадѣть popadatí; (яблоки -али съ
яблони).

попадѣ: въ п. vhod; не въ п. nevhod.

попадья *f.* порова žena. [stříletí.

попалѣть, поपालѣть popáliti; 2. chvíli

попарно *adv.* по páru.

попархивать poletovati (jako ptáci).

попасмно *adv.* по pásmech.

попасть во что padnouti *n.* upadnouti
do něčeho; п. въ бѣду do neštěstí
п. do bídy upadnouti; п. въ сѣти
do sítě padnouti, up.; п. въ немѣлость
do nemilosti padnouti, up.; п. на
мысль на mysl přijíti; какъ ни по-
пало jak to přijde; пѣрвый кто мнѣ
попадѣтся první kdo se mi namate,
kdo se namane, kdo přijde na ránu.
попасъ, а pasení na chvílku (пустѣтъ
гуртъ скота на п.).

попахѣть poorati; попахивать poorá-
vati; 2. trochu zapáchati; 3. (o vě-
tru) pofukovati.

попелъ (crk.) *v.* pépělъ.

попѣнно *adv.* dle počtu pňů neb kme-
nů; *adj.* попѣнный.

поперѣчь, поперѣкъ *adv.* popříč, па-
пріч; п. дороги napříč cesty.

поперемянн-о *adv.* střídavě; —ость
střídavost; —ый střídavý.

поперѣтч-икъ, а odpůrce; —ица *f.*
odpůrkyně.

поперѣч-ина *f.* příčka; —ить odpo-
rovati komu, čemu; odmlouvati;
—никъ, а průměr (průřez) *Diameter*;
—ный příčný, popříčný; п. брусъ
příčný trám; -ная дорога příčná
dráha, křižovatka.

попѣрсье *n.* náprsník (řemen).

поперхнѹтъ, поперхиваться zakašlati,
zakuckati se.

попечѣлѣть о чѣмъ kormoutiti se.

попечѣт-ать, —ывать zpečetiti (mnoho).

попечѣніе *n.* starost, péče, pečování.

попечѣтель opatrovník *Curator*;

—ница opatrovnice; —но *adv.* пе-
члѣвѣ; —ный pečlivý; opatrovný;
п. совѣтъ správní rada; —ство opa-
trovnictví; —ствовать úřad opatrov-
nický zastávati.

попещѣся (попечѣся) о чѣмъ starati
se o něco; opatrovati něco.

попивѣть popíjeti; попѣтъ popíti.

попир-ѣніе *n.* rozšlapání, zašlapání;
—ѣтъ, попрѣтъ (змѣю) rozšlapati,
zašlapati (hadr); 2. přemoci koho
(přeprati *n.* poprati koho); 3. po-
hrdati kým (popíрати něco).

попировѣть chvíli hodovati.

пописѣтъ, пописывать časem psáti.

попихнѹтъ, попихивать naspáti; по-
пиханный.

поплѣвать trochu plavati.

поплавокъ, вка plavák, poplavek
(splývající dřevo *n.* korek na kraj
sítě); 2. poplavek, znak mořský
(splývající bečka k vyznačení splavné
vody), bojka.

поплакѣть poplakati (chvíli).

поплатѣтъ splatiti; п.ся съ кѣмъ úče-
s někým vyrovnati; онъ дорого-ѣлс-
on to draho zaplatil; ten se vyplatil

поплевать poplivati; поплѣвывать po-
plivovati.

поплести chvíli plesti, poplesti; по-
плетать poplétati; п.ся odvléci se.
поплужный poplužný; -ая пошла́на,
-ное *n.* poplužné (*n.*).
поплясать, поплясывать chvílemi tan-
covati; potancovati chvíli.
попов-ичъ, а, popovic, popův syn;
—на *f.* popovna, popova dcera;
—скій popovský; —щина popovština
(rozkolnická sekta). [pitka.
попойть trochu napojiti; попойка *f.*
попола́мъ *adv.* po půlkách; 2. na polo,
na půlky.
поползать, поползать, поползти поро-
lezti; поползаться, поползнуться
sklouznouti.
поползень, зня šoupálek, (dítě, které
se učí teprva lézti); 2. šoupálek
(pták) *Certhia*; sinice *Sitta*.
поползновѣн-іе *n.* poklesek, pochybení;
—ность náchylnost k hříchu, bře-
šivost, křehkost; —ный náchylný
k hříchu, křehký.
пополн-ѣніе doplnění; —ять, попол-
нить doplniti.
пополосно *adv.* po plasách, plasovitě.
попона-а *f.* pokryvka na koně; *adj.*
—ный.
попортить pokaziti; п.ся p. se.
поправ-ить, поправлять opraviti; vy-
praviti, spraviti, -ovati; п.ся . . . se;
—ка *f.* správka; oprava; vypravení;
korektura spisu; *adj.* — очный; по-
правлѣніе *n.* opravení; поправлен-
ный opravený; поправной листъ ko-
ректурні arch, opravný arch.
попраздн-ичать, —овать chvíli slaviti,
světiti; —ство (crk.) závěrečné služ-
by boží po některém svátku.
попратель přemožitel (nepřítele); по-
пратъ *v.* попирать.
попрек-аніе *n.* předhazování; hanění;
—атель hánce, haněl; —ательница *f.*;
—ательный, попречный předhazující,

vyčítavý; —ать, —нуть komу před-
hazovati, vyčítati komu; попрѣкъ, а
предхъзка, vyčítka.
попри- slova s těmito předložkami
spojená *v.* nesložená.
поприще *n.* závodistiště; 2. п. жи́зни
dráha životní, běh života.
попріятельски *adv.* přátelsky, po přá-
telsku.
попробовать zkusiti něco (zprůbovati).
попросить poprositi.
попросту *adv.* prostě, bez okolků.
попрош-айка *m. et f.* žadonil, -ka;
—атай, я (star.) žebrák.
попрошаться съ кѣмъ rozžehnati se
s kým, rozloučiti se.
попрыгивать poskakovati; попрыгунъ,
а skokoun; попрыгунья *f.* skokounka.
попрыск-ать postříkati, poprýskati;
2. -ивать poprchávati, pokrapávati;
дождь -иваетъ прыска (škrýpá), po-
prehuje.
попрядуха *f.* (prost.) přadlena.
попргать všecko skliditi, ukliditi.
попугай papuch *v.* папугай.
попугать poplašiti.
попудно *adv.* po pudech.
попурі *n. indecl.* směs *Potpourri*.
попуск-аніе *n.* popuštění, dopuštění,
povolení; —ать, попустить popustiti,
dop., dovoliti, povoliti. [marně.
попустому, попусту *adv.* nadarmo,
попытать splesti, poplesti.
попыт-никъ, а, подорóжникъ jitrocel
Plantago (rstl.); 2. *v.* попытчикъ;
adj. —никовый; —ный cestovní,
pocestný; —ная жи́ла sputník žíly,
průvodník žíly (*v.* horn.); п. вѣтеръ
vítr příznivý plavbě; —чикъ, а spo-
lucestovník, společník cestovní;
—чица *f.*
попущеніе *n.* dopuštění; Бóжіе п.
попъ, а пор. [boží dopuštění.
попыр-ивать, попырнуть pokorávati

koho chvilkami; 2. někoho často posílati; —ка *f.* domluva, výtopek. попытáть zkoušet, odvážit se, pokusiti se o něco; попытка *f.* pokus. попыхъ: въ попыхахъ, съ попыховъ přenáhleně, naspěch.

попѣть, попѣвать zazpívati.

попáт-ить, попáчивать odstrčiti nazpět; odstoupiti nazpět; coufati; *п.ся* slova svoje odvolati; —ка *f.* odvolání; coufání, ústup zpátečný; račí chod; онъ уже и на —ный дворъ он coufá, ustupuje, odvolává svoje slova; —чикъ, а kdo coufá; kdo slova svoje odvolává.

порá, ъ час, doba; зимнею порóю в čase zimním, v zimě; съ тѣхъ поръ od té doby, od té chvíle; до тѣхъ поръ, пока до té chvíle, dokud; порá итí домóй čas jíti domů; въ порѣ v nejlepším věku, v nejlepších letech.

пóра *f.* (*pl.* póры) pora, potnice.

порабóтать porpracovati (chvíli).

поработ-итель podmanitel, podrobiteľ; —ительный podmaňovací, podrobovací; —ить, порабоцáть podmaniti, podrobiti; порабоцѣние *n.* podmaňení, podrobení.

порáвнивать, порáвнять urovnati, upraviti (cesty, dráhy); seřaditi, sešikovati (řady vojska); *п.* когó-либо съ кѣмъ někoho na roveň s jiným postaviti; *п.ся* съ кѣмъ na roveň s někým se postaviti.

пóравну *adv.* rovnou měrou, rovně. порáдовать когó чѣмъ obradovati, rozradovati koho něčím; *п.ся* чѣмъ zaradovati se.

пораж-áть porážeti *v.* порáзить; —ѣние *n.* porážení; *р.* vojska; (*med.*) пораждáть *v.* породíть. [*р.* mrtvici.]

пораз- slova s těmito předložkami *v.* nesložená neb s předložkou раз-

пораз-итель porazitel, přemožitel; —ительный (*adv.* —но) překvapující; trefný, pádný (důvod); —ая причина vhodná příčina; —ость; —ить когó poraziti někoho; *п.* во́йско *р.* vojsko; 2. *п.* překvapiti; это меня —ило to mě překvapilo.

порвáть roztrhati; 2. natrhati (květín); порванный.

поребáчески *adv.* dětinsky.

поревáть řvati (chvíli).

порей, я por *Allium porrum*.

поречѣние *n.* (*crk.*) žaloba, nařknutí; 2. vada.

порéчка *f.* ryvíc červený.

поржáвѣть zrezavěti.

порисовáть chvíli rýsovat.

пóристый porovatý.

пориц-áть (—áти) haněti, pomlouvati koho; —áтель pomluvač, haněl.

поровнáть *v.* порáвнять.

порóгъ, а прáх (u dveří); 2. прáх *v.* řece (vodopád).

порóд-а *f.* narození; rod; druh (lidí, zvířat atd.); plemeno; человекъ нízкой —ы člověk nízkého rodu; рóрная *п.* hornina; —истый dobrého plemene.

пород-ить poroditi; —нítь когó-либо съ кѣмъ spříbuzniti, spřízniti, *v.* pokrevnosť *n.* *v.* příbuzenství uvesti; *п.ся* spříbuzniti se, spřízniti se s někým.

породный urozený; *v.* порóдистый.

порóдъ, а, порождѣние *n.* pokolení, plemeno; дьявольское *п.* ďábelské *р.*

порóжистый prahu opatřený (*v.* řece).

порожнý, порожнемъ *adv.* s prázdnem (bez nákladu).

порóж-нить prázdniti, vypr.; —нй, яя, ee prázdný.

порожн-якъ, а (*prost.*) prázdný vůz (bez nákladu); —янка *f.* kůň bez

порóзднить *v.* порóжнить. [nákladu.]

пороз-ниться různou n. jinou cestou se ubírat; 2. různiti se ve výpovědech (při výslechu); —нично *adv.* po různu; —ничный porůzný; -ая продажа prodej v malém, pr. poro-drobný, pr. porůznicný; порознь *adv.* porůznu, různou; п. жить různě žiti.

порозъ, а канес; порозятина *f.* kančina, kančí maso.

пороиться dorojiti se (o včelách).

порокъ, а nepravost, nešlechtnost; 2. tělesný nedostatek, vada tělesná.

порокъ, а (star.) prak.

поромъ, а прам *v.* паромъ.

порон-ить, поронять poraziti, povaliti; 2. potratiti; п.ся ztratiti se; п.ся на полъ spadnouti na zem, na podlahu.

поросён-окъ, нка, (*pl.* —ки, овъ i поросята, ть), *dem.* —очекъ prasátko; —очникъ, а, ястребка praseník *Hy-pocharis* (rstl.).

пороситься prasiti se.

порослый porostlý.

поросль, и porostlina, místo porostlé houštin; *v.* порость.

поростать, порості porůstat.

порость, а řasa, porost *Alga*.

порося, яти *n.* (crk.) prase, prasátko; —тина *f.* prasecí (vepřové) maso; —тникъ *v.* поросёночникъ; —чий, ъя, ъе prasecí.

поротно *adv.* po rotách.

пороть (порю, порешь) párat (п. старое платье); п.ся p. se.

поротьё *n.* páraní.

порохов-ница *f.* prachovnice; —ой, ая, ое prachový; п. запахъ zápach z prachu; п. заводъ továrna na prach, prachovna; —оё дерево *v.* крушина; —щикъ, а prachař, kdo dělá prach.

порохъ, а prach (střelný); 2. (star.) prach ze země *v.* пыль.

пороч-ение *n.* hanění; znectění; —ить,

zhaněti, znectiti; —ный nepravý; mrzký.

порóша *f.* poprašek, naprášený (slabě napadlý) sníh.

порош-йна, *dem.* —йна *f.* prášek; 2. zrno prachu; —ить prášiti; п.ся prášiti se; снѣгъ —ить sníh se práší; —окъ, шка prášek (lékařský).

порóшица *f.* řiť (u hmyzů a červů).

порскать, за-, порскнуть honici psy pobádati. [cká vláda.

Пóрта Высокая Vysoká Porta (ture-порталь, а portál (průčelí vrat ko-stelních atd.); *adj.* портальный.

портеръ, а porter (pivo); *adj.* пор-терный. [*Porticus*.

портикъ, а loubí, výstupek se sloupy

портить, порчивать kaziti; п.ся k. se.

портйще *n.* tucet knoflíků; garnitura, výprava, аoupava.

порткй, овъ spodničky *pl.*, spodní ka hoty; *adj.* порточный.

портнина *f.*, портно *n.* hrubé (rezné) plátno; pytlovina.

портниха *f.*, портная, ой krejčová.

портной, ая, ое krejčovský; п., аго *m.* krejčí; цехъ портныхъ cech krejčovský; портныхъ дѣль мастеръ mistr krejčovský.

портняга *m.* krejčík (špatný krejčí).

портняж-ение *n.* krejčování; —еский, —ный krejčovský; —ить krejčovati; —ничество krejčovství, krejčovina.

портовой, ая, ое přístavní.

портмой, я pradlír; —ный prací; -ная деньги, —ное *n.* prádelné; —ня *f.* prádelna; портмоя *f.* pradelna.

пóрто-фрáнко *n.* svobodný přístav.

портрётъ, а, *dem.* портрётчикъ, а, пор-трётецъ, тца podobizna *Portrait*; *adj.* портрётный.

портретистъ, а, портрётчикъ, а подо-бизник, malír podobizen *Portraitiste*.

портулакъ, а kuří noha (šrucha) *Portulaca oleracea*; *adj.* портулаковый, портулачный.

портупея *f.* střapeц důstojnický *Porte-épée*; *adj.* портупейный.

портутить *portutiti*.

портфель, я tobolka на spisy, mapa *Portefeuille*.

портшезъ, а nosítka *Portechaise*.

портъ, а přístav *Port*; 2. střelný otvor на korábech.

портъ, овъ *pl. m.* одѣв, šat; 2. látka tkaná; 3. spodky. [plátно.

портян-йна, —йна, портянка *f.* hrubé

порубѣж-іе, —іе *n.* hranice; hraničné místo; —ный pohraničný.

порубень, бня porubeň, obruba u raluby korábu.

порубить posekati dříví (poroubiti); porubati; *n.* себѣ нѡгу useknouti se do nohy.

поруб-ка *f.* sekání; rubání; *n.* лѣса porázení lesa; —щикъ drvoštěp (kdo poráží v lese); порубъ, а (star.) vězení.

поруг-аніе *n.*, —ательство poahanění; —атель hánce; —ательница hanělka; —ать когѡ-либо poahaněti koho; zhaněti koho.

порúка *f.* rukojemství, záruka; jistota, kauce; 2. *n. m. et f.* rukojmí.

порумянить červeně nalíčiti.

порýски *adv.* rusky, po rusku.

порýтчикъ *v.* порýчикъ; *v.* поручитель.

порýха *f.* (star.) porouchání; 2. (не-мос) průtrž, kýla.

поруч-ать, —ить когѡ кому poroučeti koho komu (do přízně); *n. s. p.* se; ručiti; ейникъ серпообразный яе-vlak srpitý, stračí hnízdo *Sium falcaria* (rstl.); —ѣніе *n.* poručení ně-čeho něкому; svěření; uložení ně-čeho кому.

поручень, чня zábradlí ruční.

порýч-икъ, а poručík (vojenský); —ица *f.* poručíkova žena; —ическій, ая, ое, —ичій, ѡа, ѡе poručíkův.

поручитель poručovatel, ukladatel, objednavatel; 2. rukojmí; —ница -ка; —ный zaručovací; 2. ukladací, nařizovací; —ство rukojemství.

порýч-никъ, а poručník; —ный rukojemský.

поручъ, а krátké rukávce kněžské.

порфир-а *f.* purpur královský; —ный, —овый purpurový.

порфиро-видный purpurovitý; —но-сець, сца purpurem одѣнý (panovník); —рѡдный v purpuru narozený *Porphyrogenitus*.

порфиръ, а porfyr (kamenina).

порх-аніе *n.* třepetání (ptactva), přeletování; —ать třepetati se, přeletovati, poletovati; —нýть затрѣпетати se v letu.

порціонъ, а porce mouky a krupice dávaná vojákům *Portion*; *pl.* порціоны peníze stolní; *adj.* порціонный.

порція *f.* porce jídla.

порч-а *f.* рокажені, zkažení; *n.* нр-вовъ zkáza mravův; —еніе kažení; porouchání.

поршень, шня píst (do pumpy, vývěvy atd.); 2. (star.) způsob střevíců selských z jednoho kusu kůže, k uvazování řemínky; *adj.* поршнёвый.

поры, овъ *pl. m.* pory, potnice.

порыв-ать, порв-ать potrhati; —аетъ *impers* táhne, přitahuje k něčemu; вѣтръ —аетъ párusь vítr vráží do plachty; *n. s. p.* trhati se; *n. s. p.* na что usilovati o něco.

порыв-исто *adv.* trhavě, prudce —истый trhavý, prudký; *n.* вѣтер trhavý vítr; —чивый touživý, baživý; порывъ, а trhnutí; *n.* вѣтра t. větru porыв větru; 2. *n.* silná touha, toužení, bažení; *n.* страстѣй záchvat

п. nával náruživosti; въ -ѣ рѣчи в proudu řeči.
 порыдать chvíli štkáti. [zryšavělý.
 порыжѣть zryšavěti; -ѣлый ryšavý,
 порыски, овѣ brlení, šprlení, zábradlí
 тычkové na některých lodích.
 порыть chvíli rýti, hrabati; п.ся rýti
 se, hrabati se.
 порыхлѣть zkypřeti.
 порывѣть poháněti sem tam; вътерѣ
 -аетъ корабль.
 порывѣлый зрѣдлý; —ѣть зрѣdnouti.
 порывѣться chvíli se vztekati.
 порывѣть поřežati; —ывать поřezo-
 vati; поřežávati; порывѣ, а zářez,
 zařiznutina; 2. nevěsika (Presl.)
Athamanta (rstl.).
 порывѣ п. poríci; 2. pořekadlo; *adj.*
 порывѣный porícný.
 порывѣть rozřešiti, rozhodnouti něco.
 порывѣня *f.* vydra *Mustela lutra*.
 порывѣ-ить (въ глазахъ) *v.* рябѣть;
 —ѣлый zdobaný od neštovic, dolí-
 čkovatý; —ѣть dostati dolíčkovatou
 tvář (od neštovic).
 поряд-комъ *adv.* dle řady, řadou;
 dle pořádku; řádně; —окъ, два po-
 řádek; řád; дѣловѣй п. jednací řád;
 п. словъ pořádek slov, slovosled;
 п. наслѣдованія pořádek posloup-
 nosti; привѣсть дѣло въ п. přivesti
 věc do pořádku; судебнымъ —комъ
 pořadem soudním; —очно *adv.* po-
 řádně; řádně; —очный pořádný;
 řádný; (п. человекъ); имена числі-
 тельныя —очныя čísla řadová.
 порывѣ, а (star.) *v.* условіе, договоръ.
 посадить posaditi (na stolicí); п. на
 лошадь р. na koně; п. въ оковы
 vsaditi do okovů; п. въ тюрьму vsa-
 diti do žaláře; 2. п. zasaditi (rost-
 liny).
 осадка *f.* zasazení, -ování, přes.
 rostlin; 2. stažení švu.

посад-никъ, а (star.) posadník, před-
 nosta městský; —ница *f.* žena po-
 sadníková; —ничать býti posadní-
 kem; —ничество úřad п. hodnost
 posadníka; —ничій, ѣа, ѣе posad-
 nícký.
 посадъ, а (star.) předměstí; 2. (star.)
 kupecká čtvrť ve městě, pod sprá-
 vou posadníka; *adj.* посадскій; по-
 садской, аго *m.* obyvatel předměstí;
 2. obyvatel posadu, kupec.
 посаждать *v.* посадить.
 посажен-ное п. plat z pozemků dle
 sáhu; —ный *adj.*, —но *adv.* dle sáhu.
 посаженый отецъ starosvat; -ая мать
 starosvatbí; -ья дѣти *pl.* snoubenci;
 zasnoubenci.
 посалить, -ивать sádlem namazati.
 посбѣть съ рукъ збыти se něčeho;
 odbyti něco, prodati.
 посвѣтатъ когѣ-либо на дѣвѣцѣ uchá-
 zeti se něčím jmenem o dívku; п.ся
 на дѣвѣцѣ ucházeti se o dívku.
 посвѣнски *adv.* sviňsky.
 посвѣсть, а hvízd, pohvízd.
 посвѣстывать pohvízdovati.
 посвѣйски *adv.* dle svého způsobu.
 посвѣиться съ кѣмъ s někým se se-
 švakřiti.
 посвѣротѣть navrátiti k jedné straně;
 п. съ дороги s cesty zahnouti.
 посвѣтитъ комý posvítiti komu.
 посвѣ-тѣть, —щѣть (жизнь свою отѣ-
 честву) zasvětiti (svůj život vlasti);
 2. п. когѣ-либо въ священники ро-
 světiti, vysvětiti na kněžství; п. комý
 knihu věnovati komu knihu; dedi-
 kovati; —щеніе п. posvěcení, zasv.,
 vysv.; 2. věnování.
 поселен-ецъ, нца osadník; 2. vypově-
 zený (přesídlený) do Sibíře; —іе п.
 osada; 2. vypovězení (přesídlení)
 do Sibíře; послѣть на п. do Sibíře
 vypověděti; —ка *f.* osadnice.

поселить, поселять *zasídliti*; п. въ комъ что *vštípati někomu něco*; п.ся осадити се někde; между ними -йлся раздоръ *rozdvajili se*, mezi nimi u-sadil se *rozbroj*.

посёлокъ, лка *vesnička*.

по-сѣльски *adv. selsky*, po *selsku*.

посемей-но *adv. dle rodin*; —ный *rodinný*.

посердить *rozlobiti*; п.ся на что, на кого *rozlobiti se*, *rozzlobiti se na něco*, na *někoho*.

посеребр-ѣние *n. postříbření*; —ить, —ять *postříbřiti*; п.ся р. се.

посестрѣя *f. (star.) posestřenka*.

посивѣть *zesivěti*, *sivým se státi*.

посидѣл-ка *posluhovačka nemocných v. сидѣлка*; *pl. —ки*, локъ *přástky* (*jíti na táčku*, na *hátu n. na hejtu*); посидѣть *poseděti*; посидѣте немного *sedte trochu*, *posedte trochu*; поси-живать *posečívati*.

посильн-о *adv. dle sil*; —ый *adj. silám přiměřený*.

посин-ить *pomodřiti*; —ѣлый *zmodralý*; —ѣть *zmodrati*.

посиротски *adv. osiřele, sirotensky*.

посказать *vypravovati v. рассказать*.

поскакать *poskákati (chvíli)*; 2. *svalem odjeti (na koni)*; поскакивать *poskakovati*.

поскёрдно *adv. po stohách*.

поскитаться *potloukati se (nějaký čas)*.

поскóкъ, а (star.) *útek*.

поскольз-аться, —нётся *sklouznouti*.

поскóн-ина *f. paskonina, konopné plátно*; —никъ, а *konopěnec, sadec (Presl)*, sv. Kunigundy traňk *Eupatorium cannabinum*; —ный *poskonný, konopný*.

поскóнь, и *konopě poskonná, poskonek, poskonice Cannabis sativa*.

поскóт-ина *f. (star.) pastviště pro skot*; —ски *adv. hovadsky, dobytsky*.

поскрѣб-ки, овъ *pl. odškrabky*; *výškrabky z těsta*; —окъ, бка, —ышъ, а *výškrabek (chleb neb koláč ze zbytku těsta)*.

поскрѣсть *poškrabati (chvíli)*.

послаб-итель, —ительница *kdo prominí n. shovívá někomu*; —лѣние *n. prominutí, shovění*; —лать, послабити *oslabiti*; *popustiti (provaz)*; 2. *prominouti, shověti, posh. komu*; 3. (*léku*) *odváděti, počisťovati*.

послан-ецъ, нца *vyslanec menšího dvora Envoyé*; —ие *n. posláni*; *p. poselství, poslaný dopis*; —никъ, *vyslanec (u cizého dvora)*; —ниц *vyslankyně*; *adj. —нический*.

посланный *posel, poslaný m., Message*.

послать (пошлó) *poslati*; посылать *posilati (п. кому-либо что)*; п. з кѣмъ р. *pro někoho*.

послóв-ица *f. (—ie n.) přísloví*; —ичный *příslavný, v přísloví vešlý*; —но *adv. doslovně, slovo od slova*.

посломать *množství rozlámati*.

послúга *f. posluha; posloužení*.

послуж-ѣние *n. posloužení*; —ить кому *posloužiti komu*; п. въ пользу р. *k úžitku*; —ной, ая, ое *služebn. n. spisóкъ služební list*.

пóслухъ, а *svědek od slyšení, sv. slušit*.

послушание *n. poslušnost, poslušeství, kázeň klášterní*.

послúш-ать *poslechnouti*; —айте! *p. slyšte! poslechněte!* 2. п. *кого, п. кого poslouchati koho, poslušen bý*; —ество *svědectví*; —ествовать *sv. dectví vydávati, svědčiti*; —лив *poslušný*; —ость —ost; —никъ, а *br. řeholní; novic*; —ница *novick*; —ный *poslušný*.

послúшать *poslyšeti*; мнѣ *poslyšало slyšel jsem něco, zaslechl jsem ně*; *пóслѣ praep. c. gen. po*; п. *того*

том; п. черо начеж, počemž, po tom;
 2. *adv.* pak, potom, později.
 послѣд-іе *n.* posledek; —ки, овъ *pl.*
m. posledky, ostatky; —ній, яя, ее
 poslední; —ованіе *n.* následování;
 2. řád církevní *Ritual*; —ователь
 následovník; přívrženec; —овательно
adv. následovně; —овательный ná-
 sledovný, následující; důsledný;
 -ость -ost; —овать за кѣмъ náse-
 dovati za někým; —окъ, дка posle-
 dek; (zbytek); *dem.* —очекъ, чка
 posledček; —очный poslední;
 —ственно *adv.* následovně; —ствен-
 ный následovní; —ствие *n.* posledek;
 výsledek; въ -ствіи того následkem
 toho; —ствовать *v.* následovat;
 —ующій, ая, ее následující; п. членъ
 (math.) člen zadní, člen druhý;
 —ышъ, а poslední dítě; výškrabek
 (žert.).
 послѣдъ, а posledek, zbytek; 2. (anat.)
 lůžko, koláč *Placenta*.
 послѣ-завтра *adv.* pozejtrí; —завтраш-
 ній, яя, ее pozejtrější; —обѣденный
 poobědní, odpolední; —потопный
 porotopní, zápotopní; —родовія
 боли *pl.* bolesti po porodu; —словіе
n. doslov (spisovatelův na konec
 spisu); —ужинный po večeri.
 послѣнъ, а lilek *Solanum*; п. сладко-
 горькій l. sladkohořký, psí víno *S.*
dulcamare; п. чѣрный l. černý *S.*
nigrum.
 посмертный posmrtní.
 посмолить posmoliti.
 посмолкнуть znenáhla umlknouti.
 посморкаться vysmrkati se.
 посмотрѣть на что, на когo popatřiti;
 п. ся vzhlížeti se v zrcadle.
 посмуглыть zhnědnouti v tváři, ze-
 snědnouti.
 посмѣиваться, посмѣяться надъ кѣмъ
 posmívati se někomu.

посмѣлье *adv.* směleji.
 посмѣнно *adv.* střídavě.
 посмѣшище *n.* posměch. [směvač.
 посмѣя-ніе *n.* posmívání; —тель ро-
 пособ-ить, —лѣть (въ рабѣтъ, въ нѣ-
 ждѣ) pomáhati, podporovati.
 пособ-іе *n.* (crk. —ство) pomoc, pod-
 pora; —никъ, —щикъ, —стводатель,
 я podpůrce, pomocník; —ствовать
 podporu poskytovat.
 посовѣть nastrkati (do něčeho); по-
 совѣывать nastrkovati (do něčeho);
 postrkovati někým.
 посовѣтовать poraditi.
 посогласить v souhlas uvesti.
 посозвать sezvati.
 посозрѣть znenáhla uzrati.
 посократить trochu skrátkiti.
 посолѣтски *adv.* po vojensku.
 посол-ѣніе *n.*, посолка *f.* posolení;
 —ить posoliti.
 посоловѣть zahrnědnouti; 2. (o očích)
 zakaliti se; —ѣлый.
 посолонь *adv.*, посолонь, по солнцу
 po slunci.
 посоль, слá posel, poslanec, vyslanec.
 посоль-ба *f.*, —е *n.* (star.) posláni;
 poselství; —никъ (star.) *v.* послан-
 никъ; —скій vyslanský, vyslanecký;
 п. домъ *v.* dům; —ство vyslanectví,
 -tvo; —ствовать býti vyslancem;
 —ша *f.* vyslancová (žena vyslancova).
 посорить vysypati, rozsypati; 2. pro-
 marniti (peníze).
 посотенно *adv.* po stu, po stech.
 посѣха *f.* (star.) robotníci *pl.*; 2. lid
 vojenský.
 посѣх-лый uschlý; poschlý; —нуть
 uschnouti; poschnouti (o mnohých).
 посѣхъ, а berla (pastýřská, biskupská).
 посѣшекъ, шка berlička.
 посѣшникъ, а berlonoš.
 поспать znenáhla spadnouti.
 поспать pospati, trochu spáti.

поспѣлѣть *roupílovati*.

поспѣв-аніе *n.* dospívání; —ать *do-*
spívati; поспѣть *dospěti*; *n.* за кѣмъ
stačiti někomu v chůzi; кúшанье
поспѣло jídlo je hotovo; поспѣлый
dospělý.

поспѣхъ, а *prospěch*; скóрый *n.* лю-
дямъ на смѣхъ *tuze spěšno lidem*
směšno.

поспѣш-ать, —ить *pospíšiti*; —еніе
n. *pospíšení*; 2. *zdar, prospěch*.

поспѣшество *spěch*.

поспѣш-ествовать *prospěšným n.* ро-
миснým býti; —ительный *prospěšný*,
ромиснý; —ить *v.* поспѣшать.

поспѣш-ливый (*adv.* -во) *spěšný, hbitý*,
rychlý; -ость -ost; —но *adv.* *spěšně*,
prospěšně; —ный *spěšný, prospěšný*;
-ость -ost.

посрам-итель *hanobitel, zneuctivatel*;
-ница -ka; —ительный (*adv.* -но)
hanobící, zneuctívající; —ить, —лѣть
кого *zhanobiti, zneuctiti*; *n. ся z. se*;
—леніе *zhanobení, zneuctění*.

посреді *adv.* *uprostřed*; *n.* дороги
uprostřed cesty.

посред-никъ, а *prostředník*; смірце;
—ница *prostřednice*; —нический
prostřednický; —ничество *prostřed-*
nictví; —ственность *prostřednost*;
—ственный *prostřední*; —ство *pro-*
středek; 2. *prostřednictví, prostřed-*
kování; —ствомъ *prostřednictvím*,
prostředkem; —ствовать *prostřed-*
kovati.

посрочный *polhůtní*; по lhůtách.

поссобрѣть, *n. ся v.* ссобрѣть, с.ся.

постáвецъ, вца (*star.*) *police* (на ná-
dobí), *skříň s policemi, misník*.

постáвить, поставлѣть *postaviti*; *n.*
кого-либо надъ чѣмъ *ustanoviti koho*;
n. правиломъ *ustanoviti za pravidlo*;
n. себя за честь *pokládati si za čest*;
n. ся postaviti se.

постáвка *f.* *postavení*; 2. *dobývka ně-*
čeho; *adj.* *постáвочный*.

поставленіе *n.* *postavení*; 2. *ustanovení*.

постав-ной, ая, ое *dobávaný*; -ая кви-
танція *dobavací list*; —щикъ, а *do-*
davatel; —щица *dobavatelka*.

постáвъ, а *stav* (*tkalcovský*); 2. *po-*
stav, postavec (*tkanina*); 3. *skříň*
(*police*) на nádobí, *misník*; 4. мель-
ничный *n.* *složení mlýnské*; 5. *louh*
barvířský.

постáдно *adv.* по stádech, stádně.

постанов-ить, —лѣть *postaviti*; 2. *u-*
stanoviti, určiti; наříditi; —леніе *n.*
postavení; 2. *ustanovení, ustavení*;
закóнное *n.* *zákonní ustanovení*;
лѣсное *n.* *lesní řád*; мирныя —ленія
články míru.

постанóвка *f.* *ustanovení, zřízení*; *n.*
óперы на сцѣну *uvedení opery do*
sceny.

постарáться (постарáюсь) *postarati se*;
постарѣть *sestárnouti*; -блый *sestárlý*.

постатейно *adv.* по článcích.

постѣль, и, постѣля, и *f., dem.* постѣль-
ка *postel, dem. postýlka*; *adj.* —ный
—никъ, а *komorník* (*postelník*), *lož-*
ník, správce ložnice.

постепен-но *adv.* по stupních, по
stoupně, posloupně; —ность *posloup-*
nost, postoupnost; —ный *postoupný*
posloupný.

постигáть, постигнуть *postihnouti*
pochopti; 2. *dostihnouti*.

постиж-еніе *n.* *postižení, pochopení*
—имый *pochopitelný*; -ость -ost.

постилá *f.* *pastila, koláč ze šťáv*
ovocné.

постил-аніе *n.* *postýlání, pokládání*
(*kobercem na podlahu atd.*); —ати
постлѣть *postýlati, postlati*; *n.* по
стѣлю *ustlati postel*; *n.* дóски, и
поль *klásti podlahu, klásti prkna*.
постѣлка *f.* *postýlání*.

постирать trochu práti (prádlo).
 поститься (пошусь, постишься) pro-
 stiti se.
 постихарная грамота písemné povo-
 lení ovdovělému diákonu, aby svůj
 úřad dále zastával.
 постичь *v.* постигать.
 постлать *v.* постилать.
 пост-никъ, и postník, kdo se postí;
 —ница postnice; —ничать postiti
 se; —ничество držení postu.
 постный postní; 2. kdo se postí; 3.
 vypoštěný, přepadlý.
 постой, я быт (vojenský), ubytování;
 билетъ на п. ubytovací list; стоять
 на постѣ быти на быту; —ный убу-
 тоvací.
 постѣпно *adv.* po rysech papíru.
 посторониться odstraniti se, vzdáliti se.
 посторонний, яя, ее postranní; vedlejší;
 cizí; —ие доходы vedlejší důchody,
v. příjmu.
 посторонь *adv.* stranou, postraně.
 постоял-ецъ, лица nájemník; —ница
 nájemnice; —ое *n.* nájemné (z bytu);
 —ый дворъ nájemný hostinec, пос-
 леžný hostinec.
 постоян-никъ, а stálý člověk; —ица
 stálá osoba; —ничать, —ствовать
 stálým býti; —но *adv.* stále, usta-
 вичнѣ; —ность, —ство stálost; —ный
 (въ дружбѣ, намѣрѣнии) stálý (v přátelství, v úmysle).
 постоять postáti; п. за кого státi za
 кого, hájiti кого; постой! postůj!
 почеж!
 пострадать trpěti за кого; п. отъ
 чего trpěti něčím.
 постраничный podstránkový.
 пострашить, постращать postrašiti.
 постриг-аніе *n.*, постригъ, а postři-
 ханіи; —ать, постричь postřihati,
 ostřihati (vlasý); п. въ монахи po-
 стріхати na mnicha; п.ся postřihati

se na mnicha; постриги, пострѣги, овъ
pl. m. (star.) přistřihání vlasů ho-
 chům odrůstajícím na důkaz dospí-
 vání občanského.
 пострижен-ецъ, нца mnich; —ица
 mniška; постриженіе *n.* (въ монахи,
 въ монахини) oblečení do oděvu ře-
 holního (postřižení na mnišství).
 построгать, постружить ohoblovati.
 построение *n.* vystavění; 2. (geom.)
 nakreslení, nákres *Constructio*.
 построй-ка *f.* (п. дома) stavba domu;
 2. výstavnost; —щикъ kdo něco
 staví, sestavuje.
 пострѣбить ставѣти, vystavěti (dům);
 sestaviti do řad (vojsko); п.ся posta-
 viti se, sestaviti se.
 пострѣм-ка *f.*, —очный ремень postra-
 нѣк, prostraněk.
 пострѣчн-о *adv.*, —ый *adj.* dle řádků,
 od řádku (platiti).
 постругать *v.* построгать.
 пострѣливать chvílemi stříleti; пострѣ-
 лять nějaký čas stříleti.
 пострѣль, а захват mrtvice, šlak;
 п. тебя возьми! aby tě šlak! 2. п.,
dem. пострѣленокъ, нка střelenec,
 třeštil, třeštík. [*Postscriptum*.]
 пост-скриптъ, а přípisek, доушка
 поступ-аніе *n.* jednání, nakládání s
 někým; —ательный postoupný; —ать,
 —йтъ (благоразумно, рѣшительно)
 jednati (rozumně, rozhodně); п. съ
 кѣмъ nakládati s někým; 2. п. на
 службу, въ рекруты vstoupiti do
 služby, do vojska; это имѣние —ило
 въ казнý tento statek připadl eráru;
 —леніе въ должность postoupení
 hodnosti, п. v hodnost; —ной, ая,
 ѡе odstoupený, postoupený; —ая за-
 писъ zápis postupný, list postupný.
 поступ-окъ, пка jednání; čin, skutek;
 —чивый ústupný, povolný.
 поступь, и *f.* chůze, krok, chod.

постъ, *gen.* поста *pŭst*; великій п. *ve-*
liký *pŭst*. [*místo, služba.*
постъ, а *postavená stráž Poste*; 2.
постыдить, постыжать когó-либо *za-*
hanbiti koho; п.ся *styděti se*; по-
стыжéние *n.* *zahanbení*.
постыдный (*adv.* -но) *stydny, hanebný*.
постыл-ый *netečný, lhostejný*; -ость
-ost; —ѣть *znetečněti, netečným*
se státi; постынуть *vystydnouti, vy-*
chladnouti.
постѣн-ка *f.*, —никъ *huseník Arabis*
thaliana (rstl.); —ный *postěnný*.
посуд-а *f.* *nádobí (hrnčené)*; камен-
ная п. *kamenné nádobí*; —ина *f.*
nádoba; 2. *loď na moři Chvalinském*;
—никъ, а *misník, police na nádobí*.
посудить *posouditi, uvážiti*; посудите
сáми *posudte sami, uvažte sami*;
п.ся съ кѣмъ *souditi se s kým ně-*
jaký čas.
посужаться, посуждаться, посудиться
(дѣньгами) *pŭjčovati si vzájemně*.
посулить кому́ что *slíbiti, připověděti*;
посуль, а *slib, připověď*; посульный
slíbený, připovězený.
посूप-ить, —ливать о́чи *sklopiti*.
посуточно *adv.* (-ный *adj.*) *každých*
čtyřadvacet hodin.
посуху *adv.* *po suchu, po suché zemi*.
посчастлив-иться, —ѣть *poštěstiti se,*
podářiti se, zdařiti se; мнѣ —илось
mně se poštěstilo.
посчитать *počítati*; п.ся съ кѣмъ *po-*
čítati se s kým (hádati se s kým).
посыл-áние *n.* *posílání*; —ать *posílati*.
посыл-ка *f.* *posílka*; 2. п., *dem.*
—очка *balík, paklík*; 3. (*log.*) *pér-*
vая п. násudek, nářověď; вторая п.
zásudek, závětí; —очная книга *kni-*
ha posílek.
посыль-ный *poslaný*; п. *m.* *schvalní*
posel, zvláštní posel Expresse;
—щикъ, а *posílatel*; 2. *v.* *посыльный m.*

посып-áние, посыпáние *posypání, po-*
sýpání; —ать, посыпать *posypati*;
п.ся *p. se*.
посыпка *f.*, пóсыпь, и *f.* *posýpání*.
посыпной *syprací*; п. порошокъ *prášek*
syprací, zasýpadlo.
посѣвáть, посѣять *posévati, rozsévati*.
посѣвъ, а *zasetí, osetí, rozsévání*; 2. *osení*.
посѣд-ѣлый *sešedivělý*; —ѣть *sešedivěti*.
посѣдѣние *n.* *sídlo*.
посѣкáть, посѣчь *posekati*; *vyšlehati,*
vymrskati komu; п.ся *posekati se*.
посѣкъ, а *posekání lesa*; *paseka*; 2.
sečná rána, posečení.
посѣрить *posířiti*.
посѣсть, а *čas kdy ptáci sedí na vejcích*.
посѣсть *usednouti, posaditi se*.
посѣт-итель *navštívitel*; —ить когó
navštívití koho.
посѣтовать о комъ *potruchliti (něja-*
ký čas); п. на когó *hněvati se na koho*.
посѣч-éние *n.* *posečení; vyšlehání*;
—ённый, посѣченный *posečený*.
посѣщ-ать когó *navštěvovati*; —éние
m. *navštívení*; 2. *návštěva*.
посѣять *osíti, zasíti*; какъ посѣешь,
такъ и пожнёшь *jak zaseješ, tak i*
sklidíš.
посягáтель *úkladník*; —ница *úklad-*
nice; —ный *úkladný*; —ство (на
честь, на чью жизнь) *úklady pl.*
посягáть, посягну́ть (на жизнь своего
блiжняго) *ukládati o život svého*
bližního, úklady strojiti.
посягъ, а (*star.*) *manželství; svatba*.
потаён-ие *n.* *zatajení*; —никъ, —ница
podbílek (Presl) Lathraea (rstl.);
—но *adv.* *potajmu, tajně*; —ность *za-*
tajenost, skrytost; —ный *zatajený*,
потаивать *znenáhla roztávati*. [*tajný*.
потай-никъ, а *tajné místo*; 2. *pod-*
mořské úskalí; —ной, ая *оe tajný*.
потаить *tajiti nějaký čas v.* *утайть*;
п.ся *tajiti se*.

потака́ло *м.*, —а́льщикъ *mazlitel*, shovívateľ; —ánie *н.* rozmazlení někoĥo, promíjení, shovívání; —áť, —нѹть кому́ promíjeti, shovívati komu, rozmazliti koho.

потала́ниться кому́ (*prost.*) zdařiti se, podařiti se. [*adj.* —ный.

поталь, и mosazné pozlátko, šumicha; потанцова́ть *potancovati* chvíli.

потара́щить глаза́ на когó-либо vytřeštití, vybouliti oči na někoĥo.

потаска́, потасо́вка *ф.*: дать кому́ -ку (порядочную) někomu pořádně za vlasy vytahati.

потаска́ть, потаски́вать, потащи́ть *potahovati*, *popotahovati* sem tam; п.ся vláčetí se sem tam. [*běhlice.*

потаскѹ́ха, *dem.* потаскѹ́шка *ф.* *potatýjka* *ф.* dudek *в.* вдодѣ.

потатч-икъ, а rozmazlitel; —ица *ф.* -ka (*в.* потакать).

потач-ка *в.* потакáние, поблájка, поно-рówka; —ливый *promíjivý*, shovívavý.

поташъ, а salajka, draslo, sůl louhová, potaš (*Pottasche*); *adj.* поташный.

потащи́ть zavleci, zatahnouti.

потáять *в.* потáивать.

потверди́ть více do paměti vštípiti.

потво́р-ить, —ствовать кому́ rozmazliti koho, promíjeti komu; —никъ, —щикъ *rozmazlitel*; 2. (*star.*) kouzelník; —ница *ф.*; —ный *rozmazlující*, *promíjivý*; 2. (*star.*) kouzelný, čarovný; —ство *rozmazlení*, *promínutí*; потво́ры, овъ *pl. м.* (*star.*) kouzlo, čáry.

потека́ть: кáдка -áетъ káď teče.

потѣкъ, а známka, že někudy teklo; (п. на стѣнѣ).

потѣмки, мокъ *pl. ф.* soumrak, temno.

потемн-ѣние *н.* *potemnění*, *zatemnění*; —и́ть, —я́ть *zatemniti*; п.ся *з. се*; —ѣть *zatemniti se*; —ѣлый *zatemnělý*.

потерѣ́ть potříti.

потерпѣ́ть trpěti nějaký čas, strpěti, потеря́ *ф.* ztráta. [*snášeti.*

потер-я́ние *н.* *ztracení*; —я́ть (что-либо) ztratiti něco; п. го́лову, п.ся ztratiti hlavu, ztratiti přítomnost ducha; п.ся ztratiti se.

потесáть otesati; потѣсы́вать otesávati. потесь, и *ф.* veslo s obou stran loďky.

потир-я́ние *н.* *potírání*; —áть *potirati*; поти́рка *ф.* *potírání*, *potírka*.

потиръ, а kalich v němž po čas služeb božích se chová boží tělo.

потиск-а́ть trochu tisknouti, st.; —ивать *stiskovati*.

потихо́ньку *adv.* zlehounka, zvolna, (po tichounku).

поткнѹ́ться обо что potknouti se, naražiti se o něco.

потли́вый *potivý*; -ость -ost.

въ потма́хъ ve tmě, v temnostech.

потни́къ, а houně *н.* přikrývka pod pótný zprosený, upocený. [*sedlem.* потово́й, áа, óе *poticí*; -áя бáня lázeň *poticí*, *potnice*.

пото-го́нный *poticí*, *pot* vzbuzující; -ня лѣка́рства léky *poticí*; —го́нь, а všedobr *Imperatoria* (*rstl.*).

пото́къ, а *potok*; га́еж; п. ла́вы proud lávy; п. рѣчи proud řeči; п. слѣзь proud slz, *potok* slz; 2. п., исто́чникъ pramen.

пото́лику, пото́лку *adv.* *tolik*.

пото́л-о́къ, лка́ strop; —о́чный *stropní*; —о́чина *ф.* *stropnice*, *stropovnice*.

пото́лочь trochu natlouci (*cukru atd.*).

пото́лст-ѣ́лый *ztloustlý*; —ѣть *ztloustnouti*.

пото́ль, пото́ль *adv. в.* *дото́ль*.

пото́мно *adv.* *v jednotlivých dílech.*

пото́м-о́къ, мка́ *potomek*; *pl.* —ки *potomci*; —ственный dědičný; -ое дворя́нство dědičná šlechta; —ство *potomstvo*.

потому *adv.* proto; н. что *conj.* protože; и потому а protož, pročez.

потомъ *adv.* potom.

потопать, потопнуть, потонуть *uto-*
nouti; потопный *utonulý*.

потоп-ить, —лать *potopiti* (do vody);
р., *zatorpiti* (louku vodou); н.ся р.
ze; —лѣніе *n.* *potopení*.

потоптать *pošlapati*; 2. *rozšlapati*,
rozdupati.

потопъ, а *potora*; всемірный н. *po-*
tora světa; *adj.* потопный.

потопъ, и *povodeň*.

поторговать nějaký čas *kupčiti*; 2.
smlouvati se s kým.

поторонить, поторонливать *kogó poro-*
hnati někoho; н.ся *pospíšiti si*.

поторчина *f.* (star.) *tyčka, žerď*.

потосковать *chvíli teskniti*.

поточ-ина *f.* *potok*; —ка *f.* *lehtáček*,
poštěváček Clitoris (anat.); —ный
potoční.

потрава *f.* *pasení*.

потравить *spásti pole n. louku, vy-*
pásti; 2. *chvíli honiti n. štváti*.

потраг-а *f.* *útrata*; —ить *utratiti*.

потрафить, потрафлять *trefiti* (*potrefiti*)
do cíle.

потреб-а *f.* *potřeba*; имѣть въ чѣмъ
-у мѣти *potřebu něčeho, potřebovati*
čeho.

потреб-итель *potřebovatel, poživatel*,
konsument; 2. *hubitel*; —ить, —лать
potřebovati; 2. *hubiti, zh., vyh.*;
—лѣніе *n.* *spotřebování, upotřebení*,
spotřeba.

потреб-никъ *v.* *трѣбникъ*; —но *adv.*
potřebno; je *potřeba*; *potřebí*;
—ность *potřebnost, potřeba*; —ный
potřebný; —ованіе *n.* *žádání*; —овать
žádati; н. въ судъ *pohnati před*
soud, obeslati; возьми сколько —у-
ется *vezmi co se potřebuje*.

потревожить *znepokojovati, vytrho-*

vati; н.ся *znepokojovati se, vytrho-*
vati se.

потрепать *potřepati, poklepati* (na ra-
meno); 2. *poklapati, nějaký čas kla-*
pati (len).

потрѣск-ать *nacpati se, naprati se*
(mnoho se *najísti*); н.ся *popukati*,
на многа мѣstech *puknouti*; —ивать
praskati (o hořícím dříví).

потрѣжно *adv.* *po třetinách, třetinně*.

потрѣг-ать, —ивать *trochu dotýkati*.

потрохъ, *pl.* *потрохи, овъ, потрохъ*,
овъ droby (zvířecí); *adj.* *потроховый*.

потрош-аніе *n.* *vybírání drobů*; —иль-
щикъ, а *kdo kuchá ryby*; —ить *vy-*
kuchati v. *vyspotrošiti*.

потрудить *ztížiti koho čím*; н.ся *na-*
máhati se; потрудитесь *neobtěžujte*
si, račte.

потрунить надъ кѣмъ *posmívati se ně-*
komu.

потряс-ать, —ті, потрясть *potrásati*,
zatrásati něčím; н. въ основаніи *v*
základech otrásti; —аніе, —ѣніе *n.*
otřesení.

потряхивать что, чѣмъ *potrásati čím*.
потуги, овъ *pl. m.* *bolesti před po-*
rodem, ōstipky, poslíčky.

потуда *adv.* (prost.) *potud*.

потужить, потуживать *chvíli teskliti*
(*toužiti*).

потуп-ить, —лать (глазъ) *sklopiti oči*;
н. голову *svěsiti hlavu, skloniti gla-*
vu; —лѣніе *n.* *sklopení* (očí).

потурить *začítí dováděti*.

потуск-лый, потускнѣлый *zakalený, na-*
běhlý (o skle); —нуть, потускнѣть
zakaliti se, naběhnouti, opotiti se (o
skle a o kovich).

потухать, потухнуть *vyhasnouti* (o
ohni); потухлый *vyhaslý*.

потуш-ить, —ать *uhasiti*; —ѣніе *n.*
uhašení.

потчѣніе *n.* *vystavění, zřízení*; прѣ-

здникъ -іа кѹщей (crk.) hody stán-
kŭv, slavnost pod zelenou (u židŭv).
пѣтчив-аніе *n.*, —ать когѠ чѣмъ (п.
своѣхъ) *v.* пѣдчивать.

потѣяться přičiniti se, vynasnažiti se;
-іся! hled! snaž se; přičiň se!

потъ, а pot; онъ весь въ потѹ он je
všesek uprosen; съ негѠ потъ грѣ-
домъ кѣтитя pot se s něho lije,
řine; трудіться до поту v potu tvěř
pracovati.

потъ, а (рыба) pot, vorvaň *Physeter*
macrocephalus (ryba), *Cachalot*.

потѣка *f.*, *dem.* потѣчка ustavičné po-
sílkŭ; онъ у негѠ на потѣкахъ je
pořád na pohou, na posílkách,
потѣкѣтъ stále posílati; *p. se v.* по-
ткнѹться.

потѣлица *f.* (prost.) zášijek.

потѣсячно *adv.* po tisících.

потѣчка *f.* udeření *v.* потѣка.

потѣніе *n.* posení; потѣлый zpocený.

потѣсн-ѣніе *n.* ztěsnění, ztísnění;
—іть ztěsniti, ztísniti; *p. se zt. se.*

потѣтъ (-ѣю, -ѣешь) potiti se; *p.* надъ
чѣмъ *p. se nad něčím.*

потѣха, *dem.* потѣшка *f.* zábava, vy-
ražení.

потѣшѣтъ, потѣшѣтъ baviti, vyřážeti,
robaviti, potěšiti; (п. дѣтѣй игрѹ-
шками); *p. se чѣмъ robaviti se.*

потѣш-ливый zábavný; —никъ šašek,
šprýmař; 2. ohněstrojec; 3. (star.)
carský psův; —ный zábavný; ро-
тѣшнŭ; *p.* огѠнь ohněstroj; -ная рѠта
(star.) sbor mladých šlechticŭ vyuče-
ných umění vojenskému.

потѣгивать, потѣнѹтъ natáhnouti; *p.*
верѣвку *p.* provaz; меня потѣгиваетъ
ко снѹ chce se mi spat, jde na mě
dřímota; *p. se natahovati se (v těle);*
*p. se за чѣмъ táhnouti za něčím, ba-
žiti po něčem.* [(med.)

потѣгѠта *f.* natahování *Pandiculation*

пѠтягъ, а potěh (ševcovský); *adj.* по-
пѠбѣвить ubrati (nákladu). [тягѠвый.
пѠбѣтъ poubyti, trochu ubyti (o vodě).
пѠдалітъ znenáhla vzdáliti.

пѠдалѣ *adv.* udatněji.

пѠдѣтъ chvíli na udici chytati ryby.

пѠдѠбрітъ pohnojiti.

пѠужинать povečeřeti.

пѠклѣтъ, пѠложітъ дѣтѣй спать u-
ložiti děti spat.

пѠкрѣтъ poukryti; *p. se p. se.*

пѠкрѣпѣтъ poupevniti.

пѠумнѣтъ zmoudřeti.

пѠунѣтъ ukonejšiti; *p. se uk. se.*

пѠплатітъ pouplatiti.

пѠурѠчно *adv.* na úkol.

пѠусмирітъ upokojiti, utišiti; *p. se,*
пѠусмирѣтъ *up. se; ut. se.*

пѠуспокобѣтъ pouspokojiti.

пѠустарѣтъ sestárnouti; —ѣлый sestárly.

пѠустѣтъ poustati, unaviti se.

пѠустітъ, пѠущѣтъ (crk.) povzbuditi.

пѠутіхнѹтъ poutichnouti.

пѠутомітъ trochu unaviti.

пѠутрѹ (пѠутрѹ) *adv.* po ránu, ráno,
zítřa, záhy, časně. [п. se *p. se.*

пѠучѣтъ, пѠучітъ когѠ чѣмѹ poučiti;
пѠфлѠтски *adv.* spůsobem lodnickým,

по нѠмоřnicku.

пѠхѠб-никъ, а hanebník, necudník;

—ница hanebnice, necuda, nestyda,

nemrava *f.*; —ничать, —ствовать

necudně *n.* nemravně žíti; —ный

necudný, nemravný, oplzlý; —ство

necudnost, nemravnost, oplzlost.

пѠхѠживать přecházeti semotam; *p.* кѣ
комѹ chodívati k někomu.

пѠхѠркивать pochrkávati.

пѠхвал-ѣ *f.* pochvala; —ѣніе *n.* po-
chválení; —іть, —ѣтъ pochváliti;

p. se p. se; chlubiti se, pochlubiti

se; похвѠливать pochvalovati.

пѠхвѠлка *f.*, похвѠлѠба chlouba.

пѠхвѠл-но *adv.* pochvalně; —ный

pochvalný; -ое слово chvalořeč; -ное свидѣтельство pochvalné vysvědčení; -ная недѣля smrtelná neděle (5tá neděle postní). [churavěti.

похва́ривать (похвора́ть) postonávatí, похва́стать кому́-либо чѣмъ chlubiti se, chvastati se.

похват-а́ть pochytati; —и́ть; всѣ де-рѣвья морозомъ —и́ло všecky stromy pomrzly.

похва́тски *adv.* statně. [Pochwerk).

по́хверкъ, а pouchérna, tlukárna (něm.

похити́тель, я loupežník, únosce, uchvatitel; -ница.

похи́тить, похища́ть uchvátiti; unesti; п.ся u. se; смерть похи́тила eró smrt ho zachvátila.

похитри́ть schytrati.

похище́ние *n.* uchvácení, zachv.; únos děvčete; п. де́негъ zpronevěření peněz, odcizení peněz.

похлебáть srkati, posrkávatí, chlemtati.

похлѣ́б-ка *f.* polívka; — очный polívkový.

похлестáть několikrát švihnouti, sešvihati (koně); похлѣ́стывать pošvihovati.

похлѣ́п-ать, —ывать poklepávatí.

похлопо́тать о чемъ starati se o něco.

похлѣ́б-ство *n.* pochlebnictví; —ство-вание *n.* pochlebování; —ствовать кому́ pochlebovati komu, ocáskovati u koho; —щикъ pochlebník, ocáskovač; —щица pochlebnice.

похмѣ́лье *n.* pochmelina, kocovina (bolení hlavy po opití); *adj.* похмѣ́льный.

похму́рить zachmuřiti tvář.

походи́ть (похожý, походи́шь) на что, на когó podoben býti někomu.

поход-ка *f.* chůze; —ный pochodový, k pochodu příhodný; 2. dobrý odbyt mající.

походъ, а pochod, marš; 2. polní ta-

žení, vojenská *n.* válečná výprava; кресто́вый п. křížácké tažení; 3. pře-va-ha, převažování (ve váze).

по́ходя *adv.* stále, ustavičně.

похожде́ние *n.* stěhování; 2. dobro-družství, příhoda.

похо́жий, ая, ее (на когó, на что) po-dobný (-ben) něčemu, někomu.

похолоде́ть vychladnouti.

похоро́н-е́ние *n.* pohřbení; —и́тъ, —и́ть pohřbiti, -ívati; п.ся p. se.

похоро́нный pohřební; п. звонъ umíráček; -ая пѣснь pohřební píseň.

похороны, ъ *pl. f.* pohřeb.

похот-ли́вость chtivost smyslná, smyslnost, chlipnost; —ли́вый smyslný, chlipný; —ни́къ chlipník, smyslník; и́ца -и́се. [пóхотный.

пóхоть, и *f.* chlipnost, smyslnost; *adj.*

похотáть, похотствовáть (crk.) chtíti, toužiti; 2. smyslnou žádost jevití.

похра́п-ать, похра́пывать pochrapovati.

похристиа́нски *adv.* po křesťansku, křesťansky. [nosti velikonoční.

похристóсоваться pocelovati se o slav-похуд-ѣ́лый zhubenělý; —ѣ́ть zhubeněti, zhubnouti.

похул-е́ние *n.* pohanění, zhanění; —и́тель hánce; -ница *f.*; —и́ть po-haněti, zh.; похýлка *f.* hana.

похы́рить, -ивать křížem přetrhati (pí-smo), přeškrtnuti.

поцара́пать poškrabati; п.ся p. se.

поцѣ́л-овáть pocelovati; —и́й, я polí-bení, polibek.

поцѣ́пить pověsiti na skobu, na hák. поцѣ́пка *f.* řetízek *n.* provázek, za nějž drží se vědro. [(při jídle).

поча́вкать, поча́вкивать pomlaskávatí поча́рочно *adv.* (продава́ть) po skle-ničkách (prodávati víno atd.).

пóчасть *adv.* často, po častu.

почато́й (-и́й), ая, ое, поча́тый, ая, ое počatý.

поча́токъ, тка počátek; 2. п. хлѣба skrojek chleba; 3. п. льну kužel lnu; 4. п. kosočtverečný tvar.

поча́ть (почну́) počítí v. почина́ть.

почв-а půda zemská; základ; *adj.*

—енный pozeměčný; -ое колесо kolo na spodní vodu, spodák. [bati se.

почва́ниться pochlubiti se, vychlou- почвосверли́льный буръ, п. снарядъ zeměvrt (nebozez na vrtání země).

почему́? *adv.* proč?

почерка́ть, почерки́вать poškrabatí, (špatně popsati.)

почеркъ, a rukopis, ruka (spůsob písma).

почерн-и́ть, почерни́вать počerniti; 2. vyškrtnouti (něco psaného); —́лый zčernalý; —́ть zčernati.

почерп-а́ние n. čerpání; —́ать, —́ну́ть čerpati (п. воду́ въ рѣкѣ; п. изъ со- чиненіи); почерпна́ть trochu čerpati n. nabrati. [-́лый.

почерствѣ́ть zatvrdnouti (o chlebě);

почертóвски *adv.* čertovsky.

почеса́ть počesati (trochu).

почество́вать когó poctiti někoho.

поче́сть, и pocta; 2. hodnost, důsto- jenství; оказы́вать -ти poctu proka-

поче́сть (почту́) v. почита́ть. [zovati.

почесу́ха f. svrab. [uchem.

почёсы́вать заты́локъ škrabatí se za

моче́тный čestný; п. членъ čestný člen;

п. гражда́нинъ čestný měšťan; -ное мѣсто čestné místo.

почётъ, а pocta; 2. přednější osoby,

почечный ledvinový. [honorace.

почечу́й, я zlatá žíla, hemorhoidy;

adj. —́ный; -ый горѣ́ць, -ая трава́, —́никъ rdesno blešník (Presl) *Polygonum persicaria*.

почив-а́льный odpočívací; п. поко́й,

—́альня f. odpočívárna; ložnice;

—́ание n. odpočívání (spaní); —́ать

odpočívati (spáti); о. (v zemi); по-

чивши́й zesnulý (zvěčnělý); nebožtík.

почина́ть počínati; načínati (sud, pivo, víno atd.); п.ся p. se, n. se.

почини́ть, почи́нивать spraviti, -ovati (šaty, punčochy atd.); п. сѣть spr. síť.

почи́нка f., почи́нение n. správka.

почи́нокъ, нка (star.) počínek; 2. на- чатé pole, novina.

почи́нь, а počátek.

почисл-е́ние n. připočtení; —́ить při- počísti; п. сýмму въ расхо́дъ připo- čísti sumu k výdaji.

почист-и́ть počistiti; п.ся p. se; —́ка f. vyškrabané místo (ve psaní).

почит-а́й *adv.* (prost.) v. почи́; —́а-

ние n. ctění; —́атель ctitel; -ница

-ка; —́ать, почи́ть ctíti; п. когó-

либо чѣ́мъ poctiti koho něčím.

почита́ть, почи́тывать čítati; п. когó чё́стнымъ чело́вѣкомъ pokládati koho za čestného člověka.

почи́ть (почи́ю) odpočítí; odpočinouti;

2. п. мёртвымъ сномъ v Pánu ze-

snouti; здѣ́сь почи́тъ zde odpočívá;

онъ почи́лъ о Бо́гѣ v Pánu zesnul.

почк-а f. poupě, očko (na stromě);

2. ledviny (v těle); 3. рудная п. pe-

cka rudná (Vysoký); *adj.* —́овый;

почковáть (-кью, -кышь) očkovati,

štěpovati (strom); п. я́блонь; почко-

видный ledvinovitý.

почта́ f. pošta; почта́лионъ, а *Postillon*

listonoš, psaníčkář.

почт-а́мтъ, а poštovský úřad (*Postamt*);

adj. —́амтскій; —́директоръ, а ře-

ditel pošty (*Postdirektor*); —́мѣй-

стеръ, а pošt mistr; —́содержатель

držitel pošty.

почта́рь, я (prost.) poštovský vozka,

п. sluha, postilion; *adj.* почта́рский.

почтѣ́ние n. účta; моё Вамъ п.! má

účta! почтѣ́нный ctíhodný.

почти́ *adv.* skoro, bez mála.

почти́тельный úctyplný, uctivý; *adv.*

-но; -ность f.; почи́ть v. почита́ть.

почто *adv.* proč.

почтовой (-ый), ая, ое *poštovní*, *poštovský*; -ья лошади *poštovské koně*; ѣхать на -ѣхъ *jeti na poštovských koních*, *jeti poštou*.

почтъ-инспекторъ *dozorce poštovský*.

почувствовать *počítiti*; -ание *n.*

почудиться *impers.* *zdáti se*; мнѣ -илось, что . . . *mně se zdálo, že . . .*

почуять *slídit* (о psu).

пошагивать *vykračovati*, *kráčet* *sem*.

пошалить *zadováděti si*.

пошарить *prošťarati*.

пошатать, пошатывать, пошатнуть *rozviklati*, *kolísavým učiniti*; п.ся *kolísati se*, *viklati se*.

пошвырять *pohazovati*.

пошевелить, пошевеливать чѣмъ *zvolna pohybovati něčím*; п.ся *p. se*.

пошевни, ей *pl. f.*, пошевь, а (star.) *široké saně selské*.

пошить, пошивать *pošiti*.

пошлин-а *f.* *plat*, *poplatek*, *daň*; 2. (star.) *obyčej*; по —ѣ *dle obyčeje*, *dle zvyku*; —никъ, а *celník*.

пошлость *nechutnost*, *opselost*; пошлый *nechutný*, *opselý*; -ья рѣчи *nechutné řeči*.

поштучно *adv.* *po kusech*.

пошутить *zažertovati si*; пошутовскі *adv.* *bláznovsky*.

пошад-а *f.* *ušetření*, *shcvení*, *milost* *Pardon*; нѣтъ —ы! *žádná milost!*

пошадить *ušetřiti*; пошадѣніе, пошажѣніе *n.* *ušetření*.

пощегольскі *adv.* *švihácky*; пощеголять *švihácky si počínati*.

пощекотать *polechtati*.

пошелкать, пошелкивать *pomlaskávati* (*jazykem*); лuskati (*prstoma*).

пощеніе *n.* *postění*.

пощепать *trochu štípati* (*louč*).

пощечина *f.* *políček*, *facka*.

пошипать *poštípati*; пощипывать *poštírovati*.

пошúp-ать, —ывать *ochmatati*, *-ávati*.

поѣдать *pojídati*; поѣсть *pojísti*; 2. *rozežrati*, *vyžrati*, *vyleptati*; п.ся *-se*; поѣдѣніе *n.* *pojezení*.

поѣзд-ить *pojezditi* (*chvíli*); —ка *f.* *pojezdka*, *jízda*; поѣздъ, а *pojezd*, *jízda*; 2. *vlak* (*na železnici*); свѣдебный п. *svatební průvod*, *sv. jízda*.

поѣздъ, а *odjezd*, *jízda*; п. изъ деревни *odjezd z vesnice*.

поѣзжалый (-ой), аго *m.* *rychlík*, *jízdný posel*.

поѣзжатый (-ой), аго *m.*, поѣзжанинъ, а někdo z průvodu (*svatebního*), поѣхать *jeti*, *odejeti*. [*svatebčan*.

поѣзиза *f.* *básnictví*, *poesie*.

поѣма *f.* *báseň*.

поѣтическій *básnický*; *adv.* -ски.

поѣтъ, а *básník*, *poeta*.

появ-иться, —лѣться *ukázati se*, *objeviti se*; —лѣніе *n.* *ukázání-se*, *objevení-se*.

пояркъ, рка *vlna z jehňat*, *ja á vlna*; *adj.* *поярковый*.

поясать (пояшу, ешь) *pásati*; п.ся *p. se*.

поясн-ѣніе *n.* *objasnění*; —ительный *objasňovací*; -ая статья *úvodní článek* (*v novinách*); —ить, —ять *objasniti*, *vyjasniti*; п.ся *obj. se*.

поясн-икъ, а *pasír*; —ица *f.* *část hřbetu nad pažem*, *kříž*; *adj.* —ичный.

поясъ, а, *dem.* *поясѣкъ*, *скá*, *поясѣчекъ*, *чка pás* (*okolo těla*); *p.* *okolo děla*, *zděř*; *pás země*; *pásmo hor*; *поклѣнь въ п.* *poklona* (*hluboká*); *поясной портрѣтъ* *poprsí* (*obraz až po pás těla*).

поять (поймý) *pojíti*, *pojmonti*; по-ятіе *n.* *vzetí*.

прабáб-а, —ка, —ушка *f.* *prabába*.

прáвд-а *f.* *pravda*; п. *je pravda*; *ovšem*;

въ —у, за —у skutečně, v pravdě;
по —ѣ dle pravdy; (star.) давати
—у přísahati; п. Рýсская правда
ruská (zákonník v. knížete Jaroslava).
правдѣ-ый pravdivý; rozšafný; *adv.*
-о -ѣ; -ость -ost.

правдо-любецъ, бца milovník pravdy,
pravdomil; —любѣвый pravdymilov-
ný; —любѣна milovnice pravdy;
—любѣи *n.* pravdymilovnost; —подоб-
ный pravdě podobný.

правдýха *m. et f.* poctivec, pravdy-
milovný člověk.

правѣди-икъ, а spravedlivý člověk;
—ица spravedliva; —о *adv.* sprave-
dlivě; —ость spravedlnost; —ый
spravedlivý.

правѣжъ, а (star.) vedení práva na
někoho, exekuce, soudní vymahání
dluhu.

правѣтчикъ (правѣдчикъ) а (star.) exe-
kutor, vymahatel.

правило *n.* pravidlo; тройное *n.* pra-
vidlo tříčlené, trojčlenka *Regel de*
tri; п. pravidlo, nařízení, instrukce
Norma.

правило *n.* hlavní veslo, kotrč, opa-
čina; 2. (u zedníků) pravítко, opol-
на, krokvice.

правѣлье *n.* kopyto (do bot).

правѣль-никъ kniha pravidel církev-
ních; —ность pravidelnost; 2. správ-
nost; —ный pravidelný; 2. správný;
—щикъ, а upravovač; 2. kočí, vozka;
3. veselný (vrátný na lodi); —щица *f.*

правѣльный veselný; -ое колесо kolo
u kotrče; -ня перья pera letací,
peruti.

правѣтель (п. госудárства) správce
Administrator; vládce, vladař *Re-*
gent; п. канцеллѣрии ředitel kan-
celáře; —ница vládkyně, vladařka;
ředitelka; —ственный vládní; —ство
n. vláda; —ствовать vladařiti; —ству-

ющий сенáтъ řídící senát, vládní rada
(v Petrohradě).

правѣть чѣмъ řídití něco, spravovati
něco (п. кораблѣмъ, дѣломъ, хозяй-
ствомъ, лошадьми); 2. п. что spra-
vovati něco; opravovati spis, kori-
govati; slaviti jmeniny, svatbu; o-
spravedliti vinníka; obtáhnouti,
nabrousiti břitvu.

правлѣние *n.* napravení (údrž); obta-
žení břitvy, nabroušení; п. лошадь-
ми řízení koní.

правлѣние *n.* řízení, správa státní;
образъ -ия způsobu vlády; губѣрн-
ское п. gubernská správa.

прá-внука, —внучка *f.* pravnuka, pra-
vnučka; —внукъ, а, *dem.* —внучекъ,
чка pravnuk; *pl.* —внучата, ѣ пра-
vnučata, pravnucci.

прáво *adv.* právě; zajisté.

прáво *n.* (*pl.* правá) právo; народное
pr. mezinárodní; уголовное п. pr. hr-
delní; ты имѣешь на то полное п.
ты máš na to (k tomu) úplné právo;
по всѣмъ правамъ dle všech práv;
со всѣми правами se všemi právy.

право-вѣдецъ, дца právník (jurista);
—вѣдство, —вѣдѣние *n.* právníctví,
pravoznalství, pravověda; докторъ
—вѣдѣнія doktor práv; —вѣрие,
—вѣрство *n.* pravověrnost; —вѣр-
ный pravověrný; —дýшие *n.* pocti-
vost, rozšafnost; —дýшный poctivý,
rozšafný; —мысль *n.* pravomyslí,
(mysl pro právo); —мыслящій пра-
vomyslný, dobře smýšlející; —писа-
ние *n.* pravopis; —слáвие *n.* pravo-
slaví *Orthodoxie*; недѣля —слáвѣя
první neděle postní (Quadragesima,
Invocavit); —слáвный pravoslavný
orthodoxus; —сýдие, —сýдство *n.*
soudnictví *Justice*; —сýдный (*adv.*
-но) spravedlivý.

прáвостъ, правотá *f.* spravedlivost.

правша (правша) *m. et f.* pravoruček, pravák (kdo všecko dělá pravou rukou).

правый pravý (po pravé ruce) (-ая рука); 2. pravý, pravdivý; 3. pravý, spravedlivý, správný (п. путь); онъ правъ он má pravdu (je práv).

прагматическій pragmatický.

прагъ (crk.) *v.* пороги.

прадѣдъ, а praděd; *pl.* -ды pradědové; -душка *m.* pradědeček; прадѣдовскій pradědovský; прадѣдина *f.* dědictví *n.* statek po pradědovi.

празн-а *f.* (star.) smluvený plat za dočasné držení statku; —овая запись (star.) zápis na dočasné držení statku.

празднество (празднество) *n.* slavnost.

праздн-икъ, а svátek, slavnost; *n.*

Пасхи sl. velikonoční; царскій п. carský svátek; *n.* —иковъ hod boží velikonoční, slavnost vzkříšení; —и-

чание *n.* slavení, svěcení svátku; —ичать slaviti, svátek světiti; —и-

ческій, —ичный sváteční; *n.* день

den sv.; -чное платье šat sváteční.

праздно *adv.* zahálčivě, prázdne.

празднов-ание *n.* slavení, svěcení;

—ать (-ную, -нуешь) slaviti, světiti

(п. день рождění); —атель kdo slaví

n. světí svátek.

праздно-любецъ, бца zahalec; —любй-

вый, —любный zahálčivý; —любие,

—любство zahálka, zahálčivost; —люб-

ствовать zaháletí; —словіть tlachati,

pleskati, žvaniti; —словіе *n.* tlachy

pl. žvanění, pleskání; —словный

tlachavý, pleskavý, žvanivý; —ша-

тательство poběhlictví, tuláctví;

—шатающийся poběhlý, toulavý;

—ядецъ darmo jed, darmožrout, dar-

mochleb.

праздность zahálka, zahálčivost.

праздный prázdny; -ое мѣсто prázdne

místo, uprázdněné *m.*, neobsazené *m.*; 2. п. zahálčivý; п. человекъ з. člověk.

Празелень, и *f.* modrozelená barva.

Праземъ, а, празерь, а lukovec (křemen barvy lukové) *Prasem, Praser.*

Практика *f.* prakse, cvik; практиковать praktikovati; практикъ, а praktik, zkušený člověk; практичeskій practicalký.

Праматерь, и *f.* pramáti, pramáteř; *adj.* праматерній.

Прамъ, а прám (ku plavbě) *v.* паромъ.

Праотецъ, тца praotec; *pl.* праотцы praotcové; недѣля праотцевъ neděle před vánoci; праотчeskій, праотцовскій praotcovský.

Прапор-ецъ, рца praporec *v.* прапоръ;

—ный praporový; —щикъ, а прapo-

речникъ; *adj.* —щическій, ая, ое,

—щичій, ья, ье.

Прапоръ, а prapor (plukovní); 2.

(star.) odřad či rota (setnina) voj-

ska (čes. prapor = batalion).

Прапра-баба, —бабушка, *f.* prapra-

bába, -babička.

Прапрадѣдъ, а prapraděd; *adj.* пра-

прадѣдовскій.

Прародитель, я prarodič; *pl.* -ли pra-

rodiče; —ница prarodička.

Праса *f.* čeřen, lis (pres); *n.* вино-

градная lis, pres viničný.

Прасолъ, а honák (dobytka), obcho-

dník v dobytku а v mase; *adj.* пра-

сольскій.

Прасъ, а por *Allium porrum.*

Прать, пирать pohama šlapati; 2. li-

sovati, presovati víno; 3. třiti len

n. konopí; 4. práti prádlo.

Прахъ prach (země) *v.* пыль; (*v.* по-

рохъ).

Прачечная *f.* prádelna.

Прач-ка *f.* pradelna; *adj.* —ечный.

Праща *f.* prak; прашникъ prakovník.

пра́шуръ, я otec prarodičů; *adj.* пра́шурскій.

пращъ, а *v.* пра́ща.

пре-благій, ая, ѡе (Богъ) *nejdobrotivější*; —блаженный *veleblahoslavený*.
 пребыв-а́лище *n.* (star.) místo přebytu, přebývaliště; —а́тель *přebývatel, obyvateľ*; —а́ть *přebývati* někde.

превоз-вѣситъ, —вы́шать *vuvyšovati, vychvalovati*; —могáть, —мóчь когó-либо, что *přemáhati, přemoci*; —мо-жéние *n.* *přemožení*; —несéние *n.* *vychválení*; —не́сти, —но́сить *vynášeti, vuvyšovati, vychvalovati* koho; *p. ся v. se*; —но́сливый *vynášivý, vychloubavý*; -о́сть -*ost*; —но́шéние *n.* *vynášení, vychloubání, vuvyšování*.
 превосхóдитель-ный kdo má titul *excellence*; —ство *Excellence (titul), Vznešenost*.

превосхóдитъ, превзойти когó-либо въ чемъ *převýšiti, převyšovati, předčiti* koho *v čem*; *p.* самаго себя *převýšiti n.* *překonati sebe samého*.

превосхóд-ность, —ство *výtečnost, výbornost*; 2. *přemoc, přesila (nepřítele)*; —ный *výtečný, výborný*; -ая стéпень (*gram.*) *svrchovatel Superlativ*; —ствовáть *v.* превосхóдитъ; превосхождéние *n.* *převýšení, předčení*.

преврат-итель *převracovateľ*; -ница *f.*; —и́ть, превращáть *převrátiti*; *p.* въ пепель *obrátiť v popel*; *p. ся преврátiti se*.

преврат-но *adv.* *převráceně*; 2. *nestále*; —ность *převrácenost*; 2. *nestálost, vrtkavost*; —ный *převrácený*; 2. *vrtkavý, nestálý*. [*мѣна.*]

превращéние *n.* *převrácení*; 2. *proprevyšpení*, ая, ее (*crk.*) *nejvyšší*; *p.* умъ *bystrý rozum*.

превы́шать, превѣситъ *převýšiti*; *p. ся прѣ. se*; превѣшение *n.* *převýšení*.

превѣчный věčný.

прегра́да, преграждéние *n.* *překážka, přehražení*; грудобрю́шная *p.* *bránice Diaphragma*.

преградить, преграждáть *přehraditi*; *překážky činiti*.

прегрѣш-и́ть, —а́ть *zhřešiti*; —éние *n.*

предава́ть, преда́ть *odevzdati*; *p.* смérти *vydati na smrt*; *p.* на жéртву *obětovati*; *p.* гóродъ огнѣю и мечу *vydati město ohni a meči*; *p.* крѣпость непри́телю *vydati n.* *vzdáti, zraditi pevnost nepříteli*; *p.* дýшу Бóгу *odevzdati n.* *poručiti duši Bohu*; *p. ся* чему́ *oddati se něčemu*; (*p. ся* гнѣву, *p. ся* мечтáмъ, *p. ся* наслаждéнiямъ); *p. ся* кому́ *vzdáti se někomu*.
 преданн-ость *oddanost*; —ый кому́, чему́ *oddaný*.

предáтель *zrádce*; —ница *zrádkyně*; —скій (*adv.* -ски) *zrádný*; —ство *zrádnost, zrada*.

предáть *zraditi v.* предава́ть.

предбóдуший, ая, ее *příští*.

предвар-éние *n.* *předejítí něčeho*; 2. *předchozí návěští*; 3. *předmluva, úvod (ke spisu)*; —и́тельно *adv.* *předběžně*; —и́тельный *předchozí, předběžný, přípravný*; —и́ть, —я́ть что *předejítí něco*; *p.* когó-либо приходомъ *předejítí koho (přijítí dříve než jiný)*; *p.* когó о чемъ *dáti někomu předchozí návěští, dáti někomu věděti*.

предвѣдѣть *předviděti, napřed viděti*; -ѣ́ние *n.*

предвку-сѣть, —шáть *napřed ochutnati*; —шéние *ochutnání napřed*.

предводитель vůdce, náčelník; *p.* дворя́нства *maršálek šlechty*; *adj.* -скій; —ство *náčelnictví, vůdcovství*; —ство-ва́ть (кому́, чѣмъ), предводѣть когó *vesti někoho, býti náčelníkem*.

предвоз-вѣститель, я, —вѣстникъ *předpověda m., prorok*; *předchůdce*;

-вѣстительница, -вѣстница *f.*; —вѣстѣть, —вѣщать *předvěstovati, předpovídati*; —вѣщеніе *n. předvěštění, předpovědění*; —гласѣть, —глашать *předzpěvovati* (в kostele); —гласная недѣля 3. neděle před velikým postem.
 пред-вѣдѣніе *n. předvědění, předurčení* (boží); —вѣдѣти (crk.) *předvědět*; —вѣстѣть, —вѣщать (кому смерть) *předvěstovati, předpovídati, prorokovati*; —вѣстіе *n. předvěstování, předpovědění*; 2. předtuch; —вѣстникъ, а, —вѣщатель *předvěstník, předvěstovatel*; předchůdce; -ница *f.*; —вѣчно *adv. od věčnosti* роцѣнаје; —вѣчный вѣchný; -ость, -ost; —вѣщательный *předvěstný*; —горіе *n. předhoří*; *adv. —горный*; —городье, —градіе *n. předměstí* в. предмѣстіе; —дверіе *n. předdveří n., síň, sínec, předsíň*; 2. předchůdce; п. суббѣты svatvečer soboty; —дворіе *n. předdvorí*.
 предержащій, ая, ее nejvyšší, svrchovaný; -ая власть svrchovaná moc.
 пред-законіе *n. starobylé ustanovení*; —знамѣніе *n. předznamení, předchozí známka*; —знаменоватъ, —знаменовывать *předznamenati, předvěstovati*; —значѣть, —значать *předznačiti, předznamenati* (в hudbě); —значѣніе *n. předznamenání* (в hud.).
 преді *adv. (crk.) zpredu*.
 предислѣв-іе *n. předmluva*; *adj. —ный*.
 пред-лагать, —ложѣть кому что *předkládati, předložiti někomu něco* (п. вопросъ, п. дѣло); —лежѣть *ležeti před rukama*; —лежащій, ая, ее před rukama jsoucí; —лѣгъ, а замѣнка; подъ —лѣгомъ pod zámínou, pod zámínkou; 2. п. (gram.) *předložka Praepositio*; —ложѣніе *n. předložení*; 2. předloha, návrh *Propositio*; хлѣбы —ложѣнія chleby *předložení*

(bibl.); —ложѣть в. предлагать; —ложный падѣжъ místník *Praepositional*.
 предметный *předmětný; objektivní*; -ое стекло sklo *předmětové*.
 предметъ, а předmět.
 предмет-іе *n. předměstí*; —никъ předchůdce в úřadě; —ница *f.*; —ный *předměstský*.
 предна-значать, —значѣть *předustanoviti, předuložiti, přednaznačiti*; —значѣніе *n. přednaznačení, předurčení Praedestinatio*; —чертѣть zatím nastíniti, zatím načrtati (rozvrh).
 предоборый *předobry*.
 предозначѣть *předoznačiti*.
 предокъ, два předek; *pl. předci* предковѣ.
 предопредѣл-ѣніе *n. předuložení Praedestinatio*; 2. osud, uložení osudu; —ѣть, —ѣть *předuložiti*.
 пред-оставѣть, —оставлять *ostaviti, zůstaviti*; —оставлѣніе *n. zůstavení*; —остерегѣть, —остерѣчь отъ чегѣ vystříhati, varovati koho; п. ся в. se; —остережѣніе *n. výstraha; varování*; —осторожный (*adv. -но*) ostražitý, obezřelý; -ость -ost; —осудѣтельный hanu hodný; -ость -ost; —осудѣть, —осуждѣть haněti, zh. koho odsouditi něco; —осуждѣніе *n. zhanění; odsouzení*; —отвратѣть, —отвращѣть что odvrátiti něco, vyvarovati —отвращѣніе *n.*
 предохран-ѣніе *n. ochrana*; —ѣтельный ochranný; -ое срѣдство ochranný prostředek *Praeservativ*; -ая лампа kahan bezpečný, k. pojistný; —ѣть —ѣть ochrániti.
 предпис-ѣніе *n. předpis; předepsání* —ѣть, предписывать *předepsati, předpisovati*; п. ся p. se.
 предплѣчѣ *n. předplecí*.
 предполож-ѣніе *n. předполоžení, před*

pokládání; —ительный předpoklá-
davý; *adv.* -но předpokládaje; —ить,
предполагать předpokládati.

пред-последний předposlední; —потоп-
ный předpotopní; —почесть, — по-
читать přednost komu dáti; —по-
чтѣние *n.* přednost; —почтительный
výtečný; *adv.* -но především, zvláště.
предпри-нимать, —нять podniknouti;
podniti něco; *п.ся р. se.*

предприимчивый (*adv.* -о) podnikavý;
-ость -ost.

предпріятіе *n.* podniknutí.

предраз-судокъ, —суждѣние *n.* před-
sudek.

предрекать, предречь napřed říci,
připomenouti; 2. předpovídati.

предсѣрдіе *n.* komora srdeční.

предсказ-аніе *n.* předpovědění, před-
povídaní; —атель předpovídající;
-ница *f.*; —ать, предсказывать před-
pověděti, předpovídati.

предсмертный před smrtí; -ая борьба
smrtelný zápas *Agonie.*

пред-ставать, —стать státi (stanouti)
před kým, před soudem.

представ-итель zástupce (nějakého
sboru atd.) *Repraesentant*; -ница *f.*;
—ительный zastupující; —ительство
zastupitelství; —ить, —лать před-
staviti, představovati; 2. zastupovati;
п.ся; —лѣние *n.* představení, před-
stavování.

пред-стание *n.* stání k soudu; —стá-
тель zástupce něčí osoby; *v.* пред-
стоятель; -ница *f.*; —стáтельная же-
лѣза (anat.) předstojnice, žláza před-
stojná *Prostata*; —стáтельство za-
stupování něкого; —стать *v.* пред-
ставать; —стоятель představený (ně-
kterého sboru); -ница *f.*; —стоять
(-стою, -стойшь) předъ kѣмъ státi
před někým; 2. nastávati; —стоящее
(math.) součinitel *Coëfficient.*

предсѣд-аніе *n.* předsedání; předsed-
nictví; —атель předsední, předsedící,
předseda *m.* *Praesident*; -ница *f.*;
—ательство předsednictví; —ать
předsedati; presidovati.

пред-тѣча *m.* předchůdce; přijmí sv.
Jana Křtitele; —тѣчение *n.* přede-
jiti; —тѣченскій (монастырь) sv. Jana
Křtitele (klášter atd.); —убѣдить,
—убѣждать кого противъ кого před-
sudkem *n.* předpojatostí koho na-
plniti; —убѣждѣние *n.* předpojatost,
předsudek; —увѣдомить, —увѣдо-
млять кого о чѣмъ předchozí návěští
komu dáti; dáti zatím vědět; —увѣ-
домлѣние *n.*; —увѣрить, —увѣрять
кого napřed přesvědčiti *n.* ubezpe-
čiti koho; —увѣрѣние *n.*; —угадать,
—угадывать napřed uhodnouti; před-
vídati; tušiti; —уготовительный při-
pravný; —уготовить, —уготовлять na-
před připraviti, přichystati; přihotoviti;
п.ся р. se; —уготовлѣние *n.* přichystání,
připravení; —ударѣние *n.* předrážka
(v hudbě); —узнавать, —узнать
napřed poznati; —узнаніе *n.* před-
zvědění; —упредительный předstižný
(prostředek) *préventif*; 2. úslužný,
ochotný *prévenant*; (*adv.* -но; -ность
f.); —упредить, упреждать кого
předcházeti si někoho; předejiti
něco; vyvarovati něco; —упрежде-
ние *n.*; —ускорить, —ускорять кого
приходомъ předejiti někoho, přijiti
dříve než jiný; —усматривать, —у-
смотръть napřed viděti; předvídati;
—усмотрительный bystrozraký, před-
vídavý (*adv.* -но; -ность *f.*); —успѣ-
вать, —успѣть předcházeti; —успа-
нить, —устранять odstraniti; přede-
jiti něco; —устранѣние *n.*; —храмъ
n. předchrámí; —чувствіе *n.* před-
tucha; —чувствовать tušiti, předví-
dati; —чувствование *n.*; —шествен-

никъ, а předchůdce; -ница *f.*; — шество, — шествование *n.* předcházení; — шествовать předcházeti; *n.* воинству vésti vojsko, jíti před vojskem. предъ (предо . ., передъ, передо) *praep. c. acc. et instr.* před; *n.* судъ před soud; *n.* судомъ před soudem. предъ-идущий předcházející, předchozí; — идущее *n.* (log.) násudek, nároved; — извѣстѣть, — извѣщать *v.* предувѣдомить; — обѣденный, ая, ое dopolední, předpolední; *n.* часть hodina dopolední; — явитель (письма, *n.* подорожной) ukazatel (listu; *n.* směnky Porteur); -ница *f.*; — явительный ukazovací; — явить, — являть ukázati, ukazovati; *ok.*; *n.* вѣксель ukázati *n.* předložiti směnku; — явлѣние *n.* ukázání, okázání. предѣль, а kraj, končina; obor (náuku); выходить изъ предѣловъ z tohoto světa vykročiti, ze světa sejíti; предѣльный hraničný. преѣм-никъ, а nástupce, následovník; dědic; *n.* престола nástupce trůnu; —ница *f.* nástupnice, následovnice; dědička; — ничество nástupnictví, následovnictví; *adj.* — ничій, бя, ве; — ственный (*adv.* -но) dědičný, dle práva dědičného; *n.* порядокъ наслѣдованія dědičná posloupnost; — ственность *f.*, — ство *n.* posloupnost; dědičnost; по -ству dle posloupnosti, dědičně. преестественный nadpřirozený; -ость -ost. прежалкій (*adv.* -ко) přebídný; mizerný. прежде *adv. et praep. c. gen.* dříve; *n.* нежели . . dříve než . .; *n.* всего přede vším. прежде-бывшій, ая, ее dřívější, dřevní; — бытіе *n.* prvotnost, předhodnost Praeexistenz; — временно *adv.* před

časem; — временно *n.* předčasnost; — временный předčasný; -ая смерть předčasná smrt; -ья роды *pl.* porod předčasný, potracení; — освященный napřed posvěcený; — почившій, ая, ее dříve zesnulý. прѣже, прѣжъ (star.) *v.* прѣжде. прѣжевременный z předešlých časův dávnověký. прѣжній, ая, ее předešlý, dřevní, dřívější; по прѣжнему dle dřívějšího президентъ, а president, předseda -тскій; -тство. презимѣти (crk.) přezimovati. презир-аніе *n.* pohrdání; — атель pohrdatel; -ница *f.*; — ать, презрѣти koho pohrdati, opovrhovati kým. презоръ, а, презорство *n.* (crk.) vysokomyslnost; nadutost. пре-зритель *v.* презиратель; -ница *f.* — зрительный, — зрѣнный pohrdán hodný; pohrdlivý; — зрѣніе *n.* pohrdání, opovržení. прѣзусъ, а předseda vojenského soudu произ-бытокъ, тка nadbytek, přebýtek; — быточествовать, — лишествовать, — обѣловать чѣмъ oplývati hojností; — обѣльный přehojný; — рядный mimořádný; 2. звлѣстѣ výborný — ящество velikolepost; převzácnost — ящный převzácný; velikolepý. преимуществ-енно *adv.* především звлѣстѣ, obzvláště; — енный zvláštní převládající; — о *n.* přednost, předeck; (отдѣть кому *n.* предъ другіми) — овать предъ кѣмъ, чѣмъ přednost míti před někým; předčiti koho. преисподній (crk.) nejspodnější; -я *f.* (*n.* земли) nejhlubší spodek pekla преисъ-курѣнтъ cenník Preiscouran преклон-ѣніе *n.* přehnutí, nahnutí ohnutí; sklonění; *n.* главіи sklonění hlavy; 2. *n.* přemluvení; — йти — ять přehnouti, nahnouti; ohnou

skloniti; obrátiti; п. на что přemlu-
viti; п.ся . . . se.

преклонность náklonnost, náchylnost
(к něčemu); 2. chatnost, sešlost
(věkem); —ый (къ чему) náklonný,
náchylný k něčemu.

преклѣтъ, а (crk.) teplý pokoj zimní
(= přepažení).

прекорѣчивый v. прекослѣвный.

прекослѣвить (-влю, -вишь) odmou-
vati někomu; odporovati slovu; —ie
n. odmouvání, odmluva, odpor v
řeči; —никъ odmluvač; —ница f.
odmlouvačka, odmlouvatelka; —ный
(adv. -но) odmlouvačný, odmlouvavý.

прекрасный (adv. -но) překrásný,
výborný, (-ně).

прекра-тить, —щать přetrhnouti něco,
přerušiti, zastaviti (п. работу; п. рѣчь;
п. дѣйствие); —щенье n. přetržení
něčeho, přerušení, zastavení (práce
a t. d.).

прелагать, положить překládati, pře-
ložiti, přendati.

прелест-никъ, а svůdník, svůdce;
—ница svůdnice, vlnadná ženština;
—ность svůdnost, půvabnost; —ный
svůdný, půvabný; прелесть, и pů-
vabnost, něco překrásného; это п. !
to je čarokrásné!

прелом-ить přelomiti; v. переломить;
—ленье n. хлѣба lámání chleba (při
večeři Páně); п. солнечныхъ лучей
lámání paprsků.

прельститель, я svůdce, svůdník; —ни-
ца f. svůdnice; —ный svůdný; прель-
стить, прельщать koho чѣмъ svesti,
zavesti koho; louditi, vábiti; п.ся;
прельщенье n. svedení, vábení, půvab.

прелюбодѣй, я, прелюбодѣецъ, ѣйца
cizoložník; —ка f. cizoložnice;
—ничать, —ствовать cizoložiti; —ный,
—ственный cizoložný; —ство cizo-
ložství; —чищъ, а (crk.) cizoložně

(, ěte n.); прелюбодѣяние n. cizolož-
ství; прелюбодѣять cizoložiti; пре-
любы f. (crk.) cizoložství.

прелюдировать preludovati, předebrá-
vati; прелюдия f. předehra *Praelu-
dium*. [hmotný v těle.

прематерой, ая, ое velmi tlustý,
премедленье n., премедлить v. проме-
дленье, —мѣдлить.

премилосердый velmi milosrdný.

преминовать, преминуть mimo jíti,
kolem jíti; не п. neopominouti; не
премину neopominu.

прémия f. prémie.

пре-много adv. přemnoho, velmi mno-
ho; —мнѳгя pl. přemnohé, velmi
mnohé; —множество veliké množství,
přílišné množství.

премудр-о adv. velemoudře; —ство
velemoudrost; —ый velemoudrý.

prene-брегатель pohrdač; —ница f.;
—брегательный pohrdavý; —брегать,
—бречь чѣмъ pohrdati něčím; zhr-
dati čím; —бреженье n. pohrdání;
—гѳдный (человѣкъ) praničemný.

пренести, преносить v. пере . . .

прѣние n. pření, spor.

пренумер-антъ, а předplatitel, prenu-
merant; —ація f. předplacení; pre-
numerate.

преобидный velmi urážlivý.

преоблад-ать převládati; —ающий; —а-
ние n.

преобра-зить, —жать přetvořiti, pře-
dělati; —женье n. přetvoření, pře-
dělání; п. Господне proměnění Kri-
sta Pána; adj. -жѣнский.

преобразов-анье n. přetvoření, předě-
lání; opravení; —атель opravitel,
reformer; —ница f.; —ательный
přetvořující; —ать, преобразовывать
přetvořiti, předělati; 2. opravit,
spravit, zlepšiti, reformovati; п.ся
. . . se.

преобра-тѣть, —щѣть převrátiti, obrátiti *v.* превратѣть.

преодол-ѣмый přemožitelný; —ѣвать, —ѣть когó, что přemoci; —ѣніе *n.* přemožení.

преосвящен-ный, -нѣйшій přeosvícený, nejosvícenější; —ство (Вáше П.) Přeosvícenost (titul ruských biskupů).

препин-аніе *n.* překážení, zdržování; зна́ки —анія, —ательные зна́ки (gram.) známky rozdělovací, rozdělovky, dělidla; —атель překažitel; —ать, препя́ть когó въ чемъ překážeti někomu.

пре-пирѣть когó, —прѣть přemluvití, svěsti koho; —пнѣть *v.* препинѣть.

преподав-аніе *n.* vyučování koho, přednáška; —атель učitel přednášející; —ать (предмѣтъ) přednášeti něco (ve škole), vyučovati (předmětu některému); препода́ть podatí; преподанный.

преподоб-іе *n.* důstojnost (titul kněží a mnichů); —ный (оте́ць) důstojný (čes. prostonár.: velebný Pán).

преполѣзный přeúžitečný, veleúžitečný.

преполовѣніе *v.* (crk.) polovice (= rozpulení); 2. polovice postu.

препо́на *f.* překážka.

препоруч-ѣть, —ѣть когó-либо что svěriti; 2. poručiti, odporučiti komu něco; *п.ся* . . . se; —ѣніе *n.* svěření; 2. poručení, odporučení; —ѣтель kdo někomu něco uložil, ukladatel; —ница *f.*; —ѣтельный odporučovací.

препоис-ѣть, —ѣвать přepásati; *п.ся* př. se; —ка *f.* přepáska (u židů).

препро-вѣсть, —водѣть, —вождѣть (врѣмя) strávití (čas); 2. —водѣть, —вождѣть poslati někam; —вождѣніе *n.* (врѣмени) strávení (času); 2. *п.* posláni.

пре-прѣть přemluvití *v.* препирѣть; —прѣда, —прѣда *f.* (crk.) purpurový *n.* šarlatový plášť.

препят-іе *n.* (crk.), —ствіе, —ство *n.* překážka, závada; —ствовать когó въ чемъ překážeti někomu v něčem.

пре-рѣвать, —рѣвать когó-либо, *п.* чью рѣчь přetrhnouti, přervati něčí řeč, vskočiti někomu do řeči; *п.* разговóръ přetrhnouti rozmluvu; *п.* зна́комство přetrhnutí známost; —рѣвистый, —рѣвчивый (*adv.* -то, -во) přetrhovaný; *п.* гóлосъ př. hlas; *п.* слогъ př. sloh, přerývaný sloh; —рѣвъ, а přetržení; přerušení; 2. přestávka.

пресвѣтеръ, а presbyter, kněz; -рскій *adj.*; -ство *n.*; пресвитеріани́нъ, а presbyterián.

пресвяты́й, а́я, о́е přesvatý.

пресел-ѣніе, —ѣть, —ѣть *v.* перес . .

преслову́тый přeslovutný, veleslovutný; -ость -ost.

преслуш-аніе *n.* neposlouchání, neposlušnost; —ѣться neposlouchati *v.* ослушѣться.

преслу́ш-никъ, а neposlušník, перослу́ха *m.*; —ница *f.*; —ный перослу́шнъ.

преслѣдов-аніе *n.* pronásledování; —атель pronásledovník; —ательница pronásledovnice; —ать когó pronásledovati někoho.

пресмык-аніе *n.* plazení-se; —ѣться plaziti se; —ѣющіеся живóтныя *pl.* plazi.

преспокóй-но *adv.* velmi pokojně —ный velmi pokojný. [преусп . .

преспѣвать, преспѣять, преспѣть *v.*

прессовѣть presovati, lisovati; —аніе *n.*

прессъ, а pres, lis knihtiskařský

—папѣ *indecl.* přítěžovátko na psaní

преставѣться, преставлѣться skonati

se světa sejítí; преставлѣніе *n.* skonání

престар-ѣлый velmi starý, velmi letitý

-ость; —ѣть velmi sestárnouti (пřestárnouti).

престать *v.* перестать.
 престо *adv.* velmi rychle *presto*.
 престо-наслѣдіе, —наслѣдованіе *n.* následovnictví na trůn.
 престолъ, а trůn; stolec knížecí (pre-stol); папскій *n.* stolice papežská; отрѣчься отъ престола одрѣци se trůnu, vzdáti se trůnu; *pl.* престолы, овъ trůnové (sbor andělský); престольный trůnní.
 преступ-ать, —ить přestoupiti; —лѣніе *n.* přestoupení.
 преступ-никъ, а přestupník (zákona), zločinec; -ница *f.*; -нический *adj.*; -ничество přestupnictví; —ный (*adv.* -но) přestupný.
 пресуществ-ить, —лѣть proměnití *v* jinou podstatu (o tělu Páně); —лѣніе *n.* proměnění chleba *v* tělo a krev Páně *Transsubstantiatio*.
 пресы-тить, —щать přesytiti; *n.* пр. se; —щѣніе *n.* přesycení.
 пресѣкать, пресѣчь přesehati, přeseći; *n.* пр. se; пресѣканіе, пресѣчѣніе *n.* přesekání.
 претвор-ить, —ять přetvořiti; *n.* пр. se; —ѣніе *n.* přetvoření.
 претендѣнтъ, а pretendent; претензія *f.* pretense.
 претерп-ѣвать, —ѣть přetrpěti; —ѣваніе, —ѣніе *n.* přetrpění.
 претитѣльн-ый (-о *adv.*) hrozivý, ро-
 hrůžcivý; -ость -ost.
 претитъ (прещу, претѣшь) кому hro-
 ziti komu; 2. за- zapovědětí, zaká-
 zati; 2. претитъ (*impers.*) zošklivuje
 se, znechutí se.
 преткновѣніе *n.* překážka, záhada;
 камень -ія kámen úrazu, k. ústrku;
 2. *n.* poklesek, prohřešení; —ный
 křehký, náchylný k pokleskům;
 преткнуться *v.* претыкаться.
 претолков-ать přeložiti (na jiný jazyk),
 přetlumočiti.

преторъ, а pretor *Praetor* (*v* st. Ří-
 mě); *adj.* -рскій.
 претыкаться, преткнуться naraziti se
 о něco, zakopnouti; *n.* пр. о камень
 naraziti se o kámen, naraziti na ká-
 men; *n.* пр. klesnouti, poklesnouti,
 chybiti, prohřešiti se.
 преувѣлич-еніе *n.* přehánění, zveličo-
 vání něčeho; —ивать, —ить přehá-
 něti, zveličovati, zvěčšovati něco,
 nadsazovati.
 преузорочный přeskvostný.
 преукрасить velmi okrášlití.
 преумный (*adv.* -но) velmi rozumný.
 преуспѣвать, преуспѣть prospívati
 (zdárně); преуспѣяніе *n.* prospívání;
 prospěch, zdar.
 преученный veleučенý, velmi učенý.
 префектъ, а (префѣктъ) prefekt *Prae-
 fectus*.
 пре-хвальный velmi chvalný, *v.* chva-
 litebný; —хитрый velmi chytrý.
 переходить, преити *v.* пере . . . ; 2. *n.*
 přejíti, zajíti, zmizeti; переходящій
 přecházející, pomíjející.
 прецѣссія *f.* posunutí (rovnodennosti)
Praecessio.
 пречистый přečistý; -ая Дѣва Panna
 přečistá (P. Maria).
 прещеніе *m.* hrožení; 2. zakazování.
 при *praep. c. loc.* při; при рѣкѣ při
 řece, u řeky; при всемъ томъ při
 všem tom; при Петрѣ Великомъ za
 Petra Velikého; при мнѣ этого не
 было за мнѣ то (toho) nebylo; это
 было при мнѣ to se stalo u mé pří-
 tomnosti.
 прибавить, прибавлять připojiti, při-
 ložiti, přidati; *n.* шару urychlití
 kroky; *n.* пр. přibývati (o dnech; o
 měsíci).
 прибавка *f.*, прибавокъ, вка přídavek
 (ku platu), příplatek.
 прибавлѣніе *n.* připojení, přiložení,

přidání; 2. příloha (k novinám);
 3. doplněk (ke knize).
 прибавоч-екъ, чка *m.*, —ка *f.* přida-
 veček *v.* прибавокъ; —ный doplň-
 kový, dodatný; —ное жалованье pří-
 platek ke služnému.
 прибаўтка *f.* pořekadlo.
 прибаўкать uspati (dítě).
 приберегáть, приберечь přichrániti,
 stranou uložit, uschovati (na čas
 potřeby); *п.ся* uschovati se, vložiti
 se (na čas potřeby).
 прибереж-ный přibřežní, pobřežní;
 —ье *n.* pobřeží *v.* побережье.
 прибив-áтель (объявлéний) přilepovač,
 přibíječ vyhlášek; —áть, прибить
 přibiti, přiraziti; přilepiti *n.* přibiti
 vyhlášku; *п.ся* př. se; —ной, при-
 бойный přibitý; 2. ke břehu přihna-
 нý (vodou).
 прибир-áльщикъ, —áтель uklízeč; —á-
 тельница *f.*; —áть, прибрáть (*fut.*
 приберý) uklízeti, ukliditi, skl.; spo-
 řádati; *п.* въ свой рýки, *п.* къ ру-
 камъ pod palec něco schovati, pod
 rukou vzíti; *п.ся* ukliditi se; strojiti
 se; *п.ся* на тотъ свѣтъ odebrati se
 na onen svět; —óха *m. et f.* poberto.
 приближ-áть, приблизить přiblížiti; *п.ся*
 (къ чему, къ кому) přiblížiti se k ně-
 čemu, k někomu; —éние *n.* přiblí-
 žení; —éнный přiblížený; *pl.* —éнные
 blízcí někomu (kolem něho jsoucí).
 приблизительн-о *adv.* přibližně, sblí-
 ženě, asi; —ость přibližnost; —ый
 přibližný, sblížený; приблизить *v.*
 приближать.
 прибодр-ить, —ягъ zbystřiti, pobíd-
 nouti; *п.ся* zmužiti se.
 прибой, я (*п.* волнъ къ берегáмъ) pří-
 boj, dorážení vln na břeh.
 прибойна *f.* přibité prkno.
 прибой-никъ zatloukadlo (při nabíjení
 děla); —ный přibíjecí; 2. naplavený,

náplavný; —ья дровá dříví naplavené;
п. вѣтеръ vítr který žene ke břehu.
 приболóть *n.* místo u bahna; *adj.*
 приболóтный.
 приболтáть, прибалтывать přimícbati
 mouky do jídla; приболтка *f.* při-
 míchání.
 прибо́р-ка *f.* uklízení, skl., úklid;
 —никъ, —ный ключъ *v.* отмýчка;
 —ный padělaný; —чивый úklidný;
 —ость -ost; прибо́ръ, а pořádek, úklid;
 2. příbor stolní; чайный *п.* př. čajový
 (service).
 прибочен-иться, —иваться ruce do
 boků si podepříti.
 прибрáсывать *v.* прибрóсить.
 прибрáть *v.* прибирáть.
 прибреж-ие *n.*, —ный *v.* прибережье,
 прибрести přilouditi se. [-жный].
 прибыв-áние *n.* přibývání; —áть, при-
 бýть přibývati, přibýti; прибылой,
 ая, ое přibylý.
 при́быль, и úžitek, prospěch, výtěžek;
 2. přirůstání, přirostek; вода идётъ
 на *п.* vody přibývá; —ный prospěš-
 нý, úžitečný; —ца *f.* úžiteček, skrov-
 нý prospěch.
 при́быт-ие *n.* přibytí; příchod; —окъ,
 тка, *dem.* —очекъ, чка *v.* при́быль;
 —очный prospěšný, úžitečný; при-
 бýть *v.* прибывáть.
 при-бо́гáть, —бо́жать, —бо́гнуть při-
 běhnouti; —бо́гнуть къ кому uteci
 se k někomu, útočiště u někoho
 hledati; —бо́жище *n.* útočiště.
 привáд-а *f.* vnada; —ить, привáживать
 přivyknouti, naučiti k něčemu; *п.*
 къ рукамъ ochočiti (ptáka); *п.ся*
 přivyknouti něčemu; ochočiti se.
 при-вáление, —вáливание *n.* přivalení;
 2. přistání ke břehu; —вáлить,
 —вáливать (*п.* камень) přivaliti (пř.
 kámen); 2. *п.* přistáti ke břehu; 3.
 nahromaditi se, nahrnouti se (o li-

dech), shluknouti se; nahrnouti se, navaliti se (o vodě); —валь, а přístání ke břehu; 2. přístaviště, přístaniště; 3. oddech, odpočinek vojska na pochodě; сдѣлатъ п. udělati odpočinek; быть на —валь odpočívati; —вальное *n.* přístavné, stavné, kotvičné *n.*

при-варить, —варивать přivařiti (jídla); *př.* železo; *п.ся* *př.* se; —варка *f.* přivaření; 2. со přivařeno, přivarek; —варный, —варочный přivařený; —варъ přivar; 2. *v.* vářivo.

приватный *privátní*, *soukromý*.

при-ведение *n.* přivedení; uvedení; —везение *n.* přivezení; —везенный přivežený; —везти, —везть přivezti. привержен-ецъ, ница, —никъ, а přívrženec; —ица přívrženka; —ность (къ кому) oddanost (někomu); —ный oddaný někomu (přivržený).

при-вернуть, —вѣртывать, —вѣрчивать, —вѣртать přivrtati, přišroubovati; *п.ся* *př.* se; —вѣрнутый, —вѣрченный přišroubovaný; —верстать, —вѣрстывать (*star.*) připočísti; —вѣртный šroubovací, *k* šroubování; —вести, —вѣсть *v.* приводить.

привив-альный očkovací, štěpovací; *п.* но́жичекъ štěpařský nůž; —альщикъ, —атель očkovatel (*stromů i dětí*); —ание *n.*, прививка *f.* očkování (*stromů i dětí*); —ать, привить očkovati *stromy*; *п.* оспу оčk. neštovice, *o.* děti; —но́й, а́я, о́е očkováný; —а́я о́спа neštovice očkovací.

привив-окъ, вка, *dem.* —очекъ, чка, о́чко (na strom), roubík; —очный očkovací.

при-видѣние *n.* příznak; —видѣться со příznak se zjevit; мнѣ —видѣлось во снѣ zdálo se mi ve sně.

привилегированный privilegovaný, výsadou opatřený; výsadní; приви-

лѣгія *f.* privilegium, výsada; дати —ію дати *n.* propůjčiti privilegium *n.* výsadu. [vati.

при-винтить, —винчивать přišroubo-привлек-ательность půvabnost; притажливост; —ательный půvabný; 2. притажливый; —ать, привлечь přivleci; притя́hnouti; vábiti, přivábiti; přiměti k něčemu; *п.* чьѣ-либо внимáние къ чьѣму obrátiti něčí pozornost k něčemu, poutati pozornost; привлечение *n.* přivlečení; 2. přivábení.

приводить, привести, привестъ přivesti něкого; приве́ди его сюда přiveď ho sem; *п.* кому́-либо что на память přivesti něкому něco na paměť; *п.* въ порядокъ do pořádku přivesti (*п.* въ удивление, въ восторгъ, въ смѣхъ, въ ужасъ, въ послушáние); *п.* дѣло къ скончáнію přivesti věc ke konci; *п.* кого́ къ присягѣ vzíti koho pod přísahu; *п.* къ погíбели v záhubu uvesti, do záhuby přivesti; *п.* citovati (z knihy), uváděti; е́сли приведе́тъ Богъ dá-li Pán Bůh; не приве́ди Богъ! не приве́ди Го́споди! nedej Bože! nedopouštěj Bože, (Pán Bůh nedopouštěj!); *п.ся* (*impers.*) přihoditi se, udáti se, státi se; мнѣ привело́сь přihodilo se mi, událo se mi.

привод-ка *f.* (v knihtisk.) vyrovnání stránek; —ный uvedený, citovaný; přihnaný (dobytek); —чикъ, а kdo něкого přivede, průvodce; —чица *f.*; приво́дъ, а приве́дені; 2. uvádění, uvozování, citování.

при-возить, —везти, —везть přivezti; *п.ся* *př.* se; —во́зный přivežený, dovežený; —во́зъ, а dovoz (přívoz); —вола́кивать, —воло́чь přivleci; *п.ся* *př.* se; —вола́киваться, —воло́кнұться за жéнщиною choditi za ženskou, kořiti se jí, dvořiti se jí.

приво́лока *f.* (*star.*) plášť.

приволье *n.* příhodné dle vůle místo, pohodlné *m.*; —ный *pohodlný*, dle vůle; —но *adv.* dle vůle, do vůle, pohodlně.

при-ворожить, —вораживать přičarovati, přikouzlii; 2. časem kouzly se obíráti; —воротить, —ворачивать nazpátek přivesti, přistaviti; —воротникъ, —вратникъ, а vrátный, ého *m.*; —ница *f.* vrátná; —воротный přivrátní, u vrat se nacházející; *n.* kóřenь kořen jímž možno někoho si přičarovati; —воротъ, а (star.) návrat; *v.* поворотъ; —вставать, —встать trochu povstávati (o dětech: ребёнокъ начинаеть —вставать); —выкать, —выкнуть къ чему přivukati, přivuknouti k něčemu; —выкльй přivuklý.

привычка *f.* zvyk, obyčej; —ливый kdo brzo přivykne, přivykový; —ость; —ный обыкновенный, zvyklý.

при-вѣвать, —вѣять přiváti, přifoukati; —вѣса, —вѣска *f.* přivěsek; —вѣситъ, —вѣшивать přivěsiti; 2. přivážiti, na váze přidati; —вѣсь, а, —вѣсокъ, ска přivažek, přídavek na váhu.

привѣт-ливость přivětivost; —ливый přivětivý; —ный, —ственный vítací; pozdravovací; —ная рѣчь vítací řeč, přivítání; *n.* вѣстрѣль vítací výstřel; —ствие, —ство *n.* vítání, přivítání; —ствовать когó vítati, přivítati koho; привѣтъ, а přivítání. [nouti.

при-вядать, —вянуть uvadnouti, svad-привяз-анность (дѣтѣй къ родителямъ) příchyllost; oddanost; —анный (къ чему) příchylný, oddaný; —ка *f.* přivázání; 2. zápletka, závazka do vlasů; 3. úskok; pleticha; —чивый dotíravý; —ость -ost; привязать, привязывать přivázati; *n.* ся рѣ. se; *n.* ся къ комú oddati se někomu, příchylný býti k někomu; привязной, ая,

ое přivazaný; привязь, и *f.* úvazek; řemen; provaz.

при-гарать *v.* пригорать; —гарки, овъ *pl. m.* připalek, připálenina; —гаркивать, —гаркнуть vykřiknouti; —гарный připálený.

пригарь, и *f.* připal, připálenina, přičmoudlina.

при-гвоздить, —гвозждать, —гвозживать přibiti hřebíkem; *n.* ся рѣ. se; —гвозждение *n.* přibití; —гибать, —гнѣть přihnouti, zahrnouti; —гладить, —глаживать přihladiti.

пригласитель zvatel; kdo zve; —ница *f.*; —ительный zvací; —ое письмо zvací list; —ить, приглашать (*n.* когó къ обѣду, на вечеръ) pozvati někoho (k obědu, k večeři); приглашение *n.* pozvání. [hluboký.

приглубый přihlubený, zahl., trochu приглухъ *adj. indeclin.* přihluchlý.

приглядка *f.* pozorování, přihlížení k něčemu; *n.* за кѣмъ dohlídka; —ный úhledný, příjemný zevnějškem; —чивый zevnějšku obyčejného, očím nenápadný; 2. zakalený (o skle, o brejlích atd.); —ывать, приглядѣть за кѣмъ pozorovati někoho, přihlížeti k někomu; 2. hledati, vyhledávati; *n.* ся hleděním zevšedněti, okoukati se; *n.* ся (къ ремеслу) hleděním se přiučiti; приглянуться zalíbiti se (невѣста —улась жениху).

при-гнать (—гоню) přihnati; —гнетать, —гнесті přimačkat, —čknouti; —гнетение *n.* přimačkáni; —гнѣть *v.* пригибать.

пригнусть: съ —ью huhňavě; пригнушивать huhňati, šmuňhati.

при-говорить, —говаривать (виноватаго къ наказанію) odsouditi; 2. *n.* работниковъ къ работѣ najmouti dělníky ku práci; 3. —говаривать dokládati slovy, mluvit; *n.* ся къ чему

domlouvati se něčeho; —говѣрка *f.* způsob mluvy; —говѣръ, а **výrok**, rozsudek, výpověď soudcova; *n.* рабѣчихъ najmutí dělníků; *adj.* —говѣрный.

пригѣд-а *f.*, —ность **příhodnost**, prospěšnost, užitečnost; —никъ, а *m.*, —ница *f.* prospěšná osoba; —ный (*adv.* -но) **příhodný**, prospěšný, užitečný; **пригѣдѣться** **příhoditi se**, udáti se; 2. **příhodný** *n.* prospěšný býti.

пригѣж-есть, *i.*, —ество, —ство **příjemný** zevnějšek, slušnost, úhlednost; —ій, ая, ее, *dem.* —енькій, ая, ое (*adv.* —е) **úhledný**, slušný.

пригѣловѣкъ, *vka* **výskok** (první víno), výstřelek.

пригѣлодь, съ —ю **příhladovělý**.

пригѣлѣб-ить, —ливать **lichotiti se**, přimíleti se ke komu.

пригѣн-ка *f.* **příhon**, přihnání dobytka; 2. **příplavení dřev**; 3. **příspůsobení šatu**; —ный **příhnaný** (dobytek); **příplavený** (dříví); **пригѣнъ**, а *v.* **пригѣнка**.

при-гонѣть, —гнѣть **příhnati** (dobytek); 2. **příplaviti** (dříví); 3. **příspůsobiti**; —горѣть, —горѣть **přípáliti se**; 2. *n.* къ чѣмѣ **horkem se přilepiti**; —городѣть, —горѣживать **kus země si přibrati** (k zahradě; k poli) a **ohraditi**, **příhraditi**; —горѣдка *f.* co je k zahradě *n.* k poli **příbráno**.

пригѣрод-ный, —скій **příměstský**, u města; **пригѣродъ**, а, *dem.* —окъ, *dka m.*, —ье *n.* **předměstí**, **podměstí**. **пригѣор-окъ**, *rka*, *dem.* —очекъ, *чка* **příhorek**.

пригѣоршни, ей *pl. f.* **přeřstlí** (prahoušel) (obě hrsti plné).

пригѣор-ѣлый **přípálený**, **příčmoudlý**; —ѣть **příčmoudnouti**, **přípáliti se** *v.* **пригѣорѣть**.

пригѣорѣн-иться, —иваться **býti pohřížen** v tesklivých myšlenkách.

при-готѣвить, —готовѣлять, —готѣвливать **příhotovati**, **přípraviti**, **příchystati**; *n. se*; —готѣвительный **přípravovací**; —готѣвлѣние *n.* **příhotování**, **přípravení**, **příchystání**.

пригѣбѣть, **пригѣрѣсти** **shrabati**, **příhrabati**; **přiveslovati někam**.

при-грозѣть *trochu* **pohroziti**; —грѣ-вать, —грѣть **příhřáti**; —давать, —дѣть **přidávati**, **přidati**; —давить, —дѣвливать **přimačknouti**; —дѣнное *n.* **věno**; —дѣтокъ, *tka*, *dem.* —дѣточекъ, *чка* **přídavek**; —дѣточный **přílavný**; -ое **predloženie** (*gram.*) **mezivětí**; —дѣча *f.* **přídavek**, co **přidáno**; —дѣрникъ, а **přídveřník**, **dveřník**; —дѣрница *f.* **přídveřnice**; —дѣрный **přídveřný**, **při dveřích**; —дѣгѣть, —дѣгѣживать, —дѣгнути **postrčiti**, **přistrčiti**; *n. se* **přiblížiti se**, **pohnouti se blíže**; —дѣорный **při dvoře** (**zeměpanském**), **dvorní**; *n.* **шугъ** **dvorský šasek**; *n.* **портной** **dvorský krejčí**; -ая **жизнь život u dvora**; —дѣргѣвать, —дѣргѣнуть **přitáhnouti**; —держѣть, —дѣрживать **přidržeti**, **podržeti**; *n.* **языкъ** **držeti jazyk za zuby**; *n. se* **за что držeti se za něco**; *n. se* **чѣго držeti se něčeho**; *n. se* **кого držeti se někoho**, **přidržeti se někoho**; —дѣрѣть, —дѣрѣть **všecko potrhati**, **roztrhati**; *n.* **плѣть** **roztrhati šaty**; *n. se* **къ комѣ** **nesvářiti se s někým**.

придѣр-ка *f.* **svár**, **nesvár**, **různice**; —чивый **svárlivý**; —щикъ, а **kdo dělá sváry** *n.* **různice**.

придѣорѣж-никъ, а, **горѣць** **ptáčij rdesno štukavec** (Presl), **truskavec**, **úpor Polygonum aviculare**; —ный **přícestní** **při dráze**. [пrijíti *v.* **приходѣть**.

придѣти (**прийти**, **прити**, *fut.* **придѣу**)

при-дывать, —дуть *přifoukati, přidouti*; —дываемыя буквы *vanuté souhlásky, přidešné hlásky*; —думать, —думывать *vymysleti něco* (п. средство, п. способъ); —дуривать *časem trochu blázniti*.

придурь, и *f. potrhlost, potřestěnost*; 2. *svěhlavost* (человѣка, конѣ).

при-душить *zadusiti, zaškrtili v. задушить*; —дыханіе *n. přidech* (грам.); —дѣвать, —дѣть *přihákovati, přivěsiti*; —дѣлать, —дѣлывать *přidělati*; 2. *dodělati*; п.ся *přidělati se*; *dodělati se*; —дѣлка *f. přidělání*; со *přiděláno*; —жарить, —жаривать *připéci*; —жать (—жмѹ), —жимать *přimačknouti*; —жать (—жнѹ), —жинать *přižiti, přižinati*; —жженіе *n. přižžení*; —жечь *v. прижигать*; —живать, —жить *dětěi zploditi děti*; 2. *s někým žiti n. bydleti v témže domě*.

прижиг-альникъ, а *žehadlo, propalovadlo, proděvadlo Cauterium*; —аніе *n. připalování*; —ательный *připalovací, prop., žihací*; —ать, прижечь *připalovati, připáliti*.

при-жилить, —жиливать *přisvojiti si něco*; —жимать *přitlačiti, přitisknouti*; п. когó *utiskovati koho*; п.ся *př. se; skupčiti, skrbli*; —жимка *f., pl. —жимки, мокъ úskoку*; —жимщикъ, а *úskočník*; —жимъ, а *lis*; —жинать *přižinati obilí v. прижать*; —жинъ, а *přižínání, přižínka*; —жить *v. приживать*; —жмурить, —жмуривать *přimhouřiti (oči)*; —задуматься *zamysliti se, do myšlenek se ponořiti n. pobřížiti*; —зарить, —заривать *zahanbiti koho*; п.ся на что *zamilovati se do čeho (do děvčete)*; облібіти *si něco*; —званіе *n. povolání*; я не чувствую къ тому —званія *ne cítím k tomu povolání*; —звать, —зывать

povolati; п. къ суду *povolati k soudu, obeslati k soudu*; мнѣнія призванныхъ судей *zdaní povolaných (příslušných) soudců*.

призем-истый *při zemi rostoucí*; —никъ морской *sivěnka mořská (Presl) Glaux maritima*.

призир-аніе *n. péče, dohlídka*; —атель *pečovatel, pěstoun*; —ать, при-зрѣть на когó *vzhlednouti na někoho* (милостивѣ, печливѣ); *v. призрѣть*. призма *f. hranol Prisma*; призматическій *hranolitý, prismatický*.

признавать, призна́ть (*praes. признаю, fut. признаю*) *přiznávati, přiznati; uznati*; п. когó наслѣдникомъ *uznati někoho za nástupce*; п. когó чѣстнымъ человекомъ *uznati koho za čestného člověka*; п. полезнымъ *uznati za užitečné*; п.ся въ чемъ *přiznati se k něčemu, př. se v čem*. признакъ, а *příznak Symptom*; п. болѣзни *př. nemoci*.

при-знаніе *n. přiznání; uznání*; —знательный *uznalý*; —ость *-ost*; —знать *v. признавать*.

призѣръ, а (стар.) за чѣмъ, за кѣмъ *dohlídka, dozor*.

при-зракъ, а *přízrak, vidění*; п. во-ображенія *př. obrazotvornosti*; —зрачный *přízračný; zdánlivý (illusorní)*. при-зрѣть, —зрѣвать когó *pečovati o někoho*; —зрѣніе *n. dohlídka, dozor; péče; zaopatření*; домъ —зрѣнія *ubogých chudobnice*.

призь, а *kořist námořská (koráb zajatý, n. ukořistěný) Prise*; 2. *známka hrací; adj. призовый*.

при-зывать *v. призвать*; —зывный *голосъ брани hlas volající ke zbraní*; —зывъ, а *v. призваніе*.

приказ-аніе *n. příkaz, příkázání, nařízení*; —ать, приказывать *přikázati, naříditi*; п.ся *přikázati se, naříditi se*.

при-казный kancelářský; п. слогъ kancelářský sloh, úřední sloh; п. (-ой), аго *m.* kancelářský *m.*; —казчикъ *v.* прикащикъ; —казъ, а приказ, rozkaz, nařízení; п. denní rozkaz vojenský *Ordre du jour*; 2. soud, soudní dvůr; úřadovna soudní.

прикалітокъ, тка branka postranní (při hlavní bráně).

при-калывать *v.* приколотъ; —кармливать *v.* прикормить; —касаться *v.* прикоснуться; —катать, —катывать uváleti, válením srovnati; —катить přivaliti; п.ся *př.* se; —качать, —качивать, —качнуть přiraziti, přistrčiti; —кашивать *v.* прикосить; —кащикъ, а kupecký mládenec; слободской п. vesnický rychtář, konšel; *adj.* —кащичий, ѡа, ѡе; —кидать, —кидывать, —кинуть přihoditi; п. вѣсь upraviti váhu; п. zkusiti šat jak padne k tělu (oprůbovati); п.ся stavěti se něčím; п.ся дурачкѡмъ dělati se hloupým; —кипать, —кипѣть nasaditi se při vaření (v hrnci).

прикипъ, и *f.* usazenina přivařená na hrnci, škraloup na dně

прикладной, ая, ѡе přiložený; употребенý, užitý; п. часъ čas přílivu mořského v přístavu; —ая математика matematika upotřebená, užitá, zkušebná; —кладъ, а приложені; 2. hlaviště u ručnice (úblaví, pažba); 3. příslušenství při šití oděvu (podšívka, knoflíky); —кладывать, —класть, —ложить přiložiti, přikládati; přinдати; přidati potřeby při šití šatu; п.ся přiložiti se, přikládati se; přiložiti ručnici ke tváři; п.ся къ крестý libati kříž; —клеить, —клеивать přilepiti, přiklejiti; —клѣйка *f.* přilepení; přilepek; —клепать, —клепывать přiklepati; 2. přinýtovati;

—кликать, —кликнуть zavolati na někoho.

приклон-ѣніе *n.* naklonění; —ить, —ять přikloniti, nakloniti, nahnouti, nachýliti; п. ýхо (star.) přichýliti ucho; —й ýхо твоѡ přichyl ucho své; п.ся nakloniti se, nachýliti se. приключ-ать —ить připojiti, přidati; п.ся *př.* se; 2. přihoditi se, státi se; емý —йлось несчáстie přihodilo se mu neštěstí; —ѣніе *n.* příhoda, udalost; příběh; любовное п. milostné dobrodružství.

при-ковать, —ковывать přikovati; ukovati (do peut); п. къ чѡмý přikovati *n.* připoutati k něčemu; —кованный къ мѣсту přikovaný k místu; —кокѡшитъ zmalovati koho, vyprášiti komu kožich; napráskati někomu; —колдовать, —колдовывать přičarovati, přikouzlit k sobě; —кол-ка *f.* přišpendlení; —колотить, —колáчивать přibiti (hřebíkem); 2. ztlouci, zmlátiti koho; —колѡтъ, —калывать zapíchnouti, poraziti (do smrti); 2. přišpendlit; п.ся zapíchnouti se; přišpendlit se; —колъ, а, *dem.* —колѡкъ, лка lapač (kůl); *adj.* —кол-ный; —конить, —коплать přikopiti, přimnožiti; —копъ, а přibytí; 2. příkor; —кормить, —кармливать přivábiti (п. *př.* holuby); 2. (п. овѡсь) vykrmiti, zkrmiti (všecken oves); —кѡрма *f.*, —кѡрма, а vnada; —кѡрм-щикъ, а kdo zasýpá ptákům, vnadič; —корнуть sednouti na bobek, dřepnouti si; —кѡрчить přikřčiti, skřčiti. прикосновѣн-іе *n.* dotknutí; точка —іа bod styčný, bod dotyčný; —ность dotyčnost, styčnost; —ный dotyčný, styčný, soumězný; прикоснуться dotknouti se *v.* прикасаться; при-кось, и *f.* zahnutost, nahnutost; 2. šilhání; глазá съ прикосью šilhavé oči.

при-кочевать, —кочёвывать *přikočovati*; -ánie *n.*; —крапывать *poprchávati*, *kapati* (o dešti); —краса *f. příkrasa*; *okrasa*; —красить, —крашивать *okrášliti*; *п.ся о. se*; —крикивать, —крикнуть на кого-либо *pokřikovati na koho*; —крóй, —крóйка *f. příkrojek*; —кроить, —краивать *přikrojiti*; —крúчиниться, —крúчиниваться *soužiti se*; *trápit se*; —крывать, —крýть *přikrývati*, *přikryti*; *п.ся př. se*.

прикрый, ая, ое (star.) *příkrý*.

при-крýtie *n. přikrytí*; —крýть, а *havez šípatá* (Presl) *Cacalia hastata*; 2. voměj psímor, vlčímor *Aconitum lycoctonum*; —крѣна *f. upevnění*; *opevnění*; —крѣпѣть, —крѣплѣть *upevniti*; *п.ся u. se*; —купать, —купить *přikoupiti*; *п.ся př. se*; —купáние, —куплѣние *n. přikoupení*; —кúпка *f. přikoupení*; 2. со *přikoupeno*; 3. *п.*, —купная кáрта *příkupná karta*; —кúпъ, а, прикупъ, и *f. со přikoupeno*; —кусѣть, —кúсывать *přikusovati*; —кúска, *dem.* —кúсочка *f. přikuska*; пить чай въ —кúску *píti čaj přes cukr* (*t. cukr přikusovati*); —кúшать, —кúшивать *okoušeti*; —лáвскъ вка, —лáвочекъ, чка *přístolek*; —лагáтельное ймя *jmeno přídatné*; —лагáть *v. приклáдывать, приложѣть*; —лáдить, —лáживать *přispůsobiti*; —лáмывать *rolámati, rozlámati všecko*; —лáскивать *chlácholiti koho*; *lahodně s někým jednati*; *п.ся къ кому zalichotiti se něкому*; —лáстить, —лáщивать *přilákati k sobě (psa)*; *п.ся къ кому přilichotiti se k něкому*; —лгáть, —легáть, —лѣчь къ чему *přilehati k čemu*; —лѣжáние *n.*, —лѣжность *pilnost*; —лѣжáть къ чему *ležeti při něčem*; *п. къ наúкамъ oddati se ná-*

ukám; —лѣжный (*adv. -но*) *pilný*; *snažný*; —лѣтáние *n. přiletání*; —лѣтáть *přiletati*; —лѣтѣть *přiletěti*; —лѣтный *přiletělý*; -ья *птицы přeletaví ptáci*; —лѣть а *přilet ptactva*; —ливáть *přilívati v. прилѣть*; —лѣвка *f. přilívka, přilití*; —ливной, ая, ое *přilivný; přilitý*; —лѣвъ, а *přiliv (vody)*; *п. крóви nával krve*; —лизáть, —лизывать *oblizati, oblizovati*; —лѣка *f. průkaz, důvod přesvědčující, překonání*; —лѣпáла *f. připínák (plakara lodní) Remora, Eche-neis remora (ryba)*; —лѣпáть, —лѣпýть *přilípati, přilípnouti se; nakaziti se (v nemoci)*; —лѣпчивый *nakažlivý*; -ость -ost; —лѣстникъ *palist Stipula (na rostlinách)*; —лѣть *přiliti*; —лѣчáть, —лѣчѣть въ чемъ *překonati v čem; п.ся př. se*; —лѣчѣние *n. překonání*; —лѣчествовать *slušeti se*; —лѣчие *n. slušnost*; —лѣчный *slušný, náležitý, patřičný*; —лѣчно (есть) *sluší se, patří se, náleží*.

прилож-ѣние *n. přiložení, připojení*; 2. *příloha*; *п. къ счетámъ příloha k účtům, př. účetní*; 3. (*gram.*) *přístavení, přístavek, přístavka Apposition*; —лѣть *přiložiti v. приклáдывать, приклáсть*.

при-ломáть, —лáмывать *přelámati, rolámati všecko*; —лúка, —лúчка *f. vnada (pokrm) v. примáнка*; —лучáть, —лучѣть *přivábiti, přivnaditi, navnaditi*; *п.ся navnaditi se*; 2. *přihoditi se*; —лыгáть *v. прилгáть*; —лýнýть *přilnouti*; —лѣзть, —лѣзáть *přilezti*; —лѣпѣть, —лѣплѣть *přilepiti*; *п.ся př. se*; *п.ся къ кому oddán býti něкому*; —лѣплѣние *n. přilepení*; —лѣпокъ, пка *přilepek*; —лѣсокъ, ска *přilesek, háj blízko lesa*; —лѣпать, —лѣпывать (*prost.*)

připlácati něco; п. рýку naškráb-
 nouti (špatně napsati) svoje jméno.
 прѣма *f.* prima (v hudbě).

примадонна *f.* primadonna, první zpě-
 vačka u divadla.

при-мáзать, —мáзывать přimazati; na-
 mazati; п.ся namazati se; nalíčiti
 se, п. si tváře; —мáлывать *v.* при-
 молóть; —манѣть, —мáнивать přivá-
 biti; přivnaditi; —мáнка *f.* vnada;
 —мáнный vábný; -ая дýдка ptáční-
 cká píšťalka; -ая птѣца volavec,
 vábník (pták na čihadle); —мáнчи-
 вый vábný, půvabný, loudivý; -ость
 -ost; —мáнщикъ, а loudil, vábil;
 -щица -ka; —марáть, —мáривать ро-
 mazati všecko; —мáслить, —мáсли-
 вать namazati (olejem atd.); п.ся
 п. se.

прѣмась, а primas; *adj.* прѣмасскѣй.
 при-мáтывать, —мáчивать, —мáщивать
v. примотáть, примочѣть, примостѣть;
 —межевáть, —межѣвывать (къ землѣ
 пóлосу) přiměřiti (k pozemku dílec);
 —мелькáться častým naskytováním
 se zevšedněti; —мерзáть, —мѣрзнуть
 přimrznouti; —мѣрзлый přimrzlý;
 —местѣ, —мѣсть, —метáть stranou
 zamesti, přimesti; —метáть, —мѣ-
 тывать přihoditi, přivrhnouti k ně-
 čemu; 2. slabě přišiti, přiflastrko-
 vati; п.ся къ чѣмý něčemu zvyk-
 nouti; —мѣтка *f.* šev řadový, pro-
 šívka; 2. přiflastrkování, slabé přiši-
 tí; —мѣтный (star.) falešný, ne-
 pravý; —мѣть, а přihození; 2. со
 přihozeno, přimet; 3. věci podlože-
 né k domu (v čas obležení atd.),
 aby mohl se zapáliti; —мигивать,
 —мигнýть mrkat; м. на někoho;
 —минáть, —мáть sešlapati, rozsl.;
 —мирѣние *n.* smíření; —мирітель
 smiřovatel; -ница -ka; —мирітель-
 ный smiřovací; —миріть, —мирять

smířiti; п.ся sm. se; —мкнýть, —мы-
 кáть přivřiti (dveře); п. штáкъ къ
 ружью bodák nasaditi; п.ся přivřiti
 se; —мóлвить slovy dodati, doložiti;
 —мóлодѣться, —мóлáживаться zmla-
 diti se, mladým se zdáti; —мóлотѣть,
 —мóлáчивать přimlátiti; —мóлóть, а
 přimlately; —мóлóть, —мáлывать přim-
 liti; —мóль, а со přimleto; —мó-
 rie *n.* přimoří; —морóзить, —морá-
 живать přimraziti; —мóрскѣй přim-
 ořský; п. гóродъ přimořské město;
 —мостѣть, —мáщивать přidlážditi;
 2. nové lešení přidělati; —мóтáть,
 —мáтывать přimotati; —мóчѣть,
 —мáчивать přimočiti; —мóчка *f.* přim-
 očení, přimáčení; 2. vodička na
 ránu; п. для глазъ vodička na oči;
 —мóчная травá zvonec klubkatý
 (Presl) *Campanula glomerata*;
 —мрáкъ (crk.) soumrak; 2. přizrak
v. přizrakъ; —мрáчитися (crk.) smrk-
 nouti se, soumračiti se; —мрáчный
 temný, soumrachný; -ость -ost; —мý-
 чить unaviti, utahati; —мчáть str-
 hnouti někam; п.ся přihnati se ně-
 kam; —мывáть, —мýть (o vodě) přip-
 láknouti; —мыкáть *v.* примкнýть;
 —мыслить přimysliti.

прѣмысль, а со přimyšleno, vymyšle-
 no, výmysl.

примѣнѣние porovnání, srovnání; 2.
 užiti, upotřebení (náuky, vědy);
 —и́тельно (*adv.*) къ чѣмý u porov-
 nání s tím, poměrně; —и́тельный po-
 rovnací; 2. souměrný, poměrný;
 —и́ть, —и́ть чтó-либо къ чѣмý po-
 rovnati, srovnati s něčím; 2. užiti,
 upotřebiti (zákona, vědy), vztahovati
n. potahovati na něco, k něčemu;
 п.ся (къ цѣнѣ) přispůsobiti se k če-
 mu (k ceně), řídit se něčím, dle
 něčeho; —и́мость upotřebitelnost,
 vztažnost.

примѣр-еніе, —иваніе *n.* přiměření (šatu k tělu); *př.* pozemku; —ить, —ивать, примѣрять přiměřiti (kus pozemku někomu); 2. *př.* šat k tělu; —но *adv.* přiměřeně; 2. přibližně, asi; —ный přiměřený; 2. vzorný, příkladný; примѣръ, а příklad; на *пр.* на příklad, ku příkladu; не въ *п.* другімъ výjimečně, ne druhým na příklad.

примѣсѣть přimísiti *v.* примѣшивать. примѣсь, и *f.*, примѣсь, а příměs, příměsek.

примѣт-а *f.* příměta, příznak, známka; —ить spozorovati *v.* примѣчать; —ливый pozorný; -ость -ost; —но *adv.* patrně, zřejmě; —ный patrný, zřejmý.

примѣч-аніе *n.* pozorování; pozornost; 2. poznamenání, poznámka, doložení; —ательный pamětihodný, pozoruhodný; -ость -ost; —ать pozorovati; *п.* за кѣмъ pozorovati někoho.

при-мѣшать, —мѣшивать přimíchati, přiměšovati; *п.ся* *př.* se; —мѣть *v.* приминать.

принад-лежать комú náležeti někomu; *п.* къ чемú náležeti *n.* přináležeti k něčemu; —лѣжность náležitost; 2. příslušenství; со всѣми -тѣми se vším příslušenstvím.

прина-рядить okrášliti, vystrojiti, přistrojiti; *п.ся* . . . se; —ряженіе *n.* okrášlení, vystrojení, přistrojení; —сúпиться, —хмúриться zaškarediti se, zamračiti se.

при-нево́литъ přinutiti, donutiti (proti vůli); —несть, —несть přinesti; —низать, —низывать k něčemu ještě navlíknouti (na šňůru); —никать, —никнуть sehnouti se, ohnouti se.

приним-атель přijemce, přijímající; —ательница přijimatelka; —ать, принять (примú) přijímati, přijmouti

(přijíti); *п.ся* *př.* se; *п.ся* за что (за дѣло, за rabóty) ujmouti se něčeho (nějaké záležitosti); *п.ся* ujmouti se (o rostlinách).

при-ногóтка *f.* chrustavečka (Presl), nehtovec *Paronychia* (rstl.); —норóвить, —норóвливать přispůsobiti, přidělati; *п.ся* къ чемú, къ комú přispůsobiti se k něčemu, k někomu (k jeho mravům); vpraviti se do něčeho; —норóвка *f.*, —норóвлénіе *n.* přispůsobení; —норóвчивый povolný (ve své povaze); kdo umí lehce jinému vyhověti.

привос-итель, я přinašeč; —ительница přinašečka; —ить přináseti *v.* принести; 2. všecky šaty obnositi.

при-но́сная, ой *f.* přijímací síň pro děti v ústavě nalezců; —но́сный přinešený; —но́сь, а přinešení, přínos; 2. dar; —но́шеніе *n.* přinešení, přinášení; —нудить, —нуждátъ přinutiti; *п.ся* *př.* se; —нуждénіе *n.* přinucení; —нуждénный přinucený; -ость -ost.

принцетáль princovina Princmetall; -ловый *adj.*

принцъ, а princ; принцесса *f.* princezna, princeska.

при-нѣтіе *n.* přijmutí, přijetí; —нѣть (примú) přijmouti *v.* принимать; —падátъ, —пáсть (къ чемú, къ комú) padnouti k něčemu, připadnouti; *п.* къ ногámъ padnouti k nohám někomu; *п.* на грудь матери padnouti matce na prsa; 2. у него —пáла охóта къ игрѣ přišla mu chuť ke hře; 3. онъ частенько —падáетъ on často postonává, churaví; —падátъ на ногу napadávati na nohu t. kulhati; —падénіе *n.* připadnutí; —пáдокъ, дка případ nemoci, zachvat nemoci; лихорáдочный *п.* zachvat zimnice, nával zimničný;

2. п. padoucnice, padoucí nemoc; *adj.* —пáдочный; —пáивять, —пáять přiletovati; —пáивать, —пойть přijeti někomu, častovati někoho pítím; —пáйка *f.* přiletování; —пáлѣть, —пáлѣть spáliti všecko dříví; 2. vystřeliti všecken prach; 3. připáliti (vlas); —пáмятовать připamatovati *v.* припомнѣть; —пáрить, —пáривать připariti, teplý obkladek přiložiti; —пáрка *f.* připarek, teplý obkladek; дать кому —пáрку dáti komu výprask, vymrskati někomu; —пáсать, —пáсти что-либо opatrovati; udělati zásobu, zásobiti se; opatřiti se něčím; —пáсѣніе *n.* opatření něčím; —пáсный zásobný *v.* запасный; —пáсь, а zásoba; съѣстные —пáсы potraviny, zásoby v potravě, špiže; строевые —пáсы zásoby stavební, stavivo; —пáхать, —пáхивать přiorati, přiorávati; 2. všecko rozorati; —пáхиваніе *n.* přiorávání; —пáшка, припашь, и *f.* přiorávka; —пáять *v.* припáивать; —пѣка *f.* připal (na pečivu); 2. výsluní; съ бóку п. рáтѣ kolo u vozu *t.* zbytečná osoba; —пекáльный připalovací; —пѣщипцы kadeřidlo, želízko kadeřnické; —пекáніе *n.* připalování vlasů, kadeření; —пекáть, —пѣчь připáliti (pečivo); 2. připáliti vlasu а je kadeřiti; сóлнце —пекáетъ slunce připaluje, pálí; —пѣкъ, а výřeček na váze (při pečivu); —печáтатъ, —печáтывать přitisknouti; п.ся рѣ. se; —печáтка *f.* со přitištěno; —пѣчекъ, чка předpecí (srovn. опѣчекъ); —пивáть poríjeti (zvolna) *v.* припíть; п.ся, —пíться přepíti se něčeho; это вино мнѣ —пíлось toho vína jsem se přepil (*t.* zošklivilo se mi); —півчивый protivný, odporný v chuti; —пилѣть, —пíливать připilovati;

všecko pilou rozřezati; —пирáть, —перѣть přivřítí dveře; —писáть, —пíсывать připsati; —пíска *f.* připsání; 2. přípisek; 3. zápis knihovní, vklad, připsání; —писнóй, ая, ое připsaný.

припись, и *f. v.* припíска.

при-пихáть, —пíхивать, —пихнúть přistrčiti; п.ся рѣ. se; —плáвить, —плáвливать připlaviti (дříví); 2. přitaviti kov; —плáвка *f.*, —плáвъ, а připlavení; 2. přitavení.

приплавь, и *f.* (star.) náplav.

при-плáта *f.* příplata; příplatek; —плáтитъ, —плáчивать připlatiti, připláцeti; п.ся рѣ. se; —плестí, —плетáть připlesti, připlétati; *zapl.*; п.ся рѣ. se; *vplesti se do něčeho*; —плóдный příplodný, к плоду *n.* k chovu ustanovený; —плóдъ, а příchov, příchovek, příplod (o dobytku); —плóдитъ, —плóжать připloditi, přichovati (dobytka); —плотítъ, —плóчивать spojití (prkna), sdlabati; —плóть, а, —плóчение, —плóчиваніе *n.* spojení, sdlabání; —плýтіе, —плывáніе *n.* připnutí; —плýть, —плывáть připlouti; п. къ бѣрегу рѣ. ke břehu; —плóснутый носъ připlesklý nos; —плóснуть, —плóщивать připlestiti, splestiti; —плясáть, —плясывать dle hudby (podle noty) tancovati; —плáска *f.*, —плáсываніе *n.* tancování podle noty; —поднимáть, —подымáть, —поднѣть nadzdvihnouti (šaty), trochu vyhnouti, podkasati; pozdvihnouti (hlavu); povyhnouti (oponu atd.); výše vystavěti (vyhnati) dům; п.ся pozdvihnouti se; —поднѣтіе *n.* pozdvihnutí; nadzdv.; —пóй, а со přiletováno, přiletování; —ползáть, —пáлзывать, —ползтí, —пóлзть přilezti, připlaziti se; —полнѣніе, —полни-

ваніе, —пóлнка *f.* připlnění, doplnění (nároje v nádobě); —пóлнить, —полнѣть připlniti, doplniti (sud); —пóлокъ, лка polička u zdi; 2. výlet, prkýnko před okýnkem v holubníku; —поминáніе *n.* připomínání; —поминáтельный připomínací; —поминáть кому-либо что, о чемъ připomínati; —пóмнить, —помнѣнуть připomenouti; я ёто тебѣ —пóмню já ti to připomenu, já ti to nezapomenu; —пóмнение *n.* připomenutí něčeho; —пóрка *f.* příporka, malá podpěra; —пóрный podpěrací; -ая рабóта tuhá práce; namahavá pr.; —порошѣть poprášiti; —пóръ, а, —пóрка *f.* podpírání; 2. podpěra; рабóтать въ —пóръ namahavě pracovati; —пáва *f.* příprava jídel kořením; přísada koření; —пáвить, —пáвливать, —пáвлять připraviti (jídla); —пáвáдить odbyti; —пáсѣть, —пáшивать připsati, ještě si vyprositi; п.ся doprošovati se; —пáсѣ, а просба за přídavek; —пáгáть, —пáгивать přiskákati, přihopcovati; —пáгнѣть přiskočiti; —пáскивать, —пáснуть postříkati; 2. zpráskati někoho; —пáгáть, —пáчь připřáhnouti; —пáдáть, —пáсть připřísti; 2. všecko sepřísti; —пáжка *f.* připřežení koně; —пáжная лóшадь připřažený kůň.

припáжъ, и *f.* postraňky připřaženého koně.

при-пáтáть, —пáтáвать poschovati (všecko), uschovati; —пáгáть, —пáгивать, —пáгнѣть postrašiti (všecky); —пáгнѣть когó-либо strachu někomu nahnati; —пáдрить, —пáдривать trochu napudrovati; —пáскáть, —пáстѣть připustiti někam; 2. připouštěti o dobytku; п. къ себѣ; п. жеребцá къ кобѣлѣ; 3. п. nasaditi neb

přiložiti pijavku k tělu; —пáскнóй жеребецъ připustný hřebec.

припáскъ, а припáстění.

при-пáтáть, —пáтáвать připlesti, přimotati; smotati, zamotati; п.ся připlesti se, přimotati se; —пáхáть, —пáхнѣть trochu opuchnouti, oteci, naběhnouti; —пáхлýй trochu opuchlý; —пáщáть *v.* припáскáть; —пáщěníе *n.* připuštění; —пáщеникъ, а společník obchodní Asocié; —пáжить, —пáживать зарáдь zaráziti roubík do nabitého děla; —пáвáніе *n.* přizpěvování, průvod zpěvný *Accompagnement*; —пáвáть, —пáть přizpěvovati, zpěvem provázeti; жить —пáвáючи жíti vesele, ž. v hojnosti; —пáвка *f.*, —пáвъ, а přípěvek (verš z žalmu, jenž se připojuje na konci písně); —пáтитъ, —пáчивать přistrčiti, přišoupnouti; —пáвнěníе, —пáвнивание *n.* přirovnání, přirovnávání; 2. narovnání (smír); —пáвнѣть, —пáвнивать, —пáвнѣть přirovnati, -ávati; srovnávati; п.ся . . . se; —пáстáніе *n.* přirůstání; —пáстáть přirůstati; —пáстѣй přirůsti; —пáстѣть, —пáщáть přirostiti (učiniti, aby něco přirostlo); přimnožiti; —пáщěníе *n.* přirostění, přimnožení; —пáвáть всеcko potrhati; —пáвновáть къ кому býti řevniv, řevniti na koho.

прирóд-а *f.* příroda; zákony —ы zákony přírody; слáбый отъ —ы slabý od narození; глухóй отъ —ы hluchý od narození; отдáть долгъ —ѣ spláti svůj přirozený dluh (t. umříti); —ный přirodní; 2. přirozený, vrozený, od narození; п. Нѣмецъ роженý Němec.

при-рóслýй přirostlý; —рóстáть, —рóстѣй, —рóсть *v.* прирáстáть, —рáстѣй; —рóстѣть *v.* прирáстѣть; —рóстокъ, тка, *dem.* —рóсточекъ, чка přirostek;

п. кѣсти прѣrostek, nāsadec; —рѣсть, а прѣrost; —рѣчный (star.) uřknutý; —рѣщать *v.* приращать; —рубать, —рубѣть vŕecko porubati, zrubati; 2. прѣroubiti, na dřevěnou budovu přistavěti; —рубѣжный pohraničný; —рубѣ f., —рублѣnie, —рублѣnie *n.* porubání; —рубѣный (star.) přistavěný (прѣrouběný); —рубѣ, а прѣstavek dřevěný (прѣrub); —румѣнить, —румѣнивать nalíciti (lícídem); п.ся п. se.

прѣрѣз-аніе, —рѣзаніе *n.*, —ка *f.* прѣrězání (zámku ke dveřím); 2. прѣrězání; —ать, —ывать прѣrězati, —ávati; 2. прѣ vyřezávání přidati; прѣměřiti kus země.

прѣрѣчный прѣ řece položený.

при-рядѣть přistrojiti; —садѣть, —сѣживать přisaditi, přisázeti (rostlin); 2. п. за рѣботу přidržeti ku práci, přinutiti ku práci; —сѣлѣть, —сѣлѣть sádlem namazati (vlasy); 2. —сѣлѣть přisolovati *v.* присолѣть; —сѣлѣть, —сѣлѣть (за сѣна богѣтую невѣсту) namluviti (synovi bohatou nevěstu); п.ся кѣ кому (женѣхъ —ывается кѣ дѣчери Н.) namlouvatí si; —сѣлѣть, —сѣлѣть přihvizdovati; —сѣлѣnie *n.* přisvojení; —сѣлѣтель přisvojitel, uchvatitel *Usurpator*; —сѣлѣница *f.* —ка; —сѣлѣть, —сѣлѣть, —сѣлѣть (себѣ что) přisvojiti sobě něco; п.ся кѣ роднѣ přičítati se k rodině (k příbuzenstvu); —сѣлѣть, —сѣлѣть смеѣе zvyknouti; —сѣлокъ, лѣка прѣselek, malá vesnička; *adj.* —сѣлѣный.

присѣмъ (при семъ) прѣ tom.

при-сказѣть, —сказѣвать doložiti (k řeči předešlé); —сказка *f.* přídavek k pohádce; —скакѣть přijeti na koni, přicválati, přiklusati na koni; 2. прѣ-

skákati; —скакѣть *v.* прискакѣть; —скакѣть přiskakovati; —скакѣ, а skok, přiskok.

прискѣрѣ-іе *n.* žal, hoře, zármutek —но *adv.* žalostně, teskně, smutně; —ный žalostný, teskný, smutný.

при-скакѣть přiskočiti; —скакѣ f. přiskočení, posk.; въ —скакѣ skočmo; —скакѣть, —скакѣть nudití někoho, mrzeti někoho, dlouhou chvíli komu dělati; это мнѣ —скакѣло to mne omrzelo; жизнь емѣ —скакѣла život ho omrzelo; —скакѣть, —скакѣть *v.* подсл...; —скакѣ f., —скакѣ *n.* přísloví *v.* приговѣрка; —скакѣnie *n.* podepření; —скакѣть, —скакѣть, —скакѣть (кѣ стѣнѣ) podepříti (o zeď), postaviti (ke zdi); п. пѣчку zasloučiti pec (aby horko příliš nesálalo); —скакѣ f. podepření; —скакѣный podpěrací; —ня ѣкна okna přední; —скакѣ f. obsluha, posl., přisluha; 2. čelěd' *n.* čeládka k posluze, chasa; —скакѣвание *n.* posluhování; —скакѣвать у когѣ-либѣ posluhovati někomu; п.ся кѣ кому sloužbami svými se někomu lichotiti; —скакѣный úslužný; —остъ -ost; —скакѣ, а sloužbičkář; pochlebník; —скакѣ f.; —скакѣть, —скакѣть poslouchati, naslouchati; п.ся кѣ чѣмѣ slyšením něčemu zvyknouti; naslouchati (lékařsky); —скакѣвание *n.* naslouchání lékařské (po oklepání nemocného) *Auscultation*; —скакѣть за чѣмѣ dohlížeti k něčemu, pozorovati; п. когѣ мѣти někoho k tomu, aby díváním se přiučil; п.ся кѣ чѣмѣ okoukati se; —скакѣный skrotlý; —скакѣть skrotnouti; umírniti se; —скакѣ, а dohlížitel; dozorce; —скакѣ f. dohlížitelka; dozorkyně; —скакѣ,

a dohled, dozor; —сниться zdáti se ve snu, sníti se; ему —снилось jemu se zdálo.

присно *adv.* (crk.) věčně.

присно-благословенный věčně blahoslavený; —блаженный věčně blažený; —дѣва *f.* svatá Panna (P. Maria); —памятный věčně pamětný; —сущие *n.* věčné bytí; —сущный věčně bytný, věčný.

присный (crk.) věčný; 2. skutečný, pravdivý, přesný.

присовокуп-ить, —лять připojiti; dodat; —лєние *n.* připojení; dodání.

при-совывать, —сунуть к . . . přisunouti, přistrčiti; п.ся к . . . přisunouti se; опřiti se; —совѣтовать poraditi někomu.

присоедин-єние *n.* připojení, sloučení; —итель připojitel; —ительный připojovací, slučovací; —ить, —ять spojiti; sloučiti; п.ся к . . . připojiti se k . . . , přidati se k . . .

при-солєние *n.* přisolení; —солить přisoliti; —сопъ, а (star.) přisypání; 2. *v.* приспа; —сосать, —сасывать přissati, přisucati; п.ся př. se; —сѣдиться к кому-либо vedle někoho se usaditi (jako soused); 2. приколѣбати se k někomu (zdlouhavě jíti); —сѣхлый přischlý; —сѣхнуть přischnouti *v.* присыхать.

приспа *f.*, приспъ, а (star.) násep, násyp, přisep.

при-спѣчить кого do nesnází (do bryndy) koho přivesti; —спосѣбить, —способлять к чему přispůsobiti k něčemu; п.ся př. se; —спосѣблєние *n.* přispůsobení; —спѣвать, —спѣть přispěti, přispěchati, někam pospěšiti; přiblížiti se.

п испѣш-ная *f.* pekárna na koláčky, paštiky atd.; —никъ, а пекарь pochoutek, koláčkař, koláčník, pašti-

карь; —ница *f.* kolačkařka, koláčnice, paštikářka; —ничать paštikářiti; —ничество paštikářství, koláčnictví.

при-срѣчить, —срѣчивать lhůtu určití, rok položití (sročiti strany); —ставаніе *n.* přistávání (ke břehu); —ставать, —стать к чему zůstatí na něčem vězeti; п. кь бєрегы přistáti ke břehu (s lodí); оспа —стала кь нему nakazil se od neštovic; п. кь кому přijíti komu na kůži, někoho do úzkých vehnati; п. кь кому дорогою cestou se k někomu přidati, přidružiti se; п. у когѣ зůstatí u někoho (na bytu); п. кь кому slušeti někomu (o oděvu); эта шляпка кь ней очень —стала ten klobouček jí velmi sluší; 2. п. ustáti, unaviti se, uondati se; —ставить, —ставлять, —ставливать (кь чему) přistaviti (k čemu, ke zdi); 2. п. ustanoviti někoho někam (za hlídače); —ставка *f.* přistavění; 2. nástavek (u kabátu); —ставникъ, а hlídač; —ставной, ая, ѡе nastavený. приставъ, а hlídač, strážník; 2. dozorce (nad jistou částí města atd.); 3. (star.) kdo obsílal před soud (staroč. komorník).

пристал-ецъ, льца (star.) kdo v cizím místě na nějaký čas se zdržel (пřichozi); —ый (присталый) ustalý, unavený; 2. přichozi.

присталън-о *adv.* bedlivě, pozorně; п. смотрѣть; -ость bedlivost; pozornost; —ый bedlivý, pozorný (upnutý, napnutý při pozorování).

при-станище *n.* útočiště; 2. přistaviště; —станіе *n.* přistání; —станный смотритель приставні доhlížitel, hlídač. пристанодержатель přechovavač (zlodějů atd.); —ница přechovavačka; —ство přechovavačství.

пристань, и *f.* přístav; náplavka (u břehu); 2. útočiště, útulek, skrýše zlodějů.

при-стегать, —стегивать, —стегнуть přistehnouti; 2. připřáhnouti (koně); *п.ся* připřáhnouti se; —стойность přistojnost, slušnost; —стойный přistojný, slušný; —страстие *н.* (къ чему) náruživost k něčemu, vášeň; —страстка *f.* pohružka; —страстный (*adv.* -но) stranný, strannický, předpojatý; —стращать, —страстить (къ игрѣ) náruživým učiniti, rozvášniti; *п.ся* náruživě se oddati něčemu; —страшивать, —страстить кого (наказаниемъ) strachu komu nahnati (něčím, trestem atd.); —строй, *я* *v.* устройство; —строивать, —строить přistavěti; 2. na místo nějaké připraviti; 3. (star.) přistrojiti, přichystati; —стройка *f.* přístavek; —струнить, —струнивать кого přísně naložiti s někým; dotírati, dolehati, nalehati na někoho; —стрѣлить, —стрѣливать zastřeliti; —стрѣлять postříleti všecky; —стряпать, —стряпывать přivařiti; —ступание *н.* přistoupení; —ступать, —ступитъ přistoupeni; *п.* къ чему př. k něčemu, počítati něco, dáti se do něčeho; *п.* къ кому př. k někomu, dotírati na někoho; —ступность přístupnost; —ступный přístupný; 2. -ная лестница řebřík k útoku; —ступокъ, *пка, dem.* —ступочекъ, чка stupátko (u vozu), stupník.

приступъ, *а* (къ чему) přístup, počátek, vstup; къ нему приступу нѣтъ není k němu přístupu; 2. *п.* útok (nepřátelský); идти на *п.* útokem hnáti; брать -омъ bráti útokem (pevnost).

при-стыдить, —стыжать zahanbiti někoho; *п.ся* *z.* se; —стыжение *н.* za-

hanbení; —стѣние *н.*, —стѣнокъ, *нка*, —стѣнь, *а* přístěnek; игра въ —стѣнь sekaná *t.* hra (kde se odráží peníz o zeď); —стяжка *f.* kůň vedlejší, poboční; 2. připřáhnutí koně vedlejšího; 3. postráňky koně vedlejšího; —стяжнóй; -ая лошадь kůň vedlejší *v.* пристяжка.

пристяжь, и *f.* připřež, záпřež.

при-судитель kdo někomu něco přisoudil; —судить, —сужать, —суждаты přisouditi někomu něco; *пř.* кому, aby . . . ; —суждение *н.* přisouzení; —суживать přisuzovati; —сунуть přisunouti.

присутств-енный soudní; *п.* день soudní den; *п.* столъ stůl zasedací, *st.* rokovací; -ое мѣсто soudní úřad; —ие *н.* přítomnost; 2. sezení, zasedání soudní; 3. soudní síň, zasedací *н.* rokovací síň; *п.* дýха přítomnost ducha; —ование *н.* přítomnost; —овывать býti při něčem, přítomen býti; *п.* на экзаменѣ býti na zkoušce, při zkoušce; *п.* въ сенатѣ zasedati v senátě; —ующий přítomný; *п.* *т.* přisedící, přisední (soudní).

при-сучить, —сучивать sesoukati, přisoukati; —сучивание *н.*, —сучка *f.* přisoukání; —сушение, —сушивание *н.* přesušení; —сушить, —сушивать přesušiti, příliš usuši i; —сущие *н.* (crk.) přítomnost; —сущий, *ая, ее* (crk.) přítomný; —сылание *н.* posílání; —сылать posílati; —слать poslati; —сылка *f.* posílka, (posílání; co bylo posláno); —сылникъ, *а* (star.) poslaná *н.* vyslaná osoba; —сылный посланý, zaslaný; -ые товары zaslané zboží; —сыпание *н.* přisypání; —сыпане *н.* přisypání; —сыпать přisypati (*p.* písku do vápna), zasypati (*z.* ránu práškem); —сыпка *f.* přisypání; 2. co přisypáno, při-

сýпка; 3. sypání, zasypání, prášek zasypací (na zpružené děti); —сыпной, ая, ое, —сыпочный sypací; п. порошокъ *v.* присыпка 3); —сыхание *n.* přisychání; —сыхать přisychati; —сохнуть přischnouti; —сѣвать, —сѣять přisíti, přisívati; п.ся *př.* se; —сѣдanie *n.* přisedání (na bobek), skrčení-se; —сѣдать, —сѣсть (*fut.* —сяду) přisedati, přisednouti (na bobek); skrčiti se; —сядьте на минуточку přisedněte na minutku; —сѣчь rozsekati všecko; п. огня rozkřesati oheň; въ одинъ —сѣсть (*m.*) na jedno posezení.

присяга *f.* přísaha; п. на вѣрность *př.* na věrnost, *př.* věrnosti; увѣрять подъ присягою ujišťovati pod přísahou.

присяг-ание *n.* přísahání; —ать, —нуть přísahati (п. на подданство, п. на вѣрность).

присядка *f.* přisednutí na bobek a vyskočení (*v.* rus. národním tanci), skrčka.

присяж-никъ, а (*star.*) přísežník; porotce; —нический přísežnický; —ничество hodnost přísežného; —ный přísežný (pod přísahou); п. *m.* přížný, porotník, porotce; судъ —ныхъ soud přísežných, *s.* porotní.

при-таение *n.* přitajení, utajení; —тайть, —таивать přitajiti, utajiti, zatajiti; п. дыхание zatajiti dech; п.ся скрыти se, ukryti se; —такивать, —такнуть potakovati, přisvědčiti; —талкивать, —тантывать *v.* притолкать, притоптать; —таскать přitahati (мноho); —таскивать přitahovati; —тащить přitáhnouti; —тачать, —тачивать přistepovati; přist hovati; —тачка *f.* přistepování; —творение *n.* přivření, zavření (dveří); —творить, —творять přivřítí (dveře); п.ся

пřivřítí se; 2. п.ся přetvařovati se; п.ся больнымъ stavěti se nemocným; п.ся нѣмымъ stavěti se němým.

притвор-ный přetvářený; —ство přetváření, přetvářka; —ствовать přetvařovati se; —чивый přetvářivý; —ость -ost; —щикъ, а přetvářilec; —щица *f.*; притворъ, а předchrámí (u kostela); 2. předstřešek, loubí; 3. křídlo dveří; polovice okenice; оконный п. okenice.

при-теkanie *n.* přitékání; —текать přitékati; —течь přiteci; —течать přitesati; —тѣсывать přitesávati.

притынь, а místo kde je postavena stráž (пřítýň); *adv.* притынный.

при-тирание *n.*, —тирка *f.* natírání, mazání; —тирание *n.* líčidlo; —тирательный natírací; —тирать, —тереть (*fut.* —трý) přitíratí, vtíratí do něčeho, natíratí, mazati; п. лице líčiti tváře; п.ся líčiti se; —тискать, —тискивать, —тиснуть přitisknouti; п.ся *př.* se.

притискъ, а насадка, žert. pekařova duše (kde dva bochníčky chleba se slepily).

при-ткать, —ткнуть *v.* притыкать; —токъ, а приток řeku; —толкать, —толкнуть přiraziti; п.ся *př.* se.

притолока *f.* nadedveří, podvoje, stropina u dveří.

притолочь roztlouci všecko.

притомъ *adv.* při tom.

притонъ, а útočiště, skryš; п. разбойниковъ skryš loupežnická, peleš lotrovská.

при-топнуть zadupnouti nohou; —топывать podupávati (chvílemi); —топтать rozšlapati, přišlapati, rozdupati; —торговать, —торговывать что podati na něco (*p.* cenu na zboží); о купѣ se smluviti *n.* shodnouti; п.ся къ чему поптáвати se po ceně věci.

притор-ность odporlost v chuti;
—ный odporný v chuti; nechutný.
при-торочить zalemovati, olemovati;
—точить přisoustružiti.

приточ-никъ písař podobenství; —ный
adj. v podobenství líčený, alegorický.
при-трава *f.* vnada; —травить, —трав-
ливать vpaditi, vнадou vábiti; 2. spásti
(louku); 3. štváním vyhubiti (zvěř);
—тронуть, —трогивать (pánu) ohle-
dati ránu, dotknouti se; п.ся do-
tknouti se; —трусить, —трушивать
přitrousiti, přisypati; —тулиться
přituliti se (ke zdi), skryti se; —ту-
манить mlhou zakryti; zatemniti;
п.ся mlhou se zakryti *n.* zahaliti;
zatemniti se, zakaliti se; —тупить,
—туплять přitupiti, otupiti; п.ся přitupiti se, otupiti se; —тупление *n.*
přitupení, otupení.

притча *f.* podobenství; průpověď.

притык-ание *n.* přišpendlení; 2. за-
срані; *усп.*; —ать, приткнуть, при-
тыкивать přišpendliti, zastrčiti hřebík do zdi; —ать, притыкать заспати, *успати.*

притѣсн-ение *n.* stísnění; 2. přitištění,
přitlačení; —итель utlačovatel; —
тельница utlačovatelka; —ительный
utlačovací, stěsňovací; —ить, —ять
stísniti, utlačovati; potlačovati; 2.
přitisknouti, přitlačit.

притяг-ательный přitahovací, přitaž-
ливý; -ая síla přitažlivá síla, přitaž-
livost; —ать, притягивать přitahovati;
притянуть přitahnouti.

притяж-ание *n.* přivlastnění; —атель
přivlastňovatel; —ательный přivlast-
ňovací; -ое имя jmeno přivlastňo-
vací; -ое мѣстоимѣние místojmeno
пř. *Pronomen possessivum*; —ать
vytěžiti; —ение *n.* přitažení.

при-тязание *n.* pohledávání, právo k
pohledávání; —тязать pohledávati

něčeho; přisvojovati si něco; —хва-
лить, —хваливать pochvalovati; —хва-
рывать, —хворнуть postonávati, chu-
ravěti; —хващать, —хващать přil-
hati, přidati lži k něčemu, přitla-
chati; —хватить, —хватывать po-
padnouti, chytiti; выпұжчити se;
плоды —хватило морозомъ ovoce na-
mrzlo, ovoce je chyceno mrazem.

прихвостень, тня; п. настоящий chodí
za ním jako ocásek.

при-хлебатель, я pochlebník; —хле-
бательница pochlebnice; —хлебка *f.*
chlemtání; 2. бречка (rozteklé jídlo);
—хлебнуть, —хлебывать chlemtati,
chleptati, srkati; —хлещуть, —хлѣ-
стывать popošlehávati, popošlehnouti;
2. všecky zmrskati, sešlehati; 3. при-
разити (na př. ke břehu) (o vlnách
vodních); —хлопнуть, —хлопывать
přiraziti (dveře, okno, víko); 2. при-
скріпнути, uskріпнути.

приходить, прийти (придти) přijíti; п.
во что přijíti k něčemu, do něčeho;
наконецъ онъ пришёлъ konečně při-
šel; прихóдятъ празники přicházejí
svátky, blíží se svátky; это мнѣ на
мысль не приходило to mi ani na
mysl nepřišlo; ключъ не приходится
къ замку klíč nehodí se k zámku;
это придётся тебѣ слишкомъ to ti
přijde draho; ему пришлось ѣхать
ночью přišlo mu jeti v noci; при-
хóдящій ученикъ přichozí žák *Ex-
ternus.*

при-хóдный со se týká příjmův; -ая
книга kniha příjmů, k. důchodů;
—ходорасхóдная книга kniha příjmů
a výdajů; —ходорасхóдчикъ, а ро-
кладník, kasír; —хóдскій farní; -ая
цѣрковь farní kostel; -ое училище
farní škola; п. священникъ farář;
—хóдь, а příchod; 2. příjem; за-
писывать въ п. zapsati do příjmu;

3. fara, farní osada; —хожанинъ, а osadník farní; —хожанка *f.* osadnice farní; —хожденіе *n.* přícházení; —хожій, ая, ее přichozí; -ая *f.* (*subst.*) předsín, čekárna; —хóливать, —хóлить nastrojiti, vyfintiti; п.ся . . . se.

прихот-ливость vrtkavost, rozmarnost; 2. baživost, chtivost; rozkošemilovnost; —ливыи vrtkavý, rozmarný; 2. baživý, chtivý, rozkošemilovný; —никъ, а choutkář, rozmařilec (bažihuba *m.*); —ница *f.*; —ничать choutkám svým hověti; прихоть, и choutka; chtič, baživost.

при-хóхлиться, —хóхливаться přičesati si vlasy nad čelem, nakučeriti se, zakudrnatiti si vlasy; —храбриться odvahu si dodati; —храмывать pokulhávati; —храпывать, —храпнуть pochrapovati, trochu chrápati; —цвѣтникъ, а, —цвѣтниковый листокъ listen (Presl) *Bractea*; —цѣление, —цѣливание *n.* míření, cílení; —цѣливательный клинъ klín měřicí (u děla); —цѣлить, —цѣливать (ружьё), п.ся (во что) mířiti, cílit; —цѣль, а míření, cílení; 2. cíl; *adj.* —цѣльный; —цѣнивать, —цѣнить vyceniti; п.ся къ чему ptáti se po ceně; —цѣпка *f.*, —цѣнивание *n.* vycenění; —цѣпнѣть, —цѣплять къ чему přivěsiti; п.ся за что zavěsiti se na něco, zachytiti se o něco (šatem o hřebík); —цѣпка *f.* zavěšení; 2. úponka, ručička (při rostlinách otáčivých); —цѣпочка *f.* přívěsek; —чáлить, —чáливать přivázati, uvázati (člun na břehu); —чáль, а lapák, vazák, provaz k uvazování lodí; 2. lapač (kůl, k němuž přivazují lodí); —чáльное *n.* náplavné *n.*; —чáстенъ, тна zpěv mezi přijímáním (v kostele); —чáстѣть, —чáщать когó-либо, п. кого Святýchъ Тáинъ podávati něko-

mu večeri Páně; п.ся Святýchъ Тáинъ přijímati (večeri Páně).

причáст-іе *n.* přijímání (večeře Páně); итѣ къ —ію jíti ku přijímání; 2. п. (*gram.*) přičestí *Participium*; —никъ, а kdo jde k přijímání; 2. (*crk.*) účastník; —ница *f.*; —ность чему účastnost, účastenství; —ный чему účasten, účastný.

причащѣніе *n.* (п. когó-либо Святýchъ Тáинъ) podávání večeře Páně; 2. п. přijímání *v.* přičastie.

причѣмъ *adv.* při čemž, mimo to.

при-чернѣть, —чѣрнить počerniti; —чернѣніе *n.*; —чѣрнь, и přičernalost; съ—чѣрню přičernale; —чесаніе *n.* přičesání; —чесать, —чѣсывать přičesati, přičesávati; п.ся př. se; —чѣска *f.* přičeska *Coiffure*.

причетникъ (причетникъ) služebník církevní, člen přičtu; *adj.* -нический; причетъ, чта přičet, sbor kněžský některého kostela.

причин-а *f.* příčina; безъ -ы bez příčiny; быть -ою чему býti příčinou něčeho; 2. п. nehoda; —ный příčinný.

причин-ѣніе *n.* přičinění; způsobení; —йтѣль původce; —йтѣ, —ятъ přičiniti, způsobiti.

при-числѣніе *n.* připočtení; —чѣснить, —числѣть připočísti, připočítati; —читаніе, —чтѣніе *n.* přičítání; připočítání; —читать, —чѣсть, —чѣты-вать přičísti, přičítati, připočítati; 2. přikládati někomu něco.

причтъ, а *v.* причетъ.

причѣд-иться zdáti se někomu (v myšlenkách); —ливість podivnost; podivínství; —ливый podivný, podivínský; —никъ, а podivín (divous); —ница *f.* podivínka; —ничать podivínsky si počínati; —ы, ѣ *pl. f.* podivínské kousky, podivínství.

при-чѣять, —чѣивать звѣря vystopo-

vati, vyslíditi zvíře; —шелецъ, льца, —шлѣцъ, а, —шѣльникъ, а *příšlec*, *příchozí*, *cizinec*; —шепѣливать *pošilávati*; *pošeptávati*; —шѣствие *n. příchod*; —шибать, —шибѣть *porouchati ranou*; 2. *doraziti někoho*, *dobiti*; —шивать *přišívati*; —шѣть *přišiti*; —шѣвка *f. přišívka*, *přišiti*; —шивной, ая, ѳе *přišitý*.

пришлый *příšlý*.

при-шпѣлить, —шпѣливать *přišpendliti*; —шпѣрить, —шпѣривать *ostruhami popohnati*, *pobodnouti koně ostruhou*; —шѣчивать *žertovati trochu*; —щелкнѣть, —щѣлкивать *pomlaskávati*; *luskati (prstoma)*; 2. *přiskřípnouti*; —щѣмѣть, —щѣмлять, —щѣмливать *přiskřípnouti*; —щѣмленіе *n. přiskřípnutí*.

пришѣр-а *m. et f. mžoural, -ka*; —ѣніе, —иваніе *n. mžourání*; —ить, —ивать *mžourati*, *přimhuřovati oči*; *přišurь*, и *f. mžourání*; смотрѣть *přišурью hleděti mžouravě*.

приѣмка *f. přijmutí něčeho*, *přijem*.

приѣм-лемость *vnímavost*; 2. *připustitelnost*; —лемый *vnímavý*; 2. *připustitelný*; —никъ, а *nádržka vývěvy Recipient*; 2. *přijímač*; —ница *přijímačka*.

приѣм-ный *přijímací*; *p. otec mistr noviců*; —ная матъ *matka novicek*; —ная заля *přijímací síň*; —щикъ *přijímač*; —щица *přijímačka*; *приѣмъ*, а *přijem*; *p. денегъ př. peněz*; *p. гостей přijímání hostí*; *p. лѣкарства vzetí n. přijímání léku*; за одѣнь *p. na jedno vzetí, na jedenkrát, na jednou*; *приѣмышъ*, а *přisvojenče*, *přisvojené dítě*; *adoptované d. [mavý. přijímчивый vlídný, hostinský*; 2. *vní-прииск-аніе n. nalezení*; —атель *nálezce*; —ательница *f. nálezkyně*, *vy-nálezkyne*; —ать, *приискивать najiti, nalezi, vynalezi (n. př. zlatonosné*

doly); *vyhledati*; *приискъ*, а *nález, věc nalezená*; 2. *báně n. důl (na zlato, stříbro atd.)*.

при-обрѣсть, —обрѣтать *что-либо dosáhnouti něčeho, nabyti něčeho, získati něco*; *такým образомъ онъ ничего не —обрѣтѣтъ takovým způsobem on nic nedosáhne*; —обрѣтаніе, —обрѣтеніе *n. dosažení něčeho, nabytí, získání Acquisitio*; —обрѣтатель *nabyvatel*; —ница *f. -ka*.

при-обучить v. приучить; —общать, —общѣть *připojiti, přidati (přivělití)*; *p. святыхъ Таинъ v. причащать*; *p. ся къ кому připojiti se k někomu, přidati se k někomu*; —общеніе *n. připojení, přidání (přivělení)*; *v. причащеніе*; —обыкать, —обыкнуть *къ чему přivykati k něčemu v. привыкать*; —обыклость *zvyklost*; —обыклый *zvyklý, přivyklý*; —одѣваніе *n. přiodívání*; —одѣвать *přiodívati*; —одѣть *přiodíti*; *p. ся př. se*; —окѣтать, —окѣтывать *v. окѣтати*; —орать *přiorati*; *p. ся př. se*.

приоръ, а *převor Prior*.

при-осаниться vážnou tvář na se přijmouti; —остановѣть, —останавливать *zadržeti, zastaviti*; *p. ся zastaviti se*; —остановка *f.*, —остановленіе *n. zastavení*; *zadržení, obmeškání*; —острѣть *přiostriti*; —осѣненіе, —осѣнить *v. осѣненіе, осѣнить*; —осѣненный *zastíněný*; *p. славою slávou ozářený*; —отѣнить *v. осѣнить*; —охѣтить, —охѣчивать *кого-либо къ чему chuti někomu dodati k něčemu, povzbuditi, pobídnouti*; *p. ся къ чему chuť dostati*; —убрать, —убирать *odkliditi, skliditi*.

приготов-ительный přípravovací; —леніе *n. připravení, přihotovení*; —лѣть, *приготовѣть přihotoviti, připraviti*. *приударить hodně udeřiti, uhoditi*;

дождь приудáрилъ (udeřil dešť) začalo hodně pršet.

при́йка *f.* (star.) přivábení (přivyknutí).

при-укáтать, —укáтывать přirovnati; —укрásить, —украшáть pookrásľiti; —укрáшение *n.* pookrásľení; —умно-жáть, —умно́жить přimnožiti, poroz-množiti; п.ся р. se; —умóлкнуть na chvíli umlknouti, pomlčeti; —унýть zarmoutiti se; —унýлый zarmoucený; —уподóбить, —уподоблáть připo-dobniti; —уподоблénie *n.* připodob-nění; —урóчить, —урóчивать къ чемý vyšetřiti něco (příčinu něčeho), ustanoviti něco; rostliny udomác-niti, k podnebí přivyknouti; п. къ врémени čas určiti *n.* ustanoviti; —урóчка *f.* ustanovení (letopočtu); —усвóбить, —усвоýть prisvojiti; —у-сугубíть, —усугублáть zmnohoná-sobiti; —утихáть, —ути́хнутъ stich-nouti, utichnouti; —учáть, —учítъ, —úчивать къ чемý přiučiti k něče-mu, ke zvyku přivesti; п.ся приучiti se; —учénie *n.*, —úчка *f.* přiučení; —ѣсть, —ѣдáть snísti; п.ся přejísti se, znechutiti se (o jídlech); ёто кúшанье —ѣлось емý to jídlo se mu přejedlo; —ѣдчивый přejídavý; —ѣздъ, а при́езд; —ѣжáть, —ѣхать přijeti; (п. въ гóродъ); онъ —ѣхалъ на свóйхъ на двóйхъ (žert.) přijel na svých; —ѣжйй, ая, ее kdo přijel; п. (*subst.*) přichozí.

приютíть когó pohostiti někoho, dáti někomu přístřeší; п.ся najiti přístřeší. приютъ, а přístřeší; útočiště; дѣтскйй п. opatrovna malých dítek; *adj.* приютный. [znivý.

при́знь, и *f.* přízeň; при́зненный při-приятель, я přítel; п. мой! příteli můj; přítelinku! —ница *f.* přítelkyně; —скйй (*adv.* -ски) přátelský; —ство (*crk.*) přátelství.

при́ятие *n.* přijetí, přijmutí *v.* přijatie. при́ят-но *adv.* příjemně; —ность (—ство *n.*) příjemnost; —ный (п. комý) při-jemný (někomu); —ствовать přízniv býti, přátі někomu.

при́ять *v.* přijímatъ.

про *praep.* pro; (místo předložky для:) здѣсь всякъ живѣтъ про себя zde každý žije pro sebe; про до-мáшнйй обихóдъ pro domácí potřebu; про глухáго двухъ обѣденъ не поýтъ pro hluchého kněz dvakrát nekáže (dvakrát mši nezpívá); 2. (místo předložky o:) онъ про Васъ ничегó не говорíлъ он о Vás nic nemluvil; про негó идýтъ худše слýхи; про- *v* složeninách pro-

проáхать provzdychati.

прóба *f.* zkouška, průba; монѣтная п. průba mince; п. zkouška divadelní.

пробáвиться, пробавлáться чѣмъ pro-tlouci se životem, spokojiti se čím.

пробив-áльникъ, а, —áльня *f.* průražec, vytloukačka (v peci tavířské); —áние *n.* probíjení, protloukání; —áть, пробíть probiti, probíjeti, prorážeti, protloukati; п. стѣну prostříleti zeď (hradbu); п. дорóгу raziti cestu; дождь пробивáетъ dešť proniká; часы ужé пробíлы hodiny už odbily, odtloukly; скóлько пробíло? kolik odbilo? п.ся probiti se, protlouci se; кóе какъ п.ся nějak se protlouci (t. bídně žíti).

проби́вка *f.* *v.* probívání.

проби́рáть, пробрáть probíрати, pro-brati; п. разсáду probíрати sazenice; п. вóлосы на головѣ pr. vlasy na hlavě, rozdělovati vlasy, rozčesávati vl.; п.ся probrati se (množstvím lidu, lesem).

проби́р-еръ, а, —щикъ průbíř (něm. Probírer); —ный zkoušecí, zkusný;

п. ка́мень průbířský kámen; -ное искусство průbířství.

прóбка *f.* zátka (korková) (něm. *Pfropfen*); korek; *adj.* пробковый, пробочный; пробковое дерево, дубъ пробковый korkové dřevo, korkodub, dub plut (Presl) *Quercus suber*.

пробко-кислый korkokyselý; — рѣзный ножъ нůž na řezání korku, korkorez.

проблѣма *f.* záhada, záhadná úloha *Problem*; проблематическій problematický, záhadný.

проблѣскивать probleskovati; пробле-снуть problesknouti; проблескъ, а problesknutí; průblesk.

проблудить, проблуждаты problouditi. пробникъ, а chladoměr (u mydlářů).

прóбный zkoušený, průbovaný; 2. на vzor, vzorný; -ая мѣря vzorná míra; п. листь vývěsek, arch vývěšný.

прóбов-аніе *n.* průbování, zkoušení; —ать průbovati, zkoušeti.

пробод-аніе *n.* probodání; —ать, про-бости, пробóсть probodati, probosti; —éние *n.* probodení (chir.) *Punctura*; —никъ kostivrt, lebovrt *Perforatorium*; *Trepan*.

про-бóй, я petlice *n.* skoba železná na zavírání dveří (místo zámku); 2. veliký hřeb s úškem; итѣ на п. proraziti sobě cestu násilím; —бóи-на proražené místo v železe, ve zdi, v korábě; 2. jamka udělaná do země něčím ostrým; —бóйникъ, а průbojník (k dělání děr do železa), probiják, proražec; 2. šparák (na čištění děl); —бóйный probijecí, pro-ražecí; -ая дорога vyježděná cesta; —бóйчикъ, а *v.* пробóй.

про-болтáть, —бáлтывать (что-либо чѣмъ) promíchatí, zamíchatí něco něčím; 2. prožvatlati, využv., pro-tlachati, vytl.; п.ся по úлицамъ цѣ-лый день potloukati se po ulicích

celý den; пробóлтаннýй; —бóрка *f.* probírka, probraní; —бормотáть za-umlati, zabručeti; —бороздѣть, —борáзживать probrázditi; —боро-нить, —борáнивать, —бороновáть branami provláčeti; —боронѣннýй; —бóрщикъ, а proběrač; —бóръ, а probírání; 2. cestička (na hlavě mezi vlasy); —бостѣ probodnouti.

прóбоч-никъ, а vrtadlo, vývrtka (na zátky korkové); —нýй korkový.

про-брѣть, —бривáть proholiti (na některých místech); —бросáть, —брá-сывать prohazovati, —брóсить pro-hoditi; —брюжáть (что́ то про себя) zabručeti něco pro sebe; —будѣть, —буждáть probuditi, probouzeti; п.ся pr. se; —бúдъ, а, —буждѣние *n.* pro-буzení; спать весь день безъ —бúду spáti celý den bez probuzení; —бу-рáвить, —бурáвливать, —бурáть, —бú-ривать provrtati nebozezem; —бýтиe *n.* pobytí někde; —бýть (цѣлýй годъ за граніцею) pobyti (celý rok za hranicí); —бѣгáние *n.* proběhání; —бѣгáть, —бѣжáть proběhnouti, pro-bíhati; —бѣгáть (весь день) probě-hati celý den; —бѣлѣть, —бѣлывать vyběliti, probíliti; —бѣлка *f.* vybí-lení; 2. bílení; —бѣль, а bílé neb prázdne místo v rukopisu neb v knize; 2. prázdne listy na proložení v knize; 3. (v knihtisk.) čtverek *Qua-drat*; —вáлина, *dem.* —вáлинка *f.* místo provalené; 2. výmol, rokle; —валѣть, —вáливать provaliti, pro-hoditi; п.ся provaliti se; куда онъ —валѣлся? kam se poděl? kam se zpropadl? провалѣсь! klid se! (—вá-леннýй, —валѣннýй); —вáль, а pro-валенина, průval; п. землѣ sesutí země; п. тебá возъмѣ! čert tě vem! (jdi na kolo!) —вáльнýй nudný; k

nevystání (člověk); —валѣть prová-
leti; п.ся prováleti se, vyváleti se.
прованское масло olej provanský
(provenský).

про-ведѣніе *n.* provedení; —везѣніе
n. provezení; —везті, —вѣзть pro-
vezti; п.ся provezti se; *v.* провозить;
—вернѣть, —вертѣть, —вѣртывать,
—вѣрчивать provrtati; п.ся pr. se;
(—вѣртанный, —вѣрченный); —вѣртка
f. provrtání; 2. vrták, vrtáček, vr-
tadlo, vrtátko; —вѣртываніе, —вѣр-
чиваніе *n.* provrtávání; —верчѣ-
ніе *n.* provrtání; —веселѣться chvíli
se veseliti, proveseliti se; —весті,
—вѣсть provesti; п. время въ прѣ-
здности, въ бездѣліи strávití čas v
zahálce; п. весь день за работою
strávití celý den při práci; егѡ не
скѡро —ведѣшь jeho tak brzo ne-
navedeš (nenapálíš); —вѣдець, дца
(crk.) prorok, vidoucí; —вѣдѣніе *n.*
prozřetelnost (božská); —вѣдѣть
(-вѣжу, -вѣдишь) napřed viděti, před-
vídati.

провѣзія *f.* provise.

провѣзоръ, а provisor (v lékárně).

провинѣться, провинѣться въ чемъ,
пѣредъ кѣмъ proviniti se v čem,
před někým. [vati.

провинѣть, провинчивать prošroubo-
провинц-іаль, а obyvateľ provincie;
—альный provinciální; провинція *f.*
provincie. [nesti.

провирѣть, проврѣть lživou pověst roz-
провисѣть chvíli viseti.

провіантъ, а potrava, špiže, proviant;
adj. провіантскій; -ая *f. subst.* po-
travní komise; провіантмейстеръ, а
správce potravní (Proviantmeister).

провод-ѣть provoditi, vuprovoditi ně-
koho *v.* провести; —нікъ, а prů-
vodce; п. теплоты (fys.) vodič tepla;
п. электричества vodič elektřiny;

—ница *f.* průvodyně; *adj.* —ничій,
ья, ѣе průvodčí.

про-вѡдка *f. v.* провѡдъ; —водно́й,
а́я, о́е, —вѡдный, ая, ое odváděcí;
п. ровъ odv. příkop, stoka.

прѡводный, прѡводочный průvodní, -ný.
про-вѡдчикъ, а průvodce; 2. podvod-
ník; —вѡдчица *f.* průvodyně; 2.
podvodnice; —вѡдъ, а odvádění *n.*
svádění (vody); 2. průvod vězňů,
Transport; 3. provedení.

прѡводы и. провѡды, овъ *pl. m.* pro-
vázení, vuprovázení někoho (na ce-
stě atd.); 2. podvod, navádění někoho.
провожа-ніе *n.* provázení; —а́тый,
аго *m.* průvodčí; —а́ть provázeti
někoho *v.* проводить; п.ся pr. se.

провоз-вѣстѣтель, —вѣстникъ, а, —гла-
сникъ předpovídatel, věstec; —вѣ-
стѣтельница, —вѣстница *f.* předpo-
vídatelka, věstkyně; —вѣстѣть, —вѣ-
щѣть předpovídati, věštiti; 2. п.,
—гласѣть, —гласѣть prohlásiti, roz-
hlásiti; —вѣстѣ, —вѣщѣніе *n.* před-
povídání, věštění; —гласѣніе *n.* pro-
hlášení, proklamace.

про-возѣть, —везті, —вѣзть provezti;
та́йно п. товары тайнѣ pr. zboží;
—возѣться съ кѣмъ, съ чѣмъ utahati
se, uondati se s někým; —вѡзка *f.* pro-
vezení; dovoz; —вѡзный dovozný,
průvozný; -ья дѣньги dovozné, -ѣго
n.; —вѡзъ, а прѣвѣжені, dovežení,
dovoz Transport; плѣта за п. do-
vozné.

прѡволока, *dem.* прѡволочка *f.* drát;
adj. прѡволочный.

про-волѡчка *f.* průtah, prodlení, od-
klad; —волѡчь, —волѡкивать pro-
vleci, protáhnouti; —волѡчѣть pro-
tahovati něco, odkládati; —вонѡ́ый
zasmrádlý, zapáchlý; —вонѡ́ть za-
smrádnouti.

провѡр-ѣть spěchati s něčím, pospí-

šiti si; —но *adv.* rychle, spěšně, čerstvě; —ность rychlost, spěšnost, čerstvost; —ный rychlý, spěšný, čerstvý; —нѣ! čerstvěji, rychleji! honem! —ство *n. v.* проворность.

про-ворѡжить, —ворѡживать нѣкакý čas čarovati, předpovídati; 2. pro-čarovati (mnoho času, mnoho peněz); —вѣвать, —вѣять provívati (obilí); —вѣдать, —вѣдывать о чѣмъ doptati se, doptávati se čeho, po čem; vyzvídati; *n.* когѡ-либо navštívit; —вѣрить, —вѣрять skoumati *n.* o-hledávati pravost něčeho; —вѣрка, повѣрка *f.* prohlídka, přehlídka, revise, kontrola; —вѣситъ, —вѣшивать (рѣбу) něco pověsiti a sušiti (na př. ryby); 2. provážiti (na váze ztratiti); *n. ся* při váze chybiti (*n. ся* однимъ фунтомъ); —вѣсный *v.* provětrí sušený; —вѣстникъ, а (*crk.*) zvěstovatel, kazatel; —вѣсь, а со prováženo na váze; —вѣтрить, —вѣтривать provětriti, provětrati; —вѣщать, —вѣщавать zvěstovati, předpovídati; —вѣять *v.* провѣвать; —вѣлить, —вѣливать (рѣбу) na slunci usušiti (ryby); —галина protalinka, průžer, (ve sněhu, v ledě); —горать *v.* прогарать; —гаръ, а, —гарина *f.* propálené místo; —гладить, —глаживать chvíli hladiti, prohladiti chvíli nějakou; —глазѣть pročuměti, prolekovati; —глотать prohlodati; —глотитъ, —глатывать polknouti, pohliti; —глочение *n.* pohlcení; —глядывать, —глянуть prohlédnouti, prokouknouti, objeviti se (o slunci, o měsíci); 2. —глядывать, —глядѣть prohlédnouti, *n.* přehlédnouti někomu něco (nepozorovati); *n.* на что chvíli na něco pokukovati; —гнание *n.* prohnání, vyhnání; —гнать prohnati, vyhnati *v.* прогонѣть; —гнить,

—гнивать prohníti; —гнивать, —гни-влять rozhněvati; *n. ся* rozhněvati se; не —гнивайтесь nehněvejte se! —говоритъ vysloviti; —говаривать vyslovovati; *n.* по цѣлымъ часамъ mluvit po celé hodiny; *n. ся* prořeknouti se, podřeknouti se (chybiti v řeči); —голодать chvíli hladověti; *n. ся* hladověti, býti hladovým; —гонитель, я zahaněč; —гонительница *f.* zahaněčka.

прогон-ка *f.* přehánění (kořalky); —ный скотъ skot (hovězí dobytek) na průhoně; *n.* лѣсъ plavené dříví, dříví na prameně; —ая дорога cesta *n.* dráha průhonná; —ья дѣньги *v.* прогоны; —щикъ, а (скотá) honák (dobytka); *n.* брѣвенныхъ плотѡвъ splavník, pltník.

про-гонъ, а průhon (dobytka); 2. plavení dříví; 3. otvor ve zdi (na kamna, na schody atd.); —гоны, овъ *pl. m.* průhony, peníze za poštovské koně; —гонѣть proháněti, zahaněti; 2. plaviti dříví po řece; —горать, —горѣть prohořeti; propáliti se; —горькость trpkost; —горькый trpký; —горькнуть ztrpčeti, trpknouti, prohořknouti; —горѣлый prohořelý; —горѣть *v.* прогарать; —гоститъ нѣкакý čas pohostinu býti u někoho.

программа *f.* program.

про-гребание *n.* prohrabání; —гребать, —гребти, —гребть prohrabati; 2. chvíli veslovati; *n. ся* prohrabati se; —грезитъ (всю ночь) problouzniti celou noc.

прогрессия *f.* progrese, posloupnost (math.).

про-грызатъ, —грызть prohryzti; —гүливать, —гүлать prochoditi (čas); 2. promarniti, promariti; prunedbati; *n. ся* procházeti se, projíti se; —гүлка *f.* procházka; —гүль, а prome-

škání; prunedbání; —гýльный pro-meškaný, prunedbaný.

продав-ание *n.* prodávání; —ать pro-dávati; продать (*praes.* продаю, *fut.* продамъ) prodati; —ецъ, вца pro-davač; —ица *f.* prodavačka.

продавить, продавливать promačkatí, protlačiti.

продаж-а *f.* prodej; *n.* съ молотка dra-žba, prodej dražebný; —ность pro-dajnosť; —ный prodajný.

про-даты prodati *v.* продавать; —дви-гаты, —двинуть prostrčiti; 2. prostrčiti; —двигивать prostrkovati; —дѣр-гание *n.* propleti; —дѣргать propleti (*rostliny*), protrhati, -ávati; —дѣр-нуть, —дѣргивать protáhnouti (šňůru skrz kolečko); *n.* ся protáhnouti se; —держаты, —дѣрживать zadržeti ně-co (po nějaký čas); 2. předržeti (pří-liš dlouho); —дѣржка *f.*, —дѣржание *n.* zadržetí; —дѣрзостный, —дѣрзый, —дѣрзкий drzý, opovážlivý; —дѣр-зость drzost, opovážlivost; —дирá-вить proděraviti, děr nadělati; —ди-раты *v.* подраты; —дирить, —дирять, —дырять provrtati, díru do něčeho udělati; *n.* ся proděravěti.

продлительн-о *adv.* dlouho (o trvání); —ость trvalost; —ый trvalý, co dlouho trvá; продлѣть prodloužiti; (*n.* жизнь); *n.* ся *pr.* se.

продовольств-енный zásobný, zásobo-vací; —ья издѣржки zásobné (*n.*) pro vojsko; —ие *n.*, —ование (вóй-ска провиáнтomъ) zásobení, zásobo-vání vojska, opatřování vojska po-travou atd.; —оваты (вóйско прови-áнтomъ) zásobiti (vojsko potravou); *n.* ся *z.* se.

про-долбѣть, —дóблывать prodlabati; —дóблѣние *n.* prodlabání; —долго-вато *adv.* podlouhle; —долговатость podlouhlost; —долговатый podlouhlý.

продолж-атель pokračovatel; —ать, —ить что-либо prodloužiti něco (*n.* желѣзную дорогу; *n.* черту; *n.* при-вилегію); 2. *n.* pokračovati v něčem; —ай! pokračuj! jen dále! *n.* ся prodloužiti se, prodlužovati se; prostí-rati se, rozkládati se; —ѣние *n.* prodloužení; 2. pokračování (*n.* статьи); въ *n.* времени během času, mezitím; въ *n.* пяти лѣтъ během pěti let, v pěti letech; —ительный (*adv.* -но) dlouho trvající, trvalý; -ость *f.*

про-дóльно *adv.* na dél, napodél; —дóльный podélný; —дорóжить vy-žlabiti, vydrážkovati; —дрáние *n.* prodrání, protrhání; —драты, —ди-раты prodrati; protrhati; —дрематы prodřímati; —дувание *n.* prodouvání, profoukání; —дуваты, —дуть pro-douvati, profoukati; 2. čistiti zlato; —дúвка *f.* čištění zlata; —дувной, áя, óе profukovací; *n.* столъ dmu-chavka; 2. *n.* čištěný (zlato); 3. pro-hnaný, drbaný, fikaný (*t.* chytrý); *n.* páreň prohnaná kopa, ferina.

продúктъ, а plodina, produkt.

про-дúмать chvíli mysliti; —дуть *v.* продуваты.

прóдухъ, а (star.) průduch.

про-дúшина *f.* průdušina, průduch; 2. okenice v ledě, prohlubeň; —ды-рить, —дырять proděraviti, díry u-dělati; —дышаты několikrát oddech-nouti; —дѣвание *n.* prodívání; —дѣ-ваты prodívati; —дѣты prodíti; *n.* нитку сквозь игóльное úшко prodíti nitku skrz úško u jehly; —дѣланіе *n.* prodělání; —дѣлаты, —дѣлывать prodělati (*n.* въ кóмнатѣ окно; *n.* дверь въ стѣнѣ); 2. *n.* крупú kru-picí opíchatí, opichovati; —дѣлка *f.* prodělání něčeho; 2. otvor, díra; 3. úskok, obmysl; —дѣль, а otvor.

проѣктъ, а návrh, rozvrh, projekt;
adj. проѣктный.

про-ѣмный průchozí; —ѣмъ, а díra
naskrz jdoucí; 2. výkrojek u ruká-
vu; —ѣрзать prošoustati šaty; —жа-
рить, —жаривать propecí, pro sma-
žití; п. дровá zuhliti, na uhlí vy-
páliti (dříví); п.ся propecí se, pro
smažití se; —жать (—жмý), —жи-
мать promačkatí; proždímatí; —жать
(—жнý), —жинать prožítí, prožínati;
—ждать nějaký čas čekati, přečkatí;
—жевать, —жёвывать prožvýkatí,
přežvýkatí.

прожект-ѣръ, а návrhovač *Projektneur*;
—ировать projektovati.

прожелть, и nažloutlá barva, žluta-
vosť; съ прожелтью nažloutle.

про-жечь, —жигать prožící, propáliti;
п.ся pr. se; —жжѣние *n.* propálení;
—живаніе *n.* přebývání (v jistém
místě); видъ на п. list přebytný, o-
bytný, l. přebývací; —живать, —жить
přebývati někde; —жить до ста лѣтъ
žíti do sta let; онъ весь вѣкъ свой
—жилъ здѣсь on celý svůj život pro-
žil zde; лѣтомъ это семейство —жи-
ваетъ въ деревнѣ v letě ta rodina
přebývá ve vesnici.

прожиг-альникъ, а, —альный пруть
žehadlo, propalovadlo; —альный,
—ательный propalovací, žehací;
—аніе *n.* propalování; —ать propa-
lovati, prožíhati *v.* прожечь.

про-жилина *f.*, —жилокъ, лка žíla (v
perostech); съ жилками žilovatý;
прожилъ, и žilka, vlákno (*n.* př. v
kaviáru).

про-жимать *v.* прожать; —житіе, —житье
n., —житокъ, тка, прожить, и *f.* vý-
živa; —житокъ jmění, majetek; —жора
f. propálenina, prožženina; —жогъ,
а vypalovadlo; — жора *m. et f.* žrout,
nedosyta, obžerník, hltoň; 2. п., ак-

кúла žraloch *Squalus*; —жорли-
вость, —жорство žravosť; —жорли-
вый žravý; —жрать (всѣ свой деньги)
prožrati (všecky své peníze); —жуж-
жать úши кому-либо nabzučeti ně-
komu plné uši, nahučeti komu do uší.

проза *f.* prosa.

прозабѣтиться starati se nějaký čas.
прозаикъ, а prosaík; прозаическій
prosaický.

про-закладывать, —закладывать pro-
sázeti, sázením п. zakládáním se
ztratiti; —званіе *n.* název, nazvání,
příjmí; —звенѣть zavzačeti; (коло-
кольчикъ —звенѣлъ вдалí).

прозвище *n.* název, názevsko, příjmí.

прозвонить chvíli zníti; 2. vyzvoniti
všecko (*t.* využvatlati).

прозекторъ, а prosektor.

про-зимовать prozimovati, přezimo-
vati; —зирать, —зрѣть prozíratí,
prohlednouti; 2. předvídati; —зна-
меновать *v.* предзн. . . .

прозопопѣя *f.* zosobení, zosobování
Prosopopoeia.

про-зорливость bystrosť ducha, ostro-
vtipnosť; —зорливый ostrovtipný,
bystroduchý, bystrého ducha; —зра-
чность průzračnost, průhlednost;
—зрачный průzračný, průhledný;
—зрѣние *n.* prozření, prohlednutí;
—зубривать ostríti pilu, vysekávati
zuby u pily; —зывать, —звать ro-
jmenovati, nazvati; —зѣвать pro-
meškati (pravý čas); —зябѣемое, аго
n. rostlina, vyrostlina; *pl.* —зябѣе-
мья rostliny, rostlinstvo; царство —зя-
бѣемыхъ říše rostlinstva; —зябаніе
n. vzrůst, rost, rostění; —зябать,
—зѣбнуть růsti, vyrůstati, zrůstati,
klíčiti se, pučeti; 2. rostiti; —зя-
бѣние *n.* klíčení, pučení; 2. ro-
stlina, bylina; —играніе *n.* pro-
hrání; —играть prohrati; (*pr.* peníze

pr. celou noc); —игрывать *prohrávati*.

проигрышъ, а *prohra*, *ztráta* ve hře; *adj.* проигрышный.

пройдѣха *m. et f.* *prohnaná* liška, *kopa*, *drbaný* *n.* *fikaný* člověk.

произ-ведѣніе *n.* *výrobek*, *plod*; *n.* искусства, художественное *n.* *výrobek* *umělecký*; естественныя —ведѣнія *plody* nebo *n.* *plodiny* *přírodní*; 2. *n.* *povýšení* (*v* *důstojenství*); 3. *odvozování*, *vyvozování* (*slov*); 4. (*math.*) *součin*, *znásobenina*, *Produkt*; —вести, —вѣсть *vyrabiti*, *vyvésti* *v.* производить; —водитель *výrobce*, *výrobník*, *vyrábitel*; *n.* постройки *podnikatel* *stavby*; —водительница *vyrábitelka*, *výrobnice*; —водительный *výrobný*, *plodný*; -ость -ost; —водить, —вѣсти *vyráběti*, *vyrabiti*; 2. *povýšiti*; *n.* въ полковники *povýšiti* на *plukovníka*; 3. *odvozovati*, *vyvozovati* *slova*; 4. *n.* дѣло въ судѣ *říditi* věc u *soudu*; *n.* тяжёлое дѣло *vésti* *soudní* *n.* *právní* *rozepři*; *n.* смотрѣ войскѣмъ *míti* *přehlídku* nad *vojskem*; *n.* торговлю *provozovati* *obchod*; —водный *odvozený* (*o* *slovích*); -ое исчисленіе *počet* *odvozovací*; —водство *odvozování* (*slov*); *n.* слѣдствія *vyšetřování* (*soudní*); *n.* дѣла въ судѣ *řízení* věci před *soudem*, u *soudu*; *n.* тяжёлаго дѣла *vedení* *rozepře* *soudní* *n.* *právní*; *n.* торговли *provozování* *obchodu*; горное *n.* *provozování* *hornictví*, *těžení* *hornické*, *dolování*, *dělání* *hor*; *n.* въ чинѣ *povýšení* на *důstojnost*, *p.* *v* *důstojenství* *Avancement*; —волѣніе *n.* *ráčení*; —волительный *nenucený*, *dobrovolný*; —волишь, —волять *ráčiti*; —воль, а *libovůle*; на *n.* вѣтровъ *v* *šanc* *větrům*, на *zvůli* *větrů*; —вольно *adv.*

libovolně; —вольность *libovolnost*; —вольный *libovolný*; —несѣніе *n.* *vyslovení*; —нести, —нѣсть *vysloviti*; *n.* рѣчь *míti* *řeč*, *držeti* *řeč*; —носить *vyslovovati*; *n.* слова явственно *slova* *zřetelně* *n.* *jasně* *n.* *srozumitelně* *vyslovovati*; —ношеніе *n.* *vyslovování*; *výslovnost*.

произойти *v.* происходить.

произ-раждаемость *plodnost*, *síla* *rodící*; —раждать *roditi*; (земля —раждаетъ бѣліе); —растать, —расти *vyrůstati* ze *země*; —растѣніе *n.* *v.* *растѣніе*; —шѣствіе *n.* *příběh*, *udalost*; 2. *průběh* věci, *chod* věci.

пройма *f.* *otvor*; *průchod*; 2. *laloušek* u *ucha*; 3. *díрка* *v* *laloušku* u *šním* (на *náušnice*); 4. *rozparek*, *výkrojek*, *výstrižek* u *šatu*.

про-имать (уши) *propíchnouti* *uši*; —именованіе *n.* *pojmenování*; 2. *jmeno*, *název*; —именовать, —именовывать *pojmenovati*; *n.ся* *p. se*; —искать, —искивать *hledati*, *prohledávati* (*chvíli*); 2. *dělati* *pletichy*.

происки, овъ *pl. m.* *pletichy*, *úskoky*.

проис-текать, —течь *vytékat*, *vyteci*; 2. *vycházeti* z *něčeho*, *původ* *míti*; —теченіе *n.* *výtok*; —ходить, произойти *pocházeti*; *n.* отъ знаменитыхъ *předkův* *p.* *od* *znamenitých* *předkův*; это —ходить отъ простуды *to* *pochází* z *nastuzení*; —хожденіе *n.* *původ* (*pocházení*); отъ знатнаго -ія *znamenitého* *původu*, ze *znamenitého* *rodu*; —шѣствіе *n.* *v.* *произшѣствіе*.

пройти *projíti* *v.* проходить.

про-каженіе *n.* *nařízení*; *vyraženina* (на *těle*); —каженникъ, а, —каженный, аго *m.*, —каженъ, а, *kdo* *má* *vyraženinu*, *malomocný*.

проказ-а *f.* *oblitina*, *malomocnost* *Lepra* (*nemoc*); слоновая, арабская

п. slonovina arabská *Elephantiasis*; —ить, —ничать dováděti, nezbedné kousky vyváděti; —ливый nezbedný, svévolný; —никъ, а nezbeda; —ница *f.* nezbednice; —ы, овъ *pl. m.* nezbedné kousky.

про-калѣть, —калѣвать (желѣзо) roz-páliti; —калѣвание *n.* propichování; п. иглою (*chir.*) *pr.* jehlou; —калѣвать propichovati; —калѣкать pro-tlachati (*čas*); —капать, —капывать prokarati, prokarávati; —караулить, —карауливать *čas* nějaký stráž držeti; 2. přehlednouti, nedopatřiti; —катать, —катить, —катывать proházet; prováleti; 2. projezditi semotam; 3. platovati (*kovy*); —катка *f.* platování kovů; —катъ, а nájemné; отдать на п. půjčiti něco; брать, взять что на п. vypůjčiti se; —качать, —качивать chvíli houpati; —кашлать, —кашливать chvíli kašlati, prokašlati (*noc*); —квасить, —квашивать prokvasiti; —кидать, —кидывать proházet, proházovati; —кинуть prohoditi; 2. přehoditi, neprávě hoditi (*v kartách, v kuželkách*); п.ся přehoditi se; —кимень, мна verš ze žalmů, jenž se zpívá před čtením epištoly; —кипать, —кипеть provařiti se náležitě; —кипѣлый provařený; —кипятить nechati náležitě provařiti; —кисание *n.* prokysání; —кисать, —киснуть prokysati, zkysati.

прокисель, и *f.* nakyslost; пиво съ —ю pivo nakyslé.

про-кислый zkysalý, nakyslý; —кладина *f.* přídka (dřevěná); —кладка *f.* prokladka, proložka (co je proloženo); —кладной, ая, ое prokladací; —ая бумага papír prokladací; —кладывать, —класть, —ложить чѣмъ prokládati, proložiti (něčím); 2. pro-

počítati, přepočítati se; 3. raziti dráhu.

прокламация *f.* proklamace, svolání. про-клевать, —клѣвывать proklobati; —клѣннуть proklobnouti, proklinouti; п.ся *pr.* se; —клинаніе *n.* proklínání; —клинать proklínati; —клясть proklíti; п.ся *pr.* se; —клинить, —клинивать klínem proraziti; —кляtie *n.* prokletí; —клятый prokletý, proklatý; —ковать, —ковывать prokovati; překovati; chvíli kovati; —ковырять, —ковыривать probíрати; —козырять, —козыривать protrumfovati; —колотить, —колáчивать pro-raziti něco; 2. proklepati, vyklepati (*prach*); —колотъ, —калывать pro-píchnouti, prokláti; —колупать, —колупывать probrati, přebrati.

проконсуль, а prokonsul (*u Římanů*); *adj.* проконсульскій.

про-копать, —капывать prokopati; —копный prokopaný; —коптить, —капчивать prokoptiti; pro-uditi; —коптѣлый pro-uzený; —коптѣть pro-uditi se; —копчение *n.* pro-udění; —копъ, а průkor; —кормить, —кармливать vykrmiti; п.ся *pr.* se; —кормка *f.*, —кормление *n.* vykrmení; vyživení, výživa; —кормъ, а výživné (ného *n.*); —кочевать, —кочевывать prokočovati (*čas*); —красться, —крадываться prokrásti se; —крашивать natírati barvou; —крикивать, —кричать vykřikovati, pokřikovati; —крикнуть vykřiknouti, vzkřiknouti; —кудить (*prost.*) dokazovati, dováděti, vyváděti kousky všeliké; —кудливый (*prost.*) dovádivý.

прокура *f.* prokura, plnomocenství; прокурать, а ferina, chytrák.

про-курить, —куривать prokouřiti, prokaditi; 2. promarniti *n.* utratiti (*peníze*).

прокурор-скій *prokuratorský*; —ская *f. úřadovna prokuratorská*; —ство *prokuratorství*; —ша *f. žena prokuratorova*; прокуроръ, а *prokurator*, *zástupce státní n. soudní*; оберъ *n. vrchní prokurator*, *vrchní zástupce (státní)*.

про-кусать, —кусывать *prokousati*; —кусить *prokousnouti*; —кутить *(prost.) prokutiti*; *promrhati peníze*; —кушенный *prokousnutý*.

прокъ, а *úžitek*, *prospěch*; ити въ *n. úžitek* *nesti*, *prospěch přinášeti*, *přispívati*; ему ничто не идётъ въ *n. jemu nic neprospívá*; что въ этомъ проку? *jaký je z toho prospěch?* изъ этого проку не будетъ *z toho nebude nic kloudného*; заготовить въ *n. připraviti do zásoby*.

про-лагать *prokládati v.* прокладывать, проложить; —лаза *m. et f. chytrák, liška, ferina*; —лазить, —лазать, —лазничать *dolízáním něčí důvěry vyhledávati*; —лазь, а *prolízka*, *otvor ku prolezení*; —лакомить, —лакомливать *promlsati*; —ламывать *prolamovati v.* проломать; проломить; —лаять *proštěkati (celou noc)*; —лежащий *proleželý (zboží)*; —лежать *proležeti*; *n. бокá proležeti si boky*. пролежень, жия *m. proleželé místo (v nemoci)*, *proleženina*; 2. *práh podkrovní*.

про-летать *prolítati*; —летѣть *proletěti*; —лётка *f.*, —лётныя дрожки *drožka s postranními sedadly*; —лётный *proletavý, přeletavý*; —ья птицы *přeletaví ptáci*; —лётъ, а *prolet*, *průlet*, *proletění*; 2. *otvor jenž jde ve skrz na skrz*; на *n. ve skrz, na skrz*; —ливание *n. prolívání*; —ливать *prolívati*; —лить *proliti*; *n. кровь pr. krev*; *n. горькія слёзы prolévati hořké slzy*; *n. потъ pr. pot*

(t. namahati se); —ливной дождь *lijavec*; —ливъ, а *průliv (mořský)*; Гибралтарскій *n. průliv Gibraltarský*, *úžina Gibraltarská*; —літіе *n. proliti*; *n. крови pr. krve*; —ліяніе *n.*, —ліяти *v.* проливание, проливать; —ловить (всю ночь) *proloviti celou noc*.

про́логъ, а *prolog*, *proslov* (введение и. вступлѣніе въ дра́му, въ поѣ́му).

про-ло́гъ, а *úžlabí, úzké údolí*; —ложение *n. proložení*; —ложить *proložiti v.* прокладывать; —ломать *prolámati*; —ломить *prolomiti*; *přelomiti*; *rozlomiti*; —ломный *prolomný, průlomný*; —ломъ, а *průlom*; *Brèche*; идти на *n. prosekati se skrze nepřátele*; —лыгаться, —лгаться *prolhati se, vylhati se*; —лысина *f. slabá lysina*; —лѣзание *n. prolézání*; —лѣзать, —лѣзть *prolézati, prolezt*; —лѣниться *vylenošiti se*; —лѣска *f.*, —лѣсникъ *bazanka Mercurialis (rst.)*; —лѣсокъ, ска *v. просѣка*; —лѣтовать *leto někde strávit*; —лѣчить, —лѣчивать *nějaký čas léčiti*; —малчивать *v.* промолчать; —малывать *v. промолотъ*; —манить, —манивать *těšiti někoho něčím, odkazovati někoho k čemu*; —матывать *v.* промотать; —махивать, —махнуть *utratiti, promarniti*; —махнуться, —махиваться *minouti se čeho, chybiti, pochybiti*. про́махъ, а *chyba, pochybení, pokles*; дать *n. chybiti, chyby neb poklesku se dopustiti*; онъ не *n. on se nedá napáliti*.

про-ма́чивать, —мочить *promáčet*, *promočiti*; —машка *f. v. промахъ*; —медлѣніе *n. promeškání*; *obm.*; —мѣдлить, —мѣдливать *promeškati*, *obmeškati*.

промежду́, промѣ́жъ *praep. c. gen. mezi v. между* (вода́ прошла *n. до́сокъ*).

промеж-екъ, жка (star.), —ность *f.* п(anat.) mezera; prostřední část mezi něčím; —ный mezi něčím položený, mezitímný.

промежѹт-окъ, тка mezera (mezi věcí, mezi časem); въ этотъ п. mezitím, zatím; *adj.* —очный.

про-мелькѣть prokmitávat; —мелькнѹть prokmitnouti; —мерзѣть, —мерзнуть promrznouti; —мерзлый promrzlý; —месті, —мѣсть, —метѣть promesti (čas), chvíli nějakou mesti; 2. proházeti; —мѣтывать proházovati; —мечтѣть о чѣмъ problouzniti o něčem; —минѣть prominati; —мѣть (промнѹ) promnouti; —мінка *f.*, —мінъ, а promnutí; —мозглость zabřesklost; zamřelost; —мозглый zabřeskly; zamřelý; —мозгнуть zabřesknouti; zamřelým se státi; —мой, я, —моина *f.* výmol, zmola; —мойный vymletý (od vody); —ая рытвина *v.* промѣина; —мокѣть promokati; —мокнѹть promoknouti; —моклый promoklý; —молвить promluviti; —молви хотя словѣчко promluv aspoň slovíčko; —молвиться podřici se; острое словцо —молвилось не кстѣти nevčasné slovo se promluvalo; —молвка *f.* podřeknutí-se; —молиться chvíli se modliti; —молотѣть, —молѣчивать promlátiti; —молѣть, —мѣлывать promleti; —молчѣть о чѣмъ pomlčeti o něčem; —морѣть promoriti, vymořiti; —морѣзѣть, —морѣживать promraziti; —мотѣть, —мѣтывать promarniti, prohejřiti; —мочѣть, —мѣчивать promočiti, promáčeti; п.ся pr. se; —мутѣть, —мѹчивать proprati, proryžovati (pisek zlatonosný); —мѹчить chvíli mučiti п. trápit.

ромы, овъ *pl. m.* dírky do uší (pro náušnice).

про-мчѣться (мимо когѡ) proběhnouti rychle kolem někoho; —мшѣть стѣны procpati stěny mechem.

промыв-альный, —ательный promyvací, ryžovací; —альня *f.* promyvárna, ryžovna; —альщикъ, а (зѡлота) promyvač, ryžovník zlata; —аніе *n.* promývání, ryžování zlata; —ательное *n.* klystýr; —ѣть promývati; 2. propírati, ryžovati zlato; промыть promyti.

промывка *f.* promývka *v.* промываніе; *adj.* промывочный.

промыселъ, сла průmysl; звѣринный п., рыбный п. průmysl rybářský; rybářství; горный п. průmysl hornický, hornictví.

про-мысленный, —мыслѡвый průmyslný, průmyslový; —мыслѣтель дѣрце všeho dobra (Bůh); —мыслѣтельный о всеcko pečlivý; —мыслѣть *v.* промышлѣть.

промысль, а prozřetelnost božská.

про-мытарѣть, —мытарѣвать (всѣ свой дѣньги) promarniti, utratiti (všecky své peníze); —мѣтитъ (star.) dáti v nájem, pronajmouti; —мѣтіе *n.* promytí; —мѣть, а (star.) pokuta za neplacení mýta.

промышлен-икъ, —никъ, а průmyslník; *adj.* —ичій, ѣя, ѣе; —ность, —ость průmyslnost Industrie; —ный выдѣланý, získaný.

про-мышлѣнный průmyslný; —мышлѣть чѣмъ průmysl provozovati (průmyslničiti); п. рыбѡю rybařiti; п. о чѣмъ starati se o něco; —мѣна *f. v.* промѣнъ; —мѣниваніе *n.* vyměňování; —мѣнивать, —мѣнять на что vyměňovati za něco, proměňovati; п. дѣньги měniti peníze, proměňovati; п.ся proměňovati se; мы —мѣнялись лошадьми my jsme měnili koně, střídali jsme koně; —мѣнный směnný;

—мѣнная лавка směnárna; -ья дѣньги směnné, plat za proměnění peněz; —мѣшникъ, а penězoměnes; —мѣнь, а výměna, směna; 2. п., наддѣча въ —мѣнь příplatek za proměnění peněz; —мѣнять *v.* промѣнивать; —мѣрить, —мѣривать, —мѣрять proměřiti; —мѣръ а proměření; 2. proměrek; —мѣсѣть, —мѣшѣть, —мѣшивать promísiti, promíchati (těsto); —мѣшкать, —мѣшкивать protahovati něco; —мѣкнуть změkknouti; —мѣм-ить vykóktati něco; —мѣть (*fut.* промну́) promnouti *v.* проминать; —нашивать, —но́сѣть obnositi (šat); 2. prochoditi *n.* prošlapati (boty); —несѣние *n.* pronešení; —не́сти pronesti; *n.* слухъ (молву́) о чѣмъ roznesti pověst o něčem; егó —не́сло prorazilo ho to (t. dostal běhavku) *v.* проно́сѣть. проно́з-ѣть, —и́ть probodnouti, proklati koho, propíchnouti; *n.* ся *pr.* se; —ѣ́ние *n.* probodnutí, propíchnutí, proklání; —и́тельность pronikavost (tonu); —и́тельный pronikavý; *n.* крикъ pronikavý křik. про-но́изѣ́ние *n.* provlékání (perlí); —ни-зѣть, —ни́зывать provlékati (perle); *n.* жѣмчугомъ provléci *n.* prostrkati perlami; —ни́зка *f.* provlékání; 2. п., про́низь, и *f.* provrtaná perla, provrtaný kamének k navléknutí; —ни́каніе *n.* pronikání; —ни́кѣть, —ни́цѣть pronikati; —ни́кнѣть proniknouti; —ни́мѣть, —ни́ять (прои́мѣ) propíchnouti (laloušek ušní pro náušnice); 2. pronikati; морóзь —ни-мѣетъ mrazъ proniká; меня́ дро́жь —ни́мѣетъ mám mražení, mrazí mě; меня́ го́лодь —ни́мѣетъ mám hlad; 3. п. когó promrskati, zmrskati něko-ho; vyšlehati někomu; егó не прои́мѣшь jím nepohneš; —ни́цѣе́мость proniknutelnost; —ни́цѣ́ние *n.* pro-

nikání; —ни́цѣ́тельность pronikavost ducha, ostrovtip; —ни́цѣ́тельный pronikavý (duchem); ostrovtipný; *n.* взоръ pronikavý pohled; —но́сѣть pronášeti; егó —но́сѣть má průjem (běhavku) *v.* пронести; —но́сный počistivý, počíšťující, odvádívý; *n.* порошóкъ prášek počistivý; —но́сное *n.* lék *n.* prostředek počistivý; —но́сь, а pronešení, průnos; 2. silný proud vody (mezi kamením atd.), peřej; 3. rozšíření pověsti; не въ *n.* aby se to neproneslo, nerozneslo. проно́п-а *m. et f.* schytralec, vychytrálý ptáček; (žrt. kos); úskoč-ník, pletichář; —и́вать, проно́пнѣть (сквозь сѣ́ти) proklouznouti, prosmeknouti se; —и́ть, —и́ствовать úskoků hleděti; —ли́вый úskočný, schytrálý; -о́сть -ost; —и́чикъ, а *v.* проно́пѣра; —и́щица *f.* úskočnice; ple-tichářka. про-но́ухѣть, —но́ухивать prošňupati (v tabáku); 2. pročenichati, vyčeni-chati něco; —ни́ять *v.* проно́имѣть; —о́бразѣть, —о́бразѣть předzna-mena i. проо́бразов-ѣ́тель propravovatel (kdo přípravně vzdělává); —ѣ́тельный pro-pravný, přípravný, přípravně vzdě-lávající; —ѣ́ть, проо́бразовывать pro-praviti, přípravně vzdělati. про-о́бѣ́дѣть proobědvati (čas); —о́пѣть proorati; —о́хѣть provzdychati. пропагáнда *f.* propaganda. про-па́дѣть propadati, —пáсть propad-nouti; hynouti, ve zkázu upadati, v záhubu padati; *n.* изъ вѣ́ду, *n.* съ гла́зъ z očí zmizeti, z očí sejíti; онъ безъ вѣ́сти —пáль on se ztratil, že o něm není ani slechu; zmizel; онъ —пáль! on je ztracen! —пáжа *f.* věc ztracená; —пáзѣть žlabinu *n.* drážku udělati; —пáло́й ztracený;

на —палую аť je tak nebo tak, аť se to skončí jakkoliv; —пáрывать *v.* пропорóть; —пастной, ая, óe obtížný, nepohodlný.

пропасть, и *f.* propast; 2. ohromné množství.

про-пáсть *v.* пропадáть; —пахáть, —пáхивать proorati; —пáшка *f.* proorávka; —пáшникъ, а kopčák (pluh) Scarificator, Cultivator; —пáшій, ая, ee ztracený.

пропедэвтика *f.* propedeutika, pro-prava.

про-пекáть, —пéчь propeci; *п.ся пр. се;* —пивáть, —пíть (всѣ свой дэньги) propiti (všecky své peníze); *п.ся pitím o jmění se připraviti;* —пи-лíть, —пíливать propilovati (pilou *n.* pilníkem); —пинáть, —пáть (*fut.* —пнý) na způsob kříže přibiti; u-křížovati; —пировáть prohodovati (čas, peníze); —писáние *n.* připsání; 2. předepsání (léku); —писáть, —пí-сывать připsati, zapsati, vepsati (do protokolu atd.); 2. předepsati (lék); 3. při psaní vynechati; —пíска *f.* zápis, zapsání (do knihy); 3. vidi-mování cestovního listu; 3. vyne-chání něčeho při psaní; —писной, ая, óe vynechaný při zápisu; —ая бýква začáteční písmeno.

пропись, и předpis (ke psaní); напи-сáть прописью písmeny vypsati *n.* napsati.

про-питáние *n.* využívování, výživa; за-бóты о —питáнии себя starosti o svou výživu; —питáть, —пíтьывать živiti, využivovati; *п.ся živiti se;* vyu-ivovati se; —пíть propiti *v.* пропи-вáть; —пихáть, —пíхивать, —пих-нýть prostrčiti, protlačiti; *п.ся пр. се;* —пищáть propískati, chvíli pí-skati; —плáкать proplakati (čas); —плестí, —плетáть proplesti, pro-

plétati; —плясáть, —плáсывать pro-tancovati.

проповѣд-ание *n.* kázání; —атель ka-zatel; chvalořečník, vychvalovač; —ать, —ывать kázati; *п.* слово Го-спóдне kázati slovo boží; —никъ kazatel; zvěstovatel; —нический, ая, ое, —ничій, бя, ъе kazatelský; —ни-чество kazatelství; —ный, ая, ое, проповѣдной, ая, óе; —ая кнíга kniha kázání; проповѣдь, и *f.* kázání.

про-пóй, а; дэньги на *п.* peníze на propitnou; —пóйть, —пáивать дэньги utratiti peníze za nápoj; —пóйца *m.* kdo všecky peníze propije; —пол-зáть, —пáлзывать, —ползтí proleztí; —полоскáть, —полáскивать proplách-nouti; —полóть propleti; —порóть, —пáрывать propáрати; —порошíть proprášiti; —порхнýть proletěti.

пропорциональ-ность úměrnost, sou-měrnost; —ный úměrný, souměrný; пропóрция *f.* proporce, poměr, sou-měr, úměr.

про-постíться propostiti se; —потáть propotiti se; —прýгать proskákati (čas); —прýсть propřísti.

пропуск-áние *n.* propouštění; —áть, пропустíть propouštěti; promeškati příležitost; vynechati ve psaní; бумáга —áеть чернíла papír proráží, rije; пропустíть слухъ roznesti po-věst; —нóй, ая, óе propustný; *п.* видъ propustný lístek (pasírka); *п.* кáмень сáкаvý kámen, procezovací kámen; —ая бумáга рíжавý papír; пропóускъ, а propuštění; 2. vyne-chané místo (ve spise).

про-путешествовать procestovati, pro-jezditi (peníze); —пущéние *n.* pro-puštění; —пýжить, —пýживать pro-páliti (dělo); —пýнствовать pro-chlastati, propiti; —пѣвáть, —пѣть prozpívati (celý den); —пýtie *n.*

ukřižování *v. расп* . . . ; —работать, —работывать *propracovati* (čas); —разить, —ражать (star.) *proraziti*; —разсудить, —разсуждать (crk.) *napřed posouditi n. uvážiti*; —разуміе, —разуміе *n. předčasné porozumění, předvědění*; —рámка *f. (u košile) náramek*; —растать, —растать *prorůstati, prorůsti*; —растить, —рашать *ke vzrůstu přivesti*.

прорва *f. prorva, výmol, zmola*; 2. *v. прожора*.

про-рвать, —рывать *prorvati, protrhnouti*; *п. ся пр. se*; *protlouci se, prohibiti se (skrz nepřitele)*; —ревѣть *prořvati*; —рекать, —рицать, —речь, —реші *předpovídati, prorokovati*; —реченіе, —рицаніе *n. prorokování, předpovídání*; —ржать *proržati, prořehtati (chvíli)*; —рисовать, —рисовать *prokresliti, prorýsovati (skrz tenký papír proti světlu)*.

прорись, и *průrys*.

протиц-алище *n. věšebna, věšebnice (odpovědnice) Oraculum*; —аніе *n. prorokování*; —атель *prorok*; —ательница *prorokyně*; —ательный *prorecký (adv. -но prorocky)*; —ать *prorokovati*; *пророкъ, а prorok*.

проронить *nechati upadnouti, ztratiti*; 2. *nechati minouti*.

прорость, прорось, и *prorostlina, maso tukem prorostlé*.

пророч-ескій, ая, ое *prorocký*; —ество *prorocství*; —ественный *adj. prorocký*; —ествованіе *n. prorokování*; —ествовать, —ить *prorokovati*; —ица *f. prorokyně*.

проруб-аніе *n. prosekání*; —ать, —ить *prosekati, prorubati*; *п. ся пр. se*; *прорубка f. prosekání*; *прорубное n. prorubné (plat za čerpání vody z prorubů v ledě)*; *прорубщикъ, а*

kdo seká proruby v ledě; *проруба, и f. prorub, okenice v ledě*.

про-рывать *n. prorývání*; —рывать, *прорвать prorývati, prorvati*; 2. *п. прорять prorýti*; —рывъ, а *proryv, prorýté místo, prokopanina*; *идти на п. prosekati se skrze nepřitele*; —рыскать *proplahočiti se*; —рытие *n. prorýti*; —рычать *prořičeti (čas)*; —рѣзаніе *n. prořezání*; —рѣзать *prořezati*; —рѣзной, ая, ое *prořezaný, prolamovaný*; —рѣзь, а *průřez*; —рѣзываніе *n. prořezávání*; *п. зубовъ řezání-se zubův*; —рѣзывать, —рѣзать *prořezávati*; *п. ся řezati se (o zubech u dětí)*; *у ребенка зuby —рѣзываются dítěti se řezou zoubky*.

прорѣзь, и průřez (lod s prořezanými otvory ve dně v nichž se chovají živé ryby).

про-рѣха f. díra v šatě; 2. *rozparek*; —садить, —саживать *prosaditi, prosázeti, mezi něco vsázeti, rozsázeti*; 2. *vydati, utratiti*; —сáдка *f.*, —саживаніе *n. rozsázení, prosázení*.

просáкъ, а provazniště; dráha provaznická v. крутильня; *попасть въ п. nevěděti kudy z konopí, (přijíti do nesnází)*.

про-сáлить, —сáливать sádlem promazati; —свátать, —свátывать *děvici za bohatého ženíха děvče smluviti n. namluviti bohatému ženichu*; *п. свою дочь за когo dceru svou zasnoubiti někomu*; —свѣркивать *probleskovati*; *молнія —свѣркиваетъ blesk se chvílemi křižuje, chvílemi blýská; poblyskuje*; —сверкнуť *problesknouti; zablesknouti se*; *молнія —сверкнула zablesklo se*; —сверленіе *n. provrtání*; —сверлить, —сверливать *provrtati, provrtávati*;

—сверлянка, сверлушка *vtulka Te-rebratula*.

просвирá *v.* просфорá.

просвир-енная, ой *f.* místo kde se pekou hostie, svěcený chleb; —ка, *dem.* —очка *f.* hostie pečená; svěcený chleb; *pl.* —ки, окъ slez *Malva* (*rstl.*); —ница, —ня *f.* oplatkářka, která peče hostie; —очныя растенія slezovité rostliny *Malvaceae*.

просвир-някъ, á *v.* проскурнякъ; якъ, á oplatkář, kdo peče hostie *n.* svěcený chleb.

про-свистать, —свистывать, —свистать přehvízdati písničku; 2. prohvízdati čas; —свѣжать, —свѣжить občerstviti povětrí, provětrati (pokoj); *n.* ся občerstviti se; provětrati se; —свѣтитель osvítitel, původce osvěty; —свѣтительный osvěcovací, osvětu rozšiřující; —свѣтитъ, —свѣщать osvítiti (člověka); *n.* умъ *o.* rozum; *n.* ся *osv.* se; —свѣтлѣть, —свѣтлѣть pročistiti, průhledným učiniti (tekutinu); —свѣтлѣть světlým se státi; —свѣтъ, а průsvit; 2. světlý otvor (ve zdi atd.); světlost okna (*t.* co obnáší světla prostora); —свѣчивать prosvěcovati, prokmitávati (*o* světle); —свѣщеніе *n.* osvěta, osvětlení (lidu, rozumu); министръ народнаго —свѣщенія ministr osvěty; —сѣлокъ, дка kus země mezi dvěma vesnicemi; дорога идѣтъ —сѣлками cesta jde mezi vesnicemi; идти —сѣлками jíti postranními cestami; —сѣлочный, —сѣльный mezi vesnicemi položený; —ая дорога cesta (dráha) mezi vesnicemi, cesta postranní. [ночникъ. просѣнникъ, просѣночникъ *v.* поросѣ-про-сидѣть, —сѣживать proseděti (*čas*); *n.* весь вѣчеръ у знакомаго *pr.* celý večer u známého; *n.* всю ночь *pr.* celou noc.

прѣсинець, нца (*star.*), январь měsíc leden (prosinec = декабрь).

просинѣть promodřiti (prádlo).

прѣсинь: въ *n.*, съ —ю *do modra*.

проситель, я prositel, prosebník, prosící; —ница prositelka, prosebnice; —ный prosebný; —ое письмо prosebný list, prosebné psaní; —скій prosebnický; —ая дѣла spisy žalobní.

просить (прошý, прѣсишь) кого-либо о чѣмъ, *n.* у кого чегó prositi (нѣчего на нѣкомъ, od někoho, *pr.* за нѣсо); убѣдительно *n.* snažně *pr.*; 2. *n.* на кого žalovati na někoho (před soudem); *n.* ся въ службу просити за službu (*o* službu); *n.* ся домоу odpustiti se domů, vyprositi se domů.

про-сiявать. —сiять prosvítávati, prosvítati; солнце —сiяло сквозь тучи slunce svítalo skrz mraky; лицо егó —сiяло радостію (отъ радости) tvář jeho zářila radostí; —скакатъ proskákati (čas); —скакивать proskakovati; —скакнуть, —скакнуть proskočiti; —склонять přesklonovati *n.* пр. celé jmeno podstatné (*v* mluvnicki); —скоблѣть, —скабливать proškrabati; —скользнуть proklouznouti; *n.* мимо глазъ з оčí zmizeti.

проскомидя *f.* modlitba před obětováním (při službách božích).

про-скребать, —скрѣсть proškrabati.

проскур-а *f.* (*star.*) *v.* просфорá; —ница *v.* просвирня; проскурнякъ, а proskurník, vysoký slez *Althaea officinalis*; *n.* розовый slez růžový *Malva alcea*, *Alcea rosea*; *n.* лѣсной slez lesní *Malva sylvestris*; *adj.* проскурнячный.

про-слабить pročistiti lékem; егó —слабило prorazilo ho to, dostal stolicí; —славить, —славлять proslaviti, proslavovati; *n.* ся *pr.* se; —слать (*fut.* —шлю), —сылать (въ школу) poslati

(do školy); про́сланный; —слезиться slzeti, zaslzeti.
 просли́вый prosivý, kdo se doprošuje.
 про-сло́екъ, о́йка proslojek, mezivrství;
 —сло́наться protloukati se (světem);
 —слы́га *f.* poklesek v službě; —слу-
 же́ние *n.* prosloužení; —служи́ть,
 —слу́живать (со́рокъ лѣтъ) proslou-
 žiti (čtyřicet let); п.ся dopustiti se
 chyby ve službě; —слу́шиватель kdo
 vyslechl něco až do konce; —слу́-
 шивать, —слу́шать vyslechnouti až
 do konce, přeslechnouti všecko;
 —слыва́ть, —слы́ть proslouti, pro-
 slulým se státi; п. бога́чѣмъ со бо-
 ха́ч proslouti, pověst boháče do-
 stati; —слы́шать, услы́шать uslyšeti;
 —слѣ́дование *n.* prozpytování, pro-
 hlídka; —слѣ́довать prozpytovat,
 proskoumati, prohlídnouti něco; 2.
 projeti, jeti skrze nějaké místo;
 —смо́лить, —смáливать prosmoliti;
 —смо́лка *f.*, —смо́лѣние *n.* prosmo-
 lení; —смо́тръ, а prohlídka; 2. pře-
 hlednutí, nedopatření; —смо́трѣние
n. prohlídnutí; 2. přehlednutí, ne-
 dohlídnutí, nedopatření; —смо́трѣть,
 —смáтривать prohlídnouti něco; 2.
 přehlednouti, nedohlídnouti, nedo-
 patřiti; п. на что prokoukati čas;
 —смо́трѣть глаза́ výkoukati si oči
 (t. oči příliš vypnouti a unaviti);
 —смѣ́яться chvíli se smáti; —сну-
 рова́ть, —снурóвывать что́-либо šňůru
 protáhnouti (skrz knihu), šňůrou
 provléknouti (knihu); —снѹ́ться pro-
 buditi se ze sna. (*v.* пше́но.
 про́со *n.* proso *Panicum miliaceum*
 про-сова́ть, —со́вывать prostrkati, pro-
 strkovati; —сѹ́нуть prostrčiti, pro-
 tlačiti; —со́ванный; —сова́ние, —со́-
 вывање *n.* prostrčení.
 просо-ви́дный prosovitý; -ая сыпь ja-
 hlina (osypky) *Miliaria*.

просо́в-ка *f.* žehlovačka, prkno k že-
 hlení (k piglování); —ня *f.* zástrčka,
 závorka (obrtlík).
 просо́дія *f.* prosodie; просоди́ческий
 prosodický.
 про-со́лить, —са́ливать prosoliti;
 —со́ль (про́солъ), а nasolovač ryb,
 prosolovač; въ про́соль (*f.*), —со́ль-
 ный просоле́ный, trochu nasoléный;
 —со́лѣть solí se prosáknouti, pro-
 soliti se; —со́нки, овъ *pl. m.*, —со́нье
n.; съ —со́нковъ, съ —со́нья roze-
 spale, ze spaní; въ —со́нкахъ, въ
 —со́ньи v polouspaní, v rozespalosti.
 просоо́бразный *v.* просови́дный.
 про-со́сать, —са́сывать prossati, pro-
 cucati; п.ся pr. se; prosáknouti;
 —со́санный; —со́съ, а místo kady
 voda sáknе (*v.* ledě atd.); —со́хлый
 proschlý; —со́хнуть proschnouti;
 —сыха́ть prosýchati; —со́чѣться
 —са́чиваться prosáknouti (mízou);
 —спа́ть, —сы́пать prospati (čas); п.
 до о́бѣда prospati si do óбѣда; п.ся
 prospati se.
 проспе́ктъ, а prospekt, přehled (spisu);
 2. veliká široká ulice; Нѣвскій п.
 про-спóрити prohádati (čas); —спó-
 чѣние *n.*, —спóчка *f.* promeškání
 lhůty; —спóчить, —спóчивать lhůtu
 promeškati; п. вѣксель nechatí směn-
 ку projíti; п. о́тпускъ překročiti
 dovolenou; —спóченный вѣксель
 prošlá směnka (propadlá směnka).
 проста́къ, а prostý, jednoduchý člo-
 věk, sprosták.
 проста́та *f.* Prostata *v.* предста́тель-
 ная желѣза́.
 про-стега́ние, —сте́гивание prošívání;
 —стега́ть, —сте́гивать prošívati, (pro-
 štepovati); —сте́гнуть prošlehnouti
 bičem; —сте́жка *f.* prošívka; —сте-
 рега́ть, —стерѣ́чь propásti něco (na
 př. znamení), nedohlídati se; —сте-

реже́ние *n.* propasení; —стира́ло *n.* (crk.) prostěradlo; —стира́ние *n.* prostírání, rozprostírání; —стира́ть *pro-*stírati; —сте́рть *prostříti*; —сти-
ра́ться *prostírati se*; —стере́ться
prostříti se.

прост-и́тельный *odpustitelný*, promi-
nutelný; -ость -ost'; —и́ть кому́-либо
odpustiti, prominouti někomu něco;
п.ся съ кѣмъ *rozloučiti se*, rozžeh-
nati se s někým; прості́! s bohem!
v. проща́ть.

просто́ *adv.* prostě, jednoduše; bez
okolkův; п. одѣ́ваться *prostě se no-*
siti, jednoduše se šatiti; п. обхо-
диться съ кѣмъ s někým bez okolků
nakládati; это́ просто́ изъ рукъ вонъ!
to je zcela nepochopitelné!

просто-ва́тость *prostost*, *prostota*
(*spr. . .*); —ва́тый (*adv.* -то) *pro-*
stý; *prostodušný*; (*sprostý*, *při-*
hloupý); —воло́сый, ая, ое *prosto-*
vlasý, а, é (-ая же́нщина); —ду́шие *n.*
prostoduší, *prostosrdečnost*; —ду́-
шный *prostodušný*, *prostosrdečný*.

просто́й (-ый), ая, ое *prostý*, *jedno-*
duchý; п. челове́къ; п. наро́дъ *obecný*
lid, *prostý národ* (*sprostý lid*); п.
това́рь *zboží pořadovní*; -ая ду́ша
upřímná duše; -ыми гла́зами *pro-*
stýma, *pouhýma očima*.

просто́й, я чека́ніи, čas, v němž děl-
ník neb nájemný vozka stojí, čeka-
jíce dalšího zaměstnání; čas v němž
někdo bydlí déle v bytu nad umlu-
venou dobu; *adj.* —ный; —няя
де́ньги *pl.* peníze *n.* plat za čekání;
-ня дни вы́ходни dnové (*při směn.*).

просто-ква́ша *f.* sražené mléko; —лю-
ди́нка *f.* ženština z obecného lidu;
—люди́нство, —люди́е, —наро́дие *n.*
prostý n. *obecný lid*; —люди́нь, а
челове́к z obecného lidu; —лю́дный,
—наро́дный *prostonárodní*; -ое сло́во

prostonárodní slovo; -ые обычаи
prostonárodní obyčeje.

простона́ть *prosténati*, provzdychati
(čas); онъ ещё разъ простона́лъ и
сконча́лся онъ ještě jednou zavzdechl
a skonál.

просторабо́чий, аго *m.* *prostý dělník*.
простор-но *adv.* *prostranně*; жить п.
жи́ти volně (bez obmezování); въ
це́ркви было́ п. v kostele bylo málo
lidu (t. dosti místa); —ный *prostranný*;
-ая кварта́ра *pr.* *byt*; -ая о́бувь *volná*
obuv; просторъ, а *prostrannost*, *pro-*
stranství.

просто-рѣ́чие *n.* *prostomluva*; —сѣр-
дѣ́чие *n.*, —сѣрдѣ́чность *prostosrdeč-*
nost; —сѣрдѣ́чный *prostosrdečný*.

простота́ *f.* *prostota*, *jednoduchost*;
п. сѣ́рдца *pr.* *srdce*; дѣ́тская п. *pr.*
dětská.

простофи́ля *m. et f.* (*proston.*) *sprosták*,
-áček *m.*; *sprostáčka f.*; простофи-
лева́тый *sprostácký*.

просто́ять, проста́ивать *prostáti* (на
jednom místě); přestáti; п. всю зиму
пřestáti celou zimu někde (na př. o
vojsku); obstáti, dlouho trvati (домъ
просто́ить много лѣтъ).

простра́н-ность *prostrannost*; —ный
(*adv.* -но) *prostranný*; 2. *obširný*,
zevrubný; —ство *n.* *prostranství*.

про-стрига́ть, —стри́чь *prostříhnouti*;
—стро́ить, —стро́ивать *prostavěti*;
п.ся *pr.* *se*; —строчи́ть, —стра́чивать
prošiti; —стрѣ́ление *n.* *prostřelení*;
—стрѣ́лина *f.* *prostřelenina*, místo
prostřelené; —стрѣ́лить, —стрѣ́ливать
prostřeliti; —стрѣ́ль, а *prostřel v.*
prostřelina; 2. п., —стрѣ́льная трава́,
люти́къ жёлтый voměj psímor, vlčí-
mor *Aconitum lycoctonum*; —сту́да
f. *nastuzení*, *nastuzenina*; —сту́дить,
—сту́живать *prostuditi*; *zastuditi*,
nast.; п.ся *prostuditi se*; *zastuditi*

se, nastuditi se; —стуженіе *n.* nastuzení, zastuzení; —ступать, —ступитъ *prostoupiti*, *proniknouti*; 2. *vy-stoupiti*, *vyzniknouti*; *п.ся* špatně šlápnouti, potknouti se, klopejtnouti; —ступокъ, *п.ка* přestupek; poklesek; —стучать, *п.ся* chvíli klepati; —стываніе *n.* prostydání; —стывать, —стыть *prostydnouti*, *prostydati*; *ochladnouti*; любовь —стыла láska ochladla.

простый *v.* простой.

про-стылый *prostydlý*; —стынуть, —стыть *prostydnouti*, *ochladnouti*.

простыня *f.* prostěradlo na postel; *adj.* простынный. [ше.

простыня *f.* odpuštění; 2. *v.* простоу-простъ, и *f.* (star.) přímá cesta; въ простъ přímo, zrovna.

простынокъ, *п.ка* ražení, přepažení; přístěnek; *adj.* простыночный.

прост-якъ, а *sprosták v.* простакъ; —янка *f.* sprostačka; 2. prázdný vůz.

про-судить, —суживать *prosouditi* (čas); 2. během času urovnati rozeprři; —сунуть *v.* просовывать; —сучить *prosoukati*; —сушеніе *n.*, —сушка *f.* prosušení; —сушить, —сушивать *prosušiti*.

просфирня *f. v.* просфирня.

просфорá *f.* svěcený chleb, hostie *v.* просвирá.

про-считаніе *n.* propočítání; —считать, —считывать *propočítati*; *п.*, *п.ся* přepočítati se; —сыпаніе *prosy-rání*; —сыпать *prosypati*, —сыпать *prosýpati*; —сыпать, —спать *prospati*, *prospávati*; *п.ся* pr. se; —сыпъ; спать безъ —сыпу spáti bez procitnutí; онъ —сыпу не знаетъ on nikdy nevystřízliví; —сыханіе *n.* prosychání; —сыхать *prosyhati*; —сохнуть *proschnouti*.

про́сба *f.* prosba.

про-сѣвальный, —сѣвочный *prosívací*; —сѣваніе *n.* *prosívání*; —сѣвать, —сѣять *prosívati*, *prosíti*; —сѣвка *f.*, —сѣвъ, а *prosívka*, *prosívání*, —сѣдать, —сѣсть objeviti se; —сѣдина *f.* rozsedlina.

просѣдый (star.) našedivělý.

просѣдь, и *f.* šediny *pl.*, šedivé vlasy.

просѣйка *f.* (star.) *prosívka*, *prosetí*.

просѣк-аніе *n.* *prosekání*; —ать, про-сѣчь *prosekati*; просѣкъ, а *т.*, про-сѣка *f.*, просѣка *f.* průsek (v lese).

просѣсть, и *f.* část nití mezi návojem a brdem.

про-сѣсть *v.* просѣдать; —сѣченіе *n.* *prosečení*; —сѣчный *prosekaný*; -ая дорога въ лѣсу *v.* просѣкъ; —сѣчь *v.* просѣкать; —сѣяніе *n.* *prosetí*; —сѣять *prosíti v.* просѣвать; —сяканіе *n.* *prosákání*; —сякать *prosákati*, —сякнуть *prosáknouti*; —сяклый *prosáklý*.

просян-йкъ, а *medynek Holcus* (rost.); —йца *f.* *jahliny pl. Miliaria* (vyraženina); —ой (-ый), ай, ое *prosný*; -ая каша kaše z prosa, kaše z jahel, jahelník; просянка *f.* *propáska Embleriza miliaria*.

про-таивать, —таять *roztáti*; —тали-на, —талинка *f.* *protalina*; —талки-вать *protloukati v.* протолкать; —та-мощье *n.* pokuta z podlouženého *n.* *propašovaného zboží*; —танцовать *protancovati*; —тапливать *protápěti v.* протопить; —тапывать *v.* протоптать; —таскать *protahati*; —та-скивать *protahovati*; —тащить *protáhnouti*; —тачать *obníčkem šiti*; —тачивать *v.* проточить; —таять *protáti*, *roztáti*; —твердить, —твёр-живать *opakovati* (čtení ve škole); —теканіе *n.* *protékání*; —текать *protékati v.* протечь.

протектор-скій *protektorský*; —ство

n. protektorství; протѣкторъ, а, покровитель protektor, ochránce; протѣкція *f.* protekce, ochrana.

про-тѣкшій uplynulý, minulý (čas); —тѣкъ, а протѣкání, pronikání vláhy; —теребѣгъ, —терѣблывать probrati rostliny (vytrhati a rozsázeti); —терѣть (—трý) protříti *v.* протирать; —тесать, —тѣсывать protesati, otesati. протест-антка *f.* protestantka; —антскій protestantský; —антъ, а protestant; —ація *f.* protestace; —ованіе *n.* protestování; —овать protestovati; odpor (ústní *n.* písemný) položiti; протѣсть, а, protest, ústní *n.* písemný odpor; 2. směnečné osvědčení.

про-тѣчь *v.* протекать; —тѣчина *f.* průtečina (skulina na povrchu mílíře, pokud není vypálen na uhlí).

протівень, вня (star.) přepis.

противительный союзъ (gram.) spojka odporovací *Conjunctio adversativa*.

противѣтокъ, тка *v.* противузавѣтокъ.

протівиться (—влюсь, —вишься) комý, чемý protiviti se (někomu, něčemu); противленіе *n.* protivení.

протівн-икъ, а protivník; —ица *f.* protivnice; —ическій, ая, ое, —ичій, ья, ье protivnický; —о *adv.* protivně; мнѣ *n.* смотрѣть на это је mi protivno na to hleděti; —ость protivnost; въ *n.* томý nehledě k tomu, тому наopak; —ый protivný; (*n.* комý); *n.* вѣтеръ protivný vítr; odporný *n.* орачнý vítr; *n.* человекъ protivný člověk; —ая сторона protivná strana; въ -омъ случаѣ *v.* орачnémъ případě; —ое лѣкарство protivný lék; *n.* списокъ (star.) přepis.

противобор-ецъ, рца, —никъ, а (crk.) odpůrce (protivník, soupeř), antagonist, protichůdce; —ница odpůrkyně; —ный, —ственный odporo-

vačný, odporný, protivný; —ствіе, —ство *n.* odpor; —ствовать (комý) odporovati někomu.

противо-движеніе *n.* (v hudbě) protipohyb, pohybování vstřícné; —дѣйственный, —дѣйствующій protipůsobný, protičinný; —ая сила síla zpětná; —дѣйствіе *n.* protičinnost, protipůsobení; —дѣйствовать protipůsobiti; —завѣтокъ, тка protizávitek (u ucha) *Anthelix*; —козелокъ, лка *Antitragus* (v uchu); —лежащій, ая, ее protiležící, protilehlý; —лихорадочный protizimničný; —ое средство lék *n.* prostředek *pr.*; —отвѣрстіе *n.* otvor protější *Contraapertur*; —полаганіе *n.* protipokládání, namítání; —полагать, —положить protipokládati, naproti tomu pokládati *n.* doložiti, namítati; —положеніе *n.* protipoložení; 2. protiklad, protivěta, protisada *Antithese*; 3. (str.) *v.* противостояніе; —положительный, —положный (*adv.* -но) protější; *n.* берегъ *pr.* břeh; —положность protějšek; о-ракъ něčeho; —пониженный protiprůjmu; —рвотный proti vrhnutí; —рѣчивый řečí svou odporující; —рѣчить комý, *n.* чемý řečí odporovati někomu *n.* něčemu; —рѣчіе *n.* protirečí, odpor v řeči; —скорбѣтнý, —цынготнý proti kurdějím; —словный союзъ *v.* противительный; —стояніе *n.* (astr.) protistání, protisluní *Opposition*; 2. (crk.) odpor; —стоять odporovati; —страстіе *n.*, —чувствіе *n.* nechut k něčemu, antipatie; —судорожный protikřechný; —ия средства prostředky proti křečem *pl.* *Antispasmodica*; —цынготнý proti kurdějím; —чумный proti moru, proti nákaze; —ядіе *n.* protijed; —ядный proti jedu; —ая трава klejicha jedomorná (Presl) *Asclepias*.

протіву *praep. v.* протівъ.

противу-венерическій *protivenerický*;
—воспалительный *protizánětný*; —гли-
стный *proti hlístám*; —естественный
nepřirozený, protipřírodní; —закон-
ный *protizákonní*; —ломотный *proti*
pakostníci; —чахотный *proti sou-*
chotinám; —эпилептический *proti*
padoucnici.

протівъ *praep. c. gen. proti*; (*staroč.*
protiv); п. цѣркви *proti kostelu*,
naproti kostelu; п. совѣсти *proti*
svědomí.

про-тираніе *n.* *protírání*; —тирать,
—терѣть *protírati*; п. глазъ *protírati*
si oči; п. кому-либо глазъ *vytríti*
někomu zrak (žert.); —терѣть кому-
либо бокъ *někomu naklepati*; —тир-
ка *f.* *protírka, protření*; —тискать,
—тискивать *promačkati*; —тиснуть
protlačiti, promačknouti; —ткать
protkati; —ткнуть *protknouti*; —ты-
кать *protkávati*; протканый.

прото-діаконъ, а *protodiakon*; (-нскій;
-нство); —іерей, я (—пѣпъ, —пресві-
теръ, а) *protoierej*; —ейскій, —ейство.
протоколъ, а *protokol, zápisník*; *adj.*
—ольный; протоколистъ, а *protokolista*.

протѣкъ, а *průtok*.

про-толкать, —талкивать *protloukati*;
п.ся *protloukati se někde*; —толко-
вать, —толковывать *porozprávěti o*
něčem nějaký čas; —толѣчка *f.* *vy-*
tloukání rudy; —толѣчь *protlouci*;
—томить *nějaký čas mořiti*; п. го-
лодомъ *promořiti hladem*; —топить,
—тапливать *protopiti*; —топтать,
—тапывать *prožlapati, produpati (ce-*
stu); —торгать *protrhati*; —торгнуть
protrhnouti; —торговать, —торго-
вывать *prokupčiti (čas, peníze)*;
п.ся *kupčením na mizinu přijíti*;
—торжѣніе *n.* *protržení*; —торжка
f. *prokupčení*.

прѣтори, ей *pl. f.* *soudní útraty,*
soudní náklady; прѣторный *náklad-*
ný; прѣторъ, а (*star.*) *útrata, náklad*
na něco.

про-торина *f.* *protřené místo*; —то-
рить *útraty způsobiti*; —торить *ra-*
ziti dráhu, proraziti cestu; —торъ,
а *vyjiti*; здѣсь нѣтъ —тора *zde nelze*
obstáti, zde se nelze protlačiti;
—тосковать по комъ, о чемъ *prote-*
skniti (nějaký čas), protruchliti.

протѣпъ, а *pravzor Prototyp*.

протѣч-ина, —инка *f.* *potůček*; 2. *lysina*
na čele psa; 3. п., молетѣчина, чер-
вотѣчина *červotočina*; —ный *tekutý*;
—ная *vodá tekutá voda*.

про-точить, —тачивать *protočiti, roze-*
žrati (o molech a červích); (моль
—точила сукно; черви —тачиваютъ
дерево); —трава *f.* *mořidlo (na kůže)*;
2. *vyleptání*; —травить, —травли-
вать *proleptati, vyleptati; vymořiti*
(mořidlem); 2. *prokrmiti, protráviti*;
3. *protráviti, pročistiti (zápalnou*
díru u děla); —травникъ, а *šparadlo,*
šparátko (k vyčištění zápalné díry
u děla); —трезвить, —трезвлять,
—трезвливать *protřezviti, vystřízli-*
viti někoho; п.ся *vystřízlivěti*; —тре-
пять, —трѣпливать *protřepati (len),*
vyklapati, promědliti, vytrdliti; —тру-
бить *protroubiti, chvíli troubiti (na*
troubu, na roh); 2. *zatroubiti (dāti*
znamení); 3. *vytroubiti něco*; —тря-
сти *protřásti, vytř.*; —трясывать *pro-*
třásati, vytř.; (лихорадка —трясла
его); —тряхнуть, —тряхивать (тряпѣ)
protřásti, protřásati (hadry, peřiatd.);
—турить *zahnati, odehnati*; —тухать,
—тухнуть *zatuchnouti, protuchnouti*;
—тѣхлый *zatuchlý, stuchlý, pro-*
tuchlý; —тыкать *protykati, propi-*
chovati; v. *protknúť*; 2. п. *protká-*
vati v. *protkát*; —тѣснѣться, —тѣ-

сняться protlačiti se; —тягáть, п.ся
 prozouditi svoje jmění; —тягивание
 n. protahování; —тягивать protaho-
 vati (věc do délky); —тянуть pro-
 táhnouti, natáhnouti, vztáhnouti
 (ruku, nohu); п. нѣжки (žert.) na-
 táhnouti bačkory (n. kamaše, n.
 špády) t. umříti; п.ся protáhnouti
 se, natáhnouti se; —тяжéние n. pro-
 tažení; 2. rozsáhlost, rozměr *Di-*
mension; —тяжéнность průtažnost;
 —тáжно adv. průtažně; тáhle; п.
 говорить slova natahovati n. prota-
 hovati, тáhle mluvit; —тáжность
 průtažnost, тáhlост; —тяжнýй prů-
 таžný, тáhlý; —úжинать provečeřeti
 (peníze, čas); —ýлокъ, лка v. пере-
 ýлокъ; —урчáть provrčeti; —учítъ,
 —учáть, —úчивать когó-либо naučiti
 někoho (t. přísně); я тебá проучý!
 já tě naučím! проучýли молодцá!
 dostal za vyučenou! 2. п. naučiti
 se (úloze); п.ся naučiti se; —ýчка
 f. učení, naučení, vyučení; —ýшина
 f., průхъ, а díra v sekyře, kam se
 nastrčí násada (slovc. obuch, obušek).
 профéссоръ, а profesor; профéссор-
 ский, ая, ое adj. profesorský; про-
 фéссорство n. profesorství.
 профíль, я, профíльный разрѣзъ průrys,
 postranní rys (stranorys), profil.
 про-фíльтровáть, процѣдítъ procediti;
 —фíнтítъ, промотáть promarniti,
 promrhati.
 профóсъ, а profos (vojenský žalářík);
 adj. профóсскій.
 про-хáживать, —хóдить prochoditi
 (čas); п.ся procházeti se; —хвátítъ,
 —хвátывать, —хвáчивать proniknouti
 (mrazem); —хворáть prochuravěti
 (čas); —хвóсть, а v. профóсъ; —хлá-
 да f. ochlazení; chládek; —хладítъ-
 тель, хóлодильникъ chladíč (nádobá);
 —хладítельный chladicí, ochlazovací;

п. напíтокъ, -ое питьё nápoj chla-
 dicí; —хладítъ, —хладáть ochladiti,
 schladiti; п.ся ochladiti se; —хлá-
 дность chladnost; —хлáдный chladný,
 свѣží; —хладítъ vychladnouti; —хла-
 ждéние, —хлажéние n. ochlazení;
 —хлестáть prošlehati (chvíli); —хлѣ-
 стывать, —хлеснýть prošlehati, pro-
 šlehnouti (metlou); —хлопотáть chvíli
 se starati, postarati se (nějaký čas).
 прóходень, дня m. poběhlík, tulák.
 проход-ímый průchodný, schůdný,
 sjezdný; —ítъ, пройдítъ projíti, pro-
 choditi; 2. minouti (o čase atd.);
 дождь прошёлъ déšť přestal, pře-
 stalo pršet; прошлá мóлодость zašla
 mladost; minula mladost; врéмя ужé
 давнó прошлó čas už dávno minul;
 п. мíмо когó jíti kolem někoho; для
 меня онъ гóтовъ пройдítъ сквозь огóнь
 и вóду pro mne by šel třebas do
 ohně (pro mne by šel skrz oheň i
 vodu); 3. п. projíti (zemí, pr. knihu,
 článek v novinách atd.); п. всѣ чинý
 projíti všecky důstojenství (t. do-
 sáhnouti jich); 4. —ítъ цѣлýй день
 prochoditi celý den; —нѣкъ soustru-
 židlo; —нýй домъ průchoditý dům,
 průchodní dům: -нáя кишка zadní
 střev o.

про-хóдъ, а průchod (skrz dům atd.);
 2. заднýй п. řít; —хóдýщия нóты
 průchodné noty (hud.); —хóдýщия
 аккóрды průchodné akordy (hud.);
 —хóждéние n. procházení; —хóжýй,
 ая, ее průchozí; —хóлодítъ, —хó-
 лáживать prochladi, ochl.; п.ся o-
 chladiti se.

прóхóлодь, и chládek; держáть въ
 прóхóлоди držeti v chladnu, v chládku.
 про-хóложéние n. ochlazení; —хрáпѣть
 prochrápati (čas); —цáрапáть, —ца-
 рáпывать proškrabat; —цвѣлýй pro-
 květlý; —цвѣстý, —цвѣсть, —цвѣ-

тѣть prokvěsti, rozk., rozkvětati;
—цвѣтаніе *n.* rozkvětání.

процѣнтъ, а procenta, percenta; дѣсять
процѣнтовъ deset procent, deset ze
sta; *adj.* процѣнтный.

процѣссия *f.* procesí (*n.*), průvod ná-
božný, průvod prosebný. [spor.

процѣсъ, а proces, právní rozepře,
про-цѣдить, —цѣживать procediti, pro-
cezovati.

про́чение *n.* schovávání, uschovávání.

про-черкнѣть, —чѣркивать přeškrtnouti;
přetrhnouti (písmo); —чѣсѣть, —чѣ-

сывать pročesati, pročesávati; rozč.;

—чѣсть *v.* прочитѣть; —чѣтныи про-

ро́читанý; —ыя дѣньги propočítané
peníze; —чѣтъ, а propočítání (chyba

v počtu); suma propočítaná; для

—чѣту на прочтѣніи; —чикѣть, —чкнѣть

propíchnouti, prodíti (vřed); *n.* ся

prodíti se: —чинѣть, —чѣнивать zá-

platovati, záplatami prošiti; —чѣстѣть,

—чишѣть pročistiti, učistiti; *n.* ся

. . . se; —чѣстка *f.*, —чѣщеніе *n.*

pročištění, očištění; —читѣть, —чѣ-

тѣвать, —чѣсть pročísti; *n.* ся *pr.* se;

—читанныи.

про́чить (-чу, -чишь) schovati; -ávati,

uschovávati; *n.* кому́ вы́годное мѣсто

zachovati (vyhraditi) někomu výhod-

né místo.

про́чїи, ая, ее *adj.* ostatní, další; и

про́чее а так дѣле; мѣжду про́чимъ

прочкнѣть *v.* прочикѣть. [mezi jiným.

про́чи-о *adv.* trvanlivě; —остъ trvan-

livost; —ый trvanlivý.

про́чтѣніе *n.* pročení.

про́чь *adv.* pryč; про́чь отъ мѣня!

pryč ode mne! подї про́чь! jdi pryč!

про́чь! pryč! я не про́чь отъ э́того

nejsem od toho (nejsem proti tomu).

прошѣ́къ, а жебра́къ.

про-шалѣть prodováděti (čas); —ша-

тѣться nějaký čas se protloukati.

про́шва *f.* výpustek, lemovaný šev u)
krejčů) *Passe-poil*.

прошѣ́дшїи, ая, ее minulý; -ее время
(gram.) minulý čas.

прошѣ́ніе *n.* prošení; 2. prosba, spis
prosebný, žádost; про́шенный pro-
šený; -ые гóсти zvaní hosté.

про-шептѣть, —шептѣвать prošeptati

(čas); —ше́ствїе *n.* minutí, projití,

uplynutí (času); по —ше́ствїи срóка

po uplynutí lhůty, když lhůta uply-

nula *n.* minula *n.* prošla; —шибѣть,

—шибѣть proraziti; *n.* ядрóмъ стѣну

proraziti koulí zeď; *n.* гóлову pro-

raziti hlavu; *n.* ся proraziti se; 2.

(o rostl.) vypučetí, vyklíčiti; 3. zmý-

liti se, chybiti; —шибѣніе *n.* pro-

ražení; —шиб́ка *f.* chyba, neřopa-

tření; —шивѣ́ніе *n.* prošívání; —ши-

вѣть prošívati; —шѣть prošiti; —шѣ-

вка *f.* prošívka; —шивнóй (-ѣй), ая,

о́е prošíváný; —шипѣ́ть prošičeti;

—шкóлить когó někoho vzíti do cviku,

do učení, dáti komu za vyučenou.

прошлѣ́цъ, а obejda *m.* *v.* пройдóха.

прошлóгóднїи, ая, ее lonský, z pře-

dešlého roku. [-о́е лѣ́то.

про́шлый prošlý, minulý; -ая зѣмѣ;

про-шмы́гнуть prošmyknouti se; —шпи-

ковѣть prošpikovati; —шумѣть pro-

šuměti.

прош-ѣ́льный na rozloučenou; *n.* обѣ́дъ

hostina na rozloučenou; *n.* дѣнь

den rozloučení; -ые днѣ dñi před

velikým postem (kde jeden druhému

návzájem odpouští provinění); -ая

грѣ́мота zpovědní lístek; —ѣ́ніе *n.*

loučení, rozloučení; —ѣ́ть, простѣть

комý-либó odpouštěti, promíjeti (hří-

chy); —ѣ́те! mějte se dobře! s

Bohem! buďte zdraví! —ѣ́й! buď

zdráv! měj se dobře! s Bohem!

про́ще *adv.* (comp.) jednodušeji, pro-

stěji; *n.* всерó nejjednodušeji.

прошелыга *m. et f. v.* пройдóха.
 прощёние *n.* odpuštění, prominutí;
 про́сить прощёния *prositi* za odpu-
 štění; прощённый день *v.* прощёль-
 ный день.

про-шипáть, —шипывать *propleti*, *pro-*
škubati (*hustě rostoucí rostliny*);
 —ѣдáние *n.* projídání, prožírání (*o*
tekutinách); sežírání; —ѣдáть, —ѣсть
prožirati, *prožrati* (*o tekutinách*);
 2. projísti (*peníze*); —ѣдина *f.* prů-
 žer, prožrané místo; —ѣдчивый *pro-*
žiravý; —ѣздить *projezditi* (*čas*, *pe-*
níze); —ѣзка *f.* projížďka; *n.* до
 . . . *pr. do . . .* (*do jistého místa*);
 —ѣздный *k* projížďce; *n.* видъ list
 на projížďku; —ѣздъ, а jízda ně-
 kady, *j.* skrz; дѣньги на *n.* peníze
 на jízdu, *p.* на cestu někam; —ѣз-
 жáние *n.* projížďení; —ѣзжáть *pro-*
jížďěti; —ѣхать *projeti*; *n. ся pr. se*;
 онъ —ѣхалъ мимо насъ *on jel ko-*
lem nás, okolo nás; —ѣзжать, —ѣ-
 здить *projezditi* (*koně*); —ѣзживать
projížďivati; —ѣзжій, ая, ея на *pro-*
jížďku; -ая дорóга *vozová cesta*; -ая
 грáмота list на projížďku; —ѣзжій
m. subst. kdo jede skrz.

про́бсти, ей *f. pl. (star.) útraty n. ná-*
klady soudní, útraty z právní roze-
pře vzešlé.

про́бсть, и (*star.*) rána.

про-ѣстливый *žravý*; —ѣсть *v.* про-
 ѣдáть; —ѣхать *v.* проѣзжáть; —экза-
 миновáть *prozkoušeti*; —явítъ, —я-
 влять *projeviti, zjeviti, objeviti*; *n. ся*
 . . . *se*; зарá —является *záře se u-*
kazuje, svítá; откúда онъ —явѣлся
 odkud se objevil; —яснítъ, —яснáть
objasniti, vyjasniti; *n. ся*, —ясни-
 ваться, —яснáть *vyjasniti se* (*o ob-*
loze nebeské). [(*crk.*) *kobyľky*.

пру́ги, овъ *pl. m. (sing. пругъ, а m.)*
 пругло *n. (crk.) osidlo.*

пру́дѣть (пру́жý, прудѣшь) *hrađiti vodu.*
 прудовóй (ѣй), ая, ѳе *rybníkový, ryb-*
ničný; -ая плотина *hráz u rybníka.*
 прудъ, а *rybník.*

пру́жение *n. hrazení vody.*

пру́жин-а, —ка *f. pružina, pružinka,*
zpruha; *adj.* —ный.

пру́жить, пруд́живать *pružiti, napínati*;
n. ся pružiti se, napínati se.

пру́сáкъ, á (= *prušák*) *rus, šváb*
menší (hmyz) Blatta occidentalis.

пру́тець, тцá *povřísló k svazování*
konopí n. lenu.

пру́тикъ, а *proutek.*

пру́титъ (пручý, прутѣшь) (*star.*) *trh-*
nouti rybu, rozpořiti rybu v. пластáть.

пру́ткóвый *proutkový, prutový, pru-*
tovitý; -ѳе *желáзо železo prutové,*
ž. v holech; -ая сталь *ocel prutová*;
 -ая рыбá *ryba rozpoltněná a na po-*
větrí sušená; -ая икрá *kaviár vlá-*
knatý (nečištěný).

пру́т-някъ, á *mláz, mlází (les ne-*
vzrostlý); —ѳвóй (ѣй), ая, ѳе *pru-*
tový v. пруткóвый.

пру́тъ, а *prut (ze stromu)*; *p. (žele-*
za), p. stříbra; *dem.* прутѣкъ *prou-*
tek; прутяно́й, ая, ѳе *proutěný.*

пру́г-аніе *n. skákání*; —ать *skákati,*
hopcovati; —нутъ *skočiti.*

пру́гунъ, а, *dem.* пругунчикъ, а *ská-*
kal, skokoun; пругунья *f. skákalka*;
 пругунчикъ, а *ko bylka, koníček (na*
louce). [vody.

пру́гъ, а *skok*; *n.* въ вóду *skok do*
прыжóкъ, жкá skok (menší); дѣлать
прыжкѣ vyskakovati, hopcovati.

пру́ск-алка *f. (u knihařů) kartáček n.*
štětíčka na přistřikování ořízky,
prýskalka; —аніе *n. prýskání; stří-*
kání; —ать *prýskati; stříkati*; *n. ся*
p. se; пруд́снуть *stříknouti*; водóю
 прыскъ емý въ лицó *vodou mu vstříkl*
 do tváře.

прѣткій rychlý, hbitý; -ость -ost.
 прыть, и *f.* rychlost, hbitost; 2. cval
 koňský; во всю п. plným cvałem.
 прыщев-атый plný vyraženiny, osy-
 raný, uhrovitý (ve tváři); —атѣть,
 прѣщевѣть dostati vyraženinu, zu-
 hrovatěti; —йна neštovice na tváři,
 vyraženina. [*culus* (rstl.).
 прыщенѣць, нца прыскырѣник *Ranun-*
 прыщъ, а, *dem.* прыщикъ, а рущы-
 řek, neštovice ve tváři.
 прѣлый shnilý, nahnílý, zetlelý (dřevo);
 прѣлые глаза zapálené n. zanícené oči.
 прѣль, и spařené místo (na těle), spa-
 řenina; 2. zápach ze spařeniny, za-
 pařenina, zápach z potu (slovác. prk).
 прѣние *n.* paření; 2. pření, hádání;
 публичное п. veřejné hádání, debata,
 disputace.
 прѣсно-ватый zasládlý (voda); nekva-
 šený (chleb); —водный sladkovodný;
 -ья раковины sladkovodné rakoviny.
 прѣсность, прѣснота *f.* přesnost, pře-
 snota, sladkost vody.
 прѣсный přesný (t. nekvašený) chleb;
 2. sladký (voda).
 прѣснякъ, а přesňák, přesný *n.* ne-
 kvašený chleb, přesnice.
 прѣть (прѣю, прѣешь) pařiti se, potiti
 se; (п. въ банѣ); 2. pařiti se (o
 hnoji); 3. vařiti se (o jídle).
 прѣ, и *f.* (crk.) pře, rozepře, spor.
 прѣдать (-аю, -аешь) skákat; прынуть
 skočiti. [*dený.*
 прѣдѣние *n.* předení; прыденный pře-
 прѣдиво *n.* předivo.
 прѣдѣль-ный přádelný; п. домъ, п. за-
 водъ, —ня *f.* přádelna; —щикъ, а
 přádlец; —щица *f.* přádlena.
 прѣдь, и niť předená; vlákno.
 прѣжа *f.* příze; 2. (star.) *v.* прѣжка.
 прѣжен-ѣць, нца *m.*, —ица *f.* pečivo
 na másle pečené (smažené). [pražiti.
 прѣж-ение *n.* smažení; —ить smažiti;

прѣжка *f.* přezka; *dem.* прѣжечка pře-
 ztička; прѣжечный přezkový. [lovrat.
 прѣлка, *dem.* прѣлочка *f.* přeslice, ко-
 прямѣхонько *adv.* přímo, zcela přímo.
 прѣмизна *f.* přímost.
 прѣмикъ, я přímý člověk; идти пря-
 микомъ jíti přímo t. bez okolků;
 сказать на прѣмикъ říci přímo, bez
 okolků.
 прѣмѣть (-млю, -мѣшь) přímíti; narov-
 nati; 2. (star.) přímo *n.* spravedlivě
 jednati; п.ся přímíti se, rovnati se;
 прѣмѣние *n.* přímění, rovnání.
 прѣмный *v.* přímý.
 прѣмо *adv.* přímo; bez okolků.
 прѣмо-душье *n.* přímost ducha; —дү-
 шный přímého ducha; —крыль прѣмо-
 крѣдль, rovnokřídlý; -ья насѣкомья
 rovnokřídlí (hmyzi) *Orthoptera*; —лѣ-
 тный прѣмо летѣц; —линейный прѣ-
 моцаръ; —рогъ, ая, ое přímorohý,
 rovnorohý; —угольникъ, а rovnouhel-
 ník, pravouhelník; —угольный пра-
 vouhelný, přímoúhelný, rovnouhelný.
 прѣмость, и *f.* přímost (čáry).
 прѣмота *f.* přímost (ducha).
 прѣмý (бѣ), ая, ое přímý; п. уголъ
 прѣ. úhel, pravý úhel; —ая *subst.* přímá
 čára; přímka; —ое восхождѣние (astr.)
 přímý výstup *Rectascension*; —ие
 налоги přímé daně; прѣмýmъ путѣмъ
 přímou cestou, přímo.
 прѣмъ, и *f.* přímost.
 прѣн-икъ, а, *dem.* —ичекъ, чка per-
 ník; —ица *f.* forma perníkářská, *f.*
 na perník; —ичникъ, а perníkář;
 —ичница *f.* perníkářka; —ичный per-
 níkový. [nost.
 прѣноватый trochu perný; -ость per-
 прыность, и *f.* pernost; kořenitost; *pl.*
 прыности koření *coll.*
 прынуть *v.* прыдать [pl. koření.
 прыный perný, kořeněný; -ья корѣнья
 прыньѣ *n.* předení.

прясельникъ, a bádel (Presl), přeslič-
ník *Atractylis*.

пряслица *f.*, *dem.* пряслице *n.* přeslice.
прясло *n.* díl plotu mezi dvěma koly;
пříčka; 2. čtverec (v dlažbě).

прять (пряду, прядешь) přísti (len,
konopí); *n.* ушами stříhati ušima (o
koních).

прат-аніе *n.* schovávání, usch., uklí-
zení; —ать (пращу, прачешь) scho-
vávati, usch., uklízeti; *n.* ся . . . se;
—ки, окъ *pl. f.* schováváná; играть
въ *n.* hráti na schovávanou.

прыхъ *f.* přadlena.

псалмо-писецъ, сца žalmista, písař
žalmů; —пѣвецъ, вца zpěvák žalmů;
—пѣніе *n.* pění žalmů.

псалом-никъ, a žalmista; skladatel
žalmů; —ный, —скій, ая, ое žal-
mový; —щикъ, a předčítatel žalmů
(v kostele); псаломъ, лма žalm *Psalm*.

псалтыр-ный žaltářový; —щикъ před-
čítatel žalmů (u hrobu zemřelého);
псалтырь, я *m.*, псалтырь, и *f.* žal-
tář, kniha žalmů; 2. *n.* způsob harfy
starých židův; псалтырникъ, a *v.*
псаломникъ.

псарный дворъ *m.*, псарня *f.* psárna,
psínes.

псарь, я psář, hlídač psů.

псати (star.) psáti *v.* psát.

псевдонимъ, a pseudonym, přejme-
novaný (přezvaný, přezděný).

пси ψ (psi) čtyřicáté písmeno kyril-
ské azbuky.

пси́на *f.* psina, psí maso; 2. *n.*, за-
пахъ отъ собакъ zápach psů, psina.
пси́нка *f.*, *pl.* пси́нки, нокъ psinka,
psí víno, lilek sladkohořký, potmě-
chuť *Solanum dulcamara*; 2. lilek
černý *Solanum nigrum*.

психическій, ая, ое psychický, duševní.
психо-логическій psychologický, du-
šeslovný; —логія *f.* psychologie, du-

šesloví, duševěda; —логъ, a psycho-
log, dušeslovec.

пси́ца *f.* psice, čubka.

пси́вина *f.* psovina, dlouhé chlupy na
předních nohou u psů.

пси́вый, ая, ое psi, psový; —ая охота
honba se psy.

псиообразный psu podobný.

пси́ра *f.* prašivina na těle *Psoriasis*.

пси́фія *f.*, трубачъ trubač (pták) *A-
gami, Psophia*.

пта́ха *f.*, пта́хъ, a (star.), *dem.* пта-
шка, пта́шечка *f.* pták, ptáček, ptá-
číček; пта́шкѣ вѣтки лучше золотой
клетки ptáčku je milejší větvicka
nežli zlatá klecicka.

пта́щечій, ья, ье, пта́шій, ья, ье ptačí.

птенецъ, нца ptáče, staroč. ptenec.

пти́ца *f.* pták; обстрѣленная *n.* ostrí-
lený ptáček, vychytralý ptáček; *pl.*
дворовыя птицы domácí ptáci; видна
пти́ца по полѣту ptáčka poznáš po
peří.

птице-водство *n.* chování ptactva;

—волхвованіе, —гаданіе *n.* hádání

dle ptactva, ptakověštba; —волхво-

ватель, —гадатель ptakověštec;

—ловный пта́чничій; —ловня *f.* sklo-

рес *n.* skřípec na ptáky; —ловство

n. ptáčnictví; —ловъ, a пта́чник;

—млѣчникъ, a snědek, křivatec *Or-*

nithogalum; —сло́вие *n.* ptakosloví,

ptakoznalství *Ornithologie*; —сло́въ,

a ptakoslovec, ptakoznalec *Orni-*

tholog.

пти́чица *f.* (crk.) *v.* пта́чка.

пти́чій, ья, ье *adj.* ptačí; *n.* кормъ

pt. zob; *n.* дворъ kuří dvůr; *n.* я-

зыкъ ptačí jazyk; kulovrt; —ье гнѣ-

здо ptačí hnízdo (rstl.) *v.* млáде-

чица; —ье молоко *v.* птицемлѣчникъ.

пта́чка *f.* ptáček *v.* пти́ца; всякой

пта́чкѣ своё гнѣздо краснó ка́ждý

пта́к své hnízdo chválí.

птичникъ, а ptáčník; 2. п., птичня *f.*
veliká klec na ptáky; птичница *f.*
ptáčnice.

публѣка *f.* obecnostvo *Publikum*.

публикація *f.* uveřejnění, vyhlášení,
publikace; —овать, рас- uveřejniti,
vyhlásiti, publikovati.

публѣч-но *adv.* veřejně; —ность ве-
řejnost; —ный veřejný.

пуга *f.* pouk (na vejci).

пугалище, пугало *n.* strašidlo, hastroš
na ptáky.

пуганіе *n.* strašení; пуганный zstra-
šený, ustrašený.

пугать (-аю, аешь) (испугать), пуги-
вать, пугнуть кого strašiti, plašiti;
п.ся страšiti se, plašiti se.

пугачъ, а (jihorus.), филінъ *výr* *Strix*
bubo. [-ost.

пугливый bázlivý, úzkostlivý; -ость
пугов-ица, —ка *f.* knoflík; —очникъ,
а knoflíkář; —очница *f.* knoflíkářka;
—очная лавка krám knoflíkářský.

пударь, я (crk.) břemenář, nosič.

пуддингъ, а, пудингъ pudding; *adj.*
пудинговый.

пудель, я pudl, pudlík (pes); 2. pu-
dlik (chybná rána).

пудлинг-ованіе *n.* pudlování; —овый
способъ добыванія желѣза изъ чугу-
на pudlování; —овая печь pec pu-
dlovací.

пудов-икъ, а, —ая гиря váha pudová
(40 liber); —ой (-ый), ая, ое пу-
довъ; —щикъ, а (star.) važný.

пудр-а *f.* pudr (na vlasy); —еникъ,
а pudrovník (plášť na tělo při pu-
drování); —еница *f.* pudrovnice
(škatulka s pudrem); —ение *n.* pu-
drování; —ить (-ю, -ишь) pudrovati
(vlasy); п., posýpati louku hnojicím
práškem; п. кому-либо голову hlavu
někomu natrásti *t.* vymluviti mu;
п.ся pudrovati se; —яный pudrový.

пудрѣтъ, а prášek hnojicí, moučka
hnojicí *Poudrette*.

пудъ, а pud (40 liber).

пужать *v.* пугать.

пузанъ, а, *dem.* пузанчикъ, а břicháč,
bachrač; пузанья *f.* bachratá; пу-
застый, пузатый, ая, ое bachratý,
břichatý; пúзо *n.* (prost.) veliké
břicho, pandero.

пúзь, а (star.) míra na vysoké věci.

пузыр еватый puchýřovitý; —ѣкъ,
рька puchýřek; —ечѣкъ, чка puchý-
říček.

пузыр-истый, —чатый puchýřnatý, pu-
chýřovatý; bublinatý; —иться bu-
bliny *n.* puchýře ze sebe pouštěti,
—никъ, пузырьникъ nadmutice *Cu-
cubalus*; п. древесный měchýřník,
janofit *Colutea arborescens*; —ный
puchýřový, bublinový; 2. puchýř-
natý; —ное сѣмя cizrna *Cicer ari-
etinum*; —ное дѣрево *v.* пузырьникъ
древесный.

пузырковатый puchýřkovitý. [(rst.).

пузырчатка *f.* bublinatka *Utricularia*
пузырчатый *v.* пузырьистый.

пузырь, я puchýř; (na těle, z připá-
lení atd.); 2. měchýř; мочево́й *n.*
m. močový; 3. bublina (vodní, z
mýdla).

пúкалка *f.* bouchačka (k dětské hře).

пúкать pukati; bouchati, třaskati;
пúкнуть puknouti; třasknouti.

пúкла *f.*, *dem.* пúколька kadeř *v.* бúкла.

пúкъ, а chumáč; 2. otýпка.

пúлевый kulkový; -ое лúло, пуле-
лѣйка, пулелитня *f.* kadlab *n.* forma
na koule.

пúло *n.*, пуль, а *m.* měděný peníz

пúлька *f.* kulka. [staroruský.

пульсъ, а puls; пúльсовый pulsový;
-ая жúла tepna.

пульсочѣтъ, а pulsoměr *Sphygm-*

пульть, а pult. [meter

пўля *f.* koule; стоять подь грядомъ
пуль státi v dešti kulí.

пулярда, *dem.* пулярдка *f.* karoun
Poularde.

пўмна *f.*, помна pumpa; 2. podešvice
(kůže); *adj.* пўмповый.

пунктірный течковасі; -ая иглá jehla
tečkovací; пунктировать теčkovati;
пунктировка *f.* tečkování.

пунктура *f.* punktura *v.* графья.

пунктъ, а punkt, článek; 2. punkt,
místo (ve vojenství).

пўночка *f.* sněhule *Emberiza nivalis*.

пунсониць, а punzovník.

пунсонъ, а punz.

пунцовый tmavočervený *ponceau*.

пуншъ, а punš (punč); пуншево́й pun-
šový; п. стаканъ sklenice na punš.

пўня *f.* kůlna na slámu.

пупав-ка *f.*, *dem.* —очка, —никъ, а
rmen *Anthemis v.* ромень, ромашка.

пупковидный, пуповатый pupkovitý.

пуповина *f.* (пуповина) provázek pup-
kový, šňůra pupková, šň. pupeční.

пуповникъ, а žabník jitrocelovitý *A-*
lisma plantago; *v.* пупочникъ.

пупокъ, пка pupek *v.* пупъ; птичий
п. vole ptačí; п. водяной *Hydroco-*
tyle pupecník.

пуполистъ морско́й záclonitka (Presl)
Tabularia acetabulum (*Acetabula-*
ria mediterranea).

пупоч-никъ, а pupovice, cymbálek
Cotyledon umbilicus (rstl.); —ный
pupeční, pupkový; п. канатикъ šňůra
pupeční *v.* пуповина; -ая трава *v.*
пупочникъ.

пупъ, а, *dem.* пупокъ, пка, пупочекъ,
чка pupek, pupíček.

пупыръ, я, *dem.* пупыришекъ, шка
pyskýř na kůži, pupenes.

пўпышъ, а, *dem.* пўпышекъ, шка pu-
pen, pupínek, poupě u rostlin.

пўра *f.*, лофъ pura (míra obilná).

пўрга *f.* metelice *v.* вьюга.

пўрганецъ, нца (prost.) prášek pro
počištění, pro dávení *Purganz*.

пурпуровый purpurový; п. цвѣтъ bar-
va purpurová, šarlatová, nachová.

пўрпуръ, а purpur, nach, šarlat.

пускай, пусть аť, nechať, nechť; пусть
онъ идѣтъ аť jde, nechť jde.

пуска́ние *n.* pouštění; п. кро́ви pou-
štění žilou, p. krve (krátce: pou-
štění).

пуска́ть pouštětí; пусті́ть pustiti; п.
кровь кому́-либо pouštětí někomu
žilou, p. krev (krátce: pouštětí *n.*
pustiti); п. півочную кровь nasaditi
кому pijavku (sázeti pijavky); п.
рождковую (банковую) кровь baňky
sázeti někomu; п. корни pouštětí ko-
řeny (o rostl.); п. pouštětí (bubliny,
rachejtle, šipky); п. pupence *n.* ra-
tolesti (o rostlinách); п. что въ про-
дажу dáti do prodeje (zboží); п. на
волю dáti na vůli; п. когó-либо въ
огласку dáti někoho do pověsti, při-
vesti někoho do řeči, př. do po-
mluvy; п.ся во что (въ торгъ, въ
игрý) pustiti se do něčeho, dáti se
do něčeho t. začítí něco, podnik-
nouti; п.ся въ путь, въ дорóгу dáti
se na cestu; п.ся на непри́теля pu-
stiti se do nepřítelē, dáti se do ne-
přítelē; пусті́ться о́бжа́тъ dáti se do
běhu; пусті́ться за кѣмъ въ погоню
pustiti se za někým; пусті́ться на
удалýю, на удачу, на счастье odvá-
žiti se něčeho.

пўскича *f.* (star.) *v.* пўшка. [*culus*.

пустельга́ *f.* poštolka *Falco tinnun-*
пустехонекъ, нька, нько zcela spustlý.

пусті́ть pustiti *v.* пуска́ть.

пусто-брѣдъ, а *v.* пустомѣля; —голо-
вый s jalovou hlavou; —домка *f.*
špatná hospodyně; —домъ, а špatný
hospodář.

пустой (ый), ая, ое prázdny; pustý;
 п. городъ prázdne (bez lidí) město;
 п. колосъ prázdny klas, hluchý klas;
 -ое поле pusté pole; -ая порода ja-
 lová skála, hluchá skála; 2. п. ni-
 čemný, bez ceny, marný; -ая слава
 marná n. prázdna sláva; -ая надежда
 marná naděje; -ая тревога marný
 hluk; -ой человекъ hloupý člověk,
 sprosták; -ая голова prázdna hlava,
 jalová hlava; пустое! hlouposti!
 пусто-колосина *f.* prázdny klas; —кормъ,
 a darmožrout; —мелить на prázdno
 tlachati, žvaniti; —мельство prázdne
 tlachy, žvanění; —меля *m. et f.* dar-
 motlach, tlučhuba, žvanil, tlachal;
 —плесь *n.* poustka, pusté místo na
 břehu; —плеть, а čenichal, štoural;
 —помѣстные люди lidé na nevzdě-
 laných statcích; —порожний, яя, ее,
 —порожій, ая, ее nevzdělaný (sta-
 tek), pustý; —росль, и bez hroznatý
Sambucus racemosa v. бузь; —рыль,
 а pustoryl, český jasmín *Philadel-*
phus coronarius; —рѣчить, —рѣчие
n. v. пустословить, пустословіе;
 —святный svatácký, svatouškovský;
 —святство *n.* svatáctví, svatouškov-
 ství; —святъ, а svaták, svatoušek;
 —сѣль, а halucha (Presl) *Oenanthe*.
 пустослов-ецъ, вца, пустословъ dar-
 motlach, tlachal, žvanil, tlučhuba;
 —ить tlachati, žvaniti, hubou tlouci;
 —ие *n.* tlachy, žvanění, jalové *n.*
 prázdne řeči; —ка *f.* tlachalka, žva-
 nilka; —ный jalový, prázdny (v řeči),
 tlachavý.
 пусто-сочникъ а, трубачъ jaruma
 (Presl) *Cecropia* (trubač *Bignonia*
 Presl); —та *f.* pustota, prázdnota;
 —тѣлый prázdny (o koulích dělo-
 střeleckých); —цвѣтный s hluchým
 květem; —цвѣтъ hluchý květ (bez
 plodu).

пустошить pustošiti, опустошить.
 пустошка *f.* dudek *v.* потатыйка.
 пýстошь, и, *dem.* пýстошка *f.* pustina,
 poušťka, pustá krajina; 2. prázdne
 tlachy; 3. п., пустая порода hluchá
 skála; пустошный marný, jalový;
 2. *v.* пустынный.
 пустýй *v.* пустой.
 пустын-никъ, а poustevník; —ница *f.*
 poustevnice; —ничать poustevničiti;
 —нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе
 poustevnický; -ая жизнь poustevni-
 cký život; —ничество poustevnictví;
 —ный pustý; zpustlý; -ная Арабія
 Arabie pustá; -ная тишина ticho
 jako na poušti; —скій klášterský;
 —ство *n.* poustevnictví.
 пустынножитель, я *v.* пустынникъ.
 пýстынь, и, пустыня *f., dem.* пýстынь-
 ка klášter o samotě, kl. poustevni-
 cký, poustenka.
 пустыня *f.* poušť, pustina.
 пустыръ, я, *dem.* пустырѣкъ, рѣка
 prázdne *n.* pusté místo mezi domy.
 пустышка *f.* (prost.) nic; maličkost
v. пустякъ; 2. čubka, která ještě
 neměla štěnat.
 пусть *v.* пускай.
 пустѣть, о- zpustnouti.
 пустякъ, а, *pl.* пустяки, овъ hlouposti,
 zbytečnosti, nepatrná věc; говорить
 пустяки, пустячить mluvit hlouposti.
 пýt-аница *f.* pletenice, matenice, zma-
 tenice, zmatek; 2. zdrchané *n.* zmo-
 drchané nitě; —ание *n.* matení, dr-
 chání; modrchání; —анъ, и *f.* zdr-
 chané nitě *v.* пýtаница; —ать, —ы-
 вать másti; 2. drchati, zmodrchati
 (п. нитки); п.ся másti se; drchati
 se, modrchati se.
 путевникъ, а denník cestovní, cestopis.
 путе-водитель, я, —водецъ, дца,
 —вождь, я průvodce, ukazovatel
 cesty; —водительница průvodkyně

na cestách; —водный po cestách provázející, na cestu ukazující; —водство *n.* provázení, ukazování cesty; —водствовать provázeti, cestu ukazovati.

путевóй, (ый), ая, ое cestovní; —ья издёржки *pl.* útraty cestovní; —ой дворъ nádraží (u železnic).

путейскій cestovní, silničný; *n.* чиновник úředník při drahách.

путе-мѣръ, а cestoměr *Odometer*; —счислѣние *n.* naznačení *n.* vytknutí dráhy mořské (pro koráby); —указатель рука (u silnice), cestník, ukazadlo cesty.

пúтенсь, а železný řetěz k vytahování lan stěžňových (*v.* ваны).

путешеств-енникъ, а routník, pocestný, cestovník; —енница cestovnice, routnice, pocestná; —енный cestovní, routnický; —ие *n.* cesta, cestování, rout; *n.* вокругъ свѣта cesta kolem světa; —ование *n.* cestování, putování; —ователь cestovatel; —овать cestovati, putovati; *n.* по южной Россіи cestovati po jižním Rusku; *n.* вокругъ свѣта cestovati kolem světa; *n.* къ святýmъ мѣстамъ putovati (do svatých míst), jíti na rout.

пúтикъ, а pašť (na menší zvířata).

путіна *f.* cesta pomořská.

пúтлице *n.* střmen (třmen).

путлó *n.* routko (na nohy *n.* na ruce).

путлянка *f.* bludiště, labyrint.

пúт-никъ, а routník; —ница *f.* routnice; —ный cestovní (routnický); 2. řádný, hodný.

пúтовый k routám se vztahující; —ая кость kost spěnací, spěначка.

пúты, ѣ *pl. f.* routa *pl. n.*, okovy.

путь, и (*instr.* путёмъ) *m.* cesta; дальній *n.* daleká cesta; млѣчный *n.* mlíčná eesta, mlíčná dráha (na nebi); зайти къ кому-либо по пути zajíti

k někomu cestou, cestou se u někoho zastaviti; что въ томъ пути? co je v tom úžitku, prospěchu, smyslu; безъ пути bez rozmyslu, bez smyslu; безъ útiku; въ нёмъ пути не будетъ nic z něho nebude; безъ пути наказывать bez rozumu trestati; сухімъ путёмъ suchou cestou, по земі; водянымъ путёмъ по vodě; прямымъ путёмъ přímou cestou, přímo; путёмъ ему досталось dostal pořádně, dostal co proto.

пúхленкій měkký a kulatý; —ия пúчки měkounké ručičky.

пúхлина *f.* opuchlina, spuchlina.

пúхлый opuchlý, spuchlý.

пухлякъ, а parukářka *Parus cristatus*; 2. lýkovec *Daphne mezereum*.

пúхнуть, рас- puchnouti, opuchnouti, spuchnouti.

пухов-йкъ, а, —ичёкъ, чка peřinka puchová *n.* prachová; —йнка *f.* puchovinka, píрко puchové *n.* prachové; —нікъ, а pupava (Presl) *Carlina*; 2. oleandr, bobkovnice (Presl), růže bobková *Nerium Oleander*.

пухо-головникъ, а puchohlávek *Eriosephalus* (rstl.); —носный vlnonosný (o rostlinách); —нось, а suchopeřník, suchopeř (, i *f.*) *Eriophorum* (rstl.); —цвѣтъ, а *v.* вѣнечникъ.

пухъ, а puch, prach z peří; 2. vlna na rostlinách; разбѣть въ *n.* непріятеля poraziti na hlavu nepřitele.

пуццоланъ, а pucolánka (hlinka) *Puzzolana*; *adj.* пуццоланный, пуццолановый.

пучеглаз-ить oči boulití, vybouliti, vypouliti; —ничать zevlovati, lelkovati; —ый s vyboulenýma očima, vyboulený; пучеглазъ, а člověk s očima vyboulenýma.

пучёкъ, чка, *dem* пучёчекъ, чка balík, svazek, otýпка; чума́ч; *n.* цвѣ-

товъ kytka květin; п. соломъ otýpka slámy; *pl.* пучки, овъ *bolševník sibirský* *Heracleum sibiricum*; п. медвѣжи *v.* дягиль; *adj.* пучковъй.

пучение *n.* nadýmání; 2. vzdýmání (vody).

пучина *f.* h'ubina vodní, prohlubeň, propašť ve vodě; морская п. hlubina mořská; п. золь množství zla; п. грѣховъ propašť hříchův; *adj.* пучинный.

пучить nadýmati (břicho), nafukovati; п. ледъ *v.* вспучить; п. ся nadmouti se.

пуща *f.* nejjemnější srst' na zvířecí kůži, vlnka (srovп. пухъ).

пущеч-ный dělový; п. выстрѣль výstřel z děla; -ая пальба střelba z děl; —никъ, а (star.) dělostřelec; (st.) puškář.

пущинка *f.* pápeříčko; —йстый vlnatý; s hustou srstí; —йтъ kožišinou olemovati; —йца *f.* suchopeř *v.* пухонецъ.

пущка *f.*, *dem.* пущечка dělo, staroč. puška, kanon; *pl.* пущки děla.

пушкаръ, я dělostřelec, staroč. puškář; *adj.* пушкарскій. [(rstl.).

пушникъ, а smetanka *Taraxacum* пушница *f.* pleva *v.* мякина.

пушный коžišný; п. товаръ коžišiny; —ше звѣри srstnatá zvěř.

пушокъ, шка pejří, pápeří (první pera u ptáků); п. на бородѣ pejří na bradě.

пушь, и vlna, jemná srst; 2. коžišina.

пуща *f.* houšť, hustý les.

пущать *v.* пускать.

пуще *adv.* больше více; п. всего со nejvíce.

пущеная, ой, пущеніца propuštěná (t. žera); пущенный puštěný.

пущица (star.) *v.* пущка.

пущій, ая, ее (star.) hlavní; 2. věčší.

пханіе *n.* pchání, píchání; пхать (пи-

хать) pchání, píchání; пхнуть pchnouti, píchnouti.

пхинóвникъ, а podražec *Aristolochia Clematitis v.* кирказанъ.

пчелá *f.* včela *Apis*; п. ворóвка vč. zlodějka; дикая, лѣсная, бортевая п. vč. lesní, divoká.

пчелин-ецъ, нца včelař *v.* пчеловóдъ; —ый včelí, včeličí; п. рои roj včel. пчелистый včelnatý.

пчёлка *f.* včelka.

пчеловóд-ецъ, дца, пчеловóдъ, а včelař; —ство *n.* včelařství.

пчело-сóска *f.* hluchavka, hluchá kopriva *Lamium*; —ядъ včeložrout *v.*

пчёлочка *f.* včelička. [кобѣць.

пчельникъ, а včelník, zahrada na včely; 2. medunka *Melissa*.

пчельный *v.* пчелиный.

пшенѣць, нца, пшонѣць, нца jilek *Lolium v.* плéвель.

пшени́ца *f.* pšenice *Triticum*; п. яровая рš. járá; п. озимая рš. ozimá, рš. ozimní; п. турецкая, пшени́чка рš. turecká, куку́rice *Zea mais*.

пшени́чный pšeničný; п. хлѣбъ рš. chleb. пшённикъ (пшонникъ) jahelník, jídlo (kaše) ze pšena *n.* z jahel.

пшённый, пшонный ze pšena, jahelný; -ая крупá jahla.

пшенó *n.* pšeno, proso *Panicum miliaceum*; сарачинское п. rejže *Oryza sativa*; сóлнцевое п., сóлнечное п. kamejka (vrabí símě menší) *Lithospermum*; болгарское п. medynek *Sorghum*.

пыжикъ, а mladý sob bez rohů, kolouch sobí; 2. п., пыгалица глухавка hluchá pibalice *Charadrius gregarius*; 3. cvrček, maličký člověk.

пыжить пущку dělo klínem zavřítí п. ся nadýmati se. [kulovrt

пыжóвникъ, а vývrtka dělostřelecká пыжъ, а зátка, klín do děla.

пыл-áние *n.* plápolání (plamene); —áть (-áю, -áешь) plápolati, pláti; *n.* любóвию, гнѣвомъ *pl.* láskou, hněvem; всё —áеть všeco plápolá v plamenech.

пыл-éние *n.* prášení, popr.; —ítъ prášiti, popr.; *n.* ся prášiti se; —ínка пы́листый *pln* prachu. [*f.* prášeček. пы́лк-ий plápolavý; *n.* огóнь plápolavý *n.* planoucí oheň; 2. *n.* prchlý, ohnivý (člověk); —o *adv.* prchle; —ость plápolavost; 2. prchlost, о-пыловáтый prachový. [hnivost.

пыль, а plamen, žár.

пыль, и *f.* prach (na nábytku atd.); цвѣтóчная *n.* pel, pyl, prach květový *Pollen*. [*r*-stlin).

пы́льникъ, а prašník *Anthera* (v květu пы́льнокры́лая насѣкомы́я šupinokřídlí hmyzi, motyli *Lepidoptera*.

пы́льный zaprášený, poprášený.

пы́льнякъ *v.* поудрѣть.

пырѣй, я, —никъ, пы́рникъ, а пы́р, пы́равка *Agropyrum*, *Triticum repens*; —ный, —чатый пы́ровý, пы́рнатý.

пырнѣть когó чѣмъ štouchnouti koho něčím, bodnouti; корóва-ýла рога́ми kráva štouchla *n.* bodla rohami; пырѣть (-áю, -áешь) štouchati, bodati; *n.* ся štouchati se.

пыт-áние *n.* zkoušení, skoumání; 2. mučení; —áтель mučitel; —áть (-áю, -áешь) чтó-либó zkoušeti, skoumati, zpytovat; 2. *n.* когó о чемъ ptáti se koho, tázati se; 3. *n.* когó му-čiti (staroč. ptáti koho právem útrpným); *n.* ся (-áюсь) zkoušeti; zk. se; пы́танный.

пы́тка *f.* mučení; пы́точный mučící; -ая скамья skřípec.

пы́тливый skoumavý, pátravý, zpytovavý; звѣдавý; -ость -ost.

пы́ха *f.* (star.) pycha; бы́ть въ пы́хахъ pyšniti se.

пыхáть *v.* пышáть; пыхнѣть dechnouti, oddechnouti silně; 2. vzplanouti, vyšlehnouti, vyraziti (o plameni).

пыхтѣй, пыхтѣй, я (prost.) dýchavičný člověk, sípal; пыхтѣние těžké oddychování; пыхтѣть (пыхчý, пыхтѣшь) pychtiti, těžko oddychovati, supěti, supati; sípati.

пышáть (пышý, пы́шишь) silně oddychovati; 2. pláti, plápolati (o plameni); *n.* жа́ромъ sálati horko ze sebe; *n.* гнѣвомъ, злóбою soptiti hněvem, zlobou; отъ пѣчи такъ и пы́шетъ od peci to jen sálá.

пы́шка, *dem.* пы́шечка šiška, kobliha.

пы́шничать nádherně *n.* v přepychu žíti; -анье *n.*

пы́шно-блестя́щий, ая, ee jasně se blyštící; —волóсый hustovlasý; —грѣ-вый hustohřivý; —здáнный градъ pyšně *n.* nádherně stavěné město; —сiяющ́ий, ая, ee jasnělesklý.

пы́шность, и pyšnost, přepych; пы́ш-ный pyšný; v přepychu.

пы́щить (-у, -ишь) nadýmati; *n.* ся на-дýmati se. [*chy*) *Piedestal*.

пы́дестáль, а podstavek (sloupu, so-пьянѣхонекъ, нька, нько na mol opilý.

пы́нница *m.* et *f.* ochlasta *m.* et *f.*; chlastoun, opilec *m.*; chlastounka.

пы́аничникъ, а пѣни́шникъ (Presl), рѣ-зовникъ *Rhododendron v.* кашка́ра.

пы́янство *n.* opilství; chlast; пере-дáться пы́янству oddati se opilství, chlastu; —вать opíjeti se, chlastu se oddávati.

пы́янч́ивый opilství oddaný.

пы́яный opilý; 2. opojný (*n.* медъ).

пы́яньтъ, о- opíti se.

пы́яню́га, пы́яню́жка *m.* et *f.* *v.* пы́яница.

пѣва́ть zpívati.

пѣвѣ́ць, вца́ pěvec, zpěvák.

пѣви́ца *f.* pěvkyně, zpěvkyně.

пѣвни́ца *f.* (crk.) lyra, harfa.

пѣвѹнь, а zpěvák náruživý; пѣвѹнья *f.* zpěvačka.

пѣвѹчестѣ, и zpěvnost (tonů).

пѣвч-ескій, ая, ое pěvecký; п. хоръ sbor pěvecký; — еская *f.* zpěvecká síň, zpěvnice; —ий, ая, ее zpěvný, zpěvavý; —ия птицы zpěvaví ptáci, zpěvci; —ий *subst. m.* zpěvák, zpěves; придворный п. dvorský zpěvák.

пѣганка *f.* strakatá kachna *v.* каргаль.

пѣгий, ая, ое strakatý; —ая лошадь straka, strakoš, strakoun (kůň strakatý). [*srsti.*

пѣжин-а, *dem.* —ка *f.* skvrna na bílé

пѣн-а *f.* pěna; —истый pěnitý, zpěněný; —ить (-ю, -ишь) pěnití; вспенити; п.ся pěnití se.

пѣние *n.* pění, zpívání; zpěv.

пѣнка, *dem.* пѣночка *f.* škrálopek (na tekutině); 2. морская п. mořská pěna, pěнка, pěnek; 3. п. pěnice (pták); *adj.* пѣнковый. [*řalka.*

пѣнникъ, а, пѣнное вино čistěná копенность pěnivost; пѣнный pěnivý.

пѣнязь, я (*crk.*) peníz.

пѣсельникъ, а zpěvák (ve sboru, v němž se zpívají písně národní).

пѣсен-никъ, а zpěvák; písničkář; 2. zpěvník (kniha zpěvů); —ница zpěvačka, písničkářka; —ный zpěvní; —ная книга zpěvník.

пѣсеница *f.* (*crk.*) *v.* psaltírь.

пѣсно-писецъ, сца skladatel písní duchovních; —пѣвецъ, вца lyrický básník; 2. žalmista; —пѣние *n.* lyrické básnictví; п., —словіе *n.* chvalozpěv.

пѣснь, и *f.* píseň; п. пѣсней (Саломона) píseň písní, píseň Šalomounova.

пѣсня *f.* píseň; (*dem.* пѣсенка písnička); народная п. národní píseň; старая п., всё та же п. stará písnička, pořád ta samá písnička.

пѣстов-аніе *n.* pěstování (dětí); —ать pěstovati (dětí).

пѣстунъ, а pěstoun, (opatrovník a vychovatel dětí); пѣстѹнья *f.*, пѣстунница pěstounka; пѣстунство *n.* pěstounství.

пѣтель, тля (*crk.*) *v.* пѣтѹхъ.

пѣтлоглашеніе *n.* kokrhání kohouta.

пѣтѹхъ, а, *dem.* пѣтушѣкъ, шкă kohout; индѣйскій п. krocан, topан; маджарскій п. баžант; п. поѣтъ kohout kokrhá.

пѣтушиться kohoutiti se.

пѣтѹшій, ья, ье kohoutí; п. грѣбень k. hřeben; п. грѣбешо́къ k. hřebínek; (*rst.*) kokrhel *v.* клопѣць, пѣтѹшникъ; —ья головки *v.* крапѣва.

пѣтѹшникъ, а kokrhel *Rhinanthus crista galli.*

пѣтушо́къ, шкă kohoutek; морско́й п. *v.* турухтанъ; ка́менный п. skalní kohout *Manakin, Pipra rupicola*; 2. k. на стрѣше; 3. *pl.* пѣтушкі, овъ střevičník *Cypripedium v.* башманка.

пѣть (пою, поѣшь, поѣтъ) pěti, zpívati; kokrhati (o kohoutu); п. обѣдную zpívati mši; п. одну и ту же пѣсню zpívati jednu a tutěž píseň; такъ поѣтся такъ се zpívá.

пѣхот-а *f.* pěchota (vojsko); —ный полкъ pěší pluk; п. солдаты, пѣхотинецъ, нца pěší voják, pěšák.

пѣше-хóдецъ, дца, —хóдъ, а, (—шественникъ, а) pěšák, pěší *m. (subst.)*; —хóдная доро́га, —хóдня *f.* pěšinka; —хóдка (—шественница) *f.* která chodí pěšky; —хóдство *n.*, —хожде́ние *n.*, —шествіе pěší chůze.

пѣше́цъ, шца pěšec, pěšák, pěší voják.

пѣшечка *f.* kámen (ve hře v dámu).

пѣше́чкомъ *adv.* pěšky *v.* пѣшкóмъ.

пѣші́й, ая, ее pěší.

пѣшка *f.* píšek, pěšák (ve hře šachovní *n.* v dámě); 2. ničema-člověk; п. математическая hádanka, úloha; то-чѣтъ пѣшки nesmysl plesti.

пѣшкѡмъ *adv.* pěšky; ходить п. pěšky
choditi. [senka].

пѣдѣница *f.* pídalka *Geometra* (hou-
пѣдѣнь, и, пѣдь, и *f.*, пѣдѣ, ѣ *f.* (star.)

píd; мѣрять пѣдѣнью pídí měřiti;

пѣдѣнный *adj.* pídový.

пѣдница *f.* míra na píd.

пѣленіе *n.* napínání.

пѣлѣть (-ю, -ишь), рас- napnouti, na-
pínati, rozpínati; п. глазѣ bouľiti oči;

п.ся napínati se.

пѣло *n.*, *pl.* пѣлы, ѣ napinadlo, rám
k napínání.

пѣльцы, евѣ *pl. m.* rámec k vyšívání.

пѣсликѣ, а psí vino, lilek *v.* послѣнь.

пѣстать pěstí bítí, pěstovati.

пѣсть, и pěst; *adj.* пѣстный.

пѣтѣ, *dem.* пѣтка, пѣточка pata (u
поху); п. u sloupu; ходить за кѣмъ
по пѣтамъ choditi v patách za ně-
kým.

пѣтѣкѣ, ѣ, *dem.* пѣтачѣкѣ; чкѣ пѣ-
тѣк, pětník (5 kopejek); *adj.* пѣтачный.

пѣтерѣкѣ, ѣ paterky (5 svíček na li-
bru); 2. šňůra *n.* nitka pětipramená;

3. váha pětí liber, pětiliberka; 4.

trám pět sáhů dlouhý a pět veršků
v průměru.

пѣтерѣца *f.* (crk.) pětka, patero; пѣ-
терѣцею *adv.* (num.) pětkrát; пѣте-

рѣчный pateronásobný. [kartách].

пѣтѣрка *f.*, *dem.* пѣтѣрочка pětka (v
пѣтернѡй (ѣй), ѣя, ѡе z patera věcí
složený; п. нѡжичекъ nožíček o pětí
želízkách.

пѣтеро *num.* patero.

пѣти-вѣрстный, ѣя, ѡе na pět verst;

—влѣстіе *n.* pětivláda *Pentarchat*;

—глѣвы пѣтиhlavý; 2. o pětí báních

(kostel); —грѣнникѣ, а пѣтиhraník

Pentaeder; —грѣнный пѣтиhranný;

—грѣвенный за padesát kopejek;

—дѣсѣтилѣтіе *n.* padesátiletí; —дѣ-

сѣтилѣтній, ѣя, ѡе padesátiletý;

—дѣсѣтница *f.* svátek seslání ducha

svatého; недѣля -цы týden svato-

dušní; —дѣсѣтый padesátý; —днѣв-

ный pětidenňí; —жѣнный (bot.) pětí-

žený; —жѣнство *n.* pětíženstvo *Pen-*

tagynia; —зѣбѣцѣ, бѣа pětizub;

—зѣбѣчатый pětizubý; —кнѣжіе *n.*

pětikniží, patero knih Mojžíšových

Pentateuch; —копѣечникѣ, а пѣтико-

режечник (peníz); —копѣечный пѣти-

kopeječný, за pět kopejek; —крѣт-

ный pětkrátný; —лѣстникѣ, а пѣти-

lístek, pětíprstka, mochna *Potentilla*.

пѣтѣльна *f.* padesát hrstí lenu.

пѣти-лѣтіе *n.* pětiletí; —лѣтній, ѣя,

ѡе pětiletý; —мѣжіе, —мѣжство пѣти-

mužstvo *Pentandria* (bot.); —мѣж-

ній, ѣя, ѡе pětímužný (bot.); —мѣ-

сѣячнй pětíměsíčný.

пѣтѣк-а *f.* pětina; 2. (star.) pátá část

města Novgorodu; —ѡцѣ, нѣа oby-

vatel páté části Novgorodu; —ка *f.*

příze z pětí pramenů.

пѣти-пѣлочникѣ *v.* пѣтилістникѣ; —пѣр-

стнй pětíprstý; -ѣя травѣ *v.* пѣти-

лістникѣ; —процѣнтнй pětíprocent-

ní; —рублѣвы за pět rublů; —стѡп-

нй (стихѣ) pětístopý (verš); —стрѣн-

нй pětístruný; —тѣсѣячнй pětítisící.

пѣтитѣ (пѣчу, пѣтишь), пѣчивѣть od-

strčiti (zpětiti); п.ся couvati, ustu-

povati (o koních); straniti se; slovo

své odvolati.

пѣти-угѡльникѣ, а пѣтиúhelník *Pen-*

tagon; —угѡльнй пѣтиúhelný; —фун-

тѡвикѣ, а пѣтиliberka (váha); —фун-

тѡвы пѣтиliberní.

пѣтка *f.* pata (u поху а на пуцѡшѣ).

пѣтнѣдѣцѣ *num.* patnáct, -ѣ (*gen. i*),

пѣтнѣдѣцѣ patnáctý; пѣтнѣдѣцѣ-

копѣечнй patnáctíkopejkový.

пѣтнѣльщикѣ, а znamenatel koní.

пѣтнѣніе *n.* skvrnění; 2. znamenání *n.*

kolkování koní; пѣтнѣть (-ѣю, -ѣешь)

skvrniti; 2. znamenati n. kolkovati
koně; пѣтнѣть v. клеймѣть.

пѣтница f. pátek; Великая п., страст-
ная п. velký pátek; —чать v pátek
se positi; —чный pátkový.

пѣтнѣ n., dem. пѣтнышко znamení;
skvrna; родимое п. znamení (od ná-
rození). [pátek v. пѣтница.

пѣтѣкъ. tká pět kusů něčeho; 2. (star.)

пѣточка f. patička (na punčošce) v.
пѣта, пѣтка.

пѣтый, ая, ое pátý; въ пѣтомъ часу
po čtvrté hodině; изъ пѣтаго въ де-
сятое páté přes deváté; сегодня -ое
число dnes je pátého (t. dne v mě-
síci); п. надѣсять patnáctý v. пѣтнѣд-
цатый.

пѣть num. pět; пѣтью num. pětkrát;
пѣтью пѣть двѣдцать пѣть pětkrát
pět je dvacet pět.

пѣтьдѣсять num. padesát; пѣтѣдѣсятый
padesátý.

пѣтьсѣть num. pět set; пѣтѣсѣтый
pětistý.

пѣченіе n. strkání nazpět, odstrkování.

Р

р (рим. аръ) sedmácté písmeno v
ruské azbuce; со číslo značí v ky-
rilici 100.

раба, ѣ f. otrokyně (raba).

рабій, ія, іе (crk.) v. рабскій.

рабѣн-іе n., —ность, —ство n. o-
trocký mrav, otroctví; —ный otro-
cký (ve svém chování); —ствователь
otrocká duše, podlezač, patolízal;
—ствовательница f.; —ствовать o-
trocky si počínati, podlízati,

рабѣт-а f. práce; 2. (crk.) otroctví;
—аніе n. pracování; —ать, —ывать

pracovati; р. кому otrocky sloužiti,
pacholčiti komu; —ливый pracovitý;
—никъ pracovník; —ница pracov-
nice; —ничій, ѣя, ѣе adj. pracovní-
cký; —ный pracovní v. рабѣчій.

рабѣтѣщій, ая, ѣе pracovitý v. рабѣт-
ливый.

рабѣчій, ая, ѣе pracovní, pracovný;
р. день pr. den; -ая лошадь pr. kůň;
р. домъ robotárna, pracovna (ká-
znice).

раб-скій otrocký (rabský); —ски adv.
otrocky; —ствовать otrocky žiti v.
рабѣлѣствовать.

рабѣ, а otrok (rab); р. грѣха otrok
hříchu; р. бѣжій sluha Páně.

рабѣня f. otrokyně; рабѣничѣ, а syn
otrokyně.

раввинѣ, а (раввинѣ) rabín; -нскій
rabínský; раввинѣсть, а rabinista.

равдуга f. jircha v. ѣрха; равдужный
jirchový.

равелінѣ, а předhrabí Ravelin.

равендѣкъ, а hrušá plachtovina (Ra-
hentuch); adj. равендѣчный.

равенство n. rovnost.

равнѣніе n. rovnání.

равнѣхонѣко, равнѣшенѣко adv. zcela
rovně, rovnince.

равнѣна f. (равенѣ, и f. crk.) rovina.
равнѣ adv. rovně; для менѣ всѣ р.
мнѣ je všechno jedno.

равнѣ-анѣгельный rovný andělům; —а-
пѣстѣльный (св. князь Владѣмѣръ) а-
пѣстѣлům rovný (kníže sv. Vladimír);
—бѣдренный треугѣльникъ rovnora-
mený n. stejnoramený trojúhelník,
stejnorameník; —бѣжій, —бѣчный
rovnostřanný, stejnostranný (troj-
úhelník); —вѣднѣй stejné podoby;
—вѣзрастнѣй stejného vzrůstu;
—врѣменность současnost; —вѣсѣ
n. rovnováha; сохранѣть р. zachо-
vávati rovnováhu; —вѣсно adv. v

rovnováze; —вѣсный rovnovážný; —дѣнникъ, —дѣнственникъ rovník *Aequator*; —дѣнственный rovnodenný; —дѣнствие *n.* rovnodennost *Aequinoctium*; —дúше *n.* lhostejnost; —дúшно *adv.* lhostejně; —дúшный lhostejný; —дѣйствующий, ая, ее, —дѣтельный stejně působící *n.* účinkující; —значащій, —значительный rovnosměrný; —именный rovnomený, stejnoimený; —лѣtie *n.*, —лѣтность stejnověkost, stejnost *n.* rovnost let; —лѣтний stejnověký, rovnoleký; —мóщие *n.*, —мóщность rovnomočnost; —stejnomočnost; —мóщный rovnomočný, stejnočný; —мѣрно *adv.* rovnou měrou, touž měrou, rovněž; —мѣрность rovnoměrnost, stejnost; —мѣрный rovnoměrný, stejný; —нóщие *n.* rovnost nocí se dnem *Aequinoctium v.* равнодѣнствие; —нóщный rovnodenný; —обrázie *n.*, —обráзность stejnotvárnost; —обráзный stejnotvárný; —отстоящій, ая, ее stejně *n.* rovně vzdálený; —сílie *n.*, —сильный *v.* равномóщие, равномóщный; —сторонний, яя, ее stejnostraný (trojúhelník); —стояние *n.* (astr.) stejné postavení.

равность, и, равнотá rovnost.

равно-угóльный rovnouhelný; —цѣнно *adv.*, —цѣнный *adj.* rovné *n.* stejné ceny; —чástie *n.* rovnost částek; —чáстный rovnopčástný; —чíslenный rovnopčíslný; —члénный rovnopčlený.

равный rovný; имъ равныхъ нѣтъ jim není rovných, jim není rovnó.

равняло *n.* rovnadlo, krokvice.

равняние *n.* rovnání.

равнять rovnati; *p.* ся съ кѣмъ rovnati se s někým; (о vojácích) rovnati se, řaditi se.

рагúлька, рагúльникъ, а, чилímъ во-

днóй kotvice splývavá *Trapa natans* (rstl.).

радѣхонекъ, радѣшенекъ, нька, нько *adj.* velmi rád.

ради *praep. c. gen. pro*; *p.* Бóга pro boha! ради тебá pro tebe, tobě k vůli; просить Христа *p.* prositi boží almužny; серó *p.*, торó *p.* protož; черó *p.* pročež. [pilný.

радív-ость pile; пѣче; —ый pečlivý, радикаль, а (math.) radikál, veličina kořene, *v.* kořenová, *v.* odmocněná; 2. kořenítко, odmocnítko, znamínko odmocnění (*V*); 3. radikál (*v* chem.); 4. *p.* radikalista (polit.); радикаль-ный radikální.

радиксъ, а (math.) kořen *Radix*.

радícъ, а, радíска *f.* řetkvička *Radiess*.

радиомѣтръ, а *Radiometer v.* лучемѣтръ.

радиусъ, а polouměr *Radius* (math.).

радов-ание *n.* radování; —ать, об- корó чѣмъ obradovati někoho něčím; *p.* ся чѣмъ radovati se něčemu, *r.* se z něčeho; радуйся! raduj se.

радоница *f.* úterý po Quasimodo, kde na hřbitově nad hroby zemřelých příbuzných pějí radostné zpěvy vzkříšení.

радост-но *adv.* radostně; —ный радостný; -ое извѣstie radostná zpráva.

радость, и radost; съ радostí s radostí; онъ внѣ себя отъ радости on je radostí bez sebe; радость ты моя! ты mé potěšení! Три Рáдости svatá rodina; *p.* сердéчная *Borrago v.* огуречникъ; *pl.* рáдоши, ей (crk.) radošci (staroč.).

радуга *f.* duha (na nebi); глазная *p.* duhovka *v.* раёкъ.

радуж-никъ, а duhovec, duhový kámen, labradorec; 2. рýскoun *Julcus*, *Labrus* (рыба); —ность doužkování; —ный duhový; duhovitý; -ья цвѣтá barvy duhové; -ый кáмень *v.* радуж-

никъ; -ая перепонка, оболочка duhovka v. раёкъ.

радун-ецъ, нца, —ица *f. v.* радоница. радýш-иe *n.*, —ство *n.* dobrosrdečnost, dobromyslnost; ochotnost; —ный dobrosrdečný, dobromyslný.

радъ, а, о rád, а, о; я весьма *p.*, что могу это для васъ сдѣлать jsem (tomu) velmi rád, že to mohu pro vás udělati; онъ былъ *p.* гостю byl rád hostu, byl rád, že host přišel.

радѣние *n.* starání-se, péče.

радѣтель, я (радѣльщикъ, а) starostlivý, příčinnivý člověk; —ница (радѣльщица) *f.* starostlivá, pečlivá žena; —ный (-но *adv.*) starostlivý, pečlivý.

радѣть (-ѣю, -ѣешь), по- о чѣмъ кому starati se, pečovati o něco.

раёкъ, йка kukátko (pro děti); 2. duhovka v oku Iris; 3. přinebí, přístropí (nebe, ráj), galerie v divadle. ражданица *f.* (star.) sudička, která určí osud novorozenému dítěti.

раждать (prost. ражать) rodívati *v.* родить. [tělnatý.

ражестъ, и tělnatost; ражйй, ая, ее раз-баливаться *v.* разболѣться; —бал-тывать *v.* разболтать; —биваніе *n.* rozbíjení; —бивать rozbíjeti *v.* раз-бйть; —бйвка *f.* rozbíjení; продавать въ —бйвку prodávati v malém, podrobnu, v kusech; спрашивать въ —бйвку vyptávati se přeskáčkou, na přeskáčku; —бивной (-йй), ая, ое, —бйвочный со se může rozebrati *n.* děliti; —бйвчивый со se může rozbíti, křehký; -ость -ost; -ая му-ка krátká mouka (která těžko se hněte dohromady).

разбир-аніе *n.* rozbírání; probírání; 2. vyšetřování, zpytování; —атель, я, —ательница *f.* kdo něco probírá, vyšetřuje, zpytuje; —ать rozbírati;

p. по частямъ *r.* по částkách, po kousku; 2. *p.* probírati, skoumati, pátrati, vyšetřovati; дѣло ещё —ается судомъ věc ještě se vyšetřuje u soudu *v.* разобратъ.

раз-бйтіе *n.* rozbití; —битной (йй), ая, ое (*p.* парень) čilý, bystrý (hoch); —бйть что-либо (*p.* стекло) rozbiti něco; *p.* кого въ кровь okrvaviti někoho, někomu do krve natlouci; *p.* себя голову rozbiti si hlavu; *p.* неприятеля на голову poraziti nepřitele na hlavu; *p.* кого въ словахъ poraziti někoho v slovích t. řečí; 2. *p.* лагерь, *p.* обозъ rozbiti ležení, r. tábor; —блажйться rozdivočiti se; zarputiti se (o dětech, opilcích atd.); —богатѣть zbohatnouti; —бодрйться dodati si smělosti *n.* odvahy.

разбой, оя, *m.* loupežnictví (veřejné), loupež; —никъ, а злобйникъ, loupežník; морской *p.* морскй l.; —ница *f.* loupežnice; —ничанье *n.* loupežení; —ничать loupežiti; —нический, ая, ое, —ничйй, яя, ъе loupežnický; —ничья шайка banda *n.* rota loupežnická; —ничество loupežnictví; —ство *n.* loupež (na silnicích); раз-бойще *n.* peleš *n.* skryš loupežnická.

раз-болтать rozmíchati; 2. rozkřičeti; vytlachati, vyžvatlati něco; —болѣться rozboleti se; (голова —болѣлась).

разбор-ка *f.* rozbírání; —ный со se dá rozebrati; rozborný, skladací; -ая кроватъ skladací postel; —чивость soudnost; —чивый soudný; rozvážlivý (*p.* судья); 2. *p.* выбѣрачнй; онъ не —чивъ въ кúшаньяхъ on si nevybírá v jídle, není vyběračný; —щикъ, а rozvrhovatel, rozdělovač zboží; разборъ, а rozebírání, rozbor; 2. druh zboží; 3. odbyť zboží, prodej; грамматическй *p.* rozbor mluvnický; безъ разбору bez rozdílu;

bez rozmyslu; выбирай съ разбѣромъ vol s rozmyslem; придти въ церковь къ шапочному разбѣру přijíti svlíkati pana pátera (t. přijíti pozdě do kostela).

раз-бѣтый vytylý, roztylý; —бѣть vytyti, roztyti; —бранить кого vyhubovati někomu; —брасывать rozhazovati v. разбросать, разбросить; —брататься съ кѣмъ rozkmotřiti se s někým; —брестися rozběhnouti se (o ovcích); —бродиться, —бращиваться začítí kvasiti (o pivu); 2. začítí chodit po nemoci; —брѣть rozběhnouti; всѣ люди въ —брѣть všickni se rozběhli; —бросание n. rozházení; —бросать, —бросить rozházeti, rozhoditi; его вещи —брошены jeho věci jsou rozházeny; —брызгать, —брызгивать rozstříkati; —брызнуть rozstříknouti; p.ся r. se; —будить, —бужать, —буждать, —буживать кого zbuditi, probuditi někoho; —буждение, —бужение probuzení; —буравчикъ, а malý nebozez (na kovu); —бухать, —быхнуть naběhnouti n. př. vodou; двери —быхли dveře naběhly; —бѣгаться, —бѣжаться rozběhnouti se, rozbíhati se (na všechny strany); 2. r. se (dátí se do běhu); —бѣгъ, а rozběhnouti, rozběh; съ —бѣгу v běhu; —валение n. rozvalení; —валина f., pl. —вашины rozvaliny; —валистый široký (o saních); —валить, —валивать rozvaliti, rozbořiti, rozházeti; p.ся rozvaliti se, rozbořiti se; —вѣлка (сѣна) rozhazování sena; —вѣль, а zahnutý kraj u nádoby; 2. mimochod u koní; 3. (horn.) důl povrchní, šachta denní (Vys.); 4. tlačence (lidí), shon; —варить, —варивать rozvařiti, provařiti; uvařiti; p.ся . . . se; —варка f., —варение n.

—варъ, а т. rozvaření, uvaření, provaření; —варной (-ый), ая, ое uvařený, provařený; —веденець, нца rozvedený se ženou; —ведение n. rozvedení; 2. rozebrání, rozundání (mostu); 3. pěstování, chování, rozmnožování; p. скотá chov dobytka; p. пчёлъ chov včel; p. деревъ sázení stromů; p. винограда vinařství; p. табакъ rostění n. sázení tabáku; p. паровъ dělání páry (v parním stroji); —ведѣнка f. rozvedená s mužem; —вѣдриться, —вѣдриваться vyjasniti se (o nebi); —везение n. rozvezení; —везти, —вѣзть, —возить rozvezti, rozvážeti; —вергать rozházeti; —вергнуть rozhoditi; —вередить, —веревивать vřed otevřítí n. prodítí; —верзание n. otvírání; —верзать, —верзти (crk) rozevřítí, otevřítí; —верзtie (—верстie) n. rozevření, otevření; otvor; —вернуть; —вертывать rozbaliti, rozmotati; 2. rozevřítí, otevřítí (knihu, psaní); p.ся otevřítí se (o poupatech), rozvítí se (o květinách atd.); rozvinouti se, vyvinouti se (o duševních vlastnostech); —вертѣть, —верчивать rozvrtati; p.ся ošoustati se (častým otáčením); —веселить, —веселять rozveseliti; p.ся r. se; —вести, —вѣсть rozvesti; p. мѣжа съ женою rozvesti muže se ženou; (она —ведена съ мѣжемъ); p. солдатъ по домѣмъ r. vojáků po domích; p. споръ urovnati spor; p. ссорящихся rozvesti n. roztrhnouti vadící-se spolu; p. спиртъ водѣю zřediti lih vodou; p. снѣгъ, лёдъ rozpustiti sníh, led; p. домашнихъ птицъ chovati domácí ptáky; p. деревья въ садѣ sázeti stromy; v. разводить; —вивание n., —вивка f. rozvíjení; —вивать, —вить (разовью) rozvíjeti, rozviti; p.ся r. se; —виз-

жаться *rozvřestěti se*; —*вѣливать*, —*вѣлять* *rozehnouti, rozebyliti*; —*вѣлина*. —*вѣлинка f. rozsocha (razsocha)*; —*вѣлистый rozsochatý*; —*винтѣть*, —*винчивать rozšroubovati, odšroubovati*; *вирѣаться, разоврѣаться diti se do tlachání, do žvanění*; —*вѣтіе n. rozviti, rozvoj*; *rozkvět*; —*вѣть (разовью) n. развивать*; —*влечѣніе n. rozvlěčení*; 2. *vyražení*; —*влѣчь*, —*влѣкать rozvléci*; 2. *vyrážeti někoho*; *p. ся rozvléci se*; 2. *vyrážeti se*; —*водить мостъ rozebrati most*; *p. землю rozdělovati zemi n. půdu (lidem)*; *p. зубья у пилы brousiti zuby u pily v. развести*. *развѣдка f. chov, rozmnožování (dobytka, rostlin)*; 2. *v. разведѣнка*; 3. *nástroj (pilník) na broušení zubův u pily*; —*ная f. žaloba k (o) rozvedení manželství, ž. rozvodná*; 2. *list rozvodný, jímž se manželství rozvádí*; —*чикъ, a rozdělovač*; 2. *rozmnožovatel*; —*чица f.*; —*ка развѣдъ, a rozdělení*; 2. *rozvedení, rozvod (manželův)*; 3. *paráda vojenská*; *pl. развѣды rozvody (v kresbě), květiny a lupení (co okrasy)*. *раз-возѣть rozvážeti*; *p. ся roz dová- diti se v. развести*; —*вѣзка f.*, —*вѣзъ, a rozvážení*; —*вѣзный со можно rozvážeti (-ие товары)*; —*волочить*, —*волакивать*, —*волочь rozvleci, rozvláčeti, roztahati*; —*вопѣться roz- úpěti se, rozplakati se*; —*воровѣть*, —*воровывать rozkrásti*; —*воротѣть*, —*ворачивать rozvrátiti, rozbořiti, rozházeti*; —*ворошить*, —*ворашивать rozházeti*; —*вратѣтель hu- bitel, kazitel (mravů), mravokazec*; —*ница f.*; —*вратѣтельный záhubný; mravokazný*; —*вратѣть v. развращать*. *разврѣт-никъ, a prostopášník*; —*ница f. prostopášnice*; —*ничать prosto-*

pášně žiti; —*но adv. prostopášně*; —*ность prostopášnost*; —*ный prostopášný; záhubný*.

раз-врѣть, a prostopášnost, zkáza n. záhuba mravů; —*вращѣть k prostopášnosti ponoukati*; 2. *bludným učeníм pokaziti*; *p. ся kaziti se*; —*вращѣніе n.*, —*вращѣнность zkaženost*; —*выючить sundati břemeno se sou- mара*.

развѣ adv. což, snad; *p. онъ не при- дѣтъ? což snad on nepřijde? p. онъ не хѣчетъ? což on snad nechce*; *p. умрѣть leč umru, leč, že bych u- mřel*.

раз-вѣвать, —*вѣять rozvívati, roz- váti, rozfoukati*; 2. *rozptýliti, roze- hnati*; —*вѣдать*, —*вѣдывать о чѣмъ vyzvídati*; *p. ся съ кѣмъ smlouvati se, umlouvati se s někým*; —*вѣдка f. vyzvídání*; —*вѣдочный výzvědný*; —*вѣнчѣть*, —*вѣнчивать trůnu zba- viti, s trůnu svrhnouti*; —*вѣсистый větevnatý, košatý (strom)*; —*вѣсѣть*, —*вѣшивать rozvážiti, odvážiti po kousku na váze*; 2. *rozložiti větve (o stromu)*; *p. уши napnouti uši t. po- slouchati*; —*вѣсъ, a odvážení (na váze)*; 2. *drobný prodej*; —*вѣсы, овъ pl. m. závaží jisté váhy*; —*вѣт- вѣніе rozvětvení (žil)*; —*вѣшать (картины по стѣнамъ) rozvěšeti (ob-razy po stěnách)*; —*вязѣть*, —*вязы- вать rozvázati, rozvazovati*; 2. *p. когѣ zprostiti n. zbaviti někoho závazku*; *p. ся rozvázati se*; —*вѣзка f.*, —*вѣ- заніе n. rozvázání*; —*вѣзность ne- nucenost (v chování)*; —*вѣзный ne- nucený*; —*гадѣть*, —*гадывать uhod- nouti, uhádnouti*; —*гаданный*; —*гад- ка f. uhodnutí*; —*гѣнѣвать rozhání- vati v. разгонѣть*; —*гѣръ, a největší rozžhavení, největší žar*; —*гибѣть, разогнуть ohýbáním narovnat*; *p.*

книгу rozevřítí knihu; —гибнѣй, ая, ѳе ohybací; —гибѣ, а ohnuté n. zahnuté místo; —гильдѣй, я klátil, kdo sebou klátí v chůzi; —гильдѣить klátiti se n. kývati se v chůzi; —глаголаніе, —глаголіе, —глагольствованіе n. rozprávění n. rozmlouvání s někým, rozmluva; —глагольствовать rozmlouvati s někým; —гладить, —гладивать rozhladiti, uhl., vyhl.; —гладженіе, —гладиваніе n. vyhlazení, vyhlazování; —гласить, —гласать rozhlásiti; p.ся r. se; —гласіе n. nesouhlas, nelibozvuk; —гласка f. rozhlášení; пустить въ —гласку pustiti hlas, rozněsti pověst; —гласатель rozhlašovatel; —ница f.; —гласеніе n. rozhlášení; —глядывать, —глядѣть prohlížeti si něco, prohlídnouti si; —гноить, —гнаивать rozгноити (ránu); zjitřiti; —гнуť v. разгибать; —гнивать, —гнивлять rozhněvati; p.ся r. se; —гниздиться, —гнизживаться rozhnízdit se; —говаривать съ кѣмъ rozmlouvati s někým; 2. p., —говорить когѣ rozmuviti něкому něco (aby toho nedělal); —говориться rozhovořiti se.

разговѣр-ный языкъ jazyk rozmluvný; —чивый povídavý, mluvny; —щикъ, а m., —щица f. mluvka m. et f.; разговоръ, а rozmluva, rozprávka; pl. -ы rozmluvy.

разговѣнье (розговѣнье) n. první jedení masa po postě; разговѣться, разговляться, разгавливаться po postě opět jísti maso.

разгѣн-истый daleko od sebe položený (písmo a řádky); —ка f. rozhánění; —ный poselací, na posílky; p. мѣлотъ rozklepavač (kladivo); -ые лошади poštovské koně; разгѣнѣ, а rozehnání, rozhánění; 2. rozeslání

poštovských koní; всѣ лошади чѣ разгѣнѣ всеcky koně jsou rozeslány; 3. p. vzdálenost písma (typogr.); 4. vložený n. přinastavený kousek, vkladek, nástavek.

раз-горѣться, —горѣться rozhořeti se; roznititi se, zanititi se, zapáliti se; —гордиться zhrdnouti, zpyšněti; —гореvаться roztruchliti se, hoři se oddati; —городить, —гораживать přehraditi, přihrádkovati, přihrádek nadělati; 2. приhrady strhnouti; —горѣдка f. приhrada, приhrádka; —горячѣніе n. rozechránění; 2. rozhořčení; —горячить, —горячать (кровь) rozechráti, rozhřívati (krev); 2. rozhōřčiti, dopáliti někoho; p.ся rozhōřčiti se; —гоститься rozhostiti se u někoho; —грабить, —граблять rozchytati, rozhrabati (loupež); —грабленый adj.; —грабленіе n. rozchytání, rozhrabání; —граніченіе n. rozhranění, vytknutí hranic; —гранічить, —гранічивать rozhraniti, rozhranіčiti, hranice n. meze vytknutí; —гребать, —гресть rozhrabati (zrní, seno atd.); —гребенный adj.; —гребеніе n. rozhrabání; —гремѣться dlouho hřmět; —громить, —громлять rozbiti střelbou z děl, rozstřílet; ztroskotati; zpuštěti; —громлѣніе n., —грѣмъ, а ztroskotání; zpuštění; 2. —грѣмъ, а nepořádek (při stěhování); —грызть, —грызть složit, skládati (zboží n. náklad z korábu atd.); —грызка f., —грыженіе n. skládání (nákladu z korábu); —грызное судно loď skladní, skladací; —грыститься rozžalostiti se, roztruchliti se; —грызѣніе n. rozkousnutí; rozlousknutí (ořechu); —грызть, —грызть rozhrýzti; p. opáxъ rozlouskati, -sknouti; —гүливать procházeti s.; p., —гү-

лать (р. сонъ) procházkou zaháněti (spaní); р.ся hodně se procházeti, vyprocházeti se; 2. rozveseliti se, rozjařiti se; на небѣ —гýливается nebe se jasní; —гýлка *f.* procházka; —гýль, а veselí, veselost; онѣ въ —гýль jsou hodně veseli; 2. р., а, —гýльный парень veselík, veselý hoch; hejřil в. гуляка; —гýльная жѣнщина prostopášná ženština.

раздав-аніе *n.* rozdávaní; —атель, я, —датчикъ, а rozdavač, rozdavatel; —ательница rozdavatelka; —ать rozdávat; раздаты rozdati; р.ся roztahovati se, rozšiřovati se; 2. ozývati se; rozléhati se (о звуку); радостные кліки раздаются въ вѣздухъ radostné výkřiky ozývají se в ро-вѣтрѣ; раздался звонъ колоколовъ zavzněl zvuk zvonův; громъ разда-вался hrom se ozýval.

раз-давить, —давливать rozmačkati; rozšlápnouti; егó —давили карѣтою jeho přejeli kočárem; —дарить, —даривать rozdati dary, poděliti dary; —дѣточный на rozdání; —я дѣньги peníze на rozdanou, на rozdělenou; —ая книга kniha výdejů; —датчикъ, а rozdavač, rozdělovač; —ница *f.*; —дѣча *f.* rozdání, rozdávaní, rozdělování; 2. výdej; —двигать, —двигивать, —двинуть rozundati; 2. rozeznati; —двигать rozhýbati, rozviklati; —движка *f.* rozundání; —движной (-ый, ая, ое) rozundavací, vyndavací; —двоѣние *n.*, —дво́йка *f.*, —дво́й, я *m.* rozdvojení; —дво́ить, —дво́ивать rozdvojiti; —дѣрганіе *n.* roztrhání; rozškubání; —дѣргать, —дѣргивать roztrhati, rozškubati; —дѣрнуть, —дѣргивать rozhrnouti (záclony u postele atd.); р.ся r. se; —дирá-

ніе *n.* rozdírání; —дирать, разодрать, раздрать rozdírat, rozedrati.

раздобър-иваніе *n.* tlachání; —ивать tlachati; —ы, овъ (prost.) *pl. m.* tlachy.

раз-добрить к добру náchylným učiniti; р.ся štědrým se státi; —долье *n.* široké údolí; —долье *n.* pohodlné *n.* rozkošné živobytí.

раздѣр-ить в рѣзницѣ žítí, různé dělati; —ный рѣзницъ milovný; раздѣръ, а (съ кѣмъ) různé (s někým); (мы тепѣрь съ нимъ въ раздѣръ).

раздосадовать rozzlobiti, rozlítiti; р.ся r. se.

раздраж-еніе *n.* rozdráždění; —ить, —ать rozdrážditi (libě i nelibě); —имый dráždivý; -ость -ost.

раз-дразнить, —дразнивать, —дражнить в. раздражить; —драніе *n.* rozedrání; —драный rozedraný; —драть rozedrati в. раздирать; —дробительный drobivý; —дробить, —дроблять rozdrobiti, rozdrobovati; р.ся r. se; —дружить, —дружать rozdvojiti přátelé; —друженіе *n.* rozdvojení.

раздув-альный мѣхъ měch dmychací, *m.* rozdmychovací; —альщикъ мѣховъ měchošlap; —аніе *n.* rozdmychování (ohně); —ать, раздуть rozdmychati, rozdmychnouti (ohně); 2. nafouknouti, nabubřiti (tělo); 3. rozdouti, rozfoukati (о вѣтру).

раздуваніе (prost.) rozděliti.

раздýм-ать —ывать rozmysliti se jinak, r. si něco; р.ся о чемъ rozmýšleti о něčem; —чивый rozmýšlivý, nerozhodný; pochybný; -ость -ost; —ье *n.* váhání v úsudku; pochybnost.

раз-дуриться rozdováděti se; —дýтость odulost, opuchlost; —дýть в. раздувать; —душать, —душить voňavkami napustiti *n.* natřiti; —дѣваніе *n.* svlékání (oděvu); —дѣвать svlé-

kati (oděv); —дѣть svléci; p.ся sv. se; —дѣлать, —дѣлывать (подѣнщикъ) zaplatiti (nádeníkům); udělati obrubu u komína z cihel tam, kde jde komín skrze strop; 3. (mal.) stinovati květiny; p.ся съ кѣмъ vypořádati se s někým; rozdělit se; —дѣленіе *n.* rozdělení; —дѣлимый dělitelný; —ость -ost; —дѣлитель dělitel, rozdělovatel; —ница *f.* -ka; —дѣлительный dělicí; —дѣлѣть, —дѣлѣть rozdělit, rozdělovati; p.ся r. se; —дѣлка *f.* spořádání-se, vypořádání-se s kým; 2. vrstva cihel kolem komína *n.* výhně; —дѣль, а (р. имѣнія между наследниками) rozdělení (r. jmění mezi dědice); 2. p. rozdíl (část knihy na př. rozdíl 1ní, 2hý atd.); онъ живѣтъ съ нимъ въ —дѣль оні žijou od sebe rozdělení; —дѣльно *adv.* rozděleně, odděleně; zvláště; —дѣльноostí klanoprstý (o zvířatech); —дѣльность dělitelnost, rozd.; —дѣльный dělitelový, rozd., dílný; —ья деньги peníze na rozdělenou; —дѣлѣть *v.* rozdělѣть; —дѣтъ *v.* rozdělѣвать; —дѣжѣтъ stloustnouti; —жалобѣтъ до слзъ pohnouti k slzám; p.ся pohnouti se; —жевать, —жевывать rozžvýkati; онъ не —жевалъ этого он toho nepochopil; —жечь (разожгý) rozpáliti, rozžící *v.* разжигать; —жженіе *n.* rozpálení; —жива *f.* přilepšení *n.* polepšení svého života; вотъ тебѣ на —живу tu máš na přilepšenou; —живаться, —жѣться (отъ чего-либо) přilepšiti si ve svém životě, zmocí se, pomoci sobě; онъ —жился он si pomohl; —жигать rozpalovati; —жидимый zředitelný, rozředitelný; —ость -ost; —жидительный rozředovací; —жидѣть, —жигать rozřediti; p.ся r. se; —жидѣль zředlý; —жидѣтъ zřídnouti,

rozřídnouti; —жизеніе *n.* rozředení; —жизаніе *n.* (crk.) roznícení, rozpálení (láskou, smyslností); —жимать, —жѣтъ (разожмý) otevřít *n.* rozevřít (пѣсть *n.* hubu); —жирѣтъ ztučněti; —задорѣтъ, —задоривать poštovati někoho na koho; rozhořčiti; —знакомѣтъся známost přetrhnouti; —знобѣтъ, —знобѣтъ oznobiti; —золотѣтъ, —золачивать pozlatiti; —зѣвать (ротъ) otvírati hubu; *v.* разинуть; p.ся rozzívati se, pořád zívati. разикъ *m.* (*dem.*) jedenkrát *v.* разъ. разинуть (= разинуть) ротъ otevřít hubu; разинутый *adj.*

разиня, *dem.* разинька *m. et f.* otevřhuba, zevel. [klad.

разительный разнý; p. примѣръ r. приразѣтъ, по- (враговъ отечества) poraziti (nepřátele vlasti).

разлагать, —ложѣтъ rozkládati (math., chem.), rozbírati *v.* раскладывать; p.ся r. se; —ладѣтъ, —лаживать rozladiti (hudební nástroj); p.ся rozladiti se; 2. rozdvojiti se; —ладѣтъ, а nelibozvuk (*v.* hudbě) *Dissonance*; 2. p., —ладѣтъ *n.* neshoda, nesvornost, různice; жить въ —ладѣтъ žíti v nesvornosti, v různici; —лакомѣтъ laskominy komu dělati; 2. k lakomosti pobádati; p.ся rozlakomiti se; do lakomosti přijíti; namlsati se; —ламывать rozlamovati *v.* разломѣтъ; —лаяться rozstěkati se; —лежѣтъся, —леживаться rozležeti se (*v.* posteli); —летаніе *n.* rozlétání; —летѣтъся rozlétati se; —летѣтъся rozletěti se; p. въ дрѣбезги rozletěti se na koušky; —лѣтъ, а rozlet; —лѣтывать přeletovati *n.* poletovati se motam; —лѣчься rozložiti se, rozláhnouti se; —ливальная и —ливная лóжка lžíce pandavací, sběračka; —ливанное море (*žert.*), moře z rozlitého ná-

poje; —ливать rozlívati; —лѣть (разолью) rozliti; p.ся rozliti se; —ливка *f.* rozliti; —ливъ, а, —лѣtie *n.* rozliti, vyliti; —линевать, —линевывать nalínovati; —лѣнка *f.* čas kdy zvířata línají; —лѣть *v.* разливать; —личать, —личить rozeznávati, rozličovati, dělati rozdíly; p.ся rozeznávati se; —личѣnie *n.* rozeznání; —личествовать въ чемъ rozeznávati se dle něčeho, neshodovati se v něčem; —лѣchie *n.*, —лѣчность rozličnost; —лѣчный, *adv.* -но rozličný; —лорѣй, ая, ое, —лорѣистый spádový, srázovitý (po obou stranách); 2. (o saních) nahoře širší než dole; —лорѣость, и, —лорѣтъ, а spaditost, srázovitost; —ложѣnie *n.* rozložení; 2. (chem.) rozložení, rozklad; —ложитъ rozložití *v.* разлагать, раскладывать; —ломанѣie *n.* rozlámání; —ломать rozlámati (—ламывать rozlamovati); —ломитъ rozlomiti; —ломка *f.* (дома) zboření *n.* rozbourání (domu), stržení (domu); —ломъ, а zlomenina; —лорѣаться, --лорѣываться, --лорѣпнуться rozpuknouti se; —лорѣка *f.* loučení, rozloučení; день —лорѣки den loučení; —лорѣпать, —лорѣпить oloupati; —лорѣчать, —лорѣчить rozloučiti; p.ся съ кѣмъ rozloučiti se s někým; —лѣзаться rozleztí se; —лѣнѣться, —лѣниваться zlenivěti; —лѣпнѣть, —лѣплять rozlepiti, odlepiti; 2. p. по стѣнамъ rozlepiti (po zdi, po rozích); p.ся rozlepiti se, odlepiti se; —лорѣбить přestati milovat; —мáзать, —мáзывать rozmazati, rozmazávati; —мáзнá *f.* řídká kaše; —мáрать, —мáрывать rozmazati, rozčmáрати; —мáслить, —мáсливать s máslem zadělati (těsto); 2. přeháněti (ve vypravování); —мáтывальная мáшина stroj svijecí; —мáтывать *v.* размотать; —махать,

—мáхивать (рукáми) máchatí (rukama); —махнѣть двѣри rozhoditi *n.* vyraziti dveře; p. крылья rozestříti *n.* rozmáchnouti křídla; p.ся рукóу máchnouti rukou, napřáhnouti ruku; —мáхъ, а rozmach, máchnutí; p. крыльевъ máchnutí křídlo; p. мáятника kývání kyvadla; съ —мáху jedním rázem; съ —мáхомъ, въ —мáхъ napřáhnuv ruku, s napřáženou rukou; 2. p. rozběhnutí ke skoku; —мáчивать *v.* размочить; —мáчтовать, —мáчтовывать stěžeň sejmuti s korábu; —мáшистый пóчеркъ rozvleklý nákres *n.* nástin; —мáшка *f.* máchnutí; 2. máchání rukama; —мáшный, ая, ое, —мáшной (-ый), áя, óе machací; —óе колесó přemítací kolo, přeměták; —межевánie *n.* vyměření mezí, vymězení (p. полей, p. лѣсныхъ учáстковъ); —межевать, —межѣвывать meze vyměřiti (na poli), vymeziti, dávati mezníky; —мелчать, —мельчать, —чѣть rozmělniti, rozdrobiti; —мѣсть, —метáть rozmesti, rozmestati; —метáть, —мѣтывать rozmetati, rozházeti; p.ся rozmítati se, do házení přijíti; —метѣнный rozmetený; —мѣтка *f.* rozmetení; 2. kolenec *Spergula*; —мѣтная грáмота (star.) list na vypovězení války; —минáть, —мáть (разомнѣ) rozmínati, rozmínouti; 2. prováděti *n.* projížděti koně (před vyjíždkou); —мирѣться, —мирáться rozdvójiti se, rozkmetřiti se s někým; —мѣpie *n.* (star.) rozdvojení; —мнóжѣnie *n.* rozmnožení; —мнóжить, —мнóжáть rozmnožiti; -ovati; p.ся r. se; —мóжáть, —мóжнѣть rozmnožiti, rozmáčkati; roztržiti, rozdrťiti; p.ся r. se; —мóк-лый rozmoklý; —мóкнѣть, —мóкáть rozmoknouti, rozmokávati; —мóлвиться съ кѣмъ rozkmetřiti se s ně-

kým, pohádati se s kým; —мóлвка *f.* pohádání, rozkmotření; —молотить rozmlátiti; —молотъ rozemliti; *p.ся* rozemliti se; 2. dáti se do tlačání, začíti hubou mlíti; —мóль, a rozemletí; 2. vlastnost meliva; мукá мѣлкаго —мóла mouka na drobno rozemletá; —мотать, —мáть вать rozmotati, rozmotávati; —мóтаный *adj.*; —мочáлить, —мочáли вать roztrěpiti, roztrípiti; *p.ся* *r. se*; —мочéние *n.*, —мóчка *f.* rozmočení; —мочить, —мáчивать rozmočiti; —мýчить dlouho mučiti *n. trápiti, natrápiti se*; —мывáть, —мýть vymyti, vypláknouti; *p. пýки* dáti dar babičce (o šestinedělce); —мýвка *f.* vymytí, vypláknutí; —мýслить *v.* размышлять.

размысль, a (star.) vojenský měřič *n. stavitel Ingenieur.*

раз-мытáрить, —мытáривать rozházeti (jmění), promarniti, prohejřiti; —мышлéние *n.* rozmýšlení, přemýšlení; —мышлáть (о чéмъ) rozmýšleti, přemýšleti o něčem; —мѣна *f.*, —мѣнъ, a (промѣнъ денегъ) výměна, proměnění; —мѣнѣть, —мѣнѣть, —мѣни вать (дéньги) měniti, proměniti, proměňovati (peníze), vyměniti (peníze); *adj.* —мѣненный; —мѣнный мѣнеbný, směnný; —мѣнная *f.* (star.) list o výměně; —мѣрéние *n.* rozměření; —мѣрить, —мѣрять, —мѣривать rozměřiti, odměřiti; —мѣръ, a rozměr; 2. časomíra *Metrum, Rhythmus*; —мѣсáть, —мѣшивать rozmísiti, rozmíchati; —мѣстítъ, —мѣщáть rozdělití v rozličná místa; *p.ся* leckde se usaditi; —мѣтитъ, —мѣчáть, poznamenati; —мѣщéние *n.* rozdělení v rozličná místa; rozložení (vojska); *p. словъ* slovosklad *Construction*; —мѣгчáть, —мѣгчáть rozměkčiti, změkčiti; —мѣ-

кáть, —мѣкнуть změkknouti, rozměkknouti; —мѣть (разомнý) rozemnouti; —нáшивать *v.* разносáть; —немóчься, —немогáться roznemoci se; —несéние *n.* roznešení; —нестí roznesti; —ни-мáть, —нѣть (разнимý) rozejmouti, rozebrati; *p.ся* *r. se.*

разнить (-ню, -нишь) (въ чéмъ, *p. въ* пѣнии) zvukem se odchylovati; *p.ся* (отъ чегó) různiti se, odchylovati se od něčeho *v.* рóзнить.

разница *f.* rozdíl (*p. между* тѣмъ, *p. въ* томъ); 2. разная *p.* rozličné drobotiny; 3. *p.*, продажа по разницѣ, разничная продажа prodej podrobný, v malém; продаватъ по разницѣ prodávati podrobnu, v malém *en detail*; разничный торговецъ obchodník v malém.

разно *adv.* rozličně; různě.

разно-видность různotvárnost; —видный různotvárný; —влáctie *n.* rozdělení moci; —глáзый šilhavý; —глáситъ nesouhlasiti, nesouzvukovati (*v hud.*); 2. nesouhlasiti (*ve smýšlení*); —глáсица (—голóсица) *f.*, —глácie *f.* nesouhlas, nesouhlasnost; různohlasnost, rozdíl ve smýšlení; neshoda; —глáсный různohlasný; nesouhlasný; —имéнный různojmenný; —лепéстка *f.*, —лепéстникъ, a stěničník *Iberis* (*rstl.*); —мýсленникъ, a kdo jinak smýšlí; —мýсленность, —мýслие *n.* různomyslnost; —мýсленный různomyslný; —нарóдный (-ое вóйско) z rozličných národů sestavený; —обрázie *n.*, —обрáзность různotvárnost; rozmanitost; —обрáзно *adv.* různotvárně; —обрáзный různotvárný, různý, rozmanitý; —племéнный různoplemenný; -ость -ost; —пóлый různého pohlaví, jiného pohlaví; 2. (o kabátu) s nestejnými šosy; —рóдность, —рóдство *n.* různorodnost;

—родный *různorodý heterogen*; —рѣчивость *odpor v řeči*; —рѣчивый *různořeký*, *v řeči sobě odporující*; —рѣчить *odmlouvati*; *v řeči odporovati*; —рѣчие *n. odpor (n. př. ve výpovědi svědků)*.

раз-но́сить (разнести) *roznášeti*; *p. товары по домамъ roznášeti zboží po domích*; *r. (nepravé řeči atd.)*; 2. *p.*, —нашивать *obnositi, ochoditi (boty)*; *p.ся roznášeti se*; —но́ска (товаровъ по домамъ) *roznášení (zboží po domích)*; —но́сный *k roznášení, roznosný*.

разно-сторон́ний, *яя, ee různostranný*; —сторон́ность *různostranost*.

разно́сть, *и různost; rozličnost difference*.

раз-но́счикъ, —но́щикъ, *a roznašeč (zboží), podomník; krosnář; Hausierer; Colporteur*; —но́счица *f. rozpašečka*; —но́счицй, *ья, ye adj.*; —но́сь, *a roznášení*; 2. (*horn.*) *důl denní*; рабóтатъ —но́сомъ *dolovati na povrchu*.

разно́та *f. rozličnost, vzdálenost*.

разно-цвѣ́тный *různobarevný*; —цѣ́нтренный *různostředný*; —чѣ́нецъ, *нца kdo nemá osobního práva šlechtického*; —шѣ́рстный *různosrstný*.

раз-ноше́ние *n. roznášení*; —но́щикъ, *a v. разно́счикъ*.

разноязы́чный *různojazyčný*; *mnohojazyčný*; 2. *lživého jazyka*.

разнство́, разнствіе *n. (crk.) rozdíl v. разнота; разнствовать (въ чемъ, отъ чегó) různiti se, rozlišovati se, rozeznávati se v něčem od něčeho*.

разну́здатъ, разну́здыватъ *rozuzditi, uzdu sejmouti*.

разны́й *různý, rozdílný, rozličný*.

разнь, *и f. v. разнота*.

раз-на́жить до нѣ́жности прѣвести; —но́хатъ, —но́хиватъ *rozšňupati (tabák)*;

—на́ть *v. разнимать*; —обѣ́дѣть, —обижа́ть *velmi uraziti někoho*; —облача́ть, —облачи́ть *svleci roucho mešní; p.ся svléci se (z roucha)*; —облаче́ние *n. svlečení, —облача́ние n. svlékání*. [разо́бранный.

разо-бра́ть *rozebrati v. разбирать; adj. разо́бщ-а́ть, —и́ть přetrhnouti spojení (mezi vojsky nepřátelskými), roztrhnouti*; 2. (*fys.*) *samotiti, osam., isolovati*; —э́ние *n.*; —э́нный *adj.*; —и́тельная скаме́йка (*fys.*) *podnožka samotici, samotidlo Isoloir*.

разо-гна́ть *rozehnati v. разгáниватъ; adj. разо́гнанный*; —гну́ть *v. разгибáть*.

раз-огорча́ть, —огорчи́ть *кого rozhořčiti koho*; *p.ся r. se*; —э́ние *n.*; —э́нный *adj.*.

разо-грѣ́ватъ *rozhrívati*; —грѣ́ть *roze-hřáti*; *p.ся r. se*; —дра́ть *rozedrati v. раздирáть*; —зна́ть, —знава́ть *rozeznati, rozeznávati v. развѣдыватъ*; —и́тися *rozejíti se v. расхóдитъ-ся*; —прѣ́ть, —прѣ́ватъ *rozpařiti se (horkem)*; 2. *napučeti*; *горо́хъ —прѣ́ль hrách napučel*; —прѣ́ние *n.*; —прѣ́-мый *adj.*.

разо́къ, *зká jen jedenkrát*.

разомъ *adv. najednou, jedním rázem v. разъ*.

раз-ора́ть *rozorati*; —э́ние *n.*.

разо-рва́ть *rozervati v. разрывáть*; —рва́ние *n.*; разо́рванный.

разор-э́ние *n. zpuštění, zničení*; —э́нный *zpuštěný*; —и́тель *pustošitel, hubitel*; —и́тельница *f. -ka*; —и́тельный *pustošivý, ničivý*; —и́ть, —я́ть *pustošiti, zp., ničiti, hubiti (p. городъ)*; 2. *p. кого въ ко́нecъ na mizinu koho přivesti*; разо́ръ, *a zpuštění*; въ разо́рь разо́рить *do kořene vyhubiti n. zahubiti, z kořen vyvrátiti*.

раз-оружить, -ивать *odzbrojiti*, děla odkliditi z korábu n. z baterie.
 разо-слать *rozeslati* v. разсылать; разо-сланный; —спаться *rozespati se*; —стлать *rozestlati*; разо-стланный; —ткнуть v. растыкать.
 раз-охотить, разохотчивать *chuť povzbuditi*, *chuti dodati*; p.ся *chuť dostat*; —охотение n.; —охотенный.
 разочаровать, разочаровывать *z klamu vyvesti*; p.ся *z klamu se vyvesti*; -ание n.; разочарованный.
 разо-чекъ, чка v. разо-къ.
 раз-рабóтать, —рабóтывать *vzpracovati*, *vzdělati*; p.ся *vz. se*; —рабóтка f., —рабóтание n. *vzpracování*, *vzdělání*; —равнѣние, —равнивание n. *urovňání*, *vyrovňání*; -авání; —равнѣнный; —равнивать *uovňavati* v. разровнять; —разить, —ражать *rozraziti*; p.ся *r. se*; —ражѣние n. *rozražení*; —ражѣнный *rozražený*; —разнивать v. разрознять; —раститься, —растись *rozrůstati*, *vzrůstati* (do šířky i do výšky), *bujeti*; —ра-стание n.; —ревѣться *rozeřvati se*; —рисовать, —рисовывать (весь потолокъ) *romalovati* (celý strop atd.); —ровнять, —равнивать *uovňati*, *vyrovňati*, -авati; —ровнѣние n.; —ров-ненный; —родиться, —рожаться *pro-roditi* (o ženě); 2. *rozploditi se* (o rostlinách); —рознить, —рознивать *rozdělit*, *rozvrhnouti*, *roztřídit*; p.ся (во мнѣніяхъ, въ пѣніи) *dělit se* (v zdání), *nesouhlasiti*; --понять, --ра-нивать (дѣньги) *roztratiti*, *potratiti* (peníze); —ро-нянный; —рубать, —ру-бить *rozsekati* (maso); —рубка f. *rozseknutí*; —рубъ, a *rozseknuté místo*; —ругать *kogó vyvaditi se s kým*, *vyhubovati někomu*; —руга-ние n.; —руганный; —румянить, —ру-мянивать *nalíčiti* (na červeno); p.ся

nalíčiti se; 2. *zardíti se*, *začerve-
nati se*; —пýха f. (star.) *rozmuch*.
 разруш-ать, разрушить (здáние, крѣ-
пость) *zbořiti*, *zbourati*, *rozbourati*; 2. *zkaziti*, *zmařiti*, *zničiti* (zámysl atd.); *adj.* разрушенный; —ѣние n. *zboření*; *zkažení*; --имый *vhodný ke zboření*; -ость; —итель *bořitel*, *ničitel*; —ительный *bořivý*, *ničivý*, *hubivý*.

раз-рывáние n. *rozrývání*; —рывать, разорвать *trhати*, *roztrhati*; p. въ ку-скѣ, на кусочки *roztrhati na kousky* (na koustičky); *trhati skály* (pra-chem); *roztrhati pouta*, *okovy atd.*; разорвалó пýшку дѣло *prasklo n. puklo*; p.ся *pukati*; *trhati se*; *rozrývati se*; —рывать, —рýть *rozrývati*, *rozryti*; p.ся *r. se*; —рывной (-ый), ая, ое, —рывной *trhací* (k *trhání skal atd.*); -ая бóчка *trhací bečka*; —рывчатый *rozrývaný* (sloh; *vzor na látku*); —рывчивый *co se lehce roztrhne n. přetrhne*, *trhavý*; —рывъ, a *přetržení*; *rozryv*; —рýтие n. *rozrytí*; —рýть *rozryti*; —рыхлѣние n. *nakypření*; —рыхлить, —рыхлѣть *nakypřiti*; p.ся *n. se*; —рѣдѣть, —рѣ-жать дѣрѣвья, лѣсъ *prosekati*, *pro-mýtiti*, *probíрати les*; —рѣдка f., —рѣжѣние n. *prosekávání*, *probírání*, *mýcení lesa*; —рѣзание, —рѣзаніе n. *rozřezání*; —рѣзанный *rozřezaný*; —рѣзать, —рѣзать, —рѣзывать (на кусочки) *rozřezati*, -авati; 2. *rozpa-
rek udělati*, *rozpárati*; —рѣзвиться *rozpustiti se*, *rozpustilosti se dopu-
stiti*; —рѣзка f. *rozřezání*; —рѣзной (-ый), ая, ое *rozřezaný*, *prořezaný*; 2. *s rozparkem*; p. бáрхатъ *sbíraný aksamít*; —рѣзъ, a *rozříznutí*; p. брѣха *rozříznutí břicha*, *břichořez*; 2. *rozparek*; 3. *průřez* (archit.) *Profil*.

разрѣш-ать, —ить rozhodnouti, rozřešiti; (р. споръ, вопросъ, сомнѣние, загадку); р. отъ чего vyprostiti od něčeho; р. отъ грѣховъ zbaviti hříchův, rozhřešiti; р. на что dáti povolení k něčemu; р.ся отъ бремени slehnouti, poroditi; —ѣние *n.* rozhodnutí, rozřešení; р. отъ грѣховъ vyproštění od hříchův, rozhřešení; р. отъ бремени slehnutí, porod; —имый rozvazatelný; -ость -ost; —итель rozhodující; —ительный rozhodný; rozhodující; 2. vyproštující, výprostný; -ая грáмота list povolovací (на ženění); list odpustný (папѣзскý), odpustky.

раз-рѣмиться rozplakati se, rozbečeti se; —рядить, —ряжать (невѣсту) vystrojiti, ustrojiti (nevěstu); 2. (star.) spořádati; р. ружьѣ, пýшку vytáhnouti náboj z ručnice *n.* z děla; р.ся vystrojiti se; —рядка *f.* prokládání řádků, proložka (typ.); —рядникъ, а (fys.) vybiječ; —рядный списокъ výkaz rozřadný (jak dle řádů a hodnotí za sebou následují); —рядныя книги (star.) *pl.* tituláře; —рядъ, а rozdělení, rozvržení, roztřídění; oddělení; 2. (star.) úřad nad rozdělováním služeb; —ряженіе *n.* vystrojení, nastr.; 2. vytažení náboje; —ряженный vystrojený, nastr.; —сáда *f.* sazenice, sazenička (v zahradnictví); —садить, —сажать, —саживать rozsaditi, rozsazovati (rostliny); р. гостей od sebe rozsázeti hosti; —сáдка *f.*, —саживание *n.* rozsazování rostlin; —сáдникъ, а sazeniště; školka na rostliny; šk. pro mladé lidi, seminář, semeníště; —сáдно́й (-ый), ая, ое, —сáдный (-ья цвѣты) rozsazovací, k rozsazování (květiny); —сáривать *v.* раскорить; —сверлѣть, —сверливать rozvrtati; —ѣние *n.*; —ѣн-

ный; —свирѣплый (звѣрь, конь) rozvzteklý, zdivočelý; —свирѣплъ rozvztekliti se, rozdivočiti se; —ѣние *n.*; —свѣтаніе *n.* svítání, úsvit; —свѣтáть svítati; *impers.* —свѣтáетъ svítá (rozbřeskuje se, dní se); —свѣло rozednilo se (světlo); —свѣтъ, а úsvit; онъ выѣхалъ съ —свѣтомъ, на —свѣтъ онъ vyjel na úsvitě; —селѣніе *n.* (народовъ) rozsazení, přesazení, přesídlení (národů); —селить, —селять přesaditi, přesídliti, přestěhovati; р.ся usaditi se na všelikých místech, rozsaditi se; —сердѣть, —серживать rozhněvati, rozzlobiti; р.ся *r.* se; —серженіе *n.* rozhněvání, rozzlobení; —серженный rozhněvaný, rozzlobený; —серебрѣть postříbřiti; —ѣние *n.*, —ѣнный; —сидѣться, —сѣживаться rozseděti se (ten se rozseděl) *t.* dlouho seděti; 2. začíti na vejcích seděti (o slepici); —сказаніе *n.* vypravování; —сказáть, —сказывать (комý-либо что) vypravovati někomu něco; —сказывай! to povídej někomu jinému (*t.* takovému, kdo ti bude věřiti); —сказъ, а vypravování, povídka; *pl.* —сказы povídky; —скащикъ (-сказчикъ), а vypravovatel, povídatel; -ица *f.* -ка; —скакаться rozskákati se; —скóкъ, а rozběhnouti; останóвить лóшадь на всѣмъ —скóкъ koně v plném trysku zastaviti; —скочѣться rozskočiti se (na kusy); —слабѣть, —слаблѣть oslabiti, oslabovati; —слабленіе *n.* oslabení; slabost; 2. ochromení, ochrnutí *Paralysie*; —слабнуть, —слабѣвать, —слабѣть oslabnouti; —слабѣлый oslablý; —славить, —славлять rozblašovati, roztrubovati, vytr. nějakou pověst; —сластѣть, —слащивать osladiti; —слащеніе *n.*; —слащенный; —слоить, —слоивать ро

slojích *n.* po vrstvách od sebe odloučiti *n.* oddělití; —сло́ение *n.*; —сло́енный; —слу́шать, —слу́шивать когó někoho pozorně poslouchati; егó очень трудно *p.* jemu je těžko rozuměti když jej posloucháme; *p.ся* naposlouchati se (dlouho); —слы́шать зřetelně slyšeti; я не —слы́шалъ já dobře neslyšel, já nedoslechl; —смáтривание *n.* rozhlížení, přehlížení; —смáтривать rozhlížeti, přehlížeti; *p.ся* rozhlížeti se; *v.* разсмотре́ть; —смотре́тельный (*adv.* -но) rozvážlivý, obezřelý, prozřetelný, оpatrнý; *v.* осмотре́тельный; -ость -остъ; —смот́ръ, а прохлídка; —смотре́ние *n.* prohlížení, rozhl.; 2. прохлídка, přehlídка; —смотре́ть prohlídnouti, přehlídnouti; не могу́ хороше́нько *p.* nemohu dobře dohlídnouti, dopatříti, rozeznati; —смот́рѣнный; —смѣ́шить когó rozesmáti někoho; —смѣ́яться rozesmáti se; —сна́стить, —сна́щивать (кора́бль) odstrojiti koráb, sundati lanoví; —сна́стка *f.*, —сна́щение *n.* odstrojení korábu; —снурова́ть, —снурова́ывать (корсе́тъ) rozšněrovati (živůtek *n.* šněrovačku); *p.ся* *r. se*; —сова́ть, —со́вывать (кни́ги) rozstrkati, rozundati (knihy semotam); *p.* толпу́ наро́да rozeznati tlupu lidu; —совѣ́товать, —совѣ́тывать zraditi koho s něčeho, radou svojí od něčeho odvrátiti; —солоди́ть osladiti; —солоде́ть osladěti, osládnouti; —солоде́лый osladlý; —соложе́ние *n.* oslazení.

разсо́ль, а rosol; 2. *p.* огурѣ́чный, капу́стный lak (z naložených okurek, zelí atd.); *adj.* разсо́льный.

раз-со́рѣть, разсо́ривать (муку́, овёсь) rozsypati (mouku, oves atd.); 2. utratiti, promarniti, rozházeti; —со́ртировать rozvrhnouti, rozdělití (dle

druhů), roztríditi; *p.ся* *r. se*; —со́ртирование *n.*, —со́ртировка *f.* roztrídění, rozvržení, rozdělení; —со́ртиро́ванный.

разсо́ха *f.* drábec, stěžadlo (u pluhu); разсо́щистый rasochovatý.

раз-со́хнуться rozeschnouti se; —со́рочить на lhůty rozdělití; —со́орить, —со́оривать rozdvojiti, do různice *n.* do hádky přivesti; —става́ние *n.* loučení; —ставáться, --ста́ться (-стаю́сь, -стае́шься) съ кѣ́мъ loučiti se, rozloučiti se s někým; —ста́вить, —ста́влять, —ста́вливать rozestaviti, (od sebe); 2. nastaviti *n.* popustiti (ve švu) (šaty); —ста́вка *f.*, —ста́вление *n.* rozestavení; —ста́вливание *n.* rozestavování; —ста́ни, ей *pl. f.* loučení, rozloučení, hodinka loučení; на —ста́няхъ při loučení, když (jsme) se loučili; 2. *p.* místo loučení; *m.* kde se loučí; —ста́ние *n.* rozloučení; —стано́вить, —стано́вливать rozestavěti (jednu věc vedle druhé); *p.ся* *r. se*; —стано́вка *f.* rozestavení (na mnoha místech); *p.* словъ (gram.) slovosled, slovosklad; 2. *p.* mezera, vzdálenost od sebe; 3. přestávka (ve čtení, v řeči) *Pausa*; 4. rozdělení (známek písemných) *Interpunction*; —стега́й, я, *dem.* —стега́йчикъ jistý oděv ženštin vesnických; 2. druh pečiva; —стега́ть, —сте́гивать, —сте́гнуть rozepnouti; *p.ся* *r. se*; —стила́ть rozestýlati, rozkládati, rozestíratí (koberec atd.); *p.ся* rozestýlati se, rozestíratí se; 2. plaziti se před kým, lísatí se k někomu; —сти́лка *f.*, —сти́лание *n.* rozestýlání, rozestírání; —сто́наться rozsténati se; —сто́яние *n.* vzdálenost; *p.* на вы́стрѣль vzd. na výstřel, na dostřel, co by dostřelil; на -и́и пяти́ ве́рстъ vzdálenost pěti verst; —сто́яться nastáti se

dlouho na jednom místě; —стрига *m.* kněz *n.* mnich svého posvěcení zbavený; —стригать, —стричь posvěcení kněžského zbaviti; —стрижénie *n.*; —стрóй, я nelibozvuk, nesouzvuk *Dissonance*; —стрóйство *n.* nepořádek, zmatek; 2. zkažení zdraví; —стрóить, —стрóивать rozladiti (hudební nástroj); 2. do nepořádku přivesti; *p.* здорóвье zdraví pokaziti; 3. (*p.* семейство) rozdvojiti, různici udělati; *p.ся* rozladiti se; do nepořádku přijiti; pokaziti se; (*его* здорóвье —стрóилось); —стрѣливаніе *n.* rozstřelení, vystřelení (*prachu*); 2. rozstř. (*korábu, zdi atd.*); —стрѣливать, —стрѣлять (весь порошок) rozstřílet, vystřílet (všechn *prach*); 2. (*p.* корáбль) rozstřílet (*koráb atd.*); 3. zastřeliti někoho; —ступаніе *n.* rozstoupení; —ступаться, —ступиться rozstoupiti se (*o lidech, o zemi*); —судительно *adv.* rozvážlivě, rozvahou; —судительный (*человѣкъ*) rozvážlivý, povážlivý; -ость -ost; —судить, —сужать, —суждать (*кого*), *p.* о чѣмъ souditi, уваживать; онъ такъ —суждаль он так *soudil*; —судите сами *posudte sami*, *rozsudte sami*; ему —судилось спросить меня *jemu* *napadlo n.* *jemu* *uzdalo se* *tázati se* *mne*; ему не —судилось *jemu se* *neuzdalo*; —судливый *v.* разсудительный; —сúдокъ, дка *soudnost*, *rozsudek*, *úsudek* (*о něčem*); —суждénie *n.* *rozsouzení*, *posouzení*, *uvážení*; *p.* объ учёномъ *предмѣтъ* *úvaha n.* *pojednání o* *učeném předmětu*; въ —суждénии *сего* *uvažující to, posuzující to, hledíc k tomu*; —сúживать *rozsuzovati*, *posuzovati*, *uvážovati*; —сúнуть *v.* *разсөватъ*; *p.ся* къ кому *rozběhnouti se k někomu*; —сучать, —сучивать

rozsoukati, *roztočiti* (*нитě atd.*); 2. *p.* *тѣсто* *rozváleti těsto*; *p.ся* *rozsoukati se*; —счѣсть *rozpočísti v.* *разсчитать*; —счѣтистый, —счѣтливый (*-o adv.*) *počítavý*, *hospodárný*, *šetrný*; 2. *rozvážlivý*, *prozřetelný*; -ость -ost; —счѣтныя *книги* *účetní knihy*; —счѣтъ, а *účet*, *rozpočet*; у меня съ нимъ *корóткие* —счѣты *já s ním* *udělám* *krátké okolky*; ошибаться въ —счѣтъ *přepočítati se*, *chybiti v rozpočtu*; жить безъ —счѣта *žíti nehospodářsky*; —считаніе *n.* *rozpočítání*; —считать, —считывать *rozpočítati*, *rozpočítávati*; *p.* по пальцамъ на *prstech* *vypočítávati*; *p.ся* съ кѣмъ *účty s někým* *udělati*, *vypořádati se s někým*; —сыланіе *n.*, —сылка *f.* *rozesílání*; —сылать *rozesílati* (*разослать* *rozeslati*); —сылный *subst. (m.)*, —сылщикъ *soudní posel*; —сылная *книга* *kniha zásílek*, *kn. zasílací*; —сыпаніе, —сыпаніе *n.*, —сыпка *f.* *rozsypání*; —сыпать, —сыпать *rozsypati*, *rozsýpati*; *p.* *муку* по *дорóгѣ* *r.* *mouku* по *cestě*; 2. *p.* *непріятелей* *rozehnati n.* *rozptýliti nepřitele*; *p.ся* *rozsypati se*; —сыпной, ая, *о* *sypký*, *drobivý*; 2. *rozsypaný*; въ —сыпную *rozptýleně* (*о vojácích při cvičení*); —сыпчивый *sypký*, *drobivý*; -ость -ost; —сыхаться *rozsychati se* (*разсөхнуться* *rozeschnouti se*).

разсѣв-áлень, лня *m.* *rozsevadlo*, *secí stroj v.* *сѣялка*; —áние *n.* *rozseváání*; —áтель *rozsevatel*, *rozšiřovatel*; —áтельница *f.* -ка; —áть, *разсѣять* *rozseváti*, *rozsíti*; *p.ся* *r.* *se*; *разсѣвъ*, а *rozsetí*; *rozsev.*

раз-сѣданіе *n.* *rozsedání*, *pukání*; —сѣд-áть, —сѣсть *rozsedati*, *pukati*; —сѣдина *f.* *rozsedlina v.* *разсѣлина*; —сѣдланіе *n.* *rozsedláání*.

раз-сѣдлать, —сѣдлывать (лошадь) rozsedlati koně; p.ся rozsedlati se, sedlo svrhnouti (o koních); —сѣканіе *n.* rozsekání; —сѣкать, —сѣчь rozsekati, rozseknouti; p.ся *r.* se; —сѣлина *f.*, (crk. —сѣль, и) rozsedlina; —сѣлый rozsedlý; —сѣсться rozsednouti se, pohodlně si sednouti, roztáhnouti se; —сѣченіе *n.* rozseknutí; 2. rozpytvání, pytvání mrtvoly *Section*; —сѣяніе rozsetí; 2. rozptýlení; 3. roztržitost; 4. *p.* лучей záblud paprsků *Aberration*; —сѣянность roztržitost; —сѣянный roztržitý; —сѣять rozsiti *v.* разсѣвѣть; p.ся vyraziti se, pobaviti se; —убирание, —убраніе *n.* vyzdobení (pokoje); —убирать, (комнату) vyzdobiti; p.ся . . . se; разубранный. разувание *n.* (*p.* ногъ) zouvání bot; разувать, разуť (*p.* ноги) zouvati; p.ся *z.* se.

раз-увѣрить, —увѣрять (кого въ чемъ) něci víru v něco zviklati, o jiném koho přesvědčiti; p.ся zviklati se; —уголокъ, лка úhel vnitřní; —укра- сить, —украшать okrášliti, vykr.; p.ся okrášliti se, vykrášliti se; —украшение *n.* okrášlení, vykrášlení.

разум-ивый, —ливый *v.* разумный; —никъ, а rozumný člověk; —ница *f.* rozumná ženština; —но *adv.* rozumně; —ный rozumný.

разумъ, а rozum; войти въ *p.* přijíti k rozumu; въ разумъ ли ты? máš rozum? *p.* закона rozum (mysl) zákona.

разуміе *n.* rozumění, porozumění; по моему -ію jak já tomu rozumím, dle mého rozumu; разумѣть (crk. разумѣвати) rozuměti; p.ся *r.* se; разумѣется rozumí se; что само со- бою разумѣется to se rozumí samo sebou. [разувать.

разутие *n.* (*p.* ногъ) zutí; разуť *v.*

раз-утюжить, —утюживать rozžehliti, vyžehliti (vypiglovati); —учение, —учивание *n.* naučení-se něčemu; —учить, —учивать (*p.* комедию, кон- цертъ) naučiti se něčemu; p.ся заро- menouti to čemu se byl naučil, od- naučiti se.

разх . . . *v.* расх . . .

раз-царапать, —царапывать rozškra- bati, rozdrápati, —царапнуть roz- škrábnouti; p.ся *r.* se; —царапаніе *n.*; —царапанный, —царапнутый; —цвѣлый rozkvětý; —цвѣсть, —цвѣ- тать rozkvěsti, rozkvětati; —цвѣ- тание *n.* rozkvětání; —цвѣтение *n.* rozkvětení; —цвѣтитъ, —цвѣчатъ světlými barvami vymalovati; pe- strými praporci ozdobiti (koráb); —цвѣчение *n.*, —цвѣтъ, а rozkvět; —цыганить, —цыганивать pomlou- vati koho; —цѣловать koho několik- krát pocelovati *n.* políbiti někoho; p.ся съ кѣмъ líbati se s někým; —цѣнить, —цѣнивать oceniti, -ňo- vati; 2. pomlouvati koho, přetřásati; —цѣнка *f.*, —цѣнение *n.* ocenění; 2. pomluva, hana; —цѣпнѣть, —цѣплять odhákovati, rozvázati co bylo pevně sloučeno; —чваниться řečí se roz- tahovati, chlubiti se, vychloubati se; —чѣрпать, —чѣрпывать všesko vy- čerpati; —чѣртитъ, —чѣрчивать (на планѣ) naznačiti čarami (na pláně); (*p.* всю стѣну) poškrabati, rozškra- bati; —чѣчение *n.* naznačení; 2. po- škrabání; —чѣсаніе *n.* rozčesání; —чѣсать, —чѣсывать rozčesati, roz- česávati; p.ся *r.* se; přičesati se, (vlasu sobě upravit); —чѣска *f.*, —чѣсь, а cestička na hlavě mezi rozdelenými vlasy, rozčíska; —че- твертитъ rozčtvrtiti; -рѣние *n.*; -рѣн- ный; —чѣчениться (prost.) nafuko- vati se, nadýmati se; —чѣвиться ště-

drým se prokázati (prost. uhoditi se přes kapsu); —численіе *n.* rozpočtení, rozpočítání; —чѣслить, —чѣсливать, —числѣть, rozpočísti, rozpočítati; —чѣститъ, —чищѣть (дорѣгу, полѣ) očistiti, vyčistiti; *p. ся* očistiti se, vyčistiti se; —чѣстилось на дворѣ venku se vyjasnilo; —чѣстка *f.*, —чищѣніе *n.* očistění, vyčistění; —читѣться rozčísti se, dáti se do čtení; —чихѣться rozkýchati se; —чѣхѣть (prost.) čuchati něco, čouti, v čas seznati; —шалѣться rozdováděti se; —шатѣть, —шатѣвать rozviklati se, zviklati se; —шатанный; —швартовѣть odvázati koráb (a břehu), rozvázati koráb; —швырѣть (дѣти —швырѣли свой игръшки) rozházeti, rozmetati; —шевелѣть, —шевелѣвать rozhýbati, rozechvěti; *p. ся* rozechvěti se, rozhýbati se; —шибѣніе, —шибѣніе *n.*, —шибѣка *f.* rozbití, roztlučení; rozražení, přeražení; —шибѣть, —шибѣть rozbiti, roztlouci, rozraziti; *p. ся* přeraziti se, rozraziti se; онѣ —шибѣся он se přerazil (t. daroval mnoho peněz); —шибѣнный; —шибѣъ, а rozražení; 2. rozražené místo, rozraženina; —шибѣа *f.*, —шибѣъ, а loď s palubou na Volze (*Rastschiff?*); —шивѣть, —шитѣть rozpárati něco sešitého; 2. *p.* плѣтъ vyšívati; *p. ся* rozpárati se; —шивѣъ, а rozpárané místo; —ширѣніе *n.* rozšíření; *p.* сѣрдца, жѣлы *r.* srdce, žíly; —ширѣнный rozšířený; —ширѣтель rozšiřitel, rozšiřovatel; —ширѣтельница rozšiřitelka; —ширѣтельный šířivý, rozšiřující; —остѣ šířivost; —ширѣть, —ширѣть rozšířiti, rozšiřovati; *p. ся r. se*; —ширѣмость šířitelnost, rozšiřitelnost; —шитѣіе *n.* rozpárání; —шифровѣть, —шифровѣвать rozšifrovati (tajné písmo rozebrati *n.*

přečísti); —шумѣться mnoho hluku nadělati (nahulákati se); —щебенѣть, —щебенѣвать štětem *n.* štěrkem naplniti; —щебенѣніе, —щебенѣніе *n.*, —щебенѣка *f.* naplnění štětem *n.* štěrkem; —щѣдрѣться, —щѣдрѣваться štědrým se osvědčiti; —щѣлина *f.* skulina, štěrbina; —щѣлѣться, —щѣлѣваться, —щѣлѣться skuliny dostati, rozštěpiti se; —щѣльникѣ, а prašnatec (Presl) *Acrostichum* (rosl.); —щѣпѣніе, —щѣпѣвание, —щѣплѣніе *n.* rozštěpení, rozštěpnutí; rozštěpání; —щѣпѣть, —щѣпѣвать, —щѣпѣть rozštěpiti, rozštěpovati; rozštěpnouti; —щѣплѣ, а rozštěp; skřípec (v peře); —щѣчитѣ тайнѣ rozvleci, roztahati (něco kradeného); —щипѣть, —щипѣвать rozškubati.

разѣ, а (*dem.* рѣзикѣ, а, рѣзѣкъ, зкѣ) рѣз (udeření); вотѣ тебѣ разѣ tu máš jednu (t. ránu); 2. *p.* —крѣтъ; *p.* jednou kdysi, někdy (ve vypravování); вѣ пѣрвый *p.* понежрѣ, *p.* пѣрѣ; на пѣрвый *p.* на понежрѣ; скѣлькѣ *p.* нѣколиккрѣтъ; тѣлькѣ *p.*, тѣлькѣ одѣнѣ *p.* јѣном јѣднѣ; сѣ рѣзу, за рѣзѣ, рѣзомѣ рѣзем, на јѣднѣ (онѣ ѣто рѣзомѣ вѣпилѣ; онѣ рѣзомѣ перескѣчилѣ чѣрезѣ ровѣ); какѣ разѣ zrovna, v pravý čas; јѣко на zavalanou.

разѣѣм-истый, —чивый (напѣтокѣ) оројнѣ; ѣто пѣво —исто, —чивѣ to pivo třestí hlavu; —ный мѣстѣ skladačí most; —щикѣ, а smírce; —щѣца smírkyně; разѣѣмѣ, а rozebrání něčeho, rozložení.

разѣ-ѣдѣніе *n.* rozežírání, rozjídání; —ѣдѣть, —ѣстѣ rozežírati, rozjídati; *p. ся r. se*; —ѣздѣть, —ѣзживѣть (дорѣгу) rozjezditi (cestu); —ѣздѣ, а rozjezd (na př. hosti); 2. јѣзднѣ

ра́менный, ра́менный *ramenní*, --ný;
—ая арте́рія те́гна *ramenní*.

ра́мка *f. rámeč, v. ráma*.

ра́мо (*pl.* рамена́) *n. (crk.) rámě v.*
плечо́.

ра́моч-ка *f. rámeček*; —никъ, а ра́м-
ка́р; —ный *rámkový*.

ра́мща *f.*, ра́вца *ramejš (?)*, *pulec škorpík Cottus scorpio*.

ра́на *f. rána, dem. рánка ranka*.

ра́нгоутъ, а stěžně u rahna na korábě.

ра́нгъ, а hodnost, důstojenství *Rang*;
adj. ра́нговый.

ра́ндевú *indecl. dostaveníčko, schůzka*
Rendez-vous.

ра́неніе *n. ranění*; ра́ненный *raněný*.

ра́ненько, ра́нѣхонько, ра́нѣшенько *adv.*

ра́нѣчко, velmi ráno, časně ráno.

ра́нѣтъ, а reneta *Reinette*; *adj.* ра-
нѣтовый.

ра́нецъ, ниа ranec (u vojáků), torba
Tornister.

ра́нжіръ, а, ра́нжированіе *n. řadění*,
*rozřadění dle vzrůstu atd. (ranžiro-
vání)*; ра́нжировать (-пью, -пьюшь)
řaditi, rozřaditi (dle vzrůstu atd.)
(*ranžirovati, ar.*; ра́нжірный спісокъ
seznam rozřadovací).

ра́нить (—ню, —нишь) *raniti, pora-
ránka f. ranka v. rána*. [niti.

ра́нній, яя, ее *ranní*; —ее вре́мя *ranní
čas*; 2. *raný (záhy vyrostlý nebo
uzralý)*; *p.* виногра́дъ *raný hrozen
vinný*; —іе пло́ды *rané ovoce*.

ра́нный *ranný, na rány*; *p.* пла́стырь
flastr n. přilep na rány.

ра́но *adv. ráno, časně, časně ráno*;
p. вста́тъ *ráno vstáti, časně ráno
vstáti, záhy vstáti; comp. рáньше,
ра́нѣ raněji*.

ра́новáто *adv. trochu ráno, trochu
záhy*.

ра́новре́менный *časný*; —ость -ost.

ра́ночка *f. malá ranka*.

ра́нть, а lem, kraj, (*Rand*); башмаки́
съ ра́нтомъ, ра́нтовѣе башмаки́ *stře-
vice n. boty okrajkové*.

ра́ну́нкулъ, а прыску́рникъ *Ranunculus*.

ра́нцовый *rancový v. ра́нецъ*.

ра́ньше, ра́нѣ *adv. raněji v. ráno*.

рапа́ *f. rapa solná*.

рапи́р-а *f. rapír, bodoun*; —ный ра-
пи́ровý; —щикъ, а рапи́рникъ, šermíř.

рапо́нтикъ, а, реве́нь сибі́рскій *reveň
sibiřská, Rheum raponticum*.

рапо́ртъ, а raport, zpráva; рапор-
това́тъ (-тую, -туюшь) *raportovati*,
zprávu podati; *p.ся* больны́мъ *ohlá-
siti se nemocným, ohlásiti se, že je
nemocen*; рапортова́ніе *n. rapor-
tování*.

рапу́нкулъ, а, рапу́нцель, я řepka pla-
на́, raponka *Ranunculus*.

ра́са *f. druh, plemeno Race*.

рас-ка́иваться, —ка́яться въ чемъ *káti
se, pokání činiti*; —кале́ніе *n. roz-
pálení, rozžžavení*; —кале́нный *roz-
pálený, rozžžavený, rozkalený*; —ка-
ли́тъ, —ка́ливать *rozpáliti, rozžžaviti*,
rozkaliti; *p.ся . . . se*; —ка́лывать,
—ко́лотъ (по́лно) *rozkálati*; *p.ся r.
se*; —ка́лякаться (*prost.*) *dáti se do
tlachů, roztlachati se*; —ка́пывать
rozkopávati v. раскопа́тъ; —ка́рмли-
вать, —ко́рмить (пти́ць, сви́ней) *pa-
krmiti, pokrmiti*; —ка́ряка *m. et f.
rozkročilec (kdo má nohy rozkro-
čené), bočítý*; —ка́рячиться, —ка-
ря́чиваться *rozkročiti se*; —ка́тáтъ,
—ка́тывать *rozvinouti, rozbaliti*;
p. бѣ́льѣ váleti n. mandlovati prádlo;
p. ко́ро rozehnati; —ка́тистый *srážný*,
na svahu; —ка́ти́тъ, —ка́тывать *roz-
valiti, rozváleti od sebe (sudy)*; *p.ся
r. se*; —ка́тъ, а *svah, sráz, spád*;
—ка́ты *грóма rachot bromu*; —ка-
ча́тъ, —ка́чивать *rozhoupati*; —ка-
ча́ніе *n. rozhoupání*; —ка́чанный

rozhoupaný; —кашляться rozkašlati se; —каяться káti se, pokáti se; —квасить себя носъ (prost.) rozraziti sobě nos; —квелить (ребѣнка) rozkvílití (dítě); —квитаться съ кѣмъ vyrovnati se s kým (prost. jsme si kvit); —кѣпъ а в. разщѣпъ; —кидать, —кидывать rozházeti; р.ся г. se; —кинуть rozhoditi; 2. р. палатку, шатѣрь rozbiti, rozestřiti (stan); —киданіе *n.* rozházení; —киданный rozházený; —киднѣй, ая, ѳе rozkladací, skladací; —ая карѣта kočár otvѣrací; —кисать, —киснуть nakysnouti, zk.; тѣсто —кисло těsto nakynulo, zkynulo; 2. такъ жарко что я весь —кисъ je tak horko, že jsem všecěk unaven, umdlen; —кладка *f.* rozkládání (zboží); 2. rozvržení, rozvrhování daní, ukládání daní; —кладнѣй, ая, ѳе skladací; р. столъ skl. stůl; —кладывать, —класть (товáры) rozkládati, vykládati zboží; 2. р., разложить цѣну на товáры ukládati cenu na zboží; ukládati daně; 3. р. карты vykládati karty; разложить книгу rozložití knihu; —кладываться съ чѣмъ rozkládati se *n.* vykládati se s něčím; —кланиваться, —кланяться съ кѣмъ rozloučiti se s někým, činiti někomu svou poklonu na rozloučenou; přátelství své zrušiti; —клевать, —клѣвывать rozklobati; р.ся г. se; —клеваніе *n.*; —клеить, —клѣивать odlepiti, odleprovati; —клѣеніе, —клѣиваніе *n.*; —клепать, —клѣпывать vyndati hřebíky *n.* nejtky; —клѣинить, —клѣинивать rozklinovati; —кованіе *n.*, —кѳвка *f.* rozkování; —ковать, —ковывать rozkovati, rozkouti; р. лошадь podkovy sundati koni; р. колѳдника vězni pouta odejmouti; р.ся podkovy ztratiti (o koních); —ко-

вѣркать (мостѳвую) rozházeti, proházeti; —ковырять, —ковыривать rozškrabati (ránu), rozdrápati; р.ся г. se; —кѳкать (яйцѳ) rozřukati vejce; —колебать rozkolébati, rozhoupati; р.ся г. se; —колѣніе *n.* в. раскѳлъ; —кѳлка *f.* rozkolení, rozkálání, rozštěpení; —колотить, —колáчивать roztlouci; 2. rozklepati (na tenko); 3. р. на колѳдкѣ naraziti (boty na desku a kopyto); 4. р. неприятелей rozeznati, rozptýlití nepřátele; р.ся roztlouci se; —колѳтіе *n.* rozeklání, rozkálání; —колѳтъ rozštípnouti, rozkálati; —колупать, —колупывать rozškrabati, rozdrápati (ránu, vřed); —кѳлъ, а rozštípnuté místo, rozštěp; 2. в. раскѳлка; 3. odstoupení od církve pravoslavné, odštěpenství, rozkol; впасть въ р. odpadnouti od církve, odštěpiti se od církve; —колыхать (воду) rozkolísati, rozkolíbatí (vodu); 2. (prost.) rozveseliti; р.ся rozkolísati se; —кѳльникъ, а, —кѳльщикъ, а rozkolník, odštěpenec; bludověrec; —кѳльница *f.* rozkolnice, odštěpenka; —кѳльничать rozkol dělati, k odpadnutí od církve pobádati; —кѳльнический, ая, ѳе, —кѳльничій, ья, ѳе rozkolnický; —кѳльчивый со možno rozkálati, rozkolný, rozštěpitelný; —конопатить, —конопáчивать rozkonopiti, vyndati konopnou ucrávku; р.ся rozpadnouti se; —копать rozkopati (—капывать rozkopávati); —копнѳть rozkopnouti; —кѳпный rozkopaný; —кѳпка *f.* rozkopání; 2. prokopávka; —кормить nakrmítí в. раскармливать; —кѳрмленный; —кѳрмка *f.*, —кѳрмлѣніе *n.*, —кѳрмъ, а nakrmení, pokrmení; —коробить; отъ жару дѳску —корѳбило horkem prkno se zbortilo; —кѳрчить, —кѳрчивать skrčené narovnatí; р.ся на-

rovnati se; —косить, —кашивать (глаза) šilhati očima, pošilhávati; —косый šilhavý (о очех); —кошэ-литься do kapsy sahati (t. pro pe-níze), uhoditi se přes kapsu; —кра-жа *f.*, —крадывание *n.* rozkradení; rozkrádání; —крапать, —крапывать pokropiti, pokrápati, postříkati; —красавица *f.* (prost.) krasotinka; —красить, —крашивать pomalovati, vymalovati; vykrášliti; —краска *f.*, —крашение, —крашивание *n.* vyma-lování; vykrášlení; —краснѣть, —кра-снѣться začervenati se; —красъ, —крадывать rozkrásti, rozkrádati; —критиковать skritisovati něco; —кричаться rozkřičeti se; —кро-шить, —крошивать rozkrušiti, zkrušiti, rozdrobiti; —крошение, —кро-шивание *n.*, —крошка *f.* rozkrušení, rozdrobení; —крутить, —кручивать (верёвку) rozkroutiti (provaz), roz-točiti; —крутка *f.*, —кручение, —кру-чивание *n.* rozkroucení; —кручи-ниться roztruchliti se; —крывание *n.* odkrývání; 2. otvírání (knihy); —крывать odkrývati; 2. otvírati; *p.* на дómъ крýшу sundavati střechu s domu; —крýtie *n.* odkrytí; —крыть odkryti; *o.*, objeviti (*p.* всѣ обстоя-тельство); 2. *p.* окно, книгу otevřítí okno, knihu; *p.* ся odkryti se; ote-vřítí se; —крýшка *f.* odkrytí; ote-vření; —кудахтаться rozkdákati se (курица -талась); —кулика́ться roz-hejriti se; —купание *n.* rozkupování; —купать rozkupovati; —купить roz-koupiti, pokoupiti něco; —кúпка *f.*, —купление *n.* pokoupení (všeho); —кúпорить, —кúпоривать otevřítí, rozdělati (lahvici, balíček, skříňku); —кúпорение, —кúпоривание *n.*, —кú-порка *f.* otevření, rozdělení.
рас-курить, —кúривать nakouřiti

(dýmku); 2. vykouřiti, rozkouřiti (všechn tabák); —кúрка *f.*, —ку-рение, —кúривание *n.* nakouření; 2. vykouření, rozkouření; —кысание *n.* rozkousání; —кысать rozkousati; —кúсывать rozkusovati; —кысить rozkousnouti; rozlousknouti (ořech); —кúсывание *n.* rozkusování; —ку-сание *n.* rozkousání; —кушение *n.* rozkousnutí, rozlousknutí (ořechu); —кúтать, —кúтывать (ребёнка) roz-vinouti (dítě); —падание *n.* rozpa-dání; —падаться rozpadati se; —пáсться rozpadnouti se; —падéние *n.* rozpadnutí; —пазить, —пáживать drážku *n.* paz rozšířiti; —пáивать, —пáять odpájeti, odletovati, rozle-tovati; *p.* ся . . . se; —пáйка *f.* roz-letování, odletování; —палéние *n.* rozpálení (krve); roznícení (duševní); —пáлзывание *n.* rozlézáni; —пáлзы-ваться rozlézati se; —палить, —пá-ливать vystřileti (prach); 2. —палить, —палять (печь) rozpáliti (pec); *p.* гнѣвомъ *r.* hněvem; *p.* ся rozpáliti se; —пáрить, —пáривать spařiti, rozpařiti; *p.* ся spařiti se, rozpařiti se; 2. dlouho se pařiti v parní lázni; —пáрывать *v.* распорóтъ; —пахать, —пáхивать zorati, rozorati (novinu); —пахнýть, —пáхивать vyhnouti (šosy u kabátu); 2. rozevřítí *n.* vy-raziti (dveře); —пáчка rozmazati, pomazati; —пáшка *f.* rozorání, zo-rání (noviny); 2. otvor sítě rybář-ské; на —пáшку rozepjatý; —пá-шникъ radláč, plenitel (pluh) *Ex-stirpator*; —пашнóй, áя, óе rozpinací (kabát); —пекание *n.* rozpíkání; 2. vyhubování; —пекать, —печь roz-pékati, rozpeci; 2. *p.* когó за что vyhubovati něкому, zatopiti něкому.
распеленать, распелёнывать rozvinouti dítě z plínek.

рас-переть, — пирать rozevřítí; 2. s dvou stran podepřítí (dům atd.); — перстица *f.* mezera mezi dvěma prstoma; — перстый *s* odstávajícími prsty; — пестрить, — пещрять pe-strým udělati; — печатание *n.* (р. письма) rozpečetění; — печатать, — печатывать (письмо) rozpečetiti; р.ся *r.* se; — печение *n.* rozpečení; — печь *v.* распекать; — пивание *n.* popíjení; — пивать (чай) popíjeti (čaj); — пивочная продажа výčerpnický *n.* šenkýřský prodej; — пилить, — пиливать rozpilovati, pilou přerežati; — пиленный; — пилка, — пилówka *f.*, — пиление, — пиливание *n.* rozpilování, přerežání pilou; — пинание *n.* křižování, ukř.; — пинать křižovati, ukř.; — пирать rozvírati *v.* распереть; — пирка *f.*, — пирание rozvírání; podpírání *s* dvou stran; — писание *n.* sepsání, soupis, seznam; výkaz; р. расхóдовъ seznam výdejů, výkaz výdejů; р. должностей seznam hodností, výkaz hodností; р. по вáхтамъ seznam stráží (na korábě); 2. р. vymalování; — писать, — писывать sepsati, seznaменати; roze-psati; р. дома на постóй, р. квартиры для постóя sepsati domy pro vojenské byty; 2. р. pomalovati; р.ся въ чемъ, въ полученіи чего podepsati se, že něco přijal, potvrditi svým podpisem; р.ся roze-psati se; — писка *f.* potvrzení na přijatou, přijímací list; kvitance; дать — писку въ полученіи чего-либо dáti potvrzení na příjem něčeho, dáti přijímací list; *adj.* — писочный; -ая книга kniha přijátých věcí, kniha přijímací; — писывание *n.* sepisování, seznamování; — пить *n.* vypítí; — пить (*fut.* разопью) vypítí ve spolku s jinými; — пихать, — пихивать, — пихнуть

(толпу народа) rozehnati (houf lidu); — плавить, — плавливать, — плавлять (свинецъ, золото) rozstavěti; р.ся *r.* se; — плавная печь pec taviřská, tavnice; — плакаться rozplakati se; отъ чего онъ такъ — плакался proč se tak rozplakal; — пластать, — пластывать на подél rozštípati; р.ся *r.* se; — пластка *f.*, — пластание *n.* rozštípání; — плата *f.* výplata; zaplacení dluhů; — платить, — плачивать zaplatiti za všecko; р.ся съ кѣмъ vyrovnati se s někým *t.* zaplatiti mu; — плачение *n.*; — плаченный *adj.*; — плащивать *v.* расплощить; — плевать кого poplivati někoho; — плескать, — плёскивать rozstříkati; р.ся *r.* se; — плескание *n.*; — плёсканный *adj.*; — плёсть, — плесті, — плетать rozplesti, rozplétati; р.ся *r.* se; — плетание *n.* rozplétání; — плетение *n.* rozpletení; — плодить, — пложать rozploditi, rozplozovati; р.ся *r.* se; — пложение *n.* rozplození; въ — плóхъ nenadále, neočekávaně; — плошить, — плащивать rozplošiti, rozklepati na plocho; — плываться, — плыться rozplývati se; — плывчивый rozplývavý; -ость -ost; — плюснуть, — плющить, — плющивать rozplošiti, zplošiti, rozklepati na ploško; — плясаться roztancovati se; — пнуть *v.* распинать; — познать, — познавать rozeznati; — поить, — паивать při napájení spotřebovati; — полагать, — положить (вóйско по деревнямъ) rozložiti (vojsko po vesnicích); р. расхóды spořádati, uspořádati výdeje; р. чѣмъ (р. имѣниемъ) vládnouti něčím, nakládati s něčím; вы можете éтимъ — полагать vy můžete tím poroučeti; человекъ предполагáетъ а Богъ — предполагáетъ člověk míní а Bůh mění; р.ся съ чѣмъ

(съ товарами) rozložití se s něčím (se zbožím; —положиться лагерьем položití se tábořem; —ползтись rozleztí se; —положение *n.* rozložení (р. войскъ по квартирамъ); р. словъ slovosled; р. дѣла rozpoložení ducha; (въ весѣломъ —положении дѣла; въ хорóшемъ —положении дѣла; въ дурномъ —положении дѣла); 2. rozpoložení; spořádání, uspořádání; zařízení; р. къ учению chuť k učení; р. къ болѣзнямъ náchylnost k nemocem; по вашему —положению dle vašeho zařízení; —положенный къ чему rozpoložený k něčemu, náchylný k něčemu; (р. къ болѣзнямъ, къ добру, къ смѣху); —полосовать, —полосовывать на проузьку rozstřihati; —попа *f.* sesazený kněz (žert. páter vyklouz); —пórка, *dem.* —пóрочка *f.*, —пóръ, а rozporka; přička; —пороть rozpárati; —порядитель pořadatel; ředitel; -ница *f.* -ka; —порядительный pořádač, řídící; řídivý; -ость řídivost; —порядить, —поряжать (чѣмъ) řídití něco, míti řízení něčeho, (pořádati něco), vládnouti čím; —поряжаться въ чужомъ домѣ vládnouti *n.* hospodařiti v cizím domě; —порядокъ, два pořádek, zařízení, přihlížení k pořádku; —поряжение *n.* zařízení, spořádání; —потѣль zprosený; —потѣть zpotiti se, zpotiti se; —поясать, —поясывать rozpásati, odpásati; р.ся . . . se; —права *f.* soud; сѣльская р. soud vesnický (rychta); судебная р., судъ и р. soudní správa; soudní řízení; собственноручная р. právo svědomné; у меня съ нимъ короткая р. udělám s ním krátký proces; дѣло дошло до —правы věc dospěla ku potrestání vinníka; —править, —правлять, —правлять narovnatí

(co bylo skřiveno *n.* zmačkáno), vyrovnati; р.ся съ кѣмъ vyrovnati se s někým; —правление, —правляние *n.* narovnání; —прашивать о чѣмъ vuptávati se po něčem.

распредѣлѣние *n.* rozdělení, rozvržení; р. часовъ rozdělení hodin (při vyučování); р. времени rozdělení času; р. податей rozdělení *n.* rozvržení daní, rozvrh; р. по предметамъ rozdělení dle předmětů; р. по классамъ, по разрядамъ rozdělení dle tříd; —ить, —ять rozdělití, rozvrhnouti (práci, čas); р. по предметамъ rozdělití dle předmětů.

распро-давание *n.* rozprodávání; —давать rozprodávati; —даты rozprodati; —дѣла *f.* rozprodej; всѣ товары распроданы všechno zboží je rozprodáno.

распропадать, распропачь roztratiti se (o mnohých věcech); во время пожара много вещей распропало v čas požáru mnoho věcí se roztratilo.

рас-просить vuptati se *v.* распрáшивать; —простѣние *n.* rozprostření, rozestření (rukou, křídél atd.); р., rozložení hranic; —простѣть rozprostřiti, rozestřiti; —простирать rozprostírati, rozestírati; р.ся *r.* se; —простѣтый rozprostřený.

распространѣние *n.* rozprostranění, rozšíření; 2. rozšířenost; —итель rozšířitel, rozšiřovatel; -ница *f.* -ka; —ительный rozšiřovací; —ить, —ять rozprostraniti, rozšířiti; rozprostraněnovati, rozšiřovati; (р. садъ, вѣру, учение); р.ся *r.* se; р.ся о чѣмъ, о какомъ-либо предметѣ šířiti se o něčem, o nějakém předmětu (t dlouho vypravovati).

рас-пробь, а výslech (soudní) *v.* допробь; сдѣлать кому пристрастный р. tázati se někoho právem útrpným

рас-прошание *n.* rozloučení; —прошаться съ кѣмъ rozloučiti se s někým; —прыгаться dáti se do skákání; —прыскание *n.* rozstříkání; —прыскать, —прыскивать rozstříkati; *p.ся r. se.*

распря *f.* rozeprě, spor; (*p.* его ради, *p.* за что-либо).

рас-прягание *n.* vupřahání; —прягать vupřahati; —прячь vupřahnouti; —пряжение *n.*, —пряжка *f.* vupřažení; —прямить, —прямлять, —прямливать zpřímíti, narovnat; *p.ся* zpřímíti se, narovnat se (*y* него кривая нога уже —прямилась); —прясться dáti se do předení; —пугание *n.* rozplašení; —пугать, —пугивать, —пугнуть (*p.* птицъ) rozplašiti; *p.ся r. se*; —пудрить, —пудривать silně napudrovati; 2. *p.* печь hlinkou zamazati žlábký mezi kachlíky; 3. *p.* кого vymluviti *n.* vyhubovati někomu; —пужать, —пуживать *v.* распугать; —пуживаться vyražeti (*o p. upatech*); —пужолка *f.* poupě otevřené (rozpuklé); —пускать, —пустить rozпустiti (*r.* vojsko, dělníky, žáky; *r.* sůl [ve vodě], kov atd.); 2. rozvinouti korouhev *n.* praporec; *p.* глотку, *p.* горло křičeti co hrdlo stačí; *p.* глазá roztržitě hleděti; *p.* слухъ pověst nějakou roznesti; *p.ся* rozпустiti se; —пустка *f.* čas pojímání se zvíře; říje (*u* jelenů) *v.* расхódка, тэчка; —пустная книга kniha rozvodná (*kn.* rozvedených manželství).

распút-ание *n.* rozmotání; —ать, —ывать rozmotati, rozplesti (nitě at l.), *r.* (nějakou zapletenou záležitost); *p.ся r. se.*

распút-ица *f.*, —ье *n.* čas kdy jsou cesty neschůdné; nescestí; —ие *n.* rozcestí; —ный prostopášný; —ство

n. prostopášnost; вдаваться въ *p.*, —ствовать prostopášně si počínati, darebačiti.

рас-пухание *n.* otékání; —пухать otékati; —пúхнуть otecí, opuchnouti, spuchnouti; —пúхлый opuchlý, spuchlý; —пúчить, —пúчивать nadmouti (břicho); *y* него —пúчило живóть život se mu nadmul; —пушить, —пушать rozčechrati (srst); *p.* кого-либо natrásti někomu hlavu *n.* vlasu; —пушать rozpouštěti *v.* распустить; —пущение *n.* rozpuštění; —пущенка *f.* rozpuštěné vápno; —пылаться rozplameniti se; —пытать, —пытывать ptáti se někoho na skřipci, t. při mučení; —пыхаться (*crk.*) roz-zlobiti se; —пѣвать, —пѣть (*fut.* —пою) prozpěvovati; zvolna zpívati; do zpěvu se vpravovati; *p.ся* rozzpívati se, dáti se do zpěvu; —пѣвный zpěvavý, zpěvný; —пѣвъ, a zdoluhavý zpěv; читать на *p.* čísti zpěvavě; —пѣлить, —пѣливать roz-zepnouti, napnouti; —пѣль, a roz-pínadlo, napínadlo; —пѣtie *n.* ukřižování (rozepnutí na kříži); 2. obraz ukřižovaného (Krista) *crucifix*; —пѣть (распнý) rozepnouti; ukřižovati *v.* распинать.

растáгъ, а, рóздыхъ, отдохновение войска odpočinek, oddech, den odpočinku (*něm.* Rasttag).

рас-таивать, —таять roztáti; —таке-лážить, —áживать odstojiti loď; —талкивать, —толкать (народъ) rozháněti (lid); —тапливать *v.* растопить; —таптывать *v.* растоптать; —таскать, —таскивать, —тащить roztahati, roztahovati; rozvleci, rozvláčeti; *p.ся* . . . se; —тащенный roztahaný.

раствор-ение *n.* rozevření, otevření; 2. zadělání (těsta), rozdělení (vápna);

3. rozpuštění (stříbra v lučavce); р. воздуха úměrnost vzduchu, teplota vzduchu *Temperatura*; —имый rozpustný; -ость -ost; —ительный rozpouštěivý, rozpouštěcí; —ить, —ять (ворота, окна, двери) otevřít, rozevřít (vrata, okna, dveře); р. известь rozdělati vápno; р. вино водою zřediti, rozřediti víno vodou; р. хлѣбы zadělati na chleb; р. зóлото, серебрó rozpustiti zlato, stříbro; р.ся rozevřít se; rozpustiti se; rozdělati se; —яющія средства rozpouštěivé prostředky.

рас-творный, —творчатый (-ое окно) otvĕrací (о. okno); —творъ, а rozdĕlání; roztok; р. зóлота roztok zlata; солянóй р. roztok slaný; 2. malta; —творяніе *n.* otvírání; —творять otvírati *v.* растворить; —тега́й, я, *dem.* —теча́йчикъ, а pečivo s nádivkou; —тека́ться roztékati se.

растѣніе *n.* rostlina, *dem.* растѣннице *n.* rostlinka.

рас-теребить, —тереблывать roztřepiti, roztřípiti; rozcuchati; —терѣть (разотру́) rozetřít *v.* растирать; —терзаніе *n.* roztrhání (na kusy); —терзать, —терзывать roztrhati (na kusy); волкъ —терзаль овцу́; эта вѣсть —терзала моё сердце; —терзанный; —тертіе *n.* rozetření; —тертый rozetřený; —теряніе *n.* roztracení, potracení (věci); —терянный roztracený; —терять, —теривать roztratiti, potratiti; р.ся roztratiti se; увидѣвъ опасность онъ совсѣмъ —терялся uviděv nebezpečí on všecek strnul (pozbyl smyslu); —теряха *m. et f.* kdo často věci ztrácí; —теcать, —тѣсывать (crk.) rozsekati; —тѣчь opuchnouti (о воднатѣм чловѣку); р.ся rozteci se.

растѣ (растѣ, раостѣшь) rosti, růsti

(rostu, rosteš); дитя растѣтъ dítě roste; деревья растѣтъ stromy rostou. рас-тиральникъ, а řebříček *v.* тысячелистникъ; —тираніе *n.*, —тирка *f.* roztírání; —тирать roztírati *v.* растерѣть; р.ся roztírati se; —тѣскивать rozmačkávati; —тѣснуть rozmačknouti. [vegetační.

растительный rostlinný; -ая сила síla растѣть (ращѣ, растѣшь) rostiti; р. волосы rostiti vlasy (jich vzrůstu napomáhati).

рас-ткать *v.* растыкать; —тлитель prznitel; —тлѣть, —тлѣвать (дѣвицу) zprzniti, zhanobiti; 2. zkaziti; —тлѣніе, —тлѣваніе *n.* zprznění, zhanobení; 2. zkažení.

раcтное, аго *n.* (star.) závět jímž byl ustanoven nejblíží dědic.

рас-то́къ, а rameno řeky (roztok); —толкать, —талкивать rozháněti; —толкну́ть rozeznati; —толковать, —толковывать rozkládati, vykl., objasňovati, vysvětlovati; —толочъ roztlouci (р. минда́ль, пѣрецъ); —толстѣлый ztloustlý; —толстѣть ztloustnouti; —толчѣніе *n.* roztlučení; —топить, —тапливать, —топлять roztopiti (kov); 2. zatopiti (v kamnech); р.ся roztopiti se (о vosku atd, о kamnech); —топтать, —таптывать rozdupati, rozšlapati; —топырить, —топыривать rozčepýřiti (peří); rozprostřiti, rozestřiti (ruce, křídla); р.ся rozestřiti se; rozkročiti se; rozčepýřiti se; пѣрухъ —топырился kohout se rozčepýřil; —топыря, *dem.* —топырка *m. et f.* kdo chodí s rozkročenýma nohama; кѣрица —топырка slepice s rozčechraným peřím; —торганіе *n.* roztrhání; —торгать roztrhati; —торгнѣть roztrhnouti; (р. миръ, союзъ, бракъ); —торгнѣніе *n.*; —торгнѣтый; —торговаться, —тор-

гóвываться svůj obchod rozšířiti;
—торжѣніе *n.* roztržení; *p.* бр́ака *r.*
rozvedení manželství; —торженный
roztržený; —торжка *f.* obchod vý-
měnný, výměna v obchodu; 2. roz-
šíření obchodu; —тормош́ить roz-
škubati; 2. zbystřiti; zbedřiti; —то-
ро́пный обратнý; -ость -ost; —то-
сков́аться rozteskniti se; —точ́ать,
—точ́ить про́ежр́ити, promarniti (pe-
níze, statek); 2. (crk.) rozehnati,
rozptýliti (nepřítele); —точ́ение *n.*
probejření, promarcění; 2. (crk.) roze-
hnání, rozptýlení; —точ́итель mar-
notratník; -ница *f.* marnotratnice;
—точ́ительный marnotratný, útratný;
-ость -ost. [(čaridlo, čarovka).

ра́стра *f.* rastrum, rastrál, čarkovadlo
рас-тра́ва *f.*, —травл́ение *n.* zjitření
(ránu); —трав́ить, —трав́ливать,
—трав́лять zjitřiti (ránu), rozjitřiti;
2. *p.* соб́акъ peštovati (psy); —тра́та
f. útrata; promaření peněz; —тра́-
тить, —тра́чивать utratiti, promariti
(peníze); —трево́жение *n.* zneroko-
jení, rozčilení; —трево́жить, —тре-
во́живать znerokojovali, rozčiliti;
p. ся . . . se; сновид́іе мен́я —тре-
во́жило sen mne znerokožil; —тре-
во́женный znerokožený.

ра́стрение *n.* (растр́ение) rastrování;
ра́стренный rastrovaný.

рас-тр́епа *m. et f.* rozsuchaný, -á;
—треп́ать, —треп́ливать, —треп́ывать
rozsuchati, rozdrčati (vlasy); 2.
rozkroutiti (provaz); 3. *p.* лень,
пеньку roztrěpati len, konopě, okla-
pati; 4. *p.* коѓо oloupiti, obrati ně-
koho; —треп́ание *n.*; —треп́анный;
—трéскаться, —трéскиваться rozpra-
skati, rozpukati se; —трéснуться
rozpuknouti se, rozprasknouti; —трé-
снутый puklý, rozpuklý, prasklý,
rozprasklý.

ра́стрить (-рю, -ришь) rastrovati; *p.* ся
r. se.

рас-тр́огать, —тр́огивать rozházeti
(spořádané věci); *p.* больн́ое м́есто,
п́ану р́ану *n.* bolest obnoviti, upříti
do bolesti; *p.* об́идными слов́ами roz-
drážditi urážlivými slovy; —тр́ога-
ние *n.*; —тр́оганный; —тр́убъ, а
spodní otvor foukacích nástrojů hu-
debních; *pl.* —тр́убы, овъ okolky u
bot (kopny); —трус́ить, —тр́ушивать
roztrousiti; —тр́уска *f.*, —тр́ушение
n. roztroušení; —тряс́ание, —трясы-
вание *n.* roztrásání, natřásání;
—тряс́ение *n.* roztrězení, protř., na-
tř.; —тряс́ать, —тряс́ывать roztrá-
sati, natř., protř.; —тряст́и roztrásti,
natř., protř.; 2. probiti (peníze);
—тушев́ание *n.*, —туш́евка *f.* tušo-
vání, natuš.; —тушев́ать, —туш́е-
вывать tušovati, natušovati.

раст́ь, а rost; 2. *p.* хл́ёбу, пло́дамъ
čas kdy obilí neb ovoce nejvíce roste
a zraje.

рас-ты́кать, —ты́кать rozetkati, tkané
rozdělati; —ты́кать, —ты́кивать roz-
strkati; 2. protrhati (sukno na bil-
járu); —ты́шиваться velmi se těšiti;
—ты́вкаться rozhafati se (o psech);
—ты́гивательный protahovací; —ты́-
гивать roztahovati, protahovati; *p.*
р́вчъ prot. řeč; —тяну́ть roztáhnouti;
p. ся *r.* se; —тяж́ение *n.* roztažení;
natažení; napnutí; *p.* жил́ь nataženi
žil (natáhl si žíly); —тя́жка *f.* na-
tažení; леж́ать въ —тя́жку ležeti na-
tažen, l. roztažen; —х́аживать (по
двору, по гóрницъ), —х́аживаться
přecházeti, procházeti se (po dvoře,
po světnici); —хвал́ить, —хвал́ивать
velmi chváliti, vychvalovati; —хва-
ленный, хвалённый; —хва́стать,
—хва́стывать rozhlásiti, rozkřičeti;
p. ся vychloubati se; —хв́атать, —хва́-

тывать, —хватить (весь товаръ) rozebrati (všecko zboží t. pokoupiti); всехъ работниковъ —хватали всеcky dělníky sebrali (pochytali t. už není žádného možná dostati); онъ —хватилъ ему лобъ однимъ ударомъ rozrazil n. rozvrátil mu hlavu jednou ranou; —хвátъ; этотъ товаръ всегда на p. to zboží jde vždycky na dračku, на чараčku, на лапаčku (t. hned se prodá); —хвораться dlouho churavěti; —хититель kdo něco pobral, uloupil, loupežník; —ница f.; —хитить, —хищать (имѣние) pobrati, rozebrati; p.ся . . . se; —хищение n. pobrání, rozebrání; —хлебать, —хлѣбывать vychlemtati; rozchlemtati; lžici vyjisti; —хлестать, —хлестывать rozšvihati, rozšlehati; —хлѣпаться, —хлѣпаться rozvzlykati se (rozfňukati se); —хлѣпать, —хлѣпывать, —хлѣпнуть (дверь) rozlámati, rozraziti dveře; —ходиться, разойтись rozejíti se; (p.ся по домамъ r. se po domích; p.ся по лѣсу r. se po lese); солдаты разошлись vojáci se rozešli; 2. p.ся съ кѣмъ rozejíti se (od sebe), nesejíti se, minouti se (minouti jeden druhého; дорога здѣсь —ходится zde se cesty rozcházejí, rozbíhají, dělí; они разошлись друзьями oni se rozešli co přátelé; 3. rozpadnouti se, rozklížiti se; 4. rozpustiti se, rozhráti se (o másle); 5. rozejíti se, rozprodati se (o zboží); 6. vydati se, utratiti se (o penězích); деньги разошлись; —ходиться rozchoditi se; nachoditi se mnoho; —ходящаяся линия (math.) čáry rozběžné, rozběžky.

расход-ка f. vůle (prostora v stroji, kde se pohybuje) (Vys.); 2. říje, čas pojmání-se zvíře; быть въ —кѣ v. бѣгаться; —никъ, а во-

lovec (Presl) *Buphthalmum*; v. стародубка; —ный výdajný; —ия деньги výdajné peníze; —ая книга kniha výdejší; —овать vydávati peníze; p.ся vyd. se; —чикъ, а výplatník, výplatce; —чица f. výplatnice; расходъ, а rozchod (čas, kdy se lidé rozcházejí); все люди въ —ходѣ všickni lidé jsou na rozchodu, на odchodu; 2. p. товаровъ odbyť, prodej zboží; 3. výdaj, vydání (peněz); деньги на p. peníze на výdaj, на útraty; записать въ p. zapsati do výdeje, připsati k výdajům; показывать въ счѣтахъ деньги расходомъ vykazovati v účtech peníze ve výdaji, сс. vydané; весь расходъ (итогъ расхода) составляетъ, въ расходѣ вообще všech výdejší, všeho vydání.

расхождение n. rozcházení; (math. rozběh (čar) *Divergence*; —хозяин ая, се ke každodenní potřebě n. útratě; —холодить, —холоживать vychladiti; ochladiti (horké nápoje) —холодка f., —холожение n. ochlazení, vychl.; —хмутать лошад sundati koni chomout; p.ся chomou shoditi (o koni); —хохотаться rozchechtati se; —храбриться chrabrosvoji ukazovati; —хулить, —хуливать zhaněti koho; —хулка f., —хуление n. zhanění.

расц, расч, расш

расщ v. раз

ратай, я rataj (staroč.), orač; 2. (crk) vojín.

ратификация f. ratifikace, stvrzení stvrzená listina; —овать (-кью, -кую ешь) ratifikovati, stvrditi, potvrditi -ованіе n., -ованный.

ратманъ, а radaí (něm. *Rathsmann*) -нский.

ратникъ, а voják, bojovník; adj. ратничій, бя, бе.

ра́тный *vojenský*; *válečný*; *bojovný*; *p.* станъ *vojenský stan*; *p.* конь *kůň bojovný*; -ое *pole pole válečné, bojiště*.

ратобóр-ецъ, *pca* *bojovník, válečník*; -ный *bojovný, válečný*; -ство *n. boj, zápas*; *adj.* -ственный; -ство-вать *bojovati, válčiti*.

ра́товать (*ра́тую, -уешь*) на *кого*, *p.ся* съ *кѣмъ* *bojovati, válčiti s někým*; -ание *n.*

ра́товище *n. ratiště (násada u kopí)*.
ра́туша *f. radnice (z něm. Rathhaus)*; *adj.* ра́тушный.

ра́ть, и *vojna, válka*; 2. *vojsko*.

рафин-а́дъ, а *rafináda, čištění cukr Raffinade*; -и́рование *n. rafinování*; -и́ровать *rafinovati*.

рациона́л-и́змъ, а *rozumovnost Rationalismus*; -и́стический *racionalistický*; -и́сть, а *racionalista*; ра́циона́льный *racionální, rozumový*.

ра́ціо́нъ, а *odměrek, výměrek (obroku koním)*; *adj.* ра́ціо́нный.

ра́чекъ, чка *ráček v. ракъ*.

рач-е́ние *n. starání-se, pečování*; -и́тель *pečovatel*; -и́тельный *starostlivý, pečlivý*; -ость -ost; -и́ть (-ý, -ишь) о *чемъ* *starati se o něco, pečovati o něco*.

рашкэ́тъ, а (*v knihtisk.*) *rám papírový na formu vysazenou, kde má zůstat bílé místo Frisquette*.

ра́шкуль, а *uhel kreslicí, černá křída (něm. Reiskohle)*.

ра́шперъ, а *rožeň na pečení masa atd.*

ра́шпиль, я *rašple (něm. Raspel)*.

ра́шпля *f. žralok andělský Squalus squatina*.

ра́штра *f. v. ра́стра*.

рашъ, а (*vojen.*) *zabubnování, po němž se střelci rozptýlí*.

раще́ние *n. (p. воло́съ) rostění vlasův (pěstování vlasů, aby rostly)*.

рва́ние *n. rvaní, trhání*.

рвану́ть *jednou zarvati, trhnouti*.

рвань, и *f. stahovačka železná na kola Ziehband*.

рвать (*рву, рвешь*) *rváti, trhati, tahati*; *p.* у *кого* что *изъ* *рукъ* *trhati n. tahati někomu něco z rukou*; *p.* за *волосы* *tahati za vlasy*; *p.* на *себѣ* *волосы* *trhati si vlasy (z hlavy), rváti si vlasy*; *p.* на *себѣ* *одежду* *trhati šat (oděv) na sobě*; *вѣтеръ* *напыса* *vítr trhá plachty*; *p.* *trhati (trávu, květiny, jahody)*; *пластырь* *рветъ* *flastr táhne*; 2. *его* *рветъ* *он* *vrhne, blíže, dává*; *рва́ться* (*рвусь, рвёмься*) *trhati se; tahati se; namáhati se; рва́ться у* *кого-либо* *изъ* *рукъ* *tahati se někomu z rukou*.

рвѣ́ние *n. horlení (řevnění)*. [*rud.* *рвованіе n., развѣдка kutání, hledání* *рвот-а f. vrhnutí (dávění, blití)*; -ина *f. vydávěnin, blivonina*; 2. *kaz v kovu*; -ный *dávicí, dávivý*; *p.* *камень* *vinný kámen pro dávění*; *p.* *порошокъ* *prášek pro dávění*; *p.* *орѣхъ* *davivec (rostl.)*; *p.* *корень* *roztník (Presl) Ipecacuanha (rstl.)*; -ное *n. dávidlo, prostředek n. lék pro dávění*.

рдестъ, а *rdest Potamogeton v. жалга*.

рдѣ́лый *zardělý*; рдѣ́ние *n. rdění*;

рдѣ́ть (*рдѣю, рдѣешь*), *рдѣ́ться* *rdíti se. re (v hudbě) re*.

реагѣ́нтъ, а, реактíвъ, а *skoumadlo chemické Reagens*.

реактíвный (-ая *бумага*) *reagovací, skoumací (papír)*.

реактíровать *skoumati chemicky*.

реаќція *f. reakce; zpětné působení*.

реальга́ръ, а, мышья́къ *красный síra polouhnanolová Realgar*.

ребёно́къ, нка (*pl. ребята*), *dem.* *ребёночекъ, чка robátko, dětátko; груднóй p. nemluvně, -ňátko, kojenečátko*.

ребёрный žeberný, žebrový (ř. . . .).
ребри́стый žebnatý (ř. . . .).

ребри́ться (-рюсь, —ри́шся) ruce o boky si podepřítí, podepřítí si boky (rukama).

ребро́ *n.* žebro, řebro (*v* těle); 2. kraj, obruba (*u* talíře, sklenice, *u* mince atd.); поста́вить на *p.* postavití na hranu (cihlu, prkno); ребро́-вый на hranu postavený; -ая кля́дка кирпичей skládání cihel na hranu. ребру́шка *f.*, лѣсенка obručanka (Presl) *Scalaria*.

ребя́та, *ъ pl. n., dem.* ребя́тишки, ше́къ *f.* děti (*v.* ребёнокъ).

ребя́ч-еский, ая, ое, (*adv.* —ески) —ий, я, ъе dětinský; dětský; —ество *n.* dětinství; —и́ться (-уся, -ишься) dětinsky si počínati.

ребенту́хъ *v.* рабѣнду́къ.

ревѣнь, *я m.* reveň, rebarbora *Rheum rhabarbarum*; *p.* сибѣрскій, черенко́вый reveň tupolistá (Presl) *Rheum rhaponticum*; *adj.* ревѣнный.

ревербо́рный, ревербо́рный (-ая печь) *v.* отража́тельный.

ревер́съ, *a revers, zápis.* [(účtů).

ревидѣ́нтъ, *a revident, přehlížeitel* ревѣ́жскій и ревѣ́зскій, ая, ое (запи́санный въ ревѣ́зю) zapsaný *v* revisí (*v* popisu obyvatelstva).

ревѣ́зюнный revise účtů se týkající. ревѣ́зѣ *f.* revise (účtů); *r.* škol, úřadů; 2. popis obyvatelstva.

ревѣ́зов-а́нѣ *n.* revidování; —а́ть (ревѣ́зю) revidovati, přehlížeti (účty, školy, úřady); ревѣ́зѣвка *f.* přehlídka *v.* ревѣ́зѣ 1).

ревѣ́зо́ръ, *a revisor, přehlížeitel; dozorce; adj.* ревѣ́зо́рскій.

ревѣ́зскій *v.* ревѣ́жскій.

ревмат-измъ (-измъ), *a revmatism(rheumatismus)*; —и́ческій revmatický (rheumatický).

ревни́в-ецъ, *вца řevnivec*; —ица *f.* řevnivá; —ость řevnivost; —и́й řevnivý.

ревни́тель, *я řevnitel, horlitel*; —ица *f.* -ка; —и́й řevnivý, horlivý.

ревнов-а́нѣ *n.* horlení (řevnění); —а́-тель horlitel; —а́ть (-ýю, -ýшь) когó (*p.* жену́ къ свóему прѣ́телю) řevniti, žárliti (na ženu); 2. *p.* чему́ snažiti se po čem, vynasnažovati se; ревну́йте нашему примѣ́ру následujte příkladu našeho; 3. *p.* чего́ (crk.) toužiti po něčem; *p.* по комъ horoucne milovati někoho, láskou plapouti.

ревностный (*adv.* -но) horlivý.

ревность, *и horlivost*; *p.* по службѣ horlivost ve službě; *p.* къ общему блага́у horlivost pro obecné blaho; *p.* мужа́, *p.* жены́ žárlivost.

револю́ція *f.* revoluce; vzbouření; революціо́нный revoluční.

реву́нъ, *а křikloun, řvoun*; реву́ня *f.* křiklounka.

ревъ, *а řev, řvaní; křik.*

ревѣ́ть (ревý, -вѣшь) křičeti, řvāti; ребёнокъ ревѣ́ть dítě křičí (řve); бы́къ, корова́ ревѣ́ть býk, kráva bučí; э́тотъ дѣ́чекъ ревѣ́ть, когд́а чита́еть tento dáček křičí, když čte; бу́ря ревѣ́ть bouře hučí (řve). [znaky.

регá́ли, *и́ pl. f.* regálie, královské регѣ́ль, *и f.* podepěra (*u* tesařů); 2. zábradlí na lodích (Regeling).

регѣ́нтъ, *а ředitel kůru (Regenschori).*

регѣ́нтъ, *а vladař, regent*; регѣ́нтскій, ая, ое vladařský; регѣ́нтство *n.* vladařství; регѣ́нтша *f.* vladařka.

регистрáто́ръ, *а registrátor, spisovní* (, ího *m.*); колле́жскій *p.* koležský registrátor (14. třída služební); *adj.* регистрáто́рскій.

регистрату́ра *f.* registratura, spisovna; *adj.* регистра́турный.

регламентъ, a *předpis*, *pravidlo*, řád *Reglement*; *adj.* регламентный.
 регуляр-но *adv.* pravidelně; —ность *pravidelnost*; —ный *pravidelný*.
 регуляторъ, a *regulátor*, *upravovatel*.
 редакторъ, a *redaktor*; *adj.* редактор-ский.
 редакция *f.* redakce (novin).
 редантъ, a *redan* (v hradebn.) *Redan*.
 редутъ, a *reduta*, *hradba dělostřelecká*; *adj.* редутный.
 реестръ, a, *dem.* реестрикъ, a *rejstřík* (registr), seznam.
 реечка (*dem.*) *v.* рѣйка.
 режакъ, á *režák* (sít na lov jesetrů).
 режиссёръ, a *réžisér* (*Regisseur*); *adj.* режиссёрский.
 резедá, ý *f.* reseda, rezetka (ryt) *Reseda* (rstl.); *adj.* резедовый.
 резервъ, a *reserva*, *záloha* (vojenská), *záložné vojsko*; *adj.* резервный.
 резидентъ, a *resident*, *plnomocník vládní* (u cizího dvora); *adj.* резидентский.
 резиденция *f.*, столица *residence*, sídelní město *panovníkovo*.
 резина *f.*, резинластикъ, a *pružec*, *kaučuk* *Resina elastica* *v.* каучукъ; *adj.* резиновый, резинластиковый; резинить, a *pryskyřec* *Resinit*, *Retinit*.
 резолюция *f.* *resoluce*, *rozhodné usnesení*.
 резонансъ, a *resonance*, *ozvuk*; *o-zvučná půda* (v hudeb. nástrojích).
 резонъ, a *příčina*, *původ* *Raison*.
 результатъ, a *resultát*, *výsledek*.
 рей, я *rahno* (na korábech) *v.* райна.
 рейдъ, a *m.*, рейда *f.* *rejda* (místo před přístavem).
 рѣйка, *dem.* реечка *f.* *lišta*, *lištna* (u truhlářů).
 рейнвѣйнъ, a, рейнское и. рѣнское (вино) *rejnské víno* (něm. *Rheinwein*).
 рейсмаъ, a *vyměřovadlo* (*Reissmass*).

рейсфедеръ, a, чертильное перо *rýsovací pero* (*Reissfeder*).
 рейтаръ, a, всадникъ *jezdec* (obec. *rejthar*, něm. *Reiter*); *adj.* рейтар-ский. [(něm. *Reithosen*).
 рейтузы, ъ *pl. f.* *jezdecké kalhoty*
 рекамбю *n. indecl.* *směnka návratná* (*Ricambio*).
 реквизиция *f.* *rekvisice* (vojenská); *adj.* реквизиционный.
 рекетмейстеръ, a *kdo přejímal prosby pro panovníka* (*Requetenmeister*); -рский.
 рѣкло *n.* (star.) *příjmení*.
 рекогносцировать (рекогносцировать) *rekognoskovati*, *vojensky ohledávati* *n.* *vyzvídati*; рекогносцировка *f.*, рекогносцирование *n.* *rekognoskování*, *vojenská n. válečná obhlídka*.
 рекомандательный *rekomendovací*; -ое письмо *psaní odporučovací*; list *poručný*; —ация *f.* *rekomendace*; —овать (-дую, -дѣшь) *кого-либо кому* *rekomandovati někoho někomu*; *р.ся* *rekomendovati se*; —ованіе *n.*; —ованный.
 рекрутъ, a, *dem.* рекрутикъ, a *rekrut*, *rekruta* (*m.*); рекрутский, ая, ое *adj.* *rekrutský*; рекрутский наборъ *rekrutování*, *vybírání rekrutů*, *braní na vojnu*, *odvod*; рекрутчина *f.* *rekrutýrka*.
 ректоръ, a *rektor* (na universitě); ректорский *rektorský*; ректорство *n.* *rektorství*. [реляхъ]; 2. забрадли.
 рѣли, ей *pl. f.* *houpačka*; (качаться на религиозный *nábožný*; -ость -ost.
 религія *f.* *náboženství* *Religion*.
 рель (*gen.* *рли*, *instr.* *релью*, *pl.* *рли*) *f.* (star.) *v.* роль. [рельефный].
 рельефъ, a *vypuklá práce* *Relief*; *adj.* *рельс*, a *šiny* (na dráze) *Rails*; рель-совая дорога *dráha šinová*, *kolejná*, *železnice*.

реляція *f.* relace.

рѣмезъ, а remyš, remíz, moudníček, moudivláček *Parus pendulinus*.

ремѣнь, мнѣ *m.* řemen; ремѣнный řemenový; ремѣньщикъ, а řemenář.

ремѣслени-икъ, а řemeslník; —ица řemeslnice; —ичать řemeslo provozovati, řemeslničiti; —ическій, ая, ое, —ичій, ъя, ъе řemeslnický; —ичество *n.*, —ость *f.* provozování řemesla; —ый řemeslný, řemeslnický; —ая школа škola řemeslnická; —ые люди *pl.* řemeslníci; —ая управа soud živnostenský, řemeslnický.

ремесло (стар. ремѣство) *n.* řemeslo. ремѣственникъ, ремѣстникъ, а (стар.) *v.* ремѣсленикъ.

ремѣшекъ, шка řemínek.

ремízъ, а remis, roveň, на rovni (když nikdo neprohrál, v karty), (написать *p.*); *adj.* ремízный; ремízить (—йжу, —йзишь), вводить въ ремízъ udělati remis.

ремнецвѣтникъ, а ochmet, ochmeti (Pres.), jmelí dubové *Loranthus* (rstl.).

ремница *f.* řemennice, stuhovka *Ligula* (zool.).

ремонтёр-ованіе (ремонтированіе) *n.*, ремонтёрка *f.* remontování (koní); —овать remontovati (koně).

ремонтъ, а remontování; 2. každoroční výdej na udržování věcí v dobrém stavu; ремонтный remontní; —ья лошади remontní koně (prost. remundy). [попользень.

ремянка *f.* brhlik *Sitta europaea v.*

ренклóдъ, а žlutinky (slivky), prost. ringle *Reine-claude*.

ренóнсъ, а (ve hře v karty) když se nepřiznává barva.

рѣнское, аго *n.* (вино) rýnské (t. víno); рѣнсковой ўкусъ ocet z rýnského vína; *p.* погребъ vinný sklep.

рѣнь, и *f.* (стар.) *v.* реть.

репеекъ, ейка zoubkované kolečko v ostruze; *v.* репѣй.

репѣй, ѡя *m.* pásek *n.* pentlička na klobouku, ve vlasích; 2. roseta (v archit.); 3. knoflík na lopouchu *v.* лапýchъ; 4. jablíčko *n.* chochol na čáku; —никъ, а řepík *Agrimonia* (rstl.); 2. *p.*, —нишникъ *v.* лапýchъ; —никовый, —ный lopuchový; —чатая (растѣнія) raznehtníkovité (rostliny) *Acanthaceae*.

репертуаръ, а rozvrh her divadelních *Repertoire*.

репетиторъ, а opakователь, repetitor.

репетіція *f.* repetice, známka opakovací (v hudbě); часы съ репетіцею hodiny opakovací, repetyrku; репетічный repetiční.

репіна platan *Platanus v.* чинаръ.

рѣпіе *n.* (crk.) *v.* репѣйникъ.

рѣпикъ, рѣпникъ řepík *Agrimonia v.* печёночникъ.

реполóвъ, а červenka *Motacilla rubecula* (pták); *adj.* реполóвій, ѡя, ѡе.

репóртъ, а zpráva, raport *v.* рапóртъ; репортóватъ *v.* рап . . .

репýстый lopounitý.

репýшки, шковъ *pl. m.*, репýшникъ, а řepík *v.* печёночникъ.

рескріптъ, а reskript, nejvyšší odpis.

ресніца *f.* řasa u očí *v.* рѣсніца; *adj.* реснічный.

респýблика *f.* republika (*Res publica*).

республикán-ецъ, нца republikán; —ка *f.* republikánka; —скій republikánský.

рессóра *f.* péro *n.* zpruha v kočáře *Ressort* (кочар на перách); *adj.* рессóрный.

рестовóе письмó psaní na poště chované (*poste restante*).

ресторáторъ, а hostinský (*m.*) *Restaurateur*; *adj.* ресторáторскій.

ресторáнія *f.* hostinec *Restauration*.

ретивый horlivý; -o *adv.* horlivě; -ость horlivost.

ретирада *f.* ústup *Retirade*; *adj.* ретирадный.

ретироваться ustupovati (o vojsku).

ретиться (ретюся, ретишися) *star.* horlivě se starati; horliti.

реторта *f.* retorta, křivule.

ретраншементъ, а, окопъ okor, zákor (*fortifik.*).

реть, и *f.* (crk.) hádka, svár.

рефлекторъ, а odražeč *Reflektor*; рефлекция *f.*, отражѣніе лучей odražení paprsků, odraz *Reflexion*.

реформат-ка *f.* reformatka; —скій reformatský; реформатъ, а reformat, reformovaný protestant.

реформация *f.* reformace (základ víry protestantské).

рефракторъ, а lomič *Refractor* (fys.);

рефракция *f.*, преломлѣніе лучей lámání paprsků.

рецензентъ, а recensent, posuzovač spisu; рецензировать posuzovati (spis); -аніе *n.*; рецензия *f.* recense, úvaha, posudek (spisu).

рецептура *f.* receptura, přípravování léků dle receptů; *adj.* рецептурный.

рецептъ, а recept, předpis lékařský, předpiska. [pient (fys.).

реципиентъ, а nádržka vývěvy *Recipiente* *n.* řčení, slovo.

реченникъ, а, речникъ, а, (star.), словарь slovník (srb. řečník).

речёный řečený.

речистый výřečný.

речитативъ, а recitativ (v hudbě).

речь *v.* řeší.

решетина, решётка, решеть *v.* řešiti.

реші (crk.) řici *v.* сказать.

рей, и *f.* ráho *v.* рей.

ржа *f.* rez (na kovu); 2. rez, snět (na obilí).

ржав-ецъ, вца (star.) bahniště; —ина

f. rez (na kovu); 2. *v.* ржавецъ; —истый rezavý, rezovitý; —ить rezaviti; —ость rezavost; —чина *f.* rez (na kovu); —ый rezavý.

ржанецъ, нца bojínek luční *Phleum pratense*.

ржаніе *n.* ržání (koní), řehtání.

ржанка *f.* kulík písečný *Charadrius hiaticula*.

ржаной, ая, бе žitný (režný); *p.* хлѣбъ žitný chleb. [koních].

ржать (ржу, ржешь) ržati, řehtati (o ржіще *n.* (star.) žitniště; 2. strniště.

рига *f.* odr na sušení obilí (*v.* овінъ), obilnice.

ригачъ, а (star.) místo pod odrem na obilí A.

ридерсы, овъ *pl. m.* silné trámy na dně korábu v části jeho pod vodou, aby chráněn byl před pohromou.

ридикюль, я, *dem.* ридикюльчикъ, а brašnička, tobolka švadlenská *Ridicule*.

риза *f.* (crk.) řiza, roucho mešní, ornát; kovové obložení na obrazech svatých; *v.* окладъ; *adj.* ризный.

ризицы, ѣ *pl. f.* krátké roucho mešní.

ризки, зокъ *pl. f.* roucho křestní (na dítě).

ризница *f.* sakristie (kostelní šatnice); —чий, аго *m.* kostelník, sakristán (jenž opatruje roucha kostelní).

ризничаръ, я, ризохранитель, я (star.) carský opatrovník oděvu.

ризположѣніе *n.* (star.) svátek uložení řiz (oděvu) P. Marie ve chrámě Vlachernském; *adj.* ризположенскій.

ризъ, ѣ *pl. f. v.* риза.

рикошетъ, а, рикошетный výstřel odskakovací, rána odskakovací *Ricochet*.

ринуть, р.ся řinouti se *v.* рѣять.

рипида *f.* (crk.) obraz cherubína na dlouhé rukojeti (násadě), jímž při

službách božích diakon máchá nad svátostmi.

рисковать, рискнуть чѣмъ riskovati, odvážlivě v sázku vložiti.

рискъ, а odvážení-se v nebezpečí *Risque*; *adj.* рисковóй.

рисоваль-ный kreslicí, rýsovací; *p.* классъ kreslírna; —щикъ, а kreslič, rýsovatel; —щина *f.* kreslička.

рисованіе *n.* rýsování, kreslení; рисовать (-сую, -сýешь) rýsovati, kresliti; рисо́вка *f.* rýsování.

рисовый rejzovu; -ая каша -á kaše.

рист-алище *n.* (кóнское) jezdiště, místo na koňské dostihy; *adj.* —алищный; —аніе *n.* (кóнское) dostihy koňské, jízda o závod; —ать (-áю, -áешь) (*crk.*) rychle běhati, cválati.

рисунокъ, нка výkres.

рисъ, а, сарачинская крупá rejže (*v.* лшенó сарачинское).

ритина *f.* (*crk.*) vonná pryskyřice (*lt.* *Resina*, *řec.* *rhetine*).

риторика, риторія *f.* rhetorika; *adj.* риторическій.

риторнелъ, и *f.* ritornell (*v.* hudbě).

рѣторъ, рѣторъ, а rhetor, řečník; *adj.* рѣторскій; рѣторствовать řečníti, со řečník vystoupiti.

рѣфить (-флю, -фишь), за- ubrati plachtám napnutosti (na korábě).

рифъ, а řada úskalí mořských *Riff*; 2. smyčka na popotahování plachet na korábě.

рихтшáхта *f.* šachta stojací (*Vysoký*) нѣм. *Richtschacht*.

рѣома *f.* rým (*ve* verši); подводить, подбѣрать подъ рѣому rýmovati, rýму dělati; приходиться въ рѣому rýmovati se.

рѣомъ, а rozměr hudební, zpěvomíra *Rhythmus*.

робá (*star.*) roba *v.* рабá.

ребѣнокъ, нка *v.* ребѣнокъ.

рóбертова травá čapínůsek smradlavý *Geranium robertianum* (*rstl.*).

робѣти (*star.*) po-robiti, do poroby uvrhnouti.

рóбкій, ая, ое бázливý, bojáený, neshelý, plachý (*adv.* -ко); -ость -ost.

рóбливый (*star.*) *v.* рóбкій.

рóбость *v.* рóбкость.

робѣть (-ѣю, -ѣешь), об-, о- бázливým se státi; не робѣй! neboj se! nestrachuj se! [ребѣнокъ, ребѣята.

рóбя, *gen.* робѣти, *pl.* робѣята *n.* *v.*

рóвдога, рóвдуга *f.* *v.* írха.

ровѣнникъ, а (*crk.*) studnice, studánka.

ровѣс-ничкъ, а vrstevník, kdo je s druhým rovného *n.* stejného věku; —ница *f.* vrstevnice; —ничество *n.* vrstevnictví; —ный stejného věku s někým.

рóвикъ, а malý příkop, strouha.

ровѣстый roklinatý.

рóвище *n.* *v.* ровъ.

ровнина *f.* rovina *v.* равнина.

ровнина *f.* hrubé tlusté plátno.

рóвно *adv.* rovně; právě, dokonale, na vlas; *p.* пять аршинъ зровна *n.* právě pět loket; 2. plynně.

рóвный, ая, ое rovný, rovně položený; 2. hrubý, tlustý; *p.* холстъ *v.* ровнина; -ая нѣтка hrubá *n.* rezná nítka; 3. plynný (-оо пѣние, -оо чтѣние; -ая взда).

рóвня *m. et f.* kdo je s druhým téhož věku, vrstevník, -nice.

ровъ, рва *m.* příkop (rov); *adj.* ровной, ая, ое.

рогáстикъ, а klanokorunník *Hypocoum* (*rstl.*). [рогу.

рогáстый, ая, ое rohatý, s velikými рогáт-енникъ, а (*star.*) kopiník, oštěpník; —икъ, а kyjanka *Clavaria* *v.*

булáвникъ; —ина, *dem.* —инка *f.* oštěp lovecký, kopí lovecké; 2. hakovice (zbraň); —ка *f.* zápora (*u*

silnic atd.); 2. rohatina válečná, rohatka, rozsocháč; 3. pouta na krk se špicemi; 4. bodlobřich, koliška *Gasterosteus aculeatus* v. колюшка; —очникъ, а rohatkář, opatrovník rohatin válečných; —ый, ая, ое rohatý; р. скотъ rohatý dobytek; р. мужъ rohatý muž (r. manžel), rohoun, rohonošec; р. грибъ v. булавникъ; —ѣть rohatěti.

рогáчъ, á roháč *Lucanus cervus* (hmyz); 2. р., ухвátъ kleště s dlouhou násadou na sázení hrnců do peci а на vyndávání z ní.

роговѣкъ, á hřeben z rohu; 2. rožec *Cerastium* (rstl.); 3. křemen rohový, pazourek rohový (kámen) *Corneus*. роговóй, áя, ое rohový, z rohu; р. камень, р. сланецъ v. роговѣкъ; —áя обмáнка *Amphibola*; —áя мýзыка rohová hudba, hudba na rohu; —о́е серебрó stříbro rohové; —о́е, áго n. záložné, parožné, ého n.

рогóж-а f., —ка rohož, rohožka; —никъ, а rohožník, rohožkář; —ный rohožkový.

рогóзина f. (star.) postel z rohože.

рогóзь, а orobinec (Presl), paličky (rohoz) *Typha* (rstl.).

рого-лѣстникъ, а, —лѣсть, а růžkatec (Presl), roholist *Ceratophyllum* (rstl.); —но́сецъ, сца rohonošec, rohoun; —но́съ, а rohonos, kamiš, kamich *Palamedea cornuta* (pták); 2. р. спинорóгъ dramejš *Balistes* (ryba); —плóдникъ, а rohoplodník *Cerato-carpus*; —сѣ́менникъ, а rohosemeník *Ceratospermum*; —хвóсть, а pilořitka, vosa lesní *Sirex*.

рогýл-ина, —инка, рогýлька f. skřivený strom, pahnutý strom.

рогýль-ка v. рогýлина; pl. —ки, лекъ f., —никъ пловýчий kotvice splývavá *Trapa natans*.

рогýля f. v. рогýлина.

рогъ, а (pl. рогá, óвъ) roh; пороховóй р. růžek na prach; р. изобилія roh hojnosti; согнýть въ барáний р. vehnati koho do úzkých; стереть, сломить р., сбить кому-либо рогá rohy někomu sraziti, zurážeti; показáть кому-либо пальцами рогá ukázati někomu fik.

родéнька f. drahá n. milá rodina t. příbuzenstvo.

родѣль-ный домъ, —ня f. porodnice; —ница f. rodička, šestinedělka.

родѣм-ецъ, мца, dem. —чикъ, а psotník (božec) u dětí; 2. (star.) rodič v. рóдственникъ; —ый rodinný, rodný; р. край, —ая странá rodný kraj, otčina; —о́е пятно знаменí mateřské; ахъ ты моя —ая! ach ty můj drahoušku!

рóдина, dem. рóдинка f. rodiště; domov; тоскá по рóдинѣ stýskání, touha po domovu; здѣсь моя р.! zde je mé rodiště, zde jsem se narodil; родѣны, ѣ pl. f. porod. [rodil.

родѣтель, я rodič (otec); pl. —ли (, ей) rodiče; —ница f. rodička (matka); —ный падéжъ pád rodový, původník *Genitiv*; —скѣй rodičovský; —ская любóвь láska rodičů (k dětem).

родѣть (рождáть, рожáть) roditi; р.ся roditi; гдѣ родѣтся зóлото и серебрó kde se rodí zlato a stříbro.

рóдичъ, а (star.) rodič, rozenec od někud.

рóдѣй, я ruměnník *Rhodium* (kov). роднѣкъ, á, dem. роднѣчѣкъ, чкá pramen (vody); adj. —óвый; —óвая водá voda pramenitá.

роднóй, áя, о́е rodný (z téhož rodu); (р. братъ; —áя тѣтка); příbuzný; р. язýкъ rodný jazyk, mateřský jazyk.

рóдный, ая, о́е tlustý, silný v. дорóдный.

родня, и *f. coll. příbuzenstvo*; příbuzenství; онъ мнѣ р. on je se mnou příbuzen; у него большая р. má mnoho příbuzných, (je z velké rodiny).

родовитый (star.) urozený, ze vzácného rodu.

родовой, (-ый), ая, ое rodový; -ое имѣние dědičné jmění; -ое дворянство dědičná šlechta.

родо-вспомогательный, ая, ое porodnický, babičský; -ое заведение porodnice; -ое искусство porodnictví, babičství; -ья клещи kleště porodní; —наследственный dědičný v rodině; -ое имѣние dědičné jmění, dědičný statek; —начальникъ, а (star.) praotec; —словецъ, впа *m.*, —словная *f. subst.*, —словная книга, таблица rodopis, rodokmen, kniha n. tabulka rodopisná, genealogický rejstřík; —словие *n.* rodosloví, rodopis Genealogie; —словъ, а rodopisec Genealog.

родственн-икъ, а příbuzný *m.*; —ица *f. příbuzná*; —ый příbuzný *adj.*; -ая любовь láska příbuzenská.

родство *n.* příbuzenství (быть съ кѣмъ въ родствѣ).

родъ, а rod (původ; druh; pokolení, plémě); *r.*, pohlaví Genus (gram.); *p.* úroda *v.* урожай; *p.* человеческій pokolení lidské; онъ происходитъ отъ знатнаго рода он pochází ze znamenitého rodu; онъ родомъ Россиянинъ, Англичанинъ он je rodem Rus, Angličan; онъ родомъ изъ Москвы, изъ Одессы он je rodem z Moskvy, z Odesy; сколько ему отъ -роду лѣтъ? kolik je mu let? отъ-роду невидаль этого jakživ jsem to neviděl; этого и съ роду не бывало то jakživ nebývalo; (gram.) мужескаго рода mužského rodu, mužského pohlaví;

(женскаго рода, средняго рода); общаго рода obojího pohlaví; дѣло такаго рода věc je taková, s věcí tou má se to tak.

роды, овъ *pl. m.* porod (лёгкие, тяжёлые, преждевременные *p.*).

родянка *f. Rhodiola* (rstl.)

роёвикъ, а Clathrus (houba); 2. *p.*, роёвка, роёвня *f.* koš na shrnování včel, roják.

рожа *f.* рůže (ve tváři) Erysipelas (nemoc); 2. tvář, líce; 3. (star., prostonár.) рůže *v.* ро́за; дикая, лѣсная *p.* (рůže lesní) slez.

рожать *v.* раждать, родить.

рождѣние *n.* rození; porod; день -ия den narození; 2. *p.* (crk.) pokolení; *p.* ехиднова pokolení ještěrcí.

рождѣствен-ный vánoční; -ое пѣние zpěv ván.; —скій vánoční, ke dni narození Páně se vztahující; *p.* постъ půst před vánocemi, půst adventní.

рождество *n.* narození; Р. Христо́во narození Páně; váносе; около -а Христо́ва okolo vánoc; послѣ -а Христо́ва po vánocích; праздникъ -а Христо́ва boží hod vánoční.

ро́ждие *n.* (crk.) větve, roždí, (roští).

роже́къ, жка, *dem.* роже́чекъ, чка руже́к; 2. (*p.* стеклянный) cucáček (pro děti); 3. слуховой *p.* sluchovod (trubka *n.* trubice ušní, násluška, sluchátko); 4. roh (hudební nástroj), roh lovcí; 5. осязательный *p.* tykadlo (*u* hmyzu); 6. *p.* ба́нка; *pl.* ро́жки, овъ ба́нку; ста́вить, поста́вить кому-либо ро́жки sázeti komu baňky; ржа́ние, чѣрные ро́жки námel, žito svatojanské Secale cornutum.

роже́нецъ, ица paznehtník Acanthus *v.* ржа́нецъ.

роже́ница *f.* rodička, šestinedělka.

роже́нь, жна́ *m.* роже́нь.

роже́ственскій *v.* рождѣственскій.

рожечекъ, чка růžeček.

рожеч-никъ, а rožečník, kdo troubí na lesní roh; 2. rohovník svatojanský, svatojanský chleb *Ceratonía silíqua*; 3. růžkovatec, mák růžkovatý *Glaucium* (rstl.); —ный, рож-кóвый růžkový; —ное дéрево, рож-кóвое дéрево *Ceratonía* v. рожечникъ; пустить -ную кровь pouštěti baňka-mi (krev).

рожкѣцъ, á (star.) rohatiny (veliké vidle na seno).

рожцы, жѣцъ *pl. f.* lusky, šešuliny. рожь, ржи *f.* žito, мор. реж *Secale cereale*.

рôза *f.* růže *Rosa*; пóльная, століст-венная, центифóльная *p.* růže sto-listá, stolistka; *p.* мохрóвая *r.* пíž-мовá; дѣкая *p.* růže planá *v.* шипо-вникъ.

рôзанъ, а růžový keř *v.* рôза.

рôзваленъ, льня *m.* vláčidlo (člověk který má vláčivou chůzi).

рôзваль, и juchta menší dobroty.

рôзвальни, ей *pl. f.* saně s bočítými sanicemi.

рôзга, и, розгá, ѣ *f.* rozha, prut; на-казáть розгáми metlou pokáratí.

рôзговѣнье *n. v.* rázgověnie.

розгрóмъ, а *v.* разгрóмъ.

рôздыхъ, а oddech, odpočinek.

розенóбль, я *rose noble* (star. angli-розѣтка *f.* rosetka. [cký peníz).

розѣтъ, а roseta (okrasa drahokamů).

розлóгъ, а horské údolí.

розмарѣнь, а rosmarina *Rosmarinus*; *adj.* розмарѣнный rosmarinový.

рôзмахъ *v.* размáхъ.

роз-мѣтный rozvrhovací; *p.* списокъ rozvrh, výkaz, seznam (branců *n.* daní); —мѣтъ, а (star.) rozvrh, roz-vržení, rozdělení; —мѣтывать roz-vrhovati, rozdělovati; —мѣрица *f.* rôznice, roztržka; —мѣна *v.* раз . . .

рôзн-еніе, —ить *v.* разн . . .; —ица *v.* різниця; въ —ицу, —ичный (-ая продажа) po kusech, po drobnu; —о *adv.* různо, různě; —ый různý, oddělený, odloučený; —ые башмаки, чулки liché *n.* nestejně střevíce, pun-čochy (každá z jiného páru).

рознь, и *f.* různost, rozličnost, roz-díllost.

рзовѣдныя растѣнія růžovité rostliny.

розовѣкъ, á růženín (křemen).

розовый růžový; *p.* цвѣтъ růžová bar-va; —ая водá růžová voda.

розоновка *f.* rosolka.

розрýдъ *v.* разрýдъ. [tovné).

рôзсказни, ей *pl. f.* povídačky (žer-рôзсыпъ, и *f.* rozsyp, sejpa, ryžoviště (na zlatonosný písek); въ *p.* porůznu.

рôзсѣчь, и (star.) seč, průsek v lese.

рôзчистъ, и místo v lese vysekané na pole neb louku, plánice.

рôзыгрышъ, а konec hry v karty bez výhry a prohry, vyrovnaná; (ремизъ).

розыскный судъ, розыскная, ой *f. subst.* trestní *n.* hrdelní soud; рôзыскъ, а vyšetřování (trestní).

роѣ, я roj (včel); роѣнный rojový; роѣстый rojnatý, bohatý na roje.

роѣться (роѣсь, роѣшься) rojiti se; от- dorojiti se.

рокамбóль, а česnek hadí, ořešec, o řechovec, hadovec luční *Allium schoenoprasum* (rstl.).

рокѣтъ, а roket (Presl) *Hypnum* (mech).

рокіровать (-пýю, -пýешь) rokirovati (krále a baštu přendati, ve hře v šachy); —аніе *n.*

роковóй, áя, óе osudný.

рокотáть (-очý, -óчешь) (star.) roko-tati, drnkati, břinkati (o strunách);

рôкотъ, а (star.) rokot, drnkot, břin-kot (strun).

рокошникъ, а (star.) buřič; рôкошъ, а (star.) bouře, nepokoj, vzpoura.

ро́къ, а osud; 2. (star.) rok (staroč.)
ролдýга *f. v.* ровдуга. [*v.* крокъ.
роль, и *f.* role (divadelní), úloha;
играть роль.

ро́ля, ро́ля *f.* (star.) role *v.* па́шня.
ро́ля, ру́ля *f.* stůčka, svitek (tabáku).
романа́я *f.* samotok (náliv sladkého
vina).

роман-и́сть, а romanopisec; —и́че-
скій, ая, ое románovitý.

ромáнсъ, а romance.

романт-и́змъ, а romantismus; —и́че-
скій, яя, ое romantický.

ромáнь, а román.

ромáшка *f.* heřmánek *Matricaria
chamomilla*; *p.* Рѣмская рмен řím-
ský *Anthemis nobilis*; ромáшковый
heřmánkový; *p.* чай thé z heřmánku.

ро́мбовый kosočtverečný.

ромбоида́льный, ромбойднѣй kosočel-
ný; ромбойдъ, а kosočelník.

ромбъ, а kosočtverec, kosohran, kos-
ník (čtvrták) *Rhombus*.

ро́мень, мна рмен *v.* ромáшка.

ромъ, а, *dem.* ро́микъ, а, ромо́къ, мка
rum (líhový nápoj).

ро́ндикъ, а náhlavek, kantárek (ko-
рондо *n. (indecl.) Rondo*. [ním).

ро́нжа *f.* sojka *v.* со́я. [tění.

ро́нка лѣса (star.) porážení lesa, мý-
роня́ние *n.* ztrácení; *p.* пѣрьевъ peli-
cháň; роня́ть (-яю, -яешь) upustiti;
p. на полъ; *p.* изъ рукъ; *p.* дѣрево;
2. *p.* ztráceti; гуси роня́ють пѣрья,
олени рога.

ро́па *f.* (star.) hněs, talov *v.* сýкровица.

ропа́ *f. v.* рапа́.

ропата́ *f.* (star.) kostel.

ро́пать, и *f.* (star.) chrám modlářský.

ропот-ли́вость broukavost, bručivost,
reptavost (z omrzlosti); —ли́вый
broukavý, bručivý, reptavý (z mrzu-
losti); —ни́къ, а broukal, bručil,
brumla, -al, reptal.

ро́потный broukavý, bručivý.

ропо́тня *f.* řehtačka, klapačka (о ра-
шійх).

ро́потъ, а repot, reptot *v.* ро́птáние.
ро́птáние *n.* reptání.

ро́птáтель, я reptal, repták; —ница
reptalka.

ро́птáть (ро́пщý, ро́пшешь) reptati;
p. на свою́ участь reptati na svůj
osud.

росá *f.* rosa; медвя́ная *p.*, медо́вая *p.*
rosa medová, medovice (na rostli-
nách); *p.* ка́менная slezinník červe-
ný *Asplenium Trichomanes*; со́лне-
чная *p.* *Drosera rosička v.* рося́нка.

роси́на, роси́нка *f.* rosička, капка vody.
роси́стый rosnatý.

роси́ть (ро́шý, ро́сшь) rosiť; роси́тъ
(*impers.*) rosi, padá rosa.

ро́сказни. ей *pl. f.* žertovné povídky,
povídačky *v.* ро́зсказни.

ро́скош-ество *n.* rozkošnictví; — ество-
вать rozkošně žíti; *p.* въ чѣмъ (въ
одѣя́нии) rozkoše *n.* přepychu v ně-
čem hleděti (na př. v oděvu); —ни́къ,
а rozkošník; —ница *f.* rozkošnice;
—ничать *v.* ро́скошествовать; —но́сть
rozkošnost; bujnost; —ны́й rozkoš-
ný; bujný; (*p.* челове́къ, -ая жизнь);
nádherný (*p.* столъ).

ро́скошь, и *f.* rozkoš; nádhera, pře-
rych *Luxus*; предме́тъ ро́скоши věc
nadbytečná, luxuriosní.

ро́слый vzrostlý, urostlý, táhlý, vy-
táhlý (ve vzrůstu).

росни́къ, а rosička *v.* рося́нка.

росни́ца *f.* kontryhel obyčejný, husí
nůžka *Alchemilla vulgaris*.

росно́й *v.* ро́сный; *p.* ладо́нь benzoe.
v. ладо́нь. [zová.

росноладо́нная кислота́ kyselina ben-
ро́сный rosní, -ný; -ая ка́пля капка
rosná, капка rosy.

росо-да́вецъ, вца, —да́тель, я rosoďárce;

росо-дательный *rosodárný*; —носный,
—точивый *rosonosný, rosivý*.

росоль *v.* разсоль.

роспаш-ка *f. v.* распашь; —ница *f.*
oděv ženský s předu rozevřený.

роспашь; ходить на *p.* *choditi roz-*
halen, nezaprut.

росписка *f. v.* расписка.

роспись, и *seznam, výkaz, soupis* (*p.*
книгамъ, p. приданому).

роспускъ, а *rozpuštění, propuštění*
(*žáků, dělníků*); 2. (*star.*) *p.* роспустъ
rozvod manželů; 3. *pl.* роспуски,
овъ *m.* *dlouhý vůz čtyrkolý na vo-*
zení nákladu.

роспухоль, и *f.* *opuchlina, otekliná*.

россомáха *f.* *rosomak, hltoň Mustela*
gulo; *adj.* *россомáшечий, россомáший,*
ья, ъе. [(*v.* *растащítъ*).

расташидомка *f.* (*prost.*) *marnotratnice*

ростбѣфъ, а *hovězí pečeně Rostbeef*.

ростѣи *v.* растѣи.

ростить (*рощу, ростишь*) *rostiti, pěstovat*
zeleninu, brách; *p.ся* (*рощусь,*
ростишься) *kličiti se* (*o rostl.*); 2.
kdákati před snešením vejce; *кү-*
рица ростится.

ростковъй *kličivý* (*o semenech*).

ростовщ-икъ, а *lichvář*; —ица *f.* *lich-*
vářka; —ичий, *ья, ъе lichvářský*.

ростовой (-ый), *ая, ое vylichvený,*
nalichvený, lichvářský; —ья *дѣньги*.

ростокъ, *ткá zárodek, kel, klík, klí-*
ček; výstřelek; *пускáть ростки klí-*
čiti, vyrážeti.

росторонша *f. v.* остропестро.

рострогъ, а *v.* дубровникъ.

ростъ, а *rost, vzrůst*; *высокій ростомъ*
vysokého vzrůstu; *онъ ростомъ съ*
меня онъ je takového vzrůstu jako
я; *во весь ростъ v přirozené veli-*
kosti; 2. *p.* *úroku (z peněz), lichva*;
отдáть дѣньги въ p. dátí peníze na
úrok; *ростъ на ростъ úroku z úroků*.

ростянка *f.* *mech šupinatý, lišejník.*
росхмель, рѣхмѣль, и f. malá opička
špička, podnapilost.

росянка *f.* *rosnatka, rosička, rosník,*
rosa slunečná Drosera (*rstl.*).

рота *f.* *rota, setnina vojáků (kom-*
panie).

ротá *f.* (*crk.*) *přísaha, (star.) rota*.

ротанъ, а *rotan skalní Calamus,*
Rotang.

ротикъ, а *ústka, hubička* (*malá huba*).

ротитель, я, —ница *f.* (*crk.*) *kdo při-*
sahá, přísahající; ротитися (*почѣся,*
ротѣшься) (*star.*) *přisahati*.

ротѣще *n.* *veliká huba*.

ротмистръ, а *rytmistr*; —скій *adj.*;
—ство *n.*; *ротмистрша f. rytmistrová*.

ротникъ, а (*star.*) *kdo přísahá, při-*
sahající; přísěžný (m.); 2. man, po
platný lenník.

ротный *setninový*; *p.* *командиръ, p.*
начальникъ velitel setniny; 2. *p.*
(*star.*) *přísěžný*; *ротное n.* *poplatek*
manský, lenní.

ротовый, *ая, ое ústní*.

ротозѣй, я *zevel, otevřhuba*; —ка *f.*
zevlounka; —ничать *zevlovati, lel-*
kovati; —ство *n.* *zevlování, lelko-*
vání; *ротозѣить v.* *ротозѣйничать*;
ротозѣя m. et f. v. *ротозѣй, -ка*.

ротокъ, *ткá v.* *ротикъ*.

рототникъ, а *svízel Galium v.* *под-*
маренникъ.

ротъ, а *ústa, huba* (*čes. ret = pysk*
губа); *онъ винá въ p. не берѣтъ онъ*
vína ani do huby nevezme (*t. ne-*
prij); *въ p. ничегó не идѣтъ nemohu*
vzíti ani do huby (*t. nemohu jísti*).
рохла m. ef f. louda. [тиса.

рощение n. (*star.*) *přisahání* (*v.* *потѣ-*
рощейнъ, а něm. Rothstein, rudka.

роща f. *háj*; *dem.* *рощица f.* *háječek*.
рощёние n. *rostění*; *p.* *солода klíčení*
sladu,

рощёный rostěný; —не квасцы pálený kamenec.

рощёпь, а (star.) (= ровчепь) *v.* сковородникъ.

рта́, ы *f.* (star.) *v.* лёжа.

рта́читься (-чусь, -чишься), за- staviti se, jankovati; лошадь зарта́чилась.

рта́чливый (конь) svéhlový, jankovitý, stavný (kuň).

рту́тистый rtutnatý (-ое серебро).

рту́тить (рту́чу, рту́тишь), на- portutiti.

рту́тный, ая, ое rtutný (-ní), rtutový.

рту́ть, и rtuť *Hydrargyrum*, *Mercurius*, *Argentum vivum*.

рту́чение *n.* portutění; рту́ченный portutěný.

руба́ка *m.*, руба́чь, а starý sekáč, rváč, prác.

руба́нь, а, *dem.* руба́нокъ, нка uběrák (hoblík).

руба́ха *f.* košile *v.* руба́шка.

руба́шечка *f.* košilička, košilka; —ечный košilkový, košilcový; —ка *f.* košile; своя *p.* ближе къ тѣлу bližší košile než kabát; 2. *p.* на палкѣ, на трости lak (на hůlce); 3. *p.* barva keně.

рубе́жь, а hranice (*t.* roubenina *n.* liz ve stromě); рубе́жный hraničný; *p.* столбъ sloup hr.; рубе́жникъ, а hraničník pomezní.

рубе́ль, рубе́ль, я válek k válení prádla.

рубе́ць, бца vrub (do něčeho udělaný); 2. šrám, jizva od rány; 3. lem, okrajek u šatu; 4. čepec (druhý žaludek u přeživavců).

руби́нь, а rubín (drahokam); *adj.* руби́нный, руби́новый rubínový.

руби́ть (-блю, руби́шь), руба́ть rubiti, rubati (dříví, les), káceti, mýtiti, sekati; 2. sekati, vysekávati (maso); 3. *p.* стѣны, брёвна roubiti, zasekávati klády; дождь руби́ть padají veliké kapěje deště; онъ руби́ть со

всего́ плеча́, на слова́хъ съче́тъ и руби́ть on mlátí páte přes deváté (*t.* mluví bez obalu); *p.* ся sekati se.

ру́бище *n.* hadry *pl.*

ру́бка *f.* porážení dříví; *p.* лѣса seč, mýcení, kácení (lesa); *p.* брёвенъ zasekávání, roubení klád.

рублё́викъ, а jeden rubl.

рублё́вый rublový; —ая моне́та rubl, mince rublová.

рубе́ние *n.* rubání, sekání.

ру́бленникъ, а (star.) tesař.

ру́бль, я, *dem.* ру́бликъ, а rubl (stříbrný peníz ruský).

ру́брика *f.* rubrika *v.* вапъ.

рубе́ватый jizvitý, zjizvený.

рубе́ць, о́вь *pl. m.* dršťky (jídlo).

рубе́чатый, ая, ое vroubkovaný (rýhovaný, žlábkovaný).

ру́бчикъ, а jizvička.

ру́бъ, а (star.) hrubý oděv (staroč. rub, *pl.* ruby) *v.* ру́бище.

ру́га *f.* (prost.) lněný oděv; 2. (star.) plat na penězích neb obilí od osadníků osobám duchovním.

руга́ние *n.* hubování; nadávání.

руга́тель, я hubující, nadávající *m.* (*subst.*); —ница *f.*; —ный *adj.* (*adv.* —но) hubuj cí, nadávající; —ство *n.* hubování, nadávání; nadávka.

руга́ть (-аю, -аешь) ко́го hubovati na někoho; nadávati někomu; *p.* ся (-аюсь, -аешься) ко́му, надъ кѣмъ rouhati se někomu, posmívati se; nadávati; онъ здѣсь до́лго руга́лись oni si zde dlouho nadávali.

ругну́ть *v.* руга́ть; ругни́ егó хоро́шенько hodně mu vynadej.

руда́, ы *f.* ruda; желе́зная *p.* ruda železná; 2. *p.* krev.

руденѣ́ть, о- zrudniti se (*impers.* -ѣть).

ру́дить (ру́жу, ру́дишь) star. porušiti.

ру́дникъ (рудни́къ), а rudník, rudný důl; *adj.* рудни́чный.

руднить (-нiю, -нiшь), за- *zarudniti*, *zamazati*, *zašpiniti* (зар. бѣльѣ).

рудной (-нiй), ая, ое *rudný* (-ní); р. слой, р. пластъ *vrstva rudy*.

рудовый *silného kmene* (о *stromích*); -ая сосна.

рудо-вóзъ, а *rudovoz*, *rozvažeč rudy*;

—жёлтый *rudožlutý*, *tmavožlutý*;

—знáтецъ, тца (star.) *znalec rudy*;

—искáние *n. hledání rudy*, *kutání*;

—искáтельный, я *kdo hledá rudy*; —и-

скáтельный к *hledání rudy se vzta-*

hující; р. промыселъ *průmysl rud-*

nický; -ая пáртiя *společnost rudni-*

cká; —кáтка *f. rozvážení rudy*;

—кáтная тáчка *kolečko rudnické*, к.

к *rozvážení rudy*; —колóтная мáшина

stroj k tlučení rud; —кóпiе *n. ko-*

пání rudy; —кóпный *rudokopný* (кe

kopání rud); —кóпня *f.*, —кóпъ, и

f. důl rudný; —кóпщикъ, —кóпъ, а

rudokop, *kovkop*, *havíř*, *horník*;

—мётка *f. ženština která pouští*

žilou; —мётные рóжки *baňky k pou-*

štění žilou; —мётъ, а *kdo pouští*

žilou n. sází baňky; —нóсность, и

rudonosnost; —нóсный *rudonosný*;

-ья гóры *hory rudné* (*krušné*), *ru-*

donosné; —обжигáльщикъ, а, —об-

жигáтель *vypalovač rudy*; —откáто-

чная телéжка *kolečko rudnické*; —от-

кáточникъ, а *rozvažeč rudy*; —подъ-

ёмный кe *hnání rudy*; р. кóробъ *koš*

на *vřeteně* (*Vysoký*); -ая бадья

kbel n. putna na rudu; промывáль-

ный, —промывочный *promyvací*; -ое

рѣшетó *řešeto na prosívání rudy*;

—разбóрка *f. přebírání rudy*; —раз-

бóрный *přeběrací*; р. мóлотъ *rem-*

lice; -ая мáшина *stroj prejtovací*;

-ая избá *prejtovna*; —разбóрщикъ,

а *prejtýř*, *přeběrač rudy*; —слóвiе

n. rudosloví, *rudoznalství Metall-*

urgie; —слóвный *rudoslovný*; —слóвъ,

а *rudoslovec*, *rudoznalec Metallurg*;

—сыскный *v. рудоискáтельный*; —тво-

рéniе *n. tvoření-se rud*, *rudotvoření*;

—творiть *v rudu proměnití*.

рудянить (-нiю, -нiшь), о- *pokrvaviti*,

krví potřísнити.

рудяный, ая, ое *krvavý*, *pokrvácený*.

ружéй-никъ, а, —ный мáстеръ *puškař*,

kdo dělá ručnice; —ный *ručničný*;

р. замóкъ *zámek u ručnice*; р. вы-

стрѣль *výstřel z ručnice*; —ная фá-

брика, —ная *f. subst.*, —ня *f. to*

várna na ručnice.

ружé, я *n. ručnice* (*puška*, *flinta*);

положить *p. složití zbraň* (т. *vzdátí*

se); къ ружéю! *do zbraně*; ружéцó

n. (dem.) ručnická; ружéйшко *n.*

špatná ručnice; ружéйще *n. veliká*

ručnice.

рукá, и *ruka*; *pl. рýки ruce*; изъ рукъ

въ рýки *z ručky do ručky*; взять

кого-либо подъ-руки *vzítí něкого*

pod paždí; играти въ двѣ рýки, въ

четыре рýки *hrátí na dvě ruce*, на

čtyry ruce (на *piano*); сонáта на

четыре рýки *sonáta na čtyry ruce*;

узнáть что изъ вѣрныхъ рукъ *dově-*

děti se čeho z dobrého pramene;

изъ рукí *z ruky* (*svobodné*); по

рукъ *po ruce* (*pohodlně*, *blízce*);

сказáть что подъ рукою říci něсо

pod rukou (*tajně*); онъ не чистъ на

руки *nemá čisté ruce*; это прóсто

изъ рукъ *vonъ to je zcela nepocho-*

pitelné; это не егó рýка *to není*

jeho ruka (т. *rukopis*).

рукáвецъ, вца *rukávec*.

рукáвица *f. rukavice*.

рукáвич-ка *f. (star. рукáвочка) рука-*

виčka; —никъ, а *rukavičkář*; —ный

rukavičný, *rukavičkový*.

рукáвный *rukávnový*; -ая *выкрóйка*

výkrojek u rukávu.

рукáвъ, á *rukáv* (у *šatu*) 2. *rameno*

řeky; 3. troubel, trubina kožená (u střikaček atd.); мельничный р. ру-
тлік на mouku (ve mlýně); 4. ba-
chor (1nı žaludek u přeživavců);
5. u sítě rybářské v. матнѣ; 6. ма-
точный р. pošva mateční *Vagina*
(anat.).

рукастый dlouhoruký, rukáč (m.); 2.
dlouhoprstý (kdo si rád přivlastňuje
cizí věci).

руко-бітіе, —бітье n. podání ruky;
2. námluvy a zasnoubení; —благос-
ловění n. žehnání rukama.

рукоблудіе n., —ный грѣхъ, —ство
samosmilství onanie; —никъ, a sa-
mosmilník, onanista; —ствовать ona-
nii provozovati, onanisovati se.

руководецъ, дца v. руководитель.

руководитель, я průvodce; —ница f.
průvodkyně; —ный průvodný, ná-
vodný; —ство n. v. руководство;
—ствовать v. руководствовать.

руко-водить v. руководствовать; —вод-
ственный průvodný, návodný; —вод-
ство n. (р. къ чему) rukověť (kniha),
návod k něčemu; —водствовать vo-
diti, dáti návod; р.ся чѣмъ řídit se
něčím; —возложění n. (star.) v. ру-
коположění; —гадání n., хироман-
тія rukoprava, hádání z rukou;
—гадатель, я rukopravec, hadač z
rukou; —дѣйствіе, —дѣйство n. v.
хирургія; —дѣліе, —дѣлье n. ruční
práce.

рукодѣль-никъ, a rukodělník, kdo dělá
rukama; —ница f. rukodělnice;
—ничать rukama dělati n. pracovati;
—ность pracovitost; 2. obratnost,
zručnost; —ня f. dílna, rukodílna;
—ство n. v. рукодѣліе; —ствовать
v. рукодѣльничать.

руко-мѣсленикъ, —ница, —ничать, —ный
v. ремѣсленикъ, —ница, —ничать, —ный;
—мѣсло v. ремѣсло; —мѣйникъ, a,

dem. —мѣйничекъ, чка umyvadlo;
—ногія живѣтныя *Pedimana* (zool.);
—носіти (crk.) na rukou positi (dítě);
—пашный бой, —пашная f. subst.
pranice, zápas rukama, zápas na
pěsti; вступитъ въ —пашный бой
začítí zápas ruční.

рукопашъ, и f., ручный бой zápas
rukama, bitka ruční, ruční boj.

рукопись, и f. rukopis (, u m.); adj.
рукописный rukopisný.

руко-плескání n. tleskání rukama;
—плескательница f. tleskačka; —пле-
скать (-плещу, -плещешь) tleskati ru-
kama; —подательство n. (crk.) al-
mužna; —полагání n., —полагатель-
ство, —положění n. svěcení; же-
hnání, pož., vzkládání rukou na ně-
koho; —полагать, —положить (во
священники) světití, posv. na kněž-
ství; 2. žehnati, žehnaje ruce vzklá-
dati na koho.

рукоприклад-ство n. podepsání-se,
podpis vlastnoruční; —ствование n.
podpisování-se; —ствовать podpi-
sovati se; —чикъ, a podpisovatel;
—чица f. podpisovatelka; —ывание
n. podpisování-se.

руко-простѣтіе n. vztažení ruky;
—путь, ь pl. f. pouta ruční; —сѣче-
ніе n. (crk.) v. рукопашъ; —творѣ-
ніе n. dílo (stvěra) rukou lidských;
2. modla; —творенный rukama udě-
laný; pl. —творенныя, ыхъ subst.
modly; —цвѣтъ, a fiala žlutá *Chei-
ranthus cheiri* (левкой золотоцвѣт-
ный); —ятіе n. vzetí rukou; 2. co
se může najednou do ruky vzítí;
hrst obilí (obilí leží na hrstech);
—ятка f. rukověť; násada; ложечная
р. násada u lžíce; р. у плуга tíhle;
—ять, и rukověť v. рукоятка; 2.
hrst obilí.

рулада f. ruláda, přebízka (v hudbě).

рулёвка *f.* vlček (v němž se pohybuje kotrč); рулево́й, ая, ое kotrčový; -о́е колесо́ kolo u kotrče; рулево́й *m.* (*subst.*) kotrčník.

рулётка *f.* ruletka (hra hazardní); 2. dětská hra v kroužek (na šňůrce).
руль, я *m.* kotrč (na lodi).

ру́лька *f.* kroužek k rukověti u kolečka brousířského, aby ruce se neuškodilo.

ру́льный табáкъ tabák svinutý, t. koutčovitý, t. v rulích.

ру́ля *f.* kotouč tabáku, rule tabáku.

румбъ, а jedna z 32 čar na kompose, jimiž se značí směry větru, rumb.
румпель, я rumpál u kotrče.

румя́н-а, —ка hadě́nec *Echium* (*rstl.*); —е́ние *n.* líčení tváře (na červeno); —е́ць, нна rumě́nec (na tváři); легкíй *p.* lehký rumě́nec; —и́ть (-ню, -нишь), на- líčiti, nalíčiti tváře; —о́сть (*crk.* —ство *n.*) rumě́nosť; —це́ *n.* dvůr, červenavý kruh okolo bradavice na prsou *Areola mammarum*; —ы, ь *pl. f.* ličidlo (červené); —ый rumě́ný (červený).

рунду́къ, а, *dem.* рундуче́къ, чка́ вы́шенé místo se stupněmi; 2. sedačka, sedací truhlík (u kotrče na korábě).

рундъ, а обchůzka, dohlídka ke stráží́m.

ру́нистый rounatý.

ру́нный, ая, ое z rouna udělaný, vlněný.
руно́, а́ *n.* rouno (ovčí); золотое́ *p.* zlaté rouno; 2. *p.*, ру́нный ходъ рыбъ hejno ryb; 3. otýпка; *p.* горóху от hrachu.

руноно́сный rounonosný.

ру́ны, ь *pl. f.* runy (staré písmo).

ру́нышко овече́ Anemone *v.* вѣтре́ница.

рупа́зь, а čtyrhrané vrtadlo na žulu.

ру́поръ, а mluvidlo (na koráběch).

русáкъ, а šarák (zajíc); *adj.* русáчий, бя, бе.

русáлка *f.* rusalka (vodní vila); русáльная недѣ́ля neděle před letnicemi.
ру́сленникъ, а kdo vaří kvas.

ру́слень, я *m.* zábradlí z trámů (na korábě).

ру́сло *n.* (рѣ́кы) řečiště, koryto řeky; 2. vantroky, žlab kudy žene voda na kolo (v horn.).

русоборóдный rusobradý.

русовáтый trochu rusý.

ру́стикъ, а, ру́стичный шовъ rustika (v okrasách stavebních).

ру́стовъ, а lano ke kotvici (na korábě).

ру́сый, ая, ое rusý; -ые во́лосы rusé vlasy.

русáть (-ѣю, -ѣешь), об- ruseti; 2. пору́штити se.

ру́та *f.* ruta *Ruta graveolens*; ру́т-ный *adj.* routový.

рути́ль, а kyselina titaničitá.

ру́хл-ость, и крěhkost; сypkost; —ый крěhký; сypký; *p.* песóкъ сypký písek; рухлáть (-ѣю, -ѣешь) сypkým se státi.

ру́хлядь, и *f.* (*dem.* ру́хлядко *n.*) (*star.*) domácí nářadí; мýгкая *p.* kožišiny; *adj.* ру́хлядный; ру́хлядой, аго́ *m.* doblížitel na domácí nářadí (v kláštěřích).

рухлáкъ, а slín *Marga* (něm. *Mergel*); *adj.* рухляко́вый.

ру́хнуть, ру́хнуться spadnouti, zřítiti se; (ру́хнулъ до́мъ, ру́хнулся пото́локъ spadl dům, spadl strop.)

руча́й, ба́, (*star.*) *v.* руче́й.

руча́ние *n.* ručení.

руча́тель, я ručitel, rukojmí *m.*; —ница *f.* ručitelka, rukojmí *f.*; —ный ру́чící, zaručovací; rukojemský; -ое письмó list rukojemský; —ство *n.* rukojemství.

ручáться (-áюсь, -áешься) за когó ру-

čiti za někoho; я не ручаюсь что . . .
já neručím, že . . .

ручевина *f.* (star.) bahnité místo; ручевой, ая, ое ručejový *v.* ручейный. ручей, ья *m.*, *dem.* ручеёкъ, ейка, ручеёчекъ, чка ručej, potok; —никъ, а, —ница *f.* zdrojovka (mech) *Fontinalis* (rstl.); —ныйпотоční.

ручища *f.* veliká neohrabaná ruka. ручка *f.* ručka (malá ruka; též jmena všelikých částí u rozličných věcí). ручникъ, а (star.) ručník (na utírání rukou).

ручница *f.* (star.) ručnice *v.* ружьё; *adj.* ручничный.

ручнѡй (-ѡй), ая, ое ruční; *p.* словарь slovník příručný; —ая баба ruční beran, beranidlo (na zatloukání a přechování); *p.* органъ kolovrátek, flašinetl; —ѡй закладъ ruční základ.

ручня *f.* (star.) hrst' *v.* горсть.

ручь, и *f.* (star.) ruční základ.

ручьистый *v.* potocích tekoucí.

ручьиться (-чьюсь, -чьюсь) *v.* potocích téci, proudem téci; токи слезъ у всѣхъ ручьились по лицу potoky slz všem se proudily po tváři.

рушать (-аю, -аешь), по-, на- krájetl.

рушение *n.* rušení (kažení, ničení).

рушитель, я rušitel; —ница *f.* rušitelka.

рушить (-шу, -шишь), раз-rušiti, bourati; на- ničiti, kaziti; *p.* ся rušiti se, bourati se; между ними рушилась дружба přátelství mezi nimi se zrušilo.

руы jmeno písmene P v staroslovanské azbuce.

рыба *f.* ryba; *ни p.* ни мясо ani ryba ani maso *t.* ani masné ani slané = beze všeho jádra; ловить рыбу rybu chytati *n.* lovitl; удить рыбу rybu na udici chytati.

рыбакъ, а rybák, rybář; рыбаць ры-

бакá видить издаleká svůj svého zdaleka pozná.

рыбарь, я (crk.) rybář *v.* рыбаць; рыбацкий, ая, ое rybářský; рыбацство *n.* rybářství *v.* рыболовство.

рыбацкий, ая, ое, рыбачий, ья, ье *adj.* rybářský, rybácký.

рыбачка *f.* rybářka (rybačka).

рыбенный, ая, ое rybí; —ья кости rybí kosti.

рыбина *f.* ryba; 2. rybina (složené trámy na způsob rybího ocasu).

рыбистый rybnatý, bohatý na rybu.

рыбица *f.* rybička; бѣлая *p.* bělička *Cyprinus leuciscus*.

рыбища *f.* veliká ryba.

рыбий, ья, ье *adj.* rybí; *p.* клей rybí klej; —ья трава, —ья смерть *Piscidia v.* рыболовъ трава.

рыбка *f.* rybka; бѣлая *p.* bělička; (též: sled).

рыбникъ, а rybář, prodavač ryb.

рыбный rybny; *p.* рядъ rybny trh; *p.* столъ, —ое кущанье, рыбное *n.* (subst.) rybu (co jídlo); 2. —ный *v.* рыбистый.

рыбо-ловный rybářský; —ая сѣть síť rybářská; —ловство *n.* rybářství; —ловъ, а rybář (kdo loví rybu); 2. чайка (pták) racek *Larus*; 3. рыболовъ трава letkolusk (Presl) *Piscidia* (rstl.); —описание *n.* rybopis, ryboznalství ихтиология; —промышленникъ, а obchodník v rybách, rybář; —промышленный rybářský; —ѣдъ, а rybojed; 2. rybožrout *Scythale piscivorus* (zool.); —ядение *n.* ryb jedení.

рыгание *n.* říhání (z žaludku); krkání; рыгать říhati (z žaludku), krkati; рыгнуть říhnouti, krknouti; рыгота *f.* říhot, krkání.

рыдание *n.* vzlykání; рыдательный vzlykavý; рыдать (-аю, -аешь) vzlykati.

рыдвѣнѣ, а (star.) vůz cestovní (srovn. radvanec).

рыжакъ, а zrzavý člověk, zrzoun, zrzek, rezek; 2. (kůň) ryzka, ryzák.

рыжебородый zrzavobradý.

рыжеватый přizrzavělý; -ость -ost.

рыжестъ, и zrzavost.

рыжѣхонекъ, нька, нько zcela zrzavý.

рыжечалая лошадь kůň šerorysý.

рыжикъ, а ryzec *Agaricus deliciosus*, *A. zonarius* (houba); 2. рыжикъ-трава *Camelina* v. рѣзюха; *dem.* рыжичекъ, чка.

рыжий, ая, ее *adj.* zrzavý (ryzý); -ая лошадь ryzka (kůň).

рыжокъ, жка jedno řibnutí, krknutí.

рыжѣть zrzavěti.

рызь, и *f.*, рызѣцъ, зца, *pl.* рызи, рызцы vrše na rybu v. вѣрша.

рык-аніе *n.* řičení, řvání (lva); —ать (-аю, -аешь) řvátí (jako lev); рыкъ, а ryk, řvaní.

рылѣй-ный lyrový; —щикъ, а kdo hraje na lyru, lyrista; —щица *f.*

рылецъ, льца рýч; 2. hubička u nádob.

рыло *n.* rypák (u zvířat); chobot.

рыльникъ, а hledík *Antirrhinum*.

рыльце *n.* rypáček; 2. (bot.) blizna *Stigma*.

рыль *pl. f.*, *gen.* рылѣй lyra.

рылястый rypákovatý.

рымъ, а kruh, za nějž se uvazuje lano (něm. *Ring*).

рында *f.* zvonění v poledne na korábech; бить рынду zvoniti poledne; 2. (star.) osobní strážník carský.

рынокъ, нка náměstí, rynk (z něm. *Ring*); рыночный rynkový, на náměstí; *p.* товаръ zboží na rynku prodávané.

рынуться řinouti se; hrnouti se; на-рѣдъ рынулся; вода рынулась.

рысакъ, а klusák (kůň).

рысѣнокъ, нка mladý rys.

рысѣстый, ая, ое klusavý; -ая лошадь klusák v. рысакъ; -ые бѣги dostihy klusácké.

рысканіе *n.* klusání psí.

рыскать (рѣшу, рѣщешь и. рѣскаю, рѣскаешь) klusati (popobíhati, o psech); собáки рѣшутъ; 2. klusati, svachati (*p.* по городу).

рыскливый, ая, ое klusavý, pobíhavý.

рыскунъ, а klusal, klusák; рыскунья *f.* klusalka.

рыскучій, ъя, ъе *adj.* klusavý, pobíhavý (*pes*).

рыскъ, а psí běh, klus (trysk).

рысь, и *f.* klus, konský běh; бѣжать рѣсью běžeti klusem; 2. rys (*,a*) *Lynx*; 3. (astr.) rys (souhvězdí).

рытвина *f.* strž, rokle, výmol; *adj.* рытвинный.

рытіе *n.* rytí, kopání.

рытый, ая, ое rytý; prorývaný.

рыть (рѣю, рѣешь) rýti, kopati; 2. rýti, rýpati; do nepořádku uvesti; (разрыть rozryti, rozrýpati); *p.* кому-либо яму jámu někomu kopati; *p.ся* (рѣюсь, рѣешься) rýti se.

рыхлить (-лю, -лишь), из- (*p.* зѣмлю) kypřiti (zemi).

рыхловатый prikypřelý, nakypřelý.

рыхл-ость, и kyprost; —ый, ая, ое kypřý (-ая зѣмля; *p.* хлѣбъ).

рыхлѣть (-ѣю, -ѣешь) kypřeti.

рыцар-ски *adv.* rytířsky; —скій, ая, ое rytířský; —ство *n.* rytířství; рыцарь, я rytíř; *p.* мечá rytíř mečový, mečník, mečenosec; *p.* крестовыхъ походовъ křižák.

рычагъ, а, *dem.* рычажекъ, жка drouh, zdvihák (hever); *adj.* рычажный.

рычать (-чý, -чишь) řičeti v. рыкать; -аніе *n.*

рыян-ость, а prchlivost, prudkost, ohnivost (*povahu*); —ый, ая, ое prchlivý, prudký, ohnivý (člověk, kůň).

рѣденько, рѣдехонько *adv.* velmi zřídka.
рѣдеч-ка *f.* řetkvička *v.* рѣдка; —ный
řetkvoový.

рѣдизна *f.* řidkost (v látce).

рѣдитъ (рѣжý, рѣдишь) řediti, zřediti,
řidkým dělati; prokládati řádky (v
knihtisk.); 2. (star.) rejdití, prohá-
něti se A.

рѣдкій, ая, ое (рѣдокъ, -дка, -дко)
řidký (od sebe); *p.* лѣсъ; -іе вѣлосы;
2. řidký (vzácný, neobyčejný); *p.*
гость; -ая кнѣга.

рѣдко *adv.* řidko, z řídka, málo kdy;
p. да мѣтко málo, ale za to stálo.

рѣдко-вѣтый заřídlý, přiřídlý; —во-
лосый s řidkými vlasy.

рѣдкость, и řidkost, (vzácnost, neoby-
čejnost); это *p.* to je vzácnost.

рѣднина *f.* rezné řídké plátno; *adj.*
рѣднинный.

рѣдь, и *f. v.* рѣднина.

рѣдка *f.* (*augm.* рѣдчища *f.*) řetkev,
ředkev *Raphanus*.

рѣдковникъ, а, рѣдковня *f.* list z
řetkve; наř řetkvoová.

рѣднѣ *n.* řídnutí; рѣдѣть (-ѣю, -ѣ-
шеь), по- řídnouti, zřídnouti.

рѣдѣга *f.* pytel na seno.

рѣжа *f.* řídká síť; 2. *pl.* рѣжи, ей pi-
ліře pod most z trámů.

рѣже *compar.* řídčeji *v.* рѣдкій.

рѣжикъ, а *v.* рѣзýха.

рѣжýха *f.* řeřicha *Lepidium v.* крессъ.

рѣзѣка *m. et f.* kdo rád řeže, řezáč;
2. starý sekáč.

рѣзѣкъ, а роříz (nůž); 2. krojidlo (u
pluhu), čertadlo.

рѣзѣщикъ, а краječ (v panském do-
мѣ); 2. kdo kuchá ryby.

рѣзанецъ, нца (лукъ *p.*) pažitka, ře-
zanec *Allium schoenoprasum*.

рѣзаніе *n.* řezání.

рѣзанъ, и, *dem.* рѣзанка nejmenší pe-
níz staro ruský.

рѣзатель *v.* рѣзальщикъ.

рѣзать (рѣжу, рѣжешь) řezati; *p.* хлѣбъ
krájeti chleba; за- zařezati *t.* říznu-
tím usmrtiti (*p.* гусь, кúрицу); (вѣ-)
p. на мѣди řezati do mĕdi, rýti; *p.*
правду pravdu někomu říkati *n.* mlu-
viti do očí; хлѣбъ-соль ѣшь а правду
рѣжь pravdu sobĕ mluvme, dobří
spolu budme; рѣжетъ въ живѣтъ
řeže *n.* hryže v břicho (v životĕ);
p. ся řezati se; krájeti se; tlouci se;
зýбы рѣжyтся zuby se řežou (*t.* dě-
tem počínají růsti).

рѣзѣваться (-влюсь, -вишься) dovádĕti,
skotačiti, čtveračiti.

рѣзв-о (рѣзвѣ) *adv.* prudce; —ость,
и prudkost.

рѣзвýнъ, а dovádĕlek, skoták; tře-
štídlo, ztřeštĕnec; рѣзвýнья, рѣзвýха,
рѣзвýшка *f.* dovádilka, skotačilka,
ztřeštĕná.

рѣзвый, ая, ое rozpustilý, dovádĕivý,
skotačivý, ztřeštĕný; *p.* мальчикъ; *p.*
конь, -ая лѣшадь.

рѣзвѣкъ, а *v.* рѣзвýнъ.

рѣзень, зня (*star.*), отрѣзанный кусѣкъ
odřezek.

рѣзѣцъ, зцѣ rydlo, řezadlo (dlátko);
2. (u kovářů koní) struh (na kopy-
ta); 3. kolečko (na rozkrajování
těsta); 4. řezák, kusák (zub) u ně-
kterých zvířat.

рѣзка *f.* řezání; 2. sekáček (nástroj
na sekání masa atd.).

рѣзк-ій, ая, ое ostrý; (*p.* вѣтеръ; -ія
слова); —о *adv.* ostře; —ость ostrost.

рѣзница *f.* porážky, jatky (řeznický
dvůr).

рѣзнѣй (-ѣй), ая, ое řezaný, rytý;
-ая рабѣта řezba, řezbářská práce;
-ая мѣшина řezací stroj, řezadlo;
-ое желѣзо železo v prutech.

рѣзня *f.* řezba, porážka (kde mnoho
lidí se zabíjí).

рѣзѹха *f.* lnice obecná (Presl) *Camelina sativa*.

рѣзчикъ, рѣщикъ, а rytec, ryjec *Graveur*; р. на мѣдѣ *r.* на мѣди, мѣдирyec; р. на дѣревѣ *dřevoryjec*, дѣреворезец; řezbář; р. печатей pečeti-dlář, ryjec pečeti.

рѣзъ, а (star.) *v.* лѣхва; 2. *v.* рѣзъ; 3. *pl.* рѣзы, овъ novina, koranina (zkoraná země) *v.* новина.

рѣзъ, и *f.*, р. въ живóтѣ řezání, ují-mání (*v* těle); р. въ кишкáхъ řezání *ve střevích*; 2. (bot.) *v.* рѣзѹха.

рѣзбá *f.* řezba, vyřezávání, rytí (do kovu, do kamene); 2. řezba, řezbář-ská práce.

рѣкá, и *f.* řeka; вверхъ по рѣкѣ *proti proudu*, *proti vodě* (*proti řece*); внизъ по рѣкѣ *po řece*, *po vodě*.

рѣкостáвъ, á čas kdy řeku zamrzají.

рѣнь, и *f.* mělčina *v.* отмель.

рѣпа *f.* řepa, řípa *Brassica rapa*.

рѣпица *f.* poslední článek u ocasu čtvernožců; 2. neštovice pod ptačím ocasem.

рѣп-ица *f.* velká řípa; —ище *n.* řepiště, řepoviště, pole s řepou; —ка *f.* malá řípa; —никъ, а rostlina řepová; наť řepová; 2. pole řepové, řepiště, řepoviště; 3. kaše z řepy а круpek; —ный řepový; -ное ма-сло řepkový olej. [рѣпникъ.

рѣпня *f.* kaše z řípy а круpek *v.* рѣпóвникъ, а, сурѣпица *f.* trejzel česnáček (Presl) *Erysimum*.

рѣпчатый, ая, ое řepovitý.

рѣснѣ-ца, *dem.* —чка *f.* řasa (*u* očí); *adj.* —чный. [тý *v* pravdě, právě.

рѣснотá *f.* (crk.) pravdivost; врѣсно-рѣхнѹться *v.* ряхнѹться.

рѣченька *f.* maličká říčka.

рѣчетóчець, чца (star.) mnohořečný (komu slova *n.* řeč z úst teče *n.* plyne).

рѣчѣивистый, рѣчѣистый výřečný; р. вы-говоръ *jadrná výslovnost*.

рѣчка *f.* říčka. [водá říčná voda.

рѣчно́й (-ый), ая, бе říčný (-í); -ая рѣчь, и řeč; заводѣть р. о чѣмъ řeč на něco obrátiti, zavesti; о чѣмъ у васъ идѣтъ р.? о čem se u vás mluví? помните вáшу р. nezapomeňte svoji řeč.

рѣшáть (-áю, -áешь), рѣшѣть (-шý, -шѣшь) (р. что, р. дѣло) rozhodnouti (staroč. řešiti); rozřešiti; р.ся на что odhodlati se k něčemu, (rozhodnouti se); я рѣшилъся já se odhodlal, já se rozhodl, já se ustanovil na tom; онъ не знáетъ на что рѣшѣться neví k čemu se má odhodlati.

рѣшѣ́ние *n.* rozhodnutí; 2. rozřešení (р. вопро́са, р. зада́чи); рѣшѣ́нный roz-řešený; rozhodnutý.

рѣшет-йна (рѣшѣтина) *f.* latě na krovu; —йтъ (-чý, -тѣшь) latěmi pokládati (krov); р. стѣны zdi obložitи loučí, aby pak malta tím lépe držela (пři lepenici); —ище *n.* velké řešeto.

рѣшѣт-ка *f.* mříž (v okně atd.); опу-скная р. padací mříž (v branách); р. мřížка на komíně u parních strojů atd.; 2. ostroh, plot z latí; 3. kostka (v krajkářství); 4. koš (v hornictví); р. угля koš uhlí; —никъ, а řešetař, řešetník; —ный řešetový; -ная мука рѣшетó *n.* řešeto. [podsívaná mouka. рѣшетообразный řešetovitý.

рѣшѣточ-ка *f.* mřížка; —никъ, а, —ный гри́бъ Clathrus mřežovka (Presl); —ный мřížový.

рѣшетцо́ *n.* řešátko.

рѣшѣтчатый мřížkovitý, mřežovitý; р. забóръ ohrada z latí, latový plot; -ая кость kost řešetná.

рѣшѣ́мость *f.* odhodlanost; 2. rozřešitelnost (hádanky).

рѣшѣ́тель, я rozhodce, rozhodčí (, ího

т.); —но *adv.* rozhodně; určitě; поступать *p.* jednati rozhodně; —ность *rozhodnost*; určitost; —ный *rozhodný*; určitý; —ныя мѣры *různá opatření*.

рѣшить *v.* рѣшать.

рѣщикъ, а *v.* рѣзчикъ.

рѣяние *n.* řinutí vody; *p.* вѣтра trhá-
ní větru, zmítání větru.

рѣять (рѣю, -ешь), ринуть řinouti se
(o vodě), prouditi; 2. (o větru) tr-
hati, prudce foukati; *p.ся* (рѣюсь,
рѣешься) řinouti se; valiti se, hr-
nouti se.

рѣчень, я (*crk.*) říjen měsíc (= září).

рѣжи, в *pl. f.* rybářské náčiní u Bě-
lomorců (*srov.* рѣжа).

рѣмить (рѣмлю, -мишь) (*prost.*) pla-
kati (brečeti, fňukati).

рѣмка, *dem.* рѣмочка (*augm.* рѣмища)
f. kalíšek, číška; *p.* вина kalíšek
vína; *adj.* рѣмочный.

рѣтить (рѣчу, рѣтишь), в- strkati do
vnitř; *p.ся* (рѣчусь, рѣтишься) въ
бóлото padnouti do bláta.

рѣбенькій, ая, ое *dolíčkovatý*, zdo-
baný (od neštovic); 2. strakatý, je-
řabatý.

рѣбѣць, бѣца červenuška, bolen (ryba)
Trutta.

рѣбикъ, а *člun* se špičatým nosem;
2. plátěná halena rybářská.

рѣбѣн-а *f.* jeřabina, řeřabina, řeřáb
(strom) *Sorbus aucuparia*; 2. jeřa-
bina, *pl.* jeřabiny (ovoce); 3. *p.*, —ка
dolíček od neštovice; —ка řebríček
Achillea v. тысячелістникъ; —никъ,
а háj řeřabinový; 2. *p.*, дроздъ жел-
тонóсый bravník *Turdus viscivorus*;
—овка *f.* řeřabovka, kořalka z ře-
řábu; —овый řeřabový, jeřabový.

рѣбинокіслый jeřabokyselý.

рѣбѣть *impers.*; рѣбѣть въ глазіяхъ
kmitá se mi před očima.

рѣбка *f.* kuroptev *Tetrao perdrix v.*
куропатка.

рѣбоватый trochu *dolíčkovatý*, zdo-
baný; —ость —ost.

рѣбѣй, ая, ое *dolíčkovatý*, zdobaný;
2. strakatý, jeřabatý; рѣбѣсть, и stra-
katoť, jeřabatost.

рѣбчикъ, а jeřábek *Tetrao bonasia*
(pták); полевѣй *p.* kuroptev *v.* рѣбка,
куропатка; 2. *p.* řebrčík *Fritillaria*
(rstl.).

рѣбѣ, а jeřábek *v.* рѣбчикъ.

рѣбѣй *v.* рѣбѣй.

рѣбѣ, и *f.* tiché kolébání se vln;
šplouchání, slabé čeření; 2. svlačec
Convolvulus v. вѣюнокъ; 3. (zool.)
jeřábek *v.* рѣбчикъ.

рѣбѣть (-ѣю, -ѣешь) *dolíčkovatěti*; 2.
lehce se vlniti (o vodě).

рѣвца *f.* mořský kohout *Cottus scorpio*.

рѣда *f.* smlouva (při koupi *n.* při na-
jímání dělníků); 2. (star.) kšaft, po-
slední pořizení.

рѣдѣть (рѣжѣю, рѣдѣишь) najímati děl-
niku (подряжать, нанимать); 2. stro-
жити nevěstu; 3. (star.) chystati, stro-
жити, připravovati; 4. (star.) řídit
судѣть; *p.ся* о цѣнѣ smlouvati se o
cenu, cenkovati se; *p.ся* strojiti se
(do šatů); chystati se.

рѣдно *adv.* (*crk.*) řádně, dle řádu.

рѣдный, ая, ое *ujednaný*, umluvený,
smluvený; —ая цѣна smluvená cena;
рѣдная записъ, рѣдная *f.* subst.
smlouvy svatebaí.

рѣдовѣць, а (star.) prostý člověk; 2.
státník, kdo sedí v trhu.

рѣдовѣй, аго *m.* řadový voják, sprostý.
рядкомъ, рядомъ *adv.* řadou, po řadě.
рядокъ, а kdo se smlouvá, strana se
smlouvající.

рядъ, а řád, pořadí, posloupnost; съ
ряду dle řady; 2. рядъ řada bud,
řada stánek v trhu, kotce, trh; ло-

скýтнѣй р. trh vetešnický; рѣбнѣй р. trh rybný; птѣчѣй р., охóтнѣй р. kuří trh; 3. místo se stánky tržními; 4. (star.) řád, zařízení; 5. (star.) smlouva, úmluva.

ряжен-іе n. strojení; chystání; najímání (dělníků); —ый najatý; smlouvený; 2. ustrojený; сýженой и —ой osudem určený ženich.

ряжѣ, а v. рѣжѣ.

рязанѣ, и f. zmrzlá jablka.

ряпуха, ряпушка f. řepucha *Salmo muraenula*; adj. ряпушій, ѣя, ѣе. ряса f., dem. ряска, рясенка roucho kněžské; kabát kněžský; 2. (bot.) v. черевіца.

рясна f. (star.) zlatý šperk čili skvost ženský s drahým kamením; 2. v. рѣснѣца. [kněžské.

ряснѣносецѣ, сца kdo nosí roucho рѣха f. strojenda, filena.

ряхнѣтьсѣ smyslů pozbyti, zblázniti se (zfanfrněti se).

С

с (слóво, ѣсѣ) osmnácté písmeno v ruské, devatenácté v kyrilské azbuce; со číslo с = 200.

саадáкъ, а (star.) v. сайдáкъ.

сабадѣлла f., сабадѣллѣ, а kýchavice, všivec (Presl) *Veratrum sabadilla*. сабайóнѣ, а nápoj z vína a vaječného žloutku.

сабáнѣ, а oradlo o dvou kolečkách, podobné pluhu.

сáбель-ка f. šavlička; —никѣ, а kosatec *Iris* (rostl.); с. меньшóй, Татарскій šišvorec, puškvorec *Acorus calamus*; —ный šavlový.

сабѣна f., сабѣнникѣ, а (с. обыкновеннѣй) chvojka *Juniperus sabina* v. можжýха казáцкая.

сáблища f. (augm.) veliká šavle.

сáбля f. šavle; бѣтьсѣ на сáбляхѣ бѣти se na šavle, šavlemi (v souboji atd.); 2. (zool.) *Cyprinus cultratus* v. чехóня; 3. (bot.) меčík *Gladiolus* v. мѣчникѣ.

сабýръ, а aloe, aloes (m.) *Aloë* (rostl.); 2. štáva z aloe; adj. сабýрнѣй, сабýровѣй.

савакýнѣ, а v. ракоѣдка.

сáванѣ, а rabáš (na umrlce); adj. сáваннѣй.

саваó (bibl.) *Sabaoth* (*Zebaoth*), Господѣ С. Hospodin; Pán Bůh.

савасіáнна f. v. придорóжникѣ.

сáвка f. kachna lední *Anas glacialis* (*A. hiemalis*).

саврáско m., саврáсѣя лóщадь světlohnědý kůň; саврáсѣй adj. světlohnědý.

сáга f. pověst (skand. *saga*, něm. *Sage*); 2. v. сáго.

сáго n. (indecl.) sago, ovoce ze sagovníku; 2. с. sago, sagovník, sagová palma *Sagus*; сáговѣй sagový; -ое дѣрево, -ѣя пáльма, сагонóсное дѣрево sagovník v. сáго.

сагодáкъ, а (star.) v. сайдáкъ.

саданѣй, ѣ v. тѣмбра.

сáдикѣ, а sádek, sádeček, zahrádka.

садѣтель, ѣ sadař, štěpař.

садѣть (сажý, садѣшь) saditi (rostliny);

с.сѣ (сажýсь, садѣшьсѣ) posaditi se;

садѣтѣсь! posadte se; с.сѣ за столѣ

sednouti za stůl, ke stolu (t. k obědu); с.сѣ за рабóту usaditi se ku práci;

у негó садѣтѣся бѣльмó на

глазý дѣлá se mu bělmo na oku,

sází se mu bělmo na oku; с.сѣ sraziti se (o látkách j. o sukně).

садѣще n. (augm.) veliký sad.

сáдка f. sázení (rostlin); 2. štvání

(zajíce); 3. srážení-se sukna; 3. (chem.) sraženina, usedlina.
сáдкiй, ая, ое sráživý (o sukně).
сáдкóвый, ая, ое sádkový; -ая рýба.
сáднить (-ню, -нишь), о- otlačiti (kůži);
омаčкати; zpruditi.
сáднó, á *n.* odřenina, otlačenina (na
ruce atd.).
сáднѣть cítiti bolest odřením, otla-
čením (у меня на ногѣ сáднѣть).
сáдóвiе *n.* (crk.) sadoví, sadí, rostliny
zahradní.
сáдóвн-икъ, а zahradník; —ица *f.* za-
hradnice; —ичать zahradničiti;
—ическiй, ая, ое, —ичiй, ъя, ъе za-
hradnický; —ичество *n.* zahradni-
ctví; —ый *v.* сáдóвый; —я *f.* hřejna,
výhřevna, hřevnice, hřevník.
сáдóвóд-ецъ, дца zahradník, jenž zří-
zuje zahrady; —ственный, ая, ое
zahradnický; -ое искусство umění
zahradnické; —ство *n.* zahradnictví;
сáдóвóдъ, а zahradník *v.* сáдóвóдецъ.
сáдóвый zahradní; с. цвѣтóкъ kvítek
zahradní.
сáдóкъ, двá sádek (na ryby), *pl.* sádka
(na sádkách); 2. птiчiй с. klec na
ptáky; posada.
сáдóчекъ, чка zahrádka.
сáдъ, а, *dem.* сáдикъ, а sad, zahrada.
сáеч-ка *f.* žemlička; —никъ, а žem-
ličkář; —ница *f.* žemličkářka; —ный
žemlový; -ая мука žemlová mouka.
сáжа, и *f.* saze *pl. f.* (*gen.* sazi);
сáжа сáжею černý jako uhel, č. jako
mour; 2. с. -ею umouněný, učerněný.
сáжалка *f.* sádek (na ryby) *v.* сáдóкъ.
сáжалка *f.* kůl *n.* tyč k sazenicím.
сáжаль-ный колъ *v.* сáжалка; —щикъ
а sadař, vysazovač; —щица *f.*
сáжáние *n.* sázení; vysazování.
сáжáть (-áю, -áешь), сáживать sázeti,
vysazovati (с. дѣрево, капýсту, огур-
цы); с. ростѣй usazovati hosti; с.

кого подъ караулъ дати někoho pod
stráž; с. въ темницy sediti *n.* po-
sediti do vězení; с. въ окóвы дати
někomu okovy, dати koho do želez;
с. куръ на яица nasaditi slepice na
vejce; с. рýбу въ прудъ nasaditi
ryby do rybníka; с. хлѣбъ въ печь
sázeti chleb do peci; с. пýговицы
přišiti knoflíky (u krejčího); с.ся
sázeti se, vysazovati se. [nas.
саждѣние, сажѣние *n.* sazení, pos., us.,
сáженецъ, нца sazenice, sazenička
(rostlinka k přesazení určená).
сáженный, ая, ое sazený, vys., nas.;
-ая рýба ryba nasazená (do rybníka).
сáжѣнный, ая, ое sáhový; -ья дровá
pl. dříví sáhové.
сáжень, и *f.* sáh; квадратная с. sáh
čtverečný; кубическая с. sáh kost-
kový, kostečný; погóнная с. sáh na
podél, s. podélný; маховáя с. sáh
rozpráženýma rukama.
сáжный sazový, koptový.
сáзанъ, а kapr (obyčejný); сáзаний,
ья, ъе *adj.* kaprový, kapří; сáзанина
f. kapřina.
сáйга *f.* (star. сайгáкъ) sajka (sajha)
Antilope; *adj.* сайгáчiй, ъа, ъе сайчi;
-чiй кóрень *v.* сайгáнтъ. [(rstl.).
сайгáнтъ, а kamzičník *Doronicum*
сайдáкъ, а (саадáкъ, сагодáкъ) (star.)
luk a toul (pol. sahajdak); *adj.* сай-
дáчный; сайдáчникъ, а lučištník, lu-
сáйка *f.* žemle, houska. [kostřelec.
сáква *f.* pytlík na obrok (u jízdných
vojáků), pytlík krmicí..
сáккóсь, а svrchní roucho biskupské.
сáкля *f.* chalupa (kavkazských ho-
ráků).
саксýрки, рокъ *pl. f.* ovčí spratky s
dlouhou černou neb strakatou vlnou.
сакъ, а sak (na ryby); 2. (voj.) py-
tel naplněný hlinou (co ochrana
proti střelbě); 3. (horn.) ruční pumpa.

салáзки, зокъ *pl. f., dem.* салáзочки, чекъ *malé sáňky*; *adj.* салáзочный. салáкуш-а, —ка *f.* šprotka, šprotlice, salakuška *Clupea sprattus*; —ий, ья, ье, —ный *adj.*

саламáндра *f.* salamandr *Lacerta salamandra* (zool.).

саламáт-а *f.* hustá kaše ze zapražené mouky pšeničné *n.* pohankové, salamáta; —никъ, а *m.*, —ница *f.* kdo rád jídá salamátu; —ный *adj.* salamátový.

салангáна *f.*, салангáнь, а *m.*, лáсточка снédная salangána, vlastovka jedlá *Hirundo esculenta*.

салáт-никъ, а миска на salát, salát-nice; 2. kdo rád jídá salát; —ница *f.* milovnice salátu; —ный salátový; салáтъ, а salát, locika *Lactuca sativa*; 2. salát (připravený buď z hlávek locikových *n.* okurek atd.) (с. огýречный, свеко́льный).

сáленгъ, а (*Sahling*) trámy křížem přeložené na hořejší části stěžně, na něž se upevní koš (mars).

сáленіе *n.* mazání sádlem; сáленный, ая, ое mazaný sádlem.

сале́пъ, а salep (sušený kořen vstaváčový *Orchis morio*).

сáлець, льца kolenní kloub (u koní). сáлить (-лю, -лишь), на- sádlem намазати, sádliti; с ся sádlem се намазати.

сáло *n.* sádlo; гусíное с. husí s.; 2. с. kolomaz; 3. stříšť na řece (před zamrznutím).

саломóнова печáтъ šalomounova pečeť, kokořík *v.* купéна (rstl.).

салóпъ, а salup (ženský plášť) *Saloppe*; *adj.* салóпный; салóпница *f.* která šije salupy; 2. žebračka (že chodí v obnošeném salupu?).

сало-тóпennyй заво́дъ, —тóпня *f.* lojárna, sádlovna; —топлéние *n.* roz-

tápění sádla; —тóпный котéль kotel na rozpouštění sádla; —тóпъ, а sádláň, kdo rozpouští *n.* roztápí sádlo, sádelník.

салфéт-ка *f., dem.* —очка ubrousek (u jídla) *Serviette*; —очникъ, а ubrouskář; —очный ubrouskový; -ая ткань tkanina (t. látka) na ubrousky.

сáль-никъ, а sádelnice, mázdra plstní *Omentum*; 2. jídlo ze sekaných plic а jater, sekané droby *pl.*; 3. (bot.) жирноли́стка ту́чнице *Pinguicula*; —ница *f.* (свербигýзь, а) kostival *Symphytum*; —нично-пупóчная грýжа (med.) průtrž sádelnice; —ничный sádelničný; —ный sádelný; (lojový); -ая свѣча свѣчка lojová; -ая перепóнка *v.* сáльникъ; с. кóрень *v.* сáльница; -ая трава *v.* сáльникъ 3).

сáлют-áция *f.*, —овáние *n.* salutování, pozdravování (u vojska); —овáть (-ýю, -ýешь) salutovati, pozdravovati po vojensku; сáлютъ, а salutování, pozdravení vojenské; pozdravovací střelba (vojenských korábů).

самбóукъ, а *Sambucus* (*S. nigra*), бузи́на чёрная bez černý; *adj.* самбóуковyyй.

самбѣ́ка *f.* *Sambuca* loutna chaldejská (Daniel. 3, 10.).

сáмглавъ (, а) лýнный *v.* лунá рýба. самдеся́тъ, а, о sám desátý.

самдрýгъ sám druhý, samodruhý; самадрýга *f.* samadruhá.

самéць, мцá samec (u zvířat); с. куро́пáтки, с. куро́пáчий samec kuroptví; рýбий с. ryba mléčná, mléčník; сельдь -самéць sled mléčný.

сáмка *f., dem.* сáмочка samice; самѣ́чка; рýбья с. ryba jikrnatá, jikrnáček; оле́нья с. laň.

само бесѣ́довáние *n.* samomluva *Monolog*; —бóрецъ, рца (star.) souboj-

nik *v.* поединщикъ; —орство *n.* (star.) souboj; —орствовать *v.* souboji bojovati; —братъ, а (crk.) vlastní bratr; *adj.* —братній, яя, ее (crk.); —братство *n.*; —бытно *adv.* samostatně; —бытность samostatnost, samobytnost; —бытный samostatný, samobytný; —бытствовать samostatně žiti; —варъ, а, *dem.* —варчикъ, а, —варецъ, рца samovar (на чай); *adj.* —варный; —видецъ, дца očitý svědek; —видица *f.* očitá svědkyně; —видный kdo sám něco viděl; с. свидѣтель očitý svědek; —властвовать samovládne panovati; —аніе *n.*; —властецъ, тца, —властитель, я samovládce; —властительница *f.* samovládyně; —властительство *n.* samovládne panování; —властіе *n.* samovláda; neobmezená vláda; —властный, *adv.* —но samovládny; —воліе *n.* svévole.

самоволь-никъ, а svévolník; —ница *f.* svévolnice; —ничать, —ствовать svévolně jednati; —ничество *n.* svévolnictví; —но *adv.* samovolně; svévolně; —ный samovolný, svévolný; —ство *n.* samovolnost, svévolnost, svévole; —щица *f.* svévolná *n.* rozpustilá, bezuzdná *n.* nevázaná sběr. само-вѣсъ, а váhy s pružinou, *v.* s perami; —гласная бѣвка samohláska *v.* гласная; —говорящій гербъ erb mluvící, samoznačný (*v.* herald.); —гѣсли, —гѣды husle samohravé; —двѣгъ, а samodvih, samohyb, *automat*; —двѣжность samohybnost; —двѣжный samohybný.

самодержавецъ, вца *v.* самодержецъ; —іе *n.* samovláda; —ный samovládny; с. Государь *v.* самодержецъ; —ствовать (star.) samovládne panovati.

само-держецъ, жца samovládce, само-

držec; —держца (—держца) *f.* samovládyně; —довольный sám s sebou spokojený; —довольство *n.* spokojenost s sebou samým; —должникъ, а sám dlužník, přejímatel *n.* příjemce cizího dluhu *Expromissor*; —дѣвный мѣхъ samoduvný mých (horn.); —ая печь větrná pec, samoduvná pec (hut.); —дѣйственный samočinný; —дѣйствие *n.* samočinnost; —дѣльный samodělný, ruční (pouze rukama udělaný); —дѣльщина *f.* vlastní práce; —забвѣніе *n.* sebezapomenutí; —законіе *n.* samozákonnost, svézákonnost; samospráva *Autonomie*; —законный samozákonný, svézákonný, samosprávný; —званецъ, нца samozvanec, cizojmenec (*Pseudonym*); *Usurpator*; —званка *f.* cizojmenka, samozvan-ka; —званство *n.* samozvanství; —изволеніе *n.*, —извольный (crk.) *v.* самоволіе, самовольный; —истина *f.* аксіома samopravda, pravda samozřejmá *Axioma*; —каты, овъ *pl. m., dem.* —катоки, чекъ *pl. f.* samotoč, samovoz, samoběžný vozík *draisine*; —крещенецъ, нца samokřtěnec (rozkolník); —лѣтъ, а samolet *Phoenix* (myth.); 2. ковѣрь-самолѣтъ koberec samolet (*v.* pohádkách, koberec, který sám lítá); 3. с., —лѣтный челнокъ samolet (člun jenž sám jde, kdežto přívovník drží se provazu neb řetězu přes přívovní napnutého); —личность osobní přítomnost; —личный osobně přítomný; —лично *adv.* osobně; —ловъ, а samolov (past na škodnou); с., снасть samolovná síť na ryby; 3. с., —ловная удочка udice samolovná (na dně řeciště), něm. *Grundangel*; —любѣцъ, бца samolibec, samolibý člověk; —любивый samolibý; —любіе *n.* samo-

libost; —мнѣтель, я domýšlivý člověk; —мнѣтельный domýšlivý; —мнѣние *n.* domýšlivost; —надѣянность důvěra v sebe samého; —надѣянный v sebe samého důvěřující; —нравіе *n.* svéhlavost; —нравный svéhlavý; —отверженіе *n.* obětování sebe samého, sebezapření; —отреченіе *n.* oddanost do vůle boží *Resignation*; —охотный z vlastního popudu; —паль, а (star.) samopal (drah ručnice bez zámku, jež se zapalovala doutnákem); —пальникъ, а samopalník, voják ozbrojený samopalem; —познаніе *n.* samopoznání, poznání sebe samého; —произволеніе *n.*, —произвольность vlastní vůle; 2. svoje vůle, svévole; —произвольный vlastní vůli mající; 2. svévolný; —прялка *f.* kolovrat; прядельный stroj; *adj.* —прялочный; —разложеніе *n.* rozklad sám sebou; с. при гниеніи rozklad při hnití; —расленный sám *n.* divoce *n.* planě rostoucí; —рѣднѣ *f.*, —рѣдокъ, дѣка *m.* kousek kovu samorostlého (*Vys.*); —рѣднѣй samorodný, samorostlý; прироженý, о kovech (-ое серебрѣ; -ая мѣдь); —ручно *adv.* (crk.) vlastnoručně; —сѣдка *f.*, —сѣдочная соль sůl, která sama na břehu solného jezera se usazuje; —сѣдочное озеро solné jezero u něhož sůl sama se sází; —словный (crk.) samozlovný, vlastními slovy vyřčený; —сохраненіе *n.* zachování *n.* zachránění sebe samého; чувство -іа pud sebezachování; —стойтельность samostatný; —стрѣль, а (star.) samostřil (starobyělá zbraň k vystřelování šípů).

самость, и samolibost.

само-судный *v.* самоуправный; —судъ, а *v.* самоуправство; —сѣвка *f.* divoce *n.* planě rostoucí žito; 2. с.

—сѣвочная и. —сѣятельная машина rozsevadlo, sečí stroj; —убійственны самовражденý; —убійство *n.* samovražda; —убійца *m.* samovrah; с. *f.* samovražednice; —увѣренность důvěra v sebe samého; —увѣренный v sebe sama důvěřující; —угѣдіе *n.* uspokojení sebe samého; —угѣдливый, —угѣдный себе samého uspokojující, svým choutkám hovící; —угѣдникъ, а svéhlavec, kdo dle svých choutek jedná; —угѣдствовать dle svých choutek jednati; —управный (*adv.* -но) samomocný, svémocný; —управство *n.* samomocnost, svémocnost; —управствовать svémocně jednati; —ученіе *n.* samoučení *Autodidaxie*; —учитель, я rukověť k učení sebe samého; —учка *m.* et *f.* samouk *Autodidakt*; —хвѣлка *f.* samochvalka; —хвѣль, а samochval (kdo sám sebe chválí); —хвѣльство *n.* samochvalství, vychloubavost; —хвѣльствовать sám sebe chváliti, vychloubati se; —цвѣтнѣй přirozené barvy (о drabých kamenech); -ые камни драгокамнѣ *pl.*; —чѣртъ, а všepis, jeřábek *v.* пантографъ; —чїніе *n.* *v.* самоуправство, самозаконіе; —чїннѣй *v.* самоуправный; —чїнствовать *v.* самоуправствовать.

самшїтъ, а zimostřáz *Buxus* (rstl.); самшїтовой, ая, ое zimostřázový.

самъ, а, о, sám, sama, samo; онъ живѣтъ самъ по себѣ on bydlí sám pro sebe; она самѣ не знѣетъ что дѣлаетъ она sama neví co dělá; это самѣ по себѣ to je samo o sobě, samo pro sebe; самѣ собѣоу разумѣетъ samo sebou se rozumí; онъ сегоднѣ самъ не свой on je dnes rozmrzelý (není sám svůj); самъ-другъ sám druhý (t. dva); самъ-

третей sám třetí (t. sám ještě se dvěma, t. tři); овесъ родился самъ-пять оves sype letos pět zrn z jednoho.

сáмый, ая, ое samý; тотъ сáмый ten samý, tentýž; та сáмая та samá, та-та́ж; въ сáмую сре́дну прáвѣ do prostřed, do samého prostředka; въ сáмой сре́днѣ́ го́рода v samém středu města; это сáмая истина to je pouhá n. svatá pravda; вотъ сáмыя его́ слова to jsou jeho vlastní slova; у сáмой стѣны u samé stěny; *superl.* сáмый лúчий nejlepší; сáмый учѣ-ный nejučenější.

сангвѣникъ, a sankvinik, horkokrevný člověk; сангвиническiй, ая, ое san-kvinický.

сандáлить (-лю, -лишь), на- sandálo-vým dřevem barvití; -ленье *n.*

сандáлий, я *m.* (сандáлие, я *n.* *crk.*) sandál (pod nohy).

сандáль, a sandál *Sandalum album* (*Lignum sandalum*); 2. barva sandálová; сандáльный sandálový.

сандарáкъ, a kamenka, sandarak; *adj.* сандарáковъ. [v prorubích.

сáкдовъ, a dlouhý hák na lovení ryb сáндрикъ, a říms nad oknem.

сáни, ей *pl. f.* (*dem.* сáнки, нокъ сá-ночки, чекъ) сáně (i saně) *pl. f.*; ѣздá, катáнье въ санáхъ jízda na saních; (*star.*) сѣдá на сáнѣхъ ná pokrají hrobu; не въ свой сáни не садись! cizího nechej!

сані́кель, я, лечýха zanikl, zindava *Sanicula* (*rstl.*).

сáнникъ, я, sanník, sanír (kdo dělá saně); 2. sanník (kůň který se zapřahá jen do saní).

сáнничiй, аго *m.* (*star.*) dozorce nad saněmi.

сáнный путь sanice, dráha saničná.

санові́т-ость urostlost těla, lepý *n.*

краснý vzrůst; 2. vznešenost; —ый пѣкнѣ urostlý, пѣкнѣго *n.* krásného vzrůstu, sličný; 2. vznešený (o stavu). санóв-никъ, a hodnosta *m.*, hodnostář; —ный vznešený.

санолýбець, бца ctižádostivý člověk, jenž baží po důstojnostech.

сáноч-ки, чекъ *pl. f.* malé saně, sáň-ку; —ный sáňkový.

санскрiтскiй, ая, ое sanskritský.

санъ, a hodnost, důstojenství; 2. vznešenost.

сáпа *f.* podkop; 2. (ryba) sapa *Abra-mis ballerus*.

санажý *n. indecl.*; обезьяна долгохвó-стая опice dlouhoocasá *Sapagon*; с. ббличiй опice veverčítá.

сапѣръ, a podkopník, průkopník, са-пѣр *Sapeur*; сапѣрный сапѣрскý.

сапѣць, пца váha šesti pudův.

сапiровать подкору *n.* průкору дѣ-лати; сапiровка *f.* kopání průкору.

сапóгъ, a bota (obuv); *pl.* сапогi boty; *dem.* сапожѣкъ, жкá botka, бо-тичка; *pl.* сапожкi botky (ženské); сапожі́шко *n.* ošklivá bota; сапожі́-ще *n.* veliká bota.

сапóж-никъ, a švec, obuvník; —ница *f.* ševcová, obuvnice; —ничанье *n.* ševcování; —ничать (-аю, -аешь) ševcovati; —ническiй ševcovský; —ничество ševcovství; —ничиха *f.* ševcova žena; —ничiй, бя, ъе *adj.* ševcovský; —ный botový; с. товáръ zboží ševcovské, totiž kůže; с. рядъ ševcovský trh, ševcovské krámce; с. мáстеръ mistr ševcovský.

сапýнъ, сапѣть *v.* сапýнъ, сапѣть.

сапфiръ, сафiръ, a safír, drahokam.

сапъ, a ozhřívka (soplivka) u koní, hřiběcí; 2. *v.* сáпа podkop; 3. (hor-nický nástroj) теслá tesla.

сапáй, я кúлна, kolna; с. для дровъ кúлна на дрiвi, dřevník; пожáрный

с. kůlna na stříkačku; *dem.* сарáецъ, йца, сарáйчикъ, а kůlnička; *adj.* сарáйный.

сарáна *f.* lilie, *Lilium*; красная с., турецкая с., лилея красная чалмовидная lilie zlatohlavá *Lilium mar-tagon*.

саранча́ *f.* kobylka *Gryllus*; с. больша́я, перелётная kobylka stěhovavá *Gryllus migratorius*.

саранче́йдець, дца kobylkožrout.

сарафа́нь, а, *dem.* сарафа́нчикъ, а, сарафа́нецъ, нца sarafan, ruský národní oděv ženský bez rukávů; сарафа́нница *f.* ženština, která nosí sarafan; сарафа́нный sarafanový.

сарачи́нский, ая, ое saracenský; —оешенó rejže *Oryza sativa*.

сарбака́нь, а mluvidlo.

сарде́ль, и *f.* sardel, sardelka (ryba). сарди́на, сарди́нка *f.*, сарди́нь, а sardinka, sled' sardinská *Clupea sardina*.

са́рдий, я *v.* сардъ, а, сердоли́къ.

сардо́никсъ, а sardonux; *adj.* сардо́нический, ая, ое; -ий смѣхъ.

саребарáкъ, а soda astrachanská; *adj.* саребарáковый.

са́ржа *f.* haras; šerka (látka); са́рже-вый šerkový.

сарка́змъ, а sarkasmus, úšklebek, jízlivý vtip (jízlivomluva); *pl.* сарка́з-саркоко́лла *f.* sarkokola. [мы, овъ.

саркофа́гъ, а sarkofag.

саро́мный *v.* сра́мный.

са́рты, ей *pl. f.* lana na galejích.

сары́нь, и *f.* sběr, holota.

сары́чь, а káně *Falco buteo*.

сассапари́ль, и, сарсапари́ль, и sassa-parila *Smilax sassa-parilla* (rstl.); *adj.* —ильный. [сассафра́совый.

сассафра́съ, а *Sassafras officinalis*;

сатан-á, ѣ *m.* satan, satanáš; —и́н-ский, ая, ое (—и́нь, а, о) satanský;

—и́нщина *f.* satanství; —и́ть (—ю, —и́шь) satansky jednati.

сати́р-а *f.* satyra; —и́къ, а satyrik; сати́рический, ая, ое satyrický.

сати́ръ, а (myth.) satyr, lesní bůžek (lesoň); 2. (zool.) *Argus* (hmyz).

сатра́пъ, а satrap (perský místodržící); *adj.* сатра́пский.

сатуре́й, я čibr *Satureia v.* сабе́ръ.

сату́рнь, а saturn, Hladolet (astr.).

сау́тка *v.* са́вка.

сафи́ръ, а *v.* са́пфиръ.

сафи́ческий стихъ verš safický.

сафо́ръ, а světlice *v.* желтѣница (rstl.); 2. vypalovaná ruda kobaltová.

сафо́й, я kapusta mačinková, zelí sa-saфра́, ѣ *v.* сафо́ръ. [vojské.

сафья́нь, а сафя́н (kůže); сафья́нный, сафья́новый сафя́новъ.

са́хар-ить (—ю, —и́шь), на—, об—, osukrovati; —и́къ, а, трóстникъ са́харный cukrovník, třtina cukrová; —и́къ -ко́рень sevlak sladký *Sium sisarum*; —и́ца *f.* cukrovka, cukřinka (pyksla na cukr); —и́ый cu-krový; с. заво́дъ cukrovar, cukrárna; с. трóстникъ třtina cukrová; с. песо́къ moučka cukrová, cukr moučný, с. farinový.

сахаро-варѣ́ніе *n.* vaření cukru; -ва́р-ный cukrovarný; —ва́рня *f.* cukro-var, cukrovárna, cukrárna; —ва́ръ, а cukrovárce. [olověný.

са́харъ, а cukr; свинцо́вый с. cukr сбáвить, сбавля́ть zmenšiti; с. съ цѣ́ны, с. цѣ́ну съ това́ра sleviti s cenu; с. спе́си pychy zbaviti (prost. vzíti někomu červa.)

сба́вка *f.* zmenšení; с. съ цѣ́ны sle-vení; с. срáзка (v obchodu); съѣ́тъ о сбáвкѣ účet o srážce; с. съ то-ва́ра оболо́чки srážka obálky na zboží Tara.

сбавлѣ́ніе *n.* slevení (s ceny).

сбáвочный srážkový.

сбездѣльничать zničemniti; 2. ukrásti něco.

сберег-áние *n.* schovávání, ušetření; —áтель schovavatel, šetřitel, spořitel; —áтельный spořivý; -ая кáсса spořitelna; —áть, сберечь schovávati, usch., šetřiti, spořiti; с. ся . . . se; сбережéние *n.* schování, usch., ušetření, uspořeni; úspora; с. денегъ úspora peněz; с. дровъ úspora dříví.

сбивáль-ный plstící, splstovací; -щикъ; а plstič, plstník, splstovač (u kloboučníka).

сбивáние *n.* srážení, stloukání; 2. shánění ceny; 3. tlučení neb vrcení másla; 4. sbíjení prken; 5. plstění, splstování (u kloboučníka).

сбивáть, сбить srážeti, stloukati, (о-бруче se sudu); 2. sháněti, sehnati cenu; 3. tlouci nebo vrtěti máslo, tlouci vejce; 4. sbíjeti prkna; с. когó-либо přemluviti někoho, zraditi někoho (zradili ho s toho); с. когó съ толку zmásti koho, splésti koho; с. съ ногъ poraziti někoho; с. не-приятеля съ поля sehnati nepřitele з pole, poraziti nepřitele; с. когý порá roby někому zurážeti; с. ся съ дороги zblouditi z cesty, zablouditi; с.ся въ рѣчахъ splésti se, zmásti se v řeči; с.ся въ отвѣтахъ zmásti se, splésti se v odpovědech.

сбивка *f.* *v.* сбивáние.

сбивчивый spltený, zmatený; -ость -ost; -ая лошадькѹн nestejného kroku.

сбир-áние *n.* sbírání; —áтель, я sběratel; —áтельница *f.* sběratelka; —áть sbírati; собрáть sebrati; с. на столъ prostírati na stůl; с. со столá sbírati *n.* sklízeti se stolu; с. по мýру свѣтем choditi (т. žebrati), *v.* собирáть.

сбитень, тия *v.* збитень; *adj.* сбѣтен-ный; сбѣтеньщикъ, сбѣтенщикъ *v.* збитеньщикъ.

сбитіе *n.* sbití.

сбить *v.* сбивáть.

сближ-áть, сблизить sblížiti; с.ся sb. se; —éние *n.* sblížení; сближенный sblížený.

сбой, я srážka s ceny; slevení.

сбóйка *f.* sbití s prken; zapážení.

сбóйливый schytralý, lstivý; —о *adv.* schytrale, lstivě; —ость schytralost, lstivost.

сбóина *f.* вѣтлаčky, вѣхнѣткы; patěsky, záboj.

сбóйничать schytrale jednati.

сбóристый řasnatý, s mnoha záhyby.

сбóрище *n.* sbor; 2. sbořiště, shromaždiště (мѣсто ke shromáždění); 3. sbor, sběr; rota (loupežníků, бу-ричу); *adj.* сбóрищный.

сбóрка *f.* sbírka; 2. násběрка; záhyby (falды).

сбóрникъ, а sborník (книга pro sbírku všelikých věcí) Magasin; 2. жен-скý чеpec prstonárodní.

сбóрница *f.* Synedrella (rstl.)

сбóрный sborný; 2. sebraný; -ое мѣ-сто sbořiště, shromaždiště; -ое вос-кресéние první neděle postní; -ое *n.* sbírka, snůška, peníze sebrané s nižšího duchovenstva do důchodů biskupských; -ая конто́ра kancelář důchodenský.

сбóрщикъ, а sběrač, sběratel peněz; с. податей вѣбѣрчи; сбóрщица *f.* sběratelka.

сборъ, а sbor, shromáždění; 2. sbí-рání, shromažďování; 3. sbírka; с. травъ sbírka trav; 4. vybírání (daní); подýшный с. daň s hlav; vybírání daně s hlav; с. для бѣдныхъ sbírka pro chudé; 5. с. svolávání vo-jáků (bubnováním); бить сб. bubno-

vati na svolanou, svolávi (vojáky); 6. *pl.* сбóры, овъ *m.* пpиправу на cestu; 7. *pl.* сбóры záhyby, sběry, násběry.

сбpáсываť shazovati; сбpóсити shoditi; (v kartách, odhoditi); сбpосаť, сбpáсываť sházeti, shazovati (všecko na hromadu). [jíti.

сбpестíся, сбpодíться znenáhla se seбpити, сбpиваť sbříti, oholiti; сбpítie *n.* oholení.

сбpóдни, ей *pl. m.* (star.), сбpодъ, a sběř, slotá, holota.

сбpосáние *n.* sházení.

сбpóсити shoditi *v.* сбpáсываť; сбpóшение *n.* shození.

сбúхты барáхты *adv.* (prost) nabožezdař, na zdař bůh.

сбывáние *n.* odbýváni (neznámého člověka atd.); 2. ubýváni (vody).

сбываť odbývati někoho (neznámého atd.); 2. ubývati, padati (o vodě);

сбыť odbyti někoho, zbýti se někoho; с. съ шéи s krku zbýti; с. съ рукъ zbaviti se něčeho; лишь бы

сбыť съ рукъ jen aby se ho (toho) zbavil; с. свой товаръ odbyti své zboží; цѣна на хлѣбъ сбýла сена

spadla; сбýться vyplniti se, naplniti se (o snu, proroctví); ёто не сбýдется to se nestane; с.ся zbaviti se.

сбылой (-ый), ая, ёе чёго ubylo; -ая вода.

сбýтие *n.* ubytí, úbytek; 2. (crk.) vyplnění, naplnění (toho, co bylo předpovídáno). [odbytný.

сбýтный (товаръ) co se může odbyti, сбýточный co se může vyplniti; ёто дѣло -ое to je možné.

сбыť, a odbyť; на хлѣбъ нынѣ с. хорóшъ obilí má teď dobrý odbyť.

сбѣгáние *n.* sbíhání.

сбѣгáть sbíhati; сбѣжáть sběhnouti (с. съ лѣстницы, с. съ горы).

сбѣгáть за кѣмъ бѣhati за někým; сбѣгай въ аптѣку за лѣкарствомъ бѣж do lékárny pro lék.

сбѣгъ, a сбѣh (vod); 2. сбѣh, stok (otvor v boku korábu pro odtékání vody).

сбѣж-áлый odběhlý, zběhlý (voják); —áние *n.* odběhnutí, ub., zběhnutí;

—áть odběhnouti, zb., uteci, prchnouti.

свáда *f.* (star.) sváda, váda.

свáдебный svatební, svadební; св. билетъ sv. lístek.

свадíтися (star.) svaditi se *v.* ссоpиться.

свáдьба *f.* (dem. свáдебка) svatba; день свáдьбы den svatby.

свáечка *f.* *v.* свáйка.

свáживаť svážeti, -ívati *v.* ссвоzить.

свáйка *f.* svajka (hřeb s velikou okrouhlou hlavičkou v rus. národní hře);

игpáть въ свáйку hráti ve svajku (t. špičkou tohoto hřebu házeti do kroužku, jenž leží na zemi); 2.

св. на корáбехъ колíк, tlustý železný hřeb bez hlavičky, na konci zahnutý.

[měchová Strongylus.

свáйникъ, a, мохнорéль, a škrkavka свáйнобóйный и. свáйнобóйтный копёръ

beran, beranidlo (oa zatloukání kolů). [ní kolů.

свáйный kolový; -ая бóйка zatlouká-

свáливať, свáлять (шерсть) valchovati; с.ся valchovati se, sv. se; 2. zaplesti se, zamotati se.

свáливať, свáлить svaliti (s hůry, sv. dohromady); с. когó-либо съ ногъ poraziti někoho; болѣзнь свáлила

его въ постель nemoc porazila ho na postel, upoutala ho na lůžko;

св. что на когó, св. винý на когó-либо svaliti něco na koho, sv. vinu na někoho; св. что съ себя svaliti

нечо se sebe.

свѣлка *f.* svalení, svalování; 2. tlačеніе (lidu).

свѣлъ, а навал, nahromadění; въ св. pospolu, zároveň.

свѣльный *v* tlačеніи; -ая драка праніе; -ое сраженіе rvačka, boj muž proti muži; 2. -ое *n.* (star.) skladné, plat od skládání zboží; -ый грѣхъ hřích proti sedmému přikázání.

свѣльш-икъ, а skladač; —ица *f.* skladačka.

свалѣть *v.* свѣливать.

свѣра *f.* (crk.) svár, nesvár *v.* ссѣра. свареніе, свѣриваніе *n.*, свѣрка *f.* svaření (železa).

сварѣть, свѣривать svařiti (železo).

сварливый, сварливый svárlivý; -ость -ost. [řený.

сварной, ая, ѡе, свѣрный, ая, ѡе свѣрочный, ая, ѡе свѣрованý.

сварщикъ, а свѣровачъ železa (kovář, zámečník).

сваръ, а svaření železa.

сварѣтися (crk.) svářeti se *v.* ссѣрѣтися.

свѣтаніе *n.* svatání, namlouvání; namluvу *pl.*

свѣтатъ (-аю, -аешь) (св. за когѡ богатую невѣсту) svatati, namlouvati někomu (bohatou nevěstu); св.ся за когѡ ucházeti se o někoho, namlouvati si koho.

сватовство *n.* svatovství, namlouvání; 2. příbuznost, švakovství.

сватъ, а сват, námluvčí, namlouvač; 2. svat (otec zetův nebo snachy).

сватѣя, ѡ *f.*, dem. свѣтышка matka zetova nebo snašina (svatbí *f.*).

свѣха *f.* svatbí (*f.*), námluvkyně, namlouvačka.

свахлѣть (-яю, -яешь) shudlovati něco.

свѣя, (*instr.* свѣаю), dem. свѣйка *f.* kůl.

сведѣн-ецъ, нца (star.) přestěhovanec, přesazenec, (na jiné místo převedený); —іе *n.* svedení (shůry dolů

n. dohromady); 2. stažení, skrčení údův; 3. porovnávání (počtů); —ый (сведѣнный) svedený (dohromady); -ья дѣти nevlastní děti; -ья братья и сестры nevlastní bratři a sestry. свезеніе *n.* svežení.

свезти, свезть svezti *v.* свозѣть; свезенный svežený.

свѣкла *f.* cvikla *Beta vulgaris*.

свекловица *f.* burák, cukrovka (řípa cukrová); adj. —чный; —чникъ, а listí *n.* паť z cukrovky.

свекѡль-никъ, а listí *n.* паť z cvikly; —ный cviklový; —ня *f.* cviklovka, pokrm z cvikly.

свѣкоръ, кра tchán (manželův otec).

свекрѡвъ, и (star. свекръ) tchyně (manželka tchánova).

сверѡѣж-никъ, а дѣтelník (Presl), svrabník *Psoralea* (rstl.); —ница *f.* chrastavec *Scabiosa* (rstl.).

сверѡѣжъ, а, сверѡѡта *f.* svrab, chrastá, prašivina.

сверѡигýзка *f.*, горчѣца полевая hořčice polní *Sinapis arvensis*.

сверѡигýзь, а kostival, svalník *Symphytum officinale*; св. востѡчный, сверѡйчка *f.* рукеvníк (Presl) *Bunias* (rstl.).

сверѡлѡ *n.* *v.* сверлѡ.

сверѡѡта *f.* (сверѡъ, а crk.) svrab *v.* сверѡѣжъ. [že svrbí.

сверѡѣтъ (*impers.*): сверѡйтъ кѡжа ků-сверганіе *n.* svrhání, shazování.

свергѣть svrhati, svrhovati, shazovati, sházeti; свѣргнуть svrhnouti, shoditi; св. ѡго svrhnouti jho; с. съ престѡла svrhnouti s trůnu; свѣргнутый svrhnutý, svržený.

свердѣлъ, а, свѣрдо, свердлъ, а *v.* сверлѡ.

свѣрженецъ, нца svrženec.

сверженіе *n.* svržení; св. съ престѡла svržení s trůnu; свѣрженный svržený.

сверк-ание *n.* blýskání, kmitání; —ать blýskati se; глаза —аютъ очи se blýští (radostí, zlostí); молнія —аетъ blýská se; —нуть заблýsknouti se; молнія —нула заблýsklo se.

сверлѣние *n.* vrtání.

сверлило *n. v.* сверло.

сверлиль-никъ, а, —ная травá, укрóпъ морскóй motar (Presl), stračí nůžka mořská *Crithmum maritimum*; —ный vrtací; —ая машина vrtací stroj, vrtadlo; —щикъ, а vртач; 2. св., древотóчець dřevotoč, červotoč.

сверлина *f.* vyvrtaná díra; vývrt děla.

сверлить (-лю, -лишь) vrtati; про- про-

сверло, а *n.* vrtadlo, vrták; чѣрепное св., трепанъ trepan, mozkovrt.

сверлúшка, сверлянка děrnatka (Krejčí) *Terebratula*.

свернуть svinouti, sbaliti *v.* свѣрты-вать; св.ся svinouti se, sbaliti se.

сверст-ание *n.* vyrovnání (míry *n.* ceny); —ать vyrovnati (míru, cenu); св.ся съ кѣмъ rovnati se něкому, vyrovnati se, vyrovnávati se; свѣр-станный vyrovaný.

свѣрст-ка *f.* vyrovnání; —никъ, а vrstevník; св. по слýжбѣ soudruh ve službě, v povolání; —ница *f.* vrstevnice; —ничество *n.* vrstevnictví; —ный téhož stáří *n.* důstojenství.

свѣрстыв-ание vyrovnávání; —ать vyrovnávati *v.* сверстать.

свѣртокъ, тка svitek, stůčka (papírů, spisů, dukátů), kotouč; табáкъ въ свѣрткахъ tabák svinutý, t. v kotoučích; *dem.* свѣрточекъ, чка.

свѣртыв-ание *n.* svíjení, svinování, sbalování; —ать svíjeti, svinovati, sbalovati; свертать, свернуть svinouti, sbaliti, stočiti; 2. stočiti kolo s nápravу; 3. přetočiti, překroutiti klíč; свернуть въ лѣсъ obrátiti k le-su (vůz); св. голову, св. шею sra-

ziti hlavu, sr. krk, sr. vaz; св.ся stočiti se, svinouti se, sbaliti se; 2. sraziti se (o mléku); 3. přetočiti se (o klíči v zámku); онъ у него не свернѣтся он mu neuklouzne, neuteče.

свертать *v.* свѣртывать.

сверх-комплектный nadpočetní, přespočetní (на пр. úředník); —лиственный, ая, ое (bot.) nadlistný; —штатный mimo stav, přespočetní.

свѣрху *adv.* svrchu; navrch; жиръ пла-ваетъ свѣрху tuk plave svrchu; снять свѣрху sníti *n.* sundati s ho-řejška.

сверхъ *praep. c. gen.* mimo, nad; сверхъ того mimo to, nad to, кро-мѣ того; св. чаянія mimo očekávání, mimo nadání. [-ость -ost.

сверхъестественный nadpřirozený; свѣрч-ание *n.* cvrčení (kobylinky); —ать (-чý, -чишь) cvrkati, cvrčeti (cvrček, komíček).

свѣрчóкъ, чка cvrček *Grillus domesticus*.

свершать, свершить skončiti; dovršiti; dodělati; св. крѣшу дома dům při-kryti; св.ся skončiti se, dovršiti se; свершилось! нѣтъ егó! stalo se! už ho není!

свѣршекъ, шка úrok, procento.

сверш-ѣние *n.* dokončení, dovršení; —ить *v.* свершать.

свѣршь, а *v.* свѣрчóкъ

свершпство *v.* свир . . .

свесті, свестъ svéstí *v.* сводить.

свечеряти (-ряю, -ряешь) (crk.) veče-řeti.

свив-альникъ, а povijan (на дѣти); —а-ние *n.* svíjení, svinování; —ать svi-jeti, svinovati; свить svíti, svinouti; св. верѣвку stočiti *n.* utočiti provaz.

свивка *f.* svinutí; свивокъ, вка svi-tek, svinutka.

свиданіе *n.* (*dem.* свиданьице *n.*) shledání; тайное св. tajná schůzka, dostaveníčko *Rendezvous*; мѣсто -ія místo schůze; до -ія! na shledanou! свидіна *f.* svída (keř); *adj.* свидін-свидѣніе *n.* (crk.) zjevení (bibl.). [ный. свидѣтель, я svědek; с. при крещеніи svědek při křtu, kmotr; быть -лемъ при крещеніи býti někomu kmotrem, b. za kmotra; —ница *f.* svědkyně; —ство *n.* svědectví; vysvědčení; с. о крещеніи svědectví o křtu; křestný list; с. о поведеніи vysvědčení o mravích, v. mravní, v. zachovalosti; с. о болѣзни v. o nemoci; с. о бѣдности v. chudoby; долговое с. dlužní úpis, dlužní upsání; —ствование *n.* svědčení; 2. (св. кассы) přehlídka, prohlídka (pokladny), ohledání; —ствовать (о чемъ) svědčiti o něčem, svědectví vydati; 2. přehlížeti, prohlížeti (pokladnu); 3. dokazovati, svědčiti; 4. мой братъ —ствуєтъ Вамъ своё почтеніе můj bratr vzkazuje Vám svoji úctu (můj bratr Vás pozdravuje); с.ся въ чѣмъ odvolávají se na něco, dovolávají se něčeho.

свидѣться, свидываться съ кѣмъ shledati se, sejíti se s někým.

свила *f.* (star.) hedbáví.

свилеватый svalovatý (о dřevě), sukovatý; -ость -ost.

свилъ, и *f.* svál ve dřevě, suk.

свинар-ня *f.* svinec, prasinec, сви́нскý chlév; —ный *adj.* svinecký.

свинарь, я сви́на́к, сви́на́чек, пасáк сви́н *v.* свинопáсь.

свинѣць, нца olovo.

свиніна *f.* vepřovina, vepřové maso.

свинія, ія *f.* (crk.) *v.* свинья.

свинка *f.* (*dem.*) svinka; морская св. morče, морскé prasátko *Cavia cobaya* (*Mus porcellus*); 2. krtičná

boule za krkem; 3. svinka (ve hře na svini; kousek dřeva, jenž se honí hůlkou do důlku); 4. прут же-леза *n.* olova; 5. лилек jedlý *Solanum melongena*.

свинкóвый свинѣць olovo v prutech. свинóй, ая, ое vepřový, сви́н *adj.* сви́нскý; св. хвостъ, с. копръ smldník *Peucedanum v.* желтолѣнь; -ое сáдо vepřové sádlo; -ая головá сви́нскá hlava; -ая зау́шина krtice, krtičná boule.

свинопáсь, а сви́нопас, сви́на́чек.

свин-ски *adv.* svinsky; —скій, ая, ое сви́нскý (nečistý); —ство *n.* svinstvo (nečistota).

свинтѣть, свѣнчивать sešroubovati; св.ся s. se.

свинýха *f.* krtice (nemoc); 2. čirůvka modromléčná (Presl) *Agaricus violascens* (houba).

свинцовáтый оловнатý.

свинцóв-ина *f.* olovnice *Molibdaena* (rst.); —ка *f.*, —ый кóрень млéко-сeda evropská (Presl), zuběník *Plumbago europaea*; —ый оловěнý, олов-нý; -ая рудá оловěнá ruda; -ая пýля оловěнá koule; -ая водá voda olov-natá, voda Goulardova.

свин-чáкъ, а ле́штенец *Plumbum sulphuratum*; —чáтка *f.* známka оловěнá *Plombe*; 2. síť spojená z dvou sítí, s přívěskem olova; 3. knoflík *n.* bambulka olovem naplněná (ve hře dětské) *v.* бáбка; —чáтый оловěнý. свинчѣніе, свѣнчиваніе *n.* sešroubování; свѣнченый sešroubovaný; свѣн-чивать *v.* свинтѣть.

свинб́й *v.* свинóй.

свинб́йще *n.* veliké prase.

свинья́ *f.* свинě, prase; д́кая св. divo-ка́ свинě; морская св. *Delphinus v.* дельф́нъ.

свиня́чий, б́я, б́е *adj.* сви́н, сви́нскý

свирѣль *v.* свирѣль.

свиристѣль, *я* brkoslav *Ampelis garrulus*.

свирищать (-щѹ, -щѣшь) škvířiti se (*o* rozpuštěném sádle *n.* másle).

свирѣль, *и f., dem.* свирѣлка піšťalka *z* rákosu *n.* *z* vrby; піšťalka pa-stýřská, šalmaj; —никъ, а *kdo* пі-скá на піšťalku, піšťес; —ница *f.* která піскá на піšťalku; —ный пі-šťalkový.

свирѣп-іе *n. (crk.) v.* свирѣпство; —овать *v.* свирѣпствовать; —оватый trochu sveřepý; —ообразный divoce hledící; —ость, *и f., —ство n.* sveřepost, divokost; —ствование *n.* vztekání; —ство-вать sveřepě si počínati, vztekati se; —ый sveřepý, divoký, vzteklý; *св.* видъ divoký *n.* vzteklý pohled.

свирѣп-ѣніе *n.* vztekání-se, zuření;

—ѣть (-ѣю, -ѣешь) vztekati se, zuřiti.

свирѣть (-яю, -яешь) hráti *n.* піскати на піšťalku (на šalmaj); -яніе *n.*

свѣслый, ая, ое svislý.

свѣснуть, свѣстнуть hvízdnouti, zahvízdnouti, піскнуть, запіскнуть; 2. *св.* когó по головѣ udeřiti koho do hlavy.

свист-аніе *n.* hvízdání, піскání; —ать

(свищѹ, свищешь) hvízdati, піскати.

свистокъ, тка піšťalka (на železnici);

св. приманный піšťalka ptáčnická;

adj. свистковъый.

свистулька, *dem.* свистулька *f.* піšťalka; 2. піšťеленка *Fistularia*.

свистунокъ, нка, сѹсликъ, sysel *Spermophilus (Rusticula fibulus)*.

свистуны, а hvíздаč; піšťес, піскáчек; 2. hvížd, hvíždák, červivý a děravý ořech.

свистуныя *f.* hvízdalka.

свистъ, а hvízd, hvízdnutí, піскnutí; 2. tlukot slavíka.

свист-ѣлка *v.* свистулька; —ѣніе *n.*

піскání; —ѣть (свищѹ, свищѣшь) *v.* свищать.

свѣта *f.* družina *Suite*; 2. (*crk.*), *dem.*, свѣтка svrchní oděv, roucho.

свѣтень, тня zakroucený konec provázku.

свѣтіе *n.* svítí, zakroucení (provazu).

свѣтокъ, тка svitek, závitek, kotouč; kornoutek; *св.* заповѣдей svitek přikázání *Thora*; 2. (*archit.*) zátočka, závitina *Voluta*; 3. valcucha (*zool.*)

свить svítí *v.* свивать. [*Voluta.*

свихнѹть, свѣхивать vymknouti; *с.* себѣ нóгу vymknouti si nohu, vyvrknouti si nohu; *св.* себѣ шею sraziti si krk, sraziti si hlavu; свихнѹ-тіе *n.* vymknutí.

свихъ, а vymknutí, vyvrknutí; 2. vymknutina, vymknuté místo, vymknutý kloub. [vělý.

свищеватый trochu červivý, načerviv-свищовка *f.* *Cleoma* (*rstl.*).

свищъ, а díra ze suku (ve dřevě); 2. díra od červa (*v* ořechu); 3. пі-šťěl *v* těle *Fistula*; 4. hvíždák (*ka-chna*) *Anas penelope*.

свобода *f.* *v.* слобода.

свобода *f.* svoboda; *св.* вѣроисповѣ-данія *sv.* náboženská, *sv.* vyznání; *св.* печатанія *sv.* tisku; дать комѹ-либо свободу въ чемъ dáti někomu svobodu *v* něčem.

свободитель osvoboditel; —ница osvoboditelka; —ный osvobozující.

свободѣть (-ождѹ, -одѣшь), संबождать, осв. osvoboditi.

свобод-никъ а (*crk.*) svobodník, svobodný muž; —но *adv.* svobodně; —номыслящій, ая, ее svobodomyslný (*liberální*); —ность svobodnost; —ный, ая, ое svobodný; —ое про-изношеніе volná výřečnost, volné u-žívání slov (*v* rozmluvě), když se někdo učí jazyku.

свободомыслие *n.* svobodomyslnost.
своденъ, дца, сводикъ, а malé klenutí, klenutíčko.

сводить, свести, свести svesti, sváděti (s hůry); св. съ лѣстницы sv. se schodů; с. когó-либо куда svesti dohromady (více lidí); св. когó съ кѣмъ sv. někoho s někým; svesti (po kuplířsku), kuplovati; 2. св. porovnávat; св. счёты porovnávatí účty; дѣлати účetní rozvahu *n.* závěrku; 3. sloučiti *n.* spojití klenutí; 4. skrčiti údy; св. знакомство známost si s někým дѣлати; св. дружбу přátelství s někým si hleděti; св. когó-либо съ умá někoho zblázniti, o rozum připravit; св. концы съ концами něco dobře skoncovati, hleděti vyjítí (s penězi); не сводить глазъ съ когó-либо nespouštěti očí s někoho; II. сводить odvesti někoho někam; св.ся svoditi se; porovnávat se.

сводка *f.* svedení (dohromady); 2. revise, úprava k tisku (typogr.).

сводникъ, а svodník, kuplíř; —ница, —ня *f.* kuplířka, svodnice; —ничанье *n.* kuplování; —ничать kuplovati; —нический, ая, ое, —ничий, ья, ье kuplířský; —ничество *n.* kuplířství.

сводный svedený (dohromady), sloučený; св. баталіонъ prapor *n.* battalion sloučený (t. z několika sestavený).

сводообразный klenutí podobný, klenbovítý.

сводчатый z klenutin sestavený; св. потолокъ klenutý strop.

сводчикъ, а dohazovač.

сводъ, а (archit.) klenba; klenutí; стрѣльчатый св. крѣзové klenutí; 2. sbírka; св. законовъ sbírka zákonův, (svod), zákonník; св. военныхъ постановлений sbírka vojenských nařízení;

общій св. счётовъ obecny přehled účetní, účetní závěrka; 3. водить своды дѣлати klepy.

свое-волие *n.*, —вольникъ, —вольница, —вольничать *v.* само . . .; —временно *adv.* v čas, v pravý čas; —временный včasny; —земець, мца rodák, krajan; 2. (star.) statkář (ze-man); —корыстие *n.* zisťnost, samozisťnost; —корыстный zisťny, samozisťny; —корыстствовать zisťně jednati; —коштный на vlastní útraty, vlastním nákladem; св. студентъ student, jenž se sám vydržuje; —личный должникъ *v.* самодолжникъ; —нравіе, —обычіе *n.* svéhlavost; —нравный, —обычный svéhlavý; —образность zvlášťnost; —образный zvlášťní; —родный domácí, domorodný, svérodny; —рѣчно *adv.* svou vlastní rukou, vlastnoručně; —рѣчный vlastnoruční.

свозить, свезти, свезти svoziti, svezti dohromady (obilí atd.); св.ся sv. se; 2. svezti někoho (t. vzíti jej do vozu).

свозка *f.* svežení, svážení.

свозъ, а dovoz; 2. odvežení, odvážení.

свой (*m.*), своя (*f.*), своё (*n.*) *pron.* svůj (*m.*), svoje (*f. n.*), svá (*f.*), své (*n.*); я взялъ свою книгу já vzal svou (svoji) knihu; онъ взялъ свою книгу on vzal svou knihu; все получили свой вещи všickni obdrželi svoje věci; здѣсь все свой zde jsou všickni svoji, jsou mezi svými; всякъ по своему každý dle svého (zvyku); онъ все дѣлаетъ по своему on všechno dělá podle své hlavy; свой своего ищетъ svůj svého hledá; онъ самъ не свой on je bez sebe.

свойн-никъ, —ственникъ, свойнъ, а (star.) soudruh *n.* společník válečný, spolubojovník; —ство *n.* (star.) spolubojovnictví.

свѣйски *adv.*, посвѣйски *dle svého* (spůsobu).

свѣйствен-никъ, а sešvakřený; —ница *f.* sešvakřená; —но *adv.* zvláště; přirozeně; это не св. жѣнскому полу то není ženskému pohlaví přirozeno; —ность zvláštnost; —ный zvláštní; vlastní, přirozený.

свѣйство *n.* vlastnost; zvláštnost; природное св. přirozená povaha; по свѣйству дѣла *dle povahy věci*, *dle vlastnosti věci*.

свѣйство *n.* příbuznost (sňatkem spůsobená), švakrovství, sešvakřenost; вступитъ въ св. съ кѣмъ s někým se sešvakriti.

сволочь, сволокивать svléci (dolů, do hromady); св.ся sv. se.

сволочь, и *f.* sběř, luza, holota; всякая св. všelijaká sběř.

свопрошати (star.) vyptávati se, dotazovati se. [psů.

свѣра *f.* řemen svazovací; 2. смеčka свѣрнуть do смеčky sejmouti *n.* svázati. свѣрный do смеčky svázaný (pes).

своровать покрáсти.

своротитъ, сворáчивать (káмень) odvaliti (kámen); мостъ своротило льдомъ most byl stržen ledem, led strhl most; св. влѣво, вправо съ дороги obrátiti se v levo, v pravo (na levo, na pravo), zahnouti (s cesty) na levo, na pravo; св. въ сторону zahnouti stranou, vyhnouti se stranou; св.ся odvaliti se, strhnouti se.

своротъ, а odvalení něčeho; 2. zahnutí, vyhnutí, obrácení (v pravo, v levo); 3. rozcestí, (srov. souvrat).

свѣйкина (star.), свѣйкина, свѣйкиница *f.* švakrová (sestra ženina).

свѣйкъ, а švakr (muž ženiny sestry). свѣйси, свѣйхи *pl. m.* (star.) svoji *pl.*, svoje; возвратитъ въ свѣйси vrátiti se ke svým, mezi svoje (domů).

свѣза *f.* (star.) hradba (kolem města n. pevnosti).

свѣкаться, свѣкнуться съ кѣмъ, съ чѣмъ zvyknouti něčemu, přivyknouti něčemu.

свѣсокá *adv.* z vysoka (s vysoka); смѣтрѣть на что-то св. dívati se na něco z vysoka (t. hrdě); говорить св. mluvit z vysoka (t. hrdě); мл. *dle výslovnosti moskevské* (котѣрый = катѣрый; хочѣ = хачѣ).

свѣчка *f.* (свѣчай, я star.) zvuk, obyčej.

свѣчный (съ кѣмъ, съ чѣмъ) zvyklý, přivyklý něčemu.

свѣше *adv.* s hůry (s výše).

свѣвать, свѣять sváti, odváti.

свѣд-аніе *n.* zvědění nějaké zprávy; —ать о чѣмъ zvědět o něčem, dovědět se něčeho.

свѣдомый (комѣ) povědomý (někomu). свѣдущій, ая, ея (въ чѣмъ) zkušený (v něčem, zk. něčeho); znalý něčeho; zběhlý v něčem; св. въ наукахъ zběhlý v náukách; св. въ законахъ zběhlý v zákonech, znalý zákonů.

свѣдѣніе *n.* vědomost, povědomost; znalost, zběhlost; св. въ наукахъ zb. v náukách; доставитъ св. о чѣмъ podati zprávu o něčem; имѣть св. о чѣмъ míti zprávu o něčem; привѣсть что къ свѣдѣнію přivesti něco k vědomosti; объявитъ ко всеобщему свѣдѣнію přivesti něco k všeobecné vědomosti; принять къ -ію přijmouti k vědomosti, vzíti na vědomí; для -ія и соображенія na vědomí a k uvážení; дошло до -ія начальства došlo k vědomosti představenstva.

свѣдѣтель, я (star.) znalec.

свѣдѣть (star.) vědět, znát.

свѣжѣ (свѣжѣ) *adv.* čerstvě, svěže.

свѣжеватый trochu svěží, tr. čerstvý

свѣжевать (-жѹю, -жѹешь), о- stáhnouti kůži s hovězího dobytka; -ánie *n.*; свѣжеванный.
 свѣже-мóлотый čerstvě mletý; —про-
 сóльный čerstvě nasolený.
 свѣженькій, ая, ое, свѣжѣхонькій, ая, ое čerstvounký.
 свѣжесть, и svěžest, čerstvost.
 свѣжина *f.* čerstvé maso.
 свѣжить (-жѹ, -жѹшь), о- osvěžiti, zbystriti.
 свѣжий, ая, ее svěží, čerstvý; (св. вóз-
 духъ; св. цвѣтъ лица, въ лицѣ; св. вѣтеръ); -ія извѣстія čerstvé (nové) zprávy; -ія войска čerstvé vojsko; сохранять, удержатъ что въ -ей пá-
 мяти udržovati v čerstvé paměti.
 свѣжѣть (-ѣю, -ѣешь), по- osvěžeti, čerstvým se státi.
 свѣивать, свѣять sváti, odváti, od-
 foukati.
 свѣковать (вѣкъ св.) съ кѣмъ věk strávití s někým.
 свѣрѣние *n.*, свѣрка *f.*, свѣрѣние *n.* porovnání (listin, přepisů).
 свѣрить, свѣрять porovnatí, porovná-
 vati (listiny, přepisy, účty), verifi-
 kovati; св.ся porovnávatí se.
 свѣрѣльщикъ, а porovnaváč; kontrolor.
 свѣситъ, свѣшивать svěsiti; св.ся sv. se; 2. св. odvážiti (na váze).
 свѣска *f.* odvážení. [nina sestra.
 свѣсть, и *f.* (star.) švakrová (svěšť), že-
 свѣсь, а svislý kus zdi.
 свѣт-ánie *n.* svítání; —ать *impers.* svítati; —аетъ svítá; уже -áло už svítalo.
 свѣтел-ка, —очка *f.* malá světelníčka s velikým oknem *v.* свѣтлица.
 свѣтець, тцá на dřevěném sloupku zadělané železo (skřípec), do něhož se zastrkuje hořící dračka (louč), aby po světlici svítala; *adj.* свѣт-
 цовый.

свѣтикъ мой! můj drahoušku, cukrou-
 šku, miláčku! (— můj světe!).
 свѣтѣлень, льна (crk.) verš zpívaný při ranní mši.
 свѣтѣло *n.* (небѣсное) světlo nebeské, hvězda; св. дневное (poet.) slunce; св. міра světlo světa; *pl.* -а небѣ-
 сныя světla nebeská.
 свѣтѣль-никъ, а (crk.) svícen, svícník, svítelník; lampa; 2. (bot.) *v.* очánka; —ничное *n.* večerní služby boží, při nichž jsou lampy všechny rozsvíceny; —ный елей olej do lamp kostelních; —ня *f.* knot (ve svíčce *n.* v lampě); 2. sirka (vlákno sirkové); —це *n.* (crk.) lampička.
 свѣтѣть (свѣчѹ, свѣтишь) svítiti; сол-
 це свѣтитъ slunce svítí; мѣсяць свѣ-
 тить měsíc svítí; св. кому svítiti ně-
 кому; свѣчивать svítivati; св.ся (свѣ-
 чѹсь, свѣтишься) svítiti se, třpytiti se.
 свѣтлѣние *n.* hlazení, vyhlazování, le-
 štění.
 свѣтленькій, свѣтлѣхонькій, ая, ое
 světloučký; свѣтлѣхонько *adv.* vel-
 mi světle; на дворѣ св. venku je
 velmi světlo, je velmi jasno.
 свѣтликъ, а, очánka světlik, okotě-
 ška *Euphrasia* (rstl.).
 свѣтлѣльный lešticí; (св. инстрѹментъ).
 свѣтлѣть (-лѹ, -лѹшь) leštiti, hladiti,
 vyhlazovati; св. посѹду drhnouti
 nádobí.
 свѣтлица, *dem.* свѣтличка *f.* světlice,
 světlice s velikým oknem.
 свѣтло *adv.* světlo; на дворѣ уже св.
 venku je už světlo, už se rozednilo.
 свѣтло-бѹрый jasnohnědý (kůň); —вá-
 тый trochu světlý *n.* jasný; —вѣшне-
 вый světlovišňový; —гнѣдой (-ый), ая,
 ое světlohnědý; —жёлтый světložlu-
 тý; —зелёный světlozelený; —каштá-
 новый světlokaštanový; —лиловый
 světlefialový; —малиновый světlemá-

linový; —мѣръ, а, фотомѣтръ světlo-
měr *Photometer*; —русьй světloru-
sý; —сѣний, яя, ее světlomodrý;
—сѣрый světlošedý; —ая лошадь kůň
světlošerý; —текущее бытіе život
jasně plynoucí.

свѣтлость, и světlost; jasnost; Ва́ша
Св. Vaše Jasnost (titul).

свѣтлый světlý; jasný; св. мѣсяць
jasný měsíc; —ое стекло světlé n.
čisté sklo; —ая вода čistá voda; —ое
небо jasné nebe; св. го́лосъ jasný
hlas; —ья мѣста světlá místa (v mal-
bě); —ья мину́ты jasná okamžení (u
choromyslného); Свѣтлое Воскресе́-
ніе boží hod velikonoční, vzkříšení;
Свѣтлая недѣля (—ая седмица) týden
velikonoční, t. pašijový.

свѣтлѣйшій, ая, ее (св. князь) nej-
světlejší, nejjasnější (n. kníže.)

свѣтлѣть (—ѣю, —ѣешь), св.ся (—ѣюсь,
—ѣешься) svítiti se, třpytiti se; вдали
что-то —ѣется v dálce se něco třpytí.
свѣтлякъ, а světluška, svatojanská
muška *Lampyrus*; *adj.* свѣтляко́вый.

свѣтлый, ая, ое, свѣтенъ, тна, тно
(star.) osvěcený rozumem.

свѣто-видный světlu podobný, světlý,
jasný; —водитель, я (ангелъ) prů-
vodce světem (anděl); —давецъ, вца,
—датель, я (crk.) dárce světla; —да-
тельный světloдарný, osvěcující;
—за́рность, —зра́чность ozářenost;
záře, lesk; —за́рный, —зра́чный le-
sklý; —измѣне́ние n. střídání světla;
—но́сецъ, сца (crk.), —но́сь, а svě-
tlonoš; 2. св., —но́сица звѣзда ji-
třenka (hvězda), dennice; —но́ска
f. svítílka *Fulgura* (hmyz); —но́сный
světlonosný; —отраже́ние n. v. лу-
чеотраже́ние; —пи́сецъ, сца světlo-
pisec, fotograf; —пи́сный světloписný,
fotografický.

свѣтопись, и světlopis, fotografie; da-
guerreotyp.

свѣто-пода́тель, я dárce světla; —пре-
ставле́ние n. konec světa; —прие́м-
ность spůsobilost k chápání světla;
—прие́мный světlocháparý; —ро́дный
světlorodný; —тво́рецъ, рца světlo-
tvorec; —тѣнь, и f. polousvit, svě-
tlošero *Clair-obscur*.

свѣточъ, а m. pochodeň *Flambeau*.

свѣт-ски *adv.* světsky; —скій, ая, ое
světský; —ая власть světská moc;
—ое духо́венство světské duchoven-
stvo; св. челове́къ svěтак, světský
člověk; —ско́сть světskost.

свѣтъ, а svit, světlo; св. вѣры světlo
víry; дневно́й св. světlo denní; Бо́-
жьяго свѣта не ви́дять světla božího
není ani vidět; встать до свѣта vstáti
před úsvitem; онъ вѣ́халъ чуть
свѣтъ on vyjel sotva svitlo; вѣ́х-
хатъ пе́редъ свѣтомъ vyjetí před ú-
svitem; 2. св. svět; путеше́ствие во́-
кругъ свѣта cesta kolem světa; на
семъ свѣтѣ na tomto světě; на томъ
свѣтѣ na onom světě; на чѣмъ
свѣтъ сто́ить (pořekadlo:) až hanba,
až světítá hanba; онъ кляне́тся на
чѣмъ свѣтъ сто́ить on kleje až han-
ba; онъ руга́ется на чѣмъ св. сто́ить
nadává až hrůza; вѣ́пугать ко́го на
чѣмъ св. сто́ить vymluvití někomu
až hanba; 3. св. svět (lidé); боль-
шо́й св. vznešený svět; ста́рый св.
starý svět, staří pl.; тепе́рь друго́й
св. teď je jiný svět; умѣ́ть жить въ
свѣтѣ uměti žít ve světě; изда́ть
кни́гу въ св. vydati knihu na světlo;
свѣтъ мой! můj drahoušku!

свѣтычъ, а (star.) svítlna.

свѣтя́щее ядро́ (artil.) svítící koule.
свѣ́ча, *dem.* свѣ́чка svíce, svíčka; са́льная
св. lojová sv.; воско́вая св. vosková sv.
свѣ́чникъ, а svícník, svíčkař.

свѣчно-восковѣя фабрика *továrna* (fabrika) na voskové svíce; —сальная фабрика *továrna* na lojové svíčky.
 свѣчно́й, ая, ое свѣчковý; -ая лавка *krám svíčkařský*; -ое дѣрево *Myrica voskovník*.
 свѣш-еніе, —иваніе *n.* svěšení, svěšování; —ивать *svěšovati*; свѣситъ *svěsiti*.
 свѣща́ *f.* (crk.) *v.* свѣча.
 свѣщеносецъ, сца *svícenoš*.
 свѣщникъ, а *svícen*, *svícník*.
 свѣза́ *f.* překážka, obtíž; 2. kletba církevní.
 свѣз-аніе *n.* svázání; —ать *svázati*; свѣзывать *svazovati*.
 свѣзень, зня́ *m.* (star.) vězeň.
 свѣзка́ *f.* svazek (šatů), otýпка (slámy), balík, paklík (cigar atd.); св. ключей́ *svazek klíčů*; св. табакý *paklík tabáku*; 2. (anat.) svaz *Ligamentum*; ученіе о свѣзкахъ *učení o svazech Desmologie*; 3. (gram.) spojka; spona *Copula*. [*vum.*]
 свѣзникъ, а (bot.) spojídlo *Connecti-*
 свѣзность, и spojítost; souvislost *Con-*
nexion, Concision; 2. sraženost pí-
sma (dohromady).
 свѣзный spojítý, souvislý; 2. sražený (o písmě).
 свѣзывать (-ваю, -ваешь, свѣзую, -у-
 ешь) *svazovati v.* свѣзать; св.ся (-ва-
 юсь, -ваешься; свѣзуюсь, -уешься) *svazovati se*.
 свѣзь, и *f.* svazek; spojení; souvislost;
 тѣсная св. úzký svazek (rodinný atd.);
 тайныя свѣзи тайné svazky; 2. св. (archit.) skoba (železná), spona.
 свѣсло́ *n.* povříslo (na vázání snopů).
 свѣтецъ, тца (crk.) *svatý, světec*.
 свѣтилище́ *n.* místo posvátné, svatyně, chrám; 2. vnitřní svatyně ve chrámě, svátostnice *Sanctuarium*; *adj.* свѣтилищный.

свѣтителъ, я *světitel, posvěcovatel, světící biskup n. arcibiskup*; —скій *biskupský*; —ство *n.* biskupství; —ствовать *biskupem býti*.
 свѣтитъ (свѣщý, свѣтишь) *světiti, осв. posvětit*; св.ся *světiti se*.
 свѣтки, токъ́ *pl. m.* svátky (-ův) *pl. m.*, svátky (vánoční).
 свѣто́ *adv.* svatě, svato.
 свѣто́й (-ый), ая, ое *svatý, á, é*; св. отецъ *svatý otec* (kněz; papež); свѣ-
 тый́ Духъ *svatý duch*; -ая недѣля́ *svatý týden, týden velikonoční*; -ая
 вода́ *svěcená voda*; -ья мѣста́ *svatá místa, poutnická místa*; -ая -ыхъ́
svatyně, svátostnice Sanctum San-
ctorum; -ое дѣрево́ *boží dřevce, brotan Artemisia abrotanum*.
 свѣтокýп-ецъ, пца́ *svatokupec*; —ный,
 симоническій́ *svatokupecký*; —ство́ *n.*,
 симонія́ *svatokupectví*.
 свѣто́къ, тка́ (star.) svátek, boží hod.
 свѣто́сть, и *svatost*; 2. svátost.
 свѣтотат-ецъ, тца́ *svatokrádce*; —ица́ *f.*
svatokrádežnice; —скій, —ствен-
 ный́ *svatokrádežný*; —ство́ *n.* *svato-*
krádež; —ствовать *svatokrádeže se*
dopouštěti; свѣтотать, и *m. v.* *свя-*
тотатецъ.
 свѣтохýль-никъ, а *rouhač*; —ничать *rouhati se svátostem*; —ничество́ *rouhačství*.
 свѣточнй́, ая, ое *vánoční (v. свѣтки)*.
 свѣтош-а́ *m.* *svatoušek, svaták, po-*
krytec; —ество́ *n.* *svatoušství, sva-*
táctví, pokrytectví; —ничать *svatou-*
škovati.
 свѣтцы, евъ́ *pl. m.* církevní kalendář.
 свѣты́ня *f.* *svatyně*; 2. svátost.
 Свѣтýш-ество́ *n.* *svatost* (titul patri-
 archy, papeže); —ий, ая, ее *nejsvě-*
tější.
 свѣщеніе́ *n.* *svěcení*.
 свѣщенн-икъ, а *kněz*; —ическй́, ая

ое kněžský; св. санъ, —ичество *n.* kněžská hodnost, kněžství.
 священо-грабитель (crk.) *v.* святотатецъ; —дѣйствие, —дѣйство *n.* služby boží; совершать св., —дѣйствовать služby boží sloužiti; —инокъ, а mnich; —іерей, я kněz; —крадецъ, дца *v.* святотатецъ; —мученикъ, а, —страдалецъ, льца svatý mučeník; —начальникъ, а prelát, hierarch, vyšší kněz; —помазание, —служение *n.* sloužení služeb božích; —служитель, я kněz, služebník Páně.
 священный svěcený; svatý; posvátný; —ая особа Государя posvátná osoba panovníkova.
 священство, священничество *n.* kněžství; священствовать služby kněžské konati.
 сгадить; меня сгатило mně je panic. сгадь, а (prost.) mnění, domnění; по моему сгаду dle mého zdání.
 сгараем-ость, и hořlavost, spalnost; —ый hořlavý, spalný.
 сгарать, сгорать *v.* сгорѣть; сг. мщеніемъ hořeti *n.* planouti pomstou; сг. любовію hořeti *n.* planouti láskou; сл. жаждою hořeti *n.* planouti žízni.
 сгиб-ание *n.* shýbání; —ать sbýbati; ohýbati; согнуть sehnouti, ohnouti.
 сгибень, бня *m.* zahybanec; rohlík ve dva konce ohnutý (pečivo).
 сгибистый plný záhybů.
 сгибка *f.* zahybování.
 сгибоной, ая, ое ohebny. [nouti).
 сгибнуть zahynouti (prost. = zhebsigibъ, я záhyb, záheb; 2. zátoka; 3. sešit (tiskový). [zhyň! pojdi!
 сгинуть zhynouti; сгинь твоѣ голова!
 сгладить, сглаживать vyhladiti, shl., přihl.; сгл.ся . . . se; сглажение, сглаживание *n.* vyhlazení, přihlazení.

сгладить (prost.) uhranouti (očima); ребѣнка сглазили dítě uhranuli (podíváním způsobili, že je nemocno); сглажение *n.* uhranutí.
 сглад-ание *n.* shlodání, ohlodání; —ать shlodati, ohlodati.
 сглонуть shltnouti. [posti.
 сглупа *adv.* hloupě, zhloupa, z hloupsгуповать hlupství dokázati, hlouposti vyváděti.
 сгнесті, сгнестъ, сгнетать shnísti, zmačkati, stlačiti; сгнетение, сгнетание *n.* shnětení, zmačkání.
 сгнить, сгнивать shníti.
 сгноить, сгнаивать zhnojiti, nechati shníti.
 сговорить, сговаривать съ кѣмъ promluviti s někým; съ нимъ не сговоримъ s ním není žádné řeči; s ním není možno mluvit; 2. ср. zasnoubiti, zaslíbiti (dceru); smluviti někomu nevěstu; (с. за сына богатую неvěсту); 3. св. (star.) odvolati svou výpověď (u soudu).
 сговор-ка *f.* smluvení; zasnoubení; —ный snubný (-ní); с. пиръ snubný kvas, hostina při námluvách; -ая запись zápis snubný; —ный, —чивый kdo se dá ochotně k něčemu pohnouti *n.* přemluviti; онъ довольно —чивъ s ním se může dobře mluvit *n.* jednat.
 сговоръ, а zasnoubení, svatební smlouvu; день сговора den zasnoubení; 2. (star.) odvolání své výpovědi (u soudu).
 сгодиться příhodným býti *v.* пригодиться.
 сгон-ка *f.* shánění (dobytka); 2. odhánění; 3. srážení pramenů a dříví na vodě; —ный sehnaný; 2. свеженный, splavený.
 сгонъ, а *v.* сгонка.
 сгонять sháněti; согнать sehnati; 2.

с. zahnati, splasiti, zaplasiti (ptáky); онъ согналъ его съ свѣту ztrpčil mu život, sprovodil ho se světa.

сгорать *v.* сгарать.

сгорѣ-ить shrbiti, zkřiviti; сг.ся shrbiti se; —леніе *n.* shrbení; —леный shrbený.

сгорѣлый, ая, ое shořelý; сгорѣніе *n.* shoření; сгорѣть shořeti.

сгоряча *adv.* zprudka, prchlivě.

сграб-ить, —ливать shrabati; —леніе *n.* shrabání.

сгреб-альщикъ, а shrabovač; —альщица *f.* shrabovačka; —аніе *n.* shrabání, shrabování; сеškrabání; —ать, сгресті, сгрестъ shrabati, shrábnouti; 2. сеškrabati; сеškrábnouti; —еніе *n.*, сгрѣбка *f.* shrábnutí, shrabání.

сгрѣбки, бокъ *pl. m.* úhrabky; со je shrabáno *n.* сеškrabáno.

сгрѣзиться: мнѣ сгрѣзилось мнѣ se zdálo, мнѣ se napletlo ve snách.

сгромо-здить, —ждать shromaditi, nahromaditi; —жденіе *n.* nahromadění.

сгрузить, сгружать složiti; (с. товары съ корабля); сгруженіе *n.* složení; сгрузка (*f.*) товаровъ съ корабля skládání *n.* vykládání zboží z korábu.

сгруснѣться zarmoutiti se; zastesknouti se; не знаю, отъ чего мнѣ сгруснѣлось nevím proč se mi zastesklo.

сгрызть, сгрызать shrýzti; 2. rozlousknouti (ořech); сгрызеніе *n.* shryzení, obryzení; 2. rozlousknutí.

сгубить zahubiti, до зѣхубы *n.* do zkázy *n.* do neštěstí přivesti.

сгуститель, я zhušťovatel, hustič *Condensator* (*fys.*).

сгустить, сгущать zhustiti, zhušťovati (*vzduch*); сг.ся zhustiti se.

сгустѣлый zhustlý, zahustlý; —ость -ost. сгустѣть zhustnouti.

сгущ-аемость hustitelnost; —аніе *n.*

zhušťování; —ать zhušťovati; сг.ся zh. se; —еніе *n.* zhuštění.

сдабривать *v.* сдобрить.

сдаваніе vzdávání (*pevnosti*); 2. odevzdávání; 3. с. картъ dávání karet. сдавать, сдать vzdáti, vzdávati (*pevnost*); с. съ рукъ, с. что на руки кому-либо odevzdati, vydati něco; с. карты dávati karty (*zamíchatí karty a rozdati hráčům*); с.ся vzdáti se (*nepříteli*); 2. (o lodích) plouti po vodě; мнѣ сдаётся, что . . . мнѣ se zdá, že . . .

сдавить, сдавливать zmačknouti, stisknouti; сдавленіе *n.* zmačknutí, stisknutí; сдавщикъ, а *v.* сдатчикъ.

сдаточный к odevzdání přichystaný; —ые люди *pl.* branci, lid k odvodu (*na vojnu*), rekruti.

сдатчикъ, а odevzdavač; odevzdávající; с. картъ kdo dává karty; —ица *f.*

сдать (сдаю, *fut.* сдамъ) vzdáti *v.* сдавать.

сдача *f.* vzdání; 2. odevzdání, vydání; с. картъ rozdání karet; сколько вамъ сдачи дать? mnoho-li vám přijde nazpátek?

сдвиганіе *n.*, сдвѣжка *f.* prostrkávání; 2. sestrkávání.

сдвигать, сдвѣгивать, сдвѣгнуть postrčiti, postrkovati, prostrkávati, odstrk.; с. съ дороги odstrčiti s cesty; с. съ мѣста odstrčiti s místa; 2. sestrkávati; с.ся odstrkovati se.

сдвижной столъ skladací stůl; —ая кровать skladací postel.

сдвѣнутый postrčený.

сдвойть, сдвѣивать zdvojiti, zdvojnásobiti; (*mus.*) с. ноту opakovati notu; сдвоеніе *n.*, сдвѣйка *f.* zdvojení, zdvojnásobení.

сдвѣрокъ, рка přídvorek, (*zadní část dvora*); *adj.* сдвѣрочный.

сдѣргивать, сдѣрнуть shrnouti, strh-

nouti, (п. пр. pokryvku); с. сапоги съ ногъ stáhnouti boty s nohou, zouti boty; с. stáhnouti pytlík.

сдерж-аніе *n.* zdržení; —ать, сдерживать zdržeti, zadržeti; с.ся zdržeti se.

сдираніе *n.* sdírání, odírání.

сдирать sdírati; содрать sedrati, одрѣти; с. кожу съ зайца stáhnouti (odrěti) kůži se zajíce, stáhnouti zajíce; с. кору съ дѣрева sedřiti *n.* oloupati kůru se stromu; с. съ кого natáhnouti koho (т. příliš mnoho za zboží žádati), одрѣти koho; с.ся одрѣти se; oloupati se.

сдирка *f.* odření, sedření; oloupání.

сдѣба *f.* příprava (jídlo). [pečivo.

сдѣбина *f.*, *dem.* сдѣбинка strojené

сдѣбить, сдѣблять připravovati (jídlo), chystati, strojiti.

сдѣбный, ая, ое připravený z vajec, másla a mléka; -ое тѣсто máslové těsto.

сдѣбритъ, сдѣбривать, сдѣбривать udobřiti; upravitі *n.* připraviti (jídlo).

сдобровѣть: не сд. тебѣ dej pozor ať se nenapálíš.

сдоръ, а *v.* сальникъ.

сдохловатый natuchlý.

сдохлый, ая, ое stuchlý; -ость -ost.

сдохнуть, издохнуть zdechnouti; сдохнуться, сдыхаться zkaziti se od uzavřeného vzduchu, stuchnouti.

сдохнуть, вздохнуть vzdechnouti.

сдробить (*v* knihtisk.) stáhnouti slova k sobě; сдробленіе *n.*

сдружить, сдружать sdružiti, spřáteliti; с.ся съ кѣмъ sdružiti se, spřáteliti se.

сдувать, сдунуть, сдутъ sdouti, sfouknouti, odфouknouti (с. со стола пыль);

2. vyfouknouti něco т. ukrásti; онъ сдулъ съ него много денегъ vyloudil na něm mnoho peněz; сдунутый sfouknutý.

сдураться prohloupiti; я сдурался, что не послѣдовалъ его совѣту já prohloupil, že jsem neposlechl jeho rady.

сдурить udělati hloupost, prohloupiti; с.ся zhlopětí.

сдѣру *adv.* z hlouposti.

сдѣтый sdutý, sfouknutý.

сдутъ *v.* сдувать.

сдѣ *adv.* (star.) zde *v.* здѣсь.

сдѣлать udělati; с. честь prokázati čest; с. ошибку udělati chybu, chybiti, zmýliti se; онъ ушелъ, ничего не сдѣлавъ odešel s nepořízenou; сдѣлайте одолженіе račte . . .; с.ся udělati se; státi se; с.ся горькимъ státi se hořkým, zhořknouti; что съ нимъ сдѣлалось? со se s ním stalo? я съ нимъ сдѣлаюсь já s ním krátce zatočím! já mu dám!

сдѣлка *f.* pořízení; 2. smlouva, úmluva; мировая, полюбовная с. smír, narovnání smírné; с. о наследствѣ dědičná smlouva; *adj.* сдѣлочный; -ая запись zápis smírný.

се *adv.* (crk.) hle!

себя *pron.* sebe; знать *n.* любить самаго себя znáti *n.* milovati sebe samého.

себялюб-ецъ, бца, себялюбъ, а samolibec; —ица *f.* samolibá; себялюбивый samolibý.

севастъ, а císař, panovník.

севрю-га, *dem.* —жка sevruha *Acipenser stellatus* (ryba); —жина *f.* sevržina, maso ze sevruby; —жий, ья, ье sevrží. [*gment.*

сегментъ, а (geom.) úseč, úsek *Se-* сегоднишній, ая, ее dnešní.

сегодня *adv.* dnes.

сегѣ ради *adv.* z té příčiny, protož, седмері-ца *f.* sedm; sedmička; —цею *adv.* sadmkrát; —чный, ая, ое sedmeronásobný.

седмѣжды *adv.* sedmkrát.
седмизвѣздіе *n.* sedmihvězdí, kuřátka
Plejades. [чный.

седмѣца *f.* (crk.) týden; *adj.* седмѣ-
седмѣй, седмѣй, ая, ое sedmý; с. часъ
jde na sedmou; je sedm hodin; въ
-омъ часу по šesté hodině; чѣтверть
-аго čtvrt na sedm; сего́дня -о́е
число́ dnes je sedmého (t. dne v mě-
síci); -аго числа́ sedmého; -аго ію́ля
sedmého července; въ седмѣхъ за
sedmé.

седмѣнадцатъ, -а́янадесять, -о́е на-
десять sedmnáctý, а, е.

седмо-хѣлміе *n.* sedmihorí; —хѣлмный
sedmihorý; -ая горá sedmihorka.

седмѣ, седмѣ, ѣ *num.* sedm *v.* семь.
сѣзни, ей *pl. m.* (na korábě) menší
lano k upevnění lan věčších *Sei-
singer.*

сезѣнъ, а doba (d. lázeňská, kon-
certní, divadelní atd.) *Saison.*

сей, сія, сіе *pron.* ten, ta, to.

сеймъ, а sněm (pol. sejm); импѣрскій
с. říšský sněm; сѣймовый sněmovní.

секвестр-а́ція *f.* sekvestrace; —овáніе
n. sekvestrování; —овáтъ sekvestro-
vati; секвѣстръ, а sekvestr; взять
что подъ (въ) с. *v.* секвестровáтъ.

секретáрь, я sekretář; секретáрскій,
ая, ое sekretářský; секретáрство *n.*
sekretářství.

секрѣт-ецъ, тца tajnůstka; —ничанье
n. zatajování; —ничать tajiti, zata-
jovati něco; —но *adv.* tajně; —ный
tajný; —ное предписáніе tajný před-
pis, t. rozkaz; секрѣтъ, а tajem-
ství; держáтъ въ секрѣтъ tajně
držeti.

сѣкта *f.* (mus.) sexta.

сѣктáнтъ, а kruhošestina, šesterník,
sextant.

сѣктѣтъ, а sextet, šest hudebníků,
skladba pro šest nástrojů.

сѣкта *f.* sekta náboženská.

сѣкторъ, а (math.) výsek, výseč, se-
ktor.

секунда *f.* sekunda; секундомѣръ, а
sekundoměr.

секундáнтъ, а sekundant.

секціѣнная зáля sál pytevní.

селáва *f.* úklej (ryba) *v.* уклѣя.

селѣдѣцъ, дца *Clupea alosa* *v.* желѣ-
зница.

селѣдка, селѣдочка *f.* malá sled.

селѣдинкѣ, а, марь вонючая merlík
smrdutý.

селезѣн-ка, *dem.* —очка *f.* slezina;
—очный slezinový; —никъ, —очникъ,
а slezinník *Asplenium* (rstl.); —о-
чница *f.* zářet sleziny, slezinnice *Lie-
nitis, Splenitis.*

сѣлезень, зня *m.* kačer; сѣлезѣній, ѣя,
ѣе kačerový; сѣлезніха *f.* kachna
divoká *Anas boschas.*

селенікѣ, а, бузина дѣкая chebdí *Sam-
bucus ebulus.*

селенітъ, а selenit *Gypsum selenites*
(kamenina); селѣнистый selenitý;
селѣній, я selen, luník; селѣновъ
selenový.

селѣніе *n.* (star. селітва) osada; sí-
dlo, (staroč. sedlec); obydlí.

сели́тр-а *f.* sanytr; —еница *f.* šama-
nicha (Presl) *Nitraria* (rstl.); —ен-
никъ, а sanytrář, sanyterník; 2. důl
sanytrový, sanytríště; —еница *f.* sa-
nytrárna; 2. schránka na sanytr;
—енный sanytrový.

сели́тро-варѣніе *n.* vaření sanytru;
—варный sanytrovarný; —варня *f.*
sanytrárna; —варъ, а sanytrář, sa-
nyterník; —вáтый sanytrovatý;
—вáтъ (сели́трýю, -ýешъ) sanytr dě-
lati; —кѣслый sanytrokyselý; —рѣдъ,
—твѣръ, а, азѣтъ dusík.

сели́трян-ица *v.* сели́трянница; —ный
v. сели́трянный.

селить (-лю, -лѣшь), по- osaditi, usaditi obyvateľstvo, zasídliti; с.ся (селюсь, -лѣшья) usaditi se, usídliti se. селитьба *f.* osídlení, zas., osazení; 2. *v.* селѣніе.

селѣ, а, селѣцѣ *n.* vesnice (s kostelem), staroč. sedlo; селѣшко *n.* mizerná vesnice.

селѣще *n.* sedliště (t. místo vesnické); 2. pastviště.

сельдерей, я *celer* *Apium graveolens*; сельдерейный *celerový*.

сельдь, и *f.* sled *Clupea harengus*; сельдь-алѣза, сельдѣцъ, дцѣ aleš *v.* желѣзница.

сельдяникъ, а lovec sledí; obchodník sledí. [lov sledí.

сельдяной, ая, ѳе sledový; с. ловъ

селѣ-никъ, а venkovan, (rolník, sedlák); —ный polní (o rostlinách);

—скій, ая, ѳе selský (sedlský); с. житель vesničan, vesnický obyvateľ;

—ѳе хозяйство selské hospodářství, rolnictví; ѳбщество —аго хозяйства hospodářská jednot, hospodářský spolek.

сельско-хозяйственный selsko-hospodarský; селѣцѣ *n.* vesnička. [dářský.

селѣва *f.* *v.* уклѣя.

селянинъ (селѣанинъ), а sedlák, rolník, venkovan, vesničan.

селѣнка *f.* selka, vesničanka, venkovanka.

сѣмга *f.* losos (ryba) *Salmo salar*.

семѣй-ка *f.* malá rodina; —ный rodinný; с. праздникъ svátek rodinný;

онъ человекъ с. он má rodinu; —ственный rodinný; —ья связи rodinné svazky;

—ство *n.* rodina; ѳтецъ —ства otec rodiny; левъ принадле-

жить къ —ству кошечъ lev náleží k pokolení (podřadí) koček.

семерікъ, а міра na sedm čtverečků; 2. свѣчка sedmička (7 na 1 libru);

3. rodina sedmičlenná; 4. (star.) loď neb pramen na 7 sáhův; *adj.* семеріковъый.

семерічний sedmeronásobný.

семѣрка *f.* sedmička (v kartech).

сѣмерѣ *num.* sedmero (sedm různých věcí).

семидаль, а nejjemnější mouka pšeničná; *adj.* семидальный.

семѣжина *f.* lososina, lososí maso.

семи-аршіинный sedmiletý; —башенный sedmivěžní; —главый sedmihlavý, o sedmi báních.

семи-десятилѣтіе *n.* sedmdesátiletí; —десятилѣтній, ая, ѳе sedmdesátiletý; —десятый, ая, ѳе sedmdesátý (sedmidesátý);

—дневный sedmdenní; —дюймовый sedmipalcový; —звѣздіе *n.* sedmihvězdí.

семікъ, а sedmík, sedmý čtvrtek po velikonoci; *adj.* семіковъый.

семи-лістникъ, а, мѣльникъ divizna červíková, *Verbascum blattaria*;

—лѣтіе *n.* sedmiletí; —лѣтній, ая, ѳе sedmiletý; —мѣсячный sedmiměsíční.

семілѣтъ, а princovina, принцметалъ *Similor*.

семинарія *f.* seminář *Seminarium*; семинарный seminářský; семинаристъ, а seminarista.

семи-недѣльный sedmínedělní; —октавный sedmioktávový (piano); —палый sedmiprstý;

—польный sedmipolní (hospodářství); —пудовый sedmipudový (o váze);

—саженный sedmísáhový; —сѣтый, ая, ѳе sedmistý; —струнный sedmistrunný;

—тысячный sedmitisícový; —тычинникъ, а sedmityčinník *Trientalis* (rstl.);

—угольникъ, а sedmiúhelník *Septangulum*, *Heptagon*; —футовый sedm střevisů dlouhý;

—этажный, —ярусный na sedm poschodí.

семіологія *f.* znakovství, semiologie.
семіотика *f.* znakověda, semiotika;
семіотическій, ая, ое semiotický.

семнадцатый, ая, ое sedmnáctý.

семнадцать, и *num.* sedmnáct.

семужина *f.* lososina, lososí maso;

семужий, ья, ье *adj.* lososí *v.* сѣмга.

семь, и *num.* sedm; семью sedmkrát.

сѣмьдесятъ, и *num.* sedmdesát.

семѣиться (-мѣюся, -мѣишися) (*star.*)
chtíti rodinu založiti.

семья, ѣ (*dem.* сѣмѣйка) *f.* rodina.

сѣмьян-инъ, а člen rodiny; 2. otec ro-
diny; —истый kdo má velkou ro-
dinu.

сенаторъ, а senátor; сенаторскій, ая,
оо senátorský; сенаторство *n.* sená-
torství.

сенать, а senát; сенатскій, ая, оо se-
nátský, senátní; с. указъ nařízení
senátu.

сентенція *f.* průpověď, propovídka; 2.
výrok, rozsudek (*Sententia*).

сентябрь, я září *September*; онъ смó-
титъ сентябрѣмъ hledí škaredě, mr-
zutě; сентябрскій, ая, оо zářijový,
z měsíce září.

септѣмврій, я (*star.*) *September v.*
сентябрь.

септѣтъ, а septet, sbor sedmi zpěvců
n. hudebníků

сѣптима *f.* septima (*v.* hudbě).

сѣпторъ, а železný stojan na korá-
bech.

септуоръ, а *v.* септѣтъ.

сераль, я serail (*v.* Turecku); *adj.* се-
ральскій.

сераскѣрь, а seraskier (*v.* Turecku).
серафѣмъ, serafin; *adj.* серафѣмскій
serafínský.

сервизъ, а (*dem.* сервизецъ, зца), при-
боръ přístroj *Service*; *adj.* сервизный.

сердѣч-ко *n.* (*dem.*) srdéčko; моѣ с.
mé srdéčko! —никъ, а srdečník!

(*rstl.*) *Leonurus cardiaca*; львино-
хвостъ сердечный; 2. srdeň; svor-
ník; —но *adv.* srdečně; —ный sr-
dečný; с. другъ srdečný přítel, u-
přímný př.; -ая прегрѣда přihrádka
srdeční; -ый корень rdesno hadí-
kořen (*Presl*) *Polygonum bistorta*.
сердѣтка *m. et f.* zlostná osoba, zlost-
ník, zlostnice.

сердѣтый zlostný.

сердѣть (сержѣ, сѣрдишь) zlobiti;
раз— rozzlobiti; с. ся (сержѣсь, сѣр-
дишься) zlobiti se; раз— rozzlo-
biti se.

сердо-бóлье *n.* útrpnost, soucit; -бóль-
ный útrpný, milosrdný; -на вдовы
milosrdné vdovy (řád).

сердоликъ, а, карнеолъ karneol (*dra-
hokam*); *adj.* сердоликовый, сердо-
личный karneolový.

сѣрдце, а srdce, *dem.* сердѣчко srdéc-
ko; дóброе с. dobré s.; кáменное с.
kamenné srdce; это емѣ по сѣрдцу
to je mu dle chuti, dle přání; это
мнѣ и на сѣрдце не всходило to mi
ani na mysl nepřišlo; отъ всѣго
сѣрдца z celého srdce; имѣть сѣрдце
на когó-либо mítí na někoho zlost;
привѣсть когó-либо въ с. rozzlobiti
někoho; сказатъ что въ с., въ сѣр-
цахъ, съ сѣрдцовъ нѣкому нѣсо říci
v zlosti, ze zlosti.

сѣрдце-вѣднй srdcovitý, srdčitý;
—вѣдецъ, —вѣдецъ, дца znalec srdcí;
—вѣдъ, а, —вѣкъ, а srdcovka *Car-
dium* (mušle); —вѣна *f.* srdce rost-
lin; дѣрѣнь; 2. čistá sůl; —вѣдѣние
n. znalost srdcí.

сѣрдчатъ *v.* сѣрдѣться.

серебар-акъ, а soda astrachanská;
—инъ, а, —инникъ, а, шипóвникъ
šípek, planá růže; —инный цвѣтъ
květ šípkový.

серебреникъ, а stříbrník (kdo pra-

cuje ze stříbra); 2. stříbrník *Potentilla argentea* v. серебрѣнка; —ическій, ая, ое, —ичній, яя, ее stříbrnický.

серебрѣние *n.* stříbření; серебрѣнный stříbřený, postříbřený.

серебрѣный, ая, ое stříbrný; -ая руда stříbrná ruda.

серебрѣльщикъ, а postříbřovač.

серебрѣстый stříbrnatý; stříbrný; с. свинець olovo stříbrnosné; -ая слюда stříbrná slída, kočičí stříbro. серебрѣть (-рю, -рѣшь), по- stříbřiti, postříbřiti.

серебрѣ, а stříbro; живѣе с. živé stříbro, rtuť; живописное с. stříbro malířské; 2. stříbro, nádobí stříbrné; 3. stříbro, peníze stříbrné; платѣть серебрѣмъ platiti stříbrem.

серебрѣносный stříbrnosný.

серебрѣкъ, а stříbřenec (Presl) *Protea* (rstl.). [argentea.

серебрѣнка *f.* stříbrník *Potentilla* серебрѣяный stříbrný v. серебрѣный. середѣ, ѣ *f.* středa.

середѣн-а *f.* střed, prostředek; —ка *f. dem.* prostředek (kousek z prostředka).

середѣка *f.* prostředek; prostřední kus; середѣка на половѣнкѣ tak tak prostředně.

середѣній, яя, ее střední, prostřední; товары середѣней рукѣ zboží prostředního druhu; ѣе люди lidé středního stavu.

середѣвичъ, а muž prostředního věku. середѣвѣй (-ѣй), ая, ое středový; 2. prostřední, střední.

серѣжка, *dem.* серѣжечка *f.* malá náušnice; 2. kočička na vrbě, jehněda *Amentum* (bot.); 3. *pl.* серѣжки, жекъ hřebínek, pysk lůnový menší *Nymphae* (*Labium pudendi minus*); серѣжный náušnicový.

серѣжчатая растѣнія jehnědovité rostliny.

серѣнада *f.* serenáda, zastaveníčko.

серѣнъ, а náledí.

серѣантъ, а seržant *Sergeant*; *adj.* серѣантскій. [дѣть).

серѣѣние *n.* zlobení-se, hněv (v. сер-серѣѣзный, ая, ое vážný; *adv.* серѣѣжно vážně v. серѣѣзный.

серѣяга *f.* hrubá šedivá látka soukená; *adj.* серѣяжный.

серѣна *f.* kamzík *Antilope rupicapra* (= srna).

серѣнина *f.* maso kamzičí. [zičí.

серѣній, ѣя, ѣе, серѣновѣй, ая, ое kam-серѣнолѣвъ, а lovec kamzíků.

серѣнтѣнъ, а hadec (kámen) *Serpentin*; *adj.* серѣнтѣнный.

серѣпень, нѣя *m.* (star.) srpen (měsíc) August.

серѣпикъ, а srpeček.

серѣпникъ, а motar (Presl), srpník, stračí nůžka mořská *Crithmum* (rstl.).

серѣпница *f.*, серѣпѣвникъ, а srpovník, sevlak srpkovitý *Sium falcaria*.

серѣпѣвѣдѣный, —обрѣзѣный srpovitý. серѣпѣвѣй, ая, ое srpový.

серѣпухѣ *f.* srpek *Serratula* (rstl.); *adj.* серѣпѣушѣный.

серѣпъ, а srp; серѣпѣмъ жѣнуть рѣжь, пшѣнѣицу, жѣто srpem žnou žito, pšenici.

серѣпѣкъ, а porost (Presl) *Ulva*.

серѣпѣнка *f.*, *dem.* серѣпѣночка řídké plátно, sítkovina; *adj.* серѣпѣночѣный.

серѣпѣпѣртѣя *f.* smlouva o náklad v příčině dopravy po korábě *Certa partie, Charte partie*.

серѣтѣкъ, а, *dem.* серѣтѣчѣкъ, чкѣ svrchník *Surtout*; серѣтѣчѣшко *m.* ošklivý svrchník; серѣтѣчѣще *m.* veliký svrchník; *adj.* серѣтѣчѣный svrchníkový.

серчатъ (сердчатъ) v. сердѣтъся.

сергá, и *f.* náušnice.

серьёз-ничать vážně si počínati; —но *adv.* vážně; —ность vážnost; —ный vážný *serioso*.

сестрá, *f.* sestra; *pl.* сёстры sestry; двоюродная с., сестрёница *f.* (crk.) sestřenice.

сестрёничъ, сестрёнецъ, нца sestřenec. сестрится sesterství mezi sebou uzavřítí, říkati si „sestro“.

сестри́ца, сестри́чка *f.* sestřička.

сестри́чна *v.* сестрёница.

сестри́чъ, сестри́чищъ, а *v.* сестрёничъ.

сестроуби́й-ство *n.* sestrovraždy; —ца *m. et f.* sestrovrah (*m.*), sestrovražednice *f.*

сесь *m. et n.*, сясь *f.* (star.) tento, tato, toto *v.* сей.

сеу́нь, а (star.) radostná zpráva (o vítězství); сеу́нщикъ, а (star.) hонец vyslaný s radostnou zprávou.

сечь, и *f.* (crk.) моѣ, *v.* мочá.

сечься (секýся, сечётся) sáknouti *v.* сочётся.

сжалиться (надъ кѣмъ, надъ несчастнымъ) slitovati se, smilovati se nad někým.

сжатіе *n.* zmačknutí, stisknutí, stlačení; 2. (с. ржу) sžeti (obilí); 3. (med.) sevření, sevřenost.

сжато *adv.* těsně k sobě, stlačeně.

сжатоклю́вые птицы ploskozobci (ptáci) *Pressirostres*.

сжатость stlačenost, stisknutost, zmačknutost; sevřenost; 2. zploštěnost zeměkoule u točny.

сжатый stlačený, stisknutý, zmačknutý; sevřený.

сжать zmačknouti *v.* сжимать.

сжевать sežvýkati; сжева́ние *n.*; сжеванный.

сже́ние *n.* spálení.

сжечь (сожгý) sžici, spáliti *v.* сжигать.

сжив-áние *n.* zbavení se někoho; —ать,

сжить (с. съ рукъ, съ шéи) zbýti někoho, zbaviti se někoho.

сжиг-áние *n.* spalování; —ать, сжечь spalovati.

сжидаться čekati na sebe.

сжим-áемость stlačitelnost; —áние *n.* stlačování; (med.) svírání; zatínání (pěstí); —áтель svěрач (sval) *Constrictor*; 2. (chir.) rouška; stahovačka *Compresse*; —ать stlačovati; 2. stahovati, svírati; 3. zatínати пěst.

сжинáние *n.* požínání (trávy); сжинать, сжать požínati, sežínati (trávu); сжинъ, а požínka (trávy).

сжирать sžirati; сожрать sežrati.

сжитіе *n.* zbyti někoho, zbavení-se; сжить *v.* сживатьъ.

сзади *adv.* od zadu.

сзвáнивать, сзвонить sezváněti.

сзыв-áние *n.* sezývání dohromady; —áтель, я sezývatel; —ать, созвать sezývati, sezvati (dohromady).

сибаритъ, а sybarita, zženštilý rozkošník; сибаритскій, ая, ое; сибаритство *n.*; сибаритствовать žíti rozkošnický.

сибиритъ, а sibiřec, červený drahocenný skoryl.

сибírка *f.* sibirka, dlouhý svrchník bez šosů; 2. (prost.) vězení; 3. с., мѣдѣнка мѣдѣná rez.

сибírская соль, Глауберова соль hořká sůl Glauberova.

сивенькій, ая, ое zasivělý, našedivělý.

сивёхонькій, сивёшенькій, ая, ое, —некъ, нька, нько zcela šedivý.

сивизна́ *f.* sivá barva.

сивка́ *f.* sivka, sivý kůň.

сивка-ворóнка, сивоворóнка *f.*, сивогрáкъ, а mandelík *Corracias garrula*.

сивожелѣзный, ая, ое ocelošedý.

сивопѣгáя лошадь kůň sivostrakatý, sivák.

сивость *f.* sivošť.

сивýха *f.*, сивýшка kořalka obyčejná (slabá samožitná); *adj.* сивýшный. сивýчь, á tuleň hřívnatý, mořský lev *Phoca jubata*.

сйвый, ая, ое сивý, popelavý, černošedý; с. старичёкъ šedivý (сивý) stařeček; -ая борода šedivá brada (vousy). сивѣть (-ѣю, -ѣешь) сивѣти, сивým se státi.

сигáр-а, ы, —ка, —очка, и *f.* cigaro *n.*, cigaro *f.*, doutník; —ный cigarový; -ная фабрика továrna *n.* fabrika na cigaro; —очникъ, а cigarník, kdo dělá *n.* prodává cigaro; 2. kdo kouří cigaro; —очница cigarnice, která dělá *n.* prodává cigaro; 2. taška na cigaro; —очный cigarový. сигклѣть, синклѣть, а (crk.) vrchnost (světská).

сигна́ль, а signál, znamení; *adj.* сигнальный. [сигнатýрный. сигнатýра *f.* (typ.) signatura; *adj.* сигови́къ, а síť na pstruhy mořské. сигъ, á pstruh mořský, (sledisled) *Salmo lavaretus*; сиговина *f.* maso z pstruha mořského; сиговый.

сидень, дня *m.* dítě, které umí jenom sedět, neumějíc dosud běhat; 2. světnička, peciválek; сиднемъ сидѣть pořád doma seděti.

сидка *f.* přepalování kořalky, dehtu. сидьмя *adv.* sedě. [ми sedadly.

сидѣйка *f.* krytý povoz s postranní-сидѣлецъ, льца krámský, krámecký *m.* сидѣлка *f.* posluhovačka u nemocných. идѣлый (о ptácích) dlouho držený v kleci; (о rybách) dlouho chovaný v sádku.

сидѣль-никъ, а posluhovač nemocných, hlídač nemocných; —ница *f.* *v.* сидѣлка; —щикъ *v.* сидѣлецъ.

сидѣние *n.* sedění; с. на яицахъ sedění na vejcích; 2. с. смолы vaření smoly.

сидѣть (сижý, сидишь) seděti; с. дома s. doma; с. въ тюрьмѣ s. ve vězení; с. за дѣломъ s. u práce; с. за столómъ s. za stolem, u oběda, u jídla; с. на яицахъ seděti na vejcích; с. въ лáквѣ s. v krámě; с. на конѣ s. na koni; сидѣть! sedte! 2. с. vařiti smolu; páliť kořalku.

сидя́чий, ая, ее sedící; вести -чую жизнь vesti život sedavý.

сижёкъ, жкá mladý pstruh mořský.

сйживать sedávati *v.* сидѣть.

сизёхонькйй, сизёшенькйй, сизенькйй, ая, ое zcela tmavomodrý, temnomodrý.

сизй́гии, иевъ *pl. m.* (astr.) Syzygie.

сизовáтый trochu tmavomodrý.

сизóвка *f.* modrá hlinka.

сизо-крýлый, —крýленькйй (голубъ) s tmavomodrými křídly (holub); —пёрый s tmavomodrými pery (holub).

сйзый, ая, ое tmavomodrý, barvy holubí (с. голубъ).

сизѣть (-ѣю, -ѣешь) tmavomodrým se státi.

сизя́къ, á holub tmavomodrý; 2. *Agaricus tremellus*.

сика́вица *f.* (crk.) smršť vodní *v.* смерчь.

сика́рь, я (crk.) vražedník *v.* убййца.

сикѣра *f.*, сикѣръ, а *m.* (crk.) oроjнý nápoj, líhový nápoj.

сикомóръ, а, смокóвница егйпетская fik egyptský, smokva egyptská *Ficus sycomorus* (*Ficus indica*).

сйла *f.* síla; сйлою (*instr.*) násilím, silou; всёю сйлою, всёми сйлами всй silou, všemi silami; въ сйлу закона mocí zákona; въ сйлу, по сйлѣ, подъ сйлу со síla stačí; ёто емý не подъ сйлу, не въ сйлу to není dle jeho sil, k tomu síly jeho nestačí; онъ ещё въ сйлѣ, въ сйлахъ онъ je ještě při síle; *pl.* воённые сйлы moc vo-

jenská; морскія сѣлы *moc námořská*; *pl.* сѣлы (*bibl.*) *síly*, skutky zá-
зраčné; 2. *síly*, druhý sbor andělský.
силáчка *f.* *siláčka*, silná ženská.
силáчъ, á *silák*, velmi silný člověk.
сѣлится *namáhati se*.
сѣлѣцій, я *m.* *křemík Silicium*.
силкóвый, ая, ое *osidlový*; -ая лóвля
птицъ *lov ptáků do osidel*; -ая дичь *do*
osidel schytaná zvíř (ptactvo).
силлогизмъ, а *závěrek, úsudek Syllo-*
gismus; *adj.* *силлогистическѣй*, ая, ое.
силó *n.* (*crk.*) *osidlo*.
силóкъ, лка, *pl.* *силкѣй osidlo*; лóвля
птицъ *силкáми lov n. chytání ptáků*
do osidel.
силоцвѣтъ, а *lír (Presl), silokvět Pán-*
cratium.
силуэтъ, а *obrys, stínorys, nastínění*
obrazu Silhouette; силуэтчикъ, а *na-*
stinovač. [бўзек.
силъвáнь, а *Sylvanus lesoň, lesní*
сѣльникъ, а (*crk.*) *silák v. силáчъ*.
сѣльный, ая, ое *silný*; (*adv.* *сѣльно*
silně); с. дождь *silný dešť*; -ое го-
сударство *mocná říše*; -ая рáдость
veliká radost; онъ сѣленъ въ мате-
мáтикѣ он *je zběhlý v matematice*.
симвóль, а *symbol*; символѣческѣй, ая,
ое *symbolický*.
симилóръ, а *v.* *принцметáллъ*.
симметрѣя *f.* *souměrnost, symetrie*;
симметрѣческѣй, ая, ое *symetrický*.
симонѣя *f.* *simonie, svatokupectví*; *v.*
святóкúпство; симонѣческѣй, ая, ое
svatokupectký.
симпатѣя *f.* *sympathie, soucit, náklon-*
nost; симпатѣческѣй, ая, ое *sympa-*
thický.
сѣмусъ, а (*archit.*) *výžlabek Cymaise*.
симфóнѣя *f.* *symfonie*; симфóнѣстъ, а
symfonista. [жидовскá.
синагóга *f.* *synagoga, modlitebnice*
синаксáрий, я *krátká legenda*.

синапизмъ, а *obkladek z těsta horči-*
čného. [ранхожѣскých.
сипдесмолóрия *f.* *náuka o obvazcích*
сѣндикъ, а *Syndicus* *zástupce něčí*.
синѣ *adv.* *modře*; на небѣ синѣ *nebe*
jest modré.
синев-á, ѣ *f.* *modřina (na těle)*; 2.
modrota; —áтость *modravost, zamo-*
dralost; —áтый *modravý, zamodralý*.
синев-ворóнка *f.* *mandelík v. сивово-*
рóнка; —голóвникъ, а *мачка, ko-*
твачка Eryngium; —гýбый *s mo-*
drými pysky.
синѣль, и *f.* *šňůrka hedbávná Che-*
nille; *adj.* *синѣлевый*.
синѣнѣ *n.* *modření*.
сѣненькѣй, ая, ое *modroučký*.
синев-рóдъ, а *cyan (modřík) Cyan,*
Cyanogen; —рóдный *cyanový*; —рó-
дистый cyanistý.
сѣнестъ, и *modrost, sinost*,
синетá, ѣ *f.* *modrá příze*; 2. *v.* *сѣнестъ*.
синев-твóръ, а *v.* *синеврóдъ*; —хвóстка
f. *modráček Motacilla cyanurus*.
синѣхонекъ, нька, нько *modroučký,*
 zcela modrý.
синѣцъ, нцá (*crk.*) *ďábel*; 2. (*ryba*)
labač Cyprinus ballerus.
синешѣйка *f.* *modráček (pták)*.
синѣль-никъ, а *barvíř na modro, mo-*
dřil; 2. *boryt barvířský Isatis tin-*
ctoria; —ница *f.* *modřilka*; —ный
modřící; 2. *psotninný*; -ая *kyslotá*
psotnina; —ня *f.* *modřírna, modřil-*
na; —щикъ, а *v.* *синѣльникъ*.
синѣть (-нѣю, -нѣшь) *modřiti, na mo-*
dro barviti.
синѣца *f.*, *dem.* *синѣчка sykora Parus*
minor; *adj.* *синѣчѣй, ѣя, ѣе*.
сѣнѣй, яя, ее (сѣнь, я, е) *modrý, siný*;
с *kámen lazur*.
синклѣтъ, сѣнклѣтъ *rada v.* *сѣгклѣтъ*.
синкретизмъ, а *souhlas náboženský*
Synkretismus.

синовникъ, а čilimník srstnatý *Cytisus hirsutus*.

синодальный synodální.

синодикъ, а, помянникъ nekrolog, úmrtní zpráva.

синодическій synodický.

сино́дъ, а synod (m.), synoda (f.) církevní sbor; adj. сино́дскій, ая, ое.

синоло́гъ, а sinolog, znalec čínského jazyka a obyčeje.

сино-ни́мъ, а synonym; —ни́мїа f. synonymie; —пимическій, ая, ое, —ни́мный, ая, ое synonymický.

сино́плъ, и f. křemen železitý.

сино́писъ, а synopsis, výtah, přehled; сино́птическій, ая, ое synoptický, přehleduý.

си́нтаксисъ, а syntax, skladba (v mluvnici); синтаксическій, ая, ое syntaktický.

си́нтезисъ (синтэзисъ), а synthesis soubor; синтетическій, ая, ое synthetický.

синтепа́, ѣ f. sintepa *Cyprinus farenus*.

си́нусъ, а (geom.) přístava Sinus.

синхроні́змъ, а současnost Synchronismus; синхронистическій, ая, ое současný, synchronistický.

синь, и f. modř, modrá barva; берлинская, прусская с. modř berlínská, pruská.

си́нька f. šmolka (modřidlo na prádlo); 2. v. сини́ца.

синѣ́тъ, (ѣю, -ѣшь) modrati.

синю́ха f. modřice, modřenice Cyanosis (nemoc); 2. v. свиню́ха; v. василёкъ.

синя́къ, а siňák, modrolist *Cyanella*.

си́паистъ, а písař, hadožrout (pták) *Gypogeranus*.

си́пла f. střevlec *Carabus* (hmyz).

си́плый chraplavý, sípavý; -ость -sýť.

си́плъ, и v. майка.

си́пнуть ochraptěti, sípavým se státi.

синоватый trochu sípavý, trochu chraplavý; -ость.

сино́вка f. šalmaje, trestinka (píšťala); сино́щикъ, а šalmajník.

сипотá, ѣ sípavost, chraptivost.

сипо́ша v. сипо́вка.

сипу́ха сѣрая sýc, kulich *Strix Ulula*, *St. nebulosa*.

сипу́чий, ая, ее sípavý v. си́плый.

синъ, а sup *Vultur percnopterus*.

сипѣ́тъ (-плю, -пѣшь) sípati, siptěti.

сире́нь, и f. šerík, turecký bez *Syringa vulgaris*; сире́невый šeríkový.

си́ринъ, а výr v. фи́линъ.

си́риусъ, а Sirius (hvězda první velikosti v souhvězdí Velikého psa).

сиропита́кие n. chování neb vychovávání sirotků.

сиропита́тель, я pěstoun sirotků; —ница f. pěstounka sirotků; —ный домъ sirotčinec.

сиро́пъ, а sirop (syrop); 2. с., dem. сиро́пецъ, пца štáva hustě svařená; сиро́пный siropový.

сиротá, ѣ, dem. сиро́тка, сиротѣнка f., сиро́точка (m. et f.) sirotek, dítě osiřelé (děvče i chlapec); крýглый с. dítě zcela osiřelé (které nemá rodičů).

сиротѣн-а, -ка v. сиротá.

сиро́тскій, ая, ое sirotčí; с. домъ sirotčinec, sirotčí dům.

сиротствó n. sirotenství, osiřelost; крýглое с. úplná osiřelost. [žíti.

сиро́тствовать býti sirotkem, osiřele сиротѣ́тъ (-ѣю, -ѣшь), о- osiřeti.

сирть, и f. (star.) vír (vodní).

си́рый ая, ое sirý, osiřelý.

си́рѣчь (crk.) takořka.

система́ f. soustava, system.

система́тикъ, а systematik; система́тическій, ая, ое systematický.

си́тець, тца cíc (látka bavlněná); си́тцевый, ая, ое cícový.

сѣтечко *n.* sítečko, sítko (malé síto); чайное *s.* cedníček čajový.

сѣтникъ, *a, dem.* сѣтничекъ, чка sítník, přesný (nekvašený) chleba z přesívané mouky; 2. sítna, síti *Scirpus*; *Juncus*; *adj.* сѣтниковый sítinový.

сѣтний, *ая, ое* přesívaný; 2. z přesívané mouky.

сѣто *n., dem.* сѣтко, сѣтечко síto; мучное *s.* síto na mouku.

ситовѣць, *вца* plevel *Holosticum* костенѣць.

ситовіе *n.* (crk.) sítiště, sítoviště, místo sítim porostlé.

ситовникъ, *a* sítna *v.* сѣтникъ.

ситовный, ситовый, *ая, ое* sítinový.

ситочный, *ая, ое* sítový.

ситуація *f.* situace, stav, položení; ситуаціонный situační; *s.* планъ *s.* plán.

сѣтце *n.* sítko *v.* сѣто.

сѣтцевый сѣсовъ *v.* сѣтець.

сѣтяный, *ая, ое* sítový (sítěný); -ая матерія pytlovina.

сѣфились, *a m.* syphilis, nákaza pohlavní; сифилитическій, *ая, ое* syfilitický; *a* syfon, sifonka. [ticky.

сѣнить, *a* sienit; *adj.* сѣнитовый.

сѣй (star.) *v.* сей.

сѣяніе *n.* svítění, svit; *s.* со́лнечное záře sluneční; *s.* мѣсяца svit měsíce; сѣверное *s.* severní záře; 2. *s.* záře okolo hlavy svatých.

сѣятельный, *ая, ое* (titul) Jasný.

Сѣятельство *n.* (titul) Jasnost; Ваше С.

сѣять (-яю, -яешь) skvíti se, zářiti, třpytiti se; со́лнце сѣяетъ slunce svítí; лице егó сѣяетъ радостію tvář jeho září radostí.

скабі́оза *f.* chrastavec *Scabiosa*.

сказаніе *n.* rčení, povědění; 2. vypravování; *pl.* -ія о герóяхъ pověsti o hrdinách; сказанный pravený, řečený, pověděný.

сказатель, *я* vypravovatel.

сказать (скажý, скажешь), скáзывать říci, praviti, pověděti; *s.* правду říci pravdu; 2. скáзывать vypravovati; пожа́луй, ещó скажутъ, что я . . . naposledy ještě řeknou, že já . . . ; *s.ся* чѣмъ vydávati se za něco; *s.ся* больнымъ hlásiti se nemocným; не-скáзываться дóма dáti o sobě říci, že není doma, dáti se zapírati.

сказка *f.* povídka; pohádka; 2. (jur.) zpráva obšírná.

сказоч-никъ, *a* pohádkář; povídkář; —ница pohádkářka; —ный pohádkový.

сказýемое, аго *n.* (gram.) výrok, přísudek *Praedicat*.

скáзыв-аніе *n.* vypravování, odříkávání (úlohy); —атель výpravovatel; —ать vypravovati; odříkávati (úlohu); držeti řeč *n.* kázání.

скаканіе *n.* skákání; 2. ujíždění (cva-lem); скакáть skákati; 2. (*s.* на конѣ) ujížděti cva-lem (na koni);

скакливый, *ая, ое* ujíždějící; скакнýть vyskočiti, poskočiti.

скаковóй, áя, óе jezdící; -óе óбщество spolek pro dostihy koňské; -áя лóшадь klusák (kůň).

скакунъ, á (*dem.* скакунóкъ, нка, скакýнчикъ, а) skokoun (člověk); 2. klusák (kůň); 3. holub volavý, volavec; 4. písečník (Krejčí) *Cicindela*.

скалá, ѣ *f.* skála; 2. kůra s břízy *v.* берёста.

ска́ла *f.* skala (hudební) *Scala*.

ска́лва *f.* (star.) *v.* скалá; *pl.* ска́лвы (star.) váhy, misky na váze.

ска́лстый, *ая, ое* skalnatý.

ска́лить (-лю, -лишь), о- (*s.* зýбы) ceniti zuby, vyceniti zuby; (*s.* зýбы на когó-либó); *s.* зýбы надъ кѣмъ posmívati se někomu; *s.ся, о-* smáti se, posmívati se.

скáлка *f.*, *dem.* скáлочка válec při mandlování,

скалoзуб-ить, —ка *f.*, —ство *n.*, скалoзубъ, а *v.* зубоскáлить, —льство, зубоскáль.

скалорóйка *f.* skaličník, manakyn rudoperý (pták) *Rupicola*.

скáлывать vypíchatí (vzor); *v.* сколóть.

скáльникъ, а *Grona* (rostl.).

скальпéль, я *m.* pytvací nožík *Scalpel*.

скальпíровать skalpovati (o Indiánech).

скалчíна *f.* (star.), кúхня kuchyně.

скамéеч-ка *f.*, скамéйка stolička pod nohu, podnožka; —ный stoličkový.

скаммóня *f.* skammonium (pryskyřice).

скáмникъ, а zavřitec (Presl) *Onoclea*.

скамья́, и́ *f.* lavice (k sezení, k líhání).

скандовáть (-дую, -дýешь) skandovati, verše počítati; скандовáние *n.*,

скандóвка *f.*, скáнсиа *f.* skandování.

скань, и *f.* nit (kroucená).

скапидáръ, а *v.* скипидáръ.

скáпливать, скопíть skupiti, nakupiti.

скáпывать skorávati *v.* скопáть.

скарá *f.* (star.) škára *v.* скорá.

скарабéй, я chrobák *Scarabaeus*.

скáрбница *f.* (star.) pokladnice.

скарбъ, а domácí náradí; *adj.* скáр-бовый.

скáред-но *adv.* škaredě; —ность škaredost; —ный škaredý; ohavný; —о-

вать, скáридовать (-дую, -дуешь) (crk.) býti škaredým; скáредъ, а škaredý, ošklivý, ohavný člověk.

скарлатíна *f.* šarlach (nemoc), zimnice šarlachová *Scarlatina*.

скáрмливать skrmíti *v.* скормíть.

скáтертка (скатёртка) *f.*, *dem.* скатерётка ubrousek, malý ubrus.

скáтертникъ, а (star.) opatrovník ubrusů (u dvora).

скáтерть, и *f.* ubrus (na stůl); *adj.* скáтертный ubrusový.

скатáть, скáтывать sbaliti (dohromady). скáтистый svahovitý, srázovitý.

скатíть, скáтывать svaliti, škotaliti; с.ся . . . se; 2. скатíть, скáчивать spláchnouti, opláchnouti; с.ся . . . se.

скать, а svalení; 2. svah, sráz; ýголь скáта úhel svahu; 3. с., скатóкъ колёсъ kola k vozu náležitá; 4. rejnok *Raja* (ryba).

скачёкъ, скачóкъ, чкá skok.

скáчивать splachovati, oplachovati *v.* скатíть.

скáчка *f.* skákání; 2. dostihy *pl.*; кóнская с. koňské dostihy, jízda o závod.

скачь, и *f.*: Ъзда въ скачь cval *Galopp*; Ъхать въ с. cválati, jeti cvallem; пустíть лóшадь въ с. pustiti koně cválem.

скáшивать *v.* скосíть.

сквáж-ина, *dem.* —инка *f.* štěrbina, škvíra, díra, otvor; замóчная с. dírka pro klíč; *pl.* —ины рóгу; —истость, —ность dírkovatosť; —истый, —ный dírkovatý; —ня, скважнй́ *f. v.* сквáжина. [оheň.

сквára *f.* (crk.) skvrna; 2. plamen, сквáсить, сквáшивать zakvasiti.

сквёрна *f.* (crk.) skvrna, nečistota.

сквернáв-ецъ, вца hanebník *v.* мерзáвецъ; —ица, —ка *f.* hanebnice; —ный, ая, ое (star.) nečistý.

скверн-éние *n.* škvrnění, ро-; —íteль, я poškvřňovatel; —íte (—ню, —нишь), о-, skvrniti, poškvrniti; pomazati; с.ся . . . se; —ица *f.* (crk.) rozpustilá ženština.

сквёрно *adv.* ošklivě, šeredně, špatně.

сквернодѣй, дѣя *m.* (crk.) darebák, rozpustilec; —ство *n.* darebáctví; —ствовать darebačiti; —ца *f.* darebnice.

сквернослóв-ецъ, вца, сквернослóвъ, а kudrlinkář, kdo oplzle mluví; —ить

oplzle mluviti; —іе *n.* oplzlé řeči, kudrlinky; —ка *f.* kudrlinkářka, která oplzle mluví; —ный oplzlý. сквѣрн-ость, и ошкливостъ, šerednost; špatnost; —ый, ая, ое ошкливý, šeredný; špatný.

сквиръ *v.* скриръ.

сквитаться *v.* поквитаться.

сквозі́стый, ая, ое děravý, dírkovatý; průhledný, prohlídavý, co jde na-skrz.

сквозі́ть (-жý, -зішь) prosvítati (o světle); 2. protahovati, profukovati (o větru).

сквоз-лі́стникъ, а, волóдушка pro-rostlik *Bupleurum*; —лі́стный pro-rostlý.

сквозні́къ, а průhledný plod, —né ovoce; чай *s.* květný čaj.

сквозн́ый (-ой), ая, ое průhledný, prosvítavý; co jde veskrz (-ая трé-щина; -ая дирá); *s.* дворъ průcho-ditý dům, průchod; *s.* вѣтеръ prů-ван; *s.* чай květný čaj.

сквозь (сквóзь *crk.*) *praep. s. acc.* skrz, skrze; (пройтí *s.* чáшу; про-б́иться *s.* неприя́телей).

скворѣць, рцá špaček *Sturnus vulga-ris*; *dem.* сквóрушко *m. et f.* špačí-ček; сквóрка *f.* samice špačkova, špačice; скворцóвый, ая, ое špa-čkový; strakatý (jako špaček).

скедра́ *v.* скрипýха.

скелѣть, а kostlivec, skelet; скелѣт-ный, ая, ое kostlivcový.

скепáть *v.* щепáть.

скѣптикъ, а skeptik, pochybovač; ске-птици́змъ, а skepticismus.

скѣрда *f.* skerda *Crepis* (rosl.).

скид-áние *n.* shazování; —áть sházeti, сќинуть shoditi; сќидывать shazovati;

s. со счѣтовъ odčítati, odtahovati.

сќимень, мна (*crk.*) mladý lev, lvíce.

сќинія *f.* (*crk.*) stan, stánek (u židův).

скино-п́игія *f.* hod stánkův, slavnost stánkův, slavnost pod zelenou; —твó-рецъ, рца (*crk.*) stánkář, kdo dělá stánky.

сќинуть *n.* shození, svržení; сќинуть shoditi, svrhnouti.

скипáться, скип́ьтýся *varem* shustnouti.

скипетро-держáвие *n.* (*crk.*) vláda, pa-povnictví; —держáвный vládnoucí, panující; žezlovládný; —дѣржець, жца vládcе, panovník, žezlovládcе; —но́сець, сца žezlonosec; —но́сный žezlonosný.

сќипетръ, а žezlo *Sceptrum*; *s.* цáр-скій divizna *Verbascum nigrum*.

скипидáрникъ, а kopytník *Asarum* (rosl.) *v.* вербóйшникъ.

скипидáръ, а terpentinový olej *The-rebintine*; *adj.* скипидáрный.

скиптръ, а *v.* сќипетръ.

скип́ьлый *varem* zhustlý; скип́ьтýся *v.* скипáться.

скірбъ, и hrstka, panenka (z vymě-dleného lenu).

сќирда *f.*, скірдъ, а stoh (sena, obilí); *adj.* сќирдный.

скирръ, а zatvrdlý vřed, rak *Scirrhus*.

скис-áние *n.* skysání; —áть (-áю, -á-ешь), сќиснуть skysati, skysnouti.

скит-áлецъ, льца tulák, poběhlík, po-buda; —áние *n.* toulání; —áться toulati se, plahočiti se.

сќит-никъ, а poustevník; —и́ица *f.* poustevnice; —ни́ческий, ая, ое, —ни́чій, ая, ее poustevnický.

скитоначáльникъ, а představený pou-stevny. [(pták) *Scythropus*.

скитро́пъ, а ostran (Presl), pitvořík

скитъ, а poustevna; сќитянинъ, а poustevník; сќитскій, ая, ое pouste-vnický.

скицевáть, скицовáть (-цýю, -ýешь) skicovati, nastíniti; скиць, эсќизъ, а nástin *Skizza*.

складень, дня *m* šňůra perli *n.* dra-
hokamů *n.* korálů na krk.

складка *f.* skládání, ukládání; rovnání
dříví; *c.* хлѣба въ амбáръ skládání
obilí do stodoly; мѣсто складки skla-
diště; 2. *c.* záhyb, skladka (*fald*).

складни, ей *pl. m.* dvě prkénka s o-
brazu svatých.

складно *adv.* souhlasně, skladně.

складной, ая, ое skládací; *c.* столъ
skládací stůl; *c.* нѣжикъ zavěrák,
-áček; -ая шляпа skládací klobouk;
-ая грамота (*star.*) vypovězení války.

складн-ость, и souhlasnost, skladnost;
—ый, ая, ое souhlasný, skladný.

складовая экспедиція expedice skla-
dová.

складоч-ка *f.* záhybek; —ный слоžený;
-ния деньги peníze složené; -ое
мѣсто skladiště; sklad; -ый амбáръ,
магазинъ sýpka (*na obilí*).

складчатый, ая, ое záhybovatý, fal-
dovatý.

склад-чикъ, а přispěvatel; —чина,
складчина *f.* snůška, sbírka; přispě-
vek; —чица *f.* přispěvatelka.

складъ, а souhlas, souzvuk (*tonů*);
souvislost (řeči, myšlenek); *c.* тѣла
sklad těla; тутъ нѣтъ ни складу ни
ладу tu není ani ladu ani skladu;
2. *c.* slabika (složka); читать по
складамъ slabikovati; чтѣние по скла-
дамъ slabikování; 3. *c.* (*star.*) smlou-
va, úmluva; 4. (*star.*) schůze, sbor,
shromáždění.

складыв-ание *n.* skládání; —ать sklá-
dati; скласть *v.* složitъ.

склев-ание *n.* sklobání; —ать, склѣ-
вывать sklobati.

склеить, склѣивать slepiti, sklížiti; *c.* ся
s. se; склеѣние *n.*, склѣйка *f.* sle-
pení, sklížení.

склеп-ание *n.*, склѣпка *f.* skleпání;
snýtování; —ать, склѣпывать skle-

pati, snýtovati dohromady; —ной,
ая, ое snýtováný, sklepaný.

склѣпъ, а hrobka (*na hřbitově atd.*),
krypta; *adj.* склѣпный.

склѣщиться, склѣщиваться spářiti se.
склѣзкій, слѣзкій, скѣльзкій slizký;
2. skluzký; -ость -ost.

склѣзнуть, склѣзь, и *v.* слѣзнуть, слизь.
склика́ние, скли́кание *n.*, скли́чка *f.*
svolání.

склика́ть, скли́кать, скли́кнуть svolati.
склонѣние *n.* sklonění (*math., astr.,*
gram.) *Declination*; 2. sklonitost,
svah.

склонить skloniti; склонять skláněti,
skloňovati (*gram.*); *c.* ся skl. se (*gr.*).
скло́нн-ость (къ чему) náklonnost,
náchylnost; —ый (къ чему) náklon-
ný, sklonný, náchylný (*k něčemu*).
склонъ, а sklon, svah (*geogr.*).

склоняем-ость sklonnost (*gram.*); —ый
sklonný, sklonitelný (*gram.*) *decli-
nable*.

склочьть, склѣчивать zježiti (*vlasy*).
сключить, сключать začepiti, začepo-
vati (*u tesařů*); склѣчина *f.* začepo-
vání; zácep (*u tesařů*).

скля́нка *f.* sklenka; lahvička, krabi-
čka skleněná (*s voňavkou*); *c.* съ
духами voněčka; 2. *c.* sypací ho-
diny; тепѣрь седьма́я *c.* по полудни
jde na čtvrtou.

скля́ноч-ка *f.* sklenička *dem. v.* скля́н-
ка; —ный skleničkový.

скни́па *f.* (*crk.*) veš; *pl.* скни́пы hmyz.
скоба́, ѣ *f.* skoba (železná); 2. pod-
kovka (*pod botou na podpatku*).

скобѣль, и *f.* skoblíce, mízdrídlo, struh;
adj. —ный.

скобѣть (скоблѣю, скобѣишь), о- skoba-
mi upevniti; 2. за- dáti do závorek
(*v písmě*).

ско́бка *f.* skobka (železná); 2. *c.* за-
vorka (*v písmě*); *pl.* ско́бки závor-

ky; поставитъ слово въ скобкахъ
dátí slovo do závorek.

скоблѣніе *n.* škrabání, strouhání
(skoblení); —ítъ, скáбливать škra-
bati, strouhati (skobliti), mizdřiti;
—ильный ножъ půž škrabací, *n.* vy-
škrabovací; —юша *f.* sekeranka *Do-*
labella. [(rstl.).

скобнякъ, а hlazurka (Presl) *Delima*
скóбоч-ка *f.* skobička; —ный skob-
kový; скóбчатый skobkovitý; 2. pod-
kovitý, na spůsob podkovy; с. клей
vyzí klí.

сков-аніе *n.* skování; —ать, скóвы-
вать skovati (železo dohromady); 2.
ukovati někoho do pout; с. кому
языкъ upoutati někomu jazyk.

сковѣркать, сковѣркать (иск...), ско-
вѣрживать zmrzačiti.

скóвка *f.* skování; 2. místo skované.
сковорода, ѣ *f.* pánev; pekáč.

скóвородень, дня rybina (u tesařů).

сковородитъ (-ожу, -одишь), за- заче-
rovati rybinu (u tesařů).

сковорóд-ка *f.* pánvička; pekáček;
—никъ, а násada u pánve; ucho u
pekáče; —ный pánvičný; pekáčový;
—ня *f. v.* сковорóдень; —очка pán-
vička.

сковрада (crk.) *v.* сковорода.

сковра́дннй šeredný, ošklivý; 2. (crk.)
pánvičný.

скóвранецъ, нца (crk.) skřívánek (pol.
skowronek) *v.* жáворонокъ.

скóвывать *v.* сковать.

сковы́рять, сковы́ривать, сковы́рнуть
strhati, otrhati, strhnouti něco.

скокнѹть skočiti *v.* скакать.

скóкомъ *adv. (instr.)* skokem; скó-
комъ лѣтомъ skokem letem.

скоктáти (crk.) lechtati; 2. poukati.

скокъ, а skok; онъ съ крыши скокъ,
и я за нимъ скокъ он se střechy
skok, i já za ním skok!

сколáчивать *v.* сколотитъ.

скóлка *f.* vypíchání (vzoru).

скóлокъ, лка, *dem.* скóлочекъ, чка vy-
píchaný vzor.

сколотитъ, сколáчивать stlouci, sraziti;
sklátiti (ovoce); nahromaditi; с.ся
sraziti se; peníze nahromaditi.

сколóтъ, скáлывать vypíchati (vzor);
2. sesekati, odseknouti.

сколупáтъ, сколупнѹтъ, сколѹпывать *v.*
сковы́рять.

сколь *v.* скóлько.

скользítъ, скользнѹтъ sklouznouti.

скóльзкій, ая, ое kluzký; -ость -ost.

скóлькнй, ая, ое kolikátý; скóлькихъ
лѣтъ онъ женился? kolik mu bylo let,
když se žení?

скóлько? kolik? с. емѹ лѣтъ óтъ-
роду? kolik je mu let (od narození)?

скомкáтъ, скóмкнвать sbaliti, do pa-
klíku dátí; 2. zmačkati, zmuchlati,
zsuchati (šat, papír).

скомлѣніе *n.* pohybování (jazykem;
скомлѣти (-лю, -лиши) (crk.) hýbati,
pohybovati (jazykem).

скоморóхъ, а šašek, šprýmovník.

скоморóш-ескій, ая, ое šaškovský,
šprýmovnický; —ество *n.* šprýmy,
šašky, žerty; —ествовать, —итъ
šaškovati, žertovati, šprýmovati;
—ный kratochvilný, šprýmovný, žer-
tovný.

скомрáхъ, а (crk.) *v.* скоморóхъ.

скончавáтъ *v.* скáнчивать.

скончáніе *n.* skončení; до -іа вѣка
do skonání světa.

скончáтъ skončiti; с.ся skončiti se;
2. skonati, dokonati (t. zemříti).

скопá, ѣ *f.* orel říčný *Aquila ha-*
liaëtos; *adj.* скопн́ный.

скоп-аніе *n.* skopání; —ать, скáпы-
вать skopati, skopávati.

скопѣць, нца kleštěnec, vyřezanec,
skopec (skopci činí zvláštní spole-

čenstvo lidí v Rusku); скопѣчество *n.* kleštěnství, skopectví.

скопи-дѣмъ, а spořil, spořivý člověk; — дѣмка *f.* spořivá osoba; — дѣмство *n.* spořivost.

скопінный, ая, ое od říčného orla.

скопѣть (-лю, -ишь), о- skopiti, oskopiti, vyklestiti někoho; с.ся...se.

скопѣть, скоплѣть, скѣпливать skupiti, nakupiti, nakopiti.

скѣпище *n.* rota, banda.

скѣпка *f.* skopání.

скопленіе *n.* nakupení, nahromadění; 2. vykleštění (vyskopení).

скѣпчій, ая, ее скорчїи, skorcovský.

скѣпъ, а *v.* скѣпище.

скѣра, ѣ *f.* škára, nevydělaná kůže zvířecí, spratek.

скѣрб-ѣло *n.* (крахмѣль) škrob; — ѣль-ный, ая, ое škrobový; — ѣть (-лю, -ишь) škrobiti; — лѣніе *n.* škrobení.

скѣрб-лѣсть scvrklost, sraženost, svraskalost; — лый scvrklý, sražený, svraskalý; — нуть scvrknouti se, sraziti se, svraštiti se.

скѣрб-но *adv.* smutno, truchlivě; с. сѣрцу моемъ smutno srdci mému; — ный smutný, truchlý, truchlivý, zarmoucený; 2. chorý, churavý; с. листъ (v nemocnici) popis nemoci; list nemocného; — ость, churavost, chorobnost. [скѣрбѣтый.

скѣрбѣть, а kurděje *Scorbut*; *adj.*

скѣрбъ, и *f.* zármutek, hoře; 2. choroba, nemoc, trápení; с. душѣвная choroba duševní.

скѣрб-ѣніе *n.* zármutek, hoře; — ѣть (-ѣю, -ѣешь) rmoutiti se, trápiti se, hoře míti; 2. choromyslný býti; — ящїи, ая, ее zarmoucený, trpící; choromyslný; цѣрковь — ящей Божїей Матери kostel Matky boží trpící.

скѣрѣхонько, скѣрѣшенько, скѣрѣнько *adv.* brzoučko; rychlounce.

скѣрлупа, ѣ *f.* skořepa, skořápka (škořápka); яїчная с. skořápka z vejce; рѣковѣя с. račí skořepina.

скѣрлуп-ка *f.* skořápka; — ный skōřápkový, skořepinový; с. порошокъ прѣшек skořepinový (tlučené skořápky z vajec); — ное жївѣтное *n.*, скѣрлупнѣкъ, skořepinák, korýš.

скѣрмѣть, скѣрмливѣть skrmiti.

скѣрн-ѣкъ, ѣ кожешник, kožišník; — ячество *n.* kožišnictví; — ячїи kožišničiti; — ячїи, ѣя, ѣе kožišnický; — ѣе ремесло řemeslo kožišnické, kožišnictví.

скѣро *adv.* brzo; rychle.

скѣро-вѣчный krátkověký; — вѣчье *n.* krátký věk, krátkověkost; — гїбель-ный pomíjející; — говорка *f.* rychlé mluvení; говорѣть съ -кою rychle mluvit; 2. с. *m.* kdo rychle mluví.

скѣрод-ѣ, ѣ *f.* brány (k vláčení); — ѣть (-ѣжѣ, -ѣдїишь) vláčeti (pole).

скѣро-зрѣлый brzo zralý, raný; с. ви-ноградъ rané víno.

скѣрѣм-ѣть (-млю, -мишь), о- dávati maso v postní den, nedržeti postu; с.ся nepostiti se; — никъ, а *m.*, — ница *f.* kdo nedrží postu; — ни-чать postu nedržeti, nepostiti se; — ный, ая, ое: -ѣе кѣшанье jídlo protipostní, mimopostní; -ѣя дни, -ѣе вѣремя *v.* мясопѣсть; 2. с. не-слушнѣ, nemravný; -ѣя слова, рѣчи neslušné, nemravné řeči.

скѣрѣмъ, и *f.* strava mimopostní; 2. řeči neslušné, nemravné.

скѣро-нѣгїи, ая, ое rychlonohý; — нѣ-жка *f.* stonožka *Scolopendra*; — не-чѣтнѣй rychlotiskový; типографїче-скїи с. станѣкъ rychlolis; — печѣтнѣя *f.* rychlotiskárna; — писѣние *n.* rychlopis; — писѣць, сѣя rychlopisec; — писнѣй rychlopisný; — писъ, и *f.* rychlopis; — постїжнѣй náhlý; -ѣя

смерть, кончина *náhlá smrt*; —пре-
ходящій, ая, ее *náhle přecházející*;
—растущій, ая, ее *rychle rostoucí*;
—спѣлка *f. raně ovoce*; горѡхъ с.
raný hrách; —спѣлый, -ость *v.*
скорозрѣлый.

скѡрость, и *f. rychlost*; *čerstvost*.
скѡросый, ая, ое *rychlý*; 2. *přenáh-
lený*.

скѡротать *v.* сократѣть.

скѡро-тѣча *m.*, —тѣчець, чца (*star.*)
rychlík, honec Courier; —тѣчность
rychlé ubíhání času; —тѣчный *ry-
chle ubíhající, pomíjející*; —хвѣтъ,
а *rychlý chlapík*; —хѡдець, дца,
—хѡдъ а *v.* скоротѣчець; сапогѣ-
скѡрохѡды (*v. pohádce*) *boty sedmi-
mílové*; —хѡдъ, и *f. rychlokrok*.

скѡрпѣна *f. skorpena Scorpaena*.

скѡрпѣонъ, а *štír (zvíře; též shvězde-
ní) Scorpion*.

скѡрчить, скѡрчивать *skrčiti (tělo,
údy)*; с.ся *skrčiti se*; скѡрчение,
скѡрчиваніе *n. skrčení*.

скѡрый, ая, ое *rychlý, čerstvý*; с.
маршъ *rychlý pochod*; с. на гнѣвъ
náhlý; prchlivý; онъ скоръ на ногу
мѣ *čerstvé n. rychlé nohy, umí
rychle běhat*; дѣлать что на скѡрую
ногу *dělati něco na rychlo, povrchně*.

скѡрьѣ, я *n. (star.) škáry, kůže ne-
vydělané*.

скѡрьѣ *comp. rychleji, čerstvěji*; по-
ѣзжай *ск.!* *jeď rychleji!* *ск.!* *klidě
se! hybaj!* какъ мѡжно *ск. со мо́жна
nejrychleji*; *ск. всего nejrychleji*;
чѣмъ скорѣ тѣмъ лѣьше *čím dřív,
tím líp*.

скѡса *adv. křivě*; глядѣть *ск. šilhati
očima, šilhavě hleděti*.

скѡсѣть, скѡшивать *skositi (trávu)*;
2. с. *glazá šilhati*.

скѡска *f. skosení (trávy)*.

скѡсъ, а *skosení*; 2. *svah (hory)*.

скѡтѣн-а, *dem.* —ка *f. dobytek (ho-
vězí)*; тѣж со *přezdívka: dobytek,
hovado*; —ый (*star.*) *dobytcí,*
скѡтѣй, ія, іе (*crk.*) *v. скѡтскій*.

скѡт-никъ, а *skoták, pasák dobytka
hovězího*; —ница *f. skotačka, pa-
sačka dobytka*; 2. с., —ный дворъ
dobytcí dvůr; —ный *dobytcí*.

скѡто-вѡдець, дца, —вѡдъ, а *kdo
chová skot neb hovězí dobytek, do-
bytkář, skotovodec*; —вѡдство *n.
dobytkářství, chov dobytka, skoto-
vodství*; —врачѣбный, —лѣчѣбный
skotoléčebný; -ое *iskústvo skotolé-
čitelství*; -ое *učiliště skotoléčebné
učiliště*; —врачѣбство, —врачеваніе,
—лѣченіе *n. skotoléčitelství*; —врачъ,
а *skotolékař*; —пѣсъ, а *skotopas,
skoták*; —подѡбный *skotu podobný*;
—пригѡнный дворъ *dobytcí trh*;
—прогѡнная дорѡга *dráha na prů-
hon dobytka*.

скѡт-ски (*по-ск.*) *adv. hovadsky*;
жить *ск. žíti hovadsky*; —скій, ая,
ое *dobytcí, hovězí*; *hovadský*; с.
падѣжъ *pád dobytka hovězího*; —ство
n. hovadství.

скѡтъ, а *skot, dobytek (hovězí)*; мел-
кій *ск. drobný dobytek, brav (ovce
atd.)*; ѡкой *ск.!* (*nadávka*) *jaké to
hovado! dobytek!*

скѡчѣкъ, чкѣ малý *skok (skůček)*.

скѡчѣть *skočiti (jednou)*.

скѡшеніе *n. skosení*.

скрѣденіе *n.*, скрѣдка *f.*, скрѣдываніе
n. ukradení; 2. *zatajení*.

скрѣивать *v.* скрѡить.

скрѣнія *f. (crk.) skráně*.

скрѣсѣть, скрѣшивать *okrášlit, vykrá-
šlit*; скрѣшеніе, скрѣшиваніе *n. o-
krášlení, vykrášlení*.

скрасть, скрѣдывать *ukrásti něco*; 2.
zatajiti; skryti, ukliditi; с.ся skryti se.

скребёлка *f.* škrabačka, škrabadlo; mizdřidlo.

скребѣніе *n.* škrabání.

скребень, бня *m.* vrtejš *Echinorhynchus* (hlísta).

скребѣнье *n.* (star.) škrabání.

скребло *n.*, скребокъ, бка, скребочекъ, чка škrabačka, škrabadlo.

скребница *f.* hřbílec.

скрежетать (-ещу, -ещешь) зубами skřipěti, skřipati zubami; скрежетаніе *n.*, скрежетъ, а *m.* skřipění, skřipání (zubami), skř. zubův.

скрепа *v.* скрипѹха.

скрестить, скрещать skřížiti, přes kříž položiti.

скрестъ (скребу, скребѣшь), скребать škrabati; с.ся škrabati se.

скривить, скривлять skřiviti; с.ся skřiviti se.

скрижаль, и (crk.) deska s písmem; tabule; скрижали заѹновъ desky zákonů.

скринка, скриночка *f.* skřínka; скринъ, а *m.* skříň (ně *f.*); kufr, truhla.

скрипачъ, а houslista, houdek, kdo hraje na housle.

скрипница *f.* housle; 2. bubřice, střechovka *Agaricus procerus* (houba).

скрипицеобразный houslovitý.

скрипичный houslový, houselný; с. смычекъ smyčec na housle.

скрипій, я *Spiraea ulmaria v.* таволга.

скрипк-а, *dem.* скринпочка *f.* housle; —овый, скрипочный houslový.

скрипнуть skřipnouti.

скрипня, скрипотня *f.* skřipot, skřipání.

скрипунъ, а skřipal (kdo skřipá); 2. tesař (brouk) (Krejčí) *Cerambyx*; усачь; 3. rozchodník obecný *Sedum telephium* (rostlina).

скрипѹха *f.* skarda (Presl) *Crepis* (rst.).

скрипѹчий, ая, ее skřipavý, skřipající; —честь skřipavost.

скрипчѣнка *f.* špatné housle.

скрипъ, а, скрипѣніе *n.* skřipění, skřipání. [pati.

скрипѣть (-плю, -пишь) skřipěti, skřискров-никъ, а (star.) pokrevný, pribuzný; —ный, ая, ое (star.) skrytý, tajný.

скровъ, а (star.) schránka.

скроѣніе *n.*, скройка *f.* skrojení.

скрозъ skrz *v.* сквозъ.

скроить, скраивать skrojiti.

скром-никъ, а skromný člověk; —ница *f.* skromná osoba; —ничать skromně si počínati; —чанье *n.*;

—ность skromnost; —ный skromný.

скроп-аніе *n.* slátání, záplatování;

—ать slátati; záplatovati; 2. sle-

piti, sesmoliti (verše); скропки, овъ

pl. m. slátanice, slátanina, slátané

věci; скропышь, а slátaný šat, zá-

platovaný oděv.

скруглѣть, скруглѣть, скругливать за-

окrouhliti; с.ся з. se; скруглѣніе *n.*

zaokrouhlení.

скрѹпуль, а skrupul (vába lékarnická).

скрѹтень, тня *m.* otýпка (chrastí).

скрѹтѣть, скрѹчивать skroutiti; 2. pe-

vně svázati, zakroutiti něкому ruce;

3. rychle odbyti něco; с. кому-либо

голову splesti něкому hlavu; с.ся

skroutiti se.

скрѹв-аніе *n.* skrývání; —ательство

n. přechovavačství; —ать skrývati;

скрыть skryti, zakryti; ск. своё ли-

цо zakryti si tvář; с.ся skryti se;

с.ся съ глазъ, изъ виду sejiti něко-

му s očí, skryti se něкому.

скрѹня *f.* (star.) skříně *v.* скринка.

скрѹпачъ, скрѹпка, скрѹпѣть *v.* скрип..

скрѹтіе *n.* skrytí.

скрѹт-никъ, а člověk v sobě uzavře-

нѹ; —ница *f.*; —ничаніе *n.* uzavře-

nost (povahy); —ничать býti uzavře-

нѹм, tajнѹм; —но *adv.* skrytě

tajně; —ность skrytosť, ukrytosť; tajnosť; uzavřenost; въ —ности skrytě; tajně; —ный skrytý, ukrytý, uzavřený, tajný.

скрыть, а úkryt, skryté místo; держать въ скрѣтъ držeti v skrytě; держаться въ скрѣтъ držeti se v skrytě.

скрыть skrýti.

скрѣпа *f.* upevnění; opevnění; 2. stvrzení, potvrzení (podpisem).

скрѣпить, скрѣплять upevniti, opevniti; 2. stvrditi, potvrditi (podpisem); с. сердце zmužiti se, srdce si dodati; скрѣплѣние *n.* upevnění, opevnění; 2. stvrzení, potvrzení.

скрѣпчаты (о вѣтру) rozmnožiti se, zvěčšiti se.

скрѣч-ить, —ивать hákovitým udělati, skřiviti, zakřiviti; 2. utiskovati, utlačovati; —ение *n.* skřivení, zakřivení.

скрѣбка *f.*, скрѣбѣкъ, бѣка *m.* škrabacká; скрѣга *m. et f.* lakomec, skrblik, houžvička, držgrešle.

скрѣжничать lakomiti, skrbeliti; скрѣжничество *n.* lakomství, skrblictví.

скѣда *f.* puznosť, *v.* скѣдость.

скудаты *v.* скудѣтъ; ск.ся чѣмъ, въ чѣмъ pouzi míti, pouzi trpěti; онъ скудается дѣньгами má nedostatek peněz.

скудѣлъ, а *m.* (crk.) taška (na střechu), cihla; (srov. šindel).

скудѣль, и *f.* hlína; 2. hliněná nádoba; —никъ, а hrnčír; —ница *f.* hrnčírka; —ничій, ѡя, ѡе hrnčírský.

скѣдно *adv.* puzně (*dem.* скуднѣнько, скуднѣхонько); 2. ск. sotva; скудново *adv.* trochu puzně.

скудноватый trochu puzný.

скѣдность, и *v.* скѣдость.

скѣдный, ая, ѡе, скѣденъ, дна, дно puzný, ubohý.

скудо-борѣдый, —брѣдый (crk.) řídko-bradý; —глѣcie *n.* (crk.) slabý hlas; —глѣсный slabého hlasu; —ѣmie *n.* slabý rozum, blbost; —ѣмный, слабоѣмный slabého rozumu; blbý.

скѣдостный *v.* скѣдый.

скѣдость, и (crk. скѣдство *n.*) pouze, puzota; жить въ скѣдости puzně žiti.

скудѣтъ (-ѣю, -ѣешь) chudnouti.

скѣка *f.* dlouhá chvíle, nudnost; меня ск. берѣтъ mám dlouhou chvíli.

скул-ѣ *f.* čelist, sánka (kost lícni); 2. ск. *m. et f.* lakomec, skrblik; —ѣстый s vysedlými lícniemi kostmi; —тъ škudliti, skrbeliti; —ѡватый s trochu vysedlými lícniemi kostmi; —ѡвѡй (-ѡй), ѡя, ѡе, скульпѡй, ѡя, ѡе čelistní.

скульпѡръ, а sochař; řezbář; -ѡрскій, ая, ѡе; -ѡрство *n.*

скульпѡръ-а *f.* sochařství; řezbářství; —ный sochařský, řezbářský.

скѣмбра *f.* Scombra *v.* тѣнецъ.

скуп-ѣние *n.* skoupení, pokoupení; —ѣтъ, —ѣтъ skoupiti, pokoupiti; 2. (star.) vykoupiti někoho.

скупѣць, пѣа *m.*, скупердѣй, ѡя skupec, skrblik; скупердѣйка *f.* skrblice, skoupá ženština.

скупѣтъ *v.* скупѣтъ; с.ся (-плюсь, -пѣсь) skupiti, skrbeliti.

скѣпка *f.* skoupení.

скупѡй, ѡя, ѡе skoupený.

скупѡватый přiskouplý, trochu skoupý; -ость.

скупѡй, ѡя, ѡе skoupý.

скѣпость, и skoupost.

скупщ-ѣкъ, ѣ skupovač, -atel; —ѣца *f.* skupovatelka.

скѣпщина *f.* skoupené věci.

скупъ, а skoupení; 2. с., искѣпъ výkup; výkupné. [skrblice.

скупѣга *m. et f.* skupec, skrblik; скусить, скѣсывать kousnouti.

скѹтатъ, скѹтывать *zahaliti, zabaliti* *v.* закѹтатъ; 2. *komín zakryti*.

скуфѣй-ка, скуфѣа, *и f.* *čepička*; *kar-kulka*; —никъ, а *kdo čepičku nosí*; —ный *čepičkový*; —щикъ, а *čepičkář*.

скуч-аніе *n.* *nudění-se*; *dlouhá chví-le*; —ать (*-аю, -аешь*), соскѹчить *nuditi se, dlouhou chvíli míti*; с. по комъ *teskniti po někom*.

скѹчить, скѹчивать *nahromaditi*; с.ся *nahromaditi se*.

скѹчиться *nuditi se*.

скѹчливый *nudný*; -ость -*ost*.

скѹчно, *dem.* *скучнѣнько adv.* *nudně, teskno*.

скучновато *adv.* *trochu nudně, trochu teskno*.

скѹчный, ая, ое *nudný*; *obtížný*; с. гость *obtížný host*; 2. ск. *tesklivý, teskný, truchlivý*.

скѹшатъ *snísti*; -аніе *n.* *snědení*.

скѹмень *v.* *скімень*. [boučкѹ.

слабѣнькій, слабѣхонькій, ая, ое *сла-слабина f.* *slabé místo, slabá částka některé věci*.

слабѣтельный *oslabovací*; 2. *počistivý, odvádivý*; (с. *порошокъ*); -ое *n.* *počistovací n.* *počistivý lék, poč. prostředek*.

слабѣть (*-блю, -бишь*), по- *počistovati, odváděti*; егѡ слабѣть *má průjem*.

слабѣкій, ая, ое *osláblý, slabě n.* *volně napnutý (řemen n. provaz)*; *neupraveněný (čep, zátka)*; -ость *f.*

слабѣнуть *slábnouti*.

слабо *adv.* *slabě*.

слабовато *adv.* *trochu slabě, osláble*.

слабо-голѡсый *slabohlasý, kdo má slabý hlas*; —грѹдный *kdo má slabá prsa*; —дѹшіе *n.* *slabost ducha, slaboduší*; —дѹшный *slabodušný, slabého ducha*; —зрѣчій, ая, ее *slabozraký, slabého zraku*; —мыслен-

ный *slabomyslný, slabé mysli*; —мы-слие *n.* *slabá mysl, slabomyslnost*; *slabý rozum*; —пѣмѣтность *slabost paměti, slabá paměť*; —пѣмѣтный *slabé paměti*; —сѣліе *n.* *slabost sil*; —сѣльный *slabý, slabé síly*; —ѹміе *n.* *slabost rozumu*; —ѹмный *slabého rozumu*; *tupý, blbý*.

слабѡсть, и *slabost*.

слабѡый, ая, ое, слабѡ, а, о *slabý, á, é (slab, a, o)*.

слабѣть (*-ѣю, -ѣешь*), о- *oslaběti, slábnouti*.

слава *f.* *sláva*; *искать, желать славы hledati slávy*; *бажити n.* *toužiti po slávě*; слава Бѡгу *sláva bohu! chvála bohu!* сл. Тебѣ Гѡсподи *sláva Tobě Hospodine!* сл. въ вѣшнихъ Бѡгу! *sl. na výsostech Bohu!* сл. вѣмъ! *sláva vám! ходъ со славою procesí, slavný průvod*.

славильщикъ, а *koledník, -íček (kdo o vánocích zpívá koledy dům od domu)*; —ица *f.* *-ice*.

славѣть (*-влю, -вишь*), славлѣвать *slaviti, oslaviti koho*; с. *христá koledovati, zpívati koledy, choditi s koledou (o vánocích)*; с.ся *slaviti se, oslavovati se*.

славѣій, ія *m.* (*crk.*) *slavík v.* *соловѣй*.

славка *f.* *pěnice Sylvia*.

славленіе *n.* *slavení, oslavování*.

славлѣвать *v.* *словѣть*; 2. *v.* *славѣть*.

славнѣхонько, славнѣшенько *adv.* *velmi slavně*.

славникъ, а *slavník, verš na slávu vlasti a bohu*.

славница пѣшная *v.* *велелѣпка*.

славно *adv.* *slavně*.

славный, ая, ое *slavný*.

славо-любѣць, бѡца *slávychtivý člověk*; —любѣвый, —любный *slávychtivý*; —любіе *n.* *slávychtivost*; —слѡвить *veleslaviti, oslaviti, chvalořečiti*;

—словіе *n.* chvalořeč, oslava (slavosloví); 2. verš církevní na oslavu Páně *Gloria in excelsis*; —словіение *n.* chvalořečení; —хотѣніе *n.* (crk.) slávyčtivost.

славян-скій, ая, ое slovanský; с. я-зыкъ *sl.* jazyk; —ство *n.* slovanství; 2. Slovanstvo; —щина *f.* slovanština, slovanský obyčej, *sl.* mrav, *sl.* výraz.

слаг-аніе *n.* skládání; —атель, я skladatael (řeči, verše, knihy atd.); —ать skládati *v.* složitъ.

сладенькій, сладѣхонькій, сладѣшенькій, ая, ое sladoučký, sladounký.

сладѣм-ка *f.* sladěnec, sladimka *Glycine* (rstl.); —ость přisládllost; —ый přisládlý.

сладѣть (слажѹ, сладишь) sladiti, osladiti něco; с.ся *sl.* se.

сладѣть, слаживать spořádati, do pořádku přivésti; с. съ кѣмъ spořádati se s někým, odbyti někoho; с.ся spořádati se.

сладкій, ая, ое sladký (сладокъ, дка, дко); (-ая травá *v.* борщъ.

сладковатый, ая, ое přisládlý; -ость -ost.

сладко-глаголивый (crk.) sladkomluvný; —гласіе *n.* (crk.) sladký hlas; —гласный sladkohlasný; —горькій sladkohořký; —горько *n.* lilek sladkohořký *Solanum dulcamara*; —звѣчіе *n.* sladkozvučnost; —звѣчный sladkozvučný; —зѣмъ, а, —сольная земля, глицина sladká země *Glycin*; —кислый sladkokyselý; —корень, рня, —корникъ, а, лакричникъ, sladký kořen, sladké dřevo, lekořice *Glycyrrhiza*; —пѣвецъ, вца sladký pěvec (slavík); —пѣніе *n.* sladké pění, sladký zpěv; —рѣчіе *n.* sladká řeč; —стрѹнный sladkostrunný (o hudebním nástroji).

сладкость, и sladkost *v.* сладость.

сладкоух-аніе, -анный *v.* благоуханіе, -ный.

сладостный, ая, ое sladký, příjemný; -ое оощеніе pocit rozkoše, sladký pocit.

сладостраст-іе *n.* smyslná rozkoš, chlípnost; —ный smyslný, chlípny.

сладость, и sladkost; *fig.* rozkoš; с. ангельская osladič *Polypodium*.

слаж-еніе, —иваніе *n.* spořádání; —ивать *v.* сладѣть.

слазѣть (слажѹ, слазишь) slezti něco, vlezti někam.

слама *f.* (crk.) *v.* солóма.

сламливать, сламывать lámati (zlamovati, přelamovati) *v.* сломать, сломѣть.

сла́на *f.* (crk.) jíní; náledí.

сланецъ, нцá břidlice; сланцоватый břidličnatý; сланцовый břidličný, á, é.

сла́ность, солёность slanost; сла́ный, ая, ое slaný. [-lka *f.*

сластѣна *m. et f.* mlsoun, mlsal *m.*; сла́сти, ёй *pl. f.* sladké věci, lahůdky; mlsky *pl.*

сла́стный, ая, ое slastný, rozkošný.

сласто-любецъ, бца milovník rozkoší;

—любі́вый (-во *adv.*) rozkoší milovný;

—любіе *n.* rozkošemilovnost,

chlípnost; —любствовать smyslným

rozkošem se oddávati.

сласть, и slast; *v.* сла́сти.

слать (шлю, шлешь), сы́лать, по-

слáти, poslati *v.* послать; с.ся на когó

(ссылáться на когó) odvolávati se na

někoho, dovolávati se někoho.

сла́ще *comp.* sladčeji; с. всего nej-

сладчеji.

слегá, ѣ *f.* břevno neveliké.

слегáть (-áю, -áешь), слечъ (слягу)

ulehnonti (o nemocném); слегáться,

слежáться, слечься sležeti se (mouka,

sláma, seno).

слегка *adv.* zlehka; lehce.

слеза, *ж* *f.* slza; *пл.* слёзы slzy, slze; проливать слёзы *prolévati* slze; доводить до слёз *přivéstí n.* pohnouti k slzám; слеза-трава, пуховникъ безстебельный *rupava bílá* (Presl) *Carlina acaulis* (rstl.); кокушкины слёзы, ятрышникъ *kukačka*, *žežulčiny umrlé ruce*, *vstavač Orchis* (rstl.); с. Ёвла, слезникъ, а слзовка *Coix lacryma* (rstl.).

слезинка, слезиночка *f.* slzička, slzinka.

слезить (-зю, -зишь) *slziti*.

слёзка *f.* slza, slzička; с. Болонская *s. bolonská*, капка skelná; кокушкины слёзки *v.* слеза.

слезливый *slzivý*, плачливый; -ость -ost. слезникъ, а слзник (*u st. Římanův*);

2. слзовка *Coix lacryma* (rstl.).

слёзно *adv.* se slzami v očích, slzavě.

слёзный *slzivý*, слзавý; с. токъ proud slzí; -ая желёза slznice, жёлаза slzná.

слезо-отдѣлительный *slzy oddělující*;

—течѣние *n.* slzotok, tečení slzí, плачливостъ, krhavost *Epiphora*; —то-

чѣние *n.* prolívání slz; —точный *slzivý*; —хранилище *n.* slzník *Lacrymatorium*.

слѣмя, мени *n.* (crk.) slémě; *v.* мачта.

слесар-ить, —ничать *zámečnictví provozovati*; —ная, ой, —ня *f.* dílna

zámečnická; —ный, —скій, ая, ое *zámečnický*; —ная работа práce

zámečnická; —ство *n.* zámečnictví; слѣсарь, я *zámečník* (něm. *Schlosser*);

слѣсарша *f.* zámečnice, жена *zámečníkova*.

слетание *n.* slétání.

слетать *slétati*; слетѣть *sletěti*.

слѣтокъ, тка *hnízdoš* (pták).

слѣтъ, а *slet* ptáků, *houf* ptáků (*dohromady* *sletělých*); 2. *výlet* ptáků.

слечь *v.* слегать.

слѣва *f.* slíva, švestka (strom); слѣвка

slíva, slivka, švestka (ovoce); чѣрная дѣкая колючая с. *trnka v.* тернъ.

сливать *slívati*, *slévati*; слить (солю) *slíti*; с. *slévati* zvony, *děla atd.*;

с.ся *slívati se*; -ание *n.* slévání.

слѣвина *f.* slíva, švestka (strom).

слѣвка *f.* slívání; 2. *slivka v.* слѣва.

слѣвки, вокъ *пл. f.* smetana (*z mléka*); 2. *slivky* (*rozličné zbytky z vína atd.*).

[mady]

сливнóй (-ый), ая, ое *slitý* (*dohroslivný*), ая, ое *slívový*, *švestkový*;

-ая костóчка *pecka ze švestky*.

сливнякъ, а *sad slívový n.* *švestkový*;

2. *víno ze sliv*; *slivovice*.

слѣвочка *f.* (*dem.*) *slivečka*, *švestička*.

слѣвоч-ки, чекъ, *пл. f.* smetanka *v.*

слѣвки; —никъ *konvice na smetanu*;

—ный *smetanový*.

сливъ, а *spád vody*.

сливѣнка *f.* *víno ze sliv*; *slivovice*.

сливѣяный *slívový*.

слизать, слѣзывать *slízati*.

слѣзень, зня *slimák* *Limax*.

слизе -отдѣлительный *sliz odvádějící*;

-ья желѣзки *sliznice*; —течѣние *n.*

слѣзистый *sliznatý*. [slizotok.

слѣзкій, ая, ое *slizký*; -ость -ost.

слизковатый *přislizlý*, trochu *slizký*.

слѣзникъ (морскóй) *v.* глѣстникъ.

слѣзнуть, о- *osliznouti*.

слѣзнуть *slíznouti* (*jazykem*); *sl.* něco (*odnesti, ukrásti*).

слизнѣкъ, слез (rostl.) *Althaea*; 2.

měkkýs (*zvíře*) *Molluscum*.

слѣзость *v.* слѣзкость.

слизунъ, а *česnek slizký* *Allium senescens*; 2. *hlína slizká* *mezi ka-*

mením. [някъ.

слизь великій *slez vysoký v.* *проскур-*

слизь, и *f.* *sliz*.

слизѣть (-зю, -зешь), о- *osliznouti*.

сликовать (-кью, -кьешь) *položiti kar-*
ty na líc jednu vedle druhé.

слина *f.*, слюна *slina*; слинистый *slinitý*, slinovitý; слинить (-ню, -нишь) *sliniti*; с.ся (-нюсь, -нишья), за-*sliniti se*, posliniti *se*; слинный *slinový*; -ья желѣзы *žlázy slinné*.

слино-вѣтый *slinovitý*; —гонный *slinoporudný*; с. корень *v.* слиногонъ; -ья средства *prostředky slinoporudné*; —гонъ, а *pertrám, peltrám (rosl.) Anthemis pyrethrum*; —отдѣлительный *sliny vylučující*; —теченіе *n.* *slinotok*.

слинтѣй, (слинѣй,) яя *m.* *slintal*; —ка *f.* *slintalka*; слинѣвый *slintavý*.

слинѣть *slínati*, vypelichati, vypadati (o vlasích); 2. vyrudnouti, vyplavěti (o barvě).

слипѣть, слипнуть *slepiti*; -аніе *n.* *slítie n.* *sliti*.

слитный, ая, ое *souvislý, spojitý, spojený*; слитно *adv.* *dohromady, spolu*. слітокъ, тка *slitek, prut kovu na př. železa*; с. серебрѣ, серебряный с. *prut stříbra*; слітковый, сліточный, ая, ое *prutový*; -ое серебрѣ *stříbro v prutech*.

слить (солю) *slíti*; с.ся *slíti se*; (o dvou řekách) *stékati se*; *splývati dohromady* (o barvách) *v.* сливѣть.

сличѣть, сличѣть *porovnatí, -ávati (spisy), srovnávati*; сличеніе *n.* *porovnání, srovnání (spisů)*; сличительный *porovnávací, srovnávací*.

сліч-іе *n.* (crk.) *souhlas, souzvuk*; —ный (crk.) *souhlasný*.

слишкомъ *adv.* *příliš*; сл. много *příliš mnoho, tuze mnoho*; 2. сл. více než. сліяніе *n.* *slití*; *stok (dvou řek)*; *splývání (barev)*; сліяти (crk.) *v.* слить, сливѣть.

слободѣ, *dem.* слобѣлка *f.* *vesnice svobodnická (lhota)*; 2. *předměstí, podměstí*; *adj.* слободскѣй, ая, ое. слобожанинъ, слободчанинъ, а обыва-

tel svobodnické vesnice; слобо-жанка *f.*

словѣрь, я *slovník*; словѣрикъ, а *slovníček*; словѣрный *slovníkový*.

словѣс-никъ, а *literát, spisovatel*; —ность *slovesnost, literatura*; —ный, ая, ое *ústní*; -ое приказаніе *ústní nařízení, ú. příkázání*; -ое судо-производство *ústní řízení soudní*; 2. с. *mluvící*; *slovesný*; -ья науки *krásná umění*.

словѣчко *n.* *slovičko*.

словѣть, слѣвливать *uloviti*.

слѣвно *adv.* *takořka, takřka, zrovna jako by, téměř*; с. мѣтвѣй *takořka mrtvý, jako mrtvý*; с. зѣлото *jako zlato*.

слѣво *n.* *slovo (dem. словѣцѣ, словѣчко)*; с. Бѣжіе *slovo boží*; слѣво въ слѣво *slovo za slovem, do slova, doslovně*; отъ слѣва дѣ слѣва *od slova do slova*; слѣвомъ и дѣломъ *slovem i skutkem*; даръ слѣва *dar výmluvnosti, dar slova*; сѣдное сл. *náprsník, náprsní štít (židovských kněží)*; слѣвомъ! *slovem!*

слѣво-значеніе *n.* *význam slova*; —извѣтіе *n.* *obrat slova*; —извѣщеніе *n.* *objasnění slov*; —літецъ, тца, —літчикъ, а *slevač písma, písmolitec*; —літіе *n.* *slévání písma*; —літнѣй *písmolitecký, slevačský*; —літня *f.* *slevárna písma, písmolitna*; —обѣльный *hojný na slova*; —охѣтливѣй, —охѣтнѣй *tlachavý, mluvny*; -остъ -ost; —прѣніе *n.* *spor, hádka*; —произведеніе *n.* *slovozpyt, etymologie*; —производнѣй *slovozpytný, etymologický*; с. словѣрь *slovník etymologický*; —производство *n.* *odvozování slov*; —расположеніе *n.* *slovosled*; —сочиненіе *n.* *skladba slov*; —тітло *n.* *skrácovací známka*; —толкованіе *n.* *výklad slov*; —толковѣтель *vykladač*

slov; —толковательный slova vykládající; —ударение *n. přízvuk na slově.*

словутый, ая, ое, словущий, ая, ее slovutný.

словцо *n. slovíčko*; (*slovce*); красное с. pěkné *n. lichotivé slovíčko.*

слогоударение *n. časomíra*; *prosodie.* слогъ, а sloh (ve psaní, v stavbě), stil; 2. slabika (ve slově).

слоеватый, слойстый vrstevnatý, loupěnatý, loupavý (kamení, ruda); -ость -ost.

слоение *n. vrstvení, nakupení* (руды, kamene); 2. loupání-se (kosti).

слоеный, ая, ое loupavý; ое тесто loupavé těsto.

сложение *n. složení*; с. съ себя должности složení hodnosti se sebe; с. složení s úřadu, sesazení; отъ -ия міра od stvoření světa; с. (math.) sečtení, sečítání, addice; с. (geol.) složení.

сложить složiti; складывать, слагать skládati.

сложность složení (nějakého stroje), sestrojení; 2. průměrný počet.

сложный složený; složitý; с. колось klas dvouřádkový; -ая коммиссія smíšená komise.

слой, я sloj, vrstva.

слойстый vrstevnatý; -ость -ost.

слоить (слою, слойшь) vrstvití, svrstvití; loupavým udělati; с.ся (слоюсь, -йшься) loupati se, vrstvití se.

сломание, сломенение *n.*, сломка *f. zlomení*; 2. zboření, zbourání (domu).

сломать, сломить zlomiti; 2. zbořiti, zbourati, strhnouti (dům).

сломъ, а zlomení; 2. zlomenina.

слоникъ, а svěč (Presl), sloník *Balanus* (zool.).

слонить, за- sloniti, cloniti, zacloniti.

слониха *f. slonice, samice slonova.*

слоновщикъ, а, слононачальникъ, а slonovod, hlídač a vodič slonů.

слоновый, ая, ое slonový; с. хоботъ sl. chobot, slonová trouba; -ая кость slonová kost.

слонъ, а slon *Elephas*; 2. běhoun (ve hře v šachy).

слоняться (-яюсь, -яешься) vláčeti se, plahočiti (с. по улицамъ).

слонецъ, пца sklopec, past, padák.

слотá, ѣ *f.*, слякотъ slotá (mokrý sníh).

слугá, ѣ *m. et f. sluha, služebník*; Вашъ покорный слугá Váš oddaný služebník.

служака *m. horlivý služebník.*

служанка *f. služka.*

служащий, ая, ее *adj. sloužící.*

служба *f. služba* (občanská, vojenská); služby boží; обязанность по службѣ služební povinnost; с. *m. voják v. служивой; pl. службы, gen. службе и службъ hospodářská stavení.*

служеб-никъ, а kniha obřadů církevních, agenda církevní; 2. (crk.) služebník; —ница *f. (crk.) služebnice*; —ный služebný; -ные дѣхи služební duchové.

служение *n. sloužení, služba.*

служивой (-ый) *m. voják, kamarád.*

служилый(star.) kdoslouží; kdo sloužil.

служитель, я sluha; канцелярскій с. kancelářský sluha; —ница *f. služebnice*; —скій služebnický.

служить (-жѹ, служишь) sloužiti; с. у когó-либо sl. u někoho; с. по гражданскому вѣдомству sloužiti v občanském odboru; с. обѣдню sloužiti mši; глухóму с. обѣдню hluchému kázati.

служба *m. kostelník, sluha kostelní* (státem ustanovený); 2. zuvák..

служнй, яя, ее (star.) služebnický

слухав-ить, —ствовать *lstivě jednati*.
слупаніе, слупленіе *n. sloupání*; слу-
пать, слупить *sloupati, sloupnouti*;
слупливать, слуплять *slupovati*; с.ся
sl. se.

слуховой (-ый), ая, ое *sluchový*; (с.
каналъ; с. барабанъ; с. рожокъ);
-ое окно *okenko k naslouchání*,
špehěrka.

слухъ *sluch*; въ с. *nahlas*; идѣтъ с.
носится с., ходятъ слухи *jde pověst*,
povídá se.

случай, я *příležitost*; 2. *příhoda*, *pří-
běh*, *případ*; несчастный с. *nešťast-
ný případ*; неожиданный, нечаянный
с. *neočekávaný případ*, *náhoda*;
смѣртный с. *případ úmrtí*.

случай-но *adv. nahodile, náhodou*;
—ность *nahodilost, náhodnost, pří-
padnost*; —ный *nahodilý, náhodný*,
případný; с. человекъ (star.) *milost-
ník, milec*.

случать, случить *připouštět* (о ко-
ни́х) *v. припускать*; с. собакъ *svo-
lávati psy* (о мысливцѣх); случаться,
случиться *impers. přihoditi se, udáti
se, státi se*; это часто случалось со
мною *to se mně často přiházelo*,
stávalo, dílo; какъ это случилось!
*jak se to stalo? jak se to přihodi-
lo? událo?* съ нимъ случилось не-
счастье *potkalo ho neštěstí*.

слученіе *n.*, случка *f. připouštění* (о
кони́х); время случки *čas připou-
štění*.

случный *připouštěcí*; с. жеребѣць ру-
штак, хребec *připustný*; -ая конюшня
хребчинec.

слуш-аніе *n. slyšení*; —атель, я ро-
слухачъ; —ательница *posluchačka*;
—ать (-аю, -аешь) *slyšeti, poslou-
chati*; (с. совѣты, проповѣдь, объд-
ню; с. лекціи въ университетѣ);
слушай! *slyš! pozor!* —аться (-аюсь,

-аешься) *kogó poslouchati někoho*,
poslušen býti.

слыть (слыву, -вешь) *čѣмъ slynouti
něčím*; прослыть *proslouti (proslulý)*.
слыханный *slýchaný*; -ое ли это дѣло?
bylo-li to kdy slýcháno?

слыхать *slýchati*; ничего не с. объ
этомъ *nic o tom není slyšeti*.

слыш-аніе *n. slyšení*; —атель (crk.)
v. слушатель; —ательный нервъ *nerv
sluchový*.

слышать (-шу, -шишь) *slyšeti*; усл.
uslyšeti; слышалъ звонъ, да гдѣ онъ?
slyšel vyzvánět, ale neví komu; с.ся
slyšeti se; мнѣ слышится *slyším*;
zdá se mi.

слышистый, ая, ое *slyšitelný*.
слышкій, ая, ое *kdo má bystrý neb
tenký sluch v. чуткій*.

слышный, ая, ое *slyšný, slyšitelný*;
слышно *adv. je slyšeti, proslýchá se*.

слѣва *adv. na levo*; з левой strany

слѣдить (слѣжy, слѣдишь), с. *kogó slí-
diti (po někom)*; с. за чѣмъ *pátrati
po něčem*; с. за успѣхами науки
sledovati pokroky vědy.

слѣдничать *slídit* (о мысливцѣх).

слѣдованіе *n. за кѣмъ sledování ko-
ho, následování koho*; 2. с. чѣмy
následování, nápodobení něčeho;
3. с. чѣго *vyšetřování soudní*; 4.
tažení, pochod vojska.

слѣдователь, я *vyšetřující soudce*.

слѣдовательно *adv. následovně*.

слѣдовать за кѣмъ, за чѣмъ *následo-
vati někoho, n. за někým*; за тѣмъ
слѣдуетъ за тѣмъ *následuje*; 2. с.
чѣмy *sledovati, následovati něco*; 3.
с. что *vyšetřovati soudně, pátrati
po něčem*; такъ и слѣдуетъ такъ *to
náleží, tak to má být, tak se sluší*;
ему слѣдуетъ получить еще сто ру-
блей *on má ještě dostati sto rublů*;

отправить вещи куда слѣдуетъ ro-
slati věci kam patří, kam náleží.

слѣдственн-о *adv.* в. слѣдовательно;
—ый *vyšetřovací*.

слѣдствие *n.* následek; въ с. сего,
того, чего následkem toho; 2. с.
sledování; 3. soudní vyšetřování.

слѣдующій, ая, ее následující.

слѣдъ, а sled, stopa (šlak) (звѣрный
с.); слѣды войны sledy *n.* stopy voj-
ny; слѣдомъ в zápětí; в patách
нѣкому; въ с. за тѣмъ hned za tím;
по горячимъ слѣдамъ na samém činu;
и слѣда томъ не осталось ani stopy
po tom nezůstalo.

слѣженіе *n.* slídění; sledování, sto-
pování.

слѣзаніе *n.* slézání.

слѣзать slézati; слѣзть slézti; с. съ
лошади slézti s koně; волосы слѣзли
vlasy slezly (vypadaly). [бревно.

слѣмя, мени *n.* (crk.) slémě *v.* слѣмя,
слѣпень, пня *m.* ovaď, hovaďnice Ta-
banus (hmyz).

слѣпецъ, нца *m.* slepec, slepý muž;
2. slepec *Spalax (Mus) Typhlus*
(myš). [slepiti.

слѣпить (-плю, -пйшь), о- slepiti, о-
слѣпить, слѣплать slepiti; с.ся sl. se;
слѣплѣніе *n.* slepení.

слѣпникъ, а oslep (Presl), slepník
Excaecaria (strom).

слѣпнуть (-ну, -нешь), о- slepnouti,
oslepnouti. [řiti.

слѣпо *adv.* slepě; с. вѣрить slepě vě-
слѣпой (-ѣй), ая, ое slepý; -ое счѣ-
стье slepé štěstí; между -ѣми и кри-
вой царь mezi slepými je jednooký
králem.

слѣпокурникъ, а pryskyřník *Ranun-
culus (rstl.)*; с. острый, ѣдкій pr-
lity *R. acris*.

слѣпокуръ, а (jmena rostlin) *v.* сви-
дка, вѣтреница, звѣздочница.

слѣпокъ, пка otisk; с. съ монеты o-
tisk z mince, odlivek.

слѣпо-окий, ая, ое slepý (slepooký);
—рожденный sleporozený, slepý od
narodění; —та, ѣ *f.* slepota; кури-
ная, кúричьа, курячьа с. slepičí *n.*
vlčí mlha (nemoc očí).

слѣпотствовать býti slepým; -аніе *n.*
слѣп-ый *v.* слѣпой; —ѣшь, а (*dem.*
—ѣшенокъ, нка) *v.* слѣпецъ 2.

слѣтье *n.* (star.) letní plody.

слѣобѣться, слѣоблѣться съ кѣмъ zami-
lovati se do někoho.

слѣд-а *f.* slída; —истый slídovatý;
—ный, —яный slídový.

слѣн-а *f.* *v.* слѣна; —ить *v.* слѣнить;
—ка *f.* slina; —ный, —огонный *v.*
слин

слѣкий, ая, ое shrbený, nakřivený.

слѣкотъ, и *f.* šláchotina, sníh s de-
štěm; *adj.* слѣкотный.

слѣпать (prost.) zhudlovati.

смѣз-аніе, —ываніе *n.* smazání; 2.
namazání; —ать, —ывать smazati;
2. namazati (boty); —ень, зня *m.*
připevněný drahokam na sklo Dou-
blet; —ка *f.* namazání.

смазливый hezký (v tváři); -ое личико
hezounká tvářička; -ость hezkost;
смазливенькій, ая, ое hezounký, he-
zoucký.

смазной (-ѣй), ая, ое namazaný (boty).
смазь, и *f.* maz.

смѣльта, шмѣльта *f.* šmolka.

сманѣніе, смѣниваніе *n.*, смѣнка *f.* vá-
bení, loudění, louzení; 2. odlouzení;
3. zavedení.

сманѣть, смѣнивать louditi; 2. odlou-
diti; 3. svěsti, zavésti někoho.

смѣнщикъ, а svůdce; смѣнщица *f.*
svůdkyně.

смарѣдъ, а smaragd; смарѣдовый
smaragdový.

смар-аніе *n.* smazání; —ать, смарн-

вать smazati, smazávati; см.ся sm. se.

сма́тѣть zemdliti, matným udělati.

сма́тывать v. смотáть.

сма́хнѣть, сма́хивать odehnati (mouchy); 2. uraziti (na jednou); 3. см. на когó-либо podobati se někomu.

сма́чивать smáčeti v. смочѣть.

сма́чный chutný.

смежа́ть, смежи́ть (о́чи) zamžiti, zamhouřiti (oči); с.ся z. se.

сме́ж-никъ, а soused (soumezník); —но adv. vedle; —ность, и souseďství; —ный (съ чѣмъ) souseďský.

смека́ть, смекну́ть uvážiti něco.

смердъ, а (star.) sprostý člověk (smrad); сме́рдовичъ, а (star.) potomek sprostého člověka.

смердѣ́ть (-ржѣ, -рдѣшь) smrděti; сме́рдѣ́нѣ n. smrdění.

сме́рзнуть, сме́рзать zmrznouti, zamrznouti; сме́рзлый zmrzlý, zamrzlý.

сме́ркаться, сме́ркнѣться smrkati se (smrákati se), smrknouti se.

сме́ртель-но adv. smrtelně; —ность smrtelnost; —ный smrtelný; smrtící.

сме́рт-ность, и úmrtnost; —ный úmrtný, smrtelný; с. грѣхъ smrtelný hřích; с. (человѣкъ) smrtelný (člověk), smrtelník.

сме́рто-но́сный smrtonosný; —нось, а nedokrovka Necyďalis (hmyz); —убѣ́йственный zabijácký, vražedný; —убѣ́йство n. zabití, vražda.

смерть, и smrt; по смерть až do smrti, na čas života.

сме́рчѣ n. (crk.) smrčí; v. мо́жжевели-никъ.

смерчъ, смерщъ, а smršť vodní n. povětrná.

смести́, смести́, сметáть smesti, smetati; см. пыль со стѣнъ sm. prach se stěn.

сметáн-а f. smetana nakyslá; adj.

—ный; —никъ, а nádoba na nakyslou smetanu, smetanník; 2. smetankář, milovník smetany; —ница f. smetankářka, milovnice smetany; —ный smetanový.

сме́танный smetaný.

сме́тѣнѣ n. smetení.

сме́тище n. smetiště.

сме́тиѣ n. smeti pl., smeti.

сме́тка f. (u myslivců) odskok, postranní skok (zaječí); сме́тки, овъ pl. m. smetky.

сме́т-никъ, а, —ничныя дрова́ míšené dříví k palivu.

сме́тывать smetávati v. сметáть, смести́.

смигну́ться, смѣ́гиваться mrkati na sebe.

сми́ловаться smilovati se.

смина́ть, смя́ть šlapati (hlínu); rozšlapati (trávu); zmuchlati, zcuchati (šaty); см.ся zmuchlati se, zcuchati se.

смире́н-а f., —ница f. nábožná, pokorná ženština; —иѣ n. pokoření; 2. pokora; —никъ, а nábožný, pokorný člověk; —ничать žíti nábožně, pokorně; —но adv. skromně, mírně.

сми́ренномѣдр-ени́ый, —ый pokorný; skromný; —иѣ n. pokora; —ство-вать býti pokorným, pokorně se chovati.

сми́ренн-ость, и skromnost, mírnost; —ый skromný; mírný.

сми́ритель, я pokořitel, vítěz; —ница f. pokořitelka, vítězka; —ный chlácholivý, smířující; 2. pokořující, donucovací; см. домъ káznice.

сми́рѣть, сми́рять skrotiti; pokořiti; см.ся pokořiti se.

сми́рна, смѣ́рна f. myrrha; adj. сми́р-ня́ный.

сми́р-но adv. tiše, pokojně; —ный, dem. —не́нькѣй mírný; tichý, pokojný.

смирѣть, при- ztichnouti, utichnouti.
 смогáть, смочь zmoci, s něco býti.
 смóква *f.* smokva, fik (strom i ovoce).
 смóк-лѣй zmoklý; —нѣть zmoknouti.
 смокóв-ница *f.* smokvoň, smokva (strom); рáйская или индѣйская см. banan; —нѣй smokvový, fíkový.
 смолá, ѣ *f.* smola, pryskyřice; гóрная или жидóвская см. smola *n.* pryskyřice horská *n.* židovská.
 смóлвѣтьсѣ, смóлвлѣваться smluviti se.
 смолевáтый trochu pryskyřičnatý.
 смолѣвка, смóлка *f.* smolníčka *Lychnis viscaria*.
 смол-евóй, áя, ое smolový, smolený; pryskyřičný; —ѣнѣ *n.* smolení; —ильщикъ, а, смоляръ smolič, smolil; —истый smolný, smolnatý; —йтъ smoliti; см.ся sm. se. [лѣвка.
 смóлка *f.* smolení; 2. kadidlo; 3. *v.* смолкнѣть, смолкáть umlknouti.
 смоло-вáрня *f.*, —промышлѣнный заводъ *v.* смóльня; —промышленникъ смóлоду *adv.* zmládí. [smolař.
 смолотítъ vumlátiti (obilí).
 смолóть semliti; смолóтиѣ *n.* semletí.
 смолчáть, смáлчивáть smlčeti; смолчáнѣ *n.* smlčení.
 смоль, и *f.* smola, smůla; чѣрный какъ см. černý jako smůla.
 смóль-никъ, а podražec *Aristolochia clematitis*; —нѣй smolný *v.* смолянóй; —ня *f.* smolárna, smolnice.
 смоль-чýга, —чýга *f.*, —чýгъ, —чýгъ, а *m.* pryskyřice smolná; 2. smolníčka *Lychnis viscaria*.
 смолáнка *f.* silenka (Presl) *Silene*.
 смолянóй, áя, ое smolný, smolový.
 смоляръ, а smolař; smolič.
 сморк-áнѣ *n.* smrkaní; —áть (-áю, -áешъ) smrkat; —нѣть smrknouti; —áтьсѣ vysmrkat; —нѣтьсѣ vysmrknouti; —ýнъ, á smrkal, smrkač; —ýнѣя *f.* smrkačka, smrkalka.

сморóдин-а, *dem.* —ка *f.* srstka, angrešt *Ribes grossularia*; 2. ryvíz černý *Ribes nigra*; —никъ кеъ angreštový; кеъ ryvízový; —нѣй angreštový; ryvízový; —овка *f.* náliv ryvízový.

смóродъ, а, смердъ smrad přičmoudlý; čmoud; пáхнѣть смóродомъ smr-dí to čmoudem.

сморчóкъ, чкá, строчóкъ smrž *Morchella esculenta*; *adj.* сморчóвѣй smržový.

смóрщ-ѣнѣ, —ивáнѣ *n.* svrašťení; —итъ, —ивáть svrašťiti (smršťiti) čelo; с.ся svrašťiti se, skřčiti se (o kůži); 2. svrašťiti se, zamračiti se.
 смот-áнѣ *n.* smotání; —áть, смáтьсѣ smotati; смóтаннѣй; смóтка *f.* smotání.

смóтринѣ, ѣ *pl. f.* ohledy (slovc.).

смóтрѣтель, я dohlížitel; —ницá -ка *f.*; —скѣй, áя, ое dohlížitelský.

смóтръ, а (с. войскáмъ) přehlídka vojenská *Revue*.

смóтрѣнѣ *n.* patření, hledění.

смóтрѣть (-рю, смóтришь) patřiti, hleděti; см. въ глазá hl. do očí; см. на нѣбо dívati se do nebe, na nebe; 2. см. за кѣмъ dohlížeti na někoho; см. войско přehlížeti vojsko, míti *n.* držeti přehlídku vojska; не смóтрá на когó или на что nehledě na někoho neb na něco; с.ся (смóтрюсь, смóтришьсѣ) въ зѣркало dívati se do zrcadla, vzhlížeti se v zrcadle.

смóчѣть, смáчивáть smáčeti; смóчѣнѣ *n.*; смóченнѣй; смóчка *f.* smóčení, smáčení.

смочь, смогáть zmoci něco.

смóшѣнничáть vyvesti zlodějský neb darebácký kousek.

смóрáдѣть (смóрáжу, смóрáдишь), насмóрáдити, nasmraditi.

смóрáднѣй smradlavý.

смрадъ, a smrad.

смугловатый trochu osmahlý, trochu snědý (ve tváři); -ость -ost.

смуглолицый, ая, ое snědých (osmah-
lých) tváří, snědolíci; -ая f. brunetka.

смуглость snědosť tváře; смуглый sně-
dý ve tváři.

смуглѣть osmahnouti, snědým se státi;
смуглѣть, а muž snědé tváře; смуглянка
f. ženština snědé tváře, brunetka.

смудрѣть něco těžkého n. umělého
uděláti.

смұрый, ая, ое šerý, popelavý, (po-
šmurný).

смұта f. nepokoj, pozdvižení.

смұтѣтель, я бурич; podněcovatel;
—ница f. -ка.

смұтѣть, смұчѣть (воду) zakaliti vodu
(staročes. smútiti); 2. с. весь домъ
pobouřiti celý dům.

смұтки, токъ pl. f. klepy, pletichy.

смұт-никъ, смұтнѣкъ, а klepař; pleti-
chář; —ница f. klepařka, pletichář-
ka; —ничанье n. klepařství, popi-
chování; —ничать klepati, klepy
děláti, popichovati někoho; —ниче-
ство n. klepařství, klepavost; —ность,
и nepokoj; —ный nepokojný; po-
bouřený; -ое время nepokojný, smu-
tný čas.

смұтъян-ить v. смұтничать; —ка f. v.
смұтница; смұтъянъ, а v. смұтникъ.
смұчѣть kaliti vodu (staroč. mūtiti);
2. pobuřovati, podněcovati v. смұтѣть.
смұченникъ, а spolumučeník.

смұчить v. измұчить.

смұщ-ѣть, (смұтѣть) kaliti vodu; 2.
pobuřovati, podněcovati; nepokojiti;
см.ся znepokojiti se; pobouřiti se;
splesti se, zaraziti se; —ѣние n. za-
kalení; 2. pobouření; zaražení; —ѣ-
ный pobouřený; zaražený; -ость -ost.

смұв-ѣльный smyvací, splakovací; —ѣ-
ние n., смұвка f. смұвѣніе, splakování;

—ѣть, смұть smýti, spláknouti; см.ся
smýti se, spláknouti se.

смұкѣть, смұкнѣть zamykati, zavíрати
оči; 2. zavřiti řady vojenské; 3. za-
děláti trám; см.ся zamykati se, za-
víрати se.

смұкѣть, смұкнѣть smykati (sem tam).

смұсленный rozumný; hbitý, zběhlý.

смұслить (смұшлю) rozuměti, znáti;
онъ смұслить своё дѣло онъ zná svou
věc; онъ ничего не смұслить онъ ni-
čemu nerozumí; 2. с., смұшлѣть my-
sliti na něco, na někoho; zamýšleti
něco, obmýšleti něco.

смұсль, а smysl (řeči, slova); иноска-
зательный с. smysl přenešený.

смұтіе n. smytí; смұть smýti v. смұ-
вѣть.

смұчѣкъ, чка smyčec (šmytec) na hou-
sle; 2. два smečkou svázání psi,
smečka psů; смұчѣчный, смұчкóвый
smyčcový.

смұчка f. smykání smyčcem; 2. va-
zba dřeva (u tesařů); 3. závěrka
klenby.

смұшлѣние n. znalost, znání něčeho;
rozhled, poznání.

смұшлѣнный obratný, hbitý, zběhlý;
-ость -ost.

смұшлѣть v. смұслить.

смұлость smělost.

смұлый, ая, ое smělý; не см. nesmělý;
смұлѣй! смұлеји! chutě!

смұльство n. smělost.

смұльчѣкъ, а smělec, smělý člověk.

смұна f. směna; 2. střídání, vystři-
dání (stráže atd.); 3. vyměřený čas
ku práci v hornictví, šichta, střída.
смұнѣние n. střídání; směnění.

смұнѣть, смұнѣвать, смұнѣть směniti;
2. střídáti, vystřídáti; см.ся střídáti
se; смұнѣться чѣмъ směňovati něco,
vyměňovati.

смұнный, ая, ое střídavý; střídaný.

смѣнщикъ, а kdo něco vyměňuje nebo vystřídá.

смѣнъ, а výměna, směna *v. обмѣнъ.*

смѣнять vyměňovati; střídati; с.ся чѣмъ vyměňovati, směňovati něco.

смѣрить смѣрять, смѣривать změřiti, vyměřiti, -ovati; смѣрение, смѣриваніе *n.* změření, změřování.

смѣстѣть, смѣщать místa *n.* úřadu zbaviti, sesaditi.

смѣсь, и *f.* směs, směsice, smíšenina.

смѣта *f.* počet, účet, rozpočet, rozvrh nákladův; *adj.* смѣтный. [tati.

смѣтитъ, смѣчать rozpočísti, rozpočít-

смѣтлив-ость bystrozrakost, ostrovtipnost; —ый, смѣтчивый bystrozraký, ostrovtipný.

смѣтчикъ, а kdo dělá rozpočet.

смѣть (смѣю, смѣешь) smíti, odvážiti se, opovážiti se.

смѣхо-творецъ, рца, —творъ, а šprýmař, šprýmovník; žertýř; —творица, —творка šprýmařka, šprýmovnice, žertýřka; —творный šprýmovný, žertovný; —творство *n.* šprýmovnost.

смѣхъ, а smích; поднять см. dáti se do smíchu; сказать что въ см., со смѣхомъ říci něco k smíchu; людямъ на-смѣхъ lidem na vzdory; дѣлать что-либо на-смѣхъ dělati něco na vzdory; я говорю тебѣ безъ смѣху povídám ti bez žertu, opravdu.

смѣч-аніе *n.* rozpočítávání; —ать rozpočítávati *v.* смѣтѣть.

смѣш-аніе *n.* smíšení; —ать, смѣшивать smísiti, smíchati; promíchati; 2. zmásti; см.ся smísiti se; zmásti se; —еніе *n.* smíšení; правило —енія (*v* počtech) pravidlo smíšené, počet smíšený, počet alligační.

смѣшить, раз- кого rozesmáti někoho.

смѣшливый kdo se rád směje; -ость *f.* chuť ke smíchu.

смѣш-никъ, а šprýmovník, šprýmař; —ница *f.* šprýmovnice, šprýmařka; —ной, ая, ое směšný; šprýmovný. смѣщать *v.* смѣстѣть.

смѣяться (смѣюсь, смѣешься) чему smáti se něčemu; с.ся надъ чѣмъ smáti se něčemu; smích *n.* posměch si z něčeho dělati.

смѣгнуть (о pyskách) vyschnouti.

смѣгч-еніе *n.* změkčení; —ительный změkčující, změkčovací; —ить, —ать změkčiti; см.ся zm. se.

смѣсти, смѣтать (crk.) pobouřiti; смѣтѣніе *n.* pobouření; vzbouření, pozdvižení (lidu); смѣтенный, ая, ое pobouřený.

смѣтіе *n.* semnutí; смѣтый, ая, ое semnutý; смѣтка *f.*: яйцо въ смѣтку vejce na měkko; смѣть (сомнѣ), смѣнать semnouti.

смѣрна, смѣрна *f.* myrrha; *adj.* смѣренный, смѣренный myrrhový.

снабдѣть, снабдѣвать, снабжать (кого чѣмъ) zaopatřiti koho něčím (starč. suabděti, snabditi); снабдѣніе, снабженіе *n.* zaopatření; снабдѣватель, я заopatřovatel; -ница *f.*

снабзакъ, а (*z* něm. Schnappsack) pytlík na potravu (*u* vojáků).

снадобиться *impers.*: ему снадобилось было mu třeba.

снадобіе, снадобье *n.* úprava, koření (*o* jídle).

снаровѣть *v.* сноровѣть.

снаружи *adv.* svrchu, povrchu, zevně. снарядить, снаряжать кого opatřiti, заopatřiti vším potřebným; с.ся заopatřiti se; снаряженіе *n.* opatření. снастѣть, снашивать opatřiti lany koráb.

снасть, и *f.*, *dem.* снастка nástroj, náčiní; náradí; *pl.* снасти корабельныя lana, lanová (všecky provazy na korábě).

снача́ла *adv.* z počátku.

сна́шивать *snášivati v.* сносить.

сна́шение *n.* opatření lany.

снесéние *n.* snešení, strpění.

снести́ *snesti v.* сносить.

сниги́рь, снѣги́рь, я hejl *Loxia Pyrrhula*.

снизáние *n.* svlíkání (perel, korálů atd.); снizáть, снíзывать *svlíkati (perle)*.

снизойти́ *v.* снисходить.

снíзу *adv.* z dola, od spodu.

сним-áлка *f.* sběračka (lžíce); —áние *n.* snímání; —áть *snímati*; снять (сниму́) *sníti (sejmu)*; (s. karty); с. сли́вки съ молока́ *sbírati smetanu s mléka*; сн. хлѣ́бъ съ поля́ *sbírati n. svážeti obilí, pole žíti*; с. мѣрку съ когó-либо *vzíti někomu míru*; сн. портре́тъ съ когó-либо *něčí podobiznu malovati (fotografovati)*; сн. подря́дъ, поста́вку *převzíti dodávání, vzíti na sebe dodávání*; сн. карау́ль *střídati stráž*; сн. полкъ *převzíti pluk (dle výkazu)*; с.ся съ я́коря *vytáhnouti kotvici*.

снíмка *f. v.* снимáние, съёмка; *pl.* снíмки, мокъ *smetana*.

снíмокъ, мка *snímek Copia; Facsimile*; *adj.* снíмочный.

снíмщикъ, а *odběratel*; -ица *f.*

сниск-áние *n.* získání, -ávání; набý-vání; —áть, снíскивать *hledati, vyhledávati*; зíскати; набýвати.

снис-ходíтельно *adv.* vlídně, přívětivě; —ходíтельность *vlídnost, přívětivost*; —ходíтельный *vlídný, přívětivý*; shovívavý; —ходить, снíзойти *sejíti k někomu*; сн. чему́ *shovívati*; сн. на чью-либо просьбу *něčí prosbě svoliti, vyhověti*; —хожде́ние *n.* sejítí, sestoupení; 2. shovění, prominutí; с. на просьбу *vyhovění prosbě*.

снить, и *f.*, *dem.* снíтка *kozínoha*

Aegopodium podagraria; *adj.* снí-
тнiй.

снíться *impers.*; мнѣ снíлось мнѣ се
zdálo, mně se snilo, měl jsem sen.

снобро́д-ка *f.* náměsíčnice; —ство *n.*
náměsíčnictví; снобро́дъ, а, лунати́къ,
á náměsíčníк.

сно́ва *adv.* znovu.

сновáль-ный *snovací*; —щикъ, а сно-
ва́ч; —щица *f.* snovačka; сновáние
n. snování; сновáть (снíю, снíешь)
snovati; 2. rychle utíkati *n.* plavati,
uháněti.

сно-ви́децъ, дца *snář, kdo má vidění
ve snu*; —ви́дiе *n.* sen; obraz
ve snu.

сно́пъ, á сно́р; *dem.* сно́пикъ, а, сно-
по́къ, пка́ сно́рек; сно́почекъ, чка
сно́пеček; сно́пище *n.* veliký snop.
снопо-ви́дный, —обра́зный, ая, ое сно-
пови́тý.

сно́повье *n. coll.* спору *pl.*

сно́ровiть, сно́ровлять, сно́равливать
(ко вре́мени, ко слýчаю) *přispůsobiti*;
с. кому́, чему́ *vyhověti komu, čemu*;
сно́ро́вленный.

сно́ровка *f.*, сно́ровле́ние *n.*, сно́равли-
вање *n.* *přispůsobení*; 2. *vyhovění*.

сно́сить (сношý, снóсишь) *snášeti*;
снести́, снести́ *snesti*; сн.ся *sn. se*;
odnesti (o vodě: *voda odnesla bráz
atd.*).

сно́ска *f.* poznámka pod stránkou
(pod řádkami).

сносли́вый *snášelivý*. [teľný.

сно́с-но *adv.* *snesitelně*; —ный *snesi-
снось, á snešení; odnešení*.

сно-тво́рный *uspravací*; —толкова́ние *n.*
vykládání snů; —толкова́тель, я *vy-
kladač snů, snář*; -ница *f.*; —тол-
кова́тельная кни́га *snář (kniha)*.

сноха́, á *f.* *snacha (nevěsta)*.

сноше́ние *n.* *snášení*; 2. *spojení (ob-
chodní)*.

снуровать, снуровывать *šněrovati*;
сн.ся *šň. se*; снурованіе *n.*, снуровка
f. šněrování; 2. снуровка *šněrovačka*.
снуръ, шнуръ, а, *dem.* снурокъ, рка,
снурочекъ, чка *šňůra*; 2. *šněrova-*
dlo; *adj.* снуровой.

снутрі *adv.* з внутріка.

снуть, уснуть (о rybách) *leknouti*.

снѣть *v.* снить.

снѣгирь *v.* снигирь.

снѣго-видный *sněhovitý*; —вой, ая,
ое *sněhový*; -вая вода *sněhová voda*;
—ломъ, а (v lesnictví) *sněholom*, po-
lom stromů od sněhu.

снѣгъ, а *sníh*; с. идётъ *sníh padá*;
весь день шёлъ с. *sníh padal celý*
den.

снѣданіе *n.* *strávení*; снѣдаты *stráviti*;
с.ся *tráviti se*, *hrýzti se*, *žráti se*
(*hořem*); снѣденіе *n.* *strávení*, *sně-*
снѣдный, ая, ое *jedlý*. [*dení*.]

снѣдокъ, дка *třebule* *obecná Anthri-*
scus vulgaris.

снѣдь, и (*crk*) *jídlo*, *krmě*, *pokrm*.

снѣжѣкъ, жка *snížek*; выпалъ сн. на-
padlo sněhu, napadl sníh; 2. с. koule
sněhová, *hrouda sněhu*; игръ въ
снѣжки *hra s hroudami sněhovými*.

снѣжина *f.*, *dem.* снѣжинка *sněžinka*,
páperka sněhu.

снѣжистый *sněžnatý*.

снѣжить *sněžiti*, *sněhem pokryti*; *im-*
pers. снѣжить *sněží*, *padá sníh*.

снѣжкі, овъ *pl. m. v.* снѣжѣкъ; 2. *v.*
каліна.

снѣжникъ, а *sněžník Chiodendron*
(*bot.*).

снѣжница *f.* *sněžnice*, *potok ze sněhu*.

снѣжно *adv.* *je mnoho sněhu*.

снѣжноцвѣтъ, а *sněhovka*, *sněženka*
Galanthus nivalis.

снѣжный, ая, ое *sněžný*; *sněhový*;
с. цвѣтъ, -ые колокольчики *Galanthus*
v. снѣжноцвѣтъ; -ая горá *sněžná*

hora (*Sněžka*, *Sněžník*); -ья горы
sněžné hory; -ья дорога *cesta sně-*
hem pokrytá.

снѣжнянка *f. bělas* (*Presl*) *Chionanthus*.
снѣхаться, снѣхиваться *sčuchnouti se*
s někým (*t. tajně se shodnouti*).

снѣтіе *n.* *snětí*, *sejmoutí*; с. осáды зру-
шеніа *obleženosti*; с. со крестá *snětí*
s кříže (*Krista Pána*).

снѣтокъ, тка *snětek Salmo eperlanus*;
adj. снѣтковый.

снѣть (сниму) *sníti*, *sejmouti v.* снѣмáть.
со *v.* съ.

собáка *f.* *pes*, *dem.* собáчка *f. psík*;
собачёночка *psíček*; борзáя с. *chrt*;
гончáя с. *honicí pes*, *pes myslivecký*;
лóшáя с. *pes ovčácký*; лягáвая с.
stavěcí pes; а́нглійская с. *anglický*
pes, *hafan*.

собáч-ина *f.* *psina*, *psí maso*; —и́ться
kousati se, *hařati se*, *hašteřiti se*;
—и́ща *f. veliký pes*; —и́й, —ья, —ье *psí*;
—ка *f. psík*; 2. (u ručnice) *spoušť*,
háček; —ни́къ, а *psí jazyk* (*užanka*,
Presl) *Cynoglossum*; —ни́ца *f.*, пе-
трúшка собáчья *kozí pysk Aethusa*
cynapium.

собесѣд-никъ, а, —ователь, я *spole-*
čník; —ни́ца *f. společnice*; —ованіе
n. *rozmlouvání s někým*, *rozprávka*;
—овать (-дую, -дуешь) съ кѣмъ *roz-*
mlouvati, *rozprávěti*.

сóбина *f.*, *dem.* сóбинка (*star.*) *vlastni-*
ctví; 2. *nashromážděný n.* *uspořený*
majetek.

соби́р-аніе *n.* *sbírání*; (с. растѣній,
травъ); с. кодо́сьевъ по́слѣ жáтвы
sbírání klasů po žatvě, *raběrkování*;
—áтель, я *sběratel* (с. растѣній,
травъ); —áтельница *f. sběratelka*;
—áтельный *sběrací*; -ое і́мя *jmeno*
bromadné nomen collectivum; —áть
sbírati; собрáть *sebrati* (с. пло́ды;
с. хлѣ́бъ съ по́ля; с. виногра́дь; с.

растѣнія, травы); с. доброхѡтныя по-
даѣнія sbírati dobrovolné dary; с.
на столъ chystati na stůl, prostírati;
с. со столá sbírati н. uklízeti ze
stolu; с.ся sbírati se; с.ся въ дорѡгу
připravovati se na cestu; (с.ся въ
похѡдъ, на балъ); с.ся въ кучу shlu-
kovati se, shluknouti se; с.ся съ
сѣлами síly své sbírati.

сѡбѣть (сѡблю, сѡбишь) spořiti, šetřiti,
hospodařiti.

сѡблаговол-ѣние н. schválení; —ѣть
schváliti; ráčiti.

сѡблазн-ѣние н. svedení, zavedení ně-
koho; —ѣтель, я svůdce; —ѣтель-
ница f. svůdnice; —ѣтельность svůd-
nost; —ѣтельный svůdný; —ѣть, —ѣть
svesti, zavesti někoho (k hřích);
с.ся svesti se. [chu].

сѡблázнь, а svedení, zavedení (к hří-
сѡблюд-ѣтель, а pozorovatel; с. зако-
на kdo plní н. zachovává zákon, kdo
šetří zákona; —ѣть, сѡблюсти, сѡ-
блѡсть pozorovati něco; 2. šetřiti ně-
čeho, zachovávati něco; plniti (zá-
kon); с. порядокъ zachovávati pořá-
dek; —ѣние н. plnění, vyplnění.

сѡболъ, я sobol *Mustela zibelina*;
dem. сѡболѣкъ, лъка sobůlek; pl. сѡ-
боли, ѣй m. sobolka (kožišinka okolo
krku) *Boa*; сѡболій, ѣя, ѣе sobolí,
sobolící.

сѡболъкѣ, ѡвъ rybí plod (malinké ry-
bičku, ježto se vylihly z potěru).

сѡболѣзнов-аніе н. soustrast, soucit;
изъявлѣніе-іа výjev soucitu; —атель-
ный; -ое письмѡ list soustrastný;
—ѣть о комъ soucit н. soustrast ně-
кому vysloviti.

сѡбѡр-ище н. в. сѡбѡрише; —никъ, а
sborník в. сѡбѡрникъ; —но adv. do-
hromady (sborně); zároveň, spolu.

сѡбѡров-аніе н. poslední pomazání;
—ѣть poslední pomazání uděliti.

сѡбѡръ, а sbor, shromáždění; 2. sbor
církvní *Concilium*; 3. hlavní chrám
Kathedrale; adj. сѡбѡрный, сѡбѡр-
скій; -ная цѣрковь hlavní chrám.

сѡбѡрѣніе н. shromáždění; společnost;
сѡбѡранный sebraný.

сѡбѡратство н. bratrství; сѡбѡратъ, а
spolubratr.

сѡбѡратъ sebrati в. сѡбирать.

сѡбѡственно adv. zvláště; 2. vlastně.

сѡбѡственнорѡчный vlastnoruční; -но
adv. vlastnoručně.

сѡбѡствен-ность vlastnictví, vlastnost;
—ный vlastní; -ное ѣмя vlastní jme-
но *Nomen proprium*.

сѡбѡство в. сѡѡйство.

сѡбутѣльникъ, а spolupiják (kdo pije
s někým z téže lahvice).

сѡбѣтіе н. udalost, skutek, děj.

сѡвѣ, ѣ f. sova *Strix*; с. болѡтная
pustovka *Strix brachyotus*; с. бѣлая,
сѣверная, бѣлѣнка sova bílá, bělanka
Strix nyctea; adj. сѡвѣный, ая, ѡе
soví.

сѡвѣть (сѡю, сѡѣшь), сѡнѡть, сѡвѣвать
strkati; strčiti; с.ся (сѡюсь, сѡѣшься)
strkati se.

сѡверш-ѣть, —ѣть splniti, vyplniti;
2. zdokonaliti; с.ся splniti se, vypl-
niti se, naplniti se; 2. zdokonaliti
se; —ѣніе н. splnění, vyplnění.

сѡвершѣнно adv. úplně; zcela.

сѡвершеннолѣт-іе н. zletilost, plnolet-
nost; —ній, ая, ѡе zletilý, plnoletý.

сѡвершен-ный úplný; dokonalý; —ство
н. úplnost; dokonalost; —ствовѣть,
у- zdokonaliti, -ovati; с.ся zd. se.

сѡвершѣтель, я plnitel, vyplňovatel,
vykonavatel; -ница f. -ка; —ный
splňující, vyplňující, vykonávající.

сѡвершѣть в. сѡвершѣть.

сѡвѣный, ая, ѡе adj. soví.

сѡвиноголовка f. můra (noční motýl)
Phalaena noctua.

сѡвка *v.* сѡвѧ.

сѡвѣй, ая, ое *kdo se do všeho plete*
n. míchá, pletichavý.

совладѣлецъ, льца *spoluvlastník.*

совлекать, совлечь, совлещи *svléci,*
svlékati.

совмѣстительный *spojitelný, spojený.*

совмѣстить, совмѣщать (*с. въ себѣ учё-*
ность съ благочестіемъ) *spojiti, spojovati* (*něco s něčím*); *с.ся spojovati se.*

совмѣст-никъ, а *spoluuchazeč, sok,*
Concurrent; —ница *f. spoluuchaze-*
čka, sokyně; —ничать о чемъ *spolu*
о něco *se ucházeti, konkurrovati*;
—ничество *n. spoluucházení*; —ность
spojitelnost; —ный *spojitelný, spojný.*

сово-купить, —куплять *spojiti, slou-*
čiti; *с.ся s. se*; —купленіе *n. spo-*
jení, sloučení; —купно *adv. spojeně,*
sloučeně, spolu; —купность *spojení,*
sloučení; —купный *spojený, slou-*
čený.

совѡкъ, вкѧ, *dem. совѡчекъ, чка lo-*
patka; 2. дать кому *с. dáti něкому*
ránu, štulec, štílec.

совос-питаніе *spoluvychování*; —пи-
танникъ, а *spoluchovanec*; —питан-
ница *f. spoluchovanka*; —питать,
—питывать *spoluvychovati.*

совоцарить, совоцарять *někoho záro-*
veň cářem udělati; *с.ся zároveň cá-*
řem se udělati.

совпадать, совпастъ *zároveň připad-*
nouti na týž den; 2. (*geom.*) *sbíhati*
se; krýti se.

совраж-дѣбникъ, а *spolunenávistník*;
—бница *f.*; —довать противъ *kogó ně-*
koho spolunenáviděti.

совратитель, я *svůdce*; —ница *f. svůd-*
nice; —ный *svůdný*; совратить, со-
вращать (*kogó съ путі*) *zvrátiti ně-*
koho s cesty, svěsti; *с.ся zvrátiti se*
s cesty, svesti se.

соврѧтъ, а (*crk.*) *povstání, pozdvižení.*
соврѧтъ *selhati.*

современ-никъ, а *současník*; —ница
f. současnice; —ность *současnost*;
—ный *současný.*

совскормлен-никъ, а *spolukojenec*;
soukojenec; —ница *spolukojenka,*
soukojenka.

совсѧмъ *adv. zcela, docela*; *ovšem*;
с. не то něco zcela jiného.

сѡвѣст-ить *kogó někoho napomínati,*
aby se kál, do duše něкому mlu-
viti; —ливо *adv. svědomitě*; —ливый
svědomitý; —но *adv. svědomitě*; 2.
мнѣ с. mně je hanba, stydím se;
какъ тебѣ не с.! *že se nestydiš!*
—ность *svědomitost*; —ный *svědo-*
mitý; сѡвѣсть, и *svědomí*; по сѡвѣ-

сти на *svědomí! na mou čest!*
совѣт-никъ, а *rada m., radní m. (radní*
pán); *rádce*; титулярный *с. titulární*
raďa; надвѡрный *с. dvorní rada,*
dvorský rada; стѧтскій *с. státní ra-*
da; —ница *f. rádkyně*; —нический,
ая, ое, —ничій, ѡя, ѡе *radnímu ná-*
ležitý; —но *adv. mírně; shodně*;
—ный *mírný; shodný*; 2. (*crk.*) *roz-*
umný.

совѣтов-альщикъ, а, —атель, я *rádce,*
poradník; —альщица *f. rádkyně*;
—аніе *n. radění*; —ать (*кому что*)
poraditi; raditi něкому něco; *с. съ*
къмъ, с.ся съ къмъ raditi se s někým.
сѡвѣтъ, а *rada*; дать *с. dáti radu ně-*
кому; 2. *rada (radní sbor)*; госу-
дѧрственный *с. říšská rada*; церкѡв-
ный *с. církevní rada*; 3. *shoda, mír*;
adj. совѣтскій.

совѣщ-аніе *n. radění-se, porada, úra-*
da; медицинское *с. lékařská porada*;
—ательный *poradný*; —аться съ *къмъ*
raditi se s někým.

согбѣніе *n. sehnutí, shrbení.*

согбѣнный, ая, ое *sehnutý, shrbený.*

согласитель, я prostředník, sprostředkovatel; —ница *f.* prostřednice; —ный prostředkující; sprostředkovací.

согласить, соглашать laditi (hudební nástroj); 2. do shody přivést, v souhlas uvést (rozličné smýšlení); с. когó-либо на что přemluvití někoho k něčemu; с.ся на что svoliti *n.* přivoliti k něčemu; с.ся съ кѣмъ-либо въ чѣмъ shodnouti se s někým o něco, sjednati se s někým o něco; согласись, идётъ ли это? přiznej se, jestli to jde (jestli to může být).

согласіе *n.* shoda, souhlas; svornost; 2. svolení, přivolení.

соглас-но *adv.* souhlasně; с. съ закономъ ve shodě s zákonem; жить с. жити svorně, ve svornosti; —ность souhlasnost, shodnost; —ный souhlasný, shodný, shodující-se; охотен; я согласенъ já s tím souhlasím, jsem s tím srozuměn; —ная бѣвка souhláska.

согласовать v souhlas uvést; с.ся съ чѣмъ souhlasiti s něčím, shodovati se. соглаш-ать *v.* согласить; —éние *n.* ladění hudebního nástroje; 2. narovnání, souhlas; shoda, srozumění; полюбовное с. smírné narovnání.

согляд-аніе ohledání, podívání-se na něco; —атый, я *m.* vyzvěдач, špehoun; —ать vyzvídati; 2. ohledati něco.

согнать (сгоню) sehnati *v.* согнать. согнѣть sehnouti *v.* сгибать; согнѣtie *n.* sehnutí.

согражд-аніе, а spoluměšťan; —анка *f.* spoluměšťanka. [hraničný.

согранічный, ая, ое spolumezující, согрубѣть комѣ, согрубѣть hrubství někomu udělati.

согрѣть, согрѣвать ohříti, ohřáti, shříti, shřívati; с.ся ohřáti se, shřívati se;

согрѣваніе *n.* ohřívání, shřívání; согрѣвательный ohřivací, shřivací.

согрѣш-ить, —ать sbřěšiti; prohřešiti se; —éние *n.* shřešení, prohřešení.

сода *f.* soda; содный, содовый sodový. содвигать, содвинуть zdvihnouti, zdvihat *v.* сдвигать.

содерж-аніе *n.* udržování (rodiny, domu), udržování v dobrém stavu; быть у когó на —аніи býti u někoho na stravě; на собственномъ —аніи na vlastní útraty; 2. с. obsah (spisu, knihy); краткое с. krátký obsah; 3. с. poměr, proporce (arithm.); —атель, я držitel něčeho; с. гостиницы držitel hostince; с. типографіи držitel knihtiskárny; —ательница *f.* držitelka; —ать дрѣти něco (v sobě), obsahovati něco; с. въ тайнѣ chovati tajně, дрѣти v tajnosti; с. войско на военной ногѣ дрѣти vojsko v míře válečné.

содовый sodový; -ая вода sodová voda, sodovka.

содомить (-млю, -мишь) sodomský hřích tropiti; содомскій грѣхъ sodomský hřích; содомъ, а sodomský křik, rámus.

содрать (сдеру) sedrati *v.* сдирать.

содрог-аніе *n.* třesení; —аться, —нѣть-ся třásti se; с.ся отъ ужаса strachem se třásti.

содрѣтъ, а, содружѣбникъ, а (crk.) soudruh; druh; содружѣбница *f.* soudruhyně, družka; содрѣжество *n.* soudružství, přátelství; содрѣжный, ая, ое družný, přátelský. [(hřích).

содѣвать, содѣять učiniti, spáchati

содѣйств-енникъ, а, —ователь, я (содѣйствитель) spolupůsobitel, součinitel; —енный spolupůsobící, součinný; —іе, —о *n.* spolupůsobení,

součinnost; —ованіе *n.* spolupůsobení; —овать spolupůsobiti.

содѣланіе *n.* (crk.) udělání, učinění; spáchání; содѣлать, содѣлывать (crk.) udělati, učiniti, spůsobiti; spáchati (zločin, hřích).

содѣтель, я původce; pachatel; 2. stvořitel; —никъ (crk.) spolupůsobil; —ный tvůrčí; —ствовать tvořiti.

соедин-ѣніе *n.* sjednocení; spojení; sloučení; с. брѣвѣнь въ зубъ, зубцами zazubení; —ѣнно *adv.* sjednoceně; sjednocenými *n.* spojenými silami; —итель, я sjednotitel; —ительный spojovací, sjednocovací, jednotící; с. союзъ spojka slučovací; —ить, —ять sjednotiti, spojit, sloučiti; с. брѣвна въ зубъ, зубцами z zubiti trámu.

сожал-ѣніе *n.* útrpnost, litost; žal; безъ -ѣнія bez útrpnosti, bez litosti; къ —ѣнію моему k mému žalu, k mé litosti; къ —ѣнію, это правда bohužel, je to pravda; онъ не достоинъ —ѣнія on nezasluhuje útrpnosti, litosti; —ѣть о комъ, о чемъ litovati koho; útrpnost míti, želeti koho *n.* čeho; я -ѣю о немъ já ho lituju; я -ѣю, что . . . já lituju, že . . .

сожечь, сожигать spáliti (sžící); с.ся sp. se; сожжѣніе *n.* spálení; сожиганіе *n.* spalování.

сожѣтель, я manžel; —ница *f.* manželka; —ство *n.* manželské obcování; —ствовать s někým společně žíti; 2. manželsky s někým obcovati.

сожѣтіе *n.* společný život s někým; супружеское с. (с. съ женою) manželské obcování; незаконное с. съ кѣмъ nedovolené (cizoložné) obcování s někým.

сожрать sežrati *v.* сжирать; сожраніе *n.* sežrání.

созв-аніе *n.* sezvání; созвать sezvati, сзывать.

созвуч-іе *n.* (mus.) souzvučnost; libozvuk; наука о —иіи náuka *n.* učení u souzvučnosti, o harmonii; —ный souzvučný; libozvučný (harmonický).

созвѣздіе *n.* souhvězdí.

созданіе *n.* stvoření; разумное с. rozumné stvoření (člověk).

создатель, я tvůrce; 2. stavitel; —ница *f.* stavitelka.

создать, создавать, созидать stvořiti; 2. vystavěti.

созем-ецъ, мѣна rodák; krajan; —ка *f.* krajanka.

созерц-аніе pozorování čeho, patření na něco; názor; —атель, я pozorovatel; —ательница *f.* pozorovatelka; —ательный pozorující, pozorovací; názorný; -ое учѣніе názorné učení; —ать pozorovati něco, patřiti *n.* hleděti na něco; 2. prohlednouti, proniknouti něco duchem.

созид-аніе *n.* stavění; —атель, я stavitel; —ать stavěti *v.* создать.

сознав-аніе *n.* poznávání, seznávání; —ать, сознать (*praes.* признаю, *fut.* признаю) что poznávati, seznávati; poznati, seznati; с.ся въ чемъ seznati něco, přiznati se k něčemu; созн-аніе *n.* seznání, přiznání; с. силъ poznání sil vlastních.

созн-атель-ность uznavost; —ный uznavý.

созрѣв-аніе *n.* uzrávání; —ать uzrávati; созрѣть uzrati; дать с. dáti uzrati; созрѣлый uzralý, zralý; созрѣніе *n.* uzrání.

созыв-аніе, —ать *v.* сзываніе, сзывать; созывъ, а svolání.

соизвол-ѣніе *n.* schválení; —ительный schvalovací; —ять, соизволить schvalovati, schváliti.

соизгнанникъ, а spoluvyhnanec.

соизмѣримый souměřitelný; -ость -ost.

сѡйка *f.* sojka *Corvus glandarius*.

сѡйма *f.* sojma, barka s palubou na jezeře Ladožském a Onežském.

соименѣтый, соименный *stejnoimený*, soujmený; соименникъ, *stejnoimený*, soujmeník, soujmenovec; соименность *stejnoimenost*, soujmenost.

соймъ, а (star.) *v.* сеймъ.

соиск-аніе *n.* spoluucházení-se o něco, konkurence (soutěž); —атель, я spoluuchazeč, spolužadatel, konkurent; —ательница *f.* -ka; —ательный konkurující; —ательство *n.* чегó spoluucházení-se o něco; —ать чегó spolu o něco se ucházeti, konkurovati o něco. сойти *v.* сходить.

сойтіе *n.* sejítí, schůze; 2. (с. сунпрыжское) snětí, obcování (manželské).

сокальница, сокальца *f.* (star.) kuchyně; сокальчій, аго *m.* (star.) kuchař.

сокелѣйникъ, а (star.) společník v celi klášterské.

соковѡй (-ѣй), ая, ое štavový, štavný; -ѣя kráska barvy rostlinné.

соколѣнокъ, нка sokolíče (mládě sokolí).

соколѣць, льца, соколѡкъ, лка žíla u koní, kterou se pouští.

соколѣкъ, а sokolík. [(rost.).

соколѣнка *f.* sokolinka *Hedypnois*

соколѣнный, ая, ое sokolí (sokolíci, sokolský); -ая охота honba *n.* lov sokolí (se sokolem).

соколѣха *f.* sokolice (samice sokolí).

соколѣчъ, а (star.) mladý sokol *v.* соколѣнокъ,

соколѣще *m.* veliký sokol.

соколѣй, ѡя, ѡе *adj.* sokolí; с. полѣтъ sokolí let *n.* polet; с. полѣтъ, с. перелѣтъ prostřelenec křížový (Presl), prostřelené koření *Gentiana cruciata* (*Ericoila cruciata*); —ѡя соль ка-

menná sůl; у негѡ -ѡи глазá má sokolí (bystré) oči.

соколѣка *f.* sokolka, jestrábnice, harcovnice (dělo) *Falkonett*.

соколѣня *f.* sokolna, ohrada *n.* klet na sokoly.

соколѡкъ, лка *v.* соколѣць.

соколѣ, а sokol *Falco gentilis*.

соколѣ-никъ, а sokolník; —ничій, аго *m.* sokolličí (, ího *m.*); —ный (star.) sokolí; —ная *f.* *v.* соколѣня.

соконѡсный, ая, ое mizonosný, mlékonosný.

сократѣтель, я skracovatel (*Abbreviator*); —но *adv.* skráceně; спѡсобem skráceným; —ный skracovací; с. знакъ skracovka, znak *n.* znamenko skracovací.

сократѣть skrátiti; сокращáть skracovati; с. сочинѣніе skrátiti spis; с.ся skrátiti se.

сокращѣн-іе *n.* skrácení; 2. skrácenina; 3. skrácený spis, výtah ze spisu; —но *adv.* skráceně; —ность skrácenost; —ный skrácený; -ое изложѣніе krátké vyličení, krátký výklad.

сокровѣн-но *adv.* skrytě; tajně; —ность skrytosť; —ный skrytý, tajný.

сокрѡвищ-е *n.* skrýš, schránka tajná; pokladnice; 2. poklad; 3. vzácnost; —ный pokladničný; —ница *f.* komora pokladničná; pokladnice; 2. skladiště.

сокрѡтина *f.* skroucenina, skrutek, uzlík, kaz v niti.

сокруш-ѣть (staroč. skrušiti), rozbiti, rozlámati na kusy; 2. zničiti nepřítel; с. корѡ zarmoutiti koho; с.ся rozbiti se, rozlámati se; stroskotati se (o korábě); с.ся о чѣмъ rmoutiti se; —ѣніе *n.* zničení; rozbiti, rozlámání; (staroč. skrušení); —ѣнный zničený, rozbitý; rozlámaný;

сокрывать, сокрыть *v.* скрывать, скрыть. сокунъ, а, широконось *ploskozobka* (*kachna*).

сокъ, а *šťáva*, *míza* (*v rostlinách atd.*); 2. *škvára* (*v slévárnách*); питательный *s. potravní šťáva*, *šťáva žaludeční*, *šť. mléčná*.

солгать *selhati*; солгатель (*star.*) *lhář*. солдат-икъ, а *vojáček*; —ка *f. vojačka*, *vojenka* (*vojáková žena*); —ский, ая, ое *vojenský*; —ство *n. vojenský stav*; *vojačina Saldateska*; —чина *f. odvod na vojnu*, *rekrutýrka*.

солдаты, а *voják* (*něm. Soldat*); солдатонокъ, нка *vojáče (ete)*, *vojákův syn*; солдати́на *m. veliký voják*.

соле-варение *n. vaření soli*; —варенный, —варный *solivárský*; —ое производство *vaření soli*; —варня *f. solivárna Saline*; —варь, а *solivárník*; —возецъ, зца, —возъ, а, —возчикъ (—вощикъ) (*чума́къ*) *solař*, *solnář* (*rozvažeč soli*); —кислый, —нокислый *slaněkyselý*; —ломецъ, мца, —ломщикъ, а *lamač soli*, *solař*; —ломный *solelomný*.

соление *n. solení*.

солён-ость *solenost*, *slanost*; —ый *solený*, *slaný*.

соле-промышленникъ, а *solnář*, *prodavač soli*; —родъ, а *solík Haloid*; —родящий, ая, ее *solinosný*.

соленизмъ, а *chybnomluv Soloecismus*.

солило *n. solnice*, *bečka na sůl*.

солильщикъ, а *nasolovač*, *solič*.

солистка *f. solistka* (*tanečnice*).

солисть, а *solista* (*tanečník*).

солитёръ, а *sirotek*, *samotníček* (*drahokam*) *Solitaire*; 2. *s.*, глиста те-сёмочная *tasemnice Taenia*.

солить (—лю, —лишь) *soliti*; о-, по-*osoliti*, *posoliti*; с.ся (—люсь, —лишь-ся) *soliti se*; саливать *solívatí*.

солка *f. solení*, *nasolování*.

солкий, ая, ое *velmi slaný*; —ость *slanost*.

солнеч-никъ, а (*star.*), зонтикъ *slunečník*; 2. *s.*, подсолнечникъ *slunečnice Helianthus* (*rstl.*); —ный *slunečný*, —ční; *s.* камень, жиразоль, *sl. kámen*; —ные часы *slunečné hodiny*.

солно-воротъ, а (*prost.*) *slunivrat*, *obratník slunce*; —пёкъ, а (*prost.*) *výsluní* (*místo, kam slunce svítí*).

солность *slanost v. солёность*.

солнце *n. slunce*; *s.* свѣтитъ *slunce svítí*; восходъ солнца *východ slunce*; держать на солнцѣ на *slunci míti* (*sluniti*).

солнцеворотъ, солнцева невьста, солнцевъ оборотъ *otočník Heliotropium*.

солнцелодникъ, а *sluniplod Helio-carpus*.

солнцестоя-ние *n. stání slunce*, *slunivrat Solstitium*; —тельный *slunivratný*.

солнце-цвѣтъ, а *slunečný květ*, *slunikvítek*, *devaterník Helianthemum*.

солный, ая, ое *slaný*; *solný*; 2. *fig. peprný*, *mastný* (*nepříjemný*).

солнышко *n. (dem.) slunečko*; 2. *s.*, коровка божія *slunečko*, *boží kravka Coccinella*.

соло *n. indecl. solo*.

соло-варение, —варный *v. солев...*

соловѣй, вья *m. slavík Luscinia* (*Motacilla Luscinia*); *s.* восточный, *s.* ночной *slavík uherský Luscinia Philomela*; пѣние соловья *tlukot n. tlučení slavíka*; —ко *m. (dem.) slavíček*.

солówka *f. samice slavíkova*, *samice slavičí*.

солувуш-екъ, шка, —ко *m. slavíček*.

соловѣй, ая, ое (конь, лошадь) *světložluté srsti s bílým ocasem a bí-*

lou hřivou (kůň); соловѣть, по- do-
stati barvu žlutobílou.

соловьинный, ая, ое slavičí.

солодиль-никъ, а, —ный чанъ vystírací
káď (v pivováře).

солодить (-ожу, -одишь) sladiti.

солódка *f.*, солódковый кóрень, лакрич-
никъ lekořice, sladké dřevo *Gly-*
cirrhiža; 2. с. osladič папорóтникъ
солódковый.

солódковатый přisládlý.

солódовенный заводъ, солódовня *f.*
sladovna.

солódов-никъ, —щикъ, а sladovník;
—ня *f.* sladovna.

солодомóльная мельница sladomelna.
сóлодь, а slad.

солодѣть, раз- zasládnouti; солодѣлый
zasládlý.

соложéние *n.* sladování; 2. slazení.

солóма *f.* sláma.

соломáта *f. v.* саламáта.

солóмен-никъ, а slamník; —ный sla-
měný; с. цвѣтъ slaměná barva; *v.*
сухоцвѣтъ; —ная шляпка slaměný
klobouk. [bélko.

солóмин-а *f.* steblo slámy; —ка ste-
солóмистый slamnatý.

солóмка *f.* slamka; с. лѣсная svízel
Galium v. подмарéнникъ.

соломо-глíняный z hlíny a slámy sle-
pený (dům); —рѣзка *f.*, —рѣзный
станóкъ, —рѣзь, а řezací stolice
(na řezanku).

соломóнова печать *v.* саломóн . . .

солóмчатый slámě podobný; —ья
растéния rostliny stebelnaté, steblo-
viny. [ření soli).

соломѣръ, а soliměr (přístroj k mě-
солонéнькій, ая, ое slaňoučký.

солонín-а *f.* slanina; —ный slanincový.

солонíца *f.*, солонíчка solnice, bečka
na sůl.

солóнка *f.*, *dem.* солóночка slánka.

сóлоно *adv.* slaně; přesoleně; посо-
лѣть с. přesoliti.

солоновáтый trochu slaný.

сóлоный, ая, ое slaný.

солончáкъ, á solniště, pozemek se
solným zřídlem; *adj.* солончáковый.

солончáтый pokrytý slaništěm, slati-
natý.

солонѣть (-ѣю, -ѣешь), по- slaněti.
соль, и *f.* sůl (*gen.* soli); поварénная

с. sůl kuchyňská; кáменная с. sůl
kamenná.

сольбá *f.* (star.) poselství *v.* посóль-
ство; сóльное, аго *n.* (star.) plat na
poselství, plat vyslanci.

сóльникъ, а, солянíкъ slanorožec (Presl)
Salicornia (rstl.).

солянка *f.* solenka (pokrm z ryby
masa i octa atd.); 2. slanice (Presl)
Salsola (rstl.).

солянокíслый slaněkyselý.

солянýй, ая, ое, slaný; —о́е о́зеро
slané jezero; —áя варníца *v.* соло-
вárня; —áя травá *v.* соля́нка.

сомкнýтие *n.* zamknutí, zamhouření
о́čí; сомкнýть *v.* смыкáть.

сомнамбул-íзмъ, а náměsíčnictví *Som-*
nambulismus; —íстка *f.* náměsíč-
nice; —íсть, а náměsíčník.

сомнítель-ность, и pochybnost; 2. ne-
důvěřivost; —ный pochybný; 2. nedů-
věřivý, pochybovačný; —ство *n. v.*
сомнѣ́ние.

сомножítель, я, коэфíциэнтъ (math.
součinitel. [něčem

сомнѣ́ваться въ чѣмъ pochybovati
сомнѣ́ние *n.* pochybnost; безъ —и
bezpochyby; beze vši pochybnosti
zajisté.

сомóв-ина *f.* sumovina, maso sumí
—íй, ѡя, ѡе *adj.* sumí.

сомрáкъ, а (star.) soumrak *v.* сýмерки
сомýченникъ, а spolumučeník.

сомъ, а sum, sumec *Silurus* (ryba)

сонаслѣд-никъ, а spoludědic; *pl.* —ники spoludědici; —ница *f.* spoludědička; —овать, —ить (*crk.*) въ чѣмъ spolu děditi s někým.

соната *f.* sonáta.

сонѣтка *f.* šňůrka ke zvonku, zvonítko.

сонѣтъ, а знѣлка, sonet; *adj.* сонѣтнѣй.

сони́ка *f.* sonika (ve hře faraona, karta, která právě vhod přichází).

сонлив-ецъ, вца ospalec; —ость ospalost; —ый ospalý.

сонмище *n.* (*crk.*), сонмица *f.* sněmiště, shromáždění.

сонмъ, а (*star.*) sněm, shromáždění.

сонникъ, а снарь (*kniha*).

сонно-брѣдка *f.* náměsíčnice; —брѣдъ, а náměsíčník.

сонный, ая, ое spící, snící; 2. leklý, zelklý (o rybách); —ое видѣние sen, видění ve snách; —ая артерія, —ая бѣющая жила krkavice.

сонъ, *gen.* сна sen (*gen.* snu); спánek; видѣть во снѣ viděti ve snu, ve snách; спать вѣчнымъ, непробуднымъ сномъ spáti sen věčný, spáti věčným spánkem; сонъ-трава кониклес, сватѣ коření *Pulsatilla*.

соня *m. et f.* ospalec; ospalkyně; 2. *plch Myoxus glis.* [*n.*]

сообитать spolužiti *n.* bydleti; —аніе сообра-жать, —зѣть uvážiti (okolnosti); porovnatí něco; představití si něco; с.ся съ чѣмъ řídití se něčím, spravovati se něčím, spr. se dle něčeho (dle někoho); —женіе *n.* uvážení; porovnání; kombinace; přehled, rozhled; взять въ с. vzíti v uvážení; —зѣтельность chápavost, spůsobilost k uvážování; —зѣтельный chápavý, spůsobilý k uvážování.

сообраз-но *adv.* přiměřeně; ve shodě; с. съ обстоятельствомъ dle okolností, ve shodě s okolnostmi; с. съ закономъ dle zákona; с. съ цѣлю

účelu přiměřeně; —ность přiměřenost, shodnost; —ный přiměřený, shodný.

сообразовать *v.* соображать.

сообщ-а *adv.* zároveň s jinými; společně; —аемость sdílnost; —ать, —ить sděliti, sděleti někomu něco, oznámiti, vědomostí n. zprávu dáti; 2. spojití; с.ся sděliti; запáза скѣро —ается мор (náказа) rychle se rozširuje; 2. spojití se; —еніе *n.* sdělení, oznámení; 2. spojení; имѣть с. съ кѣмъ-либо býti s někým ve spojení, obcovati s někým; —итель, я sdělovatel; —ница *f.* —ка; —ительный sdílný; —ость —ost.

сообщество *n.* společnost, tovarišství; принять когѣ-либо въ с. přijmouti někoho do společnosti.

сообщ-никъ, а účastník; —ница *f.* účastnice; —ничество *n.* účastnictví. сообычнѣй (*star.*) obyčejný.

сооруд-итель, я vystavitel; —ительница *f.* vystavitelka; —ить, сооруд-жать vystavěti, něco zříditi.

соотвѣтств-енно *adv.* чѣмъ ve shodě s něčím, něčemu přiměřeně; v souhlasu s něčím; —енность shodnost, souhlasnost, přiměřenost; —енный shodný, souhlasný, přiměřený; —іе *n.* shoda, souhlas; —овать souhlasiti, shodovati se s něčím; býti přiměřený; не с. nesouhlasiti; —ующія высоты (math.) výšky shodné.

соотѣчествен-никъ, а rodák, krajan; —ница krajanка, rodačka; —ими krajanský, rodný, spolurodný.

соотно-сѣтельность, и *f.*, —шѣніе *n.* souvztažnost *Correlation*; —сѣтельный souvztažný.

соотчичъ, а rodák, krajan; *adj.* соотчичій, бя, бе.

сопѣлка, сопѣль, и піšťала pastýrská,

(поэт. *sopelína*), šalmaje; 2. kost lýtková *Fibula*; *adj.* сопѣльный.
 сопѣр-никъ, а soupeř; —ница *f.* soupeřka; —ничать, —ничестовать býti soupeřem; —ничество *n.* soupeřství.
 сопѣць, пцá kdo píská na šalmaje; 2. (star.) veslo, oрачина.
 сопѣршествовать spolu s někým hodo-ovati; —ание *n.*
 сѡпка *f.* sopka *Vulkan*; 2. osamělý kuželovitý vrch, homole (v Sibíři); 3. malý vrch (v Archangelsku).
 соплемѣн-никъ, а soukmenovec; spo-
 lurodák; —ница *f.* soukmenovkyně; —нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе soukmenovský; —ность soukmenov-
 ství; —ный soukmený.
 соплескать tleskati (spolu s jinými) ku pochvale.
 сопле-сти, —тать *v.* сплетать; —та-
 тель pletichal, pletichář; *c.* лжей kdo vymýšlí lži.
 сѡпли, ѣй *pl. f.* sopel, ozhr, smrky *pl.*
 соплѣв-ецъ, вца usmrkanec, soplivec; —ить, за- posmrkati, zasmrkati; —ница *f.*, соплѣха, соплѣшка usmr-
 kaná; —ость usmrkanost; —ый usmrkaný.
 сѡпло *n.* trouba, hrdlo, (u měchu kovářského).
 соплъ, я (crk.) *v.* сопѣль.
 сонлѣ *f. v.* сѡпли.
 соплѣкъ, а *v.* соплѣвецъ.
 соплѣть chrápnouti *v.* сопѣть.
 соподчин-ѣние *n.* přiřadení; souřad-
 nost; —ить, —ять přiřaditi, souřaditi.
 сопорѣка *m. et f.* spolurukojmí; 2. *f.* spolurukojemství.
 сѡпочка *f. v.* сѡпка.
 соправитель, я spoluvladař; —ство
n. spoluvladařství; соправлѣние *n.*
 spoluvláda.
 сопредѣль-ность, и *f.*, сопредѣлие *n.*

sousedění; —ный sousední, spolu-
 hraničný.
 соприкосновѣн ie *n.* společné dotknutí,
 stykání-se; —ность styčnost; 2.
 účastenství; —ный styčný; 2. *c.* чему
 účastný něčeho; соприкоснуться, со-
 прикасаться společně se dotýkati.
 соприсяжникъ, а spolupřísežník.
 сопричаст-ien. spoluúčastenství; —никъ
 а spoluúčastník; —ность, и spolu-
 účastenství; —ный чему spoluúča-
 sten něčeho; сопричаститься чегѡ
 (crk.) něčeho se spoluúčastniti.
 сопри-чѣсть, —читать, —чѣслить, —чи-
 слять spolu připočísti, připočítati
 k něčemu; *c.* къ святýmъ připočísti
 k svatým, vpočísti mezi svaté; —чи-
 слѣние, —чтѣние *n.* spolupřipočtení.
 сопровѡ-дѣть, —ждать provoditi, vy-
 provoditi, provázeti, vypr.; 2. násle-
 dovati; 3. (o rudách) spolu se na-
 cházeti; —ждѣние provázení, vypr.;
 —ждатель, я průvodce; —ждатель-
 ница *f.* průvodkyně.
 сопро-тивѣтельный odporový, odporu-
 jící, protivný; —тѣвиться, —ти-
 влѣться protiviti se, odporovati;
 —тивлѣние *n.* protivení-se; odpor;
 въ слѣчаъ -ia v případě, že by
 někdo odporoval, kdyby se kdo
 protivil; —тѣвникъ, а protivník, od-
 půrce; —тѣвница *f.* protivnice, od-
 půrkyně; 2. (crk.) nevěsta ženichovi
 příhodná.
 сопрѡтивъ *v.* насупрѡтивъ.
 сопрѣгъ, а *m.*, сопрѣга *f.*, сопрѣже-
 ство *n. v.* сунрѣгъ atd.
 сопрѣть, сопрѣвѣать zapařiti se, spa-
 řiti se (pařením se zkaziti); сопрѣ-
 вѣние, сопрѣние *n.* zapaření, spaření-
 se; сопрѣлый, ая, ое spařený, za-
 pařený.
 сопряг-ѣние *n.* spojování; —ѣтельный
 spojovací; —ѣть, сопрѣчь spojití;

manželsky spojití; с.ся spojití se (manželsky); сопряжѣніе *n.* spojení.
 сопѹнъ, а chrapoun; сопѹнья *f.* chrapounka.
 сопѹт-никъ, а spolucestovník; —ница *f.* spolucestovnice; —ствовать кому въ нѣкѹмъ spolu cestovati
 сопхнѹть spíchnouti.
 сопчá *v.* сообщá.
 сопъ, а (star.) násep, násyp, val.
 сопѣлка, сопѣль *f.* *v.* сопѣлка.
 сопѣніе *n.* chrápání, chrapot; сопѣть (-плю, -пѣшь) chrápati; supĕti; 2. (crk.) pískati (na píšťalku).
 сорá *f.*, (с., овъ *pl. m.*) škraloupy hutnické (na zdi), saziny v tavírnĕ.
 сорáдоваться чѣмѹ spolu s нѣкѹмъ se radovati; сорáдованіе *n.*
 соразмѣр-ить *v.* соразмѣрять; --но (*adv.*) чѣмѹ ve shodĕ s нѣчѣмъ, přimĕřenĕ; —ность přimĕřenost; 2. souměrnost; —ный přimĕřený; 2. souměrný; соразмѣрять *v.* rozměr *n.* souměr přivĕsti; с. расхóды съ дохóдами výdaje s příjmy v souhlas přivĕsti.
 сорáт-никъ, а spolubojovník; —овать spolu bojovati.
 сорванѣць, нцá (сорвѣ-головá *m.*) rozpusta, trhan; šibeníčník; *adi.* сорванѣцкій.
 сорвáть strhnouti, servati *v.* срывáть.
 сордѣть uzráti (o vředu); сордѣніе *n.* uzrání; сордѣлый uzrálý (vřed).
 соревнов-áть (комѹ, въ чѣмъ) snažiti se *n.* horliti po нѣкомъ (v práci); —áніе *n.* horlivá snaha, horlivost; —áтель horlivec; —áтельница *f.* horlivkyně.
 сорѣніе *n.* házení smetí.
 сорѣнка, сорѣночка *f.* smetička, prášek.
 сорѣть (-рѣю, -рѣшь) smeti házeti, prášiti (v pokoji); 2. promarniti (peníze).

сóрма *f.* mělčina v řece (na Urale); *adj.* сорóмный.
 сóрный дворъ smetiště; соровѣя птицы hrabaví ptáci (kury).
 сорогá *v.* барвенá.
 сорóдичъ, а rodič, rodák, krajan.
 сорóка *f.* straka *Pica*; морскáя с. ústříčník *Haematopus ostralegus* (pták bahňák) *v.* кривóкъ; 2. с. lnĕná okrasa na hlavu vesničanek na Urale.
 сорока-днѣвный čtyřicetidenní; —лѣtie *n.* čtyřicetiletí; —лѣтний, яя, ее čtyřicetiletý. [dlitby.
 сороковѣны, ѣ *pl.* čtyřicetidenní мо-сороковóй, áя, óе čtyřicátý.
 сороковóжка *f.* mnohonoh (stonožka) *Julus scolopendra*.
 сорокопѹтка *f.*, сорокопѹтъ, а strakapoud, strakapoun, tuhýk, masák *Lanius*.
 сороко-ýstie, —ýстье *n.*, —ýсть, а, —ýстная обѣдня čtyřicetidenní мо- dlitby (za zemřelé).
 сóрокъ, а *num.* čtyřicet; с. сороковѣ tisíc šest set; два сорокá osmdesát.
 сорóм-ить *v.* срамѣть; —скій *v.* сра-мный; —щина *f.* oplzlé řeči.
 сорочѣны, ѣ *pl. f.* čtyřicetidenní služby boží (mše) za zemřelé.
 сорочѣй, ѣя, ѣе stračí.
 сорóчка *f.* košilka; 2. овčí blána (na plodu) *Amnion*; онъ въ сорóчкѣ родѣлса он se narodil v košilce t. je šťasten (nedĕlátko, košilátko); 3. с. вѣтрник, вѣтрnice, вѣтрná korouhvička.
 сортиров-áльный rozvrhovací; —áлья *f.* síň rozvrhovací, rozdělovací, sortirovna; —áніе *n.* rozvrhování, rozdělování, sortirování; —áть rozvrhovati, rozdělovati, sortirovati.
 сортировка *f.* rozvrhování, sortirování.

сортировщикъ, а rozvrhovač, rozdělovač, sortirovač.
 сортовой (-ый), ая, ое sortový, druhový; zásobný; —ие товары zboží na skladě; —ое железо železo prutové.
 сортросъ, а lano u žlabů lodních.
 сорту́тить, сорту́чивать portutiti; 2. amalgamovati, ve rtuti rozpustiti; сорту́чение, сорту́чивание *n.*, сорту́чка *f.*, сорту́токъ, тка portutění; amalgamování.
 сортъ, а sorta, druh.
 сорубе́жный sousední, hraničný.
 соръ, а, сорё *n.* (star.) smeti *pl.*, rum.
 соса́ние *n.* ssání; соса́ть (сосу́, сосе́шь) ssáti, (sesati, sosati, cecati, cucati).
 сосва́тать, сосва́тывать (кому́ невёсту) namluviti *n.* smluviti komu nevěstu.
 сосви́датель, я spolusvědek; —ница *f.* spolusvědkyně.
 сосе́льникъ, а (star.) soused.
 сосе́нка *f.* sosnička; malá sosna; 2. е., снържа chřest.
 сосе́цъ, снѣ́ sossec *v.* сосо́къ.
 соси́ска *f.*, *dem.* соси́сочка klobáska *Sausisse*; копчёная *s.* chrupačka.
 со́ска *f.*, *dem.* со́сочка cucáček, cumlíček (pro děti).
 соскоблѣ́ть, соска́бливать seškrábat; с.ся *s.* se.
 соскова́тый bradavičkovitý; соско́вый bradavičkový. [znouti.
 соскользну́ть, соска́льзывать sklousockochít, соскокнѹть, соска́кивать seskočiti, seskakovati.
 соскреб-а́ние *n.* seškrabání; —а́ть, соскре́сть seškrábat.
 соску́читься, соску́чиваться dlouhou chvílí se trápit, nuditi se.
 сослагате́льное наклонѣ́ние (gram.) způsob spojovací *Conjunctiv*.
 сосла́ние *n.* vypovězení (do vyhnanství).

сосла́ть (сошлю́), сосла́ть seslati; 2. vypověděti (ze země, do vyhnanství); с.ся на что odvolávati se na něco.
 сосло́бие *n.* stav; крестья́нское *s.* stav selský; сре́днее *s.* stav střední, prostřední; *s.* купе́чества stav купе́cký; *s.* дворя́нства stav šlechtický; *s.* учёныхъ stav учёныхъ.
 сосло́вный dle stavu; 2. stejnojmenný, stejnoznačný.
 сосло́въ, а souslov, souslovce, sousloví *Synonymum* jmeno stejnoznačné.
 сослуж-и́вецъ, вца, —а́щий, аго *m.*, —и́тель, я (—ёбникъ) soudruh ve službě, (kamarád, kollega); —и́ть кому́-ли́бо слѹ́жбу prokázati někomu službu.
 со́сна, ы, сосна́, ы *f.* borovice, sosna, chvoj *Pinus sylvestris*.
 сосна́на *f.* kláda sosnová. [stes).
 сосно́вка *f.* dlask (*Loxia Coccothraux*).
 сосно́вый, ая, ое sosnový, borový.
 сосну́ть zdřímnouti.
 сосна́къ, а́, сосно́вый лѣсъ les sosnový *n.* borový, sosňák, sosnina, borovina.
 сосо́къ, скá, *dem.* сосо́чекъ, чка cecек, bradavička prsní.
 сосредото́ч-ение *n.* soustředění, sestředění *Concentration*; *Centralisation*; —и́ть, —и́вать soustřediti, sestřediti; centralisovati; с.ся *s.* se.
 состави́тель, я sestavitel, sestavovatel (spisu).
 соста́вить, составля́ть sestaviti, sestavovati, složit, zařídit, působiti něco; *s.* загово́ръ spiknutí sosnovati; *s.* о́пись (наслѣ́дству, това́рамъ) zapsati něco inventárně, inventovati; с.ся *s.* se; 2. соста́вить, составля́вать sundati, dolů postaviti; составле́ние *n.* sestavení.
 составно́й, ая, ое skladací, sestavovací; 2. smíšený; 3. nepravý, podvržený.

составный člankový; -ья части části doplňovací.

составъ, а stav, seznam; 2. stavba, sestavení něčeho, složení něčeho *Structure*; 3. kloub, článek těla *v. cуcтавъ*. [ti.]

состарѣться, состарѣваться sestárnouti; состегнуть, состегать, состегивать se-stehnouti, sešiti; 2. zapnouti.

состояние *n.* stav; гражданское с. stav měšťanský (občanský); 2. stav (věci); бѣдное с. bídný stav; благополучное с. blahobyt; находиться въ хорошемъ состояніи býti *n.* nacházeti se v dobrém stavu; быть въ —иi býti v stavu, býti s to; быть не въ —иi nebyti v stavu, nebyti s to; я не былъ въ —иi já nebyl s to; 3. с. majetnost; jmění; онъ человекъ съ —іемъ on je člověk majetný, zámožný; состояннице *n.* jměníčko.

состоятель-ность spůsobilost ku placení; —ный spůsobilý ku placení.

состоять (состою, состоишь) изъ чегó sestávati z něčeho, skládati se z něčeho; с. въ чемъ sestávati v něčem; с. на службѣ býti (státi) ve službě; с. подъ чьимъ-либо вѣдѣніемъ, надзоромъ, присмотромъ býti pod něčí dohlídkou; с.ся vyplniti se, splniti se.

сострад-алець, льца spolutrpiteľ, spolumučeník; —алица *f.* spolutrpiteľka, spolumučenice; —аніе *n.* (с. къ несчастному) útrpnost s někým (ú. s nešťastným); —атель, я *m.*, —ательница *f.* kdo má s někým útrpnost; —ательность útrpnost; —ательный útrpný; —ать (-аю, -аешь i состражду, -дешь) съ кѣмъ spolu s někým trpěti; 2. с. къ кому́ útrpnost míti s někým.

соcтpáctie *n.* soustrast (s někým, k někomu).

соcтpигáтъ, соcтpичь ustříhati, ustříhnouti.

соcтpогáтъ, соcтpогивать uhoblovati. соcтpоить, соcтpоивать vystavěti; соcтpоеніе *n.* vystavění.

соcтpужить, соcтpуживать *v.* соcтpогáтъ; соcтpуженіе *n.*, соcтpужка *f.* uhoblování.

соcтpяп-ать, —ивать přistrojiti, připraviti (jídla atd.); с.ся př. se; соcтpяпаніе *n.* přistrojení, příprava (jidel).

соcтяз-аніе *n.* hádání, hádka (roz-hádka), disput; публичное с. veřejná disputace; —атель, я disputant; —ательный sporný; —аться (-зуюсь, -зуюсь) о чемъ hádku s někým míti, disputovati.

соcуд-ецъ, дца, —икъ, а nádobka; —истый cevnatý, žilnatý; -ое сплетеніе pletivo, tkanivo (anat.); —ище *n.* veliká nádoba; —ный nádobový. соcудо-сло́вие *n.* cevosloví *Angiologie*; —сѣченіе *n.* proříznutí cev *Angiotomie*; —хранільница (crk.) komnata na církevní nádoby.

соcудъ, а nádoba; 2. kalich ku přijímání; церковные соcуды církevní nádoby; 3. соcуды (anat.) cev.

соcу́лька, соcу́лечка *f.* ледяная gam-pouch, (ropouch); střechýl; каменная с. krapník; слабительная с. čipek (med.); с. медовая plást medu; 2. с. (rostl.) *v.* дрémликъ.

соcу́нъ, а, *dem.* соcуно́къ, нка, соcу́нчикъ, а cucák, dítě kojené, kojenče; cucavé mládě; соcу́ня *f.*

соcце-вѣдный, —образный podobný cecíku neb bradavičce; —питаніе *n.* kojení; —питающий, ая, ее kojný (kojivý); -ія животныя ssavci.

соcчит-аніе *n.* sčítání; —ать, соcчитывать sčítati, spočítavati; с. корó-либо někoho kontrolovati, účty pro-

hlížeti; с.ся съ кѣмъ s někým účtovati, s někým se počítati.

сосѣд-а, —ка *f.* sousedka; —иться съ кѣмъ usaditi se v něčím sousedství; —ний, яя, ее sousední; —скій, ая, ое sousedský; —ственный, ая, ое sousední; —ство *n.* sousedství; —ствовать кому býti něčím sousedem; —ушка *f.* milá sousedka; —ушко *m.* milý soused; сосѣдъ, а soused.

сосѣдатель, я přisedící *m.*; —ница *f.* přisedící *f.*; сосѣдати (star.) přiseděti, býti přisedícím.

сотвор-ѣние *n.* stvoření; с. міра stvoření světa; —ить stvořiti.

сѣтен-ка *f. v.* сѣтня; —никъ, а *m.*, низмянка *f.* drobýšek (rosl.) *Centunculus*; —ный, ая, ое ze sta složený; setninový; с. голова *v.* сѣтникъ.

сотканіе *n.* setkání; соткать setkati *v.* ткать; сѣтканый, сотканный setkáný.

соткновеніе *n.* dotknutí.

сотловка *f.*, дубрѣвникъ-каділо bo-rynka, zběhovec yva *Teucrium chamaepitys* (*Ajuga chamaepitys*).

сѣтникъ, а setník, velitel setniny; *adj.* сѣтничій, ъя, ъе; сѣтня *f.* setnina (vojáků); 2. sto (kusů); с. яиць sto vajec; с. яблоковъ sto jablek.

сотоварищество *n.* tovaryšství, -stvo, společenstvo; —вать žíti s někým v tovaryšství; сотоварищъ, а spolutovaryš, společník.

сотѣвый медъ med v plástech, med plástevný.

сотрапѣз-никъ, а společník stolní, spolustolník; —ница *f.* společnice stolní.

сотруд-никъ, а spolupracovník; —ница *f.* spolupracovnice; —ничество *n.* spolupracovnictví; —ничій, ъя, ъе spolupracovnícký.

сотрудженикъ, а spoludělník.

сотрясѣние *n.* otřesení; с. струнъ otr. strun, chvění strun, ševelení *Vibratio*; сотрясті отрясти; с. ся отрясти se.

сѣтскій, аго *m.* dozorce na 100 domův (100 mužův.)

сотъ, *př.* соты, ѡвъ plást, plástev medu; пустые соты voštiny, kruch vosku; *adj.* сотѣвый.

сѣтый, ая, ое stý, á, é.

соумыслить, соумышлять něco zlého vymýšleti, snovati, kouti; соумышленіе *n.* spoluvina; соумышленникъ, а spoluvinník, spoluspiklec; —ница *f.* соуc-никъ, а омáчник, —ічек, nádobka na omáčku; —ный омáчковý; соусъ, а омáчка *Sauce*.

соучаст-вованіе *n.*, —іе *n.* účastenství, spoluúčastenství; —вователь, я, —никъ, а (въ чѣмъ) účastník, spoluúčastník; с. въ винѣ spoluvinník; —вовать въ чѣмъ účasten býti něčeho; —ница *f.* spoluúčastnice; —ный въ чѣмъ spoluúčasten v něčem.

соученикъ, а spolužák; соученица *f.* spolužačka.

софа, ѡ *f.* sofa.

софизмъ и. софисмъ, а sofisma, klamný závěrek.

софистическій, ая, ое sofistický; софистъ, а sofista.

сохá, ѡ *f.* nácolesník, hák (k orbě). сохáтый (-ой), аго *m.* los; 2. dvouletý sob (v Sibíři).

сѣхнуть schnouti.

сохран-ѣние *n.* schránění, uložení, schování; uschování; udržování; с. жизни zachování života.

сохранитель, я schovatel, zachovatel, udržovatel; —ница *f.* -ка; —ный schovavací, schraňovací.

сохранить, сохранять schrániti, schraňovati; 2. zachovávat; с. что въ

тайнѣ chovati n. zachovati něco tajně.

сохран-но *adv.* neporušeně; —ность neporušenost; zachovalost; 2. опатрованіи; —ный zachovalý, neporušený; 2. schovaný, uschovaný; —ья деньги schované peníze; 3. schovavací, ukladací; с. банкъ, -ая касса, -ая касса по вкладамъ ukladací peněžna (banka n. pokladna), spořitelná; —ья деньги uložené peníze; vklad.

соцар-ственникъ, а spoluvladař, spolupanovník; —ственница *f.* spoluvladařka; —ствование *n.* spolupanování, spoluvladařství; —ствовать spolupanovati, spoluvladařiti.

сочевіца *f.* (crk.) *v.* чечевіца.

сочевіцеобразная косточка (anat.) kůstka čočkovitá *Os lenticulare*.

сочевіч-никъ, а čočkokam; šočovník *Lentikulith*; 2. šočovník, (lecha, hrachor) *Orobus*; —ный čočkový.

сочевникъ, сочелникъ, а večer tříkrálový (večer před třemi králi); с. рождѣственскій štědrý večer (před vánoci).

соченіе *n.* vytočení *n.* pouštění šťávy ze stromů; 2. kapání *n.* crčení šťávy ze stromů.

соченое молоко mléko ze lnu *n.* kopří (pro dobytek v úterý velikonoční).

сочень, чня, сочень, чня *m.* placka pečená.

сочестъ *v.* сосчитать.

сочетать, сочетавать spojití, sloučiti; с. бракомъ manželsky spojití; с. ся spojití se; с.ся бракомъ manželsky se spojití, v manželství vstoupiti *n.* vejiti, sňatek manželský uzavřítí; с.ся Христý Krista vyznávatí, Kristu se oddati; сочетаніе *n.*

spojení; с. бракомъ spojení manželské, sňatek manželský; с. мыслей shoda myšlenek, sdruženost myšlenek.

сочиво *n.* šťáva ze semen; 2. pokrm připravený se šťávou; 3. krmě z čočky.

сочин-еніе *n.* udělání (učinění), složení, sestavení něčeho; 2. spis, dílo (práce spisovatelská), sepsání; музыкальное с. skladba hudební; *pl.* -ія spisy, skladby; —еніице *n.* (*dem.*) spisek; —итель sestavovatel, skladatel, spisovatel; с. музыки skladatel hudební; —ительница *f.* spisovatelka, skladatelka; sestavovatelka; —ить, —ять udělati (učiniti), složití něco; sepsati něco; с. стихи složití verše (báseň); с. музыку složití hudbu.

сочисленіе *n.* (crk.), перепись народная popis obyvatelstva (konskripce). сочислить *v.* изчислить.

сочить (-чѹ, -чѣшь), на-, въ- točiti *n.* pouštětí šťávu ze stromu; с.ся течи *n.* kapatí *n.* crčeti ze stromu (šťáva); II. сочить žádati, hledati; lstivě vymáhati.

сочлен-еніе *n.* (star.) spojení, sloučení; —ить, —ять (star.) spojití, sloučiti; с.ся къ кому připojití se k někomu, spojití se s někým.

сочленъ, а spolučlen.

соч-ность šťavnatost; —ный šťavnatý; —ная вода O. hluboká (stálá, trvanlivá) voda.

сочтѣніе *n.* sečtení, spočítání.

сочув-ственно *adv.* soucitně; sympathicky; —ствіе *n.* soucit, sympathie; найтѣ с. въ публикѣ najítí souhlas (ohlas) v obecnstvu; это принято съ полнымъ —ствіемъ to bylo přijato s obecným souhlasem; —ствование *n.* souhlas; —ствовать

комý souhlasiti s někým; публіка не — ствoвала ётому obecenstvo s tím nesouhlasilo.

сошѣствіе *n.* sejítí; с. святаго Дýха seslání Ducha svatého.

сошїло *n.* razsocha (u rybářů na Čudském jezeře).

сошка *f.* soška, razsoška, vidlice (k ručnici).

сошникъ, а rádlo, radlice u pluhu; (lemeš); 2. (anat.) *Vomer*, kost radličná.

сошный nákolesníkový (*v.* сохá).

сошикатъ, сошикну́ть utřítí svíčku; —ánie *n.*

сошипáние *n.* utrhaní; сошипáть trhati, česati; сошипывать trhávatí; сошипну́ть utrhnouti.

союз-никъ, а spojenec; *pl.* —ники spojení (1815; 1854); —ница *f.* spojenkyně; —нический *adj.* spojenecký; —ный spojený; союзъ, а spojení; spojení, spolek, alliance; бра́чный с., супру́жеский с. svazek manželský; свяще́нный с. svatá alliance (1815); трóйной с., трóйствен-ный с. spolek trojčlený; Герма́нский с. spolek Německý; Швейца́рский с. spolek Švýcarský; с. наступітель-ный, оборонітельный spolek výbojný, obranný; 2. с. (grám.) spojka *Con-junctio*.

союшка *f.* sojčička.

со́я *f.* sojka *v.* со́йка; 2. soa *Soy* (омáчка).

со́янка *f.* ženský náprsník.

спадáние *n.* padání (vody; cen; vlasů atd.); opadává́ní (vody), vypadává́ní (vlasů).

спадáть, спастъ padati, spadávati (ceny); vypadávati (vlasý); opadávati (voda); с. съ лица spadávati se ve tváři; с. съ тѣла spadávati na těle;

с. съ гóлоса ztráceti hlas (o zpě-vákovi). [дáние.

спадéние *n.* spadnutí; úbytek *v.* спа-спáдышъ, а zpěvák, který svůj hlas ztratil.

спáзма *f., pl.* спáзмы, сýдорога křeč (řec. *спазма*); спазмодический, ая, ое, сýдорожный křečovitý.

спай, я *v.* спáйка.

спáивать sletovati *v.* спаять; 2. *v.* spojít.

спáй-ка *f.* sletování; 2. sletované místo, letování; с. костей klouby u kostí; —ность štípatelnost, lou-pavost (minerálu); —ный štípatelný, loupavý (miner.).

спаковáть spakovati.

спáкостить zkaziti, zhudlovati; спá-кощение *n.* zkažení, zhudlování.

спал-éние *n.* spálení; —ённый spá-lený; —йтъ (волосы, дровá) spáliti.

спáлен-ка malá ložnice; —ный lo-žničný.

спáлзывать *v.* сползти.

спáлый, ая, ое spadlý (ovoce); chra-plavý (hlas).

спáл-никъ, а (star.) spalník (dvorský úředník, který byl povinen s cá-řem v jeho pokoji přes noc býti); —нишка *f.* špatná ložnice; —ный spací; сп. колпáкъ noční čepice; —ня *f.* ložnice (spalna, spárna).

спáрж-а *f.* chřest *Asparagus* (něm. *Spargel*); —евикъ *f.* chřestovina *Asparagin*; 2. chřestokam *Spargolith*; —евый chřestový; с. кáмень спáржевикъ. [se.

спáрить, спáривать spáriti; сп.ся sp.

спáрхивать *v.* спорхну́ть.

спáрывать *v.* спорóть.

спасáть, спасті spasiti; zachrániti; сп.ся spasiti se; zachrániti se; спасéние *n.* spasení; zachránění.

спасібо! zaplať pán bůh! díky!

спаситель, я Spasitel; 2. ochrance, ochranitel; —ница *f.* ochránkyně; —ный spasitelný; 2. ochraňovací, zachraňovací; -ая бочка (v námořnictví) bečka *n.* soudek ochraňovací. спасский od (z) kostela na jmeno Spasitele (Salvatora) založeného.

спасті spasiti *v.* спасать.

спасть spadnouti *v.* спадать.

спась, а Spasitel *Salvator*.

спать (сплю, спишь) spáti (spím, спиш); крепко сп. pevně *n.* silně *n.* tvrdě spáti; ложиться (лечь) сп. jíti spat; мнѣ спать хочется chce se mi spat; сп.ся spáti se; послѣ труда крепко спится po práci pevně se spí; не спится, няня, здѣсь такъ душно nechce se mi spát, chůvo, zde je tak dušno. спяхать, спяхивать zorati; 2. vypleti, vyplniti (bejlí); спяханіе, спяхиваніе *n.* zorání.

спяхнуть, спяхивать sfouknouti, smesti, setříti (prach).

спашка *f.* zorání.

спаяніе *n.* sletování; спаять sletovati.

спедиторъ, а expeditor, speditér, výpravce.

спекаться, спечься speci se (o krvi: speklá krev).

спектакль, я *m.* špektákl, podívaná спектръ солнечный *Spectrum* barvitý obraz, přízrak.

спекулянтъ, а spekulant (obchodnický).

спекуляторъ, а (crk.) kat, popravčí.

спекуляція *f.* spekulace; дѣлать —и spekulovati.

спелен-аніе *n.* zavnutí dítěte do plínky; —ать do plínky zavnutí (dítě).

спенёкъ, нька jazýček v přezce.

спепел-ить, —ять v popel obrátiti, zpopeliti; —еніе *n.*

сперва *adv.* z počátku (z prvu).

спѣреди, спереди *adv.* z předu.

сперѣть, спирать zmáčknoti, stisknouti.

сперматологія *f.* semenoznalství *Spermatologie*.

спермацѣтъ, а tuk velrybí *Spermaceti*.

спѣртый, ая, ое sevřený, stísněný.

спесівъ-ецъ, вца člověk vypínavý, vysokomyslný, pyšný, hrdopýšek; —иться vypínati se; —ица, —ка *f.* vypínavá, vysokomyslná; —ость vypínavost, vysokomyslnost, hrdopyšnost; —ый vypínavý, vysokomyslný, hrdopyšný; —ѣтъ státi se vypínavým, vysokomyslným, hrdopyšným.

спесца *f.* malá pýcha.

спесь, и *f.* pýcha, vypínavost.

спеськѣ, а *m.* (prost.) *v.* спесівецъ.

специфічский, ая, ое specifický, potažný.

спеціаль-но *adv.* zvláště; —ность speciálnost, zvláštnost; —ный speciální, zvláštní. [(v lékárnictví).

спеціи, ий *pl. f.* příměšky *Species*

спивать *v.* спать.

спиканардъ индѣйскій nard málokvětý *n.* indický *Nardostachys Jatamansi* (*Spica nardi, Nardus indica*).

спилить, спиливать pilou uřezati; 2. upilovati; спилѣніе, спиливаніе *n.*, спилка *f.* upilování.

спина, ѣ *f.* hřbet, záda (lat. *Spina*); у него спина чешется svrbí ho záda; спинка *f.* hřbítek; 2. záda (u šatu); 3. zábradlí (u sesle); спинный hřbetový.

спино-рогъ, а dramejš (Presl), hřbetoroh (ryba) *Balistes*; —шипъ, а hřbetošip *Centronotus*.

спіра *f.* (bibl.) zástup, houf, sbor.

спиральный, ая, ое spirální; -ая пружина spirálka, pružina spirální.

спир-ание *n.* stísnění, svírání; —ать
tísniti, svírati, stlačovati.

спирей, я *Spiraea v.* таволга.

спиртов-ание *n.* napouštění líhem;
—атость líhovitost; —атый líhovitý;
—ать líhem napouštěti.

спиртóвый, спиртóвый líhový.

спиртомѣръ, а líhoměr, алкоголомѣтръ.

спиртъ, а líh (*Spiritus*).

спис-ание *n.* přepsání; —атель, я
přepisovatel; —ать přepsati; спи-
сывать přepisovati; списокъ, ска
přepis; 2. seznam, výkaz; сп. име-
на́мъ, именно́й сп. seznam jmen.

спить upiti, trochu píti; с.ся zpíti
se.

спихну́ть, спихивать odstrčiti.

спи́ца *f.* špice; 2. špice, paprsek v
kole; 3. oštěp (na lední medvědy);
4. drát *n.* jehla na pletení punčoch.

спи́чеч-ка *f. v.* спи́чка; —никъ, а ko-
louch, špičák; 2. škatulka na sirky;
—ный sirkový.

спи́чка *f.* sirka; *pl.* спи́чки sirky; 2.
pl. спи́чки, чекъ první výrostky pa-
rohů u kolouchů, špice; 3. спи́чка
drát na pletení.

спи́чникъ, а sirkář (kdo sirky dělá,
prodává atd.); 2. věšák na šaty,
lestvice.

спи́щикъ (спи́счикъ), а přepisovač.

сплávка *f.* rozpouštění, tavení (kovů);
2. (с. лѣса) splavka, plavení dříví,
pl. pramenů.

сплáвить, сплáвливать, сплавля́ть roz-
pustiti, rozpouštěti, taviti (kovy);
2. plaviti, splaviti dříví, prameny;
сплáвление, сплáвливание *n. v.* сплávка.

сплавно́й, (-ый), ая, ое splavný, pla-
vný; splavený; -ья дровá splavné
дříví, dříví pramenové.

сплáв-окъ, вка kousek slitého kovu,
slitek; —очный *v.* сплавно́й; —щикъ,

а tavič, taviř, rozpouštěč; 2. (с.
дровъ) splavník (dříví, pramenů).

сплавъ, а splavnictví, plavení dříví;
2. *v.* сплáвокъ.

сплáчивать *v.* сплотіть.

сплѣскивать, сплесну́ть spláchnouti;
сп. ся *spl. se*; спл. рука́ми splác-
nouti rukama.

сплѣснить, сплѣсничать splesti *n.* svá-
zati konce dvou lan (na korábě);
сплѣсень, сня *m.*, сплѣсничество *n.*
spletení *n.* svázání dvou lan; сплѣ-
сненный spletený; svázанý.

сплестъ, сплетáть splesti, splétati,
splítati; с. ложъ lež splesti *n.* uple-
sti; 2. krajky dělati; сплетáние *n.*
splétání; 2. дѣлání krajek; спле-
тѣние *n.* spletení; 2. pletivo (anat.);
сплетѣнный spletený.

сплѣт-ни, ей *pl. f.*, —ки, токъ *pl. f.*
klepy (pletky); городскія с. městské
klepy; —никъ, —чикъ, а klepař;
—ница *f.* klepařka; —ничать kle-
pati, klepy dělati.

сплинь, а *Spleen* (med.).

сплѣсень, я, сплѣйникъ, а liška (hou-
ba) *Cantharellus*.

сплотіть stesati, otesati; с. брѣвна
въ замѣкъ zazubiti trámy; сплѣтка
f. otesání; zazubení (u tesařův).

сплѣтчикъ, а harmala mnohodílná,
(Presl) *Peganum harmala* (rosl.);
2. с., сплѣтчикъ kdo spojuje (zase-
kává) *n.* zazubuje trámy.

сплѣха *adv.* nerozmyšleně, neroz-
сплочѣние *n. v.* сплѣтка. [vážlivě.

сплошно́й, ая, ое těsně spojený, mas-
sivní; hustý; с. забѣръ hustý plot;
—ая и. сливна́я оспа neštovice slité
(jedna slitina); —ая недѣля týden
bez postu.

сплошь *adv.* těsně vedle sebe; 2. ve-
směs, bez rozdílu, úhrnkem; сплошь
и рядомъ vesměs a napořád.

сплutowать *staškařiti*.

сплыв-ание *n. přetékání*; —ать, сплывъ *přetékati*.

сплюснуть, сплющить, сплющивать *zploštití, zplošiti*.

сплясать *přetancovati* (танец *пř. kolem*); с.ся, сплясываться *v tanci se cvičiti*.

спобор-ать, —оть *spolubojovati*; —ение *n. spolubojování*.

споборитель, я, —ный *v. споборникъ, споборный*.

спобор-никъ, а *spolubojovník*; —ный, —ственный *spolubojovný*; —ство *n. spolubojovnictví; příspěví*.

спограничный *pohraničný*.

сподвѣль *adv. bez rozdílu, bez výjimky*.

сподвиж-никъ, а *účastník něčeho; společník*; —ница *f. účastnice, společnice*; сподвизаться по чѣмъ *účastniti se*.

сподобить, сподоблять *oceniti*; 2. *odměniti*; с.ся *oceniti se*; сподобление *n. ocenění; 2. odměňování*.

сподруч-но *adv. příručně; po ruce; pohodlně*; —ность *pohodlnost, pohodlí*; —ный *pohodlný, příručný*.

сподъ, а (*crk.*) *houf, hromada, množství (lidu)*.

сподымать, споднять *zdvihnouti*.

спожінки *v. госпожінки*.

спозаранку, спозаранковъ *adv. časně ráno, časně z rána*.

спознать, спознавать *poznati koho*; с.ся *p. se (vzájemně)*.

спой, я, *m.*, —ка *f. sletování (spoj) v. спайка*.

спойть, спайивать *opojiti někoho, opiti někoho*.

спокой-но *adv. pokojně*; —ность *rokojnost*; —ный *rokojný*; —ной нѣчи! *dobrou noc*; —ствие, —ство *n. rokoj; spokojenost*; с. совѣсти *ro-*

kojné svědomí; спокóить *pokojiti v. покóить*.

сполáгоря *adv.*: теперъ ему жить сп. *ted' může žiti bez starostí, bezstarostně (s menšími starostmi)*.

сползать, сползті *sleztí, slézati*; сползание *n. slezení*.

сполна́ *adv. úplně, zúplna; docela (заплатить долгъ сп.)*.

сполоскать, споласкивать, сполоснуть *spláchnouti, opláchnouti*.

сполóхи, овъ *pl. m. severní záře (na Bílém moři)*.

сполóхъ, спóлохъ, а *nepokoj, bouřka; vzbouření*.

сполóш-ить, сполóшить *vzbouřiti*; —ный *bouřlivý, nepokojný*.

спóлстить *splstiti*.

спóлу *adv. (star.) dostatečně*.

спóлье *n. meze polí kde spolu hraníci (souple)*; *adj. спóльный*.

спомогáтель, спомóщникъ, а (*star.*) *pomocník, spomocník v. помóщникъ; спомогáть pomáhati v. помогáть*.

спондѣй, я *spondej (verš) spondaeus*. спóнка *f.*, шпóнка *příčka (mezi prknama)*.

спорадическій, ая, ое *sporadický*.

спóрить (-рю, -ришь) о чѣмъ *spor vesti, přiti se*; сп.ся (*междý собою*) *přiti se, hádati se, hašteřiti se*.

спóрлив-ость *hašteřivost*; —ый *hašteřivý*.

спóр-никъ, —щикъ, а *hašteřil*; —ица *f. -ка*; —ный *adj. sporný*.

спóро *adv. spoře*.

спóрокъ, рка *co je spáráno, odpáráno, sparek*.

спорótie *n. spárání*.

спорóть, спáрывать *spárati, odpárati*.

спорхнуть, спáрхивать *sletěti, slítnouti*.

споруч-аться, —иться *spolu ručiti, býti spolurukojmím*; —ение *n. spo-*

lurkojemství; споручникъ, а spolu-
rukojmí; -ица *f.*

споручный příručný.

споръ, а spor, rozeprě; нѣтъ спору
оъ этомъ toho nelze popírati, nelze
zapřítí, to je jisté; 2. сп. nával vody
(zepření-se vody).

спорый, ая, ое спорý; -ая мукá spo-
rá mouka (t. která mnoho vydá);
спорынья *f.* sporota.

сиорышъ, а, горѣць птїчїй, *Polygo-
num aviculare* štukavec, truskavec,
úpor.

способ-ность spůsobnost, spůsobilost;
—ный (къ чему) spůsobný, spúso-
bilý k něčemu; —ство *n.* (star.)
pomoc; —ствовать чему pomáhati,
přispívati něčemu.

способъ, а spůsob; 2. prostředek;
сп. лѣченїя spůsob léčení.

споспѣшествованіе *n.* přispívání; pod-
porování; —атель, я podporovatel,
přispívatel; -ница *f.* -ka; —ать
чему podporovati něco, přispívati
k něčemu.

споспѣш-никъ, а, —ница *f. v.* споспѣ-
шествователь; —ничество *n. v.* спо-
спѣшествованіе.

споткнуться, спотыкнуться, споты-
каться potknouti se, zakopnouti;
спотыкливый, ая, ое padavý, klesavý
(kdo často zakopne).

спотылый spocený; спотѣть spotiti se.
спохватиться, спохватываться upama-
tovati se náhodou.

справа *adv.* z pravé strany.

справа *f.* stvrzení něčeho podpisem;
2. zapsání soudní.

справедлив-о *adv.* spravedlivě; —ость
spravedlivost; 2. pravost; správnost;
—ый spravedlivý; 2. správný, pravý.

справить, справлять, справливать na-
rovnati, napraviti (něco zkřiveného);
2. slaviti (jmenoviny); vypraviti

(svadbu); 3. soudně stvrditi; sou-
dně přiřknouti; сп.ся о чѣмъ po-
ptávati se, dotazovati se (po něčem,
na něco).

справка *f.* popávka (úřední), dotaz.
справочный, ая, ое: сп. листъ arch
korektury, а. korekturní; с. словарь
slovník konverzační, sl. náučný, sl.
všeobecný (sl. hledací); —ая книга
kniha hledací (adresní); —ая кон-
тора doptavárna, popavárna; —ья
цѣны tržní ceny, průměrné ceny.

справщикъ, а korektor (v tiskárně),
opravovatel.

спрашив-аніе *n.* vuptávání, dotazo-
vání; —ать о чѣмъ vuptávati se,
dotazovati se; съ негó много —аютъ,
съ негó много —ается mnoho na
něm žádají; *v.* спросить.

спирообщ-ать, —ить когó-либо чему
účastenství někomu propůjčiti.

спроводить, спроводивать tajně od-
kliditi; 2. někoho odbyti (hrubě),
někomu dvěře ukázati (sprovoditi
někoho).

спроворить něco rychle provéstí.

спровѣд-ать, —ывать *v.* освѣдомиться.

спросить (спрошý) tázati se, ptáti se;
с.ся взíti dovolení, dovoliti se; уйтí
не спросясь odejítí bez dovolení.

спроста, спростá *adv.* prostě (zpro-
sta), upřímně.

спросъ, а popávka, dotaz.

спрыгнуть seskočiti; спрыгивать se-
skakovati; спрыжка *f.*, спрыгиваніе
n. seskakování.

спрыснуть, спрыскивать postříknouti,
postříkati.

спряг-аніе, спряженіе *n.* (gram.) ča-
sování *Conjugatio*; —ать časovati
(gram.).

спрям-ить, —лѣть vzpřímiti, narovnatí;
—лѣніе *n.* vzpřímení, narovnání.

спряганіе *n.* uschování; uklizení

—ать *schovati*, *usch.*; *ukliditi*; *сп. ся schovati se.*

спуг-а́ние *n.* *splašení*, *vyplašení*; —а́ть, —ну́ть, спугива́ть *splašiti*, *vyplašiti*; *с.ся* *vypl. se*; *спугъ*, а *vyplašení*.

спудъ, а (*crk.*) *stará míra obilná*; 2. *úkryt*; *подъ спудомъ ukrytě, skrytě.* спуск-а́льный *spouštěcí*; -ая *доска (typogr.) člunek, loďka, rovnadlo*; —а́ние *n.* *spuštění, spouštění*; 2. *ubírání (v pletení punčoch)*; 3. *stažení, sejmutí praporce, plachet*; —а́ть, спустить *spustiti*; *выпустити balon (do výše)*; *stáhnouti, sejmuti (prapor, plachty)*; *спáрити (ptáky)*; *не спускать кого-либо съ глазъ nespouštěti někoho s očí*; —ово́й, а́я, о́е *spouštěcí*; -а́я *труба́ žlab kapaličný, odkapnice*; -а́я *доска́ spouštěcí truhlík.*

спускъ, а *spuštění*; *сп. корабля́ на воду spuštění korábu na vodu*; 2. *svah*; 3. *slevací žlábek (v slevárně)*; 4. *splav, vrata ke splavu (na jezu)*; 5. *змѣнный сп. hadí kůže, hadí svlek, výlinky*; 6. *сп. масть vosková neb olověná, přilep voskový Cerat*; 7. *не давать кому́ спýску nedávati komú odpuštění n. milosti (star. neodpouštěti komu), nedati Pardon.*

спустни́къ, а *vystírací káď, (v pivováře)*; 2. (*chir.*) *močevod katéterъ.*

спут-а́ние *n.* *spletení, zmatení*; —а́н-ный *spletený, zmatený*; —а́ть, —ыва́ть *splesti, zmásti*; *с.ся* *splesti se, zmásti se.*

спутешество-е́нникъ, а, —овате́ль, я *spolucestovník*; —е́нница *f.* *spolucestovnice*; —ова́ть *spolu s někým cestovati.*

спут-ни́къ *spolucestovník, společník na cestách*; 2. *с., —ница f. družice Trabant, Satellit (astr.)*; —ни-

ца *f.* *spolucestovnice*; —ни́чество *n.* *spolucestovnictví.*

спущ-а́ть *v.* *спускать*; —е́ние *n.* *спуštění.*

спу́щикъ, а *lodivod, průvodce lodní.* спья́на *adv.* *opile.*

спѣв-а́ка *m.* (*crk.*) *kostelní zpěvák*; —а́ние *n.* *společné zaučování zpěvu*; —а́ться, спѣ́ться *společně se zaučovati zpěvu.*

спѣ́лость *zralost*; спѣ́лый *zralý (ovoce)*; спѣ́ть (*спѣю, спѣешь*), по-зрáти (*ovoce*); 2. (*star.*) *hctoviti.*

спѣ́ть (*спою*) *v.* *пѣть.*

спѣ́хъ, а *спѣх*; *на сп. спѣ́нѣ*; *къ спѣ́ху на спѣх.*

спѣ́шить, спѣ́шивать *opěšiti jezdce.*

спѣ́шить (-шý, -шишь), по-поспѣ́чати.

спѣ́ш-но *adv.* *спѣ́нѣ*; —но́сть *спѣ́шност*; —ный *спѣ́шный, rychlý*; *сп. поѣздъ rychlovlak (na železnici).*

спѣ́яние *n.* *zrání.*

спя́ти *spíti, sepnouti*; *v.* *спина́ть.*

спя́титъ, спя́чивать *sestrěiti, odstrěiti*; *с. съ ýма ztratiti rozum, o rozum přijíti*; *с.ся* *slova daného nedržeti (zpětiti se).*

спя́ч-ий, а́я, е́е *spící*; —ка *f.* *spavá nemoc, spavice, ospalost Lethargie.*

срабóтать *dodělati práci.*

сравне́ние *n.* *srovnání, porovnání, vyrovnání.*

сравни́в-а́ние *n.* *srovnávání, ur., vyr., por.*; —ате́ль *porovnavatel*; —а́ть,

сравни́ть *srovnávati, por., ur., vyr.*; *сравни́ть srovnati, ur., vyr., porovnati.*

сравни́тель-но *adv.* *spůsobem porovnavacím*; —ный *srovnavací; porovnavací*; —ная *степень stupěň porovnavací, srovnavatel Comparativ.*

сража́ть, срази́ть *srazěti, sraziti*; *порази́ти*; *смерть сразила е́го́ smrt ho zachvátila*; *с.ся* *съ кѣмъ utkati se, potkati se s někým v boji, bojovati*

s někým; sraziti se; сражѣніе *n.* bitva, zápas; морское *s.* bitva námořská. срамить, срамять кого zahanbiti někoho.

срамн-икъ, а nestyda *m.*, nestydatec, nestoudník; —ица *f.* nestyda *f.*, nestydatá, nestoudnice.

срам-ность hanebnost, nestydatost, nestoudnost; —ный hanebný, nestydatý, nestoudný; —ная слова nestydatá slova, nestydaté řeči.

срамнослов-ецъ kdo nestydatě mluví; —ить nestydatě mluvit; —ие *n.* nestydaté řeči.

срамота *f.* hanebnost.

срамъ, а hanba, hana; ostuda; надѣлать сраму nadělati ostudy.

сранивать shazovati *v.* сронить.

срастаться, срастися srůstati, srůsti; срастѣніе *n.* srostení.

срачѣца (crk.) košile *v.* сорóчка.

сребрен-икъ, а stříbrňák (peníz); —ый stříbrný *v.* серебряный; сребро stříbro *v.* серебро.

сребро-видность stříbřitost, barva stříbřitá; —видный stříbřitý, stříbru podobný; —дѣль, я, —дѣля, и *m.* (crk.) stříbrník; —любѣць, бца stříbromil, lakomec chtivý stříbra; —любѣвый, —любный chtivý stříbra, lakomý.

средá, ѣ, *f.* středa; въ средѣ ve středu; по средámъ každou středu; 2. *s.* (fys.) tělo, těleso.

средѣ *adv.* uprostřed; *s.* поля uprostřed pole.

среди-градѣ *n.* (star.) středoměstí; —зѣмный, ая, ое střezozemský, střezozemní; —ое море moře střezozemní.

средѣн-а *f.* prostředek, střed; въ самой средѣнѣ zrovna uprostřed, v samém prostředku; —ный, ая, ое

střední, prostřední; —ное госудáрство říše mezizemní; říše Čínská. средневѣковъй (-ой, ая, ое) středověký.

средѣникъ, а, *dem.* средѣничекъ prostřední rám v okně.

средѣній, ая, ее střední, prostřední; —ая цѣна průměrná cena; —ее число průměrné číslo, průměrný počet; *s.* вѣкъ střední věk, středověk; —ія соли (chem.) soli obojetné; *ср.* родъ (gram) střední rod *Neutrum*.

средо-бѣжный, ая, ое středoběžný; —вѣчный (star.) středověký; —градѣ *n.* mezized, zed vnitřní; —градѣ *n.* středohrudí, středoprsí; —днѣвіе *n.* (star.) čas polední; —крѣстье *n.* polovička postu, středopostí; —нощіе *n.* (star.) půlnoc; —пóстный, ая, ое středopostní; —стóлбіе, —стóлпіе *n.* (arch.) dřík nebo stvol sloupu, středosloupí; —стремѣтельный středoběžný; —ствѣніе *n.* středostění; 2. štít, zed proti požáru; 3. *s.* сѣрдца bránice, srdeční přehrada; —тóчіе *n.* střed *Centrum*; —тóчность ústřednost; —тóчный ústřední.

средство *n.* prostředek (lékařský atd.); lék.

средь, средѣ *adv.* *v.* среди.

срезни, ей *pl. f.* (star.) druh střel (šípů).

сриновѣніе *n.* svržení, shození; срѣнуть svrhnouti, shoditi; *s.ся* svrhnouti se.

срисовáть, срисовывáть okresliti, orýsovati; —áніе *n.*

сровнѣть *v.* сравнѣть.

срод-ичъ, а, —никъ, а, —ственникъ, а příbuzný; —ница, —ственница *f.* příbuzná; —ный vrožený, přirožený někomu, vlastní; —ность vroženost;

—ство, сродство *n.* příbuzenství; příbuzenstvo.

сроднить, сроднять *v* příbuzenství uvést; с.ся spříbuzniti se, sešva-křiti se.

сродясь *adv.* (*transgr.*) od narození (co se narodil, a, o); ср. не видаль этого jakživ jsem to neviděl.

срокъ, а lhůta (star. rok); по срѣ-камъ на lhůty, по lhůtách.

срон-ѣние *n.* svržení, shoení; —ить svrhnouti, shoditi.

срѣслѣнь, а srostlý kmen, razsochatý *n.* vidličný kmen.

срѣслый, ая, ое srostlý.

срѣстѣся *v.* срастаться.

срѣстѣть, сращивать srostiti; 2. se-soukati, skroutiti nitě.

срѣстокъ, тка, срѣсть, а srostlina.

срубѣние *n.*, срубѣка *f.* poražení (dříví); срубѣть, срубѣть poraziti, po-rážeti (dříví); 2. přitesati, tesati (trámy). [бoвый.

срубъ, а srub (dřevěný); *adj.* срѣ

срѣч-но *adv.* zručně; příručně, po-hodlně; —ность příručnost, po-hodlnost; —ный příručný, pohodlný.

срыв-ѣние *n.*, срывѣка *f.*, срывъ, а bourání, boření; 2. trhání (ovoce);

—ать, сорвать trhati (ovoce); 2.

срывѣть, срыть bořiti, bourati; взять

срывѣку съ когѣ-либо дати se upla-titi; vziti úplatek.

срѣтие *n.* zboření, zbourání (hradeb).

срѣзѣть, срѣзѣть, срѣзывать uřezati;

с. съ ногъ нѣкого zmásti, splesti, do rozpaků přivesti.

срѣсти, срѣтѣть (crk.) *v.* встрѣтити.

срѣтеніе *n.* (crk.) ústrety, příchod

naproti; С. Господне оčišťování P.

Marie (hromnice); срѣтенскій со-

боръ chrám оčišťování P. Marie.

срѣчка *f.* (star.) souboj.

срядить, сряжать *v.* снарядить.

сряду *adv.* dle řady; řadou; za se-bou, po sobě; шесть лѣтъ сряду šest let za sebou.

сряды, овъ *pl. m.* přípravy k něčemu.

сряща *f.*, срящъ, а *m.* (crk.) nákaza, mor; 2. věštba, předpovídání.

ссѣдина *f. v.* садно.

ссѣдѣть, ссѣживать sesaditi, posaditi dolů; 2. vysaditi, sesaditi (z vozu);

сс.ся sraziti se (o sukňě); ссѣдка *f.* vysazení, sesazení (z vozu); 2.

сраженіе-се (látky, sukna).

ссѣривать povoliti, uvolniti provazy.

ссѣсывать *v.* ссѣсать.

ссѣчивать *v.* ссѣчить.

сслонить, сслѣнивать sešiti (dvě půle).

ссовѣть, ссѣвывать, ссѣнуть sraziti, sešiti; 2. sešpati (do pytle); ссѣ-

нуть когѣ-либо съ мѣста svrhnouti *n.* shoditi někoho z místa (z úřadu).

ссѣп-а *f.* váda, hádka, svár; různice. nevůle; жить въ —ѣ žiti v různici,

в невѣли; —еніе *n.* hádání, sváření;

—ить různice tropiti; с.ся s někým

se sváriti, žiti v různici; —ливостъ

hádavost, hašteřivost; —ливый há-

давý, hašteřivý; —ный, ая, ое; —ья

дѣла věci sporné; —щикъ, а pů-

vodce sváru *n.* různice, hašteřil;

—щица *f.* původkyně sváru *n.* rŭ-

znice.

ссѣсать, ссѣсывать vyssati.

ссѣхнуться seschnouti se.

ссѣчить, ссѣчивать uchvátiti, popa-

dnouti; zachytiti (uprchlíka); 2.

(v mysliv.) vyslíditi, zvětřiti (o psech).

ссѣда *f.* půjčení někomu něčeho, půj-

чка; заимообразная сс. záloha;

ссѣдная казна (касса) záložna, půj-

čovna.

ссудить, ссужать когѣ чѣмъ půjčiti

někomu (peníze), založiti někoho

(penězi); сс.ся zakládati se vzá-

jemně (penězi); ссу́жѣніе *n.* půj-
čení; založení někoho (penězi).

ссудчикъ, а půjčovatel.

ссуну́тіе *n.* sražení; ссуну́ть sraziti,
sestrčiti *v.* ссовать.

ссучи́ть, ссучивать sesoukati, skrou-
titi; с.ся sesoukati se; ссучѣніе,
ссучиваніе *n.*, ссучка *f.* sesoukání.
ссыл-аніе *n.* odeslání; 2. выповѣzení,
выповѣданіи (do vyhnanství); —ать,
сослать odeslati, propustiti (služe-
bníka); 2. выповѣдѣти, выповѣдати
(do vyhnanství); с.ся на что odvo-
лавати se на něco, доволать se
něčeho.

ссылка *f.* odeslání; 2. выповѣzení;
выповѣженství; vyhnanství; сослать
въ ссылку выповѣдѣти někoho.

ссылоч-никъ, а выповѣженец; —ница
f. выповѣженка; —ный выповѣженý
(do vyhnanství); ссильно поселенецъ,
ица kdo byl poslán do osady vy-
повѣженцѣ (v Šibíři).

ссыпаніе, ссыпаніе *n.*, ссыпка *f.* se-
sypání; ссыпать, ссыпать sesypati.
ссых-аніе *n.* sesychání; —аться se-
sychati se.

ссѣд-аніе kysání, ssedání-se (mléka);
—аться ssedati se (o mléku), ky-
sati; 2. sraziti se (o látkách vlně-
ných, o obuvi).

ссѣкать, ссѣчь seseكاتи, usekati; ссѣ-
каніе, ссѣчѣніе *n.* usekání.

ссѣкъ, а tlustý kus masa usekнутého
z ledví hovězího dobytka.

ссѣлый ssedlý (mléko); 2. sražený
(látka, obuv).

ссѣсться *v.* ссѣдаться.

ставать, стать býти (b. pohotově, býti
dostatečným); у него́ никогда не
стаётъ денегъ он nikdy nemá pe-
něz; у меня́ денегъ не стало недо-
стává se mi peněz; онъ сталъ смір-
нымъ stal se mírným.

ста́вень, вня, ставенёкъ, нька́ оке-
nice; 2. stavidlo (u splavu, u hrá-
ze); 3. ст., ста́вецъ, вца dřevěná *n.*
hliněná mísa s pokličkou.

ста́вить (-влю, -вишь) staviti; ст. на
счѣтъ дати на účet, postaviti do účtu;
ст. что́-либо въ счѣтъ povšimnouti
si něčeho; ст. клистёръ дати klystír;
ст. рожки, ба́нки sázeti baňky; ст.
пйавки sázeti pijavky; ст. кұшанье
на столъ nositi jídlo na stůl; ст.
комý-либо что́-то въ вину dávati *n.*
pokládati někomu za vinu; нивочто
ст. что́-либо nepřikládati ceny, ne-
vážiti si něčeho; 2. ст. ставѣти
(knihy do příhrad, stěžně, lešení
atd.); 3. dodávati; 4. ст. во свя-
щенники světiti na kněžství; ст.ся
stavěti se.

ста́вка *f.* ставění; 2. sázka (v kar-
tách); 3. stan (vojenský atd.); 4.
очная́ ст. vůči (v oči) postavení
svědkův.

ста́влен-икъ, а vysvěcenec; *adj.* —и-
ческій; —ый: —ая гра́мота list o
vysvěcení.

ставропѣ́гія *f.*, ставропиги́яльнй мо-
настырь klášter přímo podřízený
svaté synodě.

ста́вы, овъ *pl. m.* stavy; rámy, v kte-
рыхъ pracují pily (na pile mlýnské).

ста́диться (ста́жусь, ста́дишься) ста́-
днѣ se shromažďovati, stádit se.

ста́дія *f.* Stadium (125 kroků).

ста́дникъ, а ста́дник, pastýř stáda.

ста́до *n.* ста́до (dobytka); houf, tah
ptactva, ryb; ст. Христо́во st. Kri-
stovo; *adj.* ста́дный.

ста́ивать, ста́ять roztáti.

ста́йныя птѣицы та́жніи ptáci.

ста́иться, ста́иваться (o ptácích) do
houfů se sletovati.

ста́ища *f.* (*augm.*) veliký houf.

стака́нь, а sklenice (k pití); 2. trouba,

trubka u pumpu; *dem.* стакáнецъ, нца, стакáнчикъ; *augm.* стакáнище *n.* стакнѹться, стáкиваться съ кѣмъ та́йнѣ нѣсо *ujednati s někým.* стал́истый, ая, ое оcelitý. стáлкивать *v.* столкáть. стáло-быть *adv.* následovně, tedy. стáлпливаться *v.* столп́иться. сталь, и *f.* ocel (*Stahl*). стáлька *f.* ocílka (k broušení). стальн́икъ, á jehlice, babí hněv *Ononis.* стальнóй, áя, ое ocelový; -о́е перо́ ocelové pero; -áя руда ocelová ru-da; -áя трава́ *v.* стальн́икъ. стамб́улка *f.* turecká dýmka, stambulka. стамед́ъ, а stamet (látka) *l'éstamet.* стаме́зка, стаме́ска *f.* dláto (*Stemmeisen*). стаму́ха *f.* kra ledu uvázlá na písčíně. стандер́ъ, а криволе́ч (na korábě). стани́на *f.* postranice u lože dělového. стани́ца *f.* stádo (vlků, husí); 2. stanice (vesnice) kozácká; 3. oddělení zpěváků; *adj.* стани́чный; стани́ч-никъ, а obyvateľ stanice kozácké. стани́ще *n.* (crk.) staniště. станов́ить (-влю, -вишь) postaviti, u-staviti; с.ся staviti se, stavěti se; с.ся на что postaviti se na něсо; с.ся на колѣни kleknouti na kolena; с.ся на з́имнiя кварти́ры vtáhnouti do zimních bytů; на дворѣ станов́ится холодно venku se dělá zima. станов́ище *n.* stanoviště, staniště; цыгáнское ст. cikánský tábor. становл́ение *n.* stavění; postavení. становóй, áя, ое stanový; ст. пристáвъ krajský sudí; становáя жи́ла micha. становщ́икъ, á (star.) dozorce stanice poštovské; 2. přechovavač zlodějů. станов́ье *n.* *v.* станов́ище. станóкъ, нка podstavec, podstavek; каретный ст. podstav u kočáru; жи-

вописный ст. podstavec malířský; 2. stolice řemeslnická; stolec řemeslnický; токарный ст. soustruh; то-чильный ст. brus; столярный ст. stůl truhlářský, hoblovka; тка́цкий, тка́ль-ный ст. stav tkalcovský; чуло́чный ст. stávek tkalcovský. стáнокъ, нка (star.) pozůstalost. станорасполож́ение *n.* rozdělení tábora. станóч-екъ, чка malý podstavec; —ный podstávkový. станс́ъ, а stance (ve verších). стáнция, и *f.* stanice *f.*, staniště *n.* (štace *f.*); почтовáя ст. stanice poštovská; станциóнный, ая, ое stani-čný; с. домъ stanice; с. смотритель dozorce stanice, d. staničný. станъ, а postava (těla); 2. život u košile; 3. stůl *n.* stolec řemesl-nický; печáтный, книгопечáтный, ти-пографсќий ст. pres (lis) knihtiskař-ský; чекáнный ст. razidlo; пýшеч-ный ст. lože u děla, lafeta; воз-дýшный ст. průvětrnice, větrnice, větradlo; 4. ст. (военный) tábor (vojenský); воровскóй ст. skryše zlodějská; разбóйный ст. vražedni-cká skryše; вр. peleš; 5. zástavná hospoda (čes. výsadní hospoda, for-manka). стáпель, я lodniště; *adj.* стáпельный. стáпливать *v.* стоп́ить. стáптывать *v.* стоптáть. старáгучка *f.* vilnokvět (Presl) *Sal-lacia* (rostl.). старáние *n.* starání. старáтель-но *adv.* starostlivě, pečlivě; —ность starostlivost, pečlivost; —ный starostlivý, pečlivý. старáться (-áюсь, -áешься) о чѣмъ starati se o něсо, pečovati o něсо; snažiti se o něсо. стáрбордъ, а pravý kraj korábu.

ста́ренькій, старёхонькій, старёшень-
кій, ая, ое stařícký.

ста́рецъ, рца starec (stařec); starší
církevní.

стари́кашка *m.* staroušek.

стари́ков-скій, ая, ое starouškovský;
—шина *f.* staříkovci (rozkolníci).

ста́рикъ, á stařec; 2. hlava sekty sta-
říkovců; 3. buřnák *Procellaria*.

стари́на, *dem.* стари́нка *f.* starý čas,
starověkost, starobylost, dávnově-
kost; въ -ý за starodávna; 2. ст.
ušetřené *n.* uspořené *n.* ustrádané
(staré) jmění; жить стари́ною žíti
z nastrádaného jmění, žíti z hoto-
vého; 3. ст. starček *Senecio* (rosl.)
v. крестовникъ; 4. ст. *m.* stařec.

ста́ринный, ая, ое starý, starožitný;
-ые обычаи starodávné obyčeje; -ья
кни́ги staré knihy; по -ому dle spů-
sobu starobylého.

ста́ринушка *f.* staruška.

ста́рить (рю, -ришь) stařiti; с.ся
stárnouti; 2. starého dělati.

ста́рица *f.* stařenka; 2. mniška, jep-
tiška.

стари́ч-ёкъ, чка stareček; —и́шко,
—и́ще *m.* (*augm.*) staruch, šedivec.

ста́ро-бы́тность starodávnost, staro-
žitnost, starobytnost; —бы́тный sta-
rodávný, starobytný; —ва́тый při-
stárlý; -ость -ost; —ви́на *f. v.* за-
ва́лецъ; —ва́рка *f.* starověрка;
—ва́рчeskій, ая, ое starověrecký;
—ва́ръ, а starověrec; —да́вность
starodávnost; —да́вный starodávný,
prastarý; —ду́бка *f.* hlaváček jarní,
ohníček *Adonis vernalis*; ст. кре-
сто́вая hořec křížatý, prostřelené
koření *Gentiana cruciata*; —жи́лецъ,
льца, —жи́ль, а starodávný obyvatel;
—жи́лка starodávná obyvatelka;
—жи́лый kdo dávno někde žije *n.*
bydlí; —зако́нный starozákonní;

—ла́тний *v.* starodávný; —обра́децъ,
дца *v.* старова́ръ; —печа́тный dávno
tištěný; -ья кни́ги staré tisky, staro-
tisky; —помѣ́стный dávno usedlý
na statku; —це́лье *n.* staré bydliště.

ста́рост-а *m.* starosta (poštovský, ve-
snický, církevní); ра́ночный, торго-
вый ст. správce trhu, spr. tržní;
—во *n.* starostství; —иха *f.* žena
starostova; 2. opatrovnice v chu-
dobnících, stařinka; —ный (star.) ob-
stárlý.

ста́рость, и *f.* starost, stáří.

ста́руха, *dem.* ста́рушка, старуше́нка
f. stařena, stařenka; *adj.* ста́руше-
чий, ья, ье stařenský.

ста́р-чeskій, ая, ое stařecký; —чий,
ая, ее (star.) starý; —ше (*comp.*)
starší; он ст. всѣхъ он je nejstarší.

ста́ршина *n.* staršina, starší *m.*; во-
лостно́й ст. představený obce; це-
хово́й ст. starší cechovní (předsta-
vený společenstva); ста́ршинскій, ая,
ое staršinský; ста́ршинство *n.* star-
šinství.

ста́рший, ая, ее starší, nejstarší.

ста́рый, ая, ое starý; по ста́рому dle
starého způsobu.

ста́рьё, я́ *n.* staré šaty, veteš.

ста́рыйшин-а *f. v.* старшина́; —ство
n. staršinství, vrchní dohlídka.

ста́рьть stárnouti.

стаска́ть, ста́скивать vláčeti dohro-
mady; 2. svléci (shůry).

ста́тѣй-ка *f.* článku (на př. v časopi-
se); —ный спи́сокъ (star.) denní
zápisky, denník (vyslance u cizího
dvora).

ста́тика *f.* statika.

ста́тимый (*prost.*) *v.* ста́точный.

ста́тистика *f.* statistika; ста́тистикъ, а
statistik; статисти́ческий, ая, ое sta-
tistický.

статістка *f.* statistka (v divadle);
 статість, а statista (v divadle).
 статістый *v.* стáтнйй.
 статіческий, ая, ое statický.
 стáтнйй, ая, ое statný; -ность -ost.
 стáтокъ, тка (star.) statek, majetek;
 2. dědictví, pozůstalost. [-ost.
 стáточный, ая, ое zámožný; -ость
 стáтскій, ая, ое státní; с. совѣтникъ
 státní rada; -ая слѹжба služba ci-
 vilní (občanská).
 статсъ-дáма *f.* první dvorská dáma;
 —секретáрь, я státní sekretář.
 стату́й, я *m.* hňup, tululum, trulda.
 стату́й-ка *f.* soška, socha, (statue);
 —ный sochový; ст. мрáморъ mra-
 mor sochařský; —щикъ, а sochař.
 стату́тъ, а statut.
 статуя, стату́я *f.* socha, statue.
 стáть, и *f.* postava (těla); нодъ ст.
 stejné postavy, velikosti, barvy;
 это какъ разъ нодъ ст. to se hodí
 na vlas; къ стáти *v.* кстáти.
 стáть (*fut.* стáну) začítí; всѣ стáли
 кричáть všickni začali křičet; 2.
 býti; я не стáну писáть емý já mu
 nebudu psáti; 3. postaviti se; ст.
 на колѣни kleknouti, pokleknouti;
 ст. на чьѣ-либо мáсто postaviti se
 на пѣčí místo; рáбóта стáла práce
 se zastavila; рѣка стáла řeka za-
 mrzla; это дóрого стáнетъ to přijde
 draho; егó не стáло он umřel;
 стáться стáти se; что съ нимъ стá-
 лось? co se s ním stalo? мóжетъ
 стáться мѹже se стáти.
 стáтья, и *f.*, стáтѣйка *f.* článek (oddíl)
 ve smlouvě, v protokole; kapitola
 (ve spise); по стáтьямъ по člancích,
 по кусích; 2. ст. článek, pojednání
 (v novinách); stať; *adj.* стáтѣйный.
 стáчáть, стáчивáть sestehnouti, se-
 štepovati.

стáчка *f.* sestehnutí, seštepování; 2.
 štepovačka; 3. tajná úmluva.
 стáщítъ stáhnouti.
 стáя *f.* houf (ptáků).
 стáять, стáивáть roztáti.
 стволъ, а (древѣсный) kmen (stro-
 mový); ст. тростникóвый třtina rá-
 kosová; 2. ст. перá brk; 3. ст. hla-
 veň (ručnice, pistole, děla); ство-
 листый mnohokmený; стволóвыя
 растѣния rostliny kmenové; стволъ-
 ный мáстеръ ručníčnik, puškář.
 створítъ, створáть zavřiti (půlku
 dveří), staroč. zatvořiti.
 створъ-ки, рокъ *pl. f.* chlopně *Valvae*
 (bot.); —ный, —чатный (o dveřích)
 dvoukřídlý.
 створóжить, створáживáть sraziti
 (mléko), stvarožiti, syřiti; с.ся sra-
 ziti se (o mléku).
 створъ, *pl.* створы, овъ *m.* křídlo,
 půlka (okenice, dveří).
 стеарінъ, а stearin, lojan, lojovina;
adj. стеаріновйй.
 стебелѣкъ, лѣка, *dem.* стебелѣчекъ, чка
 stebílko.
 стебеленóсный, ая, ое steblonosný.
 стéбель, бля *m.* steblo; 2. násada
 (u lžíce).
 стебельковáтый, ая, ое steblovatý.
 стéбель-никъ, а, петрýшечникъ dejvorec
Caucalis (rostl.); —ный steblový.
 стебл-ѣвка *f.* steblovka *Pedicellaria*;
 —йстый stebelnatý.
 стéблó, á, *n.*, стéбль, я *v.* стéбель.
 стег-áльный, ая, ое stehovací, štep-
 vací; prošivací; —áльщикъ, а šte-
 povač; prošivač; -ица *f.* -чка; —á-
 ние, —áнье *n.* stehování, štepování,
 prošívání; 2. šlehání, švihání (bi-
 čem); —áть šlehati, švihati (bičem);
 2. stehovati, štepovati, prošívati.
 стегнó *n.* (crk.) stegno.
 стегнѹть šlehnouti, švihnouti (bičem).

стѣж-ка *f.* prošívání; prošívačka;
—никъ, а ученик u ševců, který
prošívá (štepuje) holénky.

стезя, и *f.*, стѣзка stezka, pěšina.

стѣка *f.* dláto sochařské.

стекать, стечь stékati, stéci.

стекло, а, *n.* sklo (sttklo).

стекло-вѣтикъ, а, —вѣкъ, а sklenec

Hyalith; —дѣлие *n.* sklářství;

—дѣльный sklářský; —писецъ, сца

malíř na skle; —плавильный, ая, ое

sklářský; -ая печь sklárna, skelná

huf; -ая выварка pěna skelná;

—плавильщикъ, а sklář, tavič skla;

—прядильщикъ, а sklopředec: —рѣ-

зный sklořezný; с. алмазъ diamant

sklenářský.

стеклѣемый co se dá ve sklo promě-
niti; -ость.

стѣклый, ая, ое uplynulý, odteklý.

стѣклышко *n.* sklíčko, kousek skla.

стѣклядь, и *f.* provázek na patrony
(u dělostřelců).

стеклянить *v.* стекловать.

стеклянный, ая, ое skleněný.

стеклярусъ, а veliké skleněné perle.

стеколь-ный skelný, skleněný; -ныхъ

дѣль мастеръ, —щикъ, а sklenář;

—щичий, ва, ве sklenářský; —це *n.*

skýlko.

стелѣжи, ей *pl. f.* lešení (*Stellage*).

стѣлька *f.* podšev (u boty); пьянъ
какъ ст. opilý na mol.

стѣль-ная корова stelná kráva; —ность
stelnost (o kravách).

стелюга *f.* prkno na kozy (při lešení).

стенать (-аю, -аешь) stenati; -анье *n.*

стено графія *f.* stenografie, těsnopis;

—графическій, ая, ое stenografický;

—графъ, а stenograf, těsnopisec.

степениться býti vážným, usedlým.

степен-никъ, а člověk vážný, usedlý;

-ница *f.*; —ничать vážně, usedle si

počínati; —ность, —ство *n.* vážnost,

usedlost; —ный vážný, usedlý; 2.

ст. псаломъ žalm stupňů; -ая книга

rodopisná kniha ruských knížat.

стѣпень, и *f.* stupeň (v hodnosti,

v důstojenství); ст. теплоты st. te-

pla; ст. возраста st. věku; ст. док-

тора st. doktora, hodnost doktora;

орденъ св. Владимира первой (вто-

рой) стѣпени řád sv. Vladimíra pr-

vní (druhé) třídy; судъ первой стѣ-

пени soud první stolice, první in-

stance; ст. (math.) stupeň, mocnost;

(gram.) положительная ст. stupeň

první, položitel *Positiv*; сравнитель-

ная ст. stupeň srovnací, srovna-

vatel *Comparativ*; превосходная

ст. třetí stupeň, svrchovatel *Super-*

lativ.

стѣпной (-ый), ая, ое stepní; -ая тра-

ва stepní tráva.

стѣпúшка *f.*, бекáсь болотный sluka

blatní, sl. červená *Scolopax limosa*.

стѣпь, и *f.* step. (i). [zcíplina.

стѣрва *f.*, стѣрво *n.* mrcha, zdechlina,

стерво-ядный, ая, ое mrchožravý;

коршунъ ст., супъ sup mrchožravý;

-ая мýха moucha masařka; —ядь,

а hrobaříček, blyskáček *Nitidula*.

стервяникъ, а medvěd veliký.

стервятина *f.* zdechlina, zcíplina,

mršina.

стережѣние *n.* střežení.

стерео-мѣтрія *f.* stereometrie; —ме-

тріическій, ая, ое stereometrický;

—типный stereotypní; -ее изданіе

vydání stereotypní; —типъ, а stere-

отуп; —томія *f.* stereotomie, náuka

o průřezu těla.

стерѣть (*fut. согрý*) setřítí *v.* стирать.

стерѣчь (-регý, -режешь) stříci, o-

stříhati; ст. ся чего stříci se čeho.

стѣржень, жня *m.* stržeň, ostržeň,

дрѣнь (ve kmeně stromovém); 2. ostr-

žeň ve vředu; 3. hlavní proud

в řece; 4. čípek na ručnici *piston*;
5. tlukadlo na rakety.

стерлядь, и, *dem.* стерлядка *f.* *strleď*
Acipenser ruthenus; стерлядина,
стерляжина *f.* *strledina*, *strledí* ma-
so; стерляжий, ъя, ъе *adj.* *strledí*.

стерпимый *snesitelný*; стерпеть *vy-*
trpěti, *snést* něco.

стерхъ, а чáp, (*Storch*), *Ciconia*.

стесать, стесывать *stesati*, *otesati*,
osekati.

стехио-мѣтрія *f.* *stechiometrie*; —ме-
тричeskій, ая, ое *stechiometrický*.

стеченіе *n.* *stečení*; stok; spojení;
2. sběh lidstva.

стѣчка *f.* *tichá vzteklina* (u psů); 2.
dlátka řezbářské.

стѣчь *v.* стекать. [ка].

стиблѣть, стилѣть, штилѣть *stilet* (дý-
стилка *f.* *rozestírání* (koberce); 2. po-
kládání, kladení podlahy.

стиль, я *m.* *slob*, spůsob psaní, *stil*;
2. *kalendářský počet*.

стильщикъ, а (ст. полóвъ) *pokladač*
podlahy; ст. мостовой *dlaždič*.

стипендія *f.* *stipendium*; стипендіять,
а *stipendiat*.

стирѣкса *f.* *styrax*, *storax* (voňavá
pryskyřice); стирѣсковый *storachový*.
сторѣксъ, а *sturač* (Presl) *Styrax*
(něm. *Storaxbaum*).

стирѣлка *f.* *utěrák*, *hadr utírací*.

стирѣльный *prací*; -ое корыто *necky*
(trosky) *ku praní*, на *prádlo*.

стирѣть *stírati*, *otírati*, *utírati*; 2.
dříti; 3. *práti* (*prádlo*); ст. ся *stírati*
se; *otvírati se*; *práti se*.

стирѣ-ка *f.* *praní*, *prádlo*; —ное *n.*
prádelna.

стискать, стискивать, стиснуть *sti-*
sknouti, *stlačiti*; стиснуть зúбы *za-*
títi zuby; ст.ся *stisknouti se*; сті-
снутіе *n.* *stisknutí*.

стихѣрь, я *komže*; *adj.* *стихѣрный*.

стихѣра *f.* *chvalozpěv*; *стихѣрѣрь*, я
kniha chvalozpěvů.

стихѣя, и *f.* *živěl*; четѣре -и чѣрѣ
živly; *adj.* *стихѣйный*. [цешпорѣ].

стихѣвна *f.* *verše zpívané na konec*

стихо-кропѣтель, я, —плѣть, а, —сла-
гѣтель, я *versotepec*, *smolič veršů*,
básnílek; —лѣгія *f.*, —слѣвіе *n.*
zpívání žalmů a jiných veršů cír-
kevních (*biblických*); —слѣженіе *n.*
veršovnictví, *skládání veršů*; —тво-
рѣніе *n.* *báseň*.

стихотворѣ-ецъ, рѣца *básník*; —ица *f.*
básnířka; —ный *básnický*; -ая на-
ýка, —ство *n.* *básnictví*; -ое сочи-
нѣніе *v.* *стихотворѣніе*; —чeskій, ая,
ое *básnický*; ст. востѣргъ *nadšení*
básnické; *vzlet básnický*; *стихотворѣрь*,
а *v.* *стихотворѣць*, *стихоплѣть*.

стихъ, а *verš*; *pl.* *стихѣ verše*.

стишѣкъ, шкѣ *veršík*.

стклѣ *n.* (*crk.*) *v.* *стеклѣ*.

стклѣница, стклѣнка *f.* *sklenice*; *sklen-*
ka v. *склѣнка*; *стклѣнный v.* *сте-*
клѣнный.

стланѣць, нца *v.* *сланѣць*.

стланіе *n.* *v.* *стѣлка*.

стлѣть (стелѣю, стѣлѣшь), *stláti* (ст.
постѣлю stláti postel); 2. *pokrývati*
kobercem; ст. полъ *klásti podlahu*,
pokládati; кѣкъ стѣлѣшь, такъ и
слѣтсѣ *jak usteleš tak ulehneš*, *jak*
si kdo ustele tak spí; ст.ся *stláti*
se; *vinouti se* (o *roślinách*).

сто *num.* *sto*; *сѣтый*, ая, ое *stý*, а, *é*.

сто-глѣвъ, *n.* *uzavření sboru církevn-*
ního v Moskvě r. 1551, jenž slove:
—глѣвный *собѣръ* (*stohlavý sbor*);
—глѣвный *stohlavý*; —голѣвникъ, а
přímětník vlaský (*čubet lékařský*
Presl) *Ericus benedictus*; (*Carduus*
b.); —грѣдусный *термомѣтръ sto-*
stupňový teploměr.

стогъ, а, *dem.* стожѣкъ, жká stoh (sena);
стожище *n.* veliký stoh.

стоечка *f.* podepěrka *v.* стóйка.

стóй-бище *n.* tábor kočovnický (v Si-
biři); —ка *f.* podepěra stojatá, koza
(u tesařů); 2. stojan; 3. stoudev
(na vodu); 4. ст., засáдка stolek *n.*
stolice k nalévání (v hostinci); —киъ,
ая, ое stálý, vytrvalý; -ость -ost.

стойкóвые каблуки špalíčky vysoké
dřevěné (pod ženskými střevíci).

стойкóмъ, стóйма *adv.* stoje.

стоикъ, а stoik; стоицизмъ, а stoi-
cismus.

стóйло *n.* stání (ve stáji).

стоимóсть, стóйность, и *f.* hodnota,
заč věc stojí; ст. вѣксе́ля hodnota
směnky.

стои́ть (сто́ю, стои́шь) státi (v ceně);
это б́удеть мнóго ст. to bude mnoho
státi; это ничегó не стои́ть to nic
nestojí; б) to nestojí za nic; стои́ть
то́лько сказа́ть емý je třeba jen mu
řici; не стои́ть гово́рить о́бъ э́томъ
to nestojí za řeč; не стои́ть тру́да
to nestojí za práci.

стокáнь *v.* стакáнь.

сто́кныя сѣти síť na jesetry (na мо-
ři Chvalinském).

сто-кратно, —кратъ *adv.* stokrát;
—кратный, ая, ое stokrátný.

стокъ, а stok (stékání vod dohro-
mady); odtok; 2. žlab; stok.

стола́рь, я stolař *v.* столя́рь.

столбе́нъ, о- в sloup se obrátiti,
zcepeněti, ztuhnouti.

столбе́цъ, бца́ (typogr.) sloupec; стол-
бикъ, а sloupec, sloupek; цвѣ́то-
чный ст. palice, ку́ч, ку́чка *Spadix*
(bot.).

столбня́къ, а ztrnutí, крѣч; 2. tulpas,
hňup, fululum.

столбово́й, ая, ое sloupový; ст. за-

бо́ръ ohrada *n.* plot z tyček; -ая
до́рога silnice (sloupy vyznačená).
столбч-а́къ, а, —а́тый ка́мень čedič
Basalt.

столбъ, (столпъ), а sloup; 2. kůl; Ва-
вилóнский ст. věž Babylonská; Во́ль-
товъ ст. Voltův sloup; столпы *pl.*
záře severní.

столе́цъ, льна́ stolec. [stůl.

столе́чникъ, столе́шникъ, а ubrus на
сто́ликъ, а stolík, malý stůl.

столи́ственникъ, а stolistá růže (цен-
тифо́ль).

стол-и́ца *f.*, —и́чный го́родъ stolice,
stoličné *n.* sídelní město.

столи́шко *n.* špatný stůl; столи́ще *n.*
veliký stůl.

столка́ть, ста́лкивать, столкнۇ́ть od-
strkávati, odstrčiti.

столо́в-ая *f.* jídelna; —ый, ая, ое
stolní, jídelní, tabulový; -ая ло́жка
lžíce k jídlu, lž. stolní; -ья де́ньги
stolné, (ého *n.*); -ая горá hora sto-
ličná.

столо-гада́ние *n.* stolohyb, stolochod;
—нача́льникъ, а náčelník *n.* před-
nosta odboru (v úřadě).

столо́чь *v.* истоло́чь.

столпи́ть в тлупу *n.* houfy shromá-
žditi; с.ся shromážditi se v тлупу
n. houfy, shluknouti se.

сто́лпникъ, а sloupník (sv. Šimon
syrský), kdo žil na sloupě (*Stylita*).

столпово́й (ый), ая, ое *v.* столбово́й.

столпо-писа́ние *n.* nápis na sloupích,
nápis sloupový; —ста́на *f.* věž, zeď
s věžemi; —творе́ние *n.* Вавилóн-
ское stavba věže babylonské.

столпъ, а sloup *v.* столбъ.

сто́ль, а stůl; 2. stůl, tabule, oběd;
о́бщий ст. společný stůl, sp. oběd
Table d'hôte; имѣ́ть ст. да́ромъ, не
плати́ть за ст. míti obědy zdarma;
сидѣ́ть за столóмъ seděti u stola,

u jídla, u oběda; послѣ столá po jídle, po obědě.

столь *adv.* tak, tak mnoho; ст. великія добродѣтели tak veliké ctnosti, tolik velikých ctností.

столько *adv.* tolik, tak mnoho; столько-же rovněž tak.

столь-никъ, а stolník, truksas (hodnost dvorská); —ничать býti stolníkem; —ничій, ья, ье stolnický, truksaský; —ный, ая, ое (star.) stoličný; ст. градъ stoličné n. sídelní město. [2. noční stolice.

стольчакъ, á sedadlo na záchodě; столѣт-іе n. století; —никъ, а agave; —ній, яя, ее stoletý; ст. юбилей stoletá slavnost.

столяръ, á (столаръ) stolař, truhlář; столяріха f. truhlářka; столярничать truhlařiti; столарный, ая, ое, столарскій, ая, ое truhlářský; -ая работа truhlářská práce; -ыхъ дѣлъ мастеръ mistr truhlářský; столярня f. truhlárna, dílna truhlářská.

стонаніе n., стонава f. (star.) sténání, stonání; стонать (-аю, -аешь) sténati, stonati v. стенать.

сто-начальникъ, а, сотникъ setník; —ногъ, а stejnonožka, svinka obecná *Oniscus asellus*; —ножникъ, а sleziník *Asplenium*.

стонъ, а ston, stenání.

стопá, ѣ f. stopa (nohy lidské), šlapěj; chodidlo (u nohy člověčí); stopa, noha (míra veršová); stopa, střevíc (míra na délku); 2. rys papíru; 3. veliká číše, pohár (bez ucha).

стопаръ, я, стопоръ, а stopor (lano slabší k upevnění lana silnějšího).

стопинъ, а stopina, zapalovadlo, knot. стопить, стапливать roztopiti, (rozpustiti); stopiti (dohromady); стопленіе n.; стопленный.

стопка f. pohárek, malá číše; 2. hák,

вѣшák на šaty; 3. курительная ст. františek (ke kadění).

стопный chodidlový. [(rstl.)

стопнякъ, á žumen (Presl) *Cissus* стопо-сложение n. časomíra, veršování; —ходныя животныя plosko chodci (ssavci) *Plantigrada*.

стоптáть, стаптывать zdupati, rozdupati, rozšlapati; 2. sešlapati, sešmathati (střevíce); стоптаніе n.

стопъ! *int.* stůj!

стóра, шtóра f. spouštěcí n. svínovací opona v okně, roleta.

сторговáть, ст.ся съ кѣмъ въ чемъ smluviti se, shodnouti se o cenu; сторгованіе n.

сторіи-а f. (crk.) sto, stovka; —ею stokrát; сторичный stokrátный.

сторóжа f. (star.) stráž; 2. přední stráž; 3. отъѣздная ст. šrank za městem.

сторож-евóй, áя, óе strážný; ст. огонъ st. oheň; ст. корáбль str. koráb; ст. полкъ, авангардъ přední stráž; —йтъ (-ý, -ишь) ztráci, střeziti, dávati pozor; —ица f. strážníková žena.

сторóжка f. (star. сторóжня) strážnice; 2. šatnice (v lázni).

сторóжкій, ая, ое ostrážitý, bdělý.

сторóжокъ, жká jazyček ve váze; 2. jazyček (v pasti).

сторóжь, а strážník.

сторона, *dem.* сторóнка strana, stránka (v trojúhelníku atd.); strana, krajina; прáвая ст. pravá str.; лѣвая ст. levá str.; strana (u soudu, u úřadu); итти сторóною jíti stranou, na stranu (s cesty); быть на чьей сторóнѣ býti na něčí straně; имѣть всѣхъ на свой сторóнѣ míti všecky na své straně; съ моёй сторóнѣ s mé strany; со сторóнѣ прáвительства se strany vládní; по прá-

вую сторону по pravé straně; по лѣвую сторону po levé ttraně.
стеро́никъ, а (star.) cizozemec, cizinec.

сторониться straniti se; jíti stranou.
сторон-ка *f.* stránka; —ний, яя, ее cizí, cizinský; —ушка *f.* strana (světa).

стосиль, а stosil, všehož *Panax* (bot.).
стосковаться по комъ zastesknouti si po někom, teskniti po někom.

стоцвѣтъ, а, ромашка римская rmen vzácný *Anthemis nobilis*.

сточёкъ, чка sloupek voskový.

сточить, стачивать ubrousiti; ст. ся ubr. se.

сточный, ая, ое odtekací; ст. жоло́бъ vylevadlo; -ая труба́ odkapnice; trouba odtékací; -ая вода kapalice, voda kapaličná, voda odkapová.

стоя́зичный, ая, ое stojazyčný.

стоя́лецъ, льца, стоя́льщикъ, а па́-jemník *v.* постоя́лецъ; стоя́лый (конь) kůň na stání (který nejezdí).

стоя́ние *n.* stání; ст. съ това́рами stánek (*v.* trhu); по́шлина за ст. съ това́рами místné, tržné.

стоя́нка *f.* zastávka; 2. зѣмня ст. zimní byt; якорная ст. přístaviště.

стоя́ть (стою́, стои́шь) státi; ст. въ чемъ st. na něčem; ст. за ко́го státi (ručiti) za někoho; стой! stůj!

стоя́чий, ая, ее stojící, stojatý; -ая вода stojatá voda.

стра́вить, стра́вливать trávu vyžítí *n.* vysekati; 2. vyleptati; 3. seštvati.
стра́вка *f.*, стра́вление *n.* vyžetí trávy; 2. vyleptání; 3. seštvání.

страда́, ѣ, страда́ная порá (star.) čas žní *n.* senoseče.

страда́лецъ, льца trpitel, mučeník; —а́лица *f.* trpitelka, mučenice; —а́льческій, ая, ое trpitelský, mučenický; —а́льчество *n.* trpitelství,

mučeníctví; —а́ние *n.* trpení, utrpení; —а́тельный trpící, trpný; ст. за-ло́гъ (gr.) trpný způsob; —а́тельность trpnost; —а́ть (страдаю́ i страда́ю) trpěti (strádati), snášeti utrpení.

страда́никъ, а (star.) rolník; sedlák; (posměš.) sprosták; —ная порá čas žní; —ная земля role.

страда́ба *f.* (crk.) utrpení, muka.

стра́ж-а *f.* stráž; сто́ять на —ѣ býti *n.* státi na stráži; бы́ть, нахо́диться подъ —ею býti, nacházeti se pod stráží (*u.* vězení); —би́ще *n.* (crk.) strážnice; —ебный strážný; —и́къ *v.* сторожо́къ.

стражнѣ́ца *f.* (crk.) strážnice.

стражъ, а *m.*, (стра́жникъ, а crk.) strážník. [*adj.* стра́зовый.

стра́за *f.* stras (padělané briljanty); стра́мъ *v.* срамъ.

стра́на *f.*, *pl.* стра́ны свѣта strany světa.

стра́ница *f.*, *dem.* стра́ничка stránka (*v.* knize); помѣ́чать стра́ницы stránkovati.

стра́н-никъ, а poutník, cestovník; —ни́ца *f.* poutnice, cestovnice; —ни-чать *v.* стра́нствовать; —ническій, ая, ое poutnický, cestovnický; —ни-чество *n.* poutnictví, cestovní tví; —но *adv.* podivno, zvláště, ku podivu.

странно-любе́ць, бца, —приѣ́мникъ, —приѣ́мникъ, а, —приѣ́мецъ, мца, kdo rád hostí poutníky; —лю́бица *f.*, —приѣ́мница hostitelka; —лю́бимый pohostinský; kdo rád hostí; —лю́бие *n.* pohostinskost, pohostinství; —приѣ́мный домъ hostinský dům.

стра́н-ность, и *f.* zvláštnost, podivnost; —ный zvláštní, podivný; ст. чело-вѣ́къ zvláštní člověk, podivný čl., podivín; —стві́е, —ство, —ство-вание *n.* putování, cestování, cesty *pl.*; —ствователь, я poutník, ce-

stovník; -ница -nice *f.*; —ствовать *putovati, cestovati*; —ствующий подмастерье *cestující tovaryš*, (обес. *vandrovní, ího m.*).

страстишка *f. náruživůstka*; 2. *zamilovaná n. milostná pletka, milovánka*.

страст-никъ, а *prostopášník*; —ница *f. prostopášnice*; —но *adv. náruživě*; —ный *náruživý*.

страстный (-ой), ая, ое; -ая недѣля *týden pašijový, velikonoční*; -ая евангелія *pašije pl.*; -ая служба *pašije pl., velikonoční n. pašijové služby boží*; ст. цвѣтъ, страстоцвѣтъ, а *mučenka (Presl) Passiflora*.

страсто-любіе *n. rozkošnictví*; —любный *rozkošnický*.

страстотѣрп-ецъ, пца *mučeník*; —ница *f. mučenice*; —ческий, ая, ое *mučnický*; —чество *n. mučeníctví*.

страсть, и *náruživost*; ст. къ игрѣ *nár. ke hře*; 2. ст., *pl. страсти strast, utrpení*; 3. ст. (prost.) *hrůza, strach!* [chytrost.

стратегема *f. válečná lešť, vojenská strategie*.

стратегическій, ая, ое *strategický*.

стратигъ, а *vojevůdce, náčelník vojenský (strateg)*.

стратигатъ, а *vojevůdce*.

страусъ, а *pštros v. stróусъ*.

страхов-аніе *n. pojištění něčeho Assecuration*; 2. *strach; strašlivý přízrak*; —атель, я *pojistitel*; —атость *úzkostlivost*; —атый *úzkostlivý*; —ать, застрахо́вывать *pojistiti*; —ой, ая, ое *pojišťovací, pojistný*; -ое общество *spolek pojišťovací*; -ья деньги *pojistné, ého, n.*; -ое письмо *psaní pojištěné, rekomandované*; —щикъ, а *pojistitel, pojistník*.

страхъ, а *strach, bázeň*; ст. Божій, ст. Господень *bázeň boží*; 2. *od-*

povědnost; взять что на свой ст. *vzítí něco na své odpovídání, na svou odpovědnost*; отдать на чей-либо ст. *dátí něco pojistiti*; 3. тамъ было ст. много народу *tam bylo mnoho lidu až strach*; онъ ст. любить это *on to miluje až strach*.

страшилище, страшило *n. strašidlo*. *страшить (-ý, -ишь), у- strašiti, děsiti někoho*; ст.ся *strašiti se, děsiti se, lekati se*.

страшлив-ость *bázlivost (strašlivost)*; —ый *bázlivý, bojácný (strašlivý)*.

страш-но *adv. strašně, strašlivě*; —ный *strašný, strašlivý*; -ое позорище *strašné divadlo*; ст. судъ *poslední soud*.

страц-аніе *n. hrožení (strašení)*; —ать *hroziti někomu, strachu n. úzkostí naháněti (strašiti koho)*.

стрѣжень *v. стѣржень*.

стрек-ало *n. osten, bodec*; —аніе *n. bodání*; —ать *bodati*; —нуть *bodnouti*; 2. (prost.) *upláchnouti; prásknouti do bot, vzítí nohy na ramena*.

стрекоза, ѣ *f. vážka, šídlo vodní, motýlice Libellula (zool.)*.

стрекотать, стректать, стреконуть *repotati, střekotati (jako straka)*.

стрекунъ, а *blatěnka Limosella (rstl.)*.

стрекъ, а *střeček Oestrus*.

стремглавъ *adv. střemhlav*; стремглавое *распятие ukřižování hlavou dolů* [kalhot.

стремешка *f. podpínka (štruple)* и *стремина f. strmina v. стремнина*.

стремитель-но *adv. prudce, usilovně*; —ность *prudkost*; —ный *prudký, usilovný*.

стремить (-млю, -мишь) *vleci, prudce hnáti*; ст. къ чему *mocně vésti k něčemu*; ст.ся (-млюсь, -мишья) *куда,*

къ чему́ huáti se; spěchati někam, k něčemu; usilovati.

стрем-лѣніе *n.* prudkost, usilování, úsilí, snaha; —ніна *f.* strmina, sráz; —нінный strmý, srázný, příkrý; —ністый srázovitý, kde je mnoho srázů.

стрѣмя, ени *n.* střemen, třmen; 2. (anat.) třmen *Stapes* (v uchu); 3. proud v řece.

стрѣмян-ка *f.* střemenka; řebřík provazový; —никъ, а střemenář, střemenník; —ной, аго *m.* pojezdny sluha; 2. průvodčí myslivec panský; —ный střemenový; -ая костѡчка *v.* стрѣмя.

стрѣно́жить, -ивать strínožiti koně (tři nohy mu podvázati).

стрѣпетъ, а drop *Otis tetra*.

стрѣск-ать, -ивать sežrati.

стрѣчѡкъ, чкá útěk; дать стрѣчкá uteci, uprchnouti. [prasete.

стри́га *f.* štětiny oholené s živého стриг-áльныя нѡжницы nůžky postřihačské; —áльня *f.* postřihárna, dílna postřihačská; —áчь, á stríhač (vlasů); —ýнь, á, —ýнецъ, нца roční hřebec, jemuž se hříva přístřihuje; --ýша *f.* hrubá vlna ovčí (střihaná).

стригъ, а (střih) *v.* стрижѣніе.

стрижѣніе *n.* střihání (vlasů).

стри́жка *f.* střihání (vlasů); ст. сукна́ postřihování sukna; с. овѣць stríž ovčí (stř. ovec); 2. ст. дѣтѣ s přístřihanými vlasy.

стрижъ, а břehule (vlaštovka) *Hirundo riparia*; *adj.* стрижѡвый.

стричь (стригý, стрижѣшь), стригáть stríhati; ст.ся (стригýсь, стрижѣшься) stríhati se.

строгáло *n.* hoblík vyblazovací, hladík.

строгáль, я *m.* strouhal, mízdržil (v továrně na pergamen).

строг-áніе *n.* hoblování; —áть (-áю, -áешь) hoblovati (strouhati).

стрѡг-ій, ая, ое přísný; —о *adv.* přísně; —ость přísnost.

строевѡй, áя, ѡе stavební; 2. (ve vojenství) co se nachází v čele, čelní.

строѣніе *n.* stavění, stavba; 2. stavění, budova; 3. naladění hudebního nástroje.

строй, ѡя *m.* čelí, průčelí *front* (ve vojenství); 2. souzvuk *accord* (v hudbě); пройтí и. пробѣжáть сквозь ст. бѣhati ulicí (o vojáku trestaném).

стрѡйка *f.* stavba.

строильный, ая, ое stavební.

стрѡй-но *adv.* řádně, pořádně; 2. harmonicky; —ность strojnost, ústrojnost, řádnost; řád; pořádek; 2. harmonie, souhlasnost; souměrnost; —ный řádně zařízený; řádný; 2. souměrný, harmonický.

строитель, я stavitel, zakladatel; —ница *f.* stavitelka; —ный stavící; stavitelský; stavební; с. мáстеръ stavitelský mistr; с. комитѣтъ stavební výbor. [násobiti.

строить (с-троить), страивать ztroj-строить (-ѡю, -ѡишь), страивать stavěti (с. домъ, корáбль, с. воздýшныя замки); 2. seřaditi; 3. на- laditi, naladiti (hudební nástroj); с. ся (строюся, строишься) stavěti se; 2. řaditi se.

стрѡйщикъ, а, (star.) strůjce.

стрѡкá, и *f.*, *dem.* стрѡчка řádek (*m.*), řádka (*f.*); ставíть въ стрѡкý dáti do účtu.

стрѡмкій, ая, ое nerovný, drsný.

стрѡнцій, я strontík *Strontium*.

стрѡпѣл-ина *f.* trám ve stropě; trám ve vazbě na střechu; —ить, стрѡпѣть krokvice stavěti; —о *n.* krokev ve vazbě.

стрѡпот-а *f.*, —ность, и křivolačina;

2. drsnost; 3. lživost; —кій, —ливый, —ный, ая, ое křivý; 2. lživý; в. строптивый.
 строптивый, ая, ое zarputilý, tvrdošijný; -ость -ost.
 стропъ, а в. стропило. [читать.
 стростить skroučiti, sesoukati в. ссу-
 стрѣус-никъ, а pštrosilka *Struthiola* (rstl.); —ный pštrosový; стрѣусъ, а pštros *Struthio* (pták). [šová.
 стрѣа, ѣ f. strofa verše, sloha ver-
 стрѣч-ѣніе n. prošívání, šteповání;
 —ильный prošívací, šteповací; —ить prošívati, šteповати; стрѣчка f. pro-
 šívka, šev, štep.
 стрѣчный řádkový; -ья бѣквы malá písmena; ст. ячмѣнь ječmen řádkový.
 стрѣчѣкъ, чка chřapáč (houba) *Helvella mitra*.
 стрѣщѣніе n. skroucení, sesoukání.
 стрѣщѣ-камѣль, а pštros africký (pštros obecný) *Struthio camelus* в. стрѣусъ.
 стрѣг-ѣніе в. стрѣг . . . ; —ѣнецъ, ѣнца křišťál horský; —ѣнокъ, ѣнка hoblice, hoblovací stolice u truhláře; —ѣть в. стрѣг . . .
 стрѣгъ, а struza, bárka (loď); 2. hoblík; стрѣговщѣкъ, а vůdce struzy (bárky), struhovščík; 2. dělník na struze (bárce); стрѣговѣй, ѣя, ое struzový, bárkový.
 стрѣвѣтый trochu měnavý (o látkách).
 стрѣж-ѣкъ, жка, —ѣчекъ, чка hoblík, hoblíček; —ѣніе n. hoblování; —ить hoblovati; стрѣжина f. (star.) hoblovačka, tříšťku při hoblování.
 стрѣжка f. hoblování; 2. hoblovačka (tříšťka).
 стрѣйка f. úzký proud (v řece).
 стрѣистый, ая, ое proudnatý, mnoho-proudny.
 стрѣить(-ую, -уйшь) proudně vypustiti; ст.ся prouditi se; crčeti, kapat.
 стрѣйчатый, ая, ое měnavý (o látkách).

струкъ, а lusk, struk.
 струна, ѣ (dem. стрѣнка) f. struna; проволочная ст. struna drátová; 2. ст. tětíva (u luku).
 стрѣн-ка, dem. —ѣчка f. strunka (strunčička); ходить по —къ choditi jako na šňůrce (t. poslouchati); —ный strunný; -ые инструменты strunné nástroje; стрѣчатый, ая, ое strunami potažený.
 струновѣтый, ая, ое strupovitý.
 стрѣпъ, а (pl. стрѣпья) strup; у него почти всё тѣло покрѣто стрѣпами má skoro celé tělo pokryto strupy; dem. стрѣпѣкъ, стрѣпѣчикъ, а stroupek. [tětí.
 стрѣпѣть (ѣю, -ѣешь), о- strupova-
 стрѣсѣть, стрѣхнѣть, zbáziivěti, státi se bázlíivým, úzkostlivým.
 стрѣусъ в. стрѣусъ. [stička.
 стрѣчѣкъ, чка, стрѣчѣчекъ, чка lu-
 стрѣчѣчникъ, а cizrna *Cicer*; с. слад-
 кій svatojanský chleb, rohovník sva-
 tojanský.
 стрѣчѣць елѣйный štětíčka na křižmo.
 стрѣчѣться luský dostávati, luskovatětí.
 стрѣчѣватый, ая, ое luskovitý.
 стрѣчѣвый, ая, ое luskový.
 стрѣщѣніе n. zúkostlivění.
 стрѣя, ѣ f. proud (v řece); с. въз-
 духа, свѣта proud vzduchu, světla;
 стрѣи pl. proudy, vlny; 2. měna-
 vost barev na látce, měnění-se ba-
 rev; 3. бѣбрѣвая стрѣя bobrový stroj *Kastoreum*.
 стрѣѣиѣнъ, а, стрѣѣъ, (crk.) *Struthio* pštros в. стрѣусъ.
 стрѣй, ѣ (star.), dem. стрѣйко m. strýc; стрѣня, стрѣя f. strýně.
 стрѣла, ѣ f. střela, šíř; ст. громѣвая střela hromová; 2. ст. kmen stro-
 mu, peň; trs rostliny, lodyha; 3. střela na kopytě konském; 4. drouh, zdvihák (hever); в. стрѣлка.

стрѣлецъ, лъца střelec; (astr.) střelec; стрѣлецкій, ая, ое střelecký. стрѣлка *f.* střelka, šipka; 2. ručička u hodinek; магнитная ст. střelka magnetická; 3. jazýček ve váze, střelka; 4. jazýček (cvikel, cviklík) u košile, u punčochy; 5. lodyha (u rostlin); 6. žebro, střelka (u klenutí).

стрѣлковый střelecký, ostrostřelecký; ст. баталіонъ prapor ostrostřelecký; стрѣлокъ, лка střelec, ostrostřelec. стрѣло-вѣржець, жца střelovržec, střelometec, lučištník, lukostřelec; —вѣднѣй šírovitý; —лістникъ, а šipenka, střelolistník, střelovka *Sagittaria*; —мѣтнѣй, ая, ое střelometný; —мѣтъ, а, střelomet, prak; —образнѣй střelovitý, šírovitý.

стрѣлочка *f.* šipčička.

стрѣльба, ѣ *f.* střelba; ст. изъ ружей, ружейная ст. střelba ručníčnā; 2. ст. (въ ушѣхъ) střelení, píchání v uších.

стрѣльбище *n.* dostřelnost (šípů).

стрѣльня, стрѣльница *f.* střelna, střelnice, otvor ke střelbě.

стрѣльнѣй, ая, ое střelný; -ое же-лѣзно špička *n.* želízko u šípu.

стрѣльчатѣй, ая, ое šipkový; ст. сводъ křížové klenutí.

стрѣлянѣ *n.* střelení; ст. въ цѣль střelení do terče.

стрѣлянѣй střelený (zvěř).

стрѣлять (-яю, -аешь) stříleti; ст. по непріятелю stř. po nepříteli; ст. по крѣпости stř. na pevnost, do pevnosti; 2. stř. (zvěř); 3. *impers.* стрѣляетъ въ ушѣхъ střílí *n.* píchá v uších; ст.ся stříleti se.

стрѣха, ѣ *f.* (star.) střecha *v.* krově, křída.

стрѣпанѣ *n.*, стрѣпанѣ *f.* strojení jídla, strůje.

стрѣпать (-аю, -аешь) strojiti, připravovati jídla; 2. (star.) spravovati úřad.

стрѣпѣха *f.* kuchařka.

стрѣпѣчая, еѣ *f.* kuchyně.

стрѣп-ческій, ая, ое advokátský; plnomocnický; —чество *n.* plnomocnictví; —чій, аго *m.* plnomocník; právní zástupce; advokát; 2. (star.) dvorský dozorce (na carském dvoře).

стрѣс-анѣ *n.* střásání; —ать, —ті střásati, střásti, setřásti; —енѣ *n.* střesení.

стрѣхивать, стрѣхнѣть setřásti; 2. ст. рѣку ruku (vyvrknutou) zase napravit.

студен-ѣць, нца (star.) studánka, studénka; —ійстѣй rosolovitý; —ійчнѣй, —цовой studničný, studánkový.

студѣность, и studenost.

студѣнтъ, а student; студѣнтскій, (студѣнческій), ая, ое studentský.

студѣнѣй, ая, ое studený, chladný.

стѣдѣнь, и *f.* rosol; huspenina; 2. (star.) studeno, chladno (*n.*).

стѣдѣнь, я *m.* (star.) měsíc prosinec (*Dezember*).

студенѣтъ (-ѣю, -ѣешь) studeněti, stydnouti, (vystydnouti).

стѣдѣть (стѣжѣ, стѣдишь), о- studiti.

стѣднѣй, ая, ое (crk.) ostudný, nestoudný.

стѣдо-вѣднѣй ošklivý, protivný; —дѣ-янѣ, —любѣ *n.* smilnost, nestoudnost.

стѣдъ, а (crk.) ostuda *f.*

стѣдъ, и *f.* (crk.) studenost; mráz.

стѣжа *f.* mráz; 2. (crk.) zimnice.

стѣжать, стѣжѣть tísňiti někoho, tlačiti koho; 2. trápiti se, soužiti se.

стѣк-альце *n.* klepadlo, klepátko (na dveřích); —анѣ *n.* klepání; —ать (-аю, -аешь), —ивать, с.ся (-аюсь,

асься) въ дверь klepati (na dveře);
—нуть klepnouti.

стукотня *f.* klepání, klepot; hřmot;
поднять -ю začít hřmotiti.

стукъ, а klepání, klepot; křik, hřmot.

стуль, а (*dem.* стýликъ, стýльчикъ)
sesle, židle, stolička; 2. špalek ře-
znický; 3. kláda pro vězně; 4. špa-
lek pod kovadlem, kovadlo; *adj.*
стýльный.

стýльникъ, а kdo dělá sesle n. židle.

стýпа *f.* stoupa (na tlučení); veliký
hmoždír; 2. (přezdívka) pařez, kláda
(o člověku).

ступа, ѣ volný krok (koňský) *v.* ступь.

ступальная мельница šlapací mlýn.

ступ-ание *n.* šlapání; —ать, —ить
jíti, šlapati; ребѣнокъ начинáетъ
—ать dítě začíná chodit (běhat);
—ай скорѣе jdi čerstvěji! —ай прѣчь!
jdi pryč! klid se! hybaj! —ай!
ku předu! pochod! —ать на что
šlapati na něco.

ступѣнь, и *f.* stupeň (*m.*), schod;

—ка *f.* stupníček; —чатый stupňo-
vatý; ступѣнный *adj.* stupňový; -ая
плита deska na schody, schod, stupeň.

ступитъ *v.* ступать.

стýпица *f.* náboj u kola; 2. (*star.*)
pašť; *adj.* стýпичный.

стýпка *f.*, стýпочка moždířek; 2. ta-
bulka (barva prodává se v tabul-
kách, v kouskách).

ступня *f.* chodidlo u поху.

ступь, и *f.* chod, krok (koňský).

стуч-ание *n.* klepání; —ать (-чý,
-чійшь) klepati; bouchati; 2. hrčeti,
rachotiti (o vozích); ст. въ дверь
klepati na dveře; ст.ся (-чýсь, -чійшь-
ся) klepati; ст.ся въ дверь klepati
na dveře.

стыдѣть (-жý, -дїшь) когó, у- zahan-
biti někoho; с.ся (-жýсь, -дїшься)
stydět se, hanbiti se.

стыдлив -ица *f.* citlivka, stydlivka
(*rst.*) Mimosa; —ость stydlivost;
—ый stydlivý.

стыд-но *adv.* hanba; мнѣ ст. je mi
to hanba, stydím se; ст. тебѣ! hanba
tobě! styd' se! не ст. ли тебѣ? ne-
stydíš se? není ti to hanba? —ный,
ая, ое hanebný.

стыдъ, а hanba; вводить въ ст. za-
hanbiti; покраснѣть отъ стыда han-
bou se zardít n. začervenati.

стыдѣние *n.* stydění.

стыжѣние *n.* zahanbení.

стык-ание *n.* stýkání; 2. spojení, svá-
zání dvou trámů; —ать, соткнýtъ
stýkati; 2. svázati, spojiti (два
trámy); с.ся stýkati se, sbíhati se
(o cestách, trubách); sraziti se (o
hlavách).

стыкъ, а styk; vaz; vazba (dvou trámů).

стылу (съ тылу) od zadu, ze zadu.

стылый, ая, ое stydlý (sstydlý), usty-
dlý, vystydlý.

стынуть, стыть (стыну, -ешь) stydnouti.

стырь, я *m.* (*star.*) *v.* пуль (*Steuer*).

стычка *f.* sloučení, svázání; vazba
(dvou trámů); 2. sbíhání, křižování
(cest), křižovatka; 3. hádka, váda;
4. pranice, pračka.

стычный, ая, ое (стычнóй, áя, óе) sbí-
havý, stýkající-se; 2. hraničný; 3.
nastavovaný.

сть! (сть!) *intrj.* st! pst!

стына, ѣ, *dem.* стýнка *f.* stěna; ка-
менная ст. zed'.

стынница *f.* drnavec, den a noc,
(*rst.*) sklenná bylina, střílice, *Pa-*
rietaria.

стыннóй, áя, óе stěnný, stěnový, ná-
stěnný; -ые часы visací hodiny; -ая
травá *v.* стýнница.

стыно-битная машина, —бóйное орудíе,
—ломъ, а beran, taran; —бóй,
я boření zdí; —лазь, а šoupálek,

stěnolez (pták); —писецъ, сца stěnomalír; —писный stěnomalírský; -ая живопись, —пись, и stěnomalba, malba na stěně (*fresco*).

стѣнь, и, сѣнь, и (crk.) stín v. тѣнь.

стѣсн-ѣние *n.* stísnění, stlačení, sevření; 2. nucení; 3. stísněnost, sevřenost; —ить, —ять stísniti, stlačiti; sevřiti; obmeziti; obmezovati někooho; što eró ni-čуть не —яеть to mu ani dost málo nepřekáží; —яться tísnniti se; obmezovati se; nutiti se; не —яясь чѣмъ-либо nehledě na nic, neobmezuje se na...

стягив-аніе *n.* stahování; —ать stahovati; стянуть stáhnouti; ст.ся stáhnouti se.

стягѣвникъ, á (star.) korouhevnik.

стягъ, а zdvihák, jeřáb, drouh; 2. roubík; 3. trup, tělo zabitého vola; 4. (star.) prapor, korouhev; стáвить стягъ, стáги (star.) svolávati vojsko ke korouhvi; *adj.* стягѣвый.

стяж-аніе *n.* těžení, nabývání; —ать těžiti, nabývati.

стяжатель, я, těžitel; nabývatel i držitel; —ница *f.* -ка; —ный, ая, ое zistný, ziskuchtivý.

стяжка *f.* stažení.

стяжѣой, áя, ое stahovací.

ствяз-аніе *n.* spor, hádka; —аться hádati se, spor vésti.

стянуть stáhnouti; 2. shrábnouti, uzmosti (ukrásti).

субѣот-а *f.* sobota; великая с. bílá sobota (o velikonocích); —никъ, а sobotník (rozkolník, který světí sobotu); —ній, ая, ее sobotní; с. день den sobotní, sobota; —ство *n.* slavnost sobotní; svěcení soboty; —ствовать sobotu světiti.

сублим-ать, а přepuzenina, sublimát; —ація *f.*, —ированіе *n.* sublimování,

přepuzování; —ировать, —овать sublimovati, přepuzovati.

субѣой, я О. hromada sněhu v. сугрѣбъ.

субсидія, *pl.* -ди, ий *f.* pomocné peníze, příspěvek (*pl.* *subsidia*).

субѣйка *f.* vírnice (várenka, Krejčí) *Vorticella*.

сугакъ, а sajha v. сáйга.

суглин-истый, ая, ое z hlíny a písku; —окъ, нка míšenice, hlína a písek.

сугнать (star.) dohoniti někooho.

сугѣнка *f.*, сугѣнь, а, сугѣнь, и *f.* dohonění.

сугѣрѣиться shrbiti se.

сугрѣбъ, а, *dem.* сугрѣбикъ, а, *augm.*

сугрѣбище *n.* hromada sněhu, návěj sněhu; сугрѣбистый, ая, ое plno sněhu.

сугѣб-ина *f.* (star.) dvojnásobný plat; —ить (-блю, -бишь) zdvojiti, zdvojnásobiti; с.ся *zdv.* se; —о *adv.* dvojnásob; —ый, —ный, ая, ое *adj.* dvojnásobný.

судакъ, á, *dem.* судачѣкъ, чкá candát, sandát *Perca-Lucio-perca* (franc. *sandat*); судакѣвина *f.* maso candátové; судакѣвый, ая, ое candátový.

сударь, я, (skrác. z государь) pán; *voc.* пане! *dem.* сударикъ panáček; нѣтъ сударикъ мой! не panáčku! сударка, *dem.* сударушка *f.*: с. моá! má zlatá! сударыня *f.* (skrác. z государыня) *voc.*: paní! milostpaní! paničko!

сударь, я (star.) plena, šátek.

судачина *f.* maso candátové; судачий ья, ье candátový.

судачить (-чу, -чишь) о комъ pomlouвати, zklepati někooho.

судѣбникъ, azákonník (cáre Ivana IV.)

судѣбно-медицинскій, ая, ое k soudní medicíně se vztahující; -ая наука

soudní lékařství; —полицейскій, ая, ое k soudní policii se vztahující.
судеб-ный, ая, ое soudní; -ья дѣла soudní záležitosti; -ая часть soudnictví; -ымъ порядкомъ pořadem soudním; —ня *f.* soudní síň, soudnice.

судей-ка *m.* (star.) rychtář, sudí sel-ský; —скій, ая, ое soudcovský, soudnický; с. приговоръ, -ое рѣшѣние rozsudek, výrok *n.* nález soudní; —ская *f.* soudní síň, soudnice; —ша *f.* žena *n.* manželka sudího, (paní soudcová).

судилище *n.* sbor soudců; 2. síň soudní, soudnice.

судитель, я *v.* судья.

судить (сужу, судишь) souditi; с. о чемъ *s.* о něčem; с. кого-либо *s.* někoho; 2. одинъ судитъ такъ, другой иначе jeden soudí tak, druhý jinak; а онъ какъ судитъ объ этомъ а со он о томъ soudí? такъ суждено мнѣ такъ je mně souzeno; не суждено было ему nebylo mu souzeno; с.ся съ кѣмъ souditi se s někým.

судище *n.* *v.* судилище.

судія *v.* судья.

судки, овъ *pl. v.* судокъ.

судно *n.* (*pl.* суда, судовъ) loď, plavidlo; парусное *s.* plachtová loď; 2. с. (*pl.* судна и. судны, -день) poční stolice.

судный, ая, ое soudní; с. день den soudu (soudný den).

судовой, ая, ое lodní.

судовщикъ, а *pán lodi.*

судоговорѣние *n.* soudní líčení, líčení před soudem. [*lodi.*

судодержатель, я držitel lodi, *pán* судокъ, дка, *pl.* судки, овъ misky на sobě složené a řemenem spojené (Menage).

судомой, оя, —щикъ, а *m.* kuchtík,

splachovač nádobí; —ка *f.* kuchyňská (*f.*), splachovačka nádobí; 2. hadr na nádobí.

судоплав-аніе *n.* plavba lodní; —атель, я plavec, lodník.

судопроизводство *n.* soudní řád.

судо-промышленникъ, а podnikatel lodní; —работникъ, а, —работчій, аго *m.* dělník lodní.

судорога *f.* křeč Spasma.

судорож-иться (-усь, -ишься) (prost.) trásti se na krejcar (t. býti lakomcem); —ливый крѣчемъ podrobený; —ный крѣчову; крѣчovitý; -ое движеніе pohyb křečovitý.

судо-строѣніе *n.* stavba lodí; —строитель, я stavitel lodí.

судоустройство *n.* zřízení soudní; soudní řád.

судо-ходецъ, дца lodník; —ходный, ая, ое (*рѣка*), splavný (řeka), loděplavný; —ходство *n.* plavba lodí; —хозяинъ, а *pán lodě.*

судъ, а soud; уѣздный *s.* krajský soud; военный *s.* vojenský *s.*; духовный *s.* duchovní *n.* církevní *s.*; страшный *s.* poslední soud; короткій *s.* krátký *s.*

судьба, ѣ *f.* osud; —ѣ Божіи *pl.* soudové boží, řízení boží.

судьбина *f. v.* судьба.

судья (судія), ѣ *m.* sudí (іho *m.*), soudce; Богъ ему *s.!* Bůh ho sud!

суевѣр-ить, —ничать, —ствовать pověřivým býti; —іе, —ствіе, —ство *n.* pověra; —ка *f.* pověřivá; —ность pověřivost; —ный pověřivý; суевѣръ, а pověřivý člověk.

суемудр-енникъ, а, —ецъ, а mudrák; —енный mudrácký; —іе *n.* mudráctví; —ствовать mudrovati.

суе-мыслие *n.* marnivé myšlenky —славіе *n.* marná sláva; —славный, ая, ое slávychtivý.

суеслѡв-ецъ, вца, —никъ, а tlachal, žvastal, žvatlal; —ie *n.* tlach, žvastání; —ный tlachavý, žvastavý.
 сует-á, ѣ *f.* marnivost, marnost; 2. marné *n.* zbytečné starosti; 3. *m.* et *f.* šukálek, šukalka; —йтѣся (суечýсь, суетѣшья) о чемъ šukati sem tam, něco zbytečně sháněti; —лѣвость shánivost, šukavost; —лѣвый shánivý, šukavý.
 сýет-но *adv.* marně, zbytečně; —ность marnost, zbytečnost; —ный marný, zbytečný.
 суждѣніе (сужѣніе) *n.* souzení, posuzování; 2. rozsudek.
 сýженный, ая, ое souzený, osudem určený, usouzený; с. souzený (vyvolený) ženich; -ая невѣста souzená (vyvolená) nevěsta.
 сýживать, сýзить, сýзить stáhnouti; těsněji svázati; с.ся st. se.
 сýка *f.* čubka (psice); сýкинъ сынъ (низце) kurvy syn.
 сукалѣнь, а, лѡнзикъ, а sluka rudonohá *Totanus callidris* (*Scolopax totanus*). [kený šat.
 сукмáнь, а, *dem.* сýкманецъ, нца sou-
 сукно *n.* sukno.
 сукно-вáль, а valchář; —вáльный, ая, ое valchářský; -ая мáшина valcha; -ая глина и. земля hlinka valchářská; —вáльня *f.* valcha; —дѣланіе, —дѣліе *n.* soukenictví; —дѣльная мáшина stroj soukenický; —стригáль-ный, —стрижный postřihačský; -ая мáшина stroj postřihačský.
 сукнáный *v.* сукѡнный.
 суков-áтый, ая, ое sukovatý; —йца *f.* *v.* берѣзовица.
 суколѣнь, я *m.* *v.* сукалѣнь.
 сукѡн-ка *f.*, —очка hadr soukený (k natírání těla); —никъ, —щикъ, а soukeník; —ный soukený; с. мáстеръ soukeník.

сукѡтная, сукѡчая (кѡшка) březí (kocka), skotná.
 сýкрови на *f.* soukrvice, talov; —чный soukrvičný.
 сукъ, а (*pl.* сýчья, ѡевъ) suk (na stro-
 мѣ); с. ve dřevě, v prkně; *dem.* сучѣкъ, сучѣчекъ souček.
 сулѣй-ка *f.* bandaska, plucarka, plo-
 ská lahvice; —никъ, а lahevnik *Annona* (rosl.).
 сулемá, ѣ *f.* rtuť dvouchloristá *Mer-
 curius sublimatus corrosivus*; су-
 лѣмная мазь mast sublimatová.
 сулѣніе *n.* nabízení; slibování.
 сулея, ѣ *f.*, *dem.* сулѣйка ploská lá-
 hev *v.* сулѣйка.
 сулѣть (-лю, -лишь), по- slíbiti, při-
 pověděti něco někomu; с.ся slíbiti.
 сýлица *f.* (star.) sudlice; сýличникъ,
 а sudličník.
 сулѡй, ѡя *m.* zadělaná mouka na
 kysel; 2. (v Archangelsku) srážení-
 se vln.
 султáнь, а sultán (turecký císař);
 2. chochol na klobouku *n.* на přil-
 bě; султáнский, ая, ое sultánský;
 султáнша *f.* sultánka.
 сумá, ѣ, *dem.* сýмка, сýмочка *f.* мо-
 šna, brašna, taška; патрѡнная сýмка
 sumka na patrony, patronka; па-
 стýшья сýмка pastuší tobolka, ko-
 koška *Thlaspi*, *Bursa pastoris*
 (rosl.); ходѣть съ сумѡю choditi
 s žebráckou mošnou (žebrati).
 сумасбѡд-ничать žvaniti, tlachati ne-
 smysl; —ный pleskavý; nesmyslný;
 přemrštěný; —ство *n.* nesmyslné
 řeči; nesmysl; žvanění; сумасбѡдъ,
 а pošetilec, přemrštěnec, ztřeštěnec,
 třeštil.
 сума-сшѣдшій, ая, ее šílený, bláznivý;
 с. (человѣкъ) šílenec, blázen; -ая
 šílená; домъ —сшѣдшихъ blázinec;
 —сшѣствіе *n.* šílenství.

сумато́ха *f.*, сумото́ха *zmatek*.
сума́хъ, а, желтнѣкъ *škumpina*.
сумбу́ръ, сумбу́рный *v.* вздоръ, вздо́р-
ный; сумбу́рщикъ, а *tlachal*, *žvanil*.
сумѣ́жїе *n.* *soumezí*; *hranice*.
сумеречный, ая, ое *soumračný*.
сумерки, рокъ *pl. f.* *soumrak*.
сумѣ́тъ, а *nametený n.* *navátý snih*.
сумка *f.* *tobolka*, *brašna v.* *сума́*.
сумма *f.* *summa*.
сумнительный, сумнѣ́нїе *v.* *сомн....*
сумова́тый *pytlovatý (šat)*.
суморокъ, рка (star.) *v.* сумракъ, су-
мерки.
сумото́ха *v.* сумато́ха.
сумоч-ка *f.* *taštička*, *tobolička*; —ный
tobolkový.
сумракъ, а *soumrak*.
сумрач-ность *soumračnost*; *soumrak*;
šero večerní; —ный *soumračný*.
сумрэ́чница *f.*, ба́бочка сумеречная
motýl večerní, *soumračnice*.
сумчатый, ая, ое *tobolnatý*; —ья жи-
вотныя *pl.* *vačice (vaknatí) Marsu-*
pialia.
сумят-ица *f.* *zmatek v.* сумато́ха;
—ливый *zmatený, spletený*.
су́на *f.* (crk.) *věž v.* ба́шня.
сунду́къ, а *truhla*, *kufr*, *skříň*; *dem.*
сундучёкъ, чка *kufřík*; *adj.* сун-
дучный; сундучникъ, а *kdo dělá*
kufru, kufráři.
сунѣ́ца *f. v.* земля́ника.
су́нуть *v.* совать.
супе́рникъ, а *v.* сопе́рникъ.
супервѣ́рзъ, а *řemínek na kyryse*.
суперъ-интенде́нтъ, а *superintendent*.
супе́сь, и *f.*, супесо́къ, ска *pískovice*,
píščitá země.
супе́ць, пца *polívčička*.
су́пить (-плю, -пишь) *v.* хму́рить; *с.ся*
v. хму́риться.
супово́й, ая, ое *polívkový*; —ая ло́жка
polívková lžíce.

супо́нь, и, супо́ня *f.* *chomoutník (ře-*
men n. provaz); супо́нить, за- *cho-*
moutníkem stáhnouti.
су́порось, и *f.*, супоро́сая, ой *sou-*
prasnice (svině).
супо́ръ, а (star.) *odpor*.
супоста́тъ, а *odpůrce*; *protivník*; су-
постáтскій, ая, ое *protivnický, od-*
pornický.
супро́тивъ *praep. c. gen.* *proti, na-*
proti; *с. чего naproti tomu....*,
u porovnání s tím...
супру́га *f.* *manželka*.
супру́гъ, а *manžel*; 2. (crk.) *с. во-*
ловъ spřežení volův.
супру́ж-ескій, —ественный, ая, ое
manželský; *с. сою́зъ svazek man-*
želský; —ество *n.* *manželství*; —ни-
ца *f. v.* супру́га.
супрѣ́ *f.* (crk.) *pře, rozepře, spor*.
супъ, а *polívka (soupe)*; 2. (crk.)
sup Vultur v. сипъ.
сургу́ч-никъ, а *továrník pečetniho*
vosku; —ница *f.* *skříňka na vosk*
pečetní; —ный *voskový*; сургу́чь,
а *vosk pečetní*.
сурди́на *f.* *příduska, dusítko (na*
housle) sourdine. [риковъй].
су́рикъ, а *suřík Minium*; *adj.* су́-
сурко́вый *svišťový (v. суро́къ)*.
сурма́ *v.* сурьма́.
сурна́, ѣ *f.* *část hlavy koňské mezi*
očima a od uší k nosu, tvář koň-
ská, líce koňské.
су́рна *f.* (star.) *surma, píšťalka, trub-*
ka; сурначей, ея *m.*, сурни́къ, а
(star.) *kdo hraje na surmu*.
суро́в-о *adv.* *surově*; —ость, и *su-*
rovost; —скій рядъ *trh hedbávnický*,
kotce hedbávnické; —ый, ая, ое
surový, hrubý (látka); *surový, ne-*
vlídný (člověk); *с. вóздухъ ostrý*
vzduch.

сѹровье *n.* surové *n.* hrubé látky (tkaniny).

сурѡжанинъ, а hedbávník, obchodník se zbožím hedbávným.

сурѡкъ, ркá свиšť, popelice *Arctomys* (*Mus*) *marmotta*; *adj.* суркѡвый.

суррогáтъ, а surogát, náhražek.

сурьм-á *f.* surma *Antimon*; —ило *n.* černidlo на обоѡи; —ить černiti (обоѡи); —янистый antimonistý; —яноѡй, ая, ѡе antimonový, surmový.

сурьпа, сурьпица *f.* trýzel (souřepice) *Erysimum*; с. чесночная, чесновица česnáček, česneková bylina, česnečina *Erysimum* (*Sisymbrium*) *alliaria*.

сусáкъ, á (водяноѡй, зонтичный, вѣнчиковатый, пучковатый) šmel okoličnatý *Butomus umbellatus* (rsl.).

сусáль, и *f.*, —ное зѡлото pozlátko.

сѹсленикъ, а křišťál šedý.

сѹсликъ, а sysel *Spermophilus citellus*; сѹсликовъй syslový.

сѹслить srkati, srkavě píti; 2, kaňhati, mazati. [сѹсляный.

сѹсло *n.* mladinka, sladké pivo; *adj.*

сѹсляникъ, а perník на sladkém pivě pečený.

сустáв-ный, ая, ѡе kloubový, článkový; —чикъ, а kloubek; сустáвъ, а kloub, článek.

сусѡдъ, а *v.* сосѡдъ.

сусѡкъ, а soussek *v.* закрѡмъ.

сѹтки, токъ *pl. f.* čtyřadvacet hodin (plný čas sutých čili sypacích hodin); день и ночь составляютъ сѹтки; сѹточниъй, ая, ѡе celodenní (24 hodin).

сутлѡвка *v.* сотлѡвка.

сутѹга, *dem.* сутѹжка tenký drát železný; глинорѣзная с. hlinorez (u hrncíře); *adj.* сутѹжный drátový, drátěný.

сутѹжникъ, а, калиберъ drátové měřidlo (u řemeslníkův).

сутѹл-ина *f.* křivina, křivolačina (u stromu); 2. hrb (na zádech), hrbol; —истый křivolaký; 2. hrbatý, hrbolatý, shrbený; —иться křiviti se; 2. shrbeně choditi; —оватость, —ость shrbenost; —оватый, —ый shrbený.

сутѹга *f.* pletichář, úskočník.

сутѹж-ение *n.* pletichání; —ить, —ничать pletichati, pletichy dělati; úskoků hleděti; —ливость pletichavost, pletichářství; —ливый pletichavý, pletichářský; —ничество náchylnost k pletichářství, úskočnost.

суфлѣръ, а napověda (*m.*) *souffleur*; *adj.* суфлѣрный; -ая бѹдка budka napovědova, budka suflérská.

суффрагáнъ, а suffragan, světicí biskup.

сухáръ, á, *dem.* сухáрикъ, а suchar; сухáрный sucharový.

сухíй *v.* сухѡй.

сухмѣнь, и *f.* sucho *v.* засѹха.

сѹхо *adv.* sucho, suše; отвѣчать сѹхо suše odpověděti.

сухо-вáтый, ая, ѡе trochu suchý; —вѣртка *f.*, черноголовникъ černo-hlávek, hlavěnka *Prunella*; —дѡлие *n.*, —дѡль, а suchodol, suchý důl; —дѹшина *f.* rána pěstí do prsou; —жильный šlachový.

сухѡй, ая, ѡе suchý; -иá листьа suché listí; с. морѡзъ (безъ снѣга) suchý mráz (bez sněhu); с. насмѡркъ suchá rýma; с. слогъ suchý sloh; с. отвѣтъ suchá odpověď; с. предметъ suchopárný předmět; -ая жила suchá žíla, šlacha; сухíмъ путѣмъ po suchu (po zemi).

сухо-лáплъ, я *m.* (crk.) racek *Larus* (pták); —ногíй, ая, ѡе suchonohý; —нось, а husa čínská *Anser cygnoides*.

сѹхонькій, ая, ое suchoučký; сѹхонько *adv.* suchoučce.

сухо-пáрый, ая, ое hubený; sucho-párny; —пýтнй *pozemní*; —пýть *n.* cesta *pozemní*, *c.* po suchu; —рѣбрица *f.* hladověnka, chudinka, osívka, muchoplaška *Draba* (rstl.); —рѣбрый, ая, ое кому znáti žebra (vyzábly, vychrtlý).

сѹхорось, и *f.* nos v níž nepadá rosa.

сухо-рýкий, ая, ое suchoruký, s uschlou rukou; —стебѣльникъ, а *v.* необмóка. [chota.

сѹхость, и, сухотá, ѣ *f.* suchost, suchót-ка *f.*, чахóтка suchotě; suchotiny *pl.*; —ный suchotivý, suchotinárský.

сухо-цвѣтъ, а suchokvět *Xeranthemum* (rstl.); —шáвость, и hubenost, vyschlost, vyzáblost; —шáвйй, ая, ое hubený, vyschlý, vyzábly; —ядецъ, дна suchojedec, kdo jí suchá jídla *Xerofag*; —ядникъ, а, стрóусникъ pštrosilka *Struthiola* (rstl.).

сучёкъ, чкá souček *v.* сукъ.

сучѣние *n.* soukání (niti); 2. hnětení, válení těla; —ильный, ая, ое soukací; —ильщикъ, а soukač, soukal; —ильщица *f.* soukalka; —ить (-ý, -йшь) soukati (nité); 2. hnísti, váleti těsto; *c.ся* soukati se.

сýчий, ѡя, ѡе čubčí.

сýчка *f.* čubička.

сýша *f.* souš (*f.*); 2. suchota.

сушаница *f.* sušení, sušená ryba.

сушевой воскъ *vosk* soušový.

сушеница *f.* protěž *Gnaphalium* (rstl.).

сушеніе *n.* sušení; сушеный (сушеный), ая, ое sušený.

сушило *n.*, сушильня *f.* suširna.

сушителный sušící.

сушить (-ý, -йшь) sušiti; 2. mořiti; *c.ся* sušiti se.

сýшка *f.* sušení.

сушникъ, сушнякъ, á souš, suchý strom. [štovice.

сушь, и souš, suchota; 2. uschlá ne-существен-ность *jsoucnost*, *podstatnost*; —ный *podstatný*.

существоительное имя *jmeno* *podstatné*, *jm.* *statné Substantivum*.

существо-ó *n.* *podstata*; —овáние *n.* *trvání*, *bytí*; —овáть *trvati*, *byti*; —ослóбие *n.* *bytosloví* *Ontologie*.

сýщ-ий, ая, ее *jsoucí*, *trvající*, *bytu-jící*; *podstatný*; *skutečný*; —ность, и *jsoucnost*, *podstatnost*, *skutečnost*.

сушь, и *f.* (star.) malá sušená ryba. суягная овца březí ovce, bahnice.

сфальшивить *sfalšovati*.

сфѣра *f.* sféra; сферический, ая, ое sferický.

сфинксъ, а sphinx.

сформировáние *n.*, сформировка *f.* *sformování*; сформировáть *sformovati*.

сфýкнуть *sfouknouti*.

схáп-ать, —нуть *schapati*; *schapnouti*, *uchopiti*.

схватить, схватывать *uchopiti*, *uchvátiti*; *c.ся* *upamatovati se*.

схвátка *f.* *spojení*, *zachycení* (*dvou trámů*).

схím-а *f.* *přísné roucho řeholnické*; —ить, по- *v přísné roucho řeholnické odíti*; *cx.ся* *v přísné roucho řeholnické se oblíci*; —никъ, а, схимонахъ, а řeholník *dle přísného řádu*.

схлебнуть, схлѣбывать *usrknouti*, *usrkávati*.

схлýнуть *rozptýliti se*.

сходбище *n.* sběh, shromáždění lidu.

сходень, дня *m.* *v.* сходня.

сходѣть *jíti*; ты можешь *cx.* вмѣсто *меня* *ty můžeš jíti místo mne*; сходѣ за докторомъ *jdi pro doktora*; II. сходѣть, сойтѣ *sejíti*, *sestoupiti*; (*cx.* внизъ; *cx.* съ лѣстницы; *cx.* съ горы; *cx.* съ лошади; *cx.* съ дрó-

жекъ); *сх.* съ квартиры *vystěhovati* se z bytu; *краска* сошла *barva* vybledla, pustila; *часы* сошли *hodiny* došly; *сойти* съ ума *zblázniti* se, *státi* se šíleným; *товаръ* *сходѣть* съ рукъ *zboží* jde na odbyt; *сходѣться*, *сойтѣся* *sejítí* se, *shromážditi* se; *сх.ся* въ одну точку *sběhnouti* se v jeden bod; *сойтѣсь* съ кѣмъ въ цѣнѣ *shodnouti* se s někým v ceně; *сх.ся* *obcovati* spolu tělesně.

сходка *f.* schůze.

сходный, ая, ое *souhlasný*, *shodný*;

2. *snesitelný* (v ceně), *nepříliš drahý*.

сходня *f.*, *pl.* *сходни*, ей *prkno* pobité příčkami, *schodnice*.

сходствен-но *adv.* *přiměřeně*; —ность *přiměřenost*; —ный *přiměřený*.

сходств-іе, —о *n.* *podobnost*, *shodnost*, *souhlasnost*; —овать *býti* *podobným*, *shodovati* se.

сходъ, а *sestoupení*, *sejití*; *сх.* съ корабля *vystoupení* z korábu; 2. *сх.* *stezka* dolů; 3. *v.* *сходка*, *сходбище*.

схожденіе *n.* въ одну точку *sejití-se* *n.* *sbíhání-se* v jeden bod.

схожий, ая, ее *podobný*.

схорон-еніе *n.* *schránění*, *uschování*; 2. *pochování*, *pohřbení*; —ить *schrániti*, *uschr.*, *uschovati*; 2. *po-chovati*, *pohřbiti*.

сцака *m.* *et f.* *v.* *сцыха*; *pl.* *сцаки* *f.* *scanky*, *moč*.

сцапать (*prost.*) *popadnouti*, *polapiti*.

сцарáп-аніе *n.* *seškrábání*; —ать, —ывать *seškrábatí*; —нуть *seškrábnouti*.

сцать (*сцу*, *сцышь*) *scáti* (*štiju*, *šti-ješ*); *сц.ся* *poscávati* se (do postele).

сцена *f.* *scéna*, *výjev*; *сценический*, ая, ое *scenický*.

сцено-графія *f.* *scenografie*, *kresba* *půhlednická*; —графический, ая, ое *scenografický*.

сциáтика *f.* *bolest* v kyčlích.

сцы́ха *m.* *et f.* *scáč*.

сцѣдѣть, *сцѣживать* *scediti*; *стоčiti* (*наpoj*); *сц.* въ бутылки *stočiti* do lahvic.

сцѣпѣть, *сцѣплѣть* *řetězy* *sepnouti*; *с.ся* съ кѣмъ s někým *se* *popadnouti*, s někým *se* *chytiti*, (*t.* *práti* se); *с.ся* съ неприятельскимъ кораблѣмъ *zahákovati* se s nepřátelským *ko-rábem*; *сцѣпка* *f.*, *сцѣплѣніе* *n.* *sepnutí řetězy*; 2. *soudržnost*, *souvislost* *Cohaesion*.

сцѣпной, ая, ое *spinací*.

сцѣпъ, а *klín* *železný*.

счал-ить, —ивать *lanem* *svázati* (dvě lodi); —ка *f.* *svázání* *lanem*; 2. *la-no* k *uvazování* lodí, *lapák*.

сча́стіе, *сча́стье* *n.* *štěstí*.

счастлив-ецъ, *вца* *šťastný* *člověk*, *šťastnoušek*; —ить *šťastným* *udělati*; *с.ся* *poštěstiti* se; —ица *f.* *šťastná*; —ый (*счастливый*), ая, ое *šťastný*; *сч.* *случай* *šťastná náhoda*; онъ *счастливъ* он *je šťasten*.

счѣрп-ать, —ывать, *счѣрпнуть* *ubрати* (*vody* atd.); *vyčerpati*; *с.ся* *vyčerpati* se.

счѣртѣть, *счѣрчивать* *okresliti* (*plán*). *счесать*, *счѣсывать* *sčesati*; *učesati*; *счѣска* *f.* *sčesání*, *učesání*.

счѣсь, а *výčesky*, *pačísky*, *odpadky* při *česání*.

счѣтный, ая, ое *účetní*, *početní*; —ая *část* *účetní odbor*, *účetnictví*; —ая *книга* *účetní kniha*; *счѣтная*, ой *f.* *účtárna*.

счетовод-ецъ, *дпа* *účetní*, (*ího m.*); *početvedoucí* (*ího m.*); —ство *n.* *účetnictví*, *účtování*.

счѣтчикъ, а *přepočítávač* *peněz* (při *pokladně*); *účtovník* při *pokladně*.

счѣтъ, а *účet*, *počet*; *текущий* *c.* *běžný účet* *Conto corrente*; *мнѣмый*

с. klamný účet; окончательный с. konečný účet, účetní závěrka; по счѣту dle účtu; жить на чужой счѣтъ žíti na cizí účet; на cizí útraty; на счѣтъ этого я спокоенъ со se toho týče, jsem spokojen; *pl.* счѣты početní deska; početní tabulka.

счисл-ѣніе *n.* vypočtení, vyčíslení (*Numeratio*); десятинное сч. desetinný počet; сч. пути корабля vypočtení dráhy korábové; —итель počítatel; —ать, счислить vypočísti; spočítati; сч.ся spočítati se.

счистить, счищать očistiti; сч.ся оѣ. se. счит-аніе *n.* počítání; —ать, счесть (*fut.* сочтѣ) počítati; сч. чѣмъ pokládati za něco; сч. полезнымъ pokládati za užitečné; сч. долгомъ pokládati za povinnost; сч. кого богачемъ pokládati *n.* míti někoho za boháče; онъ —аетъ себя умнѣе всѣхъ он se pokládá za nejchytřejšího ze všech; с.ся съ кѣмъ s někým se hádati (*prost.* počítati se s někým).

счищѣніе *n.* očištění.

счунать (*prost.*) vyhubovati *n.* domluviti někomu; —аніе *n.* domluva.

сшиб-аніе *n.* sražení; --ать, —ить sraziti, shoditi; с.ся sraziti se; 2. seprati se *n.* servati se s někým.

сшибка *f.* hádka; 2. pračka, pranice.

сшивать, сшить (*fut.* сошью) sešívati, sešiti; сшивать клеветы ploditi *n.* roznášeti klavety.

сшивка *f.* sešití.

сшивной, ая, ое sešitý.

съ (со) *praep. c. instr. s;* съ тобою s tebou; со мною se mnou; съ намѣреніемъ s úmyslem; просить кого со слезами на глазахъ prositi někoho se slzami v očích; 2. *c. gen.* снимать со стола uklízeti se stolu (*po jídle*); срывать яблоки съ дѣрева

česati (*trhati*) jablka se stromu; брать за входъ по два рубля съ человека bráti vstupného dva ruble za osobu; брать примѣръ съ кого-либо bráti si příklad z někoho; съ тѣхъ поръ od té doby; съ молодыхъ лѣтъ od mládí, z mladých let; съ радости z radosti; съ грусти z hlouposti; съ головы до ногъ od hlavy do paty; со дня на день ode dne ke dni; *c. accus.* я пробуду у него съ недѣлю pobudu u něho asi neděli; онъ прошѣлъ сегодня верстъ съ двѣдцать он ušel dnes asi dvacet verst; онъ ростомъ съ меня он je tak veliký jako já.

сѣежить, сѣеживать skřčiti, sraziti; сѣе.ся skřčiti se, sraziti se.

сѣмка *f.* okreslení (*krajiny*); 2. převzetí (*dočásky*); 3. sejmutí (*karet*).

сѣмки, мокъ *pl. f.* sbírané mlíko *v.* slívky.

сѣмный sejmutý; sbíraný (*mléko*); 2. snímání; сѣ. бой zápas rukama *n.* přetmí.

сѣмокъ, мка *v.* snímokъ.

сѣмцы, овъ *pl. m.* štipce, tratiknot. сѣмщикъ, а kreslič (*krajiny*); 2. přejímatel (*dočásky*).

сѣмъ, а převzetí (*dočásky*); 2. přepis (*snímek*).

сѣигр-аніе *n.* přehrání (*nějaké skladby, kusu*); sehrání; —ать, сѣигрывать přehrati, sehrati (*skladbu, kus divadelní*); *c.* свѣдьбу vystrojiti svatbu někomu; *c.* съ кѣмъ-либо шутку zažertovati si s někým, zahrati si s někým.

сѣизмала *adv.* od dětinství (*z malých let*).

сѣизнова *adv.* znova *v.* snova.

сѣисподи, сѣисподи *adv.* ze spoda, od spoda.

сѣищикъ *v.* сѣищикъ.

ая, ое jirchářský; —ичество *n.* jirchářství; —ый на bílo vydělaný (jircha); -ое ремесло řemeslo jirchářské; —я *f.* jirchářna; сыромять, и *f.* jircha.

сыро́пецъ, сиропецъ, пца štáva.

сыро́пись, и *f.* (альфрѣско) malba na stěnu, stěnomalba.

сыро-пýстie *n.*, —пýсть, а syropust, poslední den v témdni masopustním (*v.* мѣсляница); —пýстная недѣля.

сыро́пь *v.* сиропъ.

сѣрость, и *f.* vlhkost.

сыро́жа, *dem.* сыро́жка *f.* syrovinka (*houba*) *Agaricus lactifluus*.

сыртъ, и *f.* syrt (ryba) *v.* сырокъ.

сыръ, а сыр.

сырѣй *v.* сырѣй.

сыръ, и *f.* *v.* сѣрость.

сырѣ́е *n. coll.* syrové zboží.

сырѣ́ние *n.* vlhnutí.

сырѣ́ть (-ѣю, -ѣешь) vlhnouti.

сыск-áние *n.* vyhledání; —ать, сы-скивать hledati, vyhledati; 2. (*star.*) vyšetřovati; с.ся между собою (*star.*) po dobrém se vyrovnati mezi sebou; сыскъ, а vyhledání; 2. (*star.*) vyšetřování.

сыта́, и *f.* voda medová.

сытенькѣй, сытѣхонькѣй, ая, ое dobře nasycený, (syťoučký).

сытѣ́ть, (сычý, сытѣ́шь), раз- med rozpustiti ve vodě.

сытнѣй, ая, ое sytivý, sytný, živný; 2. hojný; 3. tučný; 4. výnosný; с. рѣнокъ trh potravny.

сы́тость, и *f.* sytosť.

сы́тый, ая, ое sytý (*adv.* сы́то).

сычýгъ, а bachor *v.* сыгýчь; *dem.* сы-чужокъ, жка syřiště.

сычъ, а със (sova).

сы́щикъ, а (*star.*) biřic; dráb; вы-звѣдачъ.

сѣвѣ́альня *f.* přesivárna.

сѣвер-кѣй, ая, ое chladný; —ница *f.* žilenec *Samolus* (*bot.*); —нѣй, ая, ое severní, půlnoční.

сѣверо-востокъ, а severovýchod; —во-сточный severovýchodní; с. вѣтеръ s. vítr; —западный severozápadní; с. вѣтеръ s. vítr; —западъ severozápad.

сѣверскѣй, ая, ое severní *v.* сѣверный.

сѣверъ, а sever, půlnoc, půlnoční strana; къ сѣверу k severu, на půlnoc.

сѣвѣ́ць, вѣа rozsevač.

сѣвѣ́къ, вѣа síto rudnické.

сѣво-оборѣтъ, а střídavé hospodářství polní; —рѣльникъ, а stroj orací a rozsevací.

сѣвъ, а osetí; osení.

сѣдѣ́ль-енъ, льна *m.* verš sedací (při němž v kostele se sedí); —ище *n.* sedadlo; —ищная кость sedací kost, kyčelní kost.

сѣдѣ́лка *f.* sedelka, podsedelní polštář.

сѣдѣ́ль-никъ, а sedlár, (sedelník); —ничѣй, ѣа, ѣе sedlářský; -ѣе ма-стерство sedlářské řemeslo; —нѣй, ая, ое sedlový; —це *n.* sedélko; —чатѣй sedlovitý.

сѣдѣ́на *f.* šedina (*pl.* šediny, šedé vlasy).

сѣдѣ́на *f.* kaz (puklina v kovu).

сѣдѣ́-áние *n.* sedláni; —ать (-áю, -áешь), сѣдѣ́ывать sedlati.

сѣдѣ́лѣ́стый, ая, ое (конь) kůň s prohlubeným hřbetem, sedlovitý.

сѣдѣ́ло, а *n.* sedlo, *dem.* сѣдѣ́льце se-дýlko.

сѣдо-борѣ́дѣй, ая, ое šedobradý; —влѣсѣй, —волѣсѣй šedovlasý (šedivý); —голѣвѣй, ая, ое šedohlavý.

сѣдѣ́й (-ѣй), ая, ое šedý, šedivý.

сѣдѣ́къ, а cestující (který sedí ve voze) (*Passager*).

сѣдость, и šedost.

сѣдѣть (-ѣю, -ѣшь) šedivěti; II. с. (сѣжѣ, сѣдѣшь) (star.) seděti v. сидѣть.

сѣжѣ, и *f.* síť rybářská.

сѣкѣра *f.* (crk.) sekýra.

сѣкѣщая *f.* sečka, sečná *t.* čára (math.) *Secante*.

сѣмене-течѣнѣ, —истечѣнѣ *n.* (med.) semenotok, tok semene, kalotok *Gonorrhoea*.

сѣмен-ѣстый, ая, ое semenatý; —ѣть, (-нѣю, -нѣшь) zasíti; с.ся semeniti se (bot.).

сѣменникѣ, а plod (zrno) na semeno; огурѣць-с. okurka semenářka; 2. *v.* зерновѣкъ.

сѣменяница *f.* (bot.) semennice *Spermatophum*; 2. plodnice (u hub) *Thalamium*.

сѣменной (-ѣй), ая, ое semenný; с. канатѣкъ (anat.) semenník, semenný provázek.

сѣмено-вмѣстѣлище *n.* semenník, semennice (bot.) *Placenta*; —дѣли, *pl. f.* dělohy, chlopně semenné; —дѣльные растѣнѣя děložné rostliny *Cotyledones*; —нѣсный semenoposazý.

сѣмя, *gen.* сѣмени *n.* símě (*gen.* semene), semeno; *dem.* сѣмѣчко semíčko, semínko.

сѣмянникѣ *v.* сѣменникѣ.

сѣни, еѣ *pl. f.* síňka, předsíň *f.*; 2. (star.) dům soudní, knížecí, biskupský atd. (síň, palác).

сѣнѣстый, ая, ое stinný.

сѣнникѣ, а senník, skladiště sena, půda na seno; 2. senník, pytel na seno; 3. senař, prodavač sena.

сѣнница *f.* (star.) stánek.

сѣнной (-ѣй), ая, ое senový, senný; —ая плѣщадь, сѣнная, ѣѣ *f.* (*subst.*) senné náměstí (senovážné náměstí v Praze).

сѣнный, ая, ое со ku předsíni náleží; —ая дѣвушка (-ая *f.*) panská (*t.* služka), komorná.

сѣно *n.* seno; с. грѣческое (грѣцкое) řecké seno, seněnka *Trigonella foenum graecum*.

сѣно-вѣль, а půda na seno *v.* сѣнникѣ 1); —жѣтва, —жѣть, и *f.* senoseč, sekání (žeň) sena; —кѣсець, сца senokosec; senař; senosečec; —кѣсный, ая, ое senokosný; —кѣсь, а senokos, senoseč; 2. senokos, pavouk nohatý *Phalangium opilio*; —кошѣнѣ *n.* kosení sena, sečení sena.

сѣнопотчѣнѣ *n.* stavění stánku.

сѣностѣвецѣ, вца *v.* еврашка, пишѣха.

сѣнцѣ *n.* seníčko.

сѣнцы *pl. f. v.* сѣни.

сѣнь, и *f.* (crk.) stín *v.* тѣнь; 2. stan.

сѣра *f.* síra *Sulphur*; с. въ ушѣхъ maz *n.* vosk v uších.

сѣренѣ *n.* šíření *Sulphuratio*.

сѣренка *f.* sirka *v.* спѣчка.

сѣризнѣ, ѣѣ *f.*, сѣрѣсть šero, šerost.

сѣристѣй, ая, ое sirnatý.

сѣрѣть (-рѣю, -рѣшь) šířiti.

сѣрка *f.* mladý tuleň.

сѣркѣ *m.* šerák, šerý kuň.

сѣрмѣга *f. v.* сермѣга.

сѣрнистѣй, ая, ое sirnatý.

сѣрница *f.* sírnice, sírná pánev.

сѣрноватокѣслѣй sirnokyselý.

сѣрновѣтѣй šířitý.

сѣрно-водорѣдѣ, а sirovodík; —жѣлтѣй sirožlutý, žlutý jako síra; —кислорѣдѣ, а sirokyslík; —кѣслѣй, ая, ое sirnokyselý.

сѣрный, ая, ое sirný; —ая спѣчка sirka.

сѣро-вѣтѣй trochu šerý; —глѣзѣй šerooký; —глѣвѣй šerohlavý (sokol); —грѣвѣй šerohřivý; —жѣлтѣй šerožlutý; —копѣтка *f.* tuhýk, та-

śák, masojídek *Lanius excubitor*;
—кóрникъ, а houselnice *Citharexylon*;
—пѣгій (конь) strakatě šedivý
(grošový) kůň; —синеватый šeromodrý.

сѣрóкъ, рка *m. v.* сѣрка.

сѣрость, и, *f.* šerost.

сѣрый, ая, ое šerý.

сѣрь, и *f.* šeř, šerá barva.

сѣрънка *f.* sirnice; 2. nitka sirná, sirka.

сѣряный sirný; šířený.

сѣсть (*fut.* сяду) sednouti (staroč. sésti); с. на мель vjeti на мѣлчину, uváznouti на мѣлчинě; *v.* садиться.

сѣтка *f.* sítká.

сѣткообразный, ая, ое sítkovitý.

сѣтнй, ая, ое síťový.

сѣтов-аніе *n.* hořekování; —ать (-тую, -туешь) о чемъ bédovati, hořekovati, nařikati; с. на что nařikati na něco.

сѣточ-ка *f.* sítička; —никъ, а síťář, sítkář; —ница *f.* sítkářka; —ный síťkový.

сѣтчáтка *f.* síťčatka (korál) *Retepora*.

сѣтчато-крýлй síťnokřídľý; —образный, сѣтчáтый, ая, ое síťkovitý, síťovitý.

сѣть, и *f.* síť; рыбóловная с. rybářská síť; с. желѣзныхъ дорóгъ síť železných drah, síť železničná; 2. síť, osídlo, léčka; попáсть въ сѣти padnouti do sítí.

сѣча *f.* sečení; 2. paseka, myř (v lese); 3. seč (bitva).

сѣчénіе *n.* sečení; sekání; šlehání; (*chir.*) с. řez, řezání.

сѣчень, чня (*star.*) leden (měsíc).

сѣчéць, ччá меčem neb sudlicí ozbrojený bojovník, secec.

сѣчка *f.* sekáček; 2. krace, motýčka; 2. řezanka (sečka).

сѣчь (сѣкú, сѣчéшь), сѣкáть sekati

(staroč. séci); 2. šlehati; с.ся sekati se; bičovati se; 2. třípiti se.

сѣялка *f.*, сѣяльница, сѣяльня *f.* rozsevadlo, secí stroj.

сѣяльнй, ая, ое rozsevací; -ая машина *v.* сѣялка.

сѣян-ецъ, нца cibule (česnek) ze semena pěstovaná; —ка *f.* strůmek ze semena vypěstovaný.

сѣяніе *n.* setí.

сѣятель, я rozsevač; —ница *f.* rozsevačka; —нй, ая, ое rozsevací.

сѣять (сѣю, сѣешь) síti; 2. přesívati; с.ся síti se; 2. přesívati se.

сюдá *adv.* sem; поді с.! pojd' sem!

сюду и сюду *adv.* sem i tam.

сюжéтъ, а tělo (mrtvé); padlina *Sujet*.

сюртýкъ *v.* сертýкъ.

сүры, ъ *pl. f.* lepší barva (při hře v karty).

сүрьмá *v.* сурьмá.

сѣгáть, сѣгнýть sahati někam; 2. do-nášeti (o střelné zbrani); 3. chápati, rozuměti.

сѣжóкъ, жкá tykadlo (u hmyzu).

сѣкнуть sáknouti; vysychati (o pramene).

сѣкъ; такъ и сѣкъ tak tak.

сүнóдь *v.* синóдь.

T.

т (твѣрдо, те) t, v azbuce ruské písmeno devatenácté, v církevní dvadcaté; со číslo znamená 300.

табакér-ка, —очка *f.* tabatěrka, pyk-sla (na tabák šňupací); —очный *adj.*

табáкъ, á tabák; нюхáть т. šňupati; курíть т. kouřiti tabák; (T. *Nicotiana*).

табалá *f.* (prost.): битъ табалý zaháleti.

табáнить zpátečně veslovati; —енье *n.*

табаргáнь, а, тушкáнчикъ skokuška, štěkuška, frček *Mus jaculus*.

табачёкъ, чкá tabáček.

табáч-никъ, а tabáčník; (2. kuřák; šňupák); —ница *f.* tabáčnice; (2. kuřakyně; šňupalka); —ный, ая, ое tabákový, tabáční; —ня *f.* tabáčna, bouda tabáčnická (trafika); 2. skříňka na tabák.

табáщникъ, -ница, -ня *v.* табач...

табeль, и tabulka, tabelka (seznam, výkaz, rozvrh, obrazec); —ный tabelkový; т. день den prázdnin (sou dních atd.).

таблётъ, а tablet (diamant).

таблѣ-ца, *dem.* —чка *f.* tabulka (početní); 2. tabulka, výkaz; родословная т. výkaz rodopisný, tabulka rodopisná, rodopis; въ —цахъ *v.* tabulkách, tabelárně; —чный tabulkový; tabelkový;

табориться tábořiti (někde), tábořiti se.

таборъ, а tábor (vojenský, cikánský atd.); *adj.* таборовый.

табýнъ, á stádo koní; табунáми stádně; табýнщикъ, а pastýř koní, koňák; табýнный, ая, ое stádový.

табурётъ, а *dem.* табурéтець, тца taburet (sesle bez zábradlý); *adj.* табурётный.

табáнить *v.* тябáнить.

та́бла *f.* (crk.) tabule; deska.

таблѣи, ёй (star.) triktrak (hra).

таблѣи-ецъ, нца obyvateľ hor Kavkazských; 2. šňupák; —ка *f.* obyvateľka hor Kavkazských; 2. т., *dem.* —очка pyksla ze dřeva neb z březové kůry (na tabák.)

та́волга *f.* tavola, tavolník *Spiraea* (rstl.); *adj.* таволжáнный, таволожный.

таврó *n.* znak *n.* cejch hřebčinecký; таврѣть cejchem hřebčineckým vypalovati, cejchovati koně.

тавýнъ, а, трилѣстникъ водянóй třílistník vodní *Menyanthes trifoliata*.

тагáнь, а, *dem.* тагáнець, нца, тагáникъ, тагáнчикъ, а tříно́жка železná (*v.* kuchyni); *adj.* тагáнный.

тагáсь, а О. veliká síť rybářská (na dobu zimní).

та́евка *f.* О. způsob rohožky.

та́ежный, аго *m.* kdo povinen jest odváděti kožišinu co poplatek *v.* тайшá.

таёмъ *adv.* (*instr.*) *v.* тайкóмъ.

та́ение *n.* tajení.

та́же, та́же *adv.* (crk.) potom.

таз-áние *n.* hubování; —áть, по-кого hubovati na někoho, vyhubovati někomu.

тазъ, а, *dem.* тáзикъ táс (kovový); 2. (anat.) pánce Pelvis; тáзовый (тазóвый), ая, ое páncičný; tácový; тазомѣръ, а pánvoměr, *Pelvimeter* (chir.). [(*v.* Sibíři),

та́йга *f.* chatra, luza; 2. hustý les

тайкóмъ *adv.* tajně, podtají.

таймѣнь, я *m.* lipan (ryba).

таймáчишь, а (star.) dítě tajně (mimo manželství) narozené.

та́йна *f.* tajemství; 2. svátost (církevní); т. крещénia svátost křtu; т. причáщénia svátost přijímání; святáя та́йны *pl.* svátosti.

тайнѣкъ, á (star.) tajné místo, tajný průchod; 2. síť na ptáky.

та́йничать tajnůstkovati; -анье *n.*

та́йно *adv.* tajně.

тайно-б́ра́чие *n.* tajnosnubstvo (*u* rostlin) *Kryptogamie*; —б́ра́чный tajnosnubný; -ья растénia tajnosnubné rostliny; —вѣдець, дца kdo zná tajemství srdce; —писáние *n.*, та́йнопись, и *f.* tajnopis, tajné písmo (šifry) *Steganografie*; —писáтельный tajnopisný.

та́йность, и tajnost.

тайнственн-ость, и tajemnost; —ый tajemný.

таинство *n.* tajemství; 2. svátost; т. покаянія svátost pokání; т. святаго причащёнія svátost přijímání; т. св. крещёнія svátost křtu.

тайный, ая, ое tajný; -ое приказание tajný rozkaz, tajné nařízení; т. совѣтникъ tajný rada *m.*; тайная, ой *f.* (star.) tajná kancelář; tajný soud; tajemství.

тайть (таю, тайшь) tajiti něco; т.ся (таюсь, тайшьяся) tajiti se; т.ся отъ когo tajiti se (skrývati se) před někým.

тайша, ѝ *m.* statkář kalmucký.

такало *m.*, такальщикъ, а potakovač, kýval, svědčilek; такальщица *f.* kývalka, potakovačka.

так-анье *n.* potakování, kývání; —ать (-аю, -аешь), такнуть по чему potakovati něčemu, kývati k něčemu, přisvědčovati něčemu (někomu).

такелажъ, а lanoví; *adj.* такелажный; такелажить lanovím opatřiti loď; такелажмейстеръ, а správce lan.

также *adv.* takže, taktéž, zároveň, rovněž. [na to.

такі: всѣтаки *conj.* předce, nehledě takій *v.* takóй.

такнуть *v.* такать.

таковoй, ая, ое takový; таковъ . . . какoвъ . . . tak . . . jako . . .

таковскій, ая, ое (prost.) takový; онъ т. и есть on je takový, on vyhlíží podle toho.

такoй, ая, ое taký, а, ё, takový; такoй-то takovýto.

такса *f.* taksa, taxa; 2. jezevčík, (pes) takslík.

таксаторъ, а taxator, odhadce, cenitel.

таксація *f.* taksace, odhad, ocenění; *adj.* таксаціонный taksační.

таксировать, таксовать taksirovati, odhadovati; ceniti; -ание *n.*

такта *f. v.* тактъ.

тактика *f.* taktika, umění vojenské; тактикъ, а taktik, bojeznalec; тактический, ая, ое taktický.

тактъ, а takt (*v.* hudbě); въ т., по такту do taktu, dle taktu; бить тактъ dávati takt; тактный taktový.

такъ *adv.* tak; такъ —какъ jakož, poněvadž; такъ сказать takořka; такъ и быть budiž! pro mne, buďsi; точно такъ právě tak, zrovna tak; здѣсь такъ жарко, что . . . zde je tak horko, že . . .; не такъ ne tak.

талай, я *m.* zájíc horský, talaj *Lepus talai*.

талан-ить (*impers.*), т.ся poštěstí se, zdařiti se; —ливый, ая, ое šťastný, кому se všecko poštěstí.

талантливый, ая, ое schopný, nadaný (člověk).

талантъ, а talent (mince); 2. talent, schopnost, nadání, vlohy *pl.*

таланъ, а (prost.) štěstí; миѣ ни въ чёмъ талану нѣтъ nemám v ničem štěstí.

талеръ, а tolar (*Thaler*).

тали, ей *pl. f.* provazy *n.* lana vytahovací, táhla (*Talje*).

талисмáнь, а talisman.

талиа, и *f.* život, tělo (*u šatu*) Taille vzrůst, postava, úměra těla.

талмудъ, а talmud (židovský zákoník); талмудистъ, а talmudista; талмудный, ая, ое talmudový.

талъ, а vrba jiva *Salix capraea*; vrba popelavá *Salix cinerea*.

талый, ая, ое roztálý.

талъ, и *f.* obleva, čas tání.

талъка *f.* vijáček (na přízi); motoví-dlo; 2. přadeno (příze).

талъкъ, а tuček, mastnek (*Talk*); *adj.* тальковый.

тальникъ, а *v.* таль.

тальщикъ, а (star.) *v.* заложникъ.

тамариксъ, а *tamaryšek* *Tamarix*.

тамариндъ, а *tamarind* *Tamarindus* (strom).

тамбуринъ, а *tamburina*.

тамбурмажоръ, а *velitel* *bubeníků*.

тамбуръ, а *háčkování*, *háčkovadlo*;

тамбурная игла *jehla háčkovácí*.

тамга *f.* (star.) *kolkovadlo*, *cejch* (на zboží); тамжаты (star.) *kolkovati*, *cejchovati*.

тамож-еникъ, —никъ, а *celník*, *výběrcí cla*; —енный, —ный, ая, ое *celní*; —ня *f.* *celnice*, *celní dům*; *celní úřad*.

тамошній, ая, ее *tamní*, *tamnější*.

тампонъ, а *čipek*, *knot z cupaniny* *Tampon*.

тамъ *adv.* *tam*; тамъ же *tamže*, *tamtěž*.

тангенсъ, а (math.) *tečná* *Tangens*.

танецъ, нца *tanec*.

таннинъ, а *tannin*, *tříslovina*.

танталъ, а *tantal* (chem.).

танцмейстеръ, а *taneční mistr*, *tančíř* *Tanzmeister*; *adj.* *танцмейстерскій*, ая, ое.

танцов-альный *taneční*; —ые уроки *taneční hodiny*; —аніе *n.* *tancování*; —ать (танцюю, —уешь) *tancovati*, *tančiti*. [*tanečnice*.

танцов-щикъ, а *tanečník*; —щица *f.* *танцоръ*, а *tanečník divadelní*; *baletník*; *танцорка f.* *tanečnice divadelní*, *baletnice*.

тапиръ, а *tapír*, *mořské prase* *Tapirus*.

тапкана *f.* (star.) *druh povozu*.

тапта, ы *f.* (star.) *večerní bubnování k návratu*; *v.* *заря*, *зоря*.

тапа *f.* *obálka ze zboží* *Tapa*.

тапабар-ить (prost.) *hatlati*; —скій *hatlavý*; *t.* *почеркъ*, —ая *грамота*, —щина *f.* *škrabanina*, *hatlanina*, *nezřetelné písmo*, *čmáranice*.

тарақанъ, а, *dem.* *таракашекъ*, *шка* *tarakan*, *šváb* *Blatta orientalis*; *тарақаній*, *ья*, *ье* *adj.*; *тарақанщикъ*, а *hubitel švábů*.

тарантасъ, а *dlouhý vůz cestovní*.

тарангуль, а *m.* *tarantule* *Lycosa tarantula* (pavouk).

таранушка *f.* *ryvíc sibiřský* *Rives diacantha*.

таранъ, а *taran*, *beran*, (stěnoлом); *adj.* *таранный*; *таранная косточка* *kost hleznová* *Astragalus*.

таранъ, и *f.*, *густерá* *hustera* *Cypripus vimba*; *тараній*, *ья*, *ье*.

таратайка, *dem.* *таратаечка f.* *таратайка* (*dvoukolý vůz selský*).

таратор-а *m.* *žvatlal*, *tlachal*, (*blábolil*, *drmolil*); —ка *f.* —ка; —ить *žvatlati*, *tlachati*, *bláboliti*, *drmoliti*.

тарашить (глазá) *bouliti oči*, *vybouliti*, *vytřeštiti oči*; —еніе *n.*

тарелка *f.* *talíř*; *pl.* —ки *talíře* (*v hudbě*) *Cinelli*.

тарелоч-ка *f.* *talířek*; —никъ *koš na talíře*; —ный *talířový*.

тарель, и *f.* *zadní část děla*; 2. (star.) *talíř*.

тарифъ, а *sazba*, *rozvrh cen*, *výkaz cen* *Tarif*; *adj.* *тарифный*.

тарлатанъ, а *tarlatán* (*tenké plátno*); *adj.* *тарлатановый* *tarlatánový*.

тароватый, ая, ое *štědrý*.

тароковыя карты *pl.* *tarokové karty*, *taroky*.

тарпанъ, а *divoký kůň*.

тартана *f.* *tartana* (*malá loď*).

тартаръ, а *podsvětí* *Tartarus* (myth.).

тархан-ная грамота (star.) *výsadní list*; —ство *n.* *výsada*, *osvobození od daní*; —щикъ, а *kdo požívá výsady*, *osvobozen od daní*.

таска *f.* *tahání*, *vláčení*; задать кому-либо таску *vytahati* (*vykrákatí*) *někomu za vlasy*.

таск-áниe *n.* tahání, vláčení; —áть (-áю, -áешь) tahati; vláčeti; т. за волосы tahati za vlasy; krákati; т.ся tahati se; vláčeti se; т.ся по улицамъ vláčeti se po ulicích.

таскотнѣя *f.* tahání, vláčení, tahananice. тасов-áниe *n.*, тасовка *f.* míchání karet; —áть (тасую, -ýешь) míchati kartami.

тата́р-инъ, а, —никъ, а (prost.) oset, pcháč, srpek (bodlavé rostliny polní); —скій, ая, ое tatarský; —ское мыло mydlice *Saponaria*; —щина *f.* tatarština, doba panování Tatarského na Rusi; 2. plat odváděný Tatarům.

татау́ръ, а, татау́рецъ, рца ко́женý pás. татéбный, татекра́дственнýй, татствeннýй (star.) kradený.

тати́нный, татскій, ая, ое zlodějský. татство *n.* (crk.) krádež; zlodějství. татуи́ровать tetovirovati; татуиро́вка *f.* tetovirování.

тать, и *m.* (crk.) zloděj; —ба́ *f.* krádež; —ба́на *f.* kradená věc.

тау́рится (prost.) škarediti se.

тауси́нный (star.) tmavomodrý.

тафельде́керъ, а stolník (*Tafeldecker*).

тафта́, ѣ, *dem.* тафти́ца, тафти́чка *f.* dykыta; тафти́нный, ая, ое dykыtový.

тафту́й, я pouzdro na toul.

тафья́ *f.* čepička tatarská.

тахи-гра́фия *f.* rychlopis *Tachygrafie*; —гра́фъ, а rychlopisec *Tachygraf*.

тахіомéтръ, тахомéтръ, а rychloměr *Tachyometer*.

тач-áниe *n.* obšívání; —áть obšívati, šterovat. [káра.

та́чка *f.* obšívka, šterovka; 2. táчка,

та́шка *f.* taška husarská.

тащ-éниe *n.* vlečení; —и́ть vléci, táhnouti; т.ся vléci se.

та́я *f.* (star.) *v.* táра.

та́яниe *n.* táні.

таясу́нъ, а *v.* сви́ня мýксусная.

та́ять *impers.* táti; та́етъ снѣ́гъ sníh та́е; на дво́рь та́етъ venku та́е, pouští. [tvaroh.

тваро́гъ, (творо́гъ), *dem.* тваро́жекъ

тваро́ж-истый, ая, ое tvarohový; —и́ть-ся на tvaroh se sraziti; —никъ, а tvarožník (koláč); —ный tvarohový, tvarožný.

тварь, и *f.* stvoření, stvůra.

твѣ́рденькій, ая, ое, твѣ́рдене́къ, нька, нько, твѣ́рдехоне́къ, нька, нько *adj.* tvrdoucký.

твѣ́рди́ть (твѣ́ржу́, твѣ́рди́шь) nazpaměť se učiti; často si něco opakovati; 2. т. одному́ одно́ и то́же opakovati někomu pořád to samé.

твѣ́рдо *adv.* pevně (tvrdě); stále; 2. jmeno písmena т.

твѣ́рдо-ка́меннýй tvrdý jako kámen; —ко́жій, ая, ее tvrdokoží; —ко́жникъ, а pestřec *Sileroderma* (houba); —копы́тнýй tvrdokopytný; —кры́лие *n.* krovky u hmyzu.

твѣ́рдо́сть, и pevnost, (tvrdost); stálost.

твѣ́рдый, ая, ое pevný, (tvrdý); stálý.

твѣ́рды́я *f.* tvrз Fort.

твѣ́рдъ, и *f.* obloha nebeská (tvrз nebeská).

твѣ́рди́ть, о. stvrdnouti.

твѣ́рже́ниe *n.* učení nazpaměť.

тво́й *pron.* tvůj (*m.*), тво́я tvoje *f.* твоё tvoje *n.*

тво́ре́ниe *n.* tvoření; stvoření; *dem.*

тво́ре́ньице *n.* stvořeníčko.

тво́ре́цъ, рца tvůrce.

тво́рило *n.*, *dem.* тво́рильце karba (na vápno); *adj.* тво́рильнýй.

тво́ри́тель, я původce; pachatel, (tvoritel); —ница *f.* původkyně; —нýй паде́жъ (gram.) nástrojník *Instrumental*.

творить (-рю, -рюшь) tvořiti, dělati;
тв.ся tvořiti se, udělati se.

творогъ, творожникъ, творожный в.
твар . . .

творческій, ая, ое tvůrčí.

театральный, ая, ое teatrální.

театръ, а divadlo Theater.

тэзисъ, а these Thesis.

тэзка m. soujmenovec.

тезо-именитство n. jmeniny (císařovy
a členů rodiny císařské); —именит-
тый, —именный, ая, ое (crk.) sou-
jmený.

тэка f. tobolka Theka.

тэкстъ, а text. [ая, ое tesařský.

тектонъ, а (crk.) tesař; тектонскій,

текуч-есть, и tekutost; —ий, ая, ее
tekutý; tekoucí.

текушій, ая, ее tekoucí; 2. běžící,
бѣзну; т. годъ běžící rok, tento rok.

телѣга в. телѣга.

телеграмма f. telegram.

теле-графическій, ая, ое telegrafický;
—графировать кому telegrafovati ně-
кому; —графія f. telegrafie; —графъ,
а telegraf, dalekopis.

телѣнокъ, нка tele (n.) dem.; телѣно-
чекъ, чка telátko. [rán.

телепень, пня m. tulpa, tulpas, tuli-

теле-скопъ, а teleskop, dalekohled;
—скопическій, ая, ое teleskopický.

телѣцъ, льца m. telec, býček; 2.
(shvězdění) býk.

телѣться teliti se.

телѣца f., телка jalovice (kráva).

теллурій, я, теллуръ, а tellur, zem-
ník (kov); теллуристый, ая, ое te-
luřitý.

тѣлочка, тѣлушка f. в. телѣца.

телѣга f. vůz selský; 2. (shvězdění)
vůz, veliký medvěd.

телѣж-ка f. malý vůz; 2. vozejček, kára;
тракарь; —никъ, а vozejčkář; —ный
vozový.

телѣ, яти n. tele (в. телѣнокъ); —тина
f. teletina, telecí maso; —тко n.
telátko; —чій, ѣя, ѣе telecí.

тѣма f. thema, základní myšlenka
(nějakého spisu, skladby hudební
atd.).

тембӯль, я, Piper betle в. пѣречникъ.

тѣмень, и f. (prost.) в. темнотѣ.

темлякъ, ѣ, dem. темлячѣкъ, чка třa-
pec k šavli; adj. темлячный.

темнѣ-ца f. temnice, vězení; adj.
—чный. [tmavě.

тѣмно (темнѣ) adv. temno, tma; 2.

темно-багровый tmavočervený; —бӯ-
рый tmavohnědý; —вѣтый trochu

temný; —волосый temnovlasý;

—гнѣдой tmavohnědý, kaštanový;

—жѣлтый tmavožlutý; —зелѣный

temnozelený; —крѣсный tmavočer-

vený; —сѣный, ѣя, ее tmavomodrý;

—сѣрый tmavošedý.

тѣмнѣсть, и temnost, tmavost.

темнотѣ, ѣ f. temnota, temno; 2. za-
tmělost (ve spisu atd.).

темноцвѣтный tmavobarevný.

тѣмный, ая, ое temný, tmavý (dem.
тѣмненькій); 2. temný, zatmělý
(spis).

темнѣть (-ѣю, -ѣешь) temněti; на

дворѣ темнѣеть на dvoře se tmí;

вдалѣ что-то темнѣется v dáli se

něco černá, vidět něco tmavého.

тѣмнѣть, тѣмнѣть, и veliká temnota.

темпераментъ, а letora, temperament.

температура f. teplota, temperatura.

тѣмно indecl. tempo (v hudbě), ča-
somíra.

темпъ, а, tempo (při exercírcce), pohyb

тѣмѣ, ени n. тѣмѣ, (gen. temene),

temeno; dem. тѣмѣчко темѣнко.

темѣнный, ая, ое temenný; -ая кость
temenná kost.

темѣшиться, по- ozývati se (о
на př. z minulého dne). hudbě

теналь, и . hradba zevnější, hr. před příkopem *Tenaille*; *adj.* тенальный. тенальонъ, a výběžek hradby zevnější *Tenaillon*.

тэндеръ, a tendr, průvodčí loď; 2. tendr, vozík topičský (s uhlím) při parovoze. [tenat.

тенетить (-ечу, -етись), o- loviti do тенетó, а n. (*pl.* тенета) teneto (*pl.* tenata); *dem.* тенетцо; *adj.* тенетный. тенетчикъ, a tenetař, kdo staví tenata.

тензуй, я кýchadlo čínské.

тенористъ, a tenorista.

теноръ, a, тенористый гóлосъ tenor, tenorový hlas; тенорный ключъ tenorový klíč. [korábě.

тентъ, a přístřešek (proti slunci) на теодолитъ, a výškoměr *Theodolit*.

теорема *f.* theorem, věta náučná.

теоретикъ, a theoretik; теоретический, ая, ое theoretický.

теорія *f.* theorie; теорійский theorický.

теперешний, ая, ое nyní.

теперь *adv.* teď, nyní.

тёпленький, ая, ое, теплёнекъ, нька, нько, теплехонекъ, теплешенекъ, нька, нько teploučký, teplounký, teplíčků.

тёплить (-лю, -лишь), за- zapáliti voskovou svíčku neb lampičku před obrazem svatého; т.ся hořeti (svíce n. lampička před sv. obrazem).

теплица *f.*, *dem.* тепличка, hřevna, výhřevna, záhřevna (v zahradě); 2. *pl.* теплицы terlice (teplé lázně přirozené) *Thermae*.

тепличный, ая, ое výhřevný, tepličný.

теплó *adv.* et n. teplo; одінъ гра́дусъ teplá jeden stupeň tepla.

тепловат-ость vlačnost; —ый vlačný, trochu teplý.

тепловая, ой *f.* podymné (plat) v. дымовое.

тепло-ёмкий, ая, ое co drží v sobě teplo; -ость *f.* teplodržnost; —мёрный teploměrný; —мёръ, a teploměr *Thermometer*; —проводимость, —проводность, и teplovod, rozvádění tepla; —проводный teplovodný, teplovodivý; —рódъ, —твóръ, a teplo, teplivo; *adj.* —рóдный.

теплотá, ы *f.* teplota.

теплýга *f.*, *dem.* теплýжка (prost.) teplá světnice; 2. teplý oděv.

тёплый, ая, ое teplý; -ая вода teplá voda; мы воды v. теплицы; -ая молитва vroucí modlitba; т. заступникъ vřelý zástupce n. ochránce.

теплýнь, и *f.* (prost.) přílišné teplo.

теплýть (-ёю, -ёшь) tepleti.

терапéвтика, терапия *f.* therapeutika, therapie, náuka léčebná; терапевти́сть, a therapist; терапевти́ческий, ая, ое therapeutický.

теребѣнтъ, а (теребѣнь) terebint (řečík terebint *Pistacia Terebinthus*).

теребѣть (-блѹ, -бишь) drchati; třepiti; т. лень třepati len; т.ся drchati se; třepiti se; třipiti se; те-реблѣние n. drchání; třipení.

тередóр-ить (-рю, -ришь) tisknouti (v knihtiskárně); —ение n. tištění, tisknutí; —щикъ, a tiskař.

тёремъ, а, *dem.* тёремецъ, мца, теремокъ, мка přístřešek; přístěnek; výstupek; besídka; теремокъ, мка poklop u zápalnice (u děla); *adj.* теремный.

терѣть (тру, трешь) tříti; т.ся (трусь, трешся) tříti se (т.ся чѣмъ; т.ся о что-либо); т.ся около когó-либо tříti se okolo někoho, ocáskovati kolem koho, dotírat se k někomu.

терзáние n. trhání; 2. soužení, trápení.

терзáтель, я m. sužitel, trapič; —ница *f.* sužitelka, trapička.

терзáть (-áю, -áешь) trhati; раз- roz-

trhati; 2. т. trápiti, soužiti; т.ся trápiti se, soužiti se.
 теріакъ, а dryák, *Theriak*; теріа-
 чный, ая, ое dryákový.
 тёрка, *dem.* тёрочка *f.* struhadlo;
 терётъ на тёркѣ хрѣнъ strouhati
 křen na struhadle; 2. т. těrka, roz-
 těračka (u štukatérů atd.).
 тёрликъ, а (star.) dlouhý oděv (až
 na paty) s krátkými rukávy.
 терміналія *f.* vrcholák (Presl), katара
Terminalia (rsl.).
 термино-логіческій, ая, ое terminologi-
 cký; —логія *f.* terminologie, názvo-
 sloví.
 терминъ, а výraz (umělecký) *Terminus*.
 термітъ, а všekaz (муравей бѣлый)
Termes.
 термомётръ, а teploměr, *Thermo-*
meter *v.* тепломѣръ.
 термоскопъ, а teplohled *Thermoskop*.
 тёрна *f.* terno (v loterii).
 терністый, ая, ое trnitý.
 тёрніе *n.* (crk.) trní.
 терновіще *n.* trnoviště, místo trním
 porostlé.
 терновка *f.* trnovka (víno z trnek).
 терновникъ, а trnovník, keř trnkový.
 терновъй trnový; т. вѣнецъ trnový
 věnes; -ая ягода trnka; -ая игла
 trn.
 терноносный, ая, ое trnonosný.
 тернъ, а trnka, trní (keř) *Prunus*
spinosa; кіслый т. dřšťál *Berberis*.
 терпентінъ, а terpentin; терпентін-
 ный terpentinový; -ое масло ter-
 pentinový olej; -ое дерево *v.* те-
 ребінтъ.
 терпѣм-ость, и snášelivost; т. pá-
 зныхъ вѣръ, вѣротерпѣмость snáše-
 livost náboženská; —ый snášelivý.
 тёрпкій, ая, ое trpký; тёрпкость trp-
 kost. (о údech).
 тёрпнуть, о- trnouti (trpnouti), strnouti

терпугъ, а, *dem.* терпужокъ, жкѣ
 rašple; *adj.* терпужный.
 терпѣлив-ость trpělivost; —ый, ая,
 ое trpělivý; (—о *adv.* trpělivě).
 терпѣніе *n.* trpení; utrpení; trpě-
 livost.
 терпѣть (-плю, -пишь) trpěti; я т.
 егó не могу já ho vystáti nemohu;
 ст. vytrpěti; терпѣливать trpívati.
 терпаса *f.*, терпась, а *m.* terasa, taras;
 náměstí.
 тёртый třený.
 терцётъ, а tercet, trio (trojhlasná
 skladba *n.* zpěv).
 тёрція *f.* tercie (v hudbě), třetice.
 тёрщикъ, а roztěrač barev.
 теряніе *n.* tracení.
 терять (-яю, -яешь), по- ztráceti,
 ztratiti; т.ся ztráceti se; ztráceti
 paměť.
 тесакъ, а tesák *briqueť*.
 тесаніе *n.*, тѣска *f.* tesání.
 тесарь, я, каменотѣсь kameník (kdo
 tesá kameny).
 тесать (тешу, тѣмешь) tesati; тес-
 вать tesávati; т.ся т. se.
 тесемоч-ка *f.*, тесѣмка kalounek;
 —никъ, а kalounkář; —ный ka-
 lounkový; -ая фабрика kalounkárna.
 тесемчатый kalounovitý.
 тесло *n.* (crk.), тесла, теслица *f.*
 tesla, ruční sekera.
 теслоносъ, а *v.* колпикъ (pták).
 тесница *f.*, тесничка otesané (oho-
 blované) prkno.
 тесовый z prken, prkenný.
 тесь, я test *m.* (ženin otec); *dem.* те-
 стюшко *m.*
 тесь, а prkno hoblované *n.* řezané;
 обшить тесомъ (домъ) prkny oblo-
 žiti (dům); тѣсы *pl.* vruby, řezu,
 tesy (do stromu).
 тесьма *f.* kaloun, kalounek; тесьмян-
 ный kalounový.

тетереви́нный, ая, ое, тетереви́й, ъя, ъе, тетери́й, ъя, ъе *adj.* tetřeví.

тетеревъ, а tetřev, tetřívek *Tetrao Tetrix*; т. глухой, глухарь tetřev hluchý п. великый, глушес *Tetrao Urogallus*.

тетерька, тетеря *f.* tetřevíce.

тетива́ *f.* tětiva (u luku atd.).

тетка́ *f.* teta, tetka; тѣтинька, тѣтушка tetinka, tetička.

тетрадь, и, *dem.* тетрадка, тетра́дочка *f.* sešit, sešitek.

тетъ-де-понъ (*tête de pont*), уквѣплѣніе мостовое *předmostí*.

тѣхника́ *f.* technika (zběhlost, cvičenost).

техні́ческий, ая, ое *technický*; -ое слóво, -ое выра́женіе, т. термі́нъ *technický výraz*.

техно-логи́ческий, ая, ое *technologický*; —лóгія *f.* technologie; —лóгъ, а *technolog*.

тѣча́ *f.* díra, puklina, (kudy voda teče do korábu, do sudu); 2. říje (zvířat lesních), čas pojímání, honění-se.

тече́ніе п. те́ченіі ток (vody); т. кро́ви (кровоте́ченіе) krvotok, (tečení krve); т. сѣмени те́ченіі п. ток semene; т. гно́я изъ глазъ, изъ ушей те́ченіі hnoje z očí, z uší; по -ію рѣ́кы по řece, по vodě; прóтивъ -іа рѣ́кы proti proudu, proti vodě; 2. běh, průběh (času); т. ж́изни běh života; въ т. ж́изни своѣй по čas svého života; въ т. одного́ мѣ́сяца během jednoho měsíce; 3. т. вóздуха proud vzdušný; заливное т. (geogr.) proud п. ток zálivný; морское т. proud mořský; обратное т. zpátečný běh (oběžnic).

тече́ць, чцá (crk.) rychlík; 2. poutník, chodec.

тѣчка́ *f.*, тѣчь, и *f.* říje *v.* тѣча.

течь (теку́, течёшь) téci; plynouti; у него́ кровь течётъ изъ носу teče mu krev z nosu; здѣсь течётъ sem teče (t. voda když prší); начать течь за́чтіі тѣ́ці (o nádobách, t. když voda do nich teče); дѣ́ла́ текúтъ сво́ймъ порядко́мъ věci jdou svým pořádkem, svým během.

тѣ́ма, тѣ́мка *f.* dolní část ryby (od žaber do řiti).

тѣ́ща́ *f.* tchyně (matka ženina).

те́щй (crk.) *v.* течь.

ти́брить (-рю, -ришь) (prost.) tajně krásti.

ти́га! *interj.* hejha! (volání na husy).

ти́гель, гл́я kelímek (*Tiegel*); *adj.* ти́гельный.

тигрёнокъ, нка mladý tigr, tigřátko. ти́грикъ, а tigřík, malý tigr; 2. dravec, dravý pták; 3. *v.* тигроко́тъ.

ти́грица́ *f.* tigřice.

ти́гровый, ая, ое *adj.* tigrový, tigří. тигроко́тъ, а tigrokot, tigrina, ко́чка tigrová *Tigrina*.

тигръ, а tigr, tygr *Felis tigris*.

тиза́на *f.* ptisana *v.* взваръ ячменный.

ти́к-аніе п. ту́каніі (datlovo); —а́ть ту́кати; дѣ́тель —а́еть datel tuká.

ти́къ, а dvojtkanina (angl. tick); ти́ковый dvojtkaninový.

ти́мбра́ *f.* čibr kretský *Thymbra*.

ти́миа́нь, а tymián, materí douška vlašká *Thymus vulgaris*; *adj.* ти́миа́нный.

ти́ммерма́нь, а nejstarší tesař na korábě (*Zimmermann*).

ти́монъ, а kmín *v.* тминъ.

ти́моо́еевка́ *f.*, тимоо́ей, я *m.*, тимоо́еева трава́ bojínek luční *v.* ржа́нецъ.

ти́мпанъ, а vlaský buben, kotel *Тумпан*; 2. bubínek v uchu; 3. víko (u presu); *adj.* ти́мпанный.

ти́мья́нь *v.* ти́миа́нь.

ти́мьн-іе п. (crk.) bahno; —ный bahni-

[тý.

тіна *f.* bahno, bláto, sliz; тіневѣть bahnem *n.* blátem *n.* slizem se protáhnouti; тінистый bahnitý.

тинктýра *f.* tinktura, vodička.

тіинный bahnitý, slizný.

тиновáтый trochu bahnitý, slizný; -ость *f.* -ost.

тинъ, а přestup, svlačec bodlavý *Smilax* (rostl.).

тіпикъ, а předpis církevní.

тіпнуть štípnouti.

типо-графіческий, —графскій, ая, ое typografický; —графія *f.* typografie, umění knihtiskařské; —графъ, а, —графщикъ typograf.

типýнъ, а tipec (nemoc); типунѣть, о- tipec dostati.

типъ, а typ, vzor.

тирада *f.* tiráda, přebízka (v hudbě); chvastanice (v řeči).

тира́жъ, а *m.* tah (v loterii).

тира́н-ить tyranisovati; —ка *f.* tyranka; —скій, ая, ое tyranský; —ство *n.* tyranství; —ствовать tyranisovati; tyransky jednati; тира́нъ, а tyran. [tíret.

тире́ *n.* (indecl.) pomlčka (fran.

тиръ, а dehet theer; тировáть dehetem natírati.

тісiе *n.* (crk.) les tisový (v. тисъ).

тіск-аніе *n.* tlačení, mačkání (tištění); —ать (-аю, -аешь) tlačiti, mačkati; т.ся tlačiti se; ма́чати se.

тискí, овъ *pl. m.* stiskadlo, lis, pres, svěradlo; виноградный т. lis nebo pres viničný; быть въ тискахъ býti v nesnázích, v tísní, v úzkostech.

тіскнуть *v.* тіскать.

тіскóмъ *adv.* naspáno; stlačeně; т. набíто nabito.

тисчénіе *n.* tisknutí, tištění (knih); свобода тисчénія svoboda tisku.

тиснѣть (-ню, -нишь), тіснуть tisknouti (knihy); 2. raziti (peníze); ти-

снѣться, вѣтисниться vytisknouti se (o kolku atd.); тіснутый, тисчénный tisknutý, tištěný.

тисъ, а tis *Taxus* (strom); *adj.* тісовый tisový.

титáнъ, а titan (kov); титáнистый, ая, ое titanistý; титáновый titanový.

тітеч-ка *f.* cecíček; —ный ceckový.

тітла *f.*, тітло *n.* skracovka; známka skracovací (titlík).

титулов-аніе *n.* titulování; —ать (титулýю) titulovati.

тітуль, а titul; *adj.* тітульный.

титулáрникъ, а titulář (kniha); —ный titulární; т. совѣтникъ titulární rada.

тітька *f.* сес, cecek (prs).

тифóнъ, а vítr kotoučivý, vichřice; 2. smršť *v.* смерчъ.

тіфусъ, а hlavníčka, tyfus.

тіхій, ая, ое tichý (тихъ, á, o); (т. вѣтеръ, т. гóлосъ); тіхое мóре tiché moře (t. nēzbouřené); Тіхое мóре Tiché moře, Tichý ocean.

тіхнуть (-ну, -нешь), с-, при-, за- у- tichnouti (stichnouti, utichnouti).

тіхо *adv.* tiše (ticho); тіхóнько tichounce.

тихо-мóлкомъ, —мóлкою *adv.* (instr.) mlčky; nepozorovaně; —нравіе *n.*, тіхій нравъ pokojná *n.* tichá povaha (o člověku); —нравный tichý, pokojný (člověk).

тіхóньк-ій, ая, ое tichounký, tichoučký; —o tichounce; тіхóхóнько tichoulince.

тіхость, и *f.* tichost.

тихóхóдъ, а lenochod *Bradypus*.

тіше *comp.* tišeji; тіше! tiše! ticho!

тишинá *f.* tišina.

тишкóмъ *adv.* tiše, zticha.

тишь, и *f.* tiš *v.* тишинá.

тіáра *f.* tiara (papežská).

тіу́нь, а *sudí* (rychtář); т. сѣльскій *rychtář selský, vesnický*; *adj.* тіу́нскій.

ткáль-ный *tkací, tkalcovský*; тк. челнóкъ *člunek tkalcovský*; —ня *f. tkalcovna*.

ткáнецъ, нца *tkaný pytel na rybu*.

ткані́на *f. tkanina*.

ткáніе *n. tkaní*.

ткань, и *f. ткаň*.

тканьё, я *n. pik (piqué), bavlněná látka s kvítkami*.

ткáтель, я *tkadlec, tkáč*; —ница *f. tkadlena, tkalcovka*.

ткать, (тку; тчешь *n. точёшь*) *tkáti*.

ткáческій, ткáцкій, ая, ое *tkalcovský, tkáčský*; тк. станóкъ *stav tkalcovský*.

ткáчество *n. tkalcovství*.

ткáчикъ, а *tkalčík (pták) Ploceus*.

ткачѣха *f. tkalcovka*; 2. *duma Hyphaena (palma)*.

ткачь, а *tkadlec, tkáč*.

ткѣнна *f.*, ткенъ, а *kustnice, čertovy nitě (rstl.) Lycium*.

ткнуть *tknouti, píchnouti, bodnouti*.

тлáчить *v. толочить*.

тлетвóр-ный (star.) *záhubný*; 2. *morový*; —ство *n. mor*.

тлѣды *pl. m. mšicožraví (slunečka) Aphidophaga (Coccinellidae)*.

тлѣтельный, ая, ое *záhubný, hubivý*.

тлѣть (тлю, тлишь) *hubiti, ničiti, kaziti*; тлѣться (тлюсь, тлишься) *tlíti, doutnati*.

тло: пожáръ истребѣлъ домъ до тла *požár zničil dům až do základů*.

тлѣніе *n. tlení*.

тлѣнность, и *f. tklivost*; тлѣнный *tklivý; pomíjející*.

тлѣнь, а *co setlelo neb ztrouchnivělo*.

тлѣть (тлѣю, тлѣешь) *tlíti, trouchnivěti, téřeti; pomíjeti*.

тля *f. hniloba; rez (na železe)*; 2. *mšice Aphis*.

тма *f. tma*; т. егѣпетская *tma egyptská*; 2. тма тма — *veliké množství*.

тмѣнный, ая, ое *kmínový*; т. хлѣбъ *chleb s kmínem*; -ая водка *kmínová kořalka, kmínovka, kmínka*.

тминъ, а *kmín Carum carvi*; т. римскій *komonice lékařská Melilotus officinalis*. [zatmiti, zatemniti.

тмѣть (тмю, тмишь), затмѣть *tmíti*, тмоначáльникъ, а (star.) *velitel nad 10.000 muži*.

тмообráзный, ая, ое *přerozličný*.

тморѣцею, тморѣчно *adv. nesčíslně, bezpočtukrát*.

тмочѣсленный, ая, ое *nesčíslný*.

тмѣщій: тма тмѣщая *nesčíslné množství*.

то *conj. to*; то тутъ, то тамъ *brzo sem, brzo tam*; бѣгать то сѣда, то тѣда *běhati sem tam*; то-то и есть, въ томъ-то и дѣло *právě proto*.

тобóлецъ, льца (crk.) *tobolka*; т. пáстырскій *tobolka pastýřská*.

товáренко, товáришко *n. špatné zboží*.

товáрищ-ескій, ая, ое *soudružný, (tovaryšný)*; —ество *n. soudružství, soudružnost, tovaryšství*; 2. *společnost*.

товáрищъ, а *společník, soudruh, tovaryš*; т. по слѣжбѣ *v. сослуживецъ*;

т. по оръжю *spolubojovník*; по-

пѣтный т. *spolucestovník*; шкóльный

т. *spolužák*; т. министра *státní podsekretář*.

товáрный, ая, ое *tovarový*.

товáро-вѣдѣніе *n. tovaroznalství*; —хо-

зѣинъ, а *vlastník zboží*; —пассажир-

ный пóвъздъ *smíšený vlak (na železnici)*.

товáръ, а *zboží, tovar*; купѣческій т.

zboží kupecké; мелочнóй т. *zboží*

kramářské, hokynářské; сапóжный

т. *zboží ševcovské (kůže)*; опóй-

ковый т. *telecí kůže*.

тогда́ *adv. tehdy, tehdáž*; тогда́ же

в тѣхъ часъ; тогда-то někdy; 2. т. *conj.* tehdy.

тогдашній, яя, ее tehdejší.

тоготунъ, тогустунъ, а zemolez kavkazský *Lonicera caucasia*.

тожде-именный, ая, ое stejnojmenný; —слово *n.* nadplněk slovný *Pleonasmus*; —словный tožemlunný; —словъ, а tožemlun, totožmlun *Tautologie*.

тождество, тожество *n.* totožnost; тождественный totožný.

тоже *adv.* taktěž, rovněž.

той (срк.) *v.* тотъ; той же (тойже), та же, тоже *pron.* (срк.) тѣхъ, тѣхъ, тѣхъ.

тока́р-ничать soustružničiti; —ный soustružnický; т. станокъ soustruh; —ная, ой (*subst.*), —ня *f.* soustružirna, dílna soustružnická; —ство *n.* soustružnictví; токарь, я soustružník.

токма́рь, я, токма́чь, а, *dem.* токма́рикъ, токма́чикъ, а palička.

то́кмо *adv.* toliko, jen, jenom *v.* только.

токов-ание *n.* tokování, tokání (tetřevů); —ать tokovati, tokati (o tetřevích). [ních *Tokografie*.

токогра́фия *f.* popis nemocí porod-токологія *f.* porodozpyt *Tokologie*.

токсиколо́гія *f.* jedozpyt, jedoznalství; jedosloví; токсикологический, ая, ое jedozpytný.

токъ, а *m.* tok, tečení; т. слезъ proud slzí; т. воздуха proud vzdušný; гальванический т. proud galvanický; 2. т. mlat (ve stodole); птицеловный т. číbadlo (na ptáky); 3. tok tetřeví, páření-se tetřevů.

то́лик-ий, ая, ое toliký, takový; —о *adv.* tolik; толикокрáтно *adv.* tolikrát.

то́лить *v.* уто́лить.

толк-ание *n.* tlučení.

толк-ать tlouci; толк-нуть koho strčiti do někoho; толк-аться strkati se (jeden druhého); т.ся въ дверь tlouci na dveře; т.ся цѣлый день по городу, по улицамъ tlouci se *n.* potloukati se celý den po městě, po ulicích.

толк-ачъ, а palice (do moždíře); 2. tlukač, roztlukač alabastru.

толк-нуть *v.* толк-ать; т.ся обо что uhoditi se, paraziti se o něco.

толков-ание *n.* vykládání, výklad, objasnění, vysvětlení; т. на книги священнаго Писания výklad na knihy svatého písma; —атель, я vykladatel; —ательница *f.* vykladatelka; —ательный vykládací, vykládavý; —ать (толкую, -уешь) vykládati, objasňovati, vysvětlovati; т. что буквально vykládati něco slovně, doslovně, do slova; т. законы vykládati zákony; т. о чѣмъ-либо rozkládati něco, o něčem; т.ся vykládati se. [chytrý.

толковит-ость, и *f.* chytrost; —ый толковникъ, а vykladač, tlumočník.

толков-ый, ая, ое vykládací; s výklady.

толкотня *f.* tlačení lidu, strkanice.

толкунцы, евъ *pl. m.* bouřky na jezeře Bajkalském.

толкунчикъ, а vujek (Presl) *Empis* (moucha); 2. т. (бек-асъ-рыба), бек-асъ морско́й sluka mořská, *Centriscus* (ryba).

толкунъ, а malá vlna (v řece), která s druhou se srazí; 2. zatačka v kamnech; 3. píst, palice (na tlučení). толкучий рынокъ trh vetešnický (tandl-mark).

толку́ша *f.* pokrm z jiker, jahod a rozličných koření (v Kamčatce).

толку́шка *f.* palička do moždíře.

толкъ, а výklad, vysvětlení, smysl; безъ толку bez smyslu, nesmyslně,

nepořádně; здѣсь толку нѣтъ tu není žádného smyslu; толкомъ *adv.* jasně, zřetelně. [kládati.

толмáчить (-чу, -чишь) tlumočiti, вытолмáчь, á, tlumočník, tlumač; толмáческій, ая, ое tlumočnický; толмáчество *n.* tlumočnictví.

толóка *f.* sešlapání, zvalení žita (žitiště); 2. pohnojení pole pasoucím se dobyt看; 3. práce rolnická na poli.

толокнó *n.* sušená mouka ovesná.

толокнянка *f.* medvědice (rstl.) *Arbutus uva ursi*; 2. т., толокняная рыба nasolená a nakořeněná ryba trochu zapáchlá. [ovesné.

толокóнный, толокняный *z* mouky толоч-énie *n.* *v.* толóка; —ить sešlapati *n.* zvaleti žitiště.

толóчь (толкú, толчесь) tlouci (na drobno, na kusy); т.ся (толкúсь, толчесься) tlouci se; тл. se někde, потloukati se.

толп-á, ы *f.* tlupa (lidí), houf; —áми в тлупáх, houfně; —иться (-плюсь, -пнисься) hemžiti se (o lidech), stavěti se в тлупáх, в houfech tlačiti se.

толстéнекъ, нька, нько, толстѣхонекъ, нька, нько tlustoučký; tlustounký. толсто *adv.* (*comp.* толще) tlustě (*comp.* tlustěji).

толсто-брюхий, —пұзый, ая, ое tlustobřichý, tělnatý; —вáтикъ, а tloušťik (mušle) *Pachytes*; —вáтый, ая, ое přitloustlý; —головка *f.*, —головъ, а tlustohlavec (ryba); —гұбый s tlustými pysky; —кľовъ, а *v.* толстонóска; —кóжий, ая, се s tlustou kóží; -ia живóтныя tlustokožci *Pachydermata*; —лїстникъ, а tlustice (Presl) *Crassula* (rst.); —мърный velikých rozměrů; —нóгий, ая, ое tlustonohý; —нóска *f.* dlask

(pták) *Coccothraustes*; —пұзый, ая, ое tlustobřichý, břichatý, panderatý; —стѣнный tlustostěný, s tlustou zdí; —тá *f.* tloušťka; (geometr) т. тѣла tloušťka tělesa; —шѣйка, —шѣя, и *m.* et *f.* kdo má tlustý krk; —щѣкий, ая, ое kdo má tlusté tváře, buclatý.

толстұха *f.*, *dem.* толстұшка tlustá ženština.

толстый, ая, ое tlustý; -ая стѣна tlustá zeď; -ое сукно tlusté sukno; т. гóлосъ tlustý (hluboký) hlas; *comp.* толще tlustší, tlustější.

толстѣть (-бю, -бешь) tloustnouti.

толстáкъ, á, *dem.* толстячѣкъ, чкá tlustý člověk, tloušťik.

толча *f.* roztlučený suchar.

толчѣйный, ая, ое stouповý, roztloukací.

толчénie *n.* tlučení (rud), roztloukání.

толчѣнный тлученý; -ая бумага papírovina, papírová kaše.

толчея, ы *f.* stoupa, tlouk; 2. stoupa, stupník (mlýn).

толчóкъ, чкá udeření, rána; 2. ве-теšnický trh. [земě; кра ledu.

толща *f.* kaše, massa; 2. hrouda толщина *f.* tloušťka.

толь *adv.* tolik, tak velice.

только *adv.* toliko, jen, jenom; т. тепѣрь zrovna teď, právě teď; лишь т., только что jenom, sotva; онъ т. что хотѣлъ итти он právě (п. zrovna) chtěl jíti.

томáрка, и *f.*, томáръ, а *m.* tupý šíp na střelení sobolů.

томоуи, я dřevěný neb měděný poplavek, jenž naznačuje místo, kde vržena jest kotvice.

томительный моřивý.

томить (-млю, -мншь), у- моřити někoho; т. голодомъ моřити hladem; 2. т. сталь cementovati ocel, kaliti;

т.ся (-млюсь, -мишсь) *mořiti se*;
т.ся жаждою, голодомъ *mořiti se ží-
zní, hladem*.

томйше *n. veliký díl* (о knize).

томлѣніе *n. moření*; 2. *cementování*
(ocele), *kalení*.

томлянка *f. cementovaná ocel*.

том-ность, и умоřenost, zmořenost;
—ный умоřený, zmořený.

томпакъ, а tombak, tumpach; *adj.*
томпаковый *·ový*.

томъ, а *díl* (knihy); первый *t. díl*
první; дополнительный *t. díl doda-
tečný, dodatky, doplňky pl.*

томѣть (-ѣю, -ѣшь) *slábnouti v. исто-
мѣть*.

тоненькій, ая, ое, тонѣхонекъ, тонѣше-
некъ, нька, нько *adj. teňounký, te-
ňoučký, teničký*.

тонизна, тонина *f. tenkost, jemnost*.

тони́ка *f. tonika* (v hudbě).

тонѣть (-нѣю, -нѣшь), о- *tenčiti, zten-
čiti, zjemniti*.

тоническій, ая, ое *tonický*.

тонкій, ая, ое (*comp. тоньше*) *tenký, jemný*; *t. слухъ jemný* (tenký)
sluch; -ое сукно *tenké sukno, jem-
né sukno*; *t. сонъ tenké n. lehké*
spaní; *t. гóлосъ tenký n. vysoký*
hlas; -ое обоняніе *jemný čich*; *t.*
*человѣкъ vybroušený člověk, chy-
trý člověk*.

тонко *adv. tence, jemně*; 2. *chytře*.

тонковатый, ая, ое *trochu tenký, při-
tenělý*.

тонко-зернистый, ая, ое *drobnozrný*;
—кожистый, ая, ое, —кожій, ая, ее
s tenkou koží; —но́сый; -ья птицы
pl. tenkozobci Tenuirostres; —ру́н-
ный, —шёрстный, ая, ое *s tenkou*
vlnou; —ствóльный *s tenkým kme-
nem* (strom); —стебѣльный *tenko-
stebelný*.

тонкость, и *tenkost, jemnost*; *t.*

чувствъ *jemnost citu, jemnocit, jemný*
cit, něžnost.

тонко-стѣнный *s tenkou zdí*; —хвóст-
никъ, а, —хвóсть, а *tenkochvost*
Trichocercus; —чѣрепный *s tenkou*
skořepinou (mušle); —шѣйка, —шѣя,
и *f. ženština s tenkým krkem*;
—шёрстный *v. тонкорýнный*.

тónна *f. tona, tuna* (váha *n. míra*).

тонýть (-нý, -нешь) *tonouti*; по-, за-
utonouti, utopiti se.

тончав-ость *vyzáblost* (těla); —ый
vyzábělý, štíhlý; -ья птицы *lezci, dře-
volezci* (ptáci) *Scansores*.

тончáть *tenčeti, tenknouti*.

тончѣть *tenčiti*.

тонъ, а *ton* (v hudbě i malbě); *ton*
ve společnosti; задавать тонъ *dá-
vati ton*.

тónька *f. v. тónя*. [tenší.

тónьше *comp. tenčeji, jemněji*; *adj.*
тонѣть *tenčeti, jemněti*.

тónя *f. hození nevodu k lovení ryb*;
2. *místo kde házejí nevod k lovení*
ryb, tůně.

топáзъ, а (crk. топáзій, я) *m. topas*
(drahokam); топáзовый, ая, ое *to-
pasový*.

топáть (-аю, -аешь) *dupati nohama*;
топнуть *dupnouti*; топáніе *n. du-
rání*.

топзейль, я, топсель, я *svrchní plachta*
(angl. *top-sail*).

топенáнтъ, а *provaz jímž se drží boky*
rahen Torppenant.

топѣльный, ая, ое *topicí*.

топѣть (-плѣю, -пишь) *topiti* (v kamnech,
v peci); ис-; 2. *topiti* (ve vodě);
у-, за-; 3. *pac-roztopiti, rozpustiti*;
t. молоко nechati mléko sraziti; *t.ся*
topiti se (ve vodě).

топическій, ая, ое *topický*; -ое лѣ-
карство *topický prostředek*.

тѡпка *f.*, топлѣніе *n.* topení (v kamnech); 2. roztápění, rozpouštění; 3. topeniště.

тѡпкій, ая, ое bahnitý; 2. co se dá dobře topiti; эта печь тѡпка v těch kamnech se dobře topí.

тѡпкость bahnitost.

топлѣніе *n.* topení *v.* тѡпка.

тѡпливо *n.* topivo, palivo.

тѡплый promočený, co chvíli leželo ve vodě. [topí.

топлюшка *f.* světnička, ve které se топлѣкъ, а, *pl.* топлякі, овъ dříví k palivu, které nějaký čas leželo ve vodě.

тѡпнуть *v.* тонуть; 2. *v.* тѡпать.

топографія *f.* místopis, topografie; топографическій, ая, ое místopisný, topografický; топографъ, а místopisec, topograf.

тѡполь, я *m.* topol (*e m.*) *Populus* (strom); т. бѣлый, серебрѣстый *linda Populus alba*; т. дрожащій *osyka Populus tremula*; —никъ, а topolník, les topolový; тѡполевый topolový; тѡполикъ, а topolík; тѡполище *m.* veliký topol.

топоръ-ецъ, рца, —икъ, а sekyřička.

топорѣшко *n.* špatná sekyra.

топорѣще *n.* topůrko (násada u sekyru); 2. veliká sekyra.

топоръ-ка *f.*, тупѣкъ *alka* (pták) *Alca arctica*; —никъ, а sekyrnice, sekyrník, pouzdro na sekyru; 2. sekyrnatka *Securidaria* (rstl.); —ный, ая, ое sekyrový; -ное лезвѣ ostrí u sekyru.

топорѡкъ, рка sekyrka; 2. poušťadlo, pušťátko (u ranhojiče); 3. *v.* топоръ-ка.

топорщить *v.* топорить.

топоръ, а sekyra (topor).

топотня *f.*, топоть, а dupot; топоть конѣтъ dupot kopyt.

тѡпочный topeništný, výhňový; -ья двѣрцы dvířka k topeništi; -ая труба vytápěcí trouba (ve skleníku).

тѡпсель, я *v.* тѡпзейль.

топтѣніе *n.* šlapání.

топтѣть (-пчѣ, -пчешь) šlapati; при-пřišlapati; уšlapati (podlahu); рас-rozšlapati; т. сапогі уšlapati boty; т. гліну šlapati hlínu; пѣтѣхъ топчетъ кѣрицу kohout skočil na slepici; т.ся (-чѣсь, -чешься) potloukati se sem tam; 2. pářiti se (o ptácích).

топѣчій, ая, ее blativý; -ія болѡта bezedná bahna.

топѣр-еніе *n.* čepýření; —ить čepýřiti (peří); т.ся čepýřiti se (o ptácích); —ка *f.* *v.* тѡволга.

топь, и *f.* mokřina, úvar.

тѡрба *f.* torba, pytlík na oves a obrok (pro koně); 2. košík s vikem.

тѡрбало *n.* píst (u pumpy).

тѡрбасы, овъ *pl.* *m.* spodní šat (u Kamčadalův). [hnouti.

торгѣть (crk.) trhati; торгнѣть тр-торгашъ, а kramář, hokynář; кнѣжный т. kramář s knihami.

торгов-ѣніе *n.* smlouvání; —ѣть (-гѣю, -гѣешь) что smlouvati, podávati (na dům atd.); т. чѣмъ vésti obchod s něčím; т. ѡптомъ, гѣртомъ vésti velkoobchod; т.ся smlouvati, sml. se, podávati (cenu za zboží), cenkovati se.

торгов-ецъ, вца obchodník (trhovec); ѡптовый т. velkoobchodník; мелочной т. detailista; kramář; hokynář; —ище *n.* (star.) tržiště; —ка *f.* hokynářka.

торгѡвля, и *f.* obchod; мелочная т. drobný obchod.

торгѡвый obchodní; т. гѡродъ obchodní město; т. домъ ob. dům; 2. tržiště; т. день tržiště den; т. староста správce trhu, tržiště, ího *m.*;

-ая б́аня veřejná lázeň; -ая казнѳ veřejný trest; poprava.

торгѳ, a obchod (trh); ѳптовѳй т., т. ѓуртомѳ velkoobchod; мелочнѳй т. drobný obchod; т. на вырѳзку obchod loketní.

торѳнѳе n. zvykání něčemu; 2. zdržování někoĥo. [dlážbѳ ulic).

торѳецѳ, рца špalíček šestistěný (ke торѳжанинѳ, a (star.) v. торѳрѳвецѳ.

торѳжѳственн-икѳ, a vítězoslavitel, triumfator; 2. sbírka řečí slavnostenských; —o adv. slavně; —ѳсть, и f. slavnost; —ѳй, ая, ѳе slavný; slavnostenský; -ая рѳчь řeč slavnostenská; -ѳе шѳствие průvod slavnostenský.

торѳжествѳ n. slavnost; oslava; побѳдное т., т. о побѳдѳ (надѳ неприѳтелемѳ) vítězosláva, vítězná slavnost; т. по слýчаю заключѳнѳя м́ира slavnost uzavřeni míru.

торѳжествѳв-́анѳе n. slavení, oslavování; —́атѳ slaviti, oslavovati.

торѳжищ-е n. tržiště; —нѳй tržištný.

торѳ́ть (-р́ю, -р́ишь) zvykati něčemu; cvičiti; т. на писъмѳ cvičiti písmu, cv. ve psaní; 2. zadržeti n. zdržovati někoĥo; 3. vyšlapati, vyjezditi cestu; т.ся (-р́юсь, -р́ишься) státi a čekati; т. на морѳзѳ státi na mrazu (t. čekati).

торѳ́ца f. kolenec *Spergula*; 2. tořice, tařice *Alyssum* (rst.); adj. торѳ́чнѳй.

торѳмазѳ́ть (-аж́у, -аз́ишь) zavážeti, zavíрати kolo (u vozu), dáti kolo na zavírku.

торѳмазѳ, a zavírka (u kola), kolotěž, (čubka, vlk, kocour, kudla); с́ани сѳ́ торѳмазами saně vespod kované; adj. торѳмазнѳй.

торѳмошѳ́ть (-ш́у, -ш́ишь) škubati; 2.

т. когѳ-либѳ obtěžovati někoĥo; —́енѳе n.

торѳ́нѳй (-ая дорѳ́га) vyšlapaný, vyjezděný (dráha). [drost.

торѳв́атѳй, ая, ѳе štědrý; -ѳсть štětoroká, ѳвъ pl. m. zadní řemen u sedla.

торѳонѳ, a vichřice na Bílém moři; 2. (star.) vpád nepřátelský.

торѳ́пѳ́ть (-пл́ю, -пишь) poháněti, pobádati někoĥo, nalehati na někoĥo; т.ся (-пл́юсь, -пишься) hnáti se; spěchati; куда Вы торѳ́пѳ́тесь? kam spěcháte? kam pospícháte? něčego т.ся, не для чѳгѳ т.ся nemá to spěchu, není třeba pospíchat.

торѳ́пѳ́й, ая, ѳе účinný, příčinný; 2. nesmělý; -ѳсть -ost.

торѳ́плѳ́нѳе n. pohánění, pobádání; spěch.

торѳ́плѳ́в-ѳ adv. spěšně, chvatně, chvátavě; —ѳсть chvatnost, chvátavost; 2. lekavost; plachost; —ѳй ая, ѳе chvatný, chvátavý, spěšný; 2. lekavý, plachý (kůň).

торѳ́пѳ́ѳсть v. торѳ́пѳ́кѳсть.

торѳ́пѳ́га т. et f. šukal, šukálek т., šukalka f.

торѳ́пѳ́, и spěch, chvat; 2. šukavost; въ торѳ́пѳ́хѳ на chvat.

торѳ́плѳ́нѳе n. předpojatost; торѳ́плѳ́ть (-ѳ́ю, -ѳ́ешь) státi se plachým, bojácným, předpojatým.

торѳ́рѳ́сѳ, a kra ledu; pl. торѳ́рѳ́сы nahromaděné kusy ledu.

торѳ́торѳ́рѳ́ть v. тарѳ́торѳ́рѳ́ть.

торѳ́ч-́ѳть (-ч́у, -ч́ишь) lemovati, olemovati; —́енѳе n., торѳ́чка f. lemování; торѳ́ченнѳй, торѳ́ченнѳй, ая, ѳе lemovaný, olemovaný.

торѳ́сѳ, a komolec, zkomolená socha *Torso*.

торѳ́ѳ, a dort.

торѳ́ѳѳ, a rašelina, borky pl. (*Torf*).

торфян-икъ, а rašeliniště; —ой, ая, ое, торфяный, ая, ое rašelinový.

торцевать (-цую, -цуюшь) šestistěné špalíčky dělati n. osekávati; 2. šestistěnými špalíčky vykládati; špalíčkovati.

торцевой (-ый), ая, ое špalíčkový.

торч-ание n. trčení, čouhání; —ать (-чу, -чишь) trčeti, čouhati, čniti; 2. т. čouhati na někoho (býti mu stále na očích); —ило n. (prost.) bidlo, žerd'; —ёкъ, чка со trčí n. vyčnívá; —комъ, —мá adv. v. стойкомъ, стоймя.

торчъ, а násada ke kopí (srovn. terč).

торять (-рю, -решь) къ чему zvykati, přivykati n. navykati něčemu.

тоска, и f. tesknost, tesklivost; hoře; úzkost; смёртная т. smrtelná úzkost; т. по родинѣ tesknost n. touha po domově, stýskání.

тосклив-ость, и tesklivost; těžkomyslnost; —ый tesklivý; těžkomyslný.

тосков-ание n. toužení; —ать (-скую, -уюшь) по комъ toužiti po někom; онъ тоскуётъ по родинѣ stýská se mu po domově (po rodině), touží po domově.

тость, а přípitek, toast; заздравный т. přípitek na (za) něčí zdraví (srb. zdravica). [v tu chvíli.

тотчасъ adv. hned, ihned (na místě),

тотъ, та, то pron. ten, ta to; тотъ, кто . . . ten, kdo . . .; съ тѣмъ

вмѣстѣ zároveň s tím; съ тѣмъ

условіемъ (krátce: съ тѣмъ), что-бы . . . pod tou výmínkou, aby . . .;

тѣмъ больше tím více; тѣмъ меньше tím méně; дошло до того, что . . .

došlo k tomu, že . . .; и того пять

рублѣй všeho všudy pět rublů; и того въ кассѣ zbytek kasovní, zbylo n. zůstalo v pokladně v. итогъ.

тохтуй, я т. v. тафтуй.

точево n. (star.) lněné látky, tkaniny.

точение n. točení; 2. broušení; 3.

(crk.) т. слезъ prolévání slz.

точеч-ка f. puntíček, malá tečka;

—ные кораллы pl. mnohotečka Mille-

точиво n. v. точево. [pora.

точило n. (crk.) lis, pres; 2. brus.

точиль-ница f. stolice brusířská; —ный,

ая, ое brousíci; т. камень brus, ká-

men brousíci (osla); т. станокъ sto-

lice brusířská; brus; —ня f. bru-

sírna; —щикъ, а brusič, brusíř.

точить (-чу, -чишь) točiti; 2. sou-

stružiti; 3. brousit; 4. točiti, roz-

žirati (srovn. červotoč, roztoč); 5.

тоčiti, (spůsobiti, aby teklo); т.

воду točiti vodu; т. слезы prolé-

vati slze; т.ся (-чусь, -чишья) to-

čiti se; soustružiti se; brousit se.

точить, от- теčkovati.

точию adv. (crk.) jen, jenom; jediné.

точка f. tečka, bod, punkt; т. съ

запятую středník (příbodec); т. за-

мерзання bod mrazu; т. изгиба bod

úchylný.

точка f. halda soli.

точнѣхонько, точнѣшенько adv. za-

jisté; zúplna; navlas.

точи-о adv. zajisté, zcela, zevrubně;

—ость zevrubnost; —ый skutečný,

правдивý; 2. zevrubný; вотъ —мá

его слова to jsou jeho vlastní slova.

точокъ, чка halda cihel složena po-

dél zdi.

точъ, и f. v. точево.

точъ въ точъ adv. zevrubně, navlas

v. точно.

тошнить, impers.: мнѣ (меня) тош-

нить, мнѣ тошнится mně je nanič,

je mi špatně.

тошнотá f. mdlota, pl. těžkosti (od

žaludku).

тошный, ая, ое davivý, со přivádí

k vrhnutí; 2. protivný; odporný;

онъ всѣмъ тошенъ on je ve všem protivný, odporný.

тошакъ: на тошакъ, на тощій желѣдокъ на tštitrobu, на lačný život, на lačný žaludek.

тошанка *f.* vosa písečná, kutilka *Evania (Sphex)*.

тошать (-аю, -аешь), о- hubnouti, hubeněti; 2. slábnouti.

тощій, ая, ее prázdný, tští; т. желѣдокъ prázdný žaludek, tštitroba; 2. т. hubený, vyzáblý; 3. (star.) marný, neprospěšný; 4. drsný (nerost).

травá, ѣ *f.* tráva; морскáя т. morská tráva; т. rostlina, bylina; собирáть трáвы sbíráti byliny, rostliny, rozličné trávy.

травень, вня *m.* (star.) duben.

травенѣть (-аю, -аешь), за- travou zarůsti.

травѣрзъ, а traversa.

травинка *f.* travička, travinka.

травистый, ая, ое travnatý.

травить (-влю, -вишь) (вѣ-, стравить) vypásti trávu (т. лугъ скотиною); 2. т., за- štváti psy (на зайце); 3. popouštěti zvolna (provázek); т.ся (-влюсь, -вишья) (star.) stříleti na sebe (о nepřátelech).

травка *f.* travka, travička; 2. т., травлѣние *n.* spasení (louky); štvání (zajíců); leptání, vyžírání.

травля, и *f.* štvance (на звѣрь).

травникъ, á trávnik (místo porostlé travou); 2. bylinář, rostlinář, herbář *herbarium*; 3. hořčák, likér bylinný; 4. pěnice pokřovní *Silvia (Motacilla) curruca*.

травнистый, ая, ое travnatý.

травной, травяной, ая, ое travní; -внѣя растѣнія *pl.* trávy.

траво-вѣдецъ, дца travoznalec, bylinpoznalec; —вѣдство *n.*, —вѣдѣние *n.*

travoznalství, bylinoznalství, rostlinoznalství; —сѣйный travou zasety; —сѣяние *n.* osetí travou; —ядный travojedlý; —ядныя животныя, —яды *pl.* travojedi, travožrouti (živočichové).

травочка *f.* travička.

травчатый květovaný (о лáткách).

травянка *f.* barvivo travné; 2. hvozdík deltovitý, trávniček *Dianthus deltoides*.

трагакантъ, трагáнтъ, а tragant *Tragacantha*; трагакантовая камедь gumi *n.* pryskyřice tragantová.

трагедія *f.* tragédie, truchlohra.

трагикомедія *f.* tragikomedie, vážná veselohra.

трагикъ, а tragik; truchloher, básník truchloher; трагическій, ая, ое tragický.

трактáтъ, а traktát, smlouva, úmluva; 2. traktát, spis, pojednání o něčem; *adj.* трактáтный.

трактір-ный, ая, ое *adj.* hostinský; —щикъ, а hostinský, hospodský *m.*; —щица *f.* hostinská; —щичій, ѣя, ѣе *adj.* k osobě hostinského se vztahující.

трактіръ, а hostinec (traktér: šel do traktéru).

траковáть (-тую, -туешь) о чемъ jednati, vyjednávati o něco, о něčem; 2. traktovati někoho, hostiti.

трактъ, а cesta; большóй т. silnice; почтовóй т. poštovská silnice.

трамбóватъ (-бую, -бѣешь) pěchovati, ušlapávati, utlouci (hlínu); —áние *n.*

трамбóвка *f.* pěchování, pěchovačka; 2. beran k pěchování, pěchovačka.

транзítъ, а transito, průvoz zboží; транзítный, ая, ое průvozný; -ые товáры průvozné zboží.

транспарáнтъ, а transparent, průsvitný obraz; 2. vložka při psaní (lenoch).

транспортёръ, а úhlopřenašeč *transporteur*; *adj.* транспортёрный.

транспортный, ая, ое *adj.* transportní, dopravný, přepravný; -ое судно přepravná loď.

транспóртъ, а transport, přeprava, doprava, dovoz (osob, zboží); 2. přenáška, transport (v účtech).

трансфе́ртъ, а transfert, přenešení majetku.

трансцендентный, ая, ое transcendentální.

транше́я, и *f.* průkop (při oblehání pevnosti) *Tranchee*; *adj.* транше́йный.

трапéз-а (трапéза), и *f.* (crk.) stůl, oběd, hostina; 2. т., —ница *f.*, —ная, ой *f.* jídelna (v klášteře), refektář; —никъ, а správce jídelny klášterní, špižírnik; —ный stolový; jídelní; —ование *n.* stolování, jědení, požívání pokrmů; —овать stolovati, jísti, požívatí pokrmů.

трапéця *f.* lichoběžník, trapez; трапецида́льный, ая, ое různoběžničný; трапецо́идъ, а různoběžník, trapezoid.

трапо́вая формация (geol.) trapový útvar.

трапъ, а trap, schody na korábě; 2. (geol.) trap.

трасиро́вание *n.*, трасиро́вка *f.* trasírování, vydání směnky.

траси́ровать, (-рую, -руешь) trasírovati, vydati směnku.

трасиро́щикъ, а trasant, kdo vydal směnku.

трасъ, а (geol.) tras.

тра́та *f.* útrata.

тра́тить (тра́чу, тра́тишь), ис- (истр. много денегъ) utratiti (u. mnoho peněz); тр. время tratiti čas.

траума́тъ, а (geol.) drob, droba; *adj.* траума́товый.

трау́ръ, а smutkové šaty, smutek

(něm. *Trauer*); носить т. по родителяхъ nositi smutek po rodičích.

трафарéтъ, а *m.*, *dem.* трафарéтка *f.* vzorek, patrona malíře pokojů.

трафарéтить malovati dle patron.

тра́фить (-флю, -фишь), по- trefiti (do terče), uhoditi; 2. trefiti (podobu: o malíři); т.ся trefiti se, přihoditi se.

трахи́тъ, а (geol.) trachyt.

тра́чение *n.* utrácení.

тре́ба *f.* (crk.) oběť, žertva; 2. oběť božská, obětování posvátné, úkon posvátný; священникъ отозванъ для совершѣнія тре́бы kněz byl zavolán k vykonání funkce.

тре́бище *n.* (crk.) obětiště; oltář.

требла́женный (crk.) veleblahoslavený, třikrát blahoslavený.

тре́бникъ, а kniha bohoslužebná, kniha úkonů církevních, rituál.

тре́бов-ание *n.* žádání, vyhledávání; pohledávání; тр. въ судъ obsílka před soud (staroč. půhon); писменное тр. о чѣмъ písemné vy-zvání, žadací list (úřední); —атель žadatel, kdo žádá něčeho; kdo pohledává něčeho; —ательный pohledávavý; —ать (-бую, -буешь), т. черó žádati něčeho; 2. obeslati před soud, k soudu (staroč. pohnati); т.ся žádati se.

требу́ха, требу́шна *f.* vnitřnosti *pl.* (srovn. terbuch).

трево́га *f.* nepokoj, křik, hřmot; бить трево́гу біти *n.* bubnovati na poplach.

трево́ж-ение *n.* zneпокојování, bouření; —ить (-у, -ишь), —ивать, вс-непокојити, zneпокојовати, bouřiti; т.ся zneпокојовати se; —ливый leкаvý, děsivý, ustrašený; —ный neпокојný; -ое время nepokojný čas, bouřlivá doba.

тре-волнѣніе *n.* (crk.) prudké vlnění, bouření, burácení (moře); —главы́й tříhlavý, tréhlavý; —гра́нный tréhraný, tříhraný; —губы́й trojpyšský; se zaječím pyskem; 2. trojnásobný; —звонитъ třikrát všemi zvony zazvoniti; —звонъ, а *m.*, —звонѣніе *n.* zazvonění všemi zvony; 2. (na koráběch) zvonění na poplach; —звучіе *n.* trojzvuk (v hudbě).

трѣзв-ость, и стрі́зливостъ; —ый стрі́зливý (стрі́звý); —о *adv.* стрі́зливѣ. трезуб-ецъ, бца, трезубъ, а тројзубес, trézubec, trojzub; —ка *f.*, —никъ trojzubec (rstl.) *Triodia* (*Triodon*); —ный trojzubý.

трейб-гѣрдъ, а, —офенъ, а реч hnací (něm. *Treibherd, Treibofen*); —шахта *f.* hnací šachta (něm. *Treibschacht*).

тре-клѣтый třikrát prokletý; —крѡвникъ, а třetí poschodí; —крѡвный (crk.), трехъэта́жный tříposchodní, třípatrový, trojpatrový.

трѣлистый, ая, ое trylkující.

трѣлитъ (-лю, -лишь) trylkovati.

трель, и *f.* trylek (v hudbě); двойная *t.* dvojitý trylek; отѡбная *t.* trylek odražený, rozrážka *Mordant*; трѣльный trylkový. [*molando*.

тремолáндо *adv.* (hud.) třesavě tremolítъ, а bílý jinoraz *Tremolith*.

тренговáтъ (-гую, -гуюшь) ovíjeti tlustý provaz tenkým (na korábě).

трѣнзель, я *m.* stihlo (na koně) *Trense*.

трѣніе *n.* tření.

тре-но́гъ *f.* třínožka (u dělostřelců); —но́гъ, а, —но́жникъ, а třínožka (podstavec); —но́жить třínožiti koně (tři nohy mu spoutati); —но́жный třínohý. [*говáтъ*.

тренцевáтъ (-цую, -цуюшь) *v.* трен-трень, и *f.* tenký provázek k obvíjení okolo provazu silnějšího.

трѣпáкъ, а трѣпáкъ, (národní tanec ruský).

трѣпáлка *f.*, трѣпáло *n.* třepačka, klapačka, trdlíce, mědlíce (stolice).

трѣпáль-ный трѣпácí, клѣпácí; —щикъ, а трѣпáчъ, мѣдлѣчъ, кlapáчъ; —щица трѣпáчка, мѣдлѣчка, klapačka (žensčina).

трепан-áція *f.*, —і́рование *n.*, —і́ровка *f.* trepanování; —і́ровать (кого-либо) trepanovati někoho, vrtati někomu lebku; трѣпáнь, а trepan, lebovrt.

трѣпáніе *n.* třepání (lenu), klapání, mědlení; тр. по плечу клѣпáні на lopatku, на záda, třepání.

трѣпáтъ (-плю, -пешь) třepati (len), klapati, mědliti, trdliti; т. по плечу клѣпати někomu на lopatku, на záda, třepati; собáки порядочно потрѣпáли вѡра psi pořádně potřepali, strhali zloděje; т.ся (-плюсь, -пешься) třepati se.

трѣпель, а trupel *Terra tripolitana*; *adj.* трѣпеловый, трѣпельный.

трѣпѣ́стіе *n.* (crk.) tři prsty, jimiž se znamenáme křížem svatým.

трѣпет-áніе *n.* třepetání; třesení, chvění; т. сѣ́рдца chvění srdce; —áтъ (-пешу́, -пѣщешь) třepetati se, chvěti se; сѣ́рдце трѣпѣшетъ srdce se chvěje; я трѣпешу́ за него já se třesu o něho, strachuju se o něho; огонѣкъ трѣпѣшетъ оheň se třepetá; т.ся (-пешусь, -пѣщешься) třepetati se; рѣ́ба трѣпѣщется ryba sebou hází, třepá se.

трѣпеті́ца *f.* (star.), трутъ troud.

трѣпетный, ая, ое (-тенъ, -тна, -тно) třesoucí-se, chvějící-se.

трѣпетъ, а třesení, chvění; т. волнъ zmítání vln, házení vln (na vodě); тр. сѣ́рдца chvění srdce; úzkostь srdce; т. благоговѣ́нія про́никъ ego

posvátná hrůza jej obešla, jej pro-
nikla; 2. тр. strach; привéсть въ
т. strachu nahnati někomu.

трéплó н. třepačka, klapačka (na
len).

трéскá, и f. treska, (sušená ryba)
Gadus morrhua; 2. speklina, use-
dlina na dně, škraloup; 3. kůl (v.
трóстка).

трéскалка f. chrastilka, chrastěl
(strom) *Hura*.

трéсканiе н. žraní.

трéскать (-аю, -аешь) žráti, (čes. na-
třískati se — nacpati se, nažrati
se); тр.ся (-аюсь, -аешься), рас-
праскати, praštěti.

трéскóвый treskový.

трéскотнá f. třeskot, praskot.

трéскýчий, ая, ее třeskový, praskový;
тр. морóзъ třeskutá zima, třeskutý
mráz.

трéскýчникъ, а třeskutka (poblekla,
tolitlík) *Catananche*.

трéскъ, а třesk, třeskot.

трéсна, тресновiца f. (crk.) řetízek.
трéснуть udeřiti, uhoditi; тр. корó
по головѣ); т.ся обо что udeřiti
se, uhoditi se o něco; т.ся лбомъ
о дверь); II. тр. prasknouti, tr-
hnouti se, roztrhnouti se.

третéй, éя т. (star.) smírčí soudce
při rozepři dvou osob; 2. svědek
při smlouvě dvou osob.

третéйскiй, ая, ое smírčí; вы́бран-
ный тр., тр. судья smírčí soudce;
тр. судъ smírčí soud.

третiна f. (crk.) třetina; пл. тре-
тiны zádušní mše za zemřelého
třetí den po jeho smrti (rekvie).

третiцею, третiчно, трétie adv. (crk.)
po třetí. [krát].

третiчный, ая, ое třikrátný (po tři-
трéтий, тья, тье нум. třetí; т. часъ
jde na třetí (t. hodinu); въ -ьемъ

часý po druhé (t. hodině); въ на-
чáлѣ -ьяго часá hned po druhé (t.
hodině); -ье числó třetího (t. dne
v měsíci); -ьяго máя třetího května;
въ -ьихъ за třetí; -ьяго дня přede-
včírem.

третнóй, áя, ое třetinový; -ое жа-
лованье třetinové služné (placené
ve třech ročních lhůtách.)

треть, и f. třetina (třet, i); т. гóда
třetina roku (4 měsíce) *Tertial*;
по третýmъ po třetinách roku.

третьеобрáчный, ая, ое v třetím man-
želství: po třetí ženatý; po třetí
vdaná.

третьá, и т. в. третей.

трéтьягодня (adv.) předeвčírem в.
трéтий; третьягоднiйшiй, ая, ее
předвчереjší.

треугóлка f. в. треугóльница.

треугóль-никъ, а trojúhelník (tré-
úhelník, tříúhelník); —ница f. se-
keranka (Presl), trojúhelka *Donax*
(zool.); —ный, ая, ое trojúhelný,
tříúhelný, tréúhelný.

треу́хъ, а čepice selská s třema
ušima (klapkama), tréuch, trojuška;
2. т., оплеу́ха pohlavek, záušek.

трефóвка f. karta trefová (křížková).
трéфовый trefový, křížkový; т. ко-
рóль křížkový král (v kartách).

трефóль, и jetel *Trifolium* в. три-
лiстникъ.

трéфы, т pl. f. крižку (v kartách)
franc. *trèfle*; игра въ трéфáхъ hra
v trefy.

трéх-борóздный, —борóздчатый, ая,
ое trojženný *trigynus* (bot.); —бун-
чýжный пашá paša trojbunčúžný,
р. о třech koňských ohonech;
—вiзная (нóта) nota třikrát vá-
zaná (dvaatřicetina); т. пáуза ро-
млчка (pausa) dvaatřicetková.

трeх-жéнство н. trojženstvo *Trigynia*

(bot.); —жилка *f.* trojžilka (troj-koutule Presl) *Phora* (zool.); —звен-ный trojčlánkový, trojčlený (řetěz); —зубчатый, ая, ое trojzubý (vidli-čný); —лиственный trojlistý; —листовой, ая, ое tříarchový; —ая тетрадь se-šitek *n.* svazek tříarchový, o třech arších; —ое железо železo, jehož tři kusy činí pud; —локотный tří-loketní; —лѣtie *n.* tříletí *Trien-nium*; каждое *t.* každé tři roky; každý třetí rok; —лѣтний, ая, ее tříletý; каждый třetí rok; —мачто-вый (корабль) trojstěžnový (koráb); —мужство *n.* *v.* тримужство.

трѣх-мѣрный trojměrný; —ая дѣли-мость нотъ trojměrná dělitelnost not (*t.* по třech); *t.* тактъ takt trojměrný ($\frac{3}{4}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{9}{8}$ atd.); —мѣстный trojsedlý, s třemi sedadly (*vůz*); —мѣсячный, ая, ое tříměsíční; *t.* ребѣнокъ tř. chlapeček; *t.* отпускъ tříměsíční dovolená; —ое жалованье služné tříměsíční; —недѣльный tří-nedělní; *t.* младенецъ chlapeček třínedělní, tři neděle starý; —ая ярмарка trh třínedělní; —пá-лый, ая, ое tříprstý; —покосный trojsečný (louka); —польный tří-polní; —ое сѣльское хозяйство troj-stranné (tříhonné) hospodářství; —польный třípolenový (palivo); —пробное вино kořalka třikrát pře-háněná; —пудовой (-ый), ая, ое třípudový, tři pudy těžký; —ру-бѣжка *f.* dehet velmi hustý; —сло-жный trojslabičný; —ствольный, ая, ое (ружьѣ) tříhlavňový (-á ručnice); —створчатый (bot.) trojplevý; (zool.) trojklapečný (mušle); —стоппный třístopý (verš); —сторонница *f.* tří-strannice, tříhranitka *Trigonia* (mušle); —сторонный třístraný; —струнный třístruný; —фунтовый

tříliberní; —ая пýшка tříliberní dělo; —цвѣтный trojbarevný; —члѣнный tříčlený, trojčlený; —ое количество tříčlená veličina, tříčlen *Trino-mium*.

трѣхъ-сѣгый, ая, ое třístý; —этаж-ный tříposchodní, třípatrový, troj-patrový; —язычный tříjazyčný.

трешкѣтъ, трешкѣутъ, а galiota (lod) (angl. trackscout). [skání.

трещаніе *n.* třestění, praštění, pra-трещать (-щý, -щійшъ), трѣснуть tře-štětí, praštětí, praskati; ледъ на рѣкѣ трещить led na řece praská. трещетка *f.* řehtačka; 2. *m.* řehtačka (člověk který stále mluví); 3. škra-bák, škrabátko (*u* děla).

трѣщина, *dem.* трѣщинка *f.* trhlina, škulina, šterbina, rozštípenina (*t.* въ дѣревѣ, камнѣ, стеклѣ).

трещиноват-ость štípatelnost, roz-štěpnost; —ый natržený, trhlý; roz-три (*gen.* трѣхъ) *num.* tři. [štípený. тривѣостренникъ, а, тривѣострица *f.* bařička *Trigloch* (bot.).

тригліфъ, а (archit.) trojřízka *Tri-glyph*.

тригла *f.* rybák obecný (pták) *Ster-na* (*Trigla*) *hirundo*; *t.* летучая *v.* качарка.

тригоно-метрический, ая, ое trigono-metrický, trojhranoměrský; —мѣ-трія *f.* trigonometrie, trojhrano-měrství.

тридевяť *adv.* (*num.*) třikrát de-vět; за *t.* земель въ тридесѣтомъ госудárствѣ (*v* národních pohád-kách) за třikrát devíti zeměmi *v* třidcátém království.

триднѣв-но *adv.* po tři dni; —ный třídení.

тридцатый, ая, ое třidcátý; одна —ая jedna třidcátina; сегоднѣ —ое (чи-слѣ) dnes je třidcátého (dne *v* měsíci).

тридцать, и *num.* třicet.

трижды *adv.* třikrát.

триженство *n. v.* троєженство.

тризѣна *f.* trizna, památka úmrtní *n.* pohřební u starých Slovanův; —икъ, а účastník trizny; —ище *n.* místo ku slavení památky úmrtní *n.* pohřební.

тризѣвный, ая, ое trojtlamý, s třemi tlamami (*Cerberus*).

трикірій, я *m.* (crk.) *v.* трисвѣщникъ.

трико *n. indecl.* tricot.

трикрѣтно, трикрѣты *adv.* třikrát.

трикратъ, а triktrak (*hra*).

триленѣст-никъ, а třilupenka (*otela Presl*) *Damasonium* (*Otelia*; *Stratiotes alismoides*); —ный, ая, ое třilupený.

трѣлист-никъ, а jetel (dětel), třilístek, trojlístek *Trifolium*; тр. луговой jetel luční *Tr. pratense*; тр. полевой, паровой, пашенный jetel polní *Tr. arvense*; тр. бѣлый, ползучій jetel bílý, jetelka *Tr. repens*; тр. водяной, горькій трѣлистникъ, jetel vodní, hořký, vachta *Menyanthes trifoliata*; —ный трѣлистý, trojlístý.

тримужство *n.* třímůžstvo *Triandria* (*bot.*).

тринадцатый (тринадцатый crk.) *num.* třináctý; одна -ая jedna třináctina; сегодня -ое (число) dnes je třináctého (t. dne v měsíci).

тринадцать, и (тринадцать, crk.) *num.* třináct.

трипанъ, а *m.* sumejš, trepaň *Holothuria* (*zool.*).

триперстка *f.* tříprstka, křepelka *Madagaskarská Hemipodius* (*zool.*).

трисвѣщіе *n.*, трисвѣщникъ, а (crk.) trojsvícník, trojramený svícen, s nímž biskup žehná při službách božích.

трисвѣтѣй (-ой), ая, ое trojsvatý (nej-světější Trojice).

трисѣстріе *n. v.* троєсѣстріе.

триста, *gen.* трехсотъ *num.* tři sta (*gen.* tři set).

трѣстѣть, а (crk.) vojevůdce.

трифолій, я *Trifolium v.* трѣлистникъ.

трихаптѣнь, а (crk.) hedbávný závoj.

трихаптъ, а (crk.) hedbávná látka.

тричастный, ая, ое tříčástný.

триангуляція *f.* trojhranoměrství *Triangulatio*.

трѣдинный, ая, ое trojjediný.

трио *n. indecl.* trio (*v* hudbě), trojhlasná skladba hudební.

триобоудный, ая, ое trojhraný.

триодіонъ, а *m.*, триодъ, и *f.* církevní kniha, jež obsahuje v sobě kanony o třech písních, trojzpěvník; тр. постная kniha zpěvů po celý čas postní; тр. цвѣтная kniha zpěvů církevních od velikonoce do letnic.

триола *f.* triola (*v* hudbě), trojina; *adj.* триольный.

триолѣтъ, а trojřymová báseň, triolet.

триумвиръ, а, троєвлáстникъ, а triumvir; триумвирѣть, а *m.*, троєвлáстіе triumvirát.

триумфъ, а triumf, vítězosláva; триумфальный, ая, ое vítězoslavný, triumfální. [*cneorum*.

тригодникъ, а lýkovec vonný *Daphne* троакаръ, а troakar, trokar (*chir.*), trojčep.

трог-аніе *n.* dotýkání; —ательный, ая, ое dojímavý, tklivý, pohnutlivý; —ать (-аю, -аешь), тронуть (чѣмъ пальцемъ) dotknouti se něčeho; егѣ чрезвычайно тронуло то се бо neobvyčejně dotklo, to jím nesmírně pohnulo; не трѣгай (не тронь) егѣ nedotýkej se ho! никто тебя (и волокомъ) не тронетъ žádný ti ani vláskem nehne, ani vlásku tobě nezkríví.

трѡе, *gen.* тройхъ *num.* трѣ; насъ было трѡе byli jsme tři, nás bylo tré.

трѡе-бракѣ *n.*, —бракѣность, и třetí manželství; —бракѣный по třetí oddán (ženat *n.* vdána); 2. z třetího manželství; —влáстѣ *n.* trojvláda, triumvirát; —влáстникъ, а trojvládce, triumvir; —данецъ, нца, —данникъ, а kdo platí daně třem pánům, trojdanník; —жѣнецъ, нца trojženec, kdo je po třetí ženat; —жѣнство *n.* trojženství; —зубецъ, бца, —зубъ, а trojzubec, trojzub; —кратно *adv.* třikráte; —кратный, ая, ое třikrátňý; trojnásobňý; —крѣстѣ *n.* tři kříže vedle sebe.

трѡѣнѣ *n.* trojení, dělení ve tři části; 2. soukání po třech nitkách; 3. orání, trojení; 4. trojzračnost, nemoc očí, že vidí se všechno třikráte.

трѡе-цѣстѣ *n.* (тр. грáциѣ) trojsestří (tři Grácie); —тѣсный гвоздь, —тѣсъ, а laťovák, laťovník, latník (hřeb).

трѡеч-ка *f. v.* трѡйка; —никъ, а vozka, který jede s trojkou, troječnik; —ница *f.* jednokvíték *Trientalis* (*rst.*); —ный trojkový; -ная упряжка *v.* трѡйка.

трѡи, ихъ *num.* troje (tři kusy rozdílňé); т. сáни troje saně; т. часы troje hodiny.

трѡйка *f.* trojka, trojspřež (tři koně ve voze); ѣхать -ою jeti s trojkou; 2. trojka (karta, která má tři oka).

трѡйни, ей *pl. m.* trojčata (tři děti společně narozené); *adj.* трѡйничный; -ше рѡды *pl.* narození trojčat.

трѡйникъ, á trojpramená nit; 2. prkno třípalcové (třicoulové); 3. trám tři sáhy dlouhý; 4. svíčka, z nichž tři jdou na libru; 5. jeden ze tří (v rodině) odvedený na vojnu.

трѡйничникъ, а trojče, trojčátko (dítě). трѡйно́й (-ый), áя, ое ze tří složený; trojnásobňý; -áя горá trojná hora, trojchlumí (*herald.*); -оѣ правило trojčlenka, pravidlo trojčlené *Regula de tri.*

трѡйственн-ость, и *f.* trojnásobnost; —ый trojnásobňý.

тройть (трою, -ишь) trojiti, na tři části rozdělit; 2. po třech pramenech soukati; 3. по третѣ orati; т.ся въ глазáхъ třikráte viděti (*nemoc očí*).

трѡица, ѣ *f.* trojice; святáя Тр. svatá *n.* nejsvětější Trojice; Трѡицкѣй, ая, оѣ Trojický; -ая лáвра klášter sv. Trojice; Т. приходъ osada sv. Trojice; Трѡицынь день den sv. Trojice; Трѡицынь цвѣтъ, Трѡичная травá maceška, violka trojbarevná, violka trojice (*sirotky*) *Viola tricolor.*

тройчатка *f.* tři srostlé věci; 2. тройчатка (trojchod) *Tritoma* (*zool.*).

трѡиченъ, чна *m.* (*crk.*) zpěv ke cti nejsv. Trojice.

трѡичница *f.*, трѡечница jednokvíték, sedmityčinník *Trientalis.*

трокъ, а pás *n.* řemen na uvázání čapraky. [posaunista.

тромбонѣсть, а trombonista, trubič; тромбѡнъ, а trouba, posoun. [nutí.

тромпъ, а вычнѣвајící oblouk v kletрѡнный, ая, оѣ trůnní; -ая (*f. subst.*) trůnní síň, trůnní sál.

трѡнуть dotknouti se *v.* трѡгать.

тронъ, а trůn (*v.* престѡлъ).

тропá, ѣ, трѡпѣна, ѣ, *dem.* трѡпка, трѡпѣнка *f.* stezka, pěšina, pěšinka.

тропáрь, я verš církevní, *troparion.*

трѡпикъ, а obratník (*geogr. astr.*) *Tropicus.*

трѡпѣескѣй, ая, оѣ tropický.

трѡсакъ, а šíp *n.* zub *n.* ozub, ozubec u podkovy.

тростá (prost.) *v.* тростíна.
 тростíльный, ая, ое soukací; -ая мá-
 шина soukací stroj, soukadlo.
 тростíна *f.* třtina (rákosová), rákos;
 обíть стѣну тростíною obítí stěnu
 rákosem, rákosovati; *dem.* тро-
 стíнка.
 тростítъ (трошý, тростíшь) soukati
 (nitě); 2. (prost) připomínati ně-
 кому něco (т. емы́ объ éтомъ).
 трóстie *n. coll.* (crk.) třtí.
 тростнѣкъ, á rákos *Arundo*; сáхар-
 ный тр. třtina cukrová; тр. индѣй-
 ский, бамбýковый *v.* бамбýкъ; трост-
 никóвый rákosový.
 трóсть, и *f.*, *dem.* трóстка, трóсточка
f. trest, třtina; rákos; 2. rákoska
 (na procházku); španělka; 3. pí-
 štálka rákosová; 4. rákosové pero.
 тростíнка *f.* pištálka rákosová, tre-
 stinka; 2. rákosník *Sylvia arun-*
dinacea; 3. sýkora vousatá *Parus*
biarmicus; 4. rákosníček (brouk)
Donacia.
 тростяно́й, ая, ое, трóстяный, ая, ое
 třtinový, rákosový.
 трось, а nasmlený provaz (na korábě).
 тротуáръ, а chodník *Trottoir*; тро-
 туáрный chodníkový.
 трофе́й, я vítězné znamení, trofea.
 трохе́й, я trochej (verš) *Trochaeus*;
 трохе́йский trochaický.
 трощéние *n.* soukání.
 трою́родный братъ bratranec druhého
 stupně.
 тро́який, ая, ое trojaký, trojnásobný;
 trojí; тро́яко *adv.* trojí.
 трубá, ѣ *f.* trouba (v přístrojích roz-
 ličných); 2. tr. (ke troubení); 3.
 komín, dymník; 4. trouba (na od-
 vádění vody); tr. odkapná; svo-
 dnice; stoka; 5. пожарная т. stří-
 kačka.
 трубáстый голубъ holub pávek.

трубáчь, á trubač; 2. trubač *Psophia*
 (pták); 3. тр. trubač (jarum Presl)
Cecropia (rstl.); трубаче́й, я (star.)
v. трубáчь; трубáческий trubačský.
 трубíть (-блю, -бйшь) troubiti; тр.
 къ выступлéníю troubiti na pochod,
 ku pochodu; тр. въ ро́гъ tr. na
 roh; за- zatroubiti; 2. тр. о чемъ
 troubiti, roztrubovati něco, rozná-
 šeti.
 тру́бка *f.* trubka; зрительная, под-
 зóрная тр. dalekohled; óперная тр.,
 глазная тр. kučátko divadelní; за-
 жигáтельная тр. trubka zapalovací;
 выдувáльная тр. dmuchavka; ключ-
 чевáя тр. dírka klíčová; тр. у пѣра
 brk; 2. курíтельная тр. dýmka
 (fajfka); курíть тру́бку kouřiti dým-
 ku (к. з dýmky *n.* з fajfky); 3. тр.
 холстá стůчка plátna; 4. тр. изъ бу-
 ма́ги kornout.
 трубко́рогъ, а trubohubá *n.* ruráko-
 vitá (ryba) *Aulostoma*.
 тру́блénie *n.* troubení.
 тру́бникъ, а dělník *n.* hasič u stří-
 kačky; stříkačnick; 2. trubač, tru-
 bnick *Cornist*.
 тру́бный, ая, ое trubní, trubový; тр.
 звукъ zvuk trub; тр. мáстеръ ho-
 тоvitel stříkaček; тру́бая, ой *f.*
 dům *n.* kůlna pro stříkačku; тр.
 прáздникъ svátek trub (u židův).
 труборóгъ, а truboroh, surmovka
Buccinum.
 трубоцвѣ́тъ, а trubovník; trubokvět
 (trubač Presl) *Bignonia*.
 трубо́чистъ, а komíník; трубо́чистый
 komínický.
 тру́боч-ка *f.* trubička; 2. дýмчи́чка;
 —никъ, а дýмкáрь (fajfkář); 2. пum-
 паř; trubař; 3. ку́рак (dýmkou);
 —ный дýмkový.
 трубчáтка *f.* trubhubec (ryba) *Fi-*
stularia; 2. trubčatka *Tubularia*.

трубчатый, трубчатый *trubkovitý*.

трудить (тружý, трудíšь) kogo práci někomu uložiti; 2. znepokojovali koho, bouřiti někoho, obtěžovali koho; т.ся (тружýсь, трудíšься) trudit se, pomáhati se při práci; (тр.ся надъ чѣмъ); не за чѣмъ тр.ся není třeba se pomáhati, se obtěžovati; не стоитъ т.ся to nestojí za práci. [tížný.

труднѣе, нѣ, нѣко trochu obtížně, а в. труженникъ.

трудно *adv.* těžce; obtížně.

трудноват-о *adv.* trochu obtížně; —ость obtížnost; —ый trochu obtížný. [(kov).

трудноплавкий, ая, ое neroztopný труд-ность, и *f.* těžkost, obtížnost; —ный těžký, obtížný, namáhavý, trudný. [cný.

трудоватый (star.) trudovatý; немолудовый, ая, ое pracně získaný; —ая копѣйка *fig.* pracně vydělaný groš.

трудо-любецъ, бца příčinnivý, pracovitý, pilný člověk; —любиво *adv.* pilně, příčinnivě; —любивый pilný, pracovitý, příčinnivý; —любие *n.* pracovitost.

трудъ, а práce, přičinění, namáhání (trud); исполнинский тр. práce obrovská; ученые труды učené práce; взять на себя тр. vzíti na sebe starost, práci; съ трудомъ s namáháním; зъ тежка, же..., sotva, же...; послѣ трудовъ слáдокъ покой по práci je sladký odpočinek; 2. тр. (star.) немос; водный тр. vodnatost. тружати́ся, тружда́тися (crk) в. трудиться.

тружен-икъ, а pracovník (příčinnivý); —ица *f.* pracovnice (příčinnivá).

трунило *m.* kdo někoho napálil, kdo si dělá blázný z někoho.

трунить (-ню, -нишь) надъ кѣмъ napáliti někoho, ošiditi; blázný si dělati z někoho.

трунцалъ, а (star.) prým (zlatý neb stříbrný).

тру́пие *n. coll.* mrtvoly *pl.*

тру́пный, ая, ое mrtvolový.

трупо-вскры́тие *n.* otevření mrtvoly *Obductio*; —разъёмный pytevnický (anatomický); —ая зала síň pytevní, pytevna; —разъятель, я pytevník, anatom; (*adj.* —разъятельный); —разъятие *n.* pytvání těla; —рѣховатость, и nahnilost; —рѣховатый nahnilý (strom); červotočivý; 2. dírkovatý (led); —рѣшина *f.* červotoč ve dřevě.

тру́ппа *f.* sbor, tlupa, (herců divadelních).

трупъ, а mrtvola, tělo mrtvé (trup).

трусей, и *f.* в. труси́ха.

трусить (трушý, трусишь) trousiti; roztr., sypati, rozsypati; (тр. сѣно); тр.ся trousiti se.

тру́сить (тру́шу, тру́сишь) míti strach, strachovati se, báti se.

труси́ха *f.* bázlivá ženština.

труси́шко *m.* в. трусь.

тру́ска *f.* troušení.

труслив-ость, и bázlivost, bojácnost, úzkostlivost; —ый bázlivý, bojácný, úzkostlivý.

трусоватый, ая, ое trochu bázlivý.

тру́сость в. трусли́вость.

трусъ, а bázlivec (baba *m.*, sketa *m.*, strašpyte); 2. (star.) zemětřesení.

тру́тень, тня *m.* trubec (včela) *Spada*; 2. lenoch, lenivý člověk.

тру́тить (тручý, трутишь) mačkat, tlačiti (úzký сапогъ тру́тить нóгу).

тру́тникъ, а mnohoděr (choroš, Presl) *Polyporus* (houba). [troud.

тру́тница *f.* troudnice, skříňka na

трутовика *f.* dřevomorka (houba) *Merulius*.

тругъ, а troud.

труга́ f. strusky ze sena, výmělky.

труглеват-ость v. труглость; —ый патрочнивлý, nahnílý.

труг-лость, и trouchnivost; —лый trouchnivý; —нуть trouchnivěti.

тругеніе n. mačkání, tlačení.

тругеніе n. troušení.

тругоба́ f. hlubina, prohlubeň.

тругъ-травá f. (indecl.) plevel, maličkost; емý всё тругъ-травá.

труго́ n. stěna mezi okny; 2. zrcadlo mezi okny *Trumeau*.

тругъ, а m. (na korábě) podpalubí, příděnek, spodek korábu.

тругель, я m. trufle, tartofle, homolítka, ořešák, (houba) *Tuber*; adj. тругельный. [rák.

труги́ца f., dem. труги́чка hadr, utě-труги́ч-никъ, а hadrář; —ный hadrový.

тругка́ f. hadr v. труги́ца; dem. труг-почка hadříček.

тругьё, я n. coll. hadry pl.

тругави-ца f. (star.) třesavka, zimnice v. лихора́дка; —чный, лихора́дочный zimničný.

тругеніе n. třesení. [труги́нный.

тругина́ f. třasavisko, slatina; adj.

тругка́ f. třesení; задать кому́-либо тругку něкому pořádně vytahati, vykrákatí,

тругк-ий, ая, ое třeslavý; -ая дорора třaslavá cesta, hrbolatá (trhavá) cesta; —ость, и f. trhavost cesty.

тругогýзка f. třesořitka *Motacilla* (pták).

труги́ (-cý, -cěшь) třásti; тр. яблонь třásti jabloň, тр. яблоні; лихора́дка

тругеть zimnice jím třese; тр. дёньги peníze utráceti; тругнóть чёмъ zatřásti něčím; тр. карма́номъ

uhoditi se přes kapsu (t. peníze dáti); труги́ся (-cýсь, -cěшься) třásti se.

тругу́лька f. třesulka (ozdoba ženská na hlavu).

тругу́чка f. třesavka, zimnice; 2. třeslice *Briza* (rst.); 3. drop (pták) *Otis tetra* v. дра́хва, стрéпетъ.

тругу́чная болёзнь, тругца́ f. v. тругу́чка 1).

тругнóть, тр.ся v. труги́.

туалётъ, а strojení (do šatů), toaleta

Toilette; adj. туалётный, ая, ое toaletní; -ое зёркало zrcadlo toaletní;

-ая f. (subst.) toaletní pokoj.

туберкулóзный, ая, ое tuberkulosní; -ая болёзнь tuberkule pl.

тубёркулъ, а m. tuberkule f.

туберóза f. nemoc obecná (Presl) *Polyanthes tuberosa* (rst.); туберóзный adj. [*Tubipora*.

тубилітъ, а, тубипорітъ, а blahorurka

тубо́ indecl. stůj! (volá se na stavěcího psa).

туга́ f. (star.) touha, hoře.

тугій v. тугой.

туго́ adv. tuze, ztuha, tuho.

туговáтый, ая, ое trochu tuhý; т. на ухо přihluchlý, nahluchlý.

тугой, áя, ое (тугъ, á, ó) tuhý; т. человекъ lakomec; т. на ухо v. туговáтый.

тугоплáвкій v. трудноплáвкій.

туго́сть, и f. tuhost.

тугýнь, а silnější sloupy mezi latěmi v ohradě.

туда́ adv. tam, tudy; туда́же tamže, tamtéž; т. и сюда́ tam i sem; т. и наза́дъ tam i zpátky.

ту́езъ, а, dem. ту́езокъ, зка košík (škatule) z březové kůry.

тужéбница f. (star.) plačna, najatá plačící žena.

тужéніе n. toužení, soužení, hoře.

тужить (-жý, -жишь) toužiti, hořekovati; т. о чёмъ soužiti se, trápati se nad čím.

тузём-ецъ, мца tuzemes; —ный tu-zemský.

тузѣть (тужѹ, тузѣшь) prost., bítí přestmí; bouchati někoho.

тузлѹкъ, а rosol n. lák na ryby; 2. (star.) okrasa na pásu.

тузъ, а т. touš (v kartách); червон-ный т. červený touš; 2. fig. hlaváč, přední člověk; дать кому-либо тузѣ dáti někomu ránu přestí, bouchnouti někoho.

туканъ, а tukan (pták) *Rhamphastos* v. перцевѣдецъ.

тукъ, а (crk.) tuk; 2. hnojivo, hnůj.

тулѣй-ка (тулѣечка) f. svršek u klobouku; —ный adj.

тулѣть (-лю, -лишь) ohnouti; т.ся se ohnouti se, shýbati se.

тулка f. v. втулка.

туловище n. dřík těla, hmotný prostředek těla, trup, (prsa, břicho, hřbet a boky); adj. туловищный.

тулукъ, а pytel z bílé vydělané kůže (na naftu).

тулумбѣсъ, а (star.) druh kotle (bubnu); 2. (prost.) rána přestí, bucha (do zad).

тулупанъ, а буňнѣкъ severní *Procellaria glacialis*.

тулѹпъ, а, dem. тулѹпецъ, пца, тулѹпчикъ, а kožich s beránkem; adj. тулѹпный.

тулъ, а (crk.) toul.

тульникъ, а toulník.

тульпанъ, а tulipan *Tulipa* (rstl.).

тульѣ f. svršek (dno) klobouku; 2. podšívka v klobouku.

тулѣтися (-яюсь) star. toulati se.

тумѣ, ѣ f. smíšenec (u zvířat).

тумѣкъ, а тумѣкъ (ryba) *Scomber thynnus* v. тѹнецъ; 2. připravený jazyk z běluhy; 3. rána přestí do hlavy; дать кому-либо тумѣка.

тумѣн-ить (-ню, -нишь), о. mlhou po-

kryti; т.ся (-нюсь, -нишься) mlhou se pokryti; —но adv mlhavo; —ность, и f. mlhavost; —ный, ая, ое mlhavý; -ая дрѣвность šedá dávno-věkost.

тумѣнъ, а mlha (mhla).

тѹмба f., dem. тѹмбѣчка tumba (spodek n. podstavec sochy).

тумпѣсъ, а topas (drahý kámen).

тумпѣкъ v. томпѣкъ.

тумѣстный, ая, ое domáci, místní.

тѹндр-а f. tundra, rašeliniště, mechoviště; —овый, ая, ое tundrový; bahništný; -ая рудѣ bahňák, ruda blatní.

тундрѣнѣкъ, а volatka (Presl) *Splachnum* (mech).

тѹндрѣнный bahenní, slatinný.

тѹне adv. (crk.) darmo, zadarmo.

тѹнецъ, нца tuník, tunec, (ryba) *Scomber thynnus*.

тунѣд-ецъ, дца darmožrout, darmo-chleb; —ный, чужѣднѣй darmo-žroutský, darmochlebský; —ство, тунѣжѣтельство n. darmožroutství, darmochlebství.

тѹнчикъ v. сардѣнъ.

тупѣкъ, а škrabačka (na kůže), strub, mizdrídlo.

тупѣненѣкъ, тупѣхонѣкъ, нѣка, нѣко tupoučký.

тупѣкъ, а tupý nůž; tupá sekyra; 2. alka (pták) *Alca arctica*; 3. въ т. привѣсть přivesti někoho v ztupělost.

тупѣть (-плю, -пишь), ис-, за- (ножѣ) tupiti, vytupiti (nůž); т.ся (-плюсь, -нишься), ис-, за- tupiti se (vytupiti se, otupiti se).

тупѣца f. tupá sekyra, tupý nůž; 2. т. т. et f. tupý člověk, tupák, tupohlavec; 3. т. sekeranka (mušle) *Donax*.

туплéние n. tupení.

тѹпо *adv.* tupě.

туповат-о *adv.* přitupěle; —ость přitupělost; --ый přitupělý.

тупо-головъ, а tupohlav *Coryphaena* (ryba); —головый, ая, ое tupohlavý.

тупой (-ый), ая, ое (тупъ, а, о) tupý; т. ножъ tupý nůž; 2. т. ученикъ tupý žák.

тупо-конечный s tupou špičkou; —листный tupolistý; —листный клень klen n. javor tupolistý *Acer obtusatum*; —носка *f.* tuponoska (husa n. kachna); —носый tuponosý; —рѣчивый, косноязычный tupojazyký; koktavý, brebtavý; —рѣчие n. koktavost.

тупость, и *f.* tupost.

тупо-угольный tupouhelný; —умие n. tupost rozumu, tupý rozum; —умный tupý, tupého rozumu; тупый v. тупой.

тупѣние n. tupení.

тупѣть (-ѣю, -ѣешь) tupěti; за-отупѣти; зрѣние, память -ѣть zrak, paměť se tupí.

тѹпа *f.* rostlina na dně mořském.

турбинѣтъ, а turbinit (zkamenělina).

турецкій, ая, ое turecký; т. барабанъ turecký buben (veliký); -ая музыка turecká musika (hlučná m.); -ая пшеница, кукуруза turecká pšenice, kukuřice *Zea Mays*; т. бобъ turecký hrách.

туринный, ая, ое od skalní ovce, (argali); -ая кожа.

турѣть (-рѣю, -рѣшь), вы-, про- (prost.) putiti, pobádati; т. когѣ къ отъѣзду putiti někoho k odjezdu.

тѹрій, ѡя, ѡе *adj.* (star.) tuří.

турмалинъ, а turmalín (drahokam); *adj.* турмалиновый.

турнепсъ, а *Turnips* řípa krmná.

турникѣтъ, а *Tourniquet* úvazek na žílu.

турниръ, а turnaj *Tournier*.

турпанъ, а, *dem.* турпанчикъ, а kachna černá *Anas nigra*.

тѹрскій кафтанъ turský kaftan (dlouhý oděv bez límce a bez zapínání).

турсѹкъ, а košík z březové kůry (na sbírání hub); 2. kožený pytel.

турѹсы, ѡ *pl. f.* tlachanice, žvanění, blabolení; нестѣ т. на колѣсахъ tlachati, žvaniti, blaboliti.

турухтанъ, а jespák bojovný *Tringa pugnax*.

турфъ, а rašelina (*Torf*).

турфян-йкъ, а rašeliště; 2. rašeliník (mech) *Sphagnum*; —йстый rašelinovatý.

тѹрфяный, ая, ое rašelinový.

турчъ, а řebratka (Presl) *Hottonia palustris* (rst.).

туръ, а (star.) tur, divoký býk; 2. divoký n. skalní beran *Argali*; 3. hradební koš.

турѣнка *f.* síť na štiky.

тускловѣтость, и, тѹсклость zakalenost (skla, oči); naběhlost; тускловѣтый, тѹсклый, ая, ое zakalený, naběhlý (sklo, oči).

тѹскнуть zakaliti se (oči, sklo); naběhnouti. [oči].

тускъ, а zakalenost, naběhlost (skla, тѹтовый, ая, ое morušový; -ое дѣрево moruše v. тутъ.

тѹтошній, яя, ее *adj.* zdejší.

тѹтти *indecl.* tutti všickni.

тутъ *adv.* tu, zde; тутъ же tutěž; не тутъ бѣло to nešlo (nezdařilo se).

тутъ, а moruše *Morus*.

тѹфель, фля *m.* pantofel; —ка *f.* pantoflíček; —ный pantoflový.

тѹфля *f.* pantofel; туфлишка *f.* špatný pantofel. [тѹфовый.

туфъ, а *Tufus* tuf; туфовѣтый, ая, ое;

тѹх-лость, и natuchlost, stuchlost; —лый natuchlý, stuchlý, nahnílý.

тухлятина *f.* natuchlé *n.* stuchlé jídlo.

тухнуть *natuchnouti*, *stuchnouti*, *nahniti* (maso, rybu, vejce); 2. *utuchnouti* (ohně), *vyhasnouti*.

тухоль, и *f. v.* тухлость.

туция *f.* *tutia* ssedlina hutnická.

ту́ча *f.* mrak, mračno, oblak (staroč. tuča); т. саранчи́, т. стрѣль mrak kobylek, mrak střel; тучевой, ая, ое mračnový; тучеподобный, ая, ое mráčkovitý, mraku podobný.

ту́чка *f.* mráček.

ту́чить (-нiю, -нiшь), у- поле ро- hnojiti pole.

ту́чн-ость, и *tučnost*; 2. *plodnost* (půdy); —ый, ая, ое *tučný*; т. скотъ *t. dobytek*; -ая земля *tučná n. plodná země*.

ту́чить (-ѣю, -ѣешь), у- *tučnĕti*, *ztučnĕti*; -ѣние *n.* *tučnĕní*, *ztučnĕní*.

ту́чнiкъ, а, жировiкъ *tučňák*, *tuček* (kámen) *Steatides*.

ту́ша *f.* zabité a opárené prase; *zabitá* a *stažená* ovce.

тушев-альный, ая, ое *tušovací*; —ание *n.*, тушевка *f.* *tušování*; —ать (-шýю, -шýешь) *tušovati*; тушеванный *tušovany*; тушевый *tušový*.

туш-ѣние *n.* *hašení*; —ило *n.* *zhasináček*, *zhasinadlo*; —ить (-шýю, -шишь), за-, по-, у- *hasiti*, *zhasiti* (т. пожаръ, огонь); т.ся (-шýсь, -шишься), за- по- *hasnouti*.

тушкiнчикъ, а *skokuška*, *štěkuška*, *frček* *Mus jaculus*.

ту́шь, а *m.* *tuš*, *fanfára*, *zatroubení* ku *přípitku*.

тушь, и *f.* *tuš* (*f.*), *černá* barva; китáйская т. *tuš čínská*.

ту́ясь, а *v.* туэзь.

тѹ! *int.* fui!

тчанъ, тшанъ, а (star.) *kád' v.* чанъ.

тщáливый (crk.) *v.* тщáтельный.

тшáние *n.* *péče*, *pečlivost*, *starostlivost*.

тщáтель-но *adv.* *pečlivě*; —ность, и *pečlivost*; —ный, ая, ое *pečlivý*, *starostlivý*.

тшáтися (тшýсь, тшiшься) (star.) *starati se*, *pečovati v.* тшiться.

тше-гiácie *n.* (crk.) *tlachy*, *tlachanina*, *prázdné řeči*; —дýшие, я *n.*, —дýшность, и *f.* *churavost*; 2. *slabost* (ducha); —дýшный, ая, ое *churavý*, *slabý*; —мýдрiе *n.* (crk.) *mudráctví*; —погребáльная, ой *f.* (star.) *socha pohřební*.

тшеслáв-иться (-влýсь, -вишься) *vy-nášeti se*, *vypínati se*; —iе *n.* *vypínavost*, *vynášivost*; —ный *vypínavý*, *vynášivý*.

тшеслóв-iе *n.* (crk.) *marné řeči*, *tlachy*; —ить (-влýю, -вишь) *star. tla-chati*, *žvaniti*.

тшетá, ѣ *f.* *marnivost*.

тшѣт-но *adv.* *marně*; —ность, и *f.* *marnost*; —ный, ая, ое *marný*.

тшiвный, ая, ое *v.* тщáтельный.

тшiна *f.* *míra země*.

тшiться (тшусь, тшiшься), по- *starati se*, *pečovati*; *namáhati se*.

тшiй, ая, ее (тошь, тша, тще) (crk.) *prázdný*; 2. *marný*.

ты *pron.* *ty*; *gen.* тебá *tebe*; *dat.* тебѣ *tobě*; *inst.* съ тобóю *s tebou*; говорiть кому́ ты, быть съ кѣмъ на ты *v.* тѣкаться.

тѣк-ание *n.* *tykání* (někomu); 2. *strkání*, *zastrkávání* (do země); —ать (-аю, -аешь), тѣкнуть *tykati*, *říkati* „ty“; 2. т. (-аю, -аешь и тѣчу, тѣчешь), ткнýть, воткнýть *vetknouti*, *zastrčiti*, *zastrkávati*, *strkati* (kůl do země); тѣкаться (-аюсь, -аешься) *tykati si*, *říkati si* „ty“.

тѣкв-а *f.* *tykva*, *tykev* *Cucurbita*; —енникъ, а *kaše* z *tykve*; 2. ты-

кевник (kujeta, Presl) *Crescentia* (rst.); —енный, ая, ое тыквовý.

тыков-ка *f.* тыкvice; —никъ, а *v.* тыквенникъ; —ный *v.* тыквенный; —на *f.* (crk.) *v.* тыковка.

тыль, а тъл (задъ тѣла); обратѣть *t.* неприятелю obrátiti тъл (*t.* uteci); съ тѣлу од заду.

тыльный задковý.

тынъ, а тѣн, ostroh, ohrada z kolů; тыновыи тыповý.

тырсики, а *v.* турсуки.

тысяцкѣи, тысяцкой, аго *m.* tisícník.

тысяча *f.* num. tisíc; двѣ тысячи dva tisíce; десять тысячъ deset tisíc.

тысяче-лиственникъ, а, —листвъ, а řebříček *Achillea millefolium*; —начальникъ, а tisícník; —ноги, а tisícopoh, stonožka *Millepeda*.

тысяч-никъ, а богацъ, který má tisíce peněz; —ный, ая, ое tisícový; *t.* полкъ pluk tisíc mužů; -ое число tisíc.

тысящ-а (crk.) *v.* тысяча; —никъ, а (crk.) tisícník.

тычин-а, dem. —ка *f.* тычка (*v.* plotu); 2. —ка, тычка (bot.) тычинка *Stamen*; —никъ, а plot тычковý.

тычокъ, чка špička u kamene; класть на *t.*, класть тычкомъ stavěti на ostrou hranu; 2. štulec, štilec, štouchnutí pěstí; онъ ему далъ тычка далъ mu štulec.

тычье *n.* coll. тычи, тычкови; *pl.* тычку.

тьма *v.* тма.

тѣлесный tělesný; -ость -ost.

тѣлистый, ая, ое tělnatý.

тѣло *n.* tělo (lidské, zvířecí, geometrické); мѣртвое *t.* mrtvé tělo; небесныя тѣла небеска tělesa; тѣло Христово Boží tělo; праздникъ тѣла Христова svátek Božího těla; сложеніе тѣла složení těla.

тѣло-грѣйка, —грѣчка, и, —грѣя,

и *f.* tělohřejka, ženská kazajka; —движеніе *n.* pohyb těla; posunky těla; —сложеніе, —строеніе *n.* složení těla; —хранитель, я osobní strážník *Trabant*.

тѣль-никъ, а (star.) kříž obdrženy při křtu, jenž se nosí na samém těle (na prsou); —ный, ая, ое tělný, tělnatý; *t.* лѣсъ kmenný les; —ное *n.* покормъ z ryb, z nichž byly vyndány kosti; —це *n.* tělíčko.

тѣльцо, а *n.* špička u vejce, pouk.

тѣневый, ая, ое stínový.

тѣнистый, ая, ое stinný, hojný na stín.

тѣнить (-нѣю, -нѣшь) stínovati.

тѣнникъ, а stinné místo; 2. stříška, stínítko (*u.* svíčky), štítek.

тѣнь, и *f.* stín; *pl.* тѣни stíny, stínové; царство тѣней říše stínů.

тѣсненіе *n.* tísnění, tlačení; *t.* на груди tlačení na prsou.

тѣсненскѣи, ая, ое, тѣснѣхонекъ, нька, нько těsnoučký.

тѣснина *f.* úvoz, těsnina.

тѣснить (-нѣю, -нѣшь) tísniti, tlačiti; *t.* ся (-нѣюсь, -нѣшься) tísniti se, tlačiti se.

тѣсно *adv.* těsně; злѣсь *t.* zde je těсно; въ цѣркви было *t.* v kostele bylo těсно; сидѣть слишкомъ *t.* seděti tuze těsně, stěsnaně.

тѣсноват-о *adv.* trochu těsně; —ый trochu těsný; -ость těsnost.

тѣсность, и *f.* těsnost.

тѣснотá, ѣ *f.* tíseň; 2. tlačeníce.

тѣсный, ая, ое těsný; -ая квартира těsné obydlí; -ая дружба úzké přátelství; -ая связь úzký svazek.

тѣсто *n.* (dem. тѣсто) těsto.

тѣстоватый, ая, ое těstovatý.

тѣстяный, ая, ое těstový, z těsta.

тѣшеніе *n.* zábava, vyražení.

тѣшить (-шу, -шишь), когѣ-либо ba-

viti někoho, vyřázení; т. свой обѣчай svým choutkám hovětí; т.ся чѣмъ baviti se něčím, vyřázení se něčím.

тѣк-аніе *n.* tukaní; —ать (-аю, -аешь), —нуть tukati, tuknouti.

тѣловый, ая, ое tylový, z tylu.

тѣлен-евый, ая, ое tuleňový; —ина *f.* tulenina; —ій, ъя, ъе *adj.* tulení; т. жиръ tulení tuk.

тѣлень, я *m.* tuleň *Phoca*.

тѣль, я *m.* tyl (látka).

тѣльпанъ, а, *dem.* тѣльпанчикъ, а tulipan *Tulipa* (rst); тѣльпаный, ая, ое tulipanový; -ое дѣрево liliovník obecný *Lyriodendron tulipifera*.

тѣнь, я *m.* stůčka nankinu.

тѣрбанъ, а turban.

тѣрем-никъ, а kdo je uvězněn, vězeň; —ница *f.* uvězněná; —ный, ая, ое vězenský, žalární; т. стражъ, —щикъ, а žalárník.

тѣрма *f.* žalář, vězení (něm. *Thurm*)

тѣрюкъ, а pytel, jenž se dával odsouzenci na hlavu před popravou.

тѣря *f.* nadrobený chléb do kvasu, drobenina, nadrobené; пивная т. pivná polévka s nadrobeným.

тѣтень, тня *m.* kelímek, pánvička *n.* rendlík rozpouštěcí.

тѣтѣнь, а tabák listnatý, т. selský.

тѣфякъ, а, *dem.* тѣфячѣкъ, чкѣ žiněnka, matrace; 2. (star.) druh děla.

тѣвк-анье *n.* hafání, štěkání; —ать, —нуть hafati, štěkati.

тѣга, и *f.* tahání, vláčení (na provaze); 2. tah, průtah (v kamnech); т. вѣздуха průvan; 3. т., калѣвка žlábek, drážka; 4. (star.) skoba u dveří; 5. (star.) plat, daň, berně; дать тѣгу prásknouti do bot, s Ваňkem se poraditi.

тягáние *n.* pření, rozepře; тягáться (-гáюсь, -гáешься) rozepři vésti, právní spor vesti s někým, souditi se s někým.

тягáлецъ, а, poplatník, kdo platil daň; 2. tahač (u rybářů), kdo tahá nevod.

тягáстый, ая, ое průtažný.

тягáло, а *n.* selský pozemek; statek selský; chasa selská; robota.

тягáловый, ая, ое robotný; т. крестьянинъ robotný člověk, rob. sedlák.

тягáлый, ая, ое *v.* тягáловый; 2. таžný, potažný; т. скотъ таžný dobytek.

тягáостный, ая, ое obtížný.

тягáость, и *f.* (тяготá, ѣ *f.* star.) tíže, břemeno; obtíž.

тягот-ить (-очý, -отíшь), о- tížiti, obtížiti, obtěžovati, tlačiti; т.ся obtěžovati se; —ѣние *n.* (fys.) přitažlivost; —ѣть (-ѣю, -ѣешь) na něčem těžce ležeti, tížiti; прокляtie —ѣть на ѣтомъ kletba tíží (*n.* lpí) na tom; 2. т. (fys.): всѣ планеты —ѣють на солнце всеcky oběžnice (*n.* planety) jsou přitahovány ke slunci; земля —ѣть на луну země přitahuje měsíc.

тягáнь, а *m.* medynek *Holcus* (rst.).

тягáч-есть, и таžnost, průtažnost; vláčnost; —ій, ая, ее таžný, průtažný; vláčný; —ка *f.* židelník (Presl) *Dirca* (rstl.).

тяжа *f.* (star.) *v.* тѣжба.

тяжáти (crk.) pracovati (srovn. těžiti); тяжáние *n.* práce; тяжáтель, я *m.* (crk.) pracovník (staroč. těhař).

тяжба *f.* právní rozepře, spor soudní, soud s někým.

тяжеб-никъ, а *m.*, —ница *f.* kdo vede spor *n.* rozepři, kdo se soudí s někým; —ный sporný; -ья дѣла sporné spisy.

тяжел-ѣнекъ, —ѣхонекъ, нька, нько

hodně těžký; —йна *f.* tíže; —ó *adv.* těžce, těžko; —овáтый trochu těžký.

тяжело-вѣсный, ая, ое těžké váby, těžký; —вѣсь, а sibiřský topas; —грýзный těžce naložený; —зѣмь, а těžovec *Baryt*.

тяжел-ость, и těžkost; 2. neohrabanost, nemotornost; —ый, ая, ое těžký; т. вóздухъ těžký vzduch; т. слогъ těžký sloh; т. духъ protivný dech; -ая пища těžký pokrm, těžké jídlo; -ое дыхáние těžký dech; т. duch; т. человекъ neohrabaný, nemotorný člověk; -ая жénщина těžhotná ženština; -ая земля *v.* тяжело-зѣмь; —ѣть (-ѣю, -ѣешь) těžkým se státi.

тяжесть, и *f.* tíže, břemeno; obtíž; тяжестный obtížný, těžký.

тяжкій, ая, ое těžký, tlačicí.

тяжъ, а *m.* otěž.

тянýtie *n.* tažení (táhnutí).

тянуть (-нý, -нешь) táhnouti (т. что чѣмъ); т. дѣло protahovati věc; пластырь сильно тянетъ flastr silně táhne; меня тянетъ идти на гулянье táhne mne to na procházku; *im-pers.* тянетъ четырнадцать фунтовъ váží čtrnáct liber; меня сильно тянетъ je mi velmi špatně, zle, nánic; тянетъ ко сну chce se mi spat; тянуться táhnouti se; protahovati se; т.ся за богатствомъ bažiti po bohatství.

тяп-ание *n.* (prost.) osekávání; 2. uzmutí tajné; —ать (-аю, -аешь) (prost.) osekávati; 2. т., —нуть čapnouti, chapnouti, lapnouti, tajně uzmuti.

тяпъ-да-ляпъ (prost.) povrchně, ledabylo, halabala.

тятивá *f.* (crk.) tětiva *v.* тетивá.

тáтинька! *m.* tatínku!

тáтя *m.* táta (такъ říkají malé děti otci).

У.

у, dvadcaté písmě v azbuce ruské, dvadcaté první v církevní (oy neb y); со číslo značí 400.

у *praep. c. gen.* u; у меня u mne; у меня нѣтъ денегъ nemám peněz; у воротъ u vrat; у самаго крыльця u samých schodů.

у! *intrj.* o! у! какъ страшно! o! jak strašno! у! какъ больно! o! jak bolestno!

уá! *intrj.* (crk.) haha!

уазанитъ, а *m.* (miner.) uazanit.

убáвить, убáвлять zmenšiti; ubrati; sraziti; убáвь воды изъ горшка uber vody z hrnce; у. длины ubrati délky, skrátiti; у.ся umenšiti se, zmenšiti se; убýвати; водá начинáеть у.ся vody začíná ubýвати, voda začíná padati.

убáвка *f.* ubírání, ujímání; у. изъ жалованья srážka s platu, se služného.

убáвлéние *n.* ubrání, zmenšení; убáвленный zmenšený.

убáвочный, ая, ое srážkový; -ая сýмма денегъ suma peněz sražených.

убáивать, убáять (у. кого, чтóбы) prost. přemluviti někoho, aby...; убáянный přemluvený.

убáюк-ать, —ивать uhejčkatí, ukonejšiti, ukolíbati, uspati (dítě); у.ся u. se; —ание *n.*; —анный.

уберéчь, уберегáть (копéйку на чёрный день) schrániti, schovati (peníze na čas potřeby); у.ся отъ чегó uchrániti se; uchovati se; vystříhati se od něčeho; убережéние *n.* schránění, uschování; убережѣнный schráněný, schovaný, uschovaný.

убивálка *f.* stoupa, beran, pích, přechovadlo.

убивáние *n.* ubíjení, zabíjení; 2. přechování země.

убивáть, убíть zabíjeti, ubíjeti, zabiti; *y.* время zabiti čas; zmařiti čas; онъ убíть въ сражéнии он byl zabít v bitvě; 2. *y.* přechovati, utlouci zemi; *y.ся* zabiti se.

убívка *f.* přechování, utloukání (podlahy).

убívство *n. v.* ubíjstvo.

убир-áльщикъ, а, —áтель, я uklízeč; strůjce, připravovač; okrašlovač; —áльщица, —áтельница *f.* uklízečka, připravovačka; okrašlovačka; —áние *n.* uklízení; *y.* хлѣба sklízení s pole; 2. *y.* strojení, strůje, připravování, upravování.

убирáть (-áю, -áешь), убíрать uklízet; *y.* полевóй хлѣбъ sklízeti obilí s pole; убрáть бума́ги со сто́ла sebrati *n.* skliditi papíry se stolu; 2. *y.* strojiti, přistrojiti, ustr.; *y.* во́лосы на голо́вѣ ustrojiti *n.* učesati *n.* upraviti vlasy na hlavě; *y.ся* strojiti se; онъ убíрается на балъ он se strojí (он se chystá) na bál; *y.ся* съ чѣмъ kliditi se s něčím; *y.ся* съ товáрами sklízeti; убíрайся домóй! klid' se domů! убрáться на тотъ свѣтъ odebrati se na onen svět (t. umříti).

убíр-ка *f. v.* убóрка; —ный *v.* убóрный.

убíтие *n.* utlučení, upřechování (země); убíтый, ая, ѓе, убíть zabít; utlučen.

убíть zabiti; utlouci *v.* убивáть.

убíение *n.* ubíjení; zabíjení.

убíйственн-ость, и *f.* (*y.* ружейнаго огня) vražednost'; —ый, ая, ѓе smrtící, vražedný.

убíйство *n.* vražda (zabití); злодѣй

признáлся въ убíйствѣ zločinec přiznal se ke vraždě.

убíйца *m.* vražedník, vrah.

ублаж-áние *n.* blahoslavení; 2. blahopřání; —áтель, а *m.* kdo koho blahoslaví, kdo blahopřání podává; —áтельница *f.*; —áть (-áю, -áешь), —íть когó blahoslaviti; blahopřáti; 2. *y.* когó чѣмъ uchlácholiti; 3. oblažiti; —éние *n.* (вѣчное) blaženost' věčná.

ублúдокъ, дка míšenec, zvrhlec, zmetek (zvířat).

ублúстí (черó) uchovati; *y.ся* когó uchovati se koho, chrániti se koho.

убó conj. (crk.) neboť.

убóгий, ая, ѓе (-гъ, а, ѓ), *dem.* убóгонькíй ubohý; chudý, chudobný; домъ призрѣнiя убóгихъ chudobnice; 2. blbý; 3. -ая рудá chudá ruda (která drží málo kovu); 4. (star.) *y.* домъ umrlčí komora, kostnice. убóго *adv.* chudobně, nuzně, bídne (жить *y.*); *dem.* убóгонько.

убóецъ, ойца *m.* (star.) *v.* убíйца.

убóжество *n.* chudoba, pouze; —вать býti chudým, žíti v chudobě, v nouzi.

убóж-ити (crk.) ubožiti, do chudoby přivésti; —ница *f.* (crk.) chudobnice; —ѣть (-ѣю, -ѣешь), об- chudnouti, schudnouti.

убóй, я *m.* zabiti; отдáть когó на *y.* на smrt' někoho vydati; откáрмливать скотíну на *y.* chovati dobytek na zabiti, на porážku; —ка *f.* upřechování, utlučení země; —никъ, а *v.* убíйца; —ный скотъ dobytek на porážku; убóина *f.* maso z poraženého dobytka.

убóр ецъ, рца *dem. v.* убóръ; —истость sraženost', stěsnanost' (tisku a sazby); —истый sražený, stěsnaný, těsný (tisk, písmo); —ка *f.* uklízení, sklízení; *y.* хлѣба sklízení

s pole, sklizeň; у. волось úprava vlasů, přičesání vlasů; —ная, ой f. strojírna (kde se strojí do šatů); —ный ozdobný, úpravný; —чивость, —чивый v. убóристость, убóристый; —щикъ, а v. убиратель.

убóръ, а šperk, ozdoba v oděvu.

убрání-е n. v. убóрка; —ство n. v. strojenost (v oděvu).

убрать v. убирать.

убрести odkliditi se, odejiti.

убрýсь, а, dem. убрýсець, сца náčelek s perlami (na hlavě svatých); 2. ubrus, ubrousek.

убыв-ание n. ubývání; —ать, убýть ubývati, ubyti; дни —аютъ dni ubývají, ubývá dne; убýвка f. v. убывание.

убылой (-ый), ая, ое ubylý, čeho ubylo; 2. odešlý, odchozí (žák, voják); -ое místo uprázdněné místo. убыль, и f. úbytek; zmenšení; въ старости силы идутъ на убыль v starosti sil ubývá.

убыстр-ение n. (crk.) urychlení, uspíšení; —ить, —ять (crk.) urychlit; у. нозъ (crk.) zrychlit krok.

убытокъ, тка m. úbytek.

убыточ-ить (-у, -ишь) когó-либо, изубыточить něкому způsobiti škodu; útraty; —ность, а škodlivost; —ный škodlivý; s útratami spojený.

убýть v. убывать.

убѣг-ание n. odbíhání, ubíhání; —ать, убѣжать odbíhati, odběhnouti; utéci, prchnouti; у. за границу uteci za hranice, do ciziny; убѣгать чегó ujíti něčemu (u. neštěstí).

убѣгаться uběhati se (do unavení).

убѣдитель, я m. přesvědčitel; —но adv. snažně, úsilně; у. просить когó-либо о чемъ snažně prositi někoho za něco; —ность, и f. podstatnost důvodů; —ный přesvěd-

čující; důvodný; -ья причины podstatné příčiny n. důvody; -ья доказательства podstatné důkazy.

убѣдить, убѣждать когó přesvědčiti někoho; у.ся въ чѣмъ přesvědčiti se o něčem.

убѣж-ание n. odběhnutí; prchnutí; —ать v. убѣгать.

убѣжд-ать v. убѣдить; —ение n. přesvědčení; přemluvení; даръ —ения dar ducha přesvědčujícího.

убѣжище n. útočiště.

убѣлѣть, убѣлѣть bíliti, vybíliti; у.ся vybíliti se.

уважать, уважить vážiti si někoho, ctíti někoho, něco; (у. старшихъ; у. службу, заслуги); 2. у. обстоятельства, причины uvážiti okolnosti, příčiny; не уважая лицá nehledě na osoby.

уважение n. úcta; vážnost; глубокое у. hluboká úcta; имѣть у. къ комý-либо míti k něкому úctu, vážnost; въ у. uznáváje, uznávajíce, hledíce na...; приниматъ въ у. vzíti na uváženou, hleděti k něкому.

уважѣтель-ность, и závažnost důvodů, pozornost; —ный závažný, pozoruhodný, povšimnutí hodný.

уваленъ, льня m. nemotora, nemehlo m.

уваливать, увалѣть dobře proválet; 2. dobře provalchovati; II. уваливать, увалѣть křivě naložiti; на stranu naložiti. [бистый.

увалистый v. увальчивый; 2. v. уха-уваль, а úval, stráň, uboč; 2. jáma na cestě, škarpa; 3. odchod; толпа хлынула на у. zástup se rozešel.

увальчивый, ая, ое kolíhavý (v chůzi), pajdavý, pařbavý; -ость.

уваление n. proválení; uválení; 2. provalchování; увалѣть v. уваливать.

уварение n. uvaření.

уварѣть uvařiti; у.ся uv. se; уваренный uvařený.

увар-ка *f.* uvaření; 2. zavaření; —ливый со se dá uvařiti.

уваръ, а vyvaření, úbytek vařením způsobený.

уведѣніе *n.* odvedení.

увезѣніе *n.* odvezení, odvezení; увезті, увезть odveztі.

увелѣч-еніе, —иваніе *n.* zveličení, uvelič., zvěčšení, -ování; —ивательный, —ительный zvěčšovací; -ое стекло *zv.* sklo; -ое имя *jmeno* zveličovací, *jm.* zhřubělé *Augmentativum*; —ивать, —ить zveličiti, uvel., zvěčšiti, -ovati; у.ся zveličovati se, zvěčšovati se.

увернѣть, увѣртывать, увертѣть zavínouti, zavínovati; у. дитя пелѣнками zavínouti dítě do plínek.

уверст-аніе *n.* vyrovnání, *нар., ur.* srovnání; —ать, увѣрстывать кого vyrovnati, *ur.* srovnati; у. наслѣдниковъ srovnati dědice (mezi sebou); у.ся vyrovnati se, srovnati se, *ur.* se; увѣрستانیи vyrovnaný, urovnaný.

увѣрстка *f.* vyrovnání, *ur.* srovnání.

увѣртка *f.* zavínutí, zabalení; 2. vytáčku, kličку, úskoky.

увѣртлив-ость vytáčivost, obratnost; úskočnost; —ый vytáčivý, obratný; úskočný.

увѣртывать *v.* увернѣть; у.ся, увернѣться отъ чего vytáčeti se z něčeho, vykličkovati se, vyklouznouti z něčeho.

увѣртюра *f.* uvertura *Ouverture*.

увѣрчивать *v.* увѣртывать.

увесел-еніе *n.* obveselení, vyražení; kratochvíle; —ительный obveselovací, vyráživý; kratochvilný; у. дворецъ milobrádek (zvůle i kratochvíle); -ые огни radostné *n.* krato-

chvilné ohně, ohněstroje; —ить, —ять, obveseliti, -ovati, baviti, vyrážeti, kratochvíli působiti; у.ся baviti se, vyrážeti se.

увесті, увѣсть odvesti.

увив-аніе *n.* zavíjení; —ать, увить zavíjeti, zaviti, zavínouti; у.ся около чего otáčeti se okolo někoho; lichotiti se k někomu; ocáskovati kolem někoho; дѣти увиваются около матери děti vinou se okolo matky.

увивка *f.* ovíjení, zavíjení, zavínování.

увивчив-ость, и lichotivost; —ый lichotivý.

увидѣть, увидѣть viděti, spatřiti, shlédnouti; у. что въ первый разъ spatřiti něco poprvé; ув. свѣтъ spatřiti světlo boží (t. naroditi se); у.ся съ кѣмъ spatřiti se, shledati se s někým.

увинтѣть, увинчивать zašroubovati.

увѣтіе *n.* obvinutí, zavínutí.

увить *v.* увивать.

увлажѣть, увлажить ovlažiti, svlažiti; у.ся ovlažiti se, svlažiti se; увлаженіе, увлаживаніе *n.* svlažení, svlažování.

увлажн-ять, —ить *v.* увлажѣть.

увлек-аніе *n.* uchvacování; odvlečení; —ательный uchvacující; -ость *f.*; —ать, увлечь uchvacovati, uchvátiti; odvleci; увлечь съ собою въ погібель strhnouti s sebou do záhuby; увл.ся чѣмъ uchvacovati se *n.* unášeti se něčím, dáti se uchvátiti; у.ся искушеніемъ podlehnouti pokušení.

увлеченіе *n.* uchvácení, odvlečení.

уводѣть *v.* увесті.

увѣдка *f.* *v.* увѣдъ.

уводн-еніе *n.* zavlažení, svlažení; —ить, —ять (у. лугъ) zavlažiti, svlažiti (svl. louku); у.ся zavlažiti se, svlažiti se.

уводчикъ, а únosce, uchvatitel.

уводъ, а (star.) únos (dívky).

увозить, увезти, увезть odveztí (tajně); у.ся odv. se.

увозчикъ, а únosce, uchvatitel.

увозъ, а odvezení.

уволáкивать, уволóчь odvleci; уволáкиваніе *n.* odvláčení.

уволить *v.* увольнять.

увольн-еніе *n.* uvolnění; propuštění;

ув. отъ общества propuštění z obce, vyhostění, výhost; ув. отъ службы propuštění ze služby; —ительный,

ая, ое propustný; propouštěcí; -ое свидѣтельство propustný list; —ать

uvolniti; propustiti; ув. отъ должности propustiti ze služby; ув. въ домовóй óтпускъ pustiti na dovolenou.

уврачевать (crk.) *v.* вѣлѣчить.

увѣ *intrj.* бѣда! ouve! bohužel!

увѣд-аніе *n.* zvědění; —ать zvědětí, dovědětí se; да не —аетъ шуйца твоѣ, что творить десная аť nezví levice, co dělá pravice.

увѣдомительный, ая, ое návěstný, oznamovací; -ое письмо dopis návěstný.

увѣдомить, увѣдомлять кого-либо о чемъ uvědomiti někoho o něčem, dáti někomu zprávu, návěští, zpravití někoho o něčem; увѣдомленіе *n.* zpráva, návěští.

увѣд-ѣніе *n.* (crk.) zvědění; —ѣть *v.* увѣдать.

увѣковѣч-ить, —ивать zvěčniti; —еніе, —иваніе *n.* zvěčnění.

увѣнч-аніе, —аваніе *n.* ověnění; korunování; —ать, —авать ověčiti; korunovati; у. лаврами ověčiti vavřinem.

увѣреніе *n.* ujištění.

увѣренн-ость въ чемъ ujištěnost, ujištění, ubezpečení; —ый, ая, ое,

увѣренъ, а, о (въ чемъ) ujištěn, ubezpečen, přesvědčen o něčem.

увѣрительный, ая, ое ujišťovací, ubezpečovací.

увѣрить, увѣрять кого-либо въ чемъ ujistiti, ubezpečiti někoho o něčem; у.ся въ чемъ přesvědčiti se o něčem.

увѣсистый, ая, ое závažný, těžký; -ость -ost.

увѣсить, увѣшать, увѣшивать чѣмъ obvěsiti něčím.

увѣтлив-ость, и dar ducha přemlouvavého; —ый, ая, ое přemlouvavý.

увѣтный *v.* увѣщательный.

увѣтъ, а (crk.) *v.* увѣщаніе.

увѣч-ить (-чу, -чишь) zmrzačiti; у.ся (-чусь, -чишься) zmrzačiti se; —никъ, а kdo se zmrzačil, mrzák; —ный, ая, ое zmrzačený, mrzácký; у. чело-вѣкъ mrzák; у. (subst. *m.*) voják mrzák, vysloužilce, invalida; -ое дитя zmrzačené dítě, mrzáček; -ая трава *v.* лавѣнда; увѣче *n.* zmrzačení.

увѣш-аніе *n.* obvěšení něčím; —ать, —ивать чѣмъ ověsiti něčím; —еніе *n.* provázení.

увѣщ-аваніе *n.*, —аніе *n.* napomínání, napomenutí; —авать, —ать napomínati, napomenouti; у. праз-дныхъ къ трудолюбію napomínati líné ku pracovitosti; —авательный, —ательный napomínací, napomínavý; -ое письмо; -ая проповѣдь; —атель napomínatel; -ница -ка *f.*; увѣщѣнный, ая, ое, увѣщѣнъ, а, о napomenut, а, о.

увяд-аніе *n.* vadnutí; —еніе *n.* uvadnutí; —ать (-аю, -аешь) vadnouti; увянуть uvadnouti.

увяз-аніе *n.* uvazování *v.* увязыва-ніе; 2. uvízáні (do bahna), propa-дání; —ать uvazovati *v.* увязывать

3. uvízati propadati (do bahna); увязнуть uváznouti, uvíznouti; —ѣніе *n.* (crk.) korunování; —ѣнный, ая, ое korunovaný, á, é.

увязѣть vstrčiti; у. нѣгу въ грязь strčiti nohu do bláta; у. топѣръ въ бревнѣ zaraziti sekeru do trámu; fig. ув. много денегъ utratiti mnoho peněz, rozházeti.

увяз-ка *f.* zavázání, zabalení, zapakování; —очный, ая, ое co slouží k zavazování *n.* k zabalování, k zapakování; —ья верѣвки šňůry nebo provázky na zapakování.

увязті (crk.) korunovati.

увязчивый, ая, ое hašteřivý; —ость -ost.

увязыв-аніе *n.* zavazování, zabalování, pakování; —ать, увязать zavazovati, zabalovati, pakovati; у.ся за кѣмъ někoho v patách následovati, někoho stopovati; ув.ся за что bráti se o něco, ujímáti se něčeho; hádati se *n.* hašteřiti se pro něco.

увялый, ая, ое uvadlý; увяннуть uvadnouti *v.* увядать.

увясло *n.* vínek královský, náčelek královský, diadém.

угад-аніе *n.* uhádnutí, uhodnutí; —ать uhádnouti, uhodnouti; угадывать hádati.

угад-ка *f.* uhodnutí, uhádnutí; —чивый, ая, ое kdo lehce něco uhodne; —чикъ, а *m.*, —чица *f.* kdo něco uhodl, а; на угадъ nazdař bůh, na bože zdař.

угар-но *adv.* plno páry; dušno; —ный, ая, ое parou naplněný; čoudovatý; угаръ, а pára (v pokoji); čoud; 2. (v hornictví) odpařená částka rud při tavení; 3. fig. opovážlivec.

угас-аніе *n.* zhasínání; —ать (—аю, —аешь) zhasínati; угаснуть uhasnouti;

zhasnouti; огонь —аеть oheň zhasíná.

угасить, угашать, угашивать uhasiti, zhasiti; угашеніе *n.* uhašení; угашенный, ая, ое uhašený; (уг. огонь uh. oheň).

угащивать *v.* угостить, угощать.

угибать, угнуть zahýbati, zahnouti něco (uhnouti); угибка *f.* zahnutí.

углѣдить, углѣживать uhladiti; угл.ся uhl. se; углѣженіе, углѣживаніе *n.* uhlazení.

углѣстка *f.* hranovka *Gonium* (zool.).

угле-видный, ая, ое uhlovitý, uhlí podobný; —водородный газъ uhlovodík; —жженіе *n.* pálení uhlí; —кислотá *f.* kyselina uhličnatá, uhličnatka; —кислый uhlokyselý, uhlično-kyselý; —ья соли *pl.* uhličitanu; —образный uhlovitý; —родистый uhličnatý; —родный uhlikový; —родъ, а, —творъ а (chem.) uhlik.

угліе *n. coll.* (crk.) uhlí.

угловатый, ая, ое hranatý; fig. neohrabaný, neotesaný, nemotorný.

угловѣй, ая, ое úhlový; угл. домъ nárožní dům.

угломѣръ, а úhloměr *goniometer*.

углуб-ить, —лать vyhloubiti; у. умъ napnouti rozum; у.ся vyhloubiti se; prohl. se; hlouběji vniknouti do něčeho; —леніе *n.* vyhloubení; prohloubení; 2. hlubina (v hor.).

угль, а *m.* uhel *v.* уголь.

углѣдѣть за кѣмъ dohlížeti, přihlížeti na někoho.

угнаніе *n.* odehnání.

угнать odehnati *v.* угонять; угнан-ный odehnaný.

угнѣсть, угнетать utlačovati,uhnětati; 2. ušlapávati zemi; 3. tížiti (o stáří).

угнет-аніе *n.* utlačování, utiskování;

—атель, я *т.* utlačovatel; —ательница *ф.* utlačovatelka; —ать *в.* уґнѣсть; —ѣніе *н.* stlačení; 2. utlačování, utiskování; —ѣнный utlačený, potlačený, utištěný.

уґнѣть zahrnouti *в.* уґиба́ть.

уґнѣздіти, уґнѣздіати коґо (срк.) vykázati někomu sídlo.

уґобзѣти, уґобзѣти (срк.) úrodným učiniti.

уґоварив-аніе *н.* přemlouvání; —ать přemlouvati; уґговорѣть přemluvití koho; уґ.ся пр. se; уґговорѣніе *н.* přemluvení.

уґовор-ный, ая, ое umluvený, ujednáný; —щикъ, а přemluvač.

уґоворѣ, а úmluva, smlouva, ujednání; по уґовору dle úmluvy; дать кому-либо что съ уґоворомъ dáti někomu něco pod výminkou.

уґода *ф.* uspokojení; vyhovění; говорить кому въ уґоду mluvití někomu vhod, po chuti.

уґодѣть, уґождѣть кому uspokojiti někoho, vyhověti někomu, zavděčiti se někomu; libost *н.* vděk někomu prokázati; 2. уґодѣть стрѣлой uhoditi střelou.

уґодіе *н.* *в.* уґодѣе.

уґод-ливість, и *ф.* ochotnost; —ливый ochotný, к službám volný; —никъ, а ochotný služebník; у. Божій bohubilý, bohumilý, spravedlivý Páně; —ница *ф.* ochotná služebnice; уґ. Божія bohubilá, bohumilá, spravedlivá Páně; —ничать ochotné služby prokazovati; —но *adv.* milo, libo, vhod; какъ Вамъ у. jak se vám líbí, jak vám libo, jak ráčíte; не у. ли Вамъ? nebylo by vám libo? сколько дѣшъ у. co vrdce ráčí; —ность, и *ф.* libost; емѣ въ уґ. jemu k libosti; —ный vhodný, příhodný; 2. libý, milý.

уґодѣе *н.* každé místo požitelné; 2. příslušenství hospodářské; 3. по́требы *пл.*, на́раді; право уґодіи́ право služebnosti.

уґожд-атель, я *т.* к službám ochotný; —ательница *ф.*; —ать кому *в.* уґодѣть; —ѣніе *н.* služba z ochoty prokázaná.

уґолѣкъ, лѣка, уґолѣчекъ, чка uhliček. уґолѣв-ный, ая, ое hrdelní (kriminální); уґ. судъ hrdelní soud; trestní soud; —ые за́коны trestní zákony; —щина *ф.* hrdelní (kriminální) zločin.

уґоло́къ, лѣка, уґоло́чекъ, чка *т.* malý úhel; koutek; та́йный уґ. tajný koutek.

уґоль, уґла́ *т.* úhel; kout; поста-вить въ уґ. postaviti do kouta; имѣть свой уґ. míti svůj koutek; 2. уґ. úhel, hrana, roh; э́тотъ домъ сто́итъ на уґлѣ́ у́лицы ten dům stojí na rohu ulice,

уґоль, уґля́ *т.* uhel; uhlí; древе-сный уґ. dřevěné uhlí; ка́менный уґ. kamenné uhlí; уґоль уґлемъ чѣрный jako uhel.

уґолье *н.* uhlí *coll.*

уґольникъ, а uhelník, nádoba na uhlí; 2. *в.* уґольщикъ.

уґольникъ, а úhelnice (na měření).

уґольный, ая, ое uhelný; уґ. ча́дъ čoud z uhlí; уґ. поро́шокъ prášek *н.* prach z uhlí; —ья щипцы́ kleště na uhlí.

уґольный, ая, ое úhlový, rohový, ná-rožní; уґ. домъ náроžní dům.

уґоль-ня́ *ф.* uhelna; —щикъ, а uhliř.

уґомон-ѣніе *н.* upokojení, uchlácho-lení, ukonejšení; —ѣть, —ѣть upo-kojiti, utišiti, uchlácholiti; у. дитя́ ukonejšiti dítě; 2. у. коґо́ zabiti, zavražditi, ze světa zprovoditi.

угомон-ливый, —ный, ая, ое pokojný, tichý, uchláčený.

угомонъ, а pokoj, ticho, klid; poklid; онъ угомону не знаетъ он nemá nikdy pokoje; спи, усни, дитя, угомонъ возьми! спи, usni, dítě, odpočinku si přej!

угонзати, угонзнути (crk.) odběhnouti.

угонка *f.* odehnání; уг. скотá въ поле vyhánění dobytka na pole, výhon; 2. (mysliv.) pronásledování *n.* stíhání uprchlé zvěře.

угонъ, а *v.* угонка.

угонять (-яю, -яешь) vyháněti; у. стадо въ поле vyh. стадо на pole; 2. odehnati; 3. dostihnouti, dohoniti někoho; 4. уг. страницу въ страницу přehlížeti *n.* porovnávatí stránku za stránkou; 5. uteci; уг.ся за кѣмъ následovatí někoho, napodobiti někoho.

угорáживать, угородить ohraditi (kolem do kola).

угорáздить (prost.) chytře nastrojiti; злый духъ егó -иль зlý duch mu to napískal, pošeptal.

угор-áние *n.* onemocnění z uhelného čoudu; —ать, —ть onemocněti z uhelného čoudu, bolení hlavy dostati, zahořeti od uhlí.

угорѣкъ, рька, угорѣчекъ, чка úhořík, malý úhoř.

ýгорь, грá *m.* uher (ve tváři u lidí); 2. uher (pod koží dobytka).

ýгорь, грá *m.* úhoř (ryba) *Muraena anguilla*; электрический ý. úhoř elektrický.

угор-ѣлый čoudem omráčený; koho bolí hlava z čoudu uhelného; —ть *v.* угорать.

угостить, угощать uhostiti, pohostiti někoho; уг.ся uhostiti se.

уготáвливать *v.* уготóвить.

уготóвание *n.*, уготовлénie *n.*, при-

готовлénie přihotovení, připravení, příprava.

уготóванный, ая, ое, уготóвленный uhotovený, přihotovený, připravený, přichysta ný.

уготóвать, уготóвить, уготóвлять, уготáвливать uhotoviti, přihotoviti, připraviti, přichystati; уг.ся př. se.

угощ-áтель, я hostitel; —áтельница *f.* hostitelka; —ать hostiti *v.* угостить; —énie *n.* uhostění, pohostění; —énный uhostěný, pohostěný.

угребáть, угрестí odveslovati pryč. угревáт-ость, и uhrovatost; —ый uhrovatý; —ть (-ѣю, -ѣешь) uhrovatěti.

угрѣв-ина *f.* úhořina, úhořovina, maso z úhoře; —ый, ая, ое úhoří, úhořový.

угрожать, угрозить когó чѣмъ hroziti, pohroziti komu něčím; вѣтхое здáние -жаеть падénиємъ staré stavení hrozí padnutím, hrozí, že padne.

угрожénie *n.* hrožení, pohrožení.

угроза *f.* výhrůžka, pohrůžka; дѣлать когú угрозы vyhrůžku někomu činiti, vyhrožovati někomu.

угроз-ительно *adv.* hrozivě; —ительный, ая, ое hrozivý; výhrůžný; -ое писъмó hrozivé psaní; —ить *v.* угрожать.

угроз-ливо *v.* угрожительно; —ливый, —ный, ая, ое hrozivý; у. взглядъ hrozivý pohled; -ое писъмó hrozivé psaní, výhrůžné psaní.

угрыз-áние *n.* kousání, hryzení; —ать, угрýзть kousati, hrýzti; fig. urážeti; совѣсть —аетъ егó svědomí ho hryže, trápí; —énie *n.* kousnutí; уг. совѣсти hryzení svědomí.

угрь, я *m.* *v.* ýгорь.

угрѣвáть, угрѣть ohřáti.

угрѣм-о *adv.* zasmušile; mrzutě;

—ость, и *f.* zasmušilost; —ый, ая, ое zasmušilý, mrzutý; уг. взгляд zasmušilý pohled; уг. человек zasmušilý člověk, zasmušilec; —тъ zasmušilým se státi.

угрызнуть uváznouti v bahně.

угъ *m.* (star.) *v.* югъ.

уда *f.* (удина, *dem.* удочка) udice; ловить рыбу удою loviti ryby udicí, na udici.

удабривать *v.* удоборить.

удава *f.* кличка к zardoušení.

удаваться *v.* удаться.

удавить, удавливать uškrtiti (udáviti), zardousiti.

удавка *f.* uškrcení, zardoušení; 2. *v.* удава. [zvířete.

удавления *f.* maso z uškrceného удавление *n.* uškrcení, zardoušení (udávení).

удавленн-икъ, а kdo sám se uškrtil, oběsil; —ица *f.*

удавливать, удавлять *v.* удавить.

удав-ный, ая, ое škrticí, -ivý, rdousivý; —щикъ, а *m.* škrtil, škrtitel; —щица *f.* -ка.

удавъ, а hroznejš *Boa*; уд. обыкновенный *Boa Constrictor*.

удаление *n.* vzdálení; odstranění;

уд. отъ должности vzdálení *n.* odstranění z úřadu, sesazení; у. отъ родныхъ, отъ общества, отъ свѣта vzdálenost od příbuzných, od společnosti, od světa; жить въ -иіі žíti ve vzdálenosti, v odloučenosti.

удалённость, и *f.* vzdálenost.

удалецъ, льца *m.* udatný, smělý člověk, smělec, odvážlivec.

удалить, удалять vzdáliti; odstraniti;

у. отъ должности sesaditi z úřadu; у. когó-либо отъ наслѣдства vyděditi někoho; уд.ся vzdáliti se; уд.ся отъ свѣта vzdáliti se světa; уд.ся

въ монастырь odebrati se do kláštera.

удалой (-ый), ая, ое udatný (udatý), smělý, odvážlivý; малъ, да удалъ malý, ale zralý.

удаль, и, *f.*, удалство *n.* udatnost, odvážlivost, smělost.

ударение *n.* udeření; uhození; 2. přízvuk (v jazyku) *Accent*.

ударецъ, рца, ударикъ, а lehké udeření *n.* uhození.

ударить, ударять udeřiti, uhoditi; у. когó-либо udeřiti někoho; у. въ колоколъ udeřiti na zvon; у. по рукамъ podati někomu ruku na něco (prost. plácnouti); у. на непріятеля udeřiti na nepřitele; громъ ударилъ въ башню hrom uhodil do věže, udeřilo do věže; у.ся обо что udeřiti se o něco; у.ся объ закладъ udělati sázku.

ударникъ, а klepačka (jejímž klepnutím zapálí se prach.)

ударный, ая, ое od udeření; уд. знакъ známka od udeření, od uhození; уд. инструментъ bicí nástroj (hudební); уд. порохъ prach náražný; уд. колпачекъ klobouček zápalný piston; -ое ружьё ručnice náražná.

ударъ, а *m.* udeření, uhození, rána; уд. мечёмъ rána mečem; громовой у. rána hromová, udeření; 2. (med.) mrtvice *Apoplexie*; ему приключился у., съ нимъ случился у. mrtvice jej ranila.

ударять *v.* ударить.

удаться zdařiti se, podařiti se, vydařiti se, povesti se; работа не удалась práce se nezdařila, nepovedla; ничтó не удаётся nic se ne-daří; 2. уд.ся въ когó-либо povesti se po někom, vydařiti se po někom; сынъ удался въ отца syn se

povedl po otci, syn se vydařil po otci.

удáч-а *f.* zdar; на удáчу на zdař-bůh; емý во всѣмъ удáча jemu se všecko daří, podaří, vydaří, povede; —ливый, —ный, ая, ое zdárný, zdařilý, šťastný.

удвоéние *n.* zdvojení, zdvojnásobení; удвáивание *n.* zdvojování, zdvojnásobování.

удвóить, удвóять, удвóивать, удвáивать zdvojiti, zdvojnásobiti, -ovati.

удержáние *n.* zdržení, zadržení.

удержáть, удérживать zdržeti, zadržeti; podržeti při sobě; уд.ся за что zadržeti se za něco; уд.ся отъ чегó zdržeti se od něčeho, udržeti se; уд.ся отъ смéха, отъ слézъ zdržeti se od smíchu, od slzí; уд.ся на своёмъ мѣстѣ udržeti se na svém místě.

удérжка *f.* zdržení, zadržení.

удешев-ить, —лять sleviti, lacinějším udělati; уд.ся státi se lacinějším; —лэние *n.* slevení, snížení ceny.

удивитель-но *adv.* ku podivu; это уд. to je ku podivu, podivu hodno; не уд., что онъ ... není divu, že on ...; —ный podivný, podivu hodný; —ная *f.* (*subst.*) znak podivení (!), vykřikovka, přízevka.

удив-ить, —лять ku podivu přivesti; у.ся чемý diviti se, podiviti se něčemu; этому něčегó —ляться тому se není co diviti; —лэние *n.* podivení, udivení.

удилище *n.* udiště, prut k udici.

удило *n.* udidlo (pro koně); *adj.* удильный.

удиль-щикъ, а udičník, kdo loví ryby na udici; —щица *f.*

удить (ýжу, ýдишь) рýбу на udici ryby chytati *n.* loviti.

удица *f.* (*crk.*) udice *v.* ýда.

удицеобразный, ая, ое udicovitý.

удища *f.* (*augm.*) veliká udice.

удка *f.* (*dem.*) udička.

удлин-эние *n.* prodloužení; —ить, —ять prodloužiti; у.ся *pr.* se.

удóб-ие *n.* pohodlí; —но *adv.* pohodlně; —ность, и *f.* pohodlnost; pohodlí; —ный, ая, ое pohodlný.

удобо-варимость, и *f.* záživnost (potravy); —варимый záživný; —возгарáющий, ая, ее zápalný, zánětný; —двйжимость, —двйжность, и movitost; pohybnost; pohyblivost; —двйжный movitý, pohyblivý; —исполнимый vykonatelný, vyplnitelný; -ость -ost; —понятный, ая, ое pochopitelný; -ость -ost; —сгарáемый, ая, ое spalitelný; -ость -ost; —сгущáемый shustitelný; -ость, -ost; —сжимáемый stlačitelný; -ость -ost.

удобр-эние *n.* hnojení pole; —ительный, ая, ое hnojící, hnojivý.

удóбрить, удóбривать, удáбривать, удóбръть hnojit pole, mrviti.

удóбство, удóбье, я *n.* pohodlí, pohodlnost.

удóбье *comp.* (*crk.*) pohodlněji.

удовище *n. v.* удилище.

удовлетвор-эние *n.* uspokojení, zádost učinění; —итель, я *m.* uspokojitel; —ительный uspokojující, uspokojivý; -ость *f.* uspokojivost; —ить, —ять kogó uspokojiti někoho; 2. zádostučiniti někomu; у.ся uspokojiti se.

удовóльств-ие *n.* potěšení; zalíbení; съ -иёмъ s potěšením, s radostí; —ование *n.* uspokojení; —овать uspokojiti někoho; 2. zásobiti *n.* opatřiti potřebami; уд.ся spokojiti se; uspokojiti se.

удóдь, а *m.* dudek (pták) *Urupa europ.* удóй, я *m.* údoj, výdoj, dojivo (co se najednou nadojí mléka); —ли-

вость, и *f.* dojnost; —ливый, ая, ое dojný; -ая корова dojná kráva; эта корова очень —лива та kráva velmi mnoho dojí.

удѣліе, я *n.*, удѣль, а *m.*, удѣль, и *f.* (crk.) údolí, dolina; *adj.* удѣльный.

удостоверѣніе *n.* ujištění; 2. стvт-zení, potvrzení, повѣреніе; въ у. чегó . . . на potvrzení toho . . .; —итель, я potvrzovatel, stvrzovatel; —ительный stvrzující, potvrzující; -ость.

удосто-вѣрить, —вѣрять о чѣмъ stvr-diti něco, potvrditi něco (něčeho); повѣрити; ujistiti; уд.ся въ чѣмъ ujistiti se о něčem.

удостоеніе, удостоиваніе *n.* ocenění; удостоить, удостоивать (чегó) oce-niti; něčeho za hodna uznati.

удосуж-иться, —иваться udělati si kdy, pokdy, čas, chvíli.

удоч-ка *f.* udička; пойти на —ку jíti na udici, dáti se lapiti; —ный udičný.

удрѣть (prost.) upláchnouti, utéci, prásknouti do bot.

удружить проказати přátelské služby. удруч-ать, —ить stísнити, sevřiti, (chudobou, nemocí); онъ —енъ гó-pectiю он je utrápen hořem; —еніе *n.* stísnění, sevření.

удуш-ать, —ить udusiti *v.* задушить. удушлив-ость, и *f.* dušnost; zádušli-vost; —ый, ая, ое dušný; zádušlivý; уд. воздухъ dušivý vzduch, dušné *n.* dušivé povětří; у. кашель zádušlivý kašel.

удушье *n.* dušnost (choroba) *v.* одыш-ка; нѣчное уд. noční dušení (mŕra). удъ, а úd (na těle); дѣторѣдный удъ pohlavní úd.

удѣлять, удѣлявать udělati *n.* zaříditi něco dle pohodlí.

удѣлѣть, удѣлять uděliti někomu něco; přiděliti; dáti díl; уд. комú часть наслѣдства odděliti někomu část dědictví.

удѣлка *f.* zařízení.

удѣлокъ, лка údělek, oddělek (*mor.* padělek) pozemku *Parcelle*.

удѣль, а úděl (část knížetství); 2. úděl *Apanage*; 3. osud; неблаго-дѣрность есть у. чегó мѣра nevďě-čnost jest světa odplatou.

удѣльный, ая, ое údělný (у. князь); 2. (fis.) specifický, poměrný.

уединѣн-іе *n.* odloučení, samota, sa-motářství; —никъ, а samotář; —ни-ца *f.* samotářka; —но *adv.* о sa-motě, odloučeně; —ность, и *f.* odlou-čenost, samota; —ный odloučený, samotný.

уедин-ѣть, —ѣть odloučiti, osamotiti; у.ся odloučiti se od světa, do sa-moty *n.* do soukromí odejiti.

уѣмистый, ая, ое prostranný.

уѣмный, ая, ое nabírací, čerpací; у. ковшикъ sběračka, naběračka; 2. у. к ukrocení dětí; -ая пѣзга metla k pokárání.

уѣмъ, *gen.* уѣма и уймá *m.* ubírání (ujímání, újem); 2. krocení, poká-rání (dětí rozpustilých); бѣзъ уѣма bez přestání, bez ustání.

уѣецъ, уѣца *m.* (crk.) sestřenec, se-strina syn (čes. ujec = уй, дѣдя *m.*).

ужал-еніе *n.*, ужаль, а *m.* (у. пчелы) žahnutí, píchnutí včely; —ить ža-hnouti, píchnouti žihadlem (о вчелѣ).

ужар-еніе, —иваніе *n.* upečení, pro-pečení; —ить, —ивать upecí, pro-peci (pečení).

ужас-аніе *n.* lekání, užásání; —ать, děsiti se, lekati se, užásati; —нѣть užasnouti; это менá —аетъ to мне děsí; —аться děsiti se, lekati se;

—нѣться zděsiti se, leknouti se, užasnouti; онѣ —нѣлись oni užasli. ужасно *adv.* strašlivě, strašně; это для него у. то je pro něho strašné; у. о hrůza! 2. онъ у. любитъ это он страšlivě (náramně, ohromně) to miluje; сегодня у. холодно dnes je náramně chladno.

ужасный, ая, ое страšlivý, strašný; užasný; 2. náramný, nesmírný, ohromný; у. скрѣга nesmírný lakomec; у. крикъ страšlivý křik.

ужасть, и *f. et adv. v.* ужасъ; ужастивый, ужастливый (crk.) bázlivý.

ужась, а *m.* užas, zděšení, hrůza, leknutí; ý. меня берѣтъ, ý. на меня находить hrůza mne obchází; это ужась! о, ужась! to je strašlivé! to je hrozné; 2. *adv.* ý. жарко страšlivě horko, nesmírně horko; ý. больно velmi bolestně.

ужатіе *n.* umačkání; 2. užetí (srpem).

ужать, ужимать umačkatі, umačkávatі od něčeho.

ужать, ужинать užiti; užinati (srpem); у.ся už. se. [času.

уждать (у. время) dočkatі *n.* vyčkatі

ужé *adv.* už, již; ужé работа кончена už je práce skončena; ужé ли? jestli pak? не ужé ли онъ это сдѣлалъ? což by to on byl skutečně udělal?

ужё *v.* ужó.

уже *comp.* úžeji; těsněji; *adj.* užší.

уже, а *n.* (crk.) houž, houžev; provaz; pás; 2. zástup, tlupa lidí.

ужёв-ка, —никъ, —ый *v.* ужов . . .

ужение *n.* chytání *n.* lovení ryb na udici.

ужёнокъ *v.* ужóнокъ.

уживаться, ужиться у кого dlouho u někoho žiti (bydleti); у него никто не уживается у něho se nikdo nepozdří, у něho žádný dlouho nevydrží; 2. уж.ся съ кѣмъ snášeti se

s někým; съ нимъ не уживѣшься s ním není k vydržení.

уживчив-ость, и *f.* snášelivost (s jinými);

—ый, ая, ое snášelivý (s jinými).

ужика *m. et f.* (crk.), ужикъ, а *m.* (crk.) příbuzný.

ужикъ, а, подорожникъ малый jitrocel špičatý *n.* kopinitý *Plantago lanceolata*.

ужимать *v.* ужать.

ужим-истый, ая, ое posunčivý; —ка *f., pl.* —ки, мокъ posuněk, *pl.* posunků.

ужина *f.* (mysliv.) podíl z lovu.

ужинать užinati *v.* ужать.

ужинать (-аю, -аешь) večereti.

ужинъ, а *m.* večere; *adj.* ужинный, ая, ое: -ое кѣшанье jídlo při večeri, večere. [žeň.

ужинъ, а *m.* со je nažato, nažaté obilí;

ужиться *v.* уживаться.

ужица *f.* (star.) prým *v.* бахромá.

ужичество *n.* (crk.) příbuznost, příbuzenství; —вать vstoupiti v práva příbuzenská.

ужище *m.* (augm.) veliký provaz.

ужó *adv.* potom, později; ужó придѣjá přijdu později; 2. (pohrůžka)

ужó, я тебá! počkej, já tě! *v.* ужъ.

ужóвка *f.* zavínutec *Cypraea* (zool.).

ужóвникъ, а hadí jazyk *Ophioglossum* (rstl.).

ужъ, а *m.* užovka *Coluber natrix*; *adj.* ужóвый.

ужъ (ужé) *adv.* už, již; онъ ужъ ушёлъ он už odešel; 2. (pohrůžka); ужъ я тебá! počkej, já tě! 3. (podivení): не ужъ-то! jak! jakže! со! не ужъ-то онъ тамъ былъ! jakže! он там был!

ýза *f.* svazek; pouto; *pl.* ýзы svazky, pouta.

узако́нѣніе *n.* zákonní ustanovení; zákon.

узако́ннѣ, узако́нѣть (узаконополо-
жить) *zákonem ustanoviti*.

у́зголовъ, и *f.* (star.) *vrchoviště*, те-
мени́ще řeky. [uzda.

узда́, ѱ, уздѣчка *f.* (star. уздени́ца)
узданный (конь), -ая (лошадь) *pzdou*
opatřený (kůň).

уздѣчка, уздечка *f.* *uzdička v.* узда́;
2. (anat.) *uzdička Frenulum*; *adj.*
уздѣчный.

уздяно́й, ая, ое *uzdový*.

узело́къ, лка́ *m.* *uzlík*, *uzlíček*; 2.
(anat.) *uzlina Ganglion*.

узелъ, узла́ *m.* *uzel*; Горди́евъ уз.
Gordický uzel; 2. у́. бѣлья́, у. пла́тья
uzel prádla n. šatstva; 3. у́. *uzel*
(při plavboměru). [uzounký.

узе́нькій, узе́хонькій, ая, ое *uzoucký*,
узи́къ, а, за́вязникъ nátržník, přetr-
žník *Tormentilla* (rstl.).

узи́лище *n.*, узи́льница *f.* (crk.) vězení.
узи́на *f.* *úžina*; průsmyk v horách.

узи́ть (у́жу, у́зишь), по-, об-, с. *úžiti*
(s-úžiti).

у́зкій, ая, ое *úzký* (comp. *úže užší*).

у́зко *adv.* *úzce*, *úzko*.

узко́ватый, ая, ое *trochu úzký*.

узко-го́рлый *úzkokrký*, s *úzkým hr-*
dlem (nádobá); —ли́стный *úzkolistý*;
—ло́бый *úzkočelý*.

у́зкость, и *f.* *úzkost*.

узла́тикъ, а *uzlatka* (oplsteň Presl)
Iresine (rstl.).

узлы́стый, ая, ое *uzlovatý*.

узлы́ще *n.* (augm.) *veliký uzel*.

узловáт-ость, и *f.* *uzlovatost*; —ый
uzlovatý.

узнав-áние *n.* *poznávání*; —áть ро-
знáвати; узна́ть (*praes.* узнаю́, *fut.*
узнаю́) *poznati*; я не узна́лъ егó já
ho nepoznal; у. о чемъ seznati *n.*
poznati něco; я то́тчасъ узна́лъ о
томъ (объ́ этомъ) já se hned do-
věděl o tom.

узнáние *n.* *poznání, seznání*.

у́зникъ, а вѣзе́н, увѣзнѣ́нъ; у́зница
f. *vězeňka*, *věznice*, *uvězněná*; 2.
věznice (místo).

узо́рист-ость, и *vzorkovanost* (látky);
—ый *vzorkovaný*.

узо́рный, ая, ое *vzorný*; 2. *vzorko-*
vaný; -ая рѣ́зьба́ *prolamovaná řezba*
(práce řezbářská).

узо́роч-іе, —ье *n.* (star.) *skvosty*,
šperky *pl.*; —ный *skvostný*.

узо́рчатый *vzorkovaný*, *květovaný*.

узо́рщикъ, а *m.* *vzorkář*; узо́рщица *f.*
vzorkářka.

узо́рь, а *vzor* (na látce) *Dessin*; съ
узо́рами se *vzorky*, *květovaný* (látka).

узо́рлый, ая, ое *uzrálý*; узо́ръ *uzříti*;
2. *uzrati*.

у́й, у́я *m.* (star.) *ujec* (uj), *matčin*
bratr (srovn. *ýецъ*).

у́ймý (*fut.*) *v.* уня́ть, унима́ть.

у́йтí (*fut.* уйдý) *odejítí*, (*ujítí*) *v.*
ухо́дить.

ука́зание *n.* *ukázání, poukázání*; по
-ію dle *ukázání*.

ука́затель, я *m.* *ukazatel*, *ukazovatel*,
průvodce; 2. *ukazatel* (ke knize),
rejstřík; 3. *ručička*, *rafika* (na slu-
nečných hodinách); 4. (math.) *uda-*
vatel Exponent; —ница *f.* *ukazo-*
vatelka; —ный, ая, ое *ukazovací*;
у. пале́ць, у. пере́сть *ukazováček*
(prst); -ая стрѣ́лка *ručička* (na ho-
dinách); -ое мѣстоимѣ́ніе *ukazovací*
místojmeno Pronomen demonstra-
tivum.

ука́зать (ука́жу) *ukázati*; у. кому́ до-
ро́гу *uk. někomu cestu*; у. кому́
двери́ *ukázati někomu dveře* (t. aby
šel); 2. *ukázati*; *poukázati*; *přiká-*
zati; ука́зывать *ukazovati*.

ука́зка *f.* *ukazovadlo*, *rafika* (pro děti).

ука́занный, ая, ое *úkazný, ukazový, ú-*
kazem nařízený; -ая ца́на́ *nařízená*

cena, vyzazená cena, zákonní cena; taksa; -ая мѣра cejchovaná n. ci-mentovaná míra.

указчикъ, указщикъ, a poučovatel, nařizovatel; -ица f. -ка.

указъ, a m. úkaz (nařízení císařské, nař. vládní).

указыв-аніе n. ukazování; 2. poučování; —атель, я v. указатель 1); —ать ukazovati v. указъть.

укалывать přišpendliti v. уколѣть.

укатать, укатывать zmandlovati, zvalleti; urovnati (y. доро́гу).

укатить, укатывать odkutaliti, odvaliti; y. ся odkutaliti se.

укачать, укачивать (y. дитя) ukolíbati (dítě); 2. kolíbáním unaviti (na moři).

укашивать v. укосить.

уквасить, уквашивать prokvasiti.

укипать, укипать vyvařiti se (въ горшкѣ вода́ много -ѣла); 2. uvařiti se (náležitě), provařiti se; (капуста не -ѣла); укипѣлый vypařený; 2. uvařený, provařený.

укис-аніе n. ukysání; —ать, укиснуть ukysati, zkysati.

укладистый, ая, ое prostranný (kam se může mnoho uložit); 2. příhodný k uložení (k zabalení).

укладка f. uložení, složení, zabalení, zapakování (zboží); плата за укладку plat za uložení, за запакování; вѣсъ товара́ вмѣстѣ съ укладкою váha z hruba, váha zboží s obálkou; 2. y. obložení (drnem); 3. kufrík cestovní.

уклад-чикъ, a (star. —никъ) zabalovač, pakovač; 2. zakalovač ocele, kalič; —ница f. -ка.

укладъ, a m. kalená ocel.

укладыв-аніе n. ukládání, zabalování, pakování; 2. obkládání (drnem); —ать, укласть, уложить ukládati,

baliti, pakovati (zboží); 2. uklízet; 3. obkládati (drnem); 4. y. дѣтѣй ukládati děti (ke spaní); y. ся ukládati se, baliti se, pakovati se (o zboží atd.); товары хоро́шо —аются zboží dobře se skládá; y. ся (уле́чься) ukládati se (ke spaní).

уклеить, уклеивать oblepiti, polepiti; 2. pevně přilepiti.

уклейница f. úklejnice (síť na úkleje).

уклея f. úklej, blyskavka (ryba) *Cyprinus alburnus*.

уклон-еніе n. odklonění, odchýlení, uchýlení; y. отъ истины odchýlka od pravdy; y. úchylka paprsků *Aber-ratio*; ú. střelky magnetické *Declinatio*; 2. odvrácení; y. отъ соо́ры odvrácení od vády.

укло́нистый, ая, ое, усту́пчивый ústupný (člověk).

укло́нить, укло́нять odvrátiti; y. ся odvrátiti se, odkloniti se, odchýliti se, uchýliti se; y. ся отъ зла odvrátiti se ode zla; y. ся отъ вопро́са odchýliti se od věci, zabíhati od věci.

укло́н-ливый, —чивый, —ный, ая, ое ústupný, povolný (člověk); -ость -ost; —ка f. ústupnost, povolnost.

укло́нь, a svah, sráz.

укло́нуть odklobnouti.

уклю́чина f. otvor na veslo (u lodi).

уковы́ривать, уковы́рять, уковы́рнуть v. ковы́рять.

уко́кать, уко́кошить (prost.) zabiti, doraziti někoho.

уко́лотить, уко́лачивать přibiti, zatlouci (hřebík); 2. utlouci, upěcho-vati (zemí); уко́лоченіе n. přibiti, zatlučení; 2. utlučení, upěchování (země).

уко́лѣть, укалывать přišpendliti, při-píchnouti; y. палець píchnouti se do prstu.

уколуиуѣть přebrati; уколупывать přebíratí. [jehlou.

уколѣ, а přichnutí; у. иглою přichnutí
укомплект-овѣть, —овывать doplniti;
ук.ся d. se.

уконопѣ-титъ, —чивать konopím n.
koudelí ucpati; —тка f., —ченіе,
—чиваніе n. ucpání.

укора f. předhůzka, výčítka.

укорѣчивать v. ukоротіть.

укорен-ѣніе n. zakořenění; —іть,
—ять vkořeniti; zakořeniti; ук.ся
zak. se.

укорѣніе n. předhazování, vyčítání.

укорізн-а f. předhůzka, výčítka v.
укора, укорѣ; —енный plný před-
hůzek; —икъ, а v. укорітель.

укорітель, я m., —ница f. kdo ně-
кому něco předhazuje; —ный v.
укорный.

укоріть, укорѣть (кого чѣмъ, за что
въ чѣмъ) předhazovati něкому ně-
co, vyčítati něкому něco.

укорный, ая, ое s předhůzkou.

укоротіть, укорѣчивать ukrátiti, skrá-
titi; укороченіе n. ukácení, skrá-
cení. [cítka.

укорѣ, а předhůzka, předházka; vý-
укосіть, укашивать ukositi.

укошен-ітельность, и f. meškavost; —і-
тельный meškavý; —іть, —ять zdr-
žeti koho, obmeškati koho; —ѣвать,
—ѣть meškati, prodlévati; —ѣніе
n. meškání, prodlévání.

укосъ, а m. ukosená n. nakosená
tráva, úkos.

укошеніе n. ukosení, posečení (sena);
укошенный, ая, ое ukosený, pose-
čený.

украденный, ая, ое ukradený.

украдкою, украдомъ adv. (instr.) ú-
kradkem, úkradem, úkradí, kradmo.

украі, я m., украіна f. úkrají, země
pohraničná; украіинный pohraničný.

укр аситель, я m. okrašlovatel; —ница
f. -ka.

укрѣситель, украшѣть okrášliti, vykrá-
šliti; у.ся okrášliti se.

укрѣсть что у кого ukrásti, ukrad-
nouti něco něкому; у.ся отъ кого
odkrásti se (kradmo č. tajně odejítí).

украшеніе n. okrášení, vykrášlení;
2. okrasa.

укрестовѣть ukřižovati někoho.

укрѣй, я m. obvazek, úvazek.

укрѣм-но adv. pohodlný, příhodný;
—ность f. pohodlnost, příhodnost;

2. soukromnost, ústrannost, odlou-
čenost; —ный pohodlný, příhodný;

2. soukromný, ústranný, odloučený.

укрѣпникъ, а, укрѣпъ водянѣй vodní
kmin (tužebník vodní) *Phellandrium*
aquaticum; 2. у., укрѣпница f. kro-
penice, kropenka (na svěcenou vodu
v kostele).

укрѣпъ, а m. teplá voda; 2. nádoba na
svěcenou vodu v. укрѣпникъ; 3. у.
копр (k. zahradní) *Anethum gra-
veolens*; у. волоскій fenykl, копр
vlaský *Foeniculum*; у. водянѣй,
кѣнскій v. укрѣпникъ 1).

укротітель, я m. krotitel; —ница f.
-ka; —ный krotivý.

укротіть, укрѣщать krotiti, skrotiti;
ук.ся ukr. se; укрѣшеніе n. ukro-
cení.

укрутіть, укрупчивать ukroučiti (šňůru).

укрѣхъ, а (crk.) krajíc chleba.

укрѣваніе n. ukrývání; 2. (v kartách)
přebíjení.

укрѣватель, я ukryvatel; přechovavač
(zlodějů); —ница f. -ka; —ство n.
ukrývání, přechovávání (zlodějů).

укрѣвать, укрупть ukrývati, ukryti;
2. přechovávati (zloděje); 3. přebí-
jetí (ve hře v karty); ук.ся укруп-
vati se. [kleština.

укрѣпа f. skoba (ke spojení), kleště,

укрѣп-ительный, ая, ое *upevňovací*;
—ить, —дять *upevniti, opevniti*; 2.
posilniti; 3. *soudně připsati*; укр.ся
posilniti se; —лѣние *n.* *opevnění*,
upevnění (*hradební*); мостовое у.
předměstí tête de pont; 4. *posilnění*,
posila; у. желудка *posilnění ža-*
ludku; 5. *soudní připsání majetku*.

уксус-никъ, а *ocetář*; 2. у., —ница
f. *nádoba na ocet*. [*ocet*.

уксуснокислый, ая, ое *kyselý* jako
уксусный, ая, ое *octový*.

уксусо-мѣдь, а *meď s octem* *Oxymel*;
—мѣръ, а *octoměr* *Acetometer*.

уксусъ, а *m.* *ocet*.

укупить *odkoupiti*.

укупор-ить, —ивать *ucpati, zacpati*,
zadělati nádobu; 2. *zabaliti, zapak-*
kovati; —ение *n.*, —ка *f.* *ucpání*,
zacpání, zadělání; —щикъ, а *ucpa-*
vač, zacpavač; —щица *f.* *-ka*.

укусить *ukousnouti; rozkousati*; 2.
příchnouti, žahnouti; укусывать *uku-*
sovati.

укыт-ание *n.* *obalení, zabalení*; —ать,
—ивать *obaliti, zabaliti; zahaliti*;
у.ся *zabaliti se; zahaliti se*.

укушение *n.* *kousnutí, uštknutí*.

улавливать *v.* *уловить*.

уладить, улаживать *zaříditi, spořá-*
dati, skoncovati, skončiti něco;
ул.ся *spořádati se, zaříditi se, skon-*
covati se, skončiti se; дѣло улади-
лось *věc se spořádala*.

уламывать *v.* *уломать*.

уланъ, а *m.* *ulán, hulán*; уланскій,
ая, ое *hulánský*; у. полкъ *h.* *pluk*.

уласкать, уластить, улащивать *кого*
lichocením k něčemu pohnouti, pře-
mluviti.

улегаться *v.* *улечься*.

улегчить, улегчать *ulehčiti; ulehčenie*
n. *ulehčení*. [*ая, ое úlový*.

улей, *gen.* *уля m.* *úl (e m.)*; —ный,

улепетнѣть, улепѣтывать (*prost.*) *od-*
kliditi se, ztratiti se fig.

улестить, улещать *pochlebenstvím n.*
lichocením k něčemu pohnouti.

улет-аніе *n.* *odlétání, ulétání*; —ать,
—ѣть *uletěti, odletěti, odlétati*.

улетуч-ить, —ивать (*chem.*) *dáti vy-*
kouřiti n. *vypařiti*.

улѣтъ, а, улѣтѣние *n.* *uletění, odletění*.

улечься (*crk.* *улещѣ*) *ulehnouti, ulo-*
žiti se (ke spaní); уже всѣ улеглись
ужъ *všickni ulehli*; 2. *utišiti se (o*
větru), *ulehnouti*; волны улеглись
vlnobití přestalo, vlny ulehly.

уливать, улить *polívati, polití*; 2. *u-*
liti, odliti; у. воды изъ стакана *uliti*
vody ze sklenice; уливка *f.* *polí-*
vání, polití; 2. *ulití, odlití*.

улизнѣть, улизывать *ulíznouti, ulízati*;
2. *uklouznouti, uteci*.

улика *f.* *překonání někoho skrze*
svědky, usvědčení, ulíčení; 2. *dů-*
vod usvědčující.

ули́та, *dem.* *ули́тка, ули́точка f.* *hle-*
mejžd Helix; 2. *závitek, zátočka*
v uchu; лѣстница ули́ткою *točité*
schody; ули́тковый, ая, ое *adj.* *hle-*
mejždí; -ая скорлупа, раковина *hle-*
mejždí skořápka, hlemejždí cha-
loupka.

улиткообразный, ая, ое *hlemejždovitý*;
závitkovitý; -ая лѣстница *točité*
schody.

улитникъ, а *tolice* *Medicago (rstl.)*.

ули́точный *adj.* *hlemejždí*.

ули́ть *v.* *уливать*.

у́лица *f.* *ulice*; *dem.* *у́личка, у́лочка*
ulička.

улич-ѣние *n.* *ulíčení, usvědčení, pře-*
konání někoho skrze svědky; —и-
тель, а *m.* *ulíčítel, usvědčítel*; -ница
f. *-ka*; —и́тельный *usvědčující*;
—и́ть, —а́ть *кого-либо въ чемъ ulí-*
čiti, usvědčiti, překonati někoho

skrze svědky; у.л. когó-либо во лжи
postihnouti někoho ve lži; у.л. когó
на дѣлѣ postihnouti n. zastihnouti
někoho při samém činu, při skutku.

уличка *f.* v. уличеніе.

улич-ка *f.* ulička; —ный, ая, ое *adj.*
uliční (-ný).

улка *f.* (star.) v. ўлица.

уловѣть, улавливать, уловлять uloviti;
уловленіе *n.* ulovení.

улов-ка *f.* chytrost, úskok, chytrý
obrat; —чивый obratný; -ость, ost.

уловъ, а úlov, lov, со uloveno; у.
рыбы zatažení ryb, со uloveno ryb.

улогъ, а (star.) zabítí někoho; убитъ
въ у., положить на у. zabítí ně-
koho.

уложеніе *n.* (у. вещей) uložení (u.
věcí), složení; 2. nařízení, zákon;
прагматическое у. pragmatická sank-
ce; 3. zákonník (у. царя Алексѣя
Михайловича).

уложѣть uložiti, složiti; 2. uložiti,
naříditi zákonem; у.ся uložiti se
v. укладывать.

уломать, уломѣть ulomiti, ulámati.
уломокъ, мка, отломокъ, мка úlomek,
odlomek.

улочка *f.* ulička v. ўличка.

улощить, улощать vyleštiti; у.ся v.
se; улощеніе *n.* vyleštění.

улусъ, а *m.* ulus, stanoviště *n.* tábor
kočovníků; улусникъ, а *m.* ulusník,
kdo žije v uluse; улусный *adj.* u-
lusový.

улучать, улучшить dočkatí, vyčkatí
(příznivého času); 2. у. когó дома
zastihnouti n. najítí někoho doma;
улученіе *n.* vyčkání; 2. zastižení
(doma).

улучш-ать, —ить zlepšiti; у.ся zl.
se; —еніе *n.* zlepšení.

улыбаться usmívati se; у.ся кому
usm. se na někoho; улыбнуться

usmáti se; улыбаніе *n.* usmání;
улыбка *f.*, *dem.* улыбочка úsměv;
улыбчивый, ая, ое usmívavý.

улыскаться (crk.) v. улыбаться.

ульвія *f.* porost *Ulua* (rstl.).

ульминъ, а ulmin (chem.); ульмино-
вый, ая, ое ulminový.

ульянка *f.*, фіалка ночная večernička
Hesperis (rstl.).

ульнуть uklouznouti, uteci.

ультрамаринъ, а *m.* ultramarín; *adj.*

ультрамариновый.

ульпѣть, ульплѣть polepiti.

ульсокъ, ска *m.*, прольсокъ, просѣка
průsek v lese.

улюлюк-ать, —ивать ukonejšiti, uhej-
čkatí, uspati (dítě); —аніе, —ива-
ніе *n.* ukonejšení, uhejčkání.

умаз-ать, —ивать pomazati, vyma-
zati (škuliny); 2. lichotivými slovy
přemlouvati.

умаленіе *n.* zmenšení.

умалительный, уменьшительный zmen-
šovací. [se.

умалить, умалять zmenšiti; у.ся zm.

ума-лишённый, ая, ое (— rozumu
zbavený), šílený (blázen); choro-
myslný; домъ -ныхъ blázinec.

умалчивать v. умолчать.

умалывать v. умолотъ.

уманѣть, уманивать odouditi; ума-
неніе *n.*, уманка *f.* odouzení.

уманъ, а *m.* oman *Inula* (rstl.); *adj.*
умановый omanový.

умаслить, умасливать namazati má-
slem neb olejem; 2. sladkými *n.*
lichotivými slovy někoho přemlu-
viti. [pomazati.

умаститъ, умащать (crk.) namazati,
уматывать v. умотать.

умащивать v. умочить.

умащивать v. умоститъ.

умаять, умаивать unaviti; ум.ся un.
se; умаянный unavený.

умбра *f.* umbra, hněd horská; *adj.* умбровый.

умбрица *f.* umbra, umbřice, smuh *Sciaena* (ryba). [složení.

умедлѣніе, умедливаніе *n.* obmeškání, умедлѣть, умедливать, умедлѣть zdržeti někoho; 2. zdržeti se, dlíti, prodlíti, prodlévati; zpozdití se, opozdití se, obmeškati, obm. se.

уменьш-ать, —ить umenšiti, zmenšiti; у.ся umenšiti se, zmenšiti se; —ѣніе *n.* umenšení, zmenšení; у. силъ úbytek sil, ubývání sil; —ительный, ая, ое umenšovací, zmenšovací; -ое стекло zmenšovací sklo; -ое слово zmenšovací, zdrobňovací *Diminutivum* (*Diminutivum*).

умерѣть умříti; у. насильственною смѣртію умříti násilnou smrtí; у. міру u. světu, odřici se světa; у. грѣху umrtviti v sobě hříšné náruživosti. [f. ka.

умертвитель, я *m.* usmrtitel; —ница умертвить, умерщвлять кого umrtviti, usmrtiti někoho, usmrcovati.

умѣртвіе *n.* (crk.) úmrtí.

умѣршій, ая, ее zemřelý; умѣрелý; дýши —шихъ duše zemřelých; ум. языкъ zašlý nebo mrtvý jazyk.

умерщвлѣніе *n.* umrtvení (žádosti těla); usmrcení.

умѣсть, уметать odmeti, umesti; уметѣніе *n.* odmetení, umetení; умѣтѣнный umetený, odmetený, zametený.

уметать, умѣтывать poházeti; 2. у. (въ сара́й) naházeti (do kůlny).

умѣть, а výmět, výmětek (neřád); 2. zimní přístřešek pro cestující.

умилѣн-іе *n.* pohnutí (citů); 2. zkroušení srdce; —но *adv.* pohnutě, s citem; —ный, ая, ое pohnutý; умилительный, ая, ое tklivý, pohnutlivý, dojmavý.

умилить, умилять кого pohnouti koho k soucitu; ум.ся pohnouti se (citem). умилосѣрдить кого pohnouti někoho k milosrdenství; ум.ся надъ кѣмъ, о комъ smilovati se, slitovati se nad kým.

умилостивительный, ая, ое smiřující. умилостивить, умилостивлять smiřiti, k milosti pohnouti; ум.ся smilovati se; k milosti se pohnouti; умилостивлѣніе *n.* smiření.

умиль-но *adv.* mile, líbezně, laskavě; ум. глядѣть на что se zalíbením hleděti na něco; —ность, и *f.* milost, líbeznost, laskavost; —ный, ая, ое milý, laskavý, líbezný, příjemný.

умилять *v.* умили́ть.

уминать, умять (*fut.* умнý) promnouti, umnouti; 2. ušlapati, upěchovati. уминка *f.*, уминаніе *n.* promnutí; 2. ušlapání, upěchování.

умир-аніе *n.* umírání; —ать umíрати *v.* умерѣть; у.съ голоду, отъ жажды, со скýки umíрати hladem, žízň, teskností; у. со смѣху smíchy pukati; у. за истину ум. за pravdu. умир-ѣніе *n.* upokojení; —итель я smírce; —ница *f.*; —ительный, ая, ое smiřující; —ить, —ять upokojiti; smiřiti; ум.ся upokojiti se, smiřiti se.

умненькій, ая, ое chytroučký.

умникъ, а *m.* rozumný člověk; *fig.* rozumné, chytře dítě, chytroušek; умница *f.* rozumná ženština.

умничать všetečně mluvit.

умно (умно́) *adv.* rozumně.

умножѣніе *n.* rozmnožení; 2. (arith.) množení, násobenі *Multiplication*; таблица —ія tabulky násobící, násobilka, množilka.

умножитель, я *m.* množitel; rozmnožitel; —ница *f.* -ка; —ный množící, rozmnožovací, množivý.

умножить, умножать rozmnožiti; (arithm.) množiti, násobiti; ум.ся rozmnožiti se.

умный, ая, ое (умень, умна, умно) rozumný.

умовѣн-іе *n.* (crk.) umytí; ум. ногъ mytí noh (obřad církevní); —ный umytý.

умо-врѣдіе *n.* (crk.) pošetilost; —врѣдный pošetilý; nerozumný, nemoudrý; —дѣльникъ, а (crk.) umělec; —заключеніе *n.* rozsudek, úsudek (souběr), závěrka rozumu *Syllogismus*; —зрительность, и спекулативность; —зрительный, ая, ое spekulativní, pozorovací; —зрѣніе *n.* pozorování rozumem *Speculation*; —изступлѣніе *n.* pomnutí-se s rozumem, okamžité šílenství, záchvat šílený.

умокать, умокнуть zmoknouti, promoknouti; умоклый zmoklý, promoklý.

умол-ѣніе *n.* uprošení; —ительный, ая, ое прощовасі; —ить, —ять uprositi.

умолкать, умолкнуть umlknouti; умолклый umlký; умолкновѣніе *n.* umlknutí.

умолкъ, а *m.* mlčení, ticho; говорить безъ умолку mluvití bez ustání (neumlkávaje); цѣлый день не было умолку celý den se neumlklo.

умодотѣть, умолачивать vumlátiti.

умолотный, ая, ое výmlatný, со hoďně syre zrnem při mlácení, (у. ямень, -ая рожь).

умолотъ, а *m.* výmlatek; пшеница умолотомъ хѣже прошлогодней ршенісе mīn syre než loni.

умолотъ, умалывать rozemliti, umliti.

умолчать, умалчивать о чѣмъ zamlčeti něco; 2. у. umlknouti; умолчанный zamlčený.

умолъ, а *m.* výmelek, co vymleto; 2. úbytek *n.* ztráta při umletí.

умора *f.*: это просто у. то je k popukání (t. smíchem). [řený.

уморѣн-іе *n.* umoření; —ный уморитель но *adv.*: это у. то je k popukání (t. smíchem); velmi směšno; —ный *adj.* velmi směšný.

уморить уморити; у. со смѣху smíchy (*pl.*) někoho přetrhati (t. způsobiti, aby se smíchem unavil).

уморушка *f.* *v.* умора.

уморъ, а *m.* umoření, usmrcení; бить до умору skoro utlouci; смѣяться до умору smíchy (*pl.*) se přetrhati.

умостить, умащивать vydlážditi; умостка *f.*, умощѣніе *n.* vydláždění.

умотать, уматывать omotati, obmotati.

умочить, умачивать namočiti.

умочка *f.* namočení; 2. sražení-se sukna namočeného.

умственный, ая, ое duševní, duchovní; -ья занятія *pl.* duševní práce.

умствов-аніе *n.* přemýšlení, přemítání duševní; —атель, а *m.* myslitel; —ательница *f.* -ка; —ать přemýšleti, přemítati v mysli.

умудрить, умудрять umoudřiti někoho; ум.ся umoudřiti se; fig. vymudrovati.

умуч-еніе *n.* umučení; —енный умученý; —ить кого умучити někoho; ум.ся умучити se.

умчать rychle odtáhnouti, odnesti; у.ся pryč spěchati, uháněti.

умъ, а *m.* rozum, um; быть въ умѣ býti při rozumu, při paměti; въ умѣ ли ты? máš rozum? умъ за разумъ заходитъ to přesahuje všechn rozum; сойтѣ съ умá zblázniti se, přijíti o rozum.

умываль-никъ, а, *m.*, —ница *f.* (crk.) umyvadlo; —ный, ая, ое umyvací; -ая лоханка umyvadlo.

умыв-ание *n.* umývání; —ание *n.* vodička na umývání; —ать, умыть umyti; у.ся umyti se.

умык-ание *n.* unášení; —ать unášeti, odnášeti.

умыкать (*prost.*) vláčeti (*sem tam do unavení*), utahati, unaviti.

умыселъ (умысль), сла *m.* úmysl (*zlý*); безъ умыслу bez úmyslu (*bez úmysla*); съ умыслу z úmyslu, úmyslně.

умыслить *v.* умышлять.

умятие *n.* umytí; умыть umyti *v.* умывать.

умышление *n.* obmyšlení (*něčeho*), předsevzetí.

умышлен-никъ, а původce (*kdo něco obmyslel*); —ница *f.*; —нически *adv.* úmyslně; —нический *adj.*; —но *adv.* úmyslně, z úmysla; —ный úmyslný.

умышлять obmysleti, zamysleti (*něco zlého*); ум. на чюлико жизнь ukládati o něčí život.

умение, уменье *n.* umění, znalost; у. жить въ свѣтъ umění žiti ve světě, znalost světa.

умерен-но *adv.* mírně; —ность mírnost; —ный mírný.

умерить, умеривать, умерять vyměřiti (*t. malou měrou vytěžiti*); 2. умерить, умерять ukrotiti (*vášně*), uchlácholiti.

умеръ, а *m.* со kdo vyměřil (*proměřil*).

умсать, умшивать umísiti, promísiti; умска *f.*, умшение *n.* umísení, promísení.

умстительный, ая, ое со se dá dobře umístiti; 2. prostranný.

умстять, умщать umístiti, postaviti někam; ум.ся umístiti se.

умстный, ая, ое příhodný, místný; —ость -ost.

умтель, я *m.* (*crk.*) umětel (*staroč.*)

umělec, znalec; —ный (*crk.*) umětelný (*star.*), umělý, znalý.

умттить uhoditi do terče.

уметь (-ю, -ешь) uměti.

умшать, умшивать smíchat, promíchat.

умшкать, умшживать obmeškati se.

умщение *n.* umístnění.

умягч-ить, —ать změkčiti; obmekčiti;

у. нравы zjemniti, ušlechtiti mravy;

—ение *n.* změkčení; obmekčení;

у. нравовъ zjemnění, ušlechtění mravů.

умять *v.* уминать.

унавó-зить, —живать pohnojiti pole;

—жение *n.* pohnojení.

уне *adv.* (*crk.*) lépe.

уневѣстить, уневѣщать (*crk.*) со nevěsta se zasnoubiti.

унесение *n.* unešení, odnešení.

унести, унестъ unesti, odnesti *v.* уносить.

унжанка *f.* druh lodí na řece Volze.

унзати, унзѣти (*crk.*) vniknouti, proniknouti; унзение, унзание *n.* vniknutí. [všeobecný.

универсальный, ая, ое universální, университетъ, а *m.* universita; университетский, ая, ое universitní.

униж-ать, унизить unížiti, ponížiti,

snížiti; у.ся snížiti se, ponížiti se;

—ение *n.* snížení, ponížení; —енно

adv. poníženě; —енный, ая, ое ponížený; —ость -ost.

унизать, унизывать (жѣмчугомъ) posázeti perlami, navleci perle na šňůru.

унизитель-но *adv.* způsobem snižujícím; —ность snižující způsob;

—ный snižující.

унизить понížiti, snížiti *v.* унижать.

уним-альщикъ, а *m.* napomínatel dětí;

—альщица *f.* -ка; —ание *n.* napomínání dětí;

—ательный tišivý, kro-

tivý; —ать, унять *tišiti*, *krotiti*, *ku pokoji napomínati*; у. дѣтей *napomínati děti*; я ужъ уймѹ васъ! *jak já vás spořádám!* 2. *odnímati*, *tišiti bolesti*; у.ся *utišiti se*; уймѣтесь хоть разъ! *dejte předce pokoj!* *přestaňte už!*

унѣть, а *m.* *v.* унѣять.

уничж-ать, —ить *snížiti*, *pokořiti někoho*; —ѣние *n.* *snížení*, *pokoření*; —ѣнно *adv.* *pokořeně*; —ѣнность *pokořenost*; —ительно *adv.* *spůsobem snižujícím, pokořujícím, pohrdavě*; —ительный *pohrdavý, snižující*; -ость, и *f.*

уничтожать, уничтожить *zničiti*; 2. *zrušiti*; (у. завѣщаніе).

уничтоженіе *n.* *zničení, zrušení.*

уничтожитель, я *m.* *ničitel*; —ница *f.* -ка; —ный, ая, ое *zničující*; -ое рѣшеніе (*jur.*) *zrušovací nález.*

унія *f.* *unie.*

унѣть, а *m.* *uniat*; унѣтка *f.* *uniatka*; унѣтскій, ая, ое *uniatský.*

уноравливать, уноровѣть *vyčkatí, dočkatí* (*příhodné chvíle*); у. на когѹ *někomu po chuti n. vhod něco dělati, řídití se dle někoho; někomu se zachovati*; уноровка *f.*, уноровленіе *n.* *vyčkání příhodné chvíle.*

уносить, унѣсть *unestí, odnestí.*

уносливый, уносчивый (конь) *zpínavý, trhavý* (*kůň*).

уносный, ая, ое *odnešený, kradený, ukradený*; -ья вещи *kradené věci*; -ые ремни *postraňky.*

уность, и *f.* (*star.*) *v.* юность.

уносъ, а *m.* *odnešení*; (*únos*).

уноша *m.* (*star.*) *v.* юноша.

уношеніе *n.* *odnešení.*

унощикъ, а *m.* *odnašeč*; —ица *f.* -ка.

унтеръ-офицеръ, *poddůstojník* (*Unterofficier*); *adj.* унтеръ-офицерскій, ая, ое.

унѹкъ, а (*star.*) *v.* внукъ.

унція *f.*, унцъ, а *m.* *unce* (*váha*); унцевѹй, ая, ое *unciový.*

уншій, ая, ее (*crk.*), лѹчшій *lepší.*

унывать, унѣть *zoufati; truchliti*; (*staroč. nýti*); природа унѣла *příroda truchlí.*

уныв-ный, ая, ое (*adv.* —но) *žalostný, truchlivý, zasmušilý*; -ность -ост.

уныл-о *adv.* *truchlivě, žalostně, unyle*; —ость *truchlivost, zarmoucenost, unylost, skleslost* (*ducha*); —ый *truchlivý, zarmoucený, unylý, skleslý duchem, zoufalý*; у. духъ *skleslost ducha.*

уныніе *n.* *žalost, skormoucenost, kleslost duševní.*

унырнѹть, уныривать *ponořiti se* (*jako kachna atd.*); утка отъ выстрѣла унырнула въ воду; 2. у. отъ чегѹ *uniknonti něčemu.*

унѣтіе *n.* *utišení* (*dětí, krve, bolesti*); унѣть *v.* унимать.

упад-аніе *n.* *padání; upadání*; —ать *upadati*; упастъ *upadnouti*; у. съ лошади *spadnouti s koně*; у. въ обморѹкъ *padnouti n. upadnouti do mdlob*; поскользнулся и упалъ *já sklouzl a upadl*; *fig.* у. *upadnouti, klesnouti* (*obchod, průmysl atd.*); у. дѹхомъ, въ дѹхъ *klesnouti duchem, kl. na mysli*; довѣріе къ немѹ упало *důvěra k němu klesla*; —ѣніе *n.* *padnutí, upadnutí.*

упадокъ, дка *m.* *úpadek*; 2. *úbytek*; придтѹ въ у. *přijítí k úpadku*; торговля въ —дкѹ *obchod klesá, o. klesl.*

упадѹ, úpad: танцѹвать до упадѹ *tancovati do úpadu*; смѣяться до упадѹ *smátí so do úpadu.*

упаивать *opíjetí v.* упоить.

упаков-аніе *n.*, упаковка *f.* *zapakování*; —ать, упакѹвывать (у. свой

товаръ) zapakovati, upakovati (svoje zboží).

упалзывать *v.* уползать.

упалый, ая, ое (упалой, ая, ое) upadlý, zapadlý; *y.* звѣрь въ лѣсу zapadlé zvíře (při lovu); -ое мѣсто prázdné *n.* uprázdněné místo; -ое имѣние spadlé jmění (na krále atd.), odúmrtí; право на -ое имѣние právo odúmrtné.

упаль, и *f.* odpadky *pl.*

упамятованіе *n.* pamatování; —ать упамятывать pamatovati, *v.* paměti podržeti.

упар-еніе, —иваніе *n.* zpaření; —ить, —ивать zpařiti, dusiti; (*y.* капύсту, рѣпу); 2. *y.* лошадь zpařiti koně, zpotiti.

упасать, упасти, упасть ostříhati; *y.* стадо upásti стадо *t.* míti dost síly k pasení; Бóже упаси! chraň Bůh! Pán Bůh rač chránit! Bůh zavaruj!

упахать, упахивать zorati; упашка *f.*, упаханіе, упахиваніе *n.* zorání.

упекать, упечь upéci. propéci; *y.* кого въ солдаты fig. strčiti někoho do vojska.

упеленать, упелёнывать zavinouti do plen (dítě).

упереть *v.* унирять

упивать upíjeti *v.* упить; *y.* ся опíjeti se; *y.* ся востóргомъ opojiti se nadšením.

упил-еніе, упиливаніе *n.*, упилка *f.* odpilování, upilování; 2. урезаніе (pilou); —ить, упиливать odpilovati, upilovati (pilníkem); 2. урезати pilou.

унир-аніе *n.* opírání, podpírání; —ать, упереть во что opírati, opríti o něco, podepřiti něco; 2. *y.* глаза на кого-либо upírati, opríti oči na někoho; *y.* что-либо кому въ глаза někomu něco do očí říci; *y.* ся во

что opírati se o něco, podpírati se na něco; 2. opírati se něčemu.

упірь *v.* упірь.

упис-аніе *n.* popsání (všeho); —ать, уписывать popsati všecko (*p.* celou stranu); 2. fig. všecko zlupati (snísti).

уписист-о (*adv.*) писать psáti těsně, dohromady, k sobě; —ый *adj.* (*y.* почеркъ) těsný, sražený (-é pismo).

упитать, упитывать nakrmiti (dosyta), nasytiti; *y.* ся nasytiti se.

упить upiti; *y.* ся opiti se, opojiti se; (*v.* упивать).

упихать, упихивать, упихнуть vecpati; *y.* ся vecp. se.

упичкать naspати, přespати (пř. dítě pokrmem).

уплата *f.* uplácení (úplata), splácení, splátka; въ уплату на splátku, на срáжку.

уплатить, уплáчивать uplatiti, splatiti (dluh).

уплатный, ая, ое úplatný, splatný; -ая сýмма suma splatná.

уплескать, уплѣскивать, уплеснуть poplýchati (vodou).

уплесті, уплесть, уплетать uplesti (pevně), uplítani; 2. fig. hltavě jísti; 3. upláchnouti, uklouznouti; *y.* ся uplesti se; уплетеніе *n.* spletení.

уплывать, уплыть odplouti, uplouti, odplaviti; корáбль уплыль koráb odplul; 2. *y.* fig. uplynouti; уплыль годъ цѣлый uplynul rok celý.

упнуть (глазá въ землю) upnouti *u.* upříti oči k zemi *v.* упереть, унирять.

упов-аніе *n.* doufání (staroč. ufání); —ательно (есть) *adv.* jest k doufání; —ать (-áю, -áешь) doufati (staroč. ufati); *y.* на Бóга doufati v Boha.

уподобительный *adj.* (—но *adv.*) přirovnávací; připodobňovací; způsobem přirovnacím.

уподобить, уподоблять (у. чему) připodobniti, upod.; přirovnati; у.ся (чему) připodobniti se, přirovnati se čemu; уподобление *n.* připodobnění.

уподчив-ать (кого) uctiti, vyčastovati někoho; —ание *n.* uctění, vyčastování.

упоение *n.* oроjení; ун. чувствъ ороjení smyslův; у. радостію ор. radostí; у. отъ любви ор. láskou; въ-ёнии отъ восторга орожен nadšením.

упоенный, ая, ое ороженý (у. любовію, радостію, восторгомъ).

упойтельный, ая, ое ороjný.

упойть, упоевать, унаивать opojiti; у. всѣхъ на поваль ороjiti všecky na mol; у.ся opiti se.

уноки, овъ *pl. m.* druh národní obuvi.

упокóить, упокоевать (кого-либо) upokojiti někoho; у.ся up. se; упокоёние *n.*, упокой, я *m.* upokojení; молиться о упокоёнии душъ, молиться о упокой душъ (усопшаго) modliti se za pokoj duše (zemřelého); упокойный (*crk.*) pokojný; упокой-тельный upokojovací.

уползать, уползти odplaziti se.

уполномóчение, —ивание *n.* zplnomocnění; —ить, —ивать кого-либо zplnomocniti koho; —ивающий (*adj. subst.*) plnomocnitel; —енный zplnomocněný; у. посланникъ plnomocný vyslanec.

уполовить, уполовлять rozpůliti; -влё-ние *n.* rozpůlení.

уполовникъ, а, уполовничекъ, чка *m.* sběračka (lžíce).

уполь, а *m.* pěna (k sebrání).

упомин-ание *n.* (о комъ) připomínání, připomínka, vzpomínka (na někoho);

—ать, упомянуть (о чемъ) připomínati něco, vzpomínati na něco; онъ ни слова не упомянулъ объ этомъ on ani slovem o tom se nezmínil.

упомінка *f.* připomínka, upomínka.

упомнить pamatovati; всего не упо-мнишь všeco nelze pamatovati.

упомянуть *v.* упоминать.

упорка *f.* podpěra, podpora.

упор-ливый, —ный (*adv.* —но) úpor-ný, tvrdošijný; tvrdohlavý; —ный вѣтеръ silný vítr; —ность *f.*, —ство *n.* úpornost, tvrdošijnost; tvrdohlavost; —ствовать (въ чемъ) tvrdošijně na něčem *n.* při něčem setrvati.

упорх-ать, —нуть odlítnouti.

упоръ, а odpor; 2. podpora, podpěra.

упоститься postem se seslabiti.

употребитель-ность, и *f.* užívánost; —ный užíváný, obyčejný.

употреб-ить, —лать upotřebiti něčeho k něčemu, up. na něco, užiti něčeho k něčemu (у. капиталъ на торговлю; у. время съ пользою; у. средства къ достиженію цѣли; его-или въ важномъ дѣлѣ); —лать лѣкарство užívati (t. léku); у.ся upotřebiti; это выраженіе —лается въ ... toho výrazu užívá se v ...; —лѣние *n.* upotřebení, užiti; —лѣн-ный, ая, ое upotřebený.

употчивать *v.* уподчивать.

употѣть zpotiti se.

упойть *v.* упоить.

управа *f.* soudní *n.* právní řízení (staroč. poprava); 2. ředitelstvo, správa; у. благочинія správa policejní; 3. (star.) zadostučinění; *adj.* управный, управскій, ая, ое.

управитель, я *m.* správce, (upravitel); ředitel, intendant; —ница *f.*; —скій *adj.*; —ство *n.* správcovství; ředi-

telství; intendantství; —ша *f.* žena správce atd.

управить, управлять чѣмъ spravovati něco, řídití něco; (*y.* народомъ, *y.* государствомъ, *y.* домомъ); 2. (*star.*) • управить дѣлу odkázati k záduší; *y.* ся spravovati se, řídití se; управиться съ чѣмъ něco spraviti t. vyřídití, odbyti; *y.* ся съ кѣмъ spraviti se s někým t. odbyti někoho; управляющий (*subst.*) řídící, spravující; správce (*administrator*); *y.* имѣніемъ správce statku; *y.* оркестромъ ředitel orchestru.

управленіе *n.* správa, řízení; *y.* помѣстѣемъ správa statku.

упражненіе *n.* zaměstnání; práce; cvičení; письменныя —енія (*на латинскомъ языкѣ*) písemné práce *pl.* (*v latinském jazyku*); *y.* въ гимнастикѣ cvičení v tělocviku; —ять zaměstnávati; *y.* ся zaměstnávati se; cvičiti se; *y.* ся въ наукахъ obíratí se náukami, vědou.

упраздненіе *n.* uprázdnění; —ить, —ять uprázdniti; —енное мѣсто uprázdněné místo; —иться uprázdniti se; —илось мѣсто uprázdnilo se místo.

упрашивать *v.* uprositi.

упредительный, ая, ое předcházející, předchozí; 2. předcházivý, kdo si koho předchází; —ость *f.*

упредить, упреждать předejítí, předcházeti někoho, předstihnouti; упрежденіе *n.* předejítí, předstižení.

упрек-аніе *n.* vyčítání, předhazování; —атель, а *m.*, —ательница *f.* kdo něco někomu vyčítá *n.* předhazuje; —ательный vyčítavý; —ать, —нѣть kogó-libo чѣмъ vyčítati *n.* předhazovati někomu něco; *y.* ся vyčítati si navzájem, předhazovati jeden druhému.

упрѣкъ, а *m.* vyčítka, předhůzka.

упрѣчный, ая, ое vyčítavý.

упросить, упрашивать uprositi někoho, prosbami pohnouti; упрашивать uprošovati; насилу —сили егó sotva že ho uprosili; егó не скóро uprosíš jeho tak brzo neuprosíš.

упростить, упрощивать zjednodušiti.

упрѣч-еніе, —иваніе *n.* upevnění; *y.* имѣнія кому, за кѣмъ zápis *n.* zapsání majetku někomu; —ить, —ивать upevniti; ujistiti, pojistiti; *y.* кому (за кѣмъ) имѣніе někomu svoje jmění zapsati, pojistiti.

упрошеніе *n.* uprošení.

упрощеніе *n.* zjednodušení.

упрѣг-ий, ая, ое pružný; —ость, и *f.* pružnost l'élasticité.

упрудить, упруживать hrází obehnati.

упрѣгаться (*prost.*) uchvátiti se, schvátiti se, uondati se.

упрыгнѣть odskočiti, uskočiti; блоха —ýла blecha uskočila; упрѣжка *f.* uskočení.

упрѣск-ать, —ивать postříkati; *y.* ся *p.* se; —аніе, —иваніе *n.* postříkání.

упрѣснуть (*prost.*) upláchnouti.

упрѣть, упрѣвать dovařiti se, uvařiti se; каша —ѣла kaše je uvařená, kaše je dost (*t.* vařena); 2. zpotiti se; упрѣлый, ая, ое uvařený, dovařený.

упрягать, упрячь (*prost.*) zapřahati, zapřáhnouti (*t.* koně do vozu).

упряжка *f.* spřežení (koní); на трѣхъ —кахъ о троімъ spřežení; 2. vzdálenost, stanice, kde se přepřahá; 3. *v.* упряжь; *adj.* упряжечный.

упряжь, и *f.* úprěž, přístroj koňský (*pochvy pl.*); *adj.* упряжной, ая, ое. упрям-ецъ, мца *m.* svéhlavec, tvrdohlavec; —иться (—млюсь, —мишся), —ствовать hlavu si postaviti, po

své hlavě dělati, svéhlavým *n.* tvrdohlavým býti; (не упрямься! nebud' svéhlavým!); —ица *f.*, —ая женщина svéhlavá *n.* tvrdohlavá ženšтина; —о *adv.*, съ —ствомъ svéhlavě, tvrdohlavě, vzdorně; —ство *n.* svéhlavost, tvrdohlavost; vzdornost; —ствовать *v.* упрямиться; —ый, ая, ое svéhlavý, tvrdohlavý, tvrdošijný, vzdorný; —ая голова tvrdá hlava.

упрят-ание *n.* uschovávání; —анный, ая, ое schovaný; —ать, —ывать ukliditi, schovati, uschovati; ун.ся ukliditi se, uschovati se.

упускать, упустить (у. лошадь, у. птицу) pustiti (koně, ptáka); онъ не -титъ удобнаго случая он neproměšká (nepustí) příhodné chvíle; у. изъ виду pustiti se zřetele; 2. opustiti; я упустилъ выгодное мѣсто já opustil výhodné místo; не опускай своихъ обязанностей neopouštěj od svých povinností.

упускъ, а *m.*, упускание, упущение *n.* upuštění, opuštění; obměškání.

упутать, упутывать obvinouti, ovázati. упущ-ать *v.* упускать; —ение *n.* *v.* упускъ. [*v.* упрямецъ.

упырь, я, *m.* upír *vampyr*; 2. prost. урá *int.* hurá! (urá!).

уровнение *n.* urovnání, vyrovnání; 2. (math.) rovnice.

уравнивать, уравнить, уравниать urovnati, vyrovnati, -ávati; у.ся urovnati se, vyrovnati se.

уравнитель, я *m.* urovnatel, vyrovnatel; —ность, и *f.* rovnost, rovnostá; —ный urovnací, vyrovnací; у. въсь váha potažná, specifická; —ая сума suma vyrovnací; —ые въскі váha srovnací; —ая стѣпень (gram.) stupeň srovnací, srovnatel *Comparativ.*

уровнов-сить, —шивать do rovnováhy uvesti *n.* přivesti.

ураганъ, а *m.* orkán *l'ouragan.*

уразина *f.* (prost.) kyj, klacek.

уразумѣть, уразумѣвать srozuměti, porozuměti něčemu; pochopiti něco; уразумѣние *n.* srozumění, porozumění, pochopení.

уразъ, а *m.* rána, udeření; 2. úraz, poranění.

уранить, уранять (crk.) poraniti; у.ся poraniti se; уранение *n.* poranění; ураненный, ая, ое poraněný.

ураній, я *m.*, уранъ, а *m.* uran (kov); 2. nebešťanka *Uranus* (oběžnice); *adj.* урановый; уранографія *f.* neberis; уранографическій, ая, ое neberisný.

урарь, я *m.* (star.) *v.* opáří, opáрь.

урастать (star.), возрастать vzrůstati.

урванецъ, нца (prost.) urvalec, trhan (šibeníčník).

урвание *n.* urvání.

урванный, ая, ое urvaný, utržený.

урвать (*fut.* урвѹ), урывать urvati, utrhnouti; у.ся urvati se.

урекать (-аю, -аешь), уречь určiti; umluviti, naznačiti čas *n.* lhůtu; у.ся smluviti se; уречение *n.* určení; naznačení; уреченный určený, naznačený.

уриль, а (?) *A.* nesyt.

урильникъ, а, —ничекъ, чка počník, poční hrnec.

урин-а *f.*, мочá моѣ (scanke *pl.*) *urina* (lat.); —ный *adj.* моčový.

уристание *n.* (crk.) dostihy koňské.

урна *f.* urna *f.* (osudí *n.*).

уровень, вня *m.* rovnoměr; 2. sva-homěr; 3. obzor (horizont); въ у. na rovni s něčím.

уровнять *v.* уравнивать.

уродецъ, дца *v.* уродъ.

уродина *f.* potvora (přezdívká).

уродить *v.* урожать.

уродлив-ость, и *f.* beztvárnost; —ый (*adv.* -о) beztvárný; potvorný.

уродовать, из-зpotvořiti, znetvořiti.

уродство *n.* potvornost.

уродъ, а *m.* potvora člověk *n.* zvíře; mrzák.

урожа́й, я *m.* úroda (polní); —ный úrodný; у. годъ ú. rok.

урожать, уродить uroditi; у.ся *u.* se; хлѣба много уродилось obilí mnoho se urodilo; у.ся въ отца vydařiti se po otci, býti po otci (t. jemu podoben); ужъ таковъ онъ уродился, ужъ такимъ егó мать уродила on je takový už od narození (jak živ); урожденный, ая, ое narozený.

урожен-ецъ, нца *m.* domorodec, rodák, rodič (r. z . . .); здѣшній у. zdejší rodák, zdejší rodič; Пражскій у. rodák Pražský, rodič Pražský, rodič z Prahy; —ка *f.* rodačka, rodička (r. z . . .); Москóвская у. rodička Moskevská; r. z Moskvy.

уро́къ, а *m.* (star.) úrok, roční *n.* vý-roční plat; 2. úkol; úloha *Pensum*; задать кому́ у. dáti úlohu někomu; у. hodina učebná; давать (частные) уро́ки dávat hodiny (t. vyučovati soukromě); брать уро́ки bráti hodiny (t. učiti se); давать рабóту на уро́къ dávat práci na úkol (u řemeslníků); 3. *pl.* уро́ки, овъ *m.* uřknutí, úřek, úročku *pl. m.*

уронить pustiti, upustiti (z ruku); ztratiti něco, pozbyti něčeho; уронѣние *n.* upuštění; уроненный, ая, ое upuštěný; ztracený; уронъ, а *m.* ztráta; непри́ятельскій у. состоялъ во множествѣ убитыхъ ztráta nepřátelská záležela ve množství zabitých.

урóслый, ая, ое одrostlý, vzrostlý.

уростать, урості odrůsti (něčemu);

у. изъ дѣтскихъ лѣтъ odrůsti dětským letům, vyrůsti z dětských let.

урóч-ение *n.* uřknutí, (uhranutí);

—ить, из-кого́ уřknouti (uhranouti) někoho.

урóчище *n.* přirozená hranice *n.* meze.

урóчливый, ая, ое уřklivý, uhraňlivý (о́чи); 2. уřknutý, uhranutý.

урóчный, ая, ое уřčitý, určený; -ое время уřčitý čas; 2. у. на úkol; -ая рабóта práce на úkol; -ое по-ложѣние řád pracovní, řád úkolní.

урубать, урубить urubati, usekati, useknouti; урубка *f.* useknutí; уруб-ленный useknutý (urubený).

урýтъ, а stolístek *S.* (kroceň, Presl) *Myriophyllum* (rst.).

урчáние *n.* hučení; kručení; у. воды hučení vody; у. въ живóтѣ kručení v břiše (v životě); урчáть (-чý, -чійшь) hrčeti (voda); kručeti (v břiše).

урывáть, урвáть utrhnouti, urvati, odervati.

урýвка *f.* zastávka, přestávka (při práci); —ми по chvilkách; *adj.* урýвочный přestávkový; chvílkový.

урýвокъ, вка *m.* úryvek.

урýвчивый, ая, ое (звѣрь, собáка) trhavý (pes).

урýвъ, а *m.* (star.) přestávka *v.* урýвка.

урýльникъ, а *v.* урýльникъ.

урýть, урывáть uryti, urývati.

урýхлить, урыхлáть (зѣмлю) zkupřiti; урýхленіе *n.*; урýхленный.

урýдить, урýжáть зřídka něco dělati; урýженіе *n.*; урýженный, ая, ое.

урýз-аніе *n.* uřezání; —анный, ая, ое уřezaný; —ать, —ывать уřezati; у.ся уř. se.

урýзникъ, а *m.* knejp (u ševců).

урýокъ, а *m.* merunka (strom) *Prunus armeniaca*.

урядить, уряжáть spořádati (urřiditi);

у. въ до́рогу připraviti, přichystati, přistrojiti na cestu; у.ся připraviti se; přichystati se; přistrojiti se.

у́рядли-во́сть, и *f.* spořádanost'; —ый, ая, ое spořádaný, pořádku milovný. у́рядникъ, а *m.* pořadatel; рабóчий у. pořadatel (při dělnících); 2. poddůstojník u kozáků (čes. úředník — чиновникъ); *adj.* у́рядничий, ья, ье. у́ряд-но *adv.* spořádaně, pořádně; —ный, ая, ое (star.) spořádaný, pořádný; —ство *n.* (star.) pořádek, řád.

у́рядъ, а *m.* (star.) pořádek, řád; зрѣ-zení; správa; за у́рядъ ... v řádu tom se nacházející ...

у́ряжа́ть *v.* у́ряди́ть.

у́са́да *f.* (star.) *v.* у́са́дба.

у́сади́ть, у́саживать usaditi, usazovati někoho někam; у. ростей us. hosti; усади́ дѣтѣй! usad' děti; у.ся usaditi se, usazovati se.

у́садище *n.* *v.* у́са́дба.

у́са́дка *f.* posázení (p. stromovým) (у. деревьями); 2. usazování-se, u-menšování-se, ubývání (na př. kovu při roztápení).

у́са́дба *f.* (у́са́да) popluží, rataje, dvůr panský ve vsi.

у́саживать usazovati (hosti, děti) *v.* усади́ть; 2. vysazovati (stromy), posázeti stromovým.

у́са́лить, у́са́ливать sádlem namazati; pomastiti; у.ся umazati se, pomastiti se.

у́са́стый, ая, ое vousatý.

у́са́сывать *v.* усоса́ть.

у́са́чь, а *m.* vousáč (člověk); 2. tesař (brouk) *Cerambyx*.

у́сва́ивать *v.* усво́ить.

у́сви́стнуть zahvízdnouti na psa, že zvěř se objevila (mysliv.).

у́сво́ение *n.*, у́сва́ивание *n.* přisvojení.

у́сво́ить, у́сво́ивать, усво́ить (у. себя́ что) přisvojiti (př. sobě něco).

у́селе́ние *n.* (star.) obyvatelstvo, *v.* народонаселение.

у́сени́ца *f.* housenka *v.* гýсени́ца; brouk; 2. у., усѣнница *f.* blanka, která v polokruhu dělí prst od nehtu.

у́сѣно́къ, нка (u kameníků *n.* zedníků) drážka udělaná kolmo.

у́сѣ́рд-и́е *n.* horlivost; у. по слýжбѣ horlivost ve službě; —но *adv.*, съ —и́емъ horlivě; —ность, и *f.* horlivost, vřelost, vroucnost *v.* усѣ́рд-и́е; —ный, ая, ое horlivý; в́релý, в́роуcí, в́роуcný; у. къ дóлжности horlivý ve službě; -ая мо́лтва в́роу-снá modlitba; —ство *n.* (star.) *v.* усѣ́рд-и́е; —ствоватъ (комý, чемý) horlivě oddán býti; horlivě se sna-žiti.

у́сѣ́р-язъ, и *f.* (сѣ́ргá) crk. náušnice.

у́си́де́ть, у́си́живать zůstati sedět; vydržeti sedět; vyseděti; у́си́дчи́вый sedavý; у. чело́вѣкъ kdo vydrží dlouho sedět; -ая рабóта práce při níž třeba dlouho seděti.

у́си́къ, а *m.* vousík, fousek, malý vous *v.* усъ; 2. tykadlo (u hmyzu); 3. úponka (u rostlin).

у́си́л-е́ние *n.* posílení, posilnění; —и-ва́ние *n.* posilňování; —и́вать po-silňovati; —и́ть posílit, posilnit, sesílit; у.ся p. se, sesílit se; 2. namáhati se.

у́си́лие *n.* namáhání, úsilí; съ сугý-бнымъ —и́емъ s dvojnásobným úsilím.

у́си́локъ, лка *m.* silák.

у́си́ль-но́сть, и *f.* úsilnost; —ный úsilný; —ство *n.* *v.* у́си́лие.

у́ска́-а́ние *n.* ujíždění; uhánění; —а́ть, у́ска́кивать odskákati; 2. odjeti, u-jížděti; uháněti; у. изъ вѣ́ду zmi-zeti s očí.

ускальзывать *v.* ускользать.

усклабитися (crk.) ušklebiti se *v.* улыбнѣть.

ускокнѣть uskočiti.

ускольз-ать, —нѣть uklouznouti; у. отъ наказаній ukl. trestu.

ускор-ѣніе *n.* urychlení, přispíšení; —итель, я *m.* urychlovatel, přispěšovatel; 2. (anat.) vystřikovač (sval) *Accelerator*; —ительный urychlovací;

-ая сила síla urychlovací, pobádací, pohánivá; уск. мýскуль *v.* ускоритель; —ить, —ять urychlit, -ovati, přispíšiti; у. отъѣздомъ urychlití odjezd, přispíšiti si s odjezdem.

ускочѣть uskočiti; у. отъ удара usk. ráně, vyhnouti se ráně.

услáда *f.*, услаждѣніе *n.* občerstvení, okrání; rozkoš, potěšení, utěšení.

услáдѣтель, я *m.* občerstvitel; -ница *f.* -ка; —ность síla *n.* moc občerstvovací; —ный občerstvovací, utěšovací.

услá-дѣть, —ждать občerstviti, potěšiti, utěšiti, rozkoší naplniti; у. пѣніемъ zpěvem potěšiti; у. жизнь život oblažiti; у. ся občerstviti se, potěšiti se, oblažiti se; —ждѣніе *n.* občerstvení, potěšení, oblažení.

услáніе *n.* odeslání; услáть, усылáть odeslati někam daleko.

услáстѣть, услáщивать osladiti; у. слáщѣніе *n.*, услáщиваніе *n.* osлазненіе.

услóвитьсѣ, услóвливатьсѣ (въ чемъ) umluviti se; shodnouti se o něco; položití výminky, vymíniti něco; услóвленный umluvený, vymíněný. услóв-іе *n.* úmluva; 2. výminka; по —ію dle úmluvy, jakož umluveno; съ —іемъ (съ тѣмъ), что́бы... pod tou výminkou, aby...

услóв но *adv.* dle úmluvy, jakož u-

mluveno; —ный, ая, ое umluvený, smluvený; 2. vymíněný, podmíněný, výminečný, vymínovací; у. сою́зъ (gram.) spojka podmiňovací; -ое предло́женіе (gram.) věta podmiňovací.

услýга *f.* služba, úsluha; къ Ва́шимъ услýгамъ k Vaším službám; гото́вый къ услýгамъ hotový *n.* ochotný k službám.

услужѣніе *n.* posloužení; služba; быть у когó-либо въ -іи býti u někoho ve službě.

услуживальщикъ, а *m.*, -щица *f.* kdo je k službám ochotný.

услужив-аніе *n.* přisluhování, posluhování; —ать, услужѣть комý přisluhovati, posluhovati, sloužiti někomu, službu prokázati.

услуж-ливо *adv.* úslužně; —ливость úslužnost; —ливый úslužný; —никъ, а posluhovač; posluha *m.*; —ница *f.* posluhovačka; —ничать posluhovati; —ничій, ѡя, ѡе *adj.* posluhovačský.

услыхáть zaslechnouti *v.* услы́шать. услы́ш-аніе *n.* uslyšení; vyslyšení; во у. всѣмъ, во у. нарóду aby mohli všickni slyšeti; —ать uslyšeti; вы-слышѣти (prosbu, modlitbu).

усмá *f.* (crk.) usně (vydělaná kůže). усмáрь, я *m.* (crk.) usníř, usnár; ко́же-лух; усмáрскій *adj.* usnířský.

усмáтривать spatřovati *v.* усмотрѣть.

усмѣнный (crk.) usněný, kožený.

успир-ѣніе *n.* ukrocení, uchlácholení; —итель, я *m.* krotitel, chlácholitel; -ница *f.* -ка; —ительный krotivý, chlácholivý, mírnivý; —ить, —ять ukrotiti, uchlácholiti, ušiti, usmířiti.

успотр-ѣніе *n.* spatření, spozorování, shledání; по —ѣнію dle uznání;

—ѣть spatřiti, spozorovati, shledati;
у. обманъ spozorovati podvod.

усмѣхаться usmívati se; усмѣхнуться
usmáti se; усмѣшка *f.* úsměv, ú-
směch.

успіе *n.* (star.) usně *v.* усма.

успнуть usnouti; 2. leknouti (o rybě).

усоб-ица *f.*, —іе *n.* (star.) svár, rů-
znice; (*v.* междуусобіе); vzájemné
nepřátelství; —ичный, —ный, ая, ое
(star.) nesvorný, svárlivý.

усовать, усовывать, усунуть vstrčiti,
vespatí.

усоверш-ать, —ить, —енствовать zdo-
konaliti; у.ся *zd.* se; —еніе, —ен-
ствование *n.* zdokonalení; —енство-
ватель, —итель, я *m.* zdokonatel,
-ovatel; -ница *f.* -ка.

усовъ, а *m.* (prost.) všetečka *m.*, kdo
do všeho strká nos; 2. šukal, -šu-
kálek.

усовывать *v.* усовать.

усовѣстить, усовѣщивать кого напо-
минати někoho.

усолить osoliti, nasoliti, prosoliti (ná-
ležitě); усоль, а *m.* nasolení, pro-
solení; усольный, ая, ое nasolený;
усолѣть býti nasolen.

усомнѣться státi se pochybným.

усопшій, ая, ое zesnulý (*v.* Pánu);
pl. -іе *v.* Pánu zesnulí; душі усоп-
шихъ duše *v.* Pánu zesnulých.

усос-аніе *n.* ussání, vyssání; —ать,
усасывать ussati, vyssati; усосан-
ный vyssaný.

усохнуть, усыхать uschnouti; усох-
лый uschlý.

успен-іе *n.* (crk.) usnutí, zesnutí (*v.*
Pánu), skonání; у. Божія матери,
у. пресвятія Богородицы panebe-
vzetí Panny Marie; —ская цѣрковь
chrám panebevzetí Panny Marie.

успокоеніе *n.* upokojení, uspokojení;
успокоиваніе *n.* upokojování.

успокоивать upokojovati; успокоить
upokojiti, uspokojiti; у.ся *u.* se.

успособить uspůsobiti *v.* приспособо-
бить.

успѣв-аніе *n.* prospívání, pokračo-
vání (*v.* náukách); —ать, успѣть
prospívati, pokračovati; онъ не
успѣлъ въ своей просьбѣ on se svou
prosbou nic nepořídil; не успѣешь
оглянуться sotva že se ohlídněš.

успѣхъ, а *m.* prospěch, úspěch, zdar;
pokrok; дѣлать большіе успѣхи dě-
lati veliké pokroky; учиться съ у-
спѣхомъ učiti se s prospěchem, dě-
lati pokroky *v.* učení; безъ успѣха
bez prospěchu, marně; желаю Вамъ
успѣха přeju Vám zdaru, přeju Vám
štěstí.

успѣш-но *adv.* prospěšně; zdárně;
—ность, и *f.* prospěšnost, zdárnost;
—ный prospěšný, zdárný.

усрам-ить, —лять zahanbiti někoho;
rohaněti; —леніе *n.* zahanbení; ro-
hanění. [сосредоточить.

усредоточить soustřediti, sestřediti *v.*
уста, *gen.* усть *pl.* *n.* (crk.) ústa;
отъ избытка сердца уста глаголятъ
čím srdce oplývá tím ústa přeté-
kají; львиныя уста, львиноустъ hle-
dík *Antirrhinum* (rst.).

установка *n.* ustávání; ochabování;
—ать ustávati, ochabovati; устать
ustati (přestati).

установить, устанавливать postaviti; usta-
viti; rozestaviti (nábytek, knihy atd.);
2. ustanoviti, určití; 3. obrátiti; у.
глазъ на что oči na něco obrátiti,
оči na něco upřítí; у.ся postaviti
se, rozestaviti se; 2. vzpírati se
něčemu.

установка *f.* postavení, rozestavení.

установный, ая, ое lomený; -ая буква
lomené písmeno; у. шрифтъ lomené
písmo, fraktura.

уставоположникъ, а *m.* (crk.) zákonodárce, ústavodárce.

уставщикъ, а *m.* předzpěvovač (v klášteře), přední zpěvák; —ица *f.*

уставъ, а *m.* statut, řád (*pl.* stanovy); военный у. řád vojenský; таможенный у. řád celní; церковный у. řád církevní; монастырскій у. řád klášterní.

уставив-аніе *n.* odporování, odpírání; —ать, устоять odporovati, odpírati; устоять противъ непріятеля odporovati nepříteli, oprítí se nepříteli; у. противъ ударовъ судьбы vzdorovati ranám osudu; у. въ борьбѣ vytrvati v zápasu; у. на своёмъ мѣстѣ vytrvati na svém místě; уставиваться, устояться ustáti se (o tekutinách).

усталость, и, усталъ, и *f.* unavenost, uondanost; усталый, ая, ое unavený, uondaný.

устанавливать, устанавливать, установить ustanoviti, rozestaviti v náležitém pořádku; у.ся rozestaviti se (o vojsku atd.); погода установилась počasí se ustálilo, vyjasnilo.

устаніе *n.* ustání, unavení.

установка *f.*, установленіе *n.* ustanovení; 2. rozestavení.

устарѣлость, и *f.* sestárlost; ustárlost; —ый sestárlý, přistárlý, ustárlý; устарѣть sestárnouti, ustárnouti.

устать *v.* уставать.

устелі! (*imper.*) ustel! (*v.* устлать).

устерегать, устеречь stříci; ostříhati, pozorovati, pozor dávati; у.ся vystříhati se, stříci se, mítí se na pozoru; устереженіе *n.* vystřihání-se.

устил-аніе *n.* pokládání, vystílání; —ать, устлать pokládati, vystílati, (podlahu prkny atd.); у.ся передъ кѣмъ *fig.* plaziti se před někým; устилка *f.* pokládání (podlahy) *v.* подстилка.

ústie *n.* *v.* ústie.

устный, ая, ое *adj.* ústní; —ия преданія ústní podání Tradition; —ия желѣзы *pl.* žlázy v ústech.

устнѣ, *gen.* устенъ *pl.* *n.* (crk.) *v.* устѣ.

устой, я *m.* ustálá smetana; 2. pilíř pod mostem; —ка *f.* въ словѣ dodržení slova (když někdo v slovu stojí); —чивость, и *f.* stálost, vytrvalost; 2. odpor; —чивый, ая, ое *adj.* stálý, vytrvalý; онъ —чивъ on stojí v slovu, on dodrží svoje slova.

устоймый, ая, ое ustálý.

устоять, (-ою) dostáti v něčem, dodržeti *v.* уставивать.

устрагивать *v.* устрогать.

устраивать *v.* устроить.

устран-еніе *n.* odstranění, vzdálení; —ить, —ять odstraniti, vzdáliti; 2. zdržeti někoho od něčeho; у.ся огъ чегó vzdalovati se něčeho, od něčeho; zdržovati se čeho, od čeho.

устраш-еніе *n.* ustrašení; —ить, —ать ustrašiti, zastrašiti; у.ся чегó strašiti se *n.* báti se něčeho.

устрем-ить, —лѣть obrátiti (jistým směrem); у. взоры на что zrak *n.* zřetel (*n.* oči) na něco obrátiti; у. взоры къ небесамъ obrátiti zrak k nebesům; у. всѣ силы противъ непріятеля všechny síly proti nepříteli (na nepříteli) obrátiti; у.ся obrátiti se k . . . , na . . . ; у.ся на непріятеля vrhnouti se na nepříteli; —леніе *n.* obrácení, vržení. устригать, устричь ustříhati, ustříhnouti; устриженіе *n.* ustřižení.

устрица *f.* ústřice Ostrea edulis; устричный, ая, ое ústřičný; у. черепъ ústřičná skořápka, mušle.

устрице-ядецъ, дца, —ядъ, а, кривокъ

ústřičník, mořská straka *Haematopus ostralegus*.

устро́ение *n.* zařízení, upravení; по-ию Божію řízením božím.

устро́ить, устро́евать zříditi, zařídit, spořádati; у. свой дѣла spořádati své věci; у. полкъ zříditi pluk; у.ся zříditi se, zařídit se, spořádati se; seřaditi se (o vojsku); II. устро́ить, устро́ивать vystavěti, postaviti; zařídit (hospodářství); spořádati (slavnost); у. дочь dceru vybaviti; у. ду́шу zařídit služby boží za duši zemřelého; у.ся usaditi se, svou domácnost zařídit *n.* spořádati.

устро́йство *n.* zařízení, spořádání; ústrojí vnitřní (v hodinách atd.), složení; военное у. vojenské zřízení; приве́сть въ у. spořádati, usp., zařídit.

усту́дить, усту́жать *v.* охладіть.

уступ-а́ние *n.* ustupování; —а́ть ustupovati; —и́ть ustoupiti; у. своё имѣ́ние заимода́вцамъ ustoupiti *n.* postoupiti svoje jmění věřitelům; 2. ustoupiti, povoliti někomu; у. ста́ршему ustoupiti staršímu; не —а́ть кому́-либо въ хра́брости neustupovati *n.* neoddávat někomu v chabrosti (v statečnosti); —и́тельный ústupný, ustupovací, postupovací, svolovací.

усту́пка *f.* ustoupení, postoupení; svolení *Concession*; у. въ цѣ́нѣ slevení ceny (*Rabatt*), sračka.

уступле́ние *n.* ustoupení, postoupení; propuštění.

усту́пный, ая, ое stupňový; odstavcový, článkový.

усту́покъ, пка *m.* stupínek; 2. malý odstavec, postupec.

уступообра́зно *adv.* stupňovitě; po stupních; 2. článkovitě, ve člancích.

усту́почный, ая, ое slevený; -ая цѣ́на slevená cena, snižená cena; -ья

де́нги, процѣ́нты sražené (t. s ceny) peníze, sračka.

усту́пчив-о *adv.* ústupně, povolně; —ость ústupnost, povolnost; —ый ústupný, povolný; сдѣ́латься —ѣ státi se povolnějším.

усту́пщикъ, а *m.* kdo něco postoupil, postupce (*Cedent*).

усту́пъ, а *m.* ústup, odstávka (na schodech atd.); усту́пами (*adv.*) stupňovitě.

усты́вать, усты́ть vychladnouti, ustydnouti, vystydnouti; усты́лый ustydlý, vystydlý, vychladlý.

усты́дить, усты́жать zahanbiti někoho; у.ся zastyděti se; усты́жение *n.* zahanbení.

устье́ *n.* ústí (řeky, děla); у́. пѣ́чи, печно́е у. ústí peci, otvor v peci; маточное у́. (anat.) ústí matky *Orificium vaginae*; у́. го́рла otvor jícnu *n.* požeráku.

усугуб-и́тельный, ая, ое zdvojovací; —и́ть, —ля́ть zdvojiti, zdvojnásobiti; у.ся zd. se; —ле́ние *n.* zdvojení.

усу́мниться, усумня́ться pochybnosti míti; pochybovati.

усуш-а́ть, —и́ть příliš usušiti; ус.ся us. se; —е́ние *n.*, усу́шка *f.* přílišné usušení.

у́считание, у́считывание *n.* odčítání, odtaňování (v počtech); у́считать, у́считывать odčítati, odtaňovati (v počtech); у. сче́тъ něco s účtů odraziti *n.* sraziti.

у́сць, а *m.* kníry (vousy); носі́ть усы́ nositi kníry; 2. *pl.* усы́ vousy, fousy (u koček, u ryb atd.); кы́товый усь velrybí vous; 3. тыка́дла u hmyzu; 4. *pl.* усы́ úponky u rostlin.

усы́ла́ние *n.*, усы́лка *f.* odesílání; odeslání; —а́ть, усы́лаť odesílati, odeslati.

[усы́новіть. усы́н-е́ние *n.*, —и́ть *v.* усы́новле́ние,

усынов-итель, я *m.* *přisvojitel*; —ить, —лать за сына *přijmouti*, *přisvojiti si něko ho* за сына; —лѣніе *n.* *přisvojení*, *přijmutí* за сына.

усып-альница, —альня *f.* (*crk.*) *hrobka*; —аніе, усыпаніе *n.* *posypání*, *posypání*; —ать, усыпать *posypati*, *posypati*; 2. —ать, уснуть *usnouti*; 3. *leknouti* (о *rybách*); онъ уже уснулъ он *už usnul*; уснуть вѣчнымъ сномъ, ус. навѣки *usnouti věčným snem*, *usnouti navěky*; —ительный, ая, ое *uspravací*; -ое лекарство *uspravací lék*, *uspravací prostředek*; —ить, —лать *uspati něko ho*; —лѣніе *n.* *uspání něko ho*.

усыпка *f.* *posypání*.

усырѣть, усырѣть *zvlhčiti*; *zvlažiti* (*louku*); усрѣть *zvlhnouti*.

усых-аніе *n.* *usychání*; —ать *usychati*; усохнуть *uschnouti*; усышка *f.* *vyschnutí*; *uschnutí*; зтрата при *vysychání*.

усѣвать, усѣять *vysíti*, *zasíti*; усѣвъ, а *m.* *výsev*, *výsevek*.

усѣк-альницы *pl. f.* *štipce pl.*, *tratiknot*; —аніе *n.* *usekání*, *osekání*; —ать, усѣчь *usekati*, *useknouti*; о-секати; —новѣніе *n.* (*crk.*) *useknutí*; у. главы св. Іоанна Крестителя *stětí sv. Jana Křtitele*.

усѣсться *usaditi se*.

усѣчен-іе *n.* *useknutí*; 2. (*gram.*) *usečení*, *skrácení* (*slova*); —ный, ая, ое *useknutý*, *usečený*; *skrácený*; -ое прилагательное (*gram.*) *úsečné n.* *skrácené přídavné* (*jmeno*).

усѣчь (*crk.* *усѣщій*) *v.* *усѣкать*.

усѣять *v.* *усѣвать*.

утаеніе, утаиваніе *n.* *utajení*, *zatajení*.

утайть, утаивать, утаевать *utajiti*, *zatajiti*; 2. *zpronevěriti*; у.ся *utajiti se*; утайка *f.* *utajení*, *zatajení*; 2.

zpronevěření; утайщикъ, а *m.* *utajovač*; *přechovavač*; -щица *f.* -чка *f.* *utáпливать v.* *утопѣть*.

утаптывать *v.* *утоптѣть*.

утаскивать *odtahovati*; утащить *odtáhnouti*; *odvleci*; *fig.* *uzmouti tajně*; утащеніе *n.* *odtažení*, *odvlečení*.

утачивать, утачать *kratčeji obšiti*.

утваріе *n.* (*crk.*) *okrasa*, *ozdoba*.

утварь, и *f.* *nářadí*; домашняя у. *domácí nářadí*; 2. *okrasa*, *ozdoba*.

утварѣти, утворѣти (*crk.*) *v.* *украшѣть*.

утвердѣтель, я *m.* *stvrzovatel*, *utvrzovatel*; —но *adv.* *spůsobem tvrdícím*, *stvrzujícím*; —ность *utvrzovatelnost*; —ный *stvrzující*; *utvrzující*, *dotvrzující*.

утвердѣть, утверждѣть *utvrditi něko ho* (у *víře*, в *úmyslu* atd.), *stvrditi*, *potvrditi*, *utvrditi*, (*podpisem*, *přísahou*); *potv.* (в *úřadě*); у.ся *utvrditi se*, *stvrditi se*, *potvrditi se*; утверждѣніе *n.* *utvrzení*, *stvrzení*, *potvrzení*.

утек-аніе *n.* *odtékání*; —ать, утѣчь *odtékat*, *odtéci*, *vytéci*; соль —аетъ *sůl se vypařuje*, *odpařuje*; 2. у. *uteci*; —лѣць, а *m.* (*sta.*) *uteklec v.* *бѣглець*; утѣкъ, а *m.* *útěk*; пустѣться на у. *dáti se na útěk*.

утѣнокъ, нка, утѣночекъ, чка, утѣнышъ, а *m.* *kachnička*, *kachňátko*, *mladá kachna*.

утеребѣть, —блѣть *uškubnouti*.

утерѣть (*fut.* *утрѣ*) *utřít*; утирать *utírat*.

утѣрчив-ость, и *f.* *trpělivost*; —ый, ая, ое *trpělivý*.

утѣрпѣть *strpěti*, *vytrpěti*, *snešti*.

утѣртіе *n.* *utření*.

утѣсистый, ая, ое *skalnatý*; 2. *příkrý*, *srázovitý*; -ость -остъ.

у́тесникъ, а *m.* útesník (hlodaš, Presl)
Ulex.

у́тесъ, а *m.* skála; sráz, strmina, útes.

у́теченіе *n.* utečení; odtečení.

у́течка *f.* odtok; výtok; 2. ут. со́ли
výpar soli; 3. у. у́тѣк (zvěře).

у́течь uteci *v.* утекать.

у́тинка *f.* mušle kachní (Krejčí) *Ano-*
donta anatina.

у́тинъ, а *m.* úsad, bolení v kříži.

у́тиный, ая, ое *adj.* kachní; -ое перо́
kachní pero; -ое гнѣздо́ (prost.),
ку́ратка, slepička (s ку́ратку), пле-
я́ды (astr.).

утира́ль-никъ, а, *dem.* —ничекъ,
чка *m.* utěrák, ručník; —ный, ая,
ое utěrací.

утира́ние *n.* utírání.

утира́ть utírati; утерѣ́ть utříti; у.
нось пла́ткомъ *u.* nos šátkem; 2.
fig. slupnouti, slupati (t. snísti);
у.ся utírati se.

ути́рка *f.* utření, utírání; 2. utěrák
(hadr); ubrus.

ути́ска́ть, ути́скивать, ути́снуть stla-
čiti, stlačovati; vtlačíti; у.ся stl. se.

утих-а́ние *n.* utišení; —а́ть, ути́хнуть
utichnouti, stichnouti, stišiti se.

у́тица *f.* (star.) *v.* у́тка.

утиш-а́ть, —и́ть utišiti; —а́ние *n.* uti-
šení; —и́тель, я *m.* utišitel; -ница
f. -ка; —и́тельный utišovací.

у́тка *f.* kachna *Anas.*

у́тка́ние, у́ткну́тие *n.* ucprání.

у́тка́ть, у́тыка́ть, у́ткну́ть ucprati,
-ávati.

у́тконо́съ, а *m.* ptakopysk kachní *Or-*
nithorhynchus paradoxus (zool.).

у́ткоро́дка *f.*, у́ткоро́дь, а *m.* *v.* у-
ти́нка.

у́тлізна *f.* (crk.) štěrbina, skulina.

у́тлый, ая, ое děravý; -ая бо́чка dě-
ravá bečka, děravý sud; 2. у́. se-
tlelý, stěrelý.

у́то́къ, у́тка́ *m.* útek (u tkalce).

у́толе́ние *n.* (жа́жды) utišení, ukonej-
šení; uhašení (žízně).

у́толи́тель, я *m.* konejšitel; —ный ко-
nejšivý, chlácholivý.

у́толи́ть, у́толя́ть (жа́жду, боль) utišiti,
ukonejšiti; uchlácholiti; uhasiti
(žízeň); у.ся utišiti se, ukonejšiti se.

у́толо́ч-е́ние *n.* udupání; —и́ть, у́то-
ла́чивать udupati, upěchovati.

у́толо́чь utlouci, rozlouci (na drobno).

у́толста́ть, у́толща́ть udělati tlustším;
у́толще́нный.

у́том-и́тельный, ая, ое unavující; —и́ть,
—ля́ть unaviti, uondati, zondati; у.ся
unaviti se, uondati se.

у́тон-е́ние *n.*, —че́ние *n.* ztenčení;
zjemnění; —и́ть, —я́ть, —чи́ть,

—ча́ть ztenčiti; у.ся zt. se; —че́н-
ный ztenčený, zjemněný; *fig.* schy-
tralý, vybroušený (prost. mazaný,
pálený); -ость *f.* -ost.

у́то́ну́ть, у́то́пнуть, у́топа́ть utonouti;
utopiti se; *fig.* uváznouti.

у́топи́ть, у́топля́ть utopiti; *fig.* у. го́ре
въ ви́нѣ utopiti hoře ve víně; у.ся
ut. se; у́топле́ние *n.* utopení; у́то-
плени́къ, а *m.* utopenec, utopený *m.*;
-ница *f.* utopená.

у́то́плый, ая, ое utonulý.

у́топта́ние *n.* udupání; у́топта́ть, у́тап-
тывать udupati, ušlapati.

у́торгова́ть, у́торговыва́ть ujednati;
smluviti, smlouvati (při obchodu);

у́торжка́ *f.* smlouvání, smluvení; со
smluveno.

у́тори́ть útorovati (u bednáře), útor
dělati; у́торение *n.* útorování.

у́тори́ть pevně si vyšlapovati, vykra-
čovati si.

у́торни́къ, а *m.* útorník (u bednáře).

у́торъ, а, *pl.* у́торы, овъ *m.* útor (u be-
dnáře); дѣ́лать у́торы *v.* у́тори́ть.

у́точка́ *f.* kachnička *v.* у́тка.

уточникъ, а *m.* útečník (u tkalce).
 уточный útkový *v.* утокъ.
 утрамб-овать, —овывать *u*dupati, *u*-šlapati, *u*pěchovati (*zemi*); —овка *f.*, —ованіе *n.*, —овываніе *n.* *u*du-rání, *u*šlapání, *u*pěchování.
 утрата *f.* ztráta.
 утратить, утрачивать *z*tratiti; утрá-ченіе *n.*, утрáчиваніе *n.* *z*tracení.
 утрезвиться, утрезвляться (*crk.*) *vy*-střízlivěti.
 утреница *f.* jitřní doba, jitro; jitřenka.
 утрений, яя, ее *adj.* (*crk.*) zejtrejší;
 у. день *z.* den.
 утренн-икъ, а *m.* ranní (jitřní) mráz;
 —ий, яя, ее *adj.* jitřní, ranní; —ая звѣзда jitřenka, dennice; —ая жила žíla rudy k severovýchodu se *pro*-stírající; —ая, ей (*subst.*), —я, и *f.* jitřní (*t.* mše) *v.* заутрення.
 утро *n.* jitro (*staroč.* utro, jutro);
 рано *n.*; утромъ *instr.* (*adv.*) ráno,
 з jitra, за jitra.
 утроб-а *f.* (*crk.*) utroba, vnitřek těla,
 život; у. матерняя život mateřský;
 2. slitování; smilování; —истый těl-natý, břichatý; —ный младенецъ plod života (zárodek зародышъ).
 утробо-волхвованіе *n.* věštba *n.* před-povídání ze střev zvířecích; —ядецъ,
 дца *m.* střevožrout.
 утроение *n.* ztrojnásobení. [sobiti.
 утроить, утроять, утроивать *z*trojná-
 утромъ *adv.* ráno *v.* утро.
 утрось *adv.* (*prost.*) tohoto jitra,
 dnes ráno; (у. было очень холодно).
 утрудить, утруждать (кого чѣмъ) ob-těžovati někoho něčím; у.ся *obt.*
 se; утруждение *n.* obtěžování.
 утрьникъ, а *m.* (*star.*) vnitřnosti (*pl.*)
 těla.
 утрѣ *adv.* (*crk.*) zejtra ráno.
 утрясать, утрясывать, утрясти *vetřásti*,
 vsypati do něčeho.

утухать, утхнуть *utuchnouti*, *sha*-snouti (оheň); утұхлый *utuchlý*
 (оheň).
 утучн-ение *n.* ztučnění; —ить, —ять
*z*tučnėti; 2. pohnojiti (*pole*); —ѣ-
 лый *z*tučnělý; —ѣть *z*tučnėti.
 утуш-ать, —ить *z*hasiti (оheň); 2. *fig.*
utišiti, *umírniti*, *uchlácholiti*; —е-
 ние *n.* *z*hasnutí.
 утыкать, утыкать *nacpati* (*plno*); 2.
zacpati; II. утыкать, уткнуť *vespa*-
ti, *vetknouti*; уткнуť *glazá očí na*
něco upříti; у.ся во что *potknouti*
se o něco, naraziti.
 утыкать, уткать *tkaním spotřebovati*.
 утұлый, ая, ое *vytylý, á, é*.
 утычка *f.* *zacpání*.
 утѣсн-ение *n.* *utiskování*; —итель, я
m. *utiskovatel*, *utlačovatel*; —ница *f.*;
 —ительный *utiskující*; —ить, —ять
utiskovati, *utlačovati*.
 утѣха, и *f.* útěcha; у. старости *út*.
starosti.
 утѣшение *n.* *utěšení*, *potěšení*; утѣ-
 cha; подавать у. *podávati n.* *posky*-
tovat *útěchu*.
 утѣшитель, я *m.* *utěšitel*; —ница *f.* -ка;
 —но *adv.* *potěšitelně*; —ный *potě*-
šitelný, *potěšující*; —ое *письмо dopis*
potěšující, d. těšivý.
 утѣшить, утѣшать *utěšiti*, *potěšiti*;
 ут.ся *potěšiti se, utěšiti se*.
 утѣш-но *adv.*, —ный *v.* утѣшительно,
 —ный.
 утүгъ, а *m., dem.* утүжөкъ, жка *cihlička*,
žehlička; утүговый *adj.*; утүжение *n.*
žehlení (*piglování*); утүжить *žehliti*
(piglovati).
 утя! *int.* *káč!* (*křik kachen*); 2. *hudě!*
(volání na husy).
 утя, *gen.* утяти *n.* *kachňátko*.
 утягив-аніе *n.* *utahování*, *stahování*;
 —ать *utahovati*, *stahovati*; утянуть
utáhnouti, *stáhnouti*; у. у *кого-либо*

что smlouváním s ceny sehnati; fig. утянуть uzmosti.

у́тяжка *f.*, утя́гнүте *n.* utažení, utahnutí, stahnutí.

у́тячий, ѡя, ѡе *adj.* kachní.

у́ха *f.* rybí polívka.

у́хабъ, а, *dem.* у́хабець, бѡа *m.*, у́хабина, у́хабинка *f.* vyježděné místo (vymleté koleje) na silnici; у́хабничій, аго *m.* (star.) dozorce nad silnicemi.

у́хажив-аніе *n.* за кѣмъ dohlížení *n.*, dohlídka, pečování, péče o někoho, hlídání (dětí); у. за больными ошѣтřování nemocných, hlídání nemocných; у. около когó lísání-se, ocáskování okolo někoho; —ать за кѣмъ dohlížeti k někomu, pečovati o někoho, hlídati, opatrovati někoho; у. за больнымъ ошѣтřovati nemocného; у. около (вокругъ) когó lísati se k někomu, lichotiti se k někomu, ocáskovati u někoho.

у́ханіе *n.* (crk.) čich *v.* обоня́ніе.

у́харь, я *m.* odvážlivec; *adj.* у́харскій.

у́хать (-аю, -аешь) vzdychati (volati ухъ!), hekati; у́хнүть vzdychnouti; heknouti.

у́хатъ (crk.) čichati *v.* обоня́ть.

у́хваліть (star.) *v.* похваліть.

у́хватіть uchvátiti *v.* ухв́атывать.

у́хв́ат-ка *f.*, —очка *f.* obrat, způsob držení těla; —ливый обратный.

у́хв́атъ, а, *dem.* у́хв́атець, тѡа, у́хв́атикъ, а *m.* vidlice do kamen, kleště (do kamen).

у́хв́атывать uchvacovati; у. uchvátiti, poradnouti; у.ся за что držeti se něčeho; у.ся за когó přidržeti se někoho, uteci se k někomu, útočiště k někomu vzíti.

у́хваче́ніе *n.* uchvácení.

у́хво́стье *n.* plevy (*pl.*) z obilí; ú-

hrabky; 2. kraj, konec místa některého.

у́хитріть, у́хитрѣть chytře *n.* uměle udělati; у. когó chytře někoho k něčemu navesti; у.ся chytře jednati.

у́хищрѣн-іе *n.* chytrost; —но *adv.* schytrale, chytře; —ность, и *f.* schytralost, chytrost; —ный schytralý, chytrý; у́хищрѣть *v.* у́хитріть.

у́хладіть, -жде́ніе *n.* *v.* охладіть atd. у́хлебнүть usrknouti; у́хлѣбывать usrkávati.

у́хл́опать когó-либѡ doraziti někoho.

у́хмылѣться, у́хмыльнүться *v.* улыба́ться.

у́хо *n.* ucho; *pl.* (*dual.*) у́ши, *gen.* уше́й uší (*gen.* uší); сказа́ть кому́-либѡ что на́ у́хо říci (*n.* pošeptati) někomu něco do ucha; онъ тупъ (крѣпокъ) на́ у́хо он nedoslýchá; держи́ у́хо востро́! мѣй се на по́зору! бу́дъ опатрн́ý! мѣй у́ши ната́жене́! мѣня́ть това́рь у́хо на́ у́хо dávati zboží z ručky do ručky; онъ и у́хомъ не веде́тъ то́ їмъ nehne, to mu nedělá starosti; онъ по́уши въ дол́гахъ онъ je zadlužen až po uši; онъ по́уши влю́бленъ онъ je zamilován až po uši; 2. у́хо ucho (část rozličných věcí a přístrojů, podobná uchu); медвѣ́жье у́хо divizna Verbascum (*rstl.*).

у́ховѣ́ртка, *dem.* у́ховѣ́рточка *f.* lopatka do ucha.

у́ходи́ть, у́йти́ ujíti, odejíti; у. изъ дому odejíti z domu; онъ уже́ у́шѣлъ домо́й онъ už odešel domů; э́то не у́иде́тъ отъ тебѡ́ to ti neujde, to tebe nemine; часы́ у́х́о́дѡтъ hodiny jdou napřed, h. tuze pospíchají; у́шлѡ́ мно́го вре́мени prošel dlouhý čas, dlouhý čas minul; II. у́ходи́ть (*prost.*) zmořiti; го́ре у́х́о́ди́ло егѡ́ hoře ho přemohlo, zár-

mutek ho zmořil; уходитьсѣ utišiti se (o větru); vykvasiti se (o pivu); сердце уходилось zlost přešla.

уходка *f. v.* ухóдь; уходкою (*instr.*) *v.* ухóдомъ.

ухóдь, а *m.* odchod; при ухóдѣ на odchodu; по егó ухóдѣ po jeho odchodu; *y.* за больными *v.* ухаживаніе; онъ отъ насъ ухóдомъ ушѣлъ on odešel od nás tajně, podtají.

ухожай, я *m.*, ухóжье *n.* (star.) úloviště, místo, kde se nacházejí úle; 2. (mysl.) past na soboly; 3. pole vzdálené od vesnice.

ухождѣніе *n.* odejiti, odcházení.

ухо-звонъ, а *m.* zvonění *n.* znění v uších; —чѣстка, *dem.* —чѣсточка *f. v.* уховѣртка.

ухудшѣть, —шѣть zhoršiti.

ухъ! *int.* och! ach!

уцѣдѣть, уцѣживать scediti (tekutinu); stočiti.

уцѣлить, уцѣливать do cíle uhoditi (trefiti).

уцѣлѣть zůstatí celým, netknutým.

уцѣплѣть, уцѣплять за что zahákovati, zachytiti; *y.* за что zahákovati se, zachytiti se.

учанъ, а *m.* (star.) druh lodí.

участвованіе *n.* účastnění-se, úcastenství; —атель, я *m.* účastník; —ать въ чемъ účastniti se v čem, při něčem, úč. se něčeho, úcastenství míti při něčem.

участѣть, учащать opakovati, opětovati něco, častěji něco dělati.

участ-іе *n.* (*y.* въ чемъ) úcastenství; (ú. v něčem, při něčem); —никъ, а (*y.* въ чѣмъ) účastník (ú. v něčem, při něčem); —ница *f.* účastnice; —ный, ая, ое (участенъ, тна, тно) účastný (účasten, tna, tno).

участокъ, тка, *dem.* участочекъ, чка *m.*

úcastek; podíl; *y.* земли kousek země, dílec; *adj.* участковый.

участь, и, *f.* osud; отъ этого зависѣть моѣ у. od toho závisí můj osud.

учащ-ательный, ая, ое opakovací; глаголъ *y.* časoslovo opětovací *Verbum frequentativum, iterativum*; —ать opakovati, opětovati *v.* участѣть; —ѣніе *n.* opakování, opětování.

учащійся (*m.*) učící se, kdo se učí, učeň, učeník.

учѣб-никъ, а *m.* učebník, kniha učebná; сокращенный *y.* rukověť, skrácený učebník *Compendium*; —ный, ая, ое учѣбнý; —ая книга kniha učebná; *y.* плацъ cvičiště (vojenské).

ученикъ, а *m.* učeník (řemeslnický); učeň; žák (školní); *y.* Христá učeník Páně; ученица *f.* učenice; ученический, ая, ое учениcký.

учѣніе *n.* učení; время —іа čas učení; свидѣтельство объ учѣніи vysvědčení školské; vysv. studijní; планъ —іа plán učebný.

учѣн-ость, и *f.* učenost; —ый учѣнý; *y.* *m.* (*subst.*) učený (člověk), učenec. учѣнье *n.* učení; сегодня нѣтъ учѣнья dnes není škola; *y.* cvičení vojenské, exercírka.

учерпнѣть, учерпывать učerpati, ubrati, sebrati (s vrchu).

учес-аніе *n.* učesání; —ать, учѣсывать učesati, učesávati (frisírovati, kadeřiti); *fig.* upláchnouti, utéci; учѣска *f.* účeska, frisura.

учестѣть (когó) uctiti, častovati někoho.

учѣсть *v.* усчитывать.

учѣсь, а *m.* účes, česání (lenu).

учетвер-ѣніе *n.* čtver násobení; —итъ, —ять čtver násobiti.

учётный, ая, ое srážkový; у. счётъ účet srážkový.

учётъ, а *m.* účet podrobný; 2. srážka; 3. konopí horšího druhu.

училище *n.* učiliště, učebný ústav, škola; *adj.* училищный.

учин-ѣние *n.* učinění; spáchání (zločinu, krádeže); —йтѣ, —ять učiniti; vykonati; spáchati; II. учинить, учинивать spraviti; zašiti; (šat).

учитель, я *m.* učitel; домашній у. domácí učitel; у. музыки u. hudby; —ница *f.* učitelka; —скій, ая, ое učitelský; —ая должность hodnost učitelská; —ство *n.* učitelství (hodnost).

учить (-чѹ, учишь) кого-либо чему učiti někoho něčemu; у. дѣтей učiti děti; у. солдатъ učiti *n.* cvičiti vojáky; тебѣ меня не учить! ty mne nebudeš učiti! учиться (учѹсь, учишься) чему učiti se něčemu.

учредитель, я *m.* zakladatel; —ница *f.* zakladatelka; —ный zakladací, zřizovací.

учредить (*fut.* учредѹ), учреждать zříditi; zaříditi; založiti něco (у. академію, у. общество založiti akademii, z. spolek); у.ся зříditi se, zaříditi se, založiti se; учреждѣние *n.* zřízení, zařízení, založení.

учтив-ецъ, вца *m.* uctivý *n.* zdvořilý člověk (zdvořák); —ица *f.* zdvořilá ženština; —о *adv.* uctivě, zdvořile; —ость, и *f.*, —ство *n.* uctivost; zdvořilost; —ый uctivý, zdvořilý.

учѹгъ, а, *dem.* учужокъ, жкѹ *m.* (озъ) jez, jizek, náhon (v řece, k lovení ryb); *adj.* учужный; учужчикъ, а баştir, поjezný (*m.*) (u rybářů).

ушѹнка *f.* ušanka, mořské ucho *Ha-liotis tuberculata* (zool.).

ушѹстый, ая, ое ušatý.

ушат-ецъ, тца, —икъ, *m.* čbereček, kbelíček; —ка *f.* slepice ušatá; ušatka; 2. *v.* ушѹнка; 3. sova ušatá, puštovka *Strix Brachyotus*.

ушатъ, а *m.* čber, kbelík.

ушвырнуть daleko odhoditi.

ушѣвъ, швѹ *m.* čepice.

ушѣвѣіе *n.* odchod.

уши, *gen.* ушѣй (*dual.*) uši *v.* ухо.

ушиб-ѣіе, —ѣіе *n.* utlučení; —ать, —йтѣ utlouci někoho; —йтѣ нѹгу naraziti *n.* obraziti si nohu; у.ся natlouci si, naraziti se (o něco); ушибъ, а *m.* natlučené *n.* naražené místo (na hlavě).

ушивѣіе, ушитіе *n.*, ушивка *f.* ušití, sešití, sešívka; 2. všítí.

ушивать, ушить ušiti, sešiti; 2. všiti, našiti do něčeho; ушивочный, ая, ое *adj.* sešivací.

ушир-ѣіе *n.* rozšíření; —йтѣ, —ять rozšířiti; у.ся rozšířiti se.

ушница *f.* rybí polívka (*v.* уха).

ушкѹнъ, а, *dem.* ушкѹнчикъ, а *m.* (prost.) ušák (zajíc).

ушкѹ *n.* (*dem.*) úško; иглѹное у. úško u jehly; у. úško (jmeno mnohých přístrojů a všelikých částic); у. ucho *n.* úško (u bot); морскѹе ушкѹ *v.* ушѹнка (zool.); мышѹи ушкѹ мышіúško, помнѣнка *Myosotis* (rst.); медвѣжьѹе ушкѹ aurikule *Primula auricula* аврѹкула.

ушковѹтикъ, а *m.* uškovatec (ucho Midasovo) *Auricula*. [lodic.

ушкѹй, я *m.* (star.) druh starobylých ушлѣцъ, а *m.* uprchlík.

ушникъ, а *m.* (star.) našeptavač; ушничаръ našeptávati někomu.

ушное, аго *n.* rybí polívka (*v.* уха); *adj.* ушнѹй, ѹл, ѣе z rybí polívky.

ушный, ая, ое ušní; у. врачъ ušní lékař, lékař uší; -ая желѣзѣá žláza ušní.

ушпѣлѣть, — ливать přišpendliti.

уштóнать, уштóпывать, заштóпать за-šturovati (roztrhané punčochy), mřížkami prošívati.

ущедрѣніе *n.* uštědření.

ущедрить, ущедрѣть uštědřiti.

ущеліе *n.* úžlabí (v horách), rozsedlina skalní; ущельникъ, а obyvatel rozsedlin skalních.

ущемѣть, ущемлѣть, ущемлѣвать u-skřípnouti; у. палець въ дверяхъ uskř. si prst ve dveřích.

ущербóть, ущербóнуть ubývati (o měsíci); ущерблѣніе *n.* ubývání měsíce.

ущерблѣть utrhnouti, ujímati (někomu).

ущербóный ubývající (o měsíci).

ущербóъ, а *m.* úbytek, újma; ztráta; škoda; 2. ubývání (měsíce); луна на ущербóъ ubývá měsíce.

ущечѣть *fig.* tajně uzmosti, štípnouti něco.

ущипнѣть, ущипывать štípnouti, uštípnouti něco.

ущипъ, а *m.* štípnutí; místo štípnuté.

уѣданіе *n.* ujídání.

уѣдѣть, уѣсть ujídati, ujísti; у. до-конца на мизину přivést; 2. uštknouti (o hadech).

уѣздить, уѣзживать ujezditi (koně), jízdou schvátiti; 2. ujezditi, vyjezditi (cestu).

уѣздъ, а *m.* kraj (v rozdělení politickém), okres; уѣздный krajský; okresní; у. гóродъ okresní (krajské) město.

уѣзжѣть, уѣхать odjetí, ujetí.

уѣт-но *adv.* pohodlně; — ность po-hodlnost; — ный pohodlný; уѣтъ, а *m.* pohodlné místo, pohodlné za-řízení, útulek.

уязвѣть, уязвѣть uštknouti, štípnouti (o hadech); 2. poraniti; 3. *fig.* ura-

ziti někoho, ublížiti někomu; уяз-влѣніе *n.* uštknutí (hadí); 2. pora-nění, ublížení někomu.

уясн-ѣніе *n.* objasnění, vyjasnění; — ѣть, — ѣть objasniti, vyjasniti.

уѣти (star.) ujíti, ujmouti, odejmouti;

у. что zmocniti se něčeho (staroč.

ujíti *n.* ujmouti něco); у. вѣру дати

víru něčemu.

уѣтіе *n.* (star.) ubrání, (ujetí), umen-šení.

Ф.

Ф (Фертъ, Фа) písmeno v azbuce ruské 21, v církevní 22; со číslo zna-mená 500.

Фабр-а, и *f.* černidlo *n.* mazadlo na vousy; еніе *n.* černění *n.* ma-zání vousů.

Фабрика, и *f.* fabrika, továrna, veldílna.

Фабрикáнтъ, а *m.* fabrikant, továrník;

adj. фабриkáнтскій, ая, ое; Фабри-

кáнтша, и *f.* fabrikantka, fabrikan-tova žena.

Фабрѣть (-рю, -ришь) černiti vousy, mazati vousy černidlem *n.* maza-

dlem, voskovati vousy; Ф.ся (-рюсь,

-ришься) vousy si černiti *n.* mazati.

Фабрѣч-никъ, Фабрѣш-никъ *m.* fabričník,

fabriční dělník, dělník z fabriky,

z továrny; — ный, ая, ое fabriční.

Фагóтъ, а, *dem.* фагóтикъ, а *m.* fagot

(hud. nástroj); Фагóтистъ, а *m.* fago-

tista *m.*; Фагóтный, ая, ое fagotový.

Фазán-ина *f.* bažantí maso; — ий, ѣя,

ѣе *adj.* bažantí; — никъ, а bažant-

nice (ohrada na bažanty); — чикъ,

а malý bažant. [*cus.*

Фазáнь, а *m.* bažant *Phasianus colchi-*

Фазъ, а *m.* (astr.) мѣна měsíce Phase.

Факель, а *m.* pochoděň (dně) *f.*, po-

chodně *f.* (Fackel); Факельный ро-

chodňový; факельщикъ, а kdo nese pochodeň.

фактическій, ая, ое faktický, skutečný.

фактор-скій, ая, ое faktorský; —ство *n.* faktorství; —ствовать faktarovati, faktorské obchody dělati; факторъ, а *m.* faktor.

фактура *f.* faktura, nákladní list; *adj.* фактурный.

фактъ, а *m.* skutečná udalost', skutek *factum*.

факультетъ, а fakulta, odbor vysokých škol; *adj.* факультетскій.

фалалей, я *m.* (prost.) ničema.

фаланга, а *f.* falanx (vojenský šik u Makedonců).

фалбола, ѣ *f.*, фалборá, ѣ *f.*, *dem.* фалбóлка, фалбóрка *f.* násběrka (na ženských šatech) *Falbel*; фалболѣ-стый, фалбóристый nabíraný (šat).

фалда, ѣ *f.* záhyb (u šatu atd.), fald, (něm. *Falte*); *dem.* фалдочка záhybeček, faldíček; фалдѣстый faldovatý, záhybovatý.

фалерць, а *m.* krušec čtyrstěný (něm. *Fahlerz*).

фальконетъ, а *m.* hadice polní (dělo), falkonet; *adj.* фальконетный.

фальсётъ, а *m.* falset, hrdelní hlas.

фальць, а *m.* drážka, žlábek, paz.

фальшив-ить (сф-) falšovati, sfalšovati; podvesti; —о *adv.* falešně; —ый falešný.

фальшь, и *f.* faleš.

фáля *m.* et *f.* hňup, trulant (-ka *f.*).

фамíлія *f.* rodina; 2. rodinné jméno, příjmení; фамíльный rodinný; ф. склѣпъ rodinná hrobka; фамилѣрный důvěrný, družný; -ость -ost' *f.*

фанатизмъ, фанатізмъ, а fanatismus; фанатикъ, а fanatik, blouznivec; фанатическій, ая, ое fanatický.

фанёр-ка *f.* furnýr (vkladek truhlářský); —ный furnýrový.

фантазіровать fantasirovati; фантазія, и *f.* fantasie, blouznění; фантастическій, ая, ое fantastický.

фантазма-гóрія *f.* fantasmogorie; —горическій fantasmagorický.

фантъ, а *m.* fant, zástava; играть въ фанты hráti na fanťy (na zástavu).

фанфаронъ, а fanfaron, chvastoun, (tlučhuba *m.*); -нскій *adj.*; -ство *n.*

фарватеръ *m.* splavná voda (*Fahrwasser*).

фарéна *f.* (zool.) *v.* синтєпá.

фармако-гнозія *f.* lékoznalství, farmakognosie; —лóгія *f.* lékosloví, farmakologie; —пéя *f.* lékopis, kniha předpisů lékárnických.

фарма-цѣвтъ, а farmaceut, lékárník; —цѣвтика *f.* lékárnictví, lékoznalství; —цєвтическій lékárnický.

фармáція *f.* lékárnictví, věda lékárnická.

фáро *n.* farao (hra v karty).

фарóсь, а *m.* světlárna (*faros*).

фарсь, а *m.* fraška (*farce*).

фáртукъ, а, *dem.* фáртучекъ, чка zástěra, fěrtuch (*Vortuch, Fürtuch*).

фарфóръ, а *m.* porcelán; фарфóровый porcelánový.

фаршъ *m.* насрáвка.

фасáдъ *m.* fasáda, průčelí (u budovy) *façade*; *dem.* фасáдикъ; фасáдный.

фасóль, и *f.* fasol *m.*, fasole *f.*, físole *f.* (бобъ турецкій).

фасóнь *m.* fasona, úprava (*façon*); *adj.* фасóнистый.

фатá *f.* rouška, závoj (ruských žen).

фата-лízмъ, —лízмъ, а *m.* fatalismus, osudověrství; —лízть, а *m.* fatalista, osudověrec; фатáльный *adj.* osudný.

фауна *f.* fauna.

фашín-а *f.*, —ка fašina, apruže; —никъ *m.* fašiny *pl.*; —ный *adj.* fašinový.

фаэтонъ, а *faëton* (kočár); *adj.* фаэтонный.

фаянсъ *m.* *kamenina* (*fayence*); *adj.* фаянсовый.

февраль *m.* (февруарій, я) *únor* (měsíc) *Februar*; февральскій, ая, ое *únorový*.

федерализмъ *m.* *federalismus*; -алистъ, а *m.* *federalista*; —альный *federalivní*; —ація *f.* *federace*; —аціонный *federalní*.

фейер-вѣркеръ *m.* *ohněstrůjce m.* (*Feuerwerker*); —вѣркъ *m.* *ohněstroj*; —вѣрочный *ohněstrojný*.

фелонъ *m.*, фелонъ, и *f.* *plášť mešní* (*kasule*).

фельдмаршалъ, а *polní maršálek* (*Feldmarschall*); -льскій *adj.*; -льство *n.*

фельдфѣбль, я *m.* *šikovatel* (*Feldwebel*); -льскій *adj.*

фельдцѣйгмейстеръ, а *m.* *polní zbrojmistr* (*Feldzeugmeister*); -рскій.

фельдшеръ, а (фѣршелъ, а) *m.* *ranhojič* (*Feldscherer*); -шерскій, -шельскій *adj.*

фельдшпатъ, а *n.* *živec* (*Feldspath*).

фельдѣгеръ *m.* *rychlík* (*kurýr*) *kabinetní* (*Feldjäger*).

фельетонъ, а *m.* *běsednice*, *zábavník v povínavách* (*feuilleton*).

фѣниксъ *m.* *pták ohnivák*, *samolet* (*Phoenix*).

феноменъ, а *zjev přírodní* (*Phänomen*).

феодаль-ность *f.* *feudálnost*; —ный *feudální*; феодалістъ, а *m.* *feudalista*.

ферзь *f.* *královna ve hře v šachy*.

ферма *f.* *farma*, *ferma*, *popluží v Anglii* а *v Americe*; фермаръ, а *m.* *poplužník*, *dvořák*, *nájemce dvora* (*farmer angl.*, *fermier fr.*)

фермата *f.* *fermata* (*v hudbě*), *odpočívka*. [*moir*].

фермуаръ *m.* *sponka u knihy* (*fer-*

фернамбукъ, а *fernambuk*, *prysila* (*dřevo barvicí*); *Caesalpinia* (*Guilandina*); фернамбукъвый.

фѣртикъ, а *švihák*, *švihlík*; стоять фѣртикомъ *státi s rukama podeprěnými o boky*.

фертъ *jmeno písmena ф v azbuce*.

фѣршелъ *m.* *v.* *фельдшѣръ*.

фѣрязь *f.*, *pl.* *фѣрязи*, *ей sváteční šat ruských sedlákův*.

фестонъ *m.* *květinový*, *okrasy z květin* (*feston*). [*modlářství*].

фѣтишь *m.* *modla*; фетишизмъ *m.*

фѣтфа *f.* *výrok muftiho*.

фехтмѣйстеръ *m.* *šermířský mistr*; -рскій *adj.*

фехтов-альный *šermovací*; —альщикъ *m.* *šermíř*; —аніе *n.* *šermování*; —ать *šermovati*.

фйбра *f.* *vlákno*, *žilka*, *nitka* (*fibra*).

фйга *f.* *fík*; фйговый *fíkový*.

фйгля *f.* *kejkliřství*, *kousek kejkliřský*.

фигляръ, а *m.* *kejkliř*; —рить *kejkle dělati*, *kejkliřské kousky provozovati*; -рскій *adj.*; -рство *n.*

фигур-а *f.*, —ка *f.* *figura*, *figurka*; —ить *úskokův užívati*; —ный, —чатый *ozdobný*, *okrášlený*, *figurovaný*.

фигур-альный *figurální*; —антъ *m.* *figurant*; —антка *f.* *figurantka*.

фйжмы, -мъ *pl. f.* *spodní sukně ženská s obručemi z rybí kosti* (*Reifrock*); *krinolina*. [*m.* *fysikát*].

фйзика *f.* *fysika*, *silozpyt*; физикатъ физико-математическій *fysikomatematický*; —медицинскій *fysikomedicinský*.

физио-гномика *f.* *fysiognomika*; —гномический *fysiognomický*; —гномъ, а *m.* *fysiognom*; —логическій *fysiologický*; —логія *f.* *fysiologie*; —логъ, а *m.* *fysiolog*; —номія *f.* *fysionomie*.

филантропія *f.* *filanthropie*, *lidumilnost*; филантропическій *filantropický*,

lidumilný; филантропъ, а *m.* philanthrop.
 филармоническій filharmonický.
 филé *n.* (*indecl.*) filet (sítová tkanina).
 филéй *m.*, —ная часть (*filet*) kus (masa) od ledviny.
 филеллѣнъ, а *Řekomil* (filhelén).
 филѣнка, филѣночка *f.* náplň (ve dveřích) (*něm. Füllung*); *adj.* филѣнчатый.
 фѣлинъ, а *m.* výr *Strix Bubo*.
 фѣлѣпповки, вокъ *pl. f.* (фѣлѣпповъ постъ, рождѣственскій постъ) advent, adventní čas.
 филогранъ *m.* filigrán, nitkové či drátkové zlato neb stříbro; филогранный, филограновый filigránový.
 филологическій filologický; филологія *f.* filologie, slovoупyt; филологъ *m.* filolog.
 философическій filosofický; философія *f.* filosofie; философскій filosofský, mudrcký; ф. камень kámen mudrců; философствовать filosofovati, mudrovati; философъ *m.* filosof.
 фимѣянъ *m.* *v.* тимѣянъ.
 финаль *m.* závěrka (hudební) *finale*.
 финансы, овъ *m.* *pl.* finance; министр финансов ministr financí; финансовый finanční; -ая система soustava finanční.
 фѣникъ *m.* datle; datlovník *Phoenix dactylifera*; фѣниковый datlový.
 финѣфть *f.* (эмаль) smalt, tav (*émaíl*); финѣфтищикъ, а *m.* smaltovník; финѣфтяный smaltový.
 финтѣть (финчѣ, финтѣшь) vytáčku *n.* finty vymýšleti.
 фѣрма *f.* firma (obchodnická).
 фирманъ *m.* ferman (rozkaz sultanský).
 фискалить (-лю, -лишь) vyzvídati; фискаль, а *m.* vyzvědač, slídič; 2. fiskal, prokurator.
 фисташк-а *pl. f.*, —овый орѣхъ pi-

stacie (ovoce); —овое дѣрево řečík pistáciový, pistácie pravá *n.* vlaská *Pistacia vera*.
 фѣстула *f.* fistule, hlas hrdelní; 2. fistule, píštěl, vřed píštělový; *adj.* фѣстульный.
 фитѣль, я *m.* lunt, doutnák, zapalovák; *adj.* фитѣльный.
 фитолѣтъ *m.* býlokam *Phytolith*.
 фѣша *f.*, фѣшка, фѣшечка *f.* hrací známka; *pl.* фѣши dřeva na stěžeň *n.* stožár.
 фѣялка, фѣялочка *f.* fialka *Viola*; фѣялковый fialkový; ф. корень fialkový kořen (*Radix Iridis Florentinae*).
 фѣяль *m.* (crk.) číše, kalich.
 фѣолѣтовый *adj.* fialový (*violet*).
 флагдѣкъ, флагтухъ *m.* vlajkovina, látka na vlajky (*Flaggentuch*).
 флагманъ *m.* admirál neb jiný velitel loďstva, který má právo vyvěsiti vlajku na svém korábě.
 флагштокъ *m.* stožár vlajkový (*Flaggenstock*).
 флагъ *m.* vlajka na korábě (*Flagge*).
 флажолѣтъ *m.* flažolet; flašinet (*fla-geolet*).
 фламскій фламскý; -ое полотнó flamské plátно, brabantské plátно.
 флангъ *m.* bok (ve vojenství) (*flanc*).
 фланель, и *f.* flanel (*m.*), (влнѣна látка); фланелевый flanelový.
 фланкѣръ *m.* harcovník v boku (bočník) *Flanqueur*; фланкироватъ боčiti, harcovati v boku.
 флѣрма *f.* flegma, netečnost povahy; флогматикъ, а *m.* flegmatik; флогматическій, ая, ое flegmatický.
 флѣйта *f.* fletna; flauta; игратъ на флѣйтѣ hráti na fletnu; *dem.* флѣйточка fletnička.
 флѣйтѣистъ, а *m.* fletista *m.*
 флѣйтный, ая, ое fletnový; ф. клапенъ klapka u fletny.

Флейтраверсъ *m.* *v.* Флэйта.

Флэйщикъ, а *m.* *fletník* (kdo hraje na fletnu v plukovní hudbě).

Флёръ, а *m.* *flor* (látka); *adj.* Флёровый *florový*.

Флетанъ, а *m.* *kambala Pleuronectes hippoglossus*.

Флецъ *m.* *sloje*, (něm. *Flötz*) v hornictví; *adj.* Флэцовый.

Флешъ, и *f.* *šipová hradba (flèche)*.

Флигель, я *m.* *křídlo* (domu); 2. příkrácené fortepiano (něm. *Flügel*).

Флигель-адъютантъ *m.* *křídelní porobočník* (něm. *Flügeladjutant*).

Флигельманъ *m.* *křídelník* (něm. *Flügelmann*).

Флинтглáсъ *m.* *sklo flintové; flint (Flintglas)*.

Флора *f.* *Flora*, Květena.

Флорентъ *m.*, *dem.* Флорэнтикъ *florent*, florentinská stužka polohedbávná.

Флотілія *f.* *flotila* (sbor korábů vojenských).

Флотъ *m.* *loďstvo coll.*, vojenské koráby; *adj.* Флётскій *námořský*; Ф. офицеръ *námořský důstojník*.

Флюгарка *f.* *kápě n. klobouk na komíně*.

Флюгеръ *m.* *větrná korouhvička*.

Флюксія *f.*: способъ Флюксіи роцтářství lišné *n.* *rozčinné* (p. *differentiální la méthode de fluxions*).

Флюсъ *m.* *flus*, hostec *n.* *katarrh v těle*; 2. *kazivec* (kámen); 3. *tav, tavidlo* (něm. *Fluss*).

Фляга, *dem.* Фляжка *f.* *flaška*, plochá láhev, plucarka.

Фокус-никъ *m.* *kejklír*; —ница *f.* *kejklírka*; —ничать *kejkle provozovati*.

Фокусъ, а *m.* *ohnisko (Focus)*, střed zápalčivý; 2. Ф. (*hocus pocus*) *kejkle, kejklířství*; *adj.* Фокусный.

Фокъ *m.* *spodní plachta na předním stěžni*.

Фоліантъ *m.* *foliant*; *adj.* Фоліантовый.

Фольверокъ, рка *m.* *dvůr selský, popluží (Vorwerk)*.

Фольга *f.* *folie* (podlístek, palístek cínový); *adj.* Фольговый.

Фонар-никъ, —щикъ *m.* *svítilnář* (kdo dělá svítilny); 2. *lampář* (kdo rozsvěcuje svítilny).

Фонарь, я *m.*, *dem.* Фонарикъ *m.* *svítilna* (na ulici); *adj.* Фонарный.

Фономётръ *m.*, звукомётръ *zvucoměr (Phonometer)*.

Фонды, овъ *pl.* *m.* *fondy*, veřejné důchody.

Фонтанель, и *f.* *temenec kožní (Fontanelle)*; *adj.* Фонтанельный.

Фонтанщикъ *m.* *pumpář*; dozorce studnic.

Фонтанъ *m.*, *dim.* Фонтанчикъ *m.* *vodomet, studnice, studánka, pramen; kašna*; *adj.* Фонтанный.

Форель, и, *f.* *pstruh* (ryba) *Salmo faria (Forelle)*.

Форма *f.* *forma*.

Формализмъ а *m.* *formalismus*; Формалистъ *m.* *formalista m.*

Формаль-но *adv.* *formálně*; —ность *f.* *formálnost*; —ный *formální*.

Форматъ *m.* *formát* (knih); Ф. въ четвёрку *f.* *ve čtverce*; Ф. въ осьмьшұку *f.* *v osmině, osmerka*; Ф. въ двѣнадцатую долю листа *dvanáctěrka*.

Формація *f.* *útvár* (zemský), *formace*.

Формен-но *adv.* *dle formy*; —ность *foremnost*; —ный *foremný*; *dle formy udělaný*.

Формиров-аніе *n.* *formírování*; —ать (-рұю, -рұешь) *formírovati* (Ф. полкъ);

Формированный.

Формованіе *n.*, Формовка *f.* *formování*; Формовать (-мұю, -мұешь) *formovati*;

Ф.ся *f.* *se*.

формовщикъ, а *m.* foremník, formář; vzorkář.

формула *f.* formule (matematická, chemická).

формуляръ *m.* formulář; *adj.* формулярный.

форпóсть *m.* přední stráž (něm. Vorposten); *adj.* форпóстный, форпóстовый.

форрэйторъ, форейторъ *m.* postilion (něm. Vorreiter).

форсировать (-рюю, -ýешь) forsirovati; -рóванный; *ф.* маршъ rychlý pochod, urychlený pochod.

форстмэйстеръ, а *m.* forstmistr, lesmistr (něm. Forstmeister).

фóрте *adv.* forte silně (v hudbě).

фортепиано *n.* (фортопианы, *т pl. f.*) fortepiano; фортепианистъ *m.* pianista, fortepianista *m.*; фортепианный fortepianový.

фортификація *f.* fortifikace, vojenské pevnitelství.

фóртка *f. dem.*, фóрточка kukátko v okně, vyhlídka; *adj.* фóрточный.

фóртýнка *f.* společenská hra v loterii, fortunka.

фóртъ *m.* hradba Fort.

форштáтъ *m.*, предме́стie *n.* předměstí (Vorstadt).

фосфориз-а́ція *f.* fosforisace; —овáть fosforisovati, světélkovati.

фосфóристый kostičnatý.

фосфóриче-скій, ая, ое fosforický, kostíkový; —о́е свѣтѣ́ние světélkování; —ство *n.*, фóсфорность *f.* světélkování; фосфóрный kostíkový; фóсфоръ *m.* kostík, fosfor.

фото-графическій, ая, ое fotografický; —гра́фія *f.* fotografie; —гра́фъ, а *m.* fotograf; —метрическій fotometrický; —мѣ́ръ *m.* světloměr.

фóфанъ *m.* (prost.) tulpa *m.*, tulipán, hlupák, hňup.

фóхть *m.* správce (něm. Vogt); *adj.* фохтѣйсе́й.

фра́за *f.* fráse.

фразеоло́гія *f.* fraseologie.

фра́къ *m.* frak; *dem.* фра́чикъ *m.* fráček; *adj.* фра́чный.

фраму́га, *dem.* фрамужка *f.* jalový rám u okna.

фра́нка *f.*, франков́ая кáрта volná karta (ve hře).

франкиро́вать, франковáть frankovati psaní; —á́nie *n.* frankování.

фра́нкъ *m.* frank (peníz francouzský); *adj.* фра́нковый.

фра́нтикъ, а *m.* šviháček.

фра́нтить (-чу́, -тѣшь) švihácky si počínati.

фра́нтѣха *f.* fíflena, fíntilka, strojilka, strojivá ženština; šviháčka.

фра́нтов-скій *adv.* švihácky; —сѣ́й (-о́й), ая, о́е švihácký; —ствó *n.* šviháctví.

фра́нтъ *m.* švihák, strojil, fíntil.

фра́хтъ *m.* povozné *n.* (něm. Fracht).

фра́чикъ *m.* fráček; фра́чишко *n.* fráčisko; фра́чникъ *m.* kdo nosí frak; фра́чный, ая, о́е frakový.

фрега́тъ *m.* fregata (koráb); винтово́й *ф.* šroubová fregata; *adj.* фрега́тный, фрега́товый.

фре́йлина *f.* dvorská slečna (fajlinka z něm. fräulein).

фри́зь *m.* říms, vlys (něm. Fries); 2. fris (látka); 3. pás u děla; *adj.* фри́зовый.

фрише́вать (-шѣ́ю, -шѣ́ешь) zkujšovati železo.

фронтóнь *m.* (archit.) fronton, průčelek na d průjezdem u domu; *adj.* фронтóнный.

фронтъ *m.* čelo, fronta (u vojska).

фруктъ *m.* plod; *pl.* фру́кты, о́вѣ́ ovoce; фруктово́й, ая, о́е, фру́товый ovocný; —и́я доре́вья ovocné stromy.

Фторъ *m.* kazík (*fluor, fthor*).

Фу! *int!* fuj! fi!

Фуга *f.* fuga (*hud.*).

Фугадъ, Фугасъ *m.* podkor malý vyrytý.

Фуганокъ, нка výdražník (*hoblík*).

Фуговать zdrážiti, sdrážkovati; фугованіе *n.*, фуговка *f.* sdrážkování.

Фузейка, фузея *f.* bubínek v hodinách; 2. ručnice.

Фузейникъ *m.*, фузелёръ *m.* pěšák (*Füselier*).

Фука *f.* vyfouknutá kostka (ve hře v dámu).

Фукать, фукнуть foukati, vyfouknouti (kámen *n.* kostku ve hře v dámu); фуканіе *n.*

Фундаменталь-но *adv.* důkladně; —ность *f.* důkladnost; —ный фундаментální; základní; důkladný; ф. пунктъ фундаментální článek; фундаментъ, фундаментъ *m.* fundament, základ.

Фундушъ *m.* nadání, odkázané jmění, odkaz (*pol.* fundusz); *adj.* фундушевый.

Функція *f.* funkce.

Фунтъ *m.*, *dem.* фунтикъ *m.* libra (*Pfund*); фунтовикъ *m.* liberka (váha); фунтовой, ая, ое liberní.

Фура *f.* fura, povoz (*Fuhre*).

Фуражированіе *n.*, фуражировка *f.* pícování, shánění potravy; —ать (-рую, -руешь) pícovati, sháněti potravu; фуражикъ *m.* pícovník (*Fou rageur*).

Фуражка *f.*, *dem.* фуражечка čerice *n.* čapka vojenská, č. služební.

Фуражъ, а *m.* píce, obrok (*Fourage*).

Фурія *f.* furie, litice, vzteklice.

Фурманъ *m.* forman (*Fuhrmann*), возка; фурманскій formanský.

Фуроръ *m.* furore hluk; производить ф. způsobiti furore.

Фурщикъ *m.* rozvažec soli, solnář.

Фурьеръ *m.* furýr (*Fourier*); *adj.* фурьерскій.

Футляръ *m.* pouzdro, futrál (*Futtermal*); *dem.* футлярчикъ *m.* pouzderko, futrálek; футлярный *adj.*; футлярщикъ *m.* pouzdrař.

Футь *m.* střevíc, stopa (míra), angl. foot; *adj.* футовой, ая, ое.

Фуфайка, *dem.* фуфачка *f.* kamizolka, kazajka; *adj.* фуфачный.

Фуфляга *m.* pobuda, tulák, poběhlík.

Фырканіе *n.* frkání (koní); —ать frkatí; —нуть frknouti; фыркунъ *m.* frkal; фыркунья *f.* frkalka.

X.

х (хѣръ) písmeno v azbuce církevní 23tí, v ruské 22hé; co číslo značí 600.

ха ха ха! *int.* ha ha ha!

хабаръ *m.* (prost.) zisk, výdělek (žid. chabrus); *adj.* хабарный; *adv.* хабарно; *dim.* хабарецъ, рца *m.* výděleček, malý výtěžek; хабарщикъ *m.* výdělkář.

хаживать chodívati (staroč. cházívati) *v.* ходить.

хазить (хажу, хазись) *prost.* okázale žíti.

хазъ *m.* začátek, předeek nějaké látky. хайлѣть (-лю, -лишь) *prost.* křiklavě mluvit, křičeti.

хайло *n.* (prost.) hrdlo, chřtán; пастворить х. rozevřítí hrdlo *n.* chřtán; 2. otvor, hrdlo v ruské peci; 3. х. *m.* křikloun.

халат-ецъ, тца, —икъ, а *m.* županek, malý župan; —ишко *m.* špatný župan; —ище *m.* veliký župan; —ный županový; халатъ *m.* župan (domácí oděv.)

халда *f.* (prost.) drzá ženština.

халкедѡнь, халкидѡнь, халцедѡнь *m.*
chalcedon (kámen).
 халуга *f.* plot u pole.
 халуй, я *m.* (prost.) drzý člověk;
 —ка *f.* drzá ženština.
 хамелеѡнь *m.* chameleon, barvomě-
 nec *Lacerta chamaeleon.*
 хамѡв-никъ *m.* tkadlec; —ный tkal-
 covský.
 хандрá *f.* hypochondrie, těžkomysl-
 nost, zádumčivost; хандрѣть (-рю,
 -рѣшь) těžkomyslným býti.
 ханж-á *m. et f.* pokrytec, licoměrník
m.; licoměrnice *f.*; —ество *n.* po-
 krytectví, licoměrnost; —ѣть býti
 pokrytcem *n.* licoměrníkem.
 хаѡсъ *m.* chaos, směsice; хаотѣче-
 ский chaotický.
 хáp-аніе *n.* chapání; —ать chapati;
 —нуть chapnouti; —кій chapavý;
 fig. dychtivý; хápуга *m. et f.*, хáp-
 пунъ *m.*, хápунья *f.* ochňара *m. et*
f., чараѡ, chapal *m.*; —ка *f.*
 харáдриѡнь *m.* kulík (pták) *Charadrius.*
 характеризов-аніе *n.* charakteriso-
 vání; —ать charakterisovati; ха-
 рактерѣстика *f.* charakteristika; ха-
 рактеристѣческий charakteristický.
 харáктер-ность *f.* pevnost povahy,
 charakternost; —ный pevné povahy,
 stálé povahy, charakterný; харáк-
 теръ *m.* charakter.
 харалугъ *m.* (сталь) ocel; харалуж-
 ный *adj.* ocelový.
 харатья *f.* (star.), хárтія pergamen;
 харатейный на pergameně psaný.
 хáрица, хáричка *f.* (хáришка, хáрища
f.) pitvora. [*mallus.*]
 хáриусъ *m.* lipan (ryba) *Salmo thy-*
 хáрк-аніе *n.* chrkání; х. кровью ch.
 krví; —ать chrkati; х. кровью ch.
 krví; —нуть chrknouti.
 харкѡт-а *f.* chrkání, chrchlání; —ина
f. chrkel, chrchlanina, výplivek;

харкунъ *m.* chrchloun; харкунья *f.*
 chrchlalka.
 хárтія *f.* charta, pergamen, (staroč.
 blána); Великая х. *Charta magna*
 (v Anglii).
 харто-филáкъ, —филáкъъ *m.* star.
 strážce knihovny a listin (biblio-
 tekár i archivář).
 харчѣв-енный kuchyňský; —никъ *m.*
 stravovnický; —ница *f.* stravovnice;
 —ничанье *n.* stravovnictví; 2. cho-
 zení po hostincích; —ничать držeti
 veřejnou kuchyni, provozovati stra-
 vovnictví; 2. choditi po hostincích;
 —нический, ая, ое, —ничій, ѣя, ѣе
 stravovnický; —ничество *n.* stra-
 vovnictví.
 харчевѡй, áя, ѡе stravní, pokrmový;
 —іе принáсы zásoby potravné; —іа
 дѣньги stravné *n.*; —áя продáжа pro-
 деj studených pokrmů.
 харчѣстый богатý на pokrmu.
 хárчить за stravu vydávati peníze;
 trávit, strávit; х.ся vшеcky peníze
 projísti.
 харчъ *m. coll.* strava, potrava, pokrm;
 жить у когѡ-либо на харчáхъ býti
 u někoho na stravě.
 хáря, *dim.* хáрька *f.* pitvora; 2. škra-
 бошка, larva; сдѣлать хáрю pitvo-
 řiti se.
 хáта, *dim.* хáточка *f.* chata, chatrě.
 хахалчá *f.* bodlobřich, kolíška (ryba)
Gasterosteus.
 хвалá *f.* chvála.
 хвалѣб-никъ *m.*, —ница *f.* *n.* хвали-
 тель, —ница; —ный chválivý, po-
 chvalný; —ая пѣснь chvalozpěv.
 хвалѣние *n.* chválení.
 хвалѣтель, я, *m.* chvalitel; —ница
f. —ка.
 хвалѣтны, енъ *pl. f.* chvalozpěvu
 ganní.
 хвалѣть (-лю, -лишь) chváliti; всѣмъ

лисица свой хвостъ хвалитъ každá liška svůj ocas chválí.

хвальба́ *f.* chlouba.

хвальный (crk.) chvalný; proslavený.

хваст-аніе *n.* chvastání; —ать chvastati, švastati, lháti; 2. хв., хв.ся chvastati se, chlubití se, vychloubati se.

хвастлив-о *adv.* chlubně; —ость chlubnost; —ый chlubný.

хвастов-ня́ *f.*, —ствѣ *n.* chlouba, vychloubání; —скій *adv.* chvastavě; —скій (-ой), ая, ѳе chvastounský, chvastavý, chlubný.

хвасту́нь, а́ *m.*, хвастунішко *m.* chvastoun, chlubník; 2. tlučhuba, chvastal, švastal; хвасту́нья *f.* chvastounka.

хват-аніе *n.* chytání, popadání, uchvacování; —ать что chytati něco; хв. за что popadnouti za něco; х. до... nesti do (*n.* až)... (*o* zbrani střelné); хв. tlačити; денегъ не —ается на это peněz na to nestačí; х.ся за что chytati se něčeho (*t.* podnikati, pracovati); онъ за всё —ается он se všeho chytá; за это не —айся! toho nech!

хвѣтикъ *m.* obratný chlapík.

хватитъ chytiti, uchvátiti, uchopiti; х. когѣ (по затылку) dáti někomu jednu (*t.* ránu); хв. стаканъ вина vyprázdнити (vypiti) sklenici vína; х.ся за что chopiti se něčeho.

хватіха *f.* obratná, hbitá, mrštná ženština.

хвѣтка *f.* uchopení, chytnutí; popadnutí; хв. когтѣми udeření pazoury (*instr.*); 2. dračka (rychlý odbyt); 3. (*mysl.*) zobák u dravců.

хвѣткій, ая, ѳе (хвѣтокъ, тѣа, тѣо) obratný, způsobilý k uchopení.

хвѣтомъ *adv.* najednou, náhle, rázem (chvatem).

хвѣтскій, ая, ѳе obratný, mrštný; 2. smělý, statný.

хвѣтъ *m.* smělý, obratný člověk; chlapík.

хвать *int.* chňap! х. егѣ за воротъ chytil (popadl, uchopil) ho za límec. хвоѣніе *n.* chvojení, obkládání milíře chvojí *n.* mechem.

хвоить (-ю, -йшь) chvojiti, milír obkládati chvojí *n.* mechem.

хво́й, я *m.* chvoj (*f.*) *v.* хво́я; —никъ *m.* chvojník, les jehličný; —ный chvojový; х. лѣсъ *v.* хво́йникъ.

хвор-аніе *n.* chorání, churavění; —ать (-аю, -аешь) churati, churavěti; мнѣ —ается (*impers.*) churavím, jsem churav.

хворості́н-а, —ка, —очка *f.* chrastí, roští; —никъ, хворѣстникъ *m.* chrast, chrastina, nízký les; —ный chrastinový.

хво́рость, а *m.* chrastí, roští; *adj.* хво́ростный.

хво́рость, и *f.*, хворь, и *f.* churavost; хво́рый churavý.

хворостяно́й, ая, ѳе *v.* хво́ростный.

хвост-аніе *n.* šlehání, švihání (*bičem*); —ать (хвошѣ, хвошѣшь) šlehati, švihati (*bičem*); хв.ся šlehati se, švihati se; —нѣть šlehnouti, švihnouti.

хвостѣтый, ая, ѳе chvostnatý, ocasatý; -ая звѣздѣ (star.), комѣта vlasatice, ocasatá hvězda.

хвостѣцъ, тѣа *m.* šrondlík, konec biče; 2. kostřec, chvostec (*u* ptáků), biskup.

хво́стикъ, а *m.* ocásek, chvostík; *fig.* nádavek; съ хво́стикомъ s nádavkem.

хвості́стый *v.* хвостѣтый.

хвості́ще *m.* veliký ocas.

хвостѣв-ка *f.*, долго-хво́стикъ *m.* mlynářik *Parus caudatus*; —ый оса-снѣ; (хв. во́лосъ; -ѳе перѣ).

хвостъ, а *m.* ocas, ohon, chvost (u zvířat); ocásek (u mrkve, řetkve, řepu atd.); х. кометы ocas, ohon u komety; вертѣть хвостомъ vrtěti *n.* hýbatí ocasem.

хвошевать (-шю, -шешь) drhnouti (přesličkou); -аніе *n.* drhnutí; хвощёванный, ая, ое drhnutý.

хвощёвина *f.*, хвощъ, а *m.* přeslička, *Equisetum* (rst.); хвощёвый přesličkový.

хвощёвка *f.*, хвощёніе *n.* drhnutí.

хвощить (-шю, -щишь) drhnouti;

хв.ся (-шусь, -щишься) drhnouti se.

хвоя, и *f.* chvoje, chvoje, větve jehlíkatého stromu; 2. jehliny *pl.*, jehličí.

хвоянъ, а *m.* chvojan (houba).

хвратіе *n.*, хврасть *m.* (crk.) *v.* хворость.

херувимъ, а *m.*, *dim.* херувимчикъ cherubín (anděl); херувимскій cherubínský.

хѣжа *f.* (crk.), хѣжина, хѣжинка chyže, chyše, chyška *v.* хата; *adj.* хѣжинный; хѣжникъ, а *m.* baráčník, cha-trčník; -ица *f.* -ице.

хѣк-аніе *n.* chechtání; —ать (-аю, -аешь) chechtati se, smáti se hu, hu, hu!

хиленькій, ая, ое slaboučký (od nemoci).

хило *adv.* slabě.

хиловатый oslablý, trochu slabý, churavý.

хилость, и *f.* slabost, zesláblost (od nemoci); хилый slabý, zeslábly (od nemoci).

хилакъ, а *m.* člověk slabý, zeslábly, slaboch.

химѣра *f.* přelud, chiméra; химерическій, химерный, ая, ое přeludný, chimerický.

хими́къ, а *m.* chemik, lučebník; хи-

мическій, ая, ое chemický, lučební; химія *f.* chemie, lučba.

хѣна *f.* china, cinchoník (kůra protizimničná); хининъ *m.* chinin; хиннокислый chinokyselý; хинный *adj.* chinový.

хитонъ *m.* řecký podolek, chiton; *adj.* хитонный. [troučků.

хитренькій, хитрехонькій, ая, ое chy-

хитрець, а *m.* chytrák, chytroušek;

хитрецькій chytrácký; хитрецьки *adv.*

chytrácky.

хитрить (-рю, -ришь) chytře jednati.

хитро, хитро *adv.* chytře.

хитроватый schytralý, trochu chytrý.

хитрословіе *n.* (crk.) výmluvnost.

хитростный *v.* хитрый.

хитрость, и *f.* chytrost.

хитрствовать (crk.) zchytřeti.

хитрый, ая, ое (хитръ, а, о) chytrý.

хили́к-аніе *n.* chechtání *v.* хѣканіе;

—ать chechtati se *v.* хѣкать.

хищёніе *n.* chycení.

хѣщн-икъ, а *m.* lupič (loupežník,

zloděj); —ица *f.* lupička, (loupe-

žnice, zlodějka); —ичать loupiti

(krásti); —ическій, ая, ое, —ичій,

ья, ъе lupičský; —ичество *n.* lu-

píčství; —ость, и *f.* loupežnost;

dravost; —ый, ая, ое loupežný,

dravý; —ая пти́ца dravec (pták).

хладѣть *v.* холодѣть.

хладнокрѣв-іе *n.*, —ность, и *f.* chla-

dnokrevnost; —но *adv.* chladno-

krevně; —ный chladnokrevný.

хладный *v.* холодный.

хладно́сный (crk.) chladonosný,

ochlazující; х. вѣтръ vítr chladivý,

chladný, ochlazující.

хладъ *v.* холодъ.

хламѣда *f.* (crk.) plášť.

хламовщѣкъ, а *m.* vetešník.

хламо́ститъ (-ошу, -остишь) nahroma-

diti veteše *n.* haraburdí; 2. splácati dohromady, smíchati.
 хламъ, а *m.* haraburdí, hamparátí.
 хлапъ, а *m.* chlap, kluk, filek (v kartách).
 хлѣб-ѣльный chlemtavý, srkavý; —ánie *n.* chlemtání, srkání; —ать, —нуть chlemtati, srkati, střebati; —окъ бка *m.* doušek, srknutí (chlamst); однимъ —комъ jedním douškem.
 хлестнуть, хлестнуть šlehnouti, švihnouti *v.* хлестать.
 хлест-ánie *n.* šlehání, švihání, praskání bičem; —ать (хлещу, хлещешь) šlehati, švihati, praskati bičem; 2. stříkati (o vodě); х.ся (хлещусь) šlehati se, švihati se.
 хлѣп-ánie *n.* vzlykání; —ать (-аю, -аешь) vzlykati.
 хлѣпк-ий, ая, ое křehký (o věcech i o lidech); —ость, и *f.* křehkost.
 хлобыстать (-быщу, -быщешь), хлобыстнуть šlehati, bít; uhoditi koho.
 хлѣпаль-щикъ *m.* tleskač, tleskal (rukama); —щица *f.* tleskačka.
 хлѣпанецъ, нца *m.* v. хлѣпанецъ.
 хлѣп-ánie *n.* tleskání (rukama); pukání; —ать (-аю, -аешь) tleskati (rukama); praskati (bičem); pukati, praskati (o raketách); х. глазами mrkati očima; х. ушами chlípiti uši (jako osel); —нуть дверями bouchnouti dveřmi.
 хлѣпецъ, нца *m.* zuvák (na boty) (pol. chłopiec).
 хлѣпокъ, пка *m.* cucek, kluk (z vlny, lenu); снѣгъ летѣть хлѣпками sníh padá (lítá) v chumáčkách.
 хлопот-ánie *n.* starání, pečování; přičiňování; —ать (-почу, -почешь) о чемъ starati se o něco, pečovati o něco; přičiňovati se, činiti se, snažiti se o něco; —йшки, шекъ *pl. f.* *v.* хлопоты; —ливо *adv.* starostlivě;

—ливо *f.* starostlivost; —ливый, ая, ое starostlivý; —никъ, а *m. v.* хлопотунъ; —ница *f. v.* хлопотунья.
 хлопот-но *adv.*, —ность *f.*, —ный *v.* хлопотливо, -ость, -ый.
 хлопотня *f.* bouchání, lomož, hřmot; 2. nepokoj, starost.
 хлопот-унъ, а *m.* starostlivý člověk; šukálek; —унья *f.* starostlivá; šukalka.
 хлопоты, *gen.* хлопотъ *pl. f.* starosti, péče, nepokoj; надѣлать кому хлопотъ nadělati komu práce, starosti.
 хлопунецъ, нца *m.*, хлопунчикъ *m.* třaskavka, třaskavá kulička.
 хлопуща *f.* hasák rybářský *v.* ботъ.
 хлопущка *f.* bouchačka; 2. plácačka на mouchy.
 хлопчатникъ, а *m.* bavlník (strom) Bombax.
 хлопчатобумажная фабрика bavlnárna, přádelna na bavlnu.
 хлопчатый, ая, ое бавленъ; -ая бумага bavlna.
 хлопъ! *int.* bác! plác!
 хлѣпе *m.* cucky, kluky (*pl.*) z vlny.
 хлористый chloristý, chlornatý.
 хлоритъ *m.* chlorit; *adj.* хлоритовый.
 хлорофанъ *m.* chlorofan.
 хлоръ *m.* chlor, solík; *adj.* хлорный.
 хлудъ, а *m.* hůl; 2. vážky na nošení vody.
 хлунъ, и *f.*, кобылка kobyłka (prsňí kost u ptáků).
 хлѣнуть hrnouti se (o lidu); prouditi se, vychrtnouti se (o vodě).
 хлѣнцá *f.* (prost). drobný klus.
 хлѣснуть *v.* хлѣснуть; хлѣстать *v.* хлѣстать.
 хлѣсть, а *m.*, *dim.* хлѣстикъ *m.* bič, bičík jezdecký; 2. prut ke šlehání.
 хлѣсть! *intr.* švíh!
 хлѣбарь, я *m.* chlebař.
 хлѣбная *f.* chleběrna, pekárna *v.*

хлѣбня; —никъ *m.* koláčník; —ное *n.* pečivo; koláčky *pl.*; —ный *v.* хлѣбный.

хлѣб-ецъ, бца *m.* chlebiček, bochníček; —ина *f.* med (od včel snášený); chlebina (ve voštinách); —ище *n.* veliký bochník; —ная *f.* *v.* хлѣбня; —никъ *m.* chlebař; —ница *f.* chlebařka; —нический, ая, ое, —ничий, бя, ве *adj.* chlebařský.

хлѣб-ный, ая, ое chlebový, chlebný; *x.* рынокъ chlebný trh; —ная *f.* *v.* хлѣбня; —ное *n.* pečivo; 2. —ный chlebnatý, hojný obilím; 3. výnosný (úřad); —ня *f.* chlebárna, pekárna.

хлѣбо-дѣръ, а *m.* (v klášterích) špižník, rozdělovač chleba; —ломлѣние *n.* lámání chleba (při noční bohoslužbě).

хлѣбопашен-ный, ая, ое rolnický; —ая система soustava rolnická; —ое хозяйство rolnictví; —ество rolnictví; —ецъ, шца *m.* rolník; —ный rolnický; —ое орудіе rolnické náradí.

хлѣбо-пекáрня *f.* pekárna, chlebárna; —нѣкарство *n.* pecnářství; —пѣкаръ, я, —пѣкъ, а *m.* pecnář, chlebař; —печѣние *n.* pečení chleba; —пѣчець, чца *m.* pecnář; —плѣдъ *m.* chlebovník *Artocarpus*; —продáвецъ, вца *m.* chlebař; —продáвица *f.* chlebařka, pecnářka; —рѣдіе *n.* úroda obilná; —рѣдный chlebo-rodný; *x.* годъ rok úrodný (na obilí); —ная земля úrodná země *n.* půda; —сѣлка *f.* hostitelka, pohostinná ženština; —сѣль, а *m.* hostitel, pohostinný; —сѣльскій, ая, ое pohostinský; —сѣльство *n.* hostinnost, pohostinství; —ѣдъ, а *m.* chlebojed, chlebojidek.

хлѣбушко *n.* chlebiček.

хлѣбца *f.* *v.* хлѣбина.

хлѣбъ, а *m.* chleb; bochník chleba; *pl.* хлѣбы, овъ chleby, ů; у него куска хлѣба нѣтъ on nemá ani kouska chleba; 2. *x.* (*pl.* хлѣба, овъ) obilí (chleb); яровой *x.* jaré obilí, jař (*f.*).

хлѣбъ-соль, *gen.* хлѣба-сѣли chleb a sůl (znak pohostinství); хлѣбъ-дасѣль! dobré chuti! (pozdravení při jídle). [lupa.

хлѣвина *f.* (crk.) chlívek, špatná chlebovka, вка *m.* chlívek.

хлѣвъ, а *m.* chlév (pro dobytek); *adj.* хлѣвный.

хлѣстать (-аю, -аешь), за- mazati, замазати; *x.* ся mazati se, zamazati se.

хлѣсть *m.* poddání-se ve hře, když jeden hráč dostal všechny karty jedné barvy.

хлябъ, и *f.* otvor; propast.

хмеле-вѣдство *n.* chmelařství; —вѣдъ, а *m.* chmelař (kdo sází chmel).

хмелевщикъ, а *m.* česač chmele, chmelař; 2. prodavač chmele.

хмелевой, ая, ѣе chmelový; —ая тычина chmelová tyčka.

хмелѣкъ, лѣка *m.* podnapilost (opička, špička); онъ подъ хмелькомъ on je trochu nachmelen.

хмелина *f.*, *dim.* хмелиночка, хмелинушка *f.* chmelina, hlavička chmelová; 2. chmelná tyč.

хмелить (-лю, -лишь) chmeliti, ochmeliti, opojiti, opiti někoho.

хмель, я *m.* chmel (, е *m.*) *Humulus Lupulus*; 2. chmelová hlavička; собирать *x.* sbíratí *n.* česati chmel; 2. *fig.* nachmelenost; *adj.* хмелевой.

хмельникъ, а *m.* chmelnice.

хмельное *n.* chmelný nápoj.

хмельной, ая, ѣе chmelný; опojný.

хмельть, о- ochmeliti se.

хмѣрѣние *n.* chmuření.

хмѣрить (-рю, -ришь) chmuřiti, sta-

hovati obočí; х.ся (-рюсь, -ришья) chmuřiti se, pošmourně hleděti; 2. čepýřiti se (o ptácích); 3. chmuřiti se, kaliti se; nebo начинаеть хмýриться nebe se začíná chmuřiti, zatahovati se, kaliti se, nebe začíná býti pošmourným.

хмýрный chmurný, pošmourný.

хмýлить (-лю, -лишь) osekávati cihly; х.ся (-люсь, -лишья) šklebiti se.

хны́к-аніе *n.* fňukání; —ать (-аю, -аешь и хны́чу, -ешь) fňukati; —нуть fňuknouti.

хóботецъ, тца, хоботóкъ, тка *m.* chobotec (*v.* хóботъ).

хóботовый chobotový.

хоботонóсецъ, сна *m.* chobotuška *Viverra nasica* (zool.).

хóботъ, а *m.* chobot (*u* slona); 2. sosáček (*u* hmyzu); 3. chobot, poslední část dělového lože; chobot; 4. vyčnívající oblouk v klenutí.

ходá, и *f.* chod (koňský).

ходáтай, я *m.* přimluvce, přimluvčí *m.*; х. по дѣламъ plnomocník; —ница *f.* přimluvkyně; —ственный přimluvčí *adj.*, přimluvný; —ство *n.* přimluva, prosba za někoho; —ствование *n.* přimlouvání-se za někoho; х. по дѣламъ zastupování koho; —ствовать о комъ, о чемъ přimlouvati se za někoho, prositi za někoho; ходáтаица *f.* přimluvkyně.

ходéбшикъ, а *m.* podomník, obchodník podomní.

ходень, дня *m.* věc, která jest stále v chodu, stále se pohybuje; хóд-немъ ходіть stále choditi.

ходéнь, дца *m.* chodec *v.* хóдóкъ.

ходіть (хожý, хóдишь) choditi; х. по саду ch. po zahradě; х. по кóмнатѣ ch. po pokoji; х. со крестóмъ ch. s křížem a svécenou vodou; х. въ театрѣ ch. do divadla; онъ не хó-

дитъ ко мнѣ on nechodí ke mně; х. за кѣмъ opatrovati, ošetřovati koho; х. за чѣмъ obstarávati něco; dohlížeti na něco; х. въ чѣмъ ch. v něčem (*v* šatech).

хóдкий, ая, ое lehký (vůz, člun); -о *adv.*; -ость *f.*

ходовóй, áя, óе putující, stěhovavý, tažný; -áя рѣба таžné ryby; 2. х. schůdný; -áя дорóга пѣшина.

ходóкъ, á *m.* chodec; онъ хорóший х. он je dobrý chodec; 2. х. posel (úřední); 3. fig. dobrá kopa, prohnaná šelma, pěkný kvítek.

ходýля (*dim.* ходýлька, холýлечка) *f.* chůda; ходіть на ходýляхъ choditi na chůdách; поднимáться на ходýли fig. vypínati se, natahovati se; 2. х. chodítко (dětské).

ходýнь, á *m.* běhoun (kámen mlýnský); ходунóмъ ходіть *v.* хóдень.

ходъ, а *m.* chod (ch. věcí, událostí, nemoci); таžení ryb; теперъ х. рѣбы теď ryby táhnou; торжéственный х. slavný průvod; быть въ ходý býti v obyčeji, ve zvyku; 2. х. chodba (podzemní atd.); х. въ домъ vchod do domu; онъ знáеть всѣ хóды он zná všecky vchody a východy.

ходьбá *f.* (*dim.* ходьбѣшка *f.*) chůze. ходячій, ая, ее chodící; 2. běžný (*o* penězích).

хожáлый, аго *m.* posel (soudní); хо-жáлыя дѣньги výdajné peníze.

хожáтый, аго *m.* hlídač (nemocných), opatrovník (nemocných).

хождéние *n.* chození; х. за больнými hlídání, opatrování, ošetřování nemocných; х. за дѣтми opatrován dětí, dohlídka k dětem; х. за ско-тóмъ hlídání *n.* pasení dobytka; х. за дѣлами obstarávání věcí.

хозя́й-ка *f.* hospodyně; (domáci paní); —ничанье *n.* hospodaření; —ничать

hospodařiti, domácí hospodářství
vésti n. obstarávati.

хозяинъ, а *m.*, *pl.* хозяева, въ hospo-
dář (domáci pán); какóвъ хозяинъ,
таковы и гóсти jaký pán taková če-
ládká; *dim.* хозяинушко *m.* hospo-
dáříček.

хозяй-скій, ая, ое hospodářský;
—ственно *adv.* hospodářsky, ho-
spodárně; —ственность *f.* hospo-
dárnost; 2. hospodářství; —ствен-
ный hospodářský; -ое строéние ho-
spodářské stavení; -ая часть část
hospodářská, odbor hospodářský;
—ство *n.* hospodářství; —ствование
n. hospodaření; —ствовать hospo-
dařiti.

хозяюшка *f.* (*dim.*) hospodynka.

хóление *n.* hejčkání; 2. fintění.

холéра *f.* cholera (nemoc); холерíна
f. cholerina; холерикъ, а *m.* cho-
lerik; холерическій, ая, ое chole-
rický, žlučokrevný; холёрный cho-
lerový.

холзánъ, а *m.*, карагýшь orel skalní
Aquila chrysaëtos.

хóлить (-лю, -лишь, вѣ-) hejčkati;
strojiti; fintiti někoho.

хóлка *f.* chochol (u koní).

хóлмикъ, а *m.* chlumek, chlumec.

холмíстый, ая, ое chlumnatý.

холмíться (-млюсь, -мíшья) vypínati
se (o chlumu); vlniti se (o vodě),
věžiti se.

хóлмичекъ, чка *m.* chlumeček, pahrbek.

холмовáтый, ая, ое chlumkovitý, pa-
hrbkovitý.

холмообráзный, ая, ое chlumovitý.

холмъ, á *m.* chlum (vrch, hora).

холодéцъ, дцá *m.* (спáржа) chřest
Asparagus; 2. studený pokrm z ze-
leniny.

холодílь-никъ, а *m.*, —ница *f.* chla-
dič (chladící kotel, chladící přístroj);

—ный, холодильникъ, ая, ое chla-
dičí, chladivý.

холодítъ (-ожу, -одíшь) chladiti (ох-
ochl-); х.ся (-жýсь, -дíшья) chla-
diti se (охл- ochl-).

холóдненькій, холóднѣхонькій, ая, ое
chladňoučký; -нько *adv.* chlad-
ňoučko. [sklep.

холóдникъ, á *m.* chlaďník, chladný
хóлодно *adv.* chladno, studeno, zima.
холóднозát-о *adv.* přichladle, trochu
chladně; —ость *f.* chladnost; —ый
chladný, přichladlý, přistýdlý, zi-
mavý; trochu chladný.

холóдный, ая, ое chladný, studený,
zimavý; холóдное *n.* studené jídlo.
холóдокъ, дкá *m.* chládek.

хóлодъ, а *m.* chlad, zima, studeno.

холóдѣть (-ѣю, -ѣешь), о- ochladnouti,
vychladnouti.

холожéние *n.* chlazení.

холо́пить (-плю, -пишь) udělati nevol-
níkem; 2. býti nevolníkem.

холо́пий, ѡя, е, холо́пскій, ая, ое *adj.*
nevolnický.

холо́п-ка *f.* nevolnice; —ство *n.* ne-
volnictví, chlapství; —ствовать v
nevolnictví žíti.

холо́пъ, а *m.* nevolník (chlap, rab).
холостѣжь, и *f. coll.* svobodní (neže-
natí) muži.

холостéцъ, тнá *m.* (star.) v. холостáкъ.
холостíльщикъ, а *m.* klestič.

холостítъ (-щý, -стíшь) klestiti, vy-
řezávati (zvířata); 2. klestiti (oře-
závati) rostliny.

холосто́й, áя, ое svobodný (neženatý);

х. человекъ *v.* холостáкъ: -ая дочь
(star.) neprovdaná dcera.

холостѣбá, ѡ *f.* panictví, bezženství.
хóлостáкъ, á *m.* panic, mládenec,
svobodný muž, neženatý; старýй х.
starý mládenec; 2. х. тулеň (2 až
3letý).

холощёние *n.* kleštění, vyřezávání (zvířat); холощёный kleštěný; *x.* жеребёць valach; *x.* п'ятýchъ карoun. холстин-а *f.* plátно; —ка *f.* platýnko; 2. (látka) gingang; —ный plátěný; *x.* рядъ plátenický trh, plátenické kotce.

холстомёръ, а *m.* měřič plátна.

холстъ, а *m.* plátно; холстяной, ая, ое plátěný.

холщёвникъ, а *m.* pláteník; холщёвый plátěný.

хольность *f.*, холя *f.* čistota, čistotnost; хольный čistý, čistotný.

хомутать (-аю, -аешь), о- (лошадь) dáti chomout na koně.

хомутикъ, а *m.* chomoutek.

хомутина *f.* chomoutina, podchomoutník (podkladek pod chomout).

хомутъ, а *m.* chomout (на конě); *fig.* břemeno; *dim.* хомутокъ, тка chomoutek; хомутишко *m.* špatný chomout; хомутище *m.* veliký chomout; хомутный, хомутовый *adj.* chomoutový.

хомякъ, а, *m.* křeček *Cricetus frumentarius*; 2. *fig.* ospalec, tulpa.

хондролóгия *f.* chondrologie, náuka o chrustavkách.

хопёръ, пра *m.* копъ *v.* копёръ.

хораль, а *m.* chorál (sborový zpěv církevní); *adj.* хоральный.

хóрда *f.* tětíva (*chorda*).

хорёвый (тхорёвый) *adj.* tchoří.

хорей, я *m.* chorej *Choraеus* (verš); хорейческий choreický.

хорёкъ (тхорёкъ), рька *m.* tchoř *v.* хорь. [chorista.

хористка *f.* choristka; хористъ, а *m.*

хóрный, ая, ое sborový (chorový),

хорóба *f.* (star.) choroba.

хоро-вóдь, а, *dim.* —вóдець, дца, —вóдикъ, а *m.* chorovod, tanec sborový, tanec řadový; *adj.* —вóдный.

хоровой, ая, ое sborový (chorový).

хоро-графія *f.* krajinopis, chorografie; —графический krajinopisný, chorografický; —графъ, а *m.* chorograf, krajinopisec.

хорóм-ина, —инка *f.* veliká světnice; —ищи, ъ *pl.* *f.* veliké stavení; —ный k stavení náležitý; *x.* лѣсъ stavební dříví. [vení.

хорóмы, ъ *pl.* *f.* veliké dřevěné stavení; хорон-ёние *n.* pochovávání, pohřbívání; 2. schovávání; —ить (-ню, -нишь), по- pochovati, pohřbiti; 2. *cx.* schovati, ukryti; зóлото *x.* hráti na zlatý prstýnek *n.* na zlaté kotě (národní hra).

хорохóр-иться (-рюсь, -ришься) (*prost.*) vychloubati se, prášiti; —ишко *m.* (*prost.*) chlubič, prášil.

хорóшенъкий, ая, ое velmi dobrý; 2. hezounký.

хорóшенъко *adv.* velmi dobře; 2. hezky, hezounky; *x.* егó! дай емý *x.* hodně mu vymel! hezky mu namel!

хорóшество *n.* hezkost, pěknost.

хорóшехонъко *adv.* velmi dobře.

хорóший, ая, ее (хорóшь, а, ó) *adj.* dobrý; *x.* человекъ dobrý člověk; —ая погóда hezké povětrí; она очень хорошá собóю она je velmi hezká. хорóшо *adv.* dobře; вотъ *x.* to je dobře! [шество.

хорóшство (хорóшствó) *n.* *v.* хорóшество (-ѣю, -ѣешь), по- státi se lepším, hezčím.

хóртъ, а *m.* (star.) chrt; хортíца *f.* (star.) chrtice.

хорýгвь, и *f.*, хорýговъ, (хорýговъ) и *f.* korouhev (kostelní), staroč. chorúhev; хорýговникъ, а *m.* korouhevník.

хорýнжий, аго *m.* (pol. choraży) korouhevník; praporečník (kozácký).

хоръ, а *m.* sbor zpěvácký, chor; хóры, овъ *pl. m.* chor, kůr, kruchta (v kostele).

хóръ (тхóръ), а *m.*, *dim.* хорёкъ, рька tchoř *Mustela putorius*; 2. коръ *v.* моль; хорёвый, хорькóвый (тх...) tchořový. [женá.

хоть, и *f.* (star.) choť *v.* супрýга, хотъ *conj. v.* хотя.

хотѣние *n.* chtění.

хотѣть (хочý, хочешь, хочеть) chtíti; я этого не хотѣлъ já toho (tomu) nechtěl; говорить, что вы хотíte стрóить нóвый домъ praví se, že chcete vystavěti nový dům; х.ся chtíti se; мнѣ хóчется спать, ѣсть chce se mi spat, jíst.

хотя (хоть) *conj.* аѣ, аѣколиv, аѣколиvѣк; třebas; хоть бы слово сказáлъ kdyby aspoň slovo promluvil.

хохлáт-ить (-чу, -тишь) chocholatiti, rozčechrati, rozčepejřiti, rozježiti (vlasy); —ка *f.*, *dim.* —очка *f.* chocholatka, chocholatá slepice; 2. chocholatka, hřebenatka *Cristatella* (polyp); —мй, ая, ое chocholatý; (х. гóлубь, дроздь, жáворонокъ, сóколь); —ѣть (-ѣю, -ѣешь) chocholatěti.

хохлáчь, а *m.* chocholáč, člověk s rozčechranou hlavou; 2. chochoulouš (pták).

хóхликъ, а *m.* chocholík, chocholka; *pl.* хóхлики *v.* собо́лькй.

хóхлиться (-люсь, -лишься) čepejřiti se (o ptácích).

хохлýша *f.*, *dim.* хохлýшка *f.* chocholatka, chocholatá slepice, kachna atd.; roháč *Colymbus cristatus* (pták).

хохлýница, хохлýнка *f.* chocholanka (malina severní) *Rubus arcticus* (княжени́ка).

хохолóкъ, лка́ *m.*, хохолóчикъ, а *m.* chocholík, malá chocholka.

хохóль, хлá *m.* chochole, chocholka. хохот-áние *n.* chechtání; —áть (хочý, хохóчешь) chechtati se; за-zachechtati se.

хохотвá *f.* drop malý (драхвá малорóслая) *Otis tetrix*.

хохотлív-ость *f.* chechtavost; —мй chechtavý.

хохотнá *f.* chechtot.

хохотýнь *m.* chechtoun; 2. smíchotka, holub chechtavý; хохотýнья, хохотýшка *f.* chechtalka.

хóхоть, а *m.* chechot, chechtot.

храбóр-никъ, а *m.* (star.) chrabrý vojín; —ствíе, —ство *n.* chrabrost; —ствовать chrabře jednati.

храбрéць, а́ *m.* chrabřec, chrabrý člověk; хр. въ словахъ tlučhuba; храбрéцкй *adj.*; храбрéцки *adv.*

храбрíть (-рю, -рйшь) chrabřiti, bystřiti, bodřiti; х.ся (-рюся, -рйшься), раз- chrabře jednati, chrabrost jeviti.

храбóро *adv.* chrabře.

храбровáть (-брюю, -брюешь) chrabře jednati.

храбóрость *f.*, храбрствíе, храбрство *n.* (star.) chrabrost; udatnost.

храбрствов-áние chrabré jednání; —áть chrabře jednati.

храбрýй, ая, ое (храбръ, а, о) chrabrý, udatný.

храбрýть (-ѣю, -ѣешь) chrabřeti.

хра́м-икъ, а́ *m.* chrámec; —ина *f. v.* хорóмина.

храмовóй, áя, óе chrámový; х. прáздникъ posvícení (posvěcení chrámu); х. рýцарь templář.

храмо-здáние *n.* stavba chrámu; —здáтель, я́ *m.* stavitel chrámu; —здáтельная грáмота listina na stavbu chrámu, kostela.

храмъ, а́ *m.* chrám; х. йдо́льскй, я́зýческй chrám pohanský.

хранѣніе *n.* schránění, uschovávání.
хранілище *n.* schránka.

храніло *n.* (crk.) zámek; *x.* устрóмъ
zámek na ústa.

хранітель, *я m.* opatrovatel, strážce
(kustos v museum, konservator sta-
rožitností atd.); ангелъ *x.* anděl
strážce; —ница *f.* opatrovatelka,
strážkyně; —ный opatrující, strážný.

храніть (-нiю, -нiшь), *со-* opatrovati,
ostříhati; *x.* заповѣди plniti přiká-
zaní; *x.ся* (-нiюсь, -нiшься) vystří-
hati se, chrániti se čeho.

храпѣжъ, *а m.* chrapot, chrápáчі.

храпнѣть chrápnouti (jednou) *v.* хра-
пѣть.

храпóкъ, *пкá m.* chrápnutí; *x.* дру-
гóй сдѣлать fig. schrupnouti; 2. *xp.*
huchna, rypák (u zvířat); взять что
на *x.* vzíti něco násilně.

храпунъ, *á m.* chrapoun; храпунья
f. chrapounka.

храпъ, *а m.* chrup, (střední část no-
sové chrustavky); 2. chrapot; 3.
háč uvázaný na provaze k vytaho-
vání břemen.

храпѣніе *n.* chrápání; храпѣть (-нiю,
-нiшь) chrápati.

хребѣтъ, *бгá m.* hřbet, páteř (v těle);
2. hřbet hory; Уралъскій *x.* Uralské
rohoří; *adj.* хребѣтный, хребтóвый
hřbetový, páteřový.

хрепѣтаніе *n.* hřmotění.

хрестѣць, *тцá m.* (crk.) (крѣстикъ)
křížek na krk, na prsa.

хриплів-о *adv.* chraplavě; —ость
chraplavost; —ый chraplavý.

хрипл-о *adv.* chraplavě; —ость *f.*
chraplavost; —ый chraplavý.

хрипнѣть ochrapěti. [—ый.

хриповат-ость, —ый *v.* хрипливость,

хрипотá *f.* chrapot.

хрипунъ, *á m.* chroptil, kdo chroptí
n. chraptí; хрипунья *f.* chroptilka.

хрипѣніе *n.* chroptění, chraptění;
хрипѣть (-плію, -пiшь) chroptěti,
chraptěti.

христарадничать (просiть Христа pá-
ди) prositi (t. žebrati).

христiан-инъ, *а m.* křesťan; —ка
(—ица crk.) *f.* křesťanka; —ски
adv. křesťansky; —скій, ая, ое крѣ-
сťanský; —ство *n.* křesťanství, víra
křesťanská; —ствовать ke křesťan-
ství se přiznávati.

христiаногýбець, *бца m.* (star.) hu-
bitel křesťanů.

христобóрець, *рца m.* odpůrce Kristův.

христóвщина *f.* christovština, jistá
sekta rozkolníků.

христóвъ, *а, о* Kristův, -ова, -ovo;
-а иглá, игóлка *v.* держидерево; —ы
слѣзки Kristovy slze *Lacrymae chri-
sti* (druh vína).

христо-любець, *бца m.* ctitel Kristův;
—любiвый Krista milující; —нена-
вiстникъ, *а m.* nenávistník Krista;
—подражáтель, *я m.* následovník
Kristův; —проповѣдникъ, *а m.* zvě-
stovatel Kristův; —слáвъ, *а m.* ko-
ledník *v.* слáвильщикъ.

христомáтія *f.* chrestomathie.

христóсов-аніе *n.* libání o velikono-
cích; —аться (-суюсь, -суешься) lí-
bati se o velikonocích.

Христóсъ, *стá m.* Kristus.

христофóрова травá Kristoforova tráva
v. воронѣць.

хрiя *f.* (rhet.) chrie.

хром-аніе *n.* kulhání (chromá chůze);
—ать (-áю, -áешь, хрómлю, -млешь)
kulhati, chromě choditi.

хромат-измъ, *а m.* chromatismus; —и-
ческiй, ая, ое chromatický.

хромѣць, *мцá m.* chromec, chromý
člověk.

хрómій, *я m.*, хрómъ, *а m.* chrom,

barvík (miner.); хрѳміевый, ая, ое chromový; хрѳмистый chromistý.

хромѳй, ая, ое chromý.

хромо-ногій, ая, ое chromonohý, chromý, kulhavý; —ногость *f.* chromonohost, chromota; —ножка *m.* chromonožka, chromes.

хромота *f.* chromota (chromost).

хромѣть (-ѣю, -ѣешь), о- ochroměti; ochromnouti, schromnouti.

хроника *f.* kronika, letopis.

хроническій, ая, ое chronický, ро-časný.

хроно-графическій chronografický; —графія *f.* chronografie, letopise-ctví; —графъ, а *m.* chronograf, le-topis; 2. letopisec; —логическій chronologický, časoradný, řadový; —логія *f.* chronologie, letopočet; —логъ, а *m.* chronolog, letopočetář; —метръ, а *m.* chronometr, časoměr.

хрупок-ій, ая, ое chruplavý; 2. křeh-ký; —ость chruplavost; 2. křeh-kost; хрупковатый trochu křehký.

хрупнуть, хруснуть, хрустнуть pra-sknouti, ruknouti.

хрупъ! *intrj.* chrup! prask!

хрусталь, а *m.* křišťál; горный х. křišťál horní; —ный křišťálový; (*v.* кристаль).

хрустѣніе *n.* chrustění; хрустѣть (хрущý, хрустѣшь) chrustěti.

хрущакъ, а, хрущъ, а *m.* potemník (hmyz) *Tenebrio molitor*.

хрычъ, а *m.* fig. (старый х.) starý bručán; хрычѣвка *f.* (старая х.) stará čarodějnice, stará bručna.

хрѣнь, а *m.* křen, chřen *Cochlearia armoracia*; fig. старый х. *v.* хрычъ; хрѣновъ křenový.

хрю! *intr.* chru! chroch! (křik vepřo-vého dobytky).

хрюкало *n.* rypák sviňský.

хрюканье *n.* chrochtání; —ать, —нуть chrochtati (o sviních).

хрясть! *intr.* chřest! prask (když praskne kost).

хрястѣть (хрящý, хрястѣшь), хряснуть, хрястнуть chrastiti; chřestiti.

хрящанъ, а *m.* chrustina (radýk, Presl) *Chondrilla* (rst.).

хрящеват-ость *f.* chruplavost; —ый chruplavý.

хрящев-йна *f.* chruplavé maso, chru-pavka v mase; —ой, ая, ое chru-plavý.

хрящесловіе *n.*, хондрологія *f.* chru-stavkosloví.

хрящъ, а, *dim.* хрящикъ, а *m.* chru-stavka, chruplavka; 2. hrubý písek, šterkový písek; 3. pytlovina (plátno).

хүденькій, худѣхонькій, ая, ое, ху-дѣнекъ, нька, нько špatnoucký; *adv.* худѣнько, худѣхонько.

худерба, а *m.* et *f.* (prost.) člověk vyzáblý, hubený.

хүдо *adv.* špatně; емý х. приходится vede se mu špatně.

хүдо *n.* zlé *n.*, zlo; онъ никому хүда не дѣлаетъ on nikomu nic zlého nedělá; нѣтъ хүда безъ добра každé zlé má své dobré.

худоба, а *f.* vyzáblost, hubenost; 2. zlo.

худоватый, ая, ое trochu špatný.

худоглѣcie *n.* slabý hlas; 2. nezřetelná *n.* nejasná výslovnost.

худѳжеств-енный умѣlecký; —ия про-изведѣнія *pl.* umělecké výrobky; умѣlecká díla; —о *n.* umění; из-ящныя -а *pl.* krásná umění; ака-дѣмія -въ akademie umění; —овать *v.* худѳжничать.

худѳж-никъ, а *m.* umělec; —ница *f.* umělkyně; —ничать umění provo-zovati; —ничество *n.* provozování

nějakého umění; —ничій, ъя, ъе
umělecký; —ный, ая, ое umělý.
худой, ая, ое špatný; 2. hubený,
vyzábly.

худо-крѡвѣ *n.* chudokrevnost; —крѡв-
ный chudokrevný, špatné krve; —рѡ-
дный z chudého *n.* nízkého (špat-
ného) rodu; —рѡдство *n.* chudý *n.*
nízký (špatný) rod; —сѡчѣ *n.* špa-
tné *n.* zkažené štávy v těle (kalo-
krevnost); —сѡчность *f.* chudošťav-
nost (*Kachexie*); —сѡчный chudo-
šťavný, kalošťavný; —ýмѣ, —ýмѣ
n. (star.) nedostatek rozumu, ne-
vzdělanost.

хѹдость *f.* špatnost.

худощав-ость *f.* hubenost, vyzáblost;
—ый, ая, ое hubený, vyzábly;
—ѣтъ (-ѣю, -ѣешь) hubnouti, hube-
něti, vyzáblym se státi.

худый *v.* худой.

худѣтъ (-ѣю, -ѣешь), по- chudnouti,
hubnouti; —ѣнѣ *n.*

хѹже *comp.* hůře; špatněji; тѣмъ х. !
tím hůř! х. всего nejhůř; сдѣлать
х. zhoršiti něco; сдѣлаться х. zhor-
šiti se (o nemocném).

хул-а, ѣ *f.* hana; —ѣнѣ *n.* hanění;
—ѣный haněný; —ѣтель, я *m.* hánce,
tupitel; —ѣтельница *f.*; —ѣтельный
hanlivý; —ѣть (-лю, -лишь), по- ha-
něti, tupiti.

хѹль-никъ, а *m.* hánce; —ница *f.*
hanitelka; —но *adv.* hanlivě; —ность
f. hanlivost; —ный, ая, ое (хѹленъ,
льна, льно) hanlivý.

хѹторъ, а *m.* chutor, dvůr venkov-
ský; хѹторскій dvorský.

хухнѣнѣ *n.* (star.) reptání.

хѣрѣтъ (-рю, -ришь), за-, по- škrtati,
přeškrtati, přetrhati (písmo).

хѣръ jmeno písmene х v azbuce.

Ц.

ц (цы) písmeno v azbuce církevní
26té, v ruské 23tí; со číslo zna-
mená 900.

цавѡкатъ (-аю, -аешь) šišlati, t. vy-
slovovati písmeno ц (с) místo ч (č);
-анье *n.*

цап-анѣ *n.* chapání, čapání; —ать
(-аю, -аешь) chapati, čapati.

цапѣтъся, (-ѣюсь) chytati se (stromu,
provazu), lezti (po stromě, po pro-
vaze).

цапин-а, —ка *f.* kaz, trhlina (v ně-
čem *n.* př. v zrcadle).

цапкій, ая, ое spůsobilý k lezení na
stromě, na provaze atd.; -ость *f.*

цапленникъ, а *m.* čapí nůsek (pum-
rava, Presl) *Erodium* (rst.).

цаплѣнокъ, нка *m.* mladá volavka,
volavče, ete.

цапля *f.* volavka (pták) *Ardea*; ца-
плинь, а, о volavčí.

цапнуть chapnouti, čapnouti (cho-
piti); ц. когѡ-либѡ (пѡ уху) plác-
nouti koho, dати někomu jednu (t.
ránu), dати pohlavek.

цапфа *f.*, цапфъ *m.* čep (něm. *Zapfen*).

царѣп-анѣ *n.* škrabání; —ать škra-
bati; ц.ся š. se; —ина, *dim.* —инка
f. jízva od škrábnutí, škráb; —ка
m. et *f.* škrabal, -ka; —нуть škrá-
bnouti *v.* царѣпѣтъ.

царѣв-ичъ *m.* cařevic (carevič); —на
f. cařevna, carská *n.* císařská prin-
cezna.

царе-двѡрецъ, рца *m.* dvořan; —двѡр-
ческій dvořanský; —убѣйство *n.*
carovražda; —убѣйца *m.* et *f.* caro-
vrah *m.*, carovražednice *f.*; —цвѣтъ
m. *Fritillaria imperialis v.* вѣнѣ-
чникъ.

царѣть (-рю, -рѣшь) panovati v. царствовать.

царѣца *f.* cařice, manželka carova, carovna, císařovna.

царскій, ая, ое carský, císařský; ц. день císařský den (narozneniny n. jmeniny některého člena carské rodiny); -ія двѣри, -ія вратá císařská n. svatá brána (střední brána v kostele proti hlavnímu oltáři); -ая водка lučavka; ц. вѣнѣць (rst.) v. вѣнѣчникъ.

царство, царствіе *n.* cárství (císařství, království); кнѣги царствъ knihy královské (v bibli).

царствованіе *n.* panování (císařování, kralování); —ать panovati (císařovati, kralovati); царствующій градъ sídelní n. stoličné město; царь царствующихъ král králů.

царь, я *m.* cář (car), císař; král; царь царей král králů.

царь-кологоль *m.* král zvonů (zvon v Moskvě); —коршунъ *m.*, —птѣца *f.* sup královský *Vultur papa* (*Sarcophagus papa*); —травá *f.* oměj psímor, vlčímor *Aconitum lycoctonum*.

цѣта *f.* (star.) ceta (penízek) *Obolus*.

цѣца *f.* (prost.) něco hezkého (v dětské řeči: čača, čenaná věc).

цвиль, я *m.* chmelové semeno.

цвѣлѣть (-лю, -лѣшь) kvělit; 2. roz-zlobit.

цвѣль, и *f.* (prost.) plíseň, plesnivina; цвѣлый, ая, ое plesnivý.

цвѣсті (цвѣту, -тѣшь) kvěsti, kvěsti (яблони, вишни, поля цвѣтуть); fig. онъ цвѣтѣтъ отъ довольства и радости; здѣсь науки, художества и торговля цвѣтуть; 2. ц. plesnivět.

цвѣтеніе *n.* květení; время -ія čas květení.

цвѣтень, тня *m.* (star.) květen (máj).

цвѣтѣць, тца *m.* (crk.) v. цвѣтокъ.

цвѣтикъ, а *m.* kvítek v. цвѣтъ.

цвѣтіст-ость *f.* květnatost; —ый květnatý; ц. лугъ, ц. садъ květnatý luh, kv. sad; fig. ц. слогъ kv. sloh; -ая рѣчь květnatá řeč.

цвѣтѣть (-чѣ, -тѣшь) do květu přivesti; fig. květovati; okrášlit; malovati, barviti; ц.ся (-чѣсь, -тѣшься) květem se obalovati, prokvítati.

цвѣтникъ, а *m.* květnice, zahrada s květinami; 2. květník, záhon s květinami; 3. kořenáč, květník, hraec na květiny.

цвѣтнѣй, ая, ое, цвѣтнѣй, ая, ое květný, květnatý; -ая одѣжда květný oděv; -ая недѣля (crk.) květná neděle.

цвѣтовод-ецъ, дца *m.* květinář; —ство *n.* květinářství.

цвѣтокъ, тка, *m.* květina, kvítek.

цвѣто-лѣстникъ колючій, ѣглица list-natec kostřbatý (Presl), jehlice vlašská *Ruscus aculeatus*; —любка *f.*, —любъ, а *m.* květomilka (květolib, Presl) *Philanthus* (vosa); —носный květonosný, květnatý; -ая недѣля květná neděle (před velikonocí); —падѣніе *n.*, отцвѣтаніе odkvítání, padání květu; —расположеніе *n.* květenství *Inflorescentia*; —ростъ, *m.*, тростникъ цвѣтущій сеvникъ indický *Canna indica*; —сѣменникъ *m.* dutosemenka (Presl) *Anthospermum* (rst.).

цвѣточ-екъ, чка *m.* květinka; —никъ, а *m.* květinář; —ница *f.* květinářka; —ный květný; ц. чай květný čaj.

цвѣтѣха *f.*, капуста цвѣтнѣя květná kapusta, květák.

цвѣтъ, а *m.* (*pl.* цвѣты, овъ) květ u rostlin; *pl.* цвѣты květy, květiny, kvítka; во цвѣтъ лѣтъ ve květu let;

2. ц. (pl. цвѣта́, ѡвъ) barva (nějaké látky, b. těla atd.).
 цвѣ́ченіе *n.* vymalování; vykrášlení.
 цеду́лка *f.* cedulka.
 цезу́ра *f.* přerývka *caesura* (ve verši).
 цейхгау́зъ *m.* zbrojnice (něm. *Zeughaus*). [lestin].
 це́лестинъ *m.* (miner.) nebesec (Coe-
 це́ментный, ая, ое цементový; ц. по-
 рошо́къ prášek cementový; -ья во́ды
 pl. cementové vody.
 це́ментов-а́ніе *n.* cementování; —а́ть
 cementovati.
 це́ментовый цементový *v.* це́ментный.
 це́ментщикъ, а *m.* cementovač.
 це́ментъ, а *m.* cement.
 цензи́ров-а́ніе *n.*, цензи́ровка *f.* cen-
 siování; —а́ть censiovati.
 це́нзор-скій, ая, ое censorský; —ство
n. censorship; це́нзоръ, це́нсоръ, а
m. censor.
 цензу́р-а *f.* censura; —ный, ая, ое
 censurní; ц. комите́тъ výbor cen-
 surní, sbor censurní.
 це́нина *f.* kamenina (*fayence*); 2. kvě-
 tovaná látka; *adj.* ценінный.
 центавръ, а *m.*, полузвѣръ centaur.
 центифо́ль, и *f.*, —ная рѡза růže sto-
 listá, stolistka *Rosa centifolia*.
 це́нтнеръ, а *m.* centnéř, cent.
 центра́лизмъ, а *m.* centralismus; цен-
 трали́стъ, а *m.* centralista; центра́ль-
 ный, ая, ое centrální, ústřední.
 центрѡ-бѣ́жный odstředivý *centrifugal*;
 —влеку́щий, —привлекáтельный,
 —стремі́тельный dostředivý *centripetal*.
 центръ, а *m.* střed *Centrum*. [men].
 ценхрѣ́тъ *m.* jikrovec *cenchrit* (ка-
 церва *f.* жёлтая, красѣльная, кудрявая
 ryt žlutý, reseda žlutá *Reseda lu-
 teola*.
 церемѡ́ниться (-нюсь, -нишься) upř-

pati se (dělati okolky t. dáti se
 pobízeti k jídlu atd.).
 церемониáль *m.* obřad.
 церемониáль-ность *f.* obřadnost; —ный
 obřadný; ц. маршъ slavnostenský
 pochod.
 церемоні́ймейстеръ *m.* obřadník, mi-
 str obřadní.
 церемѡ́н-ія *f.* obřad, ceremonie; —ни-
 чать *v.* церемѡ́ниться; —ность *f.*
 upřavost, zdráhavost; —ный upř-
 ravý, zdráhavý.
 церкѡ́в-никъ *m.* kostelník; 2. syn
 kostelníkův; —нический, ая, ое, —ни-
 чій, ѡя, ѡе *adj.* kostelnický.
 церковносла́вянскій (язы́къ) církevní
 slovanský (jazyk).
 церковнослужі́тель, я *m.* kostelník
 (služebník kostelní); —скій kostel-
 nický.
 церкѡ́в-ность *f.* církevnictví, církevní
 záležitosti; —ный církevní, kostelní.
 церкѡ́вь, кви *f.* církev, kostel.
 цесарѣв-а *f.* císařovna, manželka cí-
 sařova; —ичъ *m.* cesarevič (titul
 následníka v Rusku); —на *f.* ce-
 sarevna, (manželka následníkova).
 цесáрка *f.* perlička *Numida mele-
 agris* (pták).
 цѣсарскій císařský; цѣсарь *m.* císař.
 цеховѡ́й, ая, ѡе cechovní; ц. стар-
 шинá cechovní starší (*m.*); ц. ящикъ
 с. truhla; с. pokladna.
 цѣхъ, а *m.* cech; ц. сапо́жный с.
 ševcovský, obuvnický.
 цикло́йда *f.* koloběžnice, křivka ko-
 loběžná (*cykloida*).
 цикѡ́рій, я *m.* cikorie; дѣкій ц. че-
 канка *v.* цикѡ́рникъ; цикѡ́рейный,
 цикѡ́рный cikoriový, cikorejný.
 цикѡ́рникъ, а *m.* cikorník, prodavač
 cikorie; 2. čekanka *Cichorium in-
 tybus*.
 цили́ндръ, а, *dim.* цили́ндрикъ, а *m.*

cylindr, válec; цилиндрический, ая, ое cylindrický.
 цинкъ *m.* cínk, zinek; цинковый cínkový, zinkový.
 цирéна *f.*, цирéнь *m.* в. црeнь.
 циркóнь *m.* cirkon.
 цѣркуль, а *m.* kružidlo; *adj.* цѣркульный.
 циркулярный, ая, ое cirkulární; -ое предписáние, циркуляръ *m.* cikulární nařízení, cirkulář.
 циркъ *m.* jízďarna Circus.
 цистérна *f.*, водоёмъ cisterna.
 цитадэль, и *f.* tvrz (citadella); —ный *adj.*
 цѣтра *f.* citera (hud. nástroj); цѣтряный citerový.
 цитрóнь *m.* citron; (в. лимóнь); цитрóнный citronový.
 цѣфра *f.* cifra, číslice.
 цифров-áние *n.* číslování, cifrování; —ать cifrovati, číslovati; цифрóванный číslováný.
 цѣцero *indecl.* cicero (druh písma).
 цóколь, я *m.* podnož (u sloupu) (Socket); —ный *adj.*
 црeнь *m.* (star.) pánev na uhlí, uhelník; 2. pánev na sůl.
 цугъ *m.* šestispřeží (Zug); *adj.* цуговóй.
 цукáть *m.* cukrovaná kůra citronová.
 цы jmeno písmene ц в azbuce.
 цыба *f.* (prost.) koza.
 цыбикъ *m.* bednička čaje.
 цыгáн ить (-ню, -нишь) prášiti (lháti), někomu něco malovati; —ка *f.* cikánka; —скій cikánský; —ство *n.* fig. prášení (lhaní); цыгáнь, а *m.* cikán; lhář, podvodník; taškář; fig. prášil. [(о kuřatech).
 цыкать (-аю, -аешь), цыкнуть tikati
 цымбáлы, ъ *pl.* f. cimbál; цымбалѣсть *m.* cimbalis а *m.*
 цынгá *f.* kurděje (скорбѣть); цын-

гóтный kurdějový; цынготѣть (-аю, -аешь), о- kurděje dostati.
 цынóв-ка, *dim.* —очка *f.* rohožka; —очникъ *m.* rohožkář; —очный rohožkový.
 цыпки, покъ *pl.* f. špičky (u nohou); ходить на цыпкахъ choditi po špičkách; 2. omačkaná místa (na nohou).
 цыплён-окъ, нка (*pl.* цыплята, ть), —очекъ, чка *m.* kuře, kuřátko.
 цыплá, яти *n.* (star.) в. цыплёнокъ; —тина *f.* kuřetina, maso z kuřete; —тникъ *m.* (ястребъ-кури́тникъ) jestřáb slepičnick; —чий, ъя, ъе kuřecí, kuří.
 цыпочки, чекъ *v.* цыпки.
 цыпушка *f.* в. цыплёнокъ.
 цыпъ-цыпъ! *intrj.* tik-tik (volání kuřat).
 цырéна *f.* в. цирéна, црeнь.
 цырёль-никъ, а *m.* bradýř, holič (pol. cyrulík chirurg); —нический, ая, ое, —ничій, ъя, ъе bradýřský; holičský; —ня *f.* holírna, bradýrna.
 цытвáрь, и *f.* citvár Zeodaria; *adj.* цытвáрный citvárový; -ое сѣмя citvarové semínko.
 цыфѣрь, и *f.*, цыфра *f.* cifra, číslice; *adj.* цыфѣрный.
 цыцъ! *intrj.* pst! st!
 цѣвка, цѣвочка *f.* cívka, cívčička.
 цѣвница *f.* píšťala (rákosová), píšťala pastýřská, šalmaje.
 цѣвоч-никъ *m.* в. иргá; —ный cívkový; -ое зóлото nitkové zlato, zlatý drát. [rukověť.
 цѣвьё *n.* prut n. žerd' u kotve; 2.
 цѣдѣлка *f.*, цѣдѣло *n.* cedidlo, cedník; цѣдѣльный, ая, ое cedící, procezo-
 vací.
 цѣдѣть (-жѣ, -дѣшь), про- cediti, pro-
 cediti; 2. stáčet; (ц. пѣво изъ бóч-
 ки); ц.ся (-жѣся, -дѣшься) cediti se;
 цѣжéние *n.* cezení; 2. stáčení; цѣ-
 жёный cezený; цѣживать cedivati.

цѣлѣб-никъ, а *m.* (crk.) lékař; —ница *f.* lékařka; —ный léčebný; цѣлѣніе *n.* léčení.

цѣлибѹха *f.* kulčiba (Presl), vraní oka *Strychnos nux vomica* (rst.).

цѣлизна́, цѣлина́ *f.*, новина́ (v rolnictví) celina, novina.

цѣликѡмъ *adv.* (идти́, ѣхать) maninou, maní nemaní (jíti n. jeti).

цѣликъ, а *m.* neuježděná n. neušlapaná cesta.

цѣлитель, я *m.* lékař; hojič; —ный léčivý, lékařský, hojivý; —ья воды léčivé vody.

цѣлѣть (-лю́, -лишь) léčiti, celiti.

цѣлѣть (-лю́, -лишь) во что cílití na něco, k něčemu, do něčeho, mířiti.

цѣлкѣй, ая, ое trefný v. шѣткѣй.

цѣлкѡвикъ *m.*, цѣлкѡвый *m.* stříbrný rubl.

цѣлкѡмъ *adv.* (ц. сглотать) celé (t. nerozkousané polknouti).

цѣловаль-ная за́пись (star.) přísežná formule, po jejímž odříkání se políbil kříž; —никъ, а *m.* přísežný prodavač kořalky; *adj.* —нический, ая, ое, —ничій, ѡя, ѡе; —щикъ *m.*, —щица *f.* kdo rád líbá.

цѣлов-аніе *n.* líbání, celování; —атель, я *m.*, —ательница *f.* kdo líbá; —ать (-лѹю́, -лѹешь) líbati, celovati; по- políbiti, pocelovati; ц. крестъ přísahati (a kříž při tom políbiti; ц.ся (-лѹю́сь, -лѹешься) líbati se.

цѣломѹдр-енникъ *m.* v. агнецъ непорѡчный; —енность *f.*, —іе *n.* čistota, panictví; —енный, —ый čistý, panický; —ствовати (crk.) čistotu (panictví) zachovávatí.

цѣлостный celý, celostný.

цѣлѡсть, и *f.* celost; въ -сти v celosti; *fig.* zachovalý, neporušený.

цѣлоѹміе *n.* zdravý rozum.

цѣлѹй, ая, ое celý; ц. день celý den;

по цѣлѹмъ недѣлѹмъ po celé neděle n. týdny; по цѣлѹмъ мѣсяцѹмъ po celé měsíce; остѣлся цѣлѹ и невредѣмъ ostal zdrav a neporušen.

цѣлѹ, и *f.* cíl; *fig.* účel; стрѣлѣніе въ ц. střílení do terče; стрѣлѣть въ ц. stříletí do terče; ц. жѣзни účel života; съ кѣкою цѣлѹю? k jakému účelu? s jakým úmyslem?

цѣлѹбѣ *f.* (star.) léčení.

цѣлѹно *adv.* (въ цѣлѡсти) v celosti, zcela.

цѣлѹно-жаберный рѣбы rybu žabernaté, celožabré *Holobranchiae*; —копѣтный, однокопѣтный jednokopytný, celokopytný.

цѣлѹность *f.* celost, neporušenost; v. цѣлѡсть.

цѣлѹный celý, neporušený; nefalšovaný; изъ -аго мрамѡра z kusového mramoru, z jednoho kusu mramoru.

цѣна́ *f.* cena; ѣтому цѣнѣ нѣтъ то се недѣ оцѣнѣти; подѣрокъ цѣнѡю сто рублѣй dar v ceně sto rublů.

цѣнѣніе *n.* cenění.

цѣнѣтель, я *m.* cenitel; odhadce; —ница *f.* cenitelka.

цѣнѣть (-нѹю́, -нишь), о- ceniti, оцѣniti; ц.ся ceniti se.

цѣнка́ *f.* hádka; výčitka, předhůzka.

цѣн-ность *f.* cennost; —ный cenný.

цѣновщѣкъ, а́ *m.* ceníc, odhadce *Taxator*; *adj.* цѣновщѣчій, ѡя, ѡе.

цѣнен-ѣлѡсть *f.* scepeneľost; —ѣлѹй scepeneľý; —ѣніе *n.* scepeneňí; —ѣть (-ѣю́, -ѣешь) scepeneťi, scepeneťi.

цѣпѣкъ, а́ *m.* cepík v. сер.

цѣпѣкій, ая, ое (цѣпокъ, пѣка́, пѣко) čím možno dobře zachytiti (na př. pazoury); 2. *fig.* svářivý, hašteřivý; -ость *f.*

цѣплѣть, цѣплѣть hákovati, zahákovati; ц.ся zachytiti se, zahákovati se.

цѣпникъ, а *m.* *serník*, držadlo u ceru.
цѣпной (-ый), ая, ое řetězový; ц.
мостъ ř. most; -ая собака pes na
řetěze, věžník; 2. ц., цѣповый serový.
цѣпóч-ка *f.* řetízek; ц. у часóвъ, къ
часáмъ ř. u hodinek, k hodinkám;
—ный řetízkový.

цѣпъ, а *m.* сер.

цѣпь, и *f.* řetěz; ц. горъ ř. hor; пе-
редовая ц. řetěz stráží fig.

цѣрь, и *m.* (star.) sirka (zapalovadlo
v síře namočené).

Ч.

ч (червь), ч, písmeno v azbuce cír-
kevní 27mé, v ruské 24té; со číslo
značí 90.

чабѣръ, бра *m.* čibr, čabr *Satureia*
hortensis; *adj.* чабѣрный.

чабурóкъ, рка *m.* kulička na provaze
k upevnění.

чаверѣтъ, чаврѣтъ (-ѣю, -ѣешь) krněti,
zakrněti (o rostlinách).

чавк-ать (-аю, -аешь) mlaskati; —аніе
n. mlaskání; —нутъ mlasknouti.

чатвóй, я *m.* husa rudokrká *Anser*
ruficollis.

чатрѣв-а *f.* rybák kaspický *Sterna*
caspia (pták); —ый, ая, ое tmavo-
popelavý.

чадѣтъ (чажу, чадишь) čaditi.

чадновáтый přičoudlý.

чадный, ая, ое čadivý; začoud'ý.

чадо *n.* (crk.) dítě.

чадо-любіе *n.* láska k dětem, milo-
vání dětí; —любный, —любивый, ая,
оо dětem nakloněný; —ненавистникъ
a nenávistník dětí; -ница *f.*; —у-
бійство *n.* dětovražda.

чадце *n.* (crk.) dětátko.

чадъ *m.* čad, čoud; угольный ч. čoud
n. kouř z uhlí; угорѣтъ отъ чаду
zahořeti na hlavu od čoudu.

чалъ, и *f.* (star.) čeled, čeládka.

чаѣкъ, чайка, чаѣчекъ, чка čajíček,
čaj; вѣкушайте чайку vypite tro-
chu čaje.

чаѣмость *f.* domnělost, domnění.

чай, я *m.* čaj *Thea*; грудной ч. thé
pro prsa; пить ч. pítí čaj; вѣпить

чашку чаю vypiti koflík (šálek) čaje.

чай *adv.* jak se zdá; jak se myslí.

чайбóръ, а *m.* mateří douška *Thy-*
mus serpyllum.

чайка *f.* iacek (pták) *Larus* (čejka
= пігалица); чайкинъ, а, о.

чай-никъ *m.* čajník, konvice na čaj;

2. milovník čaje; —ница *f.* čajnice,

skříňka na čaj; 2. milovnice čaje;

—ничать čaj popíjetí; —ничекъ, чка

m. čajníček, konvička na čaj; —ный,

ая, оо čajový.

чакрѣжить (-жу, -жишь) (prost.) ži-
žlati (tupým nožem krájetí).

чалбишь, а *m.* jesetr na tři pídě.

чалить (-лю, -лишь), при- (ч. лóдку
къ бѣрегу) táhnouti, přitahovati

(loďku ke břehu); чáленіе *n.*, чáлка

f. přitahování loďky ke břehu.

чалкó *m.* straka, strakoš (kůň).

чалмá *f.* turban (džalma) u Turkův.

чалмонóецъ, сца *m.* kdo nosí turban.

чалопѣгій, ая, оо strakatý (kůň).

чалъ, а *m.* lapák, provaz k přitaho-
vání a uvazování loděk.

чалый, ая, оо; -ая лóшадь *v.* чалкó.

чанъ, *dim.* чáникъ *m.* čber, kád.

чапля *f.* *v.* цапля.

чапрáкъ, *dim.* чапрачѣкъ, чка *m.* ча-
прака, čabraka (*f.*); *adj.* чапράчный.

чапýра *f.* *v.* цапля. [*gana.*

чапáжникъ *m.* *v.* горóховикъ Čara-

чáра *f.*, *pl.* чáры, ѣ čáry, kouzla; 2.

чáра, *dim.* чáрка *f.* sklenka (na ko-

řalku).

чардáкъ, а *m.* *v.* чердáкъ.

чаров-áніе *n.* čarování; —áтель *m.*

в. чародѣй; —ательница *f. v.* чародѣйка; —ать (-рýю, -рýешь) *čarovati, dělati čáry* (kouzla).
 чаров-никъ *m. (crk.) v.* чародѣй; —ный *čarovný; očarováný*.
 чародѣй, я *m. (crk.)* čaroděj, kouzelník; —ка *f.* čarodějka; —ный, —ственный *čarodějný; —ство n. (чародѣяніе n.) čarodějství; —ство-вать čarovati*.
 чароч-ка *f.* sklenička na kořalku *v.* чарка; —никъ *m. (star.)* číšník; —ный *sklenkový, kalíškový; -ая продажа винá prodej kořalky ve sklenkách* (kořalnický šenk).
 часо-бѣтна *f. (star.) věž s hodinami; —бѣй, я m. bití hodin*.
 часоватъ (-сýю, -сýешь) (*prost.*) *hodinu někde strávit*.
 часов-никъ, а *m. (star.) v.* часослѣвъ; 2. *v.* часовщикъ; —ня *f., dim.* —енка *f.* kaple, modlitebnice; *adj.* —енный.
 часово́й *adj.* *hodinový, co trvá hodinu; ч. кругъ hodinový kruh; это —ое дѣло to je uděláno za hodinu; -ая стрѣлка ručička na hodinách; -ая цѣпочка řetízek od hodinek; ч., аго m. strážník, stráž (na hodinu).*
 часовщ-икъ, а *m.* *hodinář; —ичій, ъя, ъе hodinářský*.
 часозвонъ *m. (star.)* *bicí hodiny*.
 часокъ, скá, *dim.* *часочекъ, чка m. hodinka*.
 часослѣвъ, а *m.* *modlitební kniha, modlitby na každou hodinu, hodinky duchovní*.
 частенькій, ая, ое *častinký*.
 частенько, частѣхонько *adv.* *častinko*.
 часті́къ, а *m. (star.)* *hustý nevod (síť); 2. v.* *частокѡлъ*.
 частинá *f.* *houština (v lese)*.
 частіть (чашý, частішь) *hustiti, hustějším dělati; 2. často dělati; ч. къ кому často k někomu choditi*.

часті́ца, часті́чка *f.* *částice, částěčka*.
 частію *adv. (instr.)* *částí, částečně*.
 частка *f.* *částka v.* *часті́ца*.
 част-ность *f.* *částečnost, zvláštnost; —ный částečný; zvláštní; -ое рѣ-шеніе zvláštní n. speciální rozhodnutí; ч. пристáвъ (m.) čtvrtní (m.); 2. ч. soukromý; privátní; ч. домъ s. dům; ч. человекъ soukromník; -ымъ образомъ soukromě*.
 часто *adv.* *často (comp. чаще častěji)*.
 часто-кѡлина *f.* *kůl n. tyčka z plotu; —кѡлъ, а m. plot z tyček*.
 частость, частотá *f.* *hustota*.
 часточка *f.* *částěčka*.
 частýха *f.* (подорѡжникъ водянѡй) *žabník jitrocelovitý Alisma Plantago*.
 частый, ая, ое *častý; 2. hustý; ч. холстъ husté plátno; ч. грѣбень hustý hřeben; -ья деревья husté stromoví*.
 часть, и *f.* *část; ч. гѡрода č. města (čtvrť); ч. рѣчи část řeči; по частямъ po částkách; бѡльшею частью z větší části; 2. ч. část (knihy); 3. оуд (účast); 4. odbor; учебная ч. odbor učebný, záležitosti učebné; кредитная ч. odbor úvěrný, úvěrné záležitosti*.
 частѣть (-ѣю, -ѣешь) *hustnouti*.
 частя́къ, а *m. (часті́къ) hustý nevod (síť); часгякѡвая рѣба ryby chycené hustým nevodem*.
 часъ *m.* *hodina; ч. врѣмени hodina času; бѣтый (боевѡй) ч. celá hodina; смѣртный ч. hodina smrti; часъ ѡтъ часу každou hodinu; съ часу на часъ od hodiny do hodiny; часъ бѣло bila n. uhodila jedna (t. hodina); чѣтверть часá čtvrt hodiny; ужѣ три часá už jsou tři hodiny; котѡрый часъ? kolik je hodin? (пѣр-*

вый ч., второй ч.); 2. ч. čas; свободный ч. svobodný čas; ч. обѣда č. k obědu; всему свой ч. všeko má svůj čas; пришёл въ часть при-
шелъ в час; не въ ч. nevčas, в не-
čas; въ добрый ч.! na zdar! mnoho
štěstí; šťastné pořízení!

часы, овъ *pl. m.* hodiny; карманные
ч. hodinky kapesní (krátce: ho-
dinky); стѣнные ч. visuté hodiny;
боевые ч. hodiny bicí; ч. съ репе-
тицею hodiny opakovací, repetýrky
pl.; 2. стоять на часахъ státi na
stráži; 3. hodinky (služby boží).

чахликъ *m.* vyzáblík, suchán; 2. че-
ричка *Calyptra* (na plodu mechův).
чах-лость *f.* vyzáblost, vyschlost;
—лый vyzáblý, vyschlý; —нуть
chřádnouti, vyschnouti, vyzábnouti;
ч. отъ гóря chřádnouti hořem.

чахóль, хлá *v.* чехóль.

чахóт-ка *f.* souhotě, souhotiny;
—ность *f.* souhotivost; ный sou-
chotivý.

ча́ша *f.* číše, kalich; 2. mísa, miska;
въсовáя ч. miska u váhy; пить гóрь-
кую ча́шу píti hořký kalich.

ча́шеч-ка *f.* malá číška; šáleček;
цвѣ́точная ч. kalich květový; —ко-
вая обвѣртка lupeny kalichové *n.*
okvětové (bot.).

ча́шка *f.* číška, kalíšek; 2. šálek; ч.
ча́ю koflík čaje; ко́ленная ч. česel,
číška, oko kolena; цвѣ́точная ч. ka-
lich u květu.

ча́шко-вѣ́дннй kalichovitý; —цвѣ́тникъ,
—цвѣ́тъ *m.* sazaník *Calycanthus*
(rst.).

ча́шковое дѣрево mišpule *Mespilus*
germanica.

ча́шникъ *m.* (star.) číšník; (v klá-
šteře) správce sklepů; 2. víčkovka
Opercularia (rst.).

ча́шница *f.* mušle zívavá *Chama* (zool.).

ча́шннй číšový; kalichový.

ча́ща *f.* houští, houština.

ча́ще *adv. comp.* častěji; ч. всего
so nejčastěji.

ча́яние *n.* očekávání; čekání; сверхъ
—ия mimo nadání, mimo očekávání.

ча́ятель-но *adv.* pravdě podobno;
—ннй pravdě podobný.

ча́ять (ча́ю, ча́ешь) чегó čekati čeho,
оčekávati něco; nadíti se něčeho;
ча́ю воскресѣнья мѣртвýchъ věřím
těla z mrtvých vzkříšení.

чв́анецъ, ица *m.* článek; lahvička;
fig. nadutec.

чв́аниться (-нюсь, -нишься) чѣмъ ву-
пínati se, vychloubati se, nafuko-
vati se.

чв́ан-ка *f.* vypínavá *n.* nafoukaná
ženština, chlubilka; —ливость *f.*
vypínavost, nafoukanost, chlubaost;
—ливый, —ннй vypínavý, nafou-
kaný, nadutý; chlubný; —ство *n.*
vypínavost, nafoukanost, nadutost.

чванъ, а *m.* (crk.) čbán; 2. (prost.)
vypínavý, nafoukaný, nadutý člověk,
nadutec.

чв́артка *f.* čtvrtina *n.* čtvrt taktu;
2. (prost.) čtvrtka papíru (škarika).

чебáкъ, á *m.* *Cyprinus barb.*

чебѣрь, бра́ *m. v.* чабѣрь.

чеботáрь, я́ *m.* šves; чеботáрить (-рю,
-ришь) ševcovati; чеботáрня *f.* šev-
covská dílna; чеботáрскнй ševcovský.

чѣботъ, а *m.* bota (prostého člověka),
čizma; *dim.* чѣботóкъ, ткá, чѣбо-
тóчекъ, чка *m.*

чебрѣцъ, á *m. v.* чабѣрь.

чегерáнь, а *m.* korejšník, ligrus *He-*
dysarum.

чеглóкъ *m.* ostríž *v.* жаворонникъ.

чеглнй (star.) uprchlý.

чедыгы, овъ *pl. m.* (star.) ženská
obuv (чѣботы).

чѣй, чья, чье? *pron.* čí? чѣй домъ?
čí je ten dům?

чекá, ѣ, *f.* zákolník.

чекáлка *f.*, чекáль, а *m.* štěkalka *Le-*
pus pusillus v. чекýша.

чекáн-ить (-ню, -нишь) *raziti* (peníze),
mincovati; 2. *čekaniti*, *ciselirovati*;
—еніе *n.*; —енный.

чекáнка *f.* ražení (peněz); 2. ч. (rst.)
čekanka.

чекáнный *adj.* razicí.

чекáнщицъ *m.* razitel.

чекáнь, а *m.* razidlo.

чѣкльй (*pol.* ciekły) *uprchlý*, *uteklý*.

чекмáрь, я *m.* stoupa, pěchovadlo.

чекмѣнь, ѣ *m.* svrchní šat kozácký
(*srovп.* сукмáнь). [vec].

чекýша, чекýшка *f.* štěkuška (*hloda-*
челѣгъ, а *m.* mladý sokol, mladý
dravec.

челнóкъ, á *m.* člunek; ткáльный, ткáц-
кѣй ч. člunek tkalcovský.

челночѣкъ, чкá *m.* čluneček.

челноч-никъ *m.* člunkář; —ный člun-
kový.

чѣлнь, а *m.* člun.

челó *n.* (*crk.*) čelo *v.* лобъ; бить че-
лómъ (*star.*) *prostiti*, *podati* prosbu.

челобѣт-на, —ная *f.* prosba písemná,
psaná prosba, prosebný spis; —ный
prosebný; —чикъ *m.*, просѣтель
prositel; —чица *f.* prositelka; —ье
n. prošení, podání prosby; (*prost.*)
rozdravení; скáжѣ емý отъ менá ч.
vyříd mu ode mne pozdravení, po-
ručení, pozdravuj ho ode mne.

человóй, áя, óе čelní, čelový.

человѣко-губѣтельный *člověkozho-*
bný; —любѣць, бца *m.* lidumil (*člo-*
věkomil): —любѣво *adv.* lidumilně;
—любѣвый *lidumilný*; —любѣе *n.*
lidumilnost, láska k lidem; —нена-
вѣдѣніе *n.* nenávisť lidí; —нена-
вѣстникъ *m.* člověkonenávistník; —ни-

ца *f.* -nice; —ненавѣстный *člověko-*
nenávistný; —образно *adv.* (*crk.*)
v lidské postavě; —убѣйца *m.* člo-
věkobijce, lidovrah; —угóдіе, —у-
гождѣніе *n.* pochlebování, pochle-
benství; —угóдникъ *m.* pochlebník;
—угóдный *adj.* pochlebný; —ѣдець,
дца *m.* lidožrout.

человѣкъ, а *m.* člověk (*pl.* люди lidé);
дóбрый ч. dobrý člověk; 2. ч. sluha;
нанáть себѣ человѣка *najmouti si*
sluhu.

человѣч-екъ, чка *m.* človíček; —ески
adv. člověcky, lidsky; —ескѣй *člo-*
věcký, *lidský*; ч. родъ *lidské po-*
kolení; —ество *n.* člověčenstvo; 2.
lidskost, *vládnost*; —ишко *m.* bídný
člověk; —иъ, ѡя, ѡе *adj.* člověčí.

челонóсъ (*m.*) свѣтъящій *svítilka Ful-*
gora v. свѣтонóска.

чѣлюсть, и *f.* čelist; *adj.* чѣлюстный.

челядѣнь, а, челядѣнець, нца, челядникъ
m. (*star.*) čeledín; челядѣнка *f.* če-
ledínka, služka.

чѣляд-ный, ая, ое čelední; —ня *f.*
čeledník (*světnice*).

чѣлядь, и *f.* čeled.

чембóуръ, а *m.* (*star.*) šňůrka, pro-
vázek špagátu.

чемез-á, —йна *f.* bromada peněz;
—йникъ *m.* lakomec, skupec, drž-
grešle.

чемерѣ ца *f.*, —чникъ čemeřice *Helle-*
borus; —чный кóрень čemeřičný
kořen.

чѣмеръ *m.* pateř, hřbet; 2. čemer
(koňská nemoc).

чемодáнь, *dim.* чемодáнець, нца, че-
модáнчикъ *m.* vak cestovní, kufřík
na cestu.

чепарýха *f.* sklenice na kořalku.

чепѣць, пцá *m.* čepes; *dim.* чѣпчикъ
čepěček.

чепѣч-ница *f.* čepčárka; —ный čepcový.

чепуха́ *f.* nesmysl, hatlanina.
 чепучи́нникъ *m.* sasaparila *v.* сасса-
 париль.
 чепъ *m. v.* цѣпъ.
 чепь *f. v.* цѣпъ.
 чѣрва *f.* buňka (voskem zakrytá).
 чѣрвень, и *f.* (crk.) červeň, látka *n.*
 tkanina červená, purpur; 2. (star.)
 červen (měsíc).
 червѣць, а́ *m.* červec *Coccus* (zool.);
 2. červec *Kermes*.
 червѣчникъ *m.* řepík *v.* печѣночникъ.
 чѣрви, ей *pl. f.* srdce červené, červi
pl. Coeur.
 червѣв-ый červivý; —ѣть červivěti.
 червлен-ѣць, нца́ *m.*, —нца́ *f.* (crk.)
 červec, purpur; šarlat; purpurový
 plášť; —ичный purpurový; šarlatový.
 червлѣный (crk.) červený.
 чѣрвень, и *f.* červec, červeň, šarla-
 tová (červená) barva.
 червленѣть (-ѣю, -ѣешь) červeněti.
 червогони́къ, червогони́къ *m.*, бобо-
 каперсъ, kaciba (Presl), jarmolist
 (Am.) *Zygophyllum*.
 черво́н-ецъ, нца́ *m.*, —ной, аго́ *m.*
 dukát; —ка́ *f.* karta z červených
 (*Coeur*); —ный červený, purpurový;
 (v kartách) ч. тузь červený touš;
 —ное зóлото dukátové zlato.
 червоо́бразный červovitý *vermicularis*.
 червотóч-ина, —инка́ *f.* červotočina;
 —ный červotočný.
 червча́тый *v.* червлѣный.
 червь, я́ *m.* červ; дождево́й ч. de-
 šťovka; чѣрви, ей *pl.* červi; 2. червь
 jmeno písmene ч в azbuce.
 червя́га *f.* slepák žížalový *Caecilia*
lumbricoidea (zool.).
 червя́къ, а́ *m.* červ; *adj.* червяко́вый;
 червячѣкъ, чка́ *m.* červíček.
 черда́къ, а́ *m.* čardak, podstřeší, pů-
 da (ponebí); 2. vikýř; *adj.* чер-
 да́чный.

черева́ *pl. n.* střeva.
 череві́къ, *dim.* череві́чекъ *m.* stře-
 víc ženský s vysokým špalíčkem.
 черѣв-ина́ *f.* břicho; —истый bři-
 chatý.
 череві́ч-екъ, чка́ *m.* střevíček; —никъ
m. střevíčník *Cypripedium*; —ный
 střevícový.
 черѣвій, ѡ́, ѡ́е *adj.*, брю́шный břišní.
 черево́ *n.* (prost.) *v.* чре́во.
 черед-а́ *f.* řada, pořadí, třída; тепѣрь
 тво́я ч. teď je řada na tobě; —и́ть
 (-ежý, -еди́шь) řadu ustanoviti, stří-
 dati; 2. řadou *n.* dle řady násle-
 dovati; střídati se; —ни́къ *m. v.*
 собачникъ *Cynoglossum*; —но́й *v.*
 очередно́й.
 чередов-а́ніе *n.* střídání; —а́ться
 střídati se; —о́й, а́я, о́е střídavý;
 ч. порядо́къ střídavý pořádek, řad.
 черѣдъ́ *m. v.* чередá.
 черезполóс-ность *f.* mezipásenost,
 mezipásmí.
 черезсѣдѣ́льникъ *m.* sedelník (řemen).
 черезчýръ *adv.* přespríliš, přílišně.
 чѣрезъ́ *v.* чрезъ́.
 чѣрезъ́ *m.* úzký dlouhý pytlík na pe-
 níze na způsob opasku.
 черемі́-ца́ *f.*, —чникъ česnek planý,
 č. medvědí, (č. vlčí, psí) *Allium ur-*
sinum.
 черѣмух-а́ *f.* střemcha *Prunus pa-*
rus; (ovoce) střemšalka, střemchyně;
 —овый střemchový.
 черѣмуш-ка́ *f.* střemšička; 2. *v.* че-
 ремі́ца; —никъ *m.* hájík střemchový,
 třemešník.
 черемша́́ *f. v.* черемі́ца.
 черенѣць, нца́ *m. v.* черенóкъ.
 черенóкъ, нка́́ *m.* střenka; 2. roub
 (k roubování); 3. ledek usazený.
 чѣренъ́ *m.* střenka; 2. *v.* цренъ́.
 черѣнье́ *n. coll.* rouby.
 черепа́х-а́ *f.* želva *Testudo* (zool.);

2. želví skořepina; гребѣнка изъ —и hřebínek z želvíny; —овый želvoný, želví.
 черепа́ш-ина *f.* želvina, želvovina, želví maso; —ий, ья, ье *adj.* želví; —никъ *m.* želvnice *Chelone* (rst.).
 черепѣ́нникъ *v.* грѣчевикъ.
 черепи́на *f.* střepina, střep (z hliněné nádoby).
 черепи́ца *f.* taška (na střechy), prejz, kurka.
 черепи́ч-никъ *n.* cihlář; —ница *f.* cukrovka, rybička (hmyz) *Lepisma saccharina*; —ный taškový, prejzový; —ая кро́вля střecha *n.* krytba tašková; —ый заво́дъ cihelna.
 черепно́й, ая, ое, чере́пный, ая, ое lebkový; ч. бура́вь (трепа́нь) lebovrt.
 черепово́й, ая, ое lebkový; —ая ко́сть lebková kost, lebka; —ая обо́лочка olbí, lebečnice.
 черепоко́жные живото́ныя *pl.* korýši *Crustacea*.
 черепо́къ, пка́ *m.* střípek.
 черепо-сверле́ние *n.* (трепанáция) vr-tání lebky; —сло́вие *n.* lebosloví *Craniologie, Phrenologie*.
 черепо́чекъ, чка́ *m.* střípeček; střípek.
 чере́пъ *m.* leb, lebka; 2. kůra, skořepina (u korýšů); устри́чный ч. skořepina ústříčná; 3. kůra ledová.
 чере́пье *n.* coll. střepy *pl.*
 чере́шня *f.* třešné *Prunus Cerasus*; ptačnice *Cerasus avium*; чере́шне-ный *adj.* třešňový.
 черешо́къ, шка́ *m.* střenka; *adj.* черешко́вый.
 черк-а́нье *n.* škrabání, škrtnání; —а́ть (-аю, -аешь) škrabati, čmárati, škrtnati (perem); —ну́ть škrábnouti, čmárnouti, škrtnouti.
 че́рлень, и *f.* červeně, červená barva; ч. земляна́я červeně zemní, č. anglická (kolkothar).

черме́шь *m.* zapalička *Tordylium* (rst.).
 че́рмный, ая, ое červený (staroč. čermný); —ое мо́ре Červené moře.
 черна́вка *f.*, *dim.* черна́вушка černavka, brunetka; 2. černavka (kráva), černucha, černula.
 чернево́й, ая, ое černě smaltovaný; —а́я рабо́та, че́рнедь, и *f.* stříbrnická práce s černým smaltem.
 че́рнель, и *f.* červený ochr.
 черне́ние *n.* černění.
 че́рненький, ая, ое černoučký.
 че́рнеть, и *f.* černěť, kachna chocho-latá *Anas fuligula*.
 черне́хонекъ, нька, нько *adj.* černoučký.
 черне́ць, а́ *m.* mnich, řeholník, klášterník (černec); черне́чество *n.* mnišství, stav mnišský, řeholnictví, klášternictví.
 черни́ка *f.* černá jahoda, borůvka.
 черни́ла, ь *pl.* *n.* černidlo, inkoust; типогра́фскія ч. černidlo.
 черни́ль-ница *f.* kalamář; —ный inkoustový, černidlový; ч. ора́шекъ duběnka.
 черни́ть (-ню́, -нишь) černiti; (fig.); ч.ся (-ниюсь, -нишься) černiti se.
 черни́ца *f.* jeptiška, řeholnice, klášternice (černice); 2. černice, černá jahoda, borůvka *v.* черни́ка.
 черни́ч-ие *n.* coll. (crk.) morušový; —ка *f.* černička, malá borůvka; —никъ *m.* borůvka, keř borůvkový, (čičoreťka) *Vaccinium myrtillus*; —ный borůvkový.
 черно-багрово́ый, ая, ое tmavočervený; —бо́кий černoboký; —боро́дый černobradý; —бро́вка *f.* černobrvka *v.* черна́вка; —бро́вый černobrvý; —бу́рый tmavohnědý; —бы́ль, и *f.*, —бы́льникъ *m.* černobýl (, е т) *Artemisia vulgaris*; ч. души́стый černobýl voňavý (pelyněk, kozalec,

Presl, pelyněk ještěr Sloboda); —бѣлый černobýlový; —бѣль *m.* černoběl, kajaput (rst.) *Melaleuca* (*M. Leucadendron*); —вѣль *m.* válec knihtiskařský černidlem natřený.

черновѣтъ-енькій, —ый, ая, ое přičernalý, černavý; —ость -ost.

черновѣй, ая, ое nastíněný, na rychlo napsaný; —ая бумага, —ое сочинění koncept, rozvrh, nástin.

черноволос-никъ *m.*, ломоносъ бородавчатый barvínek smutný *Clematis viticella*; —ый černovlasý.

черноглазый, ая, ое černooký.

черноголов-ка *f.* krvavec, bedrník vlaský *Poterium* (rst.); —никъ *m.* hlavuška, hlavěnka, černoohlávek *Frunella*; —ый černohlavý.

черно-грѣвъ *m.*, кашкара růžovník sibiřský *Rhododendron chrysanthum*; —грѣвый černohřivý; —ельникъ *m.* sosna mořská *Pinus pinaster* (*P. maritima*); —жѣлчье *n.* černožlučnost (*Melancholie*); —жѣлчный černožlučný (*melancholický*); —зѣмистый, —зѣмный prstový, černozemný; —зѣмъ *m.* černozem, prst zahradní; —зѣбка *f.* černozubka, ženština s černými zuby; —зѣбый černozubý; —клѣнь *m.* babyka *Acer campestre*.

чернокнѣж-ество, —ие *n.* černokněžnictví; —ецъ, жца *m.*, —никъ *m.* černokněžník; —ничать černokněžnictví provozovati; —ный černokněžnický.

черно-корень, рня *m.* užanka, psí jazyk *Cynoglossum* (rst.); —кѣдренникъ *m.* měrnice (Presl), černý jablčník *Ballota nigra*; —лѣсье *n.* černolesí, černý les; —лѣсный černo-lesní; —мѣзый snědé tváře; —но-сый černonosý; —облачный černo-

oblačný; —окій *adj.* černooký; —ра-ботецъ, тца *m.*, —работій, аго *m.* obecný dělník, sprostý dělník, nádenník; —рѣзецъ, зца *m.* mnich, kněz řeholní; —рѣзца *f.* mniška, jeptiška, řeholnice; —рѣзничество *n.* řeholnictví, -ctvo, mnišství, -stvo, stav mnišský, stav řeholnický; —слѣвъ *m.* sušená švestka; —слѣ-ный ze sušených švestek.

чѣрность *f.* černost; чѣраотѣ, ѣ *f.* černota.

чернотѣль, я *m.* mandlovka, vrba pětikužná *Salix pentandra*.

чернѣха *f.* vikev polní; 2. černucha, čirůvka mořivá *Agaricus necator* (*Russula necator*).

чернѣшка *f.* černucha, černuška *Nigella* (rstl.).

чѣрный, ая, ое černý; —ая krásná černá barva; —ая работа hrubá a těžká práce; —ая душа fig. černá duše; ч. лѣсъ černý les; чѣрный *m.* robotník, sprostý dělník, nádenník. чернѣ, и *f.* čern (černá barva); 2. sprostý lid, luza; 3. černý smalt, čern.

чернѣтъ (-ѣю, -ѣешь) černěti, černati. чѣрнѣдь *v.* чѣрнѣль, чѣрнѣть.

черп-акъ *m.* черпак, nabírák, nabѣрачка (lopatka), šoufek; 2. korec (na kole vodním); —ало *n.* (*dim.* —альцо) черпаčka, nabѣрачка (šoufek).

черпало-видный, --образный korecovitý. чѣрпальный čerpadelný, k čerpání; —ая машина čerpací stroj.

чѣрпаніе *n.* čerpání.

чѣрпать (-аю, -аешь), черпнѣть čerpati, nabíрати (vodu); ч.са čerpati se, nabíрати se.

чѣрствовѣтый, ая, ое přitvrdlý, natvrdlý (chleb, pečivo).

чѣрств-ость *f.* tvrdost, zatvrdlost (pe-

čiva); —ый (хлѣбъ) tvrdý, zatvrdlý (chleb); fig. tvrdý; -ое сѣрдце tvrdé srdce.

чёрствѣть (-ѣю, -ѣешь) tvrdnouti (o chlebě).

чёрта, ѣ *f.* čerta, črta, čára, tah; пограничная ч. čára pohraničná; чертъ лица tahu ve tváři.

чёртѣж-никъ *m.* kreslič (u stavitele); —ный kreslicí, rýsovací; -ая доска kreslicí *n.* rýsovací prkno; —ная *f.* kreslírna.

чёртенёнокъ, нка, чёртенёнокъ, нка *m.* čirtě (ěte) *n.*; чёртикъ, а *m.* čertík, čertíček.

чёртиль-никъ *m.* úhelnice (u tesařů); —ный rýsovací, kreslicí; -ое перо pero rýsovací. [kresliti.

чёртитъ (черчѣ, чёртишь) rýsovatí, чёртов-ка *f.* čertice, čertovka; —скій, ая, ое čertovský; -ая работа čertovská práce.

чёртовщина *f.* čertovina.

чёртовъ, а, о čertův, ова, ово; -ова борода, козлобородникъ kozí brada *Tragopogon* (rst.); чёртовы орѣхи kotvice *Trapa natans*. [cisa.

чёртогрызъ *m.* čertkus *Scabiosa succutógъ, а m.* komnata; komora; kobka; царскій ч. carská kobka (ke korunování).

чёртож-никъ *m.* (crk.) ženich; —ный komorní; -ое мѣсто *v.* чёртогъ царскій.

чёртокъ, тка *m.* *v.* чертильникъ.

чёртополохъ *m.* bodlák *Carduus*; *adj.* чертополошный bodlákový.

чёрточка *f.* čarčíčka.

чёртъ *m.* čert (*pl.* чѣрти, ѣй čerti); ч. возьми, ч. поберѣ! čert aby to vzal! чёртъ тебя поберѣ! чтобъ тебя чѣрти взяли! aby tě čert vzal (aby tě čerti vzali!); что за чёртъ! экой ч.! kterého čerta!

чёрчѣние *n.* kreslení, rýsování (plánů).
чесалка *f.* česadlo, kartáč, hřeben, krace; 2. štětka soukenická *Dipsacus fullonum*.

чесалоч-ка *f.* *v.* чесалка; —никъ *m.* štětkář.

чесаль-ный česací; -ая машина, —щикъ *m.* česadlo (česací stroj); —щикъ *m.* česač; —щица *f.* česačka.

чесаніе *n.* česání.

чесать (чешѣ, чѣнешь) česati (vlasy, vlnu, srst, len atd.); ч. спину škra-bati (drbati) si záda; fig. ч. слухъ lichotiti *n.* pochlebovati někomu; ч.ся česati se; ч.ся грѣбнемъ č. се hřebenem; спинá чѣшется svrbí mě záda; у него рѣки чѣшутся svrbí ho ruce; fig. rád by se pral; у него языкъ чѣшется svrbí ho jazyk.

чѣска *f.* česání *v.* чесаніе.

чесмина *f.* česmina (srov. пядубъ).

чесовица *f.* česnečina, česnáček *Erysimum alliaria*.

чеснокóв-ка *f.* česnekovka; hlávka česneku; —ый česnekový *v.* чесночный.

чесно́къ, а *m.* (*dim.* чесночѣкъ, —чка *m.*) česnek *Allium sativum*; ч. дѣ-кій, ч. кровельный netřesk *Semprevivum tectorum*; бить свѣи чесно-комъ koly hustě zatloukati.

чесно́ч-ница *f.* moždíř na tlučení česneku; 2. *v.* чесновица; —ный česnekový, česnečný.

чесо́т-а *f.* svrbění; —ка *f.* svrab, chrásta; prašivina; —ный, —очный svrablavý; chrástový; prašivý.

чѣствова-ніе *n.* ctění, uctívání; —ать (-ствую, -ствуешь) kogo ctíti, uctí-vati.

честі́ (чтѣ, чтѣши) (crk.) čísti *v.* читать. честі́вый, благочесті́вый (crk.) boha-bojný, pobožný.

честі́къ, а *m.* (star.) lesní lať.

честить (чешу, честишь) koho ctíti někoĥo, ūctu prokazovati někomu; fig. pomlouvati někoĥo.

чест-но *adv.* čestně, ctně; —ность *f.* čestnost; počestnost; poctivost; —ный čestný, počestný, poctivý; -ое слово čestné slovo; fig. -ая компания čistá (pěkná) společnost; (star.); ч. крестъ svatý kříž; обрѣтѣніе -аго крестá nalezení svatého kříže.

часто-любѣць, бца *m.* ctižádostivý člověk; —любивый, —любный ctižádostivý; —любица *f.* ctižádostivá žena; —любіе *n.* ctižádost.

честь (чту, чтешь), почѣсть ctíti; pokládati za něco, považovati za něco; егѡ всѣ чтутъ богатымъ jeho pokládají všickni za bohatého.

чѣсть, и *f.* čest; поле чѣсти, славы pole cti, slávy; въ честь кому-либо někomu ke cti; сдѣлать, воздѣть, отдѣть кому-либо ч. vzdáti někomu čest; увѣряю Васъ моєю чѣстію, по чѣсти увѣряю ubezpečuju Váš svou cti; онъ человекъ безъ чѣсти on je člověk beze cti.

четá *f.* dvě, pár; онъ тебѣ не ч. on se nehodí k tobě; тотъ ему далеко не ч. ten se mu daleko nevyrovná.

четать (-аю, -аешь) rovnati někoĥo k někomu (тебѣ ему и не читаютъ); ч.ся (-аюсь, -аешься) съ кѣмъ rovnati se někomu; какъ тебѣ съ нимъ читаться! jak se mu můžeš rovnat!

четвергъ, а *m.* čtvrtek *v.* четвертокъ; четверговый čtvrtkový, čtvrтеcнй.

четверѣнки, некъ *pl. f.*: ходитъ на —кахъ choditi o čtyrech (t. по рукахъ i по ногахъ), čvermo.

четверникъ, а *m.* čtvrtnátko (4tá část čtvrtce), čvrtka; *adj.* четвериковый; -ое (*n. subst.*) čtvrtkové *n.*, dávka čtvrtková (na trhu).

четверинка *f.* čvrtička (4tá část něčeho); 2. čyрка.

четверить (-рю, -ришь) čtveriti; rozčvrtiti.

четверѣ-ца *f.* (crk.) čtverka, čtvero; —цею (crk.) čtvernásob; —чий *adj.* čtvernásobný.

четверка *f.* čtverka (*v.* kartách); 2. čtverka, čtyrspřeží.

четверни, ей *pl. f.* čtverčata (4 děti najednou narozené).

четверникъ, а *m.* čtverník (čtvrtý člověk z rodiny odvedený na vojnu); *adj.* четверниковый.

четвер-ный (-ой), ая, ое čtvernásobný; -ая гармонія čtvero-zvuk; čtverohlasná harmonie; —нѣ, ѣ *f. v.* четвѣрка 2).

чѣверо, ихъ *num.* čtvero; ч. мущинъ čtvero mužův.

четверо-благовѣстникъ *m.* (crk.) kniha čtyř evangelistův (evangelium); —брачіе *n.* čtvrté manželství; —брачный по čtvrté ženat *n.* provdaná; —влáстіе *n.* čtverovláda, (Tetrarchie); —влáстный čtverovládny; —голосный čtverohlasný; —губный (crk.) čtvernásobný; —днѣвный čtyrdenní; —евангѣліе *n.* čtvero evangelii; —жѣнецъ, нца *m.* čtveroženec, kdo je po čtvrté ženat; —конѣчный čtyrkonečný (kříž); —мѣстный čtyrsedý, čtyrmístní; —ногий, ая, ое čtvernohy; —пѣснецъ *m.* církevní zpěv o čtyrech písních; —столиный čtyrsloupý; —угольникъ, четыре-угольникъ čtyrúhelník; —частный čtyrčástný, čtyrdílný; —якій, ая, ое čtvernásobný; —яко *adv.* čtvernásobně.

четвертáкъ, а, *dim.* четвертачѣкъ, чкá *m.* čvrták, čvrt ruble (25 kopejek); *adj.* четвертаковый.

четвертáть (star.) čvrtiti (zločince) *v.* четвертовать.

четвертіна-а *f.* čtvrtina; 2. čtvrtina
ruble *v.* четвертакъ; — ка *f.* čvrtka
papíru.

четвёртка *f.* čvrtka; 2. ч. листá
čvrtka papíru; 3. кнѣга въ — ку
kniha ve čtverce, ve čtverci *Quart*
(4°); 4. čvrtka, čtvrt libry; ч. са-
хару čvrtka *n.* čtvrt libry cukru.

четверной, ая, ое čtvrtinový; -ая
нота čtvrtinová nota; -ая баня lázeň
za 1/4 ruble.

четвертов-аніе *n.* čtvrcení; — ать
(-тѹю, -тѹешь) čtvrtiti; раз- roz-
čtvrtiti (zločince).

четвертокъ, тка *m.* čvrtek.

четвёрточка *f.* čvrtička, čvrtečka
(papíru).

четвёртчикъ *m.* (star.) kdo užívá
čtvrté části.

чѣвёртый, ая, ое čtvrtý; въ -омъ
часу po třetí, když jde na čvrtou
(hodinu).

чѣвёрть, и *f.* čtvrt; ч. часá čtvrt
hodiny; ч. гóда čtvrt roku; по чет-
вертѣмъ (гóда) čtvrtletně; ч. листá
čvrtka (archu), škartka; пѣрвая ч.
(луны) první čtvrt (měsíce); послѣд-
няя ч. (луны) poslední čtvrt (mě-
síce); ч. čtvrt, čtvrtina (nota) v
hudbě; čtvrt v městě; ч. drážka,
žlábek vysekaný v kládě od tesařů.

чѣтворы, ыхъ *num.* čtvero, čtvery.

четиминей *v.* чѣтьи миней.

чѣтка *f.* sudý (rovný) počet, suda.

чѣтки, токъ *pl. f.*, *dim.* чѣточки, чѣкъ
f. růženec, pateř (k modlitbě) *Pa-*
ter noster; 2. pateř, růženec (okrasa
na římсах); 3. pateř (zdvihací
stroj) *Pater noster*.

чѣткій, ая, ое citelný, zřetelný; -ость
f. citelnost, zřetelnost.

четкообразный (herald.) pateřovitý.

чѣт-но *adv.* po dvou; suda; — ный,
ая, ое (o p. čtech) sudý, rovný.

чѣтъ *m.* suda; чѣтъ или нѣчетъ? su-
da nebo licha?

чѣтыре, рѣхъ *num.* čtyři (čtyry).

четыре-батарейный (корабль) o čty-
rech bateriích (koráb); — блóчиикъ
m. kladkostroj se čtyřmi kotouči;
— грáнникъ *m.* čtyrhraník, čtyrhran
Tetraeder; — десятиднѣвный (crk.)
čtyřicetidení; — десáтница *f.* (crk.)
čtyřicetidení půst; — десáтый, ая,
ое (crk.) čtyřicátý.

чѣтыре-десять *num.* (crk.), сóрокъ
čtyřicet; — жды *adv.* čtyřikráte.

четыре-зубецъ, бца *m.*, — зúbъ *m.*
čtyrzubec *Tetrodon*; — колѣсный
čtyrkolý; — надесáтый (crk.) čtr-
náctý; — надесáть *num.* (crk.) čtr-
náct; — угóльникъ *m.* čtyrúhelník;
— угóльный čtyrúhelný.

чѣтырѣх-клáсный, ая, ое čtyřtřídní;
— лѣтний, ая, ое čtyrletý; — мѣся-
чный čtyrměsíční; — слóжный čtyr-
slabičný; — стóлпный o čtyrech
sloupích, čtyrsloupový; — чáстный
čtyřčástný; — члѣнный čtyřčlený.

чѣтырнадцáтый, ая, ое čtrnáctý; че-
тырнадцáть, и *num.* čtrnáct.

чѣтьи миней, чѣтья миней legendy *n.*
životy svatých.

чѣхликъ *m.* čechlík, čepička.

чехолóкъ, лка *m.* čechýlek.

чехóль, хлá *m.* čechel, povlečení na
nábytku, v povoze atd.; 2. pouzdro
na ručnici; *adj.* чехóльный.

чехóня *f.* *Cyprinus cultratus*.

чечеви-ца *f.*, — чка čočka (čočovice,
šočovice) *Lens*; ч. болóтная, воля-
ная okřehek *Lemna* (bot.); хру-
стáльная ч. čočka (v oku); — чный
čočkovitý чечевицеобразный čočo-
vičný; čočkovitý.

чечен-иться pitvořiti se; upýpati se;
— енье *n.* pitvoření, upejпání; — я
f. upejpalka, pitvořilka.

чечень, чня *m.* jáma na ryby vodou naplněná a vrbovými pruty obložena.

чечётка *f.* čečetka (samice); чечеть *m.* čečet (samec) *Fringilla linaria*.

чечина *f. v.* почечуйникъ.

чешуе-крылья насѣкомыя *pl.* šupino-křídly hmyz *Lepidoptera*; —образный šupinovitý.

чешуй-ка, чешуечка *f.* šupinka; —никъ *m.* podbílek, babízub *Lathraea* (rst.); —ный šupinový; —чатый, чешуистый, ая, ое šupinatý.

чешуя *f.* šupina, češuje; рыба ч. rybí šupina.

чещение *n.* ctění.

чибесь, чибись *m.* čejka *v.* пѣгалица.

чивость, чивый *v.* щедрость, щедрый.

чигирь, я *m.* stříkačka zahradnická.

чижевникъ *m. v.* ракѣтникъ.

чижикъ, а, чижичекъ, чка *m.* čížík *v.* чижъ; *adj.* чижиновый.

чижов-ка *f.* čížovka, čížice (samice); —ый čížový, čížkový; —аго цвѣта čížkové barvy.

чижъ *m.* čížek (číž) *Fringilla Spinus*.

чикчѣры, ѣ *pl. f.* dlouhé a úzké kalhoty hulanské.

чилибúха *f. v.* цѣлибúха.

чилига *f. v.* горóховикъ.

чили́к-анье *n.* šviřinkání (ptáků), čilikání; —ать, —нуть šviřinkati, čirikati, čilikati, cvrkati (o ptácích); *v.* чирѣкать; чили́къ! *int.* čilik! štílip! čirik! šviřink! (zvuk ptačí).

чили́мъ *m.* nadseda, kolčatka (rst.) *Tribulus*; ч. водяной kotvice splývavá *Trapa natans*.

чили́шникъ, чимы́шникъ *v.* горóховикъ.

чинáръ *m.* platan *Platanus* (rst.); *adj.* чинáровый.

чингáлище *n.* (star.) nůž, veliká dýka (kindžal).

чинѣние *n.* činění; 2. spravování, zá-

platování šatů; naplňování pum; přiřezávání *n.* opravování per.

чинить (-нѣ, -нѣшь), у- činiti (ч. судъ и расправу); 2. (на-) plniti, naplniti, -ňovati (ч. бóмбы порохомъ); 3. (по-, въ-) spravit, spravovati, záplatovati (šaty); 4. (о-) opravit *n.* přiříznouti pero (ku psaní); ч.ся (чинюсь, чини́шься) činiti se; ч.ся съ кѣмъ meškati se; upejpati se.

чини́шко *n.* (posměš.) nepatrná hodnota (důstojenství).

чинка *f. v.* чинѣние.

чинн-о *adv.* slušně, jak se sluší; —ость *f.* slušnost; —ый slušný.

чиновникъ *m.* agenda církevní, rituál, liturgie.

чинов-никъ *m.* úředník; —ница *f.* úřednice; —ничий, ѣя, ѣе úřednický; —ный *v.* důstojnosti *n.* *v.* hodnosti postavený.

чино-начáлие *n.* řád důstojenský; —начáльникъ *m.* (crk.) přednosta *m.*, představený; —начáльство *n.* představenstvo; —положѣние *n.* předpisy *n.* obřady církevní; —почитáние *n.* úcta k důstojenství; —произвóдство *n.* povýšení *v.* hodnosti; —расположѣние *n.* řád důstojnický.

чинъ *m.* hodnost, důstojenství; нѣжние чины *pl.* poddůstojníci; духовные чины duchovenstvo; 2. ч. řád; ч. церковный řád církevní; чинъ чино́мъ, въ стро́йномъ чинѣ *v.* náležitém pořádku.

чирей, рья *m.* vřed.

чирѣнокъ, нка *m.* mladý čírek.

чирѣканье, чирканье *n.* šviřinkání, cvrkání (ptačí) *v.* чили́канье.

чирѣкать, чиркать (чиркнуть) šviřinkati, cvrkati (o ptácích) *v.* чили́кать.

чирокъ, рка *m.* čírek *m.*, čírka *f.* (kachna); *Anas querquedula* (čírka

modrá); ч. полевóй čírek obecný *Anas crecca*.
 чыручъ *m.* košatka, malý koš z vrbového proutí; 2. sak (na ryby), sejr.
 чырышекъ, шка *m.* vřidek *v.* чырей.
 чирьеватый, ая, ое vředovatý.
 числѣніе *n.* číslování (*Numeration*).
 чысленіе *n.* číslení, počítání; —ый, —ный počítaný, číslený; -ая величина číselná veličina; -ное превосходство неприятеля číselná převaha nepřítelova.
 числитель *m.* čítatel, počítatel; —ный počítací; číslovací; -ья имена (gram.) číslovky *Numeralia*; имена -ья порядочныя, порядковыя číslovky řádové; имена -ья количественныя číslovky základní.
 чыслить (-лю, -лишь) čísliti; číslovati; ч. когó-либо бóльнымъ počítati někoho k nemocným; ч.ся počítati se.
 число *n.* číslo; počet; ломаное ч. číslo lomené, zlomek; извѣстное ч. jistý počet; 2. datum; котораго числа? kterého dne? kterého datum? пятаго числа dne pátého...; сегодня пятое ч. dnes je pátého; написать (обозначить) письмó заднимъ числómъ datovati nazpět; переднимъ числómъ datovati napřed; 3. ч. číslo, počet (gram.) *Numerus*; единственное ч. číslo jednotné, počet jednotný, jednotník (*Singular*); множественное ч. množné číslo, množný počet, množník *Plural*.
 числослов-ецъ, вца *m.*, числословъ, а *m.*, ариѳметикъ počtář; —ие *n.*, ариѳметика počtářství; —ный počtářský.
 чистаганъ *m.*, prost.: выплатить чистаганомъ vyplatiti dočista, zúplna (hotovými).
 чыстеный, ая, ое čistoučký.
 чистѣхонекъ, нька, нько zcela čistý.

чистецъ, тцá *m.* kuklík *Geum Urbanum* *v.* гравилатъ.
 чыстикъ *m.* alka holubí *Colymbus grillus* (*Colymbus columba*); ч. безкрылый alka veliká *Alca impennis* (zool.).
 чистылище *n.* očistec (po smrti), staroč. čistec; чистылищный огонь oheň v očistci.
 чистыль-никъ *m.* oslí okurka *Momordica* *v.* огурецъ ослиный; —щикъ *m.* čistič; ч. шлюзовъ, ч. отхожихъ мѣсть průtočník, čistič stok, stokočistec, stokař (bál).
 чистытельный čistivý, čistící; ч. порошокъ prášek čistivý, počišťovací.
 чыстить (чышу, чыстишь) čistiti; ч. щёткою č. štětkou *n.* kartáčem, kartáčovati; ч.ся čistiti se.
 чыстка *f.* *v.* чищѣніе.
 чысто *adv.* čisto, čistě; чысто-на-чисто docela čistě, čisto; онъ бѣгаетъ чысто сумасшедшій on běhá jako hotový blázen.
 чисто-крóвный čistokrevný; —писаніе *n.* čistopis *Mundum*; 2. krasopis *Kalligraphie*; —писецъ, сца *m.* čistopisec; krasopisec; —плотка *f.* čistotná ženština; —плотность *f.* čistotnost (člověka); —плотный čistotný, čistoty milovný; —плоть, а *m.* čistotný člověk; —пóлье *n.* širé pole (čisté pole); —рѣчіе *n.* čistá *n.* zřetelná výslovnost; —сердечіе *n.*, —сердечность *f.* čistosrdečnost, upřímnost; —сердечный čistosrdečný, upřímný,
 чистотá *f.* čistota (č. oděvu; č. mravů; č. hlasu; č. slohu).
 чистот-ка *f.* *v.* чистоплотка; —ный čistotný *v.* чистоплотный; —ствовать (crk.) čistotu zachovávatí.
 чистотѣль *m.*; ч. большой vlastovník, celidon *Chelidonium majus*;

ч. меньшій rounník, orsej, májíček
Ficaria vernalis.
чистоусть *m.* hroznatka *Osmunda*
(*rstl.*).
чѣстый (*comp.* чѣще) čistý; -ое поле
širé pole.
чистъ, и *f.* *v.* новинá.
чистѣкъ *m.* routička, dymnivka *Fu-*
maria; ч. большій, меньшій *v.* чи-
стотѣль.
чистѣнка *f.* ženština s bílou tváří;
2. vysekané místo u prostřed lesa.
читальщикъ *m.* kdo čte žalmy u ra-
kve zemřelého.
читаніе *n.* čtení.
читатель *m.* čtenář, čitatel; —ница
f. čtenářka.
читатъ (-áю, -áешь) čísti, čítati; ч.
лѣкцію въ университетѣ čísti na
universitě, míti čtení, držeti před-
nášky.
чиханецъ, нца *m.* sambaba (*Presl*)
Parthenium *v.* дѣвникъ.
чиханіе *n.* kýchání; —ательный кы-
chavý, kýchací; ч. порошокъ k.
prášek; —ать (-áю, -áешь) kýchat;
чихнуть kýchnouti.
чихирникъ *m.* ochlasta, opilec *v.*
пьяница; —ничать chlastu se od-
dati, chlastati.
чихиръ, я *m.* mest, břечка (mladé
nevukvašené víno); *adj.* чихирный.
чихот-а *f.* delší kýchání; —ка *f.* ký-
chavice *Veratrum* (*rstl.*).
чѣща *f.*, чѣщоба *f.*, чѣщобъ, и *f.* *v.*
новинá.
чѣще *adv.* (*comp.*) čistěji; ч. всего
nejčistěji.
чѣщеніе *n.* čištění.
чѣй, чѣя, чѣе *pron.* (*crk.*) čí *v.* чей.
чкать, чкнуть обо что paraziti o ně-
co; ч.ся обо что paraziti se o něco.
члено-вредитель, *m.* kdo sám se zmr-
začil; —вредительство, —вреждение

n. úmyslné zmrzačení sebe samého;
—соединѣніе, —составленіе *n.* se-
členění, členitost, článkovitost;
—составной (-ый), ая, ое článkový,
sečleněný.
членъ *m.* člen; úd; (č. v těle); č.
společnosti; č. rodiny; членъ-кор-
респондентъ člen dopisující; чле-
нокъ, нка *m.* článek, kloub (v těle).
чмѣок-анье *n.* mlaskání; —ать (-аю,
-аешь) mlaskati; —нуть mlasknouti;
ч. кого-либо dáti někomu hubičku.
чѣботъ *v.* чѣботъ.
чѣбрь *v.* чѣберъ.
чѣок-анье *n.* fukání (sklenicemi); —ать
fukati (sklenicemi při pití); —нуть
fuknouti.
чѣокъ *m.* fuk! zvuk při fuknutí sklenic.
чѣлка (хѣлка) *f.* chochol u koní.
чѣль *m.* *v.* чѣль.
чѣмга *f.* roháč černokrký (pták) *Colym-*
bus auritus (*Podiceps nigricollis*);
ч. хѣлѣтая roháč veliký *Colymbus*
cristatus (*Podiceps cristatus*); ч.
рогѣтая roháč žlutorohý *Colymbus*
auritus (*Podiceps auritus*).
чѣнзѣль *m.* klokoč *Staphylea* (*rstl.*).
чѣпор-ность *f.* upejpavost; pitvoři-
vost; —ный upejpavý; pitvorný.
чѣртъ *m.* *v.* чертъ.
чѣтки *v.* чѣтки.
чѣв-астый, ая, ое břichatý; —агая
f. těhotná (žena); —ость *f.* těhot-
nost; těhotenství; —арѣть těhotněti.
чѣвеса *pl. n.* (*star.*) střeva.
чѣв-ница *f.* (*star.*) břišní (střevní)
nemoc; —ный, ая, ее, —ный, ая, ое
(*star.*) břišní (-ný).
чѣво *n.* (*crk.*) břicho, život; ч. ма-
тернее život mateřský.
чѣво-бѣсникъ, —бѣсница *m.*, —бѣ-
щатель, я *m.* (*crk.*) břichomluvec;
2. břichopravec, břichověstec, stře-
vopravec; —бѣіе, —бѣііе *n.*

(crk.) *bolení břicha*; —бѣсіе, —бѣшеніе, —нействовство *n. žravost, nenasytnost*; —волшебство *n.*, —вѣщаніе *n. břichoprava, střevoprava*; —нейстовый *žravý*; —ненасытнѣй *nenasytný*; —но́сная *f. těhotná (žena)*; —ношеніе *n. těhotnost, těhotenství*; —объя́деніе *n. žravost, obežralost*; —объя́стливый, —объя́стнѣй *žravý, obežralý*; —у́гodie *n. břichopasnost*; —у́гoдникъ *m. břichopásek*; —у́сть *m. brašnice (červ) Bursaria*; —хoды, овъ *pl. m. břichonožci Gasteropoda (zool.)*.

чредá, ѿ *f. v. чредá; v. oчередь*; всё въ чреду́ свою, всё своею чредо́у *všecko v svůj čas*.

чрезвычай-ный (*adv. -но*) необы́чейнѣй, *kromobyčejný, nadobyčejný (adv. -ně)*; -ность *f. -nost*.

чрезмѣр-но *adv. nesmírně*; —ность *f. nesmírnost*; —ный *nesmírný*.

чрез-плечный *co visí přes plece*; ч. ре́мень *řemen přes plece n. přes rameno zavěšený, zavěšák*; —чу́ръ *adv. příliš, přílišně*.

чрезъ *praep. c. acc. přes*; пере́хатъ ч. рѣ́ку *přejetí přes řeku*; ч. три дня за три дни; ч. негo *skrz něho (prostředkem jeho)*.

чрезъестественный *nadpřirozený*.

чренъ *m. ránev solná*.

чрепѣца *f. v. черепѣца*.

чресла́ *n. чресла, слъ pl. n. (crk.) třísla pl. (ledví n.)*.

чресленникъ *m. (crk.) pás, opasek*.

чресмѣна *f. v. черешня*.

чтѣніе *n. čtení*; библиотѣка для чтѣнія *čtenářská knihovna*.

чтець *m. čtenář; 2. předčítatel*.

чті́лище *n. (star.) modlářský chrám, modlárna*.

чті́тель, я *m. ctitel*; —ница *f. ctitelka*.

чті́ть (чтѣ́у, чтѣ́шь) *ctíti*; ч.ся (чтѣ́сь, чтѣ́шься) *ctíti se*.

что *pron. co*; всё, что онъ говоритъ *všecko, co on mluví*; что-нибудь, что-ни-есть, что-либо, что-то не́со; *cokoliv*; что онъ сказа́лъ? *co on řekl?* что тутъ за шумъ? *co je tu za hluk?* *jaký je to zde hluk?* что это челове́къ? *co je to za člověka?* *jaký je to člověk?* за что онъ благодаритъ? *zač on děkuje?* отъ чего? за чѣ́мъ? *proč?*

что *conj. že*; мнѣ сказа́ли, что онъ при́халъ *mně řekli (bylo mně řečeno n. praveno)*, *že on přijel*.

что́бы, что́бъ *conj. aby*; *žeby*; что́бъ тебѣ! *aby tě! (aby tě drak!)*

чу! *int. slyš!*

чубара́хнутъся (съ лѣстницы) *svaliti se, bácnouti (se schodů)*; чубара́хъ! *int. bác!*

чуба́рый, ая, ое (лоша́дь, соба́ка) *tygrovaný, pruhovaný (kůň, pes)*.

чубу́къ *m. čibuk, troubel k dýmce; dim. чубучёкъ, чка; adj. чубу́чный*.

чубу́шникъ *m. pustoryl, planý n. český jasmín Philadelphus coronarius*.

чу́ствен-но *adv. smyslně*; —ность *f. smyslnost*; —ный *smyslný*; *citový*; -ая жи́ла *čiva (čilka), nerv*.

чувствѣ́лище *n. sídlo citu (v mozku) Sensorium*.

чувствѣ́тель-но *adv. citlivě*; —ность *citlivost*; —ный *citlivý*.

чу́ство *n. cit*; 2. *mysl*; (ч. зрѣ́нія, слѣ́ха, вку́са, обоня́нія); упáлъ безъ чувствъ *on padl bez citu, bez smyslů (padl do mdlob)*.

чу́ствов-аніе *n. cítění*; —ать *ctíti*; *ctíti*; ч. запа́хъ *ctíti zápach*.

чугу́нъ, а́ *m. litina, lité železo*; 2. ч., *dim. чугу́никъ, а, чугуно́къ, нка, чугу́нникъ železník, železnák, že-*

lezný hrnec, hrnec z železné litiny;
adj. чугу́нный.

чуда́къ, а *m.* podivín.

чуде́с-ить (-дешу, -десишь), —ничать
divně jednati; podivínsky žíti; —никъ
m. podivín *v.* чуда́къ; —ница *f.* po-
divínka; —но *adv.* divně, podivně,
ku podivu; —ность *f.* divnost, po-
divnost; —ный, ая, ое divný, po-
divný; ku podivu krásný, divo-
krásný, čarokrásný, čarovný.

чуді́тися (чуждýся, чуді́шися) (*crk.*)
diviti se.

чуди́ться *impers.*: чуди́тся мнѣ zdá
se mi, mně se zdá; мнѣ чуди́лось
mně se zdálo, zdálo se mi, že ...

чу́дище *n.* (*prost.*) *v.* чу́довище.

чу́д-но *adv.* divně, podivně; ku po-
divu; —ный divný, podivný, podivu
hodný.

чу́до *n.* (*pl.* чудеса́, съ) div.

чудо́вищ-е *n.* netvor, potvora; *adj.*
—ный.

чудодѣ́й, я *m.* *v.* чуда́къ; —ный,
—ственный divotvorný; —ственникъ
m. divotvorce; —ствие, —ство *n.*
divotvorství, zázrak.

чудо-дѣ́латель, —дѣ́тель, я *m.* divo-
tvorce; —дѣ́тельный divotvorný;
—носецъ, сца, —твóрецъ, рца *m.*
divotvorec; —но́сный, —твóрный
divotvorný; —цвѣ́тъ *m.* divokvět
Mirabilis (*rstl.*).

чужа́къ, а́ *m.* cizák, cizinec.

чужби́на *f.* cizí věc; 2. cizina, cizo-
zemsko.

чужда́ться cheró straniti se něčeho.

чу́ждый, ая, ое cizí *v.* чужі́й.

чужевѣ́рный (*crk.*), иновѣ́рный cizo-
věrný, jinověrný.

чужезе́м-ецъ, мца *m.* cizozemec; —ка
f. cizozemka; —ный cizozemský.

чужени́нь *m.* cizinec, člověk pracizí.

чуже-пле́мenniкъ *m.* *v.* инопле́мenniкъ;

—стра́нецъ *v.* иностра́нецъ; —я́дный
cizopasný, příživný; (-ое расте́ние).
чужі́й (чужо́й), ая, ое *adj.* cizí.

чужь-чужени́нь *v.* чужени́нь.

чула́нь, а *m.*, *dim.* чула́нецъ, нца *m.*,
чула́нчикъ *m.* komora na staré ha-
raburdí. [*punčochy.*

чуло́къ, лка́ *m.* punčocha; *pl.* чу́лки
чуло́ч-екъ, чка *m.* punčoška; —никъ
m. punčochář; —ница *f.* punčo-
cháčka; —ный punčochový.

чума́ *f.* mor. [*navý.*

чума́з-ка *m.* špinavec; —ый *adj.* špi-
чума́къ *m.* čumák, solnář; чумако-
ва́ть (-кью) sůl a ryby rozvážeti.

чумі́ть (-млю, -мішь) morovinou na-
kaziti.

чумі́чь *m.*, чумі́чка *f.*, чумь *m.* sbě-
račka (lžíce).

чу́мный morový.

чупи́ца *f.* četa *n.* spolek lidí, kteří
jdou na lov sobolů.

чупри́на *f.*, чупру́нь *m.* čupryna (přední
vlasý na hlavě).

чурá *f.* štěrka.

чурба́нь, а *m.* pařez; *dim.* чурба́н-
чикъ *m.* pařízek.

чури́лко *n.*, чури́чка *f.* *v.* козодѣ́й.

чу́рка, чу́рочка *f.* pařízek.

чурь! *intrj.* stůj! jen

чурь *m.* (*star.*) hranice.

чу́тк-ій, ая, ое čenichavý (*pes*), po-
zorný; ч. сонъ lehký sen; —ость
f. pozornost.

чуть *adv.* sotva; jen; ч. не упалъ
div neupadl; ч. дышетъ sotva dýchá.

чу́тьё *n.* sluch; 2. čich (*u psů*).

чухá *f.* (*prost.*) nesmysl, batlanina.

чу́хать (-аю, -аешь) ochutnávati.

чу́чело, *dim.* чу́челко *n.* vysrané
zvíře, vysraný pták; 2. hastrůš,
strašidlo.

чу́чельникъ *m.* vysravač (*ptáků*).

чу́шка *f.* čunče (*i, eto*), čuně (*i, eto*)

n., prasátko; пистолётная ч. pouzdro na pistole.

чушь (prost.) *v.* чухá.

чу́яние *n.* čenichání, větření; чу́ять (чу́ю, чу́ешь) čenichati, větřiti; соба́ка чу́етъ дичь *pes* větří zvěř.

чхать *v.* чихáть.

III.

шаба́ш-ить (-шу, -шишь) šábes světití; —ка *f.* vandrovka, (kousek dřeva, který sobě tesaři berou po skončené práci); —ный šábesový; —ое время svatvečer; шаба́шь *m.* šábes (u Židů); 2. svatvečer.

шаблóнь *m.* šablona.

шабрóвка *f.* (u tesařů) zazubení, čepování.

шáвка *f.*, шáвочка *f.* ovčácký pes.

шáвкать bručeti, brumlati (o starých lidech. [kroku.

шага́ла, шага́ло *m.* kdo dělá veliké šáhanie *n.* kráčení; шага́ть (-áю, -áешь) kráčeti; шагну́ть kročiti.

шаги́стый kdo dělá veliké kroky.

шагла́ *f.* líce (tváře) u některých ryb.

шагомѣръ *m.* krokoměr; шагомѣрный krokoměrný.

шагри́нь *m.* šagrén (*chagrin*), саровина; *adj.* шагри́новый.

шагъ *m.* krok; шагъ за шагъ krok za krokem; ѡхать шагомъ jeti krokem (zvolna); ни на шагъ ani na krok (neustupovati).

ша́дра *f.* vnitřek mržího zubu.

шажёкъ, жка́ *m.* krůček.

шáйка *f.* rota, banda; ш. разбóйниковъ rota *n.* banda loupežnická; 2. ш., *dim.* шáечка konývka k nabírání vody.

шакáль *m.* šakal *Canis aureus*.

шакáть (-аю, -аешь) káchatí, šakati

(jako kačer: šak! šak! šak!); —анье *n.*

шалапáй, я *m.* (prost.) lenoch, pecivál.

шала́шь *m.*, *dim.* шала́шникъ *m.* salaš; *adj.* шала́шный.

шалбѣр-ение, —ивание *n.* žvatláni; —ить, —ивать žvatlati, tlachati; 2. lenošiti, zaháletí.

шалéние *n.*, шальбá *f.* čtveračení.

шали́ть (-лю, -лишь) čtveračiti, dováděti.

шали́в-ость, шаловли́вость *f.* čtveračivost, dovádivost; —ый čtveračivý, dovádivý.

шалне́ръ, шарне́ръ *m.* kloub *charnière*; *adj.* —не́рный.

шáлость *f.*, шаловство́ *n.* čtveračení, dovádění; svévole.

шалу́нь, а́ *m.* dovádil, čtveračil, čtverák; шалу́нья *f.* dovádilka, čtveračilka, čtveračka.

шалфе́й, я *m.* šalvěj *Salvia* (rst.); —ный šalvějový.

шаль, и *f.* dovádění, svévole; 2. ш. šál (*shawl*); *adj.* шáлевый.

шально́й, а́я, о́е nesmyslný; šílený; —а́я соба́ка vzteklý pes.

шальт́ь (-ѣю, -ѣешь) šíleti, šíleně jednati.

шамáн-ить (-ню, -нишь) čarovati, kouzelnictví provozovati; —ка *f.* šamanka, čarodějnice, kouzelnice; —скій šamanský; —ство *n.* šamanství; шамáнь, а́ *m.* šaman, čaroděj, kouzelník (v Sibiři).

шампиньóнь *m.* pečírka (houba), prost. šampion (*champignon*).

шамши́ть *m.* *v.* самши́ть.

шáмшить (-у, -ишь) *v.* шáвкать; задрhovati se (o kolečkách v hodinách).

шанга́, й *f.* šanga (druh pečiva).

шандáль, а́ *m.* svícen (*chandelier*); *adj.* шандáльный.

ша́ндра *f.* jablečník (rst.) *Marrubium vulgare*.

ша́нецъ, нца *m.* hradba (šance); шанцевой, ая, ое hradební (šancovní). шанцевать, шанцовать (-цую, -цуюшь) hradby dělati, šancovati; ш.ся hradbami se okopati, ohraditi se.

шанце-ко́пъ, а *m.*, —ко́пщикъ, а *m.* hradebník; —ко́пный hradebnický.

ша́пка *f.* čapka (čepice); архіерейская ш. čepice arcibiskupská; 2. *pl.* ша́пки, покъ aksamitník (rst.) *Tagetes erecta*.

ша́поч-ка *f.* čepička; —никъ, а *m.* čepičník, čepičkář; —ный čepicový, čepičný.

шапша́ *f.* otruby pšeničné.

шараба́нь *m.* nekrytý vozík (prýčka) s několika sedadly.

шарава́ры, ь *pl. f.* šaraváry; *adj.* шарава́рный. [*charade*].

шара́да *f.* šaráda, slabičná hádanka

шара́хнуться splástiti se (o koních); 2. padnouti, převrhnouti se.

ша́ре́ние *n.* štourání.

ша́рикъ *m.* kulička; míček.

ша́рить (-рю, -ришь) štourati, štárati.

ша́рк-ать (-аю, -аешь), —нуть šoupати (nohama); —анье *n.*, —отня́ *f.* šoupání (nohama).

шарлатан-ить šarlatánství provozovati; —скій, ая, ое šarlatánský; —ство *n.* šarlatánství; шарлатанъ *m.* šarlatán.

ша́рлахъ *m.* šarlach (barva); шарлаховый šarlachový.

шарло́тъ *m.* ošlejš, šalotka *Allium ascalonicum*. [*netl.*]

шарма́нка *f.* kolovrátek hrací, flaši-

шарни́ръ *m. v.* шалне́ръ.

шарови́д-но *adv.* kulatě, kulovatě;

—ность *f.* kulovatost, kulatost;

—ный kulatý, kulovatý; шарови́дъ

m. v. шаро́вка.

шаро́в-ка *f.* kulenka (rst.) *Globularia*; —ница *f.* rážovka, kulovnice *Sphaeria* (houba).

шаро-гла́вь *m.* bělotrn obecný *Echinops sphaerocephalus* (rst.); —ка́тъ *m.* kulatka *Glomeris* (zool.); —луко́вка *f.* jarovít (Presl), ocun jarní *Bulbocodium* (rst.); —обра́зный *v.* шарови́дный.

шарфъ *m.* páska důstojnická *l'écharpe*.

шаръ *m.* koule; *k.* na biljáru; земно́й ш. zeměkoule.

ша́стать (-аю, -аешь) šámati (nohama), šoupати nohama; 2. osiny srážeti, opichovati (u ovsa).

шастъ *adv.* náhle.

шата́ *f.* (crk.) šat.

шат-а́ние *n.* viklání; —а́ть (-аю, -аешь) hýbati, viklati něčím; ш.ся viklati se, hýbati se.

шатёр-никъ, а *m.* služebník, jenž rozbíjí stany; —ничій, аго *m.* dozorce nad stany; —ный *adj.* stanový; шатёръ, трá *m.* stan; 2. síť na tetřívky; 3. plášť na komíně.

шатк-и́й, ая, ое viklavý, kolísavý; 2. ducha neustáleného; —о *adv.* kolísavě; —ость *f.* viklavost; kolísavost.

шатну́тъ *v.* шата́ть.

шатость *f.* (star.) povstání; vzbouření.

шатро́вый *adj.* stanový *v.* шатёрный.

шатýнь, á *m.* šámal, loudal. pobuda *m.*; 2. pumpa hornická, čerpadlo hornické; шатýнья *f.* šámalka, loudalka.

ша́феръ *m.*, дру́жка družba *m.*

шафѳ́рникъ *m. v.* силѳ́тникъ.

ша́пка *v.* ша́вка.

шафра́н-ный, —овый šafránový; шафра́нь *m.* šafrán *Crocus* (rst.).

ша́хматный šachový, šachovní; —ая игра́ hra v šachy; —ая пѳ́шка kámen

v šachu, píšek; 2. ш. kostkovaný (látka).
 шахматъ *m.* šachovnice, deska ke hře v šachy; игрá въ ш. hra v šachy; играть въ ш. hráti v šach.
 шахта *f.* šachta (v hornictví); *adj.* шахтный.
 шахъ *m.* šach (perský panovník); ш. šach! (volá se ve hře šachovní).
 шáшень, шня *m.* lodivrt, vrták lodní (šášeň) *Teredo navalis*.
 шáшеч-ка *f.* kamínek (v šachu); —ница *f.* šachovnice; —ная игрá hra v dámu neb v šach); шáшка *f.* kámen ve hře šachovní *n.* v dámu; 2. šavle (u Kavkazců).
 шáшковая снасть síť na strleď.
 шáшни, ей *pl. f.* šašky, šprýmy; шáшничать šašky provozovati, šaškovati.
 швáбра *f.* koště lodnické, smeták lodnický (z roztřepeného lana); швáбрить lodnickým smetákem utírati.
 шваль, я *m.* (star.) švadlíř, krejčí; —ный švadlířský; šicí; —ня *f.* švadlirna, dílna krejčovská.
 швартóвъ *m.* vazák, lapák (lano k uvazování); швартóвить lanem uvazovati.
 швартъ *m.* kotvice hlavní.
 швэй-ка *f.* švadlena; —ный švadlenský.
 швейцáръ *m.* vrátný, portýr (švejcar); *adj.* швейцáрский; -ая *f.* vrátнице, síňка portýrova.
 швёніе *n.* (crk.) šítí.
 швёрцы, овъ *pl. m.* křídla *n.* boky s obou stran plochých lodí.
 швецъ, á *m.* krejčí (—šijec); швец-кий krejčovský.
 швея *f.* krejčířka, švadlena.
 швóрень *v.* шквóрень.
 швырну́ть mrsknouti něčím (t. hoditi); швырять házeti; швыряніе *n.* házení.
 шевел-ёніе *n.* ševelení (pohybování,

třesení); —́ть, шевельну́ть ševeliti; ш.ся ševeliti se.
 шеверёнька *f.* koš na kuřata, kukaně, posada.
 шевр́ига *f. v.* севр́юга.
 шей-ка *f.* šijka, krček; —ный šijový, krční; ш. платóкъ šátek na krk; —чатый мѣхъ kožišina z krkoviček.
 шеколáд-никъ *m.* čokoládník; 2. ка-каовник *Theobroma cacao*; —ный čokoládový; -ая дощечка tabulka čokolády; шеколáдъ *m.* čokoláda.
 шелгýнь *m.* tobolka *n.* brašna lodnická.
 шелевáть (шелюю, -юешь) pažiti, zapražiti, obložiti, pokládati; шелёвка *f.* pažení, obložení.
 шёлегъ, а *m.* peníze početní (*jeton*).
 шелест́ить (-ешý, -ест́шь) šelestiti (o listí stromovém); шёлестъ *m.* šelest.
 шелко-в́идный, —в́истый hedbáví podobný; -остъ *f.*; —в́ина *f.*, *dim.* —в́инка nitka hedbávná.
 шелко-в́и-ца б́лая (*f.*), —чникъ *m.* moruše bílá, morušník *Morus alba*; —чный morušový; ш. червь hedbávníček; -ое д́ерево *v.* шелко-в́ица.
 шелко-в́одецъ, дца, —в́одъ *m.* hedbávník, kdo pěstuje hedbáví; —в́одство *n.* hedbávnictví.
 шёлковый *adj.* hedbávný; ш. червь hedbávníček; -ая мат́ерія hedbávná látka.
 шелко-д́ѣліе *n.* hedbávnictví; —завóдчикъ *m.* hedbávník, fabrikant hedbáví; —крас́ильное завед́ение barvírna na hedbáví; —крас́ильное иску́ство barvířství hedbávnické; —мотáльная мáшина, —мотáльница *f.* svijadlo na hedbáví; —мотáльная *f.* svijárna na hedbáví; —мотáльщикъ *m.* sviječ hedbáví; —мотáніе *n.* svíjení hedbáví; —пряд́ение *n.* pře-

dení hedbávi; —прядильная фабрика,
 —прядильня *f.* *přádelna na hedbávi*;
 —прядильщик *m.* *hedbávorpředec*;
 —прядь *m.* *hedbávníček, bourec hedbávný Phalaena bombyx*; —тро-
 стильня *f.* *soukárna na hedbávi*.
 шёлкъ, а *m.* *hedbávi*; сырцовый ш.
syrové hedbávi; сучёный, трощё-
 ный ш. *soukané hedbávi*.
 шёлмъ *m.* (star.) *v.* шлемъ.
 шелохнѹть *v.* шелыхать.
 шёлуди, ей *pl. m.* *chrásta, prašivina*.
 шелудив-ый *prašivý, chrastavý*; —ѣть
prašivěti, chrástu dostati.
 шелудякъ, а *m.* *prašivec*.
 шелунга *f.* *druh černého čaje*.
 шелуха *f.* *lupina, šlupina, šupina*;
 орѣховая ш. *šlupka ořechová*; рѣбья
 ш. *rybí šupina*. [pinovatý].
 шелуховатый, шелушный *šupinatý, lu-*
шелуш-ěníe n. *loupání, vylupování*;
 —ѣть (-ѹ, -ѣшь) *loupati, vylupovati,*
šlupky snímati; ш.ся *loupati se, vy-*
lupovati se.
 шёлга *f.* *žerd, prut kovový*; 2. *plo-*
chá část kovová.
 шелыхать *hýbati*; ш.ся *hýbati se*; и
 листокъ не шелохнется ani lístek
 sebou nepohne.
 шельма *f.* *šelma*.
 шельмов-скій *šelmovský*; ш. постѹ-
 покъ *kousek šelmovský*; таškářský,
 darebácký; —ство *n.* *šelmovství,*
darebáctví.
 шёлуга *f.* *vrba červená, červenice*
Salix rubra. [missette].
 шемизѣтка *f.* *šmisetka, košílka (che-*
шепелеватый šišlavý; -тяя бѹквы *pl.*
sykavku Sibilantes.
 шепелѹнь *m.* *šišlal*.
 шепелѹнья *f.* *šišlalka*.
 шепел-явый *šišlavý*; —яніе *n.* *šišlání*;
 —ять *šišlati*. [šlavý].
 шепетлив-ость *f.* *šišlavost*; —ый *ši-*

шепотн-никъ *m.* *šeptal, našeptavač,*
promluvač; —ница *f.* -ка; —ня *f.*,
 шёпотъ *m.* *šepot, šeptání*.
 шепталá *f.* *broskev*; 2. *merunka*.
 шепт-аніе *n.* *šeptání*; —агъ (шенчѹ,
 шепчешъ) *šeptati*; ш. кому-либо на
 ухо *šeptati někomu do uší*.
 шептѹнь *m.* *šepač, našeptavač*; шеп-
 тѹнья *f.* *šeptalka, našeptavačka*.
 шерберъ *m.* *kelímek (průbírský)*.
 шербѣтъ *m.* *šerbet (nápoj chladivý*
u Turkův.)
 шерѣнга *f.* *řada (vojáků)*; *adj.* ме-
 рѣнговый, шерѣножный.
 шерехъ, шерешить *m.*, шереспѣръ,
 шерешпѣръ *m.* *jesen (ryba) Cypri-*
nus icesis. [ловый].
 шерль *m.* *skoryl (kámen)*; *adj.* шер-
 шѣрохъ *m.* *drsnota, draslavý povrch*;
 шероховатый *drsný, draslavý*; -ость
 -ost'.
 шерош-еніе *n.* *zdrásání, rozdrásání*;
 —ина *f.* *draslavina, drsné místo*;
 —ить *draslaviti, zdrásati, rozdrá-*
sati; —ница *f.* *mařinka Asperula*
(rst.).
 шерстістый *srstnatý, vlnatý*.
 шерстка *f.* *v.* шерсть.
 шерсто-бѣтъ, —бѣй *m.* *vybiječ vlny,*
kdo stlouká vlnu; čechral; —бѣтье
n. *vybíjení vlny*; —бѣйня *f.* *če-*
chralna (na vlnu); —носный *vlno-*
posný; —прядильная фабрика, —пря-
 дильня *f.* *přádelna na vlnu*; —чѣсъ
m. *česač vlny, vlnočes*; —чесальная
 машина *česadlo na vlnu*.
 шерсть, и *f.* *vlna (ovčí)*; 2. *srst*
(koní atd.); шерстяной, ая, ое *vlněný*.
 шерть *f.* (star.) *přísaha*; шерговать,
 присягать *přisahati*; шертеп-евѣдная
 записъ (star.) *přísežná formule*.
 шершавый *hmatý, chlupatý*; -ость
 -ost'.
 шершень, шня *m.* *sršeň; střechek Oc-*

strus; 2. člověk s rozčechranou n. rozježenou hlavou.
 шѣственникъ *m.* (crk.) chodec, poutník.
 шѣств-іе *n.* chůze; průvod; торжественное ш. slavný průvod; —овать kráčetі, vykračovati si.
 шестер-ікъ, а *m.* provaz šestipramený; 2. hřeb šesticoulový; 3. trám 6 veršků tlustý; 4. svíčka šesterka (6 na libru); —іть šesteriti; šestiti; —іцею *adv.* šestkrát.
 шестѣрка *f.* šestispřeží (6 koní); 2. šestka (v kartách); бубновая ш. bubnová šestka.
 шестерной, ая, ое ze šesti složený; ш. нѣжичекъ požíček se šesti želízky.
 шестерня *f.* kolo zubaté, hřeben, kolo cevni.
 шѣстѣро, ыхъ *num.* šestero.
 шести-гласный šestihlasný; —годовой ая, ое šestiletý; —гранныкъ *m.* šestihraník *Hexaëdron*; —гранный šestihraný; —десятый šedesátý; —днѣвный šestidenní; —днѣвъ *m.* šestideník (spis o šesti dnech stvoření světa); —жѣнство *n.* šestiženstvo (bot.) *Hexagynie*; —крылый šestikřídlý.
 шѣстикъ *m.* tyčka.
 шести-лѣтній, ая, ее šestiletý; —мужіе *n.* šestimuží, šestimužstvo (bot.) *Hexandrie*; —нѣгій, ая, ое šestipohý; —сѣтый, ая, ое šestistý, šestistový; —стѣпный šestistopý (verš); —сторѣнникъ *m.* šestistranník, šestistěn; —сторѣнній, ая, ее šestistraný; —угѣльникъ *m.* šestiúhelník; —угѣльный šestiúhelný.
 шестна́дцатый, ая, ое šestnáctý; шестна́дцать *num.* šestnáct.
 шѣстникъ *m.* (star.) chodec; 2. právní posel.
 шестоватый tyčkovitý (nerost).

шестоднѣвъ *m.* в. шестиднѣвъ.
 шестой (-ый), ая, ое šestý; ш. часъ šestá hodina; въ-шестыхъ за šesté.
 шестокъ, тка *m.*, *dim.* шесточекъ, чка *m.* nístěj, ohniště (ruské peci); *adj.* шесточный.
 шестопсалмие *n.* šest žalmův.
 шесть *m.* tyč, tyčka.
 шестый *v.* шестой.
 шесть *num.* šest.
 шестью *adv.* (instr.) šestkrát.
 шефъ *m.* přednosta (*Chef*).
 шея *f.* šíje (krk); fig. сбыть съ шѣи zbaviti se někoho.
 шибало *n.* razidlo (na mince).
 шиб-кій *adj.* hybký, hbitý, obratný; -ость *f.* -ost; —че *adv. comp.* hbitěji; rychleji; шхать ш. всѣхъ jeti nejrychleji ze všech.
 шиворотокъ, тка, шиворотъ *m.* (prost.) límec; взять когѣ-либо за ш. vzíti n. popadnouti někoho za límec.
 шизый *v.* сизый.
 шикан-игъ pletichati, pletichy *n.* úskoky dělati; —ство *n.* pletichy, úskoky *pl.*; шиканъ, а *m.* pletichář, úskočník (*chicaneur*).
 шиканіе *n.* syčení; ksikání; шикать (-аю, -аешь) syčeti, ksikati; шикнуть syknouti. [*gram.*]
 шикша *f.* šicha černá *Empetrum nigrum*.
 шило *n.* šídlo.
 шило-образный šídlovitý; —хвѣстъ *m.* ostralka *Anas acuta*.
 шильникъ *m.* taškař, měšcořez; 2. žabník jitrocelovitý *Alisma Plantago*; шильничать taškařiti.
 шильный šídlový.
 шильце *n.* šidélko, šidylko.
 шина *f.* šina, obruč na kolo (ráf).
 шинель, и *f.* plášť s rukávy a límcem; шинелевый, шинельный plášťový.
 шинкар-ить šenkovati, šenkýřem býti;

—ка *f.* šenkýřka; —ский šenkýřský;
—ство *n.* šenkýřství; шинка́рь, я
m. šenkýř.

шинков-альный krouhací; —anie *n.*
шинко́вка *f.* krouhání (zelí); —ать
(-кью, -кышь) krouhati (zelí), krá-
jetí, řezati zelí.

шинный šínový; -ая доро́га dráha
kolejová, železnice.

шино́къ, нка́ *m.*, *dim.* шиноче́къ, чка
m. šenk, kréma (šenkovna), ho-
spoda; *adj.* шиночный.

шипё́ць, пца́ *m.* (star.) šípek *v.* ши-
повникъ.

шипíжникъ *m.* cicimek *Zizyphus* (rst.).

шипикъ *m.* trneček, šípeček.

шиповáтый trnitý; bodlinatý; šípovatý.

шипови́дный trnovitý; šípovitý.

шипóвникъ *m.* šípek, růže šípková
Rosa canina.

шипóвый trnový.

шипо́къ, пка́ *m.* trníček.

шипýнь, а́ *m.* kachna turecká *Anas*
moschata; *adj.* шипýний, ья, ье; ши-
пýнка *f.* kachna (samice) turecká.

шипýч-есть *f.* pěnivost (šumivost
vína); —ий, ая, ее пěnívý (víno),
šumivý; ш. порошóкъ šumivý prá-
šek, šumivka; ш. лимонáдь šumivá
limonáda.

шипýшка *f.* šumivý nápoj.

шипъ, а́ *m.* druh vyzy; 2. trn (na
rostlinách); šíp, bodlina; ozub v
záмку; 3. (u truhlářů, tesařů) čep
(k zapouštění prken do sebe); 4.
ozub (u podkovy).

шип-ѣ́ние *n.* syčení; šumění; —ѣ́ть
(-плю, -ишь) syčeti, šuměti.

ши́ре *adv.* (comp.) šíře.

шире́ние *n.* šíření.

ширина́ *f.* šířka, šířina.

ширинка́ *f.* malý šátek na krk ženský.

ши́рять (ши́рить) (-рю, -ришь) šířiti,

2. zašiti zásilku do syrové kůže;
ш.ся šířiti se.

ши́рма *f.*, *pl.* ші́рмы, ъ, *dim.* ші́р-
мочки, чекъ přístřešek.

широ́кий, ая, ое široký (comp. ші́ре).

широковáтый trochu široký.

широко-го́рлый širokohrdlý, široko-

krký; —грудýй širokoprsý; —кры-

лый širokokřídlý; —лиственный,

—листый širokolistý; —лицый širo-

kolící; —но́съ *m.* lžičák (kachna)

Anas Clypeata; —но́сый široko-

nosý; —плéчий, ая, ее širokých

plecí; —ро́тый širokohubý.

широтá *f.* šířka.

ширь, и́ *f.* šíř, šíře *f. v.* ширина́.

ширя́й, я́ *m.* člověk s širokými zády.

ширя́ться (-ряюсь, -ряемся) křídloma
rozmetati (křídloma třepati) a v po-
větří se vznášeti (jako orel).

ши́тикъ *m.* malá plochá loďka s pa-
lubou (v Kamčatce).

шить (шью, шьешь) šíti; ш. плáтья
šíti šaty; ш. золóтомъ zlatem vy-
šívati; éтотъ портно́й шьетъ на насъ
всѣхъ tento krejčí šije nám všem;
шійтый šitý.

шитьё́ *n.* šití.

ши́феръ, а́ *m.* břidlice; *adj.* ші́ферный.

шифонёрка́ *f.* šatník, prádelník (*chif-*
fonière).

ши́фра *f.* šifra *v.* ші́фры.

шифрантъ́ *m.* šifrant (klíč šiferní).

шифровáть šifrovati, šiframi psáti.

шифръ́ *m.* šifra.

ші́фры, овъ́ *pl. m.* šifry, tajné pí-
smo; писáть ші́фрами psáti šiframi
v. ші́фровать.

ши́хта *f.* šichta (v hornictví); шихт-

мэйстеръ́ *m.* šichtmistr.

шишáкъ *m.*, *dim.* шішачёкъ, чка́ *m.*
ші́шáк (helm).

ші́шечка́ *f.* šíšečka, і́шечка́.

шишимóр-а́ *m. et f.* filuta, taškár,

padouch; 2. čihálek; vyzvědač; —ить taškařiti, padoušsky si počínati; 2. čihati, poslouchati (u dveří); vyzvídati; —ство *n.* taškařství, filutářství, padoušství; 2. čihání, naslouchání u dveří, vyzvídání.

шишка *f.* šiška (na stromě); сосновая ш. šiška sosnová, borová; еловая ш. šiška jedlová; 2. vyrostlina *n.* uzlina, boule na těle.

шишкать (-аю, -аешь) *prost.* meškati, loudati se někde.

шишковатый šiškovatý.

шишковникъ, шйшникъ *m.*, пýгово-чникъ strbouleň *Conocarpus* (*rst.*).

шишконосный šiškonosný (*strom*).

шйшлять *v.* шйшкать.

шишмóла *f.* veliká boule.

шйя *f.* (*crk.*) *v.* шёя.

шкáликъ *m.* lampička se sádlem (*k illuminaci*).

шкáло *n.* měřidlo, měřítko.

шкáпъ, а *m.*, *dim.* шкáпецъ, шца, шкáпчикъ, шкáпикъ *m.* skříně s al-márkami; *adj.* шкáпный.

шкатýл-а *f.* škatule; —ка, —очка *f.* škatulka, škatulička; —очный škatulový.

шкáфъ, *dim.* шкáфець, шкáфчикъ, шкафйкъ *v.* шкáпъ.

шквалъ *m.* vichřice mořská.

шквára, шквáрина *f.* škvára (při roz-pouštění kovu); шквáрное сáло si-biřský lůj (sádlo) 3ho druhu.

шквóрень, рня *m.* svorník (hřeb) *v.* сердечникъ.

шкивъ, шкифъ *m.* kotouč, kladka (*k vytahování*); *adj.* шкйвный.

шкйнеръ *m.* kapitán lodě kupecké; *adj.* шкйперскйй.

шкóл-а *f.* škola; —ение *n.* školení, cvičení; —ить školiti, cvičiti.

шкóль-никъ *m.* školák, žák; —ни-ческий školácký; —ничество *n.* ško-

láctví, školácké kousky; —ный školní; -ное образование školní vzdě-lání.

шкýна *f.* škuna (*schooner*), druh lodi.

шкýра *f.* škára (syrová kůže zvířecí i s chlupy); содрáть шкýру кому-либо stáhnouti někomu kůži; 2. ш. fig. ošklivá babice; *dim.* шкýрка.

шлаковáть (-кýю, -кýешь) šlakovati rudy; -áние *n.*

шлакъ *m.* škvára rudná.

шлафрокъ *m.* župan (*Schlafrock*).

шлейфъ *m.* vlečka u ženských šatů.

шлёмникъ *m.* přilbičník, voják přil-bicí *n.* helmem pokrytý.

шлемóвникъ *m.* šišák (Presl), štitovka *Scutellaria* (*rst.*). [helmový.

шлемъ *m.* přilbice, helm; шлёмовый

шлэнд-а *m. et f.* (*prost.*) pobuda, povalovač, zahaleč; —ать (-аю, -аешь) potloukati se sem tam; ш. по грязи cachati *n.* cvachati v blátě.

шлёмать plácати *n.* pleskati rukama; -áние *n.*; шлёмнуть plácnouti (*ru-kou*); plácnouti něčím na zem.

шлея́ *f.* šle *n.* řemen na koně.

шлифов-áльный vyhlazovací; —áлья *f.* hladírna, vyhlazovárna; —áль-щикъ *m.* hladič, vyhlazovač; —áние

n., шлифóвка *f.* vyhlazování, hla-dění; —ать (-фýю, -фýешь) hladiti, vyhlazovati.

шлихъ *m.* šlich (*v hornictví*).

шлюзъ *m.* stavidlo (na vodu), splav (*Schleuse*); *adj.* шлюзный, шлюзовый.

шлю́пка *f.*, *dim.* шлю́почка šalupka (*loď veselní*). [stožárem.

шлюпъ *m.* válečný koráb s jedním

шлю́ха *f.* coura, cára (nečistá žen-ština).

шля́нда *f. v.* шлénда.

шля́п-а *f.* klobouk; ходíть въ шля́пъ choditi v klobouku, nositi klobouk (*t. na hlavě*); —ка *f.* klobouček,

klobouk ženský; —никъ, —очникъ *m.* kloboučník; —ный kloboukový; —ая фабрика továrna na klobouky; —очка *f.* klobouček.

шлѣться (шлѣюсь, шлѣешься) (*prost.*) plahočiti se, potloukati se.

шляхѣт-ный, —скій šlechtický; —ство *n.* šlechtictví.

шляхта *f.* šlechta (*pol.* szlachta); шляхтичъ *m.* šlechtic (*pol.* ský).

шмáльта *f.* šmolka (*modřidlo*); шмáль-товый šmolkový.

шмель, я *m.* čmel, čmelák *Apis terrestris*; *adj.* шмелѣвый, шмеліный.

шмѣгать vřtětí se semo tam, šoupati se semo tam; шмѣгнуть šoupnouti se někam (do domu); шмыгъ! *intrj.* šup! hup!

шмѣкнуть plácnouti (bácnouti), šmejknouti něčím na zem; шмякъ! *intrj.* bác! plác!

шна́ва, шня́ва *f.* šnava (*druh lodí*).

шнуровать *v.* снур...

шны́рять (*prost.*) potloukati se někde.

шовъ, *gen.* шва *m.* šev; 2. drážka (*u truhlářů, kamenníků atd.*); 3. (*anat.*) šev *sutur*.

шоко́ладъ *m.* *v.* шеко́ладъ.

шóмполь *m.* nabíják (*do ručnice*).

шóпотъ *m.* *v.* шё́потъ.

шорлъ *v.* шерлъ.

шóрн-икъ *m.* řemenář; —ый приборъ řemení (*n. coll.*).

шорóхнуть zašramotiti.

шорóшить šramotiti.

шóры, ъ *pl. f.* řemení (*na koně*).

шóссе *n. indecl.* silnice (*chaussée*); *adj.* шоссейный; шоссировать silnici raziti.

шпáга *f.*, *dim.* шпáжка ме́ч; kord.

шпáж-ка *f.* *v.* шпáга; —никъ *m.* ме́чник; —ный ме́цовý.

шпáлér-никъ *m.* špalír (*v zahradě*); —ный špalírový; 2. čalounový.

шпáлэры, ъ *pl. f.* čalouny.

шпáндыръ, я *m.* potěh ševcovský.

шпáн-ка *f.* španělská višně; 2. *m.* нарывная, —ская муха pryskyrka, španělská muška *Cantharis*; —ская пи́ла španělská pila, kladnice.

шпáтъ *m.* živec; kazivec (*nerost*); 2. nákolence (*boule*).

шпéйза, шпейса *f.*, шпейсъ *m.* roztok kovu, smíšenice kovová.

шперъ *m.* *v.* шересперъ.

шпигáтъ *m.* žlab v korábu.

шпиговать *v.* шпиковать.

шпиков-áльный špíkovací; —ая игла špíkovací jehla; —áние *n.* špíkování; —áть (-кью, -кётся) špíkovati; шпиковáнный špíkovany; шпикóвка *f.* špíkování.

шпикъ, а *m.* špik.

шпиль, я *m.* jeřáb (*k vytahování kotve*).

шпýлька *f.*, *dim.* шпýлечка jehlice do vlasů; шпýлить jehlicemi upevniti.

шпинáтъ *m.* špenát *Spinacia oleracea*.

шпинéль, и *f.* spinel (*drahokam*); *adj.* шпинелевый.

шпи́ць *m.* špice, špička (*u věže*); 2. špiclík (*pes*).

шпи́он-ить (-ню, -нишь) špionovati, špehovati, vyzvídati; —ка *f.* špi-onka, špehýrka, vyzvědačka; —скій špionský, špehýrský, vyzvědačský; —ство *n.* špionství, špehýrství, vyzvědačství; шпи́онъ *m.* špion, špeh, špehoun, vyzvědač (*fig. špicl*).

шпóнка *f.* příčka (*prkno*).

шпóнтъ *m.* špunt, čep (*u tesařů*).

шпóнъ *m.* tříska knihtiskářská.

шпóр-а *f.* ostroha; *pl.* шпóры ostrohy; —enie *n.* bodání *n.* pobádání ostrohami; —ить (-рю, -ришь) ostrohami bodati *n.* pobádati; —никъ *m.* ostrohář; 2. ostrožka, stračí noha *Delphinium* (*rst.*); —ный ostruhový. шприцев-áть (-цую, -цуеть) vstříká-

vati, vystřikovati; —аніе *n.*, шпри-
цовка *f.* vstřikování, vystřikování.

шприць *m.* stříkačka (chirurgická)
(něm. *Spritze*).

шпўля, *dim.* шпўлька *f.* cívka tkal-
covská; шпўльникъ *m.* cívkař.

шпунтовать špuntovati, čerovati, za-
čerovati; шпунтъ *m.* špunt, čer.

шпынь, *я m.* úsměškář, posměvač; уště-
пáчек, šprýmař, žertěř; —ство *n.*
posměvačství; úsměšky *pl.*; шпы-
нянье *n.* posmívání, úsměšky, ú-
štípky *pl.*; шпынять (-яю, -яешь)
úsměšky *n.* posměšky si dělají z
někoho, posmívají se komu, špičko-
vati někoho. [jizva.

шрамъ *m.*, *dim.* шрамикъ *m.* šrám,
шрифтъ *m.* písmo knihtiskařské (něm.
Schrift).

штабъ *m.* štáb vojenský; главный
шт. hlavní št., generální št.; штаб-
скій *adj.* štábský, štábní; штабс-
капитанъ *m.* štábský kapitán; штаб-
лѣкаръ *m.* štábský lékař; штаб-офи-
церъ *m.* štábský důstojník.

штаймейстеръ *m.* podkoní *m.* (*Stall-
meister*); -пскій *adj.* [Stamm).

штамбъ *m.* kmen (stromu) (něm.
штандартъ *m.* praporec jezdecký
(*Standarte*).

штаны, овъ *pl. m.* kalhoty.

штатъ *m.* stav, rozvrh stavu (*état*);
придворный шт. rozvrh dvorských
příjmů a výdajů, dvorské potřeby;
pl. штаты státy; соединенные штá-
ты, сѣверо-американскіе штаты spo-
jené státy (severoamerické), unie
americká.

штафир-ка *f.* štafirování; —овать
(-рую, -руешь) štafirovati. [Steiger).

штѣйгеръ *m.* lezec hornický (něm.

штемпелев-аніе *n.* kolkování (štem-
plování); —ать (-люю, -люешь), штем-
пелить (-лю, -лишь) kolkovati (štem-

plovati); штемпель, *я m.* kolek, ra-
zidlo; *adj.* штемпельный.

штемпелька *f.* ukazovadlo, ukazovatel
(v knihtiskařství) *Divisorium*.

штиблѣты, ъ *pl. f.* botky.

штилѣтъ *m.* дýка, stilet.

штиль, *я m.* počet kalendářský (styl);
2. tišina, bezvětrí (na moři) (*Stille*).

штифтъ *m.*, *dim.* штифтикъ *m.* rou-
bík, nejtek (*Stift*).

штольна *f.* štola (v hornictví); штоль-
ный, штоленный štolový.

штопать šteповати, зашивати, мřížко-
вати (punčochy atd.); -аніе *n.*

штопоръ *m.* vrtátko, korkovrt.

штормъ *m.* bouře mořská (*Sturm*).

штофъ *m.*, *dim.* штофикъ *m.* čtyр-
hraná lahvice, plucarka; 2. stof
(míra na tekutiny); 3. látka (*Stoff*).

штрафныя деньги *pl.* pokutné peníze.

штрафов-аніе *n.* pokutování; —ать
pokutovati.

штрафъ *m.* pokuta.

штриховать čárkovati (kresbu); штри-
ховка *f.* čárkování.

штрихъ *m.* čára, čárka.

штýка *f.* kus; kousek; это егó ш.
то je jeho kousek.

штыкаръ, *я m.* chytrák; штыкарка *f.*
chytrakyně; штыкарить chytře je-
dnati, chytrácky si počínati.

штукатýр-а, —ка *f.* štukatura; —ить
štukaturovati; —ная рабóта práce
štukatorská; —щикъ *m.* štukator.

штуковать štukovati, kouskovati.

штýрманъ *n.* vrátný na lodi, kotrčník
(*Steuermann*).

штурмов-ать (-мýю, -мýешь) útokem
hnáti, šturmovati (шт. крѣпость);

—ой, ая, ое; -ая лѣстница řebřík k
útoku; штурмъ, приступъ útok (šturm).

штýцеръ *m.* štuc, krátká ručnice
ostroštrelecká; *adj.* штýцерный;
штýцерникъ *m.* ostroštrelec.

штыкъ *m.* bodák (bajonet); идти на штыкѣ bodákem vyraziti; *dim.* штычѣкъ, чка *m.* bodáček; *adj.* штыковѣй.

шуба *f.* kožích, šuba; *dim.* шубка, шубочка kožíšek; шубейка, шубечка *f.* kožíšek ženský.

шубникъ *m.* kožíšník.

шуга *f.* stříš, tříšť (první led na řece).

шугай *m.*, *dim.* шугаецъ, айца *m.*, шугайчикъ jupka u ženských.

шуй-ство *n.* (st.) faleš; —ца *f.* (st.) levíce; шуйй, ея, ея *adj.* (st.) levý.

шультъ *m.* et *f.* levák, levačka; kršňák, kršňačka.

шулята *pl. n.* (anat.) varlata, moudí; *adj.* шулятнѣй.

шулятникъ *m.* luňák *Falco milvus.*

шумило *m.* křikloun.

шумиха *f.* šumicha, pozlátko, dracoun.

шумлив-о *adv.* hřmotně; —ость *f.* hřmotnosť; —ый hřmotný, křiklavý.

шумный *adj.* hlučný, hřmotný.

шумовка *f.* sběračka, vyndavačka (lžíce).

шумъ, а *m.* hluk, hřmot; šum, šumot; ш. въ ушахъ hučení v uších; надѣлать шуму nadělati hluku, nadělati hřmotu.

шумѣть (-млю, -мишь) šuměti, šustěti, hučeti (o vodě).

шуринъ *m.* (pl. шурья, ьевъ) švagr (ženin bratr); шурій, ья, ье *adj.* švagrův, ova, ovo.

шурфоватъ (v horn.) kutati, štáratí, šurfovati; —аніе *n.*; шурфъ *m.* šachtice kutací, šurf.

шутить (шучу, шутишь) žertovati, šprymovati (ш. надъ кѣмъ); шутя (transgr.) v žertu, žertem; не шутя beze žertu.

шутіха *f.* šprymovnice, žertěrka.

шутка *f.* žert, šprým; безъ шутокъ, кромѣ шутокъ beze žertů.

шутлив-о *adv.* žertovně; —ость *f.* žertovnosť; —ый žertovný.

шутн-икъ, а *m.* šprymovník; —ица *f.* šprymovnice.

шутов-скіи *adv.* bláznovsky; —скіи (-ой), ая, ое *adj.* bláznovský; —ство *n.* bláznovství.

шуточ-ка *f.* žertík, šprýmek; —ный žertovný, šprymovný.

шуть *m.* šprymovník, žertěr; шаек.

шұфла *f.* lopata (Schaufel).

шұшера *f.* chamradí, haraburdí; 2. chatra, luza, sběr.

шұшукать (-аю, -аешь) šeptati, šuškatí; —анье *n.*

шұшунъ, *dim.* шұшунчикъ *m.* v. шугай, шугайчикъ.

шхеры, шкеры, шеры, ь *pl. f.* úskali mořská na břehu Finska a Švédska.

III.

щавель, я *m.* štovík *Rumex acetosa*; щавелевый, щавельный *adj.* štovíkový; щавелекѣслый štavlokyselý; —ья соли *pl.* štovany.

щадитель, я *m.*, —ница *f.* shovívající, shovívavý; —vá; —ный *adj.* shovívající, shovívavý.

щадить (щажу, щадішь) кого-либо šetřiti někoho, shovívati někomu; никогó не щ. nikoho nešetřiti.

щадлив-ость *f.* shovívavost; —ый shovívavý

щадра *f.* v. шадра.

щажение *n.* šetření; shovívání.

щаный, ая, ое ze zelné polívky (с. шш).

щанл-ение *n.* (star.) nádhra (v šatstvu); —ивый nádherný, strojivý.

щебенать štěrkovati, štěrkem vyplňovati; щебенка *f.* štěrkování.

щебень, бня *m.* štěrk.

щебет-ать (-ечу, -ечешь) štěbetati (o

ptácích); —ливость *f.* štěbetavost;
—ливый štěbetavý.

щешокъ, шкѣ *m.* úlomek kamene.
щешокъ, а *m.* materií douška *Thymus Serpyllum*.

щешокъ, нка *m.* pěnice *Sylvia curruca* (pták).

щеша *f.* stěžen; stožár.

щешенокъ, нка *m.* stehlíček; —овка
f. stehlice *f.*, samice stehličí; —я-
чий, ъя, ъе *adj.* stehličí.

щешеват-о *adv.* švihácky; —ость *f.*
šviháckost; —ый švihácký; uhla-
zený fig.

щешол-йха *f.* švihačka, švihlička, stro-
jilka, fintilka; —ливый strojivý,
fintivý. [*duelis.*]

щешолъ, гла *m.* stehlík *Fringilla car-*
щешолъ, гла *m.* švihák, švihlík, fintil,
strojil.

щешол-нѣть fintiti se, strojiti se; —скій
adv. švihácky; —скій (-ой), ая, ое
švihácký; —ствѣ *n.* šviháctví.

щешолнѣ *n.* strojení, fintění; щешо-
лѣть (-яю, -яешь) strojiti se, fintiti
se; щ. чѣмъ-либо chlubiti se, vy-
chloubati se, honositi se něčím.

щешоренекъ, нца, щешорекъ, а *m.* ště-
dřenec, kozí jetel, čilimník *Cytisus*.

щешорин-а *f.*, *dim.* —ка *f.* dolíček,
dubka ve tváři; щешориноватый, щешо-
роватый zdobaný, dolíčkovatý (ve
tváři).

щешорити (-дрю, -дриши), у- (*crk.*),
štědřiti, uštědřiti; щешориться (-дрюсь)
býti štědrým.

щешор-датель, я *m.* štědrý dárce;
—любивый štědrý; —любие *n.* štědrost.

щешорость, и *f.* štědrost.

щешоротѣ *f.* štědrota; dobročinnost.

щешорый, ая, ое štědrý; щ. даръ ště-
drý dar.

щешорше *n.* v. тщедушие.

щеша *f.* líce, tvář; *pl.* щеша skály *n.*

úskalí po obou stranách řeky; бить
кого-либо по щешамъ fackovati ně-
koho.

щешанъ, а *m.* pač (hlodavec) *Coe-*
logenyys pač.

щешастый buclatý.

щешолдѣ *f.* klika u dveří; závorka
u dveří.

щешот-анѣ *n.*, щешотка *f.* lektání;
—ать (-очѣ, -очешь) lektati; щ.
подъ бока; 2. ш. štěchtati, řehotati,
repotati (jako straka); сорѣка -очеть
straka řehotá, repotá; —ливость
lechtivost; —ливый lechtivý, lektavý.

щешот-но *adv.*: мнѣ щ. lechtá mě;
—ный lechtavý, lechtivý.

щешеватый, щешистый štěrbinatý, tr-
hlinovatý.

щешка *f.* štěrbina, trhlina.

щешк-анѣ *n.* mlaskání (jazykem);
louskání (prstoma); щ. зубами kla-
pání *n.* jektání (zubami); —ать
(-аю, -аешь), —нѣть mlaskati (jazy-
kem); louskati (prstoma); klapati
n. jektati zubami; 2. tlouci (o sla-
víku); 3. tlouci, bít; щ. кого-либо
по носу šňupku dáti někomu.

щешк-анѣ *n.* louskání (ořechů); —ать
(-аю, -аешь), —нѣть louskati oře-
chu; —отнѣ *f.* louskání (ořechů).

щешкунъ, а *m.* louskač (ořechů); 2.
щ., щешкуха *f.* kovářik (brouk)
Elater; 3. užanka, myšinec (*rst.*)
Cynoglossum officinale.

щешкушка *f.* kulochyt (*bilbouquet*).

щешокъ, а *m.* louh (ku praní).

щешоч-анѣ *n.* loužení; —нѣть (-ѣ,
-нѣшь) loužiti, lužiti (prádlo).

щешочка *f.* trhlina, štěrbinka.

щешоч-ность *f.* žíravost; —ный žíravý.

щешочъ, и *f.* žíravá sůl; žíravina
alkali.

щешокъ, чка *m.* šňupka; щ. по носу
šňupka do nosu.

щель, и *f.* štěrbina; trhlina.

щеля́вый *v.* щеля́стый.

щелять (-яю, -яешь) štěrbiti, štěrbiny dělati.

щемить (-млю, -мишь) mačkat; uskrípouti (prsty); щемить сёрдце srdce mě bolí; srdce mi puká; щемлѣніе *n.* mačkání; uskrípnutí.

щемло́ *n.* mačkadlo, svěradlo, pres. щенёнокъ, нка *m.* štěnátko.

щенёць, нца *m.* (crk.) *v.* щенóкъ.

щені́ться štěnit se.

щені́ца *f.* (crk.) čubka.

щённая, ой *adj.* štěnná, březí (čubka).

щенóкъ, нка́ *m.* (*pl.* щенкі́, ко́въ и щенята́, ть), щенóчекъ, чка, (щеня́, яти *n.* crk.) štěně (*pl.* štěňata); щеня́чий, бя, ъе *adj.* štěněcí.

щепá *f.*, щепань *f.* tříška, dračka (špán); louč.

щеп-а́ніе *n.* štípání (louče *n.* draček); —а́ть (-аю, -аешь) štípati (louč *n.* dračku).

щепенóй, ая, ое dračkový; щ. рядъ trh na dřevěné nádobí; -ая куча hromada draček.

щепет-и́льникъ, —и́льникъ *m.* kramář, hokynář; —и́льный kramářský; щ. товаръ zboží kramářské, hokynářské; 2. щ. drobný, útlý (tělo).

щепеткѣй, ая, ое vystrojený, vyšňořený; přilehavý, jak by ulil (šaty). щепетли́вый, щепетный, щепли́вый švihácký; fintivý.

щепеть *f.* strůje, úprava, vystrojenost, vyšňořenost.

щепка́ *f.* tříška; худóй какъ щ. hubený jako tříška, jako slabikář; утопа́ющий и за щепку хвата́ется tonoucí i stěbla se chytá.

щеплять *v.* щепать.

щепно́й *v.* щепенóй.

щепóть, и, *dim.* щепóтка, щепóточка *f.* štípec, šňupec tabáku.

щепочка́ *f.* tříštička.

щербá *f.* voda, v níž se ryba vařila.

щербáтый, ая, ое drsný; jízvatý, štěrbatý.

щербóин-а́ *f.*, *dim.* —ка štěrbina; trhlina; št. na noži; jizva ve tváři (šrám).

щербиновáтый štěrbinovatý, trhlino- vatý; 2. jízvatý; 3. dolíčkovatý, zdo- baný.

щети́н-а́ *f.* štětina; —истый štětinatý; —и́ться ježiti se (o vlasích), štěti- niti se; —ка́ *f.* (*dim.*) štětinka; —никъ *m.* Arctotis nerenka, štětin- ník (rst.); —ница́ *f.* Nardus smilka, štětinice (rst.); —ный štětinný, štětinový.

щетиновáтый štětinovitý.

щетино-о́бразный štětinovitý; —хвóсть *m.* Apus.

щётка́ *f.* štětka; (horn.) druza (sku- pina krystalů); *dim.* щётчка ště- tička. [kový.

щёточ-никъ *m.* štětkář; —ный štět- щеть *f.* štětina; 2. štětka; 3. druza.

щеч-е́ніе *n.* uzmutí; —и́ло *m.* zloděj; —и́ть (-чу́, -чишь) uzmouti něco; щ.ся о́коло когó odlouditi někomu něco.

щёчка́ *f.* (*dim.*) tvářička *v.* щека́; щёчный licní. [polívka.

щи, *gen.* щей *f.* kapustnice, zelná щик-áлщикъ, а, —а́тель, я *m.* utěrač svíčky; —а́ніе *n.* utírání svíčky; —а́ть, —ну́ть utírat, utřít svíčku.

щико́лот-ка́ *f.*, —о́къ, тка́ *m.* čečulka, chocholka, chocholík, hlávka klou- bová. condylus.

щип-а́ка *m.* et *f.* štípak, štípal; ští- palka; —а́ніе *n.* štípání; 2. šku- báni, uštítování; —а́ть štípati; 2. škubati, uštítovat; 3. štípati (jako pepř).

щипѣць, пѣа *m.* štít u střechy; 2. (mysliv.) nos u chrta (ňuchna).
 щипка *f. v.* щипаніе.
 щипокъ, пѣа *m.* klobrutí, klofnutí (zobákem).
 щипунъ, а *m.* fig. štípal, kousal;
 щипунья *f.* -ка.
 щипцы, овъ *pl. m.* štipce (kratiknot, tratiknot); 2. štipce (kleště); 3. kadeřidlo (želízko na vlasy); *dim.* щипчики, овъ; *adj.* щипцовый.
 щипъ *v.* щипъ. [(hmyz).
 щитень, тня *m.* jednook Monoculus
 щитець, тца *m.* štitek.
 щитѣться (щичусь, щитѣшьяся), защи-
 щѣться zašticovati se.
 щитникъ *m.* štítník.
 щитовой, ая, ое štítový.
 щитокъ, тѣа *m.* štitek; št. na světlo;
 stříška; 2. щ., щитовка štítovka,
 šišák (rst.) *Scutellaria*.
 щито-носѣць, сѣа *m.* štítonoš, štít-
 ník; —носка *f.* štítonoska *Cassida*
 (hmyz); —образный štítovitý.
 щить, а *m.* štít. [v. щи.
 щѣцы, *gen.* щѣць *pl. f.* kapustnice
 щогла *f.* stožár.
 щолкать *v.* щёлкать.
 щолкъ! *int.* lusk, prask!
 щука *f.* štika (ryba) *Esox lucius*.
 шукъ, *m.* (crk.) hluk.
 щунѣть (-ѣю, -ѣешь) domluvití ně-
 кому, vymluviti komu, vyhubovati
 někomu; -ѣніе *n.*
 щупальцо *n.* tykadlo (u hmyzu).
 щупать (-ѣю, -ѣешь) ohledávati něco
 rukama, chmatati na něco, makati;
 щ. пульсъ sahati na puls.
 щупъ, *dim.* щупикъ *m.* ohledadlo,
 pořídlo (*Sonde*).
 щур-а *m. et f.* mžoural; -ка; —е-
 ніе *n.* mžourání; —ить (-рю, -ришь)
 přimhouřiti oči; щ.ся (-рюсь, -ришь-
 ся) mžourati očima.

щурка *f.* včelojed *Merops apiaster*.
 щурूपить (-плю, -пишь) vrtati; 2.
 šroubovati. [licteres.
 щурूपникъ *m.* skroucenec (rst.) Не-
 щурूपъ, а, *dim.* щурूपецъ, пѣа, щу-
 рупникъ, а *m.* šroub (vrtule) *v.* винтъ;
 щурूपный *adj.* šroubový.
 щуръ *m.* hejl ořešník *Loxia enu-
 cleator*.
 щуч-ина *f.* štčina, štíčí maso; -ій,
 ѣя, ѣе *adj.* štíčí; —ка *f.* šticka,
 malá štika.

Ъ, Ы, Ъ.

(Těmito písmeny nezačíná žádné slovo ruské).

Ъ.

ѡ (ятъ) písmeno v azbuce církevní
 třicáté třetí, v ruské třicáté.
 ѡдѣ, ѡ *f.* jídlo; мнѡ тепѣрь не до
 ѡдѡ тебѣ se mi nechce jíst; собѡчѣя
 ѡдѣ psí žrádlo (potrava).
 ѡдало *n.* (prost.) *v.* чѣлюсть.
 ѡдѡльцы, овъ *pl. m.* kousadia (u hmyzu).
 ѡдѣніе *n.* jedení.
 ѡдкій, ая, ое žravý, žíravý; leptavý;
 štíplavý; (o řečech); -остъ *f.* -ost;
adv. ѡдко.
 ѡдкомлѣчникъ *m.* mlíčí (hadí), pry-
 šec *Euphorbia*.
 ѡдокъ, а, ѡдунъ, а *m.* jedlík, (ve-
 líký j.); ѡдунья *f.* jedlice (veliká
 jedlice).
 ѡдуч-естъ *f.* žíravost; —ій, ая, ее
adj. žíravý, leptavý. [koní.
 ѡзда *f.* jízda; верховѡя ѡ. jízda na
 ѡздець, дѣа *m.* (star.) jezdec *v.* всѡ-
 дникъ.
 ѡздить (ѡзжу, ѡздишь) jezdití; ѡ. вер-
 хомъ jezdití na koni.

ѣздовѣй, ая, ое jízdný; -ая doroga vozová cesta; -ѣй (*m. subst.*) jízdný posel.

ѣздовѣкъ, а *m.* jezdec; 2. jízdný posel; 3. pouťník. [ština.

ѣздѣха *f.* neposeda, neposedná žen-
ѣзжалый objezděný (kůň); kdo mnoho jezdil.

ѣзженіе *n.* jezdění.

ѣзженный objezděný (vůz).

ѣзъ *m.*, забѣйка jez (*v řece*).

ѣства *f.*, ѣство *n.* jídlo.

ѣсть (ѣмъ, ѣшь, ѣсть) jísti (jím, jíš, jí); я еще не ѣлъ já ještě nejedl; 2. ѣ. kousati, štípati (jako blechy, masť, mýdlo atd.); ѣ.ся (ѣмся, ѣшься) съ кѣмъ kousati se s někým, hrýzti se s někým (vaditi se).

ѣсть, и *f.* (star.) jídlo.

ѣханіе *n.* jízda (jezdění).

ѣхать (ѣду, ѣдешь, ѣдетъ), поѣхать jeti; ѣ. верхомъ, на лошади jeti na koni; куда ты ѣдешь? kam jedeš? ѣдутъ! jedou! (*t. přijíždějí*).

Э.

ѣва *int.* ejhle!

ѣвнѣхъ *m. v.* евнѣхъ.

ѣволюція *f.* obrat, cvičení, evoluce.

ѣгѣра *f.* hedžra (letopočet mahomedánský od útěku Mahomedova).

ѣгоизмъ *m.* sobectví, egoismus; ѣгоистическій egoistický, sobecký; ѣгоистъ *m.* egoista, sobec.

ѣдакой, ѣдакъ *v.* ѣтакой, ѣтакъ.

ѣдемъ *m.* ráj, edem, eden; *adj.* ѣдемскій.

ѣй! *int.* ej!

ѣкваторъ *m.* (geogr.) rovník (*Aequator*); *adj.* ѣкваторіальный.

ѣкзамен-аторъ *m.* examiner, zkou-

šec; —ованіе *n.* zkoušení, examinování; —овать zkoušeti, examinovati. ѣкзаменъ *m.* zkouška (učební) (examen); *adj.* ѣкзаменскій.

ѣкзаметръ *m.* (hexamet) *v.* ексаметръ.

ѣкзархъ *m. v.* ексархъ.

ѣкзегѣтика *f.* exegenetika, vykládání bible; ѣкзегѣтический exegetický; ѣкзегѣтъ *m.* exeget, vykladač bible. ѣкзекѣторъ *m.* exekutor; ѣкзекѣторша *f.* exekutorova žena; ѣкзекѣторскій *adj.*

ѣкземпляръ *m.* exemplář; výtisk knihy.

ѣкзерцировать exercitovati; -аніе *n.*; ѣкзерциція *f.* exercitium, cvičení.

ѣкипажъ *m.* (*dim.* ѣкипажикъ, ѣкипажецъ, жца) ekvipáž, povoz (equipage); 2. družba lodnická; *adj.* ѣкипажный.

ѣкій *v.* ѣкой.

ѣклезиастъ *m.* (bibl.) eklesiast, kazatel.

ѣклиптика *f.* ekliptika, dráha sluneční; ѣклиптический ekliptický.

ѣклога *f.* ekloga, báseň pastýřská, selanka.

ѣкой! ая, ое *pron.* jaký!

ѣкономить (-млю, -мншь) hospodařiti, hospodářsky si počínati.

ѣкономическій, ая, ое ekonomický, hospodářský; -ія деньги uhospodařené peníze.

ѣконом-ія *f.* ekonomie, hospodářství;

—ка *f.* hospodyně, ekonomka; —ный

hospodárný, hospodářský; —скій

hospodářův, hospodářský; —ша *f.*

žena ekonomova; ѣкономъ, а *m.*

ekonom, hospodář, domácí správce.

ѣкспедиторъ, а *m.* expeditor, výpra-

ce; *adj.* -рскій; ѣкспедіція *f.* expedice; výprava; výpravna.

ѣкспериментъ *m.* pokus; experiment;

adj. -тальный.

ѣкспертъ *m.* znalec (expert).

ѣкспонентъ *m.* (math.) udavatel, vy-

kladatel, exponent; 2. vystavovatel (na výstavě).

экспромтъ *m.* improvisace (*Impromptu*), báseň *n.* hudební kus na ručest skládaný. [z knihy.

экстрактъ *m.* výtah, extrakt; výpis экстраординарный mimořádný; э. профессоръ mimoř. profesor.

экстренный *adj.* zvláštní.

эксцентрический, ая, ое výstřední, excentrický. [se.

экъ! *int.* ej, ejhle! hlehle; podívejme

эластика *f.* elastika; pryž, pružet, pružes *v.* каучукъ; эластический,

ая, ое elastický, pružný; эластиче-ство *n.*, эластичность *f.* elasticnost.

элегический elegický; элегія *f.* elegie.

электриз-ація *f.*, —ованіе *n.* elektriso-ování; —овать elektrizovati; элек-трический elektrický; электричество

n. elektřina.

электро-метръ *m.* elektroměr, elektro-metr; —фóръ *m.* elektronoš, elektrofor.

элементарный elementární, prvopo-čáteční; элементъ *m.* základ; prvek, element.

элеменная смола, камедь elemová pry-skyřice, elemi.

эликсиръ *m.* elixir, odvar divotvorný.

эллипсисъ *m.* (geogr.) elipse, scho-dnice; эллиптический eliptický.

эмаль, и *f.* smalt, email; *adj.* эмá-левый, эмальный smaltový; эмалиро-вать emalirovati; —аніе *n.*

эмблема *f.* význak, příznak, emblem; эмблематический.

эмигрантъ *m.* vystěhovalec, emigrant.

эмпиризмъ *m.* empirismus, zkušeb-nost; эмпирикъ *m.* empirik, zkušeb-ník; эмпирический empirický, zku-šebný.

эндемический endemický, domácí.

энтомологія *f.* hmyzozpyt, entomolo-

gie; энтомологъ *m.* hmyzozpytec, entomolog.

энтузиазмъ *m.* nadšení, enthusiasm; энтузиастъ *m.* nadšenec, enthusiast.

энциклопедический, ая, ое encyklope-dický; э. лексиконъ enc. slovník,

náučný slovník; энциклопедія *f.* en-cyklopedie.

эолова арфа Eolova harfa.

эпиграмма *f.* epigram, nápis básnický;

сочинитель эпиграммъ, эпиграмма-тистъ, *m.* epigramista, básník ná-

pisův; эпиграмматический, эпиграмный epigramatický.

эпиграфъ *m.* nadpis, nápis (epigraf).

эпидемический, ая, ое epidemický;

эпидемія *f.* epidemie.

эпизодический, ая, ое episodický;

эпизодъ *m.* episođa.

эпикъ *m.* epik, básník epický.

эпилепсический, ая, ое epileptický, padoucí; эпилепсія *f.* padoucnice,

padoucí nemoc (epilepsie).

эпиталама *f.* báseň svatební (epitha-lamium).

эпитафія *f.* nápis náhrobní, epitafium.

эпитѣтъ *m.* příjmení, příznak.

эпический epický; -ая поэма epická báseň.

эпоміда *f.* *v.* нарамникъ.

эпопея *f.* epepea, epická báseň.

эпоха *f.* epocha.

эра *f.* era, časořadí, letopočet.

эрмитажъ *m.* poustevna eremitage.

эратический bludný, eratický (geogr.).

эскадра *f.* eskádra, skádra, oddělení loďstva.

эскадронъ *m.* eskadrona, škadrona, švadrona; *adj.* —онный.

эскизъ *m.* rozvrh, nástin, skizza.

эспарзѣтъ (эспарсѣтъ, эспарцѣтъ) *m.* ligrus (kopejšník) *Onobrychis sa-tiva* (*Hedysarum onobrychis*), *Es-parsette*.

эссенція *f.* esence, silice, siličná tekutina.

эстампъ *m.* mědirytina, rytina v mědi *estampe*.

эстафета *f.* štafeta; *adj.* эстафетный.

эстетика *f.* esthetika, krasověda; эстетикъ *m.* esthetik; эстетический *esthetický, krasovědný*.

эстоль *adv.* (prost.) tolik. [*ре.*

эстомпъ *m.* roztěrka (u malířů) *estom-*

эстрагонъ *m.* estragon *Artemisia dracunculus*.

этажерка *f.* přístěnný stolec.

этажъ *m.* poschodí, patro (*etage*); нижний *ж.* přízemek (*parterre*).

этакій, ая, ое takový.

этакъ *adv.* tak; takto.

этапъ *m.* průchod vojenský (*Etape*); *adj.* этапный.

этика, йоника *f.* étika, mravověda.

этикётъ *m.* dvornost předepsaná, etiketa; этикетный *dvorný*; этикетничать *dle etikety se chovati*.

этимологический *etymologický*; этимология *f.* etymologie, slovozpýt.

этнографический *etnografický, národopisný*; этнография *f.* etnografie, národopis; этнографъ *m.* národopisec, etnograf.

этотъ, эта, это *pron.* ten, ta, to.

эфемериды *pl. f. (gen. -ридъ) efemeridky*.

эффѣктъ *m.* efekt, účinek.

эхинитъ *m.* ježovcokam *echinit*.

эхо *n.* ozvěna, ohlas, echo.

эхъ! *int.* ech, ach!

эшалотъ *m.* šalotka, ošlejšch *Allium ascalonicum*.

эшафотъ *m.* lešení popravné, popraviště (*Schaffot*).

эѳиръ *m.* éther; эѳирный *étherový, étherický*; эѳиризация *f.*, эѳированіе *étherisace*.

эѳіопъ *m. (chem.) čern*.

Ю.

юбилей, я *m.* jubileum, milostivé

leto; druhotiny *pl.*; *adj.* —ый;

юбильяръ *m.* druhotinář, oslavenec.

юбка, *dim.* юбочка *f.*, юбченка *f.*

jubka, jupka, jupička; *adj.* юбочный.

ювелиръ *m.* klenotník (*Juvelier*); ю-

велирный, ювелирский, ая, ое kle-

notnický.

юго-востокъ *m.* jihovýchod; —во-

сточный *jihovýchodní*; —западный

jihozápadní; —западъ *m.* jihozápad.

югъ, а *m.* jih.

юдолье *n.*, юдоль *f. (crk.) údolí*; ю-

дольный *adj.* údolní, údolenský.

южъ *f.*, палочникъ kluběnka (srha, ří-

značka) *Dactylis glomerata*.

южика *m.*, южикъ *m.* příbuzný *v.*

уж

южный *adj.* jižní.

юза *f.*, юзникъ *m. (crk.) v. ýza, ýznik*.

юла *f.* vlk, brčadlo (hra dětská); 2.

jola, strnad zahradní; 3. fig. vrtí-

lek, neposeda *v.* непосѣдъ.

юлить (юлю, юлишь) ocáskovati kolem

někooho.

юмористический *humoristický*; юмо-

ристъ *m.* humorista *m.*; юморъ *m.*

humor, veselá povaha, veselá mysl.

юнга *m.* lodní pacholík (*Junge*).

юнѣцъ, нца *m.* junec (mladý býček

n. jelen); юница *f. v.* телѣца.

юнкеръ *m.* poddůstojník stavu šlechtického (*Junker*); юнкерский *adj.*;

юнкерство *n.*

юношный (star.) mladistvý.

юность *f.* mládí (junost).

юнота *m. (crk.) chlapec, pacholík*

(7—15 letý). [mládí.

юнѣтка *f.* holka, holčina; —ство *n.*

юнош-а *m.* jinoch (staroč. junoša);

—ескій *adj.* jinošský; —ество *n.*

jinošství; mládí; —ествовать žítí ve věku jinošském.

юный, ая, ое mladý (star. juný, uný).

юнѣть (-ѣю, -ѣешь) mládnouti.

юпа, юпка *f.* jupa, jupka *v.* юбка.

юрá *f.* stádo *n.* houf sledí.

юридическій právnický, juridický; вопросъ ю. záležitost (otázka) právnická.

юриспруденція *f.* právnictví.

юрисконсультъ *m.* právník, znalec práv.

юристъ *m.* právník, jurista.

юрить (-рю, -рьшь) chvátati, spěchati; 2. honiti, poháněti někoho.

юркать (-аю, -аешь) ponořovati se; юркнуть náhle se ponořit.

юркь! *intrj.* žblunk! ю. въ воду! žblunk do vody!

юрód-ивость *f.* pošetilosť; —ивый pošetilý; —итися (юрóжуся, -ишися), —ествовать pošetile jednati; —ство *n.* pošetilosť, bláznovství.

юродъ *m.* (crk.) blázen, pošetilec.

юрódѣть (-ѣю, -ѣешь), объ- zblázniti se.

юрóкъ, ркá *m.* *v.* व्यюрóкъ.

юрта *f.* jurta (plstěný stan u kočovníků); юртовище *n.* jurtoviště (staníště).

юркъ, а *m.* osada kočovnická *v.* улýсь.

юръ *m.* návrší, přívrší kam špatná pohoda táhne.

юстѣрный управovací (о váze); -ная *f.* (-ная палáта) úřad nad upravláním mincí zřízený.

юстиров-альщикъ *m.*, юстировщикъ *m.* управовац mince; —áние *n.*, юстировка *f.* upravlání mince; —áть (-рюю, -рюешь) upravovati, justirovati; юстѣрь *m.* váha justirovací, управovací.

юстиція *f.* soudnictví, justice; мині-стръ -ции ministr soudnictví.

юсь jmeno písmene ж *v.* církevní azbuce.

ютѣться (ючýсь, ютѣшься) stuliti se někam (srov. приютъ).

ютрóба *f.* (crk.) *v.* утрóба.

ютъ *m.* paluba na zadku lodi nad kajutou.

юфть, и, юхть, и *f.* juchta; юфтяный, юхтяный, юхотный juchtový; ю. за-вóдь juchtovna, juchtárna.

юха, и *f.* jicha, odvar z masa a z ryby, omáčka.

юхáла, юхвáла *f.* okrájené maso z ryb a na slunci *n.* *v.* peci sušené.

Я.

я (*gen.*, *acc.* меня, *dat.*, *loc.* мнѣ, *inst.* мною) *pron.* já; я говорю já mluvím (krátce: mluvím).

ябед-а *f.* pomluva, kleveta; 2. úskok; —никъ *m.* pomlůvač, klevetník; 2. úskočník; —ница *f.* pomlůvačka, klevetnice; 2. úskočnice; —ничать (-аю, -аешь) на когó-либо pomlůvati někoho, dělati klevety na koho, očerňovati koho; 2. úskoky dělati, pletichati; -анье *n.*; —нический pomlůvačský; —ничество *n.* pomlůvačství; 2. úskoky *pl.*

яблоко *n.* jablko (ovoce; *j.* *v.* oku; *j.* na koni, groše); Адамово я. Adamovo jablko (ohryzek); райское я. rajské jab.; земляное я. brambor, zeměák.

яблон-ища *f.* veliká jabloň; —ка *f.* jabloňka (malá jabloň); —ный jabloňový; я. цвѣтъ jabloňový květ; —овка *f.* jablkovka, jablovka, jablonovka, jabčák (vino z jablek).

яблонь, и *f.* jabloň *Malus communis* (*Pyrus malus*).

яблоч-ко *n.* (*pl.* яблочки) jabličko;
—никъ *m.* jablečník, jablkář; —ни-
ца *f.* jablečnice, jablkářka; —ный
jablečný.

явить (явлю, -вишь) jeviti, ukazovati;
я.ся (явлюсь) jeviti se; objeviti se;
dostaviti se k někomu; я.ся въ судъ
dostaviti se k soudu.

явка *f.* oznámení (u úřadu, u soudu);
удání (krádeže); 2. ukázání (pasu
atd.); 3. я. въ судъ dostavení-se k
soudu.

явлѣніе *n.* zjevení, úkaz; воздушное
я. úkaz povětrný (*Phaenomen*); 2.
я. výjev (v divadle) (*scena*).

явленный, явленый oznámený; uká-
zaný.

являтель, я *m.* ukazatel.

являть (-яю, -яешь) ukazovati, před-
kládati, prokazovati (milost); я.ся
objevovati se, ukazovati se *v.* явить.

явно *adv.* zjevně; patrně.

явнобръчныя растѣнія *pl.* rostliny
jevnosnubné *Phanerogamae*.

явность *f.* zjevnost, patrnost.

явный зjeвнý, patrný.

яворъ *m.* javor *Acer*; 2. platan *Pla-
tanus* (*v.* чинаръ); яворовый *adj.*
javorový.

явочный udavací; -ая *f.* písemné u-
dání u soudu o spáchané krádeži
neb o uprchlíkovi.

явственнобръчный *v.* явнобръчный.

явственн-ость *f.* zjevnost; zřetelnost,
patrnost; —ый зjeвнý, zřetelný,
patrný.

явствовать *impers.* zjevným býti;
изъ сего явствуетъ z toho je pa-
trno; какъ явствуетъ изъ дѣлъ jak
patrno (zjevno) ze spisů (t. úředních).

явь, явь, явь *adv.*, въ явь *v.* jev,
zjevně; на явь bdíc.

ягáбаба *f.* (prost.) ježibaba (jedu baba),
stará čarodějnice.

ягнѣнокъ, ика *m.* (*pl.* ягнѣта, тѣ)
jehně, (*pl.* jehněta), jehnátko.

ягнѣтникъ *m.* jehnětník *Gypaetus*.

ягнѣчій; ѡя, ѡе *adj.* jehněcí.

ягод-а *f.* jahoda; нашего поля я. fig.
našinec; —ица *f.* (crk.) jahůdka
vinná, zrno vína; 2. bradavička na
prsu ženském; 3. kýta nad ste-
hnem; —ичина *f.* líkomořva *Ficus
sycomorus*; —ка *f.* jahůdka; —никъ
m. jahodník, svařená šťava jaho-
dová; víno jahodové; náliv jaho-
dový; 2. jahodník; sběratel jahod,
prodávач jahod; 3. lýkovec latnatý
(vlčí lýko menší) *Daphne gnidium*;
—ица *f.* jahodnice, prodávачка
jahod; milovnice jahod; —ный ja-
hodový; я. сокъ šťava jahodová.

ягодо-носный jahodonosný; —образ-
ный jahodovitý.

ядá *f.* *v.* бдá.

ядѣніе *n.* jedení; jídlo.

ядерный kulový (*v.* ядрó).

ядовит-ость *f.* jedovatost; —ый je-
dovatý.

ядомѣтный jedosršný.

ядомый jedomý, jedlý.

ядо-носный jedonosný; —слобіе *n.*
jedosloví; —творѣніе *n.* travičství.

ядотвор-ецъ, рца *m.* travič; jedoděj;
m.; jedotvorec; —ишъ travičský;
отравující; jedotvorný; —ство *n.*
jedotvorství; travičství; —отвовать
travičství provozovati.

ядрѣн-ость *f.* jadrnost fig.; —ый
jadrný. [korábě].

ядрило *n.* (crk.) stožár, stěžen (на
ядрістый jadrný, jadrnatý, velkoja-
derný.

ядрó *n.* jádro; орѣховое я. jádro
ořechové; 2. koule dělová; каменное
я. žhavá koule; 3. (anat) jádro,
vejce, moudí; 4. fig. jádro věci.

ядрыш-ко *n.* jadérko; —никъ *v.* я.
трышникъ.

ядца *m.* (crk.) jedlík.

ядъ *m.* jed; чаша съ ядомъ číše *n.* kalich s jedem.

яжевіка *f.* ostružina *v.* куманіка.

язва *f.* jizva, rána; язвы Христовы *pl.* rány Kristovy; моровая язва морová rána.

язвенникъ *m.* úročník lékařský, bolhoj (*rst.*) *Anthyllis vulneraria*.

язвенный, язвенный poraněný.

язвѣць, а, язвикъ, а *m.* jezvec, (jezevec, jezovec) *Meles taxus* (*Ursus meles*).

язвин-а *f. dim.*, —ка *f.* rána (od štíplavých věcí); 2. blizna (*bot.*); 3. zub (na břitvě); 4. brloh (jezevčí, liščí).

язвитель, я *m.* uštěpačník, posměváček; —ница *f.* uštěpačka; —ность uštěpačnost; jizlivost; —ный uštěpačný, jizlivý.

язвить (-влю, -вишь) jizviti, raniti, poraniti; 2. *fig.* očerňovati koho; я. когó-либо словами uštěpačně dotýkati se někoho.

язвица *f.* vačice jezevčí, jezevice *Perameles*.

язвлєніє *n.* ranění, poranění; 2. *fig.* očernění, pomluva.

языкъ *m.* *v.* язь (ryba).

язъ *m.* jez *v.* забойка.

языко-вѣдѣніє, —знаніє *n.* jazykoznanství; —образный jazykovitý.

языкъ, а *m.* jazyk (*anat.*); держи я. за зубами drž jazyk za zuby! что на душѣ то и на языкѣ со на srdci то на jazyku; на языкѣ медъ а подъ языкомъ лёдъ на jazyku med a v srdci jed; 2. я. jazyk (jměno všech přístrojů); srdce (palička) ve zvonu; vývrtka dělostřelecká; 3. jazyk (národní); рýсскій я., чѣшскій я.; 4. (*star.*) jazyk, zajatec válečný, jehož se vyptávali na ne-

přítele; 5. (*bot.*) я. jazyk, jměno mnoha rostlin; я. волóвий j. volský; я. пѣсій, собáчий j. psí; я. змѣиный hadí j. atd.

язычѣкъ, чкá *m.* jazýček; (*j.* ve zvonku; ve varhanách); *j.*, čípek v hrdle.

языч-ески *adv.* pohansky; —ескій *adj.* pohanský; —ество *n.* pohanství; —никъ *m.* pohan, modlář; 2. *fig.* poštěvač, našeptavač, klepař; 3. я. (язышникъ) srpek *v.* серпýха (*bot.*); —ница *f.* pohanka, modlářka; 2. *fig.* poštěvačka, kleпна; —ничать poštívati na někoho; —ный *adj.* jazykový, jazyčný.

язъ, я *m.* plotice *Cyprinus rutilus*.

язъ, и *f.* (crk.) rána.

яйнó *n.* (*star.*) čepes, blána (na hlavě povorozeněte).

яйцѣ *n.* *v.* яицó.

яйце-вѣдный, —образный vejčitý.

яйцó, а *n.* vejce; я. голубиное holubí *v.*; я. муравьиное mravenčí *v.*; сидѣть на яйцахъ seděti na vejcích.

яйчко *n.* vajíčko; *pl.* яйчки, чекъ vstavač *Orchis v.* ятрышникъ.

яйч-никъ *m.* vaječník (prodavač vajec; milovník vajec); 2. vaječník *Ovarium* (*anat.*); —ница *f.* vaječnice (prodavačka vajec, milovnice vajec); 2. vaječník (jídlo z vajec); —ный vaječný; я. желтóкъ žlutek vaječný; я. бѣлóкъ bílek (vaječný).

якій (crk.) jaký *v.* какóй.

яко *adv.* (crk.) jako; 2. *conj.* jakož, ježto, poněvadž.

яковѣй (crk.) jakový, jaký *v.* какóй.

якорь, я *m.* kotev, kotva; *dim.* якорикъ *m.* kotvička; якорный *adj.* kotvičný.

ялѣппа *f.* nocenka (jalapa) *Mirabilis jalappa*; ялѣппый jalapový; я. корень kořen jalapový, alepový.

яликъ *m.* člun o dvou veslech.
 яловець, вца *m.* jalovec *Juniperus communis* *v.* можжевельникъ.
 яловица, яловка *f.* jalovice, jalovka (mladá kráva).
 яловый jalový (o zvířatech), bezplodný; -ая корова *v.* яловица.
 яловѣть (-ѣю, -ѣешь) jalověti.
 яль *m.* člun o dvou *n.* o čtyrech veslech.
 яма *f.* jáma (v zemi); гла́зная я. jamka oční, důlek oční.
 ямбическій jambický; ямбъ *m.* jamb (verš).
 ямина, яминка *f.* jamka.
 ямистый jamnatý.
 ямка, ямочка *f.* jamka.
 ямско́й (-ій), ая, ое vozkovský, povoznický; — ая *f. subst.* čtvrt vozkářská; ямская лошадь kůň vozový.
 ямчуга *f.* sanytr (селитра); ямчужный, селитряный sanytrový.
 ямщикъ, а *m.* vozka, povozník; *adj.* ямщицкій, ая, ое, ямщицкій, ья, ье.
 ямщина *f.* povinnost držeti pohotově koně do povozů poštovských atd.
 ямъ *m.* stanice, štace povozní.
 январь, я, *m.* (генварь) leden (měsíc); январскій, ая, ое lednový.
 яндовá *f.* hubatka *v.* ендовá.
 янтарка *f.* jantarka (zool.) *Succinea*.
 янтарнокислый jantarokyselý.
 янтарный jantarový.
 янтаръ. я *m.* jantar *Succinum* (žlutá pryskyřice mořská).
 янька *m.* (prost.) samochval, chlubný člověk.
 японча́ *f. v.* епанча́.
 ярем-никъ *m.* kdo nosí břemena, břemenář; —ница *f.* břemenářka; —ный jařmem obtížený; я. скоть таžný dobytek.
 яремъ, *gen.* ярма́ *m.* jarmo.
 ярець, *gen.* яря́ *m.* jarec, roční bobr.

ярига *f. v.* дерюга.
 ярина́ *f.* jařina, jařá vlna; 2. široké zeleně barvené plátno.
 ярить (ярю, яришь), разъ- rozjařiti, roznítiti někoho; я.ся (ярюсь, я-ришусь), разъ- rozjařiti se.
 ярица *f.* jař, jařina, jařé žito; *adj.* яричный.
 ярка *f.* jarka, jařá *n.* mladá ovce.
 ярк-ий, ая, ое jasný (hlas, plamen, barva); я. пламень plamen plápolavý, jasný; —ость *f.* jasnost.
 ярлыкъ *m. v.* ерлыкъ.
 ярмарка, ярмонка *f.* jarmark. výroční trh; пасхальная я. velikonoční trh knihkupců v Lipsku; ярмарочный, ярмоночный jarmareční.
 ярмолисть, ярмолистникъ *m.*, бобока-персъ jarmolist (kaciba) *Zygophyllum*.
 яро *adv.* vztekle (staroč. jarno).
 яровать бѣhati se, honiti se (o zvířatech).
 ярово́й, ая, ое jařý (o obilí); я. хлѣбъ, ярово́е (*n. subst.*) jařé obilí, jař, jařina; я. баро́ръ rybařské bi-dlo, tlouk.
 яролашь *f.* nesmysl; 2. luza, chatra.
 яростивый, яростный vzteklý, rozkacený, rozlícený. [ícenost.
 ярость *f.* vzteklost, rozkacenost, roz-
 ярочка *f. dim. v.* ярка.
 яртауль *m.* dělo návěstné; 2. přední voj; *adj.* яртаульный.
 яры́га *f.* rokle *v.* овпа́ръ.
 ярусъ *m.* poschodí, patro: домъ о двухъ ярусахъ dům o dvou poschodích, о dvou patrech, dům dvou-patrový; 2. я. vrstva (geol.); pořadí.
 яру́тка *f.* kokoška, pastuší tobolka, penizek *Thlaspi*.
 ярь *m.* sráz, příkrý skalní břeh; 2. vír ve vodě; 3. zanět (u ptáků).
 яры́га *f. v.* еры́га.

ярый, ая, ое jarý, statečný; 2. zlostný. prchlivý, náhlý; 3. я. воскъ jarý vosk; -ья пчёлы jaré včely.

ярь *f.* jař, jaré obilí; 2. я., мѣдѣнка mѣděnka (něm. *Grünspan*); ярь ла- зоревка modř horská.

яса *f.* (star.) návěštné dělo.

ясакъ, а *m.* jasad, poplatek odvá- děný v zvířecích kůžích (v Sibiři); 2. zvon v kostele, jímž se dává znamení, kdy se má vyzváněti a kdy přestati; 3. (star.) návěštné znamení, výstražné znamení; *adj.* ясачный; я. сборъ vybírání jasadu.

ясатчикъ *m.* jasadník (kdo vybírá jasad, výběrci jasadu).

ясауль *v.* есауль.

ясельный *jes ový.*

ясенець, нца *m.*, ясеница *f.* třevdava (jasanec) *Dictamnus Fraxinella* (*D. albus*). [*sanový.*

ясенникъ *m.* jesenník, les *n.* háj ja- ясень, я *m.* jasan, jasan, jesen *Fra- xinus excelsior*; ясневый, ясенный *adj.* jasanový. [*stium.*

ясёлка *f.* (rst.) rožec, úvratka *Cera- ясли, ей pl. f.* jesle; *dim.* яслицы, цъ, яслишки, шекъ *f.* jesličky.

ясменникъ *m.* mařinka (drůbňava) *Asperula.*

ясминъ, *dim.* ясминчикъ jasmín (rst.) *Jasminum*; я. дѣкий, я. чешскій (я. нѣмецкій) jasmín český, pustoryl vonný *Philadelphus coronarius*; *adj.* ясминный jasmínový.

яснѣхонькій, ясненькій, ая, ое ja- снѣоуцкý.

яснина *f.* (crk.) jasná pohoda.

ясниться jasniti se *impers.*; на дворѣ начинаеть ясниться venku začíná se jasniti.

ясно *adv.* jasno, jasně; на небѣ ясно je jasno, nebe je jasné; ёто ясно to je jasné.

ясно-видѣние *n.* jasné vidění (v ma- gnetickém spánku) (*clair voyance*); —видящій jasněvidoucí; —глаголи- вый, —рѣчивый, ая, ое výřečný.

ясность *f.* jasnost, zřetelnost.

яснѣтка *f.* hluchavka, hluchá kopřiva, jasnotka (крапѣва глухая) *Lamium* (rst.).

ясный, ая, ое jasný; (-ое небо; -ая погода; -ое солнце); -ое доказатель- ство jasný důkaz; -ое понятие jasný pojem; я. гóлосъ jasný hlas.

яснѣть *impers.* jasněti; погода -ѣть роасі se jasní.

ясписъ *m.* jaspis (kámen) *v.* ашма; ясписовый jaspisový.

яства *f.*, ястіе *n.* (crk.) jídlo.

ясти (ямъ, яси) crk. jísti *v.* ѣсть.

ястребѣнокъ, нка *m.* jestřábek, je- strábě (, ёте *n.*). [*racium.*

ястребѣнка *f.* jestřabník (rst.) *Hie- ястребѣный, ая, ое adj.* jestřabí.

ястребка *f.* seletnice, praseník *Hy- pochoeris.*

ястребникъ *m.* jestřabník, sokolník (cvičitel sokolů k lovu).

ястребъ, а *m.* jestřáb *Falco palum- barius* (*Astur palumnarius, Acci- piter*).

ясѣрь, я *m.* (star.) otrok *n.* zajatý z Asie; ясѣрка *f.* otrokyně *n.* za- jatá z Asie.

ятіе *n.* (crk.) jetí (jmutí); 2. lovecké (jímací) náčiní.

ятманъ *m.* (star.) hetman.

ятникъ *m.* zajatec *v.* ўзникъ.

ятѣвъ, и *f.*, ятѣвъе *n.* dychánek, lože, zimní ložisko ryb.

ятрѣ *n.* (пѣчка) játra *pl.*

ятровѣца, ятровѣ, и *f.* (star.) šva- krová (staročes. jatreŭ).

ятрѣшникъ *m.* vstavač, kukačka (rst.) *Orchis.*

ять jmeno písmene ѣ.

яхонтъ *m.* (drahokam:) жёлтый jacint, hyacint; я. вишнёвый amethyst; я. голубой, сѣний safir; я. красный, червчатый rubin.

яхта *f.* jachta (lod).

яктáшъ *m.* brašna myslivecká (něm. Jagdtasche).

ячѣица *f.* (crk.) čiška.

ячей, ѣ *f.*, *dim.* ячѣйка, ячѣечка *f.* okrouhlý otvor; я. сѣтовая, восковая буѣнка; ячѣйный буѣковý, буѣпѣснý; ячѣистый буѣковатý, буѣчнатý *cellulosus*.

ячмѣнь, я *m.* ječmen *Hordeum*; 2. я. на глазу ječné zrno (на око); ячмѣнный, ячневый, ячный *adj.* ječný, ječmenový; ячмѣнный взваръ ječný odvar, krupovka (*ptisana*).

яшма *f.* jaspis, jašma; яшмовый jaspisový.

ящерица *f.* ještěrka, (ještěrice) *Lacerta* (zool.).

ящеровидный ještěrkovitý.

ящеръ *m.* ještěr, ještěrka šupinatá (*Menis*).

ящикъ *m.* skříňka (*caisse*; *coffre*); bednička (tabáku, čaje); цеховой денежный я. cechovní trubla (matka pokladnice); откладывать въ долгій я. odkládati na dlouhé lokte; *dim.* ящичекъ, чка *m.*; *adj.* ящичный.

яшуръ *m.* plch lískový *Myoxus* (*Mus*) *avellanarius*.

Ө.

ө (өитá), písmě vyslovené co *f.*, jež povstalo z řeckého θ; co číslo značí 9.

өеáтръ *v.* теáтръ.

өео-гѣнiя *f.* bohovis (*theogonie*); —кратiя *f.* bohovláda (*theokracie*); —лѣгiя *f.*, богослѣвiе bohosloví, *theologie*.

өеургiя *f.* zaklínání duchů.

өимiамъ, өвмiамъ *m.* kadidlo; -мiамъ kadidlový; -мiикъ *m.* kadidelnice.

өитá jmeno písmene ө; 2. *v.* авдѣтка. Æоминѣ воскресѣнье neděle družebná (po velikonoci).

У.

у (ѣжица, ѣжица) jmeno písmene у; přichází pouze ve slovích z řečtiny přijatých.

уакiнѣъ *m.* hyacint (drahokam).

унакѣй *m.* církevní zpěv v ranní mši o velkých svátcích.

унархъ, унатъ *m.* místodržící, náměstník.

унодiаконъ *m.* podjahan (*Subdiaconus*); -яство *n.* podjahanství.

уностаъ *f.* jedna z božských osob v nejsvětější Trojici.

уссѣпъ *m.* *v.* иссѣпъ.

Skráceniny. — Сокращенія.

- А.** — Словарь церковнославянскаго и русскаго языка, составленный вторымъ отдѣленіемъ императорской академіи наукъ. Санктпетербургъ. 1847.
- О.** — Опытъ областного великорусскаго словаря, изданный вторымъ отдѣленіемъ императорской академіи наукъ. Санктпетербургъ. 1852.
- Р.** — Полный русско-нѣмецкій словарь, составленный Иваномъ Павловскимъ Рига. 1858.
- Р.** — Русскій словарь. Составилъ Филиппъ Рейфъ. 1860.

anat. — anatomie
angl. — anglicky
arch. — architektura
astr. — astronomie
atd. — a tak dále
bot. — botanika
bulh. — bulharsky
crk. — církevní
fig. — figura
franc. — francouzsky
gram. — gramaticky
hor. -- hornictví
chem. — chemie
log. — logika
lučeb. — lučebnický
math. — matematika
mor. — moravsky

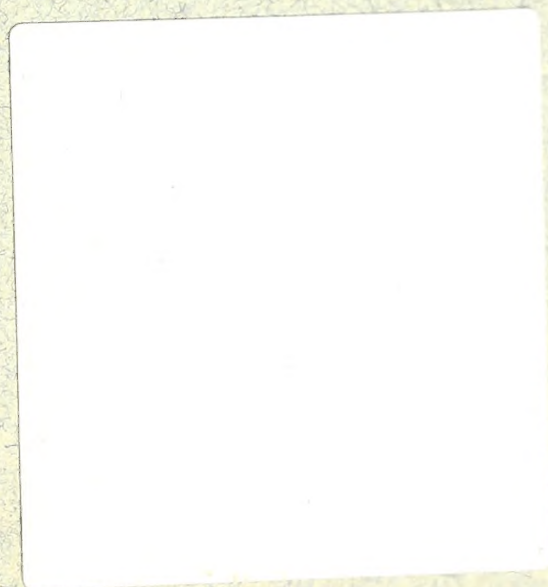
n. — nebo
něm. — německy
neskl. — nesklonné
pol. — polsky
prost. — prostonárodní
rst. rostl. — rostlina
skrác. — skráceně
slovc. — slovensky (slovácky)
srb. — srbsky
srov. — srovnej
st., star. — starorusky
staroč. — staročesky
stav. — stavitelství
t. — totiž
v. — viz
zool. — zoologie.

acc. — accusativus
adj. — adjectivum
adv. — adverbium
coll. — collectivum
comp. — comparativus
conj. — conjunctio
dat. — dativus
dim. (dem.) — diminutivum
f. — femininum
gen. — genitivus
imper. — imperativus

indecl. — indeclinabile
int. — interjectio
m. — masculinum
n. — neutrum
pers. — persona
pl. — pluralis
praep. — praepositio
pron. — pronomem
subst. — substantivum
v. — vide
verb. — verbum.

19 29119

GETTY RESEARCH INSTITUTE

3 3125 01294 1981

